

THESAURUS

of

KAREN KNOWLEDGE

COMPRISING
TRADITIONS, LEGENDS OR FABLES, POETRY, CUSTOMS,
SUPERSTITIONS, DEMONOLOGY,
THERAPEUTICS, ETC

ALPHABETICALLY ARRANGED

AND FORMING A COMPLETE

NATIVE KAREN DICTIONARY,

WITH DEFINITIONS AND EXAMPLES, ILLUSTRATING
THE USAGES OF EVERY WORD.

VOL. IV

WRITTEN BY SAU KAU-TOO; AND COMPILED
BY J. WADE

လံာ်သံးစီရူး

လံာ်အံၤစီၤကီၢ်တုၢ်ဒီးသရၣ်ဝံးမၤဝဲလီၤ.

.....

TAVOY:
KAREN MISSION PRESS.

.....

C. BENNETT
1850

ကညီလံာ်လံာ်တံဆိးတံလံကမံတံ ကီၤဘျး-ကီၤဒဝ်

တံကတီၤလၢညါ

ပုၤကလုာ်တကလုာ်အကုၢ်အဂီၢ်အကျါကျိၣ်, လံာ်လံာ်မုၢ်ပုၤကလုာ်တကလုာ်အကုၢ်အဂီၢ်အဂံၢ်ထံးခိၣ်သ့ၣ် ဒီးမုၢ်တံအ ကါဒိၣ်နီၢ်မးလၢပုၤကလုာ်တကလုာ်အတံအိၣ်စံာ်အိၣ်ကျါၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကတီၢ်တကတီၢ်ဖဲတံအိၣ်သးဟ့ၣ်သါပုၤအဆၢကတီၢ်, ပ ကညီကလုာ်ခိၣ်နီၢ်လၢညါတဖၣ်ဂုၢ်ကျးစးဟံးဖျိၣ်, ဝဲကျးထူးထီၣ်ဝဲကညီလံာ်လံာ်တဖၣ် ဒီးဟ့ၣ်သါတုၢ်ကလုာ်စၢၤတဖၣ်လၢလံာ်လုာ် နီၣ်ပုၤဒိၣ်တဖၣ်ဒ်သိးပကသ့သ့ၣ်ညါ, မၤလိၣ်နီၣ်, တီၢ်နီၣ်, စူးကါကုၤပကျိၣ်လၢတံကတီၢ်, တံကွဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အကျါ, လံာ်သံးစီၣ်ရူး, မုၢ်လံာ်လုာ်ခိၣ်ပုၤဒိၣ်လၢပဝဲကညီကလုာ်တဖၣ်ကမၤလိၣ်ဒီးယုၤသ့ၣ်ညါကုၤပကျိၣ်ဂံၢ်ထံးတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. မုၢ်ကညီကျိၣ်လံာ်ခီၣ်ယုၤတဘျီလၢအနီၣ်ဖျါထီၣ်, ကညီတံကတီၢ်, ကျိၣ်တဖၣ်ဒီးတံကွဲး, တံကဒီးကညီလံာ်အဘၣ်ဘျးဘၣ်ဒါ လၢအပူၤကွၢ်အနီၣ်တကယၤဘျီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ်, ဒ်အဆၢကတီၢ်ဒ်ဝဲအသိးလံာ်သံးစီၣ်ရူးဟံးဖျါထီၣ်ကညီကျိၣ်ထူးတီၤဝဲ ဒ်န့ၣ်ပသမၤအီၤတသ့ဘၣ်. မုၢ်တံအိၣ်ဖျါဝဲဒ်လၢကညီခိၣ်နီၢ်လၢညါတဖၣ်ဟံးန့ၣ်မၤလၢပုၤအပုၤကလုာ်မုၢ်ဒီးအိၣ်မုၢ်ဟ့ၣ်သါ တုၢ်ဝဲ ဖိလံာ်တဖၣ်လၢကျိၣ်အတံနီၢ်သါလုာ်ခိၣ်ပုၤဒိၣ်လၢပဝဲညီၣ်တံအလုၢ်အပူၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ, လံာ်သံးစီၣ်ရူးလုာ်ခိၣ်ပုၤဒိၣ်လၢဘၣ်တံဝဲကျးတုၢ်အီၤတဖၣ်မုၢ်လၢတံဟံးခိၣ်ကတီၢ် အီၤဘၣ်ဂုၢ် ဘၣ် ဝီသၢပူၤပတထံၣ်န့ၣ်အီၤဒ်လံာ်လၢပပုၤကလုာ်အသိးအကျါလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်တံလီၤသးအူးဒီးတံမံၤ လၢပပုၤကလုာ် အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တံဂုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအယီၤကီၤဘျးကီၤဒဝ်, ကညီလံာ်လံာ်တံဆိးတံလံကမံတံ, ကူၣ်လီၤ, စံၣ်ညီၣ်တံဝဲဒ်လၢတံကယု ကျဲးကျဲးကုၤလံာ်သံးစီၣ်ရူးတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. တံကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤအံၤအဖီခိၣ်, ခိၣ်နီၢ်, တံသကိးဒီးပုၤအါဂၤလၢအသးဆူၣ်သးဂဲၤ လၢ ကညီလံာ်လံာ်တံအိၣ်ကါအိၣ်ခိးအဂီၢ်တဖၣ်ဟ့ၣ်ကူၣ်, ဆိၣ်ထွဲပုၤလၢတံမၤအံၤအမိၢ်လံာ်မိၢ်ပုၤကယုထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တံဟ့ၣ်ဂံၢ် ဆိၣ်ထွဲတဖၣ်အံၤအယီၤတံဂုၢ်ကျးစးယုကျဲးသိးတံကဲကျဲးဘၣ်ကုၤလံာ်သံးစီၣ်ရူးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တံမၤအံၤမုၢ်တံမၤဒီးတံမံၤဒီးတံဘၣ်စးထီၣ်မၤကုၤအီၤလၢအခီၣ်ထံး, ဒ်ပစံးတံအသိးတံဘၣ်ယု ကုၤလံာ်သံးစီၣ်ရူး တဖၣ်လၢအအိၣ်တုၢ်ဒီးဝဲတဖၣ်ဒီးတံယုန့ၣ်ကုၤဒ်ဝဲလံာ်ဂီၤဒ်(Copy)တဖၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. လံာ်သံးစီၣ်ရူးလၢတံဝဲကျးတုၢ်အီၤတဖၣ် တံယုထံၣ်န့ၣ်အီၤအိၣ်ဘၣ်ဆၣ်အကဘျးပတပုၤ, ကျိၣ်ကွၢ်တနီၢ်န့ၣ်လီၤ. တံမံၤဂုၤတံမံၤဂုၤလၢခံကတံဒ်ပတံမုၢ်လံာ်အသိးလံာ်သံး စီၣ်ရူးအံၤပဒ်ကုၤ ဒီးဝဲအံၤပဝဲကျးဒီးထူးထီၣ်ရၤလီၤဘၣ်အီၤဆူပုၤကလုာ်အသိးအကျါလံန့ၣ်လီၤ. မုၢ်တံသးမုၢ်ဒီးတံသးမံးဒီးတံ မံၤလၢပဝဲပုၤလၢအမၤသကိးတံတဖၣ်ပမၤလၢ ပုၤဘၣ်ပပုၤကလုာ်ခိၣ်နီၢ်လၢညါတဖၣ်အတံမုၢ်လံာ်လၢပမၤသ့အသန့ၣ်အယီၤန့ၣ် လီၤ. တံမၤအံၤတံဘၣ်မၤအီၤအိၣ်ဝဲအါပတီၢ်ဒီးဒ်သိးကပူၤဖျးဒီးတံအကမူၤအကမၢ်အဂီၢ်တံဘၣ်ဂုၢ်ကျးစးအီၤတဘျးပတီၢ်န့ၣ် လီၤ. အါန့ၣ်အနီၣ်လံာ်သံးစီၣ်ရူးခိၣ်ထံးမိၢ်ပုၤအပူၤဒ်လံာ်အိၣ်ဝဲဒီးတံကဒီးလံာ်ဖျါကမၢ်, နီၣ်ဂံၢ်ကမၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပယုပုၤတနီၢ် အတံဟ့ၣ်ကူၣ်ဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲဒ်လၢတံကြးမၤဘၣ်ကုၤအယီၤပတီၢ်ဘၣ်ကုၤလံာ်ဖျါကဒီးတနီၢ်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်လၢအကမၢ်တနီၢ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်န့ၣ်သက့ၣ်န့ၣ်, ပအါၣ်လီၤလၢတပူၤဝဲဒ်ဒီးတံအကမၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပတံမုၢ်လံာ်အခီၣ်ကတံလၢပဝဲကျးကုၤလံာ်အံၤမုၢ်ဒ်သိးပပုၤကလုာ်တဖၣ်ကထံၣ်သ့ၣ်ညါကုၤဝဲပကညီ ကလုာ်အိၣ်တုၢ် ဝဲဒီးကျိၣ်, လံာ်လံာ်လၢအထူးတီၤဒ်အကြးဝဲဒီးကသ့သ့ၣ်ညါ. ကတီၢ်, စူးကါဒီးမၤထီထီၣ်ပကျိၣ်, ပလံာ်ပလံာ်လၢအပတီၢ်ထီၣ်ဘးချး ဆၢကတီၢ်, ဖိးမံးဒီးပပုၤကလုာ်အကျိၣ်ဂံၢ်ထံးတဖၣ်လၢအသန့ၣ်ဒ်ဝဲဒီးစိၣ်ကဖီ ထီၣ်ကုၤပကညီကလုာ်အသူးသ့ၣ်, အ လၢ က ပါ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီလံာ်လံာ်တံဆိးတံလံကမံတံ
ကီၤဘျး-ကီၤဒဝ်
ကညီနီၣ် ၂၇၄၀နီၣ်, လၢဆးမုၢ်
ခရံၣ်နီၣ် ၂၀၀၁နီၣ်, လၢအီးကတီၢ်ဘၣ်

တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ

လံာ်သံးစီၣ်ရူးအကၢၤလွံၤကၢၤအံၤမ့ၢ်တၢ် အခီပညီအါန့ၣ်ဒီး လံာ်သံးစီၣ်ရူးဒီးမၤအသးလီၤကံၤဒ် လံာ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ အလံာ်ဟံးဃာ်တဘျီအသိးလီၤ. ကျိၣ်တၢ်ရၤလီၤလံာ်လဲၣ်တၢ်မၤကၢၤထုးထီၣ်တၢ်မၤလီၤတဘျီညါအံၤ အတၢ်ပညီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်လၢ ကရၤလီၤ မၤအါထီၣ်ဘၣ် လံာ်သံးစီၣ်ရူးတဘျီအံၤလၢ အတၢ်ကွီၢ်လဲၣ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်အံၤဘၣ် တၢ် ဒိကဒါက့ၤဒီး စဲကျိးရၤလီၤတၢ်အီၤလၢ အပူၤကွံာ်စ့ၤန့ၣ်လၢ ကညီလံာ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢကမံးတံာ် ကီၢ်ဘျး-ကီၢ်ဒဲၣ် န့ၣ်လီၤ. ပစံးဘျးဘၣ် ကညီလံာ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢကမံးတံာ်ဒီးအပူၤမၤတၢ်ဖိကိးဂၤလၢ အဟ့ၣ်လီၤပုၤလံာ်လၢ အဒိ တၢ်ဝဲလၢ ပကရၤလီၤအါထီၣ်ဘၣ်အီၤအယိၣ်န့ၣ်လီၤ. စ့တၢ်မၤဘျီလၢတၢ်မၤန့ၣ်အီၤလၢ တၢ်ဆါလီၤဘၣ်လံာ်အံၤ န့ၣ် တၢ်ကစူးကါအီၤလၢ တၢ်ကထုးထီၣ်ရၤလီၤကဒါအါထီၣ်ဘၣ်လံာ်အံၤလၢ ပုၤကညီအတၢ်အပူၤလဲၣ်လဲၣ်ယဲာ်ယဲာ်န့ၣ် လီၤ. ပစံးဘျးဘၣ်မိၢ်ပာ်သရဲၣ်သမၤလၢညါတဖၣ်လၢ အဟ့ၣ်လီၤတၢ်လံာ်အသးလၢ လံာ်တဘျီအံၤ ကကဲထီၣ်အဂီၢ် ဒီးပဲသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီး ဒ်ပမူပဒါအိၣ်အသိး ပကယုဖးမၤလိဒီးစိကဖိထီၣ် ကညီလံာ်လဲၣ်ဒီးရၤလီၤအီၤလၢ ကတုၤ ဆူပုၤဂီၢ်မုၢ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်အစုပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ

လံာ်သံးစီၣ်ရူးအိၣ်ဝဲလွံၤကၢၤအိၣ်ဒီးကတြၢၢ်(၁)ဘၣ်တၢ်စဲကျိးအီၤဖဲ/၁၈၄၇/ ,ကတြၢၢ်(၂)/ဖဲ/၁၈၄၈/ ,ကတြၢၢ်(၃)ဖဲ/ ၁၈၄၉/ဒီးကတြၢၢ်(၄)ဖဲ/၁၈၅၀/ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်သံးစီၣ်ရူးတဖၣ်အံၤဒ်တၢ်စဲကျိးက့ၤအီၤခံ ဘျီတ ဘျီတၢ် ကတိၤပာ်စၢၤ စ့ၤဘီအပူၤဖျါဝဲအသိး “**လံာ်သံးစီၣ်ရူးတအိၣ်လၢဘၣ်ယံာ်ယံာ်ဒီးပုၤကညီအပျါအဘီၣ်ဂီၢ်မုၢ်သးလီၤက့ၤဝဲလံာ်သံးစီၣ်ရူး အံၤဒီးဖဲဘျါထံခဝုၤရှၢၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျါလၢဝုၢ်ပသံၣ်လၢ ၁၉၀၉န့ၣ်စံၣ်ညီၣ်ဝဲလၢလံာ်သံးစီၣ်ရူးဂ့ၤဘၣ်တၢ်ပူၣ်နံးကဒီး အသး,ဒီးပုၤကိးကဒီးယုာ်ထီၣ်စုဒီးအါလီၤဝဲလီၤ**” .ဒ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အါလီၤအသိးလံာ်သံးစီၣ်ရူးဘၣ်တၢ်စဲကျိးကဒီးအီၤ ခံဘျီတဘျီဖဲ၁၉၁၅/ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လၢထးတဖၣ်အဖိခိၣ်ဒ်သိးတၢ်ကသ့ၣ်ညါတၢ်စဲကျိးလံာ်သံးစီၣ်ရူးအံၤအတၢ်ပညီၣ်ကွၢ်စိအဂ့ၢ်အခးအဂီၢ်ပပာ်ဖျါ ထီၣ်ယုာ်တၢ်ကတိၤလၢညါလၢတၢ်စဲကျိးအီၤတၢ်တဘျီဒီးခံတဘျီန့ၣ်လီၤ.

PREFACE TO THE SECOND EDITION

In the above preface to the first volume of the first edition of the Thesaurus, reference is made to a Karen and English Dictionary, which the author had in mind to prepare. This dictionary was commenced on a large scale, and if carried on as at first contemplated, would have equaled in size of page and bulk "Webster Unabridged." After the printing of 32+ pages, latter of the alphabet, the magnitude of the task proposed struck the author, and he determined to do as indicated in the preface reprinted above, viz., make two dictionaries, one from Karen into English to be called a Vocabulary (12me, 1024pp) commencing at the point where the large work ended, and a Dictionary wholly Karen to be called the Thesaurus, the original title page of which, after sixty-eight years, is here produced.

Every definition in the Thesaurus was numbered, and these numbers were given in the Vocabulary, and have been found of great use in the further investigation of words. It is to be regretted that in the second edition of the Vocabulary in 1896, these numbers were omitted, probably under the impression, which has proved erroneous, that the Thesaurus would never be reprinted. It is to be hoped that the numbers will be reinserted in any subsequent edition of the Vocabulary.

After being out of print for many years, and in increasing demand, at the Annual Meeting of the Burma Baptist Missionary Convention held in Bassein in 1909, a resolution was passed calling for the reprint as soon as practicable of the Karen Thesaurus. It was taken in hand in 1911. The reading of the proofs was one of the last works of the late and much lamented Mrs. J. H. Vinton. She was spared to see this first volume, consisting of the 324 pages of the Karen and English Dictionary, and the first of the four volumes of the original Thesaurus, stereotyped, though not printed.

D. A. W. Smith

Insein, July, 1915

PREFACE TO THE FIRST EDITION

The matter contained in the following work was at first designed to be used only in preparing a Karen and English Dictionary for the use of Karen Missionaries, the author of that work being fully determined not to insert a single word, or to give any word a single definition, for which he could not show his authority and for that purpose he intended to append them to the English definition, as examples and authorities; but it soon occurred to him that these materials, if published separately, would form a work which would be highly valuable as a Dictionary for the use of the native themselves, and would be equally available as authorities for the definitions given in the Karen and English Dictionary as if comprised in that work on the original plan, while the size of that work would thereby also be reduced to a more convenient form.

This work has been the labor of many years; in the first place, the compiler, with the aid of a Karen, Sau Chetthing, now Chief Native Magistrate of all the Karens in the Maulmain District, took up the Burman Dictionary, and wrote out the corresponding Karen word to each term in that work. These he then arranged in the alphabetical order of the Karen, and the whole was subsequently revised with the aid of Sau Panlah one of the most valuable preachers among the Maulmain Karens.

Next, all the syllables in the compound terms already found were separately placed in their alphabetical order as roots, with references to the compounds or phrases in which they were found used; to the whole was then added all the words which the Rev. Mr. Mason and other Karen Missionaries had collected, in their intercourse and labors among the Karens, and all that the compiler could pick up from letters and other writings of the natives. The words thus collected, were then given to Sau Kau-Too, to be defined; and examples of their use to be added, according to the best of his ability. These examples and definitions brought to light a multitude of roots and compound terms, not before found, which were carefully picked up, and inserted in their proper places, according to alphabetical order.

Such has been the method by which so large a number of Karen words have been collected, a task of no small difficulty, in the absence of written books in the language.

It would be chimerical to suppose, that all the terms in the language have been or could be found by these limited means, but the Compiler feels confident, that if the learner makes himself master this collection, he will find himself quite at home and easy in the language; he will know more of it than any native at present does.

J. WADE.

Tavoy, October, 1847

တၢ်ကတိၤဟံၣ်စၢၤစၢၤ

လံာ်သံးစီၤမ့ၢ်လံာ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကတိၤအိၣ်ပညိၣ်လၢလၢပဲၤပဲၤတကလုာ်,ဒ်ပစံးတၢ်အသိး, မ့ၢ်အဟံၣ်ဖျါ ထီၣ်ထဲအိၣ်ပညိၣ်စီၤန့ၣ်တကးဘၣ်.မ့ၢ်အဘၣ်သူတၢ်ကတိၤလၢပကလုာ်ကတိၤတၢ်အကျါဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ်အဒိအတဲာ်တဖၣ်လီၤ. လံာ်အံၤကဲထီၣ်လၢသရၣ်ဝံးသးပုၤအစုပူၤဒီးအဝဲဒၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအိၣ်အါမးလၢပုၤကညိတဘျုးဂၤလီၤ.အဆိကတၢ်တဂၤမ့ၢ်စီၤ**Chetthing**လၢအကဲထီၣ်ပဒိၣ်ဖးဒိၣ်လၢကီၢ်မိၣ်လဲၣ်အပုၤကညိခဲလၢအဖီခိၣ်တဂၤ,အဝဲဒၣ်ဟံးန့ၣ်သရၣ်ယူၤဒၣ်သၣ်အဘံးဒၣ်, ဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်ပံၤယီၤအတၢ်ကတိၤတဖၣ်ခဲ လၢအိၣ်ပညိၣ်လၢပုၤကညိအကျိၣ်,ဝံၤစီၤပုၤလး **Panlah**လၢအကဲသရၣ်ဖးဒိၣ်လၢကီၢ်မိၣ်လဲၣ်အပုၤကညိအကျါတဂၤကွၢ်ကုၤဒီးဘျီ ကုၤစီၤ**Chetthing**အတၢ်မၤ,ဝံၤစီၤကီၢ်တုၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကတိၤတဘျီဒီးတဘျီဘၣ်တၢ် သူအိၣ်ဒ်အံၤဒ်န့ၣ်အဒိအတဲာ်, ဒီးန့ၣ်အသိး,လံာ်သံးစီၤမ့ၢ်လံာ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်တဆိဘၣ်တဆိ, ဒီးဘၣ်တၢ်ပုၤန့ၣ်အိၣ်လၢဝဲတဝဲလၢ၁၈၄၇ ဒီးတုၤလီၤ ၁၈၅၀ အတီၢ်ပုၤလီၤ.

တုၤလံာ်သံးစီၤမ့ၢ်တအိၣ်လၢဘၣ်ယံာ်ယံာ်ဒီး,ပုၤကညိအပျီအဘီၣ်ဂီၢ်မုၢ်သးလိကုၤဝဲအလံာ်သံးစီၤမ့ၢ်အံၤဒီးဖဲဘျုးထံခဝဲရၢၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျါလၢဝဲပသံၣ်လၢ ၁၉၀၉ န့ၣ်စံၣ်ညီၣ်ဝဲလၢလံာ်သံးစီၤမ့ၢ်ဂုၤဘၣ်တၢ်ပုၤန့ၣ်ကဒီးအသး,ဒီးပုၤကိးဂၤဒီးယုၤထီၣ်စုဒီးအၢၣ်လီၤအီၤလီၤဝဲလီၤ. မ့ၢ်တၢ်သးခုအလီၤဖးဒိၣ်လၢပုၤကညိဒီးကလုာ်ညါအဂီၢ်လၢလံာ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်တဘျီအံၤကဲထီၣ်ကဒီးအယိလံန့ၣ်လီၤ.

သရၣ်စမံာ်

အံၤစံၣ်, ၁၉၁၅

- ၁. **မကိတ်** နှင့် မှတ်တိုင်အကတိတ်ပူကွပ်အလီဝံနှင့်ယံတ်မှတ်ဂု၊ မိတ်မှတ်ဂု၊ ပစံးလာမကိတ်လီ၊ ဒီးပစံးလာမကိတ်အုတ်ကိတ်လီ၊ ဒီးပစံးလာမကိတ်မှတ်ကိတ်လီ၊ ပုဂံလဲတတ်တယံတ်ဒီးဘဉ်၊ လဲတတ်မကိတ်လီ၊ လာအခိုင်ထံးလာမကိတ်နှုတ်ကစာယုတ်လီမူခိုင်ဒီးဟိုင်ခိုင်လီ၊ နအိတ်မှတ်မကိတ်ဒီးနအိတ်ကွာကဒီးဘဉ်မနုလဲဉ်၊ နလဲဒေသံထံမကိတ်အုတ်လီ၊ ဒီးထံလက်ကဒါကွာခဲကနံအံလီ၊
- ၂. **မကိတ်မကိတ်** နှင့် မှတ်ပုဂံကညီအိတ်မှတ်တစိတ်ဒီးအိတ်ကဒီးတစုတစိတ်အိတ်ကဒီးတစုဒီးပစံးလာမကိတ်မကိတ်လီ၊ ပုဂံတဂါအိတ်မှတ်မကိတ်မကိတ်ဒီးစံးလဲတတ်သဉ်ဝံသါသးလီ၊
- ၃. **မကျုံး** နှင့် မှတ်သမာအဆီလီ၊ ဒီးမှတ်တိုင်စုလာအလီပအိတ်ဒီးလူဝဲတစုတတ်ဘဉ်နှုတ်ပစံးလာသမာမကျုံးလီ၊ တိုင်စုမှတ်ဂု၊ ထိုင်နိတ်မှတ်ဂု၊ မှတ်တစုဘဉ်ဒီးပစံးလာမသးသမာမကျုံးလီ၊ ထိုင်ကံဉ်နှုတ်အနိတ်သမာမကျုံးတစုတတ်ဘဉ်၊ ထးလူအခိုင်သမာမကျုံးပလူတတ်တနုဘဉ်၊
- ၄. **မကျာမကျူဉ်** နှင့် မှတ်ပုဂံကညီဒီးလူအခိုင်ဒီးဖိသဉ်အသီးဒီးပစံးလာမသးမကျာမကျူဉ်လီ၊ ပုဂံတဂါဒီးလူအခိုင်မကျာမကျူဉ်ဒီးဖိသဉ်အသီးလီ၊ စီသီနှုတ်လူအခိုင်နှုတ်မသးမကျာမကျူဉ်လီ၊
- ၅. **မခဲး** နှင့် မှတ်စိုးအဆီလီ၊ ဒီးမှတ်တလဲသဉ်ယုအသးဒီးလီ၊ ကလဲညီဝဲနှုတ်ပစံးဒီးအဆီလဲစိုးမခဲးလီ၊ သဉ်ကိတ်ဘိကိတ်စိုးမခဲးဒီးပအိတ်ဝံဉ်လီ၊ သဉ်လဉ်ယုစိုးမခဲးနှုတ်ပယိတ်ဒီးလီ၊ ကလဲညီဝဲလီ၊
- ၆. **မခွ** နှင့် မှတ်ကွပ်အဆီလီ၊ ဒီးမှတ်ထီရီတလဲတဘျာဘဉ်ဝဲနှုတ်ပစံးဒီးအဆီလာကွပ်မခွလီ၊ သဉ်တဘိကိတ်မခွပမာတတ်သုနီတမံဘဉ်၊ ဒီးပစံးလာကွပ်မခွစုတ်ကိတ်လီ၊ သဉ်ခိတ်ဝဲခိတ်ကွပ်မခွနှုတ်ပစုးကိတ်တသုနီတမံဘဉ်၊
- ၇. **မဂ်** နှင့် မှတ်ပိတ်မှတ်ပုဂံလာအသးပုဂံမှတ်ဂု၊ ဒီးပဝဲဒီးပမိတ်ပဝဲမှတ်ဂု၊ ပစံးလာမဂ်လီ၊ ဒီးပကိတ်လာမှတ်၊ ဒီးမဂ်၊ မဂ်မှတ်ကိတ်လီ၊ မဂ်တဂါကိတ်ပုဂံလဲဒိုင်လီ၊
- ၈. **မဂီ** နှင့် မှတ်မှတ်ဆိုင်ထိုင်သီနှုတ်ပစံးလာမဂီလီ၊ ဒီးပစံးလာမှတ်ဂီ၊ ဒီးမဂီအုတ်ကိတ်လီ၊ ပုဂံတဂါလဲအာထိုင်မဂီဒီးလဲတတ်လီ၊ ပုဂံကညီကွာလာမဂီအုတ်တုတ်တုပုဂံယံဝဲကံသ၊ စအိတ်မှတ်မဂီဒီးတတ်သဉ်ဝံထိုင်ကွာစသးလီ၊
- ၉. **မယဲး** နှင့် မှတ်စိုးအဆီလီ၊ ဒီးသဉ်လဉ်ဝဲလဉ်ဒီးလာယုဝဲမှတ်ဂု၊ တလဲလီကလဲညီဝဲမှတ်ဂု၊ ပစံးလာစိုးမယဲးလီ၊ သဉ်လဉ်အုတ်စိုးမယဲးနှုတ်ပဝဲလာမှတ်အုတ်အိတ်ဂုက၊ ပသဉ်ကိတ်ဘိကိတ်လာမှတ်အုတ်နှုတ်ပအိတ်မသးစိုးမယဲးလီ၊
- ၁၀. **မငါ** နှင့် မှတ်နံဉ်လာ ပုဂံကွပ်တုတ်ဝဲတနံဉ်ခံနံဉ်နှုတ်ပစံးလာမငါလီ၊ လာမငါတနံဉ်နှုတ်ပမာဘုနုဂုက၊ ပုဂံတဂါအိတ်ဖျဉ်လာမငါတနံဉ်ဒီးဆူးဒီးတဘားအံလီ၊
- ၁၁. **မဆါ** နှင့် မှတ်လာနံဉ်နှုတ်ပကိတ်လာမဆါလီ၊ ဒီးပစံးလာ

- မဆါခိတ်ကိတ်လီ၊ လာမဆါနှုတ်တဂါဝဲလီ၊ သုအိတ်လာမဆါခိတ်သုမာမနုလဲဉ်၊ လာမဆါတနံဉ်အံပကမာမနုတမံလဲဉ်၊
- ၁၂. **မဆဲ** နှင့် မှတ်တရိတ်အဆီလီ၊ ဒီးမှတ်တိုင်တိုင်ဒီးလာသဖူထိုင်ဝဲတရုဒ်နှုတ်ပစံးလာတြိတ်မဆဲလီ၊ ပုဂံတဂါတခွိုင်ခွိုင်ဒီးအခိုင်မသးတြိတ်မဆဲလီ၊ တးအုတ်တဒ်အဆုတ်တကဆုတ်ဘဉ်၊ အဆုတ်မာအသးတရိတ်မဆဲလီ၊
 - ၁၃. **မတး** နှင့် မှတ်မတူအဆီလီ၊ ဒီးမှတ်ပုဂံလာလဲတတ်ဒီးဟ်ချ၊ အသးဒီးအစုဘဉ်တိုင်ခိုင်ဘဉ်ထံးဝဲနှုတ်ပစံးလာလဲတတ်မတူမတးလီ၊ ပုဂံတဂါလာတတ်မတူမတးဒီးအခိုင်ဘဉ်တိုင်ဘဉ်ထံးနးက၊
 - ၁၄. **မတးယာ** နှင့် မှတ်ထီရီပုဂံလာပတသဉ်ညါဘဉ်အမံဒီးပကိတ်လာမတးယာလီ၊ မတးယာတဂါစတထိုင်ဘဉ်နီတခိုင်ဘဉ်၊ စတသဉ်ညါဘဉ်အမံဘဉ်၊
 - ၁၅. **မတး** နှင့် မှတ်ပုဂံလာပတသဉ်ညါဘဉ်အမံဒီးပသံဂီဒီးပစံးလာမတးလီ၊ နမှတ်မတးလဲဉ်၊ မတးနှုတ်လဲဉ်၊ မတးမတးစတသဉ်ညါဘဉ်၊
 - ၁၆. **မလု** နှင့် မှတ်မတူအဆီလီ၊ ဒီးမှတ်ပုဂံမသးပစုတ်ပတုာနှုတ်ပစံးလာမသးမလုမတူလီ၊ ပုဂံတဂါပစုတ်ပတုာမလုမတူစံးဝဲဒဉ်၊
 - ၁၇. **မတူမတး** နှင့် မှတ်ပုဂံဟ်ချ၊ အသးဒီးအခိုင်ဘဉ်တိုင်ဘဉ်ထံးဝဲနှုတ်ပစံးလာမသးမတူမတးလီ၊ ပုဂံတဂါလာတတ်မတူမတးဘဉ်တိုင်ဘဉ်ထံးနးသမိး၊
 - ၁၈. **မတဲဉ်မတိုင်** နှင့် မှတ်ပုဂံမပစုတ်တတုာလီဖိယိတ်ဘဉ်မှတ်ဂု၊ လဲပစုတ်တတုာလီခိုင်ခိုင်ထံးမှတ်ဂု၊ ပစံးလာမသးမတဲဉ်မတိုင်လီ၊ ပုဂံတဂါမတတ်မတဲဉ်မတိုင်တလီတလီဆဲးဘဉ်၊
 - ၁၉. **မတိ** နှင့် မှတ်ကျာအဆီလီ၊ ဒီးမှတ်တလဲလက်စီကညူးဒီးပစံးလာစီကျာမတိလီ၊ စအိတ်မှတ်တအိတ်လာဘဉ်၊ လက်စီကျာမတိလီ၊
 - ၂၀. **မနု** နှင့် မှတ်ကျာအဆီလီ၊ ဒီးမှတ်တလဲမှတ်ဂု၊ တတုာလီဆုတ်ဝဲမှတ်ဂု၊ ပစံးလာကျာမနုလီ၊ သဉ်တဘိဆုတ်စယိတ်ကျာမနုဒီးစဘိးတကံဘဉ်လီ၊ မတလဲခိုင်ကျာနှုတ်တုာလီကျာမနုတကံ၊ ဒီးပုဂံလာဟ်ဆုတ်ဟ်ဒုအသးနှုတ်ပစံးလာဟ်သးကျာမနုလီ၊
 - ၂၁. **မနု** နှင့် မှတ်ပယုယတ်တံဉ်ကျာဝဲဒီးပစံးလာယါမနုလီ၊ ယုယတ်တံဉ်ယါမနုတကံ၊
 - ၂၂. **မနု** နှင့် မှတ်တံဉ်မတိုင်နှုတ်ပစံးလာမနုလီ၊ ဒီးပစံးလာမှတ်နုတ်ကိတ်လီ၊ တလဲမနုနှုတ်ပတထိုင်ဘဉ်တတ်ဘဉ်၊ တံဉ်မနုက၊
 - ၂၃. **မနံ** နှင့် မှတ်စယိတ်အဆီလီ၊ ဒီးမှတ်ထီရီတပြုကဆီသွဲးတကံနှုတ်ပစံးလာစယိတ်မနံလီ၊ သမံဉ်ချာယံစယိတ်မနံစံးဝဲဒဉ်လီ၊ ဒီးတခူးကိတ်ကျးခံစယိတ်မနံလီ၊
 - ၂၄. **မနံဉ်** နှင့် မှတ်တံဉ်မျာ်နှုတ်ပကိတ်လာမနံဉ်လီ၊ ဒီးမှတ်ပကိတ်ပိတ်ထွဲပိတ်အံလီ၊
 - ၂၅. **မနံဉ်မနံဉ်** နှင့် မှတ်ပုဂံလာဘိတ်ဝဲတဖဉ်နှုတ်ပစံးလာဘိတ်မနံဉ်မနံဉ်လီ၊

၂၆. **မနု** နှင့်မှီထွ်တော်လှုံ ပတ်သွဉ်ညါဘဉ်န့ဉ်ပစံးလၢ မနုလီၤ. မှီမနုတမံၤ န့ဉ်လဲၣ်. စတသ့ဉ်ညါဘဉ်. နဘဉ်မနုလဲၣ်. ပှၤတဂၤဘဉ်မနုဘဉ်မနုန့ဉ်ပတ်သွဉ်ညါဘဉ်. မှီမနုဖျါလၢန့ဉ်တမံၤန့ဉ်ပတ်သွဉ်ညါဘဉ်. ဦးပစံးလၢမုၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၇. **မနုဒု** နှင့်မှီထွ်တော်လှုံဖိတ်လံၤလၢပတ်သွဉ်ညါဘဉ်အမံၤ န့ဉ်ပစံးလၢ မနုဒုလီၤ. မနုဒုတ ဒုဒိဉ်ကၢ. စတထံဉ်ဘဉ်နီတခိဉ်ဘဉ်တၢသ့န့ဉ်ပှၤမုၢ်တသ့ဉ်ညါဘဉ်ဦးကိးဝဲလၢမနုဒုလီၤ.

၂၈. **မရၢ်** နှင့်မှီမရီၢ်အဆိလီၤ. ဦးမှီတၢဆါတကလုာ်ဘဉ်ပှၤပျဲဝဲဦးပှၤကညီသံဝဲန့ဉ်ပစံးလၢမရီၢ်မရၢ်လီၤ. တၢဆါမရီၢ်မရၢ်န့ဉ်ဘဉ်ပှၤပျဲထီၣ်အဖျါၣ်ထဲဘုဒုသဉ်ဦးပှၤကညီသံဝဲန့ဉ်ပကိးဦးအဆိလၢမရီၢ်မရၢ်လီၤ.

၂၉. **မရဲးကံး** နှင့်မှီထွ်တော်လှုံတၢဖုၣ်တြံးန့ဉ်ပစံးလၢမၤသးမရဲးကံးလီၤ. ပှၤဖိသဉ်အနီၢ်ဆံးဦးဖုၣ်ဝဲမရဲးကံးစိလီၤ. ဘုလၢတထီဒဲဘဉ်န့ဉ်ပစံးလၢဖုၣ်မရဲးကံးလီၤ.

၃၀. **မရံမရါ** နှင့်မှီပှၤကညီကတိၤကြိၣ်ကြိၣ်တၢအယုာ်တအိဉ်ဘဉ်န့ဉ်ပစံးလၢ ကတိၤကြိၣ်တၢမရံမရါ လီၤ. ပှၤတဂၤ ကတိၤဦးကိးလၢမရံမရါဦးအယုာ်တအိဉ်ဘဉ်.

၃၁. **မရံၣ်ဘဲဘူ** နှင့်မှီ ပှၤကညီ တၢထီၣ်တၢလီၤမုၢ်ဂ့ၤ, အုၣ်လိာ်ဆိးက့, ဖုၣ်လိာ်အခိဉ်မုၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢမၤသးမရံၣ်ဘဲဘူလီၤ. ပှၤတဖၣ်မၤထီၣ်အသးမရံၣ်ဘဲဘူဦးစတမၤဘဉ်ဘူးဘဉ်ယဲဘဉ်.

၃၂. **မရံၣ်မရၢ်** နှင့်မှီပှၤ ကညီဖိအါဂၤဦးလိာ်ကွဲးဟးဝုၤဝီလၢဟံၣ် ပှၤအါဂၤန့ဉ်ပစံးလၢမရံၣ်မရၢ်လီၤ. သုၤမရံၣ်မရၢ် နးကၢအိဉ်ဆုၣ်နီၤကစၢ်တပူၤလီၤလီၤစိတက့ၢ်.

၃၃. **မရုမတု** နှင့်ပတစံးဘဉ်. ပစံးလၢမလုမတုလီၤ. ကွၢ်လၢမတုတက့ၢ်.

၃၄. **မရဲမတဲ** နှင့်မှီပှၤ ကညီ ကတိၤတၢလၢအကလုာ်ချဲဝဲဦးပစံးလၢကတိၤမရဲမတဲလီၤ. ပှၤတဂၤ ကတိၤတၢမရဲမတဲအကလုာ်ချဲဦးစကန့ဉ်တချူးဘဉ်.

၃၅. **မရဲၤမရီၤ** နှင့်မှီပှၤ အါဂၤ ဟဲအိဉ်ဆၢထၢၣ်လၢဟံၣ်ဖိခိဉ်တဆုၣ်နီၤ ဘဉ်ဝဲဦးကွၢ်ကဒါက့ၤဝဲန့ဉ်ပစံးလၢဟဲမရဲၤမရီၤလီၤ. ပှၤတဖၣ်ဟဲမရဲၤမရီၤဦးကွၢ်ကဒါက့ၤအလီၢ်ခဲလီၤ. ဖိသဉ်အါဂၤဝဲကလံၣ်ဦးဟးဝုၤဝီဝဲန့ဉ်ပစံးလၢဟးမရဲၤမရီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃၆. **မရီၢ်** နှင့်မှီတၢဆါလၢဘဉ်ပှၤကညီပျဲဝဲဂီၤဆူၣ်ကလံာ်ဦးအပြဲန့ဉ်ထဲဘုဒုသဉ်အချံန့ဉ်ပကိးလၢမရီၢ်လီၤ. ဦးပကိးဦးအဆိလၢမရီၢ်မရၢ်လီၤ. တၢဆါမရီၢ်န့ဉ်ဘဉ်ပှၤကညီဦးပှၤကညီသံဝဲလီၤ. ဦးတနီၤနီၤတသံဘဉ်လီၤ. ဦးပကိးလၢမရီၢ်ခိဉ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃၇. **မရီၢ်ခိ** နှင့်မှီတၢဆါလၢပှၤလၢကျါတကလုာ်တုၤပှၤကညီဘဉ်ဦးဘဉ်ထံးဦးဒၢပှၤကညီန့ဉ်ပစံးလၢမရီၢ်ခိလီၤ. ဦးမှီတၢဆါတၢသီ တၢဝံတၢနါ တကလုာ်လီၤ. ပှၤကညီ လီၤ တၢဝံဦးမရီၢ်ခိဒၢဝဲလီၤ. မရီၢ်ခိန့ဉ်ဒၢပှၤကညီဦးပှၤလၢဘဉ်ဦးဘဉ်ထံး, လီၤလုာ်လီၤတၢဝံန့ဉ် မှီသံန့ဉ်သက့ဦးမရီၢ်ခိဒၢဒီးဒဲတသံဘဉ်အသိးလီၤ.

၃၈. **မရီၢ်ထံ** နှင့်မှီတၢဆါသမူးန့ဉ်ပကိးလၢမရီၢ်ထံလီၤ. ဦး

မှီတၢဆါလၢဘဉ်ပှၤပျဲလၢအဖျါၣ်ပြဲကဒံးန့ဉ်ဦးဘဉ်ပှၤန့ဉ်ပညဉ်ဂီၢ်ဒဲတၢညဉ်ဂီၢ်အသိးန့ဉ်လီၤ.

၃၉. **မလုမတု** နှင့်မှီပှၤကညီပစုာ်ပတုၤဦးပစံးလၢမၤသးမလုမတုလီၤ. ပှၤတဂၤပစုာ်ပတုၤမလုမတုမှီဘဉ်မနုတမံၤလဲၣ်. ပှၤတဂၤဟဲထီၣ်ပစုာ်ပတုၤမလုမတုဦးဘဉ်ယီၣ်အဂီၢ်မိဉ်ကကွၢ်လၢဘဉ်အကျဲဦးကွၢ်ဝဲလီၤ.

၄၀. **မဟါ** နှင့်မှီမှီလၢပူၤကွၢ်တနံၤဦးအဘၢဉ်စၢၤအိဉ်လၢမနုတနံၤဦးပစံးလၢမဟါလီၤ. လၢမဟါတနံၤန့ဉ်စကွဲးလံာ်ကထီၣ်သၢကဘျဲးလီၤ. ဦးပစံးလၢမဟါအုၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄၁. **မဟါထါ** နှင့်မှီမှီလၢပူၤကွၢ်လၢယံာ်သီဃုသီဦးပစံးလၢမဟါထါလီၤ. ဦးတၢယံာ်ဝဲဆံဆဲးသီတခီလၢဦးပစံးလၢမဟါထါစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပှၤကညီလဲၣ်တၢမဟါထါန့ဉ်စတသ့ဉ်ညါဘဉ်ယဲဘဉ်. ပှၤကညီကွၢ်မဟါထါန့ဉ်တစံးဘဉ်ယၢဘဉ်.

၄၂. **မဟိ** နှင့်မှီမှီလၢပူၤကွၢ်ခံသီတသီန့ဉ်ပစံးလၢမဟိလီၤ. လၢမဟါမဟိန့ဉ်စလဲၣ်တၢဆုးဦးစကျိၢ်နီၣ်လီၤ.

၄၃. **ကျၢမတိ** နှင့်မှီတၢလၢာ်စိကညးဦး ပစံးလၢလၢာ်စိကျၢမတိလီၤ. စအိဉ်မုၢ်လၢာ်စိကျၢမတိလီၤ. တၢလၢတအိဉ်လၢဘဉ်လုၤတက့ၤန့ဉ်ပစံးလၢလၢာ်စိကျၢမတိလီၤ.

၄၄. **ကျၢမနု** နှင့်မှီတၢလၢဆူၣ်ဝဲကိၤဝဲဦးပစံးလၢမၤသးကျၢမနုလီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢကျၢမနုကျၢမနုလီၤ. သုၣ်တဘိကျၢမနုစဝဲဦးစဘဉ်ယီၣ်လၢယံာ်ကဝိာ်ဘဉ်ဖုးလီၤ. ဦးပစံးလၢကျၢမနုကျၢမနုစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄၅. **ဃါမနု** မှီပစၢယာ်ဃုယာ်တၢမုၢ်ဂ့ၤ, ပဟံးယာ်ဖိဉ်ယာ်တၢမုၢ်ဂ့ၤ, ကျၢဝဲစံာ်ဝဲဦးပစံးလၢပဟံးယာ်တၢဃါမနု. ပစၢယာ်တၢဃါမနု. ပဃုယာ်တၢဃါမနုလီၤ.

၄၆. **ဃုမနု** နှင့်မှီပှၤလၢယဲဝဲဦးအစုၣ်ဆံးထဲအယံးနီၤန့ဉ်ပစံးလၢမၤသးဃုမနုလီၤ. ပှၤတဂၤယဲဝဲဦးအစုၣ်ခိဉ်ခိဉ်မၤမးအသးဃုမနုလီၤ. ဦးထံဃုန့ဉ်အစုၣ်ကိၤဝဲဦးပစံးလၢအစုၣ်ဃုမနုစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄၇. **စကူမရူ** နှင့်မှီထွ်တော်လှုံဖိတ်လံၤအပျီၣ်စိထီၣ်ဝဲန့ဉ်ပစံးလၢမၤသးစကူမရူလီၤ. တၢဖိတ်လံၤထီၣ်စကူထီၣ်အပျီၣ်န့ဉ်အပျီၣ် မၤသးစကူမရူလီၤ. ဦးပစံးလၢစကူမရူစ့ၢ်ကိးလီၤ. ကဆိန့ဉ်အပျီၣ်ခိဉ်မၤသးစကူမရူလီၤ. ဦးထွံထီၣ်စကူထီၣ်အပျီၣ်န့ဉ်ပစံးလၢစကူမရူစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄၈. **စိးမကူ** နှင့်မှီပကိၤတကလုာ်အချၢယံန့ဉ်ဂဲၤကနူၤစိထီၣ်တစဲးစဲးဦးပစံးလၢပကိၤစိးမကူလီၤ. ပကိၤစိးမကူန့ဉ်အချၢယံမၤသးစကူမရူစ့ၢ်ကိးလီၤ. စိးမကူဦးစကူမရူန့ဉ်ဒဲးသိးသိးလီၤ. စိးမကူန့ဉ်မှီတၢဖိတ်လံၤဖိတ်ယာ်အပျီၣ်စိထီၣ်ဦးဂဲၤကနူၤအသးန့ဉ်ပစံးလၢစိးမကူလီၤ.

၄၉. **ညိဉ်မလုၤ** နှင့်မှီပှၤလၢဆါဦးယဲဝဲတုၤအထါခိဉ်စုးအကိာ်စုၤဝဲန့ဉ်ပစံးလၢမၤသးညိဉ်မလုၤလီၤ. ပှၤတဂၤယဲဝဲဦးမၤမးအသးညိဉ်မလုၤလီၤ.

၅၀. **တရီမနီ** နှင့်မှီတၢဆူၣ်ဝဲဦးဖိဝဲန့ဉ်ပစံးလၢမၤသးတရီမနီလီၤ. ပှၤကညီဖိမုၢ်ဆူၣ်ဦးမၤသးတရီမနီစအိဉ်တက့ၢ်ဘဉ်. စ

မ-မါ

ကိပ်ယူလီကတီဆါက၊လုန့်တုပဖူလုယးဒီးဆူဝဲတြိမနီလီ။

၅၁. ထိပ်မသး နှုတ်မုတ်တုလုလ်သ နိ နှုတ်ပု တနီနီကီးပိတ်ထွဲတလုအခံလုထိပ်မသးလီ။ ထိပ်မသးနှုတ်မုတ်တလုအကလုလီ။

၅၂. ပီမနံ နှုတ်မုတ်တလုမုတ်ကုတ်အဝါဒီးလုအခိတ်ခီသိအသီးနှုတ်ပကီးလုပီမနံလီ။ ပီမနံကုတ်အဝါ, တဆိတ်ဆါဆဲးလီဘုနု။

၅၃. သကံမရံး နှုတ်မုတ်ပုကညိခိတ်သူကုဒီးသဝံးတုအသးနှုတ်ပစံးလုမသးသကံမရံးလီ။ ပုတဂုအခိတ်သူသကံမရံးဒီးအခိတ်သူတထိတ်စံးဝဲဒုတ်။

၁. မါ နှုတ်မုတ်ပုလုပဖူလိပ်သးဒီးအိလုနှုတ်ပစံးလုမလီ။ ပုအိတ်ဒီးမါ နှုတ်ဘုတ်ဆိတ်မါလီ။ ပမါ နှုတ်ပုကုမုတ်ဖျီဒီးပုဒီးပဘုတ်အံးကုကုကုအိတ်ဂုကုဘုတ်ဘုတ်လီ။

၂. မါနါ နှုတ်မုတ်သုတ်တကလုအသုတ်နှုတ်ပအိတ်ကံးဝဲဒီးပကီးလုမါနါလီ။

၃. မါပု နှုတ်မုတ်ပုလုဒီးပုပံးဒီးပမါလုအဖိလုတဖုတ်နှုတ်ပိတ်မုတ်မုတ်, ပိတ်ခါမုတ်မုတ်, ပစံးလု မါပုလီ။ ပမါပုနှုတ်ပအိတ်အိတ်ပပုဒုတ်ပဝဲအသီးလီ။

၄. မါဖးဒိတ် နှုတ်မုတ် ပမါလုပုဖျီဆိတ်ဒီးပုတဂုနှုတ်ပစံးလု ပမါဖးဒိတ်လီ။ ပမါဖးဒိတ်မုတ်ထဲပဖျီဆိတ်သးဒီးအိတ်တဂုမါနှုတ်လီ။ ပမါဖးဒိတ်မုတ်သံသဒုတ်ပုဒီးပဖျီလိပ်ကုပသးဒီးပမါလုခံတဖုတ်နှုတ်မုတ်ထဲပမါဖိသုတ်လီ။ ပမါဖးဒိတ်မုတ်ထဲပဖျီဆိတ်အသးဒီးပုတဂုနှုတ်မါလီ။

၅. မါဖိသုတ် နှုတ်မုတ်ပိတ်မုတ်လုပဖူလိပ်သးဒီးအိတ်လုပမါဖးဒိတ်သံသဒုတ်ပုအလီခံနှုတ်ပစံးလုပမါဖိသုတ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိတ်လုမါဖိတုမါဖိသုတ်လီ။ ပမုတ်ဖျီလိပ်သးဒီးပိတ်မုတ်လုခံတဖုတ်နှုတ်မုတ်ပမါဖိသုတ်ခဲလုကီးလီ။

၆. မါလံ နှုတ်မုတ်ပုဒီးကဘိလုသုတ်ညါကုမါကုပုမါလုသုတ်ညါထံကျါနိကျါ, သုတ်ညါထံထုတ်နိထုတ်နှုတ်ပစံးလုမါလံလီ။ ကဘိတဘုတ်နှုတ်မါလံမုတ်တအိတ်ဘုတ်တဂုဒီးပုလဲတုလုကဘိနှုတ်တဘုတ်ဘုတ်။

၇. မါဝါ နှုတ်မုတ်ပုအိတ်ဒီးအမါဒီးအဝါခံဒီးပစံးလုမါဝါလီ။ ဒီးပစံးလုမါခံဝါကုကီးလီ။ ပုဒီးမါဝါခံဂုပိတ်လိပ်အခံလီ။

၈. မါဝါ နှုတ်မုတ်ပုလုအခိတ်ပဝါဒီးပမါလုပမါအဖိခိတ်တဖုတ်နှုတ်အပိတ်မုတ်မုတ်, အပိတ်ခါမုတ်မုတ်, ပစံးလုပမါဝါလီ။ ပမါအိတ်ဒီးမါဝါပိတ်မုတ်ဒီးမါဝါပိတ်ခါမုတ်မုတ်လီ။

၉. မါသမံး နှုတ်မုတ်ပိတ်လုထံလုအယိတ်တတုနှုတ်ပကီးလုမါလမံးလီ။ ဒီးပကီးလုမါသမံးကုကီးလီ။ ပိတ်လုဒိတ်မါသမံးနှုတ်ပကဘိဒိတ်ခိတ်လုကဘိလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိတ်လုမါ တုမါသမံးလီ။

၁၀. ကမါ ဒီးကမါကဲ,ဒီးထံကမါ, ဒီးကမါပု, ဒီးကမါခပ်ဒီးကမါခပ်ကဘိ, ဒီးကမါခပ်ပြုဒီး, ဒီးကမါခပ်ဖးဒိတ်,ဒီးကမါ

မါ-မါ

တုတ်, ဒီးလုကမါနှုတ်ကုလုကမါတကုတ်။

၁၁. ကမါ နှုတ်မုတ်ကဟံအဆိတ်လီ။ ဒီးမုတ်ထံးတကလုအလုဒ်ဘုအသီးဒီးပကီးဒီးအဆိတ်လုကဟံကမါလီ။

၁၂. ခါဉ်မါယါ နှုတ်မုတ်ထီရီပဟံးပဖိတ်တုမုတ်ဂု, ပစါယတ်ယုယတ်တုမုတ်ဂု, မုတ်စံးမုတ်ကျါဝဲဒီးပစံးလုခါဉ်မါယါလီ။ စါယတ်ချါခါဉ်မါယါတကုတ်။ ဖိတ်ယတ်ဆိတ်နှုတ်ခါဉ်မါယါဒ်သုတထုတ်ဖျိုးတဂု။

၁၃. စမါ နှုတ်မုတ်စမူအဆိတ်လီ။ ဒီးမုတ်ပုအုသုတ်ထုကဖုတ်တုနှုတ်ပစံးဒီးအဆိတ်လုစမူစမါလီ။ပုတဂုဝါတ်တုဆိတ်ဒီးစမူစမါဝဲလီ။

၁၄. တမါလကါ နှုတ်မုတ်အိတ်ထဲတုကတုလီ။ ပုတဂုကသံတုတမါလကါဒီးအိတ်တုလုတဂုအိတ်ဘုတ်နှုတ်လီ။

၁၅. တမါတုတ် နှုတ်မုတ်ပုလုသုတ်နှုတ်ပကီးလုတမါတုတ်လီ။ ပုကဲလုတမါတုတ်နှုတ်မုတ်ပုမါထါသုဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိတ်လုတမါဘုတ်တမါတုတ်လီ။

၁၆. တမါတမါ နှုတ်မုတ်မါထီဒုတ်သးမုတ်ဂု, တုအိတ်ထီဒုတ်တုမုတ်ဂု,ပစံးလုတမါတမါလီ။ ပုတဂုတမါတမါဒီးဟိတ်ဝဲလီ။ပု တဂုအိတ်တမါတမါဒီးကတုဒုတ်တုတဂုမါလီ။ ပုတဂုအိတ်တမါတမါဒီးအသးဒိတ်ထီတြိတြိဒုတ်တုလီ။ ဒီးပစံးလုသါတမါသါတမါစုကီးလီ။

၁၇. တမါ နှုတ်အိတ်ထဲတုကတုလီ။ တုခဲလုကဲနှုတ်ကထီလုကစုလုအစုတမါလီ။

၁၈. လုကမါ နှုတ်မုတ်ပုလုအဘုတ်ဖိတ်ဘုတ်နုးနှုတ်ပစံးလုလုကမါလီ။ ပုတဂုလုကမါကမုတ်ကမါကမုတ်တုတမံမံဒီးတုဘုတ်တုဖိတ်သု။

၁၉. သမါတုတ် နှုတ်မုတ်ဒ်တမါတုတ်အသီးလီ။ ဒီးမုတ်ပုလု သုထါတဖုတ်နှုတ်ပစံးထီပတြါဒီးပကီးအမံးလုသမါတုတ်လီ။ သမါတုတ်တဂုမါထါသုသမီးဒီးပစံးလုသမါတုတ်စုကီးလီ။

၂၀. သါတမါ နှုတ်မုတ်မါဒုတ်အသးမုတ်ဂု, တုကဲထီဒုတ်အတုမုတ်ဂု, ပစံးလုသါတမါလီ။ သုတ်ထံးသါတမါဒီးကုဒုတ်တုလီ။ ပုတဂုအိတ်သါတမါသါတမါဒီးနုးဒုတ်တုတဂုမါလီ။

၂၁. သံဉ်မါ နှုတ်မုတ်ပိတ်မုတ်လုပမါလုပမါဆဲးသိမုတ်ဂု, တခိတ်တဆိတ်မုတ်ဂု, ပစံးလုပသံဉ်မါလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိတ်လု သံဉ်ဖိသံဉ်မါလီ။ ပုတနီနီအိတ်ဒီးအသံဉ်မါခံဂု,ဒီးတနီနီအသံဉ်အမါအိတ်သုကလီ။

၁. မါ နှုတ်မုတ်ပုကညိဖိကီးအမုတ်နှုတ်လုမါလီ။ စကဲလဲဒီးမုတ်ဆုဒုးလီ။ လဲဒုတ်ထံဒီးမုတ်နှုတ်တကုတ်။

၂. ကမါ ဒီးဒုတ်ကမါ, ဒီးဒုတ်ထီကမါထီ, ဒီးဝုတ်ဆုတ်ကမါ, ဒီးကမါတုတ်, ဒီးလိတ်ကမါ, ဒီးဒုတ်ကမါကုတ်, ဒီးဝုတ်ကမါ, ဒီးမံ ကမါ, ဒီးဟးကမါ, ဒီးကဲကမါ, တုခဲလုကဲနှုတ်ကုလုကမါတကုတ်။

၃. ချိမါ နှုတ်မုတ်ကွတ်တုအဆိတ်လီ။ ဒီးမုတ်ပုကွတ်ညိကွတ်တုနှုတ်ပစံးဒီးအဆိတ်လုကွတ်တုချိမါလီ။

၄. တမါ နှုတ်မုတ်ပုလုမါဘုတ်ပုကုအကွိတ်ဒီးမါကမုတ်

ပုဂံနဲ့ပစံးလာအမံတမာ်လီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလာအမံတမာ် သုတယုလီၤ. ဦးပုဂံကတိၤဒုဉ်အိၤဒီးကိးန့ၣ်အမံလာတ မာ်မံလီၤ. တမာ်မံတကန့ၣ်အမံတမာ်နးသမိးစံးဝဲဒၣ်.

၅. **ဟ်မာ်** န့ၣ်မုာ်ပုဂံညီကွံာ်တုာ်အမါအဝါဒီးပစံးလာဟ်မာ် အမါလီၤ. ပုဂံတကစံးဝဲလာအမါအါဒီးဟ်မာ်အမါလီၤ. ပုဂံဟ် မာ် အမါဒီးအမါလိာ်လာကွီာ်လီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလာဟ်မုာ်ဟ်မာ် လီၤ. ဟ်မာ်ကွံာ်နမါတဂ့ၤ. နကဘၣ်လိးဘၣ်ပုးလီၤ.

၆. **မိာ်မာ်** န့ၣ်မုာ်ကလဲအဆိလီၤ. ဦးမုာ်တၢ်လီၤဘျးဝဲမုာ်ဂ့ၤ. တၢ်ယါယုာ်လိာ်အသးမုာ်ဂ့ၤ, ပစံးဦးအဆိလာကလဲလီၤမိာ်မာ်. ဦးလီၤကလဲမိာ်မာ်လီၤ. ပုဂံတကတီၢ်အူဝဲတလိာ်ဒီးလီၤကလဲလီၤ မိာ်မာ်နးကၢ. ကိာ်ကမူၣ်ဒီးဟုကလဲမိာ်မာ်လိာ်အသးနးကၢ.

၇. **လီၤမာ်** န့ၣ်မုာ်တၢ်လၢပတထံၣ်လၢဘၣ်လၢသံဝဲမုာ်ဂ့ၤ, အိၣ်လီၤဘၢဝဲမုာ်ဂ့ၤ, ပတထံၣ်လၢဘၣ်လၢခံနီတစုဒီးပ စံး လၢ လီၤမာ်လီၤ. ဦးမုာ်ပကိးပိာ်ထွဲပိုၢ်အခံလီၤ. ယံာ်တဘျီလီၤမာ်ဒီးပ ယုပတထံၣ်ဘၣ်. ဦးပစံးဦးအဆိလာလီၤမုာ်လီၤမာ်လီၤ. တၢ်လၢ လီၤမာ်န့ၣ်ပထံၣ်က့ၤတစုဒီးဘၣ်တစုပတထံၣ်က့ၤဘၣ်လီၤ.

၈. **လီၤမာ်တၢ်** န့ၣ်မုာ်တၢ်ဟါမာ်လၢပတထံၣ်လၢဘၣ်လၢ ခံ လၢလၢန့ၣ်မုာ်ပုဂံသံဝဲမုာ်ဂ့ၤ, တၢ်ဟါမာ်တုာ်ဝဲမုာ်ဂ့ၤ, ပစံး လၢ လီၤ မာ်တၢ်လီၤ. ပုဂံတကသံလီၤမာ်တၢ်ဝဲဒီးပတထံၣ်လၢဘၣ်အိၣ် ဘၣ်.

၉. **သမာ်** န့ၣ်မုာ်သရၣ်အဆိလီၤ. ဦးမုာ်ပုဂံသုပုဂံပုဂံအိၣ်ဒီး တၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးဒီးအစိအကမိၤဒီးပစံးလာသရၣ်သမာ်ပစံးဦးအ ဆိန့ၣ်လီၤ.

၁၀. **ဟါမာ်** န့ၣ်မုာ်ဒ်လီၤမာ်အသးလီၤ. ဦးမုာ်တၢ်အိၣ်လီၤဘၢ လၢပတထံၣ်ဘၣ်မုာ်ဂ့ၤ, တၢ်အိၣ်လၢတၢ်တဒါလၢပတထံၣ်ဘၣ်မုာ် ဂ့ၤ, ပစံးလာဟါမာ်လီၤ. ပထံၣ်တၢ်တမိာ်ဒီးတဒါဝဲမုာ်ဂ့ၤ, လီၤဘၢ ဝဲမုာ်ဂ့ၤ, ပစံးလာဟါမာ်လီၤ. ချဲလီၤထွဲဟါမာ်လံ. စတထံၣ်က့ၤ လၢဘၣ်. ယံာ်ဟါမာ်ပယုပတထံၣ်ဘၣ်. ဦးပစံးဦးအဆိလာဟါ မုာ်ဟါမာ်လီၤ.

၁၁. **မာ်** န့ၣ်မုာ်ပဖိမုာ်အဝါန့ၣ်ပကိးလာမာ်လီၤ. ပုဂံတကအိၣ် ဒီးအမာ်ခံကသၢဂၤဒီးမာဘၣ်ဝဲလီၤ. ဦးပကိးဦးအဆိလာဖိလာမာ် လီၤ.

၂. **မာ်ကျၢ** န့ၣ်မုာ်လူၤအဆိလီၤ. ဦးမုာ်ပုဂံညီရံးအခိၣ် သုလၢဒီး ဦး အ ခိၣ်လူၤဝဲန့ၣ် ပစံး လၢလူၤမာ်ကျၢ လီၤ. ပုဂံတကအ ခိၣ်လူၤမာ်ကျၢစံးဝဲဒၣ်.

၃. **မာ်ခီ** န့ၣ်မုာ်သးခိၣ်န့ၣ်ပကိးလာမာ်ခီလီၤ. ပုဂံကဲလာမာ်ခီ န့ၣ်ပဝဲပဆးတန့ၣ်ဘၣ်ဒီးကဲလာမာ်ခီဘၣ်ဝဲလီၤ. ဦးပစံးလာမာ်ခီ ခိၣ်စုာ်ကိးလီၤ. မာ်ခီခိၣ်န့ၣ်တပျံၤဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်.

၄. **မာ်တီ** န့ၣ်မုာ်တၢ်ထံး တကလုာ်အသၣ် ဒီးဆူၣ်ဝဲဒီးအချံ အိၣ်ဒီးအသိန့ၣ်ပကိးလာမာ်တီလီၤ. မာ်တီန့ၣ်ပုဂံညီမၤန့ၣ်အ သးဒီးသုလီၤလုၣ်ဒီးမၤဟးဂီၤလုၣ်ဖိဂီၤလုၣ်လၢမာ်တီအသိဒီးယိး န့ၣ်လီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလာမာ်တီမာ်တီလီၤ. ဦးပုဂံသ့ၣ်ဝဲလၢခး လီၤ.

၆. **မာ်မစိ** န့ၣ်မုာ်တၢ်အထံးတကလုာ်အသၣ်ဒီးဆူၣ်ဒီးအချံ

ဂီၤဝဲန့ၣ်ပကိးလာမာ်မစိလီၤ. မာ်မစိန့ၣ်တလၢသ့ၣ်ဝဲဒီးမၤဂီၤအ စုမုာ်လၢမာ်ပစိအချံန့ၣ်လီၤ.

၇. **မာ်လိာ်** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလာမာ်လိာ်လီၤ. ဦးမုာ်ပ မၤ ပုဂံဟဲဆူပအိၣ်မုာ်ဂ့ၤ, ပမာ်ဟဲမာ်တၢ်တမံၤမုာ်ဂ့ၤ, ပစံးလာမာ် လိာ်လီၤ. မာ်လိာ်န့ၣ်ပတစံးဘၣ်.

၈. **မာ်အံး** န့ၣ်မုာ်တၢ်အထံးတကလုာ်ဒ်ပိာ်အသိးဒီးသု လၢ အဂံၢ်လီၤန့ၣ်အသၣ်အိၣ်ဒီးအဆူၣ်သ့းတကဲာ်ဒီးပကိးလာမာ်အံး လီၤ. မာ်အံးသုအချံန့ၣ်ပမၤဆါလၢတြးန့ၣ်န့ၣ်အပူၤစကိးလီၤ. မာ် အံးသုအချံန့ၣ်ပခံတမၤန့ၣ်သၢ ဘးအ ပုၤ ဒီး ဘၣ် တစုစုတ မၤ န့ၣ်န့ၣ်ယံာ်ဘးလီၤ.

၉. **ကမာ်** ဒီးကမိာ်ကမာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကမာ်တက့ၢ်.

၁၀. **ကွၢ်တမာ်** န့ၣ်မုာ်ကွၢ်တမာ်အဆိလီၤ. ဦးမုာ်ပသးကွၢ်ပုၤ ဂၤဒီးမၤတၢ်အါဒီးပတသိၣ်က့ၤသီက့ၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၂. **တမာ်** န့ၣ်ပုၤလၢပိာ်ယံာ်မိၤကွၢ်ဒီးသ့ၣ်န့ၣ်ပစံးလာတမာ် လီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလာတမာ်တကျါလီၤ. တမာ်န့ၣ်တနီၤနီၤ ပိာ် ယံာ်ဂ့ၤ, တနီၤနီၤန့ၣ်ပိာ်ယံာ်တကျါဘၣ်. ဦးပုၤတနီၤနီၤကိးလၢ ထမာ်လီၤ.

၁၃. **တမာ်ထီ** န့ၣ်မုာ်ပုၤပိာ်စုသ့ဒီးပကိးလာတမာ်ထီလီၤ. တ မာ်ထီပိာ်ထံၣ်ပုၤသ့လီၤ.

၁၄. **ထီမာ်** န့ၣ်မုာ်ပုၤသးပုၤလၢသကီၤအဖိလၢန့ၣ်မၤစၢၤသ ကီၤလၢပဒိၣ်အမူးအကါဒီးပကိးလာထီမာ်လီၤ. ပုၤကဲလၢသကီၤ န့ၣ်အိၣ်ဒီးထီမာ်တကလီၤ. ထီမာ်မုာ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးသကီၤခိၣ် ပဒိၣ်အမူးတကၤဒီးန့ၣ်မၤအခုအပုၤတနၢၤဘၣ်.

၁၆. **လၢ်မာ်** န့ၣ်မုာ်သရၣ် တကလုာ်တန့ၣ်ဖိန့ၣ်မၤဘၣ်ဒီးဟး ယုကြီၢ် အိၣ်မုာ်ဒ်စီၤသိအသိးဒီးပကိးလာလၢ်မာ်လီၤ. လၢ်မာ်န့ၣ် တုၤကွၢ်ပစုညါသးဒီးသ့ၣ်ညါပတကဲာ်ပဝးဝဲလၢ်လီၤ. လၢ်မာ်န့ၣ် ကူတၢ်ဝါဒီးယုကြီၢ်စု, ယုကြီၢ်အိၣ်မုာ်ဒ်စီၤသိအသိးလီၤ.

၁၇. **မတၢတကၤအမာ်သံပူ No. 129.**—၁၂၉. ပုၤအစံာ်တၢ် မ တၢတကၤန့ၣ်အမါအ ဖိအိၣ်တကၤဒီးအမါသံန့ၣ်က့ၤအမါလၢမုာ် ကီၤလံၢ်လီၤ. အမါမုာ်ကီၤလံၢ်န့ၣ်ကွၢ်အဖိန့ၣ်တဘၣ်ဘၣ်အမဲာ် ဘၣ်. မၤအဝါလဲၤမၤသံကွၢ်အဖိန့ၣ်ဒီးအဝါလဲၤဒီးအဖိတကၤန့ၣ် လီၤ. ဒီးထံၣ်လၢထံပိာ်တလီၢ်စံးအပၢ်ပၢ်စၢ, ဘိးအိၣ်န့ၣ်စထံပိာ် န့ၣ် တကျိမိ. ဒီးအပၢ်ဘိးန့ၣ်အိၣ်တကျိလဲၤအိၣ်လဲၤအိၣ်ထံပိာ်န့ၣ်အပၢ် လဲၤတုၤလၢသ့ၣ်ဖူတဖူဒီးအပၢ်စံးအိၣ်ဖိစၢအိၣ်ဟဲဖိအံၤပၢ်ကလဲၤ ဝဲာ်အိၣ်ဘိာ်တဖျါဒီးအပၢ်န့ၣ်က့ၤဝဲဆူဟံာ်ဘးန့ၣ်လီၤ. အဖိတ ကၤကိးအပၢ်အပၢ်တကိးဆၢဘၣ်အိၣ်ဒီးဟဲက့ၤပိာ်က့ၤအထံပိာ်သး လၢအလဲၤအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဟဲက့ၤတုၤလၢဟံာ်ဒီးအိၣ်လၢဆီယုာ် ခိၣ်အပၢ်တကၤသးကညီၤအဖိန့ၣ်အပၢ်ဟ့ၣ်လီၤသ့ၣ်အမုၤတ တၢၤဒုဉ်ဒီးအမါမုာ်ကီၤလံၢ်န့ၣ်ထံၣ်လီၤအဝါဖိန့ၣ်သါတးဒီးစံးအ ဝါပစံးန့ၣ်လဲၤကျိသံကွၢ်န့ၣ်န့ၣ်. နဖိအိၣ်ဒုဉ်တၢ်. မုၤဆူၣ်ထီၣ်အပၢ် လဲၤယုၤအီၤက့ၣ် က့ၣ်ကူကူတုၤလၢထံဖိမံတပူၤအပၢ်စံးအိၣ်ဖိစၢ အိၣ်ဟဲဖိအံၤပၢ်ကလဲၤဒီးအိၣ်တၢ်ဒီးတဘိအပၢ်လဲၤဒီးအပၢ်က့ၤ ဆူဟံာ်လီၤ. အဖိတကၤကိးအပၢ်, ကိးကိးဝဲမုာ်ဟါဒီးဒီးတကါတ ခုန့ၣ်ဟူဒီးကိးဆၢဝဲဒီးဒီးတကါန့ၣ်လဲၤဝဲဆူအအိၣ်ထံၣ်ဝဲဒီးစိာ်

ထိုင်ပဲဒင်ဒီးဟဲကွာယုဝဲတုလဟံဒီးဟဲဝဲလဟုခွမုအဖိခိဒ်
 ဒီးကွာထိုင်ပဲဆူဟံဒ်အမါစံးအီလဲဟးမဆါနီကီးခါ. ဒီးစံးဝဲ
 ဒင်တန့ဘင်တနီတမံဘင်. ဒီးအမါစံးအီစတနဘင်နဘင်.
 နနာလဟုသီနးက၊ အဝါစံးအီနတဂမိနဲကဲဒ်လီ. ဟံတု
 အဒိုင်ထိုင်ခါ. ဒီးအမါစံးအီဟံကဲနဲ. ဒီးအိုင်ပဲဒီးဒီးတကါန့
 လီ. အိုင်ပဲယံယံဒီးအဖုဒီးတကါန့သံဂီအီတမိနဲကဲလဲန
 သးလဲခါလဲခါ. တမိနဲကဲယု. ဒီးအဖုဘိုင်ထိုင်န့အမုတ
 ဘိုင်ဒီးအဖုစံးအီကွာပိုင်တလှိုင်န့နမုထိုင်မတတဂမိပု န့
 ဒီးကီးသကွာကဲနဲ. ကွာဝဲဒီးထိုင်လဲမတတဂမိပုန့ဒီးလဲ
 ဟံဝဲဆူအိုင်ဒီးကီးဝဲဖုခါ. ဒီးအမဲသုအိုင်အီလဲကီးဒီးဂညါ
 ဒီးအဖုပုသံနီထိုင်ဆဲကမိဝဲဒင်တနီအီလဲကဲမးလဲပကညီဟဲ
 ကီးယုမကဲတကါနဲ. ယုယုဝဲဒီးထိုင်ပဲလဲအသွဲတဖျာသမု
 မူဝဲဒီးကဲထိုင်ကွာလဲပကညီတကါလီ. သံဂီဝဲမုနဲဟဲကီးယုမ
 ကဲ မု လှိုင်. ဒီးအလဲ စံးအီအိုင်. စံးဝဲဒင်, ဖုခါ စကအိုင်ဒီး
 နမိ. အဖုစံးအီ အိုင်ကဲနဲ. အိုင်ပဲဒီးအဖုန့ယံယံဒီးအဖု
 န့ သံဂီ အီလဲခါ, တမိနဲကဲလဲနသးလဲခါ. တမိနဲကဲလဲ.
 စံးဝဲဒင်. ဒီးအဖုဟုအီကသုတဒုဒီးနီတိတဘိဒီးပျဲတဘိ
 ဒီးမုဒါတဖျာလီ. အဖုစံးနီတိအံ ပစံးတိတဘိဒီးလီ.
 ပျဲန့ပစံးစတဘိဒီးစတလီ. ပတုလီလဲဟံခိမုအိုင်
 တလီ. အဖုမလီဝဲဒီးဒီးထိုင်ကသု န့တုလဲဒီးတကါအ
 ဟံခိဒ်ဒီးဒီးတကါအဖိန့တကဲထိုင်ဆူမတတဂါအိုင်န့
 တုလီမုအိုင်ဒီးဒီးတကါအဟံခိမုအိုင်အိုင်တဘိဒီးဒီးတ
 ကါအဖိန့ကွာလီပျဲမုအိုင်အဲတကါကဲလဲဆူဘးန့လီတဲ
 လဲဝဲကရးအဝါအိုင်ပဲလဲသရိုင်ပူလဲကမါအယုဝဲကရးဖိခါ
 တကါဟဲလီဒီးကတိလီအသးခံန့လီ. တလီအသးစံးဝဲ
 ဒင်, နဖးကွာမုနဲကဲဖိဂုမု, မုကဲဖိဂုကသုလဲ. ဝဲကရးအဖိ
 ခါန့စံးဝဲဒင်ဖိကဲဖိဂုမုလီ. အဲတကါစံးအီတဖိဂုမုဘင်.
 ကဲဖိဂုကသုလီ. နမုတနာယု နကွာကွာကဲနဲ. ကွာကွာဝဲဒီး
 အဖိဖိဂုသါမိးကသုဒီးကွာစံးဘင်အဖိဖိခါ, နလဲသလီန
 ကဲယုလဲဝဲကရးအဖိမုန့မိဖိခါ. အဖိလဲတလီဒီးဝဲကရးစံး
 အီမုဟဲစိစိမုအံပိုင်တါစုတဘိဒီးတါထူတဘိတုလဲစ
 ဟံအံနဲ. အဖိဟဲကွာစံးဘင်အီလဲခါ, ဝဲကရးစံးဝဲနမုန့ဟဲ
 သါဖိမုန့ပိုင်တါစုတဘိတါထူတဘိတုလဲသါဟံန့နဲ.
 တးဒီးအဲဒင်ကဲတဘင်ဘင်ဒီးလဲလီဆူမတတဂါအိုင်
 ဒီးဟိုင်ဒီးယုအန့တစုအဲတကါကီးလဲသိ. သိခါ, ဘင်မ
 နလဲ. ဒီးအသိစံးအီ, စမာဖဲလဲသလီနယုလဲဝဲကရးအဖိ
 မုန့ဝဲကရးစံးယုနမုန့တါစုမုအံပိုင်တါစုတဘိတါထူ
 တဘိ. ဝဲကရးစံးယုန့အသိစံးအီဘင်ယိုင်တဂါသိခါ. ကွာ
 ကစံးဒီးအသိကွာထိုင်လီ. မုဟဲလီဒီးအသိလဲထိုင်ပူ
 န့ယုထိုင်အဖုဖုခါ စမုဘင် တတကါတနါယုထိုင်နနဲစံးမး
 လဲ. ယုထိုင်အဖုဒီးတါစုကဲထိုင်တဘိတါထူကဲထိုင်ဘိလီ.
 မုဆုထိုင်ဒီးဝဲကရးဟဲထိုင်ကွာဒီးကဲထိုင်သမိ. ဒီးဖျဲအဖိမု
 လီ. ဝဲကရးအဖိမုတဒါတကါအိုင်လဲနီပူန့တဲကိတဲဂါအ
 သးဒီးလှိုင်ထဲလဲနီပူန့ခါတဘျီဒီးတမိနဲလဲလှိုင်အသးလဲ
 ကမါအပူဒီးလဲဝဲဒီးအခအပူန့လဲဝဲဘူးထိုင်တစဲးတဲခု

လီ. အသးတစဲးလဲတုလဲမတတဂါအိုင်ဒီးတဲကိတဲအသး
 ဘျီလီ. ဒီးလဲအိုင်ဒီးမတတဂါန့လီ. အခအပူ တဖျဲ
 ဟဲကွာထိုင်ဒီးစံးထိုင်ဝဲကရးဝဲဒင်. ကစံးခါ, ကစံးအဖိလှိုင်ထဲ
 ဒီးအိုင်လဲဒီးကသုကွာလဲ. ဝဲကရးတခါစံးဝဲဒင်, မုဒ်န့ဒီးလဲ
 ငးတကွာ. အခအပူတဖျဲလဲလီဒီးယံဘင်ဘုဘိဘင်ဘုဒီးမ
 တတဂါသံဂီအီသုဟဲမုလဲ. ပကဟဲဒုးနသး. စံးဆာဝဲ
 သုကဒုးနီယုခါ. ငးသး. စံးဝဲဒင်. ဒီးအဲမု အပျဲ လဲ လီစာ
 လီ. မတတဂါန့စံးဝဲဒင်. သုကမါဒီးခါ. စံးဆာဝဲကစံးခါ. ပ
 ပျဲလဲနလဲ. ပတုဒုး လဲဘင်ဒီးကီးကွာအပျဲလီ. ဒီးဝဲကရး
 အခအပူန့ဟဲကွာဒီးစံးဝဲဒင်ကစံးခါ, ပူန့ပဒုးတနါဘင်.
 အိုင်ပဲဒီးဝဲကရးအဖိမုန့ပျဲထိုင်အနီအသီဒီးကွာထိုင်ဆူဝဲ
 ကရးအိုင် န့လီ. ဒီးအိုင်ပဲလဲနီပူန့လီ. အပဲတဂါဟဲ
 ဆါသု မုလဲအဝါန့ဒီးစံးအခအပူပူလဲအဆါသု မုတ
 ဂါန့မါအဟဲဆါလဲစအိုင်တကွာ. ဒီးအခအပူမါအလဲဝဲလဲ
 အဖိအိုင်န့လီ. ဒီးအဖိစံးအီစကစံးတဲယုနတဲတယုက
 နနီ. အဖိတခါသုညါဒီးအပဲလီ. အပဲတခါတသုညါဘင်
 အဖိဘင်ဒီးစံးတဲဝဲစံးဝဲဒင်. မတတဂါန့အမါအဖိအိုင်တဂါ
 ဒီးအမဲသံလီ. ဒီးန့ကွာအမါလဲမုကဲလဲမုကိလဲန့မု
 အါအဖိဒီးမါအဝါလဲဟဲကွာလီ. အဝါတဂါပျဲအမါမုကိ
 လဲန့သါတးဒီးအဝါလဲဟဲကွာအဖိလီ. ဒီးအပဲနီပူထိုင်တ
 ကျဲလီ. စံးဝဲဒင်ဖိခါ. မုနီခါ. အဖိစံးအီယုဝဲသး. ဒီးအဖိစံး
 အီနမုန့အိုင်ဒီးနနဲကဲဒိုင်ပုတသုဘင်. ဒီးအဖိဟုကွာ
 ထိုင်သီးထိုင်ကွာအယုသတိအယုသံလှိုင်လီ. စံးအပဲကွာ
 ကျဲကွာနမါန့တကွာ. ဒီးအပဲတဂါကွာဝဲဒီးမုကိလဲန့တ
 သုညါဘင်အဝါဘင်ဒီးစံးဝဲစဝါတအိုင်ဘင်ဟဲထိုင်တဂါ. အ
 ဝါတဂါကွာထိုင်ဒီးကျဲကွာအမါလီ. ယုလီဒီးဟဲကွာဆူအဖိ
 အိုင်န့လီ. တုမုအန့တစုဒီးအိုင်ခိုင်မုကွာဝဲလီ.

၁. **မး** မုပဟဲကိပသးပဟဲခါပသးလဲပဘင်ယိုင်ပက
 လီယံန့ပစံးလဲပမးပသးလီ. မးနသးခါခါ, နကလီယံ
 ဘင်ဖုလီ. မးနသး, နကလီယံ.

၂. **မး** န့မုပတိန့တဲန့ပစံးလဲမးလီ. ဒီးမုပကီးပိုင်
 ထွဲတလဲအခဲလီ. နမးလဲန့တဲဆဲးအါလဲ. ပုတဂါမး
 လဲဒီးမးဝဲတန့ဘင်. နမးလဲန့မးယံလဲနသးကဲပုတကွာ.

၃. **မး** န့မုပကွဲးပနီတဲမဲတဲသုလဲစရီပူဒီးပစံးလဲ
 မးလီ. နမးလီပုကညီလဲစရီပူန့ဆဲးအါလဲ. န့ပုက
 ညီယံဆဲးလီ. ပုကညီအိုင်ဆဲးအါဆဲးအါန့မးတကွာ.

၄. **မး** အဲအဲတဘိအိုင်ထဲတဲကတိခါလီ. မးကစံးယု
 အကွာဒီးပတလီဒီးဘင်ဆူလဲရဲပူလီ. မးကစံး ယုန့ဒီးသံ
 အသးလဲပယံဒီးပပူဖျဲဒီးတဲနးတဲဖိုင်လီ. ဟိုင်ခိုင်အဲတမု
 မးကဲထိုင်ဒုအတဲမး. မုမးကစံးယုတုလီဒီးကဲထိုင်ဝဲလီ.
 တသံမး. တအိုင်မး. စကလဲမး. တမုမး. မုမးတဲကတိတီ
 လီ. ကဆိတဒုဒ်မးလီ.

၅. **မးမိ** န့မုတဲမုတကလုအချဲသုဒီးအသုဖဲမးကဖိလီ
 န့ပကီးလဲမးမဲလီ. ဒီးပကီးလဲမးလဲမဲမုကီးလီ. ဒီးပကီး

မး-မၢ်

- ဒီးအဆိလၢမးတၢ်မးမဲၣ်လီၤ. ဒီးမးဘၣ်မးမဲၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.
၆. **မးလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. တၢ်ဆါဒိၣ်မးလီၤ. ထံယိၣ်မးလီၤ. ပှၤတဂၤမၤတၢ်သ့မးလီၤ. နမၤဘုၣ်အါမးလီၤ.
၇. **မးသမး** န့ၣ်မ့ၢ်ပိၣ်လဲၣ်ထံလၢအိၣ်ကတၢ်အယိၣ်ကတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမးသမးလီၤ. ဒီးပစံးလၢမၤသမးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမးတၢ်မးသမးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ကဘိခိမးသမးန့ၣ်တပိၣ်ကတၢ်စဲးဝဲဒၣ်.
၈. **ကမး** န့ၣ်မ့ၢ်ကမးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပိၣ်တကလုာ်လၢပအိၣ်အဖုၣ်ဒီးပအိၣ်အသၢ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢမးကမးလီၤ.
၉. **ကိးမးကိးမး** န့ၣ်ဒ်တလီၤလီၤတသၢ်သၢ်အသိးလီၤ. ပှၤတဂၤကိးမးကိးမးဟ့ၣ်တၢ်. ကိးမးကိးမးမၤကမၢ်တၢ်တမံၤလီၤ. ပှၤတဂၤဆါဒီးကိးမးကိးမးဟဲလုၤကသံၣ်. ကိးမးကိးမးဟဲလုၤကသံၣ်လီၤ.
၁၀. **တမး** န့ၣ်မ့ၢ်တမးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဆါပျုထီၣ်လၢဘၣ်ပှၤဒီးဂံၢ်ပှၤဒ်တၢ်ညၣ်ဂီၢ်အသိးန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢတမးတမးလီၤ.
၁၁. **တမး** န့ၣ်မ့ၢ်စခိးပှၤကျါတကလုာ်လၢအထံးဖးဒိၣ်ဒီးအသၢ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢတမးတမးလီၤ.
၁၂. **တၢ်မး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမိၣ်ပပၢ်ပမိၣ်သံသဒၣ်ပှၤပအိၣ်တမုာ်တလၢဘၣ်ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပအိၣ်ဒီးတၢ်မိၣ်တၢ်မးလီၤ. ဒီးပစံးလၢဘၣ်မိၣ်ဘၣ်မးစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၁၃. **ထီမး** န့ၣ်မ့ၢ်ပသးပှၤလၢသကီၤအဖိလၢလၢမၤစၢၤသကီၤလၢအမူးအရၢန့ၣ်ပစံးလၢထီမးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢန့ၢ်ရၢထီမးလီၤ. သကီၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးန့ၢ်ရၢထီမးလီၤ. ဒီးပကိးလၢထီမးစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၁၄. **ဘၣ်မး** မ့ၢ်ဘၣ်မိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤလၢအိၣ်တမုာ်ဘၣ်လၢအဖိအမၤသံသဒၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.
၁၅. **သမး** န့ၣ်မ့ၢ်သမးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဆါတကလုာ်လၢဘၣ်ပှၤပျုထီၣ်ဂီၢ်ဆူၣ်ကလၢဒီးပညၣ်ဂီၢ်ဒ်တၢ်ညၣ်ဂီၢ်အသိးန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢသမးသမးလီၤ.
၁၆. **သမး** န့ၣ်မ့ၢ်သမးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤကညီဆဲးထီၣ်ဘၣ်လီၤဒ်ဟံၣ်ဖိစိၢ်အသိးလၢပျီၣ်စိၢ်လီၤမိၣ်လၢမၤဘၣ်ဝဲဒီးမ့ၢ်ပအံၤတၢ်ပံၣ်ဒီးပနဲပကးန့ၣ်ပစံးလၢပိၣ်သမးလီၤ.
၁၇. **သးမး** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤလၢအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဝဲဒီးပစံးလၢသ့ၣ်ဆူၣ်သးမးလီၤ. ပှၤလၢတူၢ်ထီၣ်ဘၣ်မိၣ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးမးတဖၣ်န့ၣ်မၤတၢ်ဆူၣ်ကၤ. ဒီးပစံးလၢသ့ၣ်ဆူၣ်သးဆူၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.
၁၈. **အမး** န့ၣ်မ့ၢ်အပနီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအမးလီၤ. ထီရီၤပပနီၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢအမးလီၤ. စၢၢ်ဘိတဘိအိၣ်ဒီးအမးလၢအဲကလံးအလံာ်ဖျါလီၤ. သးန့ၣ်အိၣ်ဒီးအမးစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၁၉. **အိၣ်မး** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီအိၣ်တြိတြိဒီးအိၣ်တစီၤမ့ၢ်လၢပှၤဖိန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်မးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမးအိၣ်မးလီၤ.
၁. **မၢ်** န့ၣ်တၢ်ကတိၤတအိၣ်ဘၣ်. စတသ့ၣ်ညါဘၣ်.
၂. **ကမၢ်** ဒီးကမူၤကမၢ်, ဒီးကမံၣ်ကမၢ်, ဒီးကမၢ်ကလဲး.

မၢ်-မၤ

- ဒီးကမၤကမၢ်, ဒီးအိၣ်ကမၢ်, ဒီးလီၤကမၢ်, ဒီးလၢကမၢ်, ဒီးသၢကမၢ်, ဒီးထူၣ်ကမၢ်, ဒီးယၢ်ကမၢ်, ဒီးဟံးကမၢ်, ဒီးထုကမၢ်, ဒီးကွဲးကမၢ်, ဒီးကတိၤကမၢ်, ဒီးမၤကမၢ်, ဒီးန့ၣ်ကမၢ်, ဆိကမိၣ်ကမၢ်, ဒီးဩဉ္ဇးကမၢ်, ဒီးမဲၣ်ကမၢ်, ဒီးသးကမၢ်, ဒီးစုကမၢ်, ဒီးဩဉ္ဇးစုစုကမၢ်စုထွဲ, ဒီးခိၣ်ကမၢ်, ဒီးအိၣ်ကမၢ်, ဒီးလၢကမၢ်, ဒီးလီၤကမၢ်, ဒီးကိးကမၢ်, ဒီးတၢ်ကမၢ်, ဒီးမၤကမၢ်, ဒီးမၤကမၢ်သး, ဒီးကမၢ်မုၢ်ကမၢ်ခွါ, ဒီးကမၢ်ယိၣ်, ဒီးဘိးကမၢ်, ဒီးဘိးကမၢ်ပှၤ, ဒီးဘၣ်တၢ်ကမၢ်, ဒီးယုတၢ်ကမၢ်, ဒီးဟံးတၢ်ကမၢ်, ဒီးစံၣ်ညီၣ်တၢ်ကမၢ်, ဒီးပျါတၢ်ကမၢ်, ဒီးယုလီၤတၢ်ကမၢ်, ဒီးတံၢ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်ကမၢ်, ဒီးဟံးန့ၣ်တၢ်ကမၢ်, ဒီးဟံးယၢ်တၢ်ကမၢ်, ဒီးစၢယၢ်တၢ်ကမၢ်, ဒီးတၢ်ကမၢ်အလီၤ, ဒီးဟံးတၢ်ကမၢ်, ဒီးထံၣ်လီၤတၢ်ကမၢ်, ဒီးပျါဖျးတၢ်ကမၢ်, တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကမၢ်တက့ၢ်
၃. **မံမၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤသ့လုၣ်တသ့ဘၣ်ဒီးမၤသးပျုးတစဲးစဲးန့ၣ်ပစံးလၢမံမၢ်လီၤ. စမၤသ့လုၣ်တသ့ဘၣ်, မံမၢ်ကွံာ်လၢလံ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံဘၣ်မံမၢ်လီၤ.
၄. **မၤမၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီအသးကတုၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအသးမၤမၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤပှၤကညီအလီၤလၢအမၤကမၢ်တၢ်အယိၣ်ဒီးအသးမၤမၢ်ဝဲလီၤ. ပှၤတဂၤအသးမၤမၢ်ဒီးကတိၤထီၣ်တၢ်တသ့ဘၣ်. ဒီးပစံးလၢသးမံမၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.
၅. **သမၢ်** မ့ၢ်တၢ်အိၣ်လၢထံကျါတကလုာ်န့ၣ်မၤသးဒ်တရူးအသိးဒီးဒိၣ်ဝဲထီဝဲဒီးပကိးလၢသမၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသမၢ်ပယိၣ်လီၤ. သမၢ်န့ၣ်အိၣ်သံကစၢ်ပှၤကညီဒီးအိၣ်မူဒီးဒုၣ်ခိၤညၣ်ခိၤလီၤ.
၆. **သးမံမၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပသးပှၤနီၣ်ပသးဒီးပကိးလၢပသးမံမၢ်လီၤ. စကတိၤတၢ်ဒီးစသးမံမၢ်စတသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဘၣ်စသးဘၣ်. စသးပှၤနီၣ်စသးယိၣ်မးလီၤ.
၁. **မၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီရီၤပကူၢ်ပစဲး, ပထု, ယုာ်ထုကု, ပထုတလါတဖိတုထီၣ်ဟံၣ်ခိၤယိၣ်ခိၤ. ပထုစံးခိၤပှၤခိၤ, ထီရီၤပကျဲးစးတဖံးတၢ်မၤ, ပသ့ၣ်တၢ်ဖျးတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပမၤလီၤ. ဒီးမၤန့ၣ်အိၣ်အါမးလီၤ. မၤခးမၤစံး. မၤကသံၣ်မၤညါသူး. မၤလုာ်မၤဒီး. မၤတၢ်ဒီးမၤတၢ်လၢ. မၤချံမၤထီ. မၤဟံၣ်မၤယိ. မၤဒုၣ်မၤညၣ်စဲးဝဲလီၤ. ဒီးမၤတၢ်လၢန့ၣ်အဖိခိၣ်အိၣ်အါမးလီၤ.
၂. **မၤကတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်တုၤအဝံၤဒီးပစံးလၢမၤကတၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤမၤတၢ်ဒီးတမၤကတၢ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်. မၤဝဲတကူၢ်လၢခိၤလီၤ. ပှၤတဂၤမၤတၢ်ဒီးမၤကတၢ်ဝဲတုၤအဝံၤလီၤ.
၃. **မၤကတြိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီလုပှၤဒီးဆူၣ်စုတြိခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤကတြိပှၤလီၤ. ဒီးဘိၣ်သအိၣ်မၤကတြိပှၤန့ၣ်မ့ၢ်ဘိၣ်သအိၣ်လုပှၤဒီးမၤသိၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢမၤကတြိပှၤလီၤ. ဘိၣ်သအိၣ်မၤကတြိပှၤန့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်အခိၣ်လၢဟံၣ်ခိၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
၄. **မၤကနီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီယုတကိၣ်တံာ်ခးယၢၤန့ၣ်ပစံးလၢမၤကနီၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤတၢ်အိၣ်အဘုဒီးမၤကနီၢ်အခးယၢၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢမၤကနီၢ်တံာ်အခးယၢၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၅. **မၤကဟံ** န့ၣ်မ့ၢ်မၤကပုာ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤစၢ်လီၤတၢ်

လာအကိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်တလိၣ်ကိၤကၤ. မၤကပၣ်မၤကဟ်တက့ၢ်.

၆. **မၤကပၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖဲးလၢအကိတဖၣ်န့ၣ်ပမၤစၢ်လီၤဒီးထံၣ်ခါဒီးပစံးလၢပမၤကပၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤကပၣ်မၤကဟ်လီၤ. တၢ်ဖဲးတဘျီကိၤကၤ, မၤကပၣ်မၤကဟ်တက့ၢ်.

၇. **မၤကဖု** န့ၣ်မ့ၢ်မၤကမူၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤဘျးမၤကနီၤကိၣ်ကမူၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢမၤကမူၣ်မၤကဖုလီၤ.

၈. **မၤကမၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပမၤဘၣ်ပမၤအကီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပမၤကမၣ်တၢ်လီၤ. ပမၤပမၤလၢပမၤဒီးမ့ၢ်ပမၤကမၣ်လီၤ. ဒီးပဟ့ၣ်တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤကမၣ်တၢ်လီၤ. ဒီးလၢန့ၣ်အဖီခိၣ်အိၣ်ဒီးအါမးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤသျှးမၤကမၣ်လီၤ.

၉. **မၤကမူၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်ဘျးရံၣ်ဘျးတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပမၤကမူၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤကမူၣ်မၤကဖုလီၤ. ပုၤကဲလၢကသံၣ်သရၣ်န့ၣ်မၤကမူၣ်ကသံၣ်ကမူၣ်ယုၣ်လီၤ. မၤကမူၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်လၢကိၣ်ကမူၣ်လီၤ.

၁၀. **မၤကရံးကရံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်တုၤပတအိၣ်ဘျးအိၣ်သၢဘၣ်ဒီးပကျဲးစးမၤတုၤပတပၤကဝါလီၤတုၤတၢ်မၤကဲထီၣ်တုၤအဘျးအဖီခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤကရံးကရံးလီၤ. နမၤတၢ်န့ၣ်မၤကရံးကရံးတက့ၢ်. အိၣ်ဘျးတဂ့ၢ်.

၁၁. **မၤကလံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်ကဘျးကဘျးဒီးပသမၤဒီးပစံးလၢပတမၤဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပမၤကလံလီၤ. ပုၤလၢမၤကမၣ်ခူသ့ၣ်အသးဒီးပိၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ဒီးသမၤဒီးစံးဝဲလၢသၢတမၤဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်မၤကလံအသးလီၤ. ပုၤတဂၤမၤကလံအသးဒီးသမၤဒီးလီၤ. ထီၣ်ရီၤပုၤလၢအမၤကမၣ်တၢ်ဒီးသမၤဒီးလီၤတၢ်လၢသၢတမၤဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်မၤကလံတၢ်လီၤ.

၁၂. **မၤကလိး** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢမၤကလိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပမၤတၢ်တမံၤလၢ်, ပကူၣ်ခးဖဲးသံၣ်ပထူစံၣ်ထူပဲၤန့ၣ်ပစံးလၢမၤကလိလီၤ. ဒီးပမၤကလိန့ၣ်အါမံၤလီၤ. ထီၣ်ရီၤပမၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤန့ၣ်မ့ၢ်ပမၤကလိလဲလၢ်လီၤ.

၁၃. **မၤကံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပိၣ်မ့ၢ်မၤတၢ်ကူ တၢ်သိးဒီးကံၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမၤကံၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤကံၣ်မၤဂ့ၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤကံၣ်ခိၣ်ဖၢၣ်တဘျီကိၣ်ဂ့ၢ်ကၤ. ပုၤတဂၤမၤကံၣ်မၤဂ့ၢ်ဆုကံၣ်တဘျီကိၣ်ဝဲဂ့ၢ်သမိးစံးဝဲဒၣ်.

၁၄. **မၤကၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်မၤပိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤသဝးသဘံၣ်လိခိၣ်တၢ်ခိၣ်သပၤမၤအိၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢမၤကၢ်လီၤ. မၤကၢ်မၤပိၣ်သပၤအိၣ်တဂ့ၢ်. ပကူၣ်တဂ့ၢ်လၢဘၣ်.

၁၅. **မၤက့ၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဘျးတဖၣ်န့ၣ်ပဘိးတုၤအက့ၣ်ဒီးပစံးလၢမၤက့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤက့ၣ်မၤကူလီၤ. ဒီးပုၤမၤအာအသးန့ၣ်ပစံးလၢမၤက့ၣ်အသးလီၤ.

၁၆. **မၤကဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆိၣ်ကဲၤ မ့ၢ်အူန့ၣ်ပစံးလၢ မၤကဲၤမ့ၢ်အူလီၤ. မ့ၢ်အူလီၤပိၣ်လံ, မၤကဲၤထီၣ်မ့ၢ်အူတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤကဲၤမၤကပီၤလီၤ.

၁၇. **မၤကီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဂၤမၤကမၣ်ပုၤဒီးပတုၤန့ၣ်ဖဲးယၢ်အီၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပလိၣ်လၢဘၢလၢကီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပစံးလၢမၤကီၢ်အီၤလီၤ. ဒီးပစံး

ဒီးအဆိလၢမၤကီၢ်မၤခဲလီၤ. ပုၤတဂၤမၤကမၣ်ပုၤဂၤဒီးပုၤဂၤမၤကီၢ်မၤခဲအီၤလီၤ. ထီၣ်ရီၤပုၤဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲလီၤ.

၁၈. **မၤကျဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်မၤနးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျီလၢပဒိၣ်စံၣ်ညီၣ်လၢဘၣ်ခူးဘၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဘၣ်တၢ်မၤနးမၤကျဲၤလီၤ.

၁၉. **မၤကျၢၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပစၢ်ယၢ်ဖိးယၢ်သိးယၢ်ကျိၤယၢ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပမၤစံၣ်မၤကျၢၤတၢ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤပုၤလၢဘၣ်စၢ်ယၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤစံၣ်မၤကျၢၤအီၤလီၤ. ပုၤတၢ်မၤဖိလၢပုၤန့ၣ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤယွၤအကလုာ်အကထီၣ်ဒီးပုၤမၤစံၣ်မၤကျၢၤအီၤလီၤ.

၂၀. **မၤကွၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တသ့ၣ်န့ၣ်ပမၤပစီၢ်ကွၢ်ဒီးပစံးလၢမၤကွၢ်လီၤ. နမၤတလၢသ့တသ့န့ၣ်မၤကွၢ်ကၢ်နဲၣ်. စမၤကွၢ်သ့ယၢ်.

၂၁. **မၤကွံၤလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပသဝံၣ်လီၤသကူးတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤကွံၤလီၤလီၤ. မၤကွံၤလီၤသ့ၣ်ဖိတဘိးဒီးလီၤသကွံၤဝဲလီၤ.

၂၂. **မၤကွီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလိၣ်ပုၤဂၤလၢကွီၢ်ဒီးပလိးအိၣ်ပုၤဂၤန့ၣ်ပစံးလၢမၤကွီၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤကွီၢ်ဒီးပုၤဂၤဒီးလိးအိၣ်ပုၤဂၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤကွီၢ်မၤထွဲလီၤ.

၂၃. **မၤခု** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်လၢပသ့ၣ်ဖဲးညီၣ်ဒီးပစံးလၢပမၤခုလီၤ. ဒီးပမ့ၢ်သဆၣ်ထီၣ်ပုၤဂၤအခံၣ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒ်ပုၤဂၤကမၤသ့တဝံၣ်သးကၢၣ်တဂ့ၢ်ဒီးပမၤမ့ၢ်မၤယူန့ၣ်ပစံးလၢပမၤခုအသးလီၤ. ပုၤတဂၤမၤခုထီၣ်ပုၤဂၤအသးဒီးမၤခဲအမၤတၢ်လီၤ. ပုၤဂၤမ့ၢ်မၤတၢ်ဒီးပစံးလၢပကဟ့ၣ်အတၢ်တမံၤ မံၤ ဒီးမ့ၢ်ပမၤခုအသးလီၤ.

၂၄. **မၤခဲ** န့ၣ်မ့ၢ်မၤကီၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပလိၣ်ပုၤဂၤလၢကွီၢ်ဒီးပတုၤန့ၣ်ဖဲးယၢ်အီၤန့ၣ်ပစံးလၢပမၤကီၢ်မၤခဲအီၤလီၤ.

၂၅. **မၤဂၢ်** အသး န့ၣ်မ့ၢ်ပဆိၣ်လီၤပသး, ပကီၢ်ပသးဒ်ပသ့တမၤကမၣ်တၢ်တဂ့ၢ်ဒီးပစံးလၢပမၤဂၢ်ပသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤဂၢ်မၤကျၢၤပသးလီၤ. ပကဲလၢကစၢ်ယွၤအပျီၤဘီၣ်ဒီးပမၤဂၢ်မၤကျၢၤပသးလီၤ.

၂၆. **မၤယၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့ၢ်လိာ်အသးဒီးပုၤကညီၣ်ကတီၤလိာ်အသးလၢတဲးလိာ်ပိၣ်လိာ်အသးန့ၣ်မၤအဲတခီမ့ၢ်တနၢၤဘၣ်ဒီးပစံးလၢအဲတခီမၤယၢ်လီၤ. ပုၤခံၣ်ကတီၤလိာ်အသးဒီးအဲတဂၤမၤယၢ်အီၤလီၤ. ထွံၣ်ခံၣ်အ့ၣ်လိာ်အသးဒီးအဲတဂၤမၤယၢ်အီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤနၢၤမၤယၢ်လီၤ.

၂၇. **မၤစၢ်အသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်ဘိးစၢ်အသးဒီးလဲၣ်လိာ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢမၤစၢ်အသးလီၤ. ပုၤကညီၣ်ကတီၤတၢ်ဒီးဘိးစၢ်အကီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤစၢ်အသးလီၤ. ပုၤတဂၤကတီၤတၢ်ဒီးမၤစၢ်အသးလီၤ.

၂၈. **မၤစံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်မၤကျၢၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပစၢ်ယၢ်ဖိးယၢ်တၢ်ဒီးပသိးယၢ်ကျိၤယၢ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤစံၣ်မၤကျၢၤပစံးဒီးအဆိဒ်န့ၣ်လီၤ.

၂၉. **မၤစံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပထူစံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤစံၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤစံၣ်တလီၤလိာ်ကၤ.

၃၀. **မၤစၢၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်မၤတၢ်တနၢၤဘၣ်ဒီးပလဲၤတိစၢၤ

အိးဒီးပစံးလာမာစာလီ၊ ပုတဂမဟံတဂါဒီးဝံကီဝဲန့ၣ်
မာစာအိတက့ၣ်၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမာစာတိစာလီ၊

၃၁. **မာစုလီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမာပဝိးပလိပကျိၣ်ပစုပယာၤပယိၢ်အါ
အါကလဲၣ်ဒီးပစံးလာမာစုလီၢ်လီၤ၊ ပုတဂမာစုလီၢ်အါက၊ ကဲ
ဝဲလာပုထူးပုတီးဒီးမာစုလီၢ်အါဝဲလီၤ၊

၃၂. **မာစဲၣ်** န့ၣ်ဒီးမာမိၣ်အသိးလီၤ၊ ဒီးအိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤဒီး
လီၤ၊ နမာမ့ၢ်သ့ဒီးမာစဲၣ်၊ မာဒီးမာစဲၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ၊

၃၃. **မာစိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမာဘၣ်တၢ်လၢထံဒီးစိၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာမာ
စိၣ်လီၤ၊ မာစိၣ်ကသံၣ်ကမူၣ်လၢထံဒီးပံၣ်လိာ်အသးလီၤ၊ ဒီးပစံး
ဒီးအဆိလာမာစိၣ်မာသ့လီၤ၊

၃၄. **မာစါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပထီၣ်ထီၣ်စါခိၣ်လီၢ်မံဒီးပယိလီၤဒီးပစံးလာ
မာစါလီၤ၊ ပုတဂမာစါတဖျၢၣ်ဒီးမံဝဲလာအခိၣ်လီၤ၊ ဒီးပစံးဒီး
အဆိလာမာဘျီၣ်မာစါလီၤ၊ ပုမဟံၣ်န့ၣ်မာဘျီၣ်မာစါလၢဖိ
သၣ်ခွါကမံအလီၢ်လီၤ၊

၃၅. **မာစွဲ** န့ၣ်မ့ၢ်မာပျၢၣ်အဆိလီၤ၊ ဒီးမ့ၢ်ပုလၢပုဂၢၤဒုး တဲးဒီး
န့ၣ်ခိၣ်မိၣ်တၢ်သမူပယၢ်ဒီးပျၢၣ်ဝဲ န့ၣ်ပစံး လၢ ပုဂၢၤ မာပျၢၣ် မာစွဲ
လီၤ၊ ပုလၢသးက့ၣ်လိာ်အသးန့ၣ်မာပျၢၣ်မာစွဲလိာ်အသးလီၤ၊

၃၆. **မာဆၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပတီၢ်ပုဂၢၤဒီးပုဂၢၤတီၢ်စကိးပုပထီ
ပုဂၢၤဒီးပုဂၢၤထီၣ်စကိးပုဒီးပစံးလာမာဆၢလီၤ၊ နပုၢ်မ့ၢ်တီၢ်နၢမာ
ဆၢတဂ့ၢ်၊ တသ့ၣ်ညါဒီးဘၣ်အသးဘၣ်၊ အနီၢ်ဆံးဒီးလီၤ၊ ပုတ
ဂထီၣ်အဝဲတဂၢၤဒီးအဝဲတဂၢၤမာဆၢဒီးနၢဝဲလီၤ၊ ဒီးပုမာထီၣ်တခီ
မာန့ၣ်ပစံးလာမာဆၢလီၤ၊ ပုတဂမာထီၣ်တယုၢ်ဒီးအဝဲတဂၢၤမာ
ဆၢလီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမာဆၢမာလဲးလီၤ၊

၃၇. **မာဆုးလီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆိၣ်ဆုးတၢ်အခိၣ်န့ၣ်ပစံးလာမာဆုး
လီၤလီၤ၊ ပုတဂမာဆုးလီၤစခိၣ်ဒီးကိာ်ဆါမးလီၤ၊ ထီၣ်ရီၤပဆိၣ်
လီၤတၢ်အခိၣ်န့ၣ်ပစံးလာမာဆုးလီၤလီၤ၊

၃၈. **မာတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကူၣ်ပစံးပထူၣ်ထူၣ်ပကျိၣ်နီၣ်ဖျးမံပထီ
ဆုထီၣ်ယၣ်န့ၣ်ပစံးလာပမာတၢ်ခဲလၢာ်လီၤ၊ ထီၣ်ရီၤပဂၢၤလိာ်ကျဲး
စးတၢ်တမံလၢလၢန့ၣ်ပစံးလာပမာတၢ်ခဲလၢာ်လီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအ
ဆိလာဖံးတၢ်မာတၢ်လီၤ၊ ဒီးပစံးလာမာတၢ်ဖိၣ်တၢ်ဒီးအဆိန့ၣ်စ့ၢ်
ကိးလီၤ၊

၃၉. **မာတၢ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုလၢမာန့ၢ်အိၣ်ကဲဒီးအိၣ်ဒီးအစုလီၢ်
ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပစံးလာမာတၢ်ထီၣ်လီၤ၊ ပုတဂမာတၢ်ထီၣ်ဒီးအစုလီၢ်
ခိၣ်ခိၣ်အိၣ်အါဝဲလီၤ၊

၄၀. **မာတၢ်ဘၣ်အဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုမာတၢ်ဖံးလာမာခိၣ်ဖံးတဖၣ်န့ၣ်
ပစံးလာပုမာတၢ်ဘၣ်ဖိလီၤ၊ ပုမာတၢ်ဘၣ်ဖိန့ၣ်မ့ၢ်ဆးခိၣ်ဖံးလီၤ၊

၄၁. **မာတၢ်အတီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုလၢတမာခူသ့ၣ်ခူလိာ်ဘၣ်တၢ်ဒီးတ
မာကဘျဲးကဘျၢၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်မာတၢ်အိၣ်ဖျါဝဲဒီးပစံးလာမာတၢ်
တီလီၤ၊ ပုတီပုလီၤတဖၣ်န့ၣ်မာထဲတၢ်တီလီၤ၊

၄၂. **မာတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမာတၢ်ဝံၤ တၢ်တုၤအကတၢ်လီၤ၊ မာတၢ်
ဘုန့ၣ်တုၤတဲာ်စံးဝဲဒၣ်၊

၄၃. **မာတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကူးတၢ်လၢယဲာ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်၊ ပဖၣ်တၢ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်၊
ပစံးလာမာတၢ်လီၤ၊ ပုတဂမာတၢ်ပျံၤတဘီၤ၊ ပုတဂမာတၢ်
လုၣ်တဘီၤဒီးစာဘူၣ်က့ၢ်ဝဲလီၤ၊ ပုတဂမာတၢ်သ့ၣ်တဘီၤလီၤ၊ ဒီး

ပမာသံတၢ်ဖိတၢ်လံၤန့ၣ်ပစံးလာပမာတၢ်တၢ်သးလီၤ၊

၄၄. **မာတၢ်တီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုမာမာတၢ်တၢ်ပုဒီးပစံးလာမာတၢ်
တီၢ်ပုလီၤ၊ ပုတဂမပစံးပကမာတၢ်တချုးဘၣ်၊ မာတၢ်တီၢ်ပု
ဒီးမာပုဆူအံၤဆူန့ၣ်လီၤ၊ ဒီးပစံးလာမာတၢ်မာတီၢ်စကိးလီၤ၊

၄၅. **မာထီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကတီၢ်တၢ်ဒီးအယုၢ်လၢပထူးပယုၢ်လၢ
သိၣ်ပယုၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာပမာထီလီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမာလုာ်
အုၣ်ထီလီၤ၊ ပုတနီၤနီၤမာထီသ့ဝဲဒီးတနီၤနီၤန့ၣ်မာထီတသ့
ဘၣ်လီၤ၊

၄၆. **မာထီၣ်အနၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမာတၢ်လၢအဒိဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပမာ
ဒီးအသနၢၣ်န့ၣ်ပစံးလာမာထီၣ်အနၢၣ်လီၤ၊ ပထုချိၣ်န့ၣ်ပမာထီၣ်
အနၢၣ်လီၤ၊ ထီၣ်ရီၤပထုတၢ်န့ၣ်ပမာထီၣ်အနၢၣ်လီၤ၊

၄၇. **မာထီၣ်အသး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်မာအသးဒ်တၢ်သၣ်ဝံၤအိၣ်
ထီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်၊ တၢ်ဆူတၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်၊ ပစံးလာတၢ်မာထီၣ်အ
သးလီၤ၊ တၢ်မာထီၣ်အသးလၢဘုဇိၤဟုဇိၤကၢဝဲန့ၣ်ပတအိၣ်ဘၣ်
အိဘၣ်ဘၣ်၊

၄၈. **မာထီၣ်အသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုကညိၣ်ပတကဲာ်ပဝးတမံမံဒီး
ပစံးလာမာထီၣ်အသးလီၤ၊ ပုတဂမာထီၣ်အသးဒ်အသးဒ်
ထီၣ်အသးလီၤ၊ ပုတဂမာထီၣ်အသးဒ်တၢ်ပျၢၣ်အသးလီၤ၊

၄၉. **မာထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပမာတၢ်လၢကစါထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာ
မာထီၣ်လီၤ၊ မာထီၣ်သကံၢ်ခိၣ်လၢပကဟ်လိခိၣ်အလီၢ်လီၤ၊ မာ
ထီၣ်ဟံၣ်တဖျၢၣ်ဒီးပကအိၣ်လၢအပူၤလီၤ၊ မာထီၣ်စါနီၤခိၣ်လၢပ
ကဟ်ထီၣ်လံာ်အလီၢ်လီၤ၊

၅၀. **မာဒံးသိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမာပတူးတၢ်ခံၣ်ဒ်အကလီၤကဲာ်လိာ်အ
သးဒီးပစံးလာမာဒံးသိးလီၤ၊ စကမာဒံးသိးသရၣ်တလါဒီးစတ
လါခံၣ်ဖျၢၣ်ဒံးသိးစုာ်ကိးခါ၊

၅၁. **မာဒၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်မာဆၢအသးလီၤ၊ ဒီးမ့ၢ်ပုၢ်အကလုာ်လီၤ၊
ပုကညိၣ်တီလိာ်ထီၣ်န့ၣ်ပုၢ်စံးလာမာဒၢၣ်လီၤ၊

၅၂. **မာဒုၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုကညိၣ်မာန့ၢ်ခိၣ်မိၣ်တၢ်လၢဒုးဒီးတသိတီၢ်
ပူၤန့ၣ်ဒီးအိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်လုၢ်လၢဒုးန့ၣ်တဂ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလာမာဒုၣ်
ဒုးလီၤ၊ ပုကညိၣ်မာဒုၣ်ဒုးန့ၣ်ပတၢ်စိးတၢ်၊ ဒီးအိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်လုၢ်
လၢဒုးန့ၣ်တဂ့ၢ်ဘၣ်၊ ဒုၣ်ဝဲတသိညါလီၤ၊

၅၃. **မာဒီးကွဲအသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုကညိၣ်လိာ်ကွဲတၢ်ဒီးမာသးဒ်ဘိၣ်
အိၣ်အသးမ့ၢ်ဂ့ၢ်၊ မာသးလၢဒီးတကးမ့ၢ်ဂ့ၢ်၊ ပစံးလာမာဒီးကွဲအ
သးလီၤ၊ ပုတဂမာဒီးကွဲအသးဒ်ဘိၣ်သအိၣ်အသးဒီးလူၤအုၣ်
တၢ်လီၤ၊ ပုတဂမာဒီးကွဲအသးလၢဒီးတကးဒီးလုပုဒီးသါက
အိၣ်ပုလီၤ၊

၅၄. **မာဒီး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမာလိတၢ်လၢပုဂၢၤဒ်ကဒံးသိးဒီးပုဂၢၤအဝဲ
န့ၣ်ပစံးလာပမာဒီးလီၤ၊စမာလီၢ်ဆုၣ်နီၤအံၤနမာဒီးယၢတသ့ဘၣ်၊
စမာဒီးနၢသ့၊ ထီၣ်ရီၤပုဂၢၤမာတၢ်တမံလၢလၢန့ၣ်ပမာစကိးဒ်အ
သိးန့ၣ်ဒီးပစံးလာမာဒီးလီၤ၊

၅၅. **မာဒီး** န့ၣ်မ့ၢ်မာလိအဆိလီၤ၊ ဒီးမ့ၢ်ပသိၣ်ပသးလာတၢ်ဖံး
တၢ်မာဒ်ပကသ့ဒီးပမာသ့ဒီးမာတသ့ဒီးမာဒီးပစံးလာမာလိမာဒီး
ဒီးမာလိမာဒီးလီၤ၊ ပမာလံာ်မ့ၢ်တသ့ဒီးဘၣ်ဒီးဒ်ကသ့န့ၣ်ပမာလိ
မာဒီးတြုးတြုးလီၤ၊

၅၆. **မာဒိန်** နှင့်မှီပုဂံကညီဆီဘူးဒီးကသံဒီးအမိကဒါအသး
လာအဝါနုပစံးလာမာဒိန်လီ။ ပုဂံကဆီဒီးမာဒိန်မာအနး
က။

၅၇. **မာနး** နှင့်မှီပမကမတ်ဒီးပဒိပ်ပပုဂံစံညီဆီပုဒီးပ
စံးလာပဒိပ်မနးပုလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာမနးမကျဲပုလီ။
ထီရီပုစံညီဆီပုနုပစံးလာမနးမကျဲပုလီ။ ဒီးပစံးလာမနးမာ
ဖိုင်စုကီးလီ။ ဒီးတဆီပုဒိပ်ထီဆီ
ထီနးနးကလဲဒီးပစံးလာတဆီမနးထီပုစုကီးလီ။ တ
ဆုတဆီမနးမကျဲပုဒီးပတကဲဘတ်တဘ်။

၅၈. **မာနာ** နှင့်မှီပထီပုဂံတုယာဒီးပစံးလာမနာလီ။
ထီရီပုဂံမာပုတယာဘတ်နုပစံးလာပမနာခဲလက်လီ။ ဒီး
ပစံးဒီးအဆီလာမနာမာယာလီ။ ဒီးပစံးလာမာယာမနာစု
ကီးလီ။

၅၉. **မာနာ** နှင့်မှီပတခွဲအုတ်ညာမှီဂု၊ စဆးနုခးနုတဖိတ်
လံးမှီဂု၊ ပစံးလာမနာလီ။ ထီရီပနုတတမံလံးလံးနုမှီပ
မနာခဲလက်လီ။ ပုဂံကမာနာထီခိတ်တနု။ ပုဂံကမာနာညာတ
ဘုတ်။ ပုဂံကမာနာထီးတနုဒိန်က။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာမနာ
နုလီ။

၆၀. **မာနိန်** နှင့်မှီထီရီပပနိန်တတမံမံဒီးပစံးလာမာနိန်
လီ။ ပုဂံကလံးမာစာဘိနုမာနိန်ဝဲဒီးလံးဖျာလီ။ ဒီးပစံးလာ
မာနိန်စုကီးလီ။ ထီရီပပနိန်တအလီဒ်ပကသုညါအလီဝဲ
အံးပနုမှီဂု၊ ဒ်ကသုညါအမံအသု မှီဂု၊ ပစံးလာမာနိန်
လီ။ ပုဂံကညီထီတတတ် တနုမာနိန်ဝဲအလီလံးလူခိတ်
လီ။

၆၁. **မာနွံ** နှင့်မှီပမတတ်တအမှီခိတ်ထံးမှီဂု၊ ပစံးတတ်
တထံးခိတ်ထံးမှီဂု၊ တုအလုလီဘဲဒီးပစံးလာမာနွံလီ။ ဒီး
ပစံးလာမာညံးစုကီးလီ။ ပုဂံကဒ်တမုအိတ်ဒ်တဒီးမာနွံမာ
ဘဲဝဲအလုဒီးသံဝဲဒ်လီ။

၆၂. **မာမရံဘ်ဘူ** နှင့်မှီပုဂံကညီတထီတလီအုတ်လိာ်ဆီး
ကုဒီးမှီလိာ်အခိတ်အနုနုပစံးလာမရံဘ်ဘူလီ။ ဒီးပုဂံကညီ
ကတံကတီးအသးလာကလဲတကုတအါဂဒီးပစုဝဲလာမာ
တဝဲတထံးနုပစံးလာလီ။ နမာမနုလဲဝဲ။ စတမာဘတ်တနီ
တမံဘတ်။

၆၃. **မာပလံးမာဖု** နှင့်မှီပပုဂံပလံးပသးလာပထုထီပက
လုလံးပုဂံကပျဲဒီးပစံးလာပကပတ်ပကကျိပစံးဒ်နုဒီးမာပ
မာပျဲမာဖုပုဂံလီ။ ပုဂံကမာပျဲမာဖုတနုကဘတ်တစံ
ညီလီ။ မုမှီပပုဒိန်နုတစံညီဘတ်တမာပျဲမာဖုဘတ်။

၆၄. **မာပူ** နှင့်မှီပုဂံဘတ်တနးတကျဲဒီးပလံးအုတ်ခိတ်ကု
လာအုတ်အဒါအစုပုဒီးပစံးလာပမာပူလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာ
မာပူမာဖုစုကီးလီ။ ကစာယုမာပူဖျဲပုဂံမုဂံကီလံးအစု
ပူလီ။

၆၅. **မာပိ** နှင့်မှီပမာသဝးသပာအခိတ်နုပစံးလာပမာပိသ
ပာအခိတ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာမာကံမာပိလီ။ ထီရီပမာ
သဝးတအခိတ်တမံလံးလံးနုပစံးဒီးအဆီလာမာကံမာပိဝဲ

လက်လီ။

၆၆. **မာပု** နှင့်မှီပပုဂံပုထီပုမှီဂု၊ ယီးမှီဂု၊ ပစံးလာပ
မာပုလီ။ ဒီးပစံးလာမာပုစုကီးလီ။ မာပုထီပုယီးနုဒီးပမာ
ကုလာပနဲလီ။ ဒီးပုဂံကနီနီစံးလာမာပုစုကီးလီ။

၆၇. **မာပျိုအသး** နှင့်မှီပုဂံကညီတသးဒ်တပျိုအသးဒီးပစံး
လာမာပျိုအသးလီ။ ပုဂံကမာပျိုအသးဒ်တပျိုအသးလီ။
ဒီးပစံးဒီးအဆီလာမာပျိုမာစုလီ။

၆၈. **မာဖု** နှင့်မှီပကတြိပုဂံဒ်ဘိတ်သအိတ်အသးဒီးပုဂံဖု
ဝဲနုပစံးလာမာဖုလီ။ ပလိတ်ကွဲထီရီတမံဒ်ပုဂံကဖုဝဲနု
မှီပမာဖုလီ။ မာဖုပုဂံက။ ပဖုဒီးပကကျိမုဘတ်နုလာယံဘတ်
ဖု။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာမာဖုမာပျိုလီ။ ဒီးမာဖုနုမှီမာပျိုအ
ဆီစုကီးလီ။

၆၉. **မာဖိ** နှင့်မှီပမာတတ်ဒီးသီးဒီးပစံးလာမာဖိလီ။ ထီရီပ
မာတတ်လံးသီးနုပစံးလာမာဖိလီ။

၇၀. **မာဖိုင်** နှင့်မှီပပတ်တပုယီဒီးပပတ်အိတ်ဖိုင်အီနုပစံး
လာမာဖိုင်လီ။ ဒီးပမာဟံတပုယီနုပစံးလာပမာဖိုင်ဟံစု
ကီးလီ။ မာဖိုင်ဘုနုတပုယီတကု။ ပုဂံတဖုမာဖိုင်ဟံတပု
လီ။

၇၁. **မာဖိုင်** နှင့်မှီပဒိပ်ပုဂံလာအအာတဖုနုမာအာမာသီပု
ဒီးပစံးလာမာဖိုင်လီ။ ထီရီပမာအာမာသီပဒုဒ်ပယုတ်နုပ
စံးလာမာဖိုင်ခဲလက်လီ။ ပုဂံတမာဖိလာပျဲနုဘတ်တမာဖိုင်မာ
နးလာပဒိပ်အစုပူလီ။

၇၂. **မာဖျါ** နှင့်မှီပမာတတ်လာပုဂံကအမိညါဒ်ပုဂံကထံဝဲ
ဒီးပစံးလာမာဖျါလီ။ စကမာမုဝဲအံးဒီးစတမာမုသုဘတ်။ စမာ
ဖျါယဲလီ။ ဒီးပုဂံလာတသမာဘတ်အတတ်ဒီးဘးဘတ်နုပစံးလာမာ
ဖျါအတတ်ဒီးဘးလီ။

၇၃. **မာဖျဲ** နှင့်မှီမာပူအဆီလီ။ ဒီးမှီပုအုတ်ကုခိတ်ကု
ပုလာဘတ်တနးတဖိုင်နုလီ။ မာပူမာဖျဲစံးဝဲဒ်နုလီ။

၇၄. **မာဘတ်ဒိ** နှင့်မှီပစုပခိတ်ဘတ်ပုဂံဒီးပစံးလာပမာဘတ်ဒိ
လီ။ ထီရီပစုပခိတ်ဘတ်တမံမံဒီးဆီဝဲမှီဂု၊ ဟးဂီဝဲမှီ
ဂု၊ ပစံးလာပမာဘတ်ဒိလီ။ မာဘတ်ဒိပလီနုတဂု။ ကသုဖု
ဘတ်ဖုလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာမာဘတ်ဒိဘတ်ထံးလီ။

၇၅. **မာဘူ** နှင့်မှီပတုမာဖိမာဒီးပလုအိတ်လုအီပုဂံဒီးပ
ကီးဖိုင်ပအါဂဒီးပမာပုဒ်ဒီးပကလံဒီးမာထီဒီးပလုအိတ်
လုအီဒီးပဟုတ်စီသီဒီးစုဒီးတအိတ်တအီနုဒီးပစံးလာပမာ
ဘူလီ။ ဒီးပုဂံကညီမာဘူဒ်နုသီးလီ။ ဒီးပုဂံကညီနုဟုတ်
ဘူခိတ်လာစုတလာဟုတ်စီသီအစုအသီးနုလီ။

၇၆. **မာဘဲ** နှင့်မှီမာနွံအဆီလီ။ ဒီးမှီပမာတတ်တထံးအ
လုလီဘဲဝဲနုပစံးလာမာနွံမာဘဲလီ။ မာနွံမာဘဲစံးဝဲဒ်။

၇၇. **မာဘဲ** နှင့်မှီပုဂံကညီမာတတ်ကုတတ်သီးဒီးပစံးလာမာဘဲ
လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာမာလုမာဘဲလီ။

၇၈. **မာဘျါ** နှင့်မှီတဆုတဆီနုပမာဟုတ်ကသံကသီဒီး
ပစံးလာမာဘျါလီ။ ကသံသရ်နုမာဘျါတဆီစံးဝဲဒ်။ ဒီးပ
စံးဒီးအဆီလာမာဘျါမာဘျါလီ။

၇၉. **မၤဘျါ** နှိပ်မ့ၢ်တၢ်ဟံၣ်မ့ၢ်ဂၤ, တၢ်ဆံၣ်မ့ၢ်ဂၤ, တၢ်ခၢ်မ့ၢ်ဂၤ, ပမ့ၢ်စုၣ်ဒီးထံဒီးအခၢ်အဆံၣ်အဟံၣ်တၢ်တခၢ်တဆံၣ်လၢ ဘၣ်ဒီးပစံးလၢမၤဘျါလီၤ. အံၤသၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်ဒီးမၤဘျါလၢထံတက့ၢ်.
၈၀. **မၤဘျးအသး** နှိပ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဆံးနှိပ်ယုတ်လၢအမိၢ်ဒီး ဟံၣ်ဝဲနှိပ်ပစံးလၢမၤဘျးအသးလီၤ. ပုၤဆံးတကၤမၤဘျးအသး လၢအမိၢ်အလီၤလီၤ.
၈၁. **မၤမတၢ** နှိပ်မ့ၢ်ပုၤဂၤသံဂီၢ်ပတၢ်လၢပမၤတၢ်တမံၤမံၤဒီးစံး ဝဲလၢမၤမတၢလီၤ. နမၤမတၢလဲၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤမိၣ်လ မ့ၢ်ဖိစံးဝဲလီၤ. ဒီးပုၤတဲၣ်ဖိစံးလၢနမၤမတၢလဲၣ်လီၤ.
၈၂. **မၤမုၢ်** နှိပ်မ့ၢ်မၤဝဲၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤမုၢ်မၤသံၣ်ဒီးပစံး ဒီးအဆိလၢမၤမုၢ်မၤဝဲၤလီၤ. ပုၤတကၤမၤမုၢ်မၤဝဲၤဒီးန့ၢ်ဘုလီၤ.
၈၃. **မၤမုၢ်** နှိပ်မ့ၢ်ပကညးပုၤအုၣ်လိာ်ဆိးကွၢ်အသးကစၢ်လီၤ ဒီးပစံးလၢပမၤမုၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤမုၢ်မၤယုလီၤ.
၈၄. **မၤမုၢ်လဲၣ်** နှိပ်မ့ၢ်ပသံဂီၢ်ပုၤဂၤမၤတၢ်အဂ့ၢ်အပီၤဒီးပစံးလၢ မၤမုၢ်လဲၣ်လီၤ. နမၤမုၢ်လဲၣ်. စတမၤဘၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်.
၈၅. **မၤယုၤ** နှိပ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်ဒ်ပုၤဂၤကမၤထွဲပခံဒီးပမၤဒီးပသ ဆၣ်ထီၣ်အခံနှိပ်ပစံးလၢမၤယုၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤယုၤ အိၣ်ယုၤလီၤ. ပုၤကညီနှိပ်မၤယုၤအဖိအလံၤအတၢ်ဒီးအဖိအလံၤ ကွၢ်လိာ်အီၤလီၤ.
၈၆. **မၤလၢ** နှိပ်မ့ၢ်ထီၣ်ပသၣ်ကီၢ်တၢ်လၢမ့ၢ်အူ နှိပ်ပစံးလၢ ပမၤလၢလီၤ. မၤလၢထီၣ်ထံလၢသပၤပူၤတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအ ဆိလၢမၤကီၢ်မၤလၢလီၤ.
၈၇. **မၤလဲၣ်လိာ်** နှိပ်မ့ၢ်ထီၣ်ပသၣ်တဖၣ်တၢ်ယၢ်ဒီးယၢ်ဒီးန့ၢ်ပစံး လၢမၤလဲၣ်လိာ်လီၤ. ပုၤတကၤမၤလဲၣ်လိာ်အယီၤဒုဒီးအယီၤဒုဝး လဲၣ်လိာ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤလဲၣ်လိာ်မၤလဲၣ်လိာ်လီၤ.
၈၈. **မၤလိ** နှိပ်မ့ၢ်ပသီၣ်ပသးလၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကလုာ်ကလုာ် ထီၣ်ရီၤတမံၤဒ်ပကသ့ဒီးပစံးလၢမၤလိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤ လိမၤဒီးဒီးမၤလိမၤဒီးလီၤ. ပုၤတကၤမၤလိလိာ်တပူၤဒီးတသ့ဒီး ဘၣ်လီၤ.
၈၉. **မၤလိာ်** နှိပ်မ့ၢ်ပမၤပုၤလဲၤစံးဘၣ်ပုၤဂၤလၢဟဲအူပအိၣ်ဒီး ပစံးလၢမၤလိာ်လီၤ. ဒီးပမၤပုၤဂၤမၤတၢ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလၢပမၤ လိာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပမၤပုၤဂၤဟဲဟ့ၣ်ပတၢ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလၢမၤ လိာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. စကမၤလိာ်နၤလၢနမ့ၢ်ဟဲဒီးဟဲမၤန့ၢ်ယၢ်လၢသ့ၣ် တဘီတက့ၢ်. သရၣ်မၤလိာ်နၤစံးဝဲမးန့ၢ်လဲၤအိၣ်အီၤတက့ၢ်. ပမ့ၢ် မၤပုၤဂၤဟဲအိၣ်ပုၤဒီးပစံးလၢပမၤလိာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤ လိာ်မၤလီၤ. ဒီးမၤလိာ်ပိာ်လီၤလီၤ.
၉၀. **မၤလိာ်ပူ No.147—၁၄၇.** ပမိၢ်ပမၤမၤလိာ်ပတၢ်လၢပျၢၤ ဟံၣ်ခိၣ်လၢတဲၣ်အံၤ ပိာ်ထီၣ်ဝဲတြီၢ်တလၢတဘျီ ကီၢ်လၢလဲၤ ထံၣ်န့ၢ်လၢညါဘျါလီၤတလၢစုန့ၢ်ဒီးတလၢလဲၤထံၣ်က့ၢ်လၢ ကီၢ်လၢလိာ်ခံဒီးဘၢထီၣ်ကွၢ်ဝဲဒီးအိၣ်လၢတလၢစုတဘျီလီၤ. တ လၢန့ၢ်ကတိၤလိာ်အသး, ဟံၣ်ခိၣ်ပပနီၣ်လဲၣ်လဲၣ်ပတန့ၢ်ဘၣ် လၢဘၣ်. တးဒီးကၢၣ်ဝဲလၢကသီးထူးထီၣ်တဲၣ်တလၢစုန့ၢ်ဘျါ လီၤက့ၢ်တလၢထူန့ၢ်လၢအကတၢ်စုဖါလိာ်ပနီၣ်ဟံၣ်ခိၣ်န့ၢ်သၢ ဂၤကီၢ်လၢတဂၤတလၢတဂၤပုၤကညီတဂၤပုၤသၢဂၤန့ၢ်ထံၣ်

- လိာ်အသးကီၢ်လၢတဂၤပနီၣ်ဝဲတလၢစု တလၢတဂၤပနီၣ်ဝဲလၢ တလၢထူပုၤကညီတဂၤန့ၢ်တၢ်တဆိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်ဒီးဘျီလီၤန့ၢ်ဆု လၢအလီၤန့ၢ်ဒီးပနီၣ်ဝဲလီၤ. လဲၤကွၢ်က့ၢ်ဝဲသၢဂၤန့ၢ်လဲၤဝဲတုၤ လၢန့ၢ်ဒီးတလၢဒီးကီၢ်လၢခံဂၤကီၢ်လၢတဂၤထူးထီၣ်က့ၢ်အတ လၢစုလီၤ. တလၢတဂၤထူးထီၣ်က့ၢ်အတလၢထူလီၤ. ပုၤကညီ တဂၤ တလၢဒီးကီၢ်လၢသံဂီၢ်အီၤ နပနီၣ်နဲ လၢ မနုၤလဲၣ်. စဟဲ ဟဲယဲလၢအခိၣ်ထံးန့ၢ် စတဟဲဟံးဘၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. စထံၣ် ဟံၣ်ခိၣ်န့ၢ်စပနီၣ်ယဲလၢဆုလၢစလီၤလီၤ. ကီၢ်လၢသံဂီၢ်နဟံၣ်လၢ သီဖဲလဲၣ်ဒုးန့ၢ်ဝဲစဟဲဖဲအံၤလီၤ. ကီၢ်လၢစံးလၢတလၢစုန့ၢ်ဒုး နတလၢအိၣ်လၢအဖိလိာ်ဒီးအိၣ်ဂံၢ်န့ၢ်လီၤ. ကီၢ်လၢစံးတလၢဟံၣ် ခိၣ်အံၤတုၤအခါဒီးစကဟဲက့ၢ်လီၤ. ကတိၤလိာ်အသးန့ၢ်ပုၤ ကညီတဂၤကန့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်ဝဲလၢခံကတၢ်လီၤ. ကတိၤလိာ်အသး န့ၢ်ဝဲဒီးက့ၢ်အူအဟံၣ်လီၤ.
၉၀. **မၤလိာ်ပူ No.151—၁၅၁.** ပသးပုၤန့ၢ်တဂၤသိၣ်အဖိအ လံၤကတုၤတဲၣ်အခါတၢ်ကမၤအသးပမိၢ်မ့ၢ်အံၤကအိၣ်လီၤတဲၣ် ဒီးပုၤန့ၢ်သိသၢန့ၢ်. ပမိၢ်မ့ၢ်အံၤကအိၣ်လီၤတဲၣ်ဒီးပုၤသိဝံၤသၣ် သၢန့ၢ်လီၤ. ကတုၤအခါဖဲန့ၢ်လုၢ်ခွဲဒီးလၢသ့ၣ်ခံန့ၢ်တအိၣ်ဘၣ် ဘၣ်. ကလဲၤတၢ်ဒီးကျိၣ်ဒီးဆၢၣ်ခဲလၢာ်လီၤ. အခါဖဲန့ၢ်တထံၣ် ကျိၣ်ကလုာ်ဆၢကလုာ်တၢ်သၢန့ၢ်အတီၢ်ပူၤန့ၢ်ပကန့ၢ်ဟူဘၣ်လၢ တၢ်ဘၣ်. ပမ့ၢ်ကဲတၢ်တဖၣ်န့ၢ်မးကဲဒၣ်တၢ်လၢဒုးမ့ၢ်ညၣ်လဲၣ်အ သးလီၤ. ပသးပုၤန့ၢ်တဂၤမၤလိာ်အဖိအလံၤပထံၣ်က့ၢ်အံၤပကိး လၢကစၢ်, ပထံၣ်ကစၢ်အံၤပကိးလၢသးကမိၢ်. တုၤလဲၣ်အခါလဲၣ်. သု ဝဲသုကချးန့ၢ်ယၢ်တၢ်ကဟဲတဲၣ်တထံၣ်အံၤကအိၣ်တၢ်တနးဇီၤ လီၤ. ပုၤလၢအပံာ်တဖၣ်န့ၢ်ကအိၣ်န့ၢ်အတၢ်ဒီးကဟ့ၣ်ဝဲအစု လီၤ. ပုၤန့ၢ်တဖၣ်ဒီးကဝံၤသံလီၤ. ပုၤလၢအချိတဖၣ်ကတိၤဆၢဝဲ ပုၤသ့ၣ်ဝဲသ့ၣ်မးအအိၣ်ပုၤအံၤဇီၤလီၤ. ကတိၤဝဲတီတီ လီၤ လီၤတၢ်ကအိၣ်အတၢ်တနီၤတၢ်ကဟဲလီၤတဲၣ်အီၤတနီၤ. ပုၤန့ၢ်တဖၣ် ဒီးကကဲတၢ်လီၤ. အိၣ်ဝဲဝဲတၢ်ကတိၤဆၢအီၤစအိၣ်နတၢ်အံၤ ဟံးန့ၢ်ပုၤအံၤဇီၤလီၤ. ဒီးအတၢ်ဟံၣ်လီၤတဲၣ်အီၤအပူၤဒီးလဲၤဝဲဆူ ညါလီၤ. တၢ်ကတိၤတမ့ၢ်အံၤ. ပသ့ၣ်ကပသးပုၤသိၣ်အဖိအလံၤ လၢပျၢၤလီၤ. သရၣ်ဇၢတၢ်ကတိၤန့ၢ်တဖၣ်အဒိၣ်အယိာ်တၢ်မိၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်ပသးလီၤ.
၉၁. **မၤလိာ်ဟံ** နှိပ်မ့ၢ်ပသးပုၤစံးဘၣ်ပတၢ်ဒ်အံၤဒ်န့ၢ်ဒီးပစံးလၢပ မၤလိာ်ဟံလီၤ. ပသးပုၤမၤလိာ်ဟံအကလုာ်အကထိာ်စံးဝဲဒၣ်. ဘျီကစၢ်စီၤဝါယဲၤယီၤမ့ၢ်ဟဲယဲၤယီၤအသးလၢဘျီသရိၣ်ပူၤဒီး တုၤန့ၢ်တစုန့ၢ်ကီၢ်ကမ့ၢ်ဝဲလီၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပမ့ၢ်ကွၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးမ့ၢ် မးသရၣ်ကီၢ်လၢဝါတဖၣ်န့ၢ်ဟဲစံၣ်တဲၣ်တဲၣ်လီၤကစၢ်ယူၤအကလုာ် အကထိာ်ဒီးဟးယဲၤယီၤလၢသရိၣ်ပူၤန့ၢ်လီၤ. ဒီးပမ့ၢ်ပပုၤအက လုာ်အကထိာ်တၢ်မၤလိာ်လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးမၤဘျီန့ၢ်သး ဝံၣ်တၢ်စံးဝဲဒၣ်.
- ဘျီကစၢ်စီၤဝါယဲၤယီၤ ယဲၤယီၤဘျီပုၤဘျီကမိၢ်
၉၂. **မၤလိာ်လံာ်** နှိပ်မ့ၢ်ပမၤပုၤဂၤဟဲဟ့ၣ်ပလံာ်ဒီးပစံးလၢမၤ လိာ်လံာ်လီၤ. ကီၢ်လိာ်မၤလိာ်လံာ်ကတြုၢ်လၢယၢ်တကတြုၢ်လီၤ.
၉၃. **မၤလိာ်အသး** နှိပ်မ့ၢ်ထီၣ်ပုၤခံၤအုၣ်လိာ်ဆိးကွၢ်မ့ၢ်ဂၤ, မၤကမ့ၢ်လိာ်တမံၤဒီးပစံးလၢမၤလိာ်အသးလီၤ. ပုၤခံၤမၤလိာ်

နဆဲးစာ်ယာ်ကီဝဲဒီး	နအိၣ်အိၣ်လၢနခိၣ်ထိး
နဆဲးစာ်ယာ်ဆဲးစာ်ယာ်	နအိၣ်အိၣ်လၢနခိၣ်ထိး
တဒိၣ်အထါ	
ဘၢၣ်ဘိဖိလီၤလုၣ်ထံ	ဆၣ်ဆၣ်ပတီၤထီၣ်လၢကွံ
ဘၢၣ်ဘိဖိလီၤလုၣ်ထံမး	ဆၣ်ဆၣ်ပတီၤထီၣ်လၢထး
ပကညီၤမးအိၣ်ထီၣ်ကိး	
တၢ်အနီၣ်ဘိဖိဘိးစိ	စိလီၤသံအမၤလၢယီ
တၢ်အမဲၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပှၢ်ဖိ	တၢ်အဒိးဂ့ၢ်ထီၣ်ပှၢ်ဖိ
ထီၣ်ဖျးဝဲၣ်ခါလၢစိမိ	လံာ်မဲၢ်ခါဖးဘၣ်ကကိး
ဒီးမးအိၣ်ဆါမုၢ်သါဖိ	

မုၢ်သါဖိဟံၣ်တၢ်ဘၣ်ပှၢ် ဆၣ်နီၤပြီၣ်အလံာ်အိၣ်ဖျါ ပသုၣ်ကသးပှၢ်စံးဝဲမးအိၣ်ဆါလီၤအသးယီၤန့ၣ်တုၤမုၢ်မဆါ တ နံၤအံၤတထံၣ်လၢဘၣ်ဝဲဘၣ်.

၁၂၁. **သမၤ** န့ၣ်မုၢ်သ့အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ထီၣ်ရီၤပုၤလၢမၤတၢ်ဘၣ်, မၤတၢ်စံးနီၤဝဲဒီးတပးကဲလၢဘၣ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢတၢ်နီၤတမံၤ ဘၣ်ဒီးအနီၣ်ပၢ်တၢ်စံးတၢ်ကတိၤန့ၣ်ပစံးလၢပုၤသ့ပုၤသမၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢပုၤသမၤကလီၤတစုစုလီၤ. သရၣ်လၢသ့သမၤတဖၣ် န့ၣ်ဝံၣ်တၢ်ဆါဘျါဝဲလီၤ.

၁. **မံ** န့ၣ်မုၢ်ပထီၣ်ယံၤပသးဆူပချၢဒီးပဘၣ်လီၤပမဲၢ်ဒီးပသး ပုၤနီၣ်ပသးဒီးပစံးလၢပမံၤလီၤ. ပုၤတဂၤမံၤလီၤဒီးမံၤဝဲလီၤ. ဒီးပစံး ဒီးအဆိ လၢမံၤဂဲၤလီၤ. မုၢ်မုၢ်ဟါ ဒီးပုၤကညီၤမံၤဝဲလီၤ. မံၤန့ၣ်မံၤဝဲဒ် လဲၣ်. မံၤသပုၤ, မံၤခ့, မံၤလီၤ, စံးဝဲလီၤ.

၂. **မံ** န့ၣ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်သ့ၣ်ပှၢ်ဝဲတုၤယံၤဒီးအဖဲးဘိဝဲမုၢ်ဂ့ၢ်, ကဘျးဝဲမုၢ်ဂ့ၢ်, ပစံးလၢမံၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံၤဘဲလီၤ. တၢ် သၣ်တပူၤမံၤဘိမးလီၤ. မံၤန့ၣ်မံၤဝဲဒ်အံၤ, မံၤဘိ, မံၤကဘျး, မံၤကဘျး, စံးဝဲဒ်လီၤ. ပန့ၣ်သ့ၣ်တဖျါမံၤကဘျးဂ့ၢ်ကၤ. တၢ်သ့ၣ်အမံၤန့ၣ်ပ အိၣ်ဆါဝဲလီၤ.

၃. **မံ** န့ၣ်မုၢ်ပဖိ တၢ်ဒီးတၢ်လၢမုၢ်မိၤကသုၤစိၤဘျါလီၤကပုၢ် တၢ်ဖဲးတၢ်ညၣ်လၢကသုၤန့ၣ်အသ့ၣ်သးအထံၣ်သးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမံ လီၤ. မံၤန့ၣ်မုၢ်ဖိမံ, ကၣ်မံ, ယိမံ, ချီမံ, ကုၢ်မံ, သၣ်မံ, ဟာမံ, သ အာမံ, စံးဝဲလီၤ. ထီၣ်ရီၤပမၤလီၤဘျါလီၤဘဲတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမံ လီၤ. နဖိမုၢ်မံလဲၣ်ခါ. စဖိမုၢ်တမံဒီးဘၣ်.

၆. **မံကနူၤ** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီၤမံလၢအကပၤဒီးပစံးလၢမံကနူၤလီၤ. ပုၤတဂၤမံကနူၤလၢအကနူၤတခီလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံကနူၤ မံကပၤလီၤ.

၇. **မံကဖိ** န့ၣ်မုၢ်ပချီတၢ်ဖိတၢ်လၢအလီၤကပုၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမံ ကဖိလီၤ. ဒီးပစံးလၢမံကဖိလီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤဖိမုၢ်တဖျါမံ မးကဖိလီၤလီၤ. ပုၤတဂၤဖိန့ၣ်တပူၤမံမးကဖိလီၤလီၤ.

၈. **မံကဘျး** န့ၣ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်သ့ၣ်လၢမံဒီးပစံးလီၤယၢ်ဝဲန့ၣ် ပစံးလၢမံကဘျးလီၤ. ပန့ၣ်သ့ၣ်တဖျါမံကဘျးဂ့ၢ်ကၤ. ဒ်မုၢ်မံန့ၣ် မံကဘျးဝဲလီၤ.

၉. **မံကဘျၣ်** န့ၣ်မုၢ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်လၢမံနးကဲၣ်ဆိးဒီးဘျး ဒီးကအုၣ် ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမံကဘျၣ်လီၤ. ပန့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်တုၤမံကဘျၣ် ဒီးပအိၣ်ဆါဝဲလီၤ.

၁၀. **မံကလွၤ** န့ၣ်မုၢ်ပတမံဘၣ်လၢပလီၤမံဒီးပဟးမံဆူပုၤဂၤ အအိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပမံကလွၤလီၤ. ပုၤတဂၤတမံဘၣ်လၢအဟံၣ် ဘၣ်. မံကလွၤဆူပုၤဂၤအဟံၣ်လီၤ.

၁၁. **မံကသုၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပမံလၢဒီးန့ၣ်တၢ်ကိၢ်ဒီးပမံလၢပျါစိၤန့ၣ် ပစံးလၢမံကသုၣ်လီၤ. လဲၤထီၣ်မံကသုၣ်လၢပျါစိၤန့ၣ်တၢ်ကသုၣ် ဂ့ၤကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံကသုၣ်မံကသံးလီၤ.

၁၂. **မံကကီၤ** န့ၣ်မုၢ်ပမံဒိၣ်တုၤဒိၣ်ယီၤဒီးပစံးလၢမံကကီၤ လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤမံဒိၣ်တုၤမံဒိၣ်ယီၤန့ၣ်ပစံးလၢမံကကီၤ. ဒီးပစံး ဒီးအဆိလၢမံကကီၤမံကကီၤလီၤ. ပုၤတဖၣ်မံကကီၤမံကကီၤ လၢဒိၣ်တုၤတနီၤလၢဆၢထၢၣ်တနီၤလီၤ.

၁၄. **မံခ့** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီၤမံဆုၣ်နီၤန့ၣ်ပစံးလၢမံခ့လီၤ. ဒီးပစံး ဒီးအဆိလၢမံစ့ၢ်မံခ့လီၤ. ပုၤတဂၤတၢ်မိၣ်မံအသးဒီးမံတချးဘၣ်, ကွၢ်တၢ်ဆါဒီးမံစ့ၢ်မံခ့ဝဲလီၤ.

၁၅. **မံခိး** န့ၣ်မုၢ်ပမံပၤခးစိၤသံၣ်စိၤလၢပဘၣ်ယိၣ်တၢ်ကအိၣ် ဘုန့ၣ်ဒီးပစံးလၢမံခိး ဘုပမံခိးခးလီၤ. လၢဘုခါန့ၣ်ပုၤကညီၤမံခိး ခး လၢဒ်ပုၤလီၤ. ထီၣ်ရီၤပမံပၤတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပမံခိးလီၤ. ဒီးပစံး ဒီးအဆိလၢမံခိးဂဲၤခိးလီၤ.

၁၆. **မံဂဲၤ** န့ၣ်မုၢ်ပမံဒီးပဖုသံနီၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမံဂဲၤလီၤ. ပုၤ တဂၤမံဂဲၤဒီးပျါမံလၢထံလီၤ. ဒီးပကိးမံဒီးအဆိလၢမံဂဲၤလီၤ.

၁၇. **မံယုၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပုၤဒိမိဝဲမံတပူၤယီၤဒီးပစံးလၢမံယုၣ်လီၤ. ဝီၣ်မုၢ်ဒီးဝီၣ်ခါန့ၣ်တုၤမံယုၣ်ဒီးမုၢ်ဒိမိဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ မံယုၣ်ဂဲၤယုၣ်လီၤ.

၁၈. **မံစ့ၢ်** န့ၣ်မုၢ်မံခ့အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ပုၤကညီၤမံကစိၤတချး ဘၣ်ဒီးမံဆုၣ်နီၤဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢမံစ့ၢ်မံခ့လီၤ.

၁၉. **မံစ့ၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီၤမၤဟံၣ်ဝံၣ်သီဒီးလဲၤမံဝဲလၢအဂံၢ်တ နၢန့ၣ်ပစံးလၢမံစ့ၢ်ဟံၣ်လီၤ. ပုၤကညီၤမံစ့ၢ်ဟံၣ် န့ၣ်မုၢ်ဟံၣ်ကစၢ် ဒ်ဝဲတဂၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံစ့ၢ်ဂဲၤစ့ၢ်လီၤ.

၂၀. **မံတယုၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပမံတဘီဒီးပစံးလၢမံတယုၣ်လီၤ. မံတ ယုၣ်ခံယုၣ်စံးဝဲဒ်. စကမံတယုၣ်တက့ၢ်.

၂၁. **မံတိၣ်မံတွၤ** န့ၣ်မုၢ်ပလဲၤတၢ်ကျဲယံၤဒီးပက့ၢ်က့ၢ်ဆူပဟံၣ် န့ၣ်တနံၤယီၤတတုၤဘၣ်ဒီးပမံလၢကျဲလၢကပူၤတသီမုၢ်ဂ့ၢ်, ခံသီ မုၢ်ဂ့ၢ်, ဆံဆဲၣ်သီမုၢ်ဂ့ၢ်, ပစံးလၢမံတိၣ်မံတွၤလီၤ. စလဲၤဆူဘျး န့ၣ်စဟဲက့ၢ်ဒီးစမံတိၣ်မံတွၤဒ်စတၢ်လၢကျဲကျဲလီၤ.

၂၂. **မံထိးဆိ** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီၤမံအါဂၤလၢပုၤကျါန့ၣ်မံတနီၤနီၤ ဟံၣ်အခိၣ်လၢစၢ်ဆၢပုၤဂၤအကပၤအဖးဖိဒီးပစံးလၢမံထိးဆိလီၤ. ဒီးပစံးလၢမံထိးဆိန့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤကညီၤမံထိးဆိန့ၣ်မုၢ်မံလၢ ပုၤကျါဒီးဘိၣ်သအိၣ်အုၣ်ဝဲလီၤစံးဝဲဒ်.

၂၃. **မံထိးအိၣ်န့ၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီၤမံပာ်အခိၣ်လၢအဝဲတဂၤအ ဖးဖိထိးအိၣ်န့ၣ်အဖိအသိးဒီးပစံးလၢမံထိးအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံး လၢမံထိးဆိစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၄. **မံထီ** န့ၣ်မုၢ်သကွံသ့ၣ်မံလၢအထံးလီၤန့ၣ်ပစံးလၢမံထီ လီၤ. သကွံမံထီလၢအထံးလီၤန့ၣ်အါကၤ. လဲၤကျါအိၣ်က့ၢ်တ က့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံထီဘဲထီလီၤ.

၂၅. **မံထီ** န့ၣ်မုၢ်ပကျးလီၤပပူၤလီၤလၢကသံၣ်ဒီးယုထီတၢ်ဒီး

တၢ်ကံးညၢန့ၣ်ပစံးလၢမံထီလီၤ. စခိၣ်ပူၤလီၤတပူၤစကျးဒီးကသံၣ်ဒီးမံထီမးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံထီဃုထီလီၤ.

၂၆. **မံထီ** နှင့်မုာ်လီၤတလံၤအဆိလီၤ. ဒီးမုာ်မ့ၣ်အိၣ်ပှၤကဲထီၣ်
လၢအပူၤလီၤဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤတလံၤလီၤမံထီလီၤ. ဒီးပစံး
လၢလီၤတလံၤမံထီစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၇- **မံနီ** နှင့် မှီပထိုင်ယံးပသးအူပချာမှီဂု၊ ပကပးမှီဂု၊ ပစံးလးမံနီလီ၊ ဒီးပစံးလးမံလီစှ်ကီးလီ၊ ပှတကမံနီစှ် အသးတတံဒီးလီ၊ ဒီးမှီပှတနီနီ စံးဝဲလီ၊ စမံနီဒီးစမံသ ပှလီ၊

၂၈. မံပယုာ် စတန်ဟူဘၣ်နီတစုဘၣ်. စန်ဟူထံမံအယုာ်
လီၤ. ဒီးပစံးလာမံတယုာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃၀. **မံပာ** နှိုမှ်ထီရိ၊ တါလာပဘၣ်ယိၣ်တါကအိၣ်ကလိၣ်၊ ကဟါမူ၊ ကဟါမါဒီးပမံလာအဂီၢ်ထံးနှၣ်ပစံးလာမံပာလီၤ၊ ပှါတဂၢဘၣ်ယိၣ်ထံးကအိၣ်ဘုဒီးလဲၢ်မံပာ ခုးလီၤ၊ ဒီးပစံးလာမံဒီးစှ်ကိးလီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမံပာမံအံၣ်လီၤ၊

၃၁။ မံဘီ နှုတ်မှ်တသုဉ်လအပွဒီးအဖဲးဘိဝဲန့ဉ်ပစဲးလမံဘီ လီၤ. ထီရါတသုဉ်လအဖဲးဘိလပျာ်နးကဉ်ဆိးဘူးဒီးကက ဘုဂဲန့ဉ်အဖဲးဘိဒီးပစဲးလမံဘီလီၤ. သကီၤသုဉ်မံဘီ, စယီၤ သုဉ်မံဘီ, ဒံမွဉ်န့ဉ်အသုဉ်မံဘီစုာ်ကီးလီၤ.

၃၂. **မံမာ်** နှိုဉ်မ့ၢ်ပှာကညိသးပှာနီၣ်အသးဒ်မံသးဒီးပစံးလၢသးမံမာ်လီၤ. ပှာတဂၢကွၢ်ကီၢ်ပှာဂၢမၤပူဒီးအသးမံမာ်ဒီးတသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်မးအသးလီၤ.

၃၃. **မံဇီ** နှင့်မုၢ်ပမံလၢပမံအဖၢမုၢ်နှံ့ပထံၣ်တၢ်လၢညါခိၣ်ပ
 နီၣ်ခိအသးဒီးပစံးလၢပမံဇီလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံဇီၣ်ဂျီၤသီ,
 မံဇီခိၣ်အလီၤ. ပှၤတကၢစံးဝဲသါမံဇီၣ်သါထံၣ်ပျၤလၢညါခိၣ်လီၤ.

၁၄. **မံလီ**၊ နှုတ်မှတ်ပထိဉ်လံာ်ပသးဆူပချာမ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ပကဟမ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ပစံးလၢမံလီလီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆဲးလၢမံလီၤ၊ လီၤလီၤ၊ ဒီးပစံးလၢမံလီလဲးလီၤစၢ်ကိးလီၤ၊ ပုၤတကမံလီဒီးမံသပုၤလီၤ၊

၃၅. **မံသကိး** နှင့်မုာ်ပုာ်ကညီမံအါဂါဒီးပစံးလာမံသကိးလီၤ. ပုာ်တဖၣ်နှံ့မံသကိးဝဲအါဂါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိမံသကိးမံသကးလီၤ.

၃၆. **မံသပှါ** နှင့်မှ်ပှါကညီမံတုာအမံာ်တုာလီ၊အနံာ်တုာလီ၊
ဒီးတသ့ဂ်နီၣ်ထီၣ်ဘၣ်ကီၢ်လၢဒိန့ၣ်ပစံးလၢမံသပှါဝဲလီ၊ ပှါတ
ဂၢမံလီၤဒီးမံသပှါဝဲလီ၊

၃၈. **မံသာသိင်္ဂ** မှာ ပုဂံလူမံဒီးသါဝဲသိင်္ဂဒ်တၢ်ကညါအသိးဒီးပ
စံးလူမံသာသိင်္ဂလီၤ. ပုဂံတၢ်မံသာသိင်္ဂမးဃုာ်ဃုာ်လီၤ.

၂၉. **မံအိၣ်မံအိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢတမၤဘၣ်တၢ်နီတမံၤဒီးမဲဝဲဝံၤ
ဒီးအိၣ်ဒၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမံအိၣ်မံအိၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤကၢၣ်ဒီးမံ
အိၣ်မံအိၣ်ဒၣ်အတၢ်လီၤ.

၄၀. **မံဇ္ဈိမံဇ္ဈိ** နှင့်မုဒိကအိပ္ပာဇလမနုသိဉ်ဝဲဒီးပစံးလာပူ၊ သိဉ်မံဇ္ဈိမံဇ္ဈိလီၤ. ဒိကအိပ္ပာသိဉ်မံဇ္ဈိမံဇ္ဈိစံးဝဲဒဉ်လီၤ.

၄၁. ကမံထိၣ် ဒီးကမံကမိးန့ၣ်ကွၢ်လၢကမံတက့ၢ်.

၄၂။ ဗိမံ နှင့်မျှပမာမံတံထိရီ၊ တမံလောမုဉ်ကဖးအကျါနှင့် ပစံးလာယိမံလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာယိမံယိဘဲလီ၊ ပုတဂယိ

မံအိၣ်ညၣ်လၢမ့ၣ်ကဖးအကျါလီၤ.

၄၃. **စိမ့်မိမိ** နှင့်မုာ်ထီရီၤတၢ်လၢထီၣ်စိလီၤဆၢၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢစိ
မိမိမိလီၤ. ဒီးပစံးလၢစိမိမိမိစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်တဘၣ်လိာ်
ဘၣ်ဒီးမၤသးစိမိမိမိလီၤ.

၄၄- တမံတမိး နှဉ်မွှ်ပသံဂီၢ်ကျိၣ်ထံတၢ်လီၢ်တၢ်လီၤဆဲးဒီးပစံး
လာပတမံတမိးတၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤတမံတမိးတၢ်ဘျုးလီၤ.

၄၅. **ပုဂံ** နှင့်မိုးပဒုးမံပွားဆီးလာလီမံပူမိုးဂ၊ လာစုပူမိုးဂ၊ ပစံးလာပုဂံမံလီ။ ပွားတဂပုဂံအဖိလာစုပူလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာပုဂံမံပုဂံလီ။

၄၆. **ဖိမ့်** နှင့် မှီပဒိထိပ်မှ၊ ဧကသုဇ္ဈာနိလ၊ မှီခိုခိုဒီးကလံထိပ်
ဒီးလီကပှင်န့ၣ်ပစံးလ၊ ဖိမ့်လီ၊ ဖိမ့်မှ၊ ဧကသုဇ္ဈာနိလံဒီးပက
အိၣ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလ၊ ဖိမ့်ဖိဘဲလီ၊

၄၇. **လီၵ်မံ** န့ၣ်မွၢ်ဒးပူၤလၢပမံအလီၢ်လၢပဒါလီၢ်ချီၣ်န့ၣ်ပကိး
လၢလီၢ်မံလီၢ်. ပှၢတကမုၢ်ဟါဒီးက့ၤန့ၣ်မံလၢလီၢ်မံပူၤလီၢ်. ဒီးပ
ကိးဒီးအဆိလၢလီၢ်မံလီၢ်ဒါလီၢ်.

၄၈. **လိမ့်ဒါ** နှင့်မိုးချိုမြို့များ၊ တာကူတံသီးမြို့များ၊ ပဒါလီ၊ လာပမံအလီဒီးပကီးလားလိမ့်ဒါလီ။ ပှ၊ ကညိမံလားလိမ့်ဒါအဖီခိုင်လီ။

၄၉။ **လီမံထီ** နှင့်မုံလီကလီအဆီလီ၊ ဒီးမုံမုာ်အိာ်ပုကဲ ထီာ်လအပူလီာ်နှံာ်လီ၊ ပုတကမုာ်အိာ်ဒီးလီတလီလီမံထီ နးကါ၊

၅၀. **သမံသမိ:** နှာမှိုပသံဂီကျိုထံတၢ်လီၤတၢ်လီၤဆးဒ်ပကသုၣ်ညါဘၣ်လီၤတၢ်လီၤဆးဒီးပစံးလာသမံသမိလီၤ. ပဒိုၣ်ဖီၣ်န့ၣ်တၢ်ဘျၣ်ဒီးသမံသမိဝဲလီၤ.

၅၁. သမံယျှို နှုတ်မှတ်သံဒိဋ္ဌိတက နှုတ်ခိးဝဲလၢပုကညိကသံဒီး
 အကလၢကွာဲဝဲန့တ်ဟံးန့တ်အမံဒီးကွဲးပနီုဝဲလၢစရီဒီးပကိးလၢ
 သမံယျှိုလီၤ. ဒီးအိဉ်ဝဲလၢညါဒီန့တ်ဝံထီဉ်ဝဲစံးဝဲဒုဉ်. ဒီးပကိးလၢ
 သမံယျှိုစုာ်ကိးလီၤ.

သမံယုဂ်ခိးတၢ်လၢထံ ဟံးန့ၢ်က့ၤပုၤလၢအသံ

၅၁။ သးမံ နှဉ်မုၢ် ပှၤကညီအုၣ်လိာ်အသးဒီးပှၤဂၤမၤမုာ်ထီၣ်အသးဒီးအသးစၢ်လီၤဝဲန့ၣ်ပံးလၢသးမံလီၤ၊ ပမုၢ်မၤကမၣ်ပှၤဂၤဒီးပှၤဂၤအသးဒိၣ်ထီၣ်လိာ်ပှၤလၢကွီၢ်ဒီးပလိးစ့န့ၣ်ပှၤဂၤအသးမုာ်ထီၣ်ဝဲဒီးပံးလၢသးမံလီၤ၊ ဒီးပံးဒီးအဆိလၢသူၣ်မံသးမံလီၤ၊ ပှၤဂၤမၤကမၣ်နၤဒီးမၤမုာ်ထီၣ်က့ၤနသးန့ၣ်နသးမံလံၤခါ၊ စသးမံလံ။

၁. **စိမ်းစိမိ** နှင့်မုံ့တော်လာထိုင်ထိလီ၊ ဆာဉ်ဝဲနှင့် ပစံးလာစိမ်းစိမိလီ၊ ဟီဉ်ခိဉ်မုံ့တဘဉ်လိာ်ဘဉ်ဒီးမအသးစိမ်းစိမိနးက၊

၂. **ပီမံ** နှင့် မှတ်တမ်း မှတ်တမ်း အခွန် ကောက်ခံမှု ဝါဒီ ပီမံ လီမိတက်၊ ဒီပရတမန်တီ ကိုယ်စားလှယ် ပီမံ လီမိတက်၊ ပီမံ ကုမ္ပဏီ ဝါဒီ လူ့အခွင့်အရေး။

၁။ မိမိတို့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အတွက် ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို သိရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ မိမိတို့အတွက် အကျိုးရှိမည့် အချက်အလက်များကို သိရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ မိမိတို့အတွက် အကျိုးရှိမည့် အချက်အလက်များကို သိရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

၂. **မိတ်ပကူ** နှင့်မိတ်ပကူညီဝံတံဆိကတံဆိကသမ္မတီးဟံးန့ၣ်အဘူးအလဲန့ၣ်ပကီးလၢမိတ်ပကူလီၤ. ဦးပစံးဦးပစံးဦးအဆိလၢမိတ်ပကူဟီၣ်ရါလီၤ. ပုၤတဂၤသမ္မတီးဟံးန့ၣ်မိတ်ပကူလၢတၢ်ဝါတဘျီဒီးစုခံးလီၤ.
၃. **မိတ်မိတ်** နှင့်မိတ်ထီၣ်တံဆိကတံဆိကညီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကညီၣ်မိတ်မိတ်လီၤ. ထံၣ်တဖၣ်ကညီၣ်လၢအစံးတဖၣ်လီၤမိတ်မိတ်လီၤ. ပုၤတဂၤအသးဒိၣ်ထီၣ်လၢအမၤလီၤကညီၣ်မိတ်မိတ်လီၤ.
၄. **လမိတ်** နှင့်မိတ်ထီၣ်တံဆိကတံဆိကလီၤလးန့ၣ်ပစံးလၢလမိတ်ခဲလၢ်လီၤ. လမိတ်ဘၣ်ပုၤကညီၣ်လၢမၤဘျီဒီးစံးဝဲလၢသါကစၢ်ကတုၤဒီးမုၢ်လၢတလၢပယီၤအဒိၣ်အပုၤလၢအအာအသီတဖၣ်ဟဲတုၤဝဲလီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဒီးအစိအကမၤတဖၣ်န့ၣ်မုၢ်ဟဲအူပတီၢ်ပမုၢ်ပထံပကီၢ်ဒီးဘျီဒိၣ်ထံၣ်ဝဲအစိအကမၤလၢညါဒိၣ်ပစံးလၢလမိတ်လီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢလမိတ်လမိတ်လီၤ. မုၢ်ဂၤအသးလၢတၢ်ကွၢ်န့ၣ်မုၢ်လမိတ်တကလုာ်လီၤ. ဦးမုၢ်ခူဒိၣ်ဝုၢ်ထီၣ်လၢအဒုၣ်အဒါဝီၤယာ်ဝဲန့ၣ်တၢ်လီၤလးအိၣ်လၢလမိတ်လၢမုၢ်ဂၤအသးလီၤ. ဦးလမိတ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ.
၅. **သမိတ်သမၤ** နှင့်မိတ်ထီၣ်တံဆိကတံဆိကအမံၤလီၤ. ဦးမုၢ်ကီၢ်ပယီၤအတဝီပူၤတကီၢ်န့ၣ်ပကီးလၢသမိတ်သမၤလီၤ. ဦးမုၢ်ဝုၢ်မိၣ်လၢမ့ၣ်အပုၤလၢကျါတပူၤလီၤ.
၆. **ဟ့ၣ်မိတ်တါ** နှင့်မိတ်ထီၣ်တံဆိကတံဆိကပဟ့ၣ်ပုၤဂၤအတၢ်ဒီးတၢ်အံၣ်တၢ်ကွၢ်ဒီးပစံးလၢပဟ့ၣ်မိတ်တါလီၤ. ပမုၢ်ကနီၤဒီးပမိတ်သ့ၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်မိတ်တါလၢသဘျီယါလီၤ.
၁. **ကိၣ်မိတ်** နှင့်မိတ်ပတီၢ်ကိၣ်ဒီးတုၤကမုၢ်ဝဲန့ၣ်ပမၤဒိၣ်ဒီးထံဒီးပကၢၤကုၢ်လိၣ်တလိၣ်တလိၣ်ဒီးပကီးလၢကိၣ်မိတ်လီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢကိၣ်မိတ်ကိၣ်သ့ၣ်လီၤ. ပုၤကညီၣ်မၤကိၣ်မိတ်န့ၣ်ကျိၣ်ကျဲၣ်ဒီးမုၢ်ဖးဒီးဖိသးလီၤ.
၁. **မံၤ** နှင့်မိတ်ပုၤကျါန့ၣ်ပကီးလၢမံၤလီၤ. မံၤန့ၣ်မုၢ်မံၤလၢကျါ, မံၤခိၣ်သိၣ်လၢ, စံးဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤယဲၣ်ဟါမံၤဒီးယုၤလၢဟံၣ်ဒီးတထံၣ်ယုၤလၢမံၤဒီးတထံၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်. ပုၤလဲၤဆုၣ်န့ၣ်လၢမံၤခိၣ်သိၣ်လၢလီၤ. မံၤန့ၣ်ပဘၣ်ကိၣ်ဒီးအဆိလၢမံၤခိၣ်သိၣ်လၢလီၤ.
၂. **မံၤ** နှင့်မိတ်ပကီးပနီၣ်ပုၤကညီၣ်တဂၤလၢတၢ်ကတိၤတမံၤတဂၤလၢတၢ်ကတိၤတမံၤဒီးပစံးလၢမံၤလီၤ. နဖိန့ၣ်နကိၣ်မံၤဒ်လဲၣ်. စကိးမံၤလၢစီၤယုၣ်ဖိလီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢမံၤသ့ၣ်လီၤ. ဦးမံၤဒီးသ့ၣ်ဒီးစုၣ်ကိးလီၤ.
၃. **မံၤကမၤ** နှင့်မိတ်ပုၤလၢမၤကမၤပုၤဂၤတလီၤလီၤန့ၣ်ပကီးလၢမံၤကမၤလီၤ. ဦးပကီးလၢမံၤကမၤစုၣ်ကိးလီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢမံၤကမၤသ့ၣ်တယုၤလီၤ. ပုၤတဂၤမံၤကမၤသ့ၣ်တယုၤဒီးမၤကမၤပုၤဂၤတလီၤလီၤ.
၄. **မံၤကူသ့ၣ်ကူ** နှင့်မိတ်တၢ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်ဒီးပကီးဦးအမံၤကိးကလုာ်ဒီးဦးပစံးလၢမံၤကူသ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤအိၣ်ဝဲမံၤကူသ့ၣ်ကူလီၤ. ဦးပစံးလၢမံၤကူမံၤကူကစၢၤစကိးလီၤ. ထီၣ်တဖၣ်အိၣ်အမံၤကူသ့ၣ်ကူ. ညၣ်အိၣ်အမံၤကူသ့ၣ်ကူလီၤ.
၅. **မံၤခိၣ်သိၣ်လၢ** နှင့်မိတ်ပုၤမုၢ်ကနၢၤန့ၣ်ပကီးလၢမံၤခိၣ်သိၣ်

- လၢလီၤ. ဦးထီၣ်ပုၤလၢကျါန့ၣ်ပကီးလၢမံၤခိၣ်သိၣ်လၢလီၤ. ပုၤကညီၣ်လဲၤယုၢ်လဲၤဟးလၢမံၤခိၣ်သိၣ်လၢန့ၣ်ပုၤဘီၣ်သအိၣ်ဒီးထီၣ်မံၤသ့ၣ်ခဲလီၤ.
၆. **မံၤညီၤ** ကလိကလိပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢသ့ၣ်မံၤညီၤလီၤ. ဦးမုၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢပဘျီဒီးတကလုာ်ကံၣ်ဒ်ဘီၣ်သအိၣ်အသိးဒီးထဲစုၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဦးမုၢ်ပုၤကိးဝဲလၢမံၤညီၤလီၤ.
၇. **မံၤညီၤ ဖါ** နှင့်မုၢ်ပုၤကိးသ့ၣ်မံၤယီၤအဖါတဖၣ်လၢမံၤညီၤဖါလီၤ. ဦးမုၢ်ပုၤအကလုာ်လီၤ.
၈. **မံၤထီၣ်** နှင့်မုၢ်ပုၤကညီၣ်အမံၤဟူထီၣ်သါလီၤလၢမၤတၢ်အာဒီးပစံးလၢမံၤထီၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤကမၤပုၤဂၤဒီးအမံၤထီၣ်ကျိၣ်ကျိၣ်လၢအမၤကမၤတၢ်အသိလီၤ. ပုၤဂၤမၤကမၤတၢ်ဒီးပုၤဂၤပုၤဘၣ်အမံၤအါဂၤဒီးပစံးလၢအမံၤထီၣ်ကျိၣ်ကျိၣ်လီၤ.
၉. **မံၤပုၤ** နှင့်မုၢ်ပမၤပဝၤအမိၤအပၤန့ၣ်ပကီးလၢမံၤပုၤလီၤ. ဦးပကီးဦးအဆိလၢမံၤပုၤခဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤအမံၤပုၤန့ၣ်ပကီးကဲဝဲလၢအမိၤအပၤလီၤ.
၁၀. **မံၤလၢ** နှင့်မုၢ်ပုၤလၢကျါန့ၣ်ပစံးလၢမံၤလၢလီၤ. ဦးပစံးလၢမံၤလၢကျါစုၣ်ကိးလီၤ. ဦးပစံးလၢမံၤလၢသိၣ်ကျါစုၣ်ကိးလီၤ. ပုၤကညီၣ်ဖးလၢမံၤလၢကျါန့ၣ်လီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢမံၤလၢခိၣ်မံၤလၢကျါလီၤ.
၁၁. **မံၤသါ** နှင့်မုၢ်ပုၤလၢတလုၤတဘီၣ်ဒီးအံၣ်သံၣ်မါအံၣ်သံၣ်တကလုာ်ကလိၤဒီးပုၤဂၤစံၣ် တၢ်ကတိၣ်ကိၣ်ဝဲအါဂၤလၢအပရၢအပစၢ်ဟူထီၣ်သါလီၤန့ၣ်ပစံးလၢမံၤသါလီၤ. ပုၤတဂၤမံၤသါလၢမၤအာအသးလီၤ. ထီၣ်ပမၤတၢ်တမံၤန့ၣ်အပရၢမုၢ်ကျိၣ်ဒီးပစံးလၢပမံၤသါလီၤ. ပုၤတဂၤအမံၤသါလၢန့ၣ်တူၣ်သ့ၣ်ဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤအမံၤသါလၢအံၣ်တလုၤအံၣ်တဘီၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤအမံၤသါလၢကတိၤတၢ်သ့လီၤ.
၁၂. **မံၤဟူသ့ၣ်ဖျါ** နှင့်မုၢ်ပုၤမံၤကျိၣ်ပုၤပရၢလၢပုၤစံၣ်တၢ်ဝဲလၢန့ၣ်တူၣ်သ့ၣ်ဝဲ, ကဲဒိၣ်ကဲပုၤဒီးပစံးလၢပုၤမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါလီၤ. ပုၤလၢမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါလၢကဲပဒိၣ်ပပုၤကီၢ်ခူၤကီၢ်အူးန့ၣ်အိၣ်ဒီးအစိအကမၤလီၤ.
၁၃. **မံၤဒီးသ့ၣ်ဒီး** နှင့်မုၢ်ပကီးပမံၤဒီးအဆိဦးပကီးလၢမံၤဒီးသ့ၣ်ဒီးလီၤ. ပုၤအိၣ်ဒီးမံၤဒီးသ့ၣ်ဒီးကိးဂၤဒီးလီၤ.
၁၄. **ကူမံၤ** ကူကစၢၤန့ၣ်မုၢ်ပုၤကလုာ်ကလုာ်, တၢ်ကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်ပကီးလၢကူမံၤကူကစၢၤလီၤ. ကယံၤတၢ်အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤတၢ်အိၣ်ကူမံၤကူကစၢၤလီၤ. ဦးပစံးလၢကိးမံၤကိးစုၣ်ကိးလီၤ.
၁၅. **ကိးမံၤ** နှင့်မုၢ်တၢ်အိၣ်ဝဲကိးကလုာ်ဒီးပစံးလၢကိးမံၤလီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢကိးမံၤကိးစုၣ်လီၤ. ကစၢၤယုၤဟံၣ်လီၤတၢ်ကိးမံၤကိးစုၣ်သကူၤဆးဒီးဟီၣ်ခိၣ်ချၢလီၤ.
၁၆. **ကိၣ်မံၤ** နှင့်မုၢ်မံၤသိးအဆိလီၤ. ဦးမုၢ်ပုၤလၢကတိၤအါကတိၤသိးတၢ်န့ၣ်ပစံးဦးအဆိလၢမံၤသိးကိၣ်မံၤလီၤ.
၁၇. **ဆီမံၤ** နှင့်မုၢ်ဆီတကလုာ်အိၣ်လၢပုၤလၢကျါဒီးပကီးလၢဆီမံၤလီၤ. ဦးပကီးဦးအဆိလၢဆီမံၤဆီပျါလီၤ. ဦးပကီးလၢထီၣ်ကံၣ်ဆီမံၤစုၣ်ကိးလီၤ.

၁၈. **တမံ** နှင့်မိုက်ရီ၁တံတကလုာ်ဒီးပစံးလာတမံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိမာတမံတမံတမံတသုာ်လီၤ. ယုနုာ်ယၤလာတံတမံတက့ၢ်. တံတအိာ်ဘၣ်တမံတမံဘၣ်. ဒီးပစံးလာနီတမံစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးလာတမံညါစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတကၤထဲတံတမံညါဒီးမၤတံတသုာ်နီတမံဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိမာတမံတဟီၢ်တမံတဟီၢ်လီၤ.

၁၉. **တၢ်မံလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢပုၢ်လၢကျါလၢပတၣ်
ဘျုးဘျုးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်မံလၢခဲလၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လၢတၢ်မံလၢတၢ်ပုၢ်ကျါလီၤ. တၢ်မံလၢဒီးတၢ်အပူၤန့ၣ်အက့ၢ်အ
ဂီၤဒီးသိးသိးလီၤ.

၂၀. **ထိပ်မံ** နှိုင်းမှ်ပကိးပှာဂါအမံးနှိုင်းပစံးလာပထိုက်အမံး
လီၤ. ပှာတဂါကတိၤတၢ်ဒီးပှာဂါဒီးထိုက်ပှာဂါအမံးလီၤ. ဒီးပစံး
ဒီးအဆိလာထီၣ်မံးလီၤသ့ၣ်လီၤ.

၂၁. **နဲ့မံ** နဲ့မံပုလဲမကမံပုဂဒီးပုဂလိာ်လကီၢ်န့ၣ်
ပံးလန့ၢ်မံလီၤ. ပုတကန့ၢ်မံဒီးမကမံပုဂလီၤ. ဒီးပံး
လမန့ၢ်အမံစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဒီးပံးဒီးအဆိလန့ၢ်မံလီၤသ့ၣ်လီၤ.
ပုတကန့ၢ်မံလဲအံၣ်ကလုာ်ကလီၤဒီးပိမုၢ်ပိမါလီၤ. ဒီးမုၢ်
အမံဟူထီၣ်သီလီၤလဲအမံတၢ်တဂ့ၢ်ဘၣ်ဒီးပံးလန့ၢ်မံလီၤ.
လဲမံဘၣ်ပုဂအကီၢ်တဂ့ၢ်. သုကန့ၢ်သုမံဘၣ်ဖးလီၤ.

၂၂. **နမ့်မံ** နှင့်ပုလားကဲပဒိုက်ကီၤၤၤးကဲသကီၤတဖၣ်န့ၣ်
ပဒိုက်အကလုာ်အိၣ်လားကဲဒီးအမံၤဟူထီၣ်သီလီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢန့ၣ်
မံၤလီၤ. ပုတကၢန့ၣ်မံၤလၢပဒိုက်ဒီးကဲထီၣ်ဝဲလၢကီၤၤၤးလီၤ. ဒီးပ
စံးလၢန့ၣ်မံၤန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.

၂၃။ **နိတမံ၊** နှ့်အိုင်ထဲတံကတိလီ၊ စတသုညါတံနိတမံ၊ ဘာ၊ တံတအိဉ်နိတမံ၊ ဘာ၊ စံးဝဲဒ်လီ၊

၂၄. ပမံ၊ နှဉ်မာ်တံတကလုာ်အကုာ်အဂီၢ်ဒုၤကညိအသးဒီး အစုအိၣ်တကပိာ်အခိၣ်အိၣ်တကပိာ်ဒီးပကိးလာပမံလီၤ. ဒီးပ ကိးလာပမံစုာ်ကိး လီၤ. ပမံနှဉ်အိၣ်လာကိာ်ပယီၤဖးဒိၣ်ပုာ်လၢ ကျါနှဉ်ဒီးပယီၤခးအိၣ်ဆဲးအိၣ်ဝဲဒိၣ်တဖိတ်လံာ်အဂါအသးလီၤ. ဒီးတလၢပယီၤကိးလာငီၣ်လီၤ. ဒီးအဆံ့နှဉ်ပယီၤမၤဝဲလၢဝဲလီၤ ပသးပုာ်စဲးဒၣ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢပမံပပျီၤလီၤ.

၅၅. **ပုံမံ** နှင့်ဒီပုံကလုပ် အသီးလီး၊ ဒီးမ့်ပသင်္ဂီတံ အကလုပ်ဆံးအါဆံးအါန့ၣ်လီး၊ ဟီၣ်ခိၣ်ချာအံၣ်တံအိၣ်ပုံမံလဲၣ်၊ နသ့ၣ်ညါတံပုံမံလဲၣ်၊ ထီၣ်ကလုပ်အိၣ်ပုံမံလဲၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၂၆. **ဘုမံ** နှင့်စတသွဉ်ညါဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ်ဒီးထီဉ်ပှ်ဘု နီဉ်တကလဉ်န့ဉ်ပုကကိးလဘုမံတနီၤနီၤဇၢ်တသွဉ်ညါဘဉ်.

၂၇. **လီမိန်းမ** နှင့်မိုးတံလါဟါမိတုဝဲန့ဉ်ပစံးလါလီမိန်းမ
လီ. တချံဘုဉ်လီထွံကွံဉ်ဒီးလီမိန်းမဝဲလီ. တံဟါမိလါပတ
ထံဉ်ကါဘဉ်န့ဉ်မစံးလါလီမိန်းမလီ.

၂၈. **သမံဃိယ:** နှဉ်ပှၤလၢအမၤဒိပဝံဃ်မုၢ်နှဉ်ကိးလိာ်အသး
လၢသမံဃိယးလီၤ. ဒီးမၢ်ကိးပိာ်ထဲတလၢအခံလီၤ.

၂၉။ သာသနာ့ဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများ၏ လိုလားချက်အတိုင်း အောက်ဖော်ပြပါ အခန်းကဏ္ဍများတွင် ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ရမည့် စည်းကမ်းချက်များကို ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည်။

လီၤ. သၢ်မံၤယီၤန့ၣ်ပဘျုးဒီးပဒုးအ့ၣ်လၢယုၤလီၤ.

၁။ မ၊ နှင့်မိုးပဒုးမ၊ပာဂအတ်မိုးဂါ၊ ပဒုးလဲ၊ပာဂအတ်
မိုးဂါ၊ ပဒုးအိဉ်ပာဂအတ်မိုးဂါ၊ ပဒုးအိဉ်ပာဂမိုးဂါ၊ ပစံးလာ
ပမ၊ လီ၊ မ၊နိလဲ၊ဒျာဏ်ထံ့။ မ၊ပာတကလဲ၊ဆူဝူး။ ပာတကနှင့်
မ၊အိဉ်ဒီးယာတကွံ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမ၊ဆာလီ၊

၂. မ၊ နှိုဗ်မုာ်ပသ့ၣ်စူဝ်လုာ်အခိၣ်ဒီးပဒီးလာတၢ်ဖိတၢ်လံာ်အကျိၤဒီးပကိးလာမၤလိာ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာမၤစိၤပျၢ်စိၤလိာ်. ပှၤတဂၤဘၣ်စူမၤအခိၣ်ဒီးလဲၤဒီးဝဲလာတၢ်ဖိတၢ်လံာ်အကျိၤလိာ်.

၃. **မာသလာန်** နှင့် မှ်မာလာပဒီးလာတ်ပူ လာဘဉ်ဆီးပူက
ညီအခိုဉ်ညါသးနှဉ်ပကီးလာမာသလာန်လီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာ
မာသလာန်မာသလဉ်လီ။ ပူတကဒီးမာသလာန်လာတီးဘျဉ်အ
ကျဲလီ။

၄. **မာဇီယာ** နှင့် မှတ်တမ်းမာဇီယာအဆိုလို့၊ ဒီး ပတ်လ်မာဇီယာလို့။

၅. ကမာကမာ ကမံကမာ, ကွိုလာကမာတကွို.

၆. တမာ နှင့်မှီ ပခံတံအပို တဆံဒီးပစံး လာ တမာလီ၊ အံ သုတမာသဒိဉ်အုဉ်တမာနှုဉ်မှီတံအပို တဆံနှုဉ်လီ၊ တမာခံမာ စံးဝဲဒဉ်.

၇. တမာ နှင့်မိုးပျာလမာမူသည့်တံခါးတစ်ခုတည်းတည်ပွားနေသည့်
တံခါးတစ်ခုတည်းလည်း။ နီးပတ်လည်သမာစုကံလည်း။ နီးပတ်လည်းအဆီ
လတ်တမာလတ်တံး၊ တမာတမာလည်း။ ပျာတကဟုတ်တံခါးတမာလည်း
တံခါးတစ်ခုတည်းတည်ပွားတည်လည်း။

၈. **ဒီးမာ** နှင့်မ္ဗူပလဲးဆဲးလီၤမာလာထိးကျိးဒီးပစံးလာဒီးမာ
လီၤ.

၉. **ဘဉ်မာ** နှဉ်မာဘဉ်ဆိးတၢ်ဒီးပစံးလၢဘဉ်မာလီၤ. ပှၤတဂၤ
ဒီးမၤဒီးထိးတၢ်ဘဉ်မာလီၤ. တၢ်ဘျဉ်ဘဉ်မာဒီးအပူၤလီၢ်ဆါဝဲဒီး
ပဖီၣ်န့ၢ်အိၤလီၤ.

၁၀. **မာမာမိ** နှင့်မိဖုရားပွားကဒီးပွားကအသးကတုၤဝဲန့ၣ်ပ
စံးလာမာမာမိပွားကအသးလီၤ. ပွားကမာမာမိပွားကအသးဒီး
ပွားကပျံၤဝဲလီၤ.

၁၁. သမာ နှိုမှ်မုာ်မုာ်သုာ်တါလၢပတံးဘၣ်ဘၣ်ပုာ်ဂၢ်နှံ
ပံးလၢပသမၤတါလီၤ. ဒီးပံးဒီးအဆီလၢသမၤလံာ်ဘံးလီၤ. ပုာ်
တဂၤမၤကမၣ်အသးဒီးပိာ်မုာ်ဒီးသမၤဒီးတံးဘၣ်ဘၣ်ပုာ်ဂၢ်
ဘၣ်လီၤ.

၁၂. သမာ နှင့်မှီကီအမံဒီးပကီးလာသမာလီ၊ ဒီးပကီးဒီး အဆိလာသမံသမာလီ၊ ကီတဘုင်အမံပကီးလာသမာနှံမှ ပုကသီအိင်အလီတပုလီ၊

၁၃. သးမာမဉ် နှဉ်မ့ၣ်ပသးကတုၤလၢပပျံၤတၢ်တမံၤမံၤဒီးပစံး
လၢပသးမာမဉ်လီၤ. ပဒိဉ်ဟ်ဂ္ဂုအသးလၢပလီၤဒီးပသးမာမဉ်ဝဲ
လီၤ.

၁. **မာ်** နှ်ဗျ်ကသံဉ်ဝဲဉ်ကလိးတကလုာ်မၤဝဲဒီးပတၢ်ဒီးဘဲဝဲ
လၢလုာ်ဒီးပကိးလၢမၤလီၤ. ပှၤဝဲဉ်ကလိးတဖဉ်နှံ့ဆိဉ်ကၤမၤ
နှ်ဒီးနာဝဲအလုာ်ဒီးဝဲဉ်ကလိးဘျါဝဲလီၤ.

၂. ကမာ် ဒီးကမာ်ဟာ, ဒီးကမာ်မကျုံးန့ၣ်ကွၢ်လာကမာ်တ

မာ်-မု

ကွၢ်.

၃. တမာ် နှံၣ်မုၢ်ပုၤကညီမိၣ်နှံၣ်ဟံးသးပုၤဒီးပစံးလာတမာ်တၢ် လၢအသးလီၤ. ပုၤတဂၤမၤကမၣ်ပုၤဂၤဒီးပုၤဂၤတမာ်အီၤလၢအ သးလီၤ. ဒီးပစံးလာသမာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄. သမာ် နှံၣ်ဒ်တမာ်အသးလီၤ. ဒီးမုၢ်ပမိၣ်နှံၣ်ဟံးသးပုၤဂၤ ဒီးပစံးလာပသမာ်တၢ်လၢပသးလီၤ. ပုၤတဂၤလိာ်ကွီၢ်ဒီးယၤ မၤယၤတယၣ်ဘၣ်ဒီးသမာ်မးယၤလၢအသးလီၤ.

၁. မၢ်သလၢာ် နှံၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလာပၢ်သလၢာ်လီၤ. ဒီးမုၢ်ပုၤဒ်တၢ်ဘၣ်ဒီးပုၣ်ဝဲမုၢ်ဂုၤ, တၢ်ဖျၢၣ်ဝဲမုၢ်ဂုၤ, ပစံးလာပၢ် သလၢာ်လီၤ. မၢ်သလၢာ်နှံၣ်ပတစံးဘၣ်.

၁. မၤ နှံၣ်မုၢ်ပိာ်မုၢ်တဖၣ်နှံၣ်ကိးလီၤအသးလၢထါအကျိၣ်ဒီး ကိးဝဲလၢမၤလီၤ.

မၤဝဲမုၢ်မးအမိၣ်ယဲ နီၢ်ယဲဝါကလုာ်သ့ကၤ
ကြးမုၢ်ဝဲသးကညီဝဲ ဂံၢ်ခိၣ်အ့က့ၤအိၣ်ဒီးမၤ

၂. ကမၤ ဒီးကမၤကမၤ, ဒီးကမၤထံ, ဒီးကမၤယၢ်, ဒီး ကမၤအိၣ်, ဒီးတၢ်ကမၤအိၣ် နှံၣ်ကွၢ်လၢကမၤတက့ၢ်.

၃. ပိာ်မၤ နှံၣ်မုၢ်ပိာ်မုၢ်အဆီလီၤ. ဒီးမုၢ်ပုၤလၢအမုၢ်တဖၣ် နှံၣ်ပကိးဒီးအဆီလၢပိာ်မုၢ်ပိာ်မၤလီၤ.

၄. ဖီအူၣ်မၤ နှံၣ်မုၢ်ဖီတကလုာ်ဝဲထီၣ်လၢသ့ၣ်ကပၤဒီးဂီၤဝဲဒ် ထီၣ်ဒ်အနီၣ်အသးဒီးပကိးလၢဖီအူၣ်မၤလီၤ. ဖီအူၣ်မၤနှံၣ်ပ ကွၢ်ဂီၤဂုၤကၤ.

၅. ဝဲအိၣ်မၤ နှံၣ်မုၢ်ပုၤစံၣ်တၢ်ပုၤလၢပျၢၤ တဂၤအမိၢ်မၤအၢ မၤသိဒီးသံၣ်ကၤသံၣ်ကၤဒီးပျၢၤမၤန့ၢ်အကလၢဒီးသံၣ်နီၣ်ဝဲဒီးတ ဝဲကၤလၢဘၣ်ဒီးပကိးအမံၤလၢဝဲအိၣ်မၤလီၤ. ဒီးပကိးလၢနီၢ် အိၣ်မၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပုၤစံၣ်တၢ်ဝဲလၢပူၤလီၤ.

၁. မု နှံၣ်မုၢ်ပမိၣ်ပိာ်မုၢ်လၢပအိၣ်အီၤနှံၣ်ပကိးလၢမုၤလီၤ. ဒီးမုၢ်ပကိးမုၢ်အမံၤဒီးပကိးလၢမုၤလီၤ. မုၤစၢလဲၤဒၣ်အီၤန့ၢ်မၤအ ထံတဖျၢၣ်တက့ၢ်.

၂. မုကီၤလံၢ် နှံၣ်မုၢ်တၢ်ပလၢဖးဒိၣ်လၢမၤဟးဂီၤပုၤကညီလၢ ပျၢၤတဂၤနှံၣ်ပကိးလၢမုကီၤလံၢ်လီၤပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်. ထီၣ်ရီၤတၢ် လၢအဂ့ၤနှံၣ်မုၢ်မုကီၤလံၢ်ပလၢဝဲလၢလီၤပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပ စံးလာမုၢ်ကီၤလံၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃. မုသဂ့ၤ နှံၣ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဆူၣ်တၢ်ဒီးလၢထီၣ်ဝဲနှံၣ်ပစံးလာမု သရၢဝဲလၢလီၤ. တၢ်သုတဒုအဆူၣ်မုသရၢ စံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံး လၢ ကမုရၢ, စမုရၢ, စဖုရၢ, သမုရၢစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄. ကမုရၢ ကမုဂီၢ်ဂုၤ, ကမုကမ့, နှံၣ်ကွၢ်လၢကမုအကျါတ က့ၢ်.

၅. စမုရၢ နှံၣ်မုၢ်ကမုရၢအသးလီၤ. ဒီးမုၢ်တၢ်ဆူၣ်တၢ်ဒီးလၢ အါဝဲနှံၣ်ပစံးလာစမုရၢလီၤ. ဒီးပစံးလာစမုဂီၢ်ဂုၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤ တဂၤအခၢ်ဆူၣ်စမုရၢစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးလာတမုရၢစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၆. သမုရၢ နှံၣ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဆူၣ်တၢ်ဒီးတၢ်ဝဲလၢသဘံဘၣ် လိာ်အသးနှံၣ်ပစံးလာသမုရၢ လီၤ. ဗဲာ် တးလဲးအဆူၣ်သမုရၢဒီး ပုၤကညီခိၣ်လၢတခွံဘၣ်ဝဲနှံၣ်အဆူၣ်သမုရၢစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံး လၢသမုရၢစ့ၢ်ကိးလီၤ.

မုၢ်

၁. မုၢ် နှံၣ်မုၢ်မုခိၣ်အကယၤလၢကဝီၤလီၤတၢ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ချၢဒီး ဘၣ်ညါကိာ်ကိာ်ဂီၤဂီၤဝဲနှံၣ်ပစံးလာမုခိၣ်ကယၤ, ပကိးလာမုၢ်လီၤ. မုၢ်အိၣ်လၢမုခိၣ်နှံၣ်ကိာ်လီၤဘၣ်ပုၤအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢဒီးတၢ်အိၣ် လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤဝဲလၢလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢမုၢ်မီၤလၢမီၤ လီၤ.

၂. မုၢ် နှံၣ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢကးဝဲသ့ၣ်ယံၣ်အကလုာ်ကလုာ် နှံၣ်ပစံးလာမုၢ်လီၤ. လုၢ်ခ့အိၣ်ဒီးမုၢ်, နီၣ်ကလုာ်ကလုာ်အိၣ်ဒီးမုၢ် ခဲလၢလီၤ.

၃. မုၢ်ခၢ်စု နှံၣ်မုၢ်မုၢ်ပုၤဆူၣ်လၢကံၤထံးတခီဒီးပစံး လၢမုၢ်ခၢ်စုလီၤ. ပုၤမုၢ်ခၢ်စုဖီတဖၣ်နှံၣ်အိၣ်မုၢ်ခၢ်စုတခီလီၤ.

၄. မုၢ်ခၢ်ထူ နှံၣ်မုၢ်မုၢ်ပုၤဆူၣ်ဆူၣ်ကဆီကလံၤစံးတခီနှံၣ်ပစံး လၢမုၢ်ခၢ်ထူလီၤ. ဒီးမုၢ်ပသးပုၤကိးဝဲလီၤ. ပုၤမုၢ်ခၢ်ထူဖီအိၣ်လၢ မုၢ်ခၢ်ထူတခီနှံၣ်မုၢ်ပုၤကလုာ်ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်နှံၣ်ပတသ့ၣ်ညါဘၣ်.

၅. မုၢ်ခဲး နှံၣ်မုၢ်မုၢ်မုၢ်လၢတၢ်ခဲးနှံၣ်ပကိးလာမုၢ်ခဲးလီၤ. တုၤလၢ မုၢ်ခဲးဒီးပတထံၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢမုၢ်ခဲး မုၢ်ဟါစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၆. မုၢ်ခိၣ်ခဲးပစံးပုၤကညီလၢတၢ်မုၢ်ခိၣ်ခုပူ. No. 91—၉၁ . ပစံၣ်တၢ်မတၢ်တဂၤလၢပျၢၤခံၣ်လဲၤဟးဒီးမုၢ်ဟါန့ၢ်အီၤလၢပုၢ် လၢကျါန့ၢ်လီၤ. တုၤန့ၢ်တပဟးဒီးကံၤတၢ်တကျဲလီၤ. ကံၤဝဲကမံ လၢသ့ၣ်ခံတဂ့ၤ. ကံၤဝဲကမံလၢဝဲခံတဂ့ၤ. ကံၤဝဲကမံဖဲကျဲမုၢ်ပူ နှံၣ်ဒီးဂုၤ. ခံၣ်လီၤအသးနှံၣ်န့ၢ်ဝဲဒီးမံခိၣ်ခံဝဲလၢကျဲမုၢ်ပူန့ၢ် လီၤ. လၢမုၢ်တးဒီးကသ့ၣ်ကဆီ, ခုမီထီမီ, ကယံၢ်တၢ်တမံ လၢလၢဟဲကွၢ်အီၤဝဲလၢလဲဆဲးလီၤ. ချဲးတကလုာ်လဲဝဲလၢအခိၣ် တသ့ဘၣ်ဒီးမၤကဆီလဲပဒးအီၤလၢအပျီၢ်ခိၣ်လီၤ. ပဒဲတဒုလဲ ကွၢ်လဲ ကွၢ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်, အ့, မးတၢ်မုၢ်ခိၣ်ခံလီၤ. ကအိၣ်ဘၣ်ဖုး ပုၤယုာ်ယုာ်. ဒီးကယံၢ်တၢ်ဖီတၢ်လံၤလၢအဟဲ ကွၢ်ကိတၢ်တဖၣ်န့ၢ် ယုာ်တယုာ်သတးဒီးကလၢ်မးပြုးပြုးလီၤ. ချဲးတဘၣ်အုၣ်ထီယံၣ် ကဆီအဆူၣ်တကျါဘၣ်ဒီးလီၤတၢ်ကွၢ်ဝဲဖဲန့ၢ်လီၤ. ပုၤခံၣ်န့ၢ် ဖုသံနီၣ်ထီၣ်လဲၤကွၢ်ဝဲဒီးအတၢ်အိၣ်ထဲချဲးတဘၣ်မီၤလီၤ. မုၢ်တၢ် ဖီတၢ်လံၤအလီၢ်တမံဒီးယံၣ် ပြးမးလီၤ. ဟံးန့ၢ်ချဲးန့ၢ်ဒီးက့ၤ ယံ အိၣ်ဝဲခံၣ်န့ၢ်ကပုၢ်ကပုၢ်လီၤ. မၤသးန့ၢ်ဒီးပသ့ၣ်ကသးပုၤစံး ဝဲဒၣ်, တၢ်လၢဆါအံၤမုၢ်တပုၤဒ်ဒီးပုၤဆဲးလီၤ. ပုၤခံၣ်န့ၢ်မုၢ်တ န့ၢ်ဘၣ်ချါဒီးတဖျဲးဘၣ်တၢ်အသံဘၣ်. မုၢ်အန့ၢ်ချါန့ၢ်ဒီးဖျဲးဝဲဒၣ် ဒီးတၢ်အသံလီၤ. တၢ်လၢဆါန့ၢ်မုၢ်ပတလုာ်အယုာ်ဒီးပကံၤအီၤ လီၤ. ပမုၢ်တကံၤဘၣ်ဒီးပကသံဘၣ်ချ့သးလီၤ. မုၢ်အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်, တၢ်အလီၢ်မုၢ်အဂ့ၢ်မုၢ်အအါန့ၢ်ချါစံးဘၣ်ပုၤလီၤ.

၇. မုၢ်ခိၣ်တြးလီၤ နှံၣ်မုၢ်မုၢ်ထူၣ်ဘၣ်ဒီးဝံၤဒီးတစုလီၤဝဲဆူၣ်မုၢ် န့ၢ်တစဲးဒီးပစံးလာမုၢ်ခိၣ်တြးလီၤလီၤ. မုၢ်ထူၣ်မုၢ်ခိၣ်တြးလီၤတ ချဲးဒီးပလဲၤထီၣ်ကွဲးကွၢ်လံာ်လီၤ.

၈. မုၢ်ဂံၢ် နှံၣ်မုၢ်ပိာ်မုၢ်လၢသကျဲဒီးပမိၢ်မုၢ်ဂုၤ, ဒီးပဝဲဒီးပမိၢ်ပ ဟ်မုၢ်ဂုၤ, ပစံးလာမုၢ်ဂံၢ်လီၤ. မုၢ်ဂံၢ်န့ၢ်မုၢ်ဒ်ပမိၢ်အသးဒီးအိၣ်ပုၤ လီၤ.

၁၀. မုၢ်ဂီၤ နှံၣ်မုၢ်မုၢ်ဆူၣ်ထီၣ်သီနှံၣ်ပစံးလာမုၢ်ဂီၤလီၤ. ပုၤတ ဂၤဂဲၤဆၢထၢၣ်လၢမုၢ်ဂီၤဒီးပျီၢ်အမဲာ်လၢထံလီၤ. ပၢ်လဲၤတၢ်လၢမုၢ်

မှ်

ဂီလံလံတွာ်ဒီးတွာ်တွာ်ကံယံဝဲသး၊

၁၁. မှ်ယါ နှ်မှ်တုာ်ပွါတကလုာ်အိၣ်လၢမူခိၣ်လၢသဝီနှ်ပကိးလၢမှ်ယါလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသံးယိၣ်မှ်ယါလီၤ. မှ်ယါနှ်အိၣ်ဒီးမှ်ယါခိၣ်အိၣ်ဒီးမှ်ယါဖိလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမှ်ယါခိၣ်မှ်ယါစုာ်ကိးလီၤ. မှ်ယါနှ်အိၣ်ဒီးအထံအကီၢ်အဘီအမှ်လၢသဝီနှ်အိၣ်ဒီးအဆူအဝုာ်လီၤ.

၁၂. မှ်ယါ နှ်ပုၤတနီၤနီၤစံးဝဲဒၣ်ပုၤသံန့ၢ်အဝံအကလၢကဲထီၣ်လၢမှ်ယါဒီးအဖိအလံၤလုာ်အိၣ်လုာ်အိၣ်မၤန့ၢ်မၤဖ့ၣ်ဒီးစံးဝဲလၢလုာ်အိၣ်မှ်ယါလီၤ. ပုၤကညီအိၣ်ဘူးနှ်မှ်လုာ်အိၣ်မှ်ယါလီၤစံးဝဲဒၣ်.

၁၃. မှ်ယါကၢၣ် နှ်မှ်တုာ်ဖိယာ်တကလုာ်ကံၣ်ယုၤလၢအဘီဒီးပကိးလၢမှ်ယါကၢၣ်လီၤ. မှ်ယါကၢၣ် နှ်မှ်တုာ်ဖိတၢ်ယာ်တကလုာ်လီၤ.

၁၄. မှ်ယါချၢၣ် နှ်မှ်ပုၤပွါတကလုာ်အိၣ်လၢချၢၣ်ခံဒီးမှ်ဝဲလၢပိာ်မှ်ဒီးပကိးလၢမှ်ယါချၢၣ်လီၤ. ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်, ဒီးပသးပုၤလၢပျၢၤနှ်ထံၣ်ဝဲတစုာ်လီၤ, ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်ဒ်နှ်လီၤ.

၁၅. မှ်ယါဖိ နှ်မှ်မှ်ယါလၢအတမှ်ဘၣ်အခိၣ်အခိၣ်တဖၣ်နှ်အပိာ်မှ်မှ်ဂုၤ, အပိာ်မှ်မှ်ဂုၤ, ပစံးလၢမှ်ယါဖိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသံးယိၣ်ဖိမှ်ယါဖိလီၤ. မှ်ယါဖိနှ်အိၣ်ဝဲလၢသုဝီလီၤ.

၁၆. မှ်ယုာ်လီၤ နှ်မှ်မှ်ထုာ်ပုၤကွံာ်ဝဲဒီးတစုာ်လီၤဝဲဆူမှ်နှ်နှ်ပစံးလၢမှ်ယုာ်လီၤလီၤ. မှ်ထုာ်ထီၣ်ယုာ်လီၤဒီးမှ်တစုာ်လီၤဝဲဆူမှ်နှ်တခီလီၤ.

၁၇. မှ်စံး နှ်မှ်ပနာ်တကလုာ်လၢခိၣ်ဝဲနှ်ပကိးလၢပနာ်မှ်စံးလီၤ. ပနာ်မှ်စံးနှ်ခိၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢပနာ်မှ်စံးလီၤ. ပနာ်မှ်စံးနှ်ခိၣ်ဝဲဒ်နှ်ပနာ်အကၢတက့ၢ်ဒီးပကိးလၢပနာ်မှ်စံးလီၤ. ပနာ်နှ်အိၣ်ခံကလုာ်လီၤ. ပနာ်မှ်စံးနှ်ခိၣ်တက့ၢ်ဒီးပနာ်ကဟံ နှ်ပြဲတက့ၢ်လီၤ.

၁၈. မှ်ဆါ နှ်မှ်တုာ်လၢနံၤအကတီၢ်နှ်ပကိးလၢမှ်ဆါလီၤ. ဒီးပကိးလၢမှ်ဆါခိၣ်စုာ်ကိးလီၤ. တၢ်လၢမှ်ဆါခိၣ်နှ်တၢ်တခံးဘၣ်တၢ်ကပိာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမှ်ဆုၣ်မှ်ဆါလီၤ.

၁၉. မှ်ဆုၣ် နှ်မှ်မှ်နံၤအိၣ်ထီၣ်လၢဂီၤတခီဒီးပစံးလၢမှ်ဆုၣ်လီၤ. မှ်ဆုၣ်ဒီးတၢ်ကပိာ်ထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢမှ်ဆုၣ်ထီၣ်စုာ်ကိးလီၤ.

၂၀. မှ်ဆုၣ်ဝါ နှ်မှ်ဂီၤသိၣ်ထၢလၢတၢ်ကပိာ်ထီၣ်သီမၤသးဝါဝဲဒီးပစံးလၢမှ်ဆုၣ်ဝါလီၤ. မှ်ဆုၣ်ဝါဒီးပထံၣ်တၢ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤမံတုၤမှ်ဆုၣ်ဝါဒီးတဂဲၤထၢၣ်ဒီးဘၣ်. မှ်ဆုၣ်ဝါဒီးပထံၣ်လီၤပခိၣ်ထံးဒီးပလဲၤတၢ်သုဝဲလီၤ.

၂၁. မှ်ဆဲးလီၤ နှ်မှ်မှ်ကီၢ်လီၤဘၣ်ပုၤဒီးပစံးလၢမှ်ဆဲးလီၤလီၤပုၤလီၤ. ဟံၣ်ခိၣ်ထုာ်ဖျိဒီးမှ်ဆဲးလီၤဘၣ်ပုၤလီၤ.

၂၂. မှ်ထုာ် နှ်မှ်မှ်အိၣ်ဘၣ်မူခိၣ်အဒီးပစံးလၢမှ်ထုာ်လီၤ. မှ်ထုာ်ဘၣ်မူခိၣ်အဒီးနှ်စၢ်ဆါဒီးမူခိၣ်အဒီးစၢ်ဆါပံာ်ကလၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမှ်ထုာ်မှ်ပျဲလီၤ.

၂၃. မှ်ထီၣ် နှ်မှ်မှ်မူပၤဆူစၢ်ဆါမှ်ဟဲထီၣ်တခီနှ်ပစံးလၢမှ်

မှ်

ထီၣ်လီၤ. မှ်ထီၣ်ဆူမှ်ဟဲထီၣ်တခီနှ်လီၤ. ကလံၤဟဲလၢမှ်ထီၣ်တခီနှ်မှ်ကလံၤမှ်ထီၣ်လီၤ.

၂၄. မှ်ထီၣ်ယိာ်ကိာ်ဘီပုၤ နှ်မှ်မှ်ထီၣ်ဖးဖိမူကွၢ်မူဒီးပသးပုၤစံးလၢမှ်ထီၣ်ယိာ်ကိာ်ဘီပုၤလီၤ. မှ်ထီၣ်ယိာ်ကိာ်ဘီပုၤဒီးတၢ်ကီၢ်ပုၤဝဲလီၤ.

၂၅. မှ်နၢ နှ်မှ်မှ်ခံးဝဲနှ်ပစံးလၢမှ်နၢလီၤ. မှ်နၢလၢတၢ်ခံးအကတီၢ်နှ်ပတထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမှ်ခံးမှ်နၢလီၤ.

၂၆. မှ်နံၤလၢမှ်ဆါ နှ်ပကိးလၢမှ်နံၤလီၤ. တၢ်လၢမှ်နံၤနှ်တၢ်ကပိာ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢမှ်နံၤလီၤ. မှ်နံၤတနံၤအတီၢ်ပူၤနှ်တၢ်ကပိာ်သုတနံၤကျၢၤလီၤ.

၂၇. မှ်န့ၢ် နှ်မှ်မှ်မူပၤလၢမှ်လီၤနှ်တခီနှ်ပစံးလၢမှ်န့ၢ်လီၤ. မှ်န့ၢ်တခီနှ်မှ်ဟါဒီးမှ်လီၤနှ်ဝဲလီၤ.

၂၈. မှ်ပၤ နှ်မှ်မှ်မူခိၣ်အကပၤဆူကလံၤထံးကလံၤစံးနှ်ပကိးလၢမှ်ပၤလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမှ်ပိာ်မှ်ပၤလီၤ. မှ်ပၤယာ်ခီလၢကလံၤထံးကလံၤစံးနှ်မှ်မှ်ပၤလီၤ.

၂၉. မှ်ပိာ် နှ်မှ်မှ်ပၤအဆိလီၤ. ဒီးမှ်မှ်ပၤလၢကလံၤထံးကလံၤစံးယာ်ခီယာ်ခီနှ်ပကိးဒီးအဆိလၢမှ်ပိာ်မှ်ပၤလီၤ.

၃၀. မှ်ဗဲာ် နှ်မှ်မှ်အဖျၢၣ်ဒီးဖျၢၣ်ညါနှ်ပကိးလၢမှ်ဗဲာ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်ဘၢမှ်ဗဲာ်လီၤကဒုမးလီၤ. တၢ်စူဒီးပတထံၣ်ထီၣ်ဘၣ်မှ်ဗဲာ်လါဗဲာ်ဘၣ်.

၃၁. မှ်လၢ် နှ်ဒ်ပကွၢ်လၢ်တၢ်အသိးလီၤ. ပမှ်လၢ်လၢကစၢ်ယုာ်ရူးယရူးကဟဲလီၤမၤသမူထီၣ်က့ၤပုၤသံလီၤ. စဖိခွါတကစမှ်လၢ်လၢကဒိၣ်ထီၣ်ဒီးစကမၤယဲလီၤ.

၃၂. မှ်လီၤနှ် နှ်မှ်မှ်လီၤဝဲတုၤတဒၢ ဒီးကစၢ်မှ်ဂုၤ, ပိာ်လဲၣ်မှ်ဂုၤ, ပစံးလၢမှ်လီၤနှ်လီၤ. မှ်လီၤနှ်ဒီးတၢ်ခံးဝဲလီၤ.

၃၃. မှ်သုၣ်ခွါသုၣ် နှ်မှ်ပကိးမှ်ပတမှ်တခွါအမံၤဒီးပကိးလၢမှ်သုၣ်ခွါသုၣ်လီၤ. မှ်သုၣ်ခွါသုၣ်စၢ်သုၣ်သါကလဲၤဆူလဲၣ်.

၃၄. မှ်ဟါ နှ်မှ်မှ်လီၤနှ်မှ်ခံးလီၤဒီးပစံးလၢမှ်ဟါလီၤ. မှ်ဟါလံကိးမးတၢ်ခံးနီၢ်နီၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမှ်ခံးမှ်ဟါလီၤ.

၃၅. မှ်ဟဲထီၣ် နှ်မှ်မှ်ဖျါထီၣ်လၢမှ်ထီၣ်တခီဒီးပစံးလၢမှ်ဟဲထီၣ်လီၤ. တုၤမှ်ဟဲထီၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်လီၤဝဲလီၤ.

၃၆. မှ်ခဲ နှ်မှ်မှ်လီၤနှ်အကတီၢ်နှ်အိၣ်ဖျါဒီးတခီမှ်ဂုၤ, တစဲးမှ်ဂုၤ, ပစံးလၢမှ်ခဲလီၤ. ပုၤဆိၣ်တၢ်လၢမှ်လီၤနှ်အကတီၢ်နှ်ပစံးလၢဆိၣ်လီၤနှ်ထွဲမှ်ခဲနှ်ဘၣ်ပုၤဂၤဒီးဆိၣ်ဝဲအသိးနှ်ကဲထီၣ်တၢ်လီၤစံးဝဲဒၣ်. မှ်လီၤနှ်ဒီးမှ်ခဲအိၣ်ဖျါဒီးတစဲးလီၤ.

၃၇. မှ်စူၢ် နှ်မှ်မှ်ကပိာ်လၢမှ်ဟဲထီၣ်လၢဂီၤလၢတဖျါထီၣ်ဒီးဘၣ်ဒီးကပိာ်ထီၣ်လၢမှ်ထီၣ်တခီနှ်ပစံးလၢမှ်စူၢ်လီၤ. မှ်စူၢ်ထီၣ်လၢမှ်ထီၣ်တခီလၢမှ်ဆုၣ်ထီၣ်သီနှ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမှ်စူၢ်မှ်ကပိာ်လီၤ.

၃၈. ကမှ်လၢ် ဒီးကမှ်လၢ်သဲၣ်သး, ဒီးကမှ်လၢ်အဖိ, ဒီးကမှ်အကစၢ်, ကမှ်လၢ်ဘု, ဒီးကမှ်လၢ်စးကမှ်လၢ်စံး, ဒီးကမှ်လၢ်အလီၢ်, တၢ်ခဲလၢ်နှ်ကွၢ်လၢကမှ်တက့ၢ်.

မှ်

၃၉. ကျက်မှ် နှ်မှ်သုဒ္ဓလအဒိတဖှ်နှ်အဒ္ဓြဒ္ဓြးမဲထိင်လအလိဒီးပစံးလသုဒ္ဓကျက်မှ်လိ။ သုဒ္ဓကျက်မှ်နှ်အဒ္ဓမိဒ္ဓဆင်စဲဘူးဒီးအိလိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလကျက်မှ်ကျက်တူလိ။

၄၀. ကျက်မှ် နှ်မှ်ပုလအိဒီးအစိအကမိအကသီးပိညါလကဲသကီဒိသတးထိဒီးကဲကီၤခူးကီၤအူးတဖှ်မှ်ဂု၊ ပသုဒ္ဓကသးပုလအိဒီးအတက်ကုတ်ဆးမှ်ဂု၊ ပစံးလပုကျက်မှ်လိ။ ပုကျက်မှ်နှ်မှ်ပုလအကသီးပိညါတက်ကုတ်ဆးတဆိဘဒ်ဒီးအတံလဲသတံသနူအသးဒီးအိဒီးကတံထိင်ဖးလိတံဒီးအိဒ်သုဒ္ဓမိထိးထိင်အသးလအဒ္ဓကျက်မှ်အသီးနှ်ဒီးပကီးလပုကျက်မှ်လိ။ ဒီးပစံးလပုကျက်မှ်ကျက်တူပစံးဒီးအဆိဒ်နှ်လိ။

၄၁. ကျဲမှ် နှ်မှ်ကျဲဖးဒိလပုလဲအါဂလဲလပုတံဘာၤလၢရှ်ဘာၤစၢ၊ လပုဂလဲလဲထိဘိဒီးလိစၢဒိဝဲနှ်ပစံးလကျဲမှ်လိ။

၄၂. ခိဉ်မှ် နှ်မှ်ပခိဉ်လုဒ်ဖးဒီးအိဉ်ထိတဘိတဘိဒီးပစံးလပခိဉ်မှ်လိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလခိဉ်မှ်ခိဉ်နာလိ။ ပုကညိနှ်အခိဉ်မှ်အိဉ်တခိဉ်ယံဘိလိ။

၄၃. ခိဉ်မှ်ခိဉ် နှ်မှ်ပခိဉ်မှ်လ အဒိကတံတဘိနှ်ပကီးလခိဉ်မှ်ခိဉ်လိ။ ပုကညိ ခိဉ်မှ်ခိဉ်နှ်ခိဉ်နှ်ပခိဉ်မှ်အဂတကံလိ။

၄၄. ယုာ်မှ်ထုဉ် နှ်မှ်ပထုဉ်ဖးဒီးပဆးထိဉ်ယုာ်အနာၣ်ဒီးဝဲလုဉ်တဘိလပသးကဆုဉ်ပကီးလယုာ်မှ်ထုဉ်လိ။ ယုာ်နာၣ်လွံာ်နာၣ်ဒီးပဆးထိဉ်ယုာ်မှ်ထုဉ်လွံာ်ဘိလိ။

၄၅. စုမှ် နှ်မှ်ပစုလုဒ်ဖးဒီးအိဉ်ထိတဘိတဘိဒီးပစံးလပစုမှ်လိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလစုမှ်စုနာလိ။ ပစုတခိဉ်နှ်ပစုမှ်အိဉ်ယံဘိလိ။

၄၆. ဆံးမှ် နှ်မှ်လါအမံတဘုဉ်ပကီးလဆံးမှ်လိ။ ဒီးမှ်တံစုလါလိ။ လါဆံးမှ်နှ်မှ်လါလါထိဉ်လါတံစုအကတီလါတံစုအဖးမှ်နှ်ပတထိဉ်ထိဉ်ဘဒ်မှ်ဒီးမှ်အိဉ်ဖျါဆံးဝဲလါတံအာၣ်ဘာယာ်နှ်ဒီးတံလါလါတဘုဉ်နှ်ပကီးလဆံးမှ်လိ။

၄၇. ညဉ်မှ် နှ်မှ်ညဉ်တကလုာ်အသဘံတဆိဘဒ်ဒီးအိဉ်ဒီးအဆုဉ်ဘဒ်ဆိတံနှ်ပကီးလညဉ်မှ်လိ။ ညဉ်မှ်နှ်ထဲစုနုဉ်ခိဉ်နုဉ်ဒီးအိဉ်ဒီးအဆုဉ်လါအခိဉ်ကပယာ်ခိဉ်ဒီးအပျီနှ်အဆုဉ်အိဉ်လိ။

၄၈. ညဉ်မှ်ဖိ နှ်မှ်ညဉ်တကလုာ်ညဉ်မှ်အသီးနာသကုဒီးဆံးဝဲထဲယာ် တံကွါတံဒီးပကီးလညဉ်မှ်ဖိလိ။ ညဉ်မှ်ဖိနှ်အိဉ်ဒီးအဆုဉ်ညဉ်မှ်ဖးဒိအသီးဒီးပကီးလညဉ်မှ်ဖိလိ။

၄၉. တမှ် နှ်မှ်တခါအဆိလိ။ ဒီးမှ်ပုလအမိအပံဒိပဝံဒီးပုတဖှ်နှ်ပကီးလတမှ်တခါလိ။

၅၀. တံမှ် နှ်မှ်တံဒိအဆိလိ။ ဒီးမှ်ကသုဉ်ကဆိဆင်ခါကီၤခါလအဒိတဖှ်နှ်ပကီးဒီးအဆိလတံဒိတံမှ်လိ။

၅၁. တံမှ် နှ်မှ်ကလိးအဆိလိ။ ဒီးမှ်တံအတံသိလအ

မှ်

အကတံနှ်ပကီးဒီးအဆိလကလိးတံမှ်လိ။

၅၂. တံမှ်တံသံ နှ်မှ်တံအတံသိလအိဉ်ပဝံပကလါဒီးမၤဆါပုလိဉ်အိဉ်ပုလါဝဲထိဉ်နှ်ပကီးလတံမှ်တံသံလိ။ ဒီးပုကညိထိဉ်တသုဘဒ်ဒီးပုလါကဲဝဲတဖှ်နှ်ထိဉ်လိ။ ဒီးပကီးလတံမှ်သံစုကီးလိ။

၅၃. တံမှ်တခိဉ်တံမှ်တခိဉ် နှ်မှ်တံအတံသိလအစုအခိဉ်အိဉ်တခိဉ်ခါလါဝဲထိဉ်လါညါခိဉ်ပကီးလတံမှ်တခိဉ်တံမှ်တခိဉ်လိ။ ဒီးမှ်ဝဲထိဉ်လါညါခိဉ်လိ။

၅၄. တံမှ်တူဉ်ကီၤ နှ်မှ်တံအတံသိလအခိဉ်တဆိဘဒ်နှ်ပကီးလတံမှ်တူဉ်ကီၤလိ။ ဒီးမှ်ဝဲထိဉ်လါညါခိဉ်လိ။

၅၅. ဒီမှ်ဒီဘိ နှ်မှ်သုဉ်ယံအမှ်လါအခိဉ်ထံးပာ်လါအနါစုနှ်ပစံးလသုဉ်ယံဒီမှ်ဒီဘိလိ။ သုဉ်ယံဒီမှ်ဒီဘိလါတဝဲဝဲတဘဒ်အသးနှ်အိဉ်လါထဉ်လါခဲလိ။

၅၆. ဒီမှ်ဒီယၢ နှ်မှ်ပုကညိတဖှ်တထာအါဂုလိထိဉ်ပသိထိဉ်ဒီးပစံးလပုကညိဒီမှ်ဒီယၢလိ။ စါအါတြါဟဉ်လိစၢလါသုဉ်ဒီမှ်ဒီယၢအါထိဉ်ကီၤထိဉ်လိ။

၅၇. ပုာ်မှ်ကနၢ နှ်မှ်ပုကျါလကစၢအယိဉ်နှ်ပစံးလပုာ်မှ်ကနၢလိ။ ပုကညိအိဉ်လါပုာ်မှ်ကနၢနှ်တထိဉ်ဘဒ်ပုာ်မှ်နီတခိဉ်ဘဒ်။ ပုလဲဟးလါပုာ်မှ်ကနၢနှ်အိဉ်ဒီးကသုဉ်ကဆိအါမးလိ။

၅၈. ဖးဖိမှ် နှ်မှ်မှ်နၢလါတဆံခဲနုဉ်ရံဉ်နှ်ပကီးလဖးဖိမှ်လိ။ ပုတဂါလဲတံဒီးတုာ်လါဖးဖိမှ်ဒီးမဲဝဲလိ။ ပုတဂါဆိသီဝဲတုာ်လါဖးဖိမှ်ဒီးမဲဝဲလိ။

၅၉. ဖၢမှ် နှ်မှ်ထီရီၤတံအကတီၢ်နှ်ပစံးလဖၢမှ်လိ။ ပမၤတံအဖၢမှ်ဒီးနမၤပုာ်ဘဒ်မနုာ်လဲဉ်။ စအိဉ်မုာ်ဖၢမှ်ဒီးစအိဉ်သကီးနၢတချးဘဒ်။ စလဲတံအဖၢမှ်နှ်စတဆိဘဒ်ဘဒ်။ ဘုဂီၤဖၢမှ်နှ်ပကကူးလိ။

၆၀. ဖိမှ်ယါ နှ်မှ်ဖိတကလုာ်မဲထိဉ်လါသုဉ်ခဲလါသုဉ်ကပိဉ်လါဒီးအဖိဝဲဒီးပကီးလဖိမှ်ယါလိ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလဖိမှ်တံဖိမှ်ယါလိ။

၆၁. ဘဉ်မှ် နှ်မှ်ဘဉ်လါအဆိလိ။ ဒီးမှ်ပုဒါဘဉ်အကတီၢ်လါအဆံးစၢနှ်ပစံးဒီးအဆိလါဘဉ်မှ်ဘဉ်လါလိ။ ပုကညိတုာ်ဘဉ်မှ်ဘဉ်လါဒီးဆံးစၢဝဲလိ။ ဒီးတံဖိတံလဲထိဉ်အဆဉ်ဒီးဒုဉ်ခါညဉ်ခါထိဉ်ခါအါဒီးပစံးလါဘဉ်မှ်ဘဉ်လါစုကီးလိ။

၆၂. ဘိမှ် နှ်မှ်ထံခါကီၤခါလါပုာ်အိဉ်အါဂါအကျါနှ်ပကီးလါဘိမှ်လိ။ စါပုာ်ဘဉ်ဘိမှ်လါကီၤကီးဘုဉ်ဒီးနှ်စါပုာ်အါဂါပုာ်ဘိမှ်အါဘုဉ်လိ။ မူခိဉ်ဘိမှ်နှ်မှ်ကစၢယုာ်ပာဝဲလိ။

၆၃. မၤမှ် နှ်မှ်မၤဝဲအဆိလိ။ ဒီးမှ်ပမၤဒုးမၤသံမၤဘုမၤဟုနှ်ပစံးလါပမၤမၤဝဲလိ။ ပုကညိမၤမှ်မၤဝဲဒီးနှ်ဝဲလါဘုလါဟုလိ။

၆၄. ယံဉ်မှ်ထီလါ နှ်မှ်မုပမၤတံဝဲကီၤဒီးပစံးလါယံဉ်မှ်ထီလါလိ။ ပုလါမၤတံမှ်ဂု၊ လဲတံမှ်ဂု၊ မုတံမှ်တံတံဒီးလဲတံတုကီၤဒီးမၤတံဝဲ ကီၤဒီးပစံးလါယံဉ်မှ်ထီလါလိ။ စမၤတံ

မုၢ်-မုၢ်

ဖၢမုၢ်အံၤဖဲမၤတံၢ်တၢ်ယၤတၢ်ဂၤ. ယံၣ်မုၢ်ထီၣ်လၢနးကၤ. လဲၤတၢ်န့ၣ်အိၣ်ဘျဲးတၢ်ဂၤ, ယံၣ်မုၢ်ထီၣ်လၢနးကၤ.

၆၅. **ယုၣ်မုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီၣ်ဒုးန့ၣ်တၢ်လၢပုၤသံၣ်န့ၣ်ဆိၣ်ယီၣ်ဝဲဒီးမုၢ်န့ၣ်န့ၣ်စံးဝဲလၢမုၢ်ထီၣ်, ဒီးမုၢ်ထီၣ်န့ၣ်စံးဝဲလၢမုၢ်န့ၣ်ဒီးပစံးလၢယုၣ်မုၢ်လီၤ. ဒီးယုၣ်ဝဲလၢအစုမုၢ်ဒီးစံးဝဲဒုၣ်. နထံခံဆူန့ၣ်, နထံထၣ်ဆူန့ၣ်, နမုၢ်န့ၣ်ဆူန့ၣ်, နမုၢ်ထီၣ်ဆူန့ၣ်, နသ့ၣ်ထံးဆူန့ၣ်နသ့ၣ်စံးဆူန့ၣ်စံးဝဲဒ်န့ၣ်ဒီးယုၣ်ဝဲလၢအစုမုၢ်န့ၣ်ပစံးလၢယုၣ်မုၢ်လီၤ. ပုၤသံၣ်န့ၣ်အလုၢ်အလုၢ်အိၣ်လၢယုၣ်ပုၤမုၢ်ဒ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢယုၣ်မုၢ်န့ၣ်ကျဲပစံးဒီးအဆိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၆၆. **လီၤမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်လီၤဖးအဆိၣ်လီၤ. ဒီးမုၢ်ပုၤလၢအိၣ်ပြုအိၣ်ဆဲဝဲလၢတအိၣ်ဘၣ်တပူၤယီၣ်ဘၣ်န့ၣ်, ထီၣ်ရီၤတၢ်အိၣ်ပြုလၢတအိၣ်ဘၣ်တပူၤယီၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိၣ်လၢလီၤမုၢ်လီၤဖးလီၤ.

၆၇. **သံဘီသံမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီၣ်ဘၢထုကဖၣ်တၢ်လၢအကစၢ်လၢတသ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲအမံၤန့ၣ်ကိးဝဲလၢကစၢ်သံဘီသံမုၢ်လီၤ.

၆၈. **သ့ၣ်မုၢ်** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢသ့ၣ်မုၢ်လီၤ. ဒီးမုၢ်သ့ၣ်ဒုၣ်ဒုးသ့ၣ်လုၢ်ဝဲလုၢ်လၢပဆိၣ်ကဲၤန့ၣ်ပကိးလၢသ့ၣ်မုၢ်လီၤ. သ့ၣ်မုၢ်န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢသ့ၣ်မုၢ်လီၤ.

၆၉. **အိၣ်မုၢ်တၢ်ယီၤ** န့ၣ်မုၢ်ပုၤလၢန့ၣ်မၤတဆိးဘၣ်ဒီးန့ၣ်က့ၤအမၤလၢအဖိဒိၣ်အမၤန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်မုၢ်တၢ်ယီၤလီၤ. ပုၤလၢအိၣ်မုၢ်တၢ်ယီၤန့ၣ်ပုၤသးပုၤထုးလီၤဖုၣ်ကွံာ်ဝဲလီၤ.

၁. **မုၢ်** န့ၣ်မုၢ်တၢ်ဘၣ်ပသး, ပသးဖဲ, ပသးကလုာ်ပသးကိာ်ကွံာ်ဒီးပစံးလၢမုၢ်လီၤ. ပမုၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူၣ်လၢပသ့ၣ်ဖဲသးညီဒီးပတထံၣ်တၢ်နးတၢ်ဖိၣ်ပတဘၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤဒီးပစံးလၢပအိၣ်မုၢ်လီၤ. နအိၣ်မုၢ်စကိးခါ. စအိၣ်မုၢ်ယၢၢ်. ထီၣ်ရီၤတၢ်မုၢ်န့ၣ်ဘၣ်သးဒီးပသးဖဲ. ဘၣ်သးဒီးပသးကလုာ်လီၤ. ပအိၣ်ဒီးပမၤန့ၣ်မုၢ်စကိးလီၤ. ပသ့ၣ်ဖဲသးညီပသ့ၣ်ခသးခဒီးပစံးလၢမုၢ်လီၤ. ပအိၣ်မုၢ်, ပလဲၤတၢ်မုၢ်, ပမံၤမုၢ်စံးဝဲဒုၣ်ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢမုၢ်လၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢမုၢ်ယုၢ်စုၢ်ကိးလီၤ.

၂. **မုၢ်ကီၢ်** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢကီၢ်မုၢ်တမိလီၤ. ဒီးမုၢ်ကီၢ်လၢပဒိၣ်ပပုၤတကီၢ်တဂီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. **မုၢ်ကွီၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပုၤလၢယုၣ်ပုၤကအတၢ်ကမုၢ်လၢကလိာ်ဝဲလၢကွီၢ်ဒီးကျဲးစးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပုၤမုၢ်ကွီၢ်လီၤ. ပုၤမုၢ်ကွီၢ်န့ၣ်အုၣ်လိာ်ဆိးက့အသးဒီးပုၤဂၤလၢယုၣ်ပုၤကအတၢ်ကမုၢ်ကဲဒီးမုၢ်ဝဲလၢအသးဒီးအသးခဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပုၤမုၢ်ကွီၢ်လီၤ.

၄. **မုၢ်ထံ** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢထံမုၢ်လီၤ. ဒီးမုၢ်တၢ်လီၤလၢထံအိၣ်ဒီးပအိၣ်ကုးအိၣ်ပုၤဝဲလၢပဒိၣ်ပပုၤတကီၢ်တဂီၤဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၅. **မုၢ်ပၤ** န့ၣ်မုၢ်ဟီၣ်ခိၣ်အလီၤလၢပၤဝဲလၢဘုၤဂၤနီၣ်ပျီန့ၣ်ပစံးလၢဟီၣ်ခိၣ်မုၢ်ပၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ပၤစုၢ်ကိးလီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်တပူၤမုၢ်ပၤတဘးအံၤဘုၤကလုာ်ကံၤသၢ.

၆. **မုၢ်ဖိး** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီၣ်အိၣ်ဘၣ်လိာ်ဖိးဒုးဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ကွံာ်န့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်မုၢ်ဖိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢအိၣ်မုၢ်အိၣ်ဖိးစုၢ်ကိးလီၤ. သုအိၣ်ကဲကဲမုၢ်ဖိးစကိးခါ. မုၢ်ဖိးဝဲသၢ.

၇. **မုၢ်ဘၣ်** န့ၣ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢတဘၣ်ဘၣ်ပသးဒီးတၢ်တအိး

မုၢ်

ဘၣ်ဒီးပုၤန့ၣ်ပစံးလၢမုၢ်ဘၣ်ပုၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢတမုၢ်ဘၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. လိာ်ကွံာ်တဂ့ၤ. မုၢ်ဘၣ်ယၢဘၣ်. စအိၣ်တဂၤမၤမုၢ်ဘၣ်.

၈. **မုၢ်ယုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပစံးမုၢ်ဒီးအဆိၣ်ဒီးပစံးလၢမုၢ်ယုၢ်လီၤ. ဒီးမုၢ်ပသ့ၣ်ဖဲသးညီဒီးပသ့ၣ်ခသးခန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်မုၢ်အိၣ်ယုၢ်လီၤ.

၉. **မုၢ်လၢ** န့ၣ်မုၢ်ပစံးမုၢ်ဒီးအဆိၣ်ဒီးပစံးလၢမုၢ်လၢလီၤ. ဒီးမုၢ်တၢ်ဘၣ်ပသးလၢပသ့ၣ်ခသးခန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိၣ်လၢမုၢ်လၢလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤမုၢ်လၢဝဲလၢပုၤသ့ၣ်ခိၣ်အကယၢလီၤ.

၁၀. **မုၢ်အသး** န့ၣ်မုၢ်တၢ်ဘၣ်ပုၤဂၤအသးဒီးပုၤသ့ၣ်ခသးခဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမုၢ်အသးလီၤ. ဒီးပစံးလၢအသးမုၢ်စုၢ်ကိးလီၤ. ပုၤကညီၣ်န့ၣ်ပမုၢ်အိၣ်အိၣ်ဒီးမုၢ်အသးလီၤ. ပုၤတဂၤန့ၣ်ပမုၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်ကလိာ်ဒီးမုၢ်အသးလီၤ.

၁၁. **ကမုၢ်** ဒီးဘၣ်ကမုၢ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကမုၢ်တက့ၢ်.

၁၂. **ကီၢ်မုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ကီၢ်လၢပဒိၣ်ပပုၤတကီၢ်တဂီၤဘၣ်ဒီးပအိၣ်ဒီးပအိၣ်ကုးအိၣ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလၢကီၢ်မုၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢထံမုၢ်ကီၢ်မုၢ်လီၤ. ကီၢ်လၢမုၢ်န့ၣ်ပအိၣ်ဒီးပအိၣ်ကုးအိၣ်ပုၤပမၤန့ၢ်အိၣ်ကဲဝဲလီၤ.

၁၃. **တမုၢ်တလၢ** န့ၣ်မုၢ်တၢ်မုၢ်တဘၣ်ဘၣ်ပသးအိၣ်ထီၣ်တမံၤမံၤဒီးပသ့ၣ်တခပသးတခပသ့ၣ်တဖဲပသးတညီဘၣ်ဒီးပစံးလၢတမုၢ်ဘၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်မုၢ်ဆူၣ်ဆါပုၤဒီးပစံးလၢတမုၢ်ဘၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢတမုၢ်တလၢဘၣ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်ယုတၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးက့ဒီးအိၣ်တမုၢ်တလၢဘၣ်.

၁၄. **တၢ်မုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢဘၣ်ပသးလၢပသးအိၣ်အိၣ်နးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်မုၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢတၢ်မုၢ်တၢ်လၢလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤယုတၢ်မုၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ခါ, ဒီးပုၤတနီၤနီၤယုတၢ်မုၢ်လၢမူခိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ပၤစုၢ်ကိးလီၤ.

၁၅. **ထံမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ကီၢ်မုၢ်အဆိၣ်လီၤ. ဒီးမုၢ်ထံမုၢ်ကီၢ်မုၢ်လၢပအိၣ်ခုၣ်အိၣ်မုၢ်လၢပအိၣ်ကုးအိၣ်ပုၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢထံမုၢ်ကီၢ်မုၢ်လီၤ.

၁၆. **ဘၣ်မုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘျးဖိၣ်လၢဘၣ်ပသးလၢပသးခဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပဘၣ်မုၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤဘၣ်မုၢ်ဒီးတဖျိာ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်. အိၣ်ထူးအိၣ်တၢ်ဝဲဒုၣ်. ပုၤလၢဘၣ်မုၢ်တဖၣ်န့ၣ်တစိးဒုၣ်အိၣ်န့ၣ်တဖျိာ်ဘၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢဘၣ်မုၢ်လီၤ. ပမုၢ်ဘၣ်မုၢ်လၢကစၢ်ယုၤအတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤဒီးကန့ၢ်ဘၣ်ပသးသမူလီၤထူလီၤယီၣ်လီၤ.

၁၇. **ဘၣ်တမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်တၢ်ဆါဘၣ်ပုၤလၢပနီၤဒုပုၤဘးဒီးပနီၤအိၣ်လီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဘၣ်တမုၢ်လီၤ. ပဘၣ်တမုၢ်န့ၣ်ပကူးဒီးပနီၤဒုပုၤဘးဝဲဒီးပနီၤအိၣ်လီၤဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိၣ်လၢဘၣ်တမုၢ်ဘၣ်အံးတၢ်လီၤ.

၁၈. **မၤမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပုၤအုၣ်လိာ်ဆိးက့တဖၣ်န့ၣ်ပမၤဘၣ်လိာ်ပသကွံာ်ကညးဒီးပစံးလၢပမၤမုၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢပမၤမုၢ်မၤယုလီၤ. ဒီးပစံးလၢမၤမုၢ်အသးစုၢ်ကိးလီၤ. ပုၤခံၤအုၣ်လိာ်အသးန့ၣ်လဲၤမၤမုၢ်ထီၣ်က့ၤအသးတက့ၢ်. ဒီးပစံးလၢမၤမုၢ်ကညးစုၢ်ကိးလီၤ.

၁၉. **လီၤမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်တၢ်လီၤလၢပအိၣ်ဘၣ်ပသးဒီးပမၤန့ၢ်အိၣ်

၆၆

၆. **မုဂ်သဘျုခွါသဘျု.** နှုဉ်မုဂ်ပိာ်မုဂ်ပိာ်ခွါလၢအဖိအဝၢအဖိအမါတအိဉ်ဒီးဘဉ်တဖဉ်နှုဉ်ပစံးလၢမုဂ်သဘျုခွါသဘျုလီၤ. ပှၤလၢမုဂ်သဘျုခွါသဘျုနှုဉ်မုဂ်အိဉ်မုဂ်ကနီၤအိဉ်ဖိသဉ်ခွါဒီးဝဲလီၤ.

၇. **မုဂ်ကဗဲ** နှုဉ်မုဂ်ပိာ်မုဂ်လၢအဝၢသံသဒဉ်အီၤနှုဉ်ပစံးလၢမုဂ်ကဗဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢပမုဂ်ကဗဲဝဲၤဂီၤလီၤ. ပမုဂ်ကဗဲတဖဉ်နှုဉ်အဝၢတအိဉ်ဘဉ်. အဝၢသံသဒဉ်လံအီၤလံ.

၈. **မုဂ်ကရုဉ်** နှုဉ်မုဂ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤကိဇါဂီၤတဖဉ်နှုဉ်အယီၤဒုဖုဉ်ဝဲဒီးပစံးလၢမုဂ်ကရုဉ်လီၤ. ကိတဖျၢဉ်အယီၤဒုမၤသးမုဂ်ကရုဉ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢမုဂ်သရုဉ်စ့ကိးလီၤ.

၉. **မုဂ်ကီၤလံၢ်** နှုဉ်မုဂ်တၢ်ပလၢလၢပလၢဟးဂီၤပှၤလၢပျၢတဂၤနှုဉ်ပကိးလၢမုဂ်ကီၤလံၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢမုဂ်ကီၤလံၢ်စ့ကိးလီၤ. ဒီးပှၤတနီၤနီၤကိးလၢနီၤကပျီၤလီၤ. နီၤကပျီၤမုဂ်ကီၤလံၢ်နှုဉ်မုဂ်ပိာ်ခွါသန့ကဒီးလိဉ်ထီဉ်အသးလၢပိာ်မုဂ်ဒီးပကိးလၢမုဂ်ကီၤလံၢ်. မုဂ်လိဉ်ထီဉ်အသးလၢပိာ်ခွါဒီးပကိးလၢတၢ်ပလၢလီၤ.

၆၂

အံ့ရံအံ့ရံထိုးအံ့ရံ ဟဲကုၤအီၣ်န့ဆၣ်လၢအံၤ

မုၢ်

ကိးကွၢ်ထိးန့ၣ်အိၣ်ဒီးထဲထိးမိၢ်ဝါတၢ်ဒုစီလီၤ. ဟဲကွၢ်သတးဒီး ကလီၤဝါဘံးအိၣ်ဘၣ်တယီၤဒီလီၤ. မၤအခူအပှၤလဲၤတီၢ်သံကွၢ် ကလီၤဝါန့ၣ်ဒီးအခူအပှၤလဲၤတီၢ်တသံထီၣ်ဘၣ်လီၤ. နီၢ်မုၢ်အုက စၢ်ပှၢ်ဒၣ်လဲၣ်လဲၤလီၤဒီးကလီၤဝါထီၣ်ဆုၣ်လီၤအသးတကျဲလီၤ. နီၢ်မုၢ်အုယုၢ်လီၤတုၤယီၤတၢ်ထံးဒီးကလီၤဝါဘံးန့ၣ်အိၣ်ဆုၣ်အပှၤ လီၤ. ကလီၤဝါမၤအုကုၣ်အုကုၣ်အဖဲဒီးကလီၤဝါသါကမၤလၢ အမၤလီၤ. အန့ၣ်ဒီးထီၣ်ဖိလံာ်ဖိဟဲအိၣ်သကိးဒၣ်အိၣ်သုသုတနံၤ လီၤ. သံကွၢ်ထီၣ်ဖိလံာ်ဖိန့ၣ်အတၢ်. အအံၤန့ၣ်အံၤသုလဲၤအိၣ် ကွၢ်သုကစၢ်တသုဘၣ်နီၣ်တဂၤ ဘၣ်ခါ. ထီၣ်လွၢ်တဂၤစံးဝဲဒၣ်. စ လဲၤအိၣ်ကွၢ်သုယၢ်ကစၢ်ခါ. နလဲၤအိၣ်ကွၢ်မုၢ်သုဒီးလဲၤအိၣ်ကွၢ် တက့ၢ်.ထီၣ်လွၢ်တဘၣ်န့ၣ်လဲၤယုၤမးတြးတြးပၢ်လၢရွၢ်တရွၢ် ဒီးကးထီၣ်စံးဝဲဒၣ်

စကုတြုၤကုၢ်ကုၢ်
ကလီၤဘံးသံခူၣ်လီၤလုအမၤမုၢ်အု
စံးဝဲခူၣ်လီၤလုဟဲကွၢ်

ပဖိၣ်ယဲတဂၤအိၣ်လၢပကျူခံဒီးစံးဝဲဒၣ်. ထီၣ်လွၢ်တဘၣ်ပှၤလီၤ လးကလဲၣ်. ပဒီမိၢ်ဒီးပၢ်တဖၣ်စံးဝဲဒၣ်. ထွံစၢ်နီၣ်အိၣ်လၢကျူခံန မၢ်ဖုသရံန့ၣ်မုၢ်နကနၣ်ဟူမနုၤလုၣ်. ဖိၣ်ယဲအဖဲတခါဒီးစံးပဒီ မိၢ်ဒီပၢ်န့ၣ်သုမုၢ်တနၢ်ဘၣ်စလံၤဒီးယၤဒၣ်ကလီၤသုးကျိၣ်မုၢ်ပိၤ ကူးတက့ၢ်. ပဒီမိၢ်ဒီပၢ်ယၤကျိၣ်မုၢ်ပိၤကူးဒီးထီၣ်လွၢ်တဘၣ် န့ၣ် ကိးထီၣ်ကဒီးစံးဝဲဒၣ်.

စကုတြုၤကုၢ်ကုၢ်
ကလီၤဘံးသံခူၣ်လီၤလုအမၤမုၢ်အု
စံးဝဲခူၣ်လီၤလုဟဲကွၢ်

ပဒီမိၢ်ဒီပၢ်တဖၣ်စံးဝဲဒၣ်. ခူၣ်လီၤလု တအိၣ် ဘၣ်ဖဲအံၤ ဘၣ်. ခူၣ် လီၤလုအိၣ်လၢညါ. ထီၣ်လွၢ်လဲၤယုၤကဒီးကိးဝဲဒ်န့ၣ်သိးန့ၣ်ခး ဒီးတုၤလၢခူၣ်လီၤလုအိၣ်န့ၣ်တကျဲလီၤ. ကိးထီၣ်ကဒီးစံးဝဲဒၣ်

စကုတြုၤကုၢ်ကုၢ်
ကလီၤဘံးသံခူၣ်လီၤလုအမၤမုၢ်အု
စံးဝဲခူၣ်လီၤလုဟဲကွၢ်

ခူၣ်လီၤလုန့ၣ်ဟူဒီးစံးအခူအပှၤသုကစၢ်မုၢ်သံလံ. ပကကွၢ်လီၤအ အံၤတစုအံၤခူၣ်လီၤလုစံးဝဲဒၣ်. ခူၣ်လီၤလုဟဲကွၢ်တုၤဒီးမိထီၣ်အ ခူအပှၤ ခူၣ်ကွၢ်သုကစၢ်မုၢ် စံးဝဲဒၣ်. အခူအပှၤ ခူၣ်ခူၣ် တၢ်ပူၤန့ၣ် ကတုၤလီၤတၢ်နီၢ်မုၢ်အုအအိၣ်ဒီးကလီၤဝါသါသဖိထီၣ်သတးဒီး ပှၤလၢအခူၣ်တၢ်တဖၣ်မုၢ်န့ၣ်သံလဲလၢတက့ၢ်လီၤ. မိလီၤအခူ အပှၤသၢကဒီးအခူအပှၤလၢကသိကဘဲးလီၤ. တီၢ်သံထွံၣ်တၢ် လဲၤဟဲဝဲလၢကလီၤဝါအပူၤခိၣ်ထိးန့ၣ်ဒီးထွံၣ်အလၢၣ်န့ၣ်လီၤတ လုၣ်ဝဲဆုကလီၤအဝါပူၤလီၤ. နီၢ်မုၢ်အုန့ၣ်စံးဘၣ်လၢကလီၤဝါ. စဝၤသံလံ. စကကွၢ်ထီၣ်ကုၢ်ကွၢ်ယီၤကွၢ်အိၣ်မိ. ကလီၤဝါန့ၣ်ထီၣ် ကွၢ်သွံးသွံးဒီးတမ့ၢ်ဘၣ်နဝၤဘၣ်. မးထွံၣ်အလၢၣ်လီၤကလီၤဝါ စံးဝဲဒၣ်. ဒီၣ်တၢ်အစုမုၢ်တဘိလဲၤဟဲဝဲလၢကလီၤဝါအပူၤခိၣ်ထိး န့ၣ်လၢၣ်လီၤတလုၣ်ကဒီးနီၢ်မုၢ်အုစံးဘၣ်ကဒီးကလီၤဝါန့ၣ်လၢစ ဝၤသံလံ . စကကွၢ်ကုၢ်လီၤယီၤလီၤကွၢ်အိၣ်မိ. ကလီၤဝါန့ၣ်ထီၣ်ဒီး တမ့ၢ်နဝၤဘၣ်. မးအစုမုၢ်လၢၣ်လီၤ. ယံာ်ယံာ်ဒီးခူၣ်လီၤလုမၤသံ လီၤကွၢ်အသးလီၤ. အလၢၣ်လီၤတလုၣ်ဒီးကလီၤဝါစံးဝဲဒၣ်. အ

မုၢ်

အံၤတစုအံၤမုၢ်ယၢ်နဝၤယၢ်. ကွၢ်ကုၢ်ကွၢ်ကွၢ်ယီၤကွၢ်ဒၣ်ကလီၢ် က်အိၣ်န့ၣ်. နီၢ်မုၢ်အုကုၢ်အဝါန့ၣ်ပိာ်ထၢၣ်ထဲသိထံညိထံအပိၤမိၤ လီၤ. ကလီၤဝါန့ၣ်ဟီထီၣ်အခူအပှၤဟဲကွၢ်ဟ့ၣ် နီၢ် မုၢ် အု ကစံာ် ဘျးသံဘၣ်ဖုးအသးစံးဝဲဒၣ်. နီၢ်မုၢ်အု န့ၣ် ကုၢ် အဝါဒီးစံာ် ဘျး သံအသးလီၤ. ကလီၤဝါအခူအပှၤတဖၣ်ဟံးထီၣ်သိထံညိထံအ ပိၤန့ၣ်သတးဒီးဖိၣ်မုၢ်အုန့ၣ်ကပျီၤမးနးထီၣ်နးထီၣ်လီၤ. ဂိာ်ဝဲ လၢအမဲၢ်ဒီးအမဲၢ်ဂီၤတုၤဝဲဝဲကန့ၣ်အံၤလီၤ. တနီၤနီၤစံာ်န့ၣ်ဒီဘိဝဲ လီၤ. မၤကွၢ်နီၢ်မုၢ်အုတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးကွၢ်စံးဘၣ်အကစၢ်လီၤ. နီၢ်မုၢ် အုဒီးခူၣ်လီၤလုန့ၣ်ပှၤဟူထီၣ်မိၣ်ထီၣ်ကွၢ်ဒီးမၤလုၢ်အုၣ်ထီၣ်န့ၣ်စံး ဝဲဒၣ်. ပိာ်မုၢ်ဒီးပိာ်ခွါန့ၣ်မၤအိၣ်လီၢ်အသး

ခူၣ်လီၤလုစံးသါသးစူၤ နီၢ်မုၢ်အုကဒ်ကပျီၤ
ခူၣ်ကွၢ်မုၢ်အုလၢတၢ်ပူၤ သုတအဒိန့ၣ်ဒိၣ်ယီၤ
နီၢ်မုၢ်အုစံးသါသးတီၤ ထံန့ၣ်တြၢ်ဒီးယုၣ်န့ၣ်တြီ
ကလီၤကလီၤအိၣ်ကလီၤ ကြးမၤမုၢ်အုအိၣ်လၢစီၤ
တမ့ၢ်မုၢ်အုမၤအသး ထံန့ၣ်တြၢ်ဒီးယုၣ်န့ၣ်လဲ
မုၢ်လီၤတၢ်မၤန့ၣ်မၤနး ကြးမၤမုၢ်အုအိၣ်လၢကဲ

ကလီၤဝါန့ၣ်အိၣ်တမုၢ်ဘၣ်ဒီးကတိၤတၢ်စံးဝဲဒၣ်. တၢ်လၢပှၤလၢာ် ဖိအံၤစစံးစကဟံန့ၣ်တဂၤလီၤ. စပးန့ၣ်တန့ၢ်ဘၣ်. ဒီးအသးဒိၣ် ထီၣ်တကျဲလီၤ. လဲၤဖျးအခိပခိၣ် လီၤဒီးပကဝၢ်တခိသံဝဲလီၤ. မၤ အခူအပှၤသံကွၢ်ပှၤလၢာ်ဖိန့ၣ်စဖျးအခိလီၤန့ၣ်သံစုၢ်ကိးခါ. အခူ အပှၤသံကွၢ်ပှၤကညီဒီးပှၤကညီစံးဆၢအံၤသံယၢ်. ယံာ်ယံာ်ပှၤ ကညီတူၢ်တဘၣ်လၢဘၣ်ဒီးပှၤကညီလီၤတၢ်တကျဲလီၤ. အအံၤတ စုအံၤ နကစၢ်ဖျးပှၤပတသံ လၢဘၣ်. ကလီၤဝါမၤအခူအပှၤလဲၤ ကွၢ်ဟ့ၣ်ဒီးပှၤကညီလဲၤဟီၣ်ဘၣ်လီၢ်အသးန့ၣ်ကဝဲၤပျီၤကဒီးန့ၣ် တသုၣ်ညါဘၣ်ဝဲဒီးစံးဘၣ် အကစၢ်လၢပှၤကညီတသံဘၣ်လီၤ. ကလီၤဝါန့ၣ်အသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးလဲၤထီၣ်ဝဲဆုသုၣ်တထံးအခံလီၤ. ဘျးထီၣ်ကွၢ်အစုၣ်ဒီးကယံာ်တဖိတၢ်ယၢ်တမံၤလၢ်လၢ်ဟဲကိးမံၤ ဒီးလီၤ. ဂုၢ်ထံဝါတကလုာ်အိၣ်တၢ်စုၣ်နးကဲာ်ဆိးအသးအုအိၣ်တ ကဲဘၣ်စုၣ်လီၤအသးလၢထံဒီးအစုၣ်ပှၤကွၢ်ဝဲဝဲလၢာ်လီၤ. ညၣ် လၢအဆဲးတၢ်ဆါတဖၣ်န့ၣ်မးအဘျၢၣ်ဘၣ်ဂုၢ်ထံဝါအစုၣ်ဒီးဆဲး တၢ်ဆါလီၤ. ဒီးသုၣ်တထံးန့ၣ်ကဲဝဲလၢစုၣ်လီၤ. ကလီၤတကလုာ် ဒီးတုၤဝဲကန့ၣ်အံၤအစုၣ်တအိၣ်လၢဘၣ်လီၤ.

၂၀. တမုၢ်ကလီၤလီ ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢဘၣ်တမုၢ်လီၤ. ဒီးမုၢ် တၢ်တကလုာ်ဘၣ်ပှၤလၢပနီၤဖုၤဘးဝဲဒီးပနီၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိး လၢဘၣ်တမုၢ်.ဒီးဘၣ်တမုၢ်လီၤ. တမုၢ်ကလီၤလီပတစံးဘၣ်.

၂၁. နီၢ်မုၢ်ကုၢ်ပူ No. 35—၃၅. ပစံာ်တၢ်မတၢ်တဂၤလၢပျီၤတ ဂၤအဖိအိၣ်တန့ၣ်ဒီးထဲအပိာ်ခွါ မိဒီး အပိာ်မုၢ် အိၣ် တဂၤမိၤ လီၤ စံးဝဲဒၣ်. ဒီးအပိာ်မုၢ်တဂၤန့ၣ်ယုၢ်ဝဲအမံၤလၢနီၢ်မုၢ်ကုၢ်လီၤ. မုမုၢ် မုၢ်မိၤဝဲၤမိၤလၢခးလၢသံအံၤတဘၣ်မၤဘၣ်ဝဲဘၣ်. မၤဒၣ်တၢ်ထဲ လၢဒးပူၤတခိမိၤလီၤ. ယံာ်ယံာ်ဒီးစီၤသီနီၢ်တီၢ်ပျဲတလီၢ်ဒီးအိၣ်ဝဲ တကူၢ်သုၣ်လီၤ. သီနီၢ်တီၢ်ဟဲကွၢ်ထီၣ်ပှၤန့ၣ်ပှၤသီဒီးကွၢ်ပိာ်သီနီၢ် တီၢ်အခံလီၤနီၢ်မုၢ်ကုၢ်န့ၣ်. ကွၢ်တုၤသီနီၢ်တီၢ်အဟံၣ်ဒီးသီနီၢ်တီၢ် အမိၢ်မၤကုၢ်အိၣ်သုသုတနံၤသုသုတနံၤလီၤ. နီၢ်မုၢ်ကုၢ်န့ၣ်ထီၣ်ထုၣ် ဆုၣ်နီၤသုသုတနံၤဒီးအခံအုၣ်မးလီၤ. ဆုဘုၤသၢတဟါဒီးအစု အုၣ်မးလီၤ.ဒီးအမံၤပှၤဒုးအိၣ်အမၤတတၢ်ဒုၣ်တတၢ်ဒုၣ်မိၤလီၤ.

တနံတနံ နှင့်သိန်တီတိုက်ပျံအမိဒီးဒူးအိတ်အမိမတဘူဉ်ဘဉ်လီၤ. တအိဉ်ဘဉ်ဘဉ်မုဒီးယံးသီးဒီးစီးဘဉ်ခွံနီၤလီၤ.ယံးယံးအမံၤပုၤမအဖိခွါလဲၤဆုၤကွၤအိၤဒီးကွၤလဲၤလီၤ. ကွၤတုၤဒီးအိဉ်ကွၤမံၤခါထံခါဒီးဘဉ်ထီဉ်ကွၤကဒီးဒ်လီၤလီၤလီၤ. တုၤမုၤအန့ၣ်တစုဒီးသိန်တီၤအဟံဉ်တခိတၢ်သံတုၤဘဉ်ဝံၤတဖူလီၤ.နီၤမုၤကုၤန့ၣ်ကယၤထီဉ်အသးဝံၤဒီးလဲၤဝံၤဒီးအဂီၢ်မိဉ်မုၤဆံ ဆဉ်ဂၤလီၤ. လဲၤဝံၤတုၤဒီးသိန်တီၤအမိသၢတဘူကဒီးအိၤလီၤ. နီၤ မုၤကုၤမၤထီၣ်ခဲးဝံၤဒၣ်.

သိန်တီၤဒီးအမိၤစၢ	စထီထဉ်စခံအုဉ်စၢ
သိန်တီၤဒီးအပၢ်စၢ	စမၤတၢ်တဘးန့ၣ်စၢ
စဆုၤတစုအုဉ်စၢ	အိဉ်ဘဉ်မုၤတၢၤဒုဉ်စၢ

နီၤမုၤကုၤန့ၣ်မုၤဆုဉ်ထီဉ်ဒီးမၤအဂီၢ်မိဉ်မုၤကွၤဟံးဒီးအိဉ်သကိးလီၤတံၢ်ဝံၤဒီးအမံၤပုၤန့ၣ်တဂၤခါလီၤ. အမံၤပုၤတခိမၤဒီးမိဉ်ကျိတဖျၢဉ်န့ၣ်ယုဉ်ဝံၤလၢအဒဲဉ်နီၤမုၤကုၤအလီၤန့ၣ်ဝုၤဝုၤဒီးစံးဝံၤဒၣ်

စိမါစိမါအိဉ်မိဉ် စိမါစိမါအိဉ်မိဉ်

တလီၤလီၤဒီးကးတံၢ်ယာ်အဒဲဉ်ခံန့ၣ်ကျၢၤကျၢၤကလဲၣ်လီၤ. နီၤမုၤကုၤစကၢထီဉ်အသးသဘျးတြၢၤခါဖိခါဒီးလီၤပျီၤကွံာ်ဝံၤလံၤတက့ၤလီၤ. သိန်တီၤတခိတးဒီးအမိၤစံးအိၤ. သိန်တီၤစၢ, လူၤနမါတက့ၤ. ဒီးအဖိခွါစံးဘဉ်အိၤမိဉ်စၢ. ပမၤအအိၤလၢသိဉ်န့ၣ်ဒီးပလူၤဘူဉ်လၢခါ. ဒီးအမိၤသၢကတီၢ်အိၤဒီးပျံဝံၤဒီးလူၤဝံၤလီၤ. နီၤမုၤကုၤတခိတးဒီးကွၤယုၤလုၤလုၤတုၤဒီးထဲးထီဉ်ကွံာ်ယီလီၤ. ဒီးအပုၤအဝံၤသံကွၢ်အိၤဘဉ်မနုၤနထဲးထီဉ်ကွံာ်ယီလီၤ. ဒီးစံးဆၢဝံၤထွံာ်ဖါဂီၢ်ဟဲပိာ်စံးတဒုဒီးထဲးထီဉ်ကွံာ်ယီလီၤ. သိန်တီၤတခိတးဒီးလူၤနီၤမုၤကုၤန့ၣ်နီၤမုၤကုၤထဲးထီဉ်ကွံာ်အယီဒီးပၤတၢ်လၢယီတၢ်ထဲးန့ၣ်လီၤ. တုၤမုၤအန့ၣ်တစုဒီးနီၤမုၤကုၤအပုၤအဝံၤန့ၣ်သးကညီၤသိန်တီၤဒီးကၢဉ်ဝံၤလၢသၢကဒုးအိဉ်ယုဉ်ကွၤကဒီးနီၤမုၤကုၤဒီးသိန်တီၤန့ၣ်လီၤ. ကၢဉ်ဝံၤန့ၣ်ဝံၤဒီးလဲၤဝံၤဒီးလူၤသ့ၣ်ဝံၤတကျဲလီၤ. သိန်တီၤအခုးတလီၤန့ၣ်ဝံၤလီၤဆီဝံၤဒၣ်လီၤ. ဝံၤဒီးန့ၣ်တယံၤဘဉ်ဒီးဟံဉ်ဘဉ်. မးကစၢ်ခိဉ်ချၢခါလီၤ. ဘဉ်ခံမုၤမံၤခါဒီးဟဲကွၢ်စိဉ်နီၤမုၤကုၤန့ၣ်တဂၤခါတဂၤခါ ဒီးနီၤမုၤကုၤအိဉ်တဘျးအိဉ်ဘဉ်လီၤ. ဒီးသံကွၢ်အပုၤအဝံၤစံးဝံၤဒၣ်. ပုၤသ့ၣ်ဝံၤသ့ၣ်စၢ, သုဟဲကွၢ်စိဉ်တၢ်အံၤမုၤအတအိဉ်ဘဉ်အါဘဉ်စၢ. ဒီးအပုၤအဝံၤစံးဆၢအိၤအါမးလီၤ. မးတၢ်ယံးဒီးပဟဲကွၢ်စိဉ်တတုၤဘဉ်အါအါဘဉ်လီၤ. နမုၤလဲၤတဒုနအိဉ်တကဲဘဉ်. အပုၤအဝံၤစံးဆၢအိၤန့ၣ်ဒီးမၤအမိၤအပၢ်လဲၤယုၤအိၤတကျဲလီၤ. အမိၤအပၢ်န့ၣ်ဒ်အဖိမုၤကအိဉ်ယုဉ်ကွၤဒီးသိန်တီၤန့ၣ်ဒီးလီၤအဖိမုၤတၢ်စံးဝံၤဒၣ်. တၢ်ယံၤကျဲကိမးလီၤဖိမုၤစၢ. နလဲၤနတကဲဘဉ်. နီၤမုၤကုၤန့ၣ်တမိဉ်အိဉ်ဘျးအိဉ်ဘဉ်အသးလၢဒ်မုၤမံၤန့ၣ်ဒီးမၤကညးအမိၤအပၢ်လဲၤယုၤအိၤတြၢၤတြၢၤလီၤ. တုၤနုၤတစုနီၤမုၤကုၤအမိၤဒီးအပၢ်န့ၣ်လဲၤကွၢ်အဖိမုၤဆုၤဒီးလဲၤတရံးတရူး, လဲၤဒၢကွၢ်ဒၢဝံၤဝံၤလၢကျဲအယံၤတဘိန့ၣ်သုတနံၤကျၢၤမုၤလီၤန့ၣ်ဒီးတုၤလၢသိန်တီၤအခုးန့ၣ်လီၤ. လဲၤဟံးအဖိမုၤလၢသိန်တီၤအဒဲပုၤဒီးဒီးထီဉ်န့ၣ်ဝံၤအဒဲမုၤမံၤတပူညါလီၤ. ဒီးစံးဝံၤဒၣ်မိဉ်ကလဲၤလုဉ်ထံးဒီးနပံၤခါတဘိတက့ၢ်ဖိမုၤစၢ. ဖိအိဉ်ဟံးကံၢ်မုၤန့ၣ်. စံးအဖိမုၤဒ်န့ၣ်ဝံၤဒီးဟဲကွၢ်ဆုၤဟံဉ်လီၤ. နီၤမုၤကုၤန့ၣ်ဆုၤလုၤဟူၤအမိၤဒီးအပၢ်န့ၣ်ယံးယံးဒီးမုၤလီၤ န့ၣ်နီၤနီၤတၢ်ခံးလီၤဝံၤလီၤ. မုၤခံးဒီးဟဲကွၢ်

လၢသိန်တီၤတဂၤခါလီၤ. သိန်တီၤကိးန့ၣ်ကွၤအိၤဆုၤဒီးပုၤဒီးတဟဲကွၤန့ၣ်ဘဉ်ဝံၤဒၣ်လီၤ. ဒီးသိန်တီၤစံးဆၢဟဲကွၤန့ၣ်တုၤတက့ၤ. တၢ်ဖဲအဲၤကူဝံၤကူယၢသဲဉ်ကၢ. ဒီးနီၤမုၤကုၤစံးဆၢအိၤကူဝံၤသဲဉ်သဲဉ်ကူယၢသဲဉ်သဲဉ်စတက့ၤန့ၣ်ဘဉ်. စကအိဉ်တုၤစမိၤစပၢ်ဟဲကွၤလီၤ. မုၤအဂုၢ်ဒ်လဲဉ်. နီၤမုၤကုၤန့ၣ်ပျံကူဝံၤဒီးအပုၤအဝံၤသိဉ်လိာ်အသးဒီးသိန်တီၤန့ၣ်လၢသၢကဟဲပုၤဒီးကူဝံၤတက့ၤသ့ၣ်လီၤ. မုၤခံးသံသီလီၤ. ဒီးနီၤမုၤကုၤန့ၣ်အပုၤအဝံၤဟဲလုၤအိၤတကျဲလီၤ. ဟဲဆိးဒီးသက့ၢ်တဂၤတဖျၢဉ်, တဂၤတဖျၢဉ်ဒီးဒီးတကျိဉ်သီဉ်သ့ၣ်နီၤစုၤဝံၤနီၤစုၤန့ၣ်ဒီးပုၤသီဉ်အကလုာ်ဒ်ကူဝံၤအသိးန့ၣ်ဆီဉ်ဆီဉ်လီၤ. နီၤမုၤကုၤန့ၣ်ပျံကူဝံၤဒီးကွၤယုၤန့ၣ်သိန်တီၤအအိဉ်စံးဝံၤဒၣ်. သိန်တီၤစၢ, ဟံးကွၤယၢတက့ၤ. ဒီးသိန်တီၤသံကွၢ်အိၤ. နကအဲဉ်ကွၤစုၤကိးယၢခါ. ဒီးနီၤမုၤကုၤစံးဆၢအိၤ. စတအဲဉ်ကွၤန့ၣ်ဘဉ်. တုၤနုၤတစုဒီးသိန်တီၤထူလီၤကွံာ်အိၤဆုၤသ့နီဉ်ခံလီၤ. ဟဲကွၤထီဉ်ကွၤဒီးစံးကဒီးဝံၤဒၣ်. သိန်တီၤစၢဟံးကွၤယၢတက့ၤ. ဒီးသိန်တီၤသံကွၢ်ကဒီးအိၤ. နကအဲဉ်ကွၤစုၤကိးယၢခါ. ဒီးနီၤမုၤကုၤစံးဆၢကဒီးအိၤ. စတအဲဉ်ကွၤဘဉ်န့ၣ်ဘဉ်. ဒီးသိန်တီၤထူလီၤကွံာ်ကဒီးအိၤဆုၤသ့နီဉ်ခံဘးန့ၣ်လီၤ. ပုၤထီဉ်သၢစုယံးယံးမၤဝံၤတပုၤလၢဘဉ်ဒီးစံးဝံၤဒၣ်စကအဲဉ်ကွၤယၢနုၤယၢနုၤ. ဒီးသိန်တီၤဖိးဟုကွၤအိၤလီၤ. အိဉ်ယုဉ်ဝံၤဒီးနီၤမုၤကုၤဒၢထီဉ်ဝံၤလီၤ.

နံဉ်ဘဉ် လီၤခုးတုၤဒီးသိန်တီၤဟဲကွၤယုၤအိၤလီၤ. ဟဲကွၤဝံၤဒၣ်တယံးတမိဉ်ဒီးတုၤကွၤလၢဟံဉ်ယၢလၢအဟဲမၤသ့ၣ်မုၤအလီၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးသံကွၢ်ဝံၤလၢအဝၤတၢ်တပူၤလီၤကံၢ်လၢစဟဲမၤသ့ၣ်မုၤအလီၤန့ၣ်သိးလဲဉ်. ဒီးအဝၤစံးဆၢအိၤမုၤယၢ. ကွၤကွၤကဒီးဝံၤတုၤလၢအဟဲဒၣ်အိၤထံအလီၤထံဆဉ်ပူၤန့ၣ်ဒီးသံကွၢ်ကဒီးအဝၤတၢ်တပူၤအံၤလီၤကံၢ်လၢစဟဲဒၣ်အိၤထံအလီၤထံဆဉ်ပူၤန့ၣ်သိးလဲဉ်. ဒီးအဝၤစံးဆၢကဒီးအိၤ. နထံဆဉ်ပူၤဝံၤသ့ၣ်. မတၢ်အထံဆဉ်ပူၤ,မတၢ်ကဟဲမၤသ့ၣ်မုၤအလီၤဖဲအံၤတဂၤလဲဉ်. ဟံဉ်အိဉ်ဖျါထီဉ်န့ၣ်နတထံဉ်ဘဉ်စၢ. တုၤမုၤအန့ၣ်တစုဒီးကွၤထီဉ်တုၤဟံဉ်ဒီးအသးဒိဉ်ထီဉ်လၢအမိၤအပၢ်အပုၤအဝံၤလီၤအတၢ်န့ၣ်ဒီးကယံးတၢ်အကူအသိးအိဉ်လၢယုၤပူၤဆုၤပျီၤစိၤဝါခဲလၢန့ၣ်ဖျီယာ်ကွံာ်ဝံၤလုၤတက့ၤဒီးအိဉ်ကွၤဝံၤယီကလဲာ်လီၤ. ဒီးအမိၤအပၢ်, အပုၤအဝံၤတဖဉ်န့ၣ်သ့ၣ်ညါဝံၤလၢနီၤမုၤကုၤအသးဒိဉ်ထီဉ်ဒီးဂၤတဘူဉ်ဘဉ်နီတဂၤဘဉ်. လၢခံကွၤအသးစၢလီၤဒီးမၤန့ၣ်ကွၤကဒီးအပုၤအဝံၤအမိၤအပၢ်အကူအသိးလီၤ. တုၤမုၤအန့ၣ်တစုဒီးသိန်တီၤန့ၣ်တကွၤလၢဘဉ်ဆုၤအမိၤအပၢ်အအိဉ်ဘဉ်ဒီးအိဉ်ဝံၤအမံၤပုၤန့ၣ်လီၤ. အမိၤအပၢ်မၤလိာ်န့ၣ်သက့ၤလၢအတၢ်လဲၤအိဉ်သကိးအိၤသ့ၣ်ခါဒီးတလဲၤအိဉ်သကိးလၢဘဉ်ဝံၤဘဉ်စံးဝံၤဒၣ်.

၂၂. ဘဉ်တမုၤ န့ၣ်မုၤတၢ်ဆါတကလုာ်ဘဉ်ပုၤလၢပနါဒုပုၤဘံးဝံၤဒီးပနါအိဉ်ထီဉ်ဝံၤန့ၣ်ပစံးလၢပဘဉ်တမုၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢဘဉ်တမုၤဒီးဘဉ်တမုၤဒီးဘဉ်တမုၤစုၤကိးလီၤ.

၂၃. အိဉ်မုၤတံၢ်ယီၤ န့ၣ်မုၤပုၤကညီန့ၣ်ဖိန့ၣ်မါတဆိုးဘဉ်န့ၣ်ဖိန့ၣ်မါကွၤအဖိဒိဉ်အမၢၢ်အဖိဒိဉ်အဖါတၢ်ဒီးပစံးလၢအိဉ်မုၤတံၢ်ယီၤလီၤ. ပုၤလၢအိဉ်မုၤတံၢ်ယီၤတဖဉ်န့ၣ်ပဘဉ်ထုးလီၤဖုဉ်ကွံာ်အိၤလီၤ.

လတ်ထိပ်ထူ၎င်းန့၎င်းပစံးလၢမူခိ၎်ဒီလီၤ. ဒီးမူခိ၎်ဒီန့၎်မုၢ်ထူ၎်ဝဲဖဲမူ
ခိ၎်ဒီန့၎်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမူခိ၎်ဒီမူခိ၎်ဒါလီၤ. ဒီးပစံးလၢ
မူဒီစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၂. မူခိုင်လဲ နှင့်မားတားကပိင်လီၤဖျါဝဲလၢတၢ်အာဉ်တအိဉ် ဘဉ်ဒီးတၢ်ကပိင်ဖးဖီဖျါဝဲသူယုဉ်ကလၢန့ဉ်ပကိးလၢမူခိုင်လဲ လီၤ. တၢ်အာဉ်မ့ၢ်တအိဉ်ဘဉ်ဒီးမူခိုင်လဲဖျါဝဲသူယုဉ်ကလၢလီၤ.

၁၃. မူစာ နှင့် မှန်မူစာအဆီလီ၊ ဒီး မှန်ပဋ္ဌဟံ တကလှိုင်ပ ဆဲးယုတ်အသီးလာသွင်လှိုင်ဝှ်လှိုင်ဒီးပကီးဒီးအဆီလာမူစာမူ စာလီ၊ ပှာကညီဋ္ဌဟံလာပျှ်စီဋ္ဌဟံဋ္ဌဟံဒီးမူစာမူစာလီ၊ ပှာ ကညီဋ္ဌဟံလာမူစာမူစာတနီနီလီ၊

[illegible]

၁၅. မူဆာ နှင့်မှတ်ကဟိဖးဖိလာဘူးဒီးပုဒီးလါနှင့်ပကီးလာ မူဆာလီ၊ ဒီးပကီးဒီးဆဆီလာမူဆာဟိန်ဆာလီ၊ တာအာဂ်တတ် ခံးအိင်လာမူဆာထးနှင့်ဘူးဒီးမုခိင်လီ၊

၁၆. **မူထံး** နှိုဉ်မုာ်မူလိာ်ဆဲးဟီၣ်လိာ်ဆဲးနှိုဉ်ပကိးလာမူထံးလိာ်. မူလိာ်ဆဲးဝးတြးနှိုဉ်ပကိးလာမူထံးလိာ်. မုာ်လိာ်န့ၣ်လာမူထံးနှိုဉ်ပကွာ်ထွဲအခဲဒီးတဒါဝဲလိာ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာမူခိၣ်မူထံးလိာ်.

၁၇. မူဒူ နှင့်မုပသးပှါအကလှါအိဉ်လီၤတဲာ်ဝဲလၢပျါဒီးစံးဝဲ
လၢမူခိဉ်န့ဉ်အိဉ်ဒီးအဒုဒီးပုၤကညီၣ်ဘျဉ်အိဉ်ဝဲဒီးတဘဉ်ဖံးဘဉ်
မၤဘဉ်ဝဲန့ဉ်ဒီးပကိးလၢမူဒုတုၤမဲကနံဉ်အံၤလီၤ. ပမံၤပပှါလၢ
ပျါအိဉ်မဒုဒီးတဘဉ်ဖံးဘဉ်မၤဒီးအိဉ်မဒုန့ဉ်ဒီးအိဉ်မဉ်ဆိးပျါ

ဒီးအိၣ်ဘီၣ်အိၣ်ညီၣ်ဝဲလီၤ. တၢ်ဟံၣ်တၢ်မူဒုးဒီးမူဒုးတၢ်သြးထီၣ်က့ၤ
ဆူထးန့ၣ်ဒီးဘၣ်မၤအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်တၢ်ဘျးအသးဖျိၣ်ဖျိၣ်ယၢ်
ယၢ်ဒီးဘၣ်မၤတၢ်တၢ်ခဲကနံၣ်အံၤလီၤ. ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်.

၁၈. မူဒိန် နှင့်မုံမူဒိန်ဒီးဖျာ်ညါဒီဘၣ်ညါန့ၣ်ပကိးလာမူဒိန် လီၤ. ကစၢ်ယွၤအိၣ်လာမူဒိန်ထးန့ၣ်အိၣ်မုၢ်ဆိးပၤၤအစၢ်စီၤ ယၢ်ယၢ်တသံတပုၢ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်.

၁၉. **မူဒိဉ်ဒီ** နှံၣ်မ့ၢ်မူခိဉ်ဒီနှံၣ်ပကိးလာမူဒိဉ်ဒီတစုစုလီၤ. မူဒိဉ်ဒီ နှံၣ်စၢ်ဆၢထီၣ်ပခိဉ်ဒီ နှံၣ်ထီၣ်ထူၣ်ပံၣ်ကလၢ်နှံၣ်ပစံးလာမူဒိဉ်ဒီလီၤ. ကစၢ်ယုၤအိၣ်လာမူဒိဉ်ဒီ နှံၣ်မ့ၢ်တၢ်စီဆံအပူၤလီၤ.

၂၀. မူပာ နှင့်မူမိုင်ကပလားဒီးမုထံးအဆာဝးတြးန့ၣ်ပကီး
လားမူပလီ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလားမူပိုင်မူပလီ. တာအာၣ်ထီၣ်
လားမူပဝးတြးဒီးတာၣ်စာဝဲလီ.

တၢ်ကၠုၢ်လၢမူပၤ ကစၢ်ယူၤလဲၤဃ့ၢ်လဲၤဟး

၂၃. ကမူ ဒီးကမူကမါ, ဒီးကမူပယာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကမူတက့ၢ်.

၂၄. ကပီမူ နှင့်မိုးလားမနားနှင့်ပလဲၤတၢ်လၢချံလၢထံလီၤပူၤ နှံၣ်တၢ်ကပီၤတဖၣ်စးလၢမူခိၣ်ကဒုကပီၤဘၣ်ထံလီၤပူၤနှင့်ပစံး လၢတၢ်ကပီၤမူလီၤ. ပလဲၤတၢ်လၢချံနှင့်တၢ်ကပီၤမူဒီးပလဲၤတၢ်ပ ထံၣ်ကျဲလီၤ.

၁၀. **မူဝါဒ** နှင့် မူဝါဒ သဘောထား၊ လာဘ်အကျိုးအမြတ်

၂၆. **စမူ** နှင့်မှီပစ္စည်းထုတ်ဖော်နှစ်ပတ်လည်စမူတင်
လိမ့်။ ဒီးပစံးလၢပသမူတင်စိုက်ကိးလိမ့်။ ပုၤတကၤလဲၤဝံၤပုၤဆါဒီးစ
မူတင်ဆါန့ၣ်လိမ့်။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစမူပယၢ်တင်လိမ့်။ ဒီးပစံး
လၢတမူစိုက်ကိးလိမ့်။

၂၇. **စမူထီၣ်က့ၤ** နှင့်မှီပုၤသံၤဂဲၤက့ၤပစံးလၢစမူထီၣ်က့ၤ
လိမ့်။ ပုၤတကၤဘၣ်ဒီးသံတယုၣ် ဒီးစမူထီၣ်က့ၤပလိမ့်။ ဒီးပစံး
လၢသမူထီၣ်က့ၤလိမ့်။

၂၈. **တမူ** နှင့်ဒ်စမူအသိးလိမ့်။ ဒီးမှီပုၤကညီအူထုကဖၣ်တၢ်
န့ၣ်ပစံးလၢတမူတင်လိမ့်။ ပုၤမၤတကဲန့ၣ်ပုၤဂၤလဲၤတမူအိၣ်ဒီးစံးဝဲ
လၢမၤဘျါတၢ်ဆါလၢတမူပန့ၣ်လိမ့်။

၂၉. **တမူမိၢ်** နှင့်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလိမ့်။ တမူမိၢ်စမူလဲၤမၤပ
နံၣ်ဒီးကနီၣ်စဆံးအါဆံးအါန့ၣ်စတသ့ၣ်ညါဘၣ်။ တမူမိၢ်စမူကဲ
လၢသရၣ်န့ၣ်ကဘၣ်နသးစိုက်ကိးခါ။ တမူမိၢ်စမူမၤအာစသးန့ၣ်
ကဘၣ်စကိးနသးခါ။

၃၀. **တၢ်မူ** နှင့်မှီထီၣ်ရီၤတၢ်လၢ တသံဘၣ်ပန့ၣ်ပကိးလၢတၢ်မူ
လိမ့်။ တၢ်မူပန့ၣ်တသံဘၣ်ဝဲဘၣ်။

၃၁. **တၢ်မူအခိၣ်** နှင့်မှီကစၢ်ယုၣ်ရူးယရူးလၢသံတသ့ၣ်တသ့
ဆူတသ့ဆါတသ့ဘၣ်န့ၣ်ပကိးလၢတၢ်မူအခိၣ်လိမ့်။ ဒီးမှီအိၣ်လၢ
လံာ်စီဆံးဝဲဒၣ်လိမ့်။

၃၂. **ထံမူ** နှင့်မှီထံလၢတလီၤသံးဘၣ်ပန့ၣ်ပကိးလၢထံမူလိမ့်။
ထံမူလၢတလီၤသံးဘၣ်ပကိးလိာ်ဒီးန့ၣ်ပကိးလၢထံမူလိမ့်။

၃၃. **ထီၣ်မူ** နှင့်မှီထီၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢထီၣ်မူလိမ့်။ ဒီးပကိးလၢ
ထီၣ်မူစိုက်ကိးလိမ့်။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢထီၣ်မူထီၣ်သါလိမ့်။ ပုၤကဲ
လၢထီၣ်မူတဖၣ်န့ၣ်ပကိးမူဒီးကျိမူဒီးတၢ်အစုအခိၣ်န့ၣ်ကၤ။

၃၄. **ဒီမူ** နှင့်မှီဒီသကိးအဆိလိမ့်။ ဒီးမှီပရူလိာ်အိၣ်ယုၣ်ဒီး
ပုၤဂၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဒီမူဒီသကိးလိမ့်။ ဒီးပစံးလၢဒီတံၤဒီးသ
ကိးစိုက်ကိးလိမ့်။

၃၅. **နာမူ** နှင့်မှီထီၣ်ရီၤတၢ်နာဘၣ်ပုၤလၢအလၢ်အလၢ်နာဘၣ်ပုၤ
မုၢ်ပန့ၣ်ပစံးလၢနာမူလိမ့်။ ဖိတနီၣ်နီၣ်နာမူမုၢ်ကၤ။ ဒီးကသုဟီၣ်
ဘီၣ်န့ၣ်နာမူတမံၤစိုက်ကိးလိမ့်။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢနာမူနာဆီၣ်စိုက်ကိး
လိမ့်။

၃၆. **ပၢ်မူ** နှင့်မှီကသံၣ်အထံးတကလုာ်န့ၣ်ပတထံၣ်ဘၣ်နီတ
ခိၣ်ဘၣ်။ ပနၢ် ဟူထဲအမံၤလိမ့်။ ပၢ်မူန့ၣ်ပမုၢ်ထံၣ်န့ၣ်ဒီးပုၤလၢသံ
န့ၣ်ပပလိၤဒီးဘျါဝဲဒီးမူဒီးထီၣ်က့ၤလိမ့်။ ပၢ်မူအထံးန့ၣ်အိၣ်လၢ
သဝီဒုၤဒုၣ်ပုၤလၢပုၤလၢသီလိၤစံးဝဲဒၣ်။

၃၇. **ပျီမူထံး** နှင့်မှီပျီလၢလံာ်တဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢပျီမူထံးလိမ့်။ စံး
ဝဲဒၣ်ပျီလၢလံာ်ကတၢ်န့ၣ်ပကိးလၢပျီမူထံးလိမ့်။ ပျီမူလံာ်ဒီးပျီ
လၢမူထံးဒီးပကိးလၢပျီမူထံးလိမ့်။ ပျီမူထံးတပျီလံာ်သမိးစံးဝဲဒၣ်။
ကွၢ်လီၤတၢ်ဆူပျီမူထံး နီၣ်ဝဲအကီၤဘၣ်တူၢ်သံ

၃၈. **မံာ်မူသးဝး** နှင့်မှီပအိၣ်ကၤအိၣ်ခိးအကတီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢ
ပမဲာ်မူသးဝးလိမ့်။ လၢပမဲာ်မူသးဝးဒီးအကတီၢ်န့ၣ်ပကျဲးစးတၢ်
သ့ဝဲလိမ့်။ တုၤမုၢ်ပသံးဒီးပကျဲးစးတၢ်တချုးလၢဘၣ်။

၄၀. **သမူ** နှင့်မှီပပဲၤဘၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသမူလိမ့်။ ပုၤတကၤသ
မူမုၢ်အဖိသၣ်ခွါဒီးမှီလၢအဖူပုၤလိမ့်။ ဒီးပစံးလၢစမူစိုက်ကိးလိမ့်။

ပုၤတကၤသမူမုၢ်တလၢဒီးမှီလၢပုၤကညီလိမ့်။

၄၁. **သမူ** နှင့်မှီပစ္စည်းထုတ်ဖော်နှစ်ပတ်လည်စမူတင်လိမ့်။
ပုၤဆါန့ၣ်ပုၤကညီသမူထံးဒီးအိၣ်လိမ့်။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသ
မူပယၢ်လိမ့်။

၄၂. **သမူ** နှင့်မှီထီၣ်ရီၤတၢ်လၢတသံဘၣ်ပန့ၣ်ပစံး
လၢအသးသမူပန့ၣ်တသံဘၣ်ဝဲဘၣ်။ ပအိၣ်သမူဒီးလၢဟီၣ်ခိၣ်
ချၢအံၤပမၤဒီးပအိၣ်ဒီးလိမ့်။

၄၃. **သမူထီၣ်က့ၤ** နှင့်မှီပုၤသံၤဂဲၤဆါထီၣ်က့ၤပစံးလၢ
သမူထီၣ်က့ၤလိမ့်။ ဒီးပစံးလၢမူဒီးထီၣ်က့ၤစိုက်ကိးလိမ့်။ ပုၤတကၤ
လိၤတံာ်ဒီးသံတယုၣ်ဒီးသမူထီၣ်က့ၤပလိမ့်။ ဒီးကစၢ်ယုၣ်ရူးသံ
သၢသီဒီးသမူထီၣ်က့ၤပလိမ့်။

၄၄. **အမူအသကိး** နှင့်မှီပဘူးပတံၢ်န့ၣ်ပုၤဂၤစံးဝဲလၢအမူအသ
ကိးလိမ့်။ ပဘူးပတံၢ်န့ၣ်ပမုၢ်ရူလိာ်အိၣ်ယုၣ်ဒီးပုၤဂၤစံးဝဲလၢပုၤ
အိၣ်ဒီးအမူအသကိးလိမ့်။ ပုၤတကၤအိၣ်ဒီးအမူအသကိးအါဂၤ
လိၤစံးဝဲဒၣ်။

၄၅. **အိၣ်မူသးမုၢ်** နှင့်မှီပအိၣ်မုၢ်ဆံးတဆံးတက့ၢ်ဖဲတၢ်သၣ်
ဝံၤပသးဘျါဒီးပစံးလၢပအိၣ်မူသးမုၢ်လိမ့်။ တၢ်သၣ်ဝံၤစသးနး
ကဲၣ်ဆိးဒီးပအိၣ်မူသးမုၢ်ဆံးလိမ့်။

၁. **မုၢ်** နှင့်မှီပသးဟ့ၣ်ပုၤဂၤဒီးပစံးလၢမုၢ်လိမ့်။ ပုၤလၢပမုၢ်အိၣ်
တဖၣ်န့ၣ်ပကွၢ်ဆါပမဲာ်နးကၤ။ ဒီးမှီပကိးပိာ်ထွဲတလၢအခံ
လိမ့်။

၂. **ကမုၢ်** ဒီးကမုၢ်ကတၢ်, ဒီးကမုၢ်လီၤဘုလၢချီၣ်ပုၤ, ဒီးက
မုၢ်ထီၣ်ဘုခံ, ဒီးကမူကွၢ်, ကွၢ်လၢကမုၢ်တက့ၢ်။

၃. **တမုၢ်တပါ** နှင့်မှီပတၢ်သီတၢ်သီဖၣ်ခံခုၣ်ထးလၢလၢတမံာ်ပိာ်
တၢ်အဖိအလီၤန့ၣ်ပကိးလၢတမုၢ်တပါလိမ့်။ တမံာ်မၤထီၣ်တမုၢ်တ
ပါဒီးပိာ်တၢ်လိမ့်။

၁. **မုၢ်** နှင့်မှီတၢ်လၢသုပျုးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမုၢ်လိမ့်။ ဒီးပစံးဒီး
အဆိလၢမုၢ်တကျၢလိမ့်။ ထွံၣ်တနီၣ်နီၣ်မၤသးမုၢ်တကျၢလိမ့်။ ထွံၣ်
မုၢ်ဂုၤ, ထီၣ်ရီၤတၢ်ဖိတၢ်လံာ်တနီၣ်နီၣ်မုၢ်ဂုၤ, အဆူၣ်သုဒီးဝါကျိၣ်
ကျဲဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမုၢ်လိမ့်။ မုၢ်မနုၤတဖၣ်ပျီမုၢ်တကျၢန့ၣ်လဲၣ်။ ဟ့ၣ်မုၢ်
တဝါ ဘၣ် ဒီး ပစံးလၢ မုၢ်တကျၢစိုက်ကိးလိမ့်။ ထွံၣ် တဖၣ်မုၢ် တကျၢ
န့ၣ်ဒီးသုတစးစးပျုးတစးစးလိမ့်။

၂. **မုၢ်** နှင့်မှီနီၣ်အဆိလိမ့်။ ဒီးမှီတၢ်လၢအမုၢ်အထီတုၤလီၤ
ဖိယိာ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်ပစံးလၢမုၢ်နီၣ်လိမ့်။ မုၢ်မုၢ်နီၣ်နီၣ်ထီၣ်
အုၣ်ထီၣ်ဆါတသ့ဘၣ်။ ဒီးပစံးလၢမုၢ်မုၢ်နီၣ်နီၣ်စိုက်ကိးလိမ့်။ မုၢ်မုၢ်
မုၢ်နီၣ်နီၣ်တၢ်တကျိၣ်ကျဲဘၣ်လၢအညၣ်ကျါဘၣ်။

၃. **မုၢ်မုၢ်နီၣ်နီၣ်** နှင့်မှီပမၤတၢ်လၢပသ့ၣ်ကံၢ်သးလဲလီၤတၢ်
လီၤဆဲးဒီးပစံးလၢပမၤတၢ်မုၢ်မုၢ်နီၣ်နီၣ်လိမ့်။ စမၤခူးလၢစသ့ၣ်ကံၢ်
သးလဲမုၢ်မုၢ်နီၣ်နီၣ်ဒီးန့ၣ်ဘုအါမးလိမ့်။

၄. **ကွၢ်မုၢ်ကွၢ်နီၣ်** နှင့်မှီပကွၢ်တၢ်ထံထံဆးဆးလီၤတၢ်လီၤ
ဆဲးဒီးပစံးလၢပကွၢ်မုၢ်ကွၢ်နီၣ်လိမ့်။ ထီၣ်ပထံၣ်တၢ်လၢလီၤဆိတ
မံၤဒီးပကွၢ်မုၢ်ကွၢ်နီၣ်တုၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးပသ့ၣ်ညါလၢအမုၢ်တၢ်
လိမ့်။ ပုၤတၢ်မၤဖဲကွၢ်မုၢ်ကွၢ်နီၣ်ကစၢ်ယုၣ်ရူးက့ၤထီၣ်ဆူမူခိၣ်န့ၣ်
လိမ့်။

ခံးသူတၢ်မိၣ်ဘျီးပသးဒီးကဲထီၣ်လၢတၢ်ဆါတုၤပကၤတုၤပသးဒီး ပစံးလၢပမူၤလီၤ. ထီၣ်တၢ်လၢတဘျီၣ်လီၤဘၣ်ဒီးပသ့ၣ်န့ၣ်မူၤပှၤ ခဲလၢၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမူၤဘျီးလီၤ. ပှၤတကၤအိၣ်ကုၤဒီး မူၤဝဲလီၤ. ပအိၣ်သန့သၣ်မူၤပှၤနးကၤ. ပှၤတနီၤနီၤအိၣ်သးဒီးမူၤဝဲ လီၤ. ပှၤတကၤအိၣ်ကသံၣ်ဒီးမူၤဝဲလီၤ. တၢ်မူၤပှၤန့ၣ်အကလုာ်အါ ဝဲလီၤ. တပီၤန့ၣ်မူၤပှၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃. **မူၤမူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤဟးလၢဟီၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်သီၣ်ဝဲ န့ၣ်ပစံးလၢဟးသီၣ်မူၤမူၤလီၤ. တၢ်ဟးသီၣ်မူၤမူၤန့ၣ်ကမ့ၢ်ကၢ် ဘီၣ်သအိၣ်သၢ.

၄. **မူၤလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ပပဲၣ်တၢ်စီးတၢ်အလီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ဆါ အုၣ်လီၤသလဲးအလီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢမူၤလီၤလီၤ. ပှၤတကၤအိၣ်ဒီး စုမူၤလီၢ် ခိၣ်မူၤလီၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢပူၤလီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီး အဆိလၢမူၤလီၢ်မူၤတုၤလီၤ. ပှၤတကၤအိၣ်မူၤလီၢ်တပူၤလဲၤသမိး. စခိၣ်ဘၣ်တုၣ်အမူၤလီၢ်ဆါကၤ.

၅. **မူၤသံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်လၢတဘျီၣ်လီၤဘၣ်ဒီးပသ့ၣ်ဒီးပ မဲၣ်ခံးသူဒီးပသးဒီးပစံးလၢပမူၤသံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမူၤသံ ဘျီးသံလီၤ. အိၣ်ကြိကုၤမိၣ်ဖၣ်မိၣ် တဂ့ၤ, ကမူၤသံဘျီးသံဘၣ်သု လီၤ.

၆. **မူၤသးမူၤမူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်သးဒီးပမဲၣ်ခံးသူဘျီးဒီးပစံးလၢ ပမူၤသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမူၤသးမူၤမူၤ, မူၤသးမူၤကံလီၤ.

၇. **ကမူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ကမၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်တၢ်လၢတဘျီၣ် ဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်တဘျီၣ်ဘၣ်အခါမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးဒီးအဆိလၢက မူၤကမၣ်ခဲလၢၣ်လီၤ.

၈. **ညၣ်မူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ညၣ်အိၣ်လၢထီၣ်ခိၣ်လၢပြီခိၣ်လၢထီၣ်န့ၣ် အါဝဲဒီးပစံးလၢညၣ်မူၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢညၣ် အိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ညၣ် မူၤန့ၣ်ထီၣ်ခိၣ်လၢထီၣ်လၢပြီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၉. **တၢ်မူၤသံ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်လၢမူၤတၢ်န့ၣ်ပကိးလၢတၢ်မူၤ သံလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်မူၤသံတၢ်မူၤဘျီးလီၤ. စံးဝါစံးဂီၤ န့ၣ်ပကိးလၢတၢ်မူၤသံလီၤ. တၢ်မူၤသံန့ၣ်အိၣ်တဂ့ၤ. ကမူၤသံဘၣ် နၢစံးဝဲဘၣ်.

၁၀. **ဘဲမူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤတကလုာ်ပၣ်ဒီးအခါတစုစုထံၣ်အသိး ဒီးလဲၤမၤကမၣ်လိာ်အသးလၢလုၤခိၣ်လုၤလီၤဒီးပစံးလၢဘဲမူၤ လီၤ. ဘဲ န့ၣ်တုၤမူၤဒီးလဲၤဝဲဆူလုၤခိၣ်လုၤလီၤဒီးလဲၤမူၤဝဲဒီးမၤလိာ် အသးလၢအမၤလၢလုၤခိၣ်လၢပှၤကျိၤဒီးပစံးလၢဘဲမူၤလီၤ. ဒီးမူၤဝဲ အခါအိၣ်တစုစုလီၤ. တမူၤဘၣ်ထီၣ်ဘီၣ်ဘၣ်ပသးပှၤစံးဝဲဘၣ်. ဘဲ န့ၣ်တုၤမူၤခါန့ၣ်လဲၤထီၣ်လၢလုၤခိၣ်ဒီးပိာ်မုာ်ပိာ်ခါဒီးမၤလိာ်အသး လၢလုၤခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဘဲမူၤလီၤ.

၁၁. **မဲၣ်မူၤသးဝး** ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢမဲၣ်မူၤသးဝးလီၤ. ဒီးမ့ၢ် ပအိၣ်ကၤအိၣ်ခိးအကတီၢ်န့ၣ်စံးလၢပမဲၣ်မူၤသးဝးလီၤ. မဲၣ်မူၤသး ဝးပတစံးဘၣ်.

၁၂. **လီၤမူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်လီၤမၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဟါမၤဝဲန့ၣ်ပ ကိးဒီးအဆိလၢလီၤမူၤလီၤမၤလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကိးပိာ်ထွဲပှၤအံၣ်လီၤ.

၁၃. **ဟါမူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟါမၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢလီၤဘၢဝဲလၢ ပတထံၣ်က့ၤဘၣ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢဟါမူၤဟါမၤလီၤ. စပာ်ထး

တပူၤဟါမူၤဟါမၤလၢၣ်လံလီၤ.

၁၄. **အမူၤလီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆူတၢ်ဆါအုၣ်လီၤသလဲးအလီၢ်မ့ၢ် ဂ့ၤ, ပပဲၣ်ယဲၣ်စီးလီၢ်ကွါစီးလီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢအမူၤလီၢ်လီၤ. ပှၤ တကၤဝဲၣ်ကလိးအမူၤလီၢ်တဘျီၣ်ဒီးဘၣ်. မတၢ်ပဲၣ်သ့ၣ်တကၤအမူၤ လီၢ်ပိာ်တခါလီၤ.

၁၅. **မ့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်မ့ၢ်အသိးလီၤ. ဒီးပမၤလၢမ့ၢ်စယဲၤတစုစုလီၤ. ဒီးအိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. မ့ၢ်ယဲၤဒ်အံၤစတသ့ၣ်ညါတၢ်နီၣ်တမံၤ ဘၣ်. မ့ၢ်န့ၣ်ဒ်တကၤန့ၣ်နကတိၤတၢ်သ့ကၤ. မ့ၢ်သ့ၣ်ပစီၣ်န့ၣ်က စၢ်ယွၤမၤလိာ်ပှၤအိၣ်တဂ့ၤ. မ့ၢ်သ့ၣ်အကၤန့ၣ်အိၣ်တက့ၢ်.

၂၀. **မ့ၢ်ဂ့ၤ** ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢမ့ၢ်ဂ့ၤလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ထီၣ် ၂ တ မံၤန့ၣ်ပစံးလၢမ့ၢ်ဂ့ၤလီၤ. မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်ပတစံးဘၣ်.

၂၁. **မ့ၢ်စယု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်လၢထီၣ်ဒီးကိၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢ မ့ၢ်စယုလီၤ. ပထိးသ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်စယုလီၤ. ဘုၣ်သ့ၣ်န့ၣ်မၤသးမ့ၢ်စယု လီၤ. ဒီးထံပိာ်လၢအန့ၣ်တဘီၣ်ဘၣ်န့ၣ်မၤသးမ့ၢ်စယုလီၤ. ဒီးပှၤ ကညီဖိလၢတဘီၣ်ဘၣ်ဒီးယဲၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမၤသးမ့ၢ်စယုလီၤ. ပှၤ တကၤမၤသးမ့ၢ်စယုမိၤဒီးတဘီၣ်ဘၣ်. ဘုၣ်သ့ၣ်တဖျၢၣ်မ့ၢ်စယုမိၤ ဒီးတဘီၣ်ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမ့ၢ်စယုမ့ၢ်စယုလီၤ.

၂၂. **မ့ၢ်ရု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတဂ့ၤဘၣ်ဒီးအလုၢ်မၤသးဒ်အယုအ ဆိုအသိးန့ၣ်ပစံးမၤသးမ့ၢ်ရုလီၤ. မိၢ်ဟဲသ့ၣ်န့ၣ်တုၤတၢ်ယီၤထီၣ်ဒီး အထံးမ့ၢ်ရုကွံာ်လၢၣ်မးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမ့ၢ်ရုမ့ၢ်ရုလီၤ. ဒီးပ စံးလၢမ့ၢ်ရုစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၃-၁. **ကမ့ၢ်** ဒီးကမ့ၢ်ကတြၢကွၢ်ကမ့ၢ်တက့ၢ်.

၂၄. **ဂီၤမ့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်မတစံးဘၣ်. ပစံးလၢဂီၤမ့ၢ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ထံး တကလုာ်လၢပမၤကသံၣ်ဝဲၣ်ကလိးန့ၣ်လီၤ. ဂီၤမ့ၢ်န့ၣ်ပတစံးဘၣ်.

၂၅. **တမ့ၢ်မိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤလးလၢပမဲၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပှၤတကၤပဝး လီၤဆီလီၤလးတမံၤမ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢတမ့ၢ်မိၤလီၤ. ပှၤတကၤမၤ သးလၢပှၤဂၤအလီၤအလံးဘီၣ်သ့ၣ်တမ့ၢ်မိၤလၢစမဲၣ်ခိၣ်သမိး. စထံၣ်တၢ်တမံၤတမ့ၢ်မိၤလၢစမဲၣ်နးကၤ. ကမ့ၢ်ထုၣ်ကမ့ၢ် တၢ်မျၢ် စၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်.

၂၆. **ဖျၢၣ်မ့ၢ်ကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢမၤသးပၢၣ်သလၢၣ်ဒီးဘၣ် လိာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမၤသးဖျၢၣ်မ့ၢ်ကလၢလီၤ. စုာ်ဝံာ်သ့ၣ်န့ၣ်မၤ သးဖျၢၣ်မ့ၢ်ကလၢလီၤ. ဒီးပစံးလၢဖျၢၣ်သလၢၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. မျိာ် သ့ၣ်န့ၣ်ဖျၢၣ်မ့ၢ်ကလၢလီၤ.

၂၇. **ဝံာ်မ့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဝံာ်တကလုာ်မဲထီၣ်လၢယဲာ်ခိၣ်ယဲာ်လၢက စၢ်ခံကစၢ်လီၤဒီးအန့ၣ်ပဲဒီးပကိးလၢဝံာ်မ့ၢ်လီၤ. ဝံာ်မ့ၢ်န့ၣ်အန့ၣ်မ့ၢ် စယုဒီးပံၤသရဲဒီးပကိးလၢဝံာ်မ့ၢ်လီၤ. ဝံာ်မ့ၢ်န့ၣ်အန့ၣ်ပဲန့ၣ်ဝံာ်အ ဂၤတဖၣ်တက့ၢ်လီၤ.

၂၈. **မ့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအနီၢ်အသး, တၢ်လၢအတီအတြၢ, တၢ် လၢတုၤလီၤဖိယိာ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်ပစံးလၢမ့ၢ်လီၤ. နကွၢ်တၢ် အံၤမ့ၢ်စုၤ. မ့ၢ်စုၤနီၢ်နီၢ်လီၤ. နမ့ၢ်မတၢ်လဲၣ်. စမ့ၢ်တလၢလီၤ. န မ့ၢ်တလၢလီၤနီၢ်နီၢ်. စမ့ၢ်တလၢလီၤနီၢ်နီၢ်. ယဲၤဒ်စတကတိၤက ဘျီးကဘျီၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်. တုၤစကတိၤတၢ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်နီၢ်လီၤ. မ့ၢ်န့ၣ် အိၣ်အါနာ်သက့ဒီးပဟံးန့ၣ်ထဲအနီၢ်နီၢ်တဘီၣ်မိၤလီၤ. မ့ၢ်အဂၤတ ဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ.

မုၢ်-မုၢ်

- ၂. မုၢ် နှ်မုၢ်ပသံဂီၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးတံၢ်ဒီးပစံးလၢမုၢ်ဒ်လဲၣ်. မုၢ်ဖဲးလဲၣ်. မုၢ်နီၢ်နီၢ်ဓါ. မုၢ်မနုၤလဲၣ်. မုၢ်မးလဲၣ်ပစံးဒ်နှံၣ်အါမးလီၤ. ဒီးမုၢ်ပသံဂီၢ်တံၢ်လီၤ. မုၢ်နှံၣ်အါန့ၣ်သကုအခါအပယီၤတအိၣ်ဘၣ်အါအါဘၣ်.
- ၃. ကွၢ်မုၢ်ထံ နှ်မုၢ်ပကွၢ်တံၢ်တုၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီးပစံးလၢကွၢ်မုၢ်ထံလီၤ. နကွၢ်တံၢ်မုၢ်ထံဒီးနကထံၣ်တံၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးလီၤ.
- ၄. တၢ်မုၢ်တံၢ်တီ နှ်မုၢ်တၢ်နီၢ်နီၢ်နှံၣ်ပစံးလၢတၢ် မုၢ်တံၢ်တီလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ပရၢဟူထီၣ်သါလီၤနှံၣ်မုၢ်တၢ်မုၢ်တံၢ်တီဒီးပကသုၣ်ညါဘၣ်လီၤ. ကစၢ်ယုၤအနီၢ်နှံၣ်မုၢ်တၢ်မုၢ်တံၢ်တီလီၤ.
- ၅. ပျီမုၢ်တၢ် နှ်မုၢ်တၢ်လီၤပျီလၢဟီၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်လၢတၢ်ကမုၢ်ကမုၢ်တအိၣ်ဘၣ်မုၢ်ဂုၤ. ဟံၣ်အဖီခိၣ်လၢတၢ်ကမုၢ်ကမုၢ်တအိၣ်ဘၣ်မုၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢတၢ်ပျီမုၢ်တၢ်လီၤ. ခွဲပျီဟံၣ်ပူၤပျီမုၢ်တၢ်တက့ၢ်. ခွဲပျီဟံၣ်ဖိလၢပျီမုၢ်တၢ်တက့ၢ်.
- ၁. မုၢ် နှ်မုၢ်တၢ်လၢကီၢ်ဝဲဒီးကီၢ်သွးပုၤဆါဝဲဒီးကပီၤဝဲလၢပဆိၣ်ကဲၤသ့ၣ်မုၢ်လၢအါဒီးအိၣ်လဲးတၢ်လီၤကလဲလီၤကဘိၣ်နှံၣ်ပကးလၢမုၢ်လီၤ. ဒီးပကးလၢမုၢ်အူစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပကးဒီးအဆိလၢမုၢ်စိၤဖၣ်စိၤလီၤ.
- ၂. မုၢ်ကပီၤ နှ်မုၢ်မုၢ်ကဲၤအစုၢ်ဆဲးတၢ်လၢပထံၣ်တၢ်ဆဲးဝဲလၢမုၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမုၢ်ကပီၤလီၤ. လၢမုၢ်န့ၣ်ပဆိၣ်ကဲၤမုၢ်ကပီၤဒီးပထံၣ်တၢ်တြၢကလၢလီၤ.
- ၃. မုၢ်ကပီၤ နှ်မုၢ်ပယုၤကဒိၣ်မုၢ်အူခံဆဲးတၢ်ဒီးပဒွဲၣ်ထီၣ်မုၢ်လၢအိၣ်နှံၣ်ဒီးပဘိၣ်လၢသန့ဒီးပကးလၢမုၢ်ကပီၤလီၤ. ဒီးပကးလၢမုၢ်သပျီစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပကးဒီးအဆိလၢမုၢ်ကပီၤဖၣ်ကပီၤလီၤ.
- ၄. မုၢ်ကဖး နှ်မုၢ်မုၢ်ကူၢ်လိၣ်လၢသ့ၣ်လးလီၤနှံၣ်ပကးလၢမုၢ်ကဖးလီၤ. ဒီးပကးဒီးအဆိလၢမုၢ်ကဖးဖၣ်ကဖးလီၤ. မၤဖိၣ်မုၢ်ကဖးလၢဖၣ်ကပူၤန့ၣ်တက့ၢ်. ပကသုၣ်ကီၢ်ဘီကိၣ်လီၤ.
- ၅. မုၢ်ကဘိၣ် နှ်မုၢ်မုၢ်အိၣ်သ့ၣ်ယးကဲထီၣ်လၢဖၣ်ဆါကူၢ်လိၣ်ဒီးပကးလၢမုၢ်ကဘိၣ်လီၤ. မုၢ်အိၣ်တၢ်ကဘိၣ်ကဲထီၣ်လၢဖၣ်ဆါလီၤ. ဖၣ်ဆါကူၢ်လိၣ်နှံၣ်မုၢ်မုၢ်ကဘိၣ်လီၤ. ဒီးမုၢ်အိၣ်နှံၣ်ပစံးလၢမုၢ်ကဘိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမုၢ်ကဘိၣ်မုၢ်ကဘိၣ်လီၤ.
- ၆. မုၢ်ကဲၤ နှ်မုၢ် မုၢ်လၢအိၣ်ထီၣ်ဒီးပစံးလၢမုၢ်ကဲၤလီၤ. မုၢ်န့ၣ်တုၤပအူဒီးကဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ. မုၢ်ကဲၤလၢဟံၣ်ဖိခိၣ်နှံၣ်ကမုၢ်ကံၤပုၤကညီဆိၣ်ကဲၤတကၤကၤသၢ. ဒီးပစံးလၢမုၢ်ကဲၤထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.
- ၇. မုၢ်ခုၣ် နှ်မုၢ်မုၢ်သဝံထီၣ်ဝဲဝါဝါဒီးပစံးလၢမုၢ်ခုၣ်လီၤ. ဒီးပကးဒီးအဆိလၢမုၢ်ခုၣ်ဖၣ်ခုၣ်လီၤ. မုၢ်န့ၣ်တုၤတကဲၤထီၣ်ဘၣ်ဒီးခုၣ်ဝဲလီၤ.
- ၈. မုၢ်ခိၣ် နှ် တၢ်အလီၢ်လၢဖၣ်ကပူၤအဖီခိၣ် နှ်ပစံးလၢမုၢ်ခိၣ်လီၤ. သကံၤခိၣ်နှံၣ်ပစံးလၢမုၢ်ခိၣ်လီၤ. သုၣ်ယုထီၣ် တၢ်ညၣ်လၢမုၢ်ခိၣ်. လိထီၣ်ဘုလၢမုၢ်ခိၣ်စံးဝဲဒၣ်.
- ၁၀. မုၢ်ဆံၣ် နှ်မုၢ်ပတီၢ်မုၢ်အကျါဒီးမုၢ်ကဖးပံးဒီးဆဲးပြဲဝဲမုၢ်ဂုၤ. ပထံးလၢမုၢ်ဒီးမုၢ်ဆဲးထီၣ်လၢလၢမုၢ်ပူၤမုၢ်ဂုၤ. တမံၤ

မုၢ်

- တီၢ်ထးလၢထီၣ်ဂီၢ်ထးဒီးမုၢ်ဆဲးလၢထးအိၣ်လီၤမုၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢမုၢ်ဆံၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမုၢ်ဆံၣ်ဖၣ်ဆံၣ်လီၤ. တမံၤတီၢ်ထးဒီးမုၢ်ဆံၣ်မးဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ. ပုၤတကၤထးလၢမုၢ်ဒီးမုၢ်ဆံၣ်မးဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ. တီၢ်မုၢ်တဂုၤမုၢ်ဆံၣ်ဖၣ်ဆဲးနးကၤ.
- ၁၁. မုၢ်ဒံ နှ်မုၢ်ကလံၤအူမုၢ်ဒီးမုၢ်ကဖးလၢအပြဲတဖၣ်နှံၣ်လဲၤဝဲလၢတၢ်ကပီၤဖးဖိဒီးပကးလၢမုၢ်ဒံလီၤ. ကလံၤဟဲမုၢ်ဒံနးကၤ. ကအိၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဖုးလီၤ. ကလံၤဟဲမုၢ်ဒံဖၣ်ဒံနးကၤ. ဒီးပစံးလၢမုၢ်အူဒံစ့ၢ်ကိးလီၤ.
- ၁၂. မုၢ်ဒါ နှ်မုၢ်ပုၤမၤယုၤခၣ်စိၤမုၢ်ဂုၤ. တီၢ်မုၢ်ဂုၤ. ပုၤမုၢ်ဂုၤ. မၤဝဲဖျါသလၢဒီးအပူၤဒီးအခိၣ်ဒီးပကးလၢမုၢ်ဒါလီၤ. ဒီးမုၢ်ဒါနှံၣ်အိၣ်အကလၢကလၢလီၤ. မုၢ်ဒါနှံၣ်ပဒုၣ်လီၤသိလၢအပူၤပမၤဒီးလုၢ်လၢသိအကျါနှံၣ်ပဆိၣ်ကဲၤဒွဲၣ်ထီၣ်မုၢ်လၢလုၢ်နါစ့ၤလၢမုၢ်ဒါခိၣ်နှံၣ်ဒီးမုၢ်ကပီၤဝဲလီၤ. ဒီးပကးလၢမုၢ်အူဒါစ့ၢ်ကိးလီၤ. မုၢ်ဒါနှံၣ်အပူၤဒိၣ်ဝဲလီၤ. တဖျါနှံၣ်သၢဘးအိၣ်တနီၤလီၤ.
- ၁၃. မုၢ်ပုၤ နှ်ပမုၢ်အူမုၢ်ဒီးမုၢ်ဆံၣ်ဆဲးသိၣ်ပြးပြးဒီးပစံးလၢမုၢ်ပုၤလီၤ. ပုၤတကၤအူမုၢ်ဒီးမုၢ်ပုၤမးပြးပြးလီၤ. မုၢ်ပုၤန့ၣ်သိၣ်ဝဲပြးပြးလီၤ. သုၣ်လၢအပံၤတဖၣ်နှံၣ်ပမုၢ်ဆိၣ်ကဲၤဒီးပအူမုၢ်ကဖးနှံၣ်ပုၤသိၣ်ဝဲပြးပြးလီၤ.
- ၁၄. မုၢ်ဖိ နှ်မုၢ်မုၢ်အိၣ်တၢ်ဒီးမုၢ်ကဖးပံးဒီးထီၣ်ဝဲဆူတၢ်ကပီၤဖးဖိနှံၣ်ပစံးလၢမုၢ်ဖိလီၤ.
- ၁၅. မုၢ်ပူၤ နှ်မုၢ်မုၢ်လၢအဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်မုၢ်ကဲၤထီၣ်ဝဲလၢအကဘျၢထီၣ်လၢအိၣ်လဲးတၢ်နှံၣ်ပကးဒီးအဆိလၢမုၢ်လၢမုၢ်ပူၤလီၤ. မုၢ်အိၣ်တၢ်ဒီးထီၣ်မးဒီးမုၢ်လၢမုၢ်ပူၤလီၤ.
- ၁၆. မုၢ်ဘူး နှ်မုၢ်မုၢ်လၢပမၤဝဲလုၢ်ခိၣ်နှံၣ်ပမၤန့ၣ်မုၢ်လၢအလီၤဒီးတၢ်လၢဝဲလုၢ်ခိၣ်နှံၣ်ပကးလၢမုၢ်ဘူးလီၤ. မုၢ်ဘူးန့ၣ်မုၢ်ဝဲလုၢ်ခိၣ်ခိၣ်ခိၣ်ပပူၤလိာ်အချၢဒီးမုၢ်ကဲၤထီၣ်ဝဲန့ၣ်ဒီးတၢ်လၢဝဲလုၢ်ခိၣ်နှံၣ်ပကးလၢမုၢ်ဘူးလီၤ. တၢ်လၢပုၤကညီဆိၣ်မၤန့ၣ်မုၢ်လၢမုၢ်ဘူးအလီၤလီၤ. မုၢ်ဘူးမုၢ်ဘးစံးဝဲဒၣ်.
- ၁၇. မုၢ်ယူၤ နှ်မုၢ်မုၢ်အိၣ်ဒံဝဲဒီးပကးလၢမုၢ်ယူၤလီၤ. မုၢ်အိၣ်သ့ၣ်ယးဝဲယးလၢသ့ၣ်ယးအလီၤလၢသ့ၣ်ယးအဆဲးန့ၣ်တုၤကလံၤအူဒီးမုၢ်ယူၤဝဲလီၤ. မုၢ်ဖိမုၢ်အိၣ်မုၢ်ဒံဒီးပကးလၢမုၢ်ယူၤလီၤ. ကလံၤဟဲမုၢ်ယူၤဝဲဒီးမုၢ်လဲၤအိၣ်တၢ်လၢအယံၤန့ၣ်လီၤ.
- ၁၈. မုၢ်လၢ နှ်မုၢ်မုၢ်ကဲၤထီၣ်ဒီးအကဘျၢထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမုၢ်လၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမုၢ်လၢမုၢ်ပူၤလီၤ. မုၢ်န့ၣ်တုၤပအူကဲၤထီၣ်ဒီးမုၢ်လၢထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢမုၢ်အူလၢစ့ၢ်ကိးလီၤ.
- ၁၉. မုၢ်လုၢ် နှ်မုၢ်မုၢ်အူခုၣ်ထီၣ်ဖျါလၢအယံၤန့ၣ်ပစံးလၢမုၢ်လုၢ်လီၤ. ပုၤတကၤလဲးဒီးမုၢ်လုၢ်ထီၣ်ဖျါဝဲလီၤ. မုၢ်အိၣ်ခုးမုၢ်ဂုၤ. မုၢ်အိၣ်ကပံၤပျီမုၢ်ဂုၤဒီးမုၢ်လုၢ်ထီၣ်မးဝဲလီၤ.
- ၂၀. မုၢ်လဲး နှ်မုၢ်မုၢ်အိၣ်ပုၤကျါန့ၣ်လၢသ့ၣ်လၢအူယုဝဲန့ၣ်ဒီးမုၢ်အိၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢမုၢ်လဲးတၢ်လီၤ. မုၢ်လဲးပုၤကျါဒီးသ့ၣ်လၢယုတအိၣ်ဘျၢဘၣ်.
- ၂၁. မုၢ်သပျီ နှ်မုၢ်ပတီၢ်မုၢ်ကျါဒီးခံလၢသန့ဒီးပကးလၢမုၢ်သပျီလီၤ. ပုၤကညီမၤကနဲန့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်ကနဲကအုၣ်ဘၣ်ဖုးအိၣ်ဒီး

မှတ်

မၤဝဲဒီးမှတ်သပိုန်န့ဒီးမှတ်သပိုန်ခွဲထီၣ်ဘၣ်ကနဲဒီးကနဲအုၣ်ပှၤတဘျီဘၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမ့ၣ်သပိုန်ဖၣ်သပိုန်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမ့ၣ်သပိုန်ဖၣ်သပိုန်လီၤ.

၂၂. မှတ်အံၣ် န့ၣ်မှတ်မ့ၣ်ကဖးပြဲဝဲဒီးပကိးလၢမ့ၣ်အံၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမ့ၣ်အံၣ်ဖၣ်အံၣ်လီၤ. ကလံၤဟဲမ့ၣ်အံၣ်ဒဲဒဲဒီးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လၢကစၢၤဂ့ၤဒီးပှၤန့ၣ်ပတချုးထံၣ်ဘၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၂၃. မှတ်အူ န့ၣ်မှတ်မ့ၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမ့ၣ်အူတစုစုလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမ့ၣ်အူဖၣ်အူလီၤ. ဆိၣ်ကဲၤလီၤမ့ၣ်အူဖၣ်အူတက့ၢ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမ့ၣ်အူဖၣ်ဆါစုၢ်ကိးလီၤ.

၂၄. မှတ်အူကျူးခံ န့ၣ်မှတ်သ့ၣ်မှတ်လၢမ့ၣ်အိၣ်လၢအစိးနီၤစ့ၤန့ၣ်ပစံးလၢမ့ၣ်အူကျူးခံလီၤ. ပှၤတဂၤဟံးန့ၣ်မ့ၣ်အူကျူးခံတလိၣ်ဒီးဖျးအိၣ်မိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢမ့ၣ်အူခံစုၢ်ကိးလီၤ.

၂၆. မှတ်အုၣ် ဒီးမှတ်အံၣ်န့ၣ်ဒဲးသိးသိးလီၤ. ဒီးမှတ်မ့ၣ်ကဖးလၢအပြဲတဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမ့ၣ်အံၣ်လီၤ. ဒီးပှၤတနီၤနီၤကိးလၢမ့ၣ်အူအံၣ်. ဒီးပှၤတနီၤနီၤကိးလၢမ့ၣ်အုၣ်လီၤ.

၂၇. မှတ်အိၣ် န့ၣ်မှတ်မ့ၣ်လဲးတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, မ့ၣ်ကိၢ်သွးတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢမ့ၣ်အိၣ်တၢ်လီၤ. မ့ၣ်အိၣ်ဟံၣ်တဖျၢၣ်လၢကစီဖုကလုၤလီၤ.

၂၈. မှတ်စူၢ် ထီၣ် န့ၣ်မှတ်မ့ၣ် အိၣ် တၢ်ဒီးမ့ၣ်ကပီၤဖျါ လၢအယံၤလၢမနၤန့ၣ်ဒီးပကိးလၢမ့ၣ်စူၢ်ထီၣ်လီၤ. မ့ၣ်စူၢ်ထီၣ်ဖျါလၢမနၤကပီၤတြၢကလၢလီၤ.

၂၉. မိၣ်မ့ၣ် န့ၣ်မှတ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ခိၣ်မ့ၢ်နီၤစ့ၤစကိးပှၤစုၤဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, အုၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢခိၣ်မ့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢခိၣ်မ့ၣ်ခိၣ်ဖီလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤထီၣ်မိၣ်လံၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးအခိၣ်မ့ၣ်လီၤ. ဂီၤဖံးခိၣ်မ့ၢ်စကိးပှၤန့ၣ်ပစံးလၢခိၣ်မ့ၣ်လီၤ.

၃၀. ဂုၢ်မ့ၣ် န့ၣ်မှတ်ဂုၢ်တကလုၢ်အခိၣ်ဂီၤအခံၣ်ဂီၤမ့ၣ်ကဖးအသိးဒီးပကိးလၢဂုၢ်မ့ၣ်လီၤ. ဂုၢ်မ့ၣ် န့ၣ်မှတ်ဂုၢ်အတကလုၢ်လီၤ. ဒီးအုၣ်ပှၤပသံလီၤ.

၃၁. စုမ့ၣ် န့ၣ်မှတ်ပှၤကညီစုမ့ၢ်နီၤစ့ၤစကိးပှၤကိၤဝဲဒီးအနီၤစ့ၤအုၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢစုမ့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစုမ့ၣ်စုမီလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်စုမ့ၢ်နီၤစ့ၤစကိးပှၤကိၤဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, စုဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢစုမ့ၣ်လီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်အစုမ့ၣ်စုဝဲဒၣ်လီၤ.

၃၂. တဆိမ့ၣ် န့ၣ်မှတ်လၢပှၤပှၤကွံၣ်ဒီးတၢ်ခံးဝဲတန့ၣ်ရံၣ်ဒီးပစံးလၢလၢခံးဟါတဆိမ့ၣ်လီၤ. လၢခံးဟါတဆိမ့ၣ်ဒီးလၢထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ခံးဝဲန့ၣ်ရံၣ်ဒီးပစံးလၢခံးဆိမ့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လီၤလွံၤသီန့ၣ်လၢခံးဟါခံးဆိမ့ၣ်လီၤ.

၃၃. တမ့ၣ် န့ၣ်မှတ်ပသၣ်ယုတၢ်ညၣ်မံသံသီဒီးပစံးလၢပသၣ်ယုတၢ်ညၣ်တမ့ၣ်လီၤ. ပသၣ်ယု တၢ်ညၣ် န့ၣ် ယု တမ့ၣ် ဒီးပဆါကွံၣ်လီၤ. တုၤပသၣ်ယုတမ့ၣ်ခံမ့ၣ်ဒီးယုကိၤဝဲလီၤ. ချံန့ၣ်ပကုၢ်လၢမ့ၣ်အူန့ၣ်တမ့ၣ်ဒီးပပျါအီၤလီၤ. ပှၤကညီကုၢ်ချံတမ့ၣ်ဒီးပျါဝဲလီၤ. ဒီးပှၤကညီသၣ်ယုတၢ်ညၣ်တမ့ၣ်ဒီးဆါဝဲလီၤ.

၃၄. တၢ်မ့ၣ် န့ၣ်မှတ်တၢ်တကလုၢ်အုၣ်တၢ်ဆါဒ်မ့ၣ်ကိၢ်သွးတၢ်အသိးဒီးပကိးလၢတၢ်မ့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၣ်န့ၣ်အုၣ်ပှၤဆါကၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်မ့ၣ်တၢ်မ့ၣ်လီၤ.

၃၅. နာမ့ၣ် န့ၣ်မှတ်နာဆံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဒုၣ်မိၣ်ညၣ်မိၣ်အသံက

မှတ်-မုၢ်

စံၣ်နာဘၣ်ပှၤန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢနာဆံနာမ့ၣ်လီၤ.

၃၆. ဘူးမ့ၣ် န့ၣ်မှတ်ပပှၤကံၣ်ဂုၢ်ဝဲလုၣ်ခိအချၢဒီးန့ၣ်ဝဲလၢမ့ၣ်ဒီးပစံးလၢဘူးမ့ၣ်လီၤ. ပှၤကညီအိၣ်လၢပှၤလၢကျါန့ၣ်လၢမ့ၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးဘူးမ့ၣ်လၢဝဲလုၣ်ခိအလီၤန့ၣ်န့ၣ်ဝဲလၢမ့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဘူးမ့ၣ်ဘူးမ့ၣ်လီၤ.

၃၇. ဘီမ့ၣ် ကလီလိပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢကဘီမ့ၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ကဘီတကလုၢ်လၢအိၣ်ဒီးအဒံးဒ်ကဟၣ်ဒါအသိးဒီးလဲၤတၢ်ချ့ဝဲဒီးခုၣ်ထီၣ်ဒီးမ့ၣ်အူလၢယၢ်ထုၣ်ပှၤန့ၣ်လီၤ.

၃၈. မိၢ်မ့ၣ် န့ၣ်မှတ်မိၢ်သီအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဒိၣ်လၢစီၤပၤမၤလီၤ. န့ၣ်အခံလၢမၤတၢ်ဒ်အံၣ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢမိၢ်မ့ၣ်မိၢ်သီလီၤ.

၃၉. လၢမ့ၣ်အူ န့ၣ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. လဲးလၢမ့ၣ်အူ, သၣ်ကိၢ်ဘီကိၣ်လၢမ့ၣ်အူ, သၣ်ယုတၢ်ညၣ်လၢမ့ၣ်အူစံးဝဲလီၤ.

၄၀. လၢမ့ၣ် န့ၣ်မှတ်လၢတကလုၢ်အညၣ်သူဒီးပထံးလၢတဒဲဒီးမ့ၣ်အူန့ၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢလၢမ့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလၢမ့ၣ်ထးဆါလီၤ. လၢမ့ၣ်န့ၣ်ပထံးဒီးထးတဒဲန့ၣ်န့ၣ်ဝဲလၢမ့ၣ်အူလီၤ.

၄၂. သၣ်ဖိမ့ၣ် န့ၣ်မှတ်သ့ၣ်တကလုၢ်အသၣ်ပြဲကဒဲဒီးဆံၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢသၣ်ဖိမ့ၣ်လီၤ. သၣ်ဖိမ့ၣ်အသၣ်န့ၣ်ပအိၣ်ဆံၣ်ဝဲလီၤ.

၁. မုၢ် န့ၣ်မှတ်ပဖီဟုန့ၣ်မံဝဲကဖီဒီးပကိးလၢမုၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမုၢ်စီၤထံစီၤလီၤ. မုၢ်န့ၣ်ပဖီဒီးပအိၣ်ဒီးပတၢ်သံဘၣ်လီၤ. ပှၤကညီန့ၣ်မှတ်အအိၣ်မုၢ်ဒီးကဲတၢ်လီၤ. မုၢ်တအိၣ်ဘၣ်မုၢ်ဒီးတကဲဘၣ်တၢ်ဘၣ်. ကဝံၤသံဝဲကိးဂၤလီၤ.

၂. မုၢ်ကိၢ်ဃီၣ် န့ၣ်မှတ်ပဖီမုၢ်ဒီးပတယၣ်ဘၣ်ကစီဒီးဘၣ်ဒီးကိၢ်ဘီကိၢ်သ့ဝဲတုၤကဲထီၣ်လၢသ့ၣ်လဲးဒီးပစံးလၢမုၢ်ကိၢ်ဃီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမုၢ်ကိၢ်ဃီၣ်မုၢ်ကိၢ်သ့ၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤတယၣ်ဘၣ်မုၢ်ဒီးမုၢ်ကိၢ်ဃီၣ်လၢသပၤပှၤအကပၤန့ၣ်လီၤ.

၃. မုၢ်ခိၣ်ကၢ် န့ၣ်မှတ်ပဖီမုၢ်ခိၣ်လၢခိၣ်ခွးဒီးခိၣ်ခွးအဖီလၢန့ၣ်ပကၢ်ဒီးလၢန့ၣ်ဒီးတၢ်လၢလၢန့ၣ်ပကိးလၢမုၢ်ခိၣ်ကၢ်လီၤ. ပဖီမုၢ်န့ၣ်ပကၢ်မုၢ်ခိၣ်လၢခိၣ်ခွးန့ၣ်မှတ်တတံၢ်ဘၣ်ဒီးမုၢ်သဝံထီၣ်ကွံၣ်ဒီးမုၢ်မံကိၣ်န့ၣ်ပမၤဒီးမုၢ်ခိၣ်ကၢ်လၢလၢလီၤ. ဒီးပကိးလၢမုၢ်ခိၣ်လၢန့ၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. ခိၣ်ခွးတနီၤနီၤပကၢ်သပၤပှၤအခိၣ်မှတ်တတံၢ်ဘၣ်ဒီးပဖီမုၢ်န့ၣ်ပမၤဒီးမုၢ်ခိၣ်ကၢ်လီၤ.

၄. မုၢ်ခွဲၣ်သီ န့ၣ်မှတ်မုၢ်လၢပဖီပှၤလီၤကလဲသပြဲကလၢန့ၣ်ပကိးလၢမုၢ်ခွဲၣ်သီလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမုၢ်ခွဲၣ်သီမုၢ်ခွဲၣ်ဝဲလီၤ. ပှၤကညီဖိတဖၣ်န့ၣ်ပဖီအိၣ်န့ၣ်အီၤလၢမုၢ်ခွဲၣ်သီလီၤ. ဒီးပှၤဆါန့ၣ်ပဖီန့ၣ်အမုၢ်ခွဲၣ်သီစုၢ်ကိးလီၤ.

၅. မုၢ်စုၢ် န့ၣ်မှတ်ပဖီအိၣ်မုၢ်လၢပီၤပှၤဝဲပှၤဒီးပကိးလၢမံၤစုၢ်လီၤ. ပှၤကညီန့ၣ်လဲၤတၢ်လၢကျဲဒီးဖီမုၢ်သပၤပှၤတအိၣ်ဘၣ်ဒီးတုၤအိၣ်မုၢ်စုၢ်လၢပီၤပှၤလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမုၢ်စုၢ်မုၢ်တီၤလီၤ. ပှၤကညီတုၤအိၣ်မုၢ်စုၢ်လၢပီၤပှၤလီၤ.

၆. မုၢ်ဆွံ န့ၣ်မှတ်လၢပအိၣ်အိၣ်လီၤတၢ်ဒီးခုၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ထီၣ်ရီၤမုၢ်ခုၣ်လၢတကိၢ်လၢဘၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပကိးလၢမုၢ်ဆွံလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမုၢ်ဆွံဆၣ်စီၤလီၤ.

၇. မုၢ်တီၢ်ပံၤ န့ၣ်မှတ်ပဟာမံပအံၣ်ဒီးပတီၢ်ဘျးလၢဆၢၣ်ပှၤဒီး

ပတီၢ်ကျိၣ်ကျဲးနီၣ်သီအကမူၣ်တုၤစဲဘူးပံာ်လိာ်အသးဒီးဘျဲးဝဲန့ၣ်ပကိးလၢမုၢ်တီၢ်ပံာ်လိာ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမုၢ်တီၢ်ပံာ်လိာ်. မုၢ်တီၢ်သး, မုၢ်ပဆဲးမုၢ်တီၢ်ပံာ်လိာ်. ပုၤကညီလဲၤတၢ်လၢအယံၤန့ၣ်စိာ်အိၣ်မံၤတီၢ်ပံာ်န့ၣ်ခိးဒီးလိာ်.

၈. **မုၢ်တီၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပတီၢ်တၢ်ယာ်ပဆဲးအသးလၢလၢပဖးထီၣ်အိၣ်တဖံးအစိးဒီးပချိမံၤပကိးလၢမုၢ်တီၢ်လိာ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမုၢ်တီၢ်လိာ်. ပုၤကညီကွဲၤကၤအကလၢဒီးမၤန့ၣ်စိာ်ဖျံၣ်စိာ်လၢမုၢ်တီၢ်လိာ်.

၉. **မုၢ်တီၢ်ခါ** န့ၣ်မုၢ်မုၢ်တီၢ်တကလုာ်လၢပုၤကညီမၤဝဲအခိၣ်စူအခံၤဒီးအဖးဖိဒိၣ်ကမၤဝဲန့ၣ်ပကိးလၢမုၢ်တီၢ်ခါလိာ်. ပုၤကညီတီၢ်အိၣ်မုၢ်တီၢ်. ခါန့ၣ်တီၢ်အိၣ်လိာ်ကွဲၤယုၤအဖိလိာ်.

၁၀. **မုၢ်နီၣ်ထံ** န့ၣ်မုၢ်ပတီၢ်ကျိၣ်ကျဲးဒီးထံန့ၣ်တုၤထံန့ၣ်ကျိၣ်ကျဲးဒီးမုၢ်နီၣ်လိာ်သကၤဝဲဒီးပကိးလၢမုၢ်နီၣ်ထံလိာ်. မုၢ်နီၣ်ထံန့ၣ်မုၢ်ပဒုးအိၣ်ပုၤလၢအဆါတဖၣ်န့ၣ်လိာ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမုၢ်နီၣ်ထံမုၢ်နီၣ်လိာ်.

၁၁. **မုၢ်ဖး** န့ၣ်မုၢ်ပတီၢ်မုၢ်ဝံၤဒီးပခွဲးလိာ်ကျိၣ်ကျဲးကိၣ်မံၤဒီးပဟံၤသၢသီန့ၣ်ထီၣ်ပိၤပုၤဒီးပုၤဝဲန့ၣ်အိၣ်ထီၣ်ဒီးအစိဆၢဝဲဒီးပကိးလၢမုၢ်ဖးလိာ်. ပုၤကညီဖိသံးန့ၣ်ဖိဝဲလၢမုၢ်ဖးန့ၣ်ဒီးဒီးန့ၣ်မုၢ်ဖးအသဝံန့ၣ်လိာ်.

၁၂. **မုၢ်ဖိ** န့ၣ်မုၢ်ပတီၢ်မုၢ်ဆွံတုၤပုၤထီၣ်သၢသီဒီးထီၣ်အုးဒီးဆူၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢမုၢ်ဖိလိာ်. မုၢ်ဆွံန့ၣ်တုၤပဟံၤသၢသီဒီးအဖိထီၣ်ဝဲလိာ်.

၁၃. **မုၢ်** အဝဲအံၤတဘီအိၣ်ထဲတၢ်ကတီၢ်လိာ်. မုၢ်တၢ်ဒီးပစံးလၢမုၢ်တၢ်တက့ၢ်. မုၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဒီးစံးလၢတမ့ၢ်ဘၣ်တက့ၢ်.

၁၄. **မုၢ်လၢၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပခွဲးလိာ်မုၢ်လၢလီၤခိၣ်ပုၤဒီးတၢ်လၢမုၢ်အိၣ်လၢလီၤခိၣ်တဘျီအပူၤန့ၣ်ပကိးလၢမုၢ်လၢၣ်လိာ်. ပုၤတကၤစိာ်ထီၣ်မုၢ်လၢၣ်ဒီးလဲၤဟံၤလိာ်ဝဲလၢတမ့ၢ်အဂီၢ်ထံးဒီးတမ့ၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လိာ်. ပအိၣ်မုၢ်ဒီးပဆူၣ်နီၣ်လၢမုၢ်လၢၣ်ထံးလိာ်.

၁၅. **မုၢ်ဝါ** န့ၣ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤမုၢ်လၢဝါန့ၣ်ဒီးပကိးလၢမုၢ်ဝါလိာ်. ပထံၣ်မုၢ်ဝါပသးလိာ်စၢ်ပန့ၣ်ဟူၣ်တၢ်ကတီၢ်မုၢ်ပမဲာ်ထံလိာ်စံးဝဲဒၣ်.

၁၆. **မုၢ်သူ** န့ၣ်မုၢ်ဝဲတဘီလၢပတီၢ်ချဲတီၢ်ထီၣ်လၢပဆဲးတကးချဲဒီးပသူချဲန့ၣ်ပကိးလၢမုၢ်သူလိာ်. ဒီးပကိးလၢမဲာ်သူစၢ်ကိးလိာ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမုၢ်သူမုၢ်တီၢ်လိာ်.

၁၇. **မုၢ်သူ** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီမၤန့ၣ်စိာ်ဖျံၣ်စိာ်ဒီးစၢ်ကျိၣ်ကျဲးမုၢ်ဒီးသပၤမုၢ်ဒီးမုၢ်န့ၣ်သူဝဲဒီးပကိးလၢမုၢ်သူလိာ်. မုၢ်သူန့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီလုာ်အိၣ်န့ၣ်စိာ်ဖျံၣ်စိာ်လိာ်.

၁၈. **မုၢ်ဟၢ** န့ၣ်မုၢ်ပမၤမံၤပဆဲးလၢသပၤဟၢအပူၤဒီးပကိးလၢမုၢ်ဟၢလိာ်. ပုၤကညီဟၢအိၣ်မံၤဟၢန့ၣ်အိၣ်ဝဲဝဲကၤစံးဝဲဒၣ်.

၁၉. **မုၢ်စိၤထံစိၤ** န့ၣ်မုၢ်ပကိးမုၢ်ဒီးအဆိလၢမုၢ်စိၤထံစိၤလိာ်. ဖိအိၣ်မံၤစိၤထံစိၤတက့ၢ်. တၢ်သုၣ်ဝဲလံပသးလံ.

၂၀. **ကမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်သ့ၣ်တကလုာ်န့ၣ်ပအိၣ်အသၣ်တနီၣ်နီၣ်ဒီးပကိးလၢကမုၢ်လိာ်. ဒီးပကိးလၢသမုၢ်စၢ်ကိးလိာ်. သ့ၣ်ကမုၢ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လိာ်. ဒီးတနီၣ်နီၣ်န့ၣ်ပအိၣ်အသၣ်, တနီၣ်နီၣ်ပတအိၣ်ဘၣ်အသၣ်ဘၣ်.

၂၁. **ချိၣ်မုၢ်တီၢ်** န့ၣ်မုၢ်ချိၣ်တကလုာ်အခံၤစူကညျီဒ်မုၢ်တီၢ်အသးဒီးပကိးလၢချိၣ်မုၢ်တီၢ်လိာ်. ချိၣ်မုၢ်တီၢ်န့ၣ်အိၣ်လၢပိၣ်လဲၣ်ပုၤဒီးတနီၣ်နီၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢထံလိာ်.

၂၂. **ခွဲးမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပဆဲးကၤထီၣ်မုၢ်လၢနီၣ်ဒီးကွဲၤဒီးပစံးလၢပခွဲးမုၢ်လိာ်. မုၢ်အိၣ်လၢသပၤပူၤန့ၣ်ပခွဲးလိာ်ဆူၣ်လိာ်. ဒီးပစံးလၢခွဲးလိာ်မုၢ်စၢ်ကိးလိာ်.

၂၃. **ယၣ်မုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပစိာ်လိာ်မုၢ်လၢဖၣ်ကပူၤဒီးပတရံးသပၤလၢမုၢ်အိၣ်လၢအပူၤန့ၣ်ပစံးလၢပယၣ်မုၢ်လိာ်. ယၣ်မုၢ်တက့ၢ်, မုၢ်ကနၢ်ကိာ်ဟ့ၣ်ဘၣ်ဖုးလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယၣ်မုၢ်ယၣ်ထံလိာ်.

၂၄. **တမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်သ့ၣ်လၢပအိၣ်အသၣ်ဆံၣ်ဝဲတကလုာ်န့ၣ်ပကိးလၢတမုၢ်လိာ်. ဒီးပကိးလၢသမုၢ်စၢ်ကိးလိာ်. ဒီးတမုၢ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လိာ်.

၂၅. **တုၤမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပဖိမုၢ်လၢဝဲပုၤန့ၣ်ပစံးလၢပတုၤမုၢ်လိာ်. ပုၤကညီတုၤအိၣ်မုၢ်လၢဝဲပုၤလိာ်. တုၤအိၣ်မုၢ်စၢ်ပိၤတပိာ်တက့ၢ်.

၂၆. **ထီၣ်သံးမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပဖိမုၢ်ကလုာ်ထီၣ်ဒီးပစိာ်လိာ်ဒီးပဘိးလိာ်သံးကွဲၤထံလၢမုၢ်ကျိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပထီၣ်သံးမုၢ်လိာ်. ဒီးပစံးလၢထီၣ်သံးမုၢ်ထံစၢ်ကိးလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထီၣ်သံးမုၢ်ထီၣ်သံးထံလိာ်.

၂၇. **ဒိထီၣ်မုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပဖိမုၢ်ဒီးပဟံၤထီၣ်လၢလၢဆိခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပဒိထီၣ်မုၢ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဒိထီၣ်မုၢ်ဒိထီၣ်ထံလိာ်. ဒိထီၣ်မုၢ်လၢလၢဆိခိၣ်တုၤမုၢ်ကလုာ်ထီၣ်ဒီးစိာ်လိာ်ကွဲၤတက့ၢ်. ဒီးပစံးလၢပဖိမုၢ်စၢ်ကိးလိာ်.

၂၈. **ဖိမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပဒိထီၣ်မုၢ်လၢလၢဆိခိၣ်ဒီးတုၤကလုာ်ထီၣ်န့ၣ်ပစိာ်လိာ်ယၣ်လိာ်ဒီးမံၤန့ၣ်ပစံးလၢပဖိမုၢ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပဖိမုၢ်ပဖိထံလိာ်. ပုၤတကၤဖိမုၢ်မံၤမံၤခါ. ပုၤတကၤဖိမုၢ်တမံၤဒီးဘၣ်. ဒီးပစံးလၢဖိမုၢ်အိၣ်မုၢ်စၢ်ကိးလိာ်.

၂၉. **မံၤမုၢ်တဖျၢၣ်** န့ၣ်မုၢ်တၢ်အကတီၢ်ယံာ်ဝဲတုၤပဖိမုၢ်မံၤဒီးပစံးလၢယံာ်မံၤမုၢ်တဖျၢၣ်လိာ်. နမိာ်လဲၤတၢ်ဆံးယံာ်တုၤလဲၣ်. လဲၤတၢ်ယံာ်မံၤမုၢ်တဖျၢၣ်လိာ်.

၃၀. **လၢၣ်မုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပခွဲးထီၣ်မုၢ်လၢလီၤခိၣ်ပုၤဒီးပဟံၤစိာ်ထီၣ်န့ၣ်ပုၤတမ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပလၢၣ်မုၢ်လိာ်. လဲၤထီၣ်လၢၣ်မုၢ်တက့ၢ်. ပုၤတမ့ၢ်ကအိၣ်ဝဲလိာ်.

၃၁. **သမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်သ့ၣ်တကလုာ်လၢပအိၣ်အသၣ်န့ၣ်ဆံၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢသမုၢ်လိာ်. ဒီးသ့ၣ်သမုၢ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လိာ်. ဒီးတနီၣ်နီၣ်န့ၣ်ပအိၣ်အသၣ်ဆံၣ်ဝဲလိာ်.

၃၂. **အမုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ဝဲပံးလၢအိၣ်ဒီးအထူၣ်ပံာ်ဝဲဒီးပစံးလၢအမုၢ်လိာ်. ဝဲန့ၣ်အမုၢ်ပံာ်အိၣ်တနီၣ်အမုၢ်သ့ၣ်အိၣ်တနီၣ်ဝဲအမုၢ်န့ၣ်မုၢ်အထူၣ်အပျါလိာ်.

၃၄. **အိၣ်မုၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပဒၢန့ၣ်ဆူၣ်ပကိးပူၤဒီးပအုၣ်ဘျဲးယုာ်လိာ်န့ၣ်ပစံးလၢပအိၣ်မုၢ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်မုၢ်အိၣ်ထံလိာ်. နအိၣ်မုၢ်ဝဲလံခါ. စအိၣ်မုၢ်တဝဲဒီးဘၣ်.

၁. **မဲ** န့ၣ်မုၢ်ပဂီၢ်တမံၤကီၢ်ဝဲအုၣ်ဝဲဒီးထီၣ်ဝဲလၢပခၣ်ယံလိာ်

ခိပ်ယံလီၤဒီးတိအသးလာပကိၣ်ပူၤခိၣ်ထိးန့ၣ်လာပအုၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အဂီၢ်ဒီးပစံးလာမဲလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, ပှၤသပျၢၤ ပှၤကညီန့ၣ်အိၣ်ဒီးအမဲကိးမံၤဒီးလီၤ. ဒီးအိၣ်တၢ်အုၣ်တၢ်လာအမဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာမဲမိမိလီၤ.

၂. **မဲကဘျၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမဲခိၣ်ထံးအကလုာ်ဂီၤသလံးဒီးပစံးလာပမဲကဘျၢၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာမဲကဘျၢၣ်မဲကဘျၢၣ်လီၤ. ပှၤကညီန့ၣ်မ့ၢ်နံၤဒီးအမဲကဘျၢၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဂီၤသလံးလီၤ.

၃. **မဲက** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မုၢ်တကလုာ်အသၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးပကိးလာမဲကလီၤ. မဲကန့ၣ်အသၣ်ဖးထီၣ်ဒီးဘၣ်ဝဲဒီးအချံန့ၣ်ဘၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးအိၣ်ဝဲခံကလုာ်လီၤ. မဲကဖိတကလုာ်, မဲကဖးဒိၣ်တကလုာ်လီၤ.

၄. **မဲကသၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပခိၣ်လုာ်ခိၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်အယံအိၣ်တဘျၢၣ်ဒဲမဲကအချံအသိးဒီးပကိးလာပခိၣ်မဲကသၣ်လီၤ. ဒီးပှၤတနီၤနီၤကိးလာခိၣ်လုာ်ဘုလီၤ. ပခိၣ်မဲကသၣ်န့ၣ်တစဲဘုးဘၣ်ဒီးအယံအဂၢဘၣ်.

၅. **မဲခိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမဲလာပခၣ်ယံအခိၣ်ထံးအဆၢတခိန့ၣ်ပကိးလာမဲခိလီၤ. ပမဲခိန့ၣ်ပမ့ၢ်အိၣ်မ့ၢ်ဒီးပအုၣ်ဘျးမ့ၢ်လာပမဲခိန့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာမဲတၢ်မဲခိလီၤ.

၆. **မဲစကိးပှၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမဲခိၣ်ထံးအကိၢ်ယါဖိးယၢ်ဒ်ထုၣ်ကိၢ်ယုအသိးဒီးပကိးလာပမဲစကိးပှၢ်လီၤ. ပှၤတနီၤနီၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးအမဲစကိးပှၢ်တိၣ်ကၢၤ.

၇. **မဲဆါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမဲပိၣ်ဒီးအခိၣ်ထံးဆါဝဲန့ၣ်ပစံးလာပမဲဆါလီၤ. ပှၤပှၤလာဘုဒီးအမဲကပိၣ်န့ၣ်ဒီးအမဲဆါဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမဲဆါခိခိလီၤ.

၈. **မဲဆုံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်ဆံၣ်ဒီးပမဲတကံန့ၣ်ပစံးလာမဲဆုံလီၤ. စအိၣ်တၢ်ဆံၣ်စမဲဆုံန့ၣ်ကၢၤ.

၁၁. **မဲထီ** န့ၣ်မ့ၢ်ကဆိလာအမဲတဖၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာအမဲထီလီၤ. ကဆိမဲထီတဖၣ်န့ၣ်အမဲအိၣ်သၢပျၢၤလီၤ.

၁၂. **မဲထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပသုၣ်တၢ်ချံတၢ်သၣ်ဒီးအထံးအိၣ်အမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာမဲထီၣ်လီၤ. စထီၣ်လီၤဘုမဲထီၣ်လဲ. စသုၣ်သကွံမဲထီၣ်လဲ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမဲထီၣ်မါထီၣ်လီၤ.

၁၃. **မဲထွံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအမဲဖးဒိၣ်လွံၢ်ဘုၣ်လာအစုဝဲဒီးအုၣ်တၢ်န့ၣ်ပကိးလာ မဲထွံၣ်လီၤ. ပှၤကညီန့ၣ်အမဲထွံၣ်စုစကိးတစဲးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာမဲထွံၣ်မဲတြၢလီၤ.

၁၄. **မဲဒီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမဲအစိခိၣ် လာပနီၣ်အဖိလၢန့ၣ်ပကိးလာ မဲဒီလီၤ. ပှၤကညီအမဲဒီးခံဘုၣ်န့ၣ်လံၤန့ၣ်ပမဲအဂၢတက့ၢ်လီၤ.

၁၆. **မဲပြုး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမဲအယံၣ်ဝါဝဲတစဲးဒီးပစံးလာမဲပြုးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမဲပြုးမဲပြုးလီၤ. ပှၤကညီအမဲပြုးန့ၣ်ပသးပှၢ်စံးဝဲဒၣ်မ့ၢ်လိဖိအုၣ်လီၤ.

၁၇. **မဲလၢၢ်သူ** န့ၣ်မ့ၢ်ထိးမဲဖးဒိၣ်လာပူၤလိာ်အသးဒီးအမဲထွံၣ်န့ၣ်ပကိးလာထိးမဲလၢၢ်သူလီၤ. ထိးန့ၣ်ကျဲအမဲလာအမဲလၢၢ်သူန့ၣ်ဒီးအမဲန့ၣ်အကန့ၣ်အုၣ်ဝဲလီၤ.

၁၈. **မဲသဃ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဒဲးဆုံအသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်ဆံၣ်ဒီးပ

မဲတကံဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးပှၤတနီၤနီၤစံးဝဲလာမဲသယံဒီးပှၤတနီၤနီၤကိးဝဲလာမဲဆုံလီၤ.

၁၉. **မဲသဃ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီအမဲဖုၣ်ဝဲတၢ်ဝဲဒီးပစံးလာအမဲသယံလီၤ. ပှၤကညီလာအမဲသယံတဖၣ်န့ၣ်ပိၣ်ကိဝဲလီၤ.

၂၀. **မဲခိခိခိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးပမဲဒီးအဆိဒီးပစံးလာမဲခိခိခိလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤအိၣ်ဒီးမဲခိခိခိကိးမံၤဒီးလီၤ.

၂၁. **မဲခိ** န့ၣ်မ့ၢ်သၣ်မံၤယီၤပှၤဒီးပစံးလာပှၤသိၣ်မဲခိမဲခိလီၤ. သၣ်မဲခိပှၤသိၣ်မဲခိမဲခိစံးဝဲဒၣ်.

၂၂. **ကမဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ကဆိခိၣ်ပသံးန့ၣ်ပကိးလာကဆိကမဲလီၤ. ကဆိန့ၣ်အကမဲမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးပသံးယၢ်အခိၣ်တသ့ဘၣ်လီၤ.

၂၃. **ကမဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလာဖိသံဝါသံဖိသံမါသံဒီးအိၣ်သဘူကလီဝဲန့ၣ်ပစံးလာပှၤကမဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာကမဲမဲဂီၤလီၤ. ပမ့ၢ်ကမဲပခွါကမဲန့ၣ်အမါအဝါသံသဒၣ်အီၤလီၤ.

၂၄. **မဲမဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်ပမဲကတံၢ်ဒီးပဆဲးထီၣ်ကွံၢ်လာနီၣ်ကွံၢ်ဒီးပစံးလာပမဲမဲလီၤ. ပှၤကညီအိၣ်တၢ်ညၣ်ဒီးအမဲကတံၢ်ဒီးမဲမဲလာနီၣ်မဲမဲလီၤ. ဒီးနီၣ်မဲမဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲလုၢ်ဖိလီၤ. စမဲကတံၢ်ဆါကၢၤ. မၤန့ၢ်ယၤလာနီၣ်မဲမဲတဘိးစကမဲစမဲလီၤ.

၂၅. **တမဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တခွဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထးလာပဝီၤကွံၢ်ဒီးအသက့ၤလာပတခွဲအိၣ်ညၣ်ဒီးညၣ်အုၣ်ဝဲန့ၣ်ဘၣ်ကွဲးညၣ်အထါခိၣ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလာတခွဲတမဲလီၤ.

၂၆. **တမဲ** န့ၣ်ပစၢထီၣ်ပျံၤအနီၤစုၤလာအဆၢတမံၤမံၤဒီးပဖုၣ်အုၣ်ညၣ်ဒ်တခွဲအသိးဒီးပကိးလာတမဲလီၤ. ပတခွဲညၣ်တကလုာ်လာတခွဲအကန့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးအိၣ်ထဲအပျံၤနီၤန့ၣ်ဒီးညၣ်မ့ၢ်အုၣ်ဒီးပထးချ့သဒံးဒီးတုၤလာခိဒီးညၣ်ထါခိၣ်ထုၣ်ဖျးဝဲန့ၣ်ဒီးပမၤန့ၢ်ညၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပတမဲလီၤ. ညၣ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်ပတမဲန့ၢ်ဝဲလီၤ. တခွဲအကန့ၣ်မ့ၢ်တအိၣ်သန့ကွဲးအုၣ်ထီတၢ်ကျဲၤဝဲဒီးပတမဲထဲပျံၤဒီးတမဲအဆၢဒီးန့ၢ်ဝဲလာညၣ်ဖိတဖၣ်လီၤ.

၂၇. **တမဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆူၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သုၣ်ဖိဝဲဝဲ, သုၣ်ယံၣ်ဝဲစၢလာအိၣ်ဒီးအကမဲကပိၣ်အသက့ၤသဖိစုဝဲန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလာတၢ်ဆူၣ်တမဲလီၤ. ပှၤလာကျဲၤန့ၢ်တၢ်ဆူၣ်တမဲဆါကၢၤ.

၂၈. **တၢ်မဲတၢ်ခိ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအမဲန့ၣ်ပကိးလာတၢ်မဲလီၤ. ဒီးကဆိမဲန့ၣ်ပကိးလာတၢ်မဲလီၤ. ပှၤတဂၤလဲၤဟးဒီးခးန့ၢ်တၢ်မဲတဆိလီၤ.

၂၉. **တုၢ်သူမဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီမၤန့ၢ်မ့ၢ်ပဝံးဒီးတြၢၣ်ဝဲလာအမဲအလီၤ. န့ၣ်ဒီးအမဲသူဝဲ ဒီးပစံးလာတုၢ်သူမဲလီၤ. ပှၤကညီန့ၣ်တုၤမ့ၢ်ကနီၤဖိသၣ်ခွါဒီးတုၢ်သူမဲလၢမ့ၢ်ပဝံးဒီးစံးဝဲလာတၢ်ဂုၤလီၤ.

၃၀. **ပှၤမဲအုၣ်ပျံၤသွဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလာသုးစံးသုကတိၤသကီၤဒိၣ်သဘးထီ, ကီၢ်ခွဲးကီၢ်အူးတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလာပှၤမဲအုၣ်ပျံၤသွဲးလီၤ. ပှၤမဲအုၣ်ပျံၤသွဲးတဖၣ်န့ၣ်ကဲလာပသုၣ်ကုးသးပှၢ်လီၤ. ပှၤမဲမ့ၢ်တအုၣ်ပျံၤမ့ၢ်တသွဲးဘၣ်န့ၣ်ကဲလာပသးပှၢ်တကဲဘၣ်.

၃၁. **ဘုမဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စုၤဘၣ်ဘုသၣ်ဒီးဘုထံးအိၣ်ထီၣ်က့ၤလာအသၣ်လီၤန့ၣ်ပစံးလာဘုမဲလီၤ. တၢ်စုၤဘၣ်ဘုဒီးဘုမဲထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဘုမဲဟုမဲလီၤ.

၃၂. **သမဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပလီတၢ်ဂုၤတၢ်, ပလဲးအိၣ်လီအိၣ်တၢ်ဒီးပစံး

လာသမဲလီ၊ ပုတကသမဲယတနီဘဉ်၊ ကစာယွာန့နသမဲတနီဘဉ်၊ ပုလသမဲထူသမဲယွာန့နကလီဘဉ်လရင်လီ၊

၃၃. သဉ်မဲစီ၊ န့မုတ်ဖိတလံတကလုလံပဘဉ်ဒါတကလုအကုအဂီၤဘိဘိသအိဉ်ဖိအသိးဒီးထဲခိဉ်ဒုဉ်ခိန့ပကိးလာသဉ်မဲစီလီ၊ သဉ်မဲစီန့ပဟ်လာဟံဉ်ယီဒီးအုဉ်ယုဉ်မိတြုမိ ဒီးပဘဉ်ဒီးအိဉ်လာဟံဉ်ပူလီ၊ ဒီးပုတနီနီကိးလာသဉ်မဲယီလီ၊

၃၄. သရိဉ်မဲ န့မုတ်ထိးဖိဉ်အဆိလီ၊ ဒီးမုပုအိဉ်ရိအိဉ်ဖိဉ်ဒီးကဉ်ထီဉ်ဖးလီတနီပစံးလာထိးဖိဉ်သရိဉ်မဲလီ၊ ပုကညီထိးဖိဉ်သရိဉ်မဲဒီးသုဉ်ကုသးပုဒီးကဉ်ထီဉ်ဖးလီတနီလီ၊

၃၅. သရိဉ်မဲ န့မုတ်ပုလအမဲဒီစိဉ်န့ပစံးလာသရိဉ်မဲလီ၊ ဒီးပစံးလာမဲသရိဉ်စုကိးလီ၊ ပုသရိဉ်မဲန့ပကွာတဂုဘဉ်၊ ဒီးပစံးလာပုမဲသရိဉ်စုကိးလီ၊ ပုတကအမဲသရိဉ်စံးဉ်ဒုဉ်၊

၃၆. အုမဲ န့မုတ်ပုကညီအဲထီဉ်အထါခိဉ်ဒီးအမဲဖျါထီဉ်န့ပစံးလာ အုမဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလအုမဲသဝါခိလီ၊ ပုတကမုကိတဆါလအဆါကတဉ်ဒီးအမဲအုခိအုမဲသဝါခိလီ၊ ဒီးပုကညီမုနီဒီးအုမဲအုခိလီ၊ ဒီးပုကညီမုမာဖျါထီဉ်အမဲဒီးအုမဲအုခိကိးလီ၊ ဒီးပစံးလာအုထီဉ်အမဲစုကိးလီ၊

၁. မိ န့မုတ်ဖိတလံအခဲထူးအသလုလအပျီဉ်ယံစဲလီအသးလာ တလကွံဉ်အမိပုဖးထိးပကိးလာမဲလီ၊ တဖိတလံအိဉ်ဒီးအမဲကိးမဲဒီးလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာမဲဒီးလီ၊ ဒီးမဲဒီးဒီးလီ၊

၂. မိ န့မုတ်ထီဉ်မိဆိမိအခဲထူးအဆုဉ်ဖးထီန့ပကိးလာမဲလီ၊ ထီဉ်မိဆိမိန့အိဉ်ဒီးမဲဒီးဒီးလီ၊

၃. မိကရိ န့မုတ်ထံကလိအမဲန့ပကိးလာမိကရိလီ၊ ထံကလိန့တြုမဲထီဉ်လအတြုပူန့အါဝဲဒီးပကိးလာမိတြုလီ၊

၄. မိကံ န့မုတ်ပုကညီဟးလအခိဉ်ဖုဉ်ထီဉ်န့ပစံးလာဟးမဲကံလီ၊ ဒီးပစံးလာဟးမဲကံမိကံစုကိးလီ၊ ပုတကဟးမဲကံန့ကမုကံအခိဉ်ဆါသ၊

၅. မိကိ န့မုတ်ထီဉ်ပုမုဂု၊ ဆိမုဂု၊ အဆုဉ်ဖးထီထီဉ်လအခဲထူးလာအထီကတဉ်တဖုဉ်န့ပစံးလာမိကိလီ၊ ထီဉ်ပုမိကိန့တဘိတဘိထီက၊

၆. မိကိ န့ပုတနီနီစံးလဲလကလံန့အိဉ်ဒီးအမိကိလီ၊ ပတထံဉ်ဘဉ်ပဝဲနီတစုဘဉ်၊

၇. မိခံ န့မုတ်လုလံပတုထးအပူန့ပကိးလာထးမိခံလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာထးမိခိဉ်ထးမိခံလီ၊ ဒီးထးမိခံန့မုတ်လုလံပတုထးပူလပဆးတနီလီ၊ ဒီးမဲလီမိခံန့ပကိးလာသဒိမိခံလီ၊ ဒီးမုမဲလီနီစုလီ၊

၈. မိခံ န့မုတ်မဲလီနီစုန့ပကိးလာမဲလီမိခံဒီးသဒိမိခံဒီးထဲယဲမိခံလီ၊ ထဲယဲလီဆဲးလာသဒိမိခံလီ၊ ထဲယဲလီလာထဲယဲမိခံလာလုနီစုန့လီ၊

၉. မိခံ န့မုတ်လုမဲနီစုကတဉ်လီ၊ လပဒုးထီဉ်ဟံဉ်ခိဉ်န့ပစံးလာလုမိခံဒီးကဟံမိခံလီ၊ ထဲယဲလီလာလုမိခံ

လာတံစုခါန့ပဒီးထီဉ်ထဲယဲလာလုမိခံန့လီ၊

၁၀. မိခိဉ်ထံး န့မုတ်ဖိတလံအမဲပျီန့ဘူးဒီးအခဲထူးဒီးပစံးလာမိခိဉ်ထံးလီ၊ တဖိတလံအမဲခိဉ်ထံးန့ဒိဉ်န့အမဲနီစုတကုလီ၊

၁၁. မိခိဉ် န့မုတ်စခိးတကလုအသဉ်ဆါဒီးပကိးလာမိခိဉ်လီ၊ ဒီးမုပကိးပိဉ်ထွဲတလံအခဲလီ၊

၁၂. မိဖျိ န့မုတ်ဖိတလံအမဲခိဉ်ထံး ဘိဉ်ဝဲဒီးပစံးလာမိပျီလီ၊ ကဆိမိပျီန့ဘိဉ်ဝဲလီ၊ ထီဉ်တဖိတလံမိပျီအိဉ်ဝဲလဲလကလီ၊

၁၃. မိလဲးမိကိ န့မုတ်မိသဉ်ဟ်ကလိအသးဒီးနီဝဲလုဉ်ပူအိဉ်ဒီးစံဉ်ဝဲခိဉ်န့ဒီးနီဝဲန့ပစံးလာမဲလဲးမိကိလီ၊ ပုတကမဲသးမိလဲးမိကိဆါစမဲက၊

၁၄. မိခိဉ်ဒီးမိ န့မုတ်ပကိးတမိဒီးအဆိဒီးပစံးလာမိခိဉ်ဒီးမိလီ၊ တဖိတလံအိဉ်ဒီးမိခိဉ်ဒီးမိလီ၊

၁၅. ခံမိဖျိ န့မုတ်ပခဲထူးအသကုဉ်ပပပျီဉ်ယံအကတဉ်လီ၊ န့ပစံးလာခံမိဖျိလီ၊ ပုကညီခံမိဖျိလီသကုဉ်ပအခဲကိကဆူးအပျီဉ်ယံကတဉ်လီန့လီ၊

၁၆. စံဉ်မိကံ န့မုတ်ပစံဉ်လာပခိဉ်ဖုဉ်ထီဉ်ဒီးမဲသးစကံစကံဒီးပစံးလာပစံဉ်မိကံလီ၊ ပုတကအခိဉ်ဆါဒီးလဲတံစံဉ်မိကံဝဲလီ၊

၁၇. တမိ န့မုတ်တမိ အဆိလီ၊ ထီဉ်တမိတမိန့ပစံးဒီးအဆိလာတမိလီ၊ ပုတကတသုဉ်ညါတံတမိတမိဒီးအိဉ်တံဒီးပုဟးဂါအသးလီ၊ ပုဆဲးတသုဉ်ညါတံတမိတမိန့ကလီတံဘဉ်ဖးလီ၊

၁၈. မးလမိ န့မုတ်မုတကလုအလုဉ်ဖးဒုဒီးပကိးလာမးလမိလီ၊ မးလမိန့အချုသုဉ်ဒီးပုကညီတုလံဝဲလီ၊ ဒီးအချုမဲသးဒီးသုအသးလီ၊ ဒီးပကိးလာမးတမိစုကိးလီ၊

၁. မိ န့မုတ်ပဂီတမိလာပထံဉ်တံကွာတံန့ပကိးလာမိလီ၊ ပုကညီန့အမဲထံဉ်တံထဲမဆါခိလီ၊ လမုနီန့မိတထံဉ်တံဘဉ်၊ ထီဉ်တံတမိလာလံန့လာအသးအိဉ်ဝဲန့အိဉ်ဒီးမိခံလဲလကလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမိခံနီစုလီ၊

၂. မိကဒုလံ န့မုတ်ပကွာဟုဉ်ပုကကစုဒုဒီးပစံးလာပကွာတံလာပမိကဒုလံလီ၊ ပုတကစကွာဟုဉ်လာစမိကဒုလံလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမိကဒုခိဉ်မိကဒုလံလီ၊ ပနံလူသုဉ်န့ပစံးလာပနံလာပမိကဒုလံစုကိးလီ၊

၃. မိကပီ န့မုတ်ပထံဉ်တံဆုဒီးပထံဉ်တံလီတံလီဆဲးန့ပစံးလာပမိကပီလီ၊ ဖိသဉ်လာအမိတခံးဒီးဘဉ်ဒီးပုလာအသးတပုဒီးဘဉ်န့အမိကပီဒီးထံဉ်တံလီတံလီဆဲးလီ၊ ယဲဒုဉ်စမိတခံးဒီးဘဉ်၊ စမိကပီဒီးလီ၊

၄. မိကပီ န့မုတ်ပသုဉ်ညါတံအါဒီးတံဂုန့ပစံးလာပမိကပီလီ၊ ပုလာန့ဘဉ်ကစာယွာအကလုကထါန့န့ဘဉ်အမိကပီလီ၊

၅. မိကပူ န့မုတ်ပုလာတံမိဉ်မဲအသးကိတဖုဉ်န့ပစံးလာအမိကပူလီ၊ ဒီးပစံးလာအမိသပူစုကိးလီ၊

၆. **မိတ်ကဘံဘုဉ်** နှင့်မုၢ်ပအိၣ်ဒီးပတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးပမၤတုၤပ ကွၢ်တၢ်ဆူဂၤတချုးဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပမဲၣ်ကဘံဘုဉ်လီၤ. ဒီးပစံး လၢပမဲၣ်သဘံဘုဉ်တၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပမၤတၢ်ပမဲၣ်ကဘံဘုဉ်ဒီးပကွၢ် တၢ်ဆူဂၤတချုးဘၣ်.

၇. **မိတ်ကဘျး** နှင့်မုၢ်ပမဲၣ်ဖံးလၢန့ၣ်ပစံးလၢပမဲၣ်ကဘျးလီၤ. ပမဲၣ်ဖံးလၢန့ၣ်အိၣ်ဒီးအကဘျးဂီၤလီၤ. စမဲၣ်ဘၣ်ပံာ်ဒီးတၢ်က မ့ၢ်အိၣ်လၢစမဲၣ်ကဘျးလၢလီၤ.

၈. **မိတ်ကါ** နှင့်မုၢ်ပၤလၢအမဲၣ်ဆုးတသ့ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပမဲၣ် ကါလီၤ. ဒီးပစံးလၢပမဲၣ်ကါနီၤနီၤပစံးဒီးအဆိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပၤတဂၤအမဲၣ်ကါတုၤအမဲၣ်ဆုးတသ့ဘၣ်လီၤ.

၉. **မိတ်ကါသူကါလါ** နှင့်မုၢ်တၢ်ဆါပၤတမံၤမံၤတုၤပကီၤတ ကဲဘၣ်ဒီးကဲၤကီၤတကဲၤကီၤတုၤပမဲၣ်န့ၣ်ပတဖျးဘၣ်ဒီးပစံး လၢပမဲၣ်ကါသူကါလါလီၤ. ပၤလၢဘၣ်လၢရၢ်န့ၣ်ဆါဒီးကီၤဝဲအ မဲၣ်ကါသူကါလါလီၤ. ဒးဘီအုၣ်ပၤတဂၤဒီးကီၤဝဲအမဲၣ်ကါသူ ကါလါလီၤ.

၁၀. **မိတ်ကါ** နှင့်မုၢ်ပၤလၢတဟီၣ်ညီဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမဲၣ်ကါ လီၤ. ပၤလၢပတီၢ်တဟီၣ်ဘၣ်န့ၣ်အမဲၣ်ကါဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအ ဆိၣ်လၢအမဲၣ်ကါနီၤနီၤလီၤ. ပၤတဂၤအမဲၣ်ကါသမိး. အမိၢ်တီၢ် တဟီၣ်ဘၣ်. ဒီးထီၣ်ပၤလၢမၤကမၣ်တၢ်ဒီးအမဲၣ်တဆုးဘၣ်န့ၣ် ပစံးလၢအမဲၣ်ကါလီၤ.

၁၁. **မိတ်ကွၢ်** နှင့်မုၢ်ပမဲၣ်သၣ်တိၣ်အသရၤအယံကွီၤအသးဆူ ပခိၣ်တခီန့ၣ်ပစံးလၢမဲၣ်ကွၢ်လီၤ. ပမဲၣ်တူၢ်အယံန့ၣ်မုၢ်ပမဲၣ်ကွၢ် လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢပမဲၣ်သ့ၣ်မိတ်ကွၢ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢမဲၣ် ကွၢ်ယံစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပၤတဂၤအဝဲတဂၤထီၣ်အမဲၣ်ကွၢ်ဒီးပိၤဖးမး လီၤ.

၁၂. **မိတ်ကွၢ်ခံ** နှင့်မုၢ်ပမဲၣ်ယံလၢပမဲၣ်တိၣ်ခံတခီန့ၣ်ပစံးလၢပ မဲၣ်ကွၢ်ခံလီၤ.

၁၃. **မိတ်ကွၢ်ယံ** ဒီးမိတ်ကွၢ်န့ၣ်ဒီးသိးသိးလီၤ. ဒီးမုၢ်ပမဲၣ်ပၤအ ယံဆူပခိၣ်တခီန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢမဲၣ်ကွၢ်ခံစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၄. **မိတ်ကွီၤ** နှင့်မုၢ်ပမဲၣ်သၣ်လီၤဆၢၣ်အလီၢ်လၢမၤသးဒ်အယံ ကွီၤအသးအသိးန့ၣ်ပစံးလၢမဲၣ်ကွီၤလီၤ. ပမဲၣ်ကွီၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲတ ရံးပမဲၣ်သၣ်န့ၣ်မုၢ်အယံကွီၤအသးပစံးလၢပမဲၣ်ကွီၤလီၤ. ဒီးပ စံးလၢ မဲၣ်ကွီၤနီၤနီၤလီၤ. ပမဲၣ်ယံကွီၤပမဲၣ် ပၤဝဲ တရံးန့ၣ်ပကိး လၢပမဲၣ်ကွီၤလီၤ.

၁၅. **မိတ်ကွီၤပူၤ** နှင့်မုၢ်ပမဲၣ်သၣ်တိၣ်အိၣ်ဝဲအလီၢ်န့ၣ်စံးလၢမဲၣ် ကွီၤပူၤလီၤ. ပမဲၣ်ကွီၤပူၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးပမဲၣ်သၣ်တိၣ်လီၤ.

၁၆. **မိတ်ခံးသူ** နှင့် မုၢ်ပဘၣ်ဆုးဘၣ်ဆါတမံၤမံၤ ဒီးပမဲၣ်တရံး အသးန့ၣ်ပစံးလၢပမဲၣ်ခံးသူလီၤ. ပၤမူၤသးန့ၣ်အမဲၣ်ခံးသူလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢမဲၣ်သူခံးလါလီၤ.

၁၇. **မိတ်ခိၣ်ကာ်** နှင့်မုၢ်ပမဲၣ်ယံလၢပခိၣ်န့ၣ် ထီၣ်ဒီးအဆူၣ်ဒီးပ စံးလၢပမဲၣ်ခိၣ်ကာ်လီၤ. ပမဲၣ်တူၢ်အယံန့ၣ်မုၢ်ပမဲၣ်ခိၣ်ကာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢပမဲၣ်ခိၣ်ကာ်မဲၣ်ခိၣ်လၢလီၤ.

၁၈. **မိတ်ချံ** နှင့်မုၢ်ပမဲၣ်ပၤအဖျၢၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမဲၣ်ချံလီၤ. ဒီးပစံး ဒီးအဆိၣ်လၢမဲၣ်ချံမဲၣ်သၣ်လီၤ. ပၤကညီမုၢ်ဂုၤ, တၢ်ဖိတၢ်လံၤမုၢ်

ဂုၤ,အမဲၣ်ချံမုၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးတထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်လီၤ. ပၤကညီ န့ၣ်တုၤအမဲၣ်ချံယဲထီၣ်ဒီးတထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဒီးအမဲၣ်ချံၣ်ဝဲလီၤ.

၁၉. **မိတ်ယး** နှင့်မုၢ်ပမဲၣ်လီၤဝဲလုၣ်လၢထီၣ်ခိၣ်အိၣ်ဘုအလီၢ် ဒီးထီၣ်ခိၣ်ပျံၤဝဲ န့ၣ်ပကိးလၢ ထီၣ်ခိၣ်အမဲၣ်ယးလီၤ. လဲၤဆဲးလီၤထီ ခိၣ်အမဲၣ်ယးလၢဝဲလုၣ်လၢထီၣ်ခိၣ်အိၣ်ဘုအလီၢ်န့ၣ်ထီၣ်ခိၣ်ပျံၤဝဲ လီၤ.

၂၀. **မိတ်ယး** နှင့်မုၢ်ပၤကညီဟူထီၣ်က့ၤလီၢ်အသးဒီးမၤတၢ် အၢတၢ်သီအမဲၣ်အရူၢ်အဂီၢ်ခံတိၣ်လၢဝဲလုၣ်လီၤဒီးပစံးလၢနီၤဒိၣ် မိတ်ယးလီၤ. ပၤကညီမၤနီၤဒိၣ်အမဲၣ်ယးန့ၣ်အသ့အိၣ်လၢအယၢၤ ဒီးအဝါအိၣ်လၢအသးကံၢ်ပူၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢမိတ်ယးနီၤယးဒီးအ ဆိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂၁. **မိတ်ယံ** နှင့်မုၢ်ပမဲၣ်ကွီၤအယံဝဲတြးပမဲၣ်ပၤန့ၣ်ပစံးလၢမဲၣ် ယံလီၤ. ပမဲၣ်ယံန့ၣ်အိၣ်ဝဲတြးပမဲၣ်ပၤန့ၣ်လီၤ. ပမဲၣ်ကွၢ်ယံန့ၣ်ပ ကိးလၢပမဲၣ်ယံစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၂. **မိတ်ဆါ** နှင့်မုၢ်ပကွၢ်ပၤဂၤဒီးပသးဟ့မုၢ်ဂုၤ, တၢ်လၢပကွၢ် တဂ့ၤဘၣ်မုၢ်ဂုၤ, ပစံးလၢပမဲၣ်ဆါလီၤ. ဒီးပစံးလၢ ဆါမဲၣ်စ့ၢ်ကိး လီၤ. ပၤတဂၤစကွၢ်ဒီးစမဲၣ်ဆါသမိးလီၤ. ပၤလၢမၤကမၣ်ပၤန့ၣ် ပမဲၣ်ဆါဒီးပကွၢ်တဘၣ်ဘၣ်ပသးဒီးပသးဟ့အီၤလီၤ.

၂၃. **မိတ်ဆါ** နှင့်မုၢ်တၢ်ဆါဘၣ်ပမဲၣ်ပအူးဒီးသွးဒီးအပၤလၢအ ဝါန့ၣ်ဂီၤဒီးပစံးလၢမဲၣ်ဆါလီၤ. ပၤတဂၤအမဲၣ်ဆါဒီးအမဲၣ်ဂီၤဝဲ လီၤ. ပၤကညီမိတ်ဆါန့ၣ်ဝဲလီၤဝဲလၢကသံၣ်မိတ်ဆါလီၤ.

၂၅. **မိတ်ဆး** နှင့်မုၢ်ပၤလၢအမဲၣ်ထံၣ်တၢ်လီၤတၢ်တဖၣ်ပစံးလၢ မိတ်ဆးလီၤ.

၂၅-၁. **မိတ်ဆူၣ်** နှင့်မုၢ်ပမဲၣ်ဖံးန့ၣ်အိၣ်ဒီးအဆူၣ်ဒီးပစံးလၢမဲၣ် ဆူၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိၣ်လၢမဲၣ်ဆူၣ်မိတ်ဆးလီၤ. ပၤကညီန့ၣ် အိၣ်ဒီးအမဲၣ်ဆူၣ်ကိးဂၤဒီးလီၤ.

၂၆. **မိတ်ဆူၣ်** နှင့်ပမဲၣ်ဖံးအဆူၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမဲၣ်ဆူၣ်လီၤ. ဒီးပ ကိးဒီးအဆိၣ်လၢမဲၣ်ဆူၣ်မိတ်ဆူၣ်လီၤ.

၂၇. **မိတ်ဆဲး** နှင့်မုၢ်ပၤလၢအမဲၣ်ဂုၤတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအမဲၣ်ဆဲး လီၤ. ပၤလၢမုၢ်ကနီၤဖိသၣ်ခါန့ၣ်အမဲၣ်ဆဲးလီၤ. ဒီးပစံးလၢအ မဲၣ်ဆဲးကွဲးကလၢစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢအမဲၣ်ဆဲးအမဲၣ် ဝဲလီၤ.

၂၈. **မိတ်ဆုး** နှင့်မုၢ်ပမိတ်ကမိၣ်လီၤပသးလၢပကွၢ်တဘၣ်ဂီၤတ ဂ့ၤဘၣ်ဒီးပပၤပသးတသ့ဘၣ်န့ၣ်မၤသးဒ်ပခိၣ်ဖိအသိးဒီးပစံး လၢပမဲၣ်ဆုးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢခိၣ်ဖိမိတ်ဆုး, မိတ်ဆုးနီၤဆုး လီၤ. ဒီးပစံးလၢမိတ်ဆုးနီၤဆုး, မိတ်ဆုးပစံးဒီးအဆိၣ် န့ၣ် စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပၤကညီန့ၣ်တုၤကွၢ်တဘၣ်ဂီၤတဂ့ၤ, ကူတဂ့ၤသိးတ ဂ့ၤဘၣ်ဒီးအမဲၣ်ဆုးဝဲလီၤ.

၂၉. **မိတ်ညါ** နှင့်မုၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးဆါပမဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမဲၣ်ညါလီၤ. သ့ၣ်တထံးအိၣ်လၢစမဲၣ်ညါဒီးစထံၣ်အီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢ မိတ်ခိၣ်မိတ်ညါလီၤ.

၃၀. **မိတ်ညါ** နှင့်မုၢ်ပဂီၤဆူပသးနီၤပၤတခီဒီးဆူပမဲၣ်အိၣ်တခီ န့ၣ်ပစံးလၢပမဲၣ်ညါလီၤ. ပၤပိၣ်ခါန့ၣ်ဝဲခိၣ်ဘိၣ်လၢအမဲၣ်ညါ လီၤ. ပသးနီၤပၤန့ၣ်အိၣ်လၢပမဲၣ်ညါလီၤ. ပကံၣ်လုၢ်ခိၣ်န့ၣ်မုၢ်ပ

ကံၣ်ဒုၣ်ဆူပမံၣ်ညါတခါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပကီၣ်ခဲမံၣ်ညါလီၤ.

၃၁. **မံၣ်တကျ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအမံၣ်ဝါအါဒီးကွၢ်တၢ်အမံၣ်တစ့ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအမံၣ်တကျလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤအမံၣ်တကျဒီးကွၢ်တၢ်လၢအမံၣ်ကပၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံၣ်တကျမံၣ်တကျလီၤ.

၃၂. **မံၣ်တဒါ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢပတထံၣ်ဘၣ်တၢ်အလီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပမံၣ်တဒါလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်အလီၢ်လၢဘူးဒီးပုၤလၢပတထံၣ်ဘၣ်အလီၢ်, လၢပတကွၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်အလီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပမံၣ်တဒါလီၤ. ပုၤတကၤကွၢ်လၢအမံၣ်မံၣ်တဒါဒီးဟ့ၣ်တၢ်လီၤ.

၃၃. **မံၣ်တူၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမံၣ်ခိၣ်ကၢၢ်အဆူၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမံၣ်တူၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမံၣ်တူၢ်မံၣ်မူလီၤ. ပုၤကညီန့ၣ်အမံၣ်တူၢ်အိၣ်ဝဲကိးကဒီးလီၤ.

၃၄. **မံၣ်တူၢ်ခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမံၣ်ခိၣ်ကၢၢ်ဖဲပမံၣ်ဆူၣ်ပမံၣ်တူၢ်ထီၣ်ဝဲအလီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပမံၣ်တူၢ်ခိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံၣ်တူၢ်ခိၣ်မံၣ်တူၢ်လၢလီၤ.

၃၅. **မံၣ်တူၢ်ခိၣ်ဃံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမံၣ်ခိၣ်ကၢၢ်အယံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပမံၣ်တူၢ်ဃံလီၤ. ပုၤကညီအမံၣ်တူၢ်ဃံန့ၣ်ဘၣ်ဒီးဆါကၤ.

၃၆. **မံၣ်တူၢ်ဆူၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမံၣ်တူၢ်မံၣ်မူန့ၣ်ပစံးလၢမံၣ်တူၢ်ဆူၣ်လီၤ. ပုၤကညီအမံၣ်တူၢ်ဆူၣ်န့ၣ်ထီၣ်လၢအမံၣ်ခိၣ်ကၢၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံၣ်တူၢ်ဆူၣ်မံၣ်တူၢ်ဒီးလီၤ.

၃၇. **မံၣ်တးလဲး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ တကလုာ်မၤသးဒ်တ ကျာ်ခိၣ်အသိးဒီးပကိးလၢမံၣ်တးလဲးလီၤ. မံၣ်တးလဲးန့ၣ်အိၣ်ဒီးအဂီၢ်ဒီးအသုဒီးအကွီၤ, ဒီးအမူၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမံၣ်တးလဲးဘၣ်မံၣ်တးလဲးလီၤ. ဒီးပုၤမၤဝဲလၢအနီၤထီၣ်ဒီးအိၣ်ဝဲအနီၤထီၣ်မၤသံအိၣ်ဝဲအမိၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. မံၣ်တးလဲးန့ၣ်တနီၤနီၤမူၣ်တကျလီၤ.

၃၈. **မံၣ်တိၢ်ခဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမံၣ်ပုၤအသၢလၢဆူပမံၣ်ကပၤန့ၣ်ပကိးလၢမံၣ်တိၢ်ခဲလီၤ. ပုၤလၢပကွၢ်တဂ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပကွၢ်လၢပမံၣ်တိၢ်ခဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမံၣ်တိၢ်ခဲမံၣ်တိၢ်ခဲလီၤ.

၃၉. **မံၣ်တြီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်မံၣ်ဆုးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကွၢ်တဘၣ်ပဂီၢ်တဂ့ၢ်ဘၣ်ဒီးပကူပသိးတဂ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပဟ်ပသးတသ့ၣ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢမံၣ်တြီၢ်မံၣ်ဆုးလီၤ.

၄၀. **မံၣ်ထံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဟီၣ်ဒီးထံဟဲလီၤလၢအမံၣ်ပုၤပုၤန့ၣ်ပကိးလၢမံၣ်ထံလီၤ. ပုၤကညီန့ၣ်တုၤဟီၣ်ဒီးမံၣ်ထံထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမံၣ်ထံမံၣ်နီၤလီၤ.

၄၁. **မံၣ်ထံကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ယုၤခၢၣ်စိးဘၣ်ဘၣ်လၢပကွၢ်လီၤပကဒုမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဒီးလၢပမံၣ်ခဲးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပကိးလၢမံၣ်ထံကလၢလီၤ. ဒီးမံၣ်ထံကလၢန့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ.

၄၂. **မံၣ်ထံကလၢကျိ** န့ၣ်မ့ၢ်မံၣ်ထံကလၢတကလုာ်အိၣ်ဒီးအဘိလၢပကွၢ်တၢ်ဖျါလၢအယံၤဒီးတၢ်လၢဆံးတဖၣ်န့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢမံၣ်ထံကလၢကျိလီၤ. မံၣ်ထံကလၢကျိပကွၢ်လၢကျိပုၤဒီးတၢ်လၢအယံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဆံးန့ၣ်သက့ဒီးဖျါဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢမံၣ်ထံကလၢကျိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကိးထီၣ်န့ၣ်အသိးအံၤလီၤ. လၢပုၤန့ၣ်ပတထံၣ်နီၣ်တစ့ဘၣ်.

၄၃. **မံၣ်ထံကလၢစိၤကွီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်မံၣ်ထံကလၢဖိတကလုာ်အိၣ်

ဒီးအဒုၣ်စိၤကွီၤအသိးဒီးပကွၢ်တၢ်လၢအဆံးန့ၣ်ဖျါဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢမံၣ်ထံကလၢစိၤကွီၤလီၤ. မံၣ်ထံကလၢစိၤကွီၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးအဒါအိၣ်ဒီးအဒုၣ်စိၤကွီၤအသိးလီၤ. ဒီးပကွၢ်တၢ်လၢအဆံးန့ၣ်ဖျါဒိၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ.

၄၄. **မံၣ်ထံကလၢဒီးမံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်မံၣ်ထံကလၢတကလုာ်လၢပမံၣ်ခဲးဒီးပဒီးပဝဲဒီးပမံၣ်ကပီၤထီၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမံၣ်ထံကလၢဒီးမံၣ်လီၤ. ပုၤလၢအမံၣ်ယုာ်တဖၣ်န့ၣ်ဒီးမံၣ်ထံကလၢဒီးမံၣ်ဒီးထီၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်လီၤ.

၄၅. **မံၣ်ထံး** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုသုၣ်အနီၣ်လၢမဲထီၣ်ဝဲအလီၢ်န့ၣ်ပကိးလၢဘုမံၣ်ထံးလီၤ. ဘုမံၣ်ထံန့ၣ်တုၤတၢ်စူၤဘၣ်ဒီးမဲထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဘုမံၣ်ထံးမံၣ်ထံးလီၤ.

၄၆. **မံၣ်ထံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပတိၢ်ထွဲလၢလီၤကလဲတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဆုဘုလၢလီၤကလဲတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢထွဲမံၣ်ထံး, ပစံးလၢဟ့ၣ်မံၣ်ထံးလီၤ. ပုၤကညီတိၢ်ထွဲအမံၣ်ထံးန့ၣ်လီၤကလဲလီၤကန့ၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမံၣ်ထံးမံၣ်ထံးလီၤ.

၄၇. **မံၣ်ထီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအမံၣ်တကဝီၤဘၣ်ဒီးအမံၣ်အိၣ်ဒီးအမံၣ်ထီတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအမံၣ်ထီလီၤ. ဒီးပစံးလၢအမံၣ်ထီတလိစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤအမံၣ်ထီတလိလီၤ.

၄၈. **မံၣ်နါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးပမံၣ်ဒီးအဆိဒီးပစံးလၢမံၣ်နါလီၤ. ထီရီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, ပုၤသယုၤပုၤကညီန့ၣ်အိၣ်ဒီးမံၣ်နါခဲလၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံၣ်နါစ့ၢ်ကိးလီၤ. မံၣ်နါဒီးမံၣ်နါန့ၣ်မ့ၢ်ပကိးပမံၣ်ဒီးအဆိလီၤ.

၄၉. **မံၣ်နံၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢကတိၢ်တၢ်ဒီးတဟ်သပုာ်ဘၣ်အသးဒီးနံၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ဒီးအမံၣ်နံၤလီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဒီးအမံၣ်နံၤန့ၣ်ကတိၢ်တၢ်ဒီးနံၤဝဲလီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤန့ၣ်အမံၣ်နံၤတအိၣ်ဘၣ်လီၤဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမံၣ်နံၤမံၣ်အုလီၤ. ပုၤတကၤကတိၢ်တၢ်ဒီးအိၣ်ဒီးအမံၣ်နံၤမံၣ်အုဒီးပရုမံၣ်ဝဲလီၤ.

၅၀. **မံၣ်နီ** န့ၣ်မ့ၢ်မံၣ်ထံအဆိလီၤဒီးမ့ၢ်ပဟီၣ်ဒီးထံလီၤလၢပမံၣ်သုာ်လီၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢမံၣ်ထံမံၣ်နီလီၤ.

၅၁. **မံၣ်ပိာ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပပျံၤတၢ်တုၤပသးအုဒီးပဟ်သပုာ်ပသးန့ၣ်ပစံးလၢပမံၣ်ပိာ်လီၤ. ပုၤတကၤအပၢ်အုအလီၤဒီးအမံၣ်ပိာ်လီၤအသးတကီၢ်ခါလီၤ. ဒီးပစံးလၢမံၣ်ပိာ်လီၤပိာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပဒိၣ်န့ၣ်ပပျံၤတုၤပမံၣ်ပိာ်လီၤအသးလီၤ.

၅၂. **မံၣ်ပုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမံၣ်ချံန့ၣ်ပစံးလၢပမံၣ်ပုၤလီၤ. ပမံၣ်သးကံၢ်ပုၤလၢပထံၣ်တၢ်ကွၢ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပမံၣ်ပုၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပမံၣ်သုာ်မံၣ်ပုၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢပမံၣ်ပုၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမံၣ်တၢ်မံၣ်ပုၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၅၃. **မံၣ်ပျံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမံၣ်ဒီးဘၣ်ညါန့ၣ်ပစံးလၢပမံၣ်ပျံလီၤ. ပမံၣ်ပျံန့ၣ်ပမ့ၢ်လုာ်ထံဒီးပပျံလၢထံလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤသုဒီးအမံၣ်ပျံသုာ်လီၤ. ဒီးတနီၤနီၤန့ၣ်အမံၣ်ပျံဝါဒီးအကစၢ်ဝါဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမံၣ်ပျံနါပျံလီၤ.

၅၄. **မံၣ်ဖဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမံၣ်အဖိခိၣ်လၢအဖဲးကျၢၢ်ဘၢအပုၤန့ၣ်ပကိးလၢပမံၣ်ဖဲးလီၤ. ပမံၣ်ဖဲးန့ၣ်ကျၢၢ်ဘၢပမံၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမံၣ်ဖဲးမံၣ်ဖဲးလီၤ.

နဂါးအဖိအလုံဖိမုဒ်ဖိအဖိအလုံဖိထိုင်လီၤ။ ဒီးပစကီၤတဂါန့ၣ်အိသံးအိၣ်မုဒ်ဒီးအခူအပူၤဒုၣ်လီၤန့ၣ်တဂါအသံးတဘုၣ်ဒီးဆဲးလီၤဝဲလၢအစုမုၢ်ဝံၤဒီးစံးပစကီၤစအိဝံၤလံၤဒီပုၢ်ဝံၤစၢ။

ဒီးမၤန့ၣ်ဝဲဒုၣ်အမုဒ်ဒီးဂံၤဆၢထၢၣ်လဲၤဆဲးလီၤအစုမုၢ်လၢမုၢ်ပူၤန့ၣ်ဒီးစံးပစကီၤဟဲက့ၤဆုၣ်နီၤက့ၤဝဲလၢအလီၤန့ၣ်လီၤ။ ဒီးစံးပစကီၤအိၣ်သံးမိမုၢ်မိၤဘၣ်ဒီးမိၤတက့ၢ်။ သံးန့ၣ်တုၤအမူၤပူၤဒီးပအိၣ်တကိးတသ့ဘၣ်။ ဒီးပစကီၤန့ၣ်ကန့ၣ်အကလုာ်ဒီးဟံက့ၤသံးမိမုၢ်မိၤလီၤ။ ဒီးအိၣ်သကိးခံၣ်န့ၣ်စံၣ်ယဲၤတၢ်ဒီးဒီပုၢ်ဝံၤစၢ။ ယဲဒုၣ်အံၤပဒီမိၢ်ဒီပုၢ်မၤအၢယၤလၢပျၢၤန့ၣ်သုမုၢ်တန့ၣ်သုကွၢ်ကံၤစကိၢ်အံၤမဲ။ ဒုးန့ၣ်အကိၢ်ဒီးပကွၢ်ဒီးအိၣ်ဒီးဒုၣ်အတၢ်ဂီၤဆူၣ်ကလံၤလီၤ။ ဒီးစံးပဒုၣ်သုမုၢ်န့ၣ်ယၤန့ၣ်စံးပစကီၤလဲၤဒီးယၤဆူကစၢ်ဖးဒိၣ်အိၣ်လီၤ။ ပစကီၤစံးအံၤပလဲၤကသုယီၤလဲၣ်ဒီပုၢ်ဝံၤစၢ။ လဲၤပိၢ်ကံၤစံးန့ၣ်။ ဒီးပစကီၤန့ၣ်ဆိၣ်ခူဆိၣ်ပုၤဒီး , ပကညီၤသိၣ်လၢကိၢ်လံၤဒုတိတံးဒီးယၤထီၣ်မးလီၤ။ ဒီးဒီပုၢ်ဝံၤန့ၣ်ကိးလီၤဝဲဖိသုၣ်သ့ၣ်စၢ။ ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စုဒီးပဒီပုၢ်ဝံၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤကဟးဂီၤတက့ၢ်။ သံကျဲထီၣ်ဒုၣ်ဒီးဒုၣ်ဒုၣ်ဒုၣ်တယုၢ်တညီမးလီၤ။ ပုၤဒီစကီၤညါဒီးပိၢ်မုၢ်ပိၢ်ခွါန့ၣ်ဟူမးဝဲကိးဂၢၤဒီးလီၤ။ မုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်ဒီးကိးထီၣ်ပစကီၤမုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်လံၤမးလဲၣ်။ ပကလဲၤတၢ်မိဒီးပုၢ်ဝံၤစၢ။

ပစကီၤတခီကိးထီၣ်ခူကိးထီၣ်ပုၤဒီးလဲၤပိၢ်အံၤလီၤ။ ပစကီၤအကညီၤတဂါန့ၣ်ထံၣ်လၢတရုတဘီၤဒီးလူၤပိၢ်ဝဲတရုန့ၣ်ဟဲက့ၤလုာ်ဆူအဒီပုၢ်ဝံၤဖိၣ်ယဲအအိၣ်တခီလီၤ။ ဒီပုၢ်ဝံၤဖိၣ်ယဲတခီတံးဒီးကတိၤထီၣ်တၢ်ပုၤသ့ၣ်ဝဲသ့ၣ်စၢမၤတဂ့ၤ။ မးပသကိးလီၤ။ ပစကီၤအကညီၤတဂါန့ၣ်တံးဒီးတကန့ၣ်ဘၣ်ဒီပုၢ်ဝဲဖိၣ်ယဲအကလုာ်ဘၣ်ကတိၤဆၢဒီပုၢ်ဝဲၣ်တြန့ၣ်တြဘၣ်မုၢ်ပစံးလၢပသကိးဘၣ်မုၢ်လဲၣ်ဒီပုၢ်ဝဲဖိၣ်ယဲန့ၣ်ဝဲဘၣ်ဝဲဒီပုၢ်ဝဲဖိၣ်ယဲန့ၣ်လၢအစုတံးဒီးဒီပုၢ်ဝဲဖိၣ်ယဲန့ၣ်ဟါမၤတကီၢ်ခါလီၤဒီးန့ၣ်ဟူဝဲထဲအကလုာ်မိၤလီၤ။ စံးဝဲဒုၣ်သုဝဲအံၤသုမၤအၢဒုၣ်တၢ်ဖဲလီၤလီၤလီၤ။ သုခိၣ်ပတ်အံၤတဘျီးခိၣ်ဒီးဘၣ်ခိၣ်ကံၢ်န့ၣ်။ အအံၤစတဟဲဒီးဘၣ်တစုစတအိၣ်ဘၣ်။ မုၢ်တနံၤသုမုၢ်ထံၣ်ယၤဝးကီၢ်အံၤမုၢ်ယၢ်သုကစၢ်ယၢ်။ မုၢ်တထံၣ်ဘၣ်ဝးကီၢ်အံၤသုကကဲဒိၣ်အံၤမုၢ်လၢ်တဂ့ၤ။ သုတကဲဒိၣ်ဘၣ်။ ယဲအံၤစကဟဲကဒီးတစုသုကထံၣ်ယၤဝးကီၢ်လီၤ။ ပစကီၤတခီန့ၣ်ဟူဝဲထဲအကလုာ်မိၤဒီးဟဲက့ၤကဒါက့ၤလီၤ။

လုၢ်လီၤဖိၣ်ယဲလၢကျၢၣ်ထံ	ပုၤကျၢၤခိၣ်စဟီၣ်ရၢရၢ
ဖိၣ်ယဲထီၣ်က့ၤတုၤကန့ၣ်အံၤ	ပုၤကျၢၤလံၤစဟီၣ်ရၢရၢ
ဖိၣ်ယဲလၢပျၢၤပုၤမၤအၢ	ပုၤဒီမိၢ်သးမုၢ်အိၣ်ယၤ
ခဲအံၤဖိၣ်ယဲဖျၢၤကတၢ	သးမုၢ်အိၣ်ယၤဟံက့ၤယၤ
ဖိၣ်ယဲလၢပျၢၤပုၤမၤနး	ဘုၣ်ခူယုၢ်ခူယုၢ်အိၣ်သံ
ခဲအံၤဖိၣ်ယဲဆိၣ်ယူပုၤ	ဘုၣ်ခူဘူခူဘူအိၣ်သံ
ဖိၣ်ယဲတလီၤတူၣ်ဖဲယၤ	ပဖိၣ်ယဲချူးန့ၣ်ခဲအံၤ
ဖိၣ်ယဲကအါထီၣ်ဆူညါ	ပလီၤကီၢ်ချူးန့ၣ်ခဲအံၤ
ဖိၣ်ယဲဆံးမိမုၢ်မးယၤ	ကွၢ်လီၤတၢ်ဆူပျီမုၢ်ထံး
ဆံးမိမုၢ်ဖိၣ်ယဲမုၢ်မးယၤ	နီၣ်ဝဲအကီၤဘၣ်တူၢ်သံ

၁၀၆. **ပျၢ်မံၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပမၤကအိၣ်ပမံၣ်လၢထံဒီးပစံးလၢပပျၢ်ပမံၣ်လီၤ။ ပမၤထံလၢပစုညါသးအပူၤဒီးပသ့စီပမံၣ်န့ၣ်မုၢ်ပပျၢ်ပမံၣ်လီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပျၢ်မံၣ်ပျၢ်နီၤလီၤ။ ပုၤကညီၤန့ၣ်တုၤဖုသံ

နီၣ်ထီၣ်ဒီးပျၢ်မံၣ်လၢထံလီၤ။

၁၀၇. **ပျးမံၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပမၤဝးပမံၣ်ဖံးန့ၣ်ပစံးလၢပပျးပမံၣ်လီၤ။ ပုၤတဂါကွၢ်တၢ်ဒီးပျးမံၣ်ဝးဒီးဒီးလီၤ။

၁၀၈. **ပျးမံၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပထုယုၢ်ဒီးအကွီၤဒ်တၢ်ကံၣ်အသိးဒီးပစံးလၢပပျးယုၢ်မံၣ်ကုမံၣ်လီၤ။ ယုၢ်န့ၣ်တုၤပထုဒီးပအိၣ်ဒီးအဂ့ၤန့ၣ်ပပျးဒီးအမံၣ်လီၤ။

၁၀၉. **ဘၣ်မံၣ်** န့ၣ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢပကွၢ်ဂုၤန့ၣ်ပစံးလၢဘၣ်ပမံၣ်လီၤ။ နမၤတလၢတဖျၢၣ်စကွၢ်ဘၣ်မံၣ်ဘၣ်နီၤဂုၤကၢ။ ပုၤလၢဒိၣ်တၢ်ဂုၤန့ၣ်ပကွၢ်ဘၣ်မံၣ်ဘၣ်နီၤလီၤ။

၁၁၀. **သပူၤမံၣ်** န့ၣ်မုၢ်ထီၣ်တကလုာ်လၢပတထံၣ်ဘၣ်နီၤတစုဒီးပနီၤဟူထဲအမံၤမိၤန့ၣ်တမံၣ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢထီၣ်သပူၤမံၣ်လီၤ။ ထီၣ်သပူၤမံၣ်န့ၣ်ပုၤကညီၤလၢပျၢၤတဂါအိၣ်ဝဲဒီးအမံၣ်သပူၤမံၣ်တုၤမံၣ်တသ့ဘၣ်ဒီးထီၣ်န့ၣ်ပကိးလၢထီၣ်သပူၤမံၣ်လီၤ။

၁၁၁. **သွံးမံၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီၤဆးသွံးဒီးမၤတံၢ်တၢ်ဝဲအံၤန့ၣ်ပစံးလၢသွံးသွံးမံၣ်လီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသွံးမံၣ်သွံးနီၤလီၤ။

၁၁၂. **သွံၣ်မံၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပုၤပုၤဒီးအမံၣ်တပုၤဘၣ်ဒီးအမံၣ်ဖံးလီၤကတြျၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသွံးမံၣ်လီၤ။ ပုၤကညီၤသွံးမံၣ်သွံးနီၤန့ၣ်မုၢ်ပုၤပုၤလီၤ။

၁၁၃. **အမံၣ်** န့ၣ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်အမံၣ်တမံၤလၢ်လၢ်န့ၣ်ပစံးလၢအမံၣ်လီၤ။ တၢ်ဖိတၢ်လံၤအိၣ်ဒီးအမံၣ်အနီၤလီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအမံၣ်အနီၤ, အမံၣ်သုၣ်နီၤဒုလီၤ။

၁. **မဲး** န့ၣ်မုၢ်လၢ်ကမုၢ်ပြကဒ်ဒီးအိၣ်ဝဲအါအါကလံၤန့ၣ်ပကိးလၢမဲးလီၤ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမဲးမိၤဟီၣ်မိၤလီၤ။ မဲးန့ၣ်မုၢ်လၢ်ပြမိၤန့ၣ်အါဝဲဒီးဝါဝဲန့ၣ်ပကိးလၢမဲးလီၤ။ တုၤမဲးန့ၣ်အိၣ်မုၢ်အါဒီးပကိးလၢပြီလီၤ။ ပိၢ်လဲၣ်ပုၤန့ၣ်မဲးပြီအိၣ်ဝဲအါမးလီၤ။

၂. **မဲးကဘျီး** န့ၣ်မုၢ်မဲးဘုၣ်ဘၣ်လၢအဘူဝဲတဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမဲးကဘျီးလီၤ။ မဲးကဘျီးဘူသလၢမိၤကဘျီးဒီးမိၤလီၤ။

၃. **မဲးကမူၣ်** န့ၣ်မုၢ်မဲးလၢလီၤကန့ၣ်ဝဲကမူၣ်ယုၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမဲးကမူၣ်လီၤ။ မဲးပြီလီၤကန့ၣ် န့ၣ်မုၢ်မဲးကမူၣ်လီၤ။ မဲးကမူၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပမံၣ်ဒီးကပုၢ်ဝဲလီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမဲးကမူၣ်မဲးကမူၣ်လီၤ။

၄. **မဲးခိၣ်** န့ၣ်မုၢ်မဲးအဖိခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမဲးခိၣ်လီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမဲးခိၣ်မဲးကျါလီၤ။ ပုၤကညီၤလဲၤတၢ်လၢပိၢ်လဲၣ်နံၤန့ၣ်မုၢ်မုၢ်ဟါဒီးမံၣ်လၢမဲးခိၣ်လီၤ။

၅. **မဲးစယဲး** န့ၣ်မုၢ်ညၣ်အဖံးပြုကဆိသွံးတကံၢ်ဒီးမၤသးဒ်မဲးအသိးန့ၣ်ပစံးလၢမဲးစယဲးလီၤ။ ညၣ်ကါလပါအမံၣ်န့ၣ်မၤသးမဲးစယဲးလီၤ။ ဒီးငါမိအဖံးန့ၣ်မၤသးမဲးစယဲးစုၢ်ကိးလီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမဲးစယဲးစယဲးလီၤ။

၆. **မဲးစိ** န့ၣ်မုၢ်မဲးအဘျၢၣ်ထီၣ်ထီဝဲဒီးအဖိခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမဲးစိလီၤ။ မဲးစိန့ၣ်ထီၣ်ထီဒ်ကစၢ်အသိးဒီးအဖိခိၣ်အိၣ်ဝဲလီၤ။

၈. **မဲးပျီ** န့ၣ်မုၢ်မဲးအိၣ်ဖိၣ်အလီၤလၢထံဒိၣ်နံၤလၢပိၢ်လဲၣ်နံၤန့ၣ်ပစံးလၢမဲးပျီလီၤ။ မဲးပျီဖးလဲၤလၢပိၢ်လဲၣ်နံၤန့ၣ်လဲၣ်သမိးလီၤ။

၉. **မဲးဖျၢၣ်** န့ၣ်မုၢ်မဲးအကွၢ်အဂီၤအရုၢ်အသးန့ၣ်ပကိးလၢမဲးဖျၢၣ်လီၤ။ မဲးတနီၤနီၤအဖျၢၣ်ပြဒီးမဲးတနီၤနီၤအဖျၢၣ်သွါဝဲလီၤ။

မဲး-မဲာ်-မဲါ

မဲးဖျာ်တစိုၤန့ၣ်ပကံၤတဘၣ်ဘၣ်.

၁၀. **မဲးဘျာ်** န့ၣ်မ့ၢ်မဲးအိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်စိၣ်န့ၣ်ပကံးလၢမဲးဘျာ်လီၤ. ပိၣ်လဲၣ်ပူၤန့ၣ်မဲးဘျာ်အိၣ်ဝဲတဘျာ်တဘျာ်ဒိၣ်ကၤ.

၁၁. **မဲးမဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ချ့ချ့ဒီးပစံးလၢလဲၤမဲးမဲး. က့ၤမဲးမဲး လီၤ. လဲၤတၢ်မဲးမဲးတက့ၢ်. လဲၤတၢ်ကယိၤကယိၤတဂ့ၤ. အိၣ်မ့ၢ်မဲးမဲး. အိၣ်မ့ၢ်ကယိၤကယိၤတဂ့ၤ.

၁၂. **မဲးလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲလၢပမၤဟံၣ်ခိၣ်ဒီးပဒုးထီၣ်လၢခဲးလၢအလီၤန့ၣ်ပကံးလၢမဲးလီၤလီၤ. ဒီးပကံးဒီးအဆိၣ်လၢမဲးလီၤသဒိလီၤ. ပုၤကညီမၤဟံၣ်ခိၣ်န့ၣ်မၤဝဲဒီးမဲးလီၤလီၤ. မဲးလီၤမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးပမၤထီၣ်ဒုးထီၣ်လၢတသ့ဘၣ်လီၤ.

၁၃. **မဲးလီၤလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤထီၣ်မဲးလီၤလၢဟံၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပမဲးလီၤလီၤဟံၣ်ခိၣ်လီၤ. ပုၤကညီမဲးလီၤလီၤဟံၣ်ခိၣ်ဝံၤဒီးဒုးထီၣ်ဟံၣ်ခိၣ်လီၤ.

၁၄. **မဲးမိၤဟီၣ်မိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကံးမဲးဒီးအဆိၣ်ဒီးပစံးလၢမဲးမိၤဟီၣ်မိၤလီၤ. ပိၣ်လဲၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးမဲးမိၤဟီၣ်မိၤလီၤ.

၁၅. **ကမဲး** ဒီးကမဲးကမိး, ဒီးကလုာ်ကမဲးကမိး, ဒီးကတိၤကမဲးကမိး, ဒီးကမဲးစၢကလံာ်, ဒီးကမဲးကမးန့ၣ်ကွၢ် လၢကမဲး တက့ၢ်.

၁၆. **တမဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ကွၢ်တလၢ လၢတလၢမိးကဆုၣ်ချံန့ၣ်ပကံးလၢတမဲးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကံးပိၣ်ထွဲတလၢအခံလီၤ. ဒီးပကံးလၢသမဲးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁. **မဲာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအညၣ်သုကပိၤလၢအမိၢ်ဟၢမၤပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, အညၣ်အဖံးဂီၤလၢအမိၢ်ဟၢမၤပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, စိးကဒုၣ်ထီၣ်ဒိတၢ်ပြုထီၣ်အသိးတဖျၢၣ်ဖိလၢအသုမ့ၢ်ဂ့ၤ, အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢအမိၢ်ဟၢမၤပူၤလံၤလံၤန့ၣ်ပစံးလၢမဲာ်လီၤ. ပုၤကညီမဲာ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. တနီၤနီၤမဲာ်လၢဂီၤ, ဒီးတနီၤနီၤမဲာ်လၢသုလီၤ. ပုၤကညီမဲာ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးမဲာ်သုမဲာ်ဂီၤလီၤ.

၂. **ကမဲာ်** ဒီးကမဲာ်ကမာ်, ဒီးဟံၣ်ကမဲာ်အသး, ဒီးကမဲာ်ရဲၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကမဲာ်တက့ၢ်.

၃. **ခိၣ်မဲာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအခိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးအမဲာ်ဒီးပစံးလၢခိၣ်မဲာ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤအခိၣ်မဲာ်လၢအဂီၢ်လီၤ.

၄. **တမဲာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢဂုၤမဲာ်ဆုးဒီးတကတိၤဘၣ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဟံၣ်ထီၣ်ထီသးဒီးတကတိၤဘၣ်တၢ်ဒီးပုၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢဟံၣ်တမဲာ်အသးလီၤ. ဒီးပစံးလၢဟံၣ်သမဲာ်အသးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢဟံၣ်အသးတမဲာ်ရဲၣ်ဒီးသမဲာ်ရဲၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤထံၣ်ပုၤဒီးဟံၣ်တမဲာ်အသးတမဲာ်ရဲၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤထံၣ်ပုၤဒီးဟံၣ်အသးသမဲာ်ရဲၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤထံၣ်ပုၤဒီးဟံၣ်အသးတမဲာ်ရဲၣ်လီၤ.

၅. **သမဲာ်ရဲၣ်** ဒီးတမဲာ်ရဲၣ်န့ၣ်ဒီးသိးသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤမဲာ်ဆုးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤဟံၣ်ထီၣ်ထီသးမ့ၢ်ဂ့ၤ,တကတိၤဘၣ်တၢ်ဒီးပုၤန့ၣ်လီၤ.

၆. **မဲာ်သု** န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲလၢပသုချံသုထီၣ်န့ၣ်ပကံးလၢမဲာ်သုလီၤ. ဒီးပကံးလၢမဲာ်သုစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁. **မဲါ** န့ၣ်မ့ၢ်ထံၣ်ဖျိၣ်တၢ်ပိၤထံၣ်မိၤမဲါလၢပဟ့ၣ်ပိၤမ့ၢ်လၢဘၣ်အိၣ်တိးဒီးပုၤန့ၣ်ပကံးလၢမဲါလီၤ. ဒီးပကံးဒီးအဆိၣ်လၢမဲါမိၤစံၣ်မိၤလီၤ. ပိၣ်မ့ၢ်န့ၣ်တုၤပကွၢ်ဂ့ၤဒီးပဟ့ၣ်မဲါဒီးပမိၢ်ပဟံၣ်အိၣ်တိ

မဲါ-မိ

ဒီးပုၤလီၤ. တုၤသ့အိၣ်ဒီးဟံၣ်ဒီးယိးဒီးပဟံးန့ၣ်အီၤလီၤ.

၂. **မဲါတၢ်ဘိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤထီၣ်ဝဲဖိလၢပဘျးထီၣ်န့ၣ်မိၤဆုၣ်မိၤလၢအလီၤဒီးပကံးလၢမဲါတၢ်ဘိလီၤ.

၃. **မဲါလၢ်ကံ** န့ၣ်မ့ၢ်ဆၣ်ဖးဒိၣ်အိၣ်လၢကလံၤထံးတခီန့ၣ်ပကံးလၢမဲါလၢ်ကံလီၤ. ဒီးပကွၢ်နီၣ်ကလံၤထံးလၢဆၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်ဒီးတၢ်ဆုၣ်ကလံၤထံးတခီန့ၣ်ပကံးလၢမဲါလၢ်ကံလီၤ.

၄. **မဲါလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲလၢပမၤဟံၣ်ခိၣ်ဒီးပမၤထီၣ်ဟံၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပဒုးထီၣ်လၢအလီၤဒီးပကံးလၢမဲါလီၤလီၤ. ဒီးပကံးလၢမဲါလီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၅. **မဲါသလီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပိၣ်တကလုာ်အတၢ်ဟံးဒီးအတၢ်နၢကညၢဒီးပကံးလၢမဲါသလီၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပိၣ်တကလုာ်လီၤ. ဒီးပကံးလၢမဲါတလီၣ်ဒီးမဲါကလီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. မဲါသလီၣ်န့ၣ်ပမဲာ်ခဲးသုဒီးပအုၣ်ပြုလီၤပခိၣ်ဘျါဝဲလီၤ.

၆. **မဲါသု** န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဖိလၢပသုချံသုထီၣ်န့ၣ်ပကံးလၢမဲါသုလီၤ. ဒီးပကံးဒီးအဆိၣ်လၢမဲါသုမဲါတၢ်ဘိလီၤ. ဝဲာ်န့ၢ်ယၢလၢမဲါသုတဘိတက့ၢ်. စကသုချံလီၤ.

၇. **ကမဲါ** ဒီးကမဲါစံၣ်စိ, ဒီးလီၤကမဲါ, ဒီးထါကမဲါ, ဒီးသၣ်ကမဲါ, တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကမဲါတက့ၢ်.

၈. **နီၣ်မဲါသိ** န့ၣ်မ့ၢ်သုၣ်ဖိတကလုာ်ပြုကဒ်မိၤဒီးပကံးလၢနီၣ်မဲါသိလီၤ. ဒီးပုၤလၢအညၣ်ဂီၢ်န့ၣ်ချီလုာ်ဘံအသးလီၤ.

၉. **လီၤမဲါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကတိၤမ့ၢ်တၢ်လၢပကလုာ်မ့ၢ်ဒီးပစံးလၢပကတိၤတၢ်လီၤမဲါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢလီၤမိၢ်လီၤမဲါမဲါလီၤ. ပုၤတဂၤကတိၤတၢ်အကလုာ်လီၤမိၢ်လီၤမဲါမဲါလီၤ.

၁၀. **သၣ်မဲါသိ** န့ၣ်မ့ၢ်သုၣ်တကလုာ်အထံးထဲကံၣ်ဒုၣ်ဒီးပကံးလၢသၣ်မဲါသိလီၤ. သၣ်မဲါသိန့ၣ်ပကူၣ်အထံးကဘးဝဲလီၤ.

၁. **မိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆဲးကိာ်အမိၢ်န့ၣ်ကိးဝဲလၢမိလီၤ. စကလဲၤဒီးမိဆုးကျၢ်ပုၤလီၤ.

၂. **မိပုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သၣ်ပုၤလၢတမံးဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်သၣ်မိပုၤလီၤ.

၃. **မိလံမိလီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဟးဂီၢ်ကတိၤတၢ်တဘၣ်တပျီၤဒီးပစံးလၢကတိၤတၢ်မိလံမိလီလီၤ. ပုၤဟးဂီၢ်န့ၣ်ပသံဂီၢ်အတၢ်တသ့ဘၣ်. ကတိၤတၢ်မိလံမိလီတစုတမံၤတစုတမံၤဒုၣ်လီၤ.

၄. **မိလီ** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢကမိလီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဖံးပညၣ်လၢတၢ်အုၣ်န့ၣ်ကမိၢ်ထီၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢကမိထီၣ်ကမိလီလီၤ.

၅. **မိဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဒီးအမါဒီးအဝါခံၤဒီးပစံးလၢဒီးမိဝါလီၤ. ပုၤဒီးမိဝါန့ၣ်မံယုာ်တပူၤလီၤလီၤ.

၆. **ကမိ** ဒီးကမိကမါ, ဒီးကမိလီ, ဒီးလီၤလုာ်ကမိ, တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကမိတက့ၢ်.

၇. **စိမိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်စိထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢစိမိလီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်မ့ၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်ဒီးစိထီၣ်ဝဲစိမိမိလီၤ.

၈. **ညၣ်မိ** န့ၣ်မ့ၢ်ညၣ်တကလုာ်အိၣ်ဒီးအသဘံဒီးထဲစုဒုၣ်ခိၣ်ဒုၣ်ဒီးအပျါတီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢညၣ်မိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ညၣ်အိၣ်လၢထံဘျါတကလုာ်လီၤ.

၉. **တမိ** န့ၣ်မ့ၢ်ထွံၣ်အုၣ်တၢ်အါဒုမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤကညီတီၢ်တၢ်အါ

ဂၢမၢ်ဂၢၤ, ပစံးလၢတမိလီၤ. ဒီးပစံးလၢသမိစၢ်ကိးလီၤ. ထွံၣ်အုၣ်သမိထီၣ်တဖၣ်ဒီးသံဝဲလီၤ. ပှၤတဖၣ်တၢ်တမိတၢ်ဘျၣ်တကၢဒီးဖိၣ်န့ၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤလၢတမိလီၤ.

၁၀. **ဘီၣ်မိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထီၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤလၢအသးတပှၤဒီးဘၣ်လၢအဖံးအညှၢၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပှၤတၢ်ထီၣ်ဘီၣ်မိလီၤ.

၁၁. **လီၤမိ** န့ၣ်မ့ၢ်လီၤဘီၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်စိမိၣ်မ့ၢ်ဂၢၤ, လီၤဆုၣ်နီၤအခိၣ်မ့ၢ်ဂၢၤ, ဟဲထီၣ်ကွံာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢလီၤဘီၣ်လီၤမိလီၤ. စိမိၣ်အခိၣ်န့ၣ်ပမ့ၢ်တစဲဘၣ်ဒီးလီၤဘီၣ်လီၤမိဝဲလီၤ.

၁၂. **သမိ** န့ၣ်ဒ်တမိအသးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထွံၣ်အုၣ်တၢ်အါဒုဒီးပစံးလၢအုၣ်သမိတၢ်လီၤ. ထွံၣ်အုၣ်သမိတၢ်ဖိတၢ်လံၤအါဒုဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤသံဝဲလီၤ.

၁. **မိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်မုၢ်လၢဆံးစၢ်န့ၣ်ပှၤတဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမိလီၤ. စမိၢ်အဲၣ်ယၢဂၢၤကၢ. စမိၢ်အဲၣ်ယၢဒီးသးဝဲၣ်ယၢလီၤ.

၂. **မိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤထီၣ်ခါဆီခါလၢဒံၣ်ဖိ, လၢဒၢဖိတဖၣ် န့ၣ်ပစံးလၢ တၢ်ဖိတၢ်လံၤမိလီၤ. ဆီမိၢ်တဖၣ်န့ၣ်ဒံၣ်ဝဲဒီးဆၣ်ခါကိၢ်ခါမိၢ်တဖၣ်န့ၣ်ဒၢဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢအမိၢ်စၢ်ကိးလီၤ.

၃. **မိၢ်ကစၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီဘါထုကဖၣ်တၢ်ဒီးကိးကြိထီၣ်အကစၢ်အမံၤဒီးစံးဝဲလၢမိၢ်ကစၢ်လီၤ. မိၢ်ကစၢ်ပၢ်ကစၢ်ဧၤ, အံးက့ၤကွၢ်က့ၤပှၤတက့ၢ်စံးဝဲဒၣ်.

၄. **မိၢ်ကနၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတဟ်ဒီးဘၣ်ဒီးအဖါန့ၣ်ပစံးလၢမိၢ်ကနၢလီၤ. ထွံၣ်မိၢ်ကနၢတမူၤဒီးဘၣ်ဒီးအဖါနီတစုဘၣ်. ဒီးပစံးလၢမိၢ်ကနီစၢ်ကိးလီၤ.

၅. **မိၢ်ကနၢ** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢမိၢ်ကနၢလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအတဟ်ဒီးဘၣ်ဒီးအဖါန့ၣ်လီၤ.

၆. **မိၢ်ကနီ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤထီၣ်ခါဆီခါလၢတဟ်ဒီးဘၣ်ဒီးအဖါတမူၤဒီးဘၣ်ဒီးအဖါန့ၣ်ပစံးလၢမိၢ်ကနီလီၤ. ထွံၣ်မိၢ်ကနီဆီမိၢ်ကနီထီၣ်ခါအမိၢ်ကနီန့ၣ်တမူၤတဟ်ဒီးဘၣ်ဒီးအဖါဘၣ်. တဟ်ဘၣ်ဒီးအဖါဒီးဘၣ်ဒီးပစံးလၢမိၢ်ကနီလီၤ.

၇. **မိၢ်ကံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်မိၢ်ဟဲသ့ၣ်န့ၣ်ပသးပှၤလၢပျၢၤကိးလၢမိၢ်ကံာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမိၢ်ကံာ်မဲယဲ, မိၢ်ကံာ်မဲယဲလီၤ. ပသးပှၤစံးဝဲဒၣ်လၢယုအိၣ်မိၢ်ကံာ်သ့ၣ်လၢဒုးန့ၣ်တက့ၢ်.

၈. **မိၢ်ကံာ်မိ** န့ၣ်မ့ၢ် တၢ်မုၢ်တကလုာ်ထီၣ်လၢသ့ၣ်လီၤ. န့ၣ်မၤသးဒ်သဘျၢၣ်အသိးဒီးအသၣ်ပျၢၣ်သလၢၣ်ဒီးဟဲဒ်မိၢ်ဟဲသ့ၣ်အသိးဒီးပကိးလၢမိၢ်ကံာ်မိလီၤ. ဒီးပကိးလၢမိၢ်ကံာ်လွံၤစၢ်ကိးလီၤ. မိၢ်ကံာ်မိန့ၣ်ပဖိအိၣ်ကသုဟဲဒ်မိၢ်ဟဲသ့ၣ်အသိးလီၤ.

၉. **မိၢ်ကံာ်သ့** န့ၣ်မ့ၢ်မိၢ်ဟဲသ့ၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမိၢ်ကံာ်သ့ လီၤ. ပှၤကညီဖိအိၣ်ကသုန့ၣ်ဖိဝဲဒီးမိၢ်ကံာ်သ့လီၤ.

၁၀. **မိၢ်ကံာ်လွံၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်မိၢ်ကံာ်မိအသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်အမုၢ်တကလုာ်ဒ်သဘျၢၣ်အသိးဒီးအသၣ်ပျၢၣ်သလၢၣ်ပျၢၣ်ကဒ်ဒီးအသၣ်ဟဲဒ်မိၢ်ဟဲသ့ၣ်အသိးဒီးပကိးလၢမိၢ်ကံာ်လွံၤလီၤ. ဒီးပှၤတနီၤနီၤကိးလၢမိၢ်ကံာ်မိလီၤ.

၁၁. **မိၢ်ယဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒုၣ်မိၢ်တဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဒုၣ်မိၢ်ယဲလီၤ. ဒုၣ်မိၢ်လၢအဆံးတဖၣ်န့ၣ်အပျီၤတၢ်ကွၢ်ဒီးပကိးလၢဒုၣ်မိၢ်ယဲလီၤ. ဒုၣ်မိၢ်ယဲန့ၣ်မ့ၢ်ဒုၣ်လၢအမိၢ်ကနီတဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဒုၣ်မိၢ်ယဲလီၤ.

ဒုၣ်မိၢ်ယဲန့ၣ်တဒ်ဒီးဘၣ်နီတစုဘၣ်.

၁၂. **မိၢ်တၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဒီးထီၣ်ထံလၢထံမိၢ်တၢ်အပူၤဒီးပစံးလၢပမိၢ်တၢ်ထံလီၤ. ပှၤတကၢမၤထံမိၢ်တၢ်ဒီးမိၢ်တၢ်လီၤထံလၢထံမိၢ်တၢ်အပူၤလီၤ.

၁၄. **မိၢ်ထံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖံပဖုလၢပမိၢ်အမိၢ်အပၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမိၢ်ထံးလီၤ. ဒီးပမၤဂံၢ်ဖါတၢ်ပတမုၢ်တခါပဘူးပတၢ် လၢလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်လၢပဖံပဖုလၢပမိၢ်အမိၢ်အပၢ်တခါန့ၣ်ပစံးလၢမိၢ်ထံးစၢ်ကိးလီၤ. ရွၤထၢက့ၤနမိၢ်အထံးအစၢၤအသ့ၣ်ဒီးဟံးန့ၣ်လၢနမိၢ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမိၢ်ထံးပၢ်ထံးလီၤ.

၁၅. **မိၢ်ထွံၣ်ဖါန့ၣ်ပူ No.43- ၄၃** . ပစံာ်တၢ်မတၢ်တကၢလၢပျၢၤတကၢအဖိခါအိၣ်န့ၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်ဝဲဒီးအထွံၣ်ဖါန့ၣ်ပူလီၤ. ပှၤန့ၣ်ဂၢၤန့ၣ်အသၢတကၢန့ၣ်ပှၤတစံးလီၤစံးဝဲဒၣ်. အဖိခါန့ၣ်ဒီးအထွံၣ်ဖါန့ၣ်ပူန့ၣ်လဲၤဝဲဒီးအလီၢ်ခံဒီးတကါဟဲအုၣ်အိၣ်ဒီးဒီးတကါသါကအိၣ်အီၤလီၤ. ဒီးစံးအၢဒီးတကါန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်ဖုဧၤ, သလိာ်နကအိၣ်ယၢန့ၣ်စဖိခါအိၣ်ဒီးယၢာ်န့ၣ်ဂၢၤယၢာ်. စကကိးက့ၤဒၣ်ကလိာ်အီၤတက့ၢ်. အိၣ်အီၤဝံၤဝံၤဒီးကယးကိၢ်အိၣ်ယၢလၢခံတက့ၢ်. ဒီးဒီးတကါစံးအီၤကိးက့ၤကၢ်န့ၣ်. မတၢ်မုၢ်ပှၤန့ၣ်ကိးက့ၤအဖိဒီးစံးဝဲဒၣ်.

မိၢ်ဖိခါန့ၣ်ဂၢၤ

မိၢ်ထွံၣ်ဖါန့ၣ်ပူ

တၢ်တၢ်ကအိၣ်မိၢ်

တုၤက့ၤအိၣ်ကၢ်မိၢ်ခါဖိ

မိၢ်ထွံၣ်ဖါန့ၣ်ပူ

မိၢ်ဖိခါန့ၣ်ဂၢၤ

တၢ်တၢ်ကအိၣ်ယၢ

တုၤက့ၤအိၣ်မိၢ်ကၢ်တကၢ

အဖိခါန့ၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢန့ၣ်လၢပူၤဒီးနၢ်ဟူ အမိၢ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. နၢ်ဟူဝဲဒီးစံးဝဲဒၣ်ဝဲၣ်ကိၢ်ဧၤ, မိၢ်ကိးနၢ်ကၢ. နကျၢက့ၤက့ၤကၢ်မိ. အဝဲၣ်ကိတကၢက့ၤဒီးဒီးတကါအိၣ်ကွံာ်အီၤလီၤ. ယံာ်ယံာ်ဒီးအဖိခါလၢာ်ယုဂၢၤလံ. အိၣ်ဒီးထဲအသၢတကၢခါလီၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးအသၢတကၢန့ၣ်ပှၤဒိၣ်ပှၤဆံးဝဲဒၣ်လီၤ.စံးဝဲဒၣ်. ဘံယာ်အထွံၣ်န့ၣ်လၢဂ့ၢ်သုအချၢၣ်ဂ့ၢ်ဂီၤအချၢၣ်ဖြးဖြးဝံၤဒီးမၤလိာ်ဟဲဝဲယံးယံးလီၤ. မၤလိာ်ဟဲဝဲန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်ထွံၣ်ဧၤ. စမ့ၢ်က့ၢ်နၢထွံၣ်ခိၣ်ထွံၣ်ခိၣ်ဒီးအုၣ်ကၢ်ကြူးကြူးန့ၣ်. စမ့ၢ်စံးစိစိဒီးပျၢ်ကၢ်န့ၣ်. မၤလိာ်အထွံၣ်န့ၣ်ဝံၤဒီးက့ၤဝဲလီၤ. က့ၤကွၢ်ဝဲမ့ၢ်လၢဒီးတကါဒီးအထွံၣ်တဖၣ်အုၣ်မးဒီးတကါန့ၣ်ကြူးကြူးလီၤ. ဒီးတကါတခါတဒီးတၢ်လံၤခါဧၤ. ကျၢနထွံၣ်နထွံၣ်အုၣ်ဖုသံ. ဒီးကျၢဝဲဒၣ်ထွံၣ်ခိၣ်ထွံၣ်ခိၣ်ဒီးထွံၣ်အုၣ်ဒၣ်တၢ်ဒီးယံာ်ဒီးနးဒီးယံာ်ဒီးနးဒီးဒီးတကါန့ၣ်သံဝဲလီၤ. တုၤဒီးတကါသံဒီးဒုးစိထွံၣ်န့ၣ်သစိကလၢဒီးအထွံၣ်ပျၢ်ကွံာ်ဝဲလီၤ. ဂဲာ်သ့ၣ်ဖးထီၣ်ဒီးတကါအဟၢဖါန့ၣ်ဒီးမၤသမူထီၣ်က့ၤအဝဲၣ်ယုဂၢၤန့ၣ်လီၤ. တုၤအဝဲၣ်ယုဂၢၤန့ၣ်သမူထီၣ်က့ၤဒီးယံက့ၤခွဲးက့ၤဒီးတကါန့ၣ်ဒီးပုၢ်ဝဲန့ၣ်ဂၢၤန့ၣ်လီၤ. ယံက့ၤခွဲးက့ၤဝဲဝံၤဒီးကူးဘျးကါဘျးမၤဆံာ်မၤအူဝဲကစိဒီးလီၤ. တယံာ်တမိၢ်ဒီးဒီးတကါလၢအအိၣ်ပှၤယုဂၢၤန့ၣ်အဖိအမါ. အဖိအလံၤ. အဘူးအတၢ်ဟဲယုက့ၤအီၤလီၤ. ဟဲယုတၢ်န့ၣ်ဒီးထီၣ်ပှၤအကလုာ်တက့ၢ်သ့ၣ်စံးဝဲဒၣ်

ကွဲလဲဆူလဲကွဲဟဲကွဲ
ကွဲနဲကွဲနီကွဲမိဖြိုင်
ကွဲလဲဆူလဲကွဲဟဲကွဲ
ကွဲနဲကွဲနီကွဲမိဖြိုင်

ဟဲကိးဝဲဒုဒ်န့တကွဲသုဒ်ဩဩဒီးမတတကမုဒ်
ပုလအဖိအိဒ်န့ကန့ကိးထီဒ်အီလီ၊ ဟဲထီဒ်ဒီးဖိအိဒ်န့ဝဲအ
မုအထံရုရုလီ၊ ဒီးဖိအိဒ်ကသူဒီးတဆဲလဲအဖိခါယုဂမ
ဆဲဒ်ဒီးတကါအဆဲဒ်န့လီ၊ တုန့ဖိန့ဝဲဝဲဒီးခွဲလီ၊ ဘါလီန့
ဝဲဒုကစီဒီလီ၊ ဒီးတကါအဖိအလံတဖုန့အိဒ်အိဒ်ဝဲဒီးအဆဲး
တဂစံးဝဲဒုဒ်၊ တနုလအဖုဒ်ဖုထုဒ်ဘုဒ်၊ ဒီးအမိအပံးအီ
ကတိသုကိဒ်န့တဂု၊ သုတမု တခါအသုဒ်ယံဝဲဒ်ကဟါ
ဂါဘုဒ်ဖု၊ ယံယံဒီးထံဝဲဒ်လအနုဒ်တဘီဒီးအိဒ်ဝဲဒ်တ
န့လအဘုကိးဂါဒီးလီ၊ အိဒ်တန့ဝဲဒီးအပူသးထီတကျ
လီ၊ အပူသးဒီးသးမကိးဂါဒီးလီ၊ ဒီးသံကွဲဝဲခါနီဂါ၊ ပပူ
သးနးကလဲဒ်၊ ပကမဒ်လဲဒ်၊ ဒီးမတတကမုဒ်ပုလံးဘုအီ၊
သုပူမုသးန့ဝဲလအဖုသးန့တကွဲ၊ ဒီးဝဲန့ဖုသံန့တဝဲ
အပူဒီးအပူထီတဝဲသံဝဲဒ်လအတကွဲလီ၊

မိဒ်န့ဒီးပသုကုသးပုလံးဝဲဒုဒ်၊ တလပုဒီးပုလံးခါန့
ဂါအံပုသးဖုဝဲတကဂါလီ၊ မုတပုဘုလအသဒါ၊ ပုလ
အဝဲကိ၊ မုတပုဘုလအဝဲကိ၊ ပုလအစာတဖုလီ၊ မု
မုအပိမုတဖုဒ်ပုလံးမုန့ဂါဒီးတအိဒ်ယုဘုသ့ဘုလီ၊
ပဒ်ပုလံးမုန့ဂါတအိဒ်ဘုသ့န့မုအဂုဒ်လဲဒ်၊ အဂုဒ်အံ၊
ပုဒ်ပုလံးမုလအပူန့ဂါသါကသုသ့န့န့ဘီတုအဝါဒီးဆုဝဲ
တဝါဘုဒီးဆိလီအသးဒီးပုဒ်ပုလံးမုန့ဂါတအိဒ်ဘုသ့
တုဝဲကန့အံလီဝဲဒ်ဝဲဒ်၊

၁၆. **မိပဖု** န့မုပထံးပလံး၊ ပမိပပာန့ပစံးလအမိပဖု
ဖုလီ၊ ပအိဒ်လအမိပဖုန့ပထံးဘုကိလအဝါနီတခိဘု၊
မိပဖုအိဒ်ယုဘုဒ် ဖိတသုညါလီအသး

၁၇. **မိပု** န့မုတဖိတလံထီဒ်ခါဆိခါထီဒ်ခါလဲဒ်ခါလ
အအိဒ်ဒီးအဒ်အဖိလအန့ပစံးလအမိပုလီ၊ ပနီမိပုန့
အိဒ်လဲဒ်ဒီးအဖိတဘုဒ်လဲဒ်၊ ဆိမိပုတဘုဒ်လဲဒ်တဘုဒ်ခိလဲဒ်၊

၁၈. **မိပု** န့မုသုဒ်ဒီးထံးန့ပုတနီနီကိးလအသုမိပု
လီ၊ သုဒ်ဒုထီလအသုမိပုအလီလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလ
သုမိလဲသုမိပုလီ၊

၁၉. **မိပု** ပတစံးဘု၊ ပစံးလအမိပုလီ၊ ဒီးမုတသုမု
ဂု၊ ဘုသုမုဂု၊ မုပုဝဲလအတမံးဘုန့ပစံးလအမိပုလီ၊
ဘုသုမုမုတဂါဒီးဘုဒီးပစံးလအပုလီမိပုလီ၊

၂၀. **မိဖိသု** န့မုပပာအမိဖိသုလအဟံးန့ဝဲလအပမိသံအ
လီခဲန့ပကိးလအမိဖိသုလီ၊ မိဖိသုန့မုပပာအမိဖိသု
လီ၊

၂၁. **မိဘီလီလဲ** န့မုပုအိဒ်ဖိသုခါအိဒ်မုကနီလအ
သးပုဝဲန့ပစံးလအမိဘီလီလဲလီ၊

၂၂. **မိလံမိလံ** န့မုပုကညီန့ဝဲလအသုဘုဒ်ဒီးအ
ထါခိဒ်အဲထီဒ်အသးဖိန့န့ပစံးလအနီမိလံမိလံလီ၊ ပု

တကကွဲစမဲဒီးန့ဝဲမိလံမိလံလီ၊

၂၃. **မိလီပဖု** န့မုပမာပမိသနီပသနီန့ပစံးလအပမာ
တဖိမိလီပဖုလီ၊ ပုကညီအဖိတဖုန့ မကုတဖိမိလီ
ပဖုလီ၊

၂၅. **မိသယု** န့မုပိမုလအပုတကန့အမံးန့ကိးဝဲ
လအမိသယုလီ၊ ဒီးမုပုစံးဝဲလအဂါခိဒ်အပူန့မုဂါခိဒ်အ
သံမိလီ၊

၂၆. **မိသး** န့မု ကလံကျိကျိဒီးတဖုလအသုက တာ
ဝဲန့ပကိးလအမိသးလီ၊ ကလံမိသးန့ဘုချဲလအပိလဲဒ်ပု
ဒီးချဲဟးဂါဝဲလီဝဲဒ်ဝဲဒ်၊

၂၇. **မိဟဲသု** န့မုတထံးတကလုလအပသုပပုလအ
ဒီးအသုဟဲဝဲန့ပကိးလအမိဟဲသုလီ၊ အသုန့ပကိးလအမိ
ဟဲသု၊ အထံးန့ပကိးလအမိဟဲသုစုကိးလီ၊ လဲသုလီ
မိဟဲသုလအခးကျဲပု၊ တထံးန့မုမိဟဲသုထံးလီ၊ ပဖိက
သုမုတဘုဘုမိဟဲသုဒီးပအိဒ်တဝဲဘု၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိ
လအမိဟဲသုမိဟဲသုလီ၊ ဒီးပကိးလအမိဟဲသုဖးဒ်စုကိး
လီ၊

၂၈. **မိဟဲသုတချိခဲ** န့မုမိဟဲသုတကလုအသုပြဲက
ဒီးအသုဘိးထီဒ်အသးဒီးပကိးလအမိဟဲသုတချိခဲလီ၊ ဒီး
ပကိးလအမိဟဲသုပြဲခါစုကိးလီ၊

၃၀. **ဆိမံမိဘီ** န့မုထီတကလုထဲဆိတဘုဒ်ဒီးဘီဝဲဒီး
ဟးလအနီကျိခိဒ်ဆိမံ အသးန့ပကိးလအဆိမံမိဘီလီ၊ ဆိ
မံမိဘီန့မုသးဒ်ဆိမံပုအသးဒီးဘီဝဲန့ပကိးလအဆိမံမိဘီ
လီ၊

၃၁. **တခံမိဘီ** န့မုပုလအပုတကထံတကျိခိဒ်မိတဒု
ဒီးကိးဝဲလအတခံမိဘီလီ၊ ဒီးအိဒ်ယံယံဒီးအိဒ်ဘဲစီးလအန့
တလီလီဒီးဖိန့ဝဲဒီးကထီလအမုကနီဒီးန့ဝဲလအမိလီ
စံးဝဲဒ်၊ ဒီးမာဝဲလအထါန့စံးဝဲဒ်၊

တကျိကျိထီလအစါ တခံမိဘီအိဒ်ဘဲစီး

၃၂. **တကွဲမိဘီ** န့မုတဖိယာ တကလု အသးဒုဘီဝဲဒီးပ
ကိးလအတကွဲမိဘီလီ၊ ဒီးအိဒ်အကလုကလုလီ၊ ဒီးအိဒ်ဒီး
တကွဲမိဘီအဘီတကွဲမိဘီဂါ၊ တကွဲမိဘီအလါ၊ တကွဲမိ
ဘီဟုလီ၊ တကွဲမိဘီတဖိယာန့အိဒ်လွဲကလုလီ၊

၃၃. **တမိ** န့မုပမိအိဒ်တဂါဒီးပစံးလအတမိလီ၊ ပုဒ်
ပုဝဲတနီ နီအမိအိဒ်တမိယီ၊ တနီနီ အိဒ်ခဲမိလီ၊ ပဒ်ပု
ဝဲယံဂါန့အိဒ်တမိဟုယီလီ၊ တနီနီအိဒ်ဒီးအမိဖိသုတ
မိဒီးအမိဖးဒ်တမိလီ၊

၃၄. **တမိ** န့မုဘုတကလုန့ပစံးလအဘုတမိလီ၊ ပုတ
ကဖုဘုလအစံးပုဒီးဖုဝဲလအဘုတလအမိဒီးဘုကညီတမိလီ၊

၃၅. **တမိမိ** န့မုပိမုလအဖိအိဒ်ဒီးတဂါဒီးန့ပစံးလ
တမိမိလီ၊ ပုတကအိဒ်ဒီးတမိမိဒီးမာဒီးအသးဒ်မုကနီ
အသးလီ၊

၃၆. **တမိ** န့မုထီရဲတဖိတလံအမိတဖုန့ပစံးလ
တမိလီ၊ တမိတဖုန့အိဒ်ဒီးအဖိလီ၊

- ၃၇. **ထံမိတ်တံ** နှင့်မိုးကျိုးခီလာပမိတ်တံလီထံလာအပူနှင့်ပ ကိးလာထံမိတ်တံလီ။ ထံမိတ်တံနှင့်မိုးကျိုးခီလာပစီးလီသကျိ အပူနှင့်ပဒီးထိုင်ထံမိတ်တံလီ။ ထံမိတ်တံနှင့် မိုးဝပ်ခီတနီနီလီ။
- ၃၈. **ထံမိတ်တံ** သုတ်တကလုာ်အိုင်ဒီးအဆူဒီးပအိုင်အသုတ် ဆိုင်ပကိးလာထံမိတ်တံလီ။
- ၄၀. **ထံမိတ်ပု** နှင့်မိုးထံလိာ်လာအိုင်တဖုန်ပစီးလာထံမိတ်ပု လီ။ ဒီးပစီးဒီးအဆီလာထံမိတ်ပုလီ။ ထံမိတ်ပုနှင့်ထံမိတ် ထံဆိုင်လီဆဲးလာအလိာ်နှင့်အလိာ်လီ။
- ၄၁. **ထူမိတ်** နှင့်မိုးထူတကလုာ်တဘားတံနှင့်ဒီးပစီးလာထူ မိတ်လီ။ ထူမိတ်နှင့်တဂုာ်ဘတ်တဘားထူမိတ်နှင့်ဘတ်။ တဂုာ်တဘားတံ နှင့်မိတ်လီ။
- ၄၂. **မိမိတ်** နှင့်မိုးပုကညီအိုင်ဒီးအမိတ်တကအမိတ်တကဒီးပစီး လာအိုင်ဒီးမိမိတ်ခံကလီ။ ပုကတအိုင်လာဟံဒီးမိမိတ်ခံကလီ။
- ၄၃. **ယံမိတ်** နှင့်မိုးပုကညီပိတ်မုာ်မကံနံယံမိတ်ဒီးပကိး လာနံယံမိတ်လီ။ နံယံမိတ်နှင့်ကံအကွီအိုင်ယံမိတ်လီခံးဝဲ နှင့်။
- ၄၅. **လီမိတ်** နှင့်မိုးပစိတ်ထိုင်မိလာအဆဲးဒီးအခါနှင့်တအိုင်ဘတ် ဘတ်အနုာ်ထံဒီးယံဝဲနှင့်ပစီးလာလီမိတ်လီ။ တံမိတ်လံထံရီ တမံတုာ်တအိုင်ဘတ်အနုာ်ထံဒီးယံဝဲနှင့်ပစီးလာလီမိတ်ခဲလက် လီ။ ထိုင်မိတ်တဖုန်မိတ်ယံသမိတ်။
- ၄၆. **လီမိတ်မိ** နှင့်မိုးလီကလဲအဆီလီ။ ဒီးမိုးထံရီတံလာ အဘျဲးဝဲနှင့်ပစီးဒီးအဆီလာလီကလဲလီမိတ်မိလီ။
- ၄၇. **သကွံမိတ်** နှင့်မိုးထိုင်မုာ်ဂုာ်၊ ထိးမုာ်ဂုာ်၊ မုာ်ဆဲးစာ်အထိ အမိတ်ကိးဒီးဒီးပစီးလာသကွံမိတ်လီ။ ဒီးပစီးလာသပုာ်မိတ်စုာ်ကိး လီ။ ထိုင်တဖုန်သကွံမိတ်ကိးဒီးလီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆီလာသ ကွံမိတ်သကွံမိတ်လီ။
- ၄၈. **သပာ်မိတ်** နှင့်မိုးသပာ်လာပစိတ်အိုင်မုာ်လာအပူနှင့်ပကိး လာသပာ်မိတ်လီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆီလာသပာ်မိတ်သပာ်မိတ်လီ။
- ၄၉. **သံမိတ်ပိ** နှင့်မိုးတံစွါသုတကလုာ်အိုင်ဒီးအဆူတနီနီ ဒီးတနီနီထဲစုဆိုင်ဒီးတနီနီပြဲကဒီးပကိးလာသံမိတ်ပိလီ။ ဒီးသံမိတ်ပိနှင့်အိုင်အကလုာ်ကလုာ်လီ။
- ၅၀. **သုတ်မိတ်ပု** နှင့်မိုးသုတ်ဒီးထံးနှင့်ပကိးလာသုတ်မိတ်ပုလီ။ သုတ်မိတ်ပုနှင့်အဒုမိတ်ထိုင်လာအလီလီ။
- ၁. **မိတ်** နှင့်မိုးပထူကသံလာလုာ်ဒီးပခွံာ်အီလာပထိခိုင် ဆိုင်ဘိနှင့်ပကိးလာမိတ်လီ။ ဒီးပကိးလာပစုာ်ကိးလီ။ ဒီးပကိးဒီး အဆီလာမိတ်ခဲကွီခဲလီ။ ပထိခိုင်မုာ်ဆိုင်ဘိဒီးပထူအိုင်မိတ်ခဲ ကွီခဲလီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆီလာမိတ်ခဲကွီခဲလီ။
- ၂. **မိတ်** နှင့်မိုးခိုင်ကုာ်အခိုင်ဖျိုင်နှင့်ပကိးလာခိုင်ကုာ်မိတ်လီ။ ပကုာ်ခိုင်ကုာ်နှင့်ပဖျိုင်ပခိုင်လာခိုင်ကုာ်မိတ်အီပူလီ။
- ၃. **မိတ်** နှင့်မိုးညှပ်ထိုင်အိုင်အဆိုင်လာထံမိတ်ခိုင်ဒီးပစီးလာ ညှပ်မိတ်အိုင်အဆိုင်လီ။ ညှပ် တဘုတ်မိတ်အိုင်အဆိုင်လာထံမိတ်ခိုင် လီ။
- ၄. **မိတ်** နှင့်မိုးပုကညီထိုင်တံလီလးဒီးပကိးသးကမာ်ကမာ်

- ဒီးအိုင်အီတရိုင်နှင့်ပစီးလာမိတ်လီ။ ပုကတထိုင်တလာထူးဂဲ ကလံာ်တံဂီဒီးမိတ်မးလီ။
- ၅. **မိတ်** နှင့်ပုကတအိုင်ဒီးအစိခိုင်အကမိတ်ထံအါအိုင်ထိုင်ဝဲဒီး ပစီးလာမိတ်လီ။ ဝဲလာပုကမိတ်ဝဲလာပုကကျါအါကလီ။ ဝဲစီယံ ဟုတ်မိတ်ဝဲလာကီယူဒီးခိုင်တဲတဲလီယူကလုာ်ကထိလီ။
- ၆. **မိတ်ကံ** နှင့်မိုးမိတ်ကူအဆီလီ။ ဒီးမိုးတံမိတ်လံအစု ဆါဒီးဟးဝဲဖုန်ထိုင်ဖုန်ထိုင်နှင့်ပစီးဒီးအဆီလာဟးမိတ်ကံမိတ်ကူ လီ။
- ၇. **မိတ်ကူ** နှင့်မိုးတံမိတ်လံအစုဆါဒီးဟးဝဲဖုန်ထိုင်ထိုင်ထိုင် ဒီးပစီးလာဟးမိတ်ကူမိတ်ကူလီ။ ဒီးပစီးဒီးအဆီလာမိတ်ကံ မိတ် ကူလီ။ ထိုင်တဖုန်အစုဆါဒီးဟးမိတ်ကံမိတ်ကူလီ။
- ၈. **မိတ်ကျိ** နှင့်မိုးမိတ်လာအိုင်ဒီးအသုတ်ဒီးအဘိလာပအိုင်က သိုင်ညါသုးလာအပူနှင့်ပစီးလာမိတ်ကျိလီ။ ဒီးပစီးဒီးအဆီလာ မိတ်ကျိမိတ်ကျိလီ။
- ၁၀. **မိတ်စံ** နှင့်မိုးပုဝဲကလိး အဆုးထိုင်ကမိတ်ထိုင်ဝဲနှင့်ပစီး လာမိတ်စံလီ။ ဒီးပစီးဒီးအဆီလာ မိတ်စံမိတ်ကူလီ။ ပုကတ ဝဲကလိးဒီးမိတ်စံမိတ်ကူနးကး။ ဒီးပစီးလာတံမိတ်စံစုာ်ကိးလီ။ ဒီးပ စီးလာဆုးထိုင်စုာ်ကိးလီ။
- ၁၁. **မိတ်စီ** နှင့်မိုးပအိတ်မိတ်အသဝဲစိတ်ဝဲနှင့်အိုင်လာမိတ်အီပူပံာ် ညှိကလံာ်ဒီးပစီးလာမိတ်စီလီ။ ပအိတ်မိတ်နှင့်မိတ်စီအိုင်လာမိတ်အီပူ နှင့်လီ။
- ၁၂. **မိတ်တမံ** နှင့်မိုးပယီအစုာ်တဖျိုင်အမံကိးဝဲလာမိတ်တ မံလီ။ ဒီးမိုးပယီအစုာ်လာသီလီ။
- ၁၃. **မိတ်ထူ** နှင့်မိုးမိတ်ကျိနှင့်ပုဝဲထိုင်ဝဲလာထူဒီးကိးဝဲလာမိတ် ထူလီ။ ပယီပခိုင်နှင့်အိတ်ထူစံးဝဲနှင့်။
- ၁၄. **မိတ်ထိုင်** နှင့်မိုးပကွံထိုင်တံဒီးပစီးလာပမိတ်ထိုင်ပခိုင် လီ။ ပုကတကွံးလံာ် ဆုးလီအခိုင်အကိုင်ဘျဲးဒီးမိတ်ထိုင်အခိုင် လီ။ မိတ်ထိုင်ကွံးနခိုင်တကွံး။ ဒီးပစီးဒီးအဆီလာမိတ်ထိုင်မိတ်ထိုင် လီ။
- ၁၅. **မိတ်ဘိ** နှင့်မိုးဝပ်မိလာပထိထိုင်လာမိတ်ပူနှင့်ပကိးလာမိတ် ဘိလီ။ ပုကတညီအိတ်နှင့်ဆူသဝဲဝဲလာမိတ်ဘိစုာ်နုာ်လီ။ ဒီးပ ကိးဒီးအဆီလာမိတ်ဘိမိတ်လီ။
- ၁၆. **မိတ်သုတ်** နှင့်မိုးမိတ်ကျိအဖျိုင်လာပစုာ်ကသိုင်လာအ ပူ နှင့်ပစီးလာမိတ်သုတ်လီ။ ဒီးပစီးဒီးအဆီလာမိတ်သုတ်မိတ်သုတ်လီ။ မိတ်သုတ်နှင့်ပုမာ်ဝဲလာလံာ်လီ။
- ၁၇. **မိတ်ခဲကွီခဲ** နှင့်မိုးပကိးမိတ်ဒီးအဆီဒီးပစီးလာမိတ်ခဲကွီခဲ လီ။ ဒီးပစီးလာတံခဲကွီခဲစုာ်ကိးလီ။
- ၁၈. **ကမိတ်မာ်** ကမိတ်မာ်၊ ဒီးကမိတ်မာ်ဒီးသုတ်ကမိတ်၊ ဒီးစုကမိတ်၊ ဒီးခိုင်ကမိတ်၊ ဒီးပျိုင်ကမိတ်၊ ဒီးကိတ်ကျးခံကမိတ်၊ ဒီး ကိတ်ယူကမိတ်၊ တံခဲလက်နှင့်ကွံလာကမိတ်တကွံ။
- ၁၉. **ကွံတမိတ်** နှင့်မိုးပတမာ်စုာ်ဘုာ်ပုကဒီးပစီးလာကွံတ မိတ်လီ။ ကွံတမိတ်ယာ်တဂုာ်၊ မာ်စုာ်ယာ်တကွံ။
- ၂၀. **ခိုင်မိတ်** နှင့်မိုးပျိုင်ကိးခိုင်ကွံလာခိုင်မိတ်လီ။ ဒီးပစုာ်ကိးဝဲ လာခိုင်ကွံလာလီ။ ဒီးမိုးပထုတံလာပကုာ်သုပခိုင်နှင့်လီ။

- ၂၁. **မိခင်** နှင့်မိခင်ကုန်ခံမိခင်နှင့်ပကီးလခိုင်မိခင်ခံလီ။ ဒီး မှ်ပသးပုဂံကလုာ်လီ။ ဒီးမှ်ပကီးပိာ်ထွဲပိုင်ခံလီ။
- ၂၃. **မိမိစု** နှင့်မိပကွာ်တၢ်တြိကလၢန့ၢ်ပစံးလၢပကွာ်တၢ်စိး မိစုလီ။ ပၤတဂၤပအိၣ်မုၢ်ဒီးကွၢ်ဝဲစိးမိစုလီ။
- ၂၄. **ဆူးမိ** နှင့်မိပအိမိဒီးပစုၤသဝံးထီၣ်မိလုာ်န့ၢ်ပစံးလၢ ဆူးမိလီ။ ပၤကညီန့ၢ်မုၢ်အိမိဒီးဆူးမိခံန့ၢ်လီ။
- ၂၅. **တမိ** နှင့်မိပကညီမၤခူးန့ၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဒီးမၤထီၣ်ဟံၣ်ဖိ စီၢ်လၢခူးသးကံၢ်ပူၤန့ၢ်ပစံးလၢတမိခူးလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ နီၣ်တမိလီ။
- ၂၆. **တလုာ်မိ** နှင့်မိပကမၤဒါပမဲၣ်န့ၢ်ပစံးလၢတလုာ်မိ လီ။ ပၤတလုာ်မိ နှင့်သမုၢ်သုၣ်လၢအူကဲထီၣ်လၢထီၣ်စံးဝဲဒၣ်။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတလုာ်မိတလုာ်မိလီ။
- ၂၇. **ထီၣ်မိ** နှင့်မိတၢ်ပိုၢ်ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးပသးပုၢ်စံးဝဲလၢတၢ် ပိုၢ်ထီၣ်မိလီ။ မိၤယၢန့ၢ်မုၢ်တၢ်ပိုၢ်ဒီး တၢ်ထီၣ်မိန့ၢ်တၢ်ကခံး လီၤတၢ်ဝဲလီၤစံးဝဲဒၣ်။
- ၂၈. **အိမိ** နှင့်မိပဆူးသဝံးမိလုာ်န့ၢ်ပစံးလၢပအိမိလီ။ ပထါခိၣ်မုၢ်ဆံၣ်ဘီဒီးပအိမိဘျါဝဲလီ။
- ၁. **ကမိ** ဒီးကမိကမိ, ဒီးကမိမၤ, ဒီးကမိမၤ, ဒီးက မိကမိ, ဒီးကမိကွၢ်, ဒီးယွဲၢ်ဟံးကမိန့ၢ်ကွၢ်လၢကမိတက့ၢ်.
- ၂. **စမိ** နှင့်မိပသံၣ်ဂီၢ်သံဒီးတၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးပကျိၣ်ထံ တၢ်တၢ်လီၤ, ဖိယိာ်ဒီးပစံးလၢစမိလီ။ ဒီးပစံးလၢတမိဒီးသမိး စုၢ်ကီးလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစမိစမိလီ။ ပၤတၢ်ဘျါဖိလၢ ဟ့ၣ်တၢ်န့ၢ်ပုၤမုၢ်ဖိန့ၢ်ဒီးဆူဝဲဆူပဒိၣ်အအိၣ်ဒီးပဒိၣ်စမိစမိဝဲ လီ။
- ၃. **စိးမိ** နှင့်မိပတၢ်တၢ်လၢထးတၢ်အခိၣ်မုၢ်ဂ့ၤ, ပဃူးတၢ် လၢတရဲမုၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢပစိးမိးတၢ်လီၤ. ပမုၢ်တၢ်လၢနီၣ်စိးမိး အခိၣ်ဒီးပစံးလၢပစိးမိးတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢစိးမိးစုၢ်ကီးလီ။
- ၄. **တမိ** နှင့်မိစမိးအသိးလီ။ ဒီးမုၢ်ပသံၣ်ဂီၢ်ကျိၣ်ထံတၢ်ဒီးပ သံၣ်ဂီၢ်တၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၢ်ပစံးလၢပတမိးတၢ်လီၤ. ပၤတဂၤဖိၣ် န့ၢ်တၢ်ဘျါဒီးတမိးစမိးဝဲလီ။ ဒီးပစံးလၢသမံသမိးစုၢ်ကီးလီ။ သမိးဒီးတမိးစမိးန့ၢ်ဒီးသိးသိးလီ။
- ၅. **သမိ** ဒီးသိးကမိး.
- ၁. **မိ** နှင့်မိပဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတၢ်နးတၢ်ဖိၣ်ဒီးပသးတမုၢ်ဘၣ် ဒီးပအိၣ်တမုၢ်ဘၣ်န့ၢ်ပစံးလၢပမိၣ်တၢ်လီၤ. ပၤတဂၤအမၤသံဒီး မိၣ်ဝဲလီ။ ပၤတဂၤပၤဂၤသၢကလိာ်လၢကွီၢ်ဒီးမိၣ်တၢ်လီၤ. ဒီးပ စံးဒီးအဆိလၢမိၣ်မးလီ။ ဒီးပစံးလၢဘၣ်မိၣ်ဘၣ်မးစုၢ်ကီးလီ။
- ၂. **မိ** နှင့်မိတၢ်ကူတၢ်သိးထီၣ်အုးဘီၣ်အိးမုၢ်ဂ့ၤ, ထီၣ်ရီၤ လံာ်ခိၣ်လံာ်ခိၣ်စၢ်တုၢ်ခိၣ်ထီၣ်အုးဘီၣ်အိးမုၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢမိၣ် လီ။ ဟုန့ၢ်တုၢ်ဟံၣ်ယံာ်ဒီးမိၣ်ဝဲဒီးခုၣ်ထီၣ်ဝဲလီ။ တၢ်ကူတၢ်သိး မိၣ်ဒီးသးကွၢ်ဝဲလီ။
- ၃. **မိ** နှင့်မိပဆိကမိၣ်န့ၢ်ပစံးလၢပမိၣ်တၢ်စုၢ်ကီးလီ။ ပၤ လၢမိၣ်တၢ်တသ့ဘၣ်န့ၢ်မၤဒၣ်တၢ်ဖဲအသးအလီၤလီ။
- ၄. **မိကမုၢ်** နှင့်မိပကညီဆိကမိၣ်တၢ်လၢသၢကမၤဒၣ်ဖဲ သၢသးအံၣ်ထီၣ်ဒီးပစံးလၢမိၣ်ကမုၢ်တၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢမိၣ်ကမုၢ်

- စုၢ်ကီးလီ။ ပၤလၢမိၣ်ကမုၢ်တၢ်န့ၢ်တဆိကမိၣ်န့ၢ်ဘၣ်ပၤဂၤအဂီၢ် ဘၣ်. ဆိကမိၣ်လီၤဒၣ်ထဲအသးတဂၤခိၣ်လီ။ ဒီးပစံးလၢမိၣ်တ မုၢ်ဒီးမိၣ်သမုၢ်စုၢ်ကီးလီ။
- ၅. **မိညီ** နှင့်မိပကညီမၤတကဲဒီးဟံးသးသဖိုလုၤက့ၤဒီး ပစံးလၢမိၣ်မိၣ်ညီလီ။ ပၤတဂၤမၤတကဲဒီးအမိၣ်မိၣ်ညီဝဲလီ။ ဒီးပစံးလၢမိၣ်ညီမိၣ်ညီစုၢ်ကီးလီ။ ပၤလၢဘၣ်ဖိၣ်ဒီးဟံးသပုၢ် အသးန့ၢ်ပစံးလၢမၤသးမိၣ်ညီစုၢ်ကီးလီ။ ဒီးပစံးလၢလီၤမိၣ် ညီစုၢ်ကီးလီ။
- ၆. **မိတမုၢ်** နှင့်မိပကညီဆိကမိၣ်တၢ်လၢသၢကမၤဒၣ် တၢ်ဖဲသၢသးန့ၢ်ပစံးလၢမိၣ်တမုၢ်တၢ်လီၤ. ဖိသၣ်လၢအတၢ်ကူၣ် တၢ်ဆးတအိၣ်ဘၣ်မုၢ်ဂ့ၤ, ပၤလၢတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးတအိၣ်ဘၣ်မုၢ် ဂ့ၤ, မိၣ်တမုၢ်တၢ်ကီးကဲဒီးလီ။
- ၇. **မိန့ၢ်ဟံးသး** နှင့်မိပကညီမၤကမၤမိၣ်လိာ်အသးဒီးကၢၣ် သံကၢၣ်ဟါမၤလိာ်အသးလၢအသးကံၢ်ပူၤမုၢ်ဂ့ၤ, သးဟုလိာ်အ သးဘျါတသ့ဘၣ်မုၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢမိၣ်န့ၢ်ဟံးသးလိာ်အသးလီ။
- ၈. **မိပအုး** နှင့်မိပလၢပၤဂၤကတိၤဒိၣ်ထီၣ်အသးဒီးတက တိၤဆာဘၣ်ဝဲမုၢ်ဂ့ၤ သးဟုပၤဂၤလၢအသးကံၢ်ပူၤမုၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢ မိၣ်ပအုးတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢမိၣ်ပအုးသးစုၢ်ကီးလီ။
- ၉. **မိဘၣ်** နှင့်မိပကညီလၢတၢ်မိၣ်ရဲလိာ်အိၣ်ယုာ်အသး ဒီးပၤတဖၣ်န့ၢ်ပစံးလၢမိၣ်ဘၣ်ပၤလီၤ. ပတမုၢ်တခါတဖၣ်န့ၢ်မိၣ် ဘၣ်ပၤဒီးဟဲက့ၤအိၣ်လၢပသိးဟဲက့ၤအိၣ်လၢပရၢလီ။
- ၁၀. **မိမး** နှင့်မိပကီးမိၣ်ဒီးအဆိဒီးပစံးလၢမိၣ်မးလီ။ ပၤ ကညီတၢ်ဘၣ်ဖိၣ်ဒီးမိၣ်မးတၢ်လီၤ.
- ၁၁. **မိသမုၢ်** နှင့်မိခိၣ်မိၣ်တမုၢ်အသိးလီ။ ဒီးမုၢ်ပဆိကမိၣ် တၢ်လၢပကမၤဒၣ်ဖဲပသးပလီၤန့ၢ်ပစံးလၢ မိၣ်သမုၢ်လီ။ ဒီးပစံး လၢမိၣ်ကမုၢ်ဒီးမိၣ်တမုၢ်စုၢ်ကီးလီ။
- ဆိးဖိသၣ်ပၤမိၣ်သမုၢ် နၢ်ဟူတၢ်စူၤတၢ်ဟဲယၢၤ
- ၁၂. **မိခိၣ်** နှင့်မိခိၣ်အဆိလီ။ ဒီးမုၢ်ပလၢမိၣ်ထီၣ်တၢ်လၢညါ ခိၣ်န့ၢ်ပစံးလၢဝံၤခိၣ်ခိၣ်န့ၢ်ဒီးအဆိလီ။
- ၁၃. **ခိမိၣ်ကနုာ်** နှင့်မိတၢ်ဂ့ၤန့ၢ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်တၢ်ထီၣ်န့ၢ်တၢ်ဂၤတ က့ၢ်ဒီးပစံးလၢခိမိၣ်ကနုာ်လီ။ ပၤဒီးပုၢ်ဝဲခံၣ် န့ၢ်ခိမိၣ်ကနုာ်ဂ့ၤ လၢအဝဲၢ်တဂၤလီ။ ကွၢ်ယုန့ၢ်စသ့ၣ်လၢခိမိၣ်ကနုာ်ဒိၣ်တစဲးတ ဖၣ်တက့ၢ်. ကွၢ်ယုဝဲၣ်လၢခိမိၣ်ကနုာ်ထီၣ်တဖၣ်တက့ၢ်, စကမၤမဲး လီၤလီ။
- ၁၄. **စိးမိ** နှင့်မိစိးသီအဆိလီ။ ဒီးမုၢ်တလၢလူၤခိၣ်လၢ ကူတၢ်ဘီန့ၢ်ပကီးဒီးအဆိလၢစိးမိၣ်စိးသီလီ။ ဒီးစိးပၤအဆိမုၢ် စိးမိၣ်စုၢ်ကီးလီ။
- ၁၅. **ဆိမိ** နှင့်မိပသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တၢ်လၢပသးတမံၤမံၤဒီးပစံး လၢဆိမိၣ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဆိမိၣ်ဆိမးလီ။ ဒီးပစံးလၢ ဆိကမိၣ်စုၢ်ကီးလီ။ ပၤတဂၤဆိမိၣ်လီၤအသးဒီးထီၣ်လီၤတၢ်ဒဲး ဘးလီ။ ပၤတဂၤယုဆိမိၣ်တၢ်ဂ့ၤဂ့ၤဒီးအသးအုးဝဲလီ။ ဒီးပစံး လၢဆိကမိၣ်ဆိကမးစုၢ်ကီးလီ။
- ၁၇. **တၢ်မိ** နှင့်မိတၢ်တမုၢ်သ့ၣ်မုၢ်သးမုၢ်အိၣ်ထီၣ်လၢပၤတ မံၤမံၤဒီးပစံးလၢတၢ်မိၣ်တၢ်မးတၢ်မိၣ်တၢ်မုၢ်လီ။ ဒီးပစံးလၢတၢ်

ဘၣ်မိဂ်ဘၣ်မးစွဲကိးလီၤ. ပအိၣ်တၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤပအိၣ်ဒီးတၢ်မိဂ်တၢ်မးကိးဂၢၤဒီးလီၤ.

၁၈. **တၢ်မိဂ်န့ၣ်ဘၣ်ပသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပသးအဲၣ်ဒီးတၢ်တမံၤမံၤဒီးပသးအိၣ်လၢပကန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်မိဂ်န့ၣ်ဘၣ်ပသးလီၤ. တၢ်မိဂ်န့ၣ်ဘၣ်စသးလၢပသးထူတဘီၤလီၤ. တၢ်မိဂ်န့ၣ်ဘၣ်စသးလၢယဲၣ်တဘၣ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤပသးအဲၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်မိဂ်ခဲလၢလီၤ. တၢ်မိဂ်လဲၤစသးလၢတၢ်. တၢ်မိဂ်အိၣ်စသးလၢမ့ၢ်လီၤ.

၁၉. **ဘၣ်မး** န့ၣ်မ့ၢ်ဘၣ်မိဂ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဖိပမၤသံးဒီးပဆိကမိဂ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဘၣ်မိဂ်ဘၣ်မးလီၤ.

၂၀. **ဘၣ်မိဂ်တၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်မိဂ်တၢ်အသိးလီၤ. ပုၤလၢအမိၢ်အပၢသံၣ်န့ၣ်ဘၣ်မိဂ်တၢ်ကိးဂၢၤဒီးလီၤ. ဒီးပစံးလၢဘၣ်မိဂ်ဘၣ်မးစွဲကိးလီၤ.

၂၁. **မၤမိဂ်** န့ၣ်စတသ့ၣ်ညါဘၣ်. စန့ၢ်တပၢ်ဘၣ်. ဒီးပုၤတနီၤနီၤစံးလၢမ့ၢ်ကီၤလံၢ်တၢ်မၤ. ဒီးတနီၤနီၤစံးလၢဟီၣ်ခိၣ်တၢ်မၤလီၤဘၣ်ဆၣ်ဒီးစတသ့ၣ်ညါဘၣ်ယဲဘၣ်. မၤမိဂ်တၢ်မၤန့ၣ်ပမၤတပုၤဘၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၁. **မိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပုၤမၤဝဲလၢတၢ်တကလုာ်အိၣ်ဒီးအမိၢ်ဒီးပပိၣ်သိၣ်ဝဲမ့ၢ်ဒီးပကိးလၢမိၤလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမိၤမိၤတြၢမိၤလီၤ. မိၤန့ၣ်ပပိၣ်လၢအဆိမိၢ်န့ၣ်သိၣ်မ့ၢ်ကၤ.

၂. **မိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟံးဖိသၣ်စုဒ်ဒီးပလဲၤယုၤအတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပမိၤလီၤ. ပုၤဆံးလဲၤတၢ်မ့ၢ်တကျါဘၣ်ဒီးမိၤအစုဒ်ဒီးလဲၤယုၤအီၤတက့ၢ်.

၃. **မိၤကူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပပိၣ်မိၤန့ၣ်ပစံးလၢမိၤကူၤလီၤ. မိၤန့ၣ်ပပိၣ်လၢမိၤကူၤဒီးသိၣ်ဝဲလီၤ. မိၤကူၤန့ၣ်မ့ၢ်ပမၤကူၤလိၣ်တၢ်ကံးညၢ်ဒီးပမၤဒီးအဘီၤဒီးပပိၣ်မိၤန့ၣ်ပကိးလၢမိၤကူၤလီၤ.

၄. **မိၤမိၤတြၢမိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်မိၤန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢမိၤမိၤတြၢမိၤလီၤ. မိၤမိၤတြၢမိၤစံးဝဲဒၣ်.

၅. **မိၤမိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်မိၤခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမိၤမိၤလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပသးပုၤလၢပုၤစံးဝဲလီၤ. ပုၤကညီန့ၣ်မၤဟံၣ်ဒီးမၤဝဲဒီးမိၤမိၤလီၤ.

၆. **ထွံၣ်မိၤ** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢထွံၣ်မူၤလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထွံၣ်ဟံးဒီးအမိၢ်န့ၣ်ပစံးလၢထွံၣ်မူၤလီၤ. ထွံၣ်မိၤန့ၣ်ပတစံးဘၣ်.

၇. **ပိၤတုၢ်မိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်သကံၤခိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤကစီၤထီၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်အလီၢ်လၢမ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၈. **လိၢ်မိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပခိၣ်အသိၣ်အိၣ်လီၤလၢပိၣ်မိၤဒီးပစံးလၢလိၢ်မိၤလီၤ.

၉. **လိၢ်မိၤလိၢ်မိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်ဟါမူၤဟါမိၢ်အသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ယဲၣ်မိၤကျၢ်မိၤဒီးထီၣ်ရီၤတၢ်တမံၤမံၤအိၣ်လီၤဘၢအိၣ်တဒၢလၢပတထံၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပုၤစံးလၢလိၢ်မိၤလိၢ်မိၤလီၤ.

၁၀. **မိ** န့ၣ်မ့ၢ်ထံလၢကိၢ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, နိၣ်ပုၤလၢထီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤအိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အလီၢ်လီၤပျီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပကိးလၢမိၤလီၤ. မိၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးမိၤကိၢ်အိၣ်ဒီးမိၤခုၣ်လီၤ. ထီၣ်ခိၣ်အိၣ်မိၤန့ၣ်ပုၤကညီခဲးဝဲန့ၣ်ဂ့ၤကၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမိၤတြၢမိၤလီၤ.

၂၁. **မိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပယီၤယုၤဝဲဖိအခိၣ်ထီၣ်အိၣ်တဖံးဒီးပအိၣ်သးလၢအပူၤန့ၣ်ပကိးလၢမိၤလီၤ. ဒီးပကိးလၢအူၤလိၣ်စွဲကိးလီၤ. ပုၤကညီ

မၤန့ၣ်မိၤဖုံၣ်မိၤန့ၣ်ဒုၣ်လီၤသးလၢမိၤပူၤဒီးအိၣ်ဒီးရဲၣ်လီၤဝဲလၢဟံၣ်ဖိစီၢ်ပုၤလၢမၤတၢ်လုၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ.

၃. **မိကံ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အၢလၢဝဲလဲၤထံၣ်ဝဲလၢညါခိၣ်တကလုာ်န့ၣ်ပကိးလၢမိကံလီၤ. မိကံန့ၣ်မ့ၢ်ဒ်ပုၤကညီအသိးဒီးဝဲလဲၤထံၣ်ဝဲလၢညါခိၣ်န့ၣ်လၢပုၤအကျဲခိၣ်ထံးန့ၣ်ဒီးဟံၣ်ဒီးယီၤလီၤ.

၄. **မိကဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲၣ်လုၢ်ဖိလၢပကၢ်တၢ်ဒီးပဆးဆိယံးအပူၤန့ၣ်ပကိးလၢမိကဲလီၤ. ပုၤကညီကံတၢ်လၢဆိယံးန့ၣ်ဆးလီၤဆိယံးအပူၤလၢမိကဲလီၤ.

၆. **မိကိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထံလၢကိၢ်တဖၣ်န့ၣ်ကလံၤထီၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢမိကိၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမိကိၢ်မိဆါလီၤ. မိကိၢ်န့ၣ်ကလံၤထီၣ်ဒ်ထီၣ်ချီအသိးဒီးခုၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ.

၇. **မိကိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အကတီၢ်တယံၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမိကိၢ်လီၤ. လဲၤတၢ်ယံၣ်တဂ့ၤ, လဲၤတၢ်မိကိၢ်မိဆါတက့ၢ်.

၉. **မိစီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တယံၣ်ဘၣ်ဝဲအကတီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမိစီၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်တယံၣ်ဘၣ်, လဲၤတၢ်မိစီၢ်မိဆါဒီးလီၤ.

၁၀. **မိဆါ** န့ၣ်မ့ၢ်မိကိၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထံလၢကိၢ်ဝဲနိၣ်လၢကိၢ်ဝဲန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢမိကိၢ်မိဆါလီၤ.

၁၁. **မိတခဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ဘီထးဆးလၢအိၣ်ဒီးအသက့ၤန့ၣ်ပစံးလၢမိတခဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမိတၢ်မိတခဲလီၤ. ဒီးပကိးလၢဘီတခဲစွဲကိးလီၤ. မိတခဲန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဆးအိၣ်ညၢ်လီၤ. မိတၢ်မိတခဲန့ၣ်မ့ၢ်ပဆးအိၣ်ညၢ်လီၤ.

၁၂. **မိတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်မိတခဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဘီထးဆးန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢမိတၢ်မိတခဲလီၤ.

၁၃. **မိတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်မိလီၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သပၤဖးခိၣ်လၢပဖိသးန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢမိတၢ်မိလီၤလီၤ.

၁၄. **မိပျၢ** န့ၣ်မ့ၢ်မိတမိအမံၤလၢပသးပုၤထံၣ်ဝဲလၢပုၤဒီးပကိးလၢမိပျၢလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပန့ၢ်ဟူလၢပသးပုၤစံးဝဲလၢပုၤလီၤ. ပတထံၣ်ဘၣ်ပဝဲနိၣ်တစုဘၣ်.

၁၅. **မိလီ** န့ၣ်မ့ၢ်သပၤဖးခိၣ်လၢပုၤကညီဖိသးန့ၣ်ပစံးလၢမိလီလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမိတၢ်မိလီလီၤ. မိလီန့ၣ်ပုၤကညီဖိသးလၢအပူၤလီၤ.

၁၆. **မိသါချီ** န့ၣ်မ့ၢ်ထံတလိၢ်အမံၤပကိးလၢမိသါချီလီၤ. ပုၤကညီအိၣ်လၢမိသါချီလိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်လၢပုၤတဝဲၣ်ဆူမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတခိၣ်လီၤ.

၁၇. **မိမိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ကျိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဝဲၣ်ထီၣ်လၢပဟူထီၣ်က့ၤပုၤသံးဒီးပထံးဖိၣ်လၢပစံၣ်အကဆူးန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢကျိၣ်မိမိၤလီၤ.

၁၈. **မိမိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးမိဒီးအဆိလၢမိမိၤတြၢမိၤလီၤ.မိမိၤတြၢမိၤန့ၣ်မ့ၢ်နိၣ်ခိၣ်နိၣ်ပုၤလၢထီၣ်ခိၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ထံၣ်ကိၢ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢမိမိၤတြၢမိၤပစံးဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ.

၁၉. **ကမိ** ဒီးကမိကမါ, ဒီးကမိဒိၣ်, ဒီးကမိလီၤဆိုး, ဒီးကမိဆါ, ဒီးကမိအုၣ်, ဒီးကမိပူၤ, ဒီးကမိဆိးကဲး, ဒီးကမိဘူး, ဒီးကမိချိၣ်, ဒီးကမိသံ, တၢ်ခဲလၢန့ၣ်က့ၢ်လၢကမိတက့ၢ်.

၂၀. **မိးမိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီမိးမိထီၣ်ခိၣ်လၢမိပူၤန့ၣ်ပကိးလၢမိးမိ

လီ၊ ပုၤကညီမိမိဒီးခးဘၣ်ထီၣ်လီၤမိပူၤလီၤ။

၂၁. **ယဲၣ်မိကူး** န့ၣ်မ့ၢ်တလၢၤအယဲၣ်တကလုာ်န့ၣ်ပကိးလၢ ယဲၣ်မိကူးလီၤ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢယဲၣ်မိတၢ်ယဲၣ်မိကူးလီၤ။ ယဲၣ်မိကူးန့ၣ်မ့ၢ်တလၢၤအယဲၣ်တကလုာ်န့ၣ်ပကိးလၢယဲၣ်မိကူးလီၤ။

၂၂. **စံၣ်မိ** န့ၣ်မ့ၢ်စံၣ်ကျဲၣ်အဆိလီၤ။ ဒီးမ့ၢ်ပုၤကညီဟူထီၣ် က့ၤလိာ်အသးန့ၣ်စံၣ်ဝၣ်ထီၣ်ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစံၣ်ကျဲၣ်စံၣ်မိ လီၤ။

၂၃. **စီမိဒံၣ်ကွၢ်ပူ** No.101-၁၀၁. ပစံၣ်တဲၤစီမိဒံၣ်ကွၢ်န့ၣ် လၢပူၤအထုၣ်စဲဘူးယၢ်ဒီးအဒံၣ်ဒီးန့ၢ်အမါအမါဟံၣ်ကွၢ်အီၤလီၤ။ မ့ၢ်ဘၣ် မနုၤလၢအမါဟံၣ်ကွၢ်အီၤလဲၣ်။ မ့ၢ်အထုၣ်အမါန့ၣ်တုၤဘၣ်ဒီးအမါဟံၣ်ကွၢ်အီၤလီၤ။ ယံၣ်ယံၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်လဲၣ်ပမ့ၢ်က မဲတဂၤလီၤ။ ဒီးပမ့ၢ်ကမဲန့ၣ်လဲၣ်ကတဲၤဆွဲၣ်ဒီးဟဲက့ၤဒုးတံာ်တံာ် ကွၢ်စီမိဒံၣ်ကွၢ်အထုၣ်စဲဘူးယၢ်ဒီးအဒံၣ်ဆါန့ၣ်လီၤ။ တုၤန့ၣ်တုၤစုအတၢ်ဝဲၣ်က့ၤအီၤသ့ဒီးအဖိအိၣ်အလံၤအိၣ်ပမ့ၢ်ကနီၤတဖၣ် န့ၣ်တသ့ၣ်ညါဘၣ်ဘၣ်လဲၣ်အကမၤဝဲၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဒီးတကဲဘၣ်လဲၣ် လၢအဝၤဘၣ်လီၤ။ ပမ့ၢ်ကမဲတဂၤန့ၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဒီးကဲဘၣ်လဲၣ် လၢအဝၤလီၤ။ မိန့ၣ်ဒီးမၤဆိသီတုာ်စံးဝဲဒၣ်။

တၢ်မ့ၢ်ပုၤစီမိဒံၣ်ကွၢ် စီမိဒံၣ်ကွၢ်မိဒံၣ်ကွၢ်
ထုၣ်တအိၣ်မၤမနုၤလဲၣ် အထုၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဆွဲၣ်တံာ်တံာ်။

၂၄. **တမိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်မ့ၢ်တညါဒီးပစံးလၢပအိၣ်မ့ၢ်တမိလီၤ။ ပအိၣ်မ့ၢ်တမိန့ၣ်ဘျးအိၣ်ပုၤသ့ၣ်။ အိၣ်မ့ၢ်တမိခံမိဒီးဝံၤလဲၣ်လီၤ။

၂၅. **တၢ်မိလီ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တကလုာ်အဟၢဖၢဒိၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢ တၢ်မိလီလီၤ။ တၢ်မိလီန့ၣ်အုၣ်ပုၤဆါကၤ။

၂၆. **ထုၣ်မိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤလၢပဒၢအိၣ်ထုၣ်န့ၣ်ပကိးလၢ ထုၣ်မိလီၤ။ ပုၤကညီဒၢအိၣ်ထုၣ်လၢထုၣ်မိပူၤစံးဝဲဒၣ်။ ဒီးပကိး ဒီးအဆိလၢထုၣ်မိထုၣ်ခွဲးလီၤ။

၂၇. **ဒၢမိလီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဒၢလၢဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဒၢမိလီလီၤ။ ပုၤဒၢမိလီန့ၣ်ပျါဒိၣ်ကၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဒၢမိတၢ်ဒၢမိလီ လီၤ။

၂၈. **လဲၤမိ** န့ၣ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ။ လဲၤမိ, မံတုၢ်မိ။

၂၉. **မ့ၢ်မိ** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ယါန့ၣ်ပစံးလၢမ့ၢ်မိလီၤ။ အိၣ်ထီၣ်မ့ၢ်မိစံး ဝဲဒၣ်။

၃၀. **လီၤမိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤထီၣ်ခါလဲၣ်ခါအိၣ်တၢ်အလီၢ် လီၤတုၤဝဲတပူၤလီၢ်လီၢ်ခါကိးမ့ၢ်ဆုၣ်ကိးမ့ၢ်ဟါဒီးပစံးလၢအိၣ် လီၤမိတၢ်လီၤ။ ထီၣ်အိၣ်လီၤမိဘုၣ်န့ၣ်တပူၤအသၣ်တအိၣ်လၢ ဘၣ်ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤတုၤလီၤမိလီၤ။

၃၁. **အူမိ** န့ၣ်မ့ၢ်စံၣ်ကျဲၣ်အဆိလီၤ။ ဒီးမ့ၢ်ပုၤကညီစံၣ်ဝၣ်ထီၣ် လၢဟူထီၣ်က့ၤလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ။

၁. **မိ** န့ၣ် မ့ၢ်သးန့ၢ်မ့ၢ်လၢပဆဲထီၣ်ဆဲလီၤန့ၣ်ပကိးလၢသး န့ၢ်မိလီၤ။ သးန့ၢ်မိန့ၣ်တုၤဝံၣ်ဆါဒီးမ့ၢ်ကဲၤထီၣ်ဒီးသးန့ၢ်ပိ ထီၣ်ဝဲလီၤ။

၂. **မိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပစဲၤထီၣ်ကွၢ်လီၤထံလၢထံပူၤန့ၣ်ပမၤဒီးအထုၣ် ဒီးအဘိဒီးပကိးလၢမိလီၤ။ တလၢတနီၤနီၤဝဲထီၣ်အိၣ်ထံလၢမိ

လီၤ။ မိဘိန့ၣ်စၢထီၣ်ဝဲအခံဒီးလၢလီၤ။

၃. **မိကအိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အကတီၢ်တယံာ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမိ ကအိလီၤ။ လဲၤတၢ်ယံာ်တဂ့ၤ, လဲၤတၢ်မိကအိခါတက့ၢ်။

၄. **မိကိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တကလုာ်ဆိၣ်ထီၣ်အဝံလၢတရါကျါဒ် ဆွဲၣ်အသးဒီးပကိးလၢမိကိလီၤ။

၅. **မိစုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဒိၣ်ပုၤလၢမၤဝဲလဲၣ်ကိးပုၤဂၤတဖၣ်န့ၣ်ပကိး လၢမိစုာ်လီၤ။ မိစုာ်န့ၣ်မ့ၢ်ပဒိၣ်အခုအပုၤ လၢအခုအကီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမိစုာ်မိကဲၤလီၤ။ ဒီးမိစုာ်မိလါ လီၤ။

၆. **မိစိမိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အကတီၢ်တယံာ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမိစိမိ လီၤ။ ဒီးပစံးလၢ မိစိမိကိးလီၤ။ ဒီးပစံးလၢမိကအိစကိးလီၤ။ လဲၤတၢ်မိစိမိခါတက့ၢ်။ လဲၤတၢ်ယံာ်တဂ့ၤ။

၇. **မိတီၢ်ပူ** No.25-၂၅. ပစံၣ်တဲၤမတၢတဂၤလၢပူၤတဂၤ ကိးဝဲအမံၤလၢမိတီၢ်ဒီးပုၤန့ၣ်ပာ်ထုဒီးယုာ်တယုလီၤ။ ထုလၢတၢ် ဒုပူၤတၢ်ကျါမုာ်တခါန့ၣ်လဲၤကွၢ်ဝဲဒီးဝံၣ်လီၤကလိကလိကိးဒၣ်အ ဘျးဒီးလီၤ။ ယံာ်ယံာ်ဒီးပၤဝဲဒၣ်လီၤ။ ကွၢ်ဝဲဒီးထိးတိၤမိ ပုၤတဖၣ် ဟဲမးရးရးဒီးထီၣ်ဝံၣ်လီၤကွၢ်ထုန့ၣ်သတူာ်ကလံာ်လီၤ။ မိတီၢ် လဲၤယီၤဒီးဆဲထီၣ်ကွၢ်ကိးအထုန့ၣ်လီၤ။ ပၤကိးဒီးမ့ၢ်ထုၣ်ဒီး ဟဲကိးလၢထိးတိၤဖိတဖၣ်ရးရးဒီးဘၣ်ထုန့ၣ်သတံးကလံာ်ဒီးသံ ဝဲလီၤ။ လဲၤကွၢ်ဝဲဒီး ထိးတိၤဖိန့ၣ်မ့ၢ်လၢအမိလီၤ။ အယီၤဒုတမိ ကံာ်ထုာ်အသးဒီးသတိာ်တယံာ်ဒီးကွၢ်ဝဲလၢအမဲာ်လီၤလးထီၣ်တ ကျဲလီၤ။ တုၤန့ၣ်တပဟၢဟံၣ်ထီၣ်ဝဲလၢထုယုအလီၤန့ၣ်ဝံၤဒီးခိးက့ၤ ဝဲကူစရလီၤ။ တၢ်လၢထိးတိၤန့ၣ်မ့ၢ်မိယါဖိလီၤစံးဝဲဒၣ်။

မ့ၢ်ယါဖိန့ၣ်လဲၤကျါနီၣ်အဖိဟဲမိအိၣ်ကိးမုၢ်န့ၣ်ဒီးအန့ၣ် တနံၤအဖိတဟဲလၢဘၣ်ဒီးစံးဝဲၣ်။ တၢ်အံၤန့ၣ်အံၤစဖိဟဲမိမးယၤ ကိးမုၢ်န့ၣ်ဒီးန့ၣ်။ အဝဲအံၤတနံၤအံၤတဟဲလၢမ့ၢ်အဘၣ်မနုၤလၢ။ ဆဲမိၣ်တၢ်လၢအသးဒီးန့ၣ်ဒီးကျါနီၣ်တမုာ်လၢဘၣ်ဒီးဟဲက့ၤဝဲ လီၤ။ ကွၢ်ကွၢ်မိတီၢ်အထုဒီးဆဲထီၣ်အသးလီၤ။ ကွၢ်ထီၣ်ထုယု အလီၤဒီးထီၣ်လၢအဖိမုာ်စိၣ်လီၤ။ ဟံးထီၣ်ကွၢ်အဖိမုာ်စိၣ်န့ၣ်ဝံၤ ဒီးက့ၤဟီၣ်က့ၤဟီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ။ ဟီၣ်တၢ်န့ၣ်ဆိၣ်ထုကဖၣ်တၢ်ဒီးစံး ဝဲဒၣ်။

မိတီၢ်ဆဲထုတၢ်အဒိ	ဘၣ်သံမိၣ်ဖိမုာ်တိၤပူ
ဘၣ်သံမိၣ်ဖိမုာ်တိၤပူ	သံသၢသီမိၣ်ဖိမုာ်စၢ
မိတီၢ်ဆဲထုတၢ်အဒု	သၢသီမိတီၢ်သံက့ၤသၢၣ်

ဟူထီၣ်က့ၤလိာ်အသးန့ၣ်စံၣ်ကျဲၣ်အူမိ, မၤလုာ်အုၣ်ထါ, သံၣ်သ့ယၢ်ယီၤ, ထီၣ်သ့ၣ်တၢ်ထီၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်, ထီၣ်ရီၤတမံၤလၢ လၢမိ တီၢ်တီၢ်န့ၣ်ခဲလၢဒီးဟဲက့ၤမၤအဖိအလံၤဟူထီၣ်အီၤလီၤ။ မၤပုၤ ကွၢ်လီၤအီၤဒီး ဟ့ၣ်န့ၣ်ဝဲဒ် ပမ့ၢ်ယါဖိမၤဝဲအသး န့ၣ်လီၤ။ မံ လီၤလၢသံၣ်ဆဲလီၢ်အပူၤန့ၣ်ပုၤဂၤမၤထါသ့ၣ်, သ့တၢ်သ့ၣ်, ထီၣ် သ့ၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်, စံၣ်ကျဲၣ်သ့ၣ်, တၢၤထီၣ်လံာ်သ့ၣ်, ဝဲာ်ပုၤပိာ်သ့ၣ် မ့ၢ်တဘၣ်ဘၣ်တမံၤမံၤဒီးဂဲၤဆၢထၢၣ်စံးဘၣ်ဝဲလီၤ။ တုၤပုၤမၤ ဘၣ်ကစီဒီတကမၣ်လၢဘၣ်ဒီးသံနီၣ်ဝဲလီၤ။ ပုၤဂၤ လဲၤကုာ်လီၤ အီၤ ဒီးဂဲၤ ဆၢထၢၣ်စံး ဘၣ်ကိးပုၤဂၤအံၤန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ တုၤပုၤဂၤ ကွၢ် လိန့ၢ်လၢကစီဒီကိးမံၤဒီးဒီးဟါမံၤဝဲလီၤ။ ဒီးလီၤ

ကွလီသုလီစံးဝဲဒၣ်. စဆဲးလီၤကဆိမဲတနံၤမ့ၢ်တဝးဘၣ်ဝှံခိၣ်
 နူဒီးသါကဟံးန့ၢ်သုလီစံးဝဲဒၣ်. ဘၣ်ယိၣ်တဂ့ၢ်မိၢ်ပျံၣ်စၢ, ကလး
 ကိၢ်မိၢ်ပျံၣ်အသးခုထီၣ်ကွလီစံးဝဲဒၣ်. နီၣ်ကဆိမဲဆဲးလီၤကဆိမဲ
 တနံၤယီၤဒီးဝံးလၢကံၤလီၤစံးဝဲဒၣ်. ပဒိၣ်လဲၤကွၢ်ဒီးဝံးယၢ်စံးဝဲ
 ဒၣ်. လၢခံပဒိၣ်ကိးကဒီးအိၣ်တစုတလဲၤဘၣ်ဝဲဘၣ်. နီၣ်ဘဲဘဲစံးဝဲ
 ဒၣ်မိၢ်ပျံၣ်စၢ. ပဒိၣ်ကိးန့ၢ်လဲၤကံၤန့ၢ်. ဘၣ်မနုၤလၢနတလဲၤဘၣ်
 လဲၣ်စံးဝဲဒၣ်. ဒီးမိၢ်ပျံၣ်လဲၤကဒီးဆူပဒိၣ်အဆိၣ်ဒီးပဒိၣ်စံးအိၣ်မိၢ်
 ပျံၣ်စၢ. စကခူၣ်လီၤတၢ်ပူၤန့ၢ်စံးထီၣ်လီၤမ့ၢ်ဘူၣ်ဒီးနမၤလၢနမၤ
 ဟံးကွၢ်လီၤ. နစံၣ်လီၤမ့ၢ်တဘူၣ်ဘၣ်န့ၢ်နမၤအံၤ စကဟံးန့ၢ်လီၤ
 စံးဝဲဒၣ်. မိၢ်ပျံၣ်ဟံးကွၢ်ဟီၣ်ကဒီးန့ၢ်အလီၤလီၤစံးဝဲဒၣ်. အမၤနီၣ်
 ဘဲဘဲသံကွၢ်အိၣ်မိၢ်ပျံၣ်စၢ, ဘၣ်မနုၤလၢနလဲၤဆူပဒိၣ်အဆိၣ်ဒီးန
 ဟံးကွၢ်ဟီၣ်ကိးစုဒီးလဲၣ်. မ့ၢ်အံၤဒီးန့ၢ်စံးဘၣ်ကံၤပုၤတက့ၢ်န့ၢ်
 စံးဝဲဒၣ်. ဘၣ်မနုၤလၢနဟီၣ်လဲၣ်စံးဝဲဒၣ်. မိၢ်ပျံၣ်တခိၣ်သတးဒီးပ
 ဒိၣ်စံးဝဲဒၣ်. သါက ခူၣ်လီၤတၢ်ပူၤန့ၢ်စံးထီၣ်လီၤမ့ၢ်ဘူၣ်ဒီး
 ဟံးကွၢ်လီၤသုလီစံးဝဲဒၣ်. စံၣ်လီၤမ့ၢ်တဘူၣ်ဘၣ်ဒီးသါကဟံး
 န့ၢ်သုလီစံးဝဲဒၣ်. နီၣ်ဘဲဘဲတခိၣ်သတးဒီးဘၣ်ယိၣ်တဂ့ၢ်မိၢ်ပျံၣ်စၢ
 စံးဝဲဒၣ်. ကစလဲၤဆူပၢ်အဆိၣ်တစိတက့ၢ်စံးဝဲဒၣ်. လဲၤဆူအ
 ပၢ်အဆိၣ်ဒီးအပၢ်ဟ့ၣ်အကသံၣ်ခူၣ်တလိၣ်. နးတဘျီ, မ့ၢ်အူ
 ဒၢ တဖျါၣ်ဝံးဒီးဟံးကွၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ဟံးကွၢ်တုၤဒီးမၤမိၢ်ပျံၣ် ၅၂၂ အ
 သးယီၤကွၢ် မ့ၢ်အူန့ၢ်တုၤတကိၢ်သွး လၢၤ ဘၣ်ဒီးနီၣ် ဘဲ ဘဲန့ၢ် မၤ
 လိၣ်မိၢ်ပျံၣ်န့ၢ်စံးဝဲဒၣ်. နမ့ၢ်စံၣ်လီၤဆူတၢ်ပူၤန့ၢ်ကွၢ်ထီၣ်ကွၢ်ကံၤ
 ပုၤန့ၢ်. ပဒိၣ်မ့ၢ်ဖိၣ်ပစုဒီးဟံးကွၢ်ထီၣ်ကျိပဒိၣ်န့ၢ်ဝံးဒီးပျံၣ်ထီၣ်
 ကံၤမ့ၢ်အူဒၢ နံၣ်စံးဝဲဒၣ်. ဝံးဒီးလဲၤဆူပဒိၣ်အဆိၣ်ဒီးပဒိၣ်စံး
 အိၣ်စံၣ်လီၤဆူမ့ၢ်အူပူၤန့ၢ်မိၢ်ပျံၣ်စၢစံးဝဲဒၣ်. မိၢ်ပျံၣ်စံၣ်လီၤဆူမ့ၢ်
 အူပူၤဒီးကွၢ်ထီၣ်ကွၢ် အမၤန့ၢ်ပဒိၣ်ဖိၣ်အမၤအစုဒီးမိၢ်ပျံၣ်ဟံးကွၢ်
 ထီၣ်ကျိပဒိၣ်န့ၢ်ဝံးဒီးပျံၣ်ထီၣ်အမ့ၢ်အူဒၢဒီးမ့ၢ်အူသလၢထီၣ်အ
 သးဒီးသံဒိဝှံညါန့ၢ်ခဲလၢကံၤလီၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးမိၢ်ပျံၣ်န့ၢ်ထီၣ်အိၣ်ကွၢ်
 နီၣ်လၢပအဲကရးအလီၤလီၤစံးဝဲဒၣ်.

၉. **မိၢ်မုၢ်** န့ၢ်မ့ၢ်ပဒုးအိၣ်ပဖိဆဲးမိၢ်မုၢ်ဒီးပအုၣ်ဘျးန့ၢ်အိၣ်န့ၢ်
 ပစံးလၢမိၢ်မုၢ်လီၤ. တၢ်သၣ်ဝံးနဖိအသး. မိၢ်နဖိမုၢ်တက့ၢ်. တၢ်မ့ၢ်
 သၣ်ဝံးနဖိအသးဒီးမိၢ်မုၢ်တက့ၢ်.

၁၀. **မိၢ်မိၢ်တလါ** န့ၢ်မ့ၢ်လူၤလူၤတနံၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်တ
 နံၣ်ဘၣ်တနံၣ်တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်န့ၢ်ပစံးဒီးအဆိလၢလူၤလူၤတနံၣ်
 မိၢ်မိၢ်တလါလီၤ. ပအိၣ်တၢ်လူၤလူၤတနံၣ်မိၢ်မိၢ်တလါဒီးတၢ်တကဲ
 ထီၣ်လၢပစုနီၣ်တမံၤဘၣ်.

၁၁. **မိၢ်လါ** န့ၢ်မ့ၢ်မိၢ်စုၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဒိၣ်အကညီၤလၢမၤ
 ဝဲအလဲၤကိးပုၤအိၣ်ဒီးအမူးတဖၣ်န့ၢ်ပကိးဒီးအဆိလၢမိၢ်စုၣ်မိၢ်
 လါလီၤ.

၁၂. **မိၢ်လါ** န့ၢ်မ့ၢ်မိၢ်သိအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဒိၣ်လၢစိၤပၤမၤအ
 လဲၤဆုၣ်ဆုၣ်ဝှံမ့ၢ်ဂ့ၢ်, ကိးပုၤလၢအိၣ်ဒီးအမူးလၢပထီၣ်စိၤပၤမ့ၢ်
 ဂ့ၢ်, ပကိးဒီးအဆိလၢမိၢ်သိမိၢ်လါလီၤ.

၁၃. **မိၢ်လုၢ်ဇါ** န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ဖိယၢ်လၢရံးသးလၢထံဖဲခိၣ်တက
 လုၢ်မၤသးစိးမကူဒီးပကိးလၢမိၢ်လုၢ်ဇါလီၤ. ဒီးမိၢ်လုၢ်ဇါန့ၢ်အိၣ်
 အကလုၢ်ကလုၢ်လီၤ. မိၢ်လုၢ်ဇါဖးဒိၣ်တကလုၢ်, မိၢ်လုၢ်ဇါပြဲဇါ

တကလုၢ်, မိၢ်လုၢ်ဇါဝါတကလုၢ်, မိၢ်လုၢ်ဇါသုတကလုၢ်, မိၢ်လုၢ်
 ဇါအိၣ်လုၢ်ကလုၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမိၢ်လုၢ်တၢ်မိၢ်လုၢ်ဇါ
 လီၤ.

၁၄. **မိၢ်လိၢ်** န့ၢ်မ့ၢ်ပုၤကညီအုၣ်ဘျးန့ၢ်အဝဲတဂၤအတၢ်ကမၤ
 အိၣ်ဒီးပစံးလၢမိၢ်လိၢ်တၢ်ကမၤအိၣ်လီၤ. ပမုၢ်ကနီၤဖိသၣ်ခွါ
 လၢကလိၢ်တဖၣ်န့ၢ်မိၢ်လိၢ်တၢ်ကမၤအိၣ်လီၤ.

၁၅. **မိၢ်လိၢ်** န့ၢ်မ့ၢ်ပယီၤအစိၤပၤတဂၤန့ၢ်ပကိးလၢမိၢ်လိၢ် လီၤ.
 ဒီးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဝဲလၢပုၤလံၤလံၤလၢဖဲစိၤဖုစိၤန့ၢ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်စိၤ
 ပၤလၢအစိၤအကမိၢ်ဒိၣ်ကတၢ်န့ၢ်စိၤပၤအကတၢ်လီၤ.

၁၆. **မိၢ်လိၢ်ကွံပူ No.3-၃.** ပစံၣ်တၢ်မတၢ်တဂၤလၢပုၤအဖိမုၢ်
 လဲၤဒၢထံကိးလိၢ်အသးဒီးမိၢ်လိၢ်ကွံန့ၢ်စံးဝဲဒၣ်အံၤ

လုၢ်ထံခံဂၤမိၢ်လိၢ်ကွံ မိၢ်လိၢ်ကွံသၣ်ပသး
 ပျံၣ်မံၣ်ခံဂၤမိၢ်လိၢ်ကွံ မၤကံၤဒ်ပုၤလိၢ်လၢခံ

မိၢ်လိၢ်ကွံဟဲထီၣ်သတးဒီးခွဲခိၣ်ပျံၣ်မံၣ်ခံဂၤန့ၢ်ဝံးဒီးဟံးကွၢ်
 ဝဲဒၣ်လီၤ. ခံစုသၢစုဒီးအမိၢ်အပၢ်န့ၢ်စံးဝဲဒၣ်ဖိမုၢ်တဂၤလဲၤဒၢၣ်
 ထံယံၣ်သမိး. လဲၤကွၢ်ဟ့ၣ်တက့ၢ်. စံးအဖိအဆဲးတဖၣ်န့ၢ်နဝဲ
 လဲၤဒၢၣ်ထံမ့ၢ်လဲၤဝဲန့ၢ်လဲၤပိၣ်အဆဲးတက့ၢ်ဖိမုၢ်စၢ. ဒီးအဝဲန့ၢ်
 လဲၤဒၢၣ်ထံဒီးအပၢ်လဲၤကွၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်ဒီးမ့ၢ်လၢအဝဲလဲၤကိးမိၢ်လိၢ်
 ကွံဒီးဟံးကွၢ်စံးဘၣ်အမိၢ်အပၢ်. ပၤစၢ, ဝဲ လဲၤဒၢၣ်ထံ ယံၣ် န့ၢ်မး
 အလဲၤကိး မိၢ်လိၢ်ကွံ ယံၣ်လိၢ်ပၤစၢ. အပၢ်တခိၣ်သတးဒီးဖိမုၢ်စၢ,
 လဲၤတိၢ်ကိၣ်မံၣ်လၢနဖဲအဆိၣ်န့ၢ်တက့ၢ်. အဖိမုၢ်တဂၤအံၤတဝဲ
 သုၣ်ကၢၣ်တဝဲသးကၢၣ် ဘၣ်ဒီးလဲၤဝဲဒၣ်လီၤ. လဲၤတၢ်အလိၢ်ခံဒီး
 အပၢ်လဲၤကိးမိၢ်လိၢ်ကွံန့ၢ်လီၤ. မိၢ်လိၢ်ကွံဟဲထီၣ်ဒီးအမံၤပုၤကျိအ
 ကိၢ်လၢနး. အခဲန့ၢ်အခိၣ်လၢကွၢ်, သံဝဲဒၣ်လၢမၤရီၢ်ရၢ. အဖိ
 မုၢ်လဲၤတိၢ်ကိၣ်မံၣ်န့ၢ်ဟံးကွၢ်တုၤဒီးဝဲထီၣ်ထံတၢ်ထံပိၤဒီးလဲၤဝဲ
 ဆူထံလိၢ်ပုၤလီၤ. ကိးကဒီးမိၢ်လိၢ်ကွံန့ၢ်ဟံးလၢဘၢၣ်အံးဘၢၣ်ဘီ,
 ဟံးလၢဆွဲၣ်ယံၤသဒိၣ်, ဟံးလၢညၣ်, ဒီးသမၣ်, စကိးတၢ်လၢခံ
 လၢပုၤအံၤတၢ်တဟဲနီၣ်တမံၤဘၣ်. အဆဲးတစုအံၤဟံးလၢဘၢၣ်အံး
 ဘၢၣ်ဘီ, ဟံးလၢဆွဲၣ်ယံၤသဒိၣ်, ဟံးလၢညၣ်, ဒီးသမၣ်မ့ၢ်အဘၣ်
 မနုၤတမံၤလဲၣ်. သံကွၢ်ဝဲဒၣ်အတၢ်သုလဲၤဆူလဲၣ်တခိၣ်လဲၣ်. ဘၢ
 အံးဘၢၣ်ဘီဆွဲၣ်ယံၤသဒိၣ်, ဟံးလၢသမၣ်တဘီစံးဆၢအိၣ်. ပလဲၤ
 ဟီၣ်ဘၣ်မိၢ်လိၢ်ကွံလိၢ်ကစၢစၢ. မိၢ်လိၢ်ကွံဘၣ်မနုၤလဲၣ်.

မံၤပုၤကျိအကိၢ်လၢနး သံဝဲဒၣ်လၢမၤရီၢ်ရၢ
 ခဲန့ၢ်အခိၣ်လၢကွၢ်

အတၢ်စံးဆၢအိၣ်ဒီးန့ၢ်ဒီးစံးသမၣ်သမၣ်စၢ, စကလဲၤစုၢ်
 ကိးဒီးန့ၢ်မိ. သမၣ်စံးဆၢအိၣ်န့ၢ်လဲၤတသ့ဘၣ်. ဒီးစံးကဒီးဝဲစက
 လဲၤဒီးန့ၢ်လီၤ. သမၣ်စံးဆၢအိၣ်န့ၢ်လဲၤဒီးယၢ်အံၤမၤဒၢၣ်ကလိၢ်
 မ့ၢ်တိၢ်ပံၣ် န့ၢ်ဘၣ်, မ့ၢ်ဟၢန့ၢ်ဟၢ, ထိးကံၣ်ဒုၣ် န့ၢ်မိ, တၢ်ဝါန့ၢ် ဘၣ်,
 ဒီး လဲၤကံၣ်န့ၢ်စံးဝဲဒၣ်. မတၢ်ပိၣ်မုၢ်န့ၢ်ကွၢ်မၤမ့ၢ်တိၢ်ပံၣ်န့ၢ်ဘၣ်,
 မ့ၢ်ဟၢန့ၢ်ဟၢ, တၢ်ဝါန့ၢ်ဘၣ်, ထိးကံၣ်ဒုၣ်န့ၢ်ခိၣ်ဝံးဒီးလဲၤဝဲဒီးသမၣ်
 န့ၢ်လီၤ. သမၣ်စံးဆၢ, စမ့ၢ်ကျိကျိထီၣ်စသးဒီးတုၤလီၤကံၤမ့ၢ်
 တိၢ်ပံၣ်တဘျီ, မ့ၢ်ဟၢတဟၢ, ထိးကံၣ်ဒုၣ် တခိ, နီၣ်မၤလိၢ်န့ၢ်
 အသိးန့ၢ် တုၤလီၤကံၤန့ၢ်. စံးဝဲဒၣ်ဝံးဒီးလဲၤလီၤ. နီၣ်သမၣ်စံးဆၢ
 အသိးန့ၢ်သမၣ်ကသၣ်ဝံးအသးဒီးကျိကျိထီၣ်အသးဒီးတုၤ
 လီၤန့ၢ်ဝဲမ့ၢ်တိၢ်ပံၣ်တဘျီ, မ့ၢ်ဟၢတဟၢ, ထိးကံၣ်ဒုၣ်တခိ, နီၣ်သ

မၢ်စံးအီၤအသိးန့ၣ်တၢ်လီၤန့ၣ်သမၢ်အဆၣ်န့ၣ်ကွၢ်ကွၢ်. တၢ်လၢ
မိၢ်လီၤကွၢ်အဆၣ်ဒီးဟီၣ်အဝၢမိၢ်လီၤကွၢ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်ဒ်အံၤ.

တၢ်တအိၣ်မၤဟံၣ်ဝၢၣ် ပျံၣ်ပျံၣ်ဒီးယုၤဖျံၣ်ယုၤဖျံ
တၢ်တအိၣ်မၤယိဝၢၣ် သံယုၣ်ပဝဲဒ်ဝၢၣ်

ဒီးမိၢ်လီၤကွၢ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤ ဒီးကတိၤတၢ်ချးတ
ဘီၣ်ဒီးချးပွဲၤတဘျီစံးဝဲဒၣ်ယၢ်လီၤ. ဒီးမိၢ်လီၤကွၢ်အစိၣ်လီၤတီၣ်
က့ၤလီၤ. လၢတၢ်ချးပွဲၤအသးန့ၣ်ပျံၣ်န့ၣ်ဝဲဒ်ဟီၣ်ကဒီးမိၢ်လီၤကွၢ်
န့ၣ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်က့ၤကဒီးတစု ဒီးပျံၣ်ပျံၣ်တဘျီစံးဝဲဒၣ်ယၢ်လီၤ.
ဒီးမိၢ်လီၤကွၢ်အစိၣ်လီၤတၢ်က့ၤကဒီးလီၤ. လၢဖျိယၢ်ကွၢ်ပျံၣ်ပျံၣ်အ
ဒီးခိၣ်ဒီးဆုန့ၣ်ဝဲဒ်ဟီၣ်ကဒီးမိၢ်လီၤကွၢ်န့ၣ်ဂဲၤဆၢထၢၣ် က့ၤကဒီး
တစု ဒီးတသံလၢတဘျီဒီးအိၣ်ဝဲဒ်ဒီးမိၢ်လီၤကွၢ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဝဲဒ်ဒီးမိၢ်
လီၤကွၢ်န့ၣ်ထီၣ်ဖိတဂၤဒီးဟဲထီၣ်အိၣ်သကိးအပၢ်ဒီးလဲၤတၢ်ဒီးမၤ
လိာ်အမိၢ်အပၢ်. မိၢ်စၢ, နလံၤမ့ၢ်ဖုသံနီၣ်ထီၣ်န့ၣ်လုၢ်အထံလၢသ
လၢအပူၤန့ၣ်တဂ့ၤမိၢ်စၢ. စံးဝဲဒၣ်ဒ်န့ၣ်ဝဲဒ်ဒီးလဲၤတၢ်လီၤ. အမိၢ်တ
ဂၤန့ၣ်အလံၤဖုသံနီၣ်ထီၣ်ဒီးအဖဲလုၢ်အထံလၢသလၢအပူၤဒီးကဲ
ထီၣ်လၢညၣ်ပီၤဘီတဘျီဒီးကဲန့ၣ်ဟဲအဖဲမုၢ်န့ၣ်ဒီးအဖဲမုၢ်လဲၤ
တၢ်ဟဲက့ၤဒီးဖိမုၢ်စၢ. နဖိကဲထီၣ်လၢညၣ်ပီၤဘီတဘျီစကဲန့ၣ်
ဟဲန့ၣ်လဲၤ, ဖိမုၢ်စၢ. အဖဲမုၢ်တခါသတးဒီးဟံးထီၣ်အဖဲန့ၣ်ကွၢ်
ဝဲဆူထံလိာ်ပူၤဒီးဟဲက့ၤလဲၤ. အပုၤတဂၤန့ၣ်အတၢ်ဟီၣ်ကွၢ်အီၤ
ဒီးလဲၤကၢ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. အပုၤတဂၤန့ၣ်အတၢ်ဟီၣ်ကွၢ်အီၤဒီးလဲၤ
ကၢ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. အပုၤတဂၤန့ၣ်ယုၤလီၤလၢမဲကဲမ့ၢ်အလီၤန့ၣ်အပုၤ
တဂၤန့ၣ်ယုၤလီၤထွဲအဝဲခံဆူထံလိာ်ပူၤန့ၣ်တဘျီဘၣ်ဒီးဟီၣ်ဝဲ
လီၤ. အမိၢ်အပၢ်စံးအီၤနလဲၤတဘျီဘၣ်ဒီးဘၣ်မနုၤန့ၣ်ဟီၣ်လဲၣ်.
ကံာ်အပၢ်န့ၣ်ဒီးအပၢ်လဲၤကျိကွၢ်မဲကဲမ့ၢ်ဒီးမဲကဲမ့ၢ်န့ၣ်လီၤပွဲၤအ
မၢ်ဘျီဒ်န့ၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးအဖဲမုၢ်စံးဆၢအီၤပၢ်စၢ, နသးတူၢ်ယၢ
လံ. နကျိကွၢ်မဲကဲမ့ၢ်န့ၣ်စလဲၤအိၣ်သကိးန့ၣ်တပၢ်လၢတဘျီပၢ်
စၢ. ဒီးအပၢ်န့ၣ်န့ၣ်ဟူလၢအဖဲမုၢ်စံးအီၤန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဟူအလံၤသး
ဝံၣ်တၢ်စံးဝဲဒၣ်.

ယလဲၤအိၣ်ဖဲလဲၤအိၣ်ဖဲ ယလဲၤအိၣ်ဖဲလဲၤအိၣ်ဖဲ
ဖဲဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ယၢဆီဒ် ဖဲဟ့ၣ်အိၣ်ယၢဆီကဲဒ်

န့ၣ်ဟူအဖဲမုၢ်ကလုာ်, ဒီးအလံၤကလုာ်န့ၣ်ဒီးယုၤထံန့ၣ်အ
ခိၣ်ဆဲးတိဒီးအဖဲမုၢ်အကျူခဲန့ၣ်ဒီးဝဲဘၣ်ဝဲလၢလုၤလီၤ. ယုၤထံ
န့ၣ်သ့တန့ၣ်ကျူတထံၣ်ဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်ဒီးဟဲက့ၤလဲၤ.

ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်. ချဲးပွဲၤန့ၣ်အသးန့ၣ်ပျံၣ်ဘၣ်တၢ်လၢပူၤဟူ
ထီၣ်က့ၤမိၢ်လီၤကွၢ်လၢပူၤန့ၣ်ဒီးချဲးပွဲၤအဖါတဖၣ်အသးန့ၣ်ပျံၣ်လီၤ
ဆၢၣ်တုၤခဲကနံၣ်အံၤလီၤ. ဒီးပျံၣ်ပျံၣ်တကလုာ်အဒီးယုၤဖျံၣ်တုၤခဲ
ကနံၣ်အံၤလီၤ. ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်. မိၢ်လီၤကွၢ်န့ၣ်သ့ထီၣ်က့ၤမဲကဲ
မ့ၢ်ခဲကနံၣ်အံၤပထီၣ်ကကျူက့ၤတုၤလီၤ. တုၤပထီၣ်ကျူက့ၤဒ်
လၢပူၤအသးန့ၣ်ဒီးတၢ်ကမုၢ်က့ၤလီၤ. ဒီးပလဲၤအိၣ်သကိးအီၤ
ကပၢ်, ဟဲအိၣ်သကိးပုၤကပၢ်လီၤစံးဝဲဒၣ်.

ဖိသၣ်မၤက့ၤလၢထီ
မိၢ်လီၤကွၢ်ပွဲၤဒ်ပွဲၤဆံး သးမ့ၢ်တိဒ်မိၢ်လီၤကွၢ်
တပူၤတဖျဲးတၢ်အသံ စုၣ်လီၤကွၢ်ပသးလၢထံ
နမ့ၢ်ပွဲၤဒ်မိၢ်လီၤကွၢ် မိၢ်လီၤကွၢ်ပွဲၤဒ်ပွဲၤဆံး
စုၣ်လီၤကွၢ်နသးလၢထံ တပူၤတဖျဲးတၢ်အသံ

စဲၤလီၤပသးလၢလုၤခံ မိၢ်လီၤကွၢ်ပသးမ့ၢ်တိ
လဲၤအိၣ်သကိးမိၢ်လီၤကွၢ် သဘျီတယၢအိၣ်လဲၤလိာ်
ပသးပုၤမၤလုၤမၤထီၣ်ဒ်လီၤဝဲလၢထီၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢပူၤဟူထီၣ်က့ၤ မိၢ်လီၤကွၢ် လၢပူၤန့ၣ် ဆွဲၣ် ယံၤသဒိၣ်,
ဘၣ်အံးဘၣ်ဘီ, ထီၣ်သ့ထီၣ်ကိး, တးအုးတးမ့ၢ်တ ဖၣ်မၤအိၣ်
လိာ်အသး, သဒိၣ်မၤအိၣ်ဘၣ်ဘီဒ်အံၤ

ဘၣ်ဘီဖၢဟုးလီၤလုၤထံ ဘၣ်ဆၣ်ပတီၤထီၣ်လၢကွၢ်
ဒီးဘၣ်ဘီတိဆၢသဒိၣ်အထီၣ်န့ၣ်ဒ်အံၤစံးဝဲဒၣ်.

နစံးစုၣ်ယၢကိဝဲဒီး နစံးစုၣ်ယၢစံးစုၣ်ယၢ
နအံၣ်အိၣ်လၢနခိၣ်ထိး နအံၣ်အိၣ်လၢနခိၣ်ထး
ထီၣ်ကိးတဘျီမၤအိၣ်တးအုးဒ်အံၤစံးဝဲဒၣ်.
နီၢ်အမဲၣ်လုးအမဲၣ်လၢ နီၢ်တထံၣ်ဂၢတၢ်ဂၤခွါ
ဒီးတးအုးတခိတိဆၢအထီၣ်န့ၣ်ဒ်အံၤစံးဝဲဒၣ်.
စီၤအနီၢ်ဘီစံးဘီစီၤ လဲၤလီၤသံအမၤလၢသီ

၁၇. **မိၢ်သံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဒုၣ်အိၣ်ဒုၣ်အိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမိၢ်သံလီၤ.
ပုၤကညီမိၢ်သံန့ၣ် မ့ၢ်စိးက့ၢ်ထီၣ်ကစၢ်ယုၤအဘျးအဖျိၣ် ဒီးမိၢ် သံ
လီၤ.

၁၈. **မိၢ်သူကလး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢတသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်
န့ၣ်ပစံးလၢတသ့ၣ်ညါဘၣ်မိၢ်သူကလးလီၤ. ပုၤတဂၤတသ့ၣ်ညါ
မိၢ်သူကလးအိၣ်ဒုၣ်တၢ်ဒ်ပုၤဟးဂီၤအသိးလီၤဘၣ်ဆၣ်ဒီးမိၢ်သူက
လးန့ၣ်ဒ်တၢ်နီတမံၤအသိးလီၤ.

၁၉. **မိၢ်သူးကန့ၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စွါသ့အကလုာ်ကလုာ်ဒ်သလံၤအ
သိးဒီး လၢပုၤကလုာ်အထီၣ်အိၣ်တဖၣ်ဒီး ထဲစုမ့ၢ်ဒ်ခိၣ်မ့ၢ်ဒ် ဒီးပ
ကိးလၢမိၢ်သူးကန့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢမိၢ်သူကန့ၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. မိၢ်
သူးကန့ၣ်န့ၣ်အုၣ်ပုၤပသံစံးဝဲဒၣ်.

၂၀. **မိၢ်သီ** န့ၣ်မ့ၢ်စီၤပၤအပဒိၣ်လၢမၤဝဲအဆၣ်ခူဆၣ်ဝုၢ်ဒီးမၤဝဲ
ကိးပဒိၣ်လၢမၤအမၤသီ အဆၣ်အပုၤဒီးပုၤထီၣ်လီၤထီၣ်စီၤပၤတဖၣ်
န့ၣ်စီၤပၤမၤအမိၢ်သီအပဒိၣ်ကိးဝဲဒီးစီၤပၤအပဒိၣ်တဂၤလၢကိး
တၢ်န့ၣ်ပကိးလၢမိၢ်သီလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆၣ်လၢမိၢ်သီမိၢ်လၢလီၤ.
ပစီၤပၤမၤလီၤအမိၢ်သီကိးဝုၢ်ပဒိၣ်လၢပုၤထီၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂၁. **ကမိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကဆုးအဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤလၢဂုၢ်မဲၣ်ဆုးဒီး
ဆုးလီၤအခိၣ်ကွၢ်ထီၣ်တၢ်တဘျီဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤသးကဆုးက
မိၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢကဆုးကမိၢ်စုၢ်ကိးလီၤ.

၂၂. **ကမိၢ်သံ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်မိၢ်သံအသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤလၢစိးက့ၢ်
ထီၣ်အကစၢ်ဒီးဒုၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂၃. **စံၣ်မိၢ်ကီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပစံၣ်ဒ်ပခိၣ်ဆၢအသိးဖုၣ်ထီၣ်ဖုၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပ
စံးလၢပစံၣ်မိၢ်ကီၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤအခိၣ်ဆၢဒီးလဲၤတၢ်စံၣ်မိၢ်ကီၢ်ဝဲ
လီၤ.

၂၄. **စုမိၢ်စီ** န့ၣ်မ့ၢ်စုလၢတလၢမၤဝဲလၢအအုၣ်အဆၢတအိၣ်
ဘၣ်ဝဲဒီးမ့ၢ်စုစီထီၣ်န့ၣ်ပကိးလၢစုမိၢ်စီလီၤ. စုမိၢ်စီမ့ၢ်ပယီၤအစုအ
လုၢ်အခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအုၣ်တအိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်စုမိၢ်စီလီၤ.

၂၅. **တမိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်အလီၤပၤလၢကစၢ်အကပိၣ်လီၤန့ၣ်
တတီၤဒီးပစံးလၢတမိၢ်လီၤ. ကစၢ်လီၤပၤတမိၢ်ခံမိၢ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၂၆. **တမိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တယံၣ်အဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်တစိၢ်တပနၢ်န့ၣ်ပ

မိ-မိ-မိ-မိ

စံးလၢတၢ်တၢ်မိလီၤ. နီၤတၢ်ဆဲးသီတၢ်မိလီၤန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်တၢ်မိစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပၤတၢ်တၢ်မိတၢ်တၢ်မိနီၤသံးလီၤ.

၂၇. တမူမိ န့ၣ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. တမူမိပမုၢ်သံးနီၤပတၢ်သ့ၣ်ညါကတိၤကတိၤပလီၤခဲၤ. တမူမိယံၣ်ဒီတၢ်ညါအိၣ်ဖဲအံၤဒီးစတၢ်ထံၣ်ဘၣ်.

၂၈. မုၢ်မိမိ န့ၣ်မုၢ်မိလၢပဒုးအိၣ်ပုၤဆံးဒီးပအုၣ်ဘျးန့ၣ်အိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမုၢ်မိမိလီၤ. ဒုးအိၣ်ပုၤဆံးလၢအဖဲတထီၣ်ဒီးဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢမုၢ်မိမိတက့ၢ်. မိမိယမုၢ်မိမိဒီးယအိၣ်ဝံၣ်ဝဲလီၤ.

၁. မိၣ်မိၣ်မိၣ် န့ၣ်မုၢ်ညၣ်မိၣ်လၢဘၣ်ကျၢ်ဘျးဒီးအကသံန့ၣ်ပစံးလၢညၣ်မိၣ်မိၣ်မိၣ်မိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢညၣ်မိၣ်မိၣ်မိၣ်မိၣ်ရီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ညၣ်တဘျီဘၣ်ကျၢ်ထံဒီးမိၣ်မိၣ်မိၣ်မိၣ်မိၣ်ရီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂. မိၣ်တရီၣ် န့ၣ်မုၢ်ပကွၢ်တၢ်ဒီးပခၣ်အိၣ်ထီၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢပကွၢ်တၢ်မိၣ်တရီၣ်လီၤ. ပၤတၢ်ပၤပၤကတိၤတၢ်ဒီးကွၢ်ဝဲမိၣ်တရီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢအိၣ်တရီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢမိၣ်သရီၣ်ဒီးသမိၣ်ရီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃. တမိၣ်ရီၣ် ဒီးမိၣ်တရီၣ်န့ၣ်ဒီးသိးသိးလီၤ. ဒီးမုၢ်ပကွၢ်တၢ်ဒီးပအိၣ်ထီၣ်ပခၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပကွၢ်တၢ်တမိၣ်ရီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသမိၣ်ရီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပၤတၢ်ကွၢ်တၢ်တမိၣ်ရီၣ်လီၤ.

၄. သမိၣ်ရီၣ် န့ၣ်မုၢ်ဒ်တမိၣ်ရီၣ်အသိးလီၤ. ဒီးမုၢ်ပကွၢ်တၢ်လၢပခၣ်အိၣ်ထီၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢပကွၢ်တၢ်သမိၣ်ရီၣ်လီၤ. ပၤတၢ်ကွၢ်တၢ်သမိၣ်ရီၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၁. မိး န့ၣ်မုၢ် တၢ် လီၤစီၤ သီၣ် သမိးကလၢလီၤ. ဒီးမုၢ်သီၣ်တဘျီဒီးပစံးလၢသီၣ်သမိးကလၢလီၤ. တၢ် လီၤစီၤသီၣ် မိး ကလၢလီၤ. ထံလီၤစီၤသီၣ်မိးကလၢလီၤ.

၂. မိးမိး န့ၣ်မုၢ် ထံလီၤစီၤအါဖျၢၣ်သီၣ်ဝဲမုၢ်ဂ့ၤ, ပသ့ၣ်လီၤစီၤအါဖျၢၣ်သီၣ်ဝဲမုၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢသီၣ်မိးမိးလီၤ. ထံလီၤစီၤသီၣ်မိးမိးစံးဝဲဒၣ်.

၃. မိးမိး န့ၣ်မုၢ်ပကွၢ်သ့ၣ်သီၣ်ဒီးပစံးလၢသီၣ်မိးမိးလီၤ. မုၢ်မတၢ်ကွၢ်သ့ၣ်သီၣ်မိးမိးတက့ၢ်န့ၣ်လဲၣ်.

၄. တမိးတမိး န့ၣ်မုၢ်ပၤကညီလဲၤတၢ်ချ့သဒီးန့ၣ်ပစံးလၢလဲၤတၢ်တမိးတမိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢတမိးတမိးစ့ၢ်ကိးလီၤ. နလဲၤတၢ်ဒီးလဲၤကၢ်တမိးတမိးမိၣ်န့ၣ်. လဲၤတၢ်ယံၣ်တဂ့ၤ.

၁. မိၣ် န့ၣ်မုၢ်ပဒၢန့ၣ်တၢ်ဆူပကိၣ်ပူၤန့ၣ်ပစံးလၢမိၣ်လီၤ. ပၤတၢ်ကမိၣ်ထီၣ်မုၢ်တမိးဒီးအိၣ်ဝဲလီၤ. ထီၣ်ပဒၢန့ၣ်တၢ်ဆူပကိၣ်ပူၤန့ၣ်ပစံးလၢမိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢမိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂. မိၣ် န့ၣ်မုၢ်ပလဲၤဟးန့ၢ်ဒီးပစံးလၢပလဲၤဟးမိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမိၣ်ဆီလီၤ. ပလဲၤဟးမုၢ်တမိၣ်တဆီဘၣ်ဒီးတန့ၢ်ဘၣ်. ပလဲၤဟးမုၢ်မိၣ်မုၢ်ဆီဒီးန့ၢ်ဝဲလီၤ.

၃. မိၣ်လုၢ်မိၣ် န့ၣ်မုၢ်တၢ်ဖိယၢ်တကလုၢ်နီုမုၢ်ဒီးပကိးလၢမိၣ်လုၢ်မိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢမိၣ်လုၢ်မိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးအိၣ်လၢထံးခိၣ်ဒီးတရံးအသးပြးလီၤ.

၄. ကမိၣ် ဒီးဖိၣ်ကမိၣ်, ဒီးကမိၣ်ခွီၣ်, ကွၢ်လၢကမိၣ်တက့ၢ်.

မိၣ်

၅. ကမိၣ် န့ၣ်မုၢ်ပၤလၢမၤတၢ်ဖံးတၢ်န့ၢ်ဝဲဒီးမၤတၢ်ဒိၣ်န့ၢ်ဒိၣ်မၤဆံးန့ၢ်ဆံးဒီးပစံးလၢကမိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသ့ၣ်ကမိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပၤတၢ်ကမိၣ်ဒီးအိၣ်ဒၣ်အတၢ်ဒီးပၤဟဲဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လီၤ. ပၤတၢ်ကမိၣ်သ့ၣ်ကမိၣ်ဒီးမၤတၢ်န့ၢ်ဂ့ၤကၤ.

၆. မိၣ်မိၣ် န့ၣ်မုၢ်တၢ်သ့ၣ်အသလုၤလၢစဲဘျးဒီးအဒုန့ၣ်ပကိးလၢတၢ်သ့ၣ်မိၣ်မိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမိၣ်မိၣ်မိၣ်မိၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်အခိၣ်မိၣ်စဲဘျးဒီးအဒုလီၤ. ဒီးပန့ၢ်နီုစ့ၢ်ပစံးလၢန့ၢ်ခိၣ်မိၣ်. ပဝုပူၤန့ၣ်ပစံးလၢဝုခိၣ်မိၣ်လီၤ.

၇. ကိမိၣ် န့ၣ်မုၢ်ပတံၤပသကိးတဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢကိမိၣ်လီၤ. ပၤတၢ်ကမိၣ်မိၣ်ပိၣ်အခံအါကၤ.

၈. ကိမိၣ်ခွါ န့ၣ်မုၢ်ပသကိးအပိၣ်ခွါန့ၣ်ပကိးလၢပကိမိၣ်ခွါလီၤ. ပၤကညီပိၣ်ခွါန့ၣ်ရဲလိာ်အသးဒီးအကိမိၣ်ခွါလီၤ.

၉. စီမိၣ်ပျီၤ No.138-၁၃၈. ပၤအစံၣ်တၢ်မတၢ်တကမုၢ်ပမုၢ်ကဲအတၢ်အိၣ်ဘၣ်. မၤဒီးစံးတလီၤလၢပၤသးကံၢ်ပူၤခဲလၢလီၤ. ကဆိလဲၤအိၣ်အတၢ်လုၤတက့ၢ်လီၤ. ဒီးအသးဒိၣ်ထီၣ်လုၤပိၣ်ကဆိန့ၣ်သ့တန့ၢ်ကျၢၤလီၤ. ဒီးတၢ်သူအသးလၢထံ, ထံၣ်လၢကဆိအဆံၣ်လၢအခိၣ်လီၤပူၤန့ၣ်အိၣ်ဒၣ်လီၤ. ဒီးက့ၢ်မဲလၢမုၢ်နၢဒီးဒၢထီၣ်အဖိတကဒီးဆံးစၢ်ဝဲန့ၣ်ပူၤတဘျီချံၣ်တဘျီလီၤ. ဒီးတုၤအသ့လိာ်ကွဲဒၣ်ဒီးလဲၤလိာ်ကွဲဒီးအကိမိၣ်ဒီးအကိမိၣ်စံးအီၤနဲန့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်. ဒီးအသးအုးဝဲဒၣ်, ဒီးက့ၢ်သံဂီၢ်အမိၣ်စံးဝဲဒၣ်. မိၢ်မၤ, ယဲဒၣ်ပၤစံးဝဲစၢ်တအိၣ်ဘၣ်. စၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးမိၢ်. ဒီးအမိၣ်စံးဆၢအီၤဖိစၢ်န့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်. ဒီးစံးဆၢအမိၣ်ပမုၢ်ပၤကညီဒီၤကညီန့ၣ်. ပပၢ်တအိၣ်ဘၣ်မုၢ်လဲၣ်. ဒီးအမိၣ်စံးဆၢအီၤမးမိၢ်အိၣ်ဘၣ်ကဆိဆံၣ်ဒီးမိၢ်ဒၢထီၣ်နၢလီၤ. ဒီးစံးဝဲတၢ်ပပၢ်အိၣ်မးန့ၣ်န့ၣ်. ဒီးစံးဆၢအမိၣ်မိၢ်မၤ. စကလဲၤဆူၢ်အိၣ်လီၤ. ဒီးလဲၤဝဲဒၣ်လီၤ. ဟံလီၤတၢ်အမိၢ်ချံၣ်တဘျီ, ဒီးမၤလိာ်အမိၢ်မိၢ်မၤမုၢ်စတဟဲက့ၤဘၣ်ဒီးချံၣ်န့ၣ်န့ၣ်ထီၣ်တန့ၢ်ဘၣ်. မုၢ်မုၢ်တၢ်စတဟဲက့ၤဒီးန့ၣ်ခိၣ်ကန့ၢ်လီၤ. မၤလိာ်အမိၢ်ဝံၤဒီးလဲၤဝဲလီၤ. လဲၤစိၣ်ဒီးနီၣ်လဲၤတကျိ, ဒီးသဝဲတဘျီဒီးထံၣ်မတၢ်တကတၢ်ဝဲၣ်ဆူၣ်ခိၣ်ဒီးဆဲးတိယာ်ဝဲဒၣ်အတၢ်ဒီးတၢ်ဝဲဒၣ်တန့ၢ်လၢဘၣ်. ဒီးယုဝဲဒၣ်ထံၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးဟံးထီၣ်အသးဒီးစံးဝဲဒၣ်. စီမိၣ်ပျီၤစၢ်လုၤဖိဆၣ်စမၤမၤဟးတကြးနမၤယီၤန့ၣ်ဘၣ်မၤဘၣ်မုၢ်လဲၣ်. ကိးဝဲလၢစီၤဝဲၣ်ဆူၣ်လၢအဆဲးတိယာ်တကန့ၣ်ကိးစီၤမိၣ်ပျီၤလီၤဒီးကနီၣ်ဝဲၣ်န့ၣ်ဒီးစီၤဝဲၣ်ဆူၣ်တကလီၤဝဲလီၤ. က့ၤန့ၣ်ဆၣ်မုၢ်ဆွဲဒီးလဲၤပိၣ်စီၤမိၣ်ပျီၤအဆဲးလီၤ. ဒီးထံၣ်လၢပၤတၢ်လုၤတကဆဲးတိယာ်ဝဲအလုၤဒီးစီၤတၢ်လုၤအသးဒိၣ်ထီၣ်လီၤစံးဝဲဒၣ်. ယဲဒၣ်အံၤစလုၤဖိဆၣ်စမၤမၤဟးန့ၣ်. နတကြးနမၤယီၤန့ၣ်ဘၣ်နမၤဘၣ်မုၢ်လဲၣ်. နဘၣ်အိၣ်ဒီးယၢလီၤ. စီမိၣ်ပျီၤတခီတဒီးစီၤတၢ်လုၤတကနီၣ်ကွၢ်ဒီးယၢန့ၣ်. နမုၢ်လီၤဒီးနဘၣ်ပိၣ်စံးဝဲလီၤ. စမုၢ်လီၤဒီးစဘၣ်အိၣ်ဒီးနၢလီၤ.ဒီးကနီၣ်ခဲၣ်န့ၣ်စီၤတၢ်လုၤတကလီၤဝဲလီၤ. က့ၤယုဟ့ၣ်ဆၣ်မုၢ်ဆွဲဒီးလဲၤဟံးစီၤမိၣ်ပျီၤအဆဲးလီၤ. လဲၤထံၣ်လၢပၤတၢ်တၢ်တနီၤတဒီးညၣ်လီၤလၢတနီၤအခိၣ်တဒီးသဲၣ်မးလီၤ. ဆဲးတိယာ်ပျီၤဝဲ အတနီၤန့ၣ်ဒီးညၣ်လီၤ ကွဲၣ်ဝဲကဆီဒီလီၤ. ဒီးစီၤတၢ်တနီၤအသးဒိၣ်ထီၣ်လီၤ. စီၤတၢ်တနီၤစံးဝဲဒၣ်တကြးနမၤယီၤန့ၣ်ဘၣ်နမၤယီၤန့ၣ်ဘၣ်မုၢ်

လဲဉ်နဘဉ်အိဉ်ဒီးယာလီၤစီတီၤတနီၤစံးဝဲဒၣ်. စီမိဉ်ပျံၤတခီစတအိဉ်ဘဉ်ဒီးနၤဘဉ်. ကနီၣ်ခါၤနမ့ၢ်လီၤဒီးနဘဉ်လဲၤဒီးယာလီၤ. စမ့ၢ်လီၤဒီးစကအိဉ်ဒီးနၤလီၤ. စီမိဉ်ပျံၤစံးဝဲဒၣ်. စီတီၤတနီၤတဂၤလီၤဝဲဒီးက့ၤယုဟုဆဉ်မ့ၢ်ဆွဲဒီးလဲၤပိဉ်စီမိဉ်ပျံၤအခံလီၤ. လဲၤလဲၤတုၤလၢပုၤတဝုၤဒီးတကါအိဉ်တုၤဒီးပကညီၤတအိဉ်ဘဉ်နီတဂၤဘဉ်. ထံဉ်လၢသကံၤတဝံၣ်ခူဉ်အိဉ်ဝဲန့ၢ်ထဲအကံဉ်ဒုဉ်တခီဒီးသါကယီၤအိဉ်ဝဲမ့ၢ်အူဖဉ်ဆါတအိဉ်ဘဉ်ဒီးထံဉ်လၢဒီးတကါအမ့ၢ်အူခုဉ်ထီဉ်ညီဉ်ဒီးမၤစီဝုဉ်ဆူဉ်လဲၤန့ၢ်လီၤ. စီဝုဉ်ဆူဉ်လဲၤဒီးဒီးတကါန့ၢ်အိဉ်လၢအဟံဉ်လီၤ. ဒီးစံးဝဲဒၣ်ဖုၤ, ဟ့ၣ်စမ့ၢ်အူတလိဉ်မိ. ဒီးဒီးတကါစံးအီၤဟံးန့ၢ်လၢကိဉ်လၢဒုန့ၢ်န့ၢ်. ဒီးစီဝုဉ်ဆူဉ်အူကဲၤထီဉ်မ့ၢ်အူဒီးဒီးတကါတြၢ်ယာ်အကိဉ်လၢနီဉ်တြၢ်သံဒီးအတၢ်ဒၣ်အီၤအူစရံၤပူၤလီၤ. ဒီးစီမိဉ်ပျံၤစံးဝဲဒၣ်စီဝုဉ်ဆူဉ်တဂၤလဲၤတၢ်ယံာ်ကလဲဉ်. သုလဲၤကွၢ်မ့ၢ်. ဒီးစီမိဉ်ပျံၤလဲၤကွၢ်လီၤ. ဒီးဒီးတကါမၤသံကဒီးစီမိဉ်ပျံၤလဲၤကွၢ်လီၤဒီးတုဉ်န့ၢ်ကဒီးဝဲဆူတရံဉ်ပူၤလီၤ. ဒီးတကါန့ၢ်မၤသံကွၢ်စီမိဉ်ပျံၤအကညီၤသၢဂၤလိာ်လီၤ. စီမိဉ်ပျံၤလဲၤကွၢ်ဒၣ်ဝဲတသါဒီးစံးဝဲဒၣ်ဖုၤဟ့ၣ်စမ့ၢ်အူတစဲးတကွၢ်. ဒီးတကါစံးအီၤလံၤစၢ. ဟံးန့ၢ်ကိဉ်လၢကိဉ်လၢဒုန့ၢ်န့ၢ်. ဒီးစီမိဉ်ပျံၤအူတကွၢ်, ကွၢ်ထီဉ်ဒီးတကါတကွၢ်. ဒီးဒီးတကါတြၢ်လီၤအီၤထံဉ်ထီဉ်ဆါဝဲဒၣ်ဒီးဖိဉ်ထီဉ်နီၤတြၢ်န့ၢ်လီၤ. ဒီးစီမိဉ်ပျံၤစံးဝဲတၢ်ပူၤကိဉ်စမၤဖိသုဉ်ဟါမၤမးနမၤယီၤအံၤလီၤစါ. စကမၤသံနၤလီၤ. ဒီးတကါတခီလံၤစၢ, မၤသံဖုတဂ့ၤ, ဖုကဟ့ၣ်ကွၢ်ဒၣ်နကညီၤလီၤ. ဒီးဒီးတကါထုးထီဉ်ကွၢ်အကညီၤသၢဂၤလိာ်လီၤ. ဒီးစီမိဉ်ပျံၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးတကါစၢ, နကအိဉ်ဒီးပကညီၤခါ. စမ့ၢ်ထီဉ်နၤဒီးစကမၤသံနၤလီၤ. ဒီးစီမိဉ်ပျံၤဟဲကွၢ်ဝဲဒီးအကညီၤသၢဂၤန့ၢ်လီၤ. ဒီးဟဲကွၢ်အိဉ်ဝဲလၢဝုၤန့ၢ်ပလိလီၤဘုဘီယုကလၢလီၤ. မုၢ်ဟါလီၤဒီးထံဉ်လၢပမ့ၢ်ကနီၣ်တဂၤဂ့ၤ. ဒီးဖျိဝဲဒီးစီဝုဉ်ဆူဉ်န့ၢ်လီၤ. လဲၤဝဲတဝုၤဟဲလီၤတံာ်ဝဲတဂၤလဲၤဝဲတုၤတဝုၤဟဲလီၤတံာ်ဝဲတဂၤစီဝုဉ်ဆူဉ်စီမိဉ်ပျံၤတနီၤစံးဝဲဒၣ်, စယုန့ၢ်သုဟံဉ်န့ၢ်လဲၤ, စကလဲၤယဲတဂၤလီၤ. ဒီးလဲၤဝဲတုၤလၢပမ့ၢ်ပုၤပုၤပုၤခံၤအအိဉ်ဒီးအိဉ်ဝဲန့ၢ်လီၤ. မုၢ်ဟါလီၤဒီးဝဲကရးကဟဲဒုးအိဉ်အဖိမ့ၢ်လၢဒီးတကါလီၤ. သီဉ်ဒီးဒီးမိလီၤ. ဒီးစီမိဉ်ပျံၤသံဂီၢ်ဖဲစၢဝဲကရးမၤမုၢ်န့ၢ်လဲဉ်. ဒီးအဖိစံးအီၤမးလဲၤဒုးအိဉ်အဖိမ့ၢ်လၢဒီးတကါလီၤ. မုၢ်တဒုးအိဉ်ဘဉ်ဝဲဒီးဒီးတကါသါကအိဉ်ဒီးဝုဉ်ညါလီၤ. စီမိဉ်ပျံၤတခီစံးဝဲဒၣ်ဖဲစၢ. မုၢ်ယီၤန့ၢ်ဒီးစကလဲၤကွၢ်ပိဉ်မ့ၢ်န့ၢ်လီၤ. ဒီးလဲၤဝဲဒၣ်တုၤလၢပိဉ်မ့ၢ်အအိဉ်န့ၢ်ဒီးလီၢ်ကွၢ်ဒီးပိဉ်မ့ၢ်န့ၢ်ဒီးပိဉ်မ့ၢ်စံးအီၤလီၢ်ကွၢ်တဂ့ၤတၢ်အိဉ်ယၢကအိဉ်ယုာ်ဘဉ်ဖုးဒီးနၤလီၤ. ပိဉ်ခါတခီသံဂီၢ်အီၤမုၢ်ထီဉ်ဆံးထီကဟဲလဲ. ပိဉ်မ့ၢ်တခီစံးဝဲဒၣ်, မုၢ်ထီဉ်ယီာ်ကိဉ်ဒီးကဟဲလီၤ. ဒီးဒီးတကါန့ၢ်ဟဲတုၤဒီးစံးဝဲဒၣ်, တၢ်နၤပသီဒိဉ်ကလဲဉ်. တၢ်တဘူးထါတံာ်, တၢ်ကတံာ်မဲလဲဉ်. စီမိဉ်ပျံၤတခီတးဒီးတၢ်လၢနတနၤဘဉ်စတဝဲးဘူလုဉ်အံၤန့ၢ်စၢ. ဒီးဒီးတကါစံးဝဲဒၣ်စကအိဉ်နၤလီၤ. ဒီးနသးစီမိဉ်ပျံၤစၢ. စီမိဉ်ပျံၤတခီစံးဝဲဒၣ်. နကအိဉ်ယၢအံၤနကွၢ်ထီဉ်တၢ်မုၢ်ထီဉ်တၢ်ဆံးထီလဲဉ်. မုၢ်ထူဉ်လဲၤခါ. အတၢ်ကွၢ်ထီဉ်ဒီး. ဆိုဝဲဒၣ်အကိဉ်လၢသဝဲးန့ၢ်တဒုတဘီတဒုတဘီဒီးသံန့ၢ်လိာ်လီၤ. ဒီးက့ၤန့ၢ်မံဒီးပိဉ်မ့ၢ်န့ၢ်သၢတနၤကျၢၤလီၤ. မုၢ်

ဆုဉ်ထီဉ်ဒီးစံးပိဉ်မ့ၢ်စကက့ၤလီၤ. နပကဟဲန့ၢ်ဘဉ်စလီၤ. ပိဉ်မ့ၢ်စံးအီၤက့ၤတဂ့ၤ. ပကဟဲန့ၢ်ဘဉ်န့ၢ်လီၤ. ပိဉ်မ့ၢ်ဟံးယာ်အထဲန့ၢ်လီၤ. ပိဉ်မ့ၢ်အပၢ်န့ၢ်ဟဲသီဉ်ဒီးတပျုာ်အသးဒီးအထဲန့ၢ်ယာ်ဒီးဆုန့ၢ်အိဉ်လီၤတံာ်လၢပိဉ်မ့ၢ်အစုလီၤဒီးအကစၢ်တခီက့ၤအိဉ်ကဒီးဝဲလၢအဖဲဟံဉ်န့ၢ်လီၤ. ဒီးအပၢ်န့ၢ်ဟဲတတုၤဒီးဘဉ်. အပၢ်အခုအပုၤန့ၢ်ဆဲးမးဒီးတကါန့ၢ်ပျုးပျုးလီၤ. ဒီးဝဲကရးဟဲတုၤဒီးစံးဝဲဒၣ်ကစၢ်စၢ. စမၤသံလဲၤဒီးတကါလဲၤ. ဝဲကရးလဲၤထီဉ်ကွၢ်အဖိမ့ၢ်အိဉ်ဒီးဒီးသံဂီၢ်ဝဲအဖိမ့ၢ်စၢ. မတၢ်မၤသံလဲဉ်. အဖိစံးအီၤပၢ်စၢ. တမ့ၢ်ပုၤန့ၢ်မၤသံဘဉ်. ပုၤမၤသံတၢ်န့ၢ်က့ၤလဲၤ. ကွၢ်ကံာ်အထဲအံၤစဲ. ဒီးစံးအပၢ်မးနကမၤပူၤဒီးနကထီဉ်က့ၤလီၤ. ပိဉ်ခါန့ၢ်ဒီး. အပၢ်မၤပူၤဒီးစံးဝဲဒၣ်ပၢ်စၢ. မၤထီဉ်န့ၢ်လီၤဒီးစလီၢ်. ပုၤလၢထံခံပုၤလၢထံထီဉ်ဟဲကိးဂၤဒီးတမ့ၢ်ဘဉ်ပိဉ်ခါနီတဂၤဘဉ်. ဒီးပမ့ၢ်ပုၤတဂၤစံးဝဲဒၣ်ဖိသုဉ်အိဉ်ဒီးလၢစဟံဉ်တဂၤမုၢ်ကံာ်အဝဲန့ၢ်မိ. ဒီးလဲၤကိးဝဲဒၣ်ပျံၤဝဲကရးန့ၢ်အိဉ်ခူသုဉ်လၢချီဉ်ထုပုၤဒီးကနီၣ်မၤရၢရၢလီၤ. စံးဝဲဒၣ်, ယဲဒၣ်စကစသးတဂ့ၤဘဉ်. စလဲၤတဘူဉ်ဘဉ်. ဝဲကရးကမၤသံဘဉ်ဖုးယၢလီၤ. ဒီးဝဲကရးဟ့ၣ်အယုာ်တတီၢ်ယုာ်သံလုာ်စံးဝဲဒၣ်. ယဲအံၤစတတြၢ်ဘဉ်ဒီးယုာ်တတီၢ်ဘဉ်. စမ့ၢ်လဲၤဒီးစကလဲၤယီၤအံၤလီၤ. ပိဉ်ခါန့ၢ်လဲၤတုၤဒီးထဲအယုာ်န့ၢ်အိဉ်လၢပိဉ်မ့ၢ်အစုဒီးက့ၤက့ၤဆူအကစၢ်လီၤလီၤ. ဒီးဝဲကရးကိးယီၤအီၤဒီးကနီၣ်မးရၢရၢလီၤ. ဒီးဝဲကရးသံဂီၢ်အီၤမတၢ်မၤသံတၢ်န့ၢ်လဲဉ်. နမ့ၢ်မၤသံဒီးစံးလၢနမၤသံ. ဒီးစံးဆါဝဲကရးကစၢ်ကုၢ်ဖိမၤသံဘဉ်ယာ်, ကစၢ်အတၢ်ယာ်, ကစၢ်မုၢ်မၤသံကုၢ်ဖိဒီးကုၢ်ဖိကသံလီၤ. ကစၢ်မုၢ်မၤမူကုၢ်ဖိဒီးကုၢ်ဖိကမူလီၤ. နမၤသံဒီးစံးလၢနမၤသံ. ဒီးစကဖျိနၤဒီးစဖိမ့ၢ်လီၤ. ဒီးက့ၤကိးဝဲဆူဟံဉ်ဒီးဖျိအဖိမ့ၢ်လီၤ. ဒီးအခုအပုၤဟဲဒုးအီၤအမံၤပုၤတဂၤဒုးသုးဒီးအသးကလၢကိဉ်လီၤ. ကိးထီဉ်အမံၤဖိမ့ၢ်ဝဲစၢ. ပကသံတုၤလီၤ. ဒီးအမံၤန့ၢ်ဂဲၤဆၢထၢဉ်ခွံခိဉ်ပျံၤမဲာ်လဲၤထီဉ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်. စီဝုဉ်ဆူဉ်စၢမုၢ်နၤခါ. အတၢ်စံးဆၢအီၤမုၢ်ယာ်ယၢယာ်ကစၢ်စၢ. ဒီးလီၤတံာ်မးလီၤ. ဒီးစံးဝဲဒၣ်စကအိဉ်ဖဲအံၤနတသုဉ်ညါဘဉ်ခါ. ဒီးအတၢ်စံးဆၢအီၤစတသုဉ်ညါဘဉ်, ကစၢ်စၢ. ကျီဉ်လၢပိဉ်မ့ၢ်အဂ့ၤအိဉ်ဖဲတဂၤစံးစကဟဲဒုးန့ၢ်ကစၢ်အမၤလီၤ. မုၢ်ဆုဉ်ထီဉ်ဒီးသုးဟဲကဒီးဒီးအမံၤပုၤတဂၤဒုးသုးအသးကလၢကိဉ်လီၤ. ဒီးကိးထီဉ်ကဒီးအမံၤအမံၤဂဲၤဆၢထၢဉ်ခွံခိဉ်ပျံၤမဲာ်လဲၤထီဉ်ဆူဘျီဉ်ကွၢ်ထီဉ်ဝဲစံးဝဲဒၣ်စီမိဉ်ပျံၤစၢမုၢ်နၤခါ. စီမိဉ်ပျံၤစံးဆၢအီၤမုၢ်ယာ်ယၢယာ်ကစၢ်စၢ. ဒီးအတၢ်စံးဆၢအီၤစအိဉ်ဖဲအံၤနတသုဉ်ညါဘဉ်ခါစတသုဉ်ညါဘဉ်ကစၢ်စၢ. ကျီဉ်လၢပိဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤအိဉ်ဖဲအံၤတဂၤစံးစကဟဲဒုးန့ၢ်ကစၢ်အမၤလီၤ. ဒီးက့ၤဝဲလီၤ. မုၢ်ဆုဉ်ထီဉ်ဒီးသုးဟဲကဒီးလဲၤလီၤ. ဒီးအမံၤပုၤတဂၤဒုးသုးအသးကလၢကိဉ်လီၤ. ကိးထီဉ်အမံၤစံးဝဲဒၣ်ဖိမ့ၢ်ဝဲစၢ. ပကသံတုၤလီၤ. တးဒီးအမံၤဂဲၤဆၢထၢဉ်ခွံခိဉ်ပျံၤမဲာ်လဲၤထီဉ်ဆူဘျီဉ်ကွၢ်ထီဉ်တံးစံးဝဲဒၣ်. စီတနီၤစၢမုၢ်နၤခါ. စီတနီၤတခီစံးဝဲဒၣ်မုၢ်ယာ်ယၢယာ်ကစၢ်စၢ. ဒီးစီမိဉ်ပျံၤစံးဝဲဒၣ်. စအိဉ်ဖဲအံၤမုၢ်နတသုဉ်ညါဘဉ်ခါ. စီတီၤတနီၤတခီစံးဝဲဒၣ်စတသုဉ်ညါဘဉ်ကစၢ်စၢ. ကျီဉ်လၢပိဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤအိဉ်ဖဲအံၤတဂၤ. စံးစကဟဲဒုးန့ၢ်ကစၢ်အမၤလီၤ. မုၢ်ဆုဉ်ထီဉ်ဒီးလဲၤဆူအပၢ်အိဉ်လီၤ. လဲၤဒီးထံဉ်လၢကဆိတဖုဒီးကဆိန့ၢ်ကျဲ

လီအသးစံးဝဲကစာအဖိခါဟဲလံစံးဝဲဒၣ်. စပာ်အိၣ်ဖဲလဲၣ်အတၢ်
စံးဆၢအီၤကစာနီၤပာ်အိၣ်လၢညါတုၤမ့ၢ်အန့ၣ်တစုဒီးကဆိတ်
ထီၣ်အီၤဆူအဖိခါလဲၣ်တုၤလၢအပာ်အိၣ်ဒီးကဆိတ်ထီၣ်လၢက
ဆိတ်န့ၣ်ကျဲလီၤအသးဒီးဘၢထီၣ်ကဆိတ်န့ၣ်လီၤ. ကဆိတ်န့ၣ်
ထီၣ်အဖိခါဒီးစံးဝဲဒၣ်ဖိစၢ. ပာ်ကသံလီၤ. အအံၤပာ်မဲစ့ၣ်တခီန့ၣ်
ဟ့ၣ်ကနီၤန့ၣ်. ပာ်မဲထွဲတခီန့ၣ်ဟံးန့ၣ်ကနီၤန့ၣ်. ဘိၣ်က့ၤအပာ်
အမဲန့ၣ်ဝံၤဒီးက့ၤဝဲဒၣ်တုၤလၢအမံၤပာ်အိၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်. စကက့ၤ
လီၤ. ဒီးက့ၤဝဲက့ၤကိးက့ၤဒီးအခူအပူၤခဲလၢကိးက့ၤဝဲတုၤလၢအ
မိၢ်အိၣ်ဒီးဟ့ၣ်က့ၤအမိၢ်လၢအပာ်မဲန့ၣ်လီၤ. အမိၢ်တဂၤထုးထီၣ်
တၢ်ဝံၣ်တၢ်ဆၢန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ဝံၤဒီးစံးဝဲဒၣ်ဖိစၢမိၢ်ကသံလီၤ. ဒီးအ
မိၢ်န့ၣ်သံလီၤ. အဝဲဒၣ်ထုးထီၣ်အပာ်မဲထွဲတခီတးဟဲထီၣ်လၢကုၢ်
မိၢ်ပုၤမိၢ်စံးဝဲဒၣ်မိၢ်န့ၣ်လီၤ.

၁၀. **ဆိၣ်မိၣ်ဆိၣ်ဆိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပထုကဖၣ်တၢ်ဒ်ပလဲၤယုၢ်လဲၤဟး
ကန့ၢ်ဝဲဒီးပစံးလၢပဆိၣ်မိၣ်ဆိၣ်ဆိတၢ်လီၤ. ပလဲၤယုၢ်လဲၤဟးန့ၣ်
ပမ့ၢ်ဆိၣ်မိၣ်ဆိၣ်ဆိတၢ်ဒီးပလဲၤဟးန့ၢ်ဝဲလီၤ.

၁၁. **တမိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤယုၢ်လဲၤဟးတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢတမိၣ်
ဘၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတမိၣ်တဆိၣ်ဘၣ်လီၤ. ပလဲၤဟးမ့ၢ်
တမိၣ်တဆိၣ်ဘၣ်ဒီးတန့ၢ်ဘၣ်လီၤ.

၁၂. **လီၤမိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. အိၣ်လီၤမိၣ်. မဲလီၤ
မိၣ်. လဲၤလီၤမိၣ်. ထုးလီၤမိၣ်စံးဝဲလီၤ.

၁၃. **သမိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တဖိတၢ်လံၤတကလုာ်န့ၣ်ဒ်တၢ်ယုၢ်အသိး
ဒီးအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤန့ၣ်အိၣ်စံးအိၣ်ပျီဒီးပကိးလၢသမိၣ်လီၤ. သ
မိၣ်န့ၣ်ပမ့ၢ်မိၣ်သံးန့ၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးပုၤတထုးခးဘၣ်ဒီးကွၢ်ပုၤဒီးယုၢ်
ကွၢ်ယုၢ်ကွၢ်က့ၤအလီၢ်ခံးပခးချုးချုးတချုးဒီးတုၤပစိၣ်ယဲာ်န့ၣ်
ယုၢ်လၢပမဲာ်ညါထုးဝဲာ်ဝဲာ်တထုးဝဲာ်ဝဲာ်လီၤ. ဒီးပုၤကိးဝဲလၢသမိၣ်
လီၤ.

၁၄. **သမိၣ်ခွီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီပိာ်မုၢ်ကန့ၣ်လီၤတုၤအခီၣ်လၢ
ခိၣ်အဖိလၢအိၣ်ဒီးပစံးလၢကတိၤသမိၣ်ခွီၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤကန့ၣ်သ
မိၣ်ခွီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အမဲာ်တဆုးဘၣ်မိၢ်. ဒီးပစံးလၢတမိၣ်ခွီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၅. **သမိၣ်န့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီပိာ်မုၢ်ဖိၣ်ချုးတၢ်လၢအဆါတဖၣ်
န့ၣ်ပစံးလၢသမိၣ်န့ၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤဖိၣ်သမိၣ်န့ၢ်ဆိတဘၣ်ဒီး
ကျၢၤဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤဖိၣ်သမိၣ်န့ၢ်ညၣ်တဘိးဟံးယာ်ဝဲလီၤ.

၁. **မိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်ဒ်သးအသိးဒီးပကိးလၢမိၢ်
လီၤ. မိၢ်န့ၣ်အထံးဒ်သးအသိးလီၤဒီးအထံးဆံးတက့ၢ်ဒီးအသုာ်
ထဲစုဆၣ်လီၤ. ဒီးမိၢ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. မိၢ်သူမိၢ်ဝါမိၢ်
ဂီၢ်မိၢ်နီၤစံးဝဲလီၤဒီးမိၢ်ဖိးမိၢ်ပိာ်စံးဝဲဒၣ်.

၂. **မိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထွဲၣ်ကိၣ်တၢ်သိၣ်ဒ်ကိးအသိးဒီးပစံးလၢထွဲၣ်မိၢ်
တၢ်လီၤ. ထွဲၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ထံၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, မ့ၢ်ထံၣ်ပုၤကညီမ့ၢ်
ဂ့ၤမိၢ်ဝဲလီၤ.

၃. **မိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. စကလဲၤလီၤမိၣ်. စက
မဲလီၤမိၢ်. အိၣ်ကစာနီၤမိၢ်. ပကအိၣ်မ့ၢ်မိၢ်. ပကလဲၤလုာ်ထံခံၤ
မိၢ်. မိၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပကတိၤမုၢ်တၢ်နီၤစုၤလီၤ.

၄. **မိၢ်စု** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီလၢပျၢၤန့ၣ်ဒ်လီၤလိာ်အသးလၢမိၢ်စု
လီၤ. ဒီးမိၢ်စုနီၤတအိၣ်ဘၣ်. ပုၤကညီမုၢ်ကနီၤဖိသုာ်ခွါလၢအ

ဂ့ၤတဖၣ်န့ၣ်ကိးမုၢ်လိာ်အမံၤလၢမိၢ်စုလီၤ.

၅. **မိၢ်စု** န့ၣ်မ့ၢ်ထွဲၣ်လၢအမိၢ်ဂ့ၤတဖၣ်န့ၣ်မိၢ်န့ၣ်ထီၣ်ထီၣ်
ဒီးပစံးလၢထွဲၣ်မိၢ်စုလီၤ. ထွဲၣ်မိၢ်စုန့ၣ်မိၢ်န့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအါကၢ
စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၆. **မိၢ်ဒံးန့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီမိၣ်လဲၣ်ဖိအကလုာ်လၢစံးဝဲမၢၤ
န့ၣ်သိးလီၤမိၢ်ဒံးန့ၢ်. ဒီးမၢၤန့ၣ်န့ၣ်ဒံးသိးသိးလီၤ. မိၢ်ဒံးန့ၢ်က
စာယုၢ်န့ၣ်ဘါတက့ၢ်စံးဝဲဒၣ်.

၇. **မိၢ်န့ၢ်ပုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤတကလုာ်န့ၣ်ပနာ်ဟူထဲအမံၤလီၤ. ပ
တထံၣ်ဘၣ်အကစာနီၤတစုဘၣ်.

၈. **မိၢ်ဂီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်မိၢ်တကလုာ်အသုာ်အဖျိန့ၣ်ဂီၢ်ဝဲဒီးပကိး
လၢမိၢ်ဂီၢ်လီၤ. မိၢ်ဂီၢ်န့ၣ်အထံးထဲစုမ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးဖျိတြးမိၢ်လီၤ.

၉. **မိၢ်ပိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်ထဲစုမ့ၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ဒီးအသုာ်
အါဝဲဒီးအသုာ်လၢအကိၢ်လီၤဒ်သးအသိးဒီးအသုာ်ဖျါသလၢာ်
ဒီးဘၣ်ပုၤသးဝဲဒီးပကိးလၢမိၢ်ပိၢ်လီၤ. ဒီးပကမၢၤအိၣ်အသုာ်န့ၣ်
စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၀. **မိၢ်ဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်မိၢ်တကလုာ်အထံးထဲစုမ့ၢ်စုဒီးအသုာ်ပြဲ
ထဲစုဆၣ်ဒီးပကိးလၢမိၢ်ဖိလီၤ. ဒီးပကမၢၤအိၣ်အသုာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၁. **မိၢ်ယၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပိၢ်အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢတကလုာ်အိၣ်
ဒီးအစိအကမိၢ်ဒီးယံးထီၣ်ယာ်ဟီၣ်ခိၣ်အံၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်တလီၤသ့
ဘၣ်လီၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဆံးဂ့ၤမိၢ်ယၢလီၤ.

၁၂. **မိၢ်လီ** န့ၣ်မ့ၢ်စုာ်တြးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သုာ်ယံာ်ဝဲစၢပျံ
မိၢ်ဆိၣ်မိၢ်လီၤစၢအါဘိးပစံးဒီးအဆိလၢစုာ်တြးမိၢ်လီၤလီၤ.
သုာ်ယံာ်လီၤစၢစုာ်တြးမိၢ်လီၤစံးဝဲဒၣ်.

၁၃. **မိၢ်အံၤအု** န့ၣ်မ့ၢ်သုာ်ယံာ်တကလုာ်အိၣ်ဒီးအဒဲးအဆၣ်
တဘိတဘိထီၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢမိၢ်အံၤအုလီၤ. မိၢ်အံၤအုန့ၣ်ပမၢၤပျံ
မၢၤဆိၣ်ဂ့ၤကၢ.

၁၄. **မိၢ်အု** န့ၣ်မ့ၢ်စယိာ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ကမ့ၢ်ကမိၢ်လီၤ
တြးခဲဝဲန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢစယိာ်မိၢ်အုလီၤ. တၢ်ကမ့ၢ်အိၣ်လၢ
ချီၣ်ပုၤစယိာ်မိၢ်အုန့ၣ်ခွဲကွၢ်တက့ၢ်. စယိာ်စယိာ်အိၣ်လၢနီၤကျါ
ခိၣ်စယိာ်မိၢ်အုန့ၣ်ကၢ.

၁၅. **ကမိၢ်** ဒီးအစိအကမိၢ်, ဒီးသးကမိၢ်, ဒီးတၢ်ကမိၢ်, တၢ်
ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကမိၢ်တက့ၢ်.

၁၆. **ကူၢ်မိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကူၢ်ဖျါအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သုာ်လၢအသုာ်တ
အါဘၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသုာ်ကူၢ်ဖျါကူၢ်မိၢ်လီၤ. သုာ်တထံး
သုာ်တအါဘၣ်. သုာ်ကူၢ်ဖျါကူၢ်မိၢ်လီၤ.

၁၇. **ကံာ်မိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဂ့ၤဘုအိၣ်လီၤဘျၢလၢဟုကျါန့ၣ်ပစံးလၢ
ကံာ်မိၢ်လီၤ. ပုၤလၢဂ့ၤဘုတသုဘၣ်န့ၣ်ကံာ်မိၢ်န့ၣ်ကၢ. ဒီးပစံးလၢ
လီၤကံာ်မိၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၈. **ယးမိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ခူၣ်ထုၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်အါတၢ်သီလၢ
ဟီၣ်ခိၣ်လၢပျၢၤကီၢ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢခူၣ်ထုၣ်ယးမိၢ်လီၤ. စံး
ဝဲဒၣ်.

၁၉. **ယးမိၢ်အိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်ပြဲကဒ်ဖျိတြးမိၢ်ဒီးပ
မၢၤအဂံၢ်လၢကသုာ်လီၤသးန့ၣ်ပကိးလၢယးမိၢ်အိလီၤ. ဒီးပကိး
ဒီးအဆိလၢယးမိၢ်တၢ်ယးမိၢ်အိလီၤ. ယးမိၢ်အိန့ၣ်ပလီၤမ့ၢ်သး

မီး-မှါ-မှါ

ဒီးပုဂ္ဂိုလ်လီၤအင်္ဂါလၢပလီၤသးဒီးဘျီဝဲလီၤ.

၂၀. **စမီ** န့ၣ်မှါစအံးအဆီလီၤ. ဒီးမှါဘုသုၣ်လၢတပွဲၤဘၣ် န့ၣ်ပကိးဒီးအဆီလၢစအံးစမီလီၤ. ဘုသုၣ်တဆးဘၣ်. မၤသးစ အံးစမီလီၤ.

၂၁. **သံစုၣ်မီးကျိ** န့ၣ်မှါပုၤကညီတကလုာ်အစုၣ်ဒိၣ်အခိၣ် ဒုၣ်ဒိၣ်ဒီးအကုာ်ဘၣ်ဂီၤဂုၤန့ၣ်ပကိးလၢသံစုၣ်မီးကျိလီၤ. ဒီးအိၣ်လၢ ကိၢ်ပယီၤဖးဒိၣ်အဖိခိၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၂၂. **ဘုမီး** န့ၣ်မှါဘုကျိၣ်ကျဲလၢဟုကျိၣ်တဖျါတမီးဒီးပကိး လၢဘုမီးလီၤ. ပဆုဘုအိၣ်ဒီးဘုမီးန့ၣ်ပဖိအိၣ်တသ့ဘၣ်. ပုၤတ ဂၤဆုဘုမီးတတံာ်ဘၣ်, ဘုမီးအိၣ်ဒီးလၢဟုကျိၣ်အါဖျါလီၤ. ဒီး ပစံးလၢဘုအမီးစုၢ်ကိးလီၤ.

၂၃. **ဘုမီးတံာ်** န့ၣ်မှါပဆုဘုဝါတုၤဟုန့ၣ်တကျိၣ်ကျဲဘၣ်လၢ ဘုနီတဖျါ, ဘုတအိၣ်ဘၣ်လၢဟုကျိၣ်နီတဖျါဒီးပစံးလၢဘုမီး တံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤဆုဘုမီးတံာ်ဖျါဒီးဝါဝဲဂုၤကၤ.

၁. **မုါ** န့ၣ်မှါပထီၣ်ခးလၢပသုၣ်ဘုဖျါဘုန့ၣ်ပဆးန့ၣ်ခူၣ်န့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ပူၤဒီးပကိးလၢမုါလီၤ. ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ပူၤလၢပခူၣ်န့ၣ်ဆးန့ၣ် လၢတပူၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမုါပူၤလီၤ. ပသုၣ်ဘုဖျါဘုန့ၣ်ပဖျါလီၤလၢ မုါပူၤန့ၣ်ဒီးဘုမဲထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပသုၣ်ဘုဖျါဘုန့ၣ်ပဆးန့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ် ပူၤန့ၣ်ပစံးလၢမုါ. ဒီးပစံးလၢမုါပူၤလီၤ. ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢ မုါဝဲလီၤ. မုါ, မုါဝဲ, မုါပူၤ, မုါဘိစံးဝဲဒၣ်.

၂. **မုါ** န့ၣ်မှါန့ၣ်လၢပူၤကွံာ်တန့ၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမုါတန့ၣ်လီၤ. လၢမုါတန့ၣ်န့ၣ်ပမၤဘုတန့ၣ်ဘၣ်. ပမၤဘုန့ၣ်ထဲအဲအံၤတန့ၣ် လီၤ. စအိၣ်လၢမုါတန့ၣ်န့ၣ်စတဖဲးဘၣ်. မုါစထူစံာ်လီၤ.

၃. **မုါပူၤ** န့ၣ်မှါပဆးလီၤဟီၣ်ခိၣ်ပူၤလၢပဖျါလီၤဘုန့ၣ်ပစံး လၢမုါပူၤလီၤ. ပုၤကညီဖျါဘုန့ၣ်ဖျါလီၤလၢမုါပူၤလီၤ. ဒီးပစံး ဒီးအဆီလၢမုါခိၣ်မုါပူၤလီၤ.

၄. **မုါဘိ** န့ၣ်မှါတပူၣ်ဘိလၢပသုၣ်ဘုဒီးပထီၣ်ထီၣ်လၢတပူၣ် လီၤဒီးပမၤဖးထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမုါဘိလီၤ. ပုၤကညီသုၣ်ဘုဖျါဘုန့ၣ် ထီၣ်ဘုဆးဘုန့ၣ်မၤမုါဘိထီၣ်လီၤ.

၅. **မုါဝဲ** န့ၣ်မှါ ပသုၣ် ဘုဖျါ ဘုလၢပဆးထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဝဲန့ၣ်ပ စံးလၢမုါဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤထီၣ်ခးဒီးမုါဝဲဆးထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီး အဆီလၢမုါဝဲမုါဝါလီၤ.

၆. **ကမုါ** ဒီးကမုါကမုါ, ဒီးကမုါကါ, ဒီးဆဲးကမုါ, ဒီးအိး ကမုါန့ၣ်ကွံာ်လၢကမုါတက့ၢ်.

၇. **စမုါကါ** န့ၣ်မှါတၢ်ခံာ်အကဆူးလၢလဲၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢစမုါ ကါလီၤ. ဒီးပစံးလၢစမုါစုၢ်ကိးလီၤ. ပနၢ်အနၢ်ကွီၤပူၤစမုါကါ. ဒီးပုၤကညီဆဲးအကံၣ်စမုါကါလီၤ. ဒီးပစံးလၢစမုါစုၢ်ကိးလီၤ. စမုါကါဒီးစကါမုါန့ၣ်ဒီးသိးသိးလီၤ.

၈. **ဂုၢ်မုါ** န့ၣ်မှါဘုမဲထီၣ်တဖဲးတဖဲး, ပာ်စုမုါသၢ ဘိန့ၣ်ပစံး လၢဘုမဲထီၣ်ဂုၢ်မုါလီၤ. ဘုမဲထီၣ်ဂုၢ်မုါန့ၣ်ပြဲကဒီးဒီးလီၤ.

၁. **မှါ** န့ၣ်မှါပိာ်မုါလၢသကျိဒီးပမိၢ်ပပာ်မှါဂုၤ, ပကိးလၢမှါ လီၤ. ဒီးပစံးလၢမကါဒီးမုါဂံၢ်စုၢ်ကိးလီၤ. စကလဲၤဒၢၣ်န့ၣ်မှါထံတ ဖျါတက့ၢ်.

၂. **မှါမှါ** န့ၣ်မှါတၢ်မိၤယံၣ်မိၤဟးအါအါကလဲၣ်မှါဂုၤ, တၢ်မိ

မှါ-မှါ-မှါ-မှါ

တၢ်ယာ်ဟးအါအါကလဲၣ်မှါဂုၤ, ပစံးလၢဟးမှါမှါ, ဃီၤမှါမှါ လီၤ. တၢ်ဟးမှါမှါ. ပအူးယီၤမှါမှါလီၤ. ဒီးပစံးလၢမှါမှါစုၢ်ကိး လီၤ.

၃. **ကမှါ** ဒီးကမှါကမှါ, ဒီးကမှါကမှါ, ဒီးတၢ်ကမှါ, ဒီးက မှါကမှါ, ဒီးကမှါဒၤကလဲၣ်, ဒီးကမှါကမှါန့ၣ်ကွံာ်လၢကမှါတ က့ၢ်.

၄. **စီၢ်မှါစီၢ်မှါ** န့ၣ်မှါသံမိၢ်ပိၤစွါဝဲဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမၤသးစီၢ်မှါ စီၢ်မှါလီၤ. သံမိၢ်ပိၤတဘိစွါမးစီၢ်မှါစီၢ်မှါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢ စီၢ်မှါစီၢ်မှါလီၤ.

၁. **မှါမှါ** န့ၣ်မှါလၢၣ်ဟးအါအါကလဲၣ်လၢတၢ်အုၣ်ကျိန့ၣ် ပစံးလၢလၢၣ်အိၣ်တၢ်အုၣ်ဟးမှါမှါလီၤ. ပုၤကညီဖိဟးလၢဟံၣ် ပူၤအါဂၤန့ၣ်ပစံးလၢမုါမှါစုၢ်ကိးလီၤ. လၢၣ်ဟးလၢတၢ်အုၣ် ကျိမှါမှါ. ဒီးပုၤကညီဖိဂၤလၢဟံၣ်မှါမှါစံးဝဲဒၣ်.

၂. **မှါမှါ** န့ၣ်မှါတၢ်မှါဂုၤ, ပအူးမှါဂုၤ, ဟးလၢဟီၣ်ခိၣ်ဖိ ခိၣ်အါအါကလဲၣ်ဒီးပစံးလၢယီၤ မှါမှါ, ဟးမှါမှါလီၤ. တၢ်တ ပူၤယီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အဖိခိၣ်မှါမှါစံးဝဲဒၣ်. ပအူးဟးလၢဟီၣ်ခိၣ်အ ဖိခိၣ်မှါမှါစကိးလီၤ.

၃. **စမှါ** န့ၣ်မှါစမှါအဆီလီၤ. ဒီးမှါပမဲထီၣ်တၢ်တလီၤတၢ် လီၤဆးဘၣ်လၢပမဲထီၣ်ခးန့ၣ်ပစံးလၢပမဲထီၣ်တၢ်စမှါစမှါလီၤ. စ မဲထီၣ်ခးဒီးစထီၣ်တၢ်စမှါစမှါလီၤ.

၄. **စီၢ်မှါ** န့ၣ်မှါသံမိၢ်ပိၤစွါကူးလံာ်ကူးလံာ်န့ၣ်ပစံးလၢသံမိၢ် ပိၤစွါစီၢ်မှါစီၢ်မှါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢစီၢ်မှါစီၢ်မှါလီၤ. သံမိၢ် ပိၤတဘိစွါမးစီၢ်မှါစီၢ်မှါစံးဝဲဒၣ်.

၁. **မှါ** န့ၣ်မှါပခၢ်ဝံာ်န့ၣ်ပစံးလၢပခၢ်မှါလီၤ. ဒီးပစံးလၢပ ခၢ်စမှါစုၢ်ကိးလီၤ. စခၢ်ယံၣ်ဘၣ်ဒီးစခၢ်မှါမးလီၤ. ဒီးပစံးဒီး အဆီလၢမှါမုါမုါလီၤ.

၃. **မှါမုါမှါမုါ** န့ၣ်မှါသၣ်မံၤယီၤပူၤန့ၣ်ပစံးလၢသၣ်မံၤယီၤ ပူၤမှါမုါမှါမုါလီၤ. သၣ်မံၤယီၤတဒုပူၤမးမှါမုါမှါမုါလီၤ.

၁. **မှါ** န့ၣ်မှါပမၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤန့ၣ်ပစံးလၢမှါလီၤ. ဒီးပစံးတ စုစုလီၤ. ဟဲမှါစၢၤယၤတဘိတက့ၢ်. ထီၣ်ရီၤပမၤတၢ်တမံၤလၢလၢ န့ၣ်ပစံးလၢမှါတစုစုလီၤ. ပုၤတဂၤမှါခးတလီၤလံာ်သမိး. တၢ် ဘျီလၢအါတဖၣ်န့ၣ်မှါတုၤအသံတက့ၢ်.

၂. **ကမှါ** န့ၣ်မှါကမှါအဆီလီၤ. ဒီးမှါတၢ်ကမှါကမှါလၢအ ပြဲန့ၣ်ပစံးလၢကမှါကမှါလီၤ. တၢ်ကမှါကမှါလီၤစပိာ်ဟံၣ်ပူၤ အါကၤ.

၃. **စီၢ်မှါ** န့ၣ်မှါတၢ်တကလုာ်ဒ်ထိးကလဲၣ်အသိးဖိနဲဒီၤဝါ ကျိၣ် ကလဲၣ်ထဲထးလၢပဆးဆုန့ၣ်ဒီးအထီအိၣ်တထီခံထီဒီးပ ကိးလၢစီၢ်မှါလီၤ. ဒီးအိၣ်လၢခးသီလၢသုၣ်ဖူခိၣ်သုၣ်ဖူလီၤလီၤ. ဒီးမှါတၢ်စွါသုတကလုာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢစီၢ်မှါစီၢ်မှါ လီၤ. စီၢ်မှါန့ၣ်စၢထီၣ်လၢဟုန့ၣ်လီၤန့ၣ်ပအိၣ်ဟုအနီၢ်အိၣ်လၢၣ် ကိစံးဝဲဒၣ်.

၄. **မှါမှါ** န့ၣ်မှါမိသၣ်ဟးလၢဟံၣ်အဖိခိၣ်အါဂၤဒီးပစံးလၢ ဂၤမှါမှါလီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်ဂၤမှါမှါအါဂၤစံးဝဲဒၣ်.

၅. **တၢ်မှါ** န့ၣ်မှါ ယဲာ် ပိာ် ကွါ ပိာ်ဒီး ပဲာ်တၢ် အပူၤ လီၤတက

မှ

ဆုတ်ဘဉ်နုပစံးလာတ်မုလီ၊ ယဲင်ခါကွါခါမုပုပုဒ်ဒီးပဲတ်တံ
အလီနုတကဆုတ်ဘဉ်ထီၣ်ဖျုတ်တဘိတဘိဒီးပစံးလာတ်မုလီ၊

ယဲင်ပုပုဒ်ဒီးပဲတ်တံအလီတ်မုနးကါ၊

၁. **မှ** နုမုတံစွါသုအိၣ်လာထံကျါတကလုၣ်အိၣ်လာလာ
လီၤလုလီၤဒ် သူးအသီးဒီးပကီးလာမှ လီၤ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာမှ
ခါမုခါလီၤ၊

၂. **ကမှ** ဒီးကမှကမှ၊ ဒီးကမှကမှ၊ ဒီးကမှကလီၤ၊ ဒီးမ
ကမှအိၣ်ကမှ၊ ဒီးပကမှ၊ ဒီးနံကမှ၊ ဒီးကမှမှကမှမှ၊ တံခဲ
လာ်နုကွါလာကမှတက့ၢ်၊

၃. **ကတိမှ** နုမုပမံလာမနုနုလာပမံအဖာမုနုပကတိ
တံဒီးပတသုၣ်နီၣ်ထီၣ်ဘဉ်ပသးဆုခိနုပစံးလာပကတိမှလီၤ၊
ဒီးပစံးဒီးအဆိလာကတိမှကတိပျီလီၤ၊ ပုတဂါမံဒီးကတိမှ
တံလီၤ၊

၄. **ကတိမှ** နုမုပတသုၣ်ညါဘဉ်တံဒီးပကတိကြိတ်
နုပစံးလာကတိမှလီၤ၊ ပုကညီဝီမုဒ်ဒီးဝီခါခါခါဒီးပုဝီဝီ
လီၤအခံဒီးပုလာတသုၣ်ညါဘဉ်တဖၣ်နုကတိမှတံခဲဒ်
ပုခံဂါကမုကံဒီးမိဝါသ၊ ကတိမှတံဒ်နုလီၤ၊ ဒီးပစံးလာက
တိမှအကိတ်စုကီးလီၤ၊

၅. **ကီးမှ** နုမုပုကညီဒီးတခါခါခါနုတသုၣ်ညါလီၤလာ
ဘဉ်အသးဒီးကီးလီၤအသးလာမဂါဖါတံနုပစံးလာ ကီးမှလီၤ
အသးလီၤ၊ ပုခံဂါဒီးတခါခါခါကီးမှလီၤအသးလာဖါတံလီၤ၊ ဒီးပ
စံးဒီးအဆိလာကီးမှကီးပျီလီၤ၊

၆. **ကီးမှ** နုမုပုကညီမံအဖာနုမုကီးကြိတ်ကြိတ်လာတဖ
သံနီၣ်ဘဉ်နုပစံးလာကီးမှလီၤ၊ ပုတဂါမံဒီးကီးမှကီးပျီနုမု
မံမိမနုလဲၣ်၊

၇. **ယုမှ** နုမုပုပုလာတံတမံမံဒီးပယုၢ်ကြိတ်ဆါပခိၣ်နု
ပစံးလာပယုမှလီၤ၊ ကဆိမှသိၣ်ဒီးပယုမှလီၤ၊

၈. **တမှ** နုမုပုတလီၤတံလီၤဆဲးဘဉ်ဒီးအတံနုတသုၣ်
ညါဘဉ်ဘဉ်နုပစံးလာပုဂါအတံ၊ ပုဂါအတံနုပစံးလာ
အတံဒီးပစံးလာပုတမှလီၤ၊ ဒီးပစံးလာပုသမှစုကီးလီၤ၊ ဒီးပ
စံးဒီးအဆိလာပုတမှကလီၤလီၤ၊ ပုတဂါတမှဒီးအတံဒီးပုဂါ
အတံနုတသုၣ်ညါဘဉ်ဘဉ်ဒီးဟံးလဲလီၤဘဉ်လီၤ၊

၉. **ဘါမှ** နုမုပုကညီဘါကြိတ်ခါမုဒ်ခါတံဂုၢ်တံဂါနု
စံးလာအကစါဒီးပစံးလာဘါမှတံလီၤ၊ ပုကညီတသုၣ်ညါဘဉ်
အကစါဒီးဘါမှတံဂုၢ်တံဂါလီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဘါမှဘါ
ကြိတ်လီၤ၊

၁၀. **ဘျီမှ** နုမုပုညဉ် ဘူးဒီးကသံဒီးယုၢ် စါဆါအခိၣ်နုပ
စံးလာညဉ်ဘျီမှလီၤ၊ ဒီးပစံးလာသဘျီမှစုကီးလီၤ၊ ညဉ်ဘဉ်
ကျုၣ်ယုၢ်ဘျီမှစါဆါအခိၣ်တပူဒီးသံလီၤ၊ ဒီးတံဖိတ်လံ
ဘူးဒီးကသံဒီးယုၢ်ဝဲထီၣ်ရီၤတပူဒီးယံၤဂါဆါထာၣ်နုပစံး လာ
ယုၢ်သဘျီမှစုကီးလီၤ၊

၁၁. **မဲမှ** နုမုပုမဲဆုၣ်အဆိလီၤ၊ ဒီးမုပမဲဖံးအဆုၣ်နုပ
ကီးဒီးအဆိလာမဲဆုၣ်မဲမှလီၤ၊

၁၂. **မိမှ** နုမုပုနံထီၣ်ဖိနံခါဒီးပစံးလာပမဲမိမှလီၤ၊

မှ-မှ်-မှ်-မှ်-မှ်

ပုတဂါထံၣ်ယါဒီးကွါစမဲနုအမဲမိၣ်မှဲလီၤ၊ ဒီးပစံးလာနံ
မိၣ်မှဲမိၣ်မှဲစုကီးလီၤ၊

၁၃. **လာမှ** နုမုပုလာတံလာပလာကြိတ်ကြိတ်လာအဂုၢ်တ
အိၣ်ဘဉ်နီၣ်တမံနုပစံးလာပလာမှတံလီၤ၊ ပုတဂါထံၣ်ပုလာ
တံဒီးအသးကလုၣ်ထီၣ်ဒီးလာမှတံဒီးပုဂါလီၤ၊

၁၄. **သမှ** နုမုပုတလီၤတံတလီၤဆဲးဘဉ်လာအတံဒီးပု
ဂါအတံနုတသုၣ်ညါဘဉ်ဘဉ်နုပစံးလာပုသမှလီၤ၊ ပုတဂါသ
မှဒီးစိၣ်ပုဂါအယဲဒီးစံးလာသါယဲလီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ
သမှကလီၤလီၤ၊

၁၅. **ဟးမှ** နုမုပုသုၣ်မံအဖာမုနုဟးပလာတသုၣ်ညါဘဉ်
အသးဒီးပစံးလာဟးမှလီၤ၊ နုမံကဟးမှဘဉ်ဖုးစံးဒ်၊ ဒီးပစံး
ဒီးအဆိလာယုမှဟးမှလီၤ၊

၁၆. **အိၣ်မှ** နုမုပုလာတံတံသုၣ်ဝံပသးဒီးမုတအိၣ်ဘဉ်
နုပအိၣ်ကြိတ်တသုၣ်တသုၣ်တဖၣ်တလီၤဒီးပစံးလာပ အိၣ်မှ
လီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိၣ်မှအိၣ်ပျီလီၤ၊ ပုတဂါတံသုၣ်ဝံ
အသးဒီးအိၣ်မှတဖၣ်လီၤ၊

၁၇. **မှ်** နုမုပုနံလာအပုကွါခံနံနုပစံးလာမှ်လီၤ၊ ဒီးပ
စံးလာမှ်စုကီးလီၤ၊ လာမှ်တနံနုစမါတအိၣ်ဒီးဘဉ်၊ လာမှ်
တနံနုစမိသုၣ်ခါဒီးလီၤ၊

၂၀. **ကမှ်** မုကမုအဆိလီၤ၊ ဒီးမှ်တံလာအိးဖးအသးအက
ဆူးလဲၣ်နုပစံးဒီးအဆိလာကမှ်ကမုလီၤ၊

၂၁. **ကမှ်** ဒီးတံကမှ်တံကမှ်နုကွါလာကမှ်တက့ၢ်၊

၂၂. **စကါမှ်** နုမုပုစကါမှ်အဆိလီၤ၊ ဒီးမှ်တံလာအိးဖးအဲး
ဖးအသးတခိတလုၣ်လုၣ်မှ်ဂုၢ်၊ တခိတဘိတံမှ်ဂုၢ်၊ တခိတကျိ
ကျိမှ်ဂုၢ်၊ ပစံးဒီးအဆိလာစကါမှ်စကါမှ်လီၤ၊

၂၃. **စိမှ်** နုမုပုစိမှ်အဆိလီၤ၊ ဒီးမှ်သံမိၣ်ပီၤစွါဝဲကူးလံ
ကူးလံနုပစံးဒီးအဆိလာစိမှ်စိမှ်လီၤ၊

၂၄. **မှ်မှ်** နုမုပုလာၣ် တဖၣ် ဆိးကံ လာတံအုၣ်ကျါ ဝဲပဲပြး
ပြးဒီးပစံးလာဝဲမှ်မှ်လီၤ၊ လာၣ်တပူၤအိၣ်လာတံအုၣ်ကျါဝဲမှ်
မှ်စံးဒ်၊

၂၅. **ကမှ်** နုကွါလာကမှ်တက့ၢ်၊

၂၆. **စမှ်** နုမုပုတံဟဲစုၤပြကဒ်ခါနုပစံးလာတံစမှ်လီၤ
လီၤ၊ တံစမှ်လီၤပြကဒ်ခါလီၤ၊ ဒီးပစံးလာတံစမှ်လီၤစုကီး
လီၤ၊

၂၇. **မှ်** နုမုပုပုကညီအဲၣ်လီၤ ကွဲလီၤအသးဒီး အသုၣ်တီ
သးရဲၤနုကီးလီၤအသးလာမှ်လီၤ၊ ဒီးပစံးလာဒီးမှ်လီၤအသး
စုကီးလီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမှ်ယါမှ်သိၣ်ပစံးဒ်နုလီၤ၊

၂၈. **ကမှ်** ဒီးကမှ်ကမှ်၊ ဒီးတံကမှ်၊ လီၤကမှ်၊ ဒီးကမှ်
ဒ်၊ ဒီးကမှ်ကမှ်၊ ဒီးကမှ်ခါ၊ ဒီးစကမှ်၊ တံခဲလာ်နုကွါလာ
ကမှ်တက့ၢ်၊

၂၉. **ကတိမှ်ကတိပု** နုမုပုတကတိလီၤကွဲဘဉ်ဒ်မိသုၣ်
အသးဒီးပကတိတံသုၣ်ပုတံနုပစံးလာကတိမှ်ကတိပု
လီၤ၊ ပကတိတံဒ်သးပုအသးနီၣ်နီၣ်ဒီးပစံးလာကတိမှ်ကတိ
ပုလီၤ၊ စတကတိလီၤကွဲဘဉ်တံဘဉ်၊ မုစကတိမှ်ကတိပု

မျိုး-မျိုး-မျိုး-မျိုး

စုကီးလီ၊

၁. ကမျိုး နှင့်မိုးပူအဆီလီ၊ ဦးမိုးပူစံတဲ၊ တံအဂ္ဂါအပို၊ လာပျားနှံပစံးဒီးအဆီလာပူဇီကမျိုးဇီ၊ လာပူလာကမျိုးလီ၊ ဦးစံးလာတမျိုးစုကီးလီ၊ ပူစံတဲ၊ ပူစံတဲ၊ ကမျိုးစံးဝဲဒ်၊
၂. တမျိုး နှင့်မိုးပူအဆီလီ၊ ဦးမိုးပူစံတဲ၊ တံအဂ္ဂါအပို၊ လာပျားနှံပစံးဒီးအဆီလာပူဇီကမျိုးဇီ၊ ပစံးလာပူလာတမျိုးလီ၊ စံတဲ၊ ပူဇီကမျိုးဇီတကွာ၊
၃. ထိတမျိုး နှင့်မိုးပူအဆီလီ၊ ဦးမိုးပူမာထိလာပူအဂ္ဂါအပို၊ နှံပစံးဒီးအဆီလာထိလာထိတမျိုးလီ၊
၁. မျိုးကလံ နှင့်မိုးပူထံတံတစံးဖိဒီးဟါမာဝဲနှံပစံးလာပထံတံမျိုးကလံလီ၊ ပူတဂါစထံလာပူဂါအကျါမျိုးကလံဒီးဟါမာဝဲလီ၊ ဦးပစံးလာသမျိုးကလံလီ၊ ထိရီပထံတံတစံးဖိဒီးဟါမာဝဲနှံပစံးလာပထံတံမျိုးကလံလီ၊
၂. မျိုးထီဉ်မျိုးလီ၊ နှံမိုးပူတံဒီးပဟ်ပမဲကလံးကလးနှံပစံးလာပဟ်ပမဲမျိုးထီဉ်မျိုးလီလီ၊ ပူတဂါထံတံဘိဉ်သအိဉ်ဒီးဟ်အမဲမျိုးထီဉ်မျိုးလီလီ၊ ပဟ်ပမဲမျိုးထီဉ်မျိုးလီနှင့်ပကွာတံချသဒံး၊ ပယဉ်ပမိဉ်ချသဒံးဒီးပစံးလာပဟ်ပမဲမျိုးထီဉ်မျိုးလီလီ၊
၃. မျိုးမျိုး နှင့်မိုးမာဆဲးဘဉ်ထူဘဉ်ဘဉ်ဒီးနီကီဘိအလုဒီးမာသးဒံးသးတစံးဝဲနှံပစံးလာပဟ်ပမဲမျိုးလီ၊ မာဆဲးဘဉ်တလုအယဉ်ခိဉ်စိဉ်လာကျဲးဝဲလာနီကီဘိအလုနှင့်ကပီမျိုးလီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆီလာပဟ်မျိုးမျိုးလီ၊
၄. ကမျိုး ဒီးထံတံကမျိုးကမျိုး၊ ဟဲကမျိုးကမျိုး၊ ဒီးကမျိုးဘိ၊ ဒီးကမျိုးကမျိုး၊ တဲလဲလာနှံကွာလာကမျိုးတကွာ၊
၅. တမျိုးဘိ နှင့်မိုးဝဉ်တဘိလာပမာဘုပယီဘုဒီးပဟ်းယာ်နှံပကီးလာတမျိုးဘိလီ၊ ပူကညီယီဘုဘဉ်ယဉ်ကယံးဒီးပတံအသးလာတမျိုးဘိဒီးဟ်းယာ်ဝဲလီ၊ ဦးပကီးဒီးအဆီလာတမျိုးဘိတမျိုးဘိလီ၊
၆. တံမျိုး နှင့်မိုးတံဂု၊ တကလုဒ် ထူအသးဒီးကပီဂု၊ နှံထူတကွာနှင့်ပစံးလာတံမျိုးလီ၊ ဦးပတထံတံဘဉ်နီတခိဉ်ဘဉ်ပသးပုစံးဝဲလီ၊ ဦးပကီးဒီးအဆီလာတံမျိုးထးသံ၊ တံမျိုးပလဲလီ၊
၇. တံမျိုးဂီ၊ နှံမိုးတံမျိုးတကလုဂီ၊ ဒီးပကီးလာတံမျိုးဂီလီ၊ ဦးပတထံတံဘဉ်နီတစုဘဉ်၊ ပနာဟူလာပသးပုစံးဝဲလီ၊
၈. တံမျိုးဝါ နှံမိုးတံမျိုးတကလုဝါဝဲဒီးပကီးလာတံမျိုးဝါလီ၊ ဦးမိုးပသးပုစံးဝဲလီ၊ ပတထံတံဘဉ်နီတစုဘဉ်၊
၉. သမျိုးကလံ နှင့်မိုးပထံတံတလီ၊ တံလီ၊ ဆဲးဘဉ်ဒီးပထံတံတစံးဖိချသဒံးဒီးတဒါဟါမာဝဲနှံပစံးလာပထံတံသမျိုးကလံလီ၊ ပထံတံကပီမျိုးဘဉ်ဒေးချသဒံးဒီးပစံးလာမျိုးသမျိုးကလံလီ၊ စထံတံကပီမျိုးသမျိုးကလံဒီးဟါမာဝဲလီ၊
၁. ကမျိုး ဒီးကမျိုးကမျိုးနှံကွာလာကမျိုးတကွာ၊
၂. တမျိုး နှံမိုးပကွးညဉ်လာတစွဲအကနဉ်ဒီးပစံးလာပတမျိုးညဉ်လီ၊ ညဉ်ထီဉ်တကလုနှင့်ဟ်ထီဉ်ဖိအသးလာထံးခိဉ်ဒီးပကွးအကပိဉ်လီလာတစွဲနှင့်ပစံးလာပတမျိုးညဉ်လီ၊ ဒီးပ

မျိုး-မျိုး-မျိုး-မျိုး-မျိုး-မျိုး

စံးဒီးအဆီလာတမျိုးတမျိုးလီ၊ ဒီးပစံးလာတမျိုးစုကီးလီ၊

၁. မျိုး နှင့်မိုးပူတံဆိတံနီစုဒီးအပရဲနှင့်ပစံးလာမျိုးလီ၊ စမာပနံလာစုတကယာဒီးအမျိုးနီယံဆဲလီ၊
၂. ကမျိုး ဒီးကမျိုးကမျိုးနှံကွာလာကမျိုးတကွာ၊
၃. တမျိုး နှင့်မိုးပူလာကဲတံဘျဉ်လာဂုအုပျီဆုဉ်ပူဂါအတံနှင့်ပကီးလာတမျိုးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလာတဟူးတမျိုးလီ၊ တမျိုးဒူးအိဉ်ပူဂါအစုဒီးပူဂါဖိဉ်တဘျဉ်ဘဉ်၊
၁. တမျိုး နှင့်မိုးတမျိုးအဆီလီ၊ ဒီးမိုးကသုဉ်အကီတဘျိုးအသးနှင့်ပစံးလာအကီတမျိုးတမျိုးလီ၊ ဒီးကသုဉ်တဒုအကီတမျိုးတမျိုးဒီးပတံဝဲတမျိုးတမျိုးလီ၊
၁. မျိုးမျိုး နှင့်မိုးမျိုးမျိုး အဆီလီ၊ ဒီးမိုးမာဆဲးဘဉ်ထူဘဉ်ဘဉ်ဖျါဝးတစံးဝဲနှံပစံးလာပဟ်ပမဲမျိုးမျိုးလီ၊
၂. ယု၊ မျိုးယု၊ နှံမိုးပလီဝဉ်ဒိဉ်ဆဲးမိုးဂု၊ တံကတုသီးယာ်လုဉ်ယာ်ဒုမိုးဂု၊ ပစံးလာယု၊ မျိုးယု၊ နှံမိုးလီ၊ ပူတဂါသီးဆုတဘျဉ်ယာ်ယု၊ မျိုးယု၊ နှံမိုးလီ၊
၁. ကမျိုး ဒီးမိဉ်ကမျိုးမိဉ်ကမျိုးနှံကွာလာကမျိုးတကွာ၊
၂. တမျိုး နှံမိုးပူကညီတဆိကမိဉ်ဘဉ်တံလီ၊ တံလီ၊ ဆဲးဘဉ်ဒီးတံမိဉ်မာဒ်ဖဲအသးနှင့်ပစံးလာမိဉ်တမျိုးတံလီ၊ ပူတဂါမိဉ်တမျိုးတံလီ၊ မာဒ်ဖဲအသးလီ၊ ဒီးပစံးလာမိဉ်သမျိုးလီ၊
၁. ကမျိုး ဒီးပံပကမျိုး၊ ဒီးပူကမျိုး နှံကွာလာကမျိုးတကွာ၊
၁. ကမျိုး ဒီးကမျိုးကမျိုးနှံကွာလာကမျိုးတကွာ၊
၂. တမျိုး နှံမိုးတမျိုးအဆီလီ၊ ဒီးမိုးဂုဟ်ဂီထီဉ်အသးလာတံပူဒီးပစံးလာမာသးတမျိုးတမျိုးလီ၊
၃. မျိုးမျိုးထီဉ်အသး နှံမိုးပူကညီအသးဒိဉ်ထီဉ်ဒီးကတံ၊ သုဉ်ဂဲတံအါအါကလံဒီးပစံးလာမျိုးမျိုးထီဉ်အသးလီ၊ ပူတဂါအသးဒိဉ်ထီဉ်ဒီးမျိုးမျိုးထီဉ်အသးလီ၊
၁. မျိုးမျိုး နှံမိုးမိသဉ်လာအကလုအါတဖဉ်နှင့်ပစံးလာအကလုမျိုးမျိုးလီ၊ ဖိသဉ်တဂါကတံတံအကလုမျိုးမျိုးကံစနီကါ၊
၂. ကမျိုး ဒီးကမျိုးကမဲ၊ ဒီးကမျိုးကမျိုးနှံကွာလာကမျိုးတကွာ၊
၃. စံးမျိုး နှံမိုးသုဉ်နီစုကတံနှင့်ပစံးလာသုဉ်စံးမျိုးလီ၊ ဒီးပစံးလာသုဉ်စံးတမျိုးလီ၊ သုဉ်စံးမျိုးအိဉ်ဒီးအစံးစံးလီ၊
၄. တမျိုးစံး နှံမိုးစံးတမျိုးအသးလီ၊ ဒီးမိုးသုဉ်နီစုကတံအစိဉ်ကတံအဆါနှင့်အိဉ်ဒီးအစံးစံးဝဲဒီးပစံးလာသုဉ်တမျိုးစံးလီ၊ သုဉ်တထံးအကမျိုးစံးဆဲးကါ၊
၁. မျိုး နှံမိုးပူကညီအဟံးကြီဖိဉ်ကြီပူဂါတံဒီးဟံးဝဲချသဒံးနှင့်ပစံးလာစုမျိုးလီ၊ ပူတဂါစုမျိုးသမီး၊ ဟံးကြီဖိဉ်ကြီပူဂါအတံကဲကါ၊
၂. မျိုးမျိုး နှံမိုးပူကညီလဲတံချချဟဲကု၊ ချချနှင့်ပစံးလာလဲ၊ မျိုးမျိုးဟဲကု၊ မျိုးမျိုးလီ၊ ပူတဂါလဲ၊ ဒါဉ်ထံမျိုးမျိုးဟဲကု၊ မျိုးမျိုးလီ၊
၃. မျိုးမျိုး နှံမိုးဂုလုဉ်ထီဉ်အပူ၊ မိုးဂု၊ ပူကညီလုဉ်ထီဉ်

မျက်-မျက်-မျက်

အပျူမုၤဂၤ, ပစံးလၢလုၤထီၣ်အပျူမျီၣ်လီၤ. ပၤတၢၤဟံၣ်ကလိၢ်အသးဒီးလုၤထီၣ်အပျူမျီၣ်လီၤ. ဂၢ်န့ၣ်လုၤထီၣ်အပျူမျီၣ်မံးဝဲဒၣ်.

၄. မျီၣ်မျီၣ်မျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝံၣ်ဘိၣ်ဝဲယၢ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဝဲဒၣ်. မျီၣ်မျီၣ်မျီၣ်လီၤ. ကလံၤအူဝံၣ်ဘိၣ်ဝဲဒၣ်မျီၣ်မျီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတမျီၣ်တမျီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၅. ကမျီၣ် ဒီးကမျီၣ်ကမျီၣ်, ဒီးကမျီၣ်ကစီၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကမျီၣ်တက့ၢ်.

၆. တမျီၣ်တမျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီၣ်ဟံၣ်ချ့အသးဒီးလဲၤတၢ်တက့ၢ်လီၤဘၣ်အခိၣ်ထံးဒီးပစံးလၢလဲၤတၢ်တမျီၣ်တမျီၣ်လီၤ. ပၤတၢၤလဲၤတၢ်တက့ၢ်လီၤဘၣ်အခိၣ်ထံးဘၣ်ဒီးလဲၤတၢ်တမျီၣ်တမျီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတမျီၣ်တမျီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၇. တမျီၣ်တမျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ထူၣ်လၢအကစၢ်တဖၣ်ဝဲကျဲးကျဲးအသးဒီးပစံးလၢဝဲဒၣ်တမျီၣ်တမျီၣ်လီၤ. ဝံၣ်ဘိၣ်တဘိၣ်ဝဲဒၣ်တမျီၣ်တမျီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁. မျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီၣ်အစုကဒုၣ်အိၣ်ဒီးဟံးဖိၣ်ပၤဂၤအတၢ်ကဲန့ၣ်ပစံးလၢစုမျီၣ်လီၤ. ပၤလၢဟံးစုသ့ၣ်ပၤဂၤအတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢစုမျီၣ်လီၤ.

၂. မျီၣ်ကတီၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီၣ်ဟံးကြိၣ်ဖိၣ်ကြိၣ်ပၤဂၤအတၢ်လၢပၤဂၤအမဲၣ်တဒၢန့ၣ်ဟံးစုသ့ၣ်ဖိၣ်စုသ့ၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢစု မျီၣ်ကတီၢ်လီၤ. ပၤတၢၤအစုမျီၣ်ကတီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢကြိၣ်တၢ်တဘျီၣ်ဘၣ်. ဒီးပစံးလၢစုမျီၣ်ခိၣ်မျီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃. မျီၣ်မျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီၣ်ကတီၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးပစံးလၢကတီၢ်တၢ်မျီၣ်မျီၣ်လီၤ. ပၤတၢၤထံၣ်ပၤဒီးကတီၢ်တၢ်ဒီးပၤမျီၣ်မျီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢမၤမျီၣ်မျီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄. မျီၣ်မျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကတီၢ်တၢ်တဘိၣ်ဒီးပၤဂၤကတီၢ်ထီၣ်ဆၢပၤခံၣ်ဘိၣ်ဘိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤမျီၣ်မျီၣ်လီၤ. ပၤတၢၤပၤကတီၢ်တၢ်ဒီးမၤမျီၣ်မျီၣ်ဒီးဝံးကၢၣ်အိၣ်ဒၣ်အတၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်မၤသ့န့ၣ်မၤမျီၣ်မျီၣ်တဂ့ၢ်.

၅. ကမျီၣ်ကမျီၣ် န့ၣ်ကွၢ်လၢကမျီၣ်တက့ၢ်.

၆. စုမျီၣ်ခိၣ်မျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဒ် မျီၣ်ကတီၢ်အသိးဒီးမ့ၢ်ပၤလၢဟံးဖိၣ်စုသ့ၣ်ပၤဂၤအတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢစုမျီၣ်ခိၣ်မျီၣ်လီၤ.

၇. တမျီၣ်မျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒိၣ်လၢဝဲဒၣ်စံးန့ၣ်ပစံးလၢဝဲဒၣ်တမျီၣ်မျီၣ်လီၤ. တခွဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဝဲဒၣ်စံးန့ၣ်ပစံးလၢဝဲဒၣ်တမျီၣ်မျီၣ်လီၤ.

၁. မျီၣ်မျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဝဲလၢ တထူၣ်ဝဲဒိၣ်ဘိၣ်ညါန့ၣ်ပစံး လၢဝဲဒၣ်တမျီၣ်မျီၣ်လီၤ. နးတဘျီၣ်ဘျီၣ်ဒီးပစံးလၢဝဲဒၣ်မျီၣ်မျီၣ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ဒိၣ်ဘိၣ်ဘိၣ်မ့ၢ်ထီၣ်စံးစံးန့ၣ်ပတြၢဒီးဝဲဒၣ်မျီၣ်မျီၣ်လီၤ. ဒီးဂ့ၢ်စ့ၢ်ကိးကးကးအသးန့ၣ်ပစံးလၢမျီၣ်မျီၣ်အသးလီၤ.

၂. ကမျီၣ် ဒီးကမျီၣ်ကမျီၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကမျီၣ်တက့ၢ်.

၃. ကမျီၣ်ဒီး န့ၣ်မ့ၢ်တက့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်ပသးပၤလၢပျၢၤကိးဝဲလၢကမျီၣ်ဒီးလီၤ. ဒီးစံးဝဲလၢစီၣ်မျီၣ်ဒီး, ဒီးတမျီၣ်ဒီးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ကမျီၣ်ဒီးအညၣ်န့ၣ်ပအိၣ်ဝံၣ်ဝဲလီၤ.

၄. မျီၣ်မျီၣ်မျီၣ်မျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒိၣ်လီၤဝဲဒၣ်စံးန့ၣ်ပစံးလၢဝဲဒၣ်မျီၣ်မျီၣ်မျီၣ်လီၤ. သ့ၣ်ယံၣ်လီၤဝဲဒၣ်စံးန့ၣ်ပစံးလၢဝဲဒၣ်မျီၣ်မျီၣ်မျီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ထီ

မျီၣ်-မျီၣ်-မျီၣ်-မျီၣ်-မျီၣ်

ရီၤတၢ်ဒိၣ်ဘိၣ်ဘိၣ်ထီၣ်ရီၤလီၤဝဲဒၣ်စံးန့ၣ်ပစံးလၢဝဲဒၣ်မျီၣ်မျီၣ်မျီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢမျီၣ်မျီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၅. ယုၤမျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပၤလီၤဝံၣ်ခဲလုၤမ့ၢ်ဂၤ, ခံခိၣ်မ့ၢ်ဂၤ, တနီၣ်သိးဘၣ်ဒီးပစံးလၢယုၤပျၢၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢယုၤပျၢၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးဆုဇီၤစီၤယၢ်လုၤယၢ်ဒုန့ၣ်ပစံးလၢယုၤပျၢၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဝံၣ်တန့ၣ်လီၤဒီးယုၤမျီၣ်ကွံၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယုၤမျီၣ်ယုၤမျီၣ်လီၤ.

၂. နံၣ်မျီၣ် န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢနံၣ်ကမျီၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်နံၣ်ဖိလၢပတၢ်ကမၤအိၣ်လၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. နံၣ်မျီၣ်ပတစံးဘၣ်. စံးလၢနံၣ်ကမျီၣ်လီၤ.

၁. မျီၣ်မျီၣ်မျီၣ်မျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထီၣ်လၢလီၤဝဲဒၣ်စံးန့ၣ်ပစံးလၢဝဲဒၣ်မျီၣ်မျီၣ်မျီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝဲဒၣ်မျီၣ်မျီၣ်မျီၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်ဝဲလီၤအမဲၣ်ဝဲဒၣ်မျီၣ်မျီၣ်မျီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁. မျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပၤခဲတၢ်တကလုၤမၤဝဲလၢထံးဒီးမၤဝဲဖးဒိၣ်ထံးကံၣ်ဒုၣ်ဒီးအခံကတြၢဒၢအခိၣ်စုၢ်တလုၤဒီးအထီၣ်အိၣ်သၢပျၢၤဒီးအပူၤအိၣ်ဒ်သံးနံၣ်အသိးဒီးပၤဒၢနံၣ်အံၤကသံးဒီးအဆၣ်ဒီးပၤခဲတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမျီၣ်လီၤ. မျီၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအပြံးဒီးအသ့ၣ်ဒီးအဖုၣ်ဒီးအထီၣ်လီၤ. ဒီးပၤလၢဒုးစုဒုးဝံၣ်န့ၣ်ဒုးဝဲလၢမျီၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမျီၣ်ဒီးမၤမျီၣ်လီၤ.

၄. မျီၣ်ဒီးမျီၣ်ဒီး န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးမျီၣ်ဒီးအဆိဒီးပစံးလၢမျီၣ်ဒီးမျီၣ်ဒီးလီၤ.

၅. ကမျီၣ် ဒီးကမျီၣ်ကမျီၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကမျီၣ်တက့ၢ်.

၆. တမျီၣ်တမျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ဟံးထီၣ်လၢတၢ်ပူၤဒီးမၤဝဲအသးကွံၣ်ကူၤပကံးပကုၣ်ဒီးပစံးလၢမၤသးတမျီၣ်တမျီၣ်လီၤ. ဂ့ၢ်တဘိၣ်ဟံးထီၣ်လၢတၢ်ပူၤဒီးမၤမးအသးတမျီၣ်တမျီၣ်လီၤ.

၇. တံၢ်မျီၣ်မျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဖိသ့ၣ်ခွါအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဖိသ့ၣ်ခွါလၢဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဖိသ့ၣ်ခွါတံၢ်မျီၣ်မျီၣ်လီၤ.

၁. မျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဆၣ်တကလုၤအိၣ်တြၢၣ်သၢပျၢၤအိၣ်ဘျးဒီးဆၣ်ကွၢ်ဆဲးကွၢ်ဆဲးန့ၣ်ပကိးလၢဆၣ်ယီၤမျီၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢယီၤမျီၣ်ယီၤအူလီၤ. ဆၣ်ယီၤမျီၣ်န့ၣ်ပတနီၣ်နီၣ်ကိးဝဲလၢဆၣ်ယီၤမၤလီၤ.

၂. ကမျီၣ် ဒီးသဘျီၣ်ကမျီၣ်, ဒီးဂ့ၢ်ကမျီၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကမျီၣ်တက့ၢ်.

၃. တမျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ကဆိအနီၣ်ဒုးဖးထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကဆိတမျီၣ်လီၤ. ကဆိတမျီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ကဆိနီၣ်ဒုးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတမျီၣ်တမျီၣ်လီၤ.

၄. တမျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အဒုလၢအလုၤတအိၣ်ဘၣ်တကလုၤန့ၣ်အိၣ်ထဲအဆူၣ်ဒီးထီၣ်ဖးထီၣ်ဒ်သ့ၣ်ယံၣ်အသိးန့ၣ်ပစံးလၢဂ့ၢ်တမျီၣ်လီၤ. ဂ့ၢ်တမျီၣ်န့ၣ်အိၣ်ထဲအဆူၣ်ဒီးအလုၤတအိၣ်ဘၣ်လီၤ.

၅. တမျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်သဘျီၣ်အမုၢ်ပြံးလၢအလုၤတအိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်ပကိးလၢသဘျီၣ်တမျီၣ်လီၤ. သဘျီၣ်တမျီၣ်န့ၣ်အလုၤတထီၣ်ဒီးဘၣ်. ကးလၢဟီၣ်ခိၣ်အဖိခိၣ်လီၤ.

၁. ကမျီၣ် ဒီးကမျီၣ်, ဒီးသ့ၣ်ကမျီၣ်, ဒီးသ့ၣ်ဒုးကမျီၣ်, တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကမျီၣ်တက့ၢ်.

၂. တမျီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ကၢ်အဒုတတုၤလီၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးပကိး

မျိုးမျိုး-မျိုး-မွှား

လာသွဉ် တမျိုးလီ၊ ဒီးပကီးလာသွဉ် တမျိုးစုကီးလီ၊ ဒီးပစံးလာသွဉ် ဒုသမျိုးစုကီးလီ၊ ပုတကလကူသွဉ်တထံးဒီးသွဉ်ဒုတမျိုးထီၣ်အသးလီ၊ ဒီးပကီးလာသွဉ်တမျိုးစုကီးလီ၊

၃. တီမျိုး နှံ့မုၢ်ဒ်တမျိုးအသီးလီ၊ ဒီးမုၢ်သွဉ်ကံးဒီးအဒုတတုလီ၊ ဘဉ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးပကီးလာသွဉ်တီမျိုးလီ၊ ပုတကလကူထီၣ်အိၣ်လာသွဉ်တီမျိုးအခိၣ်လီ၊

၄. တီတမျိုး နှံ့မုၢ်ပနာကွၢ်တံးယီၣ်ထီၣ်အကိၣ်ဒီးမိၣ်ထီၣ်အခိၣ်နှံ့ပစံးလာကွၢ်တံးတီတမျိုးလီ၊ ပနာတဒုကွၢ်မးတံးတီတမျိုးလီ၊

၅. နာကမျိုး နှံ့မုၢ်နာလပဒါအိၣ်တံးကမၤအိၣ်လာအပူ၊ နှံ့ပစံးလာနာကမျိုးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာနာဘုၣ်နာကမျိုးလီ၊

၁. ကမျိုး ဒီးကမျိုးကမျိုးနှံ့ကွၢ်လာကမျိုးတကွၢ်၊

၂. တမျိုး ဒီးတမျိုးတမျိုးဒ်ကမျိုးကမျိုး အသီးလီ၊ ဒီးမုၢ်ဝဉ်လုၣ်ခိၣ်တံးထုၣ်အသးဒီးပတြၤပးတမျိုးအသးနှံ့ပစံးလာဝးတမျိုးတမျိုးလီ၊

၁. ကမျိုး နှံ့ကွၢ်လာကမျိုးတကွၢ်၊

၂. ကွီၢ်မျိုး နှံ့မုၢ်ကွီၢ်လာအတီအလီ၊ နှံ့ပကီးလာကွီၢ်မျိုးလီ၊ ပုတံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်အခိၣ်တဖၣ်နှံ့မုၢ်စံၣ်ညီၣ်တံးတီတလီ၊ ဒီးပစံးလာစံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်မျိုးလီ၊ ဒီးမုၢ်ပုလၤပျၢၤစံးလီ၊

၃. ညဉ်မျိုး နှံ့မုၢ်ညဉ်တကလုၣ်လဲၤတံးလၢထံကျါ နှံ့မးဝးမျိုးမျိုးအသးဒီးပကီးလာညဉ်မျိုးလီ၊ ညဉ်မျိုးနှံ့အသးတအိၣ်ဘဉ်ဒီးနီစုမုၢ်သးဘိၣ်ညဉ်ဝဲအသီးလီ၊

၄. တမျိုး နှံ့မုၢ်သွဉ်ဒုတတုလီ၊ ဘဉ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးပစံးလာသွဉ်ဒုတမျိုးလီ၊ သွဉ်တထံးကံးဒီးအဒုတမျိုးထီၣ်လီ၊

၅. ယာ်မျိုး နှံ့မုၢ်ယာ်တကလုၣ်ပြဲကဒ်ဒီးသုၣ်ဘးဝဲနှံ့ပစံးလာယာ်မျိုးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာယာ်ဘုၣ်ယာ်မျိုးလီ၊ ယာ်မျိုးနှံ့အထံးထဲယာ်တံးကွါတံးဒီးသုၣ်လီ၊

၁. မွဲၢ်လီၤသါပထါ နှံ့ဒ်တံးတမံၤလၢလၢအသီးလီ၊ ထီၣ်ရဲၤတံးတမံၤလၢလၢန့ၣ်ပုတနီၤနီၤစံးလဲၤမွဲၢ်လီၤသါပထါလီ၊ ကယံၢ်မွဲၢ်လီၤသါပထါနှံ့မုၢ်ကစၢ်ယွၤဟံၤလီၤဝဲလီၤစံးဝဲဒၣ်၊ ဒီးမုၢ်ကီးပိၣ်ထွဲတလၢနီၤအခံၤလီ၊

ယ

၁. ယကစၢ် နှံ့မုၢ်ပကွၢ်ပဂီၤဒၣ်ပဝဲနှံ့ပစံးလာယကစၢ်လီ၊ ယကလဲၤဒၣ်ယဲလၢယကစၢ်ဒၣ်ယဲလီ၊ ဒီးပစံးလာယကစၢ်ပုၢ်ဒၣ်ယဲစုကီးလီ၊ ယကစၢ်ဒီးဂၤညါအံၤယာထံးသီးဘုၣ်ခံၣ်လီ၊

၂. ယဝဲ နှံ့မုၢ်ပတၢ်မုၢ်အိၣ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလာယဝဲလီ၊ ယာ်နှံ့မုၢ်ယဝဲလီ၊ ဒီးပစံးလာယဝဲဒၣ်စုကီးလီ၊

၃. ယသး နှံ့မုၢ်ပသးဒၣ်ပဝဲနှံ့ပစံးလာယသးလီ၊ စကမၤတံၢ်ဖဲယသးဒၣ်ယဲလီ၊ ဖဲဒၣ်ယသးဒီးယကလဲၤဒၣ်ယဲလီ၊

၁. ယါ နှံ့မုၢ်ပမၤတၢ်ကမၤအိၣ်ဒီးထူၣ်တစးကသံၣ်တစးသဘျုၣ်လုၣ်တစးဒီးတကိၣ်သးတစးဒီးပပကိ ယုၣ်ဘဉ်တမိဒီးပစံး

ယါ-ယါ

လာယါတၢ်ကမၤအိၣ်လီ၊ ယါန့ၢ်ယါလာတၢ်ကမၤအိၣ်တယါတကွၢ်၊ ပုကညီၣ်ပိၣ်မုၢ်ဒီးပိၣ်ခွါန့ၢ်တုၤယါအိၣ်န့ၢ်တၢ်ကမၤအိၣ်န့ၢ်ကွၢ်လိာ်အသးဂုၤစံးဝဲဒၣ်၊ ဒီးပစံးလာသဘျုၣ်ယါစုကီးလီ၊

၂. ယါ နှံ့မုၢ်မုၢ်တမိန့ၢ်ပစံးလာမုၢ်ယါလီ၊ ဒီးပဟံးထီၣ်မုၢ်ယါတယါဒီးပအိၣ်ထီၣ်လီ၊

၃. ကယါ ဒီး ကယံၢ်ကယါ၊ ဒီး ကယါထီၣ်၊ တံးခဲလၢာ်န့ၢ်ကွၢ်လာကယါတကွၢ်၊

၄. တယါ နှံ့မုၢ်တၢ်ကမၤအိၣ်တမိမုၢ်ဂုၤ၊ မုၢ်တမိမုၢ်ဂုၤ၊ ပစံးလာတယါလီ၊ ပုတကလအိၣ်ထီၣ်မုၢ်တယါဒီးယုၢ်လီၤဝဲလီ၊

၅. ထီၣ်ယါ နှံ့မုၢ်ထီၣ်ကံၣ်အဆိလီ၊ ဒီးမုၢ်ထီၣ်တကလုၣ်လာအိၣ်ဘုၣ်ဒီးလါအဲးဝဲနှံ့ပကီးဒီးအဆိလာထီၣ်ကံၣ် ထီၣ်ယါလီ၊ ဒီးပစံးလာထီၣ်ကံၣ်ထီၣ်ယါစုကီးလီ၊

၆. ပယါ နှံ့မုၢ်ပယါအဆိလီ၊ ဒီးမုၢ်ကစၢ်လုၢ်ခိၣ်နှံ့ပစံးဒီးအဆိလာပယါပယါလီ၊ ပယါပယါစံးဝဲဒၣ်၊

၁. ယာ် နှံ့မုၢ်ပဆးတၢ်ကူတံးသီးဖးလဲၤဒီးပဒီးကလံၤလာပလဲၤတၢ်လာကဘီၤလၢချံးန့ၢ်ပကီးလာယာ်လီ၊ ယာ်န့ၢ်တုၤပုကညီၣ်လဲၤတၢ်လာချံးန့ၢ်သလုၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးဒီးဝဲလာကလံၤဒီးကလံၤအူဒီးချံးလဲၤတၢ်ချံးမးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာယာ်မိၤဖိမိၤလီ၊

၂. ယာ် နှံ့မုၢ်ပုၤပုၤဒီးပုၤမိၤဒီးပိၣ်ကျိၣ်ပိၣ်မိၤန့ၢ်မုၢ်ဟံၣ်ဘီၣ်ဝဲဒီးပစံးလာယာ်ဝဲလီ၊ ဒီးမုၢ်ပသးပုၤအကလုၢ်လီ၊ ယာ်ဒါယာ်မိၤယာ်ကျိၣ်မုၢ်ပိၤကူးစံးဝဲဒၣ်လီ၊ ဒီးမုၢ်ဒ်ဟံၣ်ဘီၣ်ဝဲအသီးလီ၊

၃. ယာ်ခီ နှံ့ဒ်ခံၣ်အသီးလီ၊ တၢ်မုၢ်အိၣ်ခံၣ်ဒီးပစံးလာယာ်ခီလီ၊ ပုကညီၣ်အစုခံၣ်နှံ့ပစံးလာစုၤယာ်ခီလီ၊ ပုကညီၣ်အစုယာ်ခီအခိၣ်ယာ်ခီဒီးထံန့ၢ်ခံၣ်နှံ့ပစံးလာထံၣ်ယာ်ခီစုကီးလီ၊ ကဆိမဲယာ်ခီ၊ အစုၣ် တခီအထွဲတခီ၊ ထံန့ၢ်ယာ်ခီ၊ လၢမုၢ်န့ၢ်တခီမုၢ်ထီၣ်တခီ၊ လဲၤတၢ်လာထံန့ၢ်ယာ်ခီစံးဝဲဒၣ်လီ၊

၄. ယာ်ခီခီ နှံ့မုၢ်ပခီၣ်ဘျီတၢ်လာတၢ်ဖိတၢ်လံၤအမဲၣ်ညါန့ၢ်ဆူအံၤဆူန့ၢ်ဒီးပစံးလာပခီၣ်ဘျီတၢ်ယာ်ခီခီလီ၊ ပုတကလခီဘျီစမံၣ်ညါယာ်ခီခီယာ်ခီခီဘဉ်မနုၤလဲၣ်၊

၇. ယာ်စိၣ် နှံ့မုၢ်ယာ်ထူၣ်နီၤစုန့ၢ်ပကီးလာယာ်စိၣ်လီ၊ ဒီးပစံးလာယာ်ထူၣ်ခိၣ်စိၣ်စုကီးလီ၊ ထီၣ်စိးဝဉ်ယးစိၣ်လီၤလာယာ်စိၣ်န့ၢ်လီ၊

၈. ယာ်တၢ် နှံ့မုၢ်ယာ်ထူၣ်အဆိလီ၊ ဒီးမုၢ်သုၣ်လာဘိးထီၣ်သးလာပစၢ်ထီၣ်ယာ်လာအလီၤလာကဘီၤပူၤအဖိခိၣ် နှံ့ဘိးထီၣ်သးထူၣ်ကလံၤဒီးပကီးဒီးအဆိလာယာ်တၢ်ယာ်ထူၣ်လီ၊

၉. ယာ်ထူၣ် နှံ့မုၢ်သုၣ်တကျိၣ်ဘိးထီၣ်အသးလာကဘီၤအဖိခိၣ်န့ၢ်ပစၢ်ယာ်လာအလီၤဒီးပကီးလာယာ်ထူၣ်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာယာ်ထူၣ်ဖိထူၣ်၊ ယာ်တၢ်ယာ်ထူၣ်လီ၊ ယာ်ထူၣ်န့ၢ်အိၣ်ခံၣ်ကျိၣ်ဒီးကဘီၤလၢဒိၣ်တဖၣ်န့ၢ်အိၣ်သးကျိၣ်လီ၊

၁၀. ယာ်ထီၣ် နှံ့မုၢ်ပမၤထီၣ်ဟံၣ်ဒီးပယုၤယာ်ထီၣ်တံးတီန့ၢ်ပစံးလာယာ်ထီၣ်ဟံၣ်လီ၊ ပုတကလမၤဟံၣ်ဒီးယာ်ထီၣ်ဝဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာယာ်ထီၣ်ယာ်လီလီ၊ ပုတကလမၤဟံၣ်တဖျုၣ်ဒီးယာ်ထီၣ်ဝဲတဝံၤဒီးဘဉ်၊

၁၁. ယာ်ပျံၤ နှံ့မုၢ်ထီၣ်ရဲၤပျံၤလာပစၢ်ယာ်ယာ်န့ၢ်မုၢ်ဂုၤ၊ ပ

ယာ်

စာ်ထုးယာ် ထူၣ် မှ်ဂုၤ, ပကိးလာယာ် ပျံလီၤ. ဦးပ ကိးဒီးအဆိ လာယာ်ပျံ ယာ်ဖီလီၤ. ယာ်ပျံန့ၣ်ပစာလာယာ်လၢလီၤဒီးပထုးသ လၢ်ထီၣ်ယာ်လီၤ.

၁၂. ယာ်ဖီ န့ၣ်မှ်ယာ်ပျံအဆိလီၤ. ဦးမှ်ထီၣ်ပျံလၢပစာယာ်န့ၣ် ပကိးဒီးအဆိလာယာ်ပျံယာ်ဖီလီၤ.

၁၃. ယာ်ဘၣ် န့ၣ်မှ်ကလံၤဟဲလီၤဒီးအူဘၣ်ယာ်ဆူပလဲၤစာ်ဆါ ချဲခိၣ်ကဘီခိၣ်န့ၣ်ဒီး ပစံးလာယာ် ဘၣ် လီၤ. ပ လဲၤတၢ်လၢ ချဲလၢ ကဘီန့ၣ်တုၤယာ်ဘၣ်ဒီးပလဲၤတုၤချ့ဝဲလီၤ. ပုၤကဘီဖိဒုးယာ်ဘၣ် ဒီးကဘီလဲၤချ့ဝဲလီၤ.

၁၄. ယာ်ဘၣ် န့ၣ်မှ်ယာ်လၢအဆိလီၤ. ဦးမှ်တၢ်ကူတၢ်သိးတၢ် ဘၣ်တၢ်ဝါလၢပမၤယာ်န့ၣ်ပကိးလာယာ်ဘၣ်ယာ်လၢလီၤ. ယာ် ဘၣ်ယာ်လၢပစံးဝဲဒၣ်.

၁၅. ယာ်ယာ် န့ၣ်မှ်တီတီအဆိလီၤ. ဦးမှ်ပကတီၤတၢ်စာ်ဆါပံၤ ကလၢ်န့ၣ်ပစံးလာပကတီၤတၢ်တီတီယာ်လီၤ. ကတီၤတၢ် ဒီးယာ်တီတီယာ်တက့ၢ်. ဦးပစံးလာတီတီလီၤလီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၆. ယာ်ယီၤ န့ၣ်မှ်ပထီၣ်ဝးစုၣ်ဝးယာ်ခိယာ်ခိဒီးပစံးလာပထီၣ်ဝး စုၣ်ဝးယာ်ယီၤယာ်ယီၤလီၤ. ပုၤတကထီၣ်ဝးစုၣ်ဝးမးယာ်ယီၤယာ် ယီၤစံးဝဲဒၣ်.

၁၇. ယာ်လၢ် န့ၣ်မှ်တၢ်ဝါလၢပမၤယာ်န့ၣ်ပဆးလဲၣ်လဲၣ်ကလဲၣ်ဒီး ပကိးလာယာ်လၢလီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလာယာ်ဘၣ်ယာ်လၢ လီၤ. ကလံၤအူဘၣ်ယာ်လၢ်ဒီးကဘီလဲၤတၢ်ချ့မးလီၤ.

၁၈. ကယာ် ဝးကယာ်ကယာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကယာ်တက့ၢ်.

၁၉. ကယာ်ဧကလဲၣ် န့ၣ်မှ်တၢ်ကမ့ၢ်ကမိၣ်ထီၣ်ဖီလၢထံဖဲခိၣ် အါအါကလဲၣ်ဒီးပစံးလာထီၣ်ဖီကယာ်ဧကလဲၣ်လီၤ. တၢ်ကမ့ၢ် ထီၣ်ဖီလၢထံဖဲခိၣ်ကယာ်ဧကလဲၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၂၀. စာ်ယာ် န့ၣ်မှ်ပုၤကညီလဲၤတၢ်လၢချဲလၢကဘီဒီးသလၢ် ထီၣ်ယာ်ဒီးဒီးဝဲလၢကလံၤန့ၣ်ပစံးလာစာ်ယာ်လီၤ. ဦးပစံးလာစာ် ထီၣ်ယာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ကလံၤမှ်ဘၣ်စာ်ဆါဒီး ချဲခိၣ်ဒီး စာ်ထီၣ်ယာ် တက့ၢ်.

၂၁. တယာ် န့ၣ်မှ်သ့ၣ်ဒုးချဲအသးယံၤ, ဒီးသ့ၣ်ဒုးလူၢ်လူၢ်အသး ထီၣ်ဒီးပစံးလာ သ့ၣ်ဒုးတယာ် လီၤ. ဦးပစံး လၢ သယံစ့ၢ်ကိးလီၤ. သ့ၣ် ဖးဒိၣ် န့ၣ်အဒုးတယာ်ယံၤစံးဝဲဒၣ်. ဦးပစံးဒီးအဆိလာ သ့ၣ်ဒုး တယာ်တယာ်လီၤ.

၂၂. ပယာ် န့ၣ်မှ်ယီၤအကလုာ်လီၤ. ပုၤကညီဖိသ့ၣ်ခွါလၢဂုၤတ ဖၣ်န့ၣ်ပိာ်မှ်ကိးမှ်အမံၤလၢစီၤပယာ်လီၤ. ဦးပယာ်န့ၣ်မှ်စံးမနုၤ လဲၣ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်ပတသ့ၣ်ညါဘၣ်.

စီၤပယာ်ဒုးဝုၤတလူၤ အိၣ်လီၤတၢ်နးတီၢ်ထူ

၂၃. ဟံယာ် န့ၣ်မှ်ပမိၢ်အဝၤလၢန့ၣ်ဝဲလၢပပာ်သံအလီၢ်ခဲန့ၣ် ပကိး လၢပာ်ယာ်လီၤ. ဦးပကိးလာဖါတၢ်ယာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤစံး လၢပာ်ယာ်, ဒီးတနီၤနီၤစံးလာဖါတၢ်ယာ်လီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလာ ပာ်ယီၢ်ပာ်ယာ်လီၤ.

၂၄. ပီၤယာ် န့ၣ်မှ်ပသ့ၣ်နီၣ်လီၤပသးန့ၣ်ပစံးလာပပီၤယာ်လီၤပ သးလီၤ. ပုၤတကမၤမၤတၢ်ဒီးပီၤယာ်လီၤက့ၤအသးလီၤ.

၂၅. ဖါတံယာ် န့ၣ်မှ်ပုၤလၢန့ၣ်အမါလၢပမိၢ်လၢပပာ်သံအလီၢ်ခဲန့ၣ်

ယာ်-ယာ်

ပစံးလာဖါတၢ်ယာ်လီၤ. ဖါတၢ်ယာ်န့ၣ်မှ်ပပာ်ဖိသ့ၣ်လီၤ.

၂၇. ဝံယာ်ခီ န့ၣ်မှ်ထံနံၤခံခီန့ၣ်ပစံးလာထံဝံယာ်ခီလီၤ. ပုၤခံကၤ လဲၤတၢ်လၢထံဝံယာ်ခီတခါတကၤလီၤ.

၂၈. သယာ် န့ၣ်မှ်သ့ၣ်ဒုးလၢလူၢ်လူၢ်အသးထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာသ့ၣ်ဒုး သယာ်လီၤ. ဦးပစံးဒီးအဆိလာသယာ်သယာ်လီၤ. သ့ၣ်တထံးအ ဒုးသယာ်ယံၤသမိး.

၂၉. လီၤသယာ် န့ၣ်မှ်သ့ၣ်ဒုးအိၣ်ဒီးအဒုးအလၢ်လၢပာ်လီၤအသး ဘူးဒီးဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပစံးလာသ့ၣ်ဒုးလီၤသယာ်လီၤ. သ့ၣ်တထံးအဒုး လီၤသယာ်ပာ်လီၤအသးကတုၤလီၤတုၤနီၤကျိၣ်ခိၣ်လီၤ.

၁. ယာ် န့ၣ်မှ်သက့ၢ်န့ၣ်ပသးပုၤလၢပျံၤကိးလာယာ်လီၤ. ယာ်န့ၣ် မှ်ယာ်မံၤယာ်ဒၤ, ယာ်ပျံၤ, ယာ်ဂီၤ, ယာ်မိၤ, စံးဝဲဒၣ်လီၤ. ယာ် န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလာယာ်ဧၤတြၢဧၤ လီၤ. ပုၤကညီဖိအိၣ်ယာ်ဒုးန့ၣ်မၤဝဲလၢတၢ်ကျိးလီၤ.

၂. ယာ် န့ၣ်မှ်တၢ်ကူတၢ်သိးသ့ၣ်ဖးယုၤဖျုၤမှ်ဂုၤ, လၢဧၤဒီးဧၤ သ့ၣ်ဖးယုၤ ဖျုၤမှ်ဂုၤ, ပစံးလာ ယာ် လီၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးလီၢ် လံၤ ဒီးယာ်ဝဲလီၤ. ဦးပစံးလာယာ်ပြးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ယာ်ပြဲၤယာ်ပြးယာ် မှ်ယာ်ဖျုၤစံးဝဲဒၣ် လီၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးယာ်ပြဲၤယာ်ပြးယာ်မှ်ယာ် ဖျုၤပကူတသ့သိးတသ့ဘၣ်.

၃. ယာ်ကဘျံး န့ၣ်မှ်ယာ်ဖံးလၢဘူတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလာယာ်ကဘျံး လီၤ. ယာ်ကဘျံးန့ၣ်မှ်ယာ်ဖံးလၢဘူန့ၣ်မှ်ယာ်ကဘျံးလီၤ. ဦးပ စံးဒီးအဆိလာယာ်ကဘျံးယာ်ကဘျံးလီၤ.

၄. ယာ်ခဲ န့ၣ်မှ်တၢ်တုၤအဆိလီၤ. ဦးမှ်ပုၤကညီကူတၢ်သိးတၢ် လၢတၢ်ကူတၢ်သိးတုၤလီၤလၢအခိၣ်ထံးဒီးထီၣ်ဘးလၢအခိၣ်န့ၣ်ပ စံးလာကူတၢ်သိး တၢ် တၢ်တုၤ ယာ်ခဲလီၤ. ပုၤတကၤကူတၢ်သိးတၢ် တၢ်တုၤယာ်ခဲနးကၤ.

၅. ယာ်စံ န့ၣ်မှ်တၢ်မှ်တကလုာ်မၤသးဒ်ဟီၣ်ကအးအသိးဒီးပ ကိးလာယာ် စံလီၤ. ဦးမှ်ကသံၣ်ဝဲၣ်ကလိး တကလုာ်လီၤ. ဦးပ ကိးဒီးအဆိလာယာ်ဘၣ်ယာ်စံလီၤ. ဦးမှ်တၢ်မှ်တကလုာ်အိၣ်ဒီး အဆူၣ်ဒ်ဟီၣ်ကအးအသိးလီၤ.

၆. ယာ်ထူၣ် မှ်ပီၤထူၣ် အဆိလီၤ. ဦးမှ်ပယီၤလီၤချိၣ်ကုလၢပမၤ ထူၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာပီၤထူၣ်ယာ်ထူၣ်လီၤ.

၇. ယာ်ဒၤ န့ၣ်မှ်သက့ၢ်လၢပသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပကိးလာယာ်ဒၤခဲ လၢ်လီၤ. ပုၤကညီသ့ၣ်ယာ်ဒၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲအသၣ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤသက့ၢ် န့ၣ်ပကိးလာယာ်ဒၤခဲလၢ်လီၤ. ဦးမှ်ပသ့ၣ်ပဖျုးဒီးပကိးလာယာ် ဒၤလီၤ.

၈. ယာ်ဒီး န့ၣ်စတသ့ၣ်ညါဘၣ်. ဒီးပုၤတနီၤနီၤစံးဝဲလၢပီၢ်ကိး ခိၣ်ဖၢၣ်လၢယာ်ဒီးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်စတနၢ်ဟူဘၣ်ယဲနီတခါဘၣ်.

၉. ယာ်ပြး န့ၣ်မှ်တၢ်ကူတၢ်သိးယာ်တုၤပကူတသ့ပသိးတသ့ ဘၣ်ဒီးယာ်ယုၤဖျုၤဝဲန့ၣ်ပစံးလာယာ်ပြးလီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိ လၢယာ်ပြဲၤယာ်ပြးလီၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးယာ်ပြဲၤယာ် ပြးန့ၣ်ပကူပ သိးတသ့ဘၣ်.

၁၀. ယာ်ပျံၤယာ်ဖျုၤ န့ၣ်မှ်ဒ်ယာ်ပြးအသိးလီၤ. ဦးမှ်တၢ်ကံး ညာ်ယာ်ဝဲ တလုာ် ခဲလုာ် တုၤ ပကူက့ၤတသ့ဘၣ်န့ၣ် ပစံးလာယာ် ပျံၤယာ်ဖျုၤလီၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးယာ်ပျံၤယာ်ဖျုၤပကူပသိးတသ့လၢ

ဘၣ်.

၁၁. **ယာ်မံၤ** န့ၣ်မ့ၢ် ယာ် တကလုာ် လၢပတသုၣ်ဘၣ်ဒီး ခဲထီၣ်ဒုၣ် တၢ်လၢသံၣ်ခိၣ်သံၣ်ပူၤအါအါကလဲၣ်ဒီး ပကိးလၢယာ်မံၤလီၤ. ယာ် မံၤန့ၣ်အသၣ်မံၤန့ၣ်ပအီၣ်မူၤပုၤစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၁၂. **ယာ်မိၤ** န့ၣ်မ့ၢ် ယာ် တကလုာ်အထံးပြဲကဒံးဒီး သၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိး လၢယာ်မိၤလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢယာ်မိၤယာ်ပျီၤလီၤ. ယာ်မိၤ န့ၣ်ပအီၣ်ထဲအဒုၣ်ဒီးလီၤ.

၁၃. **ယာ်ယံၢ်** န့ၣ်မ့ၢ် ကတုၤ အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပသးပုၤနီၣ် ပသးဒ် တၢ်ပျီၤအသိးဒီးပစံးလၢကတုၤယာ်ယံၢ်, ပစံးဒီးအဆိဒ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤ တကကတုၤယာ်ယံၢ်ဒီးပုၤဂၤကတုၤတၢ်န့ၣ်တကတုၤဆၢဘၣ်ဝဲ ဘၣ်.

၁၄. **ယာ်ယံၢ်** န့ၣ်မ့ၢ် ခုၣ်ထီၣ်တကလုာ်န့ၣ်ပဖီတမံၤဘၣ်ဒီးပကိးလၢ ခုၣ်ထီၣ်ယာ်ယံၢ်လီၤ. ခုၣ်ထီၣ်ယာ်ယံၢ်န့ၣ်ပဖီတမံၤဘၣ်.

၁၅. **ယာ်လိာ်** မ့ၢ်ပာ်လိာ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤကညီအါဂၤလဲၤတၢ် ဒီးလဲၤတနီၤဖဲကတုၤနီၤန့ၣ်ပစံးလၢလဲၤတၢ်ပာ်လိာ်ယာ်လိာ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်လဲၤတၢ်လၢကွဲၤမ့ၢ်န့ၣ်ပာ်လိာ်ယာ်လိာ်အါကၤ.

၁၆. **ယာ်လီၤသလဲး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကူတၢ်သိးယာ်ဖးလဲၣ်ဒီးအကဲၣ်ထီဝဲ န့ၣ်ပစံးလၢယာ်လီၤသလဲးလီၤ. ဆုတဘျီယာ်လီၤကလဲးလၢအ ကိာ်ဒီးတုၤလီၤလၢအခိၣ်ထံးလီၤ.

၁၇. **ကယာ်** ကယာ်ဘဲ, ကယာ်ဒၤကယာ်မိၤ, ကယာ်လဲၣ်ထီၣ် ခုး, ကနဲကယာ်ထီၣ်အဖိ, ဒီးကယာ်ကယာ်, တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ် လၢကယာ်တက့ၢ်.

၁၈. **ကယာ်န့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဆၢန့ၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပတၢ်လၢပကမၤဆၢ တၢ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလၢဆၢန့ၣ်ကယာ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်န့ၣ်တၢ် ယံၤန့ၣ်ဆၢန့ၣ်ကယာ်န့ၢ်တဂ့ၤ, ပမၤတနၢၤဘၣ်. ပဆၢန့ၢ်ကယာ် န့ၢ်တၢ်န့ၣ်. ဒ်အံၤစမ့ၢ်ဘၣ်စုးဒီးတၢ်န့ၣ်တၢ်ယံၤဒီးစကဲၣ်စကဲၣ်ကျိၣ် အံၤဒ်န့ၣ်ပစံးဒ်န့ၣ်ဒီးမ့ၢ်ပဆၢန့ၢ်ကယာ်န့ၢ်လီၤ.

၁၉. **တယာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖဲးခုးတလဲၣ်ဒီးဘၣ်ဒီးပမၤလဲၣ်ထီၣ်လၢအခိၣ် အယၢၤန့ၣ်ပစံးလၢပတယာ်လဲၣ်ထီၣ်လီၤ. နဖဲးခုးမ့ၢ်တလဲၣ်ဘၣ်ဒီး တယာ်လဲၣ်ထီၣ်တက့ၢ်.

၂၀. **တမိယာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ယွဲၢ်ခဲတူၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဆၢအါလၢ ဘၣ်ပုၤကညီစုတူၣ်ခိၣ်တူၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢယွဲၢ်ခဲတူၣ်တမိယာ် လီၤ.

၂၁. **ဖိုယာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပထုးယာ်တၢ်ကူတၢ်သိးလၢပစုခံခိဒီးပစံးလၢ ဖိုယာ်လီၤ. ပုၤတကဖိုယာ်တၢ်ကူတၢ်သိးဒီးဘၣ်ကွၢ်လံာ်လၢတၢ် ကူတၢ်သိးအလုၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢပမၤယာ်စုၢ်ကိးလီၤ.

၂၂. **ယီၢ်ယာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခံးဘၣ်ဒီးခိးဒီးကပီၤဒီးတစဲးစဲးန့ၣ်ပစံး လၢတၢ်ခံးယီၢ်ယာ်လီၤ. တၢ်ခံးယီၢ်ယာ်န့ၣ်ပထံၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဒီးဒီး လီၤ. တခံးနီၢ်နီၢ်ဒီးဘၣ်.

၂၃. **လယာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢပဆဲးဒီးအကွီၤလၢပယိးသပၤလၢအ လီၤပယိးသရံၤလၢအလီၤဒ်စုၢ်အသိးန့ၣ်ပကိးလၢ လယာ်လီၤ. ပယိးသပၤသ့န့ၣ်ပပာ်လၢလယာ်ပုၤဒီးပယိးလၢနီၣ်ယိးဘိလီၤ လီၤ. ဒီးတလၢကိးလၢဆိုင်. ဒီးပုၤကညီကိးလၢလယာ်လီၤ. သ ရံၣ်န့ၣ်ပပာ်လၢလယာ်ပုၤဒီးပယိးလၢလယာ်ပုၤဒီးပဘျးထီၣ်

လယာ်န့ၣ်လၢနီၣ်ယိးဘိလီၤလီၤ.

၂၄. **သယာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကူၣ်ခုးဖဲသံၣ်ဒီးပမၤလဲၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပ သယာ်လဲၣ်ထီၣ်ခုးလီၤ.

၁. **ယး** န့ၣ်တၢ်ကတိၤတအိၣ်ဘၣ်. အိၣ်ထဲတယးလီၤ.

၂. **ကယး** ဒီးကယံၢ်ကယး, ဒီးကယးကတိၤ, ဒီးကယးလဲၤ, ကွၢ်လၢကယးတက့ၢ်.

၃. **ကးယး** န့ၣ်မ့ၢ်တဟီၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်န့ၣ်ပ စံးဒီးအဆိလၢတဟီၣ်ကးယးလီၤ. ပုၤလၢဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးတ ဟီၣ်ကးယးလီၤ.

၄. **တယး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆိကမိၣ်တၢ် လၢပသးဒီးပစံးလၢတယးလီၤ. ပမ့ၢ်တယိၣ်ဘၣ်ဘုဒီးပတယးကွၢ်ဘုအနၢ်ကအိၣ်ပုၤအံၤပုၤန့ၣ် ပသ့ၣ်ညါလီၤ. ဘုန့ၣ်စတယးကွၢ်ကန့ၢ်အနၢ်တကယၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢသယးဒီးကယးစုၢ်ကိးလီၤ.

၅. **သယး** န့ၣ်ဒ်တယးအသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကွၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်လၢပ သးဒီးပစံးလၢသယးလီၤ. နသယးကွၢ်စဘုအံၤကန့ၢ်အနၢ်ဆံး အါလဲၣ်. ကန့ၢ်အနၢ်တကယၤလီၤ.

၁. **ယၣ်** န့ၣ်မ့ၢ် တၢ်ကူတၢ်သိးလၢ ပလုးပကၤတဖၣ် န့ၣ် ပကိး လၢယၣ်လီၤ. ပုၤကညီတဖၣ်န့ၣ်သိးဆုတကထၢကၤဒီးယၣ်တက ထၢလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢယၣ်ခိးဆုခိးလီၤ. ဒီးယၣ်န့ၣ်အိၣ် ဒီးအကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ယၣ်ကညီ. ယၣ်တလၢ. ယၣ်သတီၢ် စံးဝဲလီၤ.

၂. **ယၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကိးတၢ်အညၣ်န့ၣ်လၢယၣ်လီၤ. ညၣ်န့ၣ်ပုၤကိး လၢယၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. လဲၤတခွဲအိၣ်ယၣ်တဘျီစံးဝဲဒၣ်.

၁. **ယၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးလီၤဒ်ပကစၢ်အံၤလၢယၤလီၤ. ယၢတဂၤစ ကွၢ်လီၤစသးဒီးစတၢ်ဒီးဘးဒိၣ်မးလီၤ. တၢ်လၢယၤတဂၤအံၤစမံ တန့ၢ်ဘၣ်. စမံတစၢ်ဒီးစၢၤဆၢထၢၣ်လီၤ. ယၢယၢပုၤပုၤတဂၤ လၢလၢကဘၣ်ဒိကန့ၣ်ကစၢ်ယၢအကလုာ်လီၤ.

၂. **ယၢတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဒုးတၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သုးခိးသံၣ်ခိးပာ် လီၤ ကျိလီၤ အသးလၢစီၤပၤဒုးခုးဒုးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဒုးတၢ်ယၢ တၢ်လီၤ. သုးခိးသံၣ်ခိးဒုးတၢ်ယၢတၢ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၃. **ယၢထၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီထၢထၣ်ဒီးအိးထီၣ်ထၣ်တဘျးဒီးထုး ထီၣ်ဝဲလၢနဲလီၤန့ၣ်ပစံးလၢယၢထၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယၢ လုၣ်ယၢထၣ်လီၤ. ပိာ်မုၢ်ယၢထၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အိးထီၣ်ထၣ်တဘျးလၢ ကိာ်န့ၣ်ထီၣ်ဒီးထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢယၢထၣ်လီၤ. ထၣ်န့ၣ်ပမ့ၢ်ထီၣ်ဒီး ပယၢထီၣ်အီၤလီၤ.

၄. **ယၢထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝုၤထီၣ်ဘိးထီၣ်ပစုမ့ၢ်ဂုၤ, ပတီၢ်တၢ်ဒီးပဘိး ထီၣ်နီၣ်တီၢ်မ့ၢ်ဂုၤ, ပစံးလၢပယၢထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယၢ ထီၣ်ယၢထီၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤတီၢ်တၢ်ဒီးယၢထီၣ်နီၣ်တီၢ်လီၤ. ပုၤတ ဂၤသါကတီၢ်တၢ်လၢအစုဒီးယၢထီၣ်အစုလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ လၢယၢထီၣ်ယၢလီၤစုၢ်ကိးလီၤ.

၅. **ယၢထီၣ်နဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီယၢထၣ်ဒီးအိးသလၣ်ထီၣ်ထၣ်က ဘျးလၢနဲလီၤဒီးပစံးလၢယၢထီၣ်နဲလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပိာ်မုၢ်မၤတၢ်ကူတၢ် သိးလီၤ. ဒီးမၤဝဲအမၤမ့ၢ်န့ၣ်ပစံးလၢယၢထၣ်, ယၢထီၣ်နဲလီၤ. ဒီး မ့ၢ်အိးထီၣ်ထၣ်အကဘျးလၢနဲလီၤလီၤ.

၆. **ယာယာယာ** နှင့်မှတ်ပုံအတိုင်းအားအိတ်ဘိုဝဲနှင့်ပစံး လာယာ အာ ယာ မိလီ။ ပုဂံညီပိုင်းအတိုင်းအသးအိတ်ပစံး လာယာအာယာမိလီ။ အိတ်ပစံးအာယာအာယာမိလီ။

၇. **ကယာ** အိတ်ကယာကလဲ၊ အိတ်ကယာကလဲ ကွာ လာကယာတ ကွာ။

၈. **တယာ** နှင့်မှတ်သွတ်ကလဲအသက်ဆံကံးအိတ်ပစံးလာ တယာလီ။ အိတ်ပစံးလာသယာအိတ်တယာ စုကံး လီ။ တယာနှင့် အသက်ထုမုဒ်အိတ်သလျာအိတ်ပစံးအသက်နှင့်ဆံကံးအိတ်ပ ကံးလာတယာလီ။ အိတ်သွတ်ကလဲလီ။

၉. **ပယာ** နှင့်မှတ်ပုဂံပုဂံ လဲတံးအိတ်ဟးပြဲတကတကျါ မုဂံ၊ ပုဂံလဲတံးအိတ်ဟးယုတ်ဆူကျါမုဂံ၊ ပစံးလာပယာတံးလီ။ သုဖိဟးပယာတံးဆူပုဂံကျါလီ။ အိတ်ပစံးအဆိလာပယာတံး လီ။

၁၀. **လီယံလီယာ** နှင့်မှတ်ဆိအိတ်လီဝဲပုဂံလာအိတ်ထံးအိတ်ပစံး လာဆိအိတ်လီယာလီ။ ဆိတဘွတ်အိတ်လီယာတုလီလာအိတ် ထံးလီ။

ဆိမိတ်သူအိတ်လီယာ အကိတ်မယာအိတ်

၁၁. **လီတြာယာ** နှင့်မှတ်ပုဂံတံးသိတ်လီတုလာပစိတ်ထံးအိတ် ပစံးလာလီတြာယာလီ။ ပုဂံတက သိတ်ဆူတဘွတ်လီတြာယာ တုလာလီလာအိတ်ညါခိတ်လီ။

၁၂. **သယာ** နှင့်မှတ်သွတ်ကလဲအသက်ထုမုဒ်အိတ်သလျာ အိတ်အသက်ဆံကံးအိတ်ပစံးလာသယာလီ။ အိတ်သယာမှတ်သွတ် ကလဲလီ။

၁. **လီယံ** မုဂံလီယာအဆိလီ။ အိတ်ဆိအိတ်ခါတုလာလီလာ ဟိတ်ခိတ်အိတ်ခိတ်နှင့်ပစံးလာလီယံလီယာလီ။ အဆိနှင့်လီ။ ဆိတဘွတ်အိတ်လီယံလီယာစံးဝဲဒင်။

၁. **ယံ** နှင့်မှတ်ကတိတ်ယံးယံးနှင့်ပစံးလာယံလီ။ အိတ်ပစံးအဆိလာယံယံစံးလီ။ ယံယံထာထာလီ။ ပုဂံတက လဲ တံးယံက။ လဲအိတ်လာပုဂံကျါနှင့်ယံယံစံးတက။ ပုဂံ တကလဲတံးယံယံထာထာနးသမိတ်ပုဂံအိတ်ယံယံအိတ်သံဝဲ လီ။ ပုဂံတကဆိတယံတံးအိတ်သံဝဲလီ။ ယံနှင့်ပမာအဆိလာ စံးလီ။ အိတ်ပမာအဆိလာမိတ်ကံးလီ။

၂. **ယံယံစံး** နှင့်မှတ်အကတိတ်ယံးယံးနှင့်ပစံးလာယံယံ စံးလီ။ အိတ်ပစံးလာယံယံထာထာစုကံးလီ။ပစိတ်တံးယံ ယံစံးလီ။ အိတ်ပသံတကတဘွတ်ကလဲလီ။ အိတ်ပစံးလာယံယံထီ ထီ စုကံးလီ။ အိတ်ပစံးလာတံးယံစံးစုကံးလီ။

၃. **တယံတမိ** နှင့်မှတ်အကတိတ်မိတ်အိတ်ပစံးလာတယံ တဘွတ်လီ။ အိတ်ပစံးအဆိလာတယံတမိတဘွတ်လီ။ ပုဂံတကဆိ တယံတမိအိတ်သံဝဲလီ။ စအိတ်တယံတမိအိတ်စကလဲဆူအိတ် လီ။

၄. **ပယံ** နှင့်မှတ်ပသးဟုပုဂံ၊ ပသးတမုဒ်ဘွတ်ပုဂံအိတ်ပစံး လာပယံလီ။ ပသးတမုဒ်ဘွတ်ပုဂံအိတ်ပစံးလာပယံပုဂံ လီ။ ပုဂံတကစလုအတံးမုဒ်တနုဘွတ်၊ စပုဂံအတံးမုဒ်တနုဘွတ်အိတ် စပယံတံးလာအလီလီ။ အိတ်ပစံးအဆိလာပယံပယံလီ။

၁. **ယံ** နှင့်မှတ်တံးဘွတ်စာတံးတလံးအိတ်ပစံးလာတံးဘွတ်စာ ယံလီ။တံးယံကစလဲတတုတကတဘွတ်။ ပုဂံညီအိတ်တံးယံ နှင့်ပလဲတကတဘွတ်။ အိတ်ပစံးအဆိလာယံယံလီ။

၂. **ယံ** နှင့်မှတ်ပထုးသလဲလီလုလုလုလုလီ။အိတ်ပစံး လာယံလုလီ။ ပုဂံတကယံထိတ်လုလုလုလုလုလုလီ။အိတ်ပစံး နှင့်ထိတ်လာလုလုလီ။ အိတ်ပစံးလာယံလုလီ။ အိတ်ယံထိတ်လု လုစုကံးလီ။ ပုဂံတကဟိတ်ခိတ်ယုအိတ်ပုဂံယံထွဲ အဆိလာလုလု ဖျံ အိတ်စာဝဲအခိတ်သူနှင့်လီ။

၄. **ယံထိတ်** နှင့်မှတ်ကစံးအိတ်ပုဂံတစံးတစံးအိတ်ပစံးလာယံထိတ် လီ။

၅. **ခံယံ** နှင့်မှတ်ပထုးသလဲလီလုလုခံအိတ်ပစံးလာ ပယံလုလု ခံယံလီ။ တယံခံယံစံးဝဲဒင်။ ယံနှင့်ယာလာလုလုတယံခံ ယံ။ စကဖျံအိတ်စကဆးကွာတံးကတံးသိတ်လီ။

၆. **တံးယံတံးယံ** နှင့်မှတ်တံးဘွတ်စာတံးတလံးနှင့်ပစံးလာ တံးယံလီ။ နှင့်တံးယံအိတ်စလဲအိတ်သကံးနုတတုဘွတ်။

၁. **ကယာ** အိတ်ကယာကယဲ၊ အိတ်ကယာအသး၊ အိတ်ကယာထိတ်အ သး၊ အိတ်မူကယာဟိတ်ကယာ၊ အိတ်သုကယာသံကယာ၊ အိတ်ကယာ ကယာနှင့်ကွာလာကယာတကွာ။

၂. **ထံယာ** နှင့်မှတ်ထံသွဲအဆိလီ။ အိတ်မှတ်သဘုးတကလုလဲ ထိတ်လာထံကျါအိတ်အသးအိတ်ပစံးအဆိလာထံသွဲထံယာလီ။ ထံသွဲထံယာနှင့်ပစိတ်အိတ်အိတ်လီ။

၃. **ပယာ** နှင့်မှတ်ကစံးလုခိတ်နှင့်ပစံးလာပယာလီ။ ပယာအိတ် နှင့်ပလဲမုဂံက။ ပကွာလီတံးဆူပိတ်လုပုဂံယံလဲလီ။

၁. **ယာ** နှင့်မှတ်ပစံးလီကွာဒင်ပသးလာယာလီ။ အိတ်ယာဝဲတ ကယာတသွတ်ညါဘွတ်တံးနီတမံဘွတ်။ ယာအိတ်ဒင်ယာတံးတြိ ဩယာတသွတ်ညါဘွတ်တံးနီတမံဘွတ်။

၂. **ကယာသူ** အိတ်လီကယာ၊ နှင့်ကွာလာကယာတကွာ။

၃. **တယာ** နှင့်မှတ်တံးယာထဲအိတ်အိတ်နုနှင့်ပစံးလာတယာလီ။ စံးပိတ်သုယာတယာဆးအိတ်လဲ။ ယာတယာခံပိတ်အိတ်ယာတယာ တပိတ်နု။ တမာတနုလီ။ အိတ်ပစံးလာသယာတနုနု။ စံးလာ လယာတနုနုလီ။ စံးပိတ်သုယာလီသယာတပိတ်။ အိတ်ပစံးလာ လယာတပိတ်စုကံးလီ။

၁. **ယာ** နှင့်အိတ်ထဲတံးကတံးလီ။ မုယာ၊ အိတ်ယာ၊ စက လဲယာ၊ စကအိတ်ယာ၊ စံးဝဲဒင်လီ။

၂. **ကယာ** အိတ်ဒင်ကယာ၊ ကွာလာကယာတကွာ။

၃. **တယာယာ** နှင့်မှတ်တံးဘွတ်အိတ်လီစံးနှင့်ပစံးလာမာသးတ ယာယာလီ။ ဝဲတဘွတ်တယာယာစံးပိတ်လီ။ တဘွတ်တ ယာယာနှင့်ပစိတ်အိတ်ညါအိတ်ပိတ်လီ။

၁. **ယာ** နှင့်မှတ်တံးလီဆာနှင့်ပစံးလာယာလီ။ အိတ်ပစံးအ ဆိလာယာသကွာလီ။ ထံတြိလီဆာယာသကွာစံးဝဲဒင်။

၂. **လီယာ** နှင့်မှတ်တံးလီဆာဝဲနှင့် ပစံးလာလီယာလီ။ အိတ်ပစံးအဆိလာလီယာလီဖျံလီယာလီဝဲဒင်နုက။ ဟိတ် ခိတ်ထိတ်စံးလီယာတဘွတ်လီဘွတ်။ ပုဂံယံတမုဒ်အမဲသု လီယာစံးဝဲဒင်။

ယာ-ယု

၁. **ယာ** တံသိင်္ဂလပုဂံကညိတြးအါဂနုပစံးလယာလီၤ. ပုဂံတဖၣ်တြးဒီးယာမးလီၤ. ဒီးပစံးလတထူၣ်ထီၣ်စ့ၣ်ကိးလီၤ. ပုဂံတဖၣ်တြးတးဒီးယာမးလီၤ.
၂. **ယာတံ** နုၣ်မ့ၢ်ဟီၣ် တံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုဂံကညိ အသးလီၤ. ဒီးအမဲၣ်ထံလီၤပစံးလဟီၣ်တံယာတံလီၤ. ပုဂံတဖၣ်ဟီၣ် တံယာတံနးကၢ.
၃. **ယာထီၣ်** နုၣ်မ့ၢ်ပပူၤဘၣ်ပုဂံအမံၤဒီးပစံးလပယာထီၣ် ဘၣ်ပုဂံလီၤ. ပုဂံတကအမံၤသံဒီးယာထီၣ်ဘၣ်အမံၤအမံၤလီၤ. ဒီးပစံးလယာဘၣ်စ့ၣ်ကိးလီၤ.
၄. **ယာဒီး** နုၣ်မ့ၢ်ဟီၣ်ဘၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုဂံကညိဟူထီၣ်က့ၤ လိာ်အသးနုၣ်ပစံးလဟီၣ်ဘၣ်ယာဒီးပစံးအဆိနုၣ်လီၤ. ဒီး ပစံးလဟီၣ်ဘၣ်ယာထွဲ စ့ၣ်ကိးလီၤ. လဲၤဟီၣ်ဘၣ်ယာဒီးပုဂံ စံးဝဲဒၣ်.
၅. **ယာဘၣ်** နုၣ်မ့ၢ်ဒ်ယာထီၣ်အသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပပူၤဘၣ်ပုဂံ အမံၤလအမံၤအသယုနုၣ်လီၤ. စအိၣ်ဒီးစယာထီၣ်ဘၣ်နမံၤ ထီၣ်ဘိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလယာဘၣ်ယာဒီးလီၤ.
၆. **ယာယာ** နုၣ်မ့ၢ်ပကတိတံတံမုၢ်မုၢ်လပကလုၢ်ပြဲပကလုၢ် အါနုၣ်ပစံးလပကတိတံတံယာယာလီၤ. ပုၤခံၣ်ကတိတံတံယာ ယာစံးဝဲဒၣ်. ဒီးမ့ၢ်ပကတိတံလိာ်ပသးမုၢ်မုၢ်လီၤ.
၇. **ယာအံၣ်ယာအူး** နုၣ်မ့ၢ်တနံၣ်သီၣ်ပယုၤလမုၢ်ဝဲနုၣ်ပစံး လာသီၣ်ယာအံၣ်ယာအူးလီၤ. တနံၣ်သီၣ်တြးဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ် မးယာအံၣ်ယာအူးလီၤ.
၈. **တယာ** နုၣ်မ့ၢ်ဝဲကမဲၣ်တတံတံဘၣ်ဒီးထူၣ်ဖျိဝဲလအမဲ ထီၣ်သီသီနုၣ်ပစံးလပကမဲၣ်တယာဘၣ်လီၤ. ဝဲနုၣ်အကမဲၣ် မ့ၢ်တယာဘၣ်ဒီးထူၣ်ဖျိဝဲပသးထူၣ်ဖျိအသိးလီၤ. ဝဲနုၣ်အက မဲၣ်မ့ၢ်တယာဘၣ်ဒီးပမံၤတသ့ဘၣ်လီၤ.
၉. **တံယာ** နုၣ်မ့ၢ်တံအိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပအိၣ်ဒီးတံဖိတံ လံၤနုၣ်အါဝဲဒီးတံအိၣ်တံအိၣ်ဒီးပစံးလတံအိၣ်တံယာပစံးဒီး အဆိနုၣ်လီၤ.
၁၀. **ယု** နုၣ်မ့ၢ်တံဖိတံလံၤတကလုၢ်ထဲစုၣ်စုၣ်ဒီးမပူၤလဟီၣ်ခိၣ်ပူၤနုၣ်ပကိးလယုလီၤ. တံလယုနုၣ်အိၣ်ဘုၤမိၤဒီးအိၣ်အါမးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလယုမိၤထီၣ်မိၤလီၤ.
၂၁. **ယုခး** နုၣ်မ့ၢ်ယုတကလုၢ်အိၣ်လခးဒီးအိၣ် ဘုၤလခးနုၣ်ပ ကိးလယုခးလီၤ. ယုခးနုၣ်ထဲစုၣ်ဒီးအသးနုၣ်ပဝဲလီၤ. ဒီးပ ကိးဒီးအဆိလယုခးယုသံၣ်လီၤ.
၃. **ယုခး** နုၣ်မ့ၢ်တံဖိတံလံၤတကလုၢ်ဒ်ယုသိးဒီးအဆိဂီၤဝဲ ဒီးအယိၤဒ်ထီၣ်ခးအသိးဒီးပကိးလယုခးလီၤ. ယုခးနုၣ်အိၣ် သံကမဲၣ်လံၣ်မိၤယုခးအသိးဒီးပကိးလယုခးလီၤ. ဒီးအမိၢ် ပုၤထဲခိၣ်ဒ်လီၤ. ဒီးပကိးလယုခးပုၤစ့ၣ်ကိးလီၤ.
၄. **ယုခး** နုၣ်မ့ၢ်တံတကလုၢ်အတံအိၣ်လသ့ကပဒီးအဒီး မဲထီၣ်ဒ်နီၣ်အသိးနုၣ်ပကိးလယုခးလီၤ. ယုခးနုၣ်အဒီးအ လၢ်ဖးလအကနုၣ်ပြဲကံးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလယုခး ဘုၣ်ယုခးလီၤ.
၅. **ယုခး** နုၣ်မ့ၢ်ယုခးနုၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်တံဖိတံလံၤတကလုၢ်

ယု

- အယိၤဒ်ထီၣ်ပုၤပုၤဒီးပကိးလယုခးပုၤလီၤ. ယုခးပုၤနုၣ်မးသး ဒ်ယုသိးဒီးအယိၤဒ်ထီၣ်နုၣ်ဒီးအမိၢ်ပုၤထဲခိၣ်ဒ်လီၤ.
၆. **ယုခိ** နုၣ်မ့ၢ်ယု တကလုၢ်အိၣ် လာ ကစၢ်ကလိ ဒီးဒိၣ်နုၣ်ယု ဂၤတကကိးပကိးလယုခိလီၤ. ယုခိနုၣ်ပုၤကညိအိၣ်ဝဲလီၤ.
၇. **ယုဂီ** နုၣ်မ့ၢ်ယုတကလုၢ်ဂီၤဝဲဒီးပကိးလယုဂီလီၤ. ယု ဂီနုၣ်အိၣ်လခးကျိၣ်ခိၣ်လခးကျိၣ်ပူၤလီၤ. ဒီးပကိးလယုဂီ သ့ၣ်လၢ်စ့ၣ်ကိးလီၤ.
၈. **ယုယိၣ်** နုၣ်မ့ၢ်ယုတကလုၢ်ပြဲကံးဒီးပကိးလယုယိၣ် လီၤ. ယုယိၣ်နုၣ်အမိၢ်ပုၤပြဲကံးလီၤ. အမိၢ်ပုၤထဲစုၣ်ခိၣ်မုၢ် ခိၣ်လီၤ.
၉. **ယုဆၢကျိၤဆၢ** နုၣ်မ့ၢ်ပကလုၢ်ဆၢကတိဆၢတံနုၣ်ပသးပုၤ စံးလယုဆၢကျိၤဆၢလီၤ. ပလဲၤသံဂီၢ်နုၣ်ပုၤအမါနုၣ်အမိၢ်အ ပုၤယုဆၢကျိၤဆၢလဲၣ်စံးဝဲဒၣ်.
၁၀. **ယုထံ** နုၣ်မ့ၢ်ယုတကလုၢ်မပူၤလၢထံခိၣ်ထံနံၤ. တကီၤ ခိၣ်တကီၤပုၤဒီးပကိးလယုထံလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ယုတကလုၢ်အမိၢ်ပုၤ ထဲစုၣ်စုၣ်လီၤ. ယုထံနုၣ်ပုၤကညိအိၣ်ဝဲလီၤ.
၁၁. **ယုဒါ** နုၣ်မ့ၢ်ယုလအဖိအိၣ်လအဟၢဖၢပူၤနုၣ်ပစံးလ ယုဒါလီၤ. ယုဒါနုၣ်အဖိအိၣ်လအဟၢဖၢပူၤလီၤ.
၁၂. **ယုဒါဝဲ** နုၣ်မ့ၢ်တံတံလပတံထီၣ်ဟံၣ်နုၣ်ပကိးလ ယုဒါ ဝဲလီၤ. ယုဒါဝဲ နုၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်အတံနုၣ်ပသးပုၤ ကိးလယုဒါ ဝဲ လီၤ. ယုဒါဝဲအိၣ်လဟံၣ်အဖိလံၤတခိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိ လယုဒါဘုၣ်ယုဒါဝဲလီၤ.
၁၃. **ယုဒါပနါကျိးပူ** No. 52-၅၂. ပစံၣ်တဲၤမတတကလယုၤ တကအဖိအလံၤအိၣ်တဘျုးဂၤအနီၢ်ဖိနဲကဲၣ်ဘၣ်ဒးဘၣ်ဒးဒီးမိၤ လီၤစံးဝဲဒၣ်. ဝဲဒးတလီၤနုၣ်ဘူးဒီးပုၤနါ အဒးသဘျုး လိာ်အ သး ဒီးအတံဖိတံလံၤ လဲၤကးယီၤဆူပုၤနါအဒးဒီးပုၤနါအ တံဖိအ တံလံၤပကးယီၤဆူအဒးဒီးအိၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးတံနါကျိးအိၣ်နုၣ်ဝဲ လီၤ. တုၤမ့ၢ်အနုၣ်တစုၣ်ဒီးသးပုၤနီၣ်ကွံာ်အဟံၣ်အယီၤဒီးလဲၤနုၣ်အ မါလၢပုၤနါအဖိမုၢ် နုၣ် လီၤ. အမါ အိၣ်လဟံၣ်တခိၣ်စံးဝဲဒၣ်ဖိ သ့ၣ်စၢ. လဲၤဟ့ၣ်ဒးအိၣ်သုၤအမုၢ်တက့ၢ်.သုၤလဲၤအိၣ်တံယံာ် ဟုဆၣ်မုၢ်ဆွဲ လီၤတူၢ်လံၤကံၤသၢၣ်. အဖိနုၣ်လဲၤဒီးအပံၤစံးအိၣ်. လဲၤဟ့ၣ်နုၣ်ယုလၢသ့ၣ်ဖိခံာ်တက့ၢ်. စကကၣ်အိၣ်ယုဖိခံာ်လီၤ. အ ဖိနုၣ်တသ့ၣ်ညါဘၣ် တံနီၣ်တမံၤ ဘၣ်ဒီး လဲၤဟ့ၣ် နုၣ်စ့ၣ်ကိး သ့ၣ် ဖိဒီပုၤဝဲခံၣ်နုၣ်တကတံတံလီၤ. ဟဲက့ၤထီၣ်ဒီးအပံၤကၣ်အိၣ် ကွံာ်အိၣ်လီၤ. ယံာ်ယံာ်အဖိနုၣ်တဟဲက့ၤဘၣ်ဒီးအမါလဲၤက့ၤဝဲတ သါလီၤ. ဒီးစံးဝဲဒၣ်. ဖိသ့ၣ်ဟဲအိၣ်နုၣ်ဒီးနုၣ်ဆူလဲၣ်. ဒီးအဝဲစံး အိၣ်နုၣ်လဲၤကျိၢ်နီၣ်နုၣ်တထံၣ်ဘၣ်မါ. အမါကွံာ်ယီၤဒီးမ့ၢ်အဝဲဒး ကုၢ်ထီၣ်သ့ၣ်ခိၣ်ဆၢၣ်နုၣ်အခိၣ်ကုၢ်လီၤ. ဒီးအဝဲစံးအိၣ်လဲၤဟ့ၣ် နုၣ်စနီၣ်တုၤတံတက့ၢ်. စကတုၤအိၣ်ယုဒါတဒု. ဒီးအမါလဲၤ ဟ့ၣ်နုၣ်သ့ၣ်ဖိတံတံစံးဝဲတဒိၣ်ဒီး. လဲၤဟ့ၣ်နုၣ်ခံာ်တံစံးဝဲတဒိၣ်ဒီး ဘၣ်ဒီးအကစၢ်လဲၤဟ့ၣ်ဝဲတကျဲလီၤ. အမါနုၣ်ပုၤထီၣ်တံဒီး လဲၤထီၣ်အိၣ်သ့ၣ်ဝဲလၢသ့ၣ်ခိၣ်ဒီးအဝဲဟဲက့ၤထီၣ်ကွံာ်ယုဝဲတ ထံၣ်ဘၣ် နီၣ်တပူၤဘၣ်ဒီးကတိထီၣ်တံစံးဝဲဒၣ်. ယုတဒုလိး ကီ နီၣ်လီၤ. မ့ၢ်သ့ၣ်ညါ လၢနကယုၢ် ကွံာ်မကိာ်တမံၤမၤသံဟံၣ်နုၣ်

ယုဂ်

တကွာစဉ်. ယုယုဝဲတထံတၢ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်ဒီးယုဂ်လီၤကျိၣ်ကွၢ်နီၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အန့ၣ်တစုဒီးအမၤဟဲကွၢ်ယုဂ်သ့သ့မးဝဲကစုဒုလီၤ.

မၤကဒီးတဂၤလဲၤဖဲးဘူးဘၣ်ကဒီးဒီးပုၤအနီၤဒီးပုၤအနီၤကျိးအီၤန့ၣ်လီၤ. လဲၤအိၣ်လၢဟံၣ်ဖိန့ၣ် ဟဲကွၢ်ဟံးန့ၣ်အိၣ်ဟ့ ဆၣ်မ့ၢ်ဆွံယီၣ်ယီၣ်ဒီးအန့ၣ်တစုန့ၣ်တဟဲကွၢ်ဟံးန့ၣ်အိၣ်လၢဘၣ်ဟ့ဆၣ်မ့ၢ်ဆွံဘၣ်အိၣ်ဝဲယံၣ်ယံၣ်ဒီးအမၤလဲၤကွၢ်အီၤတကျဲလီၤ. အမၤလဲၤကွၢ်ဒီးအဟံၣ်ဖိပုၤန့ၣ်အိၣ်လၢဟံးမုၢ်အကူအသိးဒီးတမ့ၢ်လၢအမဲၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အန့ၣ်တစုဒီးမတၢ်တဂၤန့ၣ်အမၤလဲၤခိးလီၤအကျဲလၢထံခိၣ်ဒီးတပူၤယံၣ်ကလၢလီၤ. အဝၢန့ၣ်န့ၣ်ကွၢ်အမၤလၢပုၤအနီၤန့ၣ်ဒီးဟံးဖိသ့ၣ်ခါအသးဒီးပဖိသ့ၣ်ခါအသးလီၤ. အမံၤပုၤပုၤအနီၤန့ၣ်အဝၣ်ခိဘၣ်ထီခိၣ်တစုဒီးလဲၤဝဲအိၣ်ကွၢ်ဝဲဒီးမိဝဲခံဂၤန့ၣ်လီၤ. ဟဲကွၢ်တုၤဖဲအမၤခိးလီၤအီၤန့ၣ်ဒီးဟံးလီၤအတၢ်ဝဲသါကပုၤအခိၣ်သါကလုၢ်ထံဒီးမၤထီၣ်ထါတယုၢ်စံးဝဲဒၣ်.

တၢ်ဂုၤတၢ်ဂၤစတပျံၤ တၢ်ဂုၤဂၤစတပျံၤယဲ
စပျံၤတိတ်စကသံ တိတ်စပျံၤနးကလဲၣ်
တုၤန့ၣ်တပဟၢအမၤသ့ၣ်ညါဒီးအမၤလဲၤထီၣ်ဆူချၢၣ်တထံးအခံးရးဒီးကိးထီၣ်တိတ်တိတ်တိတ်ဒ်တိတ်ပုၤအသိးဒီးအဝဲဒၣ်ဒီးမိဝဲခံဂၤန့ၣ်ယုၤကီၤအုးသံအသးလၢထံကျါန့ၣ်လီၤ. ဟဲကွၢ်ဝဲဒီးတၢ်ယီၤညါဒီးမိဝဲခံဂၤတဂၤကုကုန့ၣ်အမၤဟဲကွၢ်လီၤကွၢ်လၢချၢၣ်ခံန့ၣ်အမၤဟံးထီၣ်ဒီးအမၤကွၢ်ဝဲအိၣ်ယုၤအဖိအလံၤဆူဟံၣ်ဒီးအိၣ်ဝဲဒီးမိဝဲခံဂၤန့ၣ်ကပုၤပုၤလီၤ.

၁၄. **ယုဂ်နီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ယုဂ်လၢထီၣ်ဟံၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢယုဂ်နီၤလီၤ. ယုဂ်နီၤန့ၣ်ထီၣ်ဟံၣ်ထီၣ်ယီၤဒီးအိၣ်လၢဟံၣ်လၢယီၤလၢမနုၤန့ၣ်သီၣ်အါကၤ.

၁၅. **ယုဂ်မံၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးပုၤကညီအမံၤအသၣ်ဒီးပစံးလၢယုဂ်မံၤလီၤ. ပုၤကညီအဖိတုၤအိၣ်ဖျဲၣ်ဒီးပယုၤအမံၤလီၤ. နဖိန့ၣ်နယုၤအမံၤလဲၣ်. စယုၤအမံၤလၢစီၤယုၤဖိလီၤ.

၁၆. **ယုဂ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤလီၤတၢ်လၢယီၤလီၤန့ၣ်ပစံးလၢပယုဂ်လီၤလီၤ. ပုၤကညီအိၣ်လၢဟံၣ်ဒီးယုဂ်လီၤလၢယီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယုဂ်လီၤလဲးလီၤလီၤ.

၁၇. **ယုဂ်လီၤမိပုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုသၣ်ပုၤလၢတဂီၤဒံးဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဘုယုဂ်လီၤမိပုၤလီၤ. ဘုသၣ်စဲၤကွၢ်လီၤ, ဒီးအသၣ်ပုၤဝဲလၢတဂီၤဒံးဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဘုယုဂ်လီၤမိပုၤလီၤ. ဘုန့ၣ်တုၤယုဂ်လီၤမိပုၤဒီးကိးမးဂီၤလီၤ.

၁၈. **ယုဂ်လီၤဟၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုပျီၣ်ထီၣ်ဒီးအသၣ်ကွံၢ်လီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဘုယုဂ်လီၤဟၢလီၤ. ဘုပျီၣ်ထီၣ်လၢကသကုၤဒုးဒီးယုဂ်လီၤဟၢဝဲလီၤ.

၁၉. **ယုဂ်ဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ကွဲကလၢအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤကညီကိးကွၢ်အကလၢဒီးမၤန့ၣ်စီၤဖျဲၣ်စီၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢယုဂ်ဝဲကွဲကလၢလီၤ.

၂၀. **ယုဂ်သုၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ယုဂ်တကလုၢ်ပြဲကဒ်ဒီးပကိးလၢယုဂ်သုၣ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢယုဂ်သုၣ်စီၤစုၢ်ကိးလီၤ. ယုဂ်သုၣ်စီၤန့ၣ်န့ၣ်ဆူကဆိနီၤဒုၤပုၤဒီးအိၣ်ကဆိအနီၤဒုသအိၣ်ဒီးကဆိသံဝဲလီၤပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်.

ယုဂ်

၂၁. **ယုဂ်ဟဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ယုဂ်တကလုၢ်အကိၢ်ဂီၤဒီးအိၣ်ဝဲအါတုၤအိၣ်ဂီၤဘုလၢဒုးန့ၣ်ကလၢကွၢ်ဒီးပကိးလၢယုဂ်ဟဲယုဂ်ဟဲန့ၣ်မ့ၢ်ဟဲခီယီၤပိၣ်လဲၣ်လၢကိးမ့ၢ်န့ၣ်ဒီးဟဲဟဲလၢကိးမ့ၢ်ထီၣ်အံၤအါဝဲတုၤအိၣ်ဂီၤဘုဒီးပုၤကညီအိၣ်ဝဲအိၣ်ဘျါလၢယုဂ်ဟဲအယီၤန့ၣ်လီၤပသးပုၤလၢယုဂ်စံးဝဲဒၣ်.

၂၂. **ယုဂ်အိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါတကလုၢ်ကဖိထီၣ်ဒ်မ့ၢ်အိၣ်တၢ်အသိးဒီးပကိးလၢတၢ်ယုဂ်အိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢတၢ်ဘၣ်ယုဂ်အိၣ်စုၢ်ကိးလီၤ.

၂၃. **ယုဂ်အိၣ်ဖးဒိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါတကလုၢ်ဘၣ်ပုၤကဖိထီၣ်ဒ်မ့ၢ်အိၣ်တၢ်အသိးဒီးလီၤသလဲးဖးလဲၤန့ၣ်ပကိးလၢယုဂ်အိၣ်ဖးဒိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢယုဂ်အိၣ်ဖးဒိၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပကိးလၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ယုဂ်အိၣ်ဖးဒိၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. ယုဂ်အိၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်တုၤဘၣ်ပုၤဝဲတရံးပုၤဒီးပသံလီၤ စံးဝဲဒၣ်. ဒီးပကိးလၢတၢ်ဘၣ်ယုဂ်အိၣ်စုၢ်ကိးလီၤ.

၂၄. **ယုဂ်အိၣ်ပြဲစီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါဘၣ်ပုၤကဖိထီၣ်ပြဲဝဲဒီးပစံးလၢယုဂ်အိၣ်ပြဲစီၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်ဘၣ်ယုဂ်အိၣ်ပြဲစီၤစုၢ်ကိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဆါတကလုၢ်ဘၣ်ပုၤကဖိထီၣ်ပြဲဝဲဒီးပကိးလၢယုဂ်အိၣ်ပြဲစီၤလီၤ.

၂၅. **ယုဂ်စီၤထီၣ်စီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးယုဂ်ဒီးအဆိဒီးပကိးလၢယုဂ်စီၤထီၣ်စီၤလီၤ. ယုဂ်စီၤထီၣ်စီၤန့ၣ်အိၣ်ဘုအိၣ်ဟုနးကၤ.

၂၆. **ကယုဂ်** ဒီး ကယုဂ်ကညီ, ဒီး သးသယုဂ်, ဒီး အိၣ်ကယုဂ်, ဒီး တၢ်ကယုဂ်, ဒီးကယုဂ်ကယီၤ, ဒီးကယုဂ်တုၤ, ဒီးလီၤကယုဂ်, ဒီးကယုဂ်ယုဂ်, န့ၣ်ကွၢ်လၢကယုဂ်တကွၢ်.

၂၇. **ကိးယုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးပုၤကညီအမံၤန့ၣ်ပစံးလၢပကိးယုဂ်အမံၤလီၤ. နဖိန့ၣ်နကိးယုဂ်အမံၤလဲၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၂၈. **ခၢ်ယုဂ်ကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒီးတၢ်လုၢ်တၢ်သၣ်တၢ်ဖျါလၢခၢ်နးနးကလၢပအိၣ်တကဲဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢခၢ်ယုဂ်ကလၢလီၤ. ကသံၣ်တနီၤနီၤခၢ်ယုဂ်ကလၢပအိၣ်တန့ၣ်ဘၣ်.

၂၉. **ခံးယုဂ်ကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခံးတုၤပတထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဒီးပစံးလၢတၢ်ခံးယုဂ်ကလၢလီၤ. လၢမုၢ်န့ၣ်တၢ်ခံးယုဂ်ကလၢပတထံၣ်ဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်.

၃၀. **ခုၣ်ယုဂ်ကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ထီၣ်ရီၤတမံၤမ့ၢ်ခုၣ်ဒ်ဘၣ်ထံအသိးဒီးပစံးလၢခုၣ်ယုဂ်ကလၢလီၤ. ပုၤတဂၤမၤတကဲဒီးအစုအခိၣ်ခုၣ်ယုဂ်ကလၢလီၤ. ထံန့ၣ်ခုၣ်ယုဂ်ကလၢလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ခုၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢခုၣ်ယုဂ်ကလၢခဲလၢလီၤ.

၃၁. **ခုယုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ခုတကလုၢ်ပနုၤဟူထဲအမံၤစီၤဒီးပတထံၣ်ဘၣ်အမိၢ်ပုၤဘၣ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢခုယုဂ်ခုဘူလီၤ. တၢ်လၢခံယုဂ်န့ၣ်ပတထံၣ်ဘၣ်ပဝဲနီတခိၣ်ဘၣ်. ပနုၤဟူထဲအမံၤလီၤ.

၃၂. **ခိၣ်ယုဂ်သုၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပခိၣ်ဒုၣ်ညါသလၢဖျါၣ်လၢစဲဘူးဒီးပယံတလိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢခိၣ်ယုဂ်သုၣ်လီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးလၢခိၣ်ယုဂ်သုၣ်လီၤ. ပခိၣ်ဒုၣ်ညါအညါသလၢဖျါၣ်န့ၣ်အိၣ်ခံကထၢလီၤ. အဆါအိၣ်ဒီးအသလီၤဒီးအညါလၢစဲဘူးဒီးပယံတလိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပခိၣ်ယုဂ်သုၣ်လီၤ. အခိၣ်အခံစုဒီးအဖးဖီန့ၣ်ကဖၢဒ်ယုဂ်အသိးဒီးပကိးလၢပခိၣ်ယုဂ်သုၣ်လီၤ.

ယုဂ်

၃၃. **ဃးယုဂ်ကလံ** နှစ်မှတ်တော်လင်္ကာထိပ်ယံဝိသုဒ္ဓိဗျူဟာဝါ ဘဉ်
ဝဲဒီးလါဝဲန့ဉ်ပစံးလၢဃးယုဂ်ကလံလီၤ. ဆုလီၤလံၤယုဂ်လီၤ လံၤ
န့ဉ်ပကွၢ်မၤသးဃးယုဂ်ကလံလီၤ. သုဉ်ဘဉ်ခိဉ်ထီဉ်ဃးဃးယုဂ်
ကလံလီၤ.

၃၄. **စုယုဂ်သုဉ်** နှစ်မှတ်ပစုဉ်ညဉ်သလၢဖျါဉ်လၢစဲဘူးဒီးပယံန့ဉ်
ပကိးလၢစုယုဂ်သုဉ်လီၤ. ဒီးမှတ်ပစုဉ်ညဉ်လီၤ. ပစုယုဂ်သုဉ်
အညဉ်န့ဉ်အကွၢ်အဂီၢ်ဒီးယုဂ်အသိးဒီးပကိးလၢပစုယုဂ်သုဉ်လီၤ.
ဒီးပုၤနီၤနီၤကိးလၢစုယုဂ်သုဉ်လီၤ.

၃၅. **ဆဉ်ယုဂ်သုဉ်** နှစ်မှတ်ဆဉ်တကလုာ်ဖိနဲဒီးဆဉ်ဘူးဒီးဆဉ်
ကဆိ န့ဉ်ပကိးလၢဆဉ်ယုဂ်သုဉ်လီၤ. ဒီးမှတ်ဆဉ်ဖိ လၢဆံး က
တၢ်တဖျါဉ်န့ဉ်ဆဉ်ဘူးဒီးဆဉ်ကဆိဒီးပကိးလၢဆဉ်ယုဂ်သုဉ်
လီၤ. ဒီးပကိးလၢဆဉ်ယုဂ်သုဉ်စုာ်ကိးလီၤ.

၃၆. **တယုဂ်** နှစ်မှတ်ပလီၤမုၢ်လီၤဖးဒီးပအိဉ်တမုာ်ဘဉ်ပသုဉ်
ကံသးလီၤန့ဉ်ပစံးလၢတၢ်တယုဂ်ပုၤလီၤ. ပမုၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖးဒီးပဖိ
ပမၤဒီးတၢ်တယုဂ်ပုၤနးကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတယုဂ်တညီလီၤ.
ဒီးပစံးလၢသယုဂ်စုာ်ကိးလီၤ.

၃၇. **တၢ်ယုဂ်** နှစ်မှတ်တၢ်ခံးအဆိလီၤ. ဒီးမှတ်တၢ်လၢမုၢ်နၤပတထံဉ်
ဘဉ်တၢ်န့ဉ်ပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်ခံးတၢ်ယုဂ်လီၤ.

၃၈. **တၢ်ယုဂ်အိဉ်** နှစ်မှတ်တၢ်ဆါဘဉ်ပုၤကမိထီဉ်ခိဉ်မုာ်အိဉ်ပုၤအ
သိး န့ဉ်ပစံးလၢတၢ်ယုဂ်အိဉ်လီၤ. ဒီးမှတ်တၢ်ဆါ တ က လုာ် လီၤ.
တၢ်ယုဂ်အိဉ်န့ဉ်ဘဉ်ပုၤကမိထီဉ်ခိဉ်မုာ်အိဉ်ပုၤအသိးလီၤ.

၃၉. **တၢ်ယုဂ်** နှစ်မှတ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတကလုာ်ခိဉ်ထီဉ်အသိး ဒီး ဆံး
န့ဉ်ထီဉ်ခိဉ် တက့ၢ်န့ဉ်ပကိးလၢတၢ်ယုဂ်လီၤ. ဒီးပ ကိး ဒီးအ ဆိ လၢ
တၢ်ယုဂ်တၢ်တြၢလီၤ. တၢ်ယုဂ်န့ဉ်ပအိဉ်အညဉ်ဝံဉ်ဝဲလီၤ.

၄၀. **ဒီးယုဂ်ထီဉ်အသး** နှစ်မှတ်ပုၤကညီကတိၤတၢ်လၢပာ်ထီဉ်ထီ
အသးဒီးကတိၤနၤကတိၤယုဂ်န့ဉ်ပစံးလၢဒီးယုဂ်ထီဉ်အသး
လီၤ. ပုၤတဂၤအဝဲတဂၤမၤကမုာ်အိဉ်ဒီး ကတိၤတၢ်ဒီးအဝဲတဂၤ
ဒီးဒီးယုဂ်ထီဉ်မးအသးလီၤ. ဒီးပစံးလၢသုဉ်ဒီးယုဂ်အသး စုာ်ကိး
လီၤ. ဒီးယုဂ်ထီဉ်အသးမုၢ်ပကတိၤယုဂ်န့ဉ်ပသးခုဒီးပကတိၤ
တၢ်အါအါကလံန့ဉ်လီၤ.

၄၁. **ဘျါယုဂ်ခိဉ်** နှစ်မှတ်ဘျါတကလုာ်အခိဉ်ဒီးယုဂ်အသိးဒီးပကိး
လၢဘျါယုဂ်ခိဉ်လီၤ. ဘျါယုဂ်ခိဉ်န့ဉ်အခိဉ်လီၤကလံလၢယုဂ်လီၤ. ဒီး
အိဉ်သက့သုဉ်ဒီးအိဉ်လၢသက့သုဉ်အဖိလၢဒီးပုၤကညီတီၢ်သံ
အိဉ်ဝဲဒဉ်လီၤ.

၄၂. **ဘျါယုဂ်ဖိ** ပိာ်တကလုာ်အဖိအိဉ်လၢအဂံၢ်ဒီးအဖိကဘျး
ဘုၤန့ဉ်အသိးဒီးပကိးလၢဘျါယုဂ်ခိဉ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢပိာ်
ဘျါယုဂ်ခိဉ်စုာ်ကိးလီၤ.

၄၃. **ဘီယုဂ်ယုာ်** နှစ်မှတ်သုဉ်ဖိလၢအစၢထီတဖဉ်န့ဉ်ဘီဝဲဒီးပစံး
လၢဘီယုဂ်ယုာ်လီၤ. ဖိဘီယုဂ်ယုာ်န့ဉ်ဘီဂုၤကၤ. ဒီးပစံးလၢဘီယုဂ်
ဘီယုဂ်စုာ်ကိးလီၤ. ဖိလၢအဘီဂုၤဝဲဒီးစၢထီဝဲန့ဉ်ပစံးလၢဘီယုဂ်
ဘီယုဂ်လီၤ.

၄၄. **သမံယုဂ်** နှစ်မှတ်ဝံ ထံဉ်ဝဲလၢညါခိဉ်န့ဉ် မုၢ်န့ဉ်ထုဉ် ခိဉ်ဒီး ဝံ ကိး
အမံလၢသမံယုဂ်လီၤ. ဒီးမှတ်ဝံထံဉ်ဝဲလၢညါခိဉ်လီၤဒီးကိးဝဲအဆိ
လၢသမံယုဂ်သမံဉ်လီၤ.

ယုဂ်-ယုဂ်

၄၅. **သယုဂ်** နှစ်မှတ်ပလီၤမုၢ်လီၤဖးဒီးပဆိကမိဉ်လိာ်ပသးဒီးပသုဉ်
ကံသးလီၤဒီးပအိဉ်တမုာ်ဘဉ်န့ဉ်ပစံးလၢတၢ်သယုဂ်ပုၤလီၤ. ဒီးပ
စံးဒီးအဆိလၢသယုဂ်သညီလီၤ. စအိဉ်လီၤဖးဒီးစမိာ်စဝါဒီးတၢ်
သယုဂ်ယၤလီၤ.

၄၆. **သးသယုဂ်** နှစ်မှတ်ပအိဉ်ဖးဒီးပဖိပမၤပဖိပလံၤဒီးပဆိကမိဉ်
ဒီးပသးတမုာ်ဘဉ်ဒီးပသုဉ်ကံသး လီၤဘဉ်ယိဉ် ဘဉ် ဘီ န့ဉ်ပစံး
လၢပသးသယုဂ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသးသယုဂ်သးသညီလီၤ.
စသးသယုဂ်ဘဉ်စဖိတၢ်မိဉ်ထံဉ်ဘဉ်စသးလၢအမဲာ်လီၤ.

၄၇. **ဟ့ဉ်ယုဂ်** နှစ်မှတ်ပဟ့ဉ်တၢ်တမံၤမံၤလၢပုၤဂၤဒီးပမၤကုၤဟ့ဉ်
ပုၤလၢတၢ်မိဉ်ဟ့ဉ်ပသးတဂၤန့ဉ်ဒီးပစံးလၢဟ့ဉ်ယုဂ်လီၤ. ဒီးပစံး
ဒီးအဆိလၢဟ့ဉ်ယုဂ်ဟ့ဉ်ဒီးလီၤ. ပုၤတဂၤအိဉ်လီၤဖးဒီးအဖိအမၤ
ဒီးဟ့ဉ်ယုဂ်ဝဲအတၢ်အိဉ်တၢ်အိဉ်လၢပုၤဂၤလီၤ.

၁. **ယုဂ်** နှစ်မှတ်ပုၤလၢပဟၢအိဉ်ညဉ်န့ဉ်ပမုၢ်စၢလီၤစၢတုၤဆၢ
ထီဉ်ဒီးပစံးလၢယုဂ်လီၤ. ပုၤန့ဉ်သုဉ်ဟၢအိဉ်ညဉ်ဝံၤဒီးယုဂ်ကုၤ
အိဉ်တက့ၤ. သ့လၢပကဝဲၤအိဉ်ညဉ်န့ဉ်ပယုဂ်ဆၢထီဉ်ဒီးပပာ်လၢ
လၢအပူၤဒီးဆၢထီဉ်ဝဲန့ဉ်ပစံးလၢပယုဂ်စုာ်ကိးလီၤ. ဒီးမှတ်ပမၤဆၢ
ထီဉ်ဒီးသုတလီၤကတြၢတဂုၤလီၤ.

၂. **ယုဂ်** နှစ်မှတ်ပသးပုၤအမဲာ်ခံးန့ဉ်ပစံးလၢအမဲာ်ယုဂ်လီၤ. ပသး
ပုၤတုၤအမဲာ်ယုဂ်ဒီးတထံဉ်လၢဘဉ်တၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘဉ်.

၃. **ယုဂ်ယံၢ်ယုဂ်ယံၢ်** နှစ်မှတ်ပုၤကညီမံခုဒီးအခိဉ်လီၤဖျးဝဲဆုးလီၤ
မိဉ်ထီဉ်အသးဒီးပစံးလၢဝးယုဂ်ယံၢ်ယုဂ်ယံၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤမံခုဒီး
ဝးယုဂ်ယံၢ်ယုဂ်ယံၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢဝးယုဂ်ယံၢ်ယုဂ်ယံၢ်စုာ်ကိးလီၤ.

၅. **ယုဂ်ယုဂ်မုၢ်မုၢ်** နှစ်မှတ်ပုၤကညီကလဲၤတၢ်တပူၤပူၤမုၢ်ဂုၤ, က
မၤတၢ်တမံၤမံၤမုၢ်ဂုၤ, တၢ်ကၢဉ်အသးဒီးကမၤဝဲတစဲးဝဲးတမၤ ဝဲ
တစဲးဝဲးန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲဒီးပစံးလၢယုဂ်ယုဂ်မုၢ်မုၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤသါ
ကလဲၤတၢ်ဒီးယုဂ်ယုဂ်မုၢ်မုၢ်နးသမိး.

၆. **ယုဂ်ယံၢ်** ယုဂ်ယံၢ်န့ဉ်မုၢ်ထီဉ်ရီၤတၢ်ဝးယံၢ်ခိဉ်န့ဉ်ပစံးလၢ
ဝးယုဂ်ယံၢ်ယုဂ်ယံၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယုဂ်ယုဂ်ယံၢ်ယုဂ်ယံၢ်လီၤ.
သုဉ်ဖိတထံးဝးယုဂ်ယံၢ်ယုဂ်ယံၢ်စံးဝဲဒဉ်.

၇. **ယုဂ်အသး** နှစ်မှတ်ပုၤကညီမုၢ်သါကမၤတၢ်တမံၤမံၤမုၢ်ဂုၤ,
လဲၤတၢ်တပူၤပူၤမုၢ်ဂုၤ, ဆိကမိဉ်ဝဲယဲးယဲးန့ဉ်ပစံးလၢယုဂ်အသး
လီၤ. ပုၤတဂၤမုၢ်သါကလဲၤတၢ်တပူၤပူၤန့ဉ်ယုဂ်အသးနးကၤ.

၈. **ကယုဂ်ကယံၢ်** နှစ်ကွၢ်လၢကယုဂ်တက့ၤ.

၉. **တယုဂ်** နှစ်မှတ်တၢ်မိဉ်မံပသးဒီးပမဲာ်ဖံးယၢန့ဉ်ပစံးလၢပမဲာ်ဖံး
လီၤတယုဂ်လီၤ. တၢ်မိဉ်မံစသးစမဲာ်ဖံးလီၤတယုဂ်ယၢမးလီၤ. ဒီး
ပစံးလၢလီၤသယုဂ်စုာ်ကိးလီၤ.

၁၀. **မဲာ်ယုဂ်** နှစ်မှတ်ပသးပုၤမဲာ်ခံးန့ဉ်ပစံးလၢမဲာ်ယုဂ်လီၤ. ဒီးပစံး
ဒီးအဆိလၢမဲာ်ယုဂ်နါယုဂ်လီၤ. စမဲာ်ယုဂ်စထီဉ်တၢ်တလီၤတၢ်လီၤ
ဆဲးလၢဘဉ်.

၁၁. **လီၤသယုဂ်** နှစ်မှတ်တၢ်မိဉ်မံပသးပမဲာ်ဖံးယၢဒီးပစံးလၢပမဲာ်
ဖံးလီၤသယုဂ်လီၤ. တၢ်မိဉ်မံစသးစမဲာ်ဖံးလီၤသယုဂ်နးကၤ. ဒီးပ
စံးဒီးအဆိလၢလီၤသယုဂ်လီၤသယုဂ်လီၤ.

၁၂. **သယုဂ်လီၤ** နှစ်မှတ်ပစၢထီဉ်ပျံၤဒီးပထုးလီၤလၢဒဉ်ပတဟီဉ်
န့ဉ်ပစံးလၢပသယုဂ်လီၤလီၤ. စၢထီဉ်စုာ်ပျံၤန့ဉ်သယုဂ်လီၤကွၢ်

ယုး-ယုာ

လၢဒၣ်နတဟီၣ်န့ၣ်တၢ်စကိးခါ.

၁၃. **သံယုာ်** မ့ၢ်မံၣ်အဆိလီၤ.ဒီးမ့ၢ်ပၤကညီမံၣ်ဆုၣ်နီၤန့ၣ်ပ စံးဒီးအဆိလၢသံယုာ်မံၣ်လီၤ.ပၤကညီမံၣ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢသံယုာ်မံၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသံယုာ်မံၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

ကိတမးသံယုာ်မံၣ် အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပၤတသ့

၁. **ယုး** န့ၣ်မ့ၢ်ပသံၣ်ပမါအဟံၣ်န့ၣ် ပကိးလၢမံၤပၤ ယုးလီၤ. ပၤကညီအသံၣ်အမါမ့ၢ်အိၣ်ခံၤဒီးအမံၤပၤယုးအိၣ်ခံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပမံၤပၤယုးန့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်ပမံၤပၤနီၤနီၤဘၣ်. မ့ၢ်ပသံၣ်မါအဟံၣ်ဒီးပကိးလၢမံၤပၤယုးလီၤ.

၂. **မံၣ်ယုး** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်လၢပတဲတဘၣ်လိာ်ဘၣ်န့ၣ်ပကိးလၢသ့ၣ်မံၣ်ယုးလီၤ. သ့ၣ်အိၣ်ဒီးအမံၣ်ယုးန့ၣ်ပတဲတဘၣ်လိာ်ဘၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၃. **မံၣ်ယုး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ခိၣ်အမံၣ်အသၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအမံၣ်ဂီၤလိာ်ဒ်အမံၣ်အသိးဒီးအမံၣ်ပၤတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်အိၣ်ထဲအဂီၤလိာ်ဒ်ဒီးပစံးလၢထီၣ်ခိၣ်မံၣ်ယုးလီၤ. ထီၣ်ခိၣ်မံၣ်ယုးန့ၣ်အမံၣ်ဂီၤလိာ်အိၣ်န့ၣ်သက့ဒီးအမံၣ်ပၤတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမံၣ်ယုးလီၤ. ထီၣ်ခိၣ်အမံၣ်ယုးန့ၣ်အမံၣ်ပၤတအိၣ်ဘၣ်. အိၣ်ထဲအဂီၤလိာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမံၣ်ယုးမံၣ်သးလီၤ.

၁. **ယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘျၢၣ်ဆုၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပကအုၣ်ဆုၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တအိးအသးထီၣ်ဒီးပစံးလၢယုာ်လီၤ. ဝၣ်လုၣ်တလုၣ်စဘျၢၣ်ယုာ်ဂ့ၤကၤ. စကအုၣ်ဆုၢ်တတိယုာ်သမိးလီၤ.

၂. **ယုာ်** အဝဲအံၤတဘီအိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. စမၤတကဲဒီးစဟးတယုာ်ဘၣ်. စလဲၤတၢ်တယုာ်ဘၣ်, တၢ်ဘျးစသးနးကၤ. စကတိၤတၢ်တယုာ်ဘၣ်နီတစံးဒီးတၢ်ကတိၤလၢာ်ဝဲလီၤ. တၢ်ဘျးစသးစမၤတယုာ်တက့ၤလၢတဘၣ်.

၃. **ယုာ်** အဝဲအံၤတဘီ အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. လဲၤယုာ်ယၤဆုၣ်တက့ၤ. မံၣ်ယုာ်ယၤ, စမံတဂမၤတဘျၢၣ်ဘၣ်. အိၣ်ယုာ်စမ့ၤ, စအိၣ်မ့ၢ်တဂမၤတဝံၣ်ဘၣ်. ကၢၣ်ယုာ်. ကွၢ်ကိယုာ်, စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၄. **ယုာ်ဖျၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ယုာ်ဖျၢၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဘျၢၣ်ဆုၢ်တအိးအသးဒီးထီၣ်တၢ်ကွၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢယုာ်ဖျၢၣ်ယုာ်ဖျၢၣ်လီၤ. စဘျၢၣ်ဆုၢ်ယုာ်ဖျၢၣ်ယုာ်ဖျၢၣ် ကွၢ်ဒီးတကဲထီၣ်ဘၣ် လၢတၢ်ဘၣ်. ပလီၤဝၣ်ဒိၣ်ဆံးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢယုာ်ဖျၢၣ်ယုာ်ဖျၢၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၅. **ယုာ်ဖျၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလီၤဝၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဘျၢၣ်ဆုၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤတအိးအသးတဂ့ၤဘၣ်ဒီးဒိၣ်ဆံးထီၣ်တၢ်ကွၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢယုာ်ဖျၢၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယုာ်ဖျၢၣ်ယုာ်ဖျၢၣ်လီၤ. ဝၣ်တဘီစလီၤဒီးယုာ်ဖျၢၣ်ကွၢ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢယုာ်ဖျၢၣ်ကွၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၆. **ယုာ်မ့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖျိတၢ်ကူတၢ်သိးခံၣ်န့ၣ်ဒိၣ်ဆံးဝဲဒီးပစံးလၢယုာ်မ့ၢ်လီၤ. စဖျိတၢ်ကံးညၢ်တဘျၢၣ်ယုာ်မ့ၢ်ကွၢ်ဝဲလံ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယုာ်မ့ၢ်ယုာ်မ့ၢ်လီၤ.

၇. **ယုာ်လီၤထံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပတကဲၣ်ပဝးဒၣ်ပဝဲန့ၣ်ပစံးလၢယုာ်လီၤထံးလီၤ. ပၤကညီန့ၣ်ကသံဒီးတသ့ၣ်ညါလီၤဘၣ်အယုာ်လီၤထံးဘၣ်လီၤ.

၈. **ယုာ်သံၣ်ညိၣ်သံၣ်** န့ၣ်ပၤကညီအိၣ်သယုာ်အိၣ်သညိၣ်လၢအဖိသံမါသံမ့ၢ်ဂ့ၤ, အိၣ်ဖိၣ်ယဲလီၤတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢအိၣ်ယုာ်သံၣ်

ယုာ်-ယုာ်-ယုာ်

ညိၣ်သံၣ်လီၤ. ပၤဖိၣ်ယဲတဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ယုာ်သံၣ်ညိၣ်သံၣ်နးကၤ. ဒီးပစံးလၢယုာ်သံၣ်သညိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၉. **ကယုာ်သး** ဒီးဂီၤကယုာ်. ဒီးဝါကယုာ်. ဒီးဖၣ်ကယုာ်. ဒီးကယုာ်ဖၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကယုာ်တက့ၤ.

၁၀. **အိၣ်ယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤပၤကအိၣ်မ့ၢ်ဒီးပၤဒီးပစံးလၢအိၣ်ယုာ်လီၤ. အိၣ်ယုာ်စမ့ၤ. ကွၢ်ကိယုာ်ယၤလၢယုာ်.

၁၁. **ယု** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီတြးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢယုာ်လီၤ. ပၤကညီတဖၣ်ယုာ်တြးနးသမိး.

၂. **ပယု** န့ၣ်မ့ၢ်လိာ်န့ၣ်ပသးပၤလၢပျၢၤကိးလၢပယုာ်လီၤ. ပၤကညီဒုးထီၣ်တၢ်ခိၣ်လၢပယုာ်လၢဝဲစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပကိး ဒီးအဆိလၢပယုာ်ပယါလီၤ.

၁. **ယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်ဒီးပမၤလီၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဆူပကိာ်ယုာ်ပၤဒီးလဲၤလီၤဝဲဆူပဟာ်ဖျၢၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပယုာ်တၢ်လီၤ. ပၤတဂၤမၤတကဲယုာ်မ့ၢ်တလီၤဘၣ်. ထီၣ်ရီၤပအိၣ်တၢ်ဒီးပမၤလီၤဆူပကိာ်ပၤဆူပဟာ်ဖျၢၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပယုာ်ခဲလၢာ်လီၤ. ပၤကညီအိၣ်မ့ၢ်ဒီးအိၣ်ဆူယုာ်ဝဲကိးမံၤဒီးလီၤ. ဒီးပစံးလၢယုာ်လီၤဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. ရၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်အူန့ၣ်ယုာ်တၢ်စံးဝဲဒၣ်.

၂. **ယုာ်တကျူ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်လၢပတအုၣ်ဘျးဘၣ်ဒီးပယုာ်လီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပယုာ်တကျူလီၤ. ဂ့ၢ်န့ၣ်အိၣ်အဆၣ်ဒီးယုာ်တကျူဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယုာ်တကျူယုာ်တကျူဝဲလီၤ. ဒီးပၤတနီၤနီၤစံးလၢယုာ်ကျူလီၤ.

၃. **ယုာ်ကျိးကျိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီအိၣ်တၢ်သၣ်ဒီးယုာ်တၢ်သၣ်အချံတဖျၢၣ်ဘၣ်တဖျၢၣ်ဒီးပစံးလၢယုာ်ကျိးကျိးလီၤ. ပၤတဂၤအိၣ်တၢ်သၣ်ဒီးယုာ်ဝဲကျိးကျိးလီၤ.

၄. **ယုာ်တစါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီပယါဒိၣ်အိၣ်သဲစးဒီးစီၤပၤဒီးပစံးလၢယုာ်တစါလီၤ. ပၤလၢယုာ်တစါဒီးစီၤပၤန့ၣ်မ့ၢ်ပူထီၣ်စီၤပၤဒီးတစါအိၣ်တၢ်အပုၣ်လီၤ. စံးဝဲဒၣ်.

၅. **ယုာ်လီၤကျူးကျူး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပအိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဒီးပယုာ်လီၤတမိဘၣ်တမိန့ၣ်ပစံးလၢပယုာ်လီၤကျူးကျူးလီၤ.

၆. **ယုာ်အကိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီကိးန့ၣ်ပၤကညီဆိၣ်အိၣ်ဒီးစံးဝဲလၢယုာ်အကိာ်လီၤ. ပၤတဂၤမ့ၢ်ကိးဒီးအဝဲတဂၤအသးဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်စံးဝဲလၢယုာ်အကိာ်လီၤ. မ့ၢ်မတၤယုာ်အကိာ်တဂၤကံၣ်စနၢ်ကၤ.

၇. **ယုာ်အမံၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီကိးအဖိအမံၤဒီးစံးဝဲလၢယုာ်အမံၤလီၤ. နဖိန့ၣ်နယုာ်အမံၤဒ်လဲၣ်. စယုာ်အမံၤနီၤမရံၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢယုာ်အမံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၈. **ကိာ်ယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိာ်ဃိးန့ၣ်ပကိးလၢပကိာ်ယုာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢကိာ်ယုာ်ကိာ်ဘိလီၤ. ပကိာ်လၢပယုာ်လီၤတၢ်လၢအပူၤန့ၣ်ပစံးလၢပကိာ်ယုာ်လီၤ. ပၤကညီယုာ်လီၤတၢ်လၢအကိာ်ယုာ်ပူၤလီၤ.

၉. **ခိၣ်ယုာ်ခံၣ်က့ၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီကတိၤတၢ်ဒီးပၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်ပစံးလၢကတိၤတၢ်အခိၣ်ယုာ်ခံၣ်က့ၤလီၤ. ပၤတဂၤကတိၤတၢ်အခိၣ်တယုာ်အခံတက့ၤစကန့ၣ်တသ့ဘၣ်. နမ့ၢ်ကတိၤတၢ်ဒီးကတိၤတုၤအခိၣ်ယုာ်အခံက့ၤတက့ၤ.

ယုဂ်-ယုဂ်

၁၀. **စုယုဂ်** နှင့် မှန်စုဖျာဉ်လှာယိမာဝဲ နှင့် ပစံးလှာစုယုဂ် ဖိလီ။ စုယုဂ် နှင့် မှန်စုဖျာဉ်လှာယိမာဝဲလီ။ ဒီး ပကိးဒီး အဆိလှာကျိန် ယုဂ်ဖိစုယုဂ် ဖိလီ။
၁၁. **တယုဂ်** နှင့် မှန် ထိတဘိ နှင့် ပစံးလှာထိတယုဂ်လီ။ ပုၤ တဂၤ မၤထိတယုဂ်ဒီး အိန်ဝဲလီ။ တယုဂ်ခံယုဂ်စံးဝဲဒၣ်။
၁၂. **တဘိယုဂ်ဃီ** နှင့် မှန်ပမၤစံးလဲၣ်တၢ်မှီဂုၤ၊ ပဘိတၢ်တလီၢ် လီၢ်မှီဂုၤ၊ ပစံးလှာတဘိယုဂ်ဃီလီ။ သုအိန် နှင့် ဘိကဏ် ယုၤတဘိ ယုဂ်ဃီတက့ၢ်။ ပုၤဆံးတဂၤဟီၣ်တဘိယုဂ်ဃီဒီး တနီၤထီၣ်ဘၣ် ဝဲဘၣ်လီ။
၁၃. **တၢ်ယုဂ်မှီတၢ်ယုဂ်လါ** နှင့် မှန်မှီမိၤလါမိၤဘၢတစုစုဒ်ဝဲဆူမူ ကဘျးအသိးဒီး ပစံးလှာတၢ်ယုဂ်မှီတၢ်ယုဂ်လါလီ။ တၢ်ယုဂ်လါလါ လါပုၤတစုစုဘၢဒီး ဘျးညါဒီး တစုစုဘၢတခီလီ။
၁၄. **ထီယုဂ်** နှင့် မှန်ပမၤတၢ်ပလဲၣ်တၢ်ပတအိန်ဘျးဘၣ်ဒီး ပစံးလှာ ထီယုဂ်လီ။ ပုၤတဂၤလဲၣ်ထီယုဂ်တၢ်ဒီး တအိန်ဘျးဘၣ်။
၁၅. **ဒီယုဂ်ဒီယု** နှင့် မှန်ပမၤဝဲဝဲခိၣ်ဂီၢ်မှီအါအါကလဲၣ်ဒီး ပမၤအဆဲး ယုၤယံၤဝဲ နှင့် ပစံးလှာဝဲခိၣ်ဒီယုဂ်လီ။ ဝဲခိၣ်ဒီယုဂ်ဒီယု နှင့် မှန်ပမၤ ဝဲခိၣ်အါအါကလဲၣ်ဒီး ပမၤဒီး အယုၤယံၤယံၤထီၣ်ဒီး ပစံးလှာတၢ် ဒီယုဂ်ဒီယုလီပမၤတၢ်ဒီယုဂ်ဒီယု နှင့် ဘၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအါမးလီ။
၁၆. **ဒီယုဂ်** နှင့် မှန်ပမၤထီပုၤအါအါကလဲၣ်ဒီး ပစံးလှာထီဒီယုဂ် လီ။ ဒီး ပကိးဒီး အဆိလှာထီဒီယုဂ်ဒီယုဂ်လီ။ ပုၤတနီၤနီၤမၤထီ ဒီယုဂ်သ့ဝဲအါမးလီ။
၁၇. **အယုဂ်** နှင့် မှန်ပကတိၤတၢ်မှီဂုၤ၊ ပမၤထီမှီဂုၤ၊ ပမၤ လီၤ တၢ်လီၤဆဲး၊ ပကတိၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီး သိၣ်ဝဲတုၤပုၤဂၤကနၣ်သ့ ပုၤဂၤအနၢ်ပၢ်ဒီး ပစံးလှာပကတိၤတၢ်ဒီး အယုဂ်လီ။ ဒီး ပကိးဒီး အဆိလှာအယုဂ်အကူၤလီ။ ပုၤတဂၤကတိၤတၢ်အယုဂ်တအိန်အကူၤ တအိန်ဒီး ပကနၣ်တသ့ဘၣ်။ ပမၤကတိၤတၢ်န့ၣ်ပကတိၤဒီး အယုဂ် အကူၤတုၤပကနၣ်သ့တက့ၢ်။
၁၈. **အယုဂ်** တထီၣ်န့ၣ်မှီပုၤကညိကတိၤကြိၣ်ကြိၣ်တၢ်အဂ့ၢ်တအိန် ဘၣ်မှီဂုၤ၊ မၤကြိၣ်ကြိၣ်တၢ်လၢပစုးကါတၢ်တသ့ဘၣ်မှီဂုၤပစံးလှာ အယုဂ်တထီၣ်ဘၣ်လီ။ ဒီး ပကိးဒီး အဆိလှာအယုဂ်တထီၣ်အဘိတ လဲၣ်ဘၣ်လီ။ န ကတိၤကြိၣ် တၢ်အယုဂ်တထီၣ်ဘၣ်။ န မၤ တၢ်န့ၣ် အယုဂ်တထီၣ်ဘၣ်။ ပုၤတဂၤကိးကြိၣ်တၢ်အယုဂ်တထီၣ်ဘၣ်။
၁၉. **အယုဂ်အိန်** နှင့် မှန်ပကတိၤတၢ်ဒီး အဂ့ၢ်အကျါဒီး ပစံးလှာ အယုဂ်အိန်လီ။ ပုၤမှီကတိၤတၢ်လၢအယုဂ်အိန်န့ၣ်ပကနၣ်သ့၊ ပ ကနၢ်ပၢ်ဝဲလီ။
၂၀. **အိန်ယုဂ်** နှင့် မှန်ပအိန်တၢ်ဒီး ပမၤလီၤဆူပကိၣ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလှာပ အိန်ယုဂ်လီ။ ပုၤကညိအိန်တၢ်န့ၣ် အိန်ယုဂ်ဝဲလီ။ ပုၤတဂၤအိန် မှီဒီးအိန်ယုဂ်အိန်ယုဂ်ဝဲတမိဘၣ်တမိစံးဝဲဒၣ်။
၁. **ယုဂ်** နှင့် မှန်ပဒုးန့ၣ်တၢ်ဒီး ပပညိၣ်ပစုမှီ နှင့် ပစံးလှာယုဂ်လီ။ ပုၤတဂၤဒုးန့ၣ်ပုၤဂၤအတၢ်ဒီး ယုဂ်ဒီးအစုလီ။
၂. **ယုဂ်** နှင့် မှန်ပုၤကညိအစီၤန့ၣ်ပစံးလှာပုၤကညိအယုဂ်လီ။ ပုၤကညိန့ၣ်တုၤယုဂ်ကတၢ်ဒီး ဒီးသံဝဲလီ။ ပုၤတနီၤနီၤ ယုဂ်ထီ၊ ဒီး တနီၤနီၤန့ၣ်ယုဂ်ဖျာဉ်ဝဲလီ။ ပုၤလၢအယုဂ်ထီတဖၣ်န့ၣ်ကၢၤမှီ ကၢၤပုၤဝဲလီ။ ပုၤလၢယုဂ်ဖျာဉ်တဖၣ်န့ၣ်သံမှီကနီၤဖိသၣ်ခွါဝဲလီ။

ယုဂ်

- ဒီး ပစံးဒီး အဆိလှာယုဂ်ထးလီ။
၃. **ယုဂ်** နှင့် မှန်ပကတိၤတၢ်ပစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ကျိန်မိၤစုဒီး ပစံး လှာယုဂ်လီ။ ပုၤတဂၤယုဂ်စုလၢယုဂ်ပုၤတဟီၣ်ညါဒီး စံးဝဲလၢသါစု တအိန်ဘၣ်လီ။
၄. **ယုဂ်** နှင့် မှန်ပမၤအကတိၢ်အခါန့ၣ်ပစံးလှာပမၤယုဂ်လီ။ စ မံယုဂ်မှီတဘၣ်ဘၣ်ဒီး စခိၣ်ဆါကၢတုၤစမံယုဂ်ဘၣ်ဒီး စအိန်မှီဝဲ လီ။ မှီတနၢၤစမံယုဂ်ဒီး ဘၣ်တနၢၤန့ၣ်စမံတယုဂ်လီ။
၅. **ယုဂ်ဃီ** နှင့် မှန်ပဟ့ၣ်ဃီ သ့ၣ် ကဘိလၢပုၤဂၤဒီး စံးလှာ ယုဂ် ဃီလီ။
၆. **ယုဂ်ထီၣ်** နှင့် မှန်ပပညိၣ်ထီၣ်သ့ၣ်တဘိဆူစၢ်ဆါပခိၣ်ဒီန့ၣ် ဒီး ပစံးလှာယုဂ်ထီၣ်လီ။ ပုၤတဂၤအဝဲတဂၤအိန်လၢသ့ၣ်ခံဒီး ယုဂ် ထီၣ်န့ၣ်ဝဲအသ့ၣ်တဘိလၢကကြိၣ်အိန်တၢ်သၣ်လီ။
၇. **ယုဂ်ထီၣ်အသး** နှင့် မှန်ပဟံထီၣ် အသးဒ် ပုၤကထံၣ်ပုၤအါ ဂၤဒီး ပစံးလှာယုဂ်ထီၣ်အသးလီ။ ပုၤတဂၤအိန်လၢပုၤဂၤအကျါ ဒီး ပတထံၣ်ဘၣ်အီၤဒီး ယုဂ်ထီၣ်အသးလီ။
၈. **ယုဂ်ဟံ** နှင့် မှန်ပကတိၤတၢ်တမံၤမံၤဒီး ပစံးလှာယုဂ်ဟံလီ။ ပုၤတဂၤယုဂ်ဟံစုတဟီၣ်လၢသါကမၤဘျးအဂီၢ်လီ။ ပုၤတဂၤယုဂ် ဟံယဲၣ်တဘျးလၢသါကဆါဝဲအဂီၢ်လီ။
၉. **ယုဂ်ယုဂ်** နှင့် မှန်တၢ်ဆါပုၤဆါဝဲတုၤဝဲဒီး ဒီး ပစံးလှာဆါ ယုဂ်ယုဂ်လီ။ စဝုဆါယုဂ်ယုဂ်စကီၤတကဲဘၣ်။
၁၀. **ယုဂ်ယုဂ်** နှင့် မှန်ပုၤကညိမံခွၢ်ယုဂ်ယုဂ်ယုဂ်န့ၣ်ပစံးလှာမံ ခွၢ်ယုဂ်ယုဂ်လီ။ ပုၤတဂၤလဲၣ်တၢ်လၢပုၤလၢကျါ ဒီး မံလီၤတဘျး ဘၣ်ဒီး မံခွၢ်နီၤဒီး မံခွၢ်ယုဂ်ယုဂ်လီ။
၁၁. **ကယုဂ်** ဒီး ကယုဂ်ကယဲ၊ ဒီး ကယုဂ်ကဟီၢ်၊ ဒီး သံကယုဂ် နှ် ကွၢ်လၢကယုဂ်တက့ၢ်။
၁၂. **ခိၣ်မှီယုဂ်** နှင့် မှန်ပခိၣ်မှီလၢအိန်ဘျးဒီး ပခိၣ်မှီခိၣ်တဘိန့ၣ် ပကိးလၢပခိၣ်မှီယုဂ်လီ။ ပခိၣ်မှီယုဂ်န့ၣ်အိန်ဘျးဒီး ပခိၣ်မှီခိၣ် န့ၣ်လီ။ ဒီး ပကိးဒီး အဆိလှာခိၣ်မှီယုဂ်ခိၣ်မှီယုဂ်လီ။
၁၃. **စုမှီယုဂ်** နှင့် မှန်ပစုမှီလၢဘျးဒီး ပစုမှီခိၣ်တဘိန့ၣ်ပဒုးန့ၣ် တၢ်ဒီး ပယုဂ်အီၤန့ၣ်ပစံးလှာစုမှီယုဂ်လီ။ ပုၤတဂၤဒုးန့ၣ်တၢ်လၢ အစုမှီယုဂ်စံးဝဲဒၣ်။
၁၄. **ဆိုၣ်ယုဂ်ခါယဲ** နှင့် မှန်ပသးဆိုၣ်အကတိၢ်သိၣ်ဂူၢ်သိၣ်ဂဲၤန့ၣ် ပစံးလှာဆိုၣ်ယုဂ်ခါယဲလီ။ ပုၤတဂၤသးလီဆိုၣ် ယုဂ်ဆိုၣ်ယဲ ဒီး တခွဲလီၤကွၢ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်။
၁၅. **တယုဂ်** နှင့် မှန်ပမံတကဒါဒီး ပစံးလှာပမံတယုဂ်လီ။ တၢ်တ နၢၤအံၤစမံယုဂ်ဒီး မှီဆုၣ်ဝဲလီ။ တယုဂ်ခံယုဂ်စံးဝဲဒၣ်။
၁၆. **တလှံယုဂ်** နှင့် မှန်ပုၤကညိကမၤတၢ်တမံၤမံၤန့ၣ်သးန့ၣ်သးသီ ဝဲဒီး ပစံးလှာတလှံယုဂ်လီ။ ပုၤတဂၤသါကမၤဟံၣ်တဖျာဉ်တလှံ ဝဲယုဂ်လၢသါကမၤဆူခံဆူခံဒီး တမၤဘၣ်ဝဲဘၣ်။
၁၇. **တၢ်ယုဂ်** နှင့် တၢ်ဝဲတၢ်နီၤလၢအါကတၢ်တဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢ တၢ်ယုဂ်လီ။ ဒီး ပကိးဒီး အဆိလှာတၢ်ယုဂ်တၢ်ပျဲလီ။ တၢ်ယုဂ် န့ၣ်တုၤလီၢ်အိန်ပုၤဒီး တပျာ်ဘၣ်ပုၤဘၣ်ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်။
၁၈. **ထီယုဂ်** နှင့် မှန်ထီယဲၤအဆိလီ။ ဒီး မှန်ပထီခိၣ်ထံလၢမၤ သးပယုဂ်ပယဲၤဒီး လီၤစၢၤထီဝဲန့ၣ်ပကိးဒီး အဆိလှာယုဂ်ထီယဲၤ

ယုတ်-ယုတ်-ယုတ်

လီ၊ ပုကညိဖိတနီနီအိဉ်ဒီးအထိယုတ်ထီယဲအါကါ၊
၁၉. ထုးယုတ် နှံဉ်မုာ်ပထုးဆာထီဉ်တၢ်နှံဉ်ပကိးလာထုးယုတ်လီ၊
ပျံတဘိသံးကတြျၢ်အသးနှံဉ်ထုးယုတ်တက့ၢ်ဒီးပစံးလာထုးယုတ်
ထီဉ်စ့ၢ်ကိးလီ၊
၂၀. ပယုတ် နှံဉ်မုာ်ပကတိတၢ်လာအယုတ်ထီဉ်နှံဉ်ပစံးလာပကတိ
တၢ်ပယုတ်လီ၊ ပုတဂါကတိတၢ်အကလုာ်ပယုတ်ကဒီးပစံးလာ
ပယုတ်ဒုးစကိးလီ၊ ပုတဂါကတိတၢ်အကလုာ်ပယုတ်ဒုးလီ၊
၂၁. ဟ်ယုတ်ဟ်ထီ နှံဉ်ပကတိတၢ်မံးမံးလာပတမၤဘဉ်တၢ်လာပ
တန့ၢ်ဘဉ်အဘျးဒီးပဟ်ကြိဉ်နှံဉ်ပစံးလာပဟ်ယုတ်ဟ်ထီလီ၊
နဟ်ယုတ်ဟ်ထီဃ်တဘဉ် နသါကမၤမနုၤလဲဉ်၊ နတဟ်တၢ်နီတ
မံးဘဉ်၊ ဟ်ယုတ်ဟ်ထီဉ်နှံဉ်တဂ့ၢ်၊
၂၂. မဲာ်ယုတ် နှံဉ်ပတစံးဘဉ်၊ ပစံးလာမဲာ်ယုတ်လီ၊ ဒီးမုာ်ပသးပုာ်
အမဲာ်ခဲးဉ်နှံဉ်လီ၊
၂၃. အယုတ် အထးနှံဉ်မုာ်ပုကညိအစါအယုတ်နှံဉ်ပစံးလာပုက
ညိအယုတ်အထးလီ၊ ပုလာအယုတ်ထီနှံဉ်ကမၤမံးကမၤပုာ်လီ၊ ဝံ
တဖဉ်နှံဉ်စံးဉ်လၢသါထုးထီထီဉ်ပုကညိအယုတ်နှံဉ်ကံာ်ထီဉ်
ပုကညိအစုဒီး လုာ်တ ဘိဒီးစံးဉ်လၢ သါထုးထီ ထီဉ် ပု က ညိ
အယုတ်လီ၊
၂၄. အယုတ်အယဲာ် နှံဉ်မုာ်သုဉ်ဖံးသဘျးဒီးဆိုင်ကဘိဉ်ဆါကဘိဉ်
နှံဉ်ပစံးလာအယုတ်အယဲာ်လီ၊
၁. ယုးယိဉ် နှံဉ်မုာ်ပကုာ်စၢ်ပသးလာပသးပုာ်အမဲာ်ညါလၢပဒိဉ်ပ
ပုာ်အမဲာ်ညါလၢသရဉ်သမါအမဲာ်ညါဒီးပစံးလာပယုးယိဉ်လီ၊
ပသုဉ်ကုသးပုာ်တဖဉ်နှံဉ်ယုးယိဉ်အီတက့ၢ်၊ ပုလာတယုးတယိဉ်
ဘဉ်သရဉ်သမါပသုဉ်ကုသးပုာ်နှံဉ်မုာ်ပုတၢ်ခံးဖိလီ၊ ပုလာအိဉ်
ဒီးတၢ်ယုးတၢ်ယိဉ်နှံဉ်မုာ်ပုတၢ်ကဝီဖိလီ၊
၁. ယုာ် နှံဉ်မုာ်ထီဉ်တဖဉ်ယုာ်လဲတၢ်လာတၢ်ကဟိလီဒီးဝံအဒံး
နှံဉ်ပစံးလာထီဉ်ယုာ်လီ၊ ထီဉ်ရီတၢ်လဲတၢ်လာတၢ်ကဟိလီဒီး
ဝံအဒံးနှံဉ်ပစံးလာယုာ်လဲလၢလီ၊ ထီဉ်စီလံဉ်စီတၢ်ဖိတၢ်
ယုာ်ယုာ်လာတၢ်ကဟိဖိအါကါ၊ ထီဉ်ယုာ်ကဘျဉ်ကဘျဉ်စံးဉ်
ဒဉ်၊
၂. ယုာ် နှံဉ်မုာ်ပဘျဉ်လီအုထံလၢနှံဉ်ပစံးလာပယုာ်ထံလီ၊ ပု
တဂါယုာ်ထံယံာ်တပနီဒီးမိာ်ထီဉ်ဒီးပစံးဒီးအဆိလာယုာ်ထံယုာ်
နီလီ၊
၃. ယုာ်ဝုာ် နှံဉ်မုာ်တးအုးတကလုာ်အမဲာ်ဂီဒီးတဒုတဒုဒိဉ်ဉ်နှံဉ်
ပကိးလာတးအုးယုာ်ဝုာ်လီ၊ တးအုးယုာ်ဝုာ်နှံဉ်အမဲာ်ဂီဒီးအခံဂီ
ဝဲလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာယုာ်ဝုာ်ယုာ်ဝုာ်လီ၊
၄. ကယုာ် ဒီးဂီကယုာ်၊ ဒီးဖဉ်ကယုာ်၊ ဝါကယုာ်၊ ဒီးကယုာ်
သး၊ ဒီးကယုာ်ဖဉ်နှံဉ်ကွၢ်လၢကယုာ်တက့ၢ်၊
၅. ကဘိယုာ် နှံဉ်မုာ်ပတထံဉ်ဘဉ်နီတခိဉ်ဘဉ်၊ ပနာ်ဟူလၢပသး
ပုာ်စံဉ်တၢ်အိဉ်လၢကီၢ်မုာ်န့ၢ်လၢကီၢ်လၢအကီၢ်န့ၢ်လီ၊
၇. ဆဉ်ယုာ် နှံဉ်မုာ်ဆဉ်တဖဉ်နှံဉ်ဘဉ်တဖျဉ်ဖျဉ်လဲသါကျိဉ်
ကလၢဒီးပစံးလာဆဉ်ယုာ်လီ၊ ဆဉ်နှံဉ်ပကွၢ်လၢမုာ်န့ၢ်ဖျဉ်ဝဲဒီး
လဲဒးကျိဉ်ဒးကျိဉ်ဒီးပစံးလာဆဉ်ယုာ်လီ၊ ဒီးပသးပုာ်စံးဉ်လၢ
ဆဉ်လဲအိဉ်သံဉ်မါလီ၊ တုပကိဉ်ဒီးပခိဉ်လုာ်စံးဉ်ဒဉ်၊

ယုာ်-ယုာ်-ယုာ်-ယုာ်

၈. တယုာ် နှံဉ်မုာ်ပခိဉ်တထုဉ်နှံဉ်ပစံးလာပခိဉ်တယုာ်လီ၊ ပုတ
ဖဉ်စမံဒီးဟးသိဉ်စခိဉ်တယုာ်ကါ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာခိဉ်တယုာ်
နီတယုာ်လီ၊ ဒီးပခိဉ်ဆါလာပညဉ်ဂီဒီးပခိဉ်ယုာ်နှံဉ်ပစံးလာပ
ခိဉ်တယုာ်စ့ၢ်ကိးလီ၊ ဒီးပစံးလာသယုာ်စ့ၢ်ကိးလီ၊
၉. ဒါတယုာ် နှံဉ်မုာ်တၢ်ဖိယၢ်တကလုာ်စုာ်လၢသုဉ်ဒုးလၢဒ်ကနဲ
အသိးဒီးအိဉ်ဒီးအစီဒီးမၤအဒါလၢသုဉ်ဒုးဖိအလီ၊ နှံဉ်ပကိးလာဒါ
တယုာ်လီ၊ ဒါတယုာ်နှံဉ်ပအိဉ်အစီဒ်ကနဲအသိးလီ၊ ဒီးပကိးဒီး
အဆိလာဒါတယုာ်ဒါတယုာ်လီ၊
၁၀. မုာ်ယုာ် နှံဉ်မုာ်မုာ်သဖီဒ်လၢတၢ်ကဟိလီဒီးလဲအိဉ်တၢ်လာ
အယံးနှံဉ်ပစံးလာမုာ်ယုာ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမုာ်ယုာ်ဖဉ်ယုာ်
လီ၊ မုာ်ယုာ်နှံဉ် မုာ်ကလံးဟဲအုမုာ်ဒ် လၢတၢ်ကဟိလီနှံဉ်ပစံး
လာမုာ်ယုာ်လီ၊
၁၁. သယုာ် နှံဉ်မုာ်ပခိဉ်ယုာ်နီယုာ်ပခိဉ်ဆါနီယုာ်ဒီးပအိဉ်တမုာ်
ဘဉ်နှံဉ်ပစံးလာပခိဉ်သယုာ်လီ၊ စခိဉ်သယုာ်ဆါကစအိဉ်တမုာ်
ဘဉ်၊
၁၂. အိဉ်ယုာ် နှံဉ်မုာ်ထွံဉ်မၤသိဉ်အကလုာ်ပယုာ်ပယုာ်ဒီးပစံးလာ
ထွံဉ်အိဉ်ယုာ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိဉ်ယုာ်အိဉ်ခဉ်လီ၊ ထွံဉ်
တဒုယုာ်အကစၢ်ဒီးအိဉ်ယုာ်ဝဲလီ၊ ပုကညိမၤထီဉ်နှံဉ်ပစံးလာပု
ကညိအိဉ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးလီ၊ ဒီးမုာ်အဒိလီကလၢအိဉ်ယုာ်အသိး
လီ၊
၁. ကယုာ် ဒီးကယုာ်ကယုာ်န့ၢ်ကွၢ်လၢကယုာ်တက့ၢ်၊
၁. ယုာ်လီအသး နှံဉ်မုာ်ပဆိကမိဉ်လီပသးနှံဉ်ပစံးလာယုာ်လီ
ပသးလီ၊ စယုာ်လီကွၢ်စသးအံတကြးဘဉ်စထီဉ်ဘးလၢမူခိဉ်
ဘဉ်၊
၂. ခိဉ်ယုာ်လီ နှံဉ်မုာ်ပမၤတၢ်ဘျးဒီးကဝံဒီးပစံးလာခိဉ်ယုာ်လီ
လီ၊ ပမၤတၢ်တုာ်အခိဉ်ယုာ်လီဒီးဘျးဒီးကဝံဝဲလီ၊
၃. ကးတယုာ် နှံဉ်မုာ်ထးတံာ်တကလုာ်အုဉ်ဝဲဒီးပတံာ်တၢ်ကတၢ်
သိးလာပဆးအိဉ်ကံာ်နှံဉ်ပကိးလာကးတယုာ်လီ၊ ကးတယုာ်နှံဉ်မုာ်
ထးတံာ်လာအုဉ်ဝဲတကလုာ်လီ၊
၁. ယုာ် နှံဉ်မုာ်ပအိဉ်တဂၤယီဒီးပုတအိဉ်ဘျးနီတဂၤဘဉ်နှံဉ်မုာ်
မုာ်ကဟါအဆါဒီးတၢ်မၤအသးဒ်ပပျံတၢ်အသိးနှံဉ်ပစံးလာယုာ်
လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာယုာ်ပုာ်သံဉ်လီ၊ ပအိဉ်တဂၤယီလၢဒုး
နှံဉ်မုာ်တဘျးဘဉ်ဒီးပုနီတဂၤဒီးပစံးလာတၢ်မၤအသးယုာ်ပုာ်သံဉ်
လီ၊ ဒီးပစံးလာတၢ်ယုာ်တၢ်တုာ်စ့ၢ်ကိးလီ၊
၂. ယုာ်ရုး နှံဉ်မုာ်ကစၢ်ယုာ်အဖီခါလၢဟဲအုဉ်ကွၢ်ခိဉ်ကွၢ်ပုာ်ဟီဉ်
ခိဉ်ဖိလၢလရဉ်တၢ်ဒီးဘးနှံဉ်ဒီးဒီးသံအသးလာပခိဉ်ပယီဉ်ပကိး
လာကစၢ်ယုာ်ရုးလီ၊ ဒီးပကိးလာကစၢ်ယုာ်ရုးသရံးစ့ၢ်ကိးလီ၊
၃. တၢ်ယုာ်လီ နှံဉ်မုာ်မုာ်ဟါလီတၢ်လီကညိလၢပတအိဉ်
ဘဉ်နီတဂၤနှံဉ်မသးဒ်ပပျံတၢ်အသိးဒီးပစံးလာတၢ်ယုာ်လီ
လီ၊ ဒီးပစံးလာမုာ်ယုာ်လီစ့ၢ်ကိးလီ၊ ပအိဉ်တဂၤယီလၢပုာ်လၢ
ကျါလၢဒုးနှံဉ်တၢ်ယုာ်လီဒီးပပျံတၢ်လီ၊ ဒီးပစံးလာတၢ်ယုာ်တၢ်
တုာ်စ့ၢ်ကိးလီ၊ ပအိဉ်တဂၤယီနှံဉ်တၢ်မုာ်ယုာ်လီဒီးပပျံတၢ်လီ၊
၄. လီယုာ်လီတုာ် နှံဉ်မုာ်ပုကညိအိဉ်တဂၤယီလၢအသကိး
တအိဉ်ဘဉ်နီတဂၤနှံဉ်ပစံးလာလီယုာ်လီတုာ်လီ၊ ပုမုာ်

ယု-ယဲ-ယံ

လီယုလီ တွာန့ၣ် အန့ၣ်အဒါ မ့ၣ်မသံ ခီး ပုၤတသ့ၣ်ညါနီတက ဘၣ်.

၁. **ယု** န့ၣ်မ့ၣ်အိၣ်ထဲတံကတိလီၤ. ပုၤတကယုၤ, မၤတဂ့ၢ် န့ၣ်ယုၤ, ယုၤပုၤတကလိာ်ကွဲ တဂ့ၢ်န့ၣ်ယုၤ, ပစံးတံလၢယုၤန့ၣ် မ့ၣ်ပသးဒိၣ်ထီၣ်ခီးပတြိပုၤကအကျဲလီၤ. လိာ်ကွဲတဂ့ၢ်န့ၣ်ယုၤစံး ဝဲဒၣ်လီၤ.

၂. **ယုလီ** န့ၣ်မ့ၣ်တံသ့ၣ်တံသ့ၣ်လၢအဒုခိၣ်ထံးလၢအသၣ်စ့ၤ ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတၢသ့ၣ်ယုလီလီၤ. ထီၣ်ဖိလၢပုၤတပုၤအိၣ်တၢ သၣ်စံးဝဲဒၣ်. အိၣ်ပဝဲလၢယုလီၤ. ဟံၣ်နီၣ်စ့ၣ်ထူလၢစိၣ်ထီၣ်စံး ဝဲဒၣ်.

၃. **ကယု** ခီးအိၣ်ကယုၤအိၣ်ကယုၤန့ၣ်ကွၢ်လၢကယုၤတက့ၢ်.

၄. **တယု** န့ၣ်မ့ၣ်တယုၤအဆိလီၤ. ခီးမ့ၣ်ပုၤကညိလီၤမ့ၣ်လီၤဖးခီး အမၤအဝၤန့ၣ်သ့ၣ်ကသးလီၤခီးအသးတမ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအိၣ် တယုၤတယုလီၤ. ခီးပစံးလၢအိၣ်သယုၤအိၣ်သယုၤစ့ၢ်ကီးလီၤ.

၅. **ဘိယုဘိယု** န့ၣ်မ့ၣ်တၢသၣ်မံဘိအါဝဲမ့ၣ်ဂ့ၢ်, ဖိဘိဖိဝဲအါအါ ကလဲၣ်မ့ၣ်ဂ့ၢ်, ပကွၢ်ခီးဂ့ၢ်ဝဲလၢပမဲၣ်ခီးပစံးလၢဘိယုဘိယုလီၤ. ကယိဖိဘိယုဘိယုဂ့ၢ်သမိး.

၆. **သယုဒု** န့ၣ်မ့ၣ်ပအိၣ်တကယိလၢခးန့ၣ်သံၣ်ကျါလီၤယုၣ်လီၤ တွာဝဲခီးပစံးလၢတံမၤအသးသယုဒုလီၤ. စအိၣ်တကယိသယု ဒုတမ့ၣ်ဘၣ်. စသကိးတအိၣ်ဘၣ်ခီးမၤသးသယုဒုလီၤ. စအိၣ် လၢခးတကယိသယုဒုစအိၣ်တမ့ၣ်ဘၣ်.

၁. **ယဲ** န့ၣ်မ့ၣ်ပကိးလီၤဒၣ်ပသးလၢယဲလီၤ. ယဲဒၣ်တကစကမၤ လိလံာ်လီၤ. စကအိၣ်ယဲဒၣ်ခီးသရၣ်လီၤ.

၂. **ကယဲ** ခီးကယကယဲ, ခီးကယဲကယိ, ခီးကယဲယဲကယဲယဲ ကွၢ်လၢကယဲတက့ၢ်.

၃. **တယဲ** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢကယဲလီၤ. ခီးမ့ၣ်ပုၤကညိအ ယၢၤအယိၤန့ၣ်ပစံးလၢကယကယဲလီၤ.

၁. **ယံ** န့ၣ်မ့ၣ်တံကပိၤအန့ၣ်န့ၣ်ပစံးလၢယံလီၤ. မ့ၣ်ဟဲထီၣ် ခီး မ့ၣ်ယံလီၤဝဲလီၤ. လိာ်ခီးဖျါယံယံ. တံမၤသး ယံယံယံန့ၣ် မ့ၣ်ထဲတံကပိၤလီၤ.

၂. **ယံၤစီ** န့ၣ်မ့ၣ်စီခိၣ်န့ၣ်ပုၤတနီၤနီၤကိးလၢယံၤစီလီၤ. ဖိသၣ် ချဲတဖၣ်ထီၣ်မံလၢယံၤစီခိၣ်လီၤခီးပကိးခီးအဆိလၢယံၤဘုၣ်ယံၤ စီလီၤ.

၃. **ယံဆဲ** န့ၣ်မ့ၣ်ပဂံၢ်တံ နၣ်တံလၢတဆဲ အပူယံၤဘျုးန့ၣ်ပစံး လၢယံၤ ဆဲလီၤ. ပုၤတကယု အိၣ်သးသၣ် န့ၣ် ယံ ဆဲ ဇီလီၤ. လွံၢ် ဆဲယံၤဆဲယုဆဲစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၄. **ယံယံ** န့ၣ်မ့ၣ်လိာ်အဒံးကပိၤဖျါလုာ်လုာ်ခီးပစံးလၢလိာ်အ ဒံးယံၤလီၤ. လီန့ၣ်တံ အဒံးကပိၤဖျါ ယံၤယံၤလီၤ. လိာ်ခီးက ပိၤယံၤယံၤစံးဝဲဒၣ်.

၅. **ယံလယု** န့ၣ်မ့ၣ်တံကပိၤလၢအဂ့ၢ်ကတၢ်လၢကပြၢ်ဘၣ်ပ မဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကပိၤယံလယုလီၤ. ပကွၢ်ထီၣ်မ့ၣ်မဲၣ်ကပိၤယံ လယုန့ၣ်ကပြၢ်ဘၣ်ပမဲၣ်ဂ့ၢ်ကၤ. ပကွၢ်တကဲဘၣ်.

ယံလယုၣ်ပိၤထီၣ်လၢမူ ယံလယုၣ်ပိၤထီၣ်လၢထး
ပၢ်ကစၢ်ယုၤအဝံၣ်ထူ ပၢ်ယုၤလီၤထူအဝံၣ်သး

ယံ-ယံ-ယံး

၆. **ကယံ** ခီးကယံကယုၣ်, ခီးကယံတံၢ်, ခီးကယံပုၤ, ခီး ကယံတံတမံၤလၢလံာ်, ခီးကယံသ့, ခီးကယံခီး, တံခဲလၢာ် န့ၣ်ကွၢ်လၢကယံတက့ၢ်.

၇. **တံယံလီ** န့ၣ်မ့ၣ်မ့ၣ်ဆဲးလီၤလၢမ့ၣ်ဟဲထီၣ်သီန့ၣ်မ့ၣ်ဂ့ၢ်, မ့ၣ် ဆဲးလီၤလၢတံအၢၣ်ဘၢမ့ၣ်ခီးမ့ၣ်ဖျါထီၣ်လၢတံစူၤခါမ့ၣ်ဂ့ၢ်, ပစံး လၢတံယံလီလီၤ. ခီးပစံးလၢမ့ၣ်ယံလီၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. မ့ၣ်ဟဲထီၣ် ခီးတံယံလီဝဲလီၤ. တံစူၤဝဲတံၢ်ထီၣ်ခီးတံယံလီဝဲလီၤ.

၈. **ယံယံ** န့ၣ်မ့ၣ်ခုၣ်ထီၣ်တကလုာ်ပဖိအိၣ်တမံဘၣ်. တဘျုး ဘၣ်ခီးပကိးလၢခုၣ်ထီၣ်ယံယံလီၤ. ခုၣ်ထီၣ်ယံယံန့ၣ်ပဖိတမံ ဘၣ်. ခီးပကိးခီးအဆိလၢခုၣ်ထီၣ်ယံဘုၣ်ခုၣ်ထီၣ်ယံလီၤ.

၁. **ယံ** န့ၣ်မ့ၣ်တံပုၤတံတုၤလံာ် ထီၣ် ယံထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢယံ လီၤ. ပခုၣ်လီၤဟံၣ်ထူၣ်ပုၤယံထီၣ်ခီးဟံၣ်ထူၣ်လီၤကျိကွဲဝဲ လီၤ. ထီၣ်ရီၤတံပုၤလၢသီန့ၣ် အိၣ်ဝဲခီးလၢန့ၣ်တုၤလံာ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ် ပစံးလၢယံထီၣ်လီၤ. ပလၢၣ်လီၤဟံၣ်ထူၣ်ပုၤန့ၣ်တုၤယံထီၣ်ခီး လီၤကျိဟံၣ်ထူၣ်လီၤ. ခီးပစံးလၢယံတစုစုပစံးလၢယံထီၣ်တစု စုလီၤ.

၂. **ယံ** န့ၣ်မ့ၣ်ပဒီၣ်ဘျုးတံညၣ်လၢခူခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပယံတံ ညၣ်လီၤ. ခီးပစံးလၢပယံတံကျဲၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ယံဘျုးအိၣ် တံ ညၣ်န့ၣ်ခီးဖိထီၣ်တက့ၢ်. ယံဘျုးတံညၣ်န့ၣ်ယံတံကျဲဘျုးကနီၤ ခီးတက့ၢ်ပကိးအိၣ်လီၤ.

၃. **ယံနံ** န့ၣ်မ့ၣ်ပုၤကညိတံအနံခီးမၤလံာ်ထီၣ်ဝဲအပူန့ၣ်ဆွံ န့ၣ်ဝဲလၢသ့ၣ်ဖိသ့ၣ်ကျိခီးပစံးလၢယံနံလီၤ. ပုၤတကယံဆွံန့ၣ် အနံပုၤလၢသ့ၣ်ဖိတဘိခီးအနံပုၤလံာ်ထီၣ်ဝဲလီၤ.

၄. **ယံဘျုး** န့ၣ်မ့ၣ်ပဒီၣ်ဘျုးတံညၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပယံဘျုးလီၤ. ယံဘျုးခိၣ်ဘျုးအိၣ်တံညၣ်ခီးဖိတက့ၢ်စံးဝဲဒၣ်.

၅. **ယံသံ** န့ၣ်မ့ၣ်ပုၤကညိခိၣ်ဘျုးတံညၣ်သံကစၢ်ခီးစံးယါဝဲ ခီးအိၣ်သံကစၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢယံသံအိၣ်ဝဲလီၤ. ပုၤခးတံဖိတဖၣ် န့ၣ်ယံသံအိၣ်တံညၣ်လီၤ. ခီးပကိးလၢတံယံသံစ့ၢ်ကီးလီၤ.

၆. **ကယံ** ခီးကယံခီး, ခီးကယံကယိ, ခီးကယံကယံ န့ၣ်ကွၢ်လၢကယံတက့ၢ်.

၇. **စံယံစံယိ** န့ၣ်မ့ၣ်တံခိၣ်ဘိလၢစံဝဲန့ၣ်ပစံးလၢစံယံစံ ယိလီၤ. ဘုတဘိစံယံစံယိခီးကကံပိၤတုၤလီၤ. ထီၣ်ရီၤတံခိ ဘိလၢဝဲစံဝဲန့ၣ်ပစံးလၢစံယံစံယိဝဲလၢလီၤ.

၈. **တယံခီး** န့ၣ်မ့ၣ်သ့ၣ်လၢထီၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤသးတယံ ခီးလီၤ. သ့ၣ်တထံးတယံခီးထီၣ်သမိး.

၉. **တပျံယံ** န့ၣ်မ့ၣ်တခွဲဘိအခိၣ်တဖျါမ့ၣ်ဂ့ၢ်, ဝဲၣ်အခိၣ်တဖျါ မ့ၣ်ဂ့ၢ်, ဝဲစံးကဘံၣ်ခီးပစံးလၢမၤသးတပျံယံလီၤ. ဝဲဘိၣ် တဘိထီၣ်ခီးမၤမးအသးတပျံယံလီၤ.

၁၀. **အံယံ** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢအံဝဲလီၤ. ခီးမ့ၣ်တံခီးအုး ခီးယးလၢထီၣ်ဖိသ့ၣ်ကပၤန့ၣ်ပကိးလၢအံဝဲလီၤ. အံယံန့ၣ်ပ တစံးဘၣ်.

၁. **ကယံ** ခီးကယံကယံန့ၣ်ကွၢ်လၢကယံတက့ၢ်.

၂. **တယံ** န့ၣ်မ့ၣ်ပုၤကညိတြုၤထီၣ်အသးခီးပစံးလၢတယံးအ သးလီၤ. ပုၤတကတယံးအသးဖိးမိးကမ့ၣ်ကံအသးဖုံသး.

၃. တယဲတယီ နှ်မ့ၣ်ပုၤကညီလဲၤတၢ်ဟံၣ်ဂၤအသးဒီးမၤသးဒ်လဲၤတၢ်တၢ်ဂၤထီၣ်အသးအသးနှ်ပစံးလၢဟံၣ်သးတယဲတယီလီၤ. ဖိသၣ်ခွါလဲၤတၢ်ဟံၣ်ဂၤအသးတယဲတယီလီၤ. ဒီးပစံးလၢသယဲသယီစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁. ယဲ နှ်မ့ၣ်ဆိုင်ကဘိၣ်ဆါကဘိၣ်နှ်ပစံးလၢဆိုင်ယဲဆါယဲလီၤ. ယုၣ်ယဲလၢဆိုင်ယဲတယဲတက့ၢ်. မၤန့ၢ်ဆိုင်ယဲဆါယဲစကတဲးထီၣ်ကွဲၣ်လီၤ.

၂. ယဲ နှ်မ့ၣ်လုၣ်တဘိၣ်နှ်မ့ၣ်လုၣ်ကူးလၢလုၣ်ထီၣ်တဲးဒီးပစံးလၢလုၣ်ယဲလီၤ. မၤန့ၢ်ယဲလုၣ်တယဲတက့ၢ်. စကဘံၣ်ယၢ်တၢ်လီၤ.

၃. ယဲယီ နှ်မ့ၣ်ပုၤကညီဟးဝုၤဝီၤနှ်ပစံးလၢယဲယီအသးလီၤ. သရၣ်ဟးယဲယီဒီးမးမးလၢတၢ်ပျီၤ နှ်လီၤ. ပုၤကညီဟးယဲယီအသးနှ်မ့ၣ်ဟးဝုၤဝီၤနှ်လီၤ.

၄. ယဲအိၣ် နှ်စတနၢ်ပၢ်ဘၣ်. စတသ့ၣ်ညါဘၣ်. ကမ့ၢ်ဖိသၣ်ကတိၤတၢ်တကျါဘၣ်ကၢ်သၢ.

၅. ကယဲ ဒီးကယုၢ်ကယဲ, ကွၢ်လၢကယဲတက့ၢ်.

၆. ခၢ်ယဲ နှ်မ့ၣ်ပစံးခိၣ်ထံးလၢပဘိးကဘျးလၢနှ်ပကိးလၢခၢ်ယဲလီၤ. ဒီးပကိးလၢခၢ်ယဲထံးစ့ၢ်ကိးလီၤ. လၢကံၣ်ခိၣ်အိၣ်ဖိဒီးဖိတြၢ်ယၢ်အသးလၢလၢခၢ်ယဲထံးဒီးပုၤတဂၤဟံးနှ်လီၤ. ဟံးန့ၢ်ဖိလၢစခၢ်ယဲထံးအံၤတက့ၢ်န့ၣ်ဒီးဖိစ့ဖိထူတဂ့ၤ. ဟံးန့ၢ်ထဲစခၢ်ယဲထံးအံၤလီၤ. လၢကံၣ်စဲလၢပုၤတဂၤန့ၣ်လီၤ.

၇. ခွံၣ်ယဲ နှ်မ့ၣ်ခွံၣ်တကလုၣ်ကံၣ်လၢအဘိးဒီးမၤအပူၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လၢနှ်ပကိးလၢခွံၣ်ယဲလီၤ. ခွံၣ်ယဲနှ်ပုၤကညီခွံၣ်အိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢခွံၣ်တၢ်ခွံၣ်ယဲလီၤ.

၈. ဆါယဲ နှ်မ့ၣ်ပသးဆါသိၣ်ဂုၤဂၤသိၣ်အလုၤအမ့ၢ်နှ်ပစံးလၢဆါယဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဆိုင်ယုၢ်ဆါယဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်ယုၢ်တၢ်ယဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၉. တယဲ နှ်မ့ၣ်လုၣ်ကူးလၢတက့ၢ်ဒီးပစံးလၢလုၣ်တယဲလီၤ. မၤန့ၢ်ယဲလၢလုၣ်တယဲတက့ၢ်. စကဘံၣ်ယၢ်စၢယၢ်တၢ်လီၤ.

၁၀. တၢ်ယဲ နှ်မ့ၣ်ထီၣ်ရဲၤတၢ်လုၤတၢ်ကဘိၣ်လၢအထီၣ်လၢသိၣ်ဂုၤသိၣ်ဂဲၤတဖၣ်အိၣ်လီၤစဲၤလၢယီဖိခိၣ်ယီဖိလၢဒီးပစံးလၢတၢ်ယုၢ်တၢ်ယဲလီၤ. တၢ်ယုၢ်တၢ်ယဲလီၤစ့ၢ်လီၤစဲၤလၢယီဖိလၢအါမးလီၤ.

၁၁. ထါယဲ နှ်မ့ၣ်ပုၤကညီထါခိၣ်ထံးလၢပံၣ်ဒီးလီၤစဲၤတတဲဘၣ်နှ်ပစံးလၢထါယဲလီၤ. ဖိသၣ်တနီၤနီၤအိၣ်ဒီးအထါယဲအါမးလီၤ. ပုၤဆဲးနှ်တုၤထါယဲအါဒီးအကိၣ်နှ်အုၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢထါယုၢ်ထါယဲလီၤ.

၁၂. အယဲ နှ်မ့ၣ်ထီၣ်ရဲၤတၢ်လုၤအမ့ၢ်ဂ့ၤ, ယီၤသၣ်လုၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢအယဲလဲၤလၢလီၤ.

၁. ယီၤ နှ်မ့ၣ်တၢ်လၢစၢလီၤလဲၤနှ်ပစံးလၢယီလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယီပျံးလီၤ. ဘုၤလၢသီနှ်ဘၣ်တနၢ်လီၤ. တုၤယုၢ်အိၣ်ဒီးယီၤဝဲဒၣ်လီၤ. ဘုၤယီၤကွဲၣ်ဒီးတဘၣ်လၢဘၣ်တနၢ်ဘၣ်. တၢ်လၢစၢလီၤလဲၤနှ်ပစံးလၢယီလီၤ. ဒီးပစံးလၢယီလီၤစၢလီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂. ယီၤ နှ်မ့ၣ်တၢ်လၢစၢလီၤလဲၤနှ်ပစံးလၢယီလီၤ. ချံၣ်ဘိမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဝၣ်ခိၣ်ဘိမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢသီနှ်ဘၣ်ဒီးတုၤအိၣ်ယံၣ်ဒီးယီၤလီၤလဲၤ. ချံၣ်ဘိမ့ၢ်တုၤယီၤဒီးပစံးပျံၤတလဲၤလၢဘၣ်. ဝၣ်ခိၣ်ဘိမ့ၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ဖိတၢ်လဲၤတနၢ်လၢဘၣ်.

၃. ယီၤကွဲၣ်ယီၤကွဲၣ် နှ်မ့ၣ်ပလဲၤတၢ်ဒီးပကွၢ်ထီၣ်သ့ၣ်ခံၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢပလဲၤတၢ်ယီၤကွဲၣ်ယီၤကွဲၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်ယီၤကွဲၣ်ယီၤကွဲၣ်ဒီးတကွၢ်လီၤဘၣ်အိၣ်ထံးဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယီၤကွဲၣ်ယီၤကွဲၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢယီၤကွဲၣ်ယီၤကွဲၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄. ယီၤလီၤ နှ်မ့ၣ်ပုၤကညီတုၤအတဟီၣ်စၢလီၤလၢအသးပုၤတုၤဝဲနှ်ပစံးလၢယီလီၤလီၤ. ပုၤကညီနှ်တုၤအမါအိၣ်အဖိအိၣ်ဒီးယီၤလီၤဝဲဒၣ်ဒီးအတဟီၣ်တဆုၣ်လၢဘၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယီၤလီၤယံၣ်လီၤလီၤ.

၅. ယီၤသၣ် နှ်မ့ၣ်ပုၤကညီတကလုၣ်နှ် အဟီၣ်ခွါတဖၣ်ဆုၣ်အိၣ်လၢအကိၣ်ခံတခိၣ်ဒီးပကိးလၢယီၤသၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကိးပိၣ်ထွဲတလၢအခံလီၤ. ဒီးပုၤကညီကိးဝဲလၢကမ့ၢ်လီၤ.

၆. ကယီၤ ဒီးကယီၤဝါ, ဒီးကယီၤသူၣ်ကွၢ်လၢကယီၤတက့ၢ်.

၇. တယီၤ နှ်မ့ၣ်တၢ်လၢတစၢ်လီၤဘၣ်ဒီးတစၢ်လီၤဘၣ်နှ် ပစံးလၢတယီၤဘၣ်လီၤ.

၈. ပ်ယီၤ နှ်မ့ၣ်ပၢ်ယၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမိၢ်အဝၤလၢန့ၢ်ဝဲလၢပပၢ်သံအလီၢ်ခံနှ်လီၤ.

၁. ယီၤ နှ်မ့ၣ်တၢ်လီၤဆၢၣ်ထီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ထံလီၤဆၢၣ်ထီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢယီၤလီၤ. တၢ်တပူၤလီၤဆၢၣ်ယီၤကၢ. တၢ်ပူၤလီၤဆၢၣ်ယီၤကၢ. ထံလီၤဆၢၣ်ယီၤသမိး. ဒီးပစံးလၢစၢ်ယီၤပစံးဒီးအဆိခံနှ်လီၤ. ထံစၢ်ထံယီၤနှ်ပခိၣ်တနၢ်ဘၣ်.

၂. ယီၤကံၢ် နှ်မ့ၣ်ပသးပုၤစံၣ်တၢ်ပုၤလၢပျံၤတဂၤပုၤဝဲဒၣ်တုၤဘိမ့ၢ်ပုၤပုၤလၢဆူးဆါတဖၣ်နှ်ဂ့ၤထီၣ်က့ၤဝဲဒၣ်ပကိးအမံၤလၢယီၤကံၢ်လီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးလၢယီၤကံၢ်လီၤ. ယီၤကံၢ်န့ၢ်ဝုၤထီၣ်ပုၤဆါတဖၣ်လၢသပၤထးအပူၤဒီးတၢ်ဆါန့ၢ်ကဲထီၣ်လၢထံသဘ့ဒီးမၤကွဲၣ်ဝဲဒၣ်မၤမူဒီးထီၣ်က့ၤပုၤကညီဒီးပုၤကညီဂ့ၤထီၣ်က့ၤဝဲလီၤ.

၃. ယီၤကိၣ် နှ်မ့ၣ်ပပိၣ်ထီၣ်ပခိၣ်ဒီးပကွၢ်ထီၣ်တၢ်ဆူမ့ၢ်ခိၣ်နှ်ပစံးလၢပယီၤပကိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤယီၤကိၣ်ဒီးကွၢ်ထီၣ်တၢ်ဆူမ့ၢ်ခိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယီၤကိၣ်အိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢယီၤကိၣ်ဘိမ့ၢ်, ပစံးဒီးအဆိလီၤ. မ့ၢ်ထီၣ်ယီၤကိၣ်ဘိမ့ၢ်န့ၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်ထူၣ်လီၤ. ဒီးပကွၢ်ထီၣ်တၢ်ဒီးပယီၤထီၣ်ပကိၣ်လီၤ.

၄. ယီၤကွဲၣ်ယီၤကွဲၣ် နှ်မ့ၣ်ပလဲၤတၢ်ဒီးပကွၢ်ထီၣ်တၢ်ဆူတၢ်ကပိၣ်ဖးဖိဒီးပတကွၢ်လီၤဘၣ်ပခိၣ်ထံးဘၣ်နှ်ပစံးလၢပလဲၤတၢ်ယီၤကွဲၣ်ယီၤကွဲၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်ယီၤကွဲၣ်ယီၤကွဲၣ်ဒီးတကွၢ်လီၤဘၣ်အိၣ်ထံးဘၣ်.

၅. ယီၤထီၣ် နှ်မ့ၣ်အံၣ်ထီၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သကွဲၣ်လၢလုၣ်ထီၣ်သီလၢစၢ်ဒီးနှ်ပစံးလၢယီၤထီၣ်အံၣ်ထီၣ်လီၤ. ထီၣ်ရဲၤတၢ်လၢလုၣ်ထီၣ်သီနှ်ပစံးဒီးအဆိလၢယီၤထီၣ်အံၣ်ထီၣ်လီၤ.

၆. ယီၤထီၣ်ခိၣ် နှ်မ့ၣ်ပမိၢ်ထီၣ်ပခိၣ်နှ်ပစံးလၢပယီၤထီၣ်ပခိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်ယီၤထီၣ်အိၣ်လီၤ.

၇. **ယိတ်ထိန်အကိတ်** နှင့်မုန်ထိရီတံမိတ်ထိန်အခိန်နှစ်ပစံးလၢယိတ်ထိန် အကိတ်လီၤ. ဆိတဖန်နှုတ်မုန်ကွၢ်လီၤတၢ်ဆူသ့ၣ်ခံးဒီးယိတ်ထိန်အကိတ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယိတ်ထိန်ယၢ်ထိန်လီၤ.
၈. **ယိတ်ထိန်** နှင့်မုန်လၢထိန်သီၣ်နှုတ်ပစံးလၢလၢယိတ်ထိန်လီၤ. လၢယိတ်ထိန်တၢ်သၢသီဒီးဖျါထိန်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယိတ်ထိန်ယၢ်ထိန်လီၤ.
၉. **ကယိတ်** ဒီးကယိတ်ကယိတ်, ဒီးပယိတ်ထိန်, ဒီးပယိတ် ယိတ်, ဒီးနီၣ်ကယိတ်, တၢ်ခဲလၢကွၢ်ကွၢ်လၢကယိတ်တက့ၢ်.
၁၀. **ကမၢ်ယိတ်** နှင့်မုန်ပမၤကမၢ်ပသးဒီးပိတ်မုန်ပိတ်မၤဒီးပစံးလၢကမၢ်ယိတ် လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသြးစၢ်ကမၢ်ယိတ်လီၤ. ပုၤကညီတုၤသြးစၢ်ကမၢ်ယိတ်ဒီးကဘၣ်ကွၢ်လီၤ.
၁၁. **ကွၢ်ယိတ်ကိတ်** နှင့်မုန်ပကွၢ်တၢ်လၢပမိတ်ထိန်ပခိန် နှင့် ပစံးလၢပကွၢ်ယိတ်ကိတ်တၢ်လီၤ. ပုၤတက့ၢ်ကွၢ်တၢ်ဒီးကွၢ်ယိတ်ကိတ်တၢ်လီၤ.
၁၂. **စၢ်ယိတ်** နှင့်မုန်တၢ်ဒီးဘိတ်စၢ်ဝဲဒီးဝဲယၢ်ခိယၢ်ခိန့ၣ်ပစံးလၢစၢ်ယိတ်လီၤ. ဘုတဘိတ်စၢ်ယိတ်ဒီးကလံၤအူဝဲယၢ်ခိယၢ်ခိလီၤ. ထီရီၤတၢ်ဒီးဘိတ်စၢ်ဝဲလၢသးယၢ်ခိယၢ်ခိန့ၣ်ပစံးလၢစၢ်ယိတ်လီၤ.
၁၃. **တယိတ်** နှင့်မုန်ပမၤတၢ်သက့ၤတကလုာ်လၢပဒီးထိန်ခိဆိခိန့ၣ်ပကိးလၢတယိတ်လီၤ. တယိတ်နှုတ်မုန်ပုၤသက့ၤတကလုာ်လီၤ. ဒီးပမၤအါဘိတ်ဒီးအကကြၢ်အါမးလီၤ. တကကြၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတယိတ်တစၢ်လီၤ. တယိတ်တကကြၢ်န့ၣ်ပမၤဆါဝဲတသးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတယိတ်တယၢ်လီၤ. ဒီးပုၤတနီၤကိးလၢလၢယိတ်လီၤ.
၁၄. **တၢ်ယိတ်** နှင့်မုန်တၢ်ယံၤအဆိလီၤ. ဒီးမုန်တၢ်ဘၣ်စၢ်တၢ်လၢန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်ယံၤတၢ်ယိတ်လီၤ.
၁၅. **ထံယိတ်** နှင့်မုန်ထံလီၤအၢၣ်ထီဝဲလၢပခိတ်တတုာ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢထံယိတ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထံစၢ်ထံယိတ်လီၤ. ထံယိတ်န့ၣ်ပခိတ်တန့ၢ်ဘၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.
၁၆. **ပယိတ်** နှင့်မုန်ပယၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမုန်ပုၤလဲၤတၢ်အါဂၢၤဒီးဟးဖးဝဲတဂၤတပူၤခံၣ်ခံၣ်ပုၤလၢယုအိၣ်ယိတ်အိၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢယုပယိတ်ပယၢ်တၢ်လီၤ. ပုၤတဖန်လဲၤတၢ်ဒီးယုပယိတ်ပယၢ်တၢ်လီၤ.
၁၇. **လယိတ်** နှင့်မုန်ဒ်တယိတ်အသိးလီၤ. ဒီးမုန်ပုၤကညီမၤတၢ်သက့ၤကိတ်တကလုာ်လၢဒီးအိၣ်ထိန်ခိဆိခိန့ၣ်ပကိးလၢလၢယိတ်ဒီးတယိတ်လီၤ. လယိတ်တစၢ်န့ၣ်ပုၤဘၣ်တသးညါလီၤ.
၁၈. **လီၤယိတ်** နှင့်မုန်တၢ်လၢအိၣ်ဂၢ်အိၣ်ကျၢၤဝဲလၢတသးလီၤပျီၣ်ကျဲဘၣ် တဖန်န့ၣ် ပစံးလၢလီၤယိတ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီး အဆိလီၤ ထူလီၤယိတ်လီၤ. လၢလၢဂံၢ်လီၤသးဆူဟီၣ်ခိၣ်လၢတက့ၢ်ဒီးဖျါထိန်ဝဲတက့ၢ်ဒီးဂၢ်ကျၢၤဝဲတုၤတဝးဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်လီၤထူလီၤယိတ်လီၤ. တၢ်လၢသံတသ့ဘၣ်န့ၣ်လၢအသိးန့ၣ်မုန်အိၣ်လီၤထူလီၤယိတ်လီၤ.
၁၉. **လီၤယိတ်** နှင့်မုန်ပလၢၣ်လီၤတၢ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်လၢလဲၤန့ၣ်ထီဝဲဒီးပစံးလၢလီၤယိတ်လီၤ. စလၢၣ်လီၤဟံၣ်ထူၣ်လီၤယိတ် ကၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤယိတ်လီၤထီလီၤ.
၂၀. **သယိတ်** နှင့်မုန်တယိတ်န့ၣ်ပကိးလၢသယိတ်လီၤ. ဒီးမုန်တၢ်သ

- ကွၢ်ကိတ်လၢပဒီးအိၣ်ထိန်ခိဆိခိန့ၣ်ပကိးလၢသယိတ်လီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤ ကိးလၢတယိတ်ဒီးပုၤတနီၤနီၤ ကိးလၢလၢယိတ်ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးလၢသယိတ်လီၤ.
၂၁. **အယိတ်** နှင့်မုန်ပုၤကညီအစိအကမိၤ နှင့်ပစံးလၢအယိတ်လီၤ. ပုၤကညီအယိတ်န့ၣ်မုန်အိၣ်ဒီးတၢ်ဂၤမၤဘၣ်ဘူးတဘျီဘၣ်လီၤ.
၂၂. **ယိတ်က** နှင့်မုန်ပုၤကညီ အစိစၢ်ဝဲဒီးပစံးလၢယိတ်ကလီၤ. ပုၤကညီမုန်ထံၣ်ဘိတ်သအိၣ်ဒီးအယိတ်ကဝဲဒီးဘိတ်သအိၣ်အိၣ်ဝဲလီၤ.
၂၃. **အယိတ်က** နှင့်မုန်ပုၤကညီစိစၢ်လၢဆံးဒီးပုၤတၢ်သးဖုးတၢ်ကနိးကစၢ် နှင့်ပစံးလၢစိစၢ်လၢဆံးဒီးအယိတ် ကလီၤ. ပုၤကညီမုန်ထံၣ်ဘိတ်သအိၣ်ဒီးအယိတ်ကဒီးဘိတ်သအိၣ်အိၣ်န့ၣ်ဝဲလီၤ.
၂၄. **အယိတ်** နှင့်မုန်တၢ်ကတိၤအခိပညီလၢပန့ၣ်ပကိးကိတ်တဖန် နှင့်ပစံးလၢတၢ်ကတိၤအခိအယိတ်လီၤ. ပုၤလၢအနီၤပၢၢ်တၢ်ကတိၤအခိအယိတ်န့ၣ်မုန်ပုၤအိၣ်ဒီးအတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးတဖန်န့ၣ်လီၤ.
၂၅. **အယိတ်** နှင့်မုန်တၢ်အိၣ်စံးအိၣ်ကျၢၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအထူအယိတ်လီၤ. ပကစၢ်ယုၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲလၢမူခိၣ်န့ၣ်အထူအယိတ်ဒီးသံတသ့ဘၣ်ဝဲလီၤ.
၂၆. **အိၣ်ထိန်ယိတ်ထိန်** နှင့်မုန်တၢ်လၢလၢလၢထီၣ်သီဒီးတသလၢထီၣ်ဒီးဘၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ထီၣ်ယိတ်ထီၣ်လီၤ. သက့ၤလၢစၢ်န့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ထီၣ်ယိတ်ထီၣ်လီၤ.
၁. **ယိး** နှင့်မုန်ပပတ်ထီၣ်တၢ်ဝဲတၢ်စိတ်လၢပဖံးဘၣ်ခိၣ်ဒီးပစံးလၢပယိးတၢ်လီၤ. တလၢၤတဖန်တဝဲဘၣ်တၢ်ဘၣ်. ယိးတၢ်လၢအဖံးဘၣ်ခိၣ်လီၤ. တလၢၤယိးတၢ်န့ၣ်မၤဝဲဒီးနီၣ်ယိးဘိတ်ဒီးယိးဝဲတခိတ်လိၣ်လိၣ်လီၤ. ပုၤယိးတၢ်ဖိတ်တဖန်န့ၣ်တဝဲဘၣ်တၢ်ဘၣ်.
၂. **ယိး** နှင့်မုန်တလၢၤထုကဖန် တၢ်သမူဒီး ပစံးလၢယိးကၣ်ထၣ်လီၤ. တလၢၤတဖန်န့ၣ် အိၣ်လၢဟံၣ်ဒီးပနီၤ ဟူ လၢယိးကၣ် ထၣ်လီၤ.
၄. **ယိးထီၣ်** နှင့်မုန်ပပတ်ထီၣ်တၢ်ယိးလၢပဖံးဘၣ်ခိၣ်ဒီးပစံးလၢပယိးထီၣ်လီၤ. နယိးထီၣ်ကွၢ်တၢ်ယိးတယိးဆံးယၢ်လဲၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယိးထီၣ်လဲးထီၣ်လီၤ.
၅. **ယိးဘၢတိကွၢ်** နှင့်မုန်ပပတ်လီၤပသးလၢတၢ်တိတ်လီၤအပူၤဒီးပစံးလၢပယိးဘၢတိကွၢ်လီၤ.
၆. **ယိးလီၤတၢ်သံ** နှင့်မုန်ပုၤကညီသံဒီးလဲၤယိးဝဲလၢကန့ၣ်လီၤကွၢ်လီၤဝဲဒီးပစံးလၢယိးလီၤတၢ်သံလီၤ. ပုၤကညီယိးလီၤတၢ်သံလၢကန့ၣ်လီၤဝဲလီၤ.
၇. **ကယိး** ဒီးပယိးထီၣ်, ကွၢ်လၢကယိးတက့ၢ်.
၈. **စိယိးဃိးပူကွၢ်နီၤချၢၣ်ကၢ. No.76-၇၆.** ပုၤဒိတခါခံၣ်အတခါတကန့ၣ်န့ၣ်အမၤထီၣ်ဖိတ်ကၢဒီးအမၤတဂၤမၤတကဲဒီးစံးဝဲ. မုၢ်လၢအတၢ်ဘၣ်အိၣ်ဘူးဒီးလဲၤလဲၤကိးန့ၣ်အမိၢ်ဒီးအမိၢ်တဟဲဘၣ်. အမိၢ်စံးအိၣ်ညါမိၢ်အိၣ်ထိးသိမိၢ်အုၣ်ဖူး. အမိၢ်ယုၢ်လီၤယိးနီၤချၢၣ်ကၢကိညၢ်. အမိၢ်မုၢ်က့ၢ်ထီၣ်က့ၢ်အလီၢ်ခံးနီၤချၢၣ်ကၢနးထီၣ်ဒီးန့ၣ်အစုစုနီၤချၢၣ်ကၢသံဝဲလီၤ. စိယိးဃိးလဲၤကိးအမိၢ်အမိၢ်တဟဲဘၣ်ဒီးဟါက့ၢ်အမၤအိၣ်ဒီးအမၤသံဝဲလီၤ. ဒီးယိးထီၣ်အမၤအစိၣ်ဒီးလဲၤကွၢ်ဝဲလၢအဖိအယၢၤဒီးဝဲဟါက့ၢ်အိၣ်ဆံးယံၢ်

ယိုး

ဆုံးယံးဒီးတၢ်ဘၣ်သံလၢအမိၣ်အဆိၣ်ဒီးလဲၤဝဲလီၤ. ဒီးမၤထီၣ်မ့ၢ်ဆုၣ်ဝါဒီးအမိၣ်သၢကကွဲၤကွၢ်အကလၢလၢဆီၣ်ဝါဝါတဘျီဒီးအမိၣ်ကိးကွၢ်အိၣ်ဒီးတက့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်. မၤအိၣ်အမိၣ်

မိၢ်ကွဲၤကွၢ်ကလၢလၢဆီၣ်ဝါ ကွဲၤကွၢ်ကလၢလၢဆီၣ်ဝါဘိ
ပူၤလၢမိၢ်တပူၤလၢယၤ ပူၤလၢမိၢ်တပူၤလၢစီ

ဒီးဟါကွၢ်ဝဲလၢကျဲးဒီးစံးအတခူၤ. ကွၢ်ဟံးစၢၤန့ၣ်ဒၣ်. ယကလဲၤကွၢ်သ့ၣ်ကၣ်ဖိတက့ၢ်. လဲၤတုၤလၢဖိထံးဒီးဝံးသၢကဟါကွၢ်ဒီးခါလီၤခိၣ်ဒီးအမါကိးအိၣ်. စီၤယိးယိး. နသးဖုၣ်ယၤလီၤခါ. အဝဲကွၢ်ယုတၢ်တထံၣ်ဘၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်ဒီးဆဲးလီၤဘိဒီးစံၣ်လၢဘိအခိၣ်ဒီးအမါနီၣ်ဒီးအိၣ်တကျဲးလီၤ. အတခူၤတကတးဒီးကွၢ်လၢအတခူၤအကျဲ. အတခူၤတဟါကွၢ်ဘၣ်ဒီးလဲၤကွၢ်ဝဲတကျဲးလီၤ. ဒီးအတခူၤသံဝဲဒီးအဝဲအိၣ်တမုၢ်ဘၣ်. ဆိၣ်ကမိၣ်အတခူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးမံၤလၢမုၢ်န့ၣ်ဒီးမံၤအိၣ်အတခူၤစံးအိၣ်. ကွၢ်, မုၢ်ထုၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဒိၣ်ဂဲၤထၢၣ်ဟီၣ်လီၤ. ဒီးလဲၤဖီၣ်န့ၣ်အတၢ်လီၤ. အဝဲမုၢ်ဆုၣ်ဒီးဆၢမးမုၢ်ထုၣ်န့ၣ်ဒီးအဝဲလဲၤဝဲတကျဲးလီၤ. လဲၤဝဲတုၤဒီးအဖိဒိၣ်ဟီၣ်န့ၣ်ဟူဝဲတကျဲးလီၤ.ကွၢ်ယုဝဲတထံၣ်ဘၣ်.ကွၢ်ဝဲလၢတဘျီဟူးယဲးယဲး.

အဝဲစံၣ်ယိးဖီၣ်လၢတဘျီန့ၣ်တကျဲ. အတခူၤဖီၣ်မုၢ်န့ၣ်အတၢ်ယုကွၢ်အဖိတန့ၣ်ဘၣ်. အတခူၤဖီၣ်ခါဟါကွၢ်စံးအတခူၤဖီၣ်မုၢ်န့ၣ်. မုၢ်နမၤဟီၣ်ဖိသ့ၣ်သ့ၣ်လဲၣ်. အဝဲစံးဆၢအဝဲ. ကွၢ်မုၢ်အဖါတၢ်န့ၣ်သ့ၣ်. ဟံးယံးအဖိဒိၣ်ပယုကွၢ်တန့ၣ်ဘၣ်. အဝဲစံး လိၣ်ဖျါနသး. စံးအတခူၤဒီးန့ၣ်ဒီးအတခူၤစံးဆၢအိၣ်. နကွၢ်ယၤဘၣ်ကကဲခါ. ကွၢ်ကဲယၢ်. စံးဆၢအတခူၤဒီးန့ၣ်လီၤ. အတခူၤလိၣ်ဖျါထီၣ်အသး. ကွၢ်ဝဲမုၢ်ဖိသ့ၣ်သၢကလၢလၢလီၤ. ကွၢ်စိၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်ဝဲအသးပုၤကွၢ်တးဒီးဒီးလီၤလီၤဒီးနီၣ်ချၢၣ်ကၢတကၢမၤတကဲထီၣ်ကဒီးလံဘၣ်စံးဝဲဒၣ်. အတခူၤစံး. ယကကိးမုၢ်တဟဲယကကျိပူၤန့ၣ်. လဲၤကိးဝဲအအတၢ်ဟဲအသးခုမးလီၤ. စံးဝဲတၢ်လဲၤဂဲၤထၢၣ်သမူထီၣ်ကွၢ်ဒီး. လဲၤဝဲတုၤလၢအဒိၣ်ဒီးအသးကနီးမးလဲၤလဲၤ.

၉. ဆၣ်ယိးမါ န့ၣ်မုၢ်ဆၣ်ကွၢ်ဆဲးကွၢ်ဒီးန့ၣ်ပကိးလၢဆၣ်ယိးမါလီၤ. ဒီးမုၢ်ဆၣ်တကလုာ်အိၣ်တြၢၣ်သၢဖျါၣ်စၢၤဆၢလီၢ်အသးဒ်ပယိးတၢ်အသးလီၤ.

၁၀.တယိး န့ၣ်မုၢ်ပတြၢၣ်ထီၣ်ပသးဒီးပစံးလၢပတယိးပသးလီၤ. ပမုၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢဟံၣ်ကလီၤပုၤဒီးပတယိးထီၣ်ကွၢ်ပသးလီၤ. ပဝဲတၢ်န့ၣ်ပမုၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢကုပျဲၤကတဲၣ်ဒီးပတယိးထီၣ်ကွၢ်ပသးလီၤ.

၁၁. တယိးဒီး န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညိဟံၣ်ဂ့ၤအသးဟံၣ်ဖိသ့ၣ်ခါအသးဒီးဖၢၣ်ထီၣ်အခိၣ်ဂ့ၤကလဲၣ်ဒီးပစံးလၢဟံၣ်ဖိသ့ၣ်ခါအသးတယိးဒီးလီၤ. ပုၤတကဟံၣ်ဖိသ့ၣ်ခါအသးတယိးဒီးစံးဝဲဒၣ်.

၁၂. တယိးဒီး န့ၣ်မုၢ်သ့ၣ်လၢအဒုဂ့ၤအလၢၣ်ဂ့ၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတယိးဒီးလီၤ. သ့ၣ်တထံးအဒီးအလၢၣ်ဂ့ၤဝဲဒီးမၤသးတယိးဒီးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတယိးဒ်တယိးဒီးလီၤ.

၁၃. တယိးဒီး န့ၣ်မုၢ်ထီၣ်ခါဆီခါလၢအမဲၢ်ကိၤဂ့ၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတယိးဒီးလီၤ. ဆီဖါတဘျီအမဲၢ်ကိၤမၤမးအသးတယိးဒီးလီၤ.

၁၄.တၢ်ယိး န့ၣ်မုၢ်တၢ်ဝဲတၢ်စိၣ်ထီၣ်ရီၤတမံၤ, တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ထီၣ်ရီၤတမံၤလၢပယိးန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ယိးလီၤ. တလၢတၢ်ယိးန့ၣ်မုၢ်ယိး

ယိၣ်-ယိၤ

သဘျုၣ်လီၤ.

၁၅. နီၣ်ယိးဘိ န့ၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဘိမုၢ်ဂ့ၤ, ဝၣ်တဘိမုၢ်ဂ့ၤ, ပဘျးထီၣ်တၢ်ယိးလၢလီၤလၢပပာ်ထီၣ်လၢပပာ်ဘၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢနီၣ်ယိးဘိလီၤ. ပယိးတၢ်န့ၣ်ပဘျးထီၣ်လၢနီၣ်ယိးဘိလီၤဒီးတၢ်လၢသ့ၣ်လၢပဘျးထီၣ်တၢ်ယိးလၢလီၤန့ၣ်ပကိးလၢနီၣ်ယိးဘိလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢနီၣ်ယိၣ်ဘၣ်နီၣ်ယိးဘိလီၤ.

၁. ဘၣ်ယိၣ် န့ၣ်မုၢ်ပဆိကမိၣ်န့ၣ်ပုၤဂၤအဂီၢ်မုၢ်ဂ့ၤ, ပဆိကမိၣ်လီၤဒၣ်ပဂီၢ်မုၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢဘၣ်ယိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဘၣ်ယိၣ် ဘၣ်ဘိလီၤ. စဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်စဖိအဂီၢ်လၢကဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါဘၣ်ဖုးလီၤ. ထီၣ်ရီၤပဆိကမိၣ်တၢ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်မုၢ်ဂ့ၤ, လၢပဂီၢ်ဒၣ်ပဝဲမုၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢလီၤ. စဘၣ်ယိၣ်လၢစကဆူးကဆါစမၤတၢ်တကဲဘၣ်လီၤ.

၁. ယိၤ န့ၣ်မုၢ်ပုၤတကလုာ်အိၣ်လၢကီၢ်ယုၤန့ၣ်ပကိးလၢယိၤလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢယိၤမိၤသ့ၣ်ခါလီၤ. တၢ်လၢယိၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးစီၤလိၣ်စီၤပၤဒ်ပယိၤအသးဒီးဒုးလိၣ်အသးဒီးပယိၤဆုၣ်မးလီၤ.

၂. ယိၤခၢ်စိး န့ၣ်မုၢ်တၢ်တကလုာ်ဒ်လၢအသးဒီးဝါကမိၤဆုၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢယိၤခၢ်စိးလီၤ. ယိၤခၢ်စိးန့ၣ်ပုၤမၤဝဲလၢမုၢ်ဒၢတနီၤ, လၢသလၢတနီၤ, လၢမဲၢ်ထံကလၢတနီၤနီၤ, ဒီးမုၢ်ပုၤအကလံးဖိမၤဝဲလီၤ.

၃. ယိၤဖိယိၤမျီၤ န့ၣ်မုၢ်ဆၣ်တကလုာ်အိၣ်လၢကွၢ်ဆဲးကွၢ်ဒီးအဂီၢ်ထံးန့ၣ်သၢဖျါၣ်ဒီးအိၣ်ဒ်ကွၢ်ဆဲးကွၢ်ဒီးအသးန့ၣ်ပကိးလၢဆၣ်ယိၤဖိယိၤမျီၤလီၤ. ဒီးမုၢ်ဆၣ်ဖိတကလုာ်လီၤ.

၄. ယိၤဟီၣ် န့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတကလုာ်အိၣ်ဒီးအကုစကိးပုၤဒ်သမၣ်အသးတစဲးဒီးပကိးလၢယိၤဟီၣ်လီၤ. ယိၤဟီၣ်န့ၣ်အကုနီၣ်မုၢ်သၢဘိန့ၣ်ကိၤဝဲဒီးအိၣ်သက့ၤအခဲအလီၤန့ၣ်စခၢ်စခိၤစယိကနီၣ်ဒုညါလီၤ. ဒီးမုၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတကလုာ်ထဲသ့ၣ်ထဲဘိလီၤ.

၅. ယိၤမိၤသ့ၣ်ခါ န့ၣ်မုၢ် ပကိးယိၤဒီးအဆိဒီးပကိးလၢယိၤမိၤသ့ၣ်ခါလီၤ.

၆. ကယိၤ ဒီးကယိၤတၢ်ကယိၤတၢ်, ဒီးကယိၤဒ်ကယိၤဒ်, ဒီးကယုၤကယိၤန့ၣ်ကွၢ်လၢကယိၤတက့ၢ်.

၇. ထီၣ်ယိၤ န့ၣ်မုၢ်ထီၣ်ပုၤအဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ထီၣ် တကလုာ်အမဲၢ်ထီၣ်အကိၢ်ထီၣ်ဒီးအဆုၣ်ဂ့ၤအမဲၢ်ဂ့ၤဝဲကတြၢၣ်ဒုၣ်ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ယိၤလီၤ.

၈. ထီၣ်ယိၤ န့ၣ်မုၢ်ထီၣ်တကလုာ်ပုၤလၢမနၢၤဒီးပကိးလၢထီၣ်ယိၤလီၤ. ဒီးမုၢ်ပုၤသးပုၤလၢပျါကိးဝဲလီၤ. တုၤမုၢ်ပုၤဒီးစံးဝဲလၢယိၤဟဲဒီးထီၣ်ယိၤပုၤဝဲလီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးဝဲလၢထီၣ်ယိၤယဲၣ်လီၤ. ထီၣ်ယိၤန့ၣ်ပုၤဒ်ယိၤကတိၤတၢ်အသးစံးဝဲဒ်အံၤ. ကံၣ်ခၢ်ခါဖီၣ်ဖီၣ်ဖီၣ်, ပုၤဝဲဒ်န့ၣ်ဒီးပကိးလၢထီၣ်ယိၤလီၤ.

၉. နီၣ်ယိၤခၢ် န့ၣ်မုၢ်တၢ်မုၢ်တကလုာ်ဒ်ခါအသးဒီးပကိးလၢနီၣ်ယိၤခၢ်လီၤ. ဒီးပအိၣ်အဒီးအသ့ၣ်ခါခါအသးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢနီၣ်ယိၤဘုၣ်နီၣ်ယိၤခၢ်လီၤ.

၁၀. နီၣ်ယိၤခၢ်ပူ No.37-၃၇. ပစံၣ်တၢ်မတၢ်တကၢ လၢပျါတကၢလဲၤဖဲးဒုးတလီၤဒီးဒုးကျဲၣ်ပူၤန့ၣ်မဲထီၣ်လၢနီၣ်ယိၤခၢ်တမုၢ်ဒီးကျိၢ်

ယိဝဲဒ်ကဆိကဆိ လိ၊ နီတံလၢနီၤယိခၢ်တၢ်န့ၣ်သ့ၣ်တၢ်
ဖျၢၣ်ဇးလိ၊ အသၣ်တဖျၢၣ်န့ၣ်က့ၤဒဲးဒဲးသါကအိၣ်ဝဲလိ၊ နီ
အိၣ်မ့ၢ်ခဲစုစုသးပုၤနီၣ်ဝဲ၊ အိၣ်မ့ၢ်တစုစုသးပုၤနီၣ်ဝဲ၊ ယံၣ်ယံၣ်ဒီး
ဆိကမိၣ်ဝဲဒ်၊ တၢ်လၢနီၤယိခၢ်အသၣ်တဖျၢၣ်အံၤစးမ့ၢ်စက
အိၣ်အံၤန့ၣ်ဒီးစသးပုၤနီၣ်ထီၣ်ဘိမးကိးစအိၣ်မ့ၢ်အစုဒီးမ့ၢ်အဘၣ်မ
န့ၤတမံၤလဲၣ်၊ ယံၣ်ယံၣ်ဒီးအိးသ့ၣ်ဖးထီၣ်ဝဲသစး ကလၢဒီးဟဲ
ထီၣ်လၢပမုၢ်ကနီၤအဂ့ၤတဂၤလိ၊ တၢ်လၢပမုၢ်ကနီၤန့ၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ
ဝါဝါ၊ အခိၣ်ဘိၣ်ခိၣ်န့ၣ်ဒ်၊ အမဲၣ်တွံၤ၊ ထးခိၣ်သ့ၣ်စီၣ်ညးမး
လိ၊ နီ န့ၣ်ဝဲလၢ အမါလိ၊ တၢ်လၢပမုၢ်ကနီၤ န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ပိၤဟဲ
လိၣ်ထီၣ်အသးလိၤစးဝဲဒ်၊

၁၁. **ပယိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကလုာ်အိၣ်လၢထံကျိးဒီးပတထံၣ်ဘၣ်နီတ
ခိၣ်ဘၣ်၊ ပနၢ်ဟူထဲအမံၤဇးလိ၊ နီပုၤစံးဝဲလၢမၤသးဒ်ဂ့ၢ်အသိး
ဒီးအိၣ်ဒီးအခိၣ်သ့ၣ်လိ၊ နီတၢ်ဂ့ၢ်ကၢၢ်လၢလုလုာ်န့ၣ်စံးဝဲလၢ
ပယိၤဝဲလိ၊ နီပကိးဒီးအဆိလၢသမုၢ်ပယိၤလိ၊ နီတလၢ
ကိးဝဲလၢနဂါး၊

၁၂. **ဖိယိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတကလုာ်လိ၊ သဒံဝါဂြုးဟၢၣ်ကလၢဒီး
ပကိးလၢတၢ်ဖိယိလိ၊ ပုၤကညိတုၤ ဖိယိ ဒီး ပသါဘၣ်အံၤ
လိ၊

၁၃. **သယိ** န့ၣ်မ့ၢ်သညၣ်အဆိလိ၊ နီမ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်
လၢပမၤသူတၢ်ကူတၢ်သိးန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢသညၣ်သယိလိ၊

၁. **ယိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကျိၣ်ကျဲတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢယိလိ၊ နီပစံးဒီးအဆိ
လၢယိကျိၣ်လိ၊ တၢ်ခံတၢ်သၣ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်တုၤပကျိၣ်ကျဲ
ဃုာ်ဒီးပစံးလၢယိဃုာ်လိ၊ ယိဃုာ်န့ၣ်သိချံးဒီးဘုချံး၊ ယိဃုာ်လုာ်
ချံးဒီးခဲချံးဝဲဒ်၊ ကသံၣ်သချံးမၤကသံၣ်န့ၣ်ယိဃုာ်ကသံၣ်ခံက
လုာ်သၢကလုာ်လိ၊

၃. **ယိထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဂၤကတိၤလိာ်အသးဒီးပနီၣ်ထီၣ်ပသးဒီးပ
ကတိၤထီၣ်စကိးလၢအသိးန့ၣ်ပစံးလၢယိထီၣ်လိ၊ စကတိၤတၢ်
ဒီးပုၤဂၤန့ၣ်ယိထီၣ်နဲတဂ့ၤ၊ နီပစံးဒီးအဆိလၢယိထီၣ်ယါထီၣ်
လိ၊

၄. **ယိဖး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဒီးပဝဲၣ်မုၢ်ခံၣ်အဝဲၣ်ကဒဲးကိးလိာ်အသး
လၢယိဖးလိ၊ နီကိးဝဲလၢယိဖးစုာ်ကိးလိ၊ နီပကိးဒီးအဆိလၢ
သမံၤဖးစုာ်ကိးလိ၊ ပုၤဒီးသမံၤဖးန့ၣ်အမါဒီးပုၤဝဲၣ်မုၢ်လိ၊

၅. **ကယိ** နီလဲၤကယိကယိ၊ နီကတိၤကယိကယိ၊ နီကယိဒီး
မၤကယိ၊ တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကယိတက့ၢ်၊

၆. **ခယိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤပိာ်ခါ လၢသဒၢၣ် သကျိးဒီး ပုၤန့ၣ်ပစံးလၢ ခယိ
လိ၊ နီပကိးလၢခါယိ၊ နီခါစိစုာ်ကိးလိ၊ ခယိဟဲအိၣ်ကိးပုၤ
လိ၊ နီပုၤတနီၤနီၤကိးလၢခဲယိစုာ်ကိးလိ၊ နီမ့ၢ်ကိးမုၢ်လိာ်အ
သး၊ ကိးလိာ်ကွၢ်လိာ်အသးလိ၊ ခယိဒီးခဲယိ၊ နီခါယိ၊ နီခါစိ
န့ၣ်ဒီးသိးသိးလိ၊

၇. **တယိ** တယိန့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်လၢပုၤသ့ၣ်ဒဲးတကလုာ်အတၢ်ဘိးပ
ကိးလၢတယိလိ၊ နီကိးလၢသယိစုာ်ကိးလိ၊ နီပကိးဒီးအဆိ
လၢတအုတယိလိ၊

၈. **တၢ်ယိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟီၣ်အဆိလိ၊ နီမ့ၢ်ပုၤကညိသမူသံလိာ်အ
သးဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်ဟီၣ်တၢ်ယိလိ၊

၉. **ပယိ** န့ၣ်မ့ၢ်အဆိအဆိလိ၊ နီမ့ၢ်တၢ်ကတိၤအဆိအယိာ်န့ၣ်
ပစံးလၢတၢ်ကတိၤအဆိပယိလိ၊

၁. **ယိ** န့ၣ်မ့ၢ်ကသံၣ်ထံဂီၤကသံၣ်ထံသူလၢတလၢဆဲးဂီၤဆဲး
လၢအသးန့ၣ်ပကိးလၢယိလိ၊ ယိန့ၣ်အိၣ်ဒီးယိဂီၤအိၣ်ဒီးယိ
သူလိ၊

၂. **ယိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤလိာ်တၢ်တၢ်လၢပခိၣ်ညါသးဒီးပစံးလၢပယိတၢ်
လိ၊ ပုၤတဂၤယိတၢ်လၢအခိၣ်ညါသးလိ၊

၃. **ယိကတၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢဆဲးယိတဖၣ်န့ၣ် ယိ ဟးဂီၤဒီးပျါဝဲ
န့ၣ်ပစံးလၢယိကတၢလိ၊ ပုၤတဂၤဆဲးယိဒီးန့ၣ်ဒီးဖိလၢဒီးယိ
ကတၢဒီးပျါတသ့ၣ်ညါဘၣ်အသးဘၣ်၊

၄. **ယိကံ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟိးပျါလၢအဆဲးတဘိန့ၣ်ပစၢထီၣ်လၢဟိးနါ
စ့ၤတခိးပကိးလၢဟိးယိကံလိ၊ ဟိးယိကံန့ၣ်မ့ၢ်ဟိးပျါလၢ
အဆဲးကတၢတဘိန့ၣ်လိ၊

၅. **ယိကံပု** No. 11-၁၁. ပစံၣ်တၢ်ယိကံန့ၣ်လၢပျါဟဲသိ
က့ၤပုၤကညိဒီးဟိးဝဲလၢခံၣ်ခူၣ် ထးလၢမုၢ်အူ ပုၤကညိပိာ်အသး
တဘျီ ဘၣ်နီတဂၤဘၣ်၊ ပမ့ၢ်ပိာ်ပသးန့ၣ်ပသံပုၤတသ့ဘၣ်၊ ပ
ပုၤပုၤဒီးပဆဲးဖိသၣ်က့ၤလိ၊ သုမ့ၢ်တနၢ်ဘၣ်အံၤဒီး စကစံၣ်လိ၊
ကွၢ်ကံန့ၣ်၊ တုၤမ့ၢ်စသံဒီးကွၢ်လိာ်က့ၤကသံၣ်အံၤန့ၣ်၊ မၤလိာ်ဝဲ
ဝဲဒီးစံၣ်လိဝဲဒ်လိ၊ ပုၤကညိတခိးဒီးတၢ်သံလဲန့ၣ်၊ သုက
ကွၢ်လိာ်လၢမနုၤကသံၣ်လဲၣ်စံးလိာ်အသးတက့ၢ်သ့ၣ်စံးဝဲဒ်၊

၇. **ယိကံ** န့ၣ်မ့ၢ်ယိအလၢပုၤကညိဆဲးအသးဒီးပျါဝဲန့ၣ်ပကိး
လၢယိကံလိ၊ နီမ့ၢ်ကသံၣ်လၢအတဖၣ်န့ၣ်တုၤပုၤကညိဆဲး
အသးဒီးန့ၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢယိကံလိ၊ ယိကံန့ၣ်ပုၤကညိ
ဆဲးအသးတဘျီဘၣ်၊

၈. **ယိကံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပခိၣ်ညါသးဘၣ်သးဒီးပမၤကိာ်ဝဲထီၣ်လၢမုၢ်
ဒီးပယိဒီးပစံးလၢပယိကံလိ၊ စခိၣ်ညါသးဘၣ်သးဒီးပယိ
ကံအိၣ်လိ၊

၉. **ယိခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ယိဒုအဆိလိ၊ နီမ့ၢ်ပကိးလိာ်ဝဲပဒုန့ၣ်ပစံး
လၢပယိခိၣ်ယိဒုလိ၊ ယိခိၣ်ယိဒုစံးဝဲဒ်၊

၁၀. **ယိဂီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ကသံၣ်ထံဂီၤလၢတလၢဆဲးဂီၤအသးန့ၣ်ပကိး
လၢယိဂီၤလိ၊ တလၢဆဲးအသးလၢယိဂီၤန့ၣ်စံးဝဲလၢဂ့ၤလၢပ
ဆူၣ်ပချူလိစံးဝဲဒ်၊ နီပကိးဒီးအဆိလၢယိဂီၤအိၣ်ဂီၤလိ၊

၁၁. **ယိခွဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖဲးလၢပထါ ထၣ်ဒီး ပကျိၣ်လၢပယိဒုန့ၣ်ပ
ကိးလၢယိခွဲၣ်လိ၊ ပုၤကညိပိာ်မုၢ်မုၢ်ထါထၣ်ဒီးကိးထီၣ်ယိခွဲၣ်
လၢအယိဒုလိ၊ နီပကိးဒီးအဆိလၢယိဘျီယိခွဲၣ်လိ၊ ယိ
ခွဲၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖဲးလိ၊

၁၂. **ယိတကိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိမၤအယိဒုကျိၣ်လၢဂ့ၢ်လၢသံၣ်ဝဲပြဲ
ကဒဲးန့ၣ်ပကိးလၢယိတကိးလိ၊ နီပကိးဒီးအဆိလၢယိ
ဘျီယိတကိးလိ၊ ယိတကိးန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိယိဒုကျိၣ်လိ၊ ယိ
တၢ်ယိတကိးစံးဝဲဒီးအဆိန့ၣ်လိ၊

၁၃. **ယိတကျဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတၢ်ဒီးပယိဘၣ်ပုၤဂၤအခိၣ်နၢၣ်ခံတ
လိာ်လိာ်ဒီးပစံးလၢယိတကျဲၣ်လိ၊ ပုၤတဂၤပလဲၤတၢ်လၢအမဲၣ်
ညါဒီးယိတကျဲၣ်စခိၣ်နၢၣ်ခံလိ၊ ယိတကျဲၣ်စခိၣ်နၢၣ်ခံတဂ့ၤ၊

၁၄. **ယိတကျဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပယိဘၣ်တၢ်တမံၤမံၤတထူၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢ

ယီ

ပယီတကျဲလီ၊ ပုတဂယီတကျဲယီသိင်ဒဲးလီ၊

၁၅. **ယီတံ** နှံမုာ်ပမာလီတံတံလံပခိညါသးဒီးပစံးလံယီတံလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလံယီတံယီကနီလီ၊ စယီတံဒးဘိတဘိဒီးသံဝဲလီ၊

၁၆. **ယီထီ** နှံမုာ်ပမာထီခါထီတံဆူတံထီထီလံပခိညါသးနှံပစံးလံယီထီလီ၊ ပုတဂယီထီယီသွါဒီးထီယီလီ၊

၁၇. **ယီဒု** နှံမုာ်ပမာပိဝဲပဒုနှံပစံးလံပယီဒုလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလံယီခိယီဒုလီ၊ ပမာပိဝဲပယီဒုဝဲဒီးနှံမုာ်ပယီဒုလီ၊ စယီဒုဆါက၊

၁၈. **ယီဒိင်ပျံ** နှံမုာ်ပိမုာ်ကံအယီဒုလံလုာ်တဘိဒီးပကိးလံယီဒိင်ပျံလီ၊ ပိမုာ်နှံတုကူနှံဒီးကံဒီးယီဒိင်ပျံတဘိလီ၊ မုာ်တကံဘိဒီးယီဒိင်ပျံနှံအဟူးကိသးကိစံးဝဲဒင်လီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလံယီဒိင်တံယီဒိင်ပျံလီ၊

၁၉. **ယီပံတံမံ** နှံမုာ်ပုသုခိပိမံမိနီနီဖံဒီးမုာ်ဝဲထံဒီးယီတံဖံကပူနှံပစံးလံယီပံတံမံလီ၊ ဒီးယီဖံကပူနှံပစံးဝဲဒင်ယီပံတံမံလီ၊ မးသုထံတံနီတမံတဂုာ်ဝဲဒင်လီ၊

၂၀. **ယီယံ** နှံမုာ်တံခံးဘိဒီးဒီးပစံးလံတံခံးယီယံလီ၊ မုာ်တံဘိဒီးနှံပစံးလံတံခံးယီယံလီ၊ တံခံးယီယံနှံပထံလီဒီးဟိခိခိလီ၊

၂၁. **ယီလီ** နှံမုာ်ပမာလီတံလံပခိညါသးဒီးပစံးလံယီလီလီ၊ ပုတဂယီလီဟိခိခိဒီးအခိခိလီအိလီတံဝဲလီ၊

၂၂. **ယီဝံ** နှံမုာ်အိထံတံကတံလီ၊ ပုတဂယီအမံသံယီဝံဒီးနှံအမံလီ၊ တံအိတံအိလံယီဝံဒီးနဟဲယုအိလီ၊ စဆါကွံတံဖိတံလံလံယီဝံဒီးနဟဲယုပုတံလီ၊ ဒီးပစံးလံနီဝံစုာ်ကိးလီ၊

၂၃. **ယီသူ** နှံမုာ်ကသံထံသူလံတလံဆဲးအသးနှံပကိးလံယီသူလီ၊ တလံဆဲးယီသူလံအကံဒုလံသူယုကလံလီ၊

၂၄. **ကယီ** ဒီးကယီကယီ၊ နှံကွံလံကယီတကု၊

၂၅. **ခံးယီယံ** နှံမုာ်တံခံးဘိဒီးဒီးပစံးလံခံးယီယံလီ၊ တံခံးယီယံနှံပထံလီဒီးဟိခိခိလီ၊ ဒီးပစံးလံတံခံးသံယီယံစုာ်ကိးလီ၊

၂၇. **ခိင်ယီ** နှံမုာ်ပမာပျံကွံတဘိလံပထီသးဒီးပဖျိထီလံပခိညါသးနှံပစံးလံခိင်ယီလီ၊ ပုကညီထီသးနှံမာဝဲဒီးခိင်ယီလံပျံကွံတဘိဒီးထီသးထီဘးဝဲလီ၊ ခိင်ယီမုာ်တအိဘိဒီးထီသးတထီဘးဘိလီ၊ ခိင်ယီနှံမုာ်ပျံကွံလီ၊

၂၈. **ခိင်ယီသူ** နှံမုာ်ဝံထီမုာ်ဂု၊ သုထီမုာ်ဂု၊ ပုကညီပိမုာ်ထီထီဒီးသူစယံဝဲနှံပကိးလံခိင်ယီသူလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလံခိင်ယီသူခိင်ယီလံလီ၊ ပုကညီပိမုာ်ထီထီနှံသူစယံခိင်ယီသူလီ၊

ယီ-ယီ-ယီ-ယီ

၂၉. **ဆာ်ယီ** နှံမုာ်ဆာ်ကတလုာ်လံပုခုာ်လီဝဲနှံဒီးပမာဒီးအဘိနှံတုပဆုဒီးပယီအဘိလံပခိညါသးပကိးလံဆာ်ယီလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလံဆာ်ဘုဆာ်ယီလီ၊ ဆာ်ယီနှံပုမုာ်ဆုဒီးယီဝဲအဘိနှံလံအခိခိလီ၊

၃၀. **တယီ** နှံမုာ်ပစံးထီပတြာ်တံနှံပစံးလံတယီလီ၊ ပုလံစံးထီပတြာ်ပုအါကနှံပစံးလံတယီလီ၊ ပုတဂပုကတယီလံကတံတံလံလီ၊ ပုတဂပုတယီလံမာနီဂံသုလီ၊ ဒီးပစံးလံကယီစုာ်ကိးလီ၊

၃၁. **ပယီဆံ** နှံမုာ်ကသံကျးနှံပုကညီကိးပိထဲတလံအခံလံပယီဆံလီ၊ ပယီဆံနှံမုာ်ပုကညီကျးလံအပူလီလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလံပယီဘုပယီဆံလီ၊

၃၂. **သယီ** နှံမုာ်ဒ်တယီအသိးလီ၊ ဒီးမုာ်ပစံးထီပတြာ်တံနှံပစံးလံသယီလီ၊ သယီဒီးတယီနှံဒ်သိးသိးလီ၊

၁. **ယီယီ** နှံမုာ်ဆီမုာ်ဂု၊ ထီမုာ်ဂု၊ စုာ်ကိးဝဲကွံကွံဒီးပစံးလံစုာ်ကိးယီယီလီ၊ ဆီတဘုစုာ်ကိးအကိးယီယီ၊ ထီလဲတဘုစုာ်ကိးအကိးယီယီလီ၊ ဒီးပစံးလံကွံကွံစုာ်ကိးလီ၊

၂. **တဖျိယီ** နှံမုာ်တံဒ်ဘိဝဲဝဲနှံပစံးလံတဖျိယီလီ၊ ဝံဘိတဘိဝဲတဖျိယီစုာ်ကိးလီ၊

၃. **သယီကလံ** နှံမုာ်ဂုကျးတံစုာ်ဘုထီအသးချဲဒီးပစံးလံသယီကလံလီ၊ ဂုာ်တဘိကျးတံသယီကလံဒီးနှံဝဲလံဒုာ်တဘုလီ၊

၁. **ယီ** နှံမုာ်ပကုာ်စံပသးလံပသုာ်ကုသးပုသရံသမံပဒိပပုအမံညါဒီးပစံးလံပယီအီလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလံယုးယီလီ၊ သရံသမံတဖျိနှံပဘိယီအီလီ၊ ပုလံယုးယီသရံသမံအမံအပံတဖျိနှံကဲလံပုဂုလီ၊

၂. **ကယီခိ** နှံမုာ်ပထုကုတကလုာ်လံပဝဲအိဘုခိဟုခိနှံပကိးလံကယီခိလီဒီးမုာ်တံပုတံလီတကလုာ်လီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလံကယီတံကယီခိလီ၊

၃. **တယီ** နှံမုာ်ပုဟံထီထီအသးဒီးတပးလုာ်ပးခါဘုပသုာ်ကုသးပုနှံပစံးလံတယီဘုပသးပုလီ၊ ပုလံတယုးတယီဘုပသးပုနှံမုာ်ပုခံပုကပိလီ၊

၄. **တံယီ** နှံမုာ်ပုလံအိဒီးတံဆိလီအသးပုအိဒီးတံကုာ်စံအသးနှံပစံးလံအိဒီးတံယုးတံယီလီ၊ ပုလံသုာ်ညါတံတဖျိနှံအိဒီးတံယုးတံယီလီ၊

၅. **ယုးယီ** နှံမုာ်ပကိးယီအဆိဒီးပကိးလံယုးယီလီ၊ ယုးယီနမိနပံတကုာ်စံးဝဲဒင်၊

၆. **အယီအိ** နှံမုာ်ပုအိဒီးအစိအကမံတဖျိနှံပုဂုပုဝဲဒီးပစံးလံအယီအိလီ၊ ပုလံကတံတံအယီအိဝဲနှံမုာ်ပုအိဒီးအစိအကမံတဖျိလီ၊

၁. **ယီ** နှံမုာ်ပုပိမုာ်လံအသုာ်တံသးတံလီအသးအံလီအသးနှံကိးလီအသးလံယီလီ၊ ဒီးကိးဝဲအဆိလံမုာ်လံယီလီ၊ ဒီးမုာ်ဒ်ယီလီအသးဒီးကိးလီအသးလံယီလီ၊

၂. **ယီ** နှံမုာ်ပိမုာ်သါကနီအဝဲမုာ်ဂု၊ ပိမုာ်သါကနီအမံ

ယီ

မှ်ဂု၊ အမိအပၢ်တြိဝံဒိးပစံးလၢအမိအပၢ်ယီအီလီ၊ ပိာ်မှ်
ဒီးပိာ်ခါတုၤအခါဘၣ်လိာ်အသးန့ၣ်အမိအပၢ်ယီတန့ၣ်ဘၣ်ဒီးပ
ကိးဒီးအဆိလၢယီယၢလီ၊

၃. **ယီ** န့ၣ်မှ်တၢ်တုၤဘၣ်ဒီးတၢ်တြိဝံဒိးပစံးလၢတၢ်ယီလီ၊
တၢ်ယီခါတၢ်တုၤဘၣ်.

၄. **ယီကျိၣ်မှ်ပိာ်ကူး** န့ၣ်မှ်ပပာ်ဘျီၣ်ကျိၣ်မှ်ပိာ်ကူးဒီးပစံး
လၢယီကျိၣ်မှ်ပိာ်ကူးလီ၊ ပုၤမၤဘျီၣ်ပိာ်ကူးန့ၣ်မှ်ပာ်
ဘျီၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢယီကျိၣ်မှ်ပိာ်ကူးလီ၊ ဒီးတနီၤနီၤစံးလၢယၢ၊
ဒီးတနီၤနီၤစံးလၢယၢလီ၊

၅. **ယီထီၣ်** န့ၣ်မှ်တၢ်တုၤတြိဝံဒိးပစံးလၢတၢ်ယီထီၣ်လီ၊
တၢ်ယီထီၣ်ဒီးပုၤကညီကူးဘုလီ၊

၆. **ယီထီၣ်စု** ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢယီထီၣ်စုလီ၊ ဒီးမှ်ပပုၤ
ထီၣ်ပစုလီ၊ ယီထီၣ်စုယီထီၣ်ခိၣ်ပတစံးဘၣ်.

၇. **ယီနၢ** န့ၣ်မှ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိလီ၊ ပုၤဒ်နၢနၢအသးန့ၣ်တ
အိၣ်ဘၣ်. မၤယီနၢဒီး. မၤဒ်နၢဒီးစကအိၣ်မၤလီ၊မှ်ယီလဲၣ်.
စတသ့ၣ်ညါဘၣ်. ယီအံၤယီနၢစံးဝဲဒၣ်လီ၊ ယီအဲၤအံၤတ
ဘီအိၣ်ထဲတၢ်ကတိလီ၊

၈. **ယီဖး** န့ၣ်မှ်ပတြိလီဖးပုၤဒ်မိဝၢဒီးပစံးလၢယီဖးလီ၊ ဒီး
ပစံးဒီးအဆိလၢယီမှ်ယီဖးလီ၊ ပုၤဒ်မိဝၢလၢတဆိုးဘၣ်န့ၣ်
ပယီဖးအီလီ၊

၉. **ယီမှ်** န့ၣ်မှ်ယီဖးအဆိလီ၊ ဒီးမှ်ပတြိလီဖးပထးလီဖး
ပုၤဒ်မိဝၢန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢယီမှ်ယီဖးလီ၊

၁၀. **ယီယာ်စု** န့ၣ်မှ်ပချံထီၣ်ပစုန့ၣ်ပစံးလၢပယီယာ်စုလီ၊
ပုၤတကၤခွီၣ်ဘျီတၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီးယီယာ်စုလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လၢယီယာ်စုယီယာ်ခိၣ်လီ၊

၁၁. **ယီယၢ** န့ၣ်မှ်ပကိး ယီဒီးအဆိလၢယီယၢလီ၊ ပုၤတကၤ
ကိးလိာ်အသးခါလၢယီယၢလီ၊

၁၂. **ယီယီ** န့ၣ်မှ်ပုၤကညီလဲၤတၢ်တလီၢ်လီၤအုၤဒီးပစံးလၢ
လဲၤဝဲယီယီလီ၊ ပုၤတကၤလဲၤကွၢ်အုၤယီယီလီ၊

၁၃. **ယီယီ** န့ၣ်မှ်ပထီၣ်ဝဲဒ်သ့ၣ်လၢစုၣ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလၢပထီၣ်
ဝဲဒ်ယီယီလီ၊ ထီၣ်ဝဲဒ်လၢစုၣ်ပုၤယီယီတက့ၢ်.

၁၄. **ယီအံၤယီနၢ** ယီအံၤယီအိၣ်, ယီလဲၣ်ယီလဲၣ်, ယီအဲၤ
အံၤအိၣ်ထဲတၢ်ကတိလီ၊ မၤယီအံၤမၤယီနၢစံးဝဲဒၣ်လီ၊

၁၅. **ကယီ** ဒီးပယီကယံၣ်, ဒီးကယီကယံၣ်, ဒီးကယီကယီ
ဒီးကယီကိၢ်, ဒီးယၣ်ကယီကယီ, ဒီးသိကယီ, တၢ်ခဲလၢၣ်
န့ၣ်ကွၢ်လၢကယီတက့ၢ်.

၁၆. **စၢ်ယီ** န့ၣ်မှ်စၢ်ထုးအဆိလီ၊ ဒီးမှ်ပယုယာ်စၢ်တၢ်ဒီး
ပထးယံးအီၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢစၢ်ထုးစၢ်ယီလီ၊

၁၇. **တယီ** န့ၣ်မှ်တၢ်တုၤဘၣ်အကတီၢ်အခါန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်
တယီလီ၊ တၢ်တယီန့ၣ်မှ်ယုလၢတီၢ်ပုၤန့ၣ်မှ်တၢ်တယီလီ၊
ပုၤကညီကူၣ်ဝဲဒ်တၢ်တယီဒီးကဲထီၣ်လၢဒုးလီ၊

၁၈. **တၢ်ယီ** န့ၣ်မှ်တၢ်တုၤဘၣ်ဒီးပစံးလၢတၢ်ယီလီ၊ တၢ်ယီ
ခါန့ၣ်တၢ်တုၤဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်ယီတၢ်ယီလီ၊ ဒီးပ
စံးဒီးအဆိလၢတၢ်ယီတၢ်ယီလီ.

ယီ-ယွါ-ယွါ-ယွါ

၁၉. **တၢ်ယီထီၣ်** န့ၣ်မှ်တၢ်တြိထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ယီထီၣ်လီ၊
တၢ်ယီထီၣ်လံ. တၢ်တုၤလၢဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်ယီ
ထီၣ်ယၢထီၣ်လီ၊

၂၀. **ပယီ** န့ၣ်မှ်ပုၤကညီတကလုာ်အိၣ်လၢအါတ်ပုၤန့ၣ်ပကိး
လၢပယီလီ၊ ဒီးမှ်တလၢတကလုာ်လီ၊ ပယီန့ၣ်အိၣ်ဒီးခူဒီး
ဝဲဒ်ဒီးစီၤလိၣ်စီၤပလီ၊ ဒီးပကိးလၢပကိးစုၢ်ကိးလီ၊

၂၁. **ဘံယီ** န့ၣ်မှ်ဘုနၢနီၤဖျိၣ်နီၤ န့ၣ်ပကိးလၢဘံယီလီ၊ ဒီးပ
ကိးလၢဖံဘံယီစုၢ်ကိးလီ၊ ပုၤကညီမၤဒုးန့ၣ်လုာ်အိၣ်ဘံယီလၢ
ထီၣ်ဒိၣ်ဆိဒိၣ်ဒီးမၤစုၢ်မၤတီၢ်လီ၊

၂၂. **ယဲယီ** န့ၣ်မှ်ပဟးဝုၤဝီၤန့ၣ်ပစံးလၢပယဲယီပသးလီ၊ ပုၤ
တကၤယဲယီအသးလၢအံၤလၢဘးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယဲ
ယဲယဲယီလီ၊

၂၃. **အယီ** န့ၣ်မှ်ပုၤခံၣ်ကိးလိာ်အသးလၢယီဒီးပစံးလၢ
အယီလီ၊ ပုၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးအယီတကလီ၊

၁. **သဘျုၣ်ယွါ** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢသဘျုၣ်ယွါလီ၊ ဒီး
မှ်တကမၤအိၣ်တမိန့ၣ်ပစံးလၢသဘျုၣ်ယွါလီ၊ သဘျုၣ်ယွါ
န့ၣ်ပတစံးဘၣ်.

၁. **ယွါတပၢ်** န့ၣ်မှ်ပုၤလၢပကတီၢ်တၢ်ဒီးတကန့ၣ်ဘၣ်ပကလုာ်
န့ၣ်ပစံးလၢပာ်သးယွါတပၢ်လီ၊ ပုၤတကၤပကတီၢ်တၢ်ဒီးပာ်
သးယွါတပၢ်တကန့ၣ်ပကလုာ်ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢယွါတ
ပၢ်ယွါတပၢ်လီ၊

၂. **နၢ်ယွါ** န့ၣ်မှ်ပုၤလၢနၢ်ကၤနၢ်ကၤတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢနၢ်ယွါ
လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢနၢ်ဖံနၢ်ယွါလီ၊ ပုၤလၢနၢ်ဖံနၢ်ယွါတဖၣ်
န့ၣ်တကန့ၣ်ဘၣ်ပကလုာ်ဘၣ်.

၃. **လီၤယွါ** န့ၣ်မှ်လီၤဒီးအဆိလီ၊ ဒီးမှ်တၢ်သ့ၣ်ဝံၤပသးနးကဲာ်
ဆိးဒီးပတဟီၣ်တအိၣ်လၢဘၣ်ဒီးပလီၤဘျီကွၢ်တုၤပမဲာ်ခံးသ့
ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢလီၤဒီးလီၤယွါလီ၊

၄. **လီၤယွါ** န့ၣ်မှ်လီၤထွံအဆိလီ၊ ဒီးမှ်ထံဆူလီၤကွၢ်တၢ်တ
မံၤမံၤ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤထွံလီၤယွါလီ၊ စပာ်ချံတဘျီလီ
ထွံလီၤယွါကွၢ်လံ.

၁. **ယွါ** န့ၣ်မှ်ပကစၢ်လၢတုၤလီၤမူခိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးကယံၣ်တၢ်အိၣ်
ခဲလၢန့ၣ်ပကိးလၢယွါလီ၊ ဒီးပကိးလၢကစၢ်ယွါစုၢ်ကိးလီ၊
ကစၢ်ယွါန့ၣ်ဆူးတသ့ဆါတသ့. သံတသ့ပုၤတသ့ဘၣ်ဒီးအိၣ်စံာ်
အိၣ်ကျါဝဲအစီၤစီၤအယၣ်ယၣ်လၢမူခိၣ်န့ၣ်လီ၊ ဒီးပကိးဒီးအ
ဆိလၢထူၤယွါစီၤလီ၊

၂. **ယွါ** န့ၣ်မှ်ထံဆူတၢ်ထံလဲၤလီ၊ ထံလီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢထံယွါ
လီ၊ ထံယွါလီၤလၢစ့ၤလီၤန့ၣ်ဆူၣ်ကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ
ထံယွါနီၤယွါလီ၊ ထံမှ်အိၣ်လၢထံလိာ်ဖိတဖၣ်ဒီးယွါဝဲရဲးရဲး
လီ၊ ထံယွါရဲးရဲးလၢထံဖိလိာ်န့ၣ်လီ၊

၃. **ယွါခၢ်စိး** န့ၣ်မှ်တၢ်တကလုာ်ကိၤဒ်လၢအသိးဒီးဝါကပီၤဆုံ
ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢယွါခၢ်စိးလီ၊ ယွါခၢ်စိးန့ၣ်ပုၤမၤဝဲလၢမဲာ်ထံက
လၢအကလုာ်ကလုာ်လီ၊

၄. **ယွါဒီးထံ** န့ၣ်မှ်ပုၤကညီကတီၢ်တၢ်ဒီးအကလုာ်သ့အကလုာ်
ဖျါန့ၣ်ပစံးလၢကတီၢ်တၢ်ယွါဒီးထံလီ၊ ပုၤလၢကတီၢ်တၢ်ဂၤအ

ယွှာ-ယွှာ-ယွှာ-ယွှာ

ကလျာသုအကလျာဖျှာန့ပစံးလာကတိတ်ယွှာဒီးထံလီၤ. ပှာတကကတိတ်ပယိၤအကလျာယွှာဒီးထံမးလီၤ.

၅. **ယွှာဟ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယွှာတဒုးလီၤဘၣ်ပှာဆူလရၢ်ပူၤဒီးပစံးလာယွှာဟ်ပှာလီၤ. မ့ၢ်ကစၢ်ယွှာသးကညီၤပှာဒီးဟ်ပှာလာအနံၤအသီလီၤ.

၆. **ယွှာလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ထံလီၤလာအတြိပူၤဒီးပစံးလာထံယွှာလီၤ. ထံယွှာလီၤလာအတြိပူၤရဲးရဲးလီၤ.

၇. **တယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်တယွှာအဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သ့ၣ်ဒုးနီၤစ့ၤကတၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆီလာသ့ၣ်ဒုးတယွှာတယွှာလီၤ.

၈. **ထံယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်ထံလီၤလာအတြိပူၤန့ၣ်ပစံးလာထံယွှာလီၤ. ထံယွှာလာအတြိပူၤဆူၣ်ဝဲလီၤ. ထံယွှာရဲးရဲးလာထံဖိတြိန့ၣ်လီၤ.

၉. **ထူယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးယွှာဒီးအဆီဒီးပကိးလာထူယွှာလီၤ. ဒီးပစံးလာထူဒီးယွှာဒီးစ့ၤစ့ၤကိးလီၤ.

၁၀. **လီၤယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်လီၤထံအဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထံဆူကွံၣ်တၢ်တမံၤမံၤဒီးလီၤဝဲဆူထံထၣ်တခီန့ၣ်ပစံးလာလီၤထံလီၤယွှာလီၤ.

၁၁. **လီၤယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်လီၤအုးအဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လီၤဘျၢလာထံကျါန့ၣ်ပစံးဒီးအဆီလာလီၤအုးလီၤယွှာလီၤ. လိာ်ကွဲထံတဂ့ၤ. သုကလီၤအုးလီၤယွှာဘၣ်ဖုးလီၤ.

၁. **တယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်တယွှာအဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သ့ၣ်ဒုးနီၤစ့ၤကတၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၁. **ပယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဖျိာ်မၤနးပှာဂၤဒီးပစံးလာပပယွှာပှာဂၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာသ့ၣ်ဒုးပယွှာလီၤ.

၁. **ယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတ်လံၤတကလုာ်ထဲစုမ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးမၤသးဒ်ယုာ်အသိးန့ၣ်ပကိးလာယွှာလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလာယုာ်ဒီးယွှာဒီး, ယွှာဒီးတြါဒီးလီၤ. ယွှာန့ၣ်အိၣ်ဘုဒ်ယုာ်အသိးလီၤ.

၂. **ယွှာကဒါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢထီတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလာယွှာကဒါလီၤ. ပျံၤတဘီလီၤစဲၤယွှာကဒါစဲးဝဲဒၣ်. ပှာတဂၤမံၤလီၤစူၣ်အသးထီယွှာကဒါလီၤ. ဂုာ်တဘီစၢ်ကျါလီၤအသးယွှာကဒါလီၤ.

၃. **ယွှာခံတူာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါအါလာဘၣ်ပှာကညီအစုတူာ်ခိၣ်တူာ်န့ၣ်ပကိးလာယွှာခံတူာ်လီၤ.

၄. **ယွှာယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတ်လံၤ လၢအမဲၢ်ထီတဖၣ်န့ၣ်လဲၤတၢ်ဒီးစဲၤလီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလာမၤသးယွှာယွှာလီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်လဲၤတၢ်ဒီးအမဲၢ်မၤသးယွှာယွှာလီၤ.

၆. **ယွှာဒီးတြါဒီး** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးယွှာဒီးအဆီလီၤ. ဒီးပကိးလာယွှာဒီးတြါဒီးလီၤ.

၇. **ယွှာဒီး** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးထၢ်ဒီးအဆီလီၤ. ထၢ်ဒီးယွှာဒီးစဲးဝဲဒၣ်. ထၢ်ဒီးယွှာဒီးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤတကလုာ်ပဆးလာတၢ်ကူတၢ်သိးဒီးပကိးလာထၢ်ဒီးယွှာဒီးလီၤ.

၈. **ကယွှာ** ဒီးကယွှာထီကယွှာလီၤ, ဒီးလီၤစဲၤကယွှာဒီးကလံာ်, တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကယွှာတက့ၢ်.

၉. **တၢ်ယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်အလုာ်လီၤဆူတၢ်ပၤထံးဒီးပစံးလာတၢ်ယွှာလီၤ. ပထီၣ်ကစၢ်န့ၣ်ပလဲၤထီၣ်လၢတၢ်ယွှာန့ၣ်ဒီးထီၣ်ဘးလာပယၢဒီးခိၣ်လီၤ.

၁၀. **ပယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှာကညီထံၣ်ယုာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ဖိတ်လံၤကံၣ်တၢ်

ယွှာ

ကွၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလာမၤသးတပယွှာ်တပယွှာ်လီၤ. ပှာကညီအယုာ်န့ၣ်တၢ်ကွၢ်တပယွှာ်တပယွှာ်စဲးဝဲဒၣ်. ဘီၣ်သအိၣ်ကံၣ်တပယွှာ်တပယွှာ်လီၤ.

၁. **ကယွှာ** ဒီးကယွှာဒဲး, ဒီးကယွှာက့ၤ, ဒီးဆဲးတလံာ်ကယွှာတၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢပယွှာတက့ၢ်.

၂. **တယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဒုးကတၢ်န့ၣ်ပကိးလာသ့ၣ်ဒုးတယွှာလီၤ. ကနဲစုာ်လာသ့ၣ်ဒုးတယွှာန့ၣ်ပလဲၤကံာ်တသ့ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာတယွှာ်တယွှာ, တယွှာတယွှာလီၤ. သ့ၣ်ဒုးတယွှာ်တယွှာ, သ့ၣ်ဒုးတယွှာတယွှာစဲးဝဲဒၣ်.

၃. **ဟ်တယွှာ** န့ၣ်မ့ၢ်ဆဲးတလံာ်အဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှာကညီကတၢ်လုာ်လုာ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆီလာဆဲးတလံာ်တယွှာလီၤ.

ရ

၁. **ကရါ** ဒီးကရါကဖိ, ဒီးကရါရါကရါရါ, ဒီးကရါဒါ, ဒီးကရါကရဲ, ဒီးကရါကရါ, ဒီးကရါခိၣ်, ဒီးကရါကျါ, ဒီးကရါကရါ. တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကရါတက့ၢ်.

၂. **စရါကဒါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသလုာ်ထီၣ်ပစုသလုာ်ကတၢ်ဒီးပစံးလာပသလုာ်ထီၣ်ပစုညါသးစရါကဒါလီၤ. ထီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ယွှာဒီးသလုာ်ထီၣ်အမဲၢ်ကိစရါကဒါလီၤ. ဒီးပစံးလာတြါဒါ, ဒီးတြါဒါစ့ၤကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာစရါစရါစ့ၤကိးလီၤ.

၃. **စရါကလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤလၢဖျိးဝဲတဖၣ်န့ၣ်သ့ၣ်ဖးဝဲဒီးပစံးလာသ့ၣ်ဖးစရါကလံာ်လီၤ. မ့ၢ်ဒါတဖျၢၣ်သ့ၣ်ဖးမးစရါကလံာ်လီၤ. ဒီးပစံးလာသစရါကလံာ်စ့ၤကိးလီၤ. စ့ၤဒီးစရါန့ၣ်ဒီးသိးဝဲလီၤ.

၄. **စါရါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဲာ်အဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်န့ၣ်ပဖိမ့ၢ်လီၤကလဲကဲာ်ဆိးဒီးပစံးလာပဲာ်စါရါလီၤ. မ့ၢ်ပဲာ်စါရါန့ၣ်ပအိၣ်တသ့ဘၣ်. ထီၣ်ရီၤတၢ်ပဲာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာပဲာ်စါရါကိးမံၤဒဲးလီၤ.

၅. **တရါ** န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယွှာအကလုာ်ကထါ. ကစၢ်ယုာ်ရူးယရူးအတၢ်သိၣ်တၢ်သိန့ၣ်ပစံးလာတရါလီၤ. ပှာကဲလာသရၢ်န့ၣ်ဟီတရါသ့ဝဲလီၤ.

၆. **တရါဒါ** န့ၣ်ဒ်ကရါဒါအသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်သလုာ်ထီၣ်အမဲၢ်ကိမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပသလုာ်ထီၣ်ပစုညါသးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလာတရါဒါလီၤ. ထီၣ်သလုာ်ထီၣ်အမဲၢ်ကိတရါဒါလီၤ.

၇. **ပရါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆဲးမ့ၢ်ဆဲးဖးဝဲန့ၣ်ပစံးလာပရါလီၤ. ပှာအိၣ်ဖျိာ်န့ၣ်တုၤဘၣ်တၢ်တမံၤမံၤဒီးပရါဝဲလီၤ. ညုာ်ယုာ်ပရါဝဲသဒါကလံာ်လီၤ. ဘုလီၤဆံာ်ပရါနးကၤ. ဒီးပစံးလာပြါစ့ၤကိးလီၤ.

၈. **ဝံာ်တပံအူပရါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှာမၤဘျါတၢ်ဆူတၢ်ဆါလာကသံာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢတၢ်သမူမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလာဝံာ်တပံအူပရါလီၤ. သရၢ်တဂၤဝံာ်တပံအူပရါပှာဆါတဂၤလာကသံာ်လီၤ.

၉. **သရါ** န့ၣ်မ့ၢ်သရါအဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှာအကလုာ်ဆါဝဲဒီးကတၢ်တၢ်ရီၤရီၤရဲၤဒီးနံၤဒီးအူန့ၣ်ပစံးလာမၤသးသရါသရါလီၤ.

ရ်-ရ်

ပုတကပလဲထီၣ်လၢအဟံၣ်ဒီးမၤဝဲသရီၤသရါလီၤ.

၁၀. အူပရါ န့ၣ်မ့ၢ်ဝံၣ်တပံၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤမၤဘျါတံၤဆါလၢကသိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၣ်တပံၤအူပရါက့ၤပုၤဆါတကတက့ၢ်.

၁. ရ် န့ၣ်မ့ၢ်ဘိမုၢ်န့ၣ်ပစံးလၢရ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပသးပုၤစံးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢရ်တါလီၤ. ကစၢ်ယွၤရ်တါမၤဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်တက့ၢ်စံးဝဲဒၣ်. ထံၤမၤကီၢ်မၤရ်လီၤအူယီၤတခီပၤဝဲ. ရ်လီၤအူပယီၤဒီးပယီၤပၤဝဲလီၤစံးဝဲဒၣ်.

၂. ရ်ရ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ချ့န့ၣ်ပစံးလၢရ်ရ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢရ်ရ်စၢ်ကီးလီၤ. လဲၤတၢ်ရ်ရ်ဟံၣ်က့ၤတက့ၢ်. လဲၤဒၣ်အိၣ်ထံၤရ်ရ်စံးဝဲဒၣ်.

၃. ကရ် ကရ်ကွီၤ, ဒီးကရ်အကန့ၣ်, ဒီးကရ်ဘိ, ဒီးကရ်ကရ်ကွီၤလၢကရ်တက့ၢ်.

၄. စရ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သိၣ်လၢသ့ၣ်လၢကျါန့ၣ်ပစံးလၢသိၣ်စရ်ကလၢ်လီၤ. တၢ်စံၣ်လၢသ့ၣ်ခံၣ်သိၣ်ဝဲစရ်ကလၢ်လီၤ. ပကွံၣ်တၢ်မ့ၢ်ဘၣ်သ့ၣ်လၢဒီးသိၣ်ဝဲစရ်ကလၢ်လီၤ. ဒီးပလဲၤတၢ်သိၣ်လၢသ့ၣ်လၢအူယုအကျါန့ၣ်သိၣ်စရ်ကလၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစရ်စရ်လီၤ.

၅. တရ် န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဖးဒုန့ၣ်ပစံးလၢသ့ၣ်တရ်လီၤ. သ့ၣ်တရ်န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဖးဒုန့ၣ်ပစံးလၢသ့ၣ်တရ်လီၤ. မၤန့ၢ်ယၤလၢသ့ၣ်တရ်တဘိတက့ၢ်. စကတရ်ထီၣ်ပျံၤစၢ်သးလီၤကမၤလီၤ.

၆. တရ် န့ၣ်မ့ၢ်ပစုမုၢ်ဖးဒုအကဆူးန့ၣ်ပစံးလၢပစုတရ်လီၤ. ဒီးပစုမုၢ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးတရ်ဆူးလီၤ. ဒီးပစံးလၢတြၢ်စၢ်ကီးလီၤ. ပစုမုၢ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအတရ်လီၤ.

၇. လီၤရ် န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်လၢအဒုဂ့ၢ်ဝဲဒီးအဒုပုၤလီၤအသးဝးတရံးအယၤတုၤလီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အဆါန့ၣ်ပစံးလၢသ့ၣ်ဒုလီၤရ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢလီၤရ်လီၤရုစၢ်ကီးလီၤ. သ့ၣ်တထံးအဒုလီၤရ်လီၤရုကတုၤလီၤတုၤဟီၣ်ခိၣ်လီၤ.

၈. သရ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်လၢပမဲၣ်ညါဒီးပကွံၣ်နိးပမဲၣ်ဒီးပကွံၣ်တမုၢ်ဘၣ်ပမဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤသးသရ်တၢ်လီၤ. တၢ်ပူၤတၢ်လီၤယုၢ်မိၤကုၤမိၤအိၣ်လၢကျဲသရ်တၢ်ပကွံၣ်နိးပုၤကၤ. ဆါထၢၣ်လၢပမဲၣ်ညါသရ်တၢ်တဂ့ၢ်, ပျံၤတက့ၢ်.

၉. အရ် န့ၣ်မ့ၢ်အမူးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဒိၣ်ပပျံၤအက့ၤအကါအတၢ်ဖးတၢ်မၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢအမူးအရ်လီၤ. အမူးအရ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးပမၤပဝဲလီၤ. ထီၣ်တၢ်မၤဘၣ်ယးဒီးပဒိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အမူးအရ်လီၤ.

၁၀. အရ်အတါ န့ၣ်မ့ၢ်စီၤပၤဘိပူၤမုၢ်ပူၤလၢထံၤမၤကီၢ်မၤန့ၣ်စီၤပၤပၤဝဲဒီးပစံးလၢစီၤပၤအရ်အတါလီၤ. ပုၤအိၣ်လၢပယီၤစီၤပၤအရ်အတါတခီန့ၣ်တူၢ်အကါလၢစီၤပၤပယီၤတခီလီၤ. ပယီၤအရ်အတါန့ၣ်ကဲလၢပုၤအဲကလံးအရ်အတါလီၤ.

၁. ရ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိ, တၢ်ဖိတၢ်ဖးညံးသံယုထီၣ်ဒီးပစံးလၢရ်လီၤ. လုၢ်မုၢ်ဒဲးမုၢ်ရ်လံ. ပယုအိၣ်အသၣ်တန့ၢ်လၢၤဘၣ်. ဖိမုၢ်ယါရ်လံ, ပယုတန့ၢ်လၢၤဘၣ်. ဘုၤဒီးဒဲးရ်လံလီၤ.

၂. ရ် န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်တၢ်သံတကီၢ်ခါဒီးပစံးလၢရ်လီၤ. ပုၤတကတီၢ်ထွံၣ်တဒုဒီးရ်တကီၢ်ခါလီၤ. ပုၤတကခးထိးတဒုဒီးရ်မး

ရ်-ရး

လီၤ.

၃. ရ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်နးတၢ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်အပူၤန့ၣ်ပကီးလၢရ်လီၤ. ဒီးပကီးလၢလရ်ဒီးနရ်စၢ်ကီးလီၤ. ပုၤဒဲးဘးဖိတဖၣ်လီၤဘၣ်ရ်ပူၤလီၤ. ဒီးပကီးလၢရ်မ့ၢ်အူစၢ်ကီးလီၤ.

၄. ကရ် ဒီးကရ်ကရ်, ဒီးကရ်ကရ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကရ်တက့ၢ်.

၅. ကရ်ကရ်ကရ်ကရ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီမၤတၢ်ယုၢ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢကရ်ကရ်ကရ်ကရ်လီၤ.

၆. စရ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤတကလုၢ်ဒဲးသရ်အသးဖုၣ်တြးမိၤဒီးမၤသးသဖၣ်ဝဲဒီးပကီးလၢစရ်လီၤ. ဒီးပကီးလၢတြၢ်စၢ်ကီးလီၤ. စရ်န့ၣ်ပလုၢ်ထံၤလၢအပူၤဒီးပအူၣ်တၢ်ကူတၢ်သးလၢအပူၤလီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢစရ်စရ်လီၤ. ဒီးပကီးလၢသရ်စၢ်ကီးလီၤ. ဒီးပကီးလၢတရ်စၢ်ကီးလီၤ.

၇. စရ်စရ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢစိးတဖၣ်န့ၣ်ပအိၣ်သိၣ်စရ်စရ်လီၤ. ဒဲးသၣ်န့ၣ်ပအိၣ်သိၣ်စရ်စရ်လီၤ. ဒီးကိၣ်ကီၢ်ဘိန့ၣ်ပအိၣ်သိၣ်စရ်စရ်လီၤ.

၈. တရ် န့ၣ်မ့ၢ်စရ်န့ၣ်ပကီးလၢတရ်တစုစုလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤတကလုၢ်ပုၤမၤဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးမၤသးကဒိၣ်ကဒးသဖၣ်ဝဲဒီးပုၤကညီလုၢ်ထံၤလၢအပူၤအူၣ်တၢ်လၢအပူၤဒီးပကီးလၢတရ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢစရ်စၢ်ကီးလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤကီးလၢသရ်လီၤ.

၉. ဒဲးရ် န့ၣ်မ့ၢ်ဒဲးဒဲးဒီးအမုၢ်ယုထီၣ်ကွံၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဒဲးရ်လီၤ. တၢ်လၢဒဲးန့ၣ်တုၤအသၣ်ဝဲဒီးအမုၢ်ရ်ဝဲလီၤ.

၁၀. နရ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်နးတၢ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်အပူၤန့ၣ်ပကီးလၢနရ်လီၤ. ဒီးပကီးလၢလရ်စၢ်ကီးလီၤ. ပုၤဒဲးဘးဖိလီၤဘၣ်ဝဲလၢနရ်ပူၤလီၤ.

၁၁. ရ်မိၤရ်မိၤ န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢရ်မိၤရ်မိၤလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တမ့ၢ်ပိၣ်တၢ်အပိးအလီန့ၣ်လီၤ.

၁၂. လရ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်နးတၢ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်အပူၤလၢနိၣ်မ့ၢ်အူန့ၣ်ပကီးလၢလရ်လီၤ. ဒီးပကီးလၢနရ်စၢ်ကီးလီၤ. ပုၤလရ်ဖိပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိတဖၣ်န့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢလရ်ပူၤလီၤ.

၁၄. သရ် န့ၣ်မ့ၢ်သရ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤတကလုၢ်မုၢ်သရ်ကမၤလၢလီၤ. ဒီးပအိၣ်အိၣ်ထံၤလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.

၁၅. သရ် န့ၣ်မ့ၢ်သရ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဘုၣ်ဘျီၣ်န့ၣ်ပကီးဒီးအဆိလၢသရ်သရ်လီၤ.

၁၆. သရ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤတကလုၢ်ပုၤမၤဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးမၤသးကဒိၣ်ကဒးသဖၣ်ဝဲဒီးပကီးလၢသရ်လီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢသရ်သရ်လီၤ. သရ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီလုၢ်ထံၤလၢအပူၤဒီးပုၤကညီအူၣ်တၢ်လၢအပူၤလီၤ.

၁၇. အၢၣ်ရ်အိၣ်ရ် န့ၣ်မ့ၢ်ပအၢၣ်လီၤ. အိၣ်လီၤလီၤပသးန့ၣ်ပစံးလၢအၢၣ်ရ်အိၣ်ရ်လီၤ. ပုၤတကသါကဟံးန့ၢ်အမိၤဒီးအၢၣ်ရ်အိၣ်ရ်ဝဲဒီးပိၣ်မုၢ်အမိၢ်အပၢ်လီၤ.

၁. ရးရး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ယုၢ်ချ့ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢရးလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤယုၢ်ရးရးစံးဝဲဒၣ်. ယုၢ်တဒုယုၢ်ဝဲရးရးလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်

ယှဉ်ချွဲဝဲဒီးပစံးလာယှဉ်ရးရးလီၤ.

၂. **ရးရး** နှံ့မ့ၢ်ထံထီၣ်ချွဲဝဲဒီးပစံးလာထံထီၣ်ရးရးလီၤ. ဒီးပစံးလာထီၣ်ရးရးစိုၣ်ကိးလီၤ. ထံထီၣ်ရးရးဒီးထံပွဲၤဝဲလီၤ.

၃. **ကရး** ဒီးကရးကရဲး, ဒီးကရးလီၤ. ဒီးယုကရဲး, ဒီးလီၤကရဲး, ဒီးကရးလိာ်အသး, ဒီးအမဲာ်သၢ်ကရးတၢ်အသး, ဒီးကရးအဖူ, ဒီးကရးခိၣ်ဝံ, ဒီးကရးအပျာတၢ်, ဒီးကရးအပဒု, ဒီးကရးအကျိး, ဒီးဆဲကရဲး, ဒီးကရီ ကရဲး, ဒီးကရးကရဲး, တၢ်ခဲလာ်နှံ့ကွၢ်လာကရးတက့ၢ်.

၄. **စရး** နှံ့မ့ၢ်ပဆဲးတၢ်န့ၣ်သီၣ်ဝဲဒီးပစံးလာသီၣ်စရၢ်ကလၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤဆဲးတၢ်န့ၣ်သီၣ်စရးကလၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤဆဲးတၢ်လာဒီးန့ၣ်သီၣ်သစရးကလၢ်လီၤ.

၅. **စရး** နှံ့မ့ၢ်တၢ်လာစိုးဝဲနှံ့မ့ၢ်သ့ၣ်ဖးဒီးသီၣ်ဝဲနှံ့ပစံးလာသီၣ်စရးကလၢ်လီၤ. မ့ၢ်ဒုတဖျၢၣ် သ့ၣ်ဖးသီၣ် မးစရးကလၢ်လီၤ.

၆. **တရး** နှံ့မ့ၢ်ပဆဲးတၢ်တကလုာ်ပမၤအဖူလာဖုဒါမ့ၢ်ဂ့ၤ, သ့ၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤမၤသးကဘျၢၣ်လၢၣ်ဒီးပစံးလာတရးလီၤ. တရးနှံ့ပဆဲးဒီးဘၣ်သံထီၣ်အါဘၣ်လီၤ.

၇. **တရး** နှံ့မ့ၢ်တရးအဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပယၢ်ပသးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဆူၣ်တပိၤတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးဒီးအဆီလာတရးတရးလီၤ. ပုၤတဂၤကွၢ်တၢ်ဒီးတရးတရးအသးစံးဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤတရးတရးသ့ၣ်ခိၣ်ထံးနှံ့မ့ၢ်ယုထၢအိၣ်သ့ၣ်သၢ်လီၤ.

၈. **ထီၣ်ကဲၣ်ရး** နှံ့မ့ၢ်ထီၣ်တကလုာ်မၤသးဒီးအဆီအသးဒီးအသးနါပုၤဝါဒီးပကိးလာထီၣ်ကဲၣ်ရးလီၤ. ထီၣ်ကဲၣ်ရးနှံ့ပုၤဝဲကဲၣ်ရးကွးကွး ကဲၣ်ရးကွးကွးဒီးပကိးလာထီၣ်ကဲၣ်ရးလီၤ. ဒီးပကိးလာထီၣ်ဆီထံစိုၣ်ကိးလီၤ.

၉. **ပရး** နှံ့မ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်တၢ်ပိၤသီၣ်ဒီးပစံးလာပိၤသီၣ်ပရးပရးလီၤ. မ့ၢ်အိၣ်တၢ်ပိၤသီၣ်ပရးပရးလီၤ.

၁၀. **သရးသရး** နှံ့မ့ၢ်ပဘျၢၣ်ဆါသီၣ် ဒီးပစံးလာသီၣ်သရးသရးလီၤ. ပုၤတဂၤဘျၢၣ်ဆါသီၣ်သရးသရးစံးဝဲဒၣ်. ဆါနှံ့ပဘျၢၣ်သီၣ်ဝဲသရးသရးလီၤ.

၁၁. **အဲကရး** နှံ့မ့ၢ်စီၤပၤနှံ့ပကိးလာအဲကရးလီၤ. အဲကရးအိၣ်လာနီၢ်ပုၤနှံ့ပဘၣ်ဝုၢ်အါဖျၢၣ်လီၤ. ပုၤကလုာ်ကလုာ်နှံ့အိၣ်ဒီးအဲကရးတနီၤ. တနီၤနှံ့အဲကရးတအိၣ်ဘၣ်လီၤ.

၁၂. **ရၣ်ရၣ်** နှံ့မ့ၢ်ပုၤအူတနွဲသီၣ်ဝဲနှံ့ပစံးလာသီၣ်ရၣ်ရၣ်လီၤ. တလာၤအူတနွဲသီၣ်ရၣ်ရၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၂. **ကရၣ်** ဒီးကရၣ်ဒၣ်, ဒီးကရၣ်ကရၣ်နှံ့ကွၢ်လာကရၣ်တက့ၢ်.

၃. **တရၣ်ဒၣ်** နှံ့မ့ၢ်ပသလၢ်ထီၣ်ပစုညါသးနှံ့မ့ၢ်ဂ့ၤ, ထီၣ်သလၢ်ထီၣ်အမဲာ်ကိမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလာမၤသးတရၣ်ဒၣ်လီၤ. ထီၣ်သရၣ်ထီၣ်အမဲာ်ကိတရၣ်ဒၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၄. **သရၣ်** နှံ့မ့ၢ်ပုၤသ့ကသံၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤသ့ကသီၣ်လာသ့ၣ်ညါတၢ်လီၤတၢ်တီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤသ့အါသလးပုၤစီဆုံမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပကိးလာသရၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလာသရၣ်သမါလီၤ. သရၣ်ဟီတရါအိၣ်ဝဲ. ဒီးကသံၣ်သရၣ်အိၣ်ဝဲဒီးနီၢ်ဂံၢ်သရၣ်အိၣ်ဝဲဒီးသရၣ်နှံ့

အိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်လီၤ.

၁. **ရါ** နှံ့မ့ၢ်ပမၤပုၤပုၤဒီးပမၤဘၣ်ဘၣ်အါနှံ့ပစံးလာရါပုၤလီၤ. ပုၤနှံ့တုၤပဝုၤပုၤဒီးပလူလီၤလာဝၣ်ခီအပူၤဒီးဘၣ်ဘၣ်အသးနှံ့ပစံးလာပရါလီၤ. ရါဘၣ်ဘၣ်ပုၤနှံ့ပကမၤသံၣ်ခဲလီၤ. တလာၤမၤဘၣ်ဘၣ်စုလာပုၤဝဲနှံ့ပစံးလာရါဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလာရါကွၢ်ပုၤကွၢ်ပစံးဒီးအဆီခဲလီၤ. ရါကွၢ်စုနှံ့တၢ်ကျိၣ်ကျဲလာအကျါဆဲးအါလဲၣ်.

၂. **ရါယုာ်** နှံ့မ့ၢ်တလာၤပုၤကျိၣ်ကျဲတၢ်ဒီးစုနှံ့ပစံးလာရါယုာ်ဝဲလီၤ. တလာၤရါယုာ်တၢ်ဒီးစုနှံ့ကျိၣ်ကျဲလိာ်အသးလီၤ.

၃. **ရါရါ** နှံ့မ့ၢ်ခိၣ်ချ့ချ့အသးလီၤ. လဲၤရါရါဟဲကွၢ်ရါရါစံးဝဲဒၣ်. မၤတၢ်ရါရါမးဝံၤကချ့လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာရါရါရါရါလီၤ.

၄. **ရါရါ** နှံ့မ့ၢ်ပုၤကတိၤဆါပုၤအကလုာ်အါဝဲဒီးနီၤဒီးအုဒီးပစံးလာ ကတိၤတၢ်ရါရါလီၤ. ဒီးပစံး လာကတိၤ ဆါတၢ် ရါ ရါလီၤ. ပုၤတဂၤစသံဂီၢ်တၢ်ဒီးကတိၤဆါယာ်ရါရါလီၤ.

၅. **ရါလိာ်အသး** နှံ့မ့ၢ်ပုၤကညိၣ်ဒုၣ်ဒုၣ်ကတိၤအါလိာ်အသးလာထီၣ်ကျိၣ်ဒီးပစံးလာရါလိာ်အသးလီၤ. ပုၤခံၣ်မၤမၤတၢ်ဒီးရါလိာ်အသးလီၤ.

၆. **ကရါ** ဒီးကရါကရါ, ဒီးကရါကရါကရါကရါ, ဒီးကရါကရါနှံ့ကွၢ်လာကရါတက့ၢ်.

၇. **စရါ** နှံ့မ့ၢ်တၢ်စံၣ်လာသ့ၣ်ခဲဒီးသ့ၣ်လၢ်သီၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပကွၢ်တၢ်ဘၣ်သ့ၣ်လၢ်သီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဟးလာသ့ၣ်လၢ်ယုကျါသီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလာသီၣ်စရါကလၢ်လီၤ. တၢ်အုးစံၣ်သီၣ်စရါကလၢ်စံးဝဲဒၣ်.

၈. **စရါစရါ** နှံ့မ့ၢ်တၢ်သီၣ်လာသ့ၣ်လၢ်ယုအကျါနှံ့ပစံးလာသီၣ်စရါရါလီၤ. ထံၣ်စဲခိၣ်သီၣ် စရါစရါ . ဆီဝဲးအိၣ်အဆၣ်သီၣ်စရါစရါစံးဝဲဒၣ်.

၉. **တရါ** နှံ့မ့ၢ်ပဆူၣ်ထီၣ်ပခိၣ်သီၣ်ဝဲဒီးပစံးလာပဆူၣ်ထီၣ်ပခိၣ်တရါကလၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလာတရါတရါစိုၣ်ကိး. ပုၤတဂၤဆူၣ်ခိၣ်သီၣ်တရါကလၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလာတြၢစိုၣ်ကိးလီၤ.

၁၀. **တရါ** နှံ့မ့ၢ်ပမၤကါစအိး လာပဟ်ဒီးသပၤထံလာအ ပူၤနှံ့ပကိးလာတရါလီၤ. မၤန့ၢ်ယာ်လာတရါတဖျၢၣ်ဒီးစကဟ်ထီၣ်သပၤအူလာအပူၤတက့ၢ်.

၁၁. **တးရါတးရါ** နှံ့မ့ၢ်ပကွၢ်တၢ်လာအံၤတပူၤလာဘးတပူၤ. လာအံၤတခီ လာဘးတခီဒီးပယၢ်ပခိၣ်ချ့သဒဲးနှံ့ ပစံးလာ ပကွၢ်တၢ်တးရါတးရါလီၤ. ပုၤကဘီဖိတဖၣ်ကွၢ်ကလံၤအဂ့ၢ်အပီၤတးရါလာအံၤတးရါလာဘးလီၤ. ဒီးပစံးလာကွၢ်တၢ်ကလံၤကလးစိုၣ်ကိးလီၤ.

၁၂. **ထါရါ** နှံ့မ့ၢ်ထါလာပမၤဆါပုၤဂၤလာပတၢ်ကတိၤအကျိၣ်နှံ့ပစံးလာထါရါလီၤ.

၁၃. **ရါရါရါရါ** နှံ့မ့ၢ်တထုတၢ်တတံၢ်ဘၣ်နှံ့ပစံးလာမၤသးရါရါရါရါလီၤ. နထုတၢ်တတံၢ်ဘၣ်, မၤသးရါရါရါရါဟီကရူတဂ့ၢ်ဘၣ်.

၁၄. **လီၤရါ** နှံ့မ့ၢ်တၢ်လာအခိၣ်ထံးအတဝီလဲၣ်ဝဲဒီးအနါစုၤသ

ရဲ-ရဲ

စုတ်လီဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီၤရၢလီၤ. ယိၣ်န့ၣ်အခိၣ်ထံးလီၤရၢဒီးအနီၤသ့စုတ်လီဝဲန့ၣ်လီၤ.

၁၅. သါရၢရၢ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီကတိၤတၢ်ဒီးပုၤအကလုာ်အါဝဲဒီးနံၤဒီးအန့ၣ်ပစံးလၢကတိၤတၢ်သါရၢရၢလီၤ. ပုၤတဂၤပလဲၤထီၣ်အဟံၣ်ဒီးကတိၤတၢ်သါရၢရၢလီၤ.

၁၆. သးရၢ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢသ့ၣ်တိသးတိန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်တိသးရၢလီၤ. ပုၤလၢသ့ၣ်တိသးရၢဒီးအမၤအဝၤန့ၣ်တဆဲၣ်ဘၢမၤဆဲၣ်ဘၢတၢ်ဘၣ်.

၁. ရဲ န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပတီၢ်တၢ်လၢဂ့ၢ်ဖိနဲဇိဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်ဝဲရဲဝဲသ့ၣ်ဝဲဖျၢဝဲလီၤ.

၂. ရဲခိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤထီၣ်စီၤနီၤခိၣ်လၢပဟ်ထီၣ်သဘံၣ်လီၤခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢရဲခိၣ်လီၤ.ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢရဲခိၣ်ရဲန့ၣ်လီၤ.မၤထီၣ်ရဲခိၣ်တက့ၢ်. ပကဟ်ထီၣ်သဘံၣ်လီၤခိၣ်လီၤ. ရဲခိၣ်ရဲန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၃. ကရဲ ဒီးကရဲကရဲ, တၢ်ခဲလၢကန့ၣ်ကွၢ်လၢကရဲတက့ၢ်.

၄. စရဲ န့ၣ်မ့ၢ်စရဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပသလၢထီၣ်ပစုသလၢကတၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢပသလၢထီၣ်ပစုစရဲစရဲလီၤ. ပုၤတဂၤသလၢထီၣ်အစုစရဲစရဲစံးဝဲဒၣ်.

၅. တရဲ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မုၢ်လၢတရဲကျါတကလုာ်ပအိၣ်အဒီးဒီးပကိးလၢတရဲလီၤ. တရဲန့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ယုၣ်တကလုာ်လီၤ. တရဲဒီးန့ၣ်ပဖိအိၣ်ကသ့လီၤ.

၆. ပရဲ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢဆံးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပရဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢပြဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. တၢ်ချဲတနီၤနီၤပရဲကဒဲလီၤ.

၇. မရဲ န့ၣ်မ့ၢ်သကံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ခိၣ်သ့ကွၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသကံမရဲလီၤ. ပုၤတဂၤအခိၣ်သကံမရဲစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၁. ကရဲၢ် ဒီးကရဲၢ်ကရဲၢ်, ဒီးလီၤကရဲၢ်လီၤကရဲၢ်တၢ်ခဲလၢကန့ၣ်ကွၢ်လၢကရဲၢ်တက့ၢ်.

၂. ကီၢ်ရဲၢ်ကီၢ်ရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအထၢၣ်တသ့ဘၣ်ဒီးလဲၤတၢ်သးအခဲန့ၣ်ပစံးလၢလဲၤတၢ်ကီၢ်ရဲၢ်ကီၢ်ရဲၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်သးအခဲန့ၣ်ပစံးလၢလဲၤတၢ်ကီၢ်ရဲၢ်ကီၢ်ရဲၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်ဆၢထၢၣ်တသ့ဘၣ်ဒီးလဲၤတၢ်ကီၢ်ရဲၢ်ကီၢ်ရဲၢ်လီၤ. လဲၤတၢ်သးအခဲကီၢ်ရဲၢ်ကီၢ်ရဲၢ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ. ဒီးဆွဲၣ်ပကိးကီၢ်ရဲၢ်ကီၢ်ရဲၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃. စရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၢ်တကလုာ်ပမၤမၤဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်မၤသးကမၤလၢဖးဒိၣ်ဒီးပကိးလၢစရဲၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢစရဲၢ်စရဲၢ်လီၤ.

၄. တရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်စရဲၢ်အသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၢ်တကလုာ်န့ၣ်ပမၤမၤဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးမၤသးကမၤလၢဒီးပဟ်ထံးဟ် ဟု လၢအပူၤလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတရဲၢ်တရဲၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢစရဲၢ်စရဲၢ်လီၤ.

၅. တၢၢ်ရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢၢ်ရၢအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤလၢဒိၣ်ထီၣ်ဘိၣ်ဝဲဒီးလဲၤတၢ်တချၢဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလဲၤတၢ်တၢၢ်ရဲၢ်တၢၢ်ရၢလီၤ. ပုၤတဂၤဘိၣ်ဝဲဒီးလဲၤမးတၢၢ်ရဲၢ်တၢၢ်ရၢလီၤ.

၆. ထုတရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ထုတရၢအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤလၢပမၤကၢၣ်ဝဲဒီးဆွဲၣ်နီၤဒၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤသးထုတရဲၢ်ထုတရၢလီၤ. ပုၤတဂၤစမၤဒီးဆွဲၣ်နီၤဒၣ်တၢ်ထုတရဲၢ်ထုတရၢလီၤ.

ရဲၢ်-ရဲၢ်-ရဲၢ်

၇. မရဲၢ်ဘဲဘူ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအုၣ်လိာ်ဆိးကွၢ်ဒီးဖျၢလိာ်အခိၣ်အနီၤန့ၣ်ပစံးလၢမၤသးမရဲၢ်ဘဲဘူလီၤ. ပုၤတဂၤဖျၢလိာ်အခိၣ်ဒီးအဝဲတဂၤမရဲၢ်ဘဲဘူစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးလၢမရဲၢ်ဘဲဘူစ့ၢ်ကိးလီၤ. မရဲၢ်ဘဲဘူဒီးပရဲၢ်ဘဲဘူန့ၣ်ဒီးသိးသိးလီၤ.

၈. မရဲၢ်ဘဲဘူ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤအါဂၤသါကလဲၤတၢ်ဒီးကတဲၣ်ကတိၤအသးပစုပတုၤ န့ၣ်ပစံးလၢမၤသးမရဲၢ်ဘဲဘူလီၤ. ပုၤတဖျၢကတဲၣ်ကတိၤအသးမရဲၢ်ဘဲဘူဒီးလဲၤတၢ်တက့ၢ်သ့ၣ်လီၤ.

၉. ရဲၢ်ရဲၢ်ရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်မိၢ်လုၢ်မိၢ်ဟးလၢထံးခိၣ်န့ၣ်တရဲၢ်အသးဒီးပစံးလၢမၤသးရဲၢ်ရဲၢ်ရဲၢ်လီၤ. မိၢ်လုၢ်မိၢ်ဟးလၢထံးခိၣ်ရဲၢ်ရဲၢ်ရဲၢ်နးကၤ.

၁၀. သရဲၢ်ဒီးစရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ဒီးသိးသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၢ်တကလုာ်မၤသးကမၤလၢလၢပုၤမၤဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဒၢၣ်အိၣ်လၢအပူၤဒီးပဟ်ဟုလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၢ်တကလုာ်ဖးဒိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢတရဲၢ်ဒီးစရဲၢ်ဒီးသရဲၢ်လီၤ.

၁၁. အိရဲၢ်အိရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤအးအးကတဲၣ်ပူၤလၢမၤသးဒိၣ်ပုၤဟးဂုၤဟးဂီၤအသိးဒီးကွၢ်ပုၤကတိၤတၢ်ဒီးအိထီၣ်အခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤသးအိရဲၢ်အိရဲၢ်လီၤ. ပုၤမၤသးအိရဲၢ်အိရဲၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဟးဂီၤတစးစးလီၤ. ဒီးပစံးလၢအိရဲၢ်အိရဲၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁. ရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စုၤဖးဒိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်စုၤရဲၢ်လီၤ. တၢ်စုၤရဲၢ်ဒီးထံးဒိၣ်လီၤဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်စုၤရဲၢ်စီၤရဲၢ်လီၤ.

၂. ရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်ဘျးကသံၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပတီၢ်ဘျးကသံၣ်လၢလၢၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပစံးလၢပရဲၢ်ကသံၣ် လီၤ. ပုၤတဂၤ ရဲၢ်ဘျးကသံၣ်ဘျးဂ့ၢ်သမိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢရဲၢ်ရဲၢ်လီၤ.

၃. ရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်ဘျးမိၢ်ဟဲသၣ်န့ၣ်ပစံးလၢရဲၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤရဲၢ်မိၢ်ဟဲသၣ်ဒီးကိးဝဲလၢတၢ်ရဲၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢရဲၢ်ဘျးဝဲလီၤ. ရဲၢ်ဘျးရဲၢ်ဘျးမိၢ်ဟဲသၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၄. တရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီမၤကသံၣ်အဂီၢ်လၢသ့ၣ်ဒီးစံးဝဲလၢပူၤကသ့ၣ်န့ၣ်မၤဝဲလၢပုၤဟူထီၣ်က့ၤပုၤသံအခါန့ၣ်ဒီးပကိးလၢတရဲၢ်လီၤ. ပုၤမၤတၢ်သံပူၤန့ၣ်မၤကသ့ၣ်ဂီၢ်လၢသ့ၣ်ဘျးဖိလွၢ်လုၢ်ဒီးကိးဝဲလၢတရဲၢ်လီၤ. တရဲၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ကသ့ၣ်အဂီၢ်လၢစံးဝဲသါမၤန့ၢ်ပူၤကသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

၅. တၢ်ရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်ကျိၣ်ကျိၣ်မိၢ်ဟဲသၣ်ဒီးအံၣ်သၣ်ဒီးသဒိၣ်အုၣ်ဒီးပကိးလၢတၢ်ရဲၢ်လီၤ. တၢ်ရဲၢ်န့ၣ်ပုၤကညီအိၣ်ဝဲဒီးမ့ၢ်ဒီးတၢ်ဒီးချီလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်ရဲၢ်တၢ်ရဲၢ်လီၤ.

၈. အိရဲၢ်အိရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဟးဂုၤဟးဂီၤတစးစးဒီးပကတိၤတၢ်ဒီးကွၢ်ဝဲအိထီၣ်အခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤသးအိရဲၢ်အိရဲၢ်လီၤ. ပုၤလၢမၤသးအိရဲၢ်အိရဲၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢဟးဂီၤတစးစးလီၤ.

၁. ရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤမဲကဲသၣ်ဒီးအဘိးပမၤတရဲၢ်အသးဒီးပစံးလၢရဲၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤရဲၢ်မဲကဲသၣ်တဖျၢၣ်ရဲၢ်အသးဂ့ၢ်ကၤ.

၂. ရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပကူးကွၢ်ဘုလၢန့ၣ်ပစံးလၢရဲၢ်လီၤ. ဘုတုၤဂ့ၢ်ကဲဆိးပဘၣ်ယိၣ်လၢကယံၤဘၣ်ဖးဒီးပကူၢ်ကွၢ်အလၢန့ၣ်ပစံးလၢပရဲၢ်ကွၢ်လီၤ. ရဲၢ်ကွၢ်ဘုအလၢန့ၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢရဲၢ်ကွၢ်ရဲၢ်ကွၢ်လီၤ.

၃. ရဲၢ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စုၤဖးဒိၣ်လၢတၢ်စုၤခါန့ၣ်ပစံးလၢယဲမ့ၢ်ရဲၢ်

ရုံး

လိ။ ဒီးပစံးလာတၢ်စုာ်စုာ်ကိးလိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာယဲမုၢ်ရံး
ယဲခၢ်ရံးစုာ်ကိးလိ။ ယဲမုၢ်ရံးဒီးထံဒိၣ်လိာ်လဲလိ။

၅. **ရံးလာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကွၢ်လာ်ဘၣ်ဘၣ်တရံးအသး န့ၣ်ပစံးလာ
ပရံးလာ်လိ။ ပုၤတဂၤရံး လာ်ဘၣ် ဘၣ် တဘၣ်တရံးအသးလဲၤ
ဂ့ၤကၤ။

၆. **ရံးရံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပကညီယုတၢ်အုၣ်လိာ်ဒီးပုၤဂၤဒီးပစံးလာ
ယုတၢ်အုၣ်ရံးရံးလိ။ ပုၤတဂၤဒ်ကဟ်ပုၤဂၤလာတၢ်ကမၣ်ဒီးယုတၢ်
အုၣ်ရံးရံးလိ။

၇. **ရံးရံး** န့ၣ်မ့ၢ်ထွံၣ်နၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤအလိာ် ချဲဒီးပစံးလာနၢ
ဝဲရံးရံးလိ။ ထွံၣ်တၢ်နၢမးတၢ်ရံးရံးလိ။

၈. **ရံးအသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပကညီမၤပစုာ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးပစံး
လာမၤတၢ်ရံးအသးလိ။ ပုၤတဂၤမၤတၢ်ရံးအသးတအိၣ်ဘၣ်ဘၣ်။

၈-၁. **ကရံး** တရံး. ကရံးကရံးကွၢ်လာကရံးတက့ၢ်။

၉. **တရံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပယၣ်ပသးဝးဝးဒီးပစံးလာပတရံးပသးလိ။
ပုၤတဂၤတရံးအသးဝးဝးစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာတရံးတရံး
လိ။ ပုၤကညီယုအသးန့ၣ်ပစံးလာတရံးအသးလိ။ ဒီးပုၤက
ညီကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်တရံးအသးစုာ်ကိးလိ။

၁၀. **တရံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆူၣ်တပိၤဂဲၤတပိၤတၢ်န့ၣ်ပစံးလာပတရံး
တၢ်လိ။ ပုၤတဂၤတရံးသ့ၣ်တထံးန့ၣ်မ့ၢ်ထၢအိၣ်ဝဲ အသၣ်လိ။
ဒီးပစံးလာဆူၣ်တရံးစုာ်ကိးလိ။

၁၁. **တရံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပယၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ပစံးလာပတရံးမ့ၢ်လိ။ မ့ၢ်ကနၢ
ကိာ်ဟ့ၣ်ဘၣ်ဖုး, တရံးမ့ၢ်တဘီတက့ၢ်။

၁၂. **တရံး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ပယၣ်တၢ်ဝးဝးန့ၣ်ပစံးလာတရံးခဲလၢာ်
လိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာတရံးတရံးလိ။

၁၃. **တၢ်ရံး** န့ၣ်ထီၣ်ပယၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလာတၢ်ရံးလိ။ တၢ်
ရံးအသးန့ၣ်မ့ၢ်လုၣ်ကဟ်အဒၢရံးအသးန့ၣ်လိ။

၁၄. **ထးရံး** န့ၣ်မ့ၢ်ကးတယုၢ်န့ၣ်ပုၤတနီၤနီၤကိးလာထးရံးလိ။
ထးရံးန့ၣ်ပတၢ်တၢ်ဒီးအုၣ်ဝဲလိ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာထးရံးထး
ရံးလိ။

၁၅. **နီၢ်ရံးတီၢ်ပီၤ** No. 70-၇၀. ပစံၣ်တၢ်နီၢ်ရံးတီၢ်ပီၤဒီးပုၤဝဲ
မုၢ်ခံၣ်လၢပုၤန့ၣ် အပုၤဝဲခါ အဝဲပိာ်ခါ တအိၣ်ဘၣ်ဒီး အမိၢ်အ
ပၢ်မၤအမၤအိၣ်တၢ်လၢခးဒ်ပိာ်ခါအသးလိ။ အန့ၣ်တနံၤသုးမုၢ်
လဲၤစၢ်ထီၣ်လၢကျဲဒီးပုၤဂၤတလဲၤလၢဘၣ်ဝဲဆူၣ်ဒီးသံၣ်ဒီးနီၣ်တ
ဂၤဘၣ်. ဒီးအဝဲဒၣ်ဒီးပုၤဝဲမုၢ်ခံၣ်လၢန့ၣ်အမိၢ်အပၢ်န့ၣ်အလိာ်ဒီးအ
မိၢ်အပၢ်မၤအလဲၤဆူၣ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. သုပုၤဝဲခါတ အိၣ်. သုဝဲ
ပိာ်ခါတအိၣ်န့ၣ်. သုတလဲၤဘၣ်မတၢ်ကလဲၤတဂၤလဲၣ်. အမိၢ်အ
ပၢ်တဒးအိၣ်ဘၣ်အီၤ လၢဟံၣ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်လဲၤဝဲလိ။ လဲၤခီတူၣ်
သုးမုၢ်စၢ်ထီၣ်အ ကျဲန့ၣ်ဒီးဘၣ်သံၣ်နီၣ်ကွၢ်ဒီးပုၤဝဲမုၢ်ခံၣ်လၢ လၢာ်
လိ။ သုးမုၢ်သံၣ်ဘိလဲၤပုၤဒီးပုၤဂၤလဲၤထံၣ်အစိၣ်ဒီးပုၤဂၤပဲၤက့ၢ်
စံၣ်တၢ်ပသးပုၤလိ။ တုၤန့ၣ်တပဟၢဒီးပသးပုၤမၤပုၤတူၢ်ထီၣ်ဘီၣ်
မိ. ပဖိၣ်သၣ်တၢ်ပဖိၣ်သၣ်ခါတဖၣ်လဲၤ ကျဲက့ၢ်အီၤလိ။ ပဖိၣ်
သၣ်ခါတဖၣ်လဲၤဒီးကျဲဝဲအသးတတူၣ်ဘၣ်စံးဝဲဒၣ်. ဘၣ်မနုၤလၢ
ကျဲဝဲအသးတတူၣ်ဘၣ်လဲၣ်. မ့ၢ်အဂ့ၢ်ဒီးပုၤဖိၣ်သၣ်ခါတဖၣ်န့ၣ်
ကျဲဝဲအသးတတူၣ်ဘၣ်ဒီးကွၢ်ကီၢ်ကီၢ်ဝဲမုၢ်ဟါတဘၣ်. ကွၢ်ကီၢ်

ရုံး-ရံၣ်-ရံၣ်-ရၢ

ကွၢ်ကီၢ်ဝဲမုၢ်ဟါတဘၣ်လိ။ ယံၣ်ယံၣ်ဒီးပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်. သုမၤ
တၢ်န့ၣ်ပုၤစိၣ်ကအုၣ်လိ။ ဒီးပသ့ၣ်ကသးပုၤကျဲက့ၢ်ဒၣ်ဝဲတက့ၢ်
သ့ၣ်လိ။ ကျဲဝဲမုၢ်အူကပျီၤထီၣ်အသးဟ့ၢ်ဟ့ၢ်န့ၣ်ဒီးပသးကီၤ
အဖိခါစံၣ်ဘျးသံအသးလၢအသါဘၣ်ဒၣ်ပိာ်မုၢ်န့ၣ်လိ။ တၢ်လၢ
ပုၤဒီးပုၤဝဲမုၢ်ခံၣ်လၢန့ၣ်အဝဲတဂၤအမံၤမုၢ်နီၢ်ရံးတီၢ်ပီၤ. ဒီးအပုၤတ
ဂၤအမံၤမုၢ်နီၢ်ရံးတီၢ်ပီၤ. ဒီးအိၣ်ယုၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးပသးကီၤအဖိခါ
န့ၣ်လၢညါခီတခီဒီးပုၤဝဲမုၢ်ခံၣ်လၢ. တဂၤတဂၤဂၤလိ။ ဒီးပုၤဟူ
ထီၣ်မိၣ်ထီၣ်က့ၢ်အီၤဒီးပုၤမၤလုၢ်အုၣ်ထါတက့ၢ်သ့ၣ်စံးဝဲဒၣ်.

နီၢ်ရံးတီၢ်ပီၤအမုၢ်စၢ	နီၢ်ရံးတီၢ်ပီၤနီၢ်ရံးစု
ရံးဒီးဒိၣ်ကွၢ်ကဟ်စၢ	ရံးဒီးလုၣ်ချဲဒီးထၣ်ချဲ
နီၢ်ရံးတီၢ်ပီၤအမုၢ်စၢ	နီၢ်ရံးစုနီၢ်ရံးတီၢ်ပီၤ
ရံးဒီးဒိၣ်ကွၢ်ကဟ်စၢ	ရံးဒီးကျဲၣ်ရံးဒီးဆၢၣ်လိ။

တုၤမ့ၢ် အန့ၣ်တစု ဒီးနီၢ်ရံးတီၢ်ပီၤ , ဒီးနီၢ်ရံးတီၢ်ပီၤစုအမိၢ် ဒီး
အပၢ်ခံၣ်န့ၣ် အိၣ်ဖိၣ်က့ၢ်ဝဲဒ်ယီယဲၣ်အသးလိ။ ဒီးထၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,
သ့ၣ်မုၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ထံမ့ၢ်ဂ့ၢ်, ခုးမ့ၢ်ဂ့ၢ်, ဘၣ်မၤဒၣ်ဝဲလၢာ်လိ။ တၢ်
ဘီၣ်အီၤတအိၣ်လၢဘၣ်ဒ်အဖိမုၢ်အိၣ်ဒီးလၢသီအသးန့ၣ်ဘၣ်.
သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် က့ၢ်န့ၣ်သက့အဖိဒီးတထံၣ်က့ၢ်လၢဘၣ်ဝဲဘၣ်. ဒီး
ပုၤတပဲၤမၤဘီၣ်ဘၣ်အီၤနီၣ်တဂၤဘၣ်.

မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီးပသ့ၣ်ကသးပုၤစံးဝဲဒၣ်. သုတအဲၣ်ပသးဖိၣ်
တဂ့ၢ်. အဲၣ်ပဖိဒီးလွဲဖိတက့ၢ်. ပုၤမ့ၢ်တအဲၣ်ဘၣ်အဖိန့ၣ်ကမၤအ
သးဒ်ပုၤဒီးမိဝဲလၢခံၣ်လၢပုၤအသးန့ၣ်လိ။

၁၆. **ပရံး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ဖုးပုၤသီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာပုၤသီၣ်ပရံးပရံး
လိ။ ထီၣ်ဖုးပုၤပရံးပရံးစံးဝဲဒၣ်.

၁. **ကရံၣ်ကရံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ယၢၣ်ယံးသီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာသီၣ်
ကရံၣ်ကရံၣ်လိ။ သ့ၣ်ယၢၣ်ယံးသီၣ်ကရံၣ်ကရံၣ်စံးဝဲဒၣ်လိ။

၂. **ကရံၣ်ကဝီ** န့ၣ်ကွၢ်လၢကရံၣ်တက့ၢ်.

၁. **ကရံၣ်ကရၢ** န့ၣ်ကွၢ်လၢကရံၣ်တက့ၢ်.

၁. **ကရၢ** ဒီးဆဲးကရၢ, ဒီးကရၢယၢၣ်, ဒီးကရၢအသး, ဒီးက
ရၢကရဲး, ဒီးကရၢလိ, ဒီးကရၢကရၢ, ဒီးသ့ၣ်ကရၢ, ဒီးဝီကရၢ,
ဒီးကရၢဒၢ, တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကရၢတက့ၢ်.

၂. **ကတရၢဒၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကညီကတၢ်သိးတၢ်လိတုၤလၢအ
ခိၣ်ထံးဒီးသစုၣ်လိအူထးခီဒီးအူအခိၣ်ထံးတခီန့ၣ်သလၣ်အသး
န့ၣ်ပစံးလာမၤသးကတရၢဒၢလိ။ သရၣ်မးမးန့ၣ်ကတၢ်သိးတၢ်
မၤအသးကတရၢဒၢလိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာကတရၢဒ်ကတရၢ
ဒၢလိ။

၃. **ကတရၢကတရၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟီၣ်ဟီၣ်ဟးတၢ်ဖိတၢ်လံၤထီၣ်
ခီဆီခီဒီးပစံး လၢပကတရၢလိ။ ဆီအိၣ်ဘုန့ၣ် ကတရၢကွၢ်တ
က့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာကတရၢကတရၢလိ။ ပကတရၢတၢ်န့ၣ်ပ
ယါတၢ်ဒီးပတြီၤတြီၤပစုလိ။

၄. **တရၢဒၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကွၢ်သ့ၣ်ကၢ်ဒီးပစံးလာကၢ်ကရၢဒၢလိ။
သ့ၣ်တထံးစကွၢ်ကတရၢဒၢစံးဝဲဒၣ်လိ။ သ့ၣ်မ့ၢ်ကၢ်လိ ဒီးအဒု
အလၣ်ဒီးလိဝဲလၢတၢ်ကပိၤလိန့ၣ်မၤသးတရၢဒၢလိ။

၅. **ထီၣ်ရၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ကယူၤဖၣ်ဟုအါဒုလၢသ့ၣ်ဖးထီၣ်အခံးဒီးပ
စံးလာကယူၤဖၣ်ထီၣ်ရၢလိ။ ဒီးမ့ၢ်ကယူၤဖၣ်ဟုဂီၢ်မုၢ်အါဒုဒီးပစံး

ရၢ-ရၢၢ်-ရၢၢ်-ရၢး

လၢကယူၤဖၣ်ထီၣ်ရၢလီၤ. နီၤပုၤတနီၤနီၤစံးဝဲလၢကယူၤဖၣ်ထီၣ်ရၢန့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ပုၤကညီအကလၢကွၢ်စံးဝဲလီၤ. နီၤတနီၤနီၤစံးဝဲလၢမ့ၢ်ကယူၤဖၣ်ထီၣ်လီၤကဘိလၢပိၣ်လဲၣ်ပုၤနီၤထီၣ်ရၢလီၤ.

၆. **ထီၣ်ရၢ** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဘိၣ်ဖျိၣ်လၢပျီအသးကံၢ်ပုၤလွၢ်ထံးယၢ်ထံးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဆံဆဲးထံးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပကိးလၢသ့ၣ်ထီၣ်ရၢလီၤ. သ့ၣ်ထီၣ်ရၢလၢပျီသးကံၢ်ပုၤတကရၢစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၇. **ပရၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မံၤဟူထီၣ်သၢလီၤနီၤပစံးလၢတၢ်ပရၢလီၤ. နီၤပစံးနီၤအဆိလၢပရၢပစၢ်လီၤ. စနၢ်ဟူတၢ်ပရၢလၢတၢ်ဆူတၢ်ဆါအိၣ်ဝဲလၢထံၣ်ကံၢ်ဂၢၤလီၤ.

၈. **ပရၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပယုၤသတြီၤန့ၣ်ပစံးလၢပရၢလီၤ. ထီၣ်ရီၤပမၤသတြီၤတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပရၢကိးမံၤဒဲးလီၤ. တလၢပရၢချဲးဒီးတၢ်လိာ်အသးလၢစ့ဒိၣ်မးလီၤ. နီၤပစံးလၢပရၢစ့ၣ်ကိးလီၤ. နီၤပစံးဒီးအဆိလၢပရၢပရၢလီၤ.

၁. **ကီၢ်ရၢၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်နီၣ်တကလုာ်အဂံၢ်နၢမူဒီးပကိးလၢကီၢ်ရၢၢ်လီၤ.

၂. **တရၢၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တအိၣ်ကလီၤဘၣ်. တၢ်တဘျးအိၣ်ဘၣ်. တၢ်တဘျးမၤဘၣ်ဒီးပစံးလၢတရၢၢ်ဘၣ်လီၤ. ဘုအံၤစကူးတဂၢၤစီၤတရၢၢ်ဘၣ်. မၤအံၤစအိၣ်တဂၢၤစီၤတရၢၢ်ဘၣ်. သ့ၣ်တကျိအံၤစယိးတဂၢၤစီၤန့ၣ်တရၢၢ်ဘၣ်. စံးဝဲဒၣ်.

၃. **ဘီၣ်ရၢၢ်ခါ** န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်တကလုာ်ထဲခိၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးပကိးလၢဘီၣ်ရၢၢ်ခါလီၤ. ဘီၣ်ရၢၢ်ခါန့ၣ်ပအိၣ်အသ့ၣ်ဆဲးဝဲလီၤ. နီၤအိၣ်ခံကလုာ်လီၤ. အဘိဒိၣ်တကလုာ်. အဘိဆံးတကလုာ်လီၤ. နီၤပကိးလၢဘီၣ်ရၢၢ်ခါဖးဒိၣ်တကလုာ်ဒီးဘီၣ်ရၢၢ်ခါပြဲၤစီၤတကလုာ်လီၤ.

၄. **လီၤရၢၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီမၤမဲာ်ဆုးအသးန့ၣ်ပစံးလၢမၤလီၤရၢၢ်အသးလီၤ. ပုၤမ့ၢ်မၤတၢ်အါဒီးမၤလီၤရၢၢ်အသးလီၤ. ပုၤမ့ၢ်မၤလီၤရၢၢ်အသးဒီးအမဲာ်ဆုးက့ၤဒၣ်ဝဲလီၤ. နီၤပစံးဒီးအဆိလၢလီၤရၢၢ်လီၤစၢ်လီၤ.

၁. **ရၢၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပထုတၢ်လၢချီၣ်နဲးလၣ်ဒ်ထၢၣ်အသိးဒီးပကိးလၢရၢၢ်လီၤ. နီၤပကိးဒီးအဆိလၢရၢၢ်စီၤရၢၢ်စီၤလီၤ. တၢ်လၢရၢၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပဟ်ဟူလၢအပူၤလီၤ. ရၢၢ်န့ၣ်ပထုလၢနဲးလၣ်လၢသဝဲစီၤလၣ်ဒီးပထုဒ်ထၢၣ်အသိးဒီးပကိးလၢရၢၢ်လီၤ. နီၤတလၢထုဝဲအါမးလီၤ.

၂. **ရၢၢ်ဘၣ်ခံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပထုတၢ်ပုၤတၢ်လီၤတကလုာ်ဒ်ထၢၣ်အသိးဒီးအခံန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးပသံးန့ၣ်သိထံလၢအပူၤန့ၣ်ပကိးလၢရၢၢ်ဘၣ်ခံလီၤ. နီၤပကိးဒီးအဆိလၢရၢၢ်ဘၣ်ခိၣ်ရၢၢ်ဘၣ်ခံလီၤ. ပုၤကညီထုရၢၢ်ဘၣ်ခံန့ၣ်မ့ၢ်ပသံးန့ၣ်သိထံလၢအပူၤဒီးဝံာ်ဝဲလၢနီၣ်ဝံာ်န့ၣ်တုၤရၢၢ်ဘၣ်ခံန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးသိယွၤလီၤလၢရၢၢ်ဘၣ်ခံအခံန့ၣ်လီၤ.

၃. **တရၢၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကျဲးစးမၤတၢ်တုၤလၢၢ်ပတဟီၣ်ကးယးဒီးပစံးတရၢၢ်လီၤ. ပုၤတဂၢၤမၤတၢ်တရၢၢ်သမိး. ပုၤတဂၢၤမၤတၢ်တရၢၢ်န့ၣ်ပုၤဂၤတက့ၢ်လီၤ. မၤတၢ်တရၢၢ်ဒ်ပစံးတၢ်သိးမၤတၢ်ဆူၣ်, မၤတၢ်နးလီၤ. ပုၤတဂၢၤမၤကစၢ်ယွၤတၢ်မၤတရၢၢ်မးလီၤ.

၁. **ပရၢး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်အိၣ်ဒီးအဆူၣ်ဒီးအသၣ်မၤသးဖျၢၣ်သလၢၣ်ထဲစ့ဒိၣ်ဒီးအသၣ်မံဆဲးဝဲဒီးမံဘိကံၢ်ကလၢန့ၣ်ပကိးလၢပရၢးလီၤ. နီၤပကိးဒီးအဆိလၢပရၢးပရၢးလီၤ. ပရၢးသ့ၣ်

ရၢး-ရၢၢ်-ရၢၢ်-ရ

န့ၣ်ပအိၣ်ဆဲးဝဲလီၤ.

၂. **လၢၢ်ပရၢး** န့ၣ်မ့ၢ်လၢၢ်ခးအဆိလီၤ. နီၤမ့ၢ်ပမၤတၢ်တုၤပမၤတသ့လၢၤဘၣ်ဒီးပစံးလၢပမၤတၢ်လၢၢ်ခးလၢၢ်ပရၢးလီၤ. နီၤပစံးလၢလၢၢ်ပြးစ့ၣ်ကိးလီၤ.

၁. **တပရၢၢ်အၢၣ်** န့ၣ်ဒ်လီၤပၢၣ်တရၢၢ်အသိးလီၤ. နီၤမ့ၢ်ပုၤကညီသိးဆုလီၤတုၤလၢအခိၣ်ထံးန့ၣ်ပစံးလၢမၤသးတပရၢၢ်အၢၣ်လီၤ. ပုၤတဂၢၤသိးဆုလီၤတုၤလၢအခိၣ်ထံးတပရၢၢ်အၢၣ်လီၤ. နီၤပစံးဒီးအဆိလၢတပရၢၢ်အၢၣ်တပရၢၢ်အၢၣ်လီၤ.

၂. **လီၤပၢၣ်တရၢၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီသိးဆုတုၤလီၤလၢအခိၣ်ထံးန့ၣ်ပစံးလၢလီၤပၢၣ်တရၢၢ်လီၤ. ပုၤတဂၢၤသိးဆုလီၤပၢၣ်တရၢၢ်တုၤလီၤလၢအခိၣ်ထံးလီၤ. နီၤပစံးလၢလီၤတၢ်ပရၢၢ်စ့ၣ်ကိးလီၤ.

၃. **တရၢၢ်တရၢၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီသိးဆုတုၤလီၤလၢအခိၣ်ထံးဒီးလဲၤတၢ်ကယိကယိဒီးပစံးလၢလဲၤတၢ်တရၢၢ်တရၢၢ်လီၤ. ပုၤတဂၢၤသိးဆုတုၤလီၤလၢအခိၣ်ထံးဒီးလဲၤမးတၢ်တရၢၢ်တရၢၢ်လီၤ.

၁. **တၢၤရၢၤတၢၤရၢၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢဘီၣ်ဝဲဒီးဒိၣ်ဝဲန့ၣ်လဲၤတၢ်ကယိကယိဒီးပစံးလၢလဲၤတၢ်တၢၤရၢၤတၢၤရၢၤလီၤ. ကဆိတဒုလဲၤမးတၢ်တၢၤရၢၤတၢၤရၢၤလီၤ. နီၤပစံးဒီးအဆိလၢတၢၤရၢၤတၢၤရၢၤလီၤ.

၂. **ပတရၢၤ** န့ၣ်မ့ၢ်အူးထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပတရၢၤလီၤ. နီၤမ့ၢ်ပအူးထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပတရၢၤတၢ်လီၤ. နီၤပစံးဒီးအဆိလၢစံးထီၣ်ပတရၢၤလီၤ. စံးထီၣ်ပရၢၤကစၢ်ယွၤအဘျးအဖျိၣ်လီၤ. နီၤပစံးလၢပတြၢၤစ့ၣ်ကိးလီၤ.

၃. **လီၤတရၢၤခံ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခံဒိၣ်ဒီးအခိၣ်ဆဲးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီၤတရၢၤခံလီၤ. သ့ၣ်တနီၤနီၤဒိၣ်လီၤတရၢၤခံဒီးအခိၣ်ထံးဒိၣ်ဒီးအနါစ့ၣ်ဆဲးဝဲလီၤ.

၄. **လီၤတရၢၤယၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ဆိဒီးလီၤဝဲတုၤလီၤလၢအခိၣ်ထံးဒီးပစံးလၢဆိဒီးလီၤတရၢၤယၢလီၤ. နီၤပစံးဒီးအဆိလၢလီၤတြၢၤယၢလီၤတြၢၤယၢလီၤ. ဆိတဘျးအဒီးလီၤတရၢၤယၢတုၤလီၤလၢအခိၣ်ထံးလီၤ.

၁. **ရ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဆူၣ်လၢအပျီခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအရလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤန့ၣ်အရအိၣ်လၢအပျီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ညၣ်ဒီးလၢအပျီခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢညၣ်ရစ့ၣ်ကိးလီၤ. နီၤပစံးဒီးအဆိလၢရမ့ၢ်လီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤအကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအရမ့ၢ်လၢလီၤ. ညၣ်ကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်အိၣ်ရမ့ၢ်လၢလီၤ.

၂. **ရရ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလဲၤတုၣ်ဘၣ်သ့ၣ်ခိၣ်ခိၣ်ဒီးဝးန့ၣ်ပစံးလၢဝးဝဲရရလီၤ. မ့ၢ်မနုၤတုၣ်တၢ်ဝးရရန့ၣ်လဲၣ်. တၢ်အူးတၢ်သ့ၣ်စံးဝးရရစံးဝဲဒၣ်လီၤ. နီၤပစံးဒီးအဆိလၢရရရရရရလီၤ.

၃. **ကရ** ဒီးကရဒု, ဒီးကရကရိး, ဒီးကရကမ့, တၢ်ခဲလၢၢ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကရတက့ၢ်.

၅. **ဆဲထီၣ်ရ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤထီၣ်တရိးထီၣ်အပျီအဆူၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ညၣ်သလၣ်ထီၣ်အဒီးလၢအပျီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢဆဲထီၣ်ရလီၤ. ထွံၣ်ဟ်ဒုသးဆဲထီၣ်ရလီၤ. ညၣ်န့ၣ်တုၤဘျီဒီးဆဲထီၣ်ရ

ရ-ရ်

လီၤ.

၆. တရ နှ်မ့ၢ်တၢ်ဆုၣ်တၢ်ဒီးမ့ၢ်ဂ့ၤ. ခိၣ်သူမ့ၢ်ဂ့ၤ. သဘံၣ်ဘုၣ်တရီးထီၣ်နှံၣ်ပစံးလၢမၤသးတရုလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတရုဒု. တရုတရီးလီၤ. ပုၤတဂၤတခွဲခိၣ်ခွဲန့ၢ်ဒီးအခိၣ်မၤသးတရုဒုလီၤ. ထီၣ်တၢ်ဆုၣ်အိၣ်ပစံးလၢမၤသးတရုဒုလဲလၢလီၤ.

၇. တရုတရီး နှ်မ့ၢ်ပုၤကညီသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးဟံးအသးလၢသၢကတီၢ်တၢ်ဒီး ဂၤဆၢထၢၣ် ဝဲနှံၣ်ပစံးလၢမၤသးတရုတရီးလီၤ. ပုၤတဂၤသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးမၤမးအသးတရုတရီးလီၤ.

၈. တရုတမ့ၢ် နှ်မ့ၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဒီးသစုၢ်သနဲၤနှံၣ်ပစံးလၢမၤသးတရုတမ့ၢ်လီၤ. သ့ၣ်တထံးအိၣ်ဒီးသစုၢ်တရုတမ့ၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

၉. လီၤရ နှ်မ့ၢ် လီၤရ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သ့ၣ်ဒုလီၤသယံၣ်ပုၣ်ဝဲဘူးဒီးဟံးခိၣ်နှံၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢလီၤရ်လီၤရလီၤ. သ့ၣ်တထံးအဒုလီၤရ်လီၤရကတုၤလီၤတၢ်ဟံးခိၣ်လီၤ. သ့ၣ်တထံးအဒုလီၤရ်လီၤရကတုၤလီၤတၢ်နီၢ်ကျိၣ်လီၤ.

၁၀. အရအဖီ နှ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်အဆုၣ်အဒီးလၢအပျီၢ်ခိၣ်နှံၣ်ပစံးလၢအရအဖီဝဲလၢလီၤ.

၁. ရ် နှ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဒိၣ်တဖၣ်နှံၣ်ပစံးလၢမၤသးရ်ကလံၤလီၤ. ကဆိတဒုဆၢထၢၣ်မးရ်ကလံၤလီၤ. လၢဖဲးဆၢထၢၣ်ရ်ကလံၤလီၤလၢမၤဘၣ်ဘူးတဂ့ၤ.

၂. ရ် နှ်မ့ၢ်ပုၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတိက့ၤစွဲၤက့ၤတၢ်နှံၣ်ပစံးလၢရ်ပုၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢရ်က့ၤပုၤက့ၤစွဲၤက့ၤတၢ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤရ်က့ၤပုၤလၢလရၣ်တၢ်ဒီးဘးလီၤ.

၃. ရ်ရ် နှ်မ့ၢ်ပုၤကညီမၤတကဲကအုနးနးကလံၤဒီးပစံးလၢကအုရ်ရ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤတကဲကအုရ်ရ်စံးဝဲဒၣ်.

၄. ရ်ရ် နှ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဒုအယံၣ်တဖၣ်ကညီဝဲဒီးပစံးလၢကညီရ်ရ်လီၤ. ခုတဒုကညီဝဲရ်ရ်လီၤ. ထီၣ်တၢ်ကညီသိၣ်ဝဲနှံၣ်ပစံးလၢသိၣ်ရ်ရ်ကိးမံၤဒီးလီၤ.ဒီးထံယွၤသိၣ်ရ်ရ်စွဲၤကိးလီၤ. ဒီးကလံၤဟဲသိၣ်ရ်ရ်စွဲၤကိးလီၤ.

၅. ကရ် နှ်မ့ၢ်က့ၤလၢကရ်, ဒီးတြၢ်တက့ၢ်.

၆. ကရ် နှ်မ့ၢ်လီၤသိၣ်, မျိၣ်သိၣ်ပနၢ်ဟူလၢအယံၣ်နှံၣ်သိၣ်ကရ်ကလံၤလီၤ. လီၤသိၣ်ကရ်ကလံၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးလၢတြၢ်ကလံၤစွဲၤကိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢတြၢ်ကလံၤစွဲၤကိးလီၤ.

၇. ကုၢ်ရ်ကုၢ်ရ် နှ်မ့ၢ်တၢ်လၢဒိၣ်တဖၣ်နှံၣ်လဲၤတၢ်တချ့ဘၣ်ဒီးလဲၤတၢ်ဝးလံၣ်လၢၣ်ဝဲနှံၣ်ပစံးလၢလဲၤတၢ်ကုၢ်ရ်ကုၢ်ရ်လီၤ. ကဆိတဒုလဲၤမးတၢ်ကုၢ်ရ်ကုၢ်ရ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကုၢ်ရ်ကုၢ်ရ်လီၤ.

၈. တရ်ကလံၤ နှ်မ့ၢ်တၢ်ကပိၤဖျါလၢထံတြိပူၤလၢပလဲၤတၢ်လၢချံၣ်ထံတြိပူၤသပိၤဟ့ၢ်ဒီးပစံးလၢထံတြိပူၤဖျါတရ်ကလံၤလီၤ. ထံကျိၣ်ပူၤဖျါလၢမနၢ်ကပိၤရ်ကလံၤဒီးပလဲၤသ့ဝဲလီၤ.

၉. တရ်ကလံၤ နှ်မ့ၢ်တၢ်ကပိၤဖျါလၢသ့ၣ်အိၣ်ပူၤဖျါစုၢ်ယံၣ်ဒီးပစံးလၢဖျါတရ်ကလံၤလီၤ. သ့ၣ်အိၣ်ပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤထီၣ်တၢ်ပူၤဖျါစုၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢကျိၣ်သလံးဖျါတရ်ကလံၤလီၤ.

၁၀. တရ်တရ် နှ်မ့ၢ်ပုၤကညီဆုၣ်သိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဆုၣ်ထီၣ်ပခိၣ်လၢဟံးခိၣ်သိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢသိၣ်တရ်တရ်လီၤ. ပုၤတဂၤ

ရ်-ရ်

ဆုၣ်ထီၣ်အခိၣ်သိၣ်တရ်တရ်စံးဝဲဒၣ်.

၁၁. တရ် နှ်မ့ၢ်ပုၤခုၣ်ခွဲၣ်တၢ်နှံၣ်ပစံးလၢတရ်လီၤ. ပုၤခုၣ်ခွဲၣ်အတိၤအတၢ်နှံၣ်ပစံးလၢတရ်လီၤ. ပုၤလၢတရ်ယွၤနှံၣ်ဘၣ်သံဘၣ်ပုၤဝဲလီၤ.

၁၂. တရ်တုၢ် နှ်မ့ၢ်ပုၤဟံးမုၢ်ခိၣ်တၢ်ဒီးထၢၣ်ဒီးယီၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်မၤ. က့ၢ်ဘၣ်ဂီၤဂ့ၤ. ဒီးကူနံၣ်သီးဆုၣ်ဝဲနှံၣ်ပစံးလၢတရ်တုၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤဒိၣ်တၢ်တရ်တုၢ်ဂ့ၤဘၣ်စံးမးလဲၣ်. ဒီးပစံးလၢသရ်တုၢ်စုၢ်ကိးလီၤ.

၁၃. တရ်တပြး နှ်မ့ၢ်ပုၤလၢတအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ. တတိတစွဲၤဘၣ်ပုၤနှံၣ်ပစံးလၢတရ်တပြးဘၣ်ပုၤလီၤ. ပုၤတဂၤပဘၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်နးဒီးတရ်တပြးဘၣ်ပုၤဘၣ်. ပုၤဂၤတီၢ်ပုၤနှံၣ်နတရ်တပြးပုၤဘၣ်မနၢ်လဲၣ်. ကစၢ်ယွၤမ့ၢ်တရ်တပြးဘၣ်ပုၤဒီးပကလီၤဘၣ်လရၣ်လီၤ.

၁၄. တၢ်ရ်တၢ်ပြး နှ်မ့ၢ်ကစၢ်ယွၤတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤနှံၣ်ပစံးလၢတၢ်ရ်တၢ်ပြးလီၤ. ပုၤလၢတၢ်ဘၣ်ကစၢ်ယွၤတၢ်ရ်တၢ်ပြး နှံၣ်ကတုၤက့ၤလၢမူခိၣ်တၢ်အမုၢ်လီၤ.

၁၅. တၢ်ရ်ဖီ နှ်မ့ၢ်ပုၤလၢဘၣ်ကစၢ်ယွၤတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤနှံၣ်ပစံးလၢတၢ်ရ်ဖီတၢ်ပြးဖီလီၤ. ပုၤတၢ်ရ်ဖီတၢ်ပြးဖီ နှံၣ်ကတုၤက့ၤလၢမူခိၣ်လီၤ.

၁၆. လီၤရ်လီၤပြး နှ်မ့ၢ်ကစၢ်ယွၤအဖီခွါဟဲလီၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပုၤနှံၣ်ပစံးလၢလီၤရ်လီၤပြးပုၤလီၤ. ကစၢ်ယွၤအဖီခွါလီၤရ်လီၤပြးအပျီၢ်အဘိၣ်လီၤ.

၁၇. သိၣ်ရ်ရ် နှ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်လၢကပၢၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢသိၣ်ရ်ရ်လီၤ. တၢ်သိၣ်ကပၢၣ်ဝဲဒီးတၢ်ညးဝဲနှံၣ်ပစံးလၢသိၣ်ရ်ရ်လီၤ. ခုကညီသိၣ်ရ်ရ်လီၤ. ထံယွၤသိၣ်ရ်ရ်,ကလံၤဟဲသိၣ်ရ်ရ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၁၈. အရ်အတၢ် နှံၣ်ဒ်အရ်အတၢ်အသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဘီၤမီၤမုၢ်မီၤနှံၣ်ပစံးလၢအရ်အတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢအရ်အတၢ်စုၢ်ကိးလီၤ. ကစၢ်ယွၤအဘီအမုၢ်နှံၣ်ပစံးလၢကစၢ်ယွၤအရ်အတၢ်. ဒီးအရ်အတၢ်စုၢ်ကိးလီၤ.

၁. ကရ် ဒီးကရ်ကရ်, တၢ်ခဲလၢၣ်နှံၣ်က့ၤလၢကရ်တက့ၢ်.

၂. ရ်ခိၤရ်ခိၤ နှံၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢ ရ်ခိၤရ်ခိၤလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တမၢ်ပိၣ်တၢ်အပိးအလီၤလီၤ.

၃. ကရ်ပါ နှ်မ့ၢ်သဘျုၣ်တကလုၢ်ဝဲထီၣ်တြိလၢပတသ့ၣ်ဘၣ်ဝဲနှံၣ်ပကိးလၢကရ်ပါလီၤ. ဒီးပစံးလၢသဘျုၣ်ကနၢ်စုၢ်ကိးလီၤ. သဘျုၣ်ကရ်ပါနှံၣ်ပတသ့ၣ်ဘၣ်ဒီးဝဲထီၣ်ဒၣ်တၢ်လီၤ.

၄. ကတရ်ဒုး နှ်မ့ၢ်တၢ်လၢခုၣ်ဘၣ်ဒုး နှံၣ်ပစံးလၢကတရ်ဒုးလီၤ. ပုၤတဂၤအညၣ်ဂီၢ်ကိညၢ်ဒီးအလီၤစဟံးက့ၢ်ကတရ်ဒုးလီၤ. ပုၤတဂၤအလီၤကတရ်ဒုးဒီးကိးအခိၣ်ဆါဒီးအလီၤတကိၢ်ဘၣ်. အလီၤကတရ်ဒုးလီၤ.

၅. တရ် နှံၣ်ပစံးထဲတရ်ခိၤတသ့ဘၣ်. ပစံးလၢလီၤကတရ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပညၣ်ဂီၢ်ဘျါက့ၢ် ဒီးပလီၤခုၣ်လီၤက့ၢ်လီၤ. စညၣ်ဂီၢ်ဘျါက့ၢ်ဒီးစလီၤလီၤကတရ်ဝဲလီၤ.

၆. လီၤကတရ် နှ်မ့ၢ်တၢ်လၢစွဲၤဝဲနှံၣ်တုၤဘၣ်တၢ်ခုၣ်ဒီးစၢ်

ရူး-ရုဉ်-ရူ

လိးဒီးလိကပုဉ်ပဲန့ဉ်ပဲလံးလိကတရုဉ်လိး. ဒီးပဲစံးဒီးအဆိ
လိကတရုဉ်လိးကတရုဉ်လိး. သုဉ်လုဉ်ယု လာမဆါစိုးဝဲဒီး
လာမနုးန့ဉ် လိကတရုဉ်လိး. ထီရီတံလံးစိုးဝဲန့ဉ် မှာ ခုဉ် လိ
စံးလိးဒီးပဲစံးလိကတရုဉ်လိး. ကသံဉ်လုဉ်န့ဉ်စိုးဝဲဒီးမှာဘဉ်
တံခုဉ် န့ဉ် လိ ကတရုဉ်လိး. ဒီး ပဲစံးလိ လိ က ဩဉ် စုာ်ကိး
လိး.

၁. ရူး န့ဉ်တံကတိတအိဉ်ဘဉ်. ပကတိထဲရူးမီးန့ဉ်တသု
ဘဉ်.

၂. တရူး န့ဉ်မှာ ပဖူးန့ဉ် ဝး သလုာ် ကလံးဒီးပသးလိ သချဉ်
ကလံးန့ဉ်ပဲစံးပဖူးတရူးကလံးလိ. ပုတဂါစဆဲးယီဒီးဖူးမး
တရူးကလံးလိ. ဒီးပဲစံးလာသကရူးကလံးစုာ်ကိးလိ. ပုတဂါ
တံသိဉ်ဒီးဖူးမးသတရူးကလံးလိ.

၁. ရုဉ်ကလိကလိ န့ဉ်တံကတိတအိဉ်ဘဉ်. အိဉ်လာမုဉ်သ
ရုဉ်. မုဉ်ကရုဉ်. မုဉ်ဟရုဉ်လိ. ဒီးမှာတံပုတံလိလိအယီဒီး
မုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လိ.

၂. ကရုဉ် ဒီးမုဉ်ကရုဉ်န့ဉ်ကွာ်လာကရုဉ်တကွာ်.

၃. မုဉ်သရုဉ် န့ဉ်မှာပလိမှာဂုး, ကိမှာဂုး, ထီရီတံပုတံ
လိမှာဂုး. အယီဒီးမှာတထီဘဉ်ဒီးပဲစံးလာမုဉ်သရုဉ်လိ. ပလိတ
ဖျဉ်ထီစိာ်တထီ, ဖုဉ်စိာ်တဖုဉ်, မးသး မုဉ်သရုဉ်လိ. ဒီးပဲစံး ဒီး
အဆိလာမုဉ်သရုဉ်မုဉ်သရုဉ်လိ.

၁. ရုးရုး န့ဉ်မှာပုကညိကနီးဒီးဝဲန့ဉ်ပဲစံးလာဝဲရုးရုး
လိ. ပုတဂါကနီးရုးရုးဝဲန့ဉ်. ဒီးပဲစံးဒီးအဆိလာရုးရုးရုး
လိ. ထီရီတံဝဲန့ဉ်မှာချဲဝဲဒီးပဲစံးလာဝဲရုးရုးလဲလံးလိ.

၂. ကရုး ဒီးဖုကရုး, ကဖုရုး, တံခဲလံးန့ဉ် ကွာ်လာကရုး
တကွာ်.

၃. စဖုရုး န့ဉ်မှာတံဆုဉ်အိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီးမးသးတရုးန့ဉ်ပဲစံး
လာစဖုရုးလိ. ပုကညိမှာတခွံဘဉ်အိဉ်ဒီးအိဉ်တရီးထီဉ်ဝဲ
န့ဉ်ပဲစံးလာမးသးစဖုရုးလိ. ပုတဂါအိဉ်စဖုရုးကမှာကံတခွံ
ဘဉ်ဝဲသး. ကိလာသု အခဉ်ဆုဉ်စဖုရုးစံးဝဲန့ဉ်လိ. ဒီးပဲစံး လာ
တဖုရုးစုာ်ကိးလိ. ဒီးပဲစံးလာတမုရုးစုာ်ကိးလိ.

၄. တရုး န့ဉ်မှာပဆိဉ်ဝဲသုဉ်မှာဂုး. ထီရီပဆိဉ်ဝဲတံတမံ
မှာဂုးပဲစံးလာတရုးလိ. ဒီးပဲစံးဒီးအဆိလာတရုးတဘီးလိ. ပု
တဂါတရုးသုဉ်တထံးဝဲရုးရုးလိ. ဒီးပုတနီးနီးစံးလာဩဉ်
လိ. ဒီးပဲစံးလာသရုးစုာ်ကိးလိ.

၅. တရုး န့ဉ်မှာပယီဒီးပတဆုဉ်လိဩဉ်ဘုသုဉ်န့ဉ်ပဲစံးလာ
တရုးလိ. ပမှာယီဒီးဘုဝဲဒီးပတရုးလိဩဉ်ဘုသုဉ်လိ. ဒီးပဲစံး
ဒီးအဆိလာတရုးတရုးလိ.

၆. တဖုရုး န့ဉ်မှာပုကညိတခွံဘဉ်အိဉ်ဒီးအိဉ်တရီးဝဲန့ဉ်
ပဲစံးလာအိဉ်တဖုရုးလိ. ပုတဂါတခွံဘဉ်အိဉ်ဒီးအိဉ်မး
သးတဖုရုးစံးဝဲန့ဉ်လိ. ဒီးပဲစံးလာတမုရုးစုာ်ကိးလိ.

၇. တမုရုး ဒီးတဖုရုးန့ဉ်ဒီးသီးသီးလိ. ဒီးမှာတံဆုဉ်တံဒီး
ခိဉ်သုခိဉ်လုဉ်တရီးထီဉ်န့ဉ်ပဲစံးလာတမုရုးလိ.

၈. ထုတရုး န့ဉ်မှာပုလာပမာတနီးဘဉ်ဒီးကံဉ်ဝဲတဖုဉ်န့ဉ်ပဲ
စံးလာမးသးထုတရုးလိ. ပုတဂါစမာ ဒီးဝဲသးကံဉ် ဒီးအိဉ်ဒီး

ရူ-ရူ

အတံထုတရုးလိ. ဒီးပဲစံးဒီးအဆိလာထုတရုးထုတရုးလိ.

၉. မုသရုး န့ဉ်ဒီးတမုရုးအသီးလိ. ဒီးမှာပုကညိအိဉ်တ
ရီးဒီးန့ဉ်လိ.

၁၀. မုသရုး န့ဉ်မှာတံဖိတံလံးလာအဆုဉ်အိဉ်ဒီးအဆုဉ်ထီဝဲ
န့ဉ်ပဲစံးလာအဆုဉ်မုသရုးလိ. တာသုတဖုဆုဉ်နီးမးအဆုဉ်မုသ
ရုးလိ.

၁. ရူ န့ဉ်မှာစံဉ်ညိဉ်ကွာ်ဘျီဉ်န့ဉ်ပကိးလာရူလိ. ဒီးပကိးဒီး
အဆိလာရူမီးတဲမီးလိ. ပုစံဉ်ညိဉ် ကွာ်အိဉ်လာရူပုးန့ဉ် မှာဝုာ်ပ
ဒိဉ်ဒီးစံးကဲန့ဉ်လိ. ကွာ်မှာအိဉ်ဒီးပဘဉ်လဲလာပဒိဉ်အဆိအဆုဉ်
န့ဉ်လိ.

၂. ကရူ ဒီးကရူကရုး, သဘျဉ်ကရူ, ပုကရူမိဉ်ကရူပံ,
တံခဲလံးန့ဉ်ကွာ်လာကရူတကွာ်.

၃. တရူ န့ဉ်မှာပုလာလုာ်သုဉ်ခါပတံအမိအပံအကလုာ်ဒီး
မးအမာသီအသးလာမးဆုးမိပံမဲန့ဉ်ပဲစံးလာပုတရူမိတရူပံ
လိ. ပုတရူမိတရူပံန့ဉ်မှာပုမးဆုးမိပံမဲလဲလာအိဉ်တလုာ်
အိဉ်တဘီန့ဉ်လိ.

၁. ရူ န့ဉ်မှာတမံပိဉ်တံအပိးအလိခဲလံးန့ဉ်ပဲစံးလာရူ
လိ. တမံပိဉ်တံရူ န့ဉ်အိဉ်အိဉ်မးလိ. ယိတံယိဖုဉ်. ခံဉ်ခုဉ်
ထးလံးတံ ခဲလံးန့ဉ်တမံလံးလံးဒီးတံဒီးခိဉ်န့ဉ်ပဲစံးလာရူခဲ
လံးလိ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာရူမီးတဲမီးလိ.

၂. ရူကလံး န့ဉ်မှာတံဖိတံလံးလာအဆိတဖုဉ်န့ဉ်ဝဲလာ
ထာဉ်ဒီးပဲစံးလာဝဲလာထာဉ်ရူကလံးလိ. ကဆိတဖုဉ်ဝဲလာ
ထာဉ်မးရူကလံးလိ. ဒီးပဲစံးလာသရူကလံးစုာ်ကိးလိ.

၃. ရူရူ န့ဉ်မှာ ကဆိမှာဂုး, တံဖိတံလံး လာအဆိတဖုဉ်မှာ
ဂုး, ဆာထာဉ်ဒီးမးဝဲအသးန့ဉ်ပဲစံးလာဆာထာဉ် ရူရူလိ. လိ
ဖဲးတဖုဆာထာဉ်မးရူရူလာတံပျီပုးန့ဉ်လိ.

၄. ရူရူ န့ဉ်မှာ ဂုာ်မှာဂုး, တံပိထံမှာဂုး, လဲဝဲထီထီက
လံးယုာ်ယုာ်ဒီးပဲစံးလာဂုာ်မှာရူ, ဒီးစုာ်လာရူမှာစုာ်ကိးလိ.

၅. ရူရူ န့ဉ်မှာထံထီဉ်ဒိဉ်ထီဉ်ဝဲချဲဝဲန့ဉ်ပဲစံးလာထံထီဉ်ရူရူ
လိ. ထံထီဉ်ဖးဒိဉ်ဒီးထီဉ်ဝဲရူရူလိ. ထံထီဉ်ရူရူဒီးဝဲဝဲဝဲဒီး
လိကွာ်ရူရူလိ.

၆. ရူမီးတဲမီး န့ဉ်မှာပကိးရူဒီးအဆိလာရူမီးတဲမီးလိ.

၇. ကရူ ဒီးယုာ်ကရူ ကရူ, ဒီးသကရူ ကလံး, ဒီးကရူက
ရူ, ဒီးကရူသုဉ်သုဉ်, တံခဲလံးန့ဉ်ကွာ်လာကရူတကွာ်.

၈. ကိရူ န့ဉ်မှာနီဉ်တကလုာ်အဂံးနုးဒီးပကိးလာကိရူလိ.
ဒီးပကိးလာကိရူမှာစုာ်ကိးလိ. ဒီးပကိးလာဖိတံပိဉ်စုာ်ကိးလိ. ကိ
ရူန့ဉ်မးသးအထံးဒီးတပိးအသီးလိ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာကိရူ
ကိရူလိ.

၉. တရူပျီ န့ဉ်မှာပမာဂုးတလါနုးလာပလုာ်ကူထီဉ်သးန့ဉ်
ပဲစံးလာတရူပျီလိ. ဒီးပဲစံးလာသရူပျီစုာ်ကိးလိ. ထီရီတံပု
လုာ်ကူထီဉ်သးန့ဉ်ပဲစံးလာတရူပျီခဲလံးလိ.

၁၀. ထာဉ်ရူရူ န့ဉ်မှာတံဖိတံလံးလာအသးဒီးသါကအုဉ်
တံန့ဉ်ဆာ ထာဉ်တရီး အသးဝဲဒီးပဲစံးလာ ဆာထာဉ်ရူရူ လိ.
ထွဉ်မီးထီးတဖုဒီးထီးထာဉ်ရူရူလိ.

ရှ်-ရှ်

၁၁. ပရှ်ကလ် နှ်မှ်ဟံၣ်လီၤပှ်မှ်ဂ့ၤ, တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢဒိၣ် တဖၣ်ယံၤဝဲမှ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢယံၤပရှ်ကလ်လီၤ. ဟံၣ်လီၤပှ်မှ် ကလ်စံးဝဲဒၣ်. ကဆိတဖၣ်ဘၣ်သံးန့ၣ်ယံၤပရှ်ကလ်စံးဝဲဒၣ် လီၤ.

၁၂. သရှ်ကလ် နှ်မှ်ပနၢမူတၢ်နှ်ပစံးလၢသရှ်ကလ် လီၤ. ပှၤတဂၤနၢမူအဖိအဘိးသရှ်ကလ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသရှ် သရှ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၃. သရှ်သရှ် နှ်မှ်ကလံၤဟဲဘၣ်ပှၤဆူၣ်ဆူၣ်ဒီးပစံးလၢက လံၤဟဲသရှ်သရှ်လီၤ. ကလံၤဟဲသရှ်သရှ်တၢ်ဂီၢ်ကၤ.

၁၄. ဟဲရှ်ရှ် နှ်မှ်တၢ်ဟဲဆူပအိၣ်လၢဟဲစ့ၢ်ဝဲနှ်ပစံးလၢဟဲ ရှ်ရှ်လီၤ. ကလံၤဟဲဆူပအိၣ်ဒီးဟဲရှ်ရှ်လီၤ. သမၣ်ဟဲရှ်ရှ်ဆူပ အိၣ်လီၤ.

၁. ရှ် နှ်မှ်ပမၤလီၤယီၢ်ကွၢ်တၢ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလၢပရှ် လီၤ. ပှၤတဂၤရှ်လီၤကွၢ်ဟံၣ်လီၤလံၤဒီးမၤထီၣ်ကွၢ်ဝဲအသီလီၤ. ကုတဖၣ်စထုကမၣ်ဒီးစရှ်လီၤယီၢ်ကွၢ်ဒီးစထုဂ့ၤကွၢ်ကဒီးလီၤ. ရှ်ကွၢ်ကရၢနှ်မၤကွၢ်လၢအသီတက့ၢ်. ပလဲတၢ်လၢကဘိ လၢ ချဲနှ်ကလံၤမှ်တဘၣ်ဘၣ်ဒီး ရှ်လီၤကွၢ်ယၢ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအ ဆိလၢရှ်လီၤယီၢ်လီၤလီၤ.

၂. ရှ်ကွၢ် နှ်မှ်ပဟံးကွၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢပှၤဂၤအိၣ်တုၤ လၢရှ်မှ်ဂ့ၤ. ပဟံးကွၢ် ပတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢပှၤပဝဲအိၣ်မှ်ဂ့ၤပစံး လၢရှ်ကွၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤအမၤပၢ်မၤအိၣ်ဒီးရှ်ကွၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢအမၤအိၣ်လီၤ.

၃. ရှ်ကွၢ် နှ်မှ်ပလိလီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီးပလဲထုးကွၢ်နှ်ပ စံးလၢရှ်ကွၢ်လီၤ. လဲရှ်ကွၢ်ဆုၢ်လၢနလိလီၤနှ်တက့ၢ်. ရှ်ကွၢ် တၢ်ကွၢ်သိးလၢနလိလီၤနှ်တက့ၢ်.

၄. ရှ်ထီၣ်ပၢ်ထီၣ် နှ်မှ်ပှၤဟ့ၣ်တၢ်တဘၣ်ဘၣ်ဒီးထုးထီၣ် လိၣ်ဖျါအသးနှ်ပစံးလၢရှ်ထီၣ်ပၢ်ထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢရှ်ထီၣ် ပိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပှၤတဂၤဟ့ၣ်တၢ်ဒီးမၤရှ်ထီၣ်ပၢ်ထီၣ်ဝဲဒီးပှၤ ဖိၣ်န့ၣ်အိၣ်လီၤ.

၅. ရှ်လီၤယီၢ်လီၤ နှ်မှ်ထီၣ်ရီၤပမၤဟးဂီၢ်တၢ်တမံၤမံၤဒီးပ စံးလၢရှ်လီၤယီၢ်လီၤလီၤ. ပှၤတဂၤရှ်လီၤယီၢ်လီၤကွၢ်အဖိဒီးမၤ ကွၢ်ဝဲအသီလီၤ.

၆. ကရှ် ဒီးကရှ်ကရၢ, ဒီးအကရှ်ကရှ်, ဒီးကရှ်ကရှ် ဒီးအကရှ်, တၢ်ခဲလၢရှ်ကွၢ်လၢကရှ်တက့ၢ်.

၇. ကွၢ်တရှ် နှ်မှ်ပကွၢ်တၢ်လၢအပၤတဖၣ်နှ်ပကွၢ်လၢအ ဖိခိၣ်ဒီးပစံးလၢကွၢ်တရှ်လီၤ. ပကွၢ်တရှ်တၢ်လၢထံအဖိခိၣ် နှ် ပၤဂ့ၤကၤ. ဟံၣ်အဖိခိၣ်နှ်ပၤမၤတပၤမၤနှ်ကွၢ်တရှ်ဒီးပသ့ၣ် ညါလီၤ.

၈. တရှ် နှ်မှ်တၢ်ဘၣ်သဖျၢ်တၢ်နှ်ပစံးလၢတရှ်လီၤ. ပှၤ တဂၤလဲတၢ်ဒီးဘၣ်တရှ်ယၢ်သသ့းကလ်လီၤ. ပခးတၢ်ဘၣ်တ ရှ်နှ်ဘၣ်အကပၤတစံးမိၤလီၤ. သံးန့ၣ်ဆၣ်လဲၤတရှ်သ့ၣ်ကပၤ ဒီးသ့ၣ်ဖံးတဘိတစံးမိၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတရှ်တရၢ် စ့ၢ် ကိးလီၤ.

၉. တရှ်ကွၢ် နှ်မှ်ပမၤကွၢ်ထးထီၣ်အ့ၣ်လၢလၢမှ်ဂ့ၤ.

ရှ်-ရှ်

လၢထးကဒဲကဒဲမှ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢတရှ်ကွၢ်လီၤ. တရှ်ကွၢ်ထး ထီၣ်အ့ၣ်လၢလၢကျဲၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢတြျၢ်ကွၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၀. တရှ်ကွၢ် နှ်မှ်ပမၤကွၢ်တၢ်ဘၣ်အၢဘၣ်သီလၢတၢ်ကံး ညၢ်ဒီးပစံးလၢတရှ်ကွၢ်လီၤ. တရှ်ကွၢ်ယီၢ်ခိၣ်ဘၣ်အၢလၢသ ပၤမူးနှ်တက့ၢ်. တရှ်လီၤကွၢ်ယီၢ်ခိၣ်လၢတၢ်ကံးညၢ်တက့ၢ်.

၁၁. တရှ်အသး နှ်မှ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီးဒူးအသးဒီးသ့ၣ်ကပၤ ဒီးပစံးလၢတရှ်အသးလီၤ. ပနၢတရှ်အသးဒီးသ့ၣ်ကပၤဒီးသ့ၣ် ဖံးတဘိမးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတရှ်အသးတရၢ်အသးလီၤ.

၁၂. တှ်ရှ် နှ်မှ်ထီၣ်တကလုာ်ပှၤလၢမနၢတှ်ရှ်တှ်ရှ်သီၣ် ဒ်နှ်ဒီးပကိးလၢတှ်ရှ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတှ်ရှ်တှ်ရှ် လီၤ. ဒီးပှၤတနီၤနီၤကိးလၢဒိကအိၣ်ပြဲမိၤလီၤ. တှ်ရှ်နှ်ပှၤလၢမ နၢသီၣ်တှ်ရှ်တှ်ရှ်လီၤ.

၁၃. မရှ် နှ်မှ်ပဂံၢ်တၢ်ဒီးပဘိးနီၣ်ဆုၢ်နှ်ပစံး လၢမရှ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢပရှ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပှၤတဂၤယီၣ်ဘုဒီးဘိးမရှ်လၢဆုၢ် လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမရှ်မရၢ်လီၤ.

၁၄. အရှ် နှ်မှ်ပှၤကညီအကွၢ်အဂီၢ်နှ်ပစံးလၢအရှ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအရှ်အသးလီၤ. ပှၤတဂၤဒိၣ်တၢ်အရှ်အသး ဂ့ၤကၤ. ပှၤတဂၤအရှ်လီၤကလံၤလၢတလၢလီၤ. ပှၤတဂၤမၤခ့ၣ် အရှ်လီၤ ကလံၤလၢခ့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံး ဒီးအဆိလၢ အရှ်အဂီၢ် စ့ၢ် ကိး လီၤ.

၁. ရှ်ထီၣ် နှ်မှ်တၢ်ဆါနးထီၣ်နှ်ပစံးလၢတၢ်ဆါရှ်ထီၣ် လီၤ. ပှၤတဂၤ တၢ်ဆါ အိၣ် လၢအလီၤ ဒီးအိၣ် ဘၣ်တၢ် တဂ့ၤ အိၣ် ဘၣ်အိၣ်နှ်တၢ်ဆါရှ်ထီၣ်ဝဲလီၤ. တၢ်ဆါလီၤလံၤရှ်ထီၣ်ဒီးပှၤတ ဂၤနှ်သံဝဲလီၤ.

၂. ရှ်ရှ် နှ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢရှ်ရှ်လီၤ. ဒီးမှ်တၢ်ထီၣ်ဝဲ ရိၣ်ရိၣ်နှ်လီၤ.

ကစၢ်ယုၣ်ရှ်ထီၣ်ရှ်ရှ် ပၢ်ကစၢ်ယုၣ်တၢ်လၢမူ

၃. ကရှ် ဒီးကရှ်ကရှ်. ဒီးကရှ်ကရီ. ဒီးမဲကရှ်မဲကရီ. ဒီး အိၣ်ကရှ်အိၣ်ကရီ. ဒီးလဲၤကရှ်လဲၤကရီ. ဒီးကတိၤကရှ်ကတိၤ ကရီ. မၤကရှ်မၤကရီ. ဒီးဘါကရှ် ဘါကရီ. တၢ်ခဲလၢရှ်ကွၢ် လၢကရှ်တက့ၢ်.

၄. တရှ် နှ်မှ်ပှၤတကလုာ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢတရှ်. ဒီးပ ကိး လၢပှၤစံၣ်ဖိစ့ၢ်ကိးလီၤ. တရှ်နှ် အိၣ်လၢကီၢ် စံၣ် ဒီးတလၢၤ ကိးလၢတရှ်ဒီးပကိးပိၣ်ထွဲအခဲလၢတရှ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပကိးဒီး အဆိလၢတရှ်တရၢ်လီၤ.

၅. ပရှ် နှ်မှ်တၢ်တကလုာ်ပမၤလၢကသံၣ်ခိၣ်ဆါဒီးဝါဒ်အံ သၣ်အသိးတစံးစံးဒီးပကိးလၢပရှ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢပရှ် မိၤပရးမိၤလီၤ.

၆. သရှ် နှ်မှ်ပမၤန့ၣ်ကလံၤဆူပကိၢ်ပှၤ ဒီးပစံးလၢသရှ် လီၤ. ပှၤတဂၤအထါခိၣ်ဟဲဒီးသရှ်အထါခိၣ်လီၤ. ဒီးပနၢတၢ်နှ် ပစံးလၢပသရှ်နှ်တၢ်ဆူပနီၤပှၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသရှ် သရးလီၤ.

၇. သရှ် နှ်မှ်ကမၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမှ်ထီၣ်ရီၤပမၤဘၣ်ပှၤဂၤ အကွီၢ်နှ်ပစံး လၢတၢ်သရှ်တၢ်ကမၣ်ခဲလၢလီၤ. ဒီးပစံးလၢ တၢ်

ရှေး-ရှေး

သရူးတံကမ္ပင်စုကီးလီ၊

၈. သရူးစာကမ္ပင်ယိန် နှစ်မှ ပုလဲလေးကမ္ပင်တံလဲအဒိတ် အနးကမ္ပင်မုန်ကမ္ပင်ခါ နှစ်ပမ်းလဲသရူးစာကမ္ပင်ယိန်ပမ်းဒီးအ ဆိန်နှစ်လီ၊

၁. ရှုန်ရှုန် နှစ်မှပုလဲကညီအူတူအူကွဲသိပ်ဝဲနှစ်ပမ်းလဲသိပ် ရှုန်ရှုန်လီ၊ ပုလဲတကဲအူကွဲသိပ်ရှုန်ရှုန်စံးဝဲဒင်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအ ဆိလဲသိပ်ရှုန်ရှုန်ရပ်ရပ်လီ၊

၂. ရှုန်ရှုန် နှစ်မှထံလီလဲတံထုင်ဖျိဒ်ပဆံင်ဆါအသီးဒီးပ စံးလဲထံလီရှုန်ရှုန်လီ၊ ထံယွဲလီလဲတံထုင်ဖျိရှုန်ရှုန်၊

၃. ရှုန်ရှုန် နှစ်မှထိပ်တရိပ်အနိပ်သိပ်ရှုန်ရှုန်စုကီးလီ၊

၄. ကရှုန် နှစ်ကွဲလဲကရှုန်တကွဲ၊

၅. ကရှုန်ကရှုန် နှစ်မှထံယွဲသိပ်လဲလဲလဲပုလဲဒီးပမ်းလဲ ထံယွဲသိပ်ကရှုန်ကရှုန်လီ၊ ထံယွဲသိပ်လဲလဲလဲပုလဲကရှုန်ကရှုန် စံးဝဲဒင်လီ၊ ဒီးပမ်းလဲသိပ်ကြျုန်ကြျုန်စုကီးလီ၊

၆. ကွဲသရှုန် နှစ်မှတံဖိတံလံဆဲထာ်လဲအပျိန်ခိန်စိ ထိပ်ဝဲနှစ်ပမ်းလဲမဲသးကွဲသရှုန်လီ၊ ကဆိတဒုဆဲထာ်အ ပျိန်ခိန်ကွဲသရှုန်လီ၊ ဒီးပမ်းလဲစကွဲရှုန်စုကီးလီ၊

၇. စကွဲရှုန် နှစ်ပစကူးလီပသးဒီးပပျိန်ကဖာထိပ်မှဂု၊ တံဖိတံလံဆဲထာ်ဒီးအပျိန်စိထိပ်မှဂု၊ ပမ်းလဲမဲသးစ ကွဲရှုန် လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလဲစကွဲရှုန် စကွဲရှုန်လီ၊ ထွံ တဒုဆဲထာ်ဒီးထိပ်စကွဲထိပ်အပျိန်စကွဲရှုန်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအ ဆိလဲစကွဲရှုန်စကပ်ရပ်လီ၊

၈. မူရှုန် နှစ်ပတမ်းဘဉ်၊ ပမ်းလဲအူရှုန်လီ၊ ဒီးမှပကီးကွဲ၊ လဲကွဲအူရှုန်လီ၊ ကွဲမူရှုန်နှစ်ပတမ်းဘဉ်၊

၉. သကွဲရှုန် နှစ်မှဒ် စကွဲရှုန်အသီးလီ၊ ဒီးမှတံဖိတံ လံဆဲထာ် လဲအပျိန် ထိပ်စိဝဲနှစ်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလဲ သ ကွဲရှုန်သကပ်ရပ်လီ၊

၁၀. အူရှုန် နှစ်မှကွဲနှစ်ပအူသိပ်ရှုန်ရှုန်ဒီးပကီးလဲကွဲအူ ရှုန်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလဲကွဲအူရှုန်ကွဲအူရှုန်လီ၊

၁. ရှုန် နှစ်မှဆဲထာ် ပခံကဖိ ထိပ်နှစ်ပမ်းလဲ ကဖိထိပ်ရှု လီ၊ ပုလဲတကဲလဲဆဲထာ်ကဖိထိပ် ရှုန်ဒီးဆုန်နီကွဲလဲလီ၊ ထိ ရီ၊ တံလဲ ကဖိထိပ်ဝဲနှစ်ပမ်းလဲကဖိထိပ် ရှုန်လီ၊ စိန်ကဖိထိပ် တံဝဲ ရှုန်ကလံတကွဲ၊ စိန်ထိပ် နပု သရူး ကလံတကွဲ၊ ရှုန်က လံဒီးသရူးကလံ၊ ဒီးရှုန်နှစ်ဒီးသီးသီးလီ၊

၂. ကရှုန် ဒီး မဲကရှုန်ကရှုန်၊ ဒီး သရူးကလံ၊ ဒီးတးကရှုန် ကလံ၊ ဒီးသကရှုန်သရပ်၊ ဒီးကရှုန်ကရဲအံးအံး၊ တံခဲလဲကဲရှုန် ကွဲလဲကရှုန်တကွဲ၊

၃. စရှုန် နှစ်မှပုလဲကညီခိန်ယံခိန်ခိန်ဒီးပမ်းလဲယံ စရှုန်က လံလီ၊ ပုလဲတကဲရဲခိန်ခိန်စရှုန်ကလံလီ၊

၄. စရှုန်စရှုန် နှစ်မှတံဖိတံလံ လဲအဒိတ်တဖဉ်နှစ်လဲ တံ ဒီးပမ်းလဲလဲတံစရှုန်စရှုန်လီ၊ ကဆိတဒုလဲမဲတံစရှုန်စရှုန် လီ၊

၅. ဒေးရှုန်ဒေးရှုန် နှစ်မှပုလဲကညီအခံကဖိထိပ်ဝဲဆုန်နီကွဲလဲ ဆဲထာ်အခံကဖိထိပ်ဝဲဆုန်နီကွဲဒီးပမ်းလဲအခံကဖိထိပ်ဒေး

ရှုန်-ရှု

ရှုန်ဒေးရှုန်လီ၊ ဒီးပမ်းလဲဒီးရှုန်ဒီးရှုန်စုကီးလီ၊ ထိရီတံကဖိထိပ် ဝဲတကဲ လီကွဲ ကဖိထိပ် ဝဲတကဲ လီ ကွဲနှစ်ပမ်းလဲ ဒေးရှုန် ဒေး ရှု လီ၊ စစိန်ထိပ်သုဉ်တကျိကဖိထိပ်မဲဒေးရှုန်ဒေးရှုန်လီ၊

၆. ပုလဲရှုန် နှစ်စတသုဉ်ညါဘဉ်၊ ကမှဲကံပုလဲမိဉ်လဲဗွဲဉ်ဖိက လုာ်သ၊

၁. ရှု နှစ်မှပမ်းသီးအိဉ်ယုဉ်နှစ်ပမ်းလဲရှုလီ၊ ပုလဲသုဉ်ခါ ကဒဲကဒဲရှုလီအိဉ်ယုဉ်လဲလီ၊ ပိဉ်မှဉ်ဒီးပိဉ်ခါရှုလီအ သးဒီးဒီးမဲဝဲလဲလီ၊ လဲရှုပုလဲဆဲတကွဲ၊ ကဘဉ်စးဘဉ်နဲစံးဝဲ ဒင်၊ ဒီးပမ်းလဲရှုလီ၊ ရှုယုဉ်စုကီးလီ၊ ပုလဲပိဉ်မှဉ်ကဒဲကဒဲမှဲ ထိဉ်လိဉ်သးဒီးလဲရှုအဝဲတကဲလီ၊ ပမှဲရှုလီအိဉ်ယုဉ်လိဉ်ပ သးဒီးပအိဉ်လိဉ်ကွဲလိဉ်ပသးလီ၊

၂. ရှုရှု နှစ်မှပုလဲကညီကဲသိဉ်နှစ်ပမ်းလဲကဲသိဉ်ရှုရှုလီ၊ ပုလဲဆဲတဖဉ် လိဉ်ကွဲဒီးကဲသိဉ် ရှုရှုလီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလဲ ရှု ရှု ရိဉ်ရိဉ်လီ၊

၃. ကရှု ဒီးကရှုထိဉ်၊ ဒီးကရိဉ်ကရှု၊ ဒီးကရှုကရှုကရိဉ်က ရိဉ်၊ ဒီးသုဉ်ကရှု၊ ဒီးကရှုဒု၊ ဒီးဖုကရှု၊ ဒီးဟိကရှု၊ဒီးကရှုမဲ၊ တံခဲလဲကဲရှုကွဲလဲကရှုတကွဲ၊

၄. စရှု နှစ်မှပုလဲကွဲလံနှစ်ပကီးလဲစရှုလီ၊ စရှုနှစ်ကွဲ လံလဲလဲရှုပုလဲလီ၊ ဒီးစရှုနှစ်အိဉ်အါကဲအါကဲလုဉ်လဲကွဲလံအါ မဲလီ၊ ဒီးပကီးလဲသရူးစုကီးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလဲစရှုစရဲ လီ၊

၅. စရှု နှစ်မှသုဉ်ယုလဲအလုဉ်တအိဉ်ဘဉ်နှစ်ဒီးအိဉ်ထဲအ ဒုဒီးနှစ်ပကီးလဲသုဉ်စရှုလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလဲသုဉ်စရှုသုဉ်စ ရဲလီ၊ ဒီးပမ်းလဲစရှုစုကီးလီ၊ သုဉ်တထံးအလုဉ်လီစရှုဒု လီ၊ သုဉ်လဲအလုဉ်လီအိဉ်ထဲအဒုနှစ်ပမ်းလဲသုဉ်စရှုစုကီး လီ၊

၆. စရှုဒု နှစ်မှပုလဲကညီကတိတံတံကဲကဲဒီးပမ်းလဲက တိတံတံစရှုဒုလီ၊ တလဲမုဉ်အုဉ်လိဉ်အသးဒီးအဂီမိဉ်ဒီးက တိတံတံစရှုဒုလီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလဲစရှုဒုစရှုဒုလီ၊

၇. စုရှု နှစ်မှပုလဲအဆိလီ၊ ဒီးမှထိရီတံ မဲအသးပုဉ် က လံနှစ်ပမ်းလဲပုဉ်စုရှုလီ၊ မုဉ်စုရှုပုအိဉ်တဝဲဘဉ်၊

၈. တရှု နှစ်မှတရှုတကလုဉ်ကံလဲအဘိဒီးပကီးလဲတရှု လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလဲတရှုတရှုလီ၊

၉. တရှုဒုဒိဉ် နှစ်မှတရှုတကလုဉ်ဒိဉ်နီတရှုအဂီဒီးက ထိဉ်လဲသမုဉ်တနီနီနှစ်ပကီးလဲတရှုဒုဒိဉ်လီ၊ တရှုဒုဒိဉ် နှစ်ကထိဉ်လဲသမုဉ်တနီနီစံးဝဲဒင်လီ၊

၁၀. ရိဉ်ရှု နှစ်မှပုလဲကညီကဲလဲထိဉ်တံလဲပုလဲနှစ်ပမ်းလဲ ကဲရိဉ်ရှုလီ၊ ပုလဲတကဲထိဉ်ကဲတံဒီးဖုဒီးကဲရိဉ်ရှုမဲဝဲလီ၊

၁၁. သရှု ဒီးစရှုနှစ်မှဒီးသီးသီးလီ၊ ဒီးမှသုဉ်လုဉ်လီဝဲနှစ် ပကီးလဲသုဉ်သရှုလီ၊ ဒီးသုဉ်ယုလဲအလုဉ်တအိဉ်ဘဉ်နှစ်အိဉ် ထဲအဒု ဒီးပမ်းလဲသုဉ်သရှုစုကီးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလဲသုဉ် သရှုသုဉ်သရဲစုကီးလီ၊

၁၂. သိဉ်ရှုရှုရှု နှစ်မှပုလဲဆဲလိဉ်ကွဲကဲဒီးပမ်းလဲသိဉ်ရှုရှု ရှုလီ၊ ဖိသုဉ်လိဉ်ကွဲသိဉ်ရှုရှုရှုကမှဲကဲမဲကဲလိဉ်အသးသ၊

ရှာ-ရှာ

၁. ရှာ နှင့်မှီထွက်မိကီရီခါတုရ်အိပ်ဒီးပုရ်အါဝဲဒီး ပကိးလာ ရှာလီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာရှာခါရ်ခါလီ။ ပုရ်အိပ် လာရှာဝဲန့ၣ်ပကိးလာပရ်လီ။ ပုရ်ဖူန့ၣ်အိပ်လာရှာဝဲအပုၣ်လ် ကျါန့ၣ်လီ။
၂. စီရ် နှင့်မှီတၢ်ဖိယၢ်တကလုာ်အိပ်လာပုၣ်လ်ကျါန့ၣ်အုၣ် ပုၣ်သးဝဲဒီးအမိၣ်ပုၣ်ထဲဟုတဖျါန့ၣ်ပကိးလာစီရ်လီ။ ဒီးပုၣ်တ နီၤနီၤကိးလာပကိးလီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာစီရ်စီရ်လီ။
၃. တူရ် နှင့်မှီသ့ၣ်တကလုာ်ပအိပ်အသၢ်ဆၢဝဲၣ်သိဒီးပ ကိးလာတူရ်လီ။ တူရ်န့ၣ်အသၢ်အဖဲးဖိခိၣ်အိပ်ဒီးအဆူၣ် လီ။ ဒီးပအိပ်အကဝါန့ၣ်ဆၢဝဲၣ်သိလီ။
၄. ပရ် နှင့်မှီပုၣ်လာတမၤဘၣ်ဘုးလာထိးလာဆိဒီးမၤနၢ်ခါ ဖွံၣ်ခါလာမၤပအိပ်တၢ်ပံၤန့ၣ်ပစံးလာပရ်လီ။ ဒီးပစံးလာပရ် စုၣ်ကိးလီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာပရ်ပရ်စုၣ်ကိးလီ။ ပရ်န့ၣ်တ မၤဘၣ်နၢ်ခါဖွံၣ်ခါလာထိးလာဆိဘၣ်။ ဒီးမၤပုၣ်ကညိဒ်ပဝဲအသိး အံၤလီ။
၁. ရှာ နှင့်မှီပုၣ်လာအကတိၤတၢ်သ့အကလုာ်အါဒီးပစံးလာ ကတိၤတၢ်ရှာမးလီ။ ပုၣ်တကၤကတိၤတၢ်ရှာမးပမၤတနၤဘၣ်။
၂. ရှာဆၢ နှင့်မှီပုၣ်လာပကတိၤတၢ်ဒီးတကနၢ်ဘၣ်ဝဲဒီးက တိၤဆၢပုၣ်ဒီးစါပကလုာ်န့ၣ်ပစံးလာရှာဆၢလီ။ ဒီးပစံးလာဆၢ ရှာစုၣ်ကိးလီ။ ပုၣ်တကၤအမိၣ်အပၢ်ကတိၤတၢ်ဒီးရှာဆၢဝဲနးသမိး လီ။
၃. ရှာရှာ နှင့်မှီပုၣ်သၢ်သိၣ်ဝဲန့ၣ် ပစံးလာသိၣ်ရှာ ရှာလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသိၣ်ရှာရှာရိၣ်ရိၣ်လီ။ ပုၣ်တကၤလံာ်ပုၣ်သၢ် သိၣ်ရှာရှာရိၣ်ရိၣ်လီ။
၄. ရှာရှာ နှင့်မှီပုၣ်လာကတိၤတၢ်ပံၤထီၣ်ထီၣ်အသးဒီးကတိၤ သ့ၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလာကတိၤတၢ်ရှာရှာလီ။ ပုၣ်တကၤကတိၤတၢ် ရှာရှာဆါစနၢ်ကၤ။
၅. ရှာရှာ နှင့်မှီပုၣ်လာအကွၢ်သိၣ်ဝဲန့ၣ်ဒီးပစံးလာသိၣ်ရှာ ရှာလီ။ ပုၣ်တကၤအကွၢ်သိၣ်ရှာရှာစံးဝဲဒၣ်။
၆. ကရၢ် ဒီးထီၣ်ကရၢ်ကရၢ်, ဒီးကရၢ်ကရၢ်ခါတၢ်ခဲ လၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကရၢ်တက့ၢ်။
၇. ကတရၢ် နှင့်ကတရၢ်န့ၣ်မှီတၢ်ကပြၢ်ဂီၤကပြၢ် ဘီ, က ပြၢ်လါအဲးကျိၣ်ကျဲအသးဒီးအိၣ်ဒီးကတြးကတြး န့ၣ်ပစံးလာက ရၢ်ကရိၣ်လီ။ ပမၤကွၢ်ထီၣ်မှီဒီးမှီဆဲးဘၣ်ပမဲၣ်မၤသးကရၢ်က ရိၣ်လီ။ ဒီးတၢ်ကွၢ်န့ၣ်မၤသးကတရၢ်ကတရၢ်စုၣ်ကိးလီ။
၈. ကတရၢ်ဒုၣ် နှင့်မှီတၢ်သုလၢဆဲးထီၣ်ဒီးအကပီၤန့ၣ်ပစံး လၢကတရၢ်ဒုၣ်လီ။ ပလီၤသုမၤသးသုကတရၢ်ဒုၣ်လီ။ ဒီးသိ သိန့ၣ်သုကတရၢ်ဒုၣ်စုၣ်ကိးလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာကသရၢ်ဒုၣ် ကတရၢ်ဒုၣ်လီ။
၉. ဆၢရှာ နှင့်မှီပုၣ်ကညိလၢပကတိၤတၢ်ဒီးစါပကလုာ်န့ၣ် ပစံးလာဆၢရှာလီ။ ပုၣ်တကၤပကတိၤတၢ်ဒီးဆၢရှာသမိးလီ။
၁၀. တရၢ်တရိၣ် နှင့်မှီဖိသၢ်ထံၣ်အမိၣ်အပၢ်ဒီးသးဝဲၣ်ထီၣ်ဝဲ န့ၣ်ပစံးလာသးဝဲၣ်ထီၣ်အမိၣ်အပၢ်တရၢ်တရိၣ်လီ။ ပုၣ်ဆဲးတကၤ ထံၣ်အ မိၣ်အပၢ်ဒီးသးဝဲၣ်ထီၣ်မးဝဲတရၢ်တရိၣ်လီ။ ပုၣ်ဆဲးသး

ရှာ-ရှာ-ရဲ

- ဝဲၣ်ထီၣ်အမိၣ်အပၢ်ဒီးနံၤဒီးကတိၤထီၣ်တၢ်လၢအကလုာ်မှီဝဲန့ၣ်ပ စံးလာသးဝဲၣ်ထီၣ်အမိၣ်အပၢ်တရၢ်တရိၣ်လီ။ ဒီးပစံးလာသရၢ် သရိၣ်စုၣ်ကိးလီ။ ဒီးပစံးလာသါဟုသါဟုစုၣ်ကိးလီ။
၁၁. တၢ်ရှာခါ နှင့်မှီတၢ်တကလုာ်ဂီၤစးပြဲကဒ်ဒီးအိၣ်ဒီး အဒၢ်ဘျၢၣ်အသိးဒီးပစံးလာတၢ်ရှာခါလီ။ တၢ်ရှာခါန့ၣ်အိပ် လၢဟီၣ်ခိၣ်အဖိခိၣ်အါမးလီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာတၢ်ရှာဘုၣ် တၢ်ရှာခါလီ။
 ၁၂. သိၣ်ရှာရှာ နှင့်မှီပုၣ်အကွၢ်သိၣ်ဒီးပစံးလာသိၣ်ရှာရှာ လီ။ ပုၣ်တကၤအကွၢ်သိၣ်ရှာရှာစံးဝဲဒၣ်။
 ၁. ကရၢ် ဒီးကရိၣ်ကရၢ်. တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကရၢ်တက့ၢ်။
 ၂. စရၢ် နှင့်မှီပဟးဆဲးထံၣ်ပဟးဆဲးနီၤဒီးပစံးလာပစရၢ်လီ။ ဒီးပစံးလာတရၢ်ဒီးသရၢ်စုၣ်ကိးလီ။ နခိၣ်မှီတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးလဲၤစ ရၢ်လၢထံၣ်နံၤတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာစရၢ်စရၢ်စုၣ်ကိးလီ။
 ၃. တရၢ် ဒီးစရၢ်န့ၣ်ဒီးသိးသိးလီ။ ဒီးမှီပဟးဆဲးတၢ်န့ၣ်ပ စံးလာတရၢ်လီ။ ပုၣ်တကၤသ့ၣ်ကၢ်ဘၢကျဲဒီးတရၢ်ဝဲလီ။ ထံၣ်ခိၣ် ပခိၣ်မှီတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးပတရၢ်အံၤလီ။
 ၄. လံာ်လီၤရၢ် နှင့်မှီလံာ်တကလုာ်ဖိန့ၣ်ခါဒီးပကိးလာလံာ် လီၤရၢ်လီ။ လံာ်လီၤရၢ်န့ၣ်အမိၣ်ပုၣ်ထဲခိၣ်မှီဒီးစီၤအိၣ်ထီၣ်ဖိ လံာ်ဖိလၢအဆဲးတဖၣ်လီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာလံာ်လီၤရၢ်လံာ် လီၤရၢ်လီ။
 ၅. သီရၢ် နှင့်မှီချိၣ်တကလုာ်လၢပတဝဲဘၣ်အကန့ၢ်ဒီးပ ထုစယံၣ်ချါခံဘၣ်ခံဘၣ်ဒီးပကိးလာသီရၢ်လီ။ တလၢပတဖၣ် န့ၣ်န့ၣ်ဟံၣ်လၢသီရၢ်လီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသီရၢ်သီရၢ်လီ။
 ၁. ရဲ နှင့်မှီတၢ်ကိၢ်ပုၣ်န့ၣ်ပစံးလာတၢ်ကိၢ်ရဲလီ။ တၢ်ကိၢ်ရဲဒီး ပအိၣ်လၢတၢ်ကိၢ်ကျါတကဲဘၣ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာတၢ်ကိၢ်ရဲ ကအဲးတၢ်ကိၢ်ရဲကဒဲလီ။ တၢ်ကိၢ်ရဲကဒဲတုၤပအိၣ်လၢတၢ်ကိၢ်ကျါ တကဲဘၣ်လီ။ တၢ်ကိၢ်ရဲကအဲးန့ၣ်ပတုၤတကဲဘၣ်။
 ၂. ရဲကဒဲ နှင့်မှီတၢ်ကိၢ်လၢအနးကဲၣ်ဆိးန့ၣ်ပစံးလာတၢ်ကိၢ် ရဲကဒဲလီ။ တၢ်ကိၢ်လၢမုၢ်ထုၣ်န့ၣ်ကိၢ်ရဲကဒဲပမၤတၢ်တကဲဘၣ် နီၤတမံၤဘၣ်လီ။ ဒီးပစံးလာတၢ်ကိၢ်ရဲကအဲးစုၣ်ကိးလီ။
 ၃. ရဲသံ နှင့်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလာရဲသံလီ။ ဒီးမှီပုၣ်မၤလိာ် အသးလာတၢ်သမုၢ်အသယုၢ်သညိလၢပုၣ်ကွၢ်လိာ်အသးဂ့ၤန့ၣ်ပ ကိးလာရဲသံလီ။ ရဲသံန့ၣ်ပတစံးဘၣ်လီ။
 ၄. ကရဲ ဒီးကရဲကရိၣ်, ဒီးကရဲကဖိ, ဒီးထးကရဲ, ဒီးကရဲ ကွံာ်, ဒီးကရဲလီၤ န့ၣ်ခံ, ဒီးဘၣ်ကရဲ, ဒီးကရဲဒဲ, ဒီး ဆဲကရဲ, ဒီး ကရဲကရိၣ်, ဒီးသီကရဲ, တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကရဲတက့ၢ်။
 ၅. ကိၢ်ရဲကိၢ်ရဲ နှင့်မှီတၢ်ကိၢ်ပုၣ်နးနးကလဲၣ်ဒီးပစံးလာတၢ် ကိၢ်ရဲကိၢ်ရဲလီ။ တၢ်ကိၢ်ရဲကိၢ်ရဲနးကၤပအိၣ်လၢတၢ်ကိၢ်ကျါတ ကဲဘၣ်. ဒီးပစံးလာတၢ်ကိၢ်သရဲစုၣ်ကိးလီ။
 ၆. ကိၢ်ရဲကအဲး နှင့်မှီတၢ်ကိၢ်နးနးကလဲၣ်န့ၣ်ပစံးလာတၢ်ကိၢ် ရဲကအဲးလီ။ တၢ်ကိၢ်ရဲကအဲးန့ၣ်မှီတၢ်ကိၢ်ပုၣ်လၢမုၢ်ထုၣ်လၢပတုၤ တကဲဘၣ်န့ၣ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာတၢ်ကိၢ်ရဲကအဲးရဲကအဲး လီ။
 ၇. ခိရဲ နှင့်မှီစုၤနီၤအဆိလီ။ ဒီးမှီတၢ်လၢဖၢၣ်သံယဲၤဂီၤလၢ

ရဲ-ရဲ

တဘိဉ်ဘဲဘဉ်န့ၣ်ပစံးလၢစ့ၤနီၣ်ရဲလီၤ. ပုၤစ့ၤနီၣ်ရဲန့ၣ်တဘိဉ်ဘဉ်. ယဲၤနးကၤ. တၢ်ဖိလၢတဘိဉ်ဘဉ်ဒီးအညဉ်တအိဉ်ဘဉ်န့ၣ်ပစံးလၢစ့ၤနီၣ်ရဲလီၤ. ပုၤဆံးတဂၤစ့ၤနီၣ်ရဲဒီးတဘိဉ်ဘဉ်ယဲၤနးကၤ.

၈. **စရဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်မုာ်လၢအနးဒီးမၤအသးဒီးစိၤကျိၤဝဲလၢပိာ်ခွါအလီၤ န့ၣ် ပစံးလၢ ပုၤစရဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢသရဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစရဲစိၤကျိၤလီၤ. ပိာ်မုာ်တဂၤစရဲသမိးဟ်ကလိာ်အသးလၢပိာ်ခွါအလီၤအမဲာ်တဆူးဘဉ်. ဒီးပစံးလၢတရဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၉. **တရဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်သရဲအသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပိာ်မုာ်လၢဟ်ကလိာ်အသးလၢပိာ်ခွါအလီၤလၢအမဲာ်တဆူးဘဉ်န့ၣ်ပစံးလၢပုၤတရဲလီၤ. ပိာ်မုာ် လၢတရဲတဖဉ်န့ၣ်မၤဘဉ်ဘူးတဂၤ. ကမၤဟးဂီၤသုယံသုလၢလီၤ.

၁၀. **တရဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ထးစ့ၢ်တဘိဉ်ပမၤဒီးအတိၢ်ဒီးပဖျးကဆိဒီးပကိးလၢတရဲလီၤ. တရဲန့ၣ်မ့ၢ်ထးတဘိဉ်န့ၣ်ပမၤဒ်နီၣ်ဖျးအသိးဒီးပဖျးကဆိဒီးပကိးလၢတရဲလီၤ. ပအိဉ်လၢကဆိအဖိခိဉ်န့ၣ်တရဲမ့ၢ်တအိဉ်ဘဉ်ဒီးကဆိတပျံၤဘဉ်ပုၤဘဉ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတရဲတရဲလီၤ.

၁၁. **ပရဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်မုာ်တကလုာ် အသဉ်မံတဘိဉ်ဘဉ်ဒီးပကိးလၢပရဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢပရဲပရဲလီၤ. ပရဲန့ၣ်တလၢဖျးဝဲအါမးလီၤ. ပရဲသဉ်န့ၣ်ပအိဉ်ဆာဲဝဲလီၤ. ပရဲမ့ၢ်န့ၣ်အလုာ်ဖးဒုဒီးအမ့ၢ်လီၤကလၢဒ်မုာ်တစဲးစဲးလီၤ.

၁၂. **ဟ်ရဲဟ်ရီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟ်ဂုၤပသးပဟ်ချ့ပသးဒီးပလဲၤတၢ်ပထွဉ်ပသးန့ၣ်ပစံးလၢပဟ်ရဲဟ်ရီပသးလီၤ. ဖိသဉ်ခွါန့ၣ်လဲၤတၢ်ဟ်ရဲဟ်ရီအသးဂုၤကၤ. ဒီးပစံးလၢမၤရဲမၤသီအသးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤဟ်ဆူဉ်ဟ်ချ့အသးဒီးဟ်ဂုၤဟ်ဝါအသးဒီးပစံးလၢဟ်ရဲဟ်ရီအသးလီၤ.

၁၃. **သရဲ** န့ၣ်ဒ်စရဲအသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပိာ်မုာ်လၢဟ်ကလိာ်အသးလၢပိာ်ခွါအလီၤန့ၣ်ပစံးလၢသရဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသရဲစိၤကျိၤလီၤ. သရဲစိၤကျိၤနးသမိးပိာ်မုာ်တဂၤအံၤ.

၁၄. **သရဲဒဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိာ်အုဉ်ကစုာ်ဒီးပစံးလၢတၢ်ကိာ်သရဲဒဲလီၤ. တၢ်ကိာ်သရဲဒဲလဲၤ ပအိဉ်လၢတၢ်ကိာ်ကျါတကဲလၢဘဉ်. ဒီးပစံးလၢတၢ်ကိာ်သရဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၅. **သရဲသရီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢဟ်သးဒီးန့ၣ်ဒီးအုဒီးကတိၤလိာ် ယိာ်ကတိၤလိာ်ကွဲး အါအါကလဲၤဒီးန့ၣ်အါအါကလဲၤ န့ၣ်ပစံးလၢ မၤသးသရဲသရီလီၤ. ပုၤတဂၤမၤသးသရဲသရီဒီးကတိၤလိာ်ကွဲးကဲသမိး.

၁. **ရဲၤသံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤမၤလိာ်အသးလၢတၢ်သမူအသယုာ်သညိ. တၢ်သမူလၢကွၢ်လိာ်သးဂုၤဒီးပကိးလၢရဲၤသံလီၤ. ရဲၤသံန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သမူတကလုာ်လၢပမၤပုၤဂၤဒီးပုၤဂၤကွၢ်ပုၤဂၤန့ၣ်ပကိးလၢရဲၤသံလီၤ. ရဲၤသံန့ၣ်ပမ့ၢ်သမူသဘျုးညါဒီးပအိဉ်ဒီးပိာ်မုာ်ကွၢ်ပုၤဂၤတုၤတလူၤ ဘဉ်ပုၤအိဉ်တကဲဘဉ်ဒီးပကိးတၢ်သမူတကလုာ်န့ၣ်လၢရဲၤသံလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢရဲၤသံပိညါလီၤ. ဒီးကသံဒ်န့ၣ်သိးအိဉ်တနီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပကိးလၢကသံဒ်ရဲၤသံလီၤ. စဲးဝဲဒဉ်. ပိာ်မုာ်တုၤဘဉ်ရဲၤသံဒီးလူၤပိာ်ခွါလီၤ.

ရဲၤ-ရဲၤ

၂. **ရဲၤသံကိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သမူတကလုာ်လၢပမၤပုၤဂၤကွၢ်ပုၤဂၤဒီးမၤသးဒ်တၢ်ပျီၤအသိးန့ၣ်ပစံးလၢရဲၤသံကိာ်လီၤ. ရဲၤသံကိာ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သမူအါလၢပသမူပုၤဂၤဒီးပုၤဂၤကွၢ်ပုၤဂၤဒီးပျီၤန့ၣ်ပစံးလၢရဲၤသံကိာ်လီၤ. ပုၤကညိပိာ်မုာ်တုၤဘဉ်ရဲၤသံကိာ်ဒီးပျီၤဝဲလီၤ.

၃. **ကရဲၤ** ဒီးမၤရဲၤရဲၤ, ဒီးကရဲၤကရီၤ, ဒီးကရဲၤဂီၤ, ဒီးကရဲၤဆံၣ်, ဒီးကရဲၤကံး, ဒီးကရဲၤဟူးခိဉ်, ဒီးကရဲၤတၢ်အုးထံမံၢ်, ဒီးမံၢ်ကရဲၤ, ဒီးကရဲၤတၢ်, တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကရဲၤတက့ၢ်.

၄. **တရဲၤတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကူတၢ်သိးတၢ်ကယၢအသးဒီးအတၢ်ကူတၢ်သိးဖိဒီးအကစၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတရဲၤတၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤသိးထီၣ်အီၤကံးကူဒီးယဉ်ဒီးဖၢၣ်ထီၣ်ဒီးအခိဉ်ဒီးဖိးမးတရဲၤတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢကရဲၤတၢ်ဒီးသရဲၤတၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤကယၢအသးဒီးဖိးမးတရဲၤတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတရဲၤတၢ်တရဲၤတၢ်လီၤ.

၅. **ဒါရဲၤသံ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒါတကလုာ်လၢကသိဉ်ဝဲလၢတၢ်ဖိဉ်တၢ်နးကတုၤတကတီၢ်န့ၣ်ပုၤန့ၢ်ဟူဒီးပုၤကလူၤဝဲအါအါကလဲၤဒီးပကိးလၢဒါရဲၤသံလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဒါရဲၤသံမိၤရဲၤသံလီၤ. တုၤတၢ်ဖိဉ်တၢ်နးဒီးန့ၣ်ကအိဉ်ထီၣ်ဝဲ အကတီၢ်လၢပုၤကလုာ်ကလုာ်ကအိဉ်ဖိဉ်ရဲၤဖိဉ်လၢရူၣ်တကူၣ်န့ၣ်ဒီးဒါရဲၤသံမိၤရဲၤသံကသိဉ်ထီၣ်ဝဲတုၤလၢပတလဲၤဘဉ်ပအိဉ်တကဲဘဉ်နီၣ်တဂၤဘဉ်ဒီးပုၤကအိဉ်ဖိဉ်ရဲၤဖိဉ်လၢရူၣ်တကူၣ်န့ၣ်လီၤ. ပသးပုၤစံးဝဲဒဉ်.

၆. **နီၣ်ရဲၤရီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိလီၤသ့ၣ်ဖးဝဲတဘိဉ်လွံၣ်လုာ်ဒီးစိာ်ဝဲလၢကွဲးကွဲးကလၢန့ၣ်ပကိးဝဲဖိန့ၣ်လၢနီၣ်ရဲၤရီၤလီၤ. ပုၤတဂၤကွဲးကွဲးအဖိအကလၢဒီးစိာ်ဒီးနီၣ်ရဲၤရီၤတဘိဉ်လီၤ.

၇. **ပရဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤယိာ်ဖိတကလုာ်မၤတၢ်ကူတၢ်သိးလၢသတီၢ်ဒီးသုဝဲဒီးကံာ်ဝဲတစဲးစဲးန့ၣ်ပကိးလၢပရဲၤလီၤ. ပုၤယိာ်ဖိတဖဉ်န့ၣ်ကူပရဲၤလီၤ. ဒီးအိဉ်ကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ပရဲၤသု, ပရဲၤဝါ, ပရဲၤဂီၤ, ပရဲၤကံာ်လီၤ.

၈. **ဘဉ်ရဲၤသံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢဘဉ်ပုၤဂၤအတၢ်သမူလၢကွၢ်ပုၤဂၤဝဲဒီးပစံးလၢဘဉ်ရဲၤသံလီၤ. ပုၤတဂၤဘဉ်ပိာ်ခွါရဲၤသံဒီးလူၤပိာ်ခွါလီၤ.

၉. **ဘဉ်ရဲၤသံကိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်မုာ်ဘဉ်ပိာ်ခွါတၢ်သမူဒီးကွၢ်ပိာ်ခွါဂုၤဒီးပျီၤန့ၣ်ပစံးလၢဘဉ်ရဲၤသံကိာ်လီၤ. ပိာ်မုာ်တုၤဘဉ်ရဲၤသံကိာ်ဒီးကွၢ်ပိာ်ခွါဂုၤဒီးလူၤဝဲဟီၣ်ဝဲဒ်တၢ်ပျီၤအသိးဒီးပစံးလၢဘဉ်ရဲၤသံကိာ်လီၤ.

၁၀. **သရဲၤတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကယၢအသးလၢအဖိဒီးအီၤဒီးအတၢ်ကူတၢ်သိးဖိဒီးအီၤကြးဒီးအီၤဒီးဂုၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသရဲၤတၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤကယၢအသးဒီးဖိးမးသရဲၤတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသရဲၤတၢ်သရဲၤတၢ်လီၤ.

၁၁. **ရဲၤရဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢတၢ်ဂီၢ်အသးဒီးကနိးဒီးဝးချ့ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢကနိးရဲၤရဲၤလီၤ. ပုၤတဂၤတၢ်ဂီၢ်အသးဒီးကနိးဝဲရဲၤရဲၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကနိးရဲၤရဲၤရဲၤရဲၤလီၤ.

၂. **ရဲၤရဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိဟီၣ်လၢပယုာ်ထီမ့ၢ်ဂုၤ. ပုၤကညိမၤထီလၢပယုာ်ထီမ့ၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢသိဉ်ရဲၤရဲၤလီၤ. ပုၤတဂၤဟီၣ်ရဲၤရဲၤတမ့ၢ်ကၢ်အမိၢ်လဲၤသဒဉ်အတၢ်သၢ. ပုၤတဂၤမၤမးထီရဲၤရဲၤစဲးဝဲဒဉ်လီၤ.

ရဲ-ရဲ

- ၃. ကရဲ ဦးကရဲကရဲ. ကွာ်လကရဲတကွာ်.
- ၄. ကရဲကလံ နှဲမုာ် ပုာ်ယုာ်လီၤ ထံ သိာ်မုာ်ဂုၤ, ပုာ်ယုာ်လီၤ အထူးပုၤထံသိာ်မုာ်ဂုၤ, ပံးလၢသိာ်ရဲကလံလီၤ. ပုၤတဂၤ ယုာ်လီၤအထူးပုၤထံသိာ်မုာ်ကရဲကလံလီၤ. ဦးပံးလၢသရဲကလံစုာ်ကိးလီၤ.
- ၅. စရဲ နှဲမုာ်စရဲအဆီလီၤ. ဦးမုာ်တၢ်ပုၤတၢ်လီၤတကလုာ် မၤသးကဒိာ်ကဒးသဖျါဝါလီၤ. ဦးပကညီလုာ်ထံဆူာ်တၢ်လၢအ ပုၤလီၤ. စရဲစရဲစံးဝဲဒၣ်.
- ၆. တရဲဒဲးထီ နှဲမုာ်ပဝါထီတၢ်လၢစုၤလၢထူဒီးပံးလၢတ ရဲဒဲးထီလီၤ. တလၢန့ၣ်တရဲဒဲးထီယိာ်လၢထူလီၤ. သရဲတ ရဲဒဲးထီလံချာယံလၢထူလီၤ.
- ၇. သရဲ နှဲမုာ်သရဲအဆီလီၤ. ဦးမုာ်တၢ်ပုၤတၢ်လီၤတက လုာ်မၤသးကဒိာ်ကဒးဒီးပကိးဒီးအဆီလၢသရဲသရဲလီၤ.
- ၈. သကရဲကလံ နှဲမုာ်ပယုာ်လီၤထံသိာ်ဒီးပံးလၢသိာ် ကရဲကလံလီၤ. ပုၤတဂၤ ယုာ်လီၤထံသိာ်သကရဲကလံစံးဝဲ ဒၣ်လီၤ.
- ၉. ဟးရဲရဲ နှဲမုာ်တၢ်ဟးလၢပလီၤဘၣ်ပုၤကမိာ်ကမိာ်ဒီးပ စံးလၢဟးရဲရဲလီၤ. ထီရီၤတၢ်ဟးလၢပလီၤကမိာ်ကမိာ် နှဲပံး လၢဟးရဲရဲလီၤ. မုာ်မနုၤဟးလၢစလီၤရဲရဲန့ၣ်လဲၣ်. ဒီးပံး ဒီးအဆီလၢရဲရဲရဲရဲလီၤ.
- ၁. ရဲရဲ နှဲမုာ်ထံဖိလိာ်ယုၤချ့ဒီးပံးလၢယုၤရဲရဲလီၤ. ထံဖိလိာ်တလိာ်ယုၤရဲရဲ စံးဝဲဒၣ်လီၤ. ဒီးပံးဒီးအဆီလၢ ရဲရဲ ရဲရဲလီၤ.
- ၂. ရဲရဲ နှဲမုာ်တၢ်လၢပုၤချ့ဝဲန့ၣ်ပံးလၢပုၤရဲရဲလီၤ. ပဝုၤ ထီၣ်ပုၤမုာ်ဂုၤ, ပဝုၤထီၣ်သိကုၤလိာ်မုာ်ဂုၤ, ပြဲဝဲဒီးကဲထီၣ်လၢအ ထံချ့ဝဲန့ၣ်ပံးလၢပုၤထီၣ်ရဲရဲလီၤ. ပုၤဝုၤပုၤထီၣ်ရဲရဲလီၤ. ပုၤန့ၣ်ပဝုၤဒီးပုၤထီၣ်ရဲရဲလီၤ.
- ၃. ရဲရဲ နှဲမုာ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအပြဲတဖၣ်န့ၣ်ယုၤချ့ဝဲဒီးပံး လၢယုၤရဲရဲလီၤ. ယုၤတဖၣ်ယုၤရဲရဲ. ပျီဝဲ တဘိဟးရဲရဲလီၤ. တၢ်ဖိလိာ်ဖိယာ်တၢ်မိၤယံာ်မိၤဟးရဲရဲဒးဘိစ့ၤရဲရဲစံးဝဲလီၤ. ဒီးပံးလၢယုၤရဲရဲ ဟးရဲရဲလီၤ. ဒီးပံးလၢ လဲၤ ရဲ ရဲ စုာ် ကိး လီၤ.
- ၄. ရဲရဲ နှဲ မုာ် ပမၤလီၤဩတၢ်ကမုာ် ဒီးပံးလၢကလုာ်လီၤ ရဲရဲလီၤ. ကလုာ်လီၤကသံာ်ကမုာ်ရဲရဲလီၤ.
- ၅. ရဲရဲ နှဲ မုာ် ပသလုာ် လီၤချီၣ်ထူချ့ဝဲဒီး ပံးလၢပတလုာ် လီၤချီၣ်ထူရဲရဲလီၤ. နမုာ်သလုာ်လီၤချီၣ်ဒီးတလုာ်လီၤချီၣ်ထူရဲ ရဲတကွာ်.
- ၆. ရဲရဲ နှဲမုာ်ပကတိၤတၢ်ချ့ဒီးပံးလၢပကတိၤတၢ်ရဲရဲ လီၤ. ပုၤတဂၤကတိၤတၢ်ဒီးမၤချ့အထီၣ်ရဲရဲလီၤ.
- ၇. ကရဲ ဒီးကရဲကရဲ. ဒီးကရဲပုၤ. ဒီးကရဲကိာ်ထံ. ဒီး ကရဲခိာ်လီၤ. ဒီးလီၤကရဲ. ဒီးကရဲရဲ. ဒီးကရဲကရဲ. ဒီးအံာ် ကရဲ. ဒီးကိာ်အံာ်ကရဲ. ဒီးကရဲကရဲ. တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢက ရဲတကွာ်.
- ၈. စရဲစရဲ နှဲမုာ်ပသ့ၣ်တၢ်ဆီတၢ်သိာ်ဝဲန့ၣ်ပံးလၢသိာ်စ

ရဲ-ရဲ-ရဲ

- ရဲစရဲလီၤ. ပုၤတဂၤသ့ၣ်ဒဲးတဖျါစရဲစရဲဒီးအိာ်ဝဲလီၤ. ပုၤတ ဂၤဟံးထီၣ်သ့ၣ်တဘိဒီးသ့ၣ်ဝဲစရဲစရဲလီၤ. ဒီးပကွဲးလံာ်သိာ်စ ရဲစရဲစုာ်ကိးလီၤ. ပအံာ် ဒဲးသိာ် စရဲစရဲစုာ်ကိးလီၤ. ယုၤ အံာ်တၢ်သိာ်စရဲစရဲလီၤ. ပုၤကညီဆီကသံာ်လၢဒီးသိာ်စရဲစရဲ စုာ်ကိးလီၤ.
- ၉. တရဲတရဲ နှဲမုာ်ပမၤတၢ်ချ့ဒီးပံးလၢပမၤတၢ်တရဲတရဲ လီၤ. ပုၤတဂၤထုကတုတရဲတရဲဒီးဝဲဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤထီထီၣ် တဘျီတရဲတရဲဒီးဝဲဝဲလီၤ.
- ၁၀. တရဲရဲ နှဲမုာ်ပမၤဒိာ်ထီၣ်ပုၤဂၤအသးတလီၤလီၤဒီးပံး လၢပမၤဒိာ်ထီၣ်ပုၤဂၤအသးတရဲရဲလီၤ. ပုၤတဂၤစအိာ်ဒၣ်စ တၢ်ဒီးမၤဒိာ်ထီၣ်စသးတရဲရဲလီၤ.
- ၁. ရဲ နှဲမုာ်ပပျီၤသ့ၣ်ဒဲးလၢဝဲလုာ်ခိာ်စုၤလၢပျီၤသ့ၣ်လၢပတ မၤဘၣ်ဒီးပျီၤတၢ်န့ၣ်ပံးလၢပရဲလီၤ. ပမၤကနဲန့ၣ်ပကဲသ့ၣ်ဒဲး မုာ်တဘျီဘၣ်ဒီးပရဲလၢသ့ၣ်ဒီးပကဲဘၣ်ဝဲလီၤ. ရဲန့ၣ်မုာ်ပပျီၤ သ့ၣ်လၢပတမၤဘၣ်ပျီၤတၢ်န့ၣ်ပံးလၢရဲလီၤ. ပုၤတဂၤရဲသ့ၣ် တထံးလၢပျီၤသ့ၣ်ဒီးထီၣ်ဝဲလၢပျီၤသ့ၣ်လီၤလီၤ.
- ၂. ရဲ နှဲမုာ်ပမၤလီၤထံဘၣ်ဒးဘၣ်ဒးဒီးပံးလၢရဲလီၤ. ပုၤကညီမၤန့ၣ်မိၤဖျါန့ၣ်ရဲထံရဲနီၤနးကၤ. ဒီးပံးလၢရဲလီၤ ထံစုာ်ကိးလီၤ. ပုၤမၤန့ၣ်ဒီးရဲလီၤထံလီၤစံးဝဲဒၣ်.
- ၃. ကမဲာ်ရဲ နှဲမုာ်ပုၤကညီဟံးသံာ်စုၤအသးန့ၣ်ပံးလၢဟံ ကမဲာ်အသးကမဲာ်ရဲလီၤ. ပုၤတဂၤဟံးအသးကမဲာ်ရဲစံးဝဲဒၣ်. ပုၤဟံးအသးကမဲာ်ရဲန့ၣ်ကတိၤတၢ်ဒီးပုၤဂၤတဘျီဘၣ်. ဂုာ်မဲာ် ဆုးဝဲလီၤ. ဒီးပံးလၢတမဲာ်ရဲဒီးသမဲာ်ရဲစုာ်ကိးလီၤ.
- ၄. တရဲတရဲ နှဲမုာ်ပုၤအူစယုၤသိာ်ဒီးပံးလၢသိာ်တရဲတ ရဲလီၤ. ပုၤတဂၤအူစယုၤသိာ်တရဲတရဲစံးဝဲဒၣ်လီၤ.
- ၅. တမဲာ်ရဲ နှဲမုာ်ပုၤကညီဂုၤမဲာ်ဆုးကတိၤထီၣ်တၢ်တဘျီ ဘၣ်ဒီးပံးလၢဟံးသးတမဲာ်ရဲလီၤ. ပုၤတဂၤဟံးသးတမဲာ်ရဲဒီး ကတိၤထီၣ်တၢ်တဘျီဘၣ်လီၤ.
- ၆. တီၤရဲ နှဲမုာ်တီၤသ့ၣ်အဆီလီၤ. ဒီးမုာ်ထံဖိတြီလီၤအာ် နှဲပကိးဒီးအဆီလၢတီၤသ့ၣ်တီၤရဲလီၤ.
- ၇. နီၣ်ရဲ နှဲမုာ်စသ့ၣ်အဆီလီၤ. ဒီးမုာ်ပမၤစုၤဝဲလုာ်အခိာ် လၢပပျီၤသဘျီန့ၣ်ပံးလၢနီၣ်ရဲစသ့ၣ်ပံးဒီးအဆီန့ၣ်လီၤ.
- ၈. အခိာ်ရဲ နှဲမုာ်ပမၤဘုမၤဟုန့ၣ်ဝဲအါအါတနံာ်ဘၣ်တနံာ် ကိးနီၣ်ဒီးပံးလၢပမၤဘုအခိာ်ရဲလီၤ. ပုၤလၢမၤဘုအခိာ်ရဲတ ဖၣ်န့ၣ်မၤဘုန့ၣ်တဖၣ်လီၤဘၣ်. န့ၣ်အါထီၣ်တခီလီၤ.
- ၁. ရဲရဲ နှဲမုာ်ညၣ်ယုၤလၢထံကျါချ့ဝဲဒီးပံးလၢညၣ်ယုၤရဲ ရဲလီၤ. ဒီးပံးလၢညၣ်ရဲရဲအသးစုာ်ကိးလီၤ. ညၣ်တဖၣ်ယုၤရဲ ရဲအါဘျီမးလီၤ. ဒီးပံးဒီးအဆီလၢရဲရဲရဲရဲအသးလီၤ.
- ၂. ရဲရဲရဲရဲ နှဲမုာ်ပုၤကညီဖိဟးလၢဟံးအဖိခိာ်အါဂၤ ဒီးပံးလၢဟးရဲရဲရဲရဲလီၤ. ဟးရဲရဲရဲရဲရဲ တဂ့ၤ. ဆုာ်နီၤ ကစၢ်. စခိာ်တထုာ်ကၤ.
- ၃. ကရဲ ဒီး ကရဲကရဲ, ဒီးစကရဲစကရဲ, တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ် ကွၢ်လၢကရဲတကွာ်.
- ၄. စရဲစရဲ နှဲမုာ်ထီၣ်ခိာ်န့ၣ်မုာ်ဂုၤ. သ့ၣ်တြာ်မုာ်ဂုၤ. ဖးဒုအါ

ရဲ-ရဲ-ရဲ

ဘိဗေဒပရိယောဂ် မာသးစရဲၤစရဲၤလီၤ။ ထီၣ်ခိၣ်တၢ်အနၢၤဖးဒုစရဲၤစရဲၤလီၤ။ သ့ၣ်တြၢ်ဖးဒုစရဲၤစရဲၤစးဝဲဒၣ်လီၤ။

၅. တရဲၤ န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတရဲၤအခိၣ်ကးတၢ်အသးန့ၣ်ပကိးလာတရဲၤလီၤ။ တၢ်လာပကးတၢ်ဝဲတရဲၤန့ၣ်ပကိးလာတရဲၤလီၤ။ နီၤပကိးနီၤအဆိလာတရဲၤစီၤစီၤလီၤ။ ကးတၢ်ဝဲတရဲၤလာတရဲၤတက့ၢ်။

၆. သရဲၤ န့ၣ်မ့ၢ်အရိၣ်အဆိလီၤ။ နီၤမ့ၢ်တၢ်လာအဆိထီၣ်နီၤလီၤ။ စးဝဲန့ၣ်ပစးနီၤအဆိလာသရိၣ်သရဲၤလီၤ။ ကဆိမဲလီၤစးဝဲသရိၣ်သရဲၤစးဝဲဒၣ်လီၤ။

၁. ရဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအိၣ်ဖိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ။ ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ။ ပစးလာရဲအသးလီၤ။ ပုၤကညီရဲအသးအါဂၤန့ၣ်တပျံၤဘၣ်တၢ်ဘၣ်။ ပုၤကညီရဲယုၢ်အသးနီၤပိုၢ်နီၤစီၤအိၣ်တဘျုးဂၤလီၤ။ နီၤပစးလာရဲယုၢ်။ ရဲဖိၣ်ပစးနီၤအဆိန့ၣ်လီၤ။

၂. ရဲဖိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဖိၣ်အဆိလီၤ။ နီၤမ့ၢ်ပုၤကညီအိၣ်တပျံၤယီၤတဘျုးဂၤန့ၣ်ပစးလာအိၣ်ဖိၣ်ရဲဖိၣ်ပစးနီၤအဆိန့ၣ်လီၤ။

၃. ရဲရဲ န့ၣ်မ့ၢ်ထံယုၢ်သိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ။ ပုၤသၣ်သိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ။ ပစးလာသိၣ်ရဲရဲလီၤ။ ပုၤသၣ်သိၣ်ရဲရဲန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီလံာ်ဝဲလီၤ။ ထံယုၢ်သိၣ်ရဲရဲန့ၣ်မ့ၢ်ထံယုၢ်သိၣ်လာလၢပုၤန့ၣ်သိၣ်ဝဲရဲရဲလီၤ။ နီၤပစးနီၤအဆိလာရဲရဲရဲရဲလီၤ။

၄. ကရဲ န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ကရဲကရဲ။ တၢ်အကရဲ။ သိၣ်ကရဲကရဲန့ၣ်ကွၢ်လာကရဲတက့ၢ်။

၅. ဆာထၢၣ်ရဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဆာထၢၣ်အါဂၤနီၤပစးလာဆာထၢၣ်ရဲလီၤ။

၆. တရဲကလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်ဂၢ်တပၢ်နီၤပကိးတၢ်ဂၢ်တပၢ်နီၤပစးလာပအိၣ်တရဲကလံာ်။ ပကိးတၢ်တရဲကလံာ်လီၤ။ နီၤပစးလာတြိကလံာ်စးကိးလီၤ။ ပုၤတဂၤအိၣ်တၢ်တရဲကလံာ်တမၤဘၣ်တၢ်နီၤတမၤဘၣ်။

၇. ထီၣ်ရဲ န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဖးထီၣ်အိၣ်ဖိၣ်တဘျုးထံးလာအခံထီၣ်ထီၣ်အထံးအကၤန့ၣ်ပစးလာသ့ၣ်ထီၣ်ရဲလီၤ။ သ့ၣ်ထီၣ်ရဲအထံးလာအခံထီၣ်ထီၣ်အကၤန့ၣ်လီၤ။ နီၤပစးလာသ့ၣ်ထီၣ်ရဲသ့ၣ်ထီၣ်ရဲ။ ပစးနီၤအဆိန့ၣ်လီၤ။

၈. ထီၣ်ရဲ န့ၣ်မ့ၢ်ကယုၢ်ဖၣ်ဟုၤလာသ့ၣ်ဖးထီၣ်အခါဒုနီၤပစးလာကယုၢ်ဖၣ်ထီၣ်ရဲလီၤ။ ကယုၢ်ဖၣ်ထီၣ်ရဲလာသ့ၣ်ဖးထီၣ်ခါဒုလီၤ။ နီၤပစးလာထီၣ်ရဲစးကိးလီၤ။

၉. ပိၣ်ရဲ န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ် အသၣ်ထီၣ်ခိၣ်မ့ၢ် နီၤနီၤဆဲးန့ၣ်နီၤပကိးလာပိၣ်ရဲလီၤ။ နီၤပိၣ်ရဲန့ၣ်အိၣ်ခံကလုာ်လီၤ။ ပိၣ်ရဲကစၢ်တကလုာ်။ နီၤပိၣ်ရဲနီၤတကလုာ် လီၤ။ နီၤပုၤကညီအိၣ်ဝဲအသၣ်လီၤ။ နီၤအသၣ်ဆဲးန့ၣ်လီၤ။ နီၤပကိးနီၤအဆိလာပိၣ်ရဲပိၣ်ရဲလီၤ။

၁၁. အိၣ်ရဲ န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဖိၣ်အဆိလီၤ။ နီၤမ့ၢ်ပုၤကညီမ့ၢ်ဂ့ၤ။ တၢ်ဖိတၢ်လာမ့ၢ်ဂ့ၤ။ အိၣ်တပျံၤယီၤအါဒုအါဂၤန့ၣ်ပစးနီၤအဆိလာအိၣ်ရဲအိၣ်ဖိၣ်လီၤ။

၁. ရဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပပကိးစုၣ်အထုးအါထံးနီၤပစးလာပရိၣ်စုၣ်လီၤ။ စုၣ်အထုးန့ၣ်ပရိၣ်အါထံးနီၤပစးတၢ်ဖိတၢ်လာ သံဝဲလီၤ။ နီၤပစးလာရိၣ်စုၣ်လီၤ။ ရဲစုၣ်တုၤအါထံးနီၤပစးတၢ်သံလီၤ။ နီၤပစးလာရိၣ်

ရဲ-ရဲ

စုၣ်လီၤ။ ရဲစုၣ်တုၤအါထံးနီၤပစးတၢ်သံလီၤ။ နီၤပစးလာရိၣ်ယုၢ်။ ရဲဖိၣ်ပစးနီၤန့ၣ်စုၣ်ကိးလီၤ။ ရဲယုၢ်စုၣ်ထုး။ ရဲဖိၣ်စုၣ်ထုးစးဝဲဒၣ်။

၂. ကရိ နီၤကရိဇီၤကတိဇီၤ။ နီၤကရိကရိ။ တၢ်ခဲလာန့ၣ်ကွၢ်လာကရိတက့ၢ်။

၃. တရိတိ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီလုာ်လုာ်လုာ်ဘဲလုာ်နီၤနီၤပစးလာမာသးတရိတိလီၤ။ ပုၤတဂၤလုာ်ဘဲတရိတိ။ ထါဆုထါယၣ်တကျၢၤကၢ်သၢ။ နီၤပစးလာသရိၣ်တိစုၣ်ကိးလီၤ။

၄. နီၤ န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တကလုာ်ပုၤသိၣ်နီၤနီၤရဲနီၤနီၤပကိးလာနီၤရဲလီၤ။ ထီၣ်နီၤနီၤတုၤပုၤနီၤပစးလာဟီၣ်ကွၢ်ထီၣ်မ့ၢ်ခိၣ်လီၤ။ မ့ၢ်ပုၤနီၤကွၢ်ထီၣ်တဆုမ့ၢ်ခိၣ်နီၤပစးလာဟီၣ်ကွၢ်မ့ၢ်ခိၣ်လီၤ။ ထီၣ်နီၤရဲန့ၣ်ဟီၣ်ကွၢ်ထီၣ်မ့ၢ်ခိၣ်နီၤတၢ်စုၣ်စးဝဲဒၣ်။ နီၤပကိးနီၤအဆိလာနီၤရဲနီၤရဲလီၤ။

၆. သရိ န့ၣ်မ့ၢ်တရိအသးလီၤ။ နီၤမ့ၢ်ပုၤကညီလုာ်လုာ်နီၤဝဲန့ၣ်ပစးလာသရိၣ်တိလီၤ။

၇. ဟိရိဟိရိ န့ၣ်မ့ၢ်ပထုတၢ်လာတုၤလီၤ။ ဖိယိဘၣ်န့ၣ်ပစးလာမာသးဟိရိဟိရိလီၤ။ ပုၤတဂၤထုသကွီၣ်တဒုဟိရိဟိရိနးကၢ။

၁. ရဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပဝံာ်သန့နီၣ်ဝံာ်န့ၣ်ပစးလာရိၣ်သန့လီၤ။ ချဲန့ၣ်ပမ့ၢ်တရိဘၣ်သန့နီၣ်ချဲလဲၤတၢ်တစၢ်ဆာဘၣ်။ တုၤပရိၣ်သန့နီၣ်ချဲလဲၤတၢ်ဆာဘဲလီၤ။ ပုၤကညီဝံာ်တစၢ်ဆာချဲနီၣ်တဘီၣ်နီၣ်ဝံာ်န့ၣ်မ့ၢ်ရိၣ်သန့လီၤ။ ရိၣ်သန့ဂ့ၤတက့ၢ်။ မးချဲလဲၤတစၢ်ဆာဘဲလီၤ။

၂. ရဲရိ န့ၣ်မ့ၢ်ဒုဘီဒုပုၤသိၣ်ဝဲန့ၣ်ပစးလာဒုဘီဒုပုၤသိၣ်ရိရိလီၤ။ ဒုဘီဒုတဘျုး ပုၤသိၣ်ရိရိလီၤ။ နီၤပစးနီၤအဆိလာရိရိရိရိလီၤ။

၃. ကရိ နီၤကရိတိၣ်။ နီၤမဲကရိၣ်။ နီၤကရိကရိ။ တၢ်ခဲလာန့ၣ်ကွၢ်လာကရိတက့ၢ်။

၄. စရိ န့ၣ်မ့ၢ်ဘူၣ်ဘျီန့ၣ်ပကိးလာစရိလီၤ။ နီၤပကိးလာတရိနီၤသရိလီၤ။ မးစရိတဖျၢၣ်နီၤပကတၢ်ကစၢ်ယုၢ်လာအပူၤလီၤ။ နီၤပကိးနီၤအဆိလာစရိစရိလီၤ။

၅. စရိ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤမဲစိလာအနီၤန့ၣ်ပစးလာပုၤမဲစရိလီၤ။ ပုၤတဂၤအမဲစရိ မးစရိတိၣ်လီၤ။ ပုၤမဲစရိန့ၣ်ပစးနီၤအဆိလာစရိတိၣ်လီၤ။ နီၤပစးလာကရိတိၣ်နီၤသရိတိၣ်စုၣ်ကိးလီၤ။

၆. စရိတိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆါနီၤအပူၤလီၤပုၤတုၤအါဝဲန့ၣ်ပစးလာမာသးစရိတိၣ်လီၤ။ ပုၤတဂၤဝဲကလံာ်အပူၤလီၤအိၣ်စရိတိၣ်လီၤ။ နီၤပစးနီၤအဆိလာစရိတၢ်စရိတိၣ်လီၤ။

၇. စရိစရိ န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်စရိဝဲစရိနီၤပမဲညါ နီၤပစးလာမာသးစရိစရိလီၤ။ ထီၣ်တၢ်အိၣ်နီၤပမဲညါ လာသ့ၣ်ဒုဝဲဒုနီၣ်ကွၢ်ကိၣ်န့ၣ်ပစးလာနီၤပုၤစရိစရိလဲလၢလီၤ။ စလဲၤတၢ်နီၤသ့ၣ်ဒုဝဲဒုနီၣ်ယၢၤစရိစရိနးကၢ။ နီၤပစးလာသရိၣ်သရဲၤစးကိးလီၤ။

၈. တရိ န့ၣ်မ့ၢ်ဘူၣ်ဘျီလီၤ။ နီၤပကိးနီၤအဆိလာတရိစိမိလီၤ။

၉. တရိ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤမဲစိလာအနီၤန့ၣ်ပစးလာမဲစရိလီၤ။ ပုၤတဂၤအမဲစရိတဂ့ၤဘၣ်။ နီၤပစးလာမဲစရိစုၣ်ကိးလီၤ။

၁၀. တရိတရဲ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်နီၤပမဲညါသ့ၣ်ဒုဝဲဒုန့ၣ်ပစးလာ

ရိုက်-ရိုး-ရိုက်

- နိုးတတ်ရိုက်တရဲလီလီ။ ဒီးပစံးလာသရိုက်သရဲစုကီးလီ။
- ၁၁. **တရဲတရိုက်** နှုတ်မှ်ပုသးဒိုင်ထိုင်ဒီးဂဲဆာထာ်လာသါ ကတိတ်နုတ်ပစံးလာသးတရဲတရိုက်လီ။ ပုတဂါအသးဒိုင် ထိုင်ဒီးဂဲဆာထာ်တရဲတရိုက်ဒီးသါကတိတ်အဖိလီ။
- ၁၂. **နိုးရိုက်နိုးရဲ** နှုတ်မှ်တတ်အိုင်လာပစံးညါနိုးပုဒ်သုတ်ဒုတ်ဒု အသးတဖ်နုတ်ပစံးလာနိုးရိုက်နိုးရဲလီ။ သုတ်ဒုတ်ဒုနိုးရိုက်နိုးရဲ စလဲတတ်တသ့ဘုတ်။
- ၁၃. **သရိုက်** နှုတ်မှ်ဘုတ်ဘျီနုတ်ပစံးလာသရိုက်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအ ဆဲလာသရိုက်စိမဲလီ။ မသရိုက်တဖျာ်တကွာ်ပကဘါကစာ်ယွာ လာအပူလီ။
- ၁၄. **သရိုက်** နှုတ်မှ်ပုကညီအမဲစိလာအဒိနုတ်ပစံးလာအမဲသရိုက် လီ။ ပုတဂါနီအမဲသရိုက်တဂုဘုတ်။
- ၁၅. **သရိုက်မဲ** နှုတ်မှ်ထီးပိုင်အဆဲလီ။ ဒီးမှ်ပုကညီအိုင်ပိုင် ဒီးကပ်တဖ်တနုတ်ပစံးဒီးအဆဲလဲထီးပိုင်သရိုက်မဲလီ။
- ၁၆. **သရိုက်တိတ်** နှုတ်မှ်ပုဝဲကလီးအပူလီအိုင်အါပူဒီးပစံး လာမသးသရိုက်တိတ်လီ။ ပုတဂါဝဲကလီးအပူလီအိုင်သရိုက် တိတ်လီ။
- ၁. **ကရိုး** ဒီးပကရိုး, ဒီးကရိုးဒီးတဲလဲကရိုး ကွာ်လာကရိုး တကွာ်။
- ၂. **တရိုး** နှုတ်မှ်ပုကညီတခွဲဘုတ်အခိုင်ဒီးအခိုင်သူဆဲထိုင် ဆဲလီအသးနုတ်ပစံးလာအခိုင်သူတရိုးထိုင်လီ။ ပုတဂါတခွဲ ခိုင်ခွဲနုတ်ဒီးအခိုင်သူတရိုးနုကါ။ ဒီးပစံးဒီးအဆဲလာတရိတရ လီ။ ထီရဲတတ်ဆုတ်တဲဒီးဆဲထိုင်စုထိုင်နုတ်ပစံးလာတရိုးခဲလဲက လီ။ ဒီးပစံးလာတရိုးဒီး, ဒီးပစံးလာတရိုးထိုင်ခဲလဲကလီ။
- ၃. **တရိုး** နှုတ်မှ်ပမာနုကနုတ်အဒါလာသုတ်ဒီးပစံးလာနုးတ ရိုးလီ။ ဘီဇါနုးဇါ, ဒီဇါတြာဇါနုတ်ပမာဒီးအတရိုးလီ။ ဖျိုင်နုတ် ကွာ်နုးဆုအတရိုးပူတကွာ်။
- ၁. **ရိုက်ကလတ်** နှုတ်မှ်တတ်လာထီဝဲဒီးပစံးလာထီရိုက်ကလတ် လီ။ ပုတဂါဆာထာ်ထီနုတ်ပုကရိုက်ကလတ်လီ။ သုတ်တထံးထီ နုတ်သုတ်အဂါတဖ်ရိုက်ကလတ်လီ။
- ၂. **ရိုက်ရိုက်ရုရု** နှုတ်မှ်ပုကညီဖိကဲဒီးပစံးလာကဲရိုက်ရိုက်ရု ရုလီ။ ပုဆဲးလိတ်ကွဲဒီးမကဲးလိတ်အသးရိုက်ရိုက်ရုရုလီ။
- ၃. **ရိုက်ရိုက်** နှုတ်မှ်ပုကညီအူကွဲသီဉ်မှ်ဂု, ပုသုတ်သီဉ်မှ် ဂု, ပစံးလာသီဉ်ရိုက်ရိုက်လီ။ ပုတဂါအူကွဲသီဉ်မှ်မးရိုက်ရိုက်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆဲလာသီဉ်ရိုက်ရိုက်ရိုက်ရိုက်လီ။
- ၄. **ရိုက်ရိုက်ရိုက်ရိုက်** နှုတ်မှ်တတ်ထီဝဲလာလဲတတ်ဖျါဖးထီဖးထီဒီး ပစံးလာထီရိုက်ရိုက်လီ။ တလာမတတ်ဂီဒီးဒုးလဲဝဲအတတ်ထီရိုက် ရိုက်လီ။
- ၅. **ကရိုက်** ဒီးကရိုက်ကရုနုတ်ကွာ်လာကရိုက်တကွာ်။
- ၆. **ကဲဉ်ရိုက်** နှုတ်မှ်နုကါအဆဲလီ။ ဒီးမှ်နုးဒီးစုလာပုကညီ ဒီးဝဲလာအနုတ်ပကီးဒီးအဆဲလာကဲဉ်နုကါလီ။
- ၇. **စရိုက်** နှုတ်မှ်လီခိမဲလာအိုင်တကလုတ်နုတ်ပကီးလာစရိုက် လီ။ လီခိစရိုက်နုတ်ပုပုတဘုတ်နုတ်တဆိုလီ။ ဒီးပစံးလာသရိုက် စုကီးလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆဲလာစရိုက်စရိုက်လီ။

ရိုက်-ရို-ရို

- ၈. **စရိုက်စရု** နှုတ်မှ်ပုကညီပျံတတ်ကဲဒီးပစံးလာကဲစရိုက် စရုလီ။ ပုတဂါထိုင်ဂုတတ်ဒီးပျံဒီးကဲးမးစရိုက်စရုလီ။
- ၉. **စိတ်ရိုက်စိတ်ရိုက်** နှုတ်မှ်တတ်လာအခိုင်ထီတဖ်နုတ်လာတတ်ဒီး ပစံးလာလဲတတ်စိတ်ရိုက်စိတ်ရိုက်လီ။ ထီခိုင်တဒုလဲမးတတ်စိတ်ရိုက် စိတ်ရိုက်လီ။ ထိုင်ဖးဒိုင်တဘုတ်အခိုင်ထီဒီးယုာ်မးစိတ်ရိုက်စိတ်ရိုက် လီ။
- ၁၀. **ဆွတ်စိတ်ရိုက်** နှုတ်မှ်ဆွတ်လာပြိုင်ခိုင်တကလုတ်အစုအခိုင်ထီ ဒီးပကီးလာ ဆွတ်စိတ်ရိုက်လီ။ ဆွတ်စိတ်ရိုက် နှုတ်မှ်လာပိုင်လဲဉ်နုတ် အပြိုင်နုတ်လီ။ ဒီးအပူအိုင်လာမဲးကျါလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆဲ လာဆွတ်စိတ်ရိုက်ဆွတ်စိတ်ရိုက်လီ။
- ၁၂. **သီဉ်ရိုက်ရိုက်** နှုတ်မှ်ပုကွဲသီဉ်ဒီးပစံးလာပုကွဲသီဉ် ရိုက်ရိုက်လီ။ ပုတဂါအူကွဲသီဉ်မးရိုက်ရိုက်လီ။
- ၁. **ကရီ** ဒီးကရီကရီ, တဲလဲကရီနုတ်ကွာ်လာကရီတကွာ်။
- ၂. **စရီ** နှုတ်မှ်သုတ်တကလုတ်နုတ်အဖိတဲဝဲဒီးပကီးလာစရီ လီ။ သုတ်စရီနုတ်ပအိုင်အဖိပုကစံးဝဲဒုတ်။
- ၃. **စာ်ရီ** နှုတ်မှ်ပုပိုင်မှ်လာအကစာ်ပတထိုင်ဘုတ်ဒီးပကီး ထဲအမဲဇါနုတ်မှ်ပုပိုင်ဒီးပကီးလာမှ်စာ်ရီလီ။ ဒီးကအိုင်ဖျါဝဲ လာပုကအိုင်ရိုအိုင်မှ်လာရုတ်တကွဲနုတ်ဒီးပုကဝဲလိတ်ကျါလိတ် အသးလာအယိတုသဲလဲကစိမုကလုလီ။ ပသးပုစံးဝဲဒုတ်။
- ၄. **သရီ** နှုတ်မှ်သုတ်တကလုတ်အဖိတဲဝဲဒီးပကီးလာသရီ လီ။ သရီနုတ်အဖိပုကညီချီကျီးအိုင်ဝဲလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆဲ လာသရီတရဲလီ။
- ၅. **သရီဖိမဲ** နှုတ်မှ်ညုတ်ပိုင်ဘီတကလုတ်အမဲခံသုဒီးပကီး လာညုတ်ပိုင်ဘီသရီဖိမဲလီ။ ညုတ်ပိုင်ဘီသရီဖိမဲနုတ်နီစုမှ်ခံဘီ လီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆဲလာသရီဖိမဲတတ်သရီဖိမဲလီ။
- ၁. **ကရီ** ဒီးကရီကရီ, ဒီးကရီကရီဒီးကရူးကရီ, ဒီးကရီ ကရီ, ဒီးကရိုးကရိုးတဲလဲကရီနုတ်ကွာ်လာကရီတကွာ်။
- ၂. **စရီ** နှုတ်မှ်လိတ်ကွဲနီဉ်ပုကညီအမဲအသုတ်မှ်ဂု, ထီရီ ပကွဲနီဉ်တတ်အမဲ, ထီရီတမဲမှ်ဂု, ပစံးလာစရီလီ။ ဒီးပကီး ဒီးအဆဲလာစရီပတိတ်လီ။ ဒီးပကီးလာသရီစုကီးလီ။
- ၃. **စရီစရု** နှုတ်မှ်ပုကညီကတိတ်တတ်ဒီးကဲးဝဲနုတ်ပစံးလာက တိတ်တတ်စရီစရုလီ။ ပုတဂါအသးဒိုင်ထိုင်ဒီးကတိတ်တတ်စရီစရု လီ။
- ၄. **တရီ** နှုတ်မှ်ပတဒုးမာဘုတ်ပုကအတတ်မှ်ဂု, ပတဒုးလဲ ဘုတ်ပုကအတတ်မှ်ဂု, ပစံးလာတရီလီ။ စတရီပုကအကျဲဒီး ပုကတလဲဘုတ်တတ်လီ။ ဒီးပစံးလာတြီစုကီးလီ။
- ၅. **တရီ** နှုတ်မှ်ဒ်စရီအသးလီ။ ဒီးမှ်လိတ်ကွဲပခိုင်တတ်လီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆဲလာတရီပတိတ်လီ။
- ၆. **တရီဒီး** နှုတ်မှ်ပရိုက်လီထံမှ်ဂုပကွဲလီထံလာမိတ်ဘီလာ ထံပုလာပဒုတ်အိထံလာပစဲထိုင်နုတ်ပစံးလာတရီဒီးလီ။ ဒီးမှ်ပ ကီးပိုင်ထွဲတလာနီအခံလီ။
- ၈. **မာရီ** နှုတ်မှ်ပုကညီဟံဂုဟံချ့အသးဒီးပစံးလာမာရီ အ သးလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆဲလာမာရီမာရီအသးလီ။ ပုတဂါ မာ ရဲ မာရီအသးနုကါ, ကမှ်ကတ်စံးဝဲပုကကွာ်အီကဂုတဂါကသါ။

ရီ-ရီ-ရီ

၉. **မိရီ** နှုတ်သွယ်တကလုတ်ပကီးလၢမိရီလီၤ. ဒီးမုၢ်သုၣ်ဖးဒိၣ်ကြီကြီလၢပုၤဒိၣ်ကနၢတကလုၣ်လီၤ.
၁၀. **သရီ** နှုတ်မုၢ်လံာ်ကွဲးပနီၣ်တၢ်နှုတ်ပကီးလၢသရီလီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢသရီပတီၢ်, သရီသရီလီၤ. ပုၤတကၤကွဲးလီၤပုၤကၤအမံၤလၢသရီစံးဝဲဒၣ်.
၁၁. **သရီသရီ** နှုတ်မုၢ်ကလံာ်ဟဲကသုၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢကလံာ်ဟဲကသုၣ်သရီသရီလီၤ. ကလံာ်ဟဲဘၣ်ပုၤကသုၣ်သရီသရီစံးဝဲဒၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကသုၣ်သရီသရီသရီလီၤ. ဒီးပစံးလၢသြီစုၢ်ကီးလီၤ.
၁၂. **သရီ** နှုတ်မုၢ်မျိၣ်မုၢ်ဂုၤ, သံးန့ၢ်မုၢ်ဂုၤ, သိၣ်ဝဲဒီးတသြးဝဲလၢအယံၤနှုတ်ပစံးလၢသရီလီၤ. သံးန့ၢ်သိၣ်မျိၣ်သိၣ်နှုတ်သရီအူအယံၤနှုတ်အကလုၢ်ဘၣ်ဒီးဒီးကစၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသြီစုၢ်ကီးလီၤ.
၁. **ရီၢ်** နှုတ်မုၢ်ပထုတၢ်တကလုၢ်ဟိၣ်သီဒီးပစံးလၢရီၢ်လီၤ. ပထုရီၢ်နှုတ်ပဒၢဘုဒီးပသူလၢလၢလီၤ. ထုရီၢ်နှုတ်ပဒၢနံၣ်သိဒီးဘုဒီးပသူလၢလၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢရီၢ်ခါရၢ်ခါလီၤ.
၂. **ရီၢ်က့ၤ** နှုတ်မုၢ်ပဒၢက့ၤဘုလၢရီၢ်ပုၤဒီးပစံးလၢရီၢ်က့ၤလီၤ. ရီၢ်က့ၤနံၣ်သိ. ရီၢ်က့ၤဘု. ရီၢ်က့ၤနှုတ်မုၢ်ထီၣ်ရီၢ်ပဒၢတၢ်လၢရီၢ်ပုၤဒီးပစံးလၢရီၢ်က့ၤခဲလၢလီၤ.
၃. **ရီၢ်ကွံာ်** နှုတ်မုၢ်စီၤသီကတၢ်ဘိဝံၤဒီးကူထီၣ်က့ၤ တၢ်သုဒီးပစံးလၢရီၢ်ကွံာ်အသးလီၤ. စီၤသီရီၢ်ကွံာ်အသးဒီးကူထီၣ်က့ၤယၣ်လီၤ.
၄. **ရီၢ်ရီၢ်** နှုတ်မုၢ်ထံလီၤဘၣ်သုၣ်လၢယုန့ၣ်ပစံးလၢထံလီၤဆံၣ်သိၣ်ရီၢ်ရီၢ်လီၤ. ထံလီၤဆံၣ်သိၣ်သုၣ်လၢအူရီၢ်ရီၢ်စံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢရီၢ်ရီၢ်ရီၢ်လီၤ.
၅. **ကရီၢ်** ဒီးကရီၢ်ကရီၢ်, ဒီးကရီၢ်ဝဲဒၣ်သံ, ချံၣ်ကရီၢ်ဝဲ, ဒီးသီးကရီၢ်ဘဲ, ဒီးကရီၢ်သီန့ၣ်ကွၢ်လၢကရီၢ်တက့ၢ်.
၆. **စရီၢ်** နှုတ်မုၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံာ်ဟးလၢသုၣ်လၢယုအကျါဒီးပစံးလၢဟးသိၣ်စရီၢ်စရီၢ်လီၤ. ဘိၣ်သအိၣ်ဟးလၢသုၣ်လၢယုအကျါသိၣ်စရီၢ်စရီၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသိၣ်စရီၢ်စရီၢ်စရီၢ်စရီၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢစီၢ်စုၢ်ကီးလီၤ.
၇. **ပုၤရီၢ်ကွံာ်အသး** နှုတ်မုၢ်ပုၤကတၢ်ဘိမၤစီၤသီအသးဝံၤဒီးကူထီၣ်က့ၤယၣ်ဒီးပစံးလၢပုၤရီၢ်ကွံာ်အသးလီၤ. ပုၤရီၢ်ကွံာ်အသးန့ၣ်အခိၣ်လူၤဝဲလီၤ.
၈. **မရီၢ်** နှုတ်မုၢ်တၢ်ဆါကတလုၢ်ဘၣ်ပုၤပသံညီဒီးပြုထီၣ်အဖျၢၣ်ဒိၣ်ဒီးဂီၤဆူၣ်ကလၢဒီးပကီးလၢမရီၢ်လီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢမရီၢ်မရီၢ်လီၤ. မရီၢ်န့ၣ်ဘၣ်ပုၤပြုထီၣ်ဒီးကံာ်ပုၤဒ်တၢ်ညၣ်ဂီၢ်အသးလီၤ.ဒီးဘၣ်ပုၤကညီသံနးမးလီၤ.
၉. **သရီၢ်** နှုတ်မုၢ်ပုၤကညီန့ၣ်မုၢ်တၢ်နှုတ်ပစံးလၢန့ၣ်မုၢ်တၢ်သရီၢ်ကလၢလီၤ. ပုၤတကၤန့ၣ်မုၢ်အဖိသရီၢ်ကလၢလီၤ.
၁. **ရီၢ်ကလၢ** နှုတ်မုၢ်ပဟ်လီၤတၢ်ကစုဒီးပစံးလၢပဟ်လီၤရီၢ်ကလၢလီၤ. ပုၤတကၤပဟ်လီၤမုၢ်ဒၢရီၢ်ကလၢဒီးဟးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢသရီၢ်ကလၢစုၢ်ကီးလီၤ. ပဟ်လီၤတၢ်ကဖိလီၤကစုဒီးန့ၣ်ပစံးလၢပဟ်လီၤရီၢ်ကလၢလီၤ.

ရီၢ်-ရီၢ်

၂. **ရီၢ်ကလၢ** နှုတ်မုၢ်ပထုးထီၣ်တၢ်ကစုဒီးပစံးလၢပထုးရီၢ်ကလၢလီၤ. ပုၤတကၤထုးလီၤဘိလၢကျါခိၣ်ရီၢ်ကလၢဒီးဆဲးလီၤတၢ်ဘျၢၣ်လၢကိၣ်လၢဒုတကၤလီၤ.
၃. **ရီၢ်ရီၢ်** နှုတ်မုၢ်တၢ်လၢဒိၣ်ထီၣ်ဝဲချ့န့ၣ်ပစံးလၢဒိၣ်ထီၣ်ရီၢ်ရီၢ်လီၤ. ထံဒိၣ်ထီၣ်ရီၢ်ရီၢ်ဒီးဘၣ်လၢလီၤ. တၢ်စူၤထံဒိၣ်ထီၣ်ရီၢ်ရီၢ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.
၄. **ရီၢ်ရီၢ်** နှုတ်မုၢ်တၢ်အၢၣ်ဘၢမုၢ်ဒီးဟါမၤဝဲတစဲးတစဲးဒီးပစံးလၢဟါမၤရီၢ်ရီၢ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်ဘၢမုၢ်ဟါမၤရီၢ်ရီၢ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်ယုၤလၢဒီးလၢဟါမၤရီၢ်ရီၢ်လီၤ.
၅. **ရီၢ်ရီၢ်** နှုတ်မုၢ်တၢ်စူၤမးဒိၣ်ဒီးပစံးလၢတၢ်စူၤရီၢ်ရီၢ်လီၤ. တၢ်စူၤခါန့ၣ်တၢ်စူၤရီၢ်ရီၢ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.
၆. **ကရီၢ်** ဒီးကရီၢ်ကရီၢ်, ဒီးကရီၢ်ကရီၢ်, တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကရီၢ်တက့ၢ်.
၇. **ကီၢ်ကရီၢ်ကီၢ်ကရီၢ်** နှုတ်မုၢ်ဆိမိၢ်ပုၤတစိးအဖိးကီးအဖိးဒီးပစံးလၢသိၣ်ကီၢ်ကရီၢ်ကီၢ်ကရီၢ်လီၤ. ဆိမိၢ်ပုၤတဘျၢၣ်တစိးအဖိသိၣ်မးကီၢ်ကရီၢ်ကီၢ်ကရီၢ်လီၤ.
၈. **တရီၢ်တရီၢ်** နှုတ်မုၢ်လံာ်တတီးန့ၣ်ပစံးလၢသိၣ်တရီၢ်တရီၢ်လီၤ. လံာ်တတီးသိၣ်မးတရီၢ်တရီၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသိၣ်တရီၢ်တရီၢ်တရီၢ်တရီၢ်လီၤ.
၉. **မိၢ်ရီၢ်မိၢ်ရီၢ်** နှုတ်မုၢ်ပုၤလၢကွၢ်တၢ်ဆိထီၣ်အခၢ်န့ၣ်ပစံးလၢကွၢ်တၢ်မိၢ်ရီၢ်မိၢ်ရီၢ်လီၤ. ပုၤတကၤပကတိၢ်တၢ်ဒီးကွၢ်တၢ်မိၢ်ရီၢ်မိၢ်ရီၢ်လီၤ.
၁၀. **သရီၢ်ကလၢ** နှုတ်မုၢ်ပဟ်လီၤတၢ်ကဖိလီၤဒီးပစံးလၢပဟ်လီၤတၢ်သရီၢ်ကလၢလီၤ. ပုၤတကၤပဟ်လီၤသပၤတဖျၢၣ်သရီၢ်ကလၢဒီးကွၢ်ဝဲလီၤ.
၁၁. **အိၣ်ရီၢ်အိၣ်ရီၢ်** နှုတ်မုၢ်ပုၤမၤသးဒ် ပုၤဟးဂီၤအသးဒီး ကွၢ်ပကတိၢ်တၢ်န့ၣ်အခၢ်ဆိထီၣ်အသးဒီးပစံးလၢမၤသးအိၣ်ရီၢ်အိၣ်ရီၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ရီၢ်အိၣ်ရီၢ်လီၤ. ပုၤတကၤပကတိၢ်တၢ်ဒီးမၤအသးအိၣ်ရီၢ်အိၣ်ရီၢ်လီၤ. ပုၤတကၤပကတိၢ်တၢ်ဒီးကွၢ်တၢ်အိၣ်ရီၢ်အိၣ်ရီၢ်လီၤ.
၁. **ရီၢ်ရီၢ်** နှုတ်မုၢ်ထံယုၤလီၤဘၣ်သုၣ်လၢသိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသိၣ်ရီၢ်ရီၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသိၣ်ရီၢ်ရီၢ်ရးရးပစံးဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ. ထီရီၤတၢ်ထံယုၤန့ၣ်ပစံးလၢယုၤသိၣ်ရီၢ်ရီၢ်လီၤ.
၂. **ရီၢ်ရီၢ်** နှုတ်မုၢ်ပုၤသုၣ်သိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသိၣ်ရီၢ်ရီၢ်လီၤ. ပုၤတကၤလံာ်ပုၤသုၣ်သိၣ်ရီၢ်ရီၢ်စံးဝဲလီၤ.
၃. **ကရီၢ်** ဒီးကရီၢ်ကရီၢ်, ဒီးကရီၢ်ကရီၢ်ကရီၢ်ကရီၢ်, ဒီးစိးကရီၢ်, ဒီးယုၤစိးကရီၢ်, ဒီးဟးစိးကရီၢ်, ဒီးဆုၣ်နီၤစိးကရီၢ်, တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကရီၢ်တက့ၢ်.
၄. **ကွၢ်ရီၢ်ရီၢ်** နှုတ်မုၢ်ပကွၢ်တၢ်တခီပလဲၤတခီကွၢ်ကွၢ်ဒီးပစံးလၢကွၢ်ရီၢ်ရီၢ်လီၤ. ပုၤတကၤလဲၤတၢ်ဒီးကွၢ်တၢ်ရီၢ်ရီၢ်လီၤ.
၅. **ထီၣ်ရီၢ်ရီၢ်** နှုတ်မုၢ်တၢ်ထီၣ်တစဲးတစဲးန့ၣ်ပစံးလၢထီၣ်ရီၢ်ရီၢ်လီၤ. မုၢ်ထီၣ်ရီၢ်ရီၢ်ဒီးထီၣ်ဘးလၢမုၢ်ဒိၣ်ဒီးထုၣ်ဝဲလီၤ.
၆. **လဲၤရီၢ်ရီၢ်** နှုတ်မုၢ်ပထုးတၢ်လၢထီၣ်တဖၣ်လဲၤဝဲယုၤယုၤချ့ဝဲဒီးပစံးလၢလဲၤရီၢ်ရီၢ်လီၤ. ပုၤတကၤထုးပျံၤတဘိလဲၤရီၢ်ရီၢ်လီၤ. ဂုၢ်

ရိုး-ရိုး

တဘိဝ္ဗါလဲရိုးရိုးလီ။

၇. သိင်္ဂရိုးရိုး နှုတ်မှတ်ထံယွှာသိင်္ဂရိုးရိုး၊ တံထံယွှာလီတဘ် သုင်္ဂလင်္ဂရိုးရိုး၊ သိင်္ဂဝဲဒီးပစံးလဲသိင်္ဂရိုးရိုးလီ။ ထံယွှာလီတဘ် လင်္ဂသိင်္ဂရိုးရိုးလီ။

၁. ရိင်္ဂကလ် နှုတ်မှတ်ပုလဲဖးဒိင်ဖးထီန့ၣ် ပစံးလဲမာသးရိင်္ဂ ကလ်လီ။ ပုတကဖးဒိင်ဖးထီရိင်္ဂကလ်စံးဝဲဒၣ်လီ။

၂. ရိင်္ဂရိင်္ဂ နှုတ်မှတ်ကွဲသိင်္ဂပစံးလဲကွဲသိင်္ဂရိင်္ဂရိင်္ဂလီ။ မှ်မတဲအူကွဲသိင်္ဂရိင်္ဂတကန့ၣ်လဲၣ်။ ဒီးထံလီတဘ်သုင်္ဂလင်္ဂ နှုတ်ပစံးလဲသိင်္ဂရိင်္ဂစိုကီးလီ။

၃. ကရိင်္ဂ ဒီးကရိင်္ဂသိင်္ဂ၊ ဒီးကရိင်္ဂမူန့ၣ်ကွဲလဲကရိင်္ဂတက့ၢ်။

၄. ကုပဲတရိင်္ဂ နှုတ်မှတ်ကုလဲပဒါပုသံအယံန့ၣ်ပကီးလဲကု ပဲတရိင်္ဂလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲကုပဲတရိင်္ဂကုပဲတရိင်္ဂလီ။ ပုသံအယံန့ၣ်ဒါဝဲလဲကုပဲတရိင်္ဂအပူဒီးဟူထီၣ်ကွဲဝဲလီ။

၅. နါတရိင်္ဂ နှုတ်မှတ်နါဒိင်အဆိလီ။ ဒီးမှတ်တဲအာတကလုာ်အ ဗဲဝါအိၣ်လဲအသးကံၢ်ပူဒီးအဗဲဝါအိၣ်လဲအသးကံၢ်ပူဒီးန့ၣ် ပကီးဒီးအဆိလဲနါဒိင် နါတရိင်္ဂလီ။ ဝံစံးဝဲဒၣ်။ ဒီးမှတ်ဝဲထံၣ်ဝဲ လဲညါခိန့ၣ်လီ။

၁. ရါကလ် နှုတ်မှတ်တံးလီမုာ်ဂုၤ၊ တံးဒိင်ထီၣ်မုာ်ဂုၤ၊ ပ စံးလဲရါလီ။ ဒီးပစံးလဲရါကလ်စိုကီးလီ။ ပုတကမာတက နီးယဲလီမးရါကလ်လီ။

၂. ရါရဲရါရဲရါ နှုတ်မှတ်ဘိၣ်သအိၣ်ဖျူဖျူအဗဲလဲသုင်္ဂလင်္ဂယု အကျါဒီးသိင်္ဂပစံးလဲသိင်္ဂရါရဲရါရဲရါလီ။ ဘိၣ်သအိၣ်တ ဖျူဖျူအဗဲသိင်္ဂမးရါရဲရါရဲရါလီ။

၃. ရါရါ နှုတ်မှတ်ထီၣ်တံးလီဒိင်ထီၣ်ရဲရါပစံးလဲဒိင် ထီၣ်ရါရါလီ။ တံးစုဒီးထီၣ်ထီၣ်မးရါရါလီ။ ဒံသုတဖျါၣ် ဒိင်ထီၣ်ရါရါစံးဝဲဒၣ်။

၄. ကရါ ဒီးကရါကရါ၊ ဒီးကရါ ကီးကး၊ ဒီးကရါဒီး၊ ဒီး အိကရါ၊ ဒီးကရါ ကရါ ဒီးကရါကရါ၊ ဒီးကရါ အဖိ၊ ဒီး ကရါ ကရါ၊ ဒီးဘုကရါ၊ ဒီးနိၣ်ထီကရါ၊ တံးလဲလဲန့ၣ်ကွဲလဲကရါ တက့ၢ်။

၅. ကါရါ နှုတ်မှတ်ဆွဲလဲအဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပကီးလဲဆွဲကါ ရါလီ။ ဆွဲကါရါတဘုဒိင်ကါ။

၆. ကါစရါ နှုတ်မှတ်တံးအိၣ်လဲပစံးနီး ပုတမံးမံးဒီးပစံး လဲ ကါစရါလီ။ အိၣ်နီးစဲဝဲညါကါစရါတဂုၤ၊ ဟ်လီယဲလဲလဲယီ ခိၣ်ကါစရါတဂုၤ၊ ယုာ်မဲကုမဲအိၣ်နီးတံးကါစရါလီ။ ဒီးပစံး လဲကါစရါစိုကီးလီ။ ပုတကအဝဲအိၣ်ကါစရါဒီးန့ၣ်လဲအ ဝဲအသိလီ။

၇. စရါကဒိ နှုတ်မှတ်တံးလဲအထီၣ်အဖဲဒီးပစံးလဲမာသး စရါကဒိလီ။ တဲသုတဖၣ်ထီၣ်ပုဒီးအထီၣ်အဖဲစရါကဒိလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲစရါကဒိစရါကဒိလီ။

၈. စရါကီးကး နှုတ်မှတ်သုင်္ဂစကူၢ် အဂံၢ်ဖျါထီၣ် မုာ်ဂုၤ၊ ထံဆဲး သုင်္ဂဂံၢ်ဖျါထီၣ် မုာ်ဂုၤ၊ ဖျါဝဲအါအါကလ်ဒီးပစံးလဲ မာသး စရါ ကီး ကး လီ။ သုင်္ဂတထံးသက့ၢ်ဒီး အဂံၢ်အိၣ်ဖျါ ထီၣ် မးစရါကီး ကးလီ။ ဒီးပထုတံးတတုၤလီဖိယိာ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလဲစရါကီးကး

ရါ-ရွာ-ရွာ-ရွာ

လီ။ ဒီးချါၣ် ဂံၢ်လီဝဲလဲအံၤတဘိလဲအံၤတဘိန့ၣ်ပစံးလဲစရါ ကီးကးစိုကီးလီ။ ချါၣ်တထံးဝဲလဲအံၤဂံၢ်စရါကီးကးစံးဝဲဒၣ်။

၉. စရါစရါ နှုတ်မှတ်တံးလဲယုာ်လဲသုင်္ဂလင်္ဂယုကျါသိင်္ဂ ဝဲဒီးပစံးလဲယုာ်သိင်္ဂစရါစရါလီ။ တက့ၢ်ခိၣ်ယုာ်သိင်္ဂစရါစရါ စံးဝဲဒၣ်။

၁၀. စါရါ နှုတ်မှတ်အကတိာ်ယံဝဲတုၤပသံတမိၤဒၣ်ပုအံၤ ဒီးပစံးလဲ စါရါလီ။ ပုတက န့ၣ် တုၤ စသးဟ့ၣ် ဒီးစါရါဒၣ် ယုာ် အံၤစတက့ၢ်ဘၣ်အဗဲဘၣ်လီ။

၁၁. စါရါကဒိ နှုတ်မှတ်သုင်္ဂကံးတတုၤလီဖိယိာ်ဘၣ်ဒီးပစံးလဲ စါရါကဒိလီ။ သုင်္ဂတထံးကံးတတုၤ လီဖိယိာ်ဒီးမာသးစါရါ ကဒိလီ။ ပကူၣ် သုင်္ဂလဲအုးမာသးစါရါကဒိန့ၣ်ပစံးမုာ်တအိၣ် ဘၣ်။

၁၂. တရါ နှုတ်မှတ်ပဒိၣ်အဘုဒီးပကီးလဲဘုတရါလီ။ ဒီးပကီး လဲဘုသရါ စိုကီးလီ။ ဒီးပကီးလဲဘုတရါ ကလီလီဒ် န့ၣ် စို ကီး လီ။ မးန့ၣ်ပဒိၣ်တရါဖိတဖျါဒီးကဒါဘုတရါလီ။

၁၃. ထီရါ နှုတ်မှတ်တံးလဲလဲလဲန့ၣ်ပစံးလဲထီရါလီ။ ထီ ရါကစၢ်ယုာ် ဟ်လီတံးန့ၣ်ပအိၣ်ဒီးပဘၣ်ဘါ ကစၢ်ယုာ်န့ၣ်လီ။ ကယံတံးအိၣ် လဲဟီၣ်ခိၣ်ချါထီရါတံးန့ၣ်မှတ်ကစၢ်ယုာ်ဟ်လီ ဝဲလီ။

၁၄. ထီၣ်ရါရါ နှုတ်မှတ်ထီၣ်တံးလဲရဲရါန့ၣ်ပစံးလဲထီၣ်ရါရါ လီ။ မုာ်ဟဲထီၣ်ရါရါဒီးထုၣ်ဝဲလဲမူဒီးန့ၣ်လီ။ ထံတလိာ်ဒိၣ်ထီၣ် ရါရါဒီးပုာ်ဝဲလီ။ ထံထီၣ်လဲလဲလဲပုာ်ရါရါဒီးထံပုာ်ဝဲလီ။

၁၅. သရါ နှုတ်မှတ်ပဒိၣ်အဘုန့ၣ်ပစံးလဲသရါလီ။ ပဒိၣ်အသ ရါန့ၣ်မှတ်ပုာ်လဲလဲဟ်ဖိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးကဲလဲပဒိၣ်ဘုသရါဒီးလုာ်အိၣ် အသုးဖိတဖၣ်န့ၣ်လီ။

၁၆. သရါအဖိ နှုတ်မှတ်ပဟ်န့ၣ်ပဒိၣ်အဘုဒီးပမာန့ၣ်ဖိဒီးဒိၣ်ဒီးပ စံးလဲသရါအဖိလီ။ သရါအဖိန့ၣ်ထဲဟ်တဖျါညါလီ။

၁၇. အိရါ နှုတ်မှတ်ကကံးအုညါန့ၣ် ပုကညီ ကသံတုာ် ဘုၣ် လုာ်ဒီးကအိၣ် လီတံးထဲထံးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးပစံးလဲ တံး ကကံးအိရါ လီ။ တုာ်တံးကကံးအိရါန့ၣ်ကအိၣ်လီတံးထဲထံးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးပုာ် ကညီတအိၣ်လဲဘၣ်နီတကဘၣ်စံးဝဲဒၣ်လီ။

၁၈. အိသရါ နှုတ်မှတ်ပုလဲပုာ်ဝဲဒီးယဲအိၣ်ထဲအယံဒီးအဖဲန့ၣ် အယံဖျါက မိာ်ကမာ်ဒီးပစံးလဲပုာ်အိသရါလီ။ တလဲတကပုာ် အိသရါဒီးမာတံးအုၣ်ဒီးကါ။

၁. ကရွါ ဒီးကရွါကရွါန့ၣ်ကွဲလဲကရွါတက့ၢ်။

၁. ရွါ နှုတ်မှတ်ပုကညီ အတဝီ လဲမာဖိၣ်ဟ်န့ၣ်ပကီးလဲရွါ လီ။ ပုကညီရွါတရွါန့ၣ်ဟ်အိၣ်ဆဲဆဲလီ။ တလဲကရါ ရွါလဲသုင်္ဂဖျါဒီးပကီးလဲတံးလီ။

၁. ရွ နှုတ်မှတ်ပယုထာတံးလဲအဂုၤဒီးပစံးလဲရွလီ။ ရွန့ၣ်မှတ်ရွ လဲ၊ ရွထဲးစံးဝဲလီ။ ရွထာကုၤလုာ်သုင်္ဂသုင်္ဂလဲအဂုၤဒီးကတိာ် ကုတက့ၢ်။ ရွထဲးနီၣ်လဲဘုကျါဒီးဘုလဲအဂုၤန့ၣ်ကအိၣ်ဒၣ်ဝဲတ က့ၢ်။

၂. ကရွ ဒီးကရွကရွါန့ၣ်ကွဲလဲကရွတက့ၢ်။

၃. တရွ နှုတ်မှတ်နီၣ် ဝဲလဲပထုးချဲဒီးပဝဲထုးပျဲ န့ၣ်ပကီးလဲ

တရွဲလီၤ. ပထူးချ်ထူးသုၣ်မ့ၢ်တန့ၢ် ဘၣ်ဒီးပဝံၣ် ထူးလာတရွဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာတရွဲတရွဲလီၤ.

၄. သုၣ်လၢၣ်ရွဲ န့ၣ်မ့ၢ်သုၣ်တကလုာ်ပမၤကျၢၣ်လၢအလၢၣ်ဒီး ပကိးလာသုၣ်လၢၣ်ရွဲလီၤ. သုၣ်လၢၣ်ရွဲန့ၣ်ပမၤသံညၣ်လၢအလၢၣ် န့ၣ်ညၣ်သံဝဲလီၤ. တၢ်ဘျးသုၣ်လၢၣ်ရွဲအလၢၣ်န့ၣ်လဲၤမၤလီၤလၢ ထံကျါဒီးညၣ်သံဝဲလီၤ. ဒီးပကိးလာသုၣ်ဖိလၢၣ်ရွဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁. ပရွဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်ပဆါတၢ်န့ၣ်စ့အါထီၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢပရွဲလီၤ. နဆါတၢ်န့ၣ်ပရွဲဆံးအါလၢၣ်. စဆါတၢ်န့ၣ်စ့အပရွဲယံၣ်ဘးလီၤ. စ ပှၤတၢ်လၢၣ်စ့တရွဲဒီးစဆါက့ၢ်ပရွဲယံၣ်ဘးလီၤ.

၁. ရွဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီကရုၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပၤကညီရွဲလီၤ. ပၤ ကညီတရွဲအိၣ်ယံၣ်ဆံးညါလီၤ. ပၤကညီတရွဲယံၣ်, တန့ၣ်ယံၣ်, တ ဖုၤန့ၣ်ပစံးလၢပၤကညီရွဲလီၤ. ပၤကညီအရွဲလၢပရွဲတခီန့ၣ် သုၣ်ညါလီၢ်အသးဒီးပှၤလီၤ.

၂. တရွဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီတကရုၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပၤကညီတရွဲ လီၤ. ပၤကညီ တရွဲအိၣ်တဘျးဂၤလီၤ. သုးဖိတရွဲအိၣ် ယံၣ်ဆံ ညါလီၤ.

၃. နီၢ်ရွဲ န့ၣ်မ့ၢ် အပျဲအဘိၣ် အန့ၣ်အထာခဲလၢၣ်န့ၣ်ပစံးလၢ အပျဲနီၢ်ရွဲလီၤ. မံၣ်တၢ်ဝဲန့ၣ်အပျဲနီၢ်ရွဲအိၣ်အါဂၤလီၤ.

၄. အရွဲ ဒီးအကရုၢ်န့ၣ်ဒီးသီးသီးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပၤတကရၢပၤ တဖုန့ၣ်ပစံးလၢပၤအရွဲလီၤ. ပၤကညီ အရွဲလၢပၤအံၤ အိၣ်ဆံး အါလၢၣ်. အိၣ်ဆံဆဲၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအရွဲအတါလီၤ.

၁. ရွဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်လီၤတၢ်တဂ့ၢ်တဂ့ၢ်ဒီးပစံးလၢရွဲလီၤ. ဒီး ရွဲန့ၣ်မ့ၢ်ရွဲလီၤ. ရွဲကန့ၣ်လီၤ. ရွဲကန့ၣ်လီၤခီဖျၢၣ်ကလၢၣ်စံးဝဲ ဒၣ်. ပၤတဂၤရွဲလီၤလီၤခီတဂ့ၢ်တဂ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ကဆါဝဲလီၤ.

၁. ရွဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီဆးဆုလၢဘၢၣ်ဒီးကျဲၤဝဲတဂ့ၢ်တဂ့ၢ်န့ၣ် ပစံးလၢရွဲဆုလီၤ. ပိာ်မုၢ်ဆးဆုလၢဘၢၣ်န့ၣ်ရွဲဝဲတဂ့ၢ်တဂ့ၢ်လီၤ.

၂. ရွဲတူၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်မုၢ်ဆးဆုလၢဘၢၣ်န့ၣ်ကျဲၤဝဲတၢ်သဘံၣ် မိၤလၢအဒိၣ်တူၣ်တခီဒီးကိးဝဲလၢ ဆုရွဲတူၣ်လီၤ. ပိာ်မုၢ်ဆးဘၣ် ဆုရွဲတူၣ်န့ၣ်ကွဲၣ်ဝဲဂၤစံးဝဲဒၣ်.

၄. စီၤရွဲ န့ၣ်မ့ၢ်စီၤပီၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢပခံတၢ်တက လုာ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလာစီၤပီၢ်စီၤရွဲလီၤ.

၅. တရွဲ န့ၣ်မ့ၢ်စ့အဘးတဆံန့ၣ်ပကိးလာစ့တရွဲလီၤ. ဒီးပ စံးဒီးအဆိလာတရွဲတၢ်တြၢလီၤ. စ့တရွဲခံရွဲစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၁. ရှိၣ်ကလု န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီ တကလုာ်ပတထံၣ် ဘၣ်နီ တစု ဘၣ်. ပနၢ်ဟူထဲအမံၤလီၤ. ဒီးအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤဖးဒိၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ် လီၤ. ပသးပှၤစံးဝဲဒၣ်.

၁. ရွဲရွဲရွဲ န့ၣ်မ့ၢ်မုၢ်အူဘၣ်ထံသိၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသိၣ်ရွဲရွဲ ရွဲရွဲလီၤ. ပမၤလီၤမုၢ်အူဆူထံလိာ်ပူၤဒီးသိၣ်ဝဲရွဲရွဲရွဲလီၤ.

လ

၁. လပုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်လပီၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပိၣ်လဲၣ်ထံစံၣ်ပိပုးန့ၣ်ပ ကိးဒီးအဆိလာလပုၣ်လပီၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢလပုၣ်မ့ၢ်လပီၤဘိစ့ၢ်ကိး

လီၤ.

၂. လပုၣ်မ့ၢ် န့ၣ်မ့ၢ်လပီၤမ့ၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပိၣ်လဲၣ်ထံစံၣ်ပိပုး လၢအဒိၣ်ကတၢၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာလပုၣ်မ့ၢ်လပီၤမ့ၢ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ် ပၤတနီၤနီၤစံးဝဲလီၤ.

၃. လပီ န့ၣ်မ့ၢ်ပိၣ်လဲၣ်ထံစံၣ်ပိပုးကျဲၤစံးပီးန့ၣ်ပကိးလၢ လပီလီၤ. ဒီးပကိးလၢတပီစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာလပုၣ် လပီလီၤ.

၄. လမံ န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးခိၣ်ခွးလၢလမံလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကိးပိာ်ထွဲတ လၢအခံလီၤ.

၅. လမံ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤလီၤလီၤလးလီၤတၢ်လီၤဆီထီၣ်ရီၤတမံၤ ဒီးပကိးလၢလမံလီၤ. ဒီးပကတိၤဒီးအဆိလာလမံလမံလီၤ. တၢ်ကကန့ၣ်လမံအိၣ်ထီၣ်လၢဝံထံၣ်ဝဲလၢညါခီဒီးစံးဝဲဒၣ်မ့ၢ်ဂီၤ ကအိၣ်ထီၣ်မ့ၢ်ဘိကအိၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်ကကတၢ်ဝါသၢကလုာ်လီၤ. စံးဝဲဒၣ်. တၢ်ဝံကလုာ်လၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်ဒီးလမံန့ၣ် အမိၢ်ပှၤမ့ၢ်လၢ ပၤကညီအိၣ်ကတၢ်ဒီးစံးဝဲလၢမ့ၢ်ဂီၤ, ချီအိၣ်ဘီၣ် ဒီးအိးလၢမ့ၢ် ဘီၤ. ဒီးတၢ်ဝါသၢကလုာ်ကၢဝဲန့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်တကလုာ်, ဘဲတကလုာ် အံသုၣ်တကလုာ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးကၢဝဲလီၤ. တၢ်လၢလမံန့ၣ်ဘၣ် ပၤကညီန့ၣ်လၢဝံတဖၣ်တစုစုလီၤ.

၆. လမံ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ယုၢ်လၢန့ၣ်ပၤကညီစံးဝဲလၢလမံစကိးလီၤ. တၢ်ယုၢ်လၢမ့ၢ်န့ၣ်ဒီးပၤကညီအိၣ်ဝံၤဝဲလီၤစံးဝဲဒၣ်. ပၤကညီက အိၣ်ဝံၤလီၤဒီးန့ၣ်လမံဖျါထီၣ်လၢတၢ်ယုၢ်လၢလီၤ. သုးမိၤသံၣ်မိၤ ကအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လမံဖျါလၢဆၣ်မံၤထီၣ်လီၤ. လမံလၢမ့ၢ်ဂၤအ သးန့ၣ်မ့ၢ်လၢဒုၣ်ဒါဝီၤဝဲတပူၤပူၤလီၤ. စံးဝဲဒၣ်.

၇. လမ့ၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပနဲဝဲလုာ်လၢသုၣ်ယံၣ်မ့ၢ်ဂၤ, လၢဂ့ၢ်မ့ၢ်ဂၤ, ပ နဲဒ်ကရၢအသီးဒီးပကိးလၢလမ့ၢ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကိးပိာ်ထွဲတလၢ အခံလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာလမ့ၢ်လမံလီၤ. လမ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပၤက ညီဝီၤအိၣ်ညၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်တံၣ်ထံကျါဒီးဒီးဘၢဘၣ်ညၣ်လီၤ. ပၤ ကညီဝီၤလမ့ၢ်န့ၣ်န့ၣ်ညၣ်ဂၤကၢ.

၈. လမိ န့ၣ်မ့ၢ်သုၣ်ယံၣ်တကလုာ်အသုၣ်မံဂီၤဒီးပကိးလၢဆီဖါ လမိလီၤ. ဆီဖါလမိန့ၣ်မ့ၢ်သုၣ်ယံၣ်တကလုာ်လီၤ.

၉. နီၢ်လမိၣ်ပူ No. 73—၇၃. ပစံၣ်တၢ်မတၢတဂၤမုၢ်ပှၤလၢပျၢၤ တဂၤအဖိခါအိၣ်ခံၤဒီးအမါအိၣ်ခံၤလၢၣ်လီၤ. အဒဲၣ်န့ၣ် အမံၤ မ့ၢ်နီၢ်လမိၣ်တဂၤ, ဒီးနီၢ်ဘိဆိုတဂၤလီၤ. နီၢ်လမိၣ်တဂၤန့ၣ်မ့ၢ်လၢ အဝဲဒီးနီၢ်ဘိဆိုတဂၤန့ၣ်မ့ၢ်လၢအပုၤလီၤ. ဒီးအမံၤပှၤအိၣ်အီၤဒိၣ် လၢနီၢ်လမိၣ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်လၢနီၢ်လမိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပၤအကၢၣ်က တၢ်လီၤ. ဒီးဘိဆိုတဂၤန့ၣ်မ့ၢ်ပၤအစုကတၢ်လီၤ. ဒီးအဝၤန့ၣ်မ့ၢ် ပၤဒီပုၤဝါခါလီၤ. အဝၤဒီးပုၤဝါခံၤန့ၣ်လဲၤကၢဒီးနီၢ်လမိၣ်အဝၤ တဂၤန့ၣ်ပူၤဟံၣ်န့ၣ်အမါအဘဲတမၤလီၤ. ဒီးနီၢ်ဘိဆိုတဂၤန့ၣ်အဝၤ ပူၤဟံၣ်န့ၣ်အဘဲတပီၤခါလီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်မနုၤလၢအပူၤဟံၣ်န့ၣ်အမါဘဲတ ပီၤခါလဲၣ်. မ့ၢ်အမိၢ်တအိၣ်ဘၣ်အီၤအမိၢ်တဟ့ၣ်သါက့ၢ်ဘၣ်အစု လီၤဒီးပူၤန့ၣ်ဟံၣ်အမါအဘဲတၢ်တအိၣ်ဘၣ်နီတမံၤဘၣ်လီၤ. နီၣ်လ မိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပၤအကၢၣ်မၤဘဲဒီးမၤအဝၤမၤန့ၣ်ဟံၣ်အဟံၣ်လၢထံးဖံး ခိၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်. နကလဲၤကၢထီထီဒီးလဲၤမၤန့ၣ်ဟံၣ်ဒၣ်ကလိာ်ယ ဟံၣ်လၢထံးဖံးခိၣ်န့ၣ်တဖျါၣ်မိ. နဖိနလံးဟီၣ်တခီ. ဒီးစမၤဘဲတ

ခါအံ့နမ္ပာတမာနီပာဘိတဝါယံဝံးခိတဖျာဒိစတအိဉ်
ဘဉ်ဘဉ်စဆဉ်ဘဉ်လီၤ. အနဉ်မ့ၢ်အကၢၣ်ဝဲလၢအကထိဉ်ထွဲကွံာ်
ဘဲနဉ်လီၤ. အဝၢနဉ်တဝံသုဉ်ကၢၣ်ဝံသးကၢၣ်ဘဉ်ဒီးလဲၤမၤနီၤပာ
အမၤအဟံဉ်နဉ်လၢထံဝံးခိနဉ်လီၤ. နီၢ်ဘိဆိုတဂၤနဉ်ကၢၣ်ဝဲဒ်အ
ကမၤဘဉ်ဘဲလၢအအါဒီးစံးအဝၢ. နကလဲၤတၢ်ထီထီဒီးတၢ်နီၤပာစ
သနီၤလၢထံထဉ်နဉ်တဆိမိ. နမ့ၢ်တတီၤအိဉ်နီၢ်ပာဘိတဝါယံဝံးခိ
ဆိဘဉ်ဒီးနမိနလံၤတအိဉ်ဘဉ်ကသုဟီဉ်ဘိဘဉ်. အနဉ်မ့ၢ်အ
ကၢၣ်ဝဲလၢအကထာကၤဘဲလၢနီၢ်လမိဉ်ထီဉ်ထွဲကွံာ်နဉ်လီၤ. အဝၢ
နဉ်တဝံသုဉ်ကၢၣ်သးကၢၣ်ဘဉ်ဒီးတၢ်နီၤပာအမၤတနီၤတဆိလၢထံ
ထဉ်ဖဲအမၤစံးအီၤအလီၢ်နဉ်လီၤ. နီၢ်လမိဉ်တဂၤနဉ်အဝၢလဲၤတၢ်ပူၤ
ဒီးအဖိအံဉ်ဆါထွဲဝဲလၢဘဲ, အဖိဆံဉ်ဆါထွဲဝဲလၢဘဲဒီးတၢ်လီၤ
ကွံာ်ဘဲဆူထံလီၢ်ပူၤနဉ်ဖူးပူးလီၤ. နီၢ်ဘိဆိုဒီးဖိမိခံၤနဉ်လဲၤကွံာ်သ
နီၤလၢဂီၤလၢဂီၤဒီးဟဲက့ၢ်ဝဲက့ၢ်ဘဲလီၤထွဲတိလၢသနီၤအဖိခိဉ်နဉ်
လီၤ. ထာဘဲလီၤထွဲလၢသနီၤအဖိခိဉ်နဉ်ဒီးမၤပာအကူအသိးဒီးအ
ဂီၢ်, ဒီးအဝၢအဂီၢ်, ဒီးအဖိမုဉ်ဂီၢ်, ဒီးအဖိခွါဂီၢ် တၢ်အကိးကိးဂၤဒီး
လီၤ. နီၢ်လမိဉ်တဂၤနဉ်မၤဘဉ်က့ၢ်ဘဲနဉ်တဝါဒီးလၢဒုဉ်ထဲအဝၢ
အဆူပျီၢ်နဉ်တဘဉ်ဇီၤလီၤ. ဒီးထီထဉ်သၢနီၤနဉ်ထီဉ်တၢ်ခိဉ်ယီၢ်သု
နဉ်ဇီၤလီၤ. ဒီးနီၢ်ဘိဆိုတဂၤနဉ်ထီထဉ်တနံၤဝံၤသဘဉ်လီၤ. နီၢ်
လမိဉ်တဂၤနဉ်မံမံဒီးအမံၤပုၤဟဲဒီးအဖိအလံၤကီဉ်စံးဝဲဒၣ်. ဖဲဟဲ
လံဖဲဟဲလံ. ဒီးအဝဲဒၣ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်ထီထီက့ၢ်မးအထဉ်ဖဲအမံၤပုၤ
ဟဲအမံၤညါနဉ်ကြီၢ်ကြီၢ်လီၤ. အမံၤပုၤဟဲတၢ်ဒီးအမံၤပုၤပတြၢ ထီဉ်
အီၤလၢအထီထဉ်ချူနဉ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်

ဒဲဉ်ထီထဉ်သၢနီၤဒဲဉ်ဇာ ဒဲဉ်ထီထဉ်သၢနီၤဒဲဉ်ဇာ
သၢနီၤထီဉ်သုခိဉ်ဒဲဉ်ဇာ သၢနီၤထီဉ်သုခိဉ်ဒဲဉ်ဇာ
စံးထီဉ်ပတြၢအဒဲဉ်တဂၤနဉ်တြးတြးဝံးဒီးအိဉ်ကိးဒီးအဒဲဉ်
အိဉ်တၢ်ကမၤအိဉ်ကမၤအီၤလီၤ. ဝံးဒီးလဲၤက့ၢ်ဆူအဒဲဉ်နီၢ်ဘိဆို
တဂၤနဉ်အိဉ်တသီလီၤ. လဲၤနဉ်တၢ်ဒီးနီၢ်ဘိဆိုအဖိအလံၤထီဉ်အီၤ
ဒီးအတၢ်ကီဉ်ကဒီးအီၤစံးဝဲဒၣ်. ဖဲဟဲလံဖဲဟဲလံ. ဒီးအဝဲဒၣ်နဉ်ကိး
လီၤကွံာ်အထဉ်ဒီးဟံမံသးလီၤ. အမံၤပုၤဟဲထီဉ်အီၤဒီးအမံၤပုၤ
စံးအီၤ. ကွံာ်နဉ်. တၢ်လၢပုၤအကၢၣ်အံၤဒဲဉ်အတၢ်ဒဲဉ်နဉ်လီၤ. ထီ
တၢ်ထဉ်သၢနီၤညါဒီးထီဉ်တဘဉ်ဒီးဘဉ်ထီတံာ်ဘဉ်. အနဉ်နီၢ်ဘိ
ဆိုထီထဉ်ဝံၤတၢ်ခံဘဉ်လံ. အံၤတဘဉ်အံၤမ့ၢ်အတဆံထီဉ်သီဝဲအ
ခိဉ်ထံးလီၤ. ဒီးစံးအဖိ, ဖိသုဉ်ဇာယုအိဉ်နုၤသုပဲအတၢ်ကမၤအူဉ်
ကမၤအိဉ်တက့ၢ်. စမံတၢ်တုအံၤဝံဉ်ကဲဉ်ဆိးတၢ်လီၤတက့ၢ်လီၤ.
ဒီးအမံၤပုၤတပတြၢထီဉ်ဘဉ်အီၤဘဉ်ဒီးအမံၤပုၤဒုဉ်အီၤစံးဝဲဒၣ်

ဒဲဉ်ထီထဉ်သၢနီၤဒဲဉ်ဇာ ဒဲဉ်ထီထဉ်သၢနီၤဒဲဉ်ဇာ
ထဉ်တဘဉ်ထီတံာ်ဒဲဉ်ဇာ ထဉ်တဘဉ်ထီတံာ်ဒဲဉ်ဇာ
ဒုဉ်ဒုဉ်ဝဲတံးတံးတံးဝံးဒီးက့ၢ်ဝဲလီၤ. တၢ်လၢနီၢ်လမိဉ်ဒီးနီၢ်ဘိ
ဆိုနဉ်အဝၢလဲၤတၢ်ဒီးအဝၢဖဲဟဲနီၤအီၤအဆုးတဂၤတလီၢ်လီၤလီၤ.
နီၢ်လမိဉ်တဂၤနဉ်မ့ၢ်သၢကလဲၤကျိၢ်နီဉ်ဒီးလဲၤမံဒဲဉ်တၢ်လၢဒုးနဉ်ယံး
လီၤ. ယံာ်ယံာ်ဒီးအမံၤပုၤလဲၤမံသကိးဒီးအဒဲဉ်နီၢ်လမိဉ်နဉ်လီၤ. ဒီး
မ့ၢ်ဆုဉ်ထီဉ်အတၢ်လဲၤဆုးနဉ်သံကွံာ်ဝဲ. ဖိခွါမၤဇာ. နသၢကလဲၤစိာ်
ယံာ်. နသၢကလဲၤစိာ်ကျိၢ်လဲဉ်. ဒီးအဒဲဉ်စံးဆၢအီၤ. လဲၤစိာ်ယံာ်ဂ့ၢ်
ဂ့ၢ်. လဲၤစိာ်ကျးဂ့ၢ်ဂ့ၢ်သၢ. နီဉ်လမိဉ်လဲၤတၢ်ဒုးဒီးမံဒဲဉ် တၢ်လီၤ.
တၢ်မ့ၢ်ဘဉ်ဒီးဟဲက့ၢ်စုဉ်စိဉ်အသးလၢထံဖျူယံာ်ဖျူယံာ်လီၤ. ဒီးဒုး

နဉ်နီဉ်မဲဘၢလီၤယံာ်ကွံာ်ဝဲလီၤ. နီၢ်ဘိဆိုတဂၤနဉ်အယံာ်တအိဉ်အ
ကျိၢ်တအိဉ်ဘဉ်ကျိၢ်ကွံာ်နီဉ်ဖိလၢဘုခိဉ်တဖဉ်နဉ်ပျီမ့ၢ်တၢ်လီၤ.
ဒီး ဝဉ်ခိဉ်မိာ်တဖုနဉ်ဝဲကွံာ်ဝဲတၢ်တအိဉ်ဘဉ်. အဖိအလံၤတဖဉ်
နဉ်လီၢ်ကွံာ်ဒီးထီဉ်နီၢ်လၢနီၢ်လမိဉ်အဖိအလံၤမၤဟါမၤဒီးဖိနဉ်
တဘဉ်လီၤ.ဒီးလဲၤယုထၢပုၤမၤဆါလုဉ်ဆါဒု. အကမံာ်ကတြၢ
နဉ်ဒီးဘျဉ်ဝဲလၢဒီးဖိနဉ်ဒီးလဲၤယုဖိးထီဉ်ယံာ်ဝဉ်ခိဉ်မိာ်တဖဉ်
နဉ်ဒ်အသုတကျၢၢ်ဘၢလီၤပၤယၤလၢဘုအခိဉ်နဉ်တဂ့ၢ်ကစိဒီး
ကစိဒီးဖိကဒ်လီၤ. ဖးဖိနဉ်ဒီးအဝၢလဲၤကၤနဉ်ဟဲက့ၢ်တၢ်ဒီးအဝၢ
လဲၤကျိၢ်ကွံာ်ဝဉ်ခိဉ်မိာ်နဉ်လီၤ. ဒီးလဲၤကၤနဉ်နီၤဒီးအကုၢ်ခံၤသၢ
ဂၤလီၤစံးဝဲဒၣ်. နီၢ်လမိဉ်တဂၤနဉ်အဝၢဟဲက့ၢ်က့ၢ်ဒုးဒီးဒုးလီၤ
ဘၢမးလၢနီဉ်ဒီးလီၢ်ညါလီၤ. ဒီးထုးက့ၢ်နီဉ်သုဉ်ယံာ်လၢအမုၢ်လၢ
ဒုးခံနဉ်ဝးထီဉ်ပာ်လၢဒုးခိဉ်ထးနဉ်လီၤ. အသးဒိဉ်ထီဉ်အမၤဒီး
ဆဲးအမၤလၢတပုၤနဉ်ကဘဉ်တၢ်လီၤ. မ့ၢ်ပုၤဂၤတြးက့ၢ်အမၤနဉ်ဒီး
ဆဲးသံဘဉ်ဝဲဘဉ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်အနဉ်တစုဒီးမၤဝဲတသုလၢဘဉ်ဒီး
အိဉ်ဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်လၢနီၢ်လမိဉ်ဒီးနီၢ်ဘိဆိုနဉ်ကိးလီၢ်အသးလၢ
နဲတဂၤလီၤစံးဝဲဒၣ်. နံဉ်ဘဉ်လီၤဒီးနီၢ်လမိဉ်နဉ်လဲၤကိးနီၢ်ဘိဆို
ဒီးစံးဝဲဒၣ်. နဲတဂၤဇာ. ဒီးအတၢ်ကိးဆၢအီၤဇာ.ဒီးစံးနီၢ်ဘိဆိုနဉ်
လဲၤတြၢအိဉ်လးသုဉ်ဇာ. ဒီးနီၢ်ဘိဆိုစံးဆၢအီၤလဲၤကံာ်သဲ. တၢ်
နုၤတပဟၢဒီးလဲၤဝဲခံၤနဉ်လီၤ. လဲၤတြၢအိဉ်လးသုဉ်နဉ်န့ၢ်တ
ဂၤတကုတဂၤတကုဝံးဒီးဟဲက့ၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. နီၢ်ဘိဆိုတဂၤနဉ်ဟဲ
က့ၢ်တၢ်ဒီးချီအိဉ်ယုၤအဖိလီၤ. နီၢ်လမိဉ်တဂၤနဉ်ဟဲက့ၢ်တၢ်ဒီးချီ
ဝဲနဉ်တဟုဉ်ဒုးအိဉ်ဘဉ်အဖိဘဉ်. စံးအဖိ. ဖိသုဉ်ဇာ. အိဉ်တဂ့ၢ်.
မိာ်ကဉ်လုဉ်လီၤ. ဒီးတချီအိဉ်ယုၤဘဉ်အဖိဘဉ်ဒီးခူဉ်ဘၢဝဲလၢ
လုဉ်လီၤ. တၢ်နုၤတစုနီၢ်ဘိဆိုအဖိအိဉ်လးသုဉ်နဉ်နီၢ်လမိဉ်အဖိ
ထံဉ်ဒီးယုအိဉ်ဝဲလီၤ. ဒီးနီၢ်ဘိဆိုအဖိစံးအီၤ. နဲဒုးနမိာ်လဲၤတြၢ
စုၢ်ကိးမးလးသုဉ်ဇာ. ဒီးနီၢ်လမိဉ်အဖိစံးအီၤ. ပဝဲဒၣ်ပမိာ်တဟုဉ်
ဒုးအိဉ်ဘဉ်ပုၤဘဉ်. သၢကဉ်လုဉ်စံးဝဲဒၣ်. ပအိဉ်ပဝဲတဘျဉ်
ဘဉ်.ဒီးနီၢ်ဘိဆိုအဖိစံးဆၢအီၤ. သုအိဉ်မ့ၢ်တဘျဉ်ဘဉ်ဆိ. နီၢ်ဘိ
ဆိုတဂၤနဉ်ကနဉ်ကနဉ်အဖိကတိာ်လီၢ်အသးနဉ်ဒီးဆိကမိဉ်ဝဲ
လၢအသး တၢ်လၢလးသုဉ်အံၤမ့ၢ်ပကဉ်လုဉ်ဒ်လဲဉ်. နီၢ်လမိဉ်အ
ဖိနဉ်နီၢ်ဘိဆိုအဖိစံးအီၤ. သုမိာ်လဲၤ မၤအိဉ်တၢ်နဉ်မ့ၢ်တဟုဉ်ဒုး
အိဉ်ဘဉ်သု.သုအိဉ်မ့ၢ်တဘျဉ်ဘဉ်ဆိ. ယုအိဉ်ပတၢ်တဂ့ၢ်. တၢ်
နုၤတပဟၢနီၢ်လမိဉ်အဖိနဉ်တယုအိဉ်လၢဘဉ်နီၢ်ဘိဆိုအဖိအ
လးသုဉ်နဉ်ဘဉ်ဒီးအိဉ်က့ၢ်ဒုးအတၢ်. လီၢ်ကွံာ်က့ၢ်ဒုးအတၢ်လီၤ.
လၢခံက့ၢ် ဒီးနီၢ်လမိဉ်ဒီးနီၢ်ဘိဆိုအမံၤပုၤနဉ်ဟံသံအသးလီၤ. ဒီး
အဒဲဉ်နီၢ်လမိဉ်တဂၤနဉ်ဘံးအီၤလၢလုဉ်နဉ်ဒီးအစု. ဒီးအခိဉ်
ဘဉ်တယီၤဒီးလီၤ. ဒီးဟီဉ်လီၤအမံၤပုၤနဉ်ထုကဖဉ်စံးဝဲဒၣ်.

ဘံပလီၤနၢၤမိာ်ဇာ ဘံကံဉ်ယံာ်နၢၤမိာ်ဇာ
မၤဝဲဒ်နဉ်ဝံးဒီးလဲၤဂီၢ်ဘဉ်နီၢ်ဘိဆိုလီၤ. နီၢ်ဘိဆိုဟဲစိာ်ခိဉ်
ဖျဉ်တဘျဉ်. နံဉ်တက့ၢ်. ဆုတဘျဉ်. ယဉ်တဘျဉ်ဒီးဒုးက့ၢ်. ဒုး
သိး. ဒုးဖျဉ်. ဒုးလုးထီဉ်အမံၤပုၤဝံးဒီးဟီဉ်လီၤဝဲဒ်ပဟီဉ်တၢ်ခဲက
နံဉ်အံၤအသိးလီၤ. ဟီဉ်လီၤဝဲဝံးဒီးအိဉ်ဝဲလီၤ. အိဉ်အိဉ်ဝဲဘျးဒီး
က့ၢ်ဝဲလီၤ. က့ၢ်ဝဲအလီၢ်ခံပူၤဒီးအမံၤပုၤနဉ်ဟံဂၤဆၢထၢၣ်က့ၢ်သး
ဒ်ပမူဒီးထီဉ်က့ၢ်အသိးနဉ်လီၤ. တၢ်နုၤတပဟၢနီၢ်လမိဉ်နဉ်မ့ၢ်အ
ဘံအမံၤပုၤလၢလုဉ်ဒီးအမံၤဆုးဒီးကနုးတၢ်လၢအသးစံးဝဲဒၣ်. ပ

သံဒီးပကသံကံနံ၊ ပသံဝံနံပဝဲကံ၊ မှ်အဘဉ်မနုလိဉ်၊ မတတကမုဉ်ပုနုဉ်ဟဲကံ၊ အသးနုဉ်ဒီးကိးထီဉ်စံးဝဲဒဉ်၊ ဖိသုဉ်လံသုဉ်ဇ၊ ဘဉ်မနုလံသုဘဲထုးဘဲယီ၊ ယာယာလံလုဉ်ဇ၊ ဇီ၊ တဘးတဘးအံတခိဉ်ညါလဲဉ်၊ မးသးဒ်နုဉ်ဒီးအဒဲဉ်နီလမိအမိအုးဝဲလီ၊ မတတကမုဉ်ပုမတနုဉ်မှ်အပစီကုအဒဲဉ်လီ၊ အနုဉ်ဝံဒီးမှ်ဆုဉ်ထီဉ်ဒီးဘိဉ်ထီဉ်စုလံအနုဉ်နုဉ်တဘိဉ်ဝံဒီးမနီလမိအမိမုဉ်ကုဟုဉ်အမိဒီးစံးဝဲဒဉ်၊ လံနီမိခုဇ၊ ကုမနုမိဆုဉ်ကုဖဲအနုဉ်အံတကု၊ ဖဲသံတယုဉ်မနုအုဒီးဖဲအံဆါဘဉ်မးအသးပုနုဉ်တကုညါလီ၊ ဒါနုဉ်ဝဲလံကုပုဒီးနီလမိအမိမုဉ်နုဉ်ဟဲကုဟုဉ်အမိဒီးစံးဝဲဒဉ်၊ မိဇ၊ ဖဲစံးဝဲဒဉ်၊ သါသံတယုဉ်မနုအုဒီးသးအံဉ်မုဘဉ်မးသါသးပုနုဉ်တကုညါလီ၊ ဒီးမးစဟဲကုဟုဉ်နု န ဆုဉ် ကု အီ တ ကု လီ၊ ဒီးအမိအုအလီစံးဝဲဒဉ်၊ ပအံဉ်နုဉ်ပအံဉ်ပကမလံပအုဉ်ပအံဉ်၊ နတလဲဝံဟုဉ်ကုအကစီဇဉ်၊ မှ်မတမနုဟဲကုဟံးတဒ်နုဉ်လဲဉ်၊ နုအဖိမုဉ်လီ၊ မးအဖိမုဉ်လဲဟုဉ်ကုဒါကုအဖဲဒီးအဖိမုဉ်လဲဟုဉ်ကုဒါကုအဖဲလီ၊ ဒီးအဖိမုဉ်နုဉ်လဲစံးဘဉ်အဖဲ၊ ဖဲဇ၊ မိစံးဝဲဒဉ်၊ သါဆုဉ်နုဉ်တဘုဉ်ဘဉ်၊ ဒီးမးစဟဲဟုဉ်ကုဒါကုနုဉ်အံလီ၊ တုနုတပဟာမကုအလံနီဘိဆီအဖိမုဉ်တကုဟုဉ်အမိဒီးစံးဝဲဒဉ်၊ လံနီမိကုဇ၊ ကုမနုမိဆုဉ်ကုဖဲအနုဉ်တကု၊ ဖဲသံတယုဉ်မနုအုဒီးဖဲအံဆါမုဘဉ်မးအသးပုနုဉ်တကုညါလီ၊ ဒါနုဉ်ဝဲလံကုပုဒီးနီဘိဆီအဖိမုဉ်နုဉ်ဟဲကုဟုဉ်အမိဒီးစံးဝဲဒဉ်၊ မိဇ၊ ဖဲစံးဝဲဒဉ် သါသံတယုဉ်မနုအုဒီးသါအံဆါဘဉ်မးသါသးပုနုဉ်တကုညါလီ၊ ဒီးမးစဟဲကုဟုဉ်နုအုဉ်ကုအီတကုလီ၊ ဒီးအမိနီဘိဆီလဲဆုဉ်ဒီးတံအံတအံဉ်ဘဉ်၊ အံဉ်ထဲစုဇလီ၊ ဒီးဆုဉ်ဝဲ၊ လီသုထီဉ်ကုဝဲကုဆီဒီးဝံဒီးစုထီဉ်ကုစုနုဉ်ဒ်အလီလီဝံဒီးမးအဖိမုဉ်လဲဝံကုဒါကုကုဒီးဆုအဖဲအအံဉ်လီ၊ အဖိမုဉ်လဲဝံကုဒါကုဆုအဖဲအအံဉ်ဒီးစံးဝဲဒဉ်ဖဲဇ၊ မိဆုဉ်ကုနုဉ်ဝံလံ၊ ဒီးအဖဲစံးအီ၊ လံနီမိကုဇ၊ ကုဝံကုကုဆုနုမိအအံဉ်နုဉ်တကုမှ်ဖဲဟုဉ်နုဉ်လီ၊ ဒီးကုဟုဉ်ကုဒီးအမိစံးဝဲဒဉ်၊ မိဇ၊ ဖဲစံးဝဲဒဉ်၊ မှ်သါဟုဉ်နုလီ၊ ဟံးနုကုနုဒဉ်နုဉ်၊ ဒီးစုနုဉ်နီဘိဆီနုဘဉ်ဝဲလီ၊ နီလမိနုဟုဒီးကုဒီးကုဒီးတံစံးဝဲဒဉ်၊ စုနုဉ်စုပကစံးလံပအံဉ်၊ စုဒီးပကစံးကုလံစု၊ မှ်ပကမးမနုဒ်နုဉ်တဖုလီ၊

မးကဒီးတစုမတတကမုဉ်ပုနုဉ်ပစီကုဒီးအဒဲဉ်လီ၊ ပစီကုဒီးဝဲတစုအံဟဲလီကုတဒီးအုဉ်ဂီတဖျဉ်ဒီးတဒီးအုဉ်သူတဖျဉ်၊ ဟဲလီကုတဒီးခဲဖျဉ်တသါလီ၊ ဒီးတဒီးအုဉ်ဂီတဖျဉ်နုဒ်ဒါနုဉ်ဝဲအပုထဲတကမးအီတကမးအီဇလီ၊ ဒီးတဒီးအုဉ်သူတဖျဉ်နုဒ်ဒါနုဉ်ဝဲအပုထဲကဲဉ်ရီနီကါ၊ ဖဲစုဖဲထုတဖုဇီလီ၊ မးအဒဲဉ်ဟဲအံဉ်သကိးအီခံဂ လာဒီးစံးဝဲဒဉ်၊ ဖိသုဉ်ဇ၊ အအံတစုအံ မိကသံသဒဉ်လီသုလီ၊ မိဟုဉ်သါကုသုတံတအံဉ်ဘဉ်နီတမံဘဉ်၊ ဟံးနုကုကုဒီးနုဒီးပုဝဲခံဂတကဖျဉ်ဖျဉ်နုဉ်၊ ဒီးနီလမိတကစံးဝဲဒဉ်၊ ယဲဒဉ်စုမှ်လံအဝဲစကဟံးနုယဲလံတဒီးအုဉ်ဂီတဖျဉ်လီ၊ ဒီးဟံးထီဉ်ဝဲဒီးကုဝဲလီ၊ ကုတုအဟံဉ်ပီးထီဉ်ကုဝဲဒီးအံဉ်ထဲတကမးအီတကမးအီ

ဇီလီ၊ နီဘိဆီတကမုဉ်အံဉ်သကိးဝဲဒီးအမံပုဘျးအံဉ်သကိးဝံဒီးဟံးထီဉ်တဒီးအုဉ်သူနုဉ်သရီကလံဒီးကုဝဲလီ၊ ကုတုအဟံးပီးထီဉ်ကုဝဲဒီးအံဉ်လံကဲရီနီကါ၊ ဖဲထုဖဲစုဒီးဟဲကုဝဲကစီဇီလီ၊ ဒီးနီလမိနုဉ်ကိးအီစံးဝဲဒဉ်၊ နဲတကုဇ၊ နတဒီးပုမနုအံဉ်လီ၊ ဒီးနီဘိဆီစံးအါအီ၊ တံတအံဉ်နီတမံဘဉ်၊ မှ်တဒီးကအံဉ်ဒဉ်တလီ၊ ဒီးနီလမိနုဉ်စံးဝဲဒဉ်၊ ယဲ ဒဉ် စတဒီးတဖျဉ်တကမးအုဉ်ကမးအီဉ်ပုမးလီ၊ ယဲဒဉ်စုမံပုအံဉ်ယာဒီးဟုဉ်ဝဲဒီးတကမးအီဉ်ပုအပုလီ၊ နဲဒဉ်နုမံပုတအံဉ်ဘဉ်နုဒီးဟုဉ်နုထဲအကအီဇီလီ၊ ဒီးနီဘိဆီအံဉ်ဒဉ်အတံဘိဉ်ကလံလီ၊ ဒီးအမံပုတကမုဉ်တကမးလံဘဉ်နီတစံးဘဉ်ဒီးသံစုကိးဝဲလီ၊

၁၀. **လယာ်** နုဉ်မှ်ပမးဂုအကွီဒီးအထာဉ်ဒီးပကိးလံလယာ်လီ၊ လယာ်နုဉ်မှ်ပယံးသရံမှ်ဂု၊ ထီရီပယံးတံတမံမှ်ဂု၊ ပဟဲလံလယာ်အပုဒီးပကိးလံလယာ်လီ၊ လယာ်နုဉ်တလံဆဲးဝဲသုလီ၊ ဒီးပယံးသပာထဲလံအလီလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆဲလံလယာ်လယာ်လီ၊

၁၁. **လယာ်** နုဉ်မှ်တံယာအတဟီဉ်ထဲအံထဲနုနုပစံးလံလယာ်လီ၊ ကဆီမဲတဆီယာလီလယာ်ဆဲးဒိဉ်လဲဉ်၊ ယာလီလယာ်တမးလီ၊ ဒီးပစံးလံတယာ်စုကိးလီ၊ အံသံတရီအံအလယာ်အံဉ်တမးလီ၊

၁၂. **လယုဉ်** နုဉ်မှ်လယံးအဆီလီ၊ ဒီးမှ်မှ်ကတြဉ်ကတြဉ်နုဉ်ပစံးလံယံးလယုဉ်လီ၊ မှ်ဟဲထီဉ်မးယံးလယုဉ်ဒီးတံကိးလီဝဲလီ၊

ယံးလယုဉ်ပီးထီဉ်လံမူ ပကစီယုအဝဲတု
၁၃. **လယီ** နုဉ်မှ်တံစကွီကိးတကလုဉ်ပုကညီမးဝဲအါဘိဒီးမးဝဲအကတြဉ်တကတြဉ်တကတြဉ်ဒီးပကိးလံလယီလီ၊ ဒီးပကိးလံတယီစုကိးလီ၊ လယီနုဉ်မှ်ပုကညီဒီးအံဉ်ဆီမံလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆဲလံလီလယာ်လီ၊

၁၄. **လရဉ်** နုဉ်မှ်တံနုးတံဖီဉ်ဖးဒိဉ်အပုနုဉ်ပကိးလံလရဉ်လီ၊ ပုဒီးဘးဖိတဖုနုဉ်ဘဉ်လရဉ်ကိးဂလီ၊ ပုမှ်တဘါဘဉ်ကစီယုဒီးတဖျးဘဉ်လရဉ်ဘဉ်စံးဝဲဒဉ်၊

၁၅. **လဟး** နုဉ်မှ်တရုနုဉ်ပကိးလံလဟးလီ၊ ပုကညီထုးရဲမှ်တနုဘဉ်ဒီးဝံထီဉ်ဝဲလံလဟးလီ၊

၁၆. **လရဉ်** နုဉ်မှ်လရဉ်ကိးနုဉ်ပစံးလံလရဉ်လီ၊ ပုဒီးဘးဖိအံဉ်လံလရဉ်နုဉ်လီ၊

၁၇. **ယံးလယုဉ်** နုဉ်မှ်တံကပြုကပြုနုဉ်ပစံးလံယံးလယုဉ်လီ၊ မှ်နုဉ်အခဉ်ဆုဉ်မးသးယံးလယုဉ်လီ၊ ကွံထီဉ်မှ်မံမးသးယံးလယုဉ်လီ၊

၁၈. **လီလယာ်** နုဉ်မှ်တံယာထဲအံထဲနုနုပစံးလံလီလယာ်လီ၊ စီပီသံယာလီလယာ်ဆဲးဒိဉ်လဲဉ်၊ လီလယာ်တပီလီ၊ ဒီးပစံးလံအလယာ်စုကိးလီ၊

၁၉. **ပီလမုဉ်** နုဉ်မှ်ပုကညီကရုတရံးညဉ်လံလမုဉ်ဒီးပစံးလံပီလမုဉ်လီ၊ ပပီလမုဉ်နုဉ်ဘဉ်ညဉ်ဂုက၊ တလံပီလမုဉ်နုဉ်ညဉ်အါမးလီ၊

၁. **လါ** နှင့်မူတိုက်ကပီးဖီးဒိုလါမူခိတ်တဖျာ်ထီၣ်လါမနုးဒီး လါမဆါဒီးပကီးလါလါလီၤ. ဒီးလါန့ၣ်ဒိုၣ်ထီၣ်ဆံးလါဒိုၣ်ထီၣ် ဆံးလါသ့ဝဲလီၤ. ဒီးဒိုၣ်ထီၣ်အကတီၢ်န့ၣ်ပယုၢ်န့ၣ်အမံၤတမံၤတ ကတီၢ်န့ၣ်ပယုၢ်တမံၤလီၤ. ဒီးယုၢ်အမံၤဒ်အံၤ. လါသ့ကီၢ်, လါချံ, ဇုၣ်ညါ, လါနွံ, လါယံး, လါဆံးမုၢ်, လါဆံးဆၣ်, လါနီ , လါ ပျူ, လါသလုၤထွဲကုၣ်ပကီးလါအမံၤန့ၣ်လီၤ.
၂. **လါ** နှင့်မူတိုက်သုးဒီးပကီးလါလါလီၤ. လါန့ၣ်လါ ယုၢ်ကလံၤ. လါဘျုးကလံၤ. လါယိၣ်ကလံၤစံးဝဲလီၤ. တံၢ်သုးဒီး တံၢ်လါန့ၣ်ဒီးသီးသီးလီၤ. ပနံၢ်တဒုလါယုၢ်ကလံၤလီၤ. ကီၤလါ သုန့ၣ်လါယိၣ်ကလံၤလီၤ. ကဆိန့ၣ်လါဘျုးကလံၤလီၤ.
၃. **လါကပီး** နှင့်မူလါဆံးလါဒီးအစုၢ်ကပီးဝဲန့ၣ်ပစံးလါလါ ကပီးလီၤ. လါတဘျုးကပီးဂုၤကၤ. တံၢ်ယိၣ်ခါန့ၣ်လါကပီးဝဲ လီၤ.
၄. **လါကတြၢ်ကတြိၣ်** နှင့်မူပကွၢ်ထီၣ်လါဒီးလါအကပီးဆံးပ မဲၣ်အိၣ်ဒီးအကတြးကတြးဒီးပစံးလါလါကတြၢ်ကတြိၣ်လီၤ. လါကတြၢ်ကတြိၣ်ဆံးဘၣ်စဲးလီၤ.
၅. **လါကျိး** နှင့်မူနီၣ်ကျိးအဆိလီၤ. ဒီးမူနီၣ်ထီၣ်ဖျးလါအသိ တနံၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလါနီၣ်ကျိးလါကျိးလီၤ. တုၤနီၣ်ကျိးလါ ကျိးဒီးတံၢ်ယိၣ်ထီၣ်လီၤ.
၆. **လါခူး** နှင့်မူလါတဘျုးအမံၤလါတံၢ်စုၤအလါန့ၣ်ပကီးလါ လါခူးလီၤ. ဘုဆိဒါလါခါခူးပူၤလီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလါလါ တံၢ်လါခူးလီၤ.
၇. **လါချံ** နှင့်မူလါတဘျုးအမံၤလါဘျုးဒီးသ့ကီၢ်န့ၣ်မူတိုက်ယိၣ် အလါဒီးပကီးလါလါချံလီၤ. ချံန့ၣ်အမုၢ်သံးဒီးမဲထီၣ်လါလါချံပူၤ ဒီးပကီးလါန့ၣ်လါလါချံလီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလါလါတံၢ်လါချံ လီၤ.
၈. **လါယံး** နှင့်မူလါတဘျုးအမံၤပကီးလါလါယံးလီၤ. လါယံး နှင့်မူတံၢ်စုၤလါတလါလါဘုဆိတကပိၣ်အခါန့ၣ်ပကီးလါလါ ယံးလီၤ.ဒီးပကီးဒီးအဆိလါလါဘုၣ်လါယံးလီၤ. တုၤလါလါယံး ပူၤန့ၣ်ဘုမုၢ်ကနီၤဖိသံၣ်ခါဒီးဘုဆိအကပိၣ်လီၤ. ဒီးမူဘုဆိတ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
၉. **လါဆံးဆၣ်** နှင့်မူလါတဘျုးလါဘျုးဒီးတံၢ်ကယိၣ်ထီၣ်အ လါဒီးပကီးလါလါဆံးဆၣ်လီၤ. လါဆံးဆၣ်အပူၤန့ၣ်မူလါဘု ဆၣ်ဒါဆၣ်ပျိၣ်ဝဲဒီးပစံးလါဆံးဆၣ်လီၤ. လါဆံးဆၣ်အပူၤန့ၣ်ပ အိၣ်ဘၣ်ဘုဆိလါကျၢ်အသ့တဖၣ်ဒီးပစံးလါဆံးဆၣ်ပအိၣ် ကျၢ်အိၣ်သ့လီၤ.
၁၀. **လါဆံးမုၢ်** နှင့်မူလါတဘျုးလါတံၢ်စုၤလါ လါတံၢ်စုၤဖီးဖိန့ၣ် ပကီးလါလါဆံးမုၢ်လီၤ. လါဆံးမုၢ်အပူၤန့ၣ်တံၢ်စုၤရံၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပ ကီးဒီးအဆိလါလါဆံးတံၢ်လါဆံးမုၢ်လီၤ. ဆံးမုၢ်ပအိၣ်ဆံးပ အိၣ်စံးဝဲဒၣ်.
၁၁. **လါတလုၤ** နှင့်မူလါလါပုၤကညိဖီးလါန့ၣ်ပကီးလါလါတ လုၤလီၤ. လါတလုၤန့ၣ်ပတလုၤန့ၣ်တလုၤသံၣ်လီၤ. လါတလုၤ, ပ တလုၤန့ၣ်တလုၤသံၣ်စံးဝဲဒၣ်. ဒီးပကီးလါလါသလုၤစုၢ်ကီးလီၤ.
၁၂. **လါတံၢ်** နှင့်မူလါဘၢန့ၣ်ပစံးလါလါတံၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလါ

- လါဘၢတံၢ်စုၢ်ကီးလီၤ. လါတံၢ်န့ၣ်ပုၤကညိဒုၣ်ဝဲဒီးတက့ၢ်တဖဲး ဘၣ်စံးဝဲလီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလါလါတံၢ်လါတံၢ်လီၤ.
၁၃. **လါတံၢ်** နှင့်မူလါခူးအဆိ. လါချံအဆိ, လါနီအဆိန့ၣ်ပ ကီးလါလါတံၢ်လါချံ, လါတံၢ်လါခူး, လါတံၢ်လါနီလီၤ. ဒီးမူ တံၢ်ကတီးအဆိလီၤ.
၁၄. **လါတုၤလီၤ** နှင့်မူလါပုၤကွၢ်ဒီးပစံးလါလါတုၤလီၤလီၤ. လါတုၤလီၤတဆံးယံးသိဒီးဘၢဝဲလီၤ.
၁၅. **လါထုကုၣ်** နှင့်မူလါတဘျုးအမံၤလါပကွၢ်သ့ၣ်လါန့ၣ်ပ ကီးလါလါထုကုၣ်လီၤ. လါထုကုၣ်အပူၤန့ၣ်ပကွၢ်သ့ၣ်လီၤ.
၁၆. **လါထီၣ်** နှင့်မူလါဘၢဝဲဒီးလါအမဲၣ်ဖျါထီၣ်ကုၤလါမုၢ်န့ၣ် တခီန့ၣ်ပစံးလါလါထီၣ်လီၤ. လါထီၣ်န့ၣ်လါဖျါလါမုၢ်န့ၣ်တခီ လီၤ. လါန့ၣ်ထီၣ်သၢသိဒီးအမဲၣ်ဖျါထီၣ်လါမုၢ်န့ၣ်တခီလီၤ. နက့ၢ် လါထီၣ်လံၤ. လါထီၣ်လံၤ.
၁၇. **လါဒုၣ်ညါ** နှင့်မူလါတဘျုးအမံၤလါဘျုးဒီးတံၢ်ကစုၤလီၤအ ဆါန့ၣ်ပကီးလါလါဒုၣ်ညါလီၤ. လါဒုၣ်ညါန့ၣ်ဖိဒုၣ်ညါဖီးဒိုၣ်, ဖိ ဒုၣ်ညါဒိဖိလါဒုၣ်ညါအပူၤန့ၣ်ဒီးပကီးလါလါဒုၣ်ညါလီၤ. လါဒုၣ် ညါထီၣ်ဒီးဖိဒုၣ်ညါဒိဖိဝဲလီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလါလါဒုၣ်တံၢ်လါ ဒုၣ်ညါလီၤ.
၁၈. **လါဒိုၣ်** နှင့်မူလါပုၤအဆိလီၤ. ဒီးမူလါထီၣ်တဆံးယံးသိဒီး ပုၤဝဲန့ၣ်ပကီးဒီးအဆိလါလါဒိုၣ်လါပုၤလီၤ.
၁၉. **လါဒိုၣ်ဖီး** နှင့်မူလါဒိုၣ်ထီၣ်နီၣ်သိးအပုၤန့ၣ်တခီဒီးပစံးလါ လါဒိုၣ်ဖီးလီၤ. လါန့ၣ်ထီၣ်အသိတဆံးဒီးဒိုၣ်ဖီးဝဲနီၣ်သိးဒီးအပုၤတ ခီန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလါလါဒိုၣ်ဖီးလီၤ.
၂၀. **လါနီ** နှင့်မူလါတဘျုးအမံၤလါတံၢ်ယိၣ်ထီၣ်သိန့ၣ်ပကီးလါ လါနီလီၤ. လါနီန့ၣ်နီၣ်ဖိဝဲဒီးပကီးလါလါနီလီၤ. တုၤလါနီထီၣ် ဒီး နီၣ်ဖိဝဲလီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလါလါတံၢ်လါနီလီၤ.
၂၁. **လါနွံ** နှင့်မူလါတဘျုးအမံၤလီၤ. ဒီးမူလါလါတံၢ်စုၤလီၤသိ အလါတလါန့ၣ်ပကီးလါလါနွံလီၤ. လါနွံအပူၤန့ၣ်ဘုဂုၤထွဲလီၤ. လါနွံဘုဂုၤထွဲစံးဝဲလီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလါလါနွံလါနွံလီၤ. ဒီး ပကီးဒီးအဆိလါလါတံၢ်လါနွံစုၢ်ကီးလီၤ.
၂၂. **လါပုၤ** နှင့်မူလါထီၣ်တဆံးယံးသိဒီးကပီးဝဲန့ၣ်ပစံးလါလါ ပုၤလီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလါလါဒိုၣ်လါပုၤလီၤ. လါပုၤကပီးဂုၤ သမီးလီၤ.
၂၃. **လါတုၤလီၤ** နှင့်မူလါပုၤကွၢ်န့ၣ်ပစံးလါလါပုၤတုၤလီၤ လီၤ. လါပုၤတုၤလီၤခံသိဒီးလါခံးဟါဝဲလီၤ.
၂၄. **လါပုၤကွၢ်** ဒီးလါပုၤတုၤလီၤန့ၣ်ဒီးသီးသီးလီၤ. ဒီးမူလါ တုၤလီၤလါလါပုၤဝဲန့ၣ်ပစံးလါလါပုၤကွၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလါ လါပုၤကွၢ်စုၢ်ကီးလီၤ.
၂၅. **လါပျူ** နှင့်မူလါပျူအဆိလီၤ. လါပျူလါပျူစံးဝဲဒၣ်.
၂၆. **လါပျူ** နှင့်မူလါလါပမာဘုခါန့ၣ်တလါဒီးပကီးလါလါ ပျူလီၤ. လါပျူန့ၣ်တံၢ်ကိၢ်လါအကတီၢ်ဖဲလါပူၤန့ၣ်တုၤပအုၣ်တံၢ် ဘၣ်ပပျူဒီးပကီးလါလါပျူလီၤ. လါပျူန့ၣ်တနံၣ်သံးဖျါအ သိးတစုတစုကီးနံၣ်ဒီးလါတံၢ်ယုၢ်အီၤဒီးပကီးလါလါပျူလီၤ. ပ သးပုၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပကီးဒီးအဆိလါလါပျူ, လါပျူလါပျူလီၤ.

၂၈. **လါဖံး** နှင့်မုၢ်ဆၢၣ်ဇီၣ်ကီၢ်တကလုာ်အမိၢ်ပုၤဒိၣ်ပနၢ်. ထဲပ
နၢ်ဒီးပကိးလါလါဖံးလီၤ. ဒီးအဆူၣ်သ့ဝဲဒီးမၤသးလါယုၢ်ကလုာ်
ဒီးပကိးလါလါဖံးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလါဂီၤဖံးလါဖံး. လါဘုၣ်
လါဖံးပကိးဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ. လါဖံးန့ၣ်အိၣ်ခံကလုာ်လီၤ. ဒီးပုၤ
တနီၤနီၤကိးလါတၢ်ဘီၣ်နီၤလီၤ.

၂၉. **လါဖံးပယၢ** မုၢ်လါဖံးဖးဒိၣ်. လါဖံးသဒိၣ်အုၣ်လၢအိၣ်လၢ
တၢ်လုၢ်ခိၣ်ပယၢအဒိခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပ ကိးလါ လါဖံးပယၢလီၤ. လါ
ဖံးဖးဒိၣ်အတၢ်တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢပယၢအဒိခိၣ်ဒီးပကိးလါလါဖံး
ပယၢလီၤ.

၃၀. **လါဖံးဝါခိၣ်** နှင့်မုၢ်လါဖံးတကလုာ်အခိၣ်ဝါဝဲဒီးပကိးလါ
လါဖံးဝါခိၣ်လီၤ. လါဖံးဝါခိၣ်န့ၣ်အခိၣ်ဝါလၢအနၢၤအကဆူးန့ၣ်
လီၤ.

၃၁. **လါဖံးသဒိၣ်အုၣ်** နှင့်မုၢ် လါဖံးဖးဒိၣ်တကလုာ် လၢပမၤမၤသံ
ဒီးအုၣ်ချ့ဝဲန့ၣ်ပကိးလါလါဖံးသဒိၣ်အုၣ်လီၤ. လါဖံးသဒိၣ်အုၣ်
န့ၣ်မုၢ်လါဖံးပယၢလါဖံးဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃၂. **လါဖျါထီၣ်** နှင့်မုၢ်လါဘၢဝံၤဒီးလါထီၣ်ဝဲလၢမုၢ်န့ၣ်တခီပ
ထံၣ်ထီၣ်ဒီးပကိးလါလါဖျါထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလါလါမံၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်
ကိးလီၤ. လါဖျါထီၣ်လၢမုၢ်န့ၣ်တခီဝဲဒၣ်. လါန့ၣ်ထီၣ်ရီၤပထံၣ်
လီၤဘၢဝံၤဒီးပထံၣ်လၢအိၣ်ဖျါထီၣ်န့ၣ်ပစံးလါလါဖျါထီၣ်လီၤ.
လါဘၢဝံၤလါဖျါထီၣ်. တၢ်အၢၣ်ဘၢလါဝံၤဒီးလါဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိး
လီၤ.

၃၃. **လါဘၢ** နှင့်လါတံၣ်, လါထီၣ်ထွဲမုၢ်အခံဒီးပစံးလါလါဘၢ
လီၤ. လါန့ၣ်တၢ်လီၤတဆံၣ်သီဒီးလါဘၢဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လါလါဘံးလါဘၢလီၤ.

၃၄. **လါမံၣ်ဖျါထီၣ်** နှင့်မုၢ်လါထီၣ်သီန့ၣ်ပစံးလါလါမံၣ်ဖျါထီၣ်
လီၤ. လါမံၣ်ဖျါထီၣ်သၢသီဒီးပထံၣ်ထီၣ်လီၤ. လါထီၣ်သၢသီဒီး
လါမံၣ်ဖျါထီၣ်လီၤ.

၃၅. **လါလါ** နှင့်မုၢ်တၢ်လၢသုတဖၣ်ဟးဝဲအါအါကလံာ်မုၢ်ဂုၤ,
ယုၢ်ဝဲအါအါကလံာ်မုၢ်ဂုၤ, ပစံးလါဟးလါလါ. ယုၢ်လါလါလီၤ.
စိးဝၣ်ဃးယုၢ်လါလါလီၤ. ပနၢ်ဟးလါပျီပုၤလါလါလီၤ.

၃၆. **လါလီၤ** နှင့်မုၢ်လါလီၤဝဲဆူမုၢ်န့ၣ်ဒီးတဒၢဝဲန့ၣ်ပစံးလါလါ
လီၤန့ၣ်လီၤ. လါလီၤန့ၣ်ဆူမုၢ်န့ၣ်ဒီးတဒၢဝဲလီၤ.

၃၇. **လါသလုၤ** နှင့်မုၢ်လါတလုၤအသိးလီၤ. ဒီးမုၢ်လါလၢပတ
လုၤတလုၤသံၣ်လၢပယုၤလုၤသံၣ်လၢန့ၣ်ပကိးလါလါသလုၤ
လီၤ. လါသလုၤထီၣ်ဒီးပုၤကညိသလုၤတလုၤသံၣ်လီၤ.

၃၈. **လါသးဆၢ** နှင့်မုၢ်လါဘူးဒီးအကပွဲၤဒီးညၣ်ဟးထိးကဖုဝဲ
န့ၣ်ပစံးလါလါသးဆၢလီၤ. လါသးဆၢန့ၣ်ဘူးဒီးအကပွဲၤလၢတ
ကဝီၤတဝဲဒီးဘၣ်. တဆံၣ်သၢတဆံၣ်လွံၢ်သီန့ၣ်ပစံးလါလါသး
ဆၢလီၤ. လါသးဆၢလံ, ကိးမးပွဲၤလီၤ.

၃၉. **လါသံ** နှင့်မုၢ်လါဘၢန့ၣ်ပုၤတနီၤနီၤစံးလါလါသံလီၤ. လါ
ဘၢဒီးလါသံန့ၣ်ဒီးသိးသိးလီၤ.

၄၁. **လါသ့ကီ** နှင့်မုၢ်လၢတၢ်ကီၢ်လါလၢပလိကီၢ်အကတီၢ်န့ၣ်ပကိး
လါလါသ့ကီလီၤ. လါသ့ကီပုၤန့ၣ်တၢ်ကီၢ်န့ၣ်ကၢ. ဒီးပကိးဒီးအ
ဆိလၢသ့ဘုၣ်သ့ကီလီၤ.

၄၂. **လါဟါ** နှင့်မုၢ်မုၢ်ဟါအဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်မုၢ်လီၤန့ၣ်တၢ်ခံးဝဲန့ၣ်ပ
စံးဒီးအဆိလၢမုၢ်ဟါလါဟါလီၤ. မုၢ်ဟါလါဟါစံးဝဲဒၣ်.

၄၃. **လါဟဲထီၣ်** နှင့်မုၢ်ဖျါထီၣ်လၢမုၢ်ထီၣ်တခီန့ၣ်ပစံးလါလါဟဲ
ထီၣ်လီၤ. လါဟဲထီၣ်ဒီးတၢ်ကဝီၤဝဲလီၤ.

၄၄. **လါအဲးရဲၣ်** နှင့်မုၢ်တၢ်လၢဘီတစဲးစဲးသုတစဲးစဲးဒီးကတြၢ်ဝဲ
န့ၣ်ပစံးလါလါအဲးရဲၣ်လီၤ. ခိၣ်ဝီၤအုၣ်အဲးန့ၣ်လါအဲးရဲၣ်လီၤ. ဒီး
ပစံးလါလါအဲးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ထီၣ်တနီၤနီၤအဲးလါအဲးလီၤ. ထီၣ်
ပုၤန့ၣ်အဆူၣ်လါအဲးလီၤ.

၄၅. **ကလါ** ဒီးကလါကလါ, ဒီးကလါခီၤကလဲာ်, ဒီးကလံာ်က
လါ, တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကလါတက့ၢ်.

၄၆. **တလါ** နှင့်မုၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၢ်တကလုာ်ပမၤလၢသ့ဘၣ်ဒီးပ
မၤဒီးအခိၣ်ကးဒီးအကပၤလွံၢ်န့ၣ်ဂီၤတဝဲဒီးပကိးလၢတလါ
လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတလါတဖီလီၤ. တလါန့ၣ်အိၣ်ကလုာ်
ကလုာ်လီၤ. ဒီးပဟ်တၢ်ကူတၢ်သိးကျိၣ်ဇီၣ်ဇီၣ်လၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.
ဒီးတလၢပယီၤမၤဝဲအါမးလီၤ.

၄၇. **တလါ** နှင့်မုၢ်တလါအဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ပစံးဘၣ်တၢ်ပုၤဂၤအတၢ်
န့ၣ်ပစံးလၢပတလိတလါပကလုာ်ကထါလီၤ. သုမုၢ်နၢ်ဟူတၢ်ပရၢ
တမံၤမံၤဒီးတလိတလါသုကလုာ်ကထါတက့ၢ်.

၄၈. **န့ၣ်ဇီၣ်လါခီၤ** နှင့်မုၢ်ပကိးန့ၣ်ဒီးအဆိဒီးပကိးလၢန့ၣ်ဇီၣ်လါခီၤ
လီၤ. န့ၣ်ဇီၣ်လါခီၤတန့ၣ်အံၤပမၤဘုန့ၣ်ဝဲလီၤ.

၄၉. **နီၤလါ** နှင့်မုၢ်ဖံးဒိၣ်တကလၢပုၤစံၣ်တၢ်လၢပူၤန့ၣ်ပကိးလၢဖံ
နီၤလါလီၤ. ဖံနီၤလါန့ၣ်တုၤထါထၣ်ဖးဒိၣ်ဝုၤဒီးကီၢ်ကမုၢ်ဝဲလီၤ.
ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်. ဖံနီၤလါထါထၣ်တဘျီတုၤဝံၤဒီးကဒုးလုးအဖိ
အလံၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအကလုာ်ကလုာ်ဒီးကမုၢ်ဝဲတုၤအဖိအလံၤ
လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအကလုာ်ကလုာ်အိၣ်ကဘျီလီၢ်ဖိဒုးဒီးကီၢ်ကမုၢ်
ဝဲလီၤ.

ဖံနီၤလါထါထၣ်မုၢ်ဝံၤ ကီၢ်ကမုၢ်ကမုၢ်ဒိၣ်ထံ

၅၁. **ပလါ** နှင့်မုၢ်ပလိအဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၢ်တကလုာ်တ
တဲာ်ဒီးအကီၢ်သလုၤထီၣ်ဒီးပကိးလၢပလိပလါဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ.
ပလိပလါန့ၣ်ပဒၢသိးသးလၢအပူၤလီၤ.

၅၂. **ဘုလါ** နှင့်မုၢ်တၢ်ဖိမၤတကလုာ်အိၣ်အါအါကလံာ်လၢဟံၣ်
လၢမီၤလၢပုၤခိၣ်ပုၤကျိၣ်ဒီးပကိးလၢသ့ဘုလါလီၤ. သ့ဘုလါ
န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. သ့ဘုလါပြဲၤခီၤ, သ့ဘုလါဖးဒိၣ်,
သ့ဘုလါသံမိၢ်ဟ့ၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၅၃. **မိၢ်လါ** နှင့်မုၢ်မိၢ်စ့ၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ပဒိၣ်အပုၤလၢပဒိၣ်မၤ
ကိးပုၤဂၤန့ၣ်လီၤ. မိၢ်စ့ၢ်မိၢ်လါစံးဝဲဒၣ်.

၅၄. **ယုၢ်လါ** နှင့်မုၢ်လါဘၢလၢမၤသးဒိၣ်ဆူမူကဘျီအသိးလၢ
လါပုၤအကတီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ယုၢ်လါလီၤ. တၢ်ယုၢ်လါန့ၣ်လီၤ
ဘၢလၢမူခိၣ်လဲကျိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပသးပုၤစံးလၢတၢ်ယုၢ်လါ. ဒီးပုၤ
တနီၤနီၤစံးလၢကဝီၤတၢ်သုယုၢ်လါ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤစံးလၢကဝီၤဒး
ဘီယုၢ်လါ. ဒီးတနီၤနီၤစံးလၢတခီမိၢ်ဘီယုၢ်လါလီၤ.

၅၅. **သလါ** နှင့်မုၢ်တၢ်ဂီၢ်အမိၢ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလၢသလါလီၤ. သလါဝဲ
လီၤန့ၣ်အမိၢ်ပုၤဒီးအဒီးအုၣ်ဒီးပသးသုယုၢ်ကလုာ်လၢသ့ဘုလံာ်
ခိၣ်ဝဲလီၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢသလါဝဲလီၤလီၤ. သလါဝဲလီၤန့ၣ်တၢ်

လါ-လါ

ဂိက၊ ဒီးပသးပုဂံဝဲလၢသလါန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂီၢ်အမိၢ်ပုၢ်လီၤ.
၅၆.သလါ န့ၣ်မ့ၢ်လီၤန့ၣ်ပုၤတနီၤနီၤကိးလၢသလါလီၤ. ပုၤလၢ
ပျၢၤတဂၤန့ၢ်အတၢ်လၢလီၤဒီးကိးလီၤန့ၣ်လၢသလါစံးဝဲဒၣ်.

ဖံးသၣ်သလါအထဲကျိၤ ဖျးထီၣ်ဖျးလီၤသ့ၣ်လၢသ့ၣ်
၅၇.သံၣ်လါ န့ၣ်မ့ၢ်သးမ့ၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤလဲၤဒုးဝုၢ်အါအါက
လဲၣ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢသးမ့ၢ်သံၣ်လါလီၤ.

၅၈.အူလါ န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်ပုၤတၢ်လီၤလၢဝၣ်ကပိၣ်ပမၤထီၣ်အိၣ်တ
ဖံးဒီးပယီၤယူၤအခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢအူလါလီၤ. အူလါန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီ
အိၣ်သံးလၢအပူၤလၢမၤန့ၣ်မိၤဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢ
အူတၢ်အူလါလီၤ. မၤန့ၢ်ယၤလၢအူလါတဖျၢၣ်တက့ၢ်. စကဘျၢၣ်
အိၣ်သံးလၢအပူၤလီၤ.

၁. လၢ န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်ဟံၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပလၢဟံၣ်ခိၣ်လီၤ. ပ
မၤဟံၣ်န့ၣ်ပလၢအခိၣ်ဆူလီၤမံခိၣ်ဒီးသ့ၣ်နီၣ်ခံလီၤ. လၢဟံၣ်ခိၣ်ဆူ
လဲၣ်ခိၣ်လၢ. လၢဆူလီၤမံခိၣ်ဒီးသ့ၣ်နီၣ်ခံတခါလီၤ.

၂. လၢ န့ၣ်မ့ၢ်ပထုကဖၣ်တၢ်ဒိတၢ်ဆိၣ်တၢ်ထုသုတဘၣ်ပုၤတဂ့ၢ်
ဒီးပစံးလၢလၢတၢ်ဆိၣ်လီၤ. ပုၤကညီလၢတၢ်ဆိၣ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. န
ဆိၣ်ယၤမးသုတဘၣ်တပုၤတဂ့ၢ်. စံးဝဲဒၣ်န့ၣ်ဒီးပစံးလၢလၢတၢ်
ဆိၣ်လီၤ. ယဲဝါဆိၣ်တၢ်ဒီးခွဲၣ်ဒိလၢဝဲလီၤစံးဝဲဒၣ်.

၃. လၢကံၣ်ဆိး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်နးတၢ်ကျဲၤလၢပမၤတနၢၤဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်
ဂ့ၢ်. တၢ်ဒိတၢ်မုၢ်လၢပမၤတနၢၤဘၣ်မုၢ်ဂ့ၢ်ပစံးလၢနးလၢကံၣ်ဆိး
ဒိၣ်လၢကံၣ်ဆိးလီၤ. ပုၤတဂၤမၤသ့ၣ်တကျိၤဒိၣ်လၢကံၣ်ဆိးဒီး
ပယိးတန့ၢ်ဘၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပသးပုၤလၢပျၢၤစံးဝဲလီၤ. ဒီးပ
စံးလၢဒိၣ်လၢကံၣ်ကါစုၢ်ကိးလီၤ. တၢ်သၣ်ဝံၤလီၤဒီးနးလၢကံၣ်ကါ
ဒီးပုၤကညီဝံၤသံလီၤဒိဝဲလီၤ.

၄. လၢတခါခိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဒဲးမုၢ်ဂ့ၢ်, ကြိၢ်မုၢ်ဂ့ၢ်, ပမၤဘံအခိၣ်တ
မိၤဒီးပဒုးထီၣ်အခိၣ်တခါမိၤန့ၣ်ပစံးလၢပလၢတခါခိၣ်လီၤ. ပုၤတ
ဂၤမၤဒဲးတဖျၢၣ်ဒီးလၢတခါခိၣ်ဝဲအခိၣ်လီၤ.

၅. လၢနါ န့ၣ်ဒိန့ၣ်သက့အဆိလီၤ. ဒီးအိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ.
မ့ၢ်လၢနါန့ၣ်ဒီးစကကွၢ်ဒၣ်ကယၢ်လီၤ. စဆိမိၣ် လၢစကလဲၤ
တၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢနါန့ၣ်ဒီးစကကွၢ်ဒၣ်ကယၢ်လီၤ. ဒီးပစံး
ဒီးအဆိလၢလၢနါလၢနါလီၤ. မ့ၢ်လၢနါလၢနါဒီးကွၢ်ကွၢ်သဲ.

၆. လၢနီၤ န့ၣ်မ့ၢ်လၢနါအဆိလီၤ. ဒီးအိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. မ့ၢ်
လၢနီၤလၢနါန့ၣ်ဒီးကွၢ်ဖဲနသးလီၤ.

၇. လၢလၢ န့ၣ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဒီးပစံးလၢတမံလၢလၢ. တဂၤလၢလၢ
လီၤ. ထီၣ်ရီၤပုၤတဂၤလၢလၢန့ၣ်မ့ၢ်ဟဲဒီးဒုးအိၣ်အမ့ၢ်တက့ၢ်. ထီ
ရီၤတၢ်တမံလၢလၢန့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယွၤဟံၣ်လီၤဝဲလီၤ.

၈. ကလၢ ဒီးကလၢအလၢ, ဒီးစူကလၢ, ဒီးဝုကလၢ, ဒီးဟိက
လၢ, ဒီးဟိကလၢမံၤ, ဒီးဟိကလၢဒၤ, ကွၢ်လၢကလၢတက့ၢ်.

၉. ကွၢ်လၢ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဂၤလဲၤတၢ်ယံၣ်ဒီးပကွၢ်ကျဲၤလၢကဟဲက့ၢ်ဝဲ
တဘီၣ်န့ၣ်ဒီးတၢ်မိၣ်ထီၣ်ပသးဒီးပစံးလၢပကွၢ်လၢလီၤ. ပုၤတဂၤအ
ဝဲလဲၤတၢ်ယံၣ်ဒီးကွၢ်လၢဝဲအကျဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကွၢ်လၢ
ကွၢ်ဒီးလီၤ.

၁၀. ဆူလၢ န့ၣ်မ့ၢ်ပမိးပုၤဂၤဒီးပစံးလၢပဆူလၢလီၤ. ဒီးပစံးလၢ
ဆူလၢဟူစုၢ်ကိးလီၤ. ဆူလၢယၤစကလဲၤဆူဒုးတစီၢ်တက့ၢ်. ဒီးပ

လၢ

စံးဒီးအဆိလၢဆူလၢပိၣ်ဒီးလီၤ. ပုၤခံၤဆူလၢလီၤအသးလၢကျဲ
လီၤ. လဲၤသဒၣ်ဒီးယၤတဂ့ၢ်. ဆူလၢဒၣ်ကယၢ်ယၤတစီၢ်တက့ၢ်.
၁၁. တဆံးလၢတက့ၢ်လၢ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စ့ၤဝဲဘၣ်ဒိၣ်ဘၣ်ဒီးဒီးပစံး
လၢတဆံးလၢတက့ၢ်လၢလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤယုပုၤဂၤအဘုတဆံး
လၢတက့ၢ်လၢဒီးဟံၣ်ဖျိၣ်ဝဲအထီၣ်ရီၣ်ရီၣ်လီၤ.

၁၂. တလၢ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်အမိၢ် ပုၤတဂၤအိၣ် လၢသီသံၣ်ခိၣ်ဒီးပ
ကိးလၢတလၢလီၤ. ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်. တလၢန့ၣ်ဆိၣ်တၢ်သုသုတ
နံၤဂီၢ်တၢ်ခံးလီၤ. ဆိၣ်သ့ၣ်ဆိၣ်ဝၣ်ဆိၣ်ထံဆိၣ်မ့ၢ်ဆိၣ်ပုၤသပျၢၤ
ဆိၣ်ပုၤကညီဆိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၢ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ. ဆိၣ်လီၤကွၢ်သ့ၣ်
လၢဒီးသ့ၣ်လၢလီၤဝဲ. ဆိၣ်ဒီးထီၣ်သ့ၣ်လၢဒီးသ့ၣ်လၢဒီးထီၣ်ဝဲ
လီၤ. တလၢန့ၣ်ဆိၣ်သံနီၣ်ဒီးနီၣ်သံဝဲ. ဆိၣ်မဲထီၣ်နီၣ်ဒီးနီၣ်မဲ
ထီၣ်ဝဲ. ဆိၣ်ဖျိၣ်ပုၤကညီဒီးပုၤကညီဖျိၣ်ဝဲ. ဆိၣ်ကဒိၣ်ပုၤကညီဒီး
ပုၤကညီကဒိၣ်ဝဲလီၤ. ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၁၃. တလၢဆိၣ်လီၤ န့ၣ်မ့ၢ်ကယူၤဖၣ်ဟုလၢမနၢအါဒုဒီးပစံးလၢ
တလၢဆိၣ်လီၤလီၤ. တလၢဆိၣ်လီၤန့ၣ်ပုၤကညီဒုၣ်ဝဲဒီးတမၤ
ဘၣ်ကလိဘၣ်ဒီးဒုၣ်ဝဲတနံၤလီၤ. ကယူၤဖၣ်ဟုလၢမနၢန့ၣ်မ့ၢ်နီၣ်
ဟူတလၢဆိၣ်တၢ်ဒီးဟုဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢတလၢဆိၣ်လီၤလီၤ.

၁၄. တူၢ်လၢကံၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပဘျၢၣ်ကွၢ်ထွဲၣ်အနီၣ်မုၢ်ဂ့ၢ်. ပဒိၣ်ကွၢ်ထွဲၣ်
မံၤမုၢ်ဂ့ၢ်. အိၣ်ထဲအခိၣ်ဆၢၣ်မိၤဒီးပစံးလၢတူၢ်လၢကံၣ်လီၤ. ပုၤတ
ဂၤဒိၣ်ကွၢ်ထွဲၣ်တဒုအမံၤဒီးမၤသးတူၢ်လၢကံၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအ
ဆိလၢတူၢ်လၢကံၣ်တူၢ်လၢကံၣ်လီၤ.

၁၅. နးလၢကံၣ်ကါ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢမၤအါမၤနးအသးတုၤပမၤတ
ဂ့ၢ် ဘၣ်ဒီးပစံးလၢနးလၢကံၣ်ကါလီၤ. ပုၤတဂၤဟံၣ်ထီၣ်ထီၣ်အသး
နးလၢကံၣ်ကါလီၤ.

၁၆. ပလၢ န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဝၣ်လုၣ်လၢပသးကဆုၣ်အီၤဒီးပခးတၢ်လၢ
ချံၣ်န့ၣ်ပကိးလၢပလၢလီၤ. ဒီးပကိးလၢပျၢၤစုၢ်ကိးလီၤ. ပလၢန့ၣ်ပ
မၤစူအခိၣ်ဒီးပဘိးဒီးစုၣ်ဒီးပခးလၢချံၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖိတၢ်လုၤသံဝဲ
လီၤ.

၁၇. ဘံလၢ န့ၣ်မ့ၢ်သက့တကလုၢ်အသၣ်တဘၣ်လီၤဘၣ်ဒီးပကိး
လၢသက့ဘံလၢလီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးလၢဘံးလၢလီၤ. ဒီးပကိး
ဒီးအဆိလၢဘံဘၣ်ဘံလၢလီၤ. သက့ဘံလၢန့ၣ်အသၣ်မံပအိၣ်
ဆၢဒီးဆံၣ်တစဲးစဲးလီၤ.

၁၈. မုၢ်လၢ န့ၣ်မ့ၢ်ပဆိကမိၣ်လၢပကန့ၢ်ဘၣ်အဘျၢၣ်တမံမံၤဒီးပ
ခိးဟံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမုၢ်လၢလီၤ. စမုၢ်လၢစဖိကဒိၣ်ထီၣ်ဒီးစကမၤယဲ
လီၤ. ပုၤဂၤတဖၣ်စမုၢ်လၢတသ့ဘၣ်. စမုၢ်လၢသ့ထဲစဖိလီၤ. မုၢ်
လၢန့ၣ်မ့ၢ်ပတုၢ်ဘၣ်တၢ်အဘျးဒီးပစံးလၢမုၢ်လၢလီၤ. ဒီးပစံးလၢ
ကမုၢ်လၢစုၢ်ကိးလီၤ.

၁၉. မဲလၢကံၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဆၣ်တကလုၢ်အိၣ်လၢကလံၤအထံးတခါဒီး
မုၢ်ဝဲလၢဆၣ်ဖးဒိၣ်သၢဖျၢၣ်လွၢ်ဖျၢၣ်ဒီးပစံးလၢမဲလၢကံၣ်လီၤ. မဲ
လၢကံၣ်န့ၣ်လၢပျၢၤမ့ၢ်ဆၣ်ကဆိစုၢ်ကိးလီၤ. ညးဂုၢ်လီၤမူခိၣ်အဒိ
ဒီးထုးတၢ်ဆၣ်ကဆိအမံၤဒီးဆၣ်ကဆိထုးတၢ်အတမျီၤဒီးလီၤဝဲ
လၢမူထံးတခါတဒုတုၤမဲကနံၣ်အံၤလီၤ.

မဲလၢကံၣ်ဒီးဆၣ်ကဆိ လီၤဖျၢၣ်လၢမူနီၣ်ယၢ်ခိ
ညးဂုၢ်လီၤမူခိၣ်အဒိ အခိၣ်ဆဲးမုၢ်ကွၢ်တခါ

လာ-လာ

၂၀. သလံာ် နှံၣ်မုၢ်ပကံၣ်ကွၢ်တၢ်သုၣ်တၢ်သုၣ်ဒီးပစံးလာပသလံာ်လီၤ. ပှၤတဂၤသလံာ်ကွၢ်ဘုဗုတပူၤအါကၤ. ပှၤတဂၤသလံာ်လီၤဘုလၢချီၣ်ပူၤအါသမိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသလံာ်လီၤ.

၂၁. သုၣ်လံာ် နှံၣ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. သုၣ်တထံးသုၣ်လံာ်ကတၢ်တဖျၢၣ်ဇိၣ်တက့ၢ်ဇါ. သဲးတထံးသုၣ်လံာ်ကတၢ်တဖိးဇိၣ်တက့ၢ်ဇါ. စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၂၂. ဟးလာ် နှံၣ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. ပှၤတဂၤဟးလာ်ဖဲနှံၣ်တက့ၢ်မိၣ်.

၂၃. အလုၢ်အလၢ် နှံၣ်မုၢ်ပကံၣ်မၤမိၢ်သနီၣ်သနီၣ်ပစံးလာအလုၢ်အလၢ်လီၤ. ပှၤကညီမၤအလုၢ်အလၢ်မၤမိၢ်ဇိၣ်တက့ၢ်ဇါသခးလီၤ.

၂၄. အိၣ်လံာ် နှံၣ်မုၢ်ပမုၢ်ကနီၤဖိသုၣ်ခွါလၢဘၣ်အိၣ်တီလိာ်အသးဒီးဆုလုၢ်လိာ်အသးလၢတဟံးန့ၣ်ဘၣ်ပှၤလၢအဂၤနှံၣ်ပစံးလၢအိၣ်လံာ်လိာ်အသးလီၤ. ပှၤခံၣ်ကတၢ်အိၣ်တီလိာ်အသးဒီးတဟံးန့ၣ်ဘၣ်ပှၤလၢအဂၤဘၣ်. အိၣ်လံာ်လိာ်အသးတုၤဟံးန့ၣ်လိာ်အသးလီၤ.

၁. လာ် နှံၣ်မုၢ်ကၢၢ်ပိာ်ကၢၢ်ပှၤ. ကစၢၢ်ကလိာ်ပိာ်ဝဲဒီးပစံးလာကၢၢ်လံာ်လီၤ. ထံးကၢၢ်ကၢၢ်လံာ်ဒီးပစံးလာပယိၤကၢၢ်လံာ်လီၤ. တၢ်စုၤဒိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကဘျီထီၣ်ဒီးကစၢၢ်လံာ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလံာ်လီၤ. ကၢၢ်လံာ်ကၢၢ်လံာ်စံးဝဲဒၣ်.

၂. လာ်ကမါ နှံၣ်မုၢ်ပှၤ လၢ ဘၣ်ဖျိဒီး ပသးကညီၤ ဒီးပစံးလာလံာ်ကမါလီၤ. ပှၤတဂၤလံာ်ကမါကမုၢ်ကၢၢ်အမိၢ်အပၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးအိၣ်ဖျိအိၣ်ယာ်ဝဲသၢ.

၃. လာ်သုၣ် နှံၣ်မုၢ်ပကံၣ်သုၣ်ဒီးပကံၣ်အိၣ်ထီၣ်သုၣ်အလုၢ်အဒုဒီးပိာ်ဝဲနှံၣ်ပစံးလာပလံာ်သုၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤကံၣ်သုၣ်ဒီးလာဝဲဒီးသုၣ်လံာ်ဟဲထီၣ်မးတလိာ်တလိာ်လီၤ.

၄. လာ်ချီၣ် နှံၣ်မုၢ်ပထုချီၣ်လၢအဒိၣ်တူၣ်နှံၣ်ပထုစၢၢ်ယၢ်ခိယၢ်ခိဒီးပစံးလာပလံာ်ချီၣ်လီၤ. ချီၣ်နှံၣ်ပထုလၢအဒိၣ်တူၣ်တခိဒီးပစံးလာပလံာ်ချီၣ်လီၤ. နမုၢ်ထုချီၣ်ဒီးလာ်ချီၣ်တက့ၢ်.

၅. လာ်ဆိၣ် နှံၣ်မုၢ်ခိၣ်ဖးအဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ပဒိၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ထီၣ်ရီၤတမံၤလၢပမၤန့ၣ်အိၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢခိၣ်ဖးလာ်ဆိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလာခိၣ်ဖးလာ်ဆိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၆. လာ်ပူၤ နှံၣ်မုၢ်ပကံၣ်သုၣ်လၢကွါအလီၢ်ပိာ်ကီၢ်လီၤဆၢၣ်နှံၣ်ပစံးလာသုၣ်လံာ်ပူၤလီၤ. သုၣ်လၢဒိၣ်တဖၣ်နှံၣ်ပကံၣ်လာ်ပူၤလီၤဆၢၣ်လံာ်ကၤ.

၇. လာ်ဖး နှံၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလာလးဖးလီၤ. ဒီးမုၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်လၢပှၤမၤချီၣ်အိၣ်အလုၢ်ယုၤနှံၣ်ပကံၣ်လာ်လးဖးလီၤ. လာ်ဖးနှံၣ်ပတစံးဘၣ်. လာ်ဖးထံလာ်ဖးကိ တပစံးဘၣ်. ပစံးလာလးဖးထံလာ်ဖးကိလီၤ.

၈. လာ်မၢ် နှံၣ်မုၢ်ပကံၣ်ကလုာ်ကတၢ်ဝါဒီးဒုးတၢ်သုဒီးပကံၣ်လာ်မၢ်လီၤ. လာ်မၢ်နှံၣ်မၤသးဒိၣ်သီအသိးဒီးအကိတဖၣ်အိၣ်န့ၣ်သက့ပတထံၣ်ဘၣ်. ပသးပှၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပကံၣ်ဒီးအဆိလၢလာ်တၢ်လာ်မၢ်လီၤ.

လာ်

၉. လာ်လီၤ နှံၣ်မုၢ်ပကံၣ်သုၣ်ဒီးသုၣ်အလုၢ်အဒုဆံးထီၣ်လီၤတၢ်ဝဲဒီးပစံးလာပလာ်လီၤသုၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤကံၣ်သုၣ်ဒီးလာ်လီၤသုၣ်အလုၢ်အဒုလီၤအါမးလီၤ.

၁၀. လာ်သါ နှံၣ်မုၢ်ကိတိာ်အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်သကီၤအဒုအပှၤနှံၣ်ပစံးလာသကီၤကိတိာ်လာ်သါလီၤ. ဒီးပစံးလာလာ်သးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၁. ကလာ် ဒီးကလာ်ဆဲးဖိုး, ဒီးကလာ်အဲးအိး, ဒီးကလာ်ကလာ်, ဒီးကလာ်ထီၣ်တူၣ်, ဒီးဘျီၣ်ကလာ်, တၢ်ခဲလာ်နှံၣ်ကွၢ်လၢကလာ်တက့ၢ်.

၁၂. ကံၣ်လာ်ပူၤ နှံၣ်မုၢ်ပကံၣ်ဘီလာ်နှံၣ်ပကံၣ်လာ်ပူၤလီၤ. ဒီးမုၢ်ပကံၣ်ဒုၣ်ခိၣ်ထံးဖိလာ်နှံၣ်ပစံးလာကံၣ်လာ်ပူၤလီၤ. ဒီးပစံးလာကံၣ်ဘီလာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကံၣ်ဘီခိၣ်ကံၣ်ဘီလာ်လီၤ. ဒီးကံၣ်လာ်ခိၣ်ကံၣ်လာ်ပူၤလီၤ.

၁၃. ကုာ်လာ် နှံၣ်မုၢ်သပုၣ်ကျိးဝုၣ်ကျိးလၢတၢ်ကျိးတၢ်ကျိးတဖၣ်နှံၣ်ပစံးလာသုၣ်ကုာ်လာ်ဝုၣ်ကျိးလာ်လီၤ. ဒီးပစံးလာသုၣ်ကုးလာ်ဝုၣ်ကျိးလာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၄. ကုးလာ် ဒီးကုာ်လာ်နှံၣ်ဒီးသိးသိးလီၤ. ဒီးမုၢ်သုၣ်လၢတၢ်ကျိးတၢ်ကျိးဝုၣ်ကျိးလာ်နှံၣ်ပစံးလာသုၣ်ကုးလာ်လီၤ.

၁၅. ကိာ်လာ် နှံၣ်မုၢ်ပကံၣ်ဖိလာ်နှံၣ်ပစံးလာကိာ်လာ်လီၤ. တၢ်သုၣ်ကိာ်လာ်ဘီစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၁၆. ကိာ်လာ်ဒု နှံၣ်မုၢ်ဒီးဖိလာ်နှံၣ်ပကံၣ်လာ်ကိာ်လာ်ဒုလီၤ. ယာ်လီၤတၢ်ဆုကိာ်လာ်ဒုလီၤ. အိၣ်လာ်ကိာ်လာ်ဒုတဂ့ၤ. ထံၣ်ကအုၣ်ဘၣ်န့ၤ. ထီၣ်ရီၤပအိၣ်လၢတၢ်ထီၣ်ထီၣ်ဒီးစၢၢ်ဆၢပဖိလာ်နှံၣ်ပကံၣ်လာ်ကိာ်ဒုလီၤ. ဒီးပကံၣ်ဒီးအဆိလၢကိာ်လာ်ခိၣ်ကိာ်လာ်ဒုလီၤ.

၁၇. ကျိလာ်ထီၣ်သုၣ် နှံၣ်ပစံးကိာ်လာ်သုၣ်လၢပိာ်ဝဲတလုာ်တလုာ်ဒီးအလုၢ်အဒုထီၣ်နှံၣ်ပစံးလာကျိလာ်ထီၣ်သုၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤကျိလာ်ထီၣ်သုၣ်ဒီးသုၣ်လာ်လီၤမးတလိာ်တလိာ်လီၤ.

၁၈. ခါလာ် နှံၣ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်အကတိၢ်နှံၣ်ပစံးလာခါလာ်လီၤ. ပမၤဘုအခါ လာ်ဒီးန့ၣ်ဟဲကိးပှၤဘၣ်မနုၤလဲၣ်. ပစံးခးခါလာ်နှံၣ်ဟဲမၤတၢ်တၢ်ယၢ်တဂ့ၤ.

၁၉. ခၢ်လာ် နှံၣ်မုၢ်ပခၢ်ဖိလာ်နှံၣ်ပစံးလာခၢ်လာ်လီၤ. ပှၤတဂၤအခၢ်ဆူၣ်ထီၣ်လၢအခၢ်လာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢခၢ်ခၢ်ခိၣ်လာ်လီၤ.

၂၀. ခိၣ်လာ် နှံၣ်မုၢ်ပှၤလၢအမိၢ်တမိၢ်ယီၤဒီးအပၢ်ခံၣ်တဂၤတပၢ်ပှၤနှံၣ်အဖိဒိၣ်ခိၣ်လာ်လီၤ. ပှၤခံၣ်ဒီးပှၤခိၣ်လာ်ဒီးအမိၢ်တမိၢ်ယီၤဒီးအပၢ်အိၣ်တဂၤတပၢ်ပှၤလီၤ. အဝဲတဂၤအပၢ်သံးဒီးအဝဲတဂၤအပၢ်နှံၣ်အမၤလၢအဝဲတဂၤအမိၢ်ဒီးအဖိခံၣ်နှံၣ်ဒီးပှၤခိၣ်လာ်ဝဲလီၤ.

၂၁. စာ်လာ် နှံၣ်မုၢ်စာ်လာ်အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ပှၤကညီလဲၤတၢ်အါဂၤဂ့ၤ, တၢ်ဖိတၢ်လံၤလဲၤတၢ်အါဒုမုၢ်ဂ့ၤ, ပိာ်လိာ်အခံၣ်ယံၤဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစာ်လာ်စာ်လာ်လီၤ. ပနုၢ်ဂီၤဖိးပိာ်လိာ်အခံၣ်စာ်လာ်စာ်လာ်အါသမိး. တၢ်ခါယံၣ်ခါစာ်လာ်စာ်လာ်အါကၤ. ဒီးပှၤကညီလဲၤတၢ်စာ်လာ်စာ်လာ်အါမးလီၤ.

၂၂. တလာ် နှံၣ်မုၢ်ပမၤဘၢတၢ်ဆူၣ်လၢဂ့ၤသုၣ်အတဖျါဒီးပစံးလာတလာ်လီၤ. ပမၤတလာ်နှံၣ်ပဒီးအိၣ်ညၣ်ဘၣ်ဂ့ၤကၤ. ဒီးပကံၣ်ဒီးအဆိလၢတလာ်တလာ်လီၤ.

လတ်

၂၃. **တံမံလတ်** နှင့်မှီထွေတံမံလတ်လံလံပျာကျီနှင့်ပကီးလာ တံမံလတ်လီ။

၂၄. **တံလတ်ပူ** နှင့်မှီပံဖဲဘဉ်ခိဉ်ထံးအဖီလတ်လီကအိဒီးပစံး လာတံလတ်ပူလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာတံလတ်ခိဉ်တံလတ်ပူ လီ။ ပနာတံလတ်ပူနှင့်ပဆဲးသံချူက။

၂၅. **ထးလတ်** နှင့်မှီထးကူလိာတမာပိတ်တံလံအဖီခိဉ်နှင့်ပ ကီးလာထးလတ်လီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာခံဉ်ခူထးလတ်လီ။ ထးလတ်နှင့်တမာပိတ်တံလံအဖီခိဉ်လီ။

၂၆. **လူလတ်** နှင့်မှီပံဖဲဘဉ်ခိဉ်ထံးအဖီလတ်လီကအိဒီးပစံး လာတံလတ်ပူလီ။ ပူကညီဖဲဒီးခူးလာတကဲထီဉ်ဒီးဘဉ်လံခူးနှင့်ပကီးလာလူ လတ်လီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာလူလတ်သံဉ်လတ်လီ။ ပူကညီဖဲဒီး လာလူလတ်ပူနှင့်ပံဖဲဘဉ်ခိဉ်ထံးအဖီလတ်လီ။

၂၇. **ပလတ်** နှင့်မှီပလတ်အဆိလီ။ ဒီးမှီပပဒုဉ်ဟးဆူးတံနှင့်ပ စံးဒီးအဆိလာပလတ်ပလတ်လီ။ ချဲကဘဉ်ဒီးဒီးလံနှင့်ပလတ် ပ လတ်ကွံတက့။

၂၈. **ဖါလတ်** နှင့်မှီဟံဉ်ကိတ်လတ်ဒုဉ်ဟး၊ ထီရီတံကိတ်ဒုဉ်ဟး၊ ပ စံးလာဖါလတ်လီ။ ဒီးပစံးလာဖါလတ်ကိတ်လီ။ ဒီးဖါလတ်နှင့်ဟံဉ် ကိတ်လတ်ဒုဉ်ဟးလီ။

၂၉. **ဖီလတ်** နှင့်မှီထီရီတံအိဉ်လံအဖုဉ်လီနှင့်ပစံးလာဖီလတ် လီ။ ဟံဉ်ကိတ်ဒု နှင့်ပစံးလာဟံဉ် ဖီလတ်လီ။ သုဉ်ခိဉ်ထံးဝးတြး နှင့်ပစံးလာသုဉ်ဖီလတ်လီ။ ဒီးဖီလတ်နှင့်မှီဟံဉ်ဖီလတ်ကိတ်ဒုနှင့် လီ။ ပူတကဲအိဉ်ဘဉ်လံပူကဲအဖီလတ်။ နံစံးတံအသိးအစိ အစါဆဲးန့ပူကဲလီ။ ပူနှင့်အပူလံအဖီလတ်အိဉ်ဒီးတကဲလီ။ နံပစံးတံအသိးအပူအိဉ်ဖျဉ်လံခံလီ။

၃၀. **မံလတ်** နှင့်မှီပူလံကျီနှင့်ပကီးလာမံလတ်လီ။ ဒီးပစံး လာမံလတ်ကျီစုကိတ်လီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာမံလတ်သိဉ်ကျီ လီ။ ပူကညီအိဉ်လံမံလတ်သိဉ်ကျီနှင့်ကူအိဉ်ဖဲအိဉ်ခူးလီ။

၃၁. **လာလတ်လာလတ်** နှင့်မှီတံသုးလီအသးဆူအဖုဉ်လီတစံး တစံးဒီးပစံးလာလတ်လာလတ်လီ။ နမာဟံဉ်ထီကံဉ်ဆဲးနှင့်သုးဖုဉ် လီလာလတ်လာလတ်လာလတ်တစံးတက့။

၃၂. **လီလတ်** နှင့်မှီဟံဉ်ခိဉ်ပိတ်လံကစာလီမုဉ်ဂု၊ လာကံ လီမုဉ်ဂု၊ ဒီးဟံဉ်ခိဉ်ပိတ်လံနှင့်ပစံးလာဟံဉ်ခိဉ်ပိတ်လံလတ်လီ။ ဒီးပစံးလာလီသလတ်စုကိတ်လီ။ တံစုဒီးကစာလတ်ဒီးဟံဉ်ခိဉ် လီလတ်လာကစာပလီလီ။

၃၃. **သလတ်** နှင့်မှီဟံဉ်ခိဉ်ပိတ်ဒီးအဝံလီလာတံဘံလီဒီးပစံး လာသလတ်လီ။ ဟံဉ်ခိဉ်ပိတ်လံသလတ်လာကစာလီ။ ဟံဉ်ခိဉ်သ လတ်တလိဉ်နှင့်ကမုဉ်ကံပယီကဲသ။

၃၄. **ဟူးလတ်** နှင့်မှီပကူပဂီဆူပသးနီပုတခိတုလာပခံဆုဉ် နီထီဉ်ဘးလာပကိတ်ထံးနှင့်ပစံးလာဟူးလတ်လီ။ ဖုဉ်နဖီဆဲးလာ နချူတဂု၊ ဖုဉ်လာနဟူးလတ်တခိ။ နံပစံးတံအသိးဖုဉ်နဖီလာန သးနီပုတခိစံးဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟူးခိဉ်ဟူးလတ်လီ။

၃၅. **ဟူးလတ်** နှင့်မှီပူကညီ အကံဉ်ဆူးအိဉ်ဒီး အတံနှင့်ပစံးလာ ဟူးလတ်လီ။ နဒုးလုဉ်ဖဲဆဲးမီအထံးထူးကွံအဟူးခိဉ်ဟူးလတ် ကဆိဒီးတက့။

လတ်-လး

၃၆. **အလတ်** နှင့်မှီပမာစာပဒိဉ်ဒီးပဒိဉ်ဟ့ဉ်ပူအဘူးအလဲနှင့်ပ စံးလာ အလတ်လီ။ ပူတကဲလံလံကီဉ်ခူးဒီးတလီနှင့်ပဒိဉ်ဟ့ဉ် အလတ်လာစုခံလီ။ တလံကီဉ်ခူး တဖုဉ်နှင့်အိဉ်ဘဉ်အလတ် ဒိဉ်တက့လီ။

၃၇. **အလတ်** နှင့်မှီသုဉ်လာပကူဒီးအလုဉ်အဒုလီဝဲနှင့်ပစံးလာ သုဉ်အလတ်လီ။ ပူတကဲကူသုဉ်ဒီးသုအလတ်လီဝဲလာအလုဉ် အဒုလီ။

၁. **လး** နှင့်မှီထးဝါလာအကီကတံဒီးဝါဒ်ပုဉ်အသိးတစံးစံး နှင့်ပကီးလာလးလီ။ လးနှင့်ဝါဒ်ပုဉ်အသိးဒီးကံးနးနးကလံ။ ပံးနးနးကလံဒီးပကီးလာလးလီ။ တပူဖဲအတီဉ်နှင့်မှီလာလး တနီလီ။ ဒီးမှီပူမာကီပုဉ်နှင့်ပစံးလာလးလီ။

၂. **လး** နှင့်မှီတံမုဉ်တကလုဉ်ဒီးအသိးဒီးအသုဉ်အိဉ်လာအ မုဉ်ကပိတ်ခံကပိတ်လီဒီးပကီးလာလးလီ။ ဒီးပူကညီသုဉ်ဝဲဒီးချီ အိဉ်ဝဲအသုဉ်နှင့်မံကပုဉ်ဒီးနှင့်တံသိးလီ။ ဒီးလးနှင့်အိဉ်လးမံ တကလုဉ်ဒီးလးဒါတကလုဉ်လီ။

၃. **လး** နှင့်မှီပဘျဉ်ပကူးတံညဉ်လာယံဒီးပစံးလာလးတံညဉ် လီ။ ပူတကဲလးတံညဉ်တလိဉ်တလိဉ်ဒီးသုဉ်ယုထီဉ်ဝဲလီ။ လးကွံတံညဉ်နှင့်သုဉ်ယုထီဉ်တက့။

၄. **လး** နှင့်မှီတံလာလီဆီတမံလံလံနှင့်ပစံးလာလးလီ။ နံရံတမံနှင့်မာသးလးသမိး၊ မုဉ်ထုဉ်သုဉ်ညါဝဲမုဉ်ဟါသုဉ်ညါ ဝဲလီ။ တံတကလုဉ်နှင့်လးက။

၅. **လး** နှင့်မှီနီအဆိလီ။ ဒီးမှီပဂီတမံလာပသးနီပုဉ်ဖျဉ် လီ။

၅-၁. **လးခဉ်** နှင့်မှီလးတကလုဉ်ပအိဉ်အသဘျူးခဉ်ဝဲဒီးပစံး လာလးခဉ်လီ။ လးခဉ်နှင့်ပအိဉ်ဒီးအသဘျူးလာအဖဲခိဉ်နှင့် ခဉ်ဝဲတစံးစံးဒီးပကီးလာလးခဉ်လီ။ ဒီးအသးကံပူနှင့်ပအိဉ် ဝဲဉ်ဝဲလီ။

၆. **လးဒါ** နှင့်မှီထီရီလးလာပသုဉ်ဒါနှင့်ပစံးလာလးဒါလီ။ လးဒါနှင့်ပသုဉ်လာဒီးပချီအိဉ်အသုဉ်နှင့်ပအိဉ်ဝဲဉ်ဝဲလီ။

၇. **လးဖး** နှင့်မှီတံထံးတကလုဉ် လာပုဉ်ဖဲ မာယုအလုဉ်ဒီးချီ အိဉ်အထံနှင့်ပကီးလာလးဖးလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာလးဘုဉ် လးဖးလီ။ ပူစံဉ်ဖဲမုဉ်ဂု၊ ပူအဲကလံဖဲမုဉ်ဂု၊ အီလးဖးထံနှင့် ဒီးအိဉ်ဒီးကိဉ်လီ။

၈. **လးဖီ** နှင့်မှီလးတကလုဉ်အသုဉ်ပုဉ်ဝဲဒီးပကီးလာလးဖီလီ။ လးဖီနှင့်အသုဉ်ထဲစုမုဉ်ဒီးခိဉ်မုဉ်ဒီးလီ။ ဒီးပူကညီသုဉ်ဝဲစု ကိတ်လီ။

၉. **လးမံ** နှင့်မှီလးတကလုဉ်မဲထီဉ်ကြီလာပုဉ်လံကျီဒီးပအိဉ် အသုဉ်တဘျဉ်ဘဉ်။ အသုဉ်မူတံဒီးပကီးလာလးမံလီ။ ဒီးပ ကီးဒီးအဆိလာလးဘုဉ်လးမံလီ။

၁၀. **လးလး** နှင့်မှီဆူဉ်ဆူဉ်အဆိလီ။ ဒီးမှီပူအိဉ်တံလံအါ နှင့်ပစံးဒီးအဆိလာအိဉ်တံဆူဉ်ဆူဉ်လးလးလီ။ ပူတကဲအိဉ် ဆူဉ်ဆူဉ်ဆူဉ်လး လးစံးဝဲလီ။ မာဆူဉ်ဆူဉ်လးလးအိဉ်ဆူဉ်ဆူဉ် လးလးစံးဝဲဒဉ်။

၁၁. **လးလး** နှင့်မှီလီလီအဆိလီ။ ဒီးမှီပကူပပံးဒီးပထက

လး

ဖတ်တံနုပစံးလၢလီလီလးလးလီၤ. ထွးလီလီလးလးယူၤဒီး ထီၣ်စီဒီးဘျါ. ဝဲးတနံၤဝံၤအလီၢ်ခဲးခဲးခဲးဝံၤအလီၢ်ခဲးဝဲးဒ် လီၤ.

၁၂. **လးဝံ** န့ၣ်မ့ၢ်ချီၣ်တကလုာ်အကုၤတနီၤအကုၤတပီၤတစဲးစဲး တနီၤဒီးအိၣ်လၢထံဘျါအကျါန့ၣ်ပကိးလၢချီၣ်လးဝံလီၤ. ချီၣ် လးဝံမုၢ်န့ၣ်အကုၤတပီၤတစဲးစဲးဒီးပကိးလၢချီၣ်လးဝံမုၢ်လီၤ. ချီၣ်လးဝံခွါန့ၣ်အကုၤတပီၤလီၤ.

၁၃. **လးသၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တဖီတံၤလံးဆံးစၢ်အဟံၣ်လီၤန့ၣ်အိၣ်တ ဖျါၣ်တဖျါၣ်. ဖျါၣ်သလၢၣ်ဒ်လးသၣ်အသိးဒီးပစံးလၢတဖီ တံၤလံးလးသၣ်လီၤ. ထီၣ်ခိၣ်လးသၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်လီၤလီၤ.

၁၄. **ကလး** ဒီးကလးကလး, ဒီးကလးယၢ်ဒီးဘိကလးတီၢ်, ဒီး ကလဲကလးဒီးသးကလး, ဒီးကလးကီၢ်, ဒီးကလးစၢ ကလဲ, ဒီးကလးသး, ဒီးကလးကလး, ဒီးကလးပီး, ဒီးတကလးခံက လး, ဒီးမိၢ်သူကလး,တဲးလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကလးတက့ၢ်.

၁၅. **ကဖးလး** န့ၣ်မ့ၢ်မုၢ်အူကူၢ်လိၣ်အိၣ်လၢသ့ၣ်လးလီၤဂီၤဆူၣ် ကလၢ်ဒီးပစံးလၢဂီၤကဖးလးလီၤ. မ့ၢ်ကဖးန့ၣ်ဂီၤကဖးလးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဂီၤကဖးလးကဖးလးလီၤ.

၁၆. **ကဖးလး** န့ၣ်မ့ၢ်တလၢကီၢ်ဝဲးနးနးကလဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကီၢ်က ဖးလးလီၤ. မ့ၢ်ကီၢ်ကဖးလးပစံးတဘျီဘၣ်. မ့ၢ်လၢပစံးလီၤသီ န့ၣ်ကီၢ်ကဖးလးပစံးဒီးကီၢ်သ့ၣ်ပစံးလီၤ.

၁၇. **ကဘးလး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီမၤတကဲကိညၢ်ဒီးအလီၤခုၣ်လီၤ က့ၤတစဲးစဲးဒီးပစံးလၢအလီၤကဘးလးလီၤ. ပုၤအံၤစပံးကွၢ်အ လီၤကဘးလးလီၤ. အလီၤတကီၢ်ဘၣ်နးနးကလဲၣ်ဘၣ်.

၁၈. **ကဘးလး** န့ၣ်မ့ၢ်ပသ့ၣ်ခုၣ်ပသးမုၢ်ဒီးပစံးလၢကဘးလး လီၤ. စအိၣ်ဒ်စတၢ်စသးကဘးလးန့ၣ်ဟဲမၤကီၢ်စသးတဂ့ၢ်.

၁၉. **ကီၢ်လး** န့ၣ်မ့ၢ်ကိၣ်လိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တလၢတလီၤဖုံၣ် ဘၣ်ဒီးလိၣ်ဖျါၣ်အသးတလိၣ်တလိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကီၢ်လိၣ်ကီၢ်လး လီၤ. ဒီးပစံးလၢကီၢ်လိၣ်ကီၢ်လးစ့ၢ်ကီၢ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ကိၣ်လိၣ် ကီၢ်လးစဲးဝဲးဒ်.

၂၀. **စုၣ်လး** န့ၣ်မ့ၢ်စုၣ်လးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်သၣ်လၢသၣ်အိၣ် ဖီၣ်ဒီးလီၤစဲးအါအါကလဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသၣ်စုၣ်လးစုၣ်လးလီၤ.

၂၁. **တလးတံး** န့ၣ်မ့ၢ်တဖီတံၤလံးအဖါလၢအဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်စံး လၢအဖါတလးတံးလီၤ. ထီၣ်ခိၣ်ဖါတလးတံးတဖၣ်ဒိၣ်သမီး. ယုၢ်ဖါ တလးတံး. တးအုးဖါတလးတံး. လါဖဲးဖါတလးတံးစဲးဝဲးလီၤ.

၂၂. **တလးပီး** န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်ဆိယံၤလၢတလၢကံၢ်တံးဒီးဆဲးဝဲးအက ဘျံးပုၤန့ၣ်ပကိးလၢတလးပီးလီၤ. ဒီးပကိးလၢတလးပီးစ့ၢ်ကီၢ် လီၤ. တလၢတနီၤနီၤဆဲးတလးပီးသ့ဝဲးလီၤ.

၂၃. **ကလးသး** န့ၣ်မ့ၢ်ကသံၣ်ထံးတကလုာ်ပလုၣ်ဘံၤလၢပဘၣ် တံၤဖျါန့ၣ်ပကိးလၢတလးသးလီၤ. တလးသးန့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဖီတက လုၣ်လီၤ. ဒီးပုၤကညီသ့ၣ်ဝဲးအါမးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတလး သးတလးသးလီၤ.

၂၄. **တလးမူး** န့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်မုၢ်ပိာ်ခွါလၢအဘၣ်ဖျါလိာ်အသးအက တီၢ်န့ၣ်ပကိးလၢတလးမူးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတလးမူးတ လးမးလီၤ.

လး-လၢ်

၂၅. **တံၤလးတံၤလၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တံၤလၢပတထံၣ်ဘၣ်နီတခိၣ်ဒီးပထံၣ် ဖုးတခိၣ်တဆိးလၢလီၤဆိလီၤကျဲတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတံၤလးတံၤလၢ် လီၤ. တံၤတခိၣ်အံၤတံၤလးတံၤလၢ်. တံၤယုၢ်မုၢ်ပတထံၣ်နီတခိၣ်. တံၤတခိၣ်တံၤလးတံၤလၢ်ပထံၣ်လၢတံၤယုၢ်မုၢ်လီၤ.

၂၆. **ပလး** န့ၣ်မ့ၢ်ပန့ၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဂီၤတမံၤလၢပသးနါပုၢ် လၢပိာ်မုၢ်တဖၣ်လုၢ်ဖိလုၢ်လံၤလၢအဖိဆူးအိၣ်အထံန့ၣ်ပကိးဒီးအ ဆိလၢပန့ၢ်ပလးလီၤ.

၂၇. **ပုၤလး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢမၤလီၤဆိအသးလၢအဲၣ်တလုၢ်အဲၣ်တ ဘီလၢပုၤဂၤတမၤဘၣ်နီတဂၤဒီးမၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပုၤလးလီၤ. တံၤ လၢပုၤဂၤမၤတဘျီန့ၣ်ပုၤမၤမ့ၢ်ဘျီတဂၤဂၤဒီးပစံးလၢပုၤလး လီၤ. ပုၤတဂၤမးပုၤလးလီၤလဲၣ်. အပုၢ်အဝဲၣ်တမၤအသးဒ်အသိး နီတဂၤဒီးအဝဲမၤလီၤဆိအသးတဂၤယီလီၤ.

၂၈. **လီၤလး** န့ၣ်မ့ၢ်တံၤလၢတကြးမၤဘၣ်အသးဒီးမၤအသးန့ၣ် ပစံးလၢ တံၤလီၤလးလီၤ. ထးကဒဲကဒဲကဲး စဲးလီၤအသးန့ၣ် လီၤလးဒိၣ်ကၢ. ထးလၢပတထံၣ်ဂီၤဘၣ်ဒီးခုၣ်ဝဲန့ၣ်စဲးဘူးလီၤအ သးန့ၣ်လီၤလးမးလဲၣ်. ထးနါအုၣ်ထးချျီၣ်န့ၣ်ပကိးလီၤလီၤလီၤ လးနးကၢ.

၂၉. **သလးတီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဘီလၢအဘိသီဝဲတဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဘိသ လးတီၢ်လီၤ. ဘိသလးတီၢ်န့ၣ်အခံတဆုတအိၣ်ဘၣ်. အိၣ်ထဲအ ကနၣ်တခီဒီးအတီၢ်ထီဝဲလီၤ.

၃၀. **သလးကဒဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တံၤလၢဆံၣ်နးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဆံၣ်သလးက ဒဲးလီၤ. ပနီသၣ်ဆံၣ်သလးကဒဲးစဲးဝဲဒ်.

၃၁. **သလးသလု** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီနီထံအါဒီးအနီၤကၢဒိၣ်န့ၣ်ပစံး လၢမၤသးသလးသလုလီၤ.

၃၂. **သ့ၣ်လး** န့ၣ်မ့ၢ်မုၢ်ကဖးလၢမုၢ်အူတအိၣ်လၢဘၣ်ဒီးအိၣ် ထဲသ့ၣ်ကဘိၣ်ကီၢ်လိၣ်နီၤန့ၣ်ပကိးလၢသ့ၣ်လးလီၤ. သ့ၣ်လးန့ၣ် မ့ၢ်မုၢ်ကဖးလီၤပံာ်ဒီးအိၣ်လီၤတံၤလၢမုၢ်အုၣ်ကူၢ်လိၣ်န့ၣ်ပကိး လၢသ့ၣ်လးလီၤ.

၁. **လၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်မုၢ်ပုၤလီၤခီတဘျီကသ့ၣ်ပုၤလီၤခီတဘျီဒီးပစံးလၢ မ့ၢ်လၢ်ကသ့ၣ်လၢ်လီၤ.

၂. **လၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဒီးပုၢ်ဝဲဒီးပုၢ်ဒီးမၤသး ကဘျီလၢ်ဒီးပကိး လၢလၢ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤတံၤထံးန့ၣ်အိၣ်ဒီးအလၢ်ခဲလၢ်လီၤ. ဒီးပ ကိးဒီးအဆိလၢလၢ်ခီဒီးခီလီၤ. လၢ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်အိၣ် ဒီးအထံးခဲလၢ်လီၤ. သက့ၢ်အိၣ်ဒီးအလၢ်. တနံးအိၣ်ဒီးအလၢ်. သ့ၣ်အိၣ်ဒီးအလၢ်. ဝဲၣ်အိၣ်ဒီးအလၢ်လီၤ. တံၤထံးကလုာ်က လုာ်အိၣ်ဒီးလၢ်လီၤ.

၃. **လၢ်ခဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲၣ်လုၢ်လၢပဆဲးလၢ်လၢအလီၤလၢပမၤဟံၣ် ခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢ လၢ်ခဲးလီၤ. မၤန့ၢ် လၢ်ခဲးန့ၣ်ပကိးတနံးလၢ် လၢအလီၤတက့ၢ်. လၢ်လၢပဆဲးဝံၤဒီးပဒုးထီၣ်ဟံၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပကိး လၢလၢ်ခဲးစ့ၢ်ကီၢ်လီၤ. ဒီးဝဲၣ်လုၢ်လၢပဆဲးလၢ်အဂီၢ်န့ၣ်ပကိး လၢလၢ်ခဲးစ့ၢ်ကီၢ်လီၤ.

၄. **လၢ်ချျီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တံၤထံးတကလုာ်အိၣ်ထဲအလၢ်အဒိဒီးအဂံၢ် ခီဒီးအလၢ်လဲၣ်ဝဲဒ်သက့ၢ်ဖိအလၢ်အသိးဒီးပကိးလၢလၢ်ချျီၣ် လီၤ. ဒီးအိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ဒီးမဲထီၣ်လၢကယုၢ်ခိၣ်ကယုၢ်

လှ်

ပူအါမးလီၤ. ဦးပကီးဦးအဆိလၢလှ်ချုၣ်လှ်ယၢ်လီၤ. လှ်ချုၣ်န့ၣ်မ့ၢ်လှ်ချုၣ်သ့, လှ်ချုၣ်ကီၤရီၤ, လှ်ချုၣ်သ့စံးဒဲဒၣ်လီၤ. လှ်ချုၣ်န့ၣ်ပသ့ရီၤပသ့သက့ၣ်ဂ့ၤကၤ.

၅. **လှ်ဘူ** န့ၣ်မ့ၢ်လှ်ချုၣ်တကလုာ်န့ၣ်အလှ်ဘူဒဲဒၣ်ပကီးလၢလှ်ဘူလှ်လီၤ. လှ်ဘူလှ်န့ၣ်ပသ့တၢ်လၢအလှ်ဂ့ၤကၤ.

၆. **လှ်အဒိ** န့ၣ်မ့ၢ်လှ်အသလုၤန့ၣ်ပကီးလၢလှ်အဒိလီၤ. ဦးပကီးလၢလှ်အဒိယံၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. လှ်အဒိန့ၣ်မ့ၢ်လှ်အဒိခိၣ်သ့ၣ်သလုၤလၢစံးဘူးဦးအဒိန့ၣ်ပစံးလၢလှ်အဒိလီၤ. လှ်ဒိန့ၣ်စံးဘူးဦးအဒိလီၤ.

၇. **လှ်အူ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤလှ်န့ၣ်ပကီးလၢလှ်အူလီၤ. လဲၤဒဲးန့ၣ်ယၢ်လၢလှ်အူတဘျီတက့ၢ်. စကဘိၣ်တၢ်လီၤဒီးပစံးဦးအဆိလၢလှ်အူလှ်အါလီၤ. ဦးပစံးလၢသ့ၣ်လှ်အူပၣ်လှ်အူစ့ၢ်ကီးလီၤ.

၈. **လှ်မိးဦးမိးလှ်မိးဖိမိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပကီးလှ်ဦးအဆိဦးပကီးလၢလှ်မိးဦးမိးလှ်မိးဖိမိးလီၤ. လှ်မိးဦးမိးလှ်မိးဖိမိးစံးဒဲဒၣ်.

၉. **ကလှ်** ဦးကလှ်လီၤ, ဦးကလှ်ထီၣ်, ဦးကလှ်ကလှ်, တၢ်ခဲလၢ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကလှ်တက့ၢ်.

၁၀. **ကဘျၢ်လှ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒိဘျၢ်လၢ ဘၣ်ဝဲခဲလၢ်န့ၣ်ပစံးလၢကဘျၢ်လှ်လီၤ.

၁၁. **ခိၣ်လှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ခိၣ်သ့အဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ပခိၣ်အဆုၣ်ဖးထီၣ်န့ၣ်ပကီးလၢခိၣ်သ့ခိၣ်လှ်. ပကီးဦးအဆိန့ၣ်လီၤ.

၁၂. **ခိၣ်သ့လှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤန့ၣ်ခိၣ်သ့လၢပုၤဂၤလုၤကွၢ်အခိၣ်န့ၣ်ဦးပမၤဒိၣ်ထီၣ်ပခိၣ်ဘိၣ်န့ၣ်ပကီးလၢခိၣ်သ့လှ်လီၤ. တလၢအါခိၣ်သ့လှ်တကတြၢ်န့ၣ်တဘးလီၤ.

၁၃. **ခိၣ်လှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပခိၣ်ညါသးကဘျၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပခိၣ်လှ်လီၤ. ပုၤကညိဒိၣ်ဦးအခိၣ်လှ်လဲၤဝဲလီၤ. ဦးပကီးဦးအဆိလၢခိၣ်ဦးခိၣ်လးလီၤ.

၁၄. **စုလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပစုညါသးကဘျၢ်န့ၣ်ပကီးလၢစုလှ်လီၤ. ပုၤတဂၤအစုလှ်လဲၤကၤ. ပစုလှ်န့ၣ်ကဘျၢ်လှ်လီၤ. ဦးပကီးဦးအဆိလၢစုလှ်စုဒီးလီၤ.

၁၅. **ယဲၣ်လှ်မိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိအယဲၣ်န့ၣ်ဘူဒဲဒၣ်ပကီးလၢယဲၣ်လှ်မိးလီၤ. ယဲၣ်လှ်မိးန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိဝဲလီၤ.

၁၆. **တလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်တလီၤခိၣ်ကသ့တလီၤခိၣ်ဦးပစံးလၢကသ့တလှ်မ့ၢ်တလှ်လီၤ. ခွဲးလီၤ န့ၣ်ယၢ် မ့ၢ်တလှ် တက့ၢ်. ဘျၢ်လီၤ န့ၣ်ယၢ်လၢကသ့တလှ်တက့ၢ်.

၁၇. **တလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤကတြၢ်ထီၣ်ပစုညါသးဦးပစံးလၢပတလှ်ထီၣ်ပစုညါသးလီၤ. ဦးပစံးလၢသလှ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ပုၤတဂၤတလှ်ထီၣ်အစုညါသးကတြၢ်ဒါလီၤ.

၁၈. **တၢ်လှ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဦးအဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ထံးလၢအလှ်စၢ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်မ့ၢ်လၢအလှ်အစိးစၢ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးဦးအဆိလၢတၢ်ဦးတၢ်လှ်လီၤ.

၁၉. **မ့ၢ်လှ်** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ကဲၤထီၣ်လၢအိၣ်ဦးအကပီၤကပြုၢ်ဆူၣ်ဂီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမ့ၢ်လှ်လီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢမ့ၢ်လှ်မ့ၢ်ပုၤ

လှ်-လၢ

လီၤ. ဦးပစံးလၢမ့ၢ်အူလှ်မ့ၢ်အူကဲၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. မ့ၢ်န့ၣ်တုၤကဲၤထီၣ်ဦးအိၣ်ဦးအလှ်လီၤ.

၂၀. **မ့ၢ်လှ်** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ပုၤလီၤခိၣ်တဘျီဦးပစံးလၢမ့ၢ်လှ်လီၤ. ယဲၣ်စိၣ်ထီၣ်မ့ၢ်လှ်. ပကအိၣ်ပဝဲလီၤ.

၂၁. **ယၢ်လှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤချံဖိကဘိၣ်ဖိဆးပကိတ်ဝါဒီးလဲၤတၢ်လၢချံလၢကဘိၣ်န့ၣ်ဒုးဝဲလၢကလံၤဒီးပစံးလၢယၢ်လှ်လီၤ. ကဘိၣ်ယၢ်လှ်န့ၣ်လၢ်ကၤ. ဦးပကီးဦးအဆိလၢယၢ်ဦးယၢ်လှ်လီၤ.

၂၂. **သလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတြၢ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသလှ်လီၤ. သလှ်လီၤချီၣ်ထူတက့ၢ်. သလှ်ထီၣ်န့ၣ်ညါသးတက့ၢ်. သလှ်လီၤန့ၣ်ခိၣ်သ့တက့ၢ်. သလှ်လီၤတၢ်ဘိၣ်တက့ၢ်. ဦးပစံးဦးအဆိလၢသလှ်ကတၢ်, သလှ်ကဒဲလီၤ.

၂၃. **သလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထံးဒိၣ်လီၤအါအါကလဲၣ်လှ်ပုၤခိၣ်ပုၤကျိးပစံးလၢထံးသလှ်အသးလီၤ. ထံးဒိၣ်လီၤသလှ်အသးသက့ၢ်ပုၤကျိးလီၤ.

၂၄. **အလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဦးပုၤဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ကဘျၢ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢအလှ်လီၤ. တစၢအလှ်. နီၣ်တၢ်အလှ်. စီၤပီၤအလှ်. တအလှ်. စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၁. **လၢ** န့ၣ်မ့ၢ်သနီၤဒီးဖိတဖျၢၣ်လၢသနီၤဖိလှ်တခိၣ်ဦးပကီးလၢလၢလီၤ. လၢန့ၣ်မၤသးဒီးဒီးဖိအသိးဦးပုၤမၤဝဲလၢတနီၤအဖိလှ်န့ၣ်ညါမ့ၢ်စံးသနီၤဒီးဘၣ်ဝဲလၢလၢပုၤန့ၣ်လီၤ. ဦးပကီးဦးအဆိလၢလၢမိးဖိမိးလီၤ. ဦးပစံးလၢလၢမိးတြၢ်မိးစ့ၢ်ကီးလီၤ.

၂. **လၢ** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ပအိၣ်ဦးပသ့ၣ်ဖုံသးညိဦးပစံးလၢပအိၣ်မ့ၢ်အိၣ်လၢလီၤ.

၃. **လၢ** န့ၣ်မ့ၢ်လုၤအဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်အယုၢ်အယဲၤန့ၣ်ပစံးဦးအဆိလၢလုၤလၢလီၤ. ကပီၤလုၤလၢန့ၣ်မၤသးဒီးလုၤအသိးတစးစးဒီးဝါဝဲလီၤ. ယီၤလုၤယီၤလၢစံးဝဲဒၣ်.

၄. **လၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါ, တၢ်ဘၣ်မဲးဆဲးန့ၣ်, တၢ်အိၣ်ဦးအယုၢ်အယီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလၢလီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢယံလၢ. လၢကပီၤလီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဦးယံလၢတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢဂ့ၤတဖၣ်လၢအတၢ်ကျဲးစးဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

၅. **လၢ** န့ၣ်မ့ၢ်လုၤအဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်လၢ်လၢအိၣ်လၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤအညါကျိးန့ၣ်ပစံးလၢလုၤလၢ. ပစံးဦးအဆိန့ၣ်လီၤ. ကဆုန့ၣ်အိၣ်ဦးလုၤလၢလီၤ.

၆. **လၢကစိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖိတဖၣ်ကျဲးစးတၢ်လၢအဂ့ၤဒီးပကွၢ်ဆဲးကွဲးကလၢ်ဦးပစံးလၢလၢကစိၣ်လီၤ. စဖိမ့ၢ်ပဖိသ့ၣ်အသးလၢဘျီၣ်လၢစီၤဒီးစကွၢ်လၢကစိၣ်လီၤ. စဖိမ့ၢ်ပံးန့ၣ်အမၤလၢအတီအလီၤဒီးလဲၤတၢ်ပိၣ်လိာ်အခဲဒီးမိဝါခဲကန့ၣ်လၢကစိၣ်လီၤ.

၇. **လၢကစိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤဖးဒိၣ်တကလုာ်ထဲစုဒုၣ်ဦးအဖိးဘျီၣ်တြးဝဲန့ၣ်ပကီးလၢလၢကစိၣ်လီၤ. လၢကစိၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢပုၤမ့ၢ်ကနၢ်ဒီးထီၣ်လၢသ့ၣ်ဖးဒိၣ်ဝုၣ်ဖးဒိၣ်အလီၤလီၤ.

၈. **လၢကပီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအိၣ်ဦးအတၢ်ကျဲးစးလၢအဂ့ၤအဝါတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလၢကပီၤလီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဦးတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါတၢ်လၢကပီၤတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢကျဲးစးတၢ်လၢအဂ့ၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၉. **လၢမိးတြၢ်မိးလၢမိးဖိမိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပကီးလၢလၢသနီၤအဒီးဖိ

နှုတ်အဆီလာလေးဖီဖီလေးဖီဖီလေးလို့။

၁၀. **ကလာ** ဦးဖျါကလာ၊ ဦးကလာတီးဝဲး၊ ဦးကလာကလုာ်၊ ဦးဆဲးကလာ၊ ဦးကလာတ၊ ဦးကလာကလာကလာ၊ ဦးမာ်ထံကလာ၊ ဦးသိပ်ဝံသဲကလာ၊ တာ်ခဲလက်နှုတ်ကွာ်လာကလာတကွာ်။

၁၂. **ဂီလာ** နှုတ်မှ်ပုၤကျဲးစးတာ်ဂုၤဒီးဂုၤန့ၢ်အကစၢ်နှုတ်ပစံးလာဂီလာလီၤ။ ပုၤလာကွာ်လာဂီလာတဖၣ်နှုတ်မှ်ပုၤကျဲးစးတာ်လာအဂုၤတဖၣ်လီၤ။

၁၃. **တတီလာ** နှုတ်မှ်တတီလာအဆီလီၤ။ ဦးမှ်တာ်ဘၣ်စၢၤယံၤဝဲလာပလဲၤတသဖို်ဒီးပအိၣ်ဘုးနှုတ်ပစံးလာတတီလာတတီလာ၊ ဦးပစံးဒီးအဆီလီၤ။

၁၄. **ဒီးလာ** နှုတ်မှ်ပမၤလာလၢသနီၤအဖီလၢဒီးပစံးလာပဒီးလာလီၤ။ ပုၤတကဒီးလာတဆီဒီးဘၣ်ညၣ်လီၤ။

၁၅. **ပလာ** နှုတ်မှ်ညၣ်တကလုာ်ထဲစုၣ်ခိၣ်ဒုၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးအသဒံဘိတစဲးစဲးဒီးပကိးလာညၣ်ပလာလီၤ။ ညၣ်ပလာနှုတ်အကပၤနှုတ်အသဒံဘိတစဲးစဲးဒီးအပျီၣ်ခိၣ်နှုတ်အသဒံသုဝဲလီၤ။ ဦးပကိးဒီးအဆီလာဒုၣ်ပပျီၣ်ညၣ်ပလာလီၤ။ ဦးမှ်အိၣ်ထဲလာထံကျါနှုတ်လီၤ။

၁၆. **မှ်လာ** နှုတ်မှ်ပကိးမှ်ဒီးအဆီလာလီၤ။ ပုၤသုထံတကမှ်လာဝဲလာပုၤသုခိၣ်အကယာ်လီၤ။ ဦးတုၤသံနှုတ်လီၤဘၣ်လရၣ်ပုၤလီၤ။

၁၇. **သလာ** နှုတ်မှ်တာ်ဖံးတာ်ညၣ်လာအယံတကျိၣ်ကျဲဘၣ်ဒီးအထူၣ်အပျီၣ်တကျိၣ်ကျဲဘၣ်ဝဲနှုတ်ပစံးလာတာ်ညၣ်သလာလီၤ။ ဦးပစံးလာသလာပျီၣ်စုၣ်ကိးလီၤ။ တာ်ညၣ်သလာပျီၣ်နှုတ်မှ်အညၣ်နီၣ်နီၣ်လီၤ။ ပခိၣ်ဒုၣ်သလာပျီၣ်နှုတ်မှ်ပခိၣ်ဒုၣ်အညၣ်ကူၢ်လိၣ်လီၤ။

၁၈. **သလာ** နှုတ်မှ်သလာအဆီလီၤ။ ဦးမှ်တာ်စွါသုတကလုာ်အုၣ်တာ်ဒဲးသုးအသိးဒီးအိၣ်လာထံကျါလီၤ။

၁၉. **သံလာသံလာ** နှုတ်မှ်တာ်ကပီၤတဆံဘၣ်ဒီးပစံးလာကပီၤသံလာသံလာလီၤ။ မှ်ကပီၤသံလာသံလာနှုတ်ပကွာ်တာ်တဖျါတဝါဘၣ်။ ပလဲၤတာ်လာမနုၤနှုတ်တာ်ကပီၤသံလာသံလာနှုတ်ပတထံၣ်လီၤတဝါဘၣ်ပခိၣ်ထံးဘၣ်။

၂၀. **သိၣ်လာ** နှုတ်မှ်သိၣ်မှ်အဆီလီၤ။ ဦးမှ်တာ်လာသိၣ်ပယုာ်ဒီးအကလုာ်ပြဲဒီးသိၣ်ကအံၣ်ကအူးနှုတ်ပစံးလာသိၣ်မှ်သိၣ်လာပစံးဒီးအဆီလီၤ။ ပဒုသနာ်သိၣ်မှ်သိၣ်လာစံးဝဲဒၣ်။

၂၁. **အလာ** နှုတ်မှ်အလာအဆီလီၤ။ ဦးမှ်လာ်လာအိၣ်လာတာ်ဖံးတာ်ညၣ်အကျါနှုတ်ပစံးလာတာ်ဖီတာ်လံၤအလာအလာလီၤ။

၁. **လံ** နှုတ်မှ်တာ်လာသုပြုးဝဲနှုတ်ပစံးလာလံလီၤ။ ပုၤတကအမဲာ်လံနှုတ်အပုၤဝါပြုးဒီးသုတစဲးစဲးလီၤ။ ပုၤလာအမဲာ်လံနှုတ်အမဲာ်ဖီသုပြုးလာအမဲာ်ဟးဂီၤလီၤ။ ဦးပကိးဒီးအဆီလာလံလိၣ်လီၤ။ ပုၤတကအမဲာ်လံလိၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ။

၂. **လံကျိၣ်လံကျိၣ်** နှုတ်မှ်ပကွာ်လံပုၤဂၤအမဲာ်ဒီးပကွာ်ဘျးပကျဲပမဲာ်ဝါပကွာ်ဘျးပကျဲပမဲာ်ဝါဒီးပစံးလာပကွာ်လံကျိၣ်လံကျိၣ်လီၤ။ ပုၤတကအသးဒိၣ်ထီၣ်ပုၤဒီးကွာ်ပမဲာ်လံကျိၣ်လံကျိၣ်လီၤ။

၃. **လံဃာ်** နှုတ်မှ်ကျါယာ်အဆီလီၤ။ ဦးမှ်ပမၤဘာသပၤအခိၣ်လာခိၣ်ခွးနှုတ်ပစံးဒီးအဆီလာကျါယာ်လံဃာ်လီၤ။

၄. **လံတကီၤ** နှုတ်မှ်ပုၤမဲာ်ဟးဂီၤဒီးပစံးလာအမဲာ်လံတကီၤလီၤ။ ပုၤတကအမဲာ်ဟးဂီၤဒီးအမဲာ်ဖီမၤသးလံတကီၤလီၤ။

၅. **လံတကီၤ** နှုတ်မှ်တာ်ဖီတာ်လံၤအမဲာ်သုဖျါမနုၤကပီၤဝဲတစဲးစဲးကဲၤကဟဲးဒီးပစံးလာကပီၤလံတကီၤလီၤ။ ဦးသံမိာ်ပီၤကပီၤဖျါလာမနုၤလံတကီၤစုၣ်ကိးလီၤ။

၆. **လံထီၣ်အမဲာ်** နှုတ်မှ်ပုၤကညီပာ်ဒုၣ်အသးဒီးမူကျိၣ်တာ်နှုတ်ပစံးလာလံထီၣ်အမဲာ်လီၤ။ ပုၤတကဟံၣ်ဒုၣ်အသးဒီးလံထီၣ်အမဲာ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆီလာလံမဲာ်လံနီၤလီၤ။

၇. **လံဒီး** နှုတ်မှ်သုၣ်တကလုာ်အဒီးနှုတ်ပကိးလာလံဒီးလီၤ။ ဦးပုၤတနီၤနီၤကိးလာကမါခဲလီၤ။ လံဒီးနှုတ်ပကျိးအိၣ်ခဲဝဲလီၤ။

၈. **လံလံ** နှုတ်မှ်ပုၤကညီကွာ်တာ်လာအသးဒိၣ်ထီၣ်နှုတ်ကွာ်တာ်ဘျးဘျးဒီးပစံးလာကွာ်တာ်လံလံလီၤ။ ပုၤတကအသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးကွာ်တာ်လံလံစံးဝဲဒၣ်။ ဦးပစံးဒီးအဆီလာလံလံကျိၣ်ကျိၣ်လီၤ။

၉. **ကလံ** ဒီးကလံလိာ်အသး၊ ဒီးကလံကလံၣ်၊ ဒီးကလံမိာ်မံၤ၊ ဒီးပုၤကလံ၊ ဒီးပုၤကလံမိာ်မံၤ၊ ဒီးကလံကလုၤ၊ ဒီးကလံကလံ၊ ဒီးကလံကလုၤ၊ တာ်ခဲလက်နှုတ်ကွာ်လာကလံတကွာ်။

၁၀. **ကွာ်လံ** နှုတ်မှ်ပသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးပမူကျိၣ်ပုၤဂၤအမဲာ်နှုတ်ပစံးလာပကွာ်လံပုၤဂၤအမဲာ်လီၤ။ ပုၤတကကွာ်လံစမဲာ်ဘၣ်မနုၤလံၣ်။ ဦးပစံးဒီးအဆီလာကွာ်လံကွာ်ကျိၣ်လီၤ။

၁၁. **ခံလံ** ဒီးကလံနှုတ်ဒီးသိးသိးလီၤ။ ဦးမှ်ပုၤဘျၣ်လာလီတာ်နှုတ်ပစံးလာပုၤခဲလံလီၤ။

၁၂. **ဂီၤလံဂီၤလီ** နှုတ်မှ်မှ်လံၣ်ကဲၤထီၣ်လာမှ်လုာ်ကျါနှုတ်ပစံးလာဂီၤလံဂီၤလီလီၤ။ မှ်အိၣ်တာ်ဒီးကဲၤထီၣ်မးဂီၤလံဂီၤလီလီၤ။

၁၃. **တလံ** နှုတ်မှ်တာ်လာဆဲးလာမှ်ဂုၤ၊ သဘျးလိာ်အသးမှ်ဂုၤ၊ ပစံးလာတလံလီၤ။ ပဒါလီၤချီၣ်ခံဘၣ်အဆာတလံလိာ်အသးလီၤ။ ထီၣ်ထီၣ်သုၣ်ခံကျိၣ်တုၤတလံလိာ်အသးဖးထီတကွာ်။ ဦးပစံးလာသလံစုၣ်ကိးလီၤ။

၁၄. **တလံ** နှုတ်မှ်ထးဘၣ်ဘၣ်လာပကျါထီၣ်ယံာ်တီၢ်ဒီးတီၢ်နှုတ်ပကိးလာထးတလံလီၤ။ ဦးမှ်ပကိးလာထးသလံစုၣ်ကိးလီၤ။ ဦးပကိးလာတာ်တလံစုၣ်ကိးလီၤ။

၁၅. **တံလံ** နှုတ်မှ်တီၣ်အဆီလီၤ။ ဦးမှ်တာ်ဒီးဘၣ်လာတဘူဘၣ်တဖၣ်နှုတ်ပစံးဒီးအဆီလာတီၣ်တံလံလီၤ။ သုၣ်ဘၣ်တဘၣ်တီၣ်တံလံစံးဝဲဒၣ်။

၁၆. **နီၤလံ** နှုတ်မှ်မဲာ်ဘျိၣ်အဆီလီၤ။ ဦးမှ်ပုၤလာအမဲာ်ဘၣ်ပုၤဟဲထီၣ်ကွာ်ဝဲနှုတ်ပစံးလာမဲာ်ဘျိၣ်နီၤလံလီၤ။

၁၇. **မိလံမိလီ** နှုတ်မှ်ပုၤလာမၤသးကမၤကမၤဒီးသးပုၤနီၣ်အသးကတုၤယာ်ယံာ်တဖၣ်နှုတ်ပစံးလာမၤသးမိလံမိလီလီၤ။ ပုၤတကပုၤမှ်မၤဒီးမၤသးမိလံမိလီဒီးယုတာ်တဘၣ်ဘၣ်နီတမံၤဘၣ်။

၁၈. **သလံသလံ** နှုတ်မှ်ပမၤတာ်အလီၤလဲၤဖးလဲၤဒီးပစံးလာသလံသလံလီၤ။ ပုၤတကဖဲးလဲၤတုၤသလံသလံလံၣ်နှုတ်ကိးမးဒီးဝံၤလီၤ။

၁၉. **သလံ** နှုတ်မှ်ပမၤယံာ်တီၢ်ဒီးတီၢ်ဒီးထးဘၣ်ဘၣ်ကျါဒီးပကိးလာထးသလံလီၤ။ ဦးပကိးဒီးအဆီလာထးသလံထးသဖီလီၤ။ ထးသလံနှုတ်တီၢ်ဘၣ်ဘၣ်မှ်ဂုၤ၊ ထးဘၣ်ဘၣ်မှ်ဂုၤ၊ ပမၤထူဖျါ

လံ-လံ

ဒီးအဆီပူဒီးပပျိုထိုင်လာဃ်တိလိဒီးပကီးလာထးသလံလီ၊

၂၀. **ဟာလံဟာလီ** နှုမ့်ပုၤမၤသးစတုစဝီၤ လၢအသးကတုၤဝဲဒီးပစံးလၢမၤသးဟာလံဟာလီလီ၊ ပုၤလၢမၤတၢ်တသ့ဘၣ်ဒီးတသ့ညါဘၣ်တၢ်နီၤတမံၤလၢအကသီးပိညါအတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးတအိၣ်ဘၣ်နှုမ့်ပစံးလၢမၤသးဟာလံဟာလီလီ၊

၁. **လံ** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်အဂီၢ်တမံၤလၢအကံၣ်ဆူးဒီးပကီးလာလံလီ၊ ဒီးပကီးလာပလံ၊ ဒီးပုၤလံၢ်စုၢ်ကီးလီ၊ လံၢ်နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်အတၢ်လၢအကံၣ်ဆူးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလၢလံၢ်ထွၣ်၊ ပလံၢ်ပခံလီ၊

၂. **လံခိၣ်ကၢ်** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ကပျၢၤခိၣ်အဖီလၢစခၢထီၣ်ဒီးပကီးလာလံခိၣ်ကၢ်လီ၊ ဒီးပုၤမုၢ်ခိၣ်တဖၣ်နှုမ့်အလံၢ်ခိၣ်ကၢ်အဆူၣ်ထီၣ်ဝဲလီ၊

၃. **လံချိး** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်အသးကတၢ်ဒီးပစံးလၢလံၢ်ချိးလီ၊ ပုၤမုၢ်နှုမ့်ပုၤတၢ်မိၣ်နှုမ့်အသးလၢအတၢ်ဒီးအလံၢ်ချိးစံးဝဲဒၣ်၊

၄. **လံထံ** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်အဆိုးဘျဲဒီးပကီးလာလံထံလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလၢလံထံလံၢ်နီၤလီ၊

၅. **လံထုၣ်** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ပလံၢ်ဒီးအဆီဒီးပစံးလၢလံထုၣ်လီ၊

၆. **လံနၢလံဆိုး** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်အထံနှုမ့်ပစံးလၢလံနၢလံဆိုးလီ၊ ဒီးပစံးလၢပလံၢ်နၢလံဆိုးစုၢ်ကီးလီ၊

၇. **လံပုၤ** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ဆံၣ်ဆါလီၤဝဲအလံၢ်မုၢ်ဂုၤ၊ ဆံးစၢ်အဖီဟဲလီၤအလံၢ်မုၢ်ဂုၤ၊ ပစံးလၢလံပုၤလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢလံပုၤလံၢ်တုၤလီ၊ ပုၤမုၢ်ဆံးစၢ်အဖီဟဲလီၤလၢအလံၢ်ပုၤလီ၊

၈. **လံပျၢၤ** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်လံၢ်ကဘျးကဘျးစိးကဒုၣ်လၢအလံၢ်သက့ၣ်နှုမ့်ပကီးလာလံပျၢၤလီ၊ ဒီးပကီးလာလံၢ်ဘုစုၢ်ကီးလီ၊

၉. **လံဘု** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ပုၤတနီၤနီၤကီးလၢလံဘုဒီးမုၢ်ပုၤမုၢ်အတၢ်ကဘျးကဘျးစိးကဒုၣ်လၢအသက့ၣ်ပုၤလီ၊

၁၀. **လံလူၢ်** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ပထုၣ်ဆုဆိပသးဒီးပစံးလၢပလံၢ်လူၢ်ပသးလီ၊ ပုၤတဂၤဟံဂုၤအသးဒီးလံၢ်လူၢ်ထီၣ်အသးလီ၊ ဒီးပစံးလၢထွၣ်လံၢ်လူၢ်ထီၣ်အသးစုၢ်ကီးလီ၊

၁၁. **ကလံ** ဒီးကလံကလူၢ်၊ တၢ်ခဲလၢၢ်နှုမ့်ကွၢ်လၢကလူၢ်တက့ၢ်၊

၁၂. **ကဖိးလံ** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ကဖိးလံအဆီလီ၊ ဒီးမုၢ်ဖီလၢအစၢၤတအိၣ်ဘၣ်ဒီးဖျၢၣ်ဝဲတဖၣ်နှုမ့်ပစံးလၢမၤသးကဖိးလံကဖိးလံလီ၊ ဖီဖးမးကဖိးလံကဖိးလံလီ၊ ဖီအစၢၤမုၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးမၤသးကဖိးလံကဖိးလံလီ၊

၁၃. **ကွီၤတလံ** မုၢ်ကွီၤတလံအဆီလီ၊ ဒီးမုၢ်တၢ်လၢကုၣ်ဘၣ်လံၢ်အိၣ်ဒီးအကွီၤနှုမ့်ပစံးလၢမၤသးကွီၤတလံကွီၤတလံလီ၊ ပနၢနၢကုၣ်မၤသးကွီၤတလံကွီၤတလံလီ၊

၁၄. **ယီလံလူၢ်** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်တကလုၢ်အပျီၢ်တိၤကွၢ်လၢအဝါဒီးပကီးလာယီလံလူၢ်လီ၊ ဒီးပကီးလာယီကဆီလံလူၢ်စုၢ်ကီးလီ၊ ယီလံလူၢ်နှုမ့်အစုၣ်တအိၣ်ဘၣ်၊ ဒီးတမုၢ်ဘၣ်ဂုၤအဘၣ်လီ၊

၁၅. **စုထွၣ်လံ** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ပစုၣ်ညါသးအကံၣ်တၢ်လၢပစုၣ်ကံၢ်ချးအသးနှုမ့်ပစံးလၢစုထွၣ်လံလီ၊

လံ-လံ

၁၆. **တလံတလူၢ်** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ပုၤဟံဆူၣ်ဟံချ့အသးဒီးဟံဂုၤအသးနှုမ့်ပစံးလၢဟံသးတလံတလူၢ်လီ၊ ဒီးပစံးလၢသလံသလူၢ်စုၢ်ကီးလီ၊ ပုၤတဂၤဟံအသးတလံတလူၢ်စံးဝဲဒၣ်၊ ဒီးပစံးလၢထွၣ်လံလူၢ်အသးစုၢ်ကီးလီ၊

၁၇. **ပလံပခံ** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ပကီးပလံဒီးအဆီဒီးပစံးလၢပလံပခံလီ၊ ပလံပခံစံးဝဲဒၣ်၊

၁၈. **လံလံလံလံ** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်တၢ်လၢဝးယၢ်ခိၣ်ခိၣ်နှုမ့်ပစံးလၢဝးလံလံလံလံလီ၊ သ့ၣ်တထံးဝးမးလံလံလံလံလံလီ၊

၁၉. **ဝံၣ်အိထီလံ** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ဝံၣ်အိထီလံအဆီလီ၊ ဒီးမုၢ်ပဘိးကျၢ်လီၤတၢ်နှုမ့်ပစံးလၢပဝံၣ်အိထီလံဝံၣ်အိထီလံပစံးဒီးအဆီဒ်နှုမ့်လီ၊

၂၀. **သလံသလူၢ်** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ပုၤဟံဆူၣ်ဟံချ့ဟံဂုၤအသးဒီးထွၣ်အစုနှုမ့်ပစံးလၢဟံသးသလံသလူၢ်လီ၊ ပုၤတဂၤဟံအသးသလံသလူၢ်စံးဝဲဒၣ်လီ၊

၁. **လံ** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ပုၤကညီမၤတၢ်လၢအတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးတမံၤဒီးကွဲးတၢ်စံးတၢ်ကတိၤဒီးအခိပညီဒီးကွဲးဝဲဒီးအမိၢ်ပုၤဒီးအဆူအဒုအါဝဲလၢပသ့ညါတၢ်ကတိၤလၢကွဲးတၢ်အကျါနှုမ့်ပကီးလာလံလီ၊ ပုၤကလုၢ်အါကလုၢ်နှုမ့်အိၣ်ဒီးအလံၢ်တနီၤလီ၊ ပုၤကလုၢ်လၢအိၣ်ဒီးစီၤပတဖၣ်နှုမ့်အိၣ်ဒီးအလံၢ်ကီးကလုၢ်ဒီးလီ၊ ပုၤလၢအစီၤပတအိၣ်ဘၣ်နှုမ့်အလံၢ်တအိၣ်ဘၣ်လီ၊

၂. **လံ** နှုမ့်အိၣ်အကလုၢ်ကလုၢ်လီ၊ လံၢ်ဟ့ၣ်ယုၢ်၊ လံၢ်ပျၢၤ၊ လံၢ်မၤလိၢ်၊ လံၢ်ဆွဲခိၣ်၊ လံၢ်ဆိုး၊ လံၢ်စီဆုံ၊ လံၢ်လဲးမး၊ လံၢ်ခူးစံးဝဲလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလၢလံၢ်ခိၣ်ခိၣ်လီ၊

၃. **လံ** နှုမ့်ထီၣ်တကလုၢ်အဆံးကံၣ်ယုဒီးပကီးလာလံလီ၊ လံၢ်နှုမ့်စီၤအိၣ်ထီၣ်အဂၤတဖၣ်လၢအခိၣ်မုၢ်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလၢလံၢ်ခိၣ်ခိၣ်လီ၊ လံၢ်ခိၣ်ခိၣ်လီ၊

၄. **လံ** နှုမ့်မုၢ်ပဘျးထီၣ်ဖဲလၢပကိၢ်ဒီးပစံးလၢလံဖဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢလံထံသးဖဲလီ၊ ပုၤတဂၤလံၢ်ဖဲပုၤအကိၢ်လီလီ၊

၅. **လံ** နှုမ့်မုၢ်ကနဲခိၣ်ကွဲးဖျၢၣ်ခိၣ်ခိၣ်ပတုၤဘုၣ်ပတုၤချးအုၣ်တၢ်လၢအခံတခီနှုမ့်ပစံးလၢလံတၢ်လီ၊ ဒီးပစံးလၢလံတၢ်လၢအထုၣ်လီ၊ ကနဲလံၢ်ပုၤဆါကၢ၊ ပတုၤချးလံၢ်ပုၤလၢအမံၤခံလီ၊

၆. **လံကတြုၢ်** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်ပုၤဟံဖိၣ်လံၢ်အါကဘျးဒီးတိၣ်ဝဲနှုမ့်ပစံးလၢလံကတြုၢ်လီ၊ လံၢ်နှုမ့်ပတုၤကထၢအါကဘျးဒီးကဲထီၣ်လၢအကတြုၢ်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလၢလံကတြုၢ်လံၢ်ကတြုၢ်လီ၊

၇. **လံကဘျး** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်လံၢ်ကထၢနှုမ့်ပစံးလၢလံကဘျးလီ၊ လံၢ်နှုမ့်ပကွဲးလၢစးခိၣ်လီၤနှုမ့်အိၣ်ဒီးအကဘျးလီ၊ စးခိကဘျးနှုမ့်ပစံးလၢလံကဘျးလီ၊ ဒီးမုၢ်လံၢ်အိၣ်လၢအပူၤဒီးပစံးလၢလံကဘျးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢလံကဘျးလံၢ်ကဘျးလီ၊

၈. **လံကွီၢ်** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်လံၢ်ကွီၢ်အဆီလီ၊ ဒီးမုၢ်လံၢ်ပဒိၣ်စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်အဂုၢ်အကျါနှုမ့်ပစံးဒီးအဆီလၢလံကွီၢ်လံၢ်ကွီၢ်လီ၊ ဒီးပစံးလၢလံကွီၢ်သးကရးစုၢ်ကီးလီ၊

၉. **လံကွီၢ်** နှုမ့်ပုၤမၤမုၢ်လံၢ်လၢပဒိၣ်စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်အဂုၢ်အကျါနှုမ့်ပစံး

လၢလံာ်ကွၢ်လီၤ. နီၤပကိးဒီးအဆိလၢလံာ်ကွၢ်သးကရး. လံာ်ကွၢ်လံာ်ထွဲ, လံာ်ကွၢ်လံာ်ကွၢ်ပကိးဒီးအဆိဒ်န့ၣ်လီၤ.

၁၀.လံာ်ခူး န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်လၢပုၤလီၤစ့ဒီးပမၤကျၢၤပကလုာ်လၢပကဟ့ၣ်ဆူခဲဒီးပုၤကၠးပနီၣ်ဝဲလၢလံာ်ဒီးပကိးလၢလံာ်ခူးလီၤ. ပုၤကၠးလီၤနစ့ဒီးခူးဒီးလံာ်ခူးတက့ၢ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလံာ်ခူးလံာ်ခူးလီၤ.

၁၁.လံာ်ယး န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်လၢထီၣ်တကလုာ်လၢယုာ်ကလံာ်ဒီးပကိးလၢလံာ်ယးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလံာ်ယးလံာ်ယးလီၤ. လံာ်ယးန့ၣ်အိၣ်ဆိနးကၢ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလံာ်ဘုၣ်လံာ်ယးစ့ကိးလီၤ.

၁၂.လံာ်ဃိး န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်ယးအဆိလီၤ.ဒီးမ့ၢ်လံာ်တကလုာ်သူယုာ်ကလံာ်လီၤ.

၁၃.လံာ်စုလံာ်ထူ န့ၣ်မ့ၢ်ပတုာ်စုစီၤထူစီၤဒီးအပျံၤဒီးပဘျးထီၣ်လၢပကိးဒီးပစံးလၢပလံာ်စုလံာ်ထူလီၤ. ပဒိၣ်ပပုၤဖိတဖၣ်န့ၣ်လံာ်စုလံာ်ထူလီၤ.

၁၄.လံာ်စုလံာ်ထူဘဲသုဘဲဂီၤပူ No. 125-၁၂၅ . ပသးပုၤစံၣ်တၢ်ကီၤလၢဝါလဲၤကၢလၢပျၢၤတီၣ်နီၣ်သဲစးတကၢၤစီၤလီၤ. လဲၤကၢဝဲဝဲန့ၣ်အမံၤပကိးလၢပူၤစံၣ်လံာ်. အဂ့ၢ်ဖျၢၣ်စံၣ်လံာ်န့ၣ်မးပုၤအတီၤလီၤ. ကီၤလၢဝါလဲၤကၢလၢအဝဲန့ၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ်လၢအနီၣ်ပုၤကညီတကလုာ်အံၤကိးဝဲလၢဝဲပကူလီၤ. ပုၤကညီအံၤစီၤကိးအလၢပုၤတဒါလီၤ. ဘဲသုဘဲဂီၤန့ၣ်ချီသံကွၢ်ဝဲအယၢ်. ထုကဖၣ်ဘဲဘဲအံၤမ့ၢ်တုၤလၢဝဲပကူအိၣ်ဒီးမးသုတသံတဂ့ၢ်. မးအကဲတၢ်ကိးဖျၢၣ်ဒီးတက့ၢ်. ပမ့ၢ်မၤလၢကျဲလၢကပူၤအံၤသုတကဲတၢ်တဂ့ၢ်. ဒီးဟ့ၣ်ယုာ်ဝဲလၢကီၤလၢဝါကဘီဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကတိၤလိာ်အသးဘဲအံၤက့ၤဟ့ၣ်တုၤလၢဝဲပကူအိၣ်တက့ၢ်. ပကဘီဒိၣ်ကီၤလၢဝါပဲက့ၤတုၤလၢအဝဲန့ၣ်ကမိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢအသးပကမၤအါထီၣ်မးဝံၤဝံၤဒီးပကလဲၤဟ့ၣ်အီၤလီၤ. ဒီးမၤဝဲန့ၣ်သံးမးခဲလၢကလီၤ. လၢခံတဘျီလဲၤကၢကဒီးဆူဝဲန့ၣ်အတၢ်သံဂီၤအီၤဘဲတုၤစကိးဝဲပကူအိၣ်ခါ. စံးဘၣ်ဝဲတီတီကလဲၤစလဲၤဟ့ၣ်တတုၤဘၣ်. စံးစကမၤအါထီၣ်ဒီးစကလဲၤဟ့ၣ်လၢခံစမၤဒီးသံးမးခဲလၢကလီၤ. ဖျၢၣ်စံၣ်လံာ်န့ၣ်စံးကဒီးဝဲတစုစကဟ့ၣ်ယုာ်ကဒီးနတၢ်အံၤက့ၤဟ့ၣ်တုၤလၢဝဲပကူအိၣ်တက့ၢ်. နက့ၤဟ့ၣ်မ့ၢ်တတုၤဘၣ်န့ၣ်ပဝဲၤအံၤဆူညါနဟဲတတုၤလၢဘၣ်. ဟ့ၣ်ယုာ်ဝဲလီၤ. ပကညီလံာ်အံၤလၢပျၢၤအဒါန့ၣ်မၤဝဲလၢထူလီၤ. ကီၤလၢဝါန့ၣ်ဟ့ၣ်ကိးဝဲအလံာ်တဘျီအဒါန့ၣ်မၤဝဲလၢစ့. မၤလိာ်ထွဲဝဲအခဲနမ့ၢ်တီၤဒီးပုၤန့ၣ်နကဟဲတုၤထီၣ်ဘီဒိၣ်တၢ်လီၤ. နမ့ၢ်တတီဘၣ်န့ၣ်နဟဲဆူပအိၣ်တတုၤလၢဘၣ်. လံာ်အံၤစီၤ. လၢကျဲလၢကပူၤ. ပိးထီၣ်ကွၢ်တဂ့ၢ်. က့ၤတုၤလၢနဝဲဒီးကွၢ်ကါနဲၣ်. ကဘီဒိၣ်န့ၣ်က့ၤဖးဖိကျဲပကဘီဖိတခီအယုာ်ကွၢ်လံာ်ကစၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်ပုၤပလံာ်တက့ၢ်. ယုာ်ဝဲထီၣ်သၢစ့ဒီးပကဘီဒိၣ်တခီဟ့ၣ်ကွၢ်အီၤဒီးကွၢ်ဝဲလံာ်န့ၣ်ပမၤအိၣ်မၤအီၤ, မၤယီၤန့ၣ်န့ၣ်အကျိၤ, မိယီၤန့ၣ်, ပမၤလီၤန့ၣ်ကဲထီၣ်ယီၤန့ၣ်တဒီးပကဘီဖိန့ၣ်ကတိၤလိာ်အသးပဝဲပလံာ်တဘျီဂ့ၤတဘျးန့ၣ်, ပကညီဝဲအလံာ်တဘျီဂ့ၤကဒီးကါသၢ. ယုာ်ကွၢ်ဝဲလၢပကဘီဒိၣ်ပကညီဝဲအလံာ်တဘျီပကကွၢ်တဘီမိ. ကဘီဒိၣ်တခီစံးဝဲကွၢ်တဂ့ၤမၤ

လိာ်ဝဲ. ယုာ်ဝဲ. ပုၤထီၣ်သၢစ့ပကဘီဖိစံးလိာ်အသး. ပကဘီဒိၣ်အံၤမၤသံကွၢ်မးလီၤ. ဒီးဖိၣ်ပကဘီဒိၣ်န့ၣ်က့ၤဝဲအကီၢ်တုၤလီၤကွၢ်ဝဲဆူထံလိာ်ပူၤ. ပကဘီဖိန့ၣ်ကွၢ်ဝဲပကညီဝဲအလံာ်န့ၣ်ကွၢ်ဝဲသါတဒီးပသံတသုလၢဘၣ်. ပကဘီဖိန့ၣ်ကၢၣ်ဝဲလၢကဟံးန့ၣ်ဝဲ. ပကဘီဖိန့ၣ်ဟါမၤကွၢ်မးလၢပိၣ်လဲၣ်မၤတမံၤန့ၣ်ဒီးကဘီညါလီၤ. တတုၤက့ၤဘၣ်အဆူအဝဲဘၣ်. ပကဘီဒိၣ်တကန့ၣ်အစိၣ်လီၤထွဲကဒါက့ၤဝဲဆူအဟဲက့ၤလီၤန့ၣ်လီၤ. ဖျၢၣ်လံာ်ဝဲကရးန့ၣ်ထီၣ်ကွၢ်တၢ်လၢဒဲကလုာ်အခံထံၣ်ဝဲလၢပစိၣ်ဟဲလီၤထွဲစံးအဆူအပုၤသုလဲၤကွၢ်ကါမ့ၢ်ဟဲလီၤထွဲန့ၣ်လဲၣ်. ဒီးအဆူအပုၤလဲၤလီၤထံၣ်ဝဲလၢပဟဲက့ၤထီၣ်လၢထံလိာ်ပူၤတကၢၤသံဂီၤဝဲအတၢ်မ့ၢ်မၤလၢအဟဲလီၤထွဲန့ၣ်လဲၣ်. မးပကညီဝဲစိၣ်ဟဲလီၤထွဲ ကတၢ်လၢတန့ၣ်လီၤ. လဲၤကွၢ်လီၤတံၢ်ဝဲမ့ၢ်လၢပဟ့ၣ်ယုာ်လံာ်ပကဘီဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဟဲက့ၤထီၣ်ဝဲဆူဝဲကရးအိၣ်မးပကညီဝဲလၢကစၢ်ဟ့ၣ်ယုာ်လံာ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲကရးတခီအသိအိၣ်လဲၤကိးထီၣ်န့ၣ်ယၢတက့ၢ်. ဒီးအဆူအပုၤလဲၤလီၤ. ယီၤဝဲကရးမၤလိာ်သိး. ဂဲၤဆၢထၢၣ်ချ့. ဝဲကရးကိးနၢလီၤ. ဒီးမူဒီးထီၣ်က့ၤလီၤ. ဒီးလဲၤထီၣ်ဝဲဆူဝဲကရးအိၣ်ဝဲကရးသံဂီၤအတၢ်စမၤနက့ၤ ဟ့ၣ်ကပညီဝဲအလံာ်န့ၣ်ဘၣ်မ့ၢ်နဟဲက့ၤလဲၣ်. ဆိုးထီၣ်ဝဲကရးကစၢ်ခါ. ပကဘီဖိအယုာ်ကွၢ်ပကညီဝဲအလံာ်ယုာ်ကွၢ်ဝဲစတဒုးကွၢ်ဘၣ်အီၤဘၣ်. သိၣ်လိာ်အသးဒီးကဘီညါက့ၤစကိၢ်မၤသံကွၢ်ယၢလီၤ. ကစၢ်မ့ၢ်တန့ၣ်ဘၣ်ဒီးကွၢ်ကါစကိၢ်အံၤနဲၣ်. ဒုးနဲၣ်အကီၢ်န့ၣ်ပကွၢ်မးဝဲလၢကလီၤ. ဝဲကရးတခီအသိအိၣ်န့ၣ်အီၤနဲၣ်အံၤက့ၤဒီးတဂ့ၢ်. တုၤအခါခဲကကိးကွၢ်ကါနဲၣ်စံးဝဲဒၣ်ယီၤန့ၣ်လီၤ.

၁၅.လံာ်စီဆုံ န့ၣ်မ့ၢ်လၢလံာ်လၢကစၢ်ယုာ်အကလုာ်အကထါကစၢ်ယုာ်ရူးယရူးအတၢ်သိၣ်တၢ်သိန့ၣ်ပစံးလၢလံာ်စီဆုံလီၤ. လံာ်စီဆုံန့ၣ်တုၤစံးတၢ်အိၣ်လၢအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်အတီၤလီၤ.

၁၆.လံာ်ဆွဲခိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပယီၤအဒိၣ်တဖၣ်ကွဲးလံာ်ယုာ်လံာ်လၢထီၣ်လၢအလီၤဒီးမၤစုထီၣ်လၢန့ၣ်အခိၣ်ဒီးပကိးလၢလံာ်ဆွဲခိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလံာ်ဆွဲခိၣ်လဲၤဆွဲခိၣ်လီၤ. ပသးပုၤမ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်အမံၤလၢပယီၤအဒိၣ်ဟ့ၣ်ဝဲန့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဒီးလံာ်ဆွဲခိၣ်လီၤ.

၁၇.လံာ်ဆိုး လံာ်လၢပကစံးတၢ်ဒီးပဒိၣ်တမံၤမံၤဒီးပတလဲၤကတိၤဘၣ်လၢပဒိၣ်ဘၣ်ဒီးပကွဲးန့ၣ်ပဒိၣ်လၢလံာ်န့ၣ်ပစံးလၢလံာ်ဆိုးလီၤ. ဒီးပစံးလၢလံာ်ဆိုးပဒိၣ်လီၤ.

၁၈.လံာ်တၢ်တုၤ န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်လၢအဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ယုာ်ဝဲကမၤသးဒ်ယၢအသိးဒီးပစံးလၢလံာ်တၢ်တုၤလီၤ. လံာ်တၢ်တုၤန့ၣ်မ့ၢ်လံာ်ယးဖးဒိၣ်လီၤ.

၁၉.လံာ်ထိးထံ န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်တကလုာ်ပမ့ၢ်တဲးဒုးဒီးယုာ်လၢမ့ၢ်အူလုာ်ကျါန့ၣ်ပကိးလၢလံာ်ထိးထံလီၤ. လံာ်ထိးထံန့ၣ်ပမ့ၢ်တဲးဒုးဒီးယုာ်လၢမ့ၢ်လုာ်ကျါလီၤ. လံာ်ထိးထံန့ၣ်ယုာ်လၢမ့ၢ်လုာ်ကျါဒီးမ့ၢ်လီၤပံာ်စံးဝဲဒၣ်.

၂၀.လံာ်နီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်လါဘူးဒီးကဒိၣ်ဖးဒီးအနၢနါစ့ၤကွၢ်ဆံးလီၤဝဲဒီးမၤသးဒ်လံာ်အနီၣ်အသိးဒီးပစံးလၢလါလံာ်နီၣ်လီၤ. လါလံာ်နီၣ်န့ၣ်အနၢနါစ့ၤမၤသးဒ်လံာ်နီၣ်အသိးလီၤ.

၂၁.လံာ်ပတံ န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်ဆိုးန့ၣ်ပုၤကိးလၢလံာ်ပတံလီၤ. ဒီးမ့ၢ်

လံာ်လၢပကတိၤတၢ်ဒီးပဒိၣ်ဒီးပကွဲးလံာ်ဒီးပိုၣ်ကိးလၢလံာ်ပတံာ်လီၤ. ဒီးကိးဝဲလၢလံာ်ပတံာ်လံာ်ပရးကိးဝဲဒီးအဆိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂၂. **လံာ်ပီၤတု** န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်တကလုာ်ထဲထီၣ်လွံၣ်တဘျီဒီးပကိးလၢလံာ်ပီၤတုလီၤ. ဒီးပုၤသီၣ်တုတုဒီးပကိးလၢလံာ်ပီၤတုလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိၣ်လၢလံာ်ပီၤတုလံာ်ပီၤတုလီၤ.

၂၃. **လံာ်ပျၢၤ** န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်တကလုာ်လၢပုၤမ့ၢ်လီၤတၢ်တိၤလၢကဲလၢပုၤအုၣ်ခိၣ်အသးလၢသးသ့ၣ်တုၢ်ခိၣ်ဒီးတိၤဝဲလၢအခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢလံာ်ပျၢၤလီၤ. ပုၤကဲလၢသးသ့ၣ်ဒီးတိၤဘၣ်လံာ်ပျၢၤလီၤ.

၂၄. **လံာ်ပျၢၤ** န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်ကိာ်ပူၤအိၣ်ဒီးအဂီၤတမံၤဒ်တၢ်ဂၤအကလုာ်အိၣ်ဒီးအပျၢၤအသိးဒီးပကိးလၢလံာ်ပျၢၤလီၤ. လံာ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအပျၢၤဒ်တၢ်ဂၤအိၣ်ဒီးအပျၢၤအိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

၂၅. **လံာ်ဖဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘျးထီၣ်ဖဲလၢပကိာ်ဒီးပစံးလၢပလံာ်ဖဲလီၤ. ပုၤတဂၤကယၢအသးဒီးလံာ်ဒီးဖဲလီၤ.

၂၆. **လံာ်ဖျၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်အမဲာ်လၢပကွဲးကံၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢလံာ်ဖျၢၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤကွဲးလံာ်ဖျၢၣ်ပြဲသမိး. ဒီးပကိးဒီးအဆိၣ်လၢလံာ်ဖျၢၣ်လံာ်မိၤလီၤ.

၂၇. **လံာ်ဘံး** န့ၣ်မ့ၢ်သမၢအဆိၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဟ်ဂူၤသ့ၣ်တၢ်လၢပသးလၢပတစံးဘၣ်ဘၣ်ပုၤဂၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိၣ်လၢသမၢလံာ်ဘံးလီၤ.

၂၈. **လံာ်ဘုၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်ယးအဆိၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်လံာ်ဖးဒိၣ်တကလုာ်လၢမၤသးယးယုၢ်ကလၢန့ၣ်လီၤ.

၂၉. **လံာ်မာ်လိာ်** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢလံာ်မၤလိာ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်လံာ်လၢပကွဲးန့ၣ်ပုၤဂၤလၢပမၤအဟဲအူပအိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလံာ်မၤလိာ်လီၤ. ဒီးပဒိၣ်မ့ၢ်မၤပမၤတၢ်တမံၤမံၤဒီးကွဲးန့ၣ်ပုၤလၢလံာ်န့ၣ်ပကိးလၢလံာ်မၤလိာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. လံာ်မာ်လိာ်န့ၣ်ပတစံးဘၣ်.

၃၀. **လံာ်လုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပပူၤလိာ်ပစုၤညါသးဒီးပစံးလၢပလံာ်လုာ်ပစုလီၤ. ပုၤတဂၤလံာ်လုာ်အစုၤညါသးစံးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢလံာ်လုာ်လံာ်လံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤတၢ်ကမ့ၢ်အိၣ်လၢအစုၤညါသးဒီးလံာ်လုာ်လီၤကွံာ်ဝဲလီၤ.

၃၁. **လံာ်လုာ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီတၢ်မိၣ်လဲၤအသးလၢတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. တၢ်မိၣ်မၤအသးလၢတၢ်တမံၤမံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ. အသးကလုာ်ထီၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢအသးလံာ်လုာ်ထီၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤတၢ်မိၣ်လဲၤအသးလၢတၢ်ဒီးအသးလံာ်လုာ်ထီၣ်ဝဲလီၤ.

၃၂. **လံာ်လဲးမး** န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်လၢပဒိၣ်ကွဲးန့ၣ်ပုၤလၢကဲကီၢ်ခူၤတဖၣ်ဟ့ၣ်ဝဲအမံၤဒီးကွဲးန့ၣ်ဝဲအလံာ်န့ၣ်ပကိးလၢလံာ်လဲးမးလီၤ. ပုၤတဂၤကဲကီၢ်ခူၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်လံာ်လဲးမးတဘျီလီၤ.

၃၄. **လံာ်လီၤရၢ** န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်တကလုာ်ဖိနဲထဲခိၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးပကိးလၢလံာ်လီၤရၢလီၤ. လံာ်လီၤရၢန့ၣ်ထဲခိၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးစ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဖိလံာ်ဖိလၢအပြဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃၅. **လံာ်ဝါခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်တကလုာ်ထဲဆီမိၢ်ပုၤတဘျီဒီးအခိၣ်ဝါဝဲန့ၣ်ပစံးလံာ်ဝါခိၣ်လီၤ. လံာ်ဝါခိၣ်န့ၣ်အိၣ်ထီၣ်အိၣ်ဆီလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိၣ်လၢလံာ်ဝါခိၣ်လံာ်ဝါန့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃၆. **လံာ်သံ** န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယွၤကွဲးလီၤပုၤဒဲးဘးဖိအမံၤလၢလံာ်ပူၤဒီးပကိးလၢလံာ်သံလီၤ. ပုၤလၢအမံၤအိၣ်လၢလံာ်သံပူၤန့ၣ်ကလီၤ.

ဒီးအဆိလဆဲးလံာ်ဆဲးလံာ်လီၤ.

၅၁.ဆိလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပကွဲးလံာ်အမဲာ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျါဒီးပစံးလၢဆိလံာ်မဲာ်လီၤ. ပုၤတဂၤကွဲးလံာ်ဒီးဆိလံာ်မဲာ်ဖိးဒီးဆိလံာ်အမဲာ်န့ၣ်အဖျါၣ်ထဲသိးဝဲလီၤ.

၅၂.တလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢတဖးခၢၣ်ဘၣ်ဒီးတြျၢၣ်ကွံာ်အသးချၢၣ်ချဲကွံာ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢတလံာ်ခဲလၢာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတလံာ်တဖၣ်တလံာ်တဖၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤယီၤဘၣ်လၢာ်ဘျးဒီးအခိၣ်တလံာ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတလံာ်တဖၣ်လီၤ.

၅၃.တလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပတိၤတၢ်တဖးခၢၣ်ဘၣ်ဒီးချၢၣ်ချဲဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတလံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤဖိၣ်နီၤသိးသ့ၣ်ဘၣ်ခံဘၣ်ဒီးတလံာ်ကွံာ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတလံာ်တလံာ်တလံာ်တဖၣ်တလံာ်တဖၣ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢသးအသးလၢတြျၢၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢတလံာ်ခဲလၢာ်လီၤ.

၅၄.တလံာ်ဒီးတလံာ်ခါ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သးအသးယံၤထီၣ်တစဲးတစဲးဒီးပစံးလၢတလံာ်ခါတလံာ်ခါလီၤ. ပုၤတဂၤသၢကခးထိးတဖုဒီးယုၢ်ယံၤထီၣ်တလံာ်ခါတလံာ်ခါလီၤ.

၅၅.တၢ်ထီၣ်လံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိဟူထီၣ်က့ၤလိာ်အသးဒီးတြးသံၣ်ဆိလံာ်ဒီးသလံာ်ထီၣ်ယၣ်ဒီးပစံးလၢတၢ်ထီၣ်လံာ်လီၤ.

၅၆.တိလံာ်ပျၢၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိကဲလၢသးသ့ၣ်ဒီးလီၤတၢ်တိဒီးပုၤဂၤမၤတိလံာ်တကလုာ်ဒီးပစံးလၢတိလံာ်ပျၢၤလီၤ.

၅၇.ဒုးလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပဘျးထီၣ်ဖဲလၢပုၤဂၤအကိာ်ဒီးပစံးလၢဒုးလံာ်ပုၤဂၤအဖဲလီၤ. ပုၤတဂၤကယၢထီၣ်အဖိတဂၤဒီးဒုးလံာ်ထီၣ်ဖဲအဖဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဒုးလံာ်ဒုးသိးလီၤ.

၅၈.နီၢ်လံာ်စိာ်ကံာ် No. 47—၄၇. ပစံၣ်တဲၤမတၢ်တဂၤလၢပျၢၤတဂၤအဖိမုၢ်အိၣ်ခဲၤဒီးမၤဝဲအလဲၤကျိၢ်နီၣ်လီၤ. လဲၤကျိၢ်နီၣ်ဒီးစံးလိာ်အသးဒီးပုၤဝဲခဲၤန့ၣ်ပစံးဝဲဒၣ်. ထံၣ်န့ၣ်ကံာ်ပဖိသ့ၣ်ခွါတဂၤတက့ၢ်ခါဒုၤဒုၤ. ပကမၤကျိၢ်စၢၤပနီၣ်တက့ၢ်. ခုယုၢ်တဖု အိၣ်လၢယၢၤန့ၣ်နီၣ်ဟူဝဲဒီးလိာ်ထီၣ်အသးလၢပဖိသ့ၣ်ခွါတဂၤဂုၤဂုၤဝါဝါဒီးဟဲဆူပုၤဒီးပုၤဝဲခဲၤန့ၣ်ခဲၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟဲဒီးသံကွံာ်ဝဲစံးဝဲမနုၤမကိာ်လဲၣ်. ဒီးအတၢ်စံးဘၣ်အိၣ်တဲးတဲးဝဲဒီးအိၣ်မုၢ်ဒီးန့ၣ်ဂုၤလဲၣ်. ဘၣ်သုမဲာ်စကကျိၢ်နီၣ်သုနီၣ်စံးဝဲဒၣ်. အဝဲခဲၤန့ၣ်ဘၣ်ယၢ်အမဲာ်ဒီးအပုၤတဂၤန့ၣ်ဘၣ်စိာ်ဘၣ်စိာ်အမဲာ်လီၤ. ခုယုၢ်န့ၣ်လိာ်ထီၣ်က့ၤအသးလၢခုယုၢ်ဒီးလုၢ်မးနီၣ်န့ၣ်စူးစူးလီၤ. မတၢ်တဂၤပိာ်မုၢ်အပုၤတဂၤန့ၣ်ကွါဝဲပျဲဝဲဒီးက့ၤယုၢ်ကိးက့ၤယုၢ်ကိးဒီးစံးဘၣ်အဝဲခဲၤန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်.

တၢ်ကပြုၢ်ခုခိၣ်ဝဲၤစၢၤ တၢ်ကပြုၢ်ခုးခဲၤဝဲၤစၢၤ

က့ၤယုၢ်စံးဘၣ်အမိၢ်အပၢ်ဒီးအဝဲၤတဂၤန့ၣ်ခုယုၢ်က့ၤစိာ်န့ၣ်ဝဲလီၤ. ခုယုၢ်က့ၤဟံးအိၣ်လၢသ့ၣ်ယးတထံးအခိၣ်ထံးဒီးခုယုၢ်မၤလိာ်အိၣ်စံးဝဲဒၣ်. အိၣ်ဟံးအိၣ်တက့ၢ်. စကက့ၤအိၣ်န့ၣ်ပသ့ၣ်ကုပသးပုၤဟဲသကၢ်က့ၤန့ၣ်ဒီးဒီးမိၤတက့ၢ်. ဒီးအိၣ်ဟံးဝဲဒၣ်ဖဲသ့ၣ်ယးအခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. ဒီးသ့ၣ်ယးန့ၣ်မုၢ်လၢအကအိၣ်ဒီးတိတ်အိၣ်လၢအအိၣ်ပုၤတဘိလီၤ. ခုယုၢ်က့ၤပုၤဒီးတိတ်တဘိန့ၣ်ပုၤထီၣ်လဲၤလီၤ. ပုၤထီၣ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်အံၤ.

တိတ်တိတ်တိတ် တိတ်လံာ်စၢၤ

တၢ်က့ၤယုၢ်မိာ်မိာ်မိာ်မိာ် တၢ်က့ၤယုၢ်ပသးပက့ၤ

ဒီးမတၢ်တဂၤပိာ်မုၢ်န့ၣ်စံးသိးအိၣ်ဒီးအိၣ်ဘၣ်က့ၤဝဲလီၤ. မုၢ်ဘၣ်ခုယုၢ်ဟဲက့ၤဒီးခုယုၢ်အိၣ်ကွံာ်အိၣ်လီၤ. ဒီးခုယုၢ်လဲၤလိာ်န့ၣ်ကဒီးအပုၤတဂၤန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. နဝဲက့ၤအိၣ်ဝဲတခီမိမုၢ်ကၢၤ. မၤပဟဲအိၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဒီးပဟဲအိၣ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပိာ်မုၢ်န့ၣ်တပစုၢ်က့ၤဘၣ်ဒီးအမိၢ်အပၢ်မၤအက့ၤလၢအန့ၢ်ခါဒီးက့ၤဝဲလီၤ. က့ၤဝဲဒီးခုယုၢ်ဟံးကဒီးအိၣ်လၢအဝဲၤအလီၤသ့ၣ်ယးခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. ခုယုၢ်က့ၤပုၤဒီးတိတ်န့ၣ်ပုၤထီၣ်ကဒီးစံးဝဲဒၣ်.

တိတ်တိတ်တိတ် တိတ်လံာ်စၢၤ

တၢ်က့ၤယုၢ်မိာ်မိာ်မိာ်မိာ် တၢ်က့ၤယုၢ်ပသးပက့ၤ

ဒီးမတၢ်တဂၤပိာ်မုၢ်န့ၣ်ကိးထီၣ်စံးဝဲဒၣ်ဖုစၢၤ. ဟံးက့ၤယၢတက့ၢ်. ဒီးတိတ်ဟံးထီၣ်က့ၤအိၣ်လီၤ. မုၢ်ဘၣ်ခုယုၢ်ဟဲက့ၤဒီးခုယုၢ်တထံၣ်လၢဘၣ်အိၣ်ဘၣ်လီၤ. ခုယုၢ်ယုၢ်န့ၣ်ဒီးန့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဝဲဆူသ့အိၣ်ပုၤန့ၣ်ဒီးတိတ်ပုၤသီၣ်ဒီးလီၤလီၤတဲာ်သံကွံာ်လုၤတက့ၤလီၤ. အိၣ်ဝဲဒီးတိတ်န့ၣ်ယံာ်ယံာ်ဒီးတိတ်စံးန့ၣ်အချဲတဘျီဒီးက့ၤဝဲလီၤ. က့ၤဖးဖိကျဲ ဒီးပထံဖိထံၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးပထံဖိမၤအိၣ်လၢအမါလီၤ. ပိာ်မုၢ်န့ၣ်ဂုၤဒီးပထံဖိအသံၣ်အမါန့ၣ်သးဟ့ၤအိၣ်လီၤ. သးဟ့ၤဝဲန့ၣ်မၤဝဲတသ့ဘၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ် ခွါနီၣ်စၢၤ. နဝဲန့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်လၢပုၤအဂ့ၢ်ခါ. မုၢ်ပယီၤလီၤ. နမုၢ်တန့ၣ်ဘၣ်ပုၤဒီးလဲၤက့ၤခုယုၢ်လၢအလုၢ်ထံန့ၣ်လီၤ. တုၤန့ၣ်တပဟၢအမါလဲၤက့ၤဟ့ၣ်အိၣ် သတးဒီးအဝဲဒၣ် ဝဲတဂၤန့ၣ်အခိၣ်သ့ၣ်ထီၣ်နီၣ်ချီၣ်မုၢ်တလိာ်န့ၣ်ဒီးလိာ်ကွဲးထံန့ၣ် ပြုထီၣ် ဝဲဆူ မုၢ်ခိၣ်လီၤ. ထံန့ၣ် လီၤတဲာ်က့ၤဒီးကဲထီၣ်မးလၢတၢ်ဟဲစုၤဖးဒိၣ်လီၤ. တုၤမုၢ်အန့ၣ်တစုဒီးအမါပျဲထီၣ်အိၣ်ဒီးအမါမံၤအိၣ်ထီၣ်လဲာ်မးသတးကလံာ်လီၤ. အဝဲၤဟဲက့ၤက့ၤဒီးအမါမံၤအိၣ်ထီၣ်လဲာ်မးသတးကလံာ်လီၤ. ဒီးစံးဘၣ်အမါဝဲၤဆၢထၢၣ်မိ. ဘၣ်မနုၤလၢနမံၤအိၣ်ထီၣ်လဲာ်န့ၣ်လဲၣ်. က့ၤဝဲထီၣ်အမါဒီးအမါပျဲအိၣ်န့ၣ်သံတုၤလၢပုၤလီၤ. တုၤန့ၣ်တပဟၢဒီးအသးဒိၣ်ထီၣ် အသံၣ်အမါဒီးကျိၢ်သံကွံာ်ဝဲလုၤတက့ၤလီၤ. စံးဝဲဒၣ်. အမါန့ၣ်သံတးဒီးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤကဒါအသးလၢလၢခိၣ်တခီလီၤ. ဒီးထံၣ်လိာ်က့ၤအသးဒီးအမိၢ်အပၢ်လီၤ.

မၤကဒီးတစုလဲၤဝဲအိၣ်ဘျးဒီးဖိမိာ်ခဲၤဒီးအမိၢ်စံးအိၣ်ဖဲမုၢ်စၢၤ. မုၢ်ပထံၣ်န့ၣ်ပိာ်ခွါတဂၤတမံၤပကဒုးန့ၣ်လၢနဝဲဒီးကဝဲအိၣ်စၢၤလီၤပဘုလီၤ. ခုယုၢ်တဖုန့ၣ်ဟူဒီးဟဲလိာ်ထီၣ်အသးလၢပုၤကညိဖိၣ်သ့ၣ်ခွါတဂၤဒီးဝဲစၢၤမတၢ်တဂၤမုၢ်ပုၤအဘုန့ၣ်လီၤ. က့ၤတုၤဒီးဒုးအိၣ်ယုာ်အဖိမုၢ်လီၤ. ပုၤထီၣ်အန့ၢ်အသိးခုယုၢ်က့ၤယုၢ်အိၣ်လီၤ. ခုယုၢ်န့ၣ်ကၢၣ်ဝဲလၢအကအိၣ်ပိာ်မုၢ်န့ၣ်လီၤဒီးလဲၤယုၢ်ပသးပက့ၤလီၤ. လဲၤတၢ်န့ၣ်အလီၢ်ခဲၤပုၤဒီးမၤလိာ်ဟံးအမါစံးဝဲဒၣ်. ဖိအိၣ်ဟံးကံၤမုၢ်တက့ၢ်န့ၣ်. စကလဲၤအိၣ်န့ၣ်စကမိၣ်ခွါဟဲအိၣ်သကိးသးဒီးယၢ. နမုၢ်ဖိမုၢ်န့ၣ်ထီၣ်သးမံၤထံဆူဖုခိၣ်လဲာ်တခီတဂ့ၤ. မတၢ်တဂၤပိာ်မုၢ်န့ၣ်တဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးဒီးထီၣ်သးမုၢ်ထံဆူဖုခိၣ်လဲာ်တခီလီၤ. ထီၣ်သးမုၢ်ထံဆူဟဲထီၣ်လၢပမုၢ်ပုၤဝါခိၣ်တဂၤဒီးအတၢ်စံးအိၣ်လံာ်စၢၤ. မုၢ်ခုယုၢ်လဲၤအိၣ်န့ၣ်လိာ်အသးလၢသၢကအိၣ်န့ၣ်တၢ်က့ၤသ့ၣ်လီၤ. ဟးတုၤအိၣ်လၢတဂ့ၤ. မတၢ်တဂၤမုၢ်ပုၤန့ၣ်ကရီၤအိၣ်လီၤ. ဒီးစံးဝဲဒၣ်ပကဟးဒိၣ်လဲာ်ဖဲစၢၤ. ဒီးအတၢ်စံးအိၣ်ကိးလံာ်စိာ်ကံာ်န့ၣ်တက့ၢ်. တုၤန့ၣ်တပဟၢဒီးကိးဝဲဒၣ်

လံာ်

လီၤ. ကိးလံာ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်
 စိက်ယၢ်စီၣ်လံာ်စီၣ်လံာ် လံာ်စၢလံာ်စၢစိက်ယၢ်
 စကဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်နဆိနွံတၢ်ချံ စကဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်နဆိမိၣ်ဆိဖါ
 စိက်ယၢ်လံာ်စၢလံာ်စၢ လံာ်စၢလံာ်စၢစိက်ယၢ်
 စကဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်နဆိနွံတၢ်ဘိ စကဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်နဆိနဆိ
 ကိးဝဲဒၣ်န့ၣ်ဒီးလံာ်စိၣ်ထီၣ်အိၣ်ဆူယီၤဖးထီၣ်အဆံးထးန့ၣ်လီၤ.
 မ့ၢ်ဘၣ်ဒီးဒုယျာ်ဟဲက့ၢ်ကွၢ်ဒီးတအိၣ်လၢဘၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အန့ၣ်
 တစုဒီးဒုယျာ်ယုနၢအလီၢ်တြုးတြုးလီၤ. ယုနၢယုနၢဝဲဒီးထံၣ်ဝဲ
 လၢယီၤမ့ၢ်ပျံၤအဆံးထးန့ၣ်လီၤ. ဒုယျာ်အုၣ်သ့ၣ်ခိၣ်ထံးန့ၣ်ဒီးမတၢ်
 တဂၢန့ၣ်ကိးဂၢၢ်ဟဲဝဲဒၣ်လီၤကဘိၣ်န့ၣ်ဒီးကလီၤတြုးဘၣ်ပံာ်ဒုယျာ်
 အမဲာ်လီၤ. ကိးဝဲဒီးမၤဝဲအဝဲဒၣ်လီၤဘၣ်ပံာ်ဒုယျာ်အမဲာ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်.
 ဝဲတြုးတြုးစီၣ်ဂၢၢ်စီၣ်ဂၢၢ် ဝဲလီၤဘၢဒုမ့ၢ်အမဲာ်
 ကိးကဒီးအလံာ်ဒီး လံာ်စိက်ကဒီးအိၣ်လီၤ. ယံာ်ယံာ်ဒီးပၢ်
 က့ၢ်လၢအဟံၣ်လီၤ. စံးဘၣ်အမိၣ်အပၢ်ဒီးအမိၣ်အပၢ်ဟံၣ်ဒုယျာ်က့ၢ်
 အိၣ်လၢဂၢၢ်ပူၤလီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်ဒီးဒုယျာ်ဟဲပၢ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. လိာ်ထီၣ်
 အသးလၢပဖိၣ်သ့ၣ်ခါအဂ့ၢ်ဒီးအမဲာ်တဘိန့ၣ်စံးလီၤဝဲဆူယီၤဖိလံာ်
 တခီလီၤ. ဒုယျာ်န့ၣ်ဒုတနၢဒီးဒုတနၢန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်.
 နီၢ်ပိာ်အယျာ်လၢဂၢၢ်ပူၤ အိၣ်ဖျါထီၣ်အခါမ့ၢ်ယျာ်
 ဒီးပိာ်မ့ၢ်အပၢ်န့ၣ်နဟူတၢ်ကတိၤန့ၣ်ဒီးဒုဆၢစ့ၢ်ကိးဝဲလၢတ
 နၢလီၤ. ဒုဆၢဝဲလၢတနၢန့ၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်
 ဒုအမဲာ်လီၤစ့ၢ်လီၤစဲၤ ဆိကဒံကကိးအဝဲ
 ဒုယျာ်န့ၣ်မံလၢမနၢဒီးမတၢ်တဂၢပူၤန့ၣ်လဲၤဆီမးအကိာ်တြုး
 ဖြးကိးဒုဒီးလီၤ. အဖါတုၤမဲာ်တဒုန့ၣ်အခိၣ်တဖျါပူၤစံာ်မူၤမူၤ
 ဒီးအုၣ်ဘၣ်လၢမတၢ်တဂၢပိာ်မ့ၢ်အခိၣ်မ့ၢ်ယျာ်အိၣ်ဖျါထီၣ်လၢဂၢၢ်
 ပူၤန့ၣ်ဒီးသံဝဲဒၣ်လီၤ.
 ၆၀.ပလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပပကံးပသးန့ၣ်ပစံးလၢပလံာ်လီၤ. ပုၤတဂၢ
 တၢ်ဒုအုၣ်ဒီးပလံာ်အသးလီၤ. ပုၤတဂၢအမိၣ်တၢ်ဒီးပလံာ်အသး
 လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပလံာ်ကံးကူးလီၤ.
 ၆၁.ပလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပလူတၢ်ဆဲးတၢ်လၢထးပျံာ်ဒီးပပကံးန့ၣ်ပစံး
 လၢပလံာ်လီၤ. ပုၤမၤလီၤဆုၣ်နီၤအပူၤတုၤဝဲလၢဂၢၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပလံာ်ဝဲ
 အပူၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပလံာ်ပလံာ်လီၤ.
 ၆၂.ပလံာ်အသး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢန့ၣ်တၢ်ပူၤဒီးပကံးအသးန့ၣ်ပစံး
 လၢပလံာ်အသးလီၤ. ဂၢၢ်တဘိန့ၣ်တၢ်ပူၤဒီးပလံာ်အသးလီၤ. ညၣ်
 န့ၣ်န့ၣ်တၢ်ပူၤဒီးပလံာ်အသးစ့ၢ်ကိးလီၤ.
 ၆၃.မၤလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပသိၣ်သုပသးလၢလံာ်ဒီးပစံးလၢမၤလံာ်လီၤ.
 ဒီးပစံးလၢမၤလံာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤမၤလံာ်တဖၣ်န့ၣ်လဲၤအိၣ်လၢ
 သရၣ်အိၣ်လီၤ. ဒီးထီၣ်ရီၤပုၤကွဲးလံာ်လၢသရၣ်အိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပူၤနံး
 လံာ်လၢသရၣ်အိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပစံးလၢမၤလံာ်ခဲလၢဂၢၢ်လီၤ.
 ၆၄.မဲလံာ်လုာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမဲကပိာ်ဒီးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမဲလံာ်လုာ်လီၤ.
 ပုၤတဂၢအသးပုၤဒီးအမဲလံာ်လုာ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမဲာ်
 လံာ်လုာ်ခိလံာ်လုာ်လီၤ.
 ၆၅.လီၤလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပဒၢန့ၣ်ဘၢပူၤဒီးအဆၣ်ဒ်ထံးဘုၣ်ထံးဆိက
 လဲၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးကဘၣ်ဘၢန့ၣ်ပစံးလၢလီၤလံာ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဒၢန့ၣ်ဘၢ
 အပူၤလၢဆိတဘုၣ်ဒီးထံးဆိမ့ၢ်ဂ့ၢ်, လံာ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, မ့ၢ်လဲၤန့ၣ်ဒီးအိၣ်

လံာ်-လံး

ဆိလၢဘၢပူၤန့ၣ်ဒီးဘၣ်ဘၢဒီးဟဲက့ၢ်ထီၣ်တသ့ဘၣ်ဒီး မ့ၢ်ပလီၤ
 လံာ်လီၤ. ပလီၤလံာ်တၢ်န့ၣ်ဒ်ပလံးအိၣ်လီၤအိၣ်တၢ်အသးလီၤ.
 ၆၆.သလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်တလံာ်အသးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအတီလံာ်အ
 သးတဖးခါဘၣ်ဒီးချၢၣ်ချဲကွံာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသလံာ်လီၤ. ဒီးပစံး
 ဒီးအဆိလၢသလံာ်သလံာ်လီၤ.
 ၆၇.သလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပစံးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်အချဲလၢအဖံးပူၤန့ၣ်ပစံးလၢပ
 စံးသလံာ်လီၤ. ပုၤတဂၢစံးသလံာ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်အချဲလၢအဖံးပူၤ
 လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစံးသလံာ်စံးသလံာ်လီၤ.
 ၆၈.သးလံာ်လုာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသးဖံး, ပုၤသးကတၢဒီးပစံးလၢအသး
 လံာ်လုာ်လီၤ. ပုၤတဂၢအသးလံာ်လုာ်ဒီးဟံကလီၤအသးလီၤ.
 ၆၉.သုလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢသိၣ်လံာ်ဒီးတၢ်ဝဲန့ၣ်ဒီးအနၢပၢ်ဝဲန့ၣ်ပ
 စံးလၢသုလံာ်လီၤ. ပုၤတဂၢသိၣ်လံာ်ဒီးသုလံာ်ဂ့ၢ်ကၢ.
 ၇၀.သိၣ်လံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤလီၤလံာ်န့ၣ်ပစံးလၢပသိၣ်လံာ်လီၤ. ဖိ
 သုၣ်သိၣ်လံာ်လၢသရၣ်အအိၣ်အါဂၢၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသိၣ်
 လံာ်သိၣ်လံာ်လီၤ.
 ၁. လံး န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအမဲအုထီၣ်အသးဒီးပစံးလၢအမဲလံး
 လီၤ. ပုၤတဂၢကတၢတၢ်ဒီးအမဲလံးထီၣ်အသးထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံး
 ဒီးအဆိလၢလံးမဲလံးခီလီၤ. ဒီးပစံးလၢလံးအမဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.
 ၂. လံးခုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်သကွံတကလုာ်အသုၣ်ပြကဒံးဒီးမၤသးဖုၣ်
 ဩဒီးပကံးလၢသကွံလံးခုၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကံးပိာ်ထွဲတလၢအခံ
 လီၤ. ဒီးပုၤကညီကိးဝဲလၢသကွံဘုလီၤ.
 ၃. ကလံး ဒီးလီၤကလံးလီၤကလံး, ဒီးအကလံး, ဒီးနံၤကလံး
 ကလံး, ဒီးကလံးကစီၣ်, ဒီးကလံးကစီၣ်, ဒီးကလံးကစီၣ် အု လံး
 ဘိသ့ၤ, ဒီးကလံးကလံး, ဒီးကလံးကလုး, တါခဲလၢဂၢၢ်န့ၣ်ကွၢ်လၢ
 ကလံးတက့ၢ်.
 ၄. ခလံး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တကလုာ်အက့ၢ်ကီၤဝဲဒီးပကံးလၢခလံးလီၤ.
 ဒီးပကံးလၢချံးစကိးလီၤ. ဒီးခလံးန့ၣ်အိၣ်ဝဲအကလုာ်အါမး
 လီၤ. ကွၢ်လၢချံးအကျါန့ၣ်ခလံးအကလုာ်အါဝဲလီၤ.
 ၅. စံးလံးစံးလံး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဖိဆံးပိာ်အမိၣ်ပုၤအဆံးဝဲန့ၣ်
 ပစံးလၢမၤသးစံးလံးစံးလံး. ထီၣ်ဖိပိာ်အမိၣ်ပုၤအဆံးစံးလံးစံးလံး
 စံးဝဲဒၣ်လီၤ.
 ၆. တလံး န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဖံးတဘိဒီး ပစံးလၢသ့ၣ်ဖံးတလံးလီၤ. စ
 ကွံာ်ဘၣ်သ့ၣ်တထံးဒီးအဖံးတလံးမးလီၤ.
 ၇. ပလံးဖိ န့ၣ်မ့ၢ်ပကတီၤလီၤဒီးတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပလံးဖိတၢ်လီၤ.
 ပုၤတဂၢပလံးဖိယၢဒီးစံးဝဲလၢသါစုတအိၣ်ဘၣ်ဒီးအစုအိၣ်ဝဲလီၤ.
 နစံးနစုတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်နပလံးဖိယၢလီၤ.
 ၈. သလံး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဖံးသဘျုးကွံာ်အသးဒီးအလဲဖျါ
 ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသလံးလီၤ. စစုဘၣ်တြုးဒီးလၢဒီးအဖံးသ
 လံးကွံာ်ဒီးအညၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသလံးသလံး
 သလံးသလံးလီၤ.
 ၉. သလံးကွံး န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီနံၤဒီးအမဲဖျါထီၣ်ပၢ်လၢအမဲက
 ဘျုးဒီးပစံးလၢသလံးကွံးလီၤ. ပုၤတဂၢနံၤထီၣ်အမဲသလံးကွံး
 လီၤ.
 ၁၀.အုလံး အုလံးန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီနံၤတသိၣ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢအ

လံး-လံာ်

နမအလံးအလံးလံး. ပုတကပအိဉ်ဒီးဟဲနံဘဉ်ပုအလံးအလံးလံး. ဒီးပစံးလံးနံထီဉ်အဝဲအလံးအလံးစုာ်ကိးလံး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလံးအလံးဘိသုာ်လံး. အလံးအလံးလံး.

၁၁. **အလံးဘိသုာ်** နှဉ်မုာ်ပုဟ်ကလိာ်အသးဒီးနံဝဲကတိာ်လံာ်ကွဲတံာ်ဒီးနံဝဲနှဉ်ပစံးလံးအလံးဘိသုာ်လံး. ပုတကမသးအလံးဘိသုာ်ကလိာ်ကလုာ်စံးဝဲဒဉ်.

၁. **လံာ်** နှဉ်မုာ်တံာ်ဖိတံာ်လံာ်တကလုာ်ထဲစုဒဒီးအဆူဉ်အိဉ်တရံးဒီးဒီးပကိးလံာ်လံာ်လံး. လံာ်နှဉ်ပကိးဒီးအဆိလံးလံာ်စီယဲစီလံး. ဒီးလံာ်နှဉ်အိဉ်အကလုာ်ကလုာ်လံး. လံာ်နှဉ်မုာ်လံာ်ဂီၤခံ, လံာ်ပအိ, လံာ်သုမံ, လံာ်လုာ်, လံာ်လဲအကလုာ်အိဉ်ပုာ်နှဉ်လံး.

၂. **လံာ်တတိာ်** နှဉ်မုာ်လံာ်ပုာ်သိဉ်ဝဲတိာ်တိာ်ဒီးပကိးလံာ်ကတိာ်လံး. ဒီးပစံးလံာ်တတိာ်စုာ်ကိးလံး. လံာ်ကတိာ်လံးမနုာ်နှဉ်ပုာ်ကညီဒုဉ်ဝဲဒီးတမၤဘဉ်ကလိာ်ကွဲကါဘဉ်. မုာ်ထံဉ်ပုာ်သဉ်ခါအကလုာ်ကလုာ်လံး. ဒီးတနံတိာ်ပုာ်နှဉ်ပုာ်တမၤဘဉ်ကလိာ်ဘဉ်စံးဝဲဒဉ်လံး.

၃. **လံာ်ဂီၤခံ** နှဉ်မုာ်လံာ်တကလုာ်အခံဂီၤဒီးပကိးလံာ်ဂီၤခံလံး. လံာ်ဂီၤခံနှဉ်အမိာ်ပုာ်ထဲစုဒစီလံး. ဒီးအိဉ်ဘုလၢခးနှဉ်ပုာ်ကညီခးအိဉ်ဝဲလံး. ဒီးပကိးဒီးအဆိလံးလံာ်ဂီၤခံလံာ်ဂီၤခံလံး.

၄. **လံာ်တြးမံ** နှဉ်မုာ်လံာ်ပအိနှဉ်မုာ်ဂုၤ, ထီရီၤလံာ်လံးအမိာ်တရံးဒီးပကိးလံာ်တရံးမံလံး.

၅. **လံာ်ပအိ** နှဉ်မုာ်လံာ်တကလုာ်မၤသးဘိတစံးစံးဂီၤစယံတစံးစံးဒီးပကိးလံာ်ပအိလံး. လံာ်ပအိနှဉ်အိဉ်လၢပုာ်မုာ်ကနၢဒီးပမုာ်ဝဲဒုးနှဉ်အိဉ်ဘုနးမးလံး.

၆. **လံာ်ပုာ်** နှဉ်မုာ်လံာ်လုာ်အဆိလံး. ဒီးမုာ်လံာ်တကလုာ်အပျီတံာ်ကွဲလၢအဝါဒီးပကိးဒီးအဆိလံးလံာ်လုာ်လံာ်ပုာ်လံး.

၇. **လံာ်လၢာ်** နှဉ်မုာ်ချံဝဲကျိာ်ကျိာ်ဒီးပစံးလံးချံဝဲလံာ်လံာ်လံး. ချံတနီၤနီၤလံာ်လံာ်နးကၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလံးလံာ်လံာ်လံာ်လံာ်လံး.

၈. **လံာ်လုာ်ကွဲ** နှဉ်ပတစံးဘဉ်. ပစံးလံးလံးလုာ်ကွဲလံး. ဒီးမုာ်ပုာ်လၢဟးကြိကြိဆူပုာ်ကအဟံဉ်ဒီးတဟဲက့ၤဘဉ်ဆူအဟံဉ်နှဉ်လံး.

၉. **လံာ်လုာ်လံာ်ပုာ်** နှဉ်ပတစံးဘဉ်. ပစံးလံးလံာ်လုာ်လံာ်ပုာ်လံး. ဒီးမုာ်လံာ်တကလုာ်လၢအပျီတံာ်ကွဲနှဉ်လံး.

၁၀. **လံာ်လဲ** နှဉ်မုာ်လံာ်တကလုာ်ထဲခိဉ်မုာ်ဒီးအပျီတံာ်ကွဲလၢအဝါနှဉ်ပကိးလံာ်လဲလံး. ဒီးမုာ်လံာ်လၢအဆံးနံလံာ်ဂၤတဖဉ်နှဉ်လံး. ဒီးပကိးဒီးအဆိလံးလံာ်တံာ်လံာ်လဲလံး.

၁၁. **လံာ်သုမံ** နှဉ်မုာ်လံာ်တကလုာ်အမံနါစုၤသုဒီးပကိးလံာ်လံာ်သုမံလံး. လံာ်သုမံနှဉ်အမိာ်ပုာ်ထဲစုဒဒီးအဆူဉ်ဘိတစံးစံးလံး. ဒီးပကိးဒီးအဆိလံးလံာ်သုမံလံာ်သုမံလံး.

၁၂. **လံာ်စီယဲစီ** နှဉ်မုာ်ပကိးလံာ်ဒီးအဆိဒီးပကိးလံာ်လံးစီယဲစီလံး.

၁၃. **ကလံာ်** ဒီးဂဲၤကလံာ်, ဒီးကလံာ်ကလၢာ်, တံာ်ခဲလၢာ်နှဉ်ကွဲလၢကလံာ်တက့ၤ.

လံာ်-လံာ်

၁၅. **ခလံာ်** နှဉ်မုာ်ပမၤတံာ်လၢပခးတံာ်တကလုာ်ဒီးအကိးဒီးအဘိဒီးအပျီဒီးပကိးလၢခလံာ်လံးဒီးပကိးလၢချံဉ်စုာ်ကိးလံး. ခလံာ်နှဉ်ပမၤလၢပခးအိဉ်တံာ်ဖိတံာ်လံးလံး. ဒီးပကိးဒီးအဆိလံးခလံာ်ခါပျီခါလံး.

၁၆. **ဂဲၤကလံာ်** နှဉ်မုာ်ပဘိးစံးပကိးပသးဒီးပချံထီဉ်ပစုဒဒီးပဘိးစံးပစုဒနုာ်ဒီးပစံးလၢပဂဲၤကလံာ်လံး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလံးဂဲၤကလံာ်ဂဲၤကလံာ်လံး. ဒီးပစံးလၢဂဲၤကလံာ်ပကိးစုာ်ကိးလံး. ပုတကမုာ်တုၤလၢပုာ်ဒီးဂဲၤကလံာ်ဝဲလံး.

၁၇. **တလံာ်တလၢာ်** နှဉ်မုာ်တံာ်ဝဲကျိာ်ကျိာ်လၢထံးခိဉ်ဒီးပစံးလၢဝဲတလံာ်တလၢာ်လံး. ဝဲထီဉ်အိဉ်လၢထံးခိဉ်ဒီးဝဲတလံာ်တလၢာ်လံး. ဒီးပစံးလၢဝဲတလံာ်တလၢာ်စုာ်ကိးလံး.

၁၈. **တံာ်လံာ်တံာ်လၢာ်** နှဉ်မုာ်ဖိသုာ်လၢဘိဉ်ဝဲဖုဉ်ဝဲဒီးလဲၤတံာ်ခဲယဉ်အသးအသးဒီးပစံးလၢလဲၤတံာ်တံာ်လံာ်တံာ်လၢာ်လံး.

၁၉. **လုာ်လံာ်လုာ်လံာ်** နှဉ်မုာ်တပိာ်ထီဉ်ဒီးထံးဝဲကျိာ်ကျိာ်ပလုာ်ကူထီဉ်အသးနှဉ်ပစံးလၢထံးဝဲလုာ်လံာ်လုာ်လံာ်လံး. စီးလဲးဟဲထီဉ်ဒီးထံးဝဲလုာ်လံာ်လုာ်လံာ်လံး.

၂၀. **သလံာ်** နှဉ်မုာ်ပလဲၤတံာ်ပုာ်ကွဲဒီးပလံာ်ခဲတဖဉ်နှဉ်ပစံးလၢပခံသလံာ်လံး. ပုတကလဲၤတံာ်အခံသလံာ်ဒီးပုာ်ကဲဟဲတချးနုာ်လၢဘဉ်အံၤဘဉ်. နပုာ်လဲၤတံာ်အခံသလံာ်တံာ်ဆံးယံာ်လဲဉ်. ပုာ်လဲၤတံာ်အခံသလံာ်ခဲကနံဉ်အံၤလံး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလံးသလံာ်ခိဉ်ချၢလံး.

၁. **လံာ်** နှဉ်မုာ်ပဖိအဖိနှဉ်ပကိးလၢလံာ်လံး. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလံးစီလံးစီလံး. စကစိာ်က့ၤစလံာ်တက့ၤ. စလံးဒီးစဖိနှဉ်စအံဉ်ဒီးသိးသိးလံး. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလံးစုာ်ကိးလံး.

၂. **လံာ်လံာ်** နှဉ်မုာ်တံာ်ယဲးယဲးတံာ်နှဉ်ပစံးဒီးအဆိလၢလံာ်လံးလံး. လၢပုာ်လံာ်လံာ်တံာ်နှဉ်ပတသုဉ်ညါဘဉ်. လၢမဉ်လံာ်လံာ်နှဉ်စသးပုာ်နီဉ်ကွဲလံာ်နဟ့ဉ်စတံာ်နှဉ်လံး. စဖိအိဉ်လၢမဉ်လံာ်လံာ်တံာ်ဒီးနတသုဉ်ညါဒီးဘဉ်ခါမိာ်လဲၤတံာ်လၢမကံာ်လံာ်လံာ်တံာ်လံး.

၃. **လံာ်လုာ်** နှဉ်မုာ်ကဖုဉ်အဆိလံး. ဒီးမုာ်ပုာ်ကူတံာ်သိးတံာ်ဒီးအခိဉ်အသးလၢရံၤအသးမုာ်ဂုၤ, ခိဉ်ဖျဉ်နွံကဖုးအသးတရံးထီဉ်ကဖုဉ်ထီဉ်မုာ်ဂုၤ, ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကဖုဉ်လံာ်လုာ်လံး. ပုာ်ဒီးတံာ်ဖိတံာ်လံာ်လၢအဆူဉ်အါနှဉ်ပစံးလၢမၤသးကဖုဉ်လံာ်လုာ်စုာ်ကိးလံး.

၄. **လံာ်လုာ်** ကျူဆူဉ်မုာ်ပုာ်ဟးလၢပဟံဉ်ကြိကြိဒီးတမၤကလိက့ၤနှဉ်ပစံးလၢပုာ်လံာ်လုာ်ကျူဆူဉ်လံး. ပုာ်တကလံာ်လုာ်ကျူဆူဉ်ဒီးတမၤဘဉ်ကလိက့ၤကါဘဉ်.

၅. **လံာ်လုာ်** နှဉ်မုာ်ကဖးအဆိလံး. ဒီးမုာ်ပုာ်ဆါဒီးအလံာ်ကိးနးနးကလံာ်မုာ်ဂုၤ, မုာ်ကဖးအကျိာ်ကိးနးနးကလံာ်မုာ်ဂုၤ, ပစံးလၢကိးကဖးလံာ်လုာ်လံး.

၆. **လံာ်လံာ်** နှဉ်မုာ်ပကိးပလံာ်ဒီးအဆိဒီးပကိးလၢလံာ်လံးလံး. နကလဲၤဆူလဲဉ်လံာ်လံးစၢ.

၇. **လံာ်လံာ်** နှဉ်မုာ်ပလံာ်အဖိနှဉ်ပကိးလၢလံာ်လံးစုာ်ကိးလံး. လဲၤတံာ်ဒီးဖုလံာ်လံးစၢ.

၈. **ကလံာ** ဦးကလံာနသး, ကလံာကွံာ်နသး, ဆုကလံာဒီးတံာ် ကူတံာ်သီးအကလံာကလဲ, ဦးကလံာထီၣ်အသး, ဦးကလံာက လူ, ဦးမသးကလံာကလူ, ဦးကလံာသီၣ်ဂီၤ, ဦးကလံာအူ တံာ်, ဦးကလံာတအိၣ်ဘၣ်, ဦးကလံာဟဲထီၣ်, ဦးကလံာကသုၣ်, ဦးကလံာဟဲကသုၣ်ကသုၣ်, တံာ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွံာ်လၢကလံာတ က့ၢ်.

၉. **တလံာ** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်စ့ၤသုတကလုာ်အိၣ်လၢထံကျိးဒီးစ့ၢ်အိၣ် တံာ်သ့ၣ်ဒ်သးအသီးန့ၣ်ပကိးလၢတလံာလီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလၢ တလံာတလၢ. တလံာတမၤလီၤ. ဦးပကိးလၢသလံာစ့ၢ်ကိးလီၤ. တလံာန့ၣ်ထဲစုဆၣ်ဒီးဘၣ်တစဲးစဲးဒီးထီၣ်တဖံးတစိးလီၤ.

၁၀. **တံာ်လံာ** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်ဖိအဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ကယံာ်ဆၣ်ခါကီၢ်ခါအ ခိၣ်အဆံးခဲလၢာ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢတံာ်ဖိတံာ်လံာလီၤ.

၁၁. **မၤလံာမၤလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသ့ၣ်ကသးပုၤမၤယုၤပတံာ်အဒိအတံာ် လၢအခိၣ်ထံးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤမၤတံာ်သ့ဒီးမၤဒဲန့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢမၤ လံာမၤလီၤဝဲလီၤ. ပုၤစုသုတဖၣ်မၤလံာမၤလီၤတလၢဒီးမၤဝဲသ့ လီၤ. တံာ်လၢခးန့ၣ်တမ့ၢ်ပမၤခဲအန့ၣ်အံၤခါဘၣ်. လၢမိၢ်မၤလံာ ပၤမၤလီၤယုၤပုၤလီၤ.

တမ့ၢ်စမၤန့ၢ်အသိ လၢမိၢ်မၤလံာပၤမၤလီၤ

၁၂. **မ့ၢ်လံာ** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ပုၤအဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ကယံာ်ပုၤအိၣ်ဒီးအတၢ မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပိာ်မ့ၢ်သးပုၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဦးပစံးဒီးအဆိလၢမ့ၢ်လံာမ့ၢ်ပုၤလီၤ. ဦးပစံးလၢမ့ၢ်လံာမ့ၢ်ပုၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဦးပစံးလၢပိာ်မ့ၢ်လံာပိာ်မ့ၢ် ပုၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၃. **မိၢ်လံာ** န့ၣ်မ့ၢ်မိၢ်ပုၤအဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ကယံာ်တံာ်ဖိတံာ်လံာအ ကလုာ်ကလုာ်လၢအမိၢ်တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအဖိမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပ စံးဒီးအဆိလၢမိၢ်လံာမိၢ်ပုၤလီၤ. ဂီၤဖံးမိၢ်လံာမိၢ်ပုၤစံးဝဲဒၣ်. ဦးထံ ဖးဒိၣ်အလိာ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢထံမိၢ်လံာထံမိၢ်ပုၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၄. **လီၤလံာ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတံာ်လၢတသီဘၣ်ဒီးပစံးလၢလီၤလံာခဲ လၢာ်လီၤ. ဦးပစံးလၢအလံာစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘုၤလီၤလံာလၢမၤတန့ၣ် န့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဘုၤသီဘၣ်. ယံာ်လီၤလံာလံာစတပူၤဘၣ်. ဦးပကိးဒီး အဆိလၢလီၤလံာဖိမးလီၤ. ဦးပစံးလၢလီၤခိၣ်လီၤလံာစ့ၢ်ကိး လီၤ.

၁၅. **သလံာ** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်စ့ၤသုတကလုာ်န့ၣ်အိၣ်လၢထံကျိးဒီးအုၣ် ပုၤဒ်သးအသီးန့ၣ်ပကိးလၢသလံာလီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလၢသ လံာသလၢ. သလံာကမၤလီၤ. သလံာထဲစုဆၣ်ထဲစုမ့ၢ်ဒီးထီၣ်တ ဖံးတစိးဒီးသ့ဒီးအကပၤတံာ်လၢအဘိလီၤ.

၁၆. **သလံာ** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်ညိးလၢအသုၣ်ဖးထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတံာ်သ လံာလီၤ. ဦးပစံးဒီးအဆိလၢတံာ်ချဲတံာ်သလံာ. တံာ်သလံာတံာ်က မၤ. တံာ်သလံာတံာ်သလၢလီၤ. တံာ်သလံာသလံာထီၣ်လၢစတံာ် လၢပူၤဆါကၢ.

၁၇. **အလံာ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတံာ်လၢတသီဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအလံာလီၤ. မ့ၢ်ယံာ်ဖိလၢပူၤလဲၤကွံာ်ပုၤကညိအဟုးဆါဒီးသံဂီၢ်လိာ်သးစံးဝဲ ဒၣ်. လဲၤဟံးထါဝဲအလံာလဲၤဟံးထါဝဲအသိလဲၣ်စံးဝဲလီၤ. ဦး ထီၣ်ရီၤတံာ်လီၤလံာဝဲခဲလၢာ်န့ၣ်ပစံးလၢအလံာခဲလၢာ်လီၤ.

၁. **လၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤပိၤန့ၣ်ပကိးလၢလၢလီၤ. ဦးပကိးလၢလၢပိၤစ့ၢ်

ကိးလီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလၢလၢမိၢ်ပုၤခါလီၤ.

၂. **လၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်အိၣ်ပုၤထီၣ်ဝဲကိးမံၤဒီးပစံးလၢလၢလီၤ. ဦး ပစံးဒီးအဆိလၢလၢပုၤလီၤ. နမၤဟံၣ်န့ၣ်သ့ၣ်ခါဝဲခါလၢလံၤခါ. သ့ၣ်လၢလံ, ဝဲတမံၤတလၢဒီးဘၣ်.

၃. **လၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ကဘျၢအဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ကသုၣ်လၢအံၤသ့ၣ်တဆၢ ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကဘျၢလၢလီၤ.

၄. **လၢ** အဝဲအံၤတဘီအိၣ်ထဲတံာ်ကတိၤလီၤ. လဲၤနဲလၢခံ. စ ကလဲၤယဲလၢညါ. လၢခံလၢပူၤန့ၣ်ပတအိၣ်ဘၣ်လၢပုၤနီတ ခိၣ်ဘၣ်. လဲၤအိၣ်လၢနပၤအဂီၢ်ထံး. လၢပူၤလၢကစၢၤန့ၣ်ပတ ထံၣ်ဘၣ်ကီၤလၢနီတစုဘၣ်. လၢအဝဲအံၤတမံၤအိၣ်အါကၢ. လၢ န့ၣ်, လၢအံၤ, လၢအံၤလၢနၢစံးဝဲဒၣ်လၢယၢဝးဝး, လၢညါခီ, လၢချၢယံ, လၢခိၣ်လၢထးစံးဝဲဒၣ်. လၢတမံၤအံၤအိၣ်အါဘၣ် ဆၣ်အခီပညိတအိၣ်ဘၣ်အါအါဘၣ်.

၅. **လၢ** အဝဲအံၤတဘီအိၣ်အါထဲတံာ်ကတိၤအကျိလီၤ. အခီပ ညိတအိၣ်ဘၣ်လၢအါအါဘၣ်. လၢပုၤကျိ. လၢမၤလၢပုၤ. လၢ ပူၤလၢပျိ. လၢဘးန့ၣ်. လၢဘးခီလၢမူခိၣ်, လၢအသီ, လၢလံာ ပူၤ, လၢအံၤလၢတံာ်, လၢပုၤပူၤ, လၢပုၤတဝဲ, လၢအဂ့ၤ, လၢအ ဂၤ, လၢအဝဲအံၤစကွဲးတုၤလၢာ်တသ့ဘၣ်. တံာ်ကြီကြီလီၤ.

၆. **လၢထးလၢလံာ** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်လၢအဖုၣ်လီၤဒီးအထီၣ်ထီန့ၣ်ပစံး လၢထးလၢလံာလီၤ. မၤထီၣ်ဟံၣ်ခံဆိလၢထးဒီးလၢလံာတက့ၢ်.

၇. **လၢထံၣ်လၢခံ** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်ကတံာ်ဝဲလၢသံးပၤလၢထံးပၤလၢ အစိးန့ၣ်ပစံးလၢထံၣ်လၢခံလီၤ. ဟံးန့ၣ်ဝဲတဘီလၢထံၣ်လၢခံဒီး မၤထီၣ်မဲးလီၤလီၤ.

၈. **လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်အိၣ်ကိးမံၤကိကစၢၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပက တိၤတံာ်ဒ်န့ၣ်ဒီးမ့ၢ်ဝဲဒ်န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်လီၤ. ဝဲ အကလုာ်အကထါလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်လီၤ. ကစၢၤယုၤဟံးလီၤတံာ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ချၢလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဒီးလၢမူခိၣ်လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဝဲလီၤ. ဦး ပစံးလၢကူကူလၢလၢစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၉. **လၢပီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤပိၤန့ၣ်ပကိးလၢလၢပီလီၤ. ဝဲန့ၣ်စလၢပီတ ပိာ်တက့ၢ်.

၁၀. **လၢဘံၣ်သ့ၣ်ခီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢပူၤန့ၣ်မၤလၢပီလၢသ့ၣ်ဒီးဘံၣ် ဝဲဒီးကိးဝဲလၢလၢဘံၣ်သ့ၣ်ခီလီၤ.

၁၁. **လၢလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်အိၣ်လၢပုၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢကူကူလၢလၢလီၤ. ကစၢၤယုၤဟံးလီၤတံာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤကူကူလၢလၢဝဲလီၤ. မၤ ဟံးတံာ်အိၣ်တံာ်အီကူကူလၢလၢတက့ၢ်.

၁၂. **ကလၢ** ဦးကလၢကလုာ်, ဦးကလၢတၢ, ဦးကလုာ်ကလၢ, ဦး ကလၢကလၢ, ဦးကလၢလၢကပုၤပုၤဒီးကလၢကလၢ, ဦးလဲၤက လၢ, ဦးစုတလၢခိၣ်တလၢ, ဦးကလုာ်ကလၢ, တံာ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွံာ် လၢကလၢတက့ၢ်.

၁၃. **ကဘၢလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်လၢကဘုးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢကဘၢလၢလီၤ. ဒီးတံာ်လၢမၤသးဒ်အညိးအသီးန့ၣ်ပစံးလၢကဘၢလၢစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၄. **ကျိလၢယဲာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဝဲတံာ်လၢယဲာ်ဒီးပစံးလၢကျိလၢယဲာ် လီၤ.

၁၅. **ကျိလုလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဖျိၣ်တံာ်တအုၣ်စံာ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢကျိလု

လာ-လာ

လာလီ၊ တဒီးတဖျာၣ်စဖျိၣ်န့ၣ်ကျိလုလာလီ၊

၁၆. ခလာ န့ၣ်မ့ၢ်ပချာန့ၣ်ပကိးလာခလာလီ၊ ပှဟဲလာနချာယံ တဂါန့ၣ်နထံၣ်စကိးခါ၊

၁၇. ဆဲလာ န့ၣ်မ့ၢ်ပထီထီၣ်သ့ၣ်အခိၣ်န့ၣ်တလာပူၤသလံလိာ်အသးဒီး ပစံးလာဆဲးလာလီ၊ ထီထီၣ်သ့ၣ်အနါစ့ၤတုၤဆဲးလာလိာ် အသးဒီးဘံဃာ်တက့ၢ်၊

၁၈. တလာ န့ၣ်မ့ၢ်တလာပူၤကွံာ် ကဟံကွံာ်ဝဲတဖျာၣ်န့ၣ်ပစံးလာတလာလီ၊ နလဲၤတလာကွံာ်လံစဟံၣ်လံ၊ စလဲၤတလာတလာတစီၣ် ဒီးနလူၤယာချူးလီ၊

၁၉. တလာ န့ၣ်မ့ၢ်တလာပူၤတလာလိာ်လာပဘျာၣ်အိထံန့ၣ်ပှမာဲလာတိာ်ဒီးပကိးလာတလာလီ၊ ဒီးပကိးလာသလာစ့ၢ်ကိးလီ၊ ပှတဂါဘျာၣ်အိထံလာတလာလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာတလာသီတုၤလီ၊

၂၀. ဇူလာရ် န့ၣ်မ့ၢ်ကိာ်လာလရ် တခိစံးဝဲလီ၊ ဇူလာရ်န့ၣ်ဖှိၣ်ကစံးဝဲဒၣ်၊

၂၁. ပလာ န့ၣ်မ့ၢ်တလာမာ်ဟးဂူၢ်ဟးဂါပှန့ၣ်ပစံးလာပလာပှလီ၊ မှ်ကိာ်လံပလာပှကညီဟးဂါနးကါ၊

၂၂. ဘာလာ န့ၣ်မ့ၢ်တလာမာ်သးကဘးမ့ၢ်ဂုၤ၊ နီအညိးအသိးမ့ၢ်ဂုၤ၊ ပစံးလာကဘာလာလီ၊ ပှတဂါမာ်သးဒီးညိးသိးကဘာလာလီ၊

၂၃. ဘျာလာ န့ၣ်မ့ၢ်ကသူလာအံသ့ၣ်တဆာဘၣ်န့ၣ်ပစံးလာမာ်သးကဘျာလာလီ၊ ကသူအံသ့ၣ်တဆာဘၣ်ဒီးမာ်သးကဘျာလာစံးဝဲဒၣ်၊

၂၄. လာလာ န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤပှၤအဆိလီ၊ ဒီးမ့ၢ်တလာအိၣ်ကမံကုကစၢၤန့ၣ်လီ၊ ကစၢၤယုၤဟံလီၤတလာဟံၣ်ခိၣ်ချာလာပှၤပှၤစံးဝဲလီ၊

၂၅. လီလာ န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီအခိၣ်လီလာလီဝဲအုတ်ပူၤန့ၣ်ပစံးလာလီလာလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီလာလီဖျိးလီ၊ ပှတဂါလဲၤတိာ်ဒီးလီလာအုတ်ပူၤလီ၊

၂၆. သလာ န့ၣ်မ့ၢ်တလာပူၤတလာလိာ်လာပဘျာၣ်အိထံန့ၣ်ပှမာဲလာတိာ်ဒီးပကိးလာသလာလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသလာသီတုၤလီ၊ သလာန့ၣ်မ့ၢ်ပှၤဘျာၣ်အိထံလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသလာသလာစ့ၢ်ကိးလီ၊ သလာတဘျာၣ်န့ၣ်ပပှၤဘၣ်ယံသံးတနီၤတဘးတနီၤလီ၊

၂၇. အိၣ်လာ န့ၣ်တလာအိၣ်ပှၤထီၣ်ဝဲဒီးပစံးလာအိၣ်ကုအိၣ်လာလီ၊ တာ်အိၣ်တာ်အိၣ်ကုအိၣ်လာလံခါ၊ အိၣ်ကုအိၣ်လာလံစံးဝဲဒၣ်၊

၁. လာ် န့ၣ်မ့ၢ်တလာတလာလုာ်လာအိၣ်လာဟံၣ်ခိၣ်အချာအါဝဲဒီးကိာ်န့ၣ်အိၣ်လာအီဖျာၣ်ဒီဘျာၣ်၊ အိၣ်လာထံတြိအါဝဲဒီးပကိးလာလာလီ၊ ဒီးလာ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်အါဝဲတုၤပကိးအမံတသ့ဘၣ်တနီၤလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာလာ်ခါလုခါလာ်ခါမဲးခါလီ၊

၂. လာ်အကပၤ န့ၣ်မ့ၢ်လာ်အလီၤကဘျာၣ်ဝဲဒီးပကိးလာလာ်ကပၤလီ၊ လာ်လာ်အိၣ်န့ၣ်အကပၤလဲၤဝဲလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာလာ်ကပိာ်လာ်ကပၤလီ၊

၃. လာ်ကဘျာၣ် န့ၣ်မ့ၢ်လာ်လာပအုၣ်န့ၣ်တဖျာၣ်န့ၣ်ကဘျာၣ်တစံးဝဲ

လာ်

ဒီးပကိးလာလာ်ကဘျာၣ်လီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာလာ်ကဘျာၣ်လာ်ကဘျာၣ်လီ၊

၄. လာ်ကမဲာ် န့ၣ်မ့ၢ်လာ်အကပၤအိၣ်ဒီးအပတီၢ်လာပယီၢ်သ့ဝဲန့ၣ်ပကိးလာလာ်ကမဲာ်လီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာလာ် ကမဲာ် လာ်ကမိာ်လီ၊

၅. လာ်ကမိာ် န့ၣ်မ့ၢ်လာ်ကပၤအိၣ်ဒီးစိထီၣ်ဒီးပစံးလာလာ်ကမိာ်လီ၊ ဒီးလာ်ကမဲာ်အဆိမ့ၢ်လာ်ကမိာ်လီ၊ လာ်တနီၤနီၤတဘၣ်လိာ်ဘၣ်အိၣ်ဒီးအကမိာ်ကမိာ်လီ၊

၆. လာ်ကဲာ်နီၣ်ပူ. No. 142—၁၄၂. လာ်ကဲာ်နီၣ်န့ၣ်ပကညီၤလဲၤအံၣ်ဆါလာအဖီခိၣ်လာဂီၤလာဂီၤဒီးလာ်န့ၣ်ပှၤထီၣ်အဲးအဲးစံးဝဲလာဒုာ်အဲးလီ၊ လာ်န့ၣ်လဲၤအိၣ်ဖိစုလာ်န့ၣ်ယူၤန့ၣ်အီၤလာမုာ်ကျဲယုၤဝဲတုၤလာဖိစုထီၣ်ဒီးလာ်န့ၣ်အိၣ်ဖိစုဖိထူမတၢတဂါလာလဲၤဝဲလာလာ်ခိၣ်ယံထံး၊ မုာ်ဟဲထီၣ်သီၣ်တြုၢ်ကလာ်လာ်န့ၣ်ဟဲကုၤယူၤကုၤဆူအလီၤလီ၊ ပှတဂါန့ၣ်ဒီးကုၤဆူအဟံၣ်လီ၊ ဒီးနီၤပှတဂါစုတလီခိၣ်တဂါတလီခိၣ်လီ၊ အဲတဂါန့ၣ်တဟံးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်စံးဝဲဒၣ်၊ တာ်ယီၤန့ၣ်ပမာ်သ့စကိးသဲး၊ ဒီးလဲၤမာ်ဒီးအဲတဂါလဲၤအံၣ်ဆါစကိးဝဲလာလာ်ခိၣ်လီ၊ ဒီးလာ်န့ၣ်အိၣ်ကဒီးဖိစုဖိထူန့ၣ်လီ၊ ပှတဂါန့ၣ်စံၣ်လီၤကွံာ်လာလာ်ခိၣ်ဒီးလဲၤဘိးဝဲလာအထံးဒိၣ်လီ၊ ဘိးဝဲတန့ၢ်ဘၣ်၊ လာ်စံးအီၤနဘိးတန့ၢ်ဘၣ်၊ ထာကစၢၤလာစခၢ်ယံထံးအံၣ်၊ ပှတဂါန့ၣ်စံးဆါအီၤတလာ်တြုၢ်လီၤယူၤန့ၣ်ပကမာ်မုာ်လဲၣ်၊ ဒီးဘိးဒုာ်အတၢလီ၊ မုာ်ဟဲထီၣ်သီၣ်သါတြုၢ်ကလာ်ဒီး. လာ်ကိးအီၤကုၤမိ. တဟဲကုၤဘၣ်ဝဲဘၣ်၊ လာ်စံးအီၤမုာ်ဟဲထီၣ်မုာ်ကတိဘၣ်ပှၤဒီးပကယုထီၣ်ကွံာ်လီ၊ တာ်အံၣ်မုာ်အကျဲလီ၊ ပှတဂါန့ၣ်တကန့ၣ်ဘၣ်လာ်အကလုာ်န့ၣ်ဘၣ်၊ ဒီးလာ်ကုၤယူၤကုၤဆူအလီၤလီ၊ မတၢတဂါ န့ၣ်မုာ်ဟဲထီၣ်ဒီးယုထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီ၊ မတၢတဂါန့ၣ်အဲတဂါတဟဲကုၤလာဘၣ်ဒီးလဲၤအိၣ်ကဒီးအလာ်ဒီးလဲၤယူၤန့ၣ်ကဒီးအီၤဆူအလီၤကွံာ်အဲတဂါယုထီၣ်မးစိးမဲးစိးမဲးစိးမဲးစိးလာ်န့ၣ်ခံၣ်ဒီးဂဲၤထာ်ကုၤလီ၊ ဒီးလာ်န့ၣ်ဟဲကုၤယူၤဆူအလီၤလီ၊ ဒီးကုၤဆူအဟံၣ်ပှၤလာအနီၤလီၤတဂါန့ၣ်လာခံၣ်ကုၤဒီးလာ်န့ၣ်စံးအီၤစအိၣ်ယဲဖဲအံၣ်တသ့ဘၣ်စကကုၤယဲလီ၊ ပှကညီၤအံၣ်အနီၤကုၣ်ကါ၊ ကတိဆါ လာ် စကကုၤ စကိးဒီးန့ၢ်လီ၊ လာ် န့ၣ်အမံလာ်ကဲာ်နီၣ်၊ ပှတဂါန့ၣ်အမိာ်အပတအိၣ်ဘၣ်ဒီးစံၣ်ဆူလာ်ဖိခိၣ်ဒီးလာ်ယူၤန့ၣ်အီၤဆူဖုဂီၤထံးထးန့ၣ်လီ၊ ဒီးပှကညီၤမာ်လီၤတဲာ်ထါတုၤခဲကန့ၣ်အံၣ်လီ၊

ပမ့ၢ်ပှၤဒီးလာ်ကဲာ်နီၣ် ကကုၤအိၣ်လာဖုအသိး

၇. လာ်ကျါ န့ၣ်မ့ၢ်တလာအလီၤလာလာ်အါဝဲန့ၣ်ပစံးလာလာ်ကျါလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလာ်ခိၣ်လာ်ကျါလီ၊ လာ်ကျါန့ၣ်ပလဲၤတာ်ပခိၣ်ဆါကါ၊

၈. လာ်ကျါကျါ န့ၣ်မ့ၢ်လာ်လာအိၣ်ဒီးအိၣ်အါဝဲန့ၣ်ပစံးလာလာ်ကျါကျါလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလာ်ကျါကျါလီ၊ လာ်ကျါကျါလီ၊ ထံတလိာ်လာ်ကျါကျါအါကါ၊

၉. လာ်ခိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်လာ်အဖီခိၣ်န့ၣ်ပစံးလာလာ်ခိၣ်လီ၊ ပှတဂါလဲၤအိၣ်လာလာ်ခိၣ်စံးဝဲဒၣ်၊

လၢ်

- ၁၀. **လၢ်ခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်ကျါအဆီလီၤ. ဦးမ့ၢ်တၢ်အလီၢ်လၢလၢ်အိၣ်အါဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆီလၢလၢ်ခိၣ်လၢ်ကျါလီၤ.
- ၁၁. **လၢ်ခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တကလုာ်ကံၤဝဲသ့ဝဲဒီးအိၣ်တဘိတဘိဒီးအိၣ်လၢလၢ်ခိၣ်လၢ်လီၤဒီးပကိးလၢလၢ်ခိၣ်လီၤ. ဦးပကိးလၢလၢ်နၢၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. လၢ်ခိၣ်န့ၣ်ကဆုၣ်ဒုၣ်သ့ယုာ်ကလၢ်ထဲစုမ့ၢ်စုဆၣ်ဒီးကံၤတၢ်ချါလီၤ. ဒီးတလၢပျံၣ်ဝဲဒီးမၤန့ၢ်စီၤသီဖဲဒီးခိၣ်လီၤ.
- ၁၂. **လၢ်ဂီၤ** န့ၣ်မ့ၢ် လၢ်လၢအညၣ်ဂီၤဝဲန့ၣ်ပကိးလၢလၢ်ဂီၤလီၤ. လၢ်ဂီၤန့ၣ်အိၣ်အါအါကလၢ်လီၤ.
- ၁၄. **လၢ်စံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်လၢအိၣ်လၢထံနံၤယၢ်ခိၣ်တခါတဖျၢၣ်ဖျၢၣ်ဒီးပကိးလၢလၢ်စံၣ်လီၤ. လၢ်စံၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢထံနံၤတခါတဖျၢၣ်ဖျၢၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်စံၣ်လၢ်စံၣ်လီၤ.
- ၁၅. **လၢ်စံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်လၢမၤသးဒ်စံၣ်အသိးဒီးထီဝဲဒီးပကိးလၢလၢ်စံၣ်လီၤ. လၢ်စံၣ်န့ၣ်ထီဝဲရီၤလၢ်ဖးဒ်မၤသးဒ်စံၣ်အသိးဒီးပကိးလၢလၢ်စံၣ်လဲလၢ်လီၤ.
- ၁၆. **လၢ်ဆံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်တကလုာ်ဝါဒ်သ့ၣ်သါအသိးဒီးဆံၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢလၢ်ဆံၣ်လီၤ. ဒီးမၤသးဝါကျိၣ်ကလၢ်ဒ်အံၤသ့ၣ်အါအကီၢ်လိၣ်အသိးတစဲးစဲးလီၤ. ဒီးတလၢအါလၢမ့ၢ်ပူၤန့ၣ်ပထံၣ်အိၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်ဆံၣ်လၢ်တြၢလီၤ.
- ၁၇. **လၢ်ဆံၣ်ဟ့** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တကလုာ်ကံၤလိၣ်ဒ်လၢ်ဆံၣ်အသိးဒီးသ့ဟ့ဒီးပကိးလၢလၢ်ဆံၣ်ဟ့လီၤ. ဒီးပကိးလၢလၢ်ဆံၣ်ဟ့လီၤ. အဝဲၣ်ကလိးပူၤလီၤလီၤ.
- ၁၈. **လၢ်ဆံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ခိၣ်တကလုာ်မဲထီၣ်လၢလၢ်ခိၣ်လၢ်လီၤဒီးအဘိကပုၤဆူၣ်ဒီးဂီၤဝဲဒီးပအိၣ်ဆံၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢလၢ်ဆံၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်ဆံၣ်လၢ်အူလီၤ.
- ၁၉. **လၢ်ဆီ** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်လၢပဆီထီၣ်လၢဖၣ်ကပူၤသၢဖျၢၣ်ဒီးပဒီထီၣ်သပၤလၢအဖီခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢလၢ်ဆီလီၤ. ဒီထီၣ်မုၤလၢလၢ်ဆီခိၣ်တက့ၢ်. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်ခိၣ်လၢ်ဆီလီၤ.
- ၂၀. **လၢ်တိကဘျး** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်ဘၣ်ဘၣ်အိၣ်ဒီးဒီးလိာ်အသးဒီးပစံးလၢလၢ်တိကဘျးလီၤ. လၢ်ဘၣ်ဘၣ်တိကဘျးလိာ်အသးတဘျးတဘျးစံးဝဲဒ်လီၤ.
- ၂၁. **လၢ်ထီသွး** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်လၢတဘၣ်လိာ်ဘၣ်ဒီးပကိးလၢလၢ်ထီသွးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်ထီသွးလၢ်ထီသွးလီၤ.
- ၂၂. **လၢ်နးဒု** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်အတူၢ်လီၤဆူထဲလိာ်ပူၤဒီးပကိးလၢလၢ်နးဒုလီၤ. လဲၤတၢ်လၢချဲဘျးဒီးလၢ်ယၢ်တဂ့ၤ. ချဲကဘၣ်ဒီးလၢ်နးဒုဘၣ်ဖုးဒီးပစံးဒီးအဆီလၢလၢ်နးခိၣ်လၢ်နးဒုလီၤ.
- ၂၃. **လၢ်ပီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်လၢပမၤစီၤပီၤသ့ၣ်န့ၣ်ပကိးလၢလၢ်ပီၤလီၤ. ဒီးပကိးလၢလၢ်ပီၤသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်ပီၤလၢ်တြၢလီၤ.
- ၂၄. **လၢ်ဖိပြဲ** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်လၢအပြဲတဖၣ်ခဲလၢ်န့ၣ်ပကိးလၢလၢ်ဖိပြဲလီၤ. ထံလိာ်ပူၤန့ၣ်လၢ်ဖိပြဲအါကၢ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်ဖိပြဲလၢ်ဖိပြဲလီၤ.
- ၂၅. **လၢ်ဘၣ်ဘၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်လၢကဘျးဒီးဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢလၢ်ဘၣ်ဘၣ်လီၤ. လၢ်ဘၣ်ဘၣ်လၢပြီခိၣ်န့ၣ်အါကၢ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်ဘၣ်ဘၣ်လၢ်ဘၣ်ဘၣ်လီၤ.

လၢ်

- ၂၆. **လၢ်မ့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်ဖးဒ်လၢအဒိၣ်ကတၢ်အထီကတၢ်န့ၣ်ဒီးကိးလၢလၢ်မ့ၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်မ့ၢ်လုာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်မ့ၢ်ထးတံၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. လၢ်မ့ၢ်န့ၣ်ထီတုၤသိးဒီးကစၢ်လီၤ.
- ၂၇. **လၢ်မ့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်တကလုာ်လၢပထံးမ့ၢ်န့ၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢလၢ်မ့ၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်မ့ၢ်ထးဆါလီၤ. ပုၤကညီထံးမ့ၢ်အူလၢလၢ်မ့ၢ်န့ၣ်န့ၣ်ဝဲလီၤ.
- ၂၈. **လၢ်လၢ** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်သ့အဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်လၢ်လၢပကျဲယဲာ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်သ့လၢ်လၢလီၤ.
- ၂၉. **လၢ်ဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်လၢအညၣ်ဖးကဘျးန့ၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢလၢ်ဝါလီၤ. လၢ်လၢထံလိာ်ပူၤန့ၣ်လၢ်ဝါအါကၢ.
- ၃၀. **လၢ်သက့ၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ချဲမိၤကဘိမိၤအတြီၢ်တမိးန့ၣ်ပစံးလၢလၢ်သက့ၤလီၤ. လၢ်သက့ၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးအသက့ၤဒီးကွးယၢ်တၢ်လၢထံလိာ်ဒီးအပူၤန့ၣ်စၢအသးဒီးကဘိလီၤ.
- ၃၁. **လၢ်သ့** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်လၢပကျဲယဲာ်ကျဲကျဲန့ၣ်ပကိးလၢလၢ်သ့လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်သ့လၢ်လၢလီၤ. မၤန့ၢ်ယၢ်လၢလၢ်သ့တဖျၢၣ်တက့ၢ်. စကကျဲယဲာ်လီၤ.
- ၃၂. **လၢ်သ့ၣ်ဘၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်တကလုာ်လၢပကွဲးလံာ်လၢအလီၤ. န့ၣ်ပကိးလၢလၢ်သ့ၣ်ဘၣ်လီၤ. လၢ်သ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်တဘျးဒီးပပူၤဘၣ်တပၤလီၤ. အအံၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပပူၤဘၣ်တသးညါလီၤ.
- ၃၃. **လၢ်အဂ့ၤ** န့ၣ်မ့ၢ်လၢ်လၢပစိာ်လၢပလီၤဒီးမျိၣ်တထီၣ်သးန့ၣ်တထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလၢ်အဂ့ၤလီၤ. လၢ်လၢအဂ့ၤန့ၣ်ပတထံၣ်န့ၣ်ဘၣ်. ပနၢ်ဟူထဲအမံၤလီၤ.
- ၃၄. **လၢ်ခါးမဲးခါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးလၢ်ဒီးအဆီဒီးပကိးလၢလၢ်ခါးမဲးခါလီၤ.
- ၃၅. **လၢ်ခါးလုၤခါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးလၢ်ဒီးအဆီဒီးပကိးလၢလၢ်ခါးလုၤခါလီၤ. လၢ်ခါးလုၤခါစံးဝဲဒ်လီၤ.
- ၃၆. **ကလၢ်** ဒီးကလၢ်ခွဲးခွဲး, ဒီးပုၤကလၢ်, ဒီးကလၢ်ကျဲ, ဒီးကလၢ်လိာ်အသး, ဒီးကလၢ်ခွဲးကွံာ်, ဒီးကလၢ်ဟီၣ်ခိၣ်, ဒီးကလၢ်ကလံာ်, ဒီးကလၢ်မ့ၢ်စုၣ်, တါခဲလၢ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကလၢ်တက့ၢ်.
- ၃၇. **ကၢလၢ်ကၢလု** ဒီးကၢလၢ်ကၢဆံန့ၣ်မ့ၢ်ပဆိၣ်ဂ့ၤပုၤကၢဒီးပဆိၣ်ကၢဆိၣ်ခိးပုၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆီလၢကၢလၢ်ကၢလု, ကၢလၢ်ကၢဆံလီၤ. ပစိာ်ကီၢ်လိာ်န့ၣ်မ့ၢ်ပဒီပုၤကၢဒီးပကၢလၢ်ကၢလုကၢလၢ်ကၢဆံက့ၤအီၤလီၤ. ဒီးပဆဲးဘၢပုၤန့ၣ်ပကၢလၢ်ကၢလုကၢလုကၢလၢ်ကၢဆံက့ၤအီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ကၢလၢ်ကၢလုကၢလၢ်ကၢဆံန့ၣ်ဆံန့ၣ်လၢတကယၢ. မးနကၢဒီးလၢ်မ့ၢ်လုတိတက့ၢ်. စံးဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.
- ၃၈. **တလၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်စၢၣ်စံးအဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢပထံးလိာ်တကလုာ်ပုၤမၤဝဲလၢတိာ်ဒ်မိၤဖိအသိးဒီးပထံးသိၣ်ခြၣ်ခြၣ်ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢတလၢ်စၢၣ်စံးလီၤ. ပုၤမၤဘျးဒီးထံးဒီးတလၢ်စၢၣ်စံးလီၤ.
- ၃၉. **တလၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တလံာ်အဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပတိလိာ်သ့ၣ်ဘၣ်တဖးခါဘၣ်ဒီးချၢၣ်ချဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆီလၢတလၢ်တလံာ်လီၤ.
- ၄၀. **တူၣ်လၢ်ကၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဒီကွံာ်ထွံၣ်မံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပဘျးကွံာ်ထွံၣ်

လက်-လက်

နမူနာ၊ ပစ္စည်းလက်သားတို့လက်ကားလီ။ ထွက်တုအနက်တို့
လက်ကားစံလီ။

၄၁. **တီးထဲလက်ကား** နှင့်မူပိုင်လက်ကားတို့တူလီခိုခါ
ဘဏ်ဒီးတန်းတူတူလီတူပူနှင့်ပစ္စည်းလက်ကားတီးထဲလက်ကား
လီ။ ပုတဖုတ်တစ်ဘဏ်တူလီခိုခါဒီးတီးထဲလက်ကား
လီ။

၄၂. **မဲလက်သူ** နှင့်မူထီးမဲဖုတ်လက်လီအသီးဒီးအမဲအထွ်
နှင့်ပစ္စည်းလက်ထီးမဲလက်သူလီ။

၁. **လက်** နှင့်မူပိုင်တတ်တစ်လက်ဘဏ်ဒီးပစ္စည်းလက်လီ။
ထီရီတတ်လက်မူပိုင်၊ ပိုင်မူပိုင်၊ မူပိုင်လက်ဘဏ်ဒီးပစ္စည်း
လက်လီ။ လက်ကျ၊ လက်စီ၊ လက်သိကဘဲးစံလီ။ စအိုင်မူ
လက်ကျ၊ စယီးသုဉ်မူလက်စီ၊ စဝဲဘုလက်သိကဘဲး၊ စံးဒ်
လီ။ ဒီးပစ္စည်းအဆီလက်လက်ဆုလီ။

၂. **လက်** နှင့်မူဟိုင်ခိုင် အတဝီနှင့်ပစ္စည်းလက်လီ။ ပုလက်ဖိ
နှင့်အိုင်အကလုကလုလက်ဟိုင်ခိုင်ချာအံလီ။ ဒီးပစ္စည်းလက်
ပိုင်ဟိုင်ခိုင်စုကီးလီ။

၃. **လက်ကျ** နှင့်မူပိုင်တတ်တစ်လက် ဘဏ်ဒီးပစ္စည်းလက်
ကျ လီ။ စအိုင်မူ လက်ကျ ဒီးပစ္စည်းအဆီလက် လက် ကျ လက်
ကျစုကီးလီ။

၄. **လက်ကျ** နှင့်မူလက်ကျအဆီလီ။ ဒီးမူပိုင်တတ်တစ်
လက်ဘဏ်ဒီးပစ္စည်းအဆီလက်လက်ကျလက်ကျလီ။

၅. **လက်ခိုင်** နှင့်မူဟိုင်ခိုင်အံပကီးလက်ခိုင်လီ။ ဒီးပစ္စည်း
လက်ခိုင်စုကီးလီ။ ပိုင်တတ်လက်ခိုင်အံအကလုက
လုနှင့်မူကစာယွာတူလီပိုင်လီ။

၆. **လက်ဂီ** နှင့်မူထီရီတတ်အိုင်လက်ပကီးဘဏ်အကျးဒီးပတိ
လက်ကြီကြီနှင့်ပစ္စည်းလက်ဂီလီ။ ပုတဂါအိုင်လက်ဂီစမုဒီး
စတမာဘဏ်ဘဏ်။ ထီးအိုင်လက်ဂီဘုဒီးပမာဘုတနီဘဏ်။ ဒီးပစ္စည်း
ဒီးအဆီလက်လက်လက်ဂီလီ။

၇. **လက်စီ** နှင့်မူပိုင်တတ်တစ်လက်ဘဏ်လုတကူတူအက
မူကမိုင်တစ်လက်ဘဏ်ဒီးပစ္စည်းလက်စီလီ။ စအိုင်ဘုလက်စီ။
တစ်လက်ဘဏ်။ ဒီးပစ္စည်းလက်စီဖုကလုစုကီးလီ။ လဲဝဲ
ထိုင်ကွဲဘုလက်ချိုင်ပူနှင့်တူလက်စီတကူ။

၈. **လက်ဆု** နှင့်မူပကီးလက်ဒီးအဆီဒီးပစ္စည်းလက်ဆုလီ။ ဝဲ
ထိုင်ဘုတူလက်ဆုတကူ။

၉. **လက်ပိုင်** နှင့်မူဟိုင်ခိုင်ချာဒီးဘဏ်ညါနှင့်ပကီးလက်ပိုင်
လီ။ ဒီးပစ္စည်းလက်ပိုင်ခိုင်စုကီးလီ။ လက်ပိုင်ဒီးဘဏ်ညါ အံ
ပုအိုင်ဝဲကလုကလုလီ။ ဒီးပစ္စည်းလက်ပိုင်ခိုင်စုကီးလီ။

၁၀. **လက်ဖိ** နှင့်မူကယံပုအိုင်အကလုကလုလက်ဟိုင်ခိုင်ချာ
အံပကီးလက်ဖိလီ။ ပုလက်ဖိတဖုတ်နှင့်အိုင်လက်အခိုင်
အံလက်လီ။

ပုလက်ဖိလက်ဟီးဂီ၊ ယွာအိုင်လက်မူသးကညီ

၁၁. **လက်လံ** နှင့်မူတစ်လက်ဘဏ်လီ။ စအိုင်မူလက်လံ။ စ
ယီးဝဲလက်လံ။ စဝဲထိုင်ဘုလက်လံစံးလီ။ စသးပုနီလံမိ
ပုလက်လံစံးလီ။

လက်-လား-လက်

၁၂. **လက်သိကဘဲ** နှင့်မူတတ်တစ်လက်ဘဏ်စီဖုကလုဒီးပစ္စည်း
လက်သိကဘဲးလီ။ မူလက်သိကဘဲးလီ။ စ
အိုင်လက်သိကဘဲးလီ။

၁၃. **လက်အခါး** နှင့်မူပမာတတ်တူပမာတသုလက်ဘဏ်ဒီးပစ္စည်း
လက်ခါးလီ။ ဒီးပစ္စည်းအဆီလက်ခါးလက်ပရီးလီ။ စမာတ
လီတဖျာအံလက်ခါးလက်ပရီးလံ။ လက်အံအဖီခိုင်စမာတသု
လက်ဘဏ်။

၁၄. **လက်အပရား** နှင့်မူလက်အခါးအဆီလီ။ ဒီးမူပမာတတ်လက်
တမာအဖီခိုင်တသုလက်ဘဏ်ဒီးပကတိတတ်လက်အဖီခိုင်တသု
လက်ဘဏ်နှင့်ပစ္စည်းလက်ခါးလက်ပရီးလီ။ စကတိတတ်လက်နှင့်
အဖီခိုင်တသုလက်ဘဏ်။ စကတိတတ်အံလက်ခါးလက်ပရီးလီ။

၁၅. **ကလက်** ဒီးအိုင်ဘဏ်လက်နှင့်ကွဲလက်လက်တကူ။

၁၆. **ခဲလက်** နှင့်မူကယံတတ်တံလက်လက်တစ်ဘဏ်ဒီးပစ္စည်း
ခဲလက်လီ။ ကယံတတ်အိုင်ခဲလက်ခဲဆုနှင့်မူကစာယွာ ဟ်လီနှင့်
ဝဲခဲလက်လီ။ ဟ်စတတ်အံခဲလက်ဒီးဟိုင်ကံအပူနံ။

၁၇. **တလက်** နှင့်မူတတ်လက်အိုင်ဘဏ်တနီနှင့်စံးလက်တလက်ဘဏ်
လီ။ စအိုင်မူတလက်ဘဏ်။ စဝဲထိုင်ဘုတလက်ဘဏ်။ စယီးဝဲ
တလက်ဘဏ်စံးလီ။

၁၈. **လက်ခိုင်** နှင့်မူဟိုင်ခိုင်အချာဒီးဘဏ်ညါအံပကီးလက်
လက်ခိုင်လီ။ ဒီးပစ္စည်းလက်ခိုင်စုကီးလီ။ ပုကညီအိုင်လက်
လက်ခိုင်အံအိုင်အကလုကလုလီ။

၁၉. **သးလက်** နှင့်မူပုကညီသံတကီခါနှင့်ပစ္စည်းလက်သးလက်
လီ။ ပုတဂါမာတကဲတယံတမီဒီးအသးလက်လီ။ ဒီးပစ္စည်း
ဒီးအဆီလက်လက်လက်သးလက်လီ။

၁. **ကလား** ဒီးလိကလား၊ ဒီးပားကလား၊ ဒီးတားတလားတံခဲ
လက်နှင့်ကွဲလက်လားတကူ။

၂. **တားတလား** နှင့်မူတတ်သံစိုင်ထိုင်ဝဲလက်အဖံးအညှိအထိုင်ဒ်
အညီးအသီးဒီးပစ္စည်းလက်သးတားတလားလီ။ ဒီးပုဒါလက်အ
ဟာဖါဒ်ဝဲနှင့်ပစ္စည်းလက်သးတားတလားစုကီးလီ။ ပုတဂါဒါ
ဒီးမာမးအသးတားတလားလီ။

၃. **ပားတလား** နှင့်မူဒ်တားတလားအသီးလီ။ ဒီးမူတတ်သံစိုင်
လက်ထိုင်ဝဲနှင့်ပစ္စည်းလက်သးပားတလားလီ။ ထိုင်ခိုင်တဒ်သံမး
ပားတလားလီ။

၁. **လက်** နှင့်မူသုဘုလက်အဒ်ဖုဒ်ထိုင်ဒီးကဲထိုင်လက်
စွါသုဒီးသုဒ်သံမီပီတကလုအသီးဒီးပကီးလက်လက်လီ။ ဒီးပ
ကီးဒီးအဆီလက်လက်ခါဆုဒီးလီ။

၂. **လက်ထိုင်** နှင့်မူထီရီပဘီးထိုင်တတ်ထိုင်နှင့်ပစ္စည်းလက်
ထိုင်လီ။ လက်ထိုင်ဟိုင်ထိုင်။ လက်ထိုင်ဖီထိုင်စံးလီ။

၃. **လက်လီသုဉ်** နှင့်မူပမာစုသုဉ်အခိုင်ဒီးပမာလီလက်ဒ်ပ
တဟိုင်ဒီးပစ္စည်းလက်လီ သုဉ်လီ။ ပုတဂါလက်လီ သုဉ်တ
ဘီနှင့်ကမူကံသိကစာပူလက်လီသုဉ်။

၄. **လက်ခါဆုဒီး** နှင့်မူပကီးလက်ဒီးအဆီဒီးပစ္စည်းလက်ခါ
ဆုဒီးလီ။ လက်ခါဆုဒီးစံးလီ။

၅. **ကလက်** ဒီးကလံကလက်၊ ဒီးတက်တလက်၊ ဒီးကလက်

လာ၌

တၢ်၊ နီၤကလာၣ်ကလုး၊ နီၤကလာၣ်ကလာၣ်၊ တၢ်ခဲလာၣ်န့ၣ်ကွၢ် လၢကလာၣ်တက့ၢ်၊

၆. ခလာၣ် န့ၣ်မ့ၢ်လၢသ့ၣ်တကလုာ်ထီၣ်ဘဲသ့ၣ်ဂၤနီၤကဲထီၣ်လၢ အထံးဖးဒီးနီၤပကိးလၢခလာၣ်လီၤ၊ နီၤပကိးလၢချၢၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ၊ နီၤပကိးဒီးအဆိလၢခလာၣ်ခီၤယီၤခီၤလီၤ၊ ခလာၣ်န့ၣ်အသၢၣ်ထဲစု မ့ၢ်စုဆၣ်ဒီးဖျၢၣ်သလာၣ်ဒီးမံၤဘီၣ်ကံၤကလာၣ်ဒီးထီၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ခ့ၣ်အိၣ် အသၢၣ်လီၤ၊

၇. ဃၢၣ်လုၢ်လာၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်ဂံၤဂုၤအသးန့ၣ်ပစံးလၢယၢၣ် လုၢ်လာၣ်အသးလီၤ၊ ထီၣ်ရီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤဂံၤဂုၤအသးမ့ၢ်ဂုၤ၊ ပုၤ ကညီၣ်ဂံၤဂုၤအသးမ့ၢ်ဂုၤ၊ ပစံးလၢယၢၣ်လုၢ်လာၣ်အသးလီၤ၊ နီၤပ စံးလၢယၢၣ်လံၣ်လာၣ်အသးစ့ၢ်ကိးလီၤ၊ ပုၤတဂၤဒၤဒီးလဲၤတၢ်ယၢၣ် လုၢ်လာၣ်အသးလီၤ၊

၈. ဆၢၣ်လာၣ်ထံး န့ၣ်မ့ၢ်ပဆုၣ်အလီၤန့ၣ်ပကိးလၢဆၢၣ်လာၣ် ထံးလီၤ၊ နီၤပကိးဒီးအဆိလၢဆၢၣ်လာၣ်ခိၣ်ဆၢၣ်လာၣ်ထံးလီၤ၊ ဆိဝဲးအိၣ်အဆၢၣ်လၢဆၢၣ်လာၣ်ထံးလီၤ၊

၉. ညၢၣ်လာၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ညၢၣ်ဖိထုးလၢထီၣ်အါဝဲကတၢ်ထံတက့ၢ်ခံ ကုၣ်ဒီးပြဲၣ်န့ၣ်ပုၤတနီၤနီၤကိးလၢညၢၣ်လာၣ်လီၤ၊

၁၀. တလာၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤလၢပဂူၣ်ထီၣ်ထူၣ်န့ၣ်ပကိးလၢတလာၣ် လီၤ၊ နီၤပကိးလၢသလာၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ၊ ပုၤကညီၣ်ဒီးမၤဒီးခူၣ်တ လၢၣ်လၢကျဲၣ်ပုၤသးလီၤ၊ နီၤပကိးအဆိလၢတလာၣ်တလာၣ်လီၤ၊

၁၁. တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆံးလၢဘီၣ်ဝဲဒီးဖုၣ်ဝဲန့ၣ်လဲၤ တၢ်ချဲဝဲဒီးပစံးလၢလဲၤတၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်လၢၣ်လီၤ၊ ပုၤဆံးတဂၤ လဲၤမးတၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်လၢၣ်လီၤ၊ နီၤပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်တၢ် လံၣ်တၢ်တၢ်လၢၣ်လီၤ၊

၁၂. တၢ်တလာၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်ဖိဆံးဘီၣ်ဒီးဖုၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢ မၤသးတၢ်တလာၣ်လီၤ၊ နီၤပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်တလာၣ်လံၣ်တၢ်တ လၢၣ်လီၤ၊

၁၃. ဟၢၣ်လာၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢဖျၢၣ်ဝဲဘၣ်လိာ်ဒီးပစံးလၢဟၢၣ်လာၣ် လီၤ၊ ဖျၢၣ်သလာၣ်ဒီးဟၢၣ်လာၣ်၊ နီၤဟၢၣ်သလာၣ်န့ၣ်ဒီးသိးသိးလီၤ၊ နီၤပစံးဒီးအဆိလၢဟၢၣ်လာၣ်ကၢၣ်လီၤ၊ ပရၤသးသၢၣ်တဖျၢၣ်ဟၢၣ် လၢၣ်ကၢၣ်လီၤ၊

၁၄. ဟၢၣ်လာၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆံးဘီၣ်ဒီးဖုၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဟၢၣ်လာၣ် လီၤ၊ နီၤပစံးဒီးအဆိလၢဟၢၣ်လာၣ်လံၣ်ဟၢၣ်လာၣ်လီၤ၊ ပုၤဆံးတဂၤဟၢၣ် လၢၣ်ခီၤဂုၤကၢၤ၊

၁၅. ဖျၢၣ်တလာၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢဘၣ်လိာ်တိၣ်လိာ်ကူၤန့ၣ်ပစံးလၢ ဖျၢၣ်တလာၣ်လီၤ၊ စုၣ်ဝံၣ်သၢၣ်န့ၣ်ဖျၢၣ်တလာၣ်လီၤ၊ နီၤပစံးလၢ ဖျၢၣ်သလာၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ၊ ဖျၢၣ်တလာၣ်ဒီးဖျၢၣ်သလာၣ်န့ၣ်ဒီးသိး သိးလီၤ၊ နီၤပစံးဒီးအဆိလၢဖျၢၣ်တလာၣ်လံၣ်ဖျၢၣ်တလာၣ်လီၤ၊

၁၆. လံၣ်လာၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ချဲဝဲဂံၤဂုၤဒီးကျိၣ်ကျိၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢချဲ ဝဲလံၣ်လာၣ်လီၤ၊ တပီၣ်ဒီးချဲဝဲလံၣ်လာၣ်နးကၢၤ၊ နီၤပစံးလၢ လုၢ်လာၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ၊

၁၇. သလာၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤလီၤဆၢၣ်ဒီးပကိးလၢသလာၣ်လီၤ၊ တၢ် ပုၤလီၤဆၢၣ်လၢအပုၤခိၣ်ထံးကဝီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲသလာၣ်လီၤ၊ ပကိးဒီး အဆိလၢသလာၣ်သလာၣ်လီၤ၊

လာၣ်-လာၤ

၁၈. အလာၣ် န့ၣ်မ့ၢ်လာၣ်အိၣ်တၢ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလၢအလာၣ်လီၤ၊ ထွံၣ်အလာၣ်အိၣ်လၢထွံၣ်အပူၤလီၤလီၤ၊ နီၤပစံးဒီးအဆိလၢအ လၢၣ်အဆုးလီၤ၊

၁၉. လၢၤ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိၣ်ဝဲဘၣ်ဒီးခီၤဒီးပစံးလၢလၢၤလီၤ၊ နီၤပစံး ဒီးအဆိလၢလၢၤပုၤတြးလီၤ၊ မၤန့ၢ်စထံၣ်ချီၤပုၤတြးခီၤတက့ၢ်၊ နီၤပုၤကညီၣ်အလီၤဘၣ်ပုၤကိၣ်ဘၣ်ဒီးန့ၣ်ပစံးလၢလၢၤလီၤ၊ ထီၣ်ရီၤ တၢ်ကိၣ်ဘၣ်ဒီးန့ၣ်ပစံးလၢလၢၤခဲလၢၣ်လီၤ၊ စမံၤလုးယၢၣ်တၢ်လၢၤ ဂုၤကၢၤ၊ နီၤပစံးဒီးအဆိလၢလၢၤလၢၤလၢၤလီၤ၊

၂၀. ကလာၤ နီၤလီၤကလာၤ၊ နီၤကလာၤတၢၤ၊ နီၤမုၢ်လီၤကလာၤ၊ နီၤကလာၤလၢၤ၊ တၢ်ခဲလာၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကလာၤတက့ၢ်၊

၂၁. ကိၢ်ကိၢ်လၢၤလၢၤ န့ၣ်မ့ၢ်ထံၣ်ချီၤကိၢ်ဘၣ်ဒီးလၢပဟံးဘူၣ်တစဲး စဲးန့ၣ်ပစံးလၢကိၢ်ကိၢ်လၢၤလၢၤလီၤ၊ စကလုၣ်ထံၣ်ချီၤကိၢ်ကိၢ် လၢၤလၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ၊

၂၂. ကွၢၤတလာၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်အိၣ်လီၤအယီၤဒုအစုက့ၢ်စခူၤဒီး ပစံးလၢအိၣ်လီၤအယီၤဒုကွၢၤတလာၤလီၤ၊ ပုၤတဂၤဆၢထၢၣ်ဒီး အိၣ်လီၤအယီၤဒုကွၢၤတလာၤလီၤ၊

၂၃. စၢၤလၢၤကဒၢ န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တကလုာ်ခိၣ်ဘီၣ်ဒီးပကိးလၢစၢၤ လၢၤကဒၢလီၤ၊ နီၤပကိးလၢထီၣ်ဘီၣ်ခိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ၊ စၢၤလၢၤကဒၢ န့ၣ်အသံၤလီၤစၢၤလၢတၢ်ကပိၣ်လီၤစၢၤလၢၤကဒၢဒီးပကိးထီၣ်တ ကလုာ်န့ၣ်လၢစၢၤလၢၤကဒၢလီၤ၊ ထီၣ်စၢၤလၢၤကဒၢ န့ၣ်အိၣ်ဘု နးကၢၤ၊

၂၄. တလာၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပယီၤဖိတကလုာ်န့ၣ်ပကိးလၢတလာၤလီၤ၊ နီၤပကိးလၢတဝဲၣ်သါစ့ၢ်ကိးလီၤ၊ နီၤပကိးလၢတလာၤပယီၤပကိး ဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ၊ တလာၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒ်ပယီၤအသိးန့ၣ်သက့ကတိၤ တၢ်လီၤဆိတစဲးစဲးဒီးပကိးလၢတလာၤလီၤ၊ တလာၤအိၣ်လၢဝဲၣ်တ ဝဲၣ်န့ၣ်အါမးလီၤ၊

၂၅. တလာၤထီၣ်ခိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တလာၤန့ၢ်မၤလၢပုၤကညီၣ်ဒီးပကိးလၢတ လၢၤထီၣ်ခိၣ်လီၤ၊ တလာၤထီၣ်ခိၣ်န့ၣ်အဖိအလံၤန့ၣ်ပကိးလၢတ လၢၤထီၣ်ခိၣ်လီၤ၊

၂၆. မၤလၢၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤကိၢ်တၢ်ထီၣ်ရီၤတမံၤလၢမ့ၢ်ဒီးပစံးလၢမၤ လၢၤလီၤ၊ မၤလၢၤထီၣ်တၢ်ကူတၢ်သိးန့ၣ်ဒုးလုးထီၣ်ပုၤဆံးတက့ၢ်၊ မၤလၢၤထီၣ်စခိၣ်လၢမ့ၢ်အူလီၤ၊

၂၇. လုၤလၢၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပထုးဆၢပျံၤဘၣ်ဒီးခီၤဒီးပစံးလၢလုၤလၢၤ လီၤ၊ ထုးဆၢလုၤလၢပျံၤန့ၣ်ဘၣ်ဒီးခီၤဒီးပကဘျးထီၣ်တၢ်ကူတၢ် သိးတက့ၢ်၊ နီၤပစံးလၢဆၢလုၤလံၤဆၢလုၤလၢၤလီၤ၊

၁၀. လုၤလၢၤ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖးထီၣ်လၢအထီၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမူလုၤလၢၤ လီၤ၊ နီၤပကိးဒီးအဆိလၢမူလုၤလၢၤပဟီၣ်လုၤလၢၤလီၤ၊

၁၁. လီၤစၢၤလၢၤ န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်အကနံၣ်ဆိအကနံၣ်န့ၣ်လီၤဝဲလၢအ ကိၢ်လၢန့ၣ်ကဖိလိဒီးပစံးလၢလီၤစၢၤလၢၤလီၤ၊ နီၤပကိးဒီးအဆိ လၢလီၤစၢၤလံၤလီၤစၢၤလၢၤလီၤ၊ ထီၣ်သူတဘျးအကနံၣ်ဒီး လီၤစၢၤလၢၤလၢအကိၢ်ဖိလိလီၤ၊

၁၂. သးလၢၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပသးကျၢၤထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးလၢၤလီၤ၊ နီၤ ပစံးဒီးအဆိလၢသူၣ်မုၢ်သးလၢၤလီၤ၊ စထံၣ်က့ၤစမိၢ်စပၢ် ဒီး စ သူၣ်မုၢ်သးလၢၤဝဲလီၤ၊

လာ-လု-လု

၁၃. သးလာ နှ်မုပသးမုဝဲဒီးပစံးလာပသုဉ်မုသးလာလီၤ. စအိဉ်ဒ်စတၢ်လာစသုဉ်မုသးလာဒီးနဟဲကတိၤဒိဉ်ထီဉ်စသး ဘဉ်မနုၤလီၤ.

၁၄. သဉ်လာ နှ်မုပမၤဘူးတၢ်ကူတၢ်သိးဒီးမုဒီးကိၢ်ထီဉ်ဝဲ ဘဉ်ဒီးပစံးလာသဉ်လာလီၤ. သဉ်လာန့ၢ်ယၤလာတၢ်ကံးညဉ် တဘျဉ်တက့ၢ်. စကုးလုးစဖိလာတၢ်ဂီၢ်အသးန့ၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီး အဆိလာသဉ်လာသဉ်လာလီၤ.

၁၅. လု နှ်မုပကညီကတိၤကြိတၢ်လာတၢ်ဖိန့ဒီးစံးဝဲလာဒိဉ်. တၢ်ဆုၢ်ကိၢ်ဒီးစံးဝဲလာအအါဒီးပစံးလာလုတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအ ဆိလာကတိၤလုကတိၤဝဲစုၢ်ကိၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလုတ ယုၤလီၤ. ဒီးပစံးလာလုအကိၢ်စုၢ်ကိၢ်လီၤ.

၁၆. လုကု နှ်မုပဖျၢဉ်အဆိလီၤ. ဒီးမုတၢ်လာတလိဉ်ကူပၢဉ်သ လာဉ်န့ၢ်ပစံးလာဖျၢဉ်လုကုလီၤ. စုဉ်ဝဲသဉ်ဖျၢဉ်လုကုလီၤ. ထီ ရီၤတၢ်ဖျၢဉ်ဝဲန့ၢ်ပစံးဒီးအဆိလာဖျၢဉ်လုကုဝဲလၢဉ်လီၤ.

၁၇. ကလု ဒီးကလိးကလု, ဒီးကိးအလိးကလု, ဒီးဘိကလုတၢ် ခဲလၢဉ်န့ၢ်ကွၢ်လၢကလုတက့ၢ်.

၁၈. ခလု နှ်မုပကွၢ်တၢ်ဂုၤဒီးပတထံဉ်တၢ်ဒီးပစံးခလုလီၤ. ဒီးပစံးလာချုစကိးလီၤ. စခလုကုယဲၣ်ဟါမၤစတထံဉ်ဘဉ်.

၁၉. ခလုအိဉ်လု နှ်မုပခလုပလဲၤအိဉ်သကိးပုၤဒီးပဟးကြိ ကြိန့ၢ်ပစံးလာပခလုလီၤ. ပုၤတဂၤခလုထဲဟးကြိကြိဒီးပမၤတ န့ၢ်ဘဉ်. ပုၤတဂၤခလုထဲဟးဆူပုၤဂၤအဟံဉ်ဒီးတမၤဘဉ်တၢ်နီတ မံၤဘဉ်.

၂၀. တိးလုတိးပျၢ နှ်မုပပုၤလာလဲၤတၢ်ပစုၢ်ပတုၤဒီးတကွၢ်လီၤ ဘဉ်အခိဉ်ထံးန့ၢ်ပစံးလာလဲၤတၢ်တိးလုတိးပျၢလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤ တၢ်တိးလုတိးပျၢဒီးတကွၢ်လီၤဘဉ်အခိဉ်ခိဉ်ခိဉ်ထံးဘဉ်.

၂၁. ပလုပကု နှ်မုပပစုၢ်ပတုၤအသိးလီၤ. ပုၤကညီအိဉ်ပစုၢ် မုၤ, လဲၤပစုၢ်တၢ်, မၤပစုၢ်တၢ်န့ၢ်ပစံးလာပလုပတုၤလီၤ. ဒီးပစံး လာမလုမတုၤစုၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤအိဉ်မုၤပလုပတုၤဒီးဟးဝဲလီၤ.

၂၂. မလုမတု နှ်မုပပလုပတုၤအသိးလီၤ. ဒီးမုပုၤကညီပစုၢ်ပ တုၤန့ၢ်ပစံးလာမၤသးမလုမတုၤလီၤ.

၂၃. လု နှ်မုပပဒုးအိဉ်ပုၤဂၤအတၢ်အိဉ်တၢ်အိဉ်ဒီးပစံးလာလု လီၤ. လုန့ၢ်မုလုအိဉ်လုအိ, လုကုၤ, လုဖိဆဉ်မၤမၤဟးစံးဝဲ ဒဉ်.

၂၄. လု နှ်မုပဘုဉ်အိဉ်ဘုဉ်အိဉ်န့ၢ်မုၤဖုဉ်မုၤဒီးပစံးလာပလု လီၤ. ဒီးပစံးလာလုတၢ်စုၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤလုတၢ်ဝဲတၢ်နီ တၢ်အတၢ်သိးစံးဝဲဒဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလုပၢဉ်လီၤ. ဒီးပစံး လာလုတၢ်ပၢဉ်တၢ်စုၢ်ကိးလီၤ.

၂၅. လု နှ်မုပဆဲးသကူတၢ်န့ၢ်ပစံးလာလုလီၤ. ပုၤတဂၤဆဲး တၢ်လာဘီဒီးလုသကူၤဝဲလဲၤယံၤကၤ.

၂၆. လုခုး နှ်မုပမၤခုးန့ၢ်မုၤဖုဉ်မုၤတကလုဒီးပစံးလာလုခုး လီၤ. ပုၤကညီလုခုးန့ၢ်လုဝဲဒီးသးဒီးဆိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ လာလုခုးလုသိဉ်လီၤ.

၂၇. လုခုဉ် နှ်မုပမုဉ်သဝဲထီဉ်န့ၢ်ပစံးလာမုဉ်လုခုဉ်လီၤ. မုဉ် လုခုဉ်ထီဉ်ဝဲဝါဝါလီၤ. မုဉ်လုခုဉ်စံးဝဲဒဉ်.

လု

၂၈. လုတၢ် နှ်မုပပဒုးအိဉ်တၢ်ဝဲတၢ်နီအဆဉ်ဒီးပစံးလာပလု တၢ်လီၤ. ပုၤကညီမုၤမၤကကဲဒီးမၤန့ၢ်မုၤဖုဉ်မုၤလၢသးဒီးဆိဒီး လဲၤမၤဝဲလာပုၤခိဉ်ပုၤကျိဒီးမၤန့ၢ်ဝဲဒီးဟံဉ်ဖိစိတစံးဖိဒီးပစံးလာ လုတၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤအမၤမၤတကဲဒီးလဲၤလုတၢ်လီၤ.

၂၉. လုတၢ်ထူထံ နှ်မုပပဒုးအိဉ်နီထံအဆဉ်ဒီးသအုသယိဒီး ဟုဒီးသနးဒီးထီဉ်ခိဉ်ခိဉ်ခိဉ်ဒီးပစံးလာပလုတၢ်ထူထံလီၤ. ပုၤ လုတၢ်ထူထံန့ၢ်ဒၤန့ၢ်တၢ်လာနီထံအဆဉ်န့ၢ်လာဝါပုၤလီၤ.

၃၀. လုထံ နှ်မုပသုကဆိပသး, ပသုထူးပသးလာ ထံဒီးပစံး လာလုထံလီၤ. ဒီးပစံးလာလုထံစုၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤတၢ်ကိၢ်အ သးဒီးလုထံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလုထံလုနီလီၤ.

၃၁. လုထီဉ်တၢ် နှ်မုပမၤန့ၢ်လာဟံဉ်ဖိစိတဖျၢဉ်အပူၤဒီးပပာ် ထီဉ်ဆိဒီးပရဲဉ်လီၤသးဒီးပစံးလာပလုထီဉ်တၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလာပ လုဟံဉ်ခိဉ်မုခိဉ်အကစၢ်လီၤ.

၃၂. လုမိၢ် နှ်မုထီဉ်တဖၣ်လာအမိၢ်တဖၣ်န့ၢ်မုၤဟုအံဉ်လာ သုဉ်အိဉ်ပူၤဒီးအဖါတဖၣ်န့ၢ်ယုစိဉ်အိဉ်န့ၢ်အမိၢ်အဆဉ်ဒီးပစံးလာ လုအမိၢ်လီၤ.

၃၃. လုလီၤအသး နှ်မုပကညီမၤသံတၢ်ဖိတၢ်လံးဒီးလုတၢ်ဖိ တၢ်လံးအသ့ဉ်န့ၢ်မၤလီၤဝဲလာအလီၤဒီးအခိဉ်နီန့ၢ်ပစံးလာလု လီၤအသးလီၤ. ပုၤကညီကျိလုလီၤအသးလာဂုၢ်သိန့ၢ်ဆူဉ်ကၤ စံးဝဲဒဉ်. ပုၤမုၤအံဉ်ဒီးအဆူဉ်အချုးဒီးကျိလုလီၤ အသးလာဂုၢ်သိ တက့ၢ်.

၃၄. လုလီၤအသး နှ်မုပကညီဘုဉ်အိဉ်ဘုဉ်အိဉ်လီၤအသးန့ၢ် ပစံးလာလုလီၤအသးလီၤ. ပုၤတဂၤပုၤဂၤတဘဉ်လုအိဉ်ဘဉ်. လုလီၤဒဉ်အသးလီၤ. ပုၤတဂၤလုလီၤအသးလာမုၤပုၤတဂၤလု လီၤဒဉ်အသးလာတၢ်ကမၤအိဉ်. ဒီးတၢ်အိဉ်ကလုဉ်ကလုဉ်လီၤ.

၃၅. လုအိဉ်လုအိ နှ်မုထီဉ်ရီၤပဒုးအိဉ်တၢ်န့ၢ်ပစံးလာလုအိဉ် လုအိလီၤ. လုအိဉ်လုအိကုၤနမိၢ်ပုၤသံတက့ၢ်.

၃၆. လုမိၢ်ထီဉ်မိၢ် နှ်မုပကိးထီဉ်ဒီးအဆိဒီးပကိးလာ လုမိၢ်ထီဉ် မိၢ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤမၤလုမိၢ်ထီဉ်မိၢ်သ့စံးဝဲဒဉ်.

၃၇. ကလု နှ်မုပကလုၤစုၢ်ကိး. ဒီးကလုယဲကဆဲး. ဒီးကလု ဘးတြိဘးတြိ. ဒီးကလုယဲကဆဲး. ဒီးကလုကပၢ်. ဒီးက လုဆဲးထီဉ်. ဒီးကလုလီၤမိၢ်လီၤမဲၤ, ဒီးကလုခုဉ်ယုဉ်ကလုဉ်, ဒီးကလုသဆဲးသဆဲး, ဒီးကလုကမဲးကမဲး, ဒီးကလု လုဉ်, ဒီးကလုပုၤ, ဒီးကလုယၤ, ဒီးကလုကလိဉ်ကလိဉ်, ဒီးကလု ဘးသး, ဒီးကလုအံးဘး, ဒီးကလုသလဲၤ, ဒီးကလုဘးတး, ဒီးကလုအုးအုး, ဒီးကလုငိဉ်ဝံငိဉ်ဝံ, ဒီးကလုကနီး, ဒီးက လုသအုး, ဒီးကလုဆဲးငါငိဉ်, ဒီးကလုဆဲးငါငိဉ်, ဒီးကလု ကထီ, ဒီးကလုတိ, ဒီးကလုပုၤ, တၢ်ခဲလၢဉ်န့ၢ်ကွၢ်လၢကလု တက့ၢ်.

၃၈. ဆါလု နှ်မုတၢ်ကိၢ်လာလါသ့ကိ အပူၤန့ၢ်ဒီးတၢ်ခုဉ်ဒ်မုဉ် အသိးလာကစၢ်ကလိဝါဟာဉ်ကလုဒ်မုဉ်အလုအသိးန့ၢ်ပစံး လာဆါလုလီၤ. လာလါသ့ကိပူၤန့ၢ်ဆါလုစုၢ်အါကၤ.

၃၉. တၢ်လု နှ်မုတၢ်အိဉ်တၢ်အိဉ်လာပကမၤန့ၢ်မုၤဖုဉ်မုၤအဂီၢ်ဒီး ပစံးလာတၢ်လုလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာတၢ်လုတၢ်ဟံလီၤ. ပုၤတ

လုပ်-လုပ်

နီနီမာတင်လုပ်လားဆီ၊ တနီနီမာတင်လုပ်လားမာပအံ့မာတိတ်ပံသကွဲထံပိတ်လီ။

၁၈. **ပုလုပ်တိမိ** နှုတ်မုၢ်ပုလုပ်ကတဲကတိတုၢ်လုပ်အဆၣ်ဒီးမာတုၢ်လုပ်အလီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပုလုပ်တိမိလီၤ။ ပုလုပ်တိမိတဖၣ်န့ၣ်လုပ်အိၣ်လုပ်အိၣ်နီၣ်ဖျံၣ်နီၣ်ဒီးကတဲကတိတုၢ်န့ၣ်ပအဆၣ်အမိလီၤ။

၁၉. **မုၢ်လုပ်** နှုတ်မုၢ်မုၢ်သဝံထီၣ်ဝါဝါဒီးပကိးလၢမုၢ်လုပ်လီၤ။ မုၢ်လုပ်ထီၣ်ဝါဝါလၢအယံၤန့ၣ်လီၤ။ မုၢ်တုၢ်အိၣ်တုၢ်နးဒီးမုၢ်လုပ်သူမုၢ်လုပ်ဘိဝဲလီၤ။

၂၀. **အလုပ်အလုပ်** နှုတ်မုၢ်ပုလုပ်ညီသနီန့ၣ်ပစံးလၢပုလုပ်ညီအလုပ်အလုပ်လီၤ။ ပုလုပ်ညီမာအလုပ်အလုပ်လၢမာသရဲသခးလီၤ။

၁. **လုပ်** နှုတ်မုၢ်တုၢ်ပုၤအူစီလီၤသလံကွံၢ်မုၢ်ဂုၤ၊ တုၢ်ပုၤတုၢ်ဘၢတုၢ်မုၢ်ဂုၤ၊ ပစံးလုပ်လီၤ။ ထံလုပ်ဘၢဟီၣ်ခိၣ်လၢစီၤနီၣ်အၤအစီၤန့ၣ်လီၤ။ ထံတုၢ်ဒိၣ်ဒီးလုပ်ပုၤကျါလီၤ။ ဘုၤန့ၣ်ဒီးလုပ်ကွံၢ်ဒီးလီၤသလံဝဲလၢန့ၣ်ယၢဝးတရံးလီၤ။

၂. **လုပ်ကိ** နှုတ်မုၢ်တုၢ်လၢတလၢ၊ တုၢ်လၢနးကဲၣ်ဆိးတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလုပ်ကိလီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလုပ်ကိလုပ်ကဲၣ်ပုၤကညီအိၣ်လုပ်ကိးသံးဒီးမူဝဲလီၤ။

၃. **လုပ်ဟ်** နှုတ်မုၢ်ပတစံးဘၣ်။ လုပ်ဟ်ယူၤပတစံးဘၣ်။ ပစံးလၢလုပ်ဟ်၊ လုပ်တုၢ်ဟ်တုၢ်လီၤ။ ဒီးမုၢ်ပဒုးအိၣ်ဒုးအိၣ်နီၣ်ဖျံၣ်နီၣ်မုၢ်ဂုၤ၊ ပုလုပ်ပုၤဘုၣ်အိၣ်ဘုၣ်အိၣ်ယူၤမုၢ်ဂုၤ၊ ပစံးလၢလုပ်တုၢ်ဟ်တုၢ်လုပ်ယူၤဟ်ယူၤလီၤ။

၄. **လုပ်လုပ်** နှုတ်မုၢ်တုၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲရိၣ်ရိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဒိၣ်ထီၣ်လုပ်လုပ်လီၤ။ ထံဒိၣ်ထီၣ်လုပ်လုပ်။ ပုၤကညီအသးဒိၣ်ထီၣ်လုပ်လုပ်စံးဝဲလီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလုပ်လုပ်လုပ်လုပ်လီၤ။

၅. **လုပ်လီၢ်** နှုတ်မုၢ်ထံဝဲဒီးပစံးလၢထံဝဲလုပ်လီၢ်လီၤ။ စီးလဲးဟဲထီၣ်ဒီးထံဝဲလုပ်လီၢ်ဝဲလီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလုပ်လုပ်လုပ်လီၢ်လီၤ။တုၢ်စီးလဲးဒိၣ်ဒီးထံဝဲလုပ်လီၢ်ဝဲလီၤ။

၆. **ကလုပ်** ဒီးကလုပ်မုၢ်ကလုပ်ခါ၊ ဒီးကလုပ်ကလီၤ၊ မၤကလုပ်ထီၣ်အသး၊ ဒီးကတိၤ ကလုပ် ထီၣ်အသး၊ ဒီးပုၤကညီ ကလုပ်၊ ဒီးတကလုပ်ယီ၊ ဒီးကတလုပ်ဒၣ်၊ ဒီးတကလုပ် လုပ်တကလီၢ်လီၤ၊ ဒီးတကလုပ်တကလီၢ်၊ ဒီးဝးကလုပ်ကလီၢ်၊ ဒီးအကလုပ်ကလုပ်၊ ဒီးအကလုပ်ကလုပ်ကစၢၤကစၢၤ၊ ဒီးကလုပ်မုၢ်အူ၊ ဒီးကလုပ်ကဲၣ်၊ ဒီးကလုပ်ကဲၣ်ထံထီၣ်န့ၣ်၊ ဒီးကလုပ်ကလုပ်၊ ဒီးကလုပ်သိၣ်ဂီၤ၊ ဒီးထီၣ်လွံၢ်ကလုပ်၊ တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကလုပ်တက့ၢ်။

၇. **ထံလုပ်** နှုတ်မုၢ်ထံဖျံၣ်အဆိလီၤ။ ဒီးမုၢ်တိၢ်ကွီၤစုကွီၤလၢပုၤကညီသိးလၢအစုန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢထံဖျံၣ်ထံလုပ်လီၤ။

၈. **ထံပလုပ်** နှုတ်မုၢ်ထံလၢတလၢသမူဒီးဒုးလုပ်ပုၤဆါန့ၣ်ပကိးလၢထံပလုပ်လီၤ။ တလၢသမူထံပလုပ်ဒီးဒုးလုပ်ပုၤဆါလီၤ။

၉. **ပလုပ်သး** နှုတ်မုၢ်ပုၤကညီလုပ်ထံသမူဒီးပစံးလၢပလုပ်အသးလီၤ။

၁၀. **လံာ်လုပ်** နှုတ်မုၢ်ပုၤကညီအမဲဘူးဒီးကပိာ်ဒီးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမဲလံာ်လုပ်လီၤ။ ပုၤတကအမဲလံာ်လုပ်ကိးမးအမဲပိာ်လီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလံာ်လုပ်လံာ်လံာ်လုပ်လံာ်လံာ်လီၤ။

လုပ်-လုး

၁၁. **သလုပ်** နှုတ်မုၢ်ပုၤကညီအခံကီၢ်အညၣ်န့ၣ်ပကိးလၢအခံကီၢ်သလုပ်လီၤ။ ပုၤတကအခံကီၢ်သလုပ်အညၣ်ဒိၣ်ကၢ၊ ဒီးပစံးလၢခံကီၢ်ဘိၣ်သလုပ်စုၢ်ကိးလီၤ။

၁၂. **အိၣ်လုပ်ကိ** နှုတ်မုၢ်ပုၤအိၣ်သံးနးကဲၣ်ဆိးဒီးပစံးလၢအိၣ်လုပ်ကိသံးလီၤ။ ပုၤလၢအိၣ်လုပ်ကိတုၢ်တဖၣ်န့ၣ်ကစၢၤတဖၣ်ဒီးဘၣ်။

၁၃. **အိၣ်လုပ်ကိ** နှုတ်မုၢ်ပုၤလၢအိၣ်တုၢ်နးကဲၣ်ဆိးဒီးပစံးလၢအိၣ်လုပ်ကိတုၢ်လီၤ။ ပုၤအိၣ်လုပ်ကိတုၢ်န့ၣ်ကဲထီၣ်လၢတုၢ်ဆါလီၤ။

၁. **လုး** နှုတ်မုၢ်တုၢ်ဂီၤသူတစံးစံးဒီးပစံးလၢလုးလီၤ။ တုၢ်ဂီၤနးကဲၣ်ဆိးဒီးလုးမးဝဲလီၤ။ သးကလးဂီၤလုးအိၣ်တနီၤလီၤ။ ဒီးပစံးလၢလုပ်တက့ၢ်၊ လုးယုၢ်ကလုပ်ပစံးန့ၣ်စုၢ်ကိးလီၤ။

၂. **လုး** နှုတ်မုၢ်ပမံလီၤကျါဘၢပသးလၢယၣ်ဒီးပစံးလၢလုးယၣ်လီၤ။ ပုၤတကမံဒီးလုးယၣ်တဘျီဘၣ်မးလၢအခိၣ်ဒီးပၢ်လၢအခိၣ်လီၤ။

၃. **လုးတက့ၢ်** နှုတ်မုၢ်တုၢ်လၢဂီၤသူဒီးပစံးလၢလုးတက့ၢ်လီၤ။ ဒီးပစံးလၢလုးသက့ၢ်စုၢ်ကိးလီၤ။

၄. **ကဲၣ်လုးကဲၣ်ကပီၤ** နှုတ်မုၢ်မုၢ်အိၣ်ခုးဒီးအလုပ်ဂီၤမၤသးဒ်သူသိးန့ၣ်ပစံးလၢကဲၣ်လုးကဲၣ်ကပီၤလီၤ။ မုၢ်လုပ်ကဲၣ်လုးကဲၣ်ကပီၤတဘၢးန့ၣ်မုၢ်အိၣ်တုၢ်ကစီကံၤသၢ။

၄-၁. **ကလုး** ဒီးခိၣ်ကလုး၊ ဒီးကလုပ်ကလုးန့ၣ်ကွၢ်လၢကလုးတက့ၢ်။

၅. **ကလုပ်ကလုး** နှုတ်မုၢ်တုၢ်ထံဘျီလီၤသကၢမၤအသးပလုးပယဲၤဒီးပစံးလၢကလုပ်ကလုးလီၤ။ ဝဲၣ်ပဝံန့ၣ်ပမၤဒီးထံဒီးမၤသးကလုပ်ကလုးလီၤ။ ဒီးထံအိၣ်လၢခုၣ်လုပ်ပူၤန့ၣ်မၤသးကလုပ်ကလုးလီၤ။

၆. **ကပုၤလုး** ကပုၤလုးန့ၣ်မုၢ်တုၢ်လၢကဘုးကဲၣ်ဆိးဒီးပစံးလၢကပုၤလုးလီၤ။ ဖီမုၢ်ကပုၤလုးန့ၣ်ပအိၣ်ဝံၣ်ဒီးလီၤ။ စဟံးဘၣ်ဂုၢ်တဘိကပုၤလုး၊ စဟံးဘၣ်နစုကပုၤလုးလီၤ။ ဘဲဘျီန့ၣ်မၤသးကပုၤလုးလီၤ။

၇. **ကဘုးလုး** နှုတ်မုၢ်ကလုပ်ကဘုးတက့ၢ်။

၈. **ကဲၣ်လုးကဲၣ်ကပီၤ** နှုတ်မုၢ်မုၢ်လုပ်ဂီၤသူဒီးပစံးလၢကဲၣ်လုးကဲၣ်ကပီၤလီၤ။ မုၢ်လုပ်ကဲၣ်လုးတဘၢးန့ၣ်ကအိၣ်ကံၤတုၢ်ဆါကီၢ်တံးသၢ။

၉. **ခလုး** နှုတ်မုၢ်ပလူၤပယီၢ်တုၢ်ဒီးပဖိၣ်န့ၣ်ဒီးတယုၢ်န့ၣ်ဘၣ်ပလီၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပလူၤခလုးလီၤ။ စလူၤကဆိတဖၣ်ခလုးလၢတုၢ်ဒိၣ်ဒီးတယုၢ်ဘၣ်စလီၢ်ဘၣ်။ ဆိတဘျီစလူၤဒီးတယုၢ်န့ၣ်ဘၣ်စလီၢ်ဘၣ်။ စလူၤဒီးခလုးထီၣ်ဘိလီၤ။ ဒီးပစံးလၢချးစကိးလီၤ။ ချးန့ၣ်မုၢ်အိၣ်ဟဲလၢလုးအပူၤဒီးပကိးလၢခလုးလီၤ။

၁၀. **ဂီၤလုး** နှုတ်မုၢ်တုၢ်ဂီၤလၢသူတစံးစံး၊ ဆဲးထီၣ်ဒီးအသူန့ၣ်ပစံးလၢဂီၤလုးလီၤ။

၁၁. **တုၢ်လုး** နှုတ်မုၢ်တုၢ်ကူတုၢ်သိးလၢဂီၤဆဲးထီၣ်ဒီးအသူန့ၣ်ပကိးလၢတုၢ်လုးလီၤ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတုၢ်လုးတက့ၢ်လီၤ။ ပုၤကညီကွီဆုခိၣ်ထံးန့ၣ်ကွၢ်လၢတုၢ်လုးတဖၣ်န့ၣ်ဂုၤတက့ၢ်လီၤ။

၁၂. **တုၢ်လုးထီၣ်** နှုတ်မုၢ်ပုၤကညီအညၣ်ဂီၤထီၣ်ဒီးမၤသးဒ်အသူသိးဒီးပစံးလၢတုၢ်လုးထီၣ်လီၤ။ တုၢ်လုးထီၣ်န့ၣ်လုးထီၣ်လၢပုၤက

လုး-လုာ်

ညီအကံင်ဒုင်လိမ္မံဂုၤ, ထီၣ်တုၤမုၢ်ဂုၤ, ဒီးစံးဝဲလၢပုၤနီၤဆူးလီၤ.

၁၃. **ထီၣ်လုးထီၣ်လါ** န့ၣ်မုၢ်ပုၤလၢအသံဆူၣ်သံကနီၤဒီးတၢ်ဒံၣ်ဒၢစယိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးတုၤအသံန့ၣ်ဂီၤထီၣ်သူတစံးဒီးပစံးလၢထီၣ်လုးလီၤ. ပုၤတဂၤသံဒီးအစိၣ်ထီၣ်လုးထီၣ်လါဒီးဂၤညါလီၤ.

၁၅. **ယၢ်လုး** န့ၣ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤယၢ်လၢပမံၤကျါထီၣ်ပသးန့ၣ်ပကိးလၢယၢ်လုးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဆုလုးယၢ်လုးလီၤ. ပုၤတဂၤဖှိၣ်ဒီးအဆုလုးယၢ်လုးတဆိၣ်ဘၣ်.

၁၇. **သလုး** န့ၣ်မုၢ်ခိၣ်ဖျါၣ်သိ အဆူၣ်န့ၣ်ပကိးလၢခိၣ်သလုးလီၤ. ပုၤအဲကလံးဖိတဖၣ်န့ၣ်တနီၤနီၤကုၢ်ဒီးခိၣ်သလုးလီၤ.

၁. **လုာ်** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီလုာ်ဘဲကထီၣ်တဘိတဘိလၢထါတၢ်ကတၢ်သိးန့ၣ်ပကိးလၢလုာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလုာ်ခါန့ၣ်, လုာ်ခါဘဲခါလီၤ. ပုၤကညီပိာ်မုၢ်လုာ်ဘဲဒီးကထီၣ်လၢလုာ်ဒီးမၤတၢ်ကတၢ်သိးလီၤ.

၂. **လုာ်** န့ၣ်မုၢ်ပစါပမိၢ်ပပာ်အကလုာ်, ပတဒိကန့ၣ်ဘၣ်ပမိၢ်ပပာ်အကလုာ်, ပတပးကဲဘၣ်ပမိၢ်ပပာ်အကလုာ်ဒီးပစံးလၢပလုာ်ပမိၢ်ပပာ်အကလုာ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢလုာ်သ့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ်လီၤ. ပလုာ်ယွၤအကလုာ်လၢသိ. ပဖှိၣ်အစါဘၣ်တၢ်လီၤ.

၃. **လုာ်** န့ၣ်မုၢ်ပသ့ကဆိပသးလၢထံဒီးပစံးလၢပလုာ်ထံလီၤ. ပုၤတဂၤအလီၤဘၣ်အါဒီးလုာ်ထံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလုာ်ထံလုာ်နီၤလီၤ.

၄. **လုာ်ကွံာ်** န့ၣ်မုၢ်တၢ်ပုၤကဲၣ်ဆိးထီၣ်ကဟံကွံာ်တၢ်ပုၤတၢ်လီၤန့ၣ်ပစံးလၢလုာ်ကွံာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလုာ်ကွံာ်ကဟံကွံာ်လီၤ. နယိၣ်ဘုလုာ်ကွံာ်ဒီးလီၤဆံၣ်ဝဲလီၤ.

၅. **လုာ်ကိ** န့ၣ်မုၢ်ပအိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်နးကဲၣ်ဆိးမုၢ်ဂုၤ, ပမၤတၢ်နးကဲၣ်ဆိးမုၢ်ဂုၤ, ပစံးလၢလုာ်ကိလီၤ. နမၤတၢ်လုာ်ကိကဲၣ်ဆိးန့ၣ်တၢ်ဘျးနသးလီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်လုာ်ကိမုၢ်ဒီးကထီၣ်လၢတၢ်ဆါလီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်လုာ်ကိသံးဒီးမုၢ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလုာ်ကိလုာ်ကဟံ. လုာ်ကိလုာ်ကဲလီၤ.

၆. **လုာ်ကွၢ်** န့ၣ်မုၢ်ပကူၢ်လိၣ်လုာ်ကတြၢၢ်ဒ်ပဝၣ်ထီၣ်ပခိၣ်ဘိၣ်အသိးဒီးပစံးလၢလုာ်ကွၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤဘျးလီၤလုာ်လၢနီၣ်ဘးလီၤဒီးကွၢ်ဝဲဒီးကထီၣ်လၢလုာ်ကွၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလုာ်ကွၢ်န့ၣ်ကွၢ်လီၤ.

၇. **လုာ်ခူၣ်** န့ၣ်မုၢ်လုာ်ကူၢ်လိၣ်လၢပမၤကူၢ်လိၣ်ဖျါၣ်သလၢၣ်န့ၣ်ပကိးလၢလုာ်ခူၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလုာ်ခူၣ်န့ၣ်တၢ်လီၤ. ပုၤကညီလုာ်ခူၣ်န့ၣ်ထဲသိးပရၢးသၣ်ဒီးကိၤလၢသုလုာ်ခူၣ်န့ၣ်ထဲခိၣ်မုၢ်ဒိၣ်လီၤ.

၈. **လုာ်ခွံ** န့ၣ်မုၢ်နဲဖးဒိၣ်လၢအသၣ်ပြုၤကဆိဒီးပမၤကဆိလုာ်လၢအသၣ်န့ၣ်ပကိးလၢလုာ်ခွံလီၤ. လုာ်ခွံသၣ်န့ၣ်ပမၤကဆိကွၢ်လုာ်အဆူၣ်ဒီးလုာ်ကဆိဝဲကဆူၣ်ဒ်လီၤ.

၉. **လုာ်ခွီ** န့ၣ်မုၢ်လုာ်ကတြၢၢ်အကူၢ်လၢပဘျးလီၤလၢနီၣ်ဘးလီၤန့ၣ်ပကိးလၢလုာ်ခွီလီၤ. ပုၤကညီမၤလုာ်ခွီလီၤ. တလၢန့ၣ်မၤလုာ်ခွီအံၣ်ပလုာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလုာ်ခွီလုာ်ခွါလီၤ.

လုာ်

၁၀. **လုာ်စီၢ်ဘိ** န့ၣ်မုၢ်ဝၣ်ထီၣ်ဒုခံဘိလၢပစီၢ်လုာ်ဒီးပမၤဆၢထီၣ်လုာ်ခွီန့ၣ်ပကိးလၢလုာ်စီၢ်ဘိလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလုာ်စီၢ်ဘိလုာ်စီၢ်ဘိလီၤ.

၁၁. **လုာ်ထံ** န့ၣ်မုၢ်ပသ့ကဆိပသးလၢထံဒီးပစံးလၢပလုာ်ထံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလုာ်ထံလုာ်နီၤလီၤ.

၁၂. **လုာ်ထွံ** န့ၣ်မုၢ်လုာ်လၢပဘဲတြးလၢတဘဲဒီးအလီၤန့ၣ်ပစံးလၢလုာ်ထွံလီၤ. ပုၤကညီထါထီၣ်န့ၣ်ဂီၢ်လုာ်ထွံလၢထီၣ်ကဘျးပုၤလီၤ.

၁၃. **လုာ်ထွံတဘဲ** န့ၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဘိလၢပထွံလုာ်လၢအလီၤန့ၣ်ပကိးလၢလုာ်ထွံတဘဲလီၤ. ဒီးပကိးလၢတဘဲလုာ်ထွံစ့ၢ်ကိးလီၤ. လုာ်ထွံတဘဲန့ၣ်မုၢ်တဘဲတဘိလၢပထွံလုာ်လၢအလီၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလုာ်ထွံတဘဲလုာ်ထွံတဘိစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၄. **လုာ်ပြဲ** န့ၣ်မုၢ်လုာ်လၢအဆံးန့ၣ်ပစံးလၢလုာ်ပြဲလီၤ. ပိာ်မုၢ်တနီၤနီၤလုာ်လုာ်ပြဲ, တနီၤနီၤလုာ်လုာ်တပြဲဘၣ်. ပုၤတဂၤလုာ်လုာ်ပြဲလီၤကန့ၣ်မးလီၤ.

၁၅. **လုာ်ဖျါ** န့ၣ်မုၢ်လုာ်လၢပမၤသယံၣ်ခံဘိသၢဘိလၢပဆးတၢ်ကတၢ်သိးန့ၣ်ပကိးလၢလုာ်ဖျါလီၤ. မၤန့ၣ်စလုာ်ဖျါတဘိတက့ၢ်. စကဆးတၢ်ကတၢ်သိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလုာ်ဖျါလုာ်ဖျါလီၤ.

၁၆. **လုာ်ဘျးနဲတၢ်** န့ၣ်မုၢ်လုာ်ခူၣ်နဲတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢလုာ်ဘျးနဲတၢ်တစုစုလီၤ. ဒီးမုၢ်ပမၤဖျါလုာ်ကိၢ်လိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၇. **လုာ်သ့ၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပတဒိကန့ၣ်ဘၣ်ပမိၢ်ပပာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိဘၣ်ဒီးပစံးလၢပလုာ်သ့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤလုာ်သ့ၣ်အမိၢ်အပာ်အကလုာ်ဒီးမၤဒုၣ်ဖဲအသးအလီၤဒီးဘၣ်ဖှိၣ်ဝဲလီၤ.

၁၈. **လုာ်ခါနဲခါ** န့ၣ်မုၢ်ပကိးလုာ်ဒီးအဆိဒီးပကိးလၢလုာ်ခါနဲခါလီၤ. လုာ်ခါနဲခါစံးဝဲဒ်.

၁၉. **ကလုာ်** ဒီးကလၢကလုာ်, န့ၣ်ကွၢ်လၢကလုာ်တက့ၢ်.

၂၀. **ခလုာ်** န့ၣ်မုၢ်ပုၤလၢတနီၤဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပခလုာ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢပခလုာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤခလုာ်န့ၣ်အကဖုတဆိၣ်ဘၣ်စံးဝဲဒ်.

၂၁. **ခူၣ်လုာ်** န့ၣ်မုၢ်ပဘဲကူၢ်လိၣ်လုာ်ဒီးပစံးလၢခူၣ်လုာ်လီၤ. ပုၤတဂၤခူၣ်လုာ်တနီၤသၢခူၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢခူၣ်လုာ်ခူၣ်နဲလီၤ.

၂၂. **ခွံလုာ်** န့ၣ်မုၢ်ပမၤကဆိလုာ်အဆူၣ်လၢလုာ်ခွံသၣ်ဒီးပစံးလၢပခွံလုာ်လီၤ. ပုၤတဂၤခွံကွၢ်လုာ်အဆူၣ်လၢလုာ်ခွံသၣ်ကဆူၣ်ဂုၤကၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢခွံလုာ်ခွံနဲလီၤ.

၂၃. **စုၣ်လီၤလုာ်** န့ၣ်မုၢ်ပစီၢ်လုာ်လၢထံကျါလၢသပၤပုၤဒီးပစံးလၢစုၣ်လီၤလုာ်လီၤ. လုာ်န့ၣ်တုၤပုၤကညီမုၢ်စီၢ်ဒီးစုၣ်လီၤဝဲလၢထံကျါဝဲဒီးစီၢ်ဝဲလီၤ.

၂၄. **စီၢ်လုာ်** န့ၣ်မုၢ်ပစံးကျိၢ်ကျဲမုၢ်ဒီးလုာ်န့ၣ်တုၤမုၢ်ထုးဖိးဒီးပမၤဆၢထီၣ်လၢလုာ်စီၢ်ဘိအလီၤဒီးပခွံကဆိထီၣ်လၢလုာ်ခွံသၣ်ဒီးပစံးလၢစီၢ်လုာ်လီၤ. ပမုၢ်အဲၣ်ဒီးလၢလုာ်ခါၣ်ဒီးပစီၢ်လုာ်လၢမုၢ်ဒီးခါၣ်ဝဲလီၤ. ပမုၢ်တစီၢ်ဘၣ်လုာ်ဒီးပထါတကျါဘၣ်. လုာ်တၢ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစီၢ်လုာ်စီၢ်နဲလီၤ.

လုပ်-လုပ်

၂၅. ထိလုပ် နှစ်မှ်ထိထပ်အဆိလီ၊ နီးမှ်ပမာတက်ကတိသိး နှစ်ပမ်းဒီးအဆိလီထိထပ်လီ၊ ထိလုပ်ထိထပ်လုပ်စံး ဝဲဒင်.

၂၆. ထွံလုပ် နှစ်မှ်ပဘဲတြဲလုပ်လတဘဲဒီးအလီပစံးလီထွံ လုပ်လီ၊ ပုတကထွံလုပ်တထွံဝံဒီးထိထပ်လီ၊ နီးပစံးဒီးအ ဆိလီထွံလုပ်ထွံလုပ်လီ.

၂၇. ဖျလုပ် နှစ်မှ်ပမာသကံလုပ်ဒီးပစံးလီပဖျလုပ်လီ၊ ဖျနီ စလုပ်ဖျတဘဲစဖျလုပ်တသ့ဘဲ၊ စစတဆိကလီဘဲ၊ နီးပစံး ဒီးအဆိလီဖျလုပ်ဖျနီလီ.

၂၈. ဘုးလုပ် နှစ်မှ်ပဘဲထပ်အဆိလီ၊ နီးမှ်ပကျဲလုပ်လီထး ဘာအလီလီပမာတက်ကတိသိးလီ၊ ဘုးလုပ်ဘုးထပ်စံး ဝဲဒင်.

၂၉. ဘျးလီလုပ် နှစ်မှ်ပဖျးလီကလုပ်လီနီဘးအလီဒီးပစံး လာဘျးလီလုပ်လီ၊ ပဘးထီၣ်လုပ်ဝံတု အကတြဲဒီၣ်ဒီးပ ဘျးလီလုပ်လီနီဘးလီလီ၊ နီးပစံးဒီးအဆိလီလာဘျးလီ လုပ်ဘျးလီလုပ်လီ.

၃၀. ယံလုပ် နှစ်မှ်ပထးထီၣ်လုပ်လီအလုပ်လီဒီးပမာလီသ လဲဒီးပထးဆါလီပခိၣ်မှ်လီဖးထီဆါကလုပ်လွံဘဲဒီးပစံးလီ ပယံလုပ်လီ၊ ယံလုပ်တယံဒီးပကဖျလုပ်ဖျလီ၊ နီးပစံးဒီး အဆိလီယံလုပ်ယံလုပ်လီ.

၃၁. လီလုပ်ထံ နှစ်မှ်ပတိတိလံတုတက်ကိအသးဒီးစုၣ်လီ အသးလီထံကျဲဒီးပစံးလီလီလုပ်ထံလီ.

၃၂. ဆီလုပ်ကိ နှစ်မှ်ပလီအသးနးကဲဆိးတုမူဝဲဒီးပစံးလီ အီလုပ်ကိသးလီ.

၁. လု နှစ်မှ်ပထီၣ်တုတုတုတုယံမာသးဒ်တုတုဒီးဒ်ခိၣ် သုခိၣ်ဒီး၊ ဒ်လုပ်ဒ်နဲအသးနီပစံးလီလုလီ၊ တုတုတုတုနီနီ အိၣ်ဒီးလု၊ တုသုတုတုနီနီအိၣ်ဒီးလု၊ နီးပစံးဒီးအဆိလီ အလုအမ့လီ၊ ယံသုတုအမ့အိၣ်ဒီးအလု၊ ကဝီအိၣ်ဒီးအ လု၊ သတိအိၣ်ဒီးအလု၊ ဆိကထီမှ်အမ့အိၣ်ဒီးအလု၊ သံမိပီတုနီနီအိၣ်ဒီးအလုလီ၊ ယံသုတုအလုနုပုဖျဝဲ လုပျဲလီ၊ ဆိကထီလုနုဖျတုခွဲပျဲ၊ ပအီလုနုတလုဖျ စ၊ သတိလုနုတလုထိတုတုတုသိးလီ၊ ကဝီလုဒီးသံ မိပီလုနုပမာတုတသ့နီတမံဘဲ.

၂. လုကု နှစ်မှ်ပဘိအဆိလီ၊ ပုလုဘိဝဲအမ့ပုညုပု နှစ်ပမ်းဒီးအဆိလီဘိလုကုလီ၊ ပုတကဘိလုကုက ဆုကံသ၊

၃. လုတု နှစ်မှ်ခိၣ်ခုအဆိလီ၊ နီးမှ်မှ်လုပ်ထီၣ်တိဝဲမှ် ဂု၊ တုအာၣ်တုခံးတိဝဲမှ်ဂု၊ ပစံးလီမာသးခိၣ်ခုလုတု လီ၊ တုအာၣ်ထီၣ်ခိၣ်ခုလုတုစံးဝဲဒင်.

၄. လုလု နှစ်မှ်ပတုဝဲနုပစံးလီဝဲလုလုလီ၊ ကလံ ဟဲဒီးဟံၣ်ဝဲလုလုစံးဝဲဒင်.

၅. လုဟဲလုဟဲ နှစ်မှ်ပလုပျဲနုအဝဲလုကယုဖျဒီးကိး ကယုဖျနုစံးဝဲဒင်ကယုဖျလုဟဲလုဟဲစံးဝဲလီ.

၆. ကလု နီး ကလုစံး၊ နီးကလုထီၣ် , နီးကလု ကလု၊ နီး

လု-လု

ကလုကု၊ နီးတုကလုကု၊ နီးချဲးကလုစံး၊ နီးကလုကလု၊ တုခဲလုနုကုလုကလုတကု.

၇. ခလုစံး နှစ်မှ်ဒ်ကလုစံးအသိးလီ၊ နီးမှ်တုလုစံးဝဲလု အသုလုလုအကနု နှစ်မှ်ချဲးစံးအကုသုလုဒီးစံးဝဲနုပစံးလု ချဲးကလုစံးလီ၊ နီးပမဲကဘျဲနုပစံးလုပမဲခလုစံးစံးကိး လီ.

၈. တုလု နှစ်ထီၣ်တုတုတုယံဒီးပစံးလီတုလုလီ၊ နီး ပကိးဒီးအဆိလီတုတုတုမ့လီ၊ ကဝီလုနုမှ်တုလု၊ ယံလုမှ်တုလုလီ၊ တုလုအိၣ်လုဟံၣ်ခိၣ်အဖိလုနုအါ က၊ ခွဲကွဲတကု.

၉. သလုကလု နှစ်မှ်တုဝဲမှ်ဂု၊ တုတထုမှ်ဂု၊ ပစံး လုတထုသလုကလုလီ၊ မျိၣ်သိၣ်ဒီးဟံၣ်ခိၣ်တထုမးသ လုကလုလီ.

၁၀. လု နှစ်မှ်ပဖျိတုလုထံဒီးပစံးလုပလုထံလီ၊ ပုကညီမှ် ကံထံဆုတုပုတုလီတုပုပုဒီးပစံးလုပလုထံလီ၊ ပုတက လုစီထံလုထံခိၣ်ပုတကလုနုထံဆုသပုပုစံးဝဲဒင်.

၂. လု နှစ်မှ်ပအိၣ်ဆါဟဲထီၣ်လုထံဒီးပစံးလုပလုလီ၊ ပု တကအိၣ်ဘဲတုတုဘဲဒီးလုလီ၊ ပုမှ်လုဒီးဒုးအိအက သံတုတကု၊ နီးပစံးဒီးအဆိလုလုလီ၊ နီးပစံးလုဟာဖျ လုစံးကိးလီ.

၃. လု နှစ်မှ်ပထီၣ်ဂီထးလုဒီးပဆဲးထုၣ်ပာ်ပဝဲဒီးပစံးလုပ လုပဝဲလီ၊ ပုလုအခိၣ်မိၣ်တအိၣ်ဘဲနုလုလုထးလုဒီးအ ဖဲပာ်ဝဲလီ.

၅. လုကွံ နှစ်မှ်ပကံကွံထံလုပီပုမှ်ဂု၊ လုသပုပုမှ် ဂု၊ ပစံးလုကွံလီ၊ ထံဘဲအနုလုကွံတကု၊ နီးပစံးဒီး အဆိလုကွံဖဲကွံလီ.

၆. လုကု နှစ်မှ်လုဂီအဆိလီ၊ နီးမှ်ပကံ ကွံကြီကြီထံဒီးပ စံးလုလုကုလုလီ၊ ပုတကလုကုလုဂီထံနုလဲဒ်ကု အသိတကု.

၇. လုဂီ နှစ်မှ်ပကံကွံဂီကြီကြီထံဒီးပစံးလုလုဂီလီ၊ နီးပ စံးဒီးအဆိလုလုကုလုဂီလီ၊ ပုဆဲးလုဂီထံနုကျဲကုအ ခိၣ်တကု.

၈. လုတု နှစ်မှ်ပဆဲးထုၣ်ပာ်တုဝဲတုညိးတုသးဒီးပစံးလုပ လုတုလီ.

၉. လုထံ နှစ်မှ်ပကံထံဒီးပစံးလုလုထံလီ၊ ပုတကလုထံ ဘဲစီတုနးကု.

၁၀. လုထီၣ် နှစ်မှ်ပကညီအိၣ်ဆါထီၣ်လုအထံဒီးပစံးလုလု ထီၣ်လီ၊ ပုတကလုထီၣ်လုထံလီ.

၁၁. လုဘျဲ နှစ်မှ်ပကညီဆါလုအိၣ်ဆါထီၣ်လုအထံဒီးဘျဲ နှစ်ပမ်းလုလုဘျဲလီ၊ နီးပစံးဒီးအဆိလုလုဘျဲလုဘျဲလီ၊ နီး ပစံးလုတုလုဘျဲစံးကိးလီ၊ ပုတကဘဲတုလုဘျဲဒီးလုဘျဲဝဲ ဒီးသံလီ.

၁၂. လုလီ နှစ်မှ်ပကံလီထံလုသပုပုဒီးပစံးလုလုလီ လီ၊ လုလီထံဆုသပုပုတကု၊ နီးပစံးဒီးအဆိလုလုလီ

က်လီလီလီ.

၁၃. **လူလီကထာ** နှင့်မူပလူလီယုတ်ထံလီလံးဒီးထံသီဒီးပစံးလၢပလူလီကထာလီလီ. ပုတဂၢလူလီကထာထံလီလံးဒီးအသိစံးဝဲလီလီ.

၁၄. **လူလီမု** နှင့်ပက်လီမုထံဆူပုဆါကိာ်ပုလၢပဘိးလီအိပုဆါမုထံန့ပစံးလၢပလူလီမုလီလီ. ပုဆါန့အိမုတကဲဘဉ်ဒီးပလူလီမုထံဆူအကိာ်ပုလီလီ.

၁၅. **လူသွံင်လီ** နှင့်မူပုကညီလူထီၣ်လၢအသွံင်ဒီးပစံးလၢလူသွံင်လီလီ. ဒီးမူတၢဆါတကလုာ်လီ. ပုတဂၢလူသွံင်လီဒီးဘူးဒီးအသံတၢလီလီ.

၁၆. **ကလူ** ဒီးဒီးကလူအိ, ဒီးကလူတူ, ဒီးဟၢဖၢကလူ, ဒီးကလူကလီ, ဒီးကလူကလဲ, ဒီးဆုံကလူ, ဒီးကလံကလူ, ဒီးတူကလူ, ဒီးကလူလူ, ဒီးကိးကလူကလူကလူ, ဒီးဘိကလူ, တၢခဲလၢာ်န့ကွၢ်လၢကလူတက့ၢ်.

၁၇. **ကိးလူကိးပု** နှင့်မူကိးဖးဒိၣ်တၢဖိဖိဒီးပစံးလၢကိးလူကိးပုလီလီ.

၁၈. **ခလူခလီ** နှင့်မူလၢာ်ဖးဒိၣ်အိၣ်အိၣ်ဒီးပစံးလၢလၢာ်ခလူခလီလီ. ဒီးပစံးလၢလၢာ်ချူချီစုာ်ကိးလီ. ထံတလိာ်လၢခလူခလီအါကၢ.

၁၉. **တလူ** နှင့်မူတၢပုတၢလီလၢပအိၣ်ကိာ်အိၣ်စပံးထံလၢအပုလၢပုာ်စါစုခိၣ်န့ပကိးလၢတလူလီ. ဒီးပကိးလၢသလူစုာ်ကိးလီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတလူတလါလီ. သရၣ်ဟံစပံးထံလၢတလူအပုဒီးဒုၣ်လီဝဲဆူမိပုဒီးဒုးအိအပျီအဘိာ်လီ.

၂၀. **တၢတူၣ်လူ** နှင့်မူပုဟၢဖၢဒိၣ်န့ပစံးလၢတၢတူၣ်လူလီ. ပုတဂၢအညဉ်ဂီၢ်အိအကမိဒိၣ်ဒီးအဟၢဖၢမၤသးတၢတူၣ်လူလီ.

၂၁. **ထးလူ** နှင့်မူထးစုခိၣ်လၢပပျံာ်ထူၣ်ပာ်ဆဲးထူၣ်ပာ်တၢန့ပကိးလၢထးလူလီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢထးလူထးပျၢလီ. ထးလူန့မူပလူထူၣ်ဖျိတၢလၢပတဆံပာ်တူၣ်တၢလီ.

၂၂. **ပလူ** မူတလၢအဖိလၢမၤဝဲလၢဟံၣ်န့ပကိးလၢပလူလီ. တလၢဝဲပလူလၢဟံၣ်ဒီးအအဘူလၢအပု.

၂၃. **လီလူ** နှင့်မူသပၤလီတက့ၢ်လၢလၢာ်ဆိခိၣ်လၢပဒိထီၣ်မုန့ပစံးလၢလီလူလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီလူလီပျၢလီ. သပၤလီလူလၢလၢာ်ဆိခိၣ်ဒီးမုၣ်လီဝဲလီ.

၂၄. **လီလူ** နှင့်မူတၢကိာ်ပသးဒီးပကပၤယွၤလီလၢပလီန့ပစံးလၢပကပၤလီလူလီ. ပုတဂၢတၢကိာ်အသးဒီးအကပၤလီလူမးလီ.

၂၅. **သလူ** နှင့်မူကိဝါစုာ်ခိၣ်လၢသရၣ်အစပံးထံလၢအပုမုၢ်ဂုၤ. ထီရီၤကိဝါစုာ်ခိၣ်မုၢ်ဂုၤ, ပကိးလၢသလူလီ. စပံးထံအိၣ်လၢသလူပုန့ဒုၣ်လီဆူမိပုတက့ၢ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသလူသလါလီ.

၂၆. **အံၣ်လူ** နှင့်မူပုကညီအံၣ်ဆါလီလၢထံဒီးပစံးလၢအံၣ်လူလီ. ဒီးပစံးလၢအံၣ်လူစုာ်ကိးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအံၣ်လူအံၣ်ဖျိလီ. ပုတဂၢအဟၢဖၢတမုာ်ဘဉ်ဒီးအံၣ်လူဝဲလီ.

၂၇. **အိၣ်လူအသး** နှင့်မူပုဟၢဖၢတမုာ်ဘဉ်ဒီးအိၣ်ကသံၣ်လူဒီးပစံးလၢအိၣ်လူအသးလီ. ပုတဂၢလူဒီးအိၣ်လူအသးလၢကသံၣ်လူလီ.

၁. **လူာ်** နှင့်မူတၢအမုာ်လၢပသ့ၣ်ပဖျးဒီးအသၣ်အိၣ်ဝဲလၢပဖိအိၣ်ချီအိၣ်န့ပကိးလၢလူာ်လီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလူာ်ဒီးဒီးလီ. ဒီးလူာ်န့အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီ. လူာ်ခု, လူာ်နီ, လူာ်န့အိၣ်အါကလုာ်ဒီးပဖျးလၢခုးကိးကလုာ်လီ.

၂. **လူာ်** ကဆိမဲန့မူလူာ်တကလုာ်အသၣ်ဖးထီဒီးပကိးလၢလူာ်ကဆိမဲလီ. လူာ်ကဆိမဲန့အသၣ်ထီဒီးအသၣ်ကုာ်ဒ်ကဆိမဲအသိးလီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလူာ်ကဆိတၢကဆိမဲလီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလူာ်ကဆိတၢလူာ်ကဆိမဲလီ.

၃. **လူာ်ကလံာ်** နှင့်မူတၢဖိတၢလံာ်လၢအဘိာ်ဝဲဒီးဘဉ်လိာ်ဝဲန့ပစံးလၢမၤသးလူာ်ကလံာ်လီ. ပနာ်တဒုဘိာ်မးလူာ်ကလံာ်လီ.

၄. **လူာ်ကဲာ်မဲ** နှင့်မူလူာ်တကလုာ်အသၣ်ဖျိကံာ်ဝဲဒီးအဒီးအလုာ်ကံာ်ဝဲဒီးပကိးလၢလူာ်ကဲာ်မဲလီ. ဒီးပကိးလၢလူာ်ခုစုာ်ကိးလီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလူာ်ကဲာ်တၢလူာ်ကဲာ်မဲလီ. လူာ်ကဲာ်မဲန့ပုကညီဖျးဝဲအါမးလီ.

၅. **လူာ်ကျၢၣ်** နှင့်မူပုကညီတၢဘျးသ့ၣ်လုာ်အလုာ်ဒီးဂံာ်လီဝဲဆူထံကျါလၢကွံာ်ကွံာ်ဆဉ်တဖၣ်ဒီးညဉ်သံဝဲန့ပစံးလၢလူာ်ကျၢၣ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလူာ်ကျၢၣ်ဒီးဘျါလီ. ပုကညီလူာ်ကျၢၣ်န့ညဉ်သံအါကၢ.

၆. **လူာ်ခၢၣ်** နှင့်မူလူာ်တကလုာ်အသၣ်ခၢၣ်ဒီးပကိးလၢလူာ်ခၢၣ်လီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလူာ်ခၢၣ်လူာ်တြၢလီ. လူာ်ခၢၣ်န့အသၣ်ထဲစုမုာ်ခိၣ်ဒီးပအိၣ်တန့ဘဉ်.

၇. **လူာ်ခု** နှင့်မူလူာ်တကလုာ်အသၣ်ကံာ်ယုဒီးပကိးလၢလူာ်ခုလီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလူာ်ခုလူာ်ထီလီ. ဒီးပကိးလၢလူာ်ကဲာ်မဲစုာ်ကိးလီ. လူာ်ခုသ့န့ပချီအိၣ်ဖိအိၣ်အသၣ်န့ပအိၣ်ဝဲဝဲလီ.

၈. **လူာ်ခုဒီး** နှင့်မူနီၣ်တကလုာ်မဲထီၣ်လၢသ့ၣ်ကပၤဒီးအတံာ်အိၣ်လၢသ့ၣ်ကပၤန့ဘိာ်ကပၤဆူၣ်ဒီးအလုာ်ဖးဒုဒီးပကိးလၢလူာ်ခုဒီးလီ. ဒီးပုတနီၤနီၤကိးလၢယုာ်ခုဒီးလီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလူာ်ခုဘျးလူာ်ခုဒီးလီ.

၉. **လူာ်ခုဟံန့** နှင့်မူလူာ်ခုတကလုာ်အသးပာ်သလုာ်ဒီးပကိးလၢလူာ်ခုဟံန့လီ. လူာ်ခုဟံန့န့မူလူာ်ခုတကလုာ်လီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလူာ်ခုဟံန့လူာ်ခုဟံန့လီ.

၁၀. **လူာ်ခုဖးထီ** နှင့်မူလူာ်ခုတကလုာ်အသၣ်ဖးထီဒီးပကိးလၢလူာ်ခုဖးထီလီ. လူာ်ခုဖးထီန့အသၣ်ထဲခိၣ်ဒုဒီးအိၣ်တတၢလီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလူာ်ခုဖးထီလူာ်ခုဖးထီလီ.

၁၁. **လူာ်ခုဘိာ်ခိၣ်** နှင့်မူလူာ်ခုတကလုာ်အသၣ်န့အိၣ်ခိၣ်ထံးမၤအသးစိတရီၤဒီးပစံးလၢလူာ်ခုဘိာ်ခိၣ်လီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလူာ်ခုဘိာ်တၢလူာ်ခုဘိာ်ခိၣ်လီ.

၁၂. **လူာ်ခုသၣ်** နှင့်မူလၢလူာ်ခုကျါတက့ၢ်.

၁၃. **လူာ်ဆုာ်နီ** နှင့်မူလူာ်တကလုာ်အသၣ်ဒိၣ်ဝဲဒီးအသၣ်ဖုာ်ဝဲန့ဒီးတုၤသၣ်ဒီးအသၣ်န့အံၣ်တုၤလီဟီၣ်ခိၣ်ဒ်ပဆုာ်နီအသိး

လှို

ဒီးပကီးလာလှိုဆုဂ်နီလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာလှိုဆုဂ်ဘုဂ်လှိုဆုဂ်နီလီ၊

၁၄. **လှိုဝ်** နှ်မုာ်လှိုတကလုာ်အသုာ်ထဲကံာ်စုာ်ဒီးပကီးလာလှိုဝ်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာလှိုလုာ်လှိုဝ်၊ လှိုဝ်လှိုတြါလီ၊ လှိုဝ်လှိုမုာ်ပုာ်လဲၤမၤအချဲလၢတ်အကီၢ်ဒီးပကီးလာလှိုဝ်လီ၊

၁၅. **လှိုသုာ်** နှ်မုာ်လှိုအဖိကဲထီၣ်လၢအဖျါဒီးပကီးလာလှိုသုာ်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာလှိုသုာ်ဒးကျဲလီ၊

၁၆. **ကလှို** ဒီးလီၤကလှို၊ ဒီးလီၤကလှိုပျို၊ ဒီးကလံာ်ကလှို၊ တၢ်ခဲလၢာ်နှ်ကွၢ်လၢကလှိုတက့ၢ်၊

၁၇. **ကံာ်လှိုခိာ်** နှ်မုာ်ပကံာ်ခိာ်အဖိခိာ်နှ်ပကီးလာပကံာ်လှိုခိာ်လီ၊ ပုၤတကးဒုးဆုဂ်နီၤအဖိလၢအကံာ်လှိုခိာ်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာကံာ်လှိုခိာ်ကံာ်လှိုလံာ်လီ၊

၁၈. **ဃီလံာ်လှို** နှ်မုာ်ဂုာ်တကလုာ်အပျိုတၢ်ကွၢ်လၢအဝါဒီးပကီးလာဃီလံာ်လှိုလီ၊ ဒီးပကီးလာတလှိုထိးစုာ်ကီးလီ၊

၁၉. **တလှိုထိး** နှ်မုာ်ကျဲၤခဲတမိာ်နီၤလၢဟံာ်ကတၢ်နှ်ပကီးလာတလှိုထိးလီ၊ ဒီးပကီးလာဃီတၢ်စုာ်ကီးလီ၊

၂၀. **တလှိုတလှို** နှ်မုာ်တပိဟဲထီၣ်စိထီၣ်တပနီၢ်တပနီၢ်ဒီးပစံးလာတပိဟဲထီၣ်တလှိုတလှိုလီ၊ ဒီးကစၢ်ထီၣ်စိတဖျါတဖျါနှ်ပစံးလာတလှိုတလှိုစုာ်ကီးလီ၊ ကစၢ်ထီၣ်စိတလှိုတလှို၊ ဒီးတပိထီၣ်စိတလှိုတလှိုလီ၊

၂၁. **တလှို** နှ်မုာ်ကစၢ်အဒိလၢပယၢန့ၣ်လီၤပၤဝဲဒီးပစံးလာတလှိုလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာတလှိုတလှိုတြါလီ၊ လဲၤယုကဆိလာတလှိုနှ်ဒီးနကထံာ်လီ၊

၂၂. **တလှိုလီၤ** နှ်မုာ်ပယၢတၢ်လီၤဆုတၢ်ပၤထံးဒီးပစံးလာတလှိုလီၤလီ၊ တလှိုလီၤဆုတၢ်ပၤထံးဒီးပုၤကညီလဲၤထီၣ်ကစၢ်လာတလှိုလီၤနှ်ဒီးထီၣ်ဘးပယၢလီ၊

၂၃. **ဒံာ်လှိုလီၤ** နှ်မုာ်ပုၤဒၤသမုစိာ်လီၤခူသုာ်အဟုးဒီးမၤသံကွံာ်အဖိနှ်ပစံး လၢဒံာ်လှိုလီၤလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ ဒၤသမုဒံာ်လှိုလီၤလီ၊ ပုၤဒံာ်လှိုလီၤနှ်ဟံာ်မုာ်ကနီၤက့ၢ်အသးဒီးပတသုာ်ညါဘၣ်လၢအမုာ်ပုၤဘၣ်၊

၂၄. **ဖးလှို** နှ်မုာ်ခံဆိအဆိလီ၊ ဒီးမုာ်ပုၤလၢပလၢဟးဂီၢ်ပဖိမုာ်ဖိမၤဒီးအဲၣ်တလုၤအဲၣ်တဘီၣ်နှ်ပစံးလာပုၤခံဆိဖးလှိုလီ၊

၂၅. **သလှို** နှ်မုာ်တၢ်ခိာ်သစုာ်လီၤနှ်ပစံးလာသလှိုလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသလှိုတၢ်လီ၊ ဒီးပစံးလာလီၤသလှိုစုာ်ကီးလီ၊ နမၤစိာ်ခိာ်အခိာ်လၢသုာ်နှ်မၤသးသလှိုတၢ်ဆုအခိာ်ထံးတခီနှ်ဂ့ၢ်ကၢ၊ လီၤသလှိုဒီးသလှိုတၢ်နှ်ဒီးသိးသိးလီ၊

၂၆. **သလှိုထိး** နှ်မုာ်တၢ်လၢဟံာ်အကတၢ်ကျဲၤခဲတမိာ်နီၤနှ်ပစံးလာသလှိုထိးလီ၊ လဲၤဆုသလှိုထိးတဂ့ၢ်၊ နကလီၤတံာ်ဘၣ်ဖး၊

၂၇. **သုာ်လှို** နှ်မုာ်သုာ်ပလှိုကထီၣ်အသးတဘိတဘိ၊ တလှိုတလှိုနှ်ပစံးလာသုာ်လှိုလီ၊ သုာ်နှ်တနီၤနီၤအိၣ်ဒီးအလှိုတလှိုတလှိုလီ၊

၂၈. **လံာ်လှို** နှ်မုာ်လံာ်တကလုာ်အပျိုတၢ်ကွၢ်လၢအဝါဒီးပစံး

လှို-လှို

လာလံာ်လှိုလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာလံာ်လှိုလံာ်တြါလီ၊ လံာ်လှိုနှ်ပုၤကညီခးလၢချဲာ်မုာ်နီၤဒီးအိၣ်ဝဲလီ၊

၂၉. **လီၤလှိုဆံာ်ဘၢ** နှ်မုာ်ပုၤလၢမၤတၢ်တန့ၢ်အိၣ်တကဲဘၣ်ဒီးမံဆုာ်ဟံာ်ယးနှ်ပစံးလာလီၤလှိုဆံာ်ဘၢလီ၊ ပုၤလၢဝဲဒၤဖိလၢလီၤလှိုဆံာ်ဘၢစံးဝဲဒၣ်၊

၃၀. **လီၤလှိုသမိ** နှ်မုာ်ကနဲအုာ်ဂီၢ်မုာ်တၢ်အါဘၣ်မုာ်ဂ့ၢ်၊ ထံာ်အုာ်တၢ်အါဒုမုာ်ဂ့ၢ်၊ ပစံးလာလီၤလှိုသမိတၢ်လီ၊ ထံာ်အုာ်လီၤလှိုသမိထီၣ်ခိာ်တဒုဒီးသံဝဲလီ၊

၃၁. **လီၤလှို** နှ်မုာ်လီၤတံာ်အဆိလီ၊ ဒီးမုာ်ပုၤကညီလီၤလၢဟံာ်မုာ်ဂ့ၢ်၊ လၢသုာ်ခဲမုာ်ဂ့ၢ်၊ ပစံးဒီးအဆိလာလီၤလှိုလီၤတံာ်လီ၊

၃၂. **အလှို** နှ်မုာ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ပလှိုထီၣ်အသးနှ်ပစံးလာအလှိုလီ၊ သုာ်နှ်အိၣ်ဒီးအလှို၊ ကစၢ်နှ်အိၣ်ဒီးအလှို၊ တပိနှ်အိၣ်ဒီးအလှိုလီ၊

၁. **လှို** နှ်မုာ်ပစုာ်လီၤတၢ်ဆုထံကျါဒီးထံန့ၣ်ဆုအသးကျါနှ်ပစံးလာထံလှိုလီ၊ ပစုာ်လီၤကီၢ်ဆုထံကျါဒီးထံလှိုဆုကိာ်အညါကျါလီ၊ ပစုာ်လီၤလုာ်ဒီးထံလှိုဆုလုာ်ကျါလီ၊ ဒီးထံထီၣ်လုာ်ဘၢတကျါကျါနှ်ပစံးလာထံလှိုတကျါလီ၊

၂. **လှို** နှ်မုာ်တၢ်လၢပဖံးတၢ်မၤတၢ်သ့၊ ပမၤသ့ဆုၤသ့တဖၣ်နှ်ပစံးလာလှိုတၢ်လီ၊ သုာ်တဘိအါလှိုတၢ်ကီးမံလီ၊ ပုၤတကးန့ၣ်စမၤဒီးလှိုတၢ်ကီးမံလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလှိုကျိးလီ၊

၃. **လှိုကသံာ်** နှ်မုာ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ထံးလၢဘၣ်လီၤဒီးတၢ်ဆါနှ်ပစံးလာလှိုကသံာ်လီ၊ သုာ်ဖိတထံးအါလှိုကသံာ်လၢပဝဲလီၤပဝဲဘျါလီ၊

၄. **လှို** နှ်မုာ်ပလဲၤန့ၣ်ဆုပုၤဂီၢ်မုာ်ဖးဒိၣ်အကျါဒီးပစံးလာလှိုလီ၊ ပုၤအါဂၤအကျါနှ်ပလှိုတပၢ်ဘၣ်၊ ပုၤတဂၤလှိုပုၤဂီၢ်မုာ်အကျါဒီးဟါမံဝဲလီ၊

၅. **လှိုစါ** နှ်မုာ်ပုၤလၢအဒုးသးတလုၤဘၣ်ဒီးမၤဘၣ်လီၤအသးဒီးအဒုာ်အဒါနှ်ပစံးလာလှိုစါဝဲလီ၊ ပယီၤဒုးယီၤမုာ်တနၢၤဘၣ်ဒီးလှိုစါဝဲလီ၊ ဒီးပစံးလာလှိုစးစုာ်ကီးလီ၊

၇. **လှိုလီၤ** နှ်မုာ်ပမၤလီၤဘုလၢသကံာ်ခိာ်နှ်ဆုကုပုၤဒီးပစံးလာလှိုလီၤလီ၊ ပုၤတဂၤလံထီၣ်ဘုလၢသကံာ်ခိာ်ဒီးလှိုလီၤဝဲဆုကုပုၤလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလှိုလီၤတၢ်လီၤလီ၊

၈. **လှိုလီၤ** နှ်ပဘၣ်လီၤယုာ်လီၤတၢ်ကုတၢ်သိးလၢပယီၤဒုးဒီးပစံးလာလှိုလီၤလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလှိုလီၤဘၣ်လီၤလီ၊ ပုၤတဂၤလှိုလီၤကွံာ်ယုာ်လၢအလီၤဒီးလှိုထံလီ၊

၉. **ကလှို** ဒီးလီၤကလှို၊ ဒီးသးကလှို၊ ဒီးသးကလံာ်ကလှို၊ တၢ်ခဲလၢာ်နှ်ကွၢ်လၢကလှိုတက့ၢ်၊

၁၀. **တလှို** နှ်မုာ်ပအိၣ်လၢသုာ်ခဲဒီးပဘၣ်ယိၣ်ပကလီၤတံာ်ဒီးပသးကနီၤသးခုာ်လီၤဒီးပစံးလာပသးတလှိုလီ၊ စထီၣ်သုာ်တဘျါဘၣ်၊ စသးတလှိုနးကၢ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသုာ်တလှိုသးတလှိုလီ၊

၁၁. **တလှိုတကျိး** နှ်မုာ်တၢ်လၢပမၤတသ့ပဆုၤတသ့ပစုးကုစုးကါတၢ်တသ့ဘၣ်နှ်ပစံးလာတလှိုတကျိးဘၣ်လီ၊ ပုၤတဂၤတလှိုတကျိးတၢ်နီၤတမံၤဘၣ်၊ ဖဲပမၤပၤဟံာ်န့ၣ်ဝံသးကၢၣ်ဟးက

လှိုင်း-လှိုင်း

- လှိုင်းလှိုင်း၊ ဝှံ့တဘိတလှိုင်းတကျိုးတန်တမံကွဲကွဲနားကား၊
၁၂. **ပလ္လင်** နှင့်မှီပင်တိုင်တိုင်သွင်ဖူလာကွဲကွဲနားကား၊ ပုၤတဂၤပလ္လင်သွင်ဖူတဖူတံၤဖြးလီၤ၊ နီးပကိးနီးအဆိလၢပလ္လင်ပပျံလီၤ၊
၁၃. **လိာ်လှိုင်း** နှင့်မှီပပုၤလိာ်ပစုညါသးခံခီနီးပစံးလၢပလိာ်လှိုင်းပစုလီၤ၊
၁၄. **လီၤတလှိုင်း** နှင့်မှီတလှိုင်းခိၣ်အကပၤဘံၤလီၤယံၤခီနီးပစံးလၢလီၤတလှိုင်းလီၤ၊ နီးပစံးလၢတလိာ်တယုၣ်စိုၣ်ကိးလီၤ၊ တလိာ်တလှိုင်းဘံၤကပလဲၤတသ့ဘၣ်၊
၁၅. **လီၤတလှိုင်း** နှင့်မှီတလှိုင်းခိၣ်ပၤကဲၣ်ဆိးနီးပကွၢ်မၤသးဒ်ဘံၤလီၤဆူပမဲၣ်ညါအသိးန့ၣ်ပစံးလၢလီၤတလှိုင်းလီၤ၊ တလိာ်ခိၣ်ပၤလီၤတလှိုင်း၊ နီးဘံၤလီၤဆူပမဲၣ်ညါန့ၣ်သက့ဒီးတုၤပလဲၤတုၤအလီၤဖဲပကွၢ်ဘံၤန့ၣ်ဒီးတဘၣ်ဘၣ်ပၤလဲၤလီၤ၊
၁. **လှိုင်း** နှင့်မှီပပုၤတလှိုင်းန့ၣ်ပစံးလှိုင်းလီၤ၊ နီးမှီပကိးပိာ်ထွဲတလၢအဆိလီၤ၊ နီးပစံးနီးအဆိလၢလှိုင်းပျံလီၤ၊ ပုၤတဘျီဖိတဖၣ်န့ၣ်လှိုင်းအိၣ်ပျီအိၣ်တနးကၢ၊
၂. **လှိုင်းမုၢ်** နှင့်မှီပုၤကညီဖိကွၢ်အိၣ်မုၢ်ဒီးပစံးလၢလှိုင်းမုၢ်လီၤ၊ ပုၤကညီဖိတုၤအါကန့ၣ်လှိုင်းမုၢ်လှိုင်းထံနးကၢ၊
၃. **လှိုင်းကလံာ်** နှင့်မှီတလှိုင်းပျီလၢအပူၤလီၤအံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢထုၣ်ပျီလှိုင်းကလံာ်လီၤ၊ နီးပစံးလၢသလှိုင်းကလံာ်စိုၣ်ကိးလီၤ၊ သပၤတဖျါထုၣ်ပျီလှိုင်းကလံာ်လီၤ၊
၄. **လှိုင်းလှိုင်း** နှင့်မှီထံပၢ်ထီၣ်လၢတလှိုင်းန့ၣ်ပစံးလၢထီၣ်လှိုင်းလှိုင်းလီၤ၊ ထံပဲထီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢလှိုင်းလှိုင်းစံးလီၤ၊
၅. **ကလှိုင်း** နီးလီၤကလှိုင်း၊ နီးလီၤကလှိုင်းလီၤကလှိုင်း၊ နီးကလံးကလှိုင်း၊ နီးသးကလှိုင်း၊ တလဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကလှိုင်းတက့ၢ်၊
၆. **ကိာ်လှိုင်း** နှင့်မှီဖၣ်ကဘုးအကျါလၢမ့ၣ်အူလီၤပံာ်အလီၤကိာ်ဘၣ်ဒးန့ၣ်ပစံးလၢကိာ်လှိုင်းလီၤ၊ နီးထီၣ်ရီၤတလိာ်ဘၣ်ဒးလၢမ့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်အလီၤန့ၣ်ပစံးလၢကိာ်လှိုင်းခဲလၢလီၤ၊ ထံကိာ်လှိုင်းဘၣ်ဒးလၢသ့ကိာ်ပူၤန့ၣ်ပအိၣ်တဝံၣ်ဘၣ်၊ လၢသ့ကိာ်ပူၤန့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကိာ်လှိုင်းဒီးပသ့ၣ်တလိာ်ဒီးအူဘျီဝဲတမဲထီၣ်ဘၣ်၊ နီးပစံးနီးအဆိလၢကိာ်လှိုင်းကိာ်လီၤလီၤ၊ နီးပလိာ်လှိုင်းပစုညါသးကိာ်လှိုင်းစကိးလီၤ၊
၇. **ကိာ်လှိုင်း** နှင့်မှီပသးဒ်ထီၣ်နးနးကလံာ်ဒီးပစံးလၢပသးကိာ်လှိုင်းလီၤ၊ ပုၤတဂၤမၤဟးဂီၤစတၢ်စသးကိာ်လှိုင်းနးသမိးလီၤ၊
၈. **တလှိုင်းတလှိုင်း** နှင့်မှီပစိာ်တလှိုင်းန့ၣ်န့ၣ်ဒီးပစံးလၢတလှိုင်းတလှိုင်းလီၤ၊ ပုၤတဂၤစိာ်အပုၤတလှိုင်းတလှိုင်းဝဲဒ်ဒီးပစံးလၢသလှိုင်းသလှိုင်းစိုၣ်ကိးလီၤ၊
၉. **ပလှိုင်း** နှင့်မှီကံာ်တကလုာ်အိၣ်သ့ၣ်သးလၢတရါကျါဒီးပကိးလၢပလှိုင်းလီၤ၊ နီးပကိးနီးအဆိလၢပလှိုင်းပလးလီၤ၊ ပလှိုင်းန့ၣ်ပုၤကညီဘၣ်အိၣ်လီၤ၊
၁၀. **လီၤလှိုင်း** နှင့်မှီပုၤကညီအဖိအိၣ်ဖျါလၢတကဲဘၣ်တလှိုင်းမုၢ်ဂ့ၤ၊ အဟၢဖၢသ့ၣ်ကွၢ်မုၢ်ဂ့ၤ၊ ပစံးလၢလီၤလှိုင်းလီၤ၊ ပုၤတဂၤအဟၢဖၢလီၤလှိုင်းဒီးအဖိတကဲဘၣ်တလှိုင်း၊
၁၁. **သလှိုင်းသလှိုင်း** နှင့်မှီပုၤစိာ်တလှိုင်းန့ၣ်န့ၣ်ဒီးပစံးလၢသလှိုင်းသလှိုင်းလီၤ၊ ပုၤတဂၤစိာ်အပုၤသလှိုင်းသလှိုင်းစံးလီၤ၊

လှိုင်း-လှိုင်း-လှိုင်း

၁၂. **သလှိုင်းကထူး** နှင့်မှီယံၤလၢတအုၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပမၤသးသလှိုင်းကထူးလီၤ၊ နီးပစံးလၢယံၤလှိုင်းထူးစိုၣ်ကိးလီၤ၊ ယံးလှိုင်းထူးတဘၣ်မၤသးသလှိုင်းကထူးတအုၣ်ဘၣ်၊
၁. **လှိုင်း** နှင့်မှီပမၤဘျီစီၤသီဒီးတလိာ်အိၣ်တလိာ်အိၣ်ဒီးကျိၣ်ဒီးစုဒီးပစံးလၢလှိုင်းလီၤ၊ ပုၤတဂၤလှိုင်းစီၤသီအစုတလှိုင်းဒီးဟုတနၣ်လီၤ၊ နီးပစံးနီးအဆိလၢလှိုင်းတလိာ်လီၤ၊
၂. **လှိုင်းတလိာ်** နှင့်မှီပိာ်တလိာ်အဆိလီၤ၊ နီးမှီပမၤကဲၣ်သ့ၣ်လၢထံလၢပကံာ် လၢအဖိခိၣ်န့ၣ်ပစံးနီးအဆိလၢလှိုင်းတလိာ်၊ လှိုင်းတလိာ်ပိာ်တလိာ်၊ လှိုင်းတလိာ်ပိာ်တလိာ်၊ ထံဒိၣ်ပခိၣ်တန့ၣ်ဘၣ်၊ လှိုင်းတလိာ်ပိာ်တလိာ်တက့ၢ်၊
၃. **လှိုင်းထီၣ်စၢ်ထီၣ်** နှင့်မှီပလၢ်ထီၣ်န့ၣ်ပုၤတမ့ၢ်အမ့ၢ်ဒီးပစံးလၢလှိုင်းထီၣ်စၢ်ထီၣ်လီၤ၊ လှိုင်းထီၣ်စၢ်ထီၣ်န့ၣ်ပုၤတမ့ၢ်အမ့ၢ်တက့ၢ်၊ စံးဝဲဒ်၊
၄. **ကမ့ၢ်လှိုင်း** နှင့်မှီတလိာ်အဒီးဆူၣ်လၢမၤသးတရၢဒ်တလိာ်တလိာ်အမ့ၢ်လၢအဆူၣ်ထီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ဟီၣ်ခိၣ်လၢပခူၣ်ထီၣ်အဝံၣ်အါဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ပစံးလၢမၤသးကမ့ၢ်လှိုင်းလီၤ၊ ပုၤတဂၤဆဲးထီၣ်ဖျါဟီၣ်ခိၣ်ကမ့ၢ်လှိုင်းလီၤ၊ ထံၣ်တဒ်အမ့ၢ်ကမ့ၢ်လှိုင်းစံးဝဲဒ်၊
၅. **တလှိုင်းလီၤ** နှင့်မှီပဖျိးလီၤသ့ၣ်လၢတလိာ်ဘံၤဒီးပစံးလၢတလှိုင်းလီၤသ့ၣ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤတလှိုင်းလီၤသ့ၣ်တဘိလၢတလိာ်ဘံၤလီၤ၊ နီးပစံးလၢသလှိုင်းလီၤစိုၣ်ကိးလီၤ၊ နီးတလိာ်တလိာ်လီၤလၢတလိာ်ဘံၤလၢအခိၣ်တခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတလှိုင်းလီၤအသးလီၤ၊
၆. **တိာ်လှိုင်းဂီၤ** နှင့်မှီပသးပုၤလၢပျါကိးယၢ်လၢတိာ်လှိုင်းဂီၤလီၤ၊ ပျါလၢသံန့ၣ်ပဒုးထီၣ်အခိၣ်လၢတိာ်လှိုင်းဂီၤစံးဝဲဒ်၊
၇. **ထါလှိုင်း** နှင့်မှီထါတကလုာ်ဘၣ်သးဒီးတလိာ်ကတိာ်လၢအခိၣ်အယိာ်ဒီးပကိးလၢထါလှိုင်းလီၤ၊ နီးပကိးနီးအဆိလၢထါလှိုင်းဘျီလီၤ၊
- လှိုင်းန့ၣ်ဆိဖိအတိာ်ဘိ မၤစုၢ်ဆိဖိစံၣ်လှိုင်းလီၤ
ဒ်ပစံးတလိာ်အသိးန့ၣ်နမၤယုၤယုၤလၢညါစကမၤထွဲနခံးဝဲလီၤ၊
၈. **ပုၤလှိုင်းပုၤလှိုင်း** နှင့်မှီတလိာ်ထီၣ်ဖိလၢအဟၢဖၢဒ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ထံလှိုင်းထီၣ်ဖိမ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ပစံးလၢထီၣ်ဖိပုၤလှိုင်းပုၤလှိုင်းလီၤ၊ ထံခိၣ်အစိၣ်လီၤထံပုၤလှိုင်းပုၤလှိုင်းစံးဝဲဒ်၊ နီးပစံးနီးအဆိလၢပုၤလှိုင်းပုၤလှိုင်းလီၤ၊
၉. **ပုၤသလှိုင်း** နှင့်မှီတလိာ်အဟၢဖၢဒ်ဝဲဒီးပစံးလၢပုၤသလှိုင်းလီၤ၊
၁၀. **လီၤသလှိုင်း** နှင့်မှီတလိာ်တလိာ်လီၤလၢတလိာ်လီၤလၢအခိၣ်တခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ၊ သ့ၣ်လီၤလၢတလိာ်လီၤလၢနီၤစၢ်တခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ပစံးလၢလီၤသလှိုင်းလီၤ၊ သ့ၣ်တဘိလီၤသလှိုင်းလၢတလိာ်လီၤ၊ ကဆိတဒ်လီၤသလှိုင်းလၢတလိာ်လီၤလီၤ၊
၁၁. **သလှိုင်းလီၤ** နှင့်မှီပထီၣ်လီၤပသးလၢတလိာ်လီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ပဖျိးလီၤသ့ၣ်စီၤဝှံၣ်စီၤလၢတလိာ်လီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ပစံးလၢပသလှိုင်းလီၤလီၤ၊
၁. **လှိုင်း** နှင့်မှီပယိာ်တလိာ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလၢလှိုင်းလီၤ၊ ပုၤတဂၤလှိုင်းဆိတဘၣ်တချးဘၣ်၊ ပုၤတဂၤလှိုင်းဖိပနၢ်တဒ်ဒီးတန့ၣ်ဘၣ်၊ နီးပစံးနီးအဆိလၢလှိုင်းလီၤ၊
၂. **လှိုင်း** နှင့်မှီပကွၢ်ကွၢ်ပခိၣ်လၢဒီးပစံးလၢလှိုင်းလီၤ၊ ပုၤတဂၤလှိုင်းအခိၣ်ဒီးအိၣ်မးလှိုင်းတက့ၢ်လီၤ၊ လှိုင်းကွၢ်နဖိခွါအခိၣ်သုလၢဒီးတက့ၢ်၊

လူ

၃. လူကွေ နှင့်မှီပုဂံလဲတင်ဒီးပယိုအိန်ဒီးပစံးလူလူ ကွေယိုကွေလီ၊ ပုဂံလဲတင်ပယိုဒီးပမာဟဲကွေနှံပစံးလူ လူကွေလီ၊ လဲလူကွေပယိုအိန်လူခးနှံမာဟဲကွေတကွေ၊ ဒီး ပစံးဒီးအဆိလူကွေယိုကွေလီ၊

၄. လူကွေ နှင့်မှီတင်ဖိတင်လံအိန်ဘုဒီးပယိုကွေနှံပစံးလူ လူကွေလီ၊ တးအုဒီးအိန်ဘုလူကွေတကွေ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိ လူကွေယိုကွေလီ၊

၅. လူဆဲးလူခး နှင့်မှီပယိုဆဲးယိုခးတင်ဖိတင်လံဒီးပစံးလူ ပလူဆဲးလူခးလီ၊ လူဆဲးလူခးတးအုဒီးတးသွိုင်၊ ထိစံးထိ ခိန်တကွေ၊ ပကမာအညှင်လီ၊

၆. လူခဉ်ဆု နှင့်မှီပကွေကွေပခဉ်ဆုလူဒီးဒီးပစံးလူလူ ခဉ်ဆုလီ၊ စခဉ်ဆုထိုင်သဲကံ၊ လူစခဉ်ဆုတကွေ၊

၇. လူခိန် နှင့်မှီပကွေကွေပခိန်သုလူဒီးဒီးပစံးလူလူခိန် လီ၊

၈. လူပယို နှင့်မှီပကီးလူဒီးအဆိဒီးပစံးလူလူပယိုလီ၊

၉. လူတကူ နှင့်မှီပလူအခိန်သုတအိန်ဘုလူပလူကွေ နှင့်ပစံးလူအခိန်လူတကူလီ၊ ပုဂံတကူအခိန်လူတကူဒီးစီ သီအသီးလီ၊ စီသီနှံအခိန်လူတကူလီ၊

၁၀. လူတနံကျ နှင့်မှီတင်တနံအတိုပူလူနှံပစံးလူလူတ နံကျလီ၊ နအိန်တင်လူတနံကျလူနှံတင်တကထိုင်ဘုလူ နစုနီတမံဘု၊

၁၁. လူဘဲ နှင့်မှီပဝံလီ၊ ဩကွေ ဘဲချလူဒိုင်ကွေဒီးပဟံးနှံ ဘဲအလူနှံဒီးပစံးလူလူဘဲလီ၊ ပုဂံတကူလူဘဲတနံလက်တ မာလီ၊

၁၂. လူလူတနံ နှင့်မှီတနံဘုတနံတနံဘုတနံဘုတနံဘုဒီးပ စံးလူလူလူတနံလီ၊ နအိန်တင်လူလူတနံလူနှံမှီနမက လီမနုတမံလဲ၊ စဲးခးလူလူတနံလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလူ လူလူတနံမိမိတလီလီ၊

၁၃. လူလဲ နှင့်မှီသကွအဆိလီ၊ ဒီးမှီပုဂံလူလူအနးကဲ ခိန်ဒီးပစံးဒီးအဆိလူသကွလူလဲလီ၊ ပုဂံတကူသကွလူလဲ လီ၊ မာတင်တကထိုင်ဘုနီတမံဘု၊ ဒီးပုဂံလီတတဲဒီးနှံပ စံးလူစာလူလဲလီ၊

၁၄. လူလဲ နှင့်မှီပုဂံညီမံလီဖးထီမှီဂု၊ ပထုဆာပျံဖးထီ မှီဂု၊ ဂုစာလီ၊ အသးဖးထီမှီဂု၊ ပစံးလူစာလူလဲအသး လီ၊ ပုဂံတကူစာလူလဲအသးလူလီမံအပူ၊ ပုဂံတကူစာလူ လဲပျံတဘိထီကံ၊ ဂုတဘိစာလူလဲအသးလူဟီခိန်ဖိခိန် လီ၊

၁၅. လူလိအသး နှင့်မှီထီရီတင်ယိုလိအသးနှံပစံးလူ လူလိအသးလီ၊ ပနံခဲလူလိအသးဒီးဘျာအဲတဒုလီ၊

၁၆. ကလူ ဒီးကလူကလူ၊ ဒီးသီကလူ၊ ဒီးကလူအိန်၊ တင် ခဲလက်နှံကွေလူကလူတကွေ၊

၁၇. ယဲလူ နှင့်မှီပယိုယဲဒီးယဲကနုလီတနံဒီးပစံးလူ ယဲလူလီ၊ ယဲတဘုစဲလူဒီးတအုဂံလူဘု၊ ဒီးပစံးဒီး အဆိလူယဲလူတကူလီ၊

လူ-လု

၁၈. စလူ နှင့်မှီပယိုစဖိဒီးပစံးလူစလူလီ၊ ဒီးပစံးလူသ လူဒီးတလူစုကီးလီ၊ ပုဂံတကူအဆိယိုထိုင်ဒီးစလူတဘု ဘုကျဘု၊

၁၉. တလူ နှင့်ဒီးစလူအသီးလီ၊ ဒီးမှီပပျံတင်ပယိုသဖို နှင့် လီ၊ ပုဂံတကူတင်ဒုအုဒီးတလူလဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလူတ လူတလူလီ၊

၂၀. တလူ နှင့်မှီကူအဆိလီ၊ ဒီးမှီတင်သံထိုင်တးတလးနှံ လီ၊ ထီခိန်တဘုဘုသံဝင်ခိကူတလူလီ၊

၂၁. ထံလူ နှင့်မှီဒီးသင်အကူလူအချအကသိန်တအိန်လူ၊ ဘုဒီးပဒုအိထံလူအပူနှံပစံးလူထံလူလီ၊ ဒီးပကီးလူ ထံလူဒီးစုကီးလီ၊ ပုဂံညီဒုအိထံလူထံလူလူလီ၊ ဒီးပ ကီးဒီးအဆိလူထံလူထံတြာလီ၊ ဒီးပကီးလူထံလူသု၊ ထံ လူသးစုကီးလီ၊

၂၂. ထံလီလူ နှင့်မှီထံဆင်ပူအဆိလီ၊ ဒီးမှီသနုလူပဒုအိ ထံအလီလူနှံပကီးဒီးအဆိလူထံဆင်ခိန်ထံလီလူလီ၊ ဒီးပ ကီးလူထံဆင်ခိန်ထံလီလူစုကီးလီ၊ လဲလုထံလူထံဆင် ခိန်ထံလီလူစံးဝဲဒုလီ၊

၂၃. ပလူဆုချ်ထံးပလူဆုဘိထံး နှင့်မှီတင်ကတီးလီ၊ နှံ ဒါမှီမာဖိုင်ပုဒီးပတင်ထိုင်ပသးလူဒုဒါစံးဝဲလီ၊ ပဘုချ်ပ လူဆုချ်ထံးပဘုဘိပလူဆုဘိထံးစံးဝဲလီ၊

၂၄. မလူ နှင့်မှီပဒုနုဒုနုယုခဲခဲပုဒီးနှံပစံးလူပမာလူ လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလူမာလူမာဝဲလီ၊ ပုအဲကလံးဖိတဖှံ နှံပမာလူမာဝဲလူပယိုအဆုအုလီ၊

၂၅. မဲလူ နှင့်မှီပအိန်တင်ပမဲအခိန်လီပလူနှံပစံးလူပမဲလူ လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလူမဲလူခိလူလီ၊

၂၆. ဝှံလူ နှင့်မှီဝှံဘုဒုနုဝှံဒီးပစံးလူဝှံလူလီ၊ ပုအဲက လံးဖိဒုဝှံလူလံ၊ ပယိုအဝှံလူလူပုအဲကလံးဖိဒုဝဲလီ၊

၂၇. သလူ နှင့်မှီပယိုသဖိုဒီးပစံးလူပသလူလီ၊ ပုဂံတကူ ဟူတင်သိန်ဒီးယုသလူလဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလူသလူသလူ လီ၊

၂၈. သလူ အဲအဲအိန်ထံတင်ကတီးလီ၊ ဘုလက်သလူ၊ ပု တကူအဲဒီးသံသလူ၊ ပုတကူလီတင်ဒီးအခိန်ကံသလူ၊ ပု တကူအမဲဘုဆိဘျိုင်သလူစံးဝဲလီ၊

၁. လု နှင့်မှီလက်တကလုအိန်ပါရအသးဒီးစဲးဘူးတံးဒီးဟီ ခိန်ဒီးကံ၊ ဒီးကစာဒီးကစာဒီးဘု၊ လဲလဲဘံဘံဒီးပကီး လူလုလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလူလက်ခဲလုခဲ၊ လုခဲဖိခဲလီ၊ လုနှံစဲဘူးဒီးကစာဒီးဘံဝဲပထိုင်တသုဘု၊ ဒီးတနီနီ အိန်ပါ ရလူထံကျီပူဒီးတံးလီဆုဟီခိန်လဲလီလီ၊

၂. လု နှင့်မှီပဒုကပီမှီဒီးပစံးလူပလုတင်လီ၊ တံးခဲကံ၊ ဟဲလုကယတကွေ၊ ဒီးပစံးလူလုကပီစုကီးလီ၊

၃. လု နှင့်မှီပမာပျံမာဖုးပုဆဲးလူတင်တမံမံဒီးပစံးလူလု လီ၊ ပုတကူမာနုဂုတဘိဒီးလုပုဂံလီ၊

၄. လုကတံ နှင့်မှီပလိကွေပုဂံဒီးပစံးလူလုကတံလီ၊ ပ မှီခွဲးတံခွဲးဒီးပိမုပိမုမာဒီးပစံးလူပလုကတံလီ၊ ပိမုဒီး

လှ

ပိတ်ခွါနှုတ်ကွပ်လိင်အသးမုဂ်ဂါး၊ ဦးပစံးလာလုကတက်လိင်အသးလီ၊

၅. လုကတီ၊ နှုတ်မုဂ်ပဉ္စင်ကတီမုဂ်ဦးပစံးလာလုကတီလီမုဂ်လီ၊ တံးခံးကလုကတီမုဂ်တဘိတကု၊ လုကတီမုဂ်အူစံးဝဲဒင်လီ၊

၆. လုကဘျးလံ၊ နှုတ်မုဂ်လုပူလံဘံဝဲနှုတ်ပစံးလာလုကဘျးလံလီ၊ လုကဘျးလံလံကျဲနှုတ်အိဦးညှင်လီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာလုကဘျးခိဉ်လုကဘျးလံလီ၊

၇. လုခိဉ် နှုတ်မုဂ်လုအဖိခိဉ်နှုတ်ပစံးလာလုခိဉ်လီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာလုခိဉ်လုလံလီ၊ တအးတအိဉ်အိဉ်လာလုခိဉ်လုလံစံးဝဲဒင်၊

၈. လုခိဉ်မိဉ် နှုတ်မုဂ်သုဉ်ဖိတကလုကအသုဉ်အိဉ်ပစံးလာလုခိဉ်မိဉ်လီ၊ ဦးအိဉ်အကလုကလုကလီ၊ လုခိဉ်မိဉ်နှုတ်အိဉ်ဦးအသုဉ်ဦးအဂီလီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာလုခိဉ်ဘုဉ်လုခိဉ်မိဉ်လီ၊ ဦးပစံးအသုဉ်နှုတ်လီ၊

၉. လုတီ နှုတ်မုဂ်လုအဆိလီ၊ ဦးမုဂ်လုဖးဒိဉ်လာအဒိဉ်ကတက်အထိကတက်နှုတ်ပစံးဦးအဆိလာလုမုဂ်လုတီလီ၊

၁၀. လုထီဉ် နှုတ်မုဂ်ပမကတီမုဂ်လာအထီဉ်ထီဉ်နှုတ်ပစံးလာလုထီဉ်လီ၊ လုထီဉ်မုဂ်ဆူတံးထီဉ်ထီဉ်စံးဝဲဒင်၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာလုထီဉ်လုလီလီ၊

၁၁. လုဒုဉ် နှုတ်မုဂ်ပလဲမအိဉ်ဒုဉ်လာမုဂ်ကတီဦးပစံးလာလုဒုဉ်လီ၊ ဦးပစံးလာလုဒုဉ်ဒုဉ်စုဂ်ကီလီ၊ ပလဲတံးသံဒုဉ်လာမုဂ်ကတီနှုတ်မုဂ်ပလုဒုဉ်လီ၊

၁၂. လုပစီ နှုတ်မုဂ်ပမကတီမုဂ်၊ ပမကတီမုဂ်ထီဉ်ပသးဦးပစံးလာလုပစီပလီ၊ ပမကတီလုပစီပမကတီမုဂ်ထီဉ်ပသးလီ၊ ဦးပစံးလာလုလုကတီပစီပမကတီစုဂ်ကီလီ၊

၁၃. လုမုဉ် နှုတ်မုဂ်ပဉ္စင်ထီဉ်မုဂ်လာပနဲအခိဉ်ဦးပယုဉ်သကွံယုဉ်ကဒါမုဉ်လဲလဲ၊ ထံခံထံထံလာပယုဉ်သံခိဉ်အဂီထံးနှုတ်ပစံးလာပလုမုဉ်လီ၊ လုမုဉ်နှုတ်ယုဉ်သကွံယုဉ်ကဒါမုဉ်လဲလဲဦးစံးမုဉ်နှုတ်လာမုဉ်ထီဉ်၊ စံးမုဉ်ထီဉ်နှုတ်လာမုဉ်နှုတ်လီ၊

၁၄. ကလု ကလိဉ်ကလု၊ မသးကလိဉ်ကလု၊ ဦးကလုးကလု၊ ဦးကလုဒု၊ ဦးကပကလု၊ ဦးကလုဇ၊ ဦးထီဉ်ကလု၊ ဦးတံးကလု၊ ဦးကလု၊ ဦးဂျိဉ်ကလု၊ တံးခံလာဉ်ကွပ်လာကလုတကု၊

၁၅. ကံးကိဉ်လု နှုတ်မုဂ်ပမကတီတုဉ်နှုတ်လိင်အသးဦးတပျံလိဉ်ဘဉ်အသးနှုတ်ပစံးလာမကံးကိဉ်လုလီ၊ ပမကတီကတီလိဉ်ကွံဦးပိဉ်မုဉ်ဦးပိဉ်မုဉ်မကံးကိဉ်လုဦးပိဉ်မုဉ်တပျံဘဉ်အိဉ်ဘဉ်၊

၁၆. ကံးကိဉ်လု နှုတ်မုဂ်တံးအိဉ်ဦးအထူးဦးပအိဉ်အထူးစဲဘူးတံးဦးကံးဝဲနှုတ်ပစံးလာမကံးကိဉ်လုလီ၊ သးသုဉ်နှုတ်ပအိဉ်မအသးကံးကိဉ်လုလီ၊

၁၇. ကံးကိဉ်ကံးလု နှုတ်မုဂ်ပကွပ်တံးပမံးမသးဒ်တဒီအသးဦးပထံဉ်တံးတလီတံဉ်လီဆဲးဘဉ်နှုတ်ပစံးလာပကွပ်တံးမအသးကံးကိဉ်ကံးလုလီ၊ စမံးတဘုဉ်စကွပ်တံးမအသးကံးကိဉ်ကံးလုစကွပ်တံးတပျံဘဉ်၊

၁၈. ခလု နှုတ်မုဂ်တံးဖျဉ်တံးဆါနှုတ်ပစံးလာခလုလီ၊ ဦးပစံးလာ

လှ

ချူစုဂ်ကီလီ၊ ပမကတီလဲတံးခလုဦးစလုတချူးဘဉ်၊

၁၉. ယုလုလု နှုတ်မုဂ်ပမကတီလာယုတံးကမံးလာပမကတီအလီဦးယုဝဲတံးဘဉ်တံးနှုတ်ပစံးလာယုလုလုလီ၊ ပမကတီယုတံးကမံးလာပမကတီအလီဦးယုဝဲလုလုစံးဝဲဒင်လီ၊

၂၀. စီလုပူ No. 19—၁၉. ပစံးတံးမတတကတီလာပူတကတီအမိအပံးသံသဒ်အိဉ်ဦးအဖံလုဉ်ဖဲယုကတီအလီ၊ တံးနါလိဉ်အိဉ်အဖံနှုတ်ယံးယံးဦးအဖံနှုတ်သံသဒ်အိဉ်လီ၊ ဦးကလးဖဲနှုတ်စီလုဖိဉ်သုဉ်တံးမျါမျါလံစံးဝဲဒင်၊ ဦးတံးနါကံးလာအဖံစိဉ်ဖုထံးနှုတ်စံးဝဲဒင်၊

ဒုတန်သုသုစီလု	ဒုတန်သုသုစီလံ
တံးကတီးဂဲကတီးနဖံ	ဒုတန်သုသုလံဇာ
တံးကတီးဂဲကတီးနဖံ	နဖံတံးကတီးဂဲယာဉ်

စီလုတခီတံးဦးဒုမးတန်သုဒ်သုဦးသုဒ်သုဦးလီ၊ ဦးအဖံအစိဉ်နှုတ်ဂဲဆာထာဉ်မးရှါရှါလီ၊ တံးနါဒုးအိဉ်လာအဖံစိဉ်နှုတ်တဘဉ်ဘဉ်အိဉ်ဘဉ်ဦးယုဖျးကွပ်လဲလီ၊ တုမုဉ်အနှုတ်တစုဦးစီလုဟးကွပ်လဲလဲလီ၊

မကတီးတကတီတံးနါအိဉ်သံအဖံဦးဟးကွပ်လဲလီ၊ အစါအသုခံကတီးစံးဝဲဒင်၊ မုဉ်မတတကတီအံးသံဦးအသကံးတကွပ်ကတီအိဉ်ဘဉ်မနုတမံလဲလဲ၊ ပကကွပ်ကတီပဝဲလီ၊ စံးလိဉ်အသးခံကတီးမတတကတီမုဉ်ပမကတီအသံနှုတ်အလံပကတီးစံးဝဲဒင်အစါအသုဇာ၊ တံးအံးနုအံးမုဉ်ပနါအိဉ်သံအိဉ်လီဖဲနှုတ်၊ ဦးအသုအစါစံးဆာအိဉ်၊ မုဉ်ဇ်နှုတ်ဦးဟးကံးနဲနဲ၊ ပကအိဉ်ပဝဲ၊ ဦးမတတကတီနှုတ်ဟးဝဲလီ၊ လဲကွပ်ခွဉ်တံးလာတံးတဒါဦးတံးနါနှုတ်ကံးထီဉ်ကတီးဒ်အလီလီဦးစံးဝဲဒင်၊

ဒုတန်သုသုစီလံ	ဒုတန်သုသုလံဇာ
တံးကတီးဂဲကတီးနဖံ	နဖံတံးကတီးဂဲယာဉ်

ဦးအဝဲခံကတီးဒုလဲတန်သုဒ်သုဦးသုဒ်သုဦးလီ၊ တံးစိဉ်ဂဲဆာထာဉ်ထီဉ်သရဲကလံးဦးယုဝဲလီ၊ တံးစိဉ်လုအိဉ်နှုတ်ယုဝဲပမကတီကျဲဖးဒ်ခံဘိအတီပူဦးယုဖးဝဲဒင်ခံကတီးတကကျိကျိလီ၊ တုမုဉ်အနှုတ်တစုဦးကထာထီဉ်တံးပဦးဦးတံးစိဉ်နှုတ်လီယံးအိဉ်ဝဲလာကျဲမုဉ်ပူနှုတ်ကျဲကလံးလီစံးဝဲဒင်၊

၂၁. စီလုဒုဉ်ပူ No. 69—၆၉. ပစံးတံးမတတကတီလာပူတကတီအမါအိဉ်ဒုဉ်လုဝံဉ်ဦးလဲယုလုအိဉ်နှုတ်အမါလာဒုဉ်လုနှုတ်ကံးနုဦးလီ၊ ယံးယံးဦးလီတံးသံလာလုပူလီ၊ မုဉ်ဆုဉ်ထီဉ်ဦးအမါကွပ်လာအကျဲလီ၊ ကွပ်လာဝဲယံးယံးအတံးတဟဲကတီးပမကတီဘဉ်ဦးထီဉ်တဘုဉ်ဟဲပူစံးဝဲဒင်၊

စီလုဒုဉ်ဇာဆုဉ်အိဉ်မံ	စီလုဒုဉ်ဇာဆုဉ်အိဉ်မံ
စီလုဒုဉ်ဇာဆုဉ်အိဉ်မံ	

တုထီဉ်ဟဲပူဦးမတတကတီပိဉ်မုဉ်နှုတ်သုဉ်ညါဘဉ်ဝဲလာအဝဲသံလီ၊ ဦးမတတကတီနှုတ်ပစံးအိဉ်လာစီလုဒုဉ်တုမဲကနံအံးလီ၊

၂၂. ဆုလု နှုတ်မုဂ်တံးကလုမအသးဒ်သံဉ်တလာအသးဦးပမကတီလာတံးနှုတ်ပစံးလာဆုလုလီ၊ ဦးပစံးလာတဒုစုဂ်ကီလီ၊ ဆုလုနှုတ်ပမကတီအနုအနုသီဉ်မုဉ်ကတီ၊

လှ-လှ

၂၃. တလှ နှင့်မူပုကညီမသနီတို့တကလှလှသံဖိုသံ ခွါနှံပကီးလာတလှလီ။ ဦးမူပုသံမုန်ကနီဖိသံခွါဦးဟူထို ဝဲဦးမဝဲဦးအတလှလှသနီတို့ဖိတကျီဦးလာလီဝဲလာကျမူ အသရူဦးပကီးလာတလှလီ။ ဦးပကီးလာသလှစွဲကီးလီ။ ပု သံဖိုသံခွါနှံပဘဉ်မဦးအတလှစံးဝဲဒဉ်။

၂၄. တ်လှတံပစီ နှင့်မူထီရီတံမတ်တံပုမူဂု။ တ်မဦ ဝိတံပသးမူဂု။ ပစံးလာတံလှတံပစီလဲလီ။ ပဘဉ်တံလှ တံပစီလာတံညဉ်ဂီခိဉ်ဆါ။ ဦးဘဉ်တစုစုပဘဉ်တံလှတံပစီ လာပုဂမဦထီပသး။ ဦးဘဉ်တစုစုပဘဉ်တံလှတံပစီလာ ပုဂမတဆဉ်ထီပခံလာပမတံအါလီ။

၂၅. ပံလှပံလှ နှင့်မူတံကပီဦဆံးဦဆံးဦးပစံးလာတံက ပီပံလှပံလှလီ။ ဦးပစံးလာပံးလှပံးလှစွဲကီးလီ။ နါကိဉ်ရံ ကပီပံလှပံလှလှဦးမူကပီပံလှပံလှစွဲကီးလီ။

၂၆. ပံးလှပံးလှ နှင့်မူဦပံလှပံလှအသီးလီ။ ဦးမူတံကပီ ဦဆံးဦဆံးမူဂု။ မုကံးဦဆံးဦဆံးမူဂု။ ပစံးလာပံးလှ ပံးလှလီ။

၂၇. ပုနါလှ နှင့်မူတံကပီ ကြိကြိဦမုန်အသီးဦးပစံးလာပုနါ လှလီ။

၂၈. လာဦလှဦ နှင့်မူပကီးလှဦးအဆီဦးပစံးလာလာဦလှဦ လီ။ လာဦလှဦစံးဝဲဒဉ်။

၂၉. လိဉ်လှလိဉ်လှ နှင့်မူမုန်ကပီဖိနဲဖိနဲဦးပစံးလာမုန်ကံး လိဉ်လှ လိဉ်လှ လီ။ မုန်တလိဉ် မုန်သုဉ်မုန် တဂုဘဉ် ဦးမုန်ကံး လိဉ်လှလိဉ်လှလီ။ ဦးပစံးဦးအဆီလာလိဉ်လှလိဉ်လှလီ။

၃၀. သလှ နှင့်မူပုသံမုန်ကနီဖိသံခွါတဖဉ်နှံဟူထီကုဝဲ ဦးမဦးသနီတို့ဖိနှံပကီးလာသလှလီ။ ဦးပကီးဦးအဆီ လာ သလှသလါလီ။

၃၁. သလှ နှင့်မူထီကတလှပုသီဉ်လှဦးပကီးလာထီသ လှလီ။ ထီသလှနှံပုသီဉ်လှလှစံးဝဲဒဉ်။

၃၂. သလှ နှင့်မူတံကုယူအီထံလာမူနုတကူလံဦထီ ထူဉ်ပံကလံဦးပစံးလာနှံထူဉ်ဘီးထီအဖိသလှလီ။

၃၃. အံဉ်ပလှ နှင့်မူတံလာတလံဘဉ်နှံပစံးလာအံဉ်ပလှလီ။ ပုတဂုဖးဒုးတလံအံဉ်ပလှလီ။ ပုတဂုထူချီတဘဉ်အံဉ် ပ လှလီ။ ပုတဂုမတထူဉ်ဖျဲဝဲတရီအံဉ်ပလှလီလီ။ ဦးပစံးဦးအ ဆီလာအံဉ်ပတံအံဉ်ပလှလီ။

၁. လှ နှင့်မူချီဖိတကလှအပူဝဲစဲဉ်ဦးဝဲဦးပကီးလာ လှလီ။ လှနှံပုကညီတုလံ ဝဲဝဲဂုကံ။ ဦးပကီးဦးအဆီ လာလှဦးတြဦးလီ။

၂. လှ နှင့်မူပနီပုအကတံလီအိဉ်ဦးအဖျဉ်ဦးပစံးလာပနီ လှလီ။ ကံးလာစနီပုစနီလှကသုဉ်ဖးဘဉ်ဖးလီ။

၃. လှ နှင့်မူငါအဆီလီ။ ဦးမူပမာလဲပုဂုနှံပစံးဦးအဆီ လာလှငါလီ။

၄. လှ နှင့်မူပဝံထီဘဲလာကဟဉ်ဦးပစံးလာလှဘဲလီ။ ဦး ပစံးဦးအဆီလာလှလှဝဲလဲလီ။ ပုတဂုလှဘဲတနီနှံလှ တကွဉ်စံးဝဲဒဉ်။

လှ

၅. လှလှဝဲလဲ နှင့်မူပကီးပလှဘဲဦးအဆီဦးပစံးလာလှ လှဝဲလဲလီ။ လှလှဝဲလဲစံးဝဲဒဉ်။

၆. လှလှ နှင့်မူပလဲတံချမူဂု။ ထီရီတံလှတံယူချဲ မူဂု။ ပစံးလာလဲတံလှလှလီ။ ပုတဂုလဲမးတံလှလှစ လှတချးဘဉ်။ ထီခိဉ်လှလှလှဦးထွဉ်လှတချးဘဉ်။ ထံယူ လှလှလှပစီတနီဘဉ်။

၇. လှလှ နှင့်မူပုကညီကံးတြးတြးမူဂု။ ကံးတြးတြး မူဂု။ ပစံးလာကံးလှလှလီ။ ပုတဂုပုတံကံးမးလှလှ လီ။ ပုတဂုအမီလဲတံယံဉ်ဦးကံးမးအမီလှလှလီ။

၈. လှလှ နှင့်မူတံကပီလာမုဆဲးဘဉ်ထူနှံမသးဒ် ဝးသီး ဦးပစံးလာကပီလှလှလီ။ ဦးပစံးလာကံးလှလှစွဲကီးလီ။ မုဆဲးဘဉ်ယိဉ်ခိဉ်စိဉ်နှံကပီလှလှလီ။ လီဝဲဉ်ကပီလှ လှစွဲကီးလီ။

၉. လှလီ နှင့်မူပလဲထီလဲလီလီလီလီလီလီလီ။ ပုတဂုလှလီအသးလာဟံဉ်ဦးဒုးအဘဉ်စာလီ။ ဦးပစံးဦး အဆီလာလှလီလှထီလီ။

၁၀. လှလီ နှင့်မူတံထံတကလှဝဲထီ လာလာခိဉ်လာလီ၊ တံပာခိဉ်ပာလဲလဲယုကလံဦးပကီးလာတပူဉ်ခိဉ်လှ လီလီ။

၁၁. လှဦတြဦး နှင့်မူပကီးလှဦးအဆီဦးပကီးလာလှဦးတြ ဦးလီ။ လှဦတြဦးစံးဝဲဒဉ်။

၁၂. ကလှ ဦးကလှကလှ၊ ဦးကလှလီ၊ ဦးကလှလီက လဲလီ၊ ဦးကလှလီဘု၊ ဦးကလှလီသုဉ်လှ၊ ဦးကလှဒုဉ်၊ ဦးက လှတံ၊ ဦးကလှကလှ၊ ဦးပီ ကလှ၊ ဦးထံပီကလှ မဲး၊ ဦးကလှကလှ၊ ဦးကလှ၊ ဦးစီကလှ၊ တံလဲလဲလှလှကွ လာကလှတကု။

၁၃. ကံးလှ နှင့်မူသုဉ်တကလှ အလှဖးထီဦးပအိဉ်အဦးဦးပ ကံးလာကံးလှလီ။ ဦးအိဉ်သကလှလီ။ ကံးလှဖးဉ်၊ ကံး လှပြဦး၊ ကံးလှလှ၊ စံးဝဲလီ။ ဦးမူသုဉ်တကလှလီ။

၁၄. ကံးလှကံးလှနါကံး နှင့်မူပုသံးလိဉ်ကွဦးမာပုအကလှ လီ။

၁၅. ကျလှလီ နှင့်မူတံထူဉ်ဖျဲစုဂံယံခိနှံပစံးလာကျလှလီ လီ။ သုဉ်အိဉ်ပုလာအခိဉ်အခိဉ်ထူဉ်ဖျဲစုဂံယံခိနှံပစံးလာကျလှ လီလီ။ တံအိဉ်ပုလာအခိဉ်ခိဉ်နှံမူကျလှလီလီ။

၁၆. ခိဉ်လှခိဉ် နှင့်မူပခိဉ်လှခိဉ်အဆီနှံပစံးလာခိဉ်လှခိဉ် လီ။ ပခိဉ်အဆီခိဉ်ပာကဒးနှံပစံးလာပခိဉ်လှခိဉ်လီ။ ဦးပ စံးဦးအဆီခိဉ်လှခိဉ်ခိဉ်လှလဲလီ။

၁၇. ခိဉ်လှဘု နှင့်မူပခိဉ်လှခိဉ်မဲကဲသုဉ်အယံ ကဘျဉ်နီမဲကဲ သုဉ်ဦးတဲဘုးဘဉ်ဦးအယံဖးဉ်ဘဉ်ဦးစဲဘုးဦးအထူဉ်နှံဖဲပ ခိဉ်လှခိဉ်နှံပစံးလာခိဉ်လှဘုလီ။ ဦးပစံးလာခိဉ်လှခိဉ်အမဲ ကဲသုဉ်စုကံးလီ။ ဦးပစံးဦးအဆီလာခိဉ်လှတံခိဉ်လှဘုလီ။

၁၈. တလှအယူ နှင့်မူပုဂုလီပစုဦးပယုကုဦးစံးဝဲဒဉ်စက ဟုဉ်ကုနါဆူခံဆူခံမူဂု။ ပမာပုဂုမတံတံမံဦးစံးဝဲစက မာလာ ခံလာခံမူဂု။ ပစံးလာတလှအယူလီ။ ပုတဂုပမာဦး

လှော်

တလှော်ဝဲအယုတ်လီၤ.

၁၉. **တလှော်ထီၣ်** နှုၣ်မ့ၢ်ပကတိၤတၢ်လၢဟဲထီၣ်အါဝဲလၢအဆၢတလီၤတၢ်တၢ်ဘၣ်နှုၣ်ပစံးလၢတလှော်ထီၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤတလှော်ထီၣ်တၢ်ကတိၤပကန့ၣ်တချုးဘၣ်.

၂၀. **တလှော်** နှုၣ်မ့ၢ်ပကံၢ်ထီၣ်တၢ်မၤတမံၤဘၣ်တမံၤဒီးပစံးလၢပယဲၤတလှော်လီၤ. ပှၤတဂၤယဲၤတလှော်ထီၣ်တၢ်မၤတမံၤဘၣ်တမံၤဒီးမၤပှၤဂၤမၤလီၤ. တလှော်ထီၣ်တၢ်မၤခဲလၢကံၢ်အိၣ်ပှၤမံၤလဲၣ်. ကူၣ်ခးဖဲးခး. မၤဟံၣ်မၤယီၤ. လဲၤဆူပှၤခိၣ်ပှၤကျါ. လဲၤဆဲးအိၣ်ခးအိၣ်တလှော်ထီၣ်တၢ်မၤဒ်နှုၣ်လီၤ.

၂၁. **တလှော်** နှုၣ်မ့ၢ်တၢ်အုးတၢ်သ့ၣ်စံၣ်လၢသ့ၣ်ခံၣ်နှုၣ်ပထံးဘၣ်တထံးဒီးပစံးလၢစံၣ်တလှော်လီၤ. တးအုးတၢ်သ့ၣ်စံၣ်တလှော်လၢသ့ၣ်လီၤတထံးဘၣ်တထံးလီၤ.

စံၣ်တလှော်တးအုးသ့ၣ်ခံၣ် အလီၢ်တလီၤစံၣ်လီၤမံၤ
၂၂. **တၢ်လှော်** နှုၣ်မ့ၢ်တၢ်ပျီအဆီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်ကဆိဝဲနှုၣ်ပစံးဒီးအဆီလၢတၢ်ပျီတၢ်လှော်လီၤ.

၂၃. **တၢ်လှော်လီၤ** နှုၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိၢ်လီၤလၢတၢ်စူၤခါတစီၤဖိဒီးပစံးလၢတၢ်လှော်လီၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢမ့ၢ်လှော်လီၤစ့ၢ်ကိၢ်လီၤ. တၢ်လှော်လီၤနှုၣ်မ့ၢ်ပျီထီၣ်လၢတၢ်အၢၣ်ကျါလီၤ.

၂၄. **တိၣ်လှော်သ့ၣ်** နှုၣ်မ့ၢ်စီၤပီၤဖိအသၢလၢပခံၣ်နှုၣ်ပကိၢ်လၢတိၣ်လှော်သ့ၣ်လီၤ. တိၣ်လှော်သ့ၣ်နှုၣ်လီၤတယၢ်တၢ်စူၤ. လီၤတယၢ်ယံၤဘးလီၤတယၢ်ကိၢ်မံၤလီၤ.

၂၅. **တီၤခိၣ်လှော်** နှုၣ်မ့ၢ်ပဆၢထၢၣ်လၢပခိၣ်လှော်ခိၣ်တခီဒီးပခိၣ်ညါသးတခီဒီးပစံးလၢတီၤခိၣ်လှော်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတီၤကီၤလှော်စ့ၢ်ကိၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤဆၢထၢၣ်တီၤခိၣ်လှော်ဒီးကစီၤထီၣ်တုၤသီးဒီးဖိသ့ၣ်တဂၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢတီၤခိၣ်ဘၣ်တီၤခိၣ်လှော်လီၤ.

၂၆. **ဒီလှော်** နှုၣ်မ့ၢ်တၢ်တကလုာ်ဒ်ခွံၣ်အသိးတစဲးဒီးပကိၢ်လၢဒီလှော်လီၤ. ဒီလှော်နှုၣ်ထဲစ့ၣ်ဒီးအိၣ်လၢဟံၣ်ထူၣ်သဒိအလီၤ. အိၣ်လၢဟံၣ်ထူၣ်ခံၣ်ဟံၣ်ထူၣ်လီၤလီၤ. ဒီးပကိၢ်ဒီးအဆီလၢဒီဘၣ်ဒီလှော်လီၤ.

၂၇. **နါလှော်** နှုၣ်မ့ၢ်တၢ်ကူတၢ်သိးအသီဘၣ်စီၣ်ထီၣ်အုးထီၣ်ဒီးပစံးလၢနါလှော်လီၤ. တၢ်လၢဝါဝဲနှုၣ်တုၤဘၣ်စီၣ်ဒီးယးဝဲနှုၣ်ပစံးလၢနါလှော်လီၤ. ခိၣ်ဖျါဝါတဘျီဘၣ်စီၣ်ဒီးနါလှော်လၢကံၢ်လဲၣ်. ဒီးပစံးလၢဘီၣ်အိးစ့ၢ်ကိၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢနါလှော်နါကွၢ်လီၤ.

၂၈. **နါလှော်** နှုၣ်မ့ၢ်ပနါပူၤအကတၢ်လီၤအိၣ်ဒီးအဖျါၣ်နှုၣ်ပစံးလၢနါလှော်လီၤ. ပှၤကညီနှုၣ်တုၤအနါလှော်သ့ၣ်ဖးဒီးတနါဟူဘၣ်တၢ်ဘၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၂၉. **ပလှော်** နှုၣ်မ့ၢ်ပဖီၣ်တၢ်လၢအချူကတၢ်နှုၣ်ပစံးလၢပလှော်လီၤ. ဒီးပစံးလၢပပျီစ့ၢ်ကိၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤလူးပတၢ်ဒီးပလှော်ဝဲလၢအစုလီၤလီၤ.

၃၀. **ပးလှော်** နှုၣ်မ့ၢ်ပယုးပယီၣ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပအဲၣ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢပးလှော်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢပးလှော်ပးခါလီၤ. ပသ့ၣ်ကုသးပှၤဒီးပမိၢ်ပပၢ်နှုၣ်ပးလှော်အီၤတက့ၢ်. ပှၤတဂၤတပးလှော်ဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်. ပှၤတဂၤနှုၣ်တပးလှော်မးတၢ်ပူၤတၢ်လီၤလၢတၢ်နီတမံၤလီၤ. နတပးလှော်ဘၣ်သပၤဒီးသပၤသ့ၣ်ဖးဝဲလီၤ.

လှော်-လှၣ်

၃၂. **ပျီလှော်ပျီထီ** နှုၣ်မ့ၢ်တၢ်ကဆိလၢဟီၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ပျီထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ထံးတမံထီၣ်ဘၣ်ဝဲနီတမံၤနှုၣ်ပစံးလၢပျီလှော်ပျီထီလီၤ. ပနၢ်တုၤအိၣ်ဒီးတၢ်ပျီလှော်ပျီထီဝဲလီၤ.

၃၃. **သလှော်ကလၢ်** နှုၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢလဲၤချူကတၢ်နှုၣ်ပစံးလၢလဲၤသလှော်ကလၢ်လီၤ. မျီၣ်သ့ၣ်လဲၤသလှော်ကလၢ်ချူကၢၤ.

၃၄. **သလှော်ဂီၤ** နှုၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အသၢၣ်ချူဂီၤဒီးကီၤဝဲနှုၣ်ပကိၢ်လၢသလှော်ဂီၤလီၤ. ဒီးသလှော်ဂီၤနှုၣ်အိၣ်ခံကလုာ်လီၤ. ဒီးသလှော်ဂီၤပြဲဒီးတကလုာ်, သလှော်ဂီၤဖးဒိၣ်တကလုာ်လီၤ. သလှော်ဂီၤဖးဒိၣ်နှုၣ်အချဲထဲစ့ၣ်ဒီးသလှော်ဂီၤပြဲဒီးနှုၣ်အချဲထဲစ့ဆၣ်အနါစ့ၢ်တစဲးဖိလီၤ. ဒီးပှၤတနီၤနီၤကိၢ်လၢသ့ၣ်လှော်ဂီၤလီၤ.

၁. **လှၣ်** မ့ၢ်ပမၤကစီၤထီၣ်စီၤခိၣ်အခိၣ်ကဟံၣ်ဒၢအသိးဒီးပကိၢ်လၢလှၣ်လီၤ. ဒီးပကိၢ်ဒီးအဆီလၢလှၣ်မိၤလီၤမိၤလီၤ. ဒီးပကိၢ်လၢလှၣ်ကဟံၣ်စ့ၢ်ကိၢ်လီၤ. လှၣ်နှုၣ်ပထီၣ်လၢအဖီခိၣ်ဒီးပမၤဂီၤဖးထုးဝဲနှုၣ်ဒီးအတြးအသးဒီးလဲၤချူဝဲလီၤ.

၂. **လှၣ်** နှုၣ်မ့ၢ်ပမၤအိၣ်ပျီထီၣ်ပပျီဒီးပစံးလၢလှၣ်ပျီလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢလှၣ်ပျီအိၣ်ခိၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤဟံၣ်ကလီၢ်အသးဒီးလှၣ်ပျီအိၣ်ခိၣ်နးကၢၤ.

၃. **လှၣ်ဒၢ** နှုၣ်မ့ၢ်လှၣ်ခိၣ်ဒ်ကဟံၣ်ဒၢအသိးဒီးပစံးလၢလှၣ်ဒၢလီၤ. လှၣ်ဒၢနှုၣ်လီၤကံၢ်လၢကဟံၣ်ဒၢလီၤ. လှၣ်ဒၢနှုၣ်တုၤလဲၤတၢ်ဒီးအဒၢတြးအသးဒီးလဲၤတၢ်ချူဝဲလီၤ. ဒီးပကိၢ်ဒီးအဆီလၢလှၣ်ဒၢလှၣ်ဖိလီၤ.

၄. **လှၣ်ပၣ်** နှုၣ်မ့ၢ်တလၢမၤလှၣ်တကလုာ်အဒၢလၢသ့ၣ်ဘၣ်ကဝီၤဝဲဒီးပှၤတနီၤနီၤကိၢ်လၢလှၣ်ပၣ်လီၤ. တလၢမၤလှၣ်နှုၣ်တုၤလဲၤတၢ်ဒီးလှၣ်ပၣ်နှုၣ်တြးအသးလီၤ.

၅. **လှၣ်နီၣ်ယိးဘိ** နှုၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်လၢပတီၣ်ထီၣ်လၢပနၢ်ကိၢ်ကျးခံလၢစဲဘူးဒီးလှၣ်ဘိနီၣ်ပစံးလၢလှၣ်နီၣ်ယိးဘိလီၤ.

၆. **လှၣ်ဘိ** နှုၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ကျူးကျီလၢစဲဘူးဒီးလှၣ်လၢပနၢ်ထုးဝဲနှုၣ်ပကိၢ်လၢလှၣ်ဘိလီၤ. လှၣ်ဘိနီၣ်ပိၣ်အသးဆူလှၣ်မဲၣ်ညါတခီဒီးပိၣ်သးလၢလှၣ်နီၣ်ယိးဘိလီၤလီၤ. ဒီးပကိၢ်ဒီးအဆီလၢလှၣ်ဘိလှၣ်ဖိလီၤ.

၇. **လှၣ်လၢပျီ** နှုၣ်မ့ၢ်ပမၤကွၢ်တၢ်လၢပပျီဒီးပစံးလၢလှၣ်လၢပျီလီၤ. ပှၤတဂၤလှၣ်ကွၢ်ကသံၣ်ထံလၢအပျီ. ပှၤတဂၤအိၣ်မ့ၢ်တဝံၣ်ဘၣ်ဒီးလှၣ်ကွၢ်မ့ၢ်လၢအပျီနါစ့ၢ်လီၤ.

၈. **လှၣ်လၢၣ်** နှုၣ်မ့ၢ်ချဲဝဲယၢ်ခိၣ်ယၢ်ခိၣ်ဒီးပစံးလၢလှၣ်လၢၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢလံၣ်လၢၣ်စ့ၢ်ကိၢ်လီၤ. ချဲတဘျီတၢ်ပဒးတအိၣ်ဘၣ်ဒီးလှၣ်လၢၣ်နးသမိး.

၉. **လှၣ်လၢၣ်** နှုၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤယၢ်သးယၢ်ခိၣ်ယၢ်ခိၣ်ဒီးပစံးလၢယၢ်လှၣ်လၢၣ်အသးလီၤ. ကဆီလဲၤတၢ်ယၢ်လှၣ်လၢၣ်အသးစံးဝဲလီၤ.

၁၀. **လှၣ်လီၤသး** နှုၣ်မ့ၢ်ထွံၣ်မၤကဆိအဆူၣ်လၢအပျီဒီးပစံးလၢလှၣ်လီၤသးလီၤ. ထွံၣ်တဖုအလီၤဘၣ်စီၣ်ဒီးလှၣ်လီၤအသးလီၤ.

၁၁. **လှၣ်အိၣ်** နှုၣ်ထီၣ်ရီၤတၢ်တမံၤမ့ၢ်မၤကွၢ်အဆူၣ်လၢအပျီဒီးပစံးလၢလှၣ်အိၣ်ဝဲလီၤ. ပနၢ်လှၣ်အိၣ်နီၣ်လၢအပျီ. ထွံၣ်နှုၣ်

လှုပ်-လှါ

လှုပ်အိပ်မုလအပျူလီ၊ ဦးပုကညီလှုပ်အိပ်တံလအပျူစုကီးလီ၊

၁၂ **လှုပ်ဇီလီဇီ** နှုမ့်ပကီးလှုပ်ဦးအဆိလအလှုပ်ဇီလီဇီလီ၊ လှုပ်ဇီလီဇီစံးဝဲဒၣ်၊

၁၃. **တလှုပ်** ဦးတလှုပ်ကံးကူး၊ ဦးလီတလှုပ်နှုကွါလတလှုပ်တကွါ၊

၁၄. **တလှုပ်** နှုမ့်ပလီသုၣ်ဖးတံလွံတိၣ်ဦးတတိၣ်နှုပစံးလတလှုပ်လီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလတလှုပ်တဒုလီ၊ ဦးပှတလးနှုမ့်ပှဒီသုၣ်တလှုပ်လီ၊

၁၅. **တလှုပ်ကံးကူး** နှုမ့်ပပကံးထီၣ်ပသးဦးပကနှုပသးဦးပစံးလပတလှုပ်ပသးလီ၊ ပုတကအသးပအူးဦးတလှုပ်ကံးကူးအသးနးက၊

၁၆. **တလှုပ်ဃံ** နှုမ့်ပကျဃံလအကနုနုနုပစံးလတလှုပ်ဃံလီ၊ ဃံနှုပကျလလါထီၣ်ဘွဲဝံးဦးပတလှုပ်လလါကဆုၣ်လီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလတလှုပ်တလါလီ၊ ဦးပစံးလသလှုပ်ဃံစုကီးလီ၊

၁၇ **သုၣ်လှုပ်ဝံလှုပ်** နှုမ့်ပလီဖးသုၣ်ဇီဝံဇီလွံဃီၣ်ဦးအဃီၣ်ပြုနှုပစံးလသုၣ်လှုပ်ဝံလှုပ်လီ၊ သုၣ်အခီအလိၣ်အလီ၊ နှုပစံးလသုၣ်လှုပ်ဝံလှုပ်လီ၊

၁၈. **အလှုပ်အဒု** နှုမ့်ပတံအခီအလိၣ်အလီ၊ နှုပစံးလအလှုပ်လီ၊ သဲးသုၣ်အလှုပ်၊ ဝံအလှုပ်အဒု၊ သပၤအလှုပ် အဒုစံးဝဲဒၣ်၊

၁. **လှါ** နှုမ့်ပတံလအဘူဦးအလီကဆုၣ်ဝဲနှုပစံးလလှါလီ၊ သုၣ်ဘုၣ်မုၣ်ဦးလါဦးလုမးလီ၊ ပျံဘုၣ်မုၣ်ဦးသုၣ်ဦးလုမးလီ၊ စတံးလထးကြဲးထးနှုလုဝဲလီ၊

၂. **လှါ** နှုမ့်ပပုသးပုလအခိၣ်ဦးနှုအခိၣ်သုတအိၣ်ဘုၣ်ဦးပစံးလအခိၣ်လုလီ၊ ပုတကအသးပုဦးအခိၣ်လုမးလီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလခိၣ်လုလါနုလု၊ ခိၣ်လုမံၣ်လုလီ၊ ဦးပစံးခါခိၣ်လုတဦးစုကီးလီ၊

၃. **လှါ** နှုမ့်ပတံဖိတံလံအညုၣ်ကျ နှုအိၣ်ဦးလါဦးပစံးလလုလီ၊ ဦးပစံးလတံလုစုကီးလီ၊ ချဲးတနီၤနီၤအိၣ်ဦးအလု၊ ထီၣ်တံတမံၣ်နှုတနီၤနီၤအိၣ်ဦးလုလီ၊

၄. **လှါကဒု** နှုမ့်ပအိၣ်တံလါဦးကညူးဦးပစံးလစီလုကဒုလီ၊ စအိၣ်မုစီလုကဒုလီ၊ ဟုတအိၣ်လါဘုၣ်လါစီလုကဒုလီ၊

၅. **လှါကဒီ** နှုမ့်ပပုဖိၣ်တံတအိၣ်ဘုၣ်နီတမံၣ်ဦးပစံးဖိၣ်မးလုကဒီလီ၊ ပုတကဖိၣ်ဦးအတံတအိၣ်ဘုၣ်နီတမံၣ်လုကဒီလီ၊

၆. **လှါကဒီ** နှုမ့်ပထီၣ်တံဆုၣ်လီဝဲဦးအဖံးအိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲနှုပစံးလအဆုၣ်လုကဒီလီ၊ ထွံတဒုပုဦးအဆုၣ်လီမးလုကဒီလီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလလုကဒီလုကဒီလီ၊

၇. **လှါကဒီ** နှုမ့်ပပုခိၣ်သုလီကွံၣ်ဦးအခိၣ်လဲဖျါထီၣ်ဝဲနှုပစံးလအခိၣ်လုကဒီလီ၊ ပုတကပုဦးအခိၣ်လုမးလုကဒီလီ၊

လှါ

၈. **လှါကု** နှုမ့်ပသဖီအဆိလီ၊ ဦးမုပုညုၣ်တမုၣ်ဘုၣ်လါဟ်လီဘဲအသးနှုပစံးလါဟ်သးသဖီလုကုလီ၊ ပုတကအညုၣ်တမုၣ်ဘုၣ်ဦးဟ်အသးသဖီလုကုလီ၊

၉. **လှါတကု** နှုမ့်ပအိၣ်တံလါစီမုၣ်ဂု၊ မုၣ်အိၣ်ကဟံဖျါထီၣ်လါဟံခိၣ်မုၣ်ဂု၊ ပလုကွံၣ်ပခိၣ်အဖံးဖျါထီၣ်မုၣ်ဂု၊ ပစံးလါလုတကုလီ၊ မုၣ်အိၣ်ကဟံအပျီလုတကု၊ စအိၣ်မုလါလုတကု၊ ပုတကအခိၣ်လုတကုလီ၊

၁၀. **လှါတကု** နှုမ့်ပတံလါစီမုၣ်ဂု၊ မုၣ်အိၣ်ပုတကအဟံလါလုတကု၊ စအိၣ်နုနုမုလါလုတကုလီ၊ ထိးအိၣ်နုဘုလါလုတကုလီ၊

၁၁ **လှါတကု** နှုမ့်ပတံတမုၣ်ဘုၣ်တံမုၣ်ဂု၊ တံတဒံးသိးဘုၣ်မုၣ်ဂု၊ တံတထဲသိးဘုၣ်မုၣ်ဂု၊ ပစံးလါလုတကုလီ၊ ပုကညီဦးတလါနှုတဒံးသိးဘုၣ်လုတကုဘုၣ်၊ ပုခံၣ်တထဲသိးဘုၣ်လုတကုဘုၣ်၊ စအိၣ်မုတဝံဘုၣ်လုတကုဘုၣ်၊ သုၣ်ခံဘီနှုတတုသိးဘုၣ်လုတကုဘုၣ်၊

၁၂. **လှါတု** နှုမ့်ပတံကတံနှုပစံးလါလုတုလီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလါလုတုလုတုလီ၊ ပမၤကလိတုဝံတုကတံဦးပစံးလါလုတုလီ၊ နမၤခုးတလီၤနှုမုတုလုတုတကု၊ ထီၣ်ရါတံကတံနှုပစံးလါလုတုလီ၊ ထီၣ်သုၣ်တုလုတု၊ ပသးပုအတံကတံလီ၊

၁၃. **လှါတု** နှုမ့်ပလုတုအဆိလီ၊ ဦးမုတံကတံတံနုစုနှုပစံးလါလုတုလုတုပစံးဦးအဆိဦးလီ၊ လုတုလုတုတံစံးဝဲဒၣ်၊

၁၄. **လှါထီၣ်** နှုမ့်ပခိၣ်သုတအိၣ်ဘုၣ်လါပမံၣ်ညါလါစါဆါပမံၣ်တုခိၣ်နှုပစံးလါပခိၣ်လုထီၣ်လီ၊ ပုတကအခိၣ်လုထီၣ်လါစါဆါမံၣ်တုခိၣ်နှုလီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလါလုထီၣ်ခါထီၣ်လီ၊

၁၅. **လှါပၤ** နှုမ့်ပတံပုခိၣ်ထိးလီစုပၤကဒးလါအမိၣ်ပုလုလါနှုပစံးလါလုပၤလီ၊ ချဲးပုခိၣ်ထိးလုပၤကဒးလီ၊

၁၆. **လှါဘီ** နှုမ့်ပတံထံမုၣ်ဂု၊ တံမုၣ်မုၣ်ဂု၊ အလုအိၣ်လါအနုစု ဦးအဘီထီၣ်နှုပစံးလါလု ဘီလီ၊ သဲးတထံး လုဘီထီၣ်က၊ သဘျုၣ်တမုၣ်လုဘီဦးအလုအိၣ်လါအနုစုလီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလါလုဘီလုဘီလီ၊

၁၇. **လှါလါ** နှုမ့်ပတံကဟံတံဖးဖိလါအထီၣ်နးနးကလံၣ်နှုပစံးလါမူလုလါလီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလါမူလုလါဟံၣ်လုလါလီ၊

တံကွဲၤအိၣ်လါမူလုလါ တသုၣ်ညါအဆုၣ်အဘါ
၁၈. **လှါလါ** နှုမ့်ပပုကညီဟးဝုၤစီ နှုမ့်ပဂု၊ တံဖိတံလံဒုၣ်ဇီညုၣ်ဇီနှုဟးဝုၤစီမုၣ်ဂု၊ ပစံးလါတံလုလါလီ၊ ညုၣ်တဖုတံလုလါလါကွံၣ်လီ၊ ပုတဖုတံလုလါလါကွဲၤမုၣ်နှုလီ၊

၁၉. **လှါလု** နှုမ့်ပထဲကွံၣ်နီၣ်ထီၣ်တချုးဘုၣ်ဦးပစံးလါပထဲနီၣ်လုလုလီ၊ ပုတကထဲနီၣ်လါခုးလုလုဦးနီၣ်ထီၣ်တချုးဘုၣ်၊ ဖံးကွံၣ်ထီၣ်ပုၣ်အဆုၣ်လုလုစံးဝဲလီ၊

လူ

၂၀.ကလေး ဦးကလေးကလေး၊ ဦးစွာကလေး၊ ဦးကလေးမီး၊ ဦးကလေးကလေး၊ ဦးဟူကလေး၊ ဦးသးခိုင်ထိုင်ဟူကလေး၊ ဦးဖုကလေး၊ ဦးဒီကလေး၊ ဦးစပိုင်ကလေး၊ ဦးကလေးကလေး၊ တစ်ခဲလားနဲ့ ကိုလေးကလေးတကွာ။

၂၁. **ခိဉ်လှ၊** နှဉ်မ့ၢ်ပခိဉ်သူလီၤထဲးဒီးအလဲဖျါထီဉ်ဝဲလီၤ. ပှၤပှၤဒီးအခိဉ်လှၤဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢခိဉ်လှၤန့ၢ်လှၤလီၤ.

၂၂. **စာလှူ** နှင့်မှတ်တမ်းအခိုင်အမဲဒိတ်ဒီးအဖးဖီဆံးဝဲန့ၣ်ပစံးလာ စာလှူလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာစာလှူစာလှူလီၤ. ပုၣ်စာလှူစီၤ ခိၣ်အခိုင်န့ၣ်ပကူၣ်ဂၢၤကၢ.

၂၃. ဆီလှ၊ နှုတ်မှားဆီညှပ်ကျါအိတ်ဒီးလာဖိဒီးပစံးလာဆီလှ၊
လီ၊ ဒီးပတထံင်ဘဉ်နီတခိင်ဘဉ်ပနာဟူပုဂါစံးဝဲလီ၊

၂၄. **တလှူ**၊ နှိုမ့်လိတဘွန်အမံဒီးပကီးလါလိတလှူလီ၊
လါလါပဖဲခါတလါနှိုပကီးအမံလါလိတလှူလီ၊ လိတလှူ၊
နှိုပတလှူဒုတလှူသံစဲးဝဲလီ၊

၂၅. တလှားတဘီ နှင့်မိုးပွားလှအပ်သံအပ်မါတကတဘတက၊
အပ်သံဝါတကတဘတကဒီးပစံးလှပွားတလှားတဘီလီ၊ ဒီးပ
စံးလှအပ်တလှအပ်တဘီစွာကီးလီ၊ ပိတ်မုတ်တနီနီတလှားတ
ဘီ၊ ပိတ်ခါတနီနီတလှားတဘီစွာကီးလီ၊

၂၆. **တၢ်လၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအညဉ်ကျါတနီၤနီၤအိၣ်ဒီး
လၢၢ်ဖိန့ၣ်ပံးလၢတၢ်လၢလီၤ. ဒီးပံးဒီးအဆိလၢတၢ်လၢတၢ်ဖိ,
တၢ်လံၤတၢ်က့ၢ်လီၤ.

၂၇. **တံလှအီလှ** နှင့်မှ်ပှဆါလးဒီးသံဇီတသံမူဇီတမူဒီး
စံးလးမးသးတံလှအီလှလီ၊ ပှတဂမးတကသံဇီတသံဒီး
မးသးတံလှအီလှလီ၊

၂၈. ပလ္လု၊ နှံ့မ့တံသုဉ်လီၤသြုလၢအခိၣ်မိၣ်ထူးဖျးနှံ့ပစံးလၢ
လီၤပလ္လုလီၤ၊ တၢသုဉ်ခိၣ်မိၣ်လီၤပလ္လုစံးဝဲဒုၣ်လီၤ၊ ဒီးပစံးဒီး
အဆိလၢလီၤလုၤလီၤကံၣ်ကူးလီၤ၊

၂၉. **ဖုကလု၊** နှိုမှိုတ်လါ်စီဝဲဒီးပစံးလါ်စီဖုကလုလါ်. စအိ်မုလါ်စီဖုကလုစံးဝဲလါ်.

၃၀.ဘုဉ်လှ၊ နှဉ်မ့ၣ်သံတုၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢသံလၢဂဲၣ်န့ၣ်
လီၤ. ပုၤကညီဘဉ်တၢ်ဆါလူၣ်ဘီးဒီးသံတုၣ်ဘုဉ်လှၤလၢဂဲၣ်မးလီၤ.

၃၁.**ဝီလှ**၊ နှုတ်ဖော်သံသရာဉ်သဝံးအသးဒီးပကိးလာထံဝီလှ၊
လီ၊ ထံဝီ လှ၊ ပွာကဒါက့ ဆူအခံတစီ လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လာထံဝီလှ၊ ထံဝီလီလီ၊ ဒီးထံသအာဉ် လာယာမာတကဝီ၊
ဒီးပစံးလာထံဝီလှ၊စိုက်လီ၊ ထံဝီလှ၊အိဉ်တကဝီဖိန့အိဉ်
ဒီးညာအါကာ။

၃၂. **ဝီလှ** နှင့်ထံအိပ်ကဝီလှအခိုင်အခိုင်လီသံးတူနှင့်ပကိး
လှထံဝီလှလီ၊ ထံဝီလှလီသံးနှင့်ညှန်နှင့်ပကညီကဝ်
အိန်ဂုကော၊

၃၃.သူလှ၊ နှင့်မာ်နီတကလုာ်အဘိထစုမာ်ခိာ်မုာ်ဒီးပကီးလ၊
သူလှ၊လီ၊ သူလှ၊ပျိုနှံ့ပှကညီချိကျီးအိာ်ဝဲလီ၊ ဒီးပကီးဒီး
အဆိလ၊သူလှ၊သူလှ၊လီ၊

၄၄။ သူလှ၊ နှုတ်မိတ်တော်ဖိဇာတကလုပ်အပ်လောကစားကလီပျံခိုင်
ပျံကျါဒီးပွဲသီညီဟဲ့ဟဲ့ဒီးပကီးလာသူလှလီ၊ သူလှ၊နှုတ်တု၊

୯

တၢ်ယၢ်ထီၣ်ဒီးပူၤဝဲတၢ်ဒီးယၢ်ညါလၢ။

၁. လဲ နှာ်မုာ်သ့ၣ်အသးကျါလၢကိာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသ့ၣ်လဲလီၤ.
သ့ၣ်တနီၤနီၤအလဲကိာ်ကၢၤ. ဒီးသ့ၣ်တနီၤနီၤအလဲဂီၤဝဲလီၤ. ဒီးပ
စံးဒီးအဆိလၢလဲဖိလီၤ.

၂. လဲ နှံ့မှိုပစိ်ထီ်တံတံယိးလာအယားဒီးပစံးလာလဲလီၤ.
ဒီးပစံးလာလဲထီ်စ့ကီးလီၤ. ပှၤတဂၤလဲထီ်တံတံဆူအ
ခိ်တန့်ဘၣ်. စကလဲန့်နၤ. နလဲနဲတန့်ဘၣ်. လဲတံယိးဆူနဖံ
ဘၣ်ခိ်တက့်.

၃. လဲ နှိုမှ်ပဟံးန့ၢ်ပုၤဂၤအတၢ်တမံၤဒီးပုၤဂၤဟံးန့ၢ်ဆၢစကိး ပတၢ်တမံၤဒီးပစံးလၢလဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢလဲလီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. လဲၤ လဲစ့ၢ်ပဟံးလၢပုၤန့ၢ်. လဲလီၤန့ၢ်ဒီးစ့ၢ်တက့ၢ်.

၄. လဲကမ္မာ နှင့်မ္မာတိလကိဝဲနှင့်ပစ္စံးလလဲကမ္မာလီ၊ ပှာက ညီ အခိၣ်လဲကမ္မာကိာ်တါချါလအဒီနှင့်လီ၊ တါလီပာကိာ်ဝဲ နှ်ပစ္စံးလလဲကမ္မာလီ၊ ဟီၣ်ခိၣ်လဲကမ္မာလီပာကိာ်သမိး။

၅. **လဲထိပ်** နှင့်မူပစိတ်ထိပ်တၢ်ဝံအူပခိၣ်ဒီးပစိတ်ထိပ်တၢ်ယိးအူပခိၣ်နှၢ်ပစံးလၢလဲထိပ်လီၤ. လဲထိပ်တၢ်ယိးအူန့ၣ်ဘၣ်ခိၣ်တၢ်က့ၢ်ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလဲထိပ်လဲလီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၅-၁. လဲလိာ် နှိုဏ်းပာ်းန့ဏ် လိာ်ပတၢ်တခါတမံ မံးဒီးပစံးလၢ
လဲလိာ်လီၤ. လဲလိာ်နနးဒီးစဒီးအံၤတက့ၢ်.

၆. **လဲလှယ်အသား** နှင့် မှန်ပုံကညီကုဆုလအသား နှစ်ပုံစံလဲလှယ်အသားလီ၊ ဒီး ပုံကညီထူးသဘူလီဆုဆုအသား နှစ်ပုံစံလဲလှယ်အသားစုံကိလီ၊ ပုံတဂါလဲလှယ်အသားဒီးအချာယံအိမ်ပျီလီ၊

၇. ကလဲ ဒီးကလဲထီၣ်, ဒီးကသ့ၣ်ကလဲ, ဒီးကလဲကလါ, ဒီးကလဲကလဲ, ဒီးနံၣ်ကလဲဆူကလဲ, ဒီးတိုၣ်ကလဲ, ဒီးလီၤကလဲ, ဒီးကလဲဃုာ်, ဒီးကလဲကမၤ, ဒီးကလဲမိၢ်မၤ, ဒီးကလဲ လိာ်အသး, ဒီးကလဲဘိးဘး, ဒီးသ့ၣ်ကလဲ, ဒီးမၤသးကလဲကလး, ဒီးကလဲက့ၤ, ဒီးသ့ၣ်ကလဲ, ဒီးအုၣ်လီၤကလဲ, တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွါလၢကလဲတက့ၢ်.

၈. ကွဲလဲ နှည့်ပုကညီကွဲကွဲအကလးကီးကွဲအကလးဒီးပစံး
လာကွဲလဲလီ၊ ဒီးပစံးလာ တာကွဲလဲစုာ်ကီးလီ၊ ပုကညီနှည့်မှ်
ဆါဒီးကွဲလဲတံးဝဲလီ၊

၉. ခလဲ တံလၢအယူထီၣ်ဆူတၢ်ဖးဖီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢခလဲထီၣ်လီၤ.
ထီၣ်တဘျုးခလဲထီၣ်ဆူမုးဖီၣ်ထးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲစိးကပုၤတဘျုး
လီၤ. ဒီးပစံးလၢကလဲထီၣ်စၢ်ကီးလီၤ.

၁၀. **ခိင်္ဂလ** နှုတ်မှိုပခိင်္ဂယံ နှုတ်ဖမ်းလာခိင်္ဂလလီၤ။ ပနာသံဒီးအခိင်္ဂလအိင်္ဂလီၤတံာ်လာဖျါပူၤဝါဟာင်ကလံာ်လီၤ။ ပှာကညီမ့ၢ်ဂၤ၊ တံာ်ဖိတံာ်လံာ်မ့ၢ်ဂၤ၊ ဘျာသံအုင်ဒီးအခိင်္ဂဖံးလီၤတအိၣ်ကွံာ် နှုင်ဒီးအိင်္ဂထဲအခိင်္ဂယံဒီးပမ်းလာအခိင်္ဂလလီၤ။

၁၁. **ဒိဋ္ဌိလ** နှုတ်မှပဒိဋ္ဌိမာအခုအပုလဲလဲကီးပုအိဋ္ဌိဒီးအမူးတ
ဖဉ်ဒီးတံးနှုစုလလဲလဲတံးအခးနုဉ်ပစံးလဲလဲဒိဋ္ဌိလလီ၊ ဒီးပစံးဒီး
အဆိလဲလဲစုလဒိဋ္ဌိလ၊ စုဘုဉ်ဒိဋ္ဌိလလီ၊ ဝုဉ်တုဉ်လဲလဲကီးပုတဂု
အိဉ်ဒိဋ္ဌိလတဘးလီ၊

၁၂. စုလဲ နှုတ်မှန်ခိဉ် လဲအဆိလီၤ. ဒီးမှန်ပွဉ်တဉ်လဲၤ ကိးပုၤဂၤဒီး

ဟံးန့ၣ်စုလၢအခိၣ်ခးန့ၣ်လီၤ.

၁၃.တလဲ န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်ပတထံၣ်နီတစုဘၣ်. ပနၢ်ဟူထဲ အမံၤလီၤ.

၁၄.တလဲထီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပထုးသဝုၤထီၣ်ပဆုခိၣ်ထံးဒီးပစံးလၢတလဲ ထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသလဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်ဒီးခိ ထံတလဲထီၣ်တၢ်ကူတၢ်သိးအခိၣ်ထံးလီၤ.

၁၅.ထဲလဲ န့ၣ်မ့ၢ်ထံပထါန့ၣ်ပစံးလၢထဲလဲလီၤ. အိထဲလဲတဂ့ၤ. သုဟၢဖၢကဆါဘၣ်ဖုးလီၤ. ဒီးပစံးလၢထဲလဲနီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၆.ထဲလဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဟၢဖၢဆါလၢအဂ့ၢ်. ဒီးပုၤအံၣ်ဖျိးန့ၣ်ပစံးလၢ ထဲလဲဒီးအဟၢဖၢတမ့ၣ်ဘၣ်လီၤ. ထဲလဲဒီးပုၤကညီဟၢဖၢဆါစံးဝဲ ဒၣ်.

၁၇.ဒီးလဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤပုၤဂၤအတၢ်ဒီးပဟံးန့ၢ်ပမၤတၢ်အပူၤလၢစု ဒီးပစံးလၢဒီးလဲလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤဒီးလဲအသးလၢပုၤမၤကဘီ လီၤ. ပုၤတဂၤဒီးလဲအသးလၢကွၢ်ပနၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဒီး လီၤဒီးလဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢဒီးလဲဒီးလၢပစံးဒီးအဆိန့ၣ်စ့ၢ်ကိး လီၤ.

၁၈.ပလဲ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဂုၤတကလုာ်လၢအ လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ဒိထူအသိးလီၤ. တၢ်မ့ၢ်ပလဲစံးဝဲဒၣ်.

၁၉.ဖၣ်လဲ န့ၣ်မ့ၢ်နံၤဘၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤလၢမၤတၢ်တသ့ဘၣ် မ့ၢ်ဂုၤ. မၤတၢ်လီၤနံၤတမံၤမံၤမ့ၢ်ဂုၤ. တၢ်မိၣ်နံၤပသးဒီးပနံၤန့ၣ်ပ စံးလၢနံၤဘၣ်ဖၣ်လဲလီၤ. စမၤတၢ်တသ့ဘၣ်. နံၤဘၣ်ဖၣ်လဲယၤ တဂ့ၤ.

၂၀.ဘ့ၣ်လဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပသိးန့ၢ်ပမၤအထံဖွံၣ်ဒီးပမၤသိးန့ၢ်ပထံဖွံၣ်န့ၣ် ပစံးလၢဘ့ၣ်လဲလီၤ. ပုၤဒီးမိဝၤသ့ၣ်တိသးရၤဒီးဘ့ၣ်လဲန့ၢ်အထံ ဖွံၣ်တိပိလီၤ.

၂၁.လံၣ်လဲ န့ၣ်မ့ၢ်လံၣ်တကလုာ်ထဲခိၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးအပျီၢ်တၢ်ကွၢ်လၢ အဝါဒီးပကိးလၢ လံၣ်လဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢ လံၣ်လဲ လံၣ် လါလီၤ.

၂၂.လီၤလဲ န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ကပိၤကျိၣ်ဒီးအလဲဖျါထီၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂုၤ. တၢ် အုၣ်သံလၢအညၣ်ဒီးအယံဖျါထီၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢလီၤလဲလီၤ. သ့ၣ်တကျိၣ်လီၤလဲဒီးအကပိၤတအိၣ်လၢၤဘၣ်. တၢ်ယံလီၤလဲ န့ၣ်အဖံးအညၣ်တအိၣ်လၢၤဘၣ်.

၂၃.သလဲ န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်ပနၢ်ဟူထဲအမံၤဒီးပတထံၣ်ဘၣ်နီ တစုဘၣ်န့ၣ်ပကိးလၢသလဲလီၤ. သလဲသလါစံးဝဲဒၣ်.

၂၄.သလဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပသဝုၤထီၣ်တၢ်ကူတၢ်သိးအခိၣ်ထံးဒီးပစံးလၢ သလဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢသလဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤခိထံးဒီး ဘၣ်ယိၣ်တၢ်ကူတၢ်သိးကဘၣ်စီၣ်ဒီးသလဲထီၣ်ဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤ လဲၤတၢ်သလဲထီၣ်တၢ်ကူတၢ်သိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသလဲသ လါလီၤ.

၂၅.သလဲခံသလဲယီၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသးဒိၣ်ထီၣ်အုၣ်လိာ်အသးဒီးသ ဝုၤထီၣ်တၢ်ကူတၢ်သိးလၢအခံကီၢ်လၢတပံၤယုထီၣ်အသးန့ၣ်ပစံး လၢသလဲခံသလဲယီၢ်လီၤ. တလၢခံဂၤသါကထိလိာ်အသးသလဲ ခံသလဲယီၢ်နးကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသလဲခိၣ်သလဲခံစ့ၢ်ကိး လီၤ.

၂၆.သးလဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်လၢပသးတုၤလီၤဖိယိာ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီးပစံးလၢပမၤတၢ်လၢသ့ၣ်ကံးသးလဲလီၤ. စကွဲးလံာ်လၢစသ့ၣ် ကံးသးလဲအံၤကမၣ်ဒီးတဘီဘီလီၤ. ပဘၣ်ဘါကစၢ်ယုၤလၢပ သ့ၣ်ကံးသးလဲလီၤ.

၂၇.အလဲ န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢအသးကံးပုၤကိၤဝဲတမံၤလၢလၢ န့ၣ်ပစံးလၢအလဲလီၤ. သ့ၣ်အလဲ. မူခိၣ်အလဲသ့. ပခိၣ်အလဲကိၤ ဝဲလီၤ.

၂၈.အလဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်အတၢ်အဆဲးန့ၣ်ပစံးလၢအလဲလီၤ. ဒီးပ စံးဒီးအဆိလၢအဘူးအလဲလီၤ. ပုၤမၤတၢ်န့ၢ်ဘၣ်ဒီးအဘူအလဲ စံးဝဲဒၣ်.

၁. လံာ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အတီၢ်ယံၤဝဲလၢအယၢၤတခီအယၢၤယံၤဝဲန့ၣ် ပစံးလၢလံာ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ညါလံာ်တုၤပလဲၤတသကုၤဘၣ် လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလံာ်ယံၤလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ဒီးဘၣ်လၢအ တီၢ်ယံၤဝဲအတီၢ်ကစီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလံာ်ခဲလၢာ်လီၤ.

၂. လံာ်ကဲ န့ၣ်မ့ၢ်သဲစးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်တိတၢ်လီၤန့ၣ်ပကိး လၢလံာ်ကဲသဲစးလီၤ.

၃. လံာ်ကီၢ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးလၢပအိၣ်အဒီးတကလုာ်န့ၣ်ပုၤတနီၤ နီၤကိးလၢလံာ်ကီၢ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢတနီၤကီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. လံာ်ကီၢ် ဒီးန့ၣ်ပုၤကညီအိၣ်ဝဲလီၤ.

၄. လံာ်ထီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢဒီးဘၣ်န့ၣ်ယဲာ်ထီၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢလံာ် ထီၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤဖိတပူၤအံၣ်ဒီးတုၤယံာ်န့ၣ်လံာ်ထီၣ်ဝဲလီၤ. နုး အိၣ်ကၤ. ဝဲးလံာ်ထီၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဒိၣ်ထီၣ်လံာ်ထီၣ်. လံာ်ထီၣ်ယံာ်ထီၣ်လီၤ.

၅. လံာ်ထီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒီးဘၣ်သလုာ်ထီၣ်အသးဒီးပစံးလၢလံာ် ထီၣ်လီၤ. လုာ်တဘၣ်လၢသီၣ်အံၣ်ဝဲဒီးယံာ်ယံာ်ဒီးလံာ်ထီၣ်ဝဲ လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလံာ်ထီၣ်လုာ်ထီၣ်လီၤ.

၆. လံာ်လံာ်ယံာ်ယံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်သလုာ်အသးယံာ်ဝဲကစီၤဝဲ န့ၣ်ပစံးလၢလံာ်လံာ်ယံာ်ယံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤဝဲးဒုးတလီၢ်လံာ်လံာ်ယံာ် ယံာ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤဆးယံာ်တဘၣ်လံာ်လံာ်ယံာ်ယံာ်စံးဝဲဒၣ်.

၇. လံာ်လီၢ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢဝဲးဝဲယံာ်ခိယံာ်ခိန့ၣ်ပစံးလၢလံာ်လီၢ် လီၤ. ပုၤတဂၤဆုၣ်နီၤဒီးလံာ်လီၢ်အသးလီၤ. သ့ၣ်တထံးကလံၤဟဲ ဒီးလံာ်လီၢ်အသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလံာ်လံာ်လံာ်လီၤ.

၈. လံာ်ခါ န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢပကွဲးတၢ်စံးတၢ်က တါန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢလံာ်ခါလံာ်ခါလီၤ.

၉. ကလံာ် ဒီးကလံာ်ကဘီ, ဒီးကလံာ်ဘိးဘီ, ဒီးကပျၢၤကလံာ်. ဒီးကလံာ်ကလီၢ်. ဒီးကလံာ်ကလံာ်. တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကလံာ် တက့ၢ်.

၁၀. ကီၢ်လံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပထုတၢ်တကလုာ်လၢပဂုၤအိၣ်ယၢၤအိၣ်ဘုန့ၣ် ပကိးလၢကီၢ်လံာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢကီၢ်လံာ်ကီၢ်ပၤလီၤ.

၁၁. ကွၢ်လံာ်ဘီ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိယံာ်တကလုာ်ဘီဒီးပကိးလၢ ကွၢ်လံာ် ဘီလီၤ. ဒီးပစံးလၢတကွၢ်မိာ်ဘီစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးကွၢ်လံာ်ဘီန့ၣ်အိၣ် ဒီးလၢ, အိၣ်ဒီးဂီၤအိၣ်ဒီးဟ့ၤလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဖိယံာ်လီၤ.

၁၂. တလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤပျီတၢ်ပျီပုၤလၢပကဟ်ပူတၢ်တမံၤမံၤဒီးပ ကိးလၢတလံာ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢသလံာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. တလၢဟ်ပူ

လံာ်-လံာ်

ဘုလၢတလံာ်ပူၤလီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလၢတလံာ်တလံာ်လီၤ.

၁၃. **တံာ်လံာ်တံာ်ဃာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တံာ်ဒီးဘုၣ်လၢအတီၢ်ယံၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတံာ်လံာ်လီၤ. တံာ်လံာ်တံာ်ဃာ်တဘျးဟီၣ်ခိၣ်အံၤပလဲၤသက့ၤသ့ၤ.

၁၄. **ပီၤလံာ်** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢပီၣ်လဲၣ်လီၤ. ဦးမ့ၢ်ထီၣ်ခိၣ်ယွၤမိၣ်ဘံးသမံးန့ၣ်ပစံးလၢပီၣ်လဲၣ်လီၤ. ပီၤလံာ်န့ၣ်ပတစံးဘၣ်.

၁၅. **ဖးလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်လၢတအံၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဖးလံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤခးတလီၤဖးလံာ်လီၤ. ခိၣ်ဖၢၣ်တဘျးဖးလံာ်စံးဝဲဒၣ်. ဦးပစံးဒီးအဆိလၢဖးလံာ်ဖးလံာ်လီၤ.

၁၆. **လီၤလံာ်** မ့ၢ်လီၤလးအဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်တံာ်လီၤဆိလၢတကြးမၤဘၣ်အသးဒီးမၤအသးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢလီၤလးလီၤလံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤလီၤလးလီၤလံာ်. ဆၢထၢၣ်လၢအခိၣ်တခီလီၤ. တံာ်မၤအသးလီၤလးလီၤလံာ်. ဆၢမံၤထီၣ်န့ၣ်လီၤလးလီၤလံာ်စံးဝဲဒၣ်.

၁၇. **သလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပခွဲၤတံာ်ပျီၤဒီးပကိးလၢသလံာ်လီၤ. တလၢမၤသလံာ်လၢပူၤဘုန့ၣ်လီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလၢသလံာ်သလံာ်လီၤ.

၁. **လံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်နီၣ်တံာ်တဘျးလၢပစိၣ်ပစုၤကဝဲၤန့ၣ်ပကိးလၢလံာ်လီၤ. ဦးပစံးလၢနီၣ်လံာ်စုၤကိးလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတံာ်စိၣ်ဒီးလံာ်တဘျးလီၤ.

၂. **လံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်ထီၣ်ထးဒီးပစံးလၢပလံာ်ထးလီၤ. တမံၤလံာ်ထးတဘျးထီၣ်သမိး.

၃. **လံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤထီၣ်ထီၣ်ပကိးဒီးပစံးလၢလံာ်ပကိးလီၤ. ပုၤတဂၤလံာ်ကိၣ်လံာ်ယီၤစံးဝဲဒၣ်.

၄. **လံာ်ဃု** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်လၢထီၣ်ထီၣ်ဟီၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလံာ်ဃုလီၤ. ခိၣ်ဖၢၣ်သတီၢ်လံာ်ဃုဒီးဟီၣ်ထီၣ်လီၤ. ဦးပစံးဒီးအဆိလၢလံာ်ဃုလံာ်လံာ်ဃုလီၤ. ဦးတံာ်လၢထီၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလံာ်ဃုစုၤကိးလီၤ. ပျံၤတဘျးလံာ်ဃုဒီးကတံာ်တံာ်လီၤ. စကွဲးလံာ်စုၤကိးလံာ်ဃုမးလီၤ.

၅. **လံာ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်ထီၣ်ပသးမ့ၢ်ဂ့ၤ, တံာ်စ့ၤသ့ၤဟီၣ်ထီၣ်အသးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢလံာ်ထီၣ်လီၤ. ပကွၢ်စိၣ်တံာ်ဒီးပလံာ်ထီၣ်ပသးလီၤ. ဂ့ၢ်တဘျးလံာ်ထီၣ်အသးထီၣ်သမိးလီၤ.

၆. **လံာ်တွဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ထးတံာ်န့ၣ်ပကိးလၢလံာ်တွဲလီၤ. တလၢပီၤထးလၢလံာ်တွဲလီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလၢလံာ်တွဲလံာ်တွဲလီၤ.

၇. **လံာ်လံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆါယံၤဝဲဒီးပစံးလၢတူၢ်လံာ်လံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤဆါဒီးသလီၢ်ကသံၤန့ၣ်တူၢ်လံာ်လံာ်လီၤ. ထီၣ်တံာ်ယံၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတူၢ်လံာ်လံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤဘုတလီၤတူၢ်လံာ်လံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤဘုတလီၤတူၢ်လံာ်လံာ်. န့ၣ်အကါဝဲကံၤသၢ.

၈. **လံာ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်လၢဝးကျိၣ်ကျိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလံာ်လီၤလီၤ. စိၣ်ခိၣ်အခိၣ်လံာ်လီၤန့ၣ်စဲကျါတက့ၢ်. ပုၤတဂၤအဖံၤဘၣ်လံာ်လီၤဝးကဘျးကၢ.

၉. **လံာ်လီၤပိၣ်ခၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၤလဲၤတံာ်တချ့ဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, မၤတံာ်တချ့ဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢမၤတံာ်လံာ်လီၤပိၣ်ခၢၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤသါကလဲၤတံာ်ဒီးလဲၤဝဲလံာ်လီၤပိၣ်ခၢၣ်ပဆူၤလံာ်တက့ၢ်. မၤတံာ်ချ့မၤလံာ်လီၤပိၣ်ခၢၣ်တဂ့ၤ.

လံာ်

၁၀. **လံာ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖံၤဘၣ်အယံၤကဘျးဝးစံးဝဲဒီးပစံးလၢဖံၤဘၣ်လံာ်လီၤလီၤ. ပုၤကညီၤဖံၤဘၣ်လံာ်လီၤန့ၣ်ဝးစံးကဘျးဝဲလီၤ.

၁၁. **လံာ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်တူၢ်တဘျးတဝံၤဒီးဘၣ်မူခိၣ်အဒိန့ၣ်ပစံးလၢမ့ၢ်တူၢ်လံာ်လီၤလီၤ. မ့ၢ်တူၢ်လံာ်လီၤဒီးလီၤ. မ့ၢ်တူၢ်တဘျးတဝံၤဒီးဘၣ်မူခိၣ်ဒီးဘၣ်.

၁၂. **လံာ်သဒိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ထီၣ်တံာ်ဖိၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ထီၣ်လီၤတအိးအသးဒီးပစံးလၢလံာ်သဒိလီၤ. ဂ့ၢ်န့ၣ်လံာ်သဒိဒီးအသးလီၤတအိးဝဲလီၤ. ဒီးသံမိၢ်ပီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဆွဲၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, သဒိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ထီၣ်တံာ်အိၣ်ဒီးအသးလၢခိတဖၣ်န့ၣ်လံာ်သဒိကိးမံၤဒီးလီၤ.

၁၃. **ကလံာ်** ဒီးကလံာ်လီၤ. ဒီးကလံာ်ကလံာ်, ဒီးကလံာ်ကဝံၤ, ဒီးထိးကလံာ်, ဒီးထိးကလံာ်ထံ, ဒီးထိးကလံာ်ဘီၣ်အုၣ်. ဒီးထိးကလံာ်ပျီၤ. ဒီးထိးကလံာ်ဂ့ၢ်သီ, ထိးကလံာ်စိးထီၣ်ပသး, ထိးကလံာ်စိးပသး, ဒီးကသံၣ်ထိးကလံာ်. တံာ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကလံာ်တက့ၢ်.

၁၄. **ကိၣ်လံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တံာ်လၢအကိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကိၣ်လံာ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢကိၣ်လံာ်ကမ့ၢ်စုၤကိးလီၤ. ထီၣ်လဲၤတဘျးအကိၣ်လံာ်ကမ့ၢ်စံးဝဲဒၣ်. ထီၣ်ခိၣ်ကိၣ်လံာ်ကမ့ၢ်စုၤကိးလီၤ. ထီၣ်တံာ်ကိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကိၣ်လံာ်လီၤ.

၁၅. **ကိးလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကတီၢ်တံာ်လၢကိးအနါစုၤ န့ၣ်ပစံးလၢကိးလံာ်လီၤ. ပုၤတပူၤထဲအပိၣ်မ့ၢ်ကိးလံာ်အဂၤလီၤ. ပုၤတဖၣ်မၤတကဲကိးလံာ်အဂၤ. ပုၤတဟံၣ်လဲၤတံာ်ကိးလံာ်အဂၤတအိၣ်လီၤတံာ်ဘၣ်လၢဟံၣ်နီၣ်တဂၤဘၣ်.

လုၣ်သ့ၣ်ယွၤကလုၢ်ကထါ ဘၣ်သံဝဲကိးလံာ်အဂၤ

၁၆. **ကျဲၣ်လံာ်ကျိၣ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပစံးဝံၤစံးကွၢ်ဝံၤစံးကွၢ်တံာ်န့ၣ်ပစံးလၢကျဲၣ်လံာ်ကျိၣ်လီၤလီၤ. ပုၤတဂၤစံးမၤတံာ်ဒီးစံးကျဲၣ်လံာ်ကျိၣ်လီၤ န့ၣ်သက့တကန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်. စကပူၤန့ၣ်စံးန့ၣ်ကျဲၣ်လံာ်ကျိၣ်လီၤန့ၣ်သက့ဒီးန့ၣ်တဆါဘၣ်လၢယၢဘၣ်. နဆါလၢပုၤဂၤလီၤ.

၁၇. **ကွၢ်လံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကွၢ်စုၣ် အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကွၢ်တံာ်ဒီးပဟံၣ်ထီၣ်ပသးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢကွၢ်စုၣ်ကွၢ်လံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤန့ၢ်ဟူတံာ်သီၣ်ဒီးလဲၤကွၢ်စုၣ်ကွၢ်လံာ်လီၤ.

၁၈. **စုၣ်လံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပထးလံာ်ပျံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဟံၣ်ဘျးထီၣ်ပပျီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢစုၣ်လံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤကွဲးလံာ်အပျီၤဆါဒီးစုၣ်လံာ်ထီၣ်အပျီၤလီၤ. နစုၣ်လံာ်ကွၢ်ပျံၤတဘျးဆံးထီၣ်လဲၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစုၣ်လံာ်စုၣ်လံာ်လီၤ.

၁၉. **စဲးလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်မ့ၢ်တလီၤလီၤဒီးပစံးလၢပအိၣ်စဲးလံာ်မ့ၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်စဲးလံာ်မ့ၢ်န့ၣ်ကမ့ၢ်ကံၤအိၣ်ဒီးအကဖုသၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစဲးလံာ်စဲးလံာ်လီၤ.

၂၀. **တလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကတီၢ်ချ့တံာ်ကတီၢ်ဒီးပစံးလၢတလံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤတလံာ်တံာ်ကတီၢ်ပကန့ၣ်တချ့ဘၣ်.

၂၁. **တလံာ်တလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၤခိၣ်တံာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ခိၣ်တံာ်အယီၢ်ဒုစံးဒီးပစံးလၢမၤသးတလံာ်တလီၤလီၤ.

၂၂. **တံာ်လံာ်ကပီၤစွဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆါလဲၤတံာ်တချ့ဘၣ်ဒီးပစံးလၢလဲၤတံာ်တံာ်လံာ်ကပီၤစွဲၤလီၤ. ပုၤတဂၤအညၢၣ်ဂီၢ်လၢကျဲၤအဖၢမ့ၢ်

လဲ-လဲ

ဒီးလဲမးတံတံလဲကတိစီလီ

၂၃. ထူးလဲ နှဲမ့ပထူးထီထီတံနှဲပစံးလဲထူးလဲလီ၊ ပုတဂဲထူးလဲပျံတဘိထီက၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲထူးလဲထူးလီလီ၊ ထီရီပထူးထီထီတံနှဲပစံးလဲထူးလဲလဲလီ

၂၄. ထူလဲလီ နှဲမ့မ့ထူတံနှဲပစံးလဲမ့ထူလဲလီလီ

၂၅. ဒဲကီလဲ နှဲမ့ဒဲဖုခိနှဲပကိးလဲဒဲကီလဲလီ၊ ပမာဒဲလဲပတမကစီထီဘဉ်ဒီးပစံးလဲဒဲကီလဲလီ၊ ဒီးပုတနီနီကိးလဲတကူးလီ

၂၆. ဒိဉ်ထီလဲ အိဉ်ထဲတံကတိလီ၊ ပုတဂဲဒိဉ်ထီလဲလဲအကုဘဉ်အဂီဂု၊ စံးလဲလီ

၂၇. နီလဲ နှဲမ့သုတဘိလဲပစိပစုကဲလဲနှဲပကိးလဲနီလဲလီ၊ ဒီးပကိးလဲနီလဲတုဉ်စုကိးလီ၊ ပုတဂဲပျံထွဉ်ဒီးစိဒီးနီလဲတဘိလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလဲနီလဲနီလဲလီ

၂၈. ပုလဲ နှဲအိဉ်ထဲတံကတိလီ၊ ပုတဂဲတံသုဝံအသးဒီးပုလဲကသံမးလီ၊ နမာတကပုလဲနအိဉ်မာတကဲဘဉ်ခါ

၂၉. လီလဲ နှဲမ့တံပုဉ်ထီဒီးပစံးလဲအပုဉ်လီလဲလီ

၃၀. လီလဲ နှဲမ့ဟုမ့ဂု၊ ဘုမ့ဂု၊ လီလဲလဲတံပုတံလီအထူဖျီနှဲပစံးလဲလီလဲလီ၊ ဟုလီလဲလဲလဲနအထူဖျီလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲလီလီလဲလီ

၃၁. သလဲ နှဲမ့ပတုဉ်ဖဲဒီးပစံးလဲပသလဲဖဲလီ၊ စဖဲတပုတံဒီးစသလဲကုလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲသလဲသလဲလီ

၃၂. သလဲကဲး နှဲမ့ပုဒိဉ်တံဂုဒီးအယီဒုစံးဒီးပစံးလဲဒိဉ်တံသလဲကဲးလီ၊ ဒီးပစံးလဲသလဲသလဲစုကိးလီ၊ ပုတဂဲဒိဉ်တံသလဲသလဲသလဲကဲးဂုဘဉ်စဲလီ

၃၃. သလဲလီ နှဲမ့ပခါလီမုလဲပကိးပုဒီးပစံးလဲပသလဲလီမုလီ၊ ပုတဂဲအိဉ်မာတဝံဘဉ်ဒီးသလဲလီမုလဲအကိးပုလီ

၃၄. သလဲလီ နှဲမ့ပမာလီဩတံသုလဲပတံပုဒီးပစံးလဲပသလဲလီလီ၊ ပုတဂဲဘိတံသုလဲတံပုဒီးသလဲလီစုကိးပုလီ

၃၅. သလဲကွဲ နှဲမ့ပမာကွဲတံအိဉ်လဲအပုဉ်ပုနှဲပဖျးကွဲဒီးပစံးလဲပသလဲကွဲလီ၊ ဒီးပစံးလဲကွဲစုကိးလီ၊ သလဲကွဲထီခိဉ်အပုဉ်ဒီးပစံးလဲကွဲတကု

၃၆. ဟူးလဲလီ နှဲမ့တံဝးတထူပဲဒီးပစံးလဲဟူးလဲလီလီ၊ တံတထူဝးယံခိဉ်နှဲပစံးလဲဟူးလဲလီလီ၊ ပလဲတံလုဉ်အခိဉ်နှဲဟူးလဲလီပအိဉ်တမုဉ်ဘဉ်

၃၇. အုလဲအုလဲ နှဲမ့ပုကညီအညဉ်တမုဉ်ဘဉ်ဒီးမဲလီပြုပြုနှဲပစံးလဲပသးအုလဲအုလဲလီ၊ ပုတဂဲကိးအခိဉ်ဒီးပသးအုလဲအုလဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲအုလဲအုလဲလီ

၁. လဲ နှဲမ့ပမာအိဉ်တံလဲမ့ဒီးပစံးလဲလဲလီ၊ ပုတဂဲလဲထွဉ်တဖုလဲမ့လီ

လဲ

၂. လဲ နှဲမ့ပလဲတံနှဲပစံးလဲလဲလီ၊ ပုတဂဲလဲယးဒီးမာစဟုဉ်အပုဉ်သဲကဟုဉ်ယးလဲလီ၊ ပုတဂဲလဲယးမာစလဲဒီးအိဉ်ဒီးသဲကဟုဉ်စဟုလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲလဲလီလီ၊ လဲနှဲမ့ပလဲတံလီ၊ ဒီးပစံးလဲလဲအိဉ်၊ လဲကဲးလဲကဲးစုကိးလီ

၃. လဲကု နှဲမ့ပလဲကုပုလဲလဲကုတဖုနှဲပစံးလဲပလဲကုလီ၊ နဖဲသဲကလဲဒီးအပံးဒီးဟိဉ်ကုအပံးလဲကုအိဉ်တကု၊ ပုတဂဲလဲကုအဖဲဆဲးလဲသကွဲမဲလီ

၄. လဲကွဲ နှဲမ့မ့ကွဲအဆိလီ၊ ဒီးမ့ပကွဲစာဆဲးတံလဲပမာဘျဲနှဲပစံးဒီးအဆိလဲကွဲလဲကွဲလီ၊ ကွဲကွဲလဲကွဲဝံတဘိဘျဲလဲခါ

၅. လဲကွဲ နှဲမ့ကွဲကွဲအဆိလီ၊ ဒီးမ့ပကွဲကွဲတံဘဉ်အဘဉ်သဲလဲဝံလုဉ်ဝံဒုလီ

၇. လဲတံ နှဲမ့ထီရီပဒုအိဉ်တံလဲမ့နှဲပစံးလဲလဲတံလီ၊ လဲတံလဲမ့တဂု၊ မ့ကအိဉ်တံလီ

၈. လဲတံ နှဲမ့ကုတံအဆိလီ၊ ဒီးမ့ပမာဘာပလီလဲယဉ်နှဲပစံးလဲကုတံလဲတံလီ

၉. လဲတံ နှဲမ့ပကွဲတံအဆိလီ၊ ဒီးမ့ပခိးဆဲးခိးခိးတံဖိတံလဲနှဲပစံးဒီးအဆိလဲကွဲတံလဲတံလီ

၁၀. လဲထီ နှဲမ့ကျီထီအဆိလီ၊ ဒီးမ့ပစာတုပယီဒုလဲယီတကိးနှဲပစံးဒီးအဆိလဲကျီထီလဲထီလီ

၁၁. လဲလဲ နှဲမ့အိဉ်တံကတိလီ၊ စကသံတံလဲလဲဒီးနမာဒဲယးဘဉ်မနဲလဲ၊ ပုဆဲးကဟိဉ်လဲလဲဒီးနမာဟိဉ်ဘဉ်မနဲလဲ

၁၂. လဲလီ နှဲမ့ပလဲပုဂဲလဲလဲအုကိးဒုဒီးပစံးလဲလဲလီလီ၊ ပုတဂဲကဲတံဘျဲဒီးလဲလီအဲတဂဲအုကိးဒုဒီးတံဝဲဒီးယုစုလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲလဲလီလီလီ

၁၃. လဲသး နှဲမ့ပုလဲလဲတံလဲသဲကလဲတပုပုဒီးပစံးလဲလဲသးလီ၊ ပုတဂဲကုမာအကစာအတံဒီးလဲသးလဲသဲကလဲအိဉ်ဆဲးလီ၊ ပုတဂဲလဲသးလဲသဲကတကဲလီ

၁၄. လဲအိဉ် နှဲမ့ပလဲအိဉ်ပုဂဲနှဲပစံးလဲပလဲအိဉ်ပုဂဲလီ၊ ပုတဂဲလဲအိဉ်ယးစံးလဲသဲကလဲဒီးယးတလဲဘဉ်၊ ပုတဂဲလဲအိဉ်ယးစံးလဲသဲကမာနှဲစတံတမဲလီ၊ ဒီးတမာဘဉ်ဘဉ်၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲလဲအိဉ်ပုအိဉ်လီ

၁၅. ကလဲ ဒီးလီကလဲ၊ ဒီးဖဲကလဲ၊ ဒီးအုလီကလဲ၊ ဒီးအုကလဲ၊ ဒီးယံလီကလဲ၊ ဒီးအိးကလဲ၊ ဒီးကလဲကလီ၊ ဒီးဘိကလဲ၊ ဒီးကလဲလီကလဲလီ၊ ဒီးကလဲကလဲ၊ ဒီးစဲကလဲ၊ တံလဲလဲနှဲကွဲလဲကလဲတကု

၁၆. ကျဲလဲ နှဲမ့ကျဲယံအဆိလီ၊ ဒီးမ့ပမာဘာသပာအခိဉ်လဲခိဉ်နှဲပစံးလဲကျဲယံကျဲလဲလီ

၁၇. ကျီလဲ နှဲမ့ကျီတံအဆိလီ၊ ဒီးမ့ပမာတံတံလဲနဲနှဲပစံးဒီးအဆိလဲကျီတံကျီလဲလီ

၁၈. ကွဲလဲ နှဲမ့ကွဲမဲအဆိလီ၊ ဒီးမ့ပကွဲသတုတံလဲအယံနှဲပစံးဒီးအဆိလဲကွဲမဲကွဲလဲလီ၊ ကွဲမဲကွဲလဲစံးဝဲ

လဲး-လဲာ်

ဒၣ်.

၁၉. **ဆူးလဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပတဲးထီၣ်တၢ်လၢမ့ၢ်ဒီးပစံးလၢဆူးလဲးလီၤ. ပၤတၢ်ဆူးလဲးဒုးတၢ်လီၤမ့ၢ်အိၣ်ဂ့ၤကၢ.

၂၀. **တလဲး** န့ၣ်မ့ၢ်တမံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပချီပဖိပယိတၢ်လၢတက ဘုးတလီၤဘဲတကပုၣ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢတမံတလဲးဘၣ်လီၤ. နဖီမ့ၢ် တမံတလဲးဘၣ်.

၂၁. **တၢ်တလဲးလဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ကတိၤတၢ်တကတဘီဘီလီၤ. မ့ၢ်တ လၢအကလုာ်လီၤ.

၂၁-၁. **တလဲး** န့ၣ်မ့ၢ်တမံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်တကလုာ်န့ၣ် ပစံးဒီးအဆိလၢတမံတလဲးလီၤ. ယုန့ၣ်ယၤလၢတၢ်တမံတလဲး ဒီးဟဲဟ့ၣ်ယၤတက့ၢ်.

၂၂. **ဒီးလဲး** မ့ၢ်ဒီးထီၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သ့ၣ်လၢထီၣ်သီန့ၣ်ပစံး ဒီးအဆိလၢသ့ၣ်ဒီးထီၣ်ဒီးလဲးလီၤ.

၂၃. **ဖူးလဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပတြၢၣ်လီၤပၤဂၤလၢပစုညါသးဒီးပစံးလၢဖူး လဲးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဖူးလဲးဖူးသ့ၣ်လီၤ. ပၤတၢ်အဆိအစဲ တကဒီးဖူးလဲးလီၤ.

၂၄. **ဘၣ်လဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘၣ်ဒီးမ့ၢ်ဒီးမ့ၢ်အိၣ်ပၤန့ၣ်ပစံးလၢပဘၣ် လဲးလီၤ. ပၤတၢ်ဘၣ်လဲးလၢမ့ၢ်ဒီးကဖိထီၣ်လဲးလီၤ.

၂၅. **မ့ၢ်လဲး** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမ့ၢ်လဲးတၢ်လီၤ. မ့ၢ် လဲးပၤကျါပျီဂ့ၤကၢ.

၂၆. **လီၤလဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝဲၣ်တၢ်အလီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်အုၣ်တၢ်အလီၤမ့ၢ် ဂ့ၤ, န့ၣ်လဲၣ်ဒီးပစံးလၢလီၤလဲးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤလဲး လီၤဖိုလီၤ.

၂၇. **ဝံၣ်လဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ဝံၣ်ကၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဝံၣ်ကၢ်တၢ်လၢပစုညါ သးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ကၢ်ဝံၣ်လဲးလီၤ. ပၤတၢ်ဝံၣ်ကၢ်ဝံၣ် လဲးကွံာ်ထံၣ်တကျါလီၤ.

၂၈. **သလဲး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖဲးပိာ်ဒီးအဖဲးကုၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢကုၣ် သလဲးလီၤ. ပၤတၢ်ကုၣ်သလဲးသ့ၣ်ဖဲးတဘျီလီၤ. ပၤတၢ်ဘၣ် တုၣ်ဒီးအံးကုၣ်သလဲးအသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသလဲးသလီ လီၤ. သ့ၣ်တထံးအဖဲးသလဲးတဘျီန့ၣ်ဘၣ်မနုၤလဲၣ်.

၃၀. **ဟဲလဲး** န့ၣ်မ့ၢ် ပစံးမိၣ်ဟဲသ့ၣ် ဟဲဒီးအဆိဒီး ပစံးလၢဟဲလဲး လီၤ. မိၣ်ဟဲသ့ၣ်ဟဲလဲးနးကၢ.

၃၁. **တၢ်ဟဲ** တၢ်လဲးန့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်လၢအဟဲန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢ တၢ်ဟဲတၢ်လဲးလီၤ.

၃၂. **အလဲး** န့ၣ်မ့ၢ်အအိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပၤကညီအိၣ်ပန့ၣ်ပစံး ဒီးအဆိလၢအအိၣ်အလဲးလီၤ. ပၤတဖၣ်စကွၢ်ကွၢ်အအိၣ်အလဲး န့ၣ်အလီၤတမ့ၢ်ဘၣ်.

၁. **လဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ချဲခိၣ်တြးအသးဒီးပစံးလၢချဲခိၣ်လဲၣ်လီၤ. ချဲခိၣ် လဲၣ်န့ၣ်မၤစၢၤဆၢက့ၢ်တက့ၢ်. နရီၤသန့ချဲခိၣ်လဲၣ်ဂ့ၤတဘျီ န့ၣ်ဘၣ်မနုၤလဲၣ်.

၂. **ကလဲၣ်** ဒီးကလဲၣ်ကလိး, ဒီးဖိကလဲၣ်အိၣ်သ့ၣ်, တၢ်ခဲလၢာ် န့ၣ်ကွၢ်လၢကလဲၣ်တက့ၢ်.

၃. **ခဲလဲၣ်** န့ၣ်ဒိတလီၤလီၤအသိးလီၤ. ပၤတၢ်ခဲလဲၣ်ခဲလဲၣ်အိၣ် မ့ၢ်. ခဲလဲၣ်ခဲလဲၣ်အိၣ်မ့ၢ်. ခဲလဲၣ်ခဲလဲၣ်အိၣ်တၢ်ကမၤအိၣ်. ခဲလဲၣ်

လဲာ်-လဲာ်

ခဲလဲၣ်အိၣ်ထံးဝဲလီၤ.

၄. **တလဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုတကလုာ်ပကိးလၢဘုတလဲၣ်လီၤ. ဒီးပကိး လၢဘုသလဲၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘုတလဲၣ်န့ၣ်ပအိၣ်အမ့ၢ်ဝံၣ်ကၢ.

၅. **သလဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သလဲၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပလဲၣ်တၢ်တလၢယံၤဝဲ န့ၣ်ပစံးလၢပလဲၣ် တၢ်သလဲၣ်သလဲၣ်လီၤ. မိၣ်လဲၣ် တၢ်သလဲၣ် သလဲၣ်နစီၢ်ကချူးဒီးဒါ.

၁. **လဲာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟးတပူၤပူၤဒီးပစံးလၢပလဲၣ်လီၤ. နမိၣ်နပၤလဲာ် ဆူလဲၣ်. ပၤဒီးမိၣ်လဲာ်ဝံၣ်အိၣ်ဘုလီၤ. ပၤလဲာ်ဆူဒုးလီၤ. မိၣ်လဲာ်မၤ သ့ၣ်မ့ၢ်.

၂. **လဲာ်ကဘျီကဘျီ** န့ၣ်မ့ၢ်ထံးယုၤဒီးမၤသးကဘျီဒီးချဲဝဲ န့ၣ်ပစံးလၢထံးကလဲာ်ကဘျီကဘျီလီၤ. ဒီးမိၣ်သးဝဲလီၤအခိၣ် လဲာ်ကဘျီကဘျီလၢထံးဒီးကလဲာ်ကျိၣ်ကျဲအသးလၢတၢ်စူၤန့ၣ် လီၤ.

၃. **လဲာ်ကမၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲာ် ကျဲတဘျီ ဘၣ် ဒီးပဟးဖျိးန့ၣ် ပစံး လၢပလဲာ်ကမၢ်ကျဲလီၤ. ပၤတၢ်လဲာ်ကမၢ်ကျဲဒီးဟးဖျိးနးကၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလဲာ်ကမၢ်လဲၣ်ကမၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပၤမၤတၢ် အၢတၢ်သီတၢ်ဒီးတုၣ်ဒီးဘးန့ၣ်ပစံးလၢလဲာ်ကမၢ်ကစၢ်ယုၤအကျဲ လီၤ.

၄. **လဲာ်ကလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်ယၢ်လဲာ်တၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အဖဲးလၢ န့ၣ်ပစံးလၢလဲာ်ကလီၤလီၤ. သီကလီၤလဲာ်ကလီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အ ဖဲးလၢဒီးအိၣ်န့ၣ်စီၢ်ပၤအတၢ်လီၤ. ကပၢစုတၢ်ဖိယၢ်တကလုာ်လဲာ် ကလီၤတၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဖဲးလၢလီၤ.

၅. **လဲာ်ကသ့ၣ်ကသ့ၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကလဲာ်ဘၣ်ပၤကသ့ၣ်ကသ့ၣ်ဒီးပ စံးလၢလဲာ်ကသ့ၣ်ကသ့ၣ်လီၤ. ကလဲာ်ဘၣ်ပၤလဲာ်ကသ့ၣ်ကသ့ၣ် လီၤ.

၆. **လဲာ်ကသ့ၣ်ကသ့ၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်လၢချဲပူၤထီၣ်ပူၤဒီးချဲဒီးထီၣ်မိၣ် လဲာ်ချဲဒီးတၢ်ကသ့ၣ်ဒီးကလဲာ်ဘၣ်ပၤအသိးန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်လဲာ်က သ့ၣ်ကသ့ၣ်လီၤ. ချဲလဲာ်ချဲဒီးတၢ်လဲာ်ကသ့ၣ်ကသ့ၣ်လီၤ.

၇. **လဲာ်ကၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤလဲာ်ပူၤတၢ်ဆါတၢ်ဆူထံးယံၤကီၢ်စၢ်န့ၣ်ပစံး လၢလဲာ်ကၢလီၤ. ပၤစံၣ်ဖိလဲာ်ကၢဆူကီၢ်မၤန့ၣ်ဆူပလီၤပုၣ်န့ၣ် ဟဲက့ၢ်ပူၤကသံၣ်အါမးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလဲာ်ကၢလဲာ်ခဲၣ် လီၤ.

၈. **လဲာ်ကိာ်ဘၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲာ်စံးဘၣ်ပၤကၢအတၢ်တမံမံၤဒီးပစံး လၢလဲာ်ကိာ်ဘၣ်လီၤ. ပၤတၢ်လဲာ်ကိာ်ဘၣ် တၢ်ပရၢလၢပၤဂၤလီၤ. သရၣ်ဟဲထီၣ်လံလၢဝံၣ်မံၤတါန့ၣ်လံ. လဲာ်ကိာ်ဘၣ်ပၤကၢတက့ၢ်.

၉. **လဲာ်ယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲာ်တၢ်တပူၤယီၤခံၣ်မၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တဘျီဂၤမ့ၢ် ဂ့ၤ. ပစံးလၢလဲာ်ယုာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလဲာ်ယုာ်က့ၢ်ယုာ် လီၤ. ပၤတဖၣ်လဲာ်ယုာ်က့ၢ်ယုာ်တၢ်အါဂၤလီၤ.

၁၀. **လဲာ်ယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်လဲာ်ဖိးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပလဲာ်တၢ်ပထုပခိၣ်ဒီး သိးသိးဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလဲာ်ယုာ်လဲာ်ဖိးလီၤ. ပၤသးဖိတဖၣ်လဲာ် တၢ်ဒီးလဲာ်ယုာ်လဲာ်ဖိးဝဲလီၤ. ဒီးပကျဲးစးကစၢ်ယုၤအကလုာ်ကထါ လၢပသးဒီးသိးအါဂၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢပလဲာ်ယုာ်လဲာ်ဖိးလၢက စၢ်ယုၤအကျဲလီၤ.

၁၁. **လဲာ်စၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤမ့ၢ်ဟဲဆူပအိၣ်ဒီးတချုးတုၤဘၣ်ဒီးပလဲာ်

ဆာဆူအဆီနှင့်ပစံးလာပလဲစုာ်လီၤ. သရၣ်မ့ၣ်ဟဲဆူပဆီၣ်ဒီးပလဲစုာ်အီၤလီၤ. သရၣ်ဟဲလံ. လဲစုာ်သရၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာလဲစုာ်လူၤလိာ်လီၤ.

၁၂. **လဲတရံး** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲတၢ်သက့ၤရှၣ်သက့ၤဝံၣ်ဆဲးက့ၤအတီၢ်န့ၣ်ပစံးလာပလဲတရံးလီၤ. ပလဲတၢ်သက့ၤထံသက့ၤကီၢ်ဆဲးက့ၤအတီၢ်ဒီးမ့ၣ်ပလဲတရံးလီၤဒီးပလဲကျဲက့ၣ်ကဝီၤဒီးပစံးလာလဲတရံးစုာ်ကီၢ်လီၤ. လဲတရံးကျဲလၢဝံၣ်ချၢန့ၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာလဲတရံးလဲအိၣ်ဝီၤလီၤ.

၁၃. **လဲထီ** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲတၢ်ဆူထံခံတခီဒီးပစံးလာလဲထီလီၤ. ပုၤတဂၤလဲထီဆူထံခံထးန့ၣ်လီၤ. ချဲလဲထီဆူထံခံန့ၣ်တဘျီလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာလဲထီလဲလီၤလီၤ.

၁၄. **လဲထီၣ်** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲတၢ်လၢဝံၣ်ပူၤဒီးပလဲဆူပုၤခိၣ်ပုၤကျါဒီးပစံးလာပလဲထီၣ်လီၤ. ဒီးပလဲဆူတၢ်ထီၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပစံးလာလဲထီၣ်စုာ်ကီၢ်လီၤ. တလၢလဲထီၣ်ဆူပုၤကျါ. ပုၤတဂၤလဲထီၣ်ဆူကစၢ်လီၤ. လဲထီၣ်ဆူဟံၣ်တက့ၢ်. ပုၤတဂၤလဲထီၣ်ဆူသ့ၣ်ခံလီၤ.

၁၅. **လဲန့ၣ်ခဲ** န့ၣ်မ့ၣ်ပုၤဂၤလဲတၢ်တကဲဘၣ်ဒီးပလဲတၢ်လၢအဂီၢ်န့ၣ်ပစံးလာလဲန့ၣ်ခဲလီၤ. စလဲဆူဝံၣ်ပူၤတကဲဘၣ်. လဲန့ၣ်ခဲစဲၣ်ညါတက့ၢ်.

၁၆. **လဲန့ၣ်ခဲ** န့ၣ်မ့ၣ်တူၢ်တနါအဆီလီၤ. ဒီးမ့ၣ်ပဒီးတၢ်နးတၢ်ဖှိၣ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်ဒီးပစံးဒီးအဆီလာတူၢ်တနါလဲန့ၣ်ခဲလီၤ. ကစၢ်ယုၣ်ရှုးတူၢ်တနါလဲန့ၣ်ခဲလၢပဂီၢ်ဒီးဒီးသံအသးလီၤ.

၁၇. **လဲပိာ်ခံ** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲတၢ်လၢပုၤဂၤအလီၢ်ခံဒီးပစံးလာပလဲပိာ်အံၤလီၤ. ပုၤတဂၤလဲပိာ်အပၢ်အံၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာလဲပိာ်အံၤလဲယီၢ်အလီၢ်လီၤ. လဲပိာ်စံဆူစဟံၣ်. စကဟ့ၣ်နဒီတဘျီ.

၁၈. **လဲဖိး** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲတၢ်ပထွဲပခိၣ်ဒီးသီးသီးဒီးပစံးလာလဲဖိးတၢ်လီၤ. လဲဖိးတၢ်ဒီးယၢဖိး. လဲသုတဖုၣ်ထီဒီးယၢတဂ့ၢ်. လဲဖိးဖိးတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာလဲယူလဲဖိးလီၤ.

၁၉. **လဲဘၣ်** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲတၢ်တပူၤပူၤဒီးပစံးလာပလဲဘၣ်လီၤ. ဒီးပလဲကျဲတကမၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလာလဲဘၣ်စုာ်ကီၢ်လီၤ. သရၣ်အိၣ်တၢ်န့ၣ်စလဲဘၣ်လံတစုလံ. စလဲဘၣ်ပုၤဘါယွၤအကျါဒီးစဘါစုာ်ကီၢ်လီၤ. စလဲကျဲဘၣ်ယၢ်. ကျဲန့ၣ်စလဲဘၣ်. စတဟးဖျိးဘၣ်.

၂၀. **လဲမ့ၣ်မ့ၣ်** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲတၢ်အါဂၤဝံၣ်ပြဲၣ်ပြဲၣ်ဒီးပစံးလာပလဲမ့ၣ်မ့ၣ်လီၤ. ပုၤတဖုလဲတၢ်မ့ၣ်မ့ၣ်. ပုၤကညီလဲလၢကျဲမ့ၣ်မ့ၣ်လၢကျဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤကညီလဲမ့ၣ်မ့ၣ်အါဂၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာလဲမ့ၣ်မ့ၣ်လဲမ့ၣ်မ့ၣ်လီၤ.

၂၁. **လဲယူ** န့ၣ်မ့ၣ်ထီၣ်တဖုလဲတၢ်ယူလၢအဒီးဒီးပစံးလာလဲယူလီၤ. ထီၣ်လဲယူအိၣ်အဆၣ်လၢတၢ်ယံတၢ်စၢ်န့ၣ်လီၤ. ဆိတဘျီလဲယူဆူပုၤကျါန့ၣ်လီၤ.

၂၂. **လဲရဲးရဲး** န့ၣ်မ့ၣ်ထံဖိလိာ်ယွၤချဲဒီးပစံးလာလဲရဲးရဲးလီၤ. ဒီးပစံးလာယွၤရဲးရဲးစုာ်ကီၢ်လီၤ. ထံဖိလိာ်ယွၤလဲရဲးရဲးလီၤ. ဒီးတဖိတၢ်လဲလၢအပြဲဒီးလဲတၢ်ချဲဒ်န့ၣ်ပစံးလာလဲရဲးရဲးစုာ်ကီၢ်

လီၤ. ယုၢ်တဒုလဲရဲးရဲးဒီးဟါမံၤဝဲလီၤ.

၂၃. **လဲလၢညါ** န့ၣ်မ့ၣ်ပုၤလဲလၢပုၤဂၤအမဲၣ်ညါန့ၣ်ပစံးလာလဲလၢညါလီၤ. ပုၤလဲလၢညါန့ၣ်ပိာ်အံၤတက့ၢ်.

၂၄. **လဲလဲက့ၤက့ၤ** န့ၣ်မ့ၣ်ပုၤလဲလဲလီၤအသးလၢအံၤလၢန့ၣ်ဒီးပစံးလာလဲလဲက့ၤက့ၤလီၤ. ပုၤတဂၤလဲလဲက့ၤက့ၤလၢထးထးလၢလဲန့ၣ်မ့ၣ်သါကလဲဆူလဲၣ်.

၂၅. **လဲလဲတလဲ** န့ၣ်မ့ၣ်ပုၤလၢသါကလဲတၢ်တစဲးစဲးကအိၣ်တစဲးစဲးဒီးအသးဒုဒီဝဲန့ၣ်ပစံးလာလဲလဲတလဲလီၤ. ပုၤတဂၤသါကလဲတၢ်ဒီးလဲလဲတလဲဒီးထဲဆိကမိၣ်တၢ်လီၤ.

၂၆. **လဲလီၤ** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲတၢ်ဆူထံထီၣ်တခီဒီးပစံးလာပလဲလီၤလီၤ. ပုၤတဂၤလဲလီၤဆူထံထီၣ်တခီဒီးချဲတဘျီလီၤ. ပုၤတဖုလဲလီၤဆူဘျိးလီၤ. ဘျိးအိၣ်ဆူပိာ်လဲၣ်ထီၣ်တခီဒီးပဘၣ်လဲလီၤလီၤ.

၂၇. **လဲဝံၣ်အိၣ်စိာ်အိၣ်** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲမၤအိၣ်ဘုလၢဒုးနၢ်သံၣ်ကျါဒီးယုၢ်ဒီးကုဒီးပစံးပစံးလာလဲဝံၣ်အိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလာလဲဝံၣ်အိၣ်ဘုစုာ်ကီၢ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤပလဲမၤန့ၣ်အိၣ်တၢ်လၢကုပူၤန့ၣ်ပစံးလာလဲဝံၣ်အိၣ်လီၤ.

၂၈. **လဲဝုၤဝီၤ** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲထီၣ်လဲလီၤပတီၤလုၤလၢဟးယဲၤယီၤဒီးပစံးလာပလဲဝုၤဝီၤလီၤ. ပုၤတဂၤလဲဝုၤဝီၤလၢတၢ်ပျီပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာလဲဝုၤဝီၤလဲဝုၤဝီၤလီၤ. ဒီးပလဲတၢ်တပူၤဘၣ်တပူၤန့ၣ်ပစံးလာလဲဝုၤဝီၤစုာ်ကီၢ်လီၤ. တလၢတဖုလဲဝုၤဝီၤသက့ပုၤကညီအကျါလီၤ.

၂၉. **လဲသက့** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲတၢ်ဒၢကုဒီးပစံးလာလဲသက့လီၤ. ပုၤပုၤန့ၣ်လဲသက့တၢ်လီၤ. ပုၤကညီစိာ်တၢ်န့ၣ်လဲသက့သက့စုာ်ကီၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလာလဲသးကုးစုာ်ကီၢ်လီၤ.

၃၀. **လဲသကီ** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲယုၢ်တၢ်ဒီးပသကီအါဂၤဒီးပစံးလာလဲသကီလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာလဲသကီက့ၤသကီလီၤ. လဲသကီဆူဝံၣ်ပူၤဒီးယၢမိၣ်. လဲသကီဆူဒုးဒီးယၢမိၣ်စဲးဝဲဒုၣ်.

၃၁. **လဲသဂါ** န့ၣ်မ့ၣ်လဲစုာ်အသးလီၤ. ဒီးမ့ၣ်ပလဲယးပုၤကညီလၢကျဲကမိၣ်လီၤလၢဟဲဆူပဆီၣ်န့ၣ်လီၤ. နုၢ်ဟဲက့ၤဒီးလဲသဂါအီၤတက့ၢ်. သရၣ်မ့ၣ်ဟဲထီၣ်ဒီးလဲသဂါအီၤတက့ၢ်.

၃၂. **လဲဟး** န့ၣ်မ့ၣ်ပလဲဆဲးအိၣ်ခးအိၣ်န့ၣ်ပစံးလာလဲဟးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာလဲယုၢ်လဲဟးလီၤ. ပုၤတဖုလဲဟးန့ၣ်တၢ်ဖဲတၢ်ညၣ်အါဂၤ.

၃၃. **ကလဲ** ဒီးကလဲလီၤယီ, ဒီးကလဲအသး, ဒီးကလဲထီၣ်, ဒီးကလဲထီၣ်အိၣ်က့ၤ, ဒီးကလဲထီၣ်န့ၣ်, ဒီးကလဲထီၣ်ကွဲၣ်, ဒီးကလဲပန့ၣ်, ဒီးကလဲစၢကလဲၣ်, ဒီးလီၤကလဲ, ဒီးဆၢလီၤကလဲ, ဒီးကလဲလဲကလဲလဲ, ဒီးဆၢကလဲသး, ဒီးကလဲကဝံၣ်, တဲးလဲလဲန့ၣ်ကွဲၣ်လၢကလဲတက့ၢ်.

၃၄. **ခဲလဲခဲလဲ** န့ၣ်ဒီတလီၢ်လီၢ်တသါသါအသးလီၤ. ဒီးမ့ၣ်ပဆီၣ်တၢ်တစုဘၣ်တစုချဲဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤခဲလဲခဲလဲအိၣ်တၢ်ကမိၣ်အိၣ်. ခဲလဲခဲလဲအိၣ်မ့ၣ်, ခဲလဲခဲလဲအိၣ်ထံလီၤ.

၃၅. **ယိၣ်လဲကီၤလဲ** န့ၣ်မ့ၣ်ထံဖးအိၣ်အတြိလၢပသးပုၤစံၣ်တဲးဝဲလၢအဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်ပစံးလာယိၣ်လဲကီၤလဲလီၤ. ယိၣ်လဲကီၤ

လဲန့ၣ်ထီၣ်သူထီၣ်ကိးယူၤတက်ဘၣ်တနီၤဒီးလိၤတဲာ်သံလဲၤထံ
ကျိၣ်လိၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးလဲၤယီၣ်လိၤကိၤလိၤစုၢ်ကိး.

၃၆. ဆၣ်လဲၤ န့ၣ်မ့ၢ်ဆၣ်ယူၤအဆိလိၤ. ဒီးမ့ၢ်ဆၣ်ယူၤသကျိၣ်
လိၤဒီးပစံးလဲၤဆၣ်ယူၤဆၣ်လဲၤ. ပစံးဒီးအဆိန့ၣ်လိၤ.

၃၇. တလဲၤ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဖးခံခိနီၤသိးဒီးပစံးလဲၤတလဲၤလိၤ. ပှၤ
တဂၤဖးသ့ၣ်တကျိၣ်တလဲၤခံခိလိၤ. ဒီးပစံးလဲၤသလဲၤစုၢ်ကိးလိၤ.

၃၈. ထံလဲၤ န့ၣ်မ့ၢ်ထံတြိန့ၣ်ပစံးလဲၤထံလဲၤလိၤ. ထံလဲၤတလဲၤ
ဒိၣ်ကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲၤထံလဲၤနီၤလဲၤလိၤ.

၃၉. ထီၣ်လဲၤ န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တကလုာ်အကိာ်ထီၣ်ဒီးပကိးလဲၤထီၣ်
လဲၤလိၤ. ဒီးထီၣ်လဲၤန့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လိၤ. ထီၣ်လဲၤထံ.
ထီၣ်လဲၤသူ. ထီၣ်လဲၤဝါ. ထီၣ်လဲၤဘိစံးဝဲဒၣ်လိၤ. ထီၣ်လဲၤန့ၣ်
အိၣ်လဲၤထံကျိၣ်ဒီးယူၤအိၣ်ညၣ်လိၤ. ဒီးအိၣ်လဲၤသ့ၣ်ခံဝဲလိၤစုၢ်
ကိးလိၤ.

၄၀. ထီၣ်လဲၤသူပလဲၤသူထီၣ်လဲၤဝါပလဲၤဝါ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကတိၤဒီး
လိၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤလဲၤကတိၤတၢ်ဒီးအုၣ်လိၤလိၤအသးန့ၣ်လဲၤအက
လုာ်သကမိဒီးစံးဝဲလဲၤထီၣ်လဲၤသူပလဲၤသူ, ထီၣ်လဲၤဝါပလဲၤဝါ
လိၤ. ပစံးထီၣ်လဲၤသူဒီးနစံးလဲၤထီၣ်လဲၤဝါ. ပမ့ၢ်စံးထီၣ်လဲၤဝါ
ဒီးနစံးနဲလဲၤထီၣ်လဲၤသူ. နမ့ၢ်စံးတၢ်ဒီးန့ၣ်ပကၢ်တၢ်တဲာ်ဘၣ်.
စမ့ၢ်စံးစကမၤတၢ်ဒီးန့ၣ်ဒီးနစံးနဲလဲၤစတမၤဘၣ်. စကမၤယဲၤအံၤ
စံးဝဲလိၤ.

၄၁. သလဲၤ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဖးခံခိနီၤသိးဒီးပစံးလဲၤသလဲၤလိၤ. စ
ဖးသ့ၣ်သလဲၤခံလုာ်လိၤ.

၄၂. သံလဲၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပစံးသံအဆိလဲၤလဲၤလိၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤသးလၢာ်
လဲၤကလံၤဟးထီၣ်လဲၤအသးကံၢ်ပှၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလဲၤသံလဲၤ
လိၤ.

၁. လိ န့ၣ်မ့ၢ်ပဟ်ယုာ်တၢ်ကိၤကျိၣ်န့ၣ်ပစံးလဲၤလိလိၤ. ဒီးပ
စံးလဲၤလိလိၤစုၢ်ကိးလိၤ. ဒီးပစံးလဲၤလိလိၤစုၢ်ကိးလိၤ. လဲၤလိလိၤ
ဘုလၢတၢ်ကိၤကျိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. လိလိၤတၢ်ကူတၢ်သိးတက့ၢ်. ထီၣ်ရီၤ
ပဟ်ယုာ်တၢ်ကိၤကျိၣ်န့ၣ်ပစံးလဲၤလိလိၤလဲၤလိၤ. ဒီးပစံးဒီးအ
ဆိလဲၤလိလိၤဆုၣ်လိၤ.

၂. လိ န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီသံဒီးလဲၤဟ်ဖိၣ်ဝဲအယံဒီးတၢ်အလိၤတပှၤ
လဲၤပှၤဟ်ဖိၣ်ပှၤသံအခိၣ်ယံန့ၣ်ပကိးလဲၤလိလိၤ. ဒီးပကိးလဲၤလိ
ထံးစုၢ်ကိးလိၤ. ပှၤကညီလဲၤဆုၣ်ထီၣ်ပှၤသံအယံဆုၣ်လိလိၤ. လိ
ပှၤန့ၣ်ပှၤကညီပှၤတၢ်စယၣ်နးကၤ. ပှၤတဂၤဒၤပှၤသံအယံလဲၤကူ
တၢ်တံာ်အပှၤဒီးဘိၣ်ဝဲလဲၤယၣ်ဘိၣ်ယံတဘျီဒီးဟူထီၣ်က့ၢ်ဝဲဝဲ
ဒီးဒၤက့ၤကဒီးဝဲလဲၤကူတၢ်တံာ်အပှၤဒီးဘိၣ်ဝဲလဲၤကီၤကံးဘိၣ်ယံ
ဒီးလဲၤဟ်ဝဲလဲၤလိန့ၣ်လိၤ.

၃. လိထံး န့ၣ်မ့ၢ်လိအခိၣ်အယၤန့ၣ်ပစံးလဲၤလိထံးလိၤ. ပှၤတ
ဂၤလဲၤဒိကန့ၣ်တၢ်လဲၤလိထံးဒီးနီၤဟူဝဲလဲၤပှၤစယၣ်ကတိၤလိၤအ
သးလဲၤလိပှၤန့ၣ်လိၤ.

၄. လိထံး န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ခိၣ်အဆိလိၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤကညီဆူးကိၤယီာ်
လိၤအသးအလိၤန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလဲၤသ့ၣ်ခိၣ်လိထံးလိၤ.

၅. လိနီၣ်ဒီးကွၢ်ပူ No. 14.-၁၄. ပစံးတၢ်မတၤတဂၤလဲၤပှၤ
လဲၤဖးဘျးဘၣ်ဒီးလိနီၣ်ဒီးကွၢ်န့ၣ်ဒီးမ့ၢ်မ့ၢ်ဟါလိၤဒီးဆိအိၣ်အိက

လၢမးအံးအံးလိၤ. နီၤဟူပပှၤဖိစံးလိၤအသးန့ၣ်ဖိသ့ၣ်လဲၤသ့ၣ်
ဧၤမ့ၢ်ဆုၣ်ဝါလံ. ဂဲၤဆၢထၢၣ်တၢ်အိၣ်ဖိအိၣ်တက့ၢ်. လဲၤဂီၤလဲၤသီ
တၢ်တက့ၢ်စံးဝဲဒၣ်. ဒီးအဝဲတဂၤန့ၣ်စံးဝဲတၢ်တဒုဧၤဧၢၣ်စံးမ့ၢ်သံ
တၢ်ပှၤကမ့ၢ်တၢ်တက့ၢ်ဧၤ. ဒီးတမ့ၢ်ဒီး. သံကွၢ်တၢ်ပှၤတသါမိ
မိၣ်တၢ်အံၤဧၢၣ်. မတၤတဂၤမ့ၢ်ပှၤန့ၣ်အိၣ်လဲၤခိဒီးအဖိတအိၣ်
ဘၣ်. သံတၢ်ပှၤဒီးဒီးလိၤလိၤဒ်တၢ်လဲၤအဖိအလံၤတအိၣ်ဘၣ်အ
သိးန့ၣ်လိၤ.

မၤကဒီးတဂၤလဲၤဖးဘျးဘၣ်လိနီၣ်ဒီးကွၢ်န့ၣ်ဒီးကွၢ်နီၣ်န့ၣ်
ထိးဖိတၢ်ပှၤတဒုဟဲယုာ်လဲၤဘုခိၣ်ထံးန့ၣ်စံးလံးစံးလံးဒီးဖိၣ်န့ၣ်ယာ်
ဝဲလိၤ. အန့ၣ်ဒီးက့ၤဒၤန့ၣ်ဝဲလဲၤသရဲၤအပူၤဒီးကျိၣ်ဘၢယာ်ဝဲအ
ခိၣ်လိၤ. တၢ်မ့ၢ်အန့ၣ်တစုဒီးအကစၢ်ဟဲယုာ်အီၤတကျဲလိၤထိး
ဖိန့ၣ်. အကစၢ်န့ၣ်မ့ၢ်လဲၤပမ့ၢ်ကနီၤဒီးဟဲယုာ်အံၤရဲၤက့ၤအထိးဖိန့ၣ်
ဝုၤဝုၤလိၤ. သံကွၢ်ဝဲလဲၤမတၤတဂၤပိာ်ခွါန့ၣ်ဒီးအတၢ်စံးဆၢအီၤ.

စထံၣ်ယာ်ထိးဖိတၢ်ပှၤတဒုယာ်, ဒီးပပှၤမ့ၢ်စံးအီၤ. ဟ့ၣ်
က့ၤယၤမိခွါဧၤ. ပိာ်ခွါတခီအတၢ်စံးဆၢအီၤစတဟ့ၣ်က့ၤဘၣ်နၤ
ဘၣ်. အိၣ်နဲဒ်ဒီးယၤစကဟံးန့ၣ်နၤလိၤ. ပပှၤမ့ၢ်စံးဆၢအီၤစ
အိၣ်ဒီးနၤတသ့ဘၣ်. က့ၤကၢ်နဲဒ်ဒီးယၤနဲၣ်. နမ့ၢ်က့ၤဒီးယၤဒီးစ
ကအဲၣ်နၤလိၤ. ပိာ်ခွါတခီအတၢ်စံးဆၢအီၤစက့ၤဒီးနၤတသ့ဘၣ်.

ဒီးပပှၤမ့ၢ်ဒုးအိၣ်အီၤလဲၤပှၤအမ့ၢ်ဒီးကျဲၤလဲၤအက့ၤဆုၣ်ပှၤအ
ဘိအမ့ၢ်တဘိန့ၣ်ထံၣ်မးဝဲအကျိၣ်လိၤတြၢၤကလၢလိၤ. ကီၤလဲၤခိ
တခီဒီးသးပှၤနီၣ်ကွၢ်ဝဲဒၣ်လိၤ. တၢ်မ့ၢ်အန့ၣ်တစုဒီးက့ၤအိၣ်ဝဲ
လဲၤပှၤအသိးတခီလိၤ.

၆. လိလိၤ န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပဟ်ယုာ်တၢ်ကိၤကျိၣ်န့ၣ်ပစံးလဲၤ
လိလိၤလဲၤလိၤ. လိလိၤဘု. လိလိၤတၢ်ကူတၢ်သိးဒီးဘုလိလိၤ
အဖိစုၢ်ကိးလိၤ.

၇. ကလိ ဒီးကလိက့ၤ. ဒီးမၤဝဲလဲၤကလိ. ဒီးတၢ်တမ့ၢ်ကလိ.
ဒီးတူၢ်ကလိ. ဒီးမၤကလိအိၣ်ကလိ, ဒီးကလိပိတၢ်. ဒီးထီၣ်က
လိ. ဒီးကလိအကလုာ်. ဒီးကလိကလိၣ်. ဒီးသးကလိကလိၢ်. ဒီး
မၤအသးကလိကလိၣ်. ဒီးဟးကလိကလိ. ဒီးကလိထီထီ. ဒီး
ကစၢ်ကလိ. တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လဲၤကလိတက့ၢ်.

၈. ကမိလိ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လဲၤဒီးဖျၢၣ်မၤသးကပုၤဆုၣ်န့ၣ်ပစံးလဲၤကမိ
လိလိၤ. သထူသၣ်တဖျၢၣ်မၤအသးကမိလိၤ. တၢ်သၣ်မံကမိမး
ကမိလိလိၤ. တၢ်သၣ်လဲၤမံကပုၤဆုၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ပစံးလဲၤမၤသးက
မိလိလိၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲၤကမိလိၤကမိလိလိၤ.

၉. ကမိလိ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စိထီၣ်လဲၤပှၤကညီအဖံးခိၣ်န့ၣ်ပစံးလဲၤက
မိလိလိၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲၤကမိလိၤကမိလိလိၤ. ပှၤတဂၤတၢ်
ဒုအုၣ်ဒီးကမိထီၣ်မးကမိလိလိၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်အုၣ်ပှၤညိးထီၣ်ဝဲန့ၣ်
ပစံးလဲၤကမိလိလိၤ.

၁၀. ကဲလိ န့ၣ်မ့ၢ်ပသိၣ်လိပသးလဲၤပကကဲလဲၤတၢ်တမံၤဒီးပစံး
လဲၤကဲလိလိၤ. ကဲလိလဲၤပှၤစုသ့. ကဲလိလဲၤတမံၤပိာ်တၢ်စံးဝဲလိၤ.

၁၁. ကွၢ်လိ န့ၣ်မ့ၢ်ပကွၢ်တၢ်လဲၤပှၤမၤဒီးပတီၢ်န့ၣ်အီၤန့ၣ်ပစံး
လဲၤပကွၢ်လိလိၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလဲၤကွၢ်လိကွၢ်ဒီးလိၤ. ကွၢ်လိ
ကွၢ်ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒ်ပှၤမၤဝဲအသိးန့ၣ်တက့ၢ်.

၁၂. ကွဲးလိ န့ၣ်မ့ၢ်ပသိၣ်ပကွဲးလံာ်ဒီးပစံးလဲၤကွဲးလိလိၤ. နကွဲး

လံာ်မ့ၢ်တသ့ဘၣ်ဒီးကွဲးလိနစုတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကွဲးလိကွဲးဒီးလိ.

၁၃. **ခလိက့ကါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ၣ်ပစံးလၢခလိက့ကါတစုလိ. လဲၤမၤခလိက့ကါတက့ၢ်. အိၣ်တြိတြိတဂ့ၤ.

၁၄. **ဆဲးလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ခးလိအဆိလိ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤလိတၢ်လၢပဆဲးတၢ်ခးတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဆဲးလိခးလိလိ. ပုၤခးတၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်ဆဲးလိခးလိတၢ်လိ.

၁၅. **ဆဲးလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသိၣ်ပသးလၢပဆဲးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢဆဲးလိလိ. ပုၤတကၤဆဲးလိတၢ်လၢဘီတၢ်တၢ်ဂ့ၤကၤ.

၁၆. **တလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤစံးဘၣ်စံၣ်တၢ်ပုၤဂၤအတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပလဲၤတလိလိ. ဒီးပစံးလၢလဲၤကိၣ်တလိစ့ၢ်ကိးလိ. ဒီးပစံးလၢတလိကလိလိစ့ၢ်ကိးလိ. ပုၤတကၤန့ၢ်ဟူတၢ်အပရၢဒီးလဲၤတလိအကလုာ်လိ. သရၣ်ဟဲထီၣ်လဲၤ. လဲၤတလိနကလုာ်ဒ်ပုၤဂၤကသ့ၣ်ညါတက့ၢ်.

၁၇. **တၢ်လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒုးန့ၣ်အဆိလိ. ဒီးမ့ၢ်ပသိၣ်ပုၤဂၤလၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤဒီးပစံးလၢဒုးန့ၣ်တၢ်လိလိ. ဒုးန့ၣ်တၢ်လိပုၤဂၤလၢနမၤတၢ်ထံၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးလၢန့ၣ်လိတၢ်လိစ့ၢ်ကိးလိ.

၁၈. **တၢ်လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤလိတၢ်စံးတၢ်ကတိၤလုာ်ဇိထီၣ်န့ၣ်ဒီးပစံးလၢတၢ်လိတၢ်လိ. ပုၤတကၤတၢ်လိထီၣ်လၢပုၤဂၤလိ. ပုၤတကၤတၢ်လိတၢ်ကတိၤလၢပုၤသ့တဖၣ်လိ. ဒီးပကွၢ်လိတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်လိစ့ၢ်ကိးလိ.

၁၉. **န့ၣ်လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဒုးန့ၣ်ပုၤဂၤလၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤဒီးမၤဝဲကသ့န့ၣ်ပစံးလၢန့ၣ်လိလိ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢန့ၣ်လိတၢ်လိလိ. န့ၣ်လိပုၤဂၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအကိတဖၣ်န့ၣ်လိ.

၂၀. **နီၢ်လိကိပူ** No. 48.-၄၈. ပစံၣ်တၢ်နီၢ်လိကိန့ၣ်လၢပုၤလဲၤအိၣ်လၢလုတပုၣ်ခိၣ်တၢ်တလုာ်ထိးအပူၤဒီးကိးပဖိၣ်သ့ၣ်ခါသၢဆံလိၤစံးဝဲဒၣ်. ကိးယီၤပိၣ်ခါန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. ဟဲယီၤမၤကၢယၤလၢသုမၤန့ၣ်. ပိၣ်ခါဟဲယီၤတကၤထူလိတၢ်ကွၢ်ဝဲ. ဟဲယီၤခံကၤထူလိတၢ်ကွၢ်ဝဲယံၣ်ယံၣ်ဒီးပိၣ်ခါတဖုန့ၣ်လိတၢ်သံကွၢ်ဝဲလုၤတက့ၤဒီးအိၣ်ဒီးတကၤလိ. အိၣ်ဒီးတကၤန့ၣ်ကွၢ်ဝဲလၢနီၢ်လိကိလိကတၢ်ဒီးမၤသံကွၢ်ဝဲလိ. ပုၤဟူထီၣ်က့ၤနီၢ်လိကိန့ၣ်မၤလုာ်အုၣ်ထီၣ်ဆိသီကွၢ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်.

နီၢ်လိကိလိန့ၣ်ပခါ. လိကိဘၣ်က့ၤပိၣ်အခံ.
လိတၢ်သံလုမၤစါပြီ. ဂၤခါသၢဆံလိကိလိ.
ပခါနီၢ်လိကိလိအိၣ်. လိကိဘၣ်က့ၤယုာ်ဒီးအိၣ်.
လိတၢ်သံလုမၤစါပြီ. ဂၤခါနီၢ်လိကိလိသံ.
ကိလိလိဂၤခါသၢဆံ. နီၢ်လိကိက့ၤပိၣ်အခံ.

ဟူထီၣ်ခိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဟူထီၣ်ခိၣ်ယုာ်ဝဲဒၣ်ဒီးပဖိၣ်သ့ၣ်ခါသၢဆံန့ၣ်လၢသံၣ်ဆိလိတဖျၢၣ်ယီၤဒီးပုၤထီၣ်အနံၤအသိးယၤကွၢ်ဝဲဒၣ်လိ. စံးဝဲဒၣ်.

၂၁. **ပိလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤထံလၢကလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢထံစံၣ်ပိလိလိ. ဒီးပစံးလၢစံၣ်ပိၣ်လိစကိးလိ. မ့ၢ်ကလၢထီၣ်စံၣ်ပိလိနးကၤ.

၂၂. **ပိလိ** န့ၣ်မ့ၢ်နီၣ်ထံးတကလုာ်အသၣ်ဖဲကဖိဒီးအသၣ်အိၣ်

လၢအသၣ်ဖဲအိၣ်ပူၤဒီးအချံအိၣ်လၢအသးအိၣ်ပူၤန့ၣ်ပစံးလၢပိလိလိ. ဒီးပစံးလၢဆိဒ်ပိလိစ့ၢ်ကိးလိ. ပိလိသၣ်န့ၣ်ပအိၣ်ဝံၣ်ကၤ.

၂၃. **ဘုလိဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုပျီၣ်ထီၣ်သိအသၣ်အဲးထီၣ်အသးဒီးအဖိဖျါထီၣ်လၢအပူၤလၢတၢ်ကိၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဘုလိအဖိလိ. ဘုလိအဖိန့ၣ်ကျါတၢ်န့ၢ်ပုၤကညီအကလၢဒီးပုၤကညီအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်လၢပုၤကညီအသ့ၣ်ဒီးပုၤမ့ၢ်န့ၢ်မၤန့ၢ်ဝၤဒီးအသ့ၣ်ကဲထီၣ်လၢအဖိလိ.

၂၄. **မၤလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤသ့ပသးလၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤဒီးပစံးလၢပမၤလိလိ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤလိမၤဒီးလိ. ပုၤတကၤမၤလိတလိလၢပုၤစုသ့လိ.

၂၅. **လုလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဖိသၣ်ခါထီၣ်သိန့ၣ်ပစံးလၢလုလိထီၣ်လိ. ဒီးပစံးလၢတလုလိစ့ၢ်ကိးလိ. ဖိသၣ်ခါလုလိထီၣ်သိန့ၣ်ဒိၣ်တတုာ်ဒီးဘၣ်.

၂၆. **သလိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ယံၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသလိလိ. သရၣ်သလိကဟဲ. သလိထံကထီၣ်. သလိဒီးမ့ၢ်တဟါလိ. သလိတၢ်ကစူၤလိန့ၣ်ကယံၣ်ဒီးလိ.

၂၇. **သိၣ်လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသိၣ်ယီၣ်ပဖိလၢကျဲးစးတၢ်ဒီးပစံးလၢသိၣ်လိလိ. ပုၤတကၤသိၣ်လိအဖိလၢယုၤအကလုာ်ကထီၣ်လိ.

၂၈. **သိၣ်လိ** န့ၣ်ထီၣ်ရီၤပမၤတၢ်တမံၤလၢပမၤသ့ပသးန့ၣ်ပစံးလၢပသိၣ်လိလိ. လဲၤသိၣ်လိနသးလၢလံာ်လၢသရၣ်အအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. လဲၤသိၣ်လိနသးလၢပမၤတလိန့ၣ်လိ.

၂၉. **အိးလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီမၤထီၣ်လိအလိၤလၢဒဲဖိစိးဒီးပစံးလၢအိးလိလိ. ပုၤကညီအိးလိဝံၣ်ဒီးဟဲထီၣ်ပုၤသံအယံၣ်လၢအိးလိအလိၤန့ၣ်လိ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအိးသၣ်အိးလိလိ.

၃၀. **လိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟံးန့ၢ်ကွဲးပုၤဂၤအစုဒီးပစံးလၢလိာ်စုလိ. ပုၤတကၤလိာ်အဝဲတကၤအစုတဟီၤဒီးသါကဆးတုာ်က့ၤဝဲဆူခံလိ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိာ်ဖျဲးလိ.

၂၁. **လိာ်ကဲၣ်ဆိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်နးကဲၣ်ဆိဒီးပစံးလၢလိာ်ကဲၣ်ဆိလိ. ပုၤတကၤဟ့ၣ်တၢ်လိာ်ကဲၣ်ဆိလိ. ပုၤတကၤကဒုးကဒုးတၢ်လိာ်ကဲၣ်ဆိ. ပုၤတကၤအိၣ်တၢ်ကမၤအိၣ်လိာ်ကဲၣ်ဆိလိ. ဒီးပစံးလၢနးကဲၣ်ဆိ. စ့ၣ်ကဲၣ်ဆိစ့ၢ်ကိးလိ.

၃၂. **လိာ်ကွဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ဖိသၣ်မၤဒီးတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပုၤမ့ၢ်ကနီၤဖိၣ်သၣ်ခါဟံးဒီးဖိၣ်ဒီးလိာ်အသးမ့ၢ်ဂ့ၤပစံးလၢလိာ်ကွဲးလိ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိာ်ယီၤလိာ်ကွဲးလိ. ဖိသၣ်လိာ်ကွဲးမၤဒီးဟံၣ်ဖိစိာ်. ဒီးကွၢ်ဒီးမဲကဲသၣ်ဒီးလၢန့ၣ်အဖိခိၣ်အိၣ်ဒီးအါမးလိ.

၄၃. **လိာ်ယီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်လိာ်ကွဲးအဆိလိ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤဆဲးမၤဒီးတၢ်ဒီးပိၣ်မ့ၢ်ပိၣ်ခါဟံးဒီးဖိၣ်ဒီးလိာ်အသးဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိာ်ယီၤလိာ်ကွဲးလိ.

၅၄. **လိာ်နါ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒုးဒီးန့ၣ်ပဖျဲးဒီးကဲထီၣ်ဒုးပြီဒီးပစံးလၢဒုးလိာ်နါလိ. ဒီးပစံးလၢလိာ်နါစ့ၢ်ကိးလိ. ဒုးဒုးဒီးတမ့ၢ်ကဲထီၣ်လၢဒုးလိာ်နါဒီးအသၣ်ပြီလိဝဲလိ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိာ်ဝဲလိာ်နါလိ.

၆၅. **လိာ်န့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢနးန့ၢ်န့ၣ်ပစံးလၢလိာ်န့ၢ်လိ. ပုၤမၤတၢ်

လိပ်-လိပ်

လိာ်န့ၣ်န့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်နီၣ်တဂၢၤဘၣ်. ယဲၣ်မၤတၢ်သ့ၣ်လိာ်န့ၣ်ပှၤဂၤ
တက့ၢ်လီၤ.

၇. လိာ်အိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပန့ၣ်ကွဲးအိၣ်ပုၤဂၤအဘုးဒီးပစံးလၢလိာ်အိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤလိာ်အိၣ်စတုတန့ၣ်ဒီးဖဲဟ့ၣ်က့ၤဝဲလၢခံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိာ်အိၣ်ဖျိုးအိၣ်လီၤ.

၈. ကလိ ဦးကလိကလှ၊ ဦးဟ်ကလိအသး၊ ဦးမကလိ
အသးဦးကလိပံစိင်၊ ဦးကလိတိ၊ ဦးကလိန၊ ဦးကလိက
လိ၊ ဦးကလိလိကလိလိဦးပုကလိ၊ ဦးဦးကလိဦးတကး၊
တံခဲလာ်န့တံလကလိတက့၊

၉. **ခိဉ်လိာ်ယံ** နှဉ်မ့ၢ်ပခိဉ်စုၣ်သၣ်အယံနှဉ်ပစံးလာ်ခိဉ်လိာ်ယံ
လိာ်. ဒီးပစံးလာ်ခိဉ်လိာ်ယံစုၣ်ကိးလိာ်. ဒီးပစံးဒီးခိဉ်လိာ်ယံခိဉ်
လိာ်ကနၤပစံးဒီးအဆိဉ်န့ၣ်လိာ်.

၁၀.တလို နှင့်မှ်ပှလပမလဲသံကိ်န့ပှဂအမါန့ပစံးလ
တလိုလီ၊ ပှတဂမတလိုလဲသံကိ်န့အမါလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအ
ဆိလတလိုခိးတှ်လီ၊ ဒီးပစံးလသလိုစှ်ကိးလီ၊

၁၁. **တၢ်လိာ်တၢ်ဖျဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပတၢ်လာပှၤဂးဟံးန့ၣ်ကဒွဲန့ၣ်ပစံးလာတၢ်လိာ်လီၤ. စတၢ်လိာ်အိၣ်ဒီးလာပှၤဂးအအိၣ်န့ၣ်လဲၤဟံးန့ၣ်ကတၢ်တက့ၢ်.

၁၂. **ဒီးတလီ** နှ်မ့ဒီးတကးအဆိလီ၊ ဒီးမ့တၢ်အာလာပျၢတကလုာ်ပှၢကညီအသီးဒိဉ်ထီထီဒီးအိဉ်သံကစၢ်ပှၢဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဒီးတလီဒီးတကးလီ၊

၁၃. **မဲးလိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဝၣ်လၢပမၤဟံၣ်ခိၣ်လၢပဒုးထီၣ်လၢနဲးလၢအဖီခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမဲးလိာ်လီၤ. ဦးပကိးဦးအဆိမၤမဲးလိာ်သဒိလီၤ. မၤထီၣ်မဲးလိာ်လၢဟံၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပကဒုးထီၣ်လၢနဲးလၢအဖီခိၣ်လီၤ.

၁၄. **မဲးလီၤလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤထီၣ်မဲးလီၤဒီးပဝိၣ်လီၤဆူမၤပိၣ်လီၤန့ၣ် ပံးလၢမဲးလီၤလီၤ. နမဲးလီၤလီၤမဲးလီၤမ့ၢ်ဝံၤဒီးဒုးထီၣ်ကံၤလၢ န့ၣ်.

၁၅. လီလီလီ နှင့် မုံလီလးအဆီလီ. ဒီး မုံတံလါတကြားမ၊
တကသးဒီးမ၊ အသးနှုပံစးလာလီလီလီလးလီ. ပှတဂ၊
မ၊ အသး လီလီလီလးဟ်ခိင်နီပှစယာ် အသး စဖူရူးဒီးကျိုင်
ထိုင်အမဲင်လီ.

၁၆.သလ္လိ နှုတ်မှ်ပှာလာပမာလဲသံဂီၢ်နှုၢ်ပမါဒီးပစံးလာသလ္လိ လီၤ. ဒီးပစံးလာတလိၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသလ္လိဒီး တူၢ်လီၤ. ပှာတဂမၤသလ္လိလၢဟီၣ်မုၢ်တဂဒီးသလ္လိလဲၢ်ဒီးနှုၢ်ဝဲ လီၤ.

၁၇. **ဟ့ဉ်လီၤ** န့ဉ်မ့ၢ်ပဟ့ဉ်ကနွဲ ပှၤဂၤအတၢ်ဒီးပစံးလာပဟ့ဉ်လီၤ ပှၤဂၤအတၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤဟ့ဉ်လီၤပှၤဂၤအစုတၢ်ဒီးဟံးန့ဉ်ဝဲလာဘုလီၤ.

၁. လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပဟံးပဖီၣ်ပှၤကအတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပဟံးပဖီၣ်တၢ်ထီၣ်ရီၤတမံၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤပစံးလၢလိာ်လီၤ. လိာ်ယဲၢ်တဂ့ၤ. နကဘၣ်တူၣ်ဘၣ်ဖး. ပှၤတကလိာ်စ့န့ၣ်လၢာ်လံ. လိာ်စ့ဒီးပှၤတၢ်လိာ်စ့ဒီးပှၤတၢ်. စ့လၢာ်လံ. လိာ်ပှၤကအတၢ်တဂ့ၤ. ကဟါမၢ်ပှၤကကလိးအိၣ်ဘၣ်န့ၤ.

လိပ်

၂. လိာ်ကွာ်လိာ်ကွာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလဲၤတၢ်ဒီးတကွၢ်လိာ်ဘၣ်အခိၣ်
ထံးဘၣ်ဒီးကွၢ်တၢ်ဆူသ့ၣ်ခံၣ်ဝဲၣ်လိာ်န့ၣ်ပစံးလၢလဲၤတၢ်လိာ်ကွာ်
လိာ်ကွာ်လိာ်.

၃. လိာ်ကွဲ န့ဉ်မ့ၣ်ပုၤကညီမၤတၢ်ကြီုကြီုလၢမၤမ့ၢ်အသးမၤဖုံအသးမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပုၤဆံးမၤဒီးဟံၣ်ဖီစိုၢ်. ကွဲာ်ဒီးခဲကသၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢလိာ်ကွဲလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိာ်ယိုၢ်လိာ်ကွဲလိာ်. ဒီးတၢ်လိာ်ကွဲအဂ့ၢ်အပီၣ်န့ဉ်အါမံၤလိာ်. ဖိသၣ်လိာ်ကွဲဇီၣ်အိၣ်ဝဲသးပုၤလိာ်ကွဲဇီၣ်အိၣ်ဝဲလိာ်.

၄. **လိာ်ကွီ** နှ်မ့ၢ်ပုၤကညီမၤကမၢ်လိာ်အသးလၢတၢ်တမံၤမံၤ
ဒီးဆဲးဆူၣ်မၤဘၢလိာ်အသးဒီးလိာ်အိၣ်လိာ်အသးလၢကျိၣ်လၢစု
န့ၣ်ပစံးလၢလိာ်ကွီလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိာ်ဘၢလိာ်ကွီလိာ်.
ပုၤခံၣ်ဂၤဟ့ၣ်လိာ်အတၢ်ဒီးလိာ်လိာ်အသးလၢကွီလိာ်.

၅. လိာ်ဃီာ် န့ၣ်မ့ၢ်လိာ်ကွဲအဆိလိာ်. ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပုၤမၤဒီးတၢ်ပုၤ
မၤမ့ၢ်မၤဖုံအသးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢလိာ်ဃီာ်လိာ်ကွဲလိာ်.

၆. လိာ်ထံ နှံ့မ့ၣ်ပုၤကညီကဝဲၣ်လၢထံကျါကွံၣ်ပုၤအါကတုၤညာ်
 ယုၤအလီၤတအိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်. ပုၤကညီဖီလုၣ်ထံစံၣ်ဖီၣ်ပုၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်. ပ
 စံးလၢ လိာ်ထံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိာ်ထံလိာ်နီၤလီၤ. ပုၤတ
 ဖၣ်လၢလိာ်ထံန့ၣ်ညာ်အါကၤ.

၇. လိာ်လိာ်အဟုး န့ၣ်မ့ၢ်ပှၢ်ဒ်လုာ်လိာ်ဒီးဒါသမူဒီးဆံးစၢ်ဂူ
သုၣ်မၤသံကွၢ်အဖီန့ၣ်ပစံးလၢလိာ်လိာ်ကွၢ်အဟုးလိာ်. ဒီးပှၢ်ဒါ
သမူဒီးဆိၣ်ဟးဂီၤအဟၢဖၤလၢကသံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလိာ်လိာ်ကွၢ်အ
ဟုးစ့ၢ်ကိးလိာ်. ပှၢ်တဂၤအဲၣ်သံၣ်ဝၤလၢတဆိုးဘၣ်ဒီးဆိၣ်ယုာ်ဝဲ
တဘျုးဘၣ်ဒီးဒါသမူဒီးလိာ်လိာ်ကွၢ်အဟုးန့ၣ်ပှၢ်ဂၤတသုၣ်ညါ
ဘၣ်. ပှၢ်ဂၤဝဲဘၣ်လၢမုၢ်ကနီၤဒီးလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိာ်
လိာ်ကွၢ်အဟုးအသးလိာ်.

၈. လိာ်သူဂဲၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိအသးတမုၢ်ဘၣ်လၢအိၣ်တကံပ
ဝံဒီးမံတန့ၢ်အိၣ်တမုၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလိာ်သူဂဲၤလီၤ. စုစုအိၣ်
လိာ်သူဂဲၤယၤစမံတန့ၢ်ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိာ်သူဂဲၤလိာ်သူ
ဂဲၤလီၤ.

၉. **လိာ်အသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်လၢပမူၤဒီးတၢ်မိၣ်ဘျီးပသးန့ၣ်ပ
စံးလၢလိာ်သးလီၤ.ပှၤတဂၤအိၣ်တၢ်ဒီးမူၤဝဲဒီးလိာ်လၢအသးလီၤ.
ပှၤတဂၤအိၣ်ကၤဒီးကၤလိာ်အသးဒီးဘျီးဝဲလီၤ.

၁၀.လိာ်အိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဝံတၢ်နါတၢ်အါတၢ်သီမၤဆူမၤဆါပှၤဒီးပ
စံးလၢလိာ်အိၣ်ပှၤလီၤ. တၢ်နါလိာ်အိၣ်ပှၤန့ၣ်ပဆါပသံလီၤ. ဒီးပ
စံးဒီးအဆဲလၢလိာ်အိၣ်ဖံးအိၣ်လီၤ.

၁၁. ကလိာ် ဒီးကလိာ်ထံ, ဒီးဘုးကလိာ်ထီၣ်. ဒီးခွဲးကလိာ်. ဒီးတၢ်ကလိာ်. ဒီးကလိာ်အသး. ဒီးကလိာ်ဘၣ်အါ. ဒီးကလိာ်ကဝၣ်. ဒီးကလိာ်ကလိာ်. ဒီးလဲၤတၢ်ကလိာ်ကလိာ်. ဒီးပှၤကလိာ်ကလိာ်. ဒီးကလိာ်ကလဲၣ်. ဒီးကလိာ်ကလဲၣ်. ဒီးကလိာ်ကလိာ်. ဒီးကလိာ်လိာ်ကလိာ်လိာ်. ဒီးချံၣ်ကလိာ်. တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကလိာ်တက့ၢ်.

၁၂. **ကတိလိာ်အသး** နှံ့မ့ၣ်ပှၤခဲၣ်ကတိတၢ်တၢ်တၢ်ဘိဘိဒီးပ
စံးလၢကတိလိာ်အသးလီၤ. ပှၤခဲၣ်ကတိလိာ်အသးမ့ၢ်စံးမနုၤ
လဲၣ်.

- ၁၃. **ကိးလိာ်** နှ်မ့ၢ်တၢ်ပှၤသိးနှ်ပစံးလၢကိးလိာ်လိာ်. ပစုမ့ၢ်ခံၣ်လိာ်နှ်ကိးလိာ်ဝဲလိာ်. တၢ်ပကိးအသးခံၣ်ဘျုးစူးစူးကိးလိာ်ဝဲလိာ်. တၢ်လၢကိးလိာ်နှ်မ့ၢ်ပှၤသိးလိာ်.
- ၁၄. **စုလိာ်** နှ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢဘၣ်စုလိာ်လိာ်. ဒီးမ့ၢ်ပထံၣ်လိာ်ဘၣ်စုလိာ်လိာ်ပသးလၢကျဲးဒီးပစံးလၢဘၣ်စုလိာ်လိာ်. ပှၤခံၣ်ဂၤဘၣ်စုလိာ်အသးလၢကျဲးကပိာ်လိာ်လိာ်.
- ၁၅. **တလိာ်** နှ်မ့ၢ်ထံဖိလိာ်လိာ်ဆၢဒီးပကိးလၢတလိာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတလိာ်တိာ်သ့လိာ်. တလိာ်ပှၤတပှၤလိာ်ဆၢနးကၤ.
- ၁၆. **တၢ်လိာ်** နှ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်အဆိလိာ်. ဒီးမ့ၢ်ပမၤဘုမၤဟုဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤအိၣ်န့ၢ်ပတၢ်ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်အိၣ်တၢ်လိာ်လိာ်. စမၤဘုတလိာ်တၢ်အိၣ်တၢ်လိာ်နးကၤ.
- ၁၇. **ထံလိာ်** နှ်မ့ၢ်ထံတြိန့ၢ်ပစံးလၢထံလိာ်လိာ်. ထံလိာ်နှ်အိၣ်ဒီးထံလိာ်ဒိၣ်ထံလိာ်ဆံးလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထံလိာ်နီၣ်လိာ်လိာ်.
- ၁၈. **ထံဖိလိာ်** နှ်မ့ၢ်ထံတြိလၢအဆံးဝဲနှ်ပစံးလၢထံဖိလိာ်လိာ်. ထံဖိလိာ်နှ်အလိာ်ဆံးကၤ. အလိာ်တအိၣ်ဘၣ်.
- ၁၉. **ထံၣ်လိာ်** နှ်မ့ၢ်ပဘၣ်စုလိာ်တၢ်နှ်ပစံးလၢထံၣ်လိာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထံၣ်လိာ်ဘၣ်စုလိာ်လိာ်. ပှၤတဂၤလဲၤတၢ်ဒီးထံၣ်လိာ်လၢဘိၣ်သအိၣ်တဖုလိာ်.
- ၂၀. **ဒုၣ်လိာ်** နှ်မ့ၢ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလိာ်. ဒီးပစံးလၢဒုၣ်ကလိာ်စုၢ်ကိးလိာ်. အိၣ်ဒုၣ်လိာ်. စကလဲၤဒုၣ်လိာ်. စကအိၣ်ဒုၣ်လိာ်မ့ၢ်. ဒီးဘၣ်တစုပစံးလၢစကအိၣ်ဒုၣ်ကလိာ်မ့ၢ်လိာ်.
- ၂၁. **ဒုးလိာ်** နှ်မ့ၢ်ပှၤသးဖိပှၤသးခိၣ်လၢစိၤပၤမၤမၤလူၤခူၤခိၣ်ခိၣ်နှ်ပစံးလိာ်ကျိာ်လိာ်အသးဒီးပစံးလၢဒုးလိာ်အသးလိာ်. ပှၤသးဖိဒုးလိာ်ယၤလိာ်အသးဒီးသံတၢ်ဘျုးလုၤဝဲလိာ်.
- ၂၂. **ပလိာ်** နှ်ဒ်လိာ်အသိးလိာ်. နလိာ်စလိာ်ပလိာ်စံးဝဲလိာ်.
- ၂၃. **ဖိးလိာ်** နှ်မ့ၢ်တၢ်လၢဒီးသိးဝဲနှ်ပစံးလၢဖိးလိာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပှၤလိာ်ဖိးလိာ်လိာ်. ပှၤခံၣ်ဂၤတၢ်အကလုာ်ဖိးလိာ်ဂၤကၤ.
- ၂၄. **ဘၣ်လိာ်** နှ်မ့ၢ်ပအိၣ်ပှၤအိၣ်ဖိးလၢတအုၣ်လိာ်ဆိးက့ဘၣ်နှ်ပစံးလၢဘၣ်လိာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဘၣ်လိာ်ဖိးဒုလိာ်. ပှၤတဖၣ်အိၣ်ဘၣ်လိာ်ဖိးဒုဒီးတအုၣ်လိာ်ဘၣ်အသးဘၣ်.
- ၂၅. **ဘၣ်လိာ်** နှ်မ့ၢ်ကသံၣ်လၢဘျါတၢ်ဆါနှ်ပစံးလၢဘၣ်လိာ်လိာ်. ကသံၣ်ဘၣ်လိာ်ဒီးတၢ်ဆါဒီးတၢ်ဆါဘျါဝဲလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဘၣ်လိာ်ဖိးဒုစုၢ်ကိးလိာ်.
- ၂၆. **မၤလိာ်** နှ်မ့ၢ်ပမၤပှၤဂၤဟဲအိၣ်ပှၤမ့ၢ်ဂၤ. ပမၤပှၤဂၤမၤန့ၢ်ပှၤလၢတတမံၤမ့ၢ်ဂၤ. ပစံးလၢမၤလိာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤလိာ်ပိာ်လိာ်လိာ်. ပှၤတဂၤမၤလိာ်ယၤစံးဝဲဒုၣ်စမၤန့ၢ်သါချိၣ်တဘျုးလိာ်.
- ၂၇. **မၤလိာ်ဟဲ** နှ်မ့ၢ်ပှၤကညိကသံၣ်ဒီးစံးဘၣ်ဟဲအဖိအလံၤလၢတၢ်အဂ့ၢ်အပိာ်တမံၤမ့ၢ်ဒီးပစံးလၢမၤလိာ်ဟဲလိာ်. ပှၤကသံၣ်န့ၢ်မၤလိာ်ဟဲယၤလၢစက့ၢ်ကၤအစုလိာ်ခိၣ်ခိၣ်ခိၣ်လၢလိာ်လိာ်.
- ၂၈. **လဲလိာ်** နှ်မ့ၢ်ပစံးန့ၢ်ပှၤဂၤအတၢ်တမံၤဒီးပဟ့ၣ်ဆၢလၢတၢ်

- တမံၤဒီးပစံးလၢလဲလိာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလဲလိာ်လဲလိာ်လိာ်. လဲလိာ်န့ၢ်ယၤဒီးစဒီးအံၤတက့ၢ်. ပှၤတဂၤလဲလိာ်အထးပှၤတဘျုးဒီးထးတြိတဘိလိာ်.
- ၂၉. **လဲလိာ်** နှ်မ့ၢ်တၢ်လၢပထီၣ်တက့ၢ်ဘၣ်ဒီးဝဲနှ်ပစံးလၢလဲလိာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလဲလိာ်လဲလိာ်လိာ်. ပှၤတဂၤမၤစိၤခိၣ်အခိၣ်လဲလိာ်တဘၢးနှ်ပအိၣ်တက့ၢ်ဘၣ်.
- ၃၀. **လိာ်လိာ်** နှ်မ့ၢ်တၢ်ခံၣ်မၤယၤထဲသိးသိးဒီးပစံးလၢလိာ်လိာ်လိာ်. လၢတဖျါအံၤယၤလိာ်လိာ်လိာ်ပိာ်သ့တဖျါလိာ်. ပှၤတဂၤယၤလိာ်လိာ်ဘျုးခံၣ်န့ၢ်လိာ်.
- ၃၁. **သလိာ်** နှ်မ့ၢ်ချိၣ်အကိၤလိာ်ဆၢလၢပဒီးထီၣ်ပျါအလိာ်နှ်ပစံးလၢချိၣ်သလိာ်လိာ်. ပှၤတဂၤဒီးထီၣ်ပျါလၢချိၣ်သလိာ်ပှၤစံးဝဲဒုၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသလိာ်သလိာ်လိာ်.
- ၃၂. **သလိာ်** နှ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလိာ်. သလိာ်နကမၤတလၢန့ၢ်နမၤလိာ်ဆုၣ်နီၣ်ဂၤဒုၣ်တၢ်. သလိာ်သုကဖဲးဒုးန့ၢ်မၤလၢစံးန့ၢ်ဂၤတက့ၢ်လိာ်.
- ၃၃. **သိၣ်လိာ်** နှ်မ့ၢ်ပစံးလိာ်ကတိၤလိာ်ပသးလၢပမၤပှၤမၤတၢ်ဖဲးတၢ်တမံၤမ့ၢ်ဒီးပစံးလၢသိၣ်လိာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသိၣ်လိာ်ဖဲလိာ်လိာ်.
- ၁. **လိး** နှ်မ့ၢ်ပမၤကမၤပှၤဂၤဒီးပဟ့ၣ်ပှၤဂၤအစုဒီးပစံးလၢလိးလိာ်. ဒီးပစံးလၢလိး အိၣ်စကိးလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိးလိာ်လိာ်. ပှၤလၢနမၤကမၤန့ၢ်လိးစုတက့ၢ်.
- ၂. **လိး** နှ်မ့ၢ်ပဂၤလိာ်တၢ်ဆူပိာ်ပှၤ ဒီးပစံးလၢလိးလိာ်. ပှၤတဂၤလိးပိာ်တဖၣ်ဒီးဟဲထီၣ်လၢညၣ်တဘိလိာ်. ဒီးပစံးလၢလိးလိာ်စုၢ်ကိးလိာ်.
- ၃. **လိး** နှ်မ့ၢ်ပပျိၣ်ဝဲဖိလၢချိၣ်ဘိအကပိာ်လိာ်ဒီးပစံးလၢချိၣ်ဘိလိးလိာ်. ပှၤတဂၤမၤချိၣ်ဘိလိးလၢဝဲဖိလိာ်.
- ၄. **လိးကံ** နှ်မ့ၢ်လိးကိးအဆိလိာ်. ဒီးမ့ၢ်ပသးလိာ်တၢ်လၢပမၤတန့ၢ်ဘၣ်နှ်ပစံးဒီးအဆိလၢလိးကံလိးကံလိာ်.
- ၅. **လိးက့ၢ်** နှ်မ့ၢ်ပဟ့ၣ်တူၢ်ပကမၤဒီးပစံးလၢလိးက့ၢ်လိာ်. ပှၤတဂၤလိးက့ၢ်အကမၤလၢစုသၢလှဲၤဒီးတူၢ်ဝဲလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိးက့ၢ်လိာ်က့ၢ်လိာ်.
- ၆. **လိးကိ** နှ်မ့ၢ်တၢ်လၢပက့ၢ်ဂၤဒီးပမၤတန့ၢ်ဘၣ်နှ်ပစံးလၢပလိးကိလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိးကံလိးကံလိာ်. ပှၤတဂၤစမၤတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးစလိးကိကလိလိာ်လိာ်. ဘုတပှၤအသၣ်ဂၤဒီးတၢ်အိၣ်ဒီးစလိးကိကလိလိာ်လိာ်.
- ၇. **လိးစု** နှ်မ့ၢ်ပပံးန့ၢ်ပှၤဂၤအတၢ်မ့ၢ်ဂၤ, ပမၤကမၤပှၤဂၤဒီးပဟ့ၣ်စုမ့ၢ်ဂၤ, ဒီးပစံးလၢလိးစုလိာ်. နပံးန့ၢ်စဘုဒီးနဘၣ်လိးလၢစုလိာ်.
- ၈. **လိးလိာ်** နှ်မ့ၢ်ပဂၤလိာ်တၢ်လၢပိာ်ပှၤဒီးပစံးလၢလိးလိာ်လိာ်. လိးလိာ်ကသံၣ်လၢပိာ်ပှၤန့ၢ်တက့ၢ်.
- ၉. **လိးအိၣ်** နှ်မ့ၢ်ပှၤဂၤမၤကမၤပှၤဒီးပမၤဟ့ၣ်စုဒီးပစံးလၢလိးအိၣ်လိာ်. ပှၤတဂၤအပန့ၢ်အိၣ်စဘုဒီးစလိးအိၣ်အိၣ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိးအိၣ်လိာ်အိၣ်လိာ်.
- ၁၀. **ကလိး** ဒီးကလိးကလး, ဒီးပလိးဒီး, ဒီးကလိးအိၣ်, ဒီးက

လိး

လိးအိဉ်သံ, ဒီးကလိးတံ, ဒီးကလိးတံမုာ်တီ, ဒီးကလိးအါ, ဒီးကလိးအနု, ဒီးခိဉ်ဘိကလိး, ဒီးထီဉ်ဘိကလိး,ဒီးဆိကလိးခိဉ်, ဒီးလိကလိးခိဉ်ဒီးအိဉ်ကလိးအဆဉ်, ဒီးကိးကလိးကလုန့ဉ်ကွာ်လကလိးတက့ာ်.

၁၁.ကလိးကလု ဒီးကလိးပိး, ဒီးကျိကလိး, ဒီးဝဲဉ်ကလိး, တာ်ခဲလကန့ဉ်ကွာ်လကလိးတက့ာ်.

၁၂.စုာ်လိး န့ဉ်မုာ်တာ်သဉ်အါဝဲဒီးပစံးလာသဉ်စုာ်လိးလိး. သုဉ်တထံးသဉ်စုာ်လိးမးလိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာစုာ်လိးညးမဲ့လိး. ဒီးပုၤကညီဝံတာ်စိာ်တာ်ဝံတာ်ယိးတာ်အါဝဲန့ဉ်ပစံးလာစုာ်လိးစုာ်ကိးလိး.

၁၃.စိးလိး န့ဉ်မုာ်ပဆးယဉ်ဒီးအထာဉ်ဒီးပစံးလာယဉ်စိးလိးလိး. ယဉ်တလၢကန့ဉ်အိဉ်ဒီးအစိးလိးလိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာစိးလံာ်စိးလိးလိး.

၁၄.စိးလိးစိးလိး န့ဉ်မုာ်ဖိသဉ်လဲၤတာ်အခိဉ်ဝးဖုဉ်လိးထီထီဉ်ဒီးပစံးလာလဲၤတာ်စိးလိးစိးလိးလိး. ပုၤတဂၤဟီၤအပာ်ခံစိးလိးစိးလိးလိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာစိးလံာ်စိးလိးလိး.

၁၅.တလိး န့ဉ်မုာ်ပခိထံဒီးပစိာ်ကံပုၤကအတာ်ဝံတာ်ယိးဒီးပစံးလာတလိးကံလိး. ပုၤလၢဆံးတဖဉ်န့ဉ်ခိထံစိာ်ဒီးတာ်ဝံတာ်ယိးမုာ်တန့ဉ်ဘဉ်ဒီးပုၤလၢဒိဉ်တဖဉ်တလိးကံန့ဉ်အါလိး. စခိထံဒိဉ်ဒီးတာ်ဝံတာ်ယိးတန့ဉ်ဘဉ်တလိးကံန့ဉ်ယၤတက့ာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာတလိးတလးလိး.

၁၆.တလိးပိး န့ဉ်မုာ်ပဆုဉ်နီၤမၤသးတိဉ်လိဉ်ကူၤဒီးပစံးလာတလိးပိးလိး. တၢအးဆုဉ်နီၤလၢသုဉ်ဒုခိဉ်တလိးပိးလိး. ပုၤတဂၤဆုဉ်နီၤတလိးပိးလိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာတလိးပိးတလိးပိးလိး.

၁၇.ဖိလိး န့ဉ်မုာ်ပမၤဖိကွာ်ဒီးဝဉ်လၢဖိအန့ဉ်န့ဉ်ပစံးလာဖိလိးလိး. ပုၤတဂၤမၤဖိလိးလၢဝဉ်ထီဉ်လၢဖိအန့ဉ်လၢဖိကွာ်အဘဉ်စၢၤန့ဉ်လိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဖိလိးဖိလးလိး.

၁၈.ဘဉ်လိး န့ဉ်မုာ်ပဘဉ်ဟ့ဉ်ပုၤကအစုလၢပမၤဟးဂီၤအတာ်တမံၤမံၤန့ဉ်ပစံးလာဘဉ်လိးလိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဘဉ်လိးဘဉ်လိးလိး. ပုၤတဂၤဆဲးသံပုၤကအထံဉ်ဒီးဘဉ်လိးဝဲလိး.

၁၉.လိးလိး န့ဉ်မုာ်တာ်အိဉ်လၢပိၤပုၤဒီးပိးဆဲးခိဉ်လိးလံာ်အသးဒီးလိးဝဲလၢပိၤပုၤဒီးပစံးလာလိးလိး. ပျံာ်ပိးဆဲးခိဉ်လိးလံာ်အသးဒီးပျံာ်လိးလိးဝဲလိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလိးလိးလိးပျံာ်လိး.

၂၀.လိးလိး န့ဉ်မုာ်ပုၤကိးကဒံပျံာ်ကဒီးဒီးပစံးလာကိးလိးလိးလိးသ့ဉ်လိး. ပုၤတဂၤထံဉ်ဘိဉ်သအိဉ်တဒုဒီးကိးလိးလိးမးလိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလိးလိးလိးသ့ဉ်လိး.

၂၁.လိးလိး န့ဉ်မုာ်တာ်အပူၤဟဲထီဉ်လၢအကိာ်ပူၤန့ဉ်ပစံးလာအပူၤလိးလိးလိး. ထီခိဉ်တဒုသံဒီးအပူၤလိးလိးဝဲလိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအပူၤလိးလိးလိးပူၤလိး.

၂၂.သလိး န့ဉ်မုာ်ပဆဲးခိဉ်လိးလံာ်တာ်ပုၤဒီးပစံးလာသလိးလိး. ပုၤတဂၤသိးကုတဒုဒီးတာ်အိဉ်လၢအပူၤန့ဉ်လိးဆဉ်ဝဲလိး. ဒီးပစံးလာသလိးကွာ်စုာ်ကိးလိး. သလိးကွာ်တာ်ကမ့ၢ်အိဉ်လၢကုပူၤန့ဉ်တက့ာ်.

လိး-လိဉ်

၂၃.သလိးခိဉ် န့ဉ်မုာ်ပလိးလၢပခိဉ်တခိလၢဟံဉ်ဒီးပစံးလာပလိးသလိးခိဉ်လိး. ပုၤတဂၤလိးသလိးခိဉ်လၢဟံဉ်ဒီးအကိာ်ကကံတုာ်လိး. ထီရီၤတာ်လိးလၢအခိဉ်တခိန့ဉ်ပစံးလာလိးသလိးခိဉ်ခဲလကလိး.

၂၄.သလိးခိဉ် န့ဉ်မုာ်ဆိလၢအခိဉ်ဆူဉ်ဘိဉ်လၢအခိဉ်န့ဉ်ပစံးလာဆိသလိးခိဉ်လိး. ဆိတနီၤနီၤအခိဉ်သလိးဒီးပစံးလာဆိသလိးခိဉ်လိး.

၁. လိဉ် န့ဉ်မုာ်တာ်ထံးတကလုာ်အလုဉ်ဖးလံာ်လၢပဒုးထီဉ်ဟံဉ်ခိဉ်ဒီးပကိးလၢလိဉ်လိး. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလိဉ်စိးလဲၤစိးလိး. လိဉ်န့ဉ်အထံးထဲယုာ်ထဲကုဒီးအလုဉ်လံာ်ဝဲလိး. ပုၤကညီအိဉ်လၢပုၤလံာ်ကျါဒီးဒုးထီဉ်ဟံဉ်ခိဉ်လၢလိဉ်လုဉ်လိး.

၂. လိဉ်ကုၤ န့ဉ်မုာ်ပုၤလၢဆါလၢအနီၢ်ဆံးယဲၤဝဲနးနးကလဲဉ်တုၤပကွၢ်ပသးတကျါဘဉ်ဒီးတုၤဒိဉ်ထီဉ်န့ဉ်ဂ့ၤထီဉ်ဘိဉ်ထီဉ်န့ဉ်ပစံးလာလိဉ်ကုၤအသးလိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိဉ်ကုၤဟီၤကုၤအသးလိး. ပုၤတဂၤလၢအနီၢ်ဆံးန့ဉ်ပဆိကမိဉ်လၢကသံဒီးတုၤဒိဉ်ထီဉ်ဝဲန့ဉ်လိဉ်ကုၤဟီၤကုၤအသးဒီးဂ့ၤထီဉ်ဝဲလိး.

၃. လိဉ်ထီဉ် န့ဉ်မုာ်ကဲထီဉ်အဆိလိး. ဒီးမုာ်ပမၤတာ်ဝံတမံၤဘဉ်တမံၤဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိဉ်ထီဉ်ကဲထီဉ်လိး. ဒီးပစံးလာကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်စုာ်ကိးလိး. ပုၤတဂၤကၢဉ်ဒီးမၤတာ်တကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်နီတမံၤဘဉ်လိး. ဒီးပစံးလာကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်စုာ်ကိးလိး.

၄. လိဉ်ထီဉ် န့ဉ်မုာ်ပသးဆိကမိဉ်ထီဉ်တဒီးပစံးလာလိဉ်ထီဉ်လိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိဉ်ထီဉ်ဖးထီဉ်လိး. ပုၤတဂၤအသးလိဉ်ထီဉ်လၢကမၤစံာ်လိး. ပုၤတဂၤအသးလိဉ်ထီဉ်လၢကသီဉ်လံာ်လိး.

၅. လိဉ်ထီဉ် န့ဉ်မုာ်တာ်တမံၤန့ဉ်မၤသးလၢတာ်တမံၤဒုဉ်သုဝဲဒီးပစံးလာလိဉ်ထီဉ်အသးလိး. ခုယုာ်လိဉ်ထီဉ်အသးလၢပုၤကညီ. ပုၤသုလၢပျံၤခံဂၤလိဉ်ထီဉ်အသးလၢလံာ်သ့. လိဉ်ထီဉ်အသးလၢထိးဆိသ့. လိဉ်ထီဉ်အသးလၢယုာ်သုစံးဝဲဒုဉ်လိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိဉ်ထီဉ်လိဉ်ထီဉ်လိး.

၆. လိဉ်ထီဉ် န့ဉ်မုာ်ပုၤန့ဉ်တဒီးအဟုးအိဉ်ထီဉ်သီ, ဒၤထီဉ်သီဒီးပစံးလာလိဉ်ထီဉ်လိး. ပုၤတဂၤန့ဉ်တဒီးတယံာ်တမံၤဒီးအဖိလိဉ်ထီဉ်ဝဲလိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိဉ်ထီဉ်ကဲထီဉ်လိး. စိးအါတြုၤဟံဉ်မၤလိဉ်ထီဉ်စိးအံၤစံးဝဲဒုန့ဉ်လိး.

၇. လိဉ်ဘိ န့ဉ်မုာ်ပုၤဒိဉ်ထီဉ်သီန့ဉ်ပစံးလာလိဉ်ဘိလိး. ဟီမုဉ်ဒိဉ်ထီဉ်သီလၢဒိဉ်တတုာ်ဒီးဘဉ်န့ဉ်မုာ်လိဉ်ဘိထီဉ်လိး. ဟီမုဉ်တဂၤလိဉ်ဘိထီဉ်လံ. ဒိဉ်တတုာ်ဒီးဘဉ်ဒီးပစံးလာဖိသဉ်လိဉ်ဘိစုာ်ကိးလိး.

၈. လိဉ်လု န့ဉ်မုာ်ပုၤကတိၤတာ်တကျါဘဉ်ဒီးပစံးလာကတိၤတာ်လိဉ်လုလိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိဉ်လံာ်လိဉ်လုလိး. ပုၤဆံးတဂၤကတိၤတာ်လိဉ်လံာ်လိဉ်လုတကျါဘဉ်.

၉. လိဉ်လုလိဉ်လု န့ဉ်မုာ်မုဉ်ကဲဒိဉ်ဒိဉ်ဆံးဆံးဒီးပစံးလာမုဉ်ကဲလိဉ်လုလိဉ်လုလိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမုဉ်ကဲလိဉ်လံာ်လိဉ်လုလိး. မုဉ်တလိဉ်ကဲလိဉ်လံာ်လိဉ်လုစံးဝဲဒုဉ်. မုဉ်ကဲပိးလိဉ်လုလိဉ်လုစကွၢ်တာ်တဖျါဘဉ်.

လိ

၁၀.လိာ်လိာ်လိာ်လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညိကတိၤတၢ်လၢအကလုာ်ဖး
ဒိၣ်ဒီးပစံးလၢကတိၤတၢ်လိာ်လိာ်လိာ်လိာ်လိာ်လိာ်.

၁၁. **လိုဏ်အသး** နှုတ်မုခ်ဒ်လိုဏ်ထီဏ်အသးအသးလီၤ. ဒီးမုတ်တ မံ
 ဖုတ်မၤသးလာတၢ်တမံဒ်သ့ဝဲဒီးပစံးလာလိုဏ်အသးလီၤ. ဒီးတကး
 လိုဏ်အသးလာပုၤကညီလီၤ.

၁၂. **ကလိန်** ဇီးကလိန်ကလိန်, ဇီးကလိန်ကလု, ဇီးကလိကလိန်, ဇီးကလိန်ကဇီးကလိန်ပံသီဉ်, တာ်ခဲလၢာ်န့ဉ်ကွၢ်လၢကလိန်တက့ၢ်.

၁၃. **ကူလိယိ** ထိရီတလိယိဗျာဉ်အသးန့ဉ်ပစံးလကူလိယိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလကူလိယိကူလးလီၤ. ကိဉ်ကူလိယိ. ဒီးထိရီတလိယိလကူလိယိန့ဉ်ပစံးလကူလိယိလီၤ. သဒိဉ်အုဉ်ကူလိယိ. ဟိဉ်ခိဉ်ကူလိယိ. မ့ကူလိယိဝံးဝဲဒဉ်လီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤဝံးလကူလိယိလီၤ. ဒီးမ့တလိယိဗျာဉ်အသးမ့ဂ့ၤ, ပမၤဗျာဉ်တၢ်မ့ဂ့ၤ, ပစံးလကူလိယိလီၤ. ပုၤကညိသ့ဉ်ကူလိယိလကူလိယိဗျာဉ်ဝံးဝဲဒဉ်လီၤ.

၁၄. ကီလိုနီ နှင့် မိုက် ကီလိုလီနီ အသီးသီး၊ ကီလိုနီလီနီ သီဒီအိုအို
တလီနီတလီနီ.

၁၅. **ခွဲတလိပ်တလိပ်** နှင့်မှ်ကသုဂ်ယုာ်စံဉ်ဖီးဖီးဒီးပစံးလာကသုဂ်
 ခွဲတလိပ်တလိပ်လီၤ.ကသုဂ်ယုာ်စံဉ်ခွဲအသးတလိပ်တလိပ်စံးဲဒေဉ်.
 ဒီးပစံးလာတးလိပ်တးလိပ်စ်ကီးလီၤ.

၁၆. **စိတ်လိပ်စိတ်** နှင့်မှားပသထိပ်သလီ၊ဘု၊ဘု၊ဒီးပစံးလာပသထိပ်
လိပ်စိတ်လိပ်လီ၊၊ ပှာတကမံသလီ၊ဒီးသဟမးစိတ်လိပ်စိတ်လိပ်လီ၊၊
ဒီးပစံးဒီးအဆိလာစိတ်လိပ်စိတ်လိပ်လီ၊၊

၁၇. လီလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်လီလးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢလီၤဆိတဖၣ် န့ၣ်ပဝံးလၢလီၤလိာ်လီၤလးလီၤ.

၁၈. သလိပ်ကလပ် နှင့် မှတ်တမ်းချုပ်နှင့် ပတ်သက်သော သလိပ်ကလပ်လီ၊ မျှော်ဆင်သုံးနှင့် ဆင်သုံး ပတ်သက်သော သလိပ်ကလပ်လီ၊

၁၉.သလိပ်သလိပ် နှုတ်ပုသးဒိတ်ထီၣ်ဒီးဟ်အသးလာအမဲၣ်ဂီၤဂီၤ
ဒီးပစံးလာ ဟ်သး သလိပ်သလိပ်လီၤ. ပုတဂၤ ဟ် သးသ လိပ် သ
လိပ်လာပုၤဂၤအလီၤကမ့ၢ်ကၢ်အသးဒိတ်ထီၣ်သၢ. ပုတဂၤအသး
ဒိတ်ထီၣ်ဒီးဟ်အသးသလိပ်သလိပ်လီၤ.

၂၀.သးလိၣ် န့ၣ်မ့ၢ် သးဂိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပသး ဘၣ်အါတၢ်န့ၣ်ပ
စံးဒီးအဆိလၢသးလိၣ်သးဂိၣ်လီၤ. တၢ်အုၣ်တၢ်ကျၢ် န့ၣ်ပသး လိၣ်
သးဂိၣ်နးကၢ.

၂၁. သွံလိပ် နှံ့မ့သွံဇးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ပသွံကိလိပ်နှံ့ပစံး
ဒီးအဆိလၢသွံဇးသွံလိပ်လီၤ.

၁. လီ၊ နှိုမှ်တၢ်ဘျါန့ၣ်ပစံးလၢလီ၊လီ၊ ဒီးပစံးလၢလီ၊ကထဲးလီ၊ပံၤဒိၣ်. ပစံးဒ်န့ၣ်လီ၊. စူၣ်သ့ၣ်တဘၢလီ၊ဂ့ၤကၢ၊ ဟံၣ်ဝၣ်လၢဝၣ်လီ၊ကထဲတဖၣ်တက့ၢ်.

၂. လီ၊ နှံ့မှတ်တရ်ဆာတယီဒီးပစံးလာလီလီ၊ မျိုက်သိတ်လီ၊ ဆူဝှ်ပူ၊ လီသိတ်လီဆူမှ်နှံ့၊ ပှာကညီကိးလီဆူခူးစံးဝဲလီ၊ ဒီး ပစံးဒီးအဆိလာလီယီလီ၊

၃. လီ၊ နှဉ်မွာ်ပလံာ်အဖိနှဉ်ပကိးလာလီ၊လီ၊ ပှာသးပှာ်တဂါ
အိဉ်ဒီးအလံာ်ဒီးအလီ၊လီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာလီ၊လါလီ၊

၄. လီ၊ နှိုမှိုပဖံးဖီခိဉ်နှိုပစံးလာလီလီ၊ စလီသးနးကာ၊ စု

လိ၊ စခိုဉ်လိ၊ စခိုဉ်လိ၊ စကဟ လိ၊ စ ဟာမာလိ၊ စကံဉ် နှဉ်
လိ၊ စမာ်လိ၊ စံးဝဲဒဉ်၊ ထီရီပဂီတပှာဒီးပစံးလာလိ၊ခဲလက်
လိ၊ ပှာတကမိဉ်ယံာ်လာအစုလိ၊ နွဲဉ်စိလိ၊လာနလိ၊စံးဝဲလိ၊
ပှာတကနူစလိ၊

၅. လိ၊ နှဉ်မ့ၢ်ပမၤသ့ၣ်ဖးတၢ်လၢယၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ခါဒီးပံးလၢလိ၊ လိ၊ ဒီးပံးလၢလိဖး၊ လိသ့ၣ်ဖးစ့ၢ်ကိးလိ၊ လိသ့ၣ်ဖးဝၣ် တနူတက့ၢ်၊ ပှၤတဂၤလိဖးသ့ၣ်မ့ၢ်လၢယၢ်လိ၊ ပှၤတဂၤလိဖး သးသ့ၣ်တဖျၢၣ်သ့ၣ်ဖးခံဒိလိ၊ လိနှဉ်စသးသ့ၣ်တဖျၢၣ်တက့ၢ်၊

၆. လိာ်ကတိာ် န့ၣ်မ့ၣ်တၢ်စၢ်ဆၢပံာ်ကလၢၣ်ထီၣ်ရိၤတခါဒီးပစံးလၢ လိာ်ကတိာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိမ္မာ်လိာ်ကတိာ်လိာ်ကတိာ်လိာ်. စ ကတိာ်တၢ်စတကတိာ်က့ၣ်ဘၣ်,စကတိာ်တၢ်လိာ်ကတိာ်လိာ်. လဲၤ လၢထံလိာ်ပုၤက့ၣ်ကၤ. ကျဲလၢခိလိာ်ကတိာ်လိာ်.

နိုက်ကျဲလၢထံက့ၣ်ဂ့ၣ်ယံၤ. စီၤကျဲလၢခိလိၤကတိၤ.

၇. လံာ်ကီၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတကဲဒီးပံးကီၢ်ညၣ်ကီၢ်ဒီးပံးလၢလံာ်
ကီၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤမၤတကဲအလံာ်ကီၢ်ယီၢ်ကီၢ်နးကၤ.

၈. လိုဏ်း နှံ့မှပစ္စည်းအဆီအစားအသုံးအဆောင်များကို တာဝန်ရှိသူများမှတစ်ဆင့် လိုဏ်းရှင်များအား ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် ဆောင်ရွက်ရန်။

၉. လီထီနီ နှင့် မှတ်တမ်းထိန်းသိမ်းရေးလီထီနီလီ. ညှိ
အောင်တင်လီထီနီလံ. ထေးတင်ကုန်အားစားလီထီနီလီ.

၁၀.လီၤနီ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢနီၤဟူၣ်တၢ်ညီၤဒီးကန့ၣ်အမိၢ်အဟံၢ်ကလုာ်
န့ၣ်ပစံးလၢလီၤနီၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢနီၤလီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. စဖိလီၤနီၤ
တၢ်ဂၤစးဒုကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢလီၤနီၤလီၤနီၤလီၤ.

၁၁.လိာဖး န့ဉ်မ့ၢ်ပဃ်သ့ၣ်ဖးတၢ်လၢယဲၣ်ဒီးပစံးလၢလိာဖးလိာ.
ပှၢတဂၢလိာဖးဝၣ်တဘိလၢယဲၣ်လိာ. ဒီးပစံးလၢလိာသ့ၣ်ဖးစ့ၢ်
ကိးလိာ.

၁၂. **လီလီကယ:** နှင့်မှပဆါဒီးကိညာဉ်နှင့်ဒီးပလီခဉ်လီဒီး ပစံး လာပလီလီကယလီ. ပှညှင်ဂိကိညာဉ်ဒီးအလီလီ ကယကလံ.

၁၃.လီသး နှံ့မှိုတၢ်ဆါပြုထီၣ်ဘၣ်ပှၤသးဒီးပစံးလာလီသး
လီၤ. ပှၤတဂၤလီသးဒီးပြုဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးဆဆဲလာလီသးယီၢ်
သးလီၤ.

၁၄.လီၤအိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤသ့ၣ်ဖးသးသ့ၣ်ဒီးပစံးလၢလီၤအိၣ်သး
သ့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤပမၤသ့ၣ်ဖးအိၣ်တၢ်လၢယဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလီၤအိၣ်
ခဲလၢၣ်လီၤ.

၁၅.ကလိ၊ ဒီးလဲကလိ၊ ဒီးဝံကလိ၊ ဒီးမုာ်အူအိာ်ကလိ၊
ဒီးလိကလိ၊ ဒီးလိကလိမံထီ၊ ဒီးသိကလိ၊ ဒီးဒိကလိ၊
ဒီးဘိုကလိ၊ ဒီးကလုာ်ကလိ၊ ဒီးကလိ၊ တံာ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢ
ကလိတက့ၢ်.

၁၆. **ကွာလီ** နှင့်မိုးပကွါစါတဲန့ဒ်ပစံးလၢကွါလီလီၤ. ထီၣ်တဘျီယူနကွါလီဆူလဲၣ်, စကွါလီဆူသ့ၣ်ခံလီၤ. စခးတဲနကွါလီဆူလဲၣ်, စကွါလီဆူလါဖံးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၇. **ခိဉ်လိ** န့ဉ်မ့ၢ်ပခိဉ်အဖီခိဉ်န့ဉ်ပစံးလၢခိဉ်လိလိ. နခိဉ်
ဆုဉ်ထီဉ်လၢနခိဉ်လိလိ.

၁၈. **ခိုင်လှိုင်လှိုင်** နှင့် မှူးပိုင်ခိုင် သည် အသံနှင့် ပစ္စည်းလှိုင်လှိုင်

လိ၊ ဦးပစံးလၢခိၣ်လိၣ်သံစ့ၣ်ကိးလိ၊

၁၉. **ဃဉ်လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပယဉ်စၢ်ဆၢတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဃဉ်လိလိ၊ ဃဉ်လိမ့ၢ်ခိၣ်ဆူဝိၣ်လဲၣ်ပူၤဃဉ်လိမ့ၢ်ခိၣ်ဆူဝိၣ်ပူၤဦးဒုးတၢ်လိ၊ ဃဉ်လိကဘိခိၣ်ဆူထံၣ်ယိၣ်. ဦးပစံးဦးအဆိလၢဘိးဘဉ်ဃဉ်လိ၊ ဃဉ်လိစ့ၣ်လိလိ၊ ဃဉ်လိန့ၣ်ညါဆူစအိၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၂၀. **စုလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပစုတပူၤဦးပစံးလၢစုလိလိ၊ ဟံးန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်လၢအမၤစုလိလိ၊ ဟံးန့ၢ်ယိၣ်လၢစုလိတဂ့ၤ.

၂၁. **စုၣ်လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပစုၣ်ဘျၢတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢစုၣ်လိလိ၊ စုၣ်လိန့ၢ်ယၤလၢဝဲၣ်ဖိတဘိတက့ၢ်. ဦးပစံးဦးအဆိလၢစုၣ်လိစုၣ်ဘျၢလိ၊ ပုၤတဂၤစုၣ်လိထးချ့ၣ်ဖိတဘိဘျၢဂ့ၤကၢ.

၂၂. **စုၣ်လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဃဉ်လိအဆိလိ၊ ဦးမ့ၢ်ပယဉ်စၢ်ဆၢတၢ်န့ၣ်ပစံးဦးအဆိလၢဃဉ်လိစုၣ်လိလိ၊ မ့ၢ်ဃဉ်လိစုၣ်လိအသးစံးထီၣ်ပတြၢကစၢ်ယွၤ.

၂၃. **တလိခိထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတထဲသိးဒံးဘဉ်ဦးအမိၢ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလၢတလိခိထီၣ်လိ၊ ပနၢ်တဒုတလိခိထီၣ်လံၤ, ကိးမးဒီးထဲသိးဒံးအမိၢ်ပုၤလိ၊ ဦးပစံးလၢတလိတလဲၣ်စ့ၣ်ကိးလိ၊

၂၄. **တလိ** န့ၣ်မ့ၢ်တတိအဆိလိ၊ ဦးမ့ၢ်ပုၤလိတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတတိတလိဘဉ်လိ၊

၂၅. **တလိ** အဝဲအံၤတဘိအိၣ်ထဲတၢ်ကတိလိ၊ စတလိသ့ၣ်ညါဘဉ်နီၣ်ဂ့ၢ်ဘဉ်, ကသံၣ်လၢအဂ့ၤန့ၣ်စတလိထံၣ်ဘဉ်. တၢ်လၢစက့ၢ်တဂ့ၤဘဉ်န့ၣ်စတလိဟံးန့ၢ်ဘဉ်ယဲဘဉ်.

၂၆. **တၢ်လိတၢ်တိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအစၢ်ဆၢစၢ်ယီၤအိၣ်ဒီးကတံးသဲးဒီးပစံးလၢတၢ်လိတၢ်တိလိ၊ တၢ်လၢပုၤကညိအကျါန့ၣ်တၢ်လိတၢ်တိအိၣ်စ့ၣ်ကိးမၤ. ဆဲးဆဲၣ်ဂၤန့ၣ်တၢ်လိတၢ်တိအိၣ်တဂၤလိ၊

၂၇. **တဲလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပတဲစၢ်ဆၢတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတဲလိလိ၊ တဲလိသ့ၣ်တဘိလိၢ်ပံၤဒ်တက့ၢ်. ဦးပစံးဦးအဆိလၢတဲလိတဲဘျၢလိ၊

၂၈. **ပသးပလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပလူၤဒုၣ်ပသးဒီးပစံးလၢပသးပလိလိ၊ ပမၤဒုၣ်ပဝဲပသးပလိဒီးတဂီၢ်တသိၣ်ဘဉ်တၢ်ဘဉ်လိ၊

၂၉. **ပုၤလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤတိအဆိလိ၊ ဦးမ့ၢ်ပုၤလၢတလိဘဉ်တၢ်ဒီးတကတိကဘျးကဘျဉ်ဘဉ်တၢ်န့ၣ်လိ၊

၃၀. **လုၢ်လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလဲၤထီၣ်လဲၤလိမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ဖိတၢ်လံၤလဲၤထီၣ်လဲၤလိတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢလုၢ်လိလိ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢလုၢ်လိလုၢ်ထီၣ်လိ၊ ပုၤလုၢ်လိအသးလၢကျဲမ့ၢ်န့ၣ်အါကၢ.

၃၁. **ဝံၣ်လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးစၢ်ဆၢတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်လိလိ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢဝံၣ်လိဘိးလိလိ၊ ဝံၣ်လိတလိခိၣ်စၢ်ဆၢပံၤကလံၤတက့ၢ်. ဝံၣ်လိသံးန့ၣ်ခိၣ်ဆူတၢ်ဖိတၢ်လံၤအဆိၣ်တက့ၢ်.

၃၂. **သလိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖံးလိၤသလဲးန့ၣ်ပစံးလၢလိၤသလိလိ၊ ဦးပစံးလၢလိတလိစ့ၣ်ကိးလိ၊ သ့ၣ်တထံးအဖံးလိတလိန့ၣ်ကမ့ၢ်ကၢ်ဘဉ်ဒီးသးမ့ၢ်အိၣ်ပုၤပစံးလိၤသဘျးန့ၣ်ပစံးလၢလိသလိစ့ၣ်ကိးလိ၊ လိၤသလိမံထီၣ်စံးဝဲဒၣ်လိ၊

၃၃. **သလိကွံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတအိးကွံၣ်သ့ၣ်ဖံးဒီးပစံးလၢသလိကွံၣ်

လိ၊ သလိကွံၣ်သ့ၣ်ဖံးတုၤစီဒီး စိးချဲတက့ၢ်. ဦးပစံးဦးအဆိလၢသလိသလိလိ၊

၃၄. **သ့ၣ်လိ** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ကပၤဒီးထံးညါန့ၣ်ပစံးလၢသ့ၣ်လိလိ၊ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢသ့ၣ်လိလိ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢသ့ၣ်လိဝဲၣ်လိလိ၊

၃၅. **အလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိန့ၣ်လံၤဆူလံၤန့ၣ်ပစံးလၢအလိလိ၊ ပုၤကညိကူန့ၣ်သိးဆူမ့ၢ်ကူဘၢအလိလိ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢအခံအလိလိ၊

၁. **လိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တကလုၢ်အိၣ်လၢမူလုၤလၢ၊ ဟီၣ်လုၤလၢ၊ ဒီးမၤသးကပြီၤဒီးသိၣ်ဒ်မ့ၢ်အသိးဒီးပကိးလၢလိလိ၊ ဦးတုၤသိၣ်န့ၣ်တၢ်စုၤဝဲလိ၊ ဦးပကိးဦးအဆိလၢသ့ၣ်ခိၣ်လိခိၣ်လိ၊ ဦးပကိးလၢလိခိၣ်လိခိၣ်စ့ၣ်ကိးလိ၊

၂. **လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်ချ့ဒီးပစံးလၢပမၤတၢ်လိလိ၊ ပုၤတဂၤမၤတၢ်လိသမိး. ဦးပစံးဦးအဆိလၢလိလိလိ၊

၃. **လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကတိတၢ်လၢတတိဘဉ်. ပစံးတၢ်လၢတတိဘဉ်ဒီးပစံးလၢလိတၢ်လိ၊ ပုၤတဂၤလိယၤနးသမိး. သါကဟ့ၣ်စယဲၣ်တဘျဉ်ဒီးတဟ့ၣ်ဘဉ်ဝဲဘဉ်. ဦးပစံးဦးအဆိလၢလိဝဲလိ၊

၄. **လိကဒ်လိကဒါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကတိတၢ်လၢတတိတတြၢဘဉ်ဒီးပတဆၣ်ထီၣ်ပုၤဂၤအခံလၢကမၤတၢ်အၢတၢ်သိးဒီးပစံးလၢလိကဒ်လိကဒါလိ၊ ပုၤတဂၤလိကဒ်လိကဒါယၤမၤစလဲၤဒီးအိၣ်ဆူဝိၣ်ပုၤသါကဟ့ၣ်စတၢ်ဒ်အံၤဒ်န့ၣ်ဒီးတဟ့ၣ်ဘဉ်ဝဲဘဉ်. ပုၤတဂၤလိကဒ်လိကဒါယၤမၤစဟံးန့ၢ်ပုၤဂၤအတၢ်ဒီးစံးဝဲလၢသါတၢ်လိ၊

၅. **လိခူၣ်အါ** န့ၣ်မ့ၢ်လၢၢ်တကလုၢ်ဒ်ယွၤခၢ်စိးအဟ့ၣ်အသိးဒီးပစံးလၢလိခူၣ်အါလိ၊ ဦးပစံးလၢလိခိၣ်ဒါစ့ၣ်ကိးလိ၊ လိခိၣ်ဒါန့ၣ်ပသးပုၤလၢပုၤထံၣ်န့ၣ်ဝဲတဂၤလိ၊

၆. **လိခိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤတၢ်လိၤလၢပအိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ကသုလၢအပူၤန့ၣ်ပစံးလၢလိခိလိ၊ ဦးလိခိန့ၣ်အိၣ်အကလုၢ်ကလုၢ်လိ၊ လိခိတစီခိၣ်လိခိဝါ. လိခိကိပံၤ. လိခိစရိၣ်လိခိကဘျးစံးဝဲလိ၊ ဦးလိခိဝါဝဲ, စံးဝဲဒၣ်.

၇. **လိခိကိပံၤ** န့ၣ်မ့ၢ်လိခိလၢပုၤမၤဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢလိခိကိပံၤလိ၊ ဦးပကိးလၢလိခိဟီၣ်ခိၣ်စ့ၣ်ကိးလိ၊ ဦးပကိးဦးအဆိလၢလိခိကိဘျဉ်လိခိကိပံၤလိ၊

၈. **လိခိဟီၣ်ခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လိခိလၢပုၤမၤဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒ်သပၤအသိးဒီးပကိးလၢလိခိဟီၣ်ခိၣ်လိ၊

၉. **လိခိခိပူ** No. 61-၆၁. ပစံၣ်တဲၤမတၢ်တဂၤလၢပုၤတဂၤကိးဝဲအမံၤလၢ လိခိခိ ဒီးလဲၤန့ၢ်အမၤလၢကိၢ်ယံၤလၢပသကီၤအဖိမုၣ်လိ၊ ဦးအိၣ်ယုၣ်ဝဲန့ၣ်ပုၤထီၣ်အနံၤအသိးဒီးဟဲက့ၤဝဲလိ၊ ဦးလိခိခိန့ၣ်အမံၤပုၤမၤလိၢ်အီၤ. ဖိမုၣ်ဝါစၢ. သုက့ၤန့ၣ်မံၤတြးမံၤတြီၤလၢကျဲ ဖိယးန့ၣ်တဂ့ၤ. က့ၤတနံၤယီၤဒ်အကတုၤတက့ၢ်. တၢ်လၢကျဲန့ၣ်ဒီးတလိၢ်ဒီးတကါသဲၣ်ကၢ. ပလဲၤပမံၤတြးမံၤတြီၤတဘျဉ်ဘဉ်နီတဂၤဘဉ်. ဦးလိခိခိန့ၣ်တနုာ်ဘဉ်အမံၤပုၤအကလုၢ်ဘဉ်ဒီးက့ၤမံဝဲလၢကျဲဖိယးအပူၤန့ၣ်လိ၊ ဖးဖိမုၣ်ဒီးတကါဟဲကိးထီၣ်လံၤလိ. ဟဲကိးထီၣ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်.

ထံးတလံၢ်ထးတလံၢ် ထးတလံၢ်ထံးတလံၢ်

တံဝံတံဆာလီမိသး တံဝံတံဆာအိၣ်လီအံၤ
 တုၤမ့ၢ်အန့ၣ်တစုၤဒီးလီၤခီၣ်အမါန့ၣ်ယုၢ်လီၤန့ၣ်ကွၢ်ဒီးက့ၢ်
 ယုၢ်ကဒါက့ၤဝဲလုၢ်လုၢ်ပၢ်က့ၤလၢအဟံၣ်လီၤ. ဒီးလီၤခီၣ်တကါန့ၣ်
 န့ၣ်လီၤမးအမါလၢဒီးတကါမုၢ်ပုၢ်န့ၣ်ဒီးမုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်ဒီးက့ၢ်ကိးဒီး
 တကါမုၢ်ပုၢ်န့ၣ်ဆုၣ်အဟံၣ်လီၤ. က့ၢ်တုၤဘူးထီၣ်ဒီးအမိၢ်ဟဲကွၢ်
 သကါအိၣ်ဒီးအဒဲၣ်ဒီးတကါမုၢ်ပုၢ်န့ၣ်စံးအိၣ်. မံၤပုၢ်ဧၤပြုၢ်ယၢ်. အ
 မံၤပုၢ်ပျံၤအိၣ်ဒီးအတၢ်တဖုၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ်. တုၤမ့ၢ်အန့ၣ်တစုၤဒီးလီၤ
 ခီၣ်ကူၣ်သံကွၢ်ဒီးတကါန့ၣ်ဒီးသါကလဲၤဟံးက့ၢ်ကိးအမါလီၤ.
 တုၤန့ၣ်တပဟၢမၤဟံၣ်တဖျၢၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်ဒီးဆွံတံၣ်ဝဲအကဆူး
 အကတုၤန့ၣ်လၢသိၣ်ဘုၣ်သိၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးဒီးတကါသံကွၢ်အိၣ်.
 ဘၣ်မန့ၣ်လၢနဆွံတံၣ်ဟံၣ်အဆူးကတုၤလၢသိၣ်ဘုၣ်သိၣ်ဝဲဒီးန့ၣ်
 လဲၣ်. ဒီးလီၤခီၣ်စံးဆၢအိၣ်. နအိၣ်တကါဧၤန့ၣ်စတၢ်ယိၣ်လၢတၢ်
 ကနၢ်ဘၣ်ကသါဘၣ်ဖုးန့ၣ်လီၤ. စဆွံတံၣ်ယၢ်ဟံၣ်အကဆူးအက
 တုၤလီၤ. ဆွံတံၣ်ယၢ်ဟံၣ်ဝဲဒီးမၤလီၤဟံးဒီးတကါန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. န
 အိၣ်လၢမဆါခီမုၢ်ထုၣ်တၢ်ကိၢ်ပုၢ်န့ၣ်တၢ်မုၢ်သိၣ်ဒ်ပထံးလၢမုၢ်အ
 သးဒီးဒီးဒီးဒီးကွဲက့ၢ်စကလၢဒီးဒုးထီၣ်ယၢ်ကံၤန့ၣ်ဒီးယၢ်
 န့ၣ်. ဒီးတကါမုၢ်ပုၢ်န့ၣ်အိၣ်လၢမဆါခီဒီးမၤဝဲဒ်အဝၤမၤလီၤအိၣ်
 အသးန့ၣ်ဒီးဒီးကန့ၣ်တၢ်ကသိၣ်လီၤ. ဒီးလီၤခီၣ်ထံးလၢမုၢ်လၢအ
 ကတဲး ထီၣ်ဟံၣ်န့ၣ်သိၣ်ဒီးဒီးကွဲက့ၢ်အဝၤကလၢဒီးဒုးထီၣ်
 ယၢ်အခိၣ်လၢယၢ်ဒ်အဝၤမၤလီၤအိၣ် အသးန့ၣ်လီၤ. လီၤခီၣ်တဲး
 ထီၣ်ဟံၣ်ဒီးမုၢ်အူကပျီၤထီၣ်မးဟံးဟံးလီၤ. ဒီးဒီးတကါ မုၢ်ပုၢ်
 န့ၣ်ဆံၣ်ဆါလီၤထီၣ်ရူၢ်ရူၢ်ဒီးမုၢ်အူကလီၤပံၣ်က့ၢ်တုၤလီၤ. ဒီးအ
 ဝၤလီၤခီၣ်စံးအိၣ်. သအၢထီၣ်နန့ၣ်ကတၢၤပူၤတက့ၢ်. တုၤန့ၣ်တစု
 မၤဝဲဒ်အဝၤစံးအိၣ်အသးန့ၣ်ဒီးမုၢ်အူသဖျိထီၣ်အန့ၣ်ကတၢၤပူၤဒီး
 သံဝဲဒၣ်လီၤ. တုၤဒီးတကါန့ၣ်သံဒီးလီၤခီၣ်န့ၣ်လဲၤက့ၢ်ဆုၣ်အမါ
 အိၣ်လီၤ. မၤန့ၢ်ဒီးတကါအမဲတဘုၣ်ဒီးလဲၤတံၣ်ဝဲဆုၣ်အမါအိၣ်န့ၣ်
 လီၤ. လဲၤထီၣ်ဝဲလၢအမါန့ၣ်လုၣ်ထံးဒီးပုၢ်ဝဲမုၢ်ခံၣ်ဒီးတလုၣ်လီၤ
 ဒီးတကါအမဲလၢအမါအထံမိၢ်တၢ်တဘိအပူၤန့ၣ်ဒီးအမါန့ၣ်ဖုး
 ယုၢ်ထီၣ်ဘုၣ်ဆုၣ်ဒီးဖိးက့ၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အန့ၣ်တစုၤဒီးအိၣ်ယုၢ်
 က့ၢ်ကိးဝဲလီၤ. ဟဲက့ၢ်ကိးဝဲအဝဲန့ၣ်တစုၤဒီးတမံတံၣ်မံတုၤလၢ
 ဘၣ်ဝဲလၢကျဲဘၣ်လီၤ. ဟဲက့ၢ်န့ၣ်ဘူးထီၣ်ဒီးအမိၢ်ဟဲသကါအိၣ်
 ဒီးထံၣ်လၢအဒဲၣ်ဒီးကွဲဝဲဂ့ၢ်တၢ်သးမးလီၤ. ဒီးစံးအဒဲၣ်. ဖိၣ်ခါမါ
 ဧၤ. မိၢ်ကဖုၣ်က့ၢ်န့ၣ်. ဟဲဖိးမိၢ်အကိၢ်တက့ၢ်. ဒီးအဒဲၣ်စံးဆၢအိၣ်.
 ပူၤဝဲၤမုၢ်နကပုၣ်ယၢ်လဲၣ်. သလိၣ်နကပုၣ်ယၢ်အံၤဖုၣ်နလံၤန့ၣ်
 စဲၣ်. ဒီးအမံၤပုၢ်န့ၣ်ဖုၣ်ထီၣ်အလံၤ ဒီးက့ၢ်တယဲးက့ၢ်တယဲး.
 က့ၢ်သးဝံၣ်က့ၢ်သးဆၢ. က့ၢ်ယုၢ်ဝံၣ်က့ၢ်ကွဲကလၢက့ၢ်မးဝဲဒီးအဖိ
 ခါ. ဒီးအဒဲၣ်. ဒီးအလံၤအကလၢသါဟုၤသါဟဲၣ်တြုးတြုးလီၤ.
 တၢ်လၢလီၤခီၣ်န့ၣ်အသံၣ်မါအိၣ်သးဆဲးလီၤ. က့ၢ်တုၤဟံၣ်ဒီးအဂီၢ်
 မိၣ်ဟဲအိၣ်သကိးမးအိၣ်ပြုးပြုးလီၤ. တၢ်လၢပုၤအဟဲအိၣ်သကိး
 အိၣ်တဖုၣ်န့ၣ်မုၢ်အဟဲကွၢ်ကိၢ်ပသကိၤအဖိမုၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်လၢ
 လီၤခီၣ်အမါပသကိၤအဖိမုၢ်န့ၣ်အပုၢ်မုၢ်ကနီၤဟဲပိၣ်အခံတကါ
 လီၤ. တၢ်လၢပသကိၤအဖိမုၢ်ဒီးပုၢ်ဝဲမုၢ်ခံၣ်န့ၣ်ဒိၣ်မးတၢ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်
 ဝါဝါ. ခိၣ်ဘိၣ်ခိၣ်ဘိၣ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်ဒိၣ်. အမဲအမဲသူအခီအခီသူ
 လီၤ. မၤသးန့ၣ်ဒီးလီၤခီၣ်အသံၣ်မါသးဆဲးတဖုန့ၣ်ဟဲကွၢ်ကိၢ်လီၤ
 ခီၣ်အမါဒီးသးကါဝဲလၢအဂ့ၢ်န့ၣ်ဒီးကၢၣ်မၤသံဝဲတကျဲလီၤ. ကၢၣ်

ဝဲတသံထီၣ်ဘၣ်ဒီးပြုၤကွၢ်ဝဲအကယၢတသါလီၤ. လီၤခီၣ်အသံၣ်မါ
 သ့ၣ်တပူၤန့ၣ်တနီၤနီၤဝံၣ်ထီၣ်အခိၣ်လၢလုၣ်ဒီးကွၢ်ဒီးတနီၤနီၤ
 ဝံၣ်ထီၣ်အခိၣ်လၢမ့ၢ်တၢ်ပံၣ်ဒီးဘုၣ်ညါလီၤ. တနီၤနီၤဝံၣ်ထီၣ်အ
 ခိၣ်လၢဆီဘံးစၢ်ဒီးထၢဒီးတနီၤနီၤဝံၣ်ထီၣ်အခိၣ်လၢထွံၣ်ဖိဒီးန့ၣ်
 ညါလီၤ. မၤဝဲဒ်န့ၣ်ဝဲဒ်ဒီးဟဲဆုၣ်သကိးဘုၤဒီးလီၤခီၣ်အမါန့ၣ်လီၤ.
 ဆုၣ်ဘုၤန့ၣ်ဒီးထီၣ်ပူၤအကလုၢ်မၤအိၣ်ခီၣ်ခီၣ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်.
 လီၤခီၣ်သါတဆဲၣ်ပုၤ လီၤခီၣ်သါတဆဲၣ်ပုၤ
 န့ၣ်အမါစံးတကါကါ န့ၣ်အမါစံးတကုကု
 လီၤခီၣ်အမါဒီးပုၢ်ဝဲမုၢ်ခံၣ်န့ၣ်ဆုၣ်ဆုၣ်ဘုၤဒီးအဝဲထူးအပုၢ်ခိၣ်
 ဆိးဒီးအခိၣ်သူလီၤသလံၤဘံၣ်အိၣ်လီၤ. အပုၢ်ထူးက့ၢ်အဝဲခိၣ်
 ဆိးတသါဒီးအခိၣ်သူလီၤသလံၤဘံၣ်စုၢ်ကိးအိၣ်လီၤ. တုၤန့ၣ်တစု
 လီၤခီၣ်အသံၣ်မါသးဆဲးန့ၣ်အမဲဆုၣ်ဒီးယုၢ်ကွၢ်ဝဲဒီးတဖိတၢ်လံၤ
 လၢအဝဲဝဲလၢအခိၣ်ဘိၣ်လၢန့ၣ်လီၤလုၢ်လီၤတၢ်ကွၢ်ဝဲဒဲလၢၣ်
 လီၤ. ဒီးလီၤခီၣ်အမါန့ၣ်ထၢက့ၢ်ဟံးန့ၣ်လီၤ.
 ၁၀. **လီၤသး** န့ၣ်မုၢ်တၢ်ဆါတကလုၢ်ဂီၤထီၣ်ပနီၤထီၣ်ဒီးပစံးလၢ
 ဘၣ်လီၤသးလီၤ. ပုၤဘၣ်လီၤသးန့ၣ်စံးဝဲလၢလီၤလီၤအိၣ်ဒီးမၤန့ၣ်ဧၤ
 ဖုၣ်ဧၤလၢလီၤဖျးတၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤသိၣ်လီၤသး
 လီၤ.
 ၁၁. **လီၤဆါ** န့ၣ်မုၢ်ပကျိၣ်ကျဲကိၣ်မံၣ်ဒီးမုၢ်ဒီးဖးထီၣ်ဝဲဒီးဆါဝဲန့ၣ်
 ပစံးလၢလီၤဆါလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမုၢ်ဖးလီၤဆါလီၤ. ပုၤစံၣ်
 ဖိမၤလီၤဆါဒီးဆါဝဲလၢပူၤန့ၣ်တစုလီၤ.
 ၁၂. **လီၤတၢ်** န့ၣ်ပမုၢ်ပကတိၤတၢ်လၢတတိၤတဘၣ်ဒီးပစံးလၢ
 တၢ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤပစံးတၢ်ကတိၤတၢ်လၢတမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပ
 လီၤတၢ်လီၤ. ပုၤတၢ်လီၤစတၢ်စံးဝဲလၢသါလဲၤတၢ်သါကကိးယၢဒီး
 တကိးဘၣ်ဝဲဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝုၤတၢ်လီၤတၢ်. လီၤတၢ်ဝုၤ
 တၢ်လီၤ.
 ၁၃. **လီၤန့ၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပတုၤဂုၤထီၣ်တၢ်လၢဂုၤဒီးပစံးလၢလီၤန့ၣ်လီၤ. ပ
 တုၤဂုၤဒ်ပသံၣ်ဝဲခိၣ်သူအသးန့ၣ်ပစံးလၢလီၤန့ၣ်လီၤ. ပတုၤယုၢ်ဧၤ
 ကုဧၤအန့ၣ်ဒ်ပုၤစံၣ်ဖိဝါအခိၣ်သူအသးန့ၣ်ပစံးလၢပလီၤန့ၣ်ယုၢ်န့ၣ်
 လီၤ. ဒီးမုၢ်ပမၤယုၢ်အန့ၣ်ဂုၤဝဲလီၤ.
 ၁၄. **လီၤဒီး** န့ၣ်မုၢ်ပစံးဖိသၣ်အတၢ်လၢတတိၤဘၣ်ဒီးပစံးလၢလီၤဒီး
 လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤန့ၣ်လီၤဒီးလီၤ. ပမုၢ်စံးဘၣ်ဖိသၣ်အ
 တၢ်လၢတတိၤဘၣ်န့ၣ်မုၢ်ပလီၤဒီးအိၣ်လီၤ. ပုၤတကါလီၤဒီးဖိသၣ်အ
 တၢ်စံးဝဲဒၣ်.
 ၁၅. **လီၤန့ၣ်** န့ၣ်မုၢ်ပကတိၤလဲးပုၤဂၤလၢတတိၤတလီၤဘၣ်ဒီးပုၤဂၤ
 လဲၤထွဲပိၣ်ထွဲပခံန့ၣ်ပစံးလၢပလီၤန့ၣ်ပုၤဂၤလီၤ. ပုၤတကါလီၤန့ၣ်ယၢ
 စံးဝဲလၢသါကလဲၤထီၣ်အိၣ်တၢ်သၣ်ဒီးစလဲၤပိၣ်ထွဲအခံဒီးတၢ်တ
 အိၣ်နီတမံၤဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလဲးန့ၣ်လီၤန့ၣ်. လီၤန့ၣ်လီၤဆါ
 လီၤ.
 ၁၆. **လီၤပိၣ်လီၤသဲ** န့ၣ်မုၢ်လီၤသိၣ်နးနးကလဲၣ်ဒီးပစံးလၢလီၤပိၣ်လီၤသဲ
 လီၤ. လီၤပိၣ်လီၤသဲတဘၢန့ၣ်တၢ်ကဏ္ဍဒိၣ်ဝဲကံၤသၢ.
 ၁၇. **လီၤပူၤ** န့ၣ်မုၢ်လီၤသိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်လီၤဖျးတၢ်သိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်က
 လဲၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢလီၤသိၣ်လီၤပူၤလီၤ.
 ၁၈. **လီၤဖိဝါဒီး** န့ၣ်မုၢ်လီၤဝါဒီးဖျါကပီၤလၢအယံၤန့ၣ်ဒီးသိၣ်တ

ဟူဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီၤဖိၣ်ဒီးလီၤ. လီၤဖိၣ်ဒီးဖျါလၢမူထံးကပီၤ ယံၣ်ယံၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢလီၤဖိၣ်လီၤကွဲၣ်ကိးလီၤ.

၁၉. **လီၤဖျါ** န့ၣ်မ့ၢ်လီၤသိၣ်ဒီးဒိၣ်ဒီးဘၣ်သ့ၣ်အဖံးတဘိဝဲန့ၣ်ပ စံးလၢလီၤဖျါလီၤ. လီၤဖျါသ့ၣ်အဖံးတဘိလၢသ့ၣ်ခံတၢ်လီၤလၢ သ့ၣ်ခိၣ်ထံးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်ပီၤလီၤဖျါလီၤ.

၂၀. **လီၤလီၤလးလး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီကူၣ်ဖဲဒီးထုကဖၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံး လၢလီၤလီၤလးလးလီၤ. ပမ့ၢ်ကူၣ်ပမ့ၢ်ဖဲဒီးထုကဖၣ်တၢ်ပစံးပွဲးလီၤလီ လးလးပစံးဒီးန့ၣ်ပကူၣ်ပစံးဝံၤချ့ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်.

၂၁. **လီၤဝံၤဒီး** န့ၣ်မ့ၢ်လီၤသိၣ်ဒီးကပီၤဝဲလ့ၢ်လ့ၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်ဒီးပစံးလၢ လီၤဝံၤဒီးလီၤ. လီၤဝံၤအဒီးကပီၤမးလ့ၢ်လ့ၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ လီၤဝံၤအဒီးလီၤဝံၤအဖိလီၤ.

၂၂. **လီၤသံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကူၣ်တြးသ့ၣ်ခိၣ်ထံးဝဲတြးဒီးသ့ၣ်သံဝဲန့ၣ်ပစံး လၢပလီၤသံသ့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤလီၤသံသ့ၣ်တထံးဒီးသ့ၣ်တထံးသံ ဆာထၢ်မးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤသံလဲးသံလီၤ.

၂၃. **လီၤသံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤပုၤဂၤလဲၤဆူၣ်ဆူၣ်နးတၢ်ဖိၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအ ကျါဒ်ကသံဒီးပစံးလၢပလီၤသံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤသံလီၤ ဟါမၤလီၤ. ပုၤတဂၤလီၤသံယၢဆူၣ်ဆူၣ်တၢ်ဆါကျါလီၤ. ပလီၤသံ တၢ်န့ၣ်သ့ၣ်ကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ပလီၤသံတၢ်န့ၣ်ပဒုးအိၣ်ပုၤလၢတၢ် မူၤသံဒီးပစံးလၢတၢ်ဝံၣ်ဒီးပုၤဂၤအိၣ်မူၤသံဒီးပစံးလၢပလီၤသံလီၤ. ပုၤတဂၤလီၤသံအဝဲတဂၤဒီးမၤဝဲအတၢ်အိၣ်ကျါမူၤသံလီၤ.

၂၄. **လီၤသဲ** န့ၣ်မ့ၢ်လီၤသိၣ်ဒီးပစံးလၢလီၤသဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ လၢသ့ၣ်ပီၤလီၤသဲလီၤ. တၢ်စူၤတၢ်လီၤသ့ၣ်ပီၤလီၤသဲနးကၤ.

၂၅. **လီၤသိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လီၤပီၤသ့ၣ်ဒီးပစံးလၢလီၤသိၣ်လီၤ. လီၤန့ၣ်သိၣ်ဒ် မျိၣ်အသးလီၤ. လီၤသိၣ်တၢ်တြးဒ်မျိၣ်သိၣ်အသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအ ဆိလၢလီၤသိၣ်လီၤပုၤလီၤ.

၂၆. **လီၤအိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လဲးအိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကတိၤကဘျးက ဘျးတၢ်ဒီးပုၤဂၤဒီးပစံးလၢလဲးအိၣ်လီၤအိၣ်လီၤ.

၂၇. **လီၤအိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤပုၤဂၤဟ့ၣ်အိၣ်ပတၢ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလၢပ ကဟ့ၣ်အပူၤဒီးပတဟ့ၣ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢလီၤအိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤယု လီၤအိၣ်ပုၤဂၤဝုၤဝုၤဒီးအိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤယုလီၤအိၣ်ပုၤဂၤ အဘုအဟုန့ၣ်ဂုၤကၤ.

၂၈. **လီၤခါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးလီၤဒီးအဆိဒီးပကိးလၢလီၤခါလီၤခါ, သ့ၣ် ခါလီၤခါလီၤ.

၂၉. **ကလီ** ဒီးဟ့ၣ်ကလီ, ဒီးဟံးန့ၢ်ကလီၤ, ဒီးလဲၤကလီ, ဒီးမၤ ကလီ, ဒီးဟဲကလီကုၤကလီ. ဒီးနီၤသပျၢၤကလီ, ဒီးသဘျကလီ. ဒီးအိၣ်ကလီ, ဒီးအိၣ်ကလီ, ဒီးတၢ်ပူၤအိၣ်ကလီ, ဒီးကလဲးက လီ, ဒီးကလီလီ, ဒီးပံၤကလီ, တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကလီတက့ၢ်.

၃၀. **ကံၢ်လီၤဖဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ကံၢ်တကလုာ်အခိၣ်ဘၣ်ဒီးအခိၣ်ဒိၣ်ဝဲဒီး အိၣ်သ့ၣ်ကဘိၣ်ဝဲကဘိၣ်ဒီးကကိးလၢကံၢ်လီၤဖဲလီၤ. ကံၢ်လီ ဖဲန့ၣ်အိၣ်လၢသ့ၣ်ကဘိၣ်အကျါလီၤ.

၃၁. **ကူၣ်လီၤဖဲလီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကူၣ်ပစံးဝံၤချ့ဒီးပစံးလၢကူၣ်လီၤဖဲလီ လီၤ. ပုၤတဂၤကူၣ်လီၤဖဲလီဒီးဝံၤချ့ဝဲလီၤ.

၃၂. **ကိၢ်လီ** န့ၣ်မ့ၢ်ကိၢ်လူၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢတဘၣ်ဘၣ်ဒီး မ့ၢ်ဒီးကိၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢကိၢ်လူၤကိၢ်လီၤလီၤ. တၢ်ကိၢ်နးကံၢ်

ဆိးဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကိၢ်လူၤကိၢ်လီၤနးကၤ. တၢ်ကိၢ်ဘၣ်ထံးဒီးထံးကိၢ်လူၤ ကိၢ်လီၤလီၤ.

၃၃. **ခလီ** န့ၣ်ဒ်ကလီအသးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပလဲၤတၢ်လၢပတဝံၤတၢ်စိၣ် တၢ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢပလဲၤခလီလီၤ. ထီၣ်ရီၤကလီန့ၣ်ပစံးလၢခလီခဲ လၢကလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤခလီတၢ်ဒီးတစိၣ်ဘၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်.

၃၄. **ခိၣ်လီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလဲၤတၢ်တုၤချ့ဝဲဒီးပစံးလၢလဲၤတၢ်ခိၣ်လီ လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤလဲၤတၢ်အခိၣ်လီၤဒီးတုၤချ့ဝဲလီၤ.

၃၅. **စီလီ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိၣ်တၢ်ကလုာ်အိၣ်လၢဟံၣ်လၢပလီၤယုၤပုၤ ကုၤပုၤလၢတၢ်ကူၣ်ကျါတၢ်သးကျါဒီးပကိးလၢစီလီလီၤ. ဒီးအခိၣ်က တၢ်န့ၣ်နီၣ်မ့ၢ်ယုၤတဘိလီၤ. ဟံၣ်လီၤလံၤတုၤယံၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးစီလီ လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢစီလီဘၣ်စီလီလီၤ.

၃၆. **ညၣ်လီ** န့ၣ်မ့ၢ်ညၣ်တကလုာ်အကပၤပလုာ်အသးဝါတစဲးဝဲး ဒီးပကိးလၢညၣ်လီလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢညၣ်လီညၣ်လီလီၤ.

၃၇. **တလီ** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်နၢမူတကလုာ်လၢပုၤတလၢပယီၤဂူၤဖျါအ သးန့ၣ်ပကိးလၢတလီလီၤ. ဒီးတလၢခါလၢဖျါပူၤအါမးလီၤ. ဒီး ပကိးဒီးအဆိလၢစဲးခါတလီခါလီၤ. ဒီးပကိးလၢသလီၤစုၢ်ကိး လီၤ.

၃၈. **တၢ်လီ** န့ၣ်မ့ၢ်လီၤသိၣ်ဒီးဒိၣ်လၢပုၤကညီလီၤကွဲၣ်ကိးလၢအ တတြးယီၤဘၣ်ဒီးလီၤဖျါတၢ်သိၣ်နးနးကလဲၣ်ဒီးကလဲၣ်ဟဲဝဲနးနး ကလဲၣ်ဒီးပစံးလၢတၢ်လီလီၤ. ပုၤတဖၣ်လၢပူၤန့ၣ်ဒုးဂဲၤကလံၣ် ထီၣ်ခဲဖိၣ်တဘျးဒီးန့ၣ်ဝဲဒီးတၢ်လီၤဒီးလီၤဖျါသံတဂၤ. ပသးပုၤစံးဝဲ ဒၣ်.

၃၉. **တၢ်လီၤခဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်တဆိးတလီၤဘၣ်ဒီးန့ၢ်မၤန့ၢ်ဝါ လၢအဖိၣ်ဒိၣ်မၤကတၢ်တံၤ, အပုၤအဝဲတၢ်တံၤဒီးခဲအိၣ်ကွဲၣ်ဝဲန့ၣ်ပ စံးလၢတၢ်လီၤခဲလီၤ. ပုၤမ့ၢ်မၤတၢ်လၢအအါကတၢ်ဒီးပစံးလၢတၢ် လီၤခဲဒီးခဲအိၣ်ဝဲလီၤ.

၄၀. **တၢ်လီၤတၢ်ဝုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပုၤကညီလီၤတၢ်ဒီးကတိၤကဘျး ကဘျးတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်လီၤတၢ်ဝုၤလီၤ. ပုၤကညီတၢ်လီၤတၢ်ဝုၤ န့ၣ်ပမ့ၢ်န့ၢ်ဒီးတၢ်တြီၤတြီၤလီၤစံးဝဲဒၣ်.

၄၁. **တၢ်လီ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကွဲၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်မ့ၢ်ဆဲးဘၣ်တၢ်စူၤအ ကဒုဒီးမၤသးကတြၢ်ကတြၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ကွဲၤတၢ်လီလီၤ.

၄၂. **ဒံၣ်လီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဆီဖါကဒဲကဒဲဟဲဝဲန့ၣ် ပစံးလၢစီပကၤစီဒံၣ်လီလီၤ. ဒီးပုၤကညီန့ၢ်မၤန့ၢ်ဝါတဆိးဘၣ် န့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ပကၤအိၣ်ဒံၣ်လီစုၢ်ကိးလီၤ.

၄၃. **ဒုၣ်လီ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒုၣ်ကဲး အဆိလီၤ.ဒီးမ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်တဆိးတ လီၤဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ဒုၣ်ကဲးဒုၣ်လီလီၤ. ပုၤကညီအိၣ်ဒုၣ်ကဲး ဒုၣ်လီန့ၣ်မ့ၢ်န့ၢ်အါတဆိးဘၣ်လီၤ.

၄၄. **ဒုလီ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်လီၤလံၤ န့ၣ်ပကိးလၢဟံၣ်ဒုလီလီၤ. ပုၤမ့ၢ် ဟးကွဲၣ်ဟံၣ်လီၤလံၤဒီးပကိးလၢဟံၣ်ဒုလီလီၤ.

၄၅. **နီၤလီၤနီၤဖျါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပလၢလၢမၤဟးဂီၤပုၤကညီဒီးပန့ၢ်ဟူ ထဲအမံၤလၢပသ့ၣ်ကသးပုၤစံးဝဲဒီးပတထံၣ်ဘၣ်ပဝဲအကစၢ်န့ၣ်ပ ကိးလၢနီၤလီၤနီၤဖျါလီၤ. နီၤလီၤနီၤဖျါန့ၣ်လဲးပဝဲပကလၢဒီးပကစၢ် ဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါဝဲလီၤ. ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်.

၄၆. **ပလီ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤတၢ်လီၤတကလုာ်ပုၤမၤဝဲလၢယုၤခးစိးဒီးပ

ကိးလၢပလိလိ၊ ပလိန့ၣ်အကိၣ်သလၢထီၣ်ဒီးထဲစ့ၣ်တထါ
ဘျဲၣ်ဒီးပဒၢသိဒၢသံးလၢအပူၤလိ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢပလိပ
လိလိ၊

၄၇. **ဟ်လိသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိမၤန့ၣ်ခါဖျိၣ်ခါလၢလိဖျးတၢ်အလိၢ်
ဒီးပစံးလၢဟ်လိသးလိ၊ ပုၤတဂၤဆါဒီးဟ်လိသးစံးဝဲဒၣ်၊

၄၈. **ဟ်လိဟ်လး** န့ၣ်မ့ၢ်ဟ်ချ့အသးလိ၊ ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်ဟ်လိ
ဟ်လးအသးစံးဝဲဒၣ်၊

၄၉. **မၤလိတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိလိၣ်ကွဲၤကြိၤတၢ်ဒ်လိကဖျးဒီးပစံး
လၢမၤလိတၢ်လိ၊ ပုၤကညိမၤလိတၢ်န့ၣ်မၤကဆိအဂီၤလၢစဲက
န့ၣ်ဒီးမၤဝဲအကမိၣ်လၢသးဒီးလိဖျးဝဲဒီးပစံးလၢမၤလိတၢ်လိ၊

၅၀. **မိလိ** န့ၣ်မ့ၢ်မိလိအဆိလိ၊ ဒီးမ့ၢ်ပုၤဟးဂီၤလၢတသ့ၣ်ညါ
ဘၣ်အသ့ၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢပုၤမိလိမိလိလိ၊ ပုၤမိလိပုၤမိလိ
န့ၣ်ပမၤမၤတၢ်တမံၤဒီးမၤဝဲတမံၤဒၣ်ဒီးပစံးလၢပုၤမိလိမိလိလိ၊
မၤနသးမိလိမိလိန့ၣ်တဂၤ၊

၅၁. **မိလိ** န့ၣ်မ့ၢ်သပၤဖးဒိၣ်တကလုာ်လၢပုၤကညိဖိသးန့ၣ်ပ
ကိးလၢမိလိလိ၊ ပုၤကညိဖိသးလၢမိလိပူၤစံးဝဲဒၣ်လိ၊ ဒီးပကိး
ဒီးအဆိလၢမိတၢ်မိလိလိ၊

၅၂. **လိလိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဟၢဖၤဟးဂီၤလၢအဖိသံလၢအ
ဟၢဖၤပူၤန့ၣ်ပစံးလၢလိလိလိ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိလိလိလိ၊

၅၃. **သလိ** န့ၣ်ထီၣ်ရီၤတၢ်သဘျုးန့ၣ်ပစံးလၢသလိလိ၊ ဒီးပစံးဒီး
အဆိလၢသလိသလိလိ၊ ဘုသးအိၣ်ဒီးအသလိန့ၣ်ဆဲးဖိးဝါ
ကွံာ်တက့ၢ်၊ ဝၣ်တနီၤနီၤအပူၤအိၣ်ဒီးအသလိလိ၊

၅၄. **သးလိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မိၣ်န့ၣ်ဘၣ်ပသးလၢတၢ်ဒီးပတန့ၢ်ဘၣ်ဘၣ်
ဒီးပသးတမုာ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသးလိလိ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်
လိသးလိလိ၊ စထံၣ်ပိာ်မုာ်ဂုၤစသးလိစမၤတန့ၢ်ဘၣ်စံးဝဲဒၣ်၊

၅၅. **ဟၢလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤမၤသးကမၤကမၤကတုၤယာ်ယာ်ဒီးပစံးလၢ
မၤသးဟၢလံၤဟၢလိလိ၊ ပုၤတဂၤမၤသးဟၢလံၤဟၢလိဒ်ပုၤဟးဂီၤ
အသးလိ၊

၅၆. **အလိ** န့ၣ်မ့ၢ်အစါအဆိလိ၊ ဒီးမ့ၢ်ပုၤကညိသနီၤန့ၣ်ပစံးလၢ
အစါအလိလိ၊

၅၇. **အလိ** န့ၣ်မ့ၢ်အပိးအဆိလိ၊ ဒီးမ့ၢ်ပုၤကညိကယၢကယဲန့ၣ်
ပစံးလၢအပိးအလိ၊ ပစံးဒီးအဆိန့ၣ်လိ၊

၁. **လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုဘိလၢအသၣ်လိ၊ ဩဝဲန့ၣ်ပကိးလၢလိလိ၊
ဒီးကိးဒီးအဆိလၢလိလိလိလိ၊ လိလိလၢလိလိလိ၊ ပုၤကညိ
မၤဘုန့ၣ်လိအိၣ်ပူၤအသးအါကၤ၊

၂. **လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပယီၢ်တၢ်ဒီးပခိၣ်ညါသးအဂီၤအိၣ်လိတၢ်လၢဟီၣ်
ခိၣ်ပွဲၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပလိလိလိ၊ ဒီးပစံးလၢခိၣ်လိစုာ်ကိးလိ၊ ပုၤ
တဂၤအလိဖးလဲၤစံးဝဲလိ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိလိလိလိလိ၊

၃. **လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤတကလုာ်အိၣ်လၢယိၤအကျါဒီးကတိၤတၢ်ဒ်
ယိၤဒီးပကိးလၢလိလိလိ၊ ဒီးပကိးလၢသ့ၣ်လိစုာ်ကိးလိ၊ ဒီးပကိး
ဒီးအဆိလၢလိလိလိလိလိလိ၊ လိန့ၣ်မ့ၢ်ယိၤတကလုာ်လိ၊ ဒီးပ
ကိးဒီးအဆိလၢလိလိလိလိလိလိ၊

၄. **လိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်တဝီၤပုၤမ့ၢ်ဂုၤ၊ ပလဲၤတၢ်အတဝီၤပုၤမ့ၢ်

ဂုၤ၊ ပစံးလၢပလိလိလိလိလိလိ၊ စအိၣ်စလိလၢသိဖျိမံာ်တၢ်န့ၣ်
လိ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိလိလိလိလိ၊

၅. **လိကဒိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပယုယာ်ဖျိၣ်လိဒီးပစံးလၢလိကဒိၣ်လိ၊
မၤန့ၢ်ယၢလၢလိကဒိၣ်တကဒိၣ်တက့ၢ်၊ စကခွဲဘုစိာ်လိ၊ ဒီးပစံး
ဒီးအဆိလၢလိကဒိၣ်လိကဒိၣ်လိ၊

၆. **လိခံ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စၢ်ဆၢဆူပချၢယံန့ၣ်ပစံးလၢပလိခံလိ၊
ကွံာ်ကွံာ်ဆူန့ၣ်လိခံတဂၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိခံလိခံလိ၊

၇. **လိခံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတၢ်တလၢဒီးအိၣ်လိ တၢ်ပဟံၣ်ပယီၢ်ပဖိ
ပလဲၤပဖိပမၤန့ၣ်ပစံးလၢပလိခံလိ၊ မိၤအိၣ်လိတၢ်လၢပလိခံ
ဒီးကွံာ်လၢပၢ်အကျဲလိ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလိခံလိခံလိ၊

၈. **လိခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်လိခံအဆိလိ၊ ဒီးမ့ၢ်တၢ်စၢ်ဆၢဆူပချၢယံန့ၣ်ပ
စံးဒီးအဆိလၢလိခိၣ်လိခိၣ်လိ၊

၉. **လိဆုၣ်နီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤကစါထီၣ်တၢ်လၢပဆုၣ်နီၤလၢအဖိ
ခိၣ်တကလုာ်ဒီးပကိးလၢလိဆုၣ်နီၤလိ၊ သရၣ်ဆုၣ်နီၤလၢလိ
ဆုၣ်နီၤအဖိခိၣ်စံးဝဲလိ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလိဆုၣ်ဘုၣ်လိ
ဆုၣ်နီၤလိ၊

၁၀. **လိဆိ** န့ၣ်မ့ၢ်လိအိၣ်အဆိလိ၊ ဒီးမ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်အတဝီၤပုၤ
န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢပလိအိၣ်လိဆိလိ၊

၁၁. **လိတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်လိဟ့ၣ်အဆိလိ၊ ဒီးမ့ၢ်နီၣ်လၢပုၤသ့ၣ်ဒၢဝဲ
တကလုာ်အလုာ်နၢမူဒီးအတၢ်နၢမူဝဲန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢလိတၢ်
လိဟ့ၣ်လိ၊

၁၂. **လိထီၣ်အကိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိကတိၤသ့ၣ်ဂဲၤန့ၣ်ပစံးလၢလိ
ထီၣ်အကိၣ်လိ၊ ပုၤတဂၤလိထီၣ်အကိၣ်လၢသါကကဲလၢပဒိၣ်
လိ၊ ပုၤတဂၤလိထီၣ်အကိၣ်လၢသါကကဲလၢကီၢ်ခူၤလိ၊

၁၃. **လိဒါ** န့ၣ်မ့ၢ်ချီၣ်မ့ၢ်ဂုၤ၊ တၢ်ကူတၢ်သးမ့ၢ်ဂုၤ၊ ပမံၤလၢအဖိခိၣ်
လၢပဒါလိန့ၣ်ပစံးလၢလိဒါလိ၊ ဒီးပစံးလၢလိမံၤစုာ်ကိးလိ၊
ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢလိဖူလိဒါစုာ်ကိးလိ၊ ဒါလိလိဒါပကမံ
လၢအဖိခိၣ်လိ၊

၁၄. **လိပစိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢထီၣ်ထီတမံၤဒီးပမ့ၢ်ဆုၣ်နီၤလၢ
အဖိခိၣ်ဒီးပစံးလၢလိပစိာ်လိ၊ ထီၣ်ရီၤပမၤထီၣ်ထီန့ၢ်တၢ်လၢပက
ဆုၣ်နီၤလၢအခိၣ်တမံၤဒီးပစံးလၢလိပစိာ်လိ၊ ပုၤတဂၤဆုၣ်နီၤ
ဒီးအိၣ်ဒီးဒီးလိပစိာ်လိ၊

၁၅. **လိပစိာ်ခး** န့ၣ်မ့ၢ်ပတထံၣ်ဘၣ်နီၣ်တခိၣ်ဘၣ်၊ ပနၢ်ဟူထဲအ
မံၤလိ၊ ဒီးမ့ၢ်စိာ်လိၣ်စိာ်ပၤဆုၣ်နီၤအလိလၢအထီၣ်ထီန့ၣ်ပစံး
လၢလိပစိာ်ခးလိ၊ ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်၊

၁၆. **လိပူ** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုဘိလၢပဟ်ပူဖျိၣ်လၢပယီၢ်လိ၊ ဩကွံာ်အ
သၣ်န့ၣ်ပကိးလၢလိပူလိ၊ ပုၤတဂၤမၤဘုဒီးကွံာ်တၢ်လိပူအါတ
ဘးအံၤဘုသၣ်ကန့ၢ်ကၢ်သၢ၊

၁၇. **လိဖး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢသးအိၣ်ဒီးတၢ်ပာ်တၢ်ကနံၣ်လၢအဲၣ်ဒီး
တၢ်အါအါကလဲာ်တၢ်မိၤန့ၢ်ဘၣ်အသးလၢတၢ်တဂၤခါန့ၣ်ပစံး
လၢလိဖးလိ၊ ပုၤတဂၤလိဖးတၢ်တုၤတၢ်မိၤန့ၢ်ဘၣ်အသးလၢ
တၢ်တဂၤခါလိ၊ တၢ်မိၤပံးန့ၢ်ကလိအသးလၢပုၤဂၤအတၢ်အါ
အါကလဲာ်လိ၊

၁၈. **လိဖူ** န့ၣ်မ့ၢ်လိဒါအဆိလိ၊ ဒီးမ့ၢ်ချီၣ်ခါဒါလၢပဒါလိ

ဒီးပမံလာအဖီခိၣ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလာလိာ်ဖူလိာ်ဒါလိာ်.

၁၉.လိာ်ဖူ န့ၣ်မ့ၢ်ပဆးတိကထာတၢ်ကူတၢ်သိးအါကထာဒီးပမံဒါ
လာအဖီခိၣ်န့ၣ်ပကိးလာလိာ်ဖူလိာ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာလိာ်ဖူလိာ်
ဖါလိာ်. ပုၤတလာဖိတဖၣ်န့ၣ်မံလာလိာ်ဖူအဖီခိၣ်လိာ်.

၂၀.လိာ်ဘၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပတထံၣ်ဘၣ်နီတခိၣ်ဘၣ်. ပနၢ်ဟူထဲအမံ
ခါလိာ်. ဒီးမ့ၢ်တၢ်နၢမူလိာ်. ပထံၣ်လာပုၤမၤကူးဖိလဲၤမၤဘျၣ်က
စၢ်ယုၣ်ရူးယရဲးလာလိာ်ဘၣ်န့ၣ်လိာ်. ဒီးမ့ၢ်ပထံၣ်လာလံစီဆံအပူၤ
လိာ်.

၂၁.လိာ်ဘျၣ် န့ၣ်မ့ၢ်လိာ်ဝံၣ်အဆိလိာ်. ဒီးမ့ၢ်ပဆဲးတၢ်ခိၣ်တကလုာ်
လာဘၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလာသ့ၣ်ခါဒါန့ၣ်လိာ်. ဒီးလိာ်ဘျၣ်န့ၣ်မ့ၢ်
လိာ်ဟ့ၣ်အဆိစကိးလိာ်.

၂၂.လိာ်ဘိ န့ၣ်မ့ၢ်ဘုတၢ်လာအသၢ်လိာ်ညျကွံာ်န့ၣ်ပစံးလာလိာ်
ဘိလိာ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာလိာ်ဘိလိာ်ဘိလိာ်. ဒီးပစံးလာဘု
လိာ်ဘိစုာ်ကိးလိာ်.

၂၃.လိာ်မံ န့ၣ်မ့ၢ်ပမံအလိာ်လာဒါးပုၤမ့ၢ်ဂ့ၤ. ထီရီၤတၢ်ပုၤမ့ၢ်ဂ့ၤ.
ပစံးလာလိာ်မံလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလိာ်မံလိာ်ဂါလိာ်. ဒီးပဒါး
ပုၤလာပမံဒီးပဖိပမါန့ၣ်ပစံးလာလိာ်မံနီၣ်နီၣ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လာလိာ်မံလိာ်ဒါလိာ်.

၂၄.လိာ်မံခိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမံဒါးပုၤဆူပခိၣ်တခိၣ်ပစံးလာလိာ်မံခိၣ်
လိာ်. ဟံခိၣ်တခါဆူလိာ်မံခိၣ်တခိၣ်ပကမံတခါပဝဲလိာ်. ဒီးပစံး
ဒီးအဆိလာလိာ်မံခိၣ်လိာ်မံလံလိာ်.

၂၅.လိာ်မံခါ န့ၣ်မ့ၢ်ချိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပဒါလိာ်ဒီးပ
မံလာအဖီခိၣ်န့ၣ်ပကိးလာလိာ်မံခါလိာ်. ဒါလိာ်လိာ်ဒါဒီးပကမံလာ
အဖီခိၣ်လိာ်.

၂၆.လိာ်မံလံ န့ၣ်မ့ၢ်ဒါးဆူပမံခိၣ်တခိၣ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလာလိာ်
မံလံလိာ်. လိာ်မံခိၣ်လိာ်မံလံစံးဝဲဒၣ်လိာ်.

၂၇.လိာ်လံ န့ၣ်မ့ၢ်ထီရီၤတၢ်လာတသီဘၣ်န့ၣ်ပစံးလာလိာ်လံ
လိာ်. တၢ်လာလိာ်လံန့ၣ်ယးဝဲတဂ့ၤဘၣ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ
လိာ်လံဖိယးလိာ်လံလိာ်ယာ်လိာ်. ဒီးပသးလာတဂ့ၤဘၣ်န့ၣ်ပစံး
လာပသးလိာ်လံစုာ်ကိးလိာ်. တၢ်လာလိာ်ခိၣ်လိာ်လံန့ၣ်တဂ့ၤဘၣ်.
မ့ၢ်တၢ်လာတသီဘၣ်ဒီးသန့ထီၣ်ယးဝဲန့ၣ်လိာ်. ဟံၣ်လိာ်လံဟံၣ်
ယးဝဲ. ဆူလိာ်လံဒီးဆူယးဝဲလိာ်.

၂၈.လိာ်လာခံ န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်အလိာ်လာအခိၣ်ထံးလာသီန့ၣ်ပစံးလာ
ပလိာ်လာခံလိာ်. အိၣ်ဒ်သုလိာ်လာခံအသိးတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လာလိာ်လာခံလာပုၤလိာ်. ပုၤတဂၤအဝၤသံဒီး အိၣ်က့ၤဒ် အလိာ်
လာခံအသိးလိာ်.

၂၉.လိာ်လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤမၤတၢ်ဘုစလုဒီးပစံးလာလိာ်လိာ်လိာ်. ပုၤ
တဂၤစံးမၤဘၣ်ဘူးယၤတဂ့ၤဒီးမၤဒၣ်တၢ်လိာ်လိာ်လိာ်. ပုၤတဂၤ
အနၢ်က့ၣ်ပတိာ်ဒီးမၤဒၣ်တၢ်လိာ်လိာ်လိာ်.

၃၀.လိာ်လိာ်တၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအိၣ်အလိာ်လိာ်လိာ်စံးလိာ်မံဒီးပ
စံးလာအလိာ်လိာ်တၢ်လိာ်. ပုၤကညီအိၣ်အလိာ်လိာ်တၢ်ဒီးတဟးမး
တၢ်အလိာ်ဖဲန့ၣ်လိာ်. ဒီးပစံးလာလိာ်လိာ်တၢ်လိာ်ဆဲးလိာ်.

၃၁.လိာ်ဝံၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပဆဲးတၢ်ခိၣ်လာဘၣ်သက့ၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤအကိာ်
န့ၣ်ပစံးလာလိာ်ဝံၣ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလိာ်လုၣ်လိာ်ဝံၣ်လိာ်. ပ

ဆဲးလိာ်ဝံၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤသ့ၣ်ခါဒါခါဒါ ဒီးစဲးဘူးဝဲလိာ်. ဒီးပ
ဆဲးဒီးအပူၤလိာ်.

၃၂.လိာ်ဟ့ၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တကလုာ်အလုၣ်ဘၣ်တၢ်ဖူကလုာ်ဒီးအ
လုၣ်နီစုမ့ၢ်တဘီဒီးအလုၣ်နၢမူဒီးအတၢ်နၢမူဝဲန့ၣ်ပကိးလာလိာ်
ဟ့ၣ်လိာ်. ဒီးပကိးလာလိာ်ဟ့ၣ်ခိၣ်စုာ်ကိးလိာ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာ
လိာ်ဟ့ၣ်လိာ်ဟ့ၣ်လိာ်.

၃၃.လိာ်ဟ့ၣ်ထံ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တကလုာ်အလုၣ်ဒ်လိာ်ဟ့ၣ်အသိးဒီးပ
ကိးလာလိာ်ဟ့ၣ်ထံလိာ်. ဒီးမဲထီၣ်လာလုာ်ခိၣ်လာထံတြိပူၤလိာ်.
လိာ်ဟ့ၣ်ထံန့ၣ်အခိၣ်မဲထီၣ်လာလုာ်လိာ်လိာ်.

၃၄.လိာ်အိၣ်လိာ်ဆိး န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်အတဝိပူၤ ဒီးပစံး လာလိာ်အိၣ်
လိာ်ဆိးလိာ်. ပလိာ်အိၣ်လိာ်ဆိး လာပတဝိပူၤ ဒၣ်ပဝဲလာပမၤဟံၣ်
မၤဃီမၤဒုးမၤသံအလိာ်န့ၣ်မ့ၢ်ပလိာ်အိၣ်လိာ်ဆိးလိာ်.

၃၅.လိာ်ခါကျဲးခါ န့ၣ်မ့ၢ်ပယိာ်တၢ်အလိာ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလာလိာ်
ခါကျဲးခါလိာ်.

၃၆.လိာ်ခါဒီးခါ န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးဘုလိာ်ဒီးအဆိဒီးပစံးလာလိာ်ခါဒီး
ခါလိာ်.

၃၇.လိာ်ခါလာခါ န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးပုၤတကလုာ်လာလိာ်ဒီးပကိးဒီးအ
ဆိလာလိာ်ခါလာခါလိာ်.

၃၈.ကလိာ် ဒီးတကလိာ်လိာ်ခါ. ဒီး ကလုာ်ကလိာ်. ဒီးကလဲာ် က
လိာ်. တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လာကလိာ်တက့ၢ်.

၃၉.ခံလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ခုးခံကဝါဒီးပစံးလာခုးခံလိာ်လိာ်. ပုၤခံဂၤဖဲးခုး
ခံလိာ်စံးဝဲလိာ်.

၄၀.ခိၣ်လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပယိာ်တၢ်လိာ်ဆၢဒီးပခိၣ်ညါသးအဝါအိၣ်
လိာ်တၢ်ဒီးပစံးလာပခိၣ်လိာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာစုလိာ်ခိၣ်လိာ်
လိာ်. ပုၤကညီခိၣ်ဒီးအခိၣ်လိာ်ခိၣ်စုာ်ကိးလိာ်.

၄၁.စလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမ့ၢ်အိၣ်အတဝိပူၤန့ၣ်ပစံးလာစလိာ်လိာ်. စက
လဲၤဆူစလိာ်လာပုၤစံးဝဲဒၣ်လိာ်.

၄၂.စုလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလာပမၤန့ၢ်ဒၣ်ပဝဲတမံၤလၢာ်
လၢာ်စုမ့ၢ်ဂ့ၤ. ထူမ့ၢ်ဂ့ၤ. ထီရီၤတၢ်တမံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလာပစုလိာ်ခဲ
လၢာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာစုလိာ်ခိၣ်ခိၣ်လိာ်.

၄၃.ဆဲးလိာ်ဝံၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤလိာ်ဝံၣ်န့ၣ်ပစံးလာပဆဲးလိာ်ဝံၣ်လိာ်. ပုၤ
ကညီဆဲးလိာ်ဝံၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလိာ်.

၄၄.တကးတလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စုာ်ကိာ်လာပနီၤတကိးပုၤကိးဝံၣ်ဘၣ်
န့ၣ်ပစံးလာစုာ်ကိာ်တကးတလိာ်ဘၣ်လိာ်. နမၤန့ၢ်ညၣ်တကးတ
လိာ်ပနီၤတသ့ဘၣ်.

၄၅.တလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်တစိာ်အဆိလိာ်. ဒီးမ့ၢ်တၢ်တယံာ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံး
ဒီးအဆိလာတစိာ်တလိာ်လိာ်. လဲၤတၢ်တစိာ်တလိာ်ဒီးဖဲက့ၤတ
က့ၢ်.

၄၆.တကလိာ်လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလိာ်ကွဲ ကြိကြိတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ကတိာ်လိာ်
ကွဲ ကြိကြိတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလာလိာ်ကွဲတကလိာ်လိာ်ခါ. ကတိာ်တၢ်
တကလိာ်လိာ်ခါလိာ်. ပုၤတဂၤလိာ်ကွဲမဲကဲသ့ၣ်တကလိာ်လိာ်ခါ
ဖိသၣ်အသိးလိာ်.

၄၇.တလိာ်လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်တသါသါဒီးပစံးလာတလိာ်လိာ်
လိာ်. ပုၤတဂၤမၤတၢ်လိာ်ဆံၣ်ဘုတလိာ်လိာ်. ပုၤတဂၤလဲၤလုၣ်ထံ

လိာ်-လိာ်

တလိာ်လိာ်လိာ်.

၄၈.တၢ်လိာ်တၢ်ကျဲ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအခိၣ်လိာ်ဒီးပစံးလာတၢ်လိာ်တၢ်ကျဲလိာ်. စလဲၤခးတၢ်ဒီးစတထံၣ်တၢ်လိာ်တၢ်ကျဲနီၣ်တမံၤဘၣ်.

၄၉.တၢ်လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်လိာ်ခိတစါခိၣ်န့ၣ်ပကိးလာတၢ်လိာ်လိာ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာတၢ်ဘၣ်တၢ်လိာ်လိာ်.

၅၀.ဒၢလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီအကပျၢၤခိၣ်အပူၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးအဒၢလိာ်အဖိအလိာ်တဖျၢၣ်ဒီးပစံးလာဖိသ့ၣ်ဒၢလိာ်လိာ်.

၅၁.ပလိာ်သး န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးပသးပမးပသးဒီးပစံးလာပပလိာ်ပသးလိာ်. ပလိာ်နသးတက့ၢ်. ဒီးသိးနသ့တလိာ်ကမၣ်တဂ့ၢ်.

၅၂.ပူၤလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပစုပခိၣ်ပကပိာ်ကပၤဘၣ်တူၢ်ဘၣ်ဆိးအလိာ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်. အုၣ်လိာ်သလဲးတြိတြိမ့ၢ်ဂ့ၢ်. ပစံးလာပူၤလိာ်လိာ်. ဒီးပစံးလာမူၤလိာ်စ့ၢ်ကိးလိာ်. ပၤတဂၤအခိၣ်ပူၤလိာ်အိၣ်တပူၤန့ၣ်ကမ့ၢ်ကၢ်ဘၣ်တုၣ်သၢ.

၅၃.မဲာ်လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ကျဲလၢပလဲၤဘၣ်ထီၣ်ဘိဒီးပတိာ်နီၣ်ပသ့ၣ်ညါမ့ၢ်ဂ့ၢ်. ပအိၣ်အလိာ်လာပသ့ၣ်ညါညါန့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်. ပစံးလာပမဲာ်လိာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမဲာ်လိာ်မဲာ်ကျဲလိာ်. ပမဲာ်လိာ်မဲာ်ကျဲတဖျၢၣ်န့ၣ်ပလဲၤဘၣ်ဒီးပသ့ၣ်ညါပလိာ်လိာ်.

၅၄.မိာ်လိာ်ပစံး န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤက့ၤပမိာ်သနီၣ်ပသ့ၣ်န့ၣ်ပစံးလာမိာ်လိာ်ပစံးလိာ်. ပၤကညီဖိတဖျၢၣ်န့ၣ်မၤက့ၤသနီၣ်ပမိာ်လိာ်ပစံးလိာ်.

၅၅.ယုၤလိာ်ထံး န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီအကစၢ်ပၤအသးဒၣ်န့ၣ်ပစံးလာပၤကညီယုၤလိာ်ထံးလိာ်. ပၤကညီန့ၣ်ကသံးဒီးတသ့ၣ်ညါလိာ်အယုၤလိာ်ထံးဘၣ်.

၅၆.လဲာ်လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီမၤဝးအသးယၢ်ခိယၢ်ခိမ့ၢ်ဂ့ၢ်. သ့ၣ်ဝးယၢ်ခိယၢ်ခိမ့ၢ်ဂ့ၢ်. ပစံးလာလဲာ်လိာ်လိာ်. ပၤတဂၤအုၣ်နီၣ်လဲာ်လိာ်အသးနးကၤ.

၅၇.သလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ခိၣ်ဖျၢၣ်သတိၤန့ၣ်ပၤတနီၣ်နီၣ်ကိးလာခိၣ်ဖျၢၣ်သလိာ်လိာ်. တၢ်စၢၤသတိၤန့ၣ်မ့ၢ်ခိၣ်ဖျၢၣ်သလိာ်စံးဝဲလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာခိၣ်ဖျၢၣ်သလိာ်သလိာ်လိာ်.

၅၈.သလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ဘိတကလုာ်အကန့ၣ်ဘူဒီးအကန့ၣ်အုၣ်ဝဲဒီးပကိးလာဘိသလိာ်လိာ်.

၅၉.ဟံၣ်လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်ခိၣ်အလိာ်လာပမၤဟံၣ်န့ၣ်ပကိးလာဟံၣ်လိာ်လိာ်. စကမၤစဟံၣ်လိာ်ဖဲအံၤဒီးစဝဲာ်ပိအံၤလိာ်.

၆၀.ဟံၣ်လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ဖိသ့ၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်အသလိာ်န့ၣ်ပစံးလာအဟံၣ်လိာ်လိာ်. ပၤတဂၤအိၣ်ဖျၢၣ်ဒီးအဟံၣ်လိာ်လိာ်က့ၤလာခံလိာ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာဟံၣ်လိာ်နိးဒုလိာ်.

၆၁.အလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်အလိာ်န့ၣ်ပစံးလာအလိာ်ခဲလၢာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအလိာ်အကျဲလိာ်.

၆၂.အါန့ၢ်အလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်လာအါဝဲအါန့ၢ်အသ့ၣ်လာအါခိၣ်လာအခိၣ်ထံးန့ၣ်ပစံးအါန့ၢ်အလိာ်လိာ်. သ့ၣ်တထံးသ့ၣ်အါန့ၢ်အလိာ်လာသိလိာ်.

၁. လိာ်လံာ်လိာ်လံာ် န့ၣ်မ့ၢ်တလၢကတိၤပၤကညီတကျါဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်. တလၢနီၣ်ကတိၤပယီၤတကျါဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်. ပစံးလာကတိၤတၢ်လိာ်လံာ်လိာ်လံာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလိာ်လံာ်လိာ်လံာ်လိာ်.

လိာ်-လိာ်-လိာ်-လိာ်

၁. ကလိာ် ဒီးကလိာ်ကလံာ်. ဒီးကလိာ်ကလံာ်. ဒီးကလိာ်လိာ်ကလိာ်လိာ်ဒီးထီၣ်ကလိာ်. တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကလိာ်တက့ၢ်.

၁. လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘျဲၣ်စဲာ်န့ၣ်ပကိးလာလိာ်လိာ်. ပဆါသဲးသ့ၣ်တကယၤန့ၣ်ပဟ့ၣ်လိာ်ဆံဆဲၣ်. ဒီးမ့ၢ်တလၢအကလုာ်န့ၣ်ပကိးပိာ်ထွဲအခံလိာ်.

၂. ကလိာ် ဒီးလိာ်ကလိာ်. ဒီးကလံာ်ကလိာ်. တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကလိာ်တက့ၢ်.

၁. လိာ်ဖျါ န့ၣ်မ့ၢ်ပဒုးန့ၣ်တၢ်လၢအတၢ်အန့ၣ်ပမၤအိၣ်ဖျါတုၤပၤဂၤထံၣ်ဒီးပစံးလာလိာ်ဖျါလိာ်. ပဒုးန့ၣ်တၢ်လၢပၤဂၤအမဲာ်ညါတုၤပၤဂၤထံၣ်ဒီးပစံးလာပလိာ်ဖျါလိာ်. ဒီးပစံးလာပထုးထီၣ်လိာ်ဖျါပစံးဒီးအဆိဒ်န့ၣ်လိာ်. ပၤတဂၤအိၣ်ခူသ့ၣ်ဒီးလိာ်ဖျါထီၣ်အသးလိာ်. နဟံးတၢ်လၢန့ၣ်န့ၣ်လိာ်ဖျါကွၢ်မိာ်. မ့ၢ်မနုၤတမံၤလိာ်. ပၤလၢအိၣ်ခူသ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်မၤဖျါထီၣ်အသးဒီးပစံးလာလိာ်ဖျါအသးလိာ်. ဒီးပစံးလာလိာ်ထီၣ်အသးစ့ၢ်ကိးလိာ်.

၂. လိာ်ထီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပဒုးန့ၣ်တၢ်လၢပၤဂၤဒီးပဟံးတစါထီၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်ပစံးလာပလိာ်ထီၣ်လိာ်. ပၤတဂၤလိာ်ထီၣ်အသးစံးဝဲဒၣ်. ပၤတဂၤလိာ်ထီၣ်ဒံသ့ၣ်တဖျၢၣ်လၢအစုလိာ်လိာ်.

၃. လိာ်သး န့ၣ်မ့ၢ်စခိးတကလုာ်အသးဖျါထီၣ်လၢအခံထူးန့ၣ်ပစံးလာစခိးလိာ်သးလိာ်. စခိးလိာ်သးန့ၣ်အသးဖျါထီၣ်လၢအသ့ၣ်ခံထူးန့ၣ်လိာ်.

၄. ကလိာ် ဒီးကလိာ်ကလိာ်. ဒီးမဲာ်ကလိာ်. တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကလိာ်တက့ၢ်.

၅. စမါလိာ် တၢ်ကတိၤလိာ်အဝဲအံၤတဘီအိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလိာ်. လဲၤဆူလိာ်. နမိာ်လိာ်. စဝဲာ်လဲၤဆူလိာ်. နအိၣ်ဖဲလိာ်. အဝဲန့ၣ်တဂၤလိာ်. နသါကလဲၤဆူလိာ်. မိာ်လိာ်. ပာ်လိာ်. ပာ်လဲၤဆူလိာ်. စံးဝဲလိာ်.

၆. တလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်တလၢအဆိလိာ်. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ပူၤကွံာ်ကပာ်ကွံာ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာတလၢတလိာ်လိာ်.

၇. လိာ်လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပကတိၤတၢ်သိၣ်ဖးဒိၣ်ဒီးပစံးလာပကတိၤတၢ်သိၣ်လိာ်လိာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသိၣ်လိာ်လိာ်လိာ်လိာ်လိာ်.

၈. သလိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးပိာ်တကလုာ်အမံၤလာမဲၤသလိာ်လိာ်. မဲၤသလိာ်န့ၣ်ပၤကညီသ့ၣ်ဝဲဒီးအတၢ်န့ၣ်မၤကသံၣ်မဲာ်ခံးသ့လိာ်.

၁. လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢတုၤလိာ်သးဒီးအိၣ်လၢတၢ်ထီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဟဲလိာ်ဝဲဆူဟံၣ်ခိၣ်ဖိခိၣ်အံၤပစံးလာလိာ်ခဲလၢာ်လိာ်. တၢ်သ့ၣ်အိၣ်လၢသ့ၣ်ခံးလိာ်ဝဲဆူကိာ်လံာ်ဒုလိာ်. ဒီးပစံးလာလိာ်တံာ်စ့ၢ်ကိးလိာ်.

၂. လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအိၣ်လၢထံခံးလဲၤဆူထံထံန့ၣ်ပစံးလာလိာ်လိာ်. ထံဆူလိာ်တၢ်. ညၣ်လိာ်က့ၤ. ဒီးတၢ်အိၣ်လၢမ့ၢ်ထီၣ်ဒီးလဲၤဆူမ့ၢ်န့ၣ်ပစံးလာလိာ်လိာ်. ကလံာ်လိာ်. တၢ်အါန့ၢ်လိာ်. စံးဝဲလိာ်.

၃. လိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပယုၤမ့ၢ်လဲၤန့ၣ်ဆူပဟာ်ပယုၤဒီးပစံးလာလိာ်လိာ်. တၢ်တသ့ၣ်ဝဲပသးန့ၣ်ပယုၤလိာ်မ့ၢ်လိာ်ခါ. စသါဘၣ်အတၢ်စအိၣ်မ့ၢ်တလိာ်ဘၣ်.

လိာ်

၄. လီ၊ နှင့်မူးတင်လအိၣ်လအထီဒီးဖုၣ်လီတုၤလီၤဝဲလအီၣ်ကျါ ခိၣ်နှၣ်ပစံးလအီၤလီၤ. သ့ၣ် လၢၣ်ဘီတဘ့ၣ်လီၤဝဲဆူၣ်နီၣ်ကျါ ခိၣ်လီၤ.

၅. လီကတ် နှင့် မှီပယျာလီ မှတစ်ဘဉ်မှီ၇. တာသဉ်လါ ပယျာတစ်ဘဉ်မှီ၇. ပစံးလါလီကတ်လီ. ပှတဂယျာလီ မှာဒီးမှီလီ ကတ်လါအကိဉ်ယျာပူ ဒီးအိထံလီ. ပယျာလီထံ ဒီးထံလီကတ်ဒီးပဆဉ်ဒီးပကူးနးနးကလံလီ.

၆. လီကတင် မှလီကတင်အဆီလီ. ဒီးမှကစာကလိအက
ဆုန့ဉ်ပစံးဒီးအဆီလါလီကတင်လီကတင်လီ.

၇. လီကတံာ် နှံၣ်မ့ၢ် တၢ်လၢကရဲးပူၤကစၢ် ကဆူး ကလိ ကဆူး
ဒီးပစံးလၢလီကတံာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ လီကတံာ်လီၤက
တံာ်လီၤ. ကစၢ်ကလိအကဆူးတၢ်လီကတံာ်လီၤကတံာ်နးကၤ.

၈. လီကတြုဂ် နှင့်မုဂ်ပျံတဆာဘဉ်ဒီးဖုဂ်လီဝဲဆူနီကျါခိဉ်
ဒီးပစံးလာလီကတြုဂ်လီဝဲ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီကတြုဂ်လီဝဲ
ကတြုဂ်လီဝဲ.

၉. လီကတြာ နှင့်မှတ်လအသုံးလီဝဲန့တ်ပမ်းလလီက
တြာလီ. ဒီပမ်းဒီအဆီလလီကတြာလီကတြာလီ. ပသး
ပှါန့တ်အမ်းလီကတြာဝဲဒေဒ်လီ. ပသးပှါန့တ်တုအမ်းလီက
တြာဒီအမ်းသုံးဝဲလီ.

၁၀. လီကတြျှို နှင့် မှီဖုထူးပျံတဆာဘၣ်ဒီးလီဝဲဆူဟီၣ်ခိၣ်အ
ဖိဒိၣ်ဒီးပသံးအသးနှၣ်ပစံးလၢလီကတြျှိုလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လၢလီကတြျှိုလီၤကတြၢ်လီၤ. နထူးပျံတဆာဘၣ်လီကတြျှို
နးကၢ.

၁၁.လီၤကတြၢ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢသ့ထီၣ်ဃုထီၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်ခုၣ်ဒီး ကပုၣ်ထီၣ်စၢ်လီၤဝဲန့ၣ်ပဝံးလၢလီၤကတြၢ်လီၤ. ဒီးပဝံးဒီးအဆိ လၢလီၤကတြၢ်လီၤကတြၢ်လီၤ.

၁၂. လီကတြ် နှ်မ့လီကတြ်အဆိလီ. ဒီးမ့ပသးပှ်အ
ဖံးသွံးမ့ဂု. ပျံတဆာဘဉ်မ့ဂု. ပစံးဒီးအဆိလီကတြ်
လီကတြ်လီ.

၁၃. လီကထီ နှ်မ့ပဝုန့တုပဝလီလကသံဒီးအချံပြါ
ဒီးအဖံတအိံဘဉ်ဒီးဘျါပန့ပစံးလလီကထီလီ. ပှကညီအ
ဝုန့တုပဝလီလကသံဒီးလီကထီကွံာ်ပဝလီ. ဒီးပစံးဒီးအ
ဆိလလီကထီလီကထီလီ.

၁၄.လီကမ္ဘာ နှင့်မိုးလီကမ္ဘာအဆီလီ၊ ဦးမိုးဝဲလားတံအလှံ
အဒုလားအပြံနှင့်ပစံးလားလီကမ္ဘာလီကမ္ဘာလီ၊

၁၅.လီၤကမ့ၤ၊ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အလုၣ်အဒုလၢအပြံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလီၤကမ့ၤလီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤကမ့ၤလီၤကမ့ၢ်လီၤ .

၁၆. **လီကလဲ** နှင့် မှီ တာ လာ ဘဉ်ဒီဒီးသုဉ် ဖးပြဲကဒံ နှဉ်ပစံးလာ လီကလဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆဲလီလီကလဲလီ၊ မိမိလီ၊ စတီ သဟါတဖျဉ်လီကလဲမးလီ၊ ပှါတဂါစုးလာါတဖျဉ်လီကလဲ မးလီ၊

၁၇. **လီကလိခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကုလီဆးခိၣ် လီလၢ်အသးဒီးပစံးလၢ လီကလိခိၣ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်လီၤလၢအခိၣ်တခါန့ၣ်ပစံးလၢလီၤ ကလိခိၣ်ခဲလၢကလီၤ. ဒီးပစံးလၢလီၤသလိခိၣ်စကိးလီၤ. ဒီးပ

လီ

စံးဒီးအဆိလၢလီၤကလိးခိၣ်ကလိးန့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၈. **လီကဓဲ** နှုတ်ပွဲကညီ ကတိတ်လၢအကလုာ်စၢ်လၢအက
လုာ်မုာ်ဒီးပစံးလၢကတိတ်လီကဓဲလီၤ. ပွဲတဂၢကတိတ်
လီကဓဲမးလီၤ. ဒီးထီၣ်ဖိပွဲလၢအမုာ်နှုတ်ပစံးလၢအပွဲလီက
ဓဲလီၤ.

၁၉.လီၤကယး: န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤမၤတကဲကိညါဒီးအလီၤဒုၣ်လီၤဝဲန့ၣ်ပ
စံးလၢလီၤလီၤကယးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤကယးလီၤ
ကယးလီၤ. ပှၤမၤတကဲဒီးအလီၤလီၤကယးက့ၤလံ. ကဘျီကံ
သၢ.

၂၀. လီကယာ၊ နှင့် မှတ်ဉာဏ်အတိုင်း အံ့သရေနှင့် ပစ်ခတ်လှေ
လီကယာလီ။

၂၁. **လီကရး** နှင့်မှီထိမှံဂု၊ ချမ်းဂု၊ လီလထံကျိဒီးလီ
ဒိင်တူင်ဘင်တီးဒီးလံာ်မှံဂု၊ သုင်မှံဂု၊ ဒီးထံဆူတံဒီးပစံးလံာ်
လီကရးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလံာ်လီကရးလီကရးလီ၊

၂၂. **လီကရုံး** နှင့် မှန်ပေါ်လာသည့် ခိုခင်းပလီ၊ ဆူသည့် ဖီလ်
 နှင့် ပမ်းလာ လီကရုံးလီ၊ ဒီး ပမ်း လာလီတရုံးစွာ ကီးလီ၊ တာ
 သိုဉ် လီတရုံးဆူသည့် ငှက်ဒီးလီ၊ တံင်ဝဲလီ၊ ဒီး ပမ်းဒီးအဆီလာ
 လီကရုံးလီကရုံးလီ၊

၂၃. လီကရဲး နှံ့မ့်ကစာ်ကဆူးထံခံတြိလဲထီၣ်ဒီးပစံးလာတၢ် လီကရဲးလီ၊ တၢ်လီကရဲးနှံ့မ့်ကစာ်ကဆူးလီ၊ ဒီးပကိးလာ ကရဲးကလီလိၣ်ကိးလီ၊

၂၄. **လီကလီ** နှင့်မုံတံကတံသီးတဖန်နှင့်ကျွန်းဒီးလီဖိုဘူ
လီယာဘဲနှင့်ပံးလီလီကလီလီ. ယာ်တဘျာ်လီကလီဒီး
ထျာ်ဖိုပဲလီ. ဒီးပံးဒီးအဆိလီလီကလီလီကလီလီ.

၂၅. **လီကလီ** နှင့်မှ မှာအိတ်ပုကဖိထိတ်ဒီးလီသလဲးဝဲန့တ်ပစံး
လါလီကလီလီ. ဒီးပစံးဒီးဆဆဲလါလီကလီလီမံထီလီ.
ဒီးပစံးလါလီတလီစုကီးလီ.

၂၆.လီၤကံၤ န့ၣ်မ့ၢ်ခိၣ်သူဘၣ်တၢ်စူၤနးကၣ်ဆိးဒီးထီၣ်ယံၣ်တၢ်
ဝဲဒီးပစံးလၢခိၣ်သူလီၤကံၤလီၤ.

၂၇. **လီကလီကျာ** နှင့်မှပုကညီကတိမုတ်တီးဒီးဟ်စါအသး
 နှံၣ်ပစံးလကတိတလီ ကလီကျာလီ၊ ပုတဂက ထံၣ်လိာ်အ
 သးဒီးကတိမးတလီကလီကျာကမဲးကမိးလီ၊

၂၈. **လီၤက့ၤ** န့ၣ်မ့ၢ် ပှၤကညီ ဆိကမိၣ် ယုၢ်လီၤအသးဒီး ပစံး လၢ ဆိမိၣ်လီၤအသးလီၤ. ပှၤဆိကမိၣ်လီၤက့ၤအသးဒီးထံၣ်လီၤတၢ် ဒဲးဘးလီၤ.

၂၉. လီၤကိၣ်နီၤ န့ၣ်မ့ၣ်ဒ်မုၣ်သၣ်မံကဘုၣ်ဒီးပစံးလၢလီၤကိၣ်နီၤ လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤကိၣ်ဘုၣ်လီၤကိၣ်နီၤလီၤ. ဒ်မုၣ်သၣ် မံလီၤကိၣ်နီၤနီၤမၢ်မံကဘုၣ်ဒီးဘးဒီးကအုၣ်တၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၃၀.လီကျူ နှိုမှ်လီဆီအဆီလီ၊ ဒီးမှ်တၢ်လၢတဒ်းသိးဘၣ်
ဒီးအဂီၢ်မိၣ်နှံၣ်ပံးဒီးအဆီလၢလီဆီလီကျူလီ၊ ပှၢဒီးပဝဲခံ
ဂၢတဒ်းသိးဘၣ်၊ အဝဲတဂၢလီဆီလီကျူဒီးအဝဲတဂၢလီ၊ တၢ်
လၢတဒ်းသိးဘၣ်ဒီးပှၢန့ၣ်ပံးလၢလီဆီလီကျူလီ၊

၃၁.လီၤကျိၣ် န့ၣ်မွၢ်ပထွဲတၢ်လၢဆါလီၤစယံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလီၤ
ကျိၣ်လီၤ. နထွဲကုဆါလီၤကျိၣ် နတထံၣ်ဘၣ်ဒါ. ဒီးပစံးဒီးအ

ဆိလလီကျိတ်လီကျိတ်လီ.

၃၂.လီကျိ နှ်မ့တ်လာပဖျိတ်တကတံဘ်နှ်ပစံးလီလီကျိ လီ. စဖျိတ်ဒီအကြီးလီကျိနးက. တဒီးနှ်ပဖျိတ်ဒီးလီကျိဝဲ လီ. ထီရီတလာပဖျိတ်တကတံဘ်နှ်မ့တ်လီကျိခဲလင်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလလီကျိလီကျိလီ. ဒီးပ စံးလီလီယတ်လီ ကျိစုကီးလီ.

၃၃.လီကျိ နှ်မ့တ်လာပဖျိတ်အသးတဖ်နှ်ပစံးလီလီကျိ လီ. ပုတဂဟိတ်ဒီးအမဲထံပုတ်လီကျိလီ. ထီကံဘ်ဘီယူက. မဲထံပုတ်လီကျိ.

၃၄.လီခိဉ် နှ်မ့တ်ပုတ်ကျိဖိနှ်က့အုအုတဝီဒီးပစံးလီလီ ခိဉ်လီ. ပုပုကျိဖိလီခိဉ်က့လပဒ်အုပုလီ. ဒီးပစံးဒီး အဆိလလီကျိလီခိဉ်လီ.

၃၅.လီကံ နှ်မ့တ်လာဒီးသီးလိတ်သးနှ်ပစံးလီလီကံလိတ် အသးလီ. ပုခံကဒီပုဂ်ဒီးအမဲလီကံလိတ်အသးလီ. ဒီးပစံး ဒီးအဆိလလီဒီလီကံလီ.

၃၆.လီကံ နှ်မ့တ်လာလီတံလီနှ်ပစံးလီလီကံလီ. ဘုနှ် ပဟ်လာနုပုဒီးလီသးသီနှ်ပုဒ်နှ်ဒီးတုလီကံဒီးတုလီ လာဘ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလလီကံလီကံလီ. မဲနှ်တုပယိတ် ဒီးလီကံလီ.

၃၇.လီကံမီ နှ်မ့တ်ပုဂုဘုဒီးဘုလီ ဘုလီဟုကျိနှ်ပစံးလီ ကံမီလီ. ဘုလီကံမီစုတစီဘ်. အမီအိဉ်လာဟုကျိ လီ.

၃၈.လီဃ် နှ်မ့တ်လီစီအဆိလီ. ဒီးမ့တ်အိဉ်ကအိဉ်ခိးဝဲ တစီဘ်တစီလီ. ဟိဉ်ခိဉ်အိဉ်ကျိထီဝဲလီစီလီယတ် လီ.

၃၉.လီဃ် နှ်မ့တ်ပလဲတဒီးပယိတ်ကမုတ်တပခိဉ်တလံဒီးပ ဃ်နှ်ပစံးလီလီဃ်လီ. ပုတဂဟိတ်ဘ်လံအခိဉ်တလံ ဒီးလီဃ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလလီဃ်လီတခူးလီ.

၄၀.လီဃ် နှ်မ့တ်ပမာဒုးတကထီဉ်ဘ်ဒီးနိဉ်ခဲဘ. တအိဉ်ဂီ ဒီးပစံးလီလီဃ်လီ. နိဉ်ခဲဘုဒုးလီဃ်တခိဉ်လီ. စမါမတ ကဲစုးလီဃ်ကွံစံးဝဲဒ်.

၄၁.လီဃ် နှ်မ့တ်ပုလီအဖိအတအဖိအမါတအိဉ်ဘ်လာအ မုတ်ကနီဖိသုဉ်ခါလံလံတုအပုသံနှ်ပစံးလီလီဃ်လီ. ဒီးပစံးလီလီဃ်သံစုကီးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလလီတုလီ ဃ်လီ. ပုလီတုလီဃ်စံးဝဲဒ်.

၄၂.လီဃ် နှ်မ့တ်ပဆုတ်ထီဉ်ပခိဉ်ဘ်ဒီးလီဆုတ်ဝဲနှ်ပစံးလီ ပခိဉ်လီဃ်လီ. ပုတဂဟိတ်ဒီးအခိဉ်လီဃ်လီ. ဒီးပစံး လီခိဉ်လီဂုနီလီဃ်ပစံးဒီးအဆိလီလီ.

၄၃.လီဃ် နှ်မ့တ်ထီရီတလာအယုယတ်တံဒီးလီဃ်ဝဲနှ်ပ စံးလီလီဃ်လီ. ဟံဉ်နုဉ်ယုယတ်တံဒီးလီဃ်ဝဲလီ. ဟံဉ်ယု ဃတ်တံဒီးလီဃ်ဒီဖျိဉ်ညါလီ.

၄၄.လီဟိ နှ်မ့တ်လာထုဉ်ဖျိမ့ဂု. တကဆုးလံထီဉ်လာ လီဃ်ဝဲနုမ့ဂု. ပစံးလီလီဟိလီ. ပုအိဉ်ဖျိဉ်ကျိနှ်အလီ မ့တ်လီဟိဒီးအဝဲတဂလဲဆုဉ်နီဝဲလီ. ဟံဉ်နုဉ်လီဟိဒီးက

လံနှ်ဝဲလီ. ဃီကဆုးလီဟိဒီးယတ်လီတံဝဲလီ. ဒီးပစံးဒီး အဆိလလီဃ်လီဟိလီ.

၄၅.လီဃ် နှ်မ့တ်လာဆုတ်ဝဲနှ်တုဃ်ဝဲဒီးပစံးလီလီဃ် လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလလီဃ်လီဘဲလီ. တဖ်အယုကံဝဲဒီး ပချီလီဃ်ဝဲလီ. ဒီးထီရီတလာအကံဒီးကဘုထီဉ်က့ဝဲနှ်ပ စံးလီလီဃ်ခဲလင်လီ.

၄၆.လီဃ် နှ်မ့တ်ပမါဒီးပဖိအိဉ်ဝဲဒီးပစံးလီလီဃ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလလီဃ်လီသ့ဉ်လီ. ပသးပုလီလီဃ်လီဃ် လီသ့ဉ်လာအဖိအလံလီ.

၄၇.လီဃ် နှ်မ့တ်ပအိဉ်တပလီလီတံလီဆဲးဒီးပတဟးလာ ဘ်နှ်ပစံးလီလီဃ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလလီဃ်လီ ကျိလီဃ်လီဃ်လီ. ပအိဉ်တတုပလီလီဃ်လီဃ်ပတဟး ထီဉ်လာဘ်ပလီဘ်.

၄၈.လီဃ် နှ်မ့တ်လီဃ်အဆိလီ. ဒီးမ့တ် လာထီဉ်တဖ်ဆွဲ လီအသးလာတကပိဉ်လီနှ်ပစံးလီလီဃ်လီဃ်လီ. ပျံ လီဃ်လာဟံဉ်တုလီလီလီကံဒုလီ. တသုဉ်ဖးထီတဖ်လီ ဃ်လီဃ်လာအဒုလီလီ.

၄၉.လီဃ် နှ်မ့တ်လီဃ်အဆိလီ. ဒီးမ့တ်လီ လာဟံဉ်ခိဉ်အ ထုဉ်ဖျိနှ်တဖျိဉ်တဖျိဉ်လီ. ထံလီဃ်လီဃ်စံးဝဲဒ်.

၅၀.လီဃ် နှ်မ့တ်လီဘျိအဆိလီ. ဒီးမ့တ်အိဉ် လီတံလာ ဃ်နှ်ပစံးလီလီဘျိလီဃ်ပစံးဒီးအဆိလီလီ. နုဉ်ဟု မ့တ်အိဉ်လီတံလာလီဘျိလီဃ်ဒီးစကဟံးနုက့ယဲလီ.

၅၁.လီဃ် နှ်မ့တ်အိဉ်ဆွဲလီအသးလာတကပိဉ်လီဒီးပစံး လီလီဃ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလလီဃ်လီဃ်လီ. တသုဉ် လီဃ်လာအဒု လီဒီးသုဉ်ယံဉ်လီဃ်စုကီးလီ. တသုဉ်ဖးထီ တဖ်လီဃ်လာကယုဉ်ကလံလီ. တကကုတံသးဘျိလီဃ်အ သးလာပျံလီလီ.

၅၂.လီဃ်လီဃ် နှ်မ့တ်အိဉ်ကအိဉ်ခိးဝဲတစီဘ်တစီ ဒီးပစံးလီလီဃ်လီဃ်လီ. ဟိဉ်ခိဉ်အိဉ်ကျိထီဝဲလီ ဃ်လီဃ်ဟးဂီတသုဘ်.

၅၃.လီဃ် နှ်မ့တ်ထံဖျိဉ်လီလာဟံဉ်ခိဉ်ထုဉ်ဖျိမ့ဂု. သပါ ထုဉ်ဖျိမ့ဂု. ပစံးလာထံလီဃ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလလီဃ် လီဃ်လီ. ထံလီဃ်စံးဝဲလီသပါအခံတဲလီလီ.

၅၄.လီဃ် နှ်မ့တ်လာတအါထီဉ်ဘ်ဒီးယိဉ်ဝဲနှ်ပစံးလီလီ ဃ်လီ. ဟုနှ်ပအိဉ်ဒီးလီဃ်တစဲးစီတစဲးစီလီ. ဒီးပစံးလီ လီဃ်စုကီးလီ. ပုကညီလာသီတဲးယါအါဂါဒီးခဲကနံအံ လီဃ်လီ.

၅၅.လီဃ် နှ်မ့တ်ပထုတံအခိဉ်စုလီဒီးပစံးလီလီဃ်လီ. စ ထုကတုအခိဉ်လီဃ်ကွံဒီးမာသးအခိဉ်စုတလုလီ.

၅၆.လီဃ် နှ်မ့တ်လီထံအဆိလီ. ဒီးမ့တ်ပကုတံလီတံလီ ဆဲးနှ်ပစံးဒီးအဆိလပကုတံလီထံလီဆဲးလီ.

၅၇.လီဃ် နှ်မ့တ်ပမါလီလံ ဘုဒီးပစံး လာဘုလီဆံဉ် လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလလီဆံဉ် လီကလုးလီ. နမာဘုလီဆံဉ် လီ ကလုးလီ.

၈၇. **လီတံ** နှစ်ပတ်လည်လီဟိုဒ်ခိတ်ခိတ်ပူဇ်ဦးလီဝဲ ခါတ်တနာ်နှစ်ပတ်လည်လီတံလီ. ပုတဂါယီလီတံဟိုဒ် ခိတ်ခိတ်ပူဇ်ခါတ်မးလီ.

၈၈. **လီတု** နှစ်ပတ်တအိတ်လါဘတ်လါပကအိတ်အဂီဦးပစံး လါလီတုလီ. ဘုလီတုဟုလီတု. အံသုတ်လီတုသဒ် အုတ်လီတုဦးပလဲယုအိတ်လီ. ဦးပစံးဦးအဆိလါလီတုလီ ကတ်လီ.

၈၉. **လီတု** နှစ်ပတ်ပုလါအဖိအလံတအိတ်ဘတ်ပနုတ်ပစံးလါ စါလီတုလီ. ဦးပစံးဦးအဆိလါစါလီတုဟိုလီဆိုလီ.

၉၀. **လီတု** နှစ်ပတ်တဖိတ်လံအိတ်တအလီဖ်နုတ်တပူလီ လီကိးမုနုဦးဦးပစံးလါလီတုလီ. တလါထီခိတ်အိတ်ကဟံ အပျီဖ်နုတ်လီတုတပူလီလီလီ. ဦးပစံးဦးအဆိလါလီတု လီမိလီ.

၉၁. **လီတု** နှစ်ပတ်လါလါဟံမုဂု. ပလီလါသုတ်ခံမုဂု. ထီရီတံလီလါဟံသုတ်ခံနုတ်ပစံးလါလီတုလီ. ပုတ ဂါအဖိလီတုလါဟံလီ. တအုးလီတုလါသုတ်ခံလီ. ဦး ပစံးဦးအဆိလါလီလုလီတုလီ.

၉၂. **လီတု** နှစ်ပတ်စါပထုထီကွတ်ပဒ်အမံမုဂု. ပဒ်ဟံ လီကိးခူးသကီအမံမုဂုပစံးလါလီတုလီ. စကီအမံ လီတုစံးဝဲဒ်.

၉၃. **လီတု** နှစ်ပတ်လါပလဲတလါကွတ်မုဂု. ပလဲပူကွတ် မုဂု. ပစံးလါအိတ်လီတုလီ. ဦးပစံးဦးအဆိလါအိတ်လီလု အိတ်လီတုလီ. ပုတဂါလုယတချးဘတ်ဦးအိတ်လီတုဝဲ လီ.

၉၄. **လီတု** နှစ်ပတ်ထုသုတ်မုဂု. ချဲလီထွံမုဂု. ထီလီထွံမု ဂု. လီဘတ်ဦးလါလါအဖးဖီလါအိတ်တခီနုတ်ပစံးလါလီ တီလီ. ဦးပစံးလါလီကြးစုကိးလီ. ဦးပစံးဦးအဆိလါလီ တီလီကြးလီ. ချဲလီတီဦးလါဦးသုတ်ဖးလီတကွတ်လီ.

၉၅. **လီတု** နှစ်ပတ်ပုကွတ်သုတ်ကိးအလံပုဘတ်တံလီအသး ဦးမာထးလါလံနုတ်ပစံးလါလီတီလီ. သုတ်ကိးအလံပု လီတီဝဲလီ. ပုတ်တလါလုးနှစ်ပတ်တတ်ဘတ်ဦးပမုဘိးကိး လီတီဝဲပဘိးတကွတ်ဘတ်.

၉၆. **လီတု** နှစ်ပတ်ပုအိတ်ဖျဉ်ဦးအခိတ်ခိးအမိတ်ကပျါခိတ်အယံ ဦးပစံးလါလီတီလီ. ပကွတ်ပုဟုးမုတသုဘတ်ဦးဖိသုတ်အိတ်ဖျဉ် အခိတ်လီတီဦးအိတ်ဖျဉ်ကီဝဲလီ.

၉၇. **လီတု** နှစ်ပတ်ပုအိတ်သုတ်ဦးလီယံဝဲနုတ်ပစံးလါလီ တီလီ. ဦးပစံးဦးအဆိလါလီဝဲလီတီလီ. စဟိတ်ထီသုတ်တ ဘိတကျါဘတ်ဦးလီတီဝဲလီ.

၉၈. **လီတု** နှစ်ပတ်ပုအိတ်ဦးအဖိဆံးနုတ်အနုလီဟိတ်ဦးပစံးလါ အနုလီတီလီ. ပုကညီနုတ်တုအမုတ်ပုဦးအနုလီတီဝဲ လီ.

၉၉. **လီတု** နှစ်ပတ်လါဘုးအဆိလီ. ဦးမုတ်ဘုးပသးလါအနး ကတါနုတ်ပစံးဦးအဆိလါလါဘုးလီတီလီ. ပမုယုလါပ တဟိတ်ဦးပလါဘုးလီတီလီ.

၁၀၀. **လီတု** နှစ်ပတ်အိတ်တဂါယီထီရီတပူလါပသကိးတ အိတ်ဘတ်နုတ်ပစံးလါပလီတုလီ. ဦးပစံးဦးအဆိလါလီယုတ် လီတုလီ.

၁၁၁. **လီထံ** နှစ်ပတ်သံဂီလီတံတံဦးပစံးလါလီထံလီ. ပု တဂါသံဂီလီထံပုဂါအတံလီ. ဦးပစံးဦးအဆိလါလီထံ လီဆးလီ.

၁၁၂. **လီထံတံကတီ** နှစ်ပတ်သံဂီကျိတ်ထံပုဂါအတံလီတံ လီဆးဦးပစံးလါပလီထံတံကတီလီ. ပုတဂါလီထံတံက တီဦးအဝဲတဂါကတီထီဆာတသုဘတ်.

၁၁၃. **လီထံ** နှစ်ပတ်လါယာဦးလီဒးချဲနုတ်ပစံးလါလီထံ လီ. ပုနုတ်ပကွတ်လီဆုထံလီပုဦးလီဒးချဲလီထံချဲဝဲလီ.

၁၁၄. **လီထုလီယံ** နှစ်ပတ်လါအိတ်စံအိတ်ကျါတသံတပု ဘတ်နုတ်ပစံးလါလီထုလီယံလီ. တလါကါခိတ်အစါစါအ ယုယုနုတ်မုအိတ်လီထုလီယံလီ. ဦးပစံးလါသးလီထုစု ကိးလီ. တသးကါဝဲနုတ်မုသးလီထုလီ.

၁၁၅. **လီထု** နှစ်ပတ်အိတ်ဆာထာ်လါထံကျါပခိတ်တတုဘတ် ဦးပလီအုးဆာထာ်နုတ်ပစံးလါပလီထုလီ. ပုတဂါလီ ထုလါထံကျါတုယံဦးကသံလီ.

၁၁၆. **လီထု** နှစ်ပတ်ပမါတကဲဦးပကတီတံတကသုတ်ထီ ဘတ်နုတ်ပစံးလါပပူလီထုလီ. ပုတဂါမါတကဲဦးအပူလီ ထုကတီတံတသီဘတ်. ဦးပစံးလါသးလီထုစုကိးလီ.

၁၁၇. **လီထဲ** နှစ်ပတ်ထီခိတ်ခိတ်အခိတ်လီဝဲဦးပစံးလါအခိတ်လီ ထဲလီ. ထီတဘုတ်အခိတ်လီထဲဦးအခိတ်လီတုဝဲလီ. ဦးပစံး ဦးအဆိလါလီထဲလီထဲလီ.

၁၁၈. **လီထွံ** နှစ်ပတ်လီဝဲလါထံဖံးခိတ်ဆုထံထုတခီဦးပစံး လါလီထွံလီ. ချဲတဘုတ်စါစါလီထွံကွတ်ဝဲလီ. ဦးပစံးဦးအ ဆိလါလီထွံလီယုစုကိးလီ.

၁၁၉. **လီဒး** နှစ်ပတ်လီဆုထံလံနုတ်ပစံးလါလီဒးလီ. ဦးပ စံးဦးအဆိလါလီဒးလီဝဲလီ. လီဒ်လီဒးလီ. စကွတ်လီ ထဲတလိတ်ဆုထံလံဦးလီဒးလီဝဲလီ.

၁၂၀. **လီဒး** နှစ်ပတ်ပုပုတုပတဖျးဘတ်ပမဲဦးပသးခုတ်လီ နုတ်ပစံးလါလီဒးလီ. ပုတဂါပဒ်နုတ်အလီဦးလီ ဒးမးလီ. ဦးပစံးလါသးလီဒးစုကိးလီ.

၁၂၁. **လီဒး** နှစ်ပတ်ဝဲတဖ်ထံတံလါညါခိတ်မာသးဒ်တံအါ အသးဦးယုတံအိတ်တံအိတ်နုတ်ပစံးလါကလိးလီဒးလီ. ဦးတ နီနီစံးလါသရဲလီဒးလီ. ဝဲလါတတီတလီဘတ်နုတ်မုလီ ကွတ်တံဦးစံးလါကလိးလီဒးနုတ်ယုအိတ်ယုအိတ်တံအိတ် အိတ်လီ.

၁၂၂. **လီဒုဒါ** နှစ်ပတ်ပုကညီသးဟုလီအသးနုတ်ပစံးလါလီ ဒုဒါလီ. ပုကညီမုမါကမုလီအသးဦးမုအုတ်လီဆိးကု နုတ်တုသးဟုလီအသးတဘျါဘတ်ဦးပစံးလါလီဒုဒါလီ. ဦး ပစံးဦးအဆိလါလီဒုဒါလီသးလီ.

၁၂၃. **လီဒဲ** နှစ်ပတ်ပုကွတ်ပစံးဦးသုတ်ကတုလီဟိတ်ခိတ်ဘတ်လီ ကလုတ်တုဦးပစံးလါလီဒဲလီ. ဦးပစံးဦးအဆိလါလီဒဲလီဒဲ

လီ၊ ပုတဂါဖဲဒုးကူဒုးလီဒဲဂါသမိး

၁၂၄. **လီဒီ** နှုတ်မုတ်သုတ်ဝံပသးနးကဲဒ်ဆိး တုပတဟိတ်တ အိတ်လါဘတ်ပမဲဒ်သုဒီးပစံးလါပလီဒီလီ၊ ပုတဂါလဲတတ် တဘိတ်ဘတ်မုဒီးလီဒီကသံတုလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီဒီ လီယူလီ၊

၁၂၅. **လီဒီ** နှုတ်မုတ်လီဂါအဆိလီ၊ ဒီးမုတ်ဒ်သိးလိတ်အသးနှုတ် ပစံးဒီးအဆိလါလီဒီလီကလိတ်အသးလီ၊

၁၂၆. **လီဒီး** နှုတ်မုတ်လီဒဲအဆိလီ၊ ဒီးမုတ်ပကူပစံးလါသုတ်က တုလီဟိတ်ခိတ်အမိခိတ်နှုတ်လီ၊

၁၂၇. **လီပကီ** နှုတ်မုတ်ကစာကဟိတ်လီလီပကါဒီးပစံးလါလီပ ကီလီ၊ ပထိတ်ကစာထိတ်ဘးလီပကီဒီးပအိတ်ဘုံးပဝဲလီ၊ ဒီး ပစံးဒီးအဆိလါလီပကီလီပကီလီ၊

၁၂၈. **လီပကီ** နှုတ်မုတ်ပထိတ်ကချုံးပခိတ်အဆါဒီးပစံးလါပထိတ် လီပကီပခိတ်လီ၊ ပုတဂါထိတ်လီပကီပခိတ်လီ၊ ပုတဂါ ထိတ်လီပကီအခိတ်ဒီးအခိတ်ဖုတ်လီဝဲလီ၊

၁၂၉. **လီပဝး** နှုတ်မုတ်လီတနာအဆိလီ၊ ဒီးမုတ်ပုလါမံဆူအိတ် ဃးဒီးမာတနာအိတ်တကဲဘတ်နှုတ်ပစံးလါလီတနာလီပဝးလီ၊

၁၃၀. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်မုတ်သံဝဲဒီးပစံးလါမုတ်လီပတ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီး အဆိလါမုတ်လီပတ်ဖုတ်လီဘျိတ်လီ၊

၁၃၁. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်မုတ်လံအမဲပတ်လီအသးနှုတ်ပစံးလါ အမဲလီပတ်လီ၊ ထွံနှုတ်အမဲတလီပတ်ဘတ်၊ ဘိတ်သအိတ်အမဲ လီပတ်၊ ပနာဂါဖဲအမဲလီပတ်ဝဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီပတ် လီပတ်လီ၊

၁၃၂. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်ပုကညီပျံတတ်ဒီးအမဲနံတအိတ်ဘတ်ဒီးပတ် သပုအသးနှုတ်ပစံးလါအမဲလီပတ်လီ၊ ပုတဂါအမိအပာ်ဒီး အမဲလီပတ်ဖဲအပာ်မဲညါလီ၊ တုအပာ်လီခဲနှုတ်အနာကွဲဝဲ လီ၊

၁၃၃. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်ပကူသုတ်ဒီးကလီပျိတ်နှုတ်ပစံးလါလီပတ် လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီပတ်လီဟိတ်လီ၊ တံပျိတ်ထိတ်နှုတ်ပစံး လါတလီပတ်လီ၊ ပုတဂါဖဲဒုးကူဒုးဒီးတလီပတ်ဒီးဘတ်နိတ ဖဲဘတ်၊

၁၃၄. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်အုတ်သံလီကလဲဒီးမာ သးသပုးကလတ် နှုတ်ပစံးလါလီပတ်လီ၊ တသုတ်မံကဘုတ်ဒီးလီပတ်ဝဲလီ၊ တံ သံစိတ်အုတ်လီပတ်ကွဲဝဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီပတ်လီပတ် လီ၊

၁၃၅. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်ဟံလါယးဝဲဒီးတံတိတ်ဒီးလီဝဲဟးဂါဝဲ နှုတ်ပစံးလါလီပတ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီဂါလီပတ်လီ၊ ဟံယးလီပတ်ကွဲဝဲလီ၊

၁၃၆. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်မုတ်လံလီယံအိတ်ထိတ်ဒီးပစံးလါလီ ပတ်လီ၊ တံမိတ်လံလီတုပခးဒီးလီပတ်ဒီးသံဝဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီး အဆိလါလီပတ်လီပတ်လီ၊

၁၃၇. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်လါယူလီဝဲနှုတ်မုတ်ဂါ၊ တံလါတံကူ လီမုတ်ဂါပစံးလါလီပတ်လီ၊ ပုတဂါဘတ်တုဒီးအသွံလီပတ် ဝဲလီ၊ တံမိတ်လံဘိတ်သအိတ်ထိတ်တရိတ်ကံလီပတ်လါအကပ

နှုတ်လီ၊

၁၄၁. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်သုတ်မံဒီးအခိတ်မိတ်ထုတ်ဖျဲးဝဲနှုတ်ပစံးလါ လီပတ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီသြဲလီပတ်လီ၊

၁၄၂. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်လါဒီးသိးလိတ်အသးနှုတ်ပစံးလါလီပတ် လီ၊ ဒီးပစံးလါထိတ်သိးလီပတ်လီ၊ ပုတဂါလီပတ်ဒီးအပုဒီး အပုအဝဲဒီးအမဲလီဂါလိတ်အသးလီ၊ နတထိတ်သိးလီပတ် ဘတ်ဒီးပုဂါဘတ်၊ နမာအါလီဆိနသးလီ၊

၁၄၃. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်ပထုတ်ဆုလီကုတ်နှုတ်ပစံးလါဆုလီပတ် လီ၊ စထုတ်ကမုတ်ဒီးဆုလီပတ်ဝဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီ ပတ်လီပတ်လီ၊

၁၄၄. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်အိတ်ဖိတ်ခံဂါဝဲဒီးပဟးဖုတ်ခံဂါတပုပုဒီး ပစံးလါပတ်လီပတ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါပတ်လီမုတ်လီပတ်လီ၊ တုပတ်လီပတ်ဒီးပပုပတ်ဒီးပသးသယုတ်ဘတ်လိတ်ပသးလီ၊

၁၄၅. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်ပုဒီးမိတ်ကွဲတံဟ်မိတ်လိတ်အသးဒီးပစံးလါ လီပတ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီပတ်လီယံလီ၊ ပုဒီးမိတ် လီပတ်နှုတ်မုတ်ဟ်မိတ်လိတ်အသးလီ၊

၁၄၆. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်ဒီးဘိတ်လီဆုတ်ပုမုတ်ဂါ၊ လီဆုတ်မိတ်ဆုး မုတ်ဂါပစံးလါလီပတ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီပတ်လီပတ်လီ၊ သုတ်တဘိတ်လီပတ်ဆုတ်မိတ်ဆုးလီ၊ ဝတ်တဘိတ်လီပတ်ဆုတ်ပုလီ၊

၁၄၇. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်ကုတ်သိးယတ်လိတ်ကလိတ်ကဝီဝဲဒီးပစံး လါလီပတ်လီ၊ ယတ်တဘိတ်လီပတ်လီကါ၊

၁၄၈. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်သပါခံထုတ်ဖျိမုတ်ဂါ၊ ထိရိတ်လါဘတ်ဒီး ဒီး ထုတ်ဖျိမုတ်ဂါပစံးလါလီပတ်လီ၊ ပုတဂါမာလီပတ်သပါအခံဒီး ပမိတ်တံတသုလါဘတ်၊

၁၄၉. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်ခိတ်ခွဲတဘတ်ဘတ်သပါအခိတ်ဒီးလီဝဲဆုသ ပါပုနှုတ်ပစံးလါလီပတ်လီ၊ ခိတ်ခွဲဆံးကဲဒ်ဆိးဒီးလီပတ်ဆု သပါပုလီ၊ ဒီးပခိတ်လတ်မုတ်ဆံးဒီးလီပတ်ဆုခိတ်ဖဲပုစုကိး လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီပတ်လီပတ်လီ၊

၁၅၀. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်ပဘတ်ကုတ်ပဘတ်ထိတ်ပတ်ဒီးပစံးလါပ လီဘတ်ပတ်လီ၊ ပုတဂါဘတ်ပတ်ပုလါဟုတ်တံအပိတ်လီ၊

၁၅၁. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်လီဒီးဘတ်ပုတမံမံဒီးပစံးလါလီ ဘတ်လီ၊ တသုတ်လီဘတ်စချာစဲဝဲဒ်၊

၁၅၂. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်လီဘာအဆိလီ၊ ဒီးမုတ်အိတ်တဒါလါတ ဖျါဘတ်ဝဲနှုတ်ပစံးဒီးအဆိလါလီဘးလီဘာလီ၊ ယတ်တဘတ် လီဘးလီဘာလါဟိတ်ခိတ်ဝဲလီ၊

၁၅၃. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်အိတ်တဖျါဘတ်ဝဲလါဟိတ်ခိတ်ဝဲမိတ်မုတ် ဂါ၊ လါဖုတ်မိတ်မုတ်ဂါပစံးလါလီဘာလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါ လီဘးလီဘာလီ၊ ဒီးတဘတ်လီဘာလါဖုတ်ပပုတထိတ်ဘတ်၊ တံအိတ်လါတံမိတ်နှုတ်ပစံးလါလီဘာဝဲလါလီ၊

၁၅၄. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်လါတံအဆိလီ၊ ဒီးမုတ်လံဖဲဒီးတက လုတ်လါအိတ်တံအုတ်တံကျိတ်နှုတ်ပကိးဒီးအဆိလါလီဘတ်လီ တံလီ၊

၁၅၅. **လီပတ်** နှုတ်မုတ်သုတ်မုတ်ဂါ၊ တံမုတ်မုတ်ဂါအခိတ်ထံးဝဲဝဲ ဒီးအလုတ်ညွဲးစါလီဝဲနှုတ်ပစံးလါလီဘဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါ

လီဘိတ် လီဘဲလီ. လူတမူအခိုင်ထံးတံးဒီးအလင် လီဘဲလီ.

၁၅၆. **လီဘဲ** နှုတ်မူပညာကံသးလီန့ၣ်ပစံးလၢပသးလီဘဲလီ. ပုၤတဂၢၤနီၤဟူအမိၢ်သံအပရၢဒီးအသးလီဘဲမးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသးလီဘိတ်သးလီဘဲလီ.

၁၅၇. **လီဘိ** နှုတ်မူလူၢ်ဖျိၣ်ဖျိသၣ်တစဲဘၣ်ဒီးဘိလီၤသြၢကွံာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီဘိလီ. ဒံသၣ်ဖျိတဖျၢၣ်လီဘိကွံာ်လံ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီဘိလီဘိလီ.

၁၅၈. **လီဘိ** နှုတ်မူပုၤကညီဒိၣ်တန့ၢ်ဂဲၤတကဲဘၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးတဆုးတဆါဒီးမၤသးဝါဘိတစဲးစဲးလၢအသ့ၣ်အထံလီဒးန့ၣ်ဒီးပစံးလၢလီဘိလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီသးလီဘိလီ.

၁၅၉. **လီဘိတ်** နှုတ်မူပိသ့ၤဟဲထီၣ်ကွံာ်ဒီးပစံးလၢပိသ့ၤလီဘိတ်လီ. ထီၣ်ပပျီၣ်န့ၣ်တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဟဲထီၣ်ဒၣ်တၢ်ဒီးပစံးလၢလီဘိတ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီဘိတ်လီမိလီ. စါခိၣ်အခိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တကျၢၤဘၣ်ဒီးလီဘိတ်လီ. နးလီဘိတ်လၢအကြီးပူၤလီ.

၁၆၀. **လီဘျါ** နှုတ်မူတၢ်ဘျးပသးတုၤပဂဲၤတကဲဘၣ်ဒီးပစံးလၢပလီဘျါလီ. စလဲၤတၢ်တုၤစလီဘျါမးလီ. စဝံတၢ်ယၢဒီးစလဲၤတၢ်စလီဘျါမးလီ. ဒီးပစံးလၢပသးလီဘျါစုၢ်ကိးလီ. တၢ်သၣ်ဝံပသးနးဒီးပလီဘျါစုၢ်ကိးလီ. ပစံးဒီးအဆိလၢလီဘျါလီဘျါလီ.

၁၆၁. **လီဘျါ** နှုတ်မူပဖိၣ်တၢ်ယံာ်ဒီးပစုဘျးဒီးပစုတဟီၣ်စါလီလၢပဖိၣ်တၢ်တယါဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပစုလီဘျါလီ. ဒီးတၢ်ဘျးပသးလၢပဟံးတၢ်ဖိၣ်တၢ်တကျၢၤဘၣ်လၢပတဟီၣ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပစုလီဘျါလီ. စဖိၣ်ဂီၤဖံးတဒုစုဘျးဒီးစုလီဘျါမးလီ. တၢ်ဘျးစသးစုလီဘျါခိၣ်လီဘျါလီ.

၁၆၂. **လီဘျး** နှုတ်မူပယုၢ်ယံာ်ဒီးတၢ်ဘျးပသးနးနးကလဲာ်ဒီးပစံးလၢပလီဘျးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီဘျးလီတီၤလီ.

၁၆၃. **လီဘျး** နှုတ်မူပုၤဆါယံာ်ဒီးအတဟီၣ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလီဘျးလီ. ပုၤမ့ၢ်တဆါဘၣ်သနၢ်က့တၢ်ဘျးကြိကြိအသးန့ၣ်ပစံးလၢလီဘျးစုၢ်ကိးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီဘျးလီတီၤစုၢ်ကိးလီ.

၁၆၄. **လီဘျး** နှုတ်မူပဖိၣ်တၢ်ဘျးဝဲဒီးပစံးလၢလီဘျးလီ. တၢ်ဒီးတၢ်လၢန့ၣ်တုၤပဖိၣ်ဒီးလီဘျးကွံာ်ဝဲဒီးမဲဝဲဒီးပအိၣ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီဘျးလီဘျးလီ. ဒီးပစံးလၢလီကဘျးစုၢ်ကိးလီ.

၁၆၅. **လီဘျး** နှုတ်မူတၢ်သံစိၣ်အုၣ်လီကလဲဒီးအပူၤဖုၣ်လီကွံာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီဘျးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီဘျးလီဘျးလီ. ဒီးပစံးလၢလီကဘျးစုၢ်ကိးလီ. ထီၣ်ခိၣ်စိၣ်အုၣ်လီဘျးလံန့ၣ်ပလဲၤမၤဘၣ်ဘျးတဘျးဘၣ်န့ၣ်အုၣ်ကၢ.

၁၆၆. **လီဘျး** နှုတ်မူတၢ်သၣ်မံကဘျးတုၤလီကလဲလၢအဆိပူၤန့ၣ်ပစံးလၢမံအုၣ်လီဘျးလီ. ဒီးပစံးလၢလီပိာ်စုၢ်ကိးလီ. တၢ်သၣ်မံလီဘျးပအိၣ်တသ့လၢဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီဘျးလီဘျးလီ.

၁၆၇. **လီဘျး** နှုတ်မူချံလီဒးဆုထံကျိဒီးပစံးလၢချံလီဘျးလီ.

ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီဘျးလီဘျးလီ. ထံန့ၣ်ချံပူၤဒီးချံလီဘျးလီ.

၁၆၈. **လီဘျး** နှုတ်မူပယုၢ်ကဟံးဒီးကဟံးသဝံးတၢ်ဒီးပခိၣ်လီဆုကဟံးကျိန့ၣ်ပစံးလၢလီဘျးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီဘျးလီဘျးလီ. ကဟံးကျိတပူၤလီဘျးနးကၢ.

၁၆၉. **လီဘျး** နှုတ်မူတၢ်အိၣ်လီတၢ်စုၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီဘျးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီဘျးလီစါလီ. စယီၣ်ဟုအိၣ်လီဘျးလီစါတဖၣ်န့ၣ်ဖိအိၣ်က့ၢ်နဲတက့ၢ်.

၁၇၀. **လီဘျး** နှုတ်မူပဖိသဒါအကတၢ်တဂၢၤန့ၣ်ပစံးလၢပဖိလီဘျးလီ. စဖိလီဘျးလၢအပိာ်မုၢ်. ဒီးတနီၤနီၤလီဘျးလၢအပိာ်ခွါလီ.

၁၇၁. **လီမၢ်** နှုတ်မူတၢ်လၢပၢမၢ်တၢ်တုၤပတထံၣ်က့ၢ်လၢဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလီမၢ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီမူၤလီမၢ်လီ. ပစံးလၢလီမၢ်မံၤစုၢ်ကိးလီ. ချံတဘျးစစၢဒီးလီမၢ်လီ. ဒီးမ့ၢ်ပကိးပိာ်ထွဲပိာ်ခဲလီ.

၁၇၂. **လီမုၢ်** နှုတ်မူလီမးအဆိလီ. မ့ၢ်ပုၤအိၣ်ပိာ်ခဲဒီးဟးပြဲဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီမုၢ်လီမးလီ. ပုၤကညီလီမုၢ်လီမးဒီးသးသယုၢ်ဘၣ်လိာ်အသးလီ.

၁၇၃. **လီမူ** နှုတ်မူလီမၢ်အဆိလီ. မ့ၢ်တၢ်ပၢမၢ်တုၤပတထံၣ်က့ၢ်လၢဘၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢလီမူၤလီမၢ်လီ.

၁၇၄. **လီမ့ၢ်** နှုတ်မူပုၤကညီကတၢ်လၢတၢ်ယံာ်ဒီးတၢ်ယံာ်အပူၤထီၣ်လၢအအါဒီးတဂ့ၢ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ယံာ်ခိၣ်လီမ့ၢ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီမ့ၢ်လီမ့ၢ်လီ. ပကၢ်ခးတုၤတၢ်ယံာ်ခိၣ်လီမ့ၢ်န့ၣ်ပစံးတဂ့ၢ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်.

၁၇၅. **လီယၢ** နှုတ်မူဆိဒီးနီၤစုၢ်လီတုၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လီဒီးပစံးလၢဆိဒီးလီယၢလီ. ဆိတဘျးအဒီးလီယၢဒီးအဒီးနီၤစုၢ်တုၤလီဝဲလၢနီၤကျိခိၣ်လီ.

၁၇၆. **လီယၢ** နှုတ်မူပမဲာ်သၣ်လီကအိၣ်ယီာ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၢ်, ဟီၣ်ခိၣ်ပူၤလီကအိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပစံးလၢလီယၢလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီယၢလီဝဲလီ. ပုၤတဂၢၤအမဲာ်လီယၢတဘျးပုၤပုၤအမဲာ်လီ. ဟီၣ်ခိၣ်လီယၢပဝုၤကလဲာ်လီ.

၁၇၇. **လီယီာ်** နှုတ်မူတၢ်အိၣ်ကျိထီၣ်လၢကံာ်လီအသးကျိဒီးခါၣ်ဝဲဒီးတၢ်လီဆုဟီၣ်ခိၣ်လၢယီာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီယီာ်လီ. လၢကံာ်နီၤအိၣ်လီယီာ်ဒီးကံာ်ကျိဝဲလီ.

၁၇၈. **လီယီာ်** နှုတ်မူကစၢ်ယုၤအသးအိၣ်ကၢအိၣ်ခိးကံာ်ကျိဝဲတသံတပုၤဒီးပဒီလီလၢတၢ်လၢလီယီာ်တဖၣ်. တၢ်လၢကံာ်ကျိဝဲတဖၣ်ဒီးပစံးလၢကစၢ်ယုၤလီထူလီယီာ်လီ. ကစၢ်ယုၤလီထူလီယီာ်စံးဝဲလီ. ဒီးပစံးလၢလီထူလီယီာ်ကစၢ်ယုၤစုၢ်ကိးလီ.

၁၇၉. **လီယုၤ** နှုတ်မူလီထွံအဆိလီ. ဒီးမ့ၢ်ထံဆုလီတၢ်တမံမံဒီးလီဝဲဆုထံထၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလီထွံလီယုၤပစံးဒီးအဆိဒ်န့ၣ်လီ.

၁၈၀. **လီရံ** နှုတ်မူတၢ်နၢမူနးနးကလဲာ်န့ၣ်ပစံးလၢနၢမူလီရံလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢနၢမူလီရံလီရံလီ. ဖိတပူၤနၢမူလီ

ရ်လီရုစံးဝဲဒ်. ပဖိကသူနာမူလီရ်လီရုစုကီးလီ.
 ၁၈၁. **လီရ်လီရု** နှ်မုာ်သုဂ်ဖုဂ်တြးအဒုအလုဂ်ဒီးသယာ်အသးဝးတြးနှ်ပစံးလာမလီသးလီရ်လီရုလီ. သုဂ်တထံးအဒုသယာ်အသးလီရ်လီရုစံးဝဲဒ်.
 ၁၈၂. **လီရု** နှ်မုာ်ပုကညီမဟိဂ်စာမာမဲာ်ဆုးအသးဒီးပစံးလာမလီရုအသးလီ. ပိာ်မုာ်ဃဲသဲမုာ်နှ်မလီရုအသးဒီးအိဂ်တလုအိဂ်တဘိဝဲလီ.
 ၁၈၃. **လီရု** နှ်မုာ်လီရ်အဆိလီ. ဒီးမုာ်တနာမူနးကလဲာ်နှ်ပစံးဒီးအဆိလာနာမူလီရ်လီရုလီ.
 ၁၈၄. **လီလယာ်** နှ်မုာ်တယာ်အတဟိဂ်ထဲအံထဲန့နှ်ပစံးလာလီလယာ်လီ. လာ်တဖျာ်ယာ်လီလယာ်တပီလီ. ဒီးပစံးလာလီတယာ်ဒီးလီသယာ်လီ.
 ၁၈၅. **လီလံာ်** နှ်မုာ်ဟိဂ်ခိဂ်ဝဲလီလာကစာ်လီဒီးပစံးလာလီလံာ်လီ. ပယါဂဲာ်တဟိဂ်ခိဂ်လီလံာ်စံးဝဲဒ်. ပခူဟိဂ်ခိဂ်လာတဟိဂ်ခိဂ်ခိဂ်ဝဲလီလံာ်လီ.
 ၁၈၆. **လီလး** နှ်မုာ်တလာတကြးမာဘၣ်အသးဒီးမာအသးနှ်ပစံးလာလီလးလီ. ကစာ်ယုဂ်ရှုမာလီလးတလာမာသမူထီဂ်ကုာ်ပုသံတဖျာ်နှ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီလီလီလး, လီလးလီလံာ်လီ. ဒီးတလာလီလးနှ်အိဂ်အါမာလီ.
 ၁၈၇. **လီလံာ်** နှ်မုာ်ပမာဘာဒီးပမာနုဆိဆူဘာပုဒ်ထိးဆိကလဲအိဂ်ဆိနှ်ကဘၣ်ဘာဒီးပစံးလာပလီလံာ်တလာ. ပုတကထိးဆိအိဂ်ဆိဒီးလီလံာ်ဝဲဒီးနှ်ဝဲလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီလံာ်လီလံာ်လီ.
 ၁၈၈. **လီလာ** နှ်မုာ်ပခိဂ်လီဆူတပုဒ်ဒီးပစံးလာလီလာလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီလာလီဖိုးလီ.
 ၁၈၉. **လီကလုး** နှ်မုာ်လီဆံာ်အဆိလီ. ဒီးမုာ်ဘုလီဝဲဆူဟိဂ်ခိဂ်အဖိခိဂ်နှ်ပစံးဒီးအဆိလာလီဆံာ်လီကလုးလီ. ဘုလီဆံာ်လီကလုးစံးဝဲဒ်. လီလုးကလီလီပတစံးဘၣ်. ပစံးလာလီကလုာ်လီ.
 ၁၉၀. **လီလူ** နှ်မုာ်ပခိထီဂ်မုာ်လီတကုာ်လာလာ်ဆိခိဂ်ဒီးပစံးလာမုာ်လီလူလီ.
 ၁၉၁. **လီလူာ်** နှ်မုာ်လီတဲာ်အဆိလီ. ဒီးမုာ်ပုကညီလီလာဟိဂ်မုာ်ဂု, လီလာသုဂ်ခံမုာ်ဂုပစံးဒီးအဆိလာလီလူာ်လီတဲာ်လီ.
 ၁၉၂. **လီလူး** နှ်မုာ်ပုဟးဟးဂီနှ်ပစံးလာလီလူးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီလူးလီလီလီ. ပုတကဒေထီဂ်သလီဒီးလီလူးကွဲာ်ဝဲလီ.
 ၁၉၃. **လီလူာ်သမိ** နှ်မုာ်ထွံာ်အုဂ်လီာ်အသးလာတဖိတဲာ်လီအါဒုဒီးပစံးလာထွံာ်အုဂ်လီလူာ်သမိတဲာ်လီ. ထွံာ်လီလူာ်သမိထီခိဂ်တဒုဒီးသံဝဲလီ.
 ၁၉၄. **လီလူာ်ဆံာ်ဘာ** နှ်မုာ်ပုလာမာတန့အိဂ်တကဲဘၣ်ဒီးမံဆူဟိဂ်ဃးဝဲနှ်ပစံးလာလီတနုပဝးလီလူာ်ဆံာ်ဘာလီ. ပုလာမာသးတရီတပါတလုတဘိနှ်လီလူာ်ဆံာ်ဘာနးကါ.
 ၁၉၅. **လီလူာ်** နှ်မုာ်ပကူယုဂ်တကျာ်ဘၣ်ဒီးလီယုဂ်ကွဲာ်လာ

ပယါဒုဒီးပစံးလာလီလူာ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီလူာ်လီဝဲလီ. ပုတကကူတဲာ်လီလူာ်လီဝဲဒ်အသးလဲာ်.
 ၁၉၆. **လီလံာ်** နှ်မုာ်လီလးအဆိလီ. ဒီးမုာ်တလာတကြးမာဘၣ်အသးဒီးမာအသးနှ်ပစံးဒီးအဆိလာလီလးလီလံာ်လီ.
 ၁၉၇. **လီလံာ်** နှ်မုာ်ဘုဇီဟုဇီလီဝဲလာတပုတဲာ်လီထုာ်ဖျိဒီးပစံးလာလီလံာ်လီ. ဟုလီလံာ်လာနုထုာ်ဖျိစံးဝဲဒ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီလူာ်လီလံာ်လီ.
 ၁၉၈. **လီလီ** နှ်မုာ်လီလးအဆိလီ. ဒီးမုာ်တလာတကြးမာဘၣ်အသးဒီးမာအသးနှ်ပစံးဒီးအဆိလာလီလီလီလးလီ.
 ၁၉၉. **လီလီ** နှ်မုာ်တယာ်အတယာ်ထဲသီးလီအသးဒီးပစံးလာလီလီလီ. ပုတကယာ်လီလီဘုခံန့လီ. ပုတကယာ်လီလီသဒိဂ်အုဂ်ခံမာလီ.
 ၂၀၀. **လီလီ** နှ်မုာ်တလာထီဝဲနှ်မုာ်လီလာပီပုဒ်ဒီးပစံးလာလီလီလီ. ပျာ်လီလီလာပီအပုလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီလီလီပုလီ.
 ၂၀၁. **လီလီ** နှ်မုာ်ပုကညီကီးဖးဒိဂ်ဒီးပစံးလာကီးလီလီလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာကီးလီလီလီသ့လီ. ပုတကအတတီဒီးကီးမးလီလီလီသ့လီ.
 ၂၀၂. **လီလီ** နှ်မုာ်တဖိတဲာ်လံာ်သံဒီးအပုလုာ်ထီဂ်အသးနှ်ပစံးလာအပုလုာ်လီလီလီ. ထီခိဂ်တဒုသံဒီးအပုလုာ်လီလီဝဲလီ. ပစံးဒီးအဆိလာလီလီလီလီဝဲလီ.
 ၂၀၃. **လီလီ** နှ်မုာ်တဖိတဲာ်ဒိဂ်မုာ်ကဆိမဲတဖျာ်နှ်ပစံးလာဒိဂ်လီလီလီ. ကဆိတဲာ်အမဲဒိဂ်လီလီမးလီ.
 ၂၀၄. **လီလီ** နှ်မုာ်လီလးအဆိလီ. ဒီးမုာ်တလာလီဆိလာတကြးမာဘၣ်အသးနှ်မာဝဲဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီလီလီလီလးလီ.
 ၂၀၅. **လီဝဲ** နှ်မုာ်လီဝဲအဆိလီ. ဒီးမုာ်တဖးထီအိဂ်ကွီအသးလာဟိဂ်ခိဂ်အဖိခိဂ်နှ်ပစံးဒီးအဆိလာလီဝဲလီဝဲလီ.
 ၂၀၆. **လီဝဲ** နှ်မုာ်ပုမုာ်ဂု, ဂုမုာ်ဂုအိဂ်ကွီသးလာနီကျါခိဂ်နှ်ပစံးလာလီဝဲလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီဝဲလီဝဲလီ. ပျာ်တဘိလီဝဲလီဝဲလီလီကျါခိဂ်နှ်ကွီကုတကုာ်. ထီရီတဲာ်ဒိဘိလီကွီအသးလာဟိဂ်ခိဂ်နှ်ပစံးလာလီဝဲလီလီ. ဒီးပစံးလာလီဝဲလီဝဲလီလီ. ဒီးပစံးလာလီဝဲလီဝဲလီကီးလီ.
 ၂၀၇. **လီသကါ** နှ်မုာ်တထံကထီဂ်လာအသးဒီးပစံးလာလီသကါလီ. သီလီသကါကထီဂ်လာအသးလီ. ဒီးထီရီတဲာ်ထံကထီဂ်လာအသးနှ်ပစံးလာလီသကါဝဲလီလီ.
 ၂၀၈. **လီသနး** နှ်မုာ်ပုကညီသးဟုလီအသးတစါအကစာ်နှ်ပစံးလာလီသနးလီ. ပုခံဂါလီသနးလီအသးဒီးတထီဂ်လီဘၣ်အဟံာ်ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီဒုဒ်ဒါလီသနးလီ.
 ၂၀၉. **လီသယာ်** နှ်မုာ်တယာ်အတဟိဂ်ထဲအံထဲန့နှ်ပစံးလာလီသယာ်လီ. ဒီးပစံးလာလီတယာ်, ဒီးလီလယာ်စုကီးလီ. တဲာ်မဲလီသယာ်တမာစံးဝဲလီ.
 ၂၁၀. **လီသယုာ်** နှ်မုာ်တဖိမံပသးဒီးပမဲာ်ဖးယာ်နှ်ပစံးလာပမဲာ်ဖးလီသယုာ်လီ. တဲာ်မိဂ်မံစသးစမဲာ်ဖးလီသယုာ်ယုာ်

ကလံလီ.

၂၁၀.လီသယုန် နှံ့မှတ်သတ်အါတုအဒုလီသမးဒီးပစံးလါ
လီသယုန်လီ. တသတ်အါတုအဒုလီသယုန်မးလီ.

၂၁၁.လီသလူး နှံ့မှတ်ပထိတ်သတ်တထိတ်ဘးဘတ်ပလီကုကဒါ
ပလီခံဒီးပစံးလါပလီသလူးလီ. ပစံးဒီးအဆိလါလီသလူး
လီသလူလီ.

၂၁၂.လီသလူန် နှံ့မှတ်သုဗူလီလါတတ်ဘံအထိတခီဒီးပစံး
လါလီသလူန်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီသလူန်လီသလုန်
လီ. သုဗူလီသလူန်လါတတ်ပလီလီ.

၂၁၃.လီသလုန် နှံ့မှတ်သုဗူလီလါတတ်ပလီလါအဒိတ်တု
မှ်ဂု. လါလီလါတတ်ပလီဒီးတလုအသးမှ်ဂုပစံးလါလီ
သလုန်လီ. ဒီးပစံးလါလီတလုစုကီးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လါလီသလုန်လီတကွလီ. ဒီးပစံးလါလီသလုန်လီသတ်ပ
စံးဒီးအဆိနုစုကီးလီ.

၂၁၄.လီသလဲး နှံ့မှတ်ပလီလီအိတ်ဒီးပစံးတအိတ်ကွန်အသးနှံ့
ပစံးလါလီသလဲးလီ. ဒီးပစံးဘတ်ကွန်ထိတ်နုပစံးလါလီ
သလဲးစုကီးလီ.

၂၁၅.လီသလီ နှံ့မှတ်မုဉ်အုအိတ်ပုကမိထိတ်ဒီးပစံးတအိတ်ကွန်
သးဒီးကထိတ်လါအပူလီနုပစံးလါလီသလီလီ. ပစံးလါ
လီတလီစုကီးလီ.

၂၁၆.လီသတ် နှံ့မှတ်လီသလုန်အဆိလီ. ဒီးမှတ်လီဝဲလါ
တတ်ပလီနုပစံးဒီးအဆိလါလီသလုန်လီသတ်လီ.

၂၁၇.လီသဝီ နှံ့မှတ်သပာခံမှ်ဂု. နှံ့ခံမှ်ဂုလီဖိဝဲဖးလဲဒီး
ပစံးလါလီသဝီလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီသဝီလီသဝါ
လီ. သပာခံလီသဝီဒီးအိတ်လီဝဲအကဖးဒီးအခိတ်နုလီ.
ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီသဝီလီသဝါလီ.

၂၁၈.လီသံး နှံ့မှတ်ပလီထိတ်ထံဆံးလီမှ်ဂု. ပစိကသူက
လတ်ထိတ်ဒီးထံစုလီမှ်ဂုပစံးလါထံလီသံးလီ. ယုဉ်ကသူနှံ့
တုလီသံးတကွ. ယုဉ်လီသံးကသူစံးဝဲဒု.

၂၁၉.လီသံး နှံ့မှတ်လီဘိအဆိလီ. ဒီးမှ်ပုဆါယဲဝဲလါအ
ညုလီဘိဝဲနုပစံးဒီးအဆိလါလီသံးလီဘိလီ. ပုတဂါဆါ
ဒီးလီသံးလီဘိဝဲဒုလီ.

၂၂၀.လီသြ နှံ့မှတ်ဘုသတ်လီဝဲလါအဒုလီမှ်ဂု. တကမု
လီဝဲမှ်ဂုပစံးလါလီသြလီ. တကမုလီသြဘတ်ဝဲစဲ
ဆါကာ. ဘုသတ်လီသြလါဟိတ်ခိတ်ဘိမးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လါလီသြလီပူလီ.

၂၂၁.လီသွန် မှ်လီစါအဆိလီ. ဒီးမှ်ပုလါအသံးအိတ်လီ
တတ်အဖိအလံအလံအလီနုပစံးဒီးအဆိလါလီစါလီသွန်
လီ.

၂၂၂.လီသွီ နှံ့မှတ်ထံဒိတ်လီဒီးထံဆံးလီကုဘတ်ဒးမှ်ဂု. တ
သတ်ဝဲပသးပယီဒုပဟစုမှ်ဂု. ပစံးလါလီသွီလီ. တသတ်
ဝဲစသးစဟဖါလီသွီစံးဝဲဒု. တစုထံဒိတ်လီတုသြထိတ်ဒီး
ထံလီသွီဝဲလီ.

၂၂၃. လီဟိ နှံ့မှတ်အလီလါပုတဆုန်နီဘတ်နီတဂါနှံ့ပစံး

လါလီဟိလီ. ပုအိတ်ဖိတ်အကဆူးလီဟိနှံ့အဝဲတဂါလဲ
ဆုန်နီဝဲလီ. ပုဂီမှ်အကဆူးလီဟိနှံ့ပကံကနုပသးပလဲ
သုဝဲလီ. ပစံးဒီးအဆိလါလီဟိလီဟိလီ.

၂၂၄.လီဟိ နှံ့မှတ်ထုဉ်ဖျီလါဝဲတရီအဖျီနှံ့ပစံးလါလီဟိ
လီ. ဟိလီဟိဝဲတြီအဖျီတဖျီတကွ.

၂၂၅.လီဟိ နှံ့မှတ်ပုတုဟိနှံ့ပစံးလါတတ်လီဟိလီ. တလီ
ဟိလါယိကဆူးကျူကဆူးနှံ့မတ်တုတကွ. ပုဆံးကလီ
တတ်ဘတ်ဖးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီဟိလီဟိလီ.

၂၂၆.လီဟိ နှံ့မှတ်ဖိတ်လံအပုတ်ဘတ်စါဒီးအသုဉ်အသး
ဘတ်စါနှံ့အိတ်ကဆိဝဲဒီးပစံးလါအသးလီဟိလီ. ပခးထိခိတ်
ဝဲအသးလီဟိနှံ့တသံဘတ်.

၂၂၇.လီဟိ နှံ့မှတ်ပဆါဒီးပတဟိတ်တအိတ်ပသါတပုဘတ်ဒီးပ
စံးလါပသးလီဟိလီ. စသးလီဟိဒီးစသါကသုဉ်ထိတ်ဆူစုနု
ပုတခီလီ.

၂၂၈.လီအး နှံ့မှတ်ပလီဒးဆူထံကျီဒီးပသါနုထံနှံ့ပစံးလါပ
လီအးလီ. ပုတဂါခိတ်ဒီးလီအးလီယုမးလီ.

၂၂၉. လီစါ နှံ့မှတ်လုဉ်အဆိလီ. ဒီးမှ်ပမါကဝါသုဉ်ဘတ်ခံ
ဘုဉ်ပမါထိတ်စါနီခိတ်လါအဖိခိတ်ဒီးအဘိဒီးအတိဒီးလဲတတ်
တြီအသးဒ်ကဟတ်ဒါအသးဒီးပကီးဒီးအဆိလါလုဉ်စါလီစါ
လီ.

၂၂၀.ကလီ ဒီးဝုကလီ. ဂါကလီ. ဂါတုဂါကလီ. ကလီ
ပကံတု. ဒီးစါကလီ. ဒီးတတ်ကလိတ်ကလီ. ဒီးကလီဝါ. ဒီး
ကလီမှ်. ဒီးကလီထံ. ဒီးကလီခိ. ဒီးကလီဂု. ဒီးကလီမိ
ဟု. ဒီးခွံကလီ. ဒီးကမုကလီ. တခဲလါနုကွန်လါကလီတ
ကွ.

၂၂၁.ကိလီ နှံ့မှတ်ဖိတ်လံမဲလီလါအသးနုပုတခီနှံ့ပ
စံးလါကိလီလီ. ဂါဖးတဒုကိလီလါတုပူလီ.

၂၂၂. ကွီလီ နှံ့မှတ်ပအိတ်လါတတ်လီထိတ်ထိဒီးပကွီတတ်ဆူတတ်
ဖုဉ်လီနှံ့ပစံးလါကွီလီလီ. ပုတဂါအိတ်လါဟိတ်ဒီးကွီလီ
တတ်ဆူကိလတ်ဒုလီ.

၂၂၃. ကျီလီ နှံ့မှတ်ပလဲထိတ်ဝဲလီသုဉ်ဒုလါသုဉ်ခံဒီးပစံး
လါကျီလီလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလါကျီလီကျီလီလီ. ပုတ
ဂါလဲထိတ်ကျီလီသုဉ်ဒုလီ.

၂၂၄. ခိတ်လီ နှံ့မှတ်ကွီလါအကတတ်လီတခီနှံ့ပစံးလါကွီခိတ်
လီလီ. ကွီအိတ်ဒီးခိတ်လီ. ဖုအိတ်ဒီးအခိတ်လီစုကီးလီ. ကွီ
ခိတ်လီနှံ့မှ်ဖုကိတ်ထံးဖုခိတ်လီနှံ့မှ်ကွီကိတ်ထံးလီ.

၂၂၅.ကိလီ နှံ့မှတ်ပဆဲးလီတတ်ဒိတ်ဆူတတ်ပုဒီးပစံးလါကိလီ
လီ. ပုတဂါကိလီသုဉ်တဘိဆူတတ်ပုလီ.

၂၂၆.ယုလီ နှံ့မှတ်ပုလါပိယံအသးဒီးမါပုဂါပုဂါအတံးဒးဘး
နှံ့ပစံးလါယုလီအသးလီ. ပုတဂါမါကမုတတ်ဒီးယုလီကု
အသးလါပုဂါလီ.

၂၂၇.စံးလီအသး နှံ့မှတ်ပုကညိကတိတ်ဘတ်ယးကုဒီးအက
စါဒုဝဲဒီးပစံးလါစံးလီအသးလီ. ပုတဂါစံးလီအသးလါ
သါသု. ပုတဂါစံးလီအသးလါပုအါလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလါ

လွှဲ-လွဲ-လွှဲ

အသက်ဟန်မိတ်သက်အသီးလီ၊ ဦးပဖိအိတ်လာကသူလီ၊ ပကိးဒီးအဆိလမိက်တက်မိက်လွဲလီ၊

၄. လီပလွဲ၊ နှုတ်မုတ်ပုဆိဒီးသံတုတ်ဘုတ်လှေတုအိတ်အိတ်ကနုတ်မုတ်ဂု၊ ကလံဟဲဒီးအူဘတ်သုတ်ကအိတ်မုတ်ဂု၊ ပစံးလာလီပလွဲလီ၊ တံဆိလူဘိုးဘုတ်ပုကညီသံလီပလွဲမးလီ၊ ကလံဟဲသုတ်ကလီပလွဲမးလီ၊ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီပလွဲလီပလွဲလီ၊

၁. လွဲ နှုတ်မုတ်ဂုတကလုတ်လာအလုတ်ဒိတ်ပုဒိတ်ဒိတ်အသီးဒီးပကိးလာလွဲလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာလွဲမိကပီမိလီ၊ ဒီးပတထံတ်ဘုတ်နီတစုဘုတ်၊ ပသးပုစံးဝဲလီ၊

၂. လွဲ နှုတ်မုတ်ပမာနုပုဆိဒီးသုတဟိတ်တဂုဒီးပဟုတ်အတံလာဘတ်အသးတမံမံနုပစံးလာလွဲလီ၊ ဒီးပစံးလာလွဲကညးစုကိးလီ၊ လွဲကညးကုနုပုဒီးဟုတ်လာဆိဒိတ်တဖျုတ်တကုတ်၊ ပုတဂုလွဲအဖိလာမုတ်တဖျုတ်လီ၊

၃. လွဲကနဲလွဲကဒါ နှုတ်မုတ်ပလီပုကဒီးပစံးလာဆူအံလဲဆူနုမာဒ်အံဒ်နု၊ နကနုဘတ်တံဒ်အံဒ်နုဒီးပစံးလာလွဲကနဲလွဲကဒါလီ၊

၄. လွဲဖူးလဲး နှုတ်မုတ်ပမာပုကမာနုပုလာတံတမံမံမုတ်ဂု၊ ပမာပုကလဲယုပတံတပုမုတ်ဂု၊ ပကတိမုတ်တံဒီးအီဒီးပဖူးလဲးအီနုပစံးလာလွဲဖူးလဲးလီ၊ ပုတဂုကလံမံအဲတဂုဒီးလွဲဖူးလဲးဝဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလွဲဖူးလဲးလွဲဖူးလီ၊

၅. လွဲအသး နှုတ်မုတ်ပလူပုကအသးဒ်ပမာတံကဘတ်အသးဒီးပလူပုကအသးဒီးပမာတံလာဘတ်ပုကအသးနုပစံးလာပလွဲအသးလီ၊ ပမာပုကအသးမုတ်ဒိတ်ဒီးပလွဲအသးလီ၊

၆. လွဲမိကပီမိ နှုတ်မုတ်ပကိးလွဲဒီးအဆိဒီးပစံးလာလွဲမိကပီမိလီ၊

၇. ကတိလွဲ နှုတ်မုတ်ပကတိတံဒ်ကဘတ်ပုကအသးဒီးပစံးလာကတိလွဲလီ၊

၈. အလွဲအဖိ နှုတ်မုတ်ပုဒါဘတ်ယိတ်အဟာမကဘတ်ဒီးလဲတံကယိကယိနုပစံးလာဒါလွဲအဖိလီ၊ ပုတဂုဒါလွဲအဖိဒီးဘတ်ယိတ်ထဲအဟာမကဘတ်ဒီးလီ၊

၁. လွှဲ နှုတ်မုတ်မာအသးနုပစံးလာလွှဲလီ၊ တံအာတ်လွှဲလာသူလွှဲလာဂီလွှဲလာဘိလွှဲလာဝါ၊ လွှဲသုအကလုတ်ကလုတ်လီ၊ တံအာတ်နုလွှဲသုကိးအမံလီ၊

၂. လွှဲ နှုတ်မုတ်ပသးဆိကမိတ်တံမံဒီးပစံးလာပသးလွှဲလီ၊ ပုတဂုထံတ်ပိတ်မုတ်အသးလွှဲတံမံဒ်လီ၊ ပုတဂုပုကသဆတ်ထိတ်အခံဒီးအသးလွှဲထိတ်လာဒိကနုပုကအကလုတ်လီ၊ သးစုတ်သးလွှဲစံးဝဲဒ်၊

စုနုကုတ်ဘူးနီဆုနွံ တံလွှဲသးဘိဆုတ်သးစံး

၃. လွှဲဂီ နှုတ်မုတ်တံအာတ်ထိတ်လာအဂီဒီးပစံးလာမူခိတ်လွှဲဂီလီ၊ တံအာတ်ဂီအိတ်ဒီးမူခိတ်လွှဲဂီဝဲလီ၊

၄. ကလွှဲ ဒီးသုတ်ကလွှဲနုကွတ်လာကလွှဲတကုတ်၊

၅. တံလွှဲ နှုတ်မုတ်မာအသးတမံမံဒီးပစံးလာတံလွှဲလီ၊ တံတနုတ်တလါအံတံလွှဲနုက၊ အိတ်ထိတ်ဒီးတံဆူးတံဆိဒီး

လွှဲ-လွှဲ

တံလွှဲဝဲဒ်နုလီ၊

၆. တံလွှဲကနဲလွှဲကဒါ နှုတ်မုတ်မာအသးဒီးသုးတကထာ၊ ဒီးတံဆိတကထာဒီးတံသုတ်ဝဲလီဒိတကထာဒီးပစံးလာတံလွှဲကနဲလွှဲကဒါလီ၊ တံလွှဲကနဲလွှဲကဒါဒီးပုဘတ်သံတုတ်ဘုတ်လှေဝဲလီ၊

၇. ပလွှဲအမူး နှုတ်မုတ်ပပဒုတ်ဟးဆူးပဒိတ်အကုအကါဒီးပစံးလာပပလွှဲအမူးလီ၊ ပုတဂုတံအမူးတကဘတ်ဒီးပလွှဲအမူးလီ၊

၈. ဘုလွှဲ နှုတ်မုတ်ဘုအဆိလီ၊ ဒီးမုတ်ဘုလာပအိတ်ဘုချဲနုပစံးဒီးအဆိလာဘုဆိဘုလွှဲလီ၊

၉. သးလွှဲ နှုတ်မုတ်ပသးဆိကမိတ်ထိတ်တံတမံမံဒီးပစံးလာသးလွှဲလီ၊ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသးစုတ်သးလွှဲလီ၊ စသးလွှဲထိတ်လာစကမာဟံတ်ဖးဒိတ်စကမာဒီးသဝီလီ၊

၁. လွှဲ နှုတ်မုတ်ဘုတ်အဆိလီ၊ ဒီးမုတ်ပုဟုတ်တံ၊ ပုကတိကဘုတ်ကဘုတ်တံနုပစံးဒီးအဆိလာပုဘုတ်ပုလွှဲလီ၊

၁. ဝါ နှုတ်မုတ်မာအသးဖိုကလံကဘျိတ်ကဘျူးလာအယံတ်အမူးအသူအသးအဘိအဂီတအိတ်ဘတ်နုပစံးလာဝါလီ၊ စးခိနုဝါကဘျိတ်ကဘျူး၊ ဆတ်နုဝါကျိတ်ကလံ၊ ဝါနုတ်မုတ်လာစီဆုဝဲဒီးပစံးလာဝါလီ၊ ဝါနုတ်ဝါကျိတ်ကလံ၊ ဝါဖိုကလံ၊ ဝါကဘျိတ်ကဘျူး၊ ဝါဆုပလုတ်စံးဝဲလီ၊ ဒီးဝါဟုတ်ကလံလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဝါလီ၊

၂. ဝါကဘျိတ်ကဘျူး နှုတ်မုတ်ဝါလာစံးဝဲဒီးဘုဝဲနုပစံးလာဝါကဘျိတ်ကဘျူးလီ၊ ယတ်အိတ်ဝါကဘျိတ်ကဘျူးဒီးစးခိနုဝါကဘျိတ်ကဘျူးလီ၊

၃. ဝါကယု တံဖိလာအဆုတ်ဝါနုပစံးလာမာသးဝါကယုလီ၊ ပုကညီအခိတ်ဝါမုတ်ဂု၊ တံဖိတ်လံအဆုတ်ဝါမုတ်ဂုပစံးလာအဆုတ်ဝါကယုလီ၊ ဒီးပစံးလာဝါကယုစုကိးလီ၊ ဝဲးတဲးလဲးတနီနီအဖိဝါကယုလီ၊ ပစံးဒီးအဆိလာဝါကယုဝါကယုလီ၊

၄. ဝါကီ နှုတ်မုတ်ပုတနီနီအခိတ်ဝါထိတ်တပုတပုဒီးပစံးလာဝါကီလီ၊ ပုတဂုထံတ်အခိတ်ဝါကီနီစုညါတခီလီ၊ ပစံးဒီးအဆိလာဝါကီဝါကီလီ၊ ပစံးလာဝါလီစုကိးလီ၊ ပစံးလာတံဝါကီစုကိးလီ၊ တံဝါကီအိတ်လာပလီတဂုဘတ်၊

၅. ဝါခိတ် နှုတ်မုတ်ပုဟုတ်ဒီးအခိတ်သူဝါနုပစံးလာဝါခိတ်လီ၊ ဖုဝါခိတ်အခိတ်ဝါမးဟုတ်ကလံလီ၊

၆. ဝါယး နှုတ်မုတ်ပုကညီအမတ်ဟးဂီဒီးအမတ်သူလာအဝါဒီးပစံးလာအမတ်ဝါယးလီ၊ ပုတဂုအမတ်ဟးဂီဒီးဝါယးဝဲလီ၊ ပစံးဒီးအဆိလာဝါယံဝါယးလီ၊

၇. ဝါစဲ နှုတ်မုတ်လီခိတ်တကလုတ်မိဖိနဲဒီးပစံးလာဝါစဲလီ၊ လီခိနုဝါစဲထဲခိတ်မုတ်ဒိတ်ဒီးစိနုခိတ်မုတ်ဒိတ်တနီဒီးပုကညီအိတ်သးအိတ်လာအပုလီ၊ ပကိးဒီးအဆိလာဝါဘုတ်ဝါစဲလီ၊

၉. ဝါဆု နှုတ်မုတ်လာဝါဆဲးထိတ်ဒီးကဝါဝဲနုပစံးလာဝါဆု

လီ၊ ယူခပ်စီးအဝါန့ၣ်ဝါဆုံဂ့ၤကၤ၊ ပစံးဒီးအဆိလၢဝါစီဝါဆုံလီ၊

၁၀.ဝါဝီ န့ၣ်မ့ၢ်လီၤခိတကလုာ်လၢပအိၣ်မ့ၢ်လၢအပူၤန့ၣ်ဝါဝဲဒီးပကိးလၢဝါဝီလီ၊ လီၤခိဝါဝီန့ၣ်ပုၤကညိအိၣ်မ့ၢ်လၢအပူၤလီ၊ ပကိးဒီးအဆိလၢဝါဘျီဝါဝီလီ၊

၁၁.ဝါဘၣ်ဒး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢဝါတဂ့ၤဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဝါဘၣ်ဒးလီ၊ နဆူၣ်ဆုၣ်ဘၣ်ဒးမိၤတဂ့ၤဒးဘၣ်ဆူၣ်တုၤဝါနီၣ်နီၣ်တက့ၢ်၊

၁၂.ဝါလီ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိတနီၤနီၤဝါထီၣ်လၢအဖံးဖိခိၣ်လၢအခိၣ်လီၤမ့ၢ်ဂ့ၤလၢအစုၤလီၤမ့ၢ်ဂ့ၤပစံးလၢဝါလီလီ၊ စထံၣ်တလၢတဂၤအစုၤဝါလီအခိၣ်ဝါလီနးကၤ၊ ပစံးဒီးအဆိလၢဝါလံၣ်ဝါလီလီ၊

၁၃.ဝါဝါ န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဝါန့ၣ်ပျါလၢအယံးဒီးပစံးလၢပျါဝါဝါလီ၊ လပိပျါလၢပိၣ်လဲၣ်ပူၤန့ၣ်ပျါဝါဝါလီ၊ တၢ်စုၤလၢကစၢ်န့ၣ်ပျါဝါဝါလီ၊

၁၄.ဝါဟၢၣ်ကလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤခိၣ်ဝါန့ၣ်ပစံးလၢမၤသးဝါဟၢၣ်ကလံာ်လီ၊ ပုၤတဂၤအခိၣ်ဝါမးဟၢၣ်ကလံာ်စံးဝဲဒၣ်၊

၁၅.ကဝါ ဒီးကဝါကဝါ၊ ကဝါဧကလံာ်၊ တၢ်ကစါကဝါ၊ ကပၤကဝါ၊ ကဝဲကဝါကပူၤကဝါ၊ ကဝဲကဝါတၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကဝါတက့ၢ်၊

၁၆.စဝါ န့ၣ်မ့ၢ်စဝဲအဆိလီ၊ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ပသးလၢအနးကတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ကိၢ်ပသးစဝဲစဝါလီ၊ ပစံးလၢသဝဲသဝါစုၢ်ကိးလီ၊

၁၇.စဝါ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟးလၢအဟၢၤဖၢန့ၣ်ပစံးလၢစဝါလီ၊ ပစံးလၢစုၢ်ကိးလီ၊ ဂုၢ်န့ၣ်လဲၤတၢ်ဒီးစဝါလီ၊

၁၈.တဝါ န့ၣ်မ့ၢ်တဝါအဆိလီ၊ ဒီးမ့ၢ်ပုၤကညိမၤဖိၣ်ဟံၣ်အါပျၢၣ်အလီၢ်ဒီးသ့ၣ်တၢ်ထံးတၢ်သၣ်အလီၢ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢတဝါတဝါလီ၊

၁၉.တဝါ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဝါတဂ့ၤဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတဝါဘၣ်လီ၊ နဆူၣ်တၢ်ကူတၢ်သိးတဝါဘၣ်စံးဝဲဒၣ်၊

၂၀.တၢ်ဝါ န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ကူတၢ်သိးလၢအဝါတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ဝါလီ၊ ကီၤလၢသ့ၣ်ကူတၢ်ဝါဒီးပုၤပီၤမနီၢ်န့ၣ်ကူတၢ်ဝါစုၢ်ကိးလီ၊ ပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်သ့ၣ်ဝါလီ၊

၂၁.ထီၣ်ဝါ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢသီန့ၣ်မ့ၢ်တဝါဘၣ်ဒီးလၢခံက့ၤဝါဝဲန့ၣ်ပစံးလၢထီၣ်ဝါလီ၊ ပုၤတဂၤအမဲၣ်ဆါဒီးထီၣ်ဝါလီ၊ ပစံးဒီးအဆိလၢထီၣ်ဝါထီၣ်သ့လီ၊

၂၂.ပဝါ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကြီၤကြီၤလၢပတသ့ၣ်ညါဘၣ်အမံးန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ပစါပဝါလီ၊ ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢပသတသ့ၣ်ညါဘၣ်အမံးန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ပစါပဝါခဲလၢာ်လီ၊ သ့ၣ်တထံးစတသ့ၣ်ညါဘၣ်အမံးဘၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်မနုၤလဲၣ်၊ ကမ့ၢ်ကံာ်သ့ၣ်ပစါပဝါဒၣ်တၢ်သၢ၊ တၢ်တပူၤလၢသ့ၣ်ကပၤပျုးသတိၣ်န့ၣ်ကမ့ၢ်ကံာ်တၢ်ပစါပဝါဒၣ်တၢ်သၢ၊

၂၃.လီၤဝါ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢသီန့ၣ်တဝါဘၣ်ဒီးလၢခံက့ၤဝါဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီၤဝါလီ၊ တၢ်သ့ၣ်တဘျီလီၤဝါလီ၊ တၢ်သ့ၣ်တနီၤနီၤတုၤလီၤလံးဒီးလီၤဝါလီ၊

၂၄.သဝါ န့ၣ်မ့ၢ်သဝါအဆိလီ၊ မ့ၢ်မ့ၢ်ယါအကီၢ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိ

လၢသဝါသဝါလီ၊

၂၅.သဝါ န့ၣ်မ့ၢ်သဝါအဆိလီ၊ ဒီးမ့ၢ်ဟံၣ်အိၣ်ဖိၣ်အလီၢ်ဒီးတၢ်သၣ်အလီၢ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢသဝါသဝါလီ၊

၂၆.သဝါထီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပညၣ်ဂီၢ်သပျီၤထီၣ်တၢ်ကိၢ်ပသးပခိၣ်ဆါဒီးပစံးလၢတၢ်သဝါထီၣ်ပုၤလီ၊ ပုၤတဂၤအညၣ်ဂီၢ်သပျီၤထီၣ်ဒီးကိးအခိၣ်ဆါဒီးတၢ်သဝါထီၣ်အီၤလီ၊

၂၇.သဝါ န့ၣ်မ့ၢ်သဝဲအဆိလီ၊ မ့ၢ်ပဖိတၢ်ချီတၢ်ကလံာ်ထီၣ်စုၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသဝဲသဝါလီ၊

၂၈.အဝါ န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဝါဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအဝါလီ၊ တၢ်လၢအဝါန့ၣ်အိၣ်အါမးလီ၊

၁. ဝါ န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်လၢချံပူၤဒီးပခွဲးကၢထံလၢနီၣ်ဝါဒ်ချံကလဲၤချံဒီးပစံးလၢဝါလီ၊ ပုၤတဂၤအိၣ်လၢချံခဲဒီးဝါချံဒီးချံလဲၤဝဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝါဝါလီ၊ နမ့ၢ်ဝါချံတြးတြးဒီးချံလဲၤချံဝဲလီ၊

၂. ဝါ န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤယံးတၢ်ဒီးပပိၢ်တၢ်လၢပစုညါသးဆူပကပၤဒီးပစံးလၢဝါလီ၊ ဝါန့ၣ်ပပိၢ်တၢ်လၢပစုညါသးဆူပကပၤဒီးပစံးလၢပဝါလီ၊ ပုၤတဂၤဝါအဝဲတဂၤဒီးအဝဲတဂၤယံးဝဲလီ၊ ပစံးလၢဝါယံးစုၢ်ကိးလီ၊

၃. ဝါကွံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိမ့ၢ်ဂ့ၤထီၣ်ရီၤတၢ်တမံၤမ့ၢ်ဂ့ၤဟဲယီၤဆူပအိၣ်ဒီးပဆီၣ်ကွံာ် လၢပစုညါသးဒီးပစံးလၢဝါကွံာ်လီ၊ ပုၤတဂၤအဖိဟဲယီၤလၢအအိၣ်ဒီးဝါကွံာ်ဝဲလီ၊ ပစံးဒီးအဆိလၢဝါကွံာ်ဝါဖျိးလီ၊

၄. ဝါစု န့ၣ်မ့ၢ်ပပိၢ်ထံးဒီးပယၤထီၣ်ယၤလီၤပစုဒီးပစုဒီးထံးပကၢ်တငါအသိးန့ၣ်ပစံးလၢဝါစုလီ၊ ပုၤတဂၤပိၢ်ထံးဝါအစုလီ၊ ပစံးဒီးအဆိလၢဝါစုဝါခိၣ်လီ၊

၅. ဝါဒံး န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ယူၤဒီးတပျုၣ်အဒံးန့ၣ်ပစံးလၢဝါဒံးလီ၊ ထီၣ်ရီၤထီၣ်မိၤဆီမိၤမ့ၢ်ယူၤန့ၣ်ဝါအဒံးလီ၊ ပစံးလၢဝါဒံးဝါဖိပစံးဒီးအဆိန့ၣ်လီ၊

၆. ဝါဒံး န့ၣ်မ့ၢ်လီၤဖျးတၢ်ကပီၤလုၢ်လုၢ်ယံးယံးဒီးပစံးလၢလီၤဝါဒံးလီ၊ လီၤဝါဒံးဖျါကပီၤယံးယံးလုၢ်လုၢ်န့ၣ်တၢ်ကစုၤလီၤဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤဝါလီၤဝါအဒံးလီ၊

၇. ဝါပြါ န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဘုသၣ်လၢချီၣ်ပူၤအိၣ်ဖိၣ်တိၣ်ဝဲဒီးပမၤပြါလၢပစုညါသးဆူပကပၤယံးခိၣ်ဒီးဘူးလီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဝါပြါလီ၊ ဒီးပစံးဝါပြါစုၢ်ကိးလီ၊ ဘုသၣ်အိၣ်ဖိၣ်တိၣ်ကဲၣ်ဆိးန့ၣ်ဝါပြါအီၤဘုသလၢမိၤတက့ၢ်၊ ပစံးဒီးအဆိလၢဝါပြါဝါလီ၊

၈. ဝါပြါ န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယုၣ်ရှုးမၤပူၤမၤဖျးပုၤလၢလရဲတၢ်ဒီးဘးဒီးပျီၤကွံာ်ပတၢ်သရူးကမၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကစၢ်ယုၣ်ရှုးထူးမ့ၢ်ဝါပြါပတၢ်ဒီးဘးလီ၊ ဒီးမ့ၢ်တၢ်ကတီၤဒီးလီ၊ ကစၢ်ယုၣ်ရှုးထူးမ့ၢ်ဝါပြါပတၢ်ဒီးဘးစံးဝဲဒၣ်၊

၉. ဝါဖျီ န့ၣ်မ့ၢ်ပတုၣ်နီၣ်ကျါခဲဒီးပမၤကွံာ်နီၣ်ဆူပကပၤဒ်ပလဲၤကပၢ်ဒီးပစံးလၢဝါဖျီလီ၊ ပစံးဒီးအဆိလၢဝါပျီဝါဟီလီ၊ ပတုၣ်ကတံးဒီးပဝါဖျီထီၣ်ပမဲၣ်ညါလီ၊

၁၀.ဝါဝု န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိအိၣ်ဟံၣ်ဒီးစံးဝဲလၢဟံၣ်ဝါဝုလီ၊ ပစံးလၢဟံၣ်ဝါဝုစုၢ်ကိးလီ၊ ဟံၣ်ဝါဝုတပျုၣ်ပအိၣ်ဒီးပဘၣ်ဆူးဘၣ်

ဆါနုးသမိး.

၁၁.ဝါဟိ နှံ့မုာ်ဝါပျီအဆိလီၤ. မုာ်ပတုာ်နီၣ်ကျါဒီးပမၤပျီထီၣ်ပမံာ်ညါဒီးပပျီသံးနီၣ်ဆူပကပၤယၢ်ဒီးနီၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဝါပျီဝါဟိလီၤ.

၁၂.ကဝါ ဒီးကလုာ်ကဝါ, ဒီးကမုာ်ကဝါ, ဒီးကပီၤကဝါ, ဒီးကွၢ်တၢ်ကဝါ,ကဝါကီၤသ့တၢ်ခဲလၢာ်နှံ့ကွၢ်လၢကဝါတက့ၢ်.

၁၄.ကီၢ်ဝါကီၢ်ဝါ နှံ့မုာ်ထီၣ်လၢအဒိၣ်တဖၣ်ယုၤဝဲဒီးဝါအဒိးနှံ့ပစံးလၢမၤသးကီၢ်ဝါကီၢ်ဝါလီၤ. ထီၣ်သူယုၤထီၣ်ကိးယုၤဝဲနှံ့ပစံးလၢမၤသးကီၢ်ဝါကီၢ်ဝါလီၤ.

၁၅.ကီၢ်ဝါ နှံ့မုာ်တၢ်လၢပိၣ်လဲၣ်အနၢ်ဆူကိးမုာ်န့ၣ်ပကိးလၢကီၢ်ဝါလီၤ. ပစံးဒီးအဆိလၢပိၣ်လဲၣ်ကီၢ်ဝါလီၤ. တၢ်လၢကီၢ်ဝါဘးဒီးနီၣ်အိၣ်ဒီးကီၢ်လၢကးကုပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်.

၁၆.ဂုာ်ဝါ နှံ့မုာ်ပဘၣ်ယီၣ်ချဲၤထီၣ်ကဘၣ်ဒီးပကျဲးစးဝါကြူးကြူးဒီးပစံးလၢဂုာ်ဝါလီၤ. ချဲကဘၣ်န့ၣ်ဂုာ်ဝါကြူးကြူးတက့ၢ်.

၁၇.ယီၣ်ဝါ နှံ့မုာ်ကီၢ်ဝါအဆိလီၤ. ဒီးမုာ်ပိၣ်လဲၣ်လီၢ်အနၢ်ဆူမုာ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢယီၣ်ဝါကီၢ်ဝါလီၤ. ယီၣ်ဝါကီၢ်ဝါစံးဝဲဒၣ်.

၁၈.စဝါ နှံ့မုာ်ပစိၣ်ထီၣ်ပမံာ်အကျိၣ်ဖးဒိၣ်ဒီးပစံးလၢစဝါထီၣ်ပမံာ်လီၤ. ပစိၣ်ထီၣ်ပမံာ်ဒီးပကွၢ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပဝါထီၣ်ပမံာ်လီၤ. ပစံးဒီးအဆိလၢစဝါမံာ်စဝါနီၤလီၤ. ပုၤတဂၤမံးဒီးအဝဲတဂၤလဲၤထီၣ်ဂၤဒီးစဝါထီၣ်အမံာ်ဒီးကွၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတဝါဒီးသဝါစုာ်ကိးလီၤ.

၁၉.တဝါ နှံ့မုာ်စဝါအသိးလီၤ. မုာ်ပုၤကညီစိၣ်ထီၣ်အမံာ်အကျိၣ်ဖးဒိၣ်ဒီးကွၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤကွၢ်ထီၣ်တၢ်ဒီးတဝါထီၣ်အမံာ်စံးဝဲဒၣ်.

၂၀.တဝါ အဝဲအံၤတဘီအိၣ်ထဲတၢ်ကတီၤလီၤ. နမၤသ့ၣ်န့ၣ်တဒိၣ်တဝါဘၣ်, မုၤတမံာ်တဝါဒီးဘၣ်, စတသ့ၣ်ညါတဝါဘၣ်ကျဲဘၣ်. စတီၢ်လံာ်တန့ၣ်တဝါဘၣ်. ပုၤတဂၤတဂ့ၢ်တဝါဘၣ်ဒီးအပုၤသိးဘၣ်.

၂၁.ထံဝါ နှံ့မုာ်ထံနံၤယၢ်ဒီးနီၣ်ပကိးလၢထံဝါလီၤ. အိၣ်န့ၣ်လၢထံဝါဘးဒီးစကအိၣ်လၢထံဝါအံၤတခီလီၤ.

၂၁-၁. နီၣ်ဝါ နှံ့မုာ်ပတဲသ့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်ကဆုၣ်ဒီးပမၤအလၢကဘျၢ်ဒီးပမၤအဘိဃျၢ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢနီၣ်ဝါလီၤ. ပမၤနီၣ်ဝါန့ၣ်မုာ်ပဝါချဲလီၤ. ပကိးဒီးအဆိလၢနီၣ်ဝါနီၣ်တၢ်လီၤ.

၂၂.ပဝါ နှံ့မုာ်သ့ၣ်တကလုာ်အလဲဂ့ၢ်ဒီးပကိးလၢပဝါလီၤ. ပဝါအလဲပမၤချဲၣ်ဘိဂ့ၢ်ဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢပဝါပဝါလီၤ.

၂၃.ဖၣ်ဝါ နှံ့မုာ်ဖၣ်ကပူၤအယၢ်ထံးယၢ်ဒီးလၢပုၤကညီအလီၢ်မံန့ၣ်ပစံးလၢဖၣ်ဝါလီၤ. ဖၣ်ဝါန့ၣ်အိၣ်ခံဒီလီၤ. အိၣ်ဒီးဖၣ်ဝါဖိတခီဒီးဖၣ်ဝါဒိၣ်တခီလီၤ. ပကိးဒီးအဆိလၢဖၣ်ဝါဖၣ်ဝါလီၤ. ပုၤတဂၤမံာ်လၢဖၣ်ဝါအဝဲတခီဒီးအဝဲတဂၤမံာ်လၢဖၣ်ဝါအဝဲတခီလီၤ.

၂၄.ဖၣ်ဝါဖိ နှံ့မုာ်လီၢ်မံလၢဖၣ်ကပူၤအယၢ်လၢအအိၣ်တခီန့ၣ်ပကိးလၢဖၣ်ဝါဖိလီၤ. ပုၤခံဂၤမံလၢဖၣ်ဝါဖိတဂၤဒီးဖၣ်ဝါဒိၣ်တဂၤလီၤ.

၂၅.ဖၣ်ဝါလံာ် နှံ့မုာ်လီၢ်မံလၢဖၣ်ကပူၤအဂီၢ်ထံးလၢအလံာ်တခီဒီးပကိးလၢဖၣ်ဝါလံာ်လီၤ. ပကိးလၢဖၣ်ဝါဒိၣ်စုာ်ကိးလီၤ. ပုၤအိၣ်ဒီးအဖိဆံးလၢဆံးန့ၣ်အိၣ်ဝဲလၢဖၣ်ဝါလံာ်တခီလီၤ. ပုၤဖိမုာ်ကနီၤန့ၣ်မံာ်လၢဖၣ်ဝါဖိတခီလီၤ.

၂၆.လးဝါ နှံ့မုာ်ချိၣ်တကလုာ်အိၣ်လၢထံဘျါအကျါန့ၣ်အကုမုာ်သရၣ်တနီၤ,အကုဂီၢ်တနီၤဒီးပကိးလၢချိၣ်လးဝါလီၤ. ဒီးအိၣ်ခံကလုာ်လီၤ. ချိၣ်လးဝါခွါတကလုာ်ဒီးချိၣ်လးဝါမုာ်တကလုာ်လီၤ. ချိၣ်လးဝါခွါန့ၣ်အကုဂီၢ်ဝဲဒီးချိၣ်လးဝါမုာ်န့ၣ်အကုဖုၣ်ဝဲလီၤ. ချိၣ်လးဝါန့ၣ်ပုၤကညီအိၣ်ဝဲလီၤ.

၂၇.ဝံဝါ နှံ့မုာ်ပမၤကသ့ၣ်တၢ်လၢပစုမုာ်ဂ့ၢ်,ပမၤကသ့ၣ်တၢ်လၢကီၢ်လံာ်မုာ်ဂ့ၢ်ပစံးလၢဝံဝါလီၤ. ပုၤတဂၤဝံဝါမုာ်အူလၢချိၣ်ယုလုာ်ဒီးပစိၣ်ပုၤဝဲပစုမုာ်ဒီးယၢ်ဒီးနီၣ်ပစံးလၢပဝါဝံဝါပစုလီၤ.

၂၉.သဝါ နှံ့မုာ်ပုၤကညီကွၢ်တၢ်ကျိၣ်ထီၣ်အမံာ်ဒီးပစံးလၢသဝါထီၣ်အမံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤကွၢ်တၢ်ဒီးသဝါထီၣ်အမံာ်လီၤ. ပစံးဒီးအဆိလၢသဝါမံာ်သဝါနီၤလီၤ.ပုၤမံန့ၣ်တုၤပထီၣ်ဂဲၤဒီးဖုသံနီၣ်သဝါထီၣ်အမံာ်လီၤ.

၁. ဝါ နှံ့မုာ်ပလီၤသးမုာ်ဂ့ၢ်, ပခိၣ်သးမုာ်ဂ့ၢ်ပကွၢ်လၢပစုမုာ်ဒီးပစံးလၢဝါလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ကွၢ်တၢ်လၢအစုမုာ်န့ၣ်ပစံးလၢဝါဝဲလၢာ်လီၤ. ပုၤတဂၤအလီၤသးဒီးဝဲဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤအခိၣ်သးဒီးဝဲလီၤအခိၣ်လီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်တသ့ၣ်ကပၤလၢအစုမုာ်လီၤ.

၂. ဝါ နှံ့မုာ်ပုၤတကလုာ်အိၣ်လၢပုၤကျါဒ်ပုၤကညီအသိးဒီးအိၣ်လၢကီၢ်ယုၤအပုၤလၢကျါန့ၣ်ပကိးလၢဝါလီၤ. ပကိးဒီးအဆိလၢဝါခီၣ်ဝဲလီၤ. တၢ်န့ၣ်အိၣ်လၢယီၤအကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၃. ဝါ နှံ့မုာ်ပကွၢ်အိၣ်ဒ်အကပီၤလၢဖုသံန့ၣ်မုာ်ဂ့ၢ်, ပကွၢ်ယီၤသ့ၣ်အကပီၤလၢထးဝဲမုာ်ဂ့ၢ်, ပစံးလၢဝါလီၤ. ပုၤတဂၤဝဲဒ်ဒီးမံၤယါအိၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝဲဝဲလီၤ.

၄. ဝါ နှံ့မုာ်ပမၤထီၣ်တၢ်လၢပစုညါသးဒီးပစုမုာ်ဒီးပစံးလၢဝါလီၤ. တၢ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဝဲလၢတၢ်ပုၤတက့ၢ်. တၢ်န့ၣ်ဘုဆူကုပုၤလဲၤတၢ်ဘုလၢဖိပုၤတက့ၢ်ဟံထီၣ်ဘုဆူကုပုၤစံးဝဲလီၤ.

၅. တံက့ၢ် နှံ့မုာ်ပုၤကညီကွၢ်က့ၢ်အကလၢဒီးကွၢ်တြုၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢနီၣ်ရဲၣ်ရီၣ်တဘီဒီးပစံးလၢတံက့ၢ်အကလၢလီၤ. ပုၤတဂၤကွၢ်က့ၢ်အဖိအကလၢဒီးတံက့ၢ်အဖိအကလၢလၢနီၣ်ရဲၣ်ရီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဆိက့ၢ်တံက့ၢ်လီၤ.

၆. တံကွၢ် နှံ့မုာ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ထီၣ်အုၣ်ထီၣ်ဆါ, တၢ်စယိကနံလၢတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပမၤကွၢ်လၢယဲာ်ကနၣ်ဒီးပစံးလၢတံကွၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထုးကွၢ်တံကွၢ်လီၤ. ဒီးကသံၣ်ထံလၢပကွၢ်လံာ်ကမုာ်န့ၣ်ပဝါကွၢ်လၢဒီးဖိလီၤ.သ့ၣ်လၢပတြုၣ်လၢထးတြုၣ်စယိကနံန့ၣ်တံကွၢ်အစယိကနံန့ၣ်တုၤဘၣ်လီၢ်တက့ၢ်. တံကွၢ်ကပံာ်စဲဘုးလၢတဖၣ်အဘိလီၤန့ၣ်တက့ၢ်.

၇. တံကွၢ် နှံ့မုာ်ထုးကွၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမုာ်ပဟံးထီၣ်တၢ်တမံၤဒီးပဟံးကွၢ်ဆူအဂၤန့ၣ်ပစံးလၢထုးကွၢ်တံကွၢ်လီၤ. ဒီးပလဲၤမိၤထီၣ်ပုၤတဂၤလၢပုၤကအကျါန့ၣ်ပစံးလၢထုးကွၢ်တံကွၢ်စုာ်ကိးဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ.

၈. တံယုယု နှံ့မုာ်ပဝါဘုလၢချိၣ်ပုၤမုာ်ဂ့ၢ်, လၢဖိပုၤမုာ်ဂ့ၢ်ပဝါ

ဘၣ်လိာ်လီၤဝဲယူဒီးပစံးလၢတ်ယူယူလီၤ. တၢ်ဘုလၢဖီပူၤန့ၣ်တၢ်ယူယူတက့ၢ်.

၉. **တ်ဃးတ်ဃး** န့ၣ်မ့ၢ်ပလီၤသးဒီးပတ်တပူၤဘၣ်တပူၤဒီးပစံးလၢတ်ဃးတ်ဃးလီၤ. ပုၤတဂၤအလီၤသးဒီးတ်ဃးတ်ဃးအသးသကုၤမးဒီးဂၤညါလီၤ.

၁၀. **တ်ဆူၣ်လီၤစု** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီမၤအလုၢ်အလံာ်တကလုာ်လၢအဖိဝဲကိတဂၤန့ၣ်မၤဝဲအလုၢ်အလံာ်န့ၣ်ဟ်လီၤဝဲအကယၢကယဲလၢလီၤခိပူၤဒီးထံဒီးန့ၣ်ဒီးကျိၣ်ဒီးစုဒီးထံလီၤဆီသ့ၣ်လၢအဖိစုညါသးဒီးတ်ဝဲလၢဆါသၢဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတ်ဆူၣ်လီၤဝဲအစုလီၤ.

တ်ဆူၣ်လီၤန့ၣ်မ့ၢ်ကိတဂၤစုတက့ၢ်. ပတ်ဆူၣ်လီၤအစုန့ၣ်အပုၤလၢလံာ်တဖၣ်အိၣ်မၤန့ၣ်အိၣ်ကဲဒ်ခုၣ်ညါမ့ၢ်ဒီးအကစၢ်ပုၤဒ်ဝဲန့ၣ်မၤန့ၣ်အိၣ်ကဲဒ်ဝဲဒ်.

၁၁. **တ်ဆုၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတ်ထီၣ်တၢ်ကမ့ၢ်ဆူၣ်ပူၤဒီးပလဲၤဂံၢ်ကွၢ်လၢအယံၤန့ၣ်ပစံးလၢပစံးလၢတ်ဆုၢ်တၢ်ကမ့ၢ်လီၤ. တၢ်ကမ့ၢ်လီၤလၢကိာ်လံာ်ဒုအါကၤ. လဲၤဝဲဆုၢ်ကွၢ်ဆူၣ်အယံၤဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတ်ဆုၢ်တၢ်တၢ်လီၤ.

၁၂. **တ်ဆူၣ်** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢတ်ဆူၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပုၤကညီမၤအလုၢ်အလံာ်တမံၤလၢမၤထီၣ်မၤထီၣ်လီၤ. ဒီးတ်ဝဲအစုညါသးလၢဆါသၢဘၣ်ဒီးကူးဆီကိာ်ဒီးထံလီၤအသ့ၣ်လၢအဖိစုညါသးဒီးဒီးထီၣ်ဝဲဒီးလီၤမိဖိတဘၣ်ဒီးထံဖှ်တၢ်ပီၤကဲၣ်ရိၣ်န့ၣ်ကါအိၣ်လၢလီၤခိပူၤန့ၣ်မ့ၢ်အဖိဝဲကိတဂၤကယဲဒီးပစံးလၢတ်ဆူၣ်လီၤအစုလီၤ. တၢ်ဆူၣ်လီၤစုန့ၣ်ပတစံးဘၣ်.

၁၃. **တ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဝဲအိၣ်လၢတၢ်ပူၤဒီးပမၤထီၣ်ကွၢ်လၢပစုဒီးပစံးလၢတ်ထီၣ်လီၤ. ဒီးပတ်ပခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတ်ထီၣ်ခိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. တၢ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဝဲလၢတၢ်ပူၤတက့ၢ်. ပုၤတဂၤအခိၣ်သးဒီးတ်ထီၣ်လီၤ.

၁၄. **တ်ပြါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤပြါဘုသၣ်လၢအအိၣ်ဖိၣ်တီၣ်ဝဲလၢချိၣ်ပူၤန့ၣ်ပစံးလၢတ်ပြါလီၤ. ပုၤကညီလီၤလီၤဘုန့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ပြါဝဲသကုၤချိၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတ်ပြါတၢ်ပြါလီၤ.

၁၅. **တ်ပြါ** န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယုၣ်ရှုးမၤပူၤမၤဖျဲးပုၤလၢလရၢ်တၢ်ဒီးဘးဒီးပတၢ်ဒီးဘးပျါဝဲန့ၣ်ပစံးလၢကစၢ်ယုၣ်ရှုးတၢ်ပြါပတၢ်ဒီးဘးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတ်မ့ၢ်တၢ်ပြါလီၤ. ကစၢ်ယုၣ်ရှုးထုးမ့ၢ်တၢ်ပြါပတၢ်ဒီးဘးလီၤ.

၁၆. **တ်ဖူ** န့ၣ်မ့ၢ်ပတ်ပခိၣ်တုၤတရိးထီၣ်ဒီးပစံးလၢပတ်ဖူပခိၣ်လီၤ. ပုၤကညီပုၤအခိၣ်န့ၣ်တၢ်ဖူတရိးထီၣ်ဒီးခွဲဘၣ်လိာ်က့ၢ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတ်ဖူတၢ်ဖူလီၤ.

၁၇. **တ်မ့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ယဲာ်ကန့ၣ်ကွၢ်ကန့ၣ်ပိာ်ယုဒီးပကူးတၢ်ပတ်တၢ်အလီၤတဘၣ်လိာ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတ်မ့ၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတ်မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်လီၤ. ယဲာ်ကန့ၣ်ပိာ်ယုဒီးစတဲသ့ၣ်တၢ်မ့ၢ်ဒီးတကဆုၣ်ဘၣ်လီၤ.

၁၈. **တ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂီၢ်ခါန့ၣ်သ့ၣ်လၢဝဲၣ်လၢဒီးအးဒီးယးမ့ၢ်သုယုာ်ကလံာ်ဒ်သ့ၣ်လၢမ့ၢ်အသးဒီးမိးထီၣ်သ့ၣ်လၢဝဲၣ်လၢန့ၣ်ပကိးလၢသလိာ်လီၤလီၤ. တၢ်ဂီၢ်ခါန့ၣ်ကဲၣ်ဆိးန့ၣ်မ့ၢ်သလိာ်လီၤလီၤ. သလိာ်လီၤန့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်ကိးပူၤဒီးဘၣ်. အိၣ်တပူၤ

ပူၤလီၤ. သလိာ်လီၤတၢ်ဂီၢ်သမိး.

၁၉. **တ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပထါလီၤဘုလၢဖီပူၤန့ၣ်ပစံးလၢပတ်လီၤဘုလီၤ. လဲၤဝဲလီၤဘုလၢဖီပူၤဒီးလိာ်တက့ၢ်.

၂၀. **တ်သ့ၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဟူးဆါဒီးအသ့ၣ်လီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတ်သ့ၣ်လီၤ. ပုၤဟူးဆါဒီးတ်သ့ၣ်န့ၣ်အဟူးဆါနးကၤ. ဒီးတနီၤနီၤမ့ၢ်လီၤလၢထံဒီးပစံးလၢတ်ထံလီၤ. ပိာ်မုၢ်န့ၣ်အဟူးဆါတ်သ့ၣ်တနီၤတံထံတနီၤလီၤ.

၂၁. **တ်မိၤဝဲမိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးတ်ဒီးအဆိဒီးပကိးလၢတ်မိၤဝဲမိၤလီၤ. တၢ်မိၤဝဲမိၤစံးဝဲဒ်လီၤ.

၂၂. **ကတ်** ဒီးပတ်ကတ်, ဒီးကတ်ပျီ, ဒီးကတ်သူ,ဒီးကတ်ဂီၢ်, ဒီးကတ်ဝါ, ဒီးထိးကတ်, တၢ်ခဲလၢ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကတ်တက့ၢ်.

၂၃. **စတ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကွးပုၤဂၤလၢပစုမ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဘီၣ်သအိၣ်ကွးတၢ်လၢအစုမ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢစတ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသတ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤအသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးစတ်အဝဲတဂၤန့ၣ်မၤလီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်စတ်ထီၣ်ခိၣ်လၢအစုမ့ၢ်ဒီးအုၣ်သံဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစတ်စတ်လီၤ.

၂၄. **တတ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တနီၤန့ၣ်ပစံးလၢတတ်လီၤ. ပုၤကညီက့ၢ်လၢ်တတ်အိၣ်ဒီးတတ်. ပနၢ်သံလၢ်တတ်. အိၣ်ဒီးတတ်စံးဝဲဒ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတတ်တတ်လီၤ.

၂၅. **တၢ်ဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဝဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ယဲာ်အကန့ၣ်ဝဲဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်ဝဲတၢ်ဝဲလီၤ. ယဲာ်လၢထးစၢ်တဖၣ်န့ၣ်ပတ်တၢ်ဒီးအကန့ၣ်တၢ်ဝဲတၢ်ဝဲလီၤ.

၂၆. **ထးတ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထးလၢပမၤအကန့ၣ်တကၤဝဲဒ်နီၣ်တၢ်အသးဒီးပတ်ပလီၤသၣ်အကပီၤန့ၣ်ပကိးလၢထးတ်လီၤ. ဒီးထးတ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ထးတ်လၢပတ်ပလီၤသၣ်အကပီၤန့ၣ်တကလုာ်ဒီးပတ်ယိတၢ်ပူၤန့ၣ်တကလုာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၇. **ပတ်** န့ၣ်ပတုၢ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်တၢ်နးထီၣ်ရီၤတမံၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချါအံၤပစံးလၢပတ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢဖတ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤလၢဆါတ်လုၤအီၤလုၤန့ၣ်မ့ၢ်တုၢ်ပတ်တကလုာ်လီၤ. ပုၤလၢလီၤဘၣ်ထီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တုၢ်ပတ်တကလုာ်လီၤ. ပတ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်ဒီးဘးပတ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၈. **ဝဲတ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီလဲၤတၢ်အခံကိၤဂံၢ်ဂုၤအသးယၢ်ခီယၢ်ခီဒီးပစံးလၢဝဲတ်လီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်ဝဲတ်ဝဲတ်စံးဝဲဒ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝဲတ်ဝဲတ်လီၤ.

၂၉. **ဝဲတ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထးတကလုာ်ဒ်အဘူးအသးဒီးအလုၢ်အဒီးနၢမုၢ်ဒီးပုၤကညီအိၣ်အဒီးန့ၣ်ပစံးလၢဝဲတ်လီၤ. ဝဲတ်န့ၣ်ပုၤကညီကျိးအိၣ်အဒီးနၢမုၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝဲတ်ဘၣ်ဝဲတ်လီၤ.

၃၀. **သတ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကွးတၢ်လၢပစုမ့ၢ်ဒီးပစံးလၢသတ်လီၤ. သၣ်မံၤသတ်ယၢန့ၣ်မးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသတ်သတ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ကွးတၢ်လၢအစုမ့ၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသတ်လီၤ.

၃၁. **အါတ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပယီၤအဝဲဒ်န့ၣ်ပကိးလၢအါတ်လီၤ. ပယီၤစီၤပၤန့ၣ်အိၣ်လၢဝဲၣ်အါတ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသးပုၤလၢပျါတနီၤနီၤလဲၤထီၣ်အါတ်ပူၤလီၤ.

၁. **ဝး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်တထုၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ်ပစံးလၢဝးလီၤ.

ကလံအူဘဉ်သုဉ်လဉ်ဒီးသုဉ်လဉ်ဝဲလီၤ. ပမ့ၢ်ကွံာ်လီၤထံလီၢ် ပူၤပမ့ၢ်ခီထံဒီးထံဝဲလီၤ. တပီဘဉ်ချံဒီးချံဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီး အဆိလၢဟူးဝဲလီၤ. ဝးန့ၢ်မ့ၢ်ဝဲကျၢ်ကျၢ်. ဝးဆုဆိ. ဝးကျဲၤ ကျဲၤ. ဝးဖျီ. ဝးဂံၤဂုၤ. ဝးလုာ်လီၤ. ဝးယံၤယီၤစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၂. **ဝး** န့ၢ်မ့ၢ်ကွီၤအသးဆဲးကွၢ်အတီၤဒီးပစံးလၢဝဲလီၤ. စကျီၤ စယီၤဒုလၢယီၤတကိးဝဲဆူးလီၤ. ထီရီၤတၢ်ဆဲးအတီၤန့ၢ်ပစံးလၢ ဝဲလၢလီၤ. စယုာ်နီၣ်လုာ်တဝဲဘဉ်.

၃. **ဝး** န့ၢ်မ့ၢ်ပလဲၤတြး တၢ်ဆဲးကွၢ်အတီၤဒီးပစံးလၢဝဲလီၤ. ဒီးပစံးစုာ်ကိးလၢဝဲတြးလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤဆုဉ်ဝဲဒၣ်ဝဲဒီး ဟဲကွၢ်လီၤ.

၄. **ဝးကဘျးကဘျ** န့ၢ်မ့ၢ်ဂီၤဖဲးအကိာ်ဘုဉ်ဘုဉ်လီၤစဲၤဝဲယံၤ ခီယံၤခီန့ၢ်ပစံးလၢဝဲကဘျးကဘျလီၤ. ထီရီၤတၢ်ဒီးဘုဉ်စဲၤဝဲဒီး လီၤစဲၤဝဲယံၤခီန့ၢ်ပစံးလၢဝဲကဘျးကဘျလီၤ. ဂီၤဖဲးတဒု အဆုဉ်ဘုဉ်လီၤစဲၤဝဲမးကဘျးကဘျလီၤ.

၅. **ဝးကယၢ်ကယၢ်** န့ၢ်မ့ၢ်ကလံၤဟဲသုဉ်လဉ်ဝဲမ့ၢ်ဂုၤ. တၢ်စံၣ် လၢသုဉ်ခံသုဉ်ဒုသုဉ်လဉ်ဝဲမ့ၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢဝဲကယၢ်ကယၢ် လီၤ. တၢ်သ့ၣ်စံၣ်လၢသုဉ်ခံဝဲမးကယၢ်ကယၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအ ဆိလၢဝဲကယၢ်ကယၢ်လီၤ.

၆. **ဝးကူးလံာ်ကူးလံာ်** န့ၢ်မ့ၢ်သံမိာ်ပီၤစွဲၤဒီးဝဲကံးကူးအသးမ့ၢ် ဂုၤ. ပုၤကညီဖဲဆဲးလၢတယုာ်တန့ၢ်ဒီးဘဉ်န့ၢ်ကံးကူးအသးမ့ၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢဝဲကူးလံာ်ကူးလံာ်လီၤ. ပုၤဆဲးတဂၤအိၣ်လၢလီၤမံၤပူၤဒီး ဝးကူးလံာ်ကူးလံာ်လီၤ. သံမိာ်ပီၤစွဲၤဒီးဝဲမးကူးလံာ်ကူးလံာ်လီၤ.

၇. **ဝးကီၢ်** န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ကိးကီၢ်အဘုဉ်မ့ၢ်ဂုၤ. တၢ်လဲၤကိးကီၢ် အဘုဉ်မ့ၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢအိၣ်ဝဲကီၢ်လဲၤဝဲကီၢ်လီၤ. ပုၤစံၣ်ဖိတဖၣ် လဲၤတၢ်ဝဲကီၢ်လီၤ. ပုၤအဲကလံးဖိန့ၢ်လဲၤတၢ်ဝဲကီၢ်. တၢ်လၢလၢာ် တဖၣ်န့ၢ်အိၣ်ဝဲကီၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢအိၣ်ဝဲထံဝဲကီၢ်ပစံးဒီးအ ဆိန့ၢ်လီၤ.

၈. **ဝးကျၢ်ကျၢ်** န့ၢ်မ့ၢ်တပီဘဉ်ချံဝဲဒီးပစံးလၢဝဲကျၢ်ကျၢ် လီၤ. ချံဘဉ်တပီဝဲကျၢ်ကျၢ်န့ၢ်ကၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝဲကျၢ် ကျၢ်ဝဲကျၢ်ကျၢ်လီၤ.

၉. **ဝးကျဲၤကျဲၤ** န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ဖးထီလီၤစဲၤလၢတၢ်ကပိာ်လီၤဝဲယံၤ ခီယံၤခီဒီးပစံးလၢဝဲကျဲၤကျဲၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝဲကျဲၤကျဲၤ ဝဲကျဲၤကျဲၤလီၤ. ဝဲတဘိလီၤစဲၤလၢတၢ်ကပိာ်လီၤဒီးဝဲကျဲၤကျဲၤ ဝဲယံၤခီယံၤခီလီၤ.

၁၀. **ဝးဂံၤဂုၤ** န့ၢ်မ့ၢ်ပတြၢၤသုဉ်ဝဲရုဒီးပစံးလၢဝဲဂံၤဂုၤလီၤ. ထီရီၤပတြၢၤတၢ်ဝဲန့ၢ်ပစံးလၢဝဲဂံၤဂုၤလီၤ. ပုၤတဂၤတြၢၤသုဉ်တ ထံးဒီးဝဲဂံၤဂုၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝဲဂံၤဂုၤဝဲဂံၤဂုၤလီၤ.

၁၁. **ဝးဆုဆိ** န့ၢ်မ့ၢ်ပုၤကညီထွဉ်အသးအစုဒုဉ်ဝဲမ့ၢ်ဂုၤ. က လံၤအူသုဉ်ဝဲလၢအထံးန့ၢ်မ့ၢ်ဂုၤ. ဝဲယံၤခီယံၤခီဒီးပစံးလၢဝဲ ဆုဆိလီၤ. ပုၤတဂၤထွဉ်အသးဒီးအစုဝဲဆုဆိမးလီၤ. ဒီးပစံးဒီး အဆိလၢဝဲဆုဆိဝဲဆုဆိလီၤ.

၁၂. **ဝးတြး** န့ၢ်မ့ၢ်ပလဲၤဆုဉ်တၢ်တုၤဝဲဆဲးကွၢ်အတီၤမ့ၢ်ဂုၤ. ပ ကွီၤတၢ်တုၤဝဲဆဲးကွၢ်အတီၤမ့ၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢဝဲတြးလီၤ. ပုၤတဂၤဆုဉ် သုဉ်ခိၣ်ထံးဝဲတြးဒီးထၢအိၣ်ဝဲအသုဉ်လီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတြးဒုး

တလီၢ်ဝဲတြးဒီးဟဲကွၢ်လီၤ.

၁၃. **ဝးထံ** န့ၢ်မ့ၢ်ဝဲကီၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်အိၣ်သကူၤကီၢ်မ့ၢ်ဂုၤ. တၢ်လဲၤသကူၤကီၢ်မ့ၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢဝဲထံဝဲကီၢ်လီၤ. ပုၤအဲကလံး ဖိလဲၤတၢ်ဝဲထံဝဲကီၢ်စံးဝဲလီၤ.

၁၄. **ဝးဖျီဖျီ** န့ၢ်မ့ၢ်ကလံၤအူဘုဉ်ထံးမ့ၢ်ဂုၤ. အူဉ်ဝဲဘိၣ်မ့ၢ်ဂုၤ. ဝး ဝဲယံၤခီယံၤခီဒီးပစံးလၢဝဲဖျီဖျီလီၤ. ပုၤကညီကတီၤတၢ်ဒီးအပူၤ ဝးဖျီဖျီစကိးလီၤ. ကလံၤဟဲအူဉ်ဘိၣ်ဝဲဖျီဖျီန့ၢ်ကၢ. ဒီးပစံးဒီး အဆိလၢဝဲဖျီဖျီဝဲဖျီဖျီလီၤ.

၁၅. **ဝးယံၤယီၤ** န့ၢ်မ့ၢ်သုဉ်ဖးထီလၢကလံၤအူဒီးဝဲဒီးထံးညါ ယံၤခီယံၤခီဒီးပစံးလၢဝဲယံၤယီၤလီၤ. သုဉ်ဖးထီထံးကလံၤအူ ဒီးဝဲယံၤယီၤမးယံၤယီၤယံၤယီၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢဝဲယံၤယီၤစုာ်ကိး လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝဲယံၤယီၤဝဲယံၤယီၤလီၤ.

၁၆. **ဝးရဲ** န့ၢ်မ့ၢ်ပုၤပုၤဒီးအစုကနိးအခိၣ်ဟူးဝဲဒီးပစံးလၢဝဲရဲ လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟူးတၢ်ဝဲရဲလီၤ. ပုၤတဂၤအသးပုၤဒီး အခိၣ်ဟူးတၢ်ဝဲရဲန့ၢ်ကၢ.

၁၇. **ဝးလုာ်လီၤ** န့ၢ်မ့ၢ်ထံလၢပခိးမ့ၢ်ဂုၤ. အိၣ်ဒီးတပီမ့ၢ်ဂုၤ. ဝး ဝဲန့ၢ်ပစံးလၢထံဝဲလုာ်လီၤလီၤ. ပုၤတဂၤခိၣ်ထံဝဲလုာ်လီၤန့ၢ်ကၢ.

၁၈. **ဝးဝး** န့ၢ်မ့ၢ်ပယုာ်တရံးတၢ်တလီၢ်လီၤဒီးပစံးလၢယုာ်ဝဲဝး လီၤ. ယုာ်မ့ၢ်ဝဲဝးတုၤမံးဒီးပကအိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤတြးအသးဝး ဝးဒီးကွၢ်တြးတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝဲဝးဝဲဝဲဝဲလီၤ.

၁၉. **ကဝး** န့ၢ်မ့ၢ်လၢကဝးတက့ၢ်. ဘဉ်ဆုဉ်ဒီးမ့ၢ်နီၣ်နီၣ်လၢသဝး လီၤ.

၂၀. **စဝး** န့ၢ်မ့ၢ်သုဉ်ကမိာ်လၢပတဲသဖျးမ့ၢ်ဂုၤ. သပၤခိၣ်န့ၢ်လၢပ ဟံးဘဉ်ပိာ်မ့ၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢစဝးလီၤ. ဒီးပစံးလၢသဝးစုာ်ကိးလီၤ. သပၤခိၣ်န့ၢ်စဝးကွံာ်လံ. စတဲသုဉ်ကမိာ်တလိာ်စဝးဝဲလီၤ.

၂၁. **ဆဉ်ဝး** န့ၢ်မ့ၢ်ကလံၤမ့ၢ်မ့ၢ်လီၤဒီးပကွၢ်ဆဉ်မၤသးဒ်ဝးအသိး ဒီးပစံးလၢဆဉ်ဝးလီၤ. ကလံၤမ့ၢ်လီၤအူဘဉ်ဆဉ်ဝးပုၤပုၤလီၤ. ဆဉ်န့ၢ်ကလံၤမ့ၢ်မ့ၢ်လီၤဒီးပကွၢ်ဝဲပုၤပုၤလီၤ.

၂၂. **တဝး** န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်တနီၤန့ၢ်ပစံးလၢတဝးလီၤ. သဲးသုဉ်ခံကယၢ် န့ၢ်နီၤအိၣ်ခံကတဂၤတဝးဝဲတက့ၢ်. ဘဉ်ဆဉ်ဒီးမ့ၢ်တလၢအက လုာ်ပကိးပိာ်ထွဲအခံလီၤ. မိာ်ဟဲသုဉ်တနီၤန့ၢ်ပုၤန့ၢ်တဝးစကပူၤယဲ တဝးလီၤ.

၂၃. **ထိာ်ဝး** န့ၢ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်တၢ်ပူၤဒီးပစံးလၢထိာ်ဝးလီၤ. ထိာ်ဝး တၢ်တၢ်ပူၤလၢသန့. ထိာ်ဝးတၢ်ယံၤပလီခိၣ်လၢစခိၣ်ဒီးအကၢ်တ က့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထိာ်ဝးထိာ်ဝဲလီၤ.

၂၄. **ထိာ်ဝးအသး** န့ၢ်မ့ၢ်ပအိၣ်လၢစုာ်ပူၤဒီးပသးဝဲဝဲပသးန့ၢ်ပ စံးလၢပထိာ်ဝးပသးလီၤ. ပုၤကထိာ်ဝးအသးလီၤ. ပုၤတဂၤထိာ် ဝးအသးလၢစုာ်ပူၤလီၤ.

၂၅. **ပဝး** န့ၢ်မ့ၢ်ပုၤကညီပိာ်ဟဲအသး. ထုးထိာ်အဂ့ၢ်အပီၤဒီးအိၣ် ဆိးဒီးကလုာ်ကတီၤ. ဒီးအိၣ်အိၣ်. ဒီးလဲၤတၢ်ကွၢ်တၢ်န့ၢ်ပစံးလၢပ ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပကဲာ်ပဝးလီၤ. ပုၤတဂၤစက့ၢ်မၤသးပ ဝဲတဘဉ်လဲာ်. နမၤနသးအပဝးတဘဉ်ဘဉ်.

၂၆. **မဲာ်မူသးဝး** န့ၢ်မ့ၢ်ပအိၣ်သမူဒီးအကတီၢ်အံၤပစံးလၢပမဲာ်မူ သးဝဲလီၤ. လၢသုမဲာ်မူသးဝးဒီးအကတီၢ်အံၤဘါကွၢ်ကစၢ်ယွၢ်တ

ကွာ်.

၂၇. လဲၤဝး န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတရံးတၢ်ဆဲးကွၢ်အတီၤဒီးပစံးလၢလဲၤဝးလီၤ. စလဲၤတၢ်ဝးဝှံတဝီ. လဲၤဝးဝှံခိစံးဝဲဒၣ်.

၂၈. ဝံးဝံးဝးဝး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကသုၣ်ဘၣ်ပုၤလၢပလဲၤတၢ်လၢချံလၢထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကသုၣ်ဝံးဝံးဝးလီၤ. ပုၤဂီၢ်မုၢ်လဲၤတၢ်ကသုၣ်ဘၣ်ယၢဝံးဝံးဝးလီၤ.

၂၉. သဝး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကၢၢ်တၢ်ပိာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသဝးလီၤ. တဲသဝးကွံာ်သ့ၣ်ကမိာ်တလိာ်တက့ၢ်. စီၤပုၤတရူကျိပုၤလုာ်တၢ်အဒိအပုၤတဂၤဒီးအနီၤကသဝးဝဲလီၤ. သပၤအခိၣ်ပိာ်န့ၣ်ပစံးသဝးစ့ၢ်ကိးလီၤ. သပၤခိၣ်န့ၣ်သဝးကွံာ်စံးဝဲဒၣ်.

၃၀. သဝး န့ၣ်မ့ၢ်သဝးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထံသအာ်ပီၤလုၤအသးန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢထံသဝးသဝးလီၤ.

၃၁. သးဝး န့ၣ်မ့ၢ်ပသးဆဲးတၢ်လၢပနီၤထူးခိၣ်ဝးဒဲးဒီးပစံးလၢပသးဝးလီၤ. စသးဝးလၢစနီၤထူးခိၣ်န့ၣ်ထီၣ်ဖျးလၢခိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်ဝးသးဝးလီၤ.

၃၂. သးဝး န့ၣ်မ့ၢ်ချံးစီၤတရဲးစီၤန့ၣ်ပမၤသံတကီၢ်ခါဒီးအသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒဲးဒီးပစံးလၢသးဝးလီၤ. ချံးန့ၣ်ပတီၢ်သဘံးတကီၢ်ခါဒီးပမၤဖဲၣ်မၤဒုန့ၣ်သက့အသးန့ၣ်ဝးဒဲးလီၤ. ဒီးပစံးလၢအသးဝးလီၤ.

၃၃. သးဝး န့ၣ်မ့ၢ်မဲာ်မူအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပအိၣ်ကၢအိၣ်မိးအကတီၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢမဲာ်မူသးဝးလီၤ.

၃၄. သ့ၣ်ပိာ်သးဝး န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤန့ၢ်တၢ်တမံၤမံၤပသ့ၣ်သးဝးဒီးပစံးလၢပသ့ၣ်ပိာ်သးဝးလီၤ. ပုၤတဂၤမၤန့ၢ်ထီၣ်ခိၣ်တဒုဒီးအသ့ၣ်ပိာ်သးဝးဝဲလီၤ.

၁. ဝှံ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်အိၣ်ဒီးအဆိပုၤဒီးတဘိတဘိန့ၣ်ဘျုးဒီးအိၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်မဲထီၣ်ဖျိၣ်အါဝဲဒီးပကိးလၢဝှံလီၤ. ဒီးဝှံန့ၣ်အိၣ်ဝဲအါကလုာ်လီၤ. ဝှံန့ၣ်မ့ၢ်ဝှံဘျုး, ဝှံကး, ဝှံမံ, ဝှံချုာ်, ဝှံသိာ်, ဝှံသိ, ဝှံသ့, ဝှံဘိစံးဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှံမိးစီၤလီၤ.

၂. ဝှံ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ. တၢ်ဖိတၢ်ယၢ်န့ၣ်အပူၤဆူဟီၣ်ခိၣ်လၢဒီးပစံးလၢဝှံအပူၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢဝှံဝှံကိးလီၤ. ခိဝှံအပူၤဆူဟီၣ်ခိၣ်လၢလီၤ. သကံၤန့ၣ်ဝှံအဝံဆူဟီၣ်ခိၣ်လၢစ့ၢ်ကိးလီၤ. ခိဝှံအပူၤလၢဝှံခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တုၤအကတီၢ်လၢတၢ်ကယီၤထီၣ်ဒီးသကံၤဝှံအဝံလီၤ.

၃. ဝှံ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၤမၤထီၣ်အခိၣ်ဘိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဝှံထီၣ်အခိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤဝှံထီၣ်အခိၣ်ဒီးအခိၣ်ဘိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ.

၄. ဝှံ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကတိၤသ့ၣ်ဝဲဒီးတကိာ်တသိာ်ဘၣ်တၢ်နီတမံၤန့ၣ်ပစံးလၢပုၤဝှံလီၤ. ပုၤတဂၤဝှံကြံၣ်ဒီးတကိာ်တသိာ်ဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်. ကတိၤဝှံကြံၣ်အကိာ်လီၤ.

၅. ဝှံကကျူ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိလၢဖိယၢ်န့ၣ်ကလီၤအပူၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ကဘျုးလၢမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤကညီၤန့ၣ်သ့ၣ်ဖူလၢဒီးစကးလီၤအသးမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢဝှံတကျူလီၤ. သ့ၣ်ဖူလၢလၢကစီၤထီၣ်ဖုၣ်န့ၣ်ပလဲၤတၢ်ဒီးပဝှံကကျူဒီးပန့ၣ်သ့လီၤ. ပုၤတဂၤဝှံသ့ၣ်ဖူလၢဒီးဝှံကကျူဝဲလီၤ.ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝှံကကျူဝှံကကျူလီၤ.

၆. ဝှံကဘိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝှံယးလီၤကလဲဝဲဒီးပစံးလၢဝှံကဘိၣ်လီၤ. လဲၤမၤန့ၢ်ဝှံကဘိၣ်န့ၣ်ပကဆိၣ်ကဲၤလီၤမ့ၢ်အူလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝှံကဘိၣ်ဝှံကဘိၣ်လီၤ.

၇. ဝှံကမၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝှံတကလုာ်လၢပတသ့ၣ်ညါဘၣ်အမံၤဒီးမဲထီၣ်လၢဝှံအဂၤတဖၣ်အကျိဒီးလီၤကလီၤအသးဒီးဝှံဂၤတစဲးစဲးဒီးပကိးလၢဝှံကမၢ်လီၤ. ဝှံကးကမၢ်န့ၣ်လီၤကလီၤဝှံကးတစဲးစဲးဒီးတမ့ၢ်ဘၣ်ဝှံကးနီၢ်နီၢ်ဘၣ်ဒီးပကိးလၢဝှံကးကမၢ်.ဒီးပကိးလၢဝှံကမၢ်ကလီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှံကမၢ်ဝှံကမၢ်လီၤ.

၈. ဝှံကမူာ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝှံပုၤအိၣ်ဒီးအပြုးမ့ၢ်ဂ့ၤ. ဝှံဖိးဘုၣ်အိၣ်ဒီးအဆူၣ်ပြုးဖိးထီၣ်ယၢ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပကိးလၢဝှံကမူာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှံကမူာ်ဝှံကမူာ်. ဝှံကမူာ်ဝှံကမူာ်လီၤ. ဝှံကမူာ်ဘၣ်ပုၤသးနးကၤ. ဒီးပစံးလၢဝှံဘိၣ်ကမူာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၉. ဝှံကလီၤ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိလံၤဖိယၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ယုၢ်ဖိဖိမိးမ့ၢ်ဂ့ၤ. န့ၣ်အပူၤဒီးဝှံတၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ကဘျုးလၢန့ၣ်ပစံးလၢဝှံကလီၤဝဲလီၤ. ခိတဒုဝှံကလီၤအပူၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လၢန့ၣ်ကကျူဝဲဒီးအပူၤတလီၤအာ်ဘၣ်. ခိန့ၣ်အပူၤမ့ၢ်တလီၤအာ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢဝှံကလီၤဝဲလီၤ. ဒီးပအူးတဖၣ်န့ၣ်ပမ့ၢ်ဒါလီၤချိၣ်ဒီးန့ၣ်လၢချိၣ်ဖိလၢဒီးပစံးလၢပအူးဝှံကလီၤလၢချိၣ်ဖိလၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝှံကလီၤဝှံကလီၤလၢလီၤ.

၁၀. ဝှံကလီၤ န့ၣ်မ့ၢ်ဝှံသ့ၣ်ဒီးသံဝဲလၢန့ၣ်ပကိးလၢဝှံကလီၤလီၤ. ဝှံန့ၣ်တုၤသ့ၣ်ဒီးပကိးလၢဝှံကလီၤလီၤ. ဝှံကလီၤသံလၢကလံ. ပမၤဝှံတန့ၢ်လၢဘၣ်.

၁၁. ဝှံကး န့ၣ်မ့ၢ်ဝှံတကလုာ်န့ၣ်အနီၤစ့ၢ်တဖျၢၣ်သ့ၣ်ယံာ်အသိးဒီးပကိးလၢဝှံကးလီၤ. ဝှံကးန့ၣ်ကးလီၤအသးလၢအနီၤစ့ၢ်န့ၣ်သ့ၣ်ယုၣ်အသိးဒီးပဖဲၣ်ပထူးတန့ၢ်ဘၣ်. ပထီၣ်ဖဲၣ်လၢအခံန့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှံကးဝှံကးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှံဘုၣ်ဝှံကးလီၤ.

၁၂. ဝှံကျုာ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝှံတကလုာ်အနီၤဒိၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢဝှံကျုာ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢဝှံကျုာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဝှံကျုာ်န့ၣ်အနီၤဒိၣ်န့ၣ်ဂၤဝဲလၢကိးပမၤထံတၢ်ပီၤဒီးပဒါၣ်အိၣ်ထံလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးလၢဝှံကျုာ်. ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးလၢဝှံကျုာ်လီၤ.

၁၃. ဝှံကျိ န့ၣ်မ့ၢ်ဝှံတကလုာ်ပနီၤဟူထဲအမံၤဒီးပတထံာ်ဘၣ်ပဝဲဘၣ်. ပသးပုၤစံးဝဲမ့ၢ်ဝှံတကလုာ်လီၤ.

၁၄. ဝှံခိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝှံမဲထီၣ်ဖျိၣ်အါဘိဒီးပစံးလၢဝှံခိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝှံခိၣ်ဝှံခိၣ်လီၤ. ဝှံခိၣ်တခိၣ်ဒိၣ်ကၤ. ပကျိတန့ၢ်ဘၣ်.

၁၅. ဝှံခိၣ်မိာ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝှံပဒါလၢဒုးကျုာ်ပုၤန့ၣ်ပကိးလၢဝှံခိၣ်မိာ်လီၤ. ပုၤကညီၤဖဲးဒုးန့ၣ်ဘၣ်ကျိကွံာ်ဝှံခိၣ်မိာ်လီၤ. မ့ၢ်တကျိကွံာ်ဘၣ်ဝှံခိၣ်မိာ်ဒီးဝှံခိၣ်မိာ်ခဲဘၢဘုလီၤ.

၁၆. ဝှံခိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပဆဲးတၢ်လၢဘၣ်ဆဲးဘၣ်ဆိးတၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီးပကိးလၢဝှံခိၣ်လီၤ. ဝှံခိၣ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ဝှံခိၣ်တၢ်ပျၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝှံခိၣ်လၢဘၣ်ထိးတကလုာ်လီၤ. ဝှံခိၣ်တၢ်စၢၤလီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝှံခိၣ်လၢဘၣ်ထီၣ်တကလုာ်. ဝှံခိၣ်တၢ်ပၢ်ဆၢန့ၣ်မ့ၢ်ဝှံခိၣ်လၢ

ဝှ်

ဘၣ်တကျၣ်ခိၣ်တကလုာ်. ဝှ်ခိၣ်တၢ်ဟၢထီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်ခိၣ်လၢဘၣ်
ဂီၤဖဲးလၢဖဲးတကလုာ်လီၤ. ဝှ်ခိၣ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်အါမံၤ.
ဒီးဘၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအါကလုာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်
ယံၣ်ဝှ်ခိၣ်လီၤ.

၁၇. **ဝှ်ခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလီၤသ့ၣ်ဖးဝှ်ဒီးအိၣ်တခါဒုဇ္ဈာန်န့ၣ်ပကိးလၢဝှ်
ခိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်လုၣ်ဝှ်ခိၣ်လီၤ. လီၤဖးန့ၣ်ယၤလၢ
ဝှ်ခိၣ်တခါတက့ၢ်.

၁၈. **ဝှ်ခိၣ်ဒိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆဲးဝှ်ခိၣ်လၢဘၣ်သံကဆိန့ၣ်ပကိးလၢဝှ်ခိၣ်
ဒိၣ်လီၤ. ပှၤကညီဆဲးဝှ်ခိၣ်ဒိၣ်န့ၣ်ဘၣ်သံကဆိဒီးဟံးန့ၣ်အဲ
လီၤ.

၁၉. **ဝှ်ခိၣ်ယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆဲးဝှ်ခိၣ်အါအါဒီးပမၤအယုာ်အကရၢတ
တၢ်လဲၤဒီးပကိးလၢဝှ်ခိၣ်ယုာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှ်ခိၣ်
ယုာ်ဒီးပှၤ. ဒီးယုာ်ဒီးယုာ်လီၤ. ပှၤကညီဆဲးဝှ်ခိၣ်ယုာ်န့ၣ်ဘၣ်သံတၢ်
ဖိတၢ်လံၤအါမးလီၤ.

၂၀. **ဝှ်ချၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်တကလုာ်အန့ၣ်န့ၣ်ဝှ်ဂၤခဲလၢာ်တက့ၢ်ဒီး
ပကိးလၢဝှ်ချၢၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှ်ချၢၣ်ဝှ်ချၢၣ်လီၤ.
ဝှ်ချၢၣ်န့ၣ်အန့ၣ်ဒိၣ်ဝှ်ဒီးပှၤကညီမၤထံတၢ်ပီၤဒီးအိၣ်အိၣ်လၢအ
ပှၤလီၤ.

၂၁. **ဝှ်ယး** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်လၢယုာ်ဒီးကဲထီၣ်လၢအကျၢၣ်ဝှ်န့ၣ်ပကိးလၢ
ဝှ်ယးလီၤ. ပှၤကညီမၤသ့ၣ်မ့ၢ်ကွၢ်လၢဝှ်ယးန့ၣ်ဆိၣ်ကဲၤဝဲ
လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှ်ယးဝှ်ယးလီၤ.

၂၂. **ဝှ်ဆူၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်တကလုာ်အိၣ်ဒီးအဆူၣ်ဒီးပကိးလၢဝှ်
ဆူၣ်လီၤ. ပလဲၤတၢ်လၢဝှ်ဆူၣ်ကျါန့ၣ်ပခိၣ်ဘၣ်ဆိးနးမးလီၤ.
ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှ်ဆူၣ်ဝှ်ဆူၣ်လီၤ.

၂၃. **ဝှ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီဆူၣ်ထီၣ်အခိၣ်ဘိၣ်ဒီးပကိးလၢဝှ်
ထီၣ်အခိၣ်လီၤ. ပှၤတက့ၢ်ထီၣ်အခိၣ်ဘိၣ်တဖျါဝှ်ဝဲလီၤ. ဒီး
ပကိးဒီးအဆိလၢဝှ်ထီၣ်ဝှ်လီၤအခိၣ်လီၤ.

၂၄. **ဝှ်န့ၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်ယၢ်န့ၣ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢဒီးပကိးလၢဝှ်
န့ၣ်လီၤ. စ့ၤတဘျီဝှ်န့ၣ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢဝဲလီၤ. သကံၤဝှ်
န့ၣ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢ.

၂၅. **ဝှ်ပီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်သ့ၣ်ဖးသီၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢဝှ်ပီၤလီၤ. ဝှ်ပီၤ
လၢတၢ်ကိၢ်ဘၣ်ဆါတိဘၣ်န့ၣ်သီၣ်ဒီးသးန့ၣ်အသးလီၤ. ဒီးပကိးဒီး
အဆိလၢဝှ်ပီၤဝှ်ပီၤလီၤ.

၂၆. **ဝှ်ဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဖူအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သ့ၣ်ကၢ်ဒီးအဒိထံးပိာ်မံ
လီၤအသးန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်ဖူဝှ်ဖိလီၤ. ခုးတလီၤသ့ၣ်ဖူ
ဝှ်ဖိအါကၢ.

၂၇. **ဝှ်ဘုၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်ကးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဝှ်တကလုာ်လၢအနါ
စ့ၤကးလီၤအသးဒီးသ့ၣ်ယံၣ်အသးန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢဝှ်ဘုၣ်
ဝှ်ကးလီၤ.

၂၈. **ဝှ်ဘိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်လၢမဲထီၣ်သီၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဝှ်ဘိၣ်လီၤ.
ဝှ်ဘိၣ်န့ၣ်ပှၤကညီဖိအိၣ်ဖိအိၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢ
ဝှ်ဘိၣ်ဝှ်ဘိၣ်လီၤ.

၂၉. **ဝှ်ဘျီ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်တကလုာ်ကဲၤဝဲပှၤဝဲဒီးပကိးလၢဝှ်ဘျီလီၤ.
ဝှ်ဘျီန့ၣ်ပှၤကညီမၤသံၣ်. မၤပျါဒီးဂ့ၤဝဲလၢအကိၢ်အပှၤဝဲန့ၣ်

ဝှ်

လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှ်ဘျီဝှ်ဘျီလီၤ.

၃၀. **ဝှ်မံၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်တကလုာ်အခိၣ်ထံးခဲဒီးအဒုအဖိနးနး က
လဲၣ်ဒီးပကိးလၢဝှ်မံၤလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှ်မံၤဝှ်ပျါ
လီၤ. ဒီးအန့ၣ်ထဲစုၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃၁. **ဝှ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်ထီၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဆူၣ်ထီၣ်ပခိၣ်န့ၣ်ပ
စံးဒီးအဆိလၢဝှ်ထီၣ်ဝှ်လီၤလီၤ.

၃၂. **ဝှ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤန့ၣ်လီၤဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အပှၤန့ၣ်ပစံး
လၢဝှ်လီၤလီၤ. ယုာ်တန့ၣ်လီၤဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အပှၤဒီးဟါမံၤဝဲလီၤ.
ဆူၣ်ဝှ်လီၤဆူၣ်ထံးလၢဒီးဟါမံၤဝဲလီၤ.

၃၃. **ဝှ်သူ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်တကလုာ်အဖဲးသူယုာ်ကလုာ်ဒီးပကိးလၢဝှ်
သူလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှ်သူဝှ်လၢလီၤ. ဝှ်သူန့ၣ်အန့ၣ်ထဲ
စုၣ်ခိၣ်န့ၣ်ဒီးအဖဲးသူဝဲလီၤ.

၃၄. **ဝှ်သိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်တကလုာ်အန့ၣ်ထဲစုၣ်ခိၣ်န့ၣ်ဒီးအဖဲးက
ဆူၣ်ဝဲဒီးအကပိာ်ထီၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဝှ်သိလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိ
လၢဝှ်သိဝှ်သိလီၤ. ဝှ်သိန့ၣ်ပမၤချီၣ်ဆါဂ့ၤကၢ.

၃၅. **ဝှ်သိလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီမၤကံၢ်န့ၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်ဂီၢ်ဝဲဒ် ဝှ်
သိလၢအသးဒီးပကိးလၢဝှ်သိလၢလီၤ. ပိာ်မ့ၢ်န့ၣ်ကံၢ်ဝှ် သိ
လၢန့ၣ်အကစၢ်စံးဝဲလၢအဂ့ၤလီၤ.

၃၆. **ဝှ်သိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှ်တကလုာ်ဘျါဘျါဂ့ၤဒီးပမၤဆါဂ့ၤဝဲ
လၢပထုချီၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဝှ်သိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝှ်
သိၣ်ဝှ်တြၢလီၤ.

၃၇. **ကဝှ်** ဒီးကလဲၣ်ကဝှ်. ဒီးကလီၢ်ကဝှ်. ဒီးကလဲၤကဝှ်.
ဒီးမဲကဝှ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကဝှ်တက့ၢ်.

၃၈. **ကီၢ်ဝှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကီၢ်သ့ၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကူၣ်သ့ၣ်ဖိပြဲလၢ
သ့ၣ်ဖးဒီးအဖိလၢန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢကီၢ်သ့ၣ်ကီၢ်ဝှ်လီၤ.

၃၉. **ကီၢ်ဝှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကီၢ်ယံးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဖိယၢ်တကလုာ်န့ၣ်
မၤအဒါလၢသ့ၣ်ယၢ်ဝှ်ယၢ်ဒီးန့ၣ်အပှၤလၢသ့ၣ်ပှၤန့ၣ်ပကိးဒီးအ
ဆိလၢကီၢ်ယံးကီၢ်ဝှ်လီၤ.

၄၀. **တဝှ်ခံဝှ်** န့ၣ်မ့ၢ်တူၢ်ရၢ်သ့ၣ်အသးအိၣ်တတိၣ်ခံတိၣ်ဒီးပစံး
လၢတဝှ်ခံဝှ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကိးပိာ်ထွဲတလၢအခံလီၤ. တူၢ်ရၢ်
သ့ၣ်တဝှ်အကပိာ်တိၣ်ကၢ.

၄၁. **တၢ်ဝှ်သိလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်မ့ၢ်န့ၣ်ကံၢ်ဝဲအဂ့ၢ်လီၤကံၢ်လၢဝှ်သိ
လၢဒီးပကိးလၢတၢ်ဝှ်သိလၢလီၤ.န့ၣ်ကံၢ်ဝှ်သိလၢန့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်
မ့ၢ်မၤကံၢ်ဝဲဒီးပကိးလၢတၢ်ဝှ်သိလၢလီၤ. တၢ်ဝှ်သိလၢန့ၣ်
ပိာ်မ့ၢ်ကွၢ်ဝဲဂ့ၤကၢစံးဝဲဒ်.

၄၂. **နီၣ်ဝှ်တူၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်နီၣ်တကလုာ်အကပိာ်အိၣ်ခံဝှ်အသးဒီးပ
ကိးလၢနီၣ်ဝှ်တူၢ်လီၤ. နီၣ်ဝှ်တူၢ်န့ၣ်မဲထီၣ်လၢခးန့ၣ်ပှၤကညီ
ကျိၢ်ဝဲနးမးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢနီၣ်ဝှ်တူၢ်နီၣ်ဝှ်တူၢ်လီၤ.

၄၃. **ပဝှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ခိၣ်ဖျါသတီၢ်န့ၣ်ပကိးလၢပဝှ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကိး
ပိာ်ထွဲတလၢအခံလီၤ. ဒီးပှၤကညီကိးဝဲလၢခိၣ်ဖျါသလီၤလီၤ.
ခိၣ်ဖျါပဝှ်န့ၣ်ကံၢ်ဂ့ၤကၢ.

၄၄. **ပဝှ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထံးဆဲးဂ့ၢ်လၢလၢထံးလၢဒီးထံးသဝဲးထီၣ်
လၢထံးခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢထံးပဝှ်ထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢထံးပဝှ်
ထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ထံးပဝှ်ထီၣ်ဖဲန့ၣ်ကမ့ၢ်ကံၢ်လၢအိၣ်ဖဲန့ၣ်သၢ.

ဒီးပမ်းလာထံဆိုင်ပဝဉ်စုကီးလီ။

၁. **၀၁** နှုတ်မုာ်ဟိမုာ်ဘဉ်ဖျီလိာ်အသးဒီးဟိမုာ်ဒီးတၢ်လာဟိမုာ် နှုတ်ပကီးလာအဝါလီ။ ဒီးကိးဝဲလာဝါလီ။ ဟိမုာ်ဝါအိၣ်လာဟိမုာ် ခွါတဂါလီ။

၂. **၀၁ဖးဒိၣ်** နှုတ်မုာ်ဟိမုာ်လာဘဉ်ဖျီလိာ်ကိးဟိမုာ်တဂါနှုတ်ပ ကိးလာဝါဖးဒိၣ်လီ။ ဟိမုာ်နှုတ်တုၤဝါဖးဒိၣ်သံဒီးနှုတ်ဝါဖိသဉ် လီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာဝါဖးဒိၣ်ဝါဖးကျိာ်လီ။

၃. **၀၁ဖိသဉ်** နှုတ်မုာ်ပုၤလာဘဉ်ဖျီလိာ်အသးဒီးဟိမုာ်လာအဝါသံ အလီၢ်ခံနှုတ်ပမ်းလာဝါဖိသဉ်လီ။ ဟိမုာ်နှုတ်တုၤဝါဖးဒိၣ်သံဒီးနှုတ် ကွါအဝါဖိသဉ်လီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာဝါဖိဒိၣ်ဝါဖိသဉ်လီ။

၄. **ကဝါ** ဒီးတၢ်ကဝါ. ဒီးလီၤကဝါ. ဒီးကဝါဆးကဝါခး. ဒီး တၢ်ကဝါထီၣ်ကဝါထီၣ်. ဒီးစုကဝါစုကဝါ. ဒီးကဝါကဝါ. တၢ် ခဲလာၣ်နှုတ်ကွါလာကဝါတက့ၢ်.

၅. **တဝါ** နှုတ်မုာ်တဝါအဆိလီ။ ဒီးမုာ်ပအိၣ်ဝးတြးတၢ်နှုတ်ပမ်း ဒီးအဆိလာတဝါတဝါလီ။

၆. **သဝါ** နှုတ်မုာ်တၢ်ပၤလာကစၢ်ကဆူးနှုတ်ပမ်းလာတၢ်သဝါ လီ။ တၢ်သဝါနှုတ်မုာ်တၢ်လီၤပၤလာကစၢ်ကဆူးတြးတၢ်လီၤမုာ် ဂုၤ. တြီၤခူးခံလီၤမုာ်ဂုၤ. ပမ်းလာတၢ်သဝါပူၤလီ။ ဒီးထံဖိခံလီၤ ပၤနှုတ်ပမ်းလာတၢ်သဝါစုကီးလီ။

၇. **သံၣ်ဝါ** နှုတ်မုာ်ပုၤကညီဟံးနှုတ်အဝါကစုဒုဒီးကွံာ်တုၤခူသုာ်ဝဲ ကစုဒုနှုတ်ပမ်းလာသံၣ်ဝါလီ။ ဟိမုာ်တနီၤနီၤအဲၣ်သံၣ်ဝါဒီးအ မိာ်အပၢ်တသုာ်ညါဘဉ်. ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာသံၣ်ဝါသံၣ်ဝါလီ။

၈. **အဝါ** နှုတ်မုာ်ဟိမုာ်လာဟိမုာ်အိၣ်ယုာ်ဒီးအိၣ်မံယုာ်ဒီးအိၣ်နှုတ်ပ ဖဲးလာအဝါလီ။ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာအဖိအဝါလီ။ ဟိမုာ် ပုၤ အိၣ်ဒီးအဝါဖဲးဝဲဒဉ်လီ။

၁. **ဝံ** နှုတ်မုာ်ပဒါနုတ်တၢ်လာကုပူၤဒီးပဘျးထီၣ်ကုပျံၤလာပခိၣ် နှုတ်ပမ်းလာပဝံလီ။ ပုၤတဂါဝံကုတဒုဒီးဘုအိၣ်လာအကုပူၤလီ။ ပုၤတဂါဝံတၢ်နှုတ်အိၣ်ကါ. ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာဝံတၢ်မိာ်တၢ်လီ။

၂. **ဝံ** နှုတ်မုာ်ကလာအဆိလီ။ ဒီးမုာ်ပုၤကညီနီၤညါနှုတ်ပကီးဒီး အဆိလာဝံကလာလီ။ ပုၤကညီအိၣ်ဒီးဝံကလာဖဲးဝဲဒဉ်.

၃. **ဝံ** နှုတ်မုာ်ပုၤလာမိာ်ထီၣ်တၢ်ဆူညါခီနှုတ်ပမ်းလာဝံလီ။ ဒီးပမ်း ဒီးအဆိလာဝံခါမိာ်ခါလီ။ ဝံတဖၣ်အိၣ်ဒီးဝံတိဒီးဝံဘျဉ်လီ။ ကစၢ်ယုၤဝံနှုတ်မုာ်ဝံတိဝံလီလီ။ မုာ်ကီၢ်လီၤဝံနှုတ်မုာ်ဝံဘျဉ်လီ။ ဝံ လီၤလဲအသးဒီးဝံလဲသါထီၣ်တၢ်လာညါခီလီ။

၄. **ဝံ** နှုတ်မုာ်ဟီၣ်ခိၣ်ကမူၣ်လာပခူၣ်တၢ်ပူၤပတ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီ။ ဘျး နှုတ်ပကီးလာဟီၣ်ခိၣ်ဝံလီ။ ပုၤတဂါနှုတ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်ထီၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ဝံလီ။

၅. **ဝံ** နှုတ်မုာ်ဂုၤကွါအသးမုာ်ဂုၤ. ထွံၣ်မံသးကံကွါအသးမုာ်ဂုၤ. ပမ်းလာဝံလီ။ ထွံၣ်ဝံလာဖၣ်ကပူၤ. ဂုၤတဘိဝံလာသုာ်ခံလီ။ ဒီးပမ်းလာဝံသကျိၤစုကီးလီ။ ဂုၤတဘိဝံဝံသကျိၤလီ။ ဒီးပမ်း လာဝံတကျိၤစုကီးလီ။

၆. **ဝံတၢ်မိာ်တၢ်** နှုတ်မုာ်ပတ်တၢ်လာကုပူၤဒီးပဘျးထီၣ်ကုပျံၤလာ ပခိၣ်ဒီးပမ်းလာဝံတၢ်မိာ်တၢ်လီ။ ပုၤတဖၣ်ဝံတၢ်မိာ်တၢ်နှုတ်မုာ်ဝံမ နုၤလဲၣ်.

၇. **ဝံတိာ်ဝံတွါ** နှုတ်မုာ်ပုၤကညီမၤနုၤဒုၣ်ခါညါခါတၢ်ဖဲးတၢ်ညါ အါဒီးဝံဝဲတဂါဆူဟံၣ်တဂါဆူဟံၣ်ဒီးပမ်းလာဝံတိာ်ဝံတွါလီ။ ပုၤတဖၣ်မၤနုၤတၢ်ဖဲးတၢ်ညါဒုၣ်ခါညါခါအါဒီးဝံတိာ်ဝံတွါဝဲအါ မးလီ။

၈. **ဝံထီၣ်** နှုတ်မုာ်ပဘျးထီၣ်ကုပျံၤဆူပခိၣ်ဒီးနုၤဝဲဒီးကုနှုတ်ပမ်း လာဝံထီၣ်လီ။ ဝံထီၣ်ကုဒီးလဲၤတၢ်လီ။ ထီၣ်ပုၤဘျးထီၣ်တၢ်ပျံၤ ဆူပခိၣ်နှုတ်ပမ်းလာပဝံထီၣ်လီ။ ပုၤကညီမၤထံတၢ်ဒီးအပျံၤဒီးဝံ ထီၣ်ဝဲစုကီးလီ။ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာဝံထီၣ်မိာ်ထီၣ်လီ။

၉. **ဝံလီၤ** နှုတ်မုာ်ထွံၣ်မံလီၤဝံသကျိၤအသးဒီးပမ်းလာထွံၣ်မံလီၤ လီ။ ထွံၣ်တဒုအကစၢ်ကွါဒီးဝံလီၤဝဲလီၤ. ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာဝံ လီၤကိာ်လီၤလီ။

၁၀. **ဝံဝး** နှုတ်မုာ်ထွံၣ်ထီၣ်ဝးအမဲၢ်နှုတ်ပမ်းလာထွံၣ်ဝံဝးအမဲၢ်လီ။ ဒီးပမ်းလာထွံၣ်ဝံဝးအမဲၢ်စုကီးလီ။ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာဝံဝံဝံဝံဝံ လီ။

၁၁. **ဝံသကျိၤ** နှုတ်မုာ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လာဒီးဘိဝံဝဲနှုတ်ပမ်းလာဝံသကျိၤ လီ။ သံဝီဒုဝံဝဲဝံသကျိၤလီ။ ဂုၤဝံဝံသကျိၤလီ။ ဒီးပမ်းဒီးအ ဆိလာဝံသကျိၤဝံသကျိၤလီ။

၁၂. **ဝံသးကၢၣ်** နှုတ်မုာ်ပုၤကညီလာတၢ်တမိာ်မၤဘဉ်အသးလာက လိကွါနှုတ်ပမ်းလာဝံသးကၢၣ်လီ။ ပုၤတဂါဝံသးကၢၣ်ဒီးတမၤ ဘဉ်တၢ်ဒီးအိၣ်ဝဲတြီကလာလီ။ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာဝံသးကၢၣ်ဝံ သးကျူလီ။

၁၃. **ဝံသးစူၤ** နှုတ်မုာ်ပဆိၣ်လီၤယာ်ပသးလာအဒိၣ်နှုတ်ပမ်းလာသး စူၤလီ။ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာဝံသးစူၤဝံသးလွဲၤ. ဝံသုာ်စူၤဝံသးစူၤ လီ။ ပုၤဂၤမုာ်မၤကမုာ်နုၤဒီးဝံသးစူၤအီၤတက့ၢ်. နုၤမုာ်တဝံသးစူၤ ဘဉ်ဒီးတၢ်မုာ်လာနုၤတအိၣ်တၢ်မုာ်လာအီၤမိာ်တအိၣ်ဘဉ်.

၁၄. **ဝံသးဒိၣ်** နှုတ်မုာ်ပသးသလူၤထီၣ်လာအနးလာတၢ်မိာ်တီၢ်ပ သးလာပုၤဂၤဒီးပသးဟုဒီးပမ်းလာပဝံသးဒိၣ်လီ။ ပုၤတဂါဝံသး ဒိၣ်ဒီးတီၢ်အမါလီ။ ဝံသုာ်ဒိၣ်ဝံသးဟုပမ်းဒီးအဆိခီနှုတ်လီ။

၁၅. **ဝံအိၣ်** နှုတ်မုာ်ထီၣ်ရီၤပဝံတၢ်လာပကအိၣ်အဂီၢ်ဒီးပမ်းလာဝံအိၣ် လီ။ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာဝံအိၣ်မိာ်အိၣ်လီ။ ပုၤတဂါလဲၤဝံအိၣ် ဘုလာဒုးဖဲးဝဲဒဉ်လီ။ လဲၤဝံအိၣ်အံသုာ်ဖဲးဝဲဒဉ်.

၁၆. **ဝံခါမိာ်ခါ** နှုတ်မုာ်ပကိးဝံဒီးအဆိဒီးပကိးလာဝံခါမိာ်ခါလီ။ ဝံခါမိာ်ခါတဖၣ်နှုတ်ထီၣ်တၢ်လာညါခီလီ။

၁၇. **ကဝံ** ဒီးကဝံကဝါ. ဒီးကဝံထီၣ်ကဝါထီၣ်. ဒီးထီၣ်ကဝံ. ဒီး ယီကဝံ. တၢ်ခဲလာၣ်နှုတ်ကွါလာကဝံတက့ၢ်.

၁၈. **ခိၣ်ဝံ** နှုတ်မုာ်ပုၤကညီအခိၣ်ဒီးလီၤပကီၢ်ဒီးပမ်းလာခိၣ်ဝံလီ။ ကဆိနှုတ်အိၣ်ဒီးခိၣ်ဝံစုကီးလီ။ ပမ်းတၢ်လာခိၣ်ဝံနှုတ်မုာ်ပအိၣ်က ဟိဆူအလီၢ်ခံအဆါတခါဒီးလီၤပကီၢ်ဖဲခိၣ်ဒီးနှုတ်ပမ်းလာခိၣ်ဝံလီ။ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာခိၣ်ဝံခိၣ်ဝါလီ။

၁၉. **ခိၣ်ဝံ** နှုတ်မုာ်ထီၣ်ပျံၤကဘဉ်လာပနဲလာဂုၤနှုတ်ပကိးလာထီၣ်ခိၣ် ဝံလီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာထီၣ်ခိၣ်ဝံထီၣ်ခိၣ်ဟ်လီ။

၂၀. **စဝံစဝါ** နှုတ်မုာ်တၢ်ကီၢ်နးနးကလာဒီးပမ်းလာတၢ်ကီၢ်စဝံစဝါ လီ။ စလဲၤတၢ်လာတၢ်ကီၢ်ကျိၤဒီးတၢ်ကီၢ်စဝံစဝါလီ။ ဒီးပမ်းလာ သဝံသဝါစုကီးလီ။

၂၁. **တဝံ** နှင့်မှီပခံတံလၢအတယၢ်အဆံးကတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတဝံလီၤ. ဒီးတလၢပစံးလၢတၢ်ဒွဲးလီၤ. တဝံခံစုတဘျဲ. တဝံလွံၣ်စုတဆိ. တဝံယံးစုတသံးစံးဝဲလီၤ.

၂၂. **တၢ်ဝံ** နှင့်မှီထီၣ်ရီၤပဝံတၢ်တမံၤဒီးပစံးလၢတၢ်ဝံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်ဝံတၢ်စိၣ်တၢ်ဝံတၢ်ယံးလီၤ. နမၤတၢ်ဝံတဝံယၢ်သမိး. စဝံလၢနလီၢ်တန့ၣ်ဘၣ်.

၂၃. **တၢ်ဝံ** နှင့်မှီတၢ်နီၤအဆိလီၤ. ဒီးမှီပုၤလၢအိၣ်ဒီးအယုၣ်အပျဲန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ဝံတၢ်နီၤလီၤ.

၂၄. **ပဝံ** နှင့်မှီပဆုၣ်နီၤယံၣ်ဒီးပခိၣ်ပညၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပခိၣ်ပဝံလီၤ. စဆုၣ်နီၤယံၣ်ဒီးစခိၣ်ပဝံစဟးက့ၤတသ့ဘၣ်တစိၣ်ဒီးဘျဲဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပဝံပဝါလီၤ. ပမံၤကျဲၤဘၣ်ပစုဒီးပစုပဝံစုၣ်ကိးလီၤ.

၂၅. **ပဝံ** နှင့်မှီထီၣ်တကလုာ်လီၤကလံၤဆိဖိဒီးဟးလၢနီၣ်ကျါခိၣ်ဒ်ဆိအသိးဒီးပကိးလၢထီၣ်ပဝံလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢထီၣ်ပဝံထီၣ်ပဝါလီၤ.

၂၆. **ပဝံ** နှင့်မှီမ့ၣ်သဝံကဲထီၣ်လၢအထံဒီးသုဝဲန့ၣ်ပကိးလၢမ့ၣ်ပဝံလီၤ. မ့ၣ်အိၣ်လၢသုၣ်မ့ၣ်အနီၤစုၤန့ၣ်ကဲၤဝဲဒီးပဟံၤလီၤ. လၢယဲာ်အဖိခိၣ်န့ၣ်အထံထီၣ်ဝဲသုဒီးပစံးလၢမ့ၣ်ပဝံလီၤ. ပုၤတဂၤမၤမ့ၣ်ပဝံလၢယဲာ်လီၤဒီးတြုၣ်သုအမဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမ့ၣ်ပဝံမ့ၣ်ပဝါလီၤ.

၂၇. **ပဝံ** နှင့်မှီတကံအဆိလီၤ. ဒီးမှီတၢ်ဆါလီၤကလဲပုၤလၢပဘၣ်တၢ်ယၢ်တၢ်စံးန့ၣ်ပစုဆါဆါပခိၣ်ဆါဆါပကိၣ်ဆါဒီးပစံးလၢတၢ်တကံပဝံပုၤလီၤ.

၂၈. **လီၤကၢ်ဝံ** နှင့်မှီတၢ်ဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးဒီးဘူးဒီးကသံန့ၣ်အမဲာ်တဖျးလၢဘၣ်အသးဒီးပစံးလၢအမဲာ်လီၤကၢ်ဝံလီၤ. ဒီးပစံးလၢလီၤဂံၢ်ဝံစုၣ်ကိးလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ဆါလၢပမဲာ်တဖျးလၢဘၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢမဲာ်လီၤကၢ်ဝံလီၤ. ပုၤတဂၤဆါဒီးအမဲာ်လီၤကၢ်ဝံမးလီၤ.

၂၉. **သဝံ** နှင့်မှီထီၣ်ရီၤတၢ်ကိၣ်ဒီးခုၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသဝံလီၤ. ထံချီသဝံထီၣ်. ဟီၣ်ခိၣ်သဝံ. ထံသဝံဒီးခုၣ်ထီၣ်ဝဲမ့ၣ်သဝံန့ၣ်ခုၣ်ထီၣ်ဝဲစုၣ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဝံသဝါလီၤ.

၃၀. **သဝံသဝါ** နှင့်မှီတၢ်ကိၣ်နးနးကလဲာ်ဒီးပကပၤကွၢ်လီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ကိၣ်သဝံသဝါလီၤ. တၢ်ကိၣ်သဝံသဝါနးကၤ. စကလဲၤလုၣ်ထံတဘိတက့ၢ်.

၃၁. **သီၣ်ဝံ** နှင့်မှီသဲကလၢအဆိလီၤ. ဒီးမှီပုၤကညီကၢ်ကိၣ်ခူသုၣ်လီၢ်အပရၢလၢကတိၤအကတိၤသီလီၢ်အသးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသီၣ်ဝံသဲကလၢလီၢ်အသးလီၤ. ပုၤတဂၤမၤအသးဒီးအဂီၢ်မိၣ်သီၣ်ဝံသဲကလၢအီၤလီၤ.

၁. **ဝါ** နှင့်မှီပမၤကသုၣ်တၢ်လၢကီၢ်လဲၢ်မ့ၣ်ဂ့ၤ. လၢနီၣ်ဝံမ့ၣ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢဝံလီၤ. ပုၤတဂၤတၢ်ကိၣ်အသးဒီးမၤစဝံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံဝံလီၤ. ထီၣ်ရီၤပမၤကသုၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံလီၤ.

၂. **ဝါ** နှင့်မှီပမၤဘျဲတၢ်ဆါန့ၣ်ပစံးလၢဝံတၢ်ဆါလီၤ. သရၣ်ဝံတၢ်ဆါလၢကသံၣ်လီၤ. ဝံဝံတၢ်ဆါန့ၣ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံဘျီလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံတပံၤအူပရၢစုၣ်

ကိးလီၤ.

၃. **ဝါ** နှင့်မှီပဆုးကိၢ်ယီၣ်ချီၣ်ကုဒီးပမၤကသုၣ်မ့ၣ်လၢကီၢ်လဲၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပဝံထူၣ်လီၤ. ပုၤကညီဝံထူၣ်ပူၤလီၤသုၣ်မ့ၣ်ဖံးတပူဒီးဝံဝဲလီၤ. ဒီးချီၣ်ကုကဲထီၣ်လၢထူၣ်ဒီးပစံးလၢဝံထူၣ်ဝံယံၣ်လီၤ.

၄. **ဝါ** နှင့်မှီတၢ်ဖိတၢ်လံၤထီၣ်ဝးအနီၤန့ၣ်ပစံးလၢဝံနီၤလီၤ. ကဆိဝံနီၤသီၣ်ဝဲဒီးဝဲဒီးဝဲဒီး. ပနီၤန့ၣ်ဝံနီၤစုၣ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံနီၤစုၣ်ကိးလီၤ.

၅. **ဝံကသုၣ်** နှင့်မှီဝံကသုၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမှီပမၤကသုၣ်တၢ်လၢနီၣ်ဝံန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဝံကသုၣ်ဝံကသုၣ်လီၤ.

၆. **ဝံကသုၣ်** နှင့်မှီပဒိကလံၤလၢနီၣ်ဝံဒီးကလံၤကသုၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဝံကသုၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံကသုၣ်ဝံကသုၣ်လီၤ.

၇. **ဝံတပံၤအူပရၢ** နှင့်မှီပမၤဘျီမၤဘျီတၢ်ဆုးတၢ်ဆါလၢကသံၣ်ကသီဒီးပစံးလၢဝံတပံၤအူပရၢပစံးဒ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢတၢ်ဆါအီၤတဖၣ်န့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်ဝံတပံၤအူပရၢအီၤလီၤ.

၈. **ဝံထီၣ်ဘု** နှင့်မှီပမၤဘုဒီးဒ်အသိၣ်သုတကျိၣ်ကျဲတဂ့ၤန့ၣ်ပမၤဒ်ကွံာ်အသိၣ်လၢကီၢ်လဲၢ်ဒီးပစံးလၢပဝံထီၣ်ဘုလီၤ. ဒီးပစံးလၢဝံဘုစုၣ်ကိးလီၤ. ဒ်ဘုသိၣ်ဒီးဘုဆးသုတကျိၣ်ကျဲတဂ့ၤဒီးဝံထီၣ်ဘုတၢ်အသိၣ်စိတက့ၢ်.

၉. **ဝံနီၣ်ဝံ** နှင့်မှီပဒိကလံၤလၢနီၣ်ဝံဒီးပစံးလၢဝံနီၣ်ဝံလီၤ. ပုၤတဂၤဝံနီၣ်ဝံဒီးကသုၣ်ဘၣ်ယၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဒိဝုၤဝီၤကလံၤလၢနီၣ်ဝံဒီးပစံးလၢပဝံနီၣ်ဝံလီၤ.

၁၀. **ဝံဘျီ** နှင့်မှီပကိးဝံဒီးအဆိဒီးပစံးလၢဝံဘျီလီၤ. ဒီးမှီပုၤမၤဘျီတၢ်ဆုးတၢ်ဆါလၢကသံၣ်ကသီန့ၣ်လီၤ.

၁၁. **ဝံဝါ** နှင့်မှီပဒိဝုၤဝီၤပစုလၢကလံၤဒီးပစံးလၢဝံဝါလီၤ. ပုၤတဂၤတၢ်ဖိယၢ်ဖိအမဲာ်ဒီးဝံဝါဝဲလၢအစုလီၤ. ဒီးပမၤကသုၣ်မ့ၣ်လၢနီၣ်ဝံန့ၣ်ပစံးလၢပဝံဝါမ့ၣ်စုၣ်ကိးလီၤ.

၁၂. **ဝံဝါစု** နှင့်မှီပဒိဝုၤဝီၤပစုလၢကလံၤယၢ်ခီၤယၢ်ခီဒီးပစံးလၢပဝံဝါပစုလီၤ. ပုၤတဂၤဘၣ်ယီၣ်ပစိၤယးသုကအုၣ်ဘၣ်အဖိဆံးဒီးဝံဝါအစုလၢအဖိအလီၤလီၤ.

၁၃. **ဝံဝါဝီဝီ** နှင့်မှီပထံၣ်တၢ်တလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ဒီးပထံၣ်ချ့ၤမၤမၤဒီးပစံးလၢပထံၣ်ဝံဝါဝီဝီလီၤ. ပုၤတဂၤစံးဝဲလၢသါထံၣ်တၢ်ဝံဝါဝီဝီဒ်ပုၤကညီလဲၤတၢ်အသိးဒီးတၢ်တအိၣ်နီတမံၤဘၣ်. ပုၤစယၣ်အကဒုလဲၤဝံဝါဝီဝီဝံထီၣ်ဝဲလီၤစံးဝဲဒ်.

၁၄. **ဝံသံ** နှင့်မှီပုၤလၢတအိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဒီးသံဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဝံသံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံသံလီၤဒ်လီၤ. တၢ်ကိၣ်တၢ်ကံးဒီးပုၤကညီဝံသံလီၤဒ်သံနးကၤ.

၁၅. **ကဝံ** ဒီးကဝံကဝံ ဒီးကဝံကဝံ, ဒီးကဝံကဝံ, ဒီးကဝံကဝံ, ဒီးကဝံကဝံ, ဒီးကဝံကဝံ, ဒီးကဝံကဝံ. တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကဝံတက့ၢ်.

၁၆. **ကီၢ်ဝံကီၢ်ဝံ** နှင့်မှီထီၣ်လၢဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ယူၤဝဲဒီးပစံးလၢယူၤကီၢ်ဝံကီၢ်ဝံလီၤ. ထီၣ်ဖးဒိၣ်တဘျီယူၤမးကီၢ်ဝံကီၢ်ဝံစံးဝဲဒ်.

၁၇. **တဝံ** နှင့်မှီပထုးတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတဝံလီၤ. ပထုးတြုၣ်ပျံၤ

မှ်ဂု၊ သုၣ်ယံၣ်မှ်ဂု၊ ပံးလၢတဝ်လီၤ၊ ဧးပံးလၢတဝ်စုၣ်ကိးလီၤ၊ ဧးတၢ်သံစဉ်န့ၣ်ပမ္ၤစၢထီၣ်လၢပျံၤဧးပမ္ၤထုးကွၢ်ဆူအယံၤန့ၣ်ပံးလၢပလဲၤတဝ်ကွၢ်လီၤ၊

၁၈. **နီၣ်ဝ်** န့ၣ်ထီၣ်ရီၤပမၤကဘျၣ်တၢ်ဧးအဘိလၢပဝ်ကသုၣ်တၢ်န့ၣ်လၢမှ်ဂု၊ တၢ်ကံးညၣ်မှ်ဂု၊ ပမၤဧးအဘိဧးပံးလၢနီၣ်ဝ်လီၤ၊ ဧးပံးဧးအဆိလၢနီၣ်ဝ်နီၣ်ဝ်လီၤ၊ ပုၤတနီၤနီၤမၤနီၣ်ဝ်လၢတၢ်ကံးညၣ်၊ ဧးတနီၤနီၤမၤနီၣ်ဝ်လၢလၢၣ်၊ ဧးတနီၤနီၤမၤနီၣ်ဝ်လၢလျီၤလီၤ၊

၁၉. **သဝ်** န့ၣ်မှ်သုၣ်မှ်ဂု၊ ဝၣ်မှ်ဂု၊ သုၣ်ဒၤကူသကူလီၤဧးပံးလၢသဝ်လီၤ၊ ဧးပံးလၢလီၤသဝ်စုၣ်ကိးလီၤ၊ သုၣ်တထံးကလံၤအူဧးသဝ်လီၤအသးကတုၤလီၤန့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ၊ သုၣ်တထံးသဝ်လီၤအသးဧးကဝဲလီၤ၊

၁. **ဝ်** န့ၣ်မှ်တၢ်လၢတစၢ်ဆၢဘၣ်ဧးဝ်ပြဲၤန့ၣ်ပံးလၢဝ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤဝဲသုၣ်တကျိၣ်ဝ်လၢအကပၤလီၤ၊ ပုၤတဂၤအခၣ်ဝ်ကမ့ၢ်ကံးဘၣ်ဒိသၢ၊ ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်အခံဝ်လၢအကပၤ၊ ဝ်န့ၣ်မှ်တၢ်စၢ်ဆၢဘၣ်န့ၣ်ပံးလၢဝ်လီၤ၊ တၢ်မှ်တစၢ်ဆၢဘၣ်ဧးဒုခဲဝဲပြဲၤန့ၣ်မှ်ဝ်လီၤ၊ ဧးပံးဧးအဆိလၢဝ်တဝ်လီၤ၊

၂. **ဝ်** န့ၣ်မှ်ပမၤတၢ်တၢ်လၢပစုမုၢ်ဒိၣ်ဧးပစုမုၢ်ယုၢ်အကဆူးဧးပံးလၢဝ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤဝ်ယၢဆါကၢ၊ ပုၤတဂၤအသးဒိၣ်ထီၣ်ဧးဝ်ပုၤလီၤ၊

၃. **ဝ်** န့ၣ်မှ်တၢ်တစုၤလၢအကပၤန့ၣ်ပံးလၢဝ်လီၤ၊ ဟံၣ်တစုၤန့ၣ်ပံးလၢဝ်လီၤ၊ ဧးပံးဧးအဆိလၢဝ်စကီၣ်လီၤ၊ ဟံၣ်တဖျၢၣ်တစုၤမးဝ်စကီၣ်ကိးမးကၢလီၤ၊

၄. **ဝ်** န့ၣ်မှ်ပဟၢဖၢဆါန့ၣ်ပံးလၢပဟၢဖၢဝ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤအဟၢဖၢဆါဧးအဟၢဖၢဝ်ဝဲလီၤ၊ ဧးပံးလၢဟၢဖၢဆါဝ်စုၣ်ကိးလီၤ၊ ပုၤကညီၤဟၢဖၢဆါလၢအဂ့ၢ်န့ၣ်အဟၢဖၢဝ်နးကၢ၊ ဧးပံးဧးအဆိလၢဟၢဖၢဝ်ဟၢဖၢဝ်လီၤ၊

၅. **ဝ်** န့ၣ်မှ်ပခးတၢ်လၢစုဧးစုၣ်မူထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤဧးပံးလၢစုၣ်ဝ်ထီၣ်လီၤ၊ စုၣ်ဝ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤဧးတၢ်ဖိတၢ်လံၤသဲလီၤ၊ ဧးပံးဧးအဆိလၢစုၣ်ဝ်စုၣ်ဝ်လီၤ၊

၆. **ဝ်** န့ၣ်မှ်တၢ်ညၣ်ဂီၢ်ဘၣ်ပုၤဧးတၢ်ဂီၢ်တကပံၤပုၤန့ၣ်ပံးလၢတၢ်ညၣ်ဂီၢ်ဝ်ပုၤလီၤ၊ တၢ်ညၣ်ဂီၢ်ဝ်ပုၤဆါကၢ၊ ဧးပံးလၢတၢ်ဝ်ပုၤစုၣ်ကိးလီၤ၊ ဧးပံးဧးအဆိလၢတၢ်ဝ်တၢ်ဝ်လီၤ၊

၇. **ဝ်** န့ၣ်မှ်သုၣ်တကလုာ်အိၣ်ဧးအထုးဧးပကိးလၢဝ်လီၤ၊ ဧးဝ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ၊ ဝ်တကီၤ၊ ဝ်တအၢနၢ်၊ ဝ်သိၣ်၊ ဝ်ဖးဒိၣ်စဲလီၤ၊ ဝ်န့ၣ်တနီၤနီၤပအိၣ်အသၢလီၤ၊ ဧးပကိးဧးအဆိလၢဝ်စိၤဝ်စိၤလီၤ၊

၈. **ဝ်** န့ၣ်မှ်ပလုာ်ဘဲန့ၣ်ပံးလၢပဝ်ဘဲလီၤ၊ ဝ်မုၢ်ဝ်ဘဲလၢကဟၣ်စဲဝဲဒၣ်၊

၉. **ဝ်ကိၢ်** န့ၣ်မှ်ပုၤကညီၤယုၢ်အကိၢ်ဧးကွၢ်တၢ်လၢအကပၤန့ၣ်ပံးလၢဝ်အကိၢ်လီၤ၊ ထီၣ်ရီၤတၢ်ယုၢ်အခိၣ်ဧးကွၢ်တၢ်လၢအကပၤန့ၣ်ပံးလၢဝ်အကိၢ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤဝ်ကိၢ်ဧးကွၢ်တၢ်လၢအကပၤလီၤ၊ ဧးပံးဧးအဆိလၢဝ်ကိၢ်ဝ်ယီၤလီၤ၊

၁၀. **ဝ်ချီၣ်** န့ၣ်မှ်ပထုချီၣ်ဧးပမၤချီၣ်ကနူၤလၢပပကံးဆါလၢ

ချီၣ်ကနူၤန့ၣ်ပံးလၢပဝ်ချီၣ်ကနူၤ၊ ပဝ်ချီၣ်န့ၣ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤဝ်ချီၣ်ကနူၤဧးပကံးဆါလီၤ၊ ဧးပံးဧးအဆိလၢဝ်ချီၣ်ဝ်ချီၣ်လီၤ၊

၁၁. **ဝ်ဆု** န့ၣ်မှ်ဆုဘၣ်စိၣ်ဧးပပကံးလီၤကွၢ်ထံလၢဆုလီၤန့ၣ်ပံးလၢဝ်ဆုလီၤ၊ ထီၣ်ရီၤတၢ်ကူတၢ်သိးဘၣ်စိၣ်ပဝ်ကွၢ်အထံဧးပံးလၢဝ်ဆုထံဝ်ယုၢ်ထံပံးန့ၣ်လီၤ၊

၁၂. **ဝ်တကီ** သုၣ်တကလုာ်အိၣ်ဧးအထုးဧးပအိၣ်အသၢန့ၣ်ပကိးလၢဝ်တကီလီၤ၊ ဝ်တကီန့ၣ်အသၢမံၤဂီၤအူၣ်ကလၢဧးအသးကံၢ်ပုၤဝါဒ်ပနါအံၣ်အသိးကလဲကလးဧးပအိၣ်ဆါကၢ၊ ဧးပကိးအဆိလၢဝ်တကီဝ်တကါလီၤ၊ ဝ်တကီန့ၣ်သုၣ်လၢအကမိၣ်လီၤလီၤ၊

၁၃. **ဝ်ထီၣ်ခိၣ်** န့ၣ်မှ်ပုၤကညီၤမၤဝဲပြဲၤအထီၣ်ခိၣ်ဧးပံးလၢဝ်ထီၣ်ခိၣ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤဝ်ထီၣ်ခိၣ်လၢပုၤဂၤအလီၤန့ၣ်မှ်ဟ်ကလီၢ်အသးလီၤ၊ ပုၤမှ်ဟ်ကလီၢ်အသးန့ၣ်ဝ်ထီၣ်ခိၣ်ဝ်ကိၢ်ပုၤဖျးဆံးမဲၣ်ဖျးဆံးနီၤလၢပုၤဂၤအလီၤလီၤ၊

၁၄. **ဝ်ထီၣ်** န့ၣ်မှ်ပုၤဟုးဆါထီၣ်မှ်ဂု၊ စုၣ်မူထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤမှ်ဂု၊ ပံးလၢဝ်ထီၣ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤအဟုးဆါဧးဝ်ထီၣ်တစုတစုန့ၣ်ကိးမးအဖိအိၣ်ဖျၢၣ်လီၤ၊ ဧးပံးဧးအဆိလၢဝ်ထီၣ်ဝ်ထီၣ်လီၤ၊

၁၅. **ဝ်နီၣ်ဝ်** န့ၣ်မှ်ပပကံးသိးမှ်ဂု၊ ပမၤတၢ်သုၣ်ခဲခိၣ်လၢပသံးန့ၣ်သိထံမှ်ဂု၊ ပံးလၢပဝ်နီၣ်ဝ်လီၤ၊ တလါအိၣ်ဧးနီၣ်ဝ်န့ၣ်တုၤပဝ်နီၣ်ဝ်ဧးတလါဝိးထီၣ်အသးလီၤ၊ န့ၣ်သိန့ၣ်ပဒၤလၢတၢ်ဘံၣ်ခဲအပူၤဧးပတြိၣ်လၢနီၣ်ဝ်အကဆူးန့ၣ်ပဝ်နီၣ်ဝ်ဧးသိလီၤဝဲလၢတၢ်ဘံၣ်ခဲအလီၤန့ၣ်လီၤ၊

၁၆. **ဝ်ပကံး** န့ၣ်မှ်ပပကံးသုၣ်ယုၢ်ဝၣ်စၢဂ့ၢ်မိၤပျီၤမိၤလၢပကစၢယာ်တၢ်တမံၤမံၤန့ၣ်ပံးလၢပဝ်ပကံးလီၤ၊ ဝ်ပကံးဂ့ၢ်တဘီၣ်န့ၣ်ပကစၢယာ်တၢ်လီၤ၊ ဧးပံးဧးအဆိလၢဝ်ကံးဝ်ပကံးလီၤ၊

၁၇. **ဝ်လၢကပၤ** န့ၣ်မှ်ပဝဲသုၣ်တဘီၣ်တစၢ်ဆၢဘၣ်ဧးဝဲပြဲၤန့ၣ်ပံးလၢဝ်လၢကပၤလီၤ၊ ပုၤတဂၤဝဲသုၣ်တဘီၣ်တစၢ်ဆၢဘၣ်လီၤ၊

၁၈. **ဝ်လီၤချီၣ်န့ၣ်** န့ၣ်မှ်ပထုပကံးလီၤချီၣ်န့ၣ်န့ၣ်ပံးလၢဝ်လီၤချီၣ်န့ၣ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤဝ်လီၤချီၣ်န့ၣ်လွံၤန့ၣ်လီၤ၊ ချီၣ်န့ၣ်တုၤပထုဧးပဝ်လီၤအန့ၣ်လီၤ၊

၁၉. **ဝ်ဝ်** န့ၣ်မှ်ပလဲၤတၢ်ပခံကးကၢအသးလၢအကပၤယၢခိၣ်ခိၣ်ဧးပံးလၢပခံဝ်ဝ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်ဧးအခံဝ်ဝ်လီၤ၊ ဧးပံးဧးအဆိလၢဝ်ဝ်ဝ်ဝ်လီၤ၊

၂၀. **ဝ်ဝ်** န့ၣ်မှ်ကတၢ်အဆိလီၤ၊ ဧးမှ်တၢ်လၢအနါစုၤတမ့ၢ်မ့ၢ်စိးန့ၣ်ပံးဧးအဆိလၢတတၢ်ဝ်ဝ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤထီၣ်သုၣ်ထီၣ်ဘးလၢကတၢ်ဝ်ဝ်န့ၣ်လီၤ၊

၂၁. **ကဝ်** ဧးကဝ်အသး၊ ဧးကွၢ်ကဝ် . ဧးကဝ် ထီၣ်အသးဧးမၤအသးကဝ်ကဝ်၊ တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကဝ်တက့ၢ်၊

၂၂. **ကၢဝ်** န့ၣ်မှ်ယဲၣ်လၢထးစၢ်ဝဲဧးအကန့ၣ်ကၢလၢန့ၣ်ပံးလၢကၢဝ်လီၤ၊ ယဲၣ်တဘျုးထးစၢ်ဧးအကန့ၣ်မၤမးအသးကၢဝ်ကၢဝ်လီၤ၊

ဝ်း-ဝ်း

၂၃. **စဝ်စဝ်** နှ်မုၢ်ပုၤမၤတကဲလၢသဲဝဲဒီးအတဟီၣ်တအိၣ် ဘၣ်ဒီးလဲၤတၢ်တကဲဘၣ်. လဲၤတၢ်တစၢ်ဆၢဘၣ်ဒီးပစံးလၢမၤ သးစဝ်စဝ်လီၤ. ပုၤတကၤမၤတကဲဒီးလဲၤထီၣ်လဲၤလီၤလၢဒၢဒိၣ် ဒၢပူၤနှ်မၤသးစဝ်စဝ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတဝ်တဝ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၄. **စုဝ်** နှ်မုၢ်ထးကွၢ်ကူၤလၢပထီၣ်လၢကဟၣ်အလီၤနှ်ပ စံးလၢနီၣ်စုဝ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢပဝ်တၢ်ဒီးပမၤပစုဝ်လီၤန့ၣ်ပ စံးလၢပစုဝ်ခဲလၢ်လီၤ. လၢ်သူကဘျၣ်အိၣ်ဒီးအစုဝ်လီၤ. ဒိၣ် ကွၢ်အိၣ်ဒီးအစုဝ်. ကဟၣ်အိၣ်ဒီးအစုဝ်လီၤ.

၂၅. **ဆါဝ်** နှ်မုၢ်ပဟၢဖၢဆါပုၤဝဲဒီးပစံးလၢပဟၢဖၢဆါဝ်လီၤ. ပုၤကညိဟၢဖၢဆါဝ်နှ်မုၢ်ပဟၢဆါပုၤဒီးတကဲဝဲဒီးပစံးလၢပဟၢ ခါဝ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဆါဝ်ဆါဝ်လီၤ.

၂၆. **တဝ်** နှ်မုၢ်ပုၤလၢယီၤဒုဆံးဝဲနှ်ပစံးလၢအယီၤဒုတဝ်လီၤ. ပုၤတကၤအယီၤဒုဘၣ်တဝ်ခါဒီးသ့ၣ်ဂဲၤတဘးနှ်ဘၣ်မနုၤလဲၣ်.

၂၇. **တၢ်ဝ်ပုၤ** နှ်မုၢ်တၢ်ညၣ်ဂီၢ်ဂံၢ်ပုၤနှ်ပစံးလၢတၢ်ဝ်ပုၤလီၤ. တၢ်ဝ်ယၤစၢၤဆၢထၢၣ်တန့ၢ်ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်ဝ်တၢ် ဝ်ပုၤလီၤ.

၂၈. **တၢ်ဝ်** နှ်မုၢ်ပဝ်ယဲၣ်ကနၣ်ကၢၤဝဲဒီးပစံးလၢတၢ်ဝ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်ဝ်တၢ်ဝ်လီၤ. ယဲၣ်တဘျၣ်စဝ်ဒီးတၢ် ဝ်တၢ်ဝ်နးကၢ.

၂၉. **နီၣ်ဝ်** နှ်မုၢ်တလၢအသိးလၢပဝ်ထီၣ်တလၢန့ၣ်ပကိးလၢ နီၣ်ဝ်လီၤ. ဒီးပကိးဝ်ထွဲတလၢအသိးလၢသိးစ့ၢ်ကိးလီၤ. တ လၢန့ၣ်အိၣ်ဒီးအနီၣ်ဝ်ဒီးတုၤပဝ်ထီၣ်န့ၣ်ပဝ်ထီၣ်လၢနီၣ်ဝ် လီၤ.

၃၀. **နီၣ်ဝ်ကိၣ်** နှ်မုၢ်နီၣ်တကလုၢ်အဒိးပကိးလီၤအသးဒီးပ ကိးလၢနီၣ်ဝ်ကိၣ်လီၤ. နီၣ်ဝ်ကိၣ်န့ၣ်အဖံးဘျၣ်သလံးဒီးပုၤကညိ ပုၤအခိၣ်လၢအဖံးန့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢနီၣ်ဝ်ကိၣ်နီၣ် ဝ်ယီၤလီၤ.

၃၁. **နီၣ်စုဝ်** နှ်မုၢ်ထးလၢပဝ်တရံးကဟၣ်န့ၣ်ပကိးလၢနီၣ်စု ဝ်လီၤ. ကဟၣ်နီၣ်စုဝ်န့ၣ်တုၤပလုၢ်ဘဲဒီးပဝ်ကဟၣ်န့ၣ်လၢ နီၣ်စုဝ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢနီၣ်စုဝ်နီၣ်စုဝ်လီၤ.

၃၂. **ပဝ်** နှ်မုၢ်ပကိးအသးနှ်ပစံးလၢပဝ်အသးလီၤ. သ့ၣ်တ ထံးသ့ၣ်ပဝ်မးလီၤ. ပုၤကညိကူၣ်သ့ၣ်ပဝ်ထီၣ်အသးလီၤ. ပုၤ တကၤအညၣ်ဂီၢ်ဒီးပဝ်အသးနးကၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပဝ်ပ ဝ်အသးလီၤ.

၃၃. **သဝ်သဝ်** နှ်မုၢ်စဝ်စဝ်အသိးလီၤ. ဒီးမုၢ်ပုၤဆါကဲးကိး ဘီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤသးသဝ်သဝ်လီၤ. ပုၤတကၤသဝ်သဝ်လဲၤ တၢ်တကဲဘၣ်.

၁. **ဝ်း** နှ်မုၢ်တၢ်ကသုၣ်ဘၣ်ပုၤသါခုၣ်ကလၢ်န့ၣ်ပစံးလၢက သုၣ်ဝ်းကလၢ်လီၤ. ထီၣ်ယူၤဘူးဒီးယၤကသုၣ်ဘၣ်ယၤဝ်းကလၢ် လီၤ. ပုၤတကၤလဲၤတၢ်လၢစၢၤထံးဒီးကသုၣ်ဘၣ်ယၤဝ်းကလၢ် လီၤ.

၂. **ဝ်းဝ်း** နှ်မုၢ်ထွံၣ်မၤဝ်းအမဲၢ်ဒီးပစံးလၢထွံၣ်ဝ်းဝ်းအမဲၢ်လီၤ. ထွံၣ်သးဝ်းထီၣ်အကစၢ်ဒီးဝ်းဝ်းအမဲၢ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်မၤဝ်းအမဲၢ် နှ်ပစံးလၢဝ်းဝ်းအမဲၢ်လီၤ. ပနၢ်အိၣ်အဆၣ်ဒီးဝ်းဝ်းအမဲၢ်လီၤ. ဒီး

ဝ်း-ဝ်း

ပစံးဒီးအဆိလၢဝ်းဝ်းဝ်းဝ်းအမဲၢ်လီၤ.

၃. **ဝ်းဝ်း** နှ်မုၢ်တၢ်ကသုၣ်ဘၣ်ပုၤခုၣ်ခုၣ်ဒီးပစံးလၢကသုၣ်ဝ်း ဝ်းလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝ်းဝ်းဝ်းဝ်းလီၤ. ပလဲၤတၢ်လၢချံလၢထီ နှ်တုၤချံခါထီၣ်ခါလဲၤတၢ်ချံဒီးတၢ်ကသုၣ်ဝ်းဝ်းလီၤ.

၄. **ကဝ်** ဒီးကဝ်း, ဒီးကဝ်းမုၢ်. ဒီးကဝ်းခွါ. ဒီးခိၣ်ကဝ်း. ဒီး ထံကဝ်း. ဒီးကလံကဝ်း. ဒီးအခဲကဝ်း. ကွၢ်လၢကဝ်းတက့ၢ်.

၅. **စဝ်းစဝ်း** နှ်မုၢ်ပုၤလၢဆးတၢ်တသ့ဘၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သိးသံး ကတြၢ်သံးဘိၣ်သံးစ့ၢ်အသးနှ်ပစံးလၢမၤသးစဝ်းစဝ်းလီၤ. ပုၤ တကၤဆးတၢ်တသ့ဘၣ်ဒီးမၤသးစဝ်းစဝ်းလီၤ. ဒီးပစံးလၢသဝ်းသ ဝ်းစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၆. **တဝ်းတဝ်း** နှ်မုၢ်ပထုးတၢ်လဲၤတစဲးခါတစဲးခါနှ်ပစံးလၢ လဲၤတဝ်းခါတဝ်းခါလီၤ. ပုၤတကၤထုးချံတဘျၣ်လဲၤဒုၣ်တၢ်တဝ်း တဝ်းလီၤ.

၇. **တဝ်း** နှ်မုၢ်ထံယူၤတရံးဒီးအသးကံၢ်ပုၤလီၤဆၢဒီးပစံးလၢ ထံတဝ်းလီၤ. ဒီးပစံးလၢထံသဝ်းစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ ထံတဝ်းထံတဝ်းစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၈. **သဝ်း** နှ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢအတီၤအိၣ်ကဝီၤဒီးအသးကံၢ်ပုၤ ကဝီၤဝဲမုၢ်ဂုၤ. တၢ်ကွီၤအသးဆဲးကွၢ်အတီၤတဝီၤကျိၤမုၢ်ဂုၤ. ပစံး လၢသဝ်းလီၤ. ပုၤကညိအစုမုၢ်ခိၣ်သဝ်းန့ၣ်အတီၤထီၣ်တရံးပြဲက ဒီးအသးကံၢ်ပုၤကဝီၤဒီးပစံးလၢအစုသဝ်းလီၤ. ဒီးတနီၤနီၤတ ကဝီၤဘၣ်ဒီးပစံးလၢသဝ်းခွါ. ဒီးကဝီၤဝဲတဖၣ်ပစံးလၢသဝ်းမုၢ် လီၤ.

၉. **သဝ်း** နှ်မုၢ်ပခိၣ်သ့ၣ်အိၣ်လၢပခိၣ်ဒီးန့ၣ်ထီၣ်တရံးကဝီၤဝဲဒီး အသးကံၢ်ပုၤကဝီၤဖိနဲဒီးပစံးလၢပခိၣ်သဝ်းလီၤ. ပုၤကညိန့ၣ် အခိၣ်သဝ်းအိၣ်ဝဲကိးဂၢၤဒီးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢခိၣ်သဝ်းခိၣ် သဝ်းလီၤ.

၁၀. **သဝ်း** နှ်မုၢ်ပဆူးတၢ်လၢပတဟီၣ်ဒီးပစံးလၢသဝ်းလီၤ. ပုၤ ကညိဖိအိၣ်န့ၣ်န့ၣ်သဝ်းအမိၢ်အန့ၢ်လီၤ. ဒီးထီၣ်ရီၤတၢ်လၢဆူးတၢ် နှ်ပစံးလၢသဝ်းတၢ်ခဲလၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢဆူးသဝ်းဝဲစ့ၢ်ကိး လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဝ်းသဝ်းလီၤ.

၁၁. **သဝ်း** နှ်မုၢ်သ့ၣ်ညၣ်တဘျၣ်လိာ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢသ့ၣ်ညၣ်သ ဝ်းလီၤ. သ့ၣ်န့ၣ်တုၤအိၣ်ဒီးအကမိၢ်ဒီးအညၣ်လၢအကျိၤန့ၣ်သဝ်း ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဝ်းဒီးကးလီၤ.

၁. **ဝ်း** နှ်မုၢ်ပအိၣ်တၢ်ဘၣ်ပထါခိၣ်ဘဲဝဲဒီးပသးကျၢၤထီၣ်န့ၣ်ပ စံးလၢဝ်းလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝ်းဝ်းဆါလီၤ. စအိၣ်မုၢ်ဒီးကသု ဟီၣ်ဘီၣ်ဝ်းကၢ.

၂. **ဝ်း** နှ်မုၢ်ပဒိတၢ်ဆူပကပၤလၢပစုညါသးဒီးပစံးလၢဝ်းလီၤ. ပမုၢ်ဒိတၢ်ဘိးတၢ်ဆူပကပၤဒီးပစံးလၢဝ်းလီၤ. ပဆိၣ်တၢ်ဆူအက ပမုၢ်ဂုၤ. ပဘိးတၢ်ဆူအကပမုၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢဝ်းလီၤ. ဝ်းန့ၣ်ဒိပ ဆိၣ်တၢ်ဆူအကပၤအသိးလီၤ. ဝ်းန့ၣ်မုၢ်ပဆိၣ်တၢ်ဆူအကပၤ လီၤ. ပုၤတကၤဝ်းတလိတဖျၢၣ်တန့ၢ်ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝ်း ဝ်းလီၤ. ဒီးပစံးလၢဝ်းတၢ်လဲၤတၢ်စ့ၢ်ကိးဒီးအဆိလီၤ.

၃. **ဝ်း** နှ်မုၢ်ပခွဲးချံၣ်မ့ၢ်. ပခွဲးသးန့ၣ်အမဲၢ်ဒီးသိးကဝ်းဆါဒီးပ စံးလၢပဝ်သးန့ၣ်မဲၢ်ချံၣ်မ့ၢ်လီၤ. ပုၤတကၤဝ်းသးန့ၣ်အမဲၢ်ဒီးသး

နၢ်ထီၣ်ဝဲလီၤ. ချဲၣ်န့ၣ်ပမ့ၢ်ခးဒီးပဝံၣ်အမဲၣ်န့ၣ်ဒီးဝံၣ်ဆါဝဲလီၤ.

၄. **ဝံၣ်ကဒါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးကဒါထီၣ်သ့ၣ်ဖူဝံၣ်ဖီဒီးပစံးလၢဝံၣ်ကဒါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ကဒါဝံၣ်ကဒါလီၤ. ထီၣ်ပဘိးကဒါထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ကဒါလီၤ. ဝံၣ်ကဒါထီၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်လၢအဝဲတခီတက့ၢ်. ဝံၣ်ကဒါထီၣ်သ့ၣ်ဖူတဖူန့ၣ်အဖီလၢအိၣ်ဒီးပအူးပအိၣ်လီၤ.

၅. **ဝံၣ်ကနူ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးကနူပၤကညီလၢအကပၤဒီးပစံးလၢဝံၣ်ကနူလီၤ. ပၤကညီမၤတကဲန့ၣ်မံၣ်ထီၣ်ဒီးအပျီၤဆါဝဲန့ၣ်ဝံၣ်ကနူအိၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ကနူဝံၣ်ကပၤလီၤ. ထီၣ်ပဘိးကနူတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ကနူလီၤ. ဝံၣ်ကနူသ့ၣ်ဘၣ်လၢအကနူလီၤ.

၆. **ဝံၣ်ကပၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝံၣ်ကနူအသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဘိးကနူပၤဆါမံၣ်လီၤလၢအကပၤန့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ကပၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ကပၤဝံၣ်ကပၤလီၤ. ဒီးထီၣ်ပဘိးကပၤတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ကပၤလီၤ. ဝံၣ်ကပၤသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဟံၣ်လၢအကပၤတခီတက့ၢ်.

၇. **ဝံၣ်ကဟံ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝံၣ်ကပၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဘိးမံၣ်လီၤပၤကညီလၢအကပၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ကဟံဝံၣ်ကပၤလီၤ.

၈. **ဝံၣ်ကၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤကၢတၢ်ဆူပကပၤဒီးပစံးလၢဝံၣ်ကၢလီၤ. ပၤတကၢဝံၣ်ကၢသ့ၣ်ဖိတထံးဒီးကၢဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ကၢဝံၣ်ကၢလဲးလီၤ.

၉. **ဝံၣ်ချဲးဝံၣ်ချူး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးကၢချဲးချူးနီၣ်ဘိမံၣ်ဘိဆူပကပၤယၢ်ခိယၢ်ခိဒီးပစံးလၢဝံၣ်ချဲးဝံၣ်ချူးလီၤ. ဒီးပစံးလၢဝံၣ်ချဲးချူးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဖိသၣ်လဲၤတၢ်လၢဘၣ်ကျါဒီးဝံၣ်ချဲးဝံၣ်ချူးဘုပိးကၢ.

၁၀. **ဝံၣ်ချဲးဝံၣ်ချူး** န့ၣ်မ့ၢ်ဝံၣ်ချဲးဝံၣ်ချူးအသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဘိးကၢချဲးဘုဘိမံၣ်ဂ့ၤ. နီၣ်ဘိမံၣ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢဝံၣ်ချဲးချူးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ချဲးချူးဝံၣ်ချဲးချူးလီၤ. ပၤတကၢလဲၤတၢ်လၢနီၣ်ကျါဒီးဝံၣ်ချဲးဝံၣ်ချူးနီၣ်ဘိကၢချဲးချူးလီၤ.

၁၁. **ဝံၣ်ယံၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးယံၤပၤကညီဆူပကပၤဒီးပစံးလၢဝံၣ်ယံၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ယံၤဝံၣ်ယံၤလီၤ. ပၤတကၢဝံၣ်ယံၤအဝဲတကၢဆူအချါလီၤ.

၁၂. **ဝံၣ်ယံၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးယံၤချဲးခိၣ်ဆူယၢ်ယၢ်ဒီးပစံးလၢဝံၣ်ယံၤလီၤ. ဝံၣ်ယံၤချဲးခိၣ်ဆူယၢ်ယၢ်ဒီးထိးထီၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ယံၤဝံၣ်ယံၤလဲးလီၤ.

၁၃. **ဝံၣ်ဆၢထၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးဆၢထၢၣ်ပၤကညီဒီးပထးထီၣ်အစုဒီးသိးဒီးကဆၢထၢၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ဆၢထၢၣ်လီၤ. ပၤတကၢမၤတကဲဒီးအဖီအလံၤဝံၣ်ဆၢထၢၣ်အိၣ်ဒီးလဲၤအိၣ်ဆါဆံၣ်ဆါန့ၣ်ပဘၣ်ဝံၣ်ဆၢထၢၣ်အိၣ်လီၤ.

၁၄. **ဝံၣ်ဆုၣ်နီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးဆုၣ်နီၤပၤလၢမံၣ်လီၤတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ဆုၣ်နီၤလီၤ. ပၤဆါတဖၣ်န့ၣ်ပဘၣ်ဝံၣ်ဆုၣ်နီၤအိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ဆုၣ်နီၤဝံၣ်ဆုၣ်လဲးလီၤ.

၁၅. **ဝံၣ်ဆါ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝံၣ်ခိဘၣ်တၢ်ဒီးလီၤဝဲလၢအဆူၣ်စ့ၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ဆါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်တၢ်ဝံၣ်ဆါလီၤ. ချဲၣ်လီၤဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ. ဝံၣ်ခိလီၤဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢဝံၣ်ဆါလီၤ. ဝံၣ်ခိန့ၣ်တၢ်ဝံၣ်

ဆါဒီးဘၣ်တၢ်လီၤ. ချဲၣ်န့ၣ်တၢ်ပဝံၣ်အမဲၣ်ဒီးဝံၣ်ဆါဝဲလီၤ.

၁၆. **ဝံၣ်တခၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဝံၣ်တခၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဘိးတစုလီၤချဲးန့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်တခၣ်ဝံၣ်တခၣ်လီၤ. ပဘိးတစုန့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ကုမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢဝံၣ်တခၣ်ဝံၣ်တခၣ်. ပစံးဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ.

၁၇. **ဝံၣ်တခံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးတစုလီၤန့ၣ်လၢပဝံၣ်လီၤဘုန့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်တခံၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်တခံၣ်ဝံၣ်တခံၣ်လီၤ. ဝံၣ်တခံၣ်လီၤန့ၣ်ဒီးဟံၣ်လီၤဘုလၢန့ၣ်ဆူကီၢ်လဲၤပူၤတက့ၢ်.

၁၈. **ဝံၣ်တစု** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးတစုပသးဒီးပစံးလၢဝံၣ်တစုလီၤ. ပၤတကၢဆုၣ်နီၤတဒါမ့ၢ်ဒီးအဝဲတကၢမၤအဝံၣ်တစုအသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်တစုဝံၣ်တစုလီၤ.

၁၉. **ဝံၣ်တရံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးတရံးတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်တရံးတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်တရံးဝံၣ်တရံးလီၤ. ပၤတကၢဝံၣ်တရံးတလၢတဖျါတရံးအသးဝးတဝီလီၤ.

၂၀. **ဝံၣ်တံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတံၣ်ဘိးတၢ်ဖျါလၢတြၢဒီးပစံးလၢဝံၣ်တံၣ်လီၤ. ဝံၣ်တံၣ်က့ၤဝဲတရံးလၢတြၢတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်တံၣ်ဝံၣ်တံၣ်လီၤ.

၂၁. **ဝံၣ်ထၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးထၢၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ထၢၣ်လီၤ. ပၤတကၢဝံၣ်ထၢၣ်သ့ၣ်တကျိတန့ၢ်ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ထၢၣ်ဝံၣ်ထၢၣ်လီၤ.

၂၂. **ဝံၣ်ထၢၣ်ထု** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးထီၣ်ထုဖူဒီးပစံးလၢဝံၣ်ထၢၣ်ထုလီၤ. ပၤတကၢထုဘၣ်တၢ်ဒီးလဲၤဝံၣ်ထၢၣ်ထုလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ထၢၣ်ဝံၣ်ထၢၣ်လဲးလီၤ. ဒီးပစံးလၢဝံၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၃. **ဝံၣ်ထၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမံၣ်လီၤဝဲဒီးပဘိးဆုၣ်နီၤန့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ထၢၣ်လီၤ. ဝံၣ်ထၢၣ်က့ၤယၢ်တက့ၢ်. စၢၤဆၢထၢၣ်တန့ၢ်ဘၣ်.

၂၄. **ဝံၣ်ထၢၣ်ပိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးထီၣ်ဘိးလီၤသ့ၣ်ဖိတဘိးလၢပသးစိၣ်အဖီခိၣ်လၢပကုၢ်လီၤအမၤမ့ၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ထၢၣ်ပိၤလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤအလုၢ်အလံၤတမံၣ်လီၤ.

၂၅. **ဝံၣ်ဒုခံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးဒုခံချဲးလၢပထးမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပဘိးဒုခံတလၢမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢဝံၣ်ဒုခံလီၤ. ချဲၣ်အိၣ်လၢကပံၣ်ကျါန့ၣ်နထးစၢ်ဆၢမ့ၢ်တန့ၢ်ဘၣ်ဒီးဝံၣ်ဒုခံယၢ်ခိယၢ်ခိတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ဒုခံဝံၣ်ဒုခံလီၤ.

၂၆. **ဝံၣ်ဘံး** န့ၣ်မ့ၢ်ဝံၣ်ဘၢအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤဘၢတၢ်လၢနီၣ်ကျါဒီးပမၤဘၢလၢနီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ဘံးဝံၣ်ဘၢပစံးဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဟံၣ်ခူသ့ၣ်လုၢ်သ့ၣ်ဒိသ့ၣ်လၢနီၣ်ကျါဒီးပဝံၣ်ဘံးဝံၣ်ဘၢလၢနီၣ်လီၤ.

၂၇. **ဝံၣ်ဘၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟံၣ်ခူသ့ၣ်တၢ်လၢနီၣ်ကျါဒီးပမၤဘၢလၢနီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ဘၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ဘံးဝံၣ်ဘၢလီၤ. ဒီးပမၤဘၢကျဲးခိၣ်ထံးလၢသ့ၣ်ဖိလၢပဘိးလီၤကၢဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ဘၢလီၤ. ပၤတကၢဟံၣ်ခူသ့ၣ်ဒိသ့ၣ်လၢနီၣ်ကျါဒီးဝံၣ်ဘၢဝဲလၢနီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ဘံးဝံၣ်ဘၢလီၤ. ဝံၣ်ဘၢကျဲးဒုအခိၣ်ထံးလၢသ့ၣ်န့ၣ်. ပၤဟဲလၢခံတဖၣ်ကလဲၤကမၣ်ကျဲးဘၣ်ဖုးလီၤ.

၂၈. **ဝံၣ်ဘဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်ဘၣ်ပထါခိၣ်ဒီးကျဲးထီၣ်လၢပသးန့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်ဘဲလီၤ. ပအိၣ်မ့ၢ်ဒီးကသူဟီၣ်ဘိၣ်ဝံၣ်ဘဲဝံၣ်ဘဲဝဲလီၤ.

၀၄

၂၉. **ဝံ့ဘဲး** နှုတ်မုၢ်ဝံ့သိအဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ပအိၣ်တၢ်ဝံ့ဒီးဘၣ်ပ
ထါခိၣ်သိဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဝံ့သိဝံ့ဘဲးလီၤ.

၃၀. **ဝံဉ်လါ** န့ဉ်မ့ပဘီးလါတၢ်ခိဉ်န့ဉ်ပစံးလၢဝံဉ်လါလါ. ဝံဉ်လါချံဉ်ခိဉ်ဆူထံကျိးဖးဒိဉ်န့ဉ်. ဝံဉ်လါသးနာ်အခိဉ်ဆူထီခိဉ်အကပၤန့ဉ်ဒီးခးတက့ၢ်.

၃၁. **ဝံင်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ထုဘၣ်ဒီးအဖူလီၤဝဲန့ၣ်ပစ္စးလာထုဝံင်လီၤလီၤ. ထုဝံင်လီၤဒီးဘၣ်န့ၣ်ဘါတဖုလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဝံင်လီၤဝံင်လဲးလီၤ.

၃၂. **ဝံင်သကူး** နှင်မ့ၤပတီးကွၢ်လီၤသ့ၣ်ဖိဒီးပစံးလၢဝံင်သကူးလီၤ. ဝံင်သကူးလီၤသ့ၣ်ဖိတထံးဒီးဒဲးအီၣ်အဒီးတက့ၢ်. သ့ၣ်ဖိဒီး နှင်ပဒဲးအီၣ်အဒီးမ့ၤတဟူးဘၣ်ဒီးဝံင်သကူးလီၤတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံင်သကူးဝံင်သကူးလီၤ.

၃၃. **ဝံဉ်သပီ** နှဉ်မ့ၢ်ပဝိးထီၣ်ပဲတရီအဖျိဒီးပအိၣ်ထီၣ်တြါနှဉ်ပ
စံးလာဝံဉ်သးပီလီၤ. တၢ်ခဲးကာဝံဉ်သပီထီၣ်ပဲတရီအဖျိတက့ၢ်.
ဝံဉ်သပီထီၣ်တြါလာပဲတရီနှဉ်တက့ၢ်.

၁၄. **ဝံ့သိ** နှင့်မာ်တၢ်လၢပအိၣ်ဝံ့ဘၣ်ပထါခိၣ်သိဝဲဒီးပစံးလၢ
ဝံ့သိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံ့သိဝံ့ဘဲးလီၤ. ပဖိကသူဒီးသိ
နှၢ်ပအိၣ်ဝံ့ကၢ. ဒီးတၢ်လၢဝံ့သိနှၢ်အိၣ်ဒီးအါမးလီၤ.

၃၅. **ဝံဉ်ဟိ** နှဉ်မ့ၢ်ပဆိးဟိ ထီၣ်ဝဲတရီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပဆိးဟိ ထီၣ်တြၢ လၢတၢ်ဝါမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပဆိးလၢဝံဉ်ဟိလီၤ. ဝံဉ်ဟိထီၣ်တြၢဝါဒီးတၢ်က ပါထီၣ်ဝဲလီၤ. ပှၤတကၢဝံဉ်ဟိထီၣ်ဟံဉ်နှဉ်လၢဒဲးဒီးပးဂီၤလၢၣ် လံ. ဒီးပဆိးဒီးဆဆိလၢဝံဉ်ဟိဝံဉ်ပျီ. ဝံဉ်ဟိဝံဉ်သပိလီၤ.

၃၆. **ဝံင်အိထိလံ** နှုပ်မ့ၢ်ပဘိးကျါၣ်လီၤတၢ်နှုပ်ပံးလၢဝံင်အိထိလံလီၤ. ဝံင်အိထိလံပှၤတကဒီးစံအယီၤဒွဆါန့ၣ်တက့ၢ်. ဒီးပံးဒီးအဆိလၢဝံင်အိထိလံဝံင်အိထိလံလီၤ. ဝံင်အိထိလံချံန့ၣ်ဒီးစိးလၢအချၢတခီတက့ၢ်.

၃၇. **ဝံင်အိထိခိင်** နှုင်မ့ၣ်ပဘိးကဒါထိပ်တၢ်လၢအပူၤတခါဒီးပစံးလၢဝံင်အိထိခိင်လီၤ. ဝံင်အိထိခိင်ချံလၢအပူၤတခါ. ဝံင်အိထိခိင်ပူၤကညီလၢအသးနါပှၢ်တခါတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံင်အိထိခိင်ဝံင်အိထိလၢလီၤ.

၃၈.ကဝံဉ် ဒီးကဝံဉ်လီၤန့ၣ်ကွၢ်လၢကဝံဉ်တက့ၢ်.

၃၉. **တဝံဉ်** နှဉ်မ့ၢ်ပဘိးသကူးလီသ့ၣ်ဖိဆူပဟးလၢ်ဒီးပစံးလၢတဝံဉ်လီၤ. ပှၤတကၤတဝံဉ်လီၤသ့ၣ်ဖိတထံးဒီးဒုအိၣ်ဝဲအသၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသဝံဉ်စၢ်ကိးလီၤ.

၄၀.တဝံဉ် နှံဉ်ပုၤကညိကွၤဆုၤခိၤယၢ်ခိၤလၢအဖးထီၤလၢလုၢ်ဂီၤ
 နှံဉ်ပစံးလၢတဝံဉ်ဝဲလီၤ. ပုၤကညိတဝံဉ်ယၢ်လၢလုၢ်ဂီၤစံးဝဲဒၣ်.

၄၁. **တၢ်ဝံင်တၢ်ဆါ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢပအိၣ်ဝံင်ပအိၣ်ဆါဝဲန့ၣ်ပ
စံးလၢတၢ်ဝံင်တၢ်ဆါလီၤ. တၢ်ဝံင်တၢ်ဆါတက့ၣ်သံသၣ်မိၤကျူၤ.
ထီၣ်သဝံဆီကပျီၣ်မ့ၢ်စုၣ်မံၤတီၤ. မ့ၢ်ဝံင်ထံဆါ. တၢ်ခဲလၢန့ၣ်မ့ၢ်
တၢ်ဝံင်တၢ်ဆါလီၤ. လၢန့ၣ်အဖီဒိၣ်အိၣ်ဒီးဆါမးလီၤ.

၄၂. **နာဝံ** နှင့်မှီမ္မာဇီကသူဇီနာဘဉ်ပုဒီးပစံးလာနာဝံလီ။
ဒီးပစံးဒီးအဆိလာနာဝံနာဆာလီ။ ပုကညိခွဲးလီမ္မာနာဝံ
နာဆာဘဉ်ပုနးက။

၄၃. သဝံဉ် နှဉ်မွၢ်ပဘိးက့ဉ်လီၤသ့ဉ်ဖိဒီးပစံးလာပသဝံဉ်သ့ဉ်

၀၈-၀၇

လီ၊ ပှ၊ ကညီသဝံၣ်လီ၊ သုၣ်ဒီးသုၣ်သဝံၣ်လီ၊ အသးဒီးလီ၊ သ
ကူးဝဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးဆိလ၊ သဝံၣ်သဝၣ်လီ၊

၄၄.သးဝံၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီမၤမံအဖိဒီးမၤသီၣ်မၤပှၤအကလုာ် ဒီး ပစံးလၢသးဝံၣ်တၢ်လီၤ. ပှၤတကၤသးဝံၣ်အဖိစံးဝဲဒၣ်.

၄၅. အိပ်ဝံ့အိဆာ နှင့်မှ်ပှကညိနှင့်အိဉ်မုးဒီးကသူဟီၣ်ဘီၣ်
ဒီးပစံးလာအိၣ်ဝံ့အိဆာလီၤ. ပှကညိအိၣ်ဝံ့အိဆာမုးဝံၣ်ကၢ.

၁. **ဝံ၊** နှိုမ့်ပမာတိတုလၢကတၢၢ်ဒီးပစံးလၢဝံလီၤ. စမၤဟံၣ်ဝံလံ. စမၤဘုဝံလံ. စကူၣ်စဖဲးဝံလံ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံလဲလီၤ.

၂. **ဝါ** နှ့်မ့်ပကတိတ်ကတိဒီးပုဂတုလော်ဒီးပစံးလကတိဝံလီ၊ ဒီးပစံးဒီးဆဆိလကတိဝံကတိကလီ၊ လဲကတိဝံနတ်ကတိဒီးပုဂတက့်.

၃. **ဝံသံ** နှုတ်မှီပွားကညီတအိတ်ဘတ်ဘုမ္မာဒီးသံဝဲနှုတ်ပစံးလာဝံသံလီၤ. ပွားတကတအိတ်ဘုမ္မာဒီးဝံသံဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဝံသံလီၤဒီးလီၤ. ပွားတကဝံသံလာမ့လီၤ. ဒီးပစံးလာဝံသံစွဲကိးလီၤ.

၄. ကဝံ၊ ဒီးကဝံ၊ကဝံ၊ တါခဲလါန့ၣ်ကွၢ်လၢကဝံ၊တက့ၢ်.

၅. ကတိဝံ၊ နှိမ့်ပျက်ညီကတိလိာ်အသးတု၊ လာ်ဒီးပစံး
လာကတိဝံလီ၊ ပုတဂကတိဝံတၢ်ကတိဒီးအဝဲတဂလီ၊

၆. တဝံ၊တဝံ၊ နှိုဗ်ပုကညိကွာ်အပုကယိကယိလီၤတံာ်လီၤ ဆဲးဒီးပစံးလာကွာ်အပုတဝံ၊တဝံ၊လီၤ. ပုတဂကွာ်အပုတဝံ၊ တဝံ၊ဒီးအိၣ်လိာ်ကွဲယုာ်အပုလီၤ.

၇. တၢ်ဝံ၊ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်သၣ်ဝံလီၤဒိန့ၣ်ပ
စံးဒီးအဆိလၢတၢ်ဝံတၢ်ကၢ်လီၤ.

၈. **မာဝံ** နှင့်မိုပမာ လက်တီနှင့်ပစံးလာမာဝံလီၤ. ပမာလက်တီပမာကတိာ်တီၣ်န့ၣ်ပစံးလာမာဝံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမာဝံမာကဲလီၤ. မာဝံကံၣ်ဘုတုာ်ဝံဒီးကုၣ်ဖးကွာ်တက့ၢ်.

၉. **မင်္ဂလာတိုင်** နှင့်မင်္ဂလာတိုင်လမ်းဆုံထိပ် နှင့်ပမ်းလမ်းမင်္ဂလာတိုင်
လမ်း၊ ဘိတ်သင်္ဃာန်နှင့်တူအမင်္ဂလာတိုင်ဒီးအင်္ဂါပွားလမ်း၊ ဒီးပမ်းဒီး
အဆီလမ်းမင်္ဂလာတိုင်နာလမ်းတိုင်လမ်း၊ ထိရီလမ်းမင်္ဂလာတိုင်ပမ်းဒီး
အမိဒီးအမင်္ဂလာတိုင်အထိပ်ဝဲလမ်း၊

၁၀. **လာဝံလားထီး** နှင့်မိုးတံလားအိတ်အဖိခိုင်နှင့်ပစံးလာဝံလားထီးလီး၊ တံလားဝံလားထီးနှင့်မိုးတံဆူကီပယီးအဖိခိုင်နှင့်ပစံးလာဝံလားထီးလီး၊ တံလားဝံလားထီးနှင့်ပှာကညီအိပ်ဝံလီး၊ ဒီးပှာအိပ်ဝံလားကီအိတ်အဖိခိုင်နှင့်ပစံးလာပှာလာဝံလားထီးလီး၊

၁၁.သက်တံး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မိၣ်အိၣ်ပသးလၢမ့ၢ်န့ၣ်ပစံးတၢ်သက်တံးပသးလီၤ. တၢ်သက်တံးပသးဒီးပဟာၣ်စ့ၤဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသက်တံးလီၤဒိလီၤ.

၁၂. **အိတ်ဝံ** နှင့်မုၢ်ပုၤကညိတအိတ်ဘၣ်ဘၣ်မုၢ်ဒီးပစံးလၢပုၤကညိအိတ်ဝံမုၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအိတ်ဝံအိတ်စ့ၤ. အိတ်ဝံအိတ်ယဲၤလီၤ. ပုၤမၤဘၣ်တနီၢ်ဘၣ်ဒီးအိတ်ဝံမၤနးကၤ.

၁၃. **အိတ်ဝံ** နှင့်မိုးပွာကညီအိတ်မု၊ဘျးအိတ်ဒီးဟးဝဲ နှင့်ပစံးလာ အိတ်မု၊ဝံလီၤ၊ အိတ်ဝံလံ. ပွာတဂ၊အိတ်မု၊ဝံလံ. အိတ်ဝံအိတ် ကဲကံာ်မု၊တုၤဝံတက့ၢ်.

$$\textcircled{\circ}-\textcircled{\circ}\text{f}-\textcircled{\circ}\text{p}-\textcircled{\circ}\text{r}$$

၁. ကဝါ နှိုက်လှကဝါတကွ်.

၂. တၢ နှံ့မွဲတၢဖိတၢလံာ်အိၣ်အလီၢ်လီၤထူလီၤဒီးထီၣ်ဒီးပ
စံးလၢတၢဖိတၢလံာ်တၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢတၢလီၤ.
တၢဖိတၢလံာ်တၢအိၣ်လၢပုၤဂံၢ်ကနၢအိၣ်ထီၣ်ဖဲန့ၣ်လီၤ. ဒီး
ပစံးလၢတၢပူၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပုၤကညိအိၣ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤန့ၣ်ပစံး
လၢပုၤကညိတၢပူၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃. တတ၊ နှိုအိုင်ထဲတံကတိလီ၊ ပုတဂအိုင်တဝမု၊ ပုတဂဟိုင်တဝစံးဝဲဒှ်.

၁. **ဝါနီ** နှင့်မိုးပပယံပွါကနှင့်ပစံးလာဝါနီလီ၊ ဒီးမိုးပကီး ပိတ်ထွဲတလားအခံလီ၊ ပွါတဂါပူ့စကတန့်ဘဉ်ဒီးဝါနီယာ လီ၊

၂. ကဝါ် ဒီးဒါးကဝါ်န့ၣ်ကွၢ်လာကဝါ်တက့ၢ်.

၃. တတိယ နှစ်မှစ၍ အစိုးရတော်က နှစ်စဉ် ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုများကို လျှော့ချနိုင်ရေးအတွက် အစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၁. ဝ နှင့် မှန်တံဆိကမိတ်ထိုင် အိုင်ဒီးအဖုံ အပျို ဒီး ပမ်း လာ ဝ လီ၊ ဟုတကဝထိုင်တဖျာင်လာအခံကီလီလီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိ လာဝကျူလီ၊ ဝနှံအိုင်အကလုင်ကလုင်လီ၊ ဝဂု်ထုင်၊ ဝ သုံ၊ ဝသံ၊ ဝသးဒီး ဝဒး၊ ဝနီဝံးဝဲဒင်လီ၊

၂. ဝုကလာ် နှံ့မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တကလုာ်ဒ်တကိ အသးဒီးအသုၣ်ထဲ
ခိၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးအသုၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပံးလၢဝုကလာ်လီၤ. ဝုကလာ်နှံ့ပှၤ
ကညီဖျးဝဲဒီးဖီအိၣ်ဝဲအသုၣ်လီၤ. ဒီးပှၤတနီၤနီၤကိးလၢဝုကလာ်
လီၤ. ဒီးတနီၤနီၤကိးလၢတကိၣ်ဂ့ၢ်လီၤ.

၃. ဝုဂျ်ထွဉ် နှဉ်မ့ၢ်တၢ်ဝုတကလုာ်အချဲထီဝဲဒီးအဖံတအိဉ်ဘဉ်
ဒီးအိဉ်ထဲအနာဇီၤနှဉ်ပစံးလာဝုဂျ်ထွဉ်လီၤ. ပှၤတကၤဝုဂျ်ထွဉ်တ
ဖျၢဉ်ဒိဉ်ကၤ.

၄. **ဝုထိန်** နှင့်မာ်တၢ်ဝုအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးပစံးလာဝုထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိမ္မာဝုထီၣ်ကျူၤထီၣ်လီၤ. ပှၤတၢၤဝုထီၣ်လာအတံာ်လၢပှၤလီၤ.

၅. **ဝုဒး** နှင့်မူပုဂံတို့သည်ဝုဒးဒိင်လာအခိုင်မိတ်တဆိုင်ဘက်နှင့်ပမ်း
လာဝုဒးလီး၊ ဒီးပမ်းလာဝုဒးဒီးစွာကီးလီး၊ ပုတကဂုဒးတဖျာ
ဒိင်က၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆီလာဝုဒးဝုဒးတြာလီး၊ ပုတကဂုဒးတဖျာ
အခိုင်မိတ်တဆိုင်ဘက်.

၆. **ဝုသံ** နှင့်မာ်ပဝုထီၣ်လာပမာ်ဖံးလီၤဒီးပစံးလာပမာ်ဝုသံလီၤ.
ပှာတဂၢအမာ်ဝုသံတဖျၢၣ်ဒီးအမာ်တၢ်တၢ်မးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအ
ဆိလာဝသံဝုသါလီၤ. ဒီးပစံးလာပမာ်ထိးလၢစၢ်ကိးလီၤ.

၇. **ဝုသ္မိ** နှင့်မ္ဗာပဝုပ္ပိတဖဉ်နှဉ်ပစံးလၢပဝုသ္မိလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢဝုသ္မိဝုသ္မိလီၤ. ပုၤတဂၤဝုသ္မိထီဉ်ပိကဒံလီၤ.

၈. ဝုဏ္ဏိ နှင့်မှော်ပတ်ကွီလီယံ၊ဒီးပမ်းလာဝုဏ္ဏိလီယံ၊ ပှာတ
ဂါဝုဏ္ဏိလီယံ၊တဘိလာဟိန်ခိုင်အဖီခိုင်လီ။

၉. **ဝုအဖံ** နှင့်မိမိပဝုအသွံက်ကလာအဆုတ်အထိဒီးပစံးလာဝုအဖံ
လီၤ. ပှာတကဝုအဖံဟဲထီၣ်အါကာ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဝုအဖံဝု
အပျီလီၤ.

၁၀. **ဝုဇီ** နှ့်မၢ်ပကိးတ်ဒီးအဆိဒီး ပကိးလာတ်ဇီဝုဇီလီၤ. ဒီး

ဝတ်စီးဝတ်စားနဲ့မှ ပျံတကလုပ်လို့။

၁၁.ကဝု ဒီးကဝုဧကလဲင်. တၢ်ခဲလၢင်န့ၣ်ကွၢ်လၢကဝုတက့ၢ်.

၁၂. **ပဝုပဝီ** နှင့်မ္ဗာပတဲးလိာ်ဃိလိာ်ပသးဒီးပှာဂဒီးပမာပှာတ
နာဘၣ်ဒီးပကတိာ်ကြီကြိတ်န့ၣ်ပစံးလာပဝုပဝီလီာ်.

၁၃.လီၤဝုဝီ နှဉ်မ့ၢ်သ့ၣ်ယံၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ဂ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. က္လိၤအသးလၢဟီၣ်
ခိၣ်အဖီခိၣ်ဒီးပံးလၢလီၤဝုဝီလီၤ. ဒီးပံးလၢလီၤဝုဝီလီၤစ့ၢ်ကိး
လီၤ. ဂ့ၢ်တဘီၣ်လီၤဝုဝီလၢဟီၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်ထီကၢ.

၁. **၎** နှင့်မာ်ပုလားအိပ်ဒီးစီးပာတဖန်နှုတ်မာ်ဖိတ်ဟံင်အကရား
ဒိတ်အါဝဲလားအကထိကထိဒီးပကီးလာ၎်လီၤ. ဒီးပုကလုာ်တနီၤ
နီၤတိတ်တရံး၎်ဒီးအခိၣ်ဃုလားအူးခဲလီၤ. တာ်လာ၎်နှုတ်အိပ်ဒီး၎်ပ
ဒိတ်လာပာဘၣ်၎်နှုတ်ဒီးစံာ်ညီၣ်ပု၎်ဖိတဖန်နှုတ်လီၤ. ဒီးပကီးဒီး
အဆိလားခူဇီး၎်ဇီးလီၤ. ပုအိပ်ဒီးအခုအ၎်နှုတ်အိပ်ဒီးစီးပာ
လီၤ.

၂. **ဝှံခိၣ်နူ** နှံၣ်မ့ၢ်ပှၤမၤတၢ်ရံးထီၣ်အူၤခဲလၢဝှံၣ်ဃၢၤဝဲတၢ်ရံးဒီးပဲ
 စံးလၢဝှံၣ်ခိၣ်နူလီၤ. ပှၤပယီၤဖိမၤဝှံၣ်ခိၣ်နူလၢအူၤခဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးပဲ
 စံးဒီးအဆိၣ်လၢဝှံၣ်ခိၣ်နူဝှံၣ်ခိၣ်ဟံလီၤ.

၃. **ဝှံတဖျာဉ်** နှံ့မ့ဝှံတသဝီအတီဝှံပူန့ပစံးလာဝှံတဖျာဉ် လီၤ. ဒီးပစံးလာဝှံတဝှံစံးကီးလီၤ. ဝှံတဖျာဉ်ပဒိဉ်အပဝှံအိဉ် တဂၤ. ဝှံခံဖျာဉ်ပဒိဉ်ပဝှံအိဉ်ခံဂၤလီၤ.

၄. **ဝှံ့မူခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယွၢ်အဘီအမၢ်လၢပှၢမူခိၣ်ဖိအိၣ်ဝဲန့ၣ်ပ
စံးလၢဝှံ့မူခိၣ်လီၤ. ဝှံ့မူခိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယွၢ်အဘီအမၢ်လၢပှၢမူ
ခိၣ်ဖိအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၅. **ဝှံဝှံ** နှံ့မှံးဝးဝးအဆီလီ၊ ဒီးမှံးပှာလဲၤတရံးလဲၤအိၣ်ဝီ၊
ကိးနူကိးဝှံန့ၣ်ပစံးလာလဲၤတၢ်ဝးဝးဝှံဝှံလီ၊ ပှာအကလံးဖိတ
ဖၣ်လဲၤတၢ်တၢ်ဝးဝးဝှံဝှံလီ၊

၆. **ဝုဂ်ဝီသး** နှင့်မ္ဗာပုကညိလံ၊ဝု၊ဝီ၊တံ၊ဒီးထွဉ်အစုန့ဉ်ပစံးလ၊
ဝုဂ်ဝီသးလီ၊၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိမ္ဗာလုဂ်ဝီသးဖျူဖျိုသးလီ၊၊ ပုတက၊
ဝုဂ်ဝီသးသးလးထးလံာ်လံာ်စံးဝဲဒဉ်.

၇. ကဝို၊ ဒီးကဝိုကဝို၊ ဒီးကဝိုဝို၊ ဒီးကလံကဝိုန့ၣ်ကွါလာ
ကဝိုတကၢ်.

၈. တဝိုဝို၊ နှုတ်မှတ်လီၤတံာ်လၢသ့ၣ်ခံထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလီၤ တံာ်တဝိုဝိုလီၤ. တၢသ့ၣ်တဖျါၣ်လီၤတံာ်တဝိုဝိုဒီးတုၤလီၤဝဲ လၢကိာ်လၢဒုလီၤ.

၉. သင်္ဂြိုဟ် နှိုင်းမှီပထဝီဝင်တပျဉ်ပသးလာစဉ်ပူဒီးပစံးလာပသင်္ဂြိုဟ်ပသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလာသင်္ဂြိုဟ်ပသးလီၤ. ပုၤတဂၢၢ်သင်္ဂြိုဟ်အသးလာစဉ်ပူဒီးပစံးလီၤ.

၁၀. အိပ်ဝါ နှင့်မုာ်ပဒိင်လာပာဝါ နှင့်ပစံးလာပဒိင်အိပ်ဝါလီ၊ ပ
ဒိင်လာအိပ်ဝါနှင့်မုာ်ဝါပဒိင်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်ခူ အိပ်
ဝါလီ၊

၁. ဝှံ့ နှံ့မ့ၢ်ပှၤကညီ မၤကမၢ်အမၤန့ၢ်ပစံးလၢဝှံ့အမၤလီၤ.
ဒီးပစံးလၢဝှံ့မၤစၢ်ကီးလီၤ. ပှၤဒိမိဝၤန့ၢ်ဝှံ့လိာ်အသးလီၤ.

၁. **ဝှာ** နှင့်မူပဏိကသူထံစာကိစ္စဦးပစ်းလာဝှာကသူလီ၊ ပှာတ
ဂှာကသူစှာကအိဇီနုအိဉ်ဝဲကဘျးအိဉ်စကီးဧ၊ ဝှာ ကသူ
ဟိဉ်ဘိဉ်စံးဝဲဒုလီ၊

- ၂. **ဝှက်ကုလ** နှင့်မိုးပျက်ညီလဲတတ်ဒီးကဒါကွာအခိၣ်န့ၣ်ပစံးလာအခိၣ်ဝှက်ကုလီၤ. ပျက်ညီလဲအူဝှ်ပူၤန့ၣ်အခိၣ်ဝှက်ကုလံၤ.
- ၃. **ဝှက်လိတ်** နှင့်မိုးပျက်ညီကတိၤ ကဘျဲးကဘျဲးတၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဝှက်လိတ်လီၤ. ပျက်ကဝှက်လိတ်န့ၣ်သမိး. ကတိၤတၢ်တတိၤဘၣ်ဒီးပစံးလာလိတ်ဝှက်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးလာတၢ်ဝှက်လိတ်ကိးလီၤ.
- ၄. **ဝှက်** နှင့်မိုးတိတ်တၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမိုးပျက်ပကး. ဆူၣ်တၢ်ဖျုၣ်တၢ်လၢဝှ်လၢပျီၤလၢသ့ၣ်ဖိဝှ်ဖိန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဝှက်တိတ်တၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလာတၢ်ဝှက်တိတ်ကိးလီၤ.
- ၅. **ဝှက်ထီၣ်** နှင့်မိုးပတိးထီၣ်ပစံးပစံးလာဝှက်ထီၣ်ပစံးလီၤ. ပျက်တၢ်မၤတကဲဒီးဝှက်ထီၣ်စုတန့ၣ်ဝှက်ထီၣ်ခိၣ်တန့ၣ်ဘၣ်. ဒီးကဆိဘိးထီၣ်အတမျီၤန့ၣ်ပစံးလာကဆိဝှက်ထီၣ်အတမျီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝှက်ထီၣ်ဝှက်လီၤ. ဝှက်ထီၣ်ဝှက်ထီၣ်လီၤ.
- ၆. **ဝှက်ပူၤတိၢ်ပစံး** နှင့်မိုးပတိတ်တၢ်တၢ်ထီၣ်လုးထီၣ်လီၤဒီးပစံးလာဝှက်ပူၤတိၢ်ပစံးလီၤ. ပျက်တၢ်မၤကုၢ်တၢ်မၤဒီးဝှက်ပူၤတိၢ်ပစံးဝှက်ကၢၤ.
- ၇. **ဝှက်လီၤ** နှင့်မိုးဝှက်ထီၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမိုးပတိးထီၣ်ပစံးမိုးဝှက်. ကဆိဘိးထီၣ်အတမျီၤမိုးဝှက်. ပစံးဒီးအဆိလၢဝှက်ထီၣ်ဝှက်လီၤ.
- ၈. **ဝှက်** နှင့်မိုးပယုတ်တပူၤဘၣ်တပူၤမိုးဝှက်. ပလဲတၢ်တပူၤဘၣ်တပူၤမိုးဝှက်. ပစံးလာပလဲတၢ်ဝှက်ဝှက်, ပယုတ်ဝှက်ဝှက်လီၤ. ပျက်တၢ်မၤတၢ်မၤဒီးယုတ်ဝှက်လီၤ. ပျက်တၢ်မၤတၢ်မၤဒီးဘၣ်တပူၤလီၤလီၤဘၣ်. ဟးဒၣ်တၢ်ဝှက်ဝှက်လီၤ.
- ၉. **ဝှက်** နှင့်မိုးပျက်ညီဟးယဲၤယီၤဒီးပစံးလာဟးဝှက်လီၤ. ပျက်တၢ်ဟးဝှက်လီၤလၢတၢ်ပျီၤလၢထးထးလၢလၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟးဝှက်လီၤဟးဝှက်လီၤ.
- ၁၀. **ဝှက်အိၣ်ကသူ** နှင့်မိုးပတိကသူစၢၤကိၣ်ဒီးပယုတ်တၢ်ထံလီၤသံးဒီးပစံးလာဝှက်အိၣ်ကသူလီၤ.
- ၁၁. **ကဝှက်** ဒီးကဝှက်ကဝှက်. ဒီးဟံးသးကဝှက်ကဝှက်. ဒီးဝဲၤကလံၣ်ပၢ်ကဝှက်. တၢ်ခဲလၢၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကဝှက်တက့ၢ်.
- ၁၂. **ကိၢ်ဝှက်** နှင့်မိုးတၢ်ဖိယၢ်တကလုၢ်လၢပူၤမုၢ်ပူၤသယုတ်ဒီးအိၣ်လၢပုၢ်မုၢ်ကနၢၤလၢအယိၣ်န့ၣ်ပစံးလာကိၢ်ဝှက်လီၤ. ကိၢ်ဝှက်န့ၣ်အိၣ်လၢပုၢ်လၢကျါလၢကစၢ်အယိၣ်န့ၣ်ပူၤဒ်တန့ၣ်သိၣ်အသိးတစဲးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသူလၢကိၢ်ဝှက်လီၤ. ဒီးပနၢ်ဟူထဲအကလုၢ်လီၤ. အမိၢ်ပုၢ်န့ၣ်ပတက့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်လီၤ.
- ၁၃. **ကိၢ်ဝှက်ခံ** နှင့်မိုးဘုသၣ်စဲၤလၢအသၣ်ပျီၣ်ထီၣ်ဘူးဒီးကကိၢ်န့ၣ်ဒီးအသၣ်ဂီၤဝဲတက့ၢ်ဒီးအဲၤတက့ၢ်န့ၣ်တဂီၤဒီးဘၣ်န့ၣ်ပစံးလာဘုကိၢ်ဝှက်ခံလီၤ. ဘုကိၢ်ဝှက်ခံန့ၣ်အသၣ်အဲၤန့ၣ်မုၢ်ဂီၤထီၣ်တက့ၢ်ဒီးပစံးလာကိၢ်ဝှက်ခံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကိၢ်ဝှက်ခံန့ၣ်ကိၢ်ဝှက်ခံလီၤ. ဘုကိၢ်ဝှက်ခံန့ၣ်တယံၤလၢဘၣ်. ကိးမးဂီၤနီၢ်နီၢ်လီၤ.
- ၁၄. **ခံးဝှက်** နှင့်မိုးခံးသူအဆိလီၤ. ဒီးမးမုၢ်ပမၤတကဲပမဲၣ်တရံးအသးမုၢ်ဝှက်. ပမူၤတၢ်ပမဲၣ်တရံးအသးမုၢ်ဝှက်. ပစံးဒီးအဆိလၢမဲၣ်ခံးသူခံးဝှက်လီၤ. ပျက်တၢ်မၤအမဲၣ်ခံးသူခံးဝှက်န့ၣ်ကၢၤ. ကမုၢ်ကၢ်မူၤသးသၢၤ.

- ၁၅. **စဝှက်** နှင့်မိုးပဆၢထၢၣ်ကွၢ်တရံးတၢ်ဒီးပစံးလာပက့ၢ်တၢ်စဝှက်လီၤ. ပျက်တၢ်တၢ်သိၣ်ဒီးဖးဝဲဒီးကွၢ်မးတၢ်စဝှက်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစဝှက်စဝှက်စဝှက်စဝှက်လီၤ. ဒီးပစံးလာတၢ်စဝှက်စဝှက်လီၤ.
- ၁၆. **တဝှက်** နှင့်မိုးစဝှက်အသိးလီၤ. ဒီးမိုးပဖးဒီးပက့ၢ်တရံးတၢ်ဝဲတရံးပျက်လီၤ.
- ၁၇. **တၢ်ဝှက်** နှင့်မိုးတၢ်ကံၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမိုးထီၣ်ရီၤခိၣ်ဖျၢၣ်ခိၣ်ကတၢ်ကွၢ်တၢ်သိးကံၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်ကံၣ်တၢ်ဝှက်လီၤ.
- ၁၈. **ယူၤဝှက်** နှင့်မိုးတးအုးတကလုၢ်အမဲၣ်ဂီၤဝဲဒီးပကိးလာတးအုးယူၤဝှက်လီၤ. တးအုးယူၤဝှက်န့ၣ်အမဲၣ်ဂီၤလုးဝဲလီၤ.
- ၁၉. **လဲၤဝှက်** နှင့်မိုးပလဲတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်တပူၤဘၣ်တပူၤဒီးပစံးလာလဲၤဝှက်လီၤ. ပျက်တၢ်လဲၤဝှက်လီၤတၢ်လၢဟံၣ်ဘၣ်စၢၤယီၤဘၣ်စၢၤမုၢ်လဲၤမၤမနုၤလီၣ်.
- ၂၀. **သးဝှက်** နှင့်မိုးပသးဒီးန့ၣ်ဘၣ်တစုပစံးလာပသးဝှက်လီၤ. ပျက်တၢ်နၢ်ဟူတၢ်ကတိၤတဘီၤဒီးအသးဝှက်ဝဲဒီးကန့ၣ်ဝဲတစဲးလီၤ. တန့ၣ်ဝဲတစဲးလီၤ.
- ၂၁. **သူးဝှက်** နှင့်မိုးသူးတကလုၢ်သုဝဲဒီးပကိးလာသူးဝှက်လီၤ. သူးဝှက်န့ၣ်ပျံးကိးမိၤသုယုၢ်ကလုၢ်ဒီးအိၣ်လၢသ့ၣ်လၢခံသ့ၣ်လၢလီၤလၢကစၢၤထီၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်တပျီၤတထီၣ်လီၤ.
- ၁. **ဝဲ** နှင့်မိုးပစံးပျက်ဒီးပစံးလာဝဲလီၤ. ပျက်န့ၣ်တၢ်စတထံၣ်နီၣ်တခိၣ်ဘၣ်. ပျက်အံၤတၢ်စတထံၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤ. စကဟ့ၣ်နတၢ်တမံၤလဲၤဟ့ၣ်လၢအဝဲန့ၣ်တၢ်တက့ၢ်. နဝဲ, ယဝဲစဲးဝဲလီၤ.
- ၂. **ဝဲ** နှင့်မိုးပျက်တၢ်န့ၣ်ပစံးလာဝဲလီၤ. တမုၢ်စတၢ်ဘၣ်, မုၢ်ပျက်ဝဲလီၤ. ပနၢ်အံၤအိၣ်ထဲပျက်ဝဲအံၤလီၤ. ယဲတအိၣ်ဘၣ်. ယဲတဘၣ်မုၢ်နဝဲခါ. ပစံးလာဝဲဒၣ်စုၢ်ကိးလီၤ.
- ၃. **ဝဲဒၣ်** နှင့်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. ပနၢ်တဖုယုၢ်ဝဲဒၣ်. ပျက်တၢ်ကုၢ်ဝဲဒၣ်. ပျက်တၢ်သံဝဲဒၣ်. ထီၣ်တဘျီယူၤဝဲဒၣ်. တမုၢ်ဘၣ်စတၢ်ဘၣ်. မုၢ်ပျက်အဝဲဒၣ်လီၤ.
- ၄. **ကဝဲ** ဒီးကဝဲကဝဲ, ဒီးစံးကဝဲစံးကဝဲ, တၢ်ခဲလၢၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကဝဲတက့ၢ်.
- ၅. **စဝဲ** နှင့်မိုးစတၢ်ထီၣ်ရီၤတမံၤဒီးပစံးလာစဝဲလီၤ. ယဲတဘၣ်အံၤမုၢ်စဝဲလီၤ. တမုၢ်ဘၣ်ပျက်ဝဲဘၣ်. ဒီးပစံးလာယဝဲစုၢ်ကိးလီၤ. စဝဲဒၣ်စသးနီၣ်တခိၣ်ဂ့ၤကၢၤ.
- ၆. **တဝဲ** နှင့်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. တဝဲတၢ်မုၢ်ဝှက်, ဒီးကဝဲဝဲလီၤ. တဝဲတၢ်တဂ့ၢ်ဘၣ်စတသ့ၣ်ညါဘၣ်ယဲဘၣ်. ပျက်တၢ်မၤစမၤသံပျက်အဆိအံၤတဝဲတၢ်မုၢ်ဝှက်. ဒီးကဝဲဝဲလီၤ. တဝဲတၢ်တဂ့ၢ်ဘၣ်စတသ့ၣ်ညါဘၣ်ယဲဘၣ်.
- ၇. **တဝဲ** နှင့်မိုးစံးလၢတလၢထူလၢတၢ်ယီၤခါန့ၣ်လၢနီၣ်ခိၣ်နီၣ်ပျက်ပကိးလာစံးတဝဲလီၤ. တလၢထူစံးတဝဲန့ၣ်အိၣ်ဘၣ်ဝဲဒ်စံးနီၣ်နီၣ်အသိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစံးတဝဲစံးတဝဲလီၤ.
- ၈. **နဝဲ** နှင့်မိုးပစံးနတၢ်အသိးလီၤ. ယဲတဘၣ်မုၢ်နဝဲလီၤ. ယဲတဘၣ်မုၢ်နဝဲလီၤစဲးဝဲဒၣ်.
- ၉. **ပဝဲ** နှင့်မိုးပတၢ်န့ၣ်ပစံးလာပဝဲလီၤ. ပဝဲဒၣ်ပကလဲၤဆူၣ်လီၤ. ပဝဲပကလဲၤဆူၣ်ပျက်လီၤ. ပကစၢ်ပျက်အံၤပစံးလာပဝဲလီၤ. ပ

ဝဲဒၣ်ပကအိၣ်မုၢ်လီၤ.

၁၀. **လဲၤဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂၤပုၤလဲၤတၢ်ဒီးပစံးလၢလဲၤဝဲလီၤ. လဲၤဝဲ က့ၤဝဲစံးဝဲဒၣ်. ပုၤတဂၤလဲၤဆူဝဲၣ်ပုၤလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤဆူခးပုၤလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤဆူဝဲၣ်ဘျးလီၤ.

၁၁. **သဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖၣ်ပခိၣ်ဒီးပခိၣ်သူအခိၣ်ထံးဆါဝဲဒီးပစံးလၢသဝဲလီၤ. ပစံးလၢသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. နဖၣ်စခိၣ်သ့ကၤ.

၁၂. **အဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖၣ်ခိၣ်တၢ်ဒီးပစံးလၢအဝဲန့ၣ်အဝဲအံၤ. အဝဲတဂၤအဝဲတဘိအဝဲတဖၣ်အဝဲတဖျၢၣ်ပစံးန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤတဖၣ်မ့ၢ်လၢပနီၤ, အဝဲန့ၣ်တဖျၢၣ်မ့ၢ်လၢသပၤလီၤ. အဝဲန့ၣ်တဂၤမ့ၢ်ပုၤကညီလီၤ.

၁. **ဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သၣ်တၢ်ဖျိတုၣ်ဝဲဒၣ်ပစံးလၢဝဲလီၤ.ဖိဝဲလံၤ, တၢ်သၣ်ဝဲလံၤ.

၂. **ဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢမိၢ်တမိၢ်ဖိဝဲတဖၣ်ပစံးဒီးပုၤဒီးအိၣ်ဖျၢၣ်ဂံၢ်တဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဝဲလီၤ. ဝဲန့ၣ်အိၣ်လၢပိၢ်မ့ၢ်တနီၤပိၢ်ခွါတနီၤလီၤ. ဝဲမ့ၢ်လဲၤလၢခးဒီးစကလဲၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. စကလဲၤစ့ၢ်ကိးဒီးဝဲဆူဝဲၣ်ပုၤလီၤ. ပကိးဒီးအဆိလၢဝဲမိၢ်ပုၤလီၤ. ဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲမ့ၢ်ဝဲခွါဝဲစၢၤဝဲကိၢ်ဝဲမိၢ်ပုၤလီၤ.

၃. **ဝဲကလိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါအုၣ်လီၤသလဲးတကလုာ်န့ၣ်ပစံးလၢဝဲကလိးလီၤ. ပစံးလၢတၢ်ဝဲကလိးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပစံးဒီးအဆိလၢဝဲကလိးဝဲကလိးလီၤ.

၄. **ဝဲကိတိထံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဖျၢၣ်ဂံၢ်တဂၤန့ၣ်ပစံးလၢဝဲကိတိလီၤ. ပကိးဒီးအဆိလၢဝဲကိတိဒိၣ်ဝဲကိတိထံးလီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဖျၢၣ်ဂံၢ်န့ၣ်မ့ၢ်အဝဲကိတိလၢလီၤ. ဒီးထီၣ်တၢ်လၢအဆိဖျၢၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝဲကိတိလၢလီၤ.

၅. **ဝဲကိ** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဒုလၢအဆိထီၣ်လၢအခိၣ်ထံးအဆါတဒုန့ၣ်ပစံးလၢသ့ၣ်ဒုဝဲကိလီၤ. သ့ၣ်ဒုဝဲကိန့ၣ်အိၣ်လၢသ့ၣ်ခိၣ်ထံးအဆါတခီလီၤ.

၆. **ဝဲခွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝဲလၢအပိၢ်ခွါတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဝဲခွါလီၤ. ပကိးဒီးအဆိလၢဝဲတၢ်ဝဲခွါလီၤ. ဝဲခွါတဂၤလဲၤတၢ်ဒီးဝဲမ့ၢ်တဂၤအိၣ်လီၤတၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ပကိးဒီးအဆိလၢဝဲတၢ်ဝဲခွါစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပစံးလၢဝဲပိၢ်ခွါစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၇. **ဝဲစိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝဲပိၢ်ခွါန့ၣ်ပကိးလၢပဝဲစိလီၤ. ပကိးဒီးအဆိလၢဝဲတၢ်ဝဲစိလီၤ. စကလဲၤတၢ်ဒီးဝဲစိဆူခးတဘိတက့ၢ်.

၈. **ဝဲနီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝဲလၢပိၢ်မ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဝဲနီၢ်လီၤ. ဝဲနီၢ်လဲၤဒၣ်အိၣ်ထံးစကလဲၤဒီးဝဲနီၢ်လီၤ. ပကိးဒီးအဆိလၢဝဲနီၢ်ပုၤနီၢ်လီၤ.

၉. **ဝဲနီၢ်မ့ၢ်ဝဲနီၢ်ပၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဘူၣ်ခိၣ်ထံၣ်လၢပုၤလၢညါခီန့ၣ်မ့ၢ်ပိၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးအစိအကမိၢ်ခံၣ်အသါကဟဲအုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်ပုၤကညီဒီးကမၤကဲဒိၣ်ပုၤကညီန့ၣ်မ့ၢ်ပိၢ်မ့ၢ်ခံၣ်ဒီးကိးဝဲအမံၤလၢဝဲနီၢ်မ့ၢ်တဂၤ, ဝဲနီၢ်ပၤတဂၤလီၤ.

ဒီးမ့ၢ်ဝဲဘူၣ်ခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ထံၣ်လၢညါခီလီၤ. ဝဲနီၢ်မ့ၢ်ဝဲနီၢ်ပၤဟဲလၢပုၤန့ၣ်ဝဲဘူၣ်ခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်မၤသရိၣ်စိမိၤဒီးပုၤဘူၣ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်ကိးတဝဲဒီးမၤဘူၣ်နးနးကလဲၣ်, သံကျဲတၢ်နးနးကလဲၣ်လီၤ. ဒီးစံးဝဲဒၣ်ဝဲနီၢ်မ့ၢ်ဝဲနီၢ်ပၤအိၣ်လၢဝဲအိၣ်လၢထးန့ၣ်

ကဟဲတုၤလီၤတဝဲပုၤအံၤလီၤ. မၤသရိၣ်မၤဘူၣ်တက့ၢ်. တဆၣ်ထီၣ်လီၤခံၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၀. **ဝဲပး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖျိတၢ်နးလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤအကလုာ်ကလုာ်လၢပုၤကညီတုၤဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဝဲပးလီၤ. ဒီးပစံးလၢလရၢဝဲပးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတုၤဘၣ်လရၢဝဲပးန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဘၣ်ခူးဘၣ်ထီ, ပုၤစုသံခိၣ်သံ, ပုၤစုတုၤခိၣ်ကံၢ်, ပုၤဆူးဒိၣ်ဆါအၢန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢတုၤဘၣ်ဝဲပးခဲလၢလီၤ.

၁၁. **ဝဲပၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်အလုၢ်ဒိၣ်တပိၢ်အသိးဒီးပကိးလၢဝဲပၢ်လီၤ. ဒီးပုၤကညီသ့ၣ်လၢဖိဝဲအိၣ်ကသုဒီးမၤနၢမူထီၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဝဲပၢ်ဝဲဖိလီၤ. ဝဲပၢ်န့ၣ်မၤအသးဒိၣ်တပိၢ်အသိးအိၣ်တခိၣ်တခိၣ်ဒီးပကိးလၢဝဲပၢ်. ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးလၢဟီၣ်ဝိၣ်သ့တပိၢ်လီၤ.

၁၂. **ဝဲပိၢ်ဝဲခွါ** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်ပစံးလၢဝဲပိၢ်ဝဲခွါလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဝဲလၢအပိၢ်ခွါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၃. **ဝဲပိၢ်မ့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝဲလၢအပိၢ်မ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဝဲပိၢ်မ့ၢ်လီၤ. ပစံးဒီးအဆိလၢဝဲပိၢ်မ့ၢ်ဝဲပိၢ်မ့ၢ်မၤလီၤ. ပုၤလၢအဆိဒီးအဝဲပိၢ်မ့ၢ်ဝဲပိၢ်မ့ၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်တဖိအိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်.

၁၄. **ဝဲဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသမ့ၢ်တခွါပဖိဒိၣ်စၢ်လံၤပဘူးပတံၢ်န့ၣ်ပကိးလၢပုၤဖိဝဲဖိလီၤ. ပုၤဖိဝဲဖိမ့ၢ်ဟဲတုၤအိၣ်က့ၢ်ပုၤဒီးပဘၣ်လုၢ်အိၣ်လုၢ်အိၣ်လီၤ.

၁၅. **ဝဲမၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲမ့ၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဝဲအမၤန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢဝဲမ့ၢ်ဝဲမၤလီၤ.

၁၆. **ဝဲမ့ၢ်** န့ၣ်ပဝဲအမၤတဖၣ်ပကိးလၢဝဲမ့ၢ်လီၤ. ပကိးဒီးအဆိလၢဝဲမ့ၢ်ဝဲမၤလီၤ. ဝဲမ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်ဖျိလီၤအသးဒီးပဝဲခွါလီၤ.

၁၇. **ဝဲတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်ဒိၣ်တဘူးအသိးဒီးပကိးလၢဝဲတၢ်လီၤ. ဝဲတၢ်န့ၣ်အဒီးနၢမူဝဲလီၤ.

၁၈. **ဝဲအိ** မ့ၢ်ပုၤဆံးကိးလီၤကွဲအဝဲဒီးပစံးဝဲလၢဝဲအိလီၤ. ဝဲအိဖျၢၣ်ယၢတက့ၢ်. လဲၤဟးယုၤယၢဝဲအိစၢၤ.

၁၉. **ကဝဲ** ဒီးယီၤကဝဲ, တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကဝဲတက့ၢ်.

၂၀. **ကိဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အညၣ်နၢမူဒီးပကိးလၢကိဝဲလီၤ. ကိဝဲန့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်လီၤ. ပကိးဒီးအဆိလၢကိဝဲဘၣ်ကိဝဲလီၤ. ကိဝဲဖိန့ၣ်နၢမူတစံးစံးလီၤ.

၂၁. **ကိဝဲကဘိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိလၢပုၤတကလုာ်နၢမူဒီးပကိးလၢကိဝဲကဘိလီၤ. တလၢၤဆါကိဝဲကဘိလၢပုၤန့ၣ်မ့ၢ်အမၤကသံကသီလီၤ. ဒီးနၢမူလၢကိဝဲကဘိလီၤ. ပကိးလၢကိဝဲကဘိလီၤ.

၂၂. **နီၢ်ဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိလီၤ. မ့ၢ်နီၢ်ဝဲလၢကဆိလီၤ. ပုၤတဂၤစမၤတန့ၣ်ဘၣ်စံးစကတီၢ်အိၣ်ဒီးစမၤနီၢ်ဝဲလၢခံလီၤ. ပုၤတဂၤမၤဟံၣ်တဖျၢၣ်ဒီးစလဲၤမၤစၢၤဒီးဝဲနီၢ်ဝဲလၢခံလီၤ. ပစံးလၢယီၤဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၃. **ဟဲဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသးဟ့ၤပုၤဒီးပမိၣ်န့ၣ်ဟဲသးန့ၣ်ပစံးလၢဟဲဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤအဝဲတဂၤလီၤကွီၢ်ဒီးဟဲဝဲအဝဲတဂၤဒီးကၢၣ်မၤသံဝဲလီၤ. ပစံးလၢပးဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၄. **မၤဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤလုၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤဒုးဟးဂီၤပုၤခူဝဲန့ၣ်

ပစံးလၢမၤလူၤမၤဝဲၤလီၤ. ပၤပယီၤလဲၤမၤလူၤမၤဝဲၤပၤပယီၤဖိအ
 ခူအဝဲၤဒီးပၤအဲကလံးဖိမၤလူၤမၤဝဲၤပၤပယီၤဖိအခူအဝဲၤစွဲၤကိး
 လီၤ. ပၤအိၣ်ဒီးအခူအဝဲၤမၤလူၤမၤဝဲၤလိာ်အသးနးကၤ.
 ၂၅. **ယီၤဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်နီၣ်ဝဲၤအသးလီၤ. မ့ၢ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ.
 တၢ်သိၣ်ဒီးစလဲၤကွၢ်လီၤတၢ်ဒီးမ့ၢ်ယီၤဝဲၤကဆိလီၤ. ပၤတဂၤလိာ်
 ကွဲးဒီးအပၤအလီၤဒီးအိၣ်ယီၤဝဲၤလဲၤလဲၤလီၤ.
 ၁. **ဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟ်ဘုမ့ၢ်ဂ့ၤ, ထီၣ်တၢ်ချဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဟ်လၢသပၤ
 ပၤဒီးပတမၤဘၣ်ဒီးထံဒီးပခွဲးခွဲးကြူးကြူးတုၤပၤဝဲၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တုၤ
 ကိာ်ယီၤဝဲၤမ့ၢ်ဂ့ၤပစံးလၢပဝဲၤလီၤ. ပၤတဂၤဝဲၤဘုခူတုၤဂ့ၤကၤ.
 ၂. **ဝဲချီ** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုသီလၢပလိယုကိပအိၣ်ဒီးယုချ့န့ၣ်ပဝဲၤလၢ
 သပၤပၤတုၤကိာ်ဒ်ပလိအသးဒီးယုဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပဝဲၤချီလီၤ. ဘု
 ဆိလၢပမၤလၢတၢ်စူၤခါန့ၣ်ပအိၣ်ဒီးယုချ့ဒီးပဝဲၤချီအီၤလီၤ. ပၤ
 လၢဘုတအါဘၣ်န့ၣ်မၤဘုဆိဒီးဝဲၤချီဆုအိၣ်ဝဲလီၤ.
 ၃. **ဝဲပၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝဲၤတၢ်ချဲထီၣ်ဂီၤတမံၤတုၤပၤဝဲဒီးပစံးလၢပဝဲၤပၢ်
 လီၤ. ပၤတဂၤဝဲၤပၢ်ဘုခူဒီးအိၣ်ဝဲလီၤ.
 ၄. **ဝဲပၢ်ပီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီဝဲဘုဒီးပၢ်ဝဲန့ၣ်ပဝဲၤသံၣ်ဆိလီၤ
 အဂီၢ်ထံးဒီးပစံးလၢပဝဲၤပၢ်ပီၤလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပၤကညီအလုၢ်အလၢတ
 မံၤလီၤ. ပၤကညီဟူထီၣ်က့ၤလိာ်အသးဒီးဝဲပၢ်ပီၤန့ၣ်ပဝဲၤသံၣ်
 ဆိလီၤအဂီၢ်ထံးဒီးအိးလၢညါခိလၢစုဖိထူဖိလီၤ. ဒီးပျုၤလၢသံန့ၣ်
 က့ၤဒီးက့ၤဆိးဝဲစံးဝဲဒ်လီၤ.
 ၅. **ဝဲသီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤပၢ်ထီၣ်သီဒီးပဟ်လၢမ့ၢ်ဖိခိၣ်လၢသပၤပၤ
 ဒီးပစံးလၢပဝဲၤသီလီၤ. ဒီးပခွဲးခွဲးလၢဝၣ်လုၣ်ဒီးစံးလၢပဝဲၤသီ
 လီၤ. ဝဲသီန့ၣ်တုၤပၢ်ထီၣ်ဒီးဟံးန့ၣ်သိထံန့ၣ်တက့ၢ်.
 ၆. **ကဝဲ** ဒီးကဝဲကဝဲ, ဒီးကဝဲကဝဲန့ၣ်ကွၢ်လၢကဝဲတ
 က့ၢ်.
 ၇. **စဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်စဝဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကွဲးကြူၣ်ပၤလၢပစု
 မ့ၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢစဝဲစဝဲလီၤ.
 ၈. **တဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တဝဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်တနီၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိ
 လၢတဝဲတဝဲလီၤ.
 ၉. **တဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝဲၤဘုတဖၢ်ဒီးပစံးလၢတဝဲလီၤ. ဝဲပၢ်ပီၤတ
 ဝဲခဲဝဲစံးဝဲဒ်လီၤ.
 ၁၀. **တၢ်ဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ကသူလၢပဖိဒီးတအူသယီၤဒီးတၢ်နၤမူတၢ်နၤဆီ
 ဒီးပတမၤဘၣ်ထံအါဒီးမ့ၢ်ကသူတၢ်ညၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်
 ဝဲလီၤ. ကသူဖိဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ပဖိဝဲတၢ်ဖဲတၢ်ညၣ်ထီၣ်ညၣ်ဆိညၣ်
 လီၤ. ဒီးပၤတနီၤနီၤစံးဝဲလၢကသူခိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်အဝဲစု
 ကိးလီၤ.
 ၁၁. **သဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီနီၣ်ကဘျးပၤန့ၣ်ပစံးလၢနီၣ်သဝဲလီၤ.
 ပၤတဂၤအနီၣ်သဝဲပၤအိၣ်လၢနီၣ်ကဘျးလၢလီၤ. ဒီးပစံးလၢ
 နီၣ်သဝဲနီၣ်သဝဲ. ပစံးဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ.
 ၁၂. **သဝဲပၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤဆၢနီၣ်ဖၣ်ကပူၤ. နီၣ်ကီၢ်လၢ. လၢထံ
 ဖိလိာ်ဒီးထံတၢ်ဝဲဒ်ကွဲးအသးန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်သဝဲပၤလီၤ. ဒီးပ
 စံးလၢထံသဝဲစကိးလီၤ. ထံလီၤသံးလၢထံဖိလိာ်န့ၣ်ကွဲးအိၣ်
 လီၤတၢ်ဖိန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သဝဲပၤလီၤ. ထံလီၤသံးန့ၣ်ညၣ်ဒီးညၣ်
 အိၣ်လီၤတၢ်တၢ်သဝဲပၤလီၤ.

၁၃. **သဝဲပၤ** န့ၣ်မ့ၢ်လၢလီၤဆၢနီၣ်ပၤလုလီၤဆၢနီၣ်ပၤန့ၣ်ပစံးလၢ
 တၢ်သဝဲပၤလုသဝဲပၤလီၤ. လုကဘျၣ်ဖိခိၣ်န့ၣ်တဘၣ်လိာ်ဘၣ်
 အိၣ်ဒီးသဝဲပၤန့ၣ်ထံအိၣ်တနီၤ. တနီၤထံတအိၣ်ဘၣ်လီၤ. ဒီးပ
 စံးဒီးအဆိလၢသဝဲပၤသဝဲပၤလီၤ.
 ၁၄. **အဝဲန့ၢ်ပၢ်ပီၤန့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤစံၣ်တၢ်ကံၢ်ခိၣ်အပူၤလၢပံၤလၢမ့ၢ်
 လၢပၢ်ပီၤန့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်အဝဲန့ၢ်ပၢ်ပီၤန့ၢ်လီၤ. ကွၢ်လၢကံၢ်ခိၣ်အပူ
 တက့ၢ်.
 ၁. **ဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပပးထံလၢပစုဒီးပစံးလၢဝဲထံလီၤ. ပၤတဂၤဝဲထံ
 ဆံးမးဝါဝါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝဲဝဲလီၤ. ပၤတဂၤဝဲတၢ်လၢ
 ထံဘၣ်မနုၤလဲၣ်.
 ၁. **ဝဲ** န့ၣ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. ခိၣ်ဝဲး. ကဆိအလီၢ်နီၣ်အံၤအ
 ဝဲကခိၣ်ဝဲးကံၤသၢ. ပၤတဂၤခိၣ်တဘျးန့ၣ်ကဆၢဝဲးကံၤသၢ. န
 မၤဘုန့ၢ်အါဝဲးခါ. တၢ်ညၣ်ဂီၢ်နၤနးဝဲခါ. စံးဝဲလီၤ. ပၤတဂၤပၢ်ဝဲး
 ကံၤသၢ. အခိၣ်ဝါလံ.
 ၃. **ဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ခါဆိခါစဲတၢ်လၢအခိၣ်ဒီးလီၤပျီဝဲလၢအိၣ်
 အဆၢအလီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝဲဝဲလီၤ. ထီၣ်ကံၢ်ဆိမံၤဝဲးတၢ်နးကၤ.
 ဒီးပစံးလၢအဝဲးတၢ်စုကိးလီၤ. ထီၣ်ကံၢ်အဝဲးဆိမံၤအဝဲးစံးဝဲတစု
 စုလီၤ. ဆိမံၤပၢ်ဝဲးအိၣ်အဆၢစံးဝဲဒ်.
 ၄. **ဝဲထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပပးထီၣ်ထံလၢပစုညါသးဆုတၢ်လီၤတမံၤမံၤ
 ဒီးပစံးလၢဝဲထီၣ်လီၤ. ပၤတဂၤဝဲထီၣ်ထံဆုအဖိအချးဒီးဒုးလုၣ်
 ဝဲအထံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝဲထီၣ်ဝဲထီၣ်လီၤ. ပၤကညီထီၣ်
 ခုးဝဲဒီးဝဲထီၣ်မုၢ်ဘိလၢထံလီၤ.
 ၅. **ဝဲထီၣ်အိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပပးထီၣ်ထံဆုပကိၣ်ပၤလၢပစုညါသးဒီး
 ပစံးလၢပဝဲထီၣ်အိၣ်ထံလီၤ. ပၤတဂၤဝဲထီၣ်အိၣ်ထံလၢအစုလီၤ.
 ၆. **ကဝဲ** ဒီးကဝဲကဝဲန့ၣ်ကွၢ်လၢကဝဲတက့ၢ်.
 ၇. **စဝဲသၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကသံၣ်ခိၣ်ဆါတကလုၢ်နၤယဲဝဲတုၤပနၤတကဲ
 ဘၣ်ဒီးပစံးလၢစဝဲသၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ကသံၣ်ကမူၣ်ကိာ်လိၣ်ဝါတစဲး
 စံးလီၤ.
 ၈. **သဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပထုသုၣ်လုၣ်အူဒ်မိာ်အသးအခံၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢပ
 သဝဲသုၣ်လုၣ်အူလီၤ. ဒီးပစံးလၢချးသဝဲစုကိးလီၤ. ပၤကညီ
 ချးသဝဲသုၣ်လုၣ်အူန့ၣ်မ့ၢ်မၤမ့ၢ်တီၤလီၤ. သဝဲန့ၢ်ယၤလၢသုၣ်
 လုၣ်အူတဘျၣ်စကမၤမ့ၢ်တီၤလီၤ.
 ၉. **သဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ထံလီၤသံးအိၣ်လီၤတၢ်လၢလၢကဆုးလုကဆုး
 တစဲးဖိတစဲးဖိဒီးပစံးလၢထံသဝဲလီၤ. ထံသဝဲန့ၣ်အိၣ်လၢလၢ
 လီၤဆၢနီၣ်လုလီၤဆၢနီၣ်. လၢကဆုးလုကဆုးဒီးပစံးလၢထံသဝဲ
 လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထံသဝဲထံသဝဲလီၤ.
 ၁. **ဝဲ** န့ၣ်ပၤကညီမၤအမါဒီးပစံးလၢဝဲဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
 လၢဝဲဝဲလီၤ.
 ၂. **ဝဲကလိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါအုၣ်လီၤသလဲးပၤကညီတကလုၢ်ဒီး
 ပစံးလၢဝဲဝဲကလိးလီၤ. တၢ်ဆါအါတကလုၢ်န့ၣ်ဆါအုၣ်လီၤသ
 လဲးပၤကလၢအပူၤလီၢ်နီၣ်မ့ၢ်နီၣ်မ့ၢ်နီၣ်မ့ၢ်ဒီးချဲၣ်တၢ်ယဲတၢ်ဒီးပစံးလၢတၢ်
 ဝဲဝဲကလိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်ဝဲဝဲစုကိးလီၤ. ပၤတဂၤဝဲဝဲကလိး
 ဒီးကိးတၢ်ချဲၣ်တၢ်ယဲအီၤဟးတကဲဘၣ်.
 ၃. **ဝဲဒါကူ** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤလၢဝဲဝဲကလိးဒီးအစုကုၣ်ကူၤအခိၣ်ကုၣ်

ကူၤဝဲၣ်ပစံးလၢဝဲၣ်ဒၤကူၤလီၤ. ပှၤတနီၤနီၤဝဲၣ်ဒၤကူၤဒီးဟးတသ့
ဘၣ်.

၄. **ဝဲၣ်သ့ၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီဖိအခိၣ်ပှၤလီၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲၣ်ပစံးလၢ
အခိၣ်ဝဲၣ်သ့ၣ်လီၤ. ပှၤတကၤအခိၣ်ဝဲၣ်သ့ၣ် ဒီးအပူၤ လီၤ အိၣ် ဝဲ
လီၤ.

၅. **ကဝဲၣ်** ဒီးနံၤကဝဲၣ်. ဒီးနံၤကဝဲၣ်နၤကဝဲၣ်. ဒီးနံၤကဝဲၣ်ပျီ
ကဒီး. တၢ်ခဲလၢၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကဝဲၣ်တက့ၢ်.

၆. **တဝဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပယီၤတကလုာ်ကတိၤတၢ်လီၤဆိဒီးပယီၤနီၤနီၤ
ဒီးပကိးလၢတဝဲၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကိးပိာ်ထွဲတလၢအခံလီၤ. ဒီးပ
ကိးလၢတလၢမ့ၢ်ကိးလီၤ.

၇. **တဝဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဝှံဒီးထံဇိၤကီၢ်ဇိၤလၢတလၢတဝဲၣ်ဖိအိၣ်ဝဲၣ်တဝီ
ပူၤကီၢ်ပူၤန့ၣ်ပကိးလၢတဝဲၣ်လီၤ. ကီၢ်တဝဲၣ်. ဝှံတဝဲၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တ
လၢတဝဲၣ်ဖိအိၣ်ဝဲၣ်. ဒီးပှၤတဝဲၣ်ဖိအိၣ်ဝဲၣ်လီၤ. ပှၤတဝဲၣ်ဖိအိၣ်လၢ
ကီၢ်တဝဲၣ်အတဝီပူၤဒီးတလၢတဝဲၣ်ဖိအိၣ်လၢဝှံတဝဲၣ်လီၤ.

၈. **တဲၣ်ဝဲၣ်အိ** န့ၣ်မ့ၢ်သပၤဒံၣ်ဖိလၢအဆံးတဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢ
တဲၣ်ဝဲၣ်အိလီၤ. သပၤဒံၣ်ဖိတဲၣ်ဝဲၣ်အိစံးဝဲၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီး
အဆိလၢတဲၣ်ဝဲၣ်အိတဲၣ်ဝဲၣ်အိလီၤ.

၉. **ထူးဝဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤထီၣ်ကွၢ်ပထူးပူၤထံလၢပကိာ်ပူၤဒီးပစံး
လၢထူးဝဲၣ်လီၤ. ပှၤတကၤထူးဝဲၣ်တၢ်ကဘၣ်အၢတၢ်ဘၣ်ဖုးလီၤ.
ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထူးဝဲၣ်ထူးဖုးလီၤ.

၁၀. **နၢခိၣ်ဝဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သဒိၣ်အုၣ်လၢနၢအုၣ်နးကဲၣ်ဆိဒီးပအိၣ်တ
သ့ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢနၢခိၣ်ဝဲၣ်လီၤ. သဒိၣ်အုၣ်နၢခိၣ်ဝဲၣ်ပအိၣ်တ
သ့ဘၣ်.

၁၁. **ပဝဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဆိၣ်ပဝဲၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထံဆဲးလၢလၢထံလၢ
ပလူၢ်ကူၤထီၣ်အသးအိၣ်ဒီးထံသဝံးဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထံ ဆိၣ်ပ
ဝဲၣ်ထံဆိၣ်ပဝဲၣ်လီၤ.

၁. **ဝဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤခးကလိသံၣ်ကလိဒီးတၢ်လၢခးလၢသံၣ်န့ၣ်ပ
ကိးလၢဝဲၤလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမ့ၢ်မိၤဝဲၤမိၤလီၤ. ပှၤကညီမၤ
ဝဲၤဒီးန့ၣ်လၢဘုလီၤ.

၂. **ကဝဲၤ** ဒီးကဝဲၤကဝဲၤဒီးစုကဝဲၤဒီးတၢ်ကဝဲၤ ထီၣ်. ဒီးကဲၤက
ဝဲၤဒီးတၢ်ကဝဲၤ. တၢ်ခဲလၢၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကဝဲၤတက့ၢ်.

၃. **စဝဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခဲးလီၤသပီၤထီၣ်က့ၤဒီးပစံးလၢတၢ်စဝဲၤထီၣ်
လီၤ. တၢ်အၢၣ်ထီၣ်ခဲးလီၤဒီးကလံၤဟဲန့ၣ်တၢ်စဝဲၤထီၣ်က့ၤဝဲၤလီၤ.

၄. **စိၣ်ကဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပထံၣ်တၢ်လၢပမဲၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးပစံးလၢ
ပထံၣ်စိၣ်ကဲၤလီၤ. နဟုၣ်တၢ်စထီၣ်လၢစမဲၣ်စိၣ်ကဲၤဒီးနသ
မၤဒဲးမိၤ.

၅. **ဆးဝဲၤဒဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုလၢအသၣ်ကုးတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဆးဝဲၤဒဲး
လီၤ. ဘုသၣ်ဆးဝဲၤဒဲးန့ၣ်အသိၣ်အဆံးသဆံးသမိၤတအိၣ်ဘၣ်.

၆. **တဝဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စူၤဝဲၤတၢ်ညီထီၣ်ဒီးတၢ်ကပီၤထီၣ်ဝဲၣ်န့ၣ်ပစံး
လၢတၢ်တဝဲၤထီၣ်လီၤ. တၢ်စူၤတၢ်ညီထီၣ်ဒီးတၢ်တဝဲၤထီၣ်ဝဲၣ်လီၤ.
ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတဝဲၤထီၣ်တဝဲၤထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်သဝဲၤ
ထီၣ်စုာ်ကိးလီၤ.

၇. **ထီဝဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤမၤကလိထီၣ်ရီၤတမံၤတအိၣ်ဘၣ်အိၣ်သၢဒီးပ
စံးလၢထီဝဲၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထီဝဲၤထီဝဲၤလီၤ. ပှၤတကၤမၤ

တၢ်ဒီးထီဝဲၤထီဝဲၤဒီးန့ၣ်ဝဲၤအဘျးလီၤ. ပသိၣ်လံာ်န့ၣ်ပကျဲးစး
ထီဝဲၤထီဝဲၤဒီးပသ့ထီၣ်လီၤ.

၈. **မၤဝဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤခးန့ၣ်ပစံးလၢပမၤဝဲၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လၢမၤမ့ၢ်မၤဝဲၤလီၤ. ပှၤတကၤမၤဝဲၤဒီးန့ၣ်ဝဲၤလၢဘုလီၤ.

၉. **သဝဲၤထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စူၤတၢ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်တၢ်ခဲးနးကဲၣ်ဆိ
ဒီးကလံၤဟဲတၢ်ညီထီၣ်ဒီးတၢ်ကပီၤထီၣ်က့ၤဝဲၤန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်သ
ဝဲၤထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်သဝဲၤထီၣ်သဝဲၤထီၣ်လီၤ.

၁၀. **တဝီ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလီၤအိၣ်လီၤဆိးလၢပှၤမ့ၢ်ကနၢမ့ၢ်
ဂ့ၤ. ပှၤကညီလီၤအိၣ်လီၤဆိးမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢတဝီလီၤ. ကဆိတဝီ
န့ၣ်အိၣ်လၢပှၤမ့ၢ်ကနၢလီၤ. ကဆိတၢ်တဖၣ်တဟးထီၣ်ဘၣ်အတဝီ
ဘၣ်. ပှၤကညီတဝီပူၤန့ၣ်ကူၤအိၣ်ဖဲးအိၣ်အလီၤလီၤ.

၂၁. **တဝီ** န့ၣ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. ပှၤတကၤအသးဒိၣ်ထီၣ်တ
ဝီ. ပှၤတကၤအိၣ်တဝီမ့ၢ်လီၤ. ပှၤတကၤမံတဝီ. ပှၤဆဲးတကၤဟီၣ်
တဝီဒီးတန့ၤထီၣ်ဘၣ်.

၃၂. **သဝီ** န့ၣ်မ့ၢ်သပၤထံဖးဒိၣ်တကလုာ်ဒ်သပၤသ့အသိးဒီးပ
စံးလၢဒဲးန့ၣ်သဝီလီၤ. ဒဲးန့ၣ်သဝီန့ၣ်ဒ်သပၤသ့အသိးဒီးကဆုၣ်ဝဲ
လီၤ.

၁၃. **တဲၣ်ဝဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပယီၤဒိၣ်လၢအၢကတၢ်တကၤဒီးမၤကီၢ်မၤ
ကၢ်မၤသံမၤဟါမၤပှၤကညီဒီးပကိးလၢတဲၣ်ဝဲၣ်လီၤ. ဒီးပှၤတနီၤ
နီၤကိးလၢတဲၣ်ဝဲၣ်ဒီးတနီၤနီၤကိးလၢတၢ်ဝီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ကိးပိာ်ထွဲတ
လၢအခံလီၤ.

၁၄. **ဝီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပယုယာ်တၢ်ဆဲးတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝးဝီလီၤ. စစာယာ်
တၢ်ဝးဝီစံးဝဲၣ်.

၂၅. **ဝီ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်ယၢဝးတရံးတၢ်ပျီပူၤန့ၣ်ပစံးလၢဝီလီၤ. ဒီးပ
စံးလၢဝီပူၤစုာ်ကိးလီၤ. ဒီးတလၢတဖၣ်န့ၣ်ကရၢဝီလီၤ. ဒီးပှၤက
ညီဝီန့ၣ်တကရၢဘၣ်ဝဲဘၣ်. သရၣ်မၤဝီန့ၣ်ကရၢဝဲလီၤ.

၃၆. **ဝီကရၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကရၢဟံၣ်တၢ်ပျီပူၤလၢပသ့ၣ်တၢ်ဖျးတၢ်အ
ထံးန့ၣ်ပစံးလၢဝီကရၢလီၤ. မၤဝီကရၢဝးတရံးတက့ၢ်. ထီၣ်ကဟဲ
န့ၣ်ဘၣ်ဖုးဝီပူၤဘၣ်ဖုးလီၤ.

၄၇. **ကဝီ** ဒီးကဝုကဝီ. ဒီးန့ၣ်သတုာ်န့ၣ်သဝီ. ဒီးကပူကဝီ. တၢ်ခဲ
လၢၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကဝီတက့ၢ်.

၅၈. **ခံဝီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပစၢတၢ်လၢပျံၤဝးတၢ်ခံချဲးဒီးပစံးလၢခံဝီလီၤ. စာ
ယာ်တၢ်တုၤဝးဝီတဝီခံဝီတက့ၢ်.

၆၉. **တဝီ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သၣ်အလီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ. ဟံၣ်ကရၢမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢ
တဝီလီၤ. ဒီးပစံးလၢသဝီစုာ်ကိးလီၤ. သ့ၣ်လီၤတၢ်ထံးလၢတဝီပူၤ
န့ၣ်ဒီးကမဲထီၣ်ဒ်ဝဲတက့ၢ်. ပှၤတကၤအိၣ်လၢတဝီလၢဝှံမံၣ်တၢ်တ
ဝီန့ၣ်လီၤ. အပျီအဘိၣ်အိၣ်တဝီလၢပုၣ်ခါန့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအ
ဆိလၢန့ၣ်လၢသဝီလီၤ.

၆၁. **ပဝုပဝီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကတၢ်ကြီကြီတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပကတၢ်ပဝု
ပဝီတၢ်လီၤ.

၇၂. **လီၤဝီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝဲၣ်တၢ်လၢယဲာ်လီၤဝဲအတယၢ်န့ၣ်ပစံးလၢလီၤ
ဝီလီၤ. စဝဲၣ်တၢ်ဒီးယဲာ်လီၤဝီဒီးစပတုာ်က့ၤတန့ၢ်ဘၣ်. လီၤဝီဘၣ်
စခိၣ်ဒီးန့ၣ်ဝဲလီၤ.

၈၃. **သဝီ** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ယၢကီၢ်န့ၣ်ပကိးလၢသဝီလီၤ. ပသးပှၤစံးဝဲၣ်.

ဝိ-ဝိ-ဝိ

ဒီးပကီးလာသဝိ. မှ်ဃါအိၣ်လာသဝိန့ၣ်မုၢ်တၢ်တဘၣ်ဖံးဘၣ်မၤဘၣ်လီၤ. စံးဝဲဒၣ်.

၉. သဝိ န့ၣ်မုၢ်တၢ်သၣ်လီၤမုၢ်ဂၤ. ဟံၣ်ကရၢမုၢ်ဂၤ. ပစံးလာသဝိလီၤ. ပုၤကညိမၤထီၣ်သဝိလာပုၤလၢကျိန့ၣ်ဟံၣ်တဆံးဖျၢၣ်လီၤ.

၁၁. ဝိလီၤ န့ၣ်မုၢ်ပသ့ၣ်လီၤဘၢလီၤတၢ်ချဲတၢ်သၣ်လာတပူၤယိအါဖျၢၣ်ဒီးပစံးလာဝိလီၤလီၤ.

၁. ဝိကုၤ န့ၣ်မုၢ်ပဟီၣ်ကုၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလာပဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလာဝိကုၤလီၤ. ဒီးပစံးလာဝိကုၤစုၢ်ကီးလီၤ. ဝိန့ၣ်ကုၤပနၢ်ဆူကရၢပူၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဝိကုၤဝိလီၤလီၤ.

၂. ဝိလၢ န့ၣ်မုၢ်ဝိကုၤအဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ပဟီၣ်ကုၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤဆူကရၢပူၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာဝိကုၤဝိလီၤလီၤ.

၃. ဝိလီၤအသး န့ၣ်မုၢ်ကွၢ်လီၤအသးပလီၤအသးန့ၣ်ပစံးလာဝိလီၤအသးလီၤ. ဒီးမုၢ်ပတနီၤနီၤစံးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအံၣ်လီၤဝိလီၤအသးလီၤ. ပုၤလၢအံၣ်လီၤဝိလီၤအသးတဖၣ်န့ၣ်တမၤကမၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်.

၅. ဝိဝိ န့ၣ်မုၢ်ပုၤလၢတၢ်လၢတၢ်တဒါဖျါဖျါတဖျါဖျါဒီးပစံးလာဖျါဝိဝိလီၤ. မုၢ်မတၢ်လၢလၢကျဲတဂၤဖျါဝိဝိန့ၣ်လဲၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဝိဝိဝိလီၤလီၤ.

၆. ကဝိ ဒီးဗြာကဝိ. ဒီးတၢ်လီၤကဝိပူၤ. ဒီးတၢ်လီၤကဝိတၢ်လီၤကဝိ. ဒီးလီၤကဝိနီၤ. ဒီးကဝိကဝိ. ဒီးကဝိကဝိ. တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကဝိတက့ၢ်.

၇. တဝိ န့ၣ်မုၢ်ပဟ်ဆူၣ်ပသးဒီးပစံးလာဗြာတဝိလီၤ. ဖိသၣ်ခွါဗြာတဝိဝဲဘုန့ၣ်ပုၤလွၢ်ဖးဒိၣ်တဒုလီၤ.

၈. မဲၣ်ဝိ န့ၣ်မုၢ်ပထံၣ်ကြီကြီတၢ်ဒ်ပုၤကညိလဲၤတၢ်ကုၤတၢ်အသးတလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးဟါမဲၣ်ဝိဒီးတမုၢ်ဘၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤန့ၣ်ပစံးလာပမဲၣ်ဝိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမဲၣ်ဝိနီၣ်ဝိလီၤ. စမဲၣ်ဝိဒီးစထံၣ်တၢ်ဒ်ပုၤကညိလဲၤတၢ်အသးဒီးဟါမဲၣ်ဝိကုၤလီၤ.

၁၀. ဝဲၣ်ဝိ န့ၣ်မုၢ်တၢ်ဝဲၣ်ကွၢ်ကျိန့ၣ်ပစံးလာဝဲၣ်ဝိလီၤ. ဝဲၣ်ထီၣ်လီၤစၢလၢတက့ၢ်ပိၣ်လီၤန့ၣ်ဝဲၣ်ဝိဝဲလီၤ. ဝဲၣ်ထီၣ်တန့ၣ်လီၤစၢဝဲၣ်ဝိဝဲလီၤ.

၁၁. သဝိ န့ၣ်မုၢ်ဟံၣ်ခိၣ်လီၤဖျိဖးလဲၤဒီးပစံးလာလီၤသဝိလီၤ. ဟံၣ်ခိၣ်လီၤသဝိတပူၤလဲၤသမိး. တၢ်ပူၤဖးလဲၤတပူၤလီၤသဝိလဲၤသမိးလီၤ.

၁၂. သံဝိခွါ န့ၣ်မုၢ်တၢ်ဖိယၢ်ပုၤလၢမနၢ်တကလုာ်န့ၣ်ပကီးလာသံဝိခွါလီၤ. သံဝိခွါန့ၣ်ပုၤလၢမနၢ်ဒီးအိၣ်လာသ့ၣ်ကပိာ်ဝဲၣ်ကပၤလီၤ. ဒီးအမိၢ်ပုၤထဲစုမုၢ်စုဆၣ်ဒီးမၤသးစိးမကူလီၤ. ဒီးပစံးလာသံဝိခွါစုၢ်ကီးလီၤ.

၁၃. သံဝိဒု န့ၣ်မုၢ်တၢ်စွါသုတကလုာ်အစုအခိၣ်အါအါကလဲၣ်ဒီးအမိၢ်ပုၤထဲစုဆၣ်ဒီးအထီၣ်အိၣ်တထါန့ၣ်မၤသးဂီၤဆူၣ်ကလဲၣ်ဒီးပစံးလာသံဝိဒုလီၤ. ဒီးပစံးလာသံဝိဒုဖါစုၢ်ကီးလီၤ.

၁၄. သံဝိဒုမုၢ် န့ၣ်မုၢ်သံဝိဒုတကလုာ်ဖုၣ်တြးဒီးပမုၢ်မၤဘၣ်ဒီးဒီးသံးဘိၣ်လိၣ်အသးတိၣ်လိၣ်ကူၤဒီးပစံးလာသံဝိဒုမုၢ်လီၤ. သံဝိဒုမုၢ်န့ၣ်အိၣ်လာဒုးသီန့ၣ်ပထံၣ်လၢတၢ်စုၤခါအါကၤ.

၁၅. သံဝိဒုဝါ န့ၣ်မုၢ်သံဝိဒုတကလုာ်ဝါဝဲဒီးဖိနဲဒီးမၤသးဒ်ဒး

ဝိ-ဝိ-ဝိ

ဘိသိးတစဲးစဲးဒီးပကီးလာသံဝိဒုဝါလီၤ.

၁၆. သီဝိ န့ၣ်မုၢ်ပယုကြီကြီတၢ်ဒီးပစံးလာပယုသီဝိလီၤ. ပခးတၢ်ဖိတၢ်လံၤမုၢ်တသံတကီၢ်ခါဘၣ်ဒီးယုဝဲန့ၣ်ပပိာ်အလီၤမုၢ်တဘၣ်ဘၣ်ဒီးပယုသီဝိအီၤလီၤ. နပိာ်ထီၣ်ခိၣ်အလီၤစခးဘၣ်န့ၣ်နမုၢ်တထံၣ်ဘၣ်အလီၤဒီးယုသီဝိလၢအခိၣ်စၢ်ဆာဝဲန့ၣ်နကထံၣ်အသံစိၣ်တပူၤပူၤကၢ်သၢ. ဒီးတၢ်ဟါမၤလၢပတသ့ၣ်ညါဘၣ်အလီၤန့ၣ်ပယုသီဝိစုၢ်ကီးလီၤ.

၁. ဝိၣ် န့ၣ်ပဟီၣ်န့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤဆူကရၢပူၤဒီးပစံးလာဝိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလာဝိၣ်ကုၤစုၢ်ကီးလီၤ. ဝိၣ်ကုၤဂီၤဖံးဆူကရၢပူၤတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဝိၣ်ကုၤဝိၣ်လီၤ. ထီၣ်ပဟီၣ်န့ၣ်တၢ်ဆူတၢ်ပူၤတမံၤမံၤန့ၣ်ပစံးလာဝိၣ်လီၤ. ဝိၣ်န့ၣ်ဆီဆူကရၢပူၤစံးဝဲဒၣ်.

၂. ဝိၣ်န့ၣ် န့ၣ်မုၢ်ပဟီၣ်န့ၣ်ညၢ်ဆူသ့ပူၤလၢပစုညါသးဒီးပစံးလာဝိၣ်လီၤ. ဝိၣ်န့ၣ်ညၢ်ဆူသ့ပူၤစံးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဝိၣ်ဝဲၣ်လီၤ.

၃. ဝိၣ် အဝဲအံၤအိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. စကလဲၤဝိၣ်, အိၣ်ကစၢ်လၢဟံၣ်ဝိၣ်, မံကစၢ်ဝိၣ်, စကလဲၤဒီးနၢ်ဝိၣ်, ဟဲကုၤဆူစအိၣ်ဝိၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၁. ဝိၤ န့ၣ်မုၢ်ပအိၣ်တရံးတၢ်အါဂၤဝဲတရံးဒီးပစံးလာဝိၤလီၤ. ယိဝိဝဲၣ်လၢပယိအဝဲန့ၣ်ဝဲတရံးလီၤ. ယိဝိဝဲၣ်တဝဲၣ်လၢသီဝဲဆွဲးစံးဝဲဒၣ်. ထီၣ်ပတၢ်အိၣ်တရံးတၢ်န့ၣ်ပစံးလာဝိၤလီၤ. ထွံၣ်မံၤဝိၤအုၣ်ထိးတဒုဒီးသံဝဲလီၤ.

၂. ဝိၤ န့ၣ်မုၢ်ပကူၤတၢ်ခိၣ်န့ၣ်ထီၣ်တမံၤဒီးပစံးလာဝိၤလီၤ. ပုၤတဂၤဝိၤလီၤကီၢ်လဲၤခိၣ်န့ၣ်တဘၣ်ကဝိၤဂုၤကၤ. ဝိၤန့ၣ်စသ့ခိၣ်န့ၣ်တဘၣ်တက့ၢ်.

၃. ဝိၤ န့ၣ်မုၢ်ပမၤကွၢ်တခွဲန့ၣ်ပစံးလာပဝိၤတခွဲလီၤ. ပုၤတဂၤဝိၤတခွဲတဘၣ်ဂုၤကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဝိၤဝဲလီၤ. ဝိၤဝဲန့ၣ်ယၢလၢတခွဲတဘၣ်တက့ၢ်.

၄. ဝိၤတဝိၤ န့ၣ်မုၢ်ပအိၣ်တရံးတၢ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလာဝိၤတဝိၤလီၤ. ပုၤတဂၤပတထံၣ်အါနီၣ်တခိၣ်ဒီးပုၤဂၤဝိၤတဝိၤအီၤလီၤ. ထီၣ်ခိၣ်သံစိၣ်တဒုဒီးပုၤလဲၤဝိၤတဝိၤလၢကကါအိၣ်ဝဲလီၤ.

၅. ဝိၤဖုၣ် န့ၣ်မုၢ်ဝိၤဖုၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ပုၤအိၣ်တရံးသံၣ်ဆိလီၤဒီးကၣ်ထီၣ်ဒီးယၢ်န့ၣ်ပစံးလာဝိၤဖုၣ်ဝိၤဖုၣ်ပစံးဒီးအဆိဒ်န့ၣ်လီၤ.

၆. ဝိၤဖုၣ် န့ၣ်မုၢ်ပုၤအိၣ်တရံးသံၣ်ဆိလီၤဒီးကၣ်ထီၣ်ယၢ်ဝဲတရံးလၢအမၤအလုာ်အလုာ်တမံၤလၢအမၤဘူၣ်ထီၣ်ကုၤလီၤအသးန့ၣ်ပစံးလာဝိၤဖုၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဝိၤဖုၣ်ဝိၤဖုၣ်လီၤ.

၇. ဝိၤလမုၢ် န့ၣ်မုၢ်ပမၤအိၣ်ညၢ်ဒီးပဆဲးလီၤတရံးလမုၢ်လၢညၢ်အကျိန့ၣ်ပစံးလာဝိၤလမုၢ်လီၤ. ပုၤဝိၤလမုၢ်န့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်ညၢ်ဂုၤကၤ.

၈. ဝိၤလု န့ၣ်မုၢ်ထံသနၢ်အိၣ်ကဝိၤနီၣ်ဟံၣ်လီၤတဖျါဒီးအိၣ်ဒီးထံတက့ၢ်ဖိဒီးပစံးလာထံဝိၤလုလီၤ. ဒီးထံသနၢ်လၢထံအိၣ်ကဝိၤန့ၣ်ပစံးလာထံဝိၤလုလီၤ. လၢမနၢ်န့ၣ်ညၢ်လဲၤအိၣ်အဆၣ်လၢထံဝိၤလုန့ၣ်ပုၤကညိလုတိၤဝဲလီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလာထံဝိၤလုထံဝိၤလီၤလီၤ.

၉. ဝိၤဝဲ န့ၣ်မုၢ်သုးအိၣ်တရံးဝဲလၢဒုးဝဲန့ၣ်ပစံးလာသုးဝိၤဝဲ

သ

လီ၊ စီပသးဖိတဖှ်ဝါဝှ်ဒီးဒုးဝှ်ဒီးဝှ်ဒီးဂါဒီးန့ဝဲလီ၊ ဒီးပစံးလာဝါန့ဝါဝှ်လီ၊

၁၀. **ကဝီ** ဒီးကဝီသး၊ ဒီးကဝီကဝါ၊ ဒီးကဝီကျါ၊ ဒီးတံကဝါပူ၊ ဒီးလီကဝါ၊ ဒီးတံကဝါ၊ ဒီးသွဲကဝါ၊ ဒီးကွဲကဝါ၊ ဒီးပျံကဝါ၊ ဒီးဆဲးကဝါ၊ ဒီးတံကဝါ၊ ဒီးပျာကဝါ၊ ဒီးတံကဝါ၊ ဒီးကံကဝါ၊ဒီးကံလီကဝါ၊ ဒီးအိကဝါ၊ ဒီးပံကဝါ၊ ဒီးကဝါကဝါ၊ ဒီးကဝါကဝါ၊ ဒီးတံကဝါမဲ၊ ဒီးသးကဝါ၊ ဒီးသးကဝါသးကဝါ၊ တဲလဲကဝါန့ကွါလကဝါတကွါ

၁၁. **စဝီစဝါ** န့မ့ပုလဒ်တံဖှ်ဒီးဘိဝဲဒီးအသးနီပုလဲဝဲန့ပစံးလာမသးစဝီစဝါလီ၊ ပုတဂါဒ်တံမသးစဝီစဝါလီ၊

၁၂. **တဝီ** န့မ့ဒ်ဝါအသးလီ၊ ဒီးမ့ပအိတရဲတံန့ပစံးလာတဝီလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာတဝါတဝါလီ၊ ပုတဖှ်ထူးသုတကွါတန့ဘိဒီးတဝါဝဲဘိမးလီ၊ ပုတဖှ်ခးသံထီခိတဖှ်ဒီးတဝါဝဲအစိလီ၊

၁၃. **တဝီ** န့မ့ထိကံကံဂီ မ့ယူတရဲအသးဒီးပစံးလာထိကံကံတဝါလီ၊ ထိကံကံတဝါဒီးအိဘုလီ၊ ထိကံကံတဝါဒီးစီလီအိဘုလအထံးလီလီ၊

ထိကံကံတဝါစီတဝါ တဝါန့နဆါအဖိ

၁၅. **ထံဝါလု** န့မ့ထံသနာလီ၊ ကွါလဝါလုတကွါ

၁၆. **ပုဝါတဝါ** န့မ့ပုအိတရဲတံဒီးပစံးလာပုဝါတဝါလီ၊ ပုဝါတဝါဝှ်ဝးတဝါဝဲဒ်လီ၊ ပုဝါတဝါတံလကပုတံတမံမံလီ၊

၁၇. **ပုဝါ** န့မ့ပုလဲတံဆူအံဆူနုဒီးပစံးလာလဲပုဝါတံလီ၊ ပုတဂါလဲပုဝါတံလကထးထးလဲလဲလီ၊

၁၈. **သဝါ** န့မ့သပါခံလီဖိဒီးပစံးလာလီသဝါလီ၊ ထီရီတံလီဖိန့ပစံးလာလီသဝါဝဲလဲလီ၊ သပါအခံလီသဝါမ့ဘိဒီးဒီးတံတမံမံလကအခံန့ဒီးအခံလီသဝါလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီသဝါလီသဝါလီလီ၊

၁၉. **သဝါသဝါ** န့မ့ဒ်စဝါစဝါအသးလီ၊ ဒီးမ့ပုလဒ်တံဖှ်ဝဲဒီးဘိဝဲန့ပစံးလာဒ်တံသဝါသဝါလီ၊ ပုတဂါဒ်တံသဝါသဝါဝဲဒ်လီ၊

၂၀. **ဟိဝါသု** န့မ့တံထံတကလုနါကညါဒီးပကီးလာဟိဝါသုလီ၊ ဟိဝါသုန့ပုကညါဖှ်လုဒီးအိဝဲအဒီးဒီးအချ်န့ဆါဝဲလီ၊ ဟိဝါသုအချ်န့ပစံးဒီးထံဒီးထိပုလုဒ်ဒ်သီးဒီးပအိဒီးတံထံဝဲမးလီ၊

၂၁. **အိဝါ** န့မ့ဝှ်ခိဝဲဘိတစါဆါဘိဒီးပစံးလာဝှ်ခိအိဝါလီ၊ ဝှ်ခိအိဝါန့ဘိတံတသံဘိ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိဝါအိဝါလီ၊

၂၂. **အိဝါ** န့မ့တရဲအဆိလီ၊ ဒီးမ့ပလဲတံကွါဆဲးကွါအတံန့ပစံးလာလဲတရဲလဲအိဝါလီ၊ ပုတဂါလဲတံဒီးလဲတရဲလဲအိဝါဝဲလီ၊

၁. **သကရှ်ကလ်** န့မ့ဘိသအိသဘျးအုဝှ်သိဝဲဒီးပစံးလာသိရှ်သကရှ်ကလ်လီ၊ ဘိသအိသဘျးအုဝှ်သိသကရှ်ကလ်စံးဝဲဒ်၊ ဒီးတံဖိတံလံယုသိသကရှ်ကလ်ကီးလီ၊

၂. **သကရှ်ကလ်** န့မ့သုပုဝှ်ဖုလီတသြးသိဝဲဒီးပစံးလာသိသကရှ်ကလ်လီ၊ ပါလီတံဒီးဟံလီတသြးန့သိသကရှ်ကလ်လီ၊

၃. **သရှ်ကလ်** န့မ့ပုကညါယုသဘျးတံသိမ့ဂု၊ ဘိသအိယုသဘျးအုတံသိမ့ဂု၊ ပစံးလာသိသရှ်ကလ်လီ၊ ဘိသအိသဘျးတံသိသရှ်ကလ်စံးဝဲဒ်၊

၄. **သကရ်ကလ်** န့မ့ပယုလီပထူးပုထံသိဒီးပစံးလာသိသကရ်ကလ်လီ၊ ပုတဂါယုလီအထူးပုထံသိသကရ်ကလ်စံးဝဲဒ်၊

၁. **သကါ** န့မ့ပအဲးဖးပကံတခိတကျိကျိဒီးပစံးလာပသကါပကံလီ၊ ပုတဂါဆူးမ့ဒီးသကါအကံလကမ့ထံးဒီးပဆူးကုပဝဲအလီတအိဘိ၊ ဒီးပစံးလာစကါဒီးတကါစုကီးလီ၊

၂. **သကါ** န့မ့သကံအဆိလီ၊ ဒီးမ့ပခိသုကွဲဝဲဒီးသဘံဘုလိသးန့ပစံးဒီးအဆိလာသကံသကါလီ၊ ပုတဂါမအိသကံသကါနးကါ၊

၃. **သကါ** န့မ့သကံအဆိလီ၊ ဒီးမ့တံမိဝဲမံသးမ့ဂု၊တံကံပသးမ့ဂု၊ကလံကသုထိကသုလီလကပကီပုန့န့ပစံးဒီးအဆိလာသကံသကါလီ၊ ပုတဂါအိဒီးမံဒီးသကံသကါနးကါ၊

၄. **သကါ** န့မ့သရါအဆိလီ၊ ဒီးအိထဲတံကတံလီ၊ မ့စတံတအိဘိသရါသကါဒီးစဟံန့နတံဒီးအပူလီ၊ စကသံတံသရါသကါဒီးစအိကသံလီ၊

၁. **သကး** န့မ့ပခိဒုသုဆါတကံဒီးပစံးလာသကးလီ၊ ဒီးပစံးလာစကးဒီးတကးစုကီးလီ၊ စလဲတံစခိဒုသုသကးဆါကါ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသကးသကးလီ၊

၂. **သကး** န့မ့သဘုးအဆိလီ၊ ဒီးမ့ဘုအလုယုလအခိခိထံးခဲစတံဒီးပစံးလာဘုသဘုးသကးလီ၊

၃. **သကး** န့မ့သဘုးအဆိလီ၊ ဒီးမ့တံဖဲတံညုအလုအမ့ဒ်အသလီအသီးဒီးပစံးလာတံညုသဘုးသကးလီ၊

၄. **ခိသကး** န့မ့စုဆုအဆိလီ၊ ဒီးမ့ပုလဲဆဲးတံဝဲတံအစုခိန့န့ပစံးလာပုစုဆုခိသကးလီ၊

၅. **ကိသကး** န့မ့တံဒီးဘိအိနီးပမဲညါဒီးပစံးလာနီးတံကိသကးလီ၊ စလဲတံဒီးသုတဘိအိနီးစမဲညါကိသကးလီ၊ ပုတဂါဆါထာ်နီးစမဲညါကိသကးလီ၊ ထီရီတံနီးတံလပမဲညါန့ပစံးလာကိသကးခဲလဲလီ၊

၆. **နုသကး** န့မ့တံလကပုဘိတံနီတမံဒီးပစံးလာနုသကးလီ၊ ပုလကနုသကးန့တပုဘိဘိသအိဘိ၊ ကဆိနု

သကး-သကပ်-သကာ

သကးန့တပျံတဘျီကညီဘဉ်. ဘိဉ်သအိဉ်သကးန့အိဉ် ပျံကညီလီ.

၇. **နာသကး** န့မ့ထီရီတနာလၢနာဘဉ်ပျံလၢပနါဒုပျံ န့ပစံးလၢနာသကးလီ. တနာအုဉ်နးဒီးပစံးလၢနာသကး လီ. ထီရီတနာဘဉ်ပျံလၢတမ့ဉ်ဘဉ်ထီရီတမံတုနာဘဉ် ပျံပနါဒုပျံန့ပစံးလၢနာသကးလီ.

၈. **ပိသကး** န့မ့ပဟာဖါဆါလၢအဂ့ၢ်န့ဆါတုပကီတ ကဲဘဉ်န့ပစံးလၢပဟာဖါပိသကးလီ.

၉. **ဝံဉ်သကး** န့မ့ဝံဉ်သကးအဆီလီ. ဒီးမ့ပထးဒါကူ လီသ့ဉ်ဆူပအိဉ်ဒီးပစံးအဆီဒီးလၢဝံဉ်သကးဝံဉ်သကးလီ. ပျံတဂၢဝံဉ်သကးဝံဉ်သကးသ့ဉ်ဖိတထံးဆူအအိဉ်ဒီးဒီးအိဉ် ဝဲအဒီးလီ.

၁၀. **အသကး** န့မ့အဆိုးအဆီလီ. ဒီးမ့ပျံကညီအခဲအလီ လၢဘဉ်ဒီးသံညီဝဲအလီန့ပစံးလၢအဆိုးအသကးလီ. ပျံ ကညီအဆိုးအသကးအိဉ်လၢအကိဉ်ယုၢ်အပျံခိဉ်ထံးဒီးအခိဉ် အထုဉ်န့မ့အဆိုးအသကးလီ. ပျံကညီအဆိုးအသကးန့ ဘဉ်ဒီးသံချကၢ.

၁၁. **သကဉ်ဂဲ** န့မ့တၢ်ကီန့ပစံးလၢသကဉ်ဂဲလီ. တၢ် လၢနီဉ်ဂံၢ်န့ပသိဉ်သကဉ်ဂဲစုၢ်ကီးလီ. စသိဉ်သလိာ်လၢစ ကသ့သကဉ်ဂဲလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသကဉ်ဂံၢ်သကဉ်ဂဲ လီ.

၂. **သကဉ်တြဉ်** န့မ့ပျံကညီဆါထၢဉ်နိးပကျဲဒီးပစံးလၢနိး ပကျဲသကဉ်တြဉ်လီ. အိဉ်နိးစကျဲသကဉ်တြဉ်တဂ့ၢ်ပျံယၢတ က့ၢ်. ပစံးဒီးအဆီလၢသကဉ်တြဉ်သကဉ်တြဉ်လီ.

၃. **သကဉ်ထီဉ်** န့မ့ပဖျဉ်ကဒုထီဉ်တၢ်လၢချီဉ်ဒီးပစံးလၢသ ကဉ်ထီဉ်လီ. တၢ်ကီလီဘဉ်ပျံလၢဟံဉ်န့တအိဉ်ဘဉ်န့ပ သကဉ်ထီဉ်ပသးလၢချီဉ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသကဉ်ထီဉ် သကဉ်ထီဉ်လီ. တၢ်ကီလီဘဉ်ပျံနးကၢသကဉ်ထီဉ်ချီဉ်တ က့ၢ်.

၄. **သကဉ်သံ** န့မ့ပျံပယုဉ်လီသကးတနးထံးဒီးတဲဘဉ်ဘဉ် ဝဲနီဉ်စုမ့ခဲဘိကဝီကျီဒီးပကီးလၢသကဉ်သံလီ. ဒီးပကီးဒီး အဆီလၢသကဉ်တၢ်သကဉ်သံလီ. ဒီးပကီးလၢတကဉ်သံစုၢ် ကီးလီ.

၁. **သကာ** န့မ့ပယုဉ်လီသံးတၢ်ထံးဒီးတၢ်ထံးန့ကဲလၢအ သံးဒီးပစံးလၢသကာလီ. ဒီးပစံးလၢလီသကာစုၢ်ကီးလီ. ဒီး ပစံးလၢတကၢဒီးစကၢစုၢ်ကီးလီ. သိန့လီသကာကဲလၢကီ လိဉ်ဒီးပဖိကသုသကးတူးန့ပအိဉ်ဝံဉ်လီ.

၂. **ဃံဉ်သကာ** န့မ့ပကပၤထီဉ်ဒီးမ့သုထီဉ်ဝဲဒီးကဲလၢပ ဃံဉ်န့ပစံးလၢပဃံဉ်သကာလီ. ပကပၤထီဉ်ဒီးပကပၤလီ ဒးကဲလၢပဃံဉ်သကာလီ. လဲလုဉ်ကွံဉ်ထံးဒီးပဃံဉ်သကာက စီဝဲလီ.

၃. **ထံသကာ** န့မ့အံသဉ်န့မ့ပယုဉ်ထံးဒီးထံသကာကဲထီဉ် လၢအံသဉ်လီ. ထံဘျီန့သကာတအိဉ်ဘဉ်အိဉ်ထံပိဉ်လဲဉ် ထံသကာန့မ့အံသဉ်န့လီ.

သကာ-သကံ-သကိ-သကး

၄. **ပစီသကာ** န့မ့လၢပကီအံပတထံဉ်ဘဉ်နီတစုဘဉ်. အိဉ် ထံပစီထံလီ.

၅. **ဘျဉ်သကာ** န့မ့လၢပကီအံပတထံဉ်ဘဉ်နီတစုဘဉ်. ပ ထံဉ်ထဲဘျဉ်သဝဲလီ.

၆. **လီသကာ** န့မ့ထီရီတၢ်ထံကဲလၢအသံးန့ပစံးလၢလီ သကာလီ. သီတနီနီလီသကာကဲလၢအသံးလီ. ဒီးထံတနီ နီလီသကာကဲလၢအသံးလီ.

၁. **သကံ** န့မ့ပျံကညီအခိဉ်သုကုဉ်ဝဲန့ပစံးလၢအခိဉ်သကံ လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသကံသကံလီ. ပျံတဂၢအခိဉ်သကံ သကံစံးဝဲဒဉ်. ပခိဉ်သုသကံသကံန့ပခွံတကဆုဉ်ဘဉ်. ပစံး လၢသကံမရံးစုၢ်ကီးလီ.

၂. **သကံခိဉ်** န့မ့နီဉ်တကလုဉ်အဒီးစါတဖဉ်အနါစုၢ်သံးဒီး ကကီးလၢသကံခိဉ်လီ. ဒီးပကီးဒီးအဆီလၢသကံခိဉ်သကံနီ လီ. သကံခိဉ်န့အဒီးနါစုၢ်ကုဉ်သံးဒီးပကီးလၢသကံခိဉ်လီ. ဒီးအိဉ်သကလုဉ်လီ. သကံခိဉ်ဖးဒိဉ်သကံခိဉ်ပြီဇီ, သကံခိဉ် နီဉ်စံးဝဲဒဉ်.

၃. **သကံမရံး** န့မ့ပျံဆံးလၢခိဉ်သုကုဉ်ဒီးအခိဉ်သုကုဉ်န့ ပစံးလၢအခိဉ်သကံမရံးလီ. ပျံတဂၢအခိဉ်သကံမရံးစံးဝဲလီ.

၄. **ဆဲသကံခိဉ်** န့မ့ဆဲနီဉ်တကလုဉ်အဖိတရံးဒီးပျံကညီ အခိဉ်သကံအသံးဒီးပကီးလၢဆဲသကံခိဉ်လီ. ဒီးပကီးဒီးအဆီ လၢဆဲသကံခိဉ်ဆဲသကံနီလီ.

၅. **ဖျုသကံ** န့မ့ပဖျုပလုဉ်လိာ်အသးကီဝဲဒီးပစံးလၢပဖျု သကံလီ. ပျံတဂၢဖျုသကံပျံတဘိသကံဂုၤသမိ. ဒီးပစံးဒီးအ ဆီလၢဖျုသကံဖျုသကံလီ.

၁. **သကိ** န့မ့ပစၢပကီဒီးပျံတုပမဲဉ်သကုဉ်ထီဉ်ဒီးပစံး လၢပကီသကိလီ. ပကီန့မ့ဘဉ်စၢဒီးတၢ်တမံမံးဒီးပကီ န့သကိဝဲလီ. ပျံတဂၢစဖုဉ်ဒီးအစုဉ်ဘဉ်ကျီစကီသကိ နးကၢ. စထွဉ်န့ထုးယံးဘဉ်ဒဉ်စီတက့ၢ်. ထွဉ်ကီကသကိ သံဘဉ်ဖးဒီးပစံးလၢစကိဒီးတကိစုၢ်ကီးလီ.

၂. **သကိ** န့မ့သကွဲအဆီလီ. ဒီးမ့တၢ်ကၢဉ်ပသးလၢအနး ကတၢ်န့ပစံးဒီးအဆီလၢသကိသကွဲလီ. ဒီးပစံးလၢသကွဲသ ကွဲစုၢ်ကီးလီ. စမၤတၢ်တသ့ဘဉ်တၢ်သကိသကွဲစသးနးကၢ.

၃. **သကိ** န့မ့ပျံကဲလၢဘူးဒီးပနီပျံမ့ဂုၤ, တၢ်သိဉ်ဘူးဒီး ပနီပျံမ့ဂုၤပနီတအာဝဲဒီးပစံးလၢပနီသကိလီ. ပျံတဂၢကဲး ဒီးစနီဒီးစနီကံးမးလီ. သံးနီသိဉ်စနီသကိတအာတံးလီ.

၄. **သကိသး** န့မ့တၢ်ဆါပျံပၤလၢပသးဒီးပစံးလၢဆါသကိ သးလီ. ဒီးပစံးလၢဆါသကိသးစုၢ်ကီးလီ. မ့ဉ်အိဉ်ယၢဆါသ ကိသးစံးဝဲဒဉ်.

၄-၁. **လီသကိ** န့မ့တၢ်ဖိတၢ်ယၢပျံလၢပယုဉ်န့ပစံးလၢပျံ လီသကိလီ.

၅. **သးသကိ** န့မ့ပယုဉ်ကံးသးလီန့ပစံးလၢပသးလီသ ကိလီ. စသးသယုဉ်စမိဒီးစသးသကိမးလီ.

၁. **သကးမရံး** န့မ့ဘုလၢတဂ့ၢ်ဘဉ်ဒီးဖုဉ်ဝဲဒီးပစံးလၢမၤသး သကးမရံးလီ. ဘုထံးဖုဉ်သကးမရံးတဂ့ၢ်ဘဉ်.

သကုံး-သကံ-သကံ

၂. **သကုံး** နှင့်မူသကုတ်အဆီလီ၊ ဒီးမူပုလဲလံးတံမတံတသုဘဉ်န့ပစံးဒီးအဆီလီသကုံးသကုတ်၊ သကုတ်သကုံးလီ၊ ပုတဂါသကုံးသကုတ်နးသမီး။
၁. **သကံ** နှင့်မူဒုးအဆီလီ၊ ဒီးမူတံကပိတ်တထီဘဉ်ဒီးပုတ်န့ပစံးလဲဒုးသကံလီ၊ ဝဉ်ကပိတ်ဒုးသကံ၊ ပုတဂါမယီသုဒုးသကံလီ၊ ဒီးပစံးလဲစကံဒီးတကံဉ်စုကီးလီ၊
၂. **သကံဒံသကွဲ** နှင့်မူပလီပုတ်လီယံဒီးပဖိပမါဒီးပသးသယုတ်ဘဉ်ဒီးတံကံဉ်ဖံးကံဉ်မပသးလဲတံဒီးပဆီကမိတ်ဆီကမးန့ပစံးလဲသကံဒံသကွဲလီ၊ ပုတဂါမသးသကံဒံသကွဲဒီးတဖံးတမာဘဉ်တံဘဉ်။
၃. **သကံပု** နှင့်မူပသးပုတ်တံပုတကလုတ်ပြီကဒဲထဲစုမုခိတ်မုဒီးစံးလဲသကံပုလီ၊ ဒီးပစံးလဲပတကံဉ်ပုစုကီးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလီသကံပုသကံဉ်ပုလီ၊
၄. **ဒုးသကံ** နှင့်မူပဘဉ်ထီဃီအကစီပုတ်မုဂု၊ ပယုတကီဉ်တံအဘဉ်စာပုတ်မုဂုပစံးလဲဒုးသကံလီ၊ ပုတဂါယုတကီဉ်တံအဘဉ်စာဒုးသကံလီ၊ ဒီးပုဒိတ်တံပုတ်န့ပစံးလဲအယီဒုးသကံဉ်စုကီးလီ။
၅. **ပသကံပု No.60.** - ၆၀. ပစံးတံမတံတဂါလဲပုတဂါလဲဟးဒီးဟးဖျဲးလဲလီ၊ ဟးဖျဲးန့ပယံဃီဒီးတုလဲပုတဂါညီတပုပြီကဒဲမိအဆီဒီးအတံကီးအီလဲကစာဖးဒိတ်လီ၊ ပုတဂါန့မူမုအဒါတဖုဒီးခါနီဉ်သကံပုအဘိန့တဟ်ဘဉ်လီ၊ တံဃံးပအူးန့ဒီးစံးလဲတံတံဃီခါဒီးထီမိခါဒုယုခဲဘုလီ၊ ဒီးတုအတံအုတ်ဘဉ်အီန့မူမုတံလဲအအုတ်တံဆီတဖုဒီးအတံအုတ်သံဘဉ်အီလီ၊ ဒီးပုတဂါန့အမံမုပသကံဉ်ပုလီ၊ ဒီးပသကံဉ်ပုန့မဟ်လဲထံပိတ်မိအဒုတ်လီစံးလဲဒုတ်၊ မတံတဂါန့တံသုတ်ဝံအသးဒီးဘိးအိတ်ပသကံဉ်ပုမဟ်လဲထံပိတ်ကျူအနီစုနီထိးန့လီ၊ ဒီးပသကံဉ်ပုဖိန့မုဒီးသကံဉ်ညီန့အိတ်တဘျဲးအိတ်ဘဉ်အီတနးဘဉ်၊ တံလဲပုတဂါန့အခါနီဉ်သကံဉ်ပုအဘိန့တဟ်ဘဉ်ဒီးယုန့ကီးန့ဝဲအမံအသုတ်လဲပုသကံဉ်ပုဖိလီ၊
- မသးဒီးန့ဒီးအိတ်လဲသနီတံကတီပမုပပုစံးလဲဒုတ်တံလဲပုတဂါညီအံတစါကဆံးလီတစံးခံစါကဆံးလီခံစံးဒီးကပြီလီဝဲရီဉ်ရီလီ၊ တုအခါနီဉ်သကံဉ်ပုအဘိတဟ်လဲဘဉ်ဒီးပသကံဉ်ပုဖိအသးန့ဒီးတံကမုဂုကုကုကဒီးဝဲဒီးအလီလဲပကဲထီဃီလဲအခိတ်ထံးအသးန့လီစံးလဲဒုတ်။
၁. **သကံ** နှင့်မူတံဖိယံတကလုတ်ဝဉ်အပုလဲဟီဉ်ခိတ်လံးဒီးပကီးလဲသကံလီ၊ ဒီးသကံန့အိတ်ခံကလုတ်လီ၊ သကံသ့တကလုတ်ဒီးသကံနီတကလုတ်လီ၊ သကံန့တုဘူးဒီးတံကယီထီဉ်ဒီးပထံမဲအပုလဲဘုကျါလဲဟီဉ်ခိတ်လံးန့လီ၊ ဒီးပကီးလဲသကံဒီးစကံစုကီးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလဲသကံသကံဉ်လဲလီ၊
၂. **သကံ** နှင့်မူနီအဆီလီ၊ ဒီးမူပုဆံးလဲဒိတ်တနီဂဲတကဲဘဉ်ဒီးဘဉ်ဆူးဘဉ်ဆါဝဲန့ပစံးလဲနီသကံလီ၊
၃. **သကံခံ** နှင့်မူပမဲကစီထီဉ်ပလိဘုအလီလဲမုခိတ်လဲ

သကံ-သကံ-သကံ

- စာဆါထီဉ်ပကုန့ဆုအကတံလီတခီန့ပစံးလဲသကံခံလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလဲသကံခံသကံဖိလီ၊ ပုတဂါဟ်ထီဉ်လီခီလဲသကံခံဒီးလီခီလဲတံဝဲလီ၊
၄. **သကံခိတ်** နှင့်မူပမဲကစီထီဉ်ပလိဘုအလီလဲဟ်ကပုအဖိခိတ်န့ပကီးလဲသကံခိတ်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလဲသကံခိတ်ဟီတံမဲ၊ သကံခိတ်သကံနီလီ၊ ပုတဂါညီလီထီဉ်ဘုလဲသကံခိတ်န့လဲတံမဲခါလီ၊ နလိဘုတံမုတကီဘဉ်ဒီးလိဘုလဲသကံခိတ်တကု၊
၅. **သကံတံ** နှင့်မူသကံခိတ်အထုတ်န့ပကီးလဲသကံတံလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလဲသကံတံသကံဉ်လဲလီ၊ သကံခိတ်န့ပမဲသကံတံလဲလွံကျိဒီးခိတ်အထုတ်အသးန့လီ၊
၆. **သကံဉ်** နှင့်မူသကံတံအဆီလီ၊ ဒီးမူသကံခိတ်အထုတ်န့လီ၊
၇. **သကံနီ** နှင့်မူသကံခိတ်အဆီလီ၊ ဒီးမူစီနီခိတ်လဲပလိဘုလဲမုခိတ်စာဆါထီဉ်ပကုန့လီ၊
၈. **သကံနီ** နှင့်မူတံဖိယံလဲမုလဲဟီဉ်ခိတ်လံးတံမဲလဲပုတဂါညီခုတ်ယီအိတ်ဝဲန့ပကီးလဲသကံနီလီ၊ ဒီးပကီးလဲသကံကလီလိစုကီးလီ၊
၉. **သကံဖိ** နှင့်မူသကံခံအဆီလီ၊ ဒီးမူသကံခိတ်ကတံလီအုသ့နီဉ်ခံတခီန့ပစံးဒီးအဆီလဲသကံခံသကံဖိလီ၊
၁၀. **သကံသ့** နှင့်မူသကံခိတ်အတံန့ပကီးလဲသကံသ့လီ၊ သကံသ့န့ပယီလဲသကံခိတ်အယီလဲအဖိခိတ်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလဲသကံတံသကံသ့လီ၊
၁၁. **သကံသ့** နှင့်မူသကံတကလုတ်ပြီကဒဲဒီးပကီးလဲသကံသ့လီ၊ သကံသ့န့ပတအိတ်ဘဉ်၊ ဘဉ်တစုစုထံဉ်ဟ်ထီဉ်လဲဟ်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလဲသကံသ့သကံသ့လီ၊
၁၂. **နီသကံထံး** နှင့်မူပနီကုဖိခိတ်အသရဲထံးန့ပစံးလဲနီသကံထံးလီ၊ ပုတဂါညီနီသကံထံးန့ပတံတံဘိးဒီးသံဝဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလဲနီသကံခိတ်နီသကံထံးလီ၊
၁. **သကံ** နှင့်မူပမဲအထုတ်ပစယံထီဉ်ပသးန့ပစံးလဲသကံသကံထီဉ်ပသးလီ၊ ပုတဂါဝဲတံယံဒီးဂဲအထုတ်သကံထီဉ်အသးတန့ဘဉ်၊ ဒီးပစံးလဲတကံဒီးစကံလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလဲသကံသကံလီ၊
၂. **သကံသဘါ** နှင့်မူပခုတ်ဟီဉ်ခိတ်ဒီးပဘိးတစုနီဉ်ခိတ်ဟီဉ်ခိတ်လံးန့ပစံးလဲပခုတ်သကံဟီဉ်ခိတ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလဲခုတ်သကံသဘါဟီဉ်ခိတ်လီ၊ ပုတဂါခုတ်ဟီဉ်ခိတ်ဒီးခုတ်သကံသဘါလီ၊
၃. **သကံ** နှင့်မူပုအိတ်ဆုတ်န့ပစံးလဲအိတ်သကံတံလီ၊ ပုတဂါအိတ်သကံအိတ်သဘါမုလံအါသမီး၊ အိတ်သကံအိတ်သဘါတံကမဲအိတ်တဘးန့တဂု၊
၄. **သကံကသကံက** နှင့်မူပုတဂါညီဝဲတံယံဒီးထီဉ်ကစာကယီကယီန့ပစံးလဲထီဉ်ကစာသကံကသကံကလီ၊ ပုသကံဝဲတံယံဒီးထီဉ်မဲကစာသကံကသကံကလီ၊
၁. **သကံ** နှင့်မူပုတဂါညီလီသကံလဲအပျီဖဲအချာတုဆူး

သကား-သကု-သကူး-သကုန်-သကုာ

န့ၣ်ပစံးလၢသကားလီၤ. နီၤပစံးလၢစကားနီၤတကားစုၢ်ကီၤလီၤ. နီၤပစံးနီၤအဆိလၢသကားတြးသကားပိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤအပျီၣ်သကားနီၤစကူးထီၣ်မးအသးလီၤ. ပုၤတဂၤအပျီၣ်သကားတြးစံးဝဲဒၣ်.

၂. သကား န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပျံၤတၢ်သးဖုးအိၣ်အလီၢ်နီၤပလဲၤမၤဘၣ်ဘူးတဘျီၣ်ဘၣ်နီၤပယုၢ်မ့ၢ်တၢ်ဖျိးန့ၣ်ပစံးလၢပသကားလီၤ. နီၤပစံးလၢသကားစုၢ်ကီၤလီၤ. ပဒိၣ်တဂၤန့ၣ်တုၤပုၤကညီသကားမးလီၤ. တၢ်ဆါလူၤဘျီၣ်အိၣ်ထီၣ်နီၤပုၤကညီသကားမးလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤအိၣ်ဘုန့ၣ်တုၤပလူၤဆဲးလူၤခးနီၤသကားဝဲလီၤ.

၁. သကု န့ၣ်မ့ၢ်သကိးအဆိလီၤ. နီၤမ့ၢ်တၢ်ဖံးတၢ်ခိယုထီၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမၤသးသကိးသကုလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ကူတၢ်သိးဆူၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမၤသးသကိးသကုစုၢ်ကီၤလီၤ.

၂. သကုတြ န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်လွံၤန့ၣ်ဘၣ်တစုစုပကိးလၢသကုတြလီၤ. ထီၣ်လွံၤန့ၣ်ပုၤသိၣ်သကုတြသကုတြနီၤပကိးလၢသကုတြနီၤပကိးလၢစကုတြနီၤတကုတြစုၢ်ကီၤလီၤ.

၁. သကူး မ့ၢ်ပမၤဒၢကူလီၤပပျီၣ်နီၤပစံးလၢသကူးလီၤ. နီၤပစံးလၢသကူးလီၤစုၢ်ကီၤလီၤ. ပုၤတဂၤဝၣ်သ့ၣ်ဖူလၢ်နီၤထီၣ်သကူးလီၤအပျီၣ်လီၤ. နီၤပုၤပျီၣ်သကူးန့ၣ်ပစံးလၢအပျီၣ်သကူးတစုစုလီၤ. နီၤပစံးလၢစကူးနီၤတကူးစုၢ်ကီၤလီၤ.

၁. သကုန် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢဖံးတၢ်မၤတၢ်တသ့ဘၣ်နီၤပစံးလၢသကုန်လီၤ. နီၤပစံးနီၤအဆိလၢသကံးသကုန်သကုန်သကံးပစံးနီၤအဆိန့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤတၢ်ဖံးတၢ်တသ့ဘၣ်နီၤမၤတၢ်န့ၣ်ဟံးတၢ်ဖိၣ်တၢ်ကယိကယိနီၤအစုကနိးအခိၣ်ကနိးနီၤပစံးလၢမၤတၢ်သကုန်ပစံးလၢပုၤသကုန်လီၤ. နီၤပစံးလၢတကုန်နီၤစကုန်စုၢ်ကီၤလီၤ.

၂. သကုန် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂီၢ်ပသးနီၤပသးခုၣ်လီၤတုၤပစံးတထုးနီၤပစံးလၢပစံးသကုန်လီၤ. နီၤပစံးလၢပစံးတကုန်စုၢ်ကီၤလီၤ. ပုၤကညီအဖံးသကုန်န့ၣ်မ့ၢ်ဘိၣ်သအိၣ်ယီၢ်ဘၣ်အလီၢ်လီၤ. ပနၢ်တဖၣ်န့ၣ်ထီၣ်သကုန်အဖံးနီၤအဖံးတထုးဝဲလီၤ.

၃. သကုန်ပီး န့ၣ်မ့ၢ်ပိၣ်တကလုာ်အလၢ်ဖးလဲၢ်နီၤပစံးလၢသကုန်ပီးလီၤ. နီၤပုၤတနီၤနီၤကိးလၢတကုန်ပီးနီၤတနီၤနီၤကိးလၢတကုန်ပီးလီၤ. အနီၢ်နီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တကုန်ပီးလီၤ. သကုန်ပီးန့ၣ်မ့ၢ်ပိၣ်ဖးဒိၣ်လၢပအိၣ်အသၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. ထာသကုန် န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်လၢပသးအိၣ်တၢ်တပူၤလီၢ်လီၢ်နီၤတၢ်တမိၣ်မၤဘၣ်ပသးလၢတၢ်ဆူၤဘၣ်တၢ်မိၣ်မၤပသးထဲတၢ်လၢပသးအိၣ်ဒၣ်ပဝဲတမံၤစီၤလၢပုၤဂၤတြီပုၤတန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢထာသကုန်လီၤ. ပုၤကညီန့ၣ်တုၤမၤခးနီၤမၤထာသကုန်လီၤ. ပိၣ်ခွါတဂၤန့ၣ်လဲၤသါဘၣ်ပိၣ်မုၢ်တဂၤထာသကုန်နီၤအမိၢ်အဟံၤတြီတန့ၢ်ဘၣ်. ပုၤလၢယုတၢ်တြးတြးနီၤပစံးလၢယုတၢ်ထာသကုန်လီၤ.

၅. ဖံးသကုန် န့ၣ်မ့ၢ်ပနၢ်ထီၣ်ကနိးအဖံးမ့ၢ်ဂၤ, ပုၤကညီထီၣ်ကနိးအဖံးမ့ၢ်ဂၤပစံးလၢဖံးသကုန်လီၤ. နီၤပစံးလၢဖံးတကုန်စုၢ်ကီၤလီၤ. ပုၤကညီပျံၤတၢ်သးခုၣ်လီၤနီၤအဖံးသကုန်ဝဲလီၤ.

၁. သကုာ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကပီၤပုၤလၢပသ့ၣ်တၢ်ပုၤထီၣ်ဘၣ်လိာ်, ပ

သကုာ-သကုာ်-သကူး-သကုန်-သကုာ-သကု-သကုာ

ဟးလၢအပူၤဘျးဘျးဘျးဘျး, ပယုတၢ်လၢအပူၤစီစီဆုဆုနီၤပစံးလၢပသ့ၣ်တၢ်သကုာ, ပဟးသကုာပယုတၢ်လၢအပူၤသကုာလီၤ. ဘုမဲထီၣ်သကုာခးတလီၢ်, ယဲၣ်ဟါမၤစယုသကုာလံၤဟံၣ်လံ. နီၤပစံးလၢစကုာနီၤတကုာစုၢ်ကီၤလီၤ. သကုာန့ၣ်အိၣ်အါကၤ. ပုၤကညီလဲၤတၢ်သကုာခူသကုာဝၣ်. နီၤပစံးလၢသကုာဆးဒးပစံးနီၤအဆိန့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်မဲထီၣ်သကုာဆးဒးဟီၣ်ခိၣ်ချၢလီၤ. သကုာဆးဒးသကုာနီၤဒၣ်ပစံးနီၤအဆိန့ၣ်လီၤ.

၂. သကုာတၢ်ဟ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ကိးပူၤဒဲးနီၤပစံးလၢအိၣ်သကုာတၢ်ဟလီၤ. လၢအိၣ်သကုာတၢ်ဟ, နီၢ်အိၣ်သကုာတၢ်ဟ, သ့ၣ်အိၣ်သကုာတၢ်ဟစံးဝဲလီၤ.

၁. သကုာ် န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ကၢ်ဟဲထီၣ်နီၤအဂံၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢ်နီၤပစံးလၢသ့ၣ်သကုာ်လီၤ. သ့ၣ်တထံးသကုာ်နီၤဟဲထီၣ်နီၤအဂံၢ်လီၤ. နီၤပစံးနီၤအဆိလၢသကုာ်သဘါလီၤ.

၁. သကူး န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဒၢကူလီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသကူးခဲလၢ်လီၤ. သ့ၣ်သကူးဝၣ်သကူးပသးပုၤအပျီၣ်သကူးစံးဝဲလီၤ. နီၤပစံးနီၤအဆိလၢသကူးဝၣ်, သကူးတြးလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်သကူးသကူးလီၤ. နီၤပစံးတကူးနီၤစကူးလီၤ.

၂. သကူး န့ၣ်မ့ၢ်ဒဲးဖုၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပုၤတနီၤနီၤကိးလၢသကူးလီၤ. နီၤပကိးလၢတကူးစုၢ်ကီၤလီၤ. နီၤမ့ၢ်ပကိးပိၣ်ထွဲတလၢအခဲလီၤ. ပကိးလၢပုၤကညီအကလုာ်လၢဒဲးဖုၣ်ခိၣ်လီၤ.

၃. ကုၣ်သကူး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကၢ်လီၤဝဲနီၤကုၣ်ဒဲးတခွဲအသိးန့ၣ်ပစံးလၢကုၣ်သကူးလီၤ. သ့ၣ်တထံးကုၣ်သကူးဝၣ်လီၤ. နီၤပစံးလၢကုၣ်သကူးဝၣ်စုၢ်ကီၤလီၤ.

၄. လဲၤသကူး န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီလဲၤတၢ်စကူးလီၤအသးနီၤပစံးလၢလဲၤသကူးလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်သကူးသကူးစံးဝဲဒၣ်.

၅. ဝံၣ်သကူး န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိးကုၣ်လီၤသ့ၣ်ဖိဆူပအိၣ်တခီနီၤပစံးလၢဝံၣ်သကူးလီၤ. ပုၤတဂၤဝံၣ်သကူးလီၤသ့ၣ်ဖိတထံးနီၤဒဲးအိၣ်ဝဲအနီၤလီၤ.

၆. အိၣ်သကူး န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအိၣ်စကူးလီၤအသးန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်သကူးလီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်သကူးဖဲန့ၣ်ကမ့ၢ်ကၢ်ကွၢ်လီၤတၢ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်သၢ.

၁. သကုန် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအပျီၣ်စိထီၣ်နီၤပစံးလၢအပျီၣ်သကုန်ထီၣ်အသးလီၤ. နီၤပစံးလၢစကုန်နီၤတကုန်လီၤ. နီၤပစံးနီၤအဆိလၢသကုန်ရူၣ်လီၤ.

၁. သကုာကလံာ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဖိၣ်ပယီၢ်ဒဲးနီၤပစံးလၢဖိၣ်ပယီၢ်ဒဲးသကုာကလံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤဖိၣ်ပယီၢ်ဒဲးသကုာကလံာ်နီၤစဖုးမးလီၤ. နီၤတၢ်စံၣ်တဘီၤစီၤန့ၣ်ပစံးလၢစံၣ်သကုာကလံာ်စုၢ်ကီၤလီၤ. ဘိၣ်သအိၣ်စံၣ်သကုာကလံာ်နီၤဟါမၤဝဲလီၤ.

၁. သကု န့ၣ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤစီၤလီၤ. မ့ၢ်နၢ်သကုဒ် န့ၣ်ကွၢ်ကွၢ်လၢစံးစကလဲၤတၢ်ဆူဝၣ်ပုၤလီၤ. မ့ၢ်နၢ်သကုဒ်န့ၣ်နီၤစလဲၤခဲကနံၣ်အံၤတချးဘၣ်.

၁. သကုာ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကမဲၣ်ထီၣ်သကုာစုၢ်ကီၤလီၤ. နီၤပစံးလၢသကုာလီၤ. နီၤပစံးနီၤအဆိလၢသကုာသဖီလီၤ. နီၤပစံးလၢစကုာနီၤတကုာစုၢ်ကီၤလီၤ. ပျံၤအိၣ်နီၤအသကုာတခွဲအိၣ်နီၤအသကုာ.

သကုၤ-သကၢ်-သကၢ်

- ဘိထးဆဲးအိၣ်ဒီးအသကုၤလီၤ. တၢ်န့ၣ်အသကုၤအိၣ်ဝဲလီၤ.
၂. **တၢ်သကုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်တီၢ်မုၢ်မၤကံၣ်တၢ်ဒ်ပျံၤထးအသကုၤအန့ၣ်အသိးဒီးပစံးလၢတၢ်သကုၤလီၤ. ပုၤတဂၤမၤကံၣ်ခိၣ်ဖျၢၣ်ဒီးတၢ်သကုၤန့ၣ်ဝဲလီၤ.
၃. **နၢ်သကုၤထံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤနၢ်ကုၢ်ခိၣ်အကဆူးန့ၣ်ပစံးလၢနၢ်သကုၤထံးလီၤ. ပုၤကညီၣ်နၢ်သကုၤထံးန့ၣ်ပတီၢ်ဘၣ်တဘီၣ်ဒီးသံဝဲလီၤ.
၄. **ပျံၤသကုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသ့ၣ်ကမၤထီၣ်ပျံၤဒီးအကတီၢ်စုၤဒီးပစံးလၢပျံၤသကုၤလီၤ. ပျံၤအိၣ်ဒီးအသကုၤန့ၣ်ပစံးတၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤထူးတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးပျံၤသကုၤဘၣ်ကွးယၢ်ဝဲလီၤ.
၁. **သကၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်လၢတၢ်ဆၢထၢၣ်လၢအခိၣ်မုၢ်ခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသကၢ်ထီၣ်အခိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤဆၢထၢၣ်သကၢ်ထီၣ်အခိၣ်စံးဝဲဒ်ဒီးပစံးလၢစကၢ်ဒီးတကၢ်လီၤ.
၂. **သကၢ်ဝဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခိၣ်ဘၣ်စၢယၢ်ဒီးပျံၤဒီးပျံၤထူးအခိၣ်အဲးဘၢအသးန့ၣ်ပစံးလၢသကၢ်ဝဲလီၤ. ထံၣ်တၢ်ဘၣ်စၢယၢ်အသးလၢအခိၣ်သကၢ်ဝဲလီၤ. တးအူးဘၣ်စၢယၢ်လၢတုၤပျံၤသတံၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသကၢ်ဝဲသကၢ်ဝဲလီၤ.
၃. **သကၢ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်အနီၢ်တထီၣ်ဘၣ်ဒီးဆၢထၢၣ်လၢအခိၣ်မုၢ်ခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသကၢ်ထီၣ်အခိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤဆၢထၢၣ်သကၢ်ထီၣ်အခိၣ်လီၤ. ထံတုၤယီၤဒီးပစံးသကၢ်ထီၣ်ပခိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢစကၢ်ထီၣ်စုၤကိးလီၤ.
၄. **သကၢ်ထီၣ်အခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆၢထၢၣ်သံးထီၣ်ပခိၣ်တခိၣ်ဒီးပစံးလၢပသကၢ်ထီၣ်ပခိၣ်လီၤ. ဒီးထံၣ်ဖါန့ၣ်ဆံၣ်ဆၢသကၢ်ထီၣ်အခိၣ်စုၤကိးလီၤ.
၅. **သကၢ်သကၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်ခိၣ်နၢ်ခံဆၢဒီးလၢတၢ်လၢအခိၣ်မုၢ်နီၤစုၤဒီးပစံးလၢလၢတၢ်သကၢ်သကၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤအခိၣ်ဆၢဒီးလၢတၢ်သကၢ်သကၢ်စံးဝဲဒ်လီၤ.
၆. **သကၢ်သကၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်အိၣ်မုၢ်လၢအစုစုၣ်ဒီးပစံးလၢအိၣ်မုၢ်သကၢ်သကၢ်ဒ်နိးအသိးလီၤ. ပုၤကညီၣ်အိၣ်မုၢ်လၢအစုစုၣ်န့ၣ်ပကွၢ်မၤသးဒ်နိးလၢပစံးအသိးဒီးပစံးလၢမၤသးသကၢ်သကၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်မုၢ်လၢအစုစုၣ်သကၢ်သကၢ်စံးဝဲဒ်.
၇. **သကၢ်သကၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်ဖိဝဲတုၤတဆုၣ်နီၤဘၣ်ဒီးပစံးလၢမၤသးသကၢ်သကၢ်လီၤ. ပုၤကညီၣ်မၤသးသကၢ်သကၢ်န့ၣ်ဃုာ်တၢ်စံၣ်တၢ်ဒီးပစံးလၢအံၤတုၤလၢန့ၣ်တုၤဒီးပစံးလၢဝဲသကၢ်သကၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢစကၢ်စကၢ်စုၤကိးလီၤ.
၁. **သကၢ်** အဝဲအံၤကွၢ်လၢသကၢ်အကျါ .
၂. **သကၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကွၢ်သီၣ်လီၤကတီၢ်ဝဲသီၣ်ကၢ်ကၢ်ဒီးပစံးလၢကွၢ်သီၣ်ဒီးသကၢ်လီၤ. ကွၢ်တဖျၢၣ်သီၣ်အိၣ်ဒီးအသကၢ်. ဒီးပစံးလၢသကၢ်လီၤစုၤကိးလီၤ.
၃. **သကၢ်ပူ** No.145-၁၄၅-၁ပုၤအစံၣ်တၢ်ပျံၤတဂၤဒီးစိုၤတဂၤပျံၤမုၢ်စိုၤနီၤဒီးအုၣ်လိာ်အသးလီၤ. စိုၤန့ၣ်အမံၤမုၢ်သကၢ်ပျံၤန့ၣ်အမံၤမုၢ်ပျံၤဘီၣ်လီၤ. အုၣ်လိာ်အသးဒီးအိၣ်ဝဲဆူပသးပုၤအဟံၣ်ပျံၤတခိၣ်ဝဲမုၢ်စိုၤနီၤတခိၣ်စိုၤဝဲမုၢ်ပျံၤန့ၣ်ခံၣ်န့ၣ်ဝဲဒ်စိုၤတခိၣ်အံၤပျံၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးအကဖုလီၤ. ပျံၤတခိၣ်စကၢ်ဖုတအိၣ်ဘၣ်,စိုၤန့ၣ်

သကၢ်-သကၢ်-သကၢ်-သကၢ်-သကၢ်

- အကဖုအိၣ်ပျံၤဒီးစိုၤခံၣ်န့ၣ်ထီၣ်ကွးလီၤလံာ်ပသးပုၤအဟံၣ်လီၤ. ပျံၤန့ၣ်မုၢ်နီၤဒီးပျံၤကစံးဝဲယီၤလံာ်ပုၤအကဖုမုၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပုၤအပုၤစကၢ်လိးဒ်ဖိစိုၤလံာ်လီၤ. ပျံၤတခိၣ်ဝဲဒ်စိုၤန့ၣ်အကဖုအိၣ်အကဖုမုၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးတစိုၤပုၤအံၤပကလိးဖိစိုၤလံာ်လီၤ. ကတီၢ်လိာ်အသးလၢပဂီၢ်မုၢ်အမံၤညါဝဲဒ်ဒီးထူးဝဲဒ်ဒီးသးသ့ၣ်တုၤခိၣ်န့ၣ်ဝဲဒ်ဒီးခိၣ်ဖျးအသးလီၤ. ပစကီၢ်စံၣ်ညီၣ်ပျံၤဒီးစိုၤခံၣ်န့ၣ်ပဖျးအံၤစိုၤတဂၤန့ၣ်အကဖုတအိၣ်ဘၣ်ပုၤတဂၤအိၣ်ဒီးအကဖုန့ၣ်ဒီးယၢ်ဝဲလီၤ.ဒီးမၤထီၣ်ပူလီၤ.
တကၢ်အပူၤအိၣ်န့ၣ်ထူ.	ပျံၤဒီးစိုၤသုတန့ၢ်မၤ.
ပျံၤဘီၣ်မၤအဂီၢ်တဖျၢၣ်	ကလုၤမၤအခိၣ်ဖျးထူး
တကၢ်အပူၤအိၣ်န့ၣ်ထူ	ပျံၤဒီးစိုၤသုတအိၣ်ယုာ်
ပျံၤဘီၣ်မၤအဂီၢ်တပျံၤ	ကလုၤမၤအခိၣ်ပုၤလိာ်
ကလုၤမၤအခိၣ်ထူး	ပျံၤဒီးစိုၤဒီးသိးဒီးသိး
ထီၣ်စံၣ်ကွၢ်အမံၤဖးဒု	ပျံၤဘီၣ်ဆံၣ်လီၤအမံၤထီၣ်
ပျံၤတဒုဒီးစိုၤတဒု	သမုၢ်စိုၤကွၢ်လၢအသိး
ထီၣ်စံၣ်ကွၢ်အမံၤခံဘိ	ထုန့ၢ်ယုာ်တယုာ်ခံယု
မုၢ်ပျံၤတဘီၣ်စိုၤတဘီ	လဲဆုၢ်လၢကၢ်ပျံၤလိာ်လု
၄. **သကၢ်သကုၤသကုၤသကၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကွၢ်သီၣ်လီၤ. ကွၢ်လၢသကၢ်အကျါ.
၁. **သကၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပခိၣ်ဒီးကၢ်လၢတၢ်ပူၤဒီးပစံးလၢပခိၣ်သကၢ်လီၤ. စခိၣ်လီၤလၢဆူတၢ်ပူၤဒီးစခိၣ်သကၢ်ကကၢ်တုၤလီၤ. ပုၤတဂၤလီၤလၢလၢတၢ်ပူၤဒီးအခိၣ်သကၢ်ကကၢ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢစကၢ်ဒီးတကၢ်စုၤကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသကၢ်သကၢ်စုၤကိးလီၤ.
၂. **သကၢ်ချာ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝဲထံတၢ်ပိၤပုၤပချာဒီးပစံးလၢပဝဲထံတၢ်သကၢ်ချာလီၤ. ပုၤတဂၤပဝဲထံတၢ်သကၢ်အချာလီၤ.
၃. **သကၢ်ဆု** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်ဆးဘၣ်ဆုဒ်ပျံၤဒီးခံအသိးဒီးပစံးလၢသကၢ်ဆုလီၤ. ပုၤကညီၣ်ဆးသကၢ်ဆုန့ၣ်ဆးကုၢ်ဘၣ်န့ၣ်ကုၢ်ကုၢ်ကုၢ်ဒီးပစံးလၢဆးသကၢ်ဆုလီၤ. ဒီးပစံးလၢသကၢ်ဆုလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသကၢ်ဆုသကၢ်ဆုလီၤ.
၄. **သကၢ်သး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘၣ်ဒီးဆါပၢ်လၢပသးဒီးပစံးလၢဆါသကၢ်သးလီၤ. ပုၤတဂၤတီၢ်ယၢ်ဆါသကၢ်သးလီၤ.
၁. **သကၢ်သကီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ပျံၤလၢဘီၣ်ဖျၢၣ်ဝဲဒ်ဒီးပစံးလၢပျံၤသကၢ်သကီၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢစကၢ်စကၢ်ဒီးတကၢ်တကီၢ်စုၤကိးလီၤ. ပုၤတဂၤဆဲးထိးတဒုဖျိမးသကၢ်သကီၢ်လီၤ.
၁. **သကီၢ်သကီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသးဒ်ထီၣ်ဒီးဝဲထီၣ်ဒီးသါကတီၢ်ပုၤဂၤန့ၣ်ပစံးလၢဝဲထီၣ်သကီၢ်သကီၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢစကီၢ်စကီၢ်ဒီးတကီၢ်တကီၢ်စုၤကိးလီၤ. ပုၤတဂၤအသးဒ်ထီၣ်ဒီးဝဲထီၣ်ဒီးသါကတီၢ်သကီၢ်သကီၢ်အမံၤလီၤ.
၂. **သကီၢ်ထီၣ်အသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်လၢဆၢထၢၣ်စယၢ်ထီၣ်အသးဒီးပစံးလၢသကီၢ်ထီၣ်အသးလီၤ. ပုၤတဂၤမၤတကၢ်ဒီးဝဲထီၣ်သကီၢ်ထီၣ်အသးတန့ၢ်ဘၣ်.
၁. **သကီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်အိၣ်ဒီးပုၤတဂၤမုၢ်ဂုၤခံၣ်မုၢ်ဂုၤအါအါကလံာ်မုၢ်ဂုၤပစံးလၢသကီၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢစကီၢ်ဒီးတကီၢ်စုၤကိးလီၤ. ပုၤတဂၤအသးပိာ်အံၤတဂၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်

သကံး-သကံ-သကံ

သကံးလီၤ. ဒီးအမူအသကံးလီၤ.

[illegible]

၃. သက်သက်: နှုတ်ပြန်ကဏ္ဍကဏ္ဍပစ္စည်းသက်သက်
 လီ. ပြန်သက်သက်ကတိလိင်အသးအနုပျိုလိင်အသး.
 ကီလသက်သက်ကတိလိင်အသးဒီးအနုပျိုလိင်အသး
 လီ.

၄. သက်သေပြု နှင့် မှတ်တမ်းတင်သည့် အချက်အလက်များကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြပါမည်။

၅. သက်းဒီး နှိုဉ်မ့ဖိသဉ်သးဝံဉ်လိာ်ကွဲတၢ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်မိၢ်စၢမိၢ်
စၢသက်းဒီးပၢစၢသက်းဒီးသက်းဒီးထံညဉ်လံာ်လိာ်,သက်း
ဒီးထံညဉ်ပာ်လိာ်စံးဝဲလိာ်.

၆. **တံသကိ:** နှုတ်မှပစံးသကိးဒီးအဆိလာတံသကိးလီၤ. ပှၤ
အိၣ်ဒီးတံသကိးနှုတ်ပျံၤဘၣ်တၢ်ဘၣ်.

၇. **မာသကီး** နှင့် မှီပမာတၢ်အါဂဒီးပစံးလာမာသကီးလီၤ. ဒီး ပစံးဒီးအဆိလာမာသကီးအိၣ်သကီးလီၤ. ပှၤကညိမာရးမာသံၣ် ဒီးမာသကီးအိၣ်သကီးဝဲလီၤ.

၈. **မံသကိး** နှုတ်မှပမံဒီးပုအါကဒီးပစံးလာမံသကိးလီၤ. ပမုာ်
မံခံကဒီးပစံးလာမံသကိးလီၤ. စကလဲၤမံသကိးဒီးန့ၤလီၤ. ဖိ
သၣ်ခါကဒဲကဒဲမံသကိးဝဲလီၤ.

၉. **လဲသကီး** နှင့် မှီပါးတော်အါဂါးဒီးပစံးလဲသကီးလီ၊
လဲသကီးဒီးယာဆုတ်ပုတကွ်၊

၁၀. **အိပ်သကီး** နှင့် မှုတ်ပဆုတ်နီအိပ်ဒီးပွာဂဒီးပစံတ်တၢ်တၢ်ဒီးပွာ
ဂၢန့ၣ်ပစံးလၢအိပ်သကီးလီၤ.

၁၁.အိပ်သကိး နှုတ်မှပအိပ်မုဒီးပသကိးဒီးပစံးလာပအိပ်သကိးလီ၊ ပှတဖှအိပ်သကိးမုဒါဂါလီ၊ ပအိပ်သကိးမုဒီးပဘူးပတံးနှုတ်ဝံးလီ၊

၁။ သင်္ကန်း မှုတိုက်မိပုံအသေးစားလုံးသုတ်ထိပ်ကသုတ်လီ၊
လာပကိာ်ပူပခဉ်ဆီထိပ်အသေးန့ပ်ပစံးလာသင်္ကန်းလီ၊ ပစံးဒီးအ
ဆီလာသင်္ကန်းသင်္ကန်းလီ၊ ပုတဂါတိုက်မိပုံအသေးဒီးသင်္ကန်းဝဲလီ၊
ဒီးပစံးလာတင်္ကန်းစကိစကိလီ၊

၂. သင်္ကန်း မှီတိုက်ထုံးတကလုပ်မသေးခင် ခုတ်အသီးအလုပ်ဖးလဲၼ်ဒီး ဝဲထီၼ်လၢကမၤမူၼ်န့ၼ်ပကိးလၢသင်္ကန်းလီၤ. ဒီးပကိးလၢတကိးစုၼ်ကိးလီၤ. သင်္ကန်းန့ၼ်ဂ့ၤကၢ, သင်္ကန်းအဖီခဲၼ်ဖီအသီးတဖဲးဒီးအဖီဖျၢၼ်ဘီၼ်သလီၤလီၤ.

၁. သင်္ကန်းတိုက်မှ ပျံ့နှံ့နေသော ကျွန်းတော်တို့ကို ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့အစည်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ရန် အရေးကြီးပါသည်။

၂. သင်္ကါဝါ နှင့် မှာပုံကညီဆွေ နှိုတစီးခိုင်းအခံတတုလီ၊ ဘဉ်နီဉ်ကျါခိုဉ်န့ဉ်ပစံးဆုဉ်နီ၊ သင်္ကါဝါလီ၊ ဧးပစံးဧးအဆိလ၊ သင်္ကါဝါသင်္ကါဝါလီ၊ ပုတဂ၊ ဆုဉ်နီ၊ သင်္ကါဝါဧးအခံတတုလီ၊ ဘဉ်နီဉ်ကျါခိုဉ်ဘဉ်။

သင်္ကါ-သင်္ကါး-သင်္ကါ

၃. သင်္ကေတိယ နှင့် မှန်ပယ်ထိုင်သွှင်ကပလာပဒိဋ္ဌိတဒ္ဓါဒိပ
ဒိဋ္ဌိအဘိဓာန်ပယ်လိဟိဒိဋ္ဌိဒိပပံးလပသင်္ကေတိယသွှင်ကပ
လိ။ ပှတကနဟူတဒိဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဒိပသင်္ကေတိယသွှင်ကပလာ
သါကထိသွှင်လိ။

၄. သင်္ကေတသုံး နှင့် မှားယွင်းတားဒီးပတ်ထိထိုင်ပယိုးဒုနှင့်ပ
စံးလာပသင်္ကေတသုံးလီ၊ ပှာတဂါကွင်းတားဒီးသင်္ကေတသုံးအ
သုံးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာသင်္ကေတသုံးသင်္ကေတသုံးလီ၊

၁. သင်္ကန်း အိုင်အိုင်ထဲတံကတီးလီ၊ စကလဲသင်္ကန်း၊ စက အိုင်သင်္ကန်းမု၊ စကမံသင်္ကန်းဒီးနုဒီးပစံးလာစကဒီးတကီးစု ကီးလီ၊

၂. သင်္ကန်း နှင့် မြေပြင်လျှောက် အိတ်ကဝါး လာဖို့ သွေးကြောများ ပေါက်ပဲ့သွားပြီး
လာသင်္ကန်းလီ၊ ဒီး ပဲခူးတိုင်းက ကံမကောင်းဘူးလို့။ သင်္ကန်းမှာ ရောက်တာထိ
တပ်လုံးအိတ်ခွဲသွားခဲ့လို့။

၁. သင်္ကါ နှင့် မှတ်ထုံး လာပသျှင် ပဗ္ဗေတကလှိုင် ပအိဉ် အသျှင် ပမာလာကသုပမာလာတကျိုး ဦးပကီး လာသင်္ကါလီ၊ ဦးပကီးဦး အဆိလာသင်္ကါဘိဘုလီ၊ ပကီးလာတကီးဦးစကါစွဲကီးလီ၊ ဇးအိဉ်သင်္ကါသျှင်ပကဖိအိဉ်လာကသုလီ၊

၂. သင်္ကါ နှင့်မိုးပသးပှိုလၢပၢဘၣ်ရှၢ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသင်္ကါလီၤ. ဒီးပစံးလၢသင်္ကါသဘးလီၤ. ပကိးလၢကိးဒိၣ်သဘးထီၣ်စ့ၣ်ကိးလီၤ.

၃. သင်္ကေတကိုင်ခံ့ နှင့် မှီသင်္ကေတကလုာ်အသက်ကိပ်ယူလာအခံ
နှိုဉ်ပကီးလာသင်္ကေတကိုင်ခံ့လီ။ သင်္ကေတကိုင်ခံ့နှိုဉ်အသက်ထဲထိုင်
ဒွာ်ဒုံမးသးဖျါညသလာ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသင်္ကေတကိုင်
တာ်သင်္ကေတကိုင်ခံ့လီ။

၄. သင်္ကေတ နှင့် မှီသင်္ကေတ ကလေးအဆင့် အိုင်ဒီယံ ပြီး အဆင့်မြင့် ဆိုင်းနယ်စ် ပတ်ပေါ့သင်္ကေတ လို့၊ ဒီပတ်ပေါ့အဆို လာသင်္ကေတ သင်္ကေတ တွေ သင်္ကေတ လို့။

၅. **သင်္ကါကျ**၊ နှင့် မှီသင်္ကါတကလုပ်ပတသျှင်ဘဉ်ဒီးမထိုင်ဒ် နိုင်အသီးဖုင်တြီးဒီးအဆျှင်အိင်အါဝဲဒီးအသင်ထဲစုမှီစုဆဉ်ဒီးပ စံးလၢသင်္ကါကျလီၤ. သင်္ကါကျန့ၣ်ပတသျှင်တဖုံဘဉ်နာ်သကု ဒီးမထိုင်ဒ်တၢ်ဒ်နီၣ်အသီးလၢဇုးသိန့ၣ်လီၤ. ဒီးပမၤလၢတၢ်ကျိး ဒီးပအိၣ်ဆဉ်ဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသင်္ကါကျသင်္ကါကျါ လီၤ.

၆. သင်္ကါက္ခန္ဓာ နှစ်မျှသင်္ကါတကလုပ်အသင်္ဃးထိအိင်္ဂတဖံးတ
စီးဒီးပကိးလသင်္ကါက္ခန္ဓာလီၤ. ဒီးအသင်္ဃးလူးသုတနီၤအသင်္ဃးဝါ
တနီၤလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလသင်္ကါတၢ်သင်္ကါက္ခန္ဓာလီၤ. သ
င်္ကါက္ခန္ဓာန့ၣ်အသင်္ဃးထဲယၢ်တၢ်ကျါတီၢ်ဒီးပအိင်္ဂဝံၣ်ဝဲလီၤ.

၇. သင်္ကါပေဉ် နှဉ်မ့သင်္ကါတကလုာ်အသဉ်ပြီကဒဲဒီးခဉ်ဝဲနှဉ် ပကိးလာသင်္ကါခေဉ်လီၤ. သင်္ကါခေဉ်နှဉ် အသဉ်ဝဲစုဆဉ်ဖျါဉ်သ လာဉ်လီၤ. ပကိးဒီးအဆိလာသင်္ကါဘျဉ်သင်္ကါခေဉ်လီၤ.

၈. သင်္ကါဒကတ္တိ နှင့် မှာသင်္ကါတကလုာ်မထီၣ် ကြိကြိလၢ သံၣ်ခိၣ်လီၢ်ပူၤထီၣ်ရီၤတပူၤအါးဒီးပကိးလၢသင်္ကါဒကတ္တိလီၤ. ဒီးပကိးလၢသင်္ကါယိၤစ့ကိးလီၤ. ဒီးလၢပမိသံၣ် နှံၣ်ပတထံၣ်နီၣ် တခိၣ်ဘၣ်ပထံၣ်ထဲပုၤအကလံးအစါလၢဟဲဒီးဝံၣ်တဲၣ်ဒီးပထံၣ်

သင်္ကါ

သင်္ကါ နှင့်တကလုာ်ဒီးပစံးလာသင်္ကါခဉ်ကဘိလိ။ ဒီးပဆိက မိာ်အချံဟဲ လာကဘိဒီးပကိးလာသင်္ကါခဉ်ကဘိလိ။ ဒီးပကိး လာသင်္ကါခဉ်ယိနါစုာ်ကိးလိ။

၉. သင်္ကါခဉ်ယိ နှံာ်မုာ်သင်္ကါတကလုာ်အထံးပြိကဒ်မိဒီးပ ကိးလာသင်္ကါခဉ်ယိလိ။ သင်္ကါခဉ်ယိနှံာ်အသုာ်ထဲစုဆဉ်နါ စုဒီးအထံးထဲစုမုာ်စုဆဉ်ဒီးအလုာ်ဖးဒဲးနှံာ်ပကိးလာသင်္ကါ ခဉ်ယိလိ။ ပအိာ်အသုာ်ခဉ်လိ။ ဒီးပကိးအိာ်အသုာ်ဒီးမုာ် ဒီးတၢ်ရံာ်လိ။

၁၀. သင်္ကါစိုး နှံာ်မုာ်သင်္ကါတကလုာ်အသုာ်ထဲခိာ်မုာ်ခိာ်ဒီးအ သုာ်စိုးဝဲနှံာ်ပကိးဝဲလာသင်္ကါစိုးလိ။ သင်္ကါစိုးနှံာ်ပကိးညီသုာ် ဝဲဖျးဝဲအါမးလိ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသင်္ကါတၢ်သင်္ကါစိုးလိ။

၁၁. သင်္ကါစွဲ နှံာ်မုာ်သင်္ကါပျါအဆိလိ။ ဒီးမုာ်သင်္ကါတကလုာ် ပအိာ်တဘျီဘျီဒီးမုာ်ပျါဒီးပပျါ နှံာ်ပကိးဒီးအဆိလာသင်္ကါ ပျါသင်္ကါစွဲလိ။

၁၂. သင်္ကါဆံာ် နှံာ်မုာ်သင်္ကါတကလုာ်အသုာ်ထဲခိာ်မုာ်ခိာ်ဒီးအ သုာ်မံဆံာ်ဝဲဒီးအသုာ်ဒီးဆုာ်ဝဲနှံာ်ပကိးလာသင်္ကါဆံာ်လိ။ ပ ကိးဒီးအဆိလာသင်္ကါဆံာ်သင်္ကါအူလိ။ သင်္ကါဆံာ်နှံာ်ပကိး ညီအိာ်ဝဲဝဲလာရံာ်အိာ်တၢ်လိ။

၁၃. သင်္ကါတလၢ နှံာ်မုာ်သင်္ကါတလၢသုာ်ဝဲလာသင်္ကါ ကွဲလာအလုးတကလုာ်နှံာ်ပကိးလာသင်္ကါတလၢလိ။ ပကိးဒီးအ ဆိလာသင်္ကါတလၢ သင်္ကါပံာ်ယိလိ။ သင်္ကါတလၢ နှံာ်တ လၢသုာ်ဝဲလာသင်္ကါပူာ်လိ။

၁၄. သင်္ကါတၢ် နှံာ်မုာ်သင်္ကါစိုးအဆိဒီးမုာ်သင်္ကါတကလုာ်လာ အသုာ်စိုးဝဲနှံာ်လိ။

၁၅. သင်္ကါတၢ် နှံာ်မုာ်သင်္ကါဘုအဆိလိ။ ဒီးမုာ်သင်္ကါတက လုာ်လာအသုာ်အိာ်ဒီးအဆုာ်လာအသုာ်ဝါဝဲလိ။

၁၆. သင်္ကါပျါ နှံာ်မုာ်သင်္ကါတကလုာ်လာပအိာ်အသုာ်တဘျီ ဘျီဒီးမုာ်ပပျါနှံာ်ပကိးလာသင်္ကါပျါစွဲလိ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိ လာသင်္ကါပျါသင်္ကါစွဲလိ။ သင်္ကါပျါနှံာ်တလၢသုာ်ဝဲလာမၤ ကသံာ်ဝဲာ်ကလိလိ။

၁၇. သင်္ကါဘု နှံာ်မုာ်သင်္ကါတကလုာ်လာပမၤလာဘုကျါလာ ခုးဒီးအသုာ်ထဲထီာ်ဒုာ်ဒုာ်ဒီးအသုာ်ဝါဝဲဒီးအထံးအိာ်ဒီးအဆုာ် နှံာ်ပကိးလာသင်္ကါဘုလိ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသင်္ကါတၢ်သ ကိးဘုဒီးသင်္ကါဘုသင်္ကါဘါလိ။

၁၈. သင်္ကါဘျီ နှံာ်မုာ်သင်္ကါခဉ်အဆိလိ။ ဒီးမုာ်သင်္ကါတက လုာ်အသုာ်ခဉ်ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသင်္ကါဘျီသင်္ကါခဉ်လိ။

၁၉. သင်္ကါဘိဘု နှံာ်မုာ်ပကိးသင်္ကါအဆိဒီးပကိးလာသင်္ကါဘိ ဘုလိ။

၂၀. သင်္ကါယိ နှံာ်မုာ်သင်္ကါတကလုာ်ထဲထီာ် ကြိကြိအါအါက လဲာ်ဒီးပကိးလာသင်္ကါယိလိ။ ပကိးဒီးအဆိလာသင်္ကါယိသ ကိးသွံလိ။ သင်္ကါယိနှံာ်အသုာ်ထဲစုမုာ်စုဆဉ်ဖျါသလၢာ် လိ။

၂၁. သင်္ကါလါ နှံာ်မုာ်သင်္ကါသုအဆိလိ။ မုာ်သင်္ကါတကလုာ် အသုာ်သုဝဲဒီးမုာ်သင်္ကါကွဲလာပကိးသင်္ကါတလၢလိ။

သင်္ကါ-သင်္ကြာ-သင်္ကြာ-သင်္ကြာ

၂၂. သင်္ကါသဘး နှံာ်မုာ်သင်္ကါပသးပုာ်လာပရံာ်နှံာ်ပကိးဒီးအ ဆိလာသင်္ကါသဘးလိ။

၂၃. သင်္ကါသအူ နှံာ်မုာ်သင်္ကါတကလုာ်လာအသုာ်ခဉ်တစဲးစဲး ဒီးပကိးလာသင်္ကါသအူလိ။ သင်္ကါသအူနှံာ်မုာ်သင်္ကါအသုာ် ခဉ်ဝဲလာသင်္ကါတၢ်ယိခါဒီးပအိာ်ခဉ်တစဲးစဲးနှံာ်ပစံးလာသင်္ကါ သအူလိ။ ထီရီသင်္ကါနှံာ်မုာ်သင်္ကါတၢ်ယိခါဒီးခဉ်တစဲးစဲး ဒီးပစံးလာသင်္ကါသအူလိ။ သင်္ကါသင်္ကါတၢ်ယိခါသအူပ အိာ်တဝံာ်ဘၣ်။ ဒီးသင်္ကါသအူနီာ်နီာ်အိာ်တကလုာ်စုာ်ကိးလိ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသင်္ကါသအူသင်္ကါသအးလိ။

၂၄. သင်္ကါသုာ် နှံာ်မုာ်သင်္ကါအဘိာ်အဖိကလာအီဖျါဒီးပစံး လာသင်္ကါသုာ်လိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသင်္ကါသုာ်သင်္ကါသုာ် လိ။ သင်္ကါသုာ်နှံာ်ပချီအိာ်ဖိအိာ်ဝဲဝဲလိ။

၂၅. သင်္ကါသု နှံာ်မုာ်သင်္ကါလာအသုာ်သုတဖၣ်ဒီးပစံးလာသ ကိးသုလိ။ သင်္ကါသုနှံာ်ပကိးလာသင်္ကါလုးစုာ်ကိးလိ။ ဒီးပ ကိးဒီးအဆိလာသင်္ကါသုသင်္ကါလါလိ။

၂၆. သင်္ကါသုာ် နှံာ်မုာ်သင်္ကါသုာ်အဆိလိ။ ဒီးမုာ်သင်္ကါအဖိ ကထီာ်အဖျါနှံာ်ပကိးဒီးအဆိလာသင်္ကါသုာ်သင်္ကါသုာ်လိ။

၂၇. သင်္ကါအူ နှံာ်မုာ်သင်္ကါဆံာ်အဆိလိ။ ဒီးမုာ်သင်္ကါတက လုာ်လာအသုာ်ဒီးဆုာ်ဒီးဆံာ်ဝဲနှံာ်ပကိးဒီးအဆိလာသင်္ကါဆံာ် သင်္ကါအူလိ။

၂၈. ခိာ်သင်္ကါသး နှံာ်မုာ်ပခိာ်ညါသးအသးကံာ်ပူာ်နှံာ်ပစံးလာပ ခိာ်သင်္ကါသးလိ။ ပခိာ်သင်္ကါသးနှံာ်ပယိာ်တတုာ်လိ။ ဘၣ်။ ဒီးပစံးလာပခိာ်နီာ်ပမုာ်စုာ်ကိးလိ။

၂၉. စုသင်္ကါသး နှံာ်မုာ်စုညါသးကံာ်ပူာ်နှံာ်ပစံးလာစုသင်္ကါသး လိ။ ပစုသင်္ကါသးနှံာ်လါဆာ်ဝဲတစဲးစဲးလိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိ လာစုသင်္ကါသုာ်စုသင်္ကါသးလိ။

၃၀. ခိာ်သင်္ကါ နှံာ်မုာ်ထီရီတၢ်ခိာ်အသးကံာ်ပူာ်ဘိဝဲမုာ်ဂုၤ၊ ဂီဝဲ မုာ်ဂုၤ၊ ဝါဝဲမုာ်ဂုၤအကပိးဖိးဘာဝဲနှံာ်ပစံးလာခိာ်သင်္ကါလိ။ ဆိ ခိာ်သင်္ကါနှံာ်ဘိဝဲဒီးတရူးခိာ်သင်္ကါနှံာ်ဝါဝဲလိ။ ဒီးတၢ်လာအဖါ တဖၣ်အခိာ်သင်္ကါအိာ်စုာ်ကိးလိ။ ဆိခိာ်သင်္ကါနှံာ်ပအိာ်ဝဲဝဲသိ ကၢ။

၃၁. ဖိသင်္ကါ နှံာ်မုာ်ဖိတကလုာ်အထံးဒ်သင်္ကါအသိးဒီးပစံးလာ ဖိသင်္ကါလိ။ ဒီးလာပကညီအကျါနှံာ်အိာ်စုာ်လိ။

၁. သင်္ကြာကလၢ နှံာ်မုာ်ထီရီတၢ်လါတၢ်သြးသိာ်ဝဲနှံာ်ပစံး လာသိာ်သင်္ကြာကလၢလိ။ ပအိာ်လာဟံာ်ဖိခိာ်အါဂၢဒီးဟံာ် လါတၢ်သြးသိာ်သင်္ကြာကလၢလိ။ စကတၢ်လါတၢ်သြးသိာ် သင်္ကြာကလၢလိ။

၁. သင်္ကြာသင်္ကြာ နှံာ်မုာ်ဘိာ်သိာ်အုာ်တၢ်သိာ်မုာ်ဂုၤ၊ ယိသ ဘျးဖိာ်တလာသိာ်မုာ်ဂုၤပစံးလာသိာ်သင်္ကြာသင်္ကြာလိ။ ကွၢ် ဟုာ်ယိကဟဲတက့ၢ်။ ယိမုာ်ဖိာ်ပသင်္ကြာသင်္ကြာနှံာ်ပယုာ်တ ချးဘၣ်။

၁. သင်္ကြာကလၢ နှံာ်မုာ်ပယုာ်လါထံသိာ်မုာ်ဂုၤ၊ ပထီာ်ယိ ယုာ် ယံးမုာ်ဂုၤပစံးလာသိာ်သင်္ကြာကလၢလိ။ ပုၤတကယုာ်လါထံ သိာ်သင်္ကြာကလၢလိဝဲဒ်လိ။

သကျပ်-
သကျား-သကျု-သကျို-သကျို-သကျား-သကျို-သကျို

၁. **သကျပ်** နှင့် မှ်သကျိုအဆီလီ၊ ဇီးမှ်တံလီဆာ်အတြိ ပူန့ပစံးဇီးအဆီလီသကျိုသကျပ်လီ၊
၁. **သကျား** နှင့် မှ်သကျားအဆီလီ၊ ဇီးမှ်ပမတဇီးလၢဝ်ဇီးပစံးဇီးအဆီလီသကျားသကျားလီ၊
၁. **သကျုကလံ** နှင့် မှ်ပဒိတ်တံတံတုလီသိပ်ဇီးပစံးလၢသိပ်သကျုကလံလီ၊ ပုတဂၤဒိတ်တံပျံတဘိလၢယံသကျုကလံဇီးတံဝဲလီ၊
၂. **သကျု** နှင့် မှ်သကျုအဆီလီ၊ ဇီးမှ်တံကူတံသိးမှ်ဂုးစးခိမှ်ဂုးအဆုတ်မှ်တအိတ်မှ်ဘၣ်လိာ်ဝဲကဆုတ်ဒ်ဇီးပစံးလၢသကျုသကျုလီ၊
၁. **သကျိုသကျို** နှင့် မှ်တံဆူးလီဆာ်န့ပစံးဇီးအဆီလီသကျိုသကျိုလီ၊ ထံဖိတြိလီဆာ်သကျိုသကျိုစံးဝဲလီ၊
၁. **သကျို** နှင့် မှ်ပုလၢအမဲခိတ်ကျိုဒ်ဇီးအမဲပုလီဆာ်န့ပစံးလၢအမဲသကျိုလီ၊ ဇီးပစံးလၢသကျိုဒ်ဇီးစုာ်ကီးလီ၊ ဇီးပစံးဇီးအဆီလီသကျိုဒ်သကျိုဒ်ဇီးစုာ်ကီးလီ၊ ပုတဂၤအမဲသကျိုမးသကျိုဒ်လီ၊
၂. **လီသကျို** နှင့် မှ်တံအာ်တံခံးဇီးပစံးလၢမူခိတ်လီသကျိုလီ၊ ဇီးပစံးဇီးအဆီလီသကျိုလီသကျိုလီ၊ မူခိတ်လီသကျိုန့တံစုာ်ကိတ်ခါကိတ်တံလီ၊
၁. **သကျား** နှင့် မှ်ပမတဇီးလၢသ့ဇီးပစံးလၢသကျားလီ၊ ဇီးပစံးလၢသကျားသကျားလီ၊ ဇီးပစံးလၢတကျားစုာ်ကီးလီ၊ တကျားန့ပအိတ်တံကမၤအိတ်လၢအပူလီ၊
၁. **သကျပ်ကလံ** နှင့် မှ်ဝ်ခိတ်ခိတ်သိပ်သကျပ်ကလံလီ၊ ဇီးပတံလၢလၢနီပကူန့သိပ်သကျပ်ကလံလီ၊
၂. **သကျပ်ကလံ** နှင့် မှ်ဆုတ်ယူပျဲဝဲမှ်ဂုး၊ ထီလီအမိတ်ပုလဲပျဲဝဲမှ်ဂုးပစံးလၢပျဲသကျပ်ကလံလီ၊ ဆုတ်ယူလၢမူခိတ်ပျဲသကျပ်ကလံလီ၊
၁. **သကျပ်** နှင့် မှ်ပဆုတ်နီဇီးပမၤလီဆုတ်ထံးဘၣ်ပခိတ်မှ်နါစုးသုတအိတ်ပျဲထီတဂုးဇီးပစံးလၢပဆုတ်နီသကျပ်ပသးလီ၊ ပုတဂၤဆုတ်နီသကျပ်အသးလၢဆုတ်ဘၣ်တုလီလၢအခိတ်မှ်နါစုးလီ၊ ဇီးပစံးဇီးအဆီလီသကျပ်သကျပ်လီ၊
၂. **လီသကျပ်** နှင့် မှ်ပကိးပုဂၤတဘိဘၣ်တဘိတဘိဘၣ်တဘိဇီးပစံးလၢပကိးလီသကျပ်လီ၊ ဇီးပစံးလၢလီတကျပ်စုာ်ကီးလီ၊ ပုတဂၤကိးအမိတ်ဇီးလီသကျပ်မးလီ၊
၃. **လီသကျပ်** နှင့် မှ်ပုကညီမၤတံကံကမၤဇီးစံးဝဲလၢနဲလီသကျပ်လီ၊ ဇီးမှ်မၤတံကံကမၤလၢမၤနဲတဘၣ်ဘၣ်န့လီ၊ နဲလီသကျပ်ဇီးစမၤတံကံကမၤဝဲလီ၊
၄. **အုးသကျပ်** နှင့် မှ်တံအာ်တံခံးလၢပတထံထီဘၣ်မှ်မဲလါမဲန့ပစံးလၢတံမၤအသးအုးသကျပ်လီ၊ တံမၤအသးအုးတကျပ်ပတထံထီဘၣ်မှ်မဲလါမဲဘၣ်လီ၊ ဇီးပစံးဇီးအဆီလီအုးသကျပ်အုးသကျပ်လီ၊
၅. **အုးသကျပ်** နှင့် မှ်ပုကညီအသးအုးတံတမံမံဇီးဟံသပုအသးန့ပစံးလၢဟံအမဲအုးသကျပ်လီ၊ ပုတဂၤပုဂၤလိာ်

သကျား-သကျု-
သကျို-သကျု-သကျု-သကျု-သကျု-သကျု-သကျု

- လၢကွီဇီးဟံအမဲအုးသကျပ်လီ၊
၁. **သကျုကလံ** နှင့် မှ်ပယုလီတံလဲန့ညီဇီးပစံးလၢလဲန့သကျုကလံလီ၊ ပုတဂၤယုတံသၣ်အချံဇီးန့ဝဲသကျုကလံလီ၊
 ၁. **သကျုကလံ** နှင့် မှ်ပထုးတံထီရီတမံဇီးတန့ဘၣ်ဇီးကတံဝဲန့ပစံးလၢကတံသကျုကလံလီ၊ စထုးချံတဘၣ်ကတံမးသကျုကလံလီ၊ တန့ဘၣ်ကွးစထုးကတံသကျုကလံလီ၊
 ၁. **သကျိုကလံ** နှင့် မှ်ပဒိတ်ကျိတ်သ့ဇီးပစံးလၢသိပ်သကျိုကလံလီ၊ ပုတဂၤဒိတ်ကျိတ်သ့ဇီးပစံးလၢသိပ်သကျိုကလံလီ၊
 ၁. **သကျုကလံ** နှင့် မှ်ပယုလီတံထီရီတမံန့ညီဇီးပစံးလၢန့သကျုကလံလီ၊ ပုတဂၤအိတ်မှ်တမံဇီးယုမးဝဲသကျုကလံလီ၊
 ၁. **သကျုကလံ** နှင့် မှ်ပလဲတံပဆၢထၢ်ကတံဇီးပစံးလၢပဆၢထၢ်ကတံသကျုကလံလီ၊ ကဆိတုလဲတံဇီးဆၢထၢ်ကတံမးသကျုကလံလီ၊ ပုတဂၤလဲတံဇီးဆၢထၢ်ကတံမးသကျုကလံလီ၊
 ၁. **သကျု** နှင့် မှ်ပုကညီကွီအမဲတံတစၢ်ဆၢဘၣ်ဇီးပစံးလၢအမဲသကျုလီ၊ ဇီးပစံးလၢတကျုစုာ်ကီးလီ၊ ပုမဲသကျုန့ကွီတံလၢအမဲကပလီ၊ ဇီးပစံးဇီးအဆီလီသကျုတံပလီ၊
 ၁. **သကျပ်** နှင့် မှ်ပလဲယုအိတ်ဟးအိတ်တန့ဘၣ်ဇီးပစံးလၢပလဲတံသကျပ်လီ၊ ဇီးပစံးဇီးအဆီလီသကျပ်သကျပ်လီ၊ စလဲဟးသကျပ်ဇီးတန့တံနီတမံဘၣ်၊
 ၂. **သကျပ်** နှင့် မှ်ပုလၢအမၤအတံတအိတ်ဘၣ်န့ပစံးလၢပုသကျပ်သကျပ်လီ၊ ပုသကျပ်သကျပ်န့မှ်ပုလီယီန့လီ၊
 ၃. **ကိးသကျပ်** နှင့် မှ်တံတမံအိတ်န့သကုးဇီးပတကိးဘၣ်ဒ်အမံအိတ်ဝဲသးဘၣ်ပကိးလီဆီန့အမံတမံဒ်ဇီးပစံးလၢကိးကျပ်လီ၊ ထိးန့ပကိးသကျပ်အမံလၢတံနါ၊ ထီခိတ်န့ပကိးသကျပ်အမံလၢတံစၢ်၊ တၢဟံန့ပကိးသကျပ်အမံလၢတကျပ်ခိတ်လီ၊ ထီရီပကိးလီဆီတံအမံန့ပစံးလၢပကိးသကျပ်လီ၊
 ၁. **သကျု** နှင့် မှ်တံကဆုတ်ဝဲလၢလီလဲလၢအဆုတ်တအိတ်ဘၣ်ဇီးသးသးကဆိုးကဆုတ်တအိတ်ဘၣ်န့ပစံးလၢသကျုလီ၊ ဇီးပစံးဇီးအဆီလီသကျုသကျုသကျုကတုလီ၊ လုန့ပပူလၢယံးဇီးမၤအသးသကျုကတုလီ၊ သုလၢပတံကဆုတ်န့တုပတြိလၢယံးဇီးသကျုသကျုဝဲလီ၊ ဇီးပစံးလၢစကျုဇီးတကျုစုာ်ကီးလီ၊
 ၂. **သကျုဆုး** နှင့် မှ်လၢသုလၢကိးဝဲဇီးကဆုတ်ဝဲလၢတအိတ်ဘၣ်ယံးန့ပစံးလၢမၤသးသကျုဆုးလီ၊ လၢသုသကျုဆုးန့ပပူယံးတသ့ဘၣ်၊ ဇီးပစံးဇီးအဆီလီသကျုဆုးသကျုဆုးလီ၊
 ၁. **သကျု** နှင့် မှ်ပုကညီတကရူယီအသးတပုစၢ်န့လိာ်ဘၣ်အသးဇီးအသးသးသးန့ပစံးလၢသကျုလီ၊ ဇီးပစံးဇီးအဆီ

သကျိန်-သကျိန်-သကျိန်-သကျိန်-သကျိန်

လၢသဒၢ်သကျိန်လီၤ. ပှၤသဒၢ်သကျိန်တဖၣ်န့ၣ်အသးဒီးသီးသီးလီၤ. ဒီးပှၤအိၣ်ဖျါၣ်တနံၤယီၤန့ၣ်ပစံးလၢသကျိန်စုၣ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢတကျိန်စုၣ်ကိးလီၤ.

၁. သကျိန် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤဆၢၣ်အတြိပူၤန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်လီၤသကျိန်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်သကျိန်ပူၤစုၣ်ကိးလီၤ. ထံဖိတြိလီၤဆၢၣ်သကျိန်အိၣ်န့ၣ်လီၤဆၢၣ်ဝဲဖးထီၣ်တတဲာ်ဒီးလီၤ. ဒီးပစံးလၢသကျိန်သကျိန်စံးဒီးအဆိဒ်န့ၣ်လီၤ.

၂. ခံသကျိန် န့ၣ်မ့ၢ်ပ ခံ ကီၢ် ခံ လိၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်ပစံးလၢခံသကျိန်လီၤ. ဒီးပစံးလၢခံပူၤသကျိန်စုၣ်ကိးလီၤ. ခံသကျိန်ခံသကျိန်စံးဝဲဒီးအဆိလီၤ.

၃. လံၤသကျိန် န့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်မ့ၢ်အတၢ်အဘိးကဆူးပူၤလီၤဆၢၣ်ဝဲစၢၣ်ဒီးပစံးလၢလံၤသကျိန်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလံၤသကျိန်ခံသကျိန်, လံၤသကျိန်ထွၣ်သကျိန်လီၤ.

၄. လီၤသကျိန် န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ကဆူးပူၤလီၤဆၢၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီၤသကျိန်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤသကျိန်လီၤသကျိန်လီၤ. ထံဖိတြိပူၤလီၤသကျိန်စံးဝဲဒၣ်.

၁. သကျိန် န့ၣ်မ့ၢ်ယဲာ်ကန့ၣ်လီၤလဲလၢပကျတန့ၣ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢသကျိန်လီၤ. ယဲာ်တဘျီအကန့ၣ်သကျိန်ကတိာ်စံးဝဲဒၣ်.

၁. သကျိန်မီၤဂဲၤ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သၣ်လၢအကပိာ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးအိၣ်ထဲအချံၤန့ၣ်ပစံးလၢသကျိန်မီၤဂဲၤ လီၤ. တၢ်ရၢၤသၣ်အကပိာ်ဘျီဒီးမၤသးထဲအချံၤသကျိန်မီၤဂဲၤပအိၣ်တသ့ဘၣ်.

၂. သကျိန်ချၢၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီအိၣ်ဘၣ်ဆုဒီးအိၣ်ထဲအကစၢ်ဒီးတၢ်ကတိာ်သီးတအိၣ်ဘၣ်လၢအလီၤန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ဘၣ်ဆုသကျိန်ချၢၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤတသးဆုသီးစီၤဒီးကတိာ်လၢအယီၤဒုတစံးစီၤဒီးအကစၢ်အိၣ်မးသကျိန်ချၢၣ်လီၤ.

၃. သကျိန်သ့ၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီအမဲလၢဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဘိၣ်သအိၣ်အမဲဒိၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤပစံးလၢသကျိန်သ့ၤလီၤ. ပှၤတဂၤအမဲသကျိန်သ့ၤလီၤ. ဘိၣ်သအိၣ်အထီၣ်အမဲသကျိန်သ့ၤစံးဝဲဒၣ်.

၁. သကျိန် န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအမဲဆူးတသ့ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသကျိန်လီၤ. ပှၤသကျိန်န့ၣ်ပှၤကလီၤအသးအမဲတဆူးဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသကျိန်သကျိန်လီၤ. ပှၤတဂၤအမဲဆူးတသ့ဘၣ်, သကျိန်သမိး.

၁. သကျိန် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပလုာ်ကထီၣ်အသးလၢအတီၤပးတြိန့ၣ်ပစံးလၢသကျိန်လီၤ. ပပူၤစုၣ်လုၤစီၤခိၣ်အခိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအသကျိန်လီၤ. ထီၣ်ရၢၤတၢ်စုၣ်လုၤပလုာ်ကထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသကျိန်ခဲလၢာ်လီၤ.

၂. သကျိန် န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤခိၣ်လီၤမံၤအခိၣ်စုၣ်လုၤပလုာ်ကထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသကျိန်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသကျိန်ချးလီၤ. မ့ၢ်ဒၢတီၢ်ဘိအခိၣ်သကျိန်ချးစံးဝဲဒၣ်.

၃. ကွၢ်သကျိန်ခိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တကလုာ်အနီၤဘိလၢအကိာ်ဝးတြိဒီးပျုၤကထီၣ်အသးန့ၣ်ပကိးလၢကွၢ်သကျိန်ခိၣ်လီၤ. ကွၢ်သကျိန်ခိၣ်န့ၣ်အခိၣ်အိၣ်ဒီးအသကျိန်လၢအကိာ်ထံးန့ၣ်လီၤ.

၄. လီၤသကျိန် န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲလၢပယုထီၣ်အခိၣ်အခံဒီးအသးဖၢလၢအဖးဖိန့ၣ်ကွၢ်လီၤကွၢ်ကလံာ်ဒီးပစံးလၢလီၤသကျိန်လီၤ. ဒီးပစံး

သကွၢ်-သကွၢ်-သကွၢ်-သကွၢ်-သကွၢ်

လၢလီၤကျိၤစုၣ်ကိးလီၤ. ကသ့ၣ်အယီၤဒုန့ၣ်လီၤသကျိန်စုၣ်ကိးလီၤ.

၁. သကွၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတၢ်ကွၢ်တြိဒီးပစံးလၢပလဲၤသကွၢ်တၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤလဲၤသကွၢ်တၢ်လၢကျိကွၢ်တဝီၤအသးန့ၣ်လီၤ. ကျိကွၢ်သကွၢ်ကွၢ်တဝီၤအသးဒ်ကွၢ်ဂ့ၤလၢတဝးဘၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ထံတီၤကွၢ်သကွၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ကွၢ်တဝီၤအသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသကွၢ်သကွၢ်လီၤ.

၁. သကွၢ် န့ၣ်မ့ၢ်သကွၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤတၢ်တလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပမၤတၢ်သကွၢ်သကွၢ်လီၤ.

၂. လီၤသကွၢ် န့ၣ်မ့ၢ်လီၤတလုာ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပလီၤလၢတၢ်ပလီၤတၢ်ဘဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢလီၤတလုာ်လီၤသကွၢ်လီၤ.

၁. သကွၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ဖးဖိအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဖးဖိလုာ်တစံးဒီးပစံးလၢသကွၢ်လီၤ. ဘုဖးဖိသကွၢ်လီၤ. ဘုဖးဖိန့ၣ်သကွၢ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်ဖးဖိမ့ၢ်သကွၢ်မ့ၢ်, မ့ၢ်ထီၣ်ဖးဖိမူသကွၢ်မူစံးဝဲလီၤ.

၂. မဲာ်သကွၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမဲာ်ကဒါထီၣ်အသးဆုပခိၣ်တခီဒီးပစံးလၢပမဲာ်သကွၢ်ထီၣ်အသးလီၤ.

၁. သကွၢ် န့ၣ်မ့ၢ်သကွၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပစၢၤပျံၤဒီးအကွၢ်ပူၤန့ၣ်ပစံးလၢစၢၤသကွၢ်စၢၤသကွၢ်လီၤ. စၢၤသကွၢ်စၢၤသကွၢ်ပျံၤန့ၣ်ပကမၤနီၣ်သယီၤလီၤ.

၂. ကိးသကွၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ကိးသကွၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကိးပှၤလၢအိၣ်ယံၤဒီးပှၤန့ၣ်ပစံးလၢကိးသကွၢ်ကိးသကွၢ်လီၤ. ပှၤအိၣ်ယံၤဒီးပှၤန့ၣ်ပကိးသကွၢ်ကိးသကွၢ်ဒီးနီၣ်ဟူဝဲလီၤ.

၁. သကွၢ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးလၢပသ့ၣ်ပဖျးဒီးပအိၣ်အသၣ်ဆာဝဲန့ၣ်ပကိးလၢသကွၢ်လီၤ. သကွၢ်န့ၣ်အထံးကဘၢလၢဒီးအလဲတအိၣ်ဘၣ်ဒီးအိၣ်ထဲအကံၢ်ဇၢလီၤ. ဒီးအလုာ်လၢအသၣ်ထီဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသကွၢ်ပထံလီၤ. ဒီးပကိးလၢကွၢ်ဒီးတကွၢ်စုၣ်ကိးလီၤ. ဒီးသကွၢ်န့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ.

၂. သကွၢ်ကဒါ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆုၣ်တၢ်မဲာ်ကွၢ်လီၤပိာ်လီၤအသးဆုအခိၣ်ထံးမ့ၢ်ဂ့ၤထံးယုၤဆုအခံမ့ၢ်ဂ့ၤပစံးလၢသကွၢ်ကဒါလီၤ. ဂ့ၤမဲာ်ထီၣ်သကွၢ်ပှၤမၤဟံၣ်န့ၣ်လၢလီၤဟံၣ်တူၣ်လၢအခိၣ်စိးတခီဒီးပစံးလၢသကွၢ်ကဒါ, ပှၤအိၣ်ဖျါလီၤလၢအခိၣ်တခီဒီးပစံးလၢလီၤသကွၢ်ကဒါလီၤ.

၃. သကွၢ်စီ န့ၣ်သကွၢ်အဖိအိၣ်ပူၤအိၣ်ဒီးအထံဆာဝဲဒီးပစံးလၢသကွၢ်စီလီၤ. သကွၢ်ဒိၣ်ခိၣ်အဖိအိၣ်ပူၤအိၣ်ဒီးအစီဒီးပကိးလၢသကွၢ်စီလီၤ.

၄. သကွၢ်တဲာ်တီ န့ၣ်မ့ၢ်သကွၢ်တကလုာ်အထံးဖုၣ်အလုာ်ပြီဒီးပကိးလၢသကွၢ်တဲာ်တီလီၤ. ဒီးအသၣ်မဲာ်န့ၣ်ပအိၣ်ဆၢန့ၣ်သကွၢ်အကတက့ၢ်လီၤ.

၅. သကွၢ်တီၤလီၤ န့ၣ်မ့ၢ်သကွၢ်တကလုာ်အသၣ်ဒိၣ်အသၣ်ထီဒီးပကိးလၢသကွၢ်တီၤလီၤလီၤ. သကွၢ်တီၤလီၤန့ၣ်အသၣ်ဒိၣ်ထဲယဲာ်တီၢ်ကွၢ်တီၢ်လီၤ.

၆. သကွၢ်ထူၣ် န့ၣ်မ့ၢ်သကွၢ်ထံးသကွၢ်ဘိန့ၣ်ပကိးလၢသကွၢ်ထူၣ်လီၤ. သကွၢ်ထူၣ်န့ၣ်တနီၤနီၤထဲကုဖိတဒုလီၤ. ဒီးပစံးလၢသကွၢ်တၢ်စုၣ်ကိးလီၤ.

သကွဲ-သကွဲ-သကွဲ-သကွဲ

၇. သကွဲပထ နှစ်မျှပကီးသကွဲဒီးအဆီလာသကွဲပထလီ၊ သကွဲပထစံးဝဲဒ်.
၈. သကွဲသုဉ် နှစ်မျှသကွဲဆိုးထီဉ်ကလါအဒီးဖျဉ်ဒီးသံဉ်ဒီးပကီးလာသကွဲသုဉ်လီ၊
၉. သကွဲသုဉ် နှစ်မျှကိစံနုဉ်ပသးပုဂ္ဂလိယကိးလာသကွဲသုဉ်လီ၊ သကွဲသုဉ်သုဉ်သုဉ်လါအဒီးခိဉ်ထံးလာအထံးကပိဉ်လီလီ၊
၁၀. ကွီသကွဲ နှစ်မျှပလိာ်ကွီဒီးပဘဉ်လိးကဒါကွဲဒ်ပဝဲနုဉ်ပစံးလာကွီသကွဲလီ၊ ကွီဘဉ်ကွီသကွဲဘာဘဉ်ဘာသကွဲစံးဝဲဒ်လီ၊ ဒီးမုဉ်စံးဝဲဒီးအဆီဒ်နုဉ်လီ၊ ပလိာ်ကွီလာအဂ္ဂါတဆိဉ်ဘဉ်လာပကနုဉ်ပကနုဉ်ကွီသကွဲဒီးပကဘဉ်လိးကဒါကွဲလီ၊
၁၁. ထီဉ်သကွဲစီ နှစ်မျှထီဉ်တကလုဉ်အိဉ်သကွဲအဖီဒီးအစီဒီးပကီးလာထီဉ်သကွဲစီလီ၊ ထီဉ်သကွဲစီနုဉ်အိဉ်သကွဲစီဒီးပကီးလာထီဉ်သကွဲစီလီ၊ ဒီးမုဉ်ထီဉ်တလုဉ်ထီဉ်မုဉ်ဒီးဒီးအနီဉ်ထီဉ်နုဉ်လီ၊
၁၂. ထီဉ်သကွဲ နှစ်မျှဂုဉ်မဲနုဉ်ကွဉ်လီ၊ ဆူအခဉ်ယံအခိဉ်ထံးဒ်လွးကနုဉ်အသိးဒီးပကီးလာထီဉ်သကွဲလီ၊ ဂုဉ်မဲထီဉ်သကွဲနုဉ်အုဉ်ပုဒီးဘဉ်ကွးပုဒီးတဆူဉ်အသိးလီ၊
၁၃. မာသကွဲ နှစ်မျှပမာထီဉ်တအသကွဲဒ်ကကွးတဒီးပစံးလာမာသကွဲလီ၊ မာသကွဲပုဉ်သကွဲစံးဝဲဒ်.
၁၄. ယွာသကွဲ နှစ်မျှထံယွာကဒါဆူအခံမုဉ်ဂုဉ်၊ ထံသဝံးယွာကဒါဆူအခံမုဉ်ဂုဉ်၊ ပစံးလာထံယွာသကွဲလီ၊ ထံသဝံးယွာသကွဲဆူထံခံတခါလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာယွာသကွဲယွာကဒါလီ၊
၁၅. အိဉ်သကွဲ နှစ်မျှထီဉ်ရီဉ်တအိဉ်လာအကဒါတခါနုဉ်ပစံးလာအိဉ်သကွဲခဲလါလီ၊ ပုဉ်ကညီဟုးအိဉ်သကွဲ၊ ကနဲခိဉ်ထံအိဉ်သကွဲဆူသုဉ်ဒ်ခိဉ်ထံးစံးဝဲလီ၊
၁. သကွဲ နှစ်မျှကညးအဆီလီ၊ မုဉ်ပကတိမုဉ်တလါပကတိလါစါပုဉ်ကအသးနုဉ်ပစံးဒီးအဆီလာသကွဲကညးလီ၊
၂. သကွဲကွီ နှစ်မျှသုဉ်လါကလံအူဒီးဒါကူလီသကွဲနုဉ်ပစံးလာလီသကွဲကွီလီ၊ သုဉ်တထံးကလံအူဒီးလီမးသကွဲကွီလီ၊
၃. သကွဲဖါ နှစ်မျှထွဉ်ဖုံထီဉ်အဖိထဲအဖါဒီးပစံးလာသကွဲဖါလီ၊ ထွဉ်တဖုံထီဉ်ဒီးသကွဲဖါခဲလါလီ၊
၄. သကွဲမိ နှစ်မျှထွဉ်ဖုံထီဉ်အဖိထဲအမိဒီးပစံးလာသကွဲမိလီ၊ ထွဉ်တနီဉ်နီဉ်သကွဲမိဒီးအဖိထဲအမိလီ၊
၅. လီသကွဲ နှစ်မျှသုဉ်ကုဉ်ဒါကူလီသကွဲဒီးပစံးလာလီသကွဲလီ၊ သုဉ်တထံးလီသကွဲဒီးကကံတုလီ၊
၁. သကွဲသကွဲ နှစ်မျှပမာတတလီတလီဆဲးတဂုတဘဉ်ဒီးပစံးလာသကွဲသကွဲလီ၊ ပုဉ်တဂုမာတတသုဒ်ဒီးမာတသကွဲသကွဲလီ၊ ဒီးပစံးလာစကွဲစကွဲဒီးတကွဲတကွဲစုကီးလီ၊
၁. သကွဲ နှစ်မျှပဘျးထီဉ်ဆီကိဉ်မုဉ်ဂုဉ်ဆီခိဉ်မုဉ်ဂုဉ်ပဘျးထီဉ်လာပုဉ်ဒီးပစံးလာသကွဲလီ၊ သကွဲဆီလာပုဉ်သကွဲစံးဝဲဒ်၊ ဒီးပစံးလာတကွဲဒီးစကွဲစုကီးလီ၊
၂. သကွဲထီဉ် နှစ်မျှထီဉ်ရီဉ်ပမာထီဉ်တလါပုဉ်သကွဲကိဉ်နုဉ်ပ

သကွဲ-သကွဲ-သကွဲ-သကွဲ-သကွဲ-သကွဲ

- စံးလာပသကွဲထီဉ်ခဲလါလီ၊ သကွဲထီဉ်ဆီလာဒီးဖိလံးစံးဝဲဒ်၊ ပသကွဲထီဉ်ဆီလာဒီးဖိလံးနုဉ်ပဘျးထီဉ်အကိဉ်လာပုဉ်သကွဲလီ၊ ဒီးပစံးလာစကွဲထီဉ်၊ ဒီးတကွဲထီဉ်လီ၊
၃. သကွဲလီ နှစ်မျှပသဝံဉ်လီသုဉ်ဖိဒီးပစံးလာသကွဲလီလီ၊ ပုဉ်တဂုသကွဲလီသုဉ်ဖိတထံးဒီးလီသကွဲလီလီ၊
၄. လီသကွဲ နှစ်မျှဝဉ်ဘိဉ်ဒါကူလီနုဉ်ပစံးလာဝဉ်ဘိဉ်သကွဲလီ၊ တလီထီဉ်ဒီးဝဉ်ဘိဉ်လီသကွဲလီလီ၊
၁. သကွဲကလံ နှစ်မျှပုဉ်လါညီသီဉ်နုဉ်ပစံးလာသီဉ်သကွဲကလံလီ၊ ပုဉ်တဂုညီသီဉ်သကွဲကလံစံးဝဲဒ်.
၁. သကွဲကလံ နှစ်မျှပဝဉ်ဝဉ်အဂ္ဂါလီကျိဉ်တဘိဒီးပစံးလာအဂ္ဂါလီသကွဲကလံလီ၊
၁. သကွဲ နှစ်မျှပကီးတလါယံမုဉ်ဂုဉ်၊ ပခးတလါအယံကစီဒီးပုဉ်မုဉ်ဂုဉ်၊ ပကွဲတလါအကစီဒီးပုဉ်မုဉ်ဂုဉ်ပစံးလာသကွဲလီ၊ ကိးသကွဲခးသကွဲ၊ ကွဲသကွဲစံးဝဲဒ်လီ၊ ပုဉ်တဂုကိးသကွဲပုဉ်အိဉ်လာအယံတဖုဉ်၊ ခးသကွဲထီဉ်ခိဉ်ဒီးတဘဉ်ဘဉ်၊ ကွဲသကွဲတလါအယံဖျါတလီတဘဉ်.
၂. သကွဲဒ် နှစ်မျှပုဉ်ကညီကိးပယုဉ်ဝဲဒီးပစံးလာပကီးသကွဲဒ်လီ၊ ပုဉ်တဂုကိးမးသကွဲဒ်လီ၊ ဒီးပစံးလာကိးသကွဲကွဲသကွဲကွဲစုကီးလီ၊
၁. သကွဲ နှစ်မျှတကါဉ်ပသးလာအနးကတါဒီးပစံးလာတသကွဲပသးလီ၊ စမာတတသုဘဉ်တသကွဲစသးနးက၊ ဒီးပစံးလာစကွဲဒီးတကွဲလီ၊
၂. သကွဲ နှစ်မျှထီဉ်ရီဉ်ပုဉ်ကညီနးကဲဉ်ဆိးဒီးပစံးလာသကွဲခဲလါလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာသကွဲခဲသကွဲလုလံးလံး၊ သကွဲခိဉ်သကွဲခဲလီ၊ ပုဉ်တဂုသကွဲလုလံးမာတသးတဘဉ်ဘဉ်၊ ပုဉ်တဂုသကွဲခဲဒီးမာတဝံသးကါဉ်နးက၊ ဒီးပစံးလာစကွဲဒီးတကွဲစုကီးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာသကွဲကနဲစုကီးလီ၊ ဒီးပစံးလာကါဉ်သကွဲစုကီးလီ၊
၃. သကွဲ နှစ်မျှသဘံအဆီလီ၊ ဒီးမုဉ်သုဉ်ဖိလာပမာထီဉ်အပိးအလီနုဉ်ပကီးဒီးအဆီလာသဘံသကွဲလီ၊
၄. သကွဲခဲ နှစ်မျှတကါဉ်ပသးတုဉ်တမိဉ်မာဘဉ်ပသးလာတနီတမံ၊ ပစုဃာပခိဉ်ဃာပသုဉ်ပသးဃာတမိဉ်မံပသးဒီးပစံးလာပသကွဲခဲလီ၊ ပုဉ်တဂုသကွဲခဲမာတတကဲထီဉ်ဘဉ်.
၅. သကွဲသး နှစ်မျှပမာတကြူးကြူးဒီးတကဲထီဉ်ဘဉ်ဝဲလီယီကွဲဉ်၊ ပမာတကြူးကြူးဟးဂီတကဲထီဉ်ဘဉ်ဒီးပသးခိဉ်ထီဉ်ဒီးတကါဉ်ထီဉ်ပသးနုဉ်ပစံးလာသကွဲသးလီ၊ စမာတလါတဖျဉ်တကဲထီဉ်ဘဉ်၊ ဟးဂီကွဲဉ်လံ၊ တသကွဲသးယာက၊
၆. တသကွဲ နှစ်မျှတကါဉ်ပသးလာနးဒီးပစံးလာတသကွဲပသးလီ၊ တသကွဲစသးက၊ စမာတကိးနးကဲဉ်ဆိးတသကွဲစသးက၊
၇. မာသကွဲအစုလီ နှစ်မျှပုဉ်လါကါဉ်မာတဒီးမာတတလီတံလီဆဲးဘဉ်ဒီးအစုလီတဂုဘဉ်နုဉ်ပစံးလာမာသကွဲအစုလီလီ၊ ပုဉ်တဂုမာသကွဲအစုလီဒီးမာတတဂုဘဉ်လီ၊
၁. သကွဲ နှစ်မျှပသုပခံဒီးပစံးလာပသကွဲပခံလီ၊ ဒီးပစံး

သကွက်-သကွဲ-သကွဲ-သကွဲ-သကွဲ

လာသကွက်ထိုင်အခံစားကိန်းလီ။ ပုတနီနီအခံသကွဲအသးလီ။ ပုတနီနီအခံသကွဲဒီးပစံးလာအခံသကွဲလီ။ တနီနီသကွဲထိုင်ဝဲမာသကွဲထိုင်ဝဲလီ။

၁. **သကွဲ** နှုတ်မုာ်ကျကွပ်တဝီၤ အသးဒီးပစံးလာကျကွပ် ကွဲလီ။ ကျတဘိကွပ်သကွဲယံၤက၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသကွဲသကွဲ လီ။ ဒီးပစံးလာသကွဲဒီးစုာ်ကိန်းလီ။ ကျတဘိမုာ်သကွဲဒီးစံးဝဲဒၣ်။

၂. **သကွဲ** နှုတ်မုာ်ထိုင်လာအခံးနီၤတဖျဲၤဒီးအခံးကွပ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာအခံးသကွဲလီ။ ထိုင်ဘျုးဘျုးဒီးအခံးသကွဲလီ။ လာနှုတ်အမဲၣ်ညါထိုင်ဒီးသကွဲအိၣ်ဒီးတနီၤလီ။ ထိုင်တနီၤနီၤအခံးသကွဲဝဲလီ။ ဒီးပစံးလာသကွဲဒီးတကွဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသကွဲသကွဲလီ။

၃. **လီၤသကွဲ** နှုတ်မုာ်တသးကံၤပူၤလီၤဆၢၣ်ဒီးအမၤထိုင်ထီဝဲဒီးပစံးလာလီၤသကွဲလီ။ နမၤသရီၣ်ဒီးအသးကံၤပူၤလီၤသကွဲစံးဝဲဒၣ်လီ။ ပစံးဒီးအဆိလာလီၤသကွဲလီၤသကွဲလီ။

၁. **သကွဲကလံ** နှုတ်မုာ်တကွဲတသးထိုင်ယံၤသီဝဲဒီးပစံးလာသီဝဲသကွဲကလံလီ။ တကံးညာ်ယံၤသီဝဲသကွဲကလံစံးဝဲဒၣ်။

၂. **သကွဲကလံ** နှုတ်မုာ်ပုၤကညီနီၤဒီးအထးခိၣ်အဲးထိုင်အသးဒီးပစံးလာနီၤသကွဲကလံလီ။ ပုၤတကၤကွဲစမဲၣ်ဒီးနီၤသကွဲကလံလီ။

၁. **သကွဲ** နှုတ်မုာ်သုတ်တကလုာ်တထံးဖးဒီးဒီးအသုတ်ထဲစုဆၢၣ်ဒီးအသုတ်မၤသးဒ်သထူသုတ်အသးမံကဖီဂီၤဆူၣ်ဒီးပကိးလာသကွဲလီ။ ဒီးမုာ်သုတ်ဖးဒီးတကလုာ်လီ။ ဒီးပကိးလာသကွဲနီၤစုာ်ကိန်းလီ။ ဒီးပကိးလာစကွဲဒီးတကွဲစုာ်ကိန်းလီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသကွဲသကွဲလီ။

၂. **သကွဲယုာ်အုၣ်** နှုတ်မုာ်သကွဲတကလုာ်မုာ်သုတ်ဒီးပုၤကညီဆါဘၣ်ယုာ်အုၣ်န့ၣ်ဂ့ၣ်ဝဲလီၤဝဲလာအဖံးဒီးပကိးလာသကွဲယုာ်အုၣ်လီ။ သကွဲယုာ်အုၣ်န့ၣ်ပမၤနီၤအဖံးဒီးပဝဲလီၤတဘၣ်ယုာ်အုၣ်လီ။

၁. **သကွဲ** နှုတ်မုာ်ပထုတ်တကလုာ်ဒ်ကုအသးဒီးဟိစါပါဒီးပဟိတံၤလာအပူၤဒီးပသုဒီးလုာ်န့ၣ်ပစံးလာသကွဲလီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသကွဲနီၣ်တြၢလီ။ ဒီးပထုသကွဲန့ၣ်ပဝံသဘျုးလာအပူၤ၊ ပဟိဘုၣ်လုာ်အပူၤလီ။ ဒီးပကိးလာစကွဲဒီးတကွဲစုာ်ကိန်းလီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသကွဲတကွဲစုာ်ကိန်းလီ။

၂. **သကွဲခါး** နှုတ်မုာ်ပထုတ်တကလုာ်ဒ်နီၣ်အသးဖျုးတြးဟိစါပါဒီးပဟိဘဲဘျုးလာအပူၤဒီးပကိးလာသကွဲခါးလီ။ ဒီးပကိးလာစုာ်ကိန်းလီ။ ဒီးပကိးလာခါးကလီလီတစုစုလီ။ ထုန့ၣ်ယၢလာသကွဲခါးတဖျုးတကွဲ၊ စကဟိဘဲလာအပူၤလီ။

၃. **သကွဲတြၢ** နှုတ်မုာ်သကွဲလာပစါလီၤစါဒီးပဟိသဘံၣ်လီခိၣ်လာအပူၤန့ၣ်ပစံးလာသကွဲတြၢလီ။ ပုၤကညီမုာ်တမၤဘၣ်ရံခိၣ်ဒီးပသဘံၣ်လီခိၣ်လာသကွဲတြၢအပူၤလီ။ ထုန့ၣ်ယၢလာသကွဲတြၢတဖျုးတကွဲ၊ စကဟိလီခိၣ်လာအပူၤလီ။

၁. **သကွဲ** နှုတ်မုာ်ပဘျးတကိာ်တကွဲဒီးပစံးလာသကွဲလီ။

သကွဲ-သခး-သခး-သခး-သခး

ပုၤတကၤသကွဲပနီၣ်အကိာ်လာပျံသကွဲဒီးထုးဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသကွဲသကွဲလီ။

၂. **သကွဲ** နှုတ်မုာ်ပစါပျံဒီးပစံးလာပျံသကွဲလီ။ မၤန့ၣ်ယၢလာပျံသကွဲတဘိတကွဲ၊ စကသကွဲပနီၣ်အကိာ်လီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသကွဲသကွဲလီ။

၃. **စါသကွဲ** နှုတ်မုာ်ထီရီၤပစါတံးဒီးအကွဲဒီးပစံးလာစါသကွဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာစါသကွဲစါသကွဲလီ။ ပုၤတကၤစါသကွဲပျံတဘိကမုာ်ကံၤသိကတယိာ်ဆိသး။

၄. **ပျံသကွဲ** နှုတ်မုာ်ထီရီၤပျံလာအိၣ်ဒီးအကွဲလာပကစါတံးအကိာ်န့ၣ်ပစံးလာပျံသကွဲလီ။ ပုၤတကၤလဲၤဒီးပျံသကွဲလာထီခိၣ်အကွဲဒီးဘၣ်ထီခိၣ်တဖျုးအကိာ်ဒီးကတံးဝဲလီ။

၅. **မဲၣ်သကွဲ** နှုတ်မုာ်ပမဲၣ်တံးအကွဲအသံအိၣ်ဝဲတြးဒီးပစံးလာပမဲၣ်သကွဲလီ။ ပမဲၣ်ပျံအိၣ်လာပမဲၣ်သကွဲပျံန့ၣ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမဲၣ်သကွဲမဲၣ်သကွဲလီ။ ဒီးတံးအိၣ်လာပမဲၣ်ညါဘျးဝဲန့ၣ်ပစံးလာအိၣ်လာမဲၣ်သကွဲပျံလီ။ ဆါထၢၣ်လာစမဲၣ်သကွဲပူၤတဂ့ၤ။

၁. **သခး** နှုတ်မုာ်သရဲအဆိလီ။ ဒီးမုာ်နီၣ်ဖျံဒီးတံးအါတံးသီန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလာသရဲသခးလီ။

၁. **သခး** နှုတ်မုာ်ဒုအဆိလီ။ ဒီးမုာ်ထံကျိာ်ကျဲဒီးဟိခိၣ်ကပံာ်ဒီးတံးကမုာ်မုာ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာဒုသခးလီ။ ထံဒုသခးပအိတသ့ဘၣ်။ ဒီးပစံးလာစခးဒီးတံးစုာ်ကိန်းလီ။

၂. **ဒုသခး** နှုတ်မုာ်ပုၤကညီဆါလီၤအမဲၣ်ဒီးအမဲၣ်မၤသးသပုၤတံာ်ဒီးပစံးလာအမဲၣ်ဒုသခးလီ။ ပုၤသးပုၤဟိဒုအသးအမဲၣ်ဒုသခးစံးဝဲဒၣ်လီ။

၁. **သခး** နှုတ်မုာ်ပုၤကညီအခံကိာ်ဒိၣ်ဒီးပစံးလာအခံသခးလီ။ ဒီးပစံးလာခံစုဒီးခံတစုစုာ်ကိန်းလီ။ ပုၤတနီၤနီၤအခံသခးဒိၣ်ဝဲလီ။ ဒီးမုာ်အခံကိာ်ဒိၣ်ဝဲလီ။

၂. **သခး** နှုတ်မုာ်ပုၤကညီဆိတံးလာအခံကိာ်ဒီးပစံးလာသခးတံးလာအခံလီ။ ပုၤတကၤသခးတံးလာအခံစံးဝဲဒၣ်။ ဒီးပုၤကညီထိုင်သကွဲအခံန့ၣ်ပစံးလာသခးအခံစုာ်ကိန်းလီ။

၁. **သခး** နှုတ်မုာ်န့ၣ်တကလုာ်အတံးထဲစုဒီးထီဝဲအိၣ်တဖံးဒီးပကိးလာန့ၣ်သခးလီ။ န့ၣ်သခးန့ၣ်အတံးအါဝဲဒီးပချီမံအိၣ်ဝဲလီ။ ပုၤကညီသ့ၣ်န့ၣ်သခးန့ၣ်အိၣ်ဝဲအတံးလီ။ ဒီးပစံးလာန့ၣ်စုဒီးန့ၣ်တစုစုာ်ကိန်းလီ။

၂. **သခး** နှုတ်မုာ်သုတ်တကလုာ်အလုာ်ဖးလဲၤဒီးပကိးလာသခးလီ။ ဒီးမုာ်သုတ်တြီတြီတံးတကလုာ်လီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသခးသခါလီ။

၁. **သခး** နှုတ်မုာ်တံးဖိတံးလံၤတကလုာ်အကွဲအဂီၤလီၤကံၤလာသမုာ်ဒီးပကိးလာသခးလီ။ ဒီးပကိးလာတခးစုာ်ကိန်းလီ။ ဒီးအိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီ။ သခးစိးပိာ်၊ သခးဘိ၊ သခးတရါ၊ သခးပျုာ်၊ သခးဂီၤခိၣ်စံးဝဲလီ။

၂. **သခးသခး** နှုတ်မုာ်ပဟိဆူၣ်ဟိချ့ပသးဒီးပစံးလာပဟိပသးသခးသခါလီ။ ပုၤတကၤဟိသးသခးသခါဒီးတယံာ်တဖီဆါထိုင်ဝဲဒီးသံသလုာ်လီ။ ဒီးပစံးလာစခးစခးစုာ်ကိန်းလီ။

သဗ်ဉ်
-သဗ်း-သဗ်ဉ်-သဗ်း-သဗ်း-သဗ်း-သဗ်း-သဗ်း-သဗ်း

၁. သဃာ နှင့်မှီတတ်တအိတ် ဘဉ်လှ၊ တက့၊ ဇီးပစံးလ၊ တအိတ် ဘဉ်သဃာလီ၊ ဟုတအိတ်မးသဃာကလတ်လီ၊

၁. သဃာန် နှစ်မျိုးသုံးခု ယူဝင့်ဒုယျ အိပ်ပိဋ်ပူ အါဝဲဒီး ပကီး လာ သဃာန်လီ၊ ဒီး ပကီးဒီး အဆိလာ သယိဉ်သဃာန်လီ၊ ဒီး ပစံး လာစ ယာန်ဒီး တယာန်စွာ ကီးလီ၊ ဒီး ပကီးဒီး အဆိလာ သယိဉ်သဃာန်စွာ ကီးလီ၊

၂. သဗာန် နှုတ်မိုးသုတ်တကလုာ်အသုတ်ဆံာ်ဝဲဒီးပကီးလာသဃာ်လီၤ. သဗာန်နှုတ်အထံးအသုတ်မၤသးဒ်ထီာ်တလုာ်အထံးအသုတ်အသိးဒီးအသုတ်ဒိာ်တက့ၢ်လီၤ.

၃. သမာဓိကလံ နှင့်မူပကဟးထီၣ်ကွံာ်ပကဟးသီၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢသီၣ်သမာဓိကလံလီၤ. ပှၤတဂၤကဟးထီၣ်သီၣ်သမာဓိကလံလီၤ.

၄. သဃာန်လင် နှင့်မှီစပ်အဖီလင်နှင့်ပစံးလၢသဃာန်လင်
လီၤ၊ ယုတ်ဒုအိၣ်ခူသွၣ်လၢသဃာန်လင်လီၤ၊

၅. **မိသမာဏ** နှင့်မူပိုင်ဘက်တံယံ၊ နှင့် ပစ္စံးလ၊ ပမိသမာဏလီ၊
ဒီးမူပိုင်ဘက်အသးတစးစးလီ၊ ပှ၊ တဂ၊ အမိသမာဏဒီးအမိ
ဘံယံဝဲလီ၊ ဒီးပစ္စံးလ၊ အမိဘံသမာဏစိုကီးလီ၊

၆. **လီသဃာ်** နှင့်မုၢ်တၢ်ကမံၤကမိၢ်လီၤခဲဘၢတၢ်ဒီးပစံးလၢ
လီၤသဃာ်လီၤ. ဒၢးဖိလၢ်လီၤသဃာ်လၢတၢ်ကမံၤန့ၣ်ခွဲကွၢ်တ
က့ၢ်. ဒီးပစံးလၢလီၤစဃာ်စၢ်ကိးလီၤ.

၇. အိပ်သဃာန် နှင့်မ္ဗပအိပ်ဆဲးပခံပဆဲးပခိဉ်ဒ်ပသုတလီယံ၊ ဆူပချာတဂုဒီးဖံးလပအိပ်သဃာန်ပခိဉ်လီ၊ ပှတနီနီခးသံး နှ်အိပ်သဃာန်အခိဉ်လီ၊

၁. သယံကလပ် နှင့်မှီပူးကညီအိတ်ကြွကလပ်ဒီးပစံးလၢအိတ် သယံကလပ်လီၤ. ပုၤတဂၤကၢၣ်ဒီးအိတ်သယံကလပ်လီၤ.

[illegible]

၁. သမ္မာ နှုတ်မှ ထိရီတလံလံပမာတကီတုတံနုတံပစံလံသမ္မာကလံလီ၊ ကုသမ္မာကလံနုတံပထတသ္မတုတံမနုလံ၊ ချိတံသမ္မာကလံနုတံပထတသ္မတုတံမနုလံ၊ ဒီးပစံလံသမ္မာကလံစုကီးလီ၊

၂. သဃာ၊ မှီသဃီ၊ အဆီလီ၊ ဒီး မှီသုတ်တကလုာ်အသုတ်မံဘိ
ဝဲထဲခိၣ်မှီဒိၣ်ဒီးအသုတ်ဆံၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးဒီးအဆီလၢသဃီ၊ သဃာ၊
လီၤ.

၁. သယံ နှင့်မိုးထံ လာတကျိပ်ကျဲ ဘဉ်ဒီး ဟီဉ်ခိဉ်ကဟ်ဒီး တံကမ္ပံးကမ္ပိာ် နှဉ်ပစံးလၢထံသယံလီၤ. ထံသယံနှဉ်ထံထံအဂ့ၤလီၤ. တဖုဘဉ်ဝဲဘဉ်. ဒီးပစံးလၢထံဆုံစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးတံလၢအဝါဆဲးကလၢဝဲနှဉ်ပစံးလၢဝါသယံစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂. သယံ နှင့် မှီ ပအိဉ် တာဆဉ် ပမဲ တကံ ဝဲဒီး ပစံး လာ ပမဲ သယံ လီၤ. စအိဉ် တာဆဉ် စမဲ သယံ နး ကၢ. ဒီး ပစံး လာ မဲ ဆဉ် ဣး လီၤ.

၁. သယံ နှိုမှ်တၢ်စးဘူးလိာ်အသးနှိုပံးလာသယံလီၤ. သကံ့သၢ်သယံနှိုစးဘူးလိာ်အသးခံဖျၢၣ်လီၤ. ထီရီၤတၢ်သၢ်သယံနှိုစးဘူးလိာ်အသးခဲလၢၣ်လီၤ. ဒီးပံးလာစယံဒီးတယံစၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပံးဒီးအဆိလာသယံကျိးလိာ်. သယံ သယံလီၤ. ဒီးသယံဒီးစၢ်ကိးလီၤ.

[illegible][illegible]

၄. **အိတ်သယံ** နှင့်ဖုတ်ထီရီတတ်သယံဝဲနှင့်အိတ်တပူယီဒီးပစံး
လအိတ်သယံလီ၊ သကွံသုတ်အိတ်သယံခံဖျုတ်စဲဘူးလိတ်အသး
လီ၊ သဲးသုတ်အိတ်သယံခံဖျုတ်စဲဘူးလိတ်အသးလီ၊

၁. သယံးကလံ နှံဗ်ပဆိတ်တံတံတြိကလံ နှံပစံးလပဆိတ်လီတံသယံးကလံလီ. ပှတကမပစံးအီဒီးပဆိတ်တံလီအခိတ်သယံးကလံလီ. ထီရီပဆိတ်တံတံနှံပစံးလပဆိတ်တံတံသယံးကလံလီ.

[illegible]

၁. သယံ၊ နှုတ်မှတ်ပတ်ပတ်တတ်ပတ်တတ်လေးဆုတ်ဒီးပတ်လောပတ်
သယံလေး၊ ဒီးပတ်ဒီးအဆီလာသယံသယံလေး၊ ပုတကတတ်
ယတ်ဖိတ်ယတ်တတ်အစုသယံသမီးလေး၊ ဒီးပတ်လောပတ်ဒီးတယံ
စုကီးလေး၊ ပုစုသယံနှုတ်ဖိတ်တတ်စုတလေးဆုတ်ပဲလေး၊

၂. သယံဇာတမီး နှင့်မိုးပျဉ်းတိုက်ဘိတ်ဝေးဒိပ်ဝဲဆူဂ်ဝဲန့ဉ်ပစံး လာမာသးသယံဇာတမီးလီၤ. ပှာတကဒ်ဒိတ်သယံဇာတမီးက ဆူဂ်ဆါကိတ်တံာ်ကသး. ဒီးပစံးလာစယံးဒီးတယံးစကီးလီၤ.

၁. သဃာ နှင့် မှ်ပဆွာတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသဃာလီၤ. ပမ့ၢ်လဲၤယုာ်ပှၢၤအတၢ်ဒီးပစံးလၢပလဲၤသဃာလီၤ. ဒီးပစံးလၢဆှၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. လဲၤသဃာလီၤက့ၢ်သရၣ်ဆူဝ်ပူၤစံးဝဲဒၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပကတိၤတအါဘၣ်ပကတိၤတစုစုလီၤ.

၁. သဃာ၊ နှင့်မိုးပတိတိတ်လာခိုဉ်ဖျဉ်မိုးဂူ၊ လာတၢ်စၢာ်မိုးဂူပ
စံးလာသဃာလီၤ၊ သဃာအိၣ်ဟုလၢယၣ်တက့ၢ်၊ သဃာအိၣ်
တၢ်ကမၤအိၣ်လာခိုဉ်ဖျဉ်တက့ၢ်၊ ဒီးပစံးလာစၢာ်စၢာ်ကိးလီၤ၊

၁. သဗ္ဗ နှင့် မှီပကတိလီထာဉ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပမၤလီၤထာဉ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢဘုသဃုလီၤ. ပှၤတဂၤပစံးဆိဉ်ဝဲတဂ့ၤဒီးဆိဉ်တၢ်ဘုသဃုလီၤဒီးပစံးလၢဘုစုစုၤကိးလီၤ.

[illegible]

သယု-သယု-သယု-သယု

ညှိတနီၤနီၤအမဲသယုလီၤ. ဒီးသမၠ်န့ၣ်အမဲသယုလီၤ. ယဲန့ၣ်အမဲသယုလီၤ. ဒီးပစံးလၢစယုဒုဒီးတယုဒုစိုၣ်ကိးလီၤ.

၂. သယုမန့ၣ် မှ်တၢ်လၢဒိဘိဒိကျိဆံးဝဲကိၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသယုမန့ၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤယဲၤဒီးအစုဒုၣ်မၤသးသယုမန့ၣ်လီၤ. ထံပိာ်တဘိန့ၣ်အစုဒုၣ်သယုမန့ၣ်ကိၤတၢ်ချီၤပအိၣ်တသ့ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသယုမန့ၣ်သယုမန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢစယုဒုဒီးတယုမန့ၣ်ကိးလီၤ.

၃. သယုသယု န့ၣ်မှ်ပဝဲတၢ်ပျၢတၢ်အလီၢ်တကဆုၣ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢမၤသးသယုသယုလီၤ. ပှၤတဂၤပျၢလီၢ်ဆုၣ်နီၤအပူၤမၤသးသယုသယုလီၤ. ပှၤတဂၤတဲသ့ၣ်တဘိသယုသယုဒီးတကဆုၣ်ဘၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢစယုဒုဒီးတယုသယုလီၤ.

၁. သယု န့ၣ်မှ်ပမၤတၢ်အူတကလုာ်လၢဝဲဒိဝဲလုာ်ဒီးပအူသိၣ်ဒ်တနီၤသီတူၢ်အသိးဒီးပကိးလၢသယုလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသယုနီၣ်ဒီးသယုသယုလီၤ. ဒီးပကိးလၢစယုဒုဒီးတယုစိုၣ်ကိးလီၤ. ပှၤကညီအူသယုန့ၣ်ကန့ၣ်ဝဲမှ်စံးဝဲလီၤ.ဒီးသယုန့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. သယုဝဲဒိဝဲ,သယုခွဲး, သယုထူး, သယုထးအကလုာ်အိၣ်ဝဲပဲၤန့ၣ်လီၤ.

၂. သယုခွဲး န့ၣ်မှ်သယုတကလုာ်ပမၤအမဲဖးထီဒီးပကိးလၢသယုခွဲးလီၤ. ဒီးပမၤအူဒီးပထိးထီၣ်လၢပထးခိၣ်ဒီးပခွဲးသီၣ်လၢပစုန့ၣ်ပကိးလၢသယုခွဲးလီၤ. ဒီးပကိးလၢသယုထီမဲစိုၣ်ကိးလီၤ. ပှၤတဂၤအူသယုဒီးခွဲးဝဲလီၤ.

၃. သယုထီမဲ န့ၣ်မှ်သယုခွဲးန့ၣ်ပမၤအမဲထီဝဲဒီးပကိးလၢသယုထီမဲလီၤ. သယုထီမဲန့ၣ်အမဲထီဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသယုထီတၢ်သယုထီမဲလီၤ.

၄. အူသယု န့ၣ်မှ်ပမၤသီၣ်သယုဒီးပထိးထီၣ်လၢပထးခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပအူသယုလီၤ. ပှၤတဂၤအူသယုဒီးသီၣ်ဝဲမှ်ကၢစံးဝဲဒၣ်.

၁. သယု န့ၣ်မှ်သ့ၣ်တကလုာ်အိၣ်လၢပှ်ဒိၣ်ကနီၤဒီးမှ်သ့ၣ်ဖးဒိၣ်တကလုာ်ပအိၣ်အသၢ်ဆၢဝဲဒီးပကိးလၢသယုလီၤ. ဒီးအိၣ်ခံကလုာ်လီၤ. သယုမှ်တကလုာ်ဒီးသယုခွဲးတကလုာ်လီၤ. သယုခွဲးန့ၣ်ပကိးလၢသယုခွဲးစိုၣ်ကိးလီၤ. သယုခွဲးဒီးသယုခွဲးန့ၣ်မှ်သ့ၣ်တကလုာ်လီၤ. ဒီးသယုမှ်န့ၣ်လီၤဆီဝဲလီၤ. ဒီးပအိၣ်အသၢ်ဒီးသိးသိးလီၤ. ဒီးပကိးလၢသယုကလီလီတစုလီၤ. ဒီးပကိးဒီးစယုဒုဒီးတယုစိုၣ်ကိးလီၤ.

၁. သယု န့ၣ်မှ်သယုအဆိလီၤ. ဒီးမှ်ဖိသ့ၣ်သးခုဒီးန့ၣ်ထီၣ်ဒီးအမိၢ်အဟံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢန့ၣ်သယုသယုလီၤ. ပှၤတဂၤန့ၣ်ဒီးအမိၢ်သယုသယုစံးဝဲဒၣ်,ထီၣ်ပှၤသးခုဒီးန့ၣ်ပစံးလၢန့ၣ်သယုသယုလီၤ. ဒီးပစံးလၢစယုဒုဒီးတယုတယုစိုၣ်ကိးလီၤ.

၂. သယုသယု န့ၣ်မှ်ပှၤလီၤသးဒီးတဲအသးလၢအံၤတပူၤလၢန့ၣ်တပူၤန့ၣ်ပစံးလၢတဲသးသယုသယုလီၤ. ပှၤတဂၤအလီၤသးဒီးတဲအသးသယုသယုလီၤ. ဒီးပစံးလၢတဲအသးစယုစယုစိုၣ်ကိးလီၤ.

၃. သယုကလုာ် န့ၣ်မှ်တၢ်သီၣ်လၢသ့ၣ်လၢအူအကျိန့ၣ်ပစံး

သယု-သယု-သယု-သယု

လၢသီၣ်သယုကလုာ်လီၤ. ယုာ်ယုာ်လၢသ့ၣ်လၢအူအယုကျိသယုကလုာ်လီၤ.

၄. န့ၣ်မှ်တၢ်လၢန့ၣ်နးနးကလုာ်ဒီးတပျၢဘၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢန့ၣ်သယုလီၤ. ထံၣ်တန့ၣ်သယုဒီးအုၣ်ပှၤကညီလီၤ. ဒီးပစံးလၢန့ၣ်စယုစိုၣ်ကိးလီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်န့ၣ်သယုဒီးအိၣ်ပှၤကညီလီၤ.

၅. ပှၤသယု န့ၣ်မှ်ပှၤလၢပှ်နီၤနးကလုာ်န့ၣ်ပစံးလၢပှ်သယုလီၤ. ပှၤတဂၤအသးပှ်သယုလံးစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးလၢပှ်စယုဒီးပှ်တယုစိုၣ်ကိးလီၤ.

၆. ဝဲသယု န့ၣ်မှ်ပအုၣ်ဘၣ်လၢဖိလၢမ့ၤကျိဒီးပစံးလၢဝဲသယုလီၤ. ဒီးပစံးလၢဝဲစယုစိုၣ်ကိးလီၤ. စအုၣ်ဘၣ်လၢလၢမ့ၤကျိဝဲစယုလီၤ. ညှိဖဲတနီၤနီၤဝဲသယုလီၤ.

၁. သယု န့ၣ်မှ်ပှၤကညီဒီးပှ်ဝဲခံၤအဘၣ်စၢၤန့ၣ်အပူၤတအိၣ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢသယုလီၢ်အသးလီၤ. ပှၤဒီးပှ်ဝဲတယုလီၢ်အသးန့ၣ်အဘၣ်စၢၤအပူၤတအိၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်. ဒီးပစံးလၢစယုဒီးတယုစိုၣ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသယုသယုလီၤ.

၂. အိၣ်သယု န့ၣ်မှ်ပှၤကညီအထၢၣ်ခံၤတပူၤယီမ့ၤဂ့ၤ,ဆုၣ်နီၤတပူၤယီခံၤမ့ၤဂ့ၤပစံးလၢအိၣ်သယုလီၤ. ပှၤခံၤအထၢၣ်အိၣ်သယုတၢ်ဒီးတဒိၣ်ဆံးလီၢ်ဘၣ်အသးဘၣ်.

၃. သယုသယု န့ၣ်မှ်တၢ်လၢအဖဲခိၣ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်ဒီးသ့းဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမၤသးသယုသယုလီၤ. ဒီးပစံးလၢသယုပန့ၣ်ဒီးသယုမန့ၣ်စိုၣ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢသယုကလီလီစိုၣ်ကိးလီၤ. သမၠ်အပျိမၤသးသယုသ့းသကဲးမၤကိာ်သယုန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. ပှၤတဂၤတဲသ့ၣ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်မၤသးသယုမန့ၣ်လီၤ.

၁. သယုသယု န့ၣ်မှ်ပှၤလၢပှ်ဝဲလီၤသဒဲးလီၤကွဲးထါန့ၣ်အဖဲအညှိတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢမၤသးသယုသယုလီၤ. ပှၤတဂၤမၤသးသယုသယုတဂ့ၤဘၣ်.ဒီးပစံးလၢစယုစယုစိုၣ်ကိးလီၤ.

၁. သယု န့ၣ်မှ်ထံဆူၣ်လၢပှ်လီၤန့ၣ်ပစံးလၢထံသယုလီၤ. ဒီးပစံးလၢထံစယုစိုၣ်ကိးလီၤ. ထံသယုဆူၣ်ကၢပခီတန့ၣ်ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထံသယုထံသယုလီၤ.

၂. သယုလူၤလီၢ် န့ၣ်မှ်ပှၤဆူၣ်ပှၤန့ၣ်ပစံးလၢပှၤသယုလူၤလီၢ်လီၤ. ပှၤသယုလူၤလီၢ်န့ၣ်မှ်ပှၤဆူၣ်ပှၤန့ၣ်လီၤ.ဒီးပစံးလၢစယုလူၤလီၢ်စိုၣ်ကိးလီၤ.

၃. ပှၤသယု န့ၣ်မှ်ပှၤလၢပသးတဝံၤဒီးဘၣ်ဒီးပသ့ၣ်ယုထီၣ်လၢမှ်ခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢပှၤသယုလီၤ. ဒီးပကိးလၢပှၤစယုစိုၣ်ကိးလီၤ.

၁. သယုမိၤအူ န့ၣ်မှ်တၢ်ကမ့ၤကမ့ၢ်ခဲလီၤတၢ်ဒီးအစံးလၢမၤသးသယုမိၤအူလီၤ. တၢ်ကမ့ၢ်ခဲလီၤဒၢးဖိလၢသယုမိၤအူနးကၢ, တၢ်ခဲလီၤလၢဟံၣ်အပူၤသယုမိၤအူနးကၢခွဲးကွဲးတက့ၢ်.ဒီးပစံးလၢစယုမိၤအူစိုၣ်ကိးလီၤ.

၂. သယု န့ၣ်မှ်သယုအဆိလီၤ. မှ်သ့ၣ်တရုဝဲတရုပီၣ်ပူၤအသးန့ၣ်ပစံးလၢသယုသယုလီၤ. သယုသယုအိၣ်လၢပှ်လၢကျိန့ၣ်ခဲနးကၢ.

သဃိတ်-သဃိး-သဃိဉ်-သဃါ-သဃီး-သဃီ-သဝဲး-သစုာ်

၃. **ဘဉ်သဃိတ်** နှဉ်မ့ၢ်ပဘဉ်စုာ်လိာ်ပသးလၢကျဲးဒီးပစံးလၢဘဉ်သဃိတ်လီၤ. ပလဲၤတၢ်ပဘဉ်သဃိတ်တလၢလၢကျဲးတဖူလီၤ. ဒီးပစံးလၢဘဉ်သဃိတ်စုာ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထံၣ်လိာ်ဘဉ်သဃိတ်လီၤ.
၄. **သဃိတ်သဃိတ်** နှဉ်မ့ၢ်တၢ်ကမံၤကမံၤနှဉ်ပစံးလၢတၢ်သဃိတ်သဃိတ်လီၤ. တၢ်သဃိတ်သဃိတ်ခဲလီၤဒီးဖိလၢန့ၣ်ခွဲကွၢ်တက့ၢ်. တၢ်စယၢ်စယၢ်ပစံးန့ၣ်စုာ်ကိးလီၤ. တၢ်သဃိတ်သဃိတ်ခဲလီၤတၢ်နးကၢခွဲကွၢ်မိၤ.
၁. **သဃိး** နှဉ်မ့ၢ်ပၤဒုးသုးဆးအိကံတၢ်ဖံးဒီးသီးဝဲဒ်ယၢ်ခိးနးခိးဘဉ်သုတန့ၣ်တဂ့ၢ်ဒီးပကိးလၢသဃိးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသဃိးကတီၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢစယၢ်စုာ်ကိးလီၤ. ပၤဒုးသုးဖိသုးခိၣ်မၢ်ခိတဖၣ်သီးဒီးသဃိးလီၤပသးပၢ်စံးဝဲဒ်.
၁. **သဃိဉ်** နှဉ်မ့ၢ်သဃိတ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပၤဖိလၢအဖံးတဘဉ်လိာ်ဘဉ်နှဉ်ပစံးလၢမၤအသးသဃိတ်သဃိဉ်လီၤ.ဒီးပစံးလၢစယၢ်စယၢ်စုာ်ကိးလီၤ. ပၤတဂၤဖိသဃိတ်သဃိဉ်စံးဝဲဒ်. ဒီးပစံးလၢတယိတယိဒီးစယၢ်စယၢ်စုာ်ကိးလီၤ.
၁. **သဃါ** နှဉ်မ့ၢ်သဃိတ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပၤသံအုၣ်အဝံအကလၢကထိၣ်လၢတၢ်အတၢ်သီဒီးပကိးလၢတၢ်သဃါသဃိတ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်စယၢ်စယၢ်စုာ်ကိးလီၤ.
၁. **သဃိးကလၢ** နှဉ်မ့ၢ်ပခိၣ်တလံာ်သီၣ်ဒီးပစံးလၢသီၣ်သဃိးကလၢလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်တလံာ်နှဉ်သီၣ်သဃိးကလၢလီၤ. စလဲၤတၢ်စခိၣ်တလံာ်သဃိးကလၢဒီးစလီၤယံၤလီၤ. စတီကထာသုၣ်ဘဉ်တလံာ်သဃိးကလၢလီၤ.
၁. **သဃီ** နှဉ်မ့ၢ်သုၣ်တကလုာ်အသၢ်မံာ်ဒီးအသၢ်ဆံၣ်ဝဲဒီးအသၢ်ထဲခိၣ်မ့ၢ်ဒီးပကိးလၢသဃီလီၤ. ဒီးပစံးလၢစယၢ်စုာ်ကိးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသဃီသဃါလီၤ. သဃီနှဉ်အိၣ်လၢပၤမ့ၢ်ကနၢအါကၢ.
၂. **သဃါသဃါ** နှဉ်မ့ၢ်ပထုတၢ်နှဉ်အုၣ်ဘဉ်ဒီးလိာ်အသးသီၣ်ဒီးပစံးလၢသဃါသဃါလီၤ. ပၤတဂၤထုကုတဒုသဃါသဃါဒီးဝံၤဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢစယၢ်စယၢ်စုာ်ကိးလီၤ.
၃. **သဃါသဃါ** နှဉ်မ့ၢ်ပၤဆါထီၣ်တစိာ်တလီၤဒီးသံဝဲနှဉ်ပစံးလၢဆါထီၣ်သဃါသဃါလီၤ. ပၤတဂၤဆါထီၣ်သဃါသဃါဒီးသံဝဲလီၤ.
၄. **သဃါဆံၣ်** နှဉ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤသဃါလၢပအိၣ်အသၢ်ဆံၣ်ဝဲနှဉ်ပကိးလၢသဃါဆံၣ်လီၤ. သဃါဆံၣ်နှဉ်အသၢ်ဆံၣ်နးကၢ.
၅. **သဃါဆါ** နှဉ်မ့ၢ်သဃါတနီၤနီၤအသၢ်ဆါဝဲဒီးပကိးလၢသဃါဆါလီၤ. သဃါဆါနှဉ်အသၢ်ဆါဝဲလီၤ.
၁. **သဝဲး** နှဉ်မ့ၢ်နးတကလုာ်လၢပထုချီၣ်လၢအလၢ်နှဉ်ပကိးလၢသဝဲးလီၤ. သဝဲးလၢ်နှဉ်ပထုချီၣ်မံၤဒါလီၤ. ဒီးပကိးလၢသဝဲးခိးစုာ်ကိး.
၁. **သစုာ်** နှဉ်မ့ၢ်သုၣ်ယံၣ်ထီၣ်ဘံသုၣ်ဖးဒီးတိာ်ဝဲဒ်အုစုၤဒီးပကိးလၢသစုာ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢတစုာ်ဒီးသစုာ်လီၤ. သစုာ်ထီၣ်ဘံသုၣ်ဖးဒီးခဲကၢ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသစုာ်သနးလီၤ. ဒီးပၤတနီၤနီၤကိးလၢကစုာ်လီၤ.

သစုာ်-သစုာ်-
သစုာ်-သဝဲး-သစိာ်-သစိး-သစိး-သစုာ်-သစုာ်-သစိး

၂. **ကနဲသစုာ်** နှဉ်မ့ၢ်ကနဲတကလုာ်မၤအဒါလၢသုၣ်ယံၣ်ကျါဒီးပကိးလၢကနဲသစုာ်လီၤ. ကနဲသစုာ်နှဉ်လၢသစုာ်ကျါလီၤ.
၃. **တၢ်သစုာ်** နှဉ်မ့ၢ်ပၤကညီဟူထီၣ်က့ၢ်လိာ်အသးဒီးဘျးထီၣ်န့ၣ်လၢသံၣ်ဆိလီၤအလီၤနှဉ်ပကိးလၢတၢ်သစုာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်သစုာ်တၢ်သနးလီၤ. ပၤကညီဟူဘျးထီၣ်န့ၣ်သီဆုသီလၢသံၣ်ဆိလီၤအလီၤဒီးစံးဝဲလၢတၢ်သစုာ်လီၤ.ဒီးမ့ၢ်ပၤကညီမၤအလုၢ်အလၢတမံၤလီၤ.
၁. **သစုာ်** နှဉ်မ့ၢ်တၢ်ခိၣ်ဆံးဒီးအခံဒိၣ်ဝဲနှဉ်ပစံးလၢသစုာ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသစုာ်စုာ်ကိးလီၤ. မျိၣ်နှဉ်အခိၣ်သစုာ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢသစုာ်ဒုးစုာ်ကိးလီၤ. ဒီးယိၣ်နှဉ်အခိၣ်သစုာ်လီၤအဆိခိၣ်စိၣ်နှဉ်လီၤ.
၁. **သစုာ်** ဒီးသစုာ်နှဉ်ဒ်သီးသီးလီၤ. မ့ၢ်တၢ်ခိၣ်ဆံးဒီးအခံဒိၣ်ဝဲနှဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသစုာ်သစုာ်လီၤ.
၁. **သဝဲးကလၢ** နှဉ်မ့ၢ်ပထိးတၢ်လၢပစုမ့ၢ်ခိၣ်ကဖိလီၤဒီးပစံးလၢပထိးသဝဲးကလၢလီၤ. ပၤတဂၤလဲၤထိးဝဲတဂၤလၢအစုမ့ၢ်ခိၣ်သဝဲးကလၢလီၤ. ထီၣ်ရီၤပထိးတၢ်လၢပစုမ့ၢ်ခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,နီၣ်က့အခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ပစံးလၢပထိးသဝဲးကလၢလီၤ. ထိးလၢနီၣ်ထိးခိၣ်သဝဲးကလၢလီၤ.
၂. **သဝဲးကလၢ** နှဉ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢပကတီၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်,ပလဲၤဘဉ်အတီၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပကွၢ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်စုာ်ဝဲဒီးပစံးလၢသဝဲးကလၢလီၤ. ပၤတဂၤစကတီၤဘဉ်သဝဲးကလၢဒီးအသးဒိၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ. ပၤတဂၤမၤတၢ်ဒီးစလဲၤကွၢ်သဝဲးကလၢဒီးနုယၢ်လီၤ. ပၤတဂၤအုၣ်လိာ်အသးစလဲၤဘဉ်အတီၤသဝဲးကလၢဒီးမၤစကလၢသးသုၣ်လီၤ.
၁. **သစိာ်** နှဉ်မ့ၢ်တယံာ်ဘဉ်နှဉ်ပစံးလၢသစိာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသစိာ်သလီၤသစိာ်သပန့ၣ်လီၤ. စကလဲၤတၢ်သစိာ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတစိာ်စုာ်ကိးလီၤ.
၁. **သစိး** နှဉ်မ့ၢ်ပဆဲတၢ်တကလုာ်ဒ်တုၤခိၣ်အသီးဒီးပကိးလၢသစိးလီၤ. သစိးနှဉ်ပဆဲဘဉ်ထီၣ်ကံဆိမံၤအါမးလီၤ. ဒီးပစံးလၢသစိးစုာ်ကိးလီၤ.
၂. **သစိး** နှဉ်မ့ၢ်ဆိမိာ်ပၤကိးအဖိဒီးပစံးလၢသစိးအဖိလီၤ. ဒီးပစံးလၢတစိးအဖိစုာ်ကိးလီၤ. ဆိမိာ်ပၤသစိးအဖိဒီးအဖိပိာ်အခံလီၤ.
၃. **သစိးကလၢ** နှဉ်မ့ၢ်ပဖိၣ်တၢ်သတးကလၢဒီးပစံးလၢဖိၣ်တၢ်သစိးကလၢလီၤ. ဖိၣ်ဆိနှဉ်သစိးကလၢတက့ၢ်. ပၤတဂၤဖိၣ်ဒုၣ်တဘျီသစိးကလၢဒီးန့ၣ်ဝဲလီၤ.
၁. **သစုာ်ကလၢ** နှဉ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်အုၣ်တၢ်နှဉ်ပစံးလၢအုၣ်တၢ်သစုာ်ကလၢလီၤ. ထွံၣ်တဒုအုၣ်တၢ်သစုာ်ကလၢ,ဒီးဒးဘိတဘိအုၣ်တၢ်သစုာ်ကလၢလီၤ. ဒီးပပံာ်တၢ်နှဉ်ပစံးလၢပံာ်သစုာ်ကလၢစိာ်သစုာ်ကလၢလီၤ.
၁. **သစုာ်ကလၢ** နှဉ်မ့ၢ်ပစိာ်တၢ်လၢပစုမ့ၢ်ဒီးပစံးလၢပစိာ်သစုာ်ကလၢလီၤ. ပၤတဂၤစိာ်တၢ်သစုာ်ကလၢဒီးန့ၣ်ဝဲလီၤ.
၁. **သစိးကလၢ** နှဉ်မ့ၢ်ပဆိၣ်တၢ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,ပယီၢ်တၢ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ပစံးလၢပယီၢ်သစိးကလၢလီၤ. ပဆိၣ်တၢ်သစိးကလၢလီၤ. ပၤတဂၤယီၢ်ဘဉ်စုာ်သစိးကလၢဆါတၢ်သးလီၤ.

သညာ-သညး-သည-သညာ-သညိ-သညိာ-သညိ-သတိ

သညါလီ၊ သညာန့ၣ်အလၢ်အထံသုၣ်လီၤ၊ ဒီးပှၤကညီမၤသူ
လုၣ်လၢအလၢ်အထံန့ၣ်လီၤ၊ ဒီးအိၣ်ခံကလုၢ်လီၤ၊ သညာသ့ၣ်
ဖိတကလုၢ်သညာသ့ၣ်ယံၣ်တကလုၢ်လီၤ၊

၂. သညာအစီအစဉ် နှင့် မှီသညာထံ လာသူဂုဏ်ရည်ပစံးလာသညာစီထံလီ၊ သညာစီထံနှံ့သူဂုဏ်ကလီ၊

၁. သညူးသတီး နှင့်မိုးပွာသံဃ်စူးလာဟ်သပှ်အသးကဒုလီ၊ တံၣ်န့ၣ်ပစံးလာဟ်သးသညူးသတီးလီၤ. ပွာလာဟ်သးသညူးသတီးန့ၣ်မိုးပွာသံဃ်စူးလီၤ.

၁. သညးဦးစီး နှင့် မှတ်တမ်းအရ မူလမှတ်တမ်းအရ လာရောက်သည့် ဦးစီး
လီ။

၁. သညာထံး နှိုမ္မာပမာ်သွံၣ်ထံးလာပမာ်ၣ်ၤအသရၢထံးလာပ
နါဒ့ဂီၤထံးနှံၣ်ပစံးလာပမာ်သညာထံးလီၤ. ပမာ်သညာထံးနှံၣ်အိၣ်
ဒီးအဘံးထီၣ်ဝဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁. သည့် နှိုက်တိဖိယာတကလုာ်ပွာ်လုာ်လီၤန့ၣ်ပစံး
လၢတၢ်သည့်လီၤ. တၢ်သည့်န့ၣ်ပွာ်သီၣ်ညၣ်ညၣ်ဒီးပကိးလၢ
တၢ်သည့်လီၤ. တၢ်သည့်တုၤပွာ်ဒီးမ့ၢ်ဟဲလီၤ.

၁. သညို နှုတ်မှ်သယုာ်အဆိလီၤ. ဒီးမှ်တၢ်သယုာ်ဘၣ်ပှၤအါဂၤ မှ်ဂုၤပမိာ်ပပာ်ပပာ်မှ်ဂုၤပအိၣ်တမုာ်ဘၣ်ဒီးပစံးလာ်တၢ်သယုာ် သညိုပှၤလီၤ.

၂. သည့်ပြ် နှ်ဗ်သုဂ်ယံတကလုာ်အသုဂ်ဆံဂ်ဝဲဒီးအသုဂ်မံ
သူနှ်ပကိးလၢသည့်ပြ်လီၤ. သည့်ပြ်နှ်အသုဂ်ထဲစုမုာ်ဒိင်
လီၤ.

၃. ကျသည့် နှင့်မာကျသယာအဆီလီ၊ ဒီးမာမာထီလာပာ
ဂကနာမာဒီးပာဂအသုာကသးလီ၊ နှာပစံးဒီးအဆီလာကျ
သယာကျသညီလီ၊

၄. သးသညိ နှဉ်မုာ်သယုာ်အဆိလီၤ. မုာ်ပလီၤမုာ်လီၤဖးဒီးပမိာ်ပ ပာ်ဒီးပဖိပလံာ် ဒီးပဖိပမါဒီးတၢ်မိာ်ထံာ်ဘၣ်ပသးလာ် အမဲာ်ဒီးပ အိာ်တမုာ်ဘၣ်နှဉ်ပစံးလာ်ပသးသယုာ်ပသးသညိလီၤ. ဒီးပစံး လာ်သ့ာ်သယုာ်သးသညိစ့ာ်ကိးလီၤ.

၁။ သညှိန် နှင့်မိုးထွဋ်အာတကလှော်အိပ်လာပျာကျီဒီးအိပ်သံက
စင်ပုကညီဒီးပကီးလာထွဋ်သညှိန်လီ။ ဒီးမိုးပသးပုစံးဝဲလာ
ပျာလီ။ လာပျာန့ဉ်ပသးပုထိုင်ဝဲလီ။ ဒီးစံးဝဲလာထွဋ်စယဉ်စွာ
ကီးလီ။

၁. သညါ၊ နှုတ်မုံသညာအဆိလီ၊ ဒီးမုံတံထံလၢပမၤသူလုာ်
ဇီနဲဇီန့ာ်ပကိးဒီးအဆိလၢသညာသညါလီ၊

၁။ သတ် နှင့် မှ်ပစုမှ်ဒိဉ်ဒီးပစုမှ်ယူဉ်အသကါအတီဂျာနပ်ပ
စံးလာပစုသတ်လီ၊ ပစုသတ်နှဉ်ပစုထါအသိးလီ၊ ဒီးမှ်ဖုဉ်
န့ပစုထါတစဲးလီ၊ ဒီးပစံးလာတသတ်စွါကီးလီ၊ မှ်ပထိဉ်တံ
တံတံလာပစုသတ်န့တစုစုလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာစုသတ်စု
သတ်လီ၊

၂. သတ် နှင့် မှီသတူအဆီလီ၊ ဒီး မှီပုလလဲတံဘူးဒီးက
ယံဒီးတြီတြာထီဉ်အစုနဉ်ပစံးလဲလဲတံသတူသတ်လီ၊ ပု
ဆံးတကလဲတံသတူသတ်ဒီးကယံတံလီ၊

၃. တသတ်၊ နှုတ်မှတ်ပရမုဒ်ယုတ်ဒီးပရမုဒ်ဒိဉ်အတိတ်ပူတစိဒီးပစံး

သတင်း-သတိ
-သတိ-သတိ-သတိ-သတိ-သတိ-သတိ

လၢတသတၢ်လီၤ. တၢ်လၢကစၢ်ထီၣ်တသတၢ်န့ၣ်ဖိနဲၤလီၤ. တသတၢ်ခံသတၢ်သဖၣ်န့ၣ်ဒိၣ်တက့ၢ်လီၤ.

၁. **သတိ** န့ၣ်မ့ၢ်သတိအဆိလီၤ.ဒီးမ့ၢ်ပမၤကလိက့ၤကါအကတီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢကါသတိ ကါသတိအခါလီၤ. ကါသတိကါသတိအခါပလဲၤတၢ်တချုးဘၣ်.

၁. **သတင်းကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,ပဒဲတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤတုၤလီၤသီၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢသတင်းကလၢလီၤ. ဒဲသတင်းကလၢ,တီၢ်သတင်းကလၢဒီးပစံးလၢသတင်းကလၢစၢ်ကိးလီၤ.

၂. **သတင်းဒီး** န့ၣ်မ့ၢ်ပကတိတုၤလီၤဖိယိၣ်တၢ်ကတိဒီးပစံးလၢသတင်းဒီးလီၤ. စဆူလၢဟူၤန့ၣ်သတင်းဒီးတၢ်သၣ်ဝံၤထီၣ်မးစသးလီၤ. ယဲၣ်တဘျီစက့ၢ်ဂ့ၤသတင်းဒီးစပူၤလီၤ.

၁. **သတိ** န့ၣ်မ့ၢ်သန့အဆိလီၤ. မ့ၢ်ပပတၢ်ပရံၤထီၣ်ပသးလၢပကစၢ်ဒီးပစံးလၢပသတၢ်သန့ပသးလီၤ. သတိသန့ထီၣ်ပသးလၢကစၢ်ယုၣ်ရှုးယုၣ်တက့ၢ်.

၁. **သတိသတိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်လီၤမ့ၢ်လီၤဖးန့ၣ်ပစံးလၢပအိၣ်သတိသတိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်အိၣ်လီၤဖးဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသတိသတိလီၤ. အိၣ်သတိအိၣ်သတိန့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထဲတဂၤစၢ် အသကိးတအိၣ်ဘၣ်လီၤ.

၁. **သတိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤအဖၤမ့ၢ်ဒီးပစံးလၢကါသတိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကါသတိကါသတိလီၤ. ကါသတိအခါန့ၣ်ပလဲၤတၢ်တချုးဘၣ်.

၁. **သတင်းကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တုၤလီၤဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတုၤလီၤသတင်းကလၢလီၤ. သုၣ်ပူၤလီၤဒီးတုၤလီၤဟီၣ်ခိၣ်သတင်းကလၢလီၤ. ယီၤတၢ်လီၤတၢ်သတင်းကလၢစံးဝဲဒၣ်.

၂. **ပးသတိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပပလီၤပသးဒီးပစံးလၢပးသတိလီၤ. ဟံၤသတိလီၤနသးတက့ၢ်နကလီၤကမ့ၢ်ဘၣ်ဖးလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်ဒီးတပးသတိဘၣ်အသးလီၤယံၤဝဲလီၤ.

၁. **သတိကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအယၢန့ၣ်လီၤတၢ်သီၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢလီၤတၢ်သီၣ်သတိကလၢလီၤ. ပုၤတဂၤလီၤတၢ်လၢဟံၣ်သီၣ်သတိကလၢလီၤ.

၂. **သတိသနါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်နးတၢ်ဖီၣ်န့ၣ်ပကိးလၢသတိသနါလီၤ. သတိသနါတၢ်နးတၢ်ဖီၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်နးတၢ်ဖီၣ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်ပစံးလၢသတိသနါလီၤ.

၁. **သတိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤကရၢဖိလၢတၢ်သ့ၣ်ခိၣ်ထံးလၢပကရၢသပၤတဖျၢၣ်ဝးတရံးဒီးပကိးလၢသတိလီၤ. ဒီးပကိးလၢပးတုၣ်စၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသတိထးဆူးလီၤ.

၂. **သတိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီကရၢအသးလၢသ့ၣ်ဒီးပကိးလၢသတိလီၤ. ဒီးပကိးလၢတတုၢ်စၢ်ကိးလီၤ. တလၢဆဲးသတိလၢသ့ၣ်လၢကရၢရှုၣ်န့ၣ်ပကိးလၢသတိလီၤ. ပကိးလၢတီၢ်စၢ်ကိးလီၤ. တလၢဆဲးသတိဒီးလၢမၤရှုၣ်သ့ၣ်ဖျၢၣ်တၢ်သ့ၣ်ဒီးမၤဘၣ်လၢသတိအသဝီပူၤန့ၣ်ယီၤလဲၤန့ၣ်တပၢ်ဘၣ်စံးဝဲဒၣ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသတိထးဆူးလီၤ.

၁. **သတိကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆဲးထူပီၤခံသီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသီၣ်သတိကလၢလီၤ. ပုၤတဂၤဆဲးထူပီၤခံသီၣ်မးသတိကလၢလီၤ.

သတုၤ-သတုၤ-သတိ-
သတိ-သတိ-သတိ-သတုၤ-သတုၤ-သတိ-သတုၤ

သ့ၣ်ကၢ်သီၣ်သတိကလၢစၢ်ကိးလီၤ.

၁. **သတုၤကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးတၢ်လၢအယၢတဖျၢၣ်လီၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်သီၣ်ဒီးပစံးလၢသီၣ်သတုၤကလၢလီၤ. ဒီးထီၣ်ပကိးတၢ်လၢအယၢတဖျၢၣ်လီၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်သီၣ်ဒီးပစံးလၢသီၣ်သတုၤကလၢလီၤ. သီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤတသီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤပစံးလၢပကိးတၢ်သတုၤကလၢလီၤ. ပုၤတဂၤကိးတၢ်အမၤသတုၤကလၢဒီးဟးဒၣ်တၢ်လီၤ.

၁. **သတုၤသတိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီလဲၤတၢ်ပလီၤအသးဒဲသုတလီၤယံၤတဂ့ၤဒီးတြီၤတြီၤထီၣ်အစုဒီးပစံးလၢလဲၤတၢ်သတုၤသတိလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်လၢလၢကျါကလီၤယံၤဒီးပလီၤက့ၤအသးဒီးလဲၤမးတၢ်သတုၤသတိလီၤ.

၁. **သတိသတိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆါထီၣ်တစၢ်တလီၤဒီးသံဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဆါထီၣ်သတိသတိလီၤ. ပုၤတဂၤဆါထီၣ်သတိသတိဒီးသံဝဲလီၤ.

၂. **သတိအသး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သံဆူၣ်သံကနီၤဒီးစူၣ်အသးဒီးဝးရၢရၢန့ၣ်ပစံးလၢသတိအသးလီၤ. ပစံးလၢတတံးအသးစၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤတီၢ်ထီၣ်တဒုဒီးတတံးမးအသးလီၤ.

၁. **သတိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိယၢတကလုာ်အိၣ်ဒီးအလုၤဒီးတလၢမၤတၢ်ကူတၢ်သီးလၢအလုၤန့ၣ်ပကိးလၢသတိလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသတိသံလုာ်လီၤ.

၁. **သတိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤဟံၣ်ဖိတကလုာ်ဖိနဲၤတြီၤမံခံၤသၢဂၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,တဂၤခံၤမ့ၢ်ဂ့ၤပကိးဒီးအဆိလၢဒဲခံၤတၢ်ခံၤလီၤ. လဲၤမံလၢဒဲလၢသတိစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၂. **သံသတိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤသံတြီၤဒီးပစံးလၢသံသတိလီၤ. ပနၢ်သံသတိကလၢတၢ်ဒီးတလၢတထူဘၣ်ဘၣ်စံးဘၣ်.

၁. **သတိ** န့ၣ်မ့ၢ်သညးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤကနုၤလီၤတၢ်ဒီးဟံးသးပုၤအသးန့ၣ်ပစံးလၢဟံးသးသညးသတိလီၤ.

၁. **သတုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်သကံၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဖိယၢတကလုာ်န့ၣ်လီၤအပူၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လၢလီၤ.

၁. **သတုၤစၢ်ကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ဖိသ့ၣ်ထံၣ်အမိၢ်ဒီးကတိတၢ်လၢအသ့ၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢကတိတၢ်သတုၤစၢ်ကလၢလီၤ. ပုၤတဂၤထံၣ်အမိၢ်ဒီးကတိမးတၢ်ဒီးအမိၢ်သတုၤစၢ်ကလၢလီၤ.

၁. **သတိညး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဒီးအပူၤလီၤပုၤအလီၤဒီးပစံးလၢမၤသးသတိညးလီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်ဒီးအပူၤလီၤပုၤတုၤသတိညးစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၂. **သတိညးမ့** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဖုၣ်ဖိစိၣ်လံၤဒီးပစံးလၢမၤသးသတိညးမ့လီၤ. ပုၤတဂၤဟးဒီးဖုၣ်ဖိစိၣ်လံၤသတိညးမ့စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၃. **သံသတိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒဲသံသတိအသးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤသံတြီၤန့ၣ်ပစံးလၢသံသတိလီၤ. ပစံးဒီးအဆိလၢသံသတိသံသတိစၢ်ကိးလီၤ.

၁. **သတိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖီၣ်ထဲသီးတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဖီၣ်တုၤသီးတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပထီၣ်တုၤသီးတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢဖီၣ်သတိ,ထီၣ်သတိလီၤ. စဖီၣ်သတိသ့ၣ်ခံၤကျိၣ်ထဲသီးဂ့ၤကၢ. ပုၤခံၤထီၣ်သတိအသးတုၤသီးဂ့ၤကၢ. နထီၣ်သတိသ့ၣ်ခံၤတုၤသီးစကိးခါ. ပထီၣ်သ

သကြိသတွာ-သတွံ-သထူး-သထူ-သထူင်-သထု

ကြိတ်တန့်ပတ်တပူယီလီ၊ ဒီးပကွံတုသီးဇ်တတုသီးဇ်န့ၣ် ပစံးလာပထိၣ်သကြိလီ၊

၂. သကြိဒီး န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤခိၣ်ညါခိၣ်ညါးမ့ၢ်ဂုၤ၊ စုညါခိၣ်ညါးမ့ၢ်ဂုၤ၊ ပစံးလာညါးသကြိဒီးလီ၊ ပုၤတဂၤအခိၣ်ညါခိၣ်ညါးသကြိဒီးစံးဝဲ ဖှ်၊ ဒီးပုၤမံၤအိၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပစံးလာမံၤအိၣ်ခိၣ်သကြိဒီးလီ၊

၃. ဆိမိၣ်သကြိ န့ၣ်မ့ၢ်ပဆိကမိၣ်ခံဆိကမိၣ်ညါတန့်ပစံးလာ ဆိကမိၣ်သကြိလီ၊ ဆိမိၣ်သကြိကွံၤမ့ၢ်ကစၢ်ယုၤဂုၤတက့ၢ်ဇါ၊ မ့ၢ်တၢ်ဂီၤန့ၣ်ဂုၤတက့ၢ်ဇါ၊ ဆိမိၣ်သကြိတက့ၢ်၊

၁. သတွာ န့ၣ်မ့ၢ်ကနဲထီၣ်လာသ့ၣ်ဖးထီၣ်အခံတဒါဇါဒီးပကီးလာ ကနဲတတွာလီ၊ ကနဲတတွာန့ၣ်အိၣ်တဒါဇါလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအ ဆိလာကနဲသတွံကနဲသတွံလီ၊

၂. ကွံသတွာ န့ၣ်မ့ၢ်ပကွံတၢ်လာအယံၤဒီးပစံးလာကွံသတွာ လီ၊ ပုၤတဂၤကွံသတွာတၢ်ဆူအယံၤဒီးတကွံလီၤဘၣ်အခိၣ် ထံးဘၣ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာကွံသတွံကွံသတွာလီ၊

၃. ယုသတွာ န့ၣ်မ့ၢ်ယုလာမၤသးဒ်ကံၢ်အသီးန့ၣ်အိၣ်တဖျၢၣ်ဇါ ဒီးပကီးလာယုသတွာလီ၊ ယုသတွာန့ၣ်အိၣ်တဖျၢၣ်ဇါဒီးအိၣ် လာဝၣ်ဘီၣ်ပူၤန့ၣ်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာယုသတွံယုသတွာ လီ၊

၄. အိၣ်သတွာ န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်လီၤဖးဒီးပုၤဂၤဒီးပအိၣ်တဂၤယီၤန့ၣ် ပစံးလာအိၣ်သတွာလီ၊ ပုၤတဂၤလဲၤအိၣ်သတွာလဲၤဒုပုၤတဂၤ ယီၤလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိၣ်သတွံအိၣ်သတွာလီ၊

၁. သတွံ န့ၣ်မ့ၢ်သတွာအဆိလီ၊ ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်အိၣ်လီၤဖး န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာသတွံသတွာလီ၊ ကနဲသတွံကနဲသတွာစံးဝဲ ဖှ်၊

၁. သထူး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ယုၢ်ဟီၣ်ခိၣ်သီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာသထူးလီ၊ ဒီးပစံးလာတထူးစ့ၢ်ကီးလီ၊ ကဆိယုၢ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်တထူးမးလီ၊ ကလံၤအူတၢ်သီၣ်န့ၣ်ပစံးလာကလံၤသထူးစ့ၢ်ကီးလီ၊

၂. သထူး န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်ဒီးပမံၤဖံးဝးကြိကြိဒ်ကနိးအသီးဒီးပစံး လာပမံၤဖံးသထူးလီ၊ ဒီးပစံးလာပမံၤဖံးတထူးစ့ၢ်ကီးလီ၊ ပုၤ တဂၤအမံၤဖံးသထူးကြိကြိဘၣ်မနုၤလဲၣ်၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသ ထူးသထူးလီ၊

၁. သထူ န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ယံၣ်တကလုာ်အသုၣ်မံၤဂီၤဒီးပအိၣ်ဆံၣ်ဝဲ န့ၣ်ပကီးလာသထူလီ၊ သထူန့ၣ်အသုၣ်ထဲစုမ့ၢ်ဒီၣ်လီ၊ ပအိၣ် ဆံၣ်ကၤ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာသထူသထူလီ၊

၂. သထူကလံၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီတဟဲနီတခိၣ်ဒီးလာခံန့ၣ်ဟဲတုၤ ဝဲတခိၣ်ဒီးပစံးလာဟဲပုၤသထူကလံၤလီ၊ ပုၤတဂၤတဟဲနီတခိၣ် ဒီးအဝဲအံၤတခိၣ်ဟဲပုၤမးသထူကလံၤလီ၊ ဖါတၢ်ဟဲပုၤသထူ ကလံၤမ့ၢ်သါကလံၤဆူလုမီ၊

၁. သထူင် န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတၢ်တၢ်ဝးဒီးပစံးလာသထူင်လီ၊ ဒီးပစံး လာတထူင်စ့ၢ်ကီးလီ၊ ပလဲၤတၢ်ဒီးတၢ်ဝးတကျိၣ်တကျိၣ်အသးမ့ၢ် ဂုၤဟူးဝးဝဲမ့ၢ်ဂုၤ၊ ပစံးလာသထူင်လီ၊ နလဲၤတၢ်သဘံၣ်လီၤခိၣ် သထူင်ဝးနးကၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသထူင်သထူင်လီ၊

၁. သထူကလံၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဟဲတုၤလာပအိၣ်တဂၤယီၤန့ၣ်ပစံးလာ ဟဲပုၤသထူကလံၤလီ၊ ပုၤတဂၤဟဲပုၤသထူကလံၤမ့ၢ်ဟဲမၤမ

သထဲး-သတြု-သထွံ-သဒါ-သဒး-သဒၣ်-သဒံ

နုၤလဲၣ်၊

၁. သထဲးကလံၤ န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ပုၤသီၣ်တဘီၣ်ဒီးပစံးလာမ့ၢ်ပုၤသထဲး ကလံၤလီ၊ မ့ၢ်တလိၣ်ပုၤသီၣ်သထဲးကလံၤစံးဝဲဖှ်၊

၁. သတြုကလံၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပစုးလၢၢ်လာဟီၣ်ခိၣ်အဖိခိၣ်သီၣ်ဝဲမ့ၢ် ဂုၤ၊ လီၤသီၣ်ဟူလာအယံၤမ့ၢ်ဂုၤ၊ ပစံးလာသီၣ်သတြုကလံၤလီ၊ ပုၤတဂၤစုးလၢၢ်တဖျၢၣ်သီၣ်မးသတြုကလံၤလီ၊ လီၤသီၣ်သ ထြုကလံၤလီၤဝဲလဲၣ်၊

၂. သတြုကလံၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလာအဒိၣ်ဒီးဝံသးကၢၣ်ဆုၣ်နီၤဒၣ် တၢ်န့ၣ်ပစံးလာဆုၣ်နီၤသတြုကလံၤလီ၊ ပုၤတဂၤပမၤဒီးဆုၣ် နီၤဒၣ်တၢ်သတြုကလံၤလီ၊

၁. သထွံ န့ၣ်မ့ၢ်ပတုၣ်နီၣ်ကျါဒီးနီၣ်ဒါကူထွံပခံန့ၣ်ပစံးလာသ ထွံလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသထွံသထွံလီ၊ ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်ဒီး တုၣ်နီၣ်ကျါဒီးနီၣ်သထွံသထွံလီ၊

၁. သဒါ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလာပုၤဂၤအဖိလံၤကတၢ်လာတဖျၢၣ်ယီၤန့ၣ်ပ စံးလာသဒါလီ၊ ပုၤသဒါန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလဲၤလၢၢ်အပုၤလီ၊ ဒီးအမိၢ်ကိး လၢဖိသဒါ၊ ဒီးအဝဲကိးလာပုၤသဒါလီ၊ ပုၤသဒါန့ၣ်အမိၢ်အပုၤ အဲၣ်နးန့ၣ်အဝဲတဖျၢၣ်လီ၊ ပုၤကွံၤက့ၤအမိၢ်ပုၤသံန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသဒါ လီ၊

၂. လုၤတုၢ်သဒါ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသဒါန့ၣ်ပစံးလာပုၤလုၤတုၢ်သဒါလီ၊ ပုၤလုၤတုၢ်သဒါန့ၣ်အပုၤလာအဖိလံၤတအိၣ်လာဘၣ်နီၣ်တဂၤ ဘၣ်၊

၁. သဒး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မုၢ်တကလုာ်အသုၣ်ဒ်ဒီးအသီးဒီးပကီးလာသ ဒးလီ၊ သဒးသုၣ်အသးန့ၣ်ပကၣ်အိၣ်ဝံၣ်သီဝဲလီ၊ ဒီးပကီးဒီး အဆိလာသဒးသဒးလီ၊

၂. သဒး န့ၣ်မ့ၢ်ပကျါန့ၣ်ယုၢ်လာကူပုၤလာတၢ်ကူတၢ်သီးဒီးပစံး လာပသဒးယုၢ်လီ၊ ယုၢ်အိၣ်ဘုလာကူပုၤန့ၣ်သဒးတက့ၢ်၊ ဒီးပစံး လာပဒးစ့ၢ်ကီးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာသဒးသဒးလီ၊

၃. သဒးဘူး န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လာအပုၤဝဲန့ၣ်ပစံးလာမၤသးသဒး ဘူးလီ၊ ပုၤတဂၤဖိမုၤသဒးဘူးကလံၤပအိၣ်တဝံၣ်ဘၣ်၊

၄. တၢ်သဒး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သဒးအဆိလီ၊ ဒီးမ့ၢ်ပၢ်လာပပၢ်ထီၣ် ဟံၣ်လာအဖိလံၤန့ၣ်ပကီးဒီးအဆိလာတၢ်သဒးတၢ်သဒးလီ၊

၅. နီၣ်သဒး န့ၣ်မ့ၢ်ပဆဲတၢ်လာဝၣ်ခီကျါလိၣ်အသးခံခီဒီးပ ကိးလာလာနီၣ်သဒးလီ၊ ဒီးနီၣ်သဒးန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဆဲယုၢ်ဒီး ဘၣ်ယုၢ်န့ၣ်အခိၣ်အခံဒးတၢ်အသးလာဝၣ်ကမဲၣ်ဒီးပကီးလာနီၣ် သဒးလီ၊ နီၣ်သဒးန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဆဲယုၢ်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိ လာနီၣ်သဒးနီၣ်သဒးလီ၊

၁. သဒၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤလီၤဖးတၢ်ဒီးပုၤဂၤမ့ၢ်ဂုၤ၊ ပသံဒီးပလီၤဖး ဒီးပဖိပမၤပမိၢ်ပပၢ်မ့ၢ်ဂုၤ၊ ပစံးလာပလဲၤသဒၣ်၊ ပသံသဒၣ်လီ၊ ပုၤတဂၤအမိၢ်လဲၤသဒၣ်တၢ်ဒီးသးသယုၢ်ဝဲလီ၊ ပုၤတဂၤအဝဲသံ သဒၣ်အီၤဒီးအိၣ်ကမဲဝဲလီ၊ ဒီးပစံးလာတၢ်တဒၣ်စ့ၢ်ကီးလီ၊

၁. သဒံ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သလီၤအိၣ်လာတၢ်သ့ၣ်လီၤတဖျၢၣ်အထံအိၣ် လာအပူၤန့ၣ်သ့ၣ်ဒီးပကီးလာသဒံလီ၊ ဒီးပကီးလာစးဒီးတဒံစ့ၢ် ကိးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာသဒံသကွဲလီ၊ ဒီးပကီးလာတၢ်သ ဒံစ့ၢ်ကီးလီ၊ တၢ်ကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအသးကိးမံၤဒီးလီ၊

သန်း-သနာ-သနံ-သနိ-သနိး

၄. **ဟံသန်း** နှုတ်မှပသးဟ့ပုဂံဒီးပစံးလာပဟံသန်းပုဂံလီၤ. ပုဂံတဂုပုဂံလီၤကွီၤဒီးဟံသန်းဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟံသန်းဟံဒုၣ်ဒါဝဲလီၤ.
၅. **ပုၤသန်း** နှုတ်မှပုၤလာပသးဟ့အီၤနှုတ်ပစံးလာပုၤသန်းလီၤ. ပုၤသန်းနှုတ်အိၣ်ဒီးပုၤတဘၣ်လိာ်ဖိးဒုၣ်ဘၣ်. လိာ်ဘၢမၤကွီၤဒီးပုၤဒီးပစံးလာပုၤသန်းလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာပုၤဒုၣ်ဒါပုၤသန်းလီၤ. ဒီးပုၤဆဲးဆူၣ်မၤတၢဒုးသုးသုၣ်ကဒဲကဒဲနှုတ်ကိးလိာ်အသးလာပုၤသန်းပုၤဒုၣ်ဒါလီၤ.
၆. **လီၤသန်း** နှုတ်မှပမၤဘၣ်ပုၤဂၤအကွီၤဒီးပုၤဂၤသးဟ့ပုၤနှုတ်ပစံးလာပလီၤသန်းပုၤဂၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလီၤသန်းလီၤဒုၣ်ဒါလီၤ. နလီၤသန်းလီၤဒုၣ်ဒါပုၤဂၤဒဲလဲၣ်. စမၤဘၣ်ပုၤဂၤအကွီၤလာစမၤသံဘၣ်အဆၣ်ဖိကိာ်ဖိလီၤ.
၁. **သနၤ** မှ်သနီၤအဆိလီၤ. ဒီးမှ်ပတီၤတံာ်ထံလာပမၤညၣ်နှုတ်ပစံးဒီးအဆိလာသနီၤသနၤလီၤ.
၁. **သနံ** နှုတ်မှ်သုၣ်ကျူၤကျီၤလာပထုးချံလာအဖီခိၣ်နှုတ်ပစံးလာသနံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသနံသကွဲလီၤ. ဒီးပစံးလာတနံဒီးကနံစုၣ်ကိးလီၤ. ပုၤကညီထုးချံနှုတ်မၤဒီးသနံဒီးထုးနှုတ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလာသနံဖူစုၣ်ကိးလီၤ. ကျီၤလီၤသနံဖူစုၣ်အံၤဒီးထုးချံလာအဖီခိၣ်တက့ၢ်.
၂. **သနိ** နှုတ်မှ်ယံာ်ဒီးထံထီၣ်အုၣ်လာအနးကဲာ်ဆိးနှုတ်ပကိးလာသနိလီၤ. ဒီးပကိးလာကနံဒီးတနံစုၣ်ကိးလီၤ. သနိထီၣ်ဖိးယံာ်အကနုၣ်ဟးဂီၤလၢာ်လံ.
၁. **သနိာ်** နှုတ်မှ်သန့အဆိလီၤ. ဒီးမှ်ပပတံာ်ထီၣ်ပသးလာတံာ်တမံၤမၤနှုတ်ပစံးဒီးအဆိလာသနိာ်သန့လီၤ. သနိာ်သန့နသးဒီးပသုၣ်ကသးပုၤဒီးကမၤစၢၤနၤလီၤ. ဒီးပစံးလာတနံစုၣ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးလာကနံစုၣ်ကိးလီၤ.
၂. **စံာ်သနိာ်** နှုတ်မှ်တံာ်စဲဘူးတံာ်ကျါဝဲနှုတ်ပစံးလာစံာ်သနိာ်လီၤ. စဲကနုၣ်စဲဘူးတံာ်စံာ်သနိာ်လီၤ. ဒီးပစံးလာစံာ်သနိးစုၣ်ကိးလီၤ.
၃. **စံာ်သနိာ်** နှုတ်မှ်ပမၤစံာ်မၤကျါပုၤဂၤလာတံာ်ကတိၤဒီးပစံးလာစံာ်သနိာ်လီၤ. ပုၤတဂုပုၤဂၤမၤကမၤအီၤဒီးသၢကလိာ်ဝဲလာကွီၤဒီးကတိၤဝဲစံာ်သနိာ်လီၤ. တပျါဘၣ်ဝဲဒီးကတိၤဝဲစံာ်သနိာ်လီၤ.
၄. **ထံသနိာ်တံာ်** နှုတ်မှ်ထံဆူတံာ်တံာ်ဒီးပစံးလာထံသနိာ်တံာ်လီၤ. ဒီးပစံးလာထံသန်းတံာ်စုၣ်ကိးလီၤ. ထံသန်းတံာ်ဆူၣ်ကၢ. စခီထံဒီးထံသနိာ်တံာ်ယၢဒီးလၢာ်လီၤ.
၁. **သနံး** နှုတ်မှ်ပဆိၣ်ပုၤဂၤလာပကပၤဒီးပစံးလာပသန်းလီၤ. ဒီးပစံးလာတနံးစုၣ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသန်းသန့လီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်လာပုၤဂီၢ်မၤအကျါဒီးသန်းပုၤဂၤလီၤ.
၂. **သနံး** နှုတ်မှ်ဟုအဆိလီၤ. ဒီးမှ်ဘုသးနှုတ်ပကိးဒီးအဆိလာဟုဒီးသန်းမိလီၤ. တိၣ်ထီၣ်ဟုတိၣ်ထီၣ်သန်းလာသပၤပူၤတက့ၢ်.
၃. **စံာ်သနံး** နှုတ်မှ်တံာ်စဲဘူးတံာ်ကျါဝဲနှုတ်ပစံးလာစဲဘူးတံာ်စံာ်သနံးလီၤ. စဲကနုၣ်စဲဘူးတံာ်စံာ်သနံးလီၤ.

သန်း-သနိာ်-သနာ်-သနာ်-သနု-သနူ

၄. **စံာ်သနံး** နှုတ်မှ်ပမိၣ်နှုတ်ဟံသးပုၤဂၤလာပတပျါဘၣ်အတံာ်ကမၤနှုတ်ပစံးလာစံာ်သနံးလီၤ. ပုၤတဂၤအသးဒိၣ်ထီၣ်ယၢဒီးဟံသးယၢစံာ်သနံးလီၤ.
၁. **သနိာ်** နှုတ်မှ်သနာ်အဆိလီၤ. ဒီးမှ်ဟံာ်နာ်နှုတ်ပကိးဒီးအဆိလာသနိာ်သနာ်လီၤ. ဟံာ်နှုတ်အိၣ်ဒီးအသနိာ်သနာ်လီၤ.
၂. **သနိာ်** နှုတ်မှ်ပထီၣ်လုၣ်တံာ်ဒီးပစံးလာပသနိာ်လီၤ. ပသနိာ်လုၣ်နှုတ်မှ်ပထီၣ်လုၣ်ဒီးပမၤသကံအဆၢနှုတ်ပဖူအသိးဒီးပစံးလာပသနိာ်လုၣ်လီၤ. လုၣ်တံာ်နှုတ်သနိာ်က့ၤတက့ၢ်. ဒီးပစံးလာတနံစုၣ်ကိးလီၤ.
၃. **သနိာ်ထီၣ်** နှုတ်မှ်ပထူပျါတံာ်ကတိၤသိးအကတိၤဒီးပစံးလာသနိာ်ထီၣ်လီၤ. ပုၤကညီမှ်ကူဆုဒီးသနိာ်ထီၣ်ဝဲအကတိၤလာအယီၤဒုၣ်လာအမဲာ်ညါတခီလီၤ. ဒီးမှ်ထူပျါတံာ်ကတိၤသိးအကတိၤလီၤ. ဒီးပစံးလာတနိာ်ထီၣ်စုၣ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးလာကနိာ်ထီၣ်စုၣ်ကိးလီၤ. ပုၤကညီကူဆုဒီးထူပျါအထဲကတိၤမှ်ဂုၤ, ထူပျါအဆုကိာ်မှ်ဂုၤ, ပစံးလာထူသနိာ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသနိာ်သနိာ်လီၤ.
၁. **သနာ်** နှုတ်မှ်ခါၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမှ်တံာ်ကျါဝဲလာတဟူးတဝးဘၣ်နှုတ်ပစံးဒီးအဆိလာခါၣ်သနာ်လီၤ. ဒီးပစံးလာခါၣ်တနာ်စုၣ်ကိးလီၤ.
၁. **သနာ်** နှုတ်မှ်ဟံာ်အနာ်နှုတ်ပစံးလာဟံာ်သနာ်လီၤ. ဟံာ်သနာ်အိၣ်လွံာ်သနာ်လီၤ. ဒီးပစံးလာဟံာ်အနာ်စုၣ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသနာ်သနာ်လီၤ. ဒီးသနိာ်သနာ်လီၤ.
၂. **သနာ်** နှုတ်မှ်တံာ်ပတကျါတံာ်လာပခိၣ်နာ်ခံဒီးပစံးလာပသနာ်တံာ်လာပခိၣ်နာ်ခံလီၤ. ထွံာ်ပိာ်စံးဒီးစသနာ်လာစခိၣ်နာ်ခံလီၤ.
၃. **သနာ်နာ်** နှုတ်မှ်ပုၤကညီဂုာ်မဲာ်ဆုးဒီးဟံသးလာဂူသုၣ်ဂူလံာ်ဒုၣ်ပုၤသုတထံာ်အမဲာ်တဂုၤဒီးပစံးလာဟံသးသနိာ်နံာ်သနာ်နာ်လီၤ. ပုၤတဂၤဂုာ်မဲာ်ဆုးဒီးဟံသးသနိာ်နံာ်သနာ်နာ်လီၤ. မုာ်ကနီၤမှ်ထံာ်ဖိသုၣ်ခွါဒီးဟံသးသနိာ်နံာ်သနာ်နာ်လီၤ.
၄. **တံာ်သနာ်** နှုတ်မှ်ထီၣ်ရီၤတံာ်လာတဘၣ်ဘၣ်ကျဲၤနှုတ်ပကိးလာတံာ်သနာ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤတံာ်ကဆုးလာပဟံဂူသုၣ်တံာ်လာတန့ၢ်ကျဲၤနှုတ်ပစံးလာတံာ်သနာ်လီၤ.
၅. **ဒၢးသနာ်** နှုတ်မှ်ဒၢးအနာ်နှုတ်ပစံးလာဒၢးသနာ်လီၤ. ဒၢးသနာ်နှုတ်ပဟံာ်သနာ်အသိးလီၤ. ဟံတလါလာဒၢးသနာ်နှုတ်တက့ၢ်.
၆. **အိၣ်သနာ်** နှုတ်မှ်တံာ်အိၣ်လာတန့ၢ်ကျဲၤတန့ၢ်ကပူၤနှုတ်ပစံးလာအိၣ်သနာ်လီၤ. အိၣ်သနာ်ဆူၣ်ကျဲၤယၢတက့ၢ်. အိၣ်လာကျဲၤတဂုၤ. ပဒိၣ်ကလဲၤဝဲလီၤ. အိၣ်လာကျဲၤတဂုၤ. အိၣ်သနာ်တစဲးတက့ၢ်. စကလဲၤတဘီ.
၁. **သနု** နှုတ်မှ်သုၣ်လုၣ်လာပမၤဒီးအဒုးဒီးပကဒိၣ်အီၤတကဒိၣ်နှုတ်ပကိးလာသနုလီၤ. ဒီးပကိးလာသနုဒီးတနုဒီးသနုစုၣ်ကိးလီၤ. မၤန့ၢ်ယၢလာသနုတကဒိၣ်တက့ၢ်. စကခွဲတံာ်ပျီၤလီၤ.
၁. **သနူ** နှုတ်မှ်သုၣ်ဒုးသုၣ်လုၣ်လာပယုကဒိၣ်ဖိၣ်နှုတ်ပကိးလာသနူလီၤ. ဒီးပကိးလာသနူဒီးတနူဒီးကနူလီၤ. ပုၤတဂၤမၤသနူတ

သန-သန-သန-သန

ကဒ်ဒီးဒွဲပျိုတိုပျိုလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလသနဝ်လၢလီ၊ ကါနၢယၢလၢသနတကဒ်၊ စကပုၣ်လီၤပံာ်မ့ၣ်အူလီၤ၊ စကၢ်သနတနၢ်ဘၣ်၊ စကပံာ်သနလၢယံာ်လီၤ၊

၂. နၢ်သန နၢ်မ့ၢ်နၢ်လၢပယိၣ်ဘုန့ၣ်ပကီးလၢနၢ်သနလီၤ၊ နၢ်သနန့ၣ်မ့ၢ်နၢ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ၊ ပုၤကညိယိၣ်ဘုလၢနၢ်သနလီၤ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢနၢ်သနနၢ်သနလီၤ၊

၃. မၤသနအိၣ်သန နၢ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်အိၣ်တၢ်လၢအပၤအပြးဒီးပစံးလၢမၤသနအိၣ်သနလီၤ၊ ပဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ပုၤဂၤအတၢ်၊ ပအိၣ်န့ၣ်ဆူၣ်ပုၤဂၤအတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤသနအိၣ်သနလီၤ၊ ပုၤတဂၤမၤသနအိၣ်သနပတၢ်ဒီးတဟ့ၣ်ဘၣ်ပအုၤဘၣ်၊

၁. သန နၢ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤတဂၤအစိအကမိၤဒ်ဒီးပကီးလၢသနလီၤ၊ ပသးပုၤစံးဒ်၊ သနန့ၣ်တုၤခးချံၣ်ဒီးပုၤကညိသံကလၢ်လီၤ၊ ပသးပုၤစံးဒ်၊ ဒီးပကီးလၢကန့ၣ်ဒီးတန့ၣ်လီၤ၊ ဒီးပနၢ်ဟူလၢပသးပုၤစံးတၢ်လၢပုၤလီၤ၊

၂. သနခးချံၣ် နၢ်မ့ၢ်ထီၤလီၤသိၣ်ဒ်မ့ၢ်အသိးဒီးပစံးလၢသနခးချံၣ်လီၤ၊ သနန့ၣ်ခးချံၣ်ဒီးသိၣ်ဒ်မ့ၢ်အသိးလီၤ၊ ပသးပုၤစံးဒ်၊ ဒီးတုၤခါလၢတၢ်ကကၢ်အိၣ်ရီၤန့ၣ်သနကခးချံၣ်ဒီးပုၤကညိကသံကလၢ်စိဖုကလုၤလီၤ၊ ပသးပုၤစံးဒ်လီၤ၊

၃. ကြွၤဒီးသန နၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အဒီးဂီၤဒီးပအိၣ်အဒီးန့ၣ်ပကီးလၢကြွၤဒီးသနလီၤ၊ ဒီးမ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်လီၤ၊

၁. သန နၢ်မ့ၢ်တၢ်ကူတၢ်သိးအလီၤလံၤလၢတသီတဝ်လၢဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသနလီၤ၊ ယၣ်တဘျီစကူထီၣ်အါသိးဒီးသနစံးလီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသနသနလီၤ၊ ဒီးပစံးလၢသနထီၣ်စုာ်ကီးလီၤ၊ တၢ်ကူတၢ်သိးလီၤလံၤသနထီၣ်လၢလံၤ၊ အပူၤတဒ်လၢဘၣ်၊

၁. သန နၢ်မ့ၢ်ပထိးထီၣ်ချံအလီၤပထိးထီၣ်ကဘီအလီၤဒီးပစံးလၢချံသန၊ ကဘီသနလီၤ၊ ထိးထီၣ်ကဘီလၢကဘီသနတက့ၢ်၊ ဒီးပကီးလၢသနကလီၤစုာ်ကီးလီၤ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢသနသရီၤလီၤ၊ သနကဘီန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤစံးဒ်လီၤ၊ စုၤကီးလၢကဘီသနလီၤ၊

၂. သန နၢ်မ့ၢ်ချံခံကဘီခံန့ၣ်ပကီးလၢသနလီၤ၊ လဲၤရိၣ်သနတက့ၢ်၊ ရိၣ်သနစုာ်စၢ်ဆၢတက့ၢ်စံးလီၤ၊ ဒီးပကီးလၢသနခံစုာ်ကီးလီၤ၊

၃. သန နၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အသၣ်ဘၣ်ဒီးပကီးလၢသနလီၤ၊ သနသၣ်န့ၣ်ပကီးအိၣ်ဝံၣ်လီၤ၊ ဒီးဘၣ်တနီၤနီၤမူၤတၢ်လီၤ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢသနသနလီၤ၊

၄. သနလၢ နၢ်မ့ၢ်နီၣ်ဝံၣ်ခံအလၢန့ၣ်ပကီးလၢသနလၢလီၤ၊ သနလၢလဲၤဒီးအိၣ်ထံၣ်တက့ၢ်လီၤ၊ ဒီးပကီးလၢနီၣ်ဝံၣ်ခံလၢစုာ်ကီးလီၤ၊

၅. သနသၣ် နၢ်မ့ၢ်ပုၤကညိကိာ်ယုာ်ဒီးကမိာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအကိာ်သနသၣ်လီၤ၊ ပကိာ်သနသၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒီးပသံလီၤ၊ ပသးပုၤစံးဒ်၊ ဒီးပစံးလၢကိာ်သနကမၤစုာ်ကီးလီၤ၊

၆. တလးသန နၢ်မ့ၢ်ချံနီၣ်ဝံၣ်ခံဒီးကဘီနီၣ်ဝံၣ်ခံန့ၣ်ပကီးလၢတလးသနလီၤ၊ ဝံၣ်စၢ်ဆၢချံခိၣ်လၢတလးသနလီၤ၊ ကဘီတလးသနန့ၣ်အလၢလံၤကၢ၊

သန-သန-သန-သန-သန-သန-သန

၇. ဖိၣ်သန နၢ်မ့ၢ်ပရိၣ်သနန့ၣ်ပဟံးတလးသနတဘီဒီးပစံးလၢပဖိၣ်သနလီၤ၊ ပုၤလၢရိၣ်သန သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကဲလၢပုၤဖိၣ်သနလီၤ၊

၈. ဘီသန နၢ်မ့ၢ်ပထိးထီၣ်ကဘီအလီၤဒီးပစံးလၢဘီသနတစုာ်လီၤ၊ ဒီးပစံးလၢကဘီသနစုာ်ကီးလီၤ၊ လဲၤဟးဆူ ဘီသနစံးဒ်အံၤလီၤ၊

၉. ရိၣ်သန နၢ်မ့ၢ်ပဝံၣ်နီၣ်ဝံၣ်ခံန့ၣ်ဒ်ချံခိၣ်ကစၢ်ဆၢဒီးပစံးလၢပရိၣ်သနလီၤ၊ ပုၤတဂၤရိၣ်သနချံခိၣ်စၢ်ဆၢဂုၤကၢ၊ ပုၤရိၣ်သနတဖၣ်န့ၣ်ပဘၣ်ဟ့ၣ်အဘူးအလဲလီၤ၊

၁. သန နၢ်မ့ၢ်ပပတၢ်ထီၣ်ပသးလၢတၢ်တမံၤဒီးပစံးလၢသနလီၤ၊ ပုၤတဂၤဆူၣ်နီၤသနဟံၣ်ထူၣ်လီၤ၊

၂. သန နၢ်မ့ၢ်ထီၤရီၤပပတၢ်ပရဲထီၣ်ပသးန့ၣ်ပစံးလၢသနလီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသတၢ်သနလီၤ၊ ဒီးပစံးလၢတတၢ်တန့ၣ်စုာ်ကီးလီၤ၊ ပမ့ၢ်သတၢ်သနပသးဒီးပဒိၣ်ဒီးပဒိၣ်မၤစၢ်ပုၤလၢအမ့ၢ်အကါလီၤ၊ ပုၤလၢသတၢ်သနအသးလၢကစၢ်ယုၤန့ၣ်ကစၢ်ယုၤမၤပုၤမၤဖျးဒီးလရိၣ်တၢ်နးတၢ်ဖိၣ်လီၤ၊

၃. ဖိၣ်သန နၢ်မ့ၢ်ပပတၢ်တစုာ်လၢသ့ၣ်ကပၤမ့ၢ်ဂုၤ၊ လၢတၢ်ထီၤရီၤတမံၤမံၤအလီၤမ့ၢ်ဂုၤပစံးလၢပိၣ်သနလီၤ၊ ပိၣ်သနကုၤလၢဟံၣ်ထူၣ်လီၤလီၤ၊ ပိၣ်သနဝံၣ်တဘီလၢသ့ၣ်လီၤလီၤ၊ ဒီးပစံးလၢပိၣ်တန့ၣ်စုာ်ကီးလီၤ၊ ပမ့ၢ်ဆၢထၢၣ်ဘိးတစုပသးဒီးပမ့ၢ်ပတၢ်ပသးဒီးတၢ်တမံၤမံၤန့ၣ်ပစံးလၢပိၣ်သနပသးလီၤ၊ ပုၤတဂၤဆၢထၢၣ်ပိၣ်သနအသးဒီးသ့ၣ်လီၤ၊

၁. သန နၢ်မ့ၢ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ၊ မ့ၢ်ဝဲသန၊ မ့ၢ်ကီးစုၤ၊ မ့ၢ်ဝဲသန၊ နဖိအိၣ်စကီး၊ အိၣ်ဝဲသန၊

၁. သန နၢ်မ့ၢ်သစုာ်အဆိလီၤ၊ ဒီးမ့ၢ်သ့ၣ်ယံၣ်ပိၣ်ပုၤလၢထီၣ်ဖိးသ့ၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်ပကီးဒီးအဆိလၢသစုာ်သနလီၤ၊

၁. သန နၢ်မ့ၢ်တၢ်အလုာ်အလၢအစုာ်အရၢလၢအိၣ်ဝဲန့ၣ်ဝဲလၢအဒိအတၢ်န့ၣ်ပကီးလၢသနလီၤ၊ ပုၤကညိန့ၣ်မၤသနတဂၤတမံၤတဂၤတမံၤ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢသနိတ်ဟံၣ်လီၤ၊ ဒီးပစံးလၢသနထီၣ်မသးစုာ်ကီးလီၤ၊ ဒီးပစံးလၢအကိာ်စုာ်ကီးလီၤ၊

၂. သနိသနိ နၢ်မ့ၢ်ပပတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသနိသနိလီၤ၊ ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်သနိသနိဒီးစမၤလိာ်အတၢ်တချုးဘၣ်၊ သနိသနိန့ၣ်မၤသးဒ်ချုးသးအသိးလီၤ၊

၁. သနိ နၢ်မ့ၢ်ချိၣ်အဆိလီၤ၊ ဒီးမ့ၢ်တၢ်တကလုာ်အိၣ်ဒီးအကုကိာ်န့ၣ်ပကီးဒီးအဆိလၢချိၣ်မၤသနိမၤလီၤ၊ ဒီးအိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ၊

၂. သနိထူၣ် နၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဒီးကၣ်အထူၣ်န့ၣ်ပကီးလၢသနိထူၣ်လီၤ၊ တလၢမၤမၤဘျီမ့ၢ်ဂုၤ၊ ပုၤကညိမၤဘျီမ့ၢ်ဂုၤ၊ ဘိးထီၣ်သနိထူၣ်လီၤ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢသနိထူၣ်သနိဖိလီၤ၊

၃. သုၣ်သနိ နၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်ကြိကြိဒ်တၢ်ဒီးပကီးလၢသုၣ်သနိလီၤ၊ သုၣ်သနိန့ၣ်အဖိၣ်တၢ်ဒီးအဖိဖျၢၣ်သလၢၣ်လီၤ၊

၁. သနိသနိ နၢ်မ့ၢ်ပုၤကညိဝံၣ်တၢ်စိာ်တၢ်လီၤစုာ်လီၤစံးပစံးလၢမၤသးသနိသနိလီၤ၊ ပုၤတဂၤဝံၣ်တၢ်ယိးတၢ်သနိသနိစံးပစံး

သနို-သနိုး-သနို-သနီ-သနီ

၄၄. ဒီးပစံးလာတနိုတနိုစိုကီးလီ.

၂. သနိုပှ် နှ်မုာ်ထိုတကလုာ်အဒီးဂါတစဲးစဲးဒီးစိုလီလာ သုာ်ကပိာ်ဝဲတကပဒီးပကီးလာသနိုပှ်လီ. သနိုပှ်နှ်မသး ဒ်ထိုတလုအသီးဒီးအခိာ်သ့ာ်အိာ်စိုကီးလီ.

၃. သးသနို နှ်မုာ်တဖိတလံအသးနါပှ်စိုလီအသးလီ. စဲးနှ်ပစံးလာအသးသနိုလီ. တဖိတလံအသးသနိုနှ်မုာ် အသးနါပှ်အဖိတလံနှ်လံထာ်လံအဒီးပစံးလာသးသနိုလီ. တဖိတလံအသးနါပှ်နှ်မုာ်အသးသနိုလီ.

၁. သနိုး နှ်မုာ်ပထိုတတံာ်တလံပမတကြားထဲအံထဲနု နှ်ပစံးလာသနိုးလီ. သနိုးနှ်မသးဒ်သနီအသီးတစဲးစဲး. မာ သးဒ်အထိုအထာ်အသီးတစဲးစဲးဒီးပစံးလာသနိုးလီ. ပှ်ကညီ မာဟံာ်သနိုးနှ်မာဲအပှ်တဆဲလီ. အသနိုးအိာ်ဒ်နှ်လီ. လီ ဆုာ်နီသနိုးကစီထိုတုခိာ်ခိာ်လံခိာ်လီ. တလံသနိုးနှ် လာ အဖုာ်တခိနှ်ဖးဖိအထိတခိလီ. ဖိသနိုးနှ်မုာ်လံပှ်လီ.

၁. သနို နှ်မုာ်ပတံာ်တလံပခိာ်နှ်ပစံးလာသနိုလီ. ဒီးပစံး ဒီးအဆဲလာသနိုသနိုလီ. ပနာ်ဘျာ်လိာ်အသးနှ်သနိုလိာ် အသးလာအခိာ်လီ. ပနာ်အိာ်နီဒီးသနိုမိာ်အနုလာအနီဒ် လီ.

၂. သနို နှ်မုာ်တဒ်ခိာ်အနီဒ်ဖိခိာ်နှ်အိာ်ထိုဒီးတတံာ် ဒ်နုအသီးဒီးပကီးလာတဒ်ခိာ်သနိုလီ. ဒီးပကီးလာတသ နိုာ်စိုကီးလီ. တဒ်ခိာ်သနိုနှ်တြးပှ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအ ဆဲလာသနိုသနိုလီ. တဒ်ခိာ်ကလိာ်ဒီးသနိုဟံာ်ခိာ်လာ အသနိုနှ်လီ.

၃. သနိုလီ နှ်မုာ်ပဆိးလီတလံပစုနာ်ခံမုာ်ဂု. လာပခိာ် နာ်ခံမုာ်ဂု. ပစံးလာပသနိုလီလီ. ပှ်တကစမာ်စဲးပအူး ဒီးသနိုလီလာအစုနာ်ခံလီ. ပှ်တကသနိုလီဟံာ်ခိာ်လာ အစုနာ်ခံလီ.

၁. သနီကဒ် နှ်မုာ်ပှ်လာအမဲာ်တဘိာ်ဘဲနှ်ပစံးလာအမဲာ် မာသးသနီကဒ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆဲလာသနီကဒ်သနီကဒ် လီ. ပသးပှ်အမဲာ်တပှ်ဘဲဒီးအညာ်သုာ်နှ်မာသးသနီကဒ် လီ.

၁. သနီကျး နှ်မုာ်တလံကယံကပီာ်ဒီးပမုာ်တထူးဘဲနှ် ပြးထိုာ်. ထိုာ်ယံာ်ဒီးပစံးလာသနီကျးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆဲ လာသနီကျးသနီကျးလီ. မဲာ်ထံကလာသနီကျးပကွာ်တဖျါ ဘဲ. တြးပိးထိုာ်ကတက. ခိာ်ဖဲးနှ်ပဒီးဒီးသနီကျးဒီးတ ကယံလာဘဲ. တြးကွာ်သနီကျးလာနီတြးဒီးတြးလာဖိ တက.

၂. သနီကျး နှ်မုာ်ပှ်ကညီအမဲာ်ဖိာ်သ့အပှ်လီသံာ်သုာ်နှ်ပ စံးလာသနီကျးလီ. ပှ်တကအမဲာ်သနီကျးသံာ်သုာ်လီ. ဒီးပ စံးဒီးအဆဲလာသနီကျးသနီကျးလီ.

၃. သနီကျး နှ်မုာ်သုာ်သုာ်တကလုာ်တုအသုာ်မဲဒီးအသးတ စဲးဘဲဒီးအဖဲးဘဲနှ်ပစံးလာသနီကျးလီ. သုာ်သီကရဲအ သုာ်သနီကျးနှ်အသးတစဲးဘဲလံဘဲဒီးအလဲဘဲဒီးမုာ်သနီ ကျးလီ.

သနီ-သနို-သနီ-သနီ-သနွဲ-သနွဲ-သပ-သပ

၄. သနီတြး နှ်မုာ်ပှ်တကလုာ်ဒီးမုာ်တလံတကလုာ်လီ. ဒီး ကတိာ်တလံတကျါဘဲဒီးပစံးလာသနီတြးလီ. သနီတြးနှ် ကတိာ်တလံတလံအသီးနာ်သကတကျါဘဲလီ.

၅. တံသနီ နှ်မုာ်တလံနှ်ပစံးလာတံသနီလီ. ဒီးမုာ်ပသးပှ် အကလုာ်လီ. ဒီးပစံးလာသနီသနီစိုကီးလီ. ပဒ်မာလိာ်ပှ်သ နီက. ပမာတံသနီတဘးနှ်ဒီးဝဲလီ.

တံသနီမာဇာ်သနီ တံအိာ်စီကွာ်တံအိာ်ဂါ

၆. သနီသနီ နှ်မုာ်ပဆဲးဒီးတလံဒီးပမာပှ်လံပှ်တံနှ်ပ စံးလာသနီသနီလီ. ပှ်တကမာတံသနီသနီဒီးဝဲလီ.

၁. သနို နှ်မုာ်ဖိသုာ်ဆဲးတယံးအခံဒီးပစံးလာသနိုအခံလီ. ပှ် ဆဲးလာဆဲးထာ်တကျါဒီးဘဲနှ်ပဟံာ်ဆဲးထာ်လာပကံာ် ဖျါခိာ်ဒီးသနိုအခံလီ. ဒီးပစံးလာတနိုအခံစိုကီးလီ.

၂. ဆဲးသနို နှ်မုာ်ပကွာ်တံဘဲသုာ်ဒီးခိာ်ကွာ်ဟဲကွာ်ကဒ် ကွာ်ဆုအလီခံနှ်ပစံးလာသနိုလီ. ဒီးပစံးလာဆဲးတနိုာ် စို ကီးလီ. စကွာ်တံလာလံဘဲသုာ်နှ်ဆဲးသနိုကဒ်ကွာ်အ လီခံလီ.

၁. သနီ နှ်မုာ်ပတံထံနှ်ပကီးလာသနီလီ. သနီနှ်ပတံ လာထံကျါနှ်ညာ်လီသုတဟံာ်တဂုဒီးပဒီးထိုာ်ကဒီးဘဲ ညာ်လီ. ဒီးပကီးဒီးအဆဲလာသနီသနီလီ. ပတံသနီနှ်ပ ဒီးကလာသနီလီနှ်ဘဲညာ်ဂုက. ဒီးပကီးလာတနီဒီးစနီ စိုကီးလီ.

၂. တံသနီ နှ်မုာ်ပမာသနီနှ်ပစံးလာပတံသနီလီ. ပှ် ကညီတံသနီလာထံကျါနှ်လီ.

၁. သနီ နှ်မုာ်သနွဲအဆဲလီ. ဒီးမုာ်ပတုာ်တံဒီးတံတစုဒ်က ထဲအခံနှ်ပစံးဒီးအဆဲလာသနွဲသနီလီ. ပှ်တကတုာ်တံမုာ် ကျါသနွဲသနီစဲးဘဲ.

၁. သနွဲ နှ်မုာ်ပလံတလံနီကျါမုာ်ဂု. လာဘဲကျါမုာ်ဂု. ဘဲ ဖါနီခိာ်ဒ်ကတစုထဲပခံနှ်ပစံးလာသနွဲလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆဲ လာသနွဲသနီလီ. တံမုာ်သနွဲနှ်ကမုာ်ကံာ်တံတဖိတလံတုာ် တမံမာသ.

၁. သနွဲ နှ်မုာ်တလံတလံအတကလုာ်အခံစိုဒီးအခိာ်သအိးဝဲ နှ်ပကီးလာသနွဲလီ. ဒီးပကီးဒီးအဆဲလာသနွဲသဖိလီ. တ လံမာဘဲအသနွဲသိာ်မာထါအသီးလီ.

၁. သပလာ နှ်မုာ်သပျါအဆဲလီ. ဒီးမုာ်တညာ်ဂီသဝါထိုာ် ပှ်ဒီးပစံးဒီးအဆဲလာသပလံထိုာ်သပလာထိုာ်လီ. တံညာ်ဂီ သပလံထိုာ်သပလာထိုာ်ဒီးကံညာ်လီ.

၁. သပလံထိုာ် နှ်မုာ်တံညာ်ဂီတုာ်လံပခိာ်ဒီးပစံးလာသပ လံထိုာ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆဲလာသပလံထိုာ်သပလာထိုာ်နှ် လီ. တံညာ်ဂီတုာ်သပလံထိုာ်ပျါထိုာ်ပှ်ဒီးဘျါလီ.

၁. သပါ နှ်မုာ်သရီအဆဲလီ. ဒီးမုာ်ပှ်ကညီမာအလိာ်အသး နှ်ပစံးလာမာလိာ်သးသရီသပါလီ. ပှ်တကမာအဲတကသရီ သပါနှ်ထုာ်လာအခိာ်အဲဘဲကတိာ်ဒုာ်ဒုာ်ဒီးပစံးလာမာဝဲ သရီသပါ. ကတိာ်သရီသပါလီ. ဒီးပစံးလာတရီတပါစိုကီး လီ.

သပါ-သပး-သပံ-သပး-သပာ

၂. **သပါကလ်** နှ်မုာ်တၢ်လၢပတပးကဲဘၣ်နှ်ပစံးလၢသပါကလ်လီၤ. ချီၣ်သပါကလ်ပထုတသ့ဘၣ်မနုၤလဲၣ်. တလၢသပါကလ် နှ်ပမၤသ့ထီၣ်ဘိလီၤ. သပါကလ် နှ်မုာ်ပဒုၣ်ခွဲၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤလီၤ.
၃. **သပါကလ်** နှ်မုာ်ပထုးဝဲၣ်လီၤပထုးပူၤထံသီၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢပထုးဝဲၣ်တၢ်သပါကလ်လီၤ. ပှၤတဂၤလဲၤကွၢ်ပှၤဂၤမၤတၢ်ဒီးထူၣ်ဝဲၣ်တၢ်သပါကလ်ဒီးကွၢ်ဝဲလီၤ.
၁. **သပး** နှ်မုာ်ဝဲၣ်တကလုာ်အနုၤ ပြဲကဒ်ဒီးအဖံးဝဲဒ်နှ်ပကိးလၢသပးလီၤ. သပးနှ်အနုၤထဲယဲၣ်တၢ်ကွၢ်တၢ်ဒီးအကပိာ်ထီဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသပးသဝဲလီၤ.
၂. **သပးကလ်** နှ်မုာ်ပကွံာ်တၢ်တၢ်သီၣ်ဒီးပစံးလၢပကွံာ်တၢ်တၢ်သပးကလ်လီၤ. ပှၤတဂၤကွံာ်တၢ်တၢ်သီၣ်တဘျီသပးကလ်လီၤ. ပှၤတဂၤကွံာ်လီၤသပးတဖျါသပးကလ်လီၤ.
၁. **သပံ** နှ်မုာ်တၢ်သရူၤနှ်ပစံးလၢသပံလီၤ. ချီၣ်သပံနှ်ချီၣ်ကနူၤ. ဆုၤဇၢၤယၢ်ဇၢၤအသပံနှ်မုာ်အသရူၤလီၤ. ချီၣ်တဘျီအသပံဇၢၤဆၢဂၤကၢ. တၢ်ကူတၢ်သိးတဘျီအသပံတယုၤဘၣ်. ဒီးပစံးလၢတပံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၁. **သပး** နှ်မုာ်သးမိးဘျီနှ်ပကိးလၢသပးလီၤ. ဒီးပကိးလၢသးသပးစ့ၢ်ကိးလီၤ. သးနှ်တုၤသၣ်ထီၣ်ဒီးအသပးလီၤအဲဒဲလီၤ. သးသပးနှ်တုၤပှၤဒီးလီၤအဲဒဲလီၤအိးဒီးလီၤတဲာ်ဝဲလီၤ.
၂. **သပးကလ်** နှ်မုာ်တၢ်ထံကဲထီၣ်လၢအသးလီၤသကၢဝဲနှ်ပစံးလၢမၤသးသပးကလ်လီၤ. ပနီၤနီၤထံလီၤသကၢသပးကလ်စံးဝဲဒ်လီၤ.
၁. **သပာ** နှ်မုာ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤလၢတလၢမၤဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်နှ်ပကိးလၢသပာလီၤ. ဒီးပကိးလၢစပၤဒီးတပၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်ဇၢၤတပၤဇၢၤလီၤ. သပာနှ်ပထီၣ်မုာ်လၢအပူၤလီၤ. ဒီးသပာနှ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ.
၂. **သပာကု** နှ်မုာ်သပာ အလုၣ်နှ်ပကိးလၢ သပာကုလီၤ. သပာသုၣ်ဖးအိၣ်ဒီးအလုၣ်အကုလီၤ. သပာကုတကုမုာ်မတၢမၤသုၣ်ဖးလဲၣ်.
၃. **သပာဇီ** နှ်မုာ်သပာသုၣ်ဖးအလုၣ်အိးပကိးလၢသပာဇီလီၤ. သပာဇီတခီနှ်ဟံးနှ်ဒီးပကတုၤပှၤလီၤ.
၄. **သပာဃီ** နှ်မုာ်သပာတဂ့ၤဘၣ်ဒီးတဲာ်ဝဲနှ်ပစံးလၢသပာဃီလီၤ. သပာဃီနှ်ပဝဲၣ်တၢ်လၢအပူၤသုယၢ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသပာတၢ်သပာဃီလီၤ.
၅. **သပာတူၣ်ခိၣ်** နှ်မုာ်သပာလၢအခိၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဝဲနှ်ပစံးလၢသပာတူၣ်ခိၣ်လီၤ. သပာတူၣ်ခိၣ်နှ်အခိၣ်တအိၣ်ဘၣ်.
၆. **သပာတီၢ်** နှ်မုာ်သပာတကလုာ်ပှၤမၤဝဲလၢတီၢ်ဒီးပကိးလၢသပာတီၢ်လီၤ. သပာတီၢ်နှ်အပူၤဒိၣ်ကၢ. သပာတီၢ်နှ်ဘျးအိၣ်တဂၤဒီးတဘးဘျးအိၣ်ပှၤခံၤဒီးခံးလီၤ.
၇. **သပာထး** နှ်မုာ်သပာတကလုာ်လၢပှၤမၤဝဲလၢထးဒီးပကိးလၢသပာထးလီၤ. သပာထးနှ်မုာ်ပထီၣ်ကသုလၢအပူၤလီၤ.
၈. **သပာဒံၣ်ဖိ** နှ်မုာ်သပာလၢ ဆံးတဖၣ်နှ်ပကိးလၢသပာဒံၣ်ဖိလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်ဒံၣ်ဖိသပာဒံၣ်ဖိလီၤ.

သပာ-သပုာ်-သပုး-သပူၤ

၉. **သပာဟီၣ်ခိၣ်** နှ်မုာ်သပာလၢအခိၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဝဲနှ်ပကိးလၢသပာဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. သပာဟီၣ်ခိၣ်တဖျါပကွံာ်တဂ့ၤဘၣ်.
၁၀. **သပာဖါ** နှ်မုာ်သပာလၢပထီၣ်အိၣ်ကသုလၢအပူၤနှ်ပကိးလၢသပာဖါလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်ဖါသပာဖါလီၤ.
၁၁. **သပာဖၣ်တၢ်** နှ်မုာ်သပာလၢပမၤဖၣ်ကပူၤနှ်ပကိးလၢသပာဖၣ်တၢ်လီၤ. သပာဖၣ်တၢ်နှ်မၤသးပၣ်သလၣ်သဖၣ်တၢ်ဒီးပကိးလၢသပာဖၣ်တၢ်လီၤ.
၁၂. **သပာဖျါဒါ** နှ်မုာ်သပာတကလုာ်လၢတလၢယုၣ်အံသၣ်လၢအပူၤနှ်ပကိးလၢသပာဖျါဒါလီၤ. သပာဖျါဒါနှ်တလၢယုၣ်အံသၣ်လၢအပူၤလီၤ.
၁၃. **သပာမိာ်** နှ်မုာ်သပာလၢပထီၣ်အိၣ်မုာ်လၢအပူၤနှ်ပကိးလၢသပာမိာ်လီၤ. သပာမိာ်နှ်ပထီၣ်အိၣ်မုာ်လၢအပူၤလီၤ. ထီၣ်ရီၤသပာလၢပထီၣ်အိၣ်မုာ်လၢအပူၤနှ်ပကိးလၢသပာမိာ်ခဲလၢ်လီၤ.
၁၄. **သပာသ့** နှ်မုာ်သပာလၢပဒၢၣ်အိၣ်ထံလၢအပူၤနှ်ပကိးလၢသပာသ့လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်သ့သပာသ့လီၤ.
၁၅. **သပာဟာ** နှ်မုာ်သပာလၢပဟာမံပအံလၢအပူၤဒီးပမၤထူၣ်ဖျါအခံနှ်ပစံးလၢသပာဟာလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်ဟာသပာဟာလီၤ. မၤန့ၢ်ယၢလၢသပာဟာတဖျါတက့ၢ်. စကဟာအိၣ်ပအံလီၤ.
၁၆. **သပာအု** နှ်မုာ်သပာစ့ၢ်ကိာ်လၢပဟ်အိၣ်ထံလၢအပူၤနှ်ပစံးလၢသပာအုလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်အုသပာအုလီၤ. ပှၤန့ၢ်ယၢလၢသပာအုတဖျါတက့ၢ်. စကဟ်အိၣ်ထံလၢအပူၤလီၤ.
၁၇. **သပာဇီ** နှ်မုာ်ပကိးသပာဒီးအဆိဒီးပစံးလၢတၢ်ဇၢၤသပာဇီလီၤ. တၢ်ဇၢၤသပာဇီစံးဝဲဒ်.
၁၈. **ကၢသပာ** နှ်မုာ်တလၢမၤသပာနှ်ပစံးလၢကၢသပာလီၤ. တလၢကၢသပာနှ်ကၢဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤ.
၁၉. **ကုာ်သပာ** နှ်မုာ်တလၢတဲာ်ထီၣ်သပာလၢမုာ်အုဒီးပစံးလၢတလၢကုာ်သပာလီၤ. သပာဒ်ကကီၤဝဲနှ်တလၢကုာ်သပာလၢမုာ်လီၤ.
၂၀. **ခၢ်သပာ** နှ်မုာ်ပှၤကညီအမဲာ်ဒီးအထီၣ်ခိၣ်ဖံးလီၤဆၢၣ်အုအကီၢ်ပူၤနှ်ပစံးလၢခၢ်သပာလီၤ. ပှၤတဂၤအမဲာ်အခၢ်သပာစံးဝဲဒ်လီၤ.
၂၁. **တုသပာ** နှ်မုာ်တလၢမၤသပာနှ်ပစံးလၢတလၢတုသပာလီၤ. တလၢတုသပာလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤ.
၁. **သပုာ်** နှ်မုာ်သပီအဆိလီၤ. ဒီးမုာ်စိးလဲးလၢထံဝဲးလုာ်လီၤနှ်ပကိးဒီးအဆိလၢသမုာ်သပီလီၤ.
၁. **သပုးသပး** နှ်မုာ်ပဟ်တၢ်ကူတၢ်သိးလၢပတချံးဘၣ်နှ်ပစံးလၢပဟ်သပုးသပးလီၤ. ပှၤတဂၤပဟ်တၢ်ကူတၢ်သိးသပုးသပးတချံးဘၣ်ဘၣ်. ဒါန့ၢ်တၢ်ကူတၢ်သိးအုတလၢပူၤသပုးသပးတဂ့ၤ. ဒါန့ၢ်ချံးကစီဒီးတက့ၢ်.ဒီးပစံးလၢတပုးတပးစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၂. **သပုးပလ်** နှ်မုာ်ပအိၣ်ထီၣ်မုာ်တမိဒီးပစံးလၢပအိၣ်မုာ်သပုးကလ်လီၤ. ပှၤတဂၤအိၣ်ထီၣ်မုာ်တမိသပုးကလ်ဒီးယုာ်လီၤဝဲလီၤ.

သပုၼ်-သပုၼ်-သပုၼ်-သပုၼ်-သပုၼ်-သပုၼ်

၅. သပုၼ်ခိၼ် န့ၼ်မ့ၼ်ပမၤထီၼ်ထီၼ်အလီၤလၢဒၢးအဖီခိၼ် န့ၼ်ပကိးလၢသပုၼ်ခိၼ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသပုၼ်ခိၼ်သပုၼ်လၢလီၤ. ပမၤသပုၼ်ခိၼ်န့ၼ်ပမၤထီၼ်ထီၼ်အလီၤလၢဒၢးအဖီခိၼ် န့ၼ်ပကိးလၢသပုၼ်ခိၼ်လီၤ.
၆. သပုၼ်တၢ်တၢ် န့ၼ်မ့ၼ်ခိၼ်နီၤနီၤအသိးလီၤ. ယီၤဟဲသပုၼ်တၢ်တၢ်လံၤ. ယီၤဟဲသပုၼ်တၢ်တၢ်လံၤ. ယုၤတက့ၢ်. ပဒိၼ်တုၤဟံၤပုၤလၢတၢ်ကမၤသပုၼ်တၢ်ဒီးပမၤတသ့လၢဘၣ်စံးဝဲဒၣ်.
၇. သပုၼ်လၢ န့ၼ်မ့ၼ်သပုၼ်ခိၼ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၼ်ပမၤထီၼ်ထီၼ်န့ၼ်တၢ်လီၤလၢဒၢးအဖီခိၼ်လၢပမၤသတံၣ်လီၤခိၼ်န့ၼ်ပကိးဒီးအဆိလၢသပုၼ်ခိၼ်သပုၼ်လၢလီၤ.
၁. သပုၼ်ကလၢ န့ၼ်မ့ၼ်ထီၼ်တၢ်ပုၤဝဲန့ၼ်ပစံးလၢပုၤဝဲသပုၼ်ကလၢလီၤ. နဖီမ့ၼ်ပုၤဝဲသပုၼ်ကလၢပအိၣ်တသ့ဘၣ်. ကပံၤကျိၣ်ကျဲၣ်ဒီးထံန့ၼ်ပုၤဝဲသပုၼ်ကလၢလီၤ. မ့ၼ်ခွဲၣ်သိၣ်သပုၼ်ကလၢလီၤ. န့ၼ်ကူၢ်လိၣ်ပုၤဝဲသပုၼ်ကလၢဘၣ်အဘၣ်သိၣ်လီၤ.
၁. သပုၼ်ကလၢ န့ၼ်မ့ၼ်ထံကျိၣ်ကျဲၣ်ဒီးကပံၤလၢအပုၤနးကဲၣ်ဆိးန့ၼ်ပစံးလၢမၤသးသပုၼ်ကလၢလီၤ. ကပံၤကျိၣ်ပုၤဝဲသပုၼ်ကလၢန့ၼ်ပလဲၤခိၼ်တၢ်ခါ.
၁. သပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်သပုၼ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၼ်ပသ့ကွံၣ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤန့ၼ်ပစံးဒီးအဆိလၢသပုၼ်သပုၼ်လီၤ. သပုၼ်သပုၼ်ကွံၣ်ပလီၤအပူၤန့ၼ်တက့ၢ်.
၂. သပုၼ်ထီၼ် န့ၼ်မ့ၼ်ပမူၤသးဒီးပမၤခဲးသ့တုၤဘျီဒီးပစံးလၢပမၤသပုၼ်ထီၼ်လီၤ. ပုၤတကၤမူၤသးဒီးအမဲၣ်ခဲးသ့ဒီးပျီၤဝဲလၢထံချီဒီးအမဲၣ်သပုၼ်ထီၼ်ဝဲလီၤ.
၃. သပုၼ် မ့ၼ်သပုၼ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၼ်စယၢ်ပိၣ်ပူၤအသးဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသပုၼ်သပုၼ်လီၤ.
၁. သပုၼ်သပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်ဒီးဘၣ်လၢလီၤဂုၤလီၤဟီၣ်ဝဲန့ၼ်ပစံးလၢမၤသးသပုၼ်သပုၼ်လီၤ. ပုၤတကၤထုၣ်ချီၣ်တဘျီသပုၼ်သပုၼ်နးကၤ. လီၤဂုၤလီၤဟီၣ်ကွံၣ်လၢလီၤ.
၂. သပုၼ် မ့ၼ်သပုၼ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၼ်သ့ၣ်တြၢ်သ့ၣ်ဖးဝဲန့ၼ်လီၤ.
၁. သပုၼ်ကလၢ န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်လၢပုၤဝဲနးတဖၣ်န့ၼ်ပစံးလၢပုၤဝဲသပုၼ်ကလၢလီၤ. ဒီးပစံးလၢသပုၼ်ကလၢစုၢ်ကိးလီၤ. ထီၼ်တၢ်ပုၤဝဲနးဝဲန့ၼ်ပစံးလၢပုၤဝဲသပုၼ်ကလၢလီၤ.
၁. သပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်ပသ့ကွံၣ်ပကိၣ်ပူၤန့ၼ်ပစံးလၢပသပုၼ်ပကိၣ်ပူၤလီၤ. ပုၤတကၤပျီၤအမဲၣ်ဒီးသပုၼ်ဒီးအကိၣ်ပူၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသပုၼ်သပုၼ်လီၤ.
၂. ခၢ်သပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်ပုၤမဲၣ်ဖိးအထီၼ်ခိၼ်အဖံးက့ၢ်န့ၼ်အကိၣ်ပူၤန့ၼ်ပစံးလၢအခၢ်သပုၼ်လီၤ. ပုၤမဲၣ်ဖိးအခၢ်သပုၼ်န့ၼ်အထီၼ်ခိၼ်အဖံးက့ၢ်န့ၼ်အကိၣ်ပူၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအခၢ်သပုၼ်ရၢလီၤ.
၃. ဆဲးသပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်ပသ့ကွံၣ်ပလီၤအပူၤဒီးပဆဲးဖိးထီၼ်ဆဲးဖိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢပဆဲးသပုၼ်လီၤ. သ့ဆဲးသပုၼ်ကွံၣ်ပလီၤပူၤန့ၼ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးလၢသ့သပုၼ်စုၢ်ကိးလီၤ.
၁. သပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်သပုၼ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၼ်မ့ၼ်ကျိၣ်ကျဲၣ်ဒီးကသ့ထံန့ၼ်ပစံးလၢမ့ၼ်သပုၼ်သပုၼ်လီၤ. မ့ၼ်သပုၼ်သပုၼ်န့ၼ်ပအိၣ်တန့ၼ်လၢဘၣ်.

သပုၼ်-သပုၼ်-သပုၼ်-သပုၼ်-သပုၼ်-သပုၼ်

၂. သပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်ပုၤလၢတၢ်မိၣ်မံၤအသးကိၣ်န့ၼ်ပစံးလၢအမဲၣ်သပုၼ်လီၤ. ပုၤလၢအမဲၣ်သပုၼ်န့ၼ်တၢ်မိၣ်မံၤဘၣ်အသးဘၣ်. မံၤတဆူၣ်ဘၣ်. ဒီးပစံးလၢအမဲၣ်သပုၼ်စုၢ်ကိးလီၤ.
၃. သပုၼ်ထီၼ် န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်မိၣ်မံၤသးဘျီဒီးပစံးလၢပမၤသပုၼ်ထီၼ်လီၤ. တၢ်မိၣ်မံၤသးဒီးန့ၼ်ထီၼ်ဝဲလၢန့ၼ်စမဲၣ်သပုၼ်ထီၼ်က့ၢ်ဒီးတၢ်မိၣ်မံၤလၢဘၣ်စသးဘၣ်.
၄. သပုၼ်မ့ၼ် န့ၼ်မ့ၼ်ပျီၤဖိးထီၼ်တၢ်လၢမ့ၼ်ဖိ ခိၣ်န့ၼ်သ့ဝဲဒီးအိၣ်ဒီးကမ့ၼ်န့ၼ်ပစံးလၢသပုၼ်မ့ၼ်လီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးလၢတပုၤမ့ၼ်လီၤ. ဒီးတနီၤနီၤကိးလၢသပုၼ်မ့ၼ်လီၤ.
၁. သပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်မ့ၼ်ကျိၣ်ကျဲၣ်ဒီးကသ့ထံဒီးပစံးလၢမ့ၼ်သပုၼ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသပုၼ်သပုၼ်. သပုၼ်ကလုၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢစပိၣ်ဒီးတပုၼ်စုၢ်ကိးလီၤ.
၂. မ့ၼ်သပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်ပယုၤယုၤပိၣ်သ့ၣ်မ့ၼ်ဒုအဘိဒီးပဘိၣ်လၢသန့ဒီးပဆိၣ်ကဲၤမ့ၼ်လၢအခိၣ်န့ၼ်ပကိးလၢမ့ၼ်သပုၼ်လီၤ. န့ၼ်ထီၼ်မ့ၼ်သပုၼ်ဒီးမၤကနဲလီၤ. ပမၤမ့ၼ်သပုၼ်န့ၼ်မ့ၼ်ပမၤကနဲဒီးပမၤခုၣ်မ့ၼ်သပုၼ်န့ၼ်ကနဲမိၣ်ပုၤယုၤကွံၣ်ဒီးပစံးလၢမ့ၼ်သပုၼ်လီၤ.ဒီးပစံးလၢမ့ၼ်တပုၼ်စုၢ်ကိးလီၤ.
၁. သပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်သပုၼ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၼ်စယၢ်ပိၣ်ပူၤအသးန့ၼ်ပကိးဒီးအဆိလၢသပုၼ်သပုၼ်လီၤ.
၂. သပုၼ်လီၤ န့ၼ်မ့ၼ်ပမၤခဲးလီၤသိၣ်ဂုၤသိၣ်ဂုၤတၢ်လုၢ်တၢ်ဒုဒီးပစံးလၢပသပုၼ်လီၤတၢ်လီၤ. ပုၤတကၤသးဆိၣ်ဘျီဘျီဒီးသပုၼ်လီၤတၢ်နးကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသပုၼ်လီၤသပုၼ်လီၤလီၤ.
၃. လီၤသပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်ကမ့ၼ်မိၣ်ခဲးလီၤတၢ်ဒီးပစံးလၢတၢ်လီၤသပုၼ်လီၤ. တၢ်လီၤသပုၼ်လၢဟံၣ်အဖီခိၼ်န့ၼ်ခွဲၣ်လီၤကွံၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤသပုၼ်လီၤသပုၼ်လီၤ.
၁. သပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်ခဲးကူၢ်လိၣ်တၢ်သဘၣ်ဒီးကဲၣ်လၢစယၢ်န့ၼ်ပကိးလၢသပုၼ်လီၤ. သပုၼ်န့ၼ်ခဲးကၤ. မ့ၼ်သ့ၣ်ဒုဝဲဒု. တၢ်ဆူၣ်တၢ်မဲၣ်အယုၤအယုၤန့ၼ်အိၣ်ပိၣ်ဒီးပကိးလၢသပုၼ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢတပုၼ်ဒီးသပုၼ်ဒီးတၢ်ဆူၣ်သပုၼ်ခဲးသမိး.
၂. သပုၼ်ညီၤ န့ၼ်မ့ၼ်ပုၤကညီၤအသးအုးဒီးဟံၣ်သပုၼ်အသးမ့ၼ်ဂုၤ. ဟီၣ်ဒီးအမဲၣ်ထီၼ်လီၤသပုၼ်ဝဲမ့ၼ်ဂုၤ. ပစံးလၢဟံၣ်မိၣ်သပုၼ်ညီၤလီၤ. ပုၤတကၤအတၢ်သးဟီၣ်သပုၼ်ညီၤလီၤ.
၃. လီၤသပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်ခဲးလီၤဘၢကျဲၣ်ဒီးပစံးလၢတၢ်လီၤသပုၼ်လီၤ. ဝဲၣ်ယးလီၤသပုၼ်လၢကျဲၣ်ဒီးတၢ်ခဲးကၤ.
၄. အုၣ်သပုၼ် န့ၼ်မ့ၼ်ပုၤကညီၤဘၣ်မိၣ်ဘၣ်မးဒီးအမဲၣ်လီၤသပုၼ်ဝဲန့ၼ်ပစံးလၢအမဲၣ်အုၣ်သပုၼ်လီၤ. ပုၤတကၤပုၤဂၤလီၤလၢကွီၢ်ဒီးဟံၣ်အမဲၣ်အုၣ်သပုၼ်လီၤ.
၁. သပုၼ်ကလၢ န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်အုၣ်လီၤကလဲၣ်န့ၼ်ပစံးလၢအုၣ်သပုၼ်ကလၢ လီၤ. တၢ်ညၣ်အုၣ်သပုၼ်ကလၢပအိၣ်တသ့ဘၣ်. ထီၼ်တၢ်ကဘးကပုၤဝဲန့ၼ်ပစံးလၢမၤသးသပုၼ်ကလၢခဲးလၢလီၤ. ပုၤတကၤအခိၣ်ဒုၣ်အညၣ်ပုၤဝဲသပုၼ်ကလၢလီၤ.
၁. သပုၼ်ကလၢ န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်ပုၤဝဲန့ၼ်ပစံးလၢပုၤဝဲသပုၼ်ကလၢလီၤ. ပလဲၤထူၣ်ဒီးထံပုၤသပုၼ်ကလၢလီၤ. ပုၤတကၤဖီမ့ၼ်တဖျီၣ်ပုၤဝဲသပုၼ်ကလၢလီၤ. ဒီးပစံးလၢသပုၼ်ကလၢစုၢ်ကိးလီၤ.

**သပြေ-သပြေ-သပြေ-
သပြေ-သပြေ-သပြေ-သပြေ-သပြေ-သပြေ-သပြေ-သပြေ**

၁. **သပြေကလံ** နှင့်မှပကညီဆွေနှိုင်းဘူးနှင့်ပစံးလာဆွေ
နှိုင်းသပြေကလံလီ။ ပကတဂအိဉ်နှိုင်းဆွေနှိုင်းသပြေက
လံလီ။ ဦးပကလံလီယံတကလံလီဟိဉ်ခိဉ်နှင့်ပစံးလာသပြေ
ကလံစုကိးလီ။ ပကမုဆွေနှိုင်းတကလံလီယံခိဉ်လာတကတိဉ်ဂါ
ဆာထာဉ်အသးနှင့်ပစံးလာဆွေနှိုင်းသပြေကလံလီ။
၁. **သပြေကလံ** နှင့်မှပကညီဟဲတကသမိဦးပစံးလာတကသပြေ
ကလံလီ။ ပကကညီအိဉ်ဖိဉ်ဦးဟဲတကသပြေကလံလီ။
၂. **သပြေ** နှင့်မှသပြေအဆီလီ။ ဦးမှတကစုစိဉ်ဟိဉ်ခိဉ်ဦးအိဉ်
ဦးပစံးထံပစံးနီနှင့်ပစံးလာတကမသးသပြေသပြေလီ။
၃. **သပြေတကကလံ** နှင့်မှပကညီစံဉ်လီလာဟံဉ်သိဉ်ဝဲမှ
ဂု။ တကဖိတကလံစံဉ်လီလာဟံဉ်သိဉ်ဝဲမှဂု။ ပစံးလာသိဉ်သပြေ
တကကလံလီ။ ပကတကအမိသကတိဉ်ဦးစံဉ်လီလာဟံဉ်သပြေ
တကကလံဦးယုဝဲလီ။
၁. **သပြေကလံ** နှင့်မှပကညီအိဉ်ကြိဉ်တကမတကနီတမံးဦး
ပစံးလာအိဉ်သပြေကလံလီ။ ပကတကအိဉ်သပြေကလံဦးတ
မတကနီတမံးဘဉ်။ အိဉ်ကြိဉ်သပြေကလံလီ။
၁. **သပြေဦး** နှင့်ကွဲလာပြေတကု။
၁. **သပြေကလံ** နှင့်မှပကလံအဟာဦးဝဲဦးဘိဉ်ဝဲနှင့်ဆွေ
နှိုင်းဟူးတသုဝးတကုဘဉ်အသးဦးပစံးလာအိဉ်ပြေကလံလီ။
ပကတကဆွေနှိုင်းသပြေကလံဦးဂါဆာထာဉ်တကုဘဉ်အသးလီ။
၁. **အသပြေ** နှင့်မှပစံးထံပစံးနီအိဉ်လာနီခိဉ်လီလာဂါမှ
ဂု။ လာတကစုမှဂု။ ပစံးလာအသပြေလီ။ ပစံးထံအသပြေတက
ကတိဉ်လဲစသးလာတကလီ။
၁. **သပြေကလံ** နှင့်မှတကတကသိးဘဉ်စိဉ်ဝဲဦးပစံးလာဘဉ်
စိဉ်သပြေကလံလီ။ ယဉ်ဘဉ်စိဉ်သပြေကလံနှင့်လီလီတ
ကု။
၁. **သပြေကလံ** နှင့်မှပကတကဦးမံလီဝဲနှင့်ပစံးလာမံလီ
သပြေကလံလီ။ ဦးပကဆွေနှိုင်းအိဉ်ကြိဉ်ကလံနှင့်ပစံးလာဆွေ
နှိုင်းသပြေကလံစုကိးလီ။ ပကတကကိးအခိဉ်ဆါဦးမံလီသ
ပြေကလံတကတိဉ်တကု။
၁. **သပြေကလံ** နှင့်မှဟံဉ်လီပိဉ်သိဉ်ဝဲမှဂု။ တကဂါမှယု
သိဉ်ဝဲမှဂု။ ပစံးလာသိဉ်သပြေကလံလီ။ ဟံဉ်တကုလီပိဉ်
မးသပြေကလံလီ။ ပကဂါမှယုသိဉ်သပြေကလံလီ။
၁. **သပြေကလံ** နှင့်မှပဘိးတကတိဉ်သိဉ်ဝဲနှင့်ပစံးလာပဘိးတက
ကသပြေကလံလီ။ ပကတကဘိးသုဉ်ပဘိးတကကသပြေက
လံလီ။
၂. **သပြေကလံ** နှင့်မှပလဲတကအါဂါမိးဝဲဦးပစံးလာပလဲ
တကသပြေကလံလီ။ တကပမာသုလဲဦးသရဉ်ဦးလဲသပြေက
လံတကု။
၁. **သပြေကလံ** နှင့်မှဘိဉ်သအိဉ်အုဉ်တကလံပသးသပကအ
ကတိဉ်မှဂု။ ယိဉ်တကလံပသးသပကအကတိဉ်မှဂု။ ပစံးလာ
ဖိဉ်တကသပြေကလံလီ။ ယိဉ်တကသပြေကလံဦးနှိုင်းတ
လာအါဂါလီ။
၂. **သပြေကလံ** နှင့်မှပယုအါဂါဦးပစံးလာပယုသပြေက

သပျံ-သပျံ-သပျံ-သပျံ-သပျံ-သပျံ-သပျံ-သပျံ

- လံလီ။ ပကတဖဉ်ထံဉ်ဘိဉ်သအိဉ်ဦးယုမးသပြေကလံလီ။
၁. **သပျံကလံ** နှင့်မှပထံဉ်တကလံဝါကလံဦးပစံးလာပထံဉ်
ပျံကလံလီ။ တကလဲလာကျဲနှင့်စထံဉ်သပျံကလံဦးတဒါဝဲ
လီ။
၁. **သပျံ** မှပကညီအဆီလီ။ ဦးမှပကလုဉ်လုဉ် နှင့်ပကိး
ဦးအဆီလာပကသပျံပကညီလီ။
၂. **သပျံကလံ** နှင့်မှပကတဒိဉ်တဒါဘဉ်နှင့်ပစံးလာနီသ
ပျံကလံလီ။ ပကလံအိဉ်ဦးအတကဒါဦးဘဉ်နှင့်ပစံးလာနီသ
ပျံကလံလီ။ ပကတကအိဉ်ဦးအတကယဲးယဲးဦးအနီသပျံကလံ
ဦးလီ။ ဦးတကဒါဦးပစံးလာအနီတသပျံကလံဘဉ်လီ။
၃. **တသပျံကလံ** နှင့်မှပကတဒါပစံးလာနီတသပျံကလံ
ဘဉ်လီ။ ပကနီတသပျံကလံဘဉ်နှင့်အိဉ်ကြိဉ်တကအိဉ်လာတက
အိဉ်ဘဉ်တကု။
၄. **ပကသပျံ** နှင့်မှပကညီအဆီလီ။ ဦးမှပကလုဉ်ကလုဉ်
နှင့်ပကိးဦးအဆီလာပကသပျံပကညီလီ။
၁. **သပျံသပျံ** နှင့်မှပထံဉ်တကလံတကလံလဲဆဲးဘဉ်နှင့်ပစံး
လာပထံဉ်တကသပျံသပျံလီ။ စထံဉ်ပကလဲလာကျဲနှင့်သပျံသ
ပျံဦးတဒါဝဲလီ။ ဦးပကတကတကပနီဟူတကလံတကလံလဲဆဲးနှင့်ပ
စံးလာတကတကတကသပျံသပျံလီ။
၂. **သပျံ** နှင့်မှပဖိဉ်တကလံပကအစုလီချသးဦးပစံးလာပ
သပျံလီ။ ပကတကနှင့်ဟဲသပျံနီသကွဲလာစုလီလီ။ ဦးပ
စံးလာ ပျံကလံလီစုကိးလီ။ သပျံနီတကလံနပုအစုတကု။
ကဟိဉ်ဘဉ်ဖုးလီ။
၁. **သပျံထီဉ်** နှင့်မှတကညဉ်ဂါသဝါထီဉ်ပကဦးပစံးလာတကညဉ်
ဂါသပျံထီဉ်ပကလီ။ ပကတကအညဉ်ဂါသပျံထီဉ် ဦးအကပက
လီဝဲလီ။
၂. **သပျံထီဉ်** နှင့်မှပကညီမံဉ်ခဲးသုဘျဲဝဲဦးပစံးလာအမံဉ်သ
ပျံထီဉ်လီ။ ပကတကအိဉ်သးဦးမူသးနှင့်အမံဉ်ခဲးသုဦးပျံမံဉ်လာ
ထံချီဦးအမံဉ်သပျံထီဉ်ဝဲလီ။ ဦးပစံးဦးအဆီလာသပျံထီဉ်သ
ပျံထီဉ်လီ။ ဦးပသုဉ်ပသးပုနှင့်ပစံးလာပမံဉ်သပျံစုကိးလီ။
ဟးသပျံမံဉ်သပျံနီအုတကပျံတကု။
၁. **သပျံကလံ** နှင့်မှပတကတကတကဦးပစံးလာပတကသပျံကလံ
လီ။ ပကတကအတကအမံဉ်ကပကသပျံကလံလီ။ ပတကမှ
ဂု။ ပတကတကမှဂု။ ပဆဲးတကလံဘီမှဂု။ ပစံးလာပတကသပျံက
လံပတကသပျံကလံ။ ပဆဲးသပျံကလံလီ။ ပကတကဆဲးထီ
ခိဉ်တကသပျံကလံဦးထီခိဉ်သံဝဲလီ။ ပကတကတကအကုတက
သပျံကလံအကုဟိဉ်ဝဲလီ။
၁. **သပျံဝါ** နှင့်မှတကပကအဖုဉ်ဦးအခိဉ်သအိဉ်ဝဲဦးမသးသ
လုဉ်နှင့်ပစံးလာသပျံဝါလီ။ သပျံဝါနှင့်မသးသပျံဝါ
လီ။ သပျံဝါနှင့်မှသအိဉ်နးကဉ်ဆဲးသလုဉ်အသးတစဲးလီ။
၂. **သပျံကွံဉ်** နှင့်မှတကသအိဉ်အလုဉ်ကွံဉ်အသးနှင့်ပစံးလာသ
ပျံကွံဉ်အသးလီ။ တကနှင့်ပဆဲးထီဉ်တကသပျံကွံဉ်အသးအုအ
ချာယံဦးဟးဂါဝဲလီ။ တကမှတနီဘဉ်ဦးအဒုဦးပဆဲးထီဉ်ဦးသ
ပျံကွံဉ်အသးအုအချာယံလီ။

သဖဉ်-သဖဉ်-သဖဉ်-သဖဉ်-သဖဉ်-သဖဉ်-သဖဉ်

- ၃. **အိးသဖဉ်** နှုတ်မုၢ်ပအိးသလၢတၢ်နှုတ်ပစံးလၢပအိၣ်သဖဉ်လၢ. ပၤတၢ်ကၤထုကုဒီးအိးသဖဉ်ဝဲဒီးလၢထီၣ်ဝဲလၢအပူၤန့ၣ်လၢ. ပၤတၢ်ကၤအိးသဖဉ်သပၤတဖျၢၣ်သပၤစးလၢ.
- ၁. **သဖဉ်** နှုတ်မုၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အသၢၣ်ထဲခိၣ်မုၢ်ဒိၣ်ဒီးအသၢၣ်ဆၣ်ကံးဒီးပကိးလၢသဖဉ်လၢ. သဖဉ် နှုတ်တုၤပအိၣ်အသၢၣ်ဒီးပအိၣ်က့ၤထဲဆၢဝဲလၢ. သဖဉ် နှုတ်အထံးထဲယုာ်ထဲကုလၢ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသဖဉ်သဖဉ်လၢ.
- ၂. **သဖဉ်ထီၣ်ဒု** နှုတ်မုၢ်သဖဉ်တကလုာ်အသၢၣ်ပြဲကဒ်ဒီးပကိးလၢသဖဉ်ထီၣ်ဒုလၢ. ဒီးအသၢၣ်အဒိထီၣ်ဒုဒီးပကိးလၢသဖဉ်ထီၣ်ဒုလၢ. ဒီးမုၢ်သ့ၣ်တကလုာ်လၢ. ဒီးပအိၣ်အသၢၣ်ဆၣ်ဝဲလၢ.
- ၃. **စွဲၤသဖဉ်** နှုတ်မုၢ်စွဲၤတကလုာ်အိၣ်သဖဉ်အဂံၢ်ဒီးပကိးလၢစွဲၤသဖဉ်လၢ. စွဲၤသဖဉ်နှုတ်ပၤကညီၤယီၤအိၣ်ဝဲလၢ.
- ၁. **သဖုရၤ** နှုတ်မုၢ်တၢ်လၢအိၣ်ဒီးအဆူၣ်ဒီးအဆူၣ်သဘံၣ်ဘုၣ်တရိးထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသဖုရၤလၢ. ပၤတၢ်ကၤအိၣ်သဖုရၤ. တၢ်သ့အဆူၣ်သဖုရၤစံးဝဲလၢ. ဒီးပစံးလၢသဖုရၤစံးလၢ.
- ၂. **သဖုကိၣ်ဂဲၤ** နှုတ်မုၢ်သိၣ်ဂုၢ်သိၣ်ဂဲၤအုၤယုာ်အုၤယဲၤအိၣ်ဝဲလၢဟံၣ်အဖိခိၣ်ဒီးပစံးလၢသဖုကိၣ်ဂဲၤလၢ. ပၤတၢ်ကၤသုးလၢအုၤယုာ်အုၤယဲၤတဖုကိၣ်ဂဲၤနးကၤ. ခွဲၤလၢကွၢ်တက့ၢ်.
- ၁. **သဖုးကလၢ** နှုတ်မုၢ်ပအိၣ်ထီၣ်မုၢ်ပၤပကိၣ်ပူၤတမိဒီးပစံးလၢပအိၣ်သဖုးကလၢလၢ. ပၤတၢ်ကၤအိၣ်မုၢ်ဖၢဘိးသဖုးကလၢပၤအကိၣ်ပူၤလၢ.
- ၂. **သဖုးကလၢ** နှုတ်မုၢ်ပဖၢလၢဖဉ်ဆါဆူကိၣ်ဒုဒီးပစံးလၢပဖၢလၢသဖုးကလၢလၢ. ထီၣ်ပဖၢလၢတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပဖၢလၢသဖုးကလၢလၢ. ဖၢလၢအံၤသ့ၣ်ဆူကညီၤသဖုးကလၢလၢ.
- ၃. **သဖုးကလၢ** နှုတ်မုၢ်ပဆဲးတၢ်မုၢ်ဂုၤ. ပတီၢ်တၢ်မုၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢပတီၢ်သဖုးကလၢလၢ. ပၤတၢ်ကၤတီၢ်အဖိသဖုးကလၢဒီးအဖိဟီၣ်ဝဲလၢ.
- ၁. **သဖုၣ်ကလၢ** နှုတ်မုၢ်တၢ်ပိးဖးသိၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသိၣ်သဖုၣ်ကလၢလၢ. ဝၣ်ပိးဖးသိၣ်သဖုၣ်ကလၢစံးဝဲဒၣ်လၢ. သံးန့ၣ်ပိးဖးသိၣ်သဖုၣ်ကလၢလၢ.
- ၁. **သဖု** နှုတ်မုၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အိၣ်ဒီးအဆူၣ်တစဲးစဲးဒီးအသၢၣ်ထဲစုဆၣ်န့ၣ်ပကိးလၢသဖုလၢ. သဖုနှုတ်မုၢ်သ့ၣ်တကလုာ်လၢ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသဖုသဖုလၢ.
- ၁. **သဖဲး** နှုတ်မုၢ်တၢ်မုၢ်တကလုာ်အသၢၣ်ဖးထီၣ်တညီၤဒီးပကိးလၢသဖဲးလၢ. ဒီးပကိးလၢတဖဲးဒီးစဖဲးစုၢ်ကိးလၢ. သဖဲးနှုတ်ပအိၣ်အသၢၣ်ဆၣ်ဝဲလၢ. ဒီးအသၢၣ်ထဲစုမုၢ်ဒိၣ်လၢ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသဖဲးသဖဲးလၢ.
- ၂. **သဖဲးသဖဲး** နှုတ်မုၢ်တၢ်လီၤလံၤလီၤယၢ်လၢတဝါလၢဘၣ်. တဂီၤလၢဘၣ်ဒီးထီၣ်ယံၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသဖဲးသဖဲးလၢ. ခိၣ်ဖၢၣ်လီၤလံၤသဖဲးသဖဲးတဝါဘၣ်. စုတဘၣ်တဝါဘၣ်. မၤသးသဖဲးလၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဖဲးသဖဲးသဖဲးလၢ.
- ၁. **သဖိးကလၢ** နှုတ်မုၢ်ပညီၤလီၤကွၢ်သပၤဆူကိၣ်လၢဒုသိၣ်ဝဲဒီးပစံးဆၢသိၣ်သဖိးကလၢလၢ. ပၤတၢ်ကၤတၢ်လီၤသပၤတဖျၢၣ်ဆူကိၣ်လၢဒုသိၣ်မးသဖိကလၢလၢ.

သဖါ-သဖုၣ်-သဖု-သဖုး-သဖုၣ်-သဖု

- ၁. **သဖါ** နှုတ်မုၢ်တၢ်ခံၣ်အဘၣ်စၢၤအဲးကမုၢ်အသးဒီးပစံးလၢသဖါလၢ. ပနၢ်နၢၤအကီၢ်ပူၤသဖါအသးလၢကၤ. တနီၤနီၤသဖါအသးအိၣ်ဝဲလၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဖါကါလၢ.
- ၁. **သဖုသဖါ** နှုတ်မုၢ်တၢ်စီၣ်လၢထံအဖျၢၣ်ပြဲကဒ်ဒီးပစံးလၢ တၢ်စီၣ်သဖုသဖါလၢ. တၢ်စုၤအဖျၢၣ်ပြဲဒီးဘၣ်စီၣ်တၢ်သဖုသဖါလၢ. ဒီးပစံးလၢတဖုတဖါဒီးစဖုစုၢ်ကိးလၢ.
- ၂. **သဲးသဖု** နှုတ်မုၢ်တၢ်စုၤဒီးကလံၤအူၤန့ၣ်တၢ်စုၤအူၤဟံၣ်ပူၤန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်သဲးသဖုလၢ. ကလံၤဟဲဒီးတၢ်စုၤသဲးသဖုန့ၣ်အူၤပူၤလၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဲးသဖုသဲးသဖါလၢ.
- ၁. **သဖုၣ်သဖုး** နှုတ်မုၢ်မုၢ်အိၣ်လၢလီၤခိၣ်ပူၤတအါဘၣ်ဒီးပစံးလၢမုၢ်အိၣ်သဖုၣ်သဖုးလၢ. မုၢ်အိၣ်လၢလီၤခိၣ်ပူၤသဖုၣ်သဖုးမိၤလၢ. ဒီးပစံးလၢတဖုၣ်တဖုးဒီးစဖုၣ်တဖုးစုၢ်ကိးလၢ.
- ၂. **သဖုၣ်လီၤ** နှုတ်မုၢ်တၢ်ဟဲစုၤအဖျၢၣ်တဒိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်စုၤပြဲကဒ်လၢအဖျၢၣ်စုၤကိၣ်မိၤန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်သဖုၣ်လီၤလၢ. တၢ်သဖုၣ်လီၤဘၣ်ပၤကူၢ်ဖျၢၣ်ကူၢ်ဖျၢၣ်နှုတ်မုၢ်တၢ်အါဘၣ်လၢ.
- ၁. **သဖုသဖု** နှုတ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဆူၣ်တဘၣ်လီၤဘၣ်ဒီးတရိးထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသဖုသဖုလၢ. ပၤတၢ်ကၤအိၣ်အိၣ်ဒီးအိၣ်သုသဖုသဖုနးကၤ. ဒီးပစံးလၢစဖုစဖုဒီးတဖုတဖုစုၢ်ကိးလၢ.
- ၂. **သဖုဂုၤ** နှုတ်မုၢ်တၢ်ဆူၣ်လၢတီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသဖုဂုၤလၢ. ပၤတနီၤနီၤအခၢ်ဆူၣ်သဖုဂုၤလၢ. ဒီးပၤလၢအခၢ်သုတီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအခၢ်သဖုဂုၤစုၢ်ကိးလၢ. ခိၣ်သဖုၣ်ဒီးတီၣ်ဝဲသဖုဂုၤလၢ.
- ၃. **သဖုထီၣ်** နှုတ်မုၢ်ယုာ်ခိၣ်ကုခိၣ်လၢပတမၤဘၣ်ဒီးအခိၣ်ဒုဒီးအုၤဟဲထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသဖုထီၣ်လၢ. ကုတဒုအခိၣ်ဒုတအိၣ်ဘၣ်. ဒီးအခိၣ်သဖုထီၣ်ဝဲလၢ.
- ၁. **သဖုး** နှုတ်မုၢ်ပဖိၣ်ထုးတြၢၣ်တၢ်လၢအဒိဘိတဖုန့ၣ်ပစံးလၢသဖိၣ်သဖုးလၢ. ပၤတၢ်ကၤဖိၣ်သဖုးပျံၤတဘိးဒီးပျံၤတဘိးန့ၣ်ပူၤအစုညါသးဂီၤမးလၢ. ဖိၣ်သဖုးထီၣ်ပုၤအမဲၢ်ဒီးထီၣ်ပုၤအမဲၢ်တၢ်ဝဲလၢ.
- ၂. **သဖုးဘု** နှုတ်မုၢ်ပဖိၣ်ထုးတြၢၣ်ဘုသုၣ်ဒီးပစံးလၢသဖုးဘုလၢ. ဒီးပစံးလၢပဖုးကလီၤလီၤစုၢ်ကိးလၢ. ဘုဆိန့ၣ်ပသဖုးအသၢၣ်န့ၣ်တနီၤန့ၣ်တနီၤလၢ.
- ၃. **လီၤသဖုး** နှုတ်မုၢ်တၢ်မုၢ်ထီၣ်လၢသုၣ်လီၤတကျၢၤဘၣ်လီၤကဒါက့ၤအလီၤခံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလီၤသဖုးလၢ. နှုတ်မုၢ်ထီၣ်အဝၤတကျၢၤဘၣ်လီၤသဖုးကဒါက့ၤလၢ. သဘျုၣ်ထီၣ်သုၣ်တကျၢၤဘၣ်လီၤသဖုးကဒါက့ၤလၢ.
- ၁. **သဖုၣ်** နှုတ်မုၢ်လံၤယူၤလီၤအိၣ်ဆိဒီးပစံးလၢလံၤသဖုၣ်ဆိလၢ. လံၤသဖုၣ်အိၣ်ဆိဖိလၢလံၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဖုၣ်သဖုၣ်လၢ. ဒီးပစံးလၢတဖုၣ်ဒီးစဖုၣ်ဒီးတဖုၣ်လၢ. ထီၣ်ရီၤတၢ်လူၤအိၣ်တၢ်ချ့ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသဖုၣ်အိၣ်ဝဲလၢ. ဘိၣ်သအိၣ်သဖုၣ်အိၣ်ထွဲၣ်စုၢ်ကိးလၢ.
- ၂. **ဘၣ်သဖုၣ်** နှုတ်မုၢ်ပခးတၢ်ဘၣ်တြၢၣ်အကပၤတစဲးဖိဒီးပစံးလၢဘၣ်သဖုၣ်လၢ. ပၤတၢ်ကၤခးသုၣ်တထံးဘၣ်သဖုၣ်သုၣ်ကပၤတစဲးဖိလၢ.
- ၁. **သဖု** နှုတ်မုၢ်သဖုအဆိလၢ. ဒီးမုၢ်ပခိၣ်တဘၣ်လီၤဘၣ်တရိး

သဖွဲ-သဖွဲ-သဖွဲ-သဖွဲ-သဖွဲ-သဖွဲ

ထိုင်ပဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသဖွဲသဖွဲလီၤ.

၂. သဖွဲသး န့ၣ်မ့ၢ်ပသးချူထီၣ်လၢအနးကတၢၢ်န့ၢ်ပစံးလၢသဖွဲသးလီၤ. တၢၢ်တၢၢ်တၢၢ်တၢၢ်အသးဒီးသံဝဲန့ၣ်သဖွဲသးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပသးပှၢ်ကလုာ်လီၤ.

၁. သဖွဲဒီး န့ၣ်မ့ၢ်ပသ့ၣ်ထီၣ်ဆူတၢ်ဘံးဒီးပစံးလၢသဖွဲသးလီၤ. ဒီးပစံးလၢသဖွဲသးထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပှၢ်ကသဖွဲသးထီၣ်ဆူတၢ်စၢ်လီၤ. ပှၢ်တၢၢ်တၢၢ်ဒီးခိၣ်လူၤဒီးသဖွဲသးထီၣ်ဆူသ့ၣ်ခံလီၤ.

၁. သဖွဲဒီး န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတၢ်ပသ့တအိၣ်ဘုးတဂ့ၤ. ပသ့တလဲၤက့ၣ်လဲၤကူ ဆူပှၢ်ဟံၣ်ပှၢ်ဃီတဂ့ၤ. ဒီးပစံးလၢပလဲၤသဖွဲလီၤ. ပှၢ်တၢၢ်တၢၢ်သဖွဲဒီးတုၤချ့ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလဲၤသဖွဲက့ၤသဖွဲလီၤ.

၂. သဖွဲထီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်တၢ်အလၢၣ်ထီၣ်ဆူပဲန့ၣ်ပစံးလၢမ့ၢ်သဖွဲထီၣ်လီၤ. မ့ၢ်အိၣ်တၢ်ဒီးမ့ၢ်လၢၣ်သဖွဲထီၣ် တုၤသီးဒီးသ့ၣ်တထံးလီၤ. ပှၢ်ကညီၣ်တးဒီးမ့ၢ်သဖွဲထီၣ်အိၣ်တၢ်ထီၣ်ဘးလၢသ့ၣ်ခံလီၤ.

၃. ဗုၣ်သဖွဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပလုၢ်လၢအချူကတၢၢ်န့ၣ်လဲၤတစၢ်သ့ၣ်ဒီးပစံးလၢသဖွဲသးလီၤ. ပှၢ်တၢၢ်ကဆိလူၤဒီးဗုၣ်သဖွဲလၢၣ်အတဟီၣ်လီၤ. စပုၢ်တသဖွဲဃီတုၤလၢဟံၣ်လီၤ.

၄. စံၣ်သဖွဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပလုၢ်စံၣ်ထီၣ်ဆူတၢ်ကပိာ်လီၤဒီးပစံးလၢပစံၣ်သဖွဲလီၤ. ပှၢ်တၢၢ်ကစံၣ်သဖွဲလဲၤထီၣ်ဖးထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစံၣ်သဖွဲစံၣ်သဖွဲလီၤ.

၅. တသဖွဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပလုၢ်တတီးဒီးပစံးလၢပလုၢ်တသဖွဲလီၤ. စပုၢ်တသဖွဲဃီလဲၤတလီၢ်ဒုးလီၤ.

၆. သါသဖွဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပသါထီၣ်လၢအဆူၣ်ကတၢၢ်တဘီၣ်ဘီဒီးပစံးလၢပသါသဖွဲလီၤ. ပသးကိာ်တုၤပသါသဖွဲန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လုပစီၣ်ဘၣ်ပှၢ်လၢအဒိၣ်ကတၢၢ်လီၤ. တၢ်လုတၢ်ပစီၣ်ဘၣ်ပှၢ်တုၤနးန့ၣ်ပသးကိာ်တုၤပသါသဖွဲမးလီၤ.

၇. ဟဲသဖွဲ န့ၣ်မ့ၢ်ကလံၤအူတၢ်လၢအဆူၣ်ကတၢၢ်န့ၣ်ပစံးလၢကလံၤဟဲသဖွဲလီၤ. ကလံၤဟဲသဖွဲဒီးသ့ၣ်လၢၣ်ဝဲၣ်လၢၣ်ဒီးမးလီၤ.

၈. အူသဖွဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပအူတၢ်လၢအဆူၣ်ကတၢၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပအူသဖွဲလီၤ. ပှၢ်တၢၢ်ကအူသဖွဲ မ့ၢ်တလီၢ်ဒီးမ့ၢ်ကဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအူသဖွဲအူသဖွဲလီၤ.

၁. သဖွဲသဖွဲ န့ၣ်မ့ၢ်ပှၢ်လၢအတဟီၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးလဲၤတၢ်တချ့ဘၣ်မၤတၢ်တချ့ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤသးသဖွဲသဖွဲလီၤ. ပှၢ်တၢၢ်တၢၢ်သးသဖွဲသဖွဲကမ့ၢ်ကတၢၢ်ဆါအိၣ်လၢအလီၤတမံၤမံၤသၢ. ပှၢ်ဆါဘုး, ဆါတၢ်န့ၣ်ပသးသဖွဲသဖွဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဖွဲလုၤက့ၤလီၤ.

၁. သဖြးကလၢ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဃုၢ်ချ့ဝဲဒီးပစံးလၢဃုၢ်သဖြးကလၢလီၤ. သၣ်မံၤဃုၢ်သဖြးကလၢလီၤ. ပှၢ်ကညီၣ်ဃုၢ်သဖြးကလၢစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂. သဖြးကလၢ န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်တၢ်ဝဲသီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်သဖြးကလၢလီၤ. ပှၢ်တၢၢ်တၢၢ်ဆိတဘၣ်အကိာ်တၢ်သဖြးကလၢလီၤ. ပျံၤတဘီၣ်စထုးဒီးတၢ်သဖြးကလၢလီၤ.

၁. သဖြူကလၢ န့ၣ်မ့ၢ်ပဖိကသ့ထံအါဒီးပစံးလၢမၤသးသဖြူ

သဖြူ-သဖြူ-သဖြူ-သဖြူ-သဖြူ-သဖြူ

ကလၢလီၤ. ပှၢ်တၢၢ်ဖိကသ့ထံသဖြူကလၢလီၤ.

၁. သဖြူကလၢ န့ၣ်မ့ၢ်ထံအိၣ်လၢသပၤပှၢ်အါဒီးပစံးလၢထံအိၣ်သဖြူကလၢလီၤ. ထီၣ်ရီၤထံအိၣ်လၢတၢ်ပှၢ်တၢ်လီၢ်အါဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ထံအိၣ်လၢကွံၤပှၢ်တၢ်လီၤသးဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢထံအိၣ်သဖြူကလၢလီၤ. ထံတလီၤသးဒီးဘၣ်. ထံအိၣ်ဒီးသဖြူကလၢလီၤ.

၂. သဖြူကလၢ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စံၣ်လီၤဆူထံလီၢ်ပှၢ်သီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသီၣ်သဖြူကလၢလီၤ. ပှၢ်တၢၢ်ကစံၣ်လီၤဆူထံလီၢ်ပှၢ်သီၣ်သဖြူကလၢလီၤ. ပနၢ်စုၣ်လီၤအသးသီၣ်သဖြူကလၢလီၤ.

၁. သဖြူထီၣ် အဒီး န့ၣ်မ့ၢ်ဆိဝဲအဒီးန့ၣ်ပစံးလၢဆိသဖြူအဒီးလီၤ. ဒီးပစံးလၢတဖြူအဒီးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဆိတဘၣ်ကသးဒီးသဖြူအဒီးလီၤ.

၁. သဖြူဒု န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဖိဝဲၣ်ဖိလၢအခိၣ်နီၤစ့ၢ်ဆံးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအခိၣ်သဖြူဒုလီၤ. တခွဲဘိအခိၣ်သဖြူဒုစံးဝဲဒုလီၤ. ဒီးပစံးလၢတဖြူဒုစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁. သဖြူသဖြူ န့ၣ်မ့ၢ်ပှၢ်ကညီၣ်ဟံၣ်ဖျၢၣ်ဟံၣ်ဆါအသးဒီးပစံးလၢဟံးသးသဖြူသဖြူလီၤ. ဒီးပစံးလၢဟံးသးတဖြူတဖြူစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဖိသၣ်ခွါတၢၢ်လဲၤတၢ်ဟံၣ်ဂ့ၤဟံၣ်ချ့အသးသဖြူသဖြူလီၤ.

၁. သဖြူဒု န့ၣ်မ့ၢ်ပတဲကွံၣ်သ့ၣ်ကမိာ်လၢဃဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပတဲသဖြူဒု. ပထုသဖြူလီၤ. တဲသဖြူဒုဒီးထုသဖြူန့ၣ်ဒီးသီးသီးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပတဲကွံၣ်သ့ၣ်ကမိာ်ကမၢ်လၢဃဲၣ်ဒီးပစံးလၢတဲသဖြူဒု. ထုသဖြူလီၤ. သ့ၣ်တဘီၣ်အိၣ်ဒီးအကမဲၣ်န့ၣ်ထုသဖြူကွံၣ်တက့ၢ်. တဲသဖြူကွံၣ်သ့ၣ်အကမဲၣ်လၢဃဲၣ်လီၤ.

၂. သဖြူကီၢ်နီၤ န့ၣ်မ့ၢ်ကၢၢ်ကပၤလီၤဘဲန့ၣ်ပစံးလၢမၤသးသဖြူကီၢ်နီၤလီၤ. ကၢၢ်ကပၤလီၤဘဲသဖြူကီၢ်နီၤန့ၣ်ပထီၣ်တသ့ဘၣ်. ကစၢၢ်တနီၤနီၤဘဲသဖြူကီၢ်နီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁. သဖြူဒု န့ၣ်မ့ၢ်ပစံၣ်လိပိၣ်ထီၣ်ပသးန့ၣ်ပစံးလၢပစံၣ်သဖြူလီၤ. ပှၢ်တၢၢ်ကစံၣ်သဖြူဆူတၢ်ကပိာ်လီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစံၣ်သဖြူစံၣ်သဖြူလီၤ.

၁. သဘါ န့ၣ်မ့ၢ်သဘံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သ့ၣ်ဖိလၢပပၤထၣ်အပိးအလီၤန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢသဘံသဘါလီၤ.

၁. သဘး န့ၣ်မ့ၢ်သကီၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပသးပှၢ်လၢပၤဘၣ်ရှၢ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢသကီၤသဘးလီၤ.

၁. သဘၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်လၢပသ့ၣ်ပဖံၤလၢဒုးန့ၣ်ပကိးလၢသဘၣ်လီၤ. သဘၣ်န့ၣ်ပချီအိၣ်ဖိအိၣ်အဒီးအလၢလီၤ. ဒီးပကိးလၢတဘၣ်ဒီးစဘၣ်လီၤ.

၂. သဘၣ် န့ၣ်ပသ့ၣ်ပဖံၤလၢဒုးဒီးအိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသဘၣ်သယီၤလီၤ. သဘၣ်ဒိၣ်တကလုာ်. သဘၣ်နီၤတကလုာ်. သဘၣ်ဖိတကလုာ်. သဘၣ်မံၤတကလုာ်လီၤ.

၃. သဘၣ်ဒိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်သဘၣ်တကလုာ်လၢအလၢၣ်လဲၤဝဲဒီးတလၢပယီၤတြးသ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်ဝဲဒုးန့ၣ်ပကိးလၢသဘၣ်ဒိၣ်လီၤ. သဘၣ်ဒိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်လီၤ. ဒီးပချီအိၣ်ဖိအိၣ်အဒီးအတၢ်န့ၣ်လီၤ.

၄. သဘၣ်နီၤ န့ၣ်မ့ၢ်သဘၣ်လၢပှၢ်ကညီၣ်ဖဲလၢဒုးန့ၣ်အလၢၣ်နီၤစု

သဘာဝ-သဘာဝ-သဘာဝ

ညါတခီနီစုမှသာဘိဒီးပကီးလသဘာဝနီလီ။ သဘာဝနီနီပှာကညိဖဲဝဲအါမးလီ။

၅. သဘာဝဖိ နှုတ်မှသဘာဝတကလုာ်ပြကဒ်ဒီးအလုာ်အံာ်ဝဲနီစုမှခံဘိဒီးပကီးလသဘာဝဖိလီ။ ဒီးတနီနီအဘိဂီတစဲးစဲးလီ။ သဘာဝဖိနှုတ်ပှာလုာ်စုာ်ကီးလီ။

၆. သဘာဝမံ နှုတ်မှသဘာဝတကလုာ်မဲထီာ်ဒ်တံာ်ဒီးပတသုာ်ဘာ်နှုတ်ပကီးလသဘာဝမံလီ။ သဘာဝမံမဲထီာ်လါပြီခိာ်ပြီလံာ်အါမးလီ။

၇. သဘာဝယဲ နှုတ်မှသဘာဝအသုာ်အဘုာ်အကုာ်အလုာ်အမ့နှုတ်ပကီးလသဘာဝယဲလီ။ ပမုာ်မံကုာ်သဘာဝချ်နှုတ်သဘာဝယဲကျိာ်ကျဲဒီးသဘာဝချ်အါက။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလသဘာဝယုာ်သဘာဝယဲလီ။

၈. ထီာ်သဘာဝ နှုတ်မှထီာ်တကလုာ်စီာ်လီလါနီကျိခိာ်ဒီးပစံးလထီာ်သဘာဝလီ။

၉. ကလံထီာ်သဘာဝဂီာ်ဒီး နှုတ်ကလံတုာ်ကိာ်နှုတ်ပကီးလကလံထီာ်သဘာဝဂီာ်ဒီးလီ။ ကလံထီာ်သဘာဝတဲးဒီးလီ။ ပစံးလကလံထီာ်သဘာဝကလံလီစုာ်ကီးလီ။

၁၀. ဇွဲာ်သဘာဝ နှုတ်မှဇွဲာ်တကလုာ်အဒီးဖိလံာ်ဂီဒီးအဒီးဖိခိာ်လါအဲးနှုတ်ပကီးလဇွဲာ်သဘာဝလီ။ ဇွဲာ်သဘာဝနှုတ်အိာ်လါနီကျိအါမးလီ။

၁၁. သဘာဝ နှုတ်မှသုာ်ဖိလပါပမာ်ထုာ်အပိးအလီလုာ်ပကီးလသဘာဝလီ။ ပကီးလတဘာ်စုာ်ကီးလီ။ ပကီးဒီးအဆိလသဘာဝသဘာဝသဘာဝလီ။

၂. သဘာဝထီာ်ခိာ်ထံး နှုတ်မှပမာ်ထုာ်ဒီးပဘာ်ထီာ်လုာ်လါအခိာ်ထံးလသုာ်ဖိတဘီ အလီဒီးပကီးလသဘာဝထီာ်ခိာ်ထံးလီ။ သဘာဝထီာ်ခိာ်ထံးနှုတ်မှသုာ်ဖိလထုာ်အပိးအလီလုာ်ဘာ်ယာ်အသးလထီာ်ခိာ်ထံးနှုတ်ပစံးလသဘာဝထီာ်ခိာ်ထံးလီ။ ပှာကညိမာ်ထုာ်နှုတ်သဘာဝအိာ်လါအခိာ်ထံးတဘီလထီာ်ဖိခိာ်သဘာဝဒီးလထီာ်နီစုတဘီဒီးအိာ်လထီာ်ခိာ်ထံးတဘီနှုတ်ပစံးလသဘာဝထီာ်ခိာ်ထံးလီ။

၃. သဘာဝဘုာ် နှုတ်မှပျံာ်မုာ်ဂုာ်၊ လုာ်မုာ်ဂုာ်၊ စာလိာ်အတီတဘီဘာ်တဘီဒီးပစံးလသဘာဝဘုာ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသဘာဝဘုာ်စီာ်ယာ်လီ။ ဒီးပစံးလသဘာဝဘုာ်ဒီးသဘာဝအဘုာ်စုာ်ကီးလီ။ ပျံာ်သဘာဝဘုာ်စီာ်ယာ်ကုာ်တနီဘာ်။ ထီာ်ရီတံာ်စာလီအသးလပါပတနီဘာ်နှုတ်ပစံးလသဘာဝဘုာ်ခဲလါလီ။ ခိာ်သုာ်သဘာဝစွဲာ်တလီဖျိာ်ဘာ်။

၄. သဘာဝလုာ်ထွဲ နှုတ်မှသဘာဝထုာ်အပိးအလီလပါပကီးလတြးလုာ်လါအလီလုာ်ပကီးလသဘာဝလုာ်ထွဲလီ။ သဘာဝလုာ်ထွဲနှုတ်ပထွဲလုာ်လါအလီလီ။

၁. သဘာဝ နှုတ်မှလီခိအဆိလီ။ ဒီးမုာ်ထီာ်ရီတံာ်ပူာ်တံာ်လီလပါပအိာ်မုာ်လါအပူာ်နှုတ်ပကီးဒီးအဆိလသဘာဝတံာ်လီသဘာဝလီခိလီ။

၂. သဘာဝစုာ် နှုတ်မှပှာကညိကီးခိာ်ခွဲးနှုတ်လသဘာဝစုာ်လီ။ ဒီးမုာ်ပမုာ်ကပုာ်ကီးဝဲလီ။

သဘာဝ-သဘာဝ-သဘာဝ-သဘာဝ-သဘာဝ-သဘာဝ

၃. သဘာဝဘုာ် နှုတ်မှတံာ်ဒီးဘိစာလိာ်အသးဒီးပစံးလသဘာဝဘုာ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသဘာဝဘုာ်စီာ်ယာ်လီ။ လုာ်သဘာဝဘုာ်စီာ်ယာ်လီတနီဘာ်။ တနီပျံာ်သဘာဝဘုာ်စီာ်ယာ်ကုာ်တနီဘာ်။

၁. သဘာဝ နှုတ်မှဘုာ်လုာ်ပှာဒီးယုာ်ဒီးလီခဲလါအခိာ်ထံးနှုတ်ပစံးလသဘာဝလီ။ ပစံးဒီးအဆိလသဘာဝသဘာဝလီ။ ဘုာ်တနီနီအသဘာဝတံာ်က။ လီခဲလါအခိာ်ထံးနှုတ်ပတုာ်တပာ်ဘာ်။

၂. သဘာဝသကး နှုတ်မှတံာ်လုာ်ကးလိာ်အသးနှုတ်ပစံးလပါပသးသဘာဝသကးလီ။ တံာ်ညာ်သဘာဝသကးနှုတ်မှတံာ်ညာ်အလုာ်ဖိထီာ်ညာ်နှုတ်ပစံးလတံာ်ညာ်သဘာဝသကးလီ။ တံာ်ညာ်သဘာဝသကးနှုတ်ကးယာ်အသးလတံာ်ညာ်အလီလုာ်နှုတ်အသလီအသိးလီ။

၁. သဘာဝ နှုတ်မှခိာ် တကလုာ်အလုာ်နီကညါဒီးပကီးလသဘာဝလီ။ ပကီးလတဘာ်စုာ်ကီးလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလသဘာဝသဘာဝလီ။ ဒီးသဘာဝနှုတ်အိာ်အကလုာ်ကလုာ်လီ။ သဘာဝနှုတ်မှခိာ်လီ။

၂. သဘာဝပြီခိာ် နှုတ်မှသဘာဝတကလုာ်ပြကဒ်ဒီးပကီးလသဘာဝပြီခိာ်လီ။ သဘာဝပြီခိာ်မဲထီာ်ထီာ်တပူာ်အါက။

၃. သဘာဝဖးဒိာ် နှုတ်မှသဘာဝလါမဲထီာ်လါခုာ်သီလပါပဖးဒီးနှုတ်အဘိထဲစုာ်စုာ်ဆုာ်ဒီးပကီးလသဘာဝဖးဒိာ်လီ။

၁. သဘာဝ နှုတ်မှတံာ်မုာ်တကလုာ်ဒ်ပထီာ်အသိးဒီးပကီးလသဘာဝလီ။ ဒီးပချီအိာ်ဖိအိာ်အသုာ်ဒ်ပထီာ်အသိးလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလသဘာဝသဘာဝလီ။ သဘာဝနှုတ်မှအသုာ်ဒ်ပထီာ်အသိးဒီးအသုာ်ပြီခိာ်ပထီာ်တကုာ်ဒီးအမုာ်အဘိပြီခိာ်ပထီာ်တကုာ်လီ။ ဒီးပကီးလါစဘုဒီးတဘုစုာ်ကီးလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလသဘာဝသဘာဝတြးစုာ်ကီးလီ။

၂. သဘာဝ နှုတ်မှဘုာ်သုာ်ဖိတအိးကွံာ်အသးနှုတ်ပစံးလသဘာဝသဘာဝလီ။ ယုာ်သဘာဝအိာ်ဘုာ်အသးဒီးအိာ်လီတံာ်ထဲဖးလီ။ ပှာတဂါဆုာ်ဒီးဘုာ်သဘာဝထီာ်ဒီးကဲလါဟုာ်လီ။ ဒီးပစံးလါစဘုဒီးတဘုစုာ်ကီးလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသဘာဝသဘာဝလီ။

၁. သဘာဝ နှုတ်မှပှာမာ်တံာ်တသုာ်ဒီးမာ်သးကယီကယီနှုတ်ပစံးလပါပတံာ်သဘာဝသဘာဝလီ။ ပှာမာ်တံာ်ကယီကယီတသုာ်တဘာ်သဘာဝသဘာဝစံးဝဲဒ်လီ။ ပှာတဂါထုာ်ချိာ်တဘာ်သဘာဝသဘာဝတသုာ်တဘာ်။ ပှာတဂါထီာ်သဘာဝသဘာဝတဘာ်တပျံာ်စံးဝဲလီ။

၂. သဘာဝ နှုတ်မှပရုာ်လုာ် တစံာ်တယါဘာ်ဒီးလီသကွီလီဘုာ်ဝဲနှုတ်ပစံးလါလီသဘာဝလီ။ ပှာတဂါရုာ်လုာ်တစံာ်တယါဘာ်ဒီးလီသဘာဝနးက။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလါလီသဘာဝလီသဘာဝလီ။

၁. သဘာဝ နှုတ်မှသဘာဝအဆိလီ။ ဒီးမုာ်ဆီခိာ်လီကလဲလုာ်ပစံးလသဘာဝသဘာဝလီ။ ပှာတဂါယီဆီခိာ်တဖျိာ်ဒီးသဘာဝသဘာဝမးလီ။

၂. သဘာဝကလံာ် နှုတ်မှတံာ်လါမံလီကလဲလုာ်ပစံးလပါပသးသဘာဝကလံာ်လီ။ နချီခွဲာ်မံကဲာ်ဆိးလီကလဲသဘာဝကလံာ်လီ။

၁. သဘာဝ နှုတ်မှထီာ်ရီတံာ်သုာ်ဖးလီကလဲလုာ်ပစံးလသဘာဝ

သဘုံး-သဘိုက်-သဘာန်
-သဘာၣ်-သဘူ-သဘွၣ်-သဘဲ-သဘိုး-သဘျး-သဘျဉ်

လီၤ. သပၤတဖျၢၣ်လီၤတၢ်သဘုံးစိုးလီၤ. ပှၤတဂၤစၢ်ဆီဒ်တဖျၢၣ်သဘုံးလံၤ. ကဆိယီၣ်ဝၣ်ထီၣ်သဘုံးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢတဘျးဒီးစဘုံးဒီးကဘျးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဘုံးကလဲၤ. သဘုံးသဘးလီၤ.

၂. **သဘုံးကိၣ်နီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝၣ်ထီၣ်သ့ၣ်ဖးပြဲကဒ်ဒီးပစံးလၢသဘုံးကိၣ်နီၤလီၤ. ဝၣ်ထီၣ်သဘုံးကိၣ်နီၤန့ၣ်ပကမၤမနုၤလဲၣ်.

၃. **သဘုံးကိၣ်နီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤဆံးဟီၣ်ဒီးအမဲၣ်ဘၣ်အၤလၢအမဲၣ်ထံဒီးအနီၤအံၣ်ဘၣ်အၤအနီၤဒ်ခံဒီးပစံးလၢမၤသးသဘုံးကိၣ်နီၤလီၤ. ပှၤတဂၤဟီၣ်အမဲၣ်သဘုံးကိၣ်နီၤဘၣ်အၤကၤ.

၄. **တၢ်သဘုံး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်အိၣ်ဘုသၣ်စၢ်န့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ဖးဘုသၣ်ဒီးပစံးလၢထီၣ်တၢ်သဘုံးဘုသၣ်လီၤ. ထီၣ်ဖဲတၢ်သဘုံးဘုသၣ်စၢ်မိၤန့ၣ်လူၤကတြၢတက့ၢ်.

၁. **သဘိုက်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စူၤပြဲကဒ်ဒီးပစံးလၢတၢ်သဘိုက်လီၤ. တၢ်ဟဲစူၤသဘိုက်လီၤလံၤ. ကိးမးစူၤဖးဒိၣ်လီၤ.

၂. **တံၣ်သဘိုက်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်လၢတယိးဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်သဘိုက်လီၤ. ထုတၢ်တၢ်သဘိုက်မိၤတက့ၢ်. ပှၤတဂၤထီၣ်ယၣ်တဘျးတၢ်သဘိုက်လီၤ. ယုတကိၣ်တၢ်တၢ်သဘိုက်တက့ၢ်.

၁. **သဘာ်ကလၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကပံၣ်ကျိၣ်ကျဲဒီးထံအါဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ကိၣ်ကမ့ၢ်ကျိၣ်ကျဲဒီးထံအါဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢမၤသးသဘာ်ကလၢ်လီၤ. ကပံၣ်ကျိၣ်သဘာ်ကလၢ်န့ၣ်ပလဲၤခိဒီးလီၤဘျၢၣ်ယီၣ်ကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဘာ်သဘာ်လီၤ.

၁. **သဘာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဖိသၣ်ဘုးန့ၣ်ထံအိၣ်လၢသပၤပူၤဒီးပစံးလၢသဘာ်ဝဲလီၤ. သဘာ်န့ၣ်ထံပူၤတဂၤ. ထံကဘၣ်အဘၣ်ဖးလီၤ.

၁. **အုသဘူ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီ ဆုၣ်နီၤအဲးကံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဆုၣ်နီၤအုသဘူလီၤ. ပှၤတဂၤဆုၣ်နီၤအဲးကံၣ်အုသဘူစံးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုသဘူအုသဘူလီၤ.

၂. **လီၤသဘွၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အုၣ်လီၤကလဲလီၤပၤကွံာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီၤသဘွၣ်လီၤ. ပနၢ်သံအုၣ်လီၤသဘွၣ်ကွံာ်လံၤ. တကစီၤထီၣ်လၢၤဘၣ်. ထီၣ်ရီၤတၢ်အုၣ်လီၤပှၤကွံာ်န့ၣ်ပစံးလၢလီၤသဘွၣ်ဝဲလၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤသဘွၣ်လီၤသဘွၣ်လီၤ.

၁. **သဘဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ထံစံၣ်ပိၣ်လိအဖျၢၣ်ဖးဝါဝါပြဲဒီးပစံးလၢထံသဘဲလီၤ. ထံသဘဲန့ၣ်အိၣ်လၢထံဖိခိၣ်ဝါကျိၣ်ကလၢ်အါအါကလၢ်လီၤ. မ့ၢ်ကလၢ်ထီၣ်အိၣ်ဒီးအသဘဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂. **သဘဲကလဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်အၤအိၣ်ဒီးအသဘဲဒီးပစံးလၢသဘဲကလဲလီၤ. တၢ်ဘျးသဘဲကလဲဘၣ်အၤကၤ.

၃. **ပှၤသဘဲ** န့ၣ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢပှၤကဘဲလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤတကလၢ်အသၣ်ပြဲပြဲဝါဝါဒီးပစံးလၢပှၤကဘဲလီၤ.

၁. **သဘိုးသဘျး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အုၣ်တၢ်ဆံၣ်. တၢ်ဘျးတၢ်ဆံၣ်ပွဲၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢမၤသးသဘိုးသဘျးလီၤ. ထွံၣ်ဘျးမၤသးသဘိုးသဘျးဘၣ်အၤကၤ. မ့ၢ်သပှိၣ်သဘိုးသဘျးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁. **သဘျး** န့ၣ်မ့ၢ်ပယုၢ်တၢ်လၢ်ပတဟီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပလူၤတၢ်လၢအချ့ကတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢသဘျးသဘျးလီၤ. ဒီးသဘျးန့ၣ်မ့ၢ်သဘျးအဆိလီၤ.

၁. **သဘျဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤဆါဘျးဒီးကသံဒီးအတဟီၣ်တအိၣ်လၢၤ

သဘျဉ်-သဘျး-သဘျဉ်

ဘၣ်ဒီးသါတပဲၤလၢၤဘၣ်. သါတဘျးသါလၢၤဘၣ်ဒီးပစံးလၢအသးသဘျဉ်လီၤ. ပှၤကညီဆါတုၤအသးသဘျဉ်န့ၣ်တကဲလၢၤဘၣ်တၢ်ဘၣ်.

၂. **သဘျဉ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပၤလီၤဘံထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသဘျဉ်ထီၣ်လီၤ. တၢ်ပၤလီၤသဘျဉ်ထီၣ်ဘံစိုၢ်ကလၢ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၂-၁. **သဘျဉ်သဘျဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကလံၤဒီးတၢ်စူၤကျိၣ်ကျဲဒီးမၤသးတပယုၢ်တပယုၢ်ဒီးပစံးလၢလဲၤသဘျဉ်သဘျဉ်လီၤ. ယဲမ့ၢ်စၢ်လီၤအခိၣ်လဲၤသဘျဉ်သဘျဉ်လီၤ.

၃. **တသဘျဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုဂီၤတနီၤမိၤဒီးပစံးလၢဘုဂီၤတသဘျဉ်လီၤ. ဘုဂီၤတသဘျဉ်မိၤဒီးန့ၣ်ပကူးတသ့ဒီးဘၣ်.

၄. **ကူးသဘျဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကူးတၢ်ညၣ်ဘုသလိဒီးပစံးလၢပကူးသဘျဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကူးသဘျဉ်ကါသဘျဉ်လီၤ.

၁. **သဘျး** န့ၣ်မ့ၢ်ပယီၢ်ပလူၤတၢ်လၢ်ဒၣ်ပတဟီၣ်ဒီးပစံးလၢပသဘျးတၢ်လီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်သဘျးအုၣ်ထိးတဒုဒီးန့ၣ်ဝဲလီၤ. ပှၤတဂၤသဘျးဖိၣ်ဆိတဘျးတန့ၢ်ဘၣ်. ဒီးပစံးလၢတဘျးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဘျးသဘျးလီၤ.

၂. **သဘျး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ညၣ်လၢအညၣ်ကျါန့ၣ်အိၣ်ဒီးအထူၣ်တကလၢ်ကဘျးဒီးတဘျးတဘျးဒီးပစံးလၢတၢ်ညၣ်သဘျးလီၤ. တၢ်ညၣ်သဘျးန့ၣ်မ့ၢ်အထူၣ်ဘၣ်ဘၣ်လၢအညၣ်ကျါလၢဘူဝဲန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ညၣ်သဘျးလီၤ. ဒီးပစံးလၢတဘျးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃. **ခံပူၤသဘျး** န့ၣ်ကွၢ်လၢခံတက့ၢ်.

၄. **ညၣ်သဘျး** န့ၣ်မ့ၢ်ညၣ်အဟၢဖၤအညၣ်လၢအဘူဝဲန့ၣ်ပစံးလၢညၣ်သဘျးလီၤ. တလၢဆါညၣ်သဘျးန့ၣ်ပအိၣ်တသ့ဘၣ်. ဒီးပစံးလၢညၣ်သဘျးညၣ်သဘျးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၅. **တသဘျး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆီၣ်သံတကထၢဒီးပစံးလၢတသဘျးလီၤ. ဒီးပစံးလၢတကဘျးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၆. **နၢ်သဘျး** န့ၣ်မ့ၢ်ပနၢ်သဝဲၣ်ခိၣ်န့ၣ်ဘူဝဲဒီးပစံးလၢပနၢ်သဘျးလီၤ. ဒီးပစံးလၢနၢ်ကဘျးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၇. **မဲၣ်သဘျး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမဲၣ်ဖဲန့ၣ်ပစံးလၢပမဲၣ်သဘျးလီၤ. ပှၤတဂၤအမဲၣ်သဘျးန့ၣ်ဘၣ်သဘျးဝဲဒီးအသဘျးလၢဂီၤဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမဲၣ်သဘျးမဲၣ်သဘျးလီၤ.

၁. **သဘျဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တကလၢ်အလၢ်လၢပအိၣ်တၢ်ကမၤအိၣ်ဒီးဟဲဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသဘျဉ်လီၤ. သဘျဉ်န့ၣ်ပှၤကညီသ့ၣ်ဒီးကမၤအိၣ်ဝဲအလၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသဘျဉ်ပသးလီၤ. ဒီးပကိးလၢစဘျဉ်ဒီးတဘျဉ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂. **သဘျဉ်ကလူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်သဘျဉ်အမုၢ်ပြဲမိၤလၢကးလၢသဘျဉ်အမုၢ်ဖးဒိၣ်အခိၣ်ထံးန့ၣ်ပစံးလၢသဘျဉ်ကလူၤလီၤ. သဘျဉ်ကလူၤန့ၣ်မ့ၢ်သဘျဉ်မုၢ်ပြဲမိၤလီၤ.

၃. **သဘျဉ်တြီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်သဘျဉ်လၢ်ပှၤလၢအဒုခံဒုလီၤန့ၣ်ပစံးလၢသဘျဉ်တြီၢ်လီၤ. သဘျဉ်တြီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သဘျဉ်လၢ်လၢအဒုလီၤလီၤ.

၄. **သဘျဉ်ဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်သဘျဉ်လၢအမုၢ်ဝဲထီၣ်ဖုၣ်ဒီးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသဘျဉ်ဖိလီၤ. သဘျဉ်ဖိဝဲထီၣ်လၢအမုၢ်ဖးဒိၣ်လီၤဖုၣ်တြးမိၤလီၤ.

သဘျူး-သဘျူး-သဘျို-သမါ-သမါ-သမာ-သမူး-သမာ

- ၁. သဘျူး နှုတ်မုတ်ပတအီးကွတ်တံဖိတ်လံအဖံးဒီးပစံးလာပသဘျူးလီ၊ ပုတဂါ မာသံမံင် တံး လံး တဖု ဒီး သဘျူး ဝဲအဖံးလီ၊ ထီရီပတအီးတံဖိတ်လံထီရီတမံနုတ်အဖံးဒီးပစံးလာပသဘျူးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသဘျူးသဘျူးလီ၊
- ၁. သဘျူး နှုတ်မုတ်ပုလတအိတ်ဘုဒီးဖိဒီးမါဒီးဖိဒီးတဘုဒီးအိတ်မုတ်ကနီအိတ်ဖိသုခါနုတ်ပစံးလာအိတ်သဘျူးကလီလီ၊ ပုလတအိတ်သဘျူးကလီနုတ်မုတ်ပမုတ်ကနီဖိသုခါလီ၊ ဒီးပစံးလာဖိသုခါသဘျူးစုကီးလီ၊
- ၂. သဘျူး နှုတ်မုတ်တဒိတ်ခိတ်လာအဖံးတပြုဘုတဖုနုတ်ပကီးလာတဒိတ်ခိတ်သဘျူးလီ၊ တဒိတ်ခိတ်သဘျူးနုတ်အဖံးတပြုဘု၊
- ၁. သဘျို နှုတ်မုတ်ထီပုလတအိတ်ကတံလာတဝ်ဘုအဖံးနုတ်ပစံးလာသဘျိုလီ၊ ထီတနီနီယုသဘျိုဝဲလီ၊ ဒီးပစံးလာတဘျိုဒီးစဘျိုလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသဘျိုသဘျိုလီ၊ ပုကညီလဲယုတနုတ်ပစံးလာလဲသဘျိုစုကီးလီ၊
- ၁. သမါ နှုတ်မုတ်သရ် အဆိလီ၊ ဒီးမုတ်ပုအိတ်ဒီးအစိကမိလာအိတ်ဒီးတံကွတ်တံဆးလာသုလ်၊ သုနီဂ်မုတ်ဂု၊ အသုဂ်သုသးဝါသုလ်သးတီလာသိတ်တံသိတ်သုမုတ်ဂု၊ ပကီးဒီးအဆိလာသရ်သမါလီ၊ ဒီးပစံးလာသမါစုကီးလီ၊
- ၂. သမါတွာ် နှုတ်မုတ်ပုသုထုတဖုနုတ်ပကီးလာသမါတွာ်လီ၊ ဒီးပကီးလာတမါတွာ်စုကီးလီ၊ တမါတွာ်နုတ်သုထုနုတ်က၊
- ၃. သးသမါ နှုတ်အိတ်ထဲတံကတီလီ၊ ဆိတဘုအိတ်သးသမါဒီးသံဒုတ်တံလီ၊ ထွတ်တဖု အိတ်သးသမါဒီးသံဒုတ်တံလီ၊ ဒီးပစံးလာသးတမါစုကီးလီ၊
- ၄. သမါလကါ နှုတ်သးသမါအသိးလီ၊ ဒီးမုတ်တံဆါကြိကြိပုမုတ်ဂု၊ တံသံကြိကြိမုတ်ဂု၊ ပစံးလာသမါလကါလီ၊ ဒီးပစံးလာတမါလကါစုကီးလီ၊ တံဆါယာသမါလကါဒီးစအိတ်လာဟံင်လီ၊ စခိတ်ဆါသမါလကါဒီးစဟးတကဲဘုလီ၊
- ၁. သမာ နှုတ်မုတ်သရ်အဆိလီ၊ ဒီးမုတ်ပုလာသုထီထီနုတ်ပုဂါတကုဒီးပကီးဒီးအဆိလာသရ်သမါလီ၊
- ၁. သမာ နှုတ်မုတ်ပုပိတ်ယံင်ပိတ်ထးသုဒီးပကီးလာသမာလီ၊ ဒီးပကီးလာတမာစုကီးလီ၊ မာသမာပိတ်နုတ်စယံင်တဘုတကု၊
- ၁. သမူး မုတ်တမူးအဆိလီ၊ ဒီးမုတ်တံဆါပြုထီပုတကလုဒီးပကီးလာသမူးလီ၊
- ၁. သမးကလ် နှုတ်မုတ်ပခးတံဘုဝဲနုတ်ပစံးလာဘုသမးကလ်လီ၊ စခးတံဘုသမးကလ်စံးဝဲဒုတ်၊ ဒီးပပိတ်တံသမးကလ်စုကီးလီ၊ ဒီးမုတ်သိတ်သမးကလ်လီ၊
- ၁. သမာ နှုတ်မုတ်တံဖိတ်လံအိတ်လာထံကျိတကလုမာသးဒ်တခူးအသိးဒီးပကီးလာသမာလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာသမာပယီလီ၊ သမာနုတ်ခိတ်နုတ်တနုတ်ဒီးထဲယုထဲကုတနီ၊ ထဲစံထဲအာ်တနီလီ၊ ဒီးအိတ်ပုကညီဒီးအိတ်တံဖိတ်လံလာပိတ်ထဲတဖုနုတ်စကီးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာသမာပယီလီ၊ ဒီးပကီးလာတမာဒီးစမုတ်စုကီးလီ၊
- ၂. သမာဗိတ် နှုတ်မုတ်တံကလုဒ်ခွံသိးဒီးပကီးလာသမာဗိတ်လီ၊ သမာဗိတ်နုတ်အုတ်ဘုပသံစံးဝဲဒုတ်၊ သမာဗိတ်နုတ်

သမာ-သမာ-သမံ-သမာ

- ပထံင်လာသုတ်ဖံးခိတ်သုတ်ဖံးလ်လီ၊
- ၃. သမာဗိတ် နှုတ်မုတ်သမာတကလုအိတ်ထဲညုဒီးပကီးလာသမာဗိတ်လီ၊ ပသးပုစံးဝဲဒုတ်၊ သမာဗိတ်နုတ်အညုတနုတ်ဘု၊ အညုနုတ်ပအိတ်ဒ်ညုအညုအသိးလီ၊
- ၄. သမာတြ နှုတ်မုတ်သမာတကလုမာသးဒ်တရုအသိးဒီးတဒိတ်ဘု၊ ထဲကုတဖုဒီးပကီးလာသမာတြလီ၊ သမာတြနုတ်အိတ်လာထံကျိလီ၊ တအိတ်ဘုလာထံဟံင်ဘု၊
- ၅. သမာမုတ် နှုတ်မုတ်သမာလာအိတ်လာပိတ်လဲင်ထံဟံင်ကျိလာအိတ်ကတံနုတ်ပကီးလာသမာမုတ်လီ၊ သမာမုတ်နုတ်ခိတ်နုတ်သမာမုတ်အဂါလ်လီ၊ ဒီးအိတ်လာထံဟံင်ကျိနုတ်လီ၊ သမာမုတ်နုတ်အမဲတတဖုဘု၊ အမဲနုတ်ကတုဒ်ဒီးအမဲပုဝဲလီ၊
- ၁. သမာ နှုတ်မုတ်သုအဆိလီ၊ ဒီးမုတ်ပမာတံဘုဝဲအကလုကလုဒီးပစံးဒီးအဆိလာသုသမာလီ၊ သုဝဲသမာဝဲစံးဝဲဒုတ်၊ ပုသုသမာနုတ်ထီရီတံမာနုတ်မာဝဲဘုဝဲလ်လီ၊
- ၁. သမံ နှုတ်မုတ်သမံအဆိလီ၊ ဒီးမုတ်ပသံဂီ ကျိတ်ထံတံနုတ်ပစံးဒီးအဆိလာသမံသမံလီ၊
- ၂. သမံကျိ နှုတ်မုတ်သုယံင်တကလုလီ၊ ဒီးသုယံင်သမံကျိနုတ်ပုကညီပုအိတ်လာအဖံးနုတ်ပကီးလာသမံကျိလီ၊
- ၃. သမံပြု နှုတ်မုတ်သမံအဆိလီ၊ ဒီးမုတ်မုတ်ခိတ်နုတ်ပုတနီနီကီးလာသမံအသမံပြုလီ၊
- ၄. သမံမာ နှုတ်မုတ်ကီလံတံပလာနုတ်ပကီးလာသမံမာလီ၊ ဒီးမုတ်ပသးပုစံးဝဲလာပုလနုတ်လီ၊
- ၅. သမံယုတ် နှုတ်မုတ်ဝဲလဲထံဝဲလာပုလကီ နှုတ်မုတ်ပခိတ်တဂါလာအအါအသိးဒီးခိတ်လာပုလအကျိခိတ်ထံနုတ်ပကီးလာသမံယုတ်လီ၊ ဒီးမုတ်ဝဲထံဝဲလာညါခိတ်လီ၊ ဒီးပုကညီမာထီပုလနုတ်စံးဝဲဒုတ်၊ ဒီးမုတ်ဝဲထံဝဲလာညါခိတ်လီ၊ ဒီးပုကညီမာထီပုလနုတ်စံးဝဲဒုတ်၊
- သမံယုတ်မာတံအိတ်တံ ပုလကံဖိကျိမိတ်ဘုအိတ်၊
- ၆. သမံအံ နှုတ်မုတ်မုတ်ခိတ်နုတ်ပကီးလာသမံအံလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာသမံအံသမံပြုလီ၊ ပုသမံအံနုတ်အိတ်လာသုဝဲလာမုတ်စံးဝဲဒုတ်လီ၊
- ၇. နုတ်သမံ နှုတ်မုတ်ခိတ်လာမုတ်ခိတ်နုတ်ပကီးလာနုတ်သမံလီ၊ ဒီးပကီးလာသုဝဲစုကီးလီ၊ နုတ်သမံနုတ်မုတ်ခိတ်လာမုတ်ခိတ်လီ၊
- ၈. ပုတ်သမံ နှုတ်မုတ်မုတ်ခိတ်အခုအပုနုတ်ပကီးလာပုတ်သမံလီ၊ ပုပုတ်သမံအိတ်လာမုတ်ခိတ်စံးဝဲဒုတ်လီ၊ ပုပုတ်သမံနုတ်အိတ်လာသမံအံအအိတ်လီ၊
- ၁. သမာ နှုတ်မုတ်ဟံင်သုတ်တံလာပသးဒီးပတစံးဘုဘုပုဂါနုတ်ပစံးလာသမာလီ၊ ပမုတ်မာတံတမံမံဒီးပုဂါသံဂီဒီးပတစံးဘုဘုနုတ်ပစံးလာပသမာလီ၊ ပုတဂါဟုတ်တံဒီးသမာဝဲ၊ ပုတဂါမာကဘျးကဘျုအသးဒီးပိတ်မုတ်ဒီးသမာဝဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသမာလံင်ဘံးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသမာဘိတ်ဘံးစုကီးလီ၊
- ၂. သမာ နှုတ်မုတ်တံအပိတ်တဆံနုတ်ပုတနီနီစံးလာသမာလီ၊ ဒီးပစံးလာတမာစုကီးလီ၊ သမာအုတ်အံအိတ်သမာညါလီ၊

သမု-သမူ-သမူး-သမု-သမု-သမု

- ၁. သမုဂူ နှင့်မှတ်တံအဆင့်အတန်းပုံစံလေးသမုဂူလေး၊
ဒီးပစ်လေးသမုဂူဂီၤစွဲကိးလီၤ၊ တၢ်အုးတၢ်သွိုင်၊ တၢ်သုတၢ်ဖး
နှံအဆုသမုဂူလီၤ၊ ထီၤရီၤတၢ်ဆုၣ်အါဝဲန့ၣ်ပစ်လေးသမုဂူခဲ
လၢၣ်လီၤ၊ ဒီးပစ်လေးသမုဂူဒီးတမုဂူစွဲကိးလီၤ၊
- ၁. သမူ နှင့်မှတ်ပအုၣ်ထုကဖၣ်တၢ်ဒီးပစ်လေးသမူတၢ်လီၤ၊
ပုၤတကၢ်အဖီဆါဒီးသမူထံဒီးဒုးအိၣ်လီၤ၊ ပုၤတကၢ်အဖီခိၣ်ဆါဒီး
သမူခဲသလိၣ်ဒီးအုၣ်ပြုလီၤဝဲလီၤ၊ ဒီးပစ်ဒီးအဆီလၢသမူ
ပယၢ်ဝဲလီၤ၊ ပုၤတကၢ်သမူတၢ်သိၣ်တဘျးနှံမှတ်သမူမနုၤလဲၣ်၊
သမူထံလီၤ၊ ဒီးပစ်လေးတၢ်သမူစွဲကိးလီၤ၊
- ၂. သမူ နှင့်မှတ်ပသးအိၣ်ကၢအကတီၢ်န့ၣ်ပစ်လေးသမူလီၤ၊
လၢပသးအဖီမုၢ်န့ၣ်ပတၢ်ကျဲးစးကစၢ်ယွၤအကလုာ်ကထီၤလီၤ၊
- ၃. သမူ အဝဲအံၤန့ၣ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတီၢ်လီၤ၊ သမူမုၢ်ကိၢ်မုၢ်လံးဒီး
တၢ်ကံးဒီးလီၤ၊ သမူမုၢ်န့ၣ်လဲၣ်တၢ်ယံၤယိာ်ဒီးန့ၣ်လဲၣ်သၢခါဒီးနဟး
ဖျိးလီၤ၊ သမူမုၢ်န့ၣ်လဲၣ်တၢ်ယံၤလံးဒီးန့ၣ်လဲၣ်သၢခါလီၤ၊ သမူ
မုၢ်န့ၣ်သုဆါကိၢ်တံးဒီးန့ၣ်သုတၢ်အံၤတၢ်လီၤန့ၣ်ပလီၤ၊
- ၄. သမူထီၣ် နှင့်မှတ်တံသံးဒီးမုၢ်ထီၣ်ဒီးဝဲၤဆၢထၢၣ်က့ၤဝဲန့ၣ်ပ
စံးလၢသမူထီၣ်က့ၤလီၤ၊ ပုၤတကၢ်တီၢ်ထွံၣ်တဖၣ်သံတယုာ်တစီၢ်ဒီး
သမူထီၣ်က့ၤဝဲလီၤ၊
- ၅. ဒၤသမူ နှင့်မှတ်ပအုၣ်သံၣ်တၢ်ဒီးဒၤဝဲလၢပုၤတသ့ၣ်ညါဘၣ်နီၣ်
တကၢ်န့ၣ်ပစ်လေးဒၤသမူလီၤ၊ ပုၤကညီပိာ်မုၢ်တုၤအုၣ်သံၣ်တၢ်ဒီးဒၤ
သမူန့ၣ်ဒီးဖိၣ်ပိာ်ခါန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဝဲလၢအဝဲလီၤ၊ တနီၤနီၤတဆိးဘၣ်
ဒီးလီၤလီၤန့ၣ်ကွံၣ်အဒၤသမူ၊ လီၤလီၤကွံၣ်အဟုးန့ၣ်လီၤ၊ ဒီး
ပစ်ဒီးအဆီလၢဒၤသမူဒၤကလီၤလီၤ၊
- ၁. သမူး နှင့်မှတ်တံဆါတကလုာ်ပြုထီၣ်ပုၤဒီးကံးတၢ်ဆါဒ်တၢ်
ညၣ်ဂီၢ်အသိးဒီးပကိးလၢသမူးလီၤ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢသမူးသ
မးလီၤ၊ ဒီးပကိးလၢတမူးဒီးစမူးစွဲကိးလီၤ၊ ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိး
လၢမရီၢ်ထံလီၤ၊
- ၂. ပီၤသမူး နှင့်မှတ်ပုၤကညီမၤဘျၢ်ဒီးမၤထီၣ်ဟံၣ်ဖိစီၢ်လၢပျံၤစီၢ်
လီၢ်မံခိၣ်န့ၣ်ပစ်လေးပီၤသမူးလီၤ၊ ပုၤကညီပီၤသမူးန့ၣ်မၤဘျၢ်ဒီးမၤ
ပအံၤမၤတၢ်ပံးဒီးသကွံပထံဒီးပစ်လေးပီၤသမူးလီၤ၊ ဒီးပစ်လေးပီၤ
တမူးစွဲကိးလီၤ၊
- ၁. သမုဇီၤ နှင့်မှတ်ပုၤလီၤဆီဒီးပစ်လေးသမုဇီၤလီၤ၊ ပုၤတကၢ်မၤ
သးတဖၣ်သမုဇီၤလၢစမံၣ်ဒိၣ်ကၢ၊ ပုၤတကၢ်မၤသးသမုဇီၤန့ၣ်ကၢ၊
- ၁. သမုၣ် နှင့်မှတ်ဘျၢ်အဆီလီၤ၊ ဒီးမှတ်တၢ်လၢပဖီၣ်န့ၣ်ညီဝဲန့ၣ်ပစ်
ဒီးအဆီလၢဘျၢ်သမုၣ်လီၤ၊
- ၂. ချီၣ်သမုၣ် နှင့်မှတ်ချီၣ်တကလုာ်အိၣ်လၢပုၤခိၣ်ပုၤကျါန့ၣ်မၤ
သးသဝံးဒီးဒီးပကိးလၢချီၣ်သမုၣ်လီၤ၊ ချီၣ်သမုၣ်န့ၣ်အကုၤဘုၤဒ်ပ
စုလၣ်အသိးဒီးပကိးလၢချီၣ်သမုၣ်လီၤ၊
- ၁. သမုၤ နှင့်မှတ်သ့ၣ်တကလုာ်ပအိၣ်အသုၣ်ဆံၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢ
သမုၤလီၤ၊ ဒီးသမုၤန့ၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ၊ သမုၤန့ၣ်အိၣ်
အကလုာ်အါကၢ၊ သမုၤလၢၤ၊ သမုၤပျီၤ၊ သမုၤဂီၤ၊ သမုၤဝါ၊ သ
မုၤထံ၊ သမုၤသ့ၣ်လး၊ သမုၤဟံး၊ သမုၤကျိမိၤ၊ သမုၤအိၣ်အက
လုာ်ပုၤန့ၣ်လီၤ၊ ဒီးမှတ်သ့ၣ်ခဲလၢၣ်လီၤ၊
- ၂. သမုၤပျီၤ နှင့်မှတ်သမုၤတကလုာ် အထံးဖုၣ် ဩးဒီးမဲထီၣ်

သမဲ-သမဲး-သမဲၣ်-သမိ-သမိး-သမိာ်-သမိာ်-သမိာ်-သမိာ်

- လၢပြီခိၣ်ပြီလၢဒီးပကိးလၢသမုၤပျီၤလီၤ၊ ဒီးသမုၤပျီၤန့ၣ်ပအိၣ်
အသုၣ်လီၤ၊
- ၁. သမဲ နှင့်မှတ်ပတခွဲညၣ်လၢပျံၤကြိကြိဒီးပစၢ်ထီၣ်အဆၣ်လၢ
ပျံၤန့ၣ်ဒီးပစ်လီၤဆုၣ်ထံလီၤပုၤန့ၣ်ပစ်လေးသမဲလီၤ၊ သမဲန့ၣ်ပ
မၤဒီးအဘိပမၤဒီးအပျံၤန့ၣ်ကုၤအကန့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးပစ်လေးသမဲ
သမဲလီၤ၊ ဒီးမှတ်ပသမဲညၣ်ဖိလၢထံဖိလီၤလီၤ၊ ဒီးမှတ်ဘၣ်ညၣ်ဒီးပ
ထုးဒီးန့ၣ်ဝဲလီၤ၊ ပထုးမှတ်တချ့ဘၣ်ဒီးညၣ်လီၤတံးက့ၤလီၤ၊
- ၂. သမဲ နှင့်မှတ်ပကျဲးလုၤပစီတၢ်န့ၣ်ပစ်လေးသမဲတၢ်လီၤ၊ ပုၤ
တကၢ်ဟဲသမဲယၢ်မုၢ်ဝဲဘၣ်ယၢ်လၢမီၤသံၣ်ခါ၊ သမဲယၢ်တဂ့ၢ်ခါ၊
ပုၤသမဲယၢ်လီၤဆုၣ်လၢရံၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ၊
- ၁. သမဲးကလၢ နှင့်မှတ်တံထံသိးတုၤသိးန့ၣ်ပစ်လေးသမဲးကလၢ
လီၤ၊ သ့ၣ်ခံကျိစထီၣ်ဒီးတုၤသိးမးသမဲးကလၢလီၤ၊ စထီၣ်တၢ်
ဘၣ်သမဲးကလၢလီၤ၊ လီၤဆုၣ်နီၤအခိၣ်ဒီးအပုၤန့ၣ်ဘၣ်လီၤအ
သးသမဲးကလၢလီၤ၊
- ၁. သမဲၣ်ရဲၣ် နှင့်မှတ်ပုၤဂုၢ်မံၣ်ဆုးဟံၣ်န့ၣ်အမံၣ်ဒီးပစ်လေးဟံၣ်
သးသမဲၣ်ရဲၣ်လီၤ၊
- ၁. သမိ နှင့်မှတ်ပုၤမၤတၢ်မိးဝဲန့ၣ်ပစ်လေးမၤတၢ်သမိပုၤဒီးပုၤဒိဝဲ
မၤတၢ်သမိဒီးမၤတၢ်အိၣ်ဘၣ်ဝဲလီၤ၊ ဒီးပစ်ဒီးအဆီလၢညၣ်ညၣ်
သမိလီၤ၊ ထွံၣ်တဖၣ်အုၣ်သမိတၢ်အါဒုဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံးသံချ့ဝဲ
လီၤ၊ ပုၤကညီမၤတၢ်သမိလီၤအသးန့ၣ်ဝဲချ့ဝဲလီၤ၊
- ၁. သမိး နှင့်မှတ်ပသံၣ်ဂီၢ်ကျိၣ်ထံတၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးပစ်လေးသ
မိးလီၤ၊ ဒီးပစ်ဒီးအဆီလၢသမံသမိးလီၤ၊ ပဒိၣ်စံၣ်ညၣ်ကျိၢ်န့ၣ်
သမံသမိးတၢ်နးကၢ၊ ဒီးပုၤတနီၤနီၤစံးလၢသမိးအိၣ်စးလီၤ၊ သ
မိးအိၣ်စးတၢ်ဘျၢ်တကၢ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ၊
- ၂. သမိး ဝဲအံၤတဘီအိၣ်ထဲတၢ်ကတီၢ်လီၤ၊ သမိးလဲၣ်၊ သမိး
ခါ၊ မုၢ်သမိး၊ မုၢ်သမိးဒ်နစံးသိးန့ၣ်လီၤ၊
- ၁. သမိာ်ရီၣ် နှင့်မှတ်ပုၤကွၢ်တၢ်အိၣ်ထီၣ်အခၣ်န့ၣ်ပစ်လေးကွၢ်တၢ်
သမိာ်ရီၣ်လီၤ၊ ပုၤတကၢ်ပကတီၢ်တၢ်ဒီးကွၢ်တၢ်သမိာ်ရီၣ်ဒီးအိၣ်ဒၣ်
အတၢ်လီၤ၊ ဒီးပစ်ဒီးအဆီလၢသမိာ်ရီၣ်သမိာ်ရီၣ်လီၤ၊
- ၁. သမိာ် နှင့်မှတ်တၢ်ယုာ်တကလုာ်အိၣ်လၢတီၣ်အုၣ်အါတၢ်န့ၣ်ပ
ကိးလၢသမိာ်စံးဝဲလီၤ၊ ဒီးမှတ်ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်လီၤ၊ သမိာ်န့ၣ်မှတ်
ထံၣ်ပုၤဒီးယုာ်ကွၢ်က့ၤအလီၢ်ခံဒီးပမုၢ်စိာ်ယံၤန့ၣ်ယုာ်ကစီၢ်ဒီးပုၤ
ထုးဝဲဝဲ၊ တထုးဝဲဝဲလီၤ၊ ပမုၢ်စိာ်ဘီဒီးအိၣ်ဒီးပုၤထုးဆဲးဆဲး
တထုးဆဲးဆဲး၊ ပမုၢ်စိာ်သံးန့ၣ်ဒီးယုာ်ဒီးပုၤထုးခးတထုးခးခးစံး
ဝဲလီၤ၊
- ၂. သမိာ်ခီၣ် နှင့်မှတ်ပိာ်မုၢ်ကူတၢ်လီၤတုၤအခိၣ်လုာ်ခိၣ်ခါန့ၣ်ပ
စံးလၢကူတၢ်သမိာ်ခီၣ်လီၤ၊ ပိာ်မုၢ်တကၢ်ကူတၢ်သမိာ်ခီၣ်ဒ်ပိာ်ခါ
အသိးလီၤ၊ ဒီးပစ်ဒီးအဆီလၢသမိာ်ခီၣ်သမိာ်ခီၣ်လီၤ၊
- ၁. သမိာ် နှင့်မှတ်သအံးအဆီလီၤ၊ ဒီးမှတ်ဘုၤသးတပုၤဘၣ်န့ၣ်ပစ်
ဒီးအဆီလၢသအံးသမိာ်လီၤ၊
- ၁. သမုၤ နှင့်မှတ်တံဆိးဖးအသးတခီတကျိကျိန့ၣ်ပစ်လေးသမုၤ
လီၤ၊ ဒီးပစ်ဒီးအဆီလၢသမုၤကါလီၤ၊ ပုၤတကၢ်အံးအကံၣ်သမုၤ
ကါ၊ ပနၢ်အနၢ်ကျိၤပုၤလီၤဝဲသမုၤကါ၊ သ့ၣ်တြၢ်အိးဖးအသးခံခီ
သမုၤကါလီၤ၊ ဒီးပစ်လေးသမုၤစွဲကိးလီၤ၊

သယုာ်-သယုာ်-သယုာ်

ဝဲာ်ပဖိပမါဒီးတၢ်မိာ်ထီၣ်ပသးဒီးပသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဒီးပသးတမုာ်ဘၣ် န့ၣ်ပစံးလာ်ပသးသယုာ်လီၤ. စသးသယုာ်ဘၣ်စဖိခါဒိၣ်မးလီၤ.

၆. **အိၣ်သယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖိပမါပဖိပတၢ်သံသးဒၣ်ပုၤဒီးပအိၣ်တကၢ် ဗီၣ်ပသးသယုာ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလာ်ပအိၣ်သယုာ်လီၤ. ပုၤတကၢ်အတၢ် သံဒီးအိၣ်သယုာ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်သယုာ်အိၣ်သညီ လီၤ.

အိၣ်သယုာ်ခါအိၣ်သညီ အိၣ်ဒီးမံာ်ထံဒီးမံာ်နီၣ်

၁. **သယုာ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပထူးလီၤတၢ်လျာ်သးမ့ၢ်ဂ့ၤ. တၢ်စၢ်သးမ့ၢ် ဂ့ၤ. ပစံးလာ်ပသယုာ်လီၤလီၤ. ပုၤတကၢ်လျာ်ဝဲာ်တဘီၣ်ဒီးယုာ်ဝဲာ် အခိၣ်အခံဒီးသယုာ်လီၤဝဲာ်အဖးဖိန့ၣ်လီၤ. ပုၤတကၢ်စၢ်ပျံၤတဘီၣ် ဒီးသယုာ်လီၤဝဲာ်အဖးဖိန့ၣ်လီၤ.

၂. **သယုာ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပျံၤလီၤဝဲာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. သ့ၣ်ယံာ်လီၤဝဲာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပ ထူးလီၤလၢာ်ဒၣ်ပတဟီၣ်န့ၣ်ပစံးလာ်ပသယုာ်လီၤလီၤ. ပုၤတကၢ် စၢ်လီၤဝဲာ်ပျံၤတဘီၣ်ဒီးသယုာ်လီၤဝဲာ်တဘီၣ်ဘၣ်. ဒီးပထူးလီၤသ့ၣ်ဒု န့ၣ်ပစံးလာ်ပသယုာ်လီၤသ့ၣ်ဒုစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ သယုာ်လီၤသယုာ်လီၤလီၤ.

၃. **သယုာ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကူာ်သ့ၣ်ပသၣ်ခွဲၣ်ခွဲၣ်ပသးမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပတီၢ် တၢ်ပသၣ်ခွဲၣ်ခွဲၣ်ပသးမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလာ်ပသယုာ်ထီၣ်ပသးလီၤ. ပုၤ တကၢ်ကူာ်သ့ၣ်သယုာ်ထီၣ်အသးလၢာ်ဒၣ်အတဟီၣ်လီၤ. ဒီးပစံး ဒီးအဆိလၢသယုာ်ထီၣ်သယုာ်ထီၣ်လီၤ.

၄. **သယုာ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတစီၤထီၣ်ကျိၤန့ၣ်ပစံးလာ်ပသယုာ်ထီၣ် ကျိၤလီၤ. ပုၤတကၢ်ဆၢထၢၣ်ဒီးသယုာ်ထီၣ်ကျိၤလီၤ. ပုၤကညီအ ကျိၤဖုၣ်ဒီးသယုာ်ထီၣ်ဝဲာ်ထီၣ်ဘးဝဲလီၤ.ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသယုာ် ထီၣ်သယုာ်ထီၣ်လီၤ.

၅. **ညၣ်သယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတုာ်ညၣ်လၢနီၣ်က့ၣ်သ့ၣ်ဒုလီၤဆဲးဆဲး ဘၣ်ဒီးပစံး လၢ ညၣ်သယုာ်လီၤ. ညၣ်တပူၤစးလၢကုပူၤ ကု တ အိၣ်ဘၣ်ဒီးစတုာ်လၢသ့ၣ်ဒုလီၤတသယုာ်ညၣ်လီၤ. ပုၤတကၢ်မၤညၣ် သယုာ်အါဘၣ်လီၤ.

၆. **လီၤသယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မိာ်မံပသးပမဲာ်ဖံးယၢဒီးပစံးလာ်ပမဲာ် ဖံးလီၤသယုာ်လီၤ. တၢ်မိာ်မံပသးပမဲာ်ဖံးလီၤသယုာ်လီၤ.

၁. **သယုာ်ဒူး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်နၢမူဘၣ်ပုၤလၢမ့ၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာ်နၢမူ သယုာ်ဒူးလီၤ. ဖိနၢမူသယုာ်ဒူးလီၤ.

၁. **သယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပခိၣ်ယၢ. ပခိၣ်တထူၣ်ဒီးပစံးလာ်ပခိၣ်သယုာ် လီၤ. ဒီးပစံးလာ်ပခိၣ်တယုာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးလာ်တယုာ်ဒူး. တယုာ်တပျၢစ့ၢ်ကိးလီၤ. စမံတဘၣ်ဘၣ်အယုာ်ဒီးစခိၣ်မၤသး သယုာ်ဒူးလီၤ. ပုၤတဖၣ်စမံဒီးလဲၤတၢ်စခိၣ်သယုာ်နၢတပျၢနးသ မိး.

၂. **သယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢဟးဂီၤဒီးအိၣ်အိၣ်တရီၣ်န့ၣ်ပမၤပဆုၢ်တ သ့ဘၣ်ဒီးပစံးလာ်ပုၤသယုာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပုၤသယုာ်သ ပျၢလီၤ.

၃. **ဒၢသယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ဖိယၢ်တကလုာ်အမိာ်ပုၤဒ်ကွဲ အ သိးဒီးစုာ်လၢသ့ၣ်ဒုလီၤန့ၣ်အဒၢကဘျၢနီၣ်စုၤညါတခါဒီးပစံးလာ်ဒၢ သယုာ်လီၤ. ဒၢသယုာ်န့ၣ်အစီအိၣ်ဒ်ကနဲအသိး. ဒီးပအိၣ်အစီ န့ၣ်ဆၢဝဲလီၤ.

သယုာ်-သယုာ်-သယုာ်-သယုာ်-သရဲ-သရဲ

၁. **သယုာ်ဒူး** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တကၢ်မၤယုာ်ပုၤသံာ်ဒီးပစံးလာ်သယုာ် ဒူးလီၤ. ပုၤတကၢ်အိၣ်လၢခးတကၢ်မၤသယုာ်ဒူးန့ၣ်မ့ၢ်ယၢစအိၣ်တ မုာ်ဘၣ်. ဒီးပစံးလာ်တယုာ်ဒူးစ့ၢ်ကိးလီၤ.ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတယုာ် ဒူးတယၢဒါလီၤ.

၁. **သယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီတြၢထီၣ်အသးဒီးပစံးလာ်သယုာ်ထီၣ် အသးလီၤ.ပုၤတကၢ်သယုာ်ထီၣ်အသးန့ၣ်တၢ်ကလီၤပုၤဘၣ်ဖုးန့ၣ်. ဒီးပစံးလာ်တယုာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂. **သယုာ်သယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလဲၤတၢ်ဟံာ်ဂ့ၤအသးတြၢထီၣ်အသး န့ၣ်ပစံးလာ်လဲၤတၢ်သယုာ်သယုာ်လီၤ. ဒီးပစံးလာ်လဲၤတၢ်တယုာ် တယုာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတကၢ်ဟံာ်ဂ့ၤအသးဒီးလဲၤတၢ်သယုာ်သယုာ် လီၤ.

၁. **သယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်သဘၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဒီးတၢ်လုာ်အထံး တကလုာ်လၢပသ့ၣ်ပဖိလၢခးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသဘၣ်သယုာ် လီၤ.

၂. **သယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်သညၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်လၢပ မၤသ့ၣ်လုာ်လၢအလုာ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢသညၣ်သယုာ်လီၤ.

၁. **သယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢပသ့ၣ်ဒၢအိၣ်တကလုာ်န့ၣ်ပကိးလာ်သယုာ် လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသအုၤသယုာ်သယုာ်လီၤ. သယုာ်န့ၣ် အတၢ်ဘီၣ်ဒီးပဖိအိၣ်ကသ့ၣ်လၢအတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးလာ်တယုာ်စ့ၢ် ကိးလီၤ.

၂. **သယုာ်ခုၣ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သယုာ်တကလုာ်အတၢ်ဖးဒိၣ်ဖးထီၣ်ဒီးပကိး လၢသယုာ်ခုၣ်ထီၣ်လီၤ. သယုာ်ခုၣ်ထီၣ်န့ၣ်အတၢ်ဒ်ခုၣ်ထီၣ်တၢ်အသိး လီၤ.

၃. **သယုာ်သ့** န့ၣ်မ့ၢ်သယုာ်တကလုာ်အတၢ်သ့ဒီးပကိးလာ်သယုာ် သ့လီၤ. သယုာ်သ့န့ၣ်ကၢတုၤပယုာ်တထံာ်ဘၣ်ဒီးပနီၣ်ဟူထဲအမံၤ လီၤ.

၄. **ထီၣ်ဘီၣ်သယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တကလုာ်ဘီၣ်ဒီးပကိးလာ်ထီၣ်ဘီ သယုာ်လီၤ. ထီၣ်ဘီၣ်သယုာ်န့ၣ်အိၣ်လၢပုၤကျိၤန့ၣ်ပထံာ်တစုစုဘီၣ်ဂ့ၤ ကၢ.

၁. **သယုာ်ကလုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စုာ်ကိာ်ကိာ်န့ၣ်ပစံးလာ်မၤသး သယုာ်ကလုာ်လီၤ. ဂုၢ်ဖျးတၢ်လဲၤသယုာ်ကလုာ်လီၤ. ထီၣ်တ ဘၣ်စုာ်အကိာ်သယုာ်ကလုာ်လီၤ.

၁. **သရဲ** မ့ၢ်သရဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်လံာ်ကွဲးပနီၣ်ပမံၤပသၣ်န့ၣ်ပ ကိးဒီးအဆိလၢသရဲသရဲလီၤ.

၁. **သရဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤတကလုာ်လၢမၤသးဖုၣ်တြးဒီးပုၤမၤဝဲ လၢဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပကိးလာ်သရဲလီၤ. ဒီးပကိးလာ်စရဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. သရဲန့ၣ်ပဆူၣ်တၢ်လၢအပူၤ. ပလုာ်ထံလၢအပူၤလီၤ. ဒီးပကိးဒီး အဆိလၢသရဲသရဲလီၤ.

၂. **သရဲ** မ့ၢ်သရဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဘျၢဘျီၣ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိ လၢသရဲသရဲလီၤ.

၃. **သရဲ** မ့ၢ်သရဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ပုၤတၢ်လီၤလၢမ့ၢ်သရဲၣ် အိၣ်ဒီးအကဖးဒိၣ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢသရဲသရဲလီၤ.

၄. **သရဲ** န့ၣ်မ့ၢ်သရဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပခိၣ်ထံတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးပဟး ဆုးထံဟးဆုးနီၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသရဲသရဲလီၤ.

သရး-သရၣ်-သရ်-သရ-သရ်-သရ်-သရူး-သရ

- ၁. သရး နှ်မ့ၣ်ပယွဲအဆိလီၤ. ဦးမ့ၣ်ပမၤ အာမၤသီတၢ်နှ်ပစံး ဦးအဆိလၢပယွဲသရးလီၤ.
- ၁. သရၣ် နှ်မ့ၣ်ပၤသ့ထီၣ်ထီၣ်ပၤဂၤဒီးအိၣ်ဒီးအစိအကမီၤနှ် ပကိးလၢသရၣ်လီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလၢသရၣ်သမၤလီၤ. သရၣ် နှ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. သရၣ်ဟီတရါ. ကသံၣ်သရၣ်. သ ရၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အခိၣ်. သရၣ်ဖးဒိၣ်စံးဝဲလီၤ.
- ၂. သရၣ်မ့ၣ် နှ်မ့ၣ်သရၣ်မးမးနှ်ပသးပၢ်တဖၣ်ကိးလၢသရၣ် မ့ၣ်လီၤ. သရၣ်မ့ၣ်နှ်မ့ၣ်သရၣ်မးမးလီၤ. ဦးပၤကညီသးပၢ်တနီၤ နီၤကိးလၢသရၣ်မ့ၣ်လီၤ. ဖုလီၤပီၤမ့ၣ်စံးဝဲလၢသရၣ်ဟဲစကိးဒီးသ ရၣ်မ့ၣ်ခါ.
- ၃. သရၣ်ဟီတရါ နှ်မ့ၣ်သရၣ်လၢစံၣ်တဲာ်တဲာ်လီၤယွဲအကလုာ် ကထီၣ်နှ်ပစံးလၢသရၣ်ဟီတရါလီၤ. သရၣ်ဟီတရါနှ်စံၣ်တဲာ် တဲာ်လီၤယွဲအကလုာ်အကထီၣ်လီၤ.
- ၁. သရ် နှ်မ့ၣ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၢ်တကလုာ်ဖးဒိၣ်မ့ၣ်သရၣ်ဒီး အယီၤဒုကမၤလၢဒီးပကိးလၢသရ်လီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလၢသ ရ်သရၣ်လီၤ. သရ်နှ်ပဒၢ်ဟုၤအပူၤ. ပဒၢ်အိၣ်ထံလၢအပူၤ လီၤ. ဦးပကိးလၢစရ်ဒီးတရ်လီၤ.
- ၁. သရုဒု နှ်မ့ၣ်တၢ်ဆူၣ်ဆဲထီၣ်အသးတရီးဒီးပစံးလၢမၤသး သရုဒုလီၤ. သံမိၢ်ပီၤအဆူၣ်သရုဒုလီၤ. ဦးပစံးလၢတရုဒုစုာ်ကိး လီၤ.
- ၁. သရ်တုာ် နှ်မ့ၣ်ပိာ်မ့ၣ်လၢဒိၣ်တၢ်ဂၤဒီးသီးဒီးဆုကူဒီးနံၣ်ဖိး ဝဲနှ်ပစံးလၢသရ်တုာ်လီၤ. ပၤတဂၤသရ်တုာ်ဘၣ်မ့ၣ်ဘၣ်မၤဂၤ ဘၣ်စံၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.
- ၁. သရ် နှ်မ့ၣ်ပနၢ်မူတၢ်နှ်ပစံးလၢပနၢ်မူသရ်ကလၢလီၤ. ပၤ တဂၤအဖိဟဲသးဝံၣ်ထီၣ်အိၣ်ဒီးနၢ်မူဝဲသရ်ကလၢလီၤ.
- ၂. သရ်ပျီၢ် နှ်မ့ၣ်တၢ်ပလုာ်ကူထီၣ် အသးနှ်ပစံးလၢ သရ် ပျီၢ် လီၤ. ပၤမၤသရ်ပျီၢ်တလၢနၢ်နှ်ပကွၢ်ဂၤဝဲလီၤ.
- ၁. သရူး နှ်မ့ၣ်ကမၣ်အဆိလီၤ. ထီၣ်ပၤမၤတၢ်တဘၣ်ဘၣ်အ ခးအကနီၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသရူးကမၣ်ခဲလၢလီၤ. ဦးပစံးလၢ တၢ်သရူးကမၣ်စုာ်ကိးလီၤ.
- ၂. ပျံးသရူး နှ်မ့ၣ်ပပျံးကြီၢ်ကြီၢ်တၢ်နှ်ပစံးလၢပျံးသရူးလီၤ. ပ မ့ၣ်နၢ်ဟူတၢ်ဆူးတၢ်ဆါ အိၣ်အပရၢဒီးပတထံၣ်ဘၣ်နၢ်သကုပပျံး ဒီးပစံးလၢပပျံးသရူးလီၤ. ပတထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဒီးပပျံးသရူးတၢ်လီၤ.
- ၁. သရ နှ်မ့ၣ်ပၤကွဲးလံာ်နှ်ပကိးလၢသရလီၤ. ဦးပကိးဒီးအ ဆိလၢသရသကံၣ်လီၤ. ဦးပကိးလၢသရသခံၣ်စုာ်ကိးလီၤ. သရ နှ်အိၣ်အါဝဲလီၤ. ရူသရ, ဒီးသရဖးဒိၣ်, ဒီးသရဖိသၣ်အါမး လီၤ. ဦးပကိးလၢစရ်စုာ်ကိးလီၤ.
- ၂. သရဒု နှ်မ့ၣ်သ့ၣ်ယုၤလၢအလၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးအိၣ်ထဲအဒု မ့ၣ်ဂၤ. သ့ၣ်သံကစဲၣ်လၢအလၢ်လီၤအိၣ်ထဲအဒုမ့ၣ်ဂၤ. ပစံးလၢ မၤသးသရဒုလီၤ. သ့ၣ်တထံးအလၢ်လီၤသရဒုလီၤ.
- ၃. တၢ်သရ နှ်မ့ၣ်တၢ်ဆါ ပြုထီၣ် ပၤတကလုာ်ဂီၤ ဆူၣ်ကလၢ် နှ်ဒီးပကိးလၢတၢ်သရလီၤ. တၢ်သရနှ်ပြုထီၣ်ပၤပြဲကဒီးမိၤဂီၤ ဆူၣ်ကလၢ်အါအါကလၢ်လီၤ.
- ၄. ဖုသရ နှ်မ့ၣ်ပၤကညီအခိၣ်သုတဂၤဘၣ်မ့ၣ်ဂၤ. အမဲာ်ဆူၣ်

သရၢ-သရဲ-သရ်-သရိ-သရိၣ်-သရိၤ-သရိ

- လၢဝဲမ့ၣ်ဂၤ. ပစံးလၢခိၣ်ဖုသရ, အမဲာ်ဖုသရလီၤ. ပၤတဂၤအခိၣ် ဖုသရဒီးတရီးဝဲလီၤ. ပၤတဂၤအမဲာ်ဆါဒီးအမဲာ်ဆူၣ်လီၤဖုသရ လီၤ.
- ၁. သရၢ နှ်မ့ၣ်ပဟးဆူးတၢ်နှ်ပစံးလၢသရၢလီၤ. ဦးပစံးဒီး အဆိလၢသရၢသရၣ်လီၤ. ပခီထံမ့ၣ်တန့ၢ်ဘၣ်ဒီးပသရၢလၢထံနံၤ လီၤ. သ့ၣ်ကၢ်ဘၢကျဲးဒီးပသရၢလီၤ.
- ၂. သရၢ နှ်မ့ၣ်တၢ်ကူတၢ်သီးအကနီၣ်နှ်ပစံးလၢအသရၢလီၤ. ယၣ်သရၢနှ်မ့ၣ်ယၣ်အယၢၤအကနီၣ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ကနီၣ် နှ်ပစံးလၢသရၢခဲလၢလီၤ.
- ၁. သရဲ နှ်မ့ၣ်တၢ်ကိာ်မ့ၣ်ဂၤ. တၢ်ကိာ်နးတၢ်ကိာ်ပျံးဒီးပစံးလၢတၢ် ကိာ်သရဲလီၤ. တၢ်ကိာ်သရဲပတူၢ်တကဲဘၣ်.
- ၂. သရဲ နှ်မ့ၣ်ထးစူခိၣ်အိၣ်ဒီးအတီၢ်လၢပမၤပျံးကဆိနှ်ပစံး လၢသရဲလီၤ. ဦးပစံးလၢတရဲစုာ်ကိးလီၤ. သရဲနှ်ပဒၢ်ကဆိဒီးပ စိာ်ဒီးပဖျးကဆိအခိၣ်လီၤ.
- ၃. သရဲ နှ်မ့ၣ်ပိာ်မ့ၣ်လၢမၤနးအသးလၢအမဲာ်တဆူးဘၣ်လၢ မၤကလုာ်ကလီၤအသးနှ်ပစံးလၢပၤသရဲလီၤ. ဦးပစံးဒီးအဆိ လၢသရဲစီၤကျိၤလီၤ. ပိာ်မ့ၣ်တဂၤသရဲစီၤကျိၤနးသမိးလီၤ.
- ၄. သရဲသခး နှ်မ့ၣ်တၢ်အၢတၢ်သီနၢ်မိၤဖှံၣ်မိၤဒီးပကိးလၢသရဲ သခးလီၤ. ပၤကညီလုာ်အိၣ်လုာ်အိၣ်သရဲသခးစံးဝဲဒၣ်လီၤ.
- ၅. သရဲလီၤဒၢး နှ်မ့ၣ်ဝံလီၤကွၢ်တၢ်ထီၣ်ကနိးအသးဒီးပစံးလၢ သရဲလီၤဒၢးလီၤ. သရဲလီၤဒၢးဝံဒီးဝံကနိးနးကၤ.
- ၁. သရဲတၢ် နှ်မ့ၣ်ပၤကညီကူတၢ်သီးတၢ်ဖိးဒီးအိၣ်ဒီးပစံးလၢ သရဲတၢ်လီၤ. ပၤတဂၤသီးထီၣ်ဆုတဘၣ်ဒီးဖိးမးသရဲတၢ်လီၤ.
- ၁. သရိကဒိ နှ်မ့ၣ်ပၤဟံးအသးဒီးပစံးလၢဟံးအသးသရိက ဒိလီၤ. ပၤတဂၤအသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးဟံးအသးသရိကဒိလီၤ.
- ၁. သရိၣ် နှ်မ့ၣ်ဘူၣ်ဘူၣ်နှ်ပကိးလၢသရိၣ်လီၤ. ဦးပကိးဒီးအ ဆိလၢသရိၣ်သရၣ်လီၤ. ပၤအိၣ်ဖှိၣ်ရိၣ်ဖှိၣ်လၢသရိၣ်ပူၤလီၤ.
- ၂. သရိၣ်တီၢ် နှ်မ့ၣ်ပၤပူၤလီၢ်အူၣ်အါပူၤလၢအကစၢ်အလီၤနှ် ပစံးလၢမၤသးသရိၣ်တီၢ်လီၤ. ပၤတဂၤအိၣ်ဒီးအပူၤလီၢ်ပူၤတ့ၤသ ရိၣ်တီၢ်ဒီးတမၤဘျဲဝဲဘၣ်မနုၤလဲၣ်.
- ၃. သရိၣ်ခဲ နှ်မ့ၣ်ပၤကညီအမဲာ်ဒိစိဝဲနှ်ပစံးလၢသရိၣ်ခဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢခဲသရိၣ်စုာ်ကိးလီၤ. ပၤသရိၣ်ခဲတဂၤအမဲာ်သရိၣ်စံးဝဲဒၣ် လီၤ.
- ၄. သရိၣ်ခဲ နှ်မ့ၣ်ထိးဖှိၣ်အဆိလီၤ. ဦးမ့ၣ်ပၤကညီအိၣ်ဖှိၣ်ရိၣ်ဖှိၣ် ဒီးကၢ်ကိၣ်ဖးလီၤတၢ်နှ်ပစံးလၢထိးဖှိၣ်သရိၣ်ခဲလီၤ.
- ၅. သရိၣ် နှ်မ့ၣ်လီၤဒိဖိးဒိၣ်တကလုာ်ပကိးလၢလီၤသရိၣ်လီၤ.
- ၁. သရိၤ နှ်မ့ၣ်သ့ၣ်တကလုာ်အဖိတီၢ်ဒီးပကိးလၢသရိၤလီၤ. သရိၤနှ်မ့ၣ်သ့ၣ်ကြီၢ်ကြီၢ်တၢ်တကလုာ်လီၤ.
- ၂. ပျိၣ်သရိၤ နှ်မ့ၣ်ဘုပျိၣ်ထီၣ်သီလၢအကျါအသ့ၤနှ်ပစံးလၢ ဘုပျိၣ်သရိၤလီၤ. ဘုတုၤပျိၣ်သရိၤနှ်ကိးမးပျိၣ်နီၢ်နီၢ်လီၤ.
- ၃. အိၣ်သရိၤ နှ်မ့ၣ်မ့ၣ်အိၣ်တၢ်လၢအဖိလၢ်နှ်ပစံးလၢမ့ၣ်အိၣ် သရိၤတၢ်လီၤ. မ့ၣ်အိၣ်စမၢ်လၢစမၢ်အဖိလၢ်နှ်ပစံးလၢမ့ၣ် အိၣ်သရိၤတၢ်လီၤ.
- ၁. သရိ နှ်မ့ၣ်တၢ်သီၣ်အကလုာ်ဘၣ်ထံးဒီးကစၢ်ဒီးပစံးလၢသ

သရီ-သရိင်-သရီး-သရိင်-သရီ-သရဲ-သလိ

ရီလီ၊ သုံးနှစ်သိပ်အကလုာ်သရီဆုကစာ်န့ဉ်လီ၊ ဒီးပစံးလာသြီစွာ်ကီးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသြီသြီလီ၊

၂. သရီထီဉ် န့ဉ်မ့ဉ်တၢ်စုၤတုာ်ဝဲန့ဉ်ပစံးလာတၢ်စုၤသရီထီဉ်လီ၊ ဒီးပစံးလာသြီစွာ်ကီးလီ၊

၃. သရီသပါ န့ဉ်မ့ဉ်ပုၤမၤအာလိာ်အသးဒီးပစံးလာမၤလိာ်အသးသရီသပါလီ၊ ပုၤအိဉ်ဘၢမၤအိဉ်ဘၢဝၤန့ဉ်ပစံးလာမၤဝဲသရီသပါလီ၊

၄. သရီ န့ဉ်မ့ဉ်လံာ်ကွဲးပနီဉ်တၢ်န့ဉ်ပကီးလာသရီလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာသရီသရါလီ၊ ဒီးပစံးလာစရီဒီးတရီစွာ်ကီးလီ၊ ပုၤတဂၤကွဲးလီ၊ ပုၤဂၤအမံၤလာသရီပုၤလီ၊ ဒီးပစံးလာလံာ်သရီစွာ်ကီးလီ၊

၅. ဆူးသရီ န့ဉ်မ့ဉ်သ့ဉ်တကလုာ်အသဉ်မံာ်ဒီးပကီးလာဆူးသရီလီ၊ ဒီးမ့ဉ်သ့ဉ်တြီတြီဒ်တၢ်တကလုာ်လီ၊

၁. သရိင်ကလံာ် န့ဉ်မ့ဉ်ပဟ်လီတၢ်ကဖိလီဒီးပစံးလာပဟ်လီသရိင်ကလံာ်လီ၊ ပဟ်လီမ့ဉ်ဒၤသရိင်ကလံာ်တက့ၢ်၊ ကသ့ဉ်ဖးဘဉ်ဖးလီ၊ ဒီးပထုးတၢ်ကစုၤန့ဉ်ပစံးလာပထုးသရိင်ကလံာ်စွာ်ကီးလီ၊ ဒီးပစံးလာဆၢထၢဉ်ကယီကယီန့ဉ်ပစံးလာပစံးဆၢထၢဉ်သရိင်ကလံာ်စွာ်ကီးလီ၊ နဖိမံန့ဉ်ဂဲၤဆၢထၢဉ်သရိင်ကလံာ်တက့ၢ်၊ ကဂဲၤဘဉ်ဖး၊

၁. သရီးကလံာ် န့ဉ်မ့ဉ်ပလဲၤတၢ်ကစုၤဒီးပစံးလာပလဲၤသါသရီးကလံာ်လီ၊ ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်ကစုၤဒၤသါသရီးကလံာ်လီ၊ ဒီးပဘီဉ်ထီဉ်နးတြီးန့ဉ်ပစံးလာပဘီဉ်ထီဉ်သါသရီးကလံာ်လီ၊ ပုၤတဂၤဘီဉ်ထီဉ်နးတြီးသါသရီးကလံာ်ဒီးကျိတၢ်လီ၊ ဒီးပစံးလာသြီးစွာ်ကီးလီ၊

၁. သရိင်က့ၤ န့ဉ်မ့ဉ်ဘုၤဝဲန့ဉ်ပစံးလာသရိင်က့ၤလီ၊ ဘုၤသရိင်က့ၤလံာ်၊ အိဉ်လီၤတၢ်ထဲလီၤခိဉ်ဆၢဉ်လီ၊ ဘုၤသရိင်က့ၤန့ဉ်မ့ဉ်ဘုၤဝဲန့ဉ်လီ၊

၂. သရိင်ထီ န့ဉ်မ့ဉ်မုဉ်ကနီၤအဆိလီ၊ ဒီးမ့ဉ်ပမုဉ်ကနီၤလာအသးပုၤဝဲတစဲးစဲးတဖဉ်န့ဉ်ပစံးလာမုဉ်ကနီၤသရိင်ထီလီ၊ ပုၤတဂၤမုဉ်ကနီၤသရိင်ထီဝဲဒ်တၢ်န့ဉ်ဒီးအဝၤတအိဉ်ဒီးဘဉ်၊ ပုၤတဂၤအိဉ်မုဉ်ကနီၤအိဉ်သရိင်ထီဒီးအဝၤတအိဉ်ဘဉ်လီ၊

၁. သရီၤ န့ဉ်မ့ဉ်ဘုၤလာပဒိဉ်ဟ်ဖိဉ်ဝဲန့ဉ်ပစံးလာဘုၤသရီၤလီ၊ ဘုၤသရီၤန့ဉ်အိဉ်လာသရီၤဖိပူၤအါမးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာဘုၤသရီၤဘုၤသရါလီ၊

၂. သရီကဒီ န့ဉ်မ့ဉ်တၢ်ဖိတၢ်လံာ်အုထီဉ်အမဲဒီးပစံးလာအုထီဉ်အမဲသရီၤကဒီလီ၊ ဒီးပစံးလာသရီၤဒီးစွာ်ကီးလီ၊ ဘီဉ်သအိဉ်အုထီဉ်အမဲသရီၤဒီးစံးဝဲဒ်လီ၊

၃. ဖိသရီၤ န့ဉ်မ့ဉ်ဘုၤဖိလာပဟ်ပဒိဉ်အဘုၤလာအပူၤန့ဉ်ပစံးလာဖိသရီၤလီ၊ ဒီးပစံးလာသရီၤအဖိစွာ်ကီးလီ၊ ဖိသရီၤန့ဉ်ဒိဉ်ထဲဟံဉ်ဖးဒိဉ်တဖျၢဉ်လီ၊

၁. စုဉ်သရဲၤ န့ဉ်မ့ဉ်သ့ဉ်ယံဉ်တကလုာ်ပမၤကုၤပျံၤလာအဖံးဒ်ဆီဉ်အသီးဒီးပကီးလာစုဉ်သရဲၤလီ၊ စုဉ်သရဲၤန့ဉ်မ့ဉ်သ့ဉ်ယံဉ်တကလုာ်လီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာစုဉ်သရဲၤစုဉ်သရဲၤလီ၊

၁. သလိ န့ဉ်မ့ဉ်လိန့ဉ်ပစံးလာသလိတစုၤ၊ ပစံးလာသလိတစုၤ

သလိ-သလံာ်-သလံာ်-သလး-သလဉ်

စုလီ၊ သလိဖျးသံနဲၤရှီၤစီၤလာပျၢၤပုၤကညီတဂၤကိးဝဲအမံၤလာနီၤရှီၤစီၤဒီးလိဖျးသံဝဲလီ၊ ဒီးပုၤမၤဝဲလာထီၤဒီးစံးဝဲဒ်သလိဖျးသံနဲၤရှီၤစီၤ၊ နီၤလာကီၤဟဲလီၤကွၢ်ကိးဝဲဒ်လီ၊ ဒီးမ့ဉ်ပသးပုၤကိးဝဲလီ၊

၂. သလိ န့ဉ်မ့ဉ်သးပုၤစံးဝဲလာတၢ်ဂီၢ်အမိၢ်ပုၤန့ဉ်ကိးဝဲလာသလိလီ၊ ဒီးမၤသးဒ်လဲဉ်ဒ်လဲဉ်န့ဉ်တသ့ဉ်ညါဘဉ်ဝဲလီ၊ ဒီးစံးဝဲလာတၢ်ဂီၢ်မိၢ်ပုၤန့ဉ်မ့ဉ်သလိလီစံးဝဲဒ်၊

၃. သလိ န့ဉ်မ့ဉ်ဘုၤအဆိလီ၊ ဒီးမ့ဉ်တၢ်လာတတီဉ်ဘဉ်ဝဲဒီးမၤသးကဘျးဒီးန့ဉ်ပစံးဒီးအဆိလာဘုၤသလိလီ၊ စးခိန့ဉ်ဘုၤသလိလီ၊

၄. သလိတ်လီၤ န့ဉ်မ့ဉ်တၢ်ဂီၢ်အကတီၢ်န့ဉ်တၢ်မၤအသးဒ်သ့ဉ်လးအကမူဉ်အသီးဒီးဖိးထီဉ်ယာ်သ့ဉ်လဉ်ဝဲလဲဉ်ယးယုာ်ကလံာ်န့ဉ်ပထံဉ်အိဉ်တပူၤပူၤဒီးပကီးလာသလိတ်လီၤ၊ သလိတ်လီၤတၢ်ဂီၢ်နးကစံးဝဲဒ်လီ၊

၁. သလံာ် န့ဉ်မ့ဉ်ပန့ဉ်ဟီဉ်ခိဉ်ဝဲလီၤလာတၢ်ပၤလီၤန့ဉ်ပစံးလာလီၤသလံာ်လီၤ၊ ဒီးပကိးဖိဉ်ဘုၤလီၤလာအသရၤန့ဉ်ပစံးလာလီၤသလံာ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤကိးပုၤဘုၤလီၤသလံာ်ဆူအခိဉ်အသရၤနးကၤ၊ ဒီးပစံးလာလီၤသလံာ်စွာ်ကီးလီ၊

၁. သလံာ် န့ဉ်မ့ဉ်ဒ်သလံာ်အသီးလီၤ၊ ဒီးမ့ဉ်တၢ်လာလီၤဝဲလာတၢ်ဘဲန့ဉ်အါအါကလံာ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤန့ဉ်တၢ်ဒီးဟီဉ်ခိဉ်ဝဲလီၤသလံာ်ဒီးလၢဒီးမဲးနးကၤ၊

၁. သလးကဒး န့ဉ်မ့ဉ်တၢ်ဆံဉ်လၢနးဝဲန့ဉ်ပစံးလာဆံဉ်သလးကဒးလီၤ၊ သထူသဉ်ဆံဉ်သလးကဒးစံးဝဲလီ၊

၂. သလးတီၢ် န့ဉ်မ့ဉ်ဘီတကလုာ်အကန့ဉ်ဘုၤဒီးအတီၢ်န့ဉ်ပမၤလာသ့ဉ်ဘျၢဝဲဒီးပကီးလာဘီသလးတီၢ်လီၤ၊ ပဒိဉ်စိာ်ဘီန့ဉ်ဘီသလးတီၢ်ခဲလၢာ်လီၤ၊ ဘီသလးတီၢ်န့ဉ်မ့ဉ်သးခိဉ်အဘီတဖဉ်န့ဉ်လီ၊

၃. သလး န့ဉ်မ့ဉ်သလးအဆိလီၤ၊ ဒီးမ့ဉ်ဘုၤပုၤန့ဉ်ပရဲဖိတဖျၢဉ်န့ဉ်ပစံးဒီးအဆိလာသလးသလးလီၤ၊ ဘုၤတသလးတသလးပစံးဒ်န့ဉ်စွာ်ကီးလီ၊

၄. ခိဉ်သလး န့ဉ်မ့ဉ်ခိဉ်သလးအဆိလီၤ၊ ဒီးမ့ဉ်ခိဉ်ကုာ်ဘဉ်လဉ်လာပုၤမၤဝဲလာသိဆူဉ်န့ဉ်ပကီးဒီးအဆိလာခိဉ်သလးခိဉ်သလးလီၤ၊

၆. ဟီဉ်သလးကဒး န့ဉ်မ့ဉ်ပုၤကညီဟီဉ်ဖးဒိဉ်ဒီးပစံးလာဟီဉ်သလးကဒးလီၤ၊ ပုၤတဂၤအမိၢ်တီၢ်ဒီးဟီဉ်မးသလးကဒးလီၤ၊

၁. သလဉ် န့ဉ်မ့ဉ်ပအိးထီဉ်တၢ်ဒီးဘုၤဒီးပစံးလာပသလဉ်ထီဉ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤသလဉ်လီၤချီဉ်စံးဝဲလီၤ၊ ပုၤတဂၤသလဉ်လီၤတၢ်ဘီဉ်စံးဝဲဒ်လီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသလံာ်သလဉ်လီၤ၊ ဒီးပစံးလာသလဉ်လီၤ၊ သလဉ်ထီဉ်ပစံးဒ်န့ဉ်လီၤ၊

၂. သလဉ်လီၤ န့ဉ်မ့ဉ်ထီဉ်ရီၤပမၤကဘျၢဉ်လီၤတၢ်ဒီးဘုၤန့ဉ်ပစံးလာသလဉ်လီၤခဲလၢာ်လီၤ၊ သလဉ်လီၤချီဉ်သလဉ်လီၤတၢ်ကူတၢ်သိး၊ သလဉ်လီၤခိဉ်ဖးစံးဝဲလီၤ၊

၃. သလဉ်ကဒး န့ဉ်မ့ဉ်တၢ်ဒီးဘုၤအိဉ်လာတၢ်ပျီပူၤကဘျၢဉ်လဉ်ဒီးပစံးလာအိဉ်သလဉ်ကဒးလီၤ၊ ပုၤတဂၤဒါလီၤချီဉ်တဘျၢဉ်သ

သလဉ်-သလၢ-သလံ

လဉ်ကဒံးဝဲဒၣ်.

၄. **သလဉ်ကတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ပြါဖးလံာ်ဒီးပစံးလၢအိၣ်သလဉ်ကတၢ်လီၤ. သ့ၣ်လဉ်ဝဲဒၣ်အိၣ်ပြါအိၣ်ဆဲသလဉ်ကတၢ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၅. **ကပီၤသလဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထံသဘဲဖျါလၢမနၢကပီၤအါဝဲဒီးပစံးလၢကပီၤသလဉ်လီၤ. ပီၣ်လဲၣ်ထံသဘဲကပီၤသလဉ်မးလီၤ.

၆. **ကူးသလဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီကူးတၢ်ညၣ်ဘူသလိတဘျီတဘျီဒီးပစံးလၢကူးသလဉ်ဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤကူးသလဉ်တၢ်ညၣ်ဒီးစံးဝဲဒီးအံသ့ဒီးလိလီၤဝဲလီၤ.

၇. **တၢၤသလဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပထူးကဘျီတၢ်ကူတၢ်သိးဒီးပစံးလၢပတၢၤသလဉ်လီၤ. ပုၤတဂၤတၢၤသလဉ်ထီၣ်ခိၣ်ဖျါတဘျီလံာ်ကၢၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢၤသလဉ်တၢၤသလဉ်လီၤ.

၈. **ပီၤသလဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပထူးသလဉ်ထီၣ်ဘဲအလုၤဒီးပစံးလၢပပီၤသလဉ်လီၤ. ပီၤသလဉ်ဘဲန့ၣ်ဝံးဒီးလုၤလၢဒိၣ်ကွဲၤတက့ၢ်.

၉. **ဖးသလဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝဲအိးဖးသ့ၣ်ဒီးပစံးလၢပဖးသလဉ်လီၤ. ဖးသလဉ်သ့ၣ်တကျိအိးခံခီလီၤ. ဖးသလဉ်ဝဲဒၣ်ဒီးပမၤဖုဒါလီၤ.

၁၀. **ဖုသလဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီနၢဟူတၢ်လီၤလးဒီးတၢ်ဘၣ်ပျံၤဘၣ်ဖုဒီးထုကဖၣ်တၢ်ဒီးစံးဝဲလၢဖုသလဉ်လီၤ. ဖုသလဉ်ဒံးယံၤဆဲးယံၤစံးဝဲလီၤ. ပုၤလၢဂၢၢ်အၢဖျါပတၢ်ထံၣ်ဘၣ်နီတခိၣ်. ပုၤတဂၤဂၢၢ်အၢဖျါပကွဲၤတဘျီဘၣ်. ဖုသလဉ်သုတမၤအသးလၢပုၤဒ်န့ၣ်တဂ့ၢ်လီၤ. တၢ်မၤအသးဒ်န့ၣ်တဖၣ်ဖုသလဉ်မးအသုတဘၣ်ပဖိပလံာ်တဂ့ၢ်. ဖုသလဉ်စၢ.

၁၁. **ဘံၣ်သလဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ကဘျီဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဘံၣ်သလဉ်ခဲလၢာ်လီၤ. သ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဘံၣ်သလဉ်လီၤ. ဒီးစးခိန့ၣ်ဘံၣ်သလဉ်. ဒီးမဲကဲသ့ၣ်န့ၣ်ဘံၣ်သလဉ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်ဘံၣ်သလဉ်လီၤ.

၁၂. **ဘိးသလဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကတြါထီၣ်ပစုညါသးဒီးပဘိးတဆဲၣ်ပစုမ့ၢ်ဆူအချၢဒီးပစံးလၢပဘိးသလဉ်ပစုလီၤ. ပုၤတဂၤဘိးသလဉ်အစုညါသးလီၤ.

၁၃. **လီၤသလဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒီးဘၣ်ချံးအသးဒီးအိးထီၣ်အသးကဘျီလဉ်န့ၣ်ပစံးလၢလီၤသလဉ်လီၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးချံးအသးလီၤသလဉ်ကွဲၤန့ၣ်ချံးက့ၢ်တက့ၢ်.

၁၄. **ဝးသလဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကွဲၤလီၤထံလိာ်ပုၤလၢလၢာ်ဒီးထံဝးကပီၤကျိၤန့ၣ်ပစံးလၢထံဝးသလဉ်လီၤ. ပကွဲၤလီၤထံလိာ်ပုၤလၢလၢာ်န့ၣ်ထံဝးသလဉ်ဝဲလီၤ.

၁၅. **အိးသလဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိးဖးလံာ်ထီၣ်တၢ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလၢပအိးသလဉ်လီၤ. ပုၤကညီအိးသလဉ်ထီၣ်လံာ်ဒီးဖးဝဲလီၤ. အိးသလဉ်ထီၣ်လံာ်ကတြါအကဘျီဒီးသလဉ်ထီၣ်အသးလီၤ. ထီၣ်ရီၤပအိးဖျါထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢအိးသလဉ်လီၤ.

၁. **သလၢဖျါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ညၣ်လၢတကျိၣ်ကျဲဘၣ်ဒီးအထူၣ်အပျါန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ညၣ်သလၢဖျါလီၤ. ပခိၣ်ဒုၣ်သၣ်သလၢဖျါန့ၣ်မ့ၢ်ပခိၣ်ဒုၣ်ညၣ်လၢအတကျိၣ်ကျဲဘၣ်ဒီးအထူၣ်အပျါန့ၣ်လီၤ.

၁. **သလံ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်စၢၤကျိၣ်လိာ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢသလံလီၤ. ခုးခံလီၤအဘၣ်စၢၤသလံလိာ်အသးလီၤ. ပုၤတဂၤမၤဟံၣ်

သလံ-သလံာ်-သလံာ်-သလံး

သလံလိာ်အသးဒီးအဝဲတဂၤအဟံၣ်လီၤ.

၂. **သလံသလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီမၤတၢ်အလီၤလဲၤဖးလံာ်ဒီးပစံးလၢသလံသလံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤဖဲးဒုးတလီၤလဲၤတၢ်သလံသလံာ်ဘူးဒီးကဝံၤလံလီၤ. ပုၤတဂၤကူးဘုလဲၤတၢ်သလံသလံာ်ကဝံၤတၢ်လီၤ.

၃. **သလံကွးထါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကျိၤထီၣ်ထးဘၣ်ဘၣ်လၢယဲာ်တၢ်လီၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢယဲာ်သဘံလီၤ. ဒီးပစံးလၢယဲာ်သလံကွးထါပစံးဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်သဘံစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁. **သလံာ်သလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဒိၣ်အဘိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဟံၣ်ဂ့ၢ်အသးဒီးပစံးလၢဟံးသးသလံာ်သလံာ်လီၤ. ပုၤဟံးအသးသလံာ်သလံာ်န့ၣ်မ့ၢ်ထွဲၣ်အစုဒီးလဲၤတၢ်လံာ်လၢာ်အသးလီၤ. ဒီးပစံးလၢဟံးသးသလံာ်သလံာ်လီၤ.

၂. **ကျိသလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကျိသလံးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢတအ့ၣ်စံာ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢကျိသလံာ်ကျိသလံာ်လီၤ.

၁. **သလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပယီၤဘၣ်တၢ်ဘျီဒီးပခိၣ်လီၤတြျါဆူပမဲာ်ညါန့ၣ်ပစံးလၢပခိၣ်သလံာ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢပခိၣ်တလံာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသလံာ်သလံာ်လီၤ. စယီၤဘၣ်တၢ်ဘျီစခိၣ်တလံာ်စလီၤယံၤလီၤ.

၂. **သလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဒီးဒီးတၢ်တဖးခါဘၣ်ဒီးသးအသးဆူအကပၤန့ၣ်ပစံးလၢသလံာ်လီၤ. စဒီးသ့ၣ်ဘၣ်ခံဘၣ်သလံာ်ကွဲၤဒီးတဖိးလၢဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသလံာ်သလံာ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတလံာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃. **စံာ်သလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပစံးဖျါထီၣ်တၢ်သၣ်အချံလၢအဖံးအိၣ်ပူၤန့ၣ်ပစံးလၢပစံာ်သလံာ်လီၤ. စံာ်သလံာ်ထီၣ်စယီၤသၣ်အသးလၢအဖံးအိၣ်ပူၤလီၤ.

၁. **သလံး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဖဲးထူသနံၣ်အသးမ့ၢ်ဂ့ၢ်. တၢ်ဖဲးတၢ်ဘိမ့ၢ်ဂ့ၢ်. ပစံးလၢအဖံးသလံးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသလံးသလံးလီၤ. စခိၣ်ဘၣ်ကျိၤဒီးအဖံးသလံးဝဲလီၤ. သ့ၣ်တထံးစကွဲၤလၢလၢာ်ဒီးအဖံးသလံးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢတလံးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသလံးသလံးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤဆုဘုဘၣ်သလံးထီၣ်ဒီးကဲလၢဟုလီၤ.

၂. **သလံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီနံၤဒီးအမဲအထီၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢသလံးဘိကွဲၤလီၤ. ပုၤကညီမ့ၢ်ကတိၤလိာ်ကွဲၤဒီးနံၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသလံးဘိကွဲၤလီၤ. ပုၤတဂၤမၤသးသလံးဘိကွဲၤဒ်မိသၣ်အသးလီၤ.

၃. **သလံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်ခွါတၢ်အဖံးကတြါလီၤအသးဆူအခိၣ်ထံးဒီးအခိၣ်လဲဖျါထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢထွဲၣ်သလံးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထွဲၣ်သလံးကွဲးလီၤ. ပိာ်ခွါတနီၤနီၤအထွဲၣ်သလံး. တနီၤနီၤအထွဲၣ်တသလံးဘၣ်.

၄. **ကျိသလံး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤဟံကလီၤဒီးပစံးလၢကျိသလံးလီၤ. တၢ်ပုၤဖျါကျိသလံးလီၤ. ပိာ်ပုၤဖျါကျိသလံးလီၤ. တၢ်ပုၤမ့ၢ်ဖျါစ့ၢ်ဒီးပစံးလၢဖျါကျိသလံးလီၤ.

၅. **ဘျုသလံး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢကဆုၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်. တၢ်ထံပထူးပယဲၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်. ပစံးလၢမၤသးဘျုသလံးလီၤ. တၢ်မၤအသးဘျုသလံးန့ၣ်အါမးလီၤ. နံၣ်သိလဉ်ဘၣ်ဒီးထံဘျုသလံး. ပနါအံၣ်ဘျုသလံး. တၢ်

သလံး-သလံာ်-သလံး-သလံး

စူစိုတ်ဟိုတ်ခိတ်ဘျသလံးစံးဝဲလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢ ဘျသလံး ဘျသလံးလီၤ.

၆. **လီၤသလံး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဖံးတဘိ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ဖံးအိးသလံး န့ၣ်ပစံးလၢလီၤသလံးခဲလၢ်လီၤ. ပနၢ်ဘျၢၣ်သ့ၣ်တထံးအဖံးလီၤ သလံးမးလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢလီၤသလံးလီၤသလံးလီၤ.

၇. **အုသလံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီနံၤအုထီၣ်အမဲးဇီးပစံးလၢနံၤအုသ လံးလီၤ. ပုၤတဂၤဟဲကွၢ်ပမၤတၢ်ဇီးနံၤမးအုသလံးလီၤ. ဇီးပစံး ဇီးအဆိလၢအုသလံးအုသလံးလီၤ.

၁. **သလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီလဲၤတၢ်ပုၤဝဲဇီးပစံးလၢလဲၤတၢ်သ လံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်သလံာ်လံာ်တစီၢ်လံာ်. ဇီးပစံးလၢအခံသ လံာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်အခံသလံာ်ဇီးအဝဲတဂၤဟဲဝဲ လီၤ.

၂. **သလံာ်ခိတ်ချၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီလဲၤတၢ်ပုၤဝဲဇီးပစံးလၢ သလံာ်ခိတ်ချၢလီၤ. ပုၤဂၤလဲၤတၢ်သလံာ်ခိတ်ချၢန့ၣ်နလူၤကချးဒီး ဓါ.

၃. **တၢၤသလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢၤသလံာ်အဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပထုးက ဘျၢၣ်ထီၣ်တၢ်ကူတၢ်သိးဇီးပစံးဇီးအဆိလၢတၢၤသလံာ်တၢၤသ လံာ်လီၤ.

၅. **မံာ်သလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမံာ်တဒၢဇီးပစံးလၢပမံာ်သလံာ်လီၤ. ပုၤ တဂၤအမိၢ်အပၢ်အမံာ်သလံာ်တချးဘၣ်. အမိၢ်အပၢ်အမံာ်သ လံာ်ဇီးလိာ်ကွဲးဒီးပိာ်ခါလီၤ.

၁. **သလံး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စွါလၢထံကျိတကလုာ်ထဲစုမုၢ်စုဆၣ်ဇီးစုၢ် အိၣ်တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ပကိးလၢသလံးလီၤ. ဇီးပကိးဇီးအဆိလၢသလံး သမၢ်လီၤ. ဇီးသလံးန့ၣ်အိၣ်ခံကလုာ်လီၤ. သလံးသူတကလုာ်. သလံးဘိတကလုာ်လီၤ.

၂. **သလံးပိာ်လဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကလုာ်မၤသးဒ်သလံးအသိးထဲ ယဲာ်တၢ်ကွါတၢ်ဇီးပကိးလၢသလံးပိာ်လဲၣ်လီၤ. ဇီးပုၤဆလုာ်ဖိမၤ ဆါဝဲလၢတြးလီၤ. သလံးပိာ်လဲၣ်န့ၣ်ပုၤတြးဖိအိၣ်ဝဲလီၤ.

၃. **သလံးဘိ** န့ၣ်မ့ၢ်သလံးတကလုာ်ဒိၣ်ဇီးဘိဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသ လံးဘိလီၤ. သလံးဘိန့ၣ်ထဲစုမုၢ်ဒိၣ်ဇီးဘိတစဲးစဲးဇီးပစံးလၢသ လံးဘိလီၤ.

၄. **သလံးသူ** န့ၣ်မ့ၢ်သလံးတကလုာ်သူဝဲဇီးပစံးလၢသလံးသူ လီၤ. သလံးသူန့ၣ်သူယုာ်ကလုာ်လီၤ. ဇီးအိၣ်ဇီးအခိၣ်အိၣ်ဇီးအ ပြဲလီၤ.

၅. **တၢ်သလံး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ညိးလၢအသၣ်လိာ်ကိာ်ဝဲဖးထီၣ်ဇီးပစံး လၢတၢ်သလံး. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢတၢ်သလံးတၢ်ကမၢ်လီၤ. ဇီးပ စံးလၢတၢ်ချဲတၢ်သလံးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဇီးမ့ၢ်တၢ်ညိးအသၣ်အချဲထီဝဲ န့ၣ်လီၤ.

၆. **တၢ်ဒိၣ်ခိတ်သလံး** န့ၣ်မ့ၢ်သလံးအိၣ်လၢကပျၢၤကလံာ်တက လုာ်ပြဲကဒ်ဇီးပစံးလၢတၢ်ဒိၣ်ခိတ်သလံးလီၤ. တၢ်ဒိၣ်ခိတ်သလံး န့ၣ်ပြဲကဒ်ထဲဘုဘိလီၤ.

၁. **သလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤလၢပဘျၢၣ်အိၣ်ထံတကလုာ်န့ၣ်ပုၤမၤဝဲလၢ တီၢ်ဇီးပစံးလၢသလၢလီၤ. ဇီးပကိးဇီးအဆိလၢသလၢသီတၢ်လီၤ. ဇီးပကိးဇီးအဆိလၢသလၢသလၢစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဇီးပကိးလၢစလၢ်

သလၢ-သလၢာ်-သလုာ်-သလုး-သလး-သလူ-သလူၢ်

ဇီးတလၢစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂. **သလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတၢ်ပုၤကွၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသလၢကွၢ်လီၤ. ဇီး ပစံးလၢတလၢကွၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. စလဲၤတၢ်သလၢကွၢ်လံာ်ထံထၣ် လံာ်. စလဲၤတၢ်သလၢကွၢ်ကျဲခိတ်ထံးလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ပုၤကွၢ်ကဟ် ကွၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသလၢကွၢ်ခဲလၢ်လီၤ.

၃. **ထီၣ်သလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သံစိၣ်အဖံးအညၣ်ဆၢထီၣ်လၢဘူးဇီး ကအုာ်ဝဲန့ၣ်ဇီးပစံးလၢထီၣ်သလၢလီၤ. တၢ်စိၣ်ထီၣ်သလၢန့ၣ်မ့ၢ် အဖံးဆၢထီၣ်လၢကအုာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢထီၣ်သ လၢထီၣ်သလၢလီၤ. တၢ်စိၣ်ထီၣ်သလၢန့ၣ်ပုၤကါအိၣ်သ့ဒီးတစဲး စဲးလီၤ.

၁. **သလၢာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤလၢပခူၣ်လီၤဆၢၣ်န့ၣ်ပကိးလၢသလၢာ် လီၤ. ပမ့ၢ်ခူၣ်လီၤဆၢၣ်တၢ်ပုၤဒ်တၢ်ကလီၤလၢဝဲဇီးပကိးလၢသ လၢာ်လီၤ.

၂. **သလၢာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပခူၣ်တၢ်ပုၤလၢကဘၣ်တတမံၤမံၤန့ၢ်ပ ကိးလၢသလၢာ်လီၤ. သလၢာ်န့ၣ်ပခူၣ်တုၤအလံာ်အယိာ်ဇီးပမၤ ဘၢအပူၤခိတ်ထိးလၢလီၤန့ၢ်ဘၣ်ထိးန့ၢ်ဝဲလီၤ. ထိးလီၤလၢသလၢာ် ပူၤန့ၢ်ဟဲကွၢ်ထီၣ်တသ့ဘၣ်. ဇီးပကိးလၢတလၢာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃. **ဇီးသလၢာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပခူၣ်တၢ်ပုၤလၢတၢ်ကျိမ့ၢ်ဂ့ၤ. ကျဲမ့ၢ်ဂ့ၤ. ဇီးပစံးလၢပဒီးသလၢာ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဇီးသလၢာ်လၢကျဲဇီးဘၣ်ပုၤက ညီဇီးပုၤကညီလီၤလၢဝဲလီၤ.

၄. **မၤသလၢာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပသ့ၣ်စုဝုၣ်လုာ်အခိၣ်ဇီးပဆဲးလီၤအခိၣ် ထံးလၢတၢ်ပုၤဇီးအခိၣ်စုဇီးထီၣ်အသးန့ၣ်ပကိးလၢမၤသလၢာ် လီၤ. ပဒီးမၤသလၢာ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဘျၢၣ်အခိၣ်ညါသးလီၤ.

၁. **သလုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤအိၣ်ဇီးလီၤဆံၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသလုာ်ကွၢ် လီၤ. ဘုၤန့ၣ်ဇီးသလုာ်ကွၢ်ဝဲလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသလုာ်သ လုာ်လီၤ.

၂. **သလုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပခံကိာ်အညၣ်ကူၢ်လိာ်န့ၣ်ပစံးလၢပခံကိာ်သ လုာ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤအခံကိာ်သလုာ်ဒိၣ်ဇီးတနီၤနီၤန့ၣ်အခံကိာ် သလုာ်ဆံးဝဲလီၤ.

၁. **သလုး** န့ၣ်မ့ၢ်ပတုာ်တၢ်တၢ်သဘျၢၣ်ဇီးပစံးလၢပတုာ်သလုး လီၤ. ပုၤတဂၤတုာ်သလုးဝဲတပျံၤထီကၢ. တလၢပတုာ်သလုးဖိဇီး ဆါဝဲလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢတုာ်သလုးတုာ်သလုးလီၤ.

၂. **ခိတ်သလး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကဘိဖိခိတ်ဖျိၣ်လၢသးကလးဂီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပုၤအဲကလံးဖိမၤခိတ်ကုာ်လၢသးကလးသူမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢခိတ်သ လုးလီၤ. ဇီးပကိးဇီးအဆိလၢခိတ်သလုးခိတ်သလုးလီၤ.

၁. **သလူ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤတၢ်လီၢ်တကလုာ်ပုၤမၤဝဲလၢတီၢ်ဇီးပ ဘျၢၣ်အိၣ်ထံလၢအပူၤဇီးပုၤတနီၤနီၤကိးလၢသလူလီၤ. ဇီးပုၤတနီၤ နီၤကိးလၢသလူလီၤ. ဇီးပကိးဇီးအဆိလၢသလူသလူလီၤ. ဇီး ကိဝါလၢပုၤမၤဝဲလၢပုာ်ဝါလၢသရၣ်ဒၢစပံးထံလၢအပူၤန့ၣ်ပကိး လၢသလူစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃. **ဘိသလူ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်အိၣ်လၢတရါကျိဇီးအဆူၣ် အါဝဲဇီးအဒိလီၤကလၢဂ့ၢ်န့ၣ်ပကိးလၢဘိသလူလီၤ. ဇီးပကိးလၢ ဘိတလူစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘိသလူန့ၣ်အဆူၣ်အါကၢ.

၁. **သလူၢ်တၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအခိၣ်စု လီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသလူၢ်

သလှ်-သလှ်-သလှ်-သလှ်

တၢ်လီၤ. နီၣ်ထိးဘိန့ၣ်ပုၤမၤဝဲအခိၣ်သလှ်တၢ်လီၤ. ဧိးပစံးလၢ လီၤသလှ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ထီၣ်တၢ်သလှ်လီၤဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ပစံးလၢမၤသး သလှ်တၢ်လီၤ. လီၤသလှ်. စူလီၤသလှ်လီၤ. ထးချ့ၣ်ဘိစူလီၤ သလှ်မးသလှ်တၢ်လီၤ.

၁. **သလှ်ထိး** န့ၣ်မ့ၢ်ကျူၣ်ခံတမိၣ်နီၣ်ပကိးလၢသလှ်ထိးလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤအိၣ်လၢသလှ်ထိးန့ၣ်ကလီၤတၢ်ဘၣ်ဖုးလီၤ. ဧိးပစံး လၢတၢ်သလှ်ထိးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဧိးပစံးလၢတလှ်ထိးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁. **သလှ်ကထူး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢတဂၤတဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤ သးသလှ်ကထူးလီၤ. ယဲၣ်တဘၣ်တအ့ၣ်ဘၣ်. မၤသးသလှ်က ထူးလီၤ. ပုၤတဂၤဒိၣ်တၢ်တဂၤဘၣ်. မၤသးသလှ်ကထူးအရှုၣ်တ ဂၤဘၣ်. နမၤတလၢတဖျၢၣ်သလှ်ကထူးတဂၤဘၣ်ဒီးတၢ်လၢစူတ ဂၤဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤသးသလှ်ကထူးလီၤ.

၂. **သလှ်သလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီစိၣ်တၢ်န့ၣ်တန့ၢ်န့ၣ်ပစံးလၢ စိၣ်တၢ်သလှ်သလှ်လီၤ. ပုၤတဂၤဆံးဒီးစိၣ်အပုၤသလှ်သလှ်လီၤ. ပုၤတဂၤစိၣ်တၢ်ဝဲတဝဲသလှ်သလှ်နးကၢလီၤ.

၃. **ဖိးသလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပထီၣ်သ့ၣ်န့ၣ်ပဖိးသ့ၣ်ကပၤလၢပစုဒီးပစံး လၢဖိးသလှ်လီၤ. ပုၤတဂၤဖိးသလှ်သ့ၣ်တထံးဒီးထီၣ်ဝဲလီၤ. ဧိး ပစံးဒီးအဆိလၢဖိးသလှ်ဖိးသလှ်လီၤ.

၄. **လီၤသလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပထီၣ်သ့ၣ်ဒီးပလီၤကဒါက့ၤဆူသ့ၣ်ခိၣ် ထံးန့ၣ်ပစံးလၢပလီၤသလှ်လီၤ. ပုၤတဂၤထီၣ်သ့ၣ်ဒီးလီၤသလှ် ကဒါက့ၤအလီၢ်ခံလီၤ. ဧိးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤသလှ်လီၤသ လှ်လီၤ.

၁. **သလှ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒီးဘိလီၤလၢတၢ်ပၤလီၤလၢအခိၣ်တခီ ဧိးပစံးလၢလီၤသလှ်လီၤ. သ့ၣ်ဖူလီၤသလှ်ဆူတၢ်ပၤလီၤလီၤ. ပမ့ၢ်ထူးလီၤချံလၢတၢ်ပၤလီၤဒီးချံလီၤဝဲန့ၣ်မ့ၢ်လီၤသလှ်လီၤ. ဧိး ပစံးလၢသလှ်လီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂. **ဆဲးသလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆဲးတကျူၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပဆဲးသလှ် တၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်ပိၣ်ထၢၣ်ဃီဒီးပဆဲးသလှ်အခံလီၤ. ပပိၣ်ထၢၣ်ဘိ တၢ်န့ၣ်ပဆဲးသလှ်အခံလီၤ. ဧိးပစံးဒီးအဆိလၢဆဲးသလှ်ဆဲး သလှ်လီၤ.

၁. **သလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပပုၤလၢအချူတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသလှ်လီၤ. ဧိးပစံးဒီးအဆိလၢသလှ်သလှ်လီၤ. ပုၤတဂၤအမိၢ်ကိးဒီးက့ၤ သလှ်ဆူဟံၣ်လီၤ.

၂. **သလှ်** အဝဲအံၤအိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. သရၣ်က့ၤသလှ်. သရၣ်က့ၤသဒၣ်သလှ်ပုၤ. ပုၤတဂၤဆါဒီးသံသလှ်.

၃. **သလှ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤပုၤထီၣ်လၢအပူၤဒီးပစံးလၢ သလှ်ထီၣ်လၢအပူၤလီၤ. သ့ၣ်တဒုသလှ်ထီၣ်လၢအပူၤလီၤ. ဧိး ပစံးဒီးအဆိလၢသလှ်ထီၣ်သလှ်ထီၣ်လီၤ.

၄. **သလှ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပသးဒိၣ်ထီၣ်လၢအနးကတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပ သးသလှ်ထီၣ်လီၤ. ပစံးလၢသးသလှ်ထီၣ်သလှ်လီၤ. ပစံးဒီး အဆိလၢသးသလှ်ထီၣ်သလှ်လီၤ. ပုၤတဂၤကတိၤဆါစသးဒီး စသးသလှ်ထီၣ်နးကၢ.

၅. **သလှ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပသးပအူဖိးထီၣ်ဆူပသးဒီးပစံးလၢပသး သလှ်ထီၣ်လီၤ. စသးပအူဒီးစသးသလှ်ထီၣ်ဆူစသးအိၣ်ပုၤ

သလှ်-သလှ်-သလှ်-သလှ်

လီၤ.

၁. **သလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢသံလၢဖိသ့ၣ်ခါတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. သံမုၢ်က နီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပုၤမ့ၢ်ဟူထီၣ်က့ၤဒီးပုၤမၤဒီးသးဒီးကၣ်ထူၣ်ဖိတကျီဒီး ပလၢၣ်လီၤလၢကျဲၤမၤဒီးပစံးလၢသလှ်လီၤ. ပုၤကညီသံဖိၣ်သ့ၣ် ခါန့ၣ်ပထုဒီးအသလှ်လီၤ. ပစံးဒီးအဆိလၢသလှ်သလှ်လီၤ.

၂. **သလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကွၢ်အိၣ်ထံလၢမုၢ်န့ၣ်ဖျါတကူၣ်ဒီးထီၣ်ထူၣ်ဝဲ ဒီးပစံးလၢခူၣ်ထုၣ်ဘိးထီၣ်အဖိသလှ်လီၤ. ခူၣ်ထုၣ်ဘိးထီၣ်အဖိ သလှ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤအသးဒ်တၢ်ကွၢ်ပုၤအိၣ်ထံအသးဒီးထီၣ်ထူၣ်ဝဲ ပံၤကလံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢခူၣ်ထုၣ်ဘိးထီၣ်အဖိသလှ်လီၤ.

၃. **ခူသလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပစံၣ်လၢနီၣ်ထိးဘိအလီၤဒီးပစံးလၢခူသလှ် လီၤ. ပုၤတဂၤခူသလှ်လၢနီၣ်ထိးဘိအလီၤဝဲဒၣ်လီၤ.

၄. **ထိးသလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အသးဝဲခိၣ်မုၢ်ဒိၣ်ဒီးပအိၣ် အသးဆဲၣ်န့ၣ်ပကိးလၢထိးသလှ်လီၤ. ဧိးပကိးလၢထီၣ်သလှ် စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၅. **ထုသလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤပုၤသလှ်ပတဲလၢယဲၣ်ဒီးပစံးလၢထုသလှ် လီၤ. ပုၤသံဖိၣ်သ့ၣ်ခါန့ၣ်ပထုဒီးအသလှ်လီၤ.

၆. **ထီၣ်သလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တကလုာ်ပုၤသီၣ်လုလုဒီးပကိးလၢ ထီၣ်သလှ်လီၤ. ထီၣ်သလှ်န့ၣ်စိၣ်လီၤလၢသ့ၣ်ကပၤဒီးပုၤသီၣ်လု လုလီၤ. ဧိးပကိးလၢထီၣ်သလှ်လီၤ. ဧိးပကိးဒီးအဆိလၢထီၣ် သလှ်ထီၣ်ဒုဂၤလီၤ.

၁. **သလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စံၣ်လၢသ့ၣ်လီၤတထံးဘၣ်တထံးဒီးပစံး လၢသလှ်လီၤ. ဧိးပစံးလၢတလှ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. တၢ်အးတၢ်သ့ၣ်စံၣ် သလှ်လၢသ့ၣ်လီၤတထံးဘၣ်တထံးလီၤ.

၂. **သလှ်ကလံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လဲၤချ့ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလဲၤသလှ်က လံၣ်လီၤ. ထီၣ်ယူၤလဲၤသလှ်ကလံၣ်. ပခးသံးန့ၣ်အဆၣ်လဲၤသ လှ်ကလံၣ်လီၤ.

၃. **သလှ်ဂီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အချံၤဒီးပကိးလၢသလှ်ဂီၤ လီၤ. ဧိးသလှ်ဂီၤန့ၣ်အိၣ်ခံကလုာ်လီၤ. အိၣ်ဒီးအိၣ်တကလုာ် အဆဲးတကလုာ်လီၤ. ဧိးပစံးလၢသလှ်ဂီၤဒီးဒိၣ်ဒီးသလှ်ဂီၤပြီၤစိၤ လီၤ. သလှ်ဂီၤပြီၤန့ၣ်အချံၤဒီးဂီၤဝဲလီၤ. သလှ်ဂီၤဖးဒိၣ်န့ၣ်အ ချံၤထဲစုမုၢ်ဒိၣ်ဒီးပကိးလၢသလှ်ဂီၤဖးဒိၣ်လီၤ. ဧိးမ့ၢ်သ့ၣ်ခံကလုာ် လိာ်လီၤ.

၁. **သလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကျဲယဲၣ်လၢလၢၢ်သ့ၣ်ကဆုၣ်လၢပကျဲအုၣ် ယဲၣ်ကန့ၣ်အနီၤစ့ၤန့ၣ်ပစံးလၢပသလှ်ယဲၣ်လီၤ. ပကျဲယဲၣ်လၢ လၢၢ်ထီၣ်သ့ၣ်ဝဲဒီးပသလှ်က့ၤလၢလၢၢ်ကဆုၣ်ဒီးအုၣ်ဝဲလီၤ. ဧိးပ စံးလၢပတလုာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂. **လီၤသလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤလၢတၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤတရံးအသးဆွး ဆွးဒီးပစံးလၢလီၤသလှ်လီၤ. ဧိးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤသလှ် လီၤကွၢ်ထါလီၤ.

၁. **သလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢန့ၣ်မၤတဂၤဘၣ်တဂၤ. န့ၣ်တဂၤဘၣ် တဂၤန့ၣ်ပစံးလၢပုၤသလှ်လီၤ. ဧိးပစံးလၢပုၤတလှ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဧိးပစံးဒီးအဆိလၢပုၤသလှ်သဘီလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤန့ၣ်သလှ်သ ဘီနးကၢ. တနီၤနီၤန့ၣ်တသလှ်သဘီဘၣ်.

၂. **သလှ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခိၣ်မိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢအဒိခိၣ်ထံးန့ၣ်ပစံးလၢသ

သလိာ်-သလိး-သလိာ်-သလိာ်

- တက့ၢ်. သလိာ်လၢနကပွၢ်ခိၣ်ဖျၢၣ်န့ၣ်ပွၢ်လၢယၣ်ဂ့ၢ်ဒၣ်တၢ်လီၤ.
၃. **သလိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်သလုၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သ့ၣ်လၢဒိၣ်ထံးလုၤဝဲဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသလိာ်သလုၤလီၤ.
၅. **ခိၣ်သလိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခိၣ်အိၣ်ဘျီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢခိၣ်သလိာ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်သလုၤန့ၣ်ပစံးလၢခိၣ်တလိာ်တစုၣ်လီၤ. ချီၣ်ကိာ်အခိၣ်လၢအကတၢ်အဆၢန့ၣ်ပစံးလၢချီၣ်ခိၣ်သလိာ်လီၤ. ပလီၤကိာ်သလုၤန့ၣ်ပစံးလၢခိၣ်သလိာ်လီၤ. ပလီၤန့ၣ်ခိၣ်သလိာ်ထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢခိၣ်တလိာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.
၆. **ခိၣ်သလိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၤကတိၤတၢ်စံးဝဲလၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါလၢန့ၣ်အဖီခိၣ်အသိးဒီးပစံးလၢခိၣ်သလိာ်လီၤ. ကစၢ်ယုၣ်ရှုးဟဲလီၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပုၤအခိၣ်သလိာ်, ဒီးသံအသးလၢပယီၤလီၤ. ပုၤတဂၤတမၤဘၣ်တၢ်အခိၣ်သလိာ်မဲၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢအခိၣ်တလိာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.
၁. **သလိး** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုၤန့ၣ်ဖိတဖျၢၣ်ဒီးပစံးလၢတသလိးလီၤ. မၤန့ၢ်ဘုတသလိးဒီးဆုၣ်လၢဆၢၣ်ပုၤလီၤ.
၂. **သလိး** န့ၣ်မ့ၢ်ဆိခိၣ်ဘိၣ်သလိာ်လၢအခိၣ်ဆူၣ်ထီၣ်လၢအခိၣ်ဒီးန့ၣ်ပစံးလၢဆိခိၣ်သလိးလီၤ. ဆိန့ၣ်တနီၤနီၤအခိၣ်သလိးအိၣ်ဝဲလီၤ. ဆိတဘျီၣ်အိၣ်ဒီးအခိၣ်သလိးလီၤ.
၃. **ကျိသလိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢတကတံၢ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢကျိသလိးလီၤ. စဖျီၣ်နးတြိးကျိသလိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကျိသလိာ်ကျိသလိးလီၤ.
၄. **တသလိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တဖြၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတသလိးလီၤ. ဘုတသလိးန့ၣ်မ့ၢ်ဘုတဖြၢ်ပုၤန့ၣ်ဖိတဖျၢၣ်လီၤ. လဲၤပုၤဟုတသလိးခံသလိးစံးဝဲဒၣ်.
၅. **တကူၢ်သလိး** န့ၣ်မ့ၢ်ဟုးဖိန့ၣ်ပြဲဖိတဖျၢၣ်ဒီးပစံးလၢတကူၢ်သလိးလီၤ. ဟုတကူၢ်သလိးန့ၣ်ပဖိဒီးဘျးအိၣ်ပုၤတဂၤစါလီၤ.
၆. **ဖုံသလိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢတယၢဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဖုံသလိးလီၤ. ဘဲန့ၣ်ပစံးဖုံသလိးဒီးတယၢဘၣ်.
၇. **ဘိသလိး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တလုာ်အခိၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒီးအပစံးလၢထီၣ်ဘိသလိးလီၤ. ထီၣ်ဘိသလိးန့ၣ်အခိၣ်အိၣ်ဒီးအသလိးဒီးပကိးလၢထီၣ်ဘိသလိးလီၤ.
၈. **ဘိသလိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အမုၢ်တကလုာ်အသၣ်အိၣ်လွံၢ်ယိၣ်ဒီးပကိးလၢဘိသလိးလီၤ. ဒီးပုၤကညီၤသ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်ဝဲလီၤ.
၉. **ဘိသလိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၤဖိလုၤအခိၣ်ဒီးဟံထီၣ်လၢအခိၣ်ဒီးန့ၣ်ပစံးလၢခိၣ်ဘိသလိးလီၤ. ပုၤတဂၤဟံထီၣ်ခိၣ်ဘိသလိးလၢအခိၣ်လီၤ.
၁၀. **လီၤသလိးခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤလၢအခိၣ်တခီန့ၣ်ပစံးလၢလီၤသလိးခိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤကွၢ်လီၤတၢ်ဒီးလီၤသလိးခိၣ်ဝဲလီၤ.
၁. **သလိာ်ကလၢာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ချ့ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလဲၤသလိာ်ကလၢာ်လီၤ. သံးန့ၣ်ဆၢၣ်လဲၤသလိာ်ကလၢာ်လီၤ. ထီၣ်တဘျီၣ်ယူၤမးသလိာ်ကလၢာ်လီၤ.
၂. **သလိာ်ခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤထံဘျီၣ်လၢဝၣ်ဒီးပစံးလၢသလိာ်ခိၣ်လီၤ. ပုၤကညီၤအိၣ်လၢပုၤကျိန့ၣ်ဘျီၣ်အိၣ်လၢသလိာ်ခိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသလိာ်ခိၣ်သလိာ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးထံဘျီၣ်ယီၤ

သလိာ်-သလိ-သလွံ-သဝါ

- သၣ်ကုန့ၣ်ပကိးလၢသလိာ်ခိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.
၁. **သလိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတအိးကွၢ်သ့ၣ်အဖံးန့ၣ်ပစံးလၢပသလိာ်သ့ၣ်အဖံးလီၤ. ပုၤတဂၤမၤဟံၣ်ထီၣ်ဒီးသလိာ်ကွၢ်ဝဲအဖံးလီၤ. ဒီးပစံးလၢတလိာ်ဝဲအဖံးစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၂. **သလိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိလၢတထံးဒီးဘၣ်ဒီးအမိၢ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလၢသလိာ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသလိာ်ခိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢတလိာ်ခိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပနၢ်ဖိသလိာ်ခိၣ်ထီၣ်လဲၤ. ကိးမးထံးဒီးအမိၢ်ပုၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢသလိာ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.
၃. **တခွဲသလိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တခွဲလၢတခိၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢတခွဲသလိာ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢတခွဲတလိာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. တခွဲသလိာ်န့ၣ်မ့ၢ်ပတခွဲညၣ်ပုၤလီၤ.
၄. **လီၤသလိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်ပုၤကဖိထီၣ်ဒီးအဖံးလီၤတအိးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီၤသလိာ်လီၤ. ပုၤတဂၤမ့ၢ်အိၣ်ဒီးလီၤသလိာ်ကဲထီၣ်လၢအပူၤလီၤလီၤ.
၁. **သလိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သဘျုးန့ၣ်ပစံးလၢသလိလီၤ. ဆိခိၣ်သလိန့ၣ်မ့ၢ်ဆိခိၣ်ဖံးသဘျုးန့ၣ်ပစံးလၢဆိခိၣ်သလိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသလိသလိလီၤ.
၂. **သလိ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်သးအသဘျုးန့ၣ်ပစံးလၢသလိခဲလၢာ်လီၤ. ဟုန့ၣ်အိၣ်ဒီးအသလိန့ၣ်ပမ့ၢ်ဆဲးဖိးဒီးအသလိသဘျုးကွၢ်လီၤ. ပထိးချံးအဖံးသဘျုးန့ၣ်ပစံးလၢသလိလီၤ. တၢ်ချံးတနီၤနီၤအိၣ်ဒီးအသလိခဲလၢာ်လီၤ.
၃. **သလိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆၢဘူဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသလိလီၤ. သပၤတဖျၢၣ်ကထူၣ်ဖျိတုၢ်. အိၣ်ဒီးဖဲအသလိလီၤ. သ့ၣ်တဘိစပျီၣ်ကထူၣ်ဖျိတုၢ်. အိၣ်ဒီးဖဲအသလိလီၤ.
၄. **သလိ** န့ၣ်မ့ၢ်လိန့ၣ်ပုၤကညီၤကိးလၢသလိတစုၣ်လီၤ. တၢ်လိန့ၣ်ပသးပုၤကိးလၢသလိလီၤ. သလိတအိးကပိၤယံၢ်ယံၢ်လီၤ.
၅. **ဘိၣ်သလိ** န့ၣ်တၢ်လၢတနးဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဘိၣ်သလိလီၤ. ပမၤတၢ်ဘိၣ်သလိန့ၣ်ပမၤတၢ်န့ၣ်ညိဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢညိဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဘိၣ်သလိလီၤ. ပမၤတၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်မုၢ်န့ၣ်န့ၣ်ဘိၣ်သလိလီၤ.
၆. **လီၤသလိ** န့ၣ်မ့ၢ်လီၤသလဲးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သ့ၣ်ဖံးလီၤတအိးထူသနံၢ်အသးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢလီၤသလဲးလီၤသလိလီၤ.
၁. **သလွံ** န့ၣ်မ့ၢ်ထွံၣ်တကလုာ်အနါဒုခံဂီၤဒီးပကိးလၢထွံၣ်သလွံလီၤ. ထွံၣ်သလွံန့ၣ်ပဘျီၣ်မိၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤဂ့ၢ်ကၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢထွံၣ်သလွံသလွံလီၤ.
၁. **သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်သဝံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢကိၢ်လူးဒီးခုၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသဝံသဝါလီၤ.
၂. **သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဒၢန့ၣ်တၢ်ဒီးဆူကုပုၤဝဲဒီးပစံးလၢပသဝါန့ၣ်တၢ်ဒီးဆူကုပုၤလီၤ. သဝါန့ၣ်တၢ်ဒီးဆူကုပုၤတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဝံန့ၣ်သဝါန့ၣ်လီၤ.
၃. **သဝါထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပညၣ်ဂီၢ်သဖျိၤထီၣ်တၢ်ကိၢ်ပသးဒီးပကပၤလီၤဒီးပခိၣ်ဆါန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်သဝါထီၣ်ပုၤလီၤ. ပုၤတဂၤအညၣ်ဂီၢ်သဖျိၤထီၣ်ဒီးတၢ်သဝါထီၣ်အီၤလီၤ.
၄. **ကိၢ်သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်ကိၢ်သဝံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ပသးလၢမုၢ်

သဝါ-သတ်-သဝး-သဝါ-သဝ်-သဝ်း

တဆးလီၤဘၣ်ပူၤန့ၣ်ပစံးလာ်တၢ်ကိၢ်သဝ်သဝါလီၤ. တၢ်ကိၢ်သဝ်သဝါစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၁. သဝါထီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပကွၢ်တၢ်ပစီၣ်ထီၣ်ပမဲၣ်ဖးဒိၣ်ဒီးပစံးလာ်သဝါထီၣ်အမဲၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤမဲၣ်ဒီးစထီၣ်ဂၤဒီးသဝါထီၣ်အမဲၣ်လီၤ.

၂. သဝါခီ န့ၣ်မ့ၢ်အုၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤမၤတကဲဒီးကိၢ်တၢ်ဆါအီၤန့ၣ်အုၣ်ထီၣ်အမဲၣ်ဒီးပစံးလာ်အုၣ်သဝါခီလီၤ. ပုၤတဂၤကိၢ်အသးပအူးဒီးအုၣ်သဝါခီန့ၣ်ကၤ.

၁. သတ် န့ၣ်မ့ၢ်ပကွၢ်တၢ်လာ်ပစုမ့ၢ်ဒီးပစံးလာ်သဝါလီၤ. ပုၤတဂၤသတ်ယၤလာ်အစုမ့ၢ်န့ၣ်မးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ်သတ်သတ်လီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်သတ်တၢ်လာ်အစုမ့ၢ်န့ၣ်ဝဲလီၤ.

၂. စုသတ် န့ၣ်မ့ၢ်စုသဝ်းအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပစုမ့ၢ်ခိၣ်အကံၢ်အိၣ်ကဝီၤပြဲကဒ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာ်စုသဝ်းလီၤ.

၁. သဝး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကၢ်တၢ်ပိၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာ်သဝ်းလီၤ. စခိၣ်ဘၣ်တၢ်အညၣ်သဝ်းတလိၣ်ညါလီၤ. ထီၣ်တၢ်ကၢ်တၢ်ပိၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာ်သဝ်းလီၤ. ကဆိဆဲးဟီၣ်ခိၣ်သဝ်းတလိၣ်. ပုၤတဂၤကူၣ်သ့ၣ်အလၢ်သဝ်းဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလာ်သဝ်းကွၢ်စ့ၢ်ကိၢ်လီၤ.

၂. သဝး မ့ၢ်သဝ်းအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဝါလုၤအသးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာ်သဝ်းသဝ်းဝဲလာ်ဒီးအဆိဒ်န့ၣ်လီၤ. ထံသဝ်းထံသဝ်းစံးဝဲဒၣ်. ဒီးကလံၤသဝ်းသဝ်းစ့ၢ်ကိၢ်လီၤ.

၃. က့ၣ်သဝး န့ၣ်မ့ၢ်က့ၣ်သဝ်းအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်က့ၣ်လာ်ဆဲးက့ၤအတီၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာ်က့ၣ်သဝ်းက့ၣ်သဝ်းလီၤ. ထးတဘီၣ်စတီၢ်ဒီးက့ၣ်သဝ်းမးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ်က့ၣ်သဝ်းက့ၣ်သဝ်းလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်က့ၣ်လာ်ဆဲးက့ၤအတီၤတမံၤလၢ်လၢ်န့ၣ်လီၤ.

၄. တၢ်သဝး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သဝ်းအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လီၤလီၤကတၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာ်တၢ်သဝ်းတၢ်သဝ်းလီၤ. တၢ်သဝ်းတၢ်သဝ်းန့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ကဆူးကလိကဆူးလီၤ.

၁. သဝါ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤပၤလာ်ကစၢ်ကဆူးဒီးပစံးလာ်တၢ်သဝါလီၤ. ဒီးပစံးလာ်တၢ်သဝါပုၤစ့ၢ်ကိၢ်လီၤ. တၢ်သဝါပူၤန့ၣ်လီၤပၤဝဲလာ်ကစၢ်ကလိကဆူးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ်တၢ်သဝါတၢ်သဝါလီၤ.

၁. သဝ်ထီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိၢ်လုးခုၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာ်သဝ်ထီၣ်လီၤ. ထံကိၢ်လုးသဝ်ထီၣ်. ဒီးထံချီၣ်ကိၢ်သဝ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ်သဝ်ထီၣ်သဝါထီၣ်လီၤ. ထံကိၢ်ထံချီၣ်သဝ်ထီၣ်သဝါထီၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၂. သဝ်သဝါ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ပသးလာ်မ့ၢ်တဆးလီၤဘၣ်ပူၤန့ၣ်န့ၣ်သက့ဒီးတၢ်ကိၢ်ပသးနးနးကလဲၣ်န့ၣ်ပစံးလာ်တၢ်ကိၢ်သဝ်သဝါလီၤ. တၢ်ကိၢ်သဝ်သဝါန့ၣ်ကၤ. ပမံၤလၢဒးတကဲဘၣ်. လဲၤထီၣ်မံၤလာ်ပျီၣ်စီၢ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးလာ်ကိၢ်သဝ်ကိၢ်သဝါစ့ၢ်ကိၢ်လီၤ.

၄. နၢသဝ် န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်သဝ်နၢဘၣ်ပူၤန့ၣ်ပစံးလာ်နၢသဝ်လီၤ. ထံကိၢ်ထံချီၣ်အသဝ်နၢသဝ်ဘၣ်ပူၤလီၤ. မိကိၢ်နၢသဝ်ဘၣ်ပူၤလီၤ.

၁. သဝ်း န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်သဝ်းဝါလုၤအသးကဝီၤဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ. တၢ်က့ၢ်တရံးကဝီၤအသးမ့ၢ်ဂ့ၤ. တၢ်တၢ်က့ၣ်ကဝီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ. တၢ်က့ၣ်ဆဲးအတီၤကဝီၤဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလာ်သဝ်းဝဲလာ်လီၤ. ထံသဝ်းယွၤ

သဝ်း

တရံးအသးဒ်ပဂ့ၤဘုအသးလီၤ. ကလံၤသဝ်းအူတရံးတၢ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ခုၣ်မးလီၤ. ပုၤတဂၤအစုမ့ၢ်ခိၣ်သဝ်းလာ်စုကံၢ်ပြဲကဒ်က့ၣ်တရံးအသးန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ်သဝ်းသဝ်းလီၤ.

၂. သဝ်း န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ညၣ်တဘၣ်လီၤဘၣ်ဒီးအညၣ်အိၣ်ဒိၣ်တူၣ်ဒိၣ်ယီၤကဆိကဆူၣ်န့ၣ်ပစံးလာ်သ့ၣ်ညၣ်သဝ်းလီၤ. သ့ၣ်ညၣ်သဝ်းန့ၣ်ပတဲတဘၣ်လီၤဘၣ်. ဆိးနးကၤ.

၃. သဝ်းခါ န့ၣ်မ့ၢ်ပစုမ့ၢ်ခိၣ်အကံၢ်က့ၣ်ကဝီၤပြဲဝဲဝါတစဲးစးဒီးပစံးလာ်သဝ်းခါလီၤ. ပစုမ့ၢ်ခိၣ်သဝ်းခါန့ၣ်အိၣ်တနီၤ. သဝ်မ့ၢ်အိၣ်တနီၤလီၤ.

၄. သဝ်းထီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ထွံၣ်ခွဲၣ်ထီၣ်အမဲၣ်အူအပျီၣ်ခိၣ်ကဝီၤကျိၤဒီးပစံးလာ်ထွံၣ်သဝ်းထီၣ်အမဲၣ်လီၤ. ထွံၣ်န့ၣ်တုၤဟ်န့ၣ်အသးဒီးသဝ်းထီၣ်အမဲၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ်သဝ်းထီၣ်သဝ်းထီၣ်လီၤ.

၅. သဝ်းဖိ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၤဟ်မ့ၢ်ဆးဘၣ်ဆုလၢဘၣ်န့ၣ်တြးကဝီၤကျိၤဖိနဲဒီးပစံးလာ်ဆုသဝ်းဖိလီၤ. ပုၤကညီၤဆးဘၣ်ဆုသဝ်းဖိန့ၣ်စံးဝဲလာ်အဂ့ၤလီၤ.

၆. သဝ်းမ့ၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၤအစုမ့ၢ်ခိၣ်သဝ်းကဝီၤလာ်အကံၢ်ပြဲက့ၤကဝီၤန့ၣ်ပစံးလာ်သဝ်းမ့ၢ်လီၤ. ပုၤကညီၤအစုသဝ်းမ့ၢ်လာ်အစုမ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၇. သဝ်းမိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်မိၣ်ဒီးပအူးမိၣ်န့ၣ်ပစံးလာ်သဝ်းမိၣ်လီၤ. မိၣ်တဖျါစအိၣ်ဒီးစသဝ်းတကသ့ၣ်ဘၣ်လီၤ.

၈. သဝ်းသဝ်း န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤဘျါဆုထံကျါဟါမံၤဝဲတစဲးစးတစဲးဒီးပစံးလာ်ဘၣ်သဝ်းသဝ်းလီၤ. ဒီးပစံးလာ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်စ့ၢ်ကိၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤလီၤအူးထံကျါဘၣ်သဝ်းသဝ်းလီၤ.

၉. သဝ်းအသး န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ဂီၢ်မ့ၢ်ယူၤတရံးဒီးပစံးလာ်ထီၣ်သဝ်းအသးလီၤ. ထီၣ်ကံၢ်သါကအိၣ်ဘုသဝ်းအသးနးကၤ. ထီၣ်သဝ်းအသးတဘၢးန့ၣ်မ့ၢ်သါကအိၣ်ဘုလီၤ.

၁၀. က့ၣ်သဝ်း န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်က့ၣ်ကွီၤဆဲးက့ၤအတီၤန့ၣ်ပစံးလာ်က့ၣ်သဝ်းလီၤ. ထးတဘီၣ်က့ၣ်သဝ်း တဘၢးန့ၣ်နသါကမၤမနုၤလဲၣ်. ထံဖျံၣ်က့ၣ်သဝ်းဆဲးက့ၤအတီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ်က့ၣ်သဝ်းက့ၣ်သဝ်းလီၤ.

၁၁. ခံသဝ်း န့ၣ်မ့ၢ်ချီၣ်အတီၤက့ၣ်ကဝီၤလာ်အခံန့ၣ်ပစံးလာ်ချီၣ်ခံသဝ်းလီၤ. ချီၣ်ခံသဝ်းန့ၣ်အတီၤကွီၤတရံးအသးလာ်အခံန့ၣ်ကဝီၤကျိၤလီၤ.

၁၂. ခိၣ်သဝ်း န့ၣ်မ့ၢ်ပခိၣ်သုထီၣ်ကဝီၤတရံးအသးလာ်ပခိၣ်ဒီးန့ၣ်ကဝီၤဖိနဲဒီးပစံးလာ်ပခိၣ်သဝ်းလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤအခိၣ်သဝ်းအိၣ်ခံသဝ်း. ဒီးတနီၤနီၤအိၣ်တသဝ်းစးလီၤ.

၁၃. စုသဝ်း န့ၣ်မ့ၢ်ပစုမ့ၢ်ခိၣ်အကံၢ်က့ၣ်ကဝီၤတရံးအသးဒီးပစံးလာ်ပစုသဝ်းလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ်စုသဝ်းစုသဝ်းလီၤ. စုသဝ်းခိၣ်သဝ်းလီၤ. ပစုသဝ်းအိၣ်လာ်ပစုမ့ၢ်ခိၣ်လီၤ.

၁၄. စုၢ်သဝ်း န့ၣ်မ့ၢ်ပအူးထီၣ်အိၣ်ထံမ့ၢ်ဂ့ၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤအူးထီၣ်အိၣ်ထံမ့ၢ်ဂ့ၤ. စုၢ်ဝဲတြုၤတြုၤဒီးပစံးလာ်စုၢ်သဝ်းဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ်စုၢ်သဝ်းစုၢ်သဝ်းလီၤ. ပနၢစုၢ်သဝ်းအိၣ်ထံလီၤ. သလံၤစုၢ်သဝ်းအိၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ်စုၢ်သဝ်းစုၢ်သဝ်းလီၤ.

၁၅. ဆူးသဝ်း န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုၢ်အညၣ်တဘၣ်လီၤဘၣ်ဒီးပ

သဝံး-သဝံၣ်-သဝါ-သဝါ-သဝါ-သဝါ-

- ကိးလၢဆူးသဝံးလီၤ. သုၣ်ဆူးသဝံးန့ၣ်ပမၤတီၢ်တီးတၢ်ဂၤကၤ. ဧးပံးဧးအဆိလၢဆူးသဝံးဆူးသဝံးလီၤ.
၁၆. **တၢ်သဝံးပူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤကတၢၢ်ပူၤန့ၣ်ပံးလၢတၢ်သဝံးပူၤလီၤ. ဧးပံးဧးအဆိလၢတၢ်သဝံးပူၤတၢ်သဝံးပူၤလီၤ. ဧးပံးလၢတၢ်သဝံးတၢ်သဝံးစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၁၇. **တၢ်သဝံး** န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်ယူၤတြးန့ၣ်ပံးလၢတၢ်သဝံးလီၤ. ထီၣ်ကံာ်တၢ်သဝံးန့ၣ်မ့ၢ်သၢကစီၢ်လီၤအိၣ်ဘုလီၤ. လံာ်တၢ်သဝံးလၢမူခိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ယူၤတြးလီၤ. လံာ်တဘျုးတၢ်သဝံးလၢမူခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
၁၈. **ထံသဝံး** န့ၣ်မ့ၢ်ထံယူၤတြးကဒါဆူအခံးအကဝီၤအိၣ်လၢအသးကံာ်ပူၤန့ၣ်ပံးလၢထံသဝံးလီၤ. ထံသဝံးလၢအခိၣ်န့ၣ်ဘၣ်ချဲတြးအသးစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၁၉. **မံသဝံး** န့ၣ်မ့ၢ်တရံးတၢ်ကဝီၤကျိၤဧးပံးလၢပမံသဝံးလီၤ. ပုၤမံတြးမ့ၢ်အူအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်မံသဝံးလီၤ. ပုၤတဂၤမံသဝံးအသးဧးမ့ၢ်အူအပူၤအိၣ်လၢအသးကံာ်ပူၤလီၤ.
၁. **သဝံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီထုးဒၢကူလီၤသ့ၣ်ဖိဆူအအိၣ်ဧးပံးလၢသဝံၣ်လီၤ. ဧးပံးလၢသဝံၣ်လီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤသဝံၣ်လီၤသ့ၣ်တထံးဧးဧးအိၣ်ဘဲအဧးလီၤ. ဧးပံးလၢသဝံၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.
၂. **သဝံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပထုးဃီၤတၢ်ဆူပဟးလၢန့ၣ်ပံးလၢသဝံၣ်လီၤ. ဧးပံးဧးအဆိလၢသဝံၣ်သဝံၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤသဝံၣ်ဃီၤအဝဲတဂၤအခိၣ်ဧးန့ၣ်မ့ၢ်အဘိးလီၤ.
၁. **သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤအိၣ်လီၤဆိးန့ၣ်ပံးလၢသဝါလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံာ်အသဝါန့ၣ်အမိၢ်ပုၤအိၣ်ဖဲန့ၣ်မံဖဲန့ၣ်လီၤ. ဧးပံးလၢတဝါစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤကညီသဝါပူၤန့ၣ်မၤဟံၣ်မၤဃီၤကူၣ်ခးဖဲသံၣ်ဖဲန့ၣ်ဧးမ့ၢ်အသဝါပူၤလီၤ.
၁. **သဝါထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပသလဲထီၣ်ဆူလၢပမဲၣ်ညါတခီဧးပံးလၢသဝါထီၣ်လီၤ. ပိာ်မုၢ်သဝါထီၣ်အဆူတကထာဧးအနီၤအိၣ်ဖျါထီၣ်ဧးအိၣ်န့ၣ်အဖိလီၤ.
၁. **သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်လီၤဆၢၣ်လၢအိၣ်ဧးထံနီၤဖၣ်ကပူၤ. နီၤကီၢ်လၢနီၤလီၤနီၤန့ၣ်ပံးလၢထံသဝါလီၤ. လုၤပူၤလီၤဆၢၣ်ဒ်ဆၢၣ်ပူၤအသိးန့ၣ်ပံးလၢလုၤသဝါစ့ၢ်ကိးလီၤ. ထံသဝါပူၤန့ၣ်အိၣ်ဧးထံစးဖိစးဖိလီၤ. လုၤသဝါလီၤဆၢၣ်ဒ်ဆၢၣ်ပူၤအသိးန့ၣ်အိၣ်အါပူၤလီၤ. ဧးပံးလၢတၢ်သဝါစ့ၢ်ကိးလီၤ. တၢ်သဝါန့ၣ်မ့ၢ်လုၤသဝါ. ထံသဝါလီၤ. ဧးပံးလၢတၢ်သဝါစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၂. **နၢ်သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပနၢ်ကတၢၢ်လၢအပူၤလီၤဆၢၣ်ဒ်န့ၣ်ပံးလၢနၢ်သဝါလီၤ. ဧးပံးလၢနၢ်သဝါပူၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဧးပံးဧးအဆိလၢနၢ်သဝါနၢ်သဝါလီၤ.ခိၣ်အုၣ်န့ၣ်နၢ်သဝါတဖျါစံးဝဲဒၣ်.
၁. **သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤဆၢၣ်လုၤခိၣ်လုၤပူၤ. လၢကဆူးလုၤကဆူးဖိန့ၣ်အိၣ်ဧးထံတစးဝဲဧးပံးလၢတၢ်သဝါလီၤ. ဧးပံးလၢတၢ်သဝါပူၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. တၢ်သဝါန့ၣ်ဧးထံတစးဖိလီၤ. လုၤလီၤဆၢၣ်ပူၤလၢအိၣ်တဖျါန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သဝါလဲလၢလီၤ. ဧးထံဖိလီၤဆၢၣ်လၢအအိၣ်တဖျါန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သဝါလဲလၢလီၤ. ဧးပံးဧးအဆိလၢသဝါသဝါလီၤ.
၂. **ချိးသဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပထုၤတြးလၢၣ်မ့ၢ်ဂၤ. စးခိၣ်မ့ၢ်ဂၤ. ပံးလၢချိး

သဝါ-သဝါ-သဝါ-သဝါ-သဝါ-သဝါ-

- သဝါလီၤ. ပထုၤတြးစါခိၣ်အခံးစူကညးဧးပံးလၢချိးသဝါလီၤ. ဧးပံးဧးအဆိလၢချိးသဝါချိးသဝါလီၤ. ပုၤကညီချိးသဝါသဝါလၢအူဝၣ်လၢအူဧးဒၢန့ၣ်ပမံးန့ၣ်ကဲလၢမ့ၢ်တီၤလီၤ.
၁. **သဝါထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စူၤတြးထီၣ်ဧးတၢ်ကဝီၤထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပံးလၢတၢ်သဝါထီၣ်လီၤ. တၢ်စူၤတၢ်ခံးလီၤဧးတြးထီၣ်ဝဲန့ၣ်တၢ်သဝါထီၣ်က့ၤဝဲလီၤ. ဧးပံးဧးအဆိလၢတၢ်သဝါထီၣ်သဝါထီၣ်လီၤ.
၁. **သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်မၤအကီၢ်န့ၣ်ပကိးလၢသဝါလီၤ. သဝါန့ၣ်အိၣ်လၢမူခိၣ်လီၤ. ပုၤလၢန့ၣ်ဘျုးတဖျါန့ၣ်က့ၤထီၣ်ဘၣ်သဝါလီၤ. ဧးပကိးဧးအဆိလၢသဝါသဝါလီၤ.
၂. **သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်သၢအလီၤန့ၣ်ပကိးလၢသဝါလီၤ. သ့ၣ်လီၤဖျါလီၤတၢ်လၢသဝါပူၤန့ၣ်တုၤပုၤတက့ၢ်.
၃. **သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်ကျိးအဆိလီၤ. ဧးမ့ၢ်ခးဖိခးဆၢန့ၣ်ပံးဧးအဆိလၢကျိးဧးသဝါလီၤ.
၄. **သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢမ့ၢ်ဃီၤကီၢ်န့ၣ်ပံးလၢသဝါလီၤ. သဝါန့ၣ်အိၣ်ဝဲဧးပုၤသဝါပူၤတဖျါအိၣ်လၢသဝါအပူၤလီၤ.
၁. **သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တြးတၢ်န့ၣ်ပံးလၢသဝါတၢ်လီၤ. ဧးပံးလၢတဝါစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဖျါသဝါက့ၢ်ကိးဆိစံးဝဲလီၤ. ပုၤတဖျါခးဝဲဧးသဝါက့ၢ်ကိးဝဲလီၤ.
၂. **သဝါကံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆၢၣ်နီၤက့ၢ်ပခိၣ်. ပဆၢၣ်နီၤသဝါပခိၣ်ဧးပံးလၢဆၢၣ်နီၤသဝါကံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်မ့ၢ်ဧးဆၢၣ်နီၤသဝါကံာ်လီၤ.
၃. **လီၤသဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်သဝါခံးလီၤဖိန့ၣ်ပံးလၢလီၤသဝါလီၤ. သဝါတဖျါလၢလီၤတၢ်ဘၣ်အပူၤဧးအခံးလီၤသဝါဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤခးမ့ၢ်ဧးသဝါအခံးလီၤသဝါဝဲလီၤ.
၁. **သဝါကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဝဲကယုၢ်တၢ်ဧးပံးလၢသဝါသဝါကလၢလီၤ. ပုၤတဂၤလီၤဘျုးဆူထံကျိၤသဝါကလၢလီၤ. ပုၤတဂၤကျိၤထီၣ်အခိၣ်လၢယၢ်ဘၣ်သဝါကလၢလီၤ.
၂. **ကျိၤသဝါကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကျိၤဘၢတၢ်အခိၣ်လီၤဘၢဝဲဧးပံးလၢကျိၤသဝါကလၢလီၤ. ဘျုးအိၣ်လၢကပူၤန့ၣ်ကျိၤအခိၣ်သဝါကလၢတုၤဘၢတက့ၢ်. ဆိကအိၣ်ဘၣ်ဖျါ.
၁. **သဝါကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖျါလဲတၢ်န့ၣ်ပံးလၢပဖျါလဲသဝါကလၢလီၤ. ပုၤတဂၤသါဘၣ်ပိာ်မုၢ်ဧးဖျါလဲဝဲဒၣ်သဝါကလၢလီၤ.
၁. **သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စီၤဆ့ၣ်န့ၣ်ပကိးလၢသဝါလီၤ. ဧးပကိးဧးအဆိလၢသဝါသံးလဲလီၤ. ဧးမ့ၢ်ပကိးပိာ်ထွဲတလၢနီၤအခံးလီၤ. ဧးပံးလၢတၢ်သဝါသံးလဲလီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၂. **တၢ်သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သဝါအဆိလီၤ. ဧးမ့ၢ်ကတၢၢ်လၢပဧးန့ၣ်သံးသဝါပဧးသံးန့ၣ်ပကိးဧးအဆိလၢတၢ်သဝါတၢ်သဝါလီၤ.
၃. **အိၣ်သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်စီၤဆ့ၣ်သဝါပတဘၣ်ဘျုးဘၣ်ဧးပိာ်မုၢ်န့ၣ်ပံးလၢပအိၣ်သဝါပသးလီၤ. ဧးပံးဧးအဆိလၢပအိၣ်သဝါပအိၣ်သံးလဲလီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်သဝါအသးဧးတန့ၢ်ဘၣ်အမါဘၣ်.
၁. **သဝါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်န့ၣ်မ့ၢ်နၢ်ဘၣ်ပုၤဧးပံးလၢနၢ်သဝါ

သအာ်-သအံး-သအိၣ်-သအာ-သအာ်

- လီၤ. ကသံၣ်နၢသအးန့ၣ်ခၢ်ကၢ. တယဲလၢၤဘၣ်.
၁. **သအာ်** န့ၣ်မ့ၢ်သအိၣ်အဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ အနါဒု ကလုၤစၢ်လၢအနါဒုပူၤန့ၣ်ကျိၣ်ကျိၣ်ဒီးအသ့ၣ်ဒုးအသ့ၣ်လိၣ်န့ၣ်ပ စံးဒီးအဆိလၢနါဒုသအိၣ်သအာ်လီၤ.
၂. **ကွၢ်သအာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကွၢ်သအာ်အဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ပုၤမၤဒိၣ်အ မဲၣ်သကျဲထီၣ်အသးအူအခိၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢကွၢ်သအာ် ကွၢ်သအာ်လီၤ.
၁. **သအံးသမီ** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုလၢအသးတကုးဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသ အံးသမီလီၤ. ဘုသုၣ်သအံးသမီန့ၣ်အသးတပွဲၤဘၣ်.
၂. **သအံးထံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအကိၣ်ဖုၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအကိၣ်သ အံးထံးလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤအကိၣ်သအံးထံးဖုၣ်တြးလီၤ.
၁. **သအိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟ်ကိၣ်ဒီးသူလၢအသကံၢ်ပူၤတစဲးစဲးဒီးပစံး လၢသအိၣ်လီၤ. ကိၣ်ကူၢ်လိၣ်န့ၣ်ပဟ်ယံၣ်ဒီးအသးကံၢ်ပူၤသအိၣ် ဝဲသူတစဲးစဲးလီၤ. ဦးထီၣ်ရီၤတၢ်သအိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်သံၣ်သူလီၤ.
၂. **နၢသအိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဆွံတဖၣ်ပဟ်ယံၣ်ဒီးနၢဆိဝဲဒီးပစံးလၢ နၢသအိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဆွံနၢသအိၣ်ပအိၣ်တသုလၢၤဘၣ်. ဦးပစံးဒီး အဆိလၢနၢသအိၣ်နၢသအာ်လီၤ.
၁. **သအာ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤမံတၢ်လၢမ့ၢ်ခၢ်ဖိခိၣ်လၢသပၤပူၤလၢပတ မၤဘၣ်ထံန့ၣ်ပစံးလၢပသအာ်မံတၢ်လီၤ. န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. လျၢ်ခ့သုၣ်မ့ၢ် ဂ့ၤ. ပသအာ်မံလၢသပၤပူၤဒီးပကျၢ်လိၣ်အခိၣ်ဒီးပဟ်လၢမ့ၢ်သ ဖးအဖိခိၣ်ဒီးမ့ၢ်ပသအာ်မံလီၤ. ကီၤလၢသူသအာ်မံကိၣ်ကူၢ်လိၣ် န့ၣ်ပဟ်မ့ၢ်လၢသပၤပူၤဖိခိၣ်ဒီးအဖိလၢန့ၣ်ဒီးပဟ်ကိၣ်လၢမ့ၢ်ဘၣ် စၢၤန့ၣ်မ့ၢ်သအာ်မံဝဲလီၤ. ဦးပစံးဒီးအဆိလၢသအာ်သအါလီၤ.
၂. **သအာ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဒီးပသးလၢမ့ၢ်ခၢ်သဝံမ့ၢ်ဂ့ၤ. ထံချီသဝံမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢပသအာ်လီၤ. ပုၤတဂၤအညၣ်ဂီၢ်ဒီးချီဖိပုၤဒီးန့ၣ်ဝံဒီးသ အာအသးလီၤ. ဦးပစံးလၢသအာ်ထီၣ်သးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဦးမ့ၢ်ဒီးအ သးလၢထံချီလၢချီဖိပုၤဒီးန့ၣ်အသဝံလီၤ. ထီၣ်ရီၤသ့ၣ်ဒီးသ့ၣ်လၢ ဝဲလၢဘၣ်လိၣ်ဒီးတၢ်ညၣ်ဂီၢ်န့ၣ်ပုၤကညီညၣ်ဂီၢ်ဒီးချီသအာ်ထီၣ်အ သးလၢအသဝံန့ၣ်လီၤ.
၃. **သအာအသး** န့ၣ်မ့ၢ်ခံၣ်တံၢ်ပြဲၤတကလုၢ်အုၣ်ပုၤကညီဒီး ထီၣ်လၢပုၤကညီလီၤ. အါအါကလဲၣ်ဒီးပုၤကညီဆိၣ်ကဲၤဖုၤဒီးကုၢ် လီၤဖိပုၤန့ၣ်ဒီးဒီးအသးလၢမ့ၢ်ခၢ်သဝံန့ၣ်ပစံးလၢသအာ်အသး လီၤ. ပုၤကညီလဲၤဟးလၢပုၤကျါ န့ၣ်တုၣ်ဘၣ်ခံၣ်တံၢ်အဒါဒီးခံၣ် တံၢ်ထီၣ်အါအါကလဲၣ်ဒီးသအာ်အသးလၢဖိပုၤလၢန့ၣ်ဒီးဖုၤန့ၣ်လီၤ.
၄. **တၢ်သအာ** န့ၣ်မ့ၢ်ကတံၢ်လၢပဖိသးဒီးပဒီးန့ၣ်သးအသဝံလၢ အပူၤန့ၣ်ပကိးလၢတၢ်သအာ်လီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်သအာ် တၢ်သအါလီၤ. တၢ်သအာ်န့ၣ်မ့ၢ်ကတံၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၢ်တကလုၢ် လီၤ.
၁. **သအာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထံတယုၤဘၣ်ဒီးပစံးလၢထံသအာ်လီၤ. ထံ အာ်ဂၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ထံသအာ်လီၤ. ကွံပူၤန့ၣ်ထံသအာ်ဝဲလီၤ. ဦးပ စံးဒီးအဆိလၢသအာ်ထၢၣ်. သအာ်သအာ်လီၤ. ကွံပူၤန့ၣ်ထံ သအာ်ထၢၣ်စံးဝဲဒုၣ်လီၤ.
၂. **ကွၢ်သအာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအမဲၣ်ကျဲထီၣ် အသးအူ အခိၣ်တ ခိန့ၣ်ဒီးအမဲၣ်ဂၢ်ဝဲဒီးတဖျးဘၣ်အမဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအမဲၣ်ကွၢ်သ

သအာ်-သအုး-သအုး-သအုး-သအး

- အာ်လီၤ. ဦးပစံးဒီးအဆိလၢကွၢ်သအာ်ကွၢ်သအာ်လီၤ. မၤ ဒိၣ်အမဲၣ်ကွၢ်သအာ်လီၤ.
၃. **တီၤသအာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၤတံၢ်ထံယုၤတသုဘၣ်ဒီးကဲလၢကွံ န့ၣ်ပစံးလၢထံတီၤသအာ်လီၤ. ပတီၤတံၢ်ထံခိၣ်ဒီးထံတီၤသ အာ်အသးလီၤ. ဦးပစံးဒီးအဆိလၢတီၤသအာ်တီၤသအာ်လီၤ.
၁. **သအုး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအအာကတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသအုးလီၤ. တၢ်ဘၣ်အါနးကတၢ်န့ၣ်ပကိးလၢတၢ်သအုးလီၤ. ဦးတၢ်အါက တၢ်လၢအီၣ်သံကစဲၣ်ပုၤကညီအညၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သအုးလီၤ. ဦးပ စံးဒီးအဆိလၢတၢ်သအုးတၢ်သပူၤလီၤ. တၢ်အံၣ်ပူၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သ အုးအပူၤလီၤ. ထံဖိၣ်လီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သအုးအပူၤလီၤ. ပိာ်မ့ၢ်အ တၢ်န့ၣ်ပသးပုၤစံးလၢတၢ်သအုးလီၤ. ဦးတၢ်မ့ၢ်တၢ်သတၢ် အါတၢ် သီန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သအုးလီၤ. ဦးတၢ်သအိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သအုးတကလုၢ် လီၤ. တၢ်ဝဲတၢ်နါတၢ်ယုၤတၢ်ပျဲၤန့ၣ်တၢ်သအုးတကလုၢ်လီၤ. တၢ် ဝဲတၢ်နါန့ၣ်သအုးသပူၤနးကၢ.
၂. **ထုသအုး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဆိၣ်တၢ်လၢအါကတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢ ထုသအုးအကိၣ်လီၤ. ပုၤကညီထုသအုးအကိၣ်န့ၣ်စံးဆါပုၤဂၤစံး ဝဲလၢနကအီၣ်တၢ်လိၣ်စံးဝဲ. ဦးပစံးလၢထုသအုးအကိၣ်လီၤ. ပုၤ ကညီတုၤထုသအုးအကိၣ်ဒီးကဘၣ်ဝုၤဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ကွီၢ်ဘၣ်ထွဲ လီၤ. ဦးပစံးဒီးအဆိလၢထုသအုးထုသပူၤလီၤ.
၃. **သံသအုး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသံအုၣ်သံကနိး. ခုအုၣ်သံလီၤဖျးသံ. လီၤလျၢ်သံလီၤတံၢ်သံ. သံထီၣ်အဟံၣ်မုၢ်လီၤဒီးပစံးလၢသံသအုး လီၤ. ဦးပစံးဒီးအဆိလၢသံသအုးသံသပူၤလီၤ.
၁. **သအုး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်ဒီးဟးမးရဲၣ်ရဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသအုးလီၤ. သကီၤသအုးန့ၣ်ပအိၣ်ခၢ်ဟးဝဲဒီးပစံးလၢသအုးလီၤ. ဦးပစံးဒီး အဆိလၢသအုးသအးလီၤ. သကီၤသအုးန့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်သအုးဒီးပ အိၣ်တဝံဘၣ်.
၂. **သအုး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီကတီၢ်တၢ်ဒ်ကနုးတၢ်အသိးလၢအက လုၢ်တမုၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအကလုၢ်သအုးလီၤ. ဦးပစံးလၢအက လုၢ်သအုးကထူးလီၤ. ပုၤတဂၤကတီၢ်တၢ်အကလုၢ်သအုးကထူး ဒ်အသးဒိၣ်ထီၣ်သိးလဲၣ်.
၃. **ခၢ်သအုး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်လၢအနးကတၢ်လၢပအိၣ်တန့ၣ်ဘၣ် န့ၣ်သကီၤခၢ်န့ၣ်ခၢ်သအုးတုၤပယုၤတလီၤဘၣ်လီၤ. ဒီးကၢ်သၣ် ခၢ်သအုးနးကၢ.
၁. **သအု** န့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်လၢပသုၣ်ဒါတကလုၢ်အတၢ်ဟဲဝဲဒီးပကိး လၢသအုလီၤ. သအုန့ၣ်ပဖိအိၣ်ကသူနၢမုနးကၢ. ဦးပကိးလၢသ အုဖးဒိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဦးပကိးဒီးအဆိလၢသအုသယီလီၤ.
၂. **သအုဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်သအုတကလုၢ်အတၢ်ပြဲၤဒီးအဘိပြဲၤန့ၣ်ပကိး လၢသအုဖိလီၤ. သအုဖိန့ၣ်အဘိပြဲၤကဒ်လီၤ.
၁. **သအဲး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ် လုၣ်ဒုစ ခုထီၣ်အသးစုဝဲဒီးပစံးလၢသအဲး လီၤ. သုၣ်လၢဆိုးတဖၣ်န့ၣ်အညၣ်တဘၣ်လိၣ်ဘၣ်ဒီးပတဲန့ၣ်သ အဲးဝဲလီၤ. ဦးပစံးလၢသအဲးထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဝၣ်လုၣ်စုဝဲထီၣ်အ သးန့ၣ်ပစံးလၢသအဲးစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၂. **သအဲးသအိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအသးဒိၣ်ထီၣ်ကနုးကနုးတၢ် ဒီးပစံးလၢကတီၢ်တၢ်သအဲးသအိးလီၤ. ပုၤတဂၤကတီၢ်တၢ်လၢအ

သအေး-သအိ-သအီး-သအိဉ်-သအီ

၀၁. လီသအေးသအီးဒီးအဝသးဒိဉ်ထီဉ်လီ၊

၃. **ဒိဉ်သအေး** နှဉ်မ့ဉ်ပခိဉ်တဲာ်မသးကဆိုးကဆုဉ်လၢပခိဉ်ညါသးမ့ဉ်ဂၤပခိဉ်မ့ဉ်ပိဉ်ဒီးမသးကဆိုးကဆုဉ်မ့ဉ်ဂၤပစံးလၢပခိဉ်သအေးလီ၊ ပုၤဝဲဉ်ကလိးနှဉ်ဘျါန့ဉ်သက့အခိဉ်သအေးဝဲလီ၊

၁. **သအိ** နှဉ်မ့ဉ်ပသးနါပုၤန့ဉ်ပစံးလၢသအိလီ၊ ပုၤကညီအသအိနှဉ်မ့ဉ်အကစၢ်အက့ၢ်အဂီၤလၢအိဉ်ဒီးအစုဒီးအယံတက့ဉ်နှဉ်မ့ဉ်အသအိလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသအိသအါလီ၊ ဒီးပစံးလၢအသအိစုာ်ကီးလီ၊ စသအိပုၤဆါကါ၊

၂. **သအိ** နှဉ်မ့ဉ်ပုၤကညီသံစိဉ်မ့ဉ်ဂၤတၢ်သံစိဉ်မ့ဉ်ဂၤပစံးလၢသအိလီ၊ ပုၤသံအကလၢကၤဒီးအသအိအိဉ်လီတဲာ်လီ၊

၃. **သအိ** နှဉ်မ့ဉ်ထီဉ်တၢ်ဒိဉ်အဖံးနှဉ်ပစံးလၢအဒိဉ်သအိလီ၊ ဆိဒိဉ်သအိနှဉ်မ့ဉ်ဆိဒိဉ်အဖံးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသအိသအါလီ၊ တၢ်ခိဉ်ယံနှဉ်ပစံးလၢခိဉ်သအိစုာ်ကီးလီ၊

၄. **သအိသုဉ်** နှဉ်မ့ဉ်ပက့ဉ်သုဉ်အလၢအိပုၤလီၤဆၢဉ်ဝဲနှဉ်ပစံးလၢပသအိသုဉ်လီ၊ ဒီးပစံးလၢပသအိသုဉ်စုာ်ကီးလီ၊ ပုၤတဂၤသအိသုဉ်အလၢပုၤလီၤဆၢဉ်မးကအိကျါလီ၊

၁. **သအိ** နှဉ်မ့ဉ်တၢ်ခိဉ်ကတြါထီဉ်ဝဲနှဉ်ပစံးလၢအခိဉ်အသအိလီ၊ ပုၤတဂၤထုကုတုဒုအခိဉ်သအိနးကၤ၊ ထီဉ်ပထုတၢ်ပုၤတၢ်လီၤလၢအပုၤလၢထီဉ်ဆူအခိဉ်တခီနှဉ်ပစံးလၢသအိလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသအိသအေးသအိတဖဉ်လီ၊ ဒီးပစံးလၢသအိထီဉ်စုာ်ကီးလီ၊

၂. **သအိ** နှဉ်မ့ဉ်ထိးနါဒုခံလံာ်ဝဲနှဉ်ပစံးလၢသအိလီ၊ ဒီးပစံးလၢစအိးစုာ်ကီးလီ၊ ထိးနှဉ်အနါဒုခံသအိဒီးကဒုအိဉ်အဆၢလၢအနါဒုနှဉ်လီ၊

၃. **သအိ** နှဉ်မ့ဉ်ပုၤသးဒိဉ်ထီဉ်ဒီးဟ်သးသပုၤတၢ်ထီဉ်တိလၢပုၤဂၤအလီၤနှဉ်ပစံးလၢဟ်သးသအိလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသအေးသအိလီ၊ ပုၤဟ်သးသအေးသအိနှဉ်ပအိဉ်ဒီးအိတမုဉ်ဘဉ်၊

၁. **သအိဉ်** နှဉ်မ့ဉ်တၢ်ဖိတၢ်လံာ်အနါဒုပုၤကလုာ်စၢ်ကျိဉ်ကျဲဒီးအသ့ဉ်ဒုးနှဉ်ပစံးလၢနါဒုသအိဉ်လီ၊ တၢ်ဖိတၢ်လံာ်နါဒုသအိဉ်နှဉ်မ့ဉ်နါဒုပုၤကလုာ်စၢ်ကျိဉ်ကျဲဒီးအသ့ဉ်ဒုးနှဉ်လီ၊ ဒီးပစံးလၢအနါဒုသအိဉ်သအိဉ်လီ၊

၂. **ပိသအိဉ်** နှဉ်မ့ဉ်ပကိဉ်ပုၤနှဉ်ပစံးလၢပိသအိဉ်လီ၊ ဒီးမ့ဉ်ပအိဉ်ပကိဉ်ပုၤလီ၊ ပုၤတဂၤမ့ဉ်ထီဉ်ပတၢ်ဒီးဒၢန့ဉ်ဝဲဆူအပိသအိဉ်ပုၤလီ၊

၃. **ဘိဉ်သအိဉ်** နှဉ်မ့ဉ်ခုနှဉ်ပကိဉ်လၢဘိဉ်သအိဉ်လီ၊ ဘိဉ်သအိဉ်ညါပုၤကညီတနီၤနီၤမ့ဉ်ဘိဉ်သအိဉ်လီ၊ ဒီးပကိဉ်ဒီးအဆိလၢဘိဉ်သအိဉ်ထိးတြိဉ်ဘိဉ်သအိဉ်တကဝဲလီ၊

၁. **သအိထီဉ်** နှဉ်မ့ဉ်ပဟ်တၢ်ကသုဉ်ထီဉ်ဝဲဒီးပစံးလၢသအိထီဉ်လီ၊ ကသံဉ်နှဉ်တုၤပဟ်ပတထီဉ်ဝဲဘဉ်အခိဉ်ဒီးပဟ်ကသုဉ်ထီဉ်ဝဲနှဉ်ပစံးလၢသအိထီဉ်လီ၊ ကသံဉ်နာနုာ်တုၤသအိထီဉ်နှဉ်တနၢလၢဘဉ်၊

၂. **သအိသုဉ်** နှဉ်မ့ဉ်ပက့ဉ်လီၤဆၢဉ်သုဉ်လၢပုၤနှဉ်ပစံးလၢပသအိသုဉ်လီ၊ ဒီးပစံးလၢသအိသုဉ်စုာ်ကီးလီ၊ သုဉ်တုၤဒိဉ်ဒီးပက့ဉ်နှဉ်ပသအိအလၢပုၤလီၤဆၢဉ်ဒီးပက့ဉ်ကၢ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအ

သဇါ-သါ

ဆိလၢသအိသအါလီ၊

၁. **သဇါကလၢ်** ပုၤနံၤဝဲသီဉ်နှဉ်ပစံးလၢနံၤသဇါကလၢ်လီ၊ ဒီးပစံးလၢနံၤသဇါကလၢ်လီ၊ ပုၤကညီနံၤအါဂၤန့ဉ်သီဉ်သဇါကလၢ်စံးဝဲဒဉ်၊

၁. **သါ** နှဉ်မ့ဉ်ပသမူဒီးအခါနှဉ်ပတြးထီဉ်တြးလီၤန့ဉ်ကလံာ်ဆူပသးကံာ်ပုၤနှဉ်ပစံးလၢပသါလီ၊ ဒီးပစံးလၢပသုပသါပစံးဒီးအဆိဒ်နှဉ်လီ၊ ကယဲာ်တၢ်အိဉ်လၢဟီဉ်ခိဉ်ချၢအံၤလၢအဝးသုဟူးသုတဖဉ် နှဉ်သါသုကိးမံးဒီးလီ၊ သါနှဉ်မ့ဉ်သါထီဉ်သါလီ၊ သါသဖှိစံးဝဲလီ၊ ပုၤတဂၤမံးဒီးသါမးသီဉ်သုလီ၊ ပုၤတဂၤတၢ်ဘျးအသးဒီးသါမးကဖၢကဖၢလီ၊ ကယဲာ်တၢ်သါနှဉ်အိဉ်လၢဟီဉ်ခိဉ်ချၢအါမးလီ၊

၂. **သါ** နှဉ်မ့ဉ်ပစံးပုၤဂၤနှဉ်လၢသါတစုစုလီ၊ ပုၤတဂၤမ့ဉ်ပစံးအီၤလၢသါဂၤဇါ၊ ပုၤတဂၤစံးလီၤအသးလၢသါဂၤသါဝါလီ၊ နသါကလံာ်ဆူလဲဉ်နသါကအိဉ်မုၢ်ဇါ၊ တလၢသါကအိဉ်မုၢ်စံးဝဲဒဉ်လီ၊

၃. **သါကနါ** နှဉ်မ့ဉ်ခိဉ်တကလုာ်အိဉ်ဒီးအကပိဉ်ဒီးအလုာ်ဒိဉ်လုာ်အသးဒီးဒီးဆူဉ်ဝဲဒီးအမုၢ်အဘိဒီးအဒီးလုာ်နှဉ်ပကိးလၢသါကနါလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်မုၢ်သါကနါလီ၊ သါကနါနှဉ်မဲထီဉ်လၢဒုးနှဉ်ပက့ဉ်ဘဉ်နးကၤလီ၊

၄. **သါကနါ** နှဉ်မ့ဉ်ဝဲတဖဉ်စံးလၢသါထီဉ်ကလိးလၢညါခီဒီးကိးဝဲလၢသါကနါလီ၊ စံးဝဲလၢသါတနါစုာ်ကီးလီ၊ သါကနါလီဒၢးဝဲဒီးဝဲယုတၢ်ကလိးနှဉ်စံးဝဲလၢသါကနါယုလီ၊ သါကနါယုတၢ်ကလိးနှဉ်သုတဟ့ဉ်ဘဉ်သုဆါတဘျါဘဉ်စံးဝဲဒဉ်လီ၊

၅. **သါကဘျာ်ကဘျာ်** နှဉ်မ့ဉ်ပုၤမၤတကဲနးဒီးသါအတဟီဉ်တအိဉ်လၢဘဉ်ဒီးသါဖိနဲဖိနဲဒီးပစံးလၢသါကဘျာ်ကဘျာ်လီ၊ ပုၤတဂၤသါကဘျာ်ကဘျာ်ဘျးဒီးအသးကလၢ်လီ၊

၆. **သါကမဉ်** နှဉ်မ့ဉ်ပသါလဲလၢပသးကတၢၤပုၤဒီးပသးဆိးကဲးနှဉ်ပစံးလၢပသါကမဉ်လီ၊ စသါကမဉ်ဒီးစသးဆိးကဲးမးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသါကမုၢ်သါကမဉ်လီ၊

၇. **သါကရူသါကရဉ်** နှဉ်မ့ဉ်တၢ်သဘျးအုဉ်တၢ်မ့ဉ်ဂၤတၢ်သဘျးဖိဉ်တၢ်မ့ဉ်ဂၤပစံးလၢသါကရူသါကရဉ်လီ၊ ယါမ့ဉ်ဟဲဖိဉ်ပုၤသါကရူသါကရဉ်နှဉ်ပယုာ်တချးဘဉ်၊ ဘိဉ်သအိဉ်အုဉ်ထွဉ်တဒုသါကရူသါကရဉ်ဒီးန့ဉ်ဝဲလီ၊

၈. **သါဂၤသါဝါ** နှဉ်မ့ဉ်ပုၤကညီစံးထီဉ်ပတြးလီၤအသးဒီးပစံးလၢစံးလီၤအသးလၢသါဂၤသါဝါလီ၊ ပုၤတဂၤစံးလီၤအသးလၢသါဂၤသါဝါစံးဝဲဒဉ်၊

၉. **သါယၢကလၢ်** နှဉ်မ့ဉ်ပကတိၤဒုဉ်တၢ်လၢတကီဘဉ်နှဉ်ပစံးလၢသါယၢကလၢ်လီ၊ ဟံဉ်သါယၢကလၢ်နှဉ်ပမၤတကီဘဉ်၊ တလၢသါယၢကလၢ်နှဉ်ပမၤသုထီဉ်တိလီ၊

၁၀. **သါယီ** နှဉ်မ့ဉ်သါဟုအဆိလီ၊ ဒီးမ့ဉ်တၢ်ဘျးပသးဒီးပသါနးနးကလဲာ်နှဉ်ပစံးဒီးအဆိလၢသါဟုသါယီလီ၊ ပုၤတဂၤထီဉ်ကစၢ်ဒီးသါမးသါဟုသါယီလီ၊ ဒီးပစံးလၢသါဝဲသါယီစုာ်ကီးလီ၊

၁၁. **သါယီဉ်ကလၢ်** နှဉ်မ့ဉ်ပသးတလုာ်လၢအနးကတၢ်မ့ဉ်ဂၤပသးလီၤလၢအနးကတၢ်မ့ဉ်ဂၤပစံးလၢပသးလီၤသါယီဉ်ကလၢ်

လီ၊ စလဲတံစခိတ်တလံစသးလီသါယိတ်ကလံလီ၊ ပုတဂဟိတ်တံစီးစသးလီမးသါယိတ်ကလံလီ၊ စက်တံ၊ တံဝးစီးစသးလီမးသါယိတ်ကလံလီ၊

၁၂. **သါဗီဗီ** နှ်မုာ်ပုာ်မံလၢသါသိင်ဒ်န့ၣ်ပစံးလၢမံသါဗီဗီလီ၊ ပုတဂမံသါဗီဗီလီ၊ နီပစံးလၢမံသါသိင်ဒ်ဗီဗီစုာ်ကီးလီ၊

၁၃. **သါတကး** နှ်မုာ်သါတကးအဆိလီ၊ မုာ်ပသါနီးနီးကတံဘဲန့ၣ်ပစံးလၢသါတကးသါတကးလီ၊

၁၄. **သါတကး** နှ်မုာ်ပသါန့ၣ်ဘၣ်တစုစုနီးကတံဘဲနီးပသးဆါဘဲန့ၣ်ပစံးလၢသါတကးလီ၊ နီပစံးနီးအဆိလၢသါတကးသါတကးသါတကးသါတလီ၊ ပုတနီးနီးအိၣ်ဒီးသါတကးကြီကြီဒ်တံလီ၊ တနီးနီးဟီၣ်ဒီးသါတကးဘဲလီ၊

၁၅. **သါတယိတ်** နှ်မုာ်သါတကးအဆိလီ၊ နီပမုာ်ပသါနီးကတံသိၣ်တးတးနီးပစံးနီးအဆိလၢသါတကးသါတလီလီ၊

၁၆. **သါတမါ** နှ်မုာ်တံမၤထီၣ်ဒ်အသးထီၣ်တံမၤမုာ်ဂုၤ၊ တံအိၣ်ထီၣ်ဒ်အတံထီၣ်တံမၤမုာ်ဂုၤ၊ ပစံးလၢသါတမါလီ၊ သ့ၣ်န့ၣ်အိၣ်သါတမါနီးမဲထီၣ်ဒ်တံနီးပတသ့ၣ်ဘၣ်အီၤဘၣ်၊ ပုတဂါအိၣ်သါတမါနီးဟီၣ်ဘဲလီ၊ တံဆါန့ၣ်သါတမါနီးမၤထီၣ်အသးလၢပလီလီ၊ နီပစံးလၢသါတမါသးတမါစုာ်ကီးလီ၊

၁၇. **သါတးကလံ** နှ်မုာ်ပဒဲတံတဘီ မုာ်ဂုၤ၊ ပတံတံတဘီ မုာ်ဂုၤပစံးလၢပဒဲသါတးကလံ၊ ပတံသါတးကလံလီ၊ ပုတဂါဒဲအဖိအမဲာ်သါတးကလံနီးအဖိဟီၣ်ဘဲလီ၊ ပုတဂါအသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးတံအမါသါတးကလံလီ၊

၁၈. **သါတးနီး** နှ်မုာ်အိၣ်ထဲတံကတံလီ၊ ပုဆံးတဂဟိတ်သါတးနီးစမၤတနီးဘၣ်၊ ပုတဂါလီၤတံာ်သါတးနီးကသံတံာ်လီ၊ ပုတဂါမၤတကဲသါတးနီးယဲၤလီမးလီ၊

၁၉. **သါတုာ်ကိာ်** နှ်မုာ်ပသါအိၣ်ပုၤဆါနီးပသါတုၤဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပသါတုာ်ကိာ်လီ၊ ပုတဂါအသါအိၣ်ပုၤဆါနီးသါတုာ်ကိာ်မးဘဲတကုာ်မိၤတကုာ်မိၤလီ၊ နီပစံးနီးအဆိလၢသါတုာ်ကိာ်သါတုာ်ယီၤလီ၊

၂၀. **သါထီၣ်သါလီ** နှ်မုာ်ပသါထီၣ်ထီၣ်လီၤနီၤကလံအူပနါဒုပုၤန့ၣ်ဒီးပစံးလၢသါထီၣ်သါလီလီ၊ ပုကညီ နှ်သါထီၣ်သါလီဘဲဒီးအိၣ်မုာ်ဘဲလီ၊

၂၁. **သါပုာ်** နှ်မုာ်တံဖိတံလံသါသုာ်ဒီးပစံးလၢသါပုာ်လီ၊ ကသုာ်သါပုာ်သိၣ်ဖြၢ်ဖြၢ်လီ၊

၂၂. **သါဘၣ်** နှ်မုာ်ပကွၢ်တံဂုၤဒီးပသးတတုာ်ဘၣ်တံန့ၣ်ပစံးလၢသါဘၣ်လီ၊ ပုတဂါသါဘၣ်ပိာ်မုာ်တဂါဒီးန့ၣ်လၢအမါလီ၊ နီပစံးနီးအဆိလၢသါဘၣ်သါဘၣ်လီ၊

၂၃. **သါရၤရၤ** နှ်မုာ်ပထံၣ်ပုၤဂါဒီးပကတံတံတံကမဲးကမိးဒီးပစံးတံတံတံတံတံန့ၣ်ပစံးလၢပကတံတံတံသါရၤရၤလီ၊ ပုတဂါပလဲၤအိၣ်သကိးဒီးကတံမးတံသါရၤရၤလီ၊

၂၄. **သါသနါ** နှ်မုာ်တံအလုာ်အလုာ်န့ၣ်ပစံးလၢသါသနါလီ၊ တံအိၣ်ဒီးအစိကမိၤအလုာ်အလုာ်န့ၣ်မုာ်သါသနါလီ၊ နီပမုာ်ပကိးပိာ်ထွဲတလၢအခံလီ၊ ကစၢ်ယွၤအသါသနါန့ၣ်အိၣ်ထီၣ်လၢ

ကိာ်မုာ်န့ၣ်ဒီးတုၤလၢကိာ်မုာ်ထီၣ်လံလီ၊

၂၅. **သါသနါထီၣ်** နှ်မုာ်တံအိၣ်ဒီးအစိကမိၤအလုာ်အလုာ်အိၣ်ထီၣ်ဘဲဒီးပစံးလၢသါသနါထီၣ်လီ၊ ကစၢ်ယွၤအသါသနါထီၣ်လၢပုၤကညီအကျါလၢကိာ်မုာ်ထီၣ်အံၤလီ၊

၂၆. **သါသဖို** နှ်မုာ်ပုၤကညီမုာ်ဂုၤ၊ တံဂါမုာ်ဂုၤသါထီၣ်လၢအဆုၣ်ကတံန့ၣ်ပစံးလၢသါသဖိုလီ၊ ပုတဂါသါသဖိုသိၣ်သါသ့ကလံလီ၊ ဂုၢ်သါသဖိုသိၣ်သ့ကလံလီ၊

၂၇. **သါဟုသါဟံ** နှ်မုာ်ပဖိထံၣ်အမိၤအဖိဒီးသးဝံၣ်ထီၣ်ဘဲဒီးပစံးလၢမၤဘဲသါဟုသါဟံလီ၊ ပုတဂါထံၣ်အမိၤဒီးသးဝံၣ်ထီၣ်မးဘဲသါဟုသါဟံလီ၊ နီပစံးလၢသါဟုသါဟံစုာ်ကီးလီ၊

၂၈. **ကသါ** နှ်မုာ်မုာ်ကိာ်ဘၣ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလၢမုာ်ကသါဘၣ်ပုၤလီ၊ ထီၣ်ရီၤမုာ်ကိာ်ဘၣ်တံန့ၣ်ပစံးလၢမုာ်ကသါဘၣ်ခဲလၢလီ၊ ပစံးလၢမုာ်အူကသါစုာ်ကီးလီ၊ မုာ်ကသါဘၣ်ယၢကိာ်ကါ၊ နီပစံးနီးအဆိလၢကသါကသါလီ၊

၂၉. **ကသါကလံ** နှ်မုာ်ဒ်တလီၤလီၤအသိးလီ၊ ပုတဂါဟဲအူစအိၣ်ကသါကလံ၊

၃၀. **ကိာ်ထီၣ်သါ** အဲအံၤတဘီအိၣ်လၢသါအကျါန့ၣ်အခိအပယိတအိၣ်ဘၣ်၊ ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအိၣ်လၢထါကျါန့ၣ်အါမးလီ၊

ကိာ်ထီၣ်သါလၢကျါန့ၣ်စုၤ ဘၣ်ထီၣ်သုာ်အလီၤမံ
ဘီဒိၣ်လီၤဆဲးနသးညှိ သါလၢစီၤဘိးထီၣ်ဝံၣ်ကး
သါလၢစီၤဘိးထီၣ်ဝံၣ်မံ ဘၣ်ထီၣ်သုာ်အလီၤဒါ

၃၁. **တသါ** နှ်အိၣ်ထဲတံကတံလီ၊ နလဲၤနဲၤဝဲၤစကလဲၤကွၢ်ယဲတသါ၊ နအိၣ်မုာ်ဝဲၤစကအိၣ်ကွၢ်ယဲတသါ၊ စိာ်ကွၢ်နဖိတသါ၊ စကအိၣ်မုာ်၊ စဝံတံဘျဲးဝံလံဝဲၤကွၢ်နဲတသါ၊

၃၂. **တသါသါ** နှ်မုာ်တလီၤလီၤအဆိလီ၊ နီပမုာ်ပအိၣ်ဝဲၤအိၣ်ကွၢ်မုာ်ဂုၤပလဲၤတံဝဲၤပလဲၤကဒီးန့ၣ်ပစံးလၢတလီၤလီၤတသါသါလီ၊ ပုတဂါအိၣ်မုာ်တလီၤလီၤတသါသါခဲဘဲလီ၊ ပုတဂါအိၣ်မုာ်တလီၤလီၤတသါသါခဲဘဲလီ၊

၃၃. **တံသါ** နှ်မုာ်တံဟူအဆိလီ၊ မုာ်တံပရၢပစၢ်ကျိာ်ဘဲန့ၣ်ပစံးနီးအဆိလၢတံဟူတံသါလီ၊

၃၄. **ဟ့ၣ်သါ** နှ်မုာ်ပဟ့ၣ်ပဖိလၢတံစုာ်လီၤခိၣ်ခိၣ်ဒီးပစံးလၢပဟ့ၣ်သါလီ၊ ပုတဂါဟ့ၣ်သါအဖိလၢစုာ်တပီၤခဲဘဲလီ၊ နီပစံးနီးအဆိလၢဟ့ၣ်သါဒီးသါလီ၊

၁. **သး** နှ်မုာ်တံသါအိၣ်ပုၤအိၣ်ဒီးအညၣ်ကွၢ်လိာ်ကလိာ်ဒီးပစံးလၢသးလီ၊ နီပစံးနီးအဆိလၢသ့ၣ်သးလီ၊ တံဖိတံလံန့ၣ်အိၣ်ဒီးအသးကိးအမံလီ၊

၂. **သး** နှ်မုာ်ထီၣ်ရီၤတသါအချံန့ၣ်ပကိးလၢသးလီ၊ ဘုအိၣ်ဒီးသးလုာ်အိၣ်ဒီးသးဒံအိၣ်ဒီးသးတသါကလုာ်ကလုာ်အိၣ်ဒီးအသးခဲလၢလီ၊ ဘုသး၊ ပန့ၣ်သး၊ တုာ်ရံၤသးထီၣ်ရီၤတသါအိၣ်ဒီးအသးဒီးပစံးလၢအချံစကိးလီ၊

၃. **သးကစၢ်** နှ်မုာ်ကစၢ်ယွၤအစိကမိၤစီၤဆဲာ်လၢပကိးယုာ်အသးဒီးယွၤဒီးကဲလဲၤယွၤနီၤနီၤန့ၣ်ပကိးလၢသးကစၢ်လီ၊ နီပကိးလၢသးမုာ်ကစၢ်စုာ်ကီးလီ၊

၄. **သးကညီ** နှ်မုာ်ပကွၢ်ပုၤလၢဖိာ်န့ၣ်ယာ်ကဲမုာ်ဂုၤ၊ ပုလၢအ

သး

ကလျာကတိတိတ်စိမ့်ဂု၊ ပကွာ်ဒီးပသးလီလအသိဒီးပစံးလာပသးကညီလီ၊ ပုတဂကဖိုဒီးပသးကညီအီလီ၊ ပုတဂကတိတိတ်အကလျာစိဒီးပသးကညီအီလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသျှင်ကညီသးကညီလီ၊

၅. သးကတ၊ နှ်မုပုကညီတိမိန့်အသးလာအမါအဝါဒီးအိတ်တကဲဘဉ်နှ်ပစံးလာအသးကတလီ၊ ဖိသဉ်ခွါတနီနီအသးကတနးက၊ တနီနီ အသးတကတဘဉ်အနကဉ်သံဘဉ်၊ ဟိမုတဖဉ်နှ်ဒ်အသးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသျှင်ကတသးကတလီ၊

၆. သးကတု၊ မုပသးပုနီပသးဒီးပစံးလာပသးကတုလီ၊ ပပျုတ်ဒီးမုပသးပုနီပသးနှ်ပစံးလာသးကတုလီ၊ ပုတဂကထံထိဒီးအသးကတုဒီးတဆဲးဘဉ်ဘဉ်သးပုနီကွံအသးလီ၊ ပစံးဒီးအဆိလာသးကတုယာ်ယာ်လီ၊

၇. သးကဒါ၊ နှ်မုပုသံဒီးအသးလာကတိခါနှ်ပစံးလာအသးကဒါလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသျှင်ကဒဲသးကဒါလီ၊ ပုတဂမတကဲတယံတဖိဒီးမဒိဒီးအသးကဒါလီ၊

၈. သးကနိ၊ နှ်မုပပျုတ်ဒီးပသးဝးဆဲးတိဝ်နှ်ပစံးလာပသးကနိလီ၊ စထံဘဉ်သအိတ်ယုထိဒီးစသးကနိမးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသျှင်ကနိသးကနိလီ၊

၉. သးကနိ၊ နှ်မုပမတကဲပတဟိတ်တအိတ်ဘဉ်ဒီးတဘျံးပသးဒီးပသးဝးဆဲးတိဝ်နှ်ပစံးလာပသးကနိလီ၊ ဒီးပစံးလာပသးကနိကစုပစံးဒီးအဆိလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာပသျှင်ကနိသးကစုစုကိလီ၊

၁၀. သးကဘျှင်၊ နှ်မုပသါတပုဘဉ်ပသါတဘျးသါဘဉ်ဒီးပစံးလာပသးကဘျှင်လီ၊ ပုတဂမတကဲအတဟိတ်တအိတ်လာဘဉ်ဒီးကိးအသးကဘျှင်လီ၊ ဒီးပစံးလာအသးကဘျှင်စုကိလီ၊

၁၁. သးကမဉ်၊ နှ်မုပကွါပိတ်မုဂုဒီးပသးအါလိတ်ထိတ်လဲလာပကမကမဉ်အီဒီးပစံးလာပသးကမဉ်လီ၊ ထိရီပသးလိတ်ထိတ်လာအအါအသိနှ်ပစံးလာပသးကမဉ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသျှင်ကမဉ်သးကမဉ်လီ၊ ပထံပိတ်မုဂုနှ်ပတကွါဘဉ်လာထံလာစံးဘဉ်ပကွါဒီးပသးကမဉ်လီ၊

၁၂. သးကမီ၊ နှ်မုပုလပအဲဒ်အီနှ်ပကိးမု အမါလာသးကမီလီ၊ နကလဲအုလဲသးကမီ၊ ဒီးပဖိပမါနှ်ပကိးလာသးကမီတစုစုလီ၊

၁၃. သးကရ၊ နှ်မုလံကွါအဆိလီ၊ ဒီးမုလံလာပဒိတ်စံညိတ်ကွါအဂါအကျါနှ်ပစံးလာလံကွါသးကရလီ၊

၁၄. သးကလး၊ နှ်မုတိကုတ်သိးတကလုလာပုမာလဲသါဆုဒီးပကိးလာသးကလးလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသးဘုသးကလးလီ၊ သးကလးနှ်အိတ်ဒီးအဂါဒီးအသုဒီးအဝါလီ၊

၁၅. သးကလဲ၊ မုတိမိတ်ဘျးပသးဒီးပစံးလာသးကလဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသျှင်ကလဲသးကလဲလီ၊ စမူညါသုးစသးကလဲနးကစကဘျးလီ၊

၁၆. သးကပီ၊ နှ်မုသုတ်တကလုအလဲဂါဒီးပုတနီနီကိးလာ

သး

သးက ပီလီ၊ ဒီးတအိတ်ဘဉ်လာကိတ်တဲဘဉ်အိတ်လာ ကိတ်မိတ်လဲဘဉ်မိတ်လာမိတ်ဖိစံးလီ၊

၁၇. သးကအု၊ နှ်ဘဉ်သးဒီးသးအုလီ၊ ကွါလာသးအုတကွါ၊ ၁၈. သးကါ၊ နှ်မုပကွါပုဂါအတိတ်ဒီးတိမိတ်ဟံးနုပသးနှ်ပစံးလာပသးကါလီ၊ ပဟံးနှ်မုတနုဘဉ်ဒီးတိမိတ်ပလာဟးဂါပသးဒီးပစံးလာပသးကါလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသျှင်ကါသးကါလီ၊

၁၉. သးကါ၊ နှ်မုပသးလီအဆိလီ၊ ဒီးမုပသးခုင်လီလာတိမိတ်ဟိတ်ပသးနှ်လီ၊ ဒီးပစံးလာသျှင်ကါသးလီစုကိးလီ၊ ပုတဂကအဖိသံဒီးဟိတ်ဘဉ်စကနုဒီးစသးကါသးလီမးလီ၊

၂၀. သးကး၊ နှ် မုသးအုအဆိလီ၊ ဒီးမုပပျုတ်ပဘဉ်ယိတ်တိနှ်ပစံးဒီးအဆိလာသးအုသးကးလီ၊

၂၁. သးကး၊ နှ်မုဟုးကးအဆိလီ၊ ဒီးမုဖိသဉ်အဟာမာမာနှ်ပစံးလာဟုးကးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟုးကးသးကးလီ၊

၂၂. သးကါပု၊ နှ်မုပုကညီ အသးအိပုလာဆိကမိတ်ထိတ်တိဟိတ်ထိတ်အလီလီနှ်ပစံးလာသးကါပုလီ၊ ဒီးထိရီတိအိပုလာအသးကျါနှ်ပစံးလာသးကါပုလဲလာလီ၊ ထိရီတါသဉ်အိတ်ဒီးအသးကါပု၊ ပုကညီအိတ်ဒီးအသးကါပုစုကိးလီ၊ ပုတဂကဆိကမိတ်ထိတ်တိလာအသးကါပုလီ၊ ဒီးပစံးလာသျှင်ကါသးလဲစုကိးလီ၊

၂၃. သးကု၊ နှ်မုပုအါလာကွါပုဂါအတိတ်ဒီးတိမိတ်မာဟးဂါအသးနှ်ပစံးလာသးကုလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသျှင်ကုသးကုလီ၊ ဒီးပစံးလာသးကုသးကးစုကိးလီ၊ ဒီးပစံးလာသးကုသးကးစုကိးလီ၊

၂၄. သးကုကလဲ၊ နှ်မုပုလာကွါပုဂါတိဒီးလိးကိတ်ဒီးမာဟးဂါလဲနှ်ပစံးလာပုဂါမာဂါဒီးပစံးလာသးကုကလဲလီ၊ ပုတဂကအသးကုကလဲဒီးမာဟးဂါပုဂါအတိတ်ဒီးစံးလဲလာပုဂါမာဟးဂါလီ၊

၂၅. သးကဲထိတ်၊ နှ်မုပသးဒိတ်ထိတ်လာအနးကတိတ်နှ်ပစံးလာပသးကဲထိတ်လီ၊ ပုတဂမာဂါတိဒီးစသးကဲထိတ်မးလီ၊ ပုတဂကစံးသိးယာ်ဒီးစသးကဲထိတ်မးလီ၊

၂၆. သးကိ၊ နှ်မုပဘဉ်ယိတ်တိပသးတမုတ်ဘဉ်မုဂု၊ ပသးအုတိပအိတ်တမုတ်ဘဉ်မုဂုပစံးလာပသးကိလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသးကိသးဂါလီ၊ ပုမုထံလီအတိတ်ဒီးဘးဒီးအသးကိလဲလီ၊

၂၇. သးကိလု၊ နှ်မုပုဂါမာမာမုပုတမံမံပသးဒိတ်ထိတ်ဘျါတသုဘဉ် ဒီးပစံးလာပသးကိလုလီ၊ ဒီးပစံးလာပသး ကိဟုပသးကိအုစုကိးလီ၊ ပုတဂမာမာဆါစသးဒီးစသးကိလုဘျါတသုဘဉ်၊ ပုတဂမာသံစတိတ်လံဒီးစသးကိဟုတဘျါဘဉ်၊ ပုတဂကတိဆါစသးဒီးစသးကိအုဘျါတသုဘဉ်၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသျှင်ကိလုသးကိလုလီ၊

၂၈. သးကါ၊ နှ်မုပုလာလုဒ်အသးဒီးတကနုဘဉ်ပုဂါအကလုဒီးဟံးဆုတ်အသးဟံးအသးနှ်ပစံးလာအသးကါလီ၊ ပုတဂကအသးကါသမိးပသိတ်ကုသိကုတဒိကနုဘဉ်ဘဉ်၊ ဒီး

သး

ပစံးဒီးအဆိလာသူင်ကိသးကိလီ.

၂၉. **သးကီ** နှံ့မှ်ပုလါအတိကုင်တိဆးတအိင်ဘဉ်ဒီးပဒးနဲင် အတိတိဝဲတန့ၣ်ဘဉ်နှံ့ပစံးလါသးကိလီ. ပုတဂါအသးကိ သမိး, ပဒးနဲင်အတိတိဝဲတန့ၣ်ဘဉ်.

၃၀. **သးကီ** နှံ့မှ်ပယုထီၣ်ဝုၣ်လါမဲးလိာ်အဖိလံာ်ဒီးပစံးလါမဲး လိာ်သးကိလီ. ဒီးပစံးလါတိသးကိစုၣ်ကိလီ. ပယုထီၣ်ဝုၣ် လါကျူဖးထီၣ်အဖိလံာ်မှ်ဂုၤ. လါမဲးလိာ်အဖိလံာ်မှ်ဂုၤ. ပစံးလါ သးကိလဲလါ. မဲးလိာ်သးကိမှ်တအိင်ဘဉ်ဒီးကလီကယျါ ဝဲလီ.

၃၁. **သးကျါ** နှံ့မှ်တိသုၣ်ဝံၤပသးဒီးပအိၣ်မှ်ဒီးပတဟီၣ်အိၣ် ထီၣ်ဝဲနှံ့ပစံးလါပသးကျါလီ. ဒီးပစံးလါပသးကျါထီၣ်စုၣ် ကိလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသူင်ကျါသးကျါလီ.

၃၂. **သးကျါ** နှံ့မှ်ပုလါမတိပကွါဒီးမှ်လါပသးမှ်ဂုၤ, ထီ ရီၤပမတိမှ်လါပသးမှ်ဂုၤ, ပစံးလါပသးကျါလီ. ဒီးပစံး လါပသးကျါထီၣ်စုၣ်ကိလီ. ထိးတဒုဘဉ်သံဝုၣ်ခိဒီးစသးကျါ ထီၣ်မးလီ. ထီခိၣ်အိၣ်ဘုဒီးထွံၣ်အုၣ်သံနှံ့စသးကျါထီၣ်မး လီ. ပုတဂါဆူၣ်ဒီးမတိစသးကျါထီၣ်မးလီ. ဒီးပစံးဒီးအ ဆိလာသူင်ကျါသးကျါ, သးစံးသးကျါလီ.

၃၃. **သးကျါ** နှံ့မှ်ပပလီၤပသးဒ်ပသုတလီၤကမၣ်တဂုၤဒီးပစံး လါပသးကျါလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသူင်ဂါသးကျါ, သူၣ် စံးသးကျါလီ. ပုလါသူၣ်ဂါသးကျါနှံ့ပလီၤအသးကဲဝဲ လီ.

၃၄. **သးကျိ** နှံ့မှ်သးကံၣ်အဆိလီ. ဒီးမှ်ပလါသးပတိတဘျါ ဘဉ်နှံ့ပစံးဒီးအဆိလာသးကံၣ်သးကျိလီ. စခိၣ်တပူၤသးကံၣ်သး ကျိဒီးစတိတဘျါဘဉ်.

၃၅. **သးကွံ** နှံ့မှ်ပကွါတိဂုၤဒီးတိမိၣ်ဟံးန့ၣ်ပသးနှံ့ပစံးလါပ သးကွံလီ. ပုတဂါသးကွံခိၣ်ဖာၣ်သတိတဘုၣ်ဒီးမဲးန့ၣ်ဝဲလီ. ပုတဂါသးကွံအဖိဒီးအဖိတအိၣ်ဘဉ်. ပုလါတိမိၣ်န့ၣ်ဘဉ်အ သးလါတိနှံ့ပစံးလါသးကွံဝဲလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသူင်ကွံ သးကွံဝဲလီ.

၃၆. **သးခံး** နှံ့မှ်ပုလါတသုၣ်ညါဘဉ်တိဂုၤဒီးတိအါနှံ့ပစံး လါသးခံးလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသူင်ခံးသးခံးလီ. ပုလါသူၣ်ခံး သးခံးနှံ့တသုၣ်ညါဘဉ်တိလါအဂုၤအအါဘဉ်. နီၤဖးဝဲဖးတိ ဂုၤဒီးတိအါအဆါတသုဘဉ်ဒီးမှ်ပုလါသးခံးနှံ့လီ.

၃၇. **သးခု** နှံ့မှ်ပမါန့ၣ်တိမှ်ဂုၤ. ပထံၣ်ပမိၣ်ပဟ်မှ်ဂုၤ. ပတ ဟီၣ်အိၣ်ထီၣ်လါပသးမှ်ထီၣ်နှံ့ပစံးလါပသးခုလီ. ဒီးပစံးဒီး အဆိလာသူင်ခုသးခုလီ. ပုတဂါထံၣ်အမိၣ်ဟဲကုၤဒီးအသးခု ဝဲလီ. ပုတဂါမါန့ၣ်ထီၣ်ခိၣ်တဒုဒီးအသးခုဝဲလီ. ထီရီၤပထံၣ်န့ၣ် တိမှ်ဂုၤ. ပမါန့ၣ်တိမှ်ဂုၤ. ပသးမှ်ထီၣ်ဝဲနှံ့ပစံးလါပသးခု လီ.

၃၈. **သးခု** နှံ့မှ်ပသးခုထီၣ်နှံ့ပစံးလါသးခုလီ. ပလဲၤတိပသ ကိးအါနှံ့ပသးခုလီ. ဒီးပစံးလါပသးခုတလုၤစကိးလီ. ဒီးပ စံးဒီးအဆိလာသူင်ခုသးခုလီ. ပုလါတပျံၤဘဉ်တိနှံ့ပစံးလါ သးခုတလုၤလီ. ပုတဂါလဲၤထီၣ်ဆူၣ်ဒီးအအိၣ်ဒီးဟံးသးခုတ

သး

လုၤလီ.

၃၉. **သးခုထီၣ်** နှံ့မှ်ပလဲၤတိပသးကိးအါဒီးပတပျံၤဘဉ်တိ ဘဉ်ဒီးပစံးလါပသးခုထီၣ်လီ. ပလဲၤတိတုၤပုလဲၤဒီးပုတဂါ ဒီးပသးခုထီၣ်ဖးဒိၣ်လီ.

၄၀. **သးခိၣ်သုၣ်** နှံ့မှ်ပသးလါထိးထီၣ်အသးလါပပသိၣ်တခိ နှံ့ပစံးလါပသးခိၣ်သုၣ်လီ. ထီရီၤတိသးခိၣ်သုၣ်နှံ့ထိးထီၣ် အသးဆူၣ်အပသိၣ်တခိနှံ့လီ. တိဖိတိလဲၤအသးခိၣ်သုၣ်နှံ့ တုၤထီၣ်တဲၣ်ဒီးအမိၣ်ပုၤသံဝဲလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသူင်ခိၣ်သုၣ် သးခိၣ်သုၣ်လီ.

၄၁. **သးချ** နှံ့မှ်ပစံးတိမတိဒီးပတိပသးတုၤလီၤဖိယိာ်ကျါမ န့ၣ်ဒီးပမါပသးချသးဒီးပလဲၤတိပျံၤသလဲၣ်ဒီးပစံးလါပသးချ လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသူင်ချသးချလီ. ပုသးချကဲလါပဒိၣ် အပုၤဒီးမါပဒိၣ်တိမါနှံ့ပဒိၣ်အဲၣ်ဒီးဝဲလီ.

၄၂. **သးကံၣ်** နှံ့မှ်ပလါသးလါပတိဘျါကီဝဲနှံ့ပစံးလါသးကံၣ် လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသးကံၣ်သးကျိလီ. တိလါသးဘဉ်ပု သးကံၣ်သးကျိနးကါ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသးကံၣ်သးကွံစုၣ်ကိလီ.

၄၃. **သးဂုၤ** နှံ့မှ်ပုလါသးတဒိၣ်ဘဉ်. ပုလါသးဒိၣ်ထီၣ်ဆိၣ် လီၤအသးဒီးဆိၣ်လီၤအသးကလုၣ်ကလီၤနှံ့ပစံးလါအသးဂုၤ လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသူင်ဂုၤသးဝါလီ. ပုလါအသးဂုၤနှံ့ ဆိၣ်လီၤအသးလီ.

၄၄. **သးကိၣ်** နှံ့မှ်ပတုၤထီၣ်ယုၣ်န့ၣ်ကုၣ်န့ၣ်လါဂုၤဒီးပစံးလါသး ကိၣ်ကုလီ. ပမှ်အဲၣ်ဒီးယုၣ်မိၣ်ကုၣ်မိၣ်ကုၣ်ခါဝဲဒီးပသးကိၣ်လါဂုၤ ဒီးခါဝဲလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသးကိၣ်သးကဲလီ.

၄၅. **သးကိၣ်** နှံ့မှ်သးလိၣ်အဆိလီ. ဒီးမှ်ပသးဘဉ်အါတိလါ တိမိၣ်ဘိးပသးနှံ့ပစံးဒီးအဆိလာသးလိၣ်သးကိၣ်လီ. ပုတဂါ အါအဲၣ်ဘဉ်အါဘဉ်သီ. သးလိၣ်သးကိၣ်ယုၣ်နးကါ.

၄၆. **သးဂါ** နှံ့မှ်သးကိၣ်အဆိလီ. ဒီးမှ်ပသးဘဉ်ယိၣ်တိလါ ပသးတမုၣ်ဘဉ်နှံ့ပစံးဒီးအဆိလာသးကိၣ်သးဂါလီ.

၄၇. **သးယု** နှံ့မှ်တိလါသးဘဉ်ပုလါအပူၤလီၤတအုၣ်ဘဉ်ဒီး ပြုထီၣ်ပြုကဲကိၣ်ယုၣ်ယုၣ်ဒီးပစံးလါသးယုလီ. တိသးယု နှံ့ဘဉ်ပုပဖူလါကသံၣ်လါသးဒီးဘျါဝဲလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ လါသးယုသးယုလီ. ဒီးပစံးလါတိသးယုစကိးလီ.

၄၈. **သးယိ** နှံ့မှ်ပမါတကဲလါတိဆါပုထီရီၤတမံၤနှံ့ပတုၤမှ် တကဲဘဉ်ဒီးပသးဒိၣ်ထီၣ်နှံ့ပစံးလါပသးယိလီ. ဒီးပစံးဒီးအ ဆိလာသူင်ယိသးယိလီ.

၄၉. **သးစဂါ** နှံ့မှ်ပသးအုၣ်တဲၣ်ဒီးတိဖးတိမတိတုၤလီၤဖိယိာ် လီၤတိလါဆဲးဒီးပတအဲၣ်ဒီးဘဉ်လီၤတုၤလီၤယိနှံ့ပစံးလါပသး စဂါလီ. ပုလါသးစဂါန့ၣ်မတိသးကိၣ်ဒီးဘဉ်ယိၣ်ဝဲလါကလီ တုၤလီၤယိလီ.

၅၀. **သးစါ** နှံ့မှ်ပုလါမုၣ်ကနီၤဖိသုၣ်ခါ. ဖိဖိသုၣ်. ပုတုၤ ထီၣ်ဘိၣ်မိၣ်နှံ့ပစံးလါသးစါလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသူင်စါသး ဘိၣ်. သုၣ်စါသးစါလီ. ပုလါသးစါဒီးနှံ့အတဟီၣ်ဆူၣ်ဝဲလီ.

၅၁. **သးစါ** နှံ့မှ်ပုလါသးကညီၤတိသုၣ်ဒီးလီၤချ့နှံ့ပစံးလါအ သးစါလီ. ပုတဂါအသးစါဒီးပုလါကတိတိဒီးအါလါအမှ်

သး

ဒီးကနပ်ဝဲအကလုာ်ဒီးအသးလီဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသျှင်စာ်သးစာ်လီ။

၅၂. **သးစာ်ဆါ** နှံ့မ့ပသးတိဒီးပုဂံဒီးတံမိဉ်ရူပသးဒီးပုဂံတံမိဉ်မာ်မာ်မာ်ပသးဒီးပုဂံ၊ တံတမိဉ်မာ်ဒိဉ်ထီဉ်ဘဉ်ပုဂံအသးနှံ့ပစံးလသးစာ်ဆါလီ။ ပသးစာ်ဆါနှံ့တံတမိဉ်မာ်ဟးဂီၤဘဉ်ပသးလသျှင်အတံနီတမံၤဘဉ်။ တံမိဉ်မာ်ဂုၤပသးလသျှင်တမိဉ်လီ။

၅၃. **သးစုာ်** နှံ့မ့ပသးဒိဉ်ထီဉ်ကီဉ်နှံ့ပစံးလသးစုာ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသျှင်စုာ်သးစုာ်၊ သျှင်စုာ်သးစုာ်၊ သျှင်စုာ်သးလွဲာ်လီ။ ပုဂံတဂါအသးစုာ်ဒီးအသးဒိဉ်ထီဉ်ကီဉ်လီ။

၅၄. **သးဆါ** နှံ့မ့ပုဂံကတိၤပုဂံတမုဉ်ဘဉ်ပသးမ့ဂုၤ၊ ပုဂံမာ်ဟးဂီၤပတံတမုဉ်ဘဉ်ပသးမ့ဂုၤ၊ ပသးဒိဉ်ထီဉ်လသးနးကတံၤနှံ့ပစံးလသးဆါလီ။ ပုဂံတဂါကတိၤယၤစသးဆါကၤ၊ ပုဂံတဂါမာ်ဆါစသးဘျါတသ့ဘဉ်။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသျှင်ဆါသးဆါလီ။

၅၅. **သးဆံး** နှံ့မ့ထီရီၤတံၤချံလၢမိနဲတဖဉ်နှံ့ပစံးလသးဆံးလီ။ သဲးသဉ်တဖျါအသးဆံးကၤ။

၅၆. **သးဆါ** နှံ့မ့သးဝံဉ်အဆိလီ။ ဒီးမ့ပမာ်သိဉ်မာ်ပုၤမုဉ်ပကလုာ်လၢပမာ်မံပမိမ့ဂုၤ၊ ပသးကျဲယုာ်မ့ဂုၤ၊ ပစံးဒီးအဆိလသးဝံဉ်သးဆါလီ။

၅၇. **သးဆူဉ်** နှံ့မ့ပတုာ်ထီဉ်ဘိဉ်မိလၢအသးတဖဉ်ဘဉ်ဒီးတံဘျံးအသးကီဉ်နှံ့ပစံးလသးဆူဉ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသျှင်ဆူဉ်သးဆူဉ်လီ။ ပုဂံလသျှင်ဆူဉ်သးဆူဉ်နှံ့မာ်တံတံဘျံးအသးကီဉ်လီ။

၅၈. **သးဆဲးထု** နှံ့မ့ပဟာ်မာ်ဆဲးတံၤဝဲဒီးဒီးပစံးလသးဆဲးထုလီ။ စသးပအူဒီးစသးဆဲးထုမးထူးထူးလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသးဆဲးထုသးဆဲးပုၤလီ။

၅၉. **သးညး** နှံ့မ့ပသးခိဉ်သ့ဉ်နှံ့ပစံးလသးညးလီ။ တံမိတံလံၤအသးညးနှံ့ထိးထီဉ်အသးဆူအသးအိပုၤနှံ့ဆူအပသိဉ်နှံ့လီ။ ဒီးပစံးလသးခိဉ်ညးစုာ်ကီးလီ။

၆၀. **သးညီ** နှံ့မ့ပသးဖုံနှံ့ပစံးလသးညီလီ။ ပုဂံလၢအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချဲးနှံ့အသ့ဉ်ဖုံသးညီစံးဝဲဒဉ်။

၆၁. **သးတဖျါဃီ** နှံ့မ့ပဟ်လီၤပသးဒီးပုဂံဒီးသိးသိးဒီးပစံးလၢပဟ်လီၤပသးတဖျါဃီဒီးပုဂံလီ။ ပုခံဂဟ်လီၤအသးတဖျါဃီလီ။ ပုဒီးမိဉ်ဟ်လီၤအသးတဖျါဃီလီ။

၆၂. **သးတဖျါဉ်** နှံ့မ့ပကတိၤမုဉ်တံၤဒီးပမိဒီးပကီးလသးတဖျါဉ်လီ။ သးတဖျါဉ်စၢ၊ ဒဉ်န့ၤစထံတက့ၢ်။

၆၃. **သးတမုဉ်** နှံ့မ့ပသးဒိဉ်ထီဉ်ပုဂံဘျါတသ့ဘဉ်ဒီးပစံးလသးတမုဉ်ဘဉ်ပုဂံလီ။ ပုဂံတဂါမာ်သံစထံဉ်တဖုစသးတမုဉ်ဘဉ်အီၤဘဉ်။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသျှင်တမုဉ်သးတဂုၤလီ။

၆၄. **သးတလံာ်** နှံ့မ့သးတလံာ်အဆိလီ။ ဒီးမ့ပပုၤပကလုာ်တံၤဒီးပစံးလသးတလံာ်။ ပသးတလံာ်။ ပစံးဒီးအဆိလသျှင်လီ။

၆၅. **သးသလံာ်သလုာ်** နှံ့မ့တံမိဉ်လဲၤပသးလၢတံမုဉ်ဂုၤ၊ တံ

သး

မိဉ်မာ်ပသးလၢတံမုဉ်ဂုၤ၊ ပသးခုဒီးပစံးလၢပသးမာ်သးသလံာ်သလုာ်လီ။ ဒီးပစံးလၢပသးကလံာ်ကလုာ်စုာ်ကီးလီ။

၆၆. **သးတလုာ်** နှံ့မ့ပဘဉ်ယိဉ်ပကလီၤတံၤဒီးပသးကနီးနှံ့ပစံးလၢပသးတလုာ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသးတလံာ်သးတလုာ်လီ။

၆၇. **သးတသ့** နှံ့မ့ပုဂံလၢကသီးဝိညါတအိဉ်ဘဉ်တဖဉ်နှံ့ပစံးလၢသးတသ့လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသျှင်တဘဉ်သးတသ့၊ သျှင်တသ့သးတသ့လီ။ ပုဂံလၢသျှင်တသ့သးတသ့ဘဉ်တဖဉ်နှံ့သျှင်ညါတံတလံာ်ဆိကမိဉ်တံတဘျံးဘဉ်။

၆၈. **သးတုာ်** နှံ့မ့မုဉ်တံၤလၢတံၤတမိဉ်ကွါဘဉ်ပသးလၢတအိဉ်ဘဉ်နှံ့ပစံးလၢပသးတုာ်လီ။ ပုဂံတဂါအသးတုာ်အမါဒီးကွါတံၤအမါလီ။ ဒီးထီရီၤတံၤလၢပသးတအိဉ်ကွါဘဉ်ဒီးတံတမိဉ်ကွါကွါလၢ၊ ဘဉ်ပသးနှံ့တုာ်ပသးဟ့အီၤ ဒီးမ့ပသးတုာ်အီၤလီ။

၆၉. **သးတီ** နှံ့မ့ပုဒီးမိဉ်အသးအိဉ်လိာ်အသးတပယုာ်ဃီထီဘိဒီးပစံးလၢအသးတီလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသျှင်တီသးတီ၊ သျှင်တီသးရၢလီ။ ဒီးသျှင်တီသးယံၤစုာ်ကီးလီ။

၇၀. **သးထံ** နှံ့မ့မုဉ်တံၤလီၤသးကဲထီဉ်လၢအပုၤလီၤဒီးအဖံတအိဉ်ဘဉ်။ ပတံၤဒီးအထံအိဉ်ဝဲနှံ့ပစံးလၢတံၤသးထံလီ။ ဒီးမ့ပတံၤလီၤသးလၢအထံအိဉ်ဝဲနှံ့လီ။

၇၁. **သးထု** နှံ့မ့ပသးတဖုဘဉ်ဒီးပခိဉ်ယၢပခိဉ်ဆါဒီးပသးယၢဝဲနှံ့ပစံးလၢပသးထုလီ။ စမံစဖုသံနီဉ်ထီဉ်စသးထုနးကၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသးထုတရၢလီ။ ပမံပဖုသံနီဉ်ထီဉ်သီနှံ့ပသးထုကၤ။

၇၂. **သးထီ** နှံ့မ့ပုဒီးအိဉ်ကၤအိဉ်ခိးဝဲတုာ်မ့ၤဝါခိဉ်ပုၤဝါဘျံးနှံ့ပစံးလၢသးထီလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသျှင်ထီသးထီလီ။ ပုဂံလၢသးထီဝဲနှံ့အိဉ်ကၤအိဉ်ခိးဝဲတုာ်အိဉ်ဝါမိဉ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသးထီယဉ်ဘဉ်စုာ်ကီးလီ။ ဒီးပစံးလၢသျှင်ထီသးယံၤဒ်နှံ့ဒီးအဆိစုာ်ကီးလီ။

၇၃. **သးထီဉ်** နှံ့မ့ပသးဒိဉ်ထီဉ်နှံ့ပစံးလၢပသးထီဉ်လီ။ ပုဂံတဂါအဝဲတဂါစံးသိးအီၤဒီးအသးထီဉ်ဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသျှင်ထီဉ်သးထီဉ်၊ သျှင်ထီဉ်သးဟ့လီ။ ဒီးပစံးလၢပသးဒိဉ်ထီဉ်စုာ်ကီးလီ။

၇၅. **သးဒီးသိးပူ** No. 156-၁၅၆. မတၢတဂါလၢပုၤတဂါလဲၤဟးဒီးအသကိးအါအါကလံာ်ဒီးတလဲၤစိာ်ဘဉ်ဟ့ဆဉ်မ့ၤဆွံဘဉ်။ ဒီးအသကိးစံးအီၤနတလဲၤစိာ်ဟ့ဆဉ်မ့ၤဆွံဘဉ်မနုၤလဲဉ်။ ဒီးစံးဆာဝဲပကလဲၤဘၢအိဉ်မံနှံ့လီ။ လဲၤဝဲတံၤသဉ်ဝံၤထီဉ်အသးဒီးကွါလၢန့ၤမာ်အဂီၢ်မိဉ်ဘၢလၢန့ၤဒီးအဂီၢ်မိဉ်ဘၢလီၤအဝဲစံးသိးန့ၤလီ။ ဘာဝဲဒီးမံယီၤန့ၤအသိးန့ၤလီ။ အသကိးတဂါနါတြိာ်အီၤဒီးလဲၤမာ်ဝဲဒ်န့ၤသိးဒီးပုဂံအသးတဒီးသိးဘဉ်ဒီးအီၤဒီးဘၢလၢမံတသ့ဘဉ်လီ။ မိဉ်န့ၤဒီးပသျှင်ကုပသးပုၤစံးဝဲဒဉ်။ တံၤလၢပဒီးပုၤဝဲဒ်အံၤအသးမုဉ်ဒီးသိးဒီးဘၢလၢန့ၤကဲထီဉ်ယာ်လၢန့ၤယာ်။ တံၤလၢပတံၤတံၤတဂါအံၤမုဉ်ကနဉ်ကိးကၤဒီးဖးပျါကလံာ်ဒီးဘၢလၢမံယာ်။ မိဉ်န့ၤဒီးစံးဝဲလၢထီဉ်အံၤ

သး

ဒီပုဂံဝံဆီဟံဉ်မုာ်ကျါ	မူခိဉ်လီၤပုၤဆိဉ်ထီဉ်ဃာ်
မူခိဉ်လီၤပုၤဆိဉ်ထီဉ်ဆါ	ဒီပုဂံဝံသးမုာ်ဒီးသိး
ဒီးပုဂံဝံဆီဟံဉ်မုာ်ဃါ	ဘၢလၢဂံၤမံၤန့ဉ်အသိး.

၇၆. **သးနူ** န့ဉ်မုာ်ပုၤလၢတပျံၤဘဉ်တၢ်န့ဉ်ပစံးလၢပုၤသးနူလီၤ. ပုၤသးနူတဖဉ်န့ဉ်တပျံၤဘဉ်အဖုၣ်အဒါ. ဘီဉ်သအိဉ်ထိးတြိဉ်. ကသ့ဉ်ကဆီန့ဉ်တပျံၤဘဉ်ဝဲဒီးပစံးလၢပုၤသးနူလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်န့ဉ်သးနူလီၤ.

၇၇. **သးနူထီဉ်** န့ဉ်မုာ်ပသးကိးအါဒီးပတပျံၤဘဉ်တၢ်န့ဉ်ပစံးလၢပသးနူထီဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်န့ဉ်ထီဉ်သးနူထီဉ်လီၤ.

၇၈. **သးဒုဒီ** န့ဉ်မုာ်ထီဉ်ရီၤပကလဲၤတၢ်မုာ်ဂုၤ, ပကမၤတၢ်တမံၤမံၤမုာ်ဂုၤ, ပကမၤတၢ်တစံးစံးပကမၤတၢ်တစံးစံးပသးဒုဒီန့ဉ်မၤသးဒုဒီန့ဉ်လီၤ. ပုၤတဂၤပုၤဟဲကလံာ်အါဒီးသိး ကလဲၤတၢ်ဒီးအသးဒုဒီဝဲကလဲၤတစံးစံးကဆိဉ်တစံးစံးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်ဒုဒီသးဒုဒီလီၤ.

၇၉. **သးဒိဉ်** န့ဉ်မုာ်ပုၤကညီလၢသးအါထီဉ်လၢတၢ်မိဉ်တၢ်အသးလၢတၢ်ဒီးတၢ်မိဉ်ထီဉ်သန့. မိဉ်ပံာ်မိဉ်ကျိအသးလၢတၢ်န့ဉ်ပစံးလၢပသးဒိဉ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသးဒိဉ်ထီဉ်ဝံသးဒိဉ်မုာ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤသးဒိဉ်ဒီးပုၤဂၤကတိၤဘဉ်အါတမုာ်ဘဉ်အနီၤဒီးတၢ်ဝဲလီၤ. ပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်ဒိဉ်သးဒိဉ်လီၤ.

၈၀. **သးဒိဉ်** န့ဉ်မုာ်ပုၤဂၤမၤတၢ်တဘဉ်ဘဉ် အသးဒီးပကွၢ်ပုၤဂၤန့ဉ်ပသးတမုာ်ဘဉ်အါန့ဉ်ပစံးလၢပဝံသးဒိဉ်လၢအလီၤလီၤ. ပုၤတဂၤအဝဲတဂၤစိာ်အချဲဒီးဝံသးဒိဉ်လၢအဝဲတဂၤအလီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်ဒိဉ်သးဖျိးလီၤ.

၈၁. **သးဒီ** န့ဉ်မုာ်တၢ်ဝုၤလၢအခိဉ်မိဉ်တအိဉ်ဘဉ်န့ဉ်ပကိးလၢသးဒီလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢသးဘုဉ်သးဒီလီၤ. ပုၤတဂၤသးဒီလၢအဆဲတဖျါဒိဉ်ကၢ. ဒီးပစံးလၢတၢ်သးဒီစ့ကိးလီၤ.

၈၂. **သးနါခိဉ်** န့ဉ်မုာ်သးနါပုၤအဆီလီၤ. ဒီးမုာ်ပသးအိကဘျဉ်လၢပမဲဉ်ညါတခါန့ဉ်ပစံးဒီးအဆီလၢသးနါခိဉ်သးနါခိဉ်သးနါပုၤလီၤ.

၈၃. **သးနါစုၤ** န့ဉ်မုာ်ပသးခံထိးန့ဉ်ပစံးလၢပသးနါစုၤလီၤ. ပသးနါစုၤန့ဉ်မုာ်ပသးကတၢ်လီၤဆူစူတခါန့ဉ်ပစံးလၢပသးနါစုၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢပသးခံထိးစ့ကိးလီၤ. တၢ်သးနါစုၤန့ဉ်စူလီၤဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်နါစုၤသးနါစုၤလီၤ.

၈၄. **သးနါပုၤ** န့ဉ်မုာ်ပသးအိကဘျဉ်ဆူပမဲဉ်ညါတခါန့ဉ်ပစံးလၢပသးနါပုၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသးနါခိဉ်သးနါပုၤလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤဒိဉ်ဒီးအသးနါပုၤလဲၤဝဲလီၤ. သးနါပုၤန့ဉ်အသံထွဲကးအသးကိၤဝဲလီၤ.

၈၅. **သးနီဉ်** န့ဉ်မုာ်ပုၤကလုာ်လီၤ. ဒီးမုာ်စံးဝဲပသးပုၤနီဉ်တၢ်လီၤ.

၈၆. **သးပနာ်** န့ဉ်မုာ်သးပနာ်အဆီလီၤ. မုာ်ပုၤလၢပုၤဂၤလူၤအသးဒီးပာ်ထီဉ်ထီအသးန့ဉ်ပစံးဒီးအဆီလၢသးပနာ်သးပနာ်လီၤ.

၈၇. **သးပနာ်** န့ဉ်မုာ်ပုၤလၢပလူၤအသးဒီးညီနီၤဒီးပာ်ထီဉ်ထီအသးန့ဉ်ပစံးလၢအသးပနာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်ပနာ်သးပနာ်, သးပနာ်သးပနာ်လီၤ. ပုၤတဂၤအဲဉ်ဒီးတၢ်န့ဉ်ပမၤဒ်အဲဉ်ဒီးဝဲအသိးန့ဉ်ဒီးအသးပနာ်မးလီၤ.

၈၈. **သးပုၤ** န့ဉ်မုာ်ပဆိဉ်တၢ်ဒီးပစံးလၢသးပုၤလီၤ. ပုၤလၢအိဉ်န့ဉ်

သး

ပတၢ်ဒီးပသးဒိဉ်ထီဉ်ဒီးပဆိဉ်အါန့ဉ်ပစံးလၢသးပုၤလီၤ. တလၢတဂၤသးပုၤမုာ်လၢဂံၤအါသမိးစံးဝဲလီၤ. သးပုၤန့ဉ်မုာ်ပဆိဉ်ပအိဉ်တၢ်လီၤ.

၈၉. **သးပုၤထိး** န့ဉ်မုာ်ပသးနါပုၤကကၢၤလီၤဆၢဉ်န့ဉ်ပစံးလၢပသးပုၤထိးလီၤ. ပစံးဒီးအဆီလၢသးပုၤတၢ်သးပုၤထိးလီၤ. ပုၤကညီသးပုၤထိးန့ဉ်ဘဉ်ဆိးဒီးသံချ့မးလီၤ.

၉၀. **သးပုၤနူ** န့ဉ်မုာ်သးပုၤနီဉ်အဆီလီၤ. ဒီးမုာ်ပတသ့ဉ်နီဉ်ဘဉ်တၢ်န့ဉ်ပစံးဒီးအဆီလၢသးပုၤနူသးပုၤနီဉ်လီၤ.

၉၁. **သးပုၤနီဉ်** န့ဉ်မုာ်ပတသ့ဉ်နီဉ်ထီဉ်ဘဉ်တၢ်ဒီးပစံးလၢသးပုၤနီဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသးပုၤနူသးပုၤနီဉ်လီၤ. စပာ်လီၤယဲာ်တဘျဉ်ဒီးစသးပုၤနီဉ်ကွၢ်လီၤ. စသးပုၤနီဉ်စသးဒီးတလၢတဂၤစိာ်ကွၢ်စယဲာ်တဘျဉ်လီၤ.

၉၂. **သးပိာ်** န့ဉ်မုာ်ပမၤန့ဉ်တၢ်ပသးခူန့ဉ်ပစံးလၢပသးပိာ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤန့ဉ်ကဆိတဖုဒီးအသးပိာ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်ပိာ်သးဝးလီၤ. ပုၤတဂၤအဝဲတဂၤဟ့ဉ်အယဲာ်တဘျဉ်ဒီးအသးပိာ်ဝဲလီၤ.

၉၃. **သးပုၤ** န့ဉ်မုာ်ပုၤကညီလၢအစိာ်ယံာ်တဖုန့ဉ်အခိဉ်ဝါမဲပိာ်ဒီးပစံးလၢသးပုၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်ကုသးပုၤလီၤ. ပုၤလၢသးပုၤတဖုန့ဉ်သ့ဉ်ညါတၢ်လၢဂံၤလီၤ.

၉၄. **သးပုၤ** န့ဉ်မုာ်ပုၤလၢအိဉ်ဒီးအစိာ်အကမိၤဒီးပတၢ်ရှဉ်တဖုန့ဉ်ပစံးလၢသးပုၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢသးကိၤစ့ကိးလီၤ. ရှဉ်န့ဉ်အိဉ်ဝဲဒီးသးပုၤတဂၤလၢပရၢန့ဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်ကုသးပုၤလီၤ.

၉၅. **သးပုၤ** န့ဉ်မုာ်ပသးပအူးလၢဆါသကုၤပဟာဖုၤန့ဉ်ပစံးလၢပသးပုၤလီၤ. ပုၤတဂၤစံးဝဲလၢသါသးပုၤဒီးမၤပစံာ်အဟာဖုၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်ပုၤသးပုၤလီၤ.

၉၆. **သးပျံၤ** န့ဉ်မုာ်ပသးဘဉ်ယိဉ်ဘဉ်ဘီတၢ်လၢပကဘဉ်တၢ်နးတၢ်ကျဲတၢ်ဆူးတၢ်ဆါတမံၤမံၤဒီးပစံးလၢပသးပျံၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်ပျံၤသးဖုးလီၤ. ပုၤတဂၤန့ဉ်ဟူတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအပရၢဒီးသ့ဉ်ပျံၤသးပျံၤသ့ဉ်ပျံၤသးဖုးဝဲနးကၢ.

၉၇. **သးဖး** န့ဉ်မုာ်ပဆိဉ်ထီဉ်ဒီးပတၢ်ကူဉ်တၢ်ဆးန့ဉ်ပစံးလၢပသးဖးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢပသ့ဉ်ဖးသးဖးလီၤ. ပုၤကညီန့ဉ်တုၤအိဉ်ထီဉ်ဒီးအသးဖးထီဉ်ဝဲကိးဂၤဒီးလီၤ.

၉၈. **သးဖုး** န့ဉ်မုာ်သးပျံၤအဆီလီၤ. ဒီးမုာ်ပဘဉ်ယိဉ်ဘဉ်ဘီတၢ်လၢပသ့ဉ်ကနိးသးကနိးပသ့ဉ်ခုဉ်လီၤသးခုဉ်လီၤန့ဉ်လီၤ.

၉၉. **သးဖိဉ်** န့ဉ်မုာ်ပပျံၤတၢ်နးကဲဉ်ဆိးတုၤပသးပုၤနီဉ်ပသးန့ဉ်ပစံးလၢပသးဖိဉ်လီၤ. ပုၤတဂၤပျံၤတၢ်ဒီးအသးဖိဉ်ဒီးတသ့ဉ်ညါလၢဘဉ်အသးဘဉ်.

၁၀၀. **သးဖုံ** န့ဉ်မုာ်ပဆိဉ်ဆူဉ်ပဆိဉ်ချ့ဒီးတၢ်မိဉ်ဟးလိာ်ကွဲပသးဒီးပစံးလၢပသးဖုံလီၤ. ပုၤလၢအသးဖုံတဖုန့ဉ်တၢ်မိဉ်ဟးလိာ်ကွဲအသးဒီးအသးမုာ်ဝဲဒီးတၢ်မိဉ်မၤအသးလၢလုာ်လၢထီၤန့ဉ်ပစံးလၢအသးဖုံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသ့ဉ်ဖုံသးဖုံ, သ့ဉ်ဖုံသးညီလီၤ. ဒီးပစံးလၢသးဖုံထီဉ်စ့ကိးလီၤ.

၁၀၁. **သးဖုံ** န့ဉ်မုာ်သးဝံဉ်အဆီလီၤ. မုာ်ပမၤသီဉ်မၤပုၤပကလုာ်

သး

လာမည်လောပျက်ဒီးပစံးလသးဝံသးဖုံပစံးဒီးအဆိန်န့ၣ်လီၤ.

၁၀၂. သးဘဉ်အါ န့ၣ်မ့ၢ်ပကွၢ်တၢ်လာဘဉ်အါန့ၣ်တၢ်မိၣ်ဘျဲးပသးဒီးပစံးလသးဘဉ်အါလီၤ. တၢ်အံၣ်တၢ်ဆဉ်တဖၣ်န့ၣ်ပသးဘဉ်အါနးကၤ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသူၣ်ဘဉ်အါသးဘဉ်အါလီၤ.

၁၀၃. သးဘဉ် န့ၣ်မ့ၢ်ပကွၢ်တၢ်ဂုၤန့ၣ်ပစံးလသးဘဉ်လီၤ. ပမ့ၢ်ထံၣ်ပိာ်မုၢ်န့ၣ်တူၤပကွၢ်ဂုၤဒီးပသးဘဉ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢပသါဘဉ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပှၤတဂၤသးဘဉ်ပိာ်မုၢ်ဒီးန့ၢ်ဝဲလၢအခါလီၤ.

၁၀၄.သးဘဉ် န့ၣ်မ့ၢ်ပသးအိၣ်ပှၤဆါပသါတပၢ်ဘဉ်လီၤ.

၁၀၅.သးဘျဲး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘျဲးပသးန့ၣ်ပစံးလသးဘျဲးတစုစုလီၤ. စထီၣ်ကစၢ် စသးဘျဲးကၤ . ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ သူၣ် ဘျဲးသးဘျဲးလီၤ.

၁၀၆.သးဘျဲး န့ၣ်မ့ၢ်သးလဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤတၢ်လာတူၤလီၤ. ဖီယီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပမၤလာပသးဘျဲးသးလဲလီၤ.

၁၀၇.သးဘဲ န့ၣ်မ့ၢ်သးစၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤလာအသးလီၤချ့ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသးစၢ်သးဘဲသူၣ်စၢ်သးဘဲလီၤ. ပှၤလာအသူၣ်စၢ်သးဘဲန့ၣ်အသးစၢ်လီၤချ့ဝဲလီၤ.

၁၀၈.သးဘီ န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤအံၣ်လိာ်အသးဒီးကိးမုၢ်လိာ်အမံၤန့ၣ်ကိးဝဲလၢသးဘီလီၤ. ဒီးကိးဝဲအဆိလၢသးဘီသးထံးလီၤ. လဲၤအံၣ်သကိးသးဘီတဘီတက့ၢ်.

၁၀၉. သးဘီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်သးစၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤလာအသးတပျၢ်ဒီးဘဉ်ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသးစၢ်သးဘီၣ်လီၤ.

၁၁၀. သးဘျဲးကလဲ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဖးလာလီၤကလဲန့ၣ်ပစံးလသးဘျဲးလီၤ. ပစံးလသးဘျဲးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသးဘျဲးကလဲလီၤ. စတီၢ်ဝဉ်ထီၣ်ဒီးသဘျဲးမးလီၤ.

၁၁၁. သးဘျါ န့ၣ်မ့ၢ်ပသးဒိၣ်ထီၣ်စၢ်လီၤကျၢဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပသးဘျါလီၤ. ပှၤတဂၤအသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးအဝဲတဂၤလဲၤကညးကျၢဒီးအသးဘျါဝဲလီၤ. ပစံးဒီးအဆိလၢသူၣ်ဘျါသးဘျါလီၤ.

၁၁၂. သးဘျါ န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလာအသးလိာ်ထီၣ်ကဟ့ၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢအသးဘျါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသူၣ်က့ၣ်သးဘျါလီၤ. ပှၤလာသူၣ်က့ၣ်သးဘျါတဖၣ်န့ၣ်ကၢၣ်ထဲကမၤဂီၤပှၤဂၤအတၢ်လီၤ.

၁၁၃.သးဘျါ န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလာသးစၢ်ဆါန့ၣ်ပစံးလသးဘျါတစုစုလီၤ. ဒီးပစံးဘဉ်လၢအါဘဉ်. ပှၤလာအသးဘျါန့ၣ်တၢ်တမိၣ်မၤဟးဂီၤဘဉ်အသးလၢပှၤဂၤအတၢ်ဘဉ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသူၣ်ဘျါသးဘျါလီၤ.

၁၁၄.သးမံ မ့ၢ်ပှၤဂၤမၤဒိၣ်ထီၣ်ပသးဝံဒီးမၤဘဉ်လိာ်ကျၢအသးဒီးပှၤ ဒီးပသးမုၢ်ထီၣ်ကျၢအါန့ၣ်ပစံးလၢပသူၣ်မံသးမံလီၤ. ပှၤဂၤမၤဒိၣ်ထီၣ်နသးဒီးကညးကျၢန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်သးမံလဲၤစါ, စသးမံလဲၤ.

၁၁၅. သးမံမုၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်တၢ်တန့ၢ်ဘဉ်ဒီးပစံးလၢပသးမံမုၢ်လီၤ. စဖးလံာ်တဘျီစသးမံမုၢ်တူၤ စတီၢ်တန့ၢ်ဘဉ်လီၤ. တၢ်ဒီးဆါပှၤတူၤနးဒီးပသးပှၤနီၣ်ပသးန့ၣ်ပစံးလၢပသးမံမုၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသူၣ်မံမုၢ်သးမံမုၢ်လီၤ.

၁၁၆.သးမၤမုၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပသးအုးတူၤပသးပှၤနီၣ်ပသးဒီးပစံးလၢပသးမၤမုၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤနီၣ်ဟူအဖိမၤတကဲနးဒီးအသးမၤမုၢ်

သး

တူသားပုနီၣ်ကွၢ်တၢ်ဂၢတဖၣ်လီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသ့ၣ်မၤ
မၣ်သးမၤမၣ်လီၤ.

၁၁၇. **သးမုၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတဘၣ်တၢ်နီတမံၤဇီးပအိၣ်မုၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢ
ပသးမုၢ်လီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသ့ၣ်မုၢ်သးလၢလီၤ.

၁၁၈. **သးရၤ** န့ၣ်မ့ၢ်သးတီအဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပုၤသးအိၣ်လိာ်အသး
လၢအသ့ၣ်ကံၤသးလဲန့ၣ်ပစံးဇီးအဆိလၢသ့ၣ်တီသးရၤလီၤ.

၁၁၉. **သးလၢဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညိသံတကီၢ်ခါန့ၣ်ပစံးလၢသးလၢဂ်
လီၤ. ဇီးပစံးလၢအသးကတၢၢ်အသးလီၤဘီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတ
ဂၤမၤတကဲသၢသီဇီးအသးလၢဂ်ဝဲလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသ့ၣ်
လၢဂ်သးလၢဂ်လီၤ. ထီရီၤတၢ်သံတကီၢ်ခါန့ၣ်မ့ၢ်အသးလၢဂ်လီၤ.

၁၂၀. **သးလၢၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသးမုၢ်လၢပတဘၣ်တၢ်နီတမံၤဇီးပအိၣ်
ဆူၣ်အိၣ်ချ့လၢပသ့ၣ်တကီၢ်သးတဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးဇီးအဆိလၢ
သ့ၣ်မုၢ်သးလၢလီၤ. ပအိၣ်ဒုၣ်ပတၢ်လၢပသ့ၣ်မုၢ်သးလၢန့ၣ်ပ
တဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်.

၁၂၁. **သးလၢထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂီၢ်ပသးဇီးပဆူးမုၢ်အူတၢ်ဂီၢ်ပသး
ဘျီဝဲဇီးပစံးလၢပသးလၢထီၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၢ်စသးစဆူးမုၢ်အူဇီးစ
သးလၢထီၣ်က့ၤဝဲလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသ့ၣ်လၢထီၣ်သး
လၢထီၣ်လီၤ.

၁၂၂. **သးလဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်လၢပသးတူၤလီၤဖိယိာ်လီၤတၢ်လီၤ
ဆဲးဇီးပစံးလၢပမၤတၢ်လၢပသ့ၣ်ကံၤသးလဲလီၤ. ပမၤတၢ်လၢပ
သ့ၣ်ကံၤသးလဲန့ၣ်တကဲထီၣ်ဘၣ်အိၣ်တသ့ဘၣ်.

၁၂၃. **သးလိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်သးကိာ်အဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပထံၣ်တၢ်ဘၣ်အၢ
ဇီးတၢ်မိၣ်ဘျီး, ပမ့ၢ်ထံၣ်တၢ်အံၣ်တၢ်ဆံၣ်ဇီးတၢ်ဘျီးတၢ်ဘျးထီရီၤ
တၢ်ဘၣ်အၢတမံၤန့ၣ်ပသးဘၣ်အၢတူၤတၢ်မိၣ်ဘျီးပသးဇီးပစံးလၢ
သးလိာ်သးကိာ်လီၤ.

၁၂၄. **သးလိာ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပသးဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပ
သးလိာ်ထီၣ်လီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသ့ၣ်လိာ်ထီၣ်သးလိာ်ထီၣ်
လီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသ့ၣ်လိာ်သးဖးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤကညိန့ၣ်
သးလိာ်ထီၣ်တနံၤတမံၤတနၢတမံၤလီၤ.

၁၂၅. **သးလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအသးစၢ်ဆၢတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသး
လီၤလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသ့ၣ်ဘၣ်သးလီၤလီၤ. ဇီးပစံးလၢ
သ့ၣ်လီၤသးတီစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤလၢအသးလီၤတဖၣ်န့ၣ်တၢ်တမိၣ်
မၤဟးဂီၤဘၣ်အသးလၢပုၤဂၤအတၢ်ဘၣ်.

၁၂၆. **သးလီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပထံၣ်တၢ်ဂ့ၤပမၤတန့ၢ်ဘၣ်, ပထံၣ်တၢ်အိၣ်
ဝံၣ်ပတအိၣ်ဘၣ်ဘၣ်, ဇီးပုၤဂၤအိၣ်ဘၣ်ဝဲ, ပုၤဂၤန့ၢ်ဘၣ်ဝဲဇီးပ
သးတမုၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးလီၤလီၤ. ပုၤတဂၤစပုၤယဲာ်တဘျီ
ဇီးသးလီဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤမၤတကဲဇီးပုၤဂၤအိၣ်တၢ်သးလီဝဲလီၤ.
ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသ့ၣ်လီၤသးလီလီၤ.

၁၂၇. **သးလီၢ်လံၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသ့ၣ်အၢသးသီ, သ့ၣ်ထီၣ်သးဟ့ပသး
ကလုာ်ကလီၤန့ၣ်ပစံးလၢပသးလီၢ်လံၤလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢ
သ့ၣ်လီၢ်လံၤသးလီၢ်လံၤလီၤ. ပုၤလၢအအိၣ်ဇီးအသ့ၣ်လီၢ်လံၤသး
လီၢ်လံၤတဖၣ်န့ၣ်ကဲအပျီၢ်အဘီၣ်တသ့ဘၣ်.

၁၂၈. **သးလီၤ** န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤကညိဘၣ်တၢ်ဖျိာ်ဇီးအသးစၢ်လီၤဇီးဟီၣ်
ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသးလီၤလီၤ. ပုၤကညိမ့ၢ်သံဇီးသးလီၤဇီးဟီၣ်ဝဲလီၤ.

သး

ပုၤတၢၢ်နီၤဟူၤအဝဲၤသံးဒီးအသးလီၤဒီးဟီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသ့ၣ်ကံၤသးလီၤလီၤ.

၁၂၉. **သးလီၤစၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအသးနီၤပုၤကဘျၢၣ်လီၤစၢလၢအဖီလၢန့ၣ်ပစံးလၢအသးလီၤစၢလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤအသးလီၤစၢန့ၣ်မ့ၢ်အသးနီၤပုၤလီၤစၢန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသးလီၤစၢန့ၣ်သးလီၤစၢဒီးအဆိၤန့ၣ်လီၤ.

၁၃၀. **သးလီၤတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟ်လီၤပသးဒီးပုၤဂၤတုၤလီၤဖိယိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးလီၤတၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်သ့ၣ်လိာ်ပသးဒီးပုၤဂၤလၢပကလဲၤတၢ်တပူၤပူၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးပစံးလၢသးလီၤတၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်ကၢၣ်တၢ်လၢပကမၤတၢ်တမံၤမံၤဒီးပဟ်လီၤပသးလၢပကမၤနီၤနီၤန့ၣ်ပစံးလၢပသးလီၤတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသ့ၣ်လီၤတၢ်သးလီၤဆဲးလီၤ.

၁၃၁. **သးလီၤဒး** န့ၣ်မ့ၢ်ပပျံၤတၢ်တုၤပသးကနိးပသးခုၣ်လီၤပတသ့ၣ်ညါလၢဘၣ်ပသးန့ၣ်ပစံးလၢပသးလီၤဒးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသ့ၣ်လီၤဒးသးလီၤဒးလီၤ. ပုၤတၢၢ်ဘီၣ်သအိၣ်လူၤကတြီၢ်ဒီးအသးလီၤဒးမးလီၤ.

၁၃၂. **သးလီၤဘဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသ့ၣ်ကံၤသးလီၤန့ၣ်ပစံးလၢပသးလီၤဘဲလီၤ. ပုၤလၢနီၤဟူၤအပုၤအဝဲၤသံးဒီးအသးလီၤဘဲန့ၣ်ပစံးလၢသးလီၤဘဲလီၤ. ပုၤတၢၢ်နီၤဟူၤအမိၢ်သံပရၢဒီးအသးလီၤဘဲမးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသးလီၤဘီၣ်သးလီၤဘဲလီၤ. ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဝံၤပသးပတဟီၣ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးလီၤဘဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၃၃. **သးလီၤဘီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၤသံတကီၢ်ခါန့ၣ်ပစံးလၢအသးလီၤဘီၣ်လီၤ. ပုၤတၢၢ်မၤတကဲယံၣ်ယံၣ်ဒီးအသးလီၤဘီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသ့ၣ်လီၤဘီၣ်သးလီၤဘီၣ်လီၤ.

၁၃၄. **သးဝး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တနီၤနီၤအိၣ်ဒီးအသးခံဖျၢၣ်ဒီးအသးဝဲတဖျၢၣ်န့ၣ်ဝးဒီးဒီးပစံးလၢသးဝးလီၤ. ချဲးဒီးတခူးန့ၣ်ပမၤသံဒီးပထူးထီၣ်အသ့ၣ်အပုၤအသ့ၣ်အသးဒီးပထံၣ်အသးဝးန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသ့ၣ်ဝးသးဝးလီၤ.

၁၃၅. **သးဝး** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်ကၢအိၣ်ခိးအကတီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးဝးလီၤ. ဒီးပစံးလၢမၤမူသးဝးပစံးဒီးအဆိၤန့ၣ်လီၤ. ပအိၣ်တၢ်လၢပမဲၣ်မူသးဝးအကတီၢ်အံၤပဘၣ်ကျဲးစးတၢ်လီၤ.

၁၃၆. **သးဝံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤမုၢ်မၤသယုၢ်ပကလုာ်လၢပမၤမံၤပဖိမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပသံကျဲၣ်ကတြၢၤယုၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢပသးဝံၣ်တၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသးဝံၣ်သးဆၢလီၤ. ဒီးပစံးလၢသးဝံၣ်သးဖုံစကိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢသးဝံၣ်တၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၃၇. **သးဝံၣ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပသံကျဲၣ်ပတြၢၤကစၢ်ယုၢ်လၢထီၣ်သးဝံၣ်ဒီးပစံးလၢပသးဝံၣ်ထီၣ်လီၤ. ပုၤကလဲၤလၢအပျီၢ်အဘီၣ်န့ၣ်သးဝံၣ်ထီၣ်ယုၢ်ဒီးဘါထီၣ်ဝဲလီၤ.

၁၃၈. **သးဝံၣ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဖိတဖၣ်ထံၣ်အပၢ်ဒီးအသးခုၣ်ဒီးနီၤဒီးအပၢ်တဖဲးတဖဲးဒီးမၤအပၢ်စိာ်ထီၣ်အီၤန့ၣ်ပစံးလၢသးဝံၣ်ထီၣ်အပၢ်လီၤ. ဖိသးဝံၣ်ထီၣ်အပၢ်ဒီးမၤအပၢ်စိာ်အီၤလီၤ.

၁၃၉. **သးဝံၣ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထွံၣ်ထံၣ်အကစၢ်ဒီးဝံၣ်အမၢ်ဒီးပုၤထီၣ်အကစၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသးဝံၣ်ထီၣ်အကစၢ်လီၤ. ထွံၣ်တဖုထံၣ်အကစၢ်ဒီးသးဝံၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ.

သး

၁၄၀. **သးဝုၤဝီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသးဒုဒီးန့ၣ်ပစံးလၢပသးဝုၤဝီၤလီၤ. ပုၤတၢၢ်ကလဲၤကလဲၤတၢ်ဒီးအသးဝုၤဝီၤဝဲကလဲၤတစဲးစဲးကအိၣ်တစဲးစဲးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသးဝုၤဝီၤဝံၣ်သးဝုၤဝီၤလီၤ.

၁၄၁. **သးသကံၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကံၤပုၤဒီးပသးတကံၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးသကံၢ်လီၤ. တၢ်ကံၤပသးတုၤပသးတကံၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးသကံၢ်လီၤ. တၢ်ကံၤယၢၤစသးသကံၢ်မးလီၤ. တၢ်ကံၤပသးတုၤပသးသကံၢ်န့ၣ်ပဆူးမ့ၢ်အူဒီးဘျီဝဲလီၤ.

၁၄၂. **သးသကံၢ်** မ့ၢ်ပမၤတၢ်ပဆဲးဒီးသုတလီၤတူၢ်လီၤယီၤ. ဟးဂူၢ်ဟးဂီၤတဂူၤဒီးပမၤလၢပသ့ၣ်ကံၤသးလဲၤ. ပဟ်ချုပသးပမၤကျဲးစးတြးတြးဒီးပမၤပသးကံၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပသးသကံၢ်လီၤ. ပုၤမၤတၢ်အသးသကံၢ်န့ၣ်တၢ်တမိၣ်အိၣ်ဘျဲးဘၣ်အသးဘၣ်. တၢ်မိၣ်မၤအသးတုၤန့ၣ်ဘၣ်ဝဲအဘျုးအဖျိၣ်ဒီးပစံးလၢမၤတၢ်သးသကံၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသ့ၣ်သကံၢ်သးသကံၢ်လီၤ.

၁၄၃. **သးသဒဲးချဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသ့ၣ်ညါသးကျၢမနုၤန့ၣ်ပစံးလၢသးသဒဲးချဲးလီၤ. ပုၤဆဲးတကဖိနဲးဒီးသ့ၣ်ညါသးသဒဲးချဲးလီၤ.

၁၄၄. **သးသနီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤသးနီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသးသနီၣ်လီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤသးသနီၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအသံကလုာ်စၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသ့ၣ်သနီၣ်သးသနီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသးတၢ်သးသနီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၄၅. **သးပုၤနီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးပုၤနီၣ်တၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသ့ၣ်ပုၤနီၣ်သးပုၤနီၣ်လီၤ. စသးပုၤနီၣ်ယဲာ်တဘျီလၢနအိၣ်န့ၣ်ကွၢ်ကွၢ်ယၢၤတက့ၢ်. ထီၣ်ရီၤပတသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဘၣ်ပသးန့ၣ်ပစံးလၢပသးပုၤနီၣ်လီၤ.

၁၄၆. **သးတမါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ထီၣ်ဒၣ်တၢ်ဖဲအသးအလီၤ. ဒီးတၢ်သံဒၣ်တၢ်လၢပတတီၢ်သံဘၣ်. တဆါတက့ဘၣ်သံတြီၣ်ဒၣ်တၢ်. ဒီးပစံးလၢသးသမါသံဒၣ်တၢ်လီၤ. ဆိတဘျီတကီၢ်တက့တဆူးတဆါဒီးသးတမါသံဒၣ်တၢ်လီၤ. သ့ၣ်တထံးသးတမါဒီးကံၤဒၣ်တၢ်လီၤ. ပုၤတၢၢ်အိၣ်သးတမါဒီးအသးဒိၣ်ထီၣ်တြီၣ်ဒၣ်တၢ်လီၤ.

၁၄၇. **သးတမၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢန့ၣ်ပၢ်နီၣ်ပၢ်နီၣ်တၢ်ဒီးသ့ၣ်ညါတၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၢ်တၢ်ဆးန့ၣ်ပစံးလၢအသးသမၤလီၤ. ပုၤလၢအသးသမၤန့ၣ်ပုၤလီၤတၢ်တန့ၢ်ဘၣ်. ပုၤလဲၤအိၣ်လီၤအိၣ်တန့ၢ်ဘၣ်စဲးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသ့ၣ်သမၤသးသမၤလီၤ.

၁၄၈. **သးသမူ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်ကၢအိၣ်ခိးဝဲအကတီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးသမူလီၤ. လၢပသးသမူဒီးအကတီၢ်န့ၣ်ပဘၣ်ဘျီအိၣ်ဘျီအိၣ်ပသးလၢတၢ်အိၣ်တၢ်အီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသ့ၣ်သမူသးသမူလီၤ.

၁၄၉. **သးသယုၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလီၤမုၢ်လီၤဖးဒီးပဖိပမၤပပုၢ်ပဝဲဒီးပသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တၢ်မိၣ်ထံၣ်ပသးဒီးပအိၣ်တမုာ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးသယုၢ်လီၤ. ပုၤတၢၢ်အပုၤအဝဲၤဟးသဒၣ်အီၤဒီးသးသယုၢ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၤလၢသးသယုၢ်သးသညါလီၤ.

၁၅၀. **သးသအဲးသအိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢသးဒိၣ်ထီၣ်လၢပုၤဂၤအလီၤ. ဒီးဟ်သပုၤအသးဒီးကဒူးကဒူးတၢ်နးနးကလဲာ်န့ၣ်ပစံးလၢဟ်သးသအဲးသအိးလီၤ. ပုၤတၢၢ်ကွၢ်ပုၤဂၤဆါအမဲၣ်ဒီးဟ်သးသအဲးသအိးနးကၤ.

၁၅၁.သးသံ နှ်မုာ်ပုၤအုၣ်အသးလၢပုၤဂၤအကူၢ်အယိၣ်ဒီးပစံးလၢသးသံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသးသံတုၢ်ခိၣ်. သးသံတုၢ်ဖျါလီၤ. ပုၤခံၤလိာ်ကူၢ်ဒီးအဝဲတဂၤကဲလၢသးသံလီၤ. ဒီးပစံးလၢသးသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၅၂.သးဘု နှ်မုာ်ပုၤလၢအသးစူၤ. ဒီးဆိကမိၣ်တၢ်ဘျးဒီးဝံသးစူၤတၢ်ဒီးမၤတၢ်ဂ့ၤန့ၣ်ပစံးလၢပုၤသးသ့လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်ဂ့ၤသးသ့. သ့ၣ်ဘၣ်သးသ့လီၤ.

၁၅၃.သးသိၣ် နှ်မုာ်သးအံးအဆိလီၤ. ဒီးမုာ်ပုၤဆါကူးဒီးအသးအိၣ်ပုၤဆါတံာ်တၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသးသိၣ်သးအံးလီၤ.

၁၅၄. သးသီ နှ်မုာ်သးအဆိလီၤ. ဒီးမုာ်ပုၤလၢအသးဆိကမိၣ်တၢ်လၢကမၤတၢ်ဒီးဘးကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်အသးသီလီၤ.

၁၅၅. သးသီ နှ်မုာ်ပတမၤလၢဘၣ်တၢ်ဒီးတုၢ်ဒီးဘးဘၣ်. ဒီးပသးဆိကမိၣ်ထဲကမၤတၢ်ဂ့ၤန့ၣ်ပစံးလၢပသးသီလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်သီသးသီလီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဒီးသ့ၣ်သီသးသီန့ၣ်ဆိၣ်လီၤအသးလီၤ.

၁၅၆.သးသွံ နှ်မုာ်ပနီၣ်န့ၣ်ပုၤသးပုၤလၢပျၢၤကိးလၢသးသွံလီၤ. ဒီးကိးဝဲလၢသးသွံသီစ့ၢ်ကိးလီၤ. သးသွံန့ၣ်အသးဆိၣ်ဆိၣ်ကၤ.

၁၅၇.သးသွံဆါ နှ်မုာ်စ့ၢ်တံာ်န့ၣ်ပကိးလၢသးသွံဆါလီၤ. ဒီးမုာ်ပသးပုၤလၢပျၢၤကိးဝဲလီၤ. သးသွံဆါန့ၣ်ပအိၣ်အသးဆိၣ်ဆိၣ်ဆါလီၤ.

၁၅၈.သးဟးဂီၤ နှ်မုာ်ပကထၢ်လၢပကမၤတၢ်တမံၤမံၤဒီးအိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်တြီၤပုၤဒီးတၢ်တမိၣ်မၤလၢဘၣ်ပသးန့ၣ်ပစံးလၢပသးဟးဂီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသးဟးဂီၤလီၤ. ပုၤတဂၤသၢကဲလၢအပျါအဘိၣ်ဒီးပုၤဂၤတြီၤအကျဲဒီးအသးဟးဂီၤလီၤ.

၁၅၉.သးဟုး နှ်မုာ်ပိၣ်ပြိးအဆိလီၤ. ဒီးမုာ်ဝဲကံာ်ပိၣ်လီၤကလဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢပိၣ်ပြိးသးဟုးလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ကံာ်ပိၣ်လီၤကလဲန့ၣ်ပစံးလၢပိၣ်ပြိးသးဟုးခဲလၢလီၤ. ဒီးပစံးလၢပိၣ်ပြိးသးဟုးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၆၀. သးဟု နှ်မုာ်ပသးဒိၣ်ထီၣ်ဘျါ တသ့ဘၣ်ဒီးပစံးလၢပသးဟုလီၤ. ပုၤတဂၤအဝဲတဂၤဆိၣ်အိၣ်ဒီးသးဟုအဝဲတဂၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်ထီၣ်သးဟုလီၤ. ပုၤတဂၤပုၤဂၤမၤကမၤဆိၣ်ဒီးသးဟုပုၤဂၤလီၤ.

၁၆၁. သးဟုကလုာ် နှ်မုာ်ပုၤသးဒိၣ်ထီၣ်ဟံးသးပုၤတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဟံးသးဟုကလုာ်လီၤ. ပုၤတဂၤအသးဒိၣ်ထီၣ်ဟံးမးအသးဟုကလုာ်လီၤ.

၁၆၂. သးဟဲထီၣ် နှ်မုာ်ပသးဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးဟဲထီၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤအဝဲတဂၤကတိၤတၢ်ဒီးအိၣ်ဆူၣ်ဒီးအသးဟဲထီၣ်ဒီးကတိၤဆါလီၤ. တလၢတဂၤဟဲလီၤယိၣ်လီၤအသးဒီးယၢဒီးစသးဟဲထီၣ်သရူၤကလုာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်ဟဲထီၣ်သးဟဲထီၣ်လီၤ.

၁၆၃. သးအံး နှ်မုာ်ပဆါကူးဒီးပသးအိၣ်ပုၤတံာ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးအံးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသးသိၣ်သးအံးလီၤ. ပုၤတဂၤ

ကူးဒီးအသးအံးသၢတဟံၢ်ဘၣ်.

၁၆၄.သးအါ နှ်မုာ်ပသးဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်လၢပကမၤတၢ်ဒီးဘးမုာ်ဂ့ၤ. ပသ့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်သးဒိၣ်ထီၣ်လၢပဆိၣ်လီၤတန့ၢ်ဘၣ်မုာ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢပသးအါလီၤ. ပုၤသးအါန့ၣ်အိၣ်ဒီးအသးကလုာ်ကလီၤ. ဒီးသ့ၣ်ဒိၣ်သးဒိၣ်. အိၣ်ဒီးသ့ၣ်ကုၣ်သးဘျၢ်ဒီးပစံးလၢသးအါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်အသးသီလီၤ.

၁၆၅.သးအုး နှ်မုာ်ပဘၣ်ယိၣ်တၢ်ပအိၣ်တမုာ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢပသးအုးလီၤ. ပုၤတဂၤအသးအုးလၢအဖိမၤကကဲအယိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်အုးသးအုးလီၤ. ပုၤတဂၤမၤကမၤတၢ်ဒီးအသးအုးလၢကဘၣ်ကူၢ်လီၤ.

၁၆၆. သးအူ နှ်မုာ်ပသးန့ၣ်ဆါဖဲပသးပုၤထိးအပူၤန့ၣ်လၢပသးအိၣ်ပုၤန့ၣ်ကိၣ်ဒိၣ်ဘၣ်မိၣ်ဟဲသ့ၣ်အသးဒီးပစံးလၢပသးအူလီၤ. ပသးဆါကိၣ်ဟ့ၣ်ဒိၣ်ဘၣ်မိၣ်ဟဲသ့ၣ်ကိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အသးလၢပသးပုၤန့ၣ်မုာ်ပသးအူလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်အူသးအူလီၤ. စအိၣ်မုာ်တဘၣ်ကသ့ၣ်သးအူကၤ.

၁၆၇.သးအုၣ် နှ်မုာ်လုၢ်ခူၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမုာ်ပဘံၤကူၢ်လိၣ်လုၢ်ဖျါသလၢၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢလုၢ်ခူၣ်သးအုၣ်လီၤ.

၁၆၈.သးအုၣ်ကံာ် နှ်မုာ်ပသးဒိၣ်ထီၣ်လၢနးကတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပသးအုၣ်ကံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤဟးဂီၤစတၢ်စသးအုၣ်ကံာ်နးကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်အုၣ်ကံာ်သးအုၣ်ကံာ်လီၤ.

၁၆၉.သးအုၣ်တၢ် နှ်မုာ်ပမၤတၢ်လၢပသ့ၣ်ကံာ်သးလဲဒီးပစံးလၢပမၤတၢ်ပသးအုၣ်တၢ်လီၤ. ပုၤကညီလၢအသးအုၣ်တၢ်ဒီးကလိတဖၣ်န့ၣ်မၤကလိကဲထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်အုၣ်တၢ်သးအုၣ်တၢ်လီၤ.

၁၇၀.သးအိၣ် နှ်မုာ်ဘၣ်ပသးလၢတၢ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလၢပသးအိၣ်တၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤအသးအိၣ်ပိာ်မုာ်တဂၤဒီးဟံးန့ၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးထီၣ်ရီၤတၢ်ဘၣ်ပသးန့ၣ်ပသးအိၣ်လီၤ.

၁၇၁.ကဝီၤသး နှ်ကူၢ်လၢကဝီၤတက့ၢ်.

၁၇၂. ကျၢၤသး နှ်မုာ်ပသးခူထီၣ်ဒီးပစံးလၢကျၢၤသးလီၤ. ပုၤလၢပသးဟ့ၣ်အိၣ်န့ၣ်မုာ်ဘၣ်တၢ်ဖျါတမံၤမံၤဒီးပသးခူဒီးပစံးလၢကျၢၤသးလီၤ. ပုၤတဂၤဖျါလံကျၢၤသးစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကျၢၤသ့ၣ်ကျၢၤသးလီၤ.

၁၇၃.ဆါသး နှ်မုာ်ဝဲဘျးလၢအသးတကထၢ်န့ၣ်ပကိးလၢဆါသးလီၤ. ဆါသးန့ၣ်မုာ်ဝဲသးလၢပဘျၢ်ပထါကွံာ်ဒီးပထုတၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဆါသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဆါသ့ၣ်ဆါသးလီၤ. ပုၤကညီပထါဆါသးဒီးကွံာ်တုၢ်ကွံာ်ဝဲလီၤ.

၁၇၄.ညါသး နှ်မုာ်ပစုလၢခိၣ်ခိၣ်လၢအသးကံာ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလၢခိၣ်ညါသးစုညါသးလီၤ. ပုၤတဂၤယိၣ်တၢ်လၢအခိၣ်ညါသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢခိၣ်ညါခိၣ်ညါညါသးလီၤ. ဒီးပုၤကညီစုလၢသးကံာ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလၢစုညါသးစ့ၢ်ကိးလီၤ. စုညါသးခိၣ်ညါသးန့ၣ်မုာ်ပစုလၢခိၣ်လၢအသးတခီန့ၣ်မုာ်ပစုညါသးခိၣ်ညါသးလီၤ.

၁၇၅.တသး နှ်မုာ်တသးအဆိလီၤ. ဒီးမုာ်စ့ၢ်ဆူၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢစုတသးတသးလီၤ.

၁၇၆.တၢ်သး နှ်မုာ်ပလီၤသးပြုထီၣ်ဒီးပစံးလၢတၢ်သးလီၤ. တၢ်

သးဘဉ်ပုသးနးက၊ ဦးပစံးလာတၢ်လိသးစ့ၢ်ကိးလီၤ၊ ဦးပစံး
ဦးအဆိလာတၢ်သးတၢ်ယိစ့ၢ်ကိးလီၤ၊

၁၇၇. **တၢ်သးကီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပယုယၢ်ထီၣ်ဝၣ်တဘိလၢမဲးလိၤဖိလၢ်
မ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ကျူဖးထီၣ်ဖိလၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ပစံးလာတၢ်သးကီၤလီၤ၊ မဲးလိၤအ
ဖိလၢ်န့ၣ်ပမ့ၢ်တယုထီၣ်ဘဉ်တၢ်သးကီၤဦးမဲးလိၤတကျါဘဉ်၊
ကလီၤကပျါဝဲလီၤ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာတၢ်စကီၤတၢ်သးက၊
လီၤ၊

၁၇၈. **တၢ်သးခု** န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယုၣ်ရှုးယရံးအတၢ်သိၣ်တၢ်သီအက
လၢ်ကထါန့ၣ်ပစံးလာတၢ်သးခုလီၤ၊ ဦးအပရၢဟူထီၣ်သီလီၤဝဲန့ၣ်
ပစံးလာတၢ်သးခုကစီၣ်လီၤ၊ ကစၢ်ယုၣ်ရှုးအတၢ်သးခုကအက
စီၣ်န့ၣ်ပန့ၢ်ဟူဦးပသးခုလီၤ၊

၁၇၉. **တၢ်သးဒီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝုဖးဒိၣ်လၢအခိၣ်မိၣ်တအိၣ်ဘဉ်န့ၣ်ပ
ကိးလၢ တၢ်သးဒီလီၤ၊ ဦးပကိး ဦးအဆိလာ တၢ်သးဒီ တၢ်သးဒါ
လီၤ၊ ပုတဂၤဝုထီၣ်တဖျါဒိၣ်ဦးအခိၣ်မိၣ်တအိၣ်ဘဉ်န့ၣ်ကမ့ၢ်
ကတၢ်သးဒီသၢ၊

၁၈၀. **တၢ်သး** န့ၣ်မ့ၢ်ပပလီၢ်ပသးန့ၣ်ပစံးလာတၢ်သးလီၤ၊ တၢ်သု
သးတက့ၢ်၊ သုကလီၤကမၣ်ဘဉ်ဖုး၊ တၢ်နသးတက့ၢ်၊

၁၈၁. **ထါသးဝံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထါလၢပသံကျံကစၢ်ယုၤဦးပစံးထီၣ်
ပတြၢၤယုၤအဘျူးအဖျိၣ်န့ၣ်ပစံးလာထါသးဝံၣ်လီၤ၊ ထါသးဝံၣ်
န့ၣ်ပမၤဝဲသုတနီၤနီၤအါက၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာထါသးဝံၣ်ထါ
သးဆၢလီၤ၊

၁၈၂. **ထၢၣ်သး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကီၤတၢ်ဆါဦးပစံးလာထၢၣ်သးလီၤ၊ ပုၤ
တဂၤအညၢၣ်ဂီၢ်ဦးထၢၣ်အသးဦးပစံးထီၣ်ဟးလီၤဝဲလီၤ၊ တၢ်ညၢၣ်
ဂီၢ်နးဦးထၢၣ်သးတကဲလၢဘဉ်ဦးဝဲထၢၣ်တန့ၢ်လၢဘဉ်၊ ဦးပ
စံးလာထဲးသးစ့ၢ်ကိးလီၤ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာထၢၣ်သးကီၤသးစ့ၢ်
ကိးလီၤ၊ ထၢၣ်နသးတက့ၢ်၊ နညၢၣ်ဂီၢ်ကနးထီၣ်ဘဉ်ဖုး၊

၁၈၃. **ထၢၣ်လီၤအသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီတြၢၤလီၤအသးဦးဘီဦးနး
န့ၣ်ပစံးလာထၢၣ်လီၤအသးလီၤ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာထၢၣ်လီၤဂီၢ်
လီၤအသးလီၤ၊

၁၈၄. **ပသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပသိၣ်အဆိလီၤ၊ ဦးမ့ၢ် တၢ်သအိၣ်ပုၤကတၢ်ထီ
အိၣ်ဦးအကူၢ်လိၣ်ကသွဲကသွဲတလိၣ်ဦးပစံးဦးအဆိလာပသိၣ်ပ
သးလီၤ၊

၁၈၅. **ဟံသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤအိၣ်ထီၣ်ပတကဲၣ်ပစံးဦးပစံးလာပဟံပ
သးလီၤ၊ ပုတဂၤဟံဒိၣ်အသး၊ ပုတဂၤဟံသးပုၤအသးပုၤတဂၤ
ဟံသးကဖၢလၢလီၤ၊ ဦးပစံးလာဟံအသးစ့ၢ်ကိးလီၤ၊ ဦးပစံးဦး
အဆိလာဟံသ့ၣ်ဟံသးလီၤ၊

၁၈၆. **ဟံသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမိၣ်ပအုးသးပုၤဂၤန့ၣ်ပစံးလာပဟံသးပုၤ
ဂၤလီၤ၊ ပုၤတဂၤသးဟ့ၤပုၤဂၤဦးဟံသးပုၤဂၤနးသမိး၊ ဦးပစံးဦး
အဆိလာမိၣ်န့ၢ်ဟံသးလီၤ၊

၁၈၇. **ဟံကမိအသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဟံသးဒ်ပဒိၣ်အသးန့ၣ်ပစံး
လာဟံကမိအသးလီၤ၊ ပုၤတဂၤဟံကမိအသးဒ်ပဒိၣ်အသးလီၤ၊

၁၈၈. **ဟံကမိအသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလာဟံထီၣ်ထီအသးဦးတပးကဲ
ဘဉ်ပုၤဂၤလာတၢ်နီတမံၤန့ၣ်ပစံးလာဟံကမိအသးလီၤ၊ ပုၤတ
ဂၤစံးလီၤအသးလာပုၤန့ၣ်တူၢ်ဦးဟံကမိအသးလီၤ၊

၁၈၉. **ဟံကလီၢ်သး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤမၤသးအလံးဘီသ့ၤဦးမၤန့ၢ်ပုၤဂၤ
လ့ၣ်ပုၤၤအီၣ်န့ၣ်ပစံးလာဟံကလီၢ်အသးလီၤ၊ ပုၤတဂၤဟံက
လီၢ်အသးလာပုၤဂၤအလီၤနးသမိး၊

၁၉၀. **ဟံကအဲအသး** န့ၣ်မ့ၢ်ဆီဖါ တဖၣ်န့ၣ်ထီၣ်လီၤတြၢၤယၢ်အ
သးဦးပစံးလာဟံကအဲအသးလီၤ၊ ဆီကအဲန့ၣ်ဟံကအဲအသးဦး
ထီၣ်လီၤယၢ်အံးလီၤ၊

၁၉၁. **ဟံအသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤမၤတကဲၣ်ပစံးန့ၣ်ပစံးလာဟံအသး
လီၤ၊ ဖိသဉ်န့ၢ်ဟံအသးကဆဲကဆီလီၤ၊ ဖုၤပုၤန့ၣ်ဟံအသးခိၣ်
ဖုၤဂၤလီၤ၊ ပုၤကညီန့ၣ်ဟံသးသ့ကိးမၤလီၤ၊

၁၉၂. **ပုၤသး** န့ၣ်မ့ၢ်ကျဲသးကံၢ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလာကျဲပုၤသးလီၤ၊ ပုၤ
တဂၤဆၢထၢၣ်လၢကျဲပုၤသးထူၣ်ကလၢ်လီၤ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာ
ကျဲပုၤခိၣ်ကျဲပုၤသးလီၤ၊

၁၉၃. **ဘဉ်အသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကွၢ်တၢ်ဂ့ၤဦးပုၤသးအိၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံး
လာဘဉ်အသးလီၤ၊ ပုၤတဂၤဘဉ်အသးလာယဲၣ်တဘျီဦးပုၤဝဲ
လီၤ၊

၁၉၄. **ဘျံးအသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသးလီၤဟီၤန့ၣ်ပစံးလာတၢ်ဘျံးအသး
လီၤ၊ ပုၤတဂၤထီၣ်ကစၢ်ဦးတၢ်ဘျံးအသးနးက၊

၁၉၅. **မသး** န့ၣ်မ့ၢ်သနီၣ်န့ၣ်ပကိးလာထီၣ်မသး၊ အိၣ်လၢသနီၣ်ထီၣ်
မသးစံးဝဲဒ်လီၤ၊

၁၉၆. **မၤသး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်တကဲၣ်ပစံးအိၣ်ထီၣ်တမံၤမၤန့ၣ်ပ
စံးလာမၤသးလီၤ၊ တၢ်မၤ အသးလာတၢ်သဉ်ဝဲလီၤဦးအိၣ်ထီၣ်တ
စုစု၊ စမၤတလိတဖျါန့ၣ်မၤအသးဒ်လဲၣ်၊

၁၉၇. **ယုၢ်အသး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သယုၢ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလာယုၢ်အသးလီၤ၊
ပုၤတဂၤအိၣ်တဂၤယုၢ်အသးနးက၊

၁၉၈. **သကဲးသး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါပုၤပၢ်လၢပသးတုၤပကီၤတကဲတ
ဝဲဘဉ်န့ၣ်ပစံးလာဆါသကဲးသးလီၤ၊ ပုၤတဂၤမ့ၢ်အိၣ်အခိၣ်ဦး
ဆါသကဲးသးစံးဝဲဒ်လီၤ၊ စခိၣ်ဘဉ်ဆိးဆါသကဲးသးလီၤ၊ ဦးပ
စံးဦးအဆိလာဆါသကဲးသ့ၣ်သကဲးသးလီၤ၊

၁၉၉. **သံသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်ဖဲပသးပလီၢ်ဦးပစံးလာပမၤသံသး
လီၤ၊ နတဘဉ်မၤဘဉ်ယၢ်ဘဉ်စကမၤသံသးဒ်ယဲလီၤ၊ ပုၤတဂၤ
စတဘဉ်ကိးဘဉ်ဟံသံသးဒ်ဝဲလီၤ၊ ပုၤကညီန့ၣ်ပဘဉ်သိၣ်ခါ
သ့ၣ်ညါသံသးဒ်အသးလီၤ၊

၂၀၀. **ဟုသး** န့ၣ်မ့ၢ်ဟုန့ၣ်ပကိးလာဟုသးလီၤ၊ နဆုဟုသးန့ၣ်
ပုၤန့ၣ်လဲၣ်ဆုဟုသးန့ၣ်သၢန့ၣ်လီၤ၊

၂၀၁. **အဲၣ်လီၤအသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအတဆိကမိၣ်န့ၢ်ဘဉ်ပုၤဂၤ
အကီၢ်ဦးယုဒ်ထဲအဘျူးဒ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာအဲၣ်လီၤအသးလီၤ၊ ပုၤ
တဂၤအဲၣ်လီၤဒ်ထဲအသးဦးတအဲၣ်ပုၤဂၤဘဉ်၊

၂၀၂. **အိးအသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသးလိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပစံးလာအိးအသးလီၤ၊
နဟုၣ်ပုၤဂၤအတၢ်န့ၣ်အိးနသးဒ်လဲၣ်၊ နမၤဂီၢ်ပုၤဂၤအတၢ်န့ၣ်
အိးနသးဒ်လဲၣ်၊

၁. **သဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ထံးတၢ်မ့ၢ်န့ၣ်အဘိၣ်အဖီလိၣ်ဖျါၣ်ကဲ
ထီၣ်လၢဒီဖျါၣ်ဦးပစံးလာသဉ်လီၤ၊ သုၣ်သဉ်ဝၣ်သဉ်နီၣ်သဉ်ဒံ
သဉ်၊ လူၢ်သဉ်၊ သကီၤသဉ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ထံးအိၣ်ဦးအသဉ်လီၤ၊ ထီ
ရီၤတၢ်ထံးန့ၣ်သဉ်လၢဒုလိၤတနီၤ၊ သဉ်လၢအကပိၤလိၤတနီၤ၊

သၣ်

သၣ်လၢအဂံၢ်လီၤတနီၤသၣ်လၢအခိၣ်စိၣ်တနီၤလီၤ. ဇီးပစံးလၢအသၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢအသ့ၣ်အသၣ်, အသၣ်အဖျါ, အသးအဖီလီၤ. ဇီးပကိးလၢတၢ်သၣ်ဇီးတၢ်သၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂. သၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤကိၢ်တၢ်လၢ မ့ၢ်ဇီးပဒီးယီၤဆူမ့ၢ်အိၣ်ဘူးပလံးဇီးပစံးလၢသၣ်လီၤ. သၣ်လၢထီၣ်နစုညါသးလၢမ့ၢ်တက့ၢ်. ဇီးပစံးလၢသၣ်ကိၢ်, သၣ်ကိၢ်ဘီ, သၣ်လၢထီၣ်ပစံးန့ၣ်လီၤ. သၣ်ကိၢ်တၢ်ကူတၢ်သိးန့ၣ်မးကသူလီၤ. သၣ်လၢထီၣ်ပှၤဆံးတၢ်ကူအသိးဇီးဒုးသိးက့ၤအိၣ်တက့ၢ်. သၣ်ကိၢ်ဘီကိၣ်လၢမ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ဘီတက့ၢ်.

၃. သၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ချံအဆိလီၤ. ထီၣ်တၢ်သၣ်အသးန့ၣ်ပစံးဇီးအစိလၢချံသၣ်လီၤ. ထီၣ်တၢ်သၣ်န့ၣ်အိၣ်ဇီးချံသၣ်လီၤ.

၄. သၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီတနီၤနီၤကမိၢ်ဝဲလၢအဖံးခိၣ်န့ၣ်ဇီးပစံးလၢသၣ်လီၤ. ပှၤတနီၤနီၤသၣ်လၢအကပၤ, ပှၤတနီၤနီၤသၣ်လၢအကိၢ်, ပှၤတနီၤနီၤသၣ်လၢအမဲၣ်တၢ်ခိၣ်လီၤ. ပှၤတနီၤနီၤသၣ်လၢအမိၢ်ဟၢဖျါ, ပှၤတနီၤနီၤမ့ၢ်တၢ်ဆါဇီးသၣ်ဝဲလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသ့ၣ်သၣ်လီၤ.

၅.သၣ်ကပၤ န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်န့ၣ်ပအိၣ်အသၣ်ဇီးဆံၣ်ဝဲန့ၣ်ဇီးအသၣ်မံၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢသၣ်ကပၤလီၤ.

၆.သၣ်ကပၤထိးအံၣ်ကိၢ် န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်သၣ်ကပၤတကလုာ်လၢပအိၣ်အသၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်ပကိးလၢသၣ်ကပၤထိးအံၣ်ကိၢ်လီၤ. ဇီးမ့ၢ်သၣ်ကပၤတကလုာ်လီၤဇီးအသၣ်န့ၣ်ပအိၣ်တသ့ဘၣ်လီၤ.

၇. သၣ်ကပၤဇီးဆူၣ် န့ၣ်မ့ၢ်သၣ်ကပၤတကလုာ်အသၣ်အိၣ်ဇီးအဆူၣ်ဒ်မၢ်တိသၣ်အသိးဇီးပကိးလၢသၣ်ကပၤဇီးဆူၣ်လီၤ. သၣ်ကပၤဇီးဆူၣ်န့ၣ်ပအိၣ်အသၣ်ဆံၣ်ဝဲလီၤ. ဇီးပကိးလၢသၣ်ကပၤယိသၣ်ကပၤပျီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဇီးမ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်လၢပအိၣ်အသၣ်န့ၣ်လီၤ.

၈.သၣ်ကပၤမ့ၢ် န့ၣ်မ့ၢ်သၣ်ကပၤတကလုာ်လၢအသၣ်အဆူၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဇီးအသၣ်မံၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢသၣ်ကပၤမ့ၢ်လီၤ. သၣ်ကပၤမ့ၢ်အသၣ်န့ၣ်မံၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢအသိးဂီၤဆူၣ်ကလၢဇီးပကိးလၢသၣ်ကပၤမ့ၢ်လီၤ.

၉. သၣ်ကမဲၤ န့ၣ်မ့ၢ်ထုကဖၣ်အဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပယုလီၤတၢ်လၢတၢ်စိၣ်ဒိၣ်ကမိၢ်ဒိၣ်အကစၢ်ဒီးသိးကမၤစၢၤအိၣ်ပှၤပှၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝါ,ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢထုကဖၣ်သၣ်ကမဲၤလီၤ.

၁၀.သၣ်ကဘျး န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အသၣ်ကဘျးကဘျးဘၣ်ဝဲဇီးပကိးလၢသၣ်ကဘျးလီၤ. ဇီးပကိးဇီးအဆိလၢသၣ်ကဘျးသၣ်ကဘျးလီၤ. ဇီးမ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်လီၤ.

၁၁. သၣ်ကံၣ်တြီၤ န့ၣ်သ့ၣ်ယံၣ်လီၤစၢၤလၢသ့ၣ်ဖးထီၣ်အခံတၢ်လီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဇီးပှၤကညီဝဲတၢ်ဇီးထီၣ်ဝးအသးလၢအလီၤန့ၣ်ပကိးလၢသၣ်ကံၣ်တြီၤလီၤ. သၣ်ကံၣ်တြီၤန့ၣ်ပယုထီၣ်သ့ၣ်တဘီဒ်ယီၤသ့ၣ်အသိးလၢအနီၤန့ၣ်ပထီၣ်ယီၤလၢအလီၤဇီးပထီၣ်ဝးပသးလၢအလီၤလီၤ. မ့ၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ထီၣ်ဝးလိာ်ကွဲအသးလီၤ.

၁၂. သၣ်ကိၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပဟ်ဘူးတၢ်ဇီးမ့ၢ်ဒ်ကကိၢ်ဇီးပစံးလၢသၣ်ကိၢ်လီၤ. သၣ်ကိၢ်တၢ်လၢမ့ၢ်အူန့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဘူးတၢ်ဇီးမ့ၢ်အူလီၤ.

သၣ်

သၣ်ကိၢ် ထံလၢသပၤပူၤ, သၣ်ကိၢ်တၢ်ကူတၢ်သိးလၢဘၣ်စိၣ်တဖၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၁၃.သၣ်ကိၢ်ဘီ န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဘူးတၢ်လၢမ့ၢ်တၢ်ဘီဇီးပစံးလၢသၣ်ကိၢ်ဘီလီၤ. သၣ်ကိၢ်ဘီကိၣ်န့ၣ်တၢ်ဘီတက့ၢ်. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသၣ်ကိၢ်လံၣ်သၣ်ကိၢ်ဘီလီၤ.

၁၄.သၣ်ကိၢ်ကွဲ န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အသၣ်ဆံၣ်ဝဲဇီးပကိးလၢသၣ်ကိၢ်ကွဲလီၤ. ဇီးအိၣ်လၢပှၤဒိၣ်ကနၤလၢအစၢ်အယိာ်တထံးထံးလီၤ. အိၣ်တအါဘၣ်အသၣ်အိၣ်သၢယိာ်ဇီးအသၣ်ထဲလုာ်သ့ၣ်ဇီးဆံၣ်နးနးကလံာ်န့ၣ်ပစံးလၢသၣ်ကိၢ်ကွဲလီၤ. ပနၢ်ဟူထဲအမံၤလီၤပတထံၣ်ဘၣ်နီၣ်တစုဘၣ်.

၁၅. သၣ်ကျၢ်ကျၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤန့ၣ်ပကိးပမဲာ်ပှၤလၢသၣ်ကျၢ်ကျၢ်လီၤ. ပှၤန့ၣ်လၢပှၤတဂၤမၤအမိၢ်အူခွဲးထီၣ်န့ၣ်အိၣ်ပှၤကညီဖိမဲာ်ပှၤဇီးအိၣ်ဝဲဇီးပကိးလၢသၣ်ကျၢ်ကျၢ်အသၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤဟံးန့ၣ်ဘၣ်အမၤလၢပှၤန့ၣ်ဇီးပှၤန့ၣ်ပှၤမ့ၢ်န့ၣ်ဟံးဆါအသးဇီးစံးဝဲဒၣ်စမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်သၣ်ကျၢ်ကျၢ်အသၣ်ဇီးစမၤတကဲကဘျါလီၤ. ဇီးအဝၢစံးဆါအိၣ်သၣ်ကျၢ်ကျၢ်အသၣ်မၤသးဒ်လဲၣ်ပတနီၤဟူပမိၢ်ပပာ်ကိးသၣ်ကျၢ်ကျၢ်နီၣ်တခိၣ်လဲၣ်. ပှၤန့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်စံးဆါအဝၢမိၢ်သ့ၣ်ညါယၢ်မၤမိၢ်မၤန့ၣ်ယၢ်တက့ၢ်. စံးဝဲဇီးအဝၢန့ၣ်လဲၤဆူအမၤအမိၢ်အိၣ်ဇီးစံးဝဲဒၣ်န့ၣ်မ့ၢ်မၤတကဲဇီးမၤန့ၣ်အိၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢသၣ်ကျၢ်ကျၢ်အသၣ်လီၤ. စတထံၣ်ဘၣ်သၣ်ကျၢ်ကျၢ်နီၣ်တခိၣ်ဘၣ်. စံးဝဲလၢအမၤအမိၢ်န့ၣ်ဇီးအမၤအမိၢ်န့ၣ်စုၣ်လီၤကိၣ်ဇီးကိးဖိသၣ်အါဂၤဇီးအူခွဲးထီၣ်န့ၣ်ဖိသၣ်အကလၢအမဲာ်န့ၣ်ဒၤဝဲလၢတကျးပူၤစံးဝဲဒၣ်က့ၤဟ့ၣ်န့ၣ်မၤသၣ်ကျၢ်ကျၢ်အသၣ်အံၤဇီးက့ၤလၢကျဲန့ၣ်ပိးထီၣ်တဂ့ၤ. စံးဝဲလၢအမၤန့ၣ်ဇီးအမၤက့ၤဟံးဇီးစံးဝဲဒၣ်ပှၤစံးသၣ်ကျၢ်ကျၢ်သၣ်မၤသးဒ်လဲၣ်စကပိးထီၣ်ကွဲမံၤစံးဝဲန့ၣ်ဝဲဇီးပိးထီၣ်ကွဲဝဲဇီးဖိသၣ်မဲာ်တနီၤယုထီၣ်ကွဲကလၢတၢ်ဇီးဖျါက့ၤဝဲပစုၤပတၢ်ဇီးက့ၤဟ့ၣ်အမၤဇီးအမၤန့ၣ်ဒုးထီၣ်အခိၣ်လၢယၢ်ဘၣ်သယိာ်ဇီးအိၣ်ဖိသၣ်အမဲာ်န့ၣ်ပိၤသိၣ်သၢထူးကလၢဇီးစံးဝဲဒၣ်တၢ်ဂ့ၤဒၣ်ပမိၢ်ပပာ်, အိၣ်ဘၣ်သၣ်ကျၢ်ကျၢ်အသၣ်စံးဝဲဒၣ်ဇီးဖိသၣ်လၢတၢ်နီၤအူခွဲးထီၣ်အကလၢအမဲာ်န့ၣ်အမဲာ်ဆါဇီးဘျီတနီၤဇီးလၢအမဲာ်ယုထီၣ်က့ၤလၢပှၤတဂၤပိးထီၣ်လၢကျဲန့ၣ်အမဲာ်ဆါဘျါက့ၤတနီၤလီၤ. ပသးပှၤစံးဝဲဒၣ်.

၁၆.သၣ်ခွၢ်ခိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အသၣ်အိၣ်သယိာ်ဇီးဆံၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢသၣ်ခွၢ်ခိၣ်လီၤ. သၣ်ခွၢ်ခိၣ်န့ၣ်တလၢဆါအသၣ်လၢဖျါပူၤပအိၣ်အသၣ်ဆံၣ်ကၤ.

၁၇. သၣ်ခိးဒုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အထူးဂီၤဆူၣ်ကလၢဇီးပကိးလၢသၣ်ခိးဒုၣ်လီၤ. သၣ်ခိးဒုၣ်အထူးန့ၣ်ပှၤကညီထါခိၣ်ထါထီၣ်န့ၣ်ဝဲလီၤဝဲဘျါစံးဝဲဒၣ်.

၁၈.သၣ်ချိးချၢ် န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်အထံးထဲစုမ့ၢ်ဒိၣ်ထဲစုဆၣ်ဇီးအသၣ်မံၣ်ဂီၤဆူၣ်ကလၢန့ၣ်ပကိးလၢသၣ်ချိးချၢ်လီၤ. ဇီးပအိၣ်အသၣ်ဆံၣ်ဝဲလီၤ. ပကိးဇီးအဆိလၢသၣ်ချိးဘုၣ်သၣ်ချိးချၢ်လီၤ.

၁၉. သၣ်ခွဲၣ်ခွဲၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပထီၣ်ဝးပသးလၢစုာ်ပပှၤန့ၣ်ဝးနးနးကလံာ်ကသုၣ်ဝဲဝဲဇီးပစံးလၢသၣ်ခွဲၣ်ခွဲၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤသၣ်ခွဲၣ်ခွဲၣ်အ

သပ်

သးလာစုတ်ပဉ်ပူတဘးန့ဉ်စုတ်ပျံတတ်ဘဉ်ခါ. ဒီးပစံးလာသဉ်
ဝှာ်ဝှာ်ကိးလီၤ.

၂၀. **သဉ်ခွဲၣ်ခွီ** န့ဉ်မ့ၢ်ပုၤကုၢ်သုဉ်တယၢ်ထီၣ်အသးန့ဉ်ပစံးလာ
သဉ်ခွဲၣ်ခွီထီၣ်အသးလီၤ. ပုၤတဂၤကုၢ်သုဉ်ဒီးသဉ်ခွဲၣ်ခွီအသးနး
ကၤ.

၂၁. **သဉ်ဃံ** န့ဉ်မ့ၢ်ပခိၣ်ဃံန့ဉ်ပကိးလာခိၣ်သဉ်ဃံလီၤ. ပုၤက
ညီအခိၣ်ဒီးဖျါညါန့ဉ်စံးဝဲလာခိၣ်သဉ်ဃံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လာခိၣ်န့ဉ်သဉ်ဃံလီၤ. စခိၣ်သဉ်ဃံဆါကၤစညဉ်ကဂီၢ်လီၤ.

၂၂. **သဉ်ဃု** န့ဉ်မ့ၢ်ပမၤဃုတၢ်ညဉ်လာမ့ၢ်အူခိၣ်န့ဉ်ပစံးလာသဉ်
ဃုလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသဉ်ဃုသဉ်ဃာ်လီၤ. သဉ်ဃုထီၣ်
တၢ်ညဉ်လာမ့ၢ်အူခိၣ်တက့ၢ်.

၂၃. **သဉ်စုၤ** န့ဉ်မ့ၢ်သဉ်ဝံၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပတအိၣ်ဘဉ်အိၣ်ဘဉ်
မုၢ်မိၤထံၣ်န့ဉ်ပစံးဒီးအဆိလာသဉ်ဝံၤသဉ်စုၤလီၤ.

၂၄. **သဉ်တြိတြဉ်** န့ဉ်မ့ၢ်တစိၣ်တယိးထီၣ်ဖိသဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပဖုဉ်
တယိးထီၣ်ဖိသဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလာသဉ်တြိတြဉ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပစိၣ်
တယိးပစိၣ်တယိးထီၣ်ဖိသဉ်န့ဉ်လီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤစံးလာသဉ်
တြိတြဉ်. ဒီးပုၤတနီၤနီၤစံးလာသဉ်တြိတြဉ်လီၤ. ပုၤဆံးလီၤသ
လူးန့ဉ်သဉ်တြိတြဉ်က့ၢ်အိၣ်တက့ၢ်.

၂၅. **သဉ်တြိတြဉ်** န့ဉ်ဒ်သဉ်တြိတြဉ်အသိးလီၤ. မ့ၢ်ပစိၣ်တယိး
ထီၣ်ပုၤဆံးန့ဉ်လီၤ.

၂၆. **သဉ်ဘဉ်ဘီ** န့ဉ်မ့ၢ်သုဉ်တကလုာ်အသဉ်ဖၢကလုာ်ဘဉ်ဘီ
အသိးဒီးပကိးလာသဉ်ဘဉ်ဘီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သုဉ်တြိတြဉ်ဒ်တၢ်တ
ကလုာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသဉ်ဘဉ်ဘီအံးသဉ်ဘဉ်ဘီလီၤ.

၂၇. **သဉ်ဘုလါ** န့ဉ်မ့ၢ်တဖိယၢ်တကလုာ်လာအအိၣ်လာဟံၣ်ဖိ
ခိၣ်န့ဉ်ဖိးပုၤနးနးကလုာ်တစုစုဒီးပ ကိးလာသဉ်ဘုလါလီၤ. ဒီးပ
ကိးလာသဉ်ဘုလါနီၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. သဉ်ဘုလါန့ဉ်အိၣ်အကလုာ်က
လုာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသဉ်ဘုတၢ်သဉ်ဘုလါလီၤ.

၂၈. **သဉ်ဘုလါကဆီ** န့ဉ် မ့ၢ်သဉ်ဘုလါဖးဒိၣ်တကလုာ်န့ဉ်ပျိုး
တစဲးစဲးဒီးပစံးလာသဉ်ဘုလါကဆီလီၤ. ဒီးအနီၣ်အိၣ်ဒ်ကဆီအ
တမျါအသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သဉ်ဘုလါတကလုာ်လီၤ.

၂၉. **သဉ်ဘုလါပြီမိ** န့ဉ်မ့ၢ်သဉ်ဘုလါတကလုာ်ပြီကဒ်မိဒီး
အိၣ်လာပုၤလၢ်ကျါအါအါကလုာ်န့ဉ်ပကိးလာသဉ်ဘုလါပြီကဒ်
မိလီၤ.ဒီးအမိၢ်ပုၤပြီကဒ်မိလီၤ.

၃၀. **သဉ်ဘုလါသံမိၢ်ဟ့** န့ဉ်မ့ၢ်သဉ်ဘုလါတကလုာ်ဟ့ကလုာ်ဒီး
ဒိၣ်လီၤလာတၢ်အုဉ်ကျါဒီးအဒိၣ်ကထီၣ်လာလၢ်န့ဉ်ပကိးလာ
သဉ်ဘုလါသံမိၢ်ဟ့လီၤ. ဒီးပကိးလာသဉ်ဘုလါဟ့စုၢ်ကိးလီၤ.

၃၁. **သဉ်ဘုလါဟ့** န့ဉ်မ့ၢ်သဉ်ဘုလါတကလုာ်ဖိန့ဉ်ဒီးဟ့ဝဲဒ်
သဉ်ဘုလါသံမိၢ်ဟ့အသိးဒီးပကိးလာသဉ်ဘုလါဟ့လီၤ. ဒီးအိၣ်
တအါဘဉ်အိၣ်တဘုဉ်ဘုဉ်မိလီၤ.

၃၂. **သဉ်ဘျးဘျဉ်** န့ဉ်မ့ၢ်တၢ်မုၢ်တကလုာ်အဂံၢ်ကံးဒီးအသဉ်ဆံဉ်
ဝဲန့ဉ်ပကိးလာသဉ်ဘျးဘျဉ်လီၤ. သဉ်ဘျးဘျဉ်အဂံၢ်န့ဉ်ပအိၣ်ပ
ဟၢဖၢဆါလာအဂံၢ်ဘျးဘျဉ်စံးဝဲဒ်လီၤ.

၃၃. **သဉ်ဘျဉ်ဘျး** န့ဉ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်အသဉ်ဘျးဒီးပကိးလာ
သဉ်ဘျဉ်ဘျးလီၤ. ဒီးအသဉ်ထံးမုၢ်ဒိၣ်ဒီးအထီၣ်အိၣ်တဖံးလီၤ.

သပ်

၃၄. **သဉ်မံၤညီ** န့ဉ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလာပုၤဘျဉ်ဒၤတက လုာ် ထဲ
ခိၣ်ဒုဉ်ဒီးကံဉ်ဒ်ဘိၣ်သအိၣ်အသိးဒီးပကိးလာသဉ်မံၤညီလီၤ. ဒီး
ပုၤတနီၤနီၤကိးလာသဉ်မံၤညီ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးလာသဉ်မံၤမိ
လီၤ. သဉ်မံၤညီန့ဉ်ပဘျဉ်အိၣ်ဒီးအုဉ်ယုၢ်ဂ့ၤကၤ.

၃၆. **သဉ်မံၤကွာ်** န့ဉ်မ့ၢ်သဉ်ချိးချိးန့ဉ်ပကိးလာသဉ်မံၤကွာ်လီၤ.
ဒီးမ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်ထဲစုမုၢ်ဒိၣ်ထဲစုမုၢ်ယုာ်ဒီးအသဉ်ထဲခိၣ်မုၢ်
ဒိၣ်ဒီးမံၤဂီၤဆူဉ်ကလုာ်ဒီးအသဉ်ဆံဉ်ဝဲန့ဉ်ပကိးလာသဉ်မံၤကွာ်
လီၤ. သဉ်မံၤကွာ်အသဉ်န့ဉ်ပအိၣ်ဆံဉ်ကၤ.

၃၇. **သဉ်မိၤကျၢ** န့ဉ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်ထဲယုာ်ထဲကုဒီးအလုာ်
ပြီကဒ်ဒီးအသဉ်ဘဉ်နီစုမုၢ်ဒိၣ်ဖးထီၣ်အိၣ်တဖံးတဖံးဒီးအကပိၤ
ဆံဉ်ဝဲနးနးကလုာ်ဒီးပကိးလာသဉ်မိၤကျၢလီၤ. သဉ်မိၤကျၢန့ဉ်
ပကျိၣ်ကျိၣ်အသဉ်ဒီးအသဉ်ဆါန့ဉ်ပအိၣ်ဆံဉ်ဆါဝံဉ်ကၤ. ဒီးပ
ကိးဒီးအဆိလာသဉ်မိၤတၢ်သဉ်မိၤကျၢလီၤ.

၃၈. **သဉ်လာ** န့ဉ်မ့ၢ်ပမၤလာတၢ်လာမ့ၢ်အူဒီးပစံးလာသဉ်လာ
လီၤ. သဉ်လာတၢ်ကုတၢ်သိးလာမ့ၢ်ဒီးဒုးသိးထီၣ်ပုၤဆံးလာ တၢ်
ဂီၢ်အသးန့ဉ်တက့ၢ်.

၃၉. **သဉ်လုာ်ဂီၤ** န့ဉ်မ့ၢ်သုဉ်တကလုာ်အချံၤဂီၤဆူဉ်ကလုာ်ဒီးပကိး
လာသဉ်လုာ်ဂီၤလီၤ. ဒီးပကိးလာသလုာ်ဂီၢ်စုၢ်ကိးလီၤ.

၄၀. **သဉ်လိပိဉ်** န့ဉ်မ့ၢ်ပကွံာ်ထီၣ်ထူဉ်တၢ်ဆူတၢ်ကပိၤလိဒီးပစံး
လာသဉ်လိပိဉ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသဉ်လိပိဉ်သဉ်လိပိဉ်
လီၤ. ပုၤတဂၤသဉ်လိပိဉ်တၢ်သဉ်တဖျါဒီးလီၤတၢ်ဖိဉ်က့ၤဝဲ
လီၤ.

၄၁. **သဉ်ဝံၤ** န့ဉ်မ့ၢ်ပ တအိၣ်ဘဉ်အိၣ်ဘဉ်ဒီးပစံးလာသဉ်ဝံၤလီၤ.
ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသဉ်ဝံၤသဉ်စုၤသဉ်ဝံၤလီၤဒီးလီၤ. တုၤတၢ်ကိာ်
တၢ်ကံးဒီးပုၤကညီသဉ်ဝံၤသဉ်စုၤ သဉ်ဝံၤလီၤဒီးဒီးတအိၣ်ဘဉ်
အိၣ်ဘဉ်မုၢ်မိၤထံၣ်တၢ်.

၄၂. **သဉ်သွံ** န့ဉ်မ့ၢ်ပနီကျဲန့ဉ်ပုၤသးပုၤကိးဝဲလာသဉ်သွံလီၤ. ဒီး
ကိးဝဲလာသဉ်သွံသိစုၢ်ကိးလီၤ. သဉ်သွံသိန့ဉ်အသဉ်ဆံဉ်ကၤ.

၄၃. **သဉ်သွံနီၢ်** န့ဉ်မ့ၢ်ပရးန့ဉ်ပုၤသးပုၤကိးဝဲလာသဉ်သွံနီၢ်လီၤ.
သဉ်သွံနီၢ်န့ဉ်ဆံဉ်ကၤစံးဝဲဒ်.

၄၄. **သဉ်သွံဆါ** န့ဉ်မ့ၢ်စုာ် ဝံၤန့ဉ်ပသးပုၤကိးဝဲလာသဉ်သွံဆါ
လီၤ. သဉ်သွံဆါန့ဉ်အသဉ်ဆံဉ်ဆါဝံဉ်ကၤစံးဝဲဒ်.

၄၅. **သဉ်အစၢ** န့ဉ်မ့ၢ်တၢ်သဉ်ဒိလၢထီတဖဉ်န့ဉ်ပစံးလာတၢ်သဉ်
စၢလီၤ. တၢ်သဉ်အစၢတနီၤနီၤထီကၤ.

၄၆. **ကသဉ်** န့ဉ်ကွၢ်လာကသဉ်တက့ၢ်. ကသဉ်ကသဉ်စံးဝဲဒ်.

၄၇. **ကဟဉ်အသဉ်** န့ဉ်မ့ၢ်ကဟဉ်အဒၤအလဲန့ဉ်ပစံးလာကဟဉ်
အသဉ်လီၤ. ကဟဉ်အသဉ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘဉ်ဒီးပမၤထီၣ်ကဟဉ်အ
ဒၤတသုဘဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာကဟဉ်အသုအသဉ်လီၤ.

၄၈. **ခိၣ်သဉ်ဃံ** န့ဉ်မ့ၢ်ပခိၣ်ဒီးဖျါညါန့ဉ်ပစံးလာပခိၣ်သဉ်ဃံ
လီၤ. စခိၣ်သဉ်ဃံဆါကၤစညဉ်ကဂီၢ်လီၤ. ဒီး ပစံးဒီးအဆိလာ
ခိၣ်သဉ်ဃံန့ဉ်သဉ်ဃံလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ခိၣ်န့ဉ်ပစံးလာခိၣ်သဉ်ဃံ
လၢ်လီၤ.

၄၉. **ခိၣ်ဒုဉ်သဉ်** န့ဉ်မ့ၢ်ပခိၣ်ဒုဉ်အညဉ်သလၢဖျါန့ဉ်ပစံးလာ
ခိၣ်ဒုဉ်သဉ်လီၤ. စခိၣ်ဒုဉ်သဉ် သ ကးနးကၤစံးယၢတဘီတက့ၢ်.

သပ်

ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢခိၣ်ဒုၣ်သုၣ်ခိၣ်ဒုၣ်သုၣ်လီၤ.

၅၀. ကံသုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ကတိၤအ ဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပပိၣ်က့ၤဟံက့ၤတၢ်ကစီဒီန့ၣ်ပစံးလၢကံသုၣ်ကတိၤပစံးဒီးအဆိဒ်န့ၣ်လီၤ.

၅၁. စုသုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပကူၣ်ပစံးပဆုဘုတၢ်ဘုဒီးပစုညါသးကမိၣ်, ပစုမ့ၢ်ကမိၣ်ဒီးပစံးလၢပစုသုၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစုသုၣ်စုသုၣ်လီၤ. စကူၣ်သုၣ်ဒီးစစုသုၣ်မးလီၤ.

၅၂. တသုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တမံၤတမံၤအဆိဒီးမ့ၢ်တၢ်တကလုၣ်တကလီၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢတမံၤတသုၣ်လီၤ. ယိၤန့ၣ်တမံၤတသုၣ်ဒုၣ်တၢ်, တလၢန့ၣ်တမံၤတသုၣ်ဒုၣ်တၢ်, ပုၤကညီတမံၤတသုၣ်ဒုၣ်တၢ်လီၤ.

၅၃. တၢ်သုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီကမိၣ်ဒီးပစံးလၢတၢ်သုၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်သုၣ်တၢ်ကမိၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဆါကလၢတၢ်သုၣ်တနီၤဒီးတနီၤနီၤတၢ်သုၣ်အိၣ်လၢအမိၢ်ပုၤဖၢပုၤလီၤ. တလၢတကၢတၢ်သုၣ်အိၣ်လၢအမိၢ်တၢ်ခိၣ်တဖျါကညီၢ်ကၢ.

၅၄. တၢ်သုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ချံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်သုၣ်အချံကလုၣ်ကလုၣ်ပကီးဒီးအဆိလၢတၢ်ချံတၢ်သုၣ်လီၤ.

၅၅. တၢ်သုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ဖိကလၢအလိၣ်ဖျါန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်သုၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်သုၣ်တၢ်ပျီလီၤ. ဒီးပကီးလၢတၢ်သုၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.

၅၆. တၢ်သုၣ်ဝံၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပဟၢဖၢလီၤကအိၣ်ဒီးတၢ်မိၣ်အိၣ်ပသးလၢမ့ၢ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်သုၣ်ဝံၤပသးလီၤ. တၢ်သုၣ်ဝံၤသးလၢမ့ၢ်နးကၢ. ဖိအိၣ်န့ၣ်စမ့ၢ်တဖျါတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်သုၣ်ဝံၤတၢ်သုၣ်စ့ၢ်ပသးလီၤ.

၅၇. တၢ်သုၣ်ဝံၤတၢ်လီၤဒီး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိၢ်တၢ်ကံဒီးပုၤကညီတအိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဒီးတၢ်မိၣ်အိၣ်အသးလၢမ့ၢ်ဒီးအဟၢဖၢလီၤကအိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်သုၣ်ဝံၤတၢ်လီၤဒီးလီၤ.

၅၈. တၢ်သုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်သုၣ်န့ၣ်ပကီးလၢတၢ်သုၣ်ခဲလၢ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်သုၣ်သုၣ်ကလုၣ်ကလုၣ်န့ၣ်ပကီးလၢတၢ်သုၣ်လီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢတၢ်သုၣ်တၢ်သုၣ်. တၢ်သုၣ်တၢ်ပျီလီၤ.

၅၉. ပသုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပသိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ကူၢ်လိၣ်လၢ တၢ်ဖိတၢ်လံၤသအိၣ်ပူၤန့ၣ်ပစံးလၢပသိၣ်ပသုၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပသိၣ်ပသုၣ်. ပသိၣ်ပသးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအညၣ်ကိၣ်လိၣ်လၢဟၢဖၢသအိၣ်ပူၤကသ့ၣ်ကသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

၆၀. ပုၤသုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကလုၣ်ပုၤပိၣ်လၢတၢ်ထဲစုမ့ၢ်ခိၣ်မ့ၢ်ဒီးဖျါသလၢၣ်ဒီးအချံအိၣ်လၢအအိၣ်ပူၤဒီးသိၣ်ဝဲရျံရျံဒီးပကီးလၢပုၤသုၣ်လီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢပသးလၢသုၣ်ပုၤသုၣ်လီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢပုၤသုၣ်ပုၤသုၣ်လီၤ. ပုၤသုၣ်န့ၣ်ပုၤကညီမၤအကယၢလီၤ. လံာ်လၢအကိၢ်လီၤလီၤ.

၆၁. ဖိသုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဆံးဒီးပကီးလၢဖိသုၣ်လီၤ. ဖိသုၣ်န့ၣ်မၤတၢ်တသုၣ်ဒီးဘၣ်နီတမံၤဘၣ်. သုလၢသိၣ်လံာ်တမံၤဒီးပမၤစးမၤစးတဆံးတက့ၢ်လီၤ.

၆၂. မံၤဒီးသုၣ်ဒီး န့ၣ်မ့ၢ်ပကီးပမံၤဒီးအဆိဒီးပစံးလၢမံၤဒီးသုၣ်ဒီးလီၤ. ပုၤကညီန့ၣ်ပကီးဒီးမံၤဒီးသုၣ်ဒီးလီၤ.

၆၃. မိၣ်သုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပမိၣ်ပုၤ န့ၣ်ပကီးလၢမိၣ်သုၣ်လီၤ. ဒီးပကီးဒီး

သပ်-သံ

အဆိလၢမိၣ်သုၣ်မိၣ်သုၣ်လီၤ. ပုၤကညီန့ၣ်အမိၣ်သုၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်တထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်.

၆၄. ယိၤတကီးသုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ယိၤတကီးအဖျါလၢပစၢထီၣ်လၢယိၤတကီးနီၤန့ၣ်ပကီးလၢယိၤတကီးသုၣ်လီၤ. ပုၤကညီမၤယိၤတကီးသုၣ်လၢကဆိမဲဒီးစၢထီၣ်လၢယိၤတကီးအနီၤစၢဒီးကျိၤဝဲလၢအယိၤဒုလီၤ.

၆၅. အသုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကတိၤအခီအပယီန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ကတိၤအသုၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအသုၣ်အသုၣ်လီၤ. ပုၤတကၢတၢ်တၢ်ကတိၤအသုၣ်ယိၤကၢ. စနီတပၢ်ဘၣ်.

၆၆. အံသုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤယုၣ်ပိၣ်လဲထံလီၤသကၢဒီးကဲထီၣ်လၢတၢ်ဆၢဝါကျိၣ်ကလၢ်ဒီးပကီးလၢအံသုၣ်လီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢအံသုၣ်အံသုၣ်လီၤ. ဒီးပဖိအိၣ်ကသုၣ်ဒီးပဖၢလီၤလၢကသုၣ်ပုၤလီၤ. ဒီးပစံးဆၢတၢ်ဖဲတၢ်ညၣ်ဒီးပအိၣ်သုအကလုၣ်ကလုၣ်လီၤ.

၆၇. အံသုၣ်ဆၢ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤယုၣ်တနံးထံမ့ၢ်ဂုၤ, ထံပိၣ်ထံမ့ၢ်ဂုၤ, လီၤသကၢကဲလၢအကိၢ်လိၣ်ဒီးပစံးလၢအံသုၣ်ဆၢလီၤ. အံသုၣ်ဆၢလၢပုၤစံၣ်ဖိမၤဝဲန့ၣ်ဝါကျိၣ်ကလၢ်ဒီးပုၤတလၢဖိမၤဝဲန့ၣ်ဂီၤတစးစးလီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢအံသုၣ်ဆၢအံသုၣ်ဆၢလီၤ.

၆၈. အိကံသုၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပမၤထီၣ်လၢအိကံသုၣ်နီၤန့ၣ်ပစံးလၢအိကံသုၣ်လီၤ. အိကံသုၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပသးအိကံသုၣ်ဒီးပမၤစံးမၤကျၢၤယၢ်အိကံသုၣ်လၢပလီၤန့ၣ်လီၤ.

၁. သံ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သးလၢ်. တၢ်သးကဒါ. တၢ်သးလီၤဘိၣ်. တၢ်သးကတၢ်လၢအကလၢက့ၤဒီးအသအိအိၣ်လီၤတၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသံလဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢမိၣ်ဘၣ်ခိၣ်ခါလီၤ. ထီၣ်တမူဘၣ်ဝဲလၢအစိၣ်အိၣ်လီၤတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသံခဲလၢ်လီၤ. ပုၤတကၢမၤတကဲဒီးသံဝဲလီၤ. ထီၣ်တၢ်အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤသံခဲလၢ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတဖၣ်န့ၣ်သံဒီးယုထီၣ်ဆိုထီၣ်ဝဲလီၤ.

၂. သံ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီပိၣ်ခွါလဲၤကွၢ်နီၣ်ပိၣ်မုၢ်လၢကဟံးန့ၣ်ဝဲလၢအမၤအဂီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢလဲၤသံဝဲလီၤ. ပိၣ်ခွါလဲၤသံပိၣ်မုၢ်တကၢဘၣ်ကန့ၢ်မၤ. ပိၣ်ခွါလဲၤသံပိၣ်မုၢ်ဝံၤဒီးမၤဝဲလၢတလီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသံတၢ်လီၤ.

၃. သံကစၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်သံလၢတအုၣ်တကျိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသံကစၢ်လီၤ. သုၣ်သံကစၢ်. ဝုၣ်သံကစၢ်. တၢ်ညၣ်သံကစၢ်. ညၣ်သံကစၢ်. ထီၣ်တၢ်သံကစၢ်န့ၣ်တအုၣ်ဒီးဘၣ်ဝဲနီတမံၤဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသံကစၢ်သံကဘူးလီၤ.

၄. သံကနီၤ န့ၣ်မ့ၢ်သံဆူၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်သံလၢဘၣ်တၢ်ဝဲသံကျိၣ်သံလီၤလုၢ်သံလီၤတၢ်သံခုၣ်အုၣ်သံလီၤဖျးသံန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသံဆူၣ်သံကနီၤလီၤ.

၅. သံကဘူး န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢသံညီဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသံကဘူးလီၤ. ပခးတၢ်လၢသံန့ၣ်သံကဘူးကၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသံကဘူးသံကဘူးလီၤ.

၆. သံကဘူး န့ၣ်မ့ၢ်သံကစၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်သံလၢတအုၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသံကစၢ်သံကဘူးလီၤ.

၇. သံကယုၢ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သံတစီၤဒီးဝဲၤဆၢထၢၣ်က့ၤန့ၣ်ပစံးလၢ

သံကယူင်လီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံကယူင်မံတကျးလီ၊ ဦးပစံးလသံတယူင်စုကီးလီ၊ ပုတကတီထွံတဒသံကယူင်တစီဒီးဂဲဆာထာ်က့လီ၊

၈. **သံကျဲ** နှံမုာ်ပသးဝံင်ပတြာတံလစီဒိုင်ကမီဒိုင်ဒီးပစံးလသံကျဲလီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံကျဲသးဝံင်လီ၊ သံကျဲသးဝံင်ကစာ်ယွာစံးဝဲဒင်၊ ဦးစီပတဖၣ်နှံအဒုအပုသံကျဲစုကီးလီ၊

၉. **သံကျဲဘူင်** နှံမုာ်ပုကညီမာဘူင်ဒီးသးဝံင်တံအုၣ်ထါဒီးပစံးလသံကျဲဘူင်လီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံကျဲဘူင်သံကျဲတီလီ၊ ပုကညီမာဘူင်ဒီးသံကျဲဘူင်လီ၊

၁၀. **သံကွာ်** နှံမုာ်ပအစးတံဒီးပစံးလသံကွာ်လီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံကွာ်သံဒီးလီ၊ ဦးပစံးလသံကွာ်စုကီးလီ၊ တံမုာ်မိၣ်သုၣ်ညါပသးလသံတံမံမံဒီးပသံကွာ်လသံပုကလီ၊

၁၁. **သံကွံာ်** နှံမုာ်ပဘုၣ်တံသံဝဲလသံပတန့ၣ်ဘၣ်က့ဘၣ်ဒီးပစံးလသံကွံာ်လီ၊ တံသံလသံပတန့ၣ်ဘၣ်က့ဘၣ်ဒီးမသးဒ်ပကွံာ်တံတံလသံပတန့ၣ်ဘၣ်က့ဘၣ်နှံပစံးလသံကွံာ်လီ၊ စပနံသံကွံာ် လံ တဒလံ . ပုတကစာ်သံကွံာ်အသးဒီးပုကတထံၣ်ဘၣ်လသံဘၣ်၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံကွံာ်သံဖျဲလီ၊

၁၂. **သံခိၣ်** နှံမုာ်မုာ်အဆိလီ၊ ဦးမုာ်ပုဂံအိၣ်လသံသဝီလသံမုာ်ခိၣ်ပကီးဒီးအဆိလသံခိၣ်မုာ်လီ၊

၁၃. **သံဂီၤခါ** နှံမုာ်တံဖိယံတကလုာ်အမိၣ်ပုာ်ထဲစုမုာ်ယူာ်ဒီးအဒံးစိးမကူဒီးအမဲၣ်ဖျဲစိးရီၤနှံပကီးလသံဂီၤခါလီ၊ သံဂီၤခါနှံပုကလသံမနုာ်လသံဆံးမုာ်အပုကလတံစုခါနှံသိၣ်မုာ်က၊ ဦးပကီးဒီးအဆိလသံဂီၤတံသံဂီၤခါလီ၊

၁၄. **သံဂီၤ** နှံမုာ်ပအိၣ်စးတံကတိလသံပုကဒီးပစံးလသံဂီၤလီ၊ တံနှံတံမံပမုာ်တသုၣ်ညါဘၣ်ဒီးပသံဂီၤလသံပုကလီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံဂီၤသံဒီးလီ၊ ဦးပစံးလသံကွံာ်စုကီးလီ၊

၁၅. **သံဂီၤ** နှံမုာ်သံယုာ်အဆိလီ၊ ဦးမုာ်ပုကညီဒီးမိဝဲသံတပုာ်ယီၤနှံပစံးဒီးအဆိလသံယုာ်သံဂီၤလီ၊ ပုဒီးမိဝဲလသံပုကတဖၣ်နှံအံၣ်တဆိးဘၣ်လသံန့ၣ်အမါလသံဒီးအမိၣ်အပံၣ်မုာ်ထုးဖးဒီးတလီၤဖးဘၣ်၊ စာ်သံကွံာ်အသးဒီးအမါစာ်သံထွဲ အခံဒီးသံယုာ်သံဂီၤဝဲခံလီၤလီ၊

၁၆. **သံယုာ်** နှံမုာ်ပုဒီးမိဝဲအသုၣ်တိအသးရဲလသံပုကထုးဖးတန့ၣ်ဘၣ်ဒီးမသံလီၤကွံာ်အသးခံဂဲလီၤတပုာ်ယီၤနှံပစံးလသံယုာ်လီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံယုာ်သံဂီၤလီ၊ဦးပစံးလသံယုာ်သမုာ်ယုာ်စုကီးလီ၊ ဦးပုကဆါသံတပုာ်ယီၤဒီးမါဒီးတဒီးဖိဒီးလံၤနှံပစံးလသံယုာ်စုကီးလီ၊

၁၇. **သံယိၣ်** နှံမုာ်မုာ်ပုဒီးအဆိလီ၊ ဦးမုာ်ပုဂံပုဂံတကလုာ်အိၣ်လသံသဝီဒီးအခိၣ်အခိၣ်နှံပကီးဒီးအဆိလသံယိၣ်မုာ်လီ၊

၁၈. **သံစုၣ်** နှံမုာ်တံဖိတံလံလသံပခးဒီးပုာ်စုၣ်ဒီးမုာ်ထီၣ်စုၣ်ဒီးသံဝဲနှံပစံးလသံစုၣ်လီ၊ တံဖိတံလံတုာ်ပခးဘၣ်ဒီးသံစုၣ်လီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံစုၣ်သံပုာ်၊ သံစုၣ်သံန့ၣ်လီ၊ ထီၣ်ခိၣ်နှံပခးဒီးစုၣ်ဒီးသံစုၣ်လီ၊

၁၉. **သံစုၣ်မီၤကျီ** နှံမုာ်ပုကတလုာ်အစုၣ်အခိၣ်ဒိုင်ဒိုင်ဝဲဒီးပကီးလသံပုကသံစုၣ်မီၤကျီလီ၊ ဦးမုာ်ပုကတလုာ်ဒိုင်လသံကီၤပယီၤဖးဒိုင်အဖိခိၣ်နှံလီၤစံးဝဲဒင်၊

၂၀. **သံစိၣ်** နှံမုာ်ထီၣ်ရဲတံစိၣ်လသံဝဲနှံပစံးလသံစိၣ်၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံစိၣ်သံကျဲလီ၊ တံသံစိၣ်နှံအသးသမုာ်တအိၣ်လသံဘၣ်၊ အသးဟးထီၣ်ကွံာ်လံ၊

၂၁. **သံစိၣ်ကီၤယိာ်** နှံမုာ်ပုကညီဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါသံအါဂဒီးပစံးလသံစိၣ်ကီၤယိာ်လီ၊ ပုကတဖၣ်ဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါသံစိၣ်ကီၤယိာ်နးက၊

၂၂. **သံဆူၣ်** နှံမုာ်ပုကညီသံလသံအုၣ်သံ၊ လီၤဖျဲသံ၊ တံဒိုင်အစးယိာ်ဒီးတုာ်သံ၊ ဘၣ်ဆိးသံ၊ လီၤတုာ်လီၤတံသံ၊ ဘၣ်ဝဲာ်သံဘၣ်ကျီ သံနှံပစံးလသံဆူၣ်သံကနီၤလီ၊ ပုကညီသံဆူၣ်သံကနီၤနှံအဝဲအကလက့ဆူၣ်ပုကကီၤတပံၣ်ဘၣ်၊ အဝဲအကလကဲထီၣ်သရဲသးစံးဝဲဒင်၊

၂၃. **သံညး** နှံမုာ်တံယုာ်ဘၣ်ဒီးနှံပစံးလသံယုာ်သံညးလီ၊ တံညုာ်ယုာ်သံညးနှံမဲဝဲလသံအဖိခိၣ်တကထါဒီးအသးကျါနှံအသ့ၣ်အထံအိၣ်ဝဲဒီးပစံးလသံညးလီ၊ သုၣ်ယုာ်သံညးနှံယုာ်အဖိခိၣ်ဒီးအညုာ်ကျါနှံသံကစံးဒီးပစံးလသံယုာ်သံညးလီ၊ ဦးပစံးလသံလံစုာ်ကီးလီ၊

၂၄. **သံတယူာ်** နှံမုာ်ပုကညီသံတစီဒီးဂဲဆာထာ်က့မုာ်ဂုၤ၊ တံဖိတံလံသံတစီဒီးဂဲဆာထာ်က့မုာ်ဂုၤ၊ ပစံးလသံတယူာ်လီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံတယူာ်မံတကျးလီ၊ ပုတကလီၤတံသံတယူာ်တစီဒီးဂဲဆာထာ်က့မုာ်ဂုၤလီ၊

၂၅. **သံတယူာ်** နှံမုာ်တံမုာ်တကလုာ်အိၣ်ဒီးအဆူၣ်ဒီးအလုာ်အိၣ်ဒီးအခိၣ်တုာ်ပမါဘၣ်ဒီးအလုာ်ဘိၣ်လီၤအသးဒီးပကီးလသံတယူာ်လီ၊ သံတယူာ်အဒီးနှံပကျိးအိၣ်ဒီးန့ၣ်မုာ်တစဲးလီ၊

၂၆. **သံတလၢ** နှံမုာ်ပုကလသံဂံၢ်သံကနီၤဝဲတဖၣ်နှံပစံးလသံတလၢလီ၊ ပုကလသံတလၢတုာ်ဝဲနှံတချုးန့ၣ်လသံဘၣ်ကစာ်ယွာအကလုာ်ကထါဘၣ်၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံတလၢသံတလီၣ်လီ၊ ဦးပစံးလသံတလၢပုကတလၢစုကီးလီ၊

၂၇. **သံတံမုာ်** နှံမုာ်ပုကညီသံလသံတံမုာ်တံမုာ်အိၣ်န့ၣ်အဝဲအကလတဖၣ်နှံပစံးလသံတံမုာ်လီ၊ သုၣ်သံကလံပုကညီသံတံမုာ်စံးဝဲဒင်လီ၊

၂၈. **သံတုာ်** နှံမုာ်ပုကညီဘၣ်သံတံဆါအါအါကလံဒီးပစံးလသံတုာ်လီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံတုာ်ဘုၣ်လုာ်လီ၊ ပုကညီဘၣ်တံဆါဒီးသံတုာ်ဘုၣ်လုာ်ကလံတုာ်လီ၊

၂၉. **သံတုာ်** နှံမုာ်ပုကညီသံလသံပုာ်ခိၣ်ပုာ်ကျါတကယီၤလသံတထံထွဲဘၣ်အခံနှံပစံးလသံတုာ်လီ၊ ပုတကလဲၤဟးတကယီၤဒီးဟါမံသလုၤ၊ ကမုာ်ကံသံတုာ်တုာ်သ၊ ဦးပုကနီၤနီၤစံးလသံတုာ်လီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလသံတုာ်ဟါမံတုာ်လီ၊

၃၀. **သံဒီး** နှံမုာ်သံကွံာ်အဆိလီ၊ ဦးမုာ်ပစးပုကတံနှံပစံးဒီးအဆိလသံကွံာ်သံဒီး၊ သံဂီၤသံဒီးပစံးဒီးအဆိလီ၊

၃၁. **သံဒီးထွံၣ်သံဒီးထိး** နှံမုာ်ပုကညီဘၣ်တံကီၤတံကံးဒီးသံ

သုဂ်ဝံလီၤဒိလၢတၢ်ခဲခိၣ်ခဲကျါလၢတၢ်တအိၣ်လီၤကျါလီၤက့ၤ
ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသံဒီးထွဲၣ်သံဒီးထိးလီၤ. ပုၤကညီဘၣ်တၢ်ဝံတၢ်
ကၢ်ဒီးသံဒီးထွဲၣ်သံဒီးထိးလၢတၢ်ခဲခိၣ်ခဲကျါန့ၣ်ကၢၤ.

၃၂. **သံဟ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီသံဆိသံချ့ဒီးပစံးလၢသံဟ်လီၤ.
ပုၤတဂၤန့ၣ်ဟူတၢ်ကၢ်အပရၢဒီးသံဟ်ဝဲလၢတချုးဘၣ်ဘၣ်တၢ်
ကၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤလၢသံဆိဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသံဟ်စၢၤစုၤ
ကိးလီၤ. သုမ့ၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢသုကဘၣ်ဖျိၣ်ဒီးသံဟ်စၢၤလၢခဲက
န့ၣ်အံၤတက့ၢ်.

၃၃. **သံပူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢသံတလၢဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသံပူၤဝဲလီၤ. ပုၤ
တဂၤသံပူၤဝဲသၢသီဒီးပုၤကဟူထီၣ်က့ၤအီၤလီၤ.

၃၄. **သံဖျိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသံအါဂၤတဟံၣ်ယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, တရွၢၣ်ယိမ့ၢ်ဂ့ၤ,
ပစံးလၢသံဖျိၣ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်သံဖျိၣ်တဟံၣ်ယိန့ၣ်ခံၣ်ဂၤသၢဂၤ
လီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်သံတပူၤလီၤန့ၣ်အါဝဲဒီးပစံးလၢသံဖျိၣ်လီၤ. ဒီးပ
စံးဒီးအဆိလၢသံဖျိၣ်သံတံၤလီၤ.

၃၅. **သံဘီသံမ့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီကိးအကစၢ်အမံၤလၢကစၢ်သံဘီ
သံမ့ၢ်လီၤ. ပုၤကညီန့ၣ်တသ့ၣ်ညါဘၣ်အကစၢ်အမံၤဘၣ်ဒီးကိး
ထီၣ်အကစၢ်န့ၣ်လၢကစၢ်သံဘီသံမ့ၢ်လီၤ. ပုၤကညီမ့ၢ်ဘၣ်ဖျိၣ်
ဘၣ်န့ၣ်ဒီးဘါထီၣ်တၢ်ခဲဒ်န့ၣ်ကစၢ်သံဘီသံမ့ၢ်စၢၤ. ရုၢ်က့ၤပြးက့ၤ
ပုၤတက့ၢ်. စံးဝဲလီၤ.

၃၆. **သံမ့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်သံဘီအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကိးထီၣ်ပကစၢ်အမံၤ
န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢကစၢ်သံဘီသံမ့ၢ်လီၤ.

၃၇. **သံမိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဘုၤချံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဘုၤလၢပဟ်လၢပကထီၣ်
လၢခးအဂီၢ်လၢပသ့ၣ်ပဖျးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကတီၤက့ၤဘုၤချံသံမိၢ်တ
က့ၢ်. ပကထီၣ်လီၤလၢခးလီၤ.

၃၈. **သံမိၢ်ဖျိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပထံၣ်တၢ်တလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ဒီးပစံး
လၢပထံၣ်တၢ်သံမိၢ်ဖျိၣ်လီၤ. တၢ်ခဲးဘၣ်ဒီးန့ၣ်ပထံၣ်တၢ်သံမိၢ်ဖျိၣ်
မ့ၢ်လီၤ.

၃၉. **သံမိၢ်ထွဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သံမိၢ်ပိၤတကလုာ်ထဲစုမ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးအဆူၣ်တ
အိၣ်ဘၣ်ဒီးဘိၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢသံမိၢ်ထွဲၣ်လီၤ. သံမိၢ်ထွဲၣ်န့ၣ်အ
ဆူၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးဘိၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်စ့ၤသုတကလုာ်လီၤ.

၄၀. **သံမိၢ်ပိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စ့ၤသုတကလုာ်အိၣ်ဒီးအဆူၣ်အဒံးသမုၤ
ဒီးအမိၢ်ပုၤထဲစုမ့ၢ်စုဆၣ်ဒီးပကိးလၢသံမိၢ်ပိၤလီၤ. ဒီးသံမိၢ်ပိၤန့ၣ်
အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. သံမိၢ်ပိၤန့ၣ်စ့ၤမၤသးစီၢ်မ့ၢ်စီၢ်မ့ၢ်လီၤ.

၄၁. **သံမိၢ်ပိၤသ့ၣ်ဃး** န့ၣ်မ့ၢ်သံမိၢ်ပိၤတကလုာ်ဃးယုၢ်ကလုာ်ထဲ
ခိၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးပကိးလၢသံမိၢ်ပိၤသ့ၣ်ဃးလီၤ. သံမိၢ်ပိၤသ့ၣ်ဃးန့ၣ်
အိၣ်လၢသ့ၣ်လီၤဝဲၣ်လီၤထဲခိၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်အိၣ်တစိးလီၤ.

၄၂. **သံယုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်မံၤခုအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမံၤဆုၣ်နီၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိ
လၢသံယုာ်မံၤခုလီၤ. ဒီးပစံးလၢသံယုာ်မံၤခုစုၤကိးလီၤ.

၄၃. **သံယီၤယာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခဲးတစဲးစဲးကပိၤတစဲးစဲးဒီးပစံးလၢတၢ်
ခဲးသံယီၤယာ်လီၤ. မ့ၢ်ဆုၣ်ထီၣ်တၢ်ကပိၤထီၣ်သံယီၤယာ်ဒီးပလဲၤ
တၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသံယီၤယာ်စုၤကိးလီၤ.

၄၄. **သံလး** န့ၣ်မ့ၢ်ဘူၣ်ဇိၤတီၢ်ဇိၤတၢ်စိတၢ်ဆုံဒီးပကိးလၢသံလး
လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကိးပိာ်ထွဲတလၢအခံလီၤ. သံလးန့ၣ်စံးဝဲလၢတၢ်တီ
တၢ်လီၤ ဘူၣ်ဇိၤတီၢ်ဇိၤတၢ်စိတၢ်ဆုံစံးဝဲလီၤ. ဒီးစံးဝဲလၢသံအါသံ

လးစုၤကိးလီၤ.

၄၅. **သံလးဟးဂီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တၢ်တီတၢ်လီၤအက
လုာ်ကထိဒီးစံးဝဲလၢသံလးဟးဂီၤလီၤ. ပုၤတဂၤတူၢ်သံလးတကဲ
ဘၣ်ဒီးသံလးဟးဂီၤဝဲလီၤ.

၄၆. **သံလၢဆၣ်လီၤမၢ်လၢဟး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအိၣ်လုာ်ကိတၢ်ကဲ
ထီၣ်လၢတၢ်ဆါဒီးသံဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသံလၢဆၣ်လီၤမၢ်လၢဟးလီၤ.
ပုၤလၢအိၣ်လုာ်ကိအိၣ်လုာ်ကိတၢ်တဖၣ်န့ၣ်သံလၢဆၣ်လီၤမၢ်လၢ
ဟးလီၤ.

၄၇. **သံလိာ်သး** န့ၣ်မ့ၢ်မုာ်ကနီၤလၢဖိသၣ်ခွါလဲၤကွၢ်နီၣ်ဟ်လၢက
ဟံးန့ၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢလဲၤသံလိာ်သးလီၤ. မုာ်ကနီၤဖိသၣ်ခွါ
လဲၤသံလိာ်သးလၢကန့ၣ်ဝဲလၢအမါအဂီၢ်လီၤ.

၄၈. **သံဝီၤဒု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စ့ၤသုတကလုာ်ဂီၤဆူၣ်ကလုာ်ထဲစုမ့ၢ်ယုာ်
အိၣ်တထါဒီးပကိးလၢသံဝီၤဒုလီၤ. သံဝီၤဒုန့ၣ်အခိၣ်အါဒီးအခိၣ်
ပြဲကဒံလီၤ. ဒီးအိၣ်ခံကလုာ်သၢကလုာ်လီၤ. သံဝီၤဒုဝါတကလုာ်
သံဝီၤဒုမုာ်တကလုာ်လီၤ.

၄၉. **သံသတြိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤသံတြိာ်တြိာ်န့ၣ်ပစံးလၢသံ
သတြိာ်လီၤ. ပနၢ်သံသတြိာ်အါဒုဒီးကလၢကတုာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအ
ဆိလၢသံသတြိာ်သံသတြိာ်လီၤ.

၅၀. **သံသပိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်သံသအုးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤသံလၢဃာ်လၢ
ဘီ. လၢဘီလၢနး. ဘၣ်တၢ်ဝဲၣ်သံကျိသံ. သံဆူၣ်သံကနီၤန့ၣ်ပစံး
ဒီးအဆိလၢသံသအုးသံသပိၤလီၤ.

၅၁. **သံသအုး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပုၤသံဆူၣ်သံကနီၤဘၣ်တၢ်ဝဲၣ်သံကျိ
သံ. ခုအုၣ်သံလီၤဖျးသံန့ၣ်ပစံးလၢသံသအုးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လၢသံသအုးသံသပိၤလီၤ. ပုၤလၢပာ်ဖူအသးန့ၣ်သံသအုးဝဲကိး
ဂၤလီၤ.

၅၂. **သံသး** န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒုတၢ်လဲၤဒုတၢ်မံၤဒုတၢ်ဒီးပစံးလၢသံ
သးလီၤ. ပုၤတဂၤပတကိးဘၣ်န့ၣ်သက့လဲၤသံသးလီၤ. ပုၤတဂၤ
ပတမၤအိၣ်ဒီးအိၣ်သံသးဝဲလီၤ. တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ပတသ့ၣ်မံၤန့ၣ်သက့
ဒီးမံၤသံသးလီၤ.

၅၃. **သံသိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ညၣ်မံၤလၢအဖိခိၣ်ဒီးအညၣ်ကျါန့ၣ်တမံၤဘၣ်
န့ၣ်ပစံးလၢသံသိလီၤ. တၢ်ညၣ်သံသိန့ၣ်မ့ၢ်ပယိတၢ်ညၣ်မံၤထဲအဖိ
ခိၣ်န့ၣ်ဒီးအသးကျါန့ၣ်အိၣ်ဒီးအထံဒီးအသွံၣ်တစဲးစဲးဒီးပစံးလၢ
သံသိလီၤ. ဒီးပစံးလၢသံညးစုၤကိးလီၤ. သံသိဒီးသံညးန့ၣ်ဒီး
သိးသိးလီၤ. တၢ်ညၣ်မံၤသံသိန့ၣ်ပအိၣ်တဝံၣ်ဘၣ်.

၅၄. **ကသံ** ဒီးကသံကသါ. ဒီးကသံကသီ, ဒီးအံသကသံအံက
သါ, ဒီးမိၢ်ကသံ, ဒီးကမိၢ်သံ, တၢ်ခဲလၢကန့ၣ်ကွၢ်လၢကသံတက့ၢ်.

၅၅. **ကမိသံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကမိတအိၣ်ဘၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢပက
မိသံလီၤ. ပကမိသံန့ၣ်ပသးဖုံစံးဝဲဒ်. ပကမိမ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးပသးယာဝဲ
လီၤ.

၅၆. **ကမိသံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဒုၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးပစံးလၢပုၤကမိသံ
လီၤ. ပုၤကမိသံဝဲတဖၣ်န့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်မုၢ်မိၤထံ
မိၤဘၣ်. ဒီးပစံးလၢမိၢ်သံစုၤကိးလီၤ.

၅၇. **ကျၢ်သံအဲသံ** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ကဘိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကျၢ်သံလီၤ. ဒီး
ပစံးဒီးအဆိလၢကျၢ်သံအဲသံလီၤ.

၅၈. **ကျပ်သံ** နှုတ်မှတ်အုပ်သံအဆီလီ။ ဒီးမှတ်တရ်လုနးကပ်ဆီးနှုတ်ပစံးဒီးအဆီလုအုပ်သံကျပ်သံလီ။ တရ်ညှပ်အုပ်သံကျပ်သံနှုတ်ပအိတ်တသ့ဘဉ်။

၅၉. **ကျသံဂီ** နှုတ်မှတ်ပသုဉ်ညါတရ်နသုပသံဂီလိတ်ကွတ်လုပုဂံနုတ်ပစံးလုကျသံဂီလီ။ နသုဉ်ညါတရ်ဒီးနကျသံဂီဘဉ်မနုလဲဉ်။

၆၀. **ခဉ်သံ** နှုတ်မှတ်တရ်ခဉ်လုပအိတ်တနုတ်ဘဉ်တဖဉ်နှုတ်ပစံးလုခဉ်သံလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုခဉ်သံအဲးသံလီ။ တရ်ဒီးခဉ်သံအဲးသံနှုတ်မှတ်ခဉ်ဒီးခဉ်ခဉ်သံအဲးသံနးကု။ ပအိတ်တနုတ်ဘဉ်။ သကီခဉ်အသုဉ်နှုတ်ခဉ်သံအဲးသံနးကု။

၆၁. **ခံးသံ** နှုတ်မှတ်ပုလုတအိတ်ဒီးတရ်ကုတ်ဆးနှုတ်ပစံးလုပုခံးသံလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုခံးသံကပိသံလီ။ ပုခံးသံနှုတ်တသုဉ်ညါယုးယိတ်ဘဉ်ပသုဉ်ကုသးပုဘဉ်။ တသုဉ်ညါတရ်အဒီးတရ်ဂုဘဉ်ဒီးပစံးလုပုခံးသံလီ။

၆၂. **ခိဉ်ဆါသံ** နှုတ်မှတ်ပညဉ်တဂီဘဉ်သနကုဒီးပခိဉ်ဆါကြိကြိနှုတ်ပစံးလုပခိဉ်ဆါသံလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုခိဉ်ဆါသံနါဆါဝုလီ။ စခိဉ်ဆါသံစအိတ်တမုဉ်ဘဉ်။

၆၃. **ခိဉ်သံ** နှုတ်မှတ်ပုကညီအခိဉ်ဆံးဒီးကုဉ်ဝဲဒီးဟးတသုဆါထာဉ်တသုဘဉ်နှုတ်ပစံးလုခိဉ်သံလီ။ ပုတနီနီအခိဉ်သံတခိဉ်လီ။ ဒီးပုတနီနီအခိဉ်သံခံလိတ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုခဉ်သံလီ။

၆၄. **ခိဉ်သံ** နှုတ်မှတ်တုသံအဆီလီ။ ဒီးမှတ်ပုဒီးသံအသးလုဘိလုနးနှုတ်ပစံးဒီးအဆီလုတုသံခိဉ်သံလီ။ ကစာယုဉ်ရှုးတုသံခိဉ်သံအသးလုပုခဲလုအခိဉ်အယိလီ။ ပသးပုလုပုတုသံခိဉ်သံအသးလုပယိအစုပုလီ။

၆၅. **ယးသံ** နှုတ်မှတ်ထီရီသုဉ်ယးဝုဉ်ယးနးကပ်ဆီးဒီးပစံးလုယးသံလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုယးသံအူသံလီ။

၆၇. **ယုသံ** နှုတ်မှတ်ယုနးကပ်ဆီးနှုတ်ပစံးလုယုသံလီ။ တရ်ထံးထီရီတမံတုသံဒီးယုထီဉ်နှုတ်ပစံးလုယုသံခဲလုလီ။ တရ်ထံးတပု စသုဉ်တကဲဘဉ်တရ်ဘဉ်ဒီးယုသံကွဉ်ဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုယုသံယုထီလီ။

၆၈. **ယဲသံ** နှုတ်မှတ်ပုယဲနးကပ်ဆီးမှတ်ဂု၊ ထီရီတရ်ယဲနးကပ်ဆီးမှတ်ဂု၊ ပစံးလုယဲသံလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုယဲသံယိးသံလီ။ ပုတဂုမတကဲဒီးယဲသံယိးသံနးကု။ ဒီးပစံးလုယဲသံယိဉ်သံစုကီးလီ။

၆၉. **ယိဉ်သံ** နှုတ်မှတ်ယဲသံအဆီလီ။ ဒီးမှတ်တရ်ယဲသံလုအနးကတရ်နှုတ်ပစံးဒီးအဆီလုယဲသံယိဉ်သံလီ။

၇၀. **စာသံ** နှုတ်မှတ်ပုကညီစာထီဉ်အကိတ်လုပုဒီးတုလီအသးဒီးသံဝဲမှတ်ဂု။ ပစာထီဉ်ထွဉ်ကိတ်လုပုဒီးပစာလီသံမှတ်ဂု၊ ပစံးလုပစာသံလီ။ ဒီးပစံးလုပစာသံစုကီးလီ။ ပုတနီနီမာဩးမာကမဉ်အသးဒီးအမဲဆုးဒီးစာသံကွဉ်အသးလီ။

၇၁. **စာဉ်သံ** နှုတ်မှတ်ပစာထီဉ်တကိတ်လုပုဒီးပစာလီသံဒီးပစံးလုစာဉ်သံလီ။ ပုတနီနီအသးဒီးထီဉ်စာဉ်သံကွဉ်အသး။ တနီနီအမဲဆုးဒီးစာဉ်သံကွဉ်အသးလီ။

၇၂. **စုသံ** နှုတ်မှတ်ပစုဟးဂီ၊ ဒီးပဟးတရ်ဖိတ်တရ်တသုဘဉ်နှုတ်ပစံးလုပစုသံလီ။ ပုကညီစုသံ နှုတ်အစုဖိနဲ ဒီးဒီးဟးတရ်ဖိတ်တရ်တသုဘဉ်ဒီးပစံးလုစုသံလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုစုသံခိဉ်သံလီ။ ကယိတ်တရ်စုသံခိဉ်သံနှုတ်ကစာယုဉ်ရှုးမာဘျီကုဝဲခဲလုလီ။

၇၃. **ဆါသံ** နှုတ်မှတ်ပုမာတကဲ သံဝဲဒီးပစံးလုဆါသံလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုဆါသံလီ။ ပုတဂုဆါသံဝဲလီ။

၇၄. **ဆဉ်သံ** နှုတ်မှတ်ပဟာဖုပုပဆဉ်ဆါတလီဘဉ်အါအါဘဉ်ဒီးပစံးလုပဆဉ်သံလီ။ ပဆဉ်သံနှုတ်ပဆဉ်ဆါတလီ ဘဉ်အါအါဘဉ်ဒီးပကပုခိဉ်ပုနးနးကလဲဉ်နှုတ်မှတ်ပဆဉ်သံလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုဆဉ်သံအူသံလီ။

၇၅. **တသံတမူ** နှုတ်မှတ်တလီကလိတ်အသးနှုတ်ပစံးလီကလိတ်အသးတသံတမူလီ။ ပုတဂုလီကလိတ်လုအပတသံတမူလီ။ ပုတဂုလီကလိတ်လုအပတသံတမူလီ။ ပုတဂုလီကလိတ်လုအပတသံတမူလီ။

၇၆. **တါသံ** နှုတ်မှတ်ထီရီပုကညီသုဉ်ကဒံသးကဒါ၊ သုဉ်လီဘိဉ်သးလီ၊ ဘိဉ်နှုတ်ပစံးလုတါသံလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုတါသံတရ်ပုလီ။ ပုကညီလုဉ်သုဉ်ခါပတကစာယုအကလုကထါဒီးအိဉ်ထီဉ်လုတါသံတရ်ပုခဲလုလီ။

၇၇. **တါသံပူ** နှုတ်မှတ်ပုကညီဟူထီဉ်ကုလိတ်အသးလုသံနှုတ်ပစံးလုတါသံပူလီ။ ပုကညီလုအူတါသံပူဒီးမာအိဉ်လိတ်အသးနးကု။

၇၈. **တါသံကျ** နှုတ်မှတ်ထါသးဝံဉ်နှုတ်ပစံးလုတါသံကျလီ။ ထါသးဝံဉ်ယုနှုတ်မှတ်တါသံကျစံးဝဲဒဉ်။ ပုလုအုဉ် တါသံကျမုဉ်တဖဉ်နှုတ်ပကနုဉ်မုဉ်ကလီ။

၇၉. **တုသံ** နှုတ်မှတ်ပုကညီဒီးသံအသးလုအဒုဉ်အဒါအစုပုဒီးပစံးလုတုသံအသးလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုတုသံခိဉ်သံအသးလီ။ ကစာယုဉ်ရှုးတုသံအသးလုပယိလီ။

၈၀. **ထံသံ** နှုတ်မှတ်ထံထီဉ်တစုစုဆံးဝဲဒီးပစံးလုထံသံလီ။ ထံသံနှုတ်ထီဉ်တဒိဉ်ဘဉ်။ ထီဉ်ဖိနဲကပ်ခါဒီးလီကုဝဲလီ။ လီဒိဉ်ဖးထံသံတံစံးဝဲဒဉ်။

၈၁. **ဒိသံ** နှုတ်မှတ်ပတီတရ်ခိဉ်နှုတ်တုသံဒီးပစံးလုဒိသံလီ။ ပုတဂုဒိသံထွဉ်တဒုဒီးထွဉ်တဒုသံဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုဒိသံဝီသံလီ။

၈၂. **ဒီးသံ** နှုတ်မှတ်ပုကညီတုသံအသးလုအဒုဉ်အဒါအစုပုဒီးပစံးလုဒီးသံအသးလီ။ ပုတဂုဒီးသံအသးလုပယိအစုပုလီ။ ဒီးကစာယုဉ်ရှုးနှုတ်ဒီးသံအသးလုပုခဲလုလုအခိဉ်အယိလီ။

၈၃. **နာသံ** နှုတ်မှတ်ဘိဉ်သအိဉ်နာဘဉ်ပုတမုဉ်ဘဉ်ဒီးပစံးလုနာသံလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလုနာသံတီဝုလီ။ ဘိဉ်သအိဉ်နာသံဘဉ်ပုတမုဉ်ဘဉ်။

၈၄. **နီသံနီလါပူ** No. 46-၄၆. ပစံဉ်တဲနီသံနီလါ နှုတ်လုပုပုဟဲနုအမါလုပိဉ်မုဉ်နီဘျီနီတဂုဒီးအိဉ်ကဒါလုပိဉ်လဲဉ်ဝဲဘးခိဉ်တခိဉ်လီ။ ဟဲယိနှုတ်မှတ်အဟဲဒီးသမုဉ်လီစံးဝဲဒဉ်။ မတုတဂုပိဉ်မုဉ်နီဘျီနီနှုတ်အမိဉ်အပတအိဉ်ဘဉ်။ မုဉ်အအိဉ်လုအမ

ဂ်အသီးစွဲကီးလီၤ. ပိာ်ခွါန့ၣ်ဆဲးယီၤလၢအစုထွဲတခါလီၤ. ပိာ်
မုာ်န့ၣ်အမဂ်သးကါအဝါဒီးအမဂ်စံးအီၤနီၣ်ဘျီနီၣ်နီၣ်နီၣ်. နဝါန့ၣ်
အသးတတီၣ်ဘျီဒီးန့ၣ်ဘၣ်. နမုာ်တန့ၣ်ဘၣ်မဂ်ဒီးန့ၣ်ယုတခါ
မံကွါအစုထွဲနီၣ်နီၣ်. နယုတခါမုာ်န့ၣ်ဒီးအသးတတီၣ်ဘျီဒီးန့ၣ်ယု.
နယုတခါမုာ်တန့ၣ်ဘၣ်ဒီးအသးတတီၣ်ဘျီဒီးန့ၣ်ဘၣ်. တီၢ်န့ၣ်အမ
ဂ်ကလုာ်န့ၣ်ယုတခါကွါအဝါအစုထွဲန့ၣ်လီၤ. ယုတခါဘၣ်ဒီးအ
ဝါတဟ့ၣ်တခါဘၣ်အီၤဘၣ်. အဝါတဟ့ၣ်ဘၣ်အီၤဘၣ်ဒီးကွါ
ဝဲလၢအဝါမံသပူၤန့ၣ်ဒီးလဲၤခါဟ့ၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. အဝါဖုသံနီၣ်
ဒီးအဝါစံးအီၤပိာ်မုာ်နီၣ်. မုာ်မုာ်အအံၤတစုအံၤန့ၣ်တထံၣ်ဘၣ်
လၢယုဘၣ်. စစံးန့ၣ်တခါစုထွဲတဂ့ၤ. စုထွဲအံၤစစံးဒီးယီၤ
လီၤ. စံးအမါဒ်န့ၣ်ဝဲဒၣ်ကွါဝဲလီၤ.

ကွါဒီးထီၣ်ကွါသမုာ်န့ၣ်ဒီးသမုာ်စံးအီၤအအံၤတစုအံၤန့ၣ်လၢ
ကလဲၣ်. စံၣ်န့ၣ်ဆူစကီၢ်ပူၤမိစကလီၤဘျီန့ၣ်ဘၣ်ဖုးန့ၣ်. စံၣ်န့ၣ်ဝဲ
ဒီးသမုာ်ယုအီၤလီၤ. တုၤန့ၣ်တပဟါဒီးနီၣ်သံနီၣ်လါအမိအပာ်ယု
ကွါအီၤဒီးသမိးဘျီသမုာ်အပူၤဒီးသမုာ်အပူၤတအိၣ်လၢဘၣ်
တုၤခဲကန့ၣ်အံၤလီၤ. ဒီးနီၣ်သံနီၣ်လါန့ၣ်သမုာ်ကွါဝဲလီၤစံးဝဲဒၣ်.
၈၅. **ဟံသံ** န့ၣ်မုာ်ကသံၣ်အထံးတကလုာ်လၢပသးပုာ်စံးဝဲလဲၤ
လၢပူၤန့ၣ်ပတထံၣ်ဘၣ်နီၣ်တခါဘၣ်. ပနာ်ဟူထဲအမံၤလီၤ. အကူာ်
မုာ်ပုၤကညီအိၣ်ဘၣ်ဟံသံသံလၢပူၤဒီးသံဘၣ်ဝဲတုၤခဲကန့ၣ်အံၤ
လီၤစံးဝဲဒၣ်.

၈၆. **ပုၤဖိာ်သံဖိ** န့ၣ်မုာ်ပုၤလၢမၤ တန့ၣ်အိၣ်တကဲဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢ
ပုၤဖိာ်သံဖိလီၤ. ပုၤဖိာ်သံဖိ န့ၣ်အစု လီၤခိၣ်ခိၣ် တအိၣ်ဘၣ်. မၤ
အိၣ်မၤအိၣ်တန့ၣ်ဘၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်.

၈၇. **ပုၤသံစုာ်မိၤကျိ** န့ၣ်မုာ်ပုၤကညီတကလုာ်ဒီးဒီးအစုဒုာ်ခိၣ်
ဒုာ်ဒီးပစံးလၢပုၤသံစုာ်မိၤကျိလီၤ. ဒီးမုာ်ပုၤကညီတကလုာ်အိၣ်
လၢကီၢ်ပယီၤအဖိခိၣ်ထးန့ၣ်လီၤစံးဝဲဒၣ်.

၈၈. **ဖုသံနီၣ်** န့ၣ်မုာ်ပမံပဝဲၤထၢၣ်ဒီးပစံးလၢပဖုသံနီၣ်လီၤ. ပုၤတ
ဂၤမံပဖုသံနီၣ်ဒီးဂၤထၢၣ်ဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤမံတဖုသံနီၣ်ဒီးဘၣ်ကိးမး
ဖုနီၣ်လီၤ.

၈၉. **ဖုာ်သံယဲၤဂီၤ** န့ၣ်မုာ်ပုၤလၢယဲၤနးနးကလဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဖုာ်
သံယဲၤဂီၤလီၤ. ပုၤတဂၤမၤတကဲဒီးဖုာ်သံယဲၤဂီၤနးကၤ.

၉၀. **ဖိာ်သံ** န့ၣ်မုာ်ပုၤဖိာ်နးကဲၣ်ဆိးလၢတအိၣ်ဘၣ်အီၤဘၣ်. တကူ
ဘၣ်သိးဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပုၤဖိာ်သံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပုၤဖိာ်
သံယာ်သံလီၤ.

၉၁. **မၤသံ** န့ၣ်မုာ်ထီၣ်ရီၤပဆဲးသံခးသံဝုၤသံတီၢ်သံထီၣ်သံတနးသံပ
ကျိသံဝဲသံန့ၣ်ပစံးလၢမၤသံခဲလၢကီၢ်လီၤ. မၤသံကွါထွဲတဖုတ
က့ၢ်. စီၤကၤယံၣ်မၤသံအပုၤခွၢ် ဘျီလးစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လၢမၤသံမၤဟါမၤလီၤ.

၉၂. **မူၤသံ** န့ၣ်မုာ်ထီၣ်ရီၤပအိၣ်တၢ်လၢပမူၤဒီးပသံန့ၣ်ပစံးလၢမူၤသံ
လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမူၤသံဘျီသံလီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်ဘၣ်ကွါ
ဒီးမူၤသံဝဲလီၤ. ပုၤတနီၣ်နီၣ်မူၤသံသန့သံလီၤ.

၉၃. **ယံာ်သံ** န့ၣ်မုာ်ပုၤကညီဒီးဘျီတၢ်ညၢ်ပြဲကံးဘျီကနီၣ်ဒီးစံာ်
ယါ အိၣ်ဝဲဒီးအသံၣ် သဒိၣ်အုၣ် ဒီးမိၢ်ကံၤဖါယဲန့ၣ်ပစံးလၢယံာ်သံ
အိၣ်တၢ်ညၢ်လီၤ. ပုၤခးတၢ်ဖိတဖုယံာ်သံ အိၣ်တၢ်ညၢ် န့ၣ်စံးဝဲ

လၢအတဟီၣ်အိၣ်ထီၣ်လီၤ.

၉၄. **ရံၢ်သံ** န့ၣ်မုာ်တၢ်သမုာ်တကလုာ်လၢပသမုာ်ထီၣ်ပသးဒီးပစံး
လၢရံၢ်သံလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢရံၢ်သံကျဲၤဖါ. ရံၢ်သံပိညါလီၤ.
ရံၢ်သံန့ၣ်ပသမုာ်သဘျီဒီးပအိၣ်ဒီးပုၤဂၤကွါပုၤဂၤထီၣ်လီၤစံးဝဲ
ဒၣ်.

၉၅. **လါသံ** န့ၣ်မုာ်လါဘၢန့ၣ်ပစံးလၢလါသံလီၤ. လါသံဒီးပတ
ထံၣ်ထီၣ်လၢဘၣ်လါဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလါသံလါဘၢ
လီၤ.

၉၆. **လီၤယီၤသံ** န့ၣ်မုာ်ပုၤလၢအမါအဝါတအိၣ်ဘၣ်ဒီးတုၤအပုၤသံ
ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလီၤယီၤသံလီၤ. ပုၤကညီတနီၣ်နီၣ်လီၤယီၤသံဝဲလီၤ.
ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤတုၤသံလီၤယီၤသံလီၤ.

၉၇. **ဝံၤသံ** န့ၣ်မုာ်ပုၤကညီတအိၣ်ဘၣ်မုာ်ဒီးသံဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဝံၤသံ
လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၤသံလီၤဒီးလီၤ. ပုၤတဂၤတအိၣ်ဘၣ်အီၤ
ဘၣ်ဒီးဝံၤသံဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢဝံၤသံစွဲကီးလီၤ. တၢ်မုာ်ကံးဒီးပုၤ
ကညီဝံၤသံလၢမုာ်လီၤ.

၉၈. **အသံ** န့ၣ်မုာ်ထီၣ်ရီၤတၢ်သံဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအသံခဲလၢကီၢ်လီၤ.
သ့ၣ်တကရၢမုာ်ထီၣ်ဘၣ်ဒီးအသံဒီးအမူၤသိးသိးဝဲလီၤ.

၉၉. **အာနီၣ်ကံးသံ** န့ၣ်မုာ်ပုၤလၢအာနီၣ်ကံးသံန့ၣ်ပစံးလၢအာနီၣ်
ကံးသံလီၤ. ပုၤတဂၤအာနီၣ်ကံးသံ. တီၢ်ကွါတဘီတက့ၢ်. ထွဲၣ်
တဖုဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်အာနီၣ်ကံးသံတီၢ်သံကွဲၣ်တက့ၢ်. ထီၣ်ရီၤတၢ်အာ
နီၣ်ပစံးလၢအာနီၣ်ကံးသံလီၤ.

၁၀၀. **အုာ်သံ** န့ၣ်မုာ်တၢ်အုာ်နးကဲၣ်ဆိးန့ၣ်ပစံးလၢအုာ်သံကျၢ်
သံလီၤ. တၢ်ညၢ်အုာ်သံန့ၣ်ပအိၣ်တသ့လၢဘၣ်. ထီၣ်ရီၤတၢ်အုာ်
ဝဲနးကဲၣ်ဆိးန့ၣ်ပစံးလၢအုာ်သံခဲလၢကီၢ်လီၤ.

၁၀၁. **အဲးသံ** န့ၣ်မုာ်ကျၢ်သံအဆိလီၤ. ဒီးမုာ်သ့ၣ်ကျၢ်ဝဲၣ်ကျၢ်နး
ကဲၣ်ဆိးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢကျၢ်သံအဲးသံလီၤ.

၁. **သံး** န့ၣ်မုာ်ပဖိမုၤသံဝဲ န့ၣ်ယဲဝဲဒီးပကိးလၢသံးလီၤ. သံးန့ၣ်
မုာ်ပယါမုၤဒီးကိာ်မံၣ်ကမူၣ်ဒီးပဟံတုၤမုၤဖးထီၣ်ဝဲဒီးပစုာ်ဒီးထံ
သၢသီဒီးပဖိဒီးန့ၣ်အသံဝဲကဲလၢထံဒီးပကိးလၢသံးလီၤ. ဒီးပကိး
ဒီးအဆိလၢသံးမိမုၤဒီးလီၤ.

၂. **သံးကဲၣ်ရး** န့ၣ်မုာ်သံးလၢပုၤကညီဖျိလိာ်အသးဒီးအီၤသကိး
ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢသံးကဲၣ်ရးလီၤ. ဒီးဒုးအီၤတမံၤဒီးအီၤသကိးဝဲလီၤ.
ဒီးပကိးလၢသံးကဲၣ်ရးလီၤ. သံးကဲၣ်ရးန့ၣ်မုာ်သံးလၢပုၤဖျိလိာ်အ
သးအီၤသကိးဝဲလီၤ. ဒီးတလးမုးပိာ်မုာ်ဒီးတလးပိာ်ခွါအီၤသကိးဝဲ
န့ၣ်ပစံးလၢသံးကဲၣ်ရးလီၤ.

၃. **သံးကီၢ်** န့ၣ်မုာ်ချဲးတဖုန့ၣ်မၤန့ၣ်အကီၢ်ဆူအကုၤန့ၣ်ပစံး
လၢသံးကီၢ်လီၤ. ချဲးတဘျီထံၣ်ပုၤဒီးသံးအကီၢ်ဆူအကုၤလီၤ.

၄. **သံးကျိ** န့ၣ်မုာ်သံးန့ၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမုာ်တၢ်လၢပခးတၢ်တက
လုာ်သီၣ်ဒိၣ်ဝဲဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသံးန့ၣ်သံးကျိလီၤ.

၅. **သံးခိၣ်** န့ၣ်မုာ်မုာ်ပယါအဆိလီၤ. ဒီးမုာ်ပုၤပုၤတကလုာ်လၢအိၣ်
လၢမုာ်ခိၣ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢသံးခိၣ်မုာ်ပယါလီၤ.

၆. **သံးခွဲးသံးခွဲး** န့ၣ်မုာ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢပုၤပုၤဒီးဟးဝဲကယီၤကယီၤန့ၣ်
ပစံးလၢဟးသံးခွဲးသံးခွဲးလီၤ. ထွဲၣ်တဖုဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်ထံၣ်ပုၤဒီးဟး
မးသံးခွဲးသံးခွဲးလီၤ. ပုၤတဂၤပုၤအကစၢ်ဒီးဟးမးသံးခွဲးသံးခွဲးလီၤ.

သံး

၇. **သံးကံ** နှင့်မူသံးလာပုၤဖျါလိာ်အသးဒီးဒုးအိပုၤတမံၤအသး လာတချုး ထီၣ်ဒီးဘၣ်ဟံၣ် နှံၣ်ပကိးလာသံးကံလီၤ. ပုၤတမံၤအိ သံးကံတဂၤပုၤလီၤခိဖိဝါစတဘၣ်ကိးအဂၤဒီးထီၣ်တလးမူးပိာ်မုာ် ဟံၣ်လာခံလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသံးကံမုၢ်ကံလီၤ.
၈. **သံးယု** နှံၣ်မူပုၤကညီမၤကံၣ်ကွီၢ်တူၢ်ဆုဒီးပကိးလာဆုသံး ယုလီၤ. ပိာ်ခွါနှံၣ်သီးဆုသံးယုလီၤ. ဒီးမူၢ်တဖၣ်နှံၣ်သီးဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာဆုသံးယုလီၤ.
၉. **သံးစှါ** နှံၣ်မူတလၢယုၣ်တကိသးအဖံးဒီးဟံးနှံၣ်အလီၤသ ကာနှံၣ်ကံးနးနးကလဲၣ်ဒီးကူၢ် လီၢ် အသးပံာ် ညီၣ်ကလဲၣ်ဒီး ပ ကိး လာသံးစှါလီၤ. ဒီးတလၢတဖၣ်ကမၤအိၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအ ဆိလာသံးဘၣ်သံးစှါလီၤ.
၁၀. **သံးတဲာ်** နှံၣ်မူဖုဒီးဖုဆါအထံလၢပုၤကညီမၤဘုးဒီးရဲၣ် လီၤဝဲလၢဟံၣ်ဖိၣ်ယဲအပူၤနှံၣ်ပစံးလာသံးတဲာ်လီၤ. ဒီးမူပုၤကညီ မၤန့ၣ်စီၤဖွံၣ်ဒီးရဲၣ်လီၤဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသံးအုၣ်သံး တဲာ်လီၤ.
၁၁. **သံးတဲာ်** နှံၣ်မူတၢ်ကွၢ်အိထံလၢမုၢ်န့ၣ်ပစံးလာခူၣ်ထုၣ် ဆဲးလီၤအဖိသံးတဲာ်လီၤ. ဒီးမူတၢ်ကွၢ်ယုၤအိထံလၢမုၢ်န့ၣ်လီၤ. ခူၣ်ထုၣ်ဆဲးလီၤအဖိသံးတဲာ်လၢမုၢ်န့ၣ်တခီလီၤ.
၁၂. **သံးထီၣ်** နှံၣ်မူပကိးချံးထီၣ်ပခိၣ်ဒီးပစံးလာပသးထီၣ်ပခိၣ် လီၤ. ပုၤတဂၤမံၤလီၤဒီးသံးထီၣ်အခိၣ်တခိၣ်ညီၣ်လီၤအခိၣ်တခိ လီၤ. ပုၤကညီနှံၣ်ဆါထၢၣ်ဒီးသံးထီၣ်အခိၣ်တခိၣ်ဆါထၢၣ်လၢ အခိၣ်တခိၣ်ဒီးန့ၣ်သ့ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသံးထီၣ်သးထီၣ် လီၤ.
၁၃. **သံးနာ်** နှံၣ်မူတၢ်လၢပခးတၢ်တကလုာ်ပုၤမၤဝဲလၢထးဒီးဒီး ဘိဖးထီၣ်နှံၣ်ပကိးလာသံးနာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာသံးနာ်သံး ကျိလီၤ. သံးနာ်နှံၣ်ပခးတၢ်ထီၣ်သီၣ်ဒီးလီၤသီၣ်အသးလီၤ. ဒီးပ ကိးဒီးအဆိလာသံးနာ်ဟံၣ်ဘိဖးကိးလီၤ. သံးနာ်နှံၣ်တုၤပခးတၢ်ဒီး ထီၣ်ဝဲဒီးမုာ်လီၤ.
၁၄. **သံးနာ်** နှံၣ်မူချံးမၤန့ၣ်အခိၣ်ဆုအကူပူၤဒီးပစံးလာချံးသံးနာ် အခိၣ်လီၤ. ချံးနှံၣ်မူထံၣ်ပုၤဒီးသံးနာ်အခိၣ်ဆုအကူပူၤလီၤ.
၁၅. **သံးဖိယါ** နှံၣ်မူသံးမိၢ်ပီၤလၢအိၣ်တနံးလၢပဒုးထီၣ်ဟံၣ် ခိၣ်နှံၣ်ပစံးလာသံးဖိယါလီၤ. သံးဖိယါအိၣ်လၢဟံၣ်ခိၣ်နှံၣ် ဟးဂီၤနးကၤ.
၁၆. **သံးဖိ** နှံၣ်မူသံးမိၢ်ပီၤတကလုာ်ပြဲကဒ်ဒီးဘၣ်ပုၤပုၤဒီးသးဝဲ နှံၣ်ပစံးလာသံးဖိလီၤ. ဒီးပစံးလာသံးဖိဒုးစုာ်ကိးလီၤ. သံးဖိနှံၣ်အ ဆုၣ်အိၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးအပျီၢ်ခိၣ်အဆုၣ်ဝါဟံၣ်ကလဲၣ်တနီၤနီၤလီၤ.
၁၇. **သံးဖိဒုးမုာ်** နှံၣ်မူသံးမိၢ်ပီၤတကလုာ်အပျီၢ်ခိၣ်မၤသးဒ်တၢ်ဖး သိးဝါဝဲဒီးပကိးလာသံးဖိဒုးမုာ်လီၤ. ဒီးဘၣ်ပုၤပုၤသးဝဲလီၤ.
၁၈. **သံးဘုၣ်** နှံၣ်မူသံးစှါအဆိလီၤ. ဒီးမူတလၢယုၣ်သ့ၣ်ဖံးတ ကလုာ်အထံလီၤသကၤဝဲဒီးကဲထီၣ်အသးကိာ်လိၣ်နှံၣ်ပစံးလာသံး ဘုၣ်သံးစှါဒီးအဆိလီၤ.
၁၉. **သံးသုး** နှံၣ်မူပုၤကညီလဲၤတၢ်လၢတၢ်ခံးနှံၣ်ကလၢၢ်ကျဲလၢ အခိၣ်ဒီးပစံးလာသံးသုးအခိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်တထံၣ်ဘၣ် ကျဲဒီးလဲၤတၢ်သံးသုးအခိၣ်လီၤ.

သံး

၂၀. **သံးသူသရံၢ်** နှံၣ်မူတၢ်ပိၤတကလုာ်အိၣ်လၢဟံၣ်ခိၣ်အိလၢ် ဒီးပကိးလာတၢ်သံးသူသရံၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလာသံးသူတရံၢ်စုာ်ကိး လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသံးသူကရံၢ်ကိာ်သူကရံၢ်ပစံးဒီးအဆိလီၤ နှံၣ်လီၤ. သံးသူတရံၢ်နှံၣ်ဘၣ်ယိၣ်ဟံၣ်ခိၣ်ကလီၤဖိဒီးယိးထီၣ်ယၢ် ဟံၣ်ခိၣ်လီၤပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးကယံၢ်ပုၤမၤဘုၣ်မုာ်ဂုၤ. ပုၤမၤ တၢ်ဒီးဘးမုာ်ဂုၤ. သံးသူသရံၢ်ကဲလၢသးသ့ၣ်ဒီးမူၢ်တြး လၢတုၤ လီၤဝဲဆုလရံၢ်တဖၣ်ဒီးထုးဝဲလီၤဝဲလီၤ. မူၢ်တြးလၢန့ၣ်ဘုၣ်တဖၣ် ဒီးပျီၢ်ထီၣ်ဝဲဆုသဝီလီၤ. ပသးပုၤစံးဝဲဒၣ်.
၂၁. **သံးဟုး** နှံၣ်မူပိၤတြးအဆိလီၤ. ဒီးမူသ့ၣ်ပိၤဝါကံလီၤကလဲ မုာ်ဂုၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ကံလီၤကလဲမုာ်ဂုၤ. ပစံးလာပိၤတြးသံးဟုးလီၤ. သ့ၣ်ကံဘၣ်ဝဲအခိၣ်ပိၤတြးသံးဟုးမးလီၤ.
၂၂. **သံးအိၣ်** နှံၣ်မူပုၤကညီဖိမဲဟးဂီၤတူၢ်ဝဲနှံၣ်ပစံးလာသံးအိၣ်မဲ လီၤ. ပုၤတဂၤသံးအိၣ်အမဲတူၢ်လၢာ်လံ. ဒီးပသးပုၤနှံၣ်သံးအိၣ် အမဲဆါဝဲလီၤ.
၂၃. **သံးမိမုၢ်မိမုၢ်** နှံၣ်မူပကိးသံးဒီးအဆိဒီးပစံးလာသံးမိမုၢ်မိမုၢ် လီၤ. ပုၤကညီနှံၣ်အိၣ်သံးမိမုၢ်မိမုၢ်နးကၤ.
၂၄. **ကသံးဒီးကသုၣ်ကသံး** နှံၣ်ကွၢ်လၢကသံးတက့ၢ်.
၂၅. **ကုၣ်သံး** နှံၣ်မူသံးလာပုၤမၤတလးမူးပူၤဒီးဒုၣ်လီၤန့ၣ်ပသးပုၤ အသးလာပသးပုၤကအိၣ်အဂီၢ်နှံၣ်ပစံးလာကုၣ်သံးလီၤ. ဒီးမူပ ဒုၣ်လီၤသံးလာပသးပုၤအဂီၢ်နှံၣ်မူပကုၣ်သံးလီၤ. ကုၣ်သံးလာပ သးပုၤကအိၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
၂၆. **ဆုသံးယု** နှံၣ်မူပိာ်ခွါဆုပျီၢ်နှံၣ်ပကိးလာဆုသံးယုလီၤ. ဒီးမူ မၤကံၣ်ကွီၢ်တူၢ်အသးဒီးကိးဝဲလၢဆုသံးယုလီၤ. ဆုသံးယုန့ၣ်စီၤ အဆုလီၤ.
၂၇. **ဆဲးသံးနာ်အမဲာ်** နှံၣ်မူပဘိးထီၣ်သံးနာ်အမဲာ်ဒီးပစံးလာဆဲ ထီၣ်သံးနာ်အမဲာ်လီၤ. ဆဲးသံးနာ်ကလီၤလီၤပတစံးဘၣ်. ပစံးလာ ဆဲထီၣ်လီၤ. ဆဲထီၣ်သံးနာ်မုာ်စံးဝဲဒၣ်.
၂၈. **တသံး** နှံၣ်မူစုခံဆု နှံၣ်ပစံး လၢတသံးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအ ဆိ လၢတသံးတသးလီၤ. စုခံဆုနှံၣ်တသံးလီၤ. ခံသံးဒီးမူၢ်တပၤ လီၤ.
၂၉. **ထိသံး** နှံၣ်မူပမၤလီၤကွံာ်မုၢ်ထံလၢပဖိကလံာ်ထီၣ်နှံၣ်ပကျၢ် ဃာ်လၢအခိၣ်ခွးဒီးပဘိးတစုလီၤကွံာ်မုၢ်ထံလၢသပၤပူၤနှံၣ်ပစံး လၢထိသံးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာထိသံးထီၣ်ပူၤလီၤ. နဖိမုၢ်က ပွဲာ်ဘၣ်ဖုးထိသံးကွံာ်မုၢ်ထံတက့ၢ်.
၃၀. **နီၣ်သံးထံ** နှံၣ်မူတလၢလီၢ်ကွံာ်ထံဒီးမၤပုာ်ဘိလၢမၤဖျိးထီၣ် ထံနှံၣ်ပကိးလာနီၣ်သံးထံလီၤ. တလၢမၤနီၣ်သံးထံလၢပုၤဘိဒီး မၤဖျိးထီၣ်ထံဒ်ပဆံၣ်ဆါအသးလီၤ. ဒီးမူလီၢ်ကွံာ်ထံလၢအတၢ် လီၤအခါနှံၣ်လီၤ.
၃၁. **ပသး** နှံၣ်မူပမၤတၢ်ကွီၢ်တြီၢ်ပစုမုာ်ဒီးပကိးလာပသးလီၤ. ဒီး ပကိးဒီးအဆိလာပသးပတြးလီၤ. တလၢမၤပသးထူတနီၤပသး စုတနီၤ. ပသးတၢ်တနီၤလီၤ.
၃၂. **ပာ်သံး** နှံၣ်မူပုၤကညီအမဲာ်ဟးဂီၤဝဲတုၤအချံတအိၣ်လၢ ဘၣ်ဒီးပစံးလာအမဲာ်ပာ်သံးလီၤ. ပုၤတဂၤအမဲာ်ပာ်သံးနးကၤ. တထံၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာပာ်သံးပာ်ပူၤလီၤ.

သုံး-သံ

၃၃. **ဖိသံ** နှုတ်မူပမာသံဒီးပဒိထီၣ်လၢမ့ၣ်ခိၣ်ဒီးပစံးလၢပဖိသံးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဖိသံးဖိမ့ၤလီၤ. ပှၤစံၣ်ဖိတဖၣ်ဖိသံးန့ၣ်အါကၤ.

၃၄. **ဘၣ်သံ** နှုတ်မူပှၤကညိအခိၣ်ဘၣ်ဆိးလၢသံမိၣ်ပီၤအဆူၣ်ဒီးညိးထီၣ်ဝုထီၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဘၣ်သံးလီၤ. ပှၤတဂၤအခိၣ်ဘၣ်သံးညိးဒိၣ်ကၤ.

၃၅. **ဘံးသံ** နှုတ်မူပှၤကညိကိၣ်ဘံးဒီးကတိၤတၢ်သိၣ်သိၣ်တသိၣ်ဒီးပစံးလၢအကလုာ်ဘံးသံးလီၤ. ပှၤတဂၤကတိၤတၢ်အကလုာ်ဘံးသံးနးကၤ. ကမ့ၢ်ကၢ်အကိၣ်ဘံးသၢ.

၃၆. **မ့ၤသံ** နှုတ်မူပဖိသံးဒီးပဟံးန့ၢ်မ့ၤသဝံ ဒီးမ့ၤဒီဖျၢၣ်အိၣ်လီၤ. တၢ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢမ့ၤသံးလီၤ. ပဖိသံးဒီးမ့ၤသံးအိၣ်လီၤတၢ်ဝဲလီၤ.

၃၇. **လီၤသံ** နှုတ်မူတၢ်ယီၤထီၣ်ဒီးထံလၢထံန့ၢ်ထံတြိန့ၣ်စ့ၤလီၤဝဲဒီးပစံးလၢထံလီၤသံးလီၤ. တၢ်ယီၤထီၣ်ဒီးထံလီၤသံးဒီးထံဆံးလီၤဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤသံးလီၤစ့ၤလီၤ.

၃၈. **လီၤသံ** နှုတ်မူပဖိတၢ်ဒီးထံတုၤပယုၣ်ဒီးထံစ့ၤလီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢယုၣ်လီၤသံးလီၤ. နမ့ၢ်ဖိကသူဒီးယုၣ်လီၤသံးထံတက့ၢ်.

၃၉. **လီၤသံ** နှုတ်မူလီၤဘိအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤလဲၤဝဲဒီးမၤသးဒ်အသ့ၣ်အထံတအိၣ်ဘၣ်အသးဒီးဘိဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢလီၤသံးလီၤဘိလီၤ. ပှၤတဂၤကိးတၢ်ဘုးအသးဒီးယဲၤလီၤသံးလီၤဘိလီၤ. ဒီးပစံးလၢလီၤသံးလီၤဘဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄၀. **သဘျုၣ်သံ** နှုတ်မူကိးဖးန့ၣ်ပကိးလၢသဘျုၣ်သံးလီၤ. ပှၤတဂၤအိၣ်တၢ်ကမၤအိၣ်ဒီးခါလီၤသဘျုၣ်သံးလီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်ကမၤအိၣ်အသးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄၁. **အသံ** နှုတ်မူထီၣ်ရီၤတၢ်ကူၣ်လိၣ်လၢကျိၣ်ကျဲဒီးအထံန့ၣ်ပစံးလၢအသံးလီၤ. ကသူန့ၣ်အိၣ်ဒီးအသံးဒီးအထံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအသံးအကၢ်လီၤ. သိန့ၣ်အသံးလီၤသကၤဝဲလီၤ.

၄၂. **အုၣ်သံ** နှုတ်မူပုၣ်ခၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ပုၣ်တၢ်ကဖုန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢအုၣ်သံးပုၣ်ခၢ်လီၤ. ဘိၣ်သအိၣ်အိၣ်တၢ်ဒီးအုၣ်သံးပုၣ်ခၢ်စံးဝဲဒၣ်.

၁. **သံ** နှုတ်မူပမၤတၢ်လၢပခွံပခိၣ်တမံၤဒီးပကိးလၢသံၣ်လီၤ. သံၣ်န့ၣ်ပခွံကဆုၣ်ပခိၣ်ဒီးပမၤအကန့ၣ်ပြဲကဒ်တၢ်သဘျုၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသံၣ်ခါနဲခါလီၤ.

၂. **သံ** နှုတ်မူပမၤခးဝံဒီးကထီၣ်လၢနီၣ်ခိၣ်မံၤကျါဒီးပကိးလၢသံၣ်လီၤ. သံၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ခးလီၤလံၤလၢပမၤဘုဝံန့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသံၣ်ခါနဲခါလီၤ. သက့ၢ်ပထံအိၣ်လီၤတၢ်လၢသံၣ်ပူၤလီၤ.

၃. **သံ** နှုတ်မူပဟံးတြိၣ်လိာ်ပစုမုၢ်ကဆူးဒီးပစံးလၢပသံၣ်ပစုလီၤ. ပမ့ၢ်ဟံးတၢ်လၢပစုလၢတပူၤယိဒီးပတြိၣ်လိာ်ပစုမုၢ်ဒီးပဟံးတၢ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပသံၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤဆုဘုဟံးကျိၣ်န့ၣ်သံၣ်အစုလီၤ.

၄. **သံ** နှုတ်မူပှၤတုၢ်ပျံၤသ့စုန့ၣ်ပစံးလၢသံၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤသံၣ်ပျံၤသ့စုတဘိပြဲဂၤသမိး.

၅. **သံ** နှုတ်မူပစၢ်ကၢ်ချံးကဟံးယုလၢလၢၣ်ခဲးလီၤန့ၣ်ပစံးလၢပ

သံ

သံၣ်ကဟံးလီၤ. ပှၤတဂၤသံၣ်ကဟံးလၢၣ်ဒီးဒုးထီၣ်ဟံၣ်ခိၣ်လီၤ. ၆. **သံၣ်ကီၤဝဲ** နှုတ်မူတလၢအသံၣ်ဖးလၢန့ၣ်ပစံးလၢသံၣ်ကီၤဝဲလီၤ. သံၣ်ကီၤဝဲန့ၣ်တလၢမၤဆါဝဲအါမးလီၤ.

၇. **သံၣ်ကျါ** နှုတ်မူသံၣ်စူးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤလၢဂုၤမဲၣ်ဆူးသ့ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသံၣ်စူးသံၣ်ကျါလီၤ.

၈. **သံၣ်ကျါ** နှုတ်မူတၢ်တကလုာ်အုၣ်ပှၤဆါဒီးညိးဝဲန့ၣ်ပကိးလၢတၢ်သံၣ်ကျါလီၤ. တၢ်သံၣ်ကျါန့ၣ်အယီၤဒုးဘိဒီးအုၣ်ပှၤညိးနးကၤ.

၉. **သံၣ်ကျါ** နှုတ်မူပမဲၣ်ဖိၣ်သ့အပူၤလီၤဘျါက့ၤသူတစဲးစဲးဒီးပစံးလၢသံၣ်ကျါလီၤ. ပှၤတဂၤအမဲၣ်သံၣ်ကျါဒီးသူဝဲတစဲးစဲးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသံၣ်ကျါသံၣ်ဟ့ၤလီၤ.

၁၀. **သံၣ်ခိၣ်လီၤဝဲ** နှုတ်မူပှၤကညိကယၢအသးဒီးန့ၢ်လီၤဝဲလီၤ. လံၤဝဲလီၤဝဲလီၤ. ဒီးဆိးခိၣ်ဆိးဝဲဘဲလီၤဝဲလီၤဝဲဒီးပစံးလၢသံၣ်ခိၣ်လီၤဝဲလီၤ. ပှၤတဂၤကယၢအသးသံၣ်ခိၣ်လီၤဝဲလီၤမးလီၤ.

၁၁. **သံၣ်ခိၣ်** နှုတ်မူတြးတဖၣ်ပိၤခိၣ်သူဒီးပစံးလၢသံၣ်ခိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသံၣ်ခိၣ်သူစ့ၢ်ကိးလီၤ. တြးသံၣ်ခိၣ်သူလီၤဝဲလီၤထီကၤ.

၁၂. **သံၣ်ခွဲၣ်** နှုတ်မူပှၤကညိမၤကဆိအသးကဆဲးကဆိဒီးပစံးလၢသံၣ်ခွဲၣ်အသးလီၤ. ပှၤကညိန့ၣ်သံၣ်ခွဲၣ်အသးကဲတနီၤနီၤလီၤ. တနီၤနီၤသံၣ်ခွဲၣ်အသးတကဲဘၣ်. ထီရီၤပမၤစီဆုံပသးမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပမၤကဆဲးကဆိပကစၢ်ဖဲးဘုၣ်ခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢသံၣ်ခွဲၣ်ပသးလီၤ.

၁၃. **သံၣ်စု** နှုတ်မူသံၣ်လၢပမၤအခံဒီးပဒဲးတက့ၢ်ခိၣ်မဲန့ၣ်ပစံးလၢသံၣ်စုလီၤ. ဖိသံၣ်ခွါတဖၣ်မၤသံၣ်စုလီၤ. ဒီးမ့ၢ်မၤဂ့ၤသံၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၄. **သံၣ်စူး** နှုတ်မူပှၤလၢဂုၤမဲၣ်ဆူးသ့တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသံၣ်စူးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသံၣ်စူးသံၣ်ကျါလီၤ. ပှၤလၢသံၣ်စူးတဖၣ်ဂုၤမဲၣ်ဆူးနးကၤ.

၁၅. **သံၣ်ဆိလီၤ** နှုတ်မူပှၤဟူထီၣ်က့ၤလိာ်သးမၤစ့ၢ်တကလုာ်အထူၣ်လၢဝဲဒီးပကိးလၢသံၣ်ဆိလီၤလီၤ.

၁၆. **သံၣ်ထု** နှုတ်မူပှၤကညိမၤယီၤတကိးလၢဂ့ၢ်ဒီးတုၢ်ဝဲထုဝဲဒီးပစံးလၢသံၣ်ထုဝဲလီၤ. ပှၤကညိသံၣ်ထုယီၤတကိးလၢဂ့ၢ်န့ၣ်အတိၤထီၣ်သၢဂ့ၢ်လွံၢ်ဂ့ၢ်ဒီးသၢဂ့ၢ်ပျီၤအသးဂ့ၢ်ဝဲလီၤ.

၁၇. **သံၣ်ဘုး** နှုတ်မူပှၤကညိဆူၣ်ထီၣ်အခိၣ်ဒီးတြိၣ်အခိၣ်ဘိၣ်န့ၣ်ဆူအခိၣ်သူကျါဒီးပစံးလၢသံၣ်ဘုးအခိၣ်လီၤ. ပှၤဝဲသံၣ်ဘုးအခိၣ်ဒီးတြိၣ်ယၢ်အခိၣ်ဘိၣ်ဆူအခိၣ်သူကျါလီၤ.

၁၈. **သံၣ်ပၢ်တူၣ်** နှုတ်မူပှၤကညိဖိးလိာ်အယီၤဒုးလၢအစုခံဒီးတြိၣ်လိာ်အစုမုၢ်ကဆူးန့ၣ်ပစံးလၢသံၣ်ပၢ်တူၣ်ဝဲလီၤ. ပှၤကညိဟုးဆါန့ၣ်ဒ်အဖိကအိၣ်ဖျၢၣ်န့ၣ်ပှၤဘၣ်သံၣ်ပၢ်တူၣ်အဟၢဖၤန့ၣ်လၢၣ်ဒ်အတဟီၣ်ဒီးအဖိအိၣ်ဖျၢၣ်ဝဲလီၤ.

၁၉. **သံၣ်ဝဲ** နှုတ်မူပှၤကညိတုၢ်ဖဲဒီးလုာ်န့ၣ်တုၢ်ကျိၣ်ကျဲဝဲဒီးစၢဝဲအဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်ဒုးသကံၣ်ထီၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျါဒီးပစံးလၢတုၢ်သံၣ်ဝဲလီၤ. ပှၤကညိတုၢ်သံၣ်ဝဲလုာ်ဒီးဖဲန့ၣ်မ့ၢ်မၤအကယၢဒီးလံၤဝဲလီၤ. ဒီးပှၤစံၣ်ဖိပိၤအခိၣ်သူန့ၣ်ပစံးလၢသံၣ်ဝဲလီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၀. **သံၣ်ပီၤပုၣ်** နှုတ်မူပှၤကညိအသံၣ်လၢပီၤဝဲအခံဒီးပုၣ်န့ၣ်ပ

သံဃ်

ကိးလသံဃ်ပီပိတ်လီ၊ ပုတနီနီမသံဃ်ပီပိတ်ဒီးခွဲဝဲလီ၊
၂၁. သံဃ်ပီပိတ် No. 53-၅၃. ပုအစံဉ်ယဲမတတကလပျာ
တကလဲနီအမိဘဉ်လပုအနီဒီးအမံပုမိအလဲခိးမိဒီးအ
မိပုခံဂလီ၊ လဲခိးပုကညိအထံဆဉ်ပုဒီးမုခံသံသီလီဒီး
ပုကညိဟဲလီဒါအိထံပြုးပြုးလီ၊ ဒီးအမိပုတကန့ဉ်စံး
အီ၊ ခးမိဉ်ဝဲ၊ ခးမိအဝဲကွါဒီးမးပုကညိလီ၊ ခးဝဲအစုတတု
လီဘဉ်ဒီးအပုမိအီယံယံဒီးခးအမိအထံတံတဖျာဉ်
သိဉ်သတိဉ်ကလံဒီးအမိပုန့ဉ်စံးအီ၊ ဝဲတကနးနီလီ၊ တာ
ယီဟဲလီအိထံသံဉ်တံသးတဘးန့ဉ်ဒီးခးလီဝဲလဲအနီသ
ဟိဉ်တိဉ်ကလံဒီးအတံယုကွါမးလုတကလီ၊ မုမုပံတမံ
ပအိဉ်ဘဉ်လဲ၊ ဟဲကွါစံးဘဉ်အပုဒီးန့ဉ်ဒီးမကဒီးတဟါအပု
လဲခိးကွါတသီလီ၊ ဖိသဉ်မံတုဒီးအမံပုအကဖုဟဲကွါ ကိး
ဝီဝီဒီးစံးဝဲဒဉ်.

ကူဝ်
ဟ့ဉ်လီစဟိးစကး.
ကူဝ်
ဟ့ဉ်လီစဟိးစကး.

ဒီးအမိစံးအီ၊ ပံဟဲကွါကိးလဲ၊ လဲအိဉ်အီတကွါ၊ မုကံ
အခးနီတံတမံမံသ၊ ဒီးအဝဲစံးအီအီ၊ ကူဝ်ပုန့ဉ်၊ ပစံး
လပပံဟဲကွါကိး၊ မုနုပျာဉ်ဟံ၊ တုနုတစုအမိဒုးဆိးထီဉ်အီ
လအပံအသံဉ်ပုပုန့ဉ်ဒီးကွါဝဲတကပီထီဉ်မးစိုကလံလီ၊
တုမုအန့ဉ်တစုဒီးဝဲထီဉ်ယုဝဲထီဉ်ကုလဲကွါအမံပုဒီးအ
တံခးသံထီဉ်တဒုလီ၊ ထီဉ်န့ဉ်မုလဲအမိပုဒီးအနီထံ
ကယုမးရုရုလီ၊ မတတကန့ဉ်ကါထီဉ်ဒီးထွါအစုလဲလုဉ်
ချုဉ်ခံလုဉ်လီဒီးအမံပုစံးအီ၊ ဖိမုဝဲဒါ၊ ထွါနုစုန့ဉ်
တဂု၊ စံးဝဲဒီးန့ဉ်ဒီးအမိတဒိကန့ဉ်ဘဉ်အကလုဘဉ်ဒီးထွါဒု
အစုလီလီလီ၊ ဒီးအမံပုအသးဒိထီဉ်ဒီးထုးကွါအသံဉ်
လအမိအခိဉ်သံဉ်န့ဉ်လီ၊ အန့ဉ်တစုန့ဉ်တံခးလီသတးဒီး
နုဟုမးပုဟိဉ်တံလဲအဖိဉ်ကလံအိဉ်အိဉ်ဒီးကိးထီဉ်ဝဲဒဉ်၊
လုလီကွါယတကွါ၊ ပုဂလုလီကွါအီဒီးမုလဲအမိမုဒီး
ဟိဉ်မးဝဲကလိးကလုန့ဉ်ကြူးကြူးဒီးစံးဝဲဒဉ်၊ မံစမံပုအိဉ်
သံလီ၊ တမုဘဉ် အသံဒုအတံဘဉ်၊ လဲခံကွါဒီးကလံလီ
အသးဒီးအသကိးဒီးလဲကျိသံကွါအမံပုန့ဉ်ဒီးဟိဉ်ညါ လီ၊
အမုပုဒါတကယုဝဲဒါကြူးကြူးဒီးထီထီဉ်အဒဲးလဲကြါ
ဒီးယုကွါအဝဲဆုဘးန့ဉ်လီ၊

မသးဒီးန့ဉ်ဒီးပမံပုပုစံးဝဲဒဉ်၊ တံလဲပုကညိအနီအံအ
စါ လီတုတသုဘဉ်၊ မုအဂုဒိလဲဉ်၊ ပမံမသးအီဒီးထုဉ် ဖျး
ဝဲလဲအတကတကလီလဲစံးဝဲဒဉ်.

၂၂. သံဃ်မိ န့ဉ်မုသံဉ်ဝဲသံဉ်မိအဆီလီ၊ ဒီးမုပမိလပပကမု
ဒီးအီတခိဉ်တဆိးမုဂု၊ တဆိခိဉ်မုဂု၊ ပကိးလပပသံဉ်မိသံဉ်
မိ၊ သံဉ်မိသံဉ်ဝဲလီ၊

၂၃. သံဃ်မိ န့ဉ်မုပိဉ်မုလပပဟံးဘဉ်အနီတဖဉ်န့ဉ်ပစံးလပ
သံဉ်မိလီ၊ ပိဉ်ခွါမုဟံးပိဉ်မုအနီဒီးစံးပိဉ်မုန့ဉ်လပသံဉ်မိ
လီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆီလပသံဉ်မုသံဉ်မိလီ၊

၂၄. သံဃ်ဘုး န့ဉ်မုပုကညိဝဲခိဉ်တြိဝဲဆုအခိဉ်သူကျါဒီးပစံး

သံဃ်

လပသံဉ်ဘုးအခိဉ်လီ၊ ပုကညိဝဲသံဉ်ဘုးအခိဉ်ဒီးတြိဝဲဆုအ
ခိဉ်သူကျါလီ၊ ဒီးပစံးလပဝဲသံဉ်ဘုးအခိဉ်စုကိးလီ၊

၂၅. သံဃ်မိ န့ဉ်မုသုးမုအဆီလီ၊ ဒီးပုသုးဖိဂီမုခံသုးန့ဉ်
ဒီးပစံးဒီးအဆီလပသုးမုသံဉ်ဘီလီ၊

၂၆. သံဃ်မိ န့ဉ်မုပမိလပပမကမုလပသံဉ်ခိဉ်မုဂု၊ တခိဉ်
ခိဉ်မုဂု၊ ပဟးကွါဒီးပတအိဉ်ယုဘဉ်န့ဉ်ပစံးလပသံဉ်မိလီ၊
ပုတနီနီအသံဉ်မိအိဉ်တက၊ တနီနီအသံဉ်မိအိဉ်ခံဂသ၊
ဂလီ၊ ဒီးဟံးန့ဉ်အမိနီလဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလပသံဉ်မိသံဉ်
မိလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလပသံဉ်မိသံဉ်မိစုကိးလီ၊

၂၇. သံဃ်မိ န့ဉ်မုသံဉ်မိအဆီလီ၊ ဒီးမုပမိလပပကွါတဖဉ်
န့ဉ်ပစံးဒီးအဆီလပသံဉ်မိသံဉ်မိလီ၊

၂၈. သံဃ်ဝဲ န့ဉ်မုပိဉ်မုဝဲလပပကွါတဖဉ်မုဂု၊ အတံကွါတဖဉ်
အီမုဂုပစံးလပသံဉ်ဝဲလီ၊ ပုတကအံဉ်သံဉ်ဝဲဒီးအသံဉ်ဝဲ
ကွါတဖဉ်အီလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလပသံဉ်မိသံဉ်ဝဲလီ၊

၂၉. သံဃ်ဝဲ န့ဉ်မုဘုဆိတကလုအသုဒီးဆုဒီးပကိးလပဘု
ဆိသံဉ်ဝဲလီ၊ န့ဉ်မုဘုဆိလပဂါဆိဝဲတကလုန့ဉ်လီ၊ ဒီးပ
ကိးဒီးအဆီလပဘုဆိသံဉ်တံဘုဆိသံဉ်ဝဲလီ၊

၃၀. သံဃ်သံဉ်သဘု န့ဉ်မုတံဖိယံတကလုပုလပသုကီပုန့ဉ်
သိဉ်သံဉ်သံဉ်သဘုဒီးပကိးလပသံဉ်သံဉ်သဘုလီ၊ ဒီးပကိးလပ
သံဉ်သံဉ်သဘုစုကိးလီ၊ သံဉ်သံဉ်သဘုန့ဉ်မုတံဖိယံတက
လု မသးဒိပိတံ အမိပုအသိးဒီးပုသိဉ်သံဉ်သံဉ်သဘု ဒီးပ
ကိးလပသံဉ်သံဉ်သဘုလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆီလပသံဉ်သံဉ်သဘု
သံဉ်သံဉ်သဘုလီ၊

၃၁. သံဃ်သူ န့ဉ်မုတံသလီန့ဉ်ဝဲဒီးလပခံန့ဉ်သူကွါန့ဉ်ပစံး
လပသံဉ်သူလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလပသံဉ်သူဟုသံဉ်သူသံဉ်လ
လီ၊ ကိဉ်န့ဉ်တပပဟံးဒီးအဆီပုန့ဉ်သံဉ်သူဝဲလီ၊ ဒီးပစံး
လပသံဉ်အံဉ်သူစုကိးလီ၊

၃၂. သံဃ်သီ န့ဉ်မုသုဉ်မုပုလပဆုးကိးယိးပုသံဉ်န့ဉ်ပကိးလပ
သံဉ်သီလီ၊ ပုကညိအစိဉ်န့ဉ်တပဆုးကိးယိးဒီးပဟံးထီဉ်လပ
သံဉ်သီခိဉ်လီ၊

၃၃. သံဃ်ဟု န့ဉ်မုသံဉ်သူအဆီလီ၊ ဒီးမုတံလပအဆံဉ်ဒီးသူဝဲ
န့ဉ်ပစံးလပသံဉ်သူသံဉ်ဟုပစံးဒီးအဆီန့ဉ်လီ၊ ပုတကအမဲဉ်
ပိဉ်သ့အပုလီသံဉ်သူသံဉ်ဟုစံးဝဲဒဉ်.

၃၄. သံဃ်ခါနဲခါ န့ဉ်မုပကိးသံဉ်ဒီးအဆီလပသံဉ်ခါနဲခါလီ၊

၃၅. ကသံဉ် ကသံဉ်ကသီ၊ ဒီးကသံဉ်ကပံ၊ ဒီးကသံဉ်ကလုက
လုန့ဉ်ကွါလပကသံဉ်တကွါ.

၃၆. ကျူသံဉ်တံ န့ဉ်မုပယီလီဟံဉ်လပဝဲထီဉ်သုထီဉ်ဒီးပစံး
လပကျူသံဉ်တံလီ၊ ပုတကမဟံဉ်ယီလပကျူသံဉ်တံလီ၊
ပမထီဉ်လီလပပထီဉ်န့ဉ်ပကျူလီသံဉ်တံကျူသံဉ်တံလီ၊

၃၇. ခိဉ်ဆာဉ်သံဉ် န့ဉ်မုပုကညိခိဉ်တံဖုဉ်တြိဒီးပစံးလပမသး
ခိဉ်ဆာဉ်သံဉ်လီ၊ ပုတကခိဉ်တံခိဉ်ဆာဉ်သံဉ်ဖုဉ်တြိလီ၊

၃၈. ခွံဉ်သံဉ်နါ န့ဉ်မုခွံဉ်တကလုယုသုဝဲန့ဉ်ပကိးလပခွံဉ်သံဉ်
နါလီ၊ ခွံဉ်သံဉ်နါန့ဉ်ယုသုဝဲလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆီလပခွံဉ်သံဉ်
တံခွံဉ်သံဉ်နါလီ၊

သံဃ်

၃၉. **ညိုသံဃ်** နှင့် မှီတိစုံတွဲပွား၍ ပညိုသံဃ်ပသီးဒီးပကီးလာထိုင်စုံတွဲ ညိုသံဃ်လီ။ ထိုင်စုံတွဲ ညိုသံဃ်သိပ်ဒ်ပ ညိုတံအသီးလီ။

၄၀. **ညိုသံဃ်** နှင့် မှီပကညီအိပ်သယုအိပ်သညီဒီးညိုလမနာနုပစံးလာညိုသံဃ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာညိုသံဃ်သတွဲလီ။ ပုလအဆိကမဲအိပ်စဲဂါနုညိုသံဃ်သတွဲနးက။

၄၁. **ညိုသံဃ်** နှင့် မှီညိုကိာ်အိပ်ပအညိုမသးစယုဒုတကဘျးတကဘျးဒီးပစံးလာညိုသံဃ်လီ။ ညိုသံဃ်နှင့်အိပ်လာညိုကိာ်အိပ်ပတကဘျးတကဘျးလီ။

၄၂. **တသံဃ်** နှင့် မှီပကကျီတံလာပစုဝးအတီးဒီးပစံးလာတသံဃ်လီ။ ပုတဂါအစုဒုအိပ်တသံဃ်.ခိ်သူအကတြျ်အိပ်တသံဃ်စံးဝဲလီ။

၄၃. **တသံဃ်** နှင့် မှီ ကသံဃ်နှင့်ပုတနီနီစံးလာတသံဃ်လီ။ ပုမှီမတကဘျးဒီးအိပ်တသံဃ်ဒီးဘျဲဝဲလီ။ ဒီး ပစံးဒီးအဆိလာတသံဃ်တပာ်လီ။

၄၄. **တသံဃ်တသး** နှင့် မှီပကညီတဆိုင်ထိုင်လိာ်အခံနှင့်ပစံးလာတသံဃ်တသးလိာ်အသးလီ။ ပုတဂါတသံဃ်တသးယမစဟုတ်တလီ။

၄၅. **တံသံဃ်ကျီ** နှင့် မှီတံတကလုာ်အယီဒုဂါဒီးပကီးလာတံသံဃ်ကျီလီ။ တံသံဃ်ကျီနှင့်အုာ်ပုညီးထိုင်ဆါနးက။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာတံသံဃ်ဘျဲတံသံဃ်ကျီလီ။

၄၆. **ထးသံဃ်ကျီ** နှင့် မှီထးလာသံဃ်လိာ်အသးလာပကျီယာ်တလါအဆါနှင့်ပစံးလာထးသံဃ်ကျီလီ။ ဒီးတလါကီးလာပတံဃ်လီ။ တလါခိ်ကါဒီးအမိာ်ပုအဆါနှင့်ပစံးယာ်ဒီးထးသံဃ်ကျီလီ။

၄၇. **ဒုးသံဃ်** နှင့် မှီဒုးသုးအဆိလီ။ ဒီး မှီပုာ်လိာ်ကျီလိာ်အသးလာအညးဂုာ်လိာ်ဘိဇိမုာ်ခါနုစိပုာ်ခါနုလီ။

၄၈. **ပသံဃ်** နှင့် မှီပုတကလုာ်မှီဝဲလာကီလာသူဒီးပကီးလာပသံဃ်လီ။ ပုပသံဃ်ဖိနှင့်အိပ်လာကီဟံဉ်နုလီ။ မှီကီလာသူတကလုာ်လီ။

၄၉. **ဘုသံဃ်** နှင့် မှီဘုဖိအဆိလီ။ ဒီးမှီဘုတကလုာ်လာဟံဉ်ဆိဂါဆိဝဲနှင့်ပစံးဒီးအဆိလာဘုသံဃ်ဘုဆိလီ။ ပုတနီနီထိုင်ဘုသံဃ်ဘုဆိအါက။

၅၀. **လံာ်သံဃ်လီ** နှင့် မှီလံာ်တကလုာ်ပုသိပ်ဒ်ပညိုအသီးဒီးပကီးလာလံာ်သံဃ်လီလီ။ လံာ်သံဃ်လီနှင့်သိပ်ဒ်ပညိုအသီးကွကွလီ။

၅၁. **လီကျီသံဃ်** နှင့် မှီပကတံတံတံဂုာ်လီလီ ဒီးပစံးလာပကတံတံတံလီကျီသံဃ်လီ။ ပုတဂါအဝဲတဂါမကမုာ်အါဒီးကတံတံလီကျီသံဃ်လီ။ ဒီးသါကလီဝဲလာကီဒီးကတံတံလီကျီသံဃ်လီ။ ပုကတံတံလီကျီသံဃ်နှင့်အကတံတံတံမးဝဲကျါဝဲဒီးကတံတံတံလီလီလီ။

၅၂. **သးသံဃ်** နှင့် မှီပုကလာပုအုာ်အသးလာပုလိာ်ကီာ်အယိနှင့်ပစံးလာသးသံဃ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသးသံဃ်တုာ်ခါလီ။ ပကီးလာသးသုာ်စုာ်ကီးလီ။

သံဃ်-သုာ်-သး

၅၄. **သီသံဃ်** နှင့် မှီကစာ်ဖးဒိုင်လာဟိာ်ခိ်ချာအံလာအဒိုင်ကတံနုပစံးလာသီသံဃ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသီသံဃ်ပုာ်ဂါလီ။ သီသံဃ်နှင့်ပုလဲတတုာ်ဘျဲနီတဂါဘျဲနီဟူဝဲထဲအမံခါလီ။

၅၅. **အံသံဃ်ဖိ** နှင့် မှီပကွာ်ပိာ်မှီပုာ်ဒီးပဟံးအနုနှင့်ပစံးလာပအံသံဃ်ဖိလီ။ ပုတဂါအံသံဃ်ဖိလာဟိာ်မှီတဂါလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအံသံဃ်ဖိအံသံဃ်ဖိလီ။

၅၆. **အံသံဃ်မါ** နှင့် မှီပကွာ်ပိာ်မှီပုာ်ဒီးပမလာပမါတခိ်တဆိဒီးပစံးလာအံသံဃ်မါလီ။ ပုတဂါအံသံဃ်မါဝဲဒီးဟံမါဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအံသံဃ်ဖိအံသံဃ်မါလီ။

၅၇. **အံသံဃ်ဝါ** နှင့် မှီပုကညီဟိာ်မှီနုဝါတစုခံစုဒီးကွာ်တုာ်ဝဲနှင့်ပစံးလာအံသံဃ်ဝါလီ။ ပုတဂါအံသံဃ်ဝါဝဲဒီးကွာ်တုာ်ဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအံသံဃ်ဖိအံသံဃ်ဝါလီ။

၁. **သုာ်** နှင့် မှီပကံတံလာပုာ်ထိုင်ခံအမာ်ညါနှင့်ပစံးလာသုာ်လီ။ တသုာ်သုာ်ကျိာ်ကီးပုကညီသုာ်လီ။ သးသုာ်သုာ်ဆံကီးပုကညီသုာ်လီ။

၂. **သုာ်စး** နှင့် မှီတံအါအါလီသုာ်ပုဒီးပစံးလာသုာ်စးလီ။ ပုတဂါမာဘုချဲတနုနှင့်အါနုဒီးအလီသုာ်စးလီ။ နွဲတကယါနှင့်ပသုာ်အါနုကုာ်အလီသုာ်စးလီ။

၃. **သုာ်ဆံ** နှင့် မှီတဆံအမံသုာ်စုနှင့်ပစံးလာသုာ်ဆံလီ။ ဘုတလီနုအနုသုာ်ဆံလီ။ ပုကညီသုာ်ဆံနှင့်အဟံဉ်အိပ်သုာ်ဆံစုာ်ကီးလီ။

၄. **သုာ်တခါ** နှင့် မှီပုကညီလီသုာ်စါအဖိကဒဲကဒဲပစံးလာသုာ်တခါလီ။ ပုကညီဒီပုာ်ဝဲလီသုာ်စါကလာအဖိကဒဲကဒဲနှင့်မှီသုာ်တခါလီ။

၅. **ကသုာ်** ဒီးကသုာ်ကသုာ်နှင့်ကွာ်လာကသုာ်တကွာ်။

၆. **ဆာ်သုာ်** နှင့် မှီပမာပုကမာပ တံမာနှင့်ပစံးလာဆာ်သုာ်လီ။ ပမိတဖာ်မာတံဘိာ်ထိုင်ပုဒီးပစံးလာပဆာ်သုာ်လီ။ ပုတဂါအဖိဒိုင်ဘိာ်ဒီးဆာ်သုာ်ဘျဲဝဲလီ။ ဒီးပစံးလာသုာ်သုာ်စုာ်ကီးလီ။

၇. **တသုာ်** နှင့် မှီပုလာအဘျဲတံစံးထိုင်ပတြျာ်နှင့်ပစံးလာပတသုာ်လီ။ ဒီးပစံးလာတယီစုာ်ကီးလီ။ ပုတဂါပုကတသုာ်လာမာတံသုာ်လီ။ ပုတဂါပုကတသုာ်လာကတံတံတံသုာ်လီ။

၈. **ပသုာ်** နှင့် မှီတံတကလုာ်ဒ်နီသီးဒီးအခိ်အိပ်သုာ်တံတနီလွံာ်တံတနီဒီးနုမူဝဲနှင့်ပကီးလာပသုာ်လီ။ ဒီးပသုာ်အခိ်နှင့်နုမူဝဲဒီးပဖိအိပ်ကသုာ်လီ။

၉. **လါသုာ်** နှင့် မှီပုမိာ်လွဲာ်သုာ်ကီနှင့်လာလါသုာ်လီ။ လါသုာ်နှင့်မှီလါသုာ်ကီလာတံကီနုကတံတံလာနှင့်ပကီးလာလါသုာ်လီ။

၁၀. **သုာ်သုာ်** နှင့် မှီပမာထိုင်မာလီပမိမုာ်ပုာ်.ပုကမုာ်ပုာ်ပစံးလာပသုာ်သုာ်လီ။ ပုတဂါအဖိဒိုင်ထိုင်ဒီးသုာ်သုာ်ဘျဲဝဲလီ။

၁၁. **သုာ်ဒီးသုာ်** နှင့် မှီဒီးသီးသီးလီ။ ဒီးမှီပကံတံလာခံအဖိခိ်တဘိနှင့်ပစံးလာသုာ်လီ။ ပုတနီနီစံးလာသုာ်ဒီးပုတနီနီစံးလာသုာ်လီ။ ပုသုာ်ဂါလဲတံတပုာ်လီလီ။ သးသုာ်သုာ်ဆံနှင့်နီလာပုသုာ်လီတကွာ်။

သား-သား-သု-သု

- ၂. သားစး နှင့်မုတ်အါနီအလီသုပုဒ်ပစံးလအါနီလီသားစးလီ. စသုဉ်နှံအါနီလီသားစးလီ. စထိဉ်လီဘုအါနီလီသားစးလီ.
- ၃. ကဘားသား နှင့်မုတ်အါတဒအိဉ်လအါမုဉ်ယါကီဉ်န့ဉ်ထဲးသိးကစာ်ဖးဒိဉ်တဖျဉ်ဒီးပကိးလကဘားသားလီ. ပသးပုဉ်စံဉ်တဲလဲလပုဉ်န့ဉ်လီ. ကဘားသားနှံမုဉ်ပုဉ်မုဉ်ယါဖိဘုဉ်ဝဲဒီးမဲဉ်အိဉ်သုးမုဉ်သံဉ်ဘိလကမဲဉ် မလူမလူမဲဉ်မုဉ်ယါအဝုဉ်တဖဉ်န့ဉ်မကဘားသားအိဉ်ဝဲလီ.
- ၄. တလးသား နှင့်မုတ်ထံးတကလုဉ်အလုဉ်နီစုမုဉ်တဘိဒီးအလုဉ်ဖိ ကဒ်ဒီးပကိးလကတလးသားလီ. တလးသားနှံမုဉ်ပဘဉ်တဲထိဉ်ထါန့ဉ်ပချီလုဉ်ထံလီ.
- ၁. သာဉ် နှံဉ်ကျိဉ်လီတဲကတဲနီစုလီ. ကမုဉ်ကဲသာဉ်, ပကလဲလဲသာဉ်, သရဉ်ကလဲကဲသာဉ်, က့အုဟံဉ်ကဲသာဉ်, ပကအိဉ်မဲဉ်သာဉ်.
- ၁. သု နှံဉ်မုဉ်ပစံးပုဉ်ဂတဖဉ်န့ဉ်ပစံးလအါသုလီ. သုကလဲအုလဲဉ်, သုကအိဉ်မုဉ်မဲဉ်, ကျဲးစးတဲဒ်သုသုတလီအုလဲဉ်တဂ့, ပသံသုတသု, ပပုဉ်သုတသုန့ဉ်ပမုဉ်အိဉ်ဒီးဒီးဘိကစာ်ယွဉ်.
- ၂. သုတံဉ် နှံဉ်မုဉ်ပမလီဘာဟံဉ်ခိဉ်ပုဉ်လအါဟံဉ်ခိဉ်ဝဲဒီးပစံးလအါသုတံဉ်လီ. သုတံဉ်ဟံဉ်ခိဉ်ပုဉ်လအါဟံဉ်ခိဉ်ဝဲတက့. ဒီးပစံးလအါဘာစုဉ်ကိးလီ.
- ၃. သုဘာ နှံဉ်မုဉ်ဒ်သုတံဉ်အသိးလီ. ဒီးမုဉ်ပမလီတံဉ်ဘာဟံဉ်ခိဉ်လအါတဲပုဉ်ဒီးပစံးလအါသုဘာလီ. ဒီးပစံးလအါသုလီဘာစုဉ်ကိးလီ.
- ၄. သုဝဲ နှံဉ်မုဉ်ပစံးပုဉ်ဂလအါသုဝဲလီ. ဒီးပစံးလအါသုဝဲသုဉ်စုဉ်ကိးလီ. သုဝဲသုဉ်စုဉ်သုကလဲအုလဲဉ်ဟံးန့ဉ်အိဉ်သုဝဲတက့.
- ၁. သုး နှံဉ်မုဉ်တဲလီဉ်လီဉ်အသးလအါညးဂုဉ်လီဉ်ဘိဉ်မဲဉ်မုဉ်မဲဉ်န့ဉ်ပကိးလအါသုလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလအါသုးမဲဉ်သံဉ်မဲဉ်သုးမုဉ်သံဉ်ဘိလီ. ကီလအါဝါသုးဟံးဒုဉ်လအါကီဉ်ပယီဒီးန့ဉ်ဝဲလီ.
- ၂. သုး နှံဉ်မုဉ်ပထုတဲပုဉ်တဲလီတကလုဉ်လအါအဆိလအါအပုဉ်န့ဉ်ပကိးလအါသုလီ. ဒီးပကိးလအါဆိသုးစုဉ်ကိးလီ. ထုန့ဉ်ယါလအါသုးတဖျဉ်စကအဆိလအါအပုဉ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလအါသုးမဲဉ်န့ဉ်လီ.
- ၃. သုး နှံဉ်မုဉ်ပဆိဉ်တလဲကွံဉ်တဲန့ဉ်ပစံးလအါသုးတဲလီ. သုးကွံဉ်တလဲအုယါယါတက့. သုးကွံဉ်န့ဉ်အုတုန့ဉ်ထံးတက့. ဒီးပစံးဒီးအဆိလအါသုးသးလီ.
- ၅. သုး နှံဉ်မုဉ်ပမဟးပလီဒီးပစံးလအါသုးလီ. အိဉ်ဖဲန့ဉ်တဂ့သုးနသးတက့. သုးဘူးယီနသးဒီးယါတက့.
- ၆. သုးကစီ နှံဉ်မုဉ်ပမဟးပလီလအါယံဉ်ထိဉ်ဒီးပုဉ်ဂဒီးပစံးလအါသုးကစီလီ. စကသုးကစီစသးဒီးန့ဉ်လီ. သုးကစီနသးဒီးယါတက့. တဲကီဉ်စသးက.
- ၇. သုးကတြုဉ် နှံဉ်မုဉ်ပမုဉ်ထါထဉ်မလီကတြုဉ်ဝဲဒီးပစံးလအါသုးကတြုဉ်ဝဲလီ. နထါထဉ်ဆါကဲဉ်ဆိးသုးလီကတြုဉ်အီတက့. ဒီးပစံးဒီးအဆိလအါသုးကတြုဉ်သုးကတြုဉ်လီ.
- ၈. သုးကျဉ်မုဉ် နှံဉ်မုဉ်ပုဉ်သုးဖိဒီးပုဉ်သုးခိဉ်အါဝဲတကထိတက

သုး

- လးဒီးပစံးလအါသုးကျဉ်မုဉ်လီ. ပယီသုးကျဉ်မုဉ်လဲးဒုးယုဉ်တြုဉ်စုဉ်တန့ဉ်ဘဉ်.
- ၉. သုးကျဲးသုးကျီ နှံဉ်မုဉ်ပုဉ်ကညီကျုဉ်လီကျုဉ်ဒီးသုးဝဲကျဲးဝဲန့ဉ်ပစံးလအါသုးကျဲးသုးကျီလီ. ပုဉ်တဂါကျုဉ်လီကျုဉ်ဖးထိဒီးသုးကျဲးသုးကျီဝဲလီ. ဒီးသုးကျီမုဉ်သုးကျဲးအဆိလီ.
- ၁၀. သုးကျီ နှံဉ်မုဉ်သုးကျဲးအဆိလီ. ဒီးမုဉ်ပမထိဉ်ဟံဉ်ဒီးပကျုဉ်လီကျုဉ်ဒီးပကျဲးတဘိဘဉ်တဘိန့ဉ်ပစံးဒီးအဆိလအါသုးကျဲးသုးကျီလီ.
- ၁၁. သုးကွံဉ် နှံဉ်မုဉ်ပမယံဉ်ထိဉ်တဲအုယါယါတပုဉ်ပုဉ်ဒီးပစံးလအါသုးကွံဉ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလအါသုးကွံဉ်သုးဖျိးလီ. သုးကွံဉ်နသးအိဉ်ဘူးဒီးယါတဂ့.
- ၁၂. သုးခုဒီးဆိ နှံဉ်မုဉ်ပုဉ်ကညီလီဉ်ကွံဉ်တဲလအါမနါမယံဉ်လီဉ်အသးတမဲဉ်န့ဉ်မဲဉ်လအါအုကူးလဲတဂါတဖုဒီးသုးဝဲအုအံအုန့ဉ်ပစံးလအါသုးခုဒီးသုးဆိလီ. ပုဉ်ခဲဂါ သုးခုဒီးဆိဒီးမဲဉ်န့ဉ်လီဉ်အသးမယံဉ်လီဉ်အသးသုဝဲလီ.
- ၁၃. သုးခိဉ် နှံဉ်မုဉ်ပခိဉ်လအါအဆိဒီးအစိအကမိဒီးပတဘဉ်သုးဖိကီဉ်မုဉ်န့ဉ်ပကိးလအါသုးခိဉ်လီ. သုးခိဉ်န့ဉ်ပတဘဉ်ဝဲသုးဖိလအါပဒုးပတဲန့ဉ်လီ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလအါသုးခိဉ်သံဉ်ခိဉ်လီ.
- ၁၄. သုးတစိဉ် နှံဉ်မုဉ်သုးဖိတဖုဒီးပတနီ နီစံး လအါသုးတစိဉ်လီ. သုးတစိဉ်အိဉ်တကယါညါလီ. ဒီးမုဉ်ခဲဖုဒီးပစံးလအါခဲစိဉ်စုဉ်ကိးလီ.
- ၁၅. သုးတံဉ် နှံဉ်မုဉ်ပမဘူးတံဉ်တဲန့ဉ်ပစံးလအါသုးတံဉ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလအါသုးတံဉ်သုးဘူးလီ. ပုဉ်တဂါ ဝဲသုးတံဉ်အသးဒီးယါဘဉ်မနုဉ်လဲဉ်. သုးတံဉ်သလါန့ဉ်လအါဟံဉ်န့ဉ်အဂီထံးန့ဉ်သတံဉ်ကလံတက့.
- ၁၆. သုးထိဉ် နှံဉ်မုဉ်ပမထိဉ်တဲတဲဒီးတဲတမဲဉ်မဲဉ်ဒီးပစံးလအါသုးထိဉ်လီ. လုဉ်ခဲးလီသလုးန့ဉ်သုးထိဉ်က့တက့. သုးထိဉ်တဲတကီဉ်န့ဉ်ဖးထိတက့. ဒီးပစံးဒီးအဆိလအါသုးထိဉ်သးထိဉ်လီ.
- ၁၇. သုးဖိ နှံဉ်မုဉ်ပုဉ်ဒုးသုးလအါစိဉ်သးန့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်ပစံးလအါပုဉ်သုးဖိလီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလအါသုးဖိသံဉ်ဖိလီ. သုးခိဉ်တဂါန့ဉ်သုးဖိအိဉ်တကယါလီ.
- ၁၈. သုးဖိအချံ နှံဉ်မုဉ်ချံတကလုဉ်လအါပုဉ်ဒုးသုးလအါအပုဉ်န့ဉ်ပစံးလအါသုးဖိချံလီ. ဒီးပကိးလအါချံသုးစုဉ်ကိးလီ. ဒီးတလါကိးလါတဲးလုဉ်လီ.
- ၁၉. သုးဘူး နှံဉ်မုဉ်သုးတံဉ်အဆိလီ. ဒီးမုဉ်ပမဘူးယီ ပသးအုပုဉ်ဂါအဆိဒီးပစံးဒီးအဆိလအါသုးတံဉ်သုးဘူးလီ.
- ၂၀. သုးဘူး နှံဉ်မုဉ်ပမဘူးယီတဲအုပုဉ်ဂါအဆိန့ဉ်ပစံးလအါသုးဘူးလီ. သုးဘူးယီတလါန့ဉ်အုစအိဉ်တက့. သုးဘူးတလါခဲဖျဉ်တပုဉ်ယီတက့.
- ၂၁. သုးဘိ နှံဉ်မုဉ်သုးမုဉ်အဆိလီ. ဒီးမုဉ်သုးဖိအဂီမုဉ်အါဝဲန့ဉ်ပစံးဒီးအဆိလအါသုးမုဉ်သုးဘိ, သုးမုဉ်သံဉ်ဘိလီ.
- ၂၂. သုးမုဉ် နှံဉ်မုဉ်သုးဖိအဂီမုဉ်အါဝဲလအါအိဉ်ဒီးသုးခိဉ်လအါစိဉ်ကမိဒိဉ်န့ဉ်ပစံးလအါသုးမုဉ်လီ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလအါသုးမုဉ်သံဉ်ဘိသုးမုဉ်သုးဘိလီ.

သုး

- ၂၃. **သုးမုာ်သုးလါ** နှ်မုာ်စီပတဖဉ်အသိအိဉ်လါလကးထီဉ်နှ်လါအမံးဒီးနံအမံး, နအမံးနှ်ပစံးလါသုးမုာ်သုးလါလါ. ပှသုးမုာ်သုးလါနှ်မုာ်ပှလါစီဒိဉ်ကမီဒိဉ်စီလိဉ်စီပတဖဉ်လါ.
- ၂၄. **သုးဝှာဝါ** နှ်မုာ်ပသုးတဆူအံဆူနုာ်ပစံးလါသုးဝှာဝါလါ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလါသုးဝှာဝါသုးဝှာဝါလါ. ပှတဂါသုးဝှာဝါတလါတဖျဉ်နှ်မုာ်သါကမမနုာ်လဲဉ်.
- ၂၅. **သုးအယာ** နှ်မုာ်ထီရီၤသုးကယာနှ်ပစံးလါသုးအယာလါ. သုးအယာနှ်မုာ်ယာအီယာနးယာသးနါသးကလးယဉ်သတိအိဉ်ကံဂါနှ်မုာ်ထဲသုးအယာလါ.
- ၂၆. **သုးအလီ** နှ်မုာ်တဟးအလီနှ်ပစံးလါသုးအလီလါ. ပှတဂါတဆိဉ်လါဘဉ်ဖဲအလီဘဉ်သုးအလီလဲ.
- ၂၇. **သုးအံဉ်** နှ်မုာ်ပမာ်ဖိဉ်တကူတသိးလါသဉ်ထီဉ်အသးတဖဉ်နှ်ပစံးလါသုးအံဉ်လါ. ဒီးပမာ်ဟံဉ်လါမုာ်လဲကံဆိးဒီးပမာ်အံဉ်လါနှ်ပစံးလါသုးအံဉ်လါလါ. ဟံဉ်လါလဲကံဆိးနှ်သုးအံဉ်လါတစဲးတက့ါ.
- ၂၈. **သုးခါသံဉ်ခါ** နှ်မုာ်ပကိးသုးဒီးအဆိဒီးပကိးလါသုးခါသံဉ်ခါလါ.
- ၂၉. **ကဘိသုး** နှ်မုာ်ကဘိလါပှသုးဖိးသုးလါအပူာ်နှ်ပကိးလါကဘိသုးလါ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလါကဘိသုးကဘိသံဉ်လါ. ကဘိသုးနှ်ပှအဲကလံးဖိခံဉ်သုးလါအပူာ်လါ.
- ၃၀. **ကျူသုး** နှ်မုာ်ပိဉ်မုာ်မာ်ထဉ်အပိးအလီဒီးမာ်တဘံတကလုာ်လါဝဉ်တဘိထဲခိဉ်မုာ်ဒိဉ်ဒီးမာ်ကဆုဉ်ဖဉ်နှ်ဂိဉ်လဲလါထဉ်ကဘျးဒီးသုးထီဉ်သုးလါဝဲနှ်ထဉ်ကဘျးအိးထီဉ်အသးဒီးပစံးလါကျူသုးလါ. ကျူသုးမုာ်တဆိဉ်ဘဉ်ဒီးပိဉ်မုာ်မာ်ထဉ်တသုဘဉ်.
- ၃၁. **စာ်သုး** နှ်မုာ်ပှဘိဉ်တံာ်မုာ်လဲၤဒုးတံာ်ဒီးပစံးလါစာ်သုးလါ. ပှစီပတဖဉ်သုးဖိစာ်သုးနှ်မုာ်ကလဲၤဒုးတံာ်တပူာ်လါ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလါစာ်သုးစာ်သံဉ်လါ.
- ၃၂. **ဆိသုး** နှ်မုာ်ပထုတံာ်လါပဒါဆိလါအပူာ်တကလုာ်ပကိးလါဆိသုးလါ. ဆိသုးနှ်ပဒါဆိလါအပူာ်လါ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလါဆိသုးဆိနုာ်လါ.
- ၃၃. **ဆိသုး** နှ်မုာ်ပှသုးဖိးသုးအိဉ်အဂုာ်ဖိးဝဲဒီးပစံးလါဆိသုးလါ. ဒီးပစံးလါဆိလါသုးစုာ်ကိးလါ. ပှသုးဖိးသုးဒီးဆိလါသုးဖိးဝဲလါ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလါဆိသုးဆိသံဉ်လါ.
- ၃၄. **တသုး** နှ်မုာ်တံာ်သီဉ်လါ ကအာပယုာ်ဝဲဒီးပစံးလါတသုးလါ. ဒီးပစံးလါတတြးစုာ်ကိးလါ. လီသီဉ်တသုး, ထံယုာ်သီဉ်တသုးနးကါ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလါတသုးတသီဉ်စုာ်ကိးလါ.
- ၃၅. **တံာ်သုး** နှ်မုာ်တံာ်ပှါအဆိလါ. ဒီးမုာ်တံာ်စီဒိဉ်လါပထံဉ်အါတသုဘဉ်နှ်ပစံးဒီးအဆိလါတံာ်သုးတံာ်ပှါလါ.
- ၃၆. **တုာ်သုး** နှ်မုာ်ပှါလုာ်အိဉ်သုးဖိတဖဉ်နှ်ပစံးလါတုာ်သုးလါ. ပှတုာ်သုးနှ်မုာ်ပှါလါအလုာ်အိဉ်သုးဖိတဖဉ်ဒီးကွဲဝဲအတံာ်အိဉ်တံာ်အိဉ်နှ်ပစံးလါပှတုာ်သုးလါ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလါပှတုာ်သုးတုာ်သံဉ်လါ.
- ၃၇. **ဒုးသုး** နှ်မုာ်ပှါဝဲလိာ်ဆဲးလိာ်ခးလိာ်အသးလါသုးပူာ်နှ်

သုး-သုဉ်

- ပစံးလါဒုးသုးလါ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလါဒုးသုးသံဉ်လါ. ပှအဲကလံးဖိးသုးဒီးပှပယီၤဖိယဉ်ဝဲလါ.
- ၃၈. **လဲၤသံးသုး** နှ်မုာ်ပှါကညီလဲၤတံာ်ကယီၤယီၤဒီးထီဉ်ဖဉ်ထီအခိဉ်လဉ်နှ်ဘဉ်ဒးဘဉ်ဒးဒီးပစံးလါလဲၤသံးသုးအခိဉ်လါ. ပှတဂါလဲၤသံးသုးအခိဉ်ဒီးလဲၤတံာ်တချ့ဘဉ်လါ.
- ၃၉. **ဟးသုး** နှ်မုာ်ပှါလါပျံးသုးဖိဒီးယုာ်ကွံာ်ဟးကွံာ်နှ်ပစံးလါဟးသုးလါ. ပှကညီနုာ်ဟူသုးဟဲအပရါဒီးဟးသုးဆူပှါလါကျါလါ. ပစံးဒီးအဆိလါဟးသုးဟးသံဉ်လါ.
- ၁. **သုဉ်** နှ်မုာ်ပဖူထီဉ်ပခိဉ်လါသီဉ်နှ်ပစံးလါပသုဉ်ပခိဉ်လါ. ပှတဂါသုဉ်အခိဉ်လါသီဉ်ဒီးခွဲဝဲကဆုဉ်ဂုၤသမိးလါ.
- ၂. **သုဉ်** နှ်မုာ်ပှါလါအပျံးတံာ်နးနှ်ပစံးလါသုဉ်လါ. ပှတဂါသုဉ်ဒီးမာ်ဘဉ်ဘူးကဆိတဘုဉ်ဘဉ်. ထီရီၤပှါလါပျံးတံာ်နးနှ်ပစံးလါပှါသုဉ်ခဲလါလါ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလါသုဉ်ပျံးလါ.
- ၃. **သုဉ်သုဉ်ဒုး** နှ်မုာ်ပှါလါပျံးတံာ်တစဲးစဲးတပျံးဘဉ်တံာ်တစဲးစဲးဒီးပစံးလါသုဉ်သုဉ်ဒုးလါ. ပှတဂါနုာ်ဟူကဆိသီဉ်ဒီးသါကလဲၤခးဝဲဒီးလဲၤဝဲသုဉ်သုဉ်ဒုးလါ.
- ၄. **သုဉ်ဟီ** နှ်မုာ်ပှါလါအပျံးတံာ်နးကဲဉ်ဆိးနှ်ပစံးလါသုဉ်ဟီလါ. ပှလါသုဉ်ဟီတဖဉ်နှ်လဲၤတံာ်တဂါခါတဘုဉ်ဘဉ်.
- ၅. **ကသုဉ်** ဒီးကသုဉ်ကသုဉ်, ဒီးကိာ်ကသုဉ်, ဒီးတံာ်ကသုဉ်, ဒီးတံာ်ကသုဉ်ယဲဒီးတံာ်ကသုဉ်လါ. ဒီးတံာ်ကသုဉ်သွးသွး, ဒီးဝံဉ်ကသုဉ်, ဒီးထုးကသုဉ်, ဒီးကသုဉ်ဝဲဝဲ, ဒီးဟးကသုဉ်, ဒီးဒီးကသုဉ်, ဒီးမံကသုဉ်, ဒီးဟံကသုဉ်, ဒီးကသုဉ်ထီဉ်, ဒီးကသုဉ်ကပျီ, ဒီးဆိကသုဉ်, ဒီးကသုဉ်ကသုဉ်, ဒီးကသုဉ်ကသံး တံာ်ခဲလါနှ်ကွဲၤလါကသုဉ်တက့ါ.
- ၆. **ကိဉ်သုဉ်** နှ်မုာ်ကိဉ်မံဉ်အဆိလါ. ဒီးမုာ်ကိဉ်ကစိဉ်ကိဉ်လိဉ်လါပှါကညီဖိသံးဒီးကျိဉ်ကျဲဝဲဒီးမုာ်ဖးနှ်လါ.
- ၇. **ကွဲၤသုဉ်ကွဲၤစါ** နှ်မုာ်ပလဲၤကွဲၤခးလါပတမံဘဉ်လါခးပူာ်နှ်ပစံးလါပလဲၤကွဲၤသုဉ်ကွဲၤစါလါ. ခးလါပမာ်ဘူးဒီးဟံဉ်နှ်ပလဲၤကွဲၤသုဉ်ကွဲၤစါတုာ်ထီဘိလါ.
- ၈. **စါသုဉ်ဟီပူ No.64-64** ပစံဉ်တဲၤစါသုဉ်ဟီတဂါနှ်လါပျါအဖိအိဉ်နွံဂါဒီးနီအပိဉ်ခါခါလါ. ဒီးအမါသံသဒဉ်အီၤဒီးအဖိနုဉ်ပြီကဒီးဒီးခါဒီးနုာ်ကွဲၤအမါသီလါဒုဉ်မုာ်ဘိနုဉ်လါ. ဒီးဒုဉ်မုာ်ဘိနုဉ်မာ်အမါသီစါသုဉ်ဟီအဖိနွံဂါနှ်သုသုတနုာ်လါ. ယံာ်ယံာ်ဒီးမာ်အဝါစါသုဉ်ဟီနှ်လဲၤပျံးဂါကွံာ်အဖိဒီးစံးဝဲဒဉ်, လဲၤပျံးဂါကွံာ်တုာ်နုဖိနှ်တက့ါ. နမုာ်တလဲၤပျံးဂါကွံာ်ဘဉ်ဒီးစကဟးယဲဒဉ်လါ. တုာ်နုာ်တစုစါသုဉ်ဟီလဲၤပျံးဂါကွံာ်အဖိနှ်သယာ်ဒီးအဖိဟဲကွဲၤဒဉ်တံာ်လါ. ဒုဉ်မုာ်ဘိထီဉ်ဒီးဒုဉ်မုာ်ဘိစံးအဝါ-စံးမနုာ်လဲၤပျံးဂါကွံာ်နုဖိဒီးနုဖိဟဲကွဲၤဒဉ်မးအတံာ်နှ်လဲဉ်. တုာ်မုာ်အနုဉ်တစုဒီးမာ်အဝါလဲၤမာ်သံကွံာ်ကွဲၤတသါလါ. အဝါနှ်လဲၤမာ်သံတဘုဉ်ဘဉ်ဒီးလဲၤဟံဝဲလါလုပူာ်တပူာ်ဒီးအတံာ်ဟဲကွဲၤထီဉ်သုတသုတဂုၤလါ. ဖိသုဉ်နွံဂါနှ်အကစာ်ကွဲၤအီၤဒီးမံလါမနုာ်ဒီးအသဒါတဂါနှ်မံဉ်လါသုဉ်ယံာ်တဘိဟဲစါလါအသးဆူအဆိဒီးဟဲကွဲၤထီဉ်ဘးကွဲၤခိဒီးပှါလဲၤနွံဂါလါလါ. မုာ်ဆုဉ်ထီဉ်ဒီးဖးဝဲထီဉ်ကွဲၤအတံာ်မံဉ်နှ်ယဲၤယဲၤယဲၤတက့ါသုဉ်

သုဂ်

လီၤ။ ဒီးသံကွၢ်အပုၤသဒါတဂၢၢ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်ပုၤသဒါနဲဒၣ်နမံၣ်မိၢ်မနၤလဲၣ် ဒီးအပုၤသဒါစံးဆၢအီၤစမံၣ်မိၢ်သ့ၣ်ယံၣ်တဘိဟဲလီၤအသးဒီးပကၤထီၣ်လၢအလီၤထီၣ်ဘးကွၢ်ခိၣ်ပုၤဝံၣ်န့ၣ်လၢလၢ်လီၤ။ ဒီးသံကွၢ်ဆၢကွၢ်အဝဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဝဲၣ်သ့ၣ်ဒၢသုဝဲသုမံၣ်မိၢ်မနၤလဲၣ်။ ဒီးအဝဲၣ်သ့ၣ်စံးဆၢအီၤပမံၣ်မိၢ်ညၣ်ပီၤဘိဖိတတံၢ်လီၤ။ မ့ၢ်ထူၣ်ထီၣ်ဒီးသ့ၣ်ယံၣ်တဘိဟဲလီၤအသးဒီးအပုၤသဒါတဂၢၢ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်ပုၤသဒါနဲဒၣ်နမံၣ်မိၢ်မနၤလဲၣ်။ ဒီးပုၤဝံၣ်န့ၣ်လၢလၢ်လီၤ။ ဒီးဟဲကွၢ်ဘဲဆူဟံၣ်လီၤ။ ဟဲကွၢ်တုၤဟံၣ်ဒီးအပါအမၤဒၣ်မ့ၢ်ဘိကလံာ်တနးဒီးတက့ၢ်ဒီးလီၤ။ အန့ၣ်တစုန့ၣ်အပၢ်လၢပျီၤထီၣ်ကွၢ်လၢယီၤထီၣ်ဒီးအိၣ်ဝဲဒၣ်ပုၤဝံၣ်န့ၣ်လၢလၢ်လီၤ။ မံၣ်လၢမနၤဒီးအသဒါတဂၢၢ်န့ၣ်မံၣ်မိၢ်ကဒီးလၢဝဲၣ်ဘိတဘိကလံာ်အူဟဲယုၢ်ယီၤအသးဆူအဆိၣ်ဒီးဟဲကွၢ်ယုၢ်လီၤ။ ကွၢ်ဝဲတုၤလီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်တုၤကိးဂၤဒီးလီၤ။ ဒ်အမံၣ်မိၢ်တအသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲမ့ၢ်ထူၣ်ထီၣ်ဒီးဝဲဘိတဘိအံၤကလံာ်အူအီၤဒီးဟဲယုၢ်ယီၤအသးလီၤ။ ဒီးယုၢ်လီၤကွၢ်ဝဲလၢဝဲၣ်ဘိတဘိအလီၤန့ၣ်ဒီးတုၤလီၤ။ ကွၢ်ကဒီးဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ဖျါဒီးပုၤဝံၣ်န့ၣ်လၢလၢ်လီၤ။ ဟဲကွၢ်ကဒီးဆူဟံၣ်,တုၤဟံၣ်ဒီးအပါအမၤကလံာ်ကဒီးတနးဒီးတက့ၢ်ဒီးလီၤ။ တုၤန့ၣ်တပဟၢအပၢ်ဒၣ်အီၤလၢတရံၢ်တဖျါအပူၤဒီးယံၣ်ယံၣ်ဝဲအခိၣ်တံးတံးဝံၣ်လၢထီၣ်ထွဲကွၢ်ဝဲလၢထီၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ။ တုၤမ့ၢ်အန့ၣ်တစုဒီးအတံၢ်တဟဲကွၢ်လၢတဘိဝဲဘိလီၤ။ တံၢ်လၢစီၤသုၣ်ဟီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အဘၣ်မနၤလၢအမၤအဖိခွါန့ၣ်န့ၣ်လဲၣ်တံၢ်လၢစီၤသုၣ်ဟီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အပျီၤအမၤန့ၣ်ဒီးမၤအဖိခွါန့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ ပုၤဒီးပုၤဝံၣ်ခွါန့ၣ်လီၤထွဲလီၤထွဲဒီးလီၤထွဲထီၣ်လၢဒီးတကါအတနီၤအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဒီးတကါဟဲထီၣ်တရံၢ်န့ၣ်ဒီးပိးထီၣ်ကွၢ်ဝဲအခိၣ်ဒီးအိၣ်လၢစီၤသုၣ်ဟီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အဖိခွါန့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဒီးဒီးတကါစံးအီၤတံၢ်မ့ၢ်ကဲဝဲစၢတဘၣ်စကါတဘၣ်မ့ၢ်တံၢ်သးလီၤသုဟဲကွၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်လီၤခါပုၤန့ၣ်န့ၣ်စံးဆၢဝဲဒၣ်ပုၤဒၢအိၣ်ပုၤတဂ့ၢ်ပကကွၢ်အိၣ်ဒီးနုၤပုၤစၢ, ပကကွၢ်ဖဲးအိၣ်ယုၢ်ဒၣ်နုၤနုၤသုၣ်ပုၤစၢ, နပုၤဒီးနုၤမၤအိၣ်တကဲလၢတဘၣ်ပုၤစၢ, တုၤန့ၣ်တပဟၢဒီးတကါအသးဒုဒီးဒီးတကါယုၢ်ဝဲကွၢ်ကလၢကွၢ်အီၤလီၤ။ ကွၢ်ထီၣ်တုၤဟံၣ်ဒီးဒီးတကါအမၤန့ၣ်ထီၣ်လၢ အဝၤဟဲကွၢ်ဟံးပုၤကညီဖိန့ၣ်န့ၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်ပုၤပုၤစၢနုၤလၢထီၣ်န့ၣ်တံၢ်ဝဲတလိၣ်ဝဲတလိၣ်ဒီးအဝၤစံးဆၢအီၤစံးနုၤလၢဒ်န့ၣ်တဂ့ၢ်မိၣ်မ့ၢ်ပုၤစၢနုၤလၢကဲဝဲအိၣ်ယုၢ်ပဝုးကဲဝဲအိၣ်ယုၢ်ပသံၣ်မ့ၢ်ပုၤစၢစံးအီၤန့ၣ်တဂ့ၢ်အဝဲကဟးအကလၢကဟးဘၣ်ပုၤစၢ, တုၤန့ၣ်တပဟၢဒီးဒီးတကါမ့ၢ်ပုၤကွဲကွၢ်ကဒီးမးအလံာ်န့ၣ်န့ၣ်အကလၢနးဒီးတက့ၢ်ကဒီးလီၤ။ မတၢတဂၢၢ်သုၣ်န့ၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒီးဒီးတကါန့ၣ်ယံၣ်ယံၣ်ဒီးဖိသုၣ်ခွါဒ်လီၤ။ ယံၣ်ယံၣ်ကွၢ်ဝဲလၢအကဟဲကွၢ်လီၤ။ လဲၤဖဲးဒုးတလီၤလၢယံၣ်အကျါဒီးဖဲးဝဲဒ်ကျဲအသးပျုၤကလံာ်လီၤ။ ဒီးတကါဟဲကွၢ်အီၤဒီးအတံၢ်သံကွၢ်အီၤစံးဝဲဒၣ်-လံာ်သုၣ်ဒၢသုဖဲးတံၢ်တဖၣ်လီၤကလၢကျဲလဲၣ်။ ဒီးစံးဆၢဝဲဒၣ်, ပကၤလၢပမဲၣ်ညါတခီန့ၣ်တလံာ်ဘၣ်ဖဲးပုၤစၢ, တံၢ်မ့ၢ်မိၣ်သုၣ်ညါပသးလၢလံာ်အီၤပကွၢ်လၢပမံၣ်တခီကလးနုၤပသုၣ်လၢအလံာ်လီၤ။ ဒီးဒီးတကါကွၢ်လၢအခံတခီဒီးလံာ်သမိးမးလီၤ။ ဖဲးဒုးဒီးပုၤဝံၣ်ခွါန့ၣ်န့ၣ်စံးထဲချဲဒီးသုသုတနံၤသုသုတနံၤလီၤ။ ဘၣ်ယိၣ်ဒီးတကါကဟဲထီၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဖဲးအီၤလၢအတဖဲးဘၣ်

သုဂ်

န့ၣ်ဒီးဟဲလီၤကီၣ်လၢကျဲခိၣ်ထံးန့ၣ်လၢထီၣ်ယံၣ်ဝါခိၣ်တဖုလီၤ။ ထီၣ်ယံၣ်ဝါခိၣ်န့ၣ်တုၤအထံၣ်ဒီးတကါဟဲဒီးပုၤထီၣ်ဒီးပုၤန့ၣ်န့ၣ်ဟဲဖဲးထီၣ်အသးတက့ၢ်သုၣ်လီၤ။ တုၤဒီးတကါကွၢ်ဒီးလီၤစံးကွၢ်ဒၣ်အချဲလီၤ။ စံးချဲန့ၣ်ဝံၣ်ဒီးမၤဟဲဟ့ၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ဆွဲကစီဒီးလီၤ။ တုၤန့ၣ်တပဟၢဘၣ်ဒီးခွဲၣ်ဒီးတဘိဒီးကၢၣ်ဝဲလၢကဟးလီၤ။ ကွၢ်ဝဲလၢဒီးတကါမံသပုၤဒီးယံၣ်ယံၣ်ဝဲအမဲၣ်လၢကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်ယံးတံးတံးဝံၣ်ဒီးဟးဝဲလီၤ။ လၢခံတခီဒီးတကါဖုသံနီၣ်ထီၣ်ဒီးအမဲၣ်တံၢ်တၢတထံၣ်ဘၣ်တံၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်လီၤ။ ဒီးတကါအမၤတဖုန့ၣ်ယုၢ်ဝုၤဝီၤယံၣ်ယံၣ်ဒီးလီၤတံၢ်အဆံၣ်ပူၤဒီးအဆံၣ်ယံၣ်အုၣ်သံအီၤလီၤ။ အမိၢ်တဖုကလၢတံၢ်ယံၣ်ယံၣ်ဒီးဘၣ်လၢမ့ၢ်အူဒီးထိးအမဲၣ်ဒီးကွၢ်ယံးပုၤထီၣ်ကွၢ်ဒီးအမဲၣ်ကပီၤထီၣ်ကွၢ်ဝဲလီၤ။ လဲၤကွၢ်အလံာ်ဒီးအလံာ်ကွၢ်ဖျါဒီးထဲထီၣ်ဘိဇၢတဘၣ်ဇၢလီၤ။ ကိးကွၢ်ဝဲတန့ၣ်ဘၣ်ဒီးသလဲထီၣ်အန့ၣ်, အဲထီၣ်အကံၢ်, ထဲလီၤအလံာ်ဆူၣ်စုတဘိဒီးသံတယုၢ်မးဝဲမဲညၣ်လံာ်တဘိညါလီၤ။ ဒီးဖုသံနီၣ်ထီၣ်ကွၢ်ဆဲးထွဲချဲအခံန့ၣ်သတးဒီးချဲဟဲကွၢ်ကဒါကွၢ်မးအလီၤခံၣ်ရံၢ်ရံၢ်လီၤ။ စီၤသုၣ်ဟီၣ်အဖိအလံာ်တခီတးဒီးကိးထီၣ်ကံၢ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်, ထီၣ်ကံၢ်ဒီးယံၣ်စၢ, တံၢ်တၢ်တံၢ်ကွၢ်ဒီးတကါအလံာ်ဆူၣ်န့ၣ်တြးတြးတက့ၢ်, ဒီးထီၣ်ကံၢ်ဒီးယံၣ်တဖုတံၢ်မးဝဲဒၣ်တြးတြးယံၣ်ယံၣ်ဒီးထီၣ်တံၢ်ကွၢ်ဝဲလီၤ။ ဒီးဒီးတကါန့ၣ်ထဲးလီၤကဒီးအလံာ်ဆူၣ်ထူတဘိဒီးသံတယုၢ်ဒီးမံမ့ၢ်တသပၢလီၤ။ မ့ၢ်အဘၣ်မနၤလၢအသံတယုၢ်ဒ်န့ၣ်လဲၣ်, မ့ၢ်အတံၢ်သ့ဆါဒီးသံတယုၢ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ။ ဖုသံနီၣ်ဆဲးထွဲကဒီးချဲခံန့ၣ်ဒီးချဲဟဲကွၢ်ကဒါကွၢ်ကဒီးမးရံၢ်ရံၢ်လီၤ။ စီၤသုၣ်ဟီၣ်မၤကဒီးထီၣ်ကံၢ်ဒီးယံၣ်တံၢ်ဒီးထီၣ်ကံၢ်ဒီးယံၣ်တံၢ်တံၢ်ကဒီးလီၤ။ ဒီးဒီးတကါထဲးလီၤကဒီးအလံာ်ဆူၣ်လွဲတဘိဒီးသံတယုၢ်ယံၣ်ကဒီးမံသးတတီလီၤ။ ဖုသံနီၣ်ဆဲးထွဲကဒီးချဲခံန့ၣ်ဒီးချဲဟဲကွၢ်ကဒါကွၢ်ကဒီးရံၢ်ရံၢ်လီၤ။ စီၤသုၣ်ဟီၣ်အဖိအလံာ်မၤကဒီးထီၣ်ကံၢ်ဒီးယံၣ်တံၢ်တံၢ်ကွၢ်ဒီးထီၣ်ကံၢ်ဒီးယံၣ်တံၢ်ထီၣ်တံၢ်ကွၢ်ကဒီးလီၤ။ တုၤမ့ၢ်အန့ၣ်တစုဒီးမၤဝဲတပုၤလၢ, ထဲးလီၤအလံာ်ဆူၣ်တကဲလၢတဘၣ်ဒီးဆိၣ်ထွဲဝဲအခံတကျဲလီၤ။ ဆိၣ်တံၢ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်,သုကွၢ်မ့ၢ်တုၤဒီးမံသုကဲထီၣ်လၢတခံတၢယီၤ။ မံသုန့ၣ်ထီၣ်သုန့ၣ်ထီၣ်တက့ၢ်, ဒီးစီၤသုၣ်ဟီၣ်အဖိအလံာ်တခီမၤခွဲၣ်ဒီးတဘိန့ၣ်တလံာ်ဆၢ ဒီးခွဲၣ်ဒီးတဘိန့ၣ်တလံာ်ဆၢဝဲတြးတြးလီၤ။ အသဒါတဂၢၢ်န့ၣ်ဒီးတကါဆိၣ်အီၤဒီးခွဲၣ်ဒီးတန့ၣ်ဟူန့ၣ်လၢတဘၣ်လီၤ။ ခွဲၣ်ဒီးတန့ၣ်ဟူန့ၣ်လၢတဘၣ်ဒီးခွဲၣ်ဒီးတတလံာ်ဆၢလၢတဘၣ်, ဒီးအသဒါတဂၢၢ်န့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဒီးတကါအတံၢ်ဆိၣ်န့ၣ်လီၤ။ တုၤန့ၣ်တပဟၢတလၢကွၢ်ဒီးတကါဒီးစံးလီၤတငါကၢၢ်ဝဲပြုးပြုးလီၤ။ ကၢၢ်ကၢၢ်တငါန့ၣ်ချဲဖျါပၢၢ်လၢရှၢၣ်တရှၢၣ်ဒီးပုၤရှၢၣ်ဖိလုၢ်အိၣ်လုၢ်အီၤလီၤ။ ကွၢ်တုၤရှၢၣ်တရှၢၣ်ပနီၣ်ဟဲအမၤတဂၢၢ်ကွၢ်တုၤရှၢၣ်တရှၢၣ်ပနီၣ်ဟဲအမၤတဂၢၢ်ပုၤထီၣ်န့ၣ်ဒီးတုၤကွၢ်ဝဲလၢအကီၢ်လၢအအိၣ်ဝဲလၢပျါန့ၣ်လီၤ။ တုၤန့ၣ်တပဟၢအပၢ်န့ၣ်လိဖဲးဘျၢၣ်သံကွၢ်လံးဝဲဒၣ်။

မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီးစီၤသုၣ်ဟီၣ်အဖိခွါန့ၣ်န့ၣ်ယုၢ်အီၤအပၢ်အမၤဒုၣ်မ့ၢ်ဘိအသ့ၣ်န့ၣ်တကျဲလီၤ။ ဟဲန့ၣ်အသးသတးဒီးပုၤဒီးနုၤပျါမးအီၤလီၤ။ ပုၤပျါအီၤဒီးပုၤဒီးသံထွဲၣ်တဖုဒီးပုၤဟဲဟ့ၣ်အီၤလၢထွဲၣ်အသ့ၣ်န့ၣ်လၢသလၢအပူၤလီၤ။ အသဒါတဂၢၢ်န့ၣ်န့ၣ်ကွၢ်ဝဲသွံးသွံး

သုဂ်

ဒီးစံးဝဲဒုဂ်. ယုမးထွံဂ်အသွံဂ်လီၤ. တမ့ၢ်ဘၣ်ဒုဂ်မုၢ်ဘီလၢအပယုပုၤလၢပဖိသုဂ်န့ၣ်အသွံဂ်ဘၣ်. ဒီးပုၤလၢအနၢကွၢ်တၢ်ဒ်န့ၣ်အံၤသုထဲအသၢဒါန့ၣ်တၢ်ဂၤလီၤ. ဒီးပုၤဂၤပျံၤအိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အပျံၤန့ၣ်ဝဲလၢအသၢဒါတၢ်ဂၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤဂၤဟဲဟ့ၣ်လီၤထွံဂ်သွံဂ်ထိးသွံဂ်. ပနၢ်သွံဂ်, ထီၣ်သွံဂ်, ဆီသွံဂ်, ကယဲၢ်တၢ်အသွံဂ်တမံၤလၢလၢန့ၣ်ပုၤဂၤဟဲဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဒီးနၢကွၢ်ဝဲထဲးထဲးကိးမံၤဒဲးလီၤ. တမ့ၢ်ဘၣ်ဒုဂ်မုၢ်ဘီလၢအသွံဂ်န့ၣ်သုဂ်ညါဝဲဒီးတအိၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်. ဂံၢ်ကွၢ်ဝဲဆူဘးန့ၣ်လီၤ. ဒီးယုမးဒုဂ်မုၢ်ဘီလၢအသွံဂ်န့ၣ်ဒီးယံၣ်ဒီးန့ၣ်ထီၣ်. ဒီးယံၣ်ဒီးန့ၣ်ထီၣ်လီၤ. ယံၣ်ယံၣ်ဒီးပုၤကူးဒုဂ်မုၢ်ဘီလၢအကိၢ်န့ၣ်ထီၣ်လီၤဝဲအသွံဂ်လၢသဘံၣ်ပုၤဒီးဟဲမိၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲဒုဂ်လီၤ. တုၤန့ၣ်တပဟၢစီၤသုဂ်ဟီၤအဖိခါသၢဒါတၢ်ထီၣ်နၢကွၢ်ဝဲသွံဂ်ဒီးစုၢ်မးဝဲကြီၢ်ကြီၢ်ကလၢၣ်တုၢ်စုၢ်ကိးလီၤ. ဒီးအိၣ်ဒီးအကဘူးကဘီတဖၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်ဒုအိၣ်က့ၤအဝဲၣ်သုဂ်လီၤ. အိၣ်ဘၣ်ဒုဂ်မုၢ်ဘီလၢအသွံဂ်န့ၣ်ဝဲဒီးအိၣ်ဝဲမုၢ်ထီၣ်က့ၤတက့ၢ်သုဂ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အန့ၣ်တစုၤဒီးကွၢ်ဝဲလၢသၢကလဲၤဘျၢၣ်သံကွၢ်က့ၤလၢလံးလၢအတၢ်ဘျၢၣ်သံအပၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ဝဲဒ်န့ၣ်ဒီးထီၣ်ထီၣ်အနၢၤတက့ၢ်သုဂ်လီၤ. ဘျၢၣ်လိာ်အသးဒီးလၢလံးန့ၣ်ဒီးသံမးတခါတဒုဒု. တခါတဒုဒုလီၤ. အိၣ်ဒီးထဲအသၢဒါတဒုဒုဒီးဘျၢၣ်သံမးလၢလံးသ့အိၣ်န့ၣ်ဖိးဖိးလီၤ. ဘျၢၣ်သံလၢလံးသ့အိၣ်န့ၣ်လၢကိးကိးဝဲက့ၤအဝဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဒီးလီၤ ပုၤက့ၤအဝဲၣ်သုဂ်တဖၣ်အနၢၤန့ၣ်ကျဲၤကျဲၤကျဲၤ, ကျဲၤကျဲၤကျဲၤဝဲလၢကိးမးအဝဲၣ်သုဂ်တဖၣ်ဒီးလီၤပုၤက့ၤအနၢၤတသၢလီၤ. အဝဲၣ်သုဂ်ဒီးအနၢၤန့ၣ်တးတလီၤပုၤ. တးတလီၤပုၤဘၣ်ဒီးစံးအဝဲၣ်. ဝဲၣ်သုဂ်ဒီး. သုဒ်စနၢၤဆါကၢ. စဒီးတကဲဘၣ်. ဒီးလၢတဂ့ၤ. က့ၤကၢ်သုဝဲန့ၣ်. ယဲဒုအံၤစက့ၤအိၣ်ဒီးသုတသုလၢဘၣ်. စကဟးယဲလီၤ. သုမ့ၢ်ဘၣ်တတၢ်တနၢၤ. ပုၤဂၤမ့ၢ်မၤနၢၤမၤယုၣ်သုဒီးယၢၤထီၣ်ကံၤစံးန့ၣ်. ယဲဒုအံၤစနၢၤစနၢၤအိၣ်ဒီးစအိၣ်ဒီးသုလၢဟံၣ်လၢယီၤတသုလၢဘၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲၣ်သုဂ်တဖၣ်ဟဲက့ၤဆူဟံၣ်ဒီးအဝဲၣ်န့ၣ်အိၣ်လီၤဟံၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အဘၣ်မနုၤလၢအမၤအသးဒ်န့ၣ်လဲၣ်. မ့ၢ်ဒီးတကၢၤမုၢ်ပုၤဆိၣ်အိၣ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤ. တုၤန့ၣ်တပဟၢဒီးအသံၣ်မၤလဲၤဆုၤအမ့ၢ်ကိးဂီၤဒဲးလီၤ. ယံၣ်ယံၣ်ဒီးစံးအသံၣ်အမၤန့ၣ်. စတသုဂ်ညါလၢဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်. ဟဲလၢတဂ့ၤ. စမဲၣ်ဝဲထီၣ်လဲ. စကဘျၢၣ်သံမ့ၢ်ဘၣ်ဖုးနၢၤ. ဒီးအသံၣ်မၤအာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအိၣ်ဒီးစံးဆိလီၤကိးဝဲတဘီ. နသးမ့ၢ်အိၣ်ယၢဒီးဟဲဟံၣ်မ့ၢ်ဆွဲၣ်ဘီၣ်လၢတၢ်ဒုတၢ်တြီၤ, တၢ်လုၢ်, တၢ်ယွဲၢ်န့ၣ်န့ၣ်. အသံၣ်မၤဟဲကွၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်လၢမဆါခိးလီၤကွဲန့ၣ်စံၣ်ဘျၢၣ်သယၢအသုဂ်လီၤလၢတၢ်ဖးဖိန့ၣ်ဒီးသုဂ်ဖးမးခိးခိးအနီၤသီးဒဲးလီၤ. တုၤန့ၣ်တပဟၢအသံၣ်မၤလဲၤအိၣ်အိၣ်တဘျၢၣ်လၢဘၣ်ဒီးလဲၤဟံၣ်မ့ၢ်ဆွဲၣ်ဘီၣ်လၢတၢ်လုၢ်ခိၣ်. လၢတၢ်ဒုပုၤ. လၢတၢ်ယွဲၢ်လီၤဒ်အသံၣ်ဝဲစံးအိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဒီးအသံၣ်ဝဲမ့ၢ်ထံၣ်တဖၣ်ဒီးအသံၣ်ဝဲအိၣ်ဝဲလီၤ. တစုၤစီၤသုဂ်ဟီၤအဖိခါန့ၣ်ထံၣ်မ့ၢ်ဆွဲၣ်ဘီၣ်လၢအသံၣ်မၤဟဲဟံၣ်လီၤန့ၣ်လၢဒီးဒီးယၢၤထီၣ်အသံၣ်မၤန့ၣ်စံးဝဲဒုဂ်. စသံၣ်မၤအမ့ၢ်ဆွဲၣ်ဘီၣ်လၢဒီး. မ့ၢ်အကစၢ်လဲၤဝဲဆူလီၣ်. ဒီးတၢ်လၢမ့ၢ်ဆွဲၣ်ဘီၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်ဝဲလၢချဲ. ကဲထီၣ်ဝဲလၢတၢ်မုၢ်ဂီၤဒီးအိၣ်ဒီးဝဲတုၤခဲကနံၣ်အံၤလီၤ. အန့ၣ်တစုၤန့ၣ်ဒုဂ်မုၢ်ဘီလၢအဘူးအတၢ်တဖၣ်သၢကလိာ်က့ၤဒုဂ်မုၢ်ဘီလၢအပုၤဒီးဟဲဝဲလီၤ. ဒီးပုၤယုဂၤန့ၣ်ယၢၤထီၣ်

သုဂ်-သု

အပုၤသဒါအမံၤဒီးအပုၤသဒါန့ၣ်အနၢ်ကိၢ်ထီၣ်ဒီးဟဲဘျၢၣ်သံကွၢ်ပုၤဂီၢ်မုၢ်လၢအဟဲတိက့ၤဒုဂ်မုၢ်ဘီလၢအပုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မၤဝဲဒ်န့ၣ်ပုၤထီၣ်သၢစုဒီးတိက့ၤဒုဂ်မုၢ်ဘီလၢအပုၤတဘျၢၣ်လၢဘၣ်လီၤ.

မိၣ်န့ၣ်ဒီးတၢ်လၢလိၤဖဲးအံၤအိၣ်ခံကလုာ်လီၤ. အဝဲတကလုာ်န့ၣ်အခိၣ်ဝဲလၢအယၢၤဝဲးဝဲးလီၤ. အဝဲတကလုာ်န့ၣ်မၤသးဒ်ပနၢ်အသိးလီၤ. ဒ်ပနၢ်အသိးတကလုာ်ပကိးအမံၤလၢလိၤဖဲးသ့အိၣ်အုၣ်လီၤ. အခိၣ်ဝဲတကလုာ်န့ၣ်ပကိးလၢလိၤဖဲးဝဲခိၣ်လီၤ. အခိၣ်ဝဲန့ၣ်မ့ၢ်အဘၣ်မနုၤလဲၣ်. ပသုဂ်က့ၤသးပုၤစံးဝဲဒုဂ်. မ့ၢ်စီၤသုဂ်ဟီၤအဖိခါသၢဒါလၢပျၢၤန့ၣ်အစၢၤအသွံဂ်လီၤ. လၢပျၢၤစီၤသုဂ်ဟီၤအဖိခါန့ၣ်ကျဲၤကျဲၤတုၢ်ခိၣ်ဖၢၣ်ဝဲလၢအခိၣ်ဒီးခိၣ်ဖၢၣ်ဝဲလၢအဂီၢ်လီၤအိၣ်ဒီးတုၤခဲကနံၣ်အံၤလီၤ. လိၤဖဲးသ့အိၣ်အုၣ်တကလုာ်န့ၣ်ပသုဂ်က့ၤသးပုၤစံးဝဲဒုဂ်. အိၣ်တုၤဒုဂ်တၢ်လၢပျၢၤလံၤလံၤလီၤ. ဒီးဘၣ်မနုၤလၢအမံၤလၢသ့အိၣ်အုၣ်န့ၣ်လဲၣ်. မ့ၢ်အအုၣ်ခူဒီးပကိးအမံၤဒ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢလိၤဖဲးန့ၣ်လၢပျၢၤဘျၢၣ်တၢ်တိမးလီၤ. သယၢသုဂ်လီၤလၢတၢ်ဖးဖိန့ၣ်စံၣ်ဘျၢၣ်ဝဲအတၢ်သုဂ်ဖးမးခိးခိးဒီးခိးဒီးလီၤ. ဘျၢၣ်တၢ်တိကဲၣ်ဆိးန့ၣ်မ့ၢ်ယၢဖိဘၣ်ယိၣ်လၢအကဘျၢၣ်ဘၣ်ဖုးပုၤကညီဒီးမုၢ်ယၢဖိဘၣ်ပဝံၣ်ကွၢ်အနၢၤလီၤ. ဒီးခဲကနံၣ်အံၤတစုဘျၢၣ်တၢ်တိကဲၣ်လၢဘၣ်ဒ်လၢပျၢၤအသိးဘၣ်စံးဝဲဒုဂ်. မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီးတၢ်လၢလိၤဖဲးအနၢၤအံၤပသုဂ်က့ၤသးပုၤစံးဝဲဒုဂ်. မၤအူကွၢ်တဂ့ၤဘၣ်. ပမ့ၢ်မၤအူကွၢ်ဒီးအနၢ်ကိၢ်ထီၣ်လီၤစံးဝဲဒုဂ်.

၉. **ညၢ်သုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ညၢ်တကလုာ်နီၣ်မုၢ်သၢဘီဒီးကဝီၤတစဲးစဲးဒီးအရအိၣ်ဒီးအဆူၣ်န့ၣ်ပကိးလၢညၢ်သုဂ်လီၤ. ညၢ်သုဂ်န့ၣ်အိၣ်လၢထံကျါလီၤ. ညၢ်သုဂ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢသုဂ်ညၢ်သုဂ်လီၤ.

၁၀. **တၢ်သုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တကလုာ်ဂီၤဆူၣ်ကလၢဒီးပကိးလၢတၢ်သုဂ်လီၤ. တၢ်သုဂ်န့ၣ်မၤအဒါလၢသုဂ်လုာ်အူလီၤ. ဒီးဆံၣ်ဝဲဒ်တၢ်ဆံၣ်အသိးလီၤ.

၁၁. **ထီသုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သုတကလုာ်အကိၢ်လၢဘီဒီးပကိးလၢထီသုဂ်လီၤ. ထီသုဂ်န့ၣ်အမိၢ်ပုၤဆံးန့ၣ်တၢ်သုလၢအဒိၣ်တကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

၁၂. **ဒုဂ်သုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဒုဂ်တကလုာ်မၤသးပြုကဒုဒုဒီးပကိးလၢဒုဂ်သုဂ်လီၤ. ဒုဂ်သုဂ်န့ၣ်ပအိၣ်မူပုၤဒီးပသံလီၤစံးဝဲဒုဂ်.

၁၃. **နၢသုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆံၣ်နၢဘၣ်ပုၤဒီးပစံးလၢနၢသုဂ်လီၤ. တၢ်နၢသုဂ်လၢပုၤကညီအဆံၣ်န့ၣ်ပအိၣ်တကဲဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢနၢသုဂ်နၢဟီၤလီၤ.

၁၄. **ပုၤအသုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢပျၢၤတၢ်နးန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသုဂ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢပုၤသုဂ်ပုၤပျီၤလီၤ. ပုၤသုဂ်ပုၤပျီၤန့ၣ်လဲၤတၢ်တဂၤမိၤတဘျၢၣ်ဘၣ်လီၤ.

၁၅. **လဲၤသုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတၢ်လၢပတမံဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပလဲၤသုဂ်လီၤ. ပုၤလဲၤသုဂ်တၢ်န့ၣ်လဲၤတၢ်တနၢၤယီၤဒီးဟဲက့ၤတုၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလဲၤသုဂ်တၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလဲၤသုဂ်က့ၤသုဂ်လီၤ.

၁၆. **အသုဂ်အမိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပပုၤကညီအစၢၤအသွံဂ်ဒီးပစံးလၢအသုဂ်အမိလီၤ. ပုၤတဂၤအသုဂ်အမိလီၤကဲက့ၤလၢအိၣ်လီၤ.

၁၇. **သု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံတကလုာ်သုဝဲဒီးဖိးထီၣ်တၢ်ကျါဝဲန့ၣ်ကိး

လာသူလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလာသူဇီ၊ ဘူဇီလီ၊ တလာထုခိန် ကျ်တြုၣ်ဝဲဒီးသူန့ၣ်သူဂုၤက၊

- ၂. သူ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤအသးလၢဒီးဆဲးထီၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဒီးပစံးလာသူလီ၊ တၢ်လာသ့ၣ်လးန့ၣ်သူဝဲဒီးကသံၣ်ထံသူန့ၣ်သူယုၢ်ကလၢလီ၊
- ၃. သူ န့ၣ်မ့ၢ်ပဒါဘၢကျဲၤဘျုးတၢ်ထုၣ်ဖျါလာလၢဒီးပစံးလာပသူ တၢ်လီ၊ သူခိၣ်ကုၣ်န့ၣ်လာလၢဒ်ထံသုတလီၤစီတဂ့ၤ၊ သူသ က့ၣ် လာလၢဒ်ဘုသုတလီၤလဲၣ်တဂ့ၤ၊ သူယုၢ်သူကုၣ်လာလၢဒ် တၢ်စုၤ ထံ န့ၣ်သုတပၢ်တဂ့ၤ၊
- ၄. သူ န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်ခိၣ်အဖီလၢတၢ်စုၤတလီၤစီဘၣ်န့ၣ်ပစံးလာ သူလီ၊ ဟံၣ်ခိၣ်န့ၣ်တၢ်စုၤသူစုၢ်ကိးဇါ၊ သူယၢ်၊ ဒီးပစံးဒီးအ ဆီ လာသူစုၢ်ကလၢလီ၊
- ၅. သူ န့ၣ်မ့ၢ်ပယီၢ်တၢ်လာပခိၣ်ညါသးဒီးပစံးလၢပတဟီၣ်န့ၣ် ပစံးလာသူလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာသူစံးလီ၊ လီၤသူကၢ်လၢ်မ့ၢ် လာအခိၣ်န့ၣ်လီ၊
- ၆. သူ န့ၣ်မ့ၢ်ပဆဲးတကးစယၢ်ချံၤလဲၣ်သုၣ်ချံၤလဲၣ်ဒီးပစံးလာပ သူချံၤလီ၊ ပုၤတဂၤသူချံၤဒီးချံၤလဲၣ်ထီၣ်မးချံၤသးဒီးလီ၊
- ၇. သူကလုၤ န့ၣ်မ့ၢ်လၢကလုၤတက့ၢ်၊
- ၈. သူခိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢန့ၣ်ပကီးလာပသူခိၣ်လီ၊ ဒီးပ ကိးဒီးအဆီလာပသူခိၣ်ပဝါမဲၣ်လီ၊ ပုၤသူခိၣ်ဖိအိၣ်လာဟီၣ်ခိၣ်ချါ ဒီးဘၣ်ညါသက့ၤဆးဒီးစံးဝဲဒ်၊
- ၉. သူခိၣ်အယၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ကယၢ်ကယဲလၢဘၣ်ယးဒီးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ ကယၢ်အသးန့ၣ်ပစံးလာသူခိၣ်အယၢ်လီ၊ ပုၤလာအဲၣ်ဒီးသူခိၣ်အ ယၢ်န့ၣ်တန့ၢ်ဘၣ်ဘၣ်မူခိၣ်တၢ်မ့ၢ်ဘၣ်၊
- ၁၀. သူခိၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဒါမ့ၢ်လီၤန့ၣ်ပစံးလာဒါမ့ၢ်ယုၢ်လီၤသူခိၣ်လီ၊ မ့ၢ်ဟါဒီးဒါမ့ၢ်ယုၢ်လီၤသူခိၣ်လီၤတုၤမ့ၢ်ဟါဒီးဒါမ့ၢ်ယုၢ်လီၤ၊ သူခိၣ် န့ၣ်တၢ်စုၤလီၤဝဲလီ၊
- ၁၁. သူဂံၢ် န့ၣ်မ့ၢ်သူဂဲၤအဆီလီ၊ ဒီးမ့ၢ်ပစုၤသကးခိၣ်သကးပသူၣ် တမ့ၢ်ပသးတမ့ၢ်ဒီးပမံတန့ၢ်ဂဲၤတန့ၢ်န့ၣ်ပစံးလာပစုၤသူဂံၢ်ခိၣ်သူဂဲၤ၊ တၢ်သူဂံၢ်သူဂဲၤပုၤလီ၊ ဒီးပစံးလာသူဂံၢ်ကိၤဂဲၤစုၢ်ကိးလီ၊
- ၁၂. သူဂဲၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပသူၣ်တမ့ၢ်ပသးတမ့ၢ်၊ ပမံတန့ၢ်ဂဲၤတန့ၢ်ဒီးပစုၤ သကးခိၣ်သကးန့ၣ်ပစံးလာတၢ်သူဂဲၤပုၤ၊ ပခိၣ်သူဂဲၤလီ၊ ဒီးပစံး ဒီးအဆီလာသူဂံၢ်ကိၤဂဲၤ၊ သူဂံၢ်သူဂဲၤလီ၊
- ၁၃. သူယုၢ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လာတဘၣ်စီၣ်ဘၣ်ဒီးယုၢ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာသူ ယုၢ်လီ၊ ဒီးပစံးလာသူထီၣ်ယုၢ်ထီၣ်စုၢ်ကိးလီ၊ နလီၤတၢ်ကူတၢ် သိးန့ၣ်သူယုၢ်လဲၣ်မးလဲၣ်၊
- ၁၄. သူယုၢ်ခိၣ်ဖျါ န့ၣ်မ့ၢ်ပကးထးယုၢ်ခိၣ်ဖျါလာလၢဒ်ဒီးပစံးလာသူ ယုၢ်ခိၣ်ဖျါလီ၊ သူယုၢ်ခိၣ်ဖျါလာလၢဒ်တၢ်စုၤသုတဘၣ်စီၣ်ယုၢ်ပုၤ တဂ့ၤလီ၊
- ၁၅. သူစယၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ပယီၢ်တၢ်လာပခိၣ်ဒီးပဆီၣ်လာပခိၣ်ညါသးန့ၣ် လၢပတဟီၣ်ဒီးပစံးလာသူစယၢ်လီ၊ ပုၤတဂၤသူစယၢ်ဟံၣ်န့ၣ်ဒီး လီၤဂျိမးလီ၊ ပုၤတဂၤသူစယၢ်တလီၤတဖျါဒီးတလီၤတဖျါသး အသးလီ၊
- ၁၆. သူစယုၢ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤတၢ်လီၤလာထံတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တစီၣ်ဘၣ် ဒီးပစံးလာမၤသးသူစယုၢ်လီ၊ ဒီးပစံးလာသူတယုၢ်စုၢ်ကိးလီ၊ သ

- ပၤပုၤထံတအိၣ်ဘၣ်သူစယုၢ်မးလီ၊ သပၤသူပုၤထံတအိၣ်ဘၣ် သူစယုၢ်စံးဝဲဒ်၊
- ၁၇. သူဆီ န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တကလုၢ်အထူးသူဝဲဒီးအထူးအိၣ်ပုၤကဖိ ထီၣ်လီၤတလီၤဒ်မ့ၢ်အိၣ်ပုၤအသိးဒီးပကီးလာသူဆီလီ၊ သူဆီ န့ၣ် မ့ၢ်သ့ၣ် တကလုၢ် လီ၊ ဒီး သူ ဆီ အထူး န့ၣ် ပတြုၣ် သူ တၢ်သုစုၢ်ကိးလီ၊
- ၁၈. သူတယုၢ် ဒီးသစယုၢ် န့ၣ်ဒီးသိးသိးလီ၊ ဒီးမ့ၢ်တၢ်ပုၤတၢ်လီၤ လာထံတအိၣ်ဘၣ်ဒီးသူထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာမၤသးသူတယုၢ်လီ၊ ထံ တအိၣ်ဘၣ်လာသပၤသူပုၤသူတယုၢ်လီ၊
- ၁၉. သူတရၢ် န့ၣ်မ့ၢ်သးသူတရၢ်အဆီလီ၊ ဒီးမ့ၢ်တၢ်ပုၤလာယိး ထီၣ်ယၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လာဟီၣ်ခိၣ်အဖီလၢတဂၤန့ၣ်ပကီးဒီးအဆီ လာ သးသူတရၢ်ကိၤသူတရၢ်လီ၊
- ၂၀. သူတရၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ဆဲးဂုၤမိၤယၢ် လာကဲဟီၣ်ခိၣ်ထူ ဒီးယိးထီၣ် ယၢ်ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပကီးလာသူတရၢ်လီ၊ ဒီးပကီးလာသးသူတရၢ်စုၢ် ကိးလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလာသူတရၢ်သူတရၢ်လီ၊ ဒီးပုၤတနီၤ နီၤကိးလာမိၤယၢ်လီ၊ သူတရၢ်တုၤမိၤဒီးကလုၢ်ကဲၤဝဲလီ၊
- ၂၁. သူထီၣ်လၢ်ပုၤ No. 110-110. တးဒီးပုၤအစံၣ်တဲၤမတၢ်တ ဂၤလာပုၤတဂၤမ့ၢ်လာအပိၣ်ခွါဒီးအတပးဘၣ်ပဟံၣ်ပယီၢ်နီတပုၤ ဘၣ်၊ တထံၣ်ဘၣ်ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤလာအဂၤနီတပုၤဘၣ်၊ ကွၢ်သူ ထီၣ် လၢ် တဂၤ န့ၣ်ဒီးဂုၤတၢ် သးမးလီ၊ အမိၢ်စံးအီၤဖိခွါစၢလဲၤ ကွၢ်နဖါတၢ်အဖီမုၢ်န့ၣ်တက့ၢ်၊ သူထီၣ်လၢ်န့ၣ်တဂ့ၤဘၣ်၊ ဒီးစံး ဆၢအမိၢ်မိၢ်ခါမိၢ်ခါပုၤပိၣ်မုၢ်မတၢ်လာအဂၤနီၤစၢမၤအီၤကအိၣ် ယၢ်လဲၣ်န့ၣ်၊ တုၤမ့ၢ်အန့ၣ်တစုၤဒီးအမိၢ်အိၣ်က့ၤဘျီၣ်ကလၢလီ၊ အမိၢ်မၤအဖဲးသဘျီးဒီးအဖါတံၣ်ဒီးဖဲးသဘျီးဝဲဒ်လီ၊ လဲၤထီၣ် ဒီးသူထီၣ်လၢ်လဲၤဖျါအီၤလီ၊ အဖါတံၣ်တဂၤထီၣ်ဒီးအဖီမုၢ်က နီၤဖျါအီၤခဲၤလီ၊ ထီၣ်န့ၣ်ဒီးစီယီၤလီၤအသးဒီးထံၣ်ယီၤလာအ ဖါတံၣ်အဖီမုၢ်န့ၣ်ကွၢ်ဝဲဂုၤတၢ်သးဒီးစံးအမၤသူထီၣ်လၢ်န့ၣ်စက လဲၤယီၤအိၣ်သကိးဖါတံၣ်တစီၣ်ဆုလၢ်ဟူၣ်ကံၤယၢ်ဖဲအီၤန့ၣ်၊ လဲၤ ယီၤထံၣ်အဖါတံၣ်ဖိမုၢ်န့ၣ်ဂုၤဒီးတဖဲက့ၤလာဘၣ်၊ ထီၣ်မးအဖါ တံၣ်အဆးန့ၣ်ဒီးအဖါတံၣ်စံးအီၤစီၤန့ၣ်အိၣ်တၢ်ယံၣ်က့ၤတုၤ၊ နဖါ ကကွၢ်လၢ်ဘၣ်ဖုးနကျဲၤ၊ ဒီးစံးဆၢအဖါတံၣ်၊ ဖါတံၣ်စၢနထံၣ်စမၤဖဲ လဲၣ်၊ မ့ၢ်ဟါ ဒီးက့ၤမံၣ်ယုၢ်ဝဲဒီးအဖါတံၣ်အဖီမုၢ်အဝဲၣ်တဂၤ န့ၣ်ဒီး တက့ၤကွၢ်က့ၤလာဘၣ်သူထီၣ်လၢ်န့ၣ်ဒီးသူထီၣ်လၢ်န့ၣ်ကဲထီၣ် ဝဲလာလၢ်တုၤခဲကန့ၣ်အီၤလီ၊ တုၤမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်က့ၤဒီးသူထီၣ်လၢ် န့ၣ်ကဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤယီၤပုၤကညီအသိးလီ၊ စံးဝဲဒ်၊
- ၂၂. သူထီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စီၣ်လာပလီၤဒီးယုၢ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာသူ ထီၣ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာသူထီၣ်ယုၢ်ထီၣ်လီ၊ စလီၤဆုသူ ထီၣ်လဲၣ်၊ လဲၤထူးက့ၤတက့ၢ်၊
- ၂၃. သူထီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပကပၤထီၣ်ဒီးလီၤဒးက့ၤဝဲန့ၣ်ပစံးလာပက ပၤသူထီၣ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာကပၤသူထီၣ်ယုၢ်ထီၣ်လီ၊ ပုၤတဂၤမၤတကဲဒီးအကပၤသူထီၣ်ဒီးအကပၤတထီၣ်ဘၣ်၊
- ၂၄. သူထီၣ်ချံၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီသူစယၢ်ချံၣ်လာပုၤထီၣ်ဝဲအပျါ န့ၣ်ပစံးလာသူထီၣ်ချံၣ်လီ၊ ပုၤတဂၤသါကခးတၢ်ဒီးသူထီၣ်ချံၣ် လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာသူထီၣ်လဲၤထီၣ်လီ၊

သူ

၂၅. **သူပျူ** နှင့်မိုးထပ်ပိုးနှင့် ပုတနီနီ ကီးလာကသံသ့ပျူလီလီ။ ဦးမိုးသုဉ်ဖိတကလုာ်လာပအိဉ်အသုဉ်ဒီးပပျူသူဝဲန့ဉ်ပ ကီးလာကသံသ့ပျူလီလီ။ ဦးပကီးလာထံပိုးစုာ်ကီးလီလီ။

၂၆. **သူလှာ** နှင့်မိုးတံထံးတကလုာ်အဘိထဲစုာ်စုဆဉ်ဒီးဖိလာ အစဉ်ခိဉ်န့ဉ်ဝါဝဲဒီးပကီးလာသူလှာလီလီ။ ဦးပကီးဒီးအဆိလာသူ လှာသူလှာလီလီ။ သူလှာနှုဉ်အပျိုကပုာ်ဆူဉ်ပချီကျိုးအိဉ်ဝဲလီလီ။

၂၇. **သူလှာ** နှင့်မိုးတံဖိယာ်တကလုာ်ပုာ်သိဉ်ဟ့ဟ့ဒီးပကီးလာသူ လှာလီလီ။ ပနာ်ဟူထဲအကလုာ်ဒီးအမိာ်ပုာ်ပတထံဉ်ဘဉ်လီလီ။ ဦးပ ကီးဒီးအဆိလာသူလှာကီဝုာ်လီလီ။

၂၈. **သူလှာ** နှင့်မိုးပုာ်ကညီအိဉ်သုာ်အိဉ်သယုာ်အိဉ်သညီလာအဖိ အမါအဖိအတသံသဒေအိဉ်န့ဉ်ပစံးလာအိဉ်သူလှာအိဉ်ကီဝုာ် လီလီ။ တံလာပအိဉ်သူလှာအိဉ်ကီဝုာ်န့ဉ်တမုာ်ဘဉ်လှာတက့ာ် ဘဉ်။ ဦးပစံးလာပအိဉ်သူလှာလှာစုာ်ကီးလီလီ။ ပုတကအိဉ်သူ လှာအိဉ်ကီဝုာ်န့ဉ်ကံ။

၂၉. **သူသူလှာလှာ** နှင့်မိုးပုာ်ကညီအိဉ်တမုာ်ဘဉ်ဒီးသးသယုာ်တံ န့ဉ်ပစံးလာအိဉ်တမုာ်သူလှာလှာလီလီ။

၃၀. **သူအိဉ်သူအိဉ်** နှင့်တံကတံအိဉ်တံအိဉ်ဒီးပစံးလာသူအိဉ်သူ အိဉ်လီလီ။ ကီဝုာ်လာဘုတဂုာ်ဘဉ်အလီလီန့ဉ်တံအိဉ်တံအိဉ်သူအိဉ်သူ အိဉ်န့ဉ်ကံ။

၃၁. **ကသူ** ဒီးကသူဟီဉ်ဘိဉ်။ ဒီးကသူဝံဉ်ဟီဉ်ဘိဉ်ဆါ။ ဒီးကသူ လဉ်။ ဒီးကသူဆံ့။ ဒီးကသူနာသအိဉ်။ ဒီးကသူခိဉ်။ ဒီးကသူထံ။ ဒီးကသူယာ်။ ဒီးဖိယာ်အိဉ်ကသူ။ ဒီးကသူညဉ်၊ ဒီးကသူ ကုာ်၊ ဒီးယုအိဉ်ကသူ။ ဒီးကဟိအိဉ်ကသူဒီးဝုာ်အိဉ်ကသူ။ တံခဲ လာ်န့ဉ်ကွာ်လာကသူတက့ာ်။

၃၂. **ကူးသူ** နှင့်မိုးတံဆါကူးလာပကဟးတထီဉ်ဘဉ်န့ဉ်ပစံးလာ ကူးသူလီလီ။ ပုာ်ကညီကူးသူန့ဉ်အကဟးတအိဉ်ဘဉ်ဒီးကူးဆါမး လီလီ။

၃၃. **ကီသူ** နှင့်မိုးလာပဖိဒီးပယဉ်လီလီဘူးဒီးမုာ်ဒီးမုာ်ကသါဘဉ် ကီယံလာသပာ်ပုာ်အကထာဒီးသူဝဲန့ဉ်ပစံးလာကီသူလီလီ။ ထီ ရီတံလာမုာ်ကသါဘဉ်ဒီးကီဝဲဒီးသူဝဲန့ဉ်ပစံးလာကီသူလီလီ။ မုာ်ကသါဘဉ်မုာ်ကီသူမလာသပာ်ပုာ်လီလီ။

၃၄. **ကီသူတရဉ်** နှင့်မိုးသံးတရံအဆိလီလီ။ ဒီးမိုးတံပုာ်တကလာ အစဉ်ခိဉ်ဝဲလာယံးထီဉ်ယာ်ဟီဉ်ခိဉ်န့ဉ်လီလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာ သံးသူတရံကီသူတရဉ်လီလီ။

၃၅. **ခံးသူ** နှင့်မိုးပမာ်တရံဒီးပစံးလာပမာ်ခံးသူလီလီ။ ပုာ်မုာ်သံး အမာ်ခံးသူစံးဝဲဒဉ်။

၃၆. **ခိသူခိဉ်န့ဉ်မုာ်** ဟီဉ်ခိဉ်အဖိခိဉ်န့ဉ်ပကီးလာခိသူခိဉ်လီလီ။ လာ်န့ဉ်အိဉ်လာခိသူခိဉ်တနီအိဉ်လာထံလီဉ်ပုာ်တနီလီလီ။ ဒီးပ ကီးဒီးအဆိလာခိသူခိဉ်ခိသူလံလီလီ။

၃၇. **ခိဉ်သူ** နှင့်မိုးပုာ်ကညီအဆူဉ်ထီဉ်လာအခိဉ်ဖးထီဒီးပကီးလာ ခိဉ်သူလီလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာခိဉ်သူခိဉ်ဒီးလီလီ။ ပုတနီနီအ ခိဉ်သူထီကံ။

၃၈. **ဆိးသူ** နှင့်မိုးတံစုာ်ဒီးပအိဉ်လာတံဖိလံာ်တမံမံဒ်တံစုာ် သုတဘဉ်ပုတဂုာ်ဒီးပစံးလာပအိဉ်ဆိးသူလီလီ။ ပုတကတံစုာ်ဒီး

သူ-သူး

အိဉ်ဆိးသူလာလိဉ်လဉ်အဖိလံာ်လီလီ။

၃၉. **တသူ** နှင့်မိုးပုာ်တနီနီကီးကသူန့ဉ်လာတသူလီလီ။ ဒီးစံးဝဲ ဒီးအဆိလာတသူဟီဉ်ဘိဉ်လီလီ။

၄၀. **တံသူပသး** နှင့်မိုးတံမိဉ်အိဉ်ပသးလာထံဒီးပစံးလာတံသူပ သးလာထံလီလီ။ တံသူစသးလာထံကံ။ ငးအိဉ်ထံတကွံးတက့ာ်။

၄၁. **တံသူ** နှင့်မိုးတံမာ်သးဟ့ကလုာ်ဒီးပစံးလာတံသူလီလီ။ တံ သုကလုာ်ကလုာ်န့ဉ်အိဉ်အါကံ။

၄၂. **တံသူ** နှင့်မိုးတံပုာ်အဆိလီလီ။ ဒီးမိုးထီရီတံဖိခိဉ်ဝဲလာပ ထံဉ်တသ့ဘဉ်န့ဉ်ပစံးဒီးအဆိလာတံသူတံပုာ်လီလီ။

၄၃. **တသူ** နှင့်မိုးဆဉ်ဖိကီဖိတကလုာ်အဆူဉ်သူဒီးညါဒီးပကီး လာတသူလီလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာတသူတံကွာ်လီလီ။

၄၄. **တိသူ** နှင့်မိုးထံဖိလီလီဆဉ်လာကစာ်ကဆူးကလိက ဆူးဒီးပကီးလာတိသူလီလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာတလီတိသူ။ တိသူတိရဲဉ်လီလီ။ ကစာ်ကဆူးကလိကဆူးန့ဉ်တိသူတိရဲဉ် ထီဉ်ဝဲတတြိတတြိလီလီ။

၄၅. **တိသူ** ပတိလီတံဘျာ်န့ဉ်ပစံးလာပတိသူတံလီလီ။ တိသူ လီတံဘျာ်လာစါခိလီန့ဉ်တက့ာ်။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာတိသူတံ ကွာ်လီလီ။

၄၆. **ထီဉ်သူ** နှင့်မိုးတံလာသီန့ဉ်တသူဘဉ်ဒီးလာခံန့ဉ်သူဝဲဒီးပစံး လာထီဉ်သူလီလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာထီဉ်သူထီဉ်လာလီလီ။ ပုတ ကတံဂံဒီးအပျူထီဉ်သူမးလီလီ။

၄၇. **ပသူ** နှင့်မိုးဘိဉ်သအိဉ်ကီးဘိဉ်သအိဉ်ပုာ်ဒီးပစံးလာဘိဉ်သ အိဉ်ပသူလီလီ။ ဘိဉ်သအိဉ်ပသူသီဉ်ခိဉ်ကံ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာပ သူပသီလီလီ။

၄၈. **နာကီသူ** နှင့်မိုးမုာ်ကီသူနာဝဲဒီးပစံးလာနာကီသူလီလီ။ မုာ် န့ဉ်နဖိနမုာ်တယဉ်ဘဉ်ဒီးနာကီသူဝဲလီလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာနာ ကီသူနာကီယံလီလီ။

၄၉. **မာ်သူပျူကံ** နှင့်မိုးပုာ်ကညီတံတံဆါတုာ်အမာ်န့ဉ်တဖျး ဘဉ်ဝဲဒီးပစံးလာမာ်သူပျူကံလီလီ။ ပုာ်ကညီတံတံဆါတုာ်ကီပ အုးဝဲတုာ်အမာ်သူပျူကံန့ဉ်ကမုာ်ကတံဆါကီအူလာမုာ်အိဉ်ဝဲ န့ဉ်လီလီ။

၅၀. **မာ်သူပျူဂီ** နှင့်မိုးပုာ်လာအိဉ်ဒီးအစိအကမိာ်ပသ့ဉ်ကုသး ပုာ်တဖဉ်န့ဉ်ပစံးလာပုာ်မာ်သူပျူဂီလီလီ။ ပုာ်မာ်သူပျူဂီန့ဉ်ပမာ် ဘဉ်ဘူးတဘူဉ်ဘဉ်။

၅၁. **လာ်သူ** နှင့်မိုးလာ်လာပကျွဲယံးန့ဉ်ပကီးလာလာ်သူလီလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာလာ်သူလာ်ကျွဲလီလီ။ မာ်ယံလာလာ်သူတ ဖျာ်။ စကကျွဲယံလီလီ။

၅၂. **သံးသူ**သရံကီသူသရဉ် နှင့်မိုးတံပုာ်လာယံးထီဉ်ဟီဉ်ခိဉ်တ ကန့ဉ်လီလီ။

၅၃. **သူသူလှာ** နှင့်မိုးပုာ်ကညီလီဉ်ကွဲဒီးဖူးလဲးအခိဉ်လိဉ်ယံးမာ် ပုာ်အကလုာ်လီလီ။ သူသူလှာကီဝံာ်ဘွဲ့။ တံကီလီဆဲးကံဉ်ဆဲးဝုာ် စံးဝဲဒဉ်လီလီ။

၁. **သူး** နှင့်မိုးတံတကလုာ်အိဉ်တဘိတဘိဒီးထဲချဉ်ဘိချဉ်ခွဲး ဒီးဆူးအိဉ်ပသ့ဉ်န့ဉ်ပကီးလာသူးလီလီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာသူး

သူး-သုဉ်

မီးထီးမီးလီၤ. သူးန့ၣ်အိၣ်လၢပုၣ်ခိၣ်ပုၣ်ကျါအါကၢ. အိၣ်ထဲတၢ်စူၤခါလီၤ. ဇီးအုၣ်ပခိၣ်ဇီးဆူးအိၣ်ပသ့ၣ်လီၤ.

၂. **သူး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤကဆုၣ်ဆါလၢဇီးဇီးပစံးလၢသူးဆါလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသူးဆိၣ်ဘျၢၣ်ဆါလီၤ. သူးဆါကဆုၣ်ဒၣ်ဇီးပကထုကတက့ၢ်.

၃. **သူးတရူး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အၢတၢ်သီဇီးပကိးလၢသူးတရူးလီၤ. ပုၤလၢအစိဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်နၢၤသူးတရူးစံးဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်အၢတၢ်သီတၢ်မ့ၢ်တၢ်ယၢ်န့ၣ်ပကိးလၢသူးတရူးစံးဝဲလီၤ.

၄. **သူးဘီ** န့ၣ်မ့ၢ်သူးတကလုာ်ဘီတစဲးစဲးဇီးပကိးလၢသူးဘီလီၤ. သူးဘီန့ၣ်အိၣ်လၢပုၣ်ကျါလၢတၢ်စူၤခါန့ၣ်အုၣ်ပုၤနးကၢ.

၅. **သူးဝုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်သူးတကလုာ်သုတစဲးစဲးဇီးအိၣ်လၢသုၣ်လုာ်ခံသုၣ်လုာ်လီၤဇီးပကိးလၢသူးဝုၤလီၤ. သူးဝုၤန့ၣ်အုၣ်ပုၤလၢပကပိာ်ဖးဖိလီၤ. ဇီးအိၣ်တအါဘၣ်. အိၣ်တဘီဘီလီၤ.

၆. **သူးမီးထီးမီး** န့ၣ်မ့ၢ်သူးတကလုာ်န့ၣ်ပကိးဇီးအဆိလၢသူးမီးထီးမီးလီၤ. ပလဲၤတၢ်လၢတၢ်စူၤကျါန့ၣ်သူးမီးထီးမီးအုၣ်ပုၤနးကၢ.

၇. **ညါသူး** န့ၣ်မ့ၢ်ကသံၣ်လၢပအိၣ်တၢ်ကမၤအိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢညါသူးလီၤ. ပုၤကညီဖျးညါသူးန့ၣ်ကမၤအိၣ်ဝဲဇီးထူအိၣ်အလုာ်လၢမိာ်လီၤ.

၈. **တၢ်သူး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤအဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်တၢ်စိဒိၣ်ကမိၤဒိၣ်လၢပထံၣ်တသ့ဘၣ်လၢပတသ့ညါဘၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်န့ၣ်ပကိးလၢတၢ်သူးတၢ်ပုၤလီၤ.

၉. **ဇီးသူးဆါ** န့ၣ်မ့ၢ်ဇီးတကလုာ်လၢပသူးဆါဇီးပကိးလၢဇီးသူးဆါလီၤ. ဇီးသူးဆါန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအဇီးလၢသူးဆိၣ်ဘျၢၣ်ဆါန့ၣ်ပစံးလၢဇီးသူးဆါလီၤ.

၁၀. **အသူး** န့ၣ်မ့ၢ်အသုၣ်အဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပုၤကညီအစိဝုၤကမိၤဝုၤဇီးပစံးလၢအသူးအသုၣ်လီၤ.

၁. **သုဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအယၢ်အိၣ်လၢအခိၣ်သုကျါဇီးဆုလီၤယၢ်လီၤန့ၣ်ပကိးလၢသုဉ်လီၤ. ဇီးပကိးဇီးအဆိလၢသုဉ်မီးကျဲမီးလီၤ. သုဉ်အိၣ်လၢသုခိၣ်န့ၣ်ပကိးတဂ့ၢ်. ခွံကွံာ်လၢသံၣ်တၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

၂. **သုဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လၢတကလုာ်အဆုၣ်အိၣ်ဒိၣ်ညါဇီးပကိးလၢသုဉ်လီၤ. ဇီးပကိးဇီးအဆိလၢသုဉ်မီးဘါမီးလီၤ. သုဉ်န့ၣ်တၢ်အပူၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လၢဇီးပုၤကညီမၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲအညါလီၤ.

၃. **သုဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဘျၢလီၤတၢ်ချဲတၢ်သုဉ်ဇီးပစံးလၢသုဉ်တၢ်လီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသုဉ်တၢ်ဖျးတၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤတဲးဆုးဝံးဇီးသုဉ်လီၤဖျးလီၤတၢ်ချဲတၢ်သုဉ်လီၤ. ပုၤတဂၤသုဉ်သကွံာ်တကထိလီၤ. ဇီးပစံးလၢသုဉ်လီၤဘါလီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄. **သုဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဟံၣ်ဇီးပစံးလၢသုဉ်လီၤ. ပုၤတဂၤသုဉ်ဟံၣ်တဖျၢၣ်ဒိၣ်ကၢ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသုဉ်ဟံၣ်သုဉ်ယီလီၤ.

၅. **သုဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပသ့ၣ်ပြဲတၢ်ပြဲကဒ်ဇီးပစံးလၢသုဉ်လီၤ. တၢ်သုဉ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ဘီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်. ပမ့ၢ်ဖိဇီးပသ့ၣ်ပြဲကဒ်ဇီးပစိမံၤချ့ဝဲလီၤ.

၆. **သုဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပမၤတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပသ့ၣ်တၢ်လီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသုဉ်စွဲၣ်လီၤ. ဝၣ်တဘီစသုဉ်တၢ်တသ့နီတမံၤဘၣ်. န

သုဉ်

သုဉ်တဘီနသါကသုဉ်မနုၤတမံၤလဲၣ်. စတသုဉ်ဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်.

၇. **သုဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟၢဖၢပုၤအကူၢ်လိၣ်အိၣ်ဝဲတလိၣ်ကဘျးကဘျၢၣ်ဇီးပစံးလၢတၢ်သုဉ်လီၤ. ထီၣ်တၢ်တမံၤလၢလၢန့ၣ်အိၣ်ဇီးအသုဉ်ကိးမံၤဒဲးလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢအသုဉ်အပုၣ်လီၤ.

၈. **သုဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စူၤကိာ်လိၣ်ဟဲလီၤလၢမူခိၣ်ဝါဖျၢၣ်ဝဲဇီးပကိးလၢသုဉ်လီၤ.

၉. **သုဉ်ကညီ** န့ၣ်မ့ၢ်သးကညီအဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပကူၢ်ပုၤဘၣ်ဖှိၣ်န့ၣ်ပသးလီၤစၢ်လီၤဘဲဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသုဉ်ကညီသးကညီလီၤ.

၁၀. **သုဉ်ကရူ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသုဉ်ဖှိၣ်သဘျၢၣ်တပူၤယီအါသုဉ်ဇီးပစံးလၢပသုဉ်ကရူသဘျၢၣ်လီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသုဉ်ကရူသုဉ်ကရါလီၤ. ပုၤတဂၤသုဉ်ကရူသဘျၢၣ်တပူၤအါကၢ.

၁၁. **သုဉ်ကလဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်သးကလဲၤအဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်တၢ်မိၣ်ဘျးပသးန့ၣ်ပစံးဇီးအဆိလၢသုဉ်ကလဲၤသးကလဲၤလီၤ.

၁၂. **သုဉ်ကံးသးလဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤတၢ်တုၤလီၤဖိယိာ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဇီးပစံးလၢပမၤတၢ်လၢပသုဉ်ကံးသးလဲလီၤ. သုမ့ၢ်မၤတၢ်န့ၣ်မၤလၢသုသုဉ်ကံးသးလဲတက့ၢ်.

၁၃. **သုဉ်ကုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်သးကုာ်အဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပုၤလၢသးကါပတၢ်ဇီးမၤဟးဂီၤပဘျးန့ၣ်ပစံးလၢသုဉ်ကုာ်သးကုာ်ပုၤလီၤ.

၁၄. **သုဉ်ကိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်သးကိၤအဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပုၤလၢသးကညီတၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်ပစံးဇီးအဆိလၢသုဉ်ကိၤသးကိၤလီၤ.

၁၅. **သုဉ်ခု** န့ၣ်မ့ၢ်သးခုအဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဇီးတၢ်ဘၣ်ပသးန့ၣ်ပတဟီၣ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပသုဉ်ခုသးခုပစံးဇီးအဆိလၢန့ၣ်လီၤ.

၁၆. **သုဉ်ဂဲၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဟံၣ်အသးအသးကလဲၣ်ဇီးပစံးလၢသုဉ်ဂဲၤလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢသုဉ်ဂဲၤဖါလီၤ. ပုၤသုဉ်ဂဲၤန့ၣ်ဟံၣ်အသးဇီးတပျံၤဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်.

၁၇. **သုဉ်စၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်သးစၢ်အဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပုၤလၢတဖူဘၣ်ဇီးအသးလီၤချ့ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသုဉ်စၢ်သးစၢ်လီၤ. ဇီးပစံးလၢသုဉ်စၢ်သးဘဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၈. **သုဉ်တဘၣ်သးတသ့** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအကသိးပီညါတအိၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသုဉ်တဘၣ်သးတသ့ဘၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤသုဉ်တဘၣ်သးတသ့ဇီးမၤတၢ်တသ့နီတမံၤဘၣ်.

၁၉. **သုဉ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သးဟ့အဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပုၤလၢသးဒိၣ်ထီၣ်ပုၤဂၢဘျၢတသ့ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသုဉ်ထီၣ်သးဟ့ပစံးဇီးအဆိလၢန့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤသုဉ်ထီၣ်သးဟ့ပုၤနးကၢ.

၂၀. **သုဉ်ပိာ်လီၤဖျး** န့ၣ်မ့ၢ်လီၤသိၣ်ဖးဒိၣ်နးနးကလဲၣ်ဇီးပစံးလၢသုဉ်ပိာ်လီၤဖျးလီၤ. ဇီးပစံးလၢသုဉ်ပိာ်လီၤသဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၁. **သုဉ်ဖုံသးညီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်ဆုၣ်အိၣ်ချ့ဇီးပတဘၣ်ဘၣ်တၢ်နီတမံၤဇီးတၢ်မိၣ်မၤလုာ်မၤထါပသးန့ၣ်ပစံးလၢသုဉ်ဖုံသးညီလီၤ.

၂၂. **သုဉ်ဘၣ်သးသ့** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအိၣ်ဇီးတၢ်ကူၢ်တၢ်ဆးဇီးသုဉ်ညါတၢ်လၢကထံၣ်တၢ်ဘျး. ဆိကမိၣ်တၢ်ဘျးန့ၣ်ပစံးလၢသုဉ်ဘၣ်သးသ့လီၤ. ပုၤလၢသုဉ်ဘၣ်သးသ့န့ၣ်ဆိကမိၣ်တၢ်ဘျးတက့ၢ်

သု-သု

လီၤ.

၂၃. သုဉ်မံ နှ်မုၢ်ပုၤဟံၣ်မံသကွံလၢတၢ်ပူၤတၢ်လီၤတပူၤပူၤဒီးပစံးလၢသုဉ်မံအိၣ်သကွံလီၤ.

၂၄. သုဉ်မုၢ်ကၤ နှ်မုၢ်သုဉ်လၢပုၤကညီအခိၣ်နှ်လၢအခိၣ်ကတၢ်တဖၣ်နှ်ပကိးလၢသုဉ်မုၢ်ကၤလီၤ. သုဉ်မုၢ်ကၤအိၣ်လၢပုၤတဂၤအခိၣ်တဖျၢၣ်ဒိၣ်ကၤဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုဉ်မုၢ်ကၤသုဉ်မုၢ်လၢလီၤ.

၂၅. သုဉ်မုၢ် နှ်မုၢ်သးမုၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ပအိၣ်လၢပသုဉ်တထီၣ်ပသးတဟ့ၣ်ဘၣ်နှ်ပစံးဒီးအဆိလၢသုဉ်မုၢ်သးမုၢ်လီၤ.

၂၆. သုဉ်လၢ်ထၢထံး နှ်မုၢ်ပခၣ်လၢ်လၢဘၣ်ဒီးပသံညီဝဲနှ်ပစံးလၢသုဉ်လၢ်ထၢထံးလီၤ. သုလီၤကွဲးနှ်ကဘၣ်ဒီးသုဉ်လၢ်ထၢထံးဒီးသုကသံဘၣ်ဖးလီၤ.

၂၇. သုဉ်လီၤဖျးလီၤ နှ်မုၢ်ပဘျၢလီၤတၢ်ချဲတၢ်သုဉ်ဒီးပစံးလၢပသုဉ်လီၤဘျၢလီၤ. ပသုဉ်လီၤဖျးလီၤလီၤ. ပုၤကညီတဲးခူးဝံဒီးသုဉ်လီၤဖျးလီၤတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသုဉ်လီၤဘၢလီၤပစံးဒီးအဆိဒ်နှ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၈. သုဉ်သး နှ်ပကိးသးဒီးအဆိဒီးပစံးလၢသုဉ်သးလီၤ. တူၢ်ရၢ်သုဉ်တဖျၢၣ်သုဉ်သးတအိၣ်ဘၣ်.

၂၉. သုဉ်သုဉ် နှ်မုၢ်ပကိးတၢ်သုဉ်ဒီးအဆိဒီးပစံးလၢသုဉ်သုဉ်လီၤ. သုဉ်တထံးသုဉ်သုဉ်အါကၤ.

၃၀. သုဉ်ဟံၣ် နှ်မုၢ်ပမၤဟံၣ်နှ်ဘၣ်တစုစုပစံးလၢသုဉ်ဟံၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤသုဉ်ဟံၣ်တဖျၢၣ်ဒိၣ်ကၤ.

၃၁. သုဉ်မိၤကျဲးမိၤ နှ်မုၢ်ပကိးသုဉ်လၢအိၣ်လၢပခိၣ်နှ်ဒီးအဆိဒီးပကိးလၢသုဉ်မိၤကျဲးမိၤလီၤ.

၃၂. သုဉ်မိၤဘါမိၤ နှ်မုၢ်ပကိးသုဉ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတကလုာ်နှ်ပကိးဒီးအဆိလၢသုဉ်မိၤဘါမိၤလီၤ. ကိၢ်တဘျီဘျီအိၣ်ဒီးသုဉ်မိၤဘါမိၤအါကၤ.

၃၃. ကုၢ်သုဉ်သုဉ် နှ်မုၢ်ပုၤကညီဖိဝဲလၢဟံၣ်ဖိခိၣ်အါဂၤဒီးပစံးလၢဝဲလၢကုၢ်သုဉ်သုဉ်လီၤ. ပုၤကညီဖိဝဲလၢကုၢ်သုဉ်သုဉ်စခိၣ်တယုၤနးကၤ.

၃၄. ကျီသုဉ်မံအိၣ် နှ်မုၢ်ပဝဲၣ်ထီၣ်သကွံသုဉ်ဒီးပသုဉ်မံနှ်ပစံးလၢကျီသုဉ်မံအိၣ်သကွံလီၤ. ကျီသုဉ်မံအိၣ်သကွံတက့ၢ်. ခါစီၤ.

၃၅. ခူသုဉ် နှ်မုၢ်ပဟံၣ်တၢ်လၢတအါမုၢ်ဂ့ၤ. ပအိၣ်လၢတအါမုၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢဟံၣ်ခူသုဉ်. အိၣ်ခူသုဉ်လီၤ. ပုၤတဂၤဟံၣ်ခူသုဉ်ယံၣ်တဘျီစယုစတထံၣ်ဘၣ်. ပုၤတဂၤအိၣ်ခူသုဉ်ဒီးစယုတဘျီဘၣ်. ဒီးပစံးလၢခိးသုဉ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃၆. အူသုဉ် နှ်မုၢ်တၢ်ကိၢ်နှ်ပအူကသုဉ်ခုဉ်လီၤဒီးပစံးလၢအူသုဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအူသုဉ်အူသုဉ်လီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်မုၢ်ကိၢ်ဒီးအူသုဉ်ဝဲလီၤ.

၁. သု နှ်မုၢ်ပမၤတၢ်ကတိၤတၢ်ဘၣ်ဒီးအဂ့ၢ်ဒီးအကျိၤဒီးတဩၤတကမုၢ်ဘၣ်နှ်ပစံးလၢသုလီၤ. ပုၤတဂၤမၤတၢ်သုကိးမံၤ. ပုၤတဂၤကတိၤတၢ်သုကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုဘၣ်လီၤ.

၂. သု နှ်မုၢ်ပမၤစိတၢ်လၢထံးဒီးပစံးလၢသုလီၤ. ပုၤတဂၤသုစ့ဝံဒီးအိၣ်မုၢ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤပမၤကဆိတၢ်လၢထံးနှ်ပစံးလၢသုခဲ

သု

လၢကလီၤ. သုစိသုကွံၣ်. သုသပုၤစံးဝဲလီၤ.

၃. သု နှ်မုၢ်သုဉ်တကလုာ်အသုဉ်သကျိၤလၢအခိၣ်မိၣ်နှ်ပကိးလၢသုလီၤ. ဒီးသုနှ်အိၣ်သၢကလုာ် လီၤ. သုအိၣ်. သုသိၣ်ဖျိၣ်. သုဖျိၣ်တုၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ. ဒီးမုၢ်သုသၢကလုာ်လီၤ.

၄. သုကပုၤ နှ်မုၢ်ပမၤကဆိပလီၤပုၤဒီးပကျိၤကျျၢၣ်ပလီၤနှ်ပစံးလၢပသုကပုၤပလီၤပုၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုကပုၤသုကပုၤလီၤ.

၅. သုကွံၣ် နှ်မုၢ်ပမၤကဆိကွံၣ်တၢ်လၢထံးဒီးပစံးလၢသုကွံၣ်လီၤ. နခိၣ်ဘၣ်အါလၢကပံၣ်နှ်သုကွံၣ်တက့ၢ်. သုကွံၣ်လီၤမုၢ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုကွံၣ်လဲးကွံၣ်လီၤ.

၆. သုကွံၣ်တၢ်ဒီးဘး နှ်မုၢ်ပပဒုၣ်ဟးဆုးတၢ်ဒီးဘးဒီးပဒီးနှ်သးစိဆုးလၢပသးကံၢ်ပုၤဒီးပပလီၤပသးနှ်ပစံးလၢပသုကွံၣ်တၢ်ဒီးဘးလီၤ. ဒီးပဒီးနှ်တၢ်စိတၢ်ဆုးလၢကစၢ်ယုၣ်ရှုးဒီးသံအသးလၢပယိဒီးလူလီၤဂံၢ်လီၤအသုဉ်အထံနှ်လၢပတၢ်ဒီးဘးအယိဒီးပဆိကမိၣ်အဘျုးနှ်ပကိၤပသးပပဒုၣ်ဟးဆုးတၢ်ဒီးဘးဒီးပစံးလၢကစၢ်ယုၣ်ရှုးသုကွံၣ်ပတၢ်ဒီးဘးလီၤ.

၈. သုဃၢ နှ်မုၢ်သုဒိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ပုၤလၢသုအိၣ်ဒီးဖိဒီးမါဒီးဟံၣ်ဒီးယိၣ်နှ်ပစံးလၢသုဒိၣ်သုဃၢလီၤ.

၉. သုစံၢ် နှ်မုၢ်ပဖိမုၢ်ဒီးပသုကဆိဟုဒီးပစံးပစံးပစံးဒီးပစံးလၢပသုစံၢ်မုၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤဖိမုၢ်ဒီးသုစံၢ်ဟုလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုစံၢ်သုလဲးလီၤ.

၁၀. သုစု နှ်မုၢ်ပမၤကဆိပစုလၢထံးဒီးပစံးလၢသုစုလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုစုသုခိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်မုၢ်ဝံၤသုစုသုခိၣ်ဒီးလဲၤတၢ်လီၤ.

၁၁. သုစိ နှ်မုၢ်ထီၣ်ရီၤပမၤကဆိတၢ်လၢထံးတမံၤလၢ်လၢ်နှ်ပစံးလၢသုစိလီၤ. သုစိကွံၣ်သပုၤပုၤနှ်ပကိၤအိၣ်မုၢ်လၢအပုၤလီၤ.

၁၂. သုတနံၤကျၢၤ နှ်မုၢ်မုၢ်တနံၤလၢဂီၢ်တၢ်ခဲးဒီးပစံးလၢသုတနံၤကျၢၤလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်သုတနံၤကျၢၤဟံၣ်က့ၤလၢတၢ်ခဲးလီၤ.

၁၃. သုတၢ်ကွံၣ် နှ်မုၢ်ပသုတၢ်လၢထံးဒီးပစံးလၢသုတၢ်ကွံၣ်တစုစုလီၤ.

၁၄. သုထံ နှ်မုၢ်ပုၤစုလီၤထူးခိၣ်လီၤတီၤနှ်ပစံးလၢပုၤသုထံလီၤ. ပုၤသုထံအိၣ်ဒီးအစုလီၤခိၣ်ခိၣ်ကျိၣ်ခိၣ်ခိၣ်အါမးလီၤ.

၁၅. သုထူး နှ်မုၢ်ပသုတြုၣ်ကွံၣ်တၢ်အယံၣ်အယူးနှ်ပစံးလၢသုထူးလီၤ. သုထူးကွံၣ်မုၢ်ဒါနှ်လၢထံတက့ၢ်. သုထူးလီၤယိခိၣ်လၢတၢ်ကံးညၢၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၁၆. သုထီၣ် နှ်မုၢ်ပုၤမၤတၢ်သုဝဲနှ်ပစံးလၢသုထီၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤသီၣ်လံၤသုထီၣ်လံၤတစဲးစဲးဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်လီၤ.

၁၇. သုဒိၣ်သုဃၢ နှ်မုၢ်ပုၤသုအိၣ်ဒီးဟံၣ်ဒီးယိၣ်ဒီးဖိဒီးမါဒီးပစံးလၢသုဒိၣ်သုဃၢလီၤ. ပုၤကညီတုၤသုဒိၣ်သုဃၢဒီးနှ်အမါလီၤ.

၁၈. သုနူ နှ်မုၢ်သုဉ်ခိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ပဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်နှ်ပစံးဒီးအဆိလၢသုဉ်နူသုဉ်ခိၣ်လီၤ. သုနူထီၣ်သုဉ်ခိၣ်ထီၣ်က့ၤနသးဒီးဘါက့ၤယုၤတက့ၢ်.

သု-သုး

၁၉. **သုန့်သုဒီး** နှုမ့်ပုၤမၤတၢ်သုဒိၣ်ထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးပစံးလၢမၤတၢ်သုန့်သုဒီးလီၤ. ပုၤတၢ်မၤတၢ်သုန့်သုဒီးသုန့်သုဒီးလီၤ.
၂၀. **သုနီၣ်** နှုမ့်ပုၤဆိကမိၣ်တၢ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလၢသုနီၣ်လီၤ. ပစံးဒီးအဆိလၢသုနီၣ်လီၤ. သုနီၣ်ထီၣ်က့ၤကစၢ်ယုၣ်ရှုးတူၢ်သံအသးလၢန့ၣ်တက့ၢ်.
၂၁. **သုဘၣ်** နှုမ့်ပုၤကိးသုဒီးအဆိဒီးပစံးလၢသုဘၣ်လီၤ. ပုၤလၢသုဘၣ်တဖၣ်နှုမ့်မၤတၢ်သုကိးမံၤဒီးလီၤ.
၂၂. **သုလီၤ** နှုမ့်ပုၤတကလုာ်တမုၢ်ဘၣ်ယီၤနီၣ်ဘၣ်ပကိးလၢသုလီၤလီၤ. သုလီၤနှုမ့်အိၣ်လၢယီၤကျါဒီးကတိၤတၢ်ဒ်ယီၤအသိးလီၤ.
၂၃. **သုသုတနံၤ** နှုမ့်မုၢ်တနံၤဘၣ်တနံၤနှုမ့်ပစံးလၢသုသုတနံၤလီၤ. ပုၤတၢ်မၤတၢ်သုသုတနံၤဒီးတၢ်တဘျီဘၣ်အသးဘၣ်.
၂၄. **သုသုတသု** နှုမ့်ပုၤမၤတၢ်သုတစဲးစဲးတသုဘၣ်တစဲးစဲးနှုမ့်ပစံးလၢသုသုတသုလီၤ. ပုၤတၢ်မၤတၢ်သုသုတသုဒီးမၤဝဲလီၤ.
၂၅. **စုသု** နှုမ့်ပုၤလၢအလဲၤမၤတၢ်သုတဖၣ်နှုမ့်ပစံးလၢပုၤစုသုလီၤ. ပုၤလၢမၤတၢ်မၤဘၣ်ယးဒီးတၢ်မၤလၢအကီၢ်နှုမ့်မၤဝဲမုၢ်သုဒီးပစံးလၢပုၤစုသုလီၤ.
၂၆. **တၢ်သု** နှုမ့်မုၢ်တၢ်လၢမၤတၢ်လၢအလီၤဆိတဖၣ်သုဝဲဒီးပစံးလၢတၢ်သုလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်သုတၢ်ဘၣ်လီၤ. တၢ်သုမုၢ်ယွၢ်တၢ်ဘၣ်မုၢ်ယွၢ်န့ၣ်ဂ့ၢ်လၢပစုၢ်အီၤန့ၣ်အီၤလီၤ.
၂၇. **ထံၣ်သု** နှုမ့်မုၢ်ပစံးပထံၣ်တၢ်ဒီးအဆိဒီးပစံးလၢထံၣ်သုလီၤ. နစံးတၢ်န့ၣ်စတထံၣ်တသုဘၣ်ယဲဘၣ်. မုၢ်န့ၣ်ထံၣ်သုမန့ၣ်လဲၣ်.
၂၈. **နၢ်သု** နှုမ့်မုၢ်နၢ်ဟူအဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်တၢ်သီၣ်န့ၣ်ဘၣ်လၢပနၢ်ဒီးဟူဘၣ်ပနၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢနၢ်ဟူနၢ်သုလီၤ. ပုၤတၢ်မၤတၢ်လၢတၢ်သီၣ်န့ၣ်စတနၢ်ဟူနၢ်သုဘၣ်ယဲဘၣ်.
၂၉. **နၢ်သု** နှုမ့်မုၢ်နၢ်အုၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်တၢ်အုၣ်နၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢနၢ်အုၣ်နၢ်သုလီၤ. တၢ်ညၣ်အုၣ်နၢ်အုၣ်နၢ်သုနးကၢ.
၃၀. **ပုၤကွဲးလံာ်သု** နှုမ့်မုၢ်ပုၤမၤစၢ်အသးနှုမ့်ပစံးလၢပုၤကွဲးလံာ်သုလီၤ. ပုၤကွဲးလံာ်သုန့ၣ်ကွဲးလံာ်လၢပူၤလီၤ.
၃၁. **ပုၤသုကတိၤ** နှုမ့်မုၢ်ပုၤလၢကတိၤတၢ်ဒီးပုၤလၢမၤတယၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပုၤသုကတိၤလီၤ. ပုၤသုကတိၤန့ၣ်ကတိၤတၢ်ပုၤလၢမၤတယၣ်ဘၣ်လီၤ.
၃၂. **ဖုသုနီၣ်** မုၢ်ပမံၤပဂဲၤဆၢထၢၣ်ဒီးပစံးလၢပဖုသုနီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢပဖုသုနီၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတၢ်မၤမံၤဒီးဖုသုနီၣ်ဒီးပုၤအမိၣ်လီၤ.
၃၃. **ဘၣ်သု** နှုမ့်မုၢ်ဘၣ်စိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်တၢ်ဘၣ်ဒီးထံအုစၢ်လၢန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဘၣ်စိၣ်ဘၣ်သုလီၤ.
၃၄. **မၤသု** နှုမ့်မုၢ်ထီၣ်ရီၤပမၤတၢ်သုတမံၤဒီးပစံးလၢပမၤသုဝဲလၢာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤသုမၤဘၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢမၤတၢ်သုစုၢ်ကိးလီၤ.
၃၅. **သးသု** နှုမ့်မုၢ်ပုၤလၢဆိကမိၣ်တၢ်ဘျီဝံသးစူၤတၢ်ကဲဒီးပစံးလၢသးသုလီၤ. ပုၤလၢအသးသုဝဲန့ၣ်ဝံသးစူၤတၢ်ကဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုဘၣ်သးသုလီၤ.
၁. **သုးသုၣ်** နှုမ့်မုၢ်ပုၤကိးသုးသုၣ်လၢသုးသုၣ်ဒီးမုၢ်ပုၤအကလုာ်လီၤ.

သုၣ်

၁. **သုၣ်** နှုမ့်မုၢ်တၢ်ထံးလၢမဲထီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢလၢတမုၢ်ဘၣ်နီၣ်ဒီးဘုန့ၣ်ပကိးလၢသုၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုၣ်မိၤဝဲမိၤလီၤ. သုၣ်န့ၣ်မဲထီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢသကုၤဆးဒီးဒီးအိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ဒီးအိၣ်သကုၤဟီၣ်ခိၣ်ချၢလီၤ.
၂. **သုၣ်** နှုမ့်မုၢ်ပကထံၣ်လိာ်ပသးတပူၤယီၤဒီးပမၤလိာ်လိာ်ပသးန့ၣ်ပစံးလၢပသုၣ်လိာ်ပသးလီၤ. ပုၤခံၤဂၤသၢကလဲၤတၢ်ဒီးသုၣ်လိာ်အသးလၢကျဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုၣ်လိာ်ပသးလိာ်လီၤ.
၃. **သုၣ်** နှုမ့်မုၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်ယုတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသုၣ်လီၤ. ဆိသုၣ်န့ၣ်ဂီၢ်တစဲးစဲးလီၤ. ထံၣ်န့ၣ်ဂီၢ်တစဲးစဲးလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢဂီၢ်တစဲးစဲးန့ၣ်ပစံးလၢသုၣ်ဝဲလၢာ်လီၤ.
၄. **သုၣ်ကဘၣ်** နှုမ့်မုၢ်ဒ်သုၣ်ကဘၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်သုၣ်ကျၢ်လီၤကလဲဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသုၣ်ကဘၣ်သုၣ်ကဘၣ်လီၤ.
၅. **သုၣ်ကဘိၣ်** နှုမ့်မုၢ်သုၣ်ကျၢ်ဝဲကျၢ်လီၤကလဲဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသုၣ်ကဘိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုၣ်ကဘိၣ်သုၣ်ကဘၣ်လီၤ. သုၣ်ကဘိၣ်န့ၣ်မုၢ်သုၣ်ကျၢ်ဝဲကျၢ်လီၤကလဲဝဲန့ၣ်လီၤ. သုၣ်ကဘိၣ်န့ၣ်တလၢကျိၣ်ကျိၣ်ဒီးယီၤသိအသိဒီးဘိၣ်ဝဲလၢတွဲလၢဘီလီၤ.
၆. **သုၣ်ကဘျးလၢာ်** နှုမ့်မုၢ်သုၣ်ဖံးလၢန့ၣ်ပကိးလၢသုၣ်ကဘျးလၢာ်လီၤ. သုၣ်ကဘျးလၢာ်အိးထီၣ်အသးဒီးတၢ်ဖိတၢ်ယၢ်န့ၣ်အိၣ်လၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.
၇. **သုၣ်ကဘျး** နှုမ့်မုၢ်သုၣ်ဖံးအယုၢ်အယဲၤန့ၣ်ပစံးလၢသုၣ်ဖံးကဘျးလီၤ. ဒီးပစံးလၢသုၣ်သဘျးစုၢ်ကိးလီၤ. သုၣ်ကဘျးန့ၣ်ပဆိၣ်ကဲၤလၢမုၢ်လီၤ.
၈. **သုၣ်ကမိၣ်** နှုမ့်မုၢ်သုၣ်ကူၢ်လိာ်အိၣ်စိထီၣ်လၢအကပိာ်ဖးဖိဒီးပစံးလၢသုၣ်ကမိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုၣ်ကမိၣ်ဝဲကမိၣ်, သုၣ်ကမိၣ်သုၣ်ကမိၣ်လီၤ. သုၣ်န့ၣ်ကမိၣ်ကမိၣ်အိၣ်တနီၤနီၤလီၤ.
၉. **သုၣ်ကမိၣ်** နှုမ့်မုၢ်သုၣ်ကၢ်အဒုတတုၤလီၤဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသုၣ်ကမိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသုၣ်ကမိၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတၢ်မၤလဲၤထီၣ်အိၣ်လၢသုၣ်ကမိၣ်အခိၣ်စဲးဝဲဒၣ်.
၁၀. **သုၣ်ကရူ** နှုမ့်မုၢ်သုၣ်ဒုလၢအလၢ်တအိၣ်ဘၣ်ယုဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသုၣ်ကရူလီၤ. သုၣ်ကရူန့ၣ်မုၢ်သုၣ်ဒုယုဒီးအလၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢသုၣ်စရူစုၢ်ကိးလီၤ. သုၣ်ကရူလၢဒုးန့ၣ်အါမးလီၤ.
၁၁. **သုၣ်ကမိၣ်** နှုမ့်မုၢ်ပုၤလၢအတမၤဘၣ်တၢ်ဒီးအိၣ်ဘၣ်တစိၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသုၣ်ကမိၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤတမၤဘၣ်တၢ်ဒီးအိၣ်တၢ်လၢပုၤလၢအသိးန့ၣ်ပစံးလၢသုၣ်ကမိၣ်လီၤ.
၁၂. **သုၣ်ကျးကျိ** နှုမ့်မုၢ်သုၣ်ကူၢ်လၢာ်န့ၣ်ပစံးလၢသုၣ်ကျးကျိလီၤ.
၁၃. **သုၣ်ကျိ** နှုမ့်မုၢ်ပုၤကညီပိာ်မုၢ်မၤနီၤဒီးလၢသုၣ်လဲသုကယိတၢ်ဒီးကိးဝဲလၢသုၣ်ကျိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုၣ်တၢ်သုၣ်ကျိလီၤ. ပုၤကညီပိာ်မုၢ်န့ၣ်တုၤအမုၢ်ကနီၤဒီးဒီးထဲသုၣ်ကျိလီၤ.
၁၅. **သုၣ်ခိၣ်စီၤလီၤပူ** No. 148.- ၁၄၈ မတၢ်တၢ်ဒီးပုၤဝဲခါခံၤဂၤအဖံၤကွၢ်ဖိၣ်ယဲက့ၤအီၤဒိၣ်ထီၣ်ဝဲပိာ်လုာ်လီၤအသးလၢဒုလီၤ. အဝဲခံၤဂၤန့ၣ်ဆူၣ်ဒီးဒုဒုဒီးလီၤပုၤဂီၢ်မုၢ်သးဟ့ၣ်အီၤလီၤ. အဝဲတ

သုဂ်

ဂၢနုၢ်နုၢ်အမၤ၊ ပကညီၤလၢယၢ်ယၢ်ဟဲးဝဲၤခွါစၢနုၢ်ကျိလုၢ်လီၤနသးလၢထွံၣ်နုၢ်နကဆူၣ်နုၢ်လီၤလီၤ။ နၢ်ပုၤနုၢ်အကလုာ်ဒီးကျိလုၢ်လီၤအသးလၢထွံၣ်နုၢ်လီၤ။ အနုၢ်တစုဒီးယုာ်တကဲဟးတကဲဘၣ်ဒီးဟးဂုၢ်ဟးဂီၤကွံာ်ဝဲလီၤ။ အပုၤတဂၤအိၣ်တမုၢ်ဘၣ်စံးအဖံးဖံးနဆိဖါတဘျီနုၢ်ဟ့ၣ်ယၢ်မၤ။ အဖံးနကမၤမနုၤလဲၣ်စကအိၣ်လီၤ။ ဖံး၊ ဒီးဟ့ၣ်အလံၤနုၢ်လီၤ။ ဒီးအလံၤမၤသံဝဲဝဲဒီးအိၣ်ဝဲလီၤ။ ထံၣ်ဝဲအလုၤလၢအခိၣ်တအိၣ်ပုၤနုၢ်လီၤ။ ဆိအလုၤနုၢ်တြိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢအခိၣ်ဘၣ်လၢဆိအလုၤနုၢ် နၢ်ဝဲဆူပုၤကညီအခိၣ်အိၣ်ပုၤနုၢ်လီၤ။ အိၣ်ဆိနုၢ်ဝဲဒီးယုာ်ထီၣ်ဆူဘျီပုၤကတိၤထီၣ်တၢ်လီၤ။

အိၣ်တၢ်လၢရွၢ်နုၢ်အပိာ်မုၢ်တဂၤလၢလၢဟဲးမၤပိာ်ခွါနုၢ်ခဲလၢ်လီၤ။ ပုၤနုၢ်အမံၤမုၢ်သုၣ်ခၢ်စီၤလီၤလီၤ။ စံၣ်လီၤကွံာ်ဆူကိာ်လၢ်ဒုလီၤ။ ကယံၤပိာ်မုၢ်တဂၤလုၤပုၤနုၢ်ခဲလၢ်လီၤ။ အစုၣ်တခိၣ်တခိၣ်မုၢ်သၢဆံသၢဆံလီၤ။ တဖဲးထီၣ်ဆူလၢ်မုၢ်ခဲလီၤ။ ကယံၤပိာ်မုၢ်လံၤပိာ်မုၢ်ပုၤတဂၤလၢလၢအိၣ်လီၤတၢ်ဖဲလၢ်မုၢ်ခိၣ်ထံးနုၢ်ခဲလၢ်လီၤ။ အဝၤလဲၤကိးကွၢ်အိၣ်တန့ၢ်ဘၣ်သုၣ်ခၢ်စီၤလီၤအကလုာ် အိၣ်ဝဲမုၢ်ဆိၣ်မုၢ်ထူတၢ်နုၢ် စကအိးအခၢ်တုၤအကတၢ်ဂုၢ်သၢဘိးလီၤ။ ကယံၤဆိၣ်ဘၣ်သုၣ်ခၢ်စီၤလီၤနုၢ်သုၣ်ခၢ်စီၤလီၤအိးအခၢ်ကတၢ်တုၤဂုၢ်ယံၤခံဘိးတကူၢ်လီၤ။ ပိာ်မုၢ်တဂၤသုၣ်ခၢ်စီၤလီၤနုၢ်သုမၤယီၤနုၢ်တသံဘၣ်သုၣ်ခၢ်စီၤလီၤနုၢ်အိၣ်ထဲထီၣ်ဖျံလီၤ။ တၢ်လၢသုၣ်ခၢ်စီၤလီၤနုၢ်မးဘဲကစးဒီးကသံလီၤ။

လဲၤငါဟ့ၣ်ဘဲနုၢ်လၢ်စုတပီၤလီၤ။ ဘဲနုၢ်ကတိၤထီၣ်တၢ်တုၤမုၢ်စးဒီးကသံလီၤ။ ယဲၤစိၤစကသံစကိးလီၤ။ ဘဲဆုၣ်ထီၣ်ဘဲတထံၣ်ဘၣ်ပိာ်မုၢ်တဂၤနုၢ်လဲၤပုၤဒီးထီၣ်ဖျံဒီးသုၣ်ခၢ်စီၤလီၤဟဲးလီၤ။ ကွၢ်အိၣ်လီၤ။ ကွၢ်ဝဲမုၢ်လၢပုၤကညီဒီးကွၢ်ထီၣ်ကွၢ်ဝဲလီၤ။ ဘဲကွၢ်နီၣ်အလီၤဘဲဆုၣ်ထီၣ်ထံၣ်ထီၣ်ဝဲအခိၣ်မုၢ်ဒိၣ်တဘိးဘဲစံးဝဲစကစးလီၤ။ ခိးယၢ်ယီၤဂုၢ်တက့ၢ်ဘဲဖျံထီၣ်အချဲဘဲစးထီၣ်ဘိးဒီးဘဲစံးဝဲဘၣ်လံးစံးဝဲဘၣ်လံးစံးဝဲတချုးလၢဘၣ်ဒီးဟဲးလီၤ။ အိးဘဲအခၢ်လီၤ။ ပုၤကညီတထံၣ်ဘၣ်။ ပုၤကညီထံၣ်ကဒါလၢအကွၢ်ထီၣ်တခိၣ်လီၤ။ ကွၢ်ယီၤဘဲနုၢ်ဒိၣ်အခၢ်တအိၣ်လၢဘၣ်ဘဲနုၢ်သံဝဲဆူစယီၤလီၤ။

သုၣ်ခၢ်စီၤလီၤဘဲစးသံ ဖိသုၣ်ခိၣ်သၢကမၤထွဲ
သံၣ်မၤဟီၣ်ကိးယီၤထီၣ်ဖျံ တၢ်စီၤဆဲးအလီၤတကဲ
သုၣ်ခၢ်စီၤလီၤဘဲစးဒီး ထံကဟးဂီၤဟီၣ်ခိၣ်ဂဲၤ
သံၣ်မၤဟီၣ်ကိးယီၤထီၣ်သိး ကိာ်ကဟးဂီၤဟီၣ်ခိၣ်ဂဲၤ
ပမုၢ်လၢပုၤမုၢ်စီၤဆဲး ဟံလီၤခိၣ်ကုၢ်ခိၣ်ကုၢ်လဲၤ
ပပုၤလၢပုၤမုၢ်စီၤဆဲး ဟံလီၤစိးကုစိးကုလဲၤ
အိၣ်မိၢ်ကံၤဆၢမိၢ်ကံၤဟဲး ထံကထီၣ်ကလုာ်ကကဲၤ
အိၣ်မၤယဲးဆၢမၤယဲး ထီၣ်ကုၢ်ရးပုၤဘိကီၢ်ဆဲး

၁၆. **သုၣ်ခိး** နုၢ်မုၢ်သုၣ်ညါအဆိလီၤ။ ဒီးမုၢ်ပနၢ်ပာ်သးဖးတၢ်နုၢ်ပစံးဒီးအဆိလၢသုၣ်ညါသုၣ်ခိးလီၤ။

၁၇. **သုၣ်ခိၣ်ဆၢၣ်** နုၢ်မုၢ်ပကူၢ်သုၣ်ကၢ်ဒီးအခိၣ်ထံးအိၣ်လီၤတၢ်တကူၢ်လၢအိၣ်ဆၢထၢၣ်နုၢ်ဖျံတြိးဒီးပကိးလၢသုၣ်ခိၣ်ဆၢၣ်လီၤ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုၣ်ခိၣ်ဆၢၣ်ဝုၣ်နုၢ်လီၤ။

၁၈. **သုၣ်ခိၣ်ထံး** နုၢ်မုၢ်သုၣ်လၢအဂီၢ်ခိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အကတီၢ်နုၢ်

သုဂ်

ပစံးလၢသုၣ်ခိၣ်ထံးလီၤ။ ဟံလီၤကျိလၢသုၣ်ခိၣ်ထံးနုၢ်ပကကူၢ်သုၣ်လီၤ။

၁၉. **သုၣ်ဂီၤ** နုၢ်မုၢ်တၢ်မုၢ်တကလုာ်အိၣ်ဒီးအဆူၣ်ဒီးအလဲဂီၤဝဲနုၢ်ပကိးလၢသုၣ်ဂီၤလီၤ။ ဒီးတလၢမၤဆါအလဲနုၢ်ဒီးနုၢ်အပုၤလီၤ။ ဒီးပုၤတကလုာ်ဒုဖိဂီၤတၢ်လၢသုၣ်ဂီၤအလဲနုၢ်ပုၤဝဲအပုၤဒိၣ်မးလီၤ။

၂၀. **သုၣ်ဂီၤထီၣ်** နုၢ်မုၢ်ပမၤထီၣ်စီၤနီၤခိၣ်လၢသုၣ်ဂီၤထံးနုၢ်လၢပကကူၢ်သုၣ်ပကအိၣ်အဂီၢ်ဒီးပကိးလၢသုၣ်ဂီၤထီၣ်လီၤ။ သုၣ်နုၢ်ပကူၢ်လၢအခိၣ်ထံးတကၢ်ဘၣ်ဒီးပကူၢ်လၢသုၣ်ဂီၤထီၣ်အခိၣ်လီၤ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုၣ်ဂီၤဘၣ်သုၣ်ဂီၤထီၣ်လီၤ။

၂၁. **သုၣ်ဃး** နုၢ်မုၢ်သုၣ်လၢအုၣ်ကျိၣ်ဝဲနုၢ်ပကိးလၢသုၣ်ဃးလီၤ။ သုၣ်ကျိၣ်လၢတလီၤကဘိၣ်ဒီးဘၣ်နုၢ်ပကိးလၢသုၣ်ဃးလီၤ။ ပကိးလၢသုၣ်ဃးသံစုၢ်ကိးလီၤ။ ပကိးဒီးအဆိလၢသုၣ်ဃးဝုၣ်ဃးလီၤလဲၤယိးသုၣ်ဃးနုၢ်ပကမၤသုၣ်မုၢ်ကျၢ်လီၤ။

၂၂. **သုၣ်ဃံၣ်** နုၢ်မုၢ်တၢ်မုၢ်လၢပုၤကျါ အကလုာ်ကလုာ်နုၢ်ပစံးလၢသုၣ်ဃံၣ်လီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုၣ်ဃံၣ်ဝုၣ်စၢလီၤ။ ပုၤကျါနုၢ်သုၣ်ဃံၣ်ဝုၣ်စၢအါကၢ။

၂၃. **သုၣ်ဃံၣ်တြိ** နုၢ်မုၢ်သုၣ်ဃံၣ်လီၤဝဲၤလၢသုၣ်ဖးထီၣ်အခၢ်တုၤလီၤလၢကိာ်ဒုနုၢ်ပစံးလၢသုၣ်ဃံၣ်တြိလီၤ။ သုၣ်ဃံၣ်တြိနုၢ်ပုၤကညီဝဲတၢ်ဒီးထီၣ်ဝဲးအသးလၢအလီၤလီၤ။

၂၄. **သုၣ်ဃံၣ်** နုၢ်မုၢ်ဝုၣ်ခိၣ်အဆိလီၤ။ ဒီးမုၢ်ပဆဲးတၢ်တကလုာ်လၢဘၣ်ဆဲးတၢ်ဖိတၢ်လဲၤဒ်ပဆဲးတၢ်အသိးနုၢ်ပစံးလၢသုၣ်ဃံၣ်ဝုၣ်ခိၣ်ပစံးဒီးအဆိနုၢ်လီၤ။

၂၅. **သုၣ်စက့ၢ်** နုၢ်မုၢ်သုၣ်ဒုတြိလၢပဒိၣ်တၢ်ဖျံထီၣ်ဒီးပကွးတၢ်နုၢ်ပကိးလၢသုၣ်စက့ၢ်လီၤ။ မၤနုၢ်သုၣ်စက့ၢ်ဒီးကွးကွံာ်စးစးယာ်တက့ၢ်။

၂၆. **သုၣ်စရီၤ** နုၢ်မုၢ်သုၣ်သကူၢ်အဂီၢ်စးထီၣ်အသးမုၢ်ဂုၤ၊ သုၣ်ကၢ်အဒုတမျီထီၣ်မုၢ်ဂုၤ၊ ပကိးလၢသုၣ်စရီၤလီၤ။ သုၣ်စရီၤအိၣ်လၢခးလၢပကူၢ်ဒီးအဒုတမျီထီၣ်အါဒုနုၢ်မုၢ်သုၣ်စရီၤလီၤ။

၂၇. **သုၣ်စိး** နုၢ်မုၢ်သုၣ်ကတၢ်အနါစုၤစၢ်ဝဲဒီးပကိးလၢသုၣ်စိးလီၤ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုၣ်စိးဝုၣ်နုၢ်လီၤ။ တၢ်အုးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သုၣ်စိးစၢ်နုၢ်လီၤ။

၂၈. **သုၣ်ဆို** နုၢ်မုၢ်မုၢ်ကသါဘၣ်သုၣ်ဒီးသုၣ်ယုထီၣ်ဝဲနုၢ်ပစံးလၢသုၣ်ဆိုလီၤ။ မုၢ်ကသါဘၣ်သုၣ်ဆိုနုးကၢ။ ပကိးဒီးအဆိလၢသုၣ်ဆိုသုၣ်ဆါလီၤ။

၂၉. **သုၣ်ညါ** နုၢ်မုၢ်ပနၢ်ပာ်သးဖးတၢ်အဂုၢ်အကျါထီၣ်ရီၤတမံၤဒီးပစံးလၢသုၣ်ညါလီၤ။ တၢ်အဂုၢ်အပီၤနုၢ်စသုၣ်ညါလၢ်လုၤတက့ၢ်လီၤ။ ထံထီၣ်ထံလီၤအဂုၢ်နုၢ်စသုၣ်ညါလီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုၣ်ညါသုၣ်ခိးလီၤ။ ပစံးလၢသုၣ်ညါနုၢ်ဟူစုၢ်ကိးလီၤ။

၃၀. **သုၣ်တၢ်** နုၢ်မုၢ်သုၣ်ဒုဖးဒုခံဒုအခိၣ်ထံးအကဆူးနုၢ်ပစံးလၢသုၣ်တၢ်လီၤ။ သုၣ်ဒုခံဒုအကဆူးနုၢ်မုၢ်သုၣ်တၢ်လီၤ။ ဒီးပစံးလၢသုၣ်တၢ်ဆူးစုၢ်ကိးလီၤ။ ဒီးပစံးလၢသုၣ်တြိစုၢ်ကိးလီၤ။ ပုၤတဂၤမၤနုၢ်သုၣ်တၢ်ဒီးတၢ်ထီၣ်ဟံၣ်လၢသုၣ်တၢ်လီၤ။

၃၁. **သုၣ်တၢ်** နုၢ်မုၢ်ကျိအဆိလီၤ။ ဒီးမုၢ်ပုၤကညီမၤနုၢ်ဒီးလၢ

သုဂ်

သုဂ်လဲဒီးကိးဝဲဒီးအဆိလသုဂ်တၢ်သုဂ်ကျိလီၤ.

၃၂. **သုဂ်တၢၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလၢၣ်လီၤသုဂ်တၢၢ်ဒီးပစံးလၢသုဂ်တၢၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤလၢၣ်လီၤသုဂ်တၢၢ်တကျိဒီးစၢထီၣ်ပျံၤလၢအလီၤလီၤ.

၃၃. **သုဂ်တၢၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ပူၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သုဂ်အိပူၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသုဂ်ပူၤသုဂ်တၢၢ်လီၤ.

၃၄. **သုဂ်ထံး** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ထူၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်ထံးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သုဂ်မိၢ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်ထံးလီၤ. သုဂ်ဒုးထီၣ်လၢသုဂ်ထံးလီၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢသုဂ်ထူၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃၅. **သုဂ်ထံး** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ခိၣ်ဆၢၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်ထံးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုဂ်ထံးဝၣ်နီၤလီၤ. သုဂ်ကလီၤယံၤဘၣ်ဆိးဘၣ်ဖးလၢသုဂ်ထံးဝၣ်နီၤဘၣ်ဖးလီၤ.

၃၆. **သုဂ်ထံးသူ** န့ၣ်မ့ၢ်ပတဲးဒုးဝံၤအကတီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်ထံးသူလီၤ. တၢၤသုဂ်ထံးသူဒီးပသုဂ်တၢၢ်ဖျးတၢၢ်လီၤ.

၃၇. **သုဂ်ဒုး** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ဒုးဆၢၣ်ထီၣ်လၢအထံးကပိၣ်ကပၤန့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်ဒုးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုဂ်ဒုးသုဂ်ခိၣ်လီၤ. သုဂ်တထံးအဒုအါကၤ.

၃၈. **သုဂ်ဒုးကျၢၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ဒုးလၢအဒိၣ်ကတၢၢ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်ဒုးကျၢၢ်လီၤ. သုဂ်ဒုးကျၢၢ်န့ၣ်အဒုလၢပြဲတဖၣ်န့ၣ်မဲထီၣ်လၢအလီၤလီၤ. တၢၤသ့ၣ်ဆုၣ်နီၤလၢသုဂ်ဒုးကျၢၢ်ခိၣ်လီၤ.

၃၉. **သုဂ်ဒိကျိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ဒိဘိန့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်ဒိကျိၣ်လီၤ. သုဂ်ဒိကျိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်တဘိလၢသုဂ်လၢခံဒီးပစံးလၢသုဂ်ဒိကျိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤဝဲၣ်သုဂ်ဒိကျိၣ်ဒီးဟဲကၤယံၤဝဲဒီးမၤဟံၣ်ထူၣ်လီၤ.

၄၀. **သုဂ်နီၤအုၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ထုးလီၤ. ဘျဲန့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်နီၤအုၣ်လီၤ. သုဂ်တနီၤနီၤအိၣ်ဒီးအနီၤအုၣ်လီၤ.

၄၁. **သုဂ်နီၤဖးသီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကထံၣ်လိာ်ဘၣ်ပသးအခါဖဲအံၤဖဲန့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်နီၤဖးသီလီၤ. န့ၣ်ပမၤလိာ်ပုၤဂၤဒီးပစံးလၢသုဂ်နီၤဖးသီလီၤ.

၄၂. **သုဂ်နီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်နီၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤသးပုၤနီၣ်တၢ်ဒီးသုဂ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲလီၤ.

၄၃. **သုဂ်ပဒါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကူၣ်သုဂ်ကၢ်ဒီးအဖိမဲထီၣ်တရံးအခိၣ်ဆၢၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်ပဒါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုဂ်ပဒါသုဂ်ပဒါလီၤ. သုဂ်ပဒါမဲထီၣ်တရံးသုဂ်ခိၣ်ဆၢၣ်အသၢၤလီၤ.

၄၄. **သုဂ်ပၢၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ဖးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်သပုၤဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်အိးဖးဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢသုဂ်ပၢၢ်သုဂ်ဖးလီၤ.

၄၅. **သုဂ်ပူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်အိပူၤန့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်ပူၤလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုဂ်ပူၤသုဂ်တၢၢ်လီၤ. ကွဲတဒါန့ၣ်လၢသုဂ်ပူၤဒီးမၤထီၣ်အဒါလီၤ.

၄၆. **သုဂ်ပျိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ဒါကူၤအဖိခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်ပျိၢ်လီၤ. သုဂ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒါကူၤလၢအဒါကူၤအဖိခိၣ်တခီန့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်ပျိၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢသုဂ်ပျိၢ်ခိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄၇. **သုဂ်ဖး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်သလဲၤသပုၤလီၤကလဲၤဒီးပစံးလၢသုဂ်ဖးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုဂ်ပၢၢ်သုဂ်ဖးလီၤ. သပၤတဖျၢၣ်လီၤတၢ်ဒီးသုဂ်ဖးဝဲလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်သုဂ်ဖးန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသလဲၤ, အိးဖး, ဒီးပစံးလၢသုဂ်ဖးဝဲလၢၣ်လီၤ. သုဂ်တကျိၤစဖးဒီးသုဂ်ဖး

သုဂ်

ကွါကွါလီၤ.

၄၈. **သုဂ်ဖး** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ဘုၣ်သုဂ်ကုန့ၣ်ပကိးလၢသုဂ်ဖးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုဂ်ဖးဝၣ်ကုလီၤ. သုဂ်ဖးတနီၤနီၤအိၣ်ဒီးအယုၤအယဲၤအသဘျူးသဘျူးလီၤ.

၄၉. **သုဂ်ဖူ** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ကၢ်လီၤအဒိထံးန့ၣ်ပကိးလၢသုဂ်ဖူလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုဂ်ဖူဝၣ်ဖိလီၤ. သုဂ်ဖူဝၣ်ဖိကၢ်လီၤလၢခုးန့ၣ်အါကၤ.

၅၀. **သုဂ်ဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်လၢအဆံးတဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်ဖိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုဂ်ဖိဝၣ်ဖိလီၤ. လဲၤဝဲၣ်န့ၣ်ယၢလၢသုဂ်ဖိတဘိတက့ၢ်. စကမၤမဲၤတၢ်ဘိလီၤ.

၅၁. **သုဂ်ဖျၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ကျူးကျိးဒိၣ်ထဲကံၣ်ဒုၣ်ကံၣ်ဖိဒီးပစံးလၢသုဂ်ဖျၢၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုဂ်ဖျၢၣ်ဝၣ်ဖိလီၤ. ပုၤတဂၤယံးသုဂ်ဖျၢၣ်န့ၣ်ကမ့ၢ်ကၢ်မၤဟံၣ်သၢၤ.

၅၂. **သုဂ်ဘၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်လၢပုၤမၤဘူဝဲလၢလွဲးန့ၣ်ပကိးလၢသုဂ်ဘၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤပုၤသုဂ်ဘၣ်ဒီးမၤတလၢလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုဂ်ဘၣ်သုဂ်ဘၣ်လီၤ.

၅၃. **သုဂ်ဘုၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ဖးန့ၣ်ပကိးလၢသုဂ်ဘုၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုဂ်ဘုၣ်သုဂ်ကုလီၤ.

၅၃-၁. **သုဂ်မုၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ယုလၢပဆိၣ်ကဲၤန့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်မုၢ်လီၤ.

၅၃-၂. **သုဂ်မုၢ်ကျၢၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်လၢယုဒီးပဆိၣ်ကဲၤမၤသုဂ်မုၢ်လၢအဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်မုၢ်ကျၢၢ်လီၤ. သုဂ်မုၢ်ကျၢၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်မုၢ်လၢအဒိၣ်တဖၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုဂ်မုၢ်ကျၢၢ်ဝၣ်မုၢ်ခဲလီၤ.

၅၄. **သုဂ်မုၢ်ခံ** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်မုၢ်လၢပဆိၣ်ကဲၤဒီးအနီၤစ့ၢ်အိၣ်ဒီးမုၢ်န့ၣ်ပကိးလၢသုဂ်မုၢ်ခံလီၤ. ဒီးပစံးလၢသုဂ်မုၢ်ကျူးခံစ့ၢ်ကိးလီၤ. မၤန့ၣ်ယၢလၢသုဂ်မုၢ်ခံတခံတက့ၢ်. စကဖျးအိမိၢ်လီၤ.

၅၅. **သုဂ်မုၢ်ခီ** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်မုၢ်လၢပလီၤသုဂ်ဖးတဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢသုဂ်မုၢ်ခီလီၤ. မၤန့ၣ်စသုဂ်မုၢ်ခီန့ၣ်စကဆိၣ်ကဲၤယဲလီၤ.

၅၆. **သုဂ်မုၢ်ဒုး** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ဒုးယုလၢပဆိၣ်ကဲၤတဖၣ်န့ၣ်ပကိးလၢသုဂ်မုၢ်ဒုးလီၤ. ပုၤတဂၤမၤသုဂ်မုၢ်ဒုးတယဲဒီးဆိၣ်ကဲၤဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုဂ်မုၢ်ဒုးကွၢ်မုၢ်ဒုးလီၤ.

၅၇. **သုဂ်မုၢ်ဖး** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ဖးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သုဂ်ဖးအယုလၢပဆိၣ်ကဲၤတဖၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသုဂ်မုၢ်ဖးသုဂ်မုၢ်ဖးလီၤ.

၅၈. **သုဂ်မုၢ်ခံ** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ဖးအယုလၢပမၤသုဂ်မုၢ်ဒီးပဆိၣ်ကဲၤန့ၣ်ပကိးလၢသုဂ်မုၢ်ခံလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုဂ်မုၢ်ဖးကွၢ်မုၢ်ခီလီၤ. လဲၤအိးသုဂ်မုၢ်ဖးန့ၣ်ပကဆိၣ်ကဲၤတက့ၢ်.

၅၉. **သုဂ်လၢၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ဒီးပုၤန့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်လၢၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုဂ်လၢၣ်ဝၣ်ဒီးလီၤ. သုဂ်လၢၣ်လီၤလၢသုဂ်ခိၣ်ထံးအါမးလီၤ.

၆၀. **သုဂ်လဲ** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်အသးပံၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်လဲလီၤ.

၆၁. **သုဂ်လိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၤဒိကထံၣ်လိာ်အသးဒီးမၤလိာ်အကလုာ်န့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်လိာ်အသးလီၤ. မုၢ်ကနီၤဖိသုၣ်ခါတၢၤသးဒီးသိးဒီးသုဂ်လိာ်အသးလၢကလဲၤအိၣ်သကိးလိာ်အသးန့ၣ်ဒိပုၤဂၤ

သုဂ်

သုတသုဂ်ညါတဂ္ဂါဒီးပိဝ်ခါလဲၤဝဲ ဆူအဆိကစုဒု လီၤ. ဒီးပုၤမ့ၢ် သါကလဲၤတၢ်ဒီးသုဂ်လိာ်အသးဒီးသီးကဘၣ်စုလိာ်အသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုဂ်လိာ်ဖးလိာ်လီၤ.

၆၂. **သုဂ်သုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်ဖိကဲလၢအဖျါန့ၣ်ပစံးလၢသုဂ်သုဂ် လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသုဂ်သုဂ်ဝဲၣ်ဖျါလီၤ. ဒီးပစံးလၢသုဂ် သုဂ်သုဂ်သုဂ်စုကိးလီၤ.

၆၃. **သုဂ်သုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤလီၤ. ယဲာ်ဟါမၢ်န့ၣ်လဲၤယု ဆူန့ၣ်သုဂ်သုဂ်. ဆူန့ၣ်သုဂ်သုဂ်တက့ၢ်. သုဂ်လုၣ်ဝဲၣ်လုၣ်အဝဲ န့ၣ်သုဂ်သုဂ်ဟဲဟ့ၣ်ယၢတက့ၢ်.

၆၄. **သုဂ်သိၣ်ပိာ်ယိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလဲၤတၢ်မၤတၢ်တချ့ဘၣ်ဒီးကွၢ်က လွၢတၢ်ဆူ အံၤ ဆူန့ၣ်ပစံးလၢသုဂ် သိၣ်ပိာ်ယိာ်လီၤ. ပုၤတဂၤ လဲၤတၢ်သုဂ်သိၣ်ပိာ်ယိာ်ဒီးလဲၤတၢ်တချ့ဘၣ်. ပုၤတဂၤမၤတၢ်သုဂ် သိၣ်ပိာ်ယိာ်ဒီးဝံၤတသ့ဘၣ်.

၆၅. **သုဂ်အလှူ** န့ၣ်မ့ၢ်သုဂ်အထံးဂဲၣ်ကန့ၣ်ထီၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢ သုဂ်အလှူလီၤ. သုဂ်န့ၣ်တနီၤနီၤအိၣ်ဒီးအလှူလီၤ.

၆၆. **သုဂ်ခိၣ်ဝဲၣ်ခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးသုဂ်ဒီးအဆိဒီးပကိးလၢသုဂ်ခိၣ် ဝဲၣ်ခိၣ်လီၤ.

၆၇. **ကသုဂ်** ဒီးကသုဂ်ကတြၤ, ဒီးကသုဂ်ဒၢ, ဒီးကသုဂ်မံၤ. ဒီး ကသုဂ်အတၢ်, ဒီးကသုဂ်ဖါန့, ဒီးကသုဂ်ဖါဒုဒ်, ဒီးကသုဂ်တ လီၤဖိ, ဒီးကသုဂ်မိာ်, ဒီးကသုဂ်ဖိ, ဒီးကသုဂ်မိာ်ကနီ, ဒီးသုဂ်ဖါ ကနီ, ဒီးကသုဂ်ဖါပျၢ, ဒီးကသုဂ်တၢ်မုၢ်တၢ်ဟၢ, ဒီးကသုဂ် ကလဲ, ဒီးကသုဂ်ပတီၤ, ဒီးကသုဂ်ဂီၢ်ကံၢ်, ဒီးကသုဂ်ကဟံး, ဒီးက သုဂ်အရ, ဒီးကသုဂ်ယီၤ, ဒီးတၢ်မုၢ်ကသုဂ်, ဒီးနီၣ် ကသုဂ်မဲၢ်, ဒီးကသုဂ်ယူၤ, တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကသုဂ်တက့ၢ်.

၆၈. **ကသုဂ်ယူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီစံးဝဲကသုဂ်လၢပျၢန့ၣ်တနီၤ နီၤယူၤသုဒီးပကိးလၢကသုဂ်ယူၤလီၤ. ဒီးမ့ၢ်အိၣ်လၢပုၤမ့ၢ်ပုၤ အကလုာ်လီၤ. ပတထံၣ်ဘၣ်နီၣ်တခိၣ်ဘၣ်. ပန့ၣ်ဟူလၢပုၤသးပုၤ စံးဝဲလီၤ.

၆၉. **ကျါသုဂ်ဖး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤသုဂ်ဖးတၢ်လၢယဲာ်ဒီးပတီၤလီၤယဲာ်က န့ၣ်အခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကျါသုဂ်ဖးလီၤ. ပုၤတဂၤလီၤဝဲတန့ၣ်ဒီး အကမဲာ်ဒီးကျါသုဂ်ဖးဝဲလီၤ.

၇၀. **ခိၣ်သုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်အခိၣ်ထံးအဂံၢ်ထူၣ်မုၢ်လၢအခိၣ်တ ဘိအထံးကတိၤဒီးအဂံၢ်ကတိၤလၢလီၤဆူဟီၣ်ခိၣ်လၢတထီတဖံး န့ၣ်ပစံးလၢခိၣ်သုဂ်လီၤ. တၢ်ခိၣ်သုဂ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးခိၣ်ထံးလီၤဆူ ဟီၣ်ခိၣ်လၢတထီတဖံးဒီးပစံးလၢခိၣ်သုဂ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ လၢခိၣ်သုဂ်ခိၣ်ပျၢလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ခိၣ်ထံးန့ၣ်မ့ၢ်ခိၣ်သုဂ်ခဲ လၢာ်လီၤ. န့ၣ်ခိၣ်သုဂ်န့ၣ်မ့ၢ်အမုၢ်ခိၣ်ထံးလၢအတၢ်စဲဘူးဝဲ န့ၣ် လီၤ.

၇၁. **ခိၣ်သုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤလိာ်ယူၤဟ့ၣ်လီၤစီၤမိၤရှုအဂံၢ်တဘီန့ၣ် ပစံးလၢတၢ်မၤလိာ်အခိၣ်သုဂ်လီၤ. တၢ်မၤလိာ်အခိၣ်သုဂ်န့ၣ်စံးဝဲ ဒုၣ်. ကစၢ်ယူၤန့ၣ်အဲၣ်တုၤလၢာ်သုသးတက့ၢ်. အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤ လိာ်အခိၣ်သုဂ်လီၤ.

၇၂. **ခိၣ်ဝဲၣ်သုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပခိၣ်အပူၤလီၤအိၣ်လၢပခိၣ်သုဂ်ကျါဒီးပစံး လၢပခိၣ်ဝဲၣ်သုဂ်လီၤ. ပုၤတဂၤခိၣ်ဝဲၣ်သုဂ်အုၣ်မးဒီးဖျါညါလီၤ.

သုဂ်-သဲ

၇၃. **ဆဲးသုဂ်တၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆၢထၢၣ်သကါပကံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပဆဲး သုဂ်တၢ်ပကံၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤဆၢထၢၣ်ဆဲးသုဂ်တၢ်အကံၣ်လီၤ.

၇၄. **တကူၣ်သုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပစံးပုၤဂၤလၢတကူၣ်သုဂ်လီၤ. ပုၤတကူၣ် သုဂ်လဲၤတၢ်ပံၤဂၤလဲၣ်. တလၢမၤဘျီတကူၣ်သုဂ်တြးနးကၢ. တလၢတကူၣ်သုဂ်မၤဘျီနးကၢ. အဝဲတကူၣ်သုဂ်သါကလဲၤဆူ လဲၣ်.

၇၅. **တီၢ်သုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီလုာ်အိၣ်တၢ်ဝဲတၢ်နါလၢယုပုၤလၢကီၢ် လဲၣ်ပုၤဒီးပစံးလၢတီၢ်သုဂ်တၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတီၢ်သုဂ်တီၢ် တၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤတကဲဒီးအဝဲတဂၤတီၢ်သုဂ်အီၤလီၤ. ပုၤတ ဂၤစံးဝဲလၢဘုဆါဒီးတီၢ်သုဂ်ဒုးလီၤ.

၇၆. **ထီၣ်သုဂ်ဖံး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တကလုာ်စီၢ်လီၤလၢသုဂ်ကပိာ်သုဂ် ကပၤဒီးပကိးလၢထီၣ်သုဂ်ဖံးလီၤ. ထီၣ်သုဂ်ဖံးန့ၣ်တစီၢ်လီၤဘၣ် လၢသုဂ်ဒုးလီၤဘၣ်. စီၢ်လီၤလၢသုဂ်ကပၤလီၤ.

၇၇. **ထီၣ်သုဂ်သုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဟူထီၣ်က့ၤလိာ်အသးဒီးမၤပုၤ အကလုာ်လၢမၤသုဂ်ရၢၢ်လၢကီၢ်လဲၣ်ပုၤန့ၣ်ဒီးဆဲးဝဲလၢအစုမုၢ်ဒီးမၤ ပုၤအကလုာ်န့ၣ်ပစံးလၢထီၣ်သုဂ်သုဂ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်မၤအလုာ်အလၢ တမံၤလီၤ.

၇၈. **နီၣ်သုဂ်ယံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်နီၣ်တကလုာ်အိၣ်ဒီးအမုၢ်ဒ်သုဂ်ယံၣ်အ သိးဒီးပစံးလၢနီၣ်သုဂ်ယံၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢနီၣ်သုဂ်ယံၣ် နီၣ်ဝဲၣ်စၢလီၤ. နီၣ်သုဂ်ယံၣ်န့ၣ်မဲထီၣ်လၢဒုးန့ၣ်ပကျါဘၣ်နးကၢ လီၤ.

၇၉. **ပသုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပပဒုၣ်ဟးဆဲးတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပသုဂ်လီၤ. ပုၤ လၢအအါန့ၣ်ပပသုဂ်ကွံာ်ဒီးပတမၤဘၣ်ဘူးဘၣ်လီၤ. ပသုဂ်ပုၤ အါန့ၣ်မၤဘၣ်ဘူးတဂ့ၢ်.

၈၀. **လုၣ်သုဂ်ခါပတၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတကန့ၣ်ဘၣ်ပမိာ်ပပၢ်အကလုာ်ဒီး ပစံးလၢပလုၣ်သုဂ်ခါပတၢ်လီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်အကလုာ်အကထီပမုၢ် တကန့ၣ်ဘၣ်ဒီးမုၢ်ပလုၣ်သုဂ်ခါပတၢ်လီၤ.

၈၁. **အဝဲသုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပစံးပုၤဂၤလၢအဝဲသုဂ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢအဝဲ တကူၣ်သုဂ်စုကိးလီၤ. အဝဲသုဂ်တဖၣ်မုၢ်န့ၣ်ပမၤတန့ၣ်ဘၣ်.

၈၂. **အသုဂ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအစိအကမိၤအကဟုအကညီၢ်န့ၣ်ပ စံးလၢအသုဂ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအသုးအသုဂ်လီၤ. ပုၤအိၣ် ဒီးအသုးအသုဂ်န့ၣ်ပဘၣ်ပျံၤအီၤလီၤ.

၁. **သဲ** န့ၣ်မ့ၢ်သိၣ်အဆိလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်သိၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢ သဲလီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သဲနးကၢ. တၢ်သိၣ်တၢ်သဲဒ်ဘီၣ်သအိၣ်ဟး အသိးလီၤ.

၂. **သဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီကလံာ်အဲးအိးကလုာ်ကတိၤဒီးပစံးလၢသဲ လီၤ. ပုၤတဖၣ်ပစံးသဲတဂ့ၤဒီးသဲဒုၣ်တၢ်လီၤ. သဲတဂ့ၤပကစီၤခး တၢ်ဖိတၢ်လံၤလီၤ. ဖိသုဂ်တဖၣ်သဲနးကၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဲ ကျၢလီၤ. ပုၤတဖၣ်သဲကျၢနးသမိး.

၃. **သဲကလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကၢၣ်ကီၢ်ခူသုဂ်ပုၤဂၤအပရၢကစုဒုဒီးပစံး လၢပုၤအါန့ၣ်ပစံးလၢသဲကလၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသိၣ်ဝဲသဲ ကလၢလီၤ. ပုၤတဂၤသဲပုၤဂၤအကလၢဒီးပစံးပုၤဂၤလၢပုၤအါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသဲဝဲသိၣ်ကလၢစုကိးလီၤ.

၄. **သဲကံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤနီၣ်တၢ်လၢသုဂ်ဖံးမုၢ်ဂ့ၤ. ဖုၤဒါမုၢ်ဂ့ၤ. ပကိး

သဲ-သဲ

လာသဲကလံလီ၊ ဦးပကီးဦးအဆိလာသဲဘုဉ်သဲကလံလီ၊ ပုကညိဒေးထိန့ဉ်ဝဲလဲသဲကလံလီ၊ သဲကလံန့ဉ်ပမာသ့ဉ်ဖဲတဘုဉ်အတိအိဉ်တယါဂါကွဲဒီးပမာဦးအဘိဦးပဝဲထိလီ၊

၅. သဲကျဉ် န့ဉ်မုဉ်ကိးသဲဦးအဆိဦးပစံးလာသဲကျဉ်လီ၊ သုအိဉ်န့ဉ်အိဉ်ဘိဉ်ကလံလီ၊ သဲကျဉ်တဂု၊

၆. သဲစး န့ဉ်မုဉ်တိတိတိလီ၊ န့ဉ်ပကီးလာသဲစးလီ၊ ပုတနီနီအိဉ်ဦးသဲစးဦးတနီနီသဲစးတအိဉ်ဘဉ်၊ ဦးပကီးဦးအဆိလာလဲကဲသဲစးလီ၊

၇. သဲထံ န့ဉ်မုဉ်ပုထူးပုတီးန့ဉ်ပကီးလာပုသဲထံလီ၊ ပုစုလီထူးခိဉ်လီတီးန့ဉ်ပကီးလာပုသဲထံလီ၊ ဦးပုတနီနီကိးလာပုသဲထံလီ၊

၈. သဲထီဉ် န့ဉ်မုဉ်သ့ဉ်ကိးဦးအလံပုထဲထီဉ်အညသိဉ်ပြးပြးဦးပစံးလာသ့ဉ်သဲထီဉ်လီ၊ ထီရီတကိးဦးသိဉ်ဝဲဖဲအကတိန့ဉ်ပစံးလာသဲထီဉ်လီ၊ ပအိဉ်လဲဟံဉ်အဖိခိဉ်အါဂါဦးတိတိလာဟံဉ်ဖိလံန့ဉ်သဲထီဉ်ဝဲလီ၊

၉. သဲဘုဉ် န့ဉ်မုဉ်သဲကလံအဆိလီ၊ ဦးမုဉ်နီဉ်ဝဲကလံလာပဝဲထိန့ဉ်ပကီးဦးအဆိလာသဲဘုဉ်သဲကလံလီ၊

၁၀. သဲဝံသိဉ်ကလာ န့ဉ်မုဉ်ပစံးပုဂါလာအအါဦးပကါဉ်ကိဉ်သ့ဉ်အပရန့ဉ်ပစံးလာသဲဝံသိဉ်ကလာပစံးဦးအဆိန့ဉ်လီ၊ ဦးမုဉ်သဲကလာအဆိလီ၊

၁၁. ကသဲ ဦးကသဲကသါ၊ ဦးကသဲဇါ၊ တဲလဲလံန့ဉ်ကွာလာကသဲတကွာ၊

၁၂. ကးသဲ န့ဉ်မုဉ်ညဉ်တကလံနီဉ်မုဉ်ခံဘိနီဉ်မုဉ်သ့ဘိဦးအိဉ်ဦးအသဒ်ဦးပကီးလာညဉ်ကးသဲလီ၊ ဦးပကီးဦးအဆိလာကးဘုဉ်ကးသဲလီ၊

၁၃. ယဲသဲခွါ န့ဉ်မုဉ်ပုလာအဲဉ်တလုအဲဉ်တဘိနးတဖဉ်န့ဉ်ပစံးလာယဲသဲခွါလီ၊ ယဲသဲခွါန့ဉ်မုဉ်ပိဉ်ခွါအဲဉ်တလုအဲဉ်တဘိန့ဉ်ပကီးလာယဲသဲခွါလီ၊ ယဲသဲခွါတကါအသံဉ်မါအါသမိး၊

၁၄. ယဲသဲမုဉ် န့ဉ်မုဉ်ပိဉ်မုဉ်လာအဲဉ်သံဉ်ဝဲတကါဘုဉ်တကါဦးဟံးန့ဉ်ဝဲအဘူးအလဲန့ဉ်ပကီးလာယဲသဲမုဉ်လီ၊ ယဲသဲမုဉ်န့ဉ်အဝါအါကါ၊

၁၅. တသဲ န့ဉ်မုဉ်တသိဉ်အဆိလီ၊ ဦးမုဉ်ပုတကလံအဲးအဲးတကလံတကတိဘုဉ်န့ဉ်ပစံးလာတသိဉ်တသဲဘုဉ်လီ၊

၁၆. တလးသဲစး န့ဉ်မုဉ်ပုအိဉ်ဦးတိတိတိလီ၊ န့ဉ်ပစံးလာပုတလးသဲစးလီ၊ ပါဖိခွါတလးသဲစးမိဖိမုဉ်တလးပိညါစံးဝဲဒဉ်လီ၊ ဦးမုဉ်အိဉ်ဦးတိတိတိလီလီ၊

၁၇. တာသဲ န့ဉ်မုဉ်တသိဉ်အဆိလီ၊ ဦးမုဉ်ထီရီတကလံဝဲတပုဉ်န့ဉ်ပစံးလာတသိဉ်တသဲပစံးဦးအဆိန့ဉ်လီ၊ တာသိဉ်တသဲန့ဉ်မုဉ်ဘိဉ်သအိဉ်ပု၊ ဘိဉ်သအိဉ်ပသု၊ ကဆိဟးသိဉ်န့ဉ်မုဉ်တသိဉ်တသဲလီ၊

၁၈. အိသဲစး န့ဉ်မုဉ်ပုကညိဟံးတိတိဦးစီပဦးပစံးလာအိသဲစးလီ၊ စီပအပိဉ်တဖဉ်န့ဉ်အိသဲစးဦးစီပလီ၊ စံးဝဲဒဉ်၊ ဦးမုဉ်အိဉ်လဲဉ်လဲဉ်န့ဉ်ပတသ့ဉ်ညါဘုဉ်ပသးပုစံးဝဲလီ၊

၁. သဲး န့ဉ်မုဉ်တိထံးလာပကမာ အိဉ် အသဉ် န့ဉ် ပကီး လာသဲး

သဲး-သဲဉ်-သိ

လီ၊ သဲးသဉ်န့ဉ်ပုကညိကမာအိဉ်အဝဲလီ၊ ဦးပကီးဦးအဆိလာသဲးဇါယီဇါလီ၊ သဲးသဉ်န့ဉ်အပုတကယာတသဲးလီ၊ ပုတကယာသ့ဉ်သဲးဦးဆါသဲးသဉ်လီ၊

၂. သဲးထီဉ် န့ဉ်မုဉ်ပမာ ခုးန့ဉ်ဇါဖိဉ်ဇါ တကလံလာကါသအိးအပုဦးပစံးလာပသဲးထီဉ်ခုးလီ၊ ပုတကယာထုကါသအိးတဖျဉ်ဦးဒါန့ဉ်မုဉ်တီးလာအပုဦးလုအိဉ်တဝဲတနီဦးစံးဝဲလာသဲးထီဉ်ခုးလီ၊ ဦးမာဝဲလာခုးကျဉ်ပုလီ၊ ပသဲးထီဉ်ခုး န့ဉ်တနီတမာဆါဘုဉ်ဘုဘဉ်၊ ဘုဂုဇံးဝဲဒဉ်၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာသဲးထီဉ်သဲးထီလီ၊

၃. သဲးသဉ် န့ဉ်မုဉ်သဲဖိကဲထီဉ်အဖျဉ်ဦးပကီးလာသဲးသဉ်လီ၊ ဦးပကီးဦးအဆိလာသဲးသ့ဉ်သဲးသဉ်လီ၊ သဲးသဉ်န့ဉ်တလာဆါတကယာတသဲးလီ၊

၄. သဲးသ့ဉ် န့ဉ်မုဉ်သဲးသဉ်အဆိလီ၊ ဦးမုဉ်သဲးဖိကဲထီဉ်အဖျဉ်န့ဉ်ပကီးဦးအဆိလာသဲးသ့ဉ်သဲးသဉ်လီ၊

၅. သဲးသိ န့ဉ်မုဉ်သဲးသဉ်တကလံအိဉ်လာပုဂါအကျါဆံးကတိဦးတမုဉ်ဘုဉ်အဟးဂါဘုဉ်ဦးအသးဂုဉ်န့ဉ်ပကီးလာသဲးသိလီ၊ ပုလာအဲဉ်ဦးစုဦးဆါကွံဉ်သဲးသဉ်လာအိဉ်ဦးဟံးအိဉ်ကုာဝဲလာအပြဲန့ဉ်ပစံးလာသဲးကစါအိဉ်ဘုဉ်သဲးသိလီ၊

၆. သဲးအဘိ န့ဉ်မုဉ်သဲးအထံးန့ဉ်ပကီးလာသဲးအဘိလီ၊ သဲးတနီနီအဘိထီဉ်ဦးပကီးလာသဲးထီဘိလီ၊ သဲးထီဘိန့ဉ်အဘိထီကါ၊

၇. တကိသဲး န့ဉ်မုဉ်သ့ဉ်တကလံအဖဲးကံးဒဲးသဲးသဉ်အသိးဦးပကီးလာတကိသဲးလီ၊ ဦးပကီးဦးအဆိလာတကိသဲးတကိယီလီ၊ တကိသဲးန့ဉ်ပုကညိကမာအိဉ်အဖဲးဒဲးသဲးသဉ်အသိးလီ၊

၈. အသဲး န့ဉ်မုဉ်အရုဉ်အဆိလီ၊ ဦးမုဉ်ထီရီတကလံအကါန့ဉ်ပစံးဦးအဆိလာအရုဉ်အသဲးလီ၊ ပုကညိအရုဉ်အသဲးလီကဲလာအကစါအရုဉ်အသဲးလီ၊

၁. သဲဉ် န့ဉ်မုဉ်တါအါဝဲဦးပစံးလာသဲဉ်လီ၊ ကွံတကွံညဉ်သဲဉ်မး၊ တလာတဖုသဲဉ်သမိး၊ ပနါတဖုသဲဉ်သမိး၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာသဲဉ်အါလီ၊

၂. သဲဉ်ထီဉ် န့ဉ်မုဉ်တါလာအသိန့ဉ်စုာဝဲဦးလာခံန့ဉ်ဂုထီဉ်ပသိထီဉ်ဦးပစံးလာသဲဉ်ထီဉ်လီ၊ နဘုဉ်ပနါတပုသဲဉ်ထီဉ်အါထီဉ်နးကါ၊ ထီရီတကလံဝဲန့ဉ်ပစံးလာသဲဉ်ထီဉ်လီ၊

၃. သဲဉ်ဖး န့ဉ်မုဉ်တါသ့ဉ်ဖးန့ဉ်ပုတနီနီစံးလာသဲဉ်ဖးလီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာသဲဉ်ပဂါသဲဉ်ဖးလီ၊ ဦးပစံးလာသ့ဉ်ဖးစုာကိးလီ၊ ဦးမုဉ်တါသ့ဉ်ခံန့ဉ်ပစံးလာသ့ဉ်ဖးလီ၊

၄. သဲဉ်သာ န့ဉ်မုဉ်ပမာပမိမာတါမာမုဉ်ဂု၊ ပုဂါမာတါမာမုဉ်ဂုပစံးလာပသဲဉ်သာလီ၊ ပုတကါအဖိခိဉ်ထီဉ်ဦးသဲဉ်သာဝဲလီ၊ ပုတကါသဲဉ်သာပုဂါဦးအဝဲအိဉ်ဒဉ်တါလီ၊

၁. သိ န့ဉ်မုဉ်တါထံလာဝံဉ်ဝဲန့ဉ်ပစံးလာသိလီ၊ နံဉ်သိန့ဉ်အသိဝံဉ်ဝဲလီ၊ ယီသိန့ဉ်ဝံဉ်လာပဖိကသုလီ၊ နံဉ်သိသိန့ဉ်ပဖိအိဉ်ကသုဝံဉ်ဝဲလီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလာသိဇါသဲးဇါလီ၊

၂. သိ န့ဉ်မုဉ်တါဖိတါလံ လာအဘိဉ် အိဉ်ထီဉ်ဦးအညဉ်တကလံဝဲကလံလာအညဉ်ကျါန့ဉ်ပစံးလာသိလီ၊ ထိးန့ဉ်သိဂု

က၊ တံဘိဝံသနုဉ်အိဉ်ဒီးအသိခဲလၢ်လီၤ. တံတနီၤနီၤအသိဘိဝံသလီၤ. တနီၤနီၤအသိဝါဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသိပိုၢ်လီၤ.

၃. **သိ** နုဉ်ပပံၤနုဉ်တံစိထံဒီးပစံးလၢပသိတံလီၤ. ပုၤတကၤသိယံးတလိၣ်ထဲအစိထံလီၤ. သိစုနုဉ်ဟံးနုဉ်ထဲအစိထံတက့ၢ်.

၄. **သိကဘး** နုဉ်မ့ၢ်သိကဘးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တံတအိၣ်လၢဘၣ်လၢ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, တံဘျုးကဆုၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤပစံးဒီးအဆိလၢသိကဘးသိကဘးလီၤ.

၅. **သိကဘး** နုဉ်မ့ၢ်တံလၢ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ,တံကဆုၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤပစံးလၢသိကဘးလီၤ. စအိၣ်မ့ၢ်လၢ်သိကဘးလီၤ. သုၣ်တဘိစတဲဒီးကဆုၣ်မးသိကဘးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသိကဘးသိကဘးလီၤ. လုၢ်ထီၣ်က့ၤဘုလၢချီၣ်ပုၤနုဉ်စိကညးသိကဘးတက့ၢ်.

၆. **သိကဘး** နုဉ်မ့ၢ်တံဖိတံလံၤလၢသိတဖၣ်နုဉ်ပအိၣ်ဝံၣ်ဒီးပစံးလၢမၤသးသိကဘးလီၤ. ဆိတဘျုးသိကဘးပအိၣ်ကဝံၣ်ကံၤသၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသိကဘးသိကဘးလီၤ.

၇. **သိကိလိၣ်** နုဉ်မ့ၢ်တံသိလၢအလိၣ်ဖျါၣ်သးတဖၣ်နုဉ်ပစံးလၢသိကိလိၣ်လီၤ. ဂီၤဖံးသိကိလိၣ်နုဉ်ဝဲက့ၤဒီးကဲလၢအထံလီၤ.

၈. **သိယံး** နုဉ်မ့ၢ်ပပံၤနုဉ်ယံးအစိထံဒီးပစံးလၢသိယံးလီၤ. ပုၤတကၤသိယံးတလိၣ်နုဉ်ထဲစိထံဒီးအဆိအဆိတအိၣ်ဘၣ်.

၉. **သိစုသိခိၣ်** နုဉ်မ့ၢ်ပအိၣ်လၢပတမၤဘၣ်တံနီၤတမံၤ ဒီးပစံးလၢပအိၣ်သိစုသိခိၣ်သိခိၣ်လီၤ. ပအိၣ်သိစုသိခိၣ်နုဉ်မ့ၢ်ပအိၣ်ကလိပတမၤဘၣ်တံဒီးပတဟံးဘၣ်တံနီၤတမံၤနုဉ်ပစံးလၢအိၣ်သိစုသိခိၣ်လီၤ. ပုၤတကၤတမၤတံနီၤတမံၤဒီးအိၣ်သိစုသိခိၣ်ဒုၣ်တံလီၤ.

၁၀. **သိဆုၣ်** နုဉ်မ့ၢ်သးကလးမ့ၢ်ဂ့ၤ,ခိၣ်သလးမ့ၢ်ဂ့ၤပုၤမၤဝဲလၢသိဆုၣ်ဒီးပစံးလၢသိဆုၣ်လီၤ. တံဖိတံလံၤတကလုၢ်အဆုၣ်ဂ့ၤဝဲဒီးပုၤမၤဝဲလၢတံကုၢ်တံသိဒီးပစံးလၢသိဆုၣ်လီၤ. ခိၣ်ကုၢ်သိဆုၣ်နုဉ်မ့ၢ်ပုၤအကလံးပဒိၣ်ကုၢ်ဝဲဒီးသရၣ်သုၣ်ကုၢ်ဝဲလီၤ.

၁၁. **သိညၣ်** နုဉ်မ့ၢ်တံဖိတံလံၤသိတအါဘၣ်ဒီးသိလၢအညၣ်ကျါနုဉ်ဘၣ်ဒီးမိၤနုဉ်ပစံးလၢသိဖံးသိညၣ်လီၤ. ထိးတဒုသိတနးဘၣ်, သိဖံးသိညၣ်လီၤ.

၁၂. **သိထံညါထံ** နုဉ်မ့ၢ်သိနုဉ်ပသးပုၤလၢညါကိးဝဲလၢသိထံညါထံလီၤ. စံးလၢထီၣ်ဖျါဘိလဲၤကၤဒီးဟဲက့ၤဟံးသိထံညါထံစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၁၃. **သိထီၣ်** နုဉ်မ့ၢ်တံသိအိၣ်ထီၣ်ဝဲနုဉ်ပစံးလၢတံသိထီၣ်လီၤ. ပစံးဒီးအဆိလၢဘိၣ်ထီၣ်သိထီၣ်လီၤ. ထိးလၢပုၤကျါနုဉ်တံယံၤခါအသိတအိၣ်ဘၣ်. တုၤတံတုၤခါဒီးသိထီၣ်ဝဲလီၤ.

၁၄. **သိပိုၢ်** နုဉ်မ့ၢ်ပကိးသိဒီးအဆိဒီးပကိးလၢသိပိုၢ်လီၤ. တံဖိတံလံၤအိၣ်ဒီးသိပိုၢ်ထီၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၁၅. **သိဘုၣ်** နုဉ်မ့ၢ်သိဖံးနုဉ်ပကိးလၢသိဘုၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤတနီၤနီၤကိးဝဲလီၤ. သိဖံးသိဘုၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၁၆. **သိမိ** နုဉ်မ့ၢ်ထၢၣ်လၢပုၤကညိမၤကံၣ်ဝဲနုဉ်ပကိးထၢၣ်သိမိလီၤ. ထၢၣ်နုဉ်ကံၣ်ဝဲဒုၣ်ဖျါဒီးခဲအသိဒီးပကိးလၢထၢၣ်သိမိလီၤ. နံၣ်တဖၣ်ကံၣ်ဒုၣ်ဖျါဒီးခဲအသိဒီးပကိးလၢနံၣ်သိမိစုၢ်ကိးလီၤ. တံ

လၢသိမိအသးနုဉ်မ့ၢ်တံကံၣ်လီၤ.

၁၇. **သိလီၤခိ** နုဉ်မ့ၢ်လီၤခိလၢပဟံးသိလၢအပူၤနုဉ်ပကိးလၢသိလီၤခိလီၤ. ဟံးနုၤယၤလၢသိလီၤခိနုဉ်စကဟံးသိလၢအပူၤတက့ၢ်.

၁၈. **သိသး** နုဉ်မ့ၢ်သိလၢပဟံးနုဉ်အထံဒီးအကိၢ်လိၣ်အိၣ်လီၤတံၣ်ဝဲနုဉ်ပစံးလၢသိသးလီၤ. ဝဲသိနုဉ်ဟံးနုဉ်အထံဒီးသိသးနုဉ်ကအိၣ်လီၤတံၣ်ဝဲတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသိသးဘးသးလီၤ.

၁၉. **သိခါချါခါ** နုဉ်မ့ၢ်ပကိးနံၣ်သိထံနုဉ်လၢသိခါချါခါလီၤ. သိခါချါခါနုဉ်မ့ၢ်သိလၢပမၤဂီၤလုၢ်နုဉ်ပကျိၣ်ကျဲးဒီးချါထံဒီးပကိးလၢသိခါချါခါလီၤ.

၂၀. **ခွဲၣ်သိ** နုဉ်မ့ၢ်ပဖိမုၢ်ပုၤလီၤကလဲၤသြးကလံးဒီးပကိးလၢမုၢ်ခွဲၣ်သိလီၤ. ပုၤတကၤခွဲၣ်သိမုၢ်ခွဲၣ်သိဒီးအိၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမုၢ်ခွဲၣ်သိမုၢ်ခွဲၣ်ဘးလီၤ.

၂၁. **တသိ** နုဉ်မ့ၢ်တံလၢအသိတအိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တံလၢတကဆုၣ်ဘၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢတသိဘၣ်လီၤ. တံညၣ်တလိၣ်တသိတဘးဘၣ်, နုဉ်သုၣ်တကျိၣ်တကဆုၣ်ဒီးဘၣ်တသိဒီးဘၣ်.

၂၂. **နံၣ်သိ** နုဉ်မ့ၢ်တံထံးလၢပမၤအသုၣ်ဒီးပဝဲအသိနုဉ်ပကိးလၢနံၣ်သိလီၤ.

၂၃-၁. **ပုၤကွၢ်သိ** နုဉ်မ့ၢ်သိကစၢ်လၢကွၢ်သိနုဉ်ပစံးလၢပုၤကွၢ်သိလီၤ. ပုၤကွၢ်သိနုဉ်အိၣ်ကွၢ်သိကိးမုၢ်နုၤဒီးလီၤ.

၂၄. **ပုၤသိတံသု** နုဉ်မ့ၢ်ပုၤလၢမၤတံထံစိဆုၣ်လၢပုၤဝဲသုဒီးမၤမိၣ်မၤသးနုဉ်သုဝဲနုဉ်ပစံးလၢပုၤသိတံသုလီၤ. ထီၣ်ပုၤလၢမၤပုၤတံထံဒီးမၤဝဲကဲထီၣ်လၢတံမံၤမံၤနုဉ်ပစံးလၢပုၤသိတံသုလီၤ. ပုၤသိတံသုနုဉ်သိမိၣ်သိသးနုဉ်လီၤ.

၂၅. **ဝံၣ်သိ** နုဉ်မ့ၢ်ပသးနံၣ်သိလၢဆၢၣ်ဝံၣ်ဖးဒိၣ်ဒီးပစံးလၢပဝံၣ်သိလီၤ. တလၢတဖၣ်ဝံၣ်သိနုဉ်သုၣ်ကၤ. တလၢဝံၣ်သိနုဉ်ဝံၣ်ဝဲလၢပနုၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်သိဝံၣ်ဘးလီၤ.

၂၆. **ဝံၣ်သိ** နုဉ်မ့ၢ်တံလၢပအိၣ်ဝံၣ်ဝဲဒီးအိၣ်ဒီးသိနုဉ်ပစံးလၢဝံၣ်သိလီၤ. မုၢ်ခွဲၣ်သိနုဉ်ပအိၣ်ဝံၣ်သိလီၤ. သိနုဉ်ပအိၣ်ဝံၣ်သိကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်သိဝံၣ်ဘးလီၤ.

၂၇. **သံသိ** နုဉ်မ့ၢ်တံမံၤတဟံးကံၣ်ဟံးလဲၤဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, သုၣ်ယုၤတဟံးကံၣ်ဟံးလဲၤဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤပစံးလၢသံသိလီၤ. ဒီးပစံးလၢသံသိညးစုၢ်ကိးလီၤ. တံညၣ်မံၤသိနုဉ်အသုၣ်အထံလၢအသးကံၣ်ပုၤနုဉ်အိၣ်ဒီးဝဲလီၤ.

၂၈. **သးသိ** နုဉ်မ့ၢ်သးသုၣ်လၢအပြဲကတၢ်အိၣ်လၢအသုၣ်အဂၤကျါတဖျါဖျါဒီးပကိးလၢသးသိလီၤ.

၂၉. **သီသိ** နုဉ်မ့ၢ်တံကုၢ်တံသိလၢအသုၣ်တကလုၢ်ဘျုးသိကဆုၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢသီသိလီၤ. သီသိနုဉ်မ့ၢ်ပုၤစံၣ်ဖိမၤဝဲကုၢ်ဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသီဘုၣ်သီသိ. ပြိၢ်ကံၣ်သီသိလီၤ.

၃၀. **ဟီၣ်ခိၣ်သိ** နုဉ်မ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်အညၣ်ထုၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢနုဉ်ဝါဝဲဒီးပကိးလၢဟီၣ်ခိၣ်သိလီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်နုဉ်အသိမ့ၢ်အိၣ်လၢအဖိခိၣ်ဒီးပမၤဘုၣ်ဂ့ၤလီၤ.

၁. **သိၣ်** နုဉ်မ့ၢ်တံမၤအသးကသိၣ်ကသိၣ်ဒီးပစံးလၢမၤသးသိၣ်ကလံးလီၤ. တံလၢတတံၢ်တယါဘၣ်နုဉ်မၤသးသိၣ်ကလံးလီၤ. ပကံၣ်ဘုၣ်သိၣ်လၢနုဉ်မၤသးသိၣ်ဒီးပစံးလၢမၤသးသိၣ်လွံၤသိၣ်

သိပ်-သိပ်

သွတ်စွာကီးလီ၊ ဘုသိပ်မုာ်ဂုၤဖုမုာ်ဂုၤ ပစံးလာ်မာ်သးသိပ်လွာ်သိပ် သွတ်နးကၤလီၤ၊

၂. ကသိပ် န့ၣ်ကွၢ်လာ်ကသိပ်ကသွတ်တက့ၢ်၊

၁. သိပ် န့ၣ်မုာ်ပဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်ကူတၢ်သိပ်လာ်ပလီၤ နီၤပစံးလာ်သိပ် လီၤ၊ ပုၤတဂၤသိပ်အိၣ်တဘျီလီၤ၊ ပုၤတဂၤ သိပ်ထီၣ်ဆုတဘျီ နီၤလီၤတုၤလာ်အခိၣ်ထံးလီၤ၊ ထီၣ်ပဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလာ်သိပ် ခဲလာ်လီၤ၊ သိပ်ထံးပံၤ၊ ပဒိၣ်ဒုးသိပ်တဘျီစုၤထံးခိၣ်၊

၂. သိပ် န့ၣ်မုာ်တလါနီၣ်ဝံၣ်န့ၣ်ပကိးလာ်သိပ်လီၤ၊ တလါန့ၣ်အိၣ် နီၤသိပ်လာ်ပသိပ်ယာ်လီၤ၊ နီၤပကိးနီၤအဆိလာ်သိပ်မိၤသးမိၤလီၤ၊

၃. သိပ် န့ၣ်မုာ်သ့ၣ်ကျဲး ကျိၣ်လာ်ပပျုၤ ဖျိၣ် နီၤပမၤစံၣ်မၤကျဲးပုၤ အိၣ်နီၤတၢ်ဒီးဘးန့ၣ်ပကိးလာ်သိပ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤတၢ်အဝဲတဂၤဒီး ကိၢ်ဉုးသိပ်ယာ်အိၣ်လာ်သိပ်လီၤ၊ နီၤပကိးနီၤအဆိလာ်သိပ်မိၤကျိၣ် မိၤလီၤ၊

၄. သိပ်ကလံၤ န့ၣ်မုာ်ကူကလံၤအဆိလီၤ၊ နီၤမုာ်ပကူလဲၤသိပ်လဲၤ တၢ်ကူတၢ်သိပ်နီၤပစံးနီၤအဆိလာ်ကူကလံၤသိပ်ကလံၤလီၤ၊

၅. သိပ်ယာ် န့ၣ်မုာ်ပဒိၣ်မၤစံၣ်မၤကျဲးပုၤအိၣ်နီၤတၢ်ဒီးဘးတဖၣ် လာ်သ့ၣ်ကျဲးကျိၣ်အပူၤဒီးပစံးလာ်သိပ်ယာ်လီၤ၊ ကိၢ်ဉုးသိပ်ယာ် တဘျီလာ်သိပ်ဖူအိၣ်ပူၤဒီးသိပ်ယာ်လဲၤအခိၣ်န့ၣ်လီၤ၊ နီၤမုာ်ဖျိၣ်ယာ် လဲၤအခိၣ်လာ်သ့ၣ်ကျဲးကျိၣ်ပူၤဒီးပစံးလာ်သိပ်ယာ်လီၤ၊ နီၤပစံးနီၤ အဆိလာ်သိပ်ယာ်ကျိၣ်ယာ်လီၤ၊

၆. သိပ်ယာ် န့ၣ်မုာ်ပကြိၣ်ယာ်ချံးအကူကဆူးလာ်သ့ၣ်ဖိၣ်နီၤပစံး လာ်သိပ်ယာ်လီၤ၊

၆-၁. သိပ်ဆု န့ၣ်မုာ်ပဖျိၣ်ထီၣ်ဆု လာ်ပလီၤ နီၤပစံးလာ်သိပ်ဆု လီၤ၊ ပုၤတဂၤသိပ်ဆုဒီးလီၤတုၤလာ်အခိၣ်ထံးလီၤ၊

၇. သိပ်တြး န့ၣ်မုာ်သနးအဆိလီၤ၊ နီၤမုာ်ဒုၣ်ဒါတဖၣ်န့ၣ်ပစံး နီၤအဆိလာ်သနးသိပ်တြးလီၤ၊ နီၤပစံးနီၤအဆိလာ်သနးသိပ်တြး စွာ်ကီးလီၤ၊

၈. သိပ်ထး န့ၣ်မုာ်တလါနီၣ်ဝံၣ်န့ၣ်မၤလဲၤထးဒီးပစံးလာ်သိပ် ထးလီၤ၊ သိပ်န့ၣ်အိၣ်နီၤသိပ်တၢ်နီၤသိပ်ထးတနီၤလီၤ၊ နီၤစုၤထး ခိၣ်န့ၣ်ပကိးလာ်သိပ်ထးစုၤကီးလီၤ၊

၉. သိပ်ထီၣ် န့ၣ်မုာ်ပထုထီၣ်တၢ်လာ်အခိၣ်ထံးအဂံၢ်ခိၣ်န့ၣ်ပစံး လာ်သိပ်ထီၣ်လီၤ၊ သိပ်ထီၣ်ချိၣ်ခဲန့ၣ်မုာ်ပထုထီၣ်ချိၣ်ခိၣ်ထံးန့ၣ်ပ စံးလာ်လာ်သိပ်ထီၣ်ချိၣ်ခဲလီၤ၊ သိပ်ထီၣ်ယုၢ်ခဲသိပ်ထီၣ်ကုခဲသိပ်ထီၣ် ချိၣ်ခဲစံးဝဲဒၣ်၊ တၢ်ခဲလာ်န့ၣ်မုာ်ထုထီၣ်လဲၤအခိၣ်ထံးလီၤ၊

၁၁. သိပ်သိပ်ထး န့ၣ်မုာ်တဘျီဘၣ်စုၤထံးခိၣ်န့ၣ်ပစံးလာ်သိပ်သိပ် ထးလီၤ၊ တဘျီဟ့ၣ်တၢ်ဒီးပဒိၣ်မၤသိပ်သိပ်ထးလီၤ၊

၁၂. သိပ်မိၤကျိၣ်မိၤ န့ၣ်မုာ်ပကိးသိပ်ဒီးအဆိဒီးပကိးလာ်သိပ်မိၤ ကျိၣ်မိၤလီၤ၊

၁၃. ကသိပ် နီၤကသိပ်ကသွး, နီၤကသိပ်ပိၣ်ညါတၢ်ခဲလာ်န့ၣ်ကွၢ် လာ်ကသိပ်တက့ၢ်၊

၁၄. စံးသိပ် န့ၣ်မုာ်ပုၤကညိကတိၤအာအကိၢ် လာ်ပအိးလိာ်အသး နီၤအမိၤန့ၣ်ပစံးလာ်စံးသိပ်တၢ်လီၤ၊ ပစံးနီၤအဆိလာ်စံးသိပ်ကိၣ် မံၣ်တၢ်လီၤ၊

၁၅. နီၤသိပ် န့ၣ်မုာ်တၢ်ခဲမၤန့ၣ်မၤသးဒ်တမံၤယီၤအသိပ်ဒီးပစံးလာ်

သိပ်-သိပ်

ဒီးသိပ်လီၤ၊ ထီၣ်ရီၤတၢ်လီၤကိၢ်လိာ်သးန့ၣ်ပစံးလာ်ဒီးသိပ်လီၤ၊ ပုၤခံ ဂၤအမံၤဒီးသိပ်လိာ်အသးလီၤ၊

၁၆. နီၤသိပ် န့ၣ်မုာ်တၢ်ဒီးဘၣ်တဖၣ်ဆံးတဆံၣ်လဲၤဘၣ်ဒီးပစံးလာ်နီၤ သိပ်လီၤ၊ သ့ၣ်ဘၣ်ခဲဘၣ်နီၤသိပ်လိာ်အသးဒီးတဆံၣ်လဲၤဘၣ်၊ နမုာ် မၤတလါဒီးမၤသ့ၣ်ဘၣ်နီၤသိပ်သိပ်တက့ၢ်၊

၁၇. ဖံးသိပ် န့ၣ်မုာ်ပုၤကညိရီၤလိာ်တၢ်လိာ်အသးဒီးပစံးလာ်ဖံးသိပ် လီၤ၊ နီၤပစံးနီၤအဆိလာ်ဖံးသိပ်အိၣ်ယုာ်လီၤ၊ ပုၤခံဂၤဖံးသိပ်အိၣ် ယုာ်လာ်အဖိသ့ၣ်လဲၤလဲၤလီၤ၊

၁၈. နီၤသိပ် န့ၣ်မုာ်ပမၤတၢ်ဒ်ပုၤဂၤမၤအသိပ်ဒီးပစံးလာ်ပသးဒ်ပုၤဂၤဟ် အသိပ်န့ၣ်ပစံးလာ်ပမၤဒ်သိပ်လီၤ၊ ကွၢ်လိပုၤဂၤမၤတၢ်န့ၣ်မၤဒ်သိပ် တက့ၢ်၊

၁၉. အသိပ် န့ၣ်မုာ်အကူအဆိလီၤ၊ နီၤမုာ်ပုၤဂၤအတၢ်ကူတၢ်သိပ် န့ၣ်ပစံးနီၤအဆိလာ်အကူအသိပ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤဟ်အကူအသိပ်ပြု ပြုန့ၣ်တဘျီထီၣ်ဝဲလဲၣ်၊

၁. သိပ် န့ၣ်မုာ်ဘုသ့ၣ်လာ်သးတဆံၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလာ်ဘုသိပ် လီၤ၊ ထီၣ်ရီၤတၢ်သ့ၣ်လာ်အချံတဆံၣ်ဘၣ်မုာ်ဂုၤ, အသးတဆံၣ် ဘၣ်မုာ်ဂုၤ ပစံးလာ်အသိပ်ခဲလာ်လီၤ၊ သဲးသ့ၣ်သိပ်န့ၣ်အချံတ ဆံၣ်ဘၣ်, ဘုသိပ်န့ၣ်အသးတဆံၣ်ဘၣ်, ပဒိၣ်သိပ်န့ၣ်အသကီၤ တဆံၣ်ဘၣ်၊

၂. သိပ် န့ၣ်မုာ်ပဒုးန့ၣ်တၢ်လိပမၤလိာ်ပိာ်လီၤပဒုးသ့ၣ်ညါပုၤဂၤ အတၢ်ဂုၤတၢ်ဝါတၢ်လာ်တၢ်ကဝီၤဒီးပစံးလာ်ပသိပ်လီၤ၊ ပစံးလာ် သိပ်က့ၤသိပ်လိာ်, သိပ်ကညးပစံးဒ်န့ၣ်လီၤ၊ နီၤပစံးနီၤအဆိလာ် သိပ်သိလီၤ၊ စမိန့ၣ်စကသိပ်တုၤအနၢ်ပာ်လီၤ၊

၃. သိပ် န့ၣ်မုာ်ပုၤလာ်ပအိၣ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပကိးလာ်သိပ်လီၤ၊ နီၤ ပကိးနီၤအဆိလာ်သိပ်မိၤသိလီၤ၊ ပဝဲဒၣ်ပကိးလိာ်ပသးလာ် သိပ်လီၤ၊ လဲၤအိၣ်သကိးမုာ်ဒီးသိပ်တက့ၢ်၊

၄. သိပ်ကညး န့ၣ်မုာ်ပဟ့ၣ်လီၤပုၤဂၤအသးပလီၤလာ်ပကလုာ် မုာ်ဒီးပစံးလာ်ပသိပ်ကညးလီၤ၊ ပသိပ်ကညးတၢ်န့ၣ်မုာ်ပမၤပုၤဂၤ ကျဲးစးတၢ်ဂုၤဒီးပသကွၢ်ကညးဒီးပစံးလာ်ပသိပ်ကညးလီၤ၊ နီၤပ စံးနီၤအဆိလာ်သိပ်ကညးသိကညးလီၤ၊ ပုၤမုာ်သါကကျဲးစးတၢ် အဒီးပသိပ်ကညးအိၣ်လီၤ၊

၅. သိပ်က့ၤ န့ၣ်မုာ်ပဘိးထီၣ်ပုၤဂၤအသးပတဆံၣ်ထီၣ်ပုၤဂၤအ ခံလာ်ပမၤမၤတၢ်ဂုၤဒီးပစံးလာ်ပသိပ်က့ၤအိၣ်လီၤ၊ နီၤပစံးနီၤအဆိ လာ်သိပ်က့ၤသိလီၤ၊ ပုၤန့ၣ်က့ၤမုာ်က့ၤဒီးသိပ်က့ၤအိၣ်တက့ၢ်၊

၆. သိပ်ကွီၣ် န့ၣ်မုာ်ပထုတၢ်တကလုာ်ဟ်စါပါဒီးပကိးလာ်သိပ် ကွီၣ်လီၤ၊ နီၤပစံးလာ်သကွီၣ်စုၤကီးလီၤ၊ ထုသိပ်ကွီၣ် န့ၣ်သူလာ် လုာ်ဒီးပကတၢ်ဘုလာ်အပူၤလီၤ၊ နီၤပကိးနီၤအဆိလာ်သိပ်ကွီၣ် နီၣ်တြးလီၤ၊

၇. သိပ်ယၢ န့ၣ်မုာ်ပုၤကိးသကွီၣ်လာ်သိပ်ယၢလီၤ၊ နီၤမုာ်ပုၤအ ကလုာ်လီၤဒီးစံးစံးလာ်သိပ်ကွီၣ်ဒီးသကွီၣ်လီၤ၊

၈. သိပ်ယီၣ် န့ၣ်မုာ်ပုၤကညိအနၢ်က့ၣ်ဒီးအမိၤအဟ်သိပ်အိၣ်ဒီး ဟ်န့ၣ်အသးတခီသိပ်တခီဟ်န့ၣ်သးတခီဒီးပစံးလာ်သိပ်ယီၣ်လဲၤလီၤ၊ ထီၣ်ရီၤပုၤသိပ်ယီၣ်တၢ်န့ၣ်မုာ်သိပ်တၢ်တခီတၢ်တခီဒီးပစံးလာ်သိပ် ယီၣ်လဲၤလီၤ၊

သိပ်

- ၉. **သိပ်တစု** နှင့်မူပမာပုမာတအာဒီးပစံးလာအဂ္ဂနုပစံးလာသိပ်တစုလီ။ ပုလသိပ်တစုပုနုမူမာပမာတအာလီ။ သိပ်တစုယတဂ္ဂတတဂ္ဂဘဉ်နုစသုညါယာ။
- ၁၀. **သိပ်တ** နှင့်မူပမူပပုတဖဉ်နုမာလိပတလတ်အဂ္ဂအပိတမံမံဒ်သီးပကတိနုဖံးယာဒီးပစံးလာပမူပပုသိပ်တလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသိပ်တသိပ်တ၊ သိပ်တဟ်တလီ။
- ၁၁. **သိပ်ဒီး** နှင့်မူပမူပပုသိပ်တဒီးဒီးလီ။ တလတ်တစံးတကတိလာတအဂ္ဂအပိတမံမံဒ်သီးပစံးလာသိပ်ဒီးလီ။ ပုတနီနီသိပ်တဒီးဒီးလီတဒီးပစံးလာသိပ်ဒီးတလီ။
- ၁၂. **သိပ်ပူ** နှင့်မူဖိပူအဆိလီ။ ဒီးမူဖိပူလာပဒါဘုနုပကိဒီးအဆိလာသိပ်ပူဖိပူလီ။
- ၁၃. **သိပ်လိ** နှင့်မူပမူနုပုဂ္ဂအတမံမံဒ်ကသုဒီးပမူနုအိအဂ္ဂအပိနုပစံးလာသိပ်လိလီ။ သိပ်လိပုဂ္ဂလာတဖံးတမာအဂ္ဂအပိလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသိပ်လိနုလိလီ။ ထီရီပမာယုပုဂ္ဂအတဒီးပမူနုအဂ္ဂအပိနုပစံးလာသိပ်လိနုလိလဲလကလီ။
- ၁၄. **သိပ်သီ** နှင့်မူပဆိပ်တနုပစံးဒီးအဆိလာသိပ်သီလီ။ ပုလာနုကုနုသိပ်သီကုအိတကု။
- ၁၅. **သိပ်လိ** နှင့်မူပုဒီးမိဝတဆဉ်ထီလိအခံလာမာတဂ္ဂကျဲးစးတဂ္ဂဒီးပစံးလာသိပ်လိသးလီ။ ပုဒီးမိဝသိပ်လိအသးလာတဂ္ဂတစိလီ။
- ၁၆. **သိပ်သွံး** နှင့်မူပဟးတအဆိလီ။ ဒီးမူပသးပုဟ်မုာ်လာအဖိတအိပ်လာဘဉ်နုပစံးဒီးအဆိလာဟးတသိပ်သွံးလီ။ ပုဟးတသိပ်သွံးနုအဖိတအိပ်လာဘဉ်။
- ၁၇. **သိပ်စိဖိစိ** နှင့်မူပကိဒီးဒီးအဆိဒီးပကိဒီးလာသိပ်စိဖိစိလီ။ ဖိလာပဒါဘုနုပကိဒီးအဆိလာသိပ်စိဖိစိလီ။
- ၁၈. **ကသိပ်** ဒီးတကသိပ်, ဒီးကသိပ်ကသွံးဒီးလီသုကသိပ်, ဒီးလူကသိပ်, ဒီးဘုခကသိပ်, ဒီးကသိပ်ဘိပ်, ဒီးလီကသိပ်, ဒီးကသိပ်ကသိပ်, ဒီးကသိပ်ကသွံးတခဲလကနုကွာ်လာကသိပ်တကု။
- ၁၉. **ကိးသိပ်** နှင့်မူပုလာဒီးသိပ်နုကိးလိ အသးလာသိပ်ဒီးပစံးလာကိးသိပ်လဲလီ။ ပုခံကိးသိပ်ကိးသိပ်လိအသးစံးပဒ်။
- ၂၀. **ခွဲသိပ်** နှင့်မူပမာပုဟ်ခိပ်မူဂု, ပမာကဆိဟ်ခိပ်မူဂုပစံးလာခွဲသိပ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာခွဲသိပ်ခွဲလီ။ ပမာကဆိဟ်ခိပ်မူဂုနုခွဲသိပ်ဒီးပစံးလာပခွဲသိပ်လီ။ ခွဲသိပ်ဟ်ပုကဆိဒီးတကု။
- ၂၁. **တသိပ်တသီ** နှင့်မူပုလာမာပမာတဂ္ဂနုဒီးအကလုအကထါနုဒီးပစံးလာတသိပ်တသီလီ။ ကစာယုအတသိပ်တသီအိပ်လဲပကဘဉ်ကျဲးစးတဂ္ဂလီ။
- ၂၂. **ထုသိပ်** နှင့်မူပထုလီဘာတပူတလီလာဂုဒီးပစံးလာထုသိပ်လီ။ ပုတဂ္ဂထုသိပ်သပာထီကိတဖျာ်လာဂုလီ။ ဒီးပုကညီထုသိပ်ထံလူဒီးလာဂုစုကိးလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာထုသိပ်ထုကလီ။
- ၂၃. **ဒိပ်သိပ်** နှင့်မူတဒိပ်သကိတအိပ်ဘဉ်နုပစံးလာဒိပ်သိပ်

သိပ်-သီ

- လီ။ ပုကညီဒိပ်သိပ်နုအဖိတအိပ်ဘဉ်, ဆိဒိပ်သိပ်နုပစံးလာအဒိပ်စလီလီ။
- ၂၄. **ဒီးသိပ်** နှင့်မူပုမူကိးလိအသးလာသိပ်နုပစံးလာဒီးသိပ်လီ။ ပုဒီးသိပ်ဒီးခံဂါလဲတဒီးယကုမိလဲညဉ်တပူလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဒီးသိပ်ဒီးသိပ်ဒီးမူလီ။
- ၂၅. **နိပ်ခွဲသိပ်** နှင့်မူသနုမူဂု, ပုဟ်လာပုမာဖိဒီးပမူထီဒီးအဘိမူဂု, ပမာကဆိဟ်ကမူဒီးပကိးလာနိပ်ခွဲသိပ်လီ။ မာနုယလာနိပ်ခွဲသိပ်စကခွဲလီမူဖုာ်လီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာနိပ်ခွဲဘဉ်နိပ်ခွဲသိပ်လီ။
- ၂၆. **ပသိပ်** နှင့်မူတကိပ်လိအိပ်လာတသအိပူကသိပ်ကသွံတလိပ်ဒီးပကိးလာပသိပ်လီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာပသိပ်ပသးလီ။ တဖိတလံအိပ်ဒီးအပသိပ်ကိးမံဒ်လီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာပသိပ်ပသုစုကိးလီ။
- ၂၇. **ဖိသိပ်** နှင့်မူတဖိတကလုအခိပ်နုဘုသလီဒီးပစံးလာတဖိသိပ်လီ။ တဖိသိပ်နုဘုဒီးပမာဘျါချဲဝဲနုပစံးလာတဖိသိပ်လီ။ ဒီးမူတဆိတကလုဘဉ်ဟးဂါပမံးပညဉ်လီ။
- ၂၈. **ဘုသိပ်ခိပ်** နှင့်မူ ဘုတပူလာပသးပုထံပ်လဲလာပူ နှင့်မဲထီပ်လာလုခိပ်ဒီးဒီးနုဘဉ်လီလာတဂ္ဂလီ။ ဒီးမဲထီပ်လဲလီ။ တုတဟ်ထီပ်ဒီးပျိထီပ်ထဲအသိပ်ဒီးမဲထီပ်နုကိးနုဒီးဒီးကဲလာအသိပ်ကိးနုဒီးပကိးလာဘုသိပ်ခိပ်လီ။ ဘုသိပ်ခိပ်နုမဲထီပ်ကိးနု, ကဲထီပ်လာအသိပ်ကိးနုလီ။ ဒီးမဲထီပ်လာလုခိပ်လာဟ်ခိပ်ဘုဝဲနုလီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာဘုသိပ်ခိပ်ဘုသိပ်နုလီ။
- ၂၉. **ဘုသိပ်** နှင့်မူဘုလာအသုအသးတအိပ်ဘဉ်နုပစံးလာဘုသိပ်လီ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာဘုသိပ်ဘုအံးလီ။ ဒီးပစံးလာဘုအသိပ်အံးစုကိးလီ။
- ၃၀. **သးသိပ်** နှင့်မူပုလာကသီးပိညါတကုတဆးတအိပ်ဘဉ်ဒီးတိတနုမးတကုဘဉ်နုပစံးလာသးသိပ်လီ။ ပုတဂ္ဂသးပုနုတိတဘးနုကမူကအသးသိပ်သး။
- ၃၁. **အသိပ်အသီ** နှင့်မူပုဟ်မုာ်ဆုာ်အသးနုပစံးလာအသိပ်အသီဟဲလီ။ ပိာ်မုာ်တုအသိပ်အသီဟဲဒီးကူထီပ်နုလီ။ တသီးစုလာဘဉ်ဆုဘဉ်။
- ၁. **သီ** နှင့်မူတလာတလီလံဘဉ်နုပစံးလာသီခဲလကလီ။ ဆုသီယသိပ်တကုတသီးသီ, တပူတလီလံသိတ်ခဲလကနုမူလာတလီလံဘဉ်ဒီးပစံးလာသီခဲလကလီ။ ဟ်သီ, တလီသီတခဲလကနုမူတလီလံဘဉ်လီ။
- ၂. **သီ** နှင့်မူတအိပ်ထီလဲလဲနုပစံးလာသီလီ။ မူခိပ်ဒီးဟ်ခိပ်အသိပ်အိပ်ထီဒီးအလီလံတဖဉ်နုမူကအိပ်ကွံာ်လဲလီ။ တအိပ်ထီတဖဉ်ဒီးဘဉ်နုပစံးလာအိပ်ထီသီလီ။
- ၃. **သီ** နှင့်မူပတိတ်လာပစုခိပ်တဒ်အသးလာပစုဆဉ်တခိနုပစံးပသိတ်လီ။ ပုတဂ္ဂသိတ်လာအစုစံးပဒ်လီ။ ပုကညီသိလိအသးဒီးအသးဒိပ်ထီပ်လီ။
- ၄. **သီကထွာ်ပူ No. 120.-** ၁၂၀ ပုအစံာ်တဲာ်ကရးတဂ္ဂ ကွာ်ကွာ်အတခွါပိာ်မုာ်ဒီးဟံးနုဝဲလာအမာလီ။ အတခွါနုအိပ်လာ

နိုင်ပူအိပ်ဒီးအတခွါန့ၣ်ဒေထီၣ်လံ. အမါန့ၣ်ဇီၣ်သါကလဲလုၣ်ထံ လာထံလိာ်ပူလီၤ. အဝဲးစံးအီၤလဲၤလုၣ်တဂ့ၤ, သံဂီၢ် အဝဲးပူၤ ထီၣ်သစုဒီးအဝဲးစံးလဲၤကံၣ်န့ၣ်. အဝဲးစံးထီၣ်န့ၣ်အီၤအခဲအပူၤ လာၣ်တခိၣ်ဒီးဒီးအမါထွဲးထီၣ်တကျဲလီၤ. လဲၤတဲၤဝဲဒီးအခဲအပူၤ လဲၤတဲၤဝဲဒီးဖိတဲၤတးဒီးတဲၤခဲးလီၤတဲၤကလံၤထွဲးသီၣ်ဂီၢ်မုၢ်တဲၤ ဂးဒီးတဂါဇီၣ်တထံၣ်လိာ်ဘၣ်အသးတးဒီးတဲၤကပီၤထီၣ်က့ၤဝဲက ရးအမါန့ၣ်ဇီၣ်တအိၣ်လဲၤဘၣ်တးဒီးစံၣ်လီၤသံကွံာ် မးအသးတ နီၤညါလီၤ. တးဒီးအကညီတဂါန့ၣ်ဇီၣ်စတစံၣ်လီၤသံကွံာ်ဘၣ်စ သးဘၣ်. စမုၢ်သံဒီးဝဲကရးကစံၣ်ညီၣ်ဒၣ်ယာလီၤ. ဒီးက့ၤဝဲဆူဝဲ ကရးအအိၣ်လီၤ. က့ၤတုၤဝဲလဲၤဝဲကရးအအိၣ်ဒီးကစါဧက စါ မုၢ်ဟါမါလံ, ပကညီၤဇီၣ်မါသံကွံာ်အသးတနီၤလံ, မါသံအသး တဂ့ၤလဲၤအိၣ်က့ၤတက့ၤ. လဲၤစံးဘၣ်ဝဲဒီးတမၤသံလဲၤဘၣ်အ သးဒီးဟဲက့ၤဝဲလီၤ. ဟဲက့ၤဝဲတုၤက့ၤလဲၤဟံၣ်ဝဲကရးတခီအသိ အိၣ်လီၤန့ၣ်ကွံာ်ဟံၣ်တက့ၤ. စကလဲၤဟံးက့ၤသုကစါမုၢ်လီၤ. ဒီး လူၤကွံာ်အခိၣ်ဒီးကါ ထီၣ်တဲၤဘီ အယုၤဂ္တုၤပဒီပုၢ်ဝဲမုၢ်နွံၤလဲၤ တုၤတဲၤလဲၤပဝံၣ်တဝံၣ်မၤပမၤဘျုးပုၢ်ဒီပုၢ်ဝဲနွံၤမုၢ်အိၣ်ဒီးမၤဟဲမၤ ဘျုးတကီးတက့ၤ. ပုၤနွံၤမၤဟဲမၤဘျုးတဲၤအဂ္တုၤ ကွံာ်ဝဲလဲၤအကူ နံၣ်အပုၢ်မုၢ်ကူတစုၣ်ဇီၣ်အဝဲၣ်တဂါကူထွဲးဝဲလီၤ. ဂ္တုၤပုၤဒီပုၢ်ညါ န့ၣ်ဂ္တုၤတန့ၣ်ဘၣ်နီၣ်တဂါဘၣ်. မၤဘျုးဝဲဒီးလဲၤကဒီးဝဲအဂ္တုၤတဲၤပ ညီၤယုၤဝံၣ်န့ၣ်တန့ၣ်ဘၣ်နီၣ်တဂါဘၣ်. လဲၤကဒီးဝဲတုၤကဒီးပုၤတဝံၣ် ဒီးမၤဘျုးမၤတီၢ်ထံၣ်တဲၤလဲၤပုၤသုထံ အဖိမုၢ်နွံၤကူ နံၣ်အံၤကူ တစုၣ်ဝဲနွံၤကလိာ်လီၤ. ဒီးဟံးန့ၣ်ဝဲဒီးဟဲက့ၤဝဲဆူအဝံၣ်လီၤ. အမါ ဝဲၣ်ယုၤဂ္တုၤန့ၣ်ဒေထီၣ်ယုၤဂ္တုၤလိာ်လီၤ.

အပုၤတဒါတဂါန့ၣ်ဘၣ်ဒီးကသ့ၣ်မိၢ်တဒုမုၢ်တန့ၣ်ကသ့ၣ် အိၣ်လဲၤအဖိလံၤသတန့ၣ်ကျဲၤဝဲကရးအမါတဒါတဂါမံၣ်တဲၤန ဖိအံၤစကဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. မံၣ်ဝဲဝဲဝဲဒီးနီၣ်ထီၣ်ဒီးဆိမိၣ်ဝဲထံမိၢ် တီၤသ့ၣ်တဖျါဟဲလီၤတဲၤဝဲလီၤတလုၣ်တဲၤလဲၤထီၣ်လီၤန့ၣ်ပာ် လဲၤအယီၤဒု ဒီးဟံးထီၣ်ဝဲထီၣ်ဝဲဆိးကွံာ်ဝဲအဖိးတုၤလီၤဝဲဆူ ကိာ် လံာ်ဒုတဖျါတုၤလီၤ ဘၣ်ကိာ်လံာ်ဒုကသ့ၣ်တ ဒု ဒီးအိၣ်ထီၣ်ပူး လီၤ. ဒီးကသ့ၣ်တဒုဒေထီၣ်လီၤ. ဒီးပုၤကညီတဂါန့ၣ်အိၣ်ထီၣ် က့ၤဝဲလီၤ. အိၣ်ဝဲဒီးဒေထီၣ်စကီး ဝဲကရးတခီအိၣ်လဲၤနီၣ်ပုၤမၤ လိာ်တဲၤအဖိအမါမုၢ်ဆဲးစါတဲၤအဖိပိာ်ခွါအံၤထွဲးဝဲယာလဲၤပျံၤထူ တက့ၤ. မုၢ်အပိာ်မုၢ်အံၤထွဲးဝဲယာလဲၤပျံၤစတက့ၤ. ဝဲကရးမါ ဝဲၣ်ကိတဂါဆဲးစါအဖိပိာ်ခွါဒီးထွဲးဝဲယာလဲၤပျံၤထူလီၤ. ပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ် အဖိပိာ်ခွါယုၤဂ္တုၤလိာ်လီၤ. ထွဲးဝဲယာလဲၤပျံၤထူယုၤဂ္တုၤလိာ်လီၤ. အပုၤတ ဒါတဂါဆဲးစါဝဲလဲၤအပိာ်ခွါလီၤ. တထီၣ်ဂဲၤဘၣ်ဝဲကရးဘၣ်ကိး တဲၤပုၢ်နီၣ်ပုၢ်နီၣ်နီၣ်အီၤပုၤတဂါအံၤမးကကဲဝဲလဲၤသးဝံၣ်သးလီၤ. ပုၤယုၤဂ္တုၤကၢၣ်တဲၤအပုၤတဒါပုၤတဒါအံၤအဖိအံၤမးကမၤယၣ် ပဖိလီၤ. စံးပုၢ်နီၣ်နီၣ်နီၣ်ယီၤန့ၣ်တဂ့ၤ,စံးလဲၤပုၤအကီၢ်အဂီၢ်ဒီးဟ့ၣ် ပုၢ်နီၣ်အစုဒီးထီၣ်ဂဲၤဝဲကရးလီၤ. ဝဲကရးဂဲၤဆၢထီၣ်ပုၤအယုၤန့ၣ် စံးဘၣ်ဝဲကရးပုၤတဒါအံၤဆဲးစါလံအဖိအံၤမးပုၤကီၢ်ပုၤဂီၢ်လီၤ. ပပာ်လဲၤပဝံၣ်ပုၤတသ့ဘၣ်. မုၢ်တန့ၣ်ကိးလီၤပုၢ်နီၣ် လီၤ. ဝဲကရး န့ၣ်ဇီၣ်ကိးပုၢ်နီၣ်မုၢ်ပုၢ်နီၣ်ကနီၣ်ကွံာ်စံးဝဲယီၤဝဲကရးမၤလိာ်အီၤသိး န့ၣ်ဝဲကရးတခီဇီၣ်တသ့ၣ်ညါတဲၤနီၣ်တမံၤ ကသ့ၣ်တဒုဇီၣ်ဆဲးစါတ ကိးအဖိအဖါလီၤ. အဖိအမံၤန့ၣ်ယုၤဝဲမုၢ်စါကံၢ်သဲၤဝဲကရးမၤသ

ဒါအဖိမံၤန့ၣ်ယုၤဝဲအမံၤလဲၤသီကထွာ်လီၤ. ပယုၤဂ္တုၤန့ၣ်ဒီးဆုာ် ထီၣ်ကွံာ်အပုၤသဒါန့ၣ်လီၤ. အပုၤန့ၣ်ဇီၣ်ထီၣ်အဖိဒီးဟးထီၣ်ကွံာ် ဝဲလီၤ. ကသ့ၣ်ဇီၣ်ပိာ်ထီၣ်အခံးဟးဟးတုၤလဲၤပျံၤပုၤတပူၤအိၣ် ဒီးဟံၣ်တဖျါဒီးစုၣ်ထီၣ်အဖိသးဝံၣ်ဝဲသီကထွာ်ကထွာ်မိၢ်ပိာ်တ အဲၣ်န့ၣ်မိၢ်ပုၤဇီၣ်န့ၣ်တဲၤတီၤမုၢ်ခိၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဟူလီၤဝဲပုၤတဂါအယုၤ အဖိမံၤဘၣ်တမိးအိၣ်တဲၤဝဲတအိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ်မတၢတဂါဖိခွါန့ၣ် သုလိာ်ကွံာ်ဒီးလဲၤထီၣ်လိာ်ကွံာ်ဆူသမံအံၤအိၣ်န့ၣ်န့ၣ်မုၢ်တတၢဒုၣ် ဒီးဟဲက့ၤဒုးအိၣ်အမိၢ်လီၤ. လဲၤလိာ်ကွံာ်ဆူသမံအံၤအိၣ်ကိးမုၢ် နံၤလီၤ. ပသမံအံၤဟ့ၣ်အချံၣ်တဘျုးချံၣ်အံၤမိၢ်ကွံာ်ကိးနသးလဲၤ ထီၣ်ခးထီၣ်ဆူမုၢ်ခိၣ်ထီၣ်ဟဲဒုၣ်ကိးကလုာ်ဒီးလီၤ. မိၢ်ထံၣ်နသး လဲၤညါခးလီၤဆူထံလံာ်အံၤညါဟဲဒုၣ်ကိးမံၤဒီးလီၤ. ဟဲကွံာ်ကိး ဒုၣ်ဒီးသမံပယီၤခဲလဲၤလီၤ. က့ၤဝဲဆူဟံၣ်လဲၤလိာ်ကွံာ်ဒီးအတခွါ ပယုၤဂ္တုၤန့ၣ်စံးအတခွါမိၢ်ကွံာ်ကိးစကီးသသးလဲၤထီၣ်ခါ. အတခွါ ယုၤဂ္တုၤန့ၣ်ပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ်စံးအံၤမိၢ်ထံၣ်ပသးဝဲသ့ၣ်. ခးထီၣ်အချံၣ်န့ၣ် ဆူမုၢ်ခိၣ်ထီၣ်ဟဲမးအကလုာ်ကလုာ်ဟဲကွံာ်ကိးပျံၤန့ၣ်တးဒီးမုၢ်မိၢ် လီၤကဒါမးလီၤ. ပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ်စံးက့ၤအီၤပကွံာ်ကိးဘျုးကွံာ်ကိးလံ. ကိးလီၤက့ၤအပျံၤ. မိၢ်ကွံာ်က့ၤသသးလဲၤဒုၣ်ခါညါခါတသါခါ. ပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ်မိၢ်ထံၣ်ဘၣ်ပသးဝဲသ့ၣ်. ခးလီၤပျံၤဆူထံလံာ်ညါဟဲ မးကိးကိးညါအကလုာ်ဒီးလီၤ. တဲၤလဲၤထံၣ်ခဲလဲၤဟဲကွံာ်ကိးပျံၤ န့ၣ်ခဲလဲၤလီၤ. ပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ်စံးကိးအီၤပကွံာ်ကိးဘျုးကွံာ်ကိးလံ. ကိးထီၣ်က့ၤအပျံၤဝဲဒီးက့ၤဝဲဆူအဟံၣ်လီၤ. ပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ်က့ၤဒီး မၤချံၣ်တဂါတဘျုးတဂါတဘျုးလီၤ. ဒီးထီၣ်ဆုးဝဲလဲၤအပိာ်ဝဲက ရးန့ၣ်ပါဧပဝဲပဒီပုၢ်ဝဲခွါယုၤဂ္တုၤအံၤပသ့တုၤစကီးနးကါပါဧ. ခဲ ဂီၤမုၢ်ဆုၣ်ဒီးပကလိာ်ကွံာ်ချံၣ်လီၤ. မုၢ်ဆုၣ်ဒီးအပိာ်လဲၤထီၣ်ဆူခိၣ် ပျံၤဇီၣ်ဒီးပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ်လဲၤဆူအတခွါသီကထွာ်အိၣ်လီၤ. ပုၤဧလဲၤ ကိးထီၣ်ဝဲပါအံၤတဲၤမိၢ်ကွံာ်ကိးအသးလဲၤထီၣ်လဲၤညါနးကါ. မိၢ် ထံၣ်အသးဒီးကွံာ်ကိးဘၣ်ဝဲသ့ၣ်. ဒီးက့ၤဆူဟံၣ်ဒီးအတခွါလဲၤပိာ် အခံးမၤအတခွါအိၣ်ဟဲလဲၤကိာ်လံာ်ဒုက့ၤထီၣ်တဲၤဆူအပိာ်အိၣ် မိၢ်ကွံာ်ကိးနသးလဲၤထီၣ်အံၤပကးထီၣ်လီၤပပျံၤလီၤ. အပိာ်တခီ ခးကါန့ၣ်. ပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ်ယုၤလီၤဆူကိာ်လံာ်ဒုစံးတဲၤအပုၤတဒါန့ၣ် ခးထီၣ်လီၤန့ၣ်ချံၣ်လီၤ. အပုၤတဒါန့ၣ်ခးချံၣ်ပုၤယုၤဂ္တုၤခးထီၣ်အချံၣ် ယုၤဂ္တုၤလိာ်လီၤ. ထီၣ်ဟဲဝဲကိးအမံၤဒီးဒီးဝဲကရးကွံာ်ကိးလီၤ. ဝဲက ရးကွံာ်ကိးထီၣ်တဲၤထီၣ်န့ၣ်ထီၣ်လဲၤအတထံၣ်ဘၣ်ဝဲထံၣ်ဝဲကိးအ မံၤဒီး. ဝဲကရးစံးတဲၤအဖိခွါယုၤဂ္တုၤန့ၣ်စကွံာ်ကိးဘျုးကွံာ်ကိးလံ. မိၢ် ကွံာ်ကိးစသးလဲၤညါတသါပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ်မၤတဲၤအပုၤတဒါခးလီၤအ ပျံၤဆူထံလံာ်ဒီးပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ်ခးလီၤစကီးအချံၣ်လီၤ. ညါဟဲကိး အမံၤဒီးလီၤ. ဝဲကရးကွံာ်ကိးညါဟဲမးကိးအမံၤဒီးလီၤ. ဟဲမးဒီး သမံပယီၤခဲလဲၤလီၤ. ဝဲကရးစံးအဖိခွါယုၤဂ္တုၤန့ၣ်စကွံာ်ကိးဘျုး ကွံာ်ကိးလံ. တးဒီးက့ၤက့ၤဆူအဟံၣ်ကိးဂါဒီးလီၤ. ပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ် အပိာ်အိၣ်မိၢ်လဲၤအသးစဖိယုၤဂ္တုၤအံၤသုတမိး. အပိာ်ဝဲကရးကိးအီၤ ဖိဧသုယုၤဂ္တုၤ အံၤသုသုတမိးယာ်. သုမဂါလဲၤကလိးယိးန့ၣ်န့ၣ် သုလဲၤဟံးက့ၤဘၣ်ကန့ၣ်ခါ. ကလိးန့ၣ်ဇီၣ်မးကလိးဝဲကရးလီၤ. ကလိးန့ၣ် ပမၤဇီၣ်တသံဘၣ်. ပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ်စံးအပိာ်ပကကၢၣ်ဒုၣ် ကယာ်တက့ၤ. ပုၤယုၤဂ္တုၤန့ၣ်လဲၤဝဲဆူအပုၤတဒါအအိၣ်. ပုၤတဒါ ဧ. ပါစံးဝဲဒုၣ်ကလိးလဲၤအယိးန့ၣ်မဂါန့ၣ်ပလဲၤဟံးက့ၤဘၣ်ကန့ၣ်

၏။ သံဂီပုပကတိတိဆာတဘဉ်ဘဉ်ဒီးပဟ်ဆူနအိဉ်လီ။ အပုတဒါတဒိပလဲဟံးကွာနုဝဲသး။ ကွာစံးဘဉ်ကံနဉ်။ ပုယုဂနုနုကွာဆူအဟံဉ်လဲထီဉ်ဆူအဟံအိဉ်ဒီးစံးအဟံပလဲဟံးကွာနုယာဉ်ပကလဲခဲဂီလီ။ ဒီးဟဲကွာဝဲလီ။ လဲကဒီးဆူအပုတဒါအိဉ်ပကလဲဝဲဟုဆံးအါလဲဉ်။ လဲဝဲဟုတဂါတနာတဂါတနာလီ။ ခဲဂီဟဲဆူလုဟုကံယာလဲကျဲဖးဒုနုနဉ်။ သီကထွဉ်နုနုစံးဘဉ်အမိ။ ဝဲကရးအံမပလဲဟံးနုကွာမဂ်လဲကလိးယိးနုနုလီ။ အမိသံဂီအီမတဟဲစံးဘဉ်နုလဲဉ်။ ဝဲယုဂနုဟဲစံးဘဉ်ယာလီ။ စံးအဖိသီကထွဉ်နုနုဖိစာပနုနုတမုကကဉ်သံနုလီ။ သီကထွဉ်နုနုစံးအဆာအမိပိဉ်ခွါတုပုနုနဉ်။ ပကပျဲမုလဲဉ်။ အမိတခီတအဉ်ဘဉ်။ မလိာ်အမိတလဲနုနုထံအံတုအလီသံးဒီးဘဉ်ယိဉ်ယာလီ။ မုတလီသံးနုနုဘဉ်ယိဉ်တဂု။ မလိာ်အမိတဝဲဒီးလဲဝဲလီ။ အဆူနုနုဘဉ်တြာ်အမိအခိဉ်လီ။ ဆူးလီအခိဉ်ဒီးဘါထီဉ်ကွာအမိခိဉ်နုနုပုထီဉ်သုစုဒီးယုာ်လီ လဲတံာ် လီ။ ကိးထီဉ်တဲအဝဲသုဉ်စါကံသးဒီးအဝဲစါကံသးနုနုလဲတံာ်ဒီးအပုလီ။ လဲလဲဝဲတုလဲယိဉ်စါကံစါကံလဲဝဲလဲဉ်နုနုနုတးဒီးဟံးတုပုယုဂနုနုလီ။ သီကထွဉ်နုနုမလိာ်တဲအဝဲစါကံသးအိဉ်နဲဖဲအံလီ။ ဟံလီတဲအိဉ်နုနုတးဒီးကဲထီဉ်လဲချဲတဘုဉ်လီ။ လဲဝဲဒုဉ်ဆူပိဉ်လဲဉ်တဲဒီးခိဉ်လဲဘးခိဉ်ထူးထီဉ်ကွာအချီနုနုကဲထီဉ်လဲချီတဖျဉ်ဒီးလဲထီဉ်ကွာဝဲဒုဉ်လီ။ လဲဝဲဆူညါတုလဲကလိးနုနုအကီလီ။ ထူဝဲအသးနုပုတးဒီးဂဲဆာထီဉ်လီ။ ကွာထီဉ်တဲသီကထွဉ်အမိကနီခဲဂါ၏။ ကနီနုနုစကနီနုမုလီဒီးစကအိဉ်နုလီ။ နမယာမုလီမသံယာ။ ကနီဝဲခဲဂါနုနုသီကထွဉ်ဆဲးထူလီလဲအခိဉ်တခီလီ။ လီဘျဉ်ကွာနုနုထီဉ်ဒီးသံဝဲလီ။ လဲကဒီးဆူညါကလိးအကီယုတီးနုနုသီကထွဉ်မယာယုတီးလီလီ။ လဲကဒီးတုလဲအမဂ်အိဉ်အမဂ်သံဂီအီနုလဲဆူလဲဉ်။ ဟံမာဝဲပဟဲအိဉ်ကွာနုလီ။ အမဂ်နုနုဘဉ်ဖဲအဖိထီဉ်သံးမဂ်စာဒုးအီစကိးယာ။ အမဂ်စံးအီစီစာအီတဂုကလိးကဟဲကွာအိဉ်ဘဉ်ဖးနုမဂ်စာဘဉ်မုပကပျဲကလိးလဲဉ်။ အမဂ်ဒုးအိဉ်အမုဒီးမုဘဉ်ကလိးကဟဲကွာတုလီ။ ဒီးအမဂ်ပဉ်သုညါလဲခိဉ်ဘိဉ်လဲလီ။ ကလိးနုနုဟဲကွာတုလဲအိဉ်တအိဉ်ဘဉ်။ တးဒီးတဘျဉ်ထီဉ်မးဖိဒီးလီ။ အမဂ်နုနုလဲလီသံးသးစာတးဒီးတဆူထီဉ်အသးကဲထီဉ်လဲဖိဉ်သုဉ်တဂါဟဲကွာထီဉ်ဒီးနုမုထီဉ်အမိမုဉ်ပုဉ်စာနုနုလဲပုသီဟဲနုကလဲဉ်။ အမိတခီဒီးတလဲဟံးနုပုမိစါနုနုပနုဒီးဝဲလဲပုသီသး။ တးဒီးကလိးနုနုမံသပုဒီးသီကထွဉ်နုနုစံဉ်လီ။ ကွာဝဲလီ။ မဂ်စာယုာ်လီနဲဆူကီလဲဒုဒီးအမဂ်ယုာ်လီ။ ထူးလီနုနုလဲလဲအနုနုတြာ်ကလိးအကီနုနုတဲဉ်ဖြးအသ့ဉ်ဆဲးတဖျဉ်ကဲထီဉ်တဂါတြာ်ဝဲခံဘီအါထီဉ်ခဲဂါကျီဝဲတကျဲလီ။ ဒီးယံးဒီးအါထီဉ်လီ။ တံာ်ဝဲအီဝဲတုကထာအဝဲစါကံသးနုနုတထံဉ်ယီလဲဘဉ်အပုဘဉ်။ စံဉ်တဲဝဲတထံဉ်ယီတုလဲအပုအိဉ်ကိးပသုထီဉ်တထံဉ်ယီပုထီဉ်သးဘီတဲဖဲနုနုကလိးအိဉ်တကွာမဲဉ်ခဲသံးမးဝဲလဲလဲလီ။ သံဂီအပုသီကထွဉ်နုနုနဘဉ်ဒီးဘဉ်ထံးကိး၏။ စံးဆာအဝဲစတဘဉ်ဘဉ်တံာ်နီတမံဘဉ်။ ကွာကွာချဲ့။ အဝဲစါကံသးစံဉ်ကွာတထံဉ်ယီတုကွာ

လဲအလီလီ။ ပုယုဂနုနုလဲစါကံသးအလီခဲနုနုထံပုတပုအဝဲစါကံသးနုနုတသုဉ်ညါဘဉ်။ သီကထွဉ်နုနုဟဲကွာဝဲတုလဲဝဲလဲဉ်နုနုတးဒီးသုဉ်နီဉ်ထီဉ်လဲအတခါနုနုမဂ်စာတခါတဂါမုနုဟဲဆူလဲဉ်။ အမဂ်နုနုသုဉ်နီဉ်ထီဉ်အဖိမုဉ်စီစာတခါနုနုဂုကါ။ ကလိးလဲကွာအီ။ ပုလဲထံဖိဒီးလီကွာလုဒီးပုလဲထံဖိမယာဉ်ကလိးနုနုလီ။ ဒီးလဲအိဉ်ဝဲလဲနုနုဒီးသီကထွဉ်နုနုဘိဉ်လီတဲကနုးသီလဲအကီနုနုကဲထီဉ်လဲဖိဉ်သုဉ်တဂါလီ။ သီကထွဉ်နုနုစံးအီဒုကီစာဖဲအိဉ်ယုာ်မဂ်တကွာ။ ဒီးအပုဖဲအိဉ်ယုာ်အမဂ်နုနုလီ။ အဝဲသီကထွဉ်နုနုလဲဝဲဆူထံလဲလီ။ လဲဝဲတုလဲအတခါအိဉ်ဒီးလီကွာလုထီဉ်ယဉ်အသးပုထီဉ်သုစုမယာဉ်ပုလဲထံဖိပုထီဉ်သုစုဒီးတဲဝဲဒီးအတခါတကျဲလီ။ စမာနုမုယဉ်စကဟံးနုပုပိဉ်မုဉ်နုနုလီ။ နမယာမုယဉ်ဟံးနုယာအံလီ။ လီကွာကဒီးဝဲတဘီမယာဉ်ပုလဲထံဖိနုနုဒီးဟံးထီဉ်အတခါဒီးဟဲကွာလီ။ ဟဲကွာတုလဲအမဂ်အိဉ်ဒီးဟံးထီဉ်အပုကနုးသီနုနုဟံလီဝဲလဲထံလီပုကဲထီဉ်လဲကဘီတဘုဉ်ဒီးဒီးထီဉ်ဝဲဒီးအမဂ်ဒီးအတခါသုဂါနုနုဒီးခိဉ်လဲဉ်နုနုလီ။ တုကွာတဲလဲလဲပုယုဂနုနုအိဉ်နုနုပုယုဂနုနုမုနုအမုအထံသါကအိဉ်ဝဲအဝဲစါကံသးနုနုကွာလဲအပုမဲဉ်အပုနုနုတဂါဒုဉ်ထီဉ်မုကွာဝဲဆူတုပျီပုနုနုမိးဝဲဉ်ယးတဘုဉ်စံးထီဉ်မုတဂါဒုဉ်နုနုဒီးသံတကီခါမးလီ။ ဒီးသုစုသုခိဉ်မတတဂါနုနုအဝဲစါကံသးမုနုအမုအိဉ်ဝဲဝဲသုစုသုခိဉ်ဒီးပုယုဂနုနုထံတအိဉ်ဘဉ်အပုဒါ၏။ လဲဒုဉ်အီနုမဂ်ထံတတဂါတကွာ။ ဟံးထီဉ်ထံတဂါစံဉ်နုဆူထံပုဒီးပုယုဂနုနုကျါဘာယာဝဲအခိဉ်လဲလဲဘုဉ်ဘဉ်စံးအမဂ်အိဉ်မုရဲရဲပကကွာလီ။ အမဂ်တခီဒီးပုလဲအလဲဟံးကွာယာနုနုတဟဲကွာဒီးဘဉ်။ ပုယုဂနုနုပဉ်ထူထီဉ်အသးပလဲဟံးကွာနုမုပုမုလဲဉ်။ ဒီးအမဂ်နုနုအမိထံလီမးလီ။ ကတိထီဉ်တဲတဲသုမုကတိတဲယီနုနုအဝဲစါနုနုတနီဉ်ထူဉ်တဘီတကွာ။ ပုယုဂနုနုလဲဝဲတနီဉ်ထူဉ်လီ။ တနီဉ်ထူဉ်နုနုအလုဉ်စါထီဉ်ဝဲလဲအဖိမုဉ်ခိဉ်ဖျဉ်နုနုလီ။ အဖိမုဉ်နုနုသုနုနုကွာလီ။ နုနုခိဉ်သုလုဉ်တကတြာ်ဒီးဟံလီဝဲလဲလဲလဲဘုဉ်ဘဉ်အခိဉ်ဒီးပသံးထူတဘီလီ။ ထူကဖျဉ်ထီဉ်ပုလဲအလဲဟံးကွာယာနုနုမုတုကွာအံခိဉ်သုလုဉ်ဒီးပသံးထူဒီးခိဉ်ဖျဉ်အံမးအတုကွာလဲအိဉ်တကွာ။ တးဒီးကွာဝဲဒုဉ်လီ။ ကွာတုလဲနုနုပုနုနုတကလုတကတိဘဉ်တဲဘဉ်။ ဆီမိဉ်ဒုဉ်လဲအဖိခိဉ်လဲအိဉ်ကွာအီတဂါနုနုလီ။ အဝဲစါကံသးနုနုယုဝဲလီအပုတထံဉ်ဘဉ်အပုဘဉ်။ တအိဉ်ဘဉ်အဆဉ်ဘဉ်။ စါကံသးနုနုအပုသီကထွဉ်အမိနုနုထံလီသံးမးဩးဩးလီ။ ကီလဲတကဘီဟဲတုနုနုဒီးထံတအိဉ်လဲလဲဘဉ်။ ကီလဲလဲနုနုကွာထီဉ်တဲဆူခိဒီးစံးလီအသးပမာတဲယီနုနုမးထံပုအိဉ်လီလဲဉ်။ ပကဘီဒိဉ်စံးအီလဲထီဉ်ကွာဝဲအယုထံပုတထံဉ်ဘဉ်။ ဒီးဝဲထီဉ်လုဘုဉ်ဘဉ်နုနုသီကထွဉ်စံဉ်ထီဉ်ကွာဝဲဟံးကွာခိဉ်သုလုဉ်ပသံးထူခိဉ်ဖျဉ်ထူယာဝဲလဲခိဉ်ဖျဉ်နုနုတံးတံးဒီးသံဂီကဘီဒိဉ်သုကလဲကလဲလဲဆူလဲဉ်။ စကလဲကလဲလဲကရးဝဲနုနုလီ။ လဲစိစတဲဘီအံတကွာ။ ဒီးပကဘီဖိလဲစိလီ။ သီကထွဉ်နုနုထံဉ်လီကွာသးဒီးအဝဲစါကံသးဟဲကွာဆူဟံဉ်လုလုလီ။ အိဉ်

ကု၊ မှ၊ အိကု၊ထံ ဘိဝိထိကု၊ယိ၊ လိ၊လိ၊လိ၊ ကဘိ နှိ၊စိ၊ တု၊ လာ၊ဝဲကရး၊ဝှ၊နှိ၊လိ၊၊ အမဂ၊နှိ၊အတ၊ဘိ၊တု၊ကု၊လိ၊၊ ထံ၊ယိ၊ တဲ၊ တ၊ဘိ၊နှိ၊အမံ၊ထံ၊လိ၊ တကိ၊ခါ၊မး၊လိ၊၊ ဝဲကရး တခိ၊စိ၊ အသိ၊အိ၊လိ၊ဝဲ၊သံ၊ဂိ၊လ၊၊အဝဲ၊နိ၊တဂ၊တဂု၊စကသံ၊ဂိ၊ဒ်၊ယဲ၊လိ၊၊ သံ၊ဂိ၊အမ၊ နှိ၊ဘဉ်၊မှ၊ နထံ၊ တ၊ဘိ၊နှိ၊ ဦး၊နမံ၊ထံ လိ၊ လဲ၊၊ က တိ၊ဆ၊အဝ၊ပု၊လဲ၊ဟံး၊ကု၊ယ၊ဟဲ၊ကု၊ပ၊ခဲ၊ကနှိ၊အံ၊လိ၊၊ သံ၊ဂိ၊ တဲ၊အမ၊နှိ၊နသု၊ည၊စကိ၊ခါ၊ အမ၊တခိ၊ပသု၊ည၊ဝဲ၊သ၊၊ စံး၊အဝ၊ မ၊ဘူ၊လိ၊၊ ကယံ၊မှ၊ပကိး၊ဟံ၊ကိး၊ယိ၊ ကိး၊ထံ၊ကိး၊ရှု၊ဦး၊ဝဲ၊ကရး နှိ၊မ၊ဘူ၊တကျ၊လိ၊၊ ကယံ၊မှ၊ပတဂ၊လံ၊လံ၊ဟဲ၊လဲ၊လိ၊၊ သိ ကထု၊နှိ၊မိ၊ခါ၊စံး၊ဝဲ၊ဒ်၊စကလဲ၊ကွံ၊ကိ၊စကိး၊ဝဲ၊ကရး၊အပူ၊မိ၊အမိ၊စံး အိ၊ဖိ၊စ၊ဝဲ၊ကရး၊နှိ၊မ၊အပူ၊မိ၊ကွံ၊ပု၊လိ၊၊ လဲ၊တဂု၊ပု၊ ကမ၊ သံ ဘဉ်၊ဖုး၊န၊၊ ပပျံ၊ခါ၊မိ၊ခါ၊ စတပျံ၊ဘဉ်၊ ဦး၊လဲ၊ဝဲ၊ဒ်၊လိ၊၊ လဲ၊တု၊ လ၊တခါ၊နှိ၊ဦး၊အတခါ၊ဖိ၊တကိ၊ခါ၊ဦး၊အမဂ၊ခဲ၊ကနှိ၊လိ၊၊ ကု၊ထိ၊ ဆူ၊နိ၊ပု၊စံး၊ဘဉ်၊အဝ၊ပလဲ၊ဟံး၊ကု၊ယ၊မံ၊အဝဲ၊အံ၊လိ၊၊ ဝဲ၊ကရး၊သံ ကွံ၊မှ၊သမိး၊န၊၊ ဧ၊၊ စံး၊ဆ၊ဝဲ၊ကရး၊ယ၊ဝဲ၊သ၊၊ နဲ၊အံ၊ နမှ၊မတ၊ အဖိ လဲ၊၊ ယဲ၊အံ၊စမိ၊စံး၊ဝဲ၊သ၊၊ခါ၊ပု၊ဝဲ၊မှ၊နှိ၊ကု၊သ၊ဝဲ၊မှ၊လ၊အတခါ၊လိ၊၊ သါ၊ဆံး၊စ၊ယ၊ဦး၊ဝဲ၊ကရး၊ပူ၊မိ၊ကွံ၊အိ၊လိ၊၊ ဝဲ၊ကရး၊နှိ၊သု၊နိ၊လိ၊ ကု၊ အသး၊တး၊ဦး၊မ၊ပလဲ၊ အိ၊ကု၊အမ၊ နှိ၊လိ၊၊ လဲ၊ကိး၊ကု၊တ နှိ ဘဉ် လဲ၊ယး၊ကု၊ဝဲ၊လ၊လု၊ထူ၊ပူ၊ဦး၊ဟဲ၊ကု၊ဝဲ၊လိ၊၊ ပု၊ယု၊က နှိ၊ဦး၊ဖိ ဦး၊မိ၊ဝဲ၊ကရး၊သ၊ ကကျိ၊ကွံ၊လိ၊၊ အဖိ၊ခါ၊သိ၊ကထု၊တခိ၊အက လု၊ အိ၊နှိ၊ကျိ၊ကွံ၊စကိး၊တဂု၊၊ ပူ၊မိ၊ကွံ၊မး၊ယိ၊အပူ၊မိ၊ကွံ၊ယ၊အ သိး၊အံ၊လိ၊၊ ဦး၊ဝဲ၊ကရး၊ပူ၊မိ၊ကွံ၊မး၊ခဲ၊လဲ၊လိ၊၊ သိ၊ကထု၊နှိ၊အိ၊ ကု၊နိ၊လ၊အပ၊အလိ၊လိ၊၊

၅. သိကဘဲ နှိ၊မှ၊တဖိ၊တံ၊လံ၊ အလိ၊လ၊ တယံ၊ဦး၊ဘဉ်၊နှိ၊ပစံး လ၊အလိ၊သိ၊ကဘဲ၊လိ၊၊ ကဆိ၊တဒု၊အလိ၊သိ၊ကဘဲ၊ပလူ၊ကချး၊လိ၊၊

၆. သိကဘဲ နှိ၊မှ၊ထိ၊ရိ၊တံ၊လ၊တလိ၊လံ၊ဘဉ်၊နှိ၊မှ၊တံ၊လိ၊တံ ကျိ၊ဦး၊ပစံး၊လ၊သိ၊ကဘဲ၊လိ၊၊ ပု၊ဟံ၊တံ၊လိ၊သိ၊ကဘဲ၊လိ၊၊ ပု၊တဂ၊အ လိ၊လဲ၊လ၊စမံ၊ည၊သိ၊ကဘဲ၊လိ၊၊ သု၊တထံး၊ကံ၊သိ၊ကဘဲ၊လိ၊၊

၇. သိကယိ၊ နှိ၊မှ၊ပု၊ကညိ၊အိ၊လိ၊တု၊တဂ၊မိ၊ဦး၊ပစံး၊လ၊သိ ကယိ၊လိ၊၊ ပု၊တဂ၊အိ၊တဂ၊မိ၊သိ၊ကယိ၊ဦး၊တပျံ၊ဘဉ်၊တံ၊ဘဉ်၊ ဦး၊ပစံး၊ဦး၊အဆိ၊လ၊သိ၊ကယံ၊သိ၊ကယိ၊လိ၊၊

၈. သိကရဲ နှိ၊မှ၊သု၊တကလု၊ပအိ၊အသု၊ဦး၊ပကိး၊လ၊သိ၊ကရဲ လိ၊၊ သိ၊ကရဲ၊နှိ၊ပအိ၊အသု၊ဆဉ်၊က၊၊ အသု၊နိ၊စု၊မှ၊နိ၊စု၊မှ၊ခိ၊ဦး၊ အသု၊မံ၊သု၊ဝဲ၊လိ၊၊ ဦး၊ပကိး၊ဦး၊အဆိ၊လ၊သိ၊ကရဲ၊သိ၊ကရဲ၊လိ၊၊

၉. သိကလူ၊ နှိ၊မှ၊တံ၊စု၊သု၊တကလု၊အိ၊လ၊ဟိ၊ခိ၊လံ၊ဦး၊အိ၊ နှိ၊တံ၊နှိ၊ပကိး၊လ၊ သိ၊ကလူ၊လိ၊၊ သိ၊ကလူ၊အိ၊နှိ၊စိ၊ပ၊ တံ၊ဦး၊ နှိ၊စိ၊ပ၊တံ၊ထု၊ဖျိ၊ဝဲ၊လိ၊၊ ဦး၊ပကိး၊ဦး၊အဆိ၊လ၊သိ၊ကလူ၊သိ၊ကလူ လိ၊၊

၁၀. သိကလိ၊ နှိ၊မှ၊တံ၊စု၊သု၊တကလု၊ထဲ၊ထိး၊ကလံ၊တဘိ၊ဦး၊အိ၊ တထိ၊ဦး၊အခိ၊စု၊တလု၊အခံ၊ကတြ၊ဒါ၊ဦး၊ဂိ၊ ဆူ၊ကလံ၊နှိ၊ပ ကိး လ၊သိ၊ကလိ၊လိ၊၊ ဦး၊ပကိး၊လ၊ဒိ၊ကလိ၊စု၊ကိး၊လိ၊၊ သိ၊ကလိ၊ နှိ၊ ကညိ၊က၊၊ ပကွံ၊တဘူ၊ဘဉ်၊

၁၁. သိကု၊ နှိ၊မှ၊ပတိ၊တံ၊လ၊ပစု၊ခိ၊အသရ၊လ၊ပစု၊ဆဉ်၊တခိ လံ၊ပတဟိ၊ဦး၊ပစံး၊လ၊သိ၊ကု၊လိ၊၊ ပု၊တဂ၊အသး၊ခိ၊ထိ၊ဦး၊သိ

ကု၊အမ၊အချ၊လိ၊၊ ဦး၊ပစံး၊ဦး၊အဆိ၊လ၊သိ၊ကု၊သိ၊ကု၊လိ၊၊

၁၂. သိခါ နှိ၊မှ၊ပို၊ကိး၊စိ၊သိ၊နှိ၊လ၊သိ၊ခါ၊လိ၊၊ ဦး၊စို၊ကိး၊ဝဲ၊လ၊စိ၊ သိ၊လိ၊၊ ဦး၊မှ၊တလိ၊လူ၊ခိ၊ကု၊တံ၊ဘိ၊လိ၊၊

၁၃. သိယံ နှိ၊မှ၊ဝဲ၊ တကလု၊ အကပိ၊ထိ၊ဦး၊အနု ပြု ထခိ၊ မှ၊ခိ၊ဦး၊ပကိး၊လ၊သိ၊ယံ၊လိ၊၊ ဦး၊အိ၊ခဲ၊ကလု၊အနု၊သု၊တကလု၊ . အနု ဝါ၊တကလု၊လိ၊၊ ဦး၊ပကိး၊လ၊သိ၊ယံ၊ သု၊တကလု၊၊ သိ ယံ၊ဝဲ၊တကလု၊လိ၊၊ ဦး၊ပကိး၊လ၊သိ၊ယံ၊ကလိ၊လိ၊စု၊ကိး၊လိ၊၊ သိ ယံ၊နှိ၊ပဘျု၊ဆု၊သု၊ဝဲ၊လိ၊၊

၁၄. သိယံဝါ နှိ၊မှ၊ဝဲ၊တကလု၊အနု၊ဝါ၊ဦး၊အနု၊ပြု၊ထခိ၊မှ၊ခိ၊ထဲ ကွါ၊တိ၊ဦး၊ပကိး၊လ၊သိ၊ယံ၊ဝါ၊လိ၊၊ သိ၊ယံ၊ဝါ၊နှိ၊ပဘျု၊ဆု၊ပထု တံ၊ဂု၊က၊၊

၁၅. သိယံသု နှိ၊မှ၊ဝဲ၊တကလု၊အနု၊ထခိ၊မှ၊ခိ၊ဦး၊ထဲ၊ယံ၊တိ၊ ကွါ၊ တိ၊ဦး၊အနု၊သု၊ဝဲ၊နှိ၊ပကိး၊လ၊သိ၊ယံ၊သု၊လိ၊၊ ဦး၊သိ၊ယံ၊သု၊နှိ၊ ဂု၊လ၊ပဘျု၊ဆု၊ပထု၊တံ၊စု၊ကိး၊လိ၊၊

၁၆. သိတိ၊ နှိ၊မှ၊ပတိ၊လိ၊တံ၊တံ၊လ၊ပစု၊တ၊ဒု၊လ၊အဆဉ်၊တခိ နှိ၊ပစံး၊လ၊သိ၊တံ၊လိ၊၊ ဦး၊ပစံး၊ဦး၊အဆိ၊လ၊သိ၊တံ၊သိ၊ပူ၊လိ၊၊ ပု၊ တဂ၊သိ၊တံ၊ဆိ၊တဘု၊ကသံ၊တံ၊လိ၊၊

၁၇. သိတု၊ နှိ၊မှ၊ပဒု၊တံ၊တကလု၊ပမ၊လ၊ဝဲ၊ထိ၊ဦး၊ပမ၊အပျံ၊ သ၊ဘိ၊ဦး၊ပဒု၊သိ၊ဦး၊တန၊အသိး၊ဦး၊ပစံး၊လ၊သိ၊တု၊လိ၊၊ ဦး၊ပကိး၊ဦး၊ အဆိ၊လ၊သိ၊ဘု၊သိ၊တု၊လိ၊၊

၁၈. သိတု၊ နှိ၊မှ၊တံ၊ပူ၊တံ၊လိ၊တကလု၊ပု၊မ၊ဝဲ၊လ၊တိ၊ဘိ၊ဦး၊ပ ဟံ၊လ၊သလ၊အပူ၊နှိ၊အခိ၊ကစိ၊ထိ၊တစံး၊ဦး၊ပကိး၊လ၊သိ၊တု၊ လိ၊၊သိ၊တု၊နှိ၊မှ၊ပဟံ၊ထိ၊သလ၊လ၊အပူ၊လိ၊၊ ဦး၊ပကိး၊ဦး၊အဆိ လ၊သိ၊တု၊သိ၊တု၊လိ၊၊

၁၉. သိတြုး နှိ၊မှ၊သနး၊အဆိ၊လိ၊၊ ဦး၊မှ၊ဒု၊ဒါ၊တဖု၊နှိ၊ပကိး ဦး၊အဆိ၊လ၊သနး၊သိ၊တြုး၊လိ၊၊

၂၀. သိတွံ နှိ၊မှ၊ပမှ၊ပု၊အကလု၊အကထိ၊ဦး၊ပစံး၊လ၊သိ၊တွံ လိ၊၊ ပမှ၊ပပု၊ဆိ၊သိ၊တွံ၊စံး၊ဝဲ၊လ၊တံ၊လ၊ကိ၊လ၊ဝါ၊တကလု၊အံ၊ ကဟဲ၊မ၊ကဲ၊ခိ၊ပု၊ကညိ၊လိ၊၊ တု၊ပု၊ကညိ၊ကဲ၊ခိ၊ဦး၊ကဒုး၊လိ၊အ သး၊ဦး၊ကိ၊လ၊ဝါ၊လိ၊၊ တံ၊လ၊ကိ၊လ၊ဝါ၊နှိ၊ပု၊ကလု၊ကလု၊ဒုး တန၊ဘဉ်၊ ဒုး၊ကိ၊လ၊ဝါ၊ကန၊ထဲ၊ပု၊ကညိ၊တကလု၊လိ၊၊ ပု၊က ညိ၊ယိ၊ထံ၊ဖံး၊ခိ၊တလိ၊ဘျု၊ဘဉ်၊ဦး၊ကလဲ၊ဘဉ်၊ကိ၊လ၊ဝါ၊ကဘိ လ၊ကွါ၊လိ၊၊ ဦး၊ကိ၊လ၊ဝါ၊ ကဖုံ၊စု၊နှိ၊တံ၊တအိ၊ထ၊ဘဉ်၊နိ၊တက လု၊ဘဉ်၊ ကထ၊ကိ၊လ၊ဝါ၊အစု၊ထဲ၊ပု၊ကညိ၊တကလု၊လိ၊၊ ဦး၊ပု၊ လ၊ထ၊ စု၊တဖု၊ နှိ၊ ကလဲ၊တံ၊လိ၊၊ ဦး၊လဲ၊ တခိ၊ အကျ၊အိ၊ ဟဲ ကု၊တခိ၊အကျ၊တအိ၊ဘဉ်၊ ပမှ၊ပပု၊ဆိ၊သိ၊တွံ၊ဒ်၊နှိ၊လိ၊၊

၂၁. သိထိ နှိ၊မှ၊ပု၊အိ၊လ၊ထဲ၊ထဲ၊ဦး၊မ၊လိ၊ထိ၊အကလု၊ဆူ၊ထံ ခဲ၊လ၊ပု၊အိ၊လ၊ထဲ၊ထဲ၊ဦး၊ပစံး၊လ၊သိ၊ထိ၊အကလု၊လိ၊၊ သရု၊ သိ၊ထိ၊အကလု၊လ၊ပု၊မ၊သရိ၊လိ၊၊ သရု၊သိ၊ထိ၊အကလု၊လ၊စံး ဝဲ၊အပျံ၊အဘိ၊ဘဉ်၊အိ၊ဖျိ၊ရိ၊ဖျိ၊လိ၊၊

၂၂. သိထိ နှိ၊မှ၊တံ၊လိ၊လဲ၊လ၊ပမ၊ဂု၊မ၊ကဆိ၊ထိ၊နှိ၊ပစံး လ၊သိ၊ထိ၊လိ၊၊ တံ၊ကု၊တံ၊သိး၊လိ၊လဲ၊နှိ၊တု၊ပဆု၊ဦး၊သိ၊ထိ၊ ကု၊လိ၊၊

၂၃. သိပံ နှိ၊မှ၊သု၊တကလု၊အသု၊ထဲ၊စု၊ခိ၊ဦး၊ပကိး၊လ၊သိ၊ပံ

လီ၊ သီပံနုအထံးအိပ်ဒီးအဆူအဆူနီစုအိပ်ဒီးအလုပ်
လီ၊ ဒီးမုၢ်သုၣ်လၢပအိၣ်အသၣ်တကလုာ်လီ၊

၂၄. **သီပြီထံ** န့ၣ်မုၢ်သုၣ်တကလုာ်အိၣ်လၢတရါကျါဒီးအသၣ်ဒ်
ဃီသၣ်အသိးန့ၣ်ပကိးလၢသီပြီထံဘဲလီ၊ သီပြီဘဲန့ၣ်ပဟၢဖၢ
ဆါပဂူၢ်အိၣ်န့ၣ်ဘျါစံးဝဲဒၣ်၊

၂၅. **သီပုၤ** န့ၣ်မုၢ်သီတၢ်အဆိလီ၊ ဒီးမုၢ်ပတီၢ်တၢ်လၢပစုဆၣ်
လၢပတၢၤန့ၣ်လီ၊ ဒီးပစံးလၢသီတၢ်သီပုၤလီ၊

၂၆. **သီဖီ** န့ၣ်မုၢ်ကိၤလၢအဆိလီ၊ ဒီးမုၢ်ပတၢၤတကလုာ်လၢကိၤမုၢ်
န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢကိၤလၢသီဖီလီ၊ ဒီးကဘိအဆိမုၢ်သီဖီ
လီ၊ ကိၤလၢသီဖီ၊ ကဘိသီဖီစံးဝဲဒၣ်လီ၊

၂၇. **သီဘုၣ်** န့ၣ်မုၢ်သီတူၢ်အဆိလီ၊ ဒီးမုၢ်တၢ်ဒုတကလုာ်ပမၤ
လၢဝၣ်ထီၣ်ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသီဘုၣ်သီတူၢ်လီ၊

၂၈. **သီယံ** န့ၣ်ပတထံၣ် ဘၣ်နီ တခိၣ်ဘၣ်၊ ပနံၤဟူ ထဲပသးပုၤ
ကိးဝဲလီ၊ ပသးပုၤလၢပုၤစံးဝဲလၢသီယံန့ၣ်မုၢ်တၢ်လၢစီဒိၣ်က
မိၤဒိၣ်ဝဲလီ၊ ဒီးစံးဝဲဒၣ်သီယံန့ၣ်ဘိးက့ၣ်ဘိးဘျါကိၣ်လိာ်ကိၤ
လိာ်သုလီစံးဝဲဒၣ်၊ ဒီးမၤဝဲလၢထါစံးဝဲဒၣ်၊

ကိၣ်လိာ်လီဆဲးလၢကိၤန့ၣ် တၢ်ဘိးဘျါသုမုၢ်သီယံ
ကိၤလိာ်လီဆဲးလၢကိၣ်န့ၣ် တၢ်ပၤခိၣ်ယွၤအလီၢ်မံ
တၢ်ဘိးက့ၣ်သုမုၢ်သီယံ လၢသံးသုးပုၤခိၣ်န့ၣ်ခံ

၂၉. **သီရူ** န့ၣ်မုၢ်ချိၣ်တကလုာ်ပထုလီ၊ စယံၣ်ဆုၤခံဘုၣ်ခံဘုၣ်ဒီး
ပကိးလၢသီရူလီ၊ ပုၤတနီၤနီၤန့ၣ်ဟံၣ်လၢသီရူန့ၣ်ဂ့ၤဝဲလီ၊
သီရူန့ၣ်ဂ့ၤလၢပန့ၣ်ဟံၣ်၊ ဂ့ၤလၢပခါလီလၢသရိၣ်ပုၤလီ၊ ဒီးပ
ကိးဒီးအဆိလၢသီဘုၣ်သီရူလီ၊

၃၀. **သီရူ** မုၢ်လဲး န့ၣ်မုၢ်တၢ်ဖိယၢ်တကလုာ်ပုၤလၢခးသီလၢစီၢ်
လီလၢသုၣ်ခိၣ်ဆၢၣ်လီန့ၣ်ပကိးလၢသီရူမုၢ်လဲးလီ၊ သီရူ
မုၢ်လဲးစီၢ်လီလၢသုၣ်ခိၣ်ဆၢၣ်အလီၢ်ဒီးပုၤနးကၢအါမးလၢခးသီ
န့ၣ်လီ၊ ဒီးအမိၢ်ပုၤထဲစုဆၣ်ဒီးမၤသးစိးပကူလီ၊ ဒီးပုၤတနီၤနီၤ
ကိးလၢပိာ်တၢ်လီ၊

၃၁. **သီလူခိၣ်** န့ၣ်မုၢ်စီၢ်သီန့ၣ်ပသးပုၤကိးလၢသီလူခိၣ်လီ၊ သီ
လူခိၣ်န့ၣ်ကၢဒီးတၢ်ဘိးစံးဝဲဒၣ်၊

၃၂. **သီဖီ** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီယုၤကြိၣ်တဖဲအယုၤသုဒီးယုၤဒီးပစံး
လၢယုၤသီဖီတၢ်လီ၊ ပုၤတဂၤတၢ်ဟါမံၤတသ့ၣ်ညါဝဲအလီၢ်ဒီးယု
သီဖီဝဲလီ၊ ပုၤတဂၤဒးထီခိၣ်တဒုတသံဘၣ်ဒီးယုသီဖီဝဲအယုၤ
ဝဲအလီၢ်န့ၣ်လီ၊

၃၃. **သီဖီ** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီကတိၤတၢ်ကြိၣ်ကတိၤသုဒီးကတိၤ
ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢကတိၤသီဖီတၢ်လီ၊ ပုၤတဂၤကတိၤသီဖီတၢ်ဒီးပုၤ
ကညီကတိၤတၢ်န့ၣ်စံးဝဲလၢပုၤကညီကတိၤလီ၊

၃၄. **သီသံၣ်** န့ၣ်မုၢ်ကစၢ်ဖးဒိၣ်တဖျါၣ်လၢအဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်ပကိး
လၢသီသံၣ်လီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသီသံၣ်ပုၤဂီၤလီ၊ ကစၢ်
လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤအဒိၣ်ကတၢ်မုၢ်သီသံၣ်န့ၣ်လီ၊

၃၅. **သီသီ** န့ၣ်မုၢ်တၢ်ကူတၢ်သိးလၢအသုတကလုာ်ဘျုးသီကဆုၣ်
ဝဲဒီးပကိးလၢသီသီလီ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢပြာ်ကံၣ်သီသီလီ၊
သီသီန့ၣ်ပုၤစံးဝဲကူဝဲလီ၊

၃၆. **သီသီတနၢ** န့ၣ်မုၢ်တၢ်အကတီၢ်လၢမုၢ်ဟါလီ သီတုၤမုၢ်ဆုၣ်

ဒီးပစံးလၢသီသီတနၢလီ၊ ပုၤတဂၤမံၤသီတနၢတဘျုးမံဘၣ်၊

၃၇. **သီအူ** န့ၣ်မုၢ်တၢ်ကိၤလၢမုၢ်တဆဲးဘၣ်ဘၣ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်
ကိၤသီအူလီ၊ တၢ်ကိၤသီအူ န့ၣ်ပအိၣ်လၢတၢ်ကဒု နၣ်သက့တၢ်
ကိၤပသးန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ကိၤသီအူလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကိၤသီ
အူကိၤသီပုၤလီ၊ ဒီးပစံးလၢကိၤသီအူကိၤသီအးစုၢ်ကိးလီ၊

၃၈. **သီအိ** န့ၣ်မုၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်ဒ်ပရးအသိးဒီးအသၣ်ဒ်ပရး
အသိးန့ၣ်ပအိၣ်ဆၣ်ဆါဝဲဒီးပစံးလၢသီအိလီ၊ ဒီးပကိးလၢတိအိ
စုၢ်ကိးလီ၊ သီအိသၣ်န့ၣ်ပအိၣ်ဆၣ်ဆါဝဲလီ၊

၃၉. **ကသီ** ဒီးကသီ ကယိာ်၊ ဒီးကသံကသီ၊ ဒီးကသံကသီ၊
တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကသီတက့ၢ်၊

၄၀. **ကရီၢ်သီ** န့ၣ်မုၢ်သုၣ်ဖိတကလုာ်အလုၢ်လၢပလံာ်လုာ်တဘျုး
ဘၣ်န့ၣ်ပကိးလၢကရီၢ်သီလီ၊ ဒီးပကိးလၢကြိၣ်သီစုၢ်ကိးလီ၊ ဒီး
မုၢ်သုၣ်ဖိတကလုာ်လီ၊

၄၀-၁. **ချံသီဖီ** န့ၣ်မုၢ်ပမံၤပပုၤကိးချံဒီးအဆိဒီးစံးဝဲလၢချံသီဖီ
လီ၊ ပုၤသးပုၤလၢပုၤန့ၣ်ကိးချံလၢချံသီဖီလီ၊

၄၁. **ချိၣ်သီနံၣ်** န့ၣ်မုၢ်ချိၣ်တကလုာ်လၢပုၤထုဝဲလၢသးဝဲစီၢ်လုာ်
ဒီးဝါကဆုၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢချိၣ်သီနံၣ်လီ၊ ချိၣ်သီနံၣ်န့ၣ်ဝါကဆုၣ်
ဂ့ၤကၢ၊ ချိၣ်သီနံၣ်န့ၣ်အပူၤတဘျုးတသံးလီ၊

၄၂. **ဂုၢ်သီ** န့ၣ်မုၢ်ဂုၢ်အါတကလုာ်အုၣ်ဘၣ်ပုၤပသံဒီးပကိးလၢဂုၢ်
သီလီ၊ ဂုၢ်သီန့ၣ်အစုၣ်အာဝဲလီ၊ဒီးထဲစုၣ်ခိၣ်ဒုၣ်ဒီးသုတကြွၣ်
မးလီ၊

၄၃. **စီၢ်သီ** န့ၣ်မုၢ်ပုၤလၢလူခိၣ်ကတၢ်ဘိန့ၣ်ပကိးလၢစီၢ်သီလီ၊
စီၢ်သီန့ၣ်တန့ၢ်ဘၣ်အမါဒီးအိၣ်လၢကိၤလၢဖျါဒီးစံးလီၤအသးလၢ
ပုၤစီၢ်သီလီ၊

၄၄. **ဆိးသီ** န့ၣ်မုၢ်ပတမံဘၣ်လၢပခိးတၢ်တမံမံၤဒီးပစံးလၢပဆိး
သီလီ၊ ပုၤတဂၤပၤခးဒီးဘၣ်ယိးထိးကအိၣ်ဘုန့ၣ်ဆိးသီဝဲလီ၊
ပုၤတဂၤအမါမၤတကဲဒီးဆိးသီဝဲလီ၊

၄၅. **ဆိသီတွာ်** န့ၣ်မုၢ်ပစံးတၢ်တၢ်ကမၤအသးဒ်အံၤဒ်န့ၣ်အဂ့ၢ်အ
ပိးဒီးပစံးလၢပဆိသီတွာ်လီ၊ ပသးပုၤဆိသီတွာ်န့ၣ်မုၢ်စံးတၢ်
ကမၤအသးတမံမံၤဆူခံဆူလၢအဂ့ၢ်အပိးလီ၊

၄၆. **ဆိသီတွာ်** န့ၣ်မုၢ်ပုၤကညီတဲးလိာ်ဃီလိာ် အသးန့ၣ်ပစံးလၢ
ဆိသီတွာ်လီ၊ ပုၤခံၣ်ဆိသီတွာ်န့ၣ်ယၣ်ဝဲလဲၣ်တဂၤလဲၣ်၊

၄၇. **ဆွဲၣ်သီဃာ်** န့ၣ်မုၢ်ဆွဲၣ်တကလုာ်လၢတအိၣ်ဘၣ်လၢထံကျါ
ဒီးတၢ်အပူၤလၢခိန့ၣ်ပကိးလၢဆွဲၣ်သီဃာ်လီ၊ ဆွဲၣ်သီဃာ်န့ၣ်မၤ
သးဂီၤတစဲးစဲးလီ၊

၄၈. **တသီ** န့ၣ်မုၢ်တၢ်သီၣ်ထံးလၢကစၢ်ဒီးပစံးလၢတသီလီ၊ ဒီး
ပစံးလၢတသီစုၢ်ကိးလီ၊ သံးနၣ်သီၣ်တသီဆူကစၢ်န့ၣ်လီ၊

၄၉. **တသီ** န့ၣ်မုၢ်ကသံၣ်န့ၣ်ပုၤတနီၤနီၤကိးဒီးအဆိလၢတသံၣ်တ
သီလီ၊ တသံၣ်တသီစံးဝဲဒၣ်၊

၅၀. **တသီကျဲ** န့ၣ်မုၢ်ပလဲၤတၢ်အဘၣ်စၢၤယံးဒီးပမံဘၣ် လၢကျဲ
တနၢဒီးပစံးလၢတသီကျဲလီ၊ တၢ်ဘၣ်စၢၤတသီကျဲန့ၣ်ပလဲၤတ
နံၤတတုၤဘၣ်၊ ဝုၢ်တဝဲဒီးဝုၢ်မံၤတၢ်န့ၣ်ပလဲၤဘၣ်တသီကျဲလီ၊
ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတနံၤလဲၤတသီကျဲလီ၊

၅၁. **တၢ်သီ** န့ၣ်မုၢ်တၢ်သီၣ်အဆိလီ၊ ဒီးမုၢ်ပဘိးထီၣ်ပုၤဂၤအသး

သီး-သီး

လာပမာပုဂံကျေးစားတော်နှင့်ပစံးဒီးအဆိလာတော်သိပ်တော်သီလီ။

၅၂. **တံသီ** နှုတ်တော်အဆိလီ။ ဒီးမုန့်နီဖွံ့နီတံတံတံနီ နှုတ်ပကီးဒီးအဆိလာတော်အတော်သီလီ။

၅၃. **ထိပ်သီသံ** နှုတ်မုထိပ်တကလုာ်အခိဂီၤတစဲးစဲးဒီးပကီး လာထိပ်သီသံလီ။ ထိပ်သီသံနှုတ်မီးအပူၤလာဟိပ်ခိပ်လံာ် လီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာထိပ်သီဘုၣ်ထိပ်သီသံလီ။

၅၄. **ပသီ** နှုတ်မုတံအထိပ်ဝဲဒီးပစံးလာဂုၤပသီလီ။ ပဘုၣ်ပနာ် ဂီၤဖဲးဂုၤထိပ်ပသီထိပ်စံးဝဲဒၣ်။

၅၅. **ပသီ** နှုတ်မုပပာ်ခိပ်ထိပ်ပဟာ်ဖဲးပစံးလာပသီလီ။ စ ကျီၤ ယိာ်တကီးလာစယိာ်ဒီးစပသီတံာ်ဝဲလီ။ ဒီးပစံးလာပသီပ သါပစံးဒီးအဆိလီ။

၅၆. **ပသီ** နှုတ်မုပစိမုအထိပ်လာသပာ်ပူၤဒီးပစံးလာမုပသီ လီ။ ပစိမုဟုၤဒီးတုၤကဲထိပ်လာမုနှုတ်အထိပ်ပုၤထိပ်သပာ် ဒီးပစံး လာပသီလီ။ စမိမုတပုၤဘုၣ်ဒီးပသီဝဲနှုတ်ပုၤကွၤသပာ် လီ။

၅၇. **ပုၤသီဖိမိ** နှုတ်မုပုၤကဘိဖိနှုတ်ပစံးဒီးအဆိလာပုၤသီဖိမိလီ။ ပုၤကဘိဖိပုၤသီဖိမိစံးဝဲဒၣ်။

၅၈-၁. **ပျီၤသီ** နှုတ်မုမံမိအဆိလီ။ ဒီးမုပမံသပုၤဒီးပထံာ်တံ လာညါခိနှုတ်လီ။

၅၈. **လာသီ** နှုတ်မုတံလာအခိထံးကဲထိပ်သီဒီးပစံးလာသီလီ။ လာသီနှုတ်ကစၢ်ယွၤဟံလီမုခိပ်ဟိပ်ခိပ်စံးဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိ လာပုၤလာသီခိနှုတ်လီ။

၅၉. **သးသီ** နှုတ်မုပသးလာပဆိကမိပ်တံဂုၤဒီးတံမိပ်ကျဲးစားပ သးနှုတ်ဒီးပစံးလာပသးသီလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသုၣ်သီသးသီ လီ။ ပုၤလာသးသီအိပ်ဝဲနှုတ်တံမိပ်မၤအသးထဲတံဂုၤတခီလီ။ တံအာနှုတ်တံတမိပ်မၤဘုၣ်အသးဘုၣ်။

၆၀. **သံပ်သီ** နှုတ်မုသုၣ်မုပုၤလာပကုၤလီ။ ပုၤသံစိပ် နှုတ်ပကီးလာ သံပ် သီ လီ။ ပုၤသံစိပ်နှုတ်ပဟံထိပ် လာသံပ်သီ ခိပ် ဒီးပစံးထိပ် လာမုနီဒီးမုနီအိပ်ကွံာ်ဝဲလီ။

၆၁. **ဟးခံးဟးသီ** နှုတ်မုပုၤလာဟးလာမုနီနှုတ်ပစံးလာဟးခံး ဟးသီလီ။ ပုၤကညီဟးခံးဟးသီနှုတ်မုတံဘျုးတနီၤ မုနီဟး အိပ်သကီးလိာ်အသးတနီၤ။ ဟးတခွဲသီတနီၤလီ။

၆၂. **အသီ** နှုတ်မုပခိပ်အကလုာ်နှုတ်ပစံးလာပခိပ်အသီလီ။ ပ ခိပ်အသီအိပ်လာပဘုၣ်ဟ့ၣ်အသွဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအသီ အတီၢ်လီ။

၆၃. **အသီ** နှုတ်မုထီရီၤတံလာတလီၢ်လံာ်ဘုၣ်နှုတ်ပစံးလာအသီခဲ လာ်လီ။ ခုးအသီသံပ်အသီ၊ ဆုအသီယဉ်အသီစံးဝဲဒၣ်။

၆၄. **အိပ်သီ** နှုတ်မုပအိပ်တံလာအဂံၢ်နှုတ်တယံာ်ဒီးဘုၣ်ဒီးပစံး လာအိပ်သီလီ။ ပုၤတဂၤအိပ်သီဒီးမုလီ။ ပုၤတဂၤအိပ်သီကိပ် နှုတ်ပဆုလာ်တကဘုၣ်။ ကယံာ်ဒီးလီ။

၁. **သီးကြိာ်ဘံ** နှုတ်မုသုၣ်တရါတကလုာ်အသုၣ်လီၤကံလာယီၤ သုၣ်ဒီးပကီးလာသီးကြိာ်ဘံလီ။ ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးလာသီကြိာ်ဘံ လီ။ ဒီးမုသုၣ်တကလုာ်လီ။ သီကြိာ်ဘံအချံနှုတ်ပကုၤဒီးပဟာ်ဖဲး ဆါပအိဘျုးစံးဝဲဒၣ်။

သီး-သိပ်

၂. **ကသီး** ဒီးကသီးပိညါနှုတ်ကွၢ်လာကသီးတက့ၢ်။

၃. **တနဲသီး** နှုတ်မုထးတံလာပတံာ်သုၣ်ဖးအိပ်သဲးသုၣ်နှုတ်ပစံးလာ တနဲသီးလီ။ တနဲသီးနှုတ်မုထးတံလာအိပ်ဒီးအကနုၣ်နှုတ်လီ။

၁. **သိပ်** နှုတ်မုတံပုၤထီရီၤဟူဘုၣ်ပနာ်တမံဒီးပစံးလာသိပ် လီ။ တံလာသိပ်နှုတ်အိပ်အါမးလီ။ ကလံာ်ဟဲသိပ်၊ လီသိပ်၊ ထံယွၤသိပ်၊ တပီသိပ်၊ ပုၤကညီသိပ်စံးဝဲလီ။ တံသိပ်သုၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသိပ်သဲး သိပ်ပုၤလီ။

၂. **သိပ်** နှုတ်မုတံဖိယာ်တကလုာ်နာ်ဟ့ၣ်ဟိပ်နးနးကလဲာ်ဒီးပကီး လာသိပ်လီ။ သိပ်နှုတ်အိပ်လာဘုၣ်သုၣ်စံးလီၤနှုတ်အါမးလီ။ ဒီးပမု ကူးဘုၣ်နှုတ်ဆံာ်ဘုၣ်ပမဲာ်ကိာ်ဟုနးကၤ၊ ဒီးမုတံဖိယာ်တကလုာ်ဖိနဲဒီး လီ။

၃. **သိပ်** နှုတ်မုကိာ်အဆိလီ။ ဒီးမုထီရီၤတံလာပမၤတံသုၣ်၊ ပမၤ သုၣ်၊ ပစူးကါတံသုၣ်နှုတ်ပစံးလာကိာ်သိပ်လီ။ မၤန့ၢ်စသုၣ်လာကိာ်သိပ် တံတဖၣ်တက့ၢ်။ ရွာထီၣ်ပုၤလာကိာ်သိပ်တံတဖၣ် နှုတ်မၤသိပ်လံာ် ကဟံတရါလီ။

၄. **သိပ်ဂုၢ်** နှုတ်မုသိပ်ဂဲၤအဆိလီ။ ဒီးမုပသုးဆါအကဘိပ်နှုတ်ပ ကိးဒီးအဆိလာသိပ်ဂုၢ်သိပ်ဂဲၤလီ။

၅. **သိပ်ဂဲၤ** နှုတ်မုပသုးဆါအကဘိပ်နှုတ်ပကိးလာသိပ်ဂဲၤလီ။ ဒီးပ ကိးဒီးအဆိလာသိပ်ဂုၢ်သိပ်ဂဲၤလီ။ ပုၤတဂၤသုးဆါသိပ်ဂဲၤ လီၤအါ ကၤ။

၆. **သိပ်ဂီၤ** နှုတ်မုကလံာ်အဆိလီ။ ဒီးမုတံကသုၣ်ဖးဒိပ်နှုတ်ပကိး ဒီးအဆိလာကလံာ်သိပ်ဂီၤလီ။

၇. **သိပ်ဂီၤ** နှုတ်မုထိပ်တကလုာ်နှုတ်ပကိးဒီးအဆိလာကလုာ်သိပ်ဂီၤ လီ။ ဒီးမုထိပ်လွံးဖးဒိပ်တကလုာ်လီ။

၈. **သိပ်တံာ်မု** နှုတ်မုပုၤဂီၤမုဖးဒိပ်ဒီးပစံးပုၤသိပ်တံာ်မုလီ။ ပုၤ သိပ်တံာ်မုအကျါနှုတ်ပလဲၤတပာ်ဘုၣ်။ ပုၤသိပ်တံာ်မုန့ၢ်မုခံာ်သုး လီ။

၉. **သိပ်ထိပ်** နှုတ်မုတံမၤအိပ်ထိပ်အကလုာ်ဒီးပစံးလာသိပ်ထိပ် လီ။ စကတိာ်တံနှုတ်သိပ်ထိပ်နဲတဂုၤ။ ပုၤတဂၤကတိာ်တံဒီးအဖိအ လံာ်သိပ်ထိပ်တဘျုးဘုၣ်။ သးနာ်သိပ်ထိပ်ဒီးကဆိယံာ်ဝဲလီ။ ဒီးပ စံးဒီးအဆိလာသိပ်ထိပ်သဲထိပ်လီ။

၁၀. **သိပ်လံာ်** နှုတ်မုပမၤလိလံာ် နှုတ်ပစံး လာပသိပ်လံာ်လီ။ ဖိသုၣ် သိပ်လံာ်နှုတ်သုၣ်တနီၤနီၤသုၣ်လဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသိပ်လံာ်သိပ် လံာ်လီ။ ဒီးပုၤဒုးနဲၣ်ဖိသုၣ်လံာ်နှုတ်ပစံးလာသိပ်ဖိသုၣ်လံာ်စုာ်ကိးလီ။

၁၁. **သိပ်ဝံ** နှုတ်မုသဲကလာအဆိလီ။ ဒီးမုပုၤကညီကၢ်ကိပ်နုသုၣ် လိာ်အပရၢကစုၣ်နှုတ်လီ။

၁၂. **သိပ်သး** နှုတ်မုသိပ်သးအဆိလီ။ ဒီးမုစုၤလာအပုၤသးသးနှုတ်ပ စံးဒီးအဆိလာသိပ်သးသိပ်သးလီ။

၁၃. **သိပ်သး** နှုတ်မုစုၤလာပုၤလာသးနှုတ်ပစံးလာသိပ်သးလီ။ ဒီးပစံး ဒီးအဆိလာသိပ်သးသိပ်သးလီ။ စုၤသိပ်သးနှုတ်တပုၤဘုၣ်တဘးလိာ် တသးလီ။

၁၄. **သိပ်သဲ** နှုတ်မုပစံးသိပ်ဒီးအဆိဒီးပစံးလာသိပ်သဲလီ။ မုမနုၤ သိပ်သဲနှုတ်မုဘိာ်သအိပ်မၤ။

၁၅. **သိပ်** သံပ်ညါ နှုတ်မုစးခိထူဒီးနီၢ်ကိာ်ဘိ အလုၤသိပ်ဝဲနှုတ်ပစံးလာ

သိပ်-သြို-သြို-သြို-သြို-သြို-သြို

သိပ်သြိုသြိုလီ၊ ဦးပစံးလာသိပ်သိပ်သိပ်သြိုစိုက်လီ၊ တလာ၊ မလိပ်သွဲလာနီကီကီဘိလု၊ နှပ်ကအံ၊ အူဒီးသိပ်သြိုသြိုလီ၊ တာ လာသိပ်သြိုသြိုနှပ်သိပ်မုတ်လီ၊ ဦးပစံးလာသိပ်သြိုသိပ်သြိုစိုက် လီ၊ နီကီကီဘိလု၊ နှပ်ပဟံးဒီးသိပ်သြိုသြိုနုးက၊ သိပ် သြိုသိပ်သြိုသိပ်သိပ်သြိုမလီ၊

၁၆. သိပ်သြို နှပ်မုတ်ကလံ၊ အူတတ်သုတ်လတ်ဘဉ်ဒီးလိာ် အသး သိပ်သြိုပစံးလာသိပ်သြိုသြိုကလံ၊ ဟဲသိပ်သြိုသြိုစံးဝဲဒင်လီ၊

၁၇. ဂါသိပ်ထာ နှပ်မုတ်မုတ်ဆိုင်သိပ်နှပ်ပစံးလာဂါသိပ်ထာလီ၊ ပှတဂါလဲတတ်လာဂါသိပ်ထာစံးဝဲဒင်လီ၊

၁၈. စုးသိပ် နှပ်မုတ်ပစုးလတ်ဒီးသိပ်သြိုပစံးလာစုးသိပ်လီ၊ ပှ တဂါစုးသိပ်လတ်သိပ်သြိုကလံလီ၊

၁၉. တသိပ် နှပ်မုတ်တဂါအဆီလီ၊ ဦးမုတ်တတ်လာပစုးကတတ်တ သုဘဉ်နှပ်ပစံးဒီးအဆီလာတဂါတသိပ်ဘဉ်လီ၊ ပှတဂါတဂါ တသိပ်တဂါနီတမံ၊ စမတသုဘဉ်၊ ဝဉ်တဘိတဂါတသိပ်တဂါနီတ မံဒီးစမတတသုနီတမံဘဉ်၊

၂၀. တသိပ် နှပ်မုတ်ထီရီ၊ တတ်ကလုတ် လာပန်ဟူ နှပ်ပစံးလာတတ် သိပ်လီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆီလာတတ်သိပ်တတ်သဲလီ၊

၁. သြိုသြို နှပ်မုတ်ပတုတ်ဘုသုတ်ဘဉ်ဒီးလိာ်အသးသိပ်သြိုပစံး လာသိပ်သြိုသြိုလီ၊ ပှတဂါလဲတတ်တုတ်ဘုသိပ်သြိုသြိုစံးဝဲ ဒင်၊

၁. သြိုသြို နှပ်မုတ်ထံယဲလီ၊ လာသုဒိမံသိပ်မုတ်ဂု၊ ပမှိတ်ထံ သိပ်မုတ်ဂု၊ ပစံးလာသိပ်သြိုသြိုလီ၊ ပှတဂါမှိတ်ထံသိပ်သြို သြိုစံးဝဲဒင်၊

၁. သြိုသြို နှပ်မုတ်ပတ်ဒီးလာပုသံနှပ်သိပ်သြိုပစံးလာသိပ်သြို သြိုလီ၊ ပှတဂါဝတ်ဒီးသိပ်သြိုသြိုစံးဝဲဒင်လီ၊

၂. ကသြို နှပ်မုတ်ထံယွာ သိပ်လီ၊ ကအာမုတ်ဂု၊ လိသိပ်လီ၊ က အာမုတ်ဂု၊ ပစံးလာသိပ် ကသြိုကသြိုပစံးဒီးအဆီ နှပ်လီ၊ ထံယွာသိပ်ကသြိုကသြိုနုးက၊

၁. သြို နှပ်မုတ်ပှသုတ်သိပ်ဒီးပစံးလာသိပ်သြိုသြိုလီ၊ ပှ တဂါလံပှသုတ်သိပ်သြိုသြိုလီ၊

၁. သြို နှပ်မုတ်ပမာထီပနီအံင်လာပနီဒုပှ၊ နှပ်ပစံးလာပသြိုပ နီအံင်လီ၊ ဦးပစံးလာသြိုထီစိုက်လီ၊ သြိုကွတ်နနီအံင် နှပ် တကွ၊ ပှတဂါတသြိုထီကွတ်ဘဉ်အနီအံင်ဘဉ်၊ ပှဆံးတဂါ အံ၊ ဘဉ်တမုတ်ဒီးသြိုထီနီအံင်တသုဒီးဘဉ်၊ ဦးပစံးဒီး အဆီ လာသြိုသြိုလီ၊

၁. သြိုသြို နှပ်မုတ်တတ်သိပ်မုတ်ဝဲ ဒီးပစံးလာသိပ် သြို သြိုလီ၊ တီရီမုတ်ဂု၊ ထူမုတ်ဂု၊ စုမုတ်ဂု၊ မုတ်ဘုသလိဒီးဘဉ်ဒီးလိာ်အသး သိပ် မုတ်ဝဲနှပ် ပစံးလာ သိပ် သြိုသြိုလီ၊ တု၊ ကစာယုဂ်ရှူး ကဟဲ လီ၊ ဝဲကီနီကကူယုဂ်စုယုထူဒီးပှမူခိပ်ဖိတဖုန်နှပ်အ တတ်ကူ တတ်သီးကသိပ်သြိုသြိုမုတ်မလီ၊

၂. သြိုသြို ကစာယုဂ်ရှူးဟဲလီ၊ ဝဲကီကမုတ်ကုသိပ်သြိုသြိုနှပ် မုတ်တနီတကလုတ်အဒါဒီးအကူ၊ နှပ်မုတ်လာသုတ်တဘိယီဒီးပကီး လာတနီ သြိုသြိုလီ၊ တနီသြိုသြိုနှပ်ပသးပှမာဝဲလာ ပှ၊ လီ၊ ပှကညီခဲကနံင်အံတမာလာဘဉ်ဝဲဘဉ်နဟူဝဲထဲအမံ

သြို-သြို-သြို-သြို

လာပသးပှကီးဝဲလီ၊

၃. သြိုသြိုသြို နှပ်မုတ်ဖိပ်ယဲအဖံမာလိတ်ဒီးဆုဘုနှပ်မာ သိပ်မာပှအကလုတ်ဒီးစံးဝဲဒင်သြိုသြိုသြို၊ နှပ်ဖိပ်ယဲတီဆု ဘု၊ သြို သြို သြို၊ နှပ်မုတ်ဖိပ်ယဲအဆုဘုစံးဝဲဒင် နှပ်ဒီးတတ်လီ၊ တု၊ ပှတဂါတဖုန်ဒီးခွဒီးပှကဲထီလဲလာညဉ်လီ၊ ဦးမုတ်ဆိုင်လာပူ လီ၊

၁. လီသြို နှပ်မုတ်ထီရီ၊ တတ်သုတ်လာပှဒီးတတ်ဖိလာပှတတ်ကမံ၊ လာပှဝဲနှပ်လီ၊ ဝဲအါဒီးပစံးလာလီ၊ သြိုလီ၊ ဘုသုတ်လီ၊ သြိုအါ က၊ တတ်ကမံလီ၊ သြိုလာဟံင်အဖိခိပ်စံးဝဲလီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆီ လာလီ၊ သြိုလီ၊ ပလာလီ၊ ပှတဂါ သြိုတသုတ်လီ၊ သြို အါ က၊

၂. လီသြို နှပ်မုတ်တသုတ်တစဲဘဉ်ဒီးဘိဝဲဒီးလီ၊ ကွတ်ဝဲ အါအါ ကလံနှပ်ပစံးလာလီ၊ သြိုလီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆီလာလီ၊ ဘိလီ၊ သြို လီ၊ တသုတ်တစဲဘဉ်လီ၊ ဘိလီ၊ သြိုကွတ်လက်လံ၊

၁. ကသြို နှပ်မုတ်ကသြိုကသြို၊ ဦးယုကသြို၊ ဦးတတ်ကသြို နှပ်မုတ်ကသြို၊ ဦးကသြိုကသြို၊ တတ်ခဲလက်နှပ်ကွတ်လာကသြို တကွ၊

၂. စုတ်သြို နှပ်မုတ်ပှကညီလံဝဲအါအါမုတ်ဂု၊ ပှကညီဝဲတတ် စိတ်တတ်အါအါမုတ်ဂု၊ ပှကညီဖုတ်ဖိစိတ်လံ၊ အါမုတ်ဂု၊ ပစံးလာ စုတ်သြိုလီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆီလာစုတ်သြိုမံလီလီ၊ ပှတဂါလံ ဝဲတပှလီ၊ စုတ်သြိုမလီ၊

၃. တသြို နှပ်မုတ်ထံယွာသိပ်မုတ်ဂု၊ လိသိပ်မုတ်ဂု၊ ပှကညီယု သိပ်မုတ်ဂု၊ သိပ်လီ၊ ကအာဝဲဒီးပစံးလာသိပ်တသြိုမလီ၊ ထံယွာသိပ်တသြိုနုးက၊ လိသိပ်တသြိုစံးဝဲလီ၊ ဦးပစံးဒီးအ ဆီလာတသြိုတသြိုလီ၊ ဦးပစံးလာတသြိုတသြိုစိုက်လီ၊

၄. တသြိုထီ နှပ်မုတ်လိသိပ် လာဟိပ်ခိပ်ဒီး သိပ်ထီကု၊ ဆု မူ ခိပ်နှပ်ပစံးလာတသြိုထီလီ၊ လိသိပ်တသြိုထီဆုမူခိပ်စံးဝဲ ဒင်၊

၁. သြို နှပ်မုတ်ပဆဲးနှပ်မဲးကျါ လာသုတ်ဖိဒီးပစံးလာ သြိုလီ၊ ပှကညီသြိုချးဒိုင်နှပ်ဆဲးနှပ်မဲးကျါလာနီခိပ်စုလီ၊ ပှတဂါ သြိုချးဒိုင်လာမဲးကျါနှပ်မုတ်ဆဲးနှပ်သုတ်ဖိဆုမဲးကျါဒီးပစံးလာသြို ဝဲလီ၊

၂. သြို နှပ်မုတ်ပထါခိပ်ဟဲဒီးပမာကသုတ်နှပ်ကလံဆုပထါခိပ် ပှ၊ နှပ်ပစံးလာပသြိုပထါခိပ်လီ၊ ပှတဂါအထါခိပ်ဟဲဒီးသြိုဝဲ လီ၊

၃. သြိုထီ နှပ်မုတ်ပမာနှပ်တတ်ဆုပနီဒုပှလာကလံအတဟိပ် ဒီးပစံးလာသြိုထီလီ၊ သြိုထီကသုတ်နာနှပ်ဆုနနီဒုပှတ ကွ၊ ဦးပစံးလာသြိုနှပ်စိုက်လီ၊ သြိုထီကသုတ်ကမူဆုနနီ ဒုပှတကွ၊

၄. စီသြို နှပ်မုတ်တတ်အိပ်လာဘဉ်လု၊ တကုဒီးပစံးလာလက် စီသြိုလီ၊ ပစီဟုလက်စီသြိုစံးဝဲဒင်လီ၊

၁. သြိုသြို နှပ်မုတ်ကလံဟဲသုတ်ကသုတ်ဝဲဒီးပစံး လာကလံ ဟဲသြိုသြိုလီ၊ ကလံဟဲကသုတ်သြိုသြိုစံးဝဲဒင်လီ၊ ဦး ပစံးဒီးအဆီလာကသုတ်သြိုသြိုသြိုသြိုလီ၊

ထံဖိခိန်န့ၣ်ပစံးလာသွါလီၤ။ သွါထီၣ်ဖိလာထံဖံးခိန်န့ၣ်အါမးလီၤ။

၂. **သွါကလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပနံၤထီၣ်တဘီၤဒီးပစံးလာပနံၤသွါကလံာ်လီၤ။ ပှၤတဂၤထီၣ်ယၢဒီးနံၤမးသသွါကလံာ်လီၤ။ ပှၤလၢနံၤသသွါကလံာ်န့ၣ်မ့ၢ်အမဲအုထီၣ်အသးဒီးနံၤတသီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ။

၃. **သွါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢဒိၣ်ပစံးလာသွါလီၤ။ တၢ်လၢတပြဲဘၣ်န့ၣ်ပစံးလာသွါလီၤ။ ညၣ်တပူၤသွါတဖိစံးဝဲဒၣ်လီၤ။ ဒီးတၢ်လၢသွါန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာသွါတဖိလီၤ။ ပှၤတနီၤနီၤသွါ၊ ပှၤတနီၤနီၤပြဲဝဲလီၤ။ နံၤသၣ်လုာ်သၣ်လၢအသွါတဖၣ်န့ၣ်ဟ်တပူၤ။ နံၤသၣ်လၢအပြဲန့ၣ်ဟ်တပူၤတက့ၢ်။

၄. **သွါသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကူၢ်ကွံာ်တၢ်ဖံးလၢယဲာ်ဒီးပစံးလာပကူၢ်သွါသွါလီၤ။ ပထါတၢ်ဖံးလၢသွါသွါတက့ၢ်။

၅. **ကသွါ** ဒီးကသွံကသွါန့ၣ်ကွံာ်လၢကသွါတက့ၢ်။

၆. **ကီၤသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အါတကလုာ်အီၣ်ပှၤကညီၤဒီးပကီးလၢကဝါကီၤသွါလီၤ။ ကဝါကီၤသွါန့ၣ်မၤသးဒ်ပှၤကညီၤအသီးဒီးမ့ၢ်ပှၤတကလုာ်န့ၣ်အီၣ်ပှၤကညီၤဒီးပစံးလာကဝါကီၤသွါလီၤ။

၇. **ဃီသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ဃီ အဝၣ်လုာ်လၢအကပိာ်န့ၣ်ပကီးလၢဃီသွါလီၤ။ ပမ့ၢ်မၤဃီဒီးပမၤဒီးပခိၣ်ယီၤအလီၤလၢပမၤဒီးသ့ၣ်လုာ်ဝၣ်လုာ်န့ၣ်ပကီးလၢဃီသွါလီၤ။

၈. **စဲသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝၣ်လုာ်လၢ လၢပမၤစူ အခိၣ် လၢပပျၢ ထီၣ်သ့ၣ်ကပၤလၢပထီၣ်သ့ၣ်လၢအလီၤန့ၣ်ပစံးလာစဲသွါလီၤ။ ပှၤကညီၤပျၢထီၣ်စဲသွါလၢသ့ၣ်ကပၤဒီးထီၣ်သ့ၣ်လၢစဲသွါလီၤလီၤ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာစဲဘုၣ်စဲသွါလီၤ။ ဒီးပစံးလာပျၢသွါစ့ၢ်ကီးလီၤ။

၉. **တကျါသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအမဲလဲၣ်ပစံးလာအမဲတကျါသွါလီၤ။ ပှၤတဂၤနံၤထီၣ်အမဲတကျါသွါလီၤ။ ဘီၣ်သအိၣ်အုထီၣ်အမဲတကျါသွါစံးဝဲဒၣ်။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာတကျါသွါတကျါသွါလီၤ။

၁၀. **တၢ်သွါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သွါ အဆိလီၤ။ ဒီးမ့ၢ်ပှၤကညီၤ မၤသီၣ်မၤပှၤအကလုာ်လၢအဒုးန့ၣ်ပျၢအကျဲန့ၣ်စံးဝဲဒီးအဆိလာတၢ်သွါတၢ်သွါလီၤ။

၁၁. **ပျီသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပထု ချီၣ် အနၢၣ် လၢ အသရၤ န့ၣ်ပဝံၣ်ထၢၣ်ဆှါသၢဘုၣ်ဒီးပစံးလာပျီသွါလီၤ။ ချီၣ်အသရၤန့ၣ်မ့ၢ်ပပျီသွါဒီးပဝံၣ်အနၢၣ်သုလီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာပျီဘုၣ်ပျီသွါလီၤ။

၁၂. **ပျါသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်စဲသွါအသီးလီၤ။ ဒီးမ့ၢ်ဝၣ်လုာ်လၢပမၤစူဒီးပပျၢထီၣ်ပျါထီၣ်လၢသ့ၣ်ကပၤ န့ၣ်ဒီးပထီၣ်သ့ၣ်လၢအလီၤ န့ၣ်ပကီးလၢပျါသွါလီၤ။ ဒီးပကီးဒီးအဆိလာပျါသွါပျါသွါလီၤ။ ပှၤကညီၤထီၣ်သ့ၣ်လၢပျါသွါလီၤ။

၁၃. **ဘီသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်အလံးအဆိလီၤ။ ဒီးမ့ၢ်ပှၤကညီၤဟ်ကလီၤအသးဒီးနံၤဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာအလံးဘီသွါလီၤ။ ပှၤတဂၤကလီၤကလုာ်အလံးဘီသွါန့ၣ်ကၢ။

၁၄. **သကံၤသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်သကံၤခိၣ်တီန့ၣ်ပကီးလၢသကံၤသွါလီၤ။ သကံၤသွါန့ၣ်ပယီၤလီၤသကံၤခိၣ်အယီၤလၢအဖိခိၣ်လီၤ။

၁၅. **အသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဒိၣ်တဖၣ်ပစံးလာအသွါလီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအကျၢၢ်အသွါလီၤ။ ဘုၤအကျၢၢ်အသွါန့ၣ်မ့ၢ်ဘုၤအိၣ်ဒီး

အဘိဒိၣ်တနီၤဒီးဂီၤဆိဝဲန့ၣ်လီၤ။

၁၆. **အသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်အလံးအဆိလီၤ။ ဒီးမ့ၢ်ပှၤကညီၤကတိၤလီၤကွဲးဒီးနံၤဝဲန့ၣ်ပစံးလာအလံးအသွါလီၤ။ ပှၤတဂၤကတိၤလီၤကွဲးအလံးအသွါလီၤ။ ဒီးပစံးလာအသွါအသွါစ့ၢ်ကီးလီၤ။ ပှၤတဂၤတၢ်တၢ်ဒီးနံၤဝဲအသွါအသွါ။ အလံးအသွါလီၤ။

၁၇. **သွါသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်သၢသဖိသီၣ်ဝဲဒီးပစံးလာသၢသဖိသီၣ်သွါသွါလီၤ။ ပနံၤသၢသဖိသီၣ်သွါသွါစံးဝဲဒၣ်။ ကဆိသၢသဖိသီၣ်သွါသွါစံးဝဲလီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသီၣ်သွါသွါသွါသွါလီၤ။

၁၈. **သွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိာ်ယုာ် ကတၢၤ ပူၤ ဆါဝဲန့ၣ်ပစံးလာပကိာ်သွါလီၤ။ စဘၣ်တမုာ်စကိာ်သွါဒီးစကူၢ်လီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသွါသွါလီၤ။

၁၉. **သွါကလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကူၢ်တၢ်တဘီၤဒီးပစံးလာပကူၢ်တၢ်သွါကလံာ်လီၤ။ ကူၢ်တၢ်ညၣ်လၢယဲာ်သွါကလံာ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ။ ဒီးပစံးလာသသွါကလံာ်စ့ၢ်ကီးလီၤ။ ကူၢ်ကွံာ်ပနံၤဒိၣ်သသွါကလံာ်စံးဝဲဒၣ်။

၂၀. **သွါကလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပအူ သူၣ် တၢ်တဘီၤဒီးပစံးလာပအူ သွါကလံာ်လီၤ။ အူသူၣ်ကွံာ်ဖၣ်ဆါလၢလီၤပူၤန့ၣ်သွါကလံာ်တက့ၢ်။

၂၁. **သွါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟါမၤဝဲန့ၣ်ပစံးလာဟါမၤသွါလီၤ။ စဟ်ချဲဒီးလီၤထွံၤဟါမၤသွါလီၤ။ စဟ်ယဲာ်တဘျီဟါမၤသွါလီၤ။

၂၂. **သွါသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ကလံၤဟဲကသုၣ် ဝဲန့ၣ်ပစံးလာကသုၣ် သွါသွါလီၤ။ ပဝံၣ်ကသုၣ်ဘုၤအသီၣ်န့ၣ်ပစံးလာပဝံၣ်ကသုၣ်သွါသွါလီၤ။ ပဝံၣ်တၢ်ကသုၣ်သွါသွါန့ၣ်မ့ၢ်ပဝံၣ်တၢ်ကသုၣ်ဆူၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ။

၂၃. **သွါသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတၢ်တလၢကွံာ်ဒီးပတၢ်ကူၢ်တၢ်သီးကသုၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလာပလဲၤပူၤသွါသွါလီၤ။ ပှၤတဖၣ်စလဲၤဒီးပူၤသွါသွါလီၤ။

၂၄. **ကီၤသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဘၣ်လဲၤပှၤကီၤဒီးပစံးလာကီၤသွါလီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာကီၤသွါကီၤဘီလီၤ။ မ့ၢ်တလိၣ်ကီၤသွါယၢဆါကၢ။ မ့ၢ်ကီၤသွါတၢ်ဆါကၢစံးဝဲဒၣ်။

၂၅. **ကီၤသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိာ်ယုာ် ဆါဒီး ဘံးတစဲးစဲး ဒီးပစံးလာပကိာ်သွါလီၤ။ ပကိာ်သွါန့ၣ်ပကူၢ်နးကၢလီၤ။ ဒီးပစံးလာကိာ်ယုာ်သွါစ့ၢ်ကီးလီၤ။

၂၆. **သသွါကလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤဘၢဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ။ တၢ်ဘၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ။ ပစံးလာဘၢသသွါကလံာ်လီၤ။ ဘၣ်သသွါကလံာ်။ တဖိစုးလၢဘၣ်သသွါကလံာ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ။ ဟီၣ်ခိၣ်ဝဲလီၤတၢ်လၢတၢ်ပူၤသသွါကလံာ်လီၤ။

၂၇. **သွါသွါ** န့ၣ်မ့ၢ်ဖုကျါမ့ၢ်ဂ့ၤ။ သ့ၣ်ကဘီၣ်ကျါအကျါမ့ၢ်ဂ့ၤ။ ပစံးလာမၤသးသွါသွါသွါသွါလီၤ။ သ့ၣ်ကဘီၣ်အကျါတပူၤမၤသးသွါသွါသွါသွါစံးဝဲဒၣ်။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသွါသွါသွါသွါလီၤ။

၂၈. **သွါ** န့ၣ်မ့ၢ်သွါလဲၤလၢတလၢပိာ်တၢ်ဒီးမၤကဲၤမ့ၢ်အူန့ၣ်ပစံးလာသွါလီၤ။ တလၢမၤသွါန့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်ပိာ်ကွါဒီးမၤကဲၤထီၣ်မ့ၢ်အူန့ၣ်လီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသွါန့ၣ်မ့ၢ်မိၤမိၤလီၤ။

၂၉. **သွါခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီၤ ဆူး ကီၤယီၤ ပှၤသံအလီၤ လၢသွါလဲၤအိၣ်ပူၤထီၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလာသွါခိၣ်လီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာသွါခိၣ် လီၤထံးလီၤ။ ပှၤလဲၤကုာ်လီၤပှၤသံအသွါခိၣ်န့ၣ်သွါလဲၤ

သွင်-သွံ

အိပ်ပူထိုင်အသးနးကၢ၊

၃. သွင်တက် နှံ့မုၢ်သွင်မုၢ်လၢမုၢ်ကဖးတဂ့ၢဘၣ်နှံ့ပစံးလၢ သွင်တက်လီၤ၊ သွင်မုၢ်သွင်တက်နှံ့မုၢ်အူတကဲၤဘၣ်၊

၄. သွင်တက် နှံ့မုၢ်တၢ်ညၣ်လၢတသိဘၣ်ဒီးပအိၣ်တဝံၣ်ဘၣ် နှံ့ပစံးလၢသွင်တက်လီၤ၊ တၢ်ညၣ်တသိတဘဲးဘၣ်မၤသးသွင် တက်ပအိၣ်တဘဲဘၣ်၊

၅. ကုၢ်သွင် နှံ့မုၢ်ပၤမၤသွင်ဒီးတဲးထီၣ်မုၢ်လၢသွင်မုၢ်လၢသွင် လဲအါအါကလံာ်ဒီးပစံးလၢကုၢ်သွင်လီၤ၊ ပၤတဖၣ်ကုၢ်သွင်နှံ့အါ သမိး၊ ပၤတဖၣ်ကုၢ်သွင်ဒီးဆါဝဲလၢတမၢ်လီၤ၊

၆. ကိၢ်သွင် နှံ့မုၢ်မၤလၢကိၢ်ဘီလၢသပၤကပၤနးကဲၣ်ဆိးဒီးပ စံးလၢမၤကိၢ်ကိၢ်သွင်လီၤ၊ ဒီးမၤကိၢ်ယိာ်ကဲထီၣ်လၢသွင်လးနှံ့ပ ကိးလၢမၤကိၢ်သွင်လီၤ၊

၇. ကိၢ်သွင် နှံ့မုၢ်ပဒဲးပၤလၢကလံာ်ဒၣ်ပတဟီၣ်ဒီးဆါဝဲနှံ့ပစံးလၢ ဒဲးကိၢ်သွင်လီၤ၊ ပၤတကဲဒဲးကိၢ်သွင်အဝဲတဂၤအချၢလၢအစုတၢ်မ န့ၤလုၤမိၤ၊ ပဒဲးကိၢ်သွင်တၢ်နှံ့ပဒဲးလၢပစုညါသးလၢကလံာ်ဒၣ်ပတဟီၣ် လီၤ၊

၈. ကိၢ်သွင် နှံ့မုၢ်ဟုၤလၢပၤကညီဖီသံးနှံ့ပကိးလၢဟုၤကိၢ်သွင် လီၤ၊ ပၤကညီဆုဟုၤကိၢ်သွင်ဒီးဖိဝဲလၢသံးလီၤ၊ ဟုၤကိၢ်သွင်နှံ့တ ဆဲးဖိုးဘၣ်ဝဲဘၣ်၊ ဆုဂုၢ်ကျဲဝဲလီၤ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟုၤကိၢ် ဘုၣ်ဟုၤကိၢ်သွင်လီၤ၊

၉. တကျါသွင် နှံ့မုၢ်ပအိၣ်မၤတလၢၤဘုဟုၤလီၤဖုံၣ်လီၤဝံၣ်တ ပံာ်လိာ်ဘၣ်အသးနှံ့ပစံးလၢမၤသးကတကျါသွင်လီၤ၊ ပၤတဂၤ ဖိအိၣ်ဘုတလၢၤပအိၣ်မၤသးတကျါသွင်လီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိ လၢတကျါသွင် တကျါသွင်လီၤ၊ ဒီးပစံးလၢသကျါသွင်စ့ၢ်ကိး လီၤ၊

၁၀. သကံၤသွင် နှံ့မုၢ်သကံၤတကလုာ်ပြဲဒီးပကိးလၢသကံၤ သွင်လီၤ၊ သကံၤသွင် နှံ့မုၢ်သကံၤတကလုာ်လီၤ၊ ဒီးအမိၢ်ပျံၤပြဲ နှံ့သကံၤတဂၤတက့ၢ်လီၤ၊

၁၁. ဘံးသွင် နှံ့မုၢ်ပၤကလုာ်ဘံးဝဲနှံ့ပစံးလၢကလုာ် ဘံးသွင် လီၤ၊ ပၤတဂၤကတိၤတၢ်အကလုာ်ဘံးသွင်နးကၢ၊ ကမ့ၢ်ကိၢ်အ ကိာ်ဘံးသး၊ ပၤလၢအကလုာ်ဘံးသွင်နှံ့မုၢ်အကိာ်ဘံးလီၤ၊ ဒီး ကတိၤတၢ်သိၣ်ဘံးသံးဝဲဒီးပစံးလၢအကလုာ်ဘံးသွင်လီၤ၊ ဒီးပစံး လၢအကလုာ်သွင်စ့ၢ်ကိးလီၤ၊

၁၂. ဟီၣ်ခိၣ်သွင် နှံ့မုၢ်ဟီၣ်ခိၣ် လၢတတံၤတယါဘၣ်ဝဲဒီးမၤသး ကသိၣ်ကသိၣ်နှံ့ပစံးလၢဟီၣ်ခိၣ်သွင်လီၤ၊ ဟီၣ်ခိၣ်သွင်နှံ့မၤသး ကသိၣ်ကသိၣ်လီၤဖုံၣ်လီၤဝံၣ်နးကၢ၊

၁၃. အကလုာ်သွင် နှံ့မုၢ်ပၤကညီအကလုာ်ဘံးဝဲနှံ့ပစံးလၢအ ကလုာ်သွင်လီၤ၊ ပၤတဂၤအကလုာ်သွင်ဒီးကတိၤတၢ်အကလုာ်ဘံး သံးဝဲလီၤ၊

၁-၁. သွံ နှံ့မုၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်ဒ်ပုၤအထံးအသိးဒီးအသၣ် စၢၤကဖူၣ်လုၢ်ဒီးအသၣ်ပြဲကဒ်နှံ့ပကိးလၢသွံလီၤ၊ ဒီးပကိးဒီးအ ဆိလၢမိၤသွါမိၤလီၤ၊ သွံနှံ့ပၤဆုဟုၤအိၣ်ဒ်ပအံးအသိးနှံ့ပအိၣ် ဝံၣ်ဝဲလီၤ၊

၂. ကသွံ ဒီးတၢ်ကသွံ၊ ဒီးကသွံထီၣ်၊ ဒီးကတိၤကသွံ၊ ဒီးက

သွံ-သွါ-သွံး

သွံကသွံ၊ ဒီးဟါမၢ်ကသွံ၊ ဒီးကသွံဒဲး၊ ဒီးကသွံသွံကဖးဖး၊ တၢ်ခဲ လၢကဲၣ်ကွၢ်လၢကသွံတက့ၢ်၊

၃. ကလံၤသွံ နှံ့မုၢ်တၢ်မၤအသးသိၣ်သဖူသဖူဒ်သိၣ်ဂုၢ်သိၣ်ဂဲၤ အသိးဒီးမဲထီၣ်လၢသွံဒုခံသွံဒုလီၤနှံ့ပကိးလၢကလံၤအသွံ လီၤ၊ ကလံၤအသွံနှံ့မၤသးသဖူသဖူလီၤ၊

၄. ထံသွံ နှံ့မုၢ်တၢ်တကလုာ်မၤသးသဖူသဖူဒီးအိၣ်လၢထံကျါ နှံ့ပကိးလၢထံသွံလီၤ၊ ဒီးပၤကညီလၢမၤတၢ်ဒီးဒီးကျိးအိၣ်ဝဲ လီၤ၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢထံသွံထံသွါလီၤ၊

၅. ထိးသွံ နှံ့မုၢ်ထိးမၤအဒါလၢသနူဒီးပစံးလၢထိးသွံလီၤ၊ ထိးမၤအသွံလၢသနူလီၤ၊

၆. ထီၣ်သွံ နှံ့မုၢ်ထီၣ်မၤအဒါလၢအဒိၣ်အဖိဝဲလၢအပူၤနှံ့ပစံး လၢထီၣ်သွံလီၤ၊ ဒီးပစံးလၢထီၣ်သွံထီၣ်စိၤပစံးဒီးအဆိဒ်နှံ့လီၤ၊ ထီၣ်တနီၤနီၤအိၣ်ဒီးအသွံလီၤ၊

၇. ဖာၣ်သွံ နှံ့မုၢ်ပၤကညီဒိၣ်တုာ်ဒီးအမဲာ်ပြဲဝဲနှံ့ပစံးလၢဖာၣ် သွံလီၤ၊ ဒီးပစံးလၢတၢ်ဖာၣ်သွံစ့ၢ်ကိးလီၤ၊ ပၤတဂၤအမဲာ်ဖာၣ်သွံ အါကၢ၊ ဒီးပစံးလၢဖိၣ်သွံစ့ၢ်ကိးလီၤ၊

၉. ဖိၣ်သွံ နှံ့မုၢ်ဖိၣ်သွံအသိးလီၤ၊ ဒီးမုၢ်ပၤကညီဒိၣ်တုာ်ဒီးအ မဲာ်ပြဲနှံ့ပစံးလၢဖိၣ်သွံလီၤ၊ ဒီးပၤတနီၤစံးလၢဖာၣ်သွံ၊ ဒီးတနီၤ နီၤစံးလၢဖိၣ်သွံ၊ ဒီးတနီၤနီၤစံးလၢဖိၣ်သွံလီၤ၊ ပၤတဂၤဒိၣ်တုာ် ဒီးအမဲာ်ဖိၣ်သွံမးပြဲကဆိလီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဖိၣ်သွံဖိၣ်သွါ လီၤ၊

၁၀. ဘုၣ်သွံ နှံ့မုၢ်ဘုၣ်ဆိဂီၤလၢတၢ်စုၤခါဒီးပလိယုၤနှံ့ပအိၣ်ဒီး အယုၤဒီးပဟၢဝံၣ်ပလိထီၣ်နှံ့ပစံးလၢဘုၣ်သွံလီၤ၊ ဘုၣ်သွံ နှံ့မုၢ်ပဟၢဘုၣ်ဒီးပလိလၢမုၢ်ဖိၣ်ခိၣ်လီၤ၊

၁၁. သွံခါ နှံ့မုၢ်ပကိးယိာ်ဒီးအဆိ၊ ပိုၢ်ဒီးအဆိဒီးပကိးလၢယိာ် စိၤသွံခါ၊ ပိုၢ်ခါသွံခါလီၤ၊ ဒီးမုၢ်ပၤတကလုာ်ခံကလုာ်လီၤ၊

၁၂. ဝုသွံ နှံ့မုၢ်တၢ်ဝုဖိတဖၣ်နှံ့ပစံးလၢဝုသွံလီၤ၊ ပၤတနီၤနီၤဝု သွံအါဖျါလီၤ၊ ပစံးဒီးအဆိလၢဝုသွံဝုသွါလီၤ၊

၁၃. သၣ်သွံ နှံ့မုၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်အိၣ်ဒီးအဆူၣ်ဒီးပကိးလၢ သၣ်သွံလီၤ၊ဒီးမုၢ်ပသးပၤကိးဝဲလီၤ၊ ဒီးပၤတနီၤနီၤခဲကနံၣ်အံၤ ကိးဝဲလၢပြါးလီၤ၊ အသၣ်ဆံၣ်ဝဲလီၤ၊ သၣ်သွံနှံ့အဖံးန့ၢ်ဖဲစံးဝဲ ဖုၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးသၣ်သွံသိတကလုာ်ဒီးသၣ်သွံဆါတကလုာ်လီၤ၊ အိၣ်သၢကလုာ်လီၤ၊ ဒီးမုၢ်ပြါးပနီၣ်ဝံၣ်နှံ့လီၤ၊ ဒီးပၤတနီၤနီၤ ကိးလၢသၣ်သွံလီၤ၊

၁၄. အသွံ နှံ့မုၢ်ဖိသၣ်ဆံးခါအတၢ်ကူတၢ်သိးတၢ်ကံးဘုၣ်ကံး ညၢ်နှံ့ပစံးလၢအသွံလီၤ၊ စိာ်ဘံးသၣ်လၢအသွံပူၤ၊ ဖိသၣ်အသွံ နှံ့မုၢ်ဖိသၣ်လုးဝဲလၢတၢ်ကံးဘုၣ်ကံးညၢ်နှံ့လီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအ ဆိလၢအသွံအစါလီၤ၊

၁. သွါသွါ နှံ့မုၢ်ပနီၣ်ဂီၢ်မုၢ်သဝံးအသးကၢၤအသးလၢကရၢပူၤ နှံ့ပစံးလၢအိၣ်သွါသွါလီၤ၊ ပနီၣ်တဖုဖဲမးသွါသွါလီၤ၊

၁. သွံး နှံ့မုၢ်တၢ်လၢလီၤကတြၢၢ်လီၤကတြၢၢ်နှံ့ပစံးလၢသွံး လီၤ၊ ပၤလၢအပၤတဖၣ်နှံ့အဖံးသွံးနးကၢ၊ ပစံးဒီးအဆိလၢသွံး တဖံးလီၤ၊ ပၤတဂၤအဖံးသွံးလဲအသးပၤဝဲတၢ်ကံးသၢ၊ ပၤပၤတ ဂၤအဖံးသွံးတဖံးစံးဝဲဒၣ်၊

သွေး-သွန်

- ၂. **သွေး** နှင့် မှတ်တိုင်တိုက်သီးသီးတိုင်အသီးသီးလီကကြိုနှင့်ပစံးလှသွေးလီ။ ဆေးတိုက်တိုက်သီးနှင့်ထုဆာတလှာနထူးမှတ်ဆာဘဉ်ဒီးသွေးဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလှသွေးထိုင်သွေးထဲလီ။ နဆေးတိုက်တိုက်သီးနှင့်သွေးနုကတဆာဘဉ်။
- ၃. **သွေး** နှင့် မှတ်ပမာသံးဘဉ်ထိုင်ခိုနှင့်ပစံးလှသွေးထိုင်ခိုလီ။ ပှတဂါအိုင်တိုက်မာအိုင်ဝံဒီးသွေးထိုင်ခိုလီ။ ဒီးပစံးလှထူးသွေးစိုကီးလီ။
- ၄. **သွေး** နှင့် မှတ်ပမာသွေးပဆေးတိုက်တါသွေးအခံနှင့်ပစံးလှသွေးသွေ့မင်လီ။ ပှတဂါဆေးသွေးထူးသွေးသွေ့မင်ဒီးဝံလီ။ ပသွေးသွေ့မင်နှင့်မှတ်ပမာတိုက်တါသွေးခံလီ။ သွေးသွေ့မင်တိုက်သဘဉ်တက့။
- ၅. **သွေးထေးခို** နှင့် မှတ်ပှလှသွေးပှဝဲဒီးအမဲပိဒီးအထေးခိုသံးဝဲနှင့်ပစံးလှသွေးထေးခိုလီ။ ဒီးပစံးလှသွေးထိုင်ခိုစိုကီးလီ။ ဒီးမှတ်ပကီးလိကွပသးပှလီ။
- ၆. **သွေးသွေး** နှင့် မှတ်ထီရီတိုက်နာတိုက်နှင့်ပစံးလှနာတိုက်သွေးသွေးလီ။ ထွိုင်တဖုနာတိုက်သွေးသွေးစံးဝဲဒင်။ ပှတဂါကအိုင်ကိုင်တလိုင်ဒီးနာကွဲဝဲသွေးသွေးလီ။
- ၇. **ကသွေး** ဒီးကသွေးကသွေးနှင့်ကွဲလှကသွေးတက့။
- ၈. **ကျာ်သွေး** နှင့် မှတ်ပမာဘာတိုက်လှတိုက်တမံမံဒီးဘဉ်ဝဲနှင့်ပစံးလှကျာ်သွေးလီ။ ပှညဉ်ဂီနှင့်ဟံးထိုင်ယဉ်ဒီးကျာ်သွေးကလံတက့။ ဘုခိ်အိုင်အိးထိုင်အသးနှင့်ဟံးထိုင်ကီလံဒီးကျာ်သွေးကလံတက့။
- ၉. **ထူးသွေး** နှင့် မှတ်ပထူးသံးဘဉ်တိုက်တိုက်သီးဒီးပစံးလှပထူးသွေးလီ။ ပှဆေးအိကံတနီထူးသွေးဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလှထူးသွေးထူးသွေးလီ။ ဒီးပမာသံးဘဉ်ထိုင်အခိုနှင့်ပစံးလှထူးသွေးထိုင်ခိုစိုကီးလီ။
- ၁၀. **သွန်** နှင့် မှတ်ပှကညီမှတ်ဂု၊ ထီရီတိုက်သီသုတမံလံလံနှင့်အဖံးခိ်ညဉ်ကျဟာဖခိ်ဟာဖပှအထံဂီဂီဝဲဒီးပစံးလှသွန်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလှသွန်စီစီစီသွန်စီထံစီလီ။ ထီရီတိုက်တကလုလံလံနှင့်အသွန်အိုင်ဝဲကီးမံဒီးလီ။
- ၂၁. **သွန်ကဒါ** နှင့် မှတ်ပှကညီအိုင်တဘဉ်လီဘဉ်ကျ၊ အိုင်မှတဘဉ်လီဘဉ်ကျဒီးဘဉ်တိုက်တိုက်ဂီဒီးခိ်ဆါမင်ခံးသူ၊ အိုင်မှတနုဘဉ်ဒီးယဲဝဲနှင့်ပစံးလှသွန်ကဒါလီ။ ပှကညီသွန်ကဒါနှင့်ကီးအမင်ခံးသူကီးခိ်ဆါ၊ ကီးဟာဖပှဒီးပစံးလှသွန်ကဒါလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလှသွန်ကဒါထံကဒါလီ။
- ၃. **သွန်ကီလိ** နှင့် မှတ်ပသွန်ဒူးနှင့်ပစံးလှသွန်ကီလိလီ။ သွန်ကီလိနှင့်တပြါဘဉ်။
- ၄. **သွန်ယာ** နှင့် မှတ်ပှကညီဆံးစာဒီးအသွန်လီအါအါကလံနှင့်ပကီးလှသွန်ယာလီ။ ပိတ်မှတ်ဆံးစာအသွန်ယာဆါနှင့်သုကီတိုက်ကံးညဉ်ဒီးစံးဝဲမာကီလံဒီးဟံးဝဲလှဟာဖခိ်လီ။ ဒီးပကီးဒီးအဆီလှသွန်ယာသွန်ယဲလီ။
- ၅. **သွန်ယု** နှင့် မှတ်ပှလှပိတ်မှတ်ဘဉ်ဆါလှတဆုဘဉ်အသးဒီးပစံးလှသွန်ယုလီ။ ပိတ်မှတ်နှင့်ဆါတနီနီ အသွန်ယုဒီးတဆုဘဉ်အသးဘဉ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလှသွန်ယုစီလှလီ။
- ၆. **သွန်ဆုံ** နှင့် မှတ်တိုက်သွန်လှတမှတ်ဘဉ်အသွန်ဒူးနှင့်ပစံးလှ

သွန်

- သွန်ဆုံလီ။ တိုက်သွန်ဆုံနှင့်ယွာဒ်ထံအသီးလီ။
- ၇. **သွန်ထံဟးဂီ** နှင့် မှတ်ပှလှဆံးစာဒီးအိုင်ဆူးအိုင်ဆါဝဲဒီးလူဝဲဒီးယဲဝဲနှင့်ပစံးလှသွန်ထံဟးဂီလီ။ ပှသွန်ထံဟးဂီနှင့်ယဲဝဲဒီးလူဝဲကီးဟာဖပှဒီးပစံးလှသွန်ထံဟးဂီလီ။
- ၈. **သွန်ထု** နှင့် မှတ်ပထုဖျီးလှပစုဆါခိ်ဆါနှင့်ပစံးလှသွန်ထုလီ။ ပှကညီဆါတုအသွန်ထုနှင့်တဖျီးလှဘဉ်ဒီးသံဝဲလီ။
- ၉. **သွန်ထီ** နှင့် မှတ်ပှကညီအမဲခံးသူနှင့်ပစံးလှသွန်ထီလီ။ ပှကညီဆံးစာမှတ်ဂု၊ လှတိုက်လှတိုက်ကီကျမှတ်ဂုတုအမဲခံးသူအမဲသုခံးဒီးပစံးလှသွန်ထီလီ။ ပှတနီနီဆံးစာအသွန်ထီဒီးသံဝဲလီ။
- ၁၀. **သွန်ဒူး** နှင့် မှတ်ပသွန်ကွဲလိနှင့်ပစံးလှသွန်ဒူးလီ။ ပကီးဒီးအဆီလှသွန်ဒူးသွန်လိလီ။
- ၁၁. **သွန်လိ** နှင့် မှတ်ပသွန်ဒူးအဆီလီ။ ဒီးမှတ်ပသွန်ကီလိနှင့်ပကီးဒီးအဆီလှသွန်လိလီ။ ပသွန်ဒူးသွန်လိနှင့်မှတ်ပသွန်ကွဲလိလီ။
- ၁၂. **သွန်လီ** နှင့် မှတ်ပှကညီအိုင်ထီလှသွန်နှင့်ပစံးလှသွန်လီလီ။ ပှသွန်လီနှင့်မှတ်ဆါဒီးအသွန်လီဝဲလီ။ ပှလှသွန်လီနှင့်အယီဒုတကံဒီးအသွန်လီဝဲလီ။
- ၁၃. **သွန်လီစီ** နှင့် မှတ်ပသွန်လီတဖျာဘဉ်တဖျာဒီးပစံးလှသွန်လီစီလီ။ ပှတဂါအခိ်ဘဉ်တိုက်ဒီးအသွန်လီစီဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလှသွန်လီစီညဉ်လီတံလီ။ ကစာယုဂျူးဒီးသံအသးဒီးအသွန်လီစီကတိုက်ကျလီ။
- ၁၄. **သွန်သက** နှင့် မှတ်ပသွန်ထံနှင့်ကဲထိုင်လှအကီလိဒီးပစံးလှသွန်သကလီ။ ပသွန်သကနှင့်မှတ်ပသွန်ထံကဲလှအကီလိလီ။
- ၁၅. **သွန်စီထံစီသွန်စီစီစီ** နှင့် မှတ်ပကီးပသွန်ဒီးအဆီဒီးပကီးလှသွန်စီထံစီသွန်စီစီစီလီ။
- ၁၆. **ခိ်သွန်** နှင့် မှတ်တိုက်ခိ်ကဘျာထိုင်ဝဲနှင့်ပစံးလှခိ်သွန်လီ။ ဆီဖါနှင့်အိုင်ဒီးအခိ်သွန်လီ။ တိုက်ခိ်သွန်နှင့်တနီနီမှတ်လှအခိ်ဒီးအိုင်ဒီးတနီနီမှတ်လှအခိ်ညဉ်ကဘျာထိုင်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆီလှခိ်သွန်ခိ်ပှလီ။
- ၁၇. **ဆါသွန်** နှင့် မှတ်ပှကညီသွန်ယာဟးဂီဒီးတိုက်ဆါအါနှင့်ပစံးလှဆါသွန်လီ။ ပှဆါသွန်နှင့်စံးဝဲလှအဟာဖပှစံးဝဲလှသါမင်ခံးသူ၊ စံးဝဲလှသါခိ်ယာဒီးပစံးလှဆါသွန်လီ။ ဒီးပစံးလှတိုက်ဆါသွန်စိုကီးလီ။
- ၁၈. **တသွန်ယီတညဉ်ယီ** နှင့် မှတ်ပှဒီးမိဝါမှတ်ဂု၊ ပှဒီးပှဝဲမှတ်ဂုပစံးလှတသွန်ယီတညဉ်ယီလီ။ ပှဒီးမိဝါနှင့်တမှတ်ဘဉ်ခံးဘဉ်မှတ်တသွန်ယီတညဉ်ယီလီ။
- ၁၉. **တိုက်သွန်ဟးဂီ** နှင့် မှတ်ဆါသွန်အသီးနှင့်လီ။ တိုက်သွန်ဟးဂီနှင့်မှတ်ဆါလှအခိ်ဆါမင်ခံးသူဟာဖပှသးကလဲတိုက်မိဘိုးအသးဒီးပစံးလှတိုက်သွန်ဟးဂီလီ။ တိုက်သွန်ဟးဂီနှင့်ဘဉ်အီကသံဒီးဘျာဝဲလီ။
- ၂၀. **အသွန်အထံအသွန်အညဉ်** နှင့် ထီရီတိုက်သွန်နှင့်ပစံးလှအ

သွာန်-သွ

သွံာ်အထံအသွံာ်အညာ်ခဲလက်လီၤ.

၁. **သွာန်** နှံာ်မ့ၢ်ပသဘျးတၢ်နှံာ်ပစံးလၢသွာန်လီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်တၢ်တုၤသွာန်ယၢ်ဒီးစးလၢသံးန့ၣ်ဒီးသံသလူၤလီၤ. ပှၢ်ခဲၤသွာန်လိာ်အသးဒီးထီၣ်လိာ်အသးလီၤ.

၂. **ကသွာန်** ဒီးကသွာန်ကသွံာ်ကွၢ်လၢကသွာန်တက့ၢ်.

၃. **လီၤသွာန်လီၤသွံာ်** နှံာ်မ့ၢ်ပှၢ်ကလုာ်ဒိၣ်ခဲနှံာ်ပစံးလၢအကလုာ်လီၤသွာန်လီၤသွံာ်လီၤ. ပှၢ်လၢအဒိၣ်နှံာ်ကတိၤတၢ်အကလုာ်လီၤသွာန်လီၤသွံာ်စံးခဲဒီးကဆိၣ်ကိးအကလုာ်လီၤသွာန်လီၤသွံာ်လီၤ.

၄. **လီၤသွာန်** နှံာ်မ့ၢ်လီၤသွံာ်အဆိၣ်လီၤ. နှံာ်မ့ၢ်တၢ်ပှၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤတံၤဘၢတတံၤတယါဘၣ်နှံာ်ပစံးလၢမၤသးလီၤသွာန်လီၤသွံာ်လီၤ.

၁. **သွ** နှံာ်မ့ၢ်တၢ်လၢပမၤညာ်တကလုာ်ပဆးအမိၣ်ဖျါကဒံးဒီးပစံးလၢသွလီၤ. သွနှံာ်ပဆးလၢလုာ်ဒီးအခိၣ်သအိးဒီးအခံာ်စုၣ်ဒီးပကဝဲၤအိၣ်ညာ်လီၤ. ပဒီးလီၤသွလၢညာ်အကျါဒီးညာ်မ့ၢ်လဲၤနှံာ်ဆူသွအပူၤနှံာ်ပဝံာ်ထၢ်ဒီးန့ၣ်ညာ်လီၤ. ပကိးဒီးအဆိၣ်လၢသွမိၤကယၢ်မိၤလီၤ.

၂. **သွကီ** နှံာ်မ့ၢ်လၢအမံၤလၢတၢ်ယီၤလၢနှံာ်ပကိးလၢသွကီလီၤ. တၢ်ကိးဖးဒီးလိာ်နှံာ်မ့ၢ်လၢသွကီလီၤ.

၃. **သွခိၣ်န့** နှံာ်မ့ၢ်ပကီၤဝံာ်လုာ်ဒီးပမၤလၢသွခိၣ်နှံာ်ပကိးလၢသွခိၣ်န့လီၤ. ပှၢ်ကညီၤမၤသွခိၣ်န့လၢဝံာ်လုာ်နှံာ်ကီၤဝံာ်လုာ်ဒီးမၤထီၣ်ဝဲလၢသွခိၣ်န့လီၤ.

၄. **သွခိၣ်ဟံ** နှံာ်မ့ၢ်ပှၢ်ကညီၤန့ၣ်ဖျါအိၣ်တဘီၤဒီးဆးထီၣ်ဝဲလၢသွခိၣ်လီၤနှံာ်ပစံးလၢသွခိၣ်ဟံလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၢ်တဘီၤလၢပမၤလၢသွခိၣ်လီၤနှံာ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢသွခိၣ်ဟံလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိၣ်လၢသွခိၣ်တၢ်သွခိၣ်ဟံလီၤ.

၅. **သွတၢ်** နှံာ်မ့ၢ်ပှၢ်ကညီၤမၤထီၣ်လၢတရံးသံာ်ဆိၣ်လီၤဒီးစံးဝဲလၢသးန့ၣ်ပျါကျဲၤနှံာ်ပစံးလၢသွတၢ်လီၤ. ပှၢ်ကညီၤဟူထီၣ်က့ၤလိာ်အသးနှံာ်သွတၢ်ဒီးတရံးသံာ်ဆိၣ်လီၤလီၤ.

၆. **သွဘိ** နှံာ်မ့ၢ်တၢ်တကလုာ်မဲထီၣ်လၢလုခိၣ်လုလီၤနှံာ်အလုာ်ဒ်ခုၣ်သးတစံးစံးဒီးပကိးလၢသွဘိလီၤ. ဒီးပကိးလၢသွဘိခိၣ်စုာ်ကိးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိၣ်လၢသွအိၣ်သွဘိလီၤ.

၇. **သွဘိဆံာ်** နှံာ်မ့ၢ်သွဘိတကလုာ်ဆံာ်ဝဲဒီးပကိးလၢသွဘိဆံာ်လီၤ. ဒီးပကိးလၢသွဘိဆံာ်စုာ်ကိးလီၤ. သွဘိဆံာ်နှံာ်မ့ၢ်မၤအသးဒ်သွဘိအသးဒီးဆံာ်ဝဲနှံာ်ပကိးလၢသွဘိဆံာ်လီၤ. သွဘိဆံာ်နှံာ်ပှၢ်ကညီၤမၤလၢတၢ်ဒီးဒီးကျိးအိၣ်ဝဲလီၤ.

၈. **သွသွံာ်အသး** နှံာ်မ့ၢ်ညာ်ဟးဝုၤဝီၤလၢထံလံာ်အါအါကလံာ်ဒီးပစံးလၢညာ်သွသွံာ်အသးလီၤ. ညာ်သွသွံာ်အသးလၢထံလံာ်အါသမိးလီၤ.

၉. **သွမိၤကယၢ်မိၤ** နှံာ်မ့ၢ်ပကိးသွဒီးအဆိၣ်ဒီးပကိးလၢသွမိၤကယၢ်မိၤလီၤ.

၁၀. **ကုၤသွ** နှံာ်မ့ၢ်ကုၤတကလုာ်ထူၣ်ဖျါကဒံးဒ်သွအသးဒီးပကိးလၢကုၤသွလီၤ. ကုၤသွနှံာ်ပှၢ်ကညီၤအိၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိၣ်လၢကုၤသွကုၤသွလီၤ.

သွ-သွ

၁၁. **ဆးသွ** နှံာ်မ့ၢ်ပမၤသွနှံာ်ပစံးလၢဆးသွလီၤ. ပှၢ်တကဆးသွလၢလုာ်လီၤ. ပှၢ်ကညီၤဆးသွနှံာ်တုၤဝဲလၢလုာ်လီၤ.

၁၂. **ဆးသွ** နှံာ်မ့ၢ်အသးနှံာ်ပှၢ်ပြုထီၣ်သက့ၤအလီၤဒီးပစံးလၢဆးသွအသးလီၤ. ပှၢ်တကဘၣ်သမူးဒီးပြုထီၣ်ဆးသွမးအသးလီၤ.

၁၃. **တဒီးသွ** နှံာ်မ့ၢ်ပမၤတဒီးအထၢ်ဒၤသွအသးဒီးပစံးလၢတဒီးသွလီၤ. ဆးန့ၣ်ယၢ်လၢတဒီးသွတဖျါၣ်စကဒၤတဒီးလၢအပူၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢတဒီးသွတဒီးသွလီၤ.

၁၄. **ထါသွတၢ်** နှံာ်မ့ၢ်ပှၢ်ကညီၤသွတၢ်မၤထီၣ်ဒီးပစံးလၢထါသွတၢ်လီၤ. ပှၢ်ကညီၤမၤဘျီထီၣ်က့ၤလိာ်သးနှံာ်မၤလၢထါသွတၢ်လီၤ.

၁၅. **ဒီးတကးသွ** နှံာ်မ့ၢ်ကုၤတကလုာ်ဟံကရုၤဒ်သဝံာ်အသးဒီးအဘိအိၣ်လၢအိၣ်ပူၤနှံာ်ပစံးလၢဒီးတကးသွလီၤ. ဒီးပစံးလၢကုၤဒီးတကးသွစုာ်ကိးလီၤ.

၁၆. **နၢသွ** နှံာ်မ့ၢ်ကသံာ်ညါသွးအလီၤလံာ်လၢတနၢယဲၤလၢဘၣ်နှံာ်ပစံးလၢနၢသွလီၤ. ကသံာ်နၢသွနှံာ်တယဲၤလၢဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢနၢသွနၢသွလီၤ.

၁၇. **နၢသွ** နှံာ်မ့ၢ်ပိာ်မုာ်နၢအိၣ်ပူၤနှံာ်အထူၣ်ပြုမိၤဆးအသးဟံကရုၤပြုကဒံးဒ်ဒ်သွမဲာ်သးဒီးပစံးလၢပနၢသွလီၤ. ပှၢ်အိၣ်ဒီးဖိမဲးနှံာ်နၢသွအိၣ်ပူၤအိၣ်ထဲအထံလီၤ.

၁၈. **သပၤသွ** နှံာ်မ့ၢ်သပၤထံလၢအဒိၣ်နှံာ်ပကိးလၢသပၤသွလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိၣ်လၢတၢ်သွသပၤသွလီၤ. သပၤသွနှံာ်မ့ၢ်သပၤမိၤလၢအဒိၣ်ကတၢ်ပဒၤအိၣ်ထံလၢအပူၤနှံာ်လီၤ.

၁. **သွ** နှံာ်မ့ၢ်ပှၢ်ဟ့ၣ်ပဒိၣ်စုာ်အဆိၣ်ပကိးလၢသွလီၤ. တုၤနံာ်ဘၣ်လၢပဒိၣ်ဃုအသွဒီးပဘၣ်ဃီၣ်သွအူပဒိၣ်လီၤ. ဒီးပှၢ်ဟ့ၣ်သွလၢစုန့ၣ်ပဒိၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲလီၤ.

၂. **သွ** နှံာ်မ့ၢ်ယီၤလၢပယီၤလီၤဟံာ်နှံာ်ပကိးလၢသွလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပသးပှၢ်လၢပျါကိးဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိၣ်လၢယီၤမိၤသွမိၤလီၤ. ဒီးပကိးပဝဲလၢယီၤလီၤ. ဒီးသွနှံာ်ပမၤလၢယီၤအဆိၣ်တသါလီၤ.

၃. **သွ** နှံာ်မ့ၢ်ပထံးပခိၣ်သွဒီးပခိၣ်သွခိၣ်ထံးဆါဝဲနှံာ်ပစံးလၢသွလီၤ. နဖုာ်စခိၣ်သွကၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိၣ်လၢသွသွလီၤ.

၄. **သွ** နှံာ်မ့ၢ်ပဒဲပချၢယံဆါဝဲဒီးပစံးလၢသွလီၤ. နဒဲယၢ်ဆါသွမးလီၤ.

၅. **သွ** နှံာ်မ့ၢ်ပှၢ်ဟံးစုာ်ဂုၤ, ထးမ့ၢ်ဂုၤဘျးလီၤဝဲထီၣ်ထီၣ်ကလံာ်ဒီးပစံးလၢသွလီၤ. ဒီးပစံးလၢထးသွစုာ်လီၤ. ပှၢ်တကပိာ်သွစုာ်ဒီးကျိၤဝဲလၢယီၤဒုလီၤ. ပှၢ်တကမၤသးပျါလၢသွစုာ်လီၤ. ပှၢ်ကဘိဖိမၤကဘိပျါလၢထးသွလီၤ. ဒီးပစံးလၢသွထးစုာ်ကိးလီၤ.

၆. **သွကဒုာ်** နှံာ်မ့ၢ်ပှၢ်မၤတကဲအလီၤကိးနးနးကလံာ်နှံာ်ပစံးလၢလီၤကိးသွကဒုာ်လီၤ. ပှၢ်တကအလီၤကိးသွကဒုာ်ကမ့ၢ်ကံအညာ်ဂီၢ်သၢ.

၇. **သွနီၣ်ခံ** နှံာ်မ့ၢ်ဟံာ်တီၢ်ဆူပမံအိၣ်ထံးတခီဒီးပကိးလၢသွနီၣ်ခံလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိၣ်လၢသွနီၣ်ခံသွနီၣ်ခံလီၤ. သွနီၣ်ခံတခီန့ၣ်ပတမၤဘၣ်လီၢ်မိခိၣ်ဘၣ်, ပဟံပခိၣ်ထံးဆူသွနီၣ်ခံန့ၣ်လီၤ.

၈. **ကျူၤဒါသွမိၤ** နှံာ်မ့ၢ်ကျူၤဖးထီၣ်လၢပမၤဝံာ်ဒီးပယီၤလီၤယီၤလၢအဖိခိၣ်နှံာ်ပကိးဒီးအဆိၣ်လၢကျူၤဒါသွမိၤလီၤ. ယီၤလီၤ ယီၤလၢ

သွဲ-သွဲ-သွဲ

ကျူဒါသွဲဒါအဖိခိင်လီၤ.

၉. တွဲအသွဲ နှုတ်မုၢ်ပမၤတချဲတချဲပျံၤလၢဘူးဒီးအကနုၢ်နုၢ်လၢထးသွဲဒီးပစံးလၢတခွဲအသွဲလီၤ. တခွဲဖးဒိၣ်နှုတ်ပမၤဒီးအသွဲလၢထးသွဲလီၤ.

၁၀. ထးသွဲ နှုတ်မုၢ်ပျံၤထးလၢဘျးလိာ်အသးအိၣ်ဒီးအကွီၤနှုတ်ပစံးလၢထးသွဲလီၤ. ဒီးပကိးလၢပျံၤထးသွဲစုၢ်ကိးလီၤ. ကဘီအပျံၤနှုတ်မၤဝဲလၢပျံၤထးသွဲလီၤ.

၁၁. ရွဲလီၤသွဲ နှုတ်မုၢ်ပဟ်လီၤစု တဂုၢ်တဂုၢ်ဒီးပစံးလၢပရွဲၣ်လီၤသွဲလီၤ. ပၤတဂၤရွဲၣ်လီၤသွဲဒီးလဲၤထီၣ်ဟ့ၣ်ပဒိၣ်လီၤ.

၁၂. အသွဲ နှုတ်မုၢ်ဆီဆုၣ်လၢအကိာ်နှုတ်ပစံးလၢဆီအသွဲလီၤ. ဆီနှုတ်မုၢ်ဖျးလိာ်အသးမုၢ်စံၣ်စးဆီထီၣ်အသွဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢအသွဲအသွါလီၤ.

၁. သွဲး နှုတ်မုၢ်တၢ်တဘျုးကဆုၣ်ဘၣ်နှုတ်ပစံးလၢသွဲးလီၤ. သုၣ်ဘၣ်တဘျုးသွဲးတကဲၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၁. သွဲး နှုတ်မုၢ်ပမဲၣ်သုၣ်ဘၣ်ပံာ်လၢတၢ်ကမ့ၢ်ဒီးဆါဝဲနှုတ်ပစံးလၢပမဲၣ်သွဲးလီၤ. ပမဲၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးမုၢ်ဂၤဘၣ်ပံာ်လၢတၢ်ကမ့ၢ်မုၢ်ဂၤဆါဝဲနှုတ်ပစံးလၢပမဲၣ်သွဲးလီၤ. စမဲၣ်ဘၣ်ပံာ်သွဲးကၤ.

၂. သွဲးကလံာ် နှုတ်မုၢ်ပလဲၤတၢ်ကစုၣ် နှုတ်ပစံးလၢပလဲၤတၢ်သွဲးကလံာ်လီၤ. ပၤတဂၤလဲၤတၢ်လၢပကဆူးပူၤသွဲးကလံာ်လီၤ. ပၤတဂၤလဲၤတၢ်သွဲးကလံာ်ပတသုၣ်ညါဘၣ်. ဒီးပစံးလၢသ သွဲးကလံာ်စုၢ်ကိးလီၤ.

၃. သွဲးတကဲာ် နှုတ်မုၢ်တၢ်ဘၣ်ပၤတကဆုၣ်ဘၣ်နှုတ်ပစံးလၢဘၣ်ပၤသွဲးတကဲာ်လီၤ. စအိၣ်မုၢ်ဘၣ်ဘျုးသွဲးတကဲာ်နးကၤစအိၣ်တသုဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသွဲးတကဲာ်သွဲးတကဲာ်လီၤ.

၄. သွဲးသွဲး နှုတ်မုၢ်တၢ်ကသုၣ်ဘၣ်ပၤဘၣ်ဒးဘၣ်ဒးဒီးပစံးလၢကသုၣ်သွဲးသွဲးလီၤ. ကလံာ်ဟဲကသုၣ်ဘၣ်ပၤသွဲးသွဲးစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၅. သွဲးသွဲး နှုတ်မုၢ်ပကျဲယဲာ်လၢလၢ်သုၣ်လၢ်ကျဲဒီးပစံးလၢပကျဲသွဲးသွဲးလီၤ. ပၤတဂၤကျဲယဲာ်သွဲးသွဲးဒီးလဲၤတၢ်လီၤ. ထီၣ်ပကျဲတၢ်နှုတ်ပစံးလၢပကျဲသွဲးသွဲးလီၤ.

၆. သွဲးသွဲး နှုတ်မုၢ်ပၤလၢမၤလီၤဆီလီၤလးအသးတမံၤမံၤဒီးပစံးလၢမၤသးသွဲးသွဲးလီၤ. ပၤတဂၤမၤသးသွဲးသွဲးဒီးလဲၤဟ့ၣ်လၢပၤဆီ, ပၤတဂၤမၤသးသွဲးသွဲးဒီးလဲၤပံာ်ဂီၤပၤဂၤထံပိာ်, ပၤတဂၤမၤသးသွဲးသွဲးဒီးလဲၤတီၢ်လၢပၤဂၤအဖိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသွဲးသွဲးလးလးလီၤ.

၇. ထီသွဲး နှုတ်မုၢ်လၢ်လၢတကဆုၣ်ဘၣ်နှုတ်ပကိးလၢလၢ်ထီသွဲးလီၤ. လၢ်ထီသွဲးနှုတ်ပကျဲယဲာ်တသုဘၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢလၢ်ထီဘၣ်လၢ်ထီသွဲးလီၤ.

၈. ထီသွဲး နှုတ်မုၢ်တၢ်မုၢ်တကလုာ်အသုၣ်သွဲးတကဆုၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးပကိးလၢထီသွဲးလီၤ. ထီသွဲးနှုတ်ပကျဲးအိၣ်လီၤ.

၉. ဖုသွဲး နှုတ်မုၢ်ဘု သုၣ်အဖံးပူၤ နှုတ်ပကိးလၢဖုသွဲးလီၤ. ဖုသွဲးနှုတ်မုၢ်ဘုသုၣ်အဖံးလီၤ. ပၤတဂၤယၤလီၤဖုသွဲးလၢဆၢၣ်လၢၣ်ထံးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢဖုသုၣ်ဖုသွဲးလီၤ.

၁. သွဲၣ် နှုတ်မုၢ်ပမၤနုာ်တၢ်လၢယဲာ်လၢဒီးပစံးလၢသွဲၣ်လီၤ. ပၤတဂၤသွဲၣ်ကွဲာ်အစုမုၢ်လၢဒီးလီၤ. ပမုၢ်အိၣ်ဒီးပသွဲၣ်ကွဲာ်အဖံး

သွဲၣ်-သွီ

လီၤ. ထီၣ်ပမၤကွဲာ်တၢ်ဖံးလၢယဲာ်လၢဒီးမုၢ်ဂၤပမၤစုၣ်လုခိၣ်လၢဒီးမုၢ်ဂၤပစံးလၢသွဲၣ်လီၤသွဲၣ်ကွဲာ်.သွဲၣ်စုၣ်ဝဲဒၣ်.

၂. သွဲၣ်ကဘျး နှုတ်မုၢ်ပမၤကွဲာ်တၢ်ဖံးဘူသလၢ မုၢ်ဂၤပမၤလုာ်သုၣ်ဒ်သုၣ်လၢယဲာ် ကနုၢ် ဘူသ လၢ မုၢ်ဂၤပစံးလၢပသွဲၣ်ကဘျးလီၤ. ပၤတဂၤသွဲၣ်ကဘျးဒ်သုၣ်ဘူသလၢဒီးဖိအိၣ်ဝဲလီၤ.

၃. သွဲၣ်ကဝီ နှုတ်မုၢ်ပမၤကဝီသုၣ်ဘၣ်ဘၣ်လၢယဲာ်မံၤမံၤဒီးပစံးလၢပသွဲၣ်ကဝီ လီၤ. ပၤတဂၤသွဲၣ်ကဝီသုၣ်ဘၣ်ဘၣ်တဘျုးဒီးမၤလိာ်ကွဲာ်ယုၤအဖိလုၣ်ဖိတဆီလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသွဲၣ်ကဝီသွဲၣ်ကဝီလီၤ.

၄. သွဲၣ်တၢ် နှုတ်မုၢ်ပမၤတၢ်တၢ်လၢ ယဲာ်လၢဒီးပစံးလၢ သွဲၣ်တၢ်လီၤ. ပၤတဂၤသွဲၣ်တၢ်သုၣ်ဖိတဘီလၢဒီးလီၤ. ပသွဲၣ်တၢ်နှုတ်ပတယၤထီၣ်ဘၣ်ပဆီၣ်တၢ်ယဲာ်ကနုၢ်ဒီးကနုၢ်လၢတၢ်လီၤဒီးန့ၣ်ဝဲနှုတ်ပစံးလၢပသွဲၣ်လီၤ. ပၤတဂၤသွဲၣ်တၢ်ဂုၢ်တဘီလၢဒီးလီၤ.

၅. သွဲၣ်လး နှုတ်မုၢ်မုၢ်အိၣ်သုၣ်ဒီးမုၢ်က ဖးလီၤပံာ်ဒီးအိၣ်လီၤတၢ်အကိာ်လိာ်နှုတ်ပကိးလၢသွဲၣ်လးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆီလၢသွဲၣ်ဘုၣ်သွဲၣ်လးလီၤ. မုၢ်အိၣ်သုၣ်ဒီးအိၣ်လီၤတၢ်လၢသွဲၣ်လးလီၤ.

၆. သွဲၣ်အဘၣ် နှုတ်မုၢ်ပသွဲၣ်ကွဲာ်တၢ်အဖံးနှုတ်ပစံးလၢသွဲၣ်အဘၣ်လီၤ. ဒီးမုၢ်ပၤတနီၤနီၤစံးဝဲလီၤ. ဒ်သုၣ်နှုတ်သွဲၣ်အဘၣ်ဒီးပအိၣ်လီၤ.

၇. သွဲၣ်အိၣ် နှုတ်မုၢ်ပသွဲၣ်ကွဲာ်သဲးသုၣ်အဖံးလၢယဲာ်ဒီးပကမၤအိၣ်နှုတ်ပစံးလၢသွဲၣ်အိၣ်လီၤ. ပၤတဂၤသွဲၣ်အိၣ်တၢ်ကမၤအိၣ်ဒီးကမၤအိၣ်ဝဲလီၤ.

၈. ချဲးသွဲၣ် နှုတ်ပတစံးဘၣ်. ပစံးလၢချဲးဆွဲၣ်လီၤ. ဒီးမုၢ်ချဲးစၢ်တကလုာ်ဖိနဲဒီးပကိးလၢချဲးဆွဲၣ်လီၤ.

၉. လီၤသွဲၣ် နှုတ်မုၢ်လီၤစၢၤအဆီလီၤ. ဒီးမုၢ်ပဖိပလံၤပလီၤနှုတ်ပစံးလၢလီၤစၢၤလီၤသွဲၣ်လၢပလီၤ. ပလီၤစၢၤလီၤသွဲၣ်လၢပဖိပလံၤ, ပမိာ်ပဟ်ပဖိပလီၤစၢၤလီၤသွဲၣ်လၢပလီၤ.

၁၀. အစၢၤအသွဲၣ် နှုတ်မုၢ်ပၤဖိပၤ လံၤနှုတ်ပစံးလၢအစၢၤအသွဲၣ်လီၤ. ဒီးအသွဲၣ်နှုတ်မုၢ်အစၢၤအဆီလီၤ.

၁. သွီ နှုတ်မုၢ်သုၣ်တကလုာ်အလဲၣ်လၢပမၤဟံၣ်ထုၣ်ဒီးပကိးလၢသွီလီၤ. သွီနှုတ်ပမၤဟံၣ်ထုၣ်ခိးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသွီခိးဝဲလီၤ.

၂. သွီ နှုတ်မုၢ်ပပဲာ်တြုာ်တၢ်လၢသုၣ်ဖိတြုာ်တဖၣ်နှုတ်ပပဲာ်တြုာ်လၢယဲာ်ဒီးပစံးလၢသွီလီၤ. ပၤကညီဖးဒုးနှုတ်သွီတၢ်လၢယဲာ်ဒီးပျီဝဲလီၤ. ဒီးသုၣ်ဖိတုာ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢသွီတၢ်ပဲာ်တၢ်သွီတၢ်သွါတၢ်လီၤ. ပၤတဂၤသွီတၢ် လဲၤလံာ်တုာ်ကၤကကူၣ်သုၣ်တသါလီၤ.

၃. သွီခါ နှုတ်မုၢ်သုၣ်တကလုာ်ဒ်သွီအသိးဒီးအဖံးဝါဝဲနှုတ်ပကိးလၢသွီခါလီၤ. သွီခါနှုတ်မုၢ်သွီတကလုာ်လီၤ.

၄. ကသွီ ဒီးကသွါၣ်ကသွီနှုတ်ကွဲာ်လၢကသွီတက့ၢ်.

၅. ကျီသွ့သွီ နှုတ်မုၢ်ပကျီဝံၤဝီၤတၢ်လၢယဲာ်ဒီးပစံးလၢကျီသွ့သွီလီၤ. ပၤတဂၤကျီသွ့သွီတၢ်လၢယဲာ်ဒီးဘၣ်သုၣ်တုာ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆီလၢကျီသွ့သွီကျီသွ့သွီလီၤ.

သွီး-သွိုက်-သွီး-သွိုက်

၆. **လီသွို** နှင့် မှန်သဟင်္ဂလီဖိုမှန်ဂု၊ ဟိပ်ခိပ်လီဖိုမှန်ဂု၊ ပစံးလါလီသွိုလီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလါလီသွာပ်လီသွိုလီ၊ သဟင်္ဂလီသွိုနှင့်တူင်ဖျိလဲင်က၊ ဟိပ်ခိပ်လီသွိုကဲလါတင်ပူလဲင်က၊
၇. **လီသွို** နှင့် မှန်သွပ်ယံင်သစုလီလါသွာပ်ခံဆူသွပ်ခိပ်ထံးနှင့်ပစံးလါသစုလီသွိုလီ၊ သစုလီသွိုကဲထိုင်လါစယာ်တပူလီ၊
၁. **ကသွိုက်ကသွာ်** နှင့် ကွာ်လါကသွာ်တကွာ်၊
၁. **ကသွီးကသွး** နှင့် ကွာ်လါကသွးတကွာ်၊
၂. **သွီးသွး** နှင့် မှန်ပုကိာ်ဘံးကတိတင်တကသွပ်ထိုင်ဘုဒီးပစံးလါကတိတင်သွီးသွးလီ၊ ဦးပစံးဒီးဆိလါကတိတင်သွီးသွာ်သွီးသွးလီ၊ ပုတဂါအကိာ်ဘံးဒီးကတိတင်သိပ်သွာ်သီးသွးလီ၊
၁. **သွိုက်** နှင့် မှန်ပဒါနတင်နှင့်ပစံးလါသွိုက်လီ၊ သွိုက်နုတ်လါဆူတပူ၊ ပုကညီတပုတဘုဆံဆဲင်ဘုသွိုနုတ်ကဒီးတဂါ၊ နပုသွပ်ပူအိပ်နှင့်နသွိုက်နုတ်အဝဲတဘိတနုတ်ဘု၊
၂. **တသွိုက်** နှင့် မှန်တဖိတ်လံတကလုာ်အိပ်လါသွပ်ခံဒီးပကိးလါတသွိုက်လီ၊ တသွိုက်နှင့်အဆူသုဒီးအမာ်ထီဒီးအစုလပ်ဒ်ပုကညီအသီးတစဲးစဲးလီ၊ ဦးပကိးဒီးအဆိလါတအုးတသွိုက်လီ၊

ဟ

၁. **ဟါ** နှင့် မှန်မှန်လီနုတ်ခံးလီနှင့်ပစံးလါမှန်ဟါလီ၊ မှန်ဟါလံ၊ ပမာ်တတသုလါဘု၊ တုမာ်ဟါဒီးတခံးဝဲလီ၊ မှန်ဟါရိပ်ရိပ်ဒီးတခံးလီဝဲတစဲးစဲးတစဲးစဲးလီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလါမှန်ဟါမှန်ဟဲလီ၊ ဟါနှင့်မှန်မှန်ဟါ၊ ဟါမာ်၊ မဟါ၊ တဟါဒီးပစံးဒီးအဆိလါမှန်ခံးမှန်ဟါစုကိးလီ၊ ဦးပစံးလါမှန်ဟါခါစုကိးလီ၊ ပုတဂါမှန်ဟါလဲဆူခူးလီ၊
၂. **ဟါမာ်** နှင့် မှန်တလါပဟ်ဒီးတအိပ်ဘုဝဲပဟ်အလီနှင့်ပစံးလါဟါမာ်လီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလါဟါမူဟါမာ်လီ၊ စဟ်ချံတဘုဒီးဟါမာ်ဝဲလီ၊ ယာ်ဟါမာ်စယုစတထိုင်လါဘု၊ တလါပတထိုင်လါဘုတဖဲအလီနှင့်ပစံးလါဟါမာ်လီ၊
၃. **ဟါမာ်** နှင့် မှန်သံအဆိလီ၊ ပုကညီတုအယုာ်ဘုထဲးတုဒီးအသးကဒါဝဲနှင့်ပစံးဒီးအဆိလါသံဟါမာ်လီ၊ ထီရီတင်သံနှင့်ပစံးဒီးအဆိလါသံဟါမာ်လီ၊
၄. **ဟါမူ** နှင့် မှန်ဟါမာ်အဆိလီ၊ ဦးမှန်တလါပတထိုင်လါဘုတင်နှင့် ပစံးဒီးအဆိလါဟါမူဟါမာ်လီ၊
၅. **ဟါဟါ** နှင့် ပုကညီနံးဝဲသိပ်ဒီးပစံးလါနံးသိပ်ဟါဟါလီ၊ ပုတဂါနံးသိပ်ဟါဟါစဲးဝဲဒ်၊
၆. **ကဟါ** နှင့် ကွာ်လါကဟါတကွာ်၊ ကဟါကဟါစဲးဝဲဒ်၊
၇. **တဟါ** နှင့် မှန်မှန်လါပုကွာ်ခံနံးအလီခံတနံးနှင့်ပစံးလါတဟါလီ၊ မှန်လါတဟါတနံးနှင့်တင်စူဒိပ်က၊ လါတဟါတနံး

ဟါ-ဟါ-ဟး

- နှံနမာမနာလဲင်၊
၈. **ဟိုဟါ** နှင့် မှန်ဆပ်ဖးဒိပ်တဖျာ်အိပ်လါမှန်ဒီးပထိုင်ထိုင်လါမှန်ဟါဒီးပစံးလါဟိုဟါလီ၊ ဆပ်ဟိုဟါနှင့်မှန်ဆပ်ဖးဒိပ်တဖျာ်လီ၊ ဦးပုတနီနီကိးလါတိဟါလီ၊
၉. **မဟါ** နှင့် မှန်မှန်လါပုကွာ်တနံးအလီခံတနံးနှင့်ပစံးလါမဟါလီ၊ မဟါတနံးနှင့်နညာ်ကိထိုင်စကိးခါ၊
၁၀. **လါဟါ** နှင့် မှန်မှန်လီနုတ်အကတိလါမှန်လီလီနှင့်ပစံးလါဟါလီ၊ ပုကညီအိပ်မုလါဟါတခီနှင့်အိပ်ဝဲလါမှန်လီဖးဖိလီလီ၊ ပုကညီအိပ်တလါဟါအိပ်ဒီးလဲတင်လီ၊
၁၁. **တဟါ** နှင့် မှန်ပဂုလိတ်တဒီးပစံးလါတဟါလီ၊ တဟါနမာယာစတလဲဘု၊ တဟါတင်ကပ်စသးက၊ တဟါစတကနှင့်ဘုနကလုာ်ဘု၊
၁. **ဟ်ဟ်** နှင့် မှန်ပုကညီနံးသိပ်အါအါကလဲင်ဒီးပစံးလါနံးဟ်ဟ်လီ၊ ပုတဖုဒ်သိပ်ဟ်ဟ်စဲးဝဲဒ်၊
၁. **ဟးဟး** နှင့် မှန်ပုကညီလဲတင်ဒီးပစံးလါဟးလီ၊ ပုဆံးတဂါဟးသုလံ၊ ပုတဂါဟးကွာ်အလီဖဲနှင့်ဒီးတအိပ်လါဘု၊ ပုခံဂါဟးဖးလိာ်အသးလီ၊ ပုတဂါအိပ်မုဝံးဒီးဟးထိုင်ဝဲလီ၊ ပုတဂါဟးသဒ်အဝဲတဂါလီ၊ ပုတဂါဟးမးကျူင်ကျူင်လီ၊
၂. **ဟးကမာ်** နှင့် မှန်ပုလါပုကအစုအိပ်လါအအိပ်ဒီးလိးဝဲတတူာ်ဘုနှင့်ဟးခူသုဝဲဒီးပစံးလါဟးကမာ်လီ၊ ပုတဂါအကမာ်အိပ်ဒီးလိးဝဲတတူာ်ဘုနှင့်ဟးအကမာ်လီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလါဟးဒုတ်ဟးကမာ်လီ၊
၃. **ဟးကသုာ်** နှင့် မှန်ပုဆါတဖုနှင့်အိပ်တပူလီလီတဘျါဘုဒီးဟးအိပ်အလီတပူဒ်နှင့်ပစံးလါဟးကသုာ်လီ၊ ပုတဂါဆါဒီးဟးကသုာ်ဝဲဆူအဂါလီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလါဟးကသုာ်ဟးကသံးလီ၊
၄. **ဟးကျူင်ကျူင်** နှင့် ပုလဲတင်ကြိကြိဒီးလဲကလိတ်လါအဘျးအဖိုင်တနုတ်ဘုတနီတမံးနှင့်ပစံးလါဟးကျူင်ကျူင်လီ၊ ပုတဂါဟးကျူင်ကျူင်တမာ်တနီတမံးဘု၊
၅. **ဟးကျဲကျဲ** နှင့် မှန်ပုလဲဝဲတင်နှင့်ပစံးလါဟးကျဲကျဲလီ၊ ပုတဂါဟးကျဲကျဲလါထးထးလဲလဲလီ၊
၆. **ဟးကျိကျိ** နှင့် မှန်ပုဟးတပူဘုတပူဒီးပစံးလါဟးကျိကျိလီ၊ ပုတဂါဟးလါပုဟ်ကျိကျိဒီးတမာ်ဘုတမာ်ဘုတင်နီတမံးဘု၊ ဦးပစံးလါဟးကျိကျိစုကိးလီ၊ ဦးပစံးဒီးအဆိလါဟးကျိကျိဟးကျိကျိစုကိးလီ၊
၇. **ဟးခံးဟးသီ** နှင့် မှန်ပုလဲတင်လါမှန်ခံးမှန်နုနှင့်ပစံးလါဟးခံးဟးသီလီ၊ ပုတဖုဒ်ဟးခံးဟးသီလါမှန်ခံးမှန်နုသမိး၊
၈. **ဟးဂုာ်** နှင့် မှန်ဟးဂါအဆိလီ၊ ဦးမှန်တလါလီဂုာ်လီယိလါအတကဲထိုင်ဘုလါတင်နီတမံးနှင့်ပစံးလါဟးဂုာ်ဟးဂါလီ၊ ထီရီတင်လါပစုးကုစုးကါတင်တသုဘု၊ ပမာ်တသုဘုနှင့်ပစံးလါဟးဂုာ်ဟးဂါလီ၊
၉. **ဟးဂါ** နှင့် မှန်တင်လီလဲမှန်ဂု၊ တင်လါပစုးကါတင်ပမာ်တတသုဘုနီတမံးမှန်ဂုပမာ်တသုဘုမှန်ဂု ပစံးလါဟးဂါခဲလဲင်

ဟး

လီၤ. ပှၤဟးဂီၤတဂၢၤကလိကလိပ်ပမၤတသ့ဘၣ်. တလၢလီၤလံၤ
ဟးဂီၤလၢၣ်လံၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢဟးဂီၤလီၤ.

၁၀. **ဟးဆွဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပပဒုၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဟးဆွဲးလီၤ. ပမ့ၢ်ပျဲကွၢ်
တၢ်ကျဲန့ၣ်ပစံးလၢဟးဆွဲးလီၤ. ကဆိအိၣ်လၢကျဲန့ၣ်ဟးဆွဲးကွၢ်
တက့ၢ်. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢပဒုၣ်ဟးဆွဲးလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပပျဲကွၢ်တၢ်
န့ၣ်လီၤ.

၁၁. **ဟးထီၣ်** န့ၣ်ပလဲၤထီၣ်တၢ်ဇီးပစံးလၢဟးထီၣ်လီၤ. ပှၤတဂၢၤ
မၤတကဲဇီးကိညါဝဲန့ၣ်ဟးထီၣ်ဟးလီၤကဲကဒါက့ၢ်လံၤလီၤ.

၁၂. **ဟးဇီး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟးကြီၤကြီၤဇီးပစံးလၢဟးဇီးလီၤ. ပှၤတဂၢၤ
လဲၤဟးဇီးပှၤတဂၢၤဃီဆူပုၤလၢကျါလီၤ. လဲၤဟးဇီးဆူကဘိသန့
န့ၣ်လီၤ.

၁၃. **ဟးဖး** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤဖှၢ်ခံတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဟးဖးလီၤ. ပှၤခံဂၢၤ
ဟးဖးလိာ်အသးဇီးလဲၤဖှၢ်ခံတၢ်တခီတဂၢၤလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအ
ဆိလၢဟးမ့ၢ်ဟးဖးလီၤ.

၁၃.၁. **ဟးဖျဲး** န့ၣ်ပမၤန့ၢ်တၢ်ဝံၤဇီးတၢ်ဟးကွၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဟး
ဖျဲးလီၤ. စဖိၣ်န့ၢ်ထိးဖိတဒုၣ်ဇီးစစၢ်ယၢ်န့ၣ်လၢမ့ၢ်န့ၢ်ဇီးဟးဖျဲးဝဲ
လီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢယုၢ်ဖျဲးဟးဖျဲးလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢပမၤန့ၢ်
ဇီးဟးကွၢ်ဝဲလၢပမၤစံၣ်မၤကျၢၤတကျၢၤဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဟးဖျဲးခဲ
လၢၣ်လီၤ.

၁၄. **ဟးဖျိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတၢ်ကမၢ်ကျဲဇီးပစံးလၢဟးဖျိးလီၤ. ဇီးပ
စံးဇီးအဆိလၢဟးမံၤဟးဖျိးလီၤ. ဇီးပစံးလၢဟးဖျိးလၢဟးဖျိးကျဲ
စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပှၤတဂၢၤလဲၤတၢ်ဇီးဟးဖျိးကျဲန့ၣ်မးလီၤ. ဇီးပှၤမ့ၢ်လဲၤ
ကမၢ်ကျဲန့ၣ်မ့ၢ်ဟးဖျိးလီၤ.

၁၅. **ဟးဖျိး** န့ၣ်မ့ၢ်ယုၢ်မ့ၢ်အဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ပှၤပျဲတၢ်ယုၢ်တဘၣ်ဘၣ်
ကျဲန့ၣ်ပစံးဇီးအဆိလၢယုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးလီၤ.

၁၅.၁. **ဟးမ့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟးလၢပမံၤအဖၢမ့ၢ်န့ၣ်ပတသ့ညါဘၣ်ဇီး
ပစံးလၢဟးမ့ၢ်လီၤ. ပှၤတဂၢၤမံၤဇီးဟးမ့ၢ်မံၤဝဲဒၣ်.

၁၆. **ဟးရဲၣ်ရဲၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်ဇီးလၢဟီၣ်တၢ်ဇီးန့ၣ်ပပျဲဟဲစဲး
စိးစဲးစိးစိးပစံးလၢဟးရဲၣ်ရဲၣ်လီၤ. တၢ်ဇီးတနီၤနီၤပအိၣ်ပပျဲ
ဟးရဲၣ်ရဲၣ်လီၤ.

၁၇. **ဟးလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပယုၢ်လီၤကွၢ်လၢဟံၣ်ဇီးပစံးလၢဟးလီၤလီၤ.
ပှၤတဂၢၤအမိၢ်အလီၤဇီးဟးလီၤကွၢ်ဝဲလီၤ. ပှၤတဂၢၤဟးလီၤ
ကွၢ်လၢဟံၣ်ဇီးဟါမံၤဝဲလီၤ.

၁၈. **ဟးဝုၤဝုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤဟးတပူၤဘၣ်တပူၤဇီးပစံးလၢဟးဝုၤဝုၤ
လီၤ. ပှၤတဂၢၤတအိၣ်ဘၣ်တပူၤလီၤလီၤဘၣ်, ဟးဒုၣ်တၢ်ဝုၤဝုၤလီၤ.

၁၉. **ဟးသဒုၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတၢ်တပူၤပူၤဇီးပှၤဂၢၤအိၣ်လီၤတံၣ်ဝဲ
န့ၣ်ပစံးပဟးသဒုၣ်ပှၤဂၢၤလီၤ. ပှၤခံဂၢၤဟးသဒုၣ်လိာ်အသးဇီးသး
သယုၢ်ဘၣ်လိာ်အသးလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢယုၢ်သဒုၣ်ဟးသ
ဒုၣ်လီၤ.

၂၀. **ဟးသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပန့ၢ်ဟူတၢ်ဒုးလိာ်ယၢ်လိာ်ဇီးပယုၢ်ဆူပုၤလၢ
ကျါန့ၣ်ပစံးလၢဟးသးလီၤ. ပှၤဟးသးန့ၣ်မ့ၢ်န့ၢ်ဟူသးဟဲအပ
ရၢဇီးဟးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဟးသးလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢဟးသးဟး
သိၣ်လီၤ.

၂၁. **ဟးသ့** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤဆံးလၢလဲၤတၢ်သ့န့ၣ်ပစံးလၢဟးသ့လီၤ.

ဟး-ဟၣ်

ပှၤဆံးတဂၢၤန့ၣ်ဟးသ့လံၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢယုၢ်သ့ဟးသ့လီၤ.

၂၂. **ဟးအလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တအိၣ်လၢဘၣ်လၢအလီၤန့ၣ်ပစံးလၢဟး
အလီၤလီၤ. ပှၤတဂၢၤတအိၣ်လၢဘၣ်ဝဲအလီၤဘၣ်ဟးကွၢ်လံၤအ
လီၤဖဲန့ၣ်လံၤ.

၂၃. **ကဟး** ဇီးထူးပျဲကဟးဇီးကဟးထီၣ်. ဇီးကဟးဖိးထီၣ်ယၢ်
ကိာ်ယုၢ်. ဇီးကဟးပံၣ်. ကဟးဆံၣ်တၢ်ခဲလၢၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကဟး
တက့ၢ်.

၂၄. **ခုၣ်ဟးထိး** န့ၣ်မ့ၢ်ခုၣ်တကလုာ်မဲထီၣ်လၢသ့ၣ်ခံၣ်ခံၣ်ဇီးပကိး
လၢခုၣ်ဟးထိးလီၤ. ခုၣ်ဟးထိးန့ၣ်ဘၣ်ယိာ်ထိးကအိၣ်အီၤဇီးမဲ
ထီၣ်လၢသ့ၣ်ကပိာ်ဝဲကပၤလီၤ. ဇီးပကိးဇီးအဆိလၢခုၣ်ဟးထိး
ခုၣ်ဟးဆိလီၤ.

၂၅. **ခိၣ်ဟး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆုၣ်နီၤယံၣ်ဇီးပခိၣ်ပဝံၤန့ၣ်ပစံးလၢပခိၣ်ဟး
လီၤ. ဇီးပစံးဇီးအဆိလၢစုဟးခိၣ်ဟးလီၤ. ပမ့ၢ်ဆုၣ်နီၤယံၣ်ဇီးပ
ခိၣ်ဟးနးကၢလီၤ. ပစုပခိၣ်မ့ၢ်ပဝံၤဇီးပစံးလၢပစုဟးပခိၣ်ဟးလီၤ.
စဆုၣ်နီၤယံၣ်စခိၣ်ဟးလီၤ. စဆုၣ်နီၤယံၣ်ဇီးစစုဟးခိၣ်ဟးနး
ကၢလီၤ.

၂၆. **စုဟး** န့ၣ်မ့ၢ်ပစုပဝံၤန့ၣ်ပစံးလၢစုဟးလီၤ. စမံၤလီၤကျဲဘၣ်စ
စုဇီးစစုဟးနးကၢ. စစုစမံၤကျဲဘၣ်ဇီးဟးမးရဲၣ်ရဲၣ်လီၤ.

၂၇. **တဟး** န့ၣ်မ့ၢ်တဟူးအဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ကလံၤဟဲလၢအဆူၣ်က
တၢ်န့ၣ်ပစံးဇီးအဆိလၢတဟူးတဟးလီၤ. ကလံၤဟဲတဟူးတဟး
ဇီးသ့ၣ်ကၢဝဲၣ်ယံၣ်မးလီၤ. ဇီးပစံးလၢသဟူးသဟးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၈. **မၤဟးဂီၤ** န့ၣ်ပမၤလီၤကလဲၤလီၤပှၤတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပမၤဘျဲးမၤက
နီၤတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢမၤဟးဂီၤလီၤ. ပှၤတဂၢၤမၤဟးဂီၤလီၤဆုၣ်
နီၤတဖျါဇီးမၤဂ့ၤက့ၢ်ဝဲလီၤ.

၂၉. **သဟး** န့ၣ်မ့ၢ်သဟူးအဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်ကလံၤဟဲလၢအဆူၣ်က
တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢကလံၤဟဲသဟူးသဟးလီၤ. ကလံၤဟဲသဟူးသ
ဟးဇီးသ့ၣ်ကၢဝဲၣ်ယံၣ်နးမးလီၤ.

၃၀. **သးဟးဂီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသးတမုာ်ဘၣ်ဇီးပစံးလၢပသးဟးဂီၤလီၤ.
တၢ်မ့ၢ်တမုာ်ဘၣ်ပသးဇီးပစံးလၢပသးဟးဂီၤလီၤ. ဇီးပစံးဇီးအ
ဆိလၢသးဟးဂီၤသးဟးဂီၤလီၤ.

၃၁. **သးဟးထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပသံတကီၢ်ခါန့ၣ်ပစံးလၢပသးဟးထီၣ်
လီၤ. ပှၤတဂၢၤမၤတကဲယံၣ်ယံၣ်ဇီးအသးဟးထီၣ်ဝဲလီၤ. ဇီးပစံး
ဇီးအဆိလၢသ့ၣ်ဟးထီၣ်သးဟးထီၣ်လီၤ.

၃၂. **ဟူးဟံၣ်ဟူးဟး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝုၤဝီၤနီၣ်တီၢ်ချ့ဇီးဆူၣ်ဝဲန့ၣ်သီၣ်ဇီးပ
စံးလၢသီၣ်ဟူးဟံၣ်ဟူးဟးလီၤ. ပှၤတဂၢၤဝုၤဝီၤဂ့ၢ်တဘိသီၣ်မးဟူး
ဟံၣ်ဟူးဟးလီၤ.

၁. **ကဟၣ်** ဇီးကဟၣ်ကတြၢ. ဇီးကဟၣ်ဒၢ. ဇီးကဟၣ်ဒု. ဇီး
ကဟၣ်ခိၣ်န့ၣ်. ဇီးကဟၣ်သၣ်. ဇီးကဟၣ်ခိၣ်ခိၣ်. ဇီးကဟၣ်အဒံး.
ဇီးကဟၣ်ခိၣ်ညိၣ်ဇီးကဟးခံတီ. ဇီးကဟၣ်ခိၣ်တီ. ဇီးကဟၣ်အ
န့ၢ်. ဇီးကဟၣ်အန့ၢ်ပူၤ. ဇီးကဟၣ်တၢ်. ဇီးကဟၣ်ခိၣ်. ဇီးက
ဟၣ်စုာ်. ဇီးကဟၣ်ပျဲ. ဇီးကဟၣ်ဝဲ. ဇီးကဟၣ်ဟံးမုာ်. ဇီး
လုၣ်ကဟၣ်. ဇီးကဟၣ်အဒံး. ဇီးကဟၣ်ကဟၣ်. တၢ်ခဲလၢၣ်န့ၣ်
ကွၢ်လၢကဟၣ်တက့ၢ်.

၂. **ပဟၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟံၣ်အဆိလီၤ. ဇီးမ့ၢ်သ့ၣ်တကလုာ်လၢအဂ့ၢ်.

ဟံ-ဟံး

လာအခါဝဲန့ၣ်ပကီးဒီးအဆိလာပဟံၣ်ပဟံၣ်လီၤ.

၁. **ဟံဟံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီန့ၣ်သီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာပုၤကညီန့ၣ်ဟံဟံလီၤ. ပုၤတဂၤန့ၣ်သီၣ်ဟံဟံစံးဝဲန့ၣ်. ပိာ်မုၢ်န့ၣ်န့ၣ်သီၣ်ဟံဟံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာန့ၣ်ဟံဟံန့ၣ်ဟံဟံလီၤ.

၂. **ဟံဟံ** န့ၣ်မ့ၢ်ထွဲၣ်ကအံၣ်န့ၣ်သီၣ်ဝဲဒီးပစံးလာသီၣ်ဟံဟံလီၤ. ထွဲၣ်တဖၣ်ကအံၣ်သီၣ်ဟံဟံစံးဝဲန့ၣ်လီၤ.

၃. **ကဟံ** ဒီးကဟံမၤ, ဒီးကဟံဖိ, ဒီးကဟံပျီ, ဒီးကဟံဖိ, ဒီးကဟံလၢၣ်, ဒီးကဟံခဲးတၢ်ခဲးလၢၣ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကဟံတက့ၢ်.

၁. **ဟံဟံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီကိးဖးဒီးသီၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ကတိၤသီၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဟံၣ်ဖးဒီးသီၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလာကိးဟံဟံ. ကတိၤဟံဟံ, ဟံၣ်ဟံဟံလီၤ. ပုၤတဖၣ်သံဒီးဟံၣ်လိာ်အသးဟံဟံလီၤ. ပုၤကတိၤတၢ်အါဂၤသီၣ်ဟံဟံလီၤ. ပုၤတဖၣ်ကိးဟံဟံစံးဝဲန့ၣ်.

၂. **ဟံဟံ** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ကဲၤဖးဒီးဒီးကပျီထီၣ်သီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာကပျီထီၣ်ဟံဟံလီၤ. မ့ၢ်ကပျီထီၣ်သီၣ်ဟံဟံစံးဝဲန့ၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟံဟံဟံဟံလီၤ.

၃. **ကဟံ** ဒီးလီၤကဟံလီၤကဟံန့ၣ်ကွၢ်လၢကဟံတက့ၢ်.

၁. **ကဟံ** ဒီးကဟံကဟံကဟံလၢကဟံတက့ၢ်.

၁. **ဟံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖီၣ်တၢ်လာပစုဒီးပစံးလာဟံးလီၤ. ပုၤတဂၤဟံးဒီးဒီးတဘျီ. ပမ့ၢ်စိာ်တၢ်လာပစုညါသးန့ၣ်ပစံးလာဟံးလီၤ. ပုၤတဂၤဟံးဒီးလံာ်တကၢ်တြျီလီၤ.

၂. **ဟံးကဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖီၣ်တၢ်လာပစုကဖိလီၤဒီးပစံးလာဟံးကဖိလီၤ. ဒီးပစံးလာဟံးကဖိလီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤဟံးကဖိမ့ၢ်ဒါတဖျါၣ်ဘၣ်ယီၣ်ဝဲကသ့ၣ်ဖးလီၤ. ထီၣ်တၢ်လာပဘၣ်ယီၣ်ကသ့ၣ်ဖးန့ၣ်ပဟံးကဖိကိးမံၤဒီးလီၤ.

၃. **ဟံးက့ၢ်က့ၢ်က့ၢ်မဲာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလာပသးကညီတဖၣ်အိၣ်ဖီၣ်အိၣ်ယာ်ဝဲန့ၣ်ပဖီၣ်အစုဒီးပကိးက့ၢ်ဆူပအိၣ်ဒီးပလုာ်အိၣ်လုာ်အိၣ်အိၣ်န့ၣ်ပစံးလာပဟံးက့ၢ်က့ၢ်မဲာ်လီၤ. ဒီးကစၢ်ယွၢ်သးကညီပုၤဒီးအုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်ပုၤန့ၣ်ပစံးလာဟံးက့ၢ်ပစုက့ၢ်က့ၢ်မဲာ်လီၤ.

၄. **ဟံးဃာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖီၣ်ဃာ်တၢ်လာပစုဒီးပစံးလာပဟံးဃာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟံးဃာ်ဖီၣ်ဃာ်လီၤ. ပုၤတဂၤသါကလံာ်တၢ်ဒီးအမၤဟံးဃာ်အိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤဟံးဃာ်ယၤယါမနၤစၢၤတသ့ဘၣ်.

၅. **ဟံးစၢၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လာပဟံးတဂၤစိၤတနၢၤဘၣ်ဒီးပမၤပုၤဂၤဟံးဒီးပုၤန့ၣ်ပစံးလာဟံးစၢၤလီၤ. စဟံးဃာ်ပနၢ်တဂၤစိၤတနၢၤဘၣ်. ဟံးစၢၤယၤတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟံးစၢၤဖီၣ်စၢၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၆. **ဟံးဆၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဂၤဟ့ၣ်ပတၢ်ဒီးပဖီၣ်စၢၤဆၢန့ၣ်ပစံးလာဟံးဆၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟံးဆၢဖီၣ်ဆၢလီၤ. စမ့ၢ်ဟ့ၣ်နတၢ်ဒီးဟံးဆၢတက့ၢ်.

၇. **ဟံးတမ့ၢ်ဘၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကဟံၣ်လာပလုာ်ဘဲန့ၣ်လုာ်တဂ့ၤဘၣ်န့ၣ်ပစံးလာကဟံၣ်ဟံးတမ့ၢ်ဘၣ်လီၤ. ကဟံၣ်ဟံးတမ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပလုာ်လုာ်န့ၣ်တဂ့ၤဘၣ်.

ဟံး-ဟံၣ်

၈. **ဟံးထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖီၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်လာဟံၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. တၢ်အိၣ်လာတလါပုၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢကုပုၤမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလာပဟံးထီၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤဟံးထီၣ်တၢ်သၣ်တဖျါၣ်လာဟံၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်လီၤ. ဟံးထီၣ်န့ၣ်ယၤလာခိၣ်ဖျါၣ်လာတလါပုၤန့ၣ်တက့ၢ်.

၉. **ဟံးန့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟံးတၢ်ဒီးန့ၢ်ဝဲလာပဂီၢ်န့ၣ်ပစံးလာဟံးန့ၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤဟံးန့ၢ်ယဲာ်တဘျီဂ့ၤကၢ. ပုၤတဂၤဟံးန့ၢ်အမၤတဂၤလာမ့ၢ်ကနီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟံးန့ၢ်ဖီၣ်န့ၢ်လီၤ. စမ့ၢ်ဟ့ၣ်နတၢ်ဒီးဟံးန့ၢ်တက့ၢ်. ထီၣ်ရီၤပန့ၢ်တၢ်လာပဂီၢ်န့ၣ်ပစံးလာဟံးန့ၢ်လီၤ.

၁၀. **ဟံးဖီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပဟံးတၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာဟံးဖီၣ်လီၤ. ပုၤဆံးတဖၣ်ပမ့ၢ်မၤတၢ်ဒီးဟံးဖီၣ်ပုၤန့ၣ်သမိးလီၤ.

၁၁. **ဟံးလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒီးဖီၣ်လီၤအသးလီၤ. တၢ်အိၣ်လာဟံၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပမ့ၢ်ထီၣ်ဖီၣ်လီၤဒီးပစံးလာပဟံးလီၤလီၤ. ဒီးပုၤတဂၤဟံးလီၤလၢၤလာဟံၣ်ခိၣ်ဒီးထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟံးလီၤဖီၣ်လီၤလီၤ.

၁၂. **ဟံးသူ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီလုာ်ဘဲလာကဟံၣ်ဒါတြးအသးန့ၣ်သက့ဒီးချၢ်ဘိတတြးဘၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလာကဟံၣ်ဟံးသူလီၤ. ကဟံၣ်ဟံးသူန့ၣ်ပလုာ်ဘဲတသ့ဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟံးသူဟံးလါလီၤ.

၁၃. **တဟံး** န့ၣ်မ့ၢ်ဆုၢ်တဘျီန့ၣ်ပစံးလာဆုၢ်တဟံးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဆုၢ်ခံဘျီဒီးပစံးလာခံဟံးလီၤ. ပုၤတဂၤထွဲကုလာဆုၢ်တဟံးထီကၢ.

၁၄. **နၢဟံး** န့ၣ်မ့ၢ်နၢဟံးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဒီးလာပအိၣ်ဟံးဝဲန့ၣ်နၢဘၣ်ပုၤဒီးပစံးလာနၢဟံးနၢဟံးလီၤ. ဟံၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်ပအိၣ်ဒီးနၢဟံးနၢဟံးဘၣ်ပုၤန့ၣ်နၢဟံးလီၤ. ဟံၣ်တၢ်ဒီးတပုၤနၢဟံးနၢဟံးန့ၣ်နၢဟံးနၢဟံးလီၤ.

၁၅. **ယွၢ်ဟံးတမိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါအါလာဘၣ်ပုၤပစုတူၣ်ဝဲခိၣ်တူၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလာယွၢ်ဟံးတမိးလီၤ. တၢ်ဆါယွၢ်ဟံးတမိးန့ၣ်ဘၣ်ပုၤပစုတူၣ်ခိၣ်တူၣ်ခိၣ်ဝဲန့ၣ်.

၁. **ဟံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤထီၣ်ပလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးလီၢ်မဲာ်လီၢ်ဂံၤဒီးပမၤကစိၤထီၣ်န့ၣ်ပစံးလာဟံၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာဟံၣ်စိၤယီၤစိၤလီၤ. ဟံၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီမၤအလီၢ်အကျဲ, လီၢ်မဲာ်လီၢ်ဂံၤ, လီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးလီၤ. ပုၤကညီဟံၣ်လာဒီးတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ကၢ.

၂. **ဟံၣ်ကၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်န့ၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤတံာ်ဟံၣ်ကပၤလာသ့ၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဖုၤဒါမ့ၢ်ဂ့ၤ, သီရုၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပကိးဒီးအဆိလာဟံၣ်န့ၣ်ဟံၣ်ကၣ်လီၤ.

၃. **ဟံၣ်ခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤထီၣ်ဟံၣ်သဒိးမိးမဲာ်လီၢ်ဒီးပဒုးထီၣ်လာလုာ်န့ၣ်ပစံးလာဟံၣ်ခိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟံၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပုၤလီၤ. ဒီးပစံးလာဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်န့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄. **ဟံၣ်ဆဲခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်ယၤဆူမ့ၢ်ထီၣ်တခီန့ၣ်ပကိးလာဟံၣ်ဆဲခိၣ်လီၤ.

ဟံၣ်ဆဲခိၣ်စိးဝၣ်ကအု ကီၢ်အံၤမ့ၢ်လီၤကီၢ်သအုး

၅. **ဟံၣ်တၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်ထွဲၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤဟံၣ်အခိၣ်လာသ့ၣ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာဟံၣ်တၢ်ဟံၣ်ထွဲၣ်လီၤ.

၆. **ဟံၣ်တၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်လီၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဖိသၣ်အိၣ်ဖျါၣ်အသလီၤလာယုာ်ဒီးအကစၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလာဟံၣ်ဟံၣ်တၢ်ဟံၣ်

ဟံၣ်

လိၣ်လီၤ.

၇. **ဟံၣ်ထူၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဟံၣ်အခိၣ်လၢသ့ၣ်ဒီးပစံးလၢဟံၣ်ထူၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟံၣ်ထူၣ်ဃီထူၣ်. ဟံၣ်တၢ်ဟံၣ်ထူၣ်ပစံးဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ. လဲၤဟံၣ်ထူၣ်ပကမၤဟံၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟံၣ်ထူၣ်သဒိစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၈. **ဟံၣ်န့ၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်ကပၤဝးတြးန့ၣ်ပမၤတၢ်လၢချီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, သ့ၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဖုၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပကိးလၢဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟံၣ်န့ၣ်ဟံၣ်ကၣ်လီၤ. န့ၣ်ထီၣ်ဟံၣ်န့ၣ်ဟံၣ်ကၣ်တက့ၢ်. ကလံၤကသ့ၣ်ဘၣ်ပုၤနးကၤ.

၉. **ဟံၣ်ဒုလီ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်လိၣ်လံၤလၢပုၤကညီဟးကွၢ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢဟံၣ်ဒုလီလီၤ. ဟံၣ်ဒုလီန့ၣ်အကစၢ်တအိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်. အကစၢ်ဟးကွၢ်လံၤလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟံၣ်ဒုခိၣ်ဟံၣ်ဒုလီလီၤ.

၁၀. **ဟံၣ်ဖိယဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယဲလၢပုၤကညီအိၣ်ဘုးလၢထိးဒီးမၤန့ၢ်န့ၢ်နီၤဖုံၣ်နီၤအလိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဟံၣ်ဖိယဲလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤကညီမၤန့ၢ်န့ၢ်နီၤဖုံၣ်နီၤအလိၣ်လီၤ. ဒီးမၤဟံၣ်ဖိယဲန့ၣ်စံးဝဲလၢဘးဟံၣ်ဖိယဲလီၤ. ပုၤမၤဘုးန့ၣ်ဘးဒီးဟံၣ်ဖိယဲစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟံၣ်ဖိတၢ်ဟံၣ်ဖိယဲလီၤ.

၁၁. **ဟံၣ်ဖိစီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဖိမၤလိၣ်ကွၢ်ဟံၣ်ဖိန့ၣ်ပကိးလၢဟံၣ်ဖိစီလီၤ. ဖိသ့ၣ်မၤလိၣ်ကွၢ်ဟံၣ်ဖိစီန့ၣ်မ့ၢ်ဖိသ့ၣ်လိၣ်ကွၢ်တၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟံၣ်ဖိစီဟံၣ်ဖိစီလီၤ.

၁၂. **ဟံၣ်ဘူးလိၣ်သး** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်အိၣ်အဘၤၤစၢၤတယံၤဘၣ်ဒီးပစံးလၢဟံၣ်ဘူးလိၣ်အသးလီၤ. ဟံၣ်ဘူးလိၣ်အသးခံၣ်ဖျၢၣ်န့ၣ်အကစၢ်ကတိၤဟူဝဲလီၤ.

၁၃. **ဟံၣ်မ့ၢ်ဒၢကၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်အါအါကလံၤအိၣ်ဒီးဟံၣ်ဒိၣ်တနီၤ, ဟံၣ်ဆံးတနီၤဒီးပစံးလၢဟံၣ်မ့ၢ်ဒၢကၤလီၤ. ဝုၢ်ပုၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးဟံၣ်မ့ၢ်ဒၢကၤအါကၤ.

၁၄. **ဟံၣ်မံၣ်ညါ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်ယၤဝးတြးလၢဒီးဖျါပမံၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဟံၣ်မံၣ်ညါလီၤ. မၤဖျါဟံၣ်မံၣ်ညါန့ၣ်ပကိးဂ့ၤဒီးစံးဝဲဒၣ်. ဟံၣ်မံၣ်ညါန့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဟံၣ်မံၣ်ညါဘၣ်. မ့ၢ်ပုၤကညီမံၣ်ညါန့ၣ်ပစံးလၢဟံၣ်မံၣ်ညါလီၤ. ပုၤကညီအိၣ်လၢဟံၣ်ဒီးအမံၣ်ညါဒီးသးထီၣ်တပုၤဒီးစံးဝဲလၢဟံၣ်မံၣ်ညါလီၤ.

၁၅. **ဟံၣ်လိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီမၤဟံၣ်အပူၤလိၣ်လၢဟံၣ်ခိၣ်တကဝီၤန့ၣ်ပစံးလၢဟံၣ်လိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟံၣ်လိၣ်ဃီထံးလီၤ. ဒီးဟံၣ်လိၣ်ဃီလိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤဟံၣ်လိၣ်လံၤတဘးန့ၣ်ဟံၣ်ကဒိၣ်ဝဲကံၤသၢ.

၁၆. **ဟံၣ်လိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအိၣ်ဖျၢၣ်အသလီၤလိၣ်ယုၢ်ဒီးအိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဟံၣ်လိၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟံၣ်တၢ်ဟံၣ်လိၣ်လီၤ. ပုၤကညီဟံၣ်လိၣ်န့ၣ်အကစၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်တစိၣ်ဒီးအဟံၣ်လိၣ်လီၤက့ၤဝဲလီၤ.

၁၇. **ဟံၣ်သဒိစီ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟံၣ်ခိၣ်စိကတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဟံၣ်သဒိစီလီၤ. ပုၤကညီမၤဟံၣ်သဒိစီန့ၣ်ထီၣ်ကၤ. ဒီးသ့ၣ်လၢပမၤသဒိစီန့ၣ်ပကိးလၢဟံၣ်သဒိစီစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၈. **ဟံၣ်ခါဃီခါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးဟံၣ်ဒီးအဆိဒီးပကိးလၢဟံၣ်ခါဃီခါလီၤ.

ဟံၣ်-ဟၢ

၁၉. **ခွဲဟံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤကဆိဟံၣ်ပုၤဒီးပစံးလၢခွဲဟံၣ်လီၤ. ဟံၣ်ပုၤတၢ်ကမ့ၢ်လီၤနးကၤ. ခွဲဟံၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢခွဲဟံၣ်ခွဲဃီလီၤ.

၂၀. **တၢ်ဟံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်အိၣ်ဒီးအလိၣ်လၢအခိၣ်ဒုးထီၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ဟံၣ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ်န့ၣ်ကမ့ၢ်ကၢ်ပုၤကညီသၢ. တၢ်ဟံၣ်န့ၣ်ကမ့ၢ်ကၢ်ပဒိၣ်ဟံၣ်သၢ.

၂၁. **ပဟံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်လၢဂ့ၤတကလုာ်န့ၣ်ပကိးလၢပဟံၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢပဟံၣ်ပဟံၣ်လီၤ.

၂၂. **မၤဟံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပသ့ၣ်ဟံၣ်ဒီးပစံးလၢပမၤဟံၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤမၤဟံၣ်တဖျၢၣ်ကဝံၤတၢ်လီၤ. ပုၤကညီမၤဟံၣ်န့ၣ်တုၤမ့ၢ်န့ၢ်ဟူပုၤသံးဒီးတမၤလၢတၢ်ဝဲဒီးဒုၣ်ဝဲတနံၤလီၤ.

၂၃. **သ့ၣ်ဟံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဟံၣ်န့ၣ်ပုၤတနီၤနီၤစံးလၢပသ့ၣ်ဟံၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤသ့ၣ်ဟံၣ်တဖျၢၣ်ဒိၣ်သမိး. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဃီလီၤ.

၁. **ဟၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤမံၣ်ပအံၤလၢသပၤဟၢပုၤန့ၣ်ပစံးလၢပဟၢပအံၤလီၤ. ဟၢထီၣ်ပအံၤလၢသပၤဟၢမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပီၤဟၢမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဒီးတုၤမ့ၢ်မံၣ်ဒီးပအံၤလီၤ. ပဟၢတၢ်န့ၣ်ပဟံၣ်သပၤဟၢလၢသပၤအဂၤတဖျၢၣ်အခိၣ်ဒီးပမၤထံလၢသပၤအဖီလၢတဖျၢၣ်အပူၤန့ၣ်ဒီးပဆိၣ်ကဲၤထီၣ်အဖီလၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟၢလဲးလီၤ.

၂. **ဟၢကိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤမံၣ်ကိၣ်လၢပီၤဟၢပုၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢသပၤဟၢပုၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢပဟၢကိၣ်လီၤ. ဟၢကိၣ်လၢသပၤဟၢပုၤဒီးမံၣ်ဝဲလီၤ.

၃. **ဟၢခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဟၢမၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပဂီၤတမံၤလၢပပံၣ်အိၣ်လၢအပူၤန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢဟၢခိၣ်ဟၢမၤလီၤ.

၄. **ဟၢထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဒိထီၣ်သပၤဟၢလၢသပၤအဂၤအခိၣ်လၢလၢဆိခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပဟၢထီၣ်လီၤ. ပဟၢထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပဒၢန့ၣ်တၢ်လၢသပၤဟၢအပူၤဒီးပဒိထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟၢထီၣ်လဲးထီၣ်လီၤ.

၅. **ဟၢထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဆဲးဝုၣ်ခိၣ်ဒီးထုးထီၣ်ဝုၣ်ခိၣ်ပဝံၣ်န့ၣ်စၢထီၣ်ဝဲလၢဝုၣ်ခိၣ်ကန့ၣ်ဖိခိၣ်တခိၣ်ဒီးပစံးလၢဟၢထီၣ်ဝုၣ်ခိၣ်လီၤ. ပုၤကညီမ့ၢ်မၤဝုၣ်ခိၣ်ပဝံၣ်ဒီးစၢဝဲထီၣ်န့ၣ်ဝုၣ်ခိၣ်ကန့ၣ်ဒီးပစံးလၢဟၢထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟၢထီၣ်ဟၢလီၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်ဟၢထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၆. **ဟၢထီၣ်ဟၢလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီကတိၤတၢ်တတိၤတတြၢ်ဘၣ်ကတိၤတၢ်တနံၤတပူၤတနုၤတပူၤဒီးပစံးလၢကတိၤတၢ်ဟၢထီၣ်ဟၢလီၤလီၤ. ပုၤတဂၤကတိၤတၢ်တတိၤတတြၢ်ဘၣ်. ကတိၤတၢ်ဟၢထီၣ်ဟၢလီၤနးကၤ.

၇. **ဟၢပုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤအိၣ်ညၢၣ်လၢပုၤဒီးပကိးသလၢပုၤန့ၣ်ပစံးလၢပဟၢပုၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢပဟုးပုၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤဟၢပုၤန့ၣ်ညၢၣ်ဂ့ၤကၤ.

၈. **ဟၢမၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဂီၤတမံၤလၢပပံၣ်အိၣ်လၢအပူၤန့ၣ်ပစံးလၢဟၢမၤလီၤ. ပုၤတဂၤအဟၢမၤဒိၣ်ကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟၢမၤခိၣ်ဟၢမၤလီၤ.

၉. **ဟၢမၤကျၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢဒၢဒီးအဟၢမၤသ့ၣ်လီၤဒီးဘျါက့ၤဝဲ

ဟာ-ဟာၼ်

ဒီးအဖိတလီၤလူၼ်တၢ်န့ၼ်ပစံးလၢဟာၼ်ကျၢၤလီၤ. ပၤတဂၤအဟုးသ့ၼ်ဒီးအဖိတလီၤလူၼ်တၢ်ဒီးအဟာၼ်ကျၢၤကွၢ်လီၤ.

၁၀. **ဟာလံဟာ** လီၤန့ၼ်မ့ၢ်ပၤကညီသးပၤနီၼ်အသးဒီးကတိၤတၢ်တဘၼ်တဘၼ်ကိးဘိဘၼ်ဒီးပစံးလၢကတိၤတၢ်ဟာလံဟာလီၤ. ပၤတဂၤကတိၤတၢ်ဟာလံဟာလီၤစံးဝဲဒၼ်. ပၤတဂၤမၤတကဲဒီးကတိၤမ့ၢ်မးဟာလံဟာလီၤတဘၼ်တဘၼ်လီၤ. ဒီးဟာလီၤဒီးဟာလံဟာလီၤဒီးသီးသီးလီၤ.

၁၁. **ဟာလီ** န့ၼ်မ့ၢ်ဟာလံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပၤကညီကတိၤမ့ၢ်တဘၼ်တဘၼ်လီၤ.

၁၂. **ကဟာ** ဒီးကဟာကတြၢ, ဒီးလီၤကဟံၢ်လီၤကဟာကွၢ်လၢကဟာတကွၢ်.

၁၃. **ကမၢ်ဟာ** န့ၼ်မ့ၢ်ပၤလၢအခိၼ်ခိၼ်န့ၼ်ပစံးလၢအခိၼ်ကမၢ်ဟာလီၤ. ပၤတဂၤအခိၼ်မၤသးကမၢ်ဟာစံးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကမၢ်ဟံၢ်ကမၢ်ဟာလီၤ.

၁၄. **တဟာ** န့ၼ်မ့ၢ်ပဟာထီၼ်မ့ၢ်တဖျၢၼ်ဒီးပစံးလၢတဟာလီၤ. ဟာထီၼ်မ့ၢ်တဟာခံဟာတကွၢ်.

၁၅. **တံၢ်ဟာ** န့ၼ်မ့ၢ်တံၢ်မ့ၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တံၢ်ဖိတံၢ်လံလၢအဖါလၢအခိၼ်ကတၢ်တဖၼ်န့ၼ်လီၤ. တံၢ်ဖိတံၢ်လံတံၢ်မ့ၢ်တံၢ်ဟာစံးဝဲဒၼ်လီၤ.

၁၆. **ပဟာ** န့ၼ်ဒ်တစုအသီးလီၤ. ပၤကညီန့ၼ်အိၼ်မ့ၢ်တနံၤတပဟာခံပဟာလီၤ.

၁၇. **ပီၤဟာ** န့ၼ်မ့ၢ်ပမၤပီၤလၢပဟာမ့ၢ်လၢအပူၤဒီးပကိးလၢပီၤဟာလီၤ.

၁၈. **မ့ၢ်ဟာ** န့ၼ်မ့ၢ်မ့ၢ်လၢပမၤမံလၢသပၤဟာပူၤ န့ၼ်ပကိးလၢမ့ၢ်ဟာလီၤ. ဟာမ့ၢ်ဟာန့ၼ်ဟာဒီးတံၢ်ပံၤမ့ၢ်န့ၼ်တကွၢ်.

၁၉. **သပၤဟာ** န့ၼ်မ့ၢ်သပၤလၢပဟာမ့ၢ်လၢအပူၤန့ၼ်ပကိးလၢသပၤဟာလီၤ. မၤန့ၼ်ယၤလၢသပၤဟာတဖျၢၼ်ဒီးစကဟာထီၼ်မ့ၢ်တကွၢ်.

၁. **ဟာၼ်** န့ၼ်မ့ၢ်ပၤကညီမၤမံတၢ်လၢမ့ၢ်ခိၼ်လၢယၼ်မ့ၢ်အဖါမ့ၢ်န့ၼ်ပစံးလၢဟာၼ်ဝဲလီၤ. ဟာၼ်မံမိၢ်ဟဲသၼ်လၢမ့ၢ်ခိၼ်တကွၢ်.

၂. **ဟာၼ်ဘာ** န့ၼ်မ့ၢ်ပယၼ်လီၤမ့ၢ်အဖါမ့ၢ်န့ၼ်ပဟံၢ်ထီၼ်တၢ်လၢမ့ၢ်အဖါခိၼ်ဒီးပကျၢၤဘာလၢခိၼ်ခွးန့ၼ်ပစံးလၢဟာၼ်ဘာလီၤ. ပၤတဂၤဟံၢ်ထီၼ်သဒိၼ်အုၼ်လၢမ့ၢ်ခိၼ်ဒီးဟာၼ်ဘာဝဲဒီးသဒိၼ်အုၼ်မံဒီးမၤဝဲလၢတၢ်ရံၼ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢဟာၼ်သ့ၼ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဟာၼ်ဘာသဒိၼ်အုၼ်လၢမ့ၢ်ခိၼ်န့ၼ်တုၤမံတကွၢ်ပကမၤတၢ်ရံၼ်လီၤ.

၃. **ဟာၼ်ဟာၼ်** န့ၼ်မ့ၢ်ပၤကညီကိးမ့ၢ်ပၤကညီကတိၤသီၼ်ခိၼ်မ့ၢ်ပၤကညီနံၤသီၼ်ခိၼ်မ့ၢ်ပၤကညီဟံၢ်သီၼ်ခိၼ်မ့ၢ်ပၤကညီပစံးလၢကိးဟာၼ်ဟာၼ်, ကတိၤဟာၼ်ဟာၼ်, နံၤဟာၼ်ဟာၼ်,ဟံၢ်ဟာၼ်ဟာၼ်လီၤ. ပၤတဖၼ်ကိးဟာၼ်ဟာၼ်ဘၼ်မနုၤလဲၼ်. ပၤတဖၼ်ကတိၤသီၼ်မးဟာၼ်ဟာၼ်လီၤ. ပၤတဖၼ်နံၤမးဟာၼ်ဟာၼ်လီၤ. ပၤတဖၼ်ဟံၢ်သီၼ်မးဟာၼ်ဟာၼ်လီၤ.

၄. **ဟာၼ်သ့** န့ၼ်မ့ၢ်ပမၤမံတၢ်လၢမ့ၢ်ခိၼ်န့ၼ်ထီၼ်တဖၼ်ဒီးပစံးလၢဟာၼ်သ့လီၤ. ဟာၼ်သ့လီၤမံမိၢ်ဟဲသၼ်လၢမ့ၢ်ခိၼ်တကွၢ်. ဟာၼ်သ့လီၤမံဆိဒိၼ်လၢမ့ၢ်ခိၼ်တကွၢ်န့ၼ်ပစံးကအိၼ်ဝဲလီၤ.

ဟာၼ်-ဟာၼ်-ဟု

၆. **ဝါဟာၼ်ကလံ** န့ၼ်မ့ၢ်ပၤကညီခိၼ်ဝါန့ၼ်ပစံးလၢဝါဟာၼ်ကလံလီၤ. ပၤတဂၤအခိၼ်ဝါဟာၼ်ကလံဒီးအသးပၤစဲယဲးလံလီၤ. ဒီးထီၼ်ရီၤတၢ်ဝါန့ၼ်ပစံးလၢ ဝါဟာၼ်ကလံခဲလၢလီၤ. ဖိဖျါဝါဟာၼ်ကလံစံးဝဲဒၼ်.

၇. **သါဟာၼ်ကလံ** န့ၼ်မ့ၢ်သုၼ်ဘုလၢကတၢ်ထီၼ်သီၼ်ဝဲန့ၼ်ပစံးလၢသီၼ်သါဟာၼ်ကလံလီၤ. သုၼ်ဘုလၢကတၢ်ထီၼ်လၢတၢ်အုၼ်ကျါသါဟာၼ်ကလံလီၤ.

၁. **ဟာၤအာၤ** န့ၼ်ပထံၼ်တၢ်လၢတဘၼ်ပသးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပထံၼ်တၢ်လၢအဒိၼ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပမၤသီၼ်ပကလုာ်ဟာၤအာၤန့ၼ်လီၤ. ဟာၤအာၤပၤတဂၤမၤဘၼ်အာတၢ်ကူတၢ်သီးနးသမိး. ဟာၤအာၤကဆိတစုဒိၼ်သမိး.

၁. **ဟု** န့ၼ်မ့ၢ်ဘုသးန့ၼ်ပကိးလၢဟုလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟုခိၤသနးခိၤလီၤ. ပၤတဂၤမၤဟုတန့ၼ်တဘးလီၤ.

၂. **ဟု** န့ၼ်မ့ၢ်ထီၼ်ခိၤဆိခိၤကိာ်လီၤလၢအခိၼ်ဖိခိၼ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဟံၢ်အဖိလၢအသးနီၤပၤဖိလၢမ့ၢ်ဂ့ၤပစံးလၢဟုအခိၼ်, ဟုအဖိလီၤ. ဆိတဘၼ်ဟုအခိၼ်ဒီးအခိၼ်ဖးထီၼ်ဝဲလီၤ. ဆိမိၢ်ပၤဟုအဖိလၢအဒီးဆုလၢလီၤ.

၃. **ဟု** န့ၼ်မ့ၢ်ကယုၤဖၼ်မၤသီၼ်မၤပူၤအကလုာ်န့ၼ်ပစံးလၢကယုၤဖၼ်ဟုလီၤ. ကယုၤဖၼ်ဟုလၢသ့ၼ်ခဲန့ၼ်သီၼ်ဟုဟုလီၤ.

၄. **ဟုကမၢ်** န့ၼ်မ့ၢ်ဟုကမၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဟုသလီၤလီၤဘျးကန့ၼ်န့ၼ်ပကိးဒီးအဆိလၢဟုကမၢ်ဟုကမၢ်လီၤ. ဟုကမၢ်ဟုကမၢ်စံးဝဲဒၼ်.

၅. **ဟုကမၢ်** န့ၼ်မ့ၢ်ဟုသလီၤလီၤဘျးဝဲန့ၼ်ပစံးလၢဟုကမၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟုကမၢ်ဟုကမၢ်လီၤ. ဟုကမၢ်န့ၼ်တြးဖိဒီးဘုၼ်လီၤထိးဆၼ်လီၤ.

၆. **ဟုကိာ်သ့ၼ်** န့ၼ်မ့ၢ်ဟုလၢပဖိသးန့ၼ်မ့ၢ်ဟုကိာ်သ့ၼ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟုကိာ်သ့ၼ်ဟုကိာ်သ့ၼ်လီၤ. ပၤကညီဆုဟုကိာ်သ့ၼ်ဒီးဖိဝဲလၢသးလီၤ.

၇. **ဟုဂုၢ်ကျ** န့ၼ်မ့ၢ်ဟုလၢအသလီၤတဝါဒီးဘၼ်ဒီးတဆးဖိုးဒီးဘၼ်အသးန့ၼ်ပစံးလၢဟုဂုၢ်ကျလီၤ. ဟုဂုၢ်ကျန့ၼ်အိၼ်ဒီးဒီးအသလီၤ. ဒီးပၤတနီၤနီၤကိးလၢဟုဂုၢ်ကျလီၤ.ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟုဂုၢ်တၢ်ဟုဂုၢ်ကျလီၤ.

၈. **ဟုဃာ်** န့ၼ်ပမံဒီးပဟံၢ်ပဖိလၢပသးနီၤပၤဃာ်န့ၼ်ပစံးလၢပဟုဃာ်လီၤ. ပၤတဂၤမံဟုဃာ်အဖိလၢအသးနီၤပၤလီၤ.

၉. **ဟုဆးဖိုး** န့ၼ်မ့ၢ်ဟုလၢပဆုကွၢ်အသလီၤန့ၼ်ပကိးလၢဟုဆးဖိုးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟုဆးဖိုးဟုဆးဖိုးလီၤ. ပဆးဖိုးဝါဟုဆးဖိုးဝဲဒီးပဖိလၢမ့ၢ်လီၤ.

၁၀. **ဟုထံး** န့ၼ်မ့ၢ်ဟုလၢတကၢ်တုၼ်တဘျးဘၼ်ဝဲန့ၼ်ပစံးလၢဟုထံးလီၤ.ဟုဆးဖိုးန့ၼ်ပဆုဝါကွၢ်အသလီၤဒီးပကိးလၢဟုဆးဖိုးလီၤ. ဟုထံးန့ၼ်တကၢ်တုၼ်ဘၼ်.မၤသးဖိဂ့ၤကၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟုထံးဟုထံးလီၤ.

၁၁. **ဟုထံး** န့ၼ်ပဆုဘုဝါခဲလၢဒီးတဝါဒီးဘၼ်လၢအဘျၼ်အိၼ်လီၤတၢ်တဟီၼ်တဖျါန့ၼ်ပစံးလၢဘုထံးဟုထံးလီၤ. ဒီးဘၼ်တစုပစံးလၢဟုထံးဘၼ်တစုပစံးလၢဘုထံးလီၤ.ဟုထံးအိၼ်ဒီးလၢ

ဟု

ဆာၣ်ခံးတၢ်စီၤန့ၣ်ဆဲးတၢ်ကွၢ်အီၤတက့ၢ်.

၁၂. **ဟုနံး** န့ၣ်မ့ၢ်ဟုလၢအဘျးလီၤကလဲလီၤကန့ၣ်လၢပမီၤအိၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဟုနံးလီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢဟုပိၢ်ဟုနံးလီၤ. ဟုတပူၤဘျးဦးကဲထီၣ်ဟုနံးအါကၢ.

၁၃. **ဟုနီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဟုလၢပမီၤအိၣ်သ့ဝဲထီၣ်ဟုနီၤဦးပကိးလၢဟုနီၢ်လီၤ.ဟုနီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဟုထံးဧၤတမ့ၢ်, မ့ၢ်ဟုနံးဧၤတမ့ၢ်,မ့ၢ်ဟုဂံၢ်ကျဲဧၤတမ့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဟုလၢပမီၤအိၣ်ကိးမ့ၢ်ဆုၣ်မ့ၢ်ဟါန့ၣ်ထီၣ်ပမီၤအိၣ်သ့ဦးမ့ၢ်ဟုနီၢ်လီၤ.

၁၄. **ဟုပိၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဟုနံးအဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ဟုဘျးလၢပအိၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟုပိၢ်ဟုနံးစံးဝဲဒၣ်.

၁၅. **ဟုဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟုလၢတဘျးဘၣ်ဦးတကၢ်တူၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဟုဖိလီၤ. ဦးပစံးလၢဟုဖိကိးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဟုဖိန့ၣ်ပမီၤအိၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်ဝံၣ်ဝဲလီၤ.

၁၆. **ဟုဘျး** န့ၣ်ဟုဘျးအဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ဟုလၢကၢ်တူၣ်န့ၣ်ပစံးဦးအဆိလၢဟုဘျးဟုဘျးလီၤ.

၁၇. **ဟုဘျး** န့ၣ်မ့ၢ်ဟုလၢကၢ်တူၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဟုဘျးလီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢဟုဘျးဟုဘျးလီၤ. ဟုဘျးပမီၤအိၣ်တသ့ဘၣ်. ဟုတပူၤဘျးနးသမိး.

၁၉. **ဟုမုၢ်ကၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်ကိၣ်တဘျးဘၣ်ဦးပစံးလၢဟုမုၢ်ကၢလီၤ. ပုၤတဂၤသၢကတီၢ်ကိၣ်ဟုမုၢ်ကၢအိၣ်ဦးဦးဖျၢၣ်လီၤ. ဦးပကိးဦးအဆိလၢဟုမုၢ်ကၢဟုမုၢ်လၢလီၤ. နတီၢ်ကိၣ်တဘျးဘၣ်ဟုမုၢ်ကၢအိၣ်ဒ်ဒ်တၢ်လီၤ.

၂၀. **ဟုမုၢ်ကၢ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဟုမုၢ်ကၢတစုစုလီၤ. ဦးမ့ၢ်ပုၤကညီဖီအိၣ်ဦးကိၣ်ကမူၣ်ဦးကိးဝဲလၢဟုမုၢ်ကၢလီၤ. ဟုမုၢ်ကၢအညၣ်န့ၣ်ပုၤကညီဖီဦးဟုမုၢ်ကၢလီၤစံးဝဲဒၣ်.

၂၁. **ဟုသး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ဟုန့ၣ်ပုၤကညီကိးလၢဟုသးလီၤ. ဟုသးတနီၣ်န့ၣ်ပပုၤဘၣ်တဘးလီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢဟုသးဟုသးလီၤ.

၂၂. **ဟုဧၤသနံးဧၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးဟုဦးအဆိဦးပကိးလၢဟုဧၤသနံးဧၤလီၤ.

၂၃. **ကဟု** ကဟုကဟံး, ဦးကဟုအသး, ဦးကဟုကယၢ်, ဦးကဟုကညီ, ဦးကဟုထီၣ်, ဦးသုၣ်ကဟု, ဦးကဟုက့ၢ်ကယၢ်က့ၢ်,တၢ်ခဲလၢ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကဟုတက့ၢ်.

၂၄. **ကိၢ်ဆိဟု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မဲလီၤလၢအသးနါပုၢ်န့ၣ်ပစံးလၢကိၢ်ဆိဟုလီၤ. ကဆိမဲလီၤကိၢ်ဆိဟုလၢအသးနါပုၢ်တခီလီၤ. ကိၢ်ဆိဟုကိၢ်ဆိဟုပစံးဦးအဆိန့ၣ်လီၤ.

၂၅. **ဖိဟု** န့ၣ်ပဟ်တၢ်လၢပသးနါပုၢ်ဦးပမိးဟုယၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဖိဟုလီၤ. ပုၤတဂၤဖိဟုအဖိလၢအသးနါပုၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤမံမိးဟုအမိးဝဲဒၣ်

၂၆. **မိၢ်ဟု** န့ၣ်မ့ၢ်ဂုၢ်တကလုာ်ကွီၤလၢဝါတတီၤတတီၤဦးပကိးလၢကလီၤမိၢ်ဟုလီၤ. ကလီၤမိၢ်ဟုန့ၣ်မ့ၢ်ဂုၢ်တကလုာ်လၢတမ့ၢ်ဘၣ်ဂုၢ်အါန့ၣ်လီၤ.

၂၇. **သၢဟုသၢဃီ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘျးပသးဦးပသၢါကြူးကြူးန့ၣ်ပစံးလၢသၢဟုသၢဃီလီၤ. ပုၤတဂၤထီၣ်ကစၢ်ဦးတၢ်ဘျးအသးဦးသၢ

ဟု-ဟုၢ်-ဟုး

မးသၢဟုသၢဃီလီၤ.

၂၈. **သၢဟုသၢဃး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆံးထံၣ်အမိၢ်အပၢ်ဦးအသးခုနံၤန့ၣ်ပစံးလၢနံၤသၢဟုသၢဃးလီၤ. ပုၤဆံးတဂၤထံၣ်အပၢ်ဦးနံၤထီၣ်မးသၢဟုသၢဃးလီၤ.

၁. **ဟုၢ်ဟုၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သိၣ်ကပၢ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဟုၢ်ဟုၢ်လီၤ. ပုၤကညီကအုဟုၢ်ဟုၢ်. ပုၤသးပုၢ်ဟီၣ်သိၣ်ဟုၢ်ဟုၢ်. ခုကညီသိၣ်ဟုၢ်ဟုၢ်. မ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်တၢ်ဦးသိၣ်ဟုၢ်ဟုၢ်စံးဝဲလီၤ.

၂. **ဦးဟုၢ်ဦးဟုၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဖးဒိၣ်ကတထံးဘၣ်တထံးဦးပစံးလၢကတီၢ်ဦးဟုၢ်ဦးဟုၢ်လီၤ. ပုၤကညီကသ့ၣ်ဖးဒိၣ်ကတီၢ်ဦးဟုၢ်ဦးဟုၢ်စံးဝဲဒၣ်.

၁. **ဟုး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟၢဖါန့ၣ်ပသးပုၢ်စံးလၢဟုးလီၤ. ပုၤတဂၤအဟုးဖါသးဖါစံးဝဲဒၣ်. ပုၤဟုးဘျးတီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဟၢဖါဖါစံးတီၣ်လီၤ. ဦးပကိးဦးအဆိဟုးသးလီၤ.

၂. **ဟုးကး** န့ၣ်မ့ၢ်ဖိသ့ၣ်ဟၢဖါဆိးကးန့ၣ်ပစံးလၢဟုးကးလီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢဟုးကးသးကးလီၤ. ပုၤဆံးတဂၤအဟုးကးဦးဟီၣ်နးကၢ.

၃. **ဟုးချံၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟၢဖါပုၤဆါလၢပဂုၢ်ယံဖီလၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပဟုးချံၣ်လီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢဟုးချံၣ်သးယဲလီၤ. စဆုၣ်နီၤယံၢ်ဦးစဟုးချံၣ်ဆါကၢ. ဦးပဟၢဖါဆိးကးန့ၣ်ပစံးလၢပဟုးချံၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၄. **ဟုးစၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟုးပုၢ်အဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ပမၤအိၣ်ညၣ်လၢပုၢ်ဦးပကွၢ်သလၢ်န့ၣ်ပစံးဦးအဆိလၢဟုးပုၢ်ဟုးစၢလီၤ.

၅. **ဟုးဆါထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီဖီကအိၣ်ဖျၢၣ်ဦးအမိၢ်ဟၢဖါဆါလၢအဖိပကိးအသးန့ၣ်ပစံးလၢဟုးဆါထီၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤအဟုးဆါထီၣ်ကိးမးဆံးစၢအဖိလီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢဟုးဆါသးဆါလီၤ. ပုၤတဂၤဟုးဆါထီၣ်ဦးကအုနးသမိးလီၤ.

၆. **ဟုးပုၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤအိၣ်ညၣ်လၢပုၢ်ဦးပကွၢ်သလၢ်ပုၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဟုးပုၢ်လီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢဟုးပုၢ်ဟုးစၢလီၤ. ပုၤတဂၤဟုးပုၢ်န့ၣ်ညၣ်ဂုၤသမိးလီၤ. ဦးပစံးလၢဟုးပုၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၇. **ဟုးဖါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟၢဖါန့ၣ်ပုၤတနီၤနီၤစံးလၢဟုးဖါလီၤ. ပစံးဦးအဆိလၢဟုးဖါသးဖါလီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်တၢ်တဘၣ်လိာ်ဘၣ်ဦးအဟၢဖါဦးဟုးဖါသးဖါလီၤ.

၈. **ဟုးလၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပက့ၢ်ပဂီၤလၢပမဲၣ်ညါတခီန့ၣ်ပစံးလၢဟုးလၢ်လီၤ. ပစံးဦးအဆိလၢဟုးခိၣ်ဟုးလၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤစိာ်အဖိလၢအဟုးလၢ်လီၤ. ဦးပကံၣ်ကြါဆူးန့ၣ်ပစံးလၢပဟုးလၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤမဲဝဲလၢအပၢ်ဟုးလၢ်. ဖိဆံးဧၤမဲလၢအမိၢ်ဟုးလၢ်လီၤ.

၉. **ဟုးအိၣ်သကွံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဖျၢၣ်ဟဲလီၤလၢအခိၣ်တခီန့ၣ်ပစံးလၢဟုးအိၣ်သကွံလီၤ. ပုၤဟုးအိၣ်သကွံန့ၣ်ဆံးစၢဦးအဖိလီၤလၢအခိၣ်တခီန့ၣ်ပစံးလၢဟုးအိၣ်သကွံလီၤ. ဦးပစံးလၢဟုးသကွံစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤအဟုးအိၣ်သကွံတဂၤလီၤ.

၁၀. **တမိၢ်ဟုးဃီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဒီပုၢ်ဝဲလၢအဟဲထီၣ်မိၢ်ဟၢဖါတဖျၢၣ်ဃီန့ၣ်ပစံးလၢတမိၢ်ဟုးဃီလီၤ. ပုၤဒီပုၢ်ဝဲန့ၣ်ဟဲထီၣ်တမိၢ်ဟုးဃီလီၤ. ဦးပစံးဦးအဆိလၢတမိၢ်ဟုးဃီတပၢ်ဟုးဃီလီၤ.

ဟူး-ဟုဉ်-ဟူ

၁၁. **ဝိပြဲသံးဟူး** နှဉ်မ့တံကံဝိလီကလဲဒီးပစံးလၢဝိပြဲသံးဟူးလီၤ. ဒီးပတနီၤနီၤစံးလၢဝိပြဲသံးဟူးလီၤ. သုဉ်ကံဘဉ်ဝဉ်တခိဉ်ဒီးဝိပြဲသံးဟူးလၢဂံးလီၤ.

၁၂. **ပှၤကွၢ်ပဟူး** နှဉ်မ့ပှၤလၢသုဉ်ညါဖိသဉ်ကအိဉ်ဖျဉ်အဂ့ၢ်အပီၢ်နှဉ်ပစံးလၢပှၤကွၢ်ပဟူးလီၤ. ပှၤကွၢ်ပဟူးနှဉ်သုဉ်ညါဖိသဉ်ကအိဉ်ဖျဉ်အဂ့ၢ်အပီၢ်ဒီးပှၤဟူးမ့ဆါဒီးလဲၤကွၢ်ပစံးလၢပှၤကွၢ်ပဟူးလီၤ. ဒီးမ့ပိဉ်မ့ပှၤတဖဉ်နှဉ်လီၤ.

၁၃. **ပှၤစိပ်ပဟူးသု** နှဉ်မ့ပှၤလၢပှၤကွၢ်ပဟူးဆါဒီးဘဉ်လၢဖိသဉ်ကလီၤပစံးလၢပှၤစိပ်ပဟူးသုလီၤ. ပှၤစိပ်ပဟူးသုလီၤအိဉ်စါဆါဖိသဉ်ကအိဉ်သုနှဉ်ပစံးလၢပှၤစိပ်ပဟူးသုလီၤ. ပှၤစိပ်ပဟူးသုနှဉ်မ့ဆါစါဆါဖိသဉ်ကအိဉ်သုနှဉ်ပစံးလၢပှၤစိပ်ပဟူးသုလီၤ.

၁၄. **အဟူးအိဉ်ထီဉ်** နှဉ်မ့ပှၤကညီအိဉ်ထီဉ်ဒီးအဝါဒီးအထီဉ်ပစံးလၢအဟူးအိဉ်ထီဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအဟူးအသးအိဉ်ထီဉ်လီၤ. နီၤမၤရံအဟူးအိဉ်ထီဉ်ဒီးမ့အိဉ်ထီဉ်လၢယွၤအစိလီၤ.

၁၅. **ဟုဉ်** နှဉ်မ့ပဟံးနှဉ်သုဉ်ပှၤကအတံးဒီးပစံးလၢပဟုဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟုဉ်မၤဂီၤလီၤ. ပှၤတဂၤဟုဉ်ပှၤကအယဉ်တဘုဉ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢဟုဉ်တံးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပှၤတဂၤဟုဉ်တံးနးသမိး.

၂၀. **ကွၢ်ဟုဉ်** နှဉ်မ့ပကွၢ်ခူသုဉ်တံးနှဉ်ပစံးလၢကွၢ်ဟုဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကွၢ်ဟုဉ်ကွၢ်လီၤ. လဲၤကွၢ်ဟုဉ်ထိးအိဉ်ဘုနှဉ်ဒီးခးတက့ၢ်. ပှၤတဂၤကွၢ်ဟုဉ်ယၤတြိကလံလီၤ.

၂၁. **စိၤကွၢ်ဟုဉ်** နှဉ်မ့ပစိၤကွၢ်ခူသုဉ်တံးကယိကယိဒီးပစံးလၢစိၤကွၢ်ဟုဉ်လီၤ. ပှၤတဂၤတံးသိဉ်ဒီးလဲၤစိၤကွၢ်ဟုဉ်က့ၤပလီၤ. တံးသိဉ်နှဉ်န့ၤစိၤကွၢ်ဟုဉ်ကွၢ်မ့မနုၤသိဉ်လဲဉ်.

၂၂. **တံးဟုဉ်** နှဉ်မ့တံးဘျဉ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ပှၤဘျဉ်လၢဟံးနှဉ်သုဉ်ပှၤကအတံးနှဉ်ပစံးဒီးအဆိလၢတံးဟုဉ်တံးဘျဉ်လီၤ. တံးဟုဉ်တံးဘျဉ်ဟုဉ်အိဉ်သးလၢဂံးလဲလီၤ.

၂၃. **ဟူ** နှဉ်မ့တံးလၢသိဉ်ဒီးအကလုာ်ဘဉ်ပနီၤပှၤနှဉ်ပစံးလၢဟူလီၤ. လီၤသိဉ်ဟူဘဉ်ပနီၤသတြိကလံလီၤ. ဒီးပစံးလၢန့ၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပှၤတဂၤကတိၤတံးဟူဘဉ်စနီၤတဖဉ်ဘဉ်.

၂၄. **ဟူထီဉ်** နှဉ်မ့ပလူၤထီဉ်အိဉ်ဘုဒီးပစံးလၢဟူထီဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟူထီဉ်ဟူလံဉ်လီၤ. ထီဉ်အိဉ်ဘုနးကလဲၤဟူထီဉ်တက့ၢ်. ထိးအိဉ်ဘုဒီးပလူၤထိးလၢမနုၤနှဉ်ပစံးလၢပဟူထိးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဟူထီဉ်နှဉ်မ့ပလူၤထီဉ်အိဉ်ဘုလီၤ. ဟူထိးနှဉ်မ့ပလူၤထိးအိဉ်ဘုလၢခးနှဉ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

၂၅. **ဟူထီဉ်သါလီၤ** နှဉ်မ့ပနီၤဟူတံးပရၢပစၢ်ဒီးပစံးလၢဟူထီဉ်သါလီၤလီၤ. တံးပရၢဟူထီဉ်သါလီၤလၢတံးအိဉ်ဒီးတံးဆူးတံးဆါစံးပဒ်. ပှၤတဂၤအပရၢဟူထီဉ်သါလီၤလၢအကတိၤတံးသုစံးပဒ်.

၂၆. **ဟူထီဉ်** နှဉ်မ့ပှၤမၤဘျဉ်ထီဉ်က့ၤလိာ်အသးနှဉ်ပစံးလၢဟူထီဉ်က့ၤလိာ်အသးလီၤ. ပှၤတဖဉ်မ့သံးဒီးဟူထီဉ်က့ၤလိာ်အသးလီၤ. ဒီးပစံးလၢဟူထီဉ်ပှၤသံးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပှၤဟူထီဉ်က့ၤပှၤသံးနှဉ်မ့မၤဘျဉ်ထီဉ်က့ၤပှၤသံးနှဉ်လီၤ.

၂၇. **ဟူပၤ** နှဉ်မ့ပမံၤပၤခးလၢထိးအိဉ်ဘုနှဉ်ပစံးလၢပဟူပၤ

ဟူ-ဟူၢ်-ဟူး

ထိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢဟူပၤခးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ထိးအိဉ်ဘုနးကလဲၤဟူပၤခးတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟူပၤဟူအိဉ်လီၤ.

၂၈. **ဟူဘဉ်** နှဉ်မ့ပှၤကတိၤတံးဟူဘဉ်ပနီၤဟူဒီးပစံးလၢဟူဘဉ်ပနီၤလီၤ. သုကတိၤတံးဟူဘဉ်စနီၤအံၤဒ်န့ၤလီၤ. ပှၤတဂၤပှၤကတိၤကိဉ်အပရၢလၢကတိၤဒီးဟူဘဉ်စနီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟူဘဉ်သါဘဉ်လီၤ.

၂၉. **ဟူလံဉ်** နှဉ်မ့ဟူထီဉ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ပလူၤထီဉ်အိဉ်ဘုနှဉ်ပစံးဒီးအဆိလၢဟူထီဉ်ဟူလံဉ်လီၤ.

၃၀. **ဆူလၢဟူ** နှဉ်မ့ပမိးပှၤကဒီးပစံးလၢဆူလၢဟူလီၤ. ဆူလၢဟူယၤဖဲအံၤစကလဲၤတခွဲတစိၤ. ဆူလၢဟူဒ်ကလိာ်ယၤတက့ၢ်, စကအိဉ်ဒ်ကယၢ်မ့ၤ.

၃၁. **တံးဟူ** နှဉ်မ့တံးသါအဆိလီၤ. ဒီးမ့တံးပရၢပစၢ်လၢပနီၤဟူနှဉ်ထီဉ်ရီၤတမံၤဒီးပစံးလၢတံးဟူတံးသါလီၤ. တံးဟူတံးသါဘဉ်ပှၤလၢယၤဟဲလီၤ.

၃၂. **နီၤဟူနီၤပှၤ** နှဉ်မ့တံးသိဉ်လၢဟူဘဉ်ပနီၤနှဉ်ပစံးလၢနီၤဟူလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢနီၤဟူနီၤပှၤနီၤဟူနီၤသုလီၤ. စနီၤဟူလီၤသိဉ်ဒီးစဟဲက့ၤဆူဟံဉ်လီၤ. စနီၤဟူဘိဉ်သအိဉ်ပုဒီးစပျံးထီဉ်တံးလီၤ.

၃၃. **ဟူၢ်ဟူၢ်** နှဉ်မ့ကလံၤဟဲသိဉ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ဘိဉ်သအိဉ်မၤသိဉ်အကလုာ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ပသးပှၤဟိဉ်သိဉ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ပစံးလၢသိဉ်ဟူၢ်ဟူၢ်လီၤ. ကလံၤဟဲဖးဒိဉ်သိဉ်ဟူၢ်ဟူၢ်. ပှၤတဂၤဟိဉ်သိဉ်ဟူၢ်ဟူၢ်. ဘိဉ်သအိဉ်မၤပှၤအကလုာ်သိဉ်မးဟူၢ်ဟူၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသိဉ်ဟူၢ်ဟူၢ်ဟံးဟံးလီၤ.

၃၄. **ကဟူၢ်** ဒီးကဟူၢ်ကဟံးနှဉ်ကွၢ်လၢကဟူၢ်တက့ၢ်.

၃၅. **ဟူး** နှဉ်မ့တံးလၢဝးရၢရၢနှဉ်ပစံးလၢဟူးလီၤ. ပှၤတဂၤကလံၤဟဲအူဘဉ်အဟံဉ်ဒီးဟံဉ်ဟူးမးလီၤ. ပှၤတဖဉ်တြၢ်ဟံဉ်ဒီးဟံဉ်ဟူးမးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟူးဂဲၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢဟူးဝးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃၆. **ဟူး** နှဉ်မ့ပှၤလၢသးပှၤဒီးအခိဉ်ကနိးပစံးလၢအခိဉ်ဟူးလီၤ. ပှၤတဂၤအသးပှၤဒီးအခိဉ်ဟူးဝးမးရၢရၢလီၤ. ပသးပှၤအခိဉ်ဟူးကနိးပလီၤ.

၃၇. **ဟူးတိာ်ဟူးရံ** နှဉ်မ့ပှၤလၢသးပှၤအစုကနိးအခိဉ်ကနိးဒီးအခိဉ်ဟူးပစံးလၢမၤသးဟူးတိာ်ဟူးရံလီၤ. ပှၤတဂၤပှၤဒီးမၤမးအသးဟူးတိာ်ဟူးရံလီၤ. ဒီးပှၤတနီၤနီၤစံးလၢဟူးတိာ်ဟူးရံလီၤ.

၃၈. **ဟူးထီဉ်** နှဉ်မ့ဝးထီဉ်အဆိလီၤ. ပှၤတဂၤစမၤဒီးတဟူးထီဉ်တဝးထီဉ်ဘဉ်. ကလံၤဟဲသုဉ်ဟူးထီဉ်ဝးထီဉ်စံးပဒ်.

၃၉. **ဟူးရံ** နှဉ်မ့ဟူးတိာ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ပှၤမၤသးကနိးကစုဉ်နှဉ်ပစံးလၢမၤသးဟူးတိာ်ဟူးရံလီၤ. ပှၤသးပှၤတဂၤဟူးတိာ်ဟူးရံစံးပဒ်.

၄၀. **ဟူးလဲၤလိာ်** နှဉ်မ့တံးဝးယၢ်ခိယၢ်ခိယၢ်ပစံးလၢဟူးလဲၤလိာ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢဝးလဲၤလိာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဟူးလဲၤလိာ်ဝးလဲၤလိာ်စံးပဒ်.

၄၁. **ဟူးဝး** နှဉ်မ့ပကိးဟူးဒီးအဆိဒီးပကိးလၢဟူးဝးလီၤ. သု

ဟူး-ဟူၣ်-ဟ့

လဲၤတၢ်လၢဟံၣ်န့ၣ်ဟံၣ်ဟူးဝးနးကၢ.

၈. **ဟူးဟူး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝုၤဝီၤနီၣ်က့ၣ်သိၣ်ဒီးပစံးလၢသိၣ်ဟူးဟူးလီၤ. ပုၤတဂၤဝုၤဝီၤနီၣ်က့ၣ်သိၣ်မးဟူးဟူးလီၤ. ဒီးပစံးလၢသိၣ်ဟူးဟူးဟးဟးဒီးအဆိဒ်န့ၣ်လီၤ.

၉. **ကဟူး** ဒီးကဟူးကဟးန့ၣ်ကွၢ်လၢကဟူးတက့ၢ်.

၁၀. **ကြိဟူးခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ကြိတကလုာ်ထီၣ်လၢထံနံၤဒီးထံဆူဝးရၤရၤ ဒီးပကိးလၢကြိဟူးခိၣ်လီၤ. ကြိဟူးခိၣ်န့ၣ်ထီၣ်လၢထံနံၤပြီၣ်ခိၣ်အါကၢ.

၁၁. **တဟူးတဟး** န့ၣ်မ့ၢ်ထံဒိၣ်လီၤလၢအဆူၣ်ကတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ကလံၤဟဲလၢအဆူၣ်ကတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤပစံးလၢမၤသးတဟူးတဟးလီၤ. ဒီးပုၤသးဒိၣ်ထီၣ်လၢနးန့ၣ်ပစံးလၢမၤသးတဟူးတဟးလီၤ. ထံဒိၣ်လီၤတဟူးတဟးစံးဝဲဒၣ်. ကလံၤဟဲ တဟူးတဟးဒီးသ့ၣ်ကံၤဝဲၣ်ယံၤမးလီၤ. ပုၤတဂၤအသးဒိၣ်ထီၣ်တဟူးတဟးဒီးသါကတီၢ်အဖိလီၤ.

၁၂. **တၢ်ဟူး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဝးန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်ဟူးလီၤ. ထီရီၤတၢ်လၢကလံၤအူဝးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပတြၤဝးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပမၤဝးမ့ၢ်ဂ့ၤပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်ဟူးတၢ်ဝးလီၤ.

၁၃. **ထီၣ်ဟူး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ဝးအဆိလီၤ. ထီရီၤပမၤဝးတၢ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢထီၣ်ဟူးထီၣ်ဝးလီၤ. ဒီးထီၣ်ဂဲၤအဆိမ့ၢ်ထီၣ်ဟူးလီၤ. ပုၤတဂၤအဝဲတဂၤမံၤဒီးလဲၤထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤထီၣ်ဟူးထီၣ်ဝးအဖိစုာ်ဒီးအဖိမံၤလၢစုာ်ပူၤလီၤ.

၁. **ဟူၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤလီၤပပူၤလီၤကသံၣ်ဒီးပစံးလၢဟူၣ်လီၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢဝဲလီၤစုာ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤအခိၣ်ပူၤလီၤတပူၤဟူၣ်လီၤဝဲလၢကသံၣ်လီၤ.

၂. **ဟူၣ်ကလံၤ** န့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်စီၤပၤ န့ၣ်ပကိးလၢဟူၣ်ကလံၤလီၤ. ဟူၣ်ကလံၤန့ၣ်ပအိၣ်အတၢ်ဝဲကၢ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးလၢဟူၣ်ကလံၤလီၤ. ပုၤကညီသ့ၣ်ဟူၣ်ကလံၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲအတၢ်လီၤ.

၄. **ဟူၣ်ဝဲလီၤ** န့ၣ်ဒ်ဟူၣ်အသးဒီးမ့ၢ်ပမၤလီၤပပူၤလီၤလၢကသံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဟူၣ်ဝဲလီၤလီၤ. ပုၤတဂၤအမဲၣ်ဆါဒီးဟူၣ်ဝဲလီၤဝဲလၢကသံၣ်လီၤ.

၅. **ဟူၣ်ဖူးလဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤလီၤတၢ်ကမ့ၢ်ကမ့ၢ်လၢပလီၤဒီးပစံးလၢဟူၣ်ဖူးလဲးလီၤ. ပုၤတဂၤဟူၣ်ဖူးလဲး ဆိခိၣ်လၢသပၤမူးလီၤ. ဟူၣ်ဖူးလဲးလီၤနသးလၢတလီၤကမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

၆. **ဟူၣ်လီၤ** န့ၣ်ကွၢ်လၢဟူၣ်တက့ၢ်. ဒီးမ့ၢ်ပမၤလီၤပပူၤလီၤလၢကသံၣ်ကမ့ၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟူၣ်လီၤဝဲလီၤလီၤ.

၇. **ပတဟူၣ်နံၤ** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်သၢနံၤန့ၣ်ပကိးလၢပတဟူၣ်နံၤလီၤ. မ့ၢ်တုၤလၢပတဟူၣ်နံၤဒီးပိာ်မ့ၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဝဲလီၤ.

၁. **ဟူၤကလံၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပနံၤတအၢသပီၤထီၣ်ဒီးပစံးလၢသပီၤထီၣ်ဟူၤကလံၤလီၤ. ထံန့ၣ်စနံၤပူၤသပီၤထီၣ်က့ၤဟူၤကလံၤလီၤ.

၂. **ကဟူၤ** ဒီးကဟူၤကဟးန့ၣ်ကွၢ်လၢကဟူၤတက့ၢ်.

၁. **ဟ့** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢသုးနးကံၣ်ဆိးဆဲးထီၣ်ဒီးအကတြၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဟ့လီၤ. မ့ၢ်ခိၣ်လဲၤသုဟ့ကလုာ်ဒီးထံယီၣ်န့ၣ်ဟ့စုာ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟ့ကလုာ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢဟ့ကဘူးစုာ်ကိးလီၤ. တၢ်လၢသုးနးကံၣ်ဆိးန့ၣ်ပစံးလၢဟ့လီၤ. ဂုၢ်သီန့ၣ်ဟ့မးလီၤ.

ဟ့-ဟ့း-ဟ့ၣ်

၂. **ဟ့ကလုာ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သုးဆဲးထီၣ်ဒီးအဘိတစဲးစဲးဒီးပစံးလၢမၤသးဟ့ကလုာ်လီၤ. သးကလးသုန့ၣ်ဟ့ကလုာ်လီၤ. သၣ်ဘုလၢသံမိာ်ဟ့န့ၣ်မၤသးဟ့ကလုာ်လီၤ. ပလီၤသုမၤသးဟ့ကလုာ်လီၤ.

၃. **ဟ့သး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆဲးသးဒိၣ်ထီၣ်ဟီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဟီၣ်ဟ့သးလီၤ. ပုၤတဂၤဟီၣ်ဟ့သးနးသမိး, ပုၤဟီၣ်ဟ့သးန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆဲးတဖၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟီၣ်ဟ့သ့ၣ်ဟီၣ်ဟ့သးလီၤ.

၄. **ကိာ်ဟ့** န့ၣ်မ့ၢ်ပပူၤလီၤဘၣ်မိာ်ဟဲသၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဘၣ်ထံမ့ၢ်ဂ့ၤ, ထီရီၤဘၣ်တၢ်လၢတဘၣ်လီၤဘၣ်န့ၣ်ဆါအူဝဲဒီးပစံးလၢကိာ်ဟ့လီၤ. စခိၣ်ပူၤလီၤဘၣ်ထံဒီးကိာ်ဟ့ဝဲလီၤ. ပမဲၣ်ဘၣ်မိာ်ဟဲသၣ်ဒီးကိာ်ဟ့ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကိာ်ဟ့ကိာ်သးလီၤ.

၅. **ဆိၣ်ဟ့** န့ၣ်မ့ၢ်ကဆိတၢ်လၢအဝဲတဆိဘၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဆိၣ်ဟ့လီၤ. ဆိၣ်ဟ့န့ၣ်အတဟီၣ်ဆူၣ်န့ၣ်ကဆိတက့ၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဆိၣ်ဟ့ဆိၣ်ဟါလီၤ.

၆. **တၢ်ဟ့သး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤမၤကမ့ၢ်ပုၤဒီးပသးဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ဟ့ပသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတၢ်ဟ့သ့ၣ်တၢ်ဟ့သးပုၤလီၤ.

၇. **နၢဟ့** န့ၣ်မ့ၢ်မုၢ်လၢပတယၣ်ဘၣ်တလီၤလီၤဒီးမ့ၢ်ကသါဘၣ်ဒီးကိာ်ဝဲတုၤဘီဒီးနၢဝဲန့ၣ်ပစံးလၢနၢဟ့လီၤ. မုၢ်နၢဟ့နးကၢကမ့ၢ်ကံၣ်နတယၣ်ဘၣ်တလီၤလီၤသၢ. ဒီးပစံးလၢနၢကိာ်ဟ့စုာ်ကိးလီၤ.

၈. **နၢဟ့** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ပဝဲၣ်နၢဘၣ်ပုၤဒီးပစံးလၢနၢဟ့လီၤ. မ့ၢ်သဝဲန့ၣ်တုၤအထံကဲလၢမ့ၢ်သဝဲဒီးနၢဟ့လီၤ. ဒီးကိာ်န့ၣ်တုၤပသၣ်ဘၣ်ဒီးမ့ၢ်လုာ်ဒီးနၢဟ့ပအိၣ်တဝဲၣ်ဘၣ်.

၉. **သးဟ့** န့ၣ်မ့ၢ်ပသးဒိၣ်ထီၣ်လၢအနးဒီးဘျါတသ့ဒီးပသးမံတသ့ပသးစၢ်လီၤတသ့န့ၣ်ပစံးလၢပသးဟ့လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသ့ၣ်ထီၣ်သးဟ့လီၤ. ပုၤတဂၤမၤသံစပနံၤတဖုစသးဟ့တဘျါဘၣ်.

၁၀. **သံမိာ်ဟ့** န့ၣ်မ့ၢ်သၣ်ဘုလၢတကလုာ်မၤသးဟ့ကလုာ်ဒီးပကိးလၢသံမိာ်ဟ့လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢသံမိာ်တၢ်သံမိာ်ဟ့လီၤ.

၁. **ဟ့း** န့ၣ်မ့ၢ်ကျိၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤနါစုၤလီၤ. ပုၤတဖုအါကၢ. ဟ့းကဆိတဖုဒိၣ်ကၢဟ့း. ပုၤတဂၤဟ့ၣ်တၢ်နးကၢဟ့း. မ့ၢ်သမိးကဆိတၢ်ဟ့း. တၢ်န့ၣ်မၤဂုၢ်သီလီၤဟ့း စဲးဝဲဒၣ်.

၁. **ဟ့ၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤပုၤဂၤဟံးန့ၢ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဟ့ၣ်လီၤ. စကဟ့ၣ်န့ၣ်တဘျီန့ၣ်နကသါကဟံးန့ၢ်ဓါ. စကဟ့ၣ်န့ၣ်ဒီတဘျီဒီးဟံးန့ၢ်ကံၣ်န့ၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟ့ၣ်ဒီလီၤ.

၂. **ဟ့ၣ်က့ၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟံးန့ၢ်ပုၤဂၤအတၢ်ဒီးပမၤအကစၢ်ဟံးက့ၤန့ၣ်ပစံးလၢဟ့ၣ်က့ၤလီၤ. ပုၤတဂၤဟံးန့ၢ်ပုၤဂၤအချဲဒီးဟ့ၣ်က့ၤဝဲလီၤ. ထီရီၤပမၤပုၤဂၤဟံးက့ၤအတၢ်လၢပအိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပဟ့ၣ်က့ၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟ့ၣ်က့ၤဒီးက့ၤလီၤ.

၃. **ဟ့ၣ်ခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဒိၣ်မၤပုၤမၤကမ့ၢ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လၢဘၣ်လိးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဘၣ်ဆိၣ်လၢယီၣ်ပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပစံးလၢပဒိၣ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဒၣ်လီၤ. ပဒိၣ်ဟ့ၣ်ခိၣ်တၢ်ဘျါလၢယီၣ်ပူၤလီၤ. ပဒိၣ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိလၢစုလီၤ.

၄. **ဟ့ၣ်ဂံၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟ့ၣ်ဆိတၢ်ဒီးပစံးလၢဟ့ၣ်ဂံၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ယၤလၢယီၣ်တဘျီဒီးအဝဲတဂၤတန့ၢ်ဘၣ်ဘၣ်. ပုၤန့ၢ်ဘၣ်ဝဲလၢစဟ့ၣ်ဂံၢ်တၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်

ဟုတ်

ဆီလီ၊ နချ်နုဟုတ်ဂံယဟုတ်ပုဂံတဂု၊

၆. **ဟုတ်ဃီ** နှုတ်မုပမာပုဂံဟံးနုတ်ဒီးပယုတ်ဃီတုဆု အအိတ်နုတ်ပစံးလာပဟုတ်ဃီလီ၊ ဟုတ်ဃီစယုတ်နုတ်စကဟံးသုတ်တဘိ၊

၇. **ဟုတ်ဆိ** နှုတ်မုဟုတ်ဂံအဆီလီ၊ ဒီးပမုဟုတ်ပုဂံအတုဂံ နှုတ်ပုလုအဂတဂုနုတ်ပစံးဒီးအဆီလာဟုတ်ဂံဟုတ်ဆီလီ၊

၈. **ဟုတ်ထီၣ်** နှုတ်မုပအိတ်လာတုဖုတ်လီဒီးပုဂံအိတ်လာတုထီ ဟုတ်အတုဒီးပစံးလာဟုတ်ထီၣ်လီ၊ ဟုတ်ထီၣ်ယုတ်လာလုတ်ခဲးနုတ်၊ စကဒုးထီၣ်ဟံးခိတ်လီ၊

၉. **ဟုတ်နုၣ်** နှုတ်မုပမာပုဂံမာတုဒီးပစံးလာမာဒ်အံၣ်နုဒီးပစံးလာပဟုတ်နုၣ်လီ၊ ဒီးပမာပုဂံကွတ်တုဒီးပယုတ်ပစုမုဂု၊ ပမာပုဂံမာတုပယုတ်ပစုမုဂု၊ ပမာကွတ်အံၣ်နုဒီးပမာမာပစုမုဂု နုတ်ပစံးလာပဟုတ်နုၣ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာဟုတ်နုၣ်ဟုတ်တုလီ၊ နဟံးနုတ်လာပဟုတ်နုၣ်ဟုတ်ကွတ်ယုတ်

၁၀. **ဟုတ်နီ** နှုတ်မုပုဂံညီနီတုဒီးဟုတ်ပတဂုတုတဂုမာပုဂံဟံးနုတ်တဂုတုတဂု ဒီးပစံးလာဟုတ်နီလီ၊ ပုတဂုဟုတ်နီပုဂံအညုတ်ကံးဂလီ၊ ပုသုဂံနုတ်ဟုတ်နီညုတ်သုးသီးတကု၊

၁၁. **ဟုတ်ယုတ်ဟုတ်ဒီး** နှုတ်မုဟုတ်တုလာပုတဂုဒုဒီးပမာအဟုတ်ပုလုအဂတဂုနုတ်ပစံးလာဟုတ်ယုတ်လီ၊ ပုတဂုဟုတ်ယုတ်အမါလာလံာ်မံာ်တတုဒီးမာပုဂံကွတ်ဟုတ်အမါလီ၊

၁၂. **ဟုတ်လီ** နှုတ်မုပုဂံအိတ်လာကိတ်လံာ်ဒုဒီးပဟုတ်အတုဒီးပယုတ်လီဆုကိတ်လံာ်ဒုနုတ်ပစံးလာပဟုတ်လီလီ၊ ဟုတ်လီစကတဘိတကုစကလဲာ်အိတ်ဘုလီ၊ ဟုတ်လီစယုတ်စကဟံးသုတ်တဘိတကု၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာဟုတ်ထီၣ်ဟုတ်လီလီ၊

၁၃. **ဟုတ်လီကွီ** နှုတ်မုပမာကမုပုဂံနုတ်ပစံးလာဟုတ်လီ ပုဂံကွီလီ၊ ပုတဂုလဲာ်ဟုတ်လီပုဂံကွီဒ်ပစံးတုအသီးလာကတုကမုပုဂံမုဂု၊ တီၣ်ပုဂံထုပုဂံမုဂုပစံးလာဟုတ်လီကွီလီ၊ နဟုတ်လီကွီလာပုဂံနုတ်နုတ်အါဆါကိတ်တံးမါ၊

၁၄. **ဟုတ်လီမံ** နှုတ်မုပဒိတ်မာစကီၣ်ကီၣ်ခွဲးကဲထီၣ်လာပတုဒီးပစံးလာပဒိတ်ဟုတ်လီအမံလီ၊ ပဒိတ်ဟုတ်လီပုတဂုအမံလာကီၣ်ခွဲးလီ၊ ပဒိတ်ဟုတ်လီပုတဂုအမံလာစကီၣ်လာပရံၣ်လီ၊

၁၅. **ဟုတ်လီသတံး** နှုတ်မုပမာပုဂံပလီၣ်သးဒီးပစံးလာပဟုတ်လီသတံးလီ၊ ပုတဂုတပလီၣ်ဘုတ်အသးဘုတ်ဟုတ်လီသတံးတကု၊

၁၆. **ဟုတ်လီအဂံ** နှုတ်မုပမာပုဂံဒီးပစံးလာပဟုတ်လီအဂံလီ၊ ပုတဂုအဂံအဘါစါက၊ ဟုတ်လီကွတ်အဂံတကုစံးပဒုဒ်၊ ဒီးပစံးလာပဟုတ်အတဟီၣ်စုကံးလီ၊

၁၇. **ဟုတ်သါ** နှုတ်မုပဟုတ်ပမံလာပစုလီၣ်ခိတ်ခိတ်ဒီးပကုၣ်ပစုနုတ်ပစံးလာပဟုတ်သါလီ၊ ပုတဂုဟုတ်သါအမံသုးသါလီ၊ ပစံးဒီးအဆီလာဟုတ်သါဒါလီ၊

၁၈. **ဟုတ်သံ** နှုတ်မုပုလုအိတ်ဒီးအတုဒီးဘးလာဂုသံတဖုတ်နုတ်ပဟုတ်လီဆုပဒိတ်ပုလုနုတ်ပစံးလာပဟုတ်လီသံလီ၊ ဒီးပစံးလာဟုတ်လီသံစုကံးလီ၊ ပုမာသံပုဂံညီသးနုတ်ပမာဟုတ်လီသံ

ဟုတ်-ဟဲ

အီဆုပဒိတ်အစုပုလီ၊

၁၉. **ဟုတ်ဟုတ်** နှုတ်မုပုဂံညီကံးမုဂု၊ ဟီၣ်မုဂု၊ ပုဂံညီကံးမုဂု၊ သီၣ်ပဒီးပစံးလာသီၣ်ဟုတ်ဟုတ်လီ၊ ပုတဂုကံးဟုတ်ဟုတ်မုအဘုတ်မနုလဲၣ်၊ ပုတဂုဟီၣ်ဟုတ်ဟုတ်မုပုဂံတီၣ်အီမါ၊ ဒီးပစံးလာသီၣ်ဟုတ်ဟုတ်ဟီၣ်ဟီၣ်ဒီးအဆီဒ်နုတ်လီ၊

၂၀. **ဟုတ်ဟီၣ်** နှုတ်မုတုနုလာသီၣ်နုတ်နုဘုတ်ပုတမုဘုတ်ဒီးပစံးလာနုဟုတ်ဟီၣ်လီ၊ သီၣ်နုတ်နုဟုတ်ဟီၣ်ဘုတ်ပုတမုဘုတ်၊

၂၁. **ဟုတ်အိတ်** နှုတ်မုပမာပုဂံအိတ်တုဒီးပယုတ်ဃီနုအီလာတုအိတ်တမံမံနုတ်ပစံးလာပဟုတ်အိတ်လီ၊ ဟုတ်အိတ်ယုတ်လာတုကမာအိတ်တမံတကု၊ ထီၣ်ပယုတ်ဃီနုပုဂံတုအိတ်တမံမံလာပုဂံကအိတ်အဂီၢ်နုတ်ပစံးလာပဟုတ်အိတ်ခဲလံာ်လီ၊

၂၂. **ကဟုတ်** ဒီးကဟုတ်ကတြာနုတ်ကွတ်လာကဟုတ်တကု၊

၂၃. **ကပီဟုတ်ကလံာ်** နှုတ်မုတုကပီထဲစုဆုဒီးဖျါပဒီးဂီတစဲးစဲးနုတ်ပစံးလာကပီဟုတ်ကလံာ်လီ၊ မုကပီတလီၣ်ကပီမးဟုတ်ကလံာ်လီ၊ နါကီၣ်ရံကပီဟုတ်ကလံာ်စုကံးလီ၊

၂၄. **ကဟုတ်ကလံာ်** နှုတ်မုတုကပီဖျါလာမနုလာပြီတဖုတ်နုတ်ပစံးလာကဟုတ်ကလံာ်လီ၊ တုဖိတ်လံာ်အမံဖျါလာမနုကဟုတ်ကလံာ်လီ၊ နါကီၣ်ရံကပီဖျါကဟုတ်ကလံာ်လီ၊ မုကမးအပြီနုတ်ဖျါကဟုတ်ကလံာ်လာမနုလီ၊ ဒီးပစံးလာကပီဟုတ်ကလံာ်စုကံးလီ၊

၂၅. **ကျဟုတ်ကလာ** နှုတ်မုတုလီလဲကီၣ်ပစံးလာမာသးကျဟုတ်ကလာလီ၊ သုတ်လဲတကျီလီလဲမးကျဟုတ်ကလာလီ၊ ပုတဂုအခိတ်လုဒီးအိတ်မးကျဟုတ်ကလာလီ၊ တုဖိတ်လီလဲကျဟုတ်ကလာစံးပဒုဒ်၊

၂၆. **လံာ်ဟုတ်ယုတ်** နှုတ်မုလံာ်ထီၣ်ရီၣ်လံာ်လာပဟုတ်ပုတဂုကအဂီၢ်လာပမာပုဂံတဂုဒုဒီးပမာလာဟုတ်ပုလာပဟုတ်အဂီၢ်တဂုနုတ်ပစံးလာလံာ်ဟုတ်ယုတ်လီ၊ လံာ်မံာ်တါနုတ်ပသးပုစံးလာလံာ်ဟုတ်ယုတ်လီ၊

ပုခံဂါအသးမုတီ လံာ်ထီၣ်လုကွဲးဟုတ်ယုတ်အီ၊

၂၇. **လီဟုတ်** နှုတ်မုတုထံးတကလုတ်အိတ်ထဲအလုတ်ဒီးအတုဒီးပကံးလာလီဟုတ်လီ၊ လီဟုတ်နုတ်နုမုဒီးအလုတ်နီစုမုတဘိဒီးဖးထီၣ်လီဒီးနုမုလဲလီ၊ ဒီးပကံးဒီးအဆီလာလီဟုတ်လီဟုတ်လီ၊

၂၈. **လီဟုတ်ထံ** နှုတ်မုတုထံးတကလုတ်လီဟုတ်အသီးဒီးမဲထီၣ်လာလုမိတ်လုလီနုတ်ပကံးလာလီဟုတ်ထံလီ၊ ဒီးမုလီဟုတ်တကလုတ်လီ၊

၁. **ဟဲ** နှုတ်မုမိတ်ဟဲသုတ်အု၊ မိတ်ဟဲသုတ်ကိတ်ဟုနုတ်ပစံးလာဟဲလီ၊ မိတ်ဟဲသုတ်ဟဲပအိတ်အါတကဲဘုတ်၊ မိတ်လံာ်နုတ်ပအိတ်ဟဲသုတ်နုတ်ပအိတ်ဟဲလဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာဟဲဟီလီ၊

၂. **ဟဲ** နှုတ်မုတုဟးဆုပအိတ်တခီနုတ်ပစံးလာဟဲလီ၊ ဒီးပစံးလာဟဲဃီစုကံးလီ၊ တလာဟဲမဆါတဂု၊ ယီဟဲလာယုတ်တြာတုလာတဲပဲလီ၊ ပုဟဲမဆါသုဂံစံးပဒုဒ်၊

၃. **ဟဲကဲး** နှုတ်မုမိတ်ဟဲသုတ်ဟဲနုဒီးပစံးလာဟဲကဲးလီ၊ ဒီးပစံးလာဟဲကဲးစုကံးလီ၊ မိတ်ဟဲသုတ်ဟဲကဲးမာကသုနုတ်မာမိတ်ဟဲသုတ်စုကံးမီ၊ မိတ်ဟဲသုတ်ဟဲကဲးပအိတ်တကဲဘုတ်၊

၄. **ဟဲကုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလဲၤတၢ်ဒီးကၤကွၢ်အခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဟဲကုၤလီၤ. ပုၤတဂၤလဲၤတၢ်ဟဲကုၤတုၤလံၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟဲကုၤဟဲလဲၤလီၤ.
၅. **ဟဲဃီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဟးဃီၤဆူပအိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဟဲဃီၤလီၤ. ပုၤမ့ၢ်လဲၤဃီၤဆူပအိၣ်ဒီးပစံးလၢဟဲဃီၤလီၤ. ပုၤတဂၤဟဲဃီၤဆူပအိၣ်ဒီးအိၣ်သကိးဝဲလီၤ.
၆. **ဟဲစူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ထံဃဲဟဲလီၤလၢမ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဟဲစူၤလီၤ. တၢ်ဟဲစူၤဒိၣ်ကၢမံးဝဲဒၣ်. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟဲစူၤတၢ်ဟဲလီၤလီၤ.
၇. **ဟဲစိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤစိၣ်တၢ်ဆူပုၤဂၤအိၣ်တမံၤမံၤဒီးပုၤဂၤစံးလၢဟဲစိၣ်တၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤဟဲစိၣ်ဒီးခိၣ်ဖၢၣ်တပူၤသၢကဆါဝဲလီၤ.
၈. **ဟဲဆူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဂၤလဲၤယုၤလိာ်အသးဆူပအိၣ်ဒီးပစံးလၢဟဲဆူၤဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤဟဲဆူၤတလၢဆူယအိၣ်စံးဝဲဒၣ်. ပုၤဟဲဆူၤသရၣ်ဆူဝုၤပုၤ. ပုၤဟဲဆူၤသရၣ်ဆူဝုၤမံးတၢ်စံးဝဲဒၣ်.
၉. **ဟဲတုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်လၢလဲၤတုၤဝဲန့ၣ်ပုၤလၢအအိၣ်လၢပုၤတုၤအိၣ်တခီန့ၣ်ပစံးလၢဟဲတုၤလီၤ. ပဟဲတုၤနအိၣ်ဒီးနဖီအိၣ်န့ၣ်ပုၤလၢမ့ၢ်လီၤ.
၁၀. **ဟဲထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်လၢအပူၤဒီးဟဲထီၣ်ဆူခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဟဲထီၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤအိၣ်လၢဒီးဒီးဟဲထီၣ်ဆူပုၤစိၣ်လီၤ. ဂုၢ်တဘိအိၣ်လၢတၢ်ပူၤဒီးဟဲထီၣ်ဆူခိၣ်လီၤ. ယုၢ်ဟဲထီၣ်လၢအပူၤလီၤ.
၁၁. **ဟဲန့ၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤန့ၣ်ဆူဒီးပုၤမ့ၢ်ဂုၤ, ပလဲၤန့ၣ်ဆူဝုၤပုၤကရၢပုၤမ့ၢ်ဂုၤပစံးလၢဟဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤဟဲန့ၣ်ဆူဒီးလီၤ. ယီၤတဖၣ်ဟဲန့ၣ်ဆူဝုၤပုၤလီၤ.
၁၂. **ဟဲဖဲးလဲး** န့ၣ်မ့ၢ်မိၢ်ဟဲသ့ၣ်ဟဲန့ၣ်ကဲၣ်ဆိးဒီးပစံးလၢဟဲဖဲးလဲးလီၤ. မိၢ်ဟဲသ့ၣ်ဟဲဖဲးလဲးပအိၣ်တကဲဘၣ်.
၁၃. **ဟဲမဲးမဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပကရီၤပုၤဂၤလၢလဲၤတၢ်ချ့ချ့ဒီးပစံးလၢဟဲမဲးမဲးလီၤ. ဟဲမဲးမဲးလူၤယၢမ့ၢ်ချ့းတက့ၢ်.
၁၄. **ဟဲလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်လၢသ့ၣ်ခံးဒီးလဲၤလီၤဆူသ့ၣ်ခိၣ်ထံးဒီးတၢ်အိၣ်လၢမ့ၢ်ခိၣ်လဲၤလီၤဆူဟီၣ်ခိၣ်, တၢ်အိၣ်လၢထံးခံးန့ၣ်လဲၤလီၤဆူထံထံဒီးပစံးလၢဟဲလီၤလီၤ. ပုၤအိၣ်လၢဝုၤသီန့ၣ်ဟဲလီၤဆူဝုၤတဝဲၣ်တနံၤတနၢၤဒီးတုၤဝဲလီၤ. ကစၢ်ယုၣ်ရှုးဟဲလီၤလၢမ့ၢ်ခိၣ်တခီ. ဘီၣ်သအိၣ်တဖၣ်ဟဲလီၤလၢသ့ၣ်ခံးဝဲဒၣ်.
၁၅. **ဟဲဟံး** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤစိၣ်တၢ်တမံၤမံၤဆူပုၤအိၣ်ဒီးပဟဲဟံးလီၤ. ပုၤတဂၤဟဲဟံးဒီးညၣ်သၢဘျၣ်ကမ့ၢ်ကၢ်ကဟ့ၣ်အိၣ်ယၢသၢၣ်. နဟဲဟံးန့ၣ်စမန့ၣ်တမံၤလဲၣ်. စဟဲဟံးန့ၣ်သရၣ်ဆိလီၤ.
၁၆. **ဟဲဟီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးတၢ်ဒီးအဆိဒီးပစံးလၢဟဲဟီၤလီၤ. မိၢ်ဟဲသ့ၣ်ဟဲဟီၤန့ၣ်ကၢ.
၁၇. **တၢ်ဟဲတၢ်ဆီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်မိၢ်ဟဲသ့ၣ်ကလုာ်ကလုာ်သအ့ကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်ပကိးလၢတၢ်ဟဲတၢ်ဆီၣ်လၢကိးလီၤ. ဖိကသူၤဖၢလီၤဒီးတၢ်ဟဲတၢ်ဆီၣ်တက့ၢ်.
၁၈. **တၢ်ဟဲစူၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စူၤဒီးထံဃဲလီၤလၢမ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတၢ်ဟဲစူၤလီၤ. တၢ်ဟဲစူၤဒီးစလီၤဘျၣ်စိၣ်လၢကိးမးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်ဟဲစူၤတၢ်ဟဲလီၤလီၤ.

၁၉. **နၢဟဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်လၢဟဲဒီးနၢဝဲဒီးပစံးလၢတၢ်နၢဟဲလီၤ. မိၢ်ဟဲသ့ၣ်နၢဟဲ, သအ့နၢဟဲဝဲလီၤ. မိၢ်ဟဲသ့ၣ်မိၢ်ကံၤလံၤအသ့ၣ်နၢဟဲန့ၣ်ကၢ. ဒီးပစံးလၢနၢဟဲဝဲကိးလီၤ. အယုတဖၣ်နၢဟဲမိၢ်ဟဲသ့ၣ်အသံကစၢ်တဖၣ်နၢဟဲလီၤ.
၂၀. **မိၢ်ဟဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးလၢပသ့ၣ်အိၣ်အသ့ၣ်ဟဲဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမိၢ်ဟဲလီၤ. ပသးပုၤလၢပုၤကိးဝဲလၢမိၢ်ကံၤလံၤ. မိၢ်ဟဲန့ၣ်အိၣ်ဒီးအထံးလၢပသ့ၣ်ပပျးဝဲလီၤ. ဒီးအသ့ၣ်န့ၣ်ပကိးလၢမိၢ်ဟဲသ့ၣ်ဒီးအထံးန့ၣ်ပကိးလၢမိၢ်ဟဲသ့ၣ်ထံးဒီးပကိးလၢမိၢ်ဟဲတဖၣ်လီၤ.
၁. **ဟဲဟဲဟဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်နံၤဝဲသီၣ်န့ၣ်ပစံးလၢနံၤဟဲဟဲဟဲလီၤ. ပုၤတဂၤနံၤဟဲဟဲဟဲဝဲဒၣ်. ပုၤတဂၤလိာ်ကွဲးဒီးနံၤ ဒၣ်တၢ်ဟဲဟဲဟဲလီၤ.
၁. **ဟဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီၣ်သၢတၢ်ဒီးမၤဝဲသၢဟဲးကလံာ်လီၤ. ပုၤတဂၤသၢတၢ်သၢဟဲးကလံာ်န့ၣ်ကမ့ၢ်သၢထီၣ်ခါ. ပုၤတဂၤသၢပနံၤတဖၣ်သၢဟဲးကလံာ်လီၤ.
၂. **ဟဲးဟဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆံးနံၤဒီးအမိၢ်အပၢ်ဒီးပစံးလၢနံၤဟဲးဟဲးလီၤ. ပုၤဆံးတဂၤထီၣ်အပၢ်ဒီးနံၤဝဲဟဲးဟဲးလီၤ.
၃. **ဟဲးဟဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ထံးဖိလိာ်ယုၤသီၣ်ဒီးပစံးလၢယုၤသီၣ်ဟဲးဟဲးလီၤ. ထံးဖိလိာ်ယုၤသီၣ်ဟဲးဟဲးစံးဝဲဒၣ်.
၄. **ကဟဲး** ဒီးကဟ့ၢ်ကဟဲး, ဒီးကဟံကဟဲး, ဒီးကဟဲးကဟံး, ဒီးကဟဲးထီၣ်ဒီးကဲၤကဟဲးတၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကဟဲးတက့ၢ်.
၅. **စဟဲးစဟီး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသးခုနံၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢနံၤစဟဲးစဟီးလီၤ. ပုၤတဂၤထီၣ်အဝၢဒီးနံၤမးစဟဲးစဟီးလီၤ.
၆. **သၢဟဲသၢဟဲး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆံးသးဝံၣ်ထီၣ်အမိၢ်အပၢ်လၢသးခုဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမၤဝဲသၢဟဲသၢဟဲးလီၤ. ပုၤဆံးထီၣ်အမိၢ်အပၢ်ဒီးမၤမးဝဲသၢဟဲသၢဟဲးလီၤ. မိၢ်ဟဲကုၤလံၤဒီးနံၤဝဲဟဲးဟဲးဒီးပစံးလၢမၤဝဲသၢဟဲသၢဟဲးလီၤ.
၁. **ဟီ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်လၢတတၢ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဟီလီၤ. ဒီးပစံးလၢဟီကလံာ်, ဟီစါယါ, ဟီကရူပစံးဒီးန့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤတုၤရီၢ်တဖျၢၣ်ဟီကရူလီၤ. ပုၤတဂၤထုယုတဘျၣ်ဟီစါယါလီၤ. နထုချီၣ်တတၢ်ဘၣ်မၤသးဟီစါယါလီၤ.
၂. **ဟီသး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မုာ်ထီၣ်ပသးပသးကျၢထီၣ်ပသးခုထီၣ်ဒီးပစံးလၢဟီသးလီၤ. ပုၤတဂၤဟ့ၣ်တၢ်နးဒီးပုၤဖိၣ်န့ၣ်အီၤဒီးဟီသးလီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်န့ၣ်တုၤဘၣ်သံဝဲၣ်ခိၣ်ဒီးဟီပသးလီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်န့ၣ်ဘၣ်သံဝဲၣ်ခိၣ်ဟီပသးစံးဝဲဒၣ်.
၃. **တဟီ** န့ၣ်မ့ၢ်မုာ်လၢပုၤကွံာ်သၢနံၤအလီၢ်ခံးန့ၣ်ပစံးလၢတဟီလီၤ. လၢတဟီတနံၤန့ၣ်ပလဲၤတၢ်ဆူဝုၤပုၤလီၤ. မုာ်အိၣ်ဘျးအနံၤလၢတဟီတနံၤလဲၤ.
၄. **တဟီ** န့ၣ်မ့ၢ်တက့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢတဟီလီၤ. တဟီန့ၣ်ကိးသီၣ်ဟီဟီလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်ဘျၣ်တဟီလီၤ.
၅. **နါဟီ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတရီၤအဖျိန့ၣ်ပစံးလၢနါဟီလီၤ. ပုၤကညီၣ်မၤဟံၣ်န့ၣ်ဟံၣ်ကျဲနါဟီတဖျိခံဖျိလီၤ.
၆. **ဟီဟီ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ပဟီထုၣ်ဖျိတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဟီဟီလီၤ. န့ၣ်တၢ်တၢ်လၢဟံၣ်ကပၤန့ၣ်ဒီးဟီဟီဝဲတရီၤအဖျိလၢဟံၣ်ကပၤန့ၣ်တဖျိတဖျိတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟီဟီဟီပျီလီၤ. ပုၤတဂၤမၤ

ဟိ-ဟိး

ဟံၣ်တဖျါၣ် ဟိဟိဝဲတရီတဘျးဖျါလီၤ. ဟိဟိန့ၣ်မ့ၢ်ပဟိထူၣ်ဖျါ တာ်န့ၣ်ပစံးလၢဟိဟိလီၤ.

၇. **ပိးဟိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝံၣ်ဟိအဆိလီၤ. ဦးမ့ၢ်ပမၤဟိထီၣ်ဝဲတရီဒီးပ စံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ဟိပိးဟိလီၤ. ပပိးထီၣ်တြးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢ ဝံၣ်ဟိပိးဟိလီၤ. ဝံၣ်ဟိပိးဟိထီၣ်တြးတက့ၢ်ပုၤကဟဲန့ၣ်ဝဲလီၤ.

၈. **မဟိ** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လၢပူၤကွံၣ်ခံၣ်အလီၢ်ခံၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမဟိလီၤ. မ့ၢ်လၢမဟိတနံၤန့ၣ်နမၤမနုၤလဲၣ်. မ့ၢ်လၢဟိတနံၤန့ၣ်စမၤဟံၣ် လီၤ. မဟိမဟိစံးဝဲဒၣ်.

၉. **လီၤဟိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဂီၢ်မ့ၢ်ကျါအကဆူးဟိထီၣ်ဒီးပစံးလၢလီၤဟိ လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤဟိလီၤပျီလီၤ.ပုၤဂီၢ်မ့ၢ်ကျါန့ၣ်ပလဲၤ တပၢ်ဘၣ်. ကွၢ်လၢလီၤဟိဒီးလဲၤလၢလီၤဟိန့ၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံး လၢလီၤဟိလီၤပျီစ့ၢ်ကိးလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်တၢ်လၢသိဒီးလၢခံၣ်က့ၢ်န့ၣ် တတၢ် လၢ ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလီၤဟိခဲလၢ်လီၤ. ဟံၣ်ခိၣ်န့ၣ်တုၤ လီၤလံၤဒီးလီၤဟိစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၀. **လီၤဟိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကူးဒုးဒုးဒီး ပကူၣ်သ့ၣ်ကံၤလီၤပျီန့ၣ် ပစံး လၢလီၤဟိစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤပျီလီၤဟိလီၤ. ပုၤ တက့ၢ်ကူၣ်သ့ၣ်လီၤဟိတၢ်ဖးလၢ်လီၤ.

၁၁. **လီၤဟိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဟၢၤပူၤန့ၣ်အပံၣ်ဒီးအသ့ၣ်အ သးဘၣ်စၢၤန့ၣ်အိၣ်ကအိၣ်လၢတၢ်တအိၣ်ဘၣ်နီၣ်တမံၤန့ၣ်ပစံးလၢ အသးလီၤဟိလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤသးလီၤဟိအပံၣ်ဒီးတအိၣ်အသ့ၣ် အသးဒီးတအိၣ်ဘၣ်အိၣ်ကအိၣ်ပစံးလၢအသးလီၤဟိလီၤ. တၢ် ဖိတၢ်လံၤန့ၣ်ပစံးဘၣ်ဝဲအသးလီၤဟိန့ၣ်တသံမးလီၤ.

၁၂. **ဝါဟိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၤတၢ်ဒီးနီၣ်ခဲပမဲၣ်ဒီး ပဝါဆုပကဟိဒီးပျီ ထီၣ်ဟိထီၣ်ဒီးပစံးလၢဝါဟိလီၤ. ဝါဟိထီၣ်နီၣ်ခဲပမဲၣ်ညါန့ၣ်တုၤ ဟိထီၣ်ဒီးပလဲၤလီၤ. ဒီးဝံၣ်ဟိအဆိမ့ၢ်ဝါဟိစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၃. **ဝံၣ်ဟိ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤပမၤဟိတၢ်လၢပစုဆူပကဟိဒီးပစံးလၢ ဝံၣ်ဟိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဝံၣ်ဟိပိးဟိဝံၣ်ဟိဝါဟိထီၣ်လီၤ. ဝံၣ်ဟိဝဲတြးန့ၣ်တက့ၢ်. ပဝံၣ်ဟိထီၣ်တြးဒီးဝဲတြးဟိထီၣ်ဝဲလီၤ.

၁၄. **အိၣ်ဟိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထူၣ်ဖျါအိၣ်ဟိကလီၤဒီးပစံးလၢဟိလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ် ဟိန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ဟိလီၤ. ဒီးပစံးလၢ အိၣ်ဟိ ကလီၤ စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပီၤပူၤအိၣ်ဟိကလီၤ, ဟံၣ်န့ၣ်တတၢ်ဘၣ်အိၣ်ဟိက လီၤလီၤ. သပၢၤခံထူၣ်ဖျါအိၣ်ဟိကလီၤလီၤ.

၁. **ဟိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဝံၣ်က့ၢ်ကူၤခံၣ်ဒီးပမၤဒီးအပျီဒီးပကိးလၢ ဟိးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟိးခိၣ်ကယၢ်ခိၣ်, ဟိးခိၣ်ကွီၤခိၣ် လီၤ.

၂. **ဟိးက့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိၣ်ယံၤလၢအစဲဘူးဒီးပစံးဘၣ်ယံၤန့ၣ်ပကိး လၢဟိးက့ၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟိးက့ၢ်ဟိးက့ၢ်လီၤ. ပုၤ ကညီ န့ၣ်တုၤယံၤဒီးဟိးက့ၢ်ယံၤန့ၣ်ဖျါဝဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢဟိးက့ၢ် တစုစုလၢဟိးက့ၢ်ယံၤတစုစုလီၤ.

၃. **ဟိးခိၣ်ဝံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဟိပျီလၢဂ့ၢ်တက့ၢ်န့ၣ်ပထုကဘျးဒီး တုၤပဝံၣ်တၢ်လၢဟိန့ၣ်ပဝံၣ်ထီၣ်လၢပခိၣ်န့ၣ်ပဟိဝဲပခိၣ်ဒီးတၢ်လၢ ဂ့ၢ်လၢပထုကဘျးန့ၣ်ပကိးလၢဟိးခိၣ်ဝံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ ဟိးခိၣ်တၢ်ဟိးခိၣ်ဝံလီၤ. ဟိးခိၣ်ဝံန့ၣ်မ့ၢ်ဟိးပျီလၢပမၤ လၢဂ့ၢ် တက့ၢ်န့ၣ်ပကိးလၢဟိးခိၣ်ဝံလီၤ.

ဟိး-ဟိၣ်

၄. **ဟိးဆိုၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဟိးပျီအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤပျီလၢပစၢထီၣ် လၢဟိးလီၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဟိးပျီဟိးဆိုၣ်လီၤ. ဟိးပျီဟိး ဆိုၣ်စံးဝဲဒၣ်.

၅. **ဟိးဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟိးဘိအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဟိးလၢအဘျးဝဲတက့ၢ် န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢဟိးဘိဟိးဖိလီၤ. ဟိးဘိဟိးဖိစံးဝဲဒၣ်.

၆. **ဟိးဘိ** န့ၣ်မ့ၢ်ဟိးန့ၣ်က့ၢ်တတီၤဘျးတတီၤဒီးလၢဘျးတတီၤ န့ၣ်ပကိးလၢဟိးဘိလီၤ. ပကိးဒီးအဆိလၢဟိးဘိ ဟိးဖိလီၤ. ပုၤ ကညီမၤဟိးဘိန့ၣ်မၤဝဲအထီန့ၣ်တပျီခိၣ်လီၤ.

၇. **ဟိးယုး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီမၤကုပျီလၢဆိုၣ်ဘၣ်ပုၤဒီးမ့ၢ်ဝံတၢ် န့ၣ်ဟိထီၣ်ဘျးထီၣ်ဝဲလၢအဖံဘၣ်လီၤန့ၣ်ပကိးလၢဟိးယုးလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤန့ၣ်မၤဆိုၣ်န့ၣ်လၢဟိးယုးလီၤ. ဟိးယုးန့ၣ်မ့ၢ်ဆိုၣ်ဘၣ် ပုၤလၢပဝံတၢ်လၢပဖံဘၣ်လီၤတကလုၣ်လီၤ.

၈. **ဟိးယီၢ်ကံၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဟိးပျီလၢပစၢထီၣ်လၢထိးအနီၤစၢတခီ န့ၣ်ပစံးလၢဟိးယီၢ်ကံၢ်လီၤ. ဟိးယီၢ်ကံၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဟိးပျီလၢအဆံး ကတၢ်တဘိန့ၣ်ပကိးလၢဟိးယီၢ်ကံၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢ ဟိးယီၢ်တၢ်ဟိးယီၢ်ကံၢ်လီၤ.

၉. **ဟိးသၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဟိးလၢက့ၢ်ဝဲတတီၤလၢပဝံတၢ်ဒီးကွၢ်ယၢ်ပ ဖံဘၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပကိးလၢဟိးသၣ်လီၤ. ဟိးသၣ်န့ၣ်က့ၢ်ဒီးပဝံတၢ် န့ၣ်ကွၢ်ယၢ်ပဖံဘၣ်ခိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟိးသ့ၣ်ဟိးသၣ် လီၤ.

၁၀. **ဟိးပျီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပျီလၢပစၢထီၣ်လၢဟိးလီၤန့ၣ်ပကိးလၢဟိးပျီ လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢဟိးပျီဟိးဆိုၣ်လီၤ. ပုၤကညီန့ၣ်ဝံတၢ် မၤဒီးဟိးပျီလီၤ.

၁၁. **ဟိးခိၣ်ကယၢ်ခိၣ်ဟိးခိၣ်ကွီၤခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးဟိးဒီးအဆိဒီးပ ကိးလၢဟိးခိၣ်ကယၢ်ခိၣ်,ဟိးခိၣ်ကွီၤခိၣ်လီၤ.

၁၂. **ကိၣ်ဟိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးယုၤဒၢန့ၣ်ပစံးလၢကိၣ်ဟိးလီၤ. ပုၤတ နီၤနီၤစံးလၢကိၣ်ယိးလီၤ. ပုၤကညီ ကိၣ်ဟိးန့ၣ်မ့ၢ်အကိၣ်အိၣ်ထံအ ကိၣ်ယုၤလီၤ. ပုၤကညီယုၤလီၤမ့ၢ်လၢကိၣ်ဟိးပူၤလီၤ.

၁၃. **ကိၣ်စဟိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိၣ်ယုၤခိၣ်ထံးန့ၣ်ပစံးလၢကိးစဟိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢပကိၣ်စဟိးပူၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပကိၣ်စဟိးန့ၣ်မ့ၢ်ပကိၣ်ယုၤ ခိၣ်ထံးလီၤ ဆၢၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပကိၣ်စဟိးလီၤ. ဒီးပစံးလၢပကိၣ်စ ဟိးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကိၣ်စဟိးကိၣ်စဟိးလီၤ.

၁. **ဟိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုၣ်အဒိဒ်ကနံၤအသိးဒီးအိၣ်လၢ ကစၢၢ်ကလိဒီးပကိးလၢဟိၣ်လီၤ. ဟိၣ်န့ၣ်အထံးထံးဒီးယိၤအ ထံးန့ၣ်ဒီးအဒိအလုၣ်လီၤကလၢယိၤန့ၣ်ဒီးအသၣ်ထံးစုမ့ၢ်ခိၣ်ဖျါၣ် သလၢၣ်ဒီးအသၣ်အါဝဲဒီးအိၣ်ဒီးအချံၣ်လီၤ. ဟိၣ်န့ၣ်ပုၤကညီ အိၣ်အဒုၣ်စၢၤန့ၣ်ဆၢဝဲလီၤ.

၂. **ဟိၣ်တၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီသမုၤသံလိၣ်အသးဒီးပစံးလၢဟိၣ် တၢ်လီၤ. ပုၤလၢဟိၣ်တၢ်သ့န့ၣ်ဟိၣ်သံပုၤဂၤလီၤ. ပုၤဟိၣ်တၢ်န့ၣ် တနီၤနီၤတုၤအသးဒိၣ်ထီၣ်ပုၤဂၤဒီးသမုၤတံးန့ၣ်ကထီၣ်လၢကဒု တဘျးဒီးယုၤန့ၣ်ဆူပုၤလၢအသးဟ့ၣ်ဝဲတက့ၢ်န့ၣ်အဟၢၤပူၤဒီးပုၤ ဂၤသံဝဲဒီးပစံးလၢဟိၣ်တၢ်လီၤ. ပုၤသ့ခိၣ်ဖိဟိၣ်တၢ်သ့တနီၤနီၤ လီၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢဟိၣ်တၢ်ယိတၢ်လီၤ. ဒီးပုၤဟိၣ် တၢ်န့ၣ်အိၣ်အကလုၣ်ကလုၣ်လီၤစံးဝဲဒၣ်.

ဟိန်-ဟိ

၃. **ဟိန်ဟိန်** နှုတ်မှပုဂံကညီကတိတ်သိင်္ဃာဒိန်းပစံးလကတိတ်ဟိန်ဟိန်လိ။ ဟိန်ဟိန်နှုတ်မှပုဂံကညီကတိတ်သိင်္ဃာဒိန်မှဂုဏ်းသိင်္ဃာဒိန်မှဂုဏ်းလကတိတ်ဟိန်ဟိန်၊ ကိးဟိန်ဟိန်လိ။ ပုဂံကကိးဟိန်ဟိန်လိဖဲလဲၣ်။ မှ်မတကတိတ်ဟိန်ဟိန်တကန့ၣ်လဲၣ်။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဟိန်ဟိန်ဟိန်ဟိန်လိ။ ဒီးထွံၣ်မိတ်သိင်္ဃာဒိန်ပစံးလသိင်္ဃာဒိန်ဟိန်ဟိန်စုာ်ကိးလိ။
၄. **တဟိန်** နှုတ်မှတသမူလပသမူသပုဂံမုဂု၊ တဆိလပုဂံဟိန်တန့ၣ်မုဂု၊ပစံးလတဟိန်လိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလတဟိန်တဟိန်လိ။ ပုဂံကမတဘၣ်တဟိန်ဒီးမတကဲဝဲလိ။ ပုဂံကတဘၣ်တဟိန်ဒီးသဲဝဲလိ။
၅. **ပဟိန်** နှုတ်မှတထံးတကလုာ်အဘိထံစုာ်ဆၣ်ဒီးအလုာ်ဒ်ဝၣ်လုာ်အသိးန့ၣ်ပကိးလပဟိန်လိ။ ပကိးဒီးအဆိလပဟိန်ပဟိန်လိ။
၆. **ဟုာ်ဟိန်** နှုတ်မှသိင်္ဃာဒိန်ဘၣ်ပုဂံမုာ်ဘၣ်ဒီးပစံးလနဟုာ်ဟိန်လိ။ သိင်္ဃာဒိန်ဟုာ်ဟိန်တမုာ်ဘၣ်။
၁. **ဟိ** နှုတ်မှအံသၣ်ဆာသရဲကဲၣ်ဆိးဒီးပစံးလဟိလိ။ အံသၣ်န့ၣ်တုာ်ပအိၣ်အိးဟိပအိၣ်တကဲဘၣ်။ ထံဟိန့ၣ်ဟိအံသၣ်အသိးလိ။ နဖိကသုအံသၣ်ဟိကပအိၣ်တကဲဘၣ်။
၂. **ဟိ** နှုတ်မှဟဲအဆိလိ။ ဒီးမှ်ထီၣ်တလဲၣ်ဟဲဒ်မိတ်ဟဲသၣ်အသိးန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလဟဲဟိလိ။
၃. **ဟိ** နှုတ်မှပမတလဲၣ်တလဲၣ်လဲၣ်ညါန့ၣ်ပစံးလဟိလိ။ ဟိပနာ်လဲၣ်ညါန့ၣ်မးသုတကုာ်ကဒါအလိာ်ခံတဂုာ်။ ပုဂံလဲၣ်တတလဲၣ်ညါန့ၣ်ဟိလဲၣ်ညါတကုာ်။ ပုဂံကလဲၣ်တဒီးဟိအဖိလဲၣ်ညါလိ။
၄. **ဟိကလိ** နှုတ်မှတထံးတကလုာ်ဒ်သဘၣ်အသိးတစဲးစဲးဒီးပကိးလဟိကလိလိ။ ဒီးမှ်တဒီးတကလုာ်လပုဂံကညီသ့ၣ်ဝဲလိ။ ဟိကကလိန့ၣ်ပုဂံကညီမလဲၣ်တဒီးဒီးကျိးအိၣ်ဝဲလိ။
၅. **ဟိကုာ်** နှုတ်မှပဒုးကတတန့ၣ်ပစံးလဟိကုာ်လိ။ ပုဂံကမူသးဒီးဟဲအုပအိၣ်ဒီးပဟိကုာ်အိၣ်လိ။ လဲၣ်ဟိကုာ်ပနာ်လဲၣ်ဟဲမးဖျိးတဖၣ်န့ၣ်တကုာ်။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဟိကုာ်ဟိလဲၣ်လိ။
၆. **ဟိကွာ်** နှုတ်မှပကတြာ်ကွာ်တန့ၣ်ပစံးလဟိကွာ်လိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဟိကွာ်ဟိဖျိးလိ။ ဟိကွာ်ပနာ်ဟဲန့ၣ်ပုဂံန့ၣ်တကုာ်။ ဟိကွာ်ဆိအိၣ်ဘုန့ၣ်တကုာ်။ ဂီၤဖဲးဟဲအိၣ်တလဲၣ်ပုဂံန့ၣ်ဟိကွာ်တကုာ်။
၇. **ဟိခါ** နှုတ်မှကသုတကလုာ်လပအိၣ်ဒီးကိၣ်န့ၣ်ဟိတစဲးစဲးဒီးပကိးလဟိခါလိ။ ပုဂံကညီတဟိခါန့ၣ်မှ်အိၣ်ဝဲဒီးကိၣ်လိ။ ဟိခါန့ၣ်ဖိဝဲဒီးမိာ်ကံလွဲၣ်သ့ၣ်ဒီးညၣ်ဒီးယာ်ဒုၣ်ဒီးဟိတစဲးစဲးဒီးပကိးလဟိခါလိ။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလဟိဘုၣ်ဟိခါလိ။
၈. **ဟိထီၣ်** နှုတ်မှပဒုးဟးထီၣ်ပုဂံလပအိၣ်ဒီးပစံးလဟိထီၣ်လိ။ ပုဂံကဟိထီၣ်ကွာ်တလဲၣ်တဖုလဲၣ်အိၣ်လိ။ ပုဂံကဘၣ်ဟိထီၣ်ကွာ်လဲၣ်အဘိၣ်အကျါလိ။ ပမုာ်ဒုးဟးထီၣ်ကွာ်ပုဂံလဲၣ်အဘိၣ်အကျါဒီးပစံးလဟိထီၣ်စုာ်ကိးလိ။
၉. **ဟိရါ** နှုတ်မှကနိာ်အဆိလိ။ ဒီးမှ်နိာ်ဂံနိာ်ဒုးန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလကနိာ်ဟိရါလိ။ ပုဂံလဲၣ်ကနိာ်ဟိရါန့ၣ်ဒုးတသ့ဝဲလိ။

ဟိ-ဟိ-ဟိ-ဟိ-ဟိ

၁၀. **ဟိလိ** နှုတ်မှပဒုးဟးလိကွာ်ပုဂံလပအိၣ်ဒီးပစံးလဟိလိလိ။ ပုဂံကကအသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးဟိလိကွာ်အဖိလဲၣ်လိ။ အဖိတကန့ၣ်ဘၣ်အကလုာ်ဒီးဟိလိကွာ်ဝဲလိ။
၁၁. **ဟိဟိ** နှုတ်မှတဘုးပုဂံကညီအသးဒီးပုဂံကညီသိၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလသိၣ်ဟိဟိလိ။ ပုဂံကထီၣ်ကစၢ်ဒီးတဘုးအသးဒီးသါမးဟိဟိလိ။
၁၂. **တဟိ** နှုတ်မှတဟဲအဆိလိ။ ဒီးမှ်ထီၣ်သ့ၣ်အမိာ်ကံန့ၣ်ပအိၣ်ဟဲဒီးပကိးဒီးအဆိလတဟဲတဟိလိ။
၁၃. **တိဟိခါ** နှုတ်မှပဖိကသုတကလုာ်ပအိၣ်ဒီးကိၣ်ဖးထီၣ်ကိၣ်ထိးကလဲၣ်န့ၣ်ပကိးလပတိဟိခါလိ။ တိဟိခါန့ၣ်မှ်ပဖိကသုတကလုာ်လိ။ တိဟိခါဒီးပကအိၣ်ဒီးကိၣ်လိ။
၁၄. **နဟိ** နှုတ်မှတနာ်ဝဲလဲၣ်အသၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပစံးလနဟိလိ။ ထံဟိန့ၣ်နဟိနးက။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလနဟိနဟိလိ။
၁၅. **နဟိ** နှုတ်မှနာ်သ့ၣ်အဆိလိ။ ဒီးမှ်တဆိၣ်တအုနာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလနာ်သ့ၣ်နဟိလိ။
၁၆. **သါဟိ** နှုတ်မှတဘုးပုဂံကညီအသးဒီးသါဝဲန့ၣ်ပစံးလသါဟိလိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလသါဟုသါဟိလိ။ ပုဂံကထီၣ်ကစၢ်ဒီးသါမးသါဟုသါဟိလိ။
၁၇. **ဟိဟိ** နှုတ်မှပုဂံကညီန့ၣ်သိၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလနဟိဟိလိ။ ပုဂံကန့ၣ်သိၣ်ဟိဟိဝဲလိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလနဟိဟိဟိဟိလိ။ ဒီးဘုလိဆိၣ်သိၣ်ဟိဟိ၊ ထံယွာ်သိၣ်ဟိဟိ၊ ထံလိဆိၣ်သိၣ်ဟိဟိစုာ်ကိးလိ။
၁၈. **စဟိ** နှုတ်မှထွံၣ်မှ်ဂုာ်ဘိၣ်သအိၣ်မှ်ဂုာ်သါကအုၣ်တဒီးပုဂံဆါထၢၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလစဟိအုၣ်တလိ။ ထွံၣ်စဟိအုၣ်တန့ၣ်ပုဂံဆါထၢၣ်တဒီးမသိၣ်အကလုာ်ဟိဟိဒီးပစံးလစဟိအုၣ်တလိ။ ဒီးပစံးလတဟိအုၣ်တစုာ်ကိးလိ။
၁၉. **ဟိဟိ** နှုတ်မှတဘုးပုဂံကညီသးဒီးသါသိၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလသါဟိဟိလိ။ ပုဂံကသါသိၣ်ဟိဟိန့ၣ်တဘုးအသးနးဝဲခါ။
၂၀. **ကဟိ** ဒီးကဟိထီၣ်ကဟးထီၣ်န့ၣ်ကွာ်လကဟိတကုာ်။
၂၁. **စဟိ** နှုတ်မှပကိာ်ယုာ်ခိၣ်ထံးလိဆၢၣ်တစဲးဖိဒီးပကိးလကိာ်စဟိလိ။ ဒီးပစံးလကိာ်စဟိပုဂံစုာ်ကိးလိ။ ဒီးပစံးလကိာ်တဟိစုာ်ကိးလိ။
၂၂. **ဟိ** နှုတ်မှပုဂံကညီသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးအမဲာ်ထံထီၣ်ဝဲမှ်ဂုာ်၊ အသ့ၣ်ကသးလိဒီးလိဝဲဒီးအမဲာ်ထံမှ်ဂုာ်ပစံးလဟိလိ။ ပုဂံကကအသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးဟိဝဲလိ။ ဒီးပုဂံဘၣ်တိာ်ဆါဝဲတုာ်အမဲာ်ထံလိဒီးပစံးလဟိစုာ်ကိးလိ။ ပုဂံကကအမိာ်တိာ်ဒီးဟိမးလိ။ ပုဂံကကအဖိသိးဟိဝဲလိ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဟိယာ်လိ။
၂၃. **ဟိနိ** နှုတ်မှဟိၣ်ပုဂံအဆိလိ။ ဒီးန့ၣ်မှ်ဂီၤခိၣ်တကလုာ်အိၣ်ပါရါလဲၣ်အတပုဂံလဲၣ်တပုဂံဒီးပစံးဒီးအဆိလဟိၣ်ပုဂံဟိၣ်နိလိ။
၂၄. **ဟိ** နှုတ်မှတအိၣ်ဂါအိၣ်ကျါဝဲလဲၣ်ပုဂံကညီအကလုာ်ကလုာ်အိၣ်လဲၣ်အဖိခိၣ်၊ ကယံာ်တထံးတကလုာ်ကလုာ်ဝဲထီၣ်အဖိခိၣ်ကယံာ်တအိၣ်လဲၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်ပကိးလဟိလိ။ ဒီးပကိးလဟိခိၣ်စုာ်ကိးလိ။ ဟိကယံာ်အိၣ်ဒီးတထံးကလုာ်ကလုာ်လိ။

ဟိန်

၄. **ဟိန်ကလံ** နှင့်မူပုဂံကညီဟိန်တံယာၤ တံသိၣ် နးနးကလံၣ်
ဒီး ပစံးလာဟိန်ကလံၣ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်မုၢ်သံဒီး ပုၤဂၤတဖၣ်ဟိန်က
လံၣ်မးလီၤ.

၅. **ဟိန်ကုာ်** နှင့်မူပုၤတကလုာ်ဒ်သဘျုၣ်အသိးဒီး ပကိးလာ
ဟိန်ကုာ်လီၤ. ဟိန်ကုာ်န့ၣ် အလုၣ်ဒ်သဘျုၣ်ကလုာ်အသိးဒီး ပုၤက
ညီကျိးအိၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤကိးလာထိးကလံၣ်ဒီးလီၤ. ဟိန်
ကုာ်ဒီးန့ၣ်ပအိၣ်န့ၣ်မူဝဲလီၤ.

၆. **ဟိန်ကဲး** နှင့်မူပုၤကညီဟိန်အကလုာ်ဒ်ကဲးဝဲအသိးဒီးပစံးလာ
ဟိန်ကဲးလီၤ. ပုၤတဂၤအဝါတီၢ်အီၤဒီးဟိန်ကဲးဝဲလီၤ. ပုၤသးဒိၣ်
ထီၣ်ဟိန်ကဲးဝဲစံးဝဲဒၣ်. ပုၤဆံးဟိန်ကဲးရဲရဲလီၤ.

၇. **ဟိန်ကွးကွး** နှင့်မူပုၤဆံးဟိန်ဝဲကြူကြူန့ၣ် ပစံးလာဟိန်
ကွးကွးလီၤ. ပုၤဆံးန့ၣ်တံၣ်သုၣ်ဝဲအသးလာအနီၤထီၣ်ဒီးဟိန်ကွးကွး
လီၤ. ပုၤဆံးဟိန်ကွးကွးစံးဝဲဒၣ်.

၈. **ဟိန်ကွံ** နှင့်မူပုၤဆံးသၢကလံၣ်တံၣ်ဒီးအမိၢ်အပၢ်ဒီးဟိန်ဝဲန့ၣ်ပစံး
လာဟိန်ကွံလီၤ. ပုၤတဂၤအမိၢ်သၢကလံၣ်တံၣ်ဒီးဟိန်ကွံဝဲလီၤ.
ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟိန်ကွံယၢၤကွံလီၤ.

၉. **ဟိန်ကွံ** နှင့်မူပုၤဆံးမၤအမိၢ်အပၢ်မိၣ်ကွၢ်အီၤဒီးဟိန်ဝဲန့ၣ်ပစံး
လာဟိန်ကွံလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟိန်ကွံလီၤ. ပုၤဆံးတ
ဂၤဟိန်ကွံထီၣ်အပၢ်ဒီးမၤအပၢ်မိၣ်ထီၣ်ကွၢ်အီၤလီၤ.

၁၀. **ဟိန်ခိၣ်** နှင့်မူပုၤကယံၣ်ကစၢ်ကလံၣ်တံၣ်ပၤခိၣ်ပၤလံၣ်အကမုၢ်
ခဲလၢ်န့ၣ်ပစံးလာဟိန်ခိၣ်လီၤ. ဟိန်ခိၣ်ချၢ န့ၣ်တံၣ်မဲထီၣ်ကလုာ်က
လုာ်မုၢ်က စၢ်ယုၤဟံလီၤ န့ၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပကိးဒီး အဆိလာဟိန်ခိၣ်က
ဟံလီၤ.

၁၁. **ဟိန်ခိၣ်ညၣ်** နှင့်မူပုၤဟိန်ခိၣ်လၢအကျါန့ၣ်ပစံးလာဟိန်ခိၣ်ညၣ်
လီၤ. ဟိန်ခိၣ်ကျါန့ၣ်မူပုၤဟိန်ခိၣ်ညၣ်ခဲလၢ်လီၤ. ဟိန်ခိၣ်ညၣ် န့ၣ်
ကျဲၣ်ကျိးဒီးလၢတနီၤ, တကျိၣ်ကျဲၣ်ဘၣ်ဒီးလၢတနီၤလီၤ.

၁၂. **ဟိန်ခိၣ်ညၣ်ထုၣ်** နှင့်မူပုၤဟိန်ခိၣ်ညၣ်လၢတကျိၣ်ကျဲၣ်ဘၣ်ဒီး
လၢဒီးမဲးန့ၣ်ပစံးလာဟိန်ခိၣ်ညၣ်ထုၣ်လီၤ. ဟိန်ခိၣ်ညၣ်ထုၣ်န့ၣ်ပ
မၤဘုဂၤကၤ.

၁၃. **ဟိန်ခိၣ်ခိၣ်** နှင့်မူပုၤဟိန်ခိၣ်ချၢ ဒီဘုၣ်ညါ အံၤပကိးလာ ဟိန်ခိၣ်
ခိၣ်လီၤ. ဒီးပကိးလာဟိန်ခိၣ်ခိၣ်ဟိန်ခိၣ်ပုၤလီၤ. ဟိန်ခိၣ်ခိၣ်ဟိန်
ခိၣ်ပုၤန့ၣ်ပလဲၤတသကုၤပုၤအိၣ်တသကုၤဘၣ်.

၁၄. **ဟိန်ခိၣ်ပုၤ** နှင့်မူပုၤဟိန်ခိၣ်လၢပုၤကညီတဖၣ်ဘၣ်ဒီးနီၣ်တခိၣ်န့ၣ်
ပစံးလာဟိန်ခိၣ်ပုၤလီၤ. ဟိန်ခိၣ်ပုၤန့ၣ်ပစံးဒီးပကိးဘၣ်သုၣ်ဖးဒိၣ်
လီၤ.

၁၅. **ဟိန်ခိၣ်သဝံထီၣ်** နှင့်မူပုၤဟိန်ခိၣ်လၢတံၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီးဟိန်ခိၣ်ဖိခိၣ်
ခုၣ်ထီၣ်ဒ်ဘုၣ်အသိးန့ၣ်ပစံးလာဟိန်ခိၣ်သဝံထီၣ်လီၤ. ဟိန်ခိၣ်သ
ဝံထီၣ်န့ၣ်ခုၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟိန်ခိၣ်သဝံထီၣ်ဟိန်
ခိၣ်သဝါထီၣ်လီၤ.

၁၆. **ဟိန်ခိၣ်သ့ၣ်** နှင့်မူပုၤဟိန်ခိၣ်တတံၤတယါဘၣ်ဒီးမၤသးကသ့ၣ်
ကသ့ၣ်န့ၣ်ပစံးလာဟိန်ခိၣ်သ့ၣ်လီၤ. ဟိန်ခိၣ်သ့ၣ်မၤသးလီၤလီၤဖ့ၣ်
လီၤဝဲနးကၤ.

၁၇. **ဟိန်ခိၣ်ခဲး** နှင့်မူပုၤပၤဘၣ်ဟိန်ခိၣ်ဒီးပုၤဂၤမုၢ်လဲၤမၤစံၣ်န့ၣ်
ဟံးန့ၣ်ဝဲအဘူးအလဲန့ၣ်ပစံးလာဟံးန့ၣ်ဟိန်ခိၣ်ခဲးလီၤ. ပုၤတဂၤထု

ဟိန်

စံၣ်လၢပုၤဂၤဟိန်ခိၣ်ဒီးပုၤဂၤဟံးန့ၣ်ဟိန်ခိၣ်ခဲးဒီးဟ့ၣ်ဝဲလီၤ.

၁၈. **ဟိန်ခိၣ်သိ** နှင့်မူပုၤဟိန်ခိၣ်ညၣ်လၢအဂုၤလၢဟိန်ခိၣ်လၢဘူး
ဒီးထံန့ၣ်ပစံးလာဟိန်ခိၣ်သိလီၤ. ဟိန်ခိၣ်သိန့ၣ်ပစံးညီၣ်ကလံၣ်ဒီး
လၢတကျိၣ်ကျဲၣ်ဘၣ်လီၤ. တလၢတသပၤလၢဟိန်ခိၣ်သိလီၤ.

၁၉. **ဟိန်ချါ** နှင့်မူပုၤကပံၣ်အဆိလီၤ. ထီၣ်ရီၤကပံၣ်န့ၣ်ပကိးဒီးအဆိ
လၢကပံၣ်ဟိန်ချါလီၤ. ကပံၣ်ဟိန်ချါစံးဝဲဒၣ်.

၂၀. **ဟိန်ဇးဇး** နှင့်မူပုၤမိသၣ်အညၣ်တမုၢ်ဘၣ်ဒီးဟိန်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာ
ဟိန်ဇးဇးလီၤ. ပုၤဆံးဟိန်ဇးဇးန့ၣ်ကမုၢ်ကံၢ်အခိၣ်ဆါသၢ. ဒီးပ
စံးဒီးအဆိလာဟိန်ဇးဇးဟိန်ဇးဇးလီၤ.

၂၁. **ဟိန်စၢ** နှင့်မူပုၤကညီမၤတံၢ်မဲဆုးထီၣ်ရီၤတမံၤဒီးပစံးလာ
မၤဟိန်စၢအသးလီၤ. နန့ၣ်နမံၤခဲၤန့ၣ်ဟိန်စၢနးကၤ. ပုၤတဂၤ
အဲၣ်တဆုးဘၣ်ဟိန်စၢနးကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟိန်စၢဟိန်ဇးဇး
လီၤ.

၂၂. **ဟိန်စူဟိန်ကဲး** နှင့်မူပုၤကညီဖိဟိန်အါဂၤဒီးပစံးလာဟိန်
စူဟိန်ကဲးလီၤ. ဒီးပစံးလာဟိန်စူဟိန် ကဲးစူကိးလီၤ. ဖိသၣ်
တီၢ်လိာ်အသးဟိန်စူဟိန်ကဲးနးကၤ.

၂၃. **ဟိန်ဆံ** နှင့်မူပုၤတမုၢ်တကလုာ်ထီၣ်လၢသ့ၣ်ကပၤ ဒီးအလုၣ်
ဖးထီၣ်န့ၣ်ပကိးလာဟိန်ဆံလီၤ. ဟိန်ဆံဒီးန့ၣ်ပချီကျိးအိၣ်ဝဲကၤ
စံးဝဲလီၤ. ဒီးပကိးလာဟိန်ဆံသ့ၣ်စူကိးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိ
လာဟိန်ဆံဟိန်ဆါစူကိးလီၤ.

၂၄. **ဟိန်ဆုၣ်** နှင့်မူပုၤတံၣ်ထံးတကလုာ်အဒီးအလုၣ်ဆံၣ်ဝဲဒီးအဖံး
လၢဘျဲန့ၣ်ပကိးလာဟိန်ဆုၣ်လီၤ. ဟိန်ဆုၣ်န့ၣ်မုၢ်သ့ၣ်ဖိတက
လုာ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာဟိန်ဆုၣ်ဟိန်ဆုၣ်လီၤ.

၂၅. **ဟိန်တံၢ်** နှင့်မူပုၤသံးဒီးဟိန်လိာ်သး န့ၣ် ပစံးလာဟိန်တံၢ်
လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟိန်တံၢ်ယၢၤတံၢ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်ဟိန်
တံၢ်ယၢၤတံၢ်န့ၣ်ကမုၢ်ကံၢ်သံတဂၤလၢသၢ.

၂၆. **ဟိန်တံၢ်** နှင့်မူပုၤတံၢ်ထံးတကလုာ်ပအိၣ်ဒီးဟးဝဲန့ၣ်ပစံးလာ
ဟိန်တံၢ်လီၤ. ဒီးအိၣ်ဒီးဟိန်တံၢ်မံၤတကလုာ်လီၤ.

၂၇. **ဟိန်ထီၣ်** နှင့်မူပုၤထီၣ်ဘုၣ်မိၤဟုမိၤလၢပစုညါသးခံခိၣ်ဒီးပ
စံးလာဟိန်ထီၣ်ဘုလီၤ. ပုၤတဂၤဟိန်ထီၣ်ဘုဒီးလဲၤဘုၣ်လီၤဆိ
လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟိန်ထီၣ်လဲးထီၣ်လီၤ.

၂၈. **ဟိန်ဇုၣ်** နှင့်မူပုၤဟိန်စၢအဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ပုၤမၤမဲဆုးတံၢ်န့ၣ်ပ
စံးဒီးအဆိလာဟိန်စၢဟိန်ဇုၣ်လီၤ.

၂၉. **ဟိန်ဒီး** နှင့်မူပုၤကညီမၤသိၣ်အကလုာ်ဒ်ပဟိန်အသိးဒီးပ
စံးလာဟိန်ဒီးလီၤ. ပုၤတဂၤလိာ်ကွဲးအဖိဒီးဟိန်ဒီးဝဲလီၤ. ဒီးပ
စံးဒီးအဆိလာဟိန်ဒီးယၢၤဒီးလီၤ.

၃၀. **ဟိန်နီၢ်** နှင့်မူပုၤဟိန်ပံၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမုၢ်ဘျုၣ်ဂီၤခိၣ်တကလုာ်
အိၣ်ပါရၤလၢအံၤတဖျၢၣ် လၢန့ၣ်တဖျၢၣ် ဒီးပကိးဒီးအဆိလာဟိန်
ပံၣ်ဟိန်နီၢ်လီၤ.

၃၁. **ဟိန်နီၢ်** နှင့်မူပုၤကညီဟိန်သပုၤတံၢ်ဒီးပစံးလာဟိန်နီၢ်လီၤ.
ပုၤတဂၤအဝဲတဂၤလိာ်ကွဲးအီၤဒီးအဝဲဟိန်နီၢ်မးလီၤ.

၃၂. **ဟိန်ပံၣ်** နှင့်မူပုၤဘျုၣ်တကလုာ်တထီၣ်ဘၣ်ဒီးအိၣ်ပါရၤအသး
လၢအံၤတဖျၢၣ်လၢန့ၣ်တဖျၢၣ်ဒီးဂီၤဝဲဆူၣ်ကလံၣ်န့ၣ်ပကိးလာဟိန်
ပံၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလာဟိန်ပံၣ်ဟိန်နီၢ်လီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤ

ကိးဒီးအဆိလာဟိန်ပျံဟိန်နီလီ။

၃၃. **ဟိန်ဖုံ** နှုတ်မုတ်ဒီးအထံးတကလုာ်အလုာ်အဒီးနမူဝဲနှုတ်ပ ကိးလာဟိန်ဖုံလီ။ ဟိန်ဖုံဒီးနှုတ်ပဖိအိန်ကသူနမူဝဲလီ။ ဒီးပ ကိးဒီးအဆိလာဟိန်တကဟိန်ဖုံလီ။

၃၄. **ဟိန်တက** နှုတ်မုတ်ဒီးတကလုာ်ပအိန်ဒီး ဟးဝဲလာပပျံလီ။ အူဝဲနှုတ်ပကိးလာဟိန်တကလီ။ ဒီးပချီကျိးအိန်အဒီးနှုတ်ဒီးပအိန် ဝဲလီ။ ကွာ်လာဟိန်တကကွာ်။ ဒီးဟိန်တကနှုတ်အိန်ခံကလုာ်ဟိန် တကမံတကလုာ်ဒီးဟိန်တကနီတကလုာ်လီ။

၃၅. **ဟိန်ဘဉ်** နှုတ်မုတ်ပလဲဆူတသံအပူဒီးပစံးလာပလဲဟိန် ဘဉ်လီ။ ပုတဂသံဒီးဟူထိန်ကွာ်ဝဲနှုတ် ပုတဂလဲဟိန်ဘဉ်အါ ကာ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟိန်ဘဉ်ယာ။ ထွဲဟိန်ဘဉ်ယာဒီးလီ။

၃၆. **ဟိန်ဘိဉ်** နှုတ်မုတ်ကသူအဆိလီ။ ဒီးမုတ်ပဖိဒုဉ်ဖိညဉ်ပဖိတံ ဖံးတံညဉ်တံဒီးတံလုာ်လာပမဒီးအံသဉ်သဒိဉ်အုဉ်မိဉ်ဂံဖဲယဲ တံနမူနာဆိုနှုတ်ပကိးဒီးအဆိလာကသူဟိန်ဘိဉ်လီ။

၃၇. **ဟိန်ယာ** နှုတ်မုတ်ပကိးဟိန်အဆိနှုတ်ပစံး လာဟိန်ယာ လီ။ ပုတဂဟိန်ယာနးက။

၃၈. **ဟိန်လီ** နှုတ်မုတ်ပုသံတဖဉ်ပုတဂဟိန်ဆုးလီ။ အခိဉ်ဆူအ လီဒီးပစံးလာပဟိန်လီလီ။ ပုတဂသံဒီးအဂါမိဉ်ဟိန်လီ အါလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟိန်လီယာလီလီ။

၃၉. **ဟိန်ဝိဉ်သူ** နှုတ်မုတ်ထံးတကလုာ်ပုတဂညီဖုံဝဲလာဒုးနှုတ်အ လုာ်နမူဝဲဒီးပကိးလာဟိန်ဝိဉ်သူလီ။ ဒီးပုတဂနီနီကိးလာဟိန် ဝိသူလီ။ ဟိန်ဝိဉ်သူနှုတ်ပကျိးအိန်အဒီးလီ။ ဒီးအချ်နှုတ်ပစုဉ် အိန်ဒီးတိလဲဝံဉ်ဝဲလီ။

၄၀. **ဟိန်ဝိဉ်သူတဖိ** နှုတ်မုတ်ထံးတကလုာ်ဒ်တဖိအသိးဒီး ပ ကိးလာဟိန်ဝိဉ်သူတဖိလီ။ ဒီးပဖိအိန်ကသူနှုတ်နမူဝဲလီ။ ဒီး ပုတဂနီနီကိးလာဟိန်ပာ်လီ။

၄၁. **ဟိန်အိဉ်** နှုတ်မုတ်ယဲဉ်ဒီးထီဉ်အုဉ်တုာ်ဟးဂါဒီးပစံးလာ ဟိန်အိဉ်လီ။ ယဲဉ်အိဉ်လာဟိန်ခိဉ်အဖိခိဉ်ဒီးဟိန်အိဉ်ဝဲလီ။

၄၂. **တဟိဉ်** နှုတ်မုတ်ပဂံပဘါနှုတ်ပစံးလာတဟိဉ် လီ။ ဒီးပစံးဒီး အဆိလာတဟိဉ်ကးယးလီ။ ပုတဂလာတဟိဉ်ဆူဉ်တဖဉ်နှုတ်ဝံ တံယိးတံနီဉ်ဝဲလီ။

၄၃. **တဟိဉ်** နှုတ်မုတ်ပထါထီဉ်ဘုလာပစုညါသးခံခိတစုဒီးပစံးလာ တဟိဉ်လီ။ ဟိဉ်ထီဉ်နှုတ်စဘုတဟိဉ်ခံဟိဉ်တကွာ်။

၄၄. **မဲးဇါဟိဉ်ဇါ** နှုတ်မုတ်ပကိးမဲးဒီးအဆိဒီးပကိးလာမဲးဇါဟိဉ်ဇါ လီ။ မဲးဇါဟိဉ်ဇါစံးဝဲဒဉ်။

၄၅. **အုဉ်ကိာ်ဟိဉ်ပုာ်** နှုတ်မုတ်ပမာဟိဉ်ပုာ်နဉ်ဇါဖုံဉ်ဇါဒီးပစံးလာ အုဉ်ကိာ်ဟိဉ်ပုာ်လီ။ အုဉ်ကိာ်ဟိဉ်ပုာ်နှုတ်ပမာဟိဉ်ပုာ်နဉ်ဇါဖုံဉ်ဇါ ဒီးပအုဉ်ဘျးဟုနှုတ်ပဖျူ လာဟိဉ်ပုာ်လိာ်ဒီးပစံးလာပအုဉ်ကိာ်ဟိဉ် ပုာ်လီ။ ပုတဂအလီသးဒီးစံးဝဲလာဟိဉ်ပုာ်လိာ်အိဉ်ဒီးအုဉ်ကိာ် ဟိဉ်ပုာ်လီ။

အ

၁. **အသဘျူ** နှုတ်အါမးလီ။ ဘဉ်ယးဒီးတံကတိာ်အခိဉ်ထံး လီ။ အကုအကါ။ အကံာ်အလဲ။ အကံးအကူး။ အကံာ်အဝု။ အ ခုအခါ။ အတံာ်အခး။ အခဉ်အဆာ။ အခံအလီ။ စံးဝဲဒဉ်။

၂. **အကုအကါ** နှုတ်မုတ်ပဒိဉ်တံဖံးတံမာ်လီ။ ပဒိဉ်အကုအကါ စံးဝဲဒဉ်။ ဒီးထီဉ်ပုာ်မာ်ကလိနှုတ်ပစံးလာမာ်အကုအကါစုာ်ကိး လီ။ ပုတဂညီအိဉ်ဒီးအကုအကါနှုတ်ပမာတနုာ်ဘဉ်။

၃. **အကံာ်ကလဲ** နှုတ်မုတ်သုဉ်သးပုာ်ကိာ်ဝဲမုာ်ဂု။ ကဘိဉ်သိဉ်ဝဲ မုာ်ဂု။ တုာ်ကိာ်ဒီးပကိးလာအလဲ။ တုာ်မာ်သးကဘိဉ်သိဉ်ဒီးပကိး လာအကံာ်လီ။

၁. **အးသဘျူ** ဘဉ်ယးဒီးတံကတိာ်နှုတ်မုာ်အံးလီ။ ကွာ်ပုတဂ ညီအတကံာ်ပဝးဒီးအလဲအကုာ်။ အအိဉ်အဆိး။ ဒီးအဟိဉ်အဟိ အသးတကွာ်။ ကစာ်ယုာ်ဟံတံဒီးအသူအဝါအဆံဉ်အဆာအဟဲ အဟိ။ အဟိအခဉ်။ အကလုာ်ကလုာ်။ ယုာ်အတံာ်စံးတံကတိာ် အကလုာ်အကထါတဘိဉ်လံာ်လံာ်နှုတ်ကလာထီဉ်ပုာ်ထီဉ်ဝဲလီ။ ထံ နှုတ်အိဉ်ဒီးထံအဟိထံအဘျူလီ။

၁. **အါ** နှုတ်မုတ်ထီဉ်တံတကလုာ်လံာ်လံာ်နှုတ်တုာ်သုဉ်ဝဲဒီးတစုာ် ဘဉ်နှုတ်ပစံးလာအါလီ။ ပနာ်တဖုအါက။ လံာ်အိဉ်လာထံလိာ် ပုာ်အါက။

၂. **အါ** နှုတ်မုတ်ထီဉ်တံအိဉ်လာဟိဉ်ခိဉ်ချာ်သုဉ်ဝဲနှုတ်ပစံးလာအါ ခဲလံာ် လီ။ သုဉ်မဲထီဉ် လာဟိဉ် ခိဉ်ချာ် အါတုာ်ပဂံတလံာ် ဘဉ် လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအါဂီာ်လီ။

၃. **အါထီဉ်** နှုတ်မုတ်လာဂုထီဉ်သုဉ်ထီဉ်နှုတ်ပစံးလာအါထီဉ် လီ။ ပုတဂဘုဉ်ပနာ် အါထီဉ်အါက။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလာ အါ ထီဉ်ဂီာ်ထီဉ်လီ။ တံလာသီနှုတ်စုာ်ဝဲဒီးလာခံနှုတ်သုဉ်ထီဉ် ဝဲနှုတ်ပ စံးလာအါထီဉ်လီ။ ပုတဂညီကဲလာအပျံအဘိဉ်အါထီဉ်ပုာ်ဂု လဲဉ်။

၄. **အါနီ** နှုတ်မုတ်အါကဲဉ်ဆိးဒီးပစံးလာအါနီ လီ။ နမာ်ဘု နှုတ်အါနီမးလီ။ တလာတဖုအါနီ။ ညဉ်တဖုအါနီ။

၅. **အါမး** နှုတ်မုတ်အါနီအသိးလီ။ ပုတဂမာ်ဘုအါမး။ ပုတဂ အစးအါမးလီ။

၆. **အါတ်** နှုတ်မုတ်ကိာ်ပယီဖးဒိဉ်နှုတ်ပကိးလာအါတ်လီ။ ပယီ စါပအိဉ်လာအါတ်ပုာ်စံးဝဲဒဉ်။ ဒီးပကိးဒီးအဆိလာဟိဉ်အုဉ်အါ တံလီ။

၇. **အါအါဂီာ်ဂီာ်** နှုတ်မုတ်ကိာ်မုာ်ဖးဒိဉ်နှုတ်ပစံးလာအါအါဂီာ်ဂီာ် လီ။ တလာတဖုအါအါဂီာ်ဂီာ်ပဂံတလံာ်ပဒုးတကိးဘဉ်။ ညဉ် အိဉ်လာထံလိာ်ပုာ်အါအါဂီာ်ဂီာ်နဉ်သကုပမာတနုာ်ဘဉ်။

၈. **ကအါ** ဒီးကအုကအါ။ ဒီးလီကအါ။ တံခဲလံာ်နှုတ်ကွာ်လာ ကအါတကွာ်။

၉. **စအါ** နှုတ်မုတ်စအိအဆိလီ။ ဒီးမုတ်သံစိဉ်ဒီးအကုာ်အဂါ အိဉ်လီတံဝဲမုာ်ပကိးဒီးအဆိလာစအိစအါလီ။ ဒီးဆိဒိဉ်ဖး ထီဉ်အဖံးနှုတ်ပစံးဒီးအဆိလာဆိဒိဉ်စအိစအါလီ။

အါ-အာ-အး

၁၀. **ဆံးအါ** နှင့်မှီပသံဂီၢ်တၢ်အါအဂီၢ်အပီၢ်ဒီးပစံးလၢဆံးအါလီၤ. ပှၤကညီအိၣ်ဆံးအါလဲၣ်. နမ့ၤအိၣ်ဆံးအါလဲၣ်.
၁၁. **တအါ** နှင့်မှီပှၤစီဆုံနှံၣ်ပစံးလၢပှၤတအါလီၤ. ဒီးပစံးလၢသအါစုၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပှၤတအါသံလးလီၤ. ပှၤတအါသံလးနှံၣ်မှီပှၤလၢတဘၣ်ဘူးဘၣ်ဒီးပီၢ်မုၢ်ပီၢ်မၤနှံၣ်မှီပှၤတအါလီၤ.
၁၂. **ပအါ** နှင့်မှီပအီအဆိလီၤ. ဒီးမှီတၢ်ထံးလၢတလၢမၤစၢလၢအလုၤန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢပအီပအါလီၤ.
၁၃. **မၤအါထီၣ်** နှင့်မှီပမၤသဲၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢမၤအါထီၣ်လီၤ. နဟ့ၣ်စဟ့ၣ်တအါဒီးဘၣ်. မၤအါထီၣ်ကဒီးတနၢ်တက့ၢ်. ထီၣ်ရီၤပမၤသဲၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပမၤအါထီၣ်လီၤ. မၤအါထီၣ်မၤဂီၢ်ထီၣ်စံးဝဲဒၣ်.
၁၄. **သအါ** နှင့်မှီပှၤလၢတဘၣ်ဘူးဘၣ်ဒီးပီၢ်မုၢ်ဒီးအိၣ်စီဆုံအသးန့ၣ်ပစံးလၢပှၤသအါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပှၤသအါသံလးလီၤ. စီၤသီန့ၣ်စံးလီၤအသးလၢပှၤသအါသံလးလီၤ.
၁၅. **သအါ** နှင့်မှီပအီအဆိလီၤ. ဒီးမှီပကူၣ်လီၤဆၢၣ်သ့ၣ်လၢပှၤ န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသအီသအါလီၤ. သအီသအါသ့ၣ်လၢပှၤ န့ၣ်ကူၣ်လီၤဆၢၣ်ဝဲလီၤ.
၁၆. **အိၣ်အါ** နှင့်မှီတၢ်အိၣ်သဲၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်အါလီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤတၢ်အိၣ်အါကၤ. သ့ၣ်စီၤဝဲၣ်စီၤအိၣ်အါကၤ.
၁. **အာ်အာ်** နှင့်မှီတၢ်ကိးတထီၣ်ဖျဲးဘၣ်ဒီးသိၣ်ဝဲအာ်အာ်လီၤ. ပှၤတဂၤတီၢ်ထွဲၣ်တဒုဒီးကိးမးအာ်အာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်အာ်အာ်လီၤ. ပှၤကညီဘိုးသိၣ်အာ်အာ်လီၤ.
၂. **ကအာ်** ဒီးကအိၣ်ကအာ်န့ၢ်ကွၢ်လၢကအာ်တက့ၢ်.
၁. **အးအး** နှင့်မှီစိးဝဲၣ်ယၤပှၤ န့ၣ်သိၣ် အးအးလီၤ. စိးဝဲၣ်ယးလၢပှၤလၢကျိတကလုာ်န့ၣ်ပှၤသိၣ်အးအးလီၤ.
၂. **အးအး** နှင့်မှီအးအးအဆိလီၤ. ဒီးမှီပှၤကညီမံပကံးထီၣ်အသးမၢ်သိၣ်အကလုာ်ဒီးပစံးလၢမၤအးအးအးလီၤ. ပှၤတဂၤမံၤထၢၣ်ဒီးသိၣ်မးအးအးအးလီၤ.
၃. **ကအး** ဒီးကအိၣ်ကအး, ဒီးကအးကအး, အိၣ်ကအး, ဒီးဟီၣ်ကအးပြဲၤ, ဒီးဟီၣ်ကအးသူ, ဒီးဟီၣ်ကအးဝါ. ဒီးနံၤကအး.
၄. **တအး** နှင့်မှီပှၤကညီဘၣ်တၢ်ဆါတကလုာ်လၢအနီၤဒုပှၤဘံးဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဘၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်တအးလီၤ.
၅. **တအး** နှင့်မှီတအိးအဆိလီၤ. ဒီးမှီပှၤလၢတဘၣ်လိာ်ဖိးဒုဘၣ်ဒီးပှၤန့ၣ်ပစံးလၢတအိးတအးဘၣ်ဒီးပှၤလီၤ. ပှၤတဂၤန့ၣ်တအိးတအးဘၣ်ဒီးယၤဘၣ်စံးဝဲဒၣ်.
၆. **နၢသအး** နှင့်မှီတၢ်နၢဘၣ်ပှၤတမ့ၢ်ဘၣ်ထီၣ်ရီၤတမံၤဒီးနၢဝဲနးနးကလဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢနၢသအးလီၤ. တၢ်နၢအုၣ်နၢသအးတုၤပှၤအိၣ်ပနီၤဒုပှၤလီၤ.
၇. **နၢသအး** နှင့်မှီနၢသအးအဆိလီၤ. ဒီးမှီတၢ်လၢသအးခၢၣ်ဝဲန့ၣ်နၢဘၣ်ပှၤဒီးပစံးဒီးအဆိလၢနၢသအးနၢသအးလီၤ. သကီၤသၣ်လၢသအးတဖၣ်န့ၣ်နၢသအးနၢသအးနးကၤ.
၈. **ဘၣ်တအး** နှင့်မှီဘၣ်တမ့ၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမှီတၢ်ဆါနီၤဒုပှၤ

အး-အာ်

- ဘံးတကလုာ်န့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢဘၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်တအးလီၤ.
၉. **သအး** နှင့်မှီသအးအဆိလီၤ. ဒီးမှီတၢ်လၢခၢၣ်ဝဲဒီးဟးဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢသအးသအးလီၤ. သကီၤသၣ်တနီၤသအးသအးနးကၤ.
၁၀. **အံးအး** နှင့်မှီပဆိၣ်တၢ်ဆိၣ်ကနီၤတၢ်လၢတၢ်ကိးတထီၣ်ဖျဲးဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသိၣ်အံးအးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢကရူၤကရူၤအံးအးလီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်အုၣ်ဆိၣ်တၢ်ထီၣ်ခိၣ်ကရူၤကရူၤအံးအးယီၤဖီၣ်ဆိၣ်တၢ်တလၢကရူၤကရူၤအံးအးစံးဝဲဒၣ်.
၁၁. **အးအး** နှင့်မှီပှၤလၢကတိၤတၢ်ဒီးအကလုာ်ထီၣ်ဖျဲးတချ့ဘၣ်ဒီးသိၣ်အးအးန့ၣ်ပစံးလၢအကလုာ်အးအးလီၤ. ဒီးပစံးလၢပှၤအးအးစုၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအးအးအံးအးအးလီၤ. ပှၤတဂၤကတိၤတၢ်အးအံးအးအးစံးဝဲဒၣ်.
၁၂. **အးအးကတ်ပှၤ** နှင့်မှီပှၤလၢကတိၤတၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပှၤအးအးကတ်ပှၤလီၤ. ပှၤအးအးကတ်ပှၤန့ၣ်ကတိၤတၢ်တသ့ဘၣ်.
၁၃. **အးခါ** နှင့်မှီအးခါအဆိန့ၣ်ပကိးလၢအးခါအးခါလီၤ. ဒီးမှီပဆဲးတၢ်လၢပီၤတကလုာ်ဘၣ်ယုၢ်ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢအးခါအးခါလီၤ.
၁. **အာ်လါ** နှင့်မှီတၢ်ကၢၣ်ပသးလၢပှၤမၤပှၤန့ၣ်ပစံးလၢအာ်လါလီၤ. အာ်လါစတလဲၤဘၣ်. အာ်လါစတမၤဘၣ်. အာ်လါနမၤယၤစတကန့ၣ်ဘၣ်. အာ်လါတၢ်ကၢၣ်စသးကၤ.
၂. **အာ်ဟါ** နှင့်မှီအာ်လါအသိးလီၤ. ဒီးမှီတၢ်ကၢၣ်ပသးဒီးပဂီၢ်လီၤပှၤမၤပှၤန့ၣ်ပစံးလၢအာ်ဟါလီၤ. နမၤယၤစတကန့ၣ်ဘၣ်. အာ်ဟါ. အာ်ဟါစတလဲၤဘၣ်. အာ်ဟါစတကန့ၣ်ဘၣ်နကလုာ်ဘၣ်. ဒီးပစံးလၢအာ်ခါစုၢ်ကိးလီၤ.
၃. **အာ်အာ်** နှင့်မှီတၢ်ကၢၣ်သကွဲပသးဒီးပမၤအာ်အာ်လီၤ. အာ်အာ်ပှၤတဖၣ်မၤတံာ်တၢ်ယၤနးကၤ. အာ်အာ်. နမၤတၢ်ကဲကၤ. အာ်အာ်ပှၤဆံးတဂၤဟီၣ်နးကၤ.
၄. **အာ်ခါ** နှင့်ဒီးအာ်ဟါအသိးလီၤ. ဒီးမှီတၢ်ကၢၣ်တၢ်ကျူပသးဒီးပမၤသိၣ်မၤပှၤပကလုာ်လၢပဂီၢ်လီၤပှၤမၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.
၅. **အာ်ဇုာ်** နှင့်မှီဘီၣ်သအိၣ်ပသ့သိၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢဘီၣ်သအိၣ်ပသ့အာ်ဇုာ်အာ်ဇုာ်လီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်တဖၣ်ပသ့သိၣ်မးအာ်ဇုာ်အာ်ဇုာ်လီၤ.
၆. **တအာ်** နှင့်မှီတအုၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမှီပအိးသ့ၣ်ဖံးမှီဂ့ၤ. ပအိးသ့ၣ်ဖံးမှီဂ့ၤ. ပစံးလၢပတအုၣ်တအာ်. ပစံးဒီးအဆိဒ်န့ၣ်လီၤ. ဆိၣ်န့ၣ်တအုၣ်တအာ်အဖံးဒီးမၤကုပျံၤတက့ၢ်.
၇. **ပအာ်** နှင့်မှီပအုၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမှီပှၤဆံးအိၣ်နီၤဒီးဘီၣ်ကီၢ်ထီၣ်လၢအနီၤထံးပဘိုးအသိးဒီးပစံးလၢပအုၣ်ပအာ်ပစံးဒီးအဆိဒ်န့ၣ်လီၤ.
၈. **လီၤပအာ်** နှင့်မှီမုၢ်အုၣ်အိၣ်တၢ်ဒီးစယီၢ်စယီၢ်လၢကဲန့ၣ်ဒီးကဲထီၣ်လၢမုၢ်ကဖးဒီးအလုာ်တအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢလီၤပအာ်လီၤ. ဒီးမှီအိၣ်တၢ်အဖၤမုၢ်န့ၣ်ပထုးပြုသ့ၣ်မုၢ်ခံးမုၢ်လုာ်စါလီၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမုၢ်လီၤပအာ်စုၢ်ကိးလီၤ. ထုးလီၤပအာ်မုၢ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ. မုၢ်အိၣ်တၢ်လီၤပအာ်ကဲထီၣ်လၢအကဖးလီၤ.

အ-အံး

၁. **အံ** နှုတ်မုၢ်မုၢ်ယါနှုတ်ပုၤတနီၤနီၤကိးလၢအံလီၤ. ဧးပကိးဧးအဆိလၢအံဖိၣ်ဖိၣ်လီၤ. ပုၤအံဖိၣ်ဖိၣ်အိၣ်လၢသဝီလီၤ. ဧးမုၢ်ပုၤစိဆံလီၤစံးဝဲဒၣ်.
၂. **အံကသံ** နှုတ်မုၢ်ဘျါအံၣ်နှုတ်ပကိးလၢအံကသံလီၤ. အံကသံနှုတ်မၤသးဒံသံသုၣ်အသိးဧးပကိးလၢအံကသံလီၤ. အံကသံနှုတ်ပတီၢ်ကျိၣ်ကျဲးဧးကးဧးသုၣ်လးဧးပမၤလၢသးန့ၣ်အဆၣ်နှုတ်မုၢ်အိၣ်ကဲၤချ့ဝဲတုၤပသီထီၣ်သးန့ၣ်ဆၣ်နှုတ်ဆၣ်ဝဲတုၤဘၣ်တၢ်န့ၣ်ဝဲလီၤ. ဧးပကိးဧးအဆိလၢအံကသံအံကသံလီၤ.
၃. **အံကြးကြီ** နှုတ်မုၢ်ဘုဆိတကလုာ်အသုၣ်ဂီၤချ့ဝဲဧးပကိးလၢအံကြးကြီလီၤ. ဧးမုၢ်ဘုဆိတကလုာ်လီၤ. အံကြးကြီနှုတ်ဂီၤချ့ဝဲလီၤ.
၄. **အံဗဲ** နှုတ်မုၢ်တၢ်ဧးအုၣ်ဧးယးဖိးထီၣ်သုၣ်ကပၤဧးအုၣ်တရုၣ်ဧးပကိးလၢအံဗဲလီၤ. ဧးပကိးဧးအဆိလၢအံဘုၣ်အံဗဲလီၤ. အံဗဲထီၣ်ဖိးသုၣ်ကပၤယးယုၢ်ကလံာ်လီၤ.
၅. **အံတမိး** နှုတ်မုၢ်ဘုဆိတကလုာ်အသုၣ်ဖျါဧးပကိးလၢအံတမိးလီၤ. ဧးမုၢ်ပကိးပိာ်ထွဲတလၢနီၢ်အံခဲလီၤ. ဧးပကိးလၢဘုဆိကုလုာ်စုာ်ကိးလီၤ.
၆. **အံဘုၣ်** နှုတ်မုၢ်အံဗဲအဆိလီၤ. ဧးမုၢ်တၢ်ဧးအုၣ်ဧးယးဖိးထီၣ်သုၣ်ကပၤယးယုၢ်ကလံာ်န့ၣ်လီၤ.
၇. **အံဘူး** နှုတ်မုၢ်အံအသုၣ်အဆိလီၤ. ဧးမုၢ်ပယုၣ်လီၤသကၢပိာ်လဲၣ်ထံန့ၣ်ဆၢဝဲဟီၣ်ဧးပကိးဧးအဆိလၢအံသုၣ်အံဘူးလီၤ.
၈. **အံရံ** နှုတ်မုၢ်ပုၤကညီကိးထိးဧးကိးဝဲအံရံအံရံလီၤ. ပုၤတဂၤအထိးဟါမၤဧးအံရံက့ၤဝဲလီၤ. ဧးပကိးဧးအဆိလၢအံရံအံရံလီၤ.
၉. **အံရံၣ်** နှုတ်မုၢ်ပုၤကညီကိးထိးဧးကိးဝဲအံရံၣ်အံရံၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤကိးထိးဧးကိးဝဲအံရံၣ်အံရံၣ်လီၤ.
၁၀. **အံသုၣ်** နှုတ်မုၢ်ပယုၣ်လီၤသကၢပိာ်လဲၣ်ထံန့ၣ်ပစံးလၢအံသုၣ်လီၤ. ပယုၣ်လီၤသကၢပိာ်လဲၣ်ထံဟီၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်လၢအံသုၣ်ဝါကျိၣ်ကလံာ်ဧးပအိၣ်ဆၢဝဲဟီၣ်လီၤ. ဧးပကိးဧးအဆိလၢအံသုၣ်အံဘူးလီၤ.
၁၁. **အံသုၣ်ဆၢ** နှုတ်မုၢ်တလၢပယုၣ်တနံးထံမုၢ်ဂုၤ. ထံပိာ်ထံမုၢ်ဂုၤ. လီၤသကၢဂီၤဝဲတစဲးစဲးနှုတ်ပကိးလၢအံသုၣ်ဆၢလီၤ. ဧးပုၤစံၣ်ဖိမၤဝဲအံသုၣ်ဆၢတကလုာ်ဝါဝဲလီၤ. အံသုၣ်ဆၢကိာ်လိၣ်န့ၣ်လိၣ်ဖျါအသးတိၣ်လိၣ်ကူၤဧးပမၤဘျဲးဧးပအိၣ်ဧးလးဖးထံလီၤ.
၁၂. **အံအံ** နှုတ်မုၢ်သုၣ်ယၢၣ်ယံးသီၣ်ဝဲဧးပစံးလၢသုၣ်ယၢၣ်ယံးသီၣ်အံအံလီၤ. ကလံာ်ယဲသုၣ်ယၢၣ်ယံးသီၣ်အံအံလီၤ.
၁၃. **ပအံ** နှုတ်မုၢ်ဘုတကလုာ်နှုတ်အမုၢ်ပိာ်စဲးတၢ်ဧးပကိးလၢပအံလီၤ. ဧးပကိးဧးအဆိလၢပအံပညီလီၤ. ပအံနှုတ်ပဟါအိၣ်တုၤအိၣ်ဧးအမုၢ်စဲးတၢ်လီၤ.
၁၄. **သမံအံ** နှုတ်မုၢ်မုၢ်ယါဒိၣ်နှုတ်ပကိးလၢသမံအံလီၤ. သမံအံနှုတ်အိၣ်လၢန့ၣ်သဝီစံးဝဲဒၣ်လီၤ. ဧးပကိးဧးအဆိလၢသမံအံသမံပြုၣ်လီၤ.
၁. **အံး** နှုတ်မုၢ်ပုၤကညီကိးထိးဧးအသးနီၢ်ပုၤအိၣ်ပုၤတၢ်တၢ်ဆါဝဲဧးသါသီၣ်အံးအံးဧးပစံးလၢသးအံးလီၤ. ပုၤတဂၤကူၤဧးအသး

အံး

- အံးဧးသါသီၣ်အံးအံးလီၤ.
၂. **အံး** နှုတ်မုၢ်ကူၤအဆိလီၤ. ထီၣ်ရီၤပကူၤတၢ်န့ၣ်ပစံးဧးအဆိလၢအံးကူၤလီၤ. ကစၢ်ယုၤကူၤကူၤအံးကူၤပုၤလီၤ. ဧးပစံးလၢအံးကူၤကူၤကူၤစုာ်ကိးလီၤ. ပုၤလၢဖိၣ်ယဲလီၤတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်အံးကူၤကူၤကူၤအံးတကူၤ.
၃. **အံး** နှုတ်မုၢ်သီၣ်အဆိလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်သီၣ်န့ၣ်ပစံးဧးအဆိလၢသီၣ်အံးလီၤ. ဘုသီၣ်ဘုအံး. ထီၣ်ရီၤတၢ်သုၣ်လၢအသးတအိၣ်ဘၣ်နှုတ်မုၢ်အသီၣ်အံးခဲလၢလီၤ.
၄. **အံးလီၢ်ကတီၢ်** နှုတ်မုၢ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတီၢ်လီၤ. ဘုမုၢ်တအိၣ်ဘၣ်အံးလီၢ်ကတီၢ်ဧးကြးလၢစုအိၣ်လီၤ. နမုၢ်တလဲၤဘၣ်ဧးယၢအံးလီၢ်ကတီၢ်နှုတ်မုၢ်ပုၤလၢလဲၤဧးယၢတကူၤ.
၅. **အံးလီၤ** မုၢ်ကူၤလီၤအဆိလီၤ. ဧးမုၢ်ပကူၤတၢ်ဆူအဖုၣ်လီၤန့ၣ်ပစံးဧးအဆိလၢအံးလီၤကူၤလီၤလီၤ. ပယုၢ်လီၤပသးလၢပဂုၤဇၢတဂုၤဇၢအဂီၢ်အပီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပအံးလီၤကူၤလီၤပသးလီၤ.
၆. **အံးအံး** နှုတ်မုၢ်ပုၤကညီ ကလံာ် နှုတ် ပစံးလၢ ကလံာ် အံး အံးလီၤ. ပုၤတဖၣ်ကတီၢ်ကလံာ်သီၣ်အံးအံးလီၤ. ဧးပစံးဧးအဆိလၢအံးအံးအံးအံးလီၤ. ဧးပုၤသးအံးန့ၣ်သါဝဲသီၣ်အံးအံးလီၤ.
၇. **ကူၤအံး** နှုတ်မုၢ်ကူၤတကလုာ်ပြဲကဲးဧးပကိးလၢကူၤအံးလီၤ. ကူၤအံးန့ၣ်အိၣ်လၢခးလၢသုၣ်ဖူလီၤန့ၣ်လၢတၢ်စုၤခါအါမးလီၤ. ဧးမုၢ်ကူၤလၢပုၤကညီအိၣ်ဝဲတကလုာ်လီၤ.
၈. **စအံးစမီၤ** နှုတ်မုၢ်တၢ်သုၣ်တၢ်ဖျါလၢအသးတပုၤဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢစအံးလီၤ. တၢ်သုၣ်စအံးစမီၤန့ၣ်ပအိၣ်တသ့ဘၣ်. ဧးပစံးလၢတအံးစုာ်ကိးလီၤ.
၉. **တအံး** နှုတ်မုၢ်အံးအံးလီၤ. ဧးမုၢ်တၢ်သုၣ်လၢအသးတပုၤဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဧးပစံးဧးအဆိလၢတအံးတမီၤလီၤ. ဧးပစံးလၢသအံးသမီၤစုာ်ကိးလီၤ.
၁၀. **တီၣ်နီၣ်အံး** နှုတ်မုၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်အိၣ်ထဲအဘိးအဂီၢ်ဧးအလုၣ်ဖးထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးလၢတီၣ်နီၣ်အံးလီၤ. တီၣ်နီၣ်အံးန့ၣ်အိၣ်ခံကလုာ်သၢကလုာ်လီၤ. တီၣ်နီၣ်အံးပြဲစါတကလုာ်. တီၣ်နီၣ်အံးဖးဒိၣ်တကလုာ်ဧးတီၣ်နီၣ်အံးထိးတၢ်တကလုာ်လီၤ. ဧးမုၢ်အလုၣ်ဘိလီၤကလံာ်အသးသၢကလုာ်လီၤ.
၁၁. **ဒံၣ်အံး** နှုတ်မုၢ်ဒံၣ်သီၣ်အဆိလီၤ. ဧးမုၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဒံၣ်လၢအသကီၤတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပကိးဧးအဆိလၢဒံၣ်သီၣ်ဒံၣ်အံးလီၤ.
၁၂. **ဘုအံး** နှုတ်မုၢ်ဘုသီၣ်အဆိလီၤ. ဧးမုၢ်ဘုလၢအသးတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပကိးဧးအဆိလၢဘုသီၣ်ဘုအံးလီၤ.
၁၃. **မၢ်အံး** နှုတ်မုၢ်တၢ်ထံးတကလုာ်လၢမၤသးဒံပိာ်အသိးဧးသုၣ်လၢအဂီၢ်လီၤန့ၣ်ပကိးလၢမၢ်အံးလီၤ. မၢ်အံးသုၣ်အချံန့ၣ်ပုၤကညီမၤဆါဝဲန့ၣ်အပူၤလီၤ. ဧးပကိးဧးအဆိလၢမၢ်အံးမၢ်ယာ်လီၤ.
၁၄. **သအံး** နှုတ်မုၢ်ဘုလၢအသးတပုၤဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဘုသအံးလီၤ. ဧးပစံးဧးအဆိလၢသအံးသမီၤလီၤ. ဘုသုၣ်သအံးသမီၤန့ၣ်အသးတပုၤဘၣ်.
၁၅. **သအံးထံး** နှုတ်မုၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံာ်အကိာ်ဖုၣ်ဝဲမုၢ်ဂုၤ. ပုၤကညီအကိာ်ဖုၣ်ဝဲမုၢ်ဂုၤ. ပစံးလၢအကိာ်သအံးထံးလီၤ. ပုၤတဂၤအကိာ်သအံးထံးစံးဝဲဒၣ်.

အံး-အံၣ်

၁၆. **သါအံး** နှၣ်မ့ၢ် ပှၤကညီကူးဒီးအကိၣ်ယုၢ်ဘံးသါ သီၣ်အံးအံး
ဒီးပစံးလာသါအံးလီၤ. ပှၤတဂၤကူးဒီးအကိၣ်ဘံးဒီးသါသီၣ်အံး
အံးလီၤ. ဒီးပစံးလာသါအံးစ့ၢ်ကိးလီၤ.
၁၇. **သးအံး** နှၣ်မ့ၢ်ဒ် သါ အံးအသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပကူး ဒီးပကိၣ်ယုၢ်
ဘံးဝဲနှၣ်ပသါသီၣ်အံးအံးဒီးပစံးလာပသးအံးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအ
ဆိလၢသးအံးသးအံးလီၤ.
၁. **အံၣ်** နှၣ်မ့ၢ်တၢ်ကဘျၣ်လၢတလၢ်ဘၣ်ဝဲနှၣ်ပစံးလာအံၣ်လီၤ.
ဒီးပစံးလာ အံၣ်ပလုဒ်နှၣ်တစုစုလီၤ. ခိၣ်ဖျၢၣ်တဘျၣ်အံၣ်ကၤ.
သ့ၣ်ဘၣ်အံၣ်ပလုန့ၣ်တဂ့ၤဘၣ်.
၂. **အံၣ်** နှၣ်မ့ၢ်သကွဲလၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. တၢ်ထံးတနီၤ နီၤ မ့ၢ်ဂ့ၤ. အလၢ်
စၢ်လၢထူအသးနှၣ်ပစံးလာအံၣ်လီၤ. သကွဲအံၣ်. ပိၣ်အံၣ်. ခုၣ်
အံၣ်. ဘုအံၣ်. စံးဝဲလီၤ. တၢ်လၢ်စၢ်လၢထူဖျၢၣ်အသးခဲလၢ်နှၣ်
မ့ၢ်အံၣ်လီၤ.
၃. **အံၣ်** နှၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်မ့ၢ်အသးအိၣ်ဖျၢၣ်လၢပပံၣ်ပူၤဒီးပစံးလာ
အံၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလာအံၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပအိၣ်မ့ၢ်ဒီးမ့ၢ်သဝံကလၢပ
သ့ၣ်. မ့ၢ်သးကလၢပအံၣ်လီၤ.
၄. **အံၣ်ကတၢ်** နှၣ်မ့ၢ်အံၣ်ကတၢ် အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပအံၣ်ဆါတ
ဟဲထီၣ်ဘၣ်ဒီးပစံးလာအံၣ်ကတၢ်အံၣ်ကတၢ်ဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ.
၅. **အံၣ်ကတၢ်** မ့ၢ်ကူးကတၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပအိၣ်ထံပဆူၣ်ဒီးပ
ကူးမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပဘၣ်တမ့ၢ်ပကူးမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးဒီးအဆိလၢကူးကတၢ်
အံၣ်ကတၢ်လီၤ.
၆. **အံၣ်ကတၢ်** နှၣ်မ့ၢ်ပအံၣ်ဆါတထီၣ်ဘၣ်ဒီးပစံးလာအံၣ်က
တၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤအံၣ်ကတၢ်ဒီးအံၣ်ဆါတလီၤဘၣ်. ဒီးပစံးဒီး
အဆိလၢအံၣ်ကတၢ်အံၣ်ကတၢ်လီၤ.
၇. **အံၣ်ကိၣ်** နှၣ်မ့ၢ်တၢ်အံၣ်ဘၣ်ဒးနှၣ်ပစံးလာအံၣ်ကိၣ်လီၤ. ပှၤ
တဂၤဖဲဒုးအံၣ်ကိၣ်မိၤနှၣ်ဘုန့ၣ်သ့စါ.
၈. **အံၣ်ကိၣ်** နှၣ်မ့ၢ်ပပံၣ်ခိၣ်သ့ၣ်နှၣ်ပစံးလာအံၣ်ကိၣ်လီၤ. ဒီးပစံး
ဒီးအဆိလၢအံၣ်ကိၣ်အံၣ်ဘိလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤတုၤဘၣ်ဝဲခိၣ်ဒီး
အံၣ်ကိၣ်တၢ်နှၣ်သံဝဲလီၤ.
၉. **အံၣ်ဆါ** နှၣ်မ့ၢ်ပလဲၤဆူထီၣ်ကွံၣ်ပအံၣ်လၢအံၣ်ဆါလီၤပူၤနှၣ်
ပစံးလာ အံၣ်ဆါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအံၣ်ဆါဆံၣ်ဆါလီၤ.
ပှၤဟၢအါလၢအဂ့ၢ်နှၣ်အံၣ်ဆါတလီၤဘၣ်.
၁၀. **အံၣ်ဆိၣ်** နှၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီအံၣ်ကိၣ်တဲတဲဒီးပစံးလာအံၣ်
ဆိၣ်. ပှၤကညီနှၣ်ဘၣ်တစုစုအံၣ်ဆိၣ်ဒီးဘၣ်တစုစုအံၣ်ပုၣ်လီၤ.
၁၁. **အံၣ်တထီၣ်ဘၣ်** နှၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီဟၢအါလၢအဂ့ၢ်ဒီးအအံၣ်
တလီၤဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. အံၣ်ကတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလာအံၣ်တထီၣ်ဘၣ်
လီၤ. ပှၤမ့ၢ်ဟၢအါလၢအဂ့ၢ်ဒီးအအံၣ်တထီၣ်ဘၣ်လီၤ.
၁၂. **အံၣ်ထီၣ်** နှၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီအံၣ်ဆါလီၤဝဲနှၣ်ပစံးလာအံၣ်ထီၣ်
လီၤ. ပှၤဆံးချးဒီးအံၣ်ထီၣ်လၢယုၢ်ကလၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိ
လၢအံၣ်ထီၣ်ဆံၣ်ထီၣ်လီၤ. နဖီနှၣ်တနံၤအံၣ်ထီၣ်ပုၤလဲၣ်. မ့ၢ်
တအံၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဒီးဟ့ၣ်ကသံၣ်လူလီၤ. ဒီးပစံးလာအံၣ်ထီၣ်စ့ၢ်
ကိးလီၤ.
၁၃. **အံၣ်ထီၣ်** နှၣ်မ့ၢ်သကွဲမ့ၢ်ဂ့ၤ. ခုၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. အလၢ်စၢ်
မိၤလၢ်ထီၣ်လၢထူဖျၢၣ်အသးနှၣ်ပစံးလာအံၣ်ထီၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီး

အံၣ်

- အဆိလၢအံၣ်ထီၣ်ယိၣ်ထီၣ်လီၤ.
၁၄. **အံၣ်နီၤ** နှၣ်မ့ၢ်ပဟၢဖၢတမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးကလံၤကသုၣ်ထီၣ်ဆူပခံ
တခီသီၣ်သပူၤကလၢ်ဒီးပစံးလာပအံၣ်နီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ
အံၣ်နီၤအံၣ်ပူးလီၤ.
၁၅. **အံၣ်ပုလု** နှၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤတလၢ်ဘၣ်ဝဲနှၣ်ပစံးလာအံၣ်ပုလု
လီၤ. ပှၤတဂၤဖဲဒုးတလီၤအံၣ်ပုလုလီၤ. ဒီးထီၣ်ရီၤတၢ်အံၣ်လၢတ
လၢ်ဘၣ်ဝဲနှၣ်ပစံးလာအံၣ်ပုလုခဲလၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလာအံၣ်ပုလုစ့ၢ်
ကိးလီၤ.
၁၆. **အံၣ်ပုၣ်** နှၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီအဟၢဖၢတမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးလူတစဲးဝဲးနှၣ်ပ
စံးလာအံၣ်ပုၣ်လီၤ. ပှၤကညီအံၣ်ပုၣ်နှၣ်အဟၢဖၢတမ့ၢ်ဘၣ်လီၤ.
၁၇. **အံၣ်လီၤပီၤလီၤအသး** နှၣ်မ့ၢ်ပအံးလီၤကွၢ်လီၤပသးဒ်ကဂ့ၤ
ကဝါဒီးပှၤတနီၤနီၤစံးလၢအံးလီၤပီၤလီၤအသးလီၤ. ပှၤလၢအံၣ်
ဒီးအံၣ်ဒီးအသးလၢနှၣ်အံၣ်လီၤပီၤလီၤအသးလီၤ.
၁၈. **အံၣ်ဝါ** နှၣ်မ့ၢ်ဆိဖိတဖၣ်ဖးထီၣ်သီဒီးဆါဝဲလၢအအံၣ်ထီၣ်
လၢဝါဒီးသံဝဲနှၣ်ပစံးလာအံၣ်ဝါလီၤ. ဆိတနီၤနီၤအဖိတကဲဘၣ်
တၢ်ဘၣ်. အအံၣ်ဝါဒီးသံဝဲလီၤ.
၁၉. **အံၣ်သူ** နှၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီနီၤပူၤအံၣ်ဒီးသဘျုးသဘျုးအသံၣ်အ
ယူးဒီးပစံးလာနီၤအံၣ်သူလီၤ. ပှၤဖိသၣ်တဂၤအနီၤအံၣ်သူ အံၣ်
လၢအနီၤပူၤဒီးအနီၤတအါဝဲလီၤ.
၂၀. **အံၣ်အုအံၣ်အု** နှၣ်မ့ၢ်ပှၤကညီသးဝံၣ်တၢ်ဖိနဲဖိနဲဒီးပစံးလာ
သီၣ်အံၣ်အုအံၣ်အုလီၤ. ပှၤတဂၤသးဝံၣ်အဖိသီၣ်အံၣ်အုအံၣ်အု
လီၤ.
၂၁. **ကအံၣ်** နှၣ်မ့ၢ်ထွံၣ်မၤသီၣ်အကလုၢ်ဒီးသီၣ်ဝဲဟံၣ်နှၣ်ပစံး
လာထွံၣ်ကအံၣ်လီၤ.
၂၂. **ကအံၣ်** ဒီးကအံၣ်ကအူး. ဒီးကအံၣ်လွါလွါ. ဒီးကအံၣ်က
အံၣ်. တၢ်ခဲလၢ်နှၣ်ကွၢ်လၢကအံၣ်တက့ၢ်.
၂၃. **တအံၣ်** နှၣ်မ့ၢ်တၢ်ဝါနှၣ်တုၤဘၣ်စီၣ်ဒီးသူဝဲတစဲးဝဲးနှၣ်ပစံး
လာတအံၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလာသအံၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ကိၣ်နှၣ်တုၤဘၣ်
စီၣ်ဒီးထံးဒီးအဆိပူၤနှၣ်တအံၣ်သူဝဲလီၤ. ကိၣ်ကွၢ်လီၤနှၣ်ပဟံၣ်ယံၣ်
ဒီးအဆိပူၤတအံၣ်ဝဲလီၤ.
၂၄. **တၢ်အံၣ်** နှၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤအဆၣ်အံၣ်လၢအပံၣ်နှၣ်ပစံးလာတၢ်
အံၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်အံၣ်တၢ်ဆံၣ်လီၤ.
၂၅. **ထိးအံၣ်** နှၣ်မ့ၢ်ပဒုးအုၣ်ဆါပဖိဆံးနှၣ်ပစံးလာထိးအံၣ်လီၤ.
ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထိးအံၣ်ထိးဆံၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤထိးအံၣ်အဖိ
လၢလီၤအဟိလီၤ.
၂၆. **ဒုးအံၣ်** နှၣ်မ့ၢ်ပညၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးပတအံၣ်ဆါဘၣ်တနံၤခံနံၤ
မ့ၢ်ဂ့ၤ. ခံနံၤသၢနံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ. ပစံးလာဒုးအံၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ
ဒုးအံၣ်ဒုးဆံၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤအညၣ်ဂီၢ်ဒီးဒုးအံၣ်ခံနံၤသၢနံၤလီၤ.
၂၇. **ဒုးအံၣ်** နှၣ်မ့ၢ်ပထိးအံၣ်ပဖိနှၣ်ပစံးလာဒုးအံၣ်လီၤ. ဒုးအံၣ်န
ဖိလၢတၢ်ပူၤဟိတက့ၢ်.
၂၈. **နါအံၣ်** နှၣ်မ့ၢ်ပဘၣ်တမ့ၢ်ဒီးပနါဒုးထံလီၤ ဘျုးသလံးဒီးပစံး
လာပနါအံၣ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢနါအံၣ်နါဖြံလီၤ. ပှၤဆံး
ဘၣ်တမ့ၢ်နါအံၣ်လီၤနှၣ်ထွါကွံၣ်တက့ၢ်. ဒီးပစံးလာနါအံၣ်စ့ၢ်ကိး
လီၤ.

အံ့

အနုပညာရှင်တို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အဓိကကျသော အယူအဆများကို အနုပညာများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ကြသည်။

အံၣ်-အံၣ်-အံၣ်

၄-၁. အလီ၊ နှိုမှ်တၢ်လၢသီနှိုဂုၤဝဲဒီးလၢခံတဂုၤဘၣ်နှိုပ

စံးလာအာလီလီ၊ ဧးပစံးဧးအဆီလာအာလီသီလီလီ၊ ပှတဂးဒ်ထီဧးအာလီ၊ တမုာ်ဘဉ်ကဂုထီဉ်တခီဘဉ်၊

၅. **အာအာ** နှဉ်မုာ်ပဘဉ်ခီဆီဧးပစံးလာအာအာလီ၊ တာ်ဒုအုဉ်ယဆါက၊ အာအာစံးဝဲလီ၊

၆. **ကအာ** ဧးဟ်သးကအာအာကအာအာ၊ ဧးဟ်သးကအာကျ၊ ဧးမဲကအာ၊ ဧးသုဉ်အိပူလီကအာ၊ဧးတပူအိဉ်ကအာကျ၊ ဧးသီဉ်လီကအာ၊ တာ်ခဲလာဉ်ကွာ်လာကအာတကုာ်၊

၇. **စံးအာ** နှဉ်မုာ်ပဒုဉ်ပှတဂးပဆိဉ်ပှတဂးဧးပစံးလာပစံးအာလီ၊ ပှတဂးစံးအာပှတဂးဧးပှတဂးလာထီဉ်လီ၊

၈. **ဆါအာ** နှဉ်မုာ်တဆါခံတူဉ်နှဉ်ပစံးလာတဆါအာလီ၊ ဧးပစံးဧးအဆီလာဆူးအာဆါအာလီ၊

၉. **ဆီဉ်အာ** နှဉ်မုာ်ပစံးပှတဂးလာပှတဂးအာဧးပစံးလာဆီဉ်အာလီ၊ ပှတဂးနှဉ်စံးဝဲလာစအုဉ်လီစသးဧးပှတဂးဧးဆီဉ်အာဝဲထယတဂးလီ၊ ပှတဂးဘဉ်တစံဉ်ညီဉ်ယဉ်နှဉ်မုာ်ပဒီဉ်ဆီဉ်အာအီလီ၊

၁၀. **တအာ** နှဉ်မုာ်ပနာ်ပူတံာ်တပတနာ်ဟူဘဉ်တနှဉ်ပစံးလာပနာ်တအာလီ၊

၁၁. **တါအာ** နှဉ်မုာ်တံာ်တနါတါမုာ်တါယာ်သရဲသခးလာလီအိဉ်မဆါတါနှဉ်ပစံးလာတါအာလီ၊ ဧးပစံးဧးအဆီလာတါအာတါသီလီ၊ တံာ်တနါတါအာတါသီစံးဝဲဒဉ်၊

၁၂. **အာလီ** နှဉ်မုာ်တါလီလံာ်တဂုလာဘဉ်ဧးပစံးလာအာလီလီ၊

၁၃. **တူါအာ** နှဉ်မုာ်ပဒုဉ်ပှတဂးဧးပစံးလာပတူါအာပှတဂးလီ၊ ပှတဂးတနာ်တူါနှဉ်တါဘဉ်နှဉ်ပှတဂးဒုဉ်တူါအာအီလီ၊ ပတူါအာပှတဂးနှဉ်ပစံးဧးအာလီ၊ ပှတဂးမတါတသုဘဉ်နီတမံဘဉ်၊ ပှတဂးဒီဉ်တတဂုတဝါဘဉ်၊

၁၄. **နါတအာ** နှဉ်မုာ်ပနာ်ပူတံာ်တပတနာ်ဟူဘဉ်တနှဉ်ပစံးလာနါတအာလီ၊ ဧးပစံးဧးအဆီလာနါတကံာ်တအာလီ၊ ပှတဂးအနါတကံာ်တအာတနာ်ဟူဘဉ်တါဘဉ်၊

၁၅. **ပအာ** နှဉ်မုာ်ပမတံာ်တပူလာပစုညါသးဧးပစံးလာပအာလီ၊ ပှတဂးပအာပီပူလာအစုညါသးလီ၊ ပှတဂးအပူါဟီဉ်ဧးပအာဝဲအကီာ်ပူလာအစုညါသးလီ၊

၁၆. **ဘဉ်အာ** နှဉ်မုာ်ထီဉ်တါလာပကွာ်မသးသးလိဉ်သးကီဉ်နှဉ်ပစံးလာဘဉ်အာလီ၊ ဧးပစံးဧးအဆီလာဘဉ်အာဘဉ်သီလီ၊

၁၇. **မအာ** နှဉ်မုာ်ပမပှတဂးတဂုဘဉ်ထီဉ်တမံနှဉ်ပစံးလာပမအာလီ၊ ပမအာပှတဂးနှဉ်ပတီ၊ ပထု၊ ပထီ၊ ပကနးလာအဂုတအိဉ်ဘဉ်နီတမံနှဉ်ပစံးလာပမအာလီ၊ လာနှဉ်အဖီခိဉ်မအာတါနှဉ်အါးလီ၊ တမုာ်ဘဉ်ကုါဧးမကုါဝဲ၊ တမုာ်ဘဉ်မါဧးမလာမါ၊ တမုာ်ဘဉ်ထွဉ်ဧးဟ်လာဧးဖီလံာ်လီ၊ ဧးမုါမအာဝဲခဲလာလီ၊

၁၈. **သးအာ** နှဉ်မုာ်ပှတဂးသးဒီဉ်နးနှဉ်ပစံးလာပှတဂးသးအာလီ၊ ပှတဂးအသးအာက၊

၁၈-၁. **သးဘဉ်အာ** နှဉ်မုာ်ပကွာ်တါလာတါမိဉ်ဘဉ်ပသးနှဉ်ပစံးလာပသးဘဉ်အာလီ၊ ပှတဂးနှဉ်အိဉ်ဧးနါအံဉ်နါဉ်စသး ဘဉ်

အာနးက၊ ပှတဂးအခိဉ်အိဉ်ဧးသုဉ်စသးဘဉ်အာက၊ တါအံဉ်တါဆံဉ်နှဉ်ပသးဘဉ်အာခဲလာလီ၊ ဧးပစံးဧးအဆီလာသုဉ်ဘဉ်အာသးဘဉ်အာလီ၊

၁၉. **အအာအသီ** နှဉ်မုာ်ထီဉ်တါတဂုဘဉ်နှဉ်ပစံးလာအအာအသီခဲလာလီ၊ တါလာအအာအသီတဖဉ်နှဉ်တဂုဘဉ်နီတမံဘဉ်၊

၂၀. **အာဉ်** နှဉ်မုာ်ပထုတါပူတါလီတကလုဉ်ကုအသးဧးဒီဉ်ဝဲနှဉ်ပကီးလာအာဉ်လီ၊ ဧးပကီးလာစံးစကီးလီ၊ ပှတဂးထုအာဉ်တဒုနှဉ်မုာ်ဟ်ဘုချ်လာအပူါလီ၊

၂၁. **အာဉ်** နှဉ်မုာ်ပတူဉ်လီဉ်ပှတဂးအကလုါလာတါကတါဧးပစံးလာအာဉ်လီ၊ ဧးပစံးလာအာဉ်လီစကီးလီ၊ ဧးပစံးဧးအဆီလာအာဉ်လီအီလီစကီးလီ၊ ဟဲမံဧးယတကုာ်၊ ဧးအဝဲတဂါအာဉ်လီဝဲ၊ အာဉ်စံးဝဲဒဉ်၊ အာဉ်အာဉ်စကလဲဧးနုလီ၊ အာဉ်အာဉ်စံးဝဲဒဉ်၊

၂၂. **တအာဉ်** နှဉ်မုာ်ထံတယူဘဉ်ဧးပစံးလာထံတအာဉ်လီ၊ ဧးပစံးလာထံသအာဉ်စကီးလီ၊ ဧးပစံးဧးအဆီလာတအာဉ်ထာဉ်လီ၊ ထံတအာဉ်နှဉ်တယူဘဉ်၊ အိဉ်ဂါတပာ်လီ၊

၂၃. **တါအာဉ်** နှဉ်မုာ်ဟီဉ်ခိဉ်သဝဲထီဉ်အါတုကလာတါစုါဧးပစံးလာတါအာဉ်လီ၊ တါအာဉ်ထီဉ်တုါအါဧးတါစုါဝဲလီ၊ ဧးပစံးဧးအဆီလာတါအာဉ်တါခံးလီ၊ တါအာဉ်တါခံးတုါတါစုါဝဲလီ၊ တါအာဉ်ဘာမုါဧးတါတကီာ်လီဘဉ်၊ တါအာဉ်တါခံးနးက၊

၂၄. **တါအာဉ်ထီ** နှဉ်မုာ်တါအာဉ်လဲအုမုါထီဉ်တခီဧးပစံးလာတါအာဉ်ထီလီ၊ တါစုါခါနှဉ်တါအာဉ်ထီအုမုါထီဉ်တခီလီ၊ တုါတါအာဉ်ထီဧးတါစုါဝဲလီ၊

၂၅. **တါအာဉ်ထီဉ်** နှဉ်မုာ်တါအာဉ်ဟဲထီဉ်လဲမုထံးဧးထီဉ်အုမုါခိဉ်အခီနှဉ်ပစံးလာတါအာဉ်ထီဉ်လီ၊ ဧးပစံးဧးအဆီလာတါအာဉ်ထီဉ်ခံးလီလီ၊ တါအာဉ်ထီဉ်ခံးလီဧးတါစုါဝဲလီ၊

၂၆. **တါအာဉ်ဘာ** နှဉ်မုာ်တါအာဉ်လီဘာတခီမုါမီလါမီဆဉ်မီနှဉ်ပစံးလာတါအာဉ်ဘာမုါလီ၊ တါအာဉ်ဘာမုါမီလါမီဆဉ်မီဖီမီတဖျါထီဉ်ဘဉ်ဝဲဘဉ်၊

၂၇. **တါအာဉ်လီ** နှဉ်မုာ်တါအာဉ်လဲအုမုါနုတခီဧးပစံးလာတါအာဉ်လီလီ၊ ကလံာ်မုါလီဧးတါအာဉ်လီစကီးလီ၊ တုါတါအာဉ်လီဧးတါယါထီဉ်ဝဲလီ၊ ဧးပစံးဧးအဆီလာတါအာဉ်လီတါခံးလီလီ၊

၂၈. **ထီးပအာဉ်** နှဉ်မုာ်တါဖိတါလံာ်တကလုဉ်ကံဉ်ဒ်သဉ်မံယါအသးကံဉ်ဒ်ဘီဉ်သအိဉ်အသးဧးပကီးလာထီးပအာဉ်လီ၊ ဧးပကီးလာပလီမဲစကီးလီ၊ ဧးပကီးဧးအဆီလာထီးပအာဉ်ထီးပအာဉ်လီ၊

၁၀. **ပအာဉ်** နှဉ်မုာ်ပသုဉ်စုဉ်လုဉ်အခိဉ်ဧးတုါဘဉ်ဆီးတါနှဉ်တဂုလာဘဉ်ဧးပစံးလာပအာဉ်လီ၊ ပဆဲဉ်ခိဉ်နှဉ်ပမတါကနှဉ်လာဉ်လုဉ်ဧးဘဉ်တါဖိတါလံာ်ဧးပအာဉ်ဝဲလီ၊ ဧးပစံးလာလီပအာဉ်စကီးလီ၊ ဧးပစံးလာပအာဉ်စကီးလီ၊ တါကနှဉ်ခိဉ်ပအာဉ်လံ၊ ဘဉ်တါတနုလာဘဉ်၊ ဧးပစံးဧးအဆီလာပအာဉ်ပအာဉ်လီ၊

အာဇာနည်-အု-အု:

- ၁၁. **သအာဇာနည်** နှင့်မှတ်တမ်းတင်သောအာဇာနည်လေး၊ ထံသအာဇာနည်တစ်ယောက်၊ အိပ်ကပ်တစ်ယောက်၊ ဒီးပုဂံကညီတိသနီ၊ နှင့်ထံတိသအာဇာနည်အသးတစ်ယောက်လေး၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဟ်အာဇာနည်လေး၊ ဒီးပစံးလဟ်အာဇာနည်စွဲကိးလေး၊
- ၁. **အာအာ** နှင့်မှတ်ပကွတ်တတဘဉ်ဘဉ်ပစံးဒီးပစံးလဟ်အာအာလေး၊ ဒီးပဘဉ်ဒီးအဆိဒီးပစံးလဟ်အာအာစွဲကိးလေး၊ အာအာအာအာ၊ တာဒ်အုဉ်ယာဆါက၊ အာအာအာအာ၊ ပုတဂလိတ်ကွဲပံယာဆါက၊
- ၁. **အုကြာဉ်** နှင့်မှတ်ဘိသအိဉ်ပသုဒီးပစံးလဟ်ဘိသအိဉ်အုကြာဉ်လေး၊ ဘိသအိဉ်တနီပသုသိဉ်အုကြာဉ်အုကြာဉ်စံးဝဲဒဉ်လေး၊
- ၂. **အုဉ်** နှင့်မှတ်ဒီးအုဒီးယးလဟ်ထီဉ်ဖိးသုဉ်ကပိဉ်ဝဉ်ကပ၊ နှင့်ပကိးလဟ်အုဉ်လေး၊ ဒီးပတနီနီကိးလဟ်အုဉ်လေး၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလဟ်အုဉ်အုဉ်လေး၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလဟ်အုဉ်အုဉ်စွဲကိးလေး၊
- ၃. **အုစပြု** နှင့်မှတ်ခဲမုဂု၊ တာစိဉ်မုဂု၊ ပစံးလဟ်မသးအုစပြုလေး၊ တာစိဉ်အုစပြုနှုဉ်မှတ်စွဲအိဉ်ဒီးပစံးလဟ်၊ သစုကျါခဲအုစပြုစံးဝဲဒဉ်၊
- ၄. **ကအု** ဒီးကအုကအုး၊ ဒီးကအုလေးအသး၊ ဒီးကအုကစွါ၊ ဒီးကအုကအါ၊ တာခဲလဟ်နှုဉ်ကွါလဟ်ကအုကကွါ၊
- ၅. **ကိးအုဉ်** နှင့်မှတ်ပကိးဒီးပစံးလဟ်ကိးအုဉ်လေး၊ ဒီးထီရီပနီနှုဉ်ကိးအုဉ်အုဉ်လေး၊ ဒီးပစံးလဟ်ကိးအုဉ်အုဉ်စွဲကိးလေး၊
- ၁. **အုး** နှင့်မှတ်ပဘဉ်ယိဉ်တာနှုဉ်ပစံးလဟ်ပသးအုးလေး၊ ပုတဂဘဉ်ယိဉ်လဟ်အိဉ်ဝဲဒီးအသးအုးဝဲလေး၊ ဒီးထီရီတာလဟ်ဘဉ်ယိဉ်ဒီးပသးတမုဉ်ဘဉ်နှုဉ်ပစံးလဟ်ပသးအုးလေး၊
- ၂. **အုး** နှင့်မှတ်လဟ်ဘိအိဉ်ဒီးအပြုးအဖုအကမုဉ်ကမုဉ်အိဉ်ထီဉ်ဝဲနှုဉ်ပစံးလဟ်အုးလေး၊ ဟုနှုဉ်တပဟ်ယိဉ်ဒီးအုးဝဲနှုဉ်ပအိဉ်တဝဲဘဉ်၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဟ်အုးအသးလေး၊
- ၃. **အုး** နှင့်မှတ်အာဇာနည်လဟ်တစုဘဉ်ဒီးတာတကိလေးဘဉ်ဝဲနှုဉ်ပစံးလဟ်အာဇာနည်အုးလေး၊ တာအာဇာနည်ဒီးတာတကိလေးဘဉ်၊
- ၄. **အုးကမု** နှင့်မှတ်ပုဂံကညီဘဉ်မိဉ်ဘဉ်မးဒီးဟ်သပုဂံအသးနှုဉ်ပစံးလဟ်အမဲဉ်အုးကမုလေး၊ ပုတဂအတိဉ်ဖိတာလံဟးဂီဒီးဟ်အမဲဉ်အုးကမုလေး၊ ဒီးပစံးလဟ်အုးသမုဉ်စွဲကိးလေး၊
- ၅. **အုးကြာဉ်** နှင့်မှတ်လဟ်တိဉ်ဝဲနှုဉ်ပစံးဒီးအဆိလဟ်တိဉ်နီဉ်အုးကြာဉ်လေး၊ တာကူတာသိးတိဉ်နီဉ်အုးကြာဉ်နှုဉ်ပကူပသိးယာက၊ ကဆိအဖံးနှုဉ်တိဉ်နီဉ်အုးကြာဉ်လေး၊
- ၆. **အုးခဉ်အုးမု** နှင့်မှတ်ပုဂံကညီသးဒိဉ်ထီဉ်ဒီးဟ်သးသပုဂံတာနှုဉ်ပစံးလဟ်သးအုးခဉ်အုးမုလေး၊ ဒီးပစံးလဟ်သးအုးတမုဉ်စွဲကိးလေး၊ ပုလဟ်သးအုးခဉ်အုးမုနှုဉ်ပအိဉ်ဒီးအိတမုဉ်ဘဉ်၊
- ၇. **အုးတမု** နှင့်ဒ်အုးကမုအသိးလေး၊ ဒီးမှတ်ပုဂံဘဉ်ယိဉ်တာအသးအုးဒီးဟ်သပုဂံအသးနှုဉ်ပစံးလဟ်သးအုးတမုလေး၊ ပုတဂအသးကိးဒီးဟ်သးအုးတမုလေး၊
- ၈. **အုးမု** နှင့်မှတ်အုးခဉ်အဆိလေး၊ ဒီးမှတ်ပုဂံသးဒိဉ်ထီဉ်လဟ်တက

အုး

- တိဘဉ်တာဒီးဟ်သပုဂံအသးနှုဉ်ပစံးဒီးအဆိလဟ်အုးခဉ်အုးမုလေး၊
- ၉. **အုးသကျာဉ်** နှင့်မှတ်အာဇာနည်တာခဲးတိဉ်ဒီးပစံးလဟ်အာအသးအုသကျာဉ်လေး၊ တာစုခါတာမအသးအုးသကျာဉ်လေး၊
- ၁၀. **အုးသကျာဉ်** နှင့်မှတ်အာဇာနည်ထီဉ်ဂီဝဲဒီးပစံးလဟ်အာဇာနည်အုးသကျာဉ်လေး၊ တာအာဇာနည်တနီနီဂီဝဲအုးသကျာဉ်လေး၊
- ၁၁. **အုးအး** နှင့်မှတ်ပုဂံလဟ်တိဉ်ထီဉ်ဖျးကိဉ်ဝဲနှုဉ်ပစံးလဟ်တိဉ်တာအုးအသးလေး၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဟ်အုးအိဉ်အုးအသးလေး၊ ပုတဂလဟ်တာအုးအိဉ်အုးအသးဝဲဒဉ်၊
- ၁၂. **အုးအးကတတ်ပု** နှင့်မှတ်ပုဂံလဟ်တိဉ်တာသဘဉ်ကတိဉ်တာထီဉ်ဖျးဘဉ်နှုဉ်ပစံးလဟ်အုးအးကတတ်ပုလေး၊ ပုအုးအးကတတ်ပုနှုဉ်ကတိဉ်တာသဘဉ်၊
- ၁၃. **အုးအိဉ်အုးအိဉ်** နှင့်မှတ်ပုဂံလဟ်တာတချ့ဘဉ်ဒီးဝဲလဲလီယာခိယာခိနှုဉ်ပစံးလဟ်တာအုးအိဉ်အုးအိဉ်လေး၊ ပုတဂလဟ်တာအုးအိဉ်အုးအိဉ်ဒီးလဲလီတာတချ့ဘဉ်လေး၊
- ၁၄. **အုးအိ** နှင့်မှတ်ဒုဉ်တကလုဉ်လဟ်အဖံးပြုဝဲနှုဉ်ပကိးလဟ်အုးအိလေး၊ ဒီးပအိဉ်တဘဉ်ဘဉ်မုပုလေး၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလဟ်အုးအိအုးအိလေး၊
- ၁၅. **အုးအိ** နှင့်မှတ်တိဉ်အဆိလေး၊ ဒီးမှတ်ဖံးမုဂု၊ တာကူတာသိးမုဂု၊ တိဉ်ဝဲဒီးပစံးလဟ်တိဉ်နီဉ်အုးအိလေး၊ တာကူတာသိးတိဉ်နီဉ်အုးအိပကူပသိးယာက၊
- ၁၆. **ကအုး** ဒီးကအုးကအုး၊ ဒီးကအုးကအိဉ်၊ တာခဲလဟ်နှုဉ်ကွါလဟ်ကအုးကကွါ၊
- ၁၇. **ကီအုး** နှင့်မှတ်ပတသါထီဉ်ဘဉ်ဒီးပစံးလဟ်ကီအုးလေး၊ ပုတဂယုလေးအူထံလံဒီးကီအုးဝဲလေး၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဟ်ကီအုးကီတိလေး၊ ဒီးပဝဲသးစုပဆိဉ်လီပသးနှုဉ်ပစံးလဟ်ကီအုးစွဲကိးလေး၊ ဒီးပစံးလဟ်ကီပအုးစွဲကိးလေး၊
- ၁၈. **ကီအုး** နှင့်မှတ်ပုဂံတဂါကတိဉ်ဆါပုမ၊ ဆါပသးဒီးပဝဲသးစုဆိဉ်လီပသးဒီးပတကတိဆါဘဉ်၊ ပတမဆါဘဉ်နှုဉ်ပစံးလဟ်ကီအုးလေး၊ ဒီးပစံးလဟ်ကီပအုးစွဲကိးလေး၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလဟ်ကီအုးကီတိလေး၊
- ၁၉. **တအုး** နှင့်မှတ်ပုဂံလဟ်တိဉ်ထီဉ်ဖျးကိဉ်မုဂု၊ တထီဉ်ဖျးဘဉ်မုဂု၊ ပစံးလဟ်တိဉ်တာအုးတအုးလေး၊ ပုတနီနီကတိဉ်တာအုးတအုးတထီဉ်ပဂံထီဉ်ဖျးဘဉ်၊
- ၂၀. **တာအုးယီ** နှင့်မှတ်ဖိတာလံလဟ်ပတအိဉ်ဘဉ်ယုဉ်ဘဉ်ဒီးပမံပပုဂံခဲနဲနှုဉ်ပကိးလဟ်အုးယီလေး၊ တာအုးယီနှုဉ်မှတ်ထိးတိကစုဒုဉ်၊ တာခဲလဟ်နှုဉ်ပကိးလဟ်အုးယီလေး၊ ဒီးပတအိဉ်ယုဉ်ဘဉ်ဒီးမံပပုဂံခဲနဲဘဉ်၊ မံပပုဂံအိဉ်ဒီးမာတအိဉ်ဘဉ်၊ မာမုအိဉ်ဒီးမံပပုတအိဉ်ဘဉ်လေး၊ ဒီးပကိးလဟ်အုးယီလေး၊
- ၂၁. **တးအုး** နှင့်မှတ်ဖိတာလံတကလုဉ်လဟ်ခဲနဲလဟ်သုဉ်ခဲနဲနှုဉ်ပကိးလဟ်အုးစွဲကိးလေး၊ တးအုးဒီးတးအုးနှုဉ်ဒီးသိးသိးလေး၊ ဒီးပကိးဒီးအဆိလဟ်တးအုးတးမုလေး၊
- ၂၂. **ထုသအုး** နှင့်မှတ်ပုဂံကညီအိဉ်တာဘဉ်ယးဒီးတာလံတာခဲလေး၊

အုး-အုၼ်

၂၃. **ထီၼ်အုး** န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်လၢယးဝဲလၢလီၼ်လံၤမ့ၼ်ဂ့ၤ. ထံၤယံၼ်ထီၼ်လၢယး တဘီၼ်ဘၼ်မ့ၼ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢထီၼ်အုးလီၤ. ထံၤတလီၼ်ထီၼ်အုးဒီးဝဲတဘီၼ်ဘၼ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢထီၼ်အုးထီၼ်အုးလီၤ.

၂၄. **ထီၼ်အုး** န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်လၢဝါဝဲန့ၼ်တၢ်စူၤဘၼ်ဒီးယးဝဲန့ၼ်ပစံးလၢထီၼ်အုးလီၤ. ဒီးပစံးလၢနီၤလုၤစ့ၤကိးလီၤ. ချီၼ်သီန့ၼ်ပဟ်လၢပစံးကျါမ့ၼ်ဂ့ၤ. တၢ်စူၤဘၼ်မ့ၼ်ဂ့ၤ. ထီၼ်အုးဝဲလီၤ.

၂၅. **ဒီးအုး** န့ၼ်မ့ၼ်ထီၼ်တၢ်ထီၼ်ယံၼ်ထီၼ်ယုးမ့ၼ်ဂ့ၤ. အံၤဘုၼ်အံၤဗဲၼ်မ့ၼ်ဂ့ၤ. ယးဝဲဒီးပစံးလၢဒီးအုးလီၤ. ဒီးပစံးလၢဒီးယးစ့ၤကိးလီၤ. သ့ၼ်ကပၤဝၼ်ကပၤဒီးအုးဒီးယး. စီၤနီၤခိၼ်အိၼ်မ့ၼ်အလီၤန့ၼ်ပမ့ၼ်တထူးဘၼ်ဒီးဒီးအုးဒီးယးဝဲလီၤ.

၂၆. **နာအုး** န့ၼ်မ့ၼ်ပဟ်ဟုယံၼ်ဒီးနာတမ့ၼ်ဘၼ်မ့ၼ်ဂ့ၤ. ဘုလီၼ်လံၤအသးနာတမ့ၼ်ဘၼ်မ့ၼ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢနာအုးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢနာအုးနာအုးလီၤ. ဟုနာအုးပအိၼ်တဝံၼ်ဘၼ်. ဘုလီၼ်လံၤအသးနာအုးပအိၼ်တဝံၼ်ဘၼ်.

၂၇. **ပအုး** န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်ဘီၼ်ဝဲဒီးဖုၼ်ဝဲန့ၼ်ပစံးလၢပအုးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပအုးပအုးလီၤ. ပုၤတဂၤဒိၼ်တၢ်ပအုးဒုးလီၤ. ပုၤလၢဘီၼ်ဝဲဒီးအစုဖုၼ်န့ၼ်မ့ၼ်ဒိၼ်တၢ်ပအုးလီၤ. ထီၼ်တၢ်ဘီၼ်ဒီးဖုၼ်ဝဲန့ၼ်ပစံးလၢပအုးလီၤ. ထံၤပိၼ်ဒုၼ်ပအုးဒုးစံးဝဲလီၤ.

၂၈. **ပအုးပအုး** န့ၼ်မ့ၼ်ပုၤဆံးမံၤအုၼ်ဒီးပစံးလၢမံၤပအုးပအုးလီၤ. ပုၤဆံးတဂၤမံၤပအုးပအုးလီၤ.

၂၉. **လီၤအုး** န့ၼ်မ့ၼ်ပလီၤဘျၢအုၼ်ထံၤကျါန့ၼ်ပစံးလၢပလီၤအုးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤအုးလီၤယုၤလီၤ. ပုၤတဂၤခိၼ်တန့ၼ်ဘၼ်ဒီးလီၤအုးဝဲလီၤ.

၃၀. **သအုး** န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်လၢအၢကတၢ်ဝဲန့ၼ်ပစံးလၢသအုးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသအုးသပူၤလီၤ. ထီၼ်တၢ်အၢကတၢ်မ့ၼ်ဂ့ၤ. တၢ်ဘၼ်အၢကတၢ်မ့ၼ်ဂ့ၤ. ပစံးလၢသအုးခဲလၢလီၤ. ဒီးပစံးလၢတၢ်သအုးစ့ၤကိးလီၤ. ထံၤဖိၼ်လီၤ, အံၤဆါလီၤ, ဆံၤဆါလီၤ, တၢ်သအုးအပူၤလီၤ. တၢ်ယုၤတၢ်ပျံၤမ့ၼ်တၢ်သအုးစ့ၤကိးလီၤ.

၃၁. **သးအုး** န့ၼ်မ့ၼ်ပဘၼ်ယိၼ်တၢ်လၢပကဖိၼ်မ့ၼ်ဂ့ၤ. ပကသံၤမ့ၼ်ဂ့ၤ. ပကဆါမ့ၼ်ဂ့ၤ. ပကအိၼ်ဝံၤမ့ၼ်ဂ့ၤ. ပတၢ်ကဟးဂုၼ်ဟးဂီၤမ့ၼ်ဂ့ၤ. ပသးတမ့ၼ်ဘၼ်ဒီးပစံးလၢပသးအုးလီၤ. ပုၤတဂၤဆါဒီးအမါဘၼ်ယိၼ်ကသံၤဒီးအမါသးအုးဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသုၼ်အုးသးအုး သုၼ်အုးသးကးလီၤ.

၁. **အုၼ်** န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်သံစိၼ်အညၼ်လီၤကလဲဝဲဒီးပစံးလၢအုၼ်လီၤ. တၢ်ညၼ်အုၼ်န့ၼ်နာအုၼ်ကၢ. ပအိၼ်တဝံၼ်ဘၼ်. ပအိၼ်တသုလၢဘၼ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုၼ်ကျၼ်လီၤ. ထီၼ်တၢ်သံလၢအယံၼ်ဒီးအညၼ်လီၤကလဲဝဲလၢလီၤ. အညၼ်လီၤသဘျီဝဲလၢလီၤန့ၼ်ပစံးလၢအုၼ်ခဲလၢလီၤ. အုၼ်သံ. အုၼ်သံ. ပစံးန့ၼ်လီၤ.

၂. **အုၼ်** န့ၼ်မ့ၼ်ပမၤထီၼ်ပထူးပယုၤပကလုၤဒီးပသးဝံၼ်တၢ်ပထူးပယုၤပကလုၤန့ၼ်ပစံးလၢပအုၼ်လီၤ. ပုၤတဂၤအုၼ်ထီၼ်မ့ၼ်ကၢ. ပုၤတဂၤသးဝံၼ်တၢ်ဒီးအုၼ်ဝဲမ့ၼ်ကၢ. သုအုၼ်တၢ်န့ၼ်အုၼ်ဒိဖိးတက့ၢ်.

၃. **အုၼ်က့ၢ်** န့ၼ်မ့ၼ်ပုၤဘၼ်ဖိၼ်ဘၼ်နးဒီးပမၤစၢၤဒီးပပုၤက့ၢ်လီၤက့ၢ်န့ၼ်ပစံးလၢအုၼ်က့ၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုၼ်က့ၢ်ခိၼ်က့ၢ်

အုၼ်

လီၤ. ဒီးပစံးလၢအုၼ်ခိၼ်စ့ၤကိးလီၤ. ပုၤတဂၤအုၼ်က့ၢ်ခိၼ်က့ၢ်အဝဲတဂၤဒီးလိးတနီၤဝဲအမဲၼ်ညါလၢစ့လီၤ. ပုၤတဂၤဘၼ်ဖိၼ်ဘၼ်ယံၼ်ဒီးကဲကုၼ်ဝဲန့ၼ်အုၼ်ခိၼ်က့ၢ်ဒီးလိးတနီၤအမဲၼ်ညါတက့ၢ်.

၄. **အုၼ်စပျီ** န့ၼ်မ့ၼ်ပုၤသးအုးဒီးဟ်သးသပူၤတၢ်ဒီးအမဲၼ်နံၤတအိၼ်ဘၼ်ဝဲန့ၼ်ပစံးလၢဟ်မဲၼ်အုၼ်သပူၤလီၤ. ပုၤတဂၤန့ၼ်တုၤအမါမၤတကဲးနးဒီးဟ်အမဲၼ်အုၼ်စပျီလီၤ. ဒီးပုၤကၢၼ်န့ၼ်တၢ်ကၢၼ်မၤအသးလၢတၢ်ဒီးဟ်အမဲၼ်အုၼ်စပျီစ့ၤကိးလီၤ.

၅. **အုၼ်တုၤ** န့ၼ်မ့ၼ်ပုၤကညီတုၤအခါလၢသံဒီးပစံးလၢအကလၢအုၼ်တုၤလီၤ. ပုၤကညီန့ၼ်တုၤအကလၢအုၼ်တုၤဒီးသံဝဲလီၤ.

၆. **အုၼ်တုၤအသး** န့ၼ်မ့ၼ်ပုၤလၢမၤစၢၤပုၤဘၼ်ဖိၼ်ဒီးလဲလီၤအသးလၢပုၤကအလီၤဒိၼ်ပုၤကကထုၼ်ဖျးန့ၼ်မၤစၢၤဝဲလၢစ့မ့ၼ်ဂ့ၤ. တၢ်မၤမ့ၼ်ဂ့ၤ. ဒီးပစံးလၢအုၼ်တုၤအသးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုၼ်တုၤအုၼ်တီ. အုၼ်တုၤခိၼ်တီလီၤ. ပုၤတဂၤအပုၤဘၼ်တၢ်နးတၢ်ဖိၼ်ဒီးအဝဲအုၼ်တုၤအသးလၢအပုၤမဲၼ်ညါလီၤ.

၇. **အုၼ်တီ** န့ၼ်မ့ၼ်အုၼ်တုၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၼ်ပတုၤတနီၤတၢ်လၢပုၤကအဂီၢ်န့ၼ်ပစံးဒီးအဆိလၢအုၼ်တုၤအုၼ်တီလီၤ.

၈. **အုၼ်ထါ** န့ၼ်မ့ၼ်ပမၤထါဒီးပထူးပယုၤန့ၼ်ပစံးလၢအုၼ်ထါလီၤ. ပုၤကညီမၤထါဒီးအုၼ်ထါမ့ၼ်ကၢ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုၼ်ထါမၤထါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢမၤလုၤအုၼ်ထါစ့ၤကိးလီၤ.

၉. **အုၼ်န့ၼ်** န့ၼ်မ့ၼ်စံးတၢ်ဒီးပုၤကလၢပကမၤန့ၼ်အတၢ်တမံၤမံၤဒီးပစံးလၢအုၼ်န့ၼ်လီၤ. ပုၤတဂၤအုၼ်န့ၼ်အသးလၢသါကမၤန့ၼ်စဟံၼ်တဖျၢၼ်လီၤ. ပုၤတဂၤအုၼ်န့ၼ်အသးလၢသါကမၤန့ၼ်ယၤလၢခူးတလီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုၼ်န့ၼ်ခိၼ်န့ၼ်လီၤ.

၁၀. **အုၼ်ပိၼ်** န့ၼ်မ့ၼ်အုၼ်သံအဆိလီၤ. တၢ်လၢအုၼ်ဝဲလၢအလီၤကလဲဝဲန့ၼ်ပစံးဒီးအဆိလၢအုၼ်သံအုၼ်ပိၼ်လီၤ. တၢ်ညၼ်အုၼ်သံအုၼ်ပိၼ်န့ၼ်ပအိၼ်တသ့ဘၼ်.

၁၁. **အုၼ်လီၤ** န့ၼ်မ့ၼ်ပတုၤလီၤပုၤကအတၢ်မၤတၢ်အုၼ်ဒီးပစံးလၢပအုၼ်လီၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုၼ်လီၤအီၤလီၤလီၤ. ပုၤတဂၤအုၼ်လီၤအသးလၢသါကမၤစတၢ်မၤလီၤ. ပုၤတဂၤအုၼ်လီၤအသးလၢသါကမၤန့ၼ်ယၤလၢခူးတလီၤလီၤ.

၁၂. **အုၼ်လီၤကဘျီ** န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်အုၼ်လၢလီၤပုၤဝဲန့ၼ်ပစံးလၢအုၼ်လီၤကဘျီလီၤ. တၢ်သံစိၼ်န့ၼ်တုၤယံၼ်ဒီးအုၼ်လီၤကဘျီလီၤ.

၁၃. **အုၼ်လီၤကလဲ** န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်အုၼ်လၢအညၼ်ပုၼ်ကွံၼ်ဝဲလၢပအိၼ်တသ့လၢဘၼ်န့ၼ်ပစံးလၢအုၼ်လီၤကလဲလီၤ. တၢ်ညၼ်အုၼ်လီၤကလဲန့ၼ်ပုၼ်စါရါလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုၼ်လီၤကလဲအုၼ်လီၤမိၢ်မၤလီၤ.

၁၄. **အုၼ်လီၤကလဲ** န့ၼ်မ့ၼ်ပုၤဝဲၼ်ကလိးအပူၤလီၤအုၼ်ဒီးပစံးလၢအုၼ်လီၤကလဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢအုၼ်လီၤသလဲးစ့ၤကိးလီၤ. ပုၤဝဲၼ်ကလိးအုၼ်လီၤကလဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုၼ်လီၤကလဲအုၼ်လီၤကလဲလီၤ.

၁၅. **အုၼ်လီၤပိၼ်** န့ၼ်မ့ၼ်အုၼ်လီၤပုၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၼ်တၢ်အုၼ်လၢအလီၤပုၤဒီးဖုၼ်လီၤဝဲန့ၼ်ပစံးလၢအုၼ်လီၤပိၼ်အုၼ်လီၤပုၤလီၤ.

၁၆. **အုၼ်လီၤပုၤ** န့ၼ်မ့ၼ်တၢ်အုၼ်လၢဖုၼ်လီၤဒီးလီၤကလဲဝဲန့ၼ်ပစံးလၢအုၼ်လီၤပုၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုၼ်လီၤပိၼ်အုၼ်လီၤပုၤ

အုပ်-အု-အူ

လီ၊ ကဆိအုပ်လီပိုကွံင်ဒီးအိပ်လီတံင်ထဲအယံလီ၊

၁၇. **အုပ်သနါ** နှပ်မုာ်ပကတိပူဖျဲးတံလၢပုဂံအဂီၢ်ဒီးပစံးလၢ ပအုပ်သနါလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုပ်သနါတုာ်သနါလီ၊ ပု တဂၤအုပ်သနါတုာ်သနါတံလၢပုဂံအဂီၢ်လီ၊

၁၈. **အုပ်သံ** နှပ်မုာ်ထီရီၤတံအုပ်လၢအနးနှပ်ပစံးဒီးအဆိလၢ အုပ်သံလီ၊ ဒီးပစံးလၢအုပ်သံကျိၣ်သံလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ အုပ်သံပိုင်လီ၊ ဒီးပစံးလၢအုပ်သံပိုင်ပိုင်လီ၊

၁၉. **အုပ်အသး** နှပ်စံာ်လိာ်အသးဒီးပုဂံလၢပကမၤနှံအတံ တမံၤမံၤနှပ်ပစံးလၢ ပအုပ်လီၤအိလီၤပသးလီၤ၊ ဒီးပကလၢသး သုၣ်နှပ်မုာ်ပအုပ်ပသးလၢပသုၣ်ညါတံလီၤ၊

၂၀. **ကအုပ်** ဒီးကအုပ်ဆိုင်ကအုပ်ဆါနှပ်ကွံာ်လၢကအုပ်တက့ၢ်၊

၂၁. **တအုပ်** နှပ်မုာ်ပတအုပ်ဆိုင်ဖဲးနှပ်ပစံးလၢပတအုပ်ဆိုင်လီၤ၊ ပုတဂၤတအုပ်ဆိုင်ဒီးမၤဝဲလၢကပျံၤလီၤ၊

၂၂. **တံအုပ်** နှပ်မုာ်ထီရီၤတံသံစိၣ်အညၣ်လီၤကလဲၣ်နှပ်ပစံးလၢ တံအုပ်လီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတံအုပ်တံကျိၣ်လီၤ၊

၂၃. **တံအုပ်က့ၤခိၣ်က့ၤ** နှပ်မုာ်ကစၢ်ယုၤမၤပုၤလၢတံဒီးတုာ် ဒီးဘးနှပ်ပစံးလၢကစၢ်ယုၤတံအုပ်က့ၤခိၣ်က့ၤလီၤ၊ ကစၢ်ယုၤအ တံအုပ်က့ၤခိၣ်က့ၤနှပ်ပုၤမုာ်တုာ်ဝဲဒီးကပူၤကဖျဲးဒီးတံဒီးဘးလီၤ၊ ဒီးပစံးလၢတံအုပ်က့ၤခိၣ်က့ၤစၢ်ကိးလီၤ၊

၂၅. **ထီၣ်အုပ်လီၤအမဲာ်** နှပ်မုာ်ပုၤလၢထီၣ်လီၤသပုာ်အမဲာ်နှပ်ပစံး လၢထီၣ်အုပ်လီၤအမဲာ်လီၤ၊ ပုၤကညီဘၣ်ယိၣ်တံတုၤဟံသပုာ် အ သးဒီးပစံးလၢထီၣ်အုပ်လီၤအမဲာ်လီၤ၊

၂၆. **နၢအုပ်** နှပ်မုာ်တံအုပ်နၢဝဲတမုာ်ဘၣ်ဒီးပစံးလၢနၢအုပ်လီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢနၢအုပ်နၢသ့ၤနၢအုပ်နၢသြီလီၤ၊ ထီရီၤတံအုပ် ဒီးတံအုပ်တံဆံၣ်နှပ်နၢအုပ်ဝဲလီၤ၊

၂၇. **ဘိၣ်အုပ်ဘိၣ်ပိုင်** နှပ်မုာ်ပုၤလၢဘိၣ်ဝဲဒီးပုာ်ဝဲနှပ်ပစံးလၢဘိၣ် အုပ်ဘိၣ်ပိုင်လီၤ၊ ပုၤလၢဘိၣ်နးကဲၣ်ဆိးနှပ်ပစံးလၢဘိၣ်အုပ်ဘိၣ် ပိုင်လီၤ၊

၂၈. **မဲာ်အုပ်သပိုင်** နှပ်မုာ်ပုၤကၢၣ်ဒီးပမၤတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးဟံသပုာ်အ သးလၢတန့ၢ်ဘၣ်ဝဲနှပ်မုာ်ဂုၤ၊ ပုၤလၢအသးအုးတံဒီးဟံသပုာ်အ သးမုာ်ဂုၤ၊ ပစံးလၢ ဟံ အမဲာ်အုပ်သပိုင်လီၤ၊ ပုၤတံဘျုးတဂၤ ဘၣ်ယိၣ်ကလီၤဘၣ်ယိၣ်ဒီးဟံအမဲာ်အုပ်သပိုင်လီၤ၊

၂၉. **အံအုပ်** နှပ်မုာ်ပုၤကညီသးဝံၣ်တံလၢအကလုာ်ပြီၣ်နှပ်ပစံးလၢ သးဝံၣ်တံအံအုပ်အံအုပ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤသးဝံၣ်အမိအံအုပ်အံအုပ် စံးဝဲဒၣ်၊

၁. **ခဲကိာ်အုၤ** နှပ်မုာ်အိၣ်ဒၣ်ကယာ်တစိာ်စံးဝဲလီၤ၊ ခဲကိာ်အုၤစ ကအိၣ်ဒၣ်ကယာ်မုၤ၊ စကလဲၤခဲကိာ်အုၤအုၤလံာ်ဒၣ်ကယာ်ယၤ၊ စကအိၣ်မုၤခဲကိာ်အုၤစကအိၣ်ဒၣ်ကယာ်၊

၂. **ခဲကိာ်အုၤ** နှပ်မုာ်တံအုၤခံအုၤညါနှပ်ပစံးလၢခဲကိာ်အုၤလီၤ၊ ကစၢ်ယုၣ်ရှုးကဟဲလီၤခဲကိာ်အုၤနှပ်ဟီၣ်ခိၣ်အစိကလၢကဲဝဲလီၤ၊

၃. **မကိာ်အုၤ** နှပ်မုာ်တံပုၤကွံာ်တစိာ်ဒီးပစံးလၢမကိာ်အုၤလီၤ၊ ပုၤတပုၤဟဲမကိာ်အုၤဒီးက့ၤဝဲလံၤ၊ နဖီမုၤလၢမကိာ်အုၤနှပ်တမံဒီး ဘၣ်ခါ၊

၁. **အူ** နှပ်မုာ်ပမၤကသုၣ်တံလၢပထီၣ်ခိၣ်နှပ်ပစံးလၢအူလီၤ၊

အူ

ပုၤတဂၤအူမုာ်ဒီးမုာ်ကဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအူအါ လီၤ၊

၂. **အူ** နှပ်မုာ်ပဆဲးန့ၣ်တံပုၤလၢပစုမုာ်ဒီးပစံးလၢပအူလီၤ၊ ပု တဂၤအူတံပုၤလၢအစုမုာ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤအူဆွဲၣ်ပုၤလၢအစုမုာ် လီၤ၊ ပုၤအူထုၣ်မိပုၤလၢအစုမုာ်စံးဝဲဒၣ်၊

၃. **အူကရုာ်** နှပ်မုာ်ဘိၣ်သအိၣ်ပသုၣ်သိၣ်ဒီးပစံးလၢသိၣ်အူကရုာ် အူကရုာ်လီၤ၊ ဘိၣ်သအိၣ်အသုၣ်သိၣ်အူကရုာ်အူကရုာ် လီၤ၊ ဒီးပစံးလၢအူဂြုၣ်စၢ်ကိးလီၤ၊

၄. **အူကံာ်** နှပ်မုာ်ပမၤကံာ်ခိၣ်ဖျါခိၣ်ကးဒီးပစံးထီၣ်ဟံးထီၣ် လၢပစုမုာ်ခိၣ်ဒီးပစံးလၢပအူကံာ်လီၤ၊ ပုၤတဂၤအူကံာ်ခိၣ်ဖျါတ ဘၣ်ဂုၤကၤ၊

၅. **အူခဲးထီၣ်** နှပ်မုာ်ပဆဲးခဲးထီၣ်တံလၢပစုမုာ်ခိၣ်ဒီးပစံးလၢပ အူခဲးထီၣ်လီၤ၊ အူခဲးထီၣ်ကွံာ်ဘု လဲၤန့ၣ်ဆုန့ၣ်ပုၤ နှပ်တက့ၢ်၊ ထွံၣ်မံၤအူခဲးထီၣ်ထီၣ်ခိၣ်အမဲာ်လီၤ၊

၆. **အူစိ** နှပ်မုာ်တံပုၤလၢစိထီၣ်ဝဲနှပ်ပစံးလၢပုၤအူစိလီၤ၊ ဒီးပ စံးလၢအူစိကလီၤကလီၤစၢ်ကိးလီၤ၊ နဂံၢ်ဘုလၢ ကုပုၤနှပ်အူစိနး ကၤ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအူစိအူပုၤလီၤ၊ ဒီးပစံးလၢပုၤအူစိစၢ်ကိး လီၤ၊

၇. **အူတံအူ** နှပ်မုာ်ပသမူတံနှပ်ပုၤတနီၤနီၤစံးလၢအူတံအူ လီၤ၊ ပုၤတဂၤပုၤဂၤမၤတကဲဒီးအဝဲဒၣ်လဲၤအူတံအူလၢအဝဲတ ဂၤအတံဆါအယံလီၤ၊

၈. **အူတံာ်** နှပ်မုာ်ပမၤတံာ်ပနၢပုၤလၢ ပစုမုာ်ဒီးပစံးလၢအူတံာ် လီၤ၊ ပုၤတဂၤအူတံာ်အနၢပုၤလၢအစုမုာ်ဒီးတနၢဟ့ၣ်ဘၣ်တံာ်ဘၣ်၊ ထီရီၤပမၤတံာ်တံာ်ပုၤလၢပစုမုာ်ခိၣ်နှပ်ပစံးလၢအူတံာ်ခဲလၢကိးလီၤ၊

၉. **အူထီၣ်** နှပ်မုာ်ပစံးထီၣ်တံလၢပစုမုာ်ခိၣ်ဒီးပစံးလၢအူထီၣ် လီၤ၊ အူထီၣ်ထုၣ်အိၣ်လၢထုၣ်မိပုၤတက့ၢ်၊ အူထီၣ်ဆွဲၣ် အိၣ်လၢ မဲးကျါလီၤ၊ ဒီးပစံးလၢအူခဲးထီၣ်စၢ်ကိးလီၤ၊

၁၀. **အူထီၣ်** နှပ်မုာ်ထံထီၣ်ပာ်လၢတံပုၤနှပ်ပစံးလၢပယိၤအူထီၣ် ထံလီၤ၊ ပယိၤအူထီၣ်ထံလၢထံထီၣ်ပာ်လၢတံပုၤ နှပ်ဖျိးထီၣ်ထိး ထိးလီၤ၊ ဒီးတံပုၤခါနှပ်ပစံးလၢပယိၤအူထီၣ်ထံလၢပိၣ်လဲၣ်ပုၤ စၢ်ကိးလီၤ၊

၁၁. **အူန့ၣ်** နှပ်မုာ်ပဆဲးန့ၣ်တံလၢပစုမုာ်ဒီးပစံးလၢပအူန့ၣ်လီၤ၊ အူန့ၣ်တံအူကဟံကျါဒီးဘၣ်လၢညၣ်တဘိလီၤ၊ ညၣ်တကလုာ် အပူၤအိၣ်လၢကဟံကျါဒီးပအူန့ၣ်အပူၤနှပ်ဒီးပမၤန့ၣ်ဝဲလီၤ၊ ဒီးပ စံးဒီးအဆိလၢအူန့ၣ်ခဲးန့ၣ်လီၤ၊ ထီရီၤပဆဲးန့ၣ်တံပုၤ လၢပစုမုာ် ခိၣ်နှပ်ပစံးလၢအူန့ၣ်လီၤ၊

၁၂. **အူဘျဲ** နှပ်မုာ်ပုၤကၢၣ်မံလီၤကန့ၢ်အသးလၢလီၤမံပုၤဒီးပစံး လၢအူဘျဲလီၤ၊ ပုၤတဂၤဝံသးကၢၣ်ဒီးမံနီၤအူဘျဲအူဘျဲစံးဝဲဒၣ်၊

၁၃. **အူဘျဲ** နှပ်မုာ်အူဘျဲအဆိလီၤ၊ ဒီးမုာ်ပုၤဝံသးကၢၣ်ဒီးမံလီၤ ကန့ၢ်ကျဲးကျဲးအသးလၢလီၤမံဖီခိၣ်နှပ်ပစံးဒီးအဆိလၢအူဘျဲ အူဘျဲလီၤ၊

၁၄. **အူဘျဲ** နှပ်မုာ်ပသုၣ်ခုၣ်သုၣ်န့ၣ် လၢတမဲထီၣ်ဘၣ်ဒီးဟီၣ် ခိၣ်ကိာ်လုးနှပ်ပအူအုပ်သံဝဲနှပ်ပစံးလၢအူဘျဲလီၤ၊ စသုၣ်ခုၣ်အူ ဘျဲဒီးတမဲထီၣ်ဘၣ်၊ ပသုၣ်တံလၢပတဲးခဲးဝံၣ်သီန့ၣ်တံကိာ်

အု

ဟိန်ခိတ်ကိလူးဒီးတံချံတံသုတ်အုဘျဉ်သံဝဲလီၤ.

၁၅. **အုဘျဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဝံသးကၢၣ်ဒီးမံလီၤတလုၣ်ကံးကူးအသးမ့ၢ်ဂုၤ, ပုၤဆံးညၣ်တမုၢ်ဘၣ်မံလီၤတလုၣ်အသးမ့ၢ်ဂုၤ, ပံးလၢဟံသးအုဘျဲလီၤ. တၢ်ကံထီၣ်ဖိသုတ်တဂၤဟံအသးအုဘျဲအုဘျဲဒီးသကီၤဟံးဟံးစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပံးဒီးအဆိလၢအုဘျဲဘျဲလီၤ.

၁၆. **အုမိ** န့ၣ်မ့ၢ်စံၣ်ကျိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤကညီစံၣ်ဝၣ်ထီၣ်လၢထံးတံၢ်ဝဲလၢဟူထီၣ်က့ၤလိာ်သးန့ၣ်ပံးလၢစံၣ်ကျိၣ်အုမိပံးဒီးအဆိန့ၣ်လီၤ.

၁၇. **အုလါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤပီၤဖိထဲခိတ်မုၢ်ဒိၣ်ဒီးပမၤအထီအိၣ်တဖံးန့ၣ်ပယိအခိၣ်အခံယူဂုၤကလံာ်ဒီးပဒုၣ်လီၤဒီးသံးလၢအပူၤဒီးပအိၣ်သံးလၢအပူၤလၢပမၤန့ၣ်မိၤန့ၣ်မိၤန့ၣ်ပံးလၢအုလါလီၤ. အုလါန့ၣ်မ့ၢ်ပီၤဖြိဖိလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢအုလါအုလဲလီၤ.

၁၈. **အုလံာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအညၣ်တမုၢ်ဘၣ်မံလီၤတလုၣ်အသးဒီးပကံးပကိၣ်အသးန့ၣ်ပံးလၢမံလီၤအုလံာ်အုလံာ်လီၤ. ဒီးအုဘျဲဒီးအုလံာ်န့ၣ်ဒီးသံးသံးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်မံလီၤလၢတၢ်တမုၢ်အိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပံးဒီးအဆိလၢအုလံာ်အုလံာ်လီၤ.

၁၉. **အုသဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအုတၢ်လၢာ်ဒုၣ်ပတဟီၣ်ဒီးဆူၣ်ဝဲန့ၣ်ပံးလၢအုသဖိလီၤ. ပုၤတဂၤအုသဖိမ့ၢ်ဒီးကဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးကလံာ်ကသုၣ်လၢအဆူၣ်ကတၢ်န့ၣ်ပံးလၢကလံာ်အုသဖိတၢ်လီၤ.

၂၀. **အုသံ** န့ၣ်မ့ၢ်ယးသံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်တဝါဘၣ်ဒီးယးဝဲမ့ၢ်ဂုၤ, သုၣ်ကျိၣ်ဒီးယးဝဲမ့ၢ်ဂုၤ, ပံးဒီးအဆိလၢယးသံအုသံလီၤ. နမၤသုၣ်ယးသံအုသံန့ၣ်ဂုၤလၢပမၤသုၣ်မုၢ်လီၤ.

၂၁. **အုသွံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမဲၣ်ဘၣ်ဒီးဆါသွံးဒီးပုၤဂၤကျးလၢတၢ်ကံးညၣ်ဒီးအုတၢ်ဝဲတုၤကိၢ်လူးဒီးပံးလၢအုသွံဝဲလီၤ. စမဲၣ်သုၣ်ဘၣ်ဒီးသွံးဒီးပုၤတဂၤအုသွံဒီးဘျဲဝဲလီၤ. ဒီးပံးဒီးအဆိလၢအုသွံအုသွံလီၤ.

၂၂. **အုအု** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကိးမ့ၢ်ဂုၤ, ပုၤဟီၣ်မ့ၢ်ဂုၤ, ပံးလၢကိးအုအု, ဟီၣ်အုအုလီၤ. ဒီးပံးလၢကိးအုအုဟီၣ်အုအုဟီၣ်အုအုစုၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤကိးအုအုဘၣ်မနုၤလဲၣ်. ပုၤတဂၤအမိၢ်တီၢ်ဒီးဟီၣ်အုအုလီၤ.

၂၃. **အုဇုၣ်အုဇုၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဘီၣ်သအိၣ်ပသုၣ်သိၣ်ဝဲန့ၣ်ပံးလၢဘီၣ်သအိၣ်ပသုၣ်သိၣ်အုဇုၣ်အုဇုၣ်လီၤ.

၂၄. **ကပျၢၤခိၣ်အု** န့ၣ်မ့ၢ်ပကပျၢၤခိၣ်ပဟၢဖါဆါကိၢ်ဝဲလၢပဒုဖိလံာ်န့ၣ်ဆါလၢပဟၢဖါပူၤတခီဒီးပံးလၢပကပျၢၤခိၣ်အုလီၤ. တၢ်ဆံၣ်သံဘၣ်ပုၤပကပျၢၤခိၣ်အုကၤ.

၂၅. **ကလံာ်အု** န့ၣ်မ့ၢ်ကလံာ်ကသုၣ်န့ၣ်ပံးလၢကလံာ်အုတၢ်လီၤ. ကလံာ်အုတၢ်ကသုၣ်န့ၣ်ကၤ. ကလံာ်အုယၤကသုၣ်ဂုၤကၤ.

၂၆. **ကိၢ်အု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ပသးဒီးပံးခိၣ်န့ၣ်မၤသးကိၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်မိၢ်ဟဲသုၣ်အသးဒီးပံးလၢကိၢ်အုလီၤ. ဒီးပံးဒီးအဆိလၢကိၢ်အုကိၢ်ကပီၤ, ကိၢ်အုကိၢ်ဂုၤလီၤ. တၢ်ကိၢ်တုၤပကပၤလီၤန့ၣ်ဒီးတၢ်ကိၢ်ပုၤဝဲန့ၣ်ပလီၤကိၢ်အုကိၢ်ဂုၤန့ၣ်ကၤ.

၂၇. **ကိၢ်ယုၢ်အု** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်မိၢ်ဟဲသုၣ်ပကိၢ်ယုၢ်ကိၢ်ဟ့ၣ်ဒီးပံးလၢပကိၢ်ယုၢ်အုလီၤ. ပအိၣ်သအုပကိၢ်ယုၢ်အုလီၤ.

၂၈. **ယးသံအုသံ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ကျိၣ်ဝဲန့ၣ်ပံးလၢယးသံအုသံ

အု-အုး

လီၤ. သုၣ်မိၤဝဲဒီးယးသံအုသံန့ၣ်သုထဲပမၤသုၣ်မုၢ်လီၤ.

၂၉. **တၢ်အု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သမုၢ်န့ၣ်ပုၤတနီၤနီၤကိးလၢတၢ်အုလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်အုတၢ်ဖိလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤမ့ၢ်ဆါဒီးမၤတၢ်အုလီၤ.

၃၀. **တၢ်အု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပံလၢန့ၣ်လၢတုၤလၢကွၢ်န့ၣ်ထီၣ်ရီၤတၢ်လၢပအုသီၣ်မုၢ်ဒီးပံးလၢတၢ်အုလီၤ. ပံးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အုတကလုၢ်, စယုၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အုတကလုၢ်, ကွၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အုတကလုၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢတၢ်အုတၢ်ဖိလီၤ.

၃၁. **တၢ်အု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆံၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဒီးလၢအဆံၣ်ဝဲ, တၢ်သုၣ်လၢအဆံၣ်ဝဲန့ၣ်ပံးဒီးအဆိလၢတၢ်ဆံၣ်တၢ်အုလီၤ.

၃၂. **ထိးအု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံာ်တကလုၢ်နၢဝဲနးနးကလံာ်ဒီးပကိးလၢထိးအုလီၤ. ထိးအုန့ၣ်ကံၣ်ဒ်သုၣ်မံယီၤအသးတနီၤနီၤ. ဒီးတနီၤနီၤထဲစုဒုဂီၤဝဲဒီးပကိးလၢထိးအုလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢထိးအုထိးဆိလီၤ.

၃၃. **ထိးအု** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဖိၣ်သုၣ်မုၢ်အခိၣ်ဒီးပမၤကဲၤထီၣ်မုၢ်ကဖးလၢအဆံးတဖၣ်ဒီးပံးလၢထိးအုမုၢ်အုလီၤ. ပုၤတဂၤမုၢ်တလိၣ်ဖိနဲဒီးထိးအုဝဲကြူးကြူးဒီးကဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ.

၃၄. **ဘဲအု** န့ၣ်မ့ၢ်ဘဲဆံၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ထံးတကလုၢ်ဒ်ဘဲအသးဒီးဆံၣ်ဝဲန့ၣ်ပကိးဒီးအဆိလၢဘဲဆံၣ်ဘဲအုလီၤ.

၃၅. **မ့ၢ်အု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢကဲၤကပီၤဂီၤဝဲတကလုၢ်ကိၢ်နးကဲၣ်ဆိးဒီးပကိးလၢမ့ၢ်အုလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢမ့ၢ်အုဖၣ်ဆါလီၤ. မ့ၢ်အုမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးပုၤကညီသံကလၢာ်လီၤ.

၃၆. **လီၤအု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ပသးပကပၤထီၣ်ပလီၤကိၢ်ဟ့ၣ်ဒီးပံးလၢပလီၤအုလီၤ. တၢ်ကိၢ်ဒီးစကပၤထီၣ်စလီၤအုမးဒီးကညါလီၤ. ထီၣ်ရီၤပဘၣ်တြုၣ်ဘၣ်တြုၣ်တၢ်ပလီၤကိၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ပံးလၢပလီၤအုလီၤ.

၃၇. **သးအု** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်ဟဲတၢ်ဟီၣ်ဒီးပသးကိၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ပံးလၢပသးအုလီၤ. စအိၣ်မိၢ်ဟဲသုၣ်ရံၣ် စသးအုကၤဒီးပံးဒီးအဆိလၢသးအုသးကဲၤလီၤ.

၃၈. **သုၣ်လၢအု** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ရီၤသုၣ်ဒီးပုၤသုၣ်ဒီးစၢ်န့ၣ်ပံးလၢသုၣ်လၢအုခဲလၢာ်လီၤ. ဒီးပံးဒီးအဆိလၢသုၣ်လၢအုဝၣ်လၢအုလီၤ. သုၣ်လၢအုလီၤလၢသုၣ်ခိၣ်ထံးဆါကၤ.

၃၉. **သီအု** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ဘၣ်ပသးလၢမုၢ်တကိၢ်ဘၣ်ပုၤန့ၣ်သက့ဒီးတၢ်ကိၢ်ပသးန့ၣ်ပံးလၢတၢ်ကိၢ်သီအုလီၤ. တုၤဘူးဒီးတၢ်ကစူၤန့ၣ်တၢ်ကိၢ်သီအုန့ၣ်ကၤ. ဒီးပံးဒီးအဆိလၢတၢ်ကိၢ်သီအုသီအးလီၤ.

၁. **အုး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆဲးတၢ်တကလုၢ်လၢပီၤဒီးပကိးလၢအုးလီၤ. အုးန့ၣ်ပဆဲးဘၣ်န့ၣ်ယုၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢအုးမိၤအးမိၤလီၤ.

၂. **အုး** န့ၣ်မ့ၢ်ပံးထီၣ်ပတြၢၤတၢ်န့ၣ်ပကိးလၢအုးလီၤ. ပုၤတဂၤအတဟီၣ်ဆူၣ်ဒီးပုၤဂၤအုးအီၤလီၤ. ဒီးပံးလၢအုးထီၣ်အုးဘၣ်လီၤ. အုးဘၣ်န့ၣ်န့ၣ်စံးလၢန့ၣ်ဆူၣ်လီၤ.

၃. **အုးတြုၣ်အုးတြုၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ဘီၣ်သအိၣ်ပသုၣ်န့ၣ်ပံးလၢဘီၣ်သအိၣ်ပသုၣ်သိၣ်အုးတြုၣ်အုးတြုၣ်လီၤ. ဘီၣ်သအိၣ်တဖုပသု

အူး-အူ-အု

သိပ်အူးကြျာအူးကြျာစံးဝဲဒၣ်.

၄. **အူးတိကံတူး** နှံ့မ့ၣ်ပုၤလၢမၤသိၣ်မၤပုၤအကလုာ်လၢမၤပွဲးဒီး
မၤဘျီၣ်ထီၣ်က့ၤပုၤလၢသံးနှံ့ပစံးလၢထီၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ဒီးစံးဝဲလၢအူး
တိကံတူးလီၤ. အူးတိကံတူးအူတိတိကံတူးစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၅. **အူးအူး** နှံ့မ့ၣ်ဘိၣ်သအိၣ်ကအူးသိၣ်ဝဲနှံ့ပစံးလၢသိၣ်အူး
အူးလီၤ. ဒုၣ်တပုၤပုၤသိၣ်မးအူးအူးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢသိၣ်
အူးအူးအးအးလီၤ.

၆. **အူးအူး** နှံ့မ့ၣ်ဒုၣ်ပုၤသိၣ်နှံ့ပစံးလၢသိၣ်အူးအူးလီၤ. ဘိၣ်
သအိၣ်ကအူးသိၣ်အူးအူးစံးဝဲဒၣ်.

၇. **အူးဇါအးဇါ** နှံ့မ့ၣ်ပကိးအူးဒီးအဆိဒီးပစံးလၢအူးဇါအးဇါ
လီၤ.

၈. **ကအူး** ဒီးကအူးကအူး. ဒီးကလံၤကအူး. ဒီးကအံၣ်ကအူး.
တၢ်ခဲလၢၣ်နှံ့ကွၢ်လၢကအူးတက့ၢ်.

၉. **ဆဲအူး** နှံ့မ့ၣ်ပမၤအူးလၢဘၣ်ယုာ်နှံ့ပစံးလၢပဆဲအူးလီၤ.
ပုၤတဂၤဆဲအူးဒီးဘၣ်ယုာ်တဒုလီၤ.

၁၀. **ဒီးအူး** နှံ့မ့ၣ်တၢ်ကတၢ်သိးလၢအခၢၣ်လၢဒီးထီၣ်နှံ့ပစံးလၢ
ဒီးအူးလီၤ. ယုာ်ဒီးအူး, ဖိုဝါဒီးအူး, ခိၣ်ဖၢၣ်ဒီးအူးစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပ
စံးဒီးအဆိလၢဒီးအူးဒီးအူးလီၤ.

၁၁. **ပအူး** နှံ့မ့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်ယၢ်တကလုာ်ဟးဒ်တၢ်အသိးဒီးမၤဒၢ
လၢဟီၣ်ခိၣ်နှံ့ပစံးလၢပအူးလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢပအူးပအူး
လီၤ. ပအူးမၤဒၢနှံ့ကဲလၢဘျၢၣ်, ကဲလၢဟီၣ်ပုၤလီၤ. ဒီးပုၤတနီၤ
နီၤကိးလၢပအူးလီၤ.

၁၂. **သအူး** နှံ့မ့ၣ်တၢ်ခၢၣ်ဝဲဒီးဟးဝဲနှံ့ပစံးလၢသအူးလီၤ. သ
ကီၤသၣ်တနီၤသအူးပအိၣ်တနၢ်ဘၣ်လီၤ.

၁၃. **သ့ၣ်အူး** နှံ့မ့ၣ်သ့ၣ်တကလုာ်လီၤ. ဒီးပအိၣ်အသၣ်မုၢ်ပုၤ
လီၤ. ဒီးတလၢမၤကသံၣ်ဝဲၣ်ကလိးလၢအသၣ်နှံ့လီၤ. ဒီးပကိး
ဒီးအဆိလၢသ့ၣ်အူးသ့ၣ်အူးလီၤ.

၁. **အူၣ်** နှံ့မ့ၣ်ပစံးယုာ်ပိာ်မုာ်ဒီးပိာ်ခွါဒီးပစံးလၢအူၣ်လီၤ. ပုၤ
လၢအူၣ်တၢ်နှံ့စံးဝဲလၢပိာ်ခွါနှံ့မ့ၣ်အဝၤလီၤ. ပိာ်မုာ်နှံ့မ့ၣ်နမၤ
လီၤ. ပစံးဒ်နှံ့ ဒီးပစံးလၢပအူၣ်တၢ်လီၤ. ပုၤအူၣ်တၢ်နှံ့တမ့ၢ်ဝၤ
ဒီးပစံးလၢဝၤ, တမ့ၢ်မၤဒီးပစံးလၢမၤဒီးပစံးလၢအူၣ်လီၤ. ဒီးပစံး
ဒီးအဆိလၢအူၣ်ယဲၤလီၤ. ပုၤတဂၤအူၣ်ယၢ်ဒီးအမၤ, ပုၤတဂၤ
အူၣ်ယၢ်ဒီးအဝၤလီၤ.

၂. **အူၣ်ထီၣ်** နှံ့မ့ၣ်ပုၤဂၤဟံးန့ၢ်ပတၢ်ဒီးပကၢၣ်ကိၣ်က့ၤနှံ့ပစံး
လၢပအူၣ်ထီၣ်လီၤ.ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအူၣ်ထီၣ်ယဲၤထီၣ်လီၤ. ပုၤ
တဂၤစဟံးန့ၢ်အဘုတနၢ်ဒီးအူၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲလီၤ.

၃. **အူၣ်ရူ** နှံ့မ့ၣ်အိၣ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သ့ၣ်ယုာ်မ့ၢ်ထီၣ်ဘၣ်နှံ့
ပစံးလၢအိၣ်အူၣ်ရူလီၤ.

၄. **အူၣ်အူၣ်** နှံ့မ့ၣ်တၢ်ကိးသိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဘိၣ်သအိၣ်ပသုသိၣ်မ့ၢ်
ဂ့ၤပစံးလၢသိၣ်အူၣ်အူၣ်လီၤ. ဘိၣ်သအိၣ်ပသုသိၣ်အူၣ်အူၣ်. က
ဆိကိးသိၣ်အူၣ်အူၣ်စံးဝဲလီၤ.

၁. **အု** နှံ့မ့ၣ်ပပဒုၣ်တၢ်ဆဲးတၢ်ခးနှံ့ပစံးလၢအုလီၤ. ပမ့ၢ်ပဒုၣ်
တၢ်ဝဲၣ်တၢ်ဆဲးတၢ်ခးနှံ့ပစံးလၢအုလီၤ. ပုၤတဂၤအုယံာ်
အုဘိစံးဝဲဒၣ်. တၢ်လၢပအုတၢ်နှံ့မ့ၢ်ပပဒုၣ် နးကန့ၢ်. ပပဒုၣ်ဘိ

အု

ကန့ၢ်. ပပဒုၣ်နီၣ်ကွၢ်. ပပဒုၣ်ပျၢ်. ပပဒုၣ်သံးန့ၢ်ဆၢဒီးပစံးလၢ
ပအုလီၤ. သံးန့ၢ်ဆၢန့ၢ်ချ့ကဲၣ်ဆိး ပအုတချုးဘၣ်. ပျၢ်န့ၢ်ပအု
တပုၤဘၣ်.

၂. **အု** နှံ့မ့ၢ်ဆိတဖၣ်နှံ့သၢကစံၣ်စံးလဲၤယီၤဆူအဝဲတဘျီ
အိၣ်လၢအကနူၤဒီးပစံးလၢအုလီၤ. ဆိအုလၢအကနူၤန့ၢ်ကစံၣ်စံး
လီၤ.

၃. **အုကဆဲ** နှံ့မ့ၢ်ပုၤကညီအမဲပျါထီၣ်လၢအထးခိၣ်ဆဲးထီၣ်
အသးနှံ့ပစံးလၢအုကဆဲလီၤ. ပုၤကညီ မ့ၢ်ဆါဝဲဒီး ကီၤတၢ်ဆါ
လၢအမဲအုထီၣ်သးနှံ့ပစံးလၢမၤသးအုကဆဲလီၤ. ဒီးပုၤန့ၢ်လၢ
တသိၣ်ဘၣ်ဒီးအမဲအုထီၣ်သးနှံ့ပစံးလၢန့ၢ်အုကဆဲလီၤ. ဒီးပစံး
ဒီးအဆိလၢအုကဆဲအုကဆဲလီၤ.

၄. **အုခီ** နှံ့မ့ၢ်အုမဲအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပုၤကညီအထးခိၣ်ဆဲးထီၣ်
အသးဒီးအမဲပျါထီၣ်ဝဲနှံ့လီၤ. ပုၤတဂၤအုမဲအုခီစံးဝဲဒၣ်.

၅. **အုဂုၤ** နှံ့မ့ၢ်တၢ်လၢပသးဘၣ်အန့ၢ်ပစံးလၢအုဂုၤခဲလၢၣ်
လီၤ. တၢ်ဆိတၢ်ဆိအုဂီၢ်အုဂုၤစံးဝဲဒၣ်လီၤ.ထီၣ်ရီၤတၢ်ဘၣ်အါ
နှံ့ပစံးလၢအုဂီၢ်အုဂုၤခဲလၢၣ်လီၤ.

၆. **အုဂီၢ်** နှံ့မ့ၢ်အုဂုၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတၢ်ဘၣ်အါဘၣ်သိ
နှံ့ပစံးဒီးအဆိလၢအုဂီၢ်အုဂုၤလီၤ.

၇. **အုလ်** နှံ့မ့ၢ်ပုၤလၢထံၣ်ပုၤဒီးန့ၢ်ဝဲလၢတသိၣ်ဘၣ်ဒီးတက
တၢ်ဘၣ်တၢ်နှံ့န့ၢ်ဝဲဒီးပစံးလၢန့ၢ်အုလ်အုလ်လီၤ. ပုၤတဂၤကွၢ်ပ
မဲၣ်ဒီးန့ၢ်အုလ်အုလ်စံးဝဲဒၣ်.

၈. **အုတလံး** နှံ့မ့ၢ်ပုၤကညီထံၣ်ပုၤန့ၢ်ထီၣ်ဝဲနှံ့ပစံးလၢန့ၢ်အု
တလံးလီၤ. ဒီးပစံးလၢန့ၢ်အုသလံးစ့ၢ်ကိးလီၤ.ပုၤတဂၤထံၣ်ယၢ်ဒီး
န့ၢ်ထီၣ်မးအုသလံးလီၤ. ဒီးပစံးလၢအုသလံးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၉. **အုထီၣ်** နှံ့မ့ၢ်ပမၤပျါထီၣ်ပမဲဒီးပစံးလၢအုထီၣ်ပမဲလီၤ. ပုၤ
တဂၤအုထီၣ်အမဲဝါဂုၤကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုထီၣ်အုလီၤ
လီၤ.

၁၀. **အုထီၣ်** နှံ့မ့ၢ်ဆွဲၣ်အိးထီၣ်အတုၤလၢသၢကတံာ်တၢ်ဒီးပစံး
လၢဆွဲၣ်အုထီၣ်အတုၤလီၤ. ဆွဲၣ်တဘျီအုထီၣ်အတုၤသၢကတံာ်
တၢ်လီၤ.

၁၁. **အုနး** နှံ့မ့ၢ်ပပဒုၣ်နးကန့ၢ်ဒီးပစံးလၢပအုနးလီၤ. ပုၤတနီၤ
နီၤအုနးသုကၤ. နးကန့ၢ်တဘျီတူၢ်ဘၣ်.

၁၂. **အုဘိ** နှံ့မ့ၢ်ပပဒုၣ်ဘိကန့ၢ်ဒီးပစံးလၢပအုဘိ လီၤ. ပုၤတ
ဂၤအဝဲတဂၤဆဲးလီၤ.ဘိဒီးအဝဲအုဘိဒီးအဝဲတဂၤဆဲးတဘျီဘၣ်.

၁၃. **အုမဲ** နှံ့မ့ၢ်ပုၤကညီမၤတကဲဒီးအမဲပျါထီၣ်လၢကီၤတၢ်ဆါဒီး
ပစံးလၢအုမဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအုမဲအုခီ, အုမဲအုသဝါခီ
လီၤ. ပုၤတဂၤကိးအခိၣ်ဆါဒီးအုမဲအုခီစံးဝဲဒၣ်.

၁၄. **အုလံးဘိသ့ၤ** နှံ့မ့ၢ်ပုၤဟံးကလိာ်အသးကတိၤလိာ်ကွၢ်ဒီးန့ၢ်ဝဲ
နှံ့ပစံးလၢမၤသးအုလံးဘိသ့ၤလီၤ. ဒီးပစံးလၢအုလံးဘိသ့ၤစ့ၢ်
ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤအုလံးဘိသ့ၤနးသမိးစံးဝဲဒၣ်.

၁၅. **အုသဘူ** နှံ့မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဖးဝဲနှံ့ပစံးလၢသ့ၣ်ဖးအုသဘူလီၤ.
တၢ်တဲၤဝဲနှံ့မၤသးအုသဘူစံးဝဲဒၣ်. သပၤတပျၢၣ်တဲၤထီၣ်အ
သဘူနှံ့တဂ့ၤဘၣ်. ဝဲတဘိတဲၤအုသဘူတဂ့ၤဘၣ်. ဒီးပစံးဒီး
အဆိလၢအုကဘျီအုကဘူလီၤ.

အ-အု

၁၆. **အအ** နှင့်မူကဆီမသိပ်အကလုာ်ဒီးပစံးလာကဆီကဲးအအလီ၊ ဒီးကသုာ်ကဲးအအစုာ်ကီးလီ၊ ကဆီမူထံာ်လီာ်အသးဒီးကဲးဝဲအအလီ၊

၁၇. **ကအ** ဒီးကအကအါန့ၣ်ကွာ်လာကအတက့ၢ်၊

၁၈. **ယဲအန** နှင့်မူတံာ်လာယဲနးကဲာ်ဆိးန့ၣ်ပစံးလာယဲအနလီ၊ ပုၤတဂၤမၤတကဲယဲအနလီ၊ ပနာ်တဒုဆါဒီးယဲအနလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာယဲအနနီယဲအနလီ၊

၁၉. **တအ** နှင့်မူပိာ်တကလုာ်လာပသုာ်ဒါဒီးအတံာ်ဟဲဝဲန့ၣ်ပစံးလာတအလီ၊ ဒီးပစံးလာသအစုာ်ကီးလီ၊ တအ နှင့်ပဖီအိာ်ကသုာ်ဒီးအတံာ်န့ၣ်န့ၣ်မူဝဲလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလာတအတယီလီ၊

၂၀. **နီမူအပူ** ကွာ်လာလီလီလု

၂၁. **မၤအန** နှင့်မူမၤနီအဆီလီ၊ ဒီးမူပုၤလာကတံာ်ခုပုၤဂၤအသးဒီး မၤမုာ်ပုၤဂၤ အသးန့ၣ်ဒီး နံၤဝဲဒီးပစံးလာ မၤနီမၤအလီ၊ ပုၤအိာ်ဒီးမၤနီမၤအန့ၣ်ပအိာ်ဒီးအိာ်မုာ်ဝဲလီ၊ ဒီးပုၤလာကနံၤန့ၣ်ပမၤတံာ်လီနီဒီးပစံးလာမၤနီမၤအစုာ်ကီးလီ၊

၂၂. **သအ** နှင့်မူပိာ်လာပသုာ်ဒါဒီးအတံာ်ဟဲဝဲဒီးန့ၣ်မူဝဲန့ၣ်ပကီးလာသအလီ၊ ဒီးပကီးဒီးအဆီလာသအသယီလီ၊ သအ နှင့်ပဖီအိာ်ကသုာ်လာအတံာ်န့ၣ်လီ၊ သအ နှင့်အတံာ်န့ၣ်မူပဖီအိာ်ကသုာ်လီ၊

၂၃. **သပၤအ** နှင့်မူသပၤတကလုာ်ဒီးပဟ်အိထံလာအပူန့ၣ်ပကီးလာသပၤအလီ၊ သပၤအ နှင့်ပဟ်အိထံလာအပူလီ၊

၁. **အုာ်** နှင့်မူတံာ်အံာ်န့ၣ်ပစံးလာအုာ်လီ၊ ပနာ်အုာ်ဂီၤဖဲးအုာ်ထီရီၤတံာ်အိာ်ဒီးအုာ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာအုာ်ဆံာ်လီ၊

၂. **အုာ်** နှင့်မူမိအဆီလီ၊ ထီရီၤတံာ်မိန့ၣ်ပကီးဒီးအဆီလာအုာ်မိလီ၊ ကွဲစိကွဲအုာ်စံးဝဲဒုာ်၊ ထီရီၤတံာ်မိန့ၣ်ပစံးဒီးအဆီလာအုာ်လီ၊ ကနဲစိကနဲအုာ်စံးဝဲဒုာ်၊

၃. **အုာ်** နှင့်မူပမၤန့ၣ်တံာ်လာပမဲဒီးပမၤတံာ်ပထါခိာ်န့ၣ်ပစံးလာပအုာ်တံာ်လီ၊ ပုၤတဂၤအုာ်တံာ်လာအမဲလီ၊ ထီရီၤတံာ်မၤန့ၣ်တံာ်လာအမဲန့ၣ်ပစံးလာအုာ်တံာ်လီ၊ ဘီာ်သအိာ်အုာ်ထီခိာ်၊ ထွံာ်အုာ်တံာ်ဖိတံာ်လံၤလာအမဲလီ၊

၄. **အုာ်ကစုာ်** နှင့်မူတံာ်ကိာ်နးဒီးပစံးလာတံာ်ကိာ်အုာ်ကစုာ်လီ၊ တံာ်ကိာ်အုာ်ကစုာ်န့ၣ်ပအိာ်လာတံာ်ကိာ်ကျိတကဲဘၣ်၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာအုာ်ကစုာ်အုာ်ကစုာ်လီ၊

၅. **အုာ်ကစုာ်** နှင့်မူပုၤလာဟ်အသးန့ၣ်ပစံးလာမၤသးအုာ်ကစုာ်လီ၊ ပုၤတဂၤမၤသးအုာ်ကစုာ်စကွာ်ဆါစမဲာ်က၊

၆. **အုာ်ကဖီ** နှင့်မူပအုာ်တံာ်ဘၣ်ဒးဒီးပစံးလာပအုာ်ကဖီလီ၊ ထွံာ်တဒုအုာ်ကဖီတံာ်ဒီးတန့ၣ်ဘၣ်၊ ထီရီၤတံာ်အုာ်တံာ်လာတုၤလီၤတဆုာ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလာအုာ်ကဖီလီ၊

၇. **အုာ်ကရဲး** နှင့်မူတံာ်ကိာ်နးနးကလဲာ်ဒီး ပစံးလာတံာ်ကိာ်အုာ်ကရဲးလီ၊ တံာ်အံာ်ဆိာ်ကတံာ်မုာ်ဒီးတံာ်ကိာ်အုာ်ကရဲးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာအုာ်ကရဲးအုာ်ကရဲးလီ၊

၈. **အုာ်ကိာ်ဟီာ်ပုာ်** နှင့်မူပမၤနီမၤဖျံာ်ခါတကလုာ်လာပအုာ်ဘျးဟုဒီးပထူးဝဲာ်လာဟီာ်ပုာ်လီ၊ လာပတြျာ်လာဟီာ်ပုာ်လီန့ၣ်ပစံးလာပအုာ်ကိာ်ဟီာ်ပုာ်လီ၊ ပုၤတဂၤအလီၤသးဒီးစံးဝဲလာ

အုာ်

ဟီာ်ပုာ်လီာ်အိာ်ဒီးအုာ်ကိာ်ဟီာ်ပုာ်လီ၊

၉. **အုာ်ကျါ** နှင့်မူအုာ်စံာ်အဆီလီ၊ ဒီးမူပထီထီာ်လီာ်ဆုာ်နီၤအခိာ်မုာ်ဂုၤ၊ ထီရီၤပထီထီာ်တံာ်မုာ်ကတံာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာအုာ်စံာ်အုာ်ကျါလီ၊

၁၀. **အုာ်ကျါ** နှင့်မူထွံာ်န့ၣ်ပမုာ်စၢဒီးပျံၤဒီးဝဲာ်ဖိတဘီဒီးအုာ်ပျံၤန့ၣ်ပစံးလာထွံာ်အုာ်ကျါလီ၊ ထွံာ်န့ၣ်ပစၢလာကျါဒီးအုာ်ကျါလီ၊

၁၁. **အုာ်ကံာ်** နှင့်မူပသးဒိာ်ထီာ်လာနးဒီးပစံးလာသးအုာ်ကံာ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာသးအုာ်ကံာ်အုာ်ကံာ်လီ၊

၁၂. **အုာ်ကံာ်အုာ်ကံာ်** နှင့်မူပုၤသးဒိာ်လာဖိလီလံၤလီၤဒီးန့ၣ်ပမိာ်ဝဲလာအဖိအလံၤအနာ်ကုာ်အယီန့ၣ်ပစံးလာမၤသးအုာ်ကံာ်အုာ်ကံာ်လီ၊ ပုၤတဂၤအဖိအလံၤမၤဟီာ်မၤယၤအသးဒီးဟ်အသးအုာ်ကံာ်အုာ်ကံာ်လီ၊

၁၃. **အုာ်စံာ်** နှင့်မူတံာ်လာခါာ်ဝဲကတံာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလာအုာ်စံာ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာအုာ်စံာ်အုာ်ကျါလီ၊ ပမၤစီၤခိာ်လီၤမံန့ၣ်ပတီထီာ်အခိာ်တုၤအုာ်စံာ်အုာ်ကျါဒီးခါာ်ဝဲလီ၊

၁၄. **အုာ်စုးကလံာ်** နှင့်မူပအုာ်တံာ်တဘီဒီးပစံးလာပအုာ်တံာ်စုးကလံာ်လီ၊ ထီရီၤတံာ်အုာ်တံာ်တဘီန့ၣ်ပစံးလာအုာ်စုးကလံာ်လီ၊ ပုၤတဂၤအုာ်ထီာ်ဒဲတဖျါစုးကလံာ်ဒီးအိာ်ဝဲလီ၊ ဟံးထီာ်ဒဲန့ၣ်အုာ်စုးစုးစံးဝဲဒုာ်၊

၁၅. **အုာ်ဆါ** နှင့်မူပလဲၤဆူထီာ်ကွံာ်ပအုာ်ဒီးပစံးလာပအုာ်ဆါလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာအုာ်ဆါဆံာ်ဆါလီ၊ ထီရီၤတံာ်အိာ်အဆံာ်သ့န့ၣ်အုာ်ဆါကီးအမံၤလီ၊

၁၆. **အုာ်ဆံာ်** နှင့်မူပထါခိာ်ဆံာ်ဘီဒီးပအိာ်တံာ်ကမၤအိာ်ဖိနဲမၤန့ၣ်ပစံးလာပအုာ်ဆံာ်ပထါခိာ်လီ၊ တံာ်ကမၤအိာ်အိာ်စုၤန့ၣ်အိာ်ဒိာ်ဒိာ်တဂုၤ၊ အုာ်ဆံာ်ထီာ်သုထါခိာ်ဝဲသုထါခိာ်ဆံာ်ဘီဘျါဒီးတက့ၢ်၊

၁၇. **အုာ်တကျါ** နှင့်မူပအုာ်တံာ်ဒီးပခါာ်တကျါတကျါအသးန့ၣ်ပစံးလာအုာ်တကျါလီ၊ ထွံာ်တဒုအုာ်တကျါတံာ်ဖိယံာ်လာတံာ်ကဟီာ်လီၤသီာ်မးသတီးကလံာ်လီ၊

၁၈. **အုာ်တယံး** နှင့်မူပအုာ်တံာ်ပမဲသီာ်ကြီးကြီးဒီးပစံးလာပအုာ်တယံးပမဲလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာအုာ်တယံးအုာ်တယံးလီ၊ ပုၤတဂၤအုာ်တယံးအမဲသီာ်မးကြီးကြီးလီ၊

၁၉. **အုာ်တံာ်** နှင့်မူပမၤတံာ်တံာ်လာပမဲဒီးပစံးလာအုာ်တံာ်လီ၊ ပုၤတဂၤအုာ်တံာ်ကွံာ်ပျံၤတဘီစံးဝဲဒုာ်လီ၊

၂၀. **အုာ်တံာ်** နှင့်မူပမၤတံာ်လာပသုာ်ကံာ်သးလဲဒီးပစံးလာပသးအုာ်တံာ်လီ၊ ပမုာ်သးအိာ်တံာ်လာပသုာ်ကံာ်သးလဲဒီးပစံးလာပသးအုာ်တံာ်လီ၊ ပုၤကညီမၤတံာ်မၤန့ၣ်တုၤအသးတအုာ်တံာ်ဘၣ်ဒီးမၤတံာ်တကဲထီာ်ဘၣ်၊ ဒီးပစံးဒီးအဆီလာသုာ်အုာ်တံာ်သးအုာ်တံာ်လီ၊

၂၁. **အုာ်ထူး** နှင့်မူထွံာ်တဖျါန့ၣ်အုာ်တံာ်ဒီးထူးဝဲန့ၣ်ပစံးလာအုာ်ထူးဝဲလီ၊ ထွံာ်တဒုအုာ်ထူးတံာ်ဖဲးတဘျံာ်စံးဝဲဒုာ်၊ ထွံာ်အုာ်ထူးတံာ်လာစံးတဖျါန့ၣ်ထူးဝဲဒီးအုာ်ဝဲလီ၊

၂၂. **အုာ်ထူး** နှင့်မူတံာ်ဆါပုၤလာစုာ်ယုာ်ယုာ်န့ၣ်ပစံးလာဆါအုာ်

အုပ်

ထူးလီ၊ စတုတရျာဉ် ဆါအုပ်ထူးနားက၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလအုပ် ထူးအုပ်စိုလီ၊

၂၃. **အုပ်ထူးအုပ်ထွါ** နှုမ့်ပုဂံကညီသးဒိုင်ထိုင်ဒီးကနူးကနွတ် တ်နှုပစံးလအသးအုပ်ထူးအုပ်ထွါလီ၊ ပုဂံကအသးဒိုင် ထိုင်လအဖိလီဒီးမသးအုပ်ထူးအုပ်ထွါနားက၊

၂၄. **အုပ်ထီ** နှုမ့်ပုဂံသးဒီးသလံအုပ်တံးဒီးစဲဘူးယာဝ်နှုပစံးလအုပ် ထိုင်တံးလီ၊ ဒီးချိုင်စဲဘူးလအလံလီနှုပစံးလအုပ်ထီလံ လီ၊ သလံအုပ်ထီနခိုင်တဘိ၊ ချိုင်တရျာဉ်အုပ်ထီလံစဲဒေ့၊

၂၅. **အုပ်ထီ** နှုမ့်ပုဂံလအတုနီအိုင်ပုဂံလအမကမာအီ နှုပ စံးလအုပ်ထီနီပုဂံလီ၊ ပုဂံကစကတိလိာ်ကွဲဒီးအုပ်ထီနီစ ဖဲဒီးလီ၊

၂၆. **အုပ်ထိုင်** နှုမ့်ပုဂံအုပ်ပုဂံလအမကမာအီနှုပစံးလအုပ် ထိုင်ပုဂံလီ၊ စမံဒီးကံအုပ်ထိုင်ယလအဖိလိာ်လီ၊ ထီရီ တ်အိုင်လအဖိလိာ်ဒီးအုပ်တံးလအဖိခိုင်နှုပစံးလအုပ်ထိုင် လီ၊ ဒီအုပ်ထိုင်တံးလအဝိုင်ခိုင်လံ၊ ယီအုပ်ထိုင်တံးလအဖိ လိာ်လီ၊

၂၇. **အုပ်နီ** နှုမ့်ပုဂံလအမကမာအီခိုင်ဒီးအိုင်တံးကမာအီတသ့ဘဉ် နှုပုဂံအုပ်ဘျးဒီးအိုင်အီနှုပစံးလအုပ်နီလီ၊ အုပ်နီပု သးပုဂံတံးကမာအီစဲဒေ့၊

၂၈. **အုပ်နီ** နှုမ့်ပုဂံကညီအဟာဖတမုာ်ဘဉ်ဒီးကလံထိုင် အု အခံတခီနှုပစံးလအုပ်နီလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလအုပ်ပူးအုပ်နီ လီ၊ ပုဂံကအဟာဖတမုာ်ဒီးအုပ်ပူးအုပ်နီနားက၊

၂၉. **အုပ်ဖိုး** နှုမ့်ပုဂံလအဆိလီ၊ ဒီးမုပုဂံအိုင်ဆါထိုင်လအထံ နှုပစံးဒီးအဆိလအုပ်လူအုပ်ဖိုးလီ၊

၃၀. **အုပ်ဘုကစုာ်** နှုမ့်ပုဂံယံဒီးခိုင်လအပကျးဒီးအကနုာ်ဘုဂုဒီး ဘဉ်တံးနုာ်ဘုနှုပစံးလအုပ် ဘုကစုာ်လီ၊ ယံတဘျးအုပ် မး ဘုကစုာ်လီ၊ ဒီးပစံးလအုပ်ဖဲကစုာ်စိုကီးလီ၊

၃၁. **အုပ်လူ** နှုမ့်ပုဂံအုပ်ဆါထိုင်လအထံဒီးပစံးလအုပ်လူလီ၊ ပုဂံကအဟာဖတမုာ်ဘဉ်ဒီးအုပ်လူနားက၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိ လအုပ်လူအုပ်ဖိုး၊ အုပ်လူအုပ်ဖိုးလီ၊

၃၂. **အုပ်လိာ်** နှုမ့်ပုဂံကညီသးဒိုင်ထိုင် နူလိာ်လိာ်တခီနူတခီနူ နှုပစံးလအုပ်လိာ်အသးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလအုပ်လိာ်ဆိ ကုလီ၊ ပုဂံကညီအုပ်လိာ်အသးနားကလီ၊ ဒီးပုဂံနီနီစံးဒီး အဆိလအုပ်လိာ်စဲကု၊ အုပ်လိာ်ကျိုင်လိာ်လီ၊ ဒီးပစံးလအုပ် အုပ်လိာ်၊ ဘဉ်အုပ်လိာ်စိုကီးလီ၊

၃၃. **အုပ်လိာ်အသး** နှုမ့်ပုဂံတံးဖိတံးလံကဒဲကဒဲအုပ်အဝဲတဒဲဒီး အဝဲတဒဲ အုပ်ဆါအီဒီးပစံးလအုပ်လိာ်သးလီ၊ ထွိုင်အုပ်လိာ် အသးသုာ်မယီအုပ်လိာ်အသးစဲဒေ့၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလအုပ် လိာ်ကျိုင်လိာ်လီ၊

၃၄. **အုပ်လိာ်ဆါ** နှုမ့်ပုဂံကညီနူပလီဒီးပနုဆါနှုပစံးလအုပ် လိာ်ဆါလီ၊ ပုဂံကအုပ်လိာ်အသးဒီးယစအုပ်လိာ်ဆါဒီး မယတနုာ်ဘဉ်၊

၃၅. **အုပ်သး** နှုမ့်ပုဂံထီရီတံးပုဂံကဖုနှုပစံးလအုပ်သးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလအုပ်သးပုဂံခိုင်လီ၊ ဒီးပစံးလအုပ်သးဆိုင်

အုပ်-အ

သးစိုကီးလီ၊ ပုဂံကမလဲနီထီခိုင်တဒဲဒီးအိုင်ဝဲဒီးအုပ်သးပုဂံ ခိုင်လီ၊

၃၆. **အုပ်သး** နှုမ့်ပုဂံကံကံအဆိလီ၊ ဒီးမုထီရီတံးနီနီနှုပစံး ဒီးအဆိလအုပ်သးနီကံကံလီ၊ ချိုင်တရျာဉ်အိုင်ဒီးအုပ်သးနီကံ ကံလီ၊

၃၇. **အုပ်သူ** နှုမ့်ပုဂံပုဂံထိုင်ယံကံကံယုကံကံယုဒီးပစံးလအုပ် သူလီ၊ ပုဂံဆဲးနီအုပ်သူမုအိုင်ဒီးခွဲထိုင်ကွိုင်တကုာ်၊ ဒီးပ စံးဒီးအဆိလအုပ်သူအုပ်လီလီ၊

၃၈. **အုပ်အိုင်** နှုမ့်ပုဂံအုပ်ထိုင်တံးဒီးပအိုင်နှုပစံးလအုပ်အိုင် လီ၊ ပုဂံကအုပ်အိုင်ဒဲတရျာဉ်သိုင်မးဖြီးဖြီးလီ၊ ဘိုင်သအိုင် အုပ်အိုင်ထီခိုင်စဲဒေ့၊

၃၉. **ကံအုပ်ဖဲကစုာ်** နှုမ့်ပုဂံကံကံနုပစံးလအုပ်ကံကံအုပ်ဖဲကစုာ် လီ၊ တံကံကံအုပ်ဖဲကစုာ်နှုပအိုင်လအတံကံကံကျိုင်တကုာ်ဘဉ်၊

၄၀. **ယံအုပ်** နှုမ့်ပုဂံယံကနုာ်ဘူဒီးပဝဲတံးနုာ်ဘူနှုပစံးလအုပ် ယံအုပ်လီ၊ ယံတဘျးအုပ်ဘူက၊

၄၁. **တံအုပ်** နှုမ့်ပုဂံထီရီတံးဖိအဆိနှုပစံးလအုပ်တံအုပ်လီ၊ တံ အုပ်တံစိစဲဒေ့၊

၄၂. **ထးအုပ်** နှုမ့်ပုဂံထးအယံအယုလအပုဂံဝဲဒီးကဲထိုင်ဒဲလံအ သးနှုပစံးလအုပ်ထးလီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလအုပ်ထးဆိုင် လီ၊ တံမံပိထးနှုထးအုပ်ပုဂံဒီးကံလိာ်အသးဒဲလံအသး လီ၊

၄၃. **ထိုင်အုပ်** နှုမ့်ပုဂံယံခိုင်ကွါခိုင်၊ ဒီးထီရီထးနှုထိုင်ယံ ဝဲထိုင်ယုဒဲဒီးပစံးလအုပ်အုပ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိလအုပ်ထိုင် အုပ်ထိုင်ဆါလီ၊ ယံထိုင်အုပ်နားက၊ ကျိုင်တကုာ်၊

၄၄. **နီကွဲအုပ်** နှုမ့်ပုဂံကနုာ်သံနှုပုဂံတဖိုင်ကံးဝဲလအီကွဲအုပ် လီ၊

၄၅. **မလအုပ်လိာ်** နှုမ့်ပုဂံလဲလိာ်လိာ်ဒီးပုဂံကတခီနူဒီးပစံးလအုပ် မလအုပ်လိာ်လီ၊ ပုဂံမလအုပ်တဘဉ်ဘဉ်ပသးဒီးပလဲမလအုပ် လိာ်ပသးဒီးအီလီ၊

၄၆. **သးအုပ်** နှုမ့်ပုဂံလုာ်လုာ်အဆိလီ၊ ဒီးမုလုာ်ကံလိာ်နှုပစံး ဒီးအဆိလအုပ်လုာ်လုာ်သးအုပ်လီ၊

၄၇. **သးအုပ်ကံ** နှုမ့်ပုဂံပသးဒိုင်ထိုင်နားနားကလဲတုာ်တံးမိာ်တီပ သးလအုပ်ပုဂံဒီးပစံးလအုပ်အုပ်ကံလီ၊ ပုဂံကဟုိုင်စတံးစ သးအုပ်ကံသမိး၊

၄၈. **သးအုပ်တံ** နှုမ့်ပုဂံမလအုပ်လအုပ်ကံသးလဲဒီးပသးအိုင် တုာ်ပမလပသးခွဲဒီးပစံးလအုပ်သးအုပ်တံလီ၊ ပသးမုအုပ်တံ လအုပ်မလအုပ်တံမလဲဒီးပမလကဲထိုင်လီ၊ ပသးမုအုပ်တံ ဘဉ်လအုပ်မလအုပ်ဒီးပမလကဲထိုင်ဘဉ်လီ၊ ဒီးပစံးဒီးအဆိ လအုပ်အုပ်တံသးအုပ်တံလီ၊

၁. **အဲဖိုင်စိုအပူ No. 131-၁၃၁**၊ ပုဂံအစိုင်တံးအဲဖိုင်စိုဒါကူ ကံချဲးတဂမလဲကံးဘုတဲး၊ ယုအိုင်အတံးစဲဒေ့ယုဒါ၊ ဘဉ် မနုာ်လအုပ်စတုာ်လဲ၊ စတုာ်ကံချဲးတဘးအဲ၊ ယုစဲးအီ ဟုာ်ဒုးအိုင်ယုတုာ်အဘျးအိုင်တစုတကုာ်၊ စကမလဲနီလအုပ်က ရးအဖိမုာ်တဒါလီ၊ ဒီးဟုာ်ဒုးအိုင်ယုတုာ်အဘျးအိုင်ဒီးယုတ

ဒုလ္လိအုဉ်အပူလၢယိၣ်လိၤဒီးဝဲကရးအဖိမုၢ်တဒါလဲၤဘါယိၣ်ဘါဝဲဝံၤဒီးယုၢ်တဒုပူၤထီၣ်အုဉ်အုဉ်ကနၣ်ကနၣ်စကထုကဖၣ်ကွၢ်ယဲတသါ. စံးဝဲဒၣ်ဝဲကရးအဖိမုၢ်တဒါအံၤမၤအန့ၢ်ဘၣ်အဝါလၢအဖိမုၢ်စီၤကွၢ်ကံၤချံးန့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်န့ၢ်ဘၣ်အဝါလၢအဖိမုၢ်စီၤန့ၣ်မၤအခူကျၢၤအဝါကျၢၤတက့ၢ်. မ့တန့ၢ်ဘၣ်အဝါလၢအဖိမုၢ်စီၤဒါကွၢ်ကံၤချံးန့ၣ်မးအခူဟးဂီၤအဝါဟးဂီၤတက့ၢ်. ဝဲကရးအဖိမုၢ်န့ၢ်ဟူဒီးကွၢ်စံးဘၣ်အပၢ်ဂၢၤ. ပလဲၤဘါယိၣ်.ယိၣ်စံးဝဲဒၣ်. ဝဲကရးအံၤမ့ၢ်န့ၢ်ဘၣ်အမၤလၢအဖိမုၢ်စီၤဒါကွၢ်ကံၤချံးန့ၣ်မးအခူကျၢၤအဝါကျၢၤတက့ၢ်. မ့တန့ၢ်ဘၣ်အမၤလၢအဖိမုၢ်စီၤန့ၣ်မးအခူဟးဂီၤအဝါဟးဂီၤဒီးဝဲကရးန့ၣ်န့ၣ်အမၤလၢအဖိမုၢ်စီၤန့ၣ်လီၤ. အိၣ်အိၣ်ဒီးထွံၣ်တဒုဟဲန့ၢ်. အိၣ်တၢ်လၢဒီးဖိလၢလီၤ. အမၤတီၢ်ဒီးသံလီၤ. ဒီးအမံၤပုၤစံးအိၣ်ထွံၣ်အံၤသုတလၢၣ်တဂ့ၢ်. ဒီးအမၤအဖိမုၢ်စီၤန့ၣ်ပၤထွံၣ်အဖိမုၢ်စီၤန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်တဘျီဟဲပူၤဒီးစံးဝဲဒၣ်စံးဝဲဒၣ်လးစၢ. စပၤတၢ်အုဉ်တဘျီအံၤဘၣ်မနုၤလၢန့ၣ်ဟဲပူၤလဲၣ်. စံးဝဲဒၣ်လးစံးအီၤဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ယၢတုၤအဘျီအိၣ်ယၢတုၤတက့ၢ်. စကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်က့ၢ်န့ၢ်လီၤ. ဒီးစံးဝဲဒၣ်ထီၣ်ကွၢ်အဖိမုၢ်စီၤအယိၣ်အယၢဒီးစံးဝဲဒၣ်လးစံးအိၣ်ထွံၣ်အုဉ်အုဉ်တုၤအဘျီအိၣ်လီၤ. အိၣ်ဝဲဝံၤဒီးဒါန့ၣ်က့ၢ်ဝဲအယိၣ်အယၢလီၤ. အန့ၣ်တစုတဒီးထံၣ်လၢဝဲကရးအဖိမုၢ်စီၤလဲၤလုၣ်ထံတဖုဒီးအဖိမုၢ်စီၤန့ၣ်မၤလိၣ်အမၤစကလဲၤကွၢ်ကံၤဝဲကရးအဖိမုၢ်စီၤလုၣ်ထံတဘျီတက့ၢ်. လဲၤယၢန့ၢ်ကံၤစတၢ်ကမိးအိၣ်န့ၣ်. အမၤတဂၢၤအဝါလဲၤပူၤဒီးအဝဲယၢထီၣ်တၢ်ကမၤအိၣ်ဒီးလဲၤစီၤအဝါလီၤ. စံးဝဲကရးအဖိမုၢ်စီၤသုးစယုအိၣ်ဝဲကရးအဖိမုၢ်စီၤတၢ်ကမိးအိၣ်န့ၣ်န့ၣ်တန့ၢ်လဲၣ်. ပုၤတဖၣ်စံးအီၤတၢ်တုၤပုၤပယုအိၣ်တန့ၢ်န့ၣ်. နယုကန့ၢ်လဲၣ်. သုကတၢၤစၢ. တၢ်ကံၤသဲစံးဝဲဒၣ်. ဒီးယုဝဲဒီးအမၤဟ့ၣ်အီၤလီၤ. ဝဲကရးအဖိမုၢ်စီၤတဖၣ်ဒီးယုဝဲဒဲလၢၣ်လီၤ. အိၣ်အိၣ်ဝဲဒီးလဲၤမၤန့ၢ်ညၣ်လံၣ်တဘျီလဲၤဟဲဝဲလၢသုၣ်ခံမၤန့ၢ်ဝဲဒီးအသ့ထံၣ်လၢပကဘိဟဲတဘျီဟဲဝဲတုၤဒီးအဖိမုၢ်စီၤစံးအီၤသုးကံၤတၢ်သ့ၣ်န့ၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်အသ့လဲၣ်. တနီၤနီၤစံးဝဲမ့ၢ်လဲၣ်သ့. တနီၤနီၤစံးဝဲထီၣ်သ့. တၢ်န့ၣ်စဖးဘၣ်သၢစကွၢ်ဘျးဘျးပုၤစံးအီၤတုၤပုၤပဖးတဘျီန့ၣ်. နဖးတဘျီဘၣ်. ဒီးစံးဝဲဒၣ်. သုကတၢၤစၢ. ပုၤစံးအီၤတၢ်ကံၤသဲ. သုကတၢၤစၢလဲၣ်. စံးဝဲဒၣ်. ပုၤစံးအီၤပမ့ၢ်ယုၣ်အံၤရှုၣ်ပုၤဒီးကဘိညါ. နမ့ၢ်ယုၣ်အံၤပကရှုၣ်န့ၢ်ဒီဝဲညါ. တီလံၤ. တီလံၤ. တၢ်န့ၣ်စကွၢ်လီၤကံၤမးလၢညၣ်လံၣ်အသ့လဲၣ်. သုလဲၤထီၣ်ကွၢ်ကံၤစု. လဲၤထီၣ်ဝဲဒီးမ့ၢ်လၢညၣ်လံၣ်အသ့လီၤ. ဒီးပကဘိဖိယုၣ်လဲၤလၢလီၤ. ဒီးအဖိမုၢ်စီၤရှုၣ်ဒီးကဘိညါန့ၣ်လီၤ. ဒီးအမၤတဂၢၤဝဲထီၣ်က့ၢ်စုလီၤ. လဲၤဟဲထီၣ်ကမိးချံးပုၤတဘျီလၢသုၣ်ခံမၤန့ၢ်ဝဲဒီးအသ့ဝဲဒီးထံၣ်ကမိးလၢကဘိဟဲကမိးတဘျီဒီးစံးဝဲဒၣ်. သုးကံၤမ့ၢ်မ့ၢ်အသ့တသ့န့ၣ်လဲၣ်. တနီၤနီၤစံးဝဲမ့ၢ်တၢ်အုးသ့တနီၤနီၤစံးဝဲမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်သ့. ဒီးစံးကမိးဝဲတၢ်န့ၣ်စကွၢ်စဖးဘၣ်သၢ. ပုၤစံးကမိးအီၤတၢ်တုၤပုၤပဖးတဘျီန့ၣ်. နဖးတဘျီဘၣ်. ဒီးစံးဝဲသုကတၢၤစၢ. ပုၤစံးအီၤတၢ်ကံၤသဲ. သုကတၢၤစၢလဲၣ်. ပမ့ၢ်ယုၣ်အံၤရှုၣ်ပုၤဒီးကဘိညါ. နမ့ၢ်ယုၣ်ပကရှုၣ်န့ၢ်ဒီဝဲညါလီၤ. ဒီးစံးဝဲဒၣ်. တၢ်န့ၣ်စကွၢ်လီၤကံၤမးလၢချံးပုၤအသ့လဲၣ်. သုလဲၤထီၣ်ကွၢ်စု. ပုၤလဲၤထီၣ်ကွၢ်ဒီးမ့ၢ်လၢချံးပုၤအသ့ဒီးပကဘိဖိယုၣ်ဝဲဒီးရှုၣ်ဝဲဒီးကဘိညါန့ၣ်လီၤ. အမၤတဂၢၤဝဲထီၣ်က့ၢ်ထူန့ၢ်ပုၤဖိတဖျၢၣ်

စုန့ၢ်ပုၤဖိတဖျၢၣ်ဒီးမၤစံးဝဲဒၣ်လးစံးထီၣ်ကွၢ်အယိၣ်အယၢဒီးဂ့ၢ်ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်ကဲဒိၣ်ကဲပုၤက့ၢ်ဝဲလီၤ.

၂. အဲလးလဲၤပူ No.5-၅. ပစံၣ်တဲၤအဲလးလဲၤတဂၢၤအံၤလၢပျၢၤသုကၢစံးဝဲဒၣ်. မၤအိၣ်တၢ်လၢပုၣ်ညၣ်ကသီးလီၤစံးဝဲဒၣ်. ပဒီခူဒီဝဲမၤတနၢၤဘၣ်. လိၣ်ယိၣ်လိၣ်ကွၢ်ဒီးအဖိမုၢ်စီၤအခူအပူၤ. အဖိမုၢ်စီၤအခူအပူၤမၤတနၢၤဘၣ်နီၣ်တဂၢၤဘၣ်စံးဝဲဒၣ်. ဟူဘၣ်လၢအဖိမုၢ်စီၤအနီၣ်ဒီးအဖိမုၢ်စီၤစံးဝဲဒၣ်. အဲလးလဲၤအံၤမးအိၣ်တၢ်လၢပုၣ်ညၣ်ကသီးလီၤ. စကမၤအဲလးလဲၤန့ၣ်စဖိစဖိထူစံးဝဲဒၣ်. ဒီးကိးအဲလးလဲၤန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. အဲလးလဲၤစၢ. နလဲၤကၢန့ၢ်ကံၤစဖိစဖိထူတက့ၢ်. အဲလးလဲၤစၢစံးဝဲဒၣ်. စကမၤစုၢ်ကိးနတခါလဲၤဒီးနၢလီၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးအဲလးလဲၤပုၣ်ကဘိတဘျီ. ဒီးအတခါတဂၢၤန့ၣ်ပုၣ်ကဘိတဘျီ. ပုၣ်ကဘိဒီးအတခါခံၣ်န့ၣ်ဝဲဒီးလဲၤကၢဝဲဒၣ်လီၤစံးဝဲဒၣ်. အဖိမုၢ်စီၤတဂၢၤန့ၣ်မၤပိၣ်ခါ အသးဒီးဝဲဒၣ်အခိၣ်ဘိၣ်န့ၣ်လၢအဒီးကူထီၣ်ဒီးယုၣ်သတိတဘျီဒီးလဲၤတၢ်ဒီးအတခါ အဲလးလဲၤန့ၣ်. အဲလးလဲၤတသ့ညါဘၣ်စံးဝဲဒၣ်. လဲၤတၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒီးအိၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ကိးအဲလးလဲၤန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. အဲလးလဲၤစၢ. အိၣ်သကိးမ့ၢ်မိစံးဝဲဒၣ်. အဲလးလဲၤစံးအါအီၤ. နဒိၣ်ဒိၣ်စဒိၣ်ဒိၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်စမ့ၢ်အိၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. နဒုနပုၤအိၣ်ဒီးစဒုစပုၤအိၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. အဲလးလဲၤစံးဝဲဒၣ်. လဲၤတၢ်မ့ၢ်ပၤဒီးအဖိမုၢ်စီၤအဖိမုၢ်စီၤန့ၣ်ကိးကဒီးအဲလးလဲၤန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. ခါစီအဲလးလဲၤစၢ. ဟဲမံသကိးဒီးယၢလၢအံၤတက့ၢ်စံးဝဲဒၣ်. အဲလးလဲၤစံးအါအီၤနဒိၣ်ဒိၣ်စဒိၣ်ဒိၣ်လီၤစံးဝဲဒၣ်. အတခါန့ၣ်မၤပိၣ်ခါ အသးတသ့ညါဘၣ်ဝဲဒီးအတၢ်ကိးမံၤအီၤန့ၣ်တလဲၤဘၣ်ဝဲဒၣ်လီၤစံးဝဲဒၣ်. မ့ၢ်သ့ညါဝဲဒီးကလဲၤစုၢ်ကိးယၢၣ်ဝဲယၢၣ်စံးဝဲဒၣ်. မးအတသ့ညါဘၣ်ဝဲဒီးအိၣ် ၀` စုၢ်ကိးလီၤစံးဝဲဒၣ်. အဲလးလဲၤလဲၤကၢဒီးအတခါန့ၣ်တၢ်သၢန့ၣ်အတီၢ်ပူၤအတခါန့ၣ်မ့ၢ်လၢအပိၣ်မုၢ်န့ၣ်တသ့ညါဘၣ်ဝဲဘၣ်. အတၢ်ကိးအိၣ် မ့ၢ်စီၤတန့ၢ်. အတၢ်ကိးမံၤအီၤတန့ၢ်. အတၢ်မ့ၢ်ကိးအီၤဒီးစံးအါဝဲနဒိၣ်ဒိၣ်စဒိၣ်ဒိၣ်လီၤ. စံးအါအတခါဒီးအိၣ်ဒၣ်အတၢ်လီၤစံးဝဲဒၣ်. လဲၤကၢဒီးအတခါန့ၣ်ဟဲက့ၢ်တုၤက့ၢ်လၢအဝါဒီးအတခါန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. အဲလးလဲၤစၢ. စကိးမံၤနီၤစီၤတန့ၢ်. စကိးအိၣ်နၢ မ့ၢ်စီၤတန့ၢ်. နကွၢ်ကွၢ်အံၤဇဲ. အဲလးလဲၤစၢ. စံးဝဲဒၣ်. အဲလးလဲၤကွၢ်ယိၣ်ဒီးမ့ၢ်လၢအတခါလဲလီၤအဆု. ပျးထီၣ်အနီၣ်ဒီးအဲလးလဲၤလူၤဖိၣ်က့ၢ်အတခါတန့ၢ်လၢဘၣ်. အဲလးလဲၤန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. စဖိမုၢ်စီၤအံၤနူယၢလၢကသီးတထံၣ်အံၤစတသ့ညါဘၣ်. စကသံလီၤစံးဝဲဒၣ်. မၤလိၣ်ဟဲ□အခူအပူၤစံးဝဲဒၣ်. ပအဲကရးမ့ၢ်ကိးယၢမ့ၢ်ဟ့ၣ်စကသံၣ်ဘၣ်ဒီးစမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်ယိးထီၣ်က့ၢ်ယၢမ့ၢ်တက့ၢ်စံးဝဲဒၣ်. သုက့ၢ်ဒီးပျူးဖျၢၣ်ကံၤယၢတက့ၢ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. သုပျူးဖျၢၣ်ယၢဝဲဒီးထုးဂဲၤကလံၣ်ကံၤယၢတက့ၢ်န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်. အတခါတဂၢၤအံၤက့ၢ်ဆုအပၢ်အိၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်. ပါစၢ. နစံးမးအဲလးလဲၤအံၤမးအိၣ်တၢ်လၢပုၣ်ညၣ်လၢကသီးနစံးမးဒီးန့ၣ်လဲၣ်. အဲလးလဲၤလဲၤကၢဒီးယၢအံၤစကိးအိၣ်မ့ၢ်စီၤတန့ၢ်. စမၤအဟဲအိၣ်သကိးမ့ၢ်စီၤတန့ၢ်. အဲလးလဲၤစံးဝဲဒၣ်နဒိၣ်ဒိၣ်စဒိၣ်ဒိၣ်လီၤ. စံးဝဲဒၣ်န့ၣ်ဒီးအိၣ်ဒၣ်အတၢ်လီၤစံးဝဲဒၣ်. အဲလးလဲၤအဖိမုၢ်စီၤအံၤအိၣ်လၢခံတခီအံၤပိၣ်ဟဲသလၢထူတဘျီ. သလၢစုတဘျီ. ဝဲၤဟဲကစီၤလဲၤ. သါကလုၣ်သါလဲၤထဲ

လၢအပူၤညီစံးဝဲဒၣ်. အဖိမုၢ်လဲၤတၢ်ဒီးအဲလးလၢ်န့ၢ်တအိၣ်ယုၢ်
 ဒီး ဘၣ် ဒီး အဖါတၢ်န့ၢ်အဲၣ် ဆုးဒီးကိးအဲလးလၢ်န့ၢ်အဲလးလၢ်
 ဟဲဒီးအဖါတၢ်စံးအီၤ. အဲလးလၢ် ဧၤ နကသံလီၤ စံးဝဲဒၣ်.
 သံဝဲသၢၣ်ဖါတၢ်ဧၤစံးဝဲဒၣ်. အဖါတၢ်န့ၢ်ဟ့ၣ်ယီၤအကသံၣ်ဘုၣ်
 န့ၢ်အီၣ်တံၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးအခူအပူၤယိးက့ၤအီၤလီၤ. စံးဝဲဒၣ်. အခူအပူၤ
 မၤဝဲဒၣ်အကစၢ်စံးအီၤအသိးန့ၢ်. ဒ်အကစၢ်မၤလိာ်အီၤအသိးန့ၢ်.
 မၤပူၤဇီၤလီၤဇီၤ. ထုးဂဲၤကလံာ်ဝဲလၢနီၢ်ခိၣ်စိၣ်ထးန့ၢ်ဒီးအခူအပူၤ
 မၤဘူၣ်မၤတီၢ်ကလံာ်မးဒီးဒီးမိၤ. ဒီးတလၢဂီၢ်ဒီးစ့ၢ်စံး. ကလံာ်
 မးအံးအံးလီၤစံးဝဲဒၣ်. အ ဖါ တၢ် တ ဂၤအံၤနီၤဟူ ဒီးစံးဝဲဒၣ်.
 အဲလးလၢ်တဂၤ အံၤ သံလံးမးလဲၣ်. ဘၣ်မ နုၤ ကလံာ်ဒီး လဲၣ်
 စံးဝဲဒၣ်. ဖိမုၢ်ဧၤန့ၢ်လဲၤကွၢ်ကွၢ်ဧၤ. ဖိမုၢ်ဧၤ. စံးဝဲဒၣ်. ဒီးအဖိမုၢ်
 န့ၢ်လဲၤကွၢ်အဲလးလၢ်ဒီးအဲလးလၢ်န့ၢ်ကွၢ်ကွၢ်မးအဖါတၢ်အဖိမုၢ်
 န့ၢ်တြုးတြုး လီၤစံးဝဲဒၣ်. အဲ လးလၢ် န့ၢ် မၤ ထါ ကွၢ် ကွၢ် မး
 အတူၤန့ၢ်သတြုၤဧၤကလဲၤလီၤစံးဝဲဒၣ်. အဲလးလၢ်န့ၢ်မၤထါဒ်
 အံၤစံးဝဲဒၣ်

အဲလးလၢ်ဘိးစံးဘိးစံး ခွဲးနီၣ်တံၣ်ဘိးနီၣ်တံၣ်
 အဲလးလၢ်ဘိးတံဘိးတုး အဲလးလၢ်ဘိးတံဘိးတံၣ်
 ခွဲးနီၣ်တံၣ်ဘိးနီၣ်တံၣ်တြုၤ ခွဲးနီၣ်တံၣ်ဘိးနီၣ်တံၣ်တြုၤ

အဲလးလၢ်မၤထါဒီးအခူအပူၤကလံာ်မးသ့ၣ်အိၣ်လီၤစံးဝဲ
 ဒၣ်. ပအဲကရးအဖိမုၢ်န့ၢ်လဲၤကွၢ်အဲလးလၢ်န့ၢ်အဲလးလၢ်မၤထါ
 အတၢ်ကွၢ်ကွၢ်အီၤဒီးအတူၤန့ၢ်ကွၢ်ကွၢ်ဘၣ်အပၢ်ပၢ်ဧၤ. နစံးနက
 သံၣ်ဘုၣ်န့ၢ်န့ၢ်ဟ့ၣ်ဒုးအီၤအဲလးလၢ်န့ၢ်အဲလးလၢ်တသံဘၣ်ပၢ်ဧၤ.
 စလဲၤကွၢ်အဲလးလၢ်ဒီးအဲလးလၢ်ကွၢ်ကွၢ်မးယၤလီၤပၢ်ဧၤစံးဝဲဒၣ်
 စသးဒိၣ်ထီၣ်မးလီၤပၢ်ဧၤစံးဝဲဒၣ်. အပၢ်တဂၤသတးဒီးဖိမုၢ်ဧၤ
 စံးဝဲဒၣ်. ပၢ်ကသံၣ်ဘုၣ်န့ၢ်ပၢ်ဘုၣ်မးပၢ်ကညီလၢခံလၢပျၢၤသံမး
 လဲၣ်. ဖိမုၢ်ဧၤစံးဝဲဒၣ်ဖိမုၢ်ဧၤ. နစံးပၢ်ကသံၣ်တသံဘၣ်. ပၢ်က
 အီၤလီၤဖိမုၢ်ဧၤစံးဝဲဒၣ်. အီၤကီၢ်နီၢ်ပၢ်ဧၤစံးဝဲဒၣ်. အပၢ်အီၤဒီးအပၢ်
 သံဝဲဒၣ်လီၤစံးဝဲဒၣ်. တုၤအပၢ်သံဒီးကလးကီၢ်အဲလးလၢ်အခူအ
 ပူၤထုးလီၤဟီၣ်အီၤ လၢခံလီၤစံးဝဲဒၣ်. ပအဲကရးအဖိမုၢ် န့ၢ်စံးဝဲ
 ဒၣ်. စလဲၤတၢ်ဒီးအဲလးလၢ်အံၤစံးဘၣ်လီၤကံၤစသးတက့ၢ်ဧၤစံး
 ဝဲဒၣ်. ပဒိၣ်ထီၣ်ထဲအံၤအဲလးလၢ်တထံၣ်ပုၤနီၢ်တခီၣ်ဒီးတသ့ၣ်ညါ
 စ့ၢ်ကိးဘၣ်ဝဲဘၣ်. စမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလၢအမၤသံပၢ်ဒ်အံၤဒီးစကစံး
 ဘၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤစသးလီၤစံးဝဲဒၣ်. ပၢ်စံးဝဲဒၣ်အဲလးလၢ်အံၤသ့
 ကၤ. မးအအီၣ်တၢ်လၢပုၤညၣ်လၢကသိးလီၤပၢ်စံးဝဲဒၣ်. အဲ လး
 လၢ်အံၤသ့သမိးစံးဝဲဒၣ်. ပၢ်မၤသံဝဲဒၣ်ဒီးမၤသံက့ၤဒီးပၢ်စံးဝဲဒၣ်.

၃ အသံနီၢ်ပူ No.87-၈၇. ပစံၣ်တၢ်ပဒဲလၢပျၢၤတၢ်ဒုန့ၢ်တၢ်
 လိာ်အသးဒီးဘိၣ်သအိၣ်တၢ်ဒုလီၤ. ဘိၣ်သ အိၣ် န့ၢ် ပဒဲ စံးအီၤ.
 ဘိၣ်သအိၣ်ဧၤ. နမၤန့ၢ်စကလံာ်န့ၢ်. ဘိၣ်သအိၣ်တခီၣ်ဒီးတန့ၢ်
 ဘၣ်. မ့ၢ်ဒ်န့ၢ်တသါကတၢၤဧၤ. ဘိၣ်သအိၣ်စံးအီၤ. ပဒဲတခီၣ်ဒီး
 တၢ်ကံၤသဲ. နသါကတၢၤဒ်လဲၣ်စံးဝဲဒၣ်. ဘိၣ်သအိၣ်တခီၣ်ဒီးန
 မ့ၢ်ယုၢ်ဒီးစကအိၣ်န့ၢ်. စမ့ၢ်ယုၢ်ဒီးဟံးန့ၢ်ကံၤစမၤန့ၢ်. တုၤမ့ၢ်အ
 န့ၢ်တစုဒီးပဒဲ ကွၢ်မးလၢအကလီၤဖးဒီးအမိၢ်န့ၢ်လီၤ. တယံာ်တ
 မိၢ်ဒီးဘိၣ်သအိၣ်န့ၢ်လဲၤယုၢ်အိၣ်အဆၣ်ဒီးအမိၢ်အိၣ်လီၤတံာ်လၢခံ
 လီၤ. ဒီးပဒဲလဲၤကလံာ်ဘိၣ်သအိၣ်အမိၢ်န့ၢ်တက့ၢ်လီၤ. ဒီးဘိၣ်သ
 အိၣ်အမိၢ်စံးအီၤဟဲကတၢၤတၢ်ဖဲန့ၢ်တဂ့ၤ, စကအိၣ်ဘၣ်ပုးန့ၢ်. န

တဘၣ်စိၣ်စိၣ်ဘၣ်တမိဘၣ်. ပဒဲကတၢၤယံာ်ယံာ်ဒီးဘိၣ်သအိၣ်အ
 မိၢ်အသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးသါကသဘျိုးအုၣ်အိၣ်ပဒဲန့ၢ်ဒီးပဒဲယုၢ်န့ၢ်ဆူ
 ဝၣ်ခိၣ်ဆူးဒီးဘိၣ်သအိၣ်အိၣ်မိၢ်န့ၢ်သဖုးထွဲအခံဒီးစဲးဘူးထီယံာ်
 လၢဝၣ်ခိၣ်အကဆူးန့ၢ်လီၤ. ပဒဲစကၤထီၣ်အသးဒီးပဒဲစိးမးဘိၣ်
 သအိၣ်အမိၢ်န့ၢ်တြုးတြုးလီၤ. ဘိၣ်သအိၣ်အဖါဟဲကတၢၤထံၣ်န့ၢ်
 ဒီးယုၢ်ကွၢ်ဝဲလီၤ. ဒီးဘိၣ်သအိၣ်အမိၢ်တၢ်ဒုန့ၢ်သံကတံာ်ထီၣ်ဝဲလၢ
 ဝၣ်ခိၣ်ဆူးန့ၢ်လီၤ. ပဒဲန့ၢ်ဘိၣ်သအိၣ်အသးဒိၣ်ထီၣ်အီၤဒီးဘိၣ်
 သအိၣ်သါကအိၣ်အီၤန့ၢ်ဘိၣ်သအိၣ်ယုၢ်ဒုအီၤဝဲလၢလီၤ.

ပဒဲန့ၢ်တြုၤသ့ထီၣ်အမဲာ်လၢသပၤမုးဒီးလဲၤအိၣ်လၢပျၢၤတ
 ဒၤအဂီၢ်ထံးလီၤ. ဒီးဘိၣ်သအိၣ်လဲၤထံၣ်န့ၢ်ကဒီးအီၤလီၤ. ဒီး
 ဘိၣ်သအိၣ်စံးအီၤ. စကအိၣ်ပုၤကံၤန့ၢ်တက့ၢ်. ဒီးပဒဲစံးဆၢအီၤ.
 နကတၢၤမနုၤတၢ်ဒ်န့ၢ်လဲၣ်သိၣ်ဧၤ. ပဒဲအိၣ်ဒီးအသုပဒဲအိၣ်ဒီးအ
 ဂီၢ်န့ၢ်. နဝဲဘၣ်ပဒဲ အိၣ်ထဲယၤတၢ်ဒုဧၤဧၤ. စတမၤမးနတၢ်နီတ
 မံၤလဲၣ်. စပၤဒုဒ်မးစဖုအအံၤလၢသီသီလဲၣ်. တၢ်တုၤမးထး
 ခုၣ်ခိၣ်န့ၢ်ပဒဲလီၤလၢတၢ်ပျီပျီအကဒုအိၣ်န့ၢ်. ပုၤထဲယၤအံၤန
 တထံၣ်ဘၣ်ယၤဘၣ်ဧၤ. တုၤန့ၢ်တပဟၤဒီးဘိၣ်သအိၣ်ပျီထီၣ်မး
 အီၤတသါလီၤ. တုၤအပျီထီၣ်တၢ်န့ၢ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်. မ့ၢ်ဒ်န့ၢ်စက
 ပၤဒီးန့ၢ်တဂၤမိသိၣ်ဧၤ. ဒီးပဒဲစံးဆၢအီၤ. အိၣ်ကံၤန့ၢ်. ယဲစဖုအ
 ဒၤအံၤသီၣ်မုၢ်ကၤ. တုၤတၢ်ကီၢ်ပုၤန့ၢ်ပုၤတပျီတံးတံးတုၤအ
 လီၤကလဲၤဒီးသိၣ်မုၢ်ကၤအံၤဧၤ. ဒီးအိၣ်ဝဲခံဒုန့ၢ်လီၤ. အိၣ်ဝဲတ
 မိၢ်ဒီးဘိၣ်သအိၣ်န့ၢ်ပဒဲစံးအီၤ. သိၣ်ဧၤ. ပၤဟံးကနီၢ်ဖဲအံၤန့ၢ်. စ
 ကလဲၤဆူ ဘးန့ၢ်တနံၤတက့ၢ်. မ့ၢ်မ့ၢ်ထုၣ်ဒီးပုၤကံၤတုၤအလီၤက
 လဲန့ၢ်. ဘိၣ်သအိၣ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအီၤဝဲဒၣ်ဒီးဟးဒုတၢ်ဆူဘး
 န့ၢ်လၢအမုၢ်လီၤ.

ဟးဟးဒီးလဲၤထံၣ်န့ၢ်ကဒီးလၢကနဲတဒၤဒီးပၤကဒီးဝဲတသါ
 လီၤ. မ့ၢ်ထုၣ်ထီၣ်ဒီးဘိၣ်သအိၣ်န့ၢ်ပုၤပျီအဒၤန့ၢ်ဒီးပျီအုၣ်အီၤ
 သံတုၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢအသးတုၤမ့ၢ်စထံၣ်ကဒီးပဒဲ
 န့ၢ်တစုအံၤစကအိၣ်တကီၢ်ခါမးလီၤ.

ပဒဲန့ၢ်တြုၤဂီၢ်ထီၣ်အမဲာ်ဂီၢ်ဆူၣ်ကလံာ်ဒီးပၤကနဲတဒၤဒၤန့ၢ်
 ဘိၣ်သအိၣ်လဲၤထံၣ်န့ၢ်ကဒီးအီၤလီၤ. ဒီးဘိၣ်သအိၣ်စံးအီၤ. စ
 ကအိၣ်ပုၤကံၤန့ၢ်တက့ၢ်. ဒီးပဒဲစံးဆၢအီၤ. နကအိၣ်ယၤဘၣ်မ
 န့ၢ်လဲၣ်. ပဒဲအိၣ်ဒီးအသုပဒဲအိၣ်ဒီးအဂီၢ်န့ၢ်. စပၤဒုဒ်မးစဖုအ
 နီၣ်ဝဲအံၤလၢပျၢၤလဲၤလဲၤလဲၣ်. ဘၣ်မနုၤလၢနတကတၢၤတၢ်ဒ်န့ၢ်
 လဲၣ်တခါဧၤ. ဒီးဘိၣ်သအိၣ်န့ၢ်စံးကဒီးအီၤ. မ့ၢ်ဒ်န့ၢ်စကပၤဒီး
 နုၤမိတခါဧၤ. ဒီးပဒဲစံးဆၢအီၤပၤကံၤန့ၢ်. စဖုအနီၣ်ဝဲအံၤပဝံာ်ပ
 သးကသုၣ်မုၢ်ကၤ. တုၤတၢ်ကီၢ်ပုၤဒီးပဝံာ်ပသးလီၤ. ကသုၣ်ဂုၤ
 ကၤအံၤဧၤ. အိၣ်တမိၢ်ဒီးစံးဘိၣ်သအိၣ်န့ၢ်စကလဲၤဆူဘးန့ၢ်တ
 မိၢ်တက့ၢ်.တၢ်မ့ၢ်ကီၢ်ပုၤဒီးဝံာ်ကံၤနသးန့ၢ်တခါဧၤ.ပဒဲန့ၢ်ဟးဟးဒီး
 လဲၤပၤကဒီးလၢသုၣ်ယၢၣ်သံးတထံးတသါလီၤ. ဘိၣ်သအိၣ်န့ၢ်
 တၢ်ကီၢ်ပုၤတၢ်ကီၢ်အသးဒီးဟးထီၣ်ကနဲအဒၤန့ၢ်ပုၤဝဲသစူးကလံာ်
 ဒီးကနဲအုၣ်အီၤကသံတုၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢအသး. စ
 မ့ၢ်ထံၣ်ကဒီးပဒဲန့ၢ်တစုအံၤစတဟံးသါလၢဘၣ်အီၤဘၣ်. စက
 အိၣ်တကီၢ်ခါမးအီၤလီၤ.

ပဒဲန့ၢ်ပူၤထီၣ်အမဲာ်န့ၢ်ဘိၣ်ကံၤကလံာ်ဒီးဘိၣ်သအိၣ်လဲၤထံၣ်
 န့ၢ်ကဒီးအီၤလၢအပၤသုၣ်ယၢၣ်သံးန့ၢ်လီၤ. ဒီးဘိၣ်သအိၣ်စံး

အိ၊ နမာတိသးယာတဒစကအိဉ်ပူဉ်ကံနာတကု၊ ဒီးပဒစံးဆါ
 အိသးဘိဇ၊ ဘဉ်မနုနကတိနကိဉ်နုဉ်လဲဉ်၊ ပထဉ်လိဉ်ပ
 သးဒီးပကလုကတိကံတံလံအမုဉ်နဲဉ်၊ ဘဉ်မနုလနကု
 အိဉ်ကုအိယလဲဉ်၊ ပဒအိဉ်ဒီးအဂီပဒအိဉ်ဒီးအဘိနဲဉ်၊ နပဲ
 ဘဉ်မုပဒအိဉ်ထဲယာတဒစါ၊ စပာတုမးစဖအသိတုအံးယဲး
 ယဲးလဲဉ်၊ ဒီးဘိဉ်သအိဉ်စံးအိမုမုဒ်နုဉ်ဒီးစကအိဉ်ဒီးနုဉ်မိ၊ တု
 နုတပဟဒီးပဒစံးဆါအိ၊ အိဉ်ကံနဲဉ်၊ ဒီးအိဉ်ဝဲလီ၊ ဒီးပဒစံး
 အိ၊ စဖအသိတုအံးတုမုထုဉ် ကလံဟဲထီဉ် နုဉ်သိဉ်မုက
 အံးဇဉ်၊ အိဉ်တစီဒီးစံးဝဲဒဉ်၊ စကလဲ၊ ဆူဘးနုဉ်တဘီ၊ မုမု
 ထုဉ်ကလံမုဟဲထီဉ်ဒီးဒီးလီကံနုဉ်ဖဲအကဆူးပူအံးနဲဉ်၊ စ
 ဖအသိတုအံးသိဉ်မုက၊ ပဒ နုဉ်ဟးဟးဒီးလဲဘဉ်ကုလပ
 သုခိဉ်အသလဉ်တသလီ၊ မုထုဉ်ကလံဟဲသုဉ်ယာဉ်ယံးနုဉ်
 အိးထီဉ်အသးဒီးဘိဉ်သအိဉ်နုဉ်ဒီးလီအိဉ်သဉ်လသုဉ်အက
 ဆူးအိးထီဉ်အသးနုဉ်လီ၊ သုဉ်တံအိဉ်ဒီးကသံနီဉ်နီဉ်တုဉ်
 ကိးလီ၊ ထုဉ်ဖူးဒီးအိကမိဉ်ဝဲလံအသး၊ ပဒတဒစမုထီဉ်ကဒီး
 တစတမံစတဟံသဘဉ်အိဘဉ်၊ စကအိဉ်ဆါထာဉ်မးအိလီ၊
 လဲထီဉ်ကဒီးပဒနုဉ်ဘဉ်ပသုခိဉ်အသလဉ်ဒီးအသးတဒလံ
 ဘဉ်၊ ဒီးမိဉ်တံမုလီ၊ ဒီးစံးဝဲဒဉ်၊ ပဒဇ၊ နမာတံယာတဒ
 စကအိဉ်ပူဉ်ကံနာတကု၊ ဒီးပဒစံးဆါအိ၊ ယဲဒဉ်ကလးလံ
 ဟိဉ်ခိဉ်ကထီဉ်သိသိစပာစဖအသလဉ်အံးဒီးစဆဉ်ဟဲကုအိဉ်
 ထီဘိဉ်ယာ လီလဲဉ်၊ စတမာဘဉ်နမနုလဲဉ်၊ ပဒအိပဒဂီနဲဉ်
 နပဲမုပဒအိဉ်ထဲယာတဒစါ၊ နကတိတံယာတဒဆါဒိဉ်က
 လဲဉ်၊ ပထဉ်လိဉ်ပသးဒီးပကတိကံတံလံအမုဉ်နဲဉ်၊ ပထဉ်
 လိဉ်ပသးဒီးပကတိမနုတံနုဉ်လဲဉ်ဒီးပုဉ်ဇ၊ တုမုအနုဉ်တ
 စုဒီးဘိဉ်သအိဉ်စံးအိ၊ မုဒ်နုဉ်စကအိဉ်ဒီးနုဉ်မိ၊ ဒီးပဒစံးဆါ
 အိ၊ အိဉ်ကံနဲဉ်၊ ဒီးဘိဉ်သအိဉ်နုဉ်လဲဉ်နုဉ်ကဒီးဒီးအိလီ၊
 ဒီးခွဲးဘိဉ်သအိဉ်အိဉ်သဉ်လသုဉ်ယာဉ်ယံးတံညးကမိလီနုဉ်
 သစဲးကလံဒီးစံးဝဲဒဉ်၊

ခွဲးဒုဒု

ခွဲးဘဉ်တဘီနုအိဉ်

ဒီးဘိဉ်သအိဉ်စံးအိ၊ ဒီးပုဉ်ဇ၊ မာဘဉ်ဘူးစခိဉ်တဂု၊ စ
 ခိဉ်ဆါက၊ စကဖူးကွံထီဉ်ဘဉ်ဖူးနုအုခိ၊ တုမုအနုဉ်တစုဒီး
 ပဒခွဲးအိဉ်နုဉ်တလီလီတလီလီလီ၊ ယံဉ်ယံဉ်အသးဒိဉ်ထီဉ်
 ဒီးဟံးထီဉ်ပဒ နုဉ်ကွံထီဉ်ဝဲဆုခိလီ၊ ဒီးပဒ နုဉ် အသးခွဲးယု
 ကိးယံ ကိးမးဆူပသလဉ် အကစာအိဉ်နုဉ်လုဉ်လုဉ်လီ၊ တု
 နုတပဟဒီးဘိဉ်သအိဉ်နုဉ်သုဉ်ညါလီအသးတကျလီ၊

ပဒ နုဉ်လဲဉ်စံးဘဉ်ပသလဉ်အကစာဒီးစံးဝဲဒဉ်၊ လဲအိအိဉ်
 ဘဉ်အိ၊ လဲစုအိဉ်ဘဉ်စုလီ၊ သုသလဉ်ဘဉ်ဘိဉ်သအိဉ်တ
 ဒုဒိဉ်က၊ ဒီးပုဉ်ဇ၊ မုမုလဲဉ်ဒီးတံအိဉ်ကွံမးပမိ
 လဲဉ်၊ ပဒတမိတးဒီးမုဒ်နုဉ်စကဟံသုမိ၊ လဲကါ အိဉ်ကံဘိဉ်
 သအိဉ်နဲဉ်၊ တးဒီးပုဉ်ဇ၊ မုမုဟံဖိဉ်အမိပုဉ်ဟံတဖျဉ်ညါဒီးလဲဝဲ
 ကိးဂါဒီးလီ၊ ပဒအိဉ်လဲဉ်တမိဒီးပဒဆဲးပမိအိဉ်ထဲနုဉ်ဖျိးဖျိး
 ဒီးပမိသဲဝဲစိဖကလုလီ၊ ဖိသုဉ်နုဉ်အမိအပံဟဲကုကွံအိဒီး
 သံမးကိးဂါဒီးလီ၊ တုမုအနုဉ်တစုဒီးအသးဒိဉ်ထီဉ်တကျ
 လီ၊ ယုဝဲဒီးအတံအိဉ်လံသဒိစိနုဉ်လီ၊ ပဒနုဉ်မာသံဖိသုဉ်တ

ဖာနုဉ်ဝံဒီးဖဉ်ထီဉ်ဆိဉ်တဖ၊ ဒီးဖဉ်ဆါတဖဒီးအိဉ်လံသဒိစိ
 နုဉ်လီ၊ တုပုဉ်ထီဉ် နုဉ်အိဒီးစံဉ်လီ၊ ယုကွံဝဲလီ၊ ပုဉ်လု
 လုအိဒီးယုဉ်နုဉ်ဝဲဆုတံပုလီ၊ ဒီးပုဉ်လုတံတဖဉ်နုဉ်စံးလိဉ်
 အသး၊ တံပုအံးမုဆဲးယံဆဲးဒိဉ်ပဉ်ဂုကိဉ်ကွံမိ၊ ဒီးပဉ်ဂုကိဉ်
 ကွံဝဲဒဉ်တကုသုဉ်လီ၊ ကိဉ်ဝဲနုဉ်ပဒကွံလံညါဒိတမိဒီးကတံ
 မးဂုနီဉ်သံဘိဉ်ညါတံလီ၊ ပဒ ထံးသုဉ်ဖးဆိဉ်နုဉ်ယုဉ်ဝဲ
 ဒီးဖဉ်ဆါတံးတံးဝံဒီးဖူဘဉ်အါဘဉ်စိဉ်ဂုအိဉ်နုဉ်နုဉ်လီ၊
 ပုဉ်တဖဉ်နုဉ်ထူးထီဉ်ကုဂုနုဉ်ကွံဝဲအိဉ်နုဉ်နုဉ်ဘဉ်အါဘဉ်စိဉ်
 လံကဟံဒီးစံးလိဉ်အသး၊ အါ၊ တံပုအံးယံ ကါပုဉ်တကဲ
 ဘဉ်၊ ပကဆဲးမးထုလီ၊ န်အစံးဝဲအသိးနုဉ်ဆဲးထုဝံဒီးမာအဲသံ
 နုဉ်ပုဉ်တကဲလီ၊ အဲသံနုဉ်နုဉ်ပုဉ်မုကုပုဉ်ဒီးပဒဟဲထီဉ် စံး
 အိ၊ အဲသံနုဉ်၊ နဲတကဲနဲဉ်ဖုဒ်နုဉ်တခိဉ်ညါဟဲနုဉ်အိဉ်ယာစ
 ကမာဘျါကုနတံတကု၊ စကဟံးယံဒဉ်ထုပဒကျါကျါက
 လဲလီ၊ ဘဉ်ယိဉ်တဂု၊ ဟဲနုဉ်ဒီးဟဲနုဉ်ကစာအဲသံနုဉ်၊ အဲသံ
 နုဉ်လဲဉ်နုဉ်ဒီးထီဉ်ဝံဉ်လီထုဒီးအဲသံနုဉ်သံဝဲလီ၊ ပဒကုထီဉ်ဖိ
 ထီဉ်အဲသံနုဉ်အညဉ်နုဉ်ဝံဒီးဟးအိဉ်လံယံယံလီ၊ တုနုဉ်တ
 စုပုဉ်မုဟဲတုဒီးအိဉ်အဲသံနုဉ်အညဉ်နုဉ်စံးဝဲလံပဒဘဉ်သံထု
 ဒီးအဲသံနုဉ်တုဟံဖိဟံအညဉ်တကုသုဉ်လီ၊ အိဉ်ဝဲတကုသုဉ်
 နုဉ်ကဝံတုဒီးပဒကိးထီဉ်လံယံယံစံးဝဲဒဉ်၊

အိဉ်ဘဉ်အဲသံနုဉ်အညဉ်လဉ်လဉ်

အိဉ်ဘဉ်အဲသံနုဉ်အညဉ်လဉ်လဉ်

စံးမုကလံပဒသံ

ပဒအိဉ်လံထးအခံ

ပုဉ်မုလုကဒီးအိဒီးယုဉ်ထီဉ်အိဉ်လံဆဲးဘိဘိအခံလီ၊
 ကွံလီပုဉ်မုလုလံအဟဲလုအိနုဉ်ဒီးစံးဝဲဒဉ်၊ သုဝဲသုဉ်ဇ၊
 သုဉ်အံးနုဉ်စံးဝဲဒဉ်၊ သုယဲဉ်ကပိဉ်ဘဉ်ဖူး၊ သုမုတနုဉ်
 ဘဉ်ဒီးသုကျုတံကွံအဖဲးလီ၊ ပုဉ်မုဟံတံကွံဒီးဂါစမးစုဉ်က
 လဲလီ၊ ဒီးပဉ်ဝဲဒဉ်တကုဘဉ်၊ ဒီးသံကွံဝဲ၊ ပဒဇ၊ ပကမာဒ်
 လဲဉ်၊ ဒီးပဒစံးဆါအိကုပိဉ်ဒဉ်ကလိဉ်ယံဉ်စိကွံဒီးတကု၊ ပိဉ်
 နုအခါဉ်၊ သုပိဉ်တခါဉ်ဘဉ်အံးသုကွံတကံထီဉ်ဘဉ်၊ ပုဉ်မု
 ကုပုဉ်ဒီးပဒယုဉ်လီဟးခူသုဉ်ကွံဝဲလီ၊ ပုဉ်မုဟဲကဒါကု
 တမိဒီးပဒဟါမုကွံကဒီးလံလီစံးဝဲဒဉ်၊

ပဒနုဉ်ဟးဟးထံဉ်လံပနုဉ်ဒီးပနုဉ်ဝါခံဒု အိဉ်အဆဉ်တက
 တပျီဖျိဒီးခဲဉ်ဝဲဒဉ်တကျလီ၊ လဲစံးပနုဉ်သုနုဉ်စံးဝဲဒဉ်၊ ပနုဉ်သု
 ဇ၊ ပနုဉ်ဝါစံးဝဲ၊ နအိဉ်နဆဉ်လံတပျီလုဉ်ခံပျီလုဉ်လဲဉ်၊ မုနု
 အိဉ်နဆဉ်ဆုဉ်ဝဲဇ၊ ဒီးလဲစံးကဒီးပနုဉ်ဝါနုဉ်၊ ပနုဉ်ဝါဇ၊ ပနုဉ်
 သုစံးဝဲ၊ နအိဉ်နဆဉ်လံတပျီလုဉ်ခံပျီလုဉ်လဲဉ်၊ မုနုအိဉ်န
 ဆဉ်ဆုဉ်ဝဲဇ၊ လဲစံးဝဲယံဉ်ခိဉ်နုဉ်ယံဉ်ယံဉ်ဒီးပနုဉ်ခံဒုနုဉ်အ
 သးဒိဉ်ထီဉ်လိဉ်စုကိးအသးလီ၊ တုနုတပဟလဲတမိလဲတ
 မိလဲဒီးသံတမိသံတမိသံလီ၊ အနုဉ်တဒ နုဉ်ပဒစံဉ်လုဉ်လီလံ
 ပနုဉ်အနုဉ်ကဆူးပူနုဉ်ဒီးထီဉ်ပူအကလုဉ်စံးဝဲဒဉ်၊

မာနုယကွံအုရုဉ်ရုဉ် မာနုယကွံအုရုဉ်ရုဉ်

မာနုယကွံအုရုဉ်ရုဉ် မာနုယကွံအုရုဉ်ရုဉ်

စံဉ်ဖျုဖျုလံပနုဉ်ခံဒုအခိဉ်နုဉ်ယံဉ်ယံဉ်ဒီးလီယံဘဉ်ဆိးသံ
 လံပနုဉ်နုဉ်လီ၊ အခိဉ်ယံအိဉ်တဖျဉ်နုဉ်ဖျုလဲဆးထီဉ်အ

အ-အဲ

ဒါလအအိပူဒီးအိဉ်ဝဲဂါကျိဉ်ကလံလီၤ. ဒီးပမုဉ်ပုၤတဖုလဲၤ ကၢၤဒီးအဝဲတကၢၤန့ၣ်ထီဉ်န့ၣ်လၢပဒဲအခိဉ်သ့ၣ်ယံၤလဲန့ၣ်ဒီးတြၢၤ ဒီးဝဲအတၢ်သိဉ်မးသဟၢၣ်ဒီးဟၢၣ်လီၤ. အသးခုသတးဒီးအဂီၢ် မိဉ်ယုကွၢ်အတၢ်တဟ့ဉ်ကွၢ်မးဝဲဒၣ်လီၤ.ဟဲကတၢၤဒီးဒုးလံာ်ထီဉ် အဖိလီၤ. ဒီးဘဉ်ယိဉ်ပုၤဂၤကဟဲကွၢ်ကီဘဉ်ဖုးအတၢ်န့ၣ်ကးတံာ် ယၢ်မးအခံလၢတြၢၤခံကထာထာသၢကထာထာလီၤ. အဖိန့ၣ်ယုၢ် ဝုၤဝီၤယုၢ်ဝုၤဝီၤအခိဉ်လီၤလၢလီၤယံၤဒီးဖျၢအဒါန့ၣ်ပီၢ်ဖးထီဉ်ဒီး အတၢ်အုဉ်သံမးအီၤဒီးဟံဉ်ညါလီၤ.

၄. **အဲဒီးအဲဒီး** န့ၣ်မ့ၢ်ဆိကီးန့ၣ်ပစံးလၢကီးမးအဲဒီးအဲဒီးလီၤ. ဆိတဘုဉ်တၢ်ဖိဉ်ဒီးကီးမးအဲဒီးအဲဒီးလီၤ.

၅. **ကအဲ** ဒီးကအဲကအါ. လီၤကအဲ. ကအဲဒဲ. ဘျးကအဲ. ဟံ ကအဲသးဒီးတၢ်ကအဲ. ဒီးဆိကအဲ. တၢ်ခဲလၢဉ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကအဲ တက့ၢ်.

၆. **စအဲဒဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအထါခိဉ်ဂ့ၢ်န့ၣ်ပစံးလၢထါခိဉ်စအဲဒဲ လီၤ. ပုၤထါခိဉ်မ့ၢ်ဆံးဒီးဂ့ၢ်န့ၣ်ပစံးလၢထါခိဉ်စအဲဒဲလီၤ. ဒီးပ စံးလၢတအဲဒဲစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢစအဲဒဲခိဉ်စအဲဒဲလီၤ. ပုၤတဂၤအထါခိဉ်စအဲဒဲဂ့ၢ်ကၢၤ.

၁. **အဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီဉ်ရီၤတဖုမ့ၢ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢအဲလီၤ. ပုၤကညီ အဲကံာ်. ပုၤတဂၤအဲထီဉ်တၢ်လံာ်ပူၤ. ချိဉ်အဲထီဉ်အသး. ပုၤတ ဂၤအဲထီဉ်အထါခိဉ်စံးဝဲဒၣ်.

၂. **အဲကမုါ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအိဉ်ဖးလၢအိးသးခံခီန့ၣ်မ့ၢ်တလီၤ ဖျိဉ်ဒံးဘဉ်ဒီးပစံးလၢအဲကမုါလီၤ. သ့ၣ်တဘီ အိးဖးအသးအဲ ကမုါလီၤ. ပနၢ်နၢၤခံခီကဆူးပူၤအဲကမုါလီၤ. သ့ၣ်တြၢၤပူၤအဲက မုါစံးဝဲဒၣ်. ပုၤတဂၤအဲအကံာ်အဲကမုါစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိ လၢအဲကမုါအဲကမုါလီၤ. ဒီးပစံးလၢအဲစမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.

၃. **အဲခီ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ချဲဝဲထီဉ်သီလၢအချဲအိးဖးအသးန့ၣ်ပစံးလၢ အဲခီလီၤ. တၢ်ချဲန့ၣ်တုၤအဲခီဒီးအထံးဝဲထီဉ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢ အဲခီထီဉ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.

၄. **အဲထီဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီဉ်သလုဉ်ထီဉ်အဲဒီးန့ၣ်ပစံးလၢထီဉ်အဲ ထီဉ်အဲဒီးလီၤ. ထီဉ်တဘုဉ်အဲထီဉ်အဲဒီးသါကယူၤတပူၤပူၤလီၤ. ဒီးပယၤ ထီဉ်ပစုန့ၣ်ပစံးလၢပအဲထီဉ်ပတၢ်လံာ်ပူၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအဲထီဉ်အဲဒီးလီၤလီၤ.

၅. **အဲရဲဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်လၢအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢလၢအဲကတြၢၤဝဲ န့ၣ်ပစံးလၢလၢအဲရဲဉ်လီၤ. ခိဉ်ပီၤအ့ၢ်လၢအဲရဲဉ်လီၤ. ထီဉ်ကံာ် န့ၣ်လၢအဲရဲဉ်လီၤ. ထီဉ်လၢအဲန့ၣ်လၢအဲရဲဉ်လီၤ.

၆. **အဲသံ** န့ၣ်မ့ၢ်ကျိဉ်သံအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢယးလီၤကဘိဉ် ဝဲန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢကျိဉ်သံအဲသံလီၤ. သ့ၣ်ကျိဉ်သံအဲသံ န့ၣ် ဝုၤလၢပမၤသ့ၣ်မ့ၢ်လီၤ.

၇. **အဲအဲဒဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီဉ်ယၤထီဉ်အဲဒဲန့ၣ်ပစံးလၢထီဉ်အဲဒဲ အဲဒဲ လီၤ. ထီဉ်ယူၤန့ၣ်အဲအဲဒဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢအဲအဲဒဲဆုစ့ၢ်ကီး လီၤ.

၈. **အဲအး** န့ၣ်မ့ၢ်စိးဝဉ်ယးပူၤသီဉ်အဲအးအဲအးစံးဝဲလီၤ. စိး ဝဉ်ယးတပူၤပူၤသီဉ်မးအဲအးအဲအးလီၤ.

၉. **အဲအဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ဖိသုဉ်ကလံာ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်. ဟီဉ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်. ပစံးလၢဟီဉ်

အဲ-အဲ

သီဉ်အဲအဲလီၤ. ဖိသုဉ်ကလံာ်အဲအဲစံးဝဲဒၣ်. ဖိသုဉ်ဟီဉ်အဲ အဲန့ၣ်မ့ၢ်အညဉ်တမုဉ်ဘဉ်ကံာ်သၢ.

၁၀. **ကအဲ** ဒီးကအဲထီဉ်ကအဲလီၤဒီးယဲကအဲ. ဒီးယဲကအဲ. ဒီးယဲကအဲအဲ. ယဲကအဲဒဲ. ဒီးကအဲဝဲ. တၢ်ခဲလၢဉ်န့ၣ်ကွၢ်လၢ ကအဲတက့ၢ်.

၁၁. **ကျိဉ်အဲအဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီဉ်ရီၤတၢ်ယးလီၤကလဲလၢကဘုးဝဲန့ၣ်ပ စံးလၢကျိဉ်အဲအဲလီၤ. သ့ၣ်ခိၤဝဉ်ခိၤကျိဉ်အဲအဲန့ၣ်ပမၤသ့ၣ် မ့ၢ်သ့ယၢ်.

၁၂. **ခဉ်အဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခဉ်ဘဉ်ဒီးပစံးလၢခဉ်အဲလီၤ. တၢ်ဒီး တၢ်လုဉ်တနီၤနီၤခဉ်အဲပအိဉ်ဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢခဉ် အိဉ်ခဉ်အဲလီၤ.

၁၃. **စအဲ** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်လုဉ်ဝဉ်လုဉ်စအဲထီဉ်စုဝဲဒီးပစံးလၢစအဲ လီၤ. သ့ၣ်စအဲထီဉ်န့ၣ်ပထွဲဘဉ်ဒီးဘဉ်ဆိးပခိဉ်လီၤ. သ့ၣ်လၢ ဆိုးန့ၣ်ပတဲဒီးစအဲထီဉ်လီၤ.

၁၄. **ဆဲးအဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသးဆါလၢပုၤဂၤမၤကမုဉ်အီၤန့ၣ်ပစံးလၢအ သးဆဲးအဲလီၤ. ပုၤသးဆဲးအဲ န့ၣ်မ့ၢ်အသးဒိဉ်ထီဉ်အသးဆါ လီၤ. ပုၤတဂၤပုၤဂၤဟ့ဉ်အတၢ်ဒီးအသးဆဲးအဲမးလီၤ.

၁၅. **တအဲ** န့ၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်လၢဆိုးတဖုလၢအညဉ်တဘဉ်လီဉ်ဘဉ် န့ၣ်ပမ့ၢ်တဲဒီးအညဉ်မၤသးကဆိုးကဆုဉ်န့ၣ်ပစံးလၢတအဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢသအဲဒီးစအဲစ့ၢ်ကီးလီၤ. သ့ၣ်ဆိုးဒီးစတဲန့ၣ်တအဲနး ကၢၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတအဲတအဲလီၤ.

၁၆. **ဒုဉ်အဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ဒုဉ်တကလုဉ်ပူၤသီဉ်အဲအဲဒီးပကီးလၢဒုဉ် အဲလီၤ. ဒီးပကီးဒီးအဆိလၢဒုဉ်အဲဒုဉ်အဲလီၤ. ဒုဉ်အဲ န့ၣ်ပုၤ ကညီအိဉ်လီၤ.

၁၇. **လၢအဲ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢလၢဒီးကတြၢၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢလၢအဲလီၤ. ဒီးပစံးလၢလၢအဲရဲဉ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ဆွဲဉ်တကလုဉ်လၢအဲဒီးပကီး လၢဆွဲဉ်လၢအဲလီၤ. ထီဉ်တကလုဉ်လၢအဲဒီးပကီးလၢထီဉ်လၢ အဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလၢအဲလၢအဲလီၤ.

၁၈. **လီၤအဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ဝဉ်ယးဘုဉ်ဘီဉ်လီၤအဲဝဲလၢအဘီလီၤန့ၣ်ပ စံးလၢလီၤအဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤအဲလီၤအဲလီၤ. ဝဉ် ဘီဉ်ယးဘုဉ်ဘီဉ်လီၤအဲဝဲလၢဝဉ်ဘီဉ်ပုၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

၁၉. **လီၤအဲ** န့ၣ်မ့ၢ်သန့သုဉ်တုၤပုၤဒီးအဲထီဉ်အသးဒီးလီၤဝဲန့ၣ် ပစံးလၢလီၤအဲလီၤ. သန့သုဉ်န့ၣ်တုၤပုၤဒီးလီၤအဲဝဲလီၤ.

၁. **အဲဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဒီးပသးမ့ၢ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပအဲဉ်တၢ် လီၤ. ပုၤတဂၤအဲဉ်အဖိစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပအဲဉ်တၢ်န့ၣ်အါမးလီၤ. ထီ ခီၤပသးအိဉ်သးမ့ၢ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢပအဲဉ်ခဲလၢဉ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီး အဆိလၢအဲဉ်ကွဲလီၤ.

၂. **အဲဉ်ကထာအဲဉ်ဒီး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤအဲဉ်တဆိုးဘဉ်လၢပုၤဒီးပုၤဝဲ မ့ၢ်တဖုဉ်ယီၤန့ၣ်လၢအဖိဒိဉ်လဲၤန့ၣ်အမၤလၢပီဉ်မ့ၢ်အပုၤတဂၤ. လၢ အမၤတၢ်လဲၤန့ၣ်အမၤလၢပီဉ်မ့ၢ်ဝဲတဂၤဒီးပစံးလၢအဲဉ်ကထာအဲဉ် ဒီးဒီးလီၤ. ဒီးပုၤဒီးဖိဒိဉ်မၤတၢ်ခံၣ်လဲၤန့ၣ်မၤလၢဒီးပုၤဝဲ မ့ၢ်တဖုဉ် ယီၤခံၣ်. ပုၤဒီးပုၤဝဲခွါခံၣ်လဲၤန့ၣ်မၤလၢဒီးပုၤဝဲမ့ၢ်ခံၣ်ဒီးပစံးလၢ အဲဉ်ကထာလီၤ.

၃. **အဲဉ်ကဘျး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤန့ၣ်မၤန့ၣ်ဝဲလၢအမၤအပုၤအပုၤအပုၤတ

အပ်

သုညါဘၣ်န့ၣ်ပဝံးလၢအပ်ကဘျးလီၤ. ပှၤအပ်သံၣ်မၤန့ၣ်မ့ၢ်အပ်ကဘျးလီၤ. ဒီးပဝံးလၢအပ်ကဘျးအပ်ကဘျးပဝံးဒီးအဆိခံန့ၣ်လီၤ. ပှၤတနီၤနီၤအပ်ကဘျးအပ်ကဘျးဒီးအမိၢ်အပၢ်တသုညါဘၣ်.

၄. **အပ်ကွံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဝံးအပ်ဒီးအဆိခံပဝံးလၢအပ်ကွံလီၤ. အပ်ကွံလီၢ်သုသးတက့ၢ်.

၅. **အပ်ကွီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢတၢ်မိၣ်လီၢ်အသးလၢကွီၢ်ဒီးယုတၢ်ကမၣ်ဒီးပှၤဂၤန့ၣ်ပဝံးလၢအပ်ကွီၢ်လီၤ. ပှၤအပ်ကွီၢ်အပ်ထွဲန့ၣ်လီၢ်ကွီၢ်ကတၢ.

၆. **အပ်ဂ့ၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤအပ်တၢ်နးနးကလံာ်န့ၣ်ပဝံးလၢအပ်ဂ့ၤလီၤ. ပှၤတဂၤအပ်တၢ်ဂ့ၤကတၢ. ဖိတဂၤအမိၢ်အပ်ဂ့ၤကတၢ.

၇. **အပ်တဆိုးဘၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤန့ၢ်မၤ န့ၢ်တဆိုးဘၣ်ဒီးန့ၢ်မၤ န့ၢ်တလၢဖိဒိၣ်ဖိတၢ်န့ၣ်ပဝံးလၢအပ်တဆိုးဘၣ်လီၤ. ပှၤတနီၤနီၤအပ်တဆိုးဘၣ်. ဒီးပဝံးဒီးအဆိလၢအပ်တဆိုးအပ်တလီၤဘၣ်လီၤ.

၈. **အပ်တလုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤအပ်သံၣ်မၤတဂၤဘၣ်တဂၤဒီးပဝံးလၢအပ်တလုၤလီၤ. ဒီးပဝံးဒီးအဆိလၢအပ်တလုၤအပ်တဘီလီၤ.

၉. **အပ်တီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပပနီၣ်တၢ်လၢပကဟံးန့ၢ်အဂီၢ်ဒီးပဝံးလၢအပ်တီလီၤ. ပကွၢ်နီၣ်တၢ်လၢပကဟံးန့ၢ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပပနီၣ်တၢ်လၢပကဟံးန့ၢ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဝံးလၢပအပ်တီလီၤဒီးပဝံး. ဒီးအဆိလၢအပ်တီဒီးယံးလီၤ. ဖိသုၣ်ခါအပ်တီပိာ်မုၢ်တဂၤသၢကဟံးန့ၢ်ဝဲလီၤ.

၁၀. **အပ်ဒံၣ်လီ** န့ၣ်မ့ၢ်အပ်ပကၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤန့ၢ်မၤလၢအဖိဒိၣ်န့ၣ်ပဝံးလၢအပ်ပကၤလီၤ. ဒီးပဝံးဒီးအဆိလၢအပ်ပကၤအပ်ဒံၣ်လီလီၤ. ဒီးပဝံးလၢအပ်ဒံၣ်ကးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၁. **အပ်ဒီး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မိၣ်ဟံးန့ၢ်ပသးလၢတၢ်ဒီးပဝံးလၢအပ်ဒီးလီၤ. စအပ်ဒီးဝံၣ်တဘီစကမၤဆုၤလီၤ. ဒီးပဝံးဒီးအဆိလၢအပ်ဒီးအပ်ဒီးလီၤ. ထီၣ်တၢ်မိၣ်ဟံးန့ၢ်ပသးလၢတၢ်န့ၣ်ပဝံးလၢပအပ်ဒီးခဲလၢ်လီၤ.

၁၂. **အပ်ဒီး** န့ၣ်မ့ၢ်ပအပ်တၢ်တစိၣ်ဖိပဟံးန့ၢ်တၢ်တစိၣ်ဖိဒီးပဝံးလၢပအပ်ဒီးလီၤ. ဒီးပဝံးဒီးအဆိလၢအပ်ဒီးလီၤ. ပှၤတဂၤအပ်ဒီးအသံၣ်မၤတဂၤတစိၣ်ဖိဒီးကွံာ်တုၢ်ဝဲလီၤ.

၁၃. **အပ်ဒီး** န့ၣ်မ့ၢ်အပ်ဒီးအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်မိၣ်ဟံးန့ၢ်ပသးလၢတၢ်န့ၣ်ပဝံးဒီးအဆိလၢအပ်ဒီးအပ်ဒီးလီၤ.

၁၄. **အပ်န့ၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကွၢ်တၢ်ဂ့ၤဒီးပဟံးန့ၢ်န့ၣ်ပဝံးလၢပအပ်န့ၢ်လီၤ. ဒီးပဝံးဒီးအဆိလၢအပ်န့ၢ်ကွံာ်န့ၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤအပ်န့ၢ်အမၤတဂၤဒီးဟံးန့ၢ်ဝဲလီၤ.

၁၅. **အပ်ပကၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤအပ်တဆိုးဘၣ်လၢအန့ၢ်မၤန့ၢ်တလၢအဖိဒိၣ်မဂၢ်. ဖိဒိၣ်ဖိတၢ်န့ၣ်ပဝံးလၢအပ်ပကၤလီၤ. ဒီးပဝံးဒီးအဆိလၢအပ်ပကၤအပ်ဒံၣ်လီလီၤ.

၁၆. **အပ်ဘံး** န့ၣ်မ့ၢ်အပ်ဘၢအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤန့ၢ်ခူသုၣ်အဝၤလၢအဝၤဖးဒိၣ်လီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

၁၇. **အပ်ဘၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤန့ၢ်ခူသုၣ်အဝၤဖိသုၣ်လၢအဝၤဖးဒိၣ်တသုညါဘၣ်န့ၣ်ပဝံးလၢအပ်ဘၢအဝၤလီၤ. ဒီးပဝံးဒီးအဆိလၢအပ်ဘံးအပ်ဘၢလီၤ. ပှၤတနီၤနီၤအပ်ဘၢမၤ. ပှၤတနီၤနီၤအပ်ဘၢ

အပ်-အိ

ဝၤလီၤ.

၁၈. **အပ်မုၢ်ခါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤဒီပုၤဝံၣ်မုၢ်ခါတန့ၣ်ယီၤဒီးပှၤဒီပုၤဝံၣ်ခါခံၣ်တန့ၣ်ယီၤန့ၣ်ပိာ်ခါပှၤတဂၤန့ၢ်မၤလၢပိာ်မုၢ်ဝံၣ်တဂၤဒီးပိာ်ခါလၢဝံၣ်တဂၤန့ၢ်မၤလၢပိာ်မုၢ်ပှၤတဂၤန့ၣ်ပဝံးလၢအပ်မုၢ်ခါလီၤ. ပှၤအပ်မုၢ်ခါန့ၣ်မ့ၢ်န့ၢ်အမၤလၢအဒိၣ်လီၤ.

၁၉. **အပ်မုၢ်တၢ်ယီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ပှၤန့ၢ်မၤတဆိုးဘၣ်န့ၣ်ပဝံးလၢအပ်မုၢ်တၢ်ယီၤလီၤ. ပှၤအပ်မုၢ်တၢ်ယီၤန့ၣ်မ့ၢ်န့ၢ်မၤလၢအဖိဒိၣ်မဂၢ်. န့ၢ်တလၢဖိဒိၣ်ဖိတၢ်ဒီးပဝံးလၢအပ်မုၢ်တၢ်ယီၤလီၤ.

၂၀. **အပ်လီၤအသး** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢဆိကမိၣ်တၢ်ထဲအဂီၢ်ဒုၣ်ဝဲန့ၣ်ပဝံးလၢအပ်လီၤအသးလီၤ. ပှၤတဂၤအပ်လီၤဒုၣ်ထဲအသးတဂၤယီလီၤ.

၂၁. **အပ်သံၣ်ဖိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟံးပိာ်မုၢ်အန့ၢ်ဒီးပဝံးလၢပအပ်သံၣ်ဖိလီၤ. ပှၤတဂၤအပ်သံၣ်ဖိလၢပိာ်မုၢ်တဂၤလီၤ. ဒီးပဝံးဒီးအဆိလၢအပ်သံၣ်မုၢ်အပ်သံၣ်ဖိလီၤ.

၂၂. **အပ်သံၣ်မၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပန့ၢ်ပိာ်မုၢ်လၢပမၤတစိၣ်ဖိဒီးပကွံာ်တုၢ်န့ၣ်ပဝံးလၢပအပ်သံၣ်မၤလီၤ. ပအပ်သံၣ်မၤန့ၣ်အမိၢ်အပၢ်တသုညါဘၣ်ဒီးပမၤခူသုၣ်လၢပမၤတစိၣ်ဖိဒီးပကွံာ်တုၢ်လီၤ.

၂၃. **ကအပ်** ဒီးကအပ်ကအိၣ်. တၢ်ခဲလၢ်န့ၣ်ကွၢ်လၢကအိၣ်တက့ၢ်.

၂၄. **တၢ်အပ်တၢ်ကွံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအိၣ်ဒီးအသးမုၢ်သးခုၣ်ပှၤဂၤန့ၣ်ပဝံးလၢအိၣ်ဒီးတၢ်အပ်တၢ်ကွံလီၤ.

၂၅. **သးအပ်ထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤဒုၣ်ဝဲပသးပလီၤလၢပသးအပ်ဒီးန့ၣ်ပဝံးလၢပသးအပ်ထီၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤမၤတၢ်ဖဲအသးအပ်ထီၣ်ဒုၣ်ဝဲလီၤ.

၁. **အိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးထွံၣ်န့ၣ်ပဝံးလၢပအိထွံၣ်လီၤ. ပအိထွံၣ်န့ၣ်ပဝံးအိအိပမၤသီၣ်ပကလုၢ်န့ၣ်ဒီးပဝံးလၢပအိထွံၣ်လီၤ. ပအိထွံၣ်န့ၣ်ပမၤသီၣ်ပကလုၢ်အိအိန့ၣ်လီၤ.

၂. **အိကရီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢပှၤနးန့ၢ်ပဝံးလၢပှၤအိကရီၤလီၤ. ပှၤတဂၤပှၤမးအိကရီၤလီၤ. ဒီးပဝံးလၢအိစရီၤ. ဒီးအိတရီၤ. ဒီးအိသရီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၃. **အိၣ်စရီၤ** ဒီးအိကရီၤန့ၣ်ဒီးသိးသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤပှၤနးန့ၣ်လီၤ.

၄. **အိစိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပှၤစိထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပဝံးလၢပှၤအိစိလီၤ. စဂၢ်ဘုၤလၢန့ၣ်ပှၤဒီးပှၤအိစိမးလီၤ. ဒီးပဝံးဒီးအဆိလၢအိစိအိပျၤလီၤ.

၅. **အိတရီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်အိစရီၤအသိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤလၢပှၤနးန့ၣ်ပဝံးလၢပှၤအိတရီၤလီၤ.

၆. **အိထီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပှၤလၢပှၤနးန့ၣ်ပဝံးလၢပှၤအိထီလီၤ. ပှၤတဂၤပှၤအိထီတုၢ်ဒီးဆူၣ်စယိာ်ဒီးလီၤ.

၇. **အိနီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤတကလုၢ်အိၣ်လၢထဲလီၢ်ပှၤဒီးပလီၤလၢအဝါတတီၤတတီၤဒီးပဝံးလၢအိနီၤလီၤ. အိနီၤန့ၣ်ထဲယိာ်တီၢ်ကွါတီၢ်လီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢအိဘုၣ်အိနီၤလီၤ.

၈. **အိရီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကကံာ်ဆူၣ်ခူသုၣ်လၢကအိၣ်လီၤတံာ်ထဲထဲဒီးဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပဝံးလၢတၢ်ကကံာ်အိရီၤလီၤ. တုၤတၢ်ကကံာ်အိရီၤဒီးက

အိ-အိ:

အိတ်လီတတ်ထဲထံဒီးဟိတ်ခိတ်လီ.

၉. အိသရီ နှုတ်မုတ်ပုတ်ပုတ်နုတ်ပမ်းလာဟုတ်အိသရီလီ. ပုတ်ကဟုတ်အိသရီစံးဝဲဒ်.

၁၀. ကအိ ဒီးကအိကအိ, ဒီးကွဲးကအိ, ဒီးကအိကလဲ. ဒီးစိးကအိ, ဒီးလီကအိ, ဒီးကအိကျီ. ဒီးစုကအိ, ဒီးမိတ်ကအိ, ဒီးယိကအိ, ဒီးယိကအိလါခံ, ဒီးယိကအိလံလူ, ဒီးဒိကအိ, ဒီးဒိကအိပြီ. တံးလဲကအိကွဲးကွဲးလာကအိတကွဲး.

၁၁. စအိ နှုတ်မုတ်ဆိဒ်ဖံးမုတ်ဂု, ထီရီတံးလဲအသးပူတအိတ်ဘတ်ဒီးကအိဝဲနုတ်ပမ်းလာစအိလီ. ဒီးပမ်းဒီးအဆိလဲစအိမုမိလီ. ဆိဒ်စအိနုတ်အဖိးထီကွဲးလဲ. ဒီးပမ်းလာသအိစုကီးလီ. တသုတ်တဖျုတ်တအိတ်ကွဲးအသးဒီးအိတ်လီတတ်ထဲစအိလီ.

၁၂. စအိထီ နှုတ်မုတ်ဖိတ်တံးလဲအိတ်တသုတ်လဲအသးပူနုတ်ဒီးအဖိးအိတ်လီတတ်ဝဲနုတ်မသးကအိကျီ. ဒီးပမ်းလာစအိအိတ်ဝဲလီ. ယုတ်စအိတ်ဆိတ်ဒီးအိတ်လီတတ်ထဲအဖိးလီ. ဒီးပမ်းလာသအိစုကီးလီ.

၁၃. ညှိအိ နှုတ်မုတ်ညှိတကလုတ်ဖးထီဒီးအခိတ်ကူကညှိဒီးအရအိတ်ဒီးအဆုတ်နုတ်ပကီးလာညှိအိလီ. ညှိအိနုတ်ကံတ်တစးစးဒီးအိတ်လဲလဲလီ.

၁၄. တံးဝဲအိ နှုတ်မုတ်သပူဒ်ဖိတ်လဲအဆးတဖျုတ်နုတ်ပကီးလာတံးဝဲအိလီ. ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာတံးဝဲအိတံးဝဲအိလီ.

၁၅. ဝဲအိ နှုတ်မုတ်ပုတ်ဆံးကီးလိတ်ကွဲးအဝဲလာဝဲအိလီ. ဝဲအိစိတ်ကွဲးလာတကွဲး.

၁၆. သအိ နှုတ်မုတ်ထီရီတံးလဲအသးတအိတ်ဘတ်နုတ်ဒီးအိတ်လီတတ်ထဲအဖိးအကူနုတ်မသးကအိဝဲဒီးပမ်းလာသအိလီ. ဆိဒ်ဖံးထီဒီးအိတ်လီတတ်ထဲအသးအိလီ. ယုတ်အိတ်ကွဲးဒီးအိတ်လီတတ်ထဲအသးအိလီ. ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာသအိမုမိလီ.

၁၇. သအိ နှုတ်မုတ်ပကွဲးပဂီလာပသးနုတ်တကူနုတ်ပမ်းလာပသအိလီ. ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာသအိသအိလီ. စသအိပူဆိတစုလီ.

၁၈. သုတ်အိ နှုတ်မုတ်သုတ်သးကျိအိတ်ဒီးအပူဒီးပမ်းလာသုတ်အိလီ. သုတ်အိဝဲအိနုတ်မုတ်သုတ်အိပူလီ. ဒီးပမ်းလာသုတ်အိပူစုကီးလီ. ဒီးပမ်းလာသုတ်ကအိစုကီးလီ.

၁၉. အိတ်အိ နှုတ်မုတ်ဆိဖါမသိတ်မပူအကလုတ်နုတ်ပမ်းလာဆိအိတ်အိလီ. ဆိဖါတဘုတ်အိတ်အိဒီးစံးပုဂါလီ. ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာအိတ်အိကဲလီ.

၁. အိ နှုတ်မုတ်ပမာဖျုတ်ထီတ်မုတ်ဂု, ပမာအဲထီတ်မုတ်ဂု, ပမ်းလာအိလီ. အိနုတ်မုတ်အိသဖျု. အိသပု. အိသလဲ. ပမ်းဒ်နုတ်လီ. ပုတ်ကအိသပုတ်သုတ်တြါခံခိလီ. ပုတ်ကအိတံးအခိတ်သပုစး.

၂. အိ နှုတ်မုတ်လိတ်ထီတ်လာပသးဒီးပမ်းလာအိလီ. နမာဂီပုဂါတံးနုတ်အိဘတ်နသးဒ်လဲ. နဆဲးသံပုဂါထံနုတ်အိဘတ်နသးဒ်လဲ. ပုတ်ကမာတံးနုတ်ကမုတ်ကအိလဲလဲတံးမံးသး.

၃. အိ နှုတ်မုတ်ပျိတ်အသးတမံးမံးဒီးပမ်းလာအိလီ. ဘုတ်

အိ:

နှုတ်အိလဲပူကွဲးတံးလဲလဲ. ဒီးပုတ်နုတ်အပုတ်လာပဝဲဒ်နုတ်အိလဲညါခိလာထူလီ.

၄. အိ နှုတ်မုတ်လာအစိအကမိတ်အသးလာတံးတမံးဒ်လာတံးမံးအပူနုတ်ပမ်းလာအိလီ. ပမ်းမိတ်ယံးဒီးနုတ်အိလဲဖိစိလဲလဲပမ်းမိတ်ဘုတ်နုတ်အိလဲလာတံးဆါ. ပမ်းမိတ်သးနုတ်အိလဲလာတံးဘတ်တမုတ်လီ.

၅. အိကဖျါ နှုတ်မုတ်ပမာလဲထီတ်တံးကဆူးလာပစုခံခိဒီးပမ်းလာပအိကဖျါလီ. ဒီးပမ်းလာအိကဖျါလီ. ဒီးပမ်းလာအိစုမုဒီးအိတဖျါဒီးအိစုမုကီးလီ. အိကဖျါထီတ်ယိတ်တံးကဆူးတဂု. အိတ်ကဖျါထီတ်ကရုဒီးလဲနုတ်ဝဲလီ.

၆. အိကွဲးကွဲး နှုတ်မုတ်ပမာသပုတ်လာပစုဒီးသပုတ်တမံးဘတ်တမံးနုတ်ပမ်းလာအိကွဲးကွဲးလီ. ပုတ်ကအိသပုတ်ကွဲးသပူကွဲးကွဲး. ပုတ်ကအိသပုတ်တပူကွဲးကွဲးစးဝဲလီ.

၇. အိစုမု နှုတ်မုတ်ပမာလဲထီတ်တံးကဆူးဒီးပမ်းလာပအိစုမုလီ. ပုတ်ကအိစုမုထီတ်ကရုအကဆူးဒီးလဲနုတ်ဆုကရုပူလီ. ဒီးပမ်းလာအိတမုတ်ကီးလီ.

၈. အိတလုတ် နှုတ်မုတ်ပမာလဲထီတ်တံးဒီးဘုတ်လာအဘိတ်သးနုတ်ပမ်းလာပအိတလုတ်လီ. အိတလုတ်ထီတ်ချ်နုတ်ဒီးအိတ်သလုတ်ဖျုလီ. အိတ်သလုတ်ထီတ်တံးကတံးသးလဲလဲသးနုတ်တုတ်သလုတ်ထီတ်အသးကွဲး.

၉. အိထီတ် နှုတ်မုတ်ပမာထီတ်တံးနုတ်ပမ်းလာပအိထီတ်လီ. အိထီတ်တလါခိတ်က. အိထီတ်တြါတုတ်ကျဲစးအိတ်ဟိတ်ကွဲး.

၁၀. အိဖး နှုတ်မုတ်ပအိသုတ်ဖးသုတ်မုတ်နုတ်ပမ်းလာအိဖးလီ. သုတ်မုတ်ကွဲးနုတ်အိတ်ဖးခံခိတကွဲး.

၁၁. အိတ်ဖျု နှုတ်မုတ်အိတ်ဖးအသးလီ. ဒီးမုတ်ပအိဖးဝဲထီတ်နုတ်ထီတ်လဲပမာသုတ်မုတ်လာပဘျုတ်ဆုနုတ်လီ. ဒီးပအိလဲထီတ်သအိထီတ်တံးပူတံးလီလာပထုနုတ်ပမ်းလာပအိဖျုလီ. ပုတ်ကထုနုတ်ဒီးအိတ်ဝဲအပူလဲထီတ်လီ.

၁၂. အိလဲ နှုတ်မုတ်ပုတ်ညါသံဒီးဟံးဖျိတ်ပုတ်အသံလာတံးလီတပူနုတ်ပမ်းလာအိလဲလီ. ပုတ်ညါအိလဲနုတ်မုတ်မုတ်လဲလီလာအဟံးဖိတ်လီ. ပုတ်ဖျိတ်အိလဲဒီးဟံးဖျိတ်ပုတ်အသံလီ.

၁၃. အိလီ နှုတ်မုတ်ပအိတံးဒီးပဟံးလီဒီးပမ်းလာအိလီလီ. အိလီဆိဒ်ဒီးပကအိတ်လီ. အိလီမုတ်ဒီးပကအိတ်လီ. အိလီမုတ်အိလီမုတ်တံးဒီးပကအိတ်လီ. ဒီးပမ်းလာအိလီအသးစုကီးလီ.

၁၄. အိသဖျါ နှုတ်မုတ်ပအိလဲထီတ်တံးလာအကဆူးအိတ်ဝဲနုတ်ပမ်းလာအိသဖျါလီ. အိသဖျါထီတ်ယိတ်တံးအကဆူးနုတ်တဂု. ယိသုတ်ကလီဘိတ်. အိသဖျါထီတ်ထးတံးအကဆူးတကွဲး.

၁၅. အိသလုတ် နှုတ်မုတ်ပမာသလုတ်ထီတ်တံးလာထူသးဘိတ်သးချ်သးနုတ်ပမ်းလာအိသလုတ်လီ. အိသလုတ်ထီတ်ချ်လာပပျါနုတ်သလုတ်ဖျုတကွဲး. အိသလုတ်ထီတ်တံးကတံးသးလဲလဲသးနုတ်. အိသလုတ်ထီတ်ချ်ထူစးဝဲဒ်.

၁၆. အိသလဲ နှုတ်မုတ်ပအိကွဲးတံးဖးဒီးပမ်းလာအိသလဲလီ. အိသလဲသုတ်ဖးနုတ်သလဲကွဲးကွဲးလီ. အိသလဲကွဲးသကွဲးအ

အိ-အိ

ဖုံးစံးလီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢအိးသလဲးအိးသလီလီၤ။

၁၇. **အိးအဘျဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ပအိးတၢ်ဖံးန့ၣ်ပစံးလၢအိးအဘျဉ်လီၤ။ အိးအဘျဉ်န့ၢ်မ့ၢ်ပကိးပိာ်ထွဲပိာ်အခံၤ။ ဦးပစံးပစံးလၢအိးအဖံးလီၤ။ အိးသ့ၣ်ဘၣ်။ အိးသက့ၢ်အဘျဉ်။ စံးဝဲဒၣ်။ ဦးထီၣ်ပမၤကွံာ်တၢ်ဖံးန့ၣ်ပစံးလၢပအိးအဘျဉ်ခဲလၢာ်လီၤ။

၁၈. **စအိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤအခိၣ်သလၢ်ဒီးအပူၤလဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢစအိးလီၤ။ ဦးပစံးလၢတအိးဒီးသအိးစ့ၢ်ကိးလီၤ။ နာ်တဖျၢၣ်အိၣ်စအိးနးကၤ။ ပုၤတဂၤထွဲကုၤအခိၣ်စအိးတီၢ်လီၤ။

၁၉. **တအိး** န့ၣ်ဒ်စအိးအသိးလီၤ။ ဦးမ့ၢ်တၢ်ခံဆံးဒီးခိၣ်ဒိၣ်ဒီးအပူၤလဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢတအိးလီၤ။ ဦးပကိးဒီးအဆိလၢတအိးဒီးလီၤ။ ပုၤတဂၤထွဲကုၤအခိၣ်တအိးတီၢ်စံးဝဲဒၣ်။

၂၀. **တအိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပတအုၣ်သ့ၣ်ဖံးဒီးပစံးလၢပတအိးသ့ၣ်ဖံးလီၤ။ ပုၤတဂၤတအိးကွံာ်သ့ၣ်ဖံးဒီးအိၣ်လီၤတၢ်ထဲအလဲလီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢတအိးတအိးလီၤ။ ထီၣ်ပမၤကွံာ်သ့ၣ်ဖံးန့ၣ်ပစံးလၢတအိးလီၤ။

၂၁. **ပအိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပုၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢပအိးလီၤ။ ဘုၤပုၤကုပအိးမးလီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢပအိးဒီးပအိးပအိးလီၤ။ ပုၤတဂၤအိၣ်ထီၣ်မ့ၢ်ပုၤကိာ်ပူၤပအိးဒီးလီၤ။

၂၂. **ပအိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါပူၤလီၤလဲၣ်လၢပလီၤဒီးပစံးလၢပအိးဒီးလီၤ။ ပုၤတဂၤအခိၣ်ပူၤလီၤပအိးဒီးစံးဝဲဒၣ်။

၂၃. **ဘိၣ်အိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကူတၢ်သိးအသိဘၣ်စိၣ်ဒီးထီၣ်ပစံးထီၣ်လၢဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဘိၣ်အိးလီၤ။ ထီၣ်ပတၢ်သိဝဲန့ၣ်တုၤဘၣ်စိၣ်ဒီးထီၣ်ပစံးန့ၣ်မ့ၢ်ဘိၣ်အိးလီၤ။ ဦးပကိးဒီးအဆိလၢဘိၣ်အိးဘိၣ်အိးလီၤ။ ယၣ်ဝဲတဘျဉ်ဘၣ်စိၣ်ဒီးဘိၣ်အိးဝဲလီၤ။

၂၄. **လီၤအိး** န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဘိၣ်တၢ်ပုၤဝဲန့ၣ်အယိးဘၣ်ဘိၣ်လီၤကွံာ်ဝဲဒီးပစံးလၢလီၤအိးလီၤ။ ဝဲဘိၣ်ဘၣ်ဘိၣ်လီၤအိးကွံာ်ဒီးအန့ၣ်ပုၤဝဲလီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢလီၤအိးလီၤအိးလီၤ။

၂၅. **သအိး** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ပတၢ်ပူၤတၢ်လီၤအကိာ်ပူၤလဲၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသအိးခဲလၢာ်လီၤ။ စာ်အခိၣ်သအိးန့ၣ်န့ၣ်ဘုၤအါကၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢသအိးတီၢ်လီၤ။

၁. **အိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပမၤန့ၢ်ဒီးပဟ်ဖိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်လီၤ။ ဘုၤအိၣ်။ စုၤအိၣ်။ ယဲာ်အိၣ်။ ကွါအိၣ်။ အံသ့ၣ်အိၣ်။ သဒိၣ်အုၣ်အိၣ်။ ဟုၤအိၣ်။ ထံအိၣ်။ တၢ်အိၣ်ကိးမံၤလီၤ။ ထူအိၣ်။ သပၤအိၣ်။ တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အိၣ်။ ဖိအိၣ်မါအိၣ်။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ယၤလီၤ။

၂. **အိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပတသုးဘၣ်ပလီၤဒီးပစံးလၢပအိၣ်လီၤ။ အိၣ်ကစၢ်န့ၣ်။ အိၣ်ဖဲအံၤ။ အိၣ်ဖဲန့ၣ်။ အိၣ်လၢန့ၣ်။ ပုၤတဂၤအိၣ်ဒၣ်တၢ်တမၤတၢ်နီတမံၤဘၣ်။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ဆိးလီၤ။

၃. **အိၣ်ကတီၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပလဲၣ်တၢ်အဖၤမ့ၢ်န့ၣ်ပဆၢထၢၣ်ဂၢ်ဒီးပတုၣ်သက့ၤကလၢန့ၣ်ပစံးလၢပဆၢထၢၣ်အိၣ်ကတီၢ်လီၤ။ ပုၤတဂၤလဲၣ်တၢ်ဒီးအိၣ်ကတီၢ်ဝဲလီၤ။

၄. **အိၣ်ကဝီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသ့ၣ်တၢ်ဖျးတၢ်ဒီးပသးပုၤနီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အိၣ်ဘျဉ်ကဝီၤဒီးပစံးလၢအိၣ်ကဝီၤလီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ကဝီၤအိၣ်ကဝီၤလီၤ။ ပုၤတဂၤထီၣ်ခူးဒီးဟီၣ်ခိၣ်အိၣ်ကဝီၤဝဲလီၤ။

အိၣ်

ပုၤတဂၤသ့ၣ်တၢ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်အိၣ်ကဝီၤဝဲလီၤ။

၅. **အိၣ်ကၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအသးထီၣ်လၢအစၢၤဘၣ်ယၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ကၤလီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ကၤအိၣ်ခိးလီၤ။ ပသးပုၤလၢပုၤအိၣ်ကၤအိၣ်ခိးတုၤအခိၣ်ဝဲအစၢၤဒီးသံဝဲလီၤ။

၆. **အိၣ်ကိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဝဲဒီးပစံးလၢအိၣ်ကိးလီၤ။ တၢ်အိၣ်ကိးလံအမံၤလံ။ ဦးပစံးလၢတၢ်အိၣ်ကိးအမံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ကူအိၣ်ကိးလီၤ။

၇. **အိၣ်ကိးခါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသံဂီၢ်တၢ်အိၣ်တအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ကိးခါလီၤ။ ဦးပစံးလၢအိၣ်ကိးခါစ့ၢ်ကိးလီၤ။ နမ့ၢ်အိၣ်ကိးခါ။ နဟုၤအိၣ်ကိးခါ။ စံးဝဲလီၤ။

၈. **အိၣ်ကြူး** န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ကြူအဆိလီၤ။ ဦးမ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်လၢအလီၤတမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ပုၤန့ၣ်ပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ကြူးအိၣ်ကြူလီၤ။ စအိၣ်ကြူးအိၣ်ကြူဒၣ်စတၢ်လၢဒဲလၢသတီၢ်လီၤ။

၉. **အိၣ်ကြီ** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်လၢတမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ပုၤအလီၤန့ၣ်ပစံးလၢပအိၣ်ကြီလီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ကြူးအိၣ်ကြီလီၤ။ ပုၤတဂၤအိၣ်ကြူးအိၣ်ကြီဒၣ်တၢ်လၢတကူးခိၣ်တကူးပုၤလီၤ။

၁၀. **အိၣ်ဖး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဒီမိဝဲဒီးဖိပၢ်အိၣ်ဘၣ်တဂၤတပူၤပုၤဒီးပစံးလၢအိၣ်ဖးလီၤ။ ဦးပစံးလၢအိၣ်လီၤဖးစ့ၢ်ကိးလီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်မုၢ်အိၣ်ဖးလီၤ။ စအိၣ်ဖးဒီးစဖိခွါစသးသယုာ်ဘၣ်နးကၤ။

၁၁. **အိၣ်ဖိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်ဘၣ်လိာ်လၢပတအုၣ်လိာ်ဘၣ်ပသးန့ၣ်ပစံးလၢပအိၣ်ဖိးလီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ယူအိၣ်ဖိးလီၤ။ ပုၤတဖၣ်အိၣ်ယူအိၣ်ဖိးဒီးတအုၣ်လိာ်ဆိးကွၢ်လိာ်ဘၣ်အသးဘၣ်။

၁၂. **အိၣ်ဖိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တပူၤဃီအါဝဲဒီးပစံးလၢအိၣ်ဖိၣ်လီၤ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ဖိၣ်ရီဖိၣ်လီၤ။ ဦးပစံးလၢစူးဖိၣ်ရီဖိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ။ ပုၤတဖၣ်အိၣ်သကိးအါဂၤလီၤ။

၁၃. **အိၣ်ဖှါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤစၢၤပုၤဂၤလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤတမံၤမံၤမ့ၢ်ဂုၤ၊ ပမၤစၢၤပုၤဂၤလၢတၢ်စံးတၢ်ကတိၤမ့ၢ်ဂုၤ၊ ပစံးလၢပအိၣ်ဖှါလီၤ။ ဒီးပစံးလၢအိၣ်ပှါစ့ၢ်ကိးလီၤ။ ပုၤတဂၤဘၣ်ကွီၤဒီးအဝဲတဂၤအိၣ်ဖှါအီၤလီၤ။

၁၄. **အိၣ်ဖျူး** န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဖျုၣ်အဆိလီၤ။ ဦးမ့ၢ်ပုၤကညီအမိၢ်ဆံးစၢ်အီၤန့ၣ်ပစံးအိၣ်ဖျူးအိၣ်ဖျုၣ်လီၤ။ ပုၤတဂၤအိၣ်ဖျူးအိၣ်ဖျုၣ်လံစံးဝဲဒၣ်။ ပုၤတဂၤအိၣ်ဖျူးအိၣ်ဖျုၣ်မ့ၢ်လၢပိာ်ခွါလီၤ။

၁၅. **အိၣ်ဖျုၣ်** န့ၣ်ပုၤကညီဆံးစၢ်အီၤန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ဖျုၣ်လီၤ။ ပုၤဆံးအိၣ်ဖျုၣ်မ့ၢ်လၢပိာ်ခွါလီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ဖျူးအိၣ်ဖျုၣ်လီၤ။

၁၆. **အိၣ်ဘျဉ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးလၢအစၢၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ဘျဉ်လီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ဘျဉ်အိၣ်ဖဲလီၤ။ နစီာ်ဟုၤအိၣ်ဘျဉ်တဖဲဒီးလီၤ။ ထီၣ်ပတၢ်အိၣ်လီၤတၢ်စၢၤဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ဘျဉ်လီၤ။

၁၇. **အိၣ်မး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်မးတစုစုလီၤ။ ဦးပစံးလၢတအိၣ်မးစ့ၢ်ကိးလီၤ။ သးသ့ၣ်အိၣ်မးသဘျုၣ်အိၣ်မးစံးဝဲဒၣ်။

၁၈. **အိၣ်မုၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤအိၣ်လၢတဆူးတဆါဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်မုၢ်လီၤ။ ဦးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်မုၢ်ဆိးပၤလီၤ။ ပအိၣ်မုၢ်ဆိး

အိပ်

ပာယာန်. ပတဘဉ်တနီတမံဘဉ်.

၁၉. **အိပ်မှ်အိပ်ဖိး** နှုန်မှ်ပုအိပ်ဘဉ်လိာ်ဖိးဒု နှုန်ပစံးလာအိပ်မှ်အိပ်ဖိးလိာ်. ပုတဖဉ်အိပ်မှ်အိပ်ဖိးဒီးတအုဉ်လိာ်ဆိးကုလိာ်ဘဉ်အသးဘဉ်.

၂၀. **အိပ်ယူ** နှုန်မှ်ထွဉ်ကိးပယုဉ်ဒီးပစံးလာထွဉ်အိပ်ယူလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်ယူအိပ်ခဉ်လိာ်. ထွဉ်တဒုအိပ်ယူနးကး.

၂၁. **အိပ်ယူ** နှုန်မှ်ပုကညိတြးပယုဉ်ဒီးပစံးလာတြးအိပ်ယူလိာ်. ပုတဖဉ်တြးအိပ်ယူသိဉ်နးကး.

၂၂. **အိပ်လာ** နှုန်မှ်ပုလာအမါအဝါသံဒီးအိပ်လာတံာ်တနီဘဉ်အဖိအမါအဖိအဝါနှုန်ပစံးလာအိပ် လာအဝါအမါလိာ်. ပုလာသးတံဒီးအမါအဝါနှုန်အမါအဝါမှ်သံဒီးအိပ်လာတံာ်တနီဘဉ်လိာ်. တနီနီအိပ်လာတံာ်တနီလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်လာဆိးလာလိာ်. ဒီးပုလာဘဉ်အိပ်တံာ်လိာ်အသးနှုန်အိပ်လာလိာ်အသးဒီးတနီဘဉ်အမါအဝါဆုဂါဘဉ်.

၂၃. **အိပ်လိာ်တံာ်** နှုန်မှ်ပုအိပ်တံာ်အလိာ်တပုနှုန်ပတဟးဘဉ်ဆုအကဒီးပစံးလာပအိပ်လိာ်တံာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်လိာ်တံာ်အိပ်လိာ်ဆဲးလိာ် ပုတဂါအိပ်လိာ်တံာ်တံာ်လိာ်တပုနှုန်တဟးထီဉ်ဘဉ်ဘဉ်.

၂၄. **အိပ်လိာ်တံာ်** နှုန်မှ်ထီရီတံာ်အိပ်ဝဲလာပုဂါလိာ်ခံနှုန်ပစံးလာအိပ်လိာ်တံာ်လိာ်. ပုတဂါအဂါမိဉ်လဲတံာ်ဒီးအဝဲအိပ်လိာ်တံာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်လိာ်လုာ်အိပ်လိာ်တံာ်လိာ်. ပပံာ်ပုအကလုာ်အိပ်လိာ်တံာ်စံးဝဲဒဉ်.

၂၅. **အိပ်ဝံ** နှုန်မှ်ပုကညိတအိပ်ဘဉ်အိပ်ဘဉ်ဒီးပစံးလာအိပ်ဝံလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်ဝံအိပ်စ့, အိပ်ဝံအိပ်ယဲလိာ်. တုတံာ်ကံာ်ဒီးပုကညိအိပ်ဝံအိပ်စ့မုလိာ်. ထီရီပတအိပ်ဘဉ်ဘဉ်တနီပစံးလာအိပ်ဝံလဲလိာ်.

၂၆. **အိပ်သကူ** နှုန်မှ်ပုလာဘိးကုဉ်လိာ်အသးနှုန်ပစံးလာအိပ်သကူလိာ်. ပုတဂါအိပ်သကူတြးကမုာ်ကါအပုသး.

၂၇. **အိပ်သယာ်** နှုန်မှ်အိပ်သယာ်အဆိလိာ်. ဒီးမှ်ပုလာအိပ်ဖျဉ်တစုယီလာအမိဒါထီဉ်တစုယီနှုန်ပစံးဒီးအဆိလာအိပ်သယာ်အိပ်သယာ်လိာ်.

၂၈. **အိပ်သယာ်** နှုန်မှ်ပုဒီပုဝဲခံဂါအမိဒါထီဉ်တစုယီဒီးအိပ်ဖျဉ်တစုယီ နှုန်ပစံးလာအိပ်သယာ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်သယာ်အိပ်သယာ်အိပ်သယာ်လိာ်.

၂၉. **အိပ်သယာ်** နှုန်မှ်အိပ်သယာ်အဆိလိာ်. ဒီးမှ်ပုဒီပုဝဲခံအိပ်ဖျဉ်တစုယီခံဂါနှုန်လိာ်.

၃၀. **အိပ်သယာ်** နှုန်မှ်ပုအိပ်ခံဂါတပုယီနှုန်ပစံးလာအိပ်သယာ်လိာ်. ပုခံဂါအိပ်သယာ်ဒီးမှ်အပုဖဲလဲဉ်ဂါမှ်အပုဖဲလဲဉ်ဂါနှုန်စတသုဉ်ညါဘဉ်.

၃၁. **အိပ်သနာ်** နှုန်မှ်ပုအိပ်တံာ်လာတဘဉ်ဘဉ်ကျဲနုပစံးလာပအိပ်သနာ်လိာ်. အိပ်လာကျဲတဂု, အိပ်သနာ်လာကျဲယာတကု. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်သနာ်အိပ်သနာ်လိာ်.

၃၂. **အိပ်သမာ** နှုန်မှ်ပုလာမာတံာ်ဒီးဘဉ်ဒီးတထးထီဉ်လိာ်ဖျါဘဉ်ဝဲနှုန်ပစံးလာအိပ်သမာတံာ်လိာ်. ပုတဂါမာတံာ်ဒီးဘဉ်ဒီး

အိပ်-အိ

အိပ်သမာတံာ်တစံးဘဉ်ဘဉ်ဝဲဘဉ်.

၃၃. **အိပ်ဟိ** နှုန်မှ်ပုတရီတကးတံာ်ဘဉ်အသးဒီးပစံးလာအိပ်ဟိလိာ်. ဝဲတရီအိပ်ဟိ နှုန်ကးတံာ်ကုတကု. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်ဟိအိပ်ပျီလိာ်. ကျဲစါအိပ်ဟိအိပ်ပျီစံးဝဲဒဉ်.

၃၄. **အိပ်ဟိ** နှုန်မှ်ထီရီတံာ်ပုလာတံာ်တအိပ်ဘဉ်နီတမံ နှုန်ပစံးလာအိပ်ဟိလိာ်. ဒီးပစံးဒီးလာအိပ်ဟိကလိာ် စုကိးလိာ်. ဟံဉ်တဖျဉ်ပုတအိပ်ဘဉ်လာအပုဒီးအိပ်ဟိဝဲလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်ဟိအိပ်ပျီလိာ်.

၃၅. **အိပ်အါ** နှုန်မှ်တံာ်အိပ်သဲဉ်ဝဲနှုန်ပစံးလာအိပ်အါလိာ်. လာတဖဉ်အိပ်အါကါ. ထီရီတံာ်အိပ်သဲဉ်ဝဲနှုန်ပစံးလာအိပ်အါခဲလါလိာ်.

၃၆. **အိပ်အိ** နှုန်မှ်ဆိဖါမာသီဉ်မာပုအကလုာ်ဒီးပစံးလာဆိဖါအိပ်အိလိာ်. ဆိဖါအိပ်အိဒီးပနာ်အသီဉ်လာနဟံဉ်နှုန်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်အိကမါလိာ်.

၃၇. **အိပ်အိကလိာ်** နှုန်မှ်ဆိအိပ်အိလာမုာ်လိာ်နတံာ်ခံးလိာ်နှုန်ပစံးလာဆိအိပ်အိကလိာ်လိာ်. မုာ်ခံးလိာ်ဒီးဆိမှ်အိပ်အိနှုန်ပစံးလာဆိအိပ်အိကလိာ်လိာ်. ဆိအိပ်အိကလိာ်နှုန်ပဘဉ်တဂုဘဉ်. ဇိသံကွံာ်တကု.

၃၈. **ကအိပ်** ဒီးကအိပ်ကအိးကွါလာကအိပ်တကု.

၃၉. **စအိပ်** နှုန်ကွါလာစအိပ်တကု.

၄၀. **တုအိပ်** နှုန်မှ်ပုတမံဟဲကုအုပထံပကီအုပလိာ်အိပ်လိာ်ဆိးမှ်ဂု. ပပုပဝဲပဘူးပတံာ်ဟဲကုအုပအိပ်မှ်ဂု. ပစံးလာတုအိပ်ပုလိာ်. ပုယုဉ်တြးဖိတုအိပ်သုဒီးလုာ်အိပ်အိတကု.

၄၁. **ပအိပ်** နှုန်မှ်တံာ်ခိဉ်စုလိာ်ပသးတစုလာဘဉ်ဒီးပစံးလာပအိပ်လိာ်. တံာ်ခိဉ်စုတဘိစတုကံာ်ဒီးပအိပ်ဝဲလိာ်. တစုလာဘဉ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာပအိပ်ပအိပ်လိာ်.

၄၂. **ဘဉ်အိပ်ထီ** နှုန်မှ်ဘဉ်ပလာအဆိလိာ်. ဒီးမှ်ပုကညိဆါလာတဘျါဘဉ်ဝဲဒီးပစံးလာဘဉ်ပလာဘဉ်အိပ်ထီလိာ်. ပုကညိမဲခံးသုဘျါတသုဘဉ်ဒီးကိးအခိဉ်ယာဘျါတသုဘဉ်နှုန်ပစံးလာဘဉ်အိပ်ထီလိာ်.

၄၃. **လိာ်အိပ်** နှုန်မှ်ပမာတံာ်ဖဲတံာ်မာဟံဉ်မာယီမာဒုးမာသံဉ်အလိာ်ဒီးပစံးလာလိာ်အိပ်လိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာလိာ်အိပ်လိာ်ဆိးလိာ်.

၄၄. **သးအိပ်** နှုန်မှ်ပကွါတံာ်ဂုဒီးတံာ်မိဉ်ဟံးနှုန်ပသးနှုန်ပစံးလာပသးအိပ်တံာ်လိာ်. ပုတဂါသးအိပ်ပိဉ်မုဉ်တဂါဒီးဟံးနှုန်ဝဲလိာ်.

၄၅. **ဟဲအိပ်** နှုန်မှ်ပုဟဲအုပအိပ်ဒီးအိပ်ဝဲလာပသိးဒီးပစံးလာဟဲအိပ်လိာ်. ပုတဂါဟဲအိပ်ဒီးယာယံာ်တုာ်မးလိာ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာဟဲအိပ်ဟဲဆိးလိာ်.

၄၆. **ဟဲအိပ်နု** နှုန်မှ်ပုဟဲကိးနှုန်ပုဒီးပစံးလာဟဲအိပ်နုပုလိာ်. ပုတဂါဟဲအိပ်နုယာဒီးမာစလဲဒီးအိပ်လိာ်.

၁. **အိ** နှုန်မှ်ပမာလဲဉ်ပကီပုဒီးပစံးလာအိပ်ခဉ်လိာ်. ပုတဂါအိပ်ခဉ်ဒီးအကီဉ်ပုလဲဉ်လိာ်. ထီရီတံာ်မာစမုထီဉ်အကီဉ်ပုနှုန်ပစံးလာအိပ်ခဉ်လိာ်. ဒီးပစံးလာအိပ်ခဉ်စုကိးလိာ်.

၂. **အိ** နှုန်မှ်ပမာနုထံအုပကီပုဒီးပယုဉ်လိာ်နှုန်ပစံးလာပအိ

အိ

ထံလီ၊ ပုၤတဂၤအိထံလၢာ်အါကၤ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢအိဉ်အိလီ၊

၃. **အိကတုၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤတၢ်ကျိၣ်ကျဲးဦးထူၣ်န့ၣ်ပကိးလၢအိကတုၣ်လီ၊ ဦးပကိးဦးအဆိလၢအိကတုၣ်အိကတုၣ်လီ၊ ပုၤမၤအိကတုၣ်န့ၣ်မ့ၢ်မၤတၢ်န့ၣ်ပူၤဝါဝဲလီ၊

၄. **အိကံ** န့ၣ်မ့ၢ်ဆုကၤန့ၣ်ပကိးလၢအိကံလီ၊ ပုၤဆးအိကံ ပသိးလၢပလီလီ၊ ဦးပကိးဦးအဆိလၢအိကံအိမ့ၢ်လီ၊ အိကံန့ၣ်အိဉ်ဦးအိကံသ့အိကံဂီၤအိကံဝါလီ၊

၅. **အိကဘျီ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢတတုၤလီၤဦးဟံးန့ၣ်ပစံးလၢအိကဘျီလီ၊

၆. **အိကု** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဆံးကတိၤတၢ်တသ့ဒီးဘဉ်ဦးမၤသိၣ်အကလုာ်န့ၣ်ပစံးလၢအိကုလီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢထုၣ်ထီၣ်အိကုလီ၊ ပုၤဆံးတဂၤအိကုသိၣ်အိကုအိကုလီ၊

၇. **အိခၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤစုၤထီၣ်ပခၢ်ဦးပစံးလၢပအိပခၢ်လီ၊ ထီရီၤတၢ်မၤစုၤအခၢ်န့ၣ်ပစံးလၢအိအခၢ်လီ၊ ဆိတဘျီအိအခၢ်ယီၤယီၤစံးဝဲဒၣ်၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢအိခၢ်အိခၢ်လီ၊

၈. **အိခါအိခါ** န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ပုၤလံာ်ပုၤသိၣ်ဦးပစံးလၢသိၣ်အိဟါအိခါလီ၊ လံာ်တဘျီပုၤသိၣ်အိခါအိခါစံးဝဲလီ၊

၉. **အိခဲအိခဲ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသိၣ်ဟီၣ်သိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢဟီၣ်အိခဲအိခဲလီ၊ ပုၤဆံးအိၣ်ဖျါသိၣ်ဟီၣ်အိခဲအိခဲစံးဝဲဒၣ်၊

၁၀. **အိဆုး** န့ၣ်မ့ၢ်ဆိအဒီးဆုအခိၣ်ထံးအညၣ်လၢအသးနါပုၤအကပၤတခိတလီၣ်လိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢအိအိဆုးလီ၊ ဆိအိဆုးန့ၣ်မ့ၢ်အသးနါပုၤအညၣ်လီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢအိဆုးအိဆုးလီ၊ ဦးပစံးလၢအိတၢ်အိဆုးဦးအဆိန့ၣ်စကိးလီ၊

၁၁. **အိတရီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီကွၢ်တၢ်အိထီၣ်အခၢ်ဦးပစံးလၢကွၢ်တၢ်အိတရီၣ်လီ၊

၁၂. **အိထါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဖုံလီၤဘဲချဲတဲထီၣ်ဘဉ်ဦးပစံးလၢအိထါကွၢ်လီ၊

၁၃. **အိထီခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမံလီၤလၢပချၢတခိဦးပစံးလၢပမံလီၤအိထီခိၣ်လီ၊ ပုၤတဂၤမံလီၤလၢအိထီခိၣ်တခိလီ၊ ဦးတၢ်ပူၤတၢ်လီၤကျၢၢ်လီၤအသးလၢအပူၤန့ၣ်ပစံးလၢအိထီခိၣ်စုာ်ကိးလီ၊

၁၄. **အိထီလၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမံလီၤလၢပသးနါပုၤတခိန့ၣ်ပစံးလၢအိထီလၢ်လီ၊ ပုၤတဂၤမံလီၤလၢအိထီလၢ်စံးဝဲဒၣ်၊ ဦးတၢ်ပူၤတၢ်လီၤကျၢၢ်လီၤလၢအသးန့ၣ်ပစံးလၢကျၢၢ်အိထီလၢ်စုာ်ကိးလီ၊

၁၅. **အိထီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤစုၤထီၣ်ပခၢ်ဦးပစံးလၢပအိထီၣ်ပခၢ်လီ၊ ပုၤတဂၤအိထီၣ်အခၢ်ဦးအကိာ်ပူၤအိၣ်အိတဘျီလီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢအိထီၣ်ကျၢၢ်လီလီ၊

၁၆. **အိထီၣ်ကျၢၢ်လီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကလုာ်ကတိၤတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢအိထီၣ်ကျၢၢ်လီလီ၊ မ့ၢ်ပုၤဘျီပုၤတဘျီန့ၣ်ပကန့ၣ်လၢအိထီၣ်ကျၢၢ်လီၤဦးပသ့ညါလီ၊

၁၇. **အိမိာ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဆုးသဝံးမိာ်အခံးဦးပစံးလၢပအိမိာ်လီ၊ ပုၤတဂၤအထါခိၣ်ဆံာ်ဘီဦးအိမိာ်လီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢအိမိာ်အိကွီၤလီ၊

၁၈. **အိရီၣ်အိရီၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကွၢ် တၢ်ပအိထီၣ်ပခၢ်ဦးပစံးလၢပကွၢ်

အိ

တၢ်အိရီၣ်အိရီၣ်လီ၊ ဦးပစံးလၢပမိာ်အိရီၣ်အိရီၣ်စုာ်ကိးလီ၊ ပုၤတဂၤကွၢ်ပုၤကတိၤတၢ်ဦးမိာ်အိရီၣ်အိရီၣ်လီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢအိရီၣ်အိရီၣ်လီ၊

၁၉. **အိလုၣ်ကိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤအိသံးနးကဲၣ်ဆိးဦးပစံးလၢအိလုၣ်ကိလီ၊ ပုၤအိလုၣ်ကိတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်အိသံးအိတနံးထံန့ၣ်အိဝဲနးကဲၣ်ဆိးဦးပစံးလၢအိလုၣ်ကိတၢ်လီ၊

၂၀. **အိလီၤ** န့ၣ်မ့ၢ်အုၣ်လီၤအဆိလီၤ၊ ဦးမ့ၢ်ပတူၢ်လိာ်ပုၤကတိၤတၢ်ကတိၤလၢပကလုာ်ပကထါဦးပစံးလၢအုၣ်လီၤအိလီၤလီ၊

၂၁. **အိခါ** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသိၣ်ဟီၣ်သိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသိၣ်အိခါအိခါလီ၊ ဦးပစံးလၢသိၣ်အိခါအိခါစုာ်ကိးလီ၊ ပုၤဆံးတဂၤဟီၣ်သိၣ်မးအိခါအိခါလီ၊

၂၂. **ကအိ** ဦးလီၤကအိ၊ ဦးတၢ်လီၤကအိ၊ ဦးကအိလၢ်၊ ဦးကအိခိၣ်ကအိပုၤ၊ ဦးကအိကျီၤ၊ ဦးကအိအိ၊ ဦးကအိကအိ၊ တၢ်ခဲလၢန့ၣ်ကွၢ်လၢကအိတကွၢ်၊

၂၃. **ကိာ်အိထံ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိာ်ယုာ်ဒီးန့ၣ်ပစံးလၢပကိာ်အိထံလီ၊ ပကိာ်အိထံန့ၣ်ပယုာ်လီၤထံးထီရီၤပယုာ်လီၤတၢ်တမံၤန့ၣ်ပစံးလၢကိာ်အိထံလီ၊ ဦးပကိးဦးအဆိလၢကိာ်အိထံကိာ်အိနီၤလီ၊

၂၄. **ကိာ်အိထံ** န့ၣ်မ့ၢ်ကလံာ်ဦးတၢ်စူၤတၢ်ဩးလၢမူခိၣ်န့ၣ်ဦးလီသိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢကိာ်အိထံလီ၊ တၢ်စူၤလၢတၢ်ယီၤခါန့ၣ်တစုစုကိာ်အိထံတၢ်ဩးနးကၤ၊

၂၅. **ကျၢၢ်အိထီခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟ်ကဒါထီၣ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤလၢအပူၤတခိဦးပစံးလၢပကျၢၢ်အိထီခိၣ်လီ၊ ဟ်ကျၢၢ်အိထီခိၣ်လီခိန့ၣ်တၢ်ကမံၤကလီၤဘဉ်အပူၤလီ၊

၂၆. **ကျၢၢ်အိထီလၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟ်တၢ်ပူၤတၢ်လီၤလၢပဆးခိၣ်လီလၢန့ၣ်ပစံးလၢပကျၢၢ်အိထီလၢ်လီ၊ ဟ်ကျၢၢ်အိထီလၢ်ပၤလၢအပူၤတခိန့ၣ်လၢအဖိလၢ်လီ၊ ဦးထီရီၤပဟ်တၢ်လၢအိဉ်ဦးအပူၤန့ၣ်ပမ့ၢ်ဆးခိၣ်လီလၢတခိန့ၣ်မ့ၢ်ပကျၢၢ်အိထီလၢ်လီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢကျၢၢ်အိထီလၢ်ကျၢၢ်အိထီလၢ်လီ၊

၂၇. **ကွၢ်အိခၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပကွၢ်တၢ်ဦးပခၢ်အိထီၣ်အသးန့ၣ်ပစံးလၢပကွၢ်အိခၢ်တၢ်လီ၊ ပုၤတဂၤကန့ၣ်ပုၤကတိၤတၢ်ဦးကွၢ်အိခၢ်ဝဲလီ၊

၂၈. **စုာ်အိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပသဝံးအိထံန့ၣ်ပစံးလၢပစုာ်အိလီ၊ ထီရီၤတၢ်သဝံးအိတၢ်ထံတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ပစံးလၢစုာ်အိလီ၊ ပနာ်စုာ်အိထံစံးဝဲဒၣ်၊ သလံာ်စုာ်အိပုၤကညီသ့ၣ်လီ၊

၂၉. **ညၣ်အိ** န့ၣ်မ့ၢ်ညၣ်ထီၣ်ဒံၣ်လၢပြီခိၣ်ဦးပစံးလၢညၣ်အိလီ၊ ညၣ်အိလၢထံမိာ်ပုၤအနံၤန့ၣ်အါကၤ၊ ပုၤကညီမၤအိညၣ်အိန့ၣ်ဂုၤကၤ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢဒုၣ်အိညၣ်အိလီ၊

၃၀. **ညၣ်အိခၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ညၣ်တကလုာ်အကိာ်ပူၤလဲၣ်ဦးပကိးလၢညၣ်အိခၢ်လီ၊ ညၣ်အိခၢ်န့ၣ်အိၣ်လၢပိၣ်လဲၣ်ပူၤတခိလီ၊

၃၁. **တအိဒီး** န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢသးနါပုၤဆဲးဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမၤသးတအိဒီးလီ၊ ပုၤတဂၤအသးနါပုၤဆဲးမးတအိဒီးလီ၊ ဦးပစံးဦးအဆိလၢတအိဒီးတအိဒီးလီ၊

၃၂. **တၢ်အိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်အဆိလီ၊ ဦးမ့ၢ်ထီရီၤတၢ်လၢပအိၣ်သ့န့ၣ်ပစံးဦးအဆိလၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိလီ၊

အိ-အိး-အိၣ်

၃၃. **တၢ်လၢအိၣ်လၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤဆါသံစီၣ်တသံ. မူစီၣ်တမူဒီးသၢ်ဝဲဒၣ် အဟၢဖၤလၢလၢလၢန့ၣ်ပစံးလၢတၢ်လၢအိၣ်လၢလီၤ. ပၤတဂၤ ဆါတၢ်လၢအိၣ်လၢသံစီၣ်တသံဘၣ်.

၃၄. **ထံအိ** န့ၣ်မ့ၢ်ထံလၢပကအိအဂီၢ်န့ၣ်ပစံးလၢထံအိလီၤ. ထံ ဂၤလၢပကအိအဂီၢ်န့ၣ်ပကိးလၢထံအိလီၤ. ဟံထံအိလၢပကအိအ ဂီၢ်န့ၣ်ပဟံလၢသပၤအပူၤလီၤ.

၃၅. **နိၣ်ဇိအိဇိ** န့ၣ်မ့ၢ်ပကိးနိၣ်ဒီးအဆိလၢနိၣ်ဇိအိဇိလီၤ. ဒီး မ့ၢ်ကမၤထံလၢအိၣ်ကဝံၢ်အိၣ်ကဝီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃၆. **ပအိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထံးလၢတလၢမၤစၤလၢအလၢန့ၣ်ပကိးလၢ ပအိလီၤ. ဒီးပကိးဒီးအဆိလၢပအိပအိလီၤ. ပအိန့ၣ်အထံးဒ် ကျၢၣ်ဘျၢသိးတစးစးဒီးအဘိဘျၢဝဲလီၤ. ပအိန့ၣ်တလၢသ့ၣ်ဝဲ လီၤ.

၃၇. **ပအိ** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖိယၢ်တကလၢလၢဖိးတၢ်နၢသအံၣ်ဘိးဘိန့ၣ် ပကိးလၢပအိလီၤ. ပအိန့ၣ်ပြဲကဒီးဒီးကိၣ်လၢနၢသအံၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

၃၈. **ပှ်အိလၢ** န့ၣ်မ့ၢ်သံၣ်ပူၤကထီၣ်လၢပှ်ကျိဒီးပကိးလၢပှ်အိ လၢလီၤ. ပှ်အိလၢန့ၣ်ပစံးနိၣ်ခဲကၤ.

၃၉. **ဝံၣ်အိထီခိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဘိအိထီခိၣ်တၢ်န့ၣ်ပစံးလၢဝံၣ်အိထီ ခိၣ်လီၤ. ပၤတဂၤမံအိထီလၢန့ၣ်ဝံၣ်အိထီခိၣ်တက့ၢ်.

၁. **အိၣ်အိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီဘျးသီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢဘျးအိၣ်အိၣ် လီၤ. ပၤတဂၤအညၣ်ဂီၢ်ဒီးဘျးအိၣ်အိၣ်လီၤ. ဒီးပၤထီရီၤဘျးတဂၤ သီၣ်အိၣ်အိၣ်ဒီးထီရီၤတဘျးဝဲန့ၣ်သီၣ်အိၣ်အိၣ်လီၤ.

၂. **ကအိၣ်ကအိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိးတထီၣ်ဖျးဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢသီၣ် ကအိၣ်ကအိၣ်လီၤ. ဘိၣ်သအိၣ်အုၣ်ပၤတဂၤကိးကအိၣ်ကအိၣ်ဒီး သံဝဲလီၤ.

၁. **အိးအိး** န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘျးသီၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢသီၣ်အိးအိးလီၤ. ပၤ တဂၤဘျးသီၣ်အိးအိးလီၤ.

၂. **အိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤလၢဘၣ်လိာ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအိးလီၤ.

၃. **ကအိး** ဒီးကအိးကအိးန့ၣ်ကွၢ်လၢကအိးတက့ၢ်.

၄. **တအိးတစၢ်** န့ၣ်ထီရီၤတၢ်လၢတဘၣ်လိာ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢ တအိးဘၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢတအိးတစၢ်ဘၣ်လီၤ. ပၤတ ဂၤတအိးဘၣ်ဒီးယၢဘၣ်.

၅. **ပအိး** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆူပၤဂၤစုပၤန့ၣ်ပစံးလၢပအိးလီၤ. ပအိးနတၢ်ဖိတၢ်လံၤဆူစုပၤတဂၤ. စတကွၢ်ဘၣ်နတၢ်ဘၣ်. တၢ် ဘျၢၣ်တဂၤန့ၣ်ပအိးဆူပဒ်စုပၤတက့ၢ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢပအိး ပအိးလီၤ.

၁. **အိၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပဒၤန့ၣ်တၢ်ဆူပကိာ်ပူၤဒီးပအုၣ်ဘျးပယုၤလီၤန့ၣ် ပစံးလၢပအိၣ်လီၤ. အိၣ်မ့ၢ်. အိၣ်တၢ်သၣ်တၢ်ဖျိ. ထီရီၤတၢ်အုၣ် ဘျးယုၤလီၤတၢ်န့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ခဲလၢလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢ အိၣ်အိၣ်လီၤ. ပၤတဂၤအိၣ်မ့ၢ်ဝံၢ်ဒီးအိၣ်တၢ်ကမၤအိၣ်လီၤ. တၢ်ဖိ တၢ်လံၤအိၣ်ဆၣ်. ထီၣ်အိၣ်ဆၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၂. **အိၣ်ကနူ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဟံးန့ၣ်အိၣ်ဆူၣ်ပၤဂၤအတၢ်ဒီးပစံးလၢအိၣ် ကနူလီၤ. ဒီးပစံးလၢအိၣ်တနူစၢ်ကိးလီၤ. ပၤတဂၤအိၣ်ကနူပၤဂၤ အတၢ်ဒီးတဟ့ၣ်ဘၣ်ဝဲအပူၤဘၣ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ကနူ

အိၣ်

အိၣ်ကနူလီၤ.

၃. **အိၣ်ကဘုးကဘုး** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်ဝံၣ်အိၣ်ဆၢတၢ်လၢပတဟ့ၣ် ငးအိၣ် ဘၣ် ပၤဂၤ န့ၣ်ပစံးလၢပအိၣ် ကဘုးကဘုးလီၤ. ပၤ တဂၤ အိၣ်ဒၣ်မ့ၢ်တဂၤဇိဒီးတၢ်ဝံၣ်တၢ်ဆၢကဘုးကဘုးန့ၣ်တဟ့ၣ်အိၣ် ပၤလဲၣ်.

၄. **အိၣ်ကဘျးအိၣ်ကဘျၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤလၢအိၣ်စုလၢဟ့ၣ်သ့ အ ကျိန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ကဘျးတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိအိၣ်ကဘျး အိၣ်ကဘျၢလီၤ. ပၤယုၤသ့န့ၣ်အိၣ်ကဘျးအိၣ်ကဘျၢတၢ်နးကၤ.

၅. **အိၣ်ကမၢ်တၢ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်တၢ်လၢတဘၣ်လိာ်ဘၣ်ဒီးပဟၢ ဖၤဒီးပဟၢဖၤဆါန့ၣ်ပစံးလၢပအိၣ်ကမၢ်တၢ်လီၤ. ထီရီၤပအိၣ် တၢ် လၢ ပဟၢဖၤဆါန့ၣ်မ့ၢ်ပအိၣ်ကမၢ်တၢ်လီၤ. ပၤတဂၤ အိၣ်က မၢ်တၢ်ဒီးအဟၢဖၤဆါဝဲလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ကမူၤအိၣ် ကမၢ်လီၤ.

၆. **အိၣ်ကမဲးစၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ဖိသၣ်အိၣ်မ့ၢ်တြးတြးဒီးပစံးလၢအိၣ် မ့ၢ်ကမဲးစၢကလဲၣ်လီၤ. ဒီးပစံးလၢအိၣ်မ့ၢ်ကမဲးစၢကလဲၣ်စၢ်ကိးလီၤ. ပၤဆံးတၢ်သၣ်ဝံၢ်အသးဒီးအိၣ်မးမ့ၢ်ကမဲးစၢကလဲၣ်လီၤ. ဒီးပစံး လၢအိၣ်ဝဲကမဲးစၢကလဲၣ်စၢ်ကိးလီၤ.

၇. **အိၣ်ကလိ** န့ၣ်မ့ၢ်မၤကလိအဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပမၤမးမၤသံၣ်ပ မၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်ပစံးလၢပမၤကလိအိၣ်ကလိလီၤ. ပစံးဒီးအ ဆိဒ်န့ၣ်လီၤ. မၤကလိအိၣ်ကလိစံးဝဲဒၣ်.

၈. **အိၣ်ကလိးအဆၣ်** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤအိၣ်တၢ်လၢအါဝဲဒီးအိၣ်ဆၣ် ဆူၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ်ကလိးအဆၣ်လီၤ. ပၤတဂၤအိၣ်ကလိးအ ဆၣ်လၢအါကၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ကလိးအိၣ်ကလးအ ဆၣ်လီၤ.

၉. **အိၣ်ကလိၤ** န့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်တၢ်လၢစယၢ်အဖိလၢတခီဒီးအ လၢတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပစံးလၢမ့ၢ်အိၣ်ကလိၤတၢ်လီၤ. မ့ၢ်အိၣ်က လိၤစယၢ်လၢအဖိလၢန့ၣ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလၢအိၣ်ကလိၤ အိၣ်ကလၢလီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်တၢ်ထဲအဖိလၢဒီးအဖိခိၣ်မ့ၢ်တအိၣ် ဘၣ်ဝဲန့ၣ်ပစံးလၢမ့ၢ်အိၣ်ကလိၤတၢ်လီၤ.

၁၀. **အိၣ်ကလွၢ** န့ၣ်မ့ၢ်ပဖိလဲၤအိၣ်မ့ၢ် လၢပၤဂၤအဟံၣ် န့ၣ်ပစံး လၢအိၣ်ကလွၢတၢ်လီၤ. ပၤတဂၤလဲၤအိၣ်ကလွၢမ့ၢ်လၢပၤဂၤအ အိၣ်ဒီးတအိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဒီးအမိၢ်အဟံၣ်ဘၣ်.

၁၁. **အိၣ်ကုးအိၣ်ပုၤ** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီမၤန့ၢ်အိၣ်ကန့ၣ်ပစံးလၢအိၣ် ကုးအိၣ်ပုၤလီၤ. ပၤအိၣ်ကုးအိၣ်ပုၤန့ၣ်တအိၣ်ဝံၢ်ဘၣ်တၢ်နီတမံၤ ဘၣ်.

၁၂. **အိၣ်ကရူကူ** န့ၣ်မ့ၢ်ဆိဖါအိၣ်အိၣ်လီၤ. ဆိဖါတလၢအိၣ်အိ အိၣ်ကူကူကူစံးဝဲဒၣ်လီၤ.

၁၃. **အိၣ်ကရူကု** န့ၣ်မ့ၢ်ပၤကညီဆိဖါကအဲအိၣ်အိၣ်သီၣ်အိၣ်ကူရူ ကူစံးဝဲလီၤ.

၁၄. **အိၣ်ကဲ** န့ၣ်မ့ၢ်မၤန့ၢ်အဆိလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပၤအိၣ်ကုးအိၣ်ပုၤန့ၣ်ပစံး ဒီးအဆိလၢမၤန့ၢ်အိၣ်ကဲလီၤ. ပၤ တဂၤမၤန့ၢ်အိၣ်ကဲဒီးတအိၣ်ဝံၢ် ဘၣ်.

၁၅. **အိၣ်ကိၣ်အိၣ်စး** န့ၣ်မ့ၢ်သံဂီၢ်ဝဲဒီးတၢ်န့ၣ်ပၤတနီၤနီၤစံးလၢ အိၣ်ကိၣ်အိၣ်စးလီၤ. ပမၤတၢ်န့ၣ်အိၣ်ကိၣ်အိၣ်စးတဂၤ.

အိပ်

၁၆. **အိပ်ကျက်အိပ်သွါ** နှုတ်မှ ပမာန ဘဉ်ဂီၤဒီး ပအိပ် ဘဉ် အါဝဲ လာဘုသိ နှုတ်ပစံးလာအအိပ်ကျက်အိပ်သွါလီၤ. ပအိပ်ဘဉ်မုၤလာ ဘုဂီၤအဖါမုၤနှုတ်ပစံးလာပအိပ်ကျက်အိပ်သွါလီၤ. တုၤပအိပ်ဘဉ် ဘုသိဒီးမုၤပအိပ်ကျက်အိပ်သွါလီၤ. ဘုလာအကျက်အသွါနှုတ်တုၤပ အိပ်ဘဉ်ပကူးဘဉ်ဒီးပစံးလာပအိပ်ကျက်အိပ်သွါလီၤ. ဒီးမုၤပသး ပုၤအကလုာ်လီၤ. ပအိပ်ကျက်အိပ်သွါလံဘုစံးဝဲဒၣ်.

၁၇. **အိပ်ကွီ** နှုတ်မှပုၤအိပ်စု လာစံၣ်ညီၣ်ကွီၤပုၤနှုတ်ပစံးလာအိပ် ကွီလီၤ. ပုၤအိပ်ကွီဖိတဖၣ်နှုတ်အိပ်စုလာပုၤလိးအိပ်လိာ်သးအ ယိန်လီၤ. ပုၤရူဖိန့ၣ်ထဲပုၤအိပ်ကွီလီၤ.

၁၈. **အိပ်ဂုာ်** နှုတ်မှပလူးအိပ်ပျီအိပ်တၢ်နှုတ်ပစံးလာပအိပ်ဂုာ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်ဂုာ်ဆူၣ်ပျီလီၤ. ပုၤလာအိပ်ဂုာ်ဆူၣ်ပျီတၢ် နှုတ်ပုၤဂၤသုၣ်ထီၣ်သးဟ့ၣ်အီၤလီၤ.

၁၉. **အိပ်ယု** နှုတ်မှပယုတၢ်နှုတ်ပစံးလာအိပ်ယုလီၤ. တၢ်မုၤဟါမၢ် နှုတ်အိပ်ယုအိပ်ဆုးတက့ၢ်. ဒီးမုၤပျီအကလုာ်နှုတ်ပကီးပိာ်ထွဲလီၤ. တၢ်ဟါမၢ်နှုတ်အိပ်ယုတက့ၢ်.

၂၀. **အိပ်ယု** နှုတ်မှပအိပ်တၢ်လာတလီၤတူၣ်ဘဉ်မုၤအဂီၢ်နှုတ်ပစံး လာအိပ်ယုတၢ်လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်ယိာ်အိပ်ယုလီၤ. ပုၤ တဂၤတၢ်သုၣ်ဝံၤအသးဒီးအိပ်ယိာ်အိပ်ယုတၢ်သုၣ်တၢ်သုၣ်လီၤ.

၂၁. **အိပ်ယိ** နှုတ်မှပယိတၢ်နှုတ်ပစံးလာအိပ်ယိလီၤ. ဒီးမုၤပကီးပိာ် ထွဲပျီခံလီၤ. အိပ်ယိလီၤတၢ်ညဉ်လာမုၤပုၤတက့ၢ်.

၂၂. **အိပ်စါ** နှုတ်မှအိပ်ဆံးအဆိလီၤ. ဒီးမုၤပအိပ်ဘဉ်ဘုသိစ့ၢ် ဝဲနှုတ်ပစံးလာအိပ်ဆံးအိပ်စါလီၤ.

၂၃. **အိပ်စး** နှုတ်မှပသံဂီၢ်တၢ်နှုတ်ပုၤတနီၤနီၤစံးလာအိပ်စးလီၤ. ဒီးမုၤပျီကလုာ်လီၤ. ဒီးပုၤစံးဝဲလာအိပ်စးထီၣ်စုာ်ကီးလီၤ.

၂၄. **အိပ်စါအိပ်ဆါ** နှုတ်မှပတီၢ်ပဆါတၢ်နှုတ်ပုၤတနီၤနီၤစံးလာအိပ် စါအိပ်ဆါလီၤ. ဒီးမုၤပျီအကလုာ်လီၤ. ဒီးစံးဝဲလာအိပ်ဆါအိပ်ပုၤ စုာ်ကီးလီၤ.

၂၅. **အိပ်ဆါအိပ်ပုၤ** နှုတ်မှပဆါပပုၤတၢ်နှုတ်ပုၤတနီၤနီၤစံးလာအိပ် ဆါအိပ်ပုၤလီၤ. ဒီးမုၤကီးပိာ်ထွဲပျီခံလီၤ. ပုၤတဖၣ်အိပ်ဆါအိပ် ပုၤသဘျုၣ်ပသံးလီၤ.

၂၆. **အိပ်ဆံးအိပ်စါ** နှုတ်မှပအိပ်ဘဉ်ဘုလာဂီၤထီၣ်သိစ့ၢ်ဒီးနှုတ်ပ စံးလာပအိပ်ဆံးအိပ်စါလီၤ. တုၤဘုဆိဂီၤဒီးပစံးလာအိပ်ဆံးအိပ် စါလီၤ.

၂၇. **အိပ်ဆူၣ်အိပ်ကနီၤ** နှုတ်မှပမၤတကဲဘဉ်ဒီးပအိပ်မၤတဝံၣ် ဘဉ်နှုတ်ပအိပ်မၤလာအန့ၢ်အခါဒီးပစံးလာပအိပ်ဆူၣ်အိပ်ကနီၤ လီၤ. ပုၤမၤတကဲဘဉ်နှုတ်ဘဉ်အိပ်ဆူၣ်အိပ်ကနီၤမုၤလီၤ. ကလီၤ ဘျီသံဘဉ်ဖူး.

၂၈. **အိပ်ဆူၣ်** အိပ်ကနီၤနှုတ်မှပဟံးနှုတ်အိပ်ပုၤဂၤအတၢ်လာအန့ၢ် အခါနှုတ်ပစံးလာပအိပ်ဆူၣ်အိပ်ကနီၤလီၤ. ပုၤတဂၤဟံးနှုတ်အိပ် ဆူၣ်အိပ်ကနီၤပုၤဂၤအတၢ်ဒီးတဟ့ၣ်ဘဉ်ဝဲအပူၤဘဉ်.

၂၉. **အိပ်ဆုၢ်** နှုတ်မှအိပ်မၤအဆိလီၤ. ဒီးမုၤပမၤတၢ်နှုတ်ပစံးဒီးအ ဆိလာအိပ်မၤအိပ်ဆုၢ်လီၤ. ဒီးပစံးလာအိပ်မၤအိပ်ဆုၢ်စုာ်ကီးလီၤ.

၃၀. **အိပ်တနူ** နှုတ်မှပအိပ်နှုတ်ပုၤဂၤအတၢ်လာပတဟ့ၣ်ဘဉ်အပူၤ နှုတ်ပစံးလာပအိပ်တနူလီၤ. ပုၤတဂၤအိပ်တနူပုၤဂၤအတၢ်ဒီးတ

အိပ်

ဟ့ၣ်ဘဉ်ဝဲအပူၤဘဉ်. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာမၤတနူအိပ်တနူလီၤ.

၃၁. **အိပ်တကဲ** နှုတ်မှပုၤလာမၤတကဲဒီးအိပ်မၤတဝံၣ်ဘဉ်နှုတ်ပစံး လာအိပ်တကဲဘဉ်လီၤ. စအိပ်မၤတကဲဘဉ်. စခိၣ်ဆါကါ.

၃၂. **အိပ်တလာ** နှုတ်မှပုၤအိပ်တကူးဘဉ်နှုတ်ပစံးလာအိပ်တလာ လီၤ. ဘုစုၤပအိပ်တလာဘဉ်. ပုၤတဂၤစိာ်ဟ့ၣ်ပအိပ်တလာဘဉ်. ပုၤတဂၤမၤတၢ်အိပ်တၢ်အိန်စုၤဒီးပအိပ်တလာအိပ်တလာဘဉ်.

၃၃. **အိပ်တလာ** နှုတ်မှအိပ်လုာ်ကိအသးလီၤ. ဒီးမုၤပအိပ်တၢ်နး ကဲၣ်ဆိးကဲထီၣ်လာတၢ်ဆါနှုတ်လီၤ. နအိပ်တလာတၢ်ဒီးနဟၢဖၢတ မုၤဘဉ်. နဟၢဖၢဖၢလီၤ.

၃၄. **အိပ်ထီၣ်** နှုတ်မှပဒါနတၢ်ဆူၣ်ပကီၢ်ပုၤဒီးပစံးလာပအိပ်ထီၣ် လီၤ. ပုၤတဂၤအိပ်ထီၣ်မုၤတမိပုၤအကီၢ်ပုၤလီၤ.

၃၅. **အိပ်နါ** နှုတ်မှအိပ်နါအဆိလီၤ. ဒီးမုၤတၢ်ဖိသဝံးအိပ်အမိၢ်ပုၢ် အနုၢ်လီၤ.

၃၆. **အိပ်နါ** နှုတ်မှဖိသုၣ်သဝံးအိပ်အနုၢ်ထံနှုတ်ပစံးလာအိပ်နါ လီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ်နါအိပ်နါလီၤ. ထီၣ်ရီၤတၢ်ဖိဆံးနှုတ် အိပ်နါအိပ်နါအမိၢ်ပုၢ်အနုၢ်လီၤ. ဒီးပုၤတနီၤနီၤစံးလာအိပ်နါ လီၤ. အိပ်နါဒီးအိပ်နါနှုတ်ဒီးသးသးလီၤ.

၃၇. **အိပ်နူ** နှုတ်မှပုၤဆံးကတိၤတၢ်တကျါဘဉ်ဒီးအိပ်နါနှုတ်ပစံး လာအိပ်နူလီၤ. အိပ်နူမိမိနူစံးဝဲဒၣ်.

၃၈. **အိပ်နီၤ** နှုတ်မှပနီၤတၢ်နှုတ်ပုၤစံးလာအိပ်နီၤလီၤ. ဒီးပုၤကညီ ကိးပိာ်ထွဲပျီခံတစုစုလီၤ. နမၤနုၢ်တၢ်နှုတ်အိပ်နီၤမုၤပုၤသးတက့ၢ်.

၃၉. **အိပ်ပျီ** နှုတ်မှအိပ်မုၤအဆိလီၤ. ဒီးမုၤပအိပ်ကြိကြိ တၢ်လာ တမုၤဘဉ်မုၤနှုတ်ပစံးဒီးအဆိလာအိပ်မုၤအိပ်ပျီလီၤ. ပုၤတဂၤတၢ် သုၣ်ဝံၤအသးဒီးအိပ်မုၤအိပ်ပျီတၢ်သုၣ်ဝံၤပျီလီၤ.

၄၀. **အိပ်ဖိာ်** နှုတ်မှပဖိာ်တၢ်ထီၣ်ရီၤတမံၤနှုတ်ပစံးလာအိပ်ဖိာ်လီၤ. ဒီးမုၤပကီးပိာ်ထွဲပျီခံလီၤ. ပနၢ်ဟးဖျးနှုတ်အိပ်ဖိာ်က့ၢ်တက့ၢ်.

၄၁. **အိပ်ဝုာ်** နှုတ်မှပဒိၣ်ပဟ့ၣ်ဘဉ်ဝုာ်ဒီးပစံးလာအိပ်ဘဉ်ဝုာ်လီၤ. ဒီး ပစံးလာအိပ်ဝုာ်စုာ်ကီးလီၤ.

၄၂. **အိပ်ဘုၣ်** နှုတ်မှပဘုၣ်တၢ်နှုတ်ပုၤတနီၤနီၤစံးလာအိပ်ဘုၣ် လီၤ. ပုၤတဂၤအိပ်ဘုၣ်ပနၢ်အါမးလီၤ.

၄၃. **အိပ်ဘူး** နှုတ်မှပုၤကညီ မၤနာ်မိၤဖုံၣ်မိၤနှုတ်ပစံးလာအိပ်ဘူး လီၤ. ပုၤတဂၤအိပ်ဘူးဒီးမၤဝဲလာဆိလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအဆိလာအိပ် မုၤအိပ်ဘူးလီၤ.

၄၄. **အိပ်မၤ** နှုတ်မှပမၤတၢ်နှုတ်ပစံးလာအိပ်မၤလီၤ. ဒီးပစံးဒီးအ ဆိလာအိပ်မၤအိပ်ဆုၢ်လီၤ. အိပ်မၤယၤတဂ့ၢ်. စတကနုာ်ဘဉ်.

၄၅. **အိပ်မုးမုး** နှုတ်မှပအိပ်မုၤကြူးကြူးဒီးပစံးလာအိပ်မုးမုး လီၤ. ပုၤတဂၤအိပ်မုးဒီးအိပ်မုးမုးဒီးဘျးအိပ်ဝဲလီၤ. နအိပ်မုၤနှုတ် အိပ်မုးမုးတက့ၢ်. ဒီးပစံးလာအိပ်ပုးပုးစုာ်ကီးလီၤ.

၄၆. **အိပ်မုၢ်** နှုတ်မှပဒါနတၢ်ဆူၣ်ပကီၢ်ပုၤဒီးပစံးလာပအိပ်မုၢ် လီၤ. ပအိပ်မုၢ်နှုတ်ပဒါနတၢ်ဆူၣ်ပကီၢ်ပုၤဒီးပအုၣ်ဘျးယုာ်လီၤ. နှုတ် မုၢ်ပအိပ်မုၢ်လီၤ.

၄၇. **အိပ်မုၢ်အလီၢ်** နှုတ်မှမုၢ်နီၤခိၣ်လာပုၤဟံၣ်ထီၣ်မုၢ်မုၢ်ဂ့ၢ်. တၢ် လီၢ်လာပအိပ်မုၢ်မုၢ်ဂ့ၢ်. ပစံးလာအိပ်မုၢ်အလီၢ်လီၤ. သရၣ်အိပ်မုၢ် လီၢ်လာမုၢ်နီၤခိၣ်ဒီးပုၤကညီအိပ်မုၢ်လီၢ်လာသ့ၣ်နီၣ်ခံလီၤ.

အိပ်

၄၈. **အိပ်မှ** နှုတ်မှီရီတလံပအိပ်ယိပ်အိပ်ယုတ်လံတံသုတ်
ဝံပသးအကတိီနုတ်ပစံးလံအိပ်မှလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလံအိပ်
မှအိပ်ပျီလီ။ တံမှီသုတ်ဝံပသးလံမုဒီးမုဒီးတအိပ်ဘုတ်နုတ်ပ
အိပ်မှအိပ်ပျီသုတ်သုတ်ဝုတ်ပျီလီ။

၄၉. **အိပ်ယုတ်** နှုတ်မှီပုတ်ယုတ်နုတ်ပစံးလံပုတ်အိပ်ယုတ်လံ။ ပုတ်
တဘိအိပ်ယုတ်ယုတ်တဖုစံးဝဲဒုတ်။

၅၀. **အိပ်လံဂီအိပ်လံဟါ** နှုတ်မှီပအိပ်တလံဂီဒီးလံဟါနုတ်
ပစံးလံအိပ်လံဂီအိပ်လံဟါလီ။ ပအိပ်မှနုတ်ပအိပ်လံဂီ
အိပ်လံဟါလီ။

၅၁. **အိပ်လူအသး** နှုတ်မှီပဟံတမုတ်ဘုတ်ဒီးပအိပ်ကသံလူ
နုတ်ပစံးလံအိပ်လူပသးလီ။ အိပ်လူသးလံကသံလူလီ။

၅၂. **အိပ်လီ** နှုတ်မှီပဟံနုတ်ကတုတ်နုတ်ပစံးလံအိပ်လီလီ။ ဒီး
ပစံးလံအိပ်လီအိပ်ပျံး။ ပစံးဒီးအဆိနုတ်လီ။ ဒီးပုတ်တနီ
နီစံးထွဲပျံအဆိလီ။ မုတ်နုတ်ကတုတ်နုတ်ဒီးတကျိတ်ဘုတ်။ ပုတ်တဂ
အိပ်လီပုတ်တကတုတ်ကံ။

၅၃. **အိပ်လီ** နှုတ်မှီပကတုတ်ကတုတ်ကတုတ်နုတ်ပစံးလံအိပ်လီ
လီ။ ပုတ်တဂအိပ်လီတံးဝဲဒုတ်လီ။ ဒီးပုတ်တနီနီစံးဝဲလီ။

၅၄. **အိပ်ဝီ** နှုတ်မှီဝုတ်ခိဆဲးတံတစံးဆဲးဘုတ်ဒီးပစံးလံဝုတ်ခိအိပ်
ဝီလီ။ ဝုတ်ခိအိပ်ဝီနုတ်ဘုတ်တံတစံးလံတသံဘုတ်။ ဒီးပစံးဒီး
အဆိလံအိပ်ဝီအိပ်ဝီလီ။

၅၅. **အိပ်ဝီ** နှုတ်မှီတရံးအဆိလီ။ ဒီးပလံတံကျိတ်ကတုတ်
အသးဒီးပစံးလံပလံတရံးအိပ်ဝီလီ။ ပုတ်တဂလံတရံးအိပ်
ဝီတံသကုတ်ပုတ်တရံးဒီးပလံတရံးလံလီ။

၅၆. **အိပ်သကီး** နှုတ်မှီပအိပ်တံဒီးပသကီးအါဂဒီးပစံးလံအိပ်
သကီးလီ။ အိပ်သကီးမုဒီးယံတကုတ်။ ဒီးမသကီးအဆိမှ
အိပ်သကီးစုတ်ကီးလီ။

၅၇. **အိပ်အလဲ** နှုတ်မှီပမဟံတလံပဟံနုတ်အပူနုတ်ပစံးလံပအိပ်
အလဲလီ။ ပုတ်တဂမဟံပုတ်တအတံဒီးအိပ်ဝဲဒီးအဘုးအလဲလီ။

၅၈. **အိပ်အိ** အိပ်ထံတံကတုတ်လီ။ အိပ်အိ။ မုတ်နုတ်စသုတ်ညါလံ။
အိပ်အိစနုတ်ပလံ။ အိပ်အိမုတ်နုတ်နီ။ ဒီးပစံးလံအိပ်အိစုတ်ကီး
လီ။

၅၉. **အိပ်အိ** နှုတ်မှီပအိပ်မှပအိပ်ဒီးထံဒီးပစံးလံပအိပ်အိမှဒီး
ထံလီ။

အိပ်အိအိအိမှဒီးထံ ပမိခဲညါထုတ်ဒီးဝံ

၆၀. **အိပ်အိ** နှုတ်မှီအုတ်အုတ်အဆိလီ။ ဒီးမှထံဒိတ်လီယုတ်သိပ်
တဩးလံသိပ်ဒိတ်ကတုတ်နုတ်ပစံးလံသိပ်အုတ်အုတ်အိပ်အိပ်လီ။
ဒီးပဟံတမုတ်လံသိပ်အုတ်အုတ်အိပ်အိပ်စုတ်ကီးလီ။ ဒီးတံကီး
သိပ်အုတ်အုတ်အိပ်အိပ်စုတ်ကီးလီ။

၆၁. **အိပ်အိ** နှုတ်မှီပသးပုတ်နိတ်တံပသုတ်နိတ်ထိပ်ကုတ်ဒီးပမ
သိပ်ပကလုတ်ဒီးပစံးလံအိပ်အိလီ။ အိပ်အိ။ စသးပုတ်နိတ်စသး။
အိပ်အိမှနုတ်နီ။ အိပ်အိမှစသုတ်နီ။ ဒီးပစံးလံအိပ်အိစုတ်ကီး
လီ။

၆၂. **ကအိပ်** ဒီးကအိပ်ကအိပ်။ ဒီးကအိပ်ကအိပ်။ ဒီးကအုးက
အိပ်။ ဒီးကအိပ်ထိပ်။ တံလံလံနုတ်ကွတ်လံကအိပ်တကုတ်။

အိပ်

၆၃. **ကလိးအိပ်** နှုတ်မှီပုတ်လံလဲအသးဒီးအိပ်တံကလိးသဘျုတ်
ပသးပနဲပကးနုတ်ဒိတ်ဝံတံနီဒီးပစံးလံကလိးအိပ်လီ။ ပုတ်
ကလိလဲအသးဒီးကလိးဒီးဒီးအလိးအိပ်တံကလိးလီ။

၆၄. **ကလိးအိပ်သံ** နှုတ်မှီပုတ်လံသံအုတ်သံကနီ လံဆိတ်ယံ
ဘုတ်ဒီးသံဝဲနုတ်ပစံးလံကလိးအိပ်သံလီ။ ပုတ်တဂဆိတ်ယံတ
မိတ်ဒီးသံဝဲနုတ်ကမုတ်ကလိးအိပ်သံသံ။ ဒီးမှဝဲစံးဒီးစံးပိတ်ထွဲဝံ
ခံလီ။

၆၅. **ကါအိပ်** နှုတ်မှီပမဟံလံဖျုတ်တံဖိတ်လံသံစိတ်လံယံနုတ်ပ
မဟံကွတ်အကံဒုတ်ဖိတ်ဒီးပမဟံကျဲး မဟံနုတ် ပစံး လံ ကါ အိပ်
လီ။ ထိခိတ်တဖုဘုတ်သံဝုတ်ခိဒီးပုတ်တဂကါအိပ်ကွတ်လီ။ ဒီးပ
စံးဒီးအဆိလံကုးအိပ်ကါအိပ်လီ။

၆၆. **ကါသုတ်အိပ်** နှုတ်မှီပကါတံဒီးပသုတ်ယုတ်လံမုတ်ခိတ်လံပ
ကအိပ်အဂီဒီးပစံးလံကါသုတ်ယုတ်အိပ်လီ။ ပုတ်တဂကါသုတ်ယု
အိပ်ထိခိတ်တဖုစံးဝဲဒုတ်။

၆၇. **ကါအိပ်** နှုတ်မှီပမဟံပနံတံကါဒီးပပူအိပ်လီအိပ်တံနုတ်
ပစံးလံကါအိပ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလံလံအိပ်ကါအိပ်လီ။
ပုတ်ကါအိပ်ပနံတံကါဒီးကဲလံပုတ်ကါတံဖိတ်လီ။

၆၈. **ကါအိပ်** နှုတ်မှီလံအိပ်အဆိလီ။ ဒီးမှပလံလံအိပ်အံ
သုတ်သဒိတ်အုတ်ဒီးတံဒီးတံလံသဘျုတ်ပသးဒီးဘုတ်ဒီးဟုတ်နုတ်ပစံး
ဒီးအဆိလံလံအိပ်ကါအိပ်လီ။

၆၉. **ကုတ်အိပ်** နှုတ်မှီပမဟံလံတံဒုတ်သံကစံးလံမုတ်ကျိတ်တုတ်မံဒီး
ပအိပ်နုတ်ပစံးလံကုတ်အိပ်လီ။ ကုတ်အိပ်တံဒုတ်ဒီး ပကျိတ်အိပ်ဒီး
မှလီ။

၇၀. **ကုတ်အိပ်** နှုတ်မှီပမဟံသုတ်ဖးအိပ်သနုတ်လံယံဒီးပစံးလံပ
ကုတ်အိပ်လီ။ ပုတ်တဂကုတ်အိပ်သနုတ်ဒီးကျိတ်အိပ်ဝဲဒီးမှလီ။

၇၁. **ကျိတ်အိပ်** နှုတ်မှီထွဲအိပ်အဆိနုတ်တံးဘုတ်ဝဲဒီးအိပ်လီ။
ဝဲလံအထိခိတ်နုတ်ပစံးလံကျိတ်အိပ်လီ။ ထွဲတဖုကျိတ်အိပ်အ
ဆိမှးမှးလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလံအုတ်အိပ်ကျိတ်အိပ်လီ။

၇၂. **ကျိတ်အိပ်** နှုတ်မှီပထိးအိပ်တံရံဒီးတံဒီးတံလံတံသုတ်
တံသုတ်ဒီးပအိပ်ဒီးမှနုတ်ပစံးလံပကျိတ်အိပ်လီ။ ပုတ်တဂကျိတ်
အိပ်ဒုတ်ဒီးတံရံဒီးမှလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလံကျိတ်အိပ်ကျိတ်
အိပ်လီ။

၇၃. **ဂုတ်အိပ်** နှုတ်မှီပဟံးနုတ်အုတ်ပုတ်အတံလံအနုတ်အခးဒီးပ
စံးလံဂုတ်အိပ်နုတ်လီ။ ပုတ်တဂအပုတ်ဟံးဒုတ်တဖျုတ်ဒီးဂုတ်အိပ်
နုတ်ဝဲအတံလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလံဂုတ်အိပ်ပျိးအိပ်လီ။

၇၄. **ယုတ်အိပ်** နှုတ်မှီတံအိပ်တအိပ်ဘုတ်ဒီးပလံကွတ်လံအိပ်ဝဲနုတ်
ပမဟံအိပ်ဒီးပစံးလံယုတ်အိပ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလံယုတ်အိပ်ဆုး
အိပ်လီ။

၇၅. **ယုတ်အိပ်** နှုတ်မှီပမဟံပဟံးအိပ်ပတံတမံမံဒီးပစံးလံယုတ်
အိပ်လီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလံယုတ်အိပ်ဒီးအိပ်လီ။ လံယုတ်အိပ်ပုတ်
ကါအတံညုတ်တလိတ်တကုတ်။ ပုတ်တဂယုတ်အိပ်သဒိတ်အုတ်စံးဝဲဒုတ်။

၇၆. **စိးအိပ်** နှုတ်မှီထိပ်မံဆိမံမံထိပ်အိပ်ဘုတ်လံအနုတ်မံထိပ်
အိပ်အဆိလံအနုတ်ဒီးပစံးလံစိးအိပ်ဝဲလီ။ ဒီးပစံးဒီးအဆိလံ
စိးအိပ်ပျိးအိပ်လီ။ ဆိစိးအိပ်အဆိစံးဝဲဒုတ်။

အိပ်

၇၇.ဆုအိပ် နှုတ်မှပမာဝါထိုင်ဘုလကျိပ်ဒီးပမ်းလာပဆုအိပ်ဘုလီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလဆုအိပ်တိအိပ်လီ၊ နဆုအိပ်ဘုဝါလံခါ၊

၇၈.တံအိပ် နှုတ်မှထီရီတံတံမံလံလံလာပကညီအိပ်ဝဲနုတ်ပမ်းလာတံအိပ်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာတံအိပ်တံအိပ်လီ၊ ပုကညီမနုတ်တံအိပ်တံအိပ်ကိးအမံလီ၊

၇၉.တံအိပ်ပု နှုတ်မှဘိပ်သအိပ်အိပ်ပုနုတ်ပမ်းလာတံအိပ်ပုလီ၊ တံအိပ်ပုအိပ်လာပုလံကျိ နှုတ်နုက၊ တံအိပ်ထွံတံအိပ်ဆံစံးဝဲဒုတ်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာတံအိပ်တံလိတ်လီ၊

၈၀.တံအိပ် နှုတ်မှပုလိတ်ကွတ်လာနုသုယုသုတဖုနုတ်တုယုတဖုနုတ်ပုကဟံးနုစုဒီးပမ်းလာတံအိပ်စုလီ၊ ပုတကလံတံအိပ်စုဒီးပုလိတ်ကွတ်လုဖိလီ၊

၈၁.ထီးအိပ် နှုတ်မှပမာစံးဘူးအိပ်တံဆံဒီးအံသုတ်မှဂု၊ တံရံဒီးတံဒီးမှဂုပမ်းလာပထီးအိပ်လီ၊ ထီရီပမာစံးဘူးအိပ်တံနုတ်ပမ်းလာပထီးအိပ်လီ၊ ထီးအိပ်တံဆံဒီးအံသုတ်၊ ထီးအိပ်အံသုတ်ဆံဒီးကိပ်၊ ထီးအိပ်တံရံဒီးတံဒီးလီ၊

၈၂.ခွံးအိပ် နှုတ်မှပမာအိပ်တံစီလာပစုမှခိပ်ဒီးပမ်းလာခွံးအိပ်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာခွံးအိပ်ခွံးအိပ်လီ၊ ပုတကခွံးအိပ်ကနစိမ်းဝဲဒုတ်၊

၈၃.ပုအိပ် နှုတ်မှပလဲလိတ်အိပ်တံဒီးစုဒီးပမ်းလာပပုအိပ်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိပုအိပ်လိတ်အိပ်လီ၊ ပုတကပုအိပ်ဘုစံးဝဲဒုတ်၊

၈၄.ဖျးအိပ် နှုတ်မှပုမာအိပ်တံလာအထးခိပ်ချဲဝဲဒီးပမ်းလာဖျးအိပ်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာစိးအိပ်ဖျးအိပ်လီ၊ ပုတကဖျးအိပ်ဒုတ်တဘုစံးဝဲဒုတ်၊ ပုနုတ်ဖျးအိပ်တံလီ၊

၈၅.ဖျးအိပ် နှုတ်မှစိးအိပ်အဆိလီ၊ ဒီးမှဆိမာအိပ်တံလာအနိတ်နုတ်ပမ်းဒီးအဆိလာစိးအိပ်ဖျးအိပ်တံလီ၊

၈၆.ဘုတ်အိပ် နှုတ်မှပလုတ်အိပ်ပုကဒီးပမ်းလာပဘုတ်အိပ်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာဘုတ်အိပ်ဘုတ်အိပ်လီ၊ ပဘူးပတံမှတုအိပ်ပုဒီးပဘုတ်အိပ်ဘုတ်အိပ်လီ၊

၈၇.ဘုတ်အိပ် နှုတ်မှပဘုတ်အိပ်တံလာပကအိပ်အဂီဒီးပမ်းလာပဘုတ်အိပ်လီ၊ ပုတကဘုတ်အိပ်ဆိအါက၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာဘုတ်အိပ်ဘိးအိပ်လီ၊

၈၈.ဘျုတ်အိပ် နှုတ်မှပကူးအိပ်တံလာယုတ်ဒီးပမ်းလာပဘျုတ်အိပ်လီ၊ ပုတကဘျုတ်အိပ်တံညုတ်လံလီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာဘျုတ်အိပ်ဘျုတ်အိပ်လီ၊

၈၉.မာအိပ် နှုတ်မှပမာတံလာပကအိပ်အဂီထီရီတံမံနုတ်ပမ်းလာမာအိပ်လီ၊ မာအိပ်ဘုမာအိပ်အံသုတ်သဒိပ်အုတ်စံးဝဲဒုတ်၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာဖံးအိပ်မာအိပ်လီ၊

၉၀.ယူအိပ် နှုတ်မှထိပ်ယူဒီးအိပ်တံဖိယံလာတံကပိတ်လီနုတ်ပမ်းလာယူအိပ်အဆုတ်လီ၊ ထိပ်ယူအိပ်အဆုတ်လာတံကပိတ်လီစံးဝဲဒုတ်၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာယူအိပ်ယူအိပ်လီ၊

၉၁.လုတ်အိပ် နှုတ်မှတံမာထိပ်အိပ်တံလာအယူနုတ်ပမ်းလာလုတ်အိပ်လီ၊ ထွံလုတ်အိပ်မှဖုတ်၊ ပနုတ်လုတ်အိပ်နိတ်စံးဝဲဒုတ်၊

၉၂.လဲးအိပ် နှုတ်မှပလိပုကအတံဒ်ပကနုတ်တံမံမံဒီးပမ်း

အိပ်-အိ

လာလဲးအိပ်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာလဲးအိပ်လီအိပ်လီ၊ ပုတကလဲးအိပ်ယာစံးဝဲလာသါကမနုတ်စုချိပ်ဒီးစိတ်စိတ်တဘုဒီးတမာနုတ်ဘုတ်နိတ်တံမံဘုတ်၊

၉၃.လိတ်အိပ် နှုတ်မှပဟံးနုကနုတ်ပုကအတံဒီးပမ်းလာပလိတ်အိပ်လီ၊ ပုတကလိတ်အိပ်စဘုသုနုတ်ဒီးစံးဝဲလာသါကဟုတ်ယာအပုလာခံလီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာလိတ်အိပ်ဖျးအိပ်လီ၊

၉၄.လိတ်အိပ် နှုတ်မှနုတ်မံဖုတ်မံ မာဆါတံနုတ်ပမ်းလာလိတ်အိပ်တံလီ၊ တံဝဲတံနုတ်လိတ်အိပ်မာအိပ်တံဒီးပဘုတ်ဆုးဘုတ်ဆါစံးဝဲဒုတ်၊

၉၅.လိတ်အိပ် နှုတ်မှပုကမာမာမာပုဒီးပဟံးနုကအစုနုတ်ပမ်းလာပလိတ်အိပ်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာလိတ်အိပ်လီအိပ်လီ၊

၉၆.လိတ်အိပ် နှုတ်မှပဟံးနုကပုကအတံဒီးပမ်းလာပကဟုတ်အပုနုတ်ပတဟုတ်ဘုတ်ဒီးပမ်းလာလိတ်အိပ်လီ၊ ပုတကလိတ်အိပ်စဘုနုတ်သုနုတ်ဒီးတဟုတ်ဘုတ်ဝဲအပုဘုတ်၊

၉၇.လိတ်အိပ် နှုတ်မှလဲးအိပ်အဆိလီ၊ ဒီးမှပဟံးနုကပုကအတံလာပမ်းပကဟုတ်အပုဒီးပတဟုတ်ဘုတ်နုတ်ပမ်းဒီးအဆိလာလဲးအိပ်လိတ်အိပ်လီ၊

၉၈.သအိပ်ထိပ် နှုတ်မှပုဟာမာမာသါတသုဘုတ်မှဂု၊ ပုသးပုအိပ်သါတသုဘုတ်မှဂု၊ ပမ်းလာမာသးသအိပ်ထိပ်လီ၊ ပုတကလိတ်တံဒီးအသးပုအိပ်နုတ်မာအသးသအိပ်ထိပ်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာသအိပ်ထံသအိပ်ထိပ်လီ၊

၉၉.ဟုတ်အိပ် နှုတ်မှပဟံးနုကနုတ်အိပ်ပုကအတံနုတ်ပမ်းလာဟုတ်အိပ်လီ၊ ဒီးပမ်းဒီးအဆိလာဟုတ်အိပ်မာဂီအိပ်လီ၊ ပုတကဟုတ်အိပ်ပုကအဘုတ်ဝဲဒုတ်လီ၊

၁၀၀.ဟိတ်အိပ် နှုတ်မှယုတ်မံထးမံ နှုတ်တုထိပ်အုတ်ဟးဂီဒီးပမ်းလာဟိတ်အိပ်လီ၊ ဟိတ်အိပ်ယုတ်တဘုတ်တဂုလာဘုတ်လီဆါလီဖျိလံလံ၊

၁. အိ နှုတ်မှပမ်းတံကတဖုတ်နုတ်ပမ်းလာအိလီ၊ ပနုတ်တဒုအဝဲတဒုဘျုတ်အိဒီးကသံတုလီ၊ ထီရီတံနုတ်ပမ်းလာအိလီ၊ ပနုတ်တထံးမှထိပ်ဘုတ်အိဒီးယုထိပ်မးလီ၊ ပအိကသံနုတ်ပမာအိဖိနုတ်မံလီ၊ နပုယုနုတ်ဒိပ်နုတ်ဟုတ်အိတကု၊ လာနုတ်ထာနုတ်အိလာအပြုတဖုတ်ဒီးကွံတ်တံတကု၊ ကဆိနုတ်အဝဲတဒုဆဲးအိဒီးကသံတုလီ၊ ဟံနုတ်မာအိဖိနုတ်မံလီ၊ ဖိနုတ်မာအိဖးဒိပ်စံးဝဲဒုတ်လီ၊

၁. ဧ နှုတ်မှကျိပ်လီတံကတံအနုတ်လီ၊ လဲးခါ၊ လဲးဆုတ်ပုခါ၊ ကစာယုအကုအံခါ၊ အိပ်မာခါ၊ လဲးဖဲးဒုးခါ၊ အဝဲ အံမှနုတ်မံခါ၊ မှနုတ်ခါ၊ နယုတ်မှအဝဲအံခါ၊

၁. ဧခါ နှုတ်မှတံစုသိပ်ဝဲမှဂု၊ ကလံဟဲသိပ်မှဂုပမ်းလာသိပ်ခါခါလီ၊ တံစုဘုတ်သုတ်လုတ်သိပ်ခါခါစံးဝဲဒုတ်၊ ဒီးဖိ သုတ်ဟိတ်သိပ်ခါခါစုကိးလီ၊ တံသုတ်စံးဝဲလာသုတ်ခံသိပ်ခါခါစုကိး

၈၁-ခံ-ခါ-ခါ-ခါ-ခါ-ခါ-ခါ

လီ၊

၂. **ခါဟါ** နှုတ်တိုက်ကပ်သးနှုတ်ပုဂ္ဂိုလ်တိုက်ခီးပစံးလာခါဟါလီ၊ ခါဟါစတကနည်ဘဉ်ခါဟါစတလဲဘဉ်၊ ခါဟါစတ မာဘဉ်စံးဝဲဒဉ်၊

၃. **ကခါ** ခီးကခါကခါနှုတ်ကွာ်လာကခါတကွာ်၊

၁. **အာဉ်ခီး** နှုတ်မုာ်ပုာ်ကညီဃါတံာ်သီဉ်အာဉ်ခီးအာဉ်ခီးလီ၊ ပုာ်တဂါဃါတံာ်သီဉ်အာဉ်ခီးအာဉ်ခီးကမုာ်ကံာ်ဃါထီဉ်အီဉ်ဘုသ၊

၁. **ခဉ်** နှုတ်ခါအသီးလီ၊ နယဲဉ်မုာ်အဝဲအံာ်ခဉ် နအိဉ်ကီးခဉ်၊ နမုာ်အိဉ်ကီးခဉ်၊ နဘုအိဉ်ကီးခဉ်၊ နမိအိဉ်ခီးခဉ်၊

၁. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်ထံယုာ်သီဉ်မုာ်ဂု၊ တံာ်ဂုသီဉ်မုာ်ဂု၊ ကလံာ်ဟဲသီဉ်မုာ်ဂု၊ ပစံးလာသီဉ်ခါခါလီ၊ ထံယုာ်သီဉ်လာလုလီခါ ခါစံးဝဲဒဉ်၊ ဘီဉ်သအိဉ်တြုာ်သီဉ်ခါခါဝဲဒဉ်လီ၊

၂. **ကခါ** ခီးကခါကခါ တံာ်ခဲလာ်နှုတ်ကွာ်လာကခါတကွာ်

၃. **ကဘဲးခါကလဲဉ်** နှုတ်မုာ်ဖိသးထံဉ်အမိာ်ဟဲကွာ်ခီးကွာ်ဝဲအကုပုာ်မုာ်တံာ်အိဉ်တံာ်အိဉ်ခါတအိဉ်ခါနှုတ်ပစံးလာကွာ်ဝဲကဘဲးခါကလဲဉ်လီ၊ ခီးဖိသဉ်အိဉ်မုာ်ဂုဂု၊ နှုတ်ပစံးလာအိဉ်မုာ်ကဘဲးခါကလဲဉ်လီ၊

၄. **ကပုာ်ခါကလဲဉ်** နှုတ်မုာ်တံာ်ဖိလာပမာဘဉ်တံာ်ခီးကီးဝဲမုာ်ဂုဟီဉ်ဝဲမုာ်ဂုပစံးလာကီးကပုာ်ခါကလဲဉ်ဟီဉ်ကပုာ်ခါကလဲဉ်လီ၊

ပုာ်တဂါစစီခီးဟီဉ် မးကပုာ်ခါကလဲဉ်လီ၊ ပုာ်တဂါတံာ်ထွဉ်ဖိတဒုကီးမးကပုာ်ခါကလဲဉ်လီ၊

၁. **ခံခံ** နှုတ်မုာ်ပုာ်ကညီဖိဟီဉ်ခီးပစံးလာဟီဉ်ခံခံလီ၊ ပုာ်တဂါအမိာ်တံာ်ခီးဟီဉ်မးခံခံလီ၊

၁. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်ကလံာ်ဟဲသီဉ်ခိဉ်ခိဉ်ခီးပစံးလာသီဉ်ခါခါလီ၊ ကလံာ်ဟဲဖးခိဉ်သီဉ်ခါခါစံးဝဲဒဉ်၊

၂. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်တံာ်တရံးအသးနှုတ်ပစံးလာတရံးအသးခါခါလီ၊ ကဘီတဘဉ်တရံးမးအသးခါခါလီ၊ ထီရီတံာ်လာအခိဉ်နှုတ်တရံးအသးခီးပစံးလာတြးအသးခါခါစုာ်ကီးလီ၊ ခီးပစံးလာခါခါစုာ်ကီးလီ၊

၁. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်ပစံးခံးသူနှုတ်တြးအသးခီးပစံးလာပစံးခံးသူခါခါလီ၊ စမံးခံးသူခါခါနှုတ်စဆာထာဉ်တကုာ်ဘဉ်

၁. **ခါ** နှုတ်မုာ်ပကုာ်လီတံာ်ကတိာ်အနီစုာ်လီ၊ ခီးမုာ်ပကီးထီဉ်တံာ်လီ၊ ပုာ်ခါဝဲခါ၊ မိခါပုာ်ခါ၊ ကခါခါ၊ ခါ ခါနှုတ်မုာ်ပကီးထီဉ်တံာ်လီ၊

၁. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်ပမာထါပကီးပသူလီ၊ မိသယုာ်ခီးပံာ်သယံခါခါစံးဝဲလီ၊

၁. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်ပုာ်သးပုာ်ဟီဉ်သီဉ်ခါခါလီ၊ ပုာ်ဖူပုာ်တဂါဟီဉ်ခါခါစံးဝဲဒဉ်လီ၊

၁. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်ပုာ်ဟီဉ်သီဉ်ခီးပစံးဟီဉ်သီဉ်ခါခါစုာ်ကီးလီ၊ ပုာ်တဂါအမိာ်တံာ်ခီးဟီဉ်မးခါခါခါခါလီ၊

၁. **ခါခါ** နှုတ်ပုာ်ကညီကသံးခီးကအူးသီဉ်ဝဲနှုတ်ပစံးလာသီဉ်ခါခါလီ၊ ပုာ်တဂါကသံးခီးမးခါခါခါလီ၊

၁. **ခါ** နှုတ်မုာ်ပကီးတံာ်သီဉ်ခီးပစံးလာသီဉ်ခါခါလီ၊ မိခါခါပုာ်ခါခါဟဲကွာ်တုာ်၊

၈၁-ခု-ခါ-ခါ-ခါ-ခါ-ခါ-ခါ

၁. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်ပုာ်ဆံးလာကတိာ်တံာ်သးခီးဘဉ်နှုတ်မုာ်သီဉ်အကလုာ်ခီးသီဉ်ခါခါလီ၊ ပုာ်ဆံးထံဉ်ပစံးခီးမုာ်သီဉ်အကလုာ်ခါခါလီ၊

၁. **ခုခု** နှုတ်မုာ်ကယုာ်ဖဉ်ဟုနှုတ်သီဉ်ခုခုလီ၊ တံာ်သီဉ်ကီးခုခု စုာ်ကီးလီ၊

၁. **ခါကလဲဉ်** နှုတ်မုာ်သုဉ်ဖးခိဉ်အခံဖျါဖးခိဉ်ခီးပစံးလာဖျါခါကလဲဉ်လီ၊ သုဉ်ဖးခိဉ်အခံဖျါခါကလဲဉ်လီ၊

၂. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်တံာ်စုာ်သီဉ်တတြးမုာ်ဂု၊ ဘီဉ်သအိဉ်ကညီသီဉ်ဝဲမုာ်ဂု၊ ပုာ်ကညီကအုမုာ်ဂု၊ ပစံးလာသီဉ်ခါခါလီ၊ တံာ်စုာ်ဖးခိဉ်သီဉ်ခါခါ၊ ခုတဒုကညီသီဉ်မးခါခါလီ၊ ပုာ်တဂါမာတကဲကအုခါခါလီ၊

၁. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်မုာ်ခုဉ်ထီဉ်နှုတ်ပစံးလာမုာ်ခုဉ်ထီဉ်ခါခါ လီ၊ မုာ်ခုဉ်ထီဉ်ခါခါနှုတ်မုာ်အိဉ်မနုာ်လဲဉ်၊

၂. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်ဖိ သုဉ်ဟီဉ်နှုတ်ပစံးလာဟီဉ်ခါခါလီ၊ ပုာ်တဂါဟီဉ်ခါခါဘဉ်မနုာ်လဲဉ်၊

၁. **ခါ** နှုတ်မုာ်ပကီးသီဉ်ခီးပစံးလာပကီးခုခုလီ၊ ပုာ်တဂါကီးခုခုခီးစကီးဆာအီလီ၊ ခီးထွဉ်အိဉ်ယုာ်သီဉ်ခုခုခီးပသးပုာ်ဟီဉ်သီဉ်ခုခုစုာ်ကီးလီ၊

၁. **ခါ** နှုတ်မုာ်တံာ်ကပီတြုာ်ကလဲဉ်လာကပီထီဉ်ဝးတရံးအယုာ်နှုတ်ပစံးလာမုာ်ခါကပီလီ၊ မုာ်အုခါနှုတ်မုာ်မုာ်အုကပီနှုတ်လီ၊

၂. **ခါ** နှုတ်မုာ်တံာ်ကပီနှုတ်ပစံးလာခါခါလီ၊ မုာ်ခါ၊ မုာ်ခါ၊ လါခါတံာ်ခဲလာ်နှုတ်မုာ်ကပီဝဲလီ၊ မုာ်အိဉ်တံာ်လာမနုာ်နှုတ်အုခါကပီဖျါယံက၊

၃. **ခါကလဲဉ်** နှုတ်မုာ်နှုတ်တကလုာ်တံာ်လီလာအမုာ်ကပီလီခီးပစံးလာခါကလဲဉ်လီ၊ ခီးပကီးလာနှုတ်စီပစုာ်ကီးလီ၊

၄. **ခါထီဉ်** နှုတ်မုာ်လါထီဉ်ခီးမုာ်ထီဉ်နှုတ်ပတထံဉ်ခီးဘဉ်ခီးပထံဉ်ဆိလာအကပီနှုတ်ပစံးလာမုာ်ခါထီဉ်လာခါထီဉ်လီ၊ လါခါထီဉ်လံကီးမးဖျါထီဉ်လီ၊

၅. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်ပယုာ်တကွာ်လာပစုခီးပဆးလီ၊ ကုာ်ပစုမုာ်ခိဉ်နှုတ်လာပဒုပုာ်ခီးပမာသီဉ်ပကလုာ်လာခါခါလီ၊ ပုာ်တဂါခါခါ စံးဝဲလာပယုာ်တကွာ်လာပစုနှုတ်ပမုာ်တဆးလီ၊ ကုာ်ဘဉ်ပစုမုာ်လာပဒုခီးပမုာ်တမာဘဉ်ခါခါခါခါပစုမုာ်တုာ်လီစံးဝဲဒဉ်

၆. **ခါခါ** နှုတ်မုာ်တံာ်ဟဲခါခါသီဉ်ဝဲခီးပစံးလာသီဉ်ခါခါလီ၊ တံာ်စုာ်ခီးကလံာ်သဲသီဉ်ခါခါလီ၊

၇. **ကပီခါကလဲဉ်** နှုတ်မုာ်တံာ်ကပီခိဉ်ဝဲခီးပစံးလာကပီခါကလဲဉ်လီ၊ မုာ်ကပီလာမနုာ်ခါကလဲဉ်လီ၊ ခီးမုာ်ကပီအုခါဖျါခါကလဲဉ်စုာ်ကီးလီ၊

၈. **မုာ်ခါ** နှုတ်မုာ်မုာ်ကပီလာတချူးဖျါခီးဘဉ် လါဂီတခီနှုတ်ပစံးလာမုာ်ခါလီ၊ မုာ်ခါနှုတ်တချူးအမိာ်ပုာ်ဖျါခီးဖျါလာမုာ်ခါလီ၊

၉. **မုာ်အုခါ** နှုတ်မုာ်မုာ်ကပီနှုတ်ပစံးလာမုာ်အုခါလီ၊ မုာ်အုခါကပီဖျါခိဉ်က၊

၁. **ခါ** နှုတ်မုာ်ပုာ်ဆံးကီးလိဉ်ကွာ်အမိာ်အပီခီးသီဉ်ဝဲအုခါအုခါလီ၊ မိအုခါဟဲကွာ်တုာ်၊

၁. **ခါကလဲဉ်** နှုတ်မုာ်ပနုာ်ပုာ်တံာ်တံာ်သီဉ်ကုာ်ခီးပနုာ်ဟု

အဲဒီနာမ်ပူ

ခွါလီ၊ အမိအပါသမီးအီးဒီးတတံးထီၣ်ဘၣ်နီတပူ၊ ဘၣ်၊ ဟံဝဲတု၊အဖီန့ၣ်သ့လိာ်ကွဲယုအိၣ်တၢ်သ့ဒီးပဒီဝဲညါန့ၣ်ပအဲကရးမ၊အဟဲဟံးသကွဲတဂ၊တသံၣ်၊ တဂ၊တသံၣ်ဒီးမၢဝဲအလဲလ၊ဖီသၣ်န့ၣ်အမဲၣ်ညါလီ၊ ခူၣ်နီမိာ်နီလဲလ၊အမဲၣ်ညါန့ၣ်စိာ်ဒီးတကွဲမံလ၊အဝံၣ်တဂ၊တသံၣ်၊ တဂ၊တသံၣ်ဒီးဖီသၣ် န့ၣ်တယုအိၣ်ဘၣ်သကွဲန့ၣ်ဘၣ်လီ၊ ပုဒီဝဲညါန့ၣ်လဲလ၊ပအဲကရးအလံ၊အမဲၣ်ညါန့ၣ်ဒီးပအဲကရးအလံ၊တယုအိၣ်ဘၣ်တၢ်လ၊အီ၊နီတဂ၊ဘၣ်လီ၊ တု၊ပု၊ကမုၢ်လၢာ်ဒီးအဖီၣ်စိာ်လဲက့၊ဝဲဒၣ်တသါလီ၊ လဲလ၊ယၢ်ယၢ၊သကွဲ၊စၢ်ဒီးစိာ်ဒီးသကွဲနီသံတသံၣ်ဖိတမံဒီးဘၣ်ဂု၊မိဂု၊မၢ်ဘၣ်ဒီးလဲဝဲဒၣ်ဒါကူ၊ဒါကူလီ၊ ပအဲကရးအလံ၊ထံၣ်အီ၊ဒီးလဲလူ၊မးဝဲတရဲးစၢကလံာ်လီ၊ လဲလူ၊ဝဲဒီးယုအိၣ်သကွဲန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်ပါစၢ-ဟ့ၣ် က့၊စသကွဲန့ၣ်စကအိၣ်တု၊ တၢ်မိၣ်အိၣ်စသးလ၊သကွဲသၣ်ကၢ-

တုန့တပဟဒီး ပအဲကရးစံးအဖီမုၢ်သဒါန့ၣ်. နဲဒၣ် အံၤစအဲၣ်န့ၣ်ဒိၣ်န့ၢ်န့ၣ်ပုၣ်အဂၤခဲလၢၣ်ဒီးနကလၢဟဲအုၣ်လီၤ တၢ်ဒဲန့ၣ်မိၤဃီမ့ၢ်အဘၣ်မၤန့ၣ်လဲၣ်. စံးဝဲဒဲန့ၣ်ဝံၤဒီးဒုးအိၣ်ယုၣ် ဝဲ လီၤ. ပုၤထီၣ်အနံၤအသီဒီးဒုးဟးကွၢ်ဝဲစံးဝဲဒၣ်ဖီမုၢ်စၢ-ဟးကံၢ် သုဝဲနဲၣ်, အိၣ်ဘူးဒီးပခုအိၣ်ဘူးဒီးပဝုၢ်တဂုၤ. သုကဘၣ်အၢလၢ် သါပ ခူပဝုၢ်လီၤ. ပိာ်မုၢ်န့ၣ် အမိၢ်သးအိၣ်အီၤဒီး အမိၢ် ဟ့ၣ် ခူသ့ၣ် အီၤလၢထးလူတဘိ, ဒီးထးပျၢတဘ့ၣ်ဒီးသပၤမိၢ်တဖျၢၣ်သပၤ ဖါတဖျၢၣ်လီၤ. ဒီးဟးကဒါဝဲအူထံခံတခီလီၤ. အဲဖီၣ်စီၤန့ၣ်သါက မၤအိၣ်ယုၤ အမါအတၢ်ဒီးဖီထီၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ဆိထီၣ်လၢၢ်ဆိမံၣ်ဖျၢၣ်ဒီးဒီး ဖီထီၣ်ဝဲတလၢၢ်တလံာ်, တလၢၢ်တလံာ်လီၤ. အမါကွၢ်ကွၢ်ဒီးအမါ ဆိထီၣ်န့ၣ်ကၢအလၢၢ်ဆိသါဖျၢၣ်ဒီးဖီအိၣ်မၤမံထီၣ်လီၤ.

တုနုတပဟဘါကလဲလဲးအိဉ်ယုအမါဒုးဒီးလဲယု ဆုဉ်ဒုလတ်တလီလဲယုမုာ်ကနာသုဉ်ပျာဉ်ဝဉ်စအကျါလီၤ. လဲယုသုဉ်တထံးလၢထးပျာတဘုဉ်န့ဉ်သုတနံကျါမုာ်ဟါဒီးကံစုာ် ကိးလီၤ. ကံဝံဒီးဟဲက့ၤဝဲလီၤ. ဟဲက့ၤပူဒီးတးအုးတဒုဟဲ လီၤစိဉ်နီဉ်ယုဉ်တဘိလၢမုခိဉ်ဒီးကံသုဉ်ဖူန့ဉ်ယာ်ခိယာ်ခိလီၤ. ဝံ ဒီးယုဉ်ထီဉ်အနီဉ်ယုဉ်န့ဉ်စံးဝဲဒုဉ်-သုဉ်သံသုဉ်ဝဲၤက့ၤဝဉ်သံဝဉ် ဝဲၤက့ၤဒီးသုဉ်န့ဉ်ထီထီဉ်က့ၤဒ်လီၤလီၤလီၤ. မုာ်ဆုဉ်ထီဉ်အဖိုဉ် စိဉ်လဲၤကွါဒီးသုဉ်သမူထီဉ်က့ၤဒ်လီၤလီၤလီၤ. ယံဉ်ယံဉ်ဒီးကွါ ဟုဉ်ဝဲတကျါလီၤ.ထံဉ်ဝဲလၢတးအုးန့ဉ်ဟဲဘိးဝဲၤက့ၤသုဉ်ဒီးက့ၤမၤ အမါဖိမုာ်ဖးလီၤ. အမါန့ဉ်တဝံသုဉ်ကံဉ်သးကံဉ်ဘဉ်ဒီးဖိန့ဉ်အ ဝၤမုာ်ဖးလီၤ. အဝၤန့ဉ်လဲၤကူဉ်ကဒီးသုဉ်ဒီးသုဉ်ကံ, ဒီးဘုဉ်လီၤ မုာ်ဖးလၢသုဉ်ဖူခိဉ်န့ဉ်လီၤ. တးအုးန့ဉ်ဟဲလီၤကဒီးထံဉ်လၢမုာ် ဖးန့ဉ်ဒီးအိဉ်ဝဲပူးပူးဒီးမုာ်မုာ်ဖးန့ဉ်ဒီးမံသုဉ်ဝဲလၢသုဉ်ဖူခိဉ်န့ဉ် လီၤ. အဲဖိုဉ်စိဉ်လဲၤတံဉ်ယာ်အဒံဉ်ညှုထံးန့ဉ်ဒီးကိးထီဉ်စံးဝဲဒုဉ်- ပျာဉ်ကလိာ်ယၤတက့ၤ.ဖဲတံဉ်မိဉ်န့ဉ်ဘဉ်နသးလၢတံတဖဉ်န့ဉ်စ ကဟုဉ်ဒုဉ်န့ဉ်လဲၤလါလီၤ. ဒီးတးအုးဟုဉ်အီၤလၢနီဉ်ယုဉ်တဘိ လီၤ. နီဉ်ယုဉ်တဘိန့ဉ်ပယုဉ်ဒုလဲဟဲက့ၤ, ပယုဉ်ဝုာ်ဝုာ်ဟဲက့ၤ, ပယုဉ်ကုာ်ကုာ်ဟဲက့ၤ, ပယုဉ်ပုာ်ပုာ်ဟဲက့ၤ, ပတဂ့ၤဘဉ်န့ဉ်ပယုဉ် လီၤပသးဒီးပဝုာ်ထီဉ်လီၤ. ကယံဉ်မုာ်တံဉ်မိဉ်မၤပသးလၢတံတမံ လါလါဒီးပယုဉ်သုကိးအမံဒီးလီၤစံးဝဲဒုဉ်-

တၢ်မ့ၢ်အန့ၣ်တစ့ဒီးအဲၣ်ဖိၣ်စီၣ်န့ၣ်ပစီၣ်ကွၢ်အမၤအသးတ

အမှတ်စဉ်

ကျလီ၊ ပစီဝဲန့ၣ်စံးဝဲဒၣ်၊ ခဲမဆါအုၤစသိၣ်မ့ၢ်ဟဲအိၣ်သကိးဒီး
မၤအိၣ်မၤအီၤယုၤကၢ်အတၢ်ကစီဒီးနီၣ်ဟီၣ်မုၢ်စၢ-စကလဲၤကူၣ်သ့ၣ်
လီၤ၊ စအိၣ်သကိးဒီးအီၤတချုးဘၣ်၊ လဲၤယုၣ်ဂ့ၤထီၣ်အသးသ
တးဒီးဟဲက့ၤဝဲဆူအမၤအိၣ်လီၤ၊ ဒီးအမၤတသ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤဘၣ်၊
ဂ့ၤဂ့ၤဝါဝါအမဲၣ်တွံၢ်ထါထံးသူစီမးလီၤ၊ ဒီးသံကွၢ်အမၤစံးဝဲဒၣ်
သိၣ်မုၢ်စၢ-သိၣ်လဲၤဆူလဲၣ်၊ ဒီးအမၤစံးဆါအီၤနသိၣ်လဲၤကူၣ်လဲ
သ့ၣ်လဲၣ်၊ နကဟဲန့ၣ်မၤလိာ်ဟံၣ်ယၢၢ်ယၢၢ်၊ ဒီးအမၤဖီၣ်အိၣ်န့ၣ်
အမုၤအထံကစီဒီးဝံးဒီးခွဲးလီၤဘါလီၤန့ၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ၊

အိပ်မုၢ်ဝံၤဒီးစံးဝဲဒၣ်သိၣ်မုၢ်ဒၣ်၊ သိၣ်န့ၣ်မၤသးကထူး
ကစီၢ်န့ၣ်နကွၢ်ဂ့ၤဆါကီၢ်တံးဒါ၊ ယဲဒၣ်စဂ့ၤဒၣ်မးတၢ်တက့ၢ်လဲၣ်၊
အိၣ်မးယၤလီၤသိၣ်မုၢ်ဒၣ်- ကွံာ်တၢ်ကွံာ်သိၣ်န့ၣ်-ဒီးအမၤစံးဆါ
အီၤစတအိၣ်ဘၣ်နၤဘၣ်၊ ဂ့ၤစီၣ်မုၢ်ဒၣ်ပဝၤအါစီၣ်မုၢ်ဒၣ်ပဝၤ
လီၤ၊ ပုၤကညီတဖုမးကသံဒၣ်တၢ်ဒီးသိးသိးလီၤ၊ စဝၤလၢစဝၤ
လီၤစတအိၣ်ဘၣ်နၤဘၣ်၊ နမ့ၢ်မၤနသးဒီးန့ၣ်စတကတီၢ် ဘၣ်တၢ်
ဒီးနၤဘၣ်၊ ပမၤပသးဒီးန့ၣ်တဂ့ၤဘၣ်သိၣ်ဒါ၊ အိၣ်သကိးဝဲမုၢ်ဘၣ်
ဒီးက့ၤဝဲလီၤ၊ ယူၢ်အါလီၤက့ၤအသးဒီးဟဲက့ၤဝဲလီၤ၊ ဟဲက့ၤတုၤ
ဒီးသံကွၢ်အမၤစံးဝဲဒၣ်-သိၣ်ဟဲစ့ၢ်ကိးမဆါအုၤဒါ၊ ဒီးနသိၣ်န့ၣ်
ဟဲယၢ်သံကွၢ်တဂ့ၤစသးကဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဖု- ပမၤပသးဒီးပုၤအ
ပျၢ်သိးဒီးပလဲၤဒီးသိၣ်ကွၢ်စ့ၢ်ကိးမုၢ်ပဘၣ်မနုၤလီၣ်၊ ဒီးအမၤစံး
ဆါအီၤ ဒီးအဝၤသံကွၢ်အီၤစံးဝဲဒၣ်ဘၣ်မနုၤလဲၣ်၊ ယဲဒၣ်စသိၣ်
န့ၣ်တမၤမးအသးတရီၤတပါနီၣ်တခိၣ်လဲၣ်၊ ဒီးအမၤစံးဆါအီၤမၤတစု
ဒါနဲဒၣ်နသိၣ်န့ၣ်ဂ့ၤတၢ်သးမးမ့ၢ်ဟဲသတးဒီးကလံာ်မးတၢ်ကြူး
ကြူးလိာ်ပဒံးမၤစ ကွံာ်တၢ်ကွံာ်နၤဒီးမၤစအိၣ်အီၤလီၤ၊ အမၤစံး
ဘၣ်အီၤန့ၣ်ဝံၤဒီးနံၤထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ၊ ဒီးစံးဘၣ်က့ၤအမၤစံးဝဲဒၣ်
မးယၤလီၤတမ့ၢ်ဘၣ်ပုၤဂၤဘၣ်၊ မ့ၢ်စကူာ်သ့ၣ်န့ၣ်တးအုးဟဲမၤ ဂဲၤ
ထီၣ်က့ၤသ့ၣ်ဒီးစမၤနဖီၣ်န့ၣ်စမ့ၢ်ဖးန့ၣ်စလဲၤဘျီၣ်လီၤလၢသ့ၣ်ဖူခိၣ်
န့ၣ်တးအုးဟဲအိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဖးဒီးမူၤမ့ၢ်ဖးဒီးမံသပုၤလၢသ့ၣ်ဖူခိၣ်
န့ၣ်စလဲၤတံာ်ယၢ်အဒံၣ်သညးထံးဒီးမၤစပျၢ်က့ၤအီၤဒီးဟ့ၣ်ယၤ
လၢနီၣ်ယုာ်တဘိအံၤလီၤ၊ နီၣ်ယုာ်အံၤပယုာ်ခူခူဟဲက့ၤ၊ ပယုာ် ဝုၢ်
ဝုၢ်ဟဲက့ၤ၊ ပယုာ်ကွၢ်ကွၢ်ဟဲက့ၤ၊ ပယုာ်ပုၤပုၤဟဲက့ၤ၊ ပယုာ်ဂ့ၤ
လီၤပသးဒီးပဂၤပယုာ်အါလီၤပသးဒီးပအါလီၤစံးဝဲဒၣ်-

တု၊မ္မာ်အန့ၣ်တစုဒီးအမၤသးခုထီၣ်တကျလီၤ။ ဒီးယုၣ်န့ၣ်ရူ
ဇီၣ်ဝုၣ်ဇီၣ်၊ နီၣ်ဇီၣ်ဇီၣ်၊ ဖဲၣ်ဇီၣ်ဇီၣ်ကယံၣ်တၢ်တမံၤလၢ်ဒီးယုၣ်
ဝဲဟဲက့ၤခဲလၢ်လီၤ။ ယုၣ်ဂ့ၤထီၣ်က့ၤအသးဝံၤဒီးလဲၤထီၣ်အိၣ်ဝဲ
လၢနီၣ်ပူၤန့ၣ်ဒီးယုၣ်န့ၣ်က့ၤပုၤကညီတသၢလီၤ။ အိၣ်ဝဲယံၣ်ယံၣ်ဒီး
ကသ့ၣ်အိၣ်ကဆိအိၣ်ပီၤအိၣ်ပနၢ်အိၣ်၊ ဂီၤဘျုးအံၤဂီၤဖဲးအံၤအါ
လၢ်ကံၣ်ဆိးဒီးယုၣ်ထံဒီးထံဟဲဆူကွံၣ်ဒီးလီၤထွဲဝဲဆူအမံၤပုၤဝုၣ်
န့ၣ်လီၤ။ တုၤန့ၣ်တပဟာအမံၤပုၤအကညီၤဟဲကွံၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးခူဒိၣ်
ဝုၣ်ထီၣ်န့ၣ် က့ၤဖဲးဘၣ်အကစၢ်ဒီးခိထီၣ်သးလဲၤဒုးဝဲဒုၣ်လီၤ။ ဒီးတ
လီၤယီၤအကလုာ်ဆူအမံၤပုၤအိၣ်ဒီးတဒုးလီၤလၢဘၣ်အသးဘၣ်
လီၤ။ အမံၤပုၤန့ၣ်ဟူလၢအနီၣ်ယုၣ်အိၣ်ဒီးအမံၤပုၤလုၤငါအတၢ်လီၤ။
ယုၣ်ထံဒီးထံဟဲန့ၣ်ယုၣ်က့ၤက့ၤဝဲတသ့ဘၣ်ဒီးအဝုၣ်န့ၣ်လီၤဘျုး
ကွံၣ်ဝဲဒုၣ်လီၤ။ ဒီးအဖျိၣ်စီၢ်အနီၣ်ယုၣ်န့ၣ်ဆူကွံၣ်ဝဲဒုၣ်ဖဲန့ၣ်လီၤ။
ဒီးတၢ်ဖဲန့ၣ်ကထီၣ်လၢပီၣ်လဲၣ်အသးကံၢ်ပုၤလီၤ။

မာသးဒ်န့ၣ်ဒီးပသ့ၣ်က့သးပုၤစံးဝဲဒၣ်- တၢ်လၢထံထီၣ်

ထိပ်ချုပ်

ထံလီအံမုာ်အထိပ်နှိတ်တံလံအဖိတ်စိအနိတ်ယုာ်နှိတ်အယိလီ။

နိတ်ယုာ်နှိတ်အခိတ်မုာ်ဝုာ်ဘၣ်အသးဆုမုာ်နှိတ်တခိးထံလံဆုမုာ်နှိတ်တခိလီ။ အခိတ်မုာ်ဝုာ်ဘၣ်အသးဆုမုာ်ထိပ်ခိးထံလံဆုမုာ်ထိပ်လီ။ တံလံနိတ်ယုာ်နှိတ်အိတ်ဘၣ်လံထံပိတ်လံအသးကံပုာ်ခိးဝုာ်ဝါဒ်အသးယံခိယံခိန့လီ။

တုာ်အခါဝဲခဲကိတ်ခိးအဖိတ်စိအနိတ်ယုာ်နှိတ်ကပိတ်ထိပ်ကုာ်ကိးလီ။ တုာ်နိတ်ယုာ်နှိတ်ပိတ်ထိပ်ကုာ်ခိးတံကမုာ်ကုာ်နီနီဝဲလီ။

ထိပ်ချုပ် NO. 57.-A၅၇-ပစံတံထိပ်ချုပ်နှိတ်လံပုာ်တသ့ဘၣ်. နိထိပ်ဂါအသးခိးအကွာ်အဂီၤဂုးမးန့လီ စံးဝဲဒ် - လံန့မါဘၣ်လံခိးကအိးဆဲထုန့လံကွာ်ဝဲခိးဟဲကွာ်စိယုာ်ကိးအဂီၤဒဲးလီ။ နိကအိမုာ်လံကွာ်ခိးထုဘၣ်ယုာ်နှိတ်နိကအိတ်အိတ်ယုာ်ကွာ်ခိးဟဲကွာ်ကလိကလိဝဲလီ။ ယံယံခိးအဝါထိပ်ချုပ်မးနံအိးဒဲးနံဝဲခိးယုာ်မဲာ်ဟဲကိတ်ထိပ်အသးပုာ်အကိတ်ပုာ်လီ။ တုာ်နုာ်တပဟါအဝါသ့ညါလံအနီခိးအဝါန့ဟးကွာ်ဝဲခိးလံစုာ်လီအသးလံပုာ်တံသညါထံအကျိးဒဲးသ့တုာ်ခဲကနံအံလီ။ တုာ်မုာ်အန့တစုးအမါဒဲးကအိယုာ်ကွာ်အိတထံလံဘၣ်အဝဲခိးအိတ်လံအိတ်ကုာ်ဒ်အတံတပုာ်ဒ်လီ။ ထံနံသကုးဒဲးတသ့ညါလံဘၣ်ဘၣ်. မုမုာ်ထိပ်ချုပ်တခိသ့ညါအိလီ။

မကးအဝဲတဘျီထိပ်ဖိလံဖိလံထိပ်ခိးစါအိးဒဲးအဝဲဒ်ဂုာ်ကလံခိးယုာ်အိတ်ယုာ်ဝဲထံတံဖိလံတံဖိယံန့ခိးလီ။ နိထိပ်ဖိလံဖိလံအိတ်အိတ်မုာ်မးလီ။ ထိပ်သုးထိပ်ကိးဒဲးထိပ်ပုာ်ခံသံဂါန့တအံဘၣ်အပုာ်ဘၣ်စံးဝဲဒ်-ထိပ်ဖိလံဖိမုာ်လံထိပ်ခိးစါအိးဒဲးတအံဘၣ်ဘၣ်ဘၣ်ခိးမုာ်ဆုာ်ထိပ်ယိဆိတချးအိတ်အိတ်ခိးဘၣ်ခိးယုာ်အိတ်ယုာ်အဆုာ်လီ။ အိတ်ချာ်သုာ်ယိသုာ်န့ခိးထိပ်ဖိလံဖိလံထွဲအခံန့ဘၣ်ယုာ်တံလံတံကပိတ်လံယံယံထိထိခိးထိပ်ဖိလံဖိယုာ်ထွဲအခံတကဘၣ်. ထိပ်ပုာ်တကမုာ်ဆုာ်ထိပ်သံယံယံခိးယုာ်လီဆုာ်ဟိခိတ်ဖျာ်ခိးဖျးအိတ်ယုာ်အခုအပုာ်အဘျီန့တုာ်တုာ်လီ။ နိအခုအပုာ်ထိပ်ဖိလံဖိန့ဖျးအိတ်ထွဲအခံတသ့ဘၣ်. ယံယံခိးအခုအပုာ်တုာ်တဘၣ်လံဘၣ်ခိးလံခိးစါဝဲထံထိပ်ချုပ်နှိတ်တဂါခိးလီ။ ကုာ်မုာ်န့ခိးအိတ်ပမုာ်ပပုာ်လံပုာ်မါထိတ်လံသီတုာ်ခိးစံးဝဲဒ်-

ထိပ်သုးဒိတ်တအံအပုာ်	ထိပ်သုးဒိတ်တအံအဖိ
ထိပ်ကိးဒိတ်တအံအပုာ်	ထိပ်ကိးဒိတ်တအံအဖိ
ထိပ်ချုပ်အံသါဒ်အပုာ်	ထိပ်ချုပ်အံသါဒ်အဖိ
ထိပ်ချုပ်ကမဲာ်စါဝဲဒ်	ထိပ်ချုပ်ကမဲာ်သီယုာ်ယိ

တံလံပသ့ကုးပုာ်အံစံညိတ်ညိတ်အခုအပုာ်အဖိအလံခိးဒဲးလီတံလံဝဲခိးပုာ်တခါခိးအံနုာ်အံလီ။ မကးအဝဲတဘျီန့လံထိပ်ခိးထိပ်စံကွာ်ခံဂါဆုပဒ်အအိတ်ခိးထိပ်ချုပ်တဘျီန့ထဲးဟဲတုာ်ဟဲတုာ်အမဲာ်ကိလံကျဲလီ။ ထိပ်စံကွာ်တဘျီန့တထဲးဟဲတုာ်ဟဲတုာ်အမဲာ်ကိလံကျဲခိးပဒ်ဟဲန့အတံလီ။ တုာ်ပဒ်ဟဲန့အမဲာ်ကိခိးအမဲာ်ကိတအိတ်လံဘၣ်တုာ်ခဲကနံအံလီ။ ထိပ်ချုပ်တဂါပံတုာ်ဟဲတုာ်အမဲာ်ကိလံကျဲခိးပအုး

သုာ်ခိးစိလီပုာ်, တံကတိပုာ်လီ

အိတ်ကွာ်အတံလံလံတကုာ်ခိးအိတ်ဘျီခိးထဲအနီတစံးခိးအဘိသံတဘိခိးလီ။ နိအမဲာ်ကိသ့ဝဲလံအဖးဖိတုာ်ခဲကနံအံလီ။ စံးဝဲဒ်-

သုာ်ခိးစိလီပုာ် No. 72.-၇၂ ပစံတံမတံတဂါလံပုာ်တဂါအဖိအိတ်ခံဂါခိးသံဝဲလီ။ နိမုာ်လံအပိတ်ခါခံဂါလံလီ။ အပုာ်တဂါန့ကိးဝဲအမဲာ်လံသ့ခိတ်စိလီခိးအဝဲတဂါန့ကိးဝဲအမဲာ်လံခိတ်ခိတ်တစံးဘၣ်ဘၣ်. ပုာ်ခိးပုာ်ခံဂါန့ဟးခိးပံာ်လုာ်လီအသးအသးလံတံကိးမံဒဲးလီ။ ပံာ်လုာ်လီဘၣ်အသးလံလီခိးဆုာ်ဆုာ်ချ့ချ့မးဒဲးလီအသးန့လီ။ အဝဲတဂါန့အသံခါမံးအိတ်-န့ပံာ်လုာ်လီနသးလံလီခိးန့ဆုာ်န့ထဲန့တခိတ်ညါန့မုာ်ပံာ်လုာ်လီနသးလံထွဲတမံန့ဆုာ်န့ထဲန့တကုာ်လီ။ နံအသံခါခိးပံာ်လုာ်လီအသးလံထွဲလီ။ တုာ်မုာ်အန့တစုးလီတနုာ်လီပတံကွာ်ဝဲခိးတဆုာ်တချ့ နိအလီဘၣ်လီ။ နိပုာ်မသံကွာ်အိလီ။

တုာ်နုာ်တပဟါအပုာ်သုာ်ခိးစိလီန့အသးဒိတ်ထိပ်ခိးလံထိပ်အိတ်ဝဲလံလံမုာ်အခံထးန့လီ။ လံမုာ်အခိတ်ထးန့စါဝဲလံဂုာ်သုာ်အချိတ်ဂါအချိတ်လီ။ ကွာ်ဝဲလံပုာ်ကညိလီတံလီတုာ်တဖ်ခိးအိတ်ဒဲးအခါခိးဟဲကွာ်ဟဲကွာ်ထိပ်ဝဲအခါန့န့လံဂုာ်သုာ်ဂါအချိတ်လီန့တပုာ်တပုာ်လီ။ ယံယံခိးပုာ်ဂါမုာ်သံကလံကတုာ်လီ။ နိပုာ်ဂါမုာ်ကံာ်ဝဲလံသါကလံဘၣ်ထိပ်ယိလံလံမုာ်အလီန့ခိးသါကမဲာ်သံကွာ်သုာ်ခိတ်စိလီန့လီ။ ပုာ်ဆုာ်ပုာ်ချ့လံခိးသုာ်ခိတ်စိလီသဘျီလီလံလံမုာ်အခိးအခါခိးသံမးဝဲကဲကဲတကုာ်သုာ်လီ။ မသးန့ခိးတံလံသုာ်ခိတ်စိလီန့ပုာ်ဂါမုာ်ကံာ်အိတ်တသံထိပ်လံဘၣ်. မသံပုာ်ဂါမုာ်တခိမုာ်သံဒ်တံလီ။

သုာ်ခိတ်စိလီန့အသံခါအိတ်တဂါခိးအတံကံာ်သံကုာ်ဒ်အိလီ။ အသံခါမုာ်တကုာ်သံကုာ်ဘၣ်အိတ်တဒ်တသံဘၣ်ညိညိဘၣ်. အသံခါမုာ်ကုာ်သံအိတ်န့မုာ်အကုာ်သံဝဲဒ်လံ. အသံခါလံကိးဒဲးထိပ်ဖျဲအသးကွံကွံခိးအဝဲဒ်န့စုာ်ထိပ်အကိတ်ဂီၢ်ဂီၢ်ခိးကွာ်ယုာ်လံကွာ်ဒ်လီ။ ပုာ်ခိးတံသုာ်မုာ်ဘုတဂါန့ပညိတ်ထိပ်အချိတ်ဂီၢ်ခိးဝဲအကိတ်စဟိးပုာ်န့သဖျိးကလံခိးအတံသံဝဲလီ။

တံလံသုာ်ခိတ်စိလီန့မုာ်အသံခါသုာ်ညါလံအအိတ်ထိပ်ဖျဲဝဲန့ခိးအသံခါကုာ်သံအိတ်ဘၣ်လီ။ မုာ်တသုာ်ညါဘၣ်ဝဲန့ခိးကုာ်သံဝဲတဘၣ်စုာ်ကိးဘၣ်လီ။ တုာ်မုာ်အန့တစုးပုာ်ဂါမုာ်လံသုာ်ခိတ်စိလီအိတ်သံအခါတဖ်န့ ပုာ်ဂါ ဟူထိပ်မိတ်ထိပ်ကုာ်အိတ်တကုာ်သုာ်လီ။ နိပုာ်မါထိတ်ဝဲဒ်-

သုာ်ခိတ်စိလီဘုးသံ	သံခါဟဲကိးခိးထိပ်ကိး
သံခါဟဲကိးခိးထိပ်မုာ်	သုာ်ခိတ်စိလီဘုးဘၣ်
သုာ်ခိတ်စိလီဘုးခိး	ကိးခိးထိပ်ဖျဲမုာ်သံခါ

တံကတိပုာ်လီ-No.75-၇၅ ပပုာ်လံမကိတ်တံတံကတိခိးစံးဝဲဒ်ပစိပတဂါလံယုာ်ဟးအိတ်လံပုာ်လံကျိသတးခိးထိပ်လံတံမုာ်တဒ်ခိးလုာ်ဝဲတကျဲလုာ်ဝဲတံဘုးအသးဒိတ်ဒိတ်ကလံတံ

တက်ကတီပူလီ

သူ့အသးလၢထံဒိၣ်ဒိၣ်ယုအိၣ်လၢအပျီၣ်အဂၢၤတဖၣ်ယုၣ်အတၢ်တအိၣ်ယုၣ်လၢဖိၣ်ယဲတဂၢၤအတၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်အိၣ်ယုအိၣ်သဘျီၣ်အတၢ်ဒုးအိၣ်အိၣ်ဒီးလၢတၢ်န့ၣ်တချုးဒီးမုၢ်ဟါန့ၣ်အိၣ်လၢပုၤလၢကျိၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးထီၣ်မဲၣ်လၢချၢၣ်အခံလီၤ. မုၢ်ခံးသၢကတဲတၢ်တတဲသၢတတဲတၢ်တတဲမုၢ်ယါချၢၣ်တဂၢၤဟဲကနၣ်ဒီးအဖိလီၤတၢ်လၢအလီၤခံလီၤ. ဒီးမုၢ်ယါချၢၣ်န့ၣ်ဆိၣ်မးပစီၤပတဂၢၤန့ၣ်လီၤ. စံးဝဲဒၣ်နမံၣ်မနၢန့ၣ်ချၢၣ်ဒုးလၢနမံၣ်လၢအခိၣ်တဒုးန့ၣ်ကကၢ်န့ၣ်နမံၣ်နသံးန့ၣ်မ့တမ့ၢ်ဒီးနမံၣ်နက့ၤတုၤလၢလၢၤထံးလီၤန့ၣ်မံၣ်အထံးဘၣ်နဒီးနသံး. မ့တမ့ၢ်ဒီးနမံၣ်နက့ၤတုၤလၢတၢ်န့ၣ်မံၣ်တၢ်န့ၣ်နမံၣ်နသံး. မ့တမ့ၢ်ဒီးနမံၣ်နက့ၤတုၤလၢဟံၣ်မံၣ်နထီၣ်ယီၤယီၤကၢ်န့ၣ်နမံၣ်နသံး. မ့တမ့ၢ်ဒီးနမံၣ်နအိၣ်မံၣ်ဒီၣ်ဂၤသံလီၤတၢ်ဘၣ်နကိၣ်ယုၣ်မံၣ်နသံးမ့တမ့ၢ်ဒီးနမံၣ်နမံၣ်လၢမုၢ်နမံၣ်ကလီၤဟဲဖျးသံနၢတက့ၢ်.

ဒီးဖိၣ်ယဲနဟူန့ၣ်အတၢ်ဒီးဖိၣ်ယဲစံးဘၣ်ပစီၤပမံၣ်န့ၣ်တဂ့ၢ်စံးဝဲဒၣ်မပစီၤပဟးကွၢ်စံးဝဲဒၣ်န့ၣ်စီၤပဟးကွၢ်ဒီးချၢၣ်ဒုးကၢ်ဝဲလီၤ. ဝံၤက့ၤတုၤလၢလၢၤမ့ၣ်အပူၤလၢၤမ့ၣ်ထံၣ်လီၤအသးဖိၣ်ယဲမၤထီၣ်အစုဒီးဖိၣ်ယဲစံးတၢ်ဒီးလၢမ့ၣ်ထံၣ်ပူၤသွးလီၤ. က့ၤကၢတုၤလၢတၢ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒီးဖိၣ်ယဲဟံးထီၣ်အစုဖိၣ်ယဲစံးပူၤသွးလီၤ. က့ၤကးဒီးတုၤလၢဟံၣ်ဒီးသၢကထီၣ်ယီၤဒီးဖိၣ်ယဲထုးထီၣ်အစုဒီးဖိၣ်ယဲသဘျီၣ်ထီၣ်တးဒီးယီၤကၢ်ဒီးပူၤသွးလီၤ. သၢကအိၣ်ထံဒီးဖိၣ်ယဲစံးအိၣ်ကစၢၤ-ယကဒုၣ်လီၤန့ၣ်နလီၤ. ဒီးဖိၣ်ယဲဒုၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးဒီၣ်ဂၤသံလီၤတၢ်တးဘၣ်သလူထူၣ်ဖျိဒီးဘၣ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးထံးသံဝဲလီၤ. ဒီးလၢမုၢ်နဒီးကလီၤဟဲဒီးဖိၣ်ယဲကျိၣ်သံကွၢ်ဒီးဖိၣ်ယဲဟံၣ်ဖိၣ်လၢန့ၣ်ပူၤလီၤ. ဒီးအသ့ၣ်ဆံးဘၣ်လၢပစီၤပအမၤဒီးစံးဝဲလၢဖိၣ်ယဲဝဲဒီးအိၣ်လီၤ.ပစီၤပအမၤတဘၣ်အဝၤဒီးပစီၤပအသးထီၣ်ဒီးမၤအကုၢ်အပူၤလဲၤကျိၣ်သံကွၢ်ဖိၣ်ယဲန့ၣ်လီၤ.

ဒီးအကုၢ်အပူၤလဲၤဒီးပစီၤပမၤလိာ်အိၣ်ပူၤန့ၣ်ကျိၣ်သံကွၢ်လၢပုၤကျိၣ်န့ၣ်လီၤ. သုတမၤယထီၣ်အမဲၣ်တဂ့ၢ်. အဖိအလံၤလဲၤလၢအယံၤန့ၣ်ကွၢ်စီၤလီၤဖိၣ်ယဲအကျဲၤအိၣ်အိၣ်လီၤ. လဲၤတုၤလၢအဂီၢ်ထံးန့ၣ်တြၢကးတၢ်အသးလီၤ. ဒီးဖိၣ်ယဲစံးအိၣ်, တၢ်မိၣ်ကတီၤတၢ်ဒီးပစီၤပတထီၣ်ဒီးသုမုၢ်မၤသံယၢဒီးမၤသံ လီၤ. ဒီးပုၤမၤအဟဲအူစီၤပအအိၣ်ဒီးပစီၤပစံးအပျီၣ်အဘီၣ်ပူၤန့ၣ်မၤသုယတထီၣ်ဘၣ်အမဲၣ်တဂ့ၢ်-ဘၣ်မတၢ်လၢသုမၤအဟဲပိာ်သုခံဘၣ်လဲၣ်. ဒီးဖိၣ်ယဲစံးအိၣ်ကစၢၤ-လၢနလူၤတၢ်န့ၣ်နယုအိၣ်ထံမတၢ်ဟ့ၣ်နၢတဂၢၤလဲၣ်. နယုအိၣ်သဘျီၣ်န့ၣ်မတၢ်မၤန့ၣ်နၢတဂၢၤလဲၣ်. နသၢကတဲတၢ်ဒီးနတတဲမုၢ်ယါဟဲကနၣ်ဒီးအဖိလီၤတၢ်သံလၢအလီၤခံလီၤ.

နမံၣ်လၢချၢၣ်ဒုးခိၣ်န့ၣ်ဂ့ၢ်န့ၣ်မတၢ်တဂၢၤလဲၣ်နဟဲက့ၤလၢကျဲန့ၣ်ကၢ်လၢၤထံးအသးန့ၣ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လၢမတၢ်တဂၢၤလဲၣ်. နဟဲက့ၤတုၤလၢတၢ်သ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လၢမတၢ်တဂၢၤလဲၣ်. နထီၣ်ယီၤန့ၣ်မုၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လၢမတၢ်တဂၢၤလဲၣ်. မိၣ်အိၣ်ဘၣ်နသးလၢထံန့ၣ်မုၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လၢမတၢ်တဂၢၤလဲၣ်. ဒီးလဲၤကွၢ်တၢ်လၢတၢ်ချၢန့ၣ်မတၢ်အိၣ်လဲၣ်. မိၣ်ကလီၤကဟဲအိၣ်နဒီးယကျိၣ်သံအိၣ်အသ့ၣ်ဆံးဘၣ်ကစၢၤမုၢ်ဒီးယလုၣ်ကွၢ်အိၣ်လီၤ. ပစီၤပစံးဂ့ၢ်န့ၣ်လၢနၢဝဲလၢၤလီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်နၢယကသံလီၤ. ပုၤပိာ်မုၢ်န့ၣ်တဂ့ၢ်ဘၣ်. မၤသံကွၢ်လီၤ.

တၢ်ကကိၣ်ပူၤ, ကစၢ်ယုအပူ

တၢ်ကကိၣ်ပူၤ No.121.-၁၂၁ ပုၤအစံၣ်တဲၤမတၢ်တဂၢၤလၢပူၤတဂၢၤတၢ်ကကိၣ်ပူၤကွၢ်တၢ်အဖိဒိၣ်ခံၣ်ကၢၣ်ဝဲဒီးဒုးပုၤဟးဝဲအူထံဖိခံအိၣ်လီၤတၢ်ဒီးပုၤဝဲခံၣ်ကၢၣ်လၢအပၢၣ်သံၣ်ပူၤထီၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢဘုတဘိအပုၤယုအိၣ်ယုဝဲတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးအပုၤမံၣ်သ ပုၤဒီးဖျးလဲးဝဲအသးနါပုၤ, စပုၤအံၤယုအိၣ်ဘုတဖျၢၣ်အံၤစအိၣ်လီၤတၢ်လၢအလီၤခံဘုတဖျၢၣ်အံၤစအိၣ်တဂၢၤမိၤအံၤတကျိးဘၣ်တၢ်ဒီးထီၣ်ဝဲၤထၢၣ်က့ၤအပုၤဒီးဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်က့ၤအပုၤဘုတဖျၢၣ်အပုၤအိၣ်အိၣ်ဒီးမံၣ်ဒီးပုၤဝဲခံၣ်ကၢၣ်ဖုသံနီၣ်ထီၣ်ဒီးသ့ၣ်လီၤဘုဒီးကျိၢ်မးဝဲအနီၣ်ပျီၣ်လီၤ. ဘုမဲထီၣ်ဒီးကွၢ်တၢ်ဝဲဒီးပုၤဝဲခံၣ်ကၢၣ်န့ၣ်ဘုန့ၣ်ဂီၤထီၣ်အိၣ်တၢ်ဝဲဒီးပုၤဝဲခံၣ်ကၢၣ်န့ၣ်တဖျၢၣ်အဂၢၤတဖျၢၣ်သ့ၣ်လီၤက့ၤဝဲဒီးမဲထီၣ်က့ၤကးကျိၢ်ဝဲအနီၣ်ပျီၣ်ဒီးဂီၤထီၣ်ကူးကးဝဲန့ၣ်လၢအသိၣ်အဖိအိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ်က့ၤဝဲလီၤ.ဆိကမိၣ်ထီၣ်က့ၤအမုၢ်တၢ်ထွဲတနၢ်မၤအပုၤအိၣ်လၢဟံၣ်မၤလိာ်အပုၤစကလဲၤယုက့ၤမုၢ်ဂၢ်လီၤ. အမုၢ်န့ၣ်ဟးအူထံဖိခံလီၤ.ဝဲထီၣ်ထွဲတနၢ်ဒီးလဲၤယုက့ၤအမုၢ်လီၤ. ယီၤထီၣ်ထံဖိလိာ်ထံၣ်လၢအမၤဂၢ်ဝဲတၢ်ဒီးယုကွၢ်တၢ်ထံၣ်လၢအတၢ်ခါဟဲလီၤဒၣ်အိၣ်ဒီးသံဂီၢ်ဝဲမုၢ်သ့အိၣ်ဖဲလဲၣ်. ပအိၣ်လၢန့ၣ်က့ၤထီၣ်ဝဲအူအဟံၣ်ဒီးအတၢ်ခါက့ၤပိာ်အံၤအမုၢ်ထံၣ်အိၣ်တးဒီးအသ့ၣ်ခုအသးခုမးလီၤ. တးဒီးဟ့ၣ်အိၣ်က့ၤအမုၢ်မၤအမုၢ်ထံၣ်ဒီးပစုၢ်ဟဲက့ၤဒီးဟဲက့ၤဒီးအဖိဒိၣ်ဒီးအိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ်က့ၤဝဲအိၣ်မုၢ်အိၣ်ဂ့ၢ်ဝဲလီၤ.

ကစၢ်ယုအပူ No.-147-1-၁၄၇-၁ ပုၤကညီအဂီၢ်မုၢ်လၢပူၤကစၢ်ဖးဒိၣ်အိၣ်ဒီးဒီးအိၣ်စံးဝဲဒၣ်နသ့ၣ်ကုနသးပုၤတၢ်ကၢၤ. စံးကစၢ်ဖးဒိၣ်ယီၤန့ၣ်ဒီးအတၢ်ကတီၤအိၣ်စကစံၣ်လီၤသံကွၢ်စသးလီၤ. မၤလိာ်အဖိအလံၤကိးဂၢၤဒီးလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤမိၤမၤလိာ်ဟဲဝဲလဲၤလၢကိးစံၣ်လီၤဝဲအူပိာ်လဲၣ်ပူၤလီၤ. ဒီးတၢ်နၢအုၣ်ထီၣ်တးဒီးယုဝဲအူပုၤကျိၣ်လီၤ.ကီၤလၢတကလုာ်န့ၣ်ယုဝဲတကဲဘၣ်ဒီးကတီၤလိာ်အသးဝဲၤသ့ၣ်ခါလၢပၢ်မၤလိာ်ပူၤန့ၣ်စကက့ၤယလီၤ. ပုၤကညီတခိတးဒီးစတက့ၤဘၣ်ယဲဘၣ်. ကီၤလၢတခိတးဒီးက့ၤဝဲလီၤ. က့ၤဝဲတုၤလၢအလီၤဒီးစံၣ်လီၤအူပိာ်လဲၣ်ပူၤဒီးယိးထီၣ်က့ၤအပၢ်စိၣ်လီၤ. ဒီးအတၢ်စံးအိၣ်ဖိမၤ-စတသံဘၣ်ဒီးမၤလိာ်က့ၤအဖိအလံၤစကက့ၤလီၤ. ဟဲက့ၤအိၣ်ယၢတက့ၢ်. စကမၤလိာ်ပိာ်လီၤသုတၢ်ပကညီတကလုာ်အံၤမုၢ်လၢအယုၢ်ယံၤထီၣ်တခိလီၤ. စံးကီၤလၢဝါဖိမၤ-အိၣ်သုဝဲအံၤတဂ့ၢ်. ဖူဝဲလၢကွဲးလၢသလီၤဒီးစံးဝဲသုမုၢ်အိၣ်ဖဲအံၤသုဝဲလၢသုဖိခိၣ်ကမၤအၢနၢလီၤ. ဒီးက့ၤပိာ်ကစၢ်အခံလီၤ. တၢ်က့ၤဟံၣ်အိၣ်လၢကီၤတဘျီဒၣ်လီၤ. ပသးပုၤစံၣ်ယဲဝဲဒၣ်ယီၤန့ၣ်လီၤ.

ယုၤကက့ၤမၤလိာ်မၤလီၤ	တၢ်ဘိးကုၣ်သုမုၢ်သီယံၤ
ယုၤကလဲၤမၤလိာ်မၤလီၤ	တၢ်ဘိးလီၤသုမုၢ်သီယံၤ
မၤလိာ်ထီၣ်ဟဲဟီၣ်ဘၣ်အိၣ်	တၢ်ပၢၤခိၣ်ဖုအလီၤမံ
မၤလိာ်လဲၣ်ဟဲဟီၣ်ဘၣ်အိၣ်	ဟးသံးသုးပခိၣ်နၢခံ
ပသုခိၣ်သၢကလီၤဆိ	နူတတုာ်ဒီးနူတမံ
လီၤဆိတလုၤတုာ်လုၤတီၤ	လၢပူၤမုၢ်ဖုအလီၤမံ
ယီၤလိာ်လၢအယုၤကဒါ	နူသတုာ်ဒီးနူသဲစး

ကိလိလိလအယူကဒါ	လပျာမုဖအလိဒါ
တဘိးကုသုမုမးယူ	တသုဂံဟလမိပျ
တဘိးလိသုမုမးယူ	တလိဒီးဟလမိပျ
တပးခိနုဖအလိဒါ	မုယိဟုဂ်လိဟုဂ်တက
လဲသံးသုပခိညါသး	မုယါဟုဂ်လိဟုဂ်တက
ယိလိလိလအယူတကံ	မုယါဟုဂ်လိတက
ကိလိလိလအယူတကံ	လိကိမိပအိဂ်တက

လံသံးစီရူးဝံလံ